

Gift of
University of California
In Memory of

VETUS TESTAMENTUM GRAECE

IUXTA LXX INTERPRETES.

TOMUS SECUNDUS.

WILLIAM KUTZAMATSEY 3115

WILLIAM KUTZAMATSEY 3115

WILLIAM KUTZAMATSEY 3115

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ
ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

VETUS TESTAMENTUM
GRAECE
IUXTA LXX INTERPRETES.

TEXTUM VATICANUM ROMANUM EMENDATIUS EDIDIT, ARGUMENTA ET LÔCOS
NOVI TESTAMENTI PARALLELOS NOTAVIT, OMNEM LECTIONIS VARIETATEM
CODICUM VETUSTISSEMORUM ALEXANDRINI, EPHRAEMI SYRI, FRIDERICO-
AUGUSTANI SUBIUNXIT, PROLEGOMENIS UBERRIMIS INSTRUXIT

CONSTANTINUS DE TISCHENDORF. ✕

EDITIO SEPTIMA.

PROLEGOMENA RECOGNOVIT SUPPLEMENTUM AUXIT

EBERARDUS NESTLE.

TOMUS II.

LIPSIAE:
F A. BROCKHAUS.

1887.

46656

BS

41

T5

1887

V.2

CB3A

1887 T N

V.2

I Ω Β.

I.

"Ανθρωπός τις ἦν ἐν χώρᾳ τῇ Αὐσίτιδι ᾧ ὄνομα Ἰώβ· καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἀληθινός, ἄμεμπτος, δίκαιος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος. ² ἐγένοντο δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς. ³ καὶ ἦν τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα ἑπτακισχίλια, κάμηλοι τρισχίλια, ζεύγη ³ βοῶν πεντακόσiai, θήλειαι ὄνοι νομάδες πεντακόσiai, καὶ ὑπηρεσία πολλή σφόδρα καὶ ἔργα μεγάλα ἦν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εὐγενής τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν. ⁴ συμπορευόμενοι δὲ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πρὸς ⁴ ἀλλήλους ἐποιούσαν πότον κατ' ἐκάστην ἡμέραν, συμπαραλαμβάνοντες ἅμα καὶ τὰς τρεῖς ἀδελφὰς αὐτῶν, ἐσθλὲν καὶ πίνειν μετ' αὐτῶν. ⁵ καὶ ὡς ὅν ⁵ συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ πότου, ἀπέστειλεν Ἰώβ καὶ ἐκαθάριζεν αὐτοὺς ἀνιστάμενος τὸ πρωί, καὶ προσέφερε περὶ αὐτῶν θυσίας κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν καὶ μόσχον ἓνα περὶ ἁμαρτίας περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν· ἔλεγε γὰρ Ἰώβ Μὴ ποτε οἱ υἱοί μου ἐν τῇ διαβολᾷ αὐτῶν κακὰ ἐνενόησαν πρὸς θεόν. οὕτως οὖν ἐποίει Ἰώβ πάσας τὰς ἡμέρας. ⁶ καὶ ἐγένετο ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, καὶ ἰδοὺ ⁶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ ὁ διάβολος ἦλθε μετ' αὐτῶν. ⁷ καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Πόθεν παραγέγονας; καὶ ⁷ ἀποκριθεὶς ὁ διάβολος τῷ κυρίῳ εἶπε Περιελθὼν τὴν γῆν καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν ὑπ' οὐρανὸν πάρειμι. ⁸ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριος Προσέσχες τῇ διαβολᾷ ⁸ σου κατὰ τοῦ παιδός μου Ἰώβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς, ἄνθρωπος ἄμεμπτος, ἀληθινός, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος; ⁹ ἀπεκρίθη δὲ ὁ διάβολος καὶ εἶπεν ἐναντίον τοῦ κυρίου Μὴ δωρεὰν ⁹ Ἰώβ σέβεται τὸν κύριον; ¹⁰ οὐ σὺ περιέφραξας τὰ ἔξω αὐτοῦ καὶ τὰ ἔσω τῆς ¹⁰ οἰκίας αὐτοῦ καὶ τὰ ἔξω πάντων τῶν ὄντων αὐτοῦ κύκλῳ; τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ εὐλόγησας; καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ πολλὰ ἐποίησας ἐπὶ τῆς γῆς; ¹¹ ἀλλὰ ἀπόστειλον τὴν χειρὰ σου καὶ ἄψαι πάντων ὧν ἔχει· ἡ μὴν εἰς πρόσ- ¹¹ ωπὸν σε εὐλογῇσει. ¹² τότε εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Ἰδοὺ πάντα ὅσα ἐστὶν ¹² αὐτῷ δίδωμι ἐν τῇ χειρὶ σου, ἀλλ' αὐτοῦ μὴ ἄψῃ. καὶ ἐξῆλθεν ὁ διάβολος παρὰ τοῦ κυρίου. ¹³ καὶ ἦν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, οἱ υἱοὶ Ἰώβ καὶ αἱ θυγα- ¹³ τέρες αὐτοῦ ἔπινον οἶνον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν τοῦ πρεσβυτέρου·

Inscriptio: ιωβ

I. 1. om τις 2. αμεμπτ. δίκαιος αληθινος θεοσεβ. 3. καμ. τρισχιλιοι ... πεντακοσια, ονοι θηλ. νομιδες (sic) πεντακοσιοι 4. εποιουν 5. απεστειλεν ... το πρωι, προσεφ. τε θυσ. περι αυτων ... υπερ τ. ψυχ. ... εν τη καρδια ... πρ. τον θεον ... om ουν ... om ιωβ ... ημερ. αυτων 6. om ιδου in f. add περιελθων την γην και εμπεριπατησας την υπ ουρανον 7. προς τον διαβολον 8. ο θεος ... θεραποντος pro παιδος ... εστιν ανθρωπος ομοιος αυτω των επι της ... post αμεμπτος add δίκαιος 9. om και ειπεν ... εναντιον κυριου ... τον θεον 10. αυτου τα εξω ... τα εξωθεν παντ. τ. ο. αυτω κυκλοθεν 11. ει μην εις 12. και pro tote ... εν τη χ. σ. δεδωκα, αλλα ... ο διαβ. απο προσωπου κυριου 13. και εγενετο ως ... και οι υι. του ιωβ ... ησθιον και επινον

14 ¹⁴ καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλθε πρὸς Ἰωβ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τὰ ζεύγη τῶν βοῶν ἡροτρία,
 15 καὶ αἱ θήλειαι ὄνοι ἐβόσκοντο ἐχόμεναι αὐτῶν· ¹⁵ καὶ ἐλθόντες οἱ αἰχμαλω-
 τεύοντες ἡχμαλώτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις·
 16 σωθεῖς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι. ¹⁶ ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν
 ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπε πρὸς Ἰωβ Πῦρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέ-
 καυσε τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς ποιμένας κατέφαγεν ὁμοίως· σωθεῖς δὲ ἐγὼ
 17 μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι. ¹⁷ ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος
 καὶ εἶπε πρὸς Ἰωβ Οἱ ἱππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν κεφαλὰς τρεῖς, καὶ ἐκύκλωσαν
 τὰς καμήλους καὶ ἡχμαλώτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μα-
 18 χαίραις· ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι. ¹⁸ ἔτι τούτου
 λαλοῦντος ἄλλος ἄγγελος ἔρχεται λέγων τῷ Ἰωβ Τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγα-
 19 τέρων σου ἐσθιόντων καὶ πινόντων παρὰ τῇ ἀδελφῇ αὐτῶν τῷ πρεσβυτέρῳ,
 19 ἔξαιφνης τῆς οἰκίας, καὶ ἔπεσεν ἡ οἰκία ἐπὶ τὰ παιδία σου καὶ ἐτελεύτησαν·
 20 ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι. ²⁰ οὕτως ἀναστάς Ἰωβ
 ἔρρηξε τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ καὶ ἐκείρατο τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς, καὶ πεσὼν
 21 χαμαὶ προσεκύνησε ²¹ καὶ εἶπεν Αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου,
 γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ· ὁ κύριος ἔδωκεν, ὁ κύριος ἀφείλατο· ὥς τῷ *Jac. 5,
 22 κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτως ἐγένετο· εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον. ²² ἐν τούτοις
 πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἥμαρτεν Ἰωβ ἐναντίον τοῦ κυρίου, καὶ
 οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ θεῷ.

II.

*Εγένετο δὲ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστή-
 ναι ἐναντι κυρίου, καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν ἐν μέσῳ αὐτῶν παραστήναι ἐναντίον
 2 τοῦ κυρίου. ² καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Πόθεν σὺ ἔρχῃ; τότε εἶπεν ὁ
 διάβολος ἐνώπιον τοῦ κυρίου Διαπορευθεῖς τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ ἐμπεριπατή-
 3 σας τὴν σύμπασαν πάρεμι. ³ εἶπε δὲ ὁ κύριος πρὸς τὸν διάβολον Προσέσχες
 οὖν τῷ θρασυποντί μου Ἰωβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἄν-
 4 θρωπος ἄκακος, ἀληθινός, ἀμεμπτος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς κα-
 4 λέσας. ⁴ ὑπολαβὼν δὲ ὁ διάβολος εἶπε τῷ κυρίῳ Δέρμα ὑπὲρ δέρματος, ὅσα
 5 ὑπάρχει ἀνθρώπῳ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐκτίσει. ⁵ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἀποστεί-
 λας τὴν χεῖρά σου ἅψαι τῶν ὀστέων αὐτοῦ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ, ἢ μὴν εἰς
 6 πρόσωπόν σε εὐλογήσει. ⁶ εἶπε δὲ ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Ἰδοὺ παραδίδωμί σοι
 7 αὐτόν, μόνον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διαφύλαξον. ⁷ ἐξῆλθε δὲ ὁ διάβολος ἀπὸ τοῦ
 8 κυρίου, καὶ ἔπαισε τὸν Ἰωβ ἔλκει πονηρῶ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς. ⁸ καὶ

14. αγγελος ηλθεν (sic) ... 15. αυτους x. τ. παιδ. επαταξαν εν στο-
 ματι μαχαίρας και εσωθην εγω μ. και ηλθον 16. αγγελ. προς ιωβ x. ειπ.
 αυτω ... ουρανου επι την γην x. κατεφαγεν τ. πρ. x. τ. π. κατεκαυσεν ομ.
 και εσωθην ε. μ. και ηλθον 17. ετερ. αγγ. ερχεται προς ιωβ και λεγει αυ-
 τω ... ημιν αρχας τρις ... και εσωθην εγω 18. ερχετ. προς ιωβ λεγων
 ... παρα του (sic) υιω· σου τω αδελφω 19. ηλθεν απο της ... και εσω-
 θην εγω 20. ουτως ακουσας ιωβ· αναστας διερρηξεν τ. ι. αυτου ... της
 κεφαλης αυτου και κατεπασατο γην επι της κεφαλης αυτου x. πεσων χ. πρ.
 τω κυριω 21. ουτω και εγενετο ... ευλογημ. εις τους αιωνας 22. ουχ
 ημαρτεν ι. ουδεν εναντι κυριου ουδε εν τοις χιλεισιν αυτου x. ουκ εδ.
 II. 1. ενωπιον κυριου ... εν μ. α. ηλθεν παρ. εναντι κυριου 2. εναντι κυ-
 ριου ... γην pro συμπασαν 3. πρ. τον σαταναν ... γης ανθρωπος ομοιος
 αυτω αμεμπτος δικαιος αληθινος θεοσεβης απεχομενος ... τα υπαρχ. α.
 απολ. δια κενης 4. και παντα οσα υπαρχει τω ανθρ. δωσει υπ. τ. ψ. α.
 5. ει μη pro η μην 6. διατηρησον 7. παρα του

ἔλαβεν ὄσρακον ἵνα τὸν ἰχώρα ξύη, καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κοπρίας ἔξω τῆς πόλεως. ⁹ χρόνου δὲ πολλοῦ προβεβηκότες εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Μέχρι 9
 τίνος καρτερήσεις λέγων Ἴδου ἀναμένω χρόνον ἔτι μικρὸν προσδεχόμενος τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου; ἰδοὺ γὰρ ἠφάνισται σου τὸ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς γῆς, υἱοὶ καὶ θυγατέρες, ἐμῆς κοιλάς ὠδίνες καὶ πόνοι, οὓς εἰς τὸ κενὸν ἐκοπίασα μετὰ μόχθων· σὺ τε αὐτὸς ἐν σαπρῇ σκωλήκων κάθησαι διανυκτερεύων αἰθριος, κἀγὼ πλανωμένη καὶ λάτρις τόπον ἐκ τόπου καὶ οἰκίαν ἐξ οἰκίας, προσδεχομένη τὸν ἥλιον πότε δύσεται, ἵνα ἀναπαύσωμαι τῶν μόχθων μου καὶ τῶν ὀδυνῶν αἷ με νῦν συνέχουσιν. ἀλλὰ εἰπὼν τι ῥῆμα εἰς κύριον, καὶ τελευτά. ¹⁰ ὁ δὲ ἐμβλέψας εἶπεν αὐτῇ Ὡςπερ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν 10
 ἐλάλησας· εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς κυρίου, τὰ κακὰ οὐχ ὑποίσομεν; ἐν πᾶσι τούτοις τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἡμαρτεν Ἰωβ τοῖς χείλεσιν ἐναντίον τοῦ θεοῦ. ¹¹ ἀκούσαντες δὲ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ τὰ κακὰ πάντα τὰ 11
 ἐπελθόντα αὐτῷ, παρεγένοντο ἕκαστος ἐκ τῆς ἰδίας χώρας πρὸς αὐτόν, Ἐλιφάξ ὁ Θαϊμανῶν βασιλεὺς, Βαλδὰδ ὁ Σαυχεῶν τύραννος, Σωφάρ Μιναιῶν βασιλεὺς· καὶ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδὸν τοῦ παρακαλέσαι καὶ ἐπισκέφασθαι αὐτόν. ¹² ἰδόντες δὲ αὐτὸν πόρρωθεν οὐκ ἐπέγνωσαν, καὶ βοήσαν- 12
 τες φωνῇ μεγάλῃ ἔκλαυσαν, ῥήξαντες ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ στολὴν, καὶ καταπασσάμενοι γῆν ¹³ παρεκάθισαν αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας, καὶ οὐδὲς 13
 αὐτῶν ἐλάλησεν· ἑώρων γὰρ τὴν πληγὴν δεινὴν οὖσαν καὶ μεγάλην σφόδρα.

III.

Μετὰ τοῦτο ἦνοιξεν Ἰωβ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ κατηράσατο τὴν ἡμέραν αὐτοῦ ² λέγων ³ Ἀπόλοιτο ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐγεννήθην, καὶ ἡ νύξ ἐκεῖνη ἣ εἶπεν 2 3
 Ἴδου ἄρσεν. ⁴ ἡ νύξ ἐκεῖνη εἴη σκότος, καὶ μὴ ἀναζητῆσαι αὐτὴν ὁ κύριος ⁵ ἄνωθεν, μηδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φέγγος· ⁶ ἐκλάβοι δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκιά ⁷ θανάτου, ἐπέλθοι ἐπ' αὐτὴν γνόφος. καταραθεῖται ἡ ἡμέρα ⁸ καὶ ἡ νύξ ἐκεῖνη, ⁹ ἀπενέγκοιτο αὐτὴν σκότος· μὴ εἴη εἰς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ, μηδὲ ἀριθμηθεῖται εἰς ἡμέρας μηνῶν. ¹⁰ ἀλλὰ ἡ νύξ ἐκεῖνη εἴη ὀδύνη, καὶ μὴ ἔλθοι ἐπ' αὐτὴν εὐ- ¹¹ φροσύνη μηδὲ χαρμονή. ¹² ἀλλὰ καταράσαιο αὐτὴν ὁ καταρῶμενος τὴν ἡμέ- ¹³ ραν ἐκεῖνην, ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρῶσασθαι. ¹⁴ σκοτωθεῖται τὰ ἄστρα ¹⁵ τῆς νυκτὸς ἐκεῖνης· ὑπομείναι, καὶ εἰς φωτισμὸν μὴ ἔλθοι, καὶ μὴ ἴδοι ἐως- ¹⁶ φόρον ἀνατέλλοντα, ¹⁷ ὅτι οὐ συνέκλεισε πύλας γαστρὸς μητρὸς μου· ἀπῆλ- ¹⁸ λαξε γὰρ ἄν πόνον ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου. ¹⁹ διὰ τί γὰρ ἐν κοιλῇ οὐκ ἐτελεύ- ²⁰ τησα; ἐκ γαστρὸς δὲ ἐξῆλθον καὶ οὐκ εὐθὺς ἀπωλόμην; ²¹ ἵνα τί δὲ συνήν- ²² τησάν μοι τὰ γόνατα; ἵνα τί δὲ μαστοὺς ἐθήλασα; ²³ νῦν ἂν κοιμηθεὶς ἡσού- 13

8. ιωβ οστρ. ινα αποξη τον ιχ. αυτου ... κ. αυτος εκαθ. 9. ειπεν τω ιωβ η ... μεχρις ... το μνημ. σου'... υι. σου κ. θυγ. της εμης ... συ δε ... καθισαι ... και εγω πλανηταις και λατρ. τ. εκ τ. περιερχομενη κ. οικ. εξ οικιας ... ποτε δυση ινα αναπαυσομαι τ. μοχθ. και των περιεχουσων με οδυνων ... αλλ ειπον τι ρ. προς 10. αυτη ειπεν ινα τι ωσπερ ... ουτως ελαλησας· ει (ante ει ** adpinxit ✕) τα μεν αγαθα ... τα δε κακα ... εν τούτοις πασιν τοις σ. α. ουχ ημ. ιωβ ουδε εν τοις χ. αυτου 11. ιδιας πολεως πρ. α. του παρακαλεσαι και επισκεφασθαι αυτον ελιφαξ ο θεμανων β. βαλδασ ο αυχαιων τυρ. και σ. ο μιναιων β. κ. παρεγ. ομοθυμ. πρ. αυτ. του etc. 12. ρηξαντες δε ... in f. add επι τας κεφαλαις αυτων 13. παρεκαθηντο ... AC ελαλ. προς αυτον λογον III. 1. και μετα ταυτα 2. και απεκριθη ιωβ λεγων 3. εν η εγεννηθην εν αυτη κ. η νυξ εν η ειπον ... C οπι εκεινη 4. α. αυτη ημερα pro νυξ ... C φθεγγος 5. και επελθοι ... η ημερ. εκεινη 6. εναντιων 7. α. οδυνηρα 8. καταρασε τοιαυτην ... χειρουσασθαι 9. C* και μη υπομειναι ... υπομ. και μη ελθοι κ. μη φωτισαι μηδε ιδοι ... C ειδοι 10. κοπον pro πονον 12. και ινα τι συνηνητησεν μοι γονατα ... εθηλασα μητρος μου

14 χασα, ὑπνώσας δὲ ἀνεπαυσάμην ¹⁴ μετὰ βασιλέων βουλευτῶν γῆς, οἱ ἐγαν-
 15 ριώντο ἐπὶ ξίφεσιν, ¹⁵ ἢ μετὰ ἀρχόντων, ὧν πολλοὶ ἔχρυσός, οἱ ἐπλησαν τοὺς
 16 οἴκους αὐτῶν ἀργυρίου, ¹⁶ ἢ ὥσπερ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρός,
 17 ἢ ὥσπερ νήπιοι οἱ οὐκ εἶδον φῶς. ¹⁷ ἐκεῖ ἀσεβεῖς ἐξέκαυσαν θυμὸν ὀργῆς,
 18 ἐκεῖ ἀνεπαύσαντο κατακόποι τῷ σώματι. ¹⁸ ὁμοθυμαδὸν δὲ οἱ αἰῶνιοι οὐκ
 19 ἤκουσαν φωνὴν φορολόγου. ¹⁹ μικρὸς καὶ μέγας ἐκεῖ ἐστί, καὶ θανάτων δεδοί-
 20 κως τὸν κύριον αὐτοῦ. ²⁰ ὅνα τί γὰρ δέδοται τοῖς ἐν πικρίᾳ φῶς, ζωὴ δὲ ταῖς
 21 ἐν ὀδύναις ψυχαῖς; ²¹ οἱ ἱμείρονται τοῦ θανάτου, καὶ οὐ τυγχάνουσιν ἀνоруσ-
 22 23 σοντες ὥσπερ θησαυροὺς, ²² περιχαρεῖς δὲ ἐγένοντο ἐὰν κατατύχωσι. ²³ θάνα-
 24 τος ἀνδρὶ ἀνάπαυμα, συνέκλεισε γὰρ ὁ θεὸς κατ' αὐτοῦ. ²⁴ πρὸ γὰρ τῶν σιτίων
 25 μου στεναγμὸς ἦκει, δακρύω δὲ ἐγὼ συνεχόμενος φόβῳ. ²⁵ φόβος γὰρ ὃν
 26 ἐφρόντισα ἤλθε μοι, καὶ ὃν ἐδεδοίκειν συνήντησέ μοι. ²⁶ οὔτε εἰρήνευσα οὔτε
 ἡσυχάσα οὔτε ἀνεπαυσάμην, ἦλθε δέ μοι ὀργή.

IV.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφᾶξ ὁ Θαϊμανίτης λέγει ² Μὴ πολλάκις σοι λελάληται
 3 ἐν κόπῳ; ἰσχὺν δὲ ῥημάτων σου τίς ὑποίσει; ³ εἰ γὰρ σὺ ἐνουθέτησας πολ-
 4 λούς, καὶ χεῖρας ἀσθενοῦς παρεκάλεσας, ⁴ ἀσθενούντας τε ἐξανέστησας ῥήμασι,
 5 γόνασί τε ἀδυνατοῦσι θάρσος περιέβηκας. ⁵ νῦν δὲ ἦκει ἐπὶ σὲ πόνος καὶ
 6 ἡψατό σου, σὺ ἐσπούδασας. ⁶ πότερον οὐχ ὁ φόβος σου ἐστίν ἐν ἀφροσύνῃ,
 7 καὶ ἡ ἐλπίς σου καὶ ἡ κακία τῆς ὁδοῦ σου; ⁷ μνηστῆρι σὺν τίς καθαρὸς ὧν
 8 ἀπώλετο, ἢ ποτε ἀληθινοὶ ὀδὸρρεῖοι ἀπώλοντο; ⁸ καὶ ὃν τρόπον εἶδον τοὺς
 9 ἀροτριῶντας τὰ ἄτοπα, οἱ δὲ σπεῖροντες αὐτὰ ὀδύνas θεριοῦσιν ἑαυτοῖς. ⁹ ἀπὸ
 10 προστάγματος κυρίου ἀπολούνται, ἀπὸ δὲ πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ ἀφανισθή-
 11 12 σονται. ¹⁰ σθένος λέοντος, φωνὴ δὲ λεαίνης, γαυρίαμα δὲ δρακόντων ἐβρέσθη.
 11 ¹¹ μυρμηκολέων ὤλετο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν βοράν, σκύμνοι δὲ λέοντων ἔλιπον
 12 ἀλλήλους. ¹² εἰ δέ τι ῥῆμα ἀληθινὸν ἐγεγόνει ἐν λόγοις σου, οὐδὲν ἄν σοι
 13 14 τούτων κακὸν ἀπήντησε. πότερον οὐ δέξεται μοι τὸ οὐς ἐξαίσια παρ' αὐτοῦ;
 13 ¹³ ¹⁴ φόβῳ δὲ καὶ ἡχῷ νυκτερινῇ ἐπιπίπτων φόβος ἐπ' ἀνθρώπους, ¹⁴ φρίκη μοι
 15 συνήντησε καὶ τρόμος, καὶ μεγάλως μοι τὰ ὀσᾶ διεσείσε, ¹⁵ καὶ πνεῦμα ἐπὶ
 16 πρόσωπόν μου ἐπῆλθεν, ἔφριξεν δέ μου τρίχες καὶ σάρκες. ¹⁶ ἀνέστην καὶ οὐκ
 17 ἐπέγνων, εἶδον καὶ οὐκ ἦν μορφὴ πρὸ ὀφθαλμῶν μου, ἀλλ' ἡ αὔραν καὶ
 17 φωνὴν ἤκουον. ¹⁷ τί γάρ; μὴ καθαρὸς ἔσται βροτὸς ἐναντίον τοῦ κυρίου; ἢ
 18 ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἄμεμπτος ἀνὴρ; ¹⁸ εἰ κατὰ παίδων αὐτοῦ οὐ πιστεύει,
 19 κατὰ δὲ ἀγγέλων αὐτοῦ σχολίον τι ἐπενόησε. ¹⁹ τοὺς δὲ κατοικοῦντας οἰκίας
 πηλῖνας, ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἐσμέν; ἔπαισεν αὐτοὺς σπητὸς

14. βασ. και βουλ. ... AC ηγαυριωντο 15. και pro η 17. ασεβ. επαν-
 σαν θυμον ... κατακοποι σωματι 18. C δε οι αιων. οι ουκ, A δε δι αιω-
 νος ουκετι ... φωρολογου 19. ου δεδοικως 20. ψυχης φως 21. AC ομει-
 ρονται ... om του ... ανоруσ. αυτον ωςπ. θησαυρον 22. κατατυχ. θανату 23.
 θανатуs γαρ ... AC αναπαυσιs (A-σειs) ... αναπ. ου η οδoς απεκρυβη
 ... ο κυριoс 24. AC μοι ηκει 25. on ευλαβουμην ηλθ. μοι .. ed.r. ενδε-
 δοικειν 26. C om δε IV. 1. C ελιφας ο θεμανιτης 2. C οισει 3. χειρ.
 ασθενουντων 4. ασθεν. δε ... γονασ. δε ... περιεβ. θαρσ. 5. AC νυνι δε
 ... AC ου δε ... εσπουδακας 6. A ουχι, C ουκ 7. ου η οδoς απεκρυβη ... AC
 ολοριζοι 8. ιδον ... C αροτριουντας ... C θερισουσιν ... εν αυταις 10. C
 καυριαμα ... C εσβηθη 11. AC βορραν ... ελειπον 12. ουδεν ... κακων
 συνηνητησεν μοι ποτερ. ου η δεξεται σου το ους μου εξεσια εξεσιτοι γαρ
 παρ αυτου 13. φοβοι και ηχω 14. φρ. δε μοι ... * συνεπεσεν, ** συνεσι-
 σεν 16. και ανεστην ... ιδον 17. εναντι κυριου 19. εα δε τους κατοικει-
 ουντας ... εξ ου κ. α. εσμεν εκ τ. α. π.

τρόπον,²⁰ καὶ ἀπὸ πρωΐθεν μέχρι ἑσπέρας οὐκ ἔτι εἰσὶ, παρὰ τὸ μὴ δύνα- 20
σθαι αὐτοὺς ἑαυτοῖς βοηθῆσαι ἀπώλοντο. ²¹ ἐνεφύσησε γὰρ αὐτοῖς καὶ ἐξη- 21
ράνθησαν, ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σοφίαν.

V.

¹ Ἐπικάλῃσαι δὲ εἴ τίς σοι ὑπακούσεται, ἢ εἴ τινα ἀγγέλων ἀγίων ὄψῃ.
² καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναιρεῖ ὀργή, πεπλανημένον δὲ θάνατοί ζήλος. ³ ἐγὼ δὲ 2 3
ἐώρακα ἄφρονας ρίζαν βάλλοντας, ἀλλ' εὐθὺς ἐβρώθη αὐτῶν ἡ διαίτα. ⁴ πόρρω 4
γένοιντο οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας, κολαβρισθεῖσιν δὲ ἐπὶ θύραις ἡσσό-
νων, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος. ⁵ αἱ γὰρ ἐκεῖνοι συνήγαγον, δίκαιοι ἔδον- 5
ται, αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν οὐκ ἐξαίρετοι ἔσονται· ἐκσιφωνισθεῖται αὐτῶν ἡ ἰσχὺς.
⁶ οὐ γὰρ μὴ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς γῆς κόπος, οὐδὲ ἐξ ὀρέων ἀναβλαστήσει πόνος· 6
⁷ ἀλλὰ ἀνδρωποῦ γεννᾶται κόπῳ, νεοσσοὶ δὲ γυπτοὶ τὰ ὑψηλά πέτονται. ⁸ οὐ 7 8
μὴν δὲ ἀλλὰ ἐγὼ δεηθήσομαι κυρίου, κύριον δὲ τὸν πάντων δεσπότην ἐπι-
καλέσομαι, ⁹ τὸν ποιοῦντα μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ἔνδοξά τε καὶ ἐξαισία, 9
ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς. ¹⁰ τὸν διδόντα ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν, ἀποστέλλοντα ὕδωρ 10
ἐπὶ τὴν ὑπ' οὐρανόν· ¹¹ τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος, καὶ ἀπολωλότας 11
ἐξεγείροντα· ¹² διαλλάσσοντα· βουλὰς πανούργων, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αἱ 12
19. Co. 3, χεῖρες αὐτῶν ἀληθές. ¹³ ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει, βουλήν δὲ 13
πολυπλόκων ἐξεστῆσεν· ¹⁴ ἡμέρας συναντήσεται αὐτοῖς σκότος, τὸ δὲ μεσημ- 14
βρινδὸν ψηλαφήσασιν ἴσα νυκτί. ¹⁵ ἀπόλιντο δὲ ἐν πολέμῳ, ἀδύνατος δὲ ἐξέλ- 15
θοι ἐκ χειρὸς δυνάστου· ¹⁶ εἴη δὲ ἀδυνατῶ ἐλπίς, ἀδίκου δὲ στόμα ἐμφρα- 16
χθεῖν. ¹⁷ μακάριος δὲ ἄνθρωπος ὃν ἤλεγξεν ὁ κύριος· νουζέτημα δὲ παντοκρά- 17
τορος μὴ ἀπαναίνο. ¹⁸ αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστησιν· ¹⁸
ἔπαυσε, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἴδσαντο. ¹⁹ ἐξάκεις ἐξ ἀναγκῶν σε ἐξελείπαι, 19
δὲ τῷ ἐβδόμῳ οὐ μὴ ἄψηταί σου κακόν. ²⁰ ἐν λιμῷ ῥύσεται σε ἐκ θανάτου, 20
ἐν πολέμῳ δὲ ἐκ χειρὸς σιδήρου λύσει σε. ²¹ ἀπὸ μάστιγος γλώσσης σε κρύ- 21
ψει, καὶ οὐ μὴ φοβηθῇς ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων. ²² ἀδίκων καὶ ἀνόμων κατα- 22
γέλῃς, ἀπὸ δὲ θηρίων ἀγρίων οὐ μὴ φοβηθῇς· ²³ θῆρες γὰρ ἄγριοι εἰρη- 23
νεύσουσί σοι. ²⁴ εἴτα γνώσῃ ὅτι εἰρηνεύσει σου ὁ οἶκος, ἡ δὲ διαίτα τῆς 24
σκητῆς σου οὐ μὴ ἀμαρτή. ²⁵ γνώσῃ δὲ ὅτι πολὺ τὸ σπέρμα σου, τὰ δὲ τέκνα 25
σου ἔσται ὥσπερ τὸ παμβότανον τοῦ ἀγροῦ. ²⁶ ἐλεύσῃ δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σῖτος 26
ὥριμος κατὰ καιρὸν θεριζόμενος, ἢ ὥσπερ θιμωνία ἁλῶνος κατ' ὥραν συγκο-
μισθεῖσα. ²⁷ ἰδοὺ ταῦτα οὕτως ἐξιχνιάσαμεν, ταῦτά ἐστιν ἃ ἀνῃκάμεν· σὺ 27
δὲ γνώθι σεαυτῷ εἴ τι ἔπραξας.

20. om και ... εως εσπερας και ουκ ... και παρα 24. 'ετελευτησαν
pro εξηρανθησαν. ... και παρα το μ. εχ. α. σοφ. απωλ. V. 1. σου εισ-
ακουσεται ... αγιον αγγελων 3. εορακα ... ευθυσ η διαται αυτ. εβρ. 4.
γεγονοντο ... σχολαβρισθεισαν 5. εδερσαν pro συνηγαγον ... ουκ εξερεθη-
σονται και εξιφωνισθει 6. εκ γης 7. εν κοπω γεννιεται ... γυπται 8. αλλ
εγω ... δε τον παντοκρατορα επικαλ. 40. επι της γης τον αποστελλοντα
12. τον διαλλασσοντα 13. φρονησ. αυτων, βουλαις δε 14. εν ημερα αυτοις
συναντησεται σκοτος ... ψηλαφησιαν 16. και ειη αδυνατω ελ., και αδικου
στομα 17. ο κυρ. επι της γης 18. παταξει pro επαισται 19.
εξελεται σε ... ουχ αψεται 20. και εν πολεμω εκ χ. σ. ρυσεται σε
21. κρυψ. σε, και ου φοβηθησῃ ... in f. add και ου φοβηθησῃ απο τα-
λαιπωριας οτι ελευσεται ταλαιπωρια 22. αγριων της γης ου φοβηθησῃ
23. in f. add (sed in margine ** addidit signum ✕ usque ad eita γνωση
o. ειρ. σου o οικος v. 24.) οτι μετα των λιθων του αγρου η διασθηκη
σου και τα θηρια του αγρου ειρηνευσει σοι και γνωση οτι εν ειρηνη το
σπερμα σου και επισκοπη της ευπρεπιας σου και ου μη αμαρτης 25. και
γνωση οτι ... το πανβοτανον 26. απελευση ... καιρον αυτου 27. σεαυτω
τι εποιησας

VI.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει ² Εἰ γάρ τις ἰσθῶν στήσαι μου τὴν ὀργήν, τὰς
 3 δὲ ὀδύνας μου ἄραι ἐν ζυγῷ ὁμοθυμαδόν, ³ καὶ δὴ ἄμμου παραλίας βαρυ-
 4 τέρα ἔσται· ἀλλ' ὥς ἔοικε τὰ ῥήματά μου ἔστι φαῦλα. ⁴ βέλη γὰρ κυρίου ἐν
 τῷ σώματί μου ἔστιν, ὣν ὁ θυμὸς αὐτῶν ἐκπίνει μου τὸ αἷμα, ὅταν ἄρξω-
 5 μαι λαλεῖν κεντοῦσί με. ⁵ τί γάρ; μὴ διὰ κενῆς κεκραῖζεται ὄνος ἄγριος ἀλλ'
 ἢ τὰ σῖτα ζητῶν; εἰ δὲ καὶ ῥήξει φωνὴν βοῦς ἐπὶ φάτνης ἔχων τὰ βρώματα;
 6 ⁶ εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἄνευ ἁλός; εἰ δὲ καὶ ἔστι γεῦμα ἐν ῥήμασι κενοῖς;
 7 ⁷ οὐ δύναται γὰρ παύσασθαι μου ἡ ὀργή· βρόμον γὰρ ὀρῶ τὰ σῖτά μου ὡς-
 8 περ ὁσμήν λέοντος. ⁸ εἰ γὰρ δώῃ καὶ ἔλθοι μου ἡ αἰτησις, καὶ τὴν ἐλπίδα
 9 μου δώῃ ὁ κύριος. ⁹ ἀρξάμενος ὁ κύριος τρωσάτω με, εἰς τέλος δὲ μὴ με
 10 ἀνελέτω. ¹⁰ εἴη δέ μου πόλις τάφος, ἐφ' ἧς ἐπὶ τευχέων ἡλλόομαι, ἐπ' αὐτῆς
 11 οὐ φείσομαι· οὐ γὰρ ἐφευσάμην ῥήματα ἅγια θεοῦ μου. ¹¹ τίς γάρ μου ἡ
 12 ἰσχὺς ὅτι ὑπομένω; ἢ τίς μου ὁ χρόνος ὅτι ἀνέχεται μου ἡ ψυχὴ; ¹² μὴ ἰσχύς
 13 λίθων ἡ ἰσχὺς μου; ἢ αἱ σάρκες μου εἰσι χάλκεαι; ¹³ ἢ οὐκ ἐπ' αὐτῷ ἐπε-
 14 ποίειν; βοήθεια δὲ ἀπ' ἐμοῦ ἄπεισιν, ¹⁴ ἀπείπατό με ἔλεος, ἐπισκοπὴ δὲ
 15 κυρίου ὑπερείδε με. ¹⁵ οὐ προσεῖδόν με οἱ ἐγγυτάτοί μου, ὥσπερ χειμάρρους
 16 ἐκλείπων ἢ ὥσπερ κύμα παρῆλθόν με· ¹⁶ οὔτινές με διευλαβούντο, νῦν ἐπι-
 17 πετωκάσαι μοι ὥσπερ χιῶν ἢ κρύσταλλος πεπηγώς· ¹⁷ καθὼς τακεῖσα θέρμης
 18 γενομένης οὐκ ἐπεγνωστὴ ὅπερ ἦν, ¹⁸ οὕτω ἀγὰρ κατελείφθη ἐν πόντῳ,
 19 ἀπωλόμην δὲ καὶ ἔξοικος ἐγενόμην. ¹⁹ ἴδετε ὁδοὺς Θαιμανῶν, ἀτραποὺς Σα-
 20 βῶν οἱ διορῶντες, ²⁰ καὶ αἰσχύνην ὀφειλήσουσιν οἱ ἐπὶ πόλεσι καὶ χρήμασι
 21 πεποισότες. ²¹ ἀτὰρ δὲ καὶ ὑμεῖς ἐπέβητέ μοι ἀνελεσημόνως, ὥστε ἰδόντες τὸ
 22 ἔμδον τραῦμα φοβήθητε. ²² τί γάρ; μὴ τι ὑμᾶς ἤτησα, ἢ τῆς παρ' ὑμῶν ἰσχύος
 23 ἐπιτέδομαι, ²³ ὥστε σῶσαι με ἐξ ἐχθρῶν, ἢ ἐκ χειρὸς δυναστῶν ῥύσασθαι με;
 24 ²⁴ διδάξατέ με, ἐγὼ δὲ κωφεύσω· εἴ τι πεπλάνημαι, φράσατέ μοι. ²⁵ ἀλλ'
 26 ὥς ἔοικε φαῦλα ἀληθινοῦ ῥήματα, οὐ γὰρ παρ' ὑμῶν ἰσχὺν αἰτοῦμαι, ²⁶ οὐδὲ
 ἔλεγος ὑμῶν ῥήμασί με παύσει, οὐδὲ γὰρ ὑμῶν φθέγμα ῥήματος ἀνέξομαι.
 27 ²⁷ πλὴν ὅτι ἐπ' ὀρφανῷ ἐπιπίπτετε, ἐνάλλεσθε δὲ ἐπὶ φίλῳ ὑμῶν. ²⁸ νυνὶ δὲ
 29 εἰςβλέψας εἰς πρόσωπα ὑμῶν οὐ ψεύσομαι. ²⁹ καθίστατε δὴ καὶ μὴ εἴη ἀδι-
 30 κων, καὶ πάλιν τῷ δικαίῳ συνέρχεσθε. ³⁰ οὐ γάρ ἐστιν ἐν γλώσσει μου ἀδι-
 κων· ἢ ὁ λάρυγξ μου οὐχὶ σύνεσιν μελετᾷ;

VII.

Πότερον οὐχὶ πειρατήριόν ἐστιν ὁ βίος ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὡς-
 2 περ μισθίου αὐθημερινοῦ ἡ ζωὴ αὐτοῦ; ² ἢ ὥσπερ θεράπων δεδοικώς τὸν

VI. 2. Τι γαρ τις 3. βαρυτεραι εισιν 4. om αυτων 6. καινοις 7. δε μου παυσασθ. η ψυχη ... C μου παυσασθαι (vdtr) ... C ευχη pro οργη 8. ελθη ... δωη ο θεος 9. om με prius 40. δε μοι η πολις μου ταφος ... ελλομην ... ου μη φισωμαι, C ουδεν φισομαι ... εν ρηματι αγιου 42. χαλκαι, C χαλκαιαι 44. απ. δε με ... και επισκοπη κυριου υπεριδεν με ... C υπεριδεν 45. προσιδον ... κυματα ... C παρηλθομεν pro παρ. με 46. ευλαβουντο, C διηυλαβουντο 47. τακεις ... γινομενης ουκετι εγνωσθη ... C ανεγνωσθη ... περ ην rescripta sunt 48. AC ουτως ... και εγω ... απωλ. τε και 49. (ιδειτ οδους ...) και ατραπους ασεβων ... in f. add αι-σχυνητος 20. om και ... αισχυνην οι ορωντες οφ. 21 αταρ δη 23. με εκ χειρος κακων η ρυσ. με εκ χ. δυναστον 25. φαυλα ανδρος αληθεινου ... ρημα ουδε ισχυν 26. ουδε ο ελεγχ. υ. τα ρηματα μου παυσει, ουδε φθεγματος ρηματος υμων ανεξομαι 27. οτι ορφανω 28. εμβλεψας 29. αδι-κων εν χρισι 30. ου γ. εστ. αδικ. (sed haec in litura) εν γλ. μου· ουχι δε και ο λαρυξ μ. συν. μ. VII. 4. μισθου

κύριον αὐτοῦ καὶ τετευχώς σκιάς; ἢ ὥσπερ μισθωτὸς ἀναμένων τὸν μισθὸν αὐτοῦ; ³ οὕτως καὶ γὰρ ὑπέμεινα μῆνας κενούς, νύκτες δὲ ὀδυνῶν δεδωμένοι 3 μοί εἰσιν. ⁴ ἔὰν κοιμηθῶ, λέγω Πότε ἡμέρα; ὥς δ' ἂν ἀναστῶ, πάλιν Πότε 4 ἐσπέρα; πλήρης δὲ γίνομαι ὀδυνῶν ἀπὸ ἐσπέρας ἕως πρωῒ. ⁵ φύρεται δέ μου 5 τὸ σῶμα ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων, τήκω δὲ βάλαια γῆς ἀπὸ ἰχθῶρος ξύων. ⁶ ὁ 6 δὲ βίος μου ἐστὶν ἐλαφρότερος λαλιάς, ἀπόλωλε δὲ ἐν κενῇ ἐλπίδι. ⁷ μνηστῆρι 7 οὖν ὅτι πνευμά μου ἡ ζωὴ, καὶ οὐκ ἔτι ἐπανελεύσεται ὀφθαλμός μου ἰδεῖν ἀγαθόν. ⁸ οὐ περιβλέψεται με ὀφθαλμός ὁρῶντός με· οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν ἔμοι, 8 καὶ οὐκ ἔτι εἰμὶ. ⁹ ὥσπερ νέφος ἀποκαθάρσεν ἀπ' οὐρανοῦ· ἔὰν γὰρ ἄνθρω- 9 πος καταβῇ εἰς ἄδην, οὐκ ἔτι μὴ ἀναβῇ, ¹⁰ οὐδ' οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν 10 ἴδιον οἶκον, οὐδ' οὐ μὴ ἐπιγνῶ αὐτὸν ἔτι ὁ τόπος αὐτοῦ. ¹¹ ἀτὰρ οὖν οὐδὲ 11 ἐγὼ φέισομαι τῷ στόματί μου, λαλήσω ἐν ἀνάγκῃ ὧν, ἀνοιξω πικρίαν ψυχῆς μου συνεχόμενος. ¹² πότερον θάλασσά εἰμι ἢ δράκων, ὅτι κατέταξας ἐπ' ἐμέ 12 φυλακὴν; ¹³ εἶπα ὅτι παρακαλέσει με ἡ κλίνη μου, ἀνοιξω δὲ πρὸς ἑμαυτὸν 13 ἰδίᾳ λόγον τῇ κοίτῃ μου· ¹⁴ ἐκφοβεῖς με ἑνυπνίοις, καὶ ἐν ὁράμασί με κατα- 14 πλήσεις. ¹⁵ ἀπαλλάξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχὴν μου, ἀπὸ δὲ θανάτου 15 τὰ ὀστέα μου. ¹⁶ οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ζήσομαι, ἵνα μακροθυμήσω· ἀπόστα 16 ἀπ' ἐμοῦ, κενὸς γάρ μου ὁ βίος. ¹⁷ τί γὰρ ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι ἐμεγάλυνας 17 αὐτόν; ἢ ὅτι προσέχεις τὸν νοῦν εἰς αὐτόν; ¹⁸ ἢ ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ποιήσῃ ἕως 18 τὸ πρωῒ, καὶ εἰς ἀνάπαντι αὐτὸν κρινεῖς; ¹⁹ ἕως τίνος οὐκ ἔξς με οὐδὲ προΐη 19 με, ἕως ἂν καταπίω τὸν πύελόν μου; ²⁰ εἰ ἐγὼ ἡμαρτον, τί δυνήσομαι πρὸς- 20 ξαι, ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων; διὰ τί ἔξου με κατέντευκτὴν σου, εἰμὶ δὲ ἐπὶ σοὶ φορτίον; ²¹ διὰ τί οὐκ ἐποίησω τῆς ἀνομίας μου λήθην 21 καὶ καθάρισμὸν τῆς ἁμαρτίας μου; νυνὶ δὲ εἰς γῆν ἀπελεύσομαι, ὀρροίζων δὲ οὐκ ἔτι εἰμὶ.

VIII.

Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυίτης λέγει ² Μέχρι τίνος λαλήσεις ταῦτα, 2 πνεῦμα πολυρῆμον τοῦ στόματός σου; ³ μὴ ὁ κύριος ἀδικήσῃ κρίνων; ἢ ὁ 3 τὰ πάντα ποιήσας ταραξεί τὸ δίκαιον; ⁴ εἰ οἱ υἱοί σου ἡμαρτον ἐναντίον αὐ- 4 τοῦ, ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀνομίας αὐτῶν. ⁵ οὐ δὲ ὀρροίξε πρὸς κύριον παντο- 5 κράτορα δεδομένος· ⁶ εἰ καθαρὸς εἶ καὶ ἀληθινός, δεήσεως ἐπακούσεται σου, 6 ἀποκαταστήσει δέ σοι δίκαιαν δικαιοσύνην· ⁷ ἔσται οὖν τὰ μὲν πρῶτά σου 7 ὀλίγα, τὰ δὲ ἔσχατά σου ἀμύθητα. ⁸ ἐπερώτησον γὰρ γενεὰν πρώτην, ἐξί- 8 χνίασον δὲ κατὰ γένος πατέρων· ⁹ ἡχίζοι γὰρ ἐσμεν καὶ οὐκ οἶδαμεν, σκιά 9 γὰρ ἐστὶν ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ βίος. ¹⁰ ἢ οὐχ οὗτοί σε διδάξουσιν καὶ ἀναγ- 10 γελούσι, καὶ ἐκ καρδίας ἐξάξουσιν ῥήματα; ¹¹ μὴ θάλλει πάπυρος ἄνευ ὕδα- 11

2. τετυχηκώς 3. και εγω 4. γινωμαι οδ. αφ εσπερας ... C αφ εσπερας 5. AC ξειων 6. ελαφρ. δρομειως 7. μνηστ. δε οτι ... AC ο οφθαλμος 8. ουκ ατενοι μοι ο οφθ. ορ. με ... om επι 9. και ουκειτι εμι ωςπερ ... ου μη αναβα- βη επι 10. ουδε μη επιτραφη επι εις ... ουδε μη επιγνω α. ο τοπ. α. επι 11. τοιγαρουν ουδε ... λαλησω δε εν αν. ων τον πνευματος μου, ανοιξω το στομα μου εν πικρια ψυχης συνεχόμενος 12. δρακων, επι κατεταξας κατ εμου φυλ. 13. ειπον παρακαλεσει ... εμαυτ. διαλογον ιδια τη 14. δια τι εκφοβεῖς 15. απαλλασεις δε ... απο πνευμ. την ζωνη μου, την δε ψυ- χην μου απο του σωματος μου 16. καινος (ut saepe ai pro ε) 17. ποιη πο πρωι 18. πρωιη ... in f. add εν οδυνη 20. τι δυναμαι σοι πραξει 21. και δια τι ου ληθην εποιησω της αμαρτ. μου και καθ. της ανομιαις μ. VIII. 2. πολυρημον 4. ει υιοι ... την ανομιαν α. 6. post αληθινους repetit ει ... σου επακουσεται 8. om γαρ 9. σκια δε εστιν η. ο βιος επι τ. γ. 10. διδαξ. ρηματα x. αναγγ. σοι συνεσιν σοφιας x. εκ x. σε διδαξουσιν ρ.

12 τος· ἡ ὑψωθῆσεται βούτομον ἄνευ πότου· ¹² ἔτι ὃν ἐπὶ ῥίξῃς, καὶ οὐ μὴ
 13 θερισθῇ· πρὸ τοῦ πεινῆ πᾶσα βοτάνη οὐχὶ ξηραίνεται· ¹³ οὕτως τοίνυν ἔσται
 τὰ ἔσχατα πάντων τῶν ἐπιλανθάνομένων τοῦ κυρίου· ἐλπίς γὰρ ἀσεβοῦς ἀπο-
 14 λείπεται. ¹⁴ ἀόλικτος γὰρ αὐτοῦ ἔσται ὁ οἶκος, ἀράχνη δὲ αὐτοῦ ἀποβήσεται ἡ
 15 σκηνή. ¹⁵ ἐὰν ὑπερείσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, οὐ μὴ στή· ἐπιλαβομένου δὲ αὐτοῦ
 16 οὐ μὴ ὑπομείνῃ· ¹⁶ ὑγρὸς γὰρ ἔστιν ὑπὸ ἡλίου, καὶ ἐκ σαπρίας αὐτοῦ ὁ ῥά-
 17 δαμνος αὐτοῦ ἐξελεύσεται. ¹⁷ ἐπὶ συναγωγὴν λίθων κοιμάται, ἐν δὲ μέσῳ χαλί-
 18 κων ζῆσεται. ¹⁸ ἐὰν καταπίῃ, ὁ τόπος ψεύσεται αὐτόν· οὐχ ἑώρακας τοιαῦτα,
 19 20 ¹⁹ ὅτι καταστροφή ἀσεβοῦς τοιαύτη, ἐκ δὲ γῆς ἄλλον ἀναβλαστήσει. ²⁰ ὁ
 γὰρ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσεται τὸν ἄκακον, πᾶν δὲ δῶρον ἀσεβοῦς οὐ δέ-
 21 ξεται. ²¹ ἀληθινῶν δὲ στόμα ἐμπλήσει γέλωτος, τὰ δὲ χεῖλη αὐτῶν ἐξομολογή-
 22 σεως· ²² οἱ δὲ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐνδύσονται αἰσχύνῃ, δίδαιτα δὲ ἀσεβοῦς οὐκ ἔσται.

IX.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει ² Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ὅτι οὕτως ἐστί. πῶς γὰρ
 3 ἔσται δίκαιος βροτὸς παρὰ κυρίῳ· ³ ἐὰν γὰρ βούληται κριθῆναι αὐτῷ, οὐ μὴ
 4 ὑπακούσῃ αὐτῷ, ἵνα μὴ ἀνείπῃ πρὸς ἓνα λόγον αὐτοῦ ἐκ χιλίων. ⁴ σοφὸς
 γὰρ ἐστὶ διανοία, κραταιὸς τε καὶ μέγας· τίς σκληρὸς γενόμενος ἐναντίον αὐ-
 5 τοῦ ὑπέμεινεν· ⁵ ὁ παλαιῶν ὄρη καὶ οὐκ οἶδασιν, ὁ καταστρέφων αὐτὰ ὄργῃ·
 6 7 ⁶ ὁ σείων τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐκ θεμελίων, οἱ δὲ στῦλοι αὐτῆς σαλεύονται· ⁷ ὁ
 8 λέγων τῷ ἡλίῳ καὶ οὐκ ἀνατέλλει, κατὰ δὲ ἄστρων κατασφραγίζει· ⁸ ὁ τανύ-
 9 σαι τὸν οὐρανὸν μόνος, καὶ περιπατῶν ὥς ἐπ' ἐδάφους ἐπὶ θαλάσσης· ⁹ ὁ
 10 ποιεῖν Πλειάδα καὶ Ἑσπερον καὶ Ἀρκτοῦρον καὶ ταμεῖα Νότου· ¹⁰ ὁ ποιῶν
 11 μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ἐνδοξά τε καὶ ἐξαισία, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς. ¹¹ ἐὰν
 12 ὑπερβῇ με, οὐ μὴ ἴδω· ἐὰν παρέλθῃ με, οὐδ' ὥς ἔγνω· ¹² ἐὰν ἀπαλλάξῃ,
 13 τίς ἀποστρέψει· ἡ τίς ἐρεῖ αὐτῷ Τί ἐποίησας· ¹³ αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὄργῃν,
 14 ὑπ' αὐτοῦ ἐκάμφθησαν κήτῃ τὰ ὑπ' οὐρανόν· ¹⁴ ἐὰν δέ μου ὑπακούσεται, ἡ
 15 διακρινεῖ τὰ ῥήματά μου· ¹⁵ ἐὰν γὰρ ὁ δίκαιος, οὐκ εἰσακούσεται μου, τοῦ
 16 κρίματος αὐτοῦ δεηθήσομαι. ¹⁶ ἐὰν τε καλέσω καὶ μὴ ὑπακούσῃ, οὐ πιστεύω
 17 ὅτι εἰσακήκοέ μου τῆς φωνῆς. ¹⁷ μὴ γνόφω με ἐκτρίψῃ· πολλὰ δέ μου τὰ
 18 συντρίμματα πεποίηκε διὰ κενῆς. ¹⁸ οὐκ ἔα γὰρ με ἀναπνεῦσαι, ἐνέπλησε δέ
 19 με πικρίας, ¹⁹ ὅτι μὲν γὰρ ἰσχύει κράτει· τίς οὖν κρίματι αὐτοῦ ἀντιστήσεται·
 20 ²⁰ ἐὰν γὰρ ὁ δίκαιος, τὸ στόμα μου ἀσεβήσῃ· ἐὰν τε ὁ ἄμεμπτος, σκολιὸς
 21 ἀποβήσομαι. ²¹ εἴτε γὰρ ἡσέβησα, οὐκ οἶδα τῇ ψυχῇ, πλὴν ἀφαιρεῖται μου
 22 23 ἡ ζωή. ²² διὸ εἶπον Μέγαν καὶ δυνάστην ἀπολλύει ὄργῃ, ²³ ὅτι φαῦλοι ἐν
 24 θανάτῳ ἐξαισώ, ἀλλὰ δίκαιοι καταγελῶνται· ²⁴ παραδέδονται γὰρ εἰς χεῖρας
 ἀσεβοῦς, πρόσωπα κριτῶν αὐτῆς συγκαλύπτει· εἰ δὲ μὴ αὐτός ἐστι, τίς ἐστιν·
 25 ²⁵ ὁ δὲ βίος μου ἔστιν ἐλαφρότερος δρομέως· ἀπέδρασαν, καὶ οὐκ εἶδosan.
 26 27 ²⁶ ἡ καὶ ἐστὶ ναυσὶν ἔγχος ὁδοῦ, ἡ ἀετοῦ πετομένου ζητοῦντος βοράν· ²⁷ ἐὰν τε

42. ετι ον ε. ρ. cum ανευ ποτου conjg. ... πασαν βοτανην· εαν δε μη
 πιη ξηραινεται 43. του θεου ... ολειται 44. αιου. δε εσται αυτου ο οικ.
 και η οδος αυτου, η δε σκηνη αυτου αραχνη αποβ. 45. υπερεισι ... επι-
 λαβ. δε αυτης ου 47. επι συναγωγη 48. αυτον ο τοπ. ψευσεται ... εορα-
 κας 49. αλλο 20. αποποιησεται 24. και τα χειλ. α. αγαλλιασεως 22.
 ενδυσωνται αισχ. (sed αισχυνην in litura) και διαιτα IX. 3. κριθηναι
 μετ αυτου ... εκ χειλεων 5. αυτα εν οργη 7. τω ηλω μη ανατελλειν και
 ουκ 8. επι θαλ. ως επι εδαφ. 9. πλιαδα ... ταμια 41. και εαν παρελθῃ
 43. απεστρ. οργη ... εκαμφθῃ 44. εισακουση η διακρινη (ed. rom. διακρινει)
 45. εαν τε γαρ 46. και εισακουση ... om της φωνης 47. μη εν γνοφω ...
 μου τα συντρ. μου 49. ισχυι κρατει 24. πλην οτι αφηρηται 22. απολυει
 23. εξωσιω απολουνται 24. κριτων αυτου ... om τις εστιν 25. ελαφρ. εστιν
 ... απεδρα ... ιδον 26. βορραν

γὰρ εἶπω, ἐπιλήσομαι λαλῶν, συγκύψας τῷ προσώπῳ στενάξω. ²⁸ σείσμαι ²⁸
 πᾶσι τοῖς μέλεσιν, οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ ἂν ὦν με ἐάσεις. ²⁹ ἐπειδὴ δέ εἰμι ἄσε- ²⁹
 βής, διὰ τί οὐκ ἀπέθανον; ³⁰ ἐάν γὰρ ἀπολούσωμαι χιόνι, καὶ ἀποκαθάρω- ³⁰
 μαι χερσὶ καθαραῖς, ³¹ ἱκανῶς ἐν ῥύπῳ με ἔβαψας, ἐβδελύξατο δέ με ἡ ³¹
 στολή. ³² οὐ γὰρ εἶ ἄνθρωπος κατ' ἐμέ ὡς ἀντικρινούμαι, ἵνα ἔλθωμεν ὁμο- ³²
 θυμαδὸν εἰς κρίσιν. ³³ εἴτε ἦν ὁ μεσίτης ἡμῶν καὶ ἐλέγχων καὶ διακούων ἀνά ³³
 μέσον ἀμφοτέρω· ³⁴ ἀπαλλάξάτω ἀπ' ἐμοῦ τὴν ῥάβδον, ὃ δὲ φόβος αὐτοῦ ³⁴
 μή με στροβείτω, ³⁵ καὶ οὐ μὴ φοβηθῶ ἀλλὰ λαλήσω· οὐ γὰρ οὕτω συνε- ³⁵
 πίσταμαι.

X.

Κάμωνν τῇ ψυχῇ μου, στένων ἐπαφήσω ἐπ' αὐτὸν τὰ ῥήματά μου·
 λαλήσω πικρία ψυχῆς μου συνεχόμενος, ² καὶ ἐρῶ πρὸς κύριον Μὴ με ἄσε- ²
 βεῖν δίδασκει· καὶ διὰ τί με οὕτως ἔκρινας; ³ ἢ καλόν σοι ἐάν ἀδικήσω; ὅτι ³
 ἀπείπω ἔργα χειρῶν σου, βουλῇ δὲ ἀσεβῶν προσέσχες; ⁴ ἢ ὥσπερ βροτὸς ὄρᾳ ⁴
 καθορᾷ; ἢ κατὰ ὅρᾳ ἄνθρωπος βλέψη; ⁵ ἢ ὁ βίος σου ἀνθρώπινος ἐστίν, ⁵
 ἢ τὰ ἔτη σου ἀνδρός; ⁶ ὅτι ἀνεζήτησας τὴν ἀνομίαν μου, καὶ τὰς ἀμαρτίας ⁶
 μου ἐξηγιάσας; ⁷ οἶδας γὰρ ὅτι οὐκ ἠσέβησα· ἀλλὰ τίς ἐστίν ὁ ἐκ τῶν χει- ⁷
 ρῶν σου ἐξαιρούμενος; ⁸ αἱ χεῖρές σου ἐπλασάν με καὶ ἐποίησάν με, μετὰ ⁸
 ταῦτα μεταβαλὼν με. ἔπαισας. ⁹ μνησθήτι ὅτι πηλὸν με ἔπλασας, εἰς δὲ γῆν ⁹
 με πάλιν ἀποστρέφεις. ¹⁰ ἢ οὐχ ὥσπερ γάλα με ἤμελξας, ἐτύρωσας δέ με ¹⁰
 ἴσα τυρῶ; ¹¹ δέσμα δὲ καὶ κρέας με ἐνέδυσας, ὁστέοις δὲ καὶ νεύροις με ¹¹
 ἐνειρας· ¹² ζῶν δὲ καὶ ἔλεος ἔβου παρ' ἐμοί, ἢ δὲ ἐπισκοπῇ σου ἐφύλαξέ ¹²
 μου τὸ πνεῦμα. ¹³ ταῦτα ἔχων ἐν σεαυτῷ οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι· ἀδυνατεῖ ¹³
 δέ σοι οὐδέν. ¹⁴ ἐάν τε γὰρ ἁμάρτω, φυλάσσεις με, ἀπὸ δὲ ἀνομίας οὐκ ¹⁴
 ἂν ὦν με πεποίηκας. ¹⁵ ἐάν τε γὰρ ἀσεβήσω, οἴμοι· ἐάν δὲ ὡς δίκαιος, οὐ ¹⁵
 δύναμαι ἀνακύψαι, πλήρης γὰρ ἀπικίας εἰμί. ¹⁶ ἀγρεύομαι γὰρ ὥσπερ λέων ¹⁶
 εἰς σφαγὴν· πάλιν γὰρ μεταβαλὼν δεινῶς με ὀλέκεις, ¹⁷ ἐπακαταίνιζων ἐπ' ¹⁷
 ἐμέ τὴν ἔτασίν μου· ὄργῃ δὲ μεγάλη μοι ἐχρήσω, ἐπήγαγες δὲ ἐπ' ἐμέ πει-
 ρατήρια. ¹⁸ ἵνα τί οὖν ἐκ κοιλίας με ἐξήγαγες, καὶ οὐκ ἀπέθανον, ὀφθαλμοὶ ¹⁸
 δέ με οὐκ εἶδε, ¹⁹ καὶ ὥσπερ οὐκ ὦν ἐγενόμην; διὰ τί γὰρ ἐκ γαστροῦ εἰς ¹⁹
 μνήμα οὐκ ἀπηλλάγην; ²⁰ ἢ οὐκ ὀλίγος ἐστὶν ὁ βίος τοῦ χρόνου μου; ἔασόν ²⁰
 με ἀναπαύσασθαι μικρὸν ²¹ πρὸ τοῦ με πορευθῆναι ὅταν οὐκ ἀναστρέψω, εἰς ²¹
 γῆν σκοτεινὴν καὶ γνοφερὰν, εἰς γῆν σκότους αἰωνίου, οὐ οὐκ ἔστι φέγγος
 οὐδὲ ὄρᾳ ζῶν βροτῶν.

XI.

Ἵπολαβὼν δὲ Σωφάρ ὁ Μιναῖος λέγει ²· Ὁ τὰ πολλὰ λέγων καὶ ἀντα- ²
 κούσεται· ἢ καὶ ὁ εὐλαὸς ὀίεται εἶναι δίκαιος; ³ εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς ³

28. σιομε γαρ 29. om δε 30. απολουσομαι 31. με εν ρυπω ... η
 στολη μου 32. ου pro ω 33. ει γαρ ην ... x. ο διελεγχων x. διακρινων
 ... in f. add δειν δε μοι χρια 34. τ. ραβδ. αυτου, και ο φοβος 35. ου
 γαρ συνεπιστ. εμαυτω αδικων X. 1. καμωνν δε τη ... στεν. επ εμαυτον
 επαφηνον τον θυμον μου· τα δε ρηματα μου λαλησω εν πικρια ψυχ. συνεχ.
 2. εκρινες 3. σοι εστιν εαν ασεβησω οτι απ. με εργα 4. βλεψεις 5. om
 εστιν 7. οίδα γαρ 8. εποιησ. με x. επλασ. με ... μετα δε 10. επηξας
 δε με 11. om δε prius ... ενειρας με 12. ελεον 13. *εν εμαυτω ...
 ουδεν 14. φυλαξεις ... εασις pro πεποιτηκ. 15. C εαν δε ... οιμμοι ...
 εαν τε ω δ. ου δυνησομαι ανακυψαι ... γαρ ειμι ανομιας 16. αγρ. δε
 ωςπερ ... και παλιν μεταβ. με δ. με ολεκεις 17. αιτασιν σου ... εχρ.,
 και επηγειρας επ 19. εγεγονειν ... δια τι δε ... ουκ απηλθον 20. ο χρο-
 νος του βιου μου 21. αναστρεφω XI. 2. δικαιος ειναι 3. γυναικος γεννητος

δλιγόβιος. μὴ πολὺς ἐν ῥήμασι γίνου, οὐ γὰρ ἔσθιν ὁ ἀντικρινόμενός σοι.
 4 ⁴ μὴ γὰρ λέγε τοῖς καθαροῖς εἰμι τοῖς ἔργοις καὶ ἄμεμπτος ἐναντίον αὐτοῦ.
 5 ⁵ ἀλλὰ πῶς ἂν ὁ κύριος λαλήσῃ πρὸς σέ, καὶ ἀνοίξῃ χεὶρ αὐτοῦ μετὰ σοῦ;
 6 ⁶ εἴτα ἀναγγελεῖ σοι δύναμιν σοφίας, ὅτι διπλοῦς ἔσται τῶν κατὰ σέ, καὶ
 7 τότε γνώσῃ ὅτι ἄξιά σοι ἀπέβη ἀπὸ κυρίου ὧν ἡμάρτηκας. ⁷ ἢ ἴχνος κυρίου
 8 εὕρήσεις; ἢ εἰς τὰ ἔσχατα ἀφίκου ἃ ἐποίησεν ὁ παντοκράτωρ; ⁸ ὕψηλός ὁ
 9 οὐρανός, καὶ τί ποιήσεις; βαΰτερά δὲ τῶν ἐν ἄδου, τί οἶδας; ⁹ ἢ μακρότερα
 10 μέτρου γῆς ἢ εὐρους θαλάσσης; ¹⁰ ἐὰν δὲ καταστρέψῃ τὰ πάντα, τίς ἔρει
 11 αὐτῷ. Τί ἐποίησας; ¹¹ αὐτὸς γὰρ οἶδεν ἔργα ἀνόμων, ἰδὼν δὲ ἄτοπα οὐ παρό-
 12 ψεται. ¹² ἄνθρωπος δὲ ἄλλως νήχεται λόγοις· βροτὸς δὲ γεννητὸς γυναικὸς
 13 ἴσα ὄνῃ ἐρημίῃ. ¹³ εἰ γὰρ σὺ καθάραν ἔξου τὴν καρδίαν σου, ὑπὲρ αἵματις δὲ
 14 χεῖρας πρὸς αὐτόν· ¹⁴ εἰ ἄνομόν τί ἐστὶν ἐν χερσὶ σου, πόρῳ ποιήσῃς αὐτὸ
 15 ἀπὸ σοῦ, ἀδικία δὲ ἐν διατίῃ σου μὴ αὐλισθήτω. ¹⁵ οὕτως γὰρ ἀναλάμβει
 σου τὸ πρὸςωπον ὥσπερ ὕδωρ καθάρων, ἐκδύσῃ δὲ ῥύπον καὶ οὐ μὴ φοβῇ
 16 θῆσιν· ¹⁶ καὶ τὸν κόπον ἐπιλήσῃ ὥσπερ κύμα παρελθόν, καὶ οὐ πτοηθήσῃ·
 17 ¹⁷ ἢ δὲ εὐχή σου ὥσπερ ἑωσφόρος, ἐκ δὲ μεσημβρίας ἀνατελεῖ σοι ζωή·
 18 ¹⁸ πεποιθώς τε ἔσθῃ ὅτι ἔστι σοι ἐλπίς, ἐκ δὲ μερίμνης καὶ φροντίδος ἀνα-
 19 φανεῖταί σοι εἰρήνη. ¹⁹ ἡσυχάσεις γάρ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ πολέμων σε· μετα-
 20 βαλλόμενοι δὲ πολλοὶ σοῦ δεηθήσονται. ²⁰ σωτηρία δὲ αὐτοὺς ἀπολείψει· ἢ γὰρ
 ἐλπίς αὐτῶν ἀπώλεια, ὀφθαλμοὶ δὲ ἄσεβῶν τακήσονται.

XII.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰώβ λέγει· ² Εἴτα ὑμεῖς ἐστέ ἄνθρωποι, ἢ μετ' ὑμῶν τελευ-
 3 4 τήσει σοφία; ³ κάμοι μὲν καρδία κατ' ὑμᾶς ἐστίν. ⁴ δίκαιος γὰρ ἄνθρωπος καὶ
 5 ἄμεμπτος ἐγεννήθη εἰς χλεύασμα· ⁵ εἰς χρόνον γὰρ τακτὸν ἡτοίμαστο πεσεῖν
 6 ὑπὸ ἄλλων, ⁶ οἴκους τε αὐτοῦ ἐκπορεύεσθαι ὑπὸ ἀνόμων. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ
 7 μὴδεις πεποιθέτω πονηρὸς ὧν ἀλῶος ἔσεσθαι, ὅσοι παροργίζουσι τὸν κύριον,
 8 ὥς οὐχὶ καὶ ἔτασις αὐτῶν ἔσται. ⁷ ἀλλὰ δὴ ἐρώτησον τετράποδα ἐάν σοι
 9 εἴπωσι, πετεινὰ δὲ οὐρανοῦ ἐάν σοι ἀπαγγέλωσιν· ⁸ ἐκδιήγησαι γῇ ἐάν σοι
 9 φράσῃ, καὶ ἐξηγήσονται σοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης. ⁹ τίς οὖν οὐκ ἔγνω ἐν
 10 πᾶσι τούτοις ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησε ταῦτα; ¹⁰ εἰ μὴ ἐν χερσὶ αὐτοῦ ψυχὴ
 11 πάντων ζώντων καὶ πνεύμα παντὸς ἀνθρώπου. ¹¹ οὓς μὲν γὰρ ῥήματα δια-
 12 κρίνει, λάρυγξ δὲ σῖτα γεύεται. ¹² ἐν πολλῷ χρόνῳ σοφία, ἐν δὲ πολλῷ βίῳ
 13 14 ἐπιστήμη. ¹³ παρ' αὐτῷ σοφία καὶ δύναμις, αὐτῷ βουλή καὶ σύνεσις. ¹⁴ ἐὰν
 15 καταβάλῃ, τίς οἰκοδομήσει; ἐὰν κλείσῃ κατ' ἀνθρώπων, τίς ἀνοίξει; ¹⁵ ἐὰν
 κωλύσῃ τὸ ὕδωρ, ξηρανεῖ τὴν γῆν· ἐὰν δὲ ἐπαφῇ, ἀπώλεσεν αὐτὴν κατα-

5. λαλήσαι ο κυριος ... C διανυξει (i. e. διανοίξει) ... ανοίξη ei *
 μετ αυτου 6. εστιν ... παρεβη ... C παρα κυριου 7. μη ιχνος ... ων
 εποιησεν 8. C υψηλος ουρανος ... post ουραν. add γη δε βαθια ... η βα-
 ΰτερα των 9. μετρων γης επιστασε η ευρος D. 41. ατοπον 42. *αλογοις
 ... γυναικος ονω ερημειται ... C ερημειται 43. υπτιασας δε τ. χ. σου 44. ει
 usque σου πο in litura ... *αυτων pro αυτο 45. το προςωπ. σου ... φοβητης
 46. των κοπων σου ... *και ου μη πτ. 48. C πεποιθως δε εστιν σοι 49.
 C ησυχασης ... μεταβαλλομενου 20. και σωτηρια ... απολειται pro απω-
 λεια ... in f. add παρ αυτω γαρ σοφια και δυναμις XII. 2. μη pro ειτα
 ... ανθρωπω μοι. 3. και εμοι 4. εγενομην ε. χλευασμον 5. πεσειν με
 υπ αλλοις 6. μου pro αυτου ... οσοι γαρ οργιζουσιν 7. επερωτησεν ...
 ειπη, πετ. τε ... αναγγελιη 8. εκδιηγ. δε γη ... και ει εξηγ. 9. οτι τις
 ουκ 10. οτι pro ει μη ... παντ. των ζωντ. 44. νους ... λαρυξ 42. σο-
 φια ευρισκεται, εν δε μακρω βιω 43. παρ αυτω βουλη 44. εαν κατα-
 στρεψη ... εαν δε και αποκλιση κατα ανθρωπου 45. εαν δε και επαφη

26 ²⁶ ὅτι κατέγραψας κατ' ἐμοῦ κακά, περιέβηκας δέ μοι νεότητος ἀμαρτίας·
 27 ²⁷ ἔβου δέ μου τὸν πόδα ἐν κωλύματι, ἐφύλαξας δέ μου πάντα τὰ ἔργα, εἰς
 28 δὲ ῥίζας τῶν ποδῶν μου ἀφίκου. ²⁸ ὃ παλαιούται ἴσα ἀσχή, ἢ ὥσπερ ἱμά-
 τιον σητόβρωτον.

XIV.

2 Βροτὸς γὰρ γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος καὶ πλήρης ὀργῆς, ² ἢ ὥσπερ
 3 ἀνδρὸς ἀνθῆσαν ἐξέπεσεν, ἀπέδρα δὲ ὥσπερ σικιὰ καὶ οὐ μὴ στή. ³ οὐχὶ καὶ
 τοῦτου λόγον ἐποίησω, καὶ τοῦτον ἐποίησας εἰσελθεῖν ἐν κρίματι ἐνώπιόν σου;
 4 ⁴ τίς γὰρ καθαρὸς ἔσται ἀπὸ ῥύπου; ἀλλ' οὐθίς, ⁵ ἐὰν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος
 αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· ἀριζμητοὶ δὲ μῆνες αὐτοῦ παρ' αὐτοῦ, εἰς χρόνον ἔβου
 6 καὶ οὐ μὴ ὑπερβῇ. ⁶ ἀπόστα ἀπ' αὐτοῦ ἵνα ἡσυχάσῃ, καὶ εὐδοκήσῃ τὸν
 7 βίον ὥσπερ ὁ μισθωτός. ⁷ ἔστι γὰρ δένδρω ἐλπίς· ἐὰν γὰρ ἐκκοπῇ, ἔτι ἐπαν-
 8 τήσκει, καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκλείπῃ. ⁸ ἐὰν γὰρ γηράσῃ ἐν γῇ ἢ
 9 ῥίζα αὐτοῦ, ἐν δὲ πέτρᾳ τελευτήσῃ τὸ στέλεχος αὐτοῦ, ⁹ ἀπὸ ὁσμῆς ὕδατος
 10 ἀνθήσει, ποιήσκει δὲ περισμένον ὥσπερ νεόφυτον. ¹⁰ ἀνὴρ δὲ τελευτήσας ὤχετο,
 11 πεσὼν δὲ βροτὸς οὐκ ἔτι ἐστί. ¹¹ χρόνῳ γὰρ σπανίζεται θάλασσα, ποταμοὶς
 12 δὲ ἐρημωθεὶς ἐξηράνθη. ¹² ἀνθρώπος δὲ κοιμηθεὶς οὐ μὴν ἀναστῇ ἕως ἂν ὁ
 13 οὐρανὸς οὐ μὴ σὺβραφῇ, καὶ οὐκ ἐξυπνισθήσονται ἐξ ὑπνου αὐτῶν. ¹³ εἰ γὰρ
 ὄφελον ἐν ᾧ με ἐφύλαξας, ἐκρυψας δέ με ἕως ἂν παύσῃται σου ἡ ὀργή,
 14 καὶ τάξῃ μοι χρόνον ἐν ᾧ μνησάν μου ποιήσῃ. ¹⁴ ἐὰν γὰρ ἀποθάνῃ ἄνθρωπος,
 ζήσεται συντελέσας ἡμέρας τοῦ βίου αὐτοῦ· ὑπομένω ἕως πάλιν γενώμαι.
 15 ¹⁵ εἴτα καλέσεις, ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι, τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ
 16 ἀποποιού. ¹⁶ ἠρίδμησας δέ μου τὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ σε
 17 οὐδὲν τῶν ἀμαρτιῶν μου. ¹⁷ ἐσφράγισας δέ μου τὰς ἀνομίας ἐν βαλάντιῳ,
 18 ἐπεσημήνῃ δὲ εἴ τι ἄκων παρέβην. ¹⁸ καὶ πλὴν ὅρος πίπτον διαπεσείται, καὶ
 19 πέτρα παλαιωθήσεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ¹⁹ λίθους ἐλέανεν ὕδατα, καὶ κατέ-
 κλυσεν ὕδατα ὑπὲρ τοῦ χώματος τῆς γῆς· καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπό-
 20 λεσας. ²⁰ ὥσας αὐτὸν εἰς τέλος, καὶ ὤχετο· ἐπέστησας αὐτῷ τὸ πρόσωπον,
 21 καὶ ἐξαπέστειλας. ²¹ πολλῶν δὲ γενομένων τῶν υἱῶν αὐτοῦ οὐκ οἶδεν, ἐὰν
 22 δὲ ὀλιγοὶ γένωνται οὐκ ἐπίσταται. ²² ἀλλ' ἢ αἱ σάρκες αὐτοῦ ἥλγησαν, ἢ δὲ
 ψυχὴ αὐτοῦ ἐπένθησεν.

XV.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφάξ ὁ Θαϊμανίτης λέγει ² Πότερον σοφὸς ἀπόκρισιν
 3 δώσει συνέσεως πνεῦμα, καὶ ἐνέπλησε πόνον γαστρός, ³ ἐλέγχων ἐν ῥήμασιν

26. C επει με κακα ... και περιεβηκας μοι 27. εν κυκλωματι, και
 εφυλαξες μου ... om των 28. οι παλαιουνται XIV. 1. C om γεννητος
 3. εν κριματι εισελθειν επι σου 4. εσται καθαρος ... ρυπου ουδε εις, C
 ρειπου αλλ ουδεις 5 μιας ημερας γεννηται ο ... παρ αυτω, εις χρ. γαρ
 6. απ εμου ινα ησυχασω κ. ευδοκωσω μου τ. βιον ωσπερ μισθ. 7. εαν
 δε και εκκοπη, παλιν ανθησει ... C εκκοπη, παλιν επανθησει ... εκλιπη
 8. εαν δε πετραις, C εαν δε πετρα ... τελευτησει 9. και ποιησει περ.
 10. και πεσων βροτος 11. ποταμοι δε ερημωθεντες ξεηρανθησονται 12. ου
 μη αναστη και ου μη εξεγερθη εως αν ο ουρ. παλαιωθη 13. φυλαξεις ...
 κρυψεις, C εκρυψαν ... C μου η οργη 14. C τας ημερας ... υπομενωσαι
 εως αν παλιν, C υπομειν ***** v (vdtr υπομεινας εως αν) παλιν 15. κα-
 λες. με 16. C παντα τα 17. τα αμαρτηματα ... AC εν βαλλαντιω ...
 και επεσημενω ει 18. πιπτων πεσειται 19. ελεανεν 20. και επεστησας
 α. το πρ. σου κ. εξαπεσταλη 21. εαν τε ολιγοι 22. αυτου επ αυτω επεν-
 τησεν XV. 1. ο θεμανιτις 2. τινα αρα pro ποτερον ... πνευματος,
 εμπλησει δε 3. ελεγχ. με εν ρημ. κενοις

οἷς οὐ δεῖ, καὶ ἐν λόγοις οἷς οὐδὲν ὄφελος; ⁴ οὐ καὶ σὺ ἀπεποιήσω φόβον, ⁴ συνετελέσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα ἐναντι τοῦ κυρίου; ⁵ ἔνοχος εἶ ῥήμασι στόμα- ⁵ τός σου, οὐδὲ διέκρινας ῥήματα δυναστῶν· ⁶ ἐλέγξαι σε τὸ σὸν στόμα καὶ μὴ ⁶ ἐγῶ, τὰ δὲ χεῖλῃ σου καταμαρτυρήσουσί σου. ⁷ τί γάρ; μὴ πρῶτος ἀνδρῶν- ⁷ πῶν ἐγεννήθης; ἢ πρὸ θινῶν ἐπάγης; ⁸ ἢ σύνταγμα κυρίου ἀκήχοας; ἢ συμ- ⁸ βούλῃ σοι ἐχρήσατο ὁ θεός, εἰς δὲ σὲ ἀφίκετο σοφία; ⁹ τί γὰρ οἶδας ὃ οὐκ ⁹ οἶδαμεν; ἢ τί συνεῖς σὺ ὃ οὐ καὶ ἡμεῖς; ¹⁰ καὶ γε πρεσβύτης καὶ γε παλαιός ¹⁰ ἐν ἡμῖν, βαρύτερος τοῦ πατρός σου ἡμέραις. ¹¹ ὀλίγα ὧν ἡμάρτηκας μεμα- ¹¹ στίγῳσαι, μεγάλας ὑπερβαλλόντως λελάληκας. ¹² τί ἐτόλμησεν ἡ καρδία σου; ¹² ἢ τί ἐπήνεγκαν οἱ ὀφθαλμοί σου, ¹³ ὅτι θυμὸν ἐβῆρθης ἐναντι κυρίου, ἐξή- ¹³ γαγες δὲ ἐκ στόματος ῥήματα τοιαῦτα; ¹⁴ τίς γὰρ ὧν βροτὸς ὅτι ἔσται ἄμεμ- ¹⁴ πτος; ἢ ὡς ἐσόμενος δίκαιος γεννητὸς γυναικός, ¹⁵ εἰ κατὰ ἀγίων οὐ πιστενεῖ, ¹⁵ οὐρανὸς δὲ οὐ καθαρὸς ἐναντίον αὐτοῦ; ¹⁶ ἔα δὲ ἐβδελυγμένος καὶ ἀκάθαρτος ¹⁶ ἀνὴρ, πίνων ἀδικίας ἴσα ποτῶ. ¹⁷ ἀναγγεῶν δέ σοι, ἄκουέ μου, ἃ δὴ ἐώρακα ¹⁷ ἀναγγεῶν σοι, ¹⁸ ἃ σοφοὶ ἐροῦσιν, καὶ οὐκ ἐκρυψαν πατέρες αὐτῶν· ¹⁹ αὐτοῖς ¹⁸ 18 ²⁰ πᾶς ὁ βίος ²⁰ 20 ἀσεβοῦς ἐν φροντίδι, ἔτη δὲ ἀριζμητὰ δεδομένα δυνάστη, ²¹ ὃ δὲ φόβος αὐ- ²¹ 21 τοῦ ἐν ὧσιν αὐτοῦ· ὅταν δοκῇ ἡδὴ εἰρηνεῦναι, ἥξει αὐτοῦ ἡ καταστροφή. ²² μὴ πιστευέτω ἀποστραφῆναι ἀπὸ σκότους· ἐντέταλται γὰρ ἡδὴ εἰς χεῖρας ²² 22 σιδήρου, ²³ κατατέτακται δὲ εἰς σῖτα γυψίν· οἶδε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὅτι μένει εἰς ²³ 23 πτώμα. ²⁴ ἡμέρα δὲ σκοτεινὴ αὐτὸν στροβήσει, ἀνάγκη δὲ καὶ θλῖψις αὐτὸν ²⁴ 24 κατῄξει ὥσπερ στρατιγὸς πρωτοστάτης πτεπῶν· ²⁵ ὅτι ἦρκε χεῖρας ἐναντίον ²⁵ 25 τοῦ κυρίου, ἐναντι δὲ κυρίου παντοκράτορος ἐτραχηλίασεν, ²⁶ ἔδραμε δὲ ἐναν- ²⁶ 26 τὸν αὐτοῦ ὕβρις ἐν πάχει νότου ἀσπίδος αὐτοῦ· ²⁷ ὅτι ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον ²⁷ 27 αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε περιστόμιον ἐπὶ τῶν μηρῶν. ²⁸ αὐλισθεῖν ²⁸ 28 δὲ πόλεις ἐρήμους, εἰσελθοὶ δὲ εἰς οἴκους ἀοικήτους· ἃ δὲ ἐκείνοι ἡτοίμασαν, ἄλλοι ἀποίσονται. ²⁹ οὔτε μὴ πλουτισθῇ, οὔτε μὴ μείνῃ αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα· ²⁹ 29 οὐ μὴ βάλῃ ἐπὶ τὴν γῆν σκιάν, ³⁰ οὐδὲ μὴ ἐκφύγῃ τὸ σκότος· τὸν βλαστὸν ³⁰ 30 αὐτοῦ μαράναι ἄνεμος, ἐκπέσοι δὲ αὐτοῦ τὸ ἄνθος. ³¹ μὴ πιστευέτω ὅτι ὑπο- ³¹ 31 μενεῖ, κενὰ γὰρ ἀποβήσεται αὐτῷ· ³² ἢ τομὴ αὐτοῦ πρὸ ὥρας φθαρῆσεται, ³² 32 καὶ ὁ ῥάδαμος αὐτοῦ οὐ μὴ πυκάσῃ· ³³ τρυγηθεῖν δὲ ὡς ὄμφαξ πρὸ ὥρας, ³³ 33 ἐκπέσοι δὲ ὡς ἄνθος ἐλαίας. ³⁴ μαρτύριον γὰρ ἀσεβοῦς θάνατος, πῦρ δὲ καύ- ³⁴ 34 σαι οἴκους δωροδεκτῶν. ³⁵ ἐν γαστρὶ δὲ λήψεται δδύνας, ἀποβήσεται δὲ αὐτῷ ³⁵ 35 κενά, ἢ δὲ κοιλία αὐτοῦ ὑπόσει δόλον.

3. om οἷς ου δει και ... C om και 4. οτι και σοι (σοι pro sy etiam C) ... AC εναντι κυριου 5. A και ου, C ου pro ουδε 6. ελεγεη ... κατα- μαρτυρησε (**-σει), C καταμαρτυρησαισαν 7. ανθρωπος 8. AC om η συμβ. σ. εχρησ. ο θεος ... η εις σε 9. η τι συ νοησεις ο ... AC ο ουχι και ημ. 10. *πρεσβυτερος pro βαρυτερ. 11. C ημαρτησας ... υπερβαλλον ουτως 12. τι οτι ετολμ. C τετολμησεν (sic) ... η τι σοι επηνεγκαν 14. om οτι 15. (C ο ου πιστ. pro ου πιστ.) ... ου πιστ. μεμψις, ο ουρανος δε ... in f. add αστρα δε ουκ αμεμπτα ... αδικιαν 17. αναγγελλω ουν σοι, συ δε μου ακουε ... AC εωρακα ... αναγγελλω 18. α σοφ. ανηγγειλαν 19. C αυτοις δε μονοις 20. ασεβων 21. ειρηνευεσθαι τοτε ηξει η καταστρ. αυτου 22. εντετακται 23. ab init. add καταπιπτει δε εις εξαληψιν ... και κατατετακτ. εις, C κατατετ. γαρ εις 24. ημερα σκοτ. στροβ. αυτον ... πεπτωκως 25. εναντι κυριου, C εναντιον αυτου pro εναντιον του κυρ. 26. C om αυτου prius ... εν πανεχνιω της απ. α. 27. μηρων αυτου εἰ add αουως δε αυτου υβρις 28. και εισελθοι εις ... εκεινος ητοιμασεν ... C απονσονται 29. τα υπαρχ. αυτου· ουδε μη ... C επι γης 30. εκφυγη σκο- τος ... μαραινει αν. και εκπεσοι αυτου 31. αυτω αποβησεται 32. in C litte- rae θαρησεται** ... πυκασι 33. AC ωσπερ ομφαξ ... και εκπεσοι ωσπερ 34. κατακαυσει 35. και εν γαστρι λημψονται ... C λημψεται ... υποσει πονον

XVI.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει 2 Ἀκήχοα τοιαῦτα πολλά, παρακλητόρες κα-
 3 κῶν πάντες. 3 τί γὰρ μὴ τάξεις ἐστί ρήμασι πνεύματος; ἢ τί παρενοχλήσει
 4 σοι ὅτι ἀποκρίνη; 4 καὶ γὰρ κατ' ὑμᾶς λαλήσω. εἰ ὑπέκειτό γε ἡ ψυχὴ ὑμῶν
 5 ἀντὶ τῆς ἐμῆς, εἴτ' ἐναλοῦμαι ὑμῖν ρήμασι, κινήσω δὲ κατ' ὑμῶν κεφαλὴν.
 6 6 εἴη δὲ ἰσχύς ἐν τῷ στόματί μου, κινήσιν δὲ χειλῶν οὐ φείσομαι. 6 εἰάν γὰρ
 7 λαλήσω, οὐκ ἀλγήσω τὸ τραῦμα· εἰάν δὲ καὶ σιωπήσω, τί ἔλαττον τρωθήσο-
 8 μαι; 7 νῦν δὲ κατάκοπόν με πεποίηκε μωρὸν σεσηπότα, καὶ ἐπελάβου μου·
 9 8 εἰς μαρτύριον ἐγενήθη, καὶ ἀνέστη ἐν ἐμοὶ τὸ ψεῦδος μου, κατὰ πρόσωπόν
 9 μου ἀνταπεκρίθη. 9 ὀργῇ χρησάμενος κατέβαλέ με, ἔβρουξεν ἐπ' ἐμέ τοὺς ὁδόν-
 10 τας, βέλη πειρατῶν αὐτοῦ ἐπ' ἐμοὶ ἔπεσαν. 10 ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο, ὅξεϊ
 11 ἔπαισε με εἰς τὰ γόνατα, ὁμοθυμαδὸν δὲ κατέδραμον ἐπ' ἐμοί. 11 παρέδωκε
 12 γάρ με ὁ κύριος εἰς χεῖρας ἀδίκων, ἐπὶ δὲ ἀσεβέσι ἐβρίβη με. 12 εἰρηνεύοντα
 13 διεσκέδασέ με· λαβὼν με τῆς κόμης διέτιλε, κατέστησέ με ὥσπερ σκοπὸν.
 14 13 ἐκύκλωσάν με λόγχοις βάλλοντες εἰς νεφρούς μου, οὐ φειδόμενοι ἐξέχεαν
 14 εἰς τὴν γῆν τὴν χολὴν μου· 14 κατέβαλόν με πτώμα ἐπὶ πτώματι, ἔδραμον
 15 πρὸς με θύναμνοι· 15 σάκκον ἐβράψαν ἐπὶ βύρσης μου, τὸ δὲ σῆνος μου ἐν
 16 γῇ ἐσβέσθη. 16 ἡ γαστήρ μου συγκέκασται ἀπὸ κλαυθμοῦ, ἐπὶ δὲ βλεφάροις
 17 17 18 μου σκιά· 17 ἀδικον δὲ οὐδὲν ἦν ἐν χερσὶ μου, εὐχὴ δέ μου καθαρά. 18 γῇ
 18 μὴ ἐπικαλύψης ἐφ' αἵματι τῆς σαρκός μου, μηδὲ εἴη τόπος τῇ κραυγῇ μου.
 19 19 καὶ νῦν ἰδοὺ ἐν οὐρανοῖς ὁ μάρτυς μου, ὁ δὲ συνίστωρ μου ἐν ὑψίστοις.
 20 20 ἀφίκοιτό μου ἡ δέσμις πρὸς κύριον, ἔναντι δὲ αὐτοῦ στάξαι μου ὁ ὀφθαλ-
 21 μός. 21 εἴη δὲ ἔλεγχος ἀνδρὶ ἔναντι κυρίου, καὶ νῖψ ἀνθρώπου τῷ πλησίον
 22 αὐτοῦ. 22 ἔτη δὲ ἀριζμητὰ ἤκασιν, ὁδῶ δὲ ἡ οὐκ ἐπαναστραφήσομαι πο-
 ρεύσομαι.

XVII.

2 Ὀλέκομαι πνεύματι φερόμενος, δέομαι δὲ ταφῆς καὶ οὐ τυγχάνω. 2 λίσ-
 3 σομαι κάμων, καὶ τί ποιήσας; 3 ἔκλεψαν δέ μου τὰ ὑπάρχοντα ἀλλοτριοί·
 4 τίς ἐστίν οὗτος; τῇ χειρὶ μου συνδεθήτω. 4 ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἔκρυψαν ἀπὸ
 5 φρονήσεως, διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσῃς αὐτούς. 5 τῇ μερίδι ἀναγγελεῖ κακίας,
 6 ὀφθαλμοὶ δὲ ἐφ' υἱοῖς ἐτάκησαν. 6 ἔξου δέ με ἔρρηξεν ἡ ἀνάγκη, γέλως δὲ
 7 αὐτοῖς ἀπέβη· 7 πεπῶρωνται γὰρ ἀπὸ ὀργῆς οἱ ὀφθαλμοί μου, πεπολιόρη-
 8 μαι μεγάλως ὑπὸ πάντων. 8 θάυμα ἔσχεν ἀληθινούς ἐπὶ τούτῳ, δίκαιος δὲ ἐπὶ
 9 παρανομῶ ἐπανασταίη· 9 σχοίη δὲ πιστὸς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν, καθαρὸς δὲ χεῖρας

XVI. 4. καὶ ἐγὼ δε ... εἰ γε ὑπεκειτο ... C ἡ pro εἰ ... ἐμης ψυχῆς
 ... C εἴτ' εἰ ἐναλοῦμαι ... ὑμῖν λόγοις 5. καὶ κινήσιν χιλιῶν 6. το τραυμ.
 μου 7. C κατα τοπον pro κατακοπον 8. ἐγενήθη (καὶ ἐπελ. μου εἰς μαρτ.
 ἐγεν. in A et C conjgtur) 9. ἐβρουξ. δε ἐπ. ε. τ. ο. αὐτου ... πειρατηριων
 ... ἐπέσεν 10. ab ακισιν usque οξ**, antea plura ... ἐπὶ τα γονατα ...
 εἰς 11. 14. ἀδικον, ἐπὶ δε ἀσεβεις 12. διέτειλεν 13. AC οὐ φειδομ.
 conjg. c. antecedd. ... εἰς γην τὴν ζῶν μου 14. ἐπ' ἐμε δυνατοι 15. ἐρ-
 ριψαν ἐπὶ βύρση μου ... εἰς γην ἐσβέσαν 16. βλεφάρων ... σκία θανάτου
 17. ἀδικ. γὰρ 18. om τῆς ... τῆς κραυγῆς 19. om μου prius 20. ἡ δεησ.
 μου ... σταξαι ο ρφθ. μου 21. ο ἐλεγχος μου ἔναντι ... C ἐναντιον ...
 υιος 22. ἠκουσιν μοι XVII. 2. ποιήσω 3. ἀλλοτριοι τα υπαρχοντα
 4. AC ἐκρυψαν ... ουν μὴ ὑψ. 5. AC οφθαλμ. δε μου 6. ἐξου με ἔρρη-
 λημα ε. ε. καὶ ἀπεβην αυτοις γελος 7. πεπῶρωνται δε απο οργ. σου ...
 καὶ πεπολ. υπο π. μεγαλ. 8. ἐπὶ τουτοις, δικαιω γὰρ παρανομος ἐπανεστη
 9. καὶ ο καθαρὸς χερσιν

ἀναλάβοι θάρσος. ¹⁰ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ πάντες ἐρείδετε καὶ δεῦτε δὴ, οὐ γὰρ 10
εὗρισκω ἐν ὑμῖν ἀληθείας. ¹¹ αἱ ἡμέραι μου παρήλθον ἐν βρόμῳ, ἐβράβη δὲ τὰ 11
ἄρθρα τῆς καρδίας μου· ¹² νύκτα εἰς ἡμέραν ἐζηκα, φῶς ἐγγὺς ἀπὸ προσώ- 12
που σκότους. ¹³ ἐὰν γὰρ ὑπομείνω, ἄθης μου ὁ οἶκος, ἐν δὲ γνόφῳ ἔστρωται 13
μου ἡ στρωμνή. ¹⁴ θάνατον ἐπεκαλεσάμην πατέρα μου εἵναι, μητέρα δέ μου καὶ 14
ἀδελφὴν σαπρίαν. ¹⁵ ποῦ οὖν μου ἔτι ἐστὶν ἡ ἐλπίς; ἢ τὰ ἀγαθὰ μου ὅψο- 15
μαι; ¹⁶ ἢ μετ' ἐμοῦ εἰς ἄδην καταβήσονται; ἢ ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ χώματος 16
καταβησόμεθα;

XVIII.

Ἵπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης λέγει ² Μέχρι τίνος οὐ παύσῃ; ἐπί- 2
σχες, ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν. ³ διὰ τί δὲ ὥσπερ τετραπόδα σεσιωπήκαμεν 3
ἐναντίον σου; ⁴ κέχρηται σοι ὀργή. τί γάρ; ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, ἀοίκητος ἡ ὑπ' 4
οὐρανόν; ἢ καταστροφῇσεται ὀρη ἐκ θεμελίων; ⁵ καὶ φῶς ἀσεβῶν σβεσθή- 5
σεται, καὶ οὐκ ἀποβήσεται αὐτῶν ἡ φλόξ. ⁶ τὸ φῶς αὐτοῦ σκότος ἐν διαίτῃ, 6
ὁ δὲ λύχνος ἐπ' αὐτῷ σβεσθήσεται. ⁷ Ζηρεύσαισαν ἐλάχιστοι τὰ ὑπάρχοντα 7
αὐτοῦ, σφάλαι δὲ αὐτοῦ ἡ βουλή. ⁸ ἐμβέβληται δὲ ὁ πούς αὐτοῦ ἐν παγίδι, 8
ἐν δικτύῳ ἐλίχθει. ⁹ ἔλθοισαν δὲ ἐπ' αὐτὸν παγίδες, κατισχύσει ἐπ' αὐτὸν 9
διψῶντας. ¹⁰ κέκρυπται ἐν τῇ γῇ σχοινίον αὐτοῦ, καὶ ἡ σύλληψις αὐτοῦ ἐπὶ 10
τρίβον. ¹¹ κύκλω ὀλέσαισαν αὐτὸν ὀδύνας· πολλοὶ δὲ περὶ πόδα αὐτοῦ ἔλθοισαν 11
ἐν λιμῷ στενωῖ. ¹² πτώμα δὲ αὐτῷ ἡτοίμασται ἐξάλσιον. ¹³ βρωθήσονται αὐτοῦ 12 13
κλώνες ποδῶν, κατέδεται δὲ αὐτοῦ τὰ ὠραία θάνατος. ¹⁴ ἐκραγεῖ δὲ ἐκ διαί- 14
της αὐτοῦ ἴασις, σχοίη δὲ αὐτὸν ἀνάγκη αἰτία βασιλικῇ. ¹⁵ κατασκηνώσει ἐν 15
τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἐν νυκτὶ αὐτοῦ, κατασπαρήσονται τὰ εὐπρεπεῖ αὐτοῦ θείω.
¹⁶ ὑποκάτωθεν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ ξηρανθήσονται, καὶ ἐπάνωθεν ἐπιπείσεται θε- 16
ρισμὸς αὐτοῦ. ¹⁷ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἀπόλοιτο ἐκ γῆς, καὶ ὑπάρξει ὄνομα 17
αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτέρω. ¹⁸ ἀπόσειεν αὐτὸν ἐκ φωτὸς εἰς σκότος. ¹⁹ οὐκ 18 19
ἔσται ἐπίγνωστος ἐν λαῷ αὐτοῦ, οὐδὲ σεσωσμένος ἐν τῇ ὑπ' οὐρανὸν ὁ οἶκος
αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῦ ζήσονται ἕτεροι. ²⁰ ἐπ' αὐτῷ ἐστέναξαν ἔσχατοι, 20
πρώτους δὲ ἔσχε θάυμα. ²¹ οὗτοί εἰσιν οἱ οἴκοι ἀδίκων, οὗτος δὲ ὁ τόπος 21
τῶν μὴ εἰδῶτων τὸν κύριον.

XIX.

Ἵπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει ² Ἔως τίνος ἔγκοπον ποιήσετε ψυχὴν μου, καὶ 2
καθαίρεῖτε με λόγοις; ³ γινῶτε μόνον ὅτι ὁ κύριος ἐποίησέ με οὕτως. κατα- 3
λαλεῖτέ μου, οὐκ αἰσχυρόμενοί με ἐπίκεισθέ μοι. ⁴ ναὶ δὴ ἐπ' ἀληθείας ἐγὼ 4

40. ὅτι δη 44. καὶ ἡμεραι ... δρομω (C θρομω?) 42. εζηκαν 43.
η στρομη 44. προσεκαλεσαμην, C προσκαλεσαμην 45. C ουν μοι ἐστιν
... om ἐστιν ... ὄψομ. ἐτι 46. εἰς τον αδην καταβησεται XVIII. 4. βαλ-
δας ο αυχιτης 3. ινα τι 4. κερησε δε οργη ... AC εαν σοι ... C ανοι-
κητος ... αοικ. εσται η ... η γη pro ορη 5. αναβησεται αυτου 6. διαιτη
αυτου ... λυχν. αυτου επ 7. ζηρευσιαν τα υπαρχ. αυτου ελαχιστοι, και
σφαλη αυτου 8. ενβληθειη ... AC και εν δικτυω ... ελιχθειη 9. ελθοι
δε εν δε επ (sic) ... παγιδ. κυκλοθεν και κατισχουσιν ... διψωντες 40.
κεκρ. δε ... συλλημψις ... επι εριβων κυκλοθεν 44. om κυκλω ... και
ολεσιαν ... πολλων δε π. ποδας ελθοι λιμω στενω 42. και πτωμα αυτω
ητοιμαστο 43. ωμια pro ωραια 44. αναγκη και αιτια 45. και εν σωματι
αυτου pro εν νυκτι αυτου ... κατασπαρησεται 47. υπαρχει 48. και απω-
σιαν 49. εν τω λαω ... αλλ εντος αυτου 24. εισιν οικoi ... δε τοπος ...
ιδωτων XIX. 2. εως ποτε ενκοπον π. την ψ. μ. κ. καθαλειται 3. εποιησ
μοι ουτως και καταλ. με ο. αισχ. και επικεισθαι μοι 4. εγω επ αληθς.

ἐπλανήζην, παρ' ἐμοὶ δὲ αὐλλίζεται πλάνος, λαλῆσαι ῥήματα ἃ οὐκ ἔδει, τὰ
 5 δὲ ῥήματά μου πλανᾶται καὶ οὐκ ἐπὶ καιροῦ. ⁵ἔα δὲ ὅτι ἐπ' ἐμοὶ μεγαλύ-
 6 νεσθε, ἐνάλλεσθε δέ μοι ὀνειδεί. ⁶ γνῶτε οὖν ὅτι κύριός ἐστιν ὁ ταράξας,
 7 ὁ χύρωμα δὲ αὐτοῦ ἐπ' ἐμέ ὕψωσεν. ⁷ ἰδοὺ γελῶ ὀνειδεί, οὐ λαλήσω· κεκρα-
 8 ῥομαι, καὶ οὐδαμοῦ κρίμα. ⁸ κύκλω περιωκοδόμημαι, καὶ οὐ μὴ διαβῶ, ἐπὶ
 9 πρόσωπόν μου σκότος ἔδετο. ⁹ τὴν δὲ δόξαν ἀπ' ἐμοῦ ἐξέδυσεν, ἀφείλε δὲ
 10 στέφανον ἀπὸ κεφαλῆς μου. ¹⁰ διέσπασέ με κύκλω καὶ ὠχόμην, ἐξέκοψε δὲ
 11 ὥσπερ δένδρον τὴν ἐλπίδα μου. ¹¹ δεινῶς δέ μοι ὄργῃ ἐχρήσατο, ἡγήσατο δέ
 12 με ὥσπερ ἐχθρόν. ¹² ὁμοθυμαδὸν δὲ ἦλθον τὰ πειρατήρια αὐτοῦ ἐπ' ἐμοί,
 13 ταῖς ὁδοῖς μου ἐκύκλωσαν ἐγκάθετο. ¹³ ἀπ' ἐμοῦ ἀδελφοί μου ἀπέστησαν,
 14 ἔγνωσαν ἀλλοτρίους ἢ ἐμέ· φίλοι δέ μου ἀνελεήμονες γεγόνασιν. ¹⁴ οὐ προσε-
 ποιήσαντό με οἱ ἐγγύτατοί μου, καὶ οἱ εἰδότες μου τὸ ὄνομα ἐπελάθοντό μου.
 15 ¹⁵ γείτονες οἰκίας θεράπαιναί τε μου, ἀλλογενεῖς ἤμην ἐναντίον αὐτῶν. ¹⁶ θε-
 17 ράποντά μου ἐκάλεσα, καὶ οὐχ ὑπήκουσε· στόμα δέ μου ἐδέετο, ¹⁷ καὶ ἐκέ-
 18 ¹⁸ οἱ δὲ εἰς τὸν αἰῶνά με ἀπειποῖσαντο, ὅταν ἀναστῶ κατ' ἐμοῦ λαλοῦσιν.
 19 ¹⁹ ἐβδελύξαντό με οἱ ἰδόντες με· οὓς δὴ ἡγαπήκειν, ἐπανέστησάν μοι. ²⁰ ἐν
 21 ²¹ δέρματί μου ἐσάπησαν αἱ σάρκες μου, τὰ δὲ ὀστέ μου ἐν ὀδοῦσιν ἔχεται.
 22 ²² διὰ τί με διώκετε ὥσπερ καὶ ὁ κύριος, ἀπὸ δὲ σαρκῶν μου οὐκ ἐμπί-
 23 πλεσθε; ²³ τίς γάρ ἂν δοίη γραφῆναι τὰ ῥήματά μου, τεθῆναι δὲ αὐτὰ ἐν
 24 βιβλίῳ εἰς τὸν αἰῶνα, ²⁴ ἐν γραφείῳ σιδηρῷ καὶ μολίβῳ, ἢ ἐν πέτραις ἐγγλυ-
 25 ²⁵ 26 φῆναι; ²⁶ οἶδα γὰρ ὅτι ἀένναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων ἐπὶ γῆς ²⁶ ἀνα-
 στήσai τὸ δέρμα μου τὸ ἀναντλοῦν ταῦτα· παρὰ γὰρ κυρίου ταῦτά μοι συνε-
 27 τελέσθη, ²⁷ ἃ ἐγὼ ἐμαυτῷ συνεπίσταμαι, ἃ ὁ ὀφθαλμός μου ἑώρακε καὶ οὐκ
 28 ἄλλος, πάντα δέ μοι συντετέλεσται ἐν κόλπῃ. ²⁸ εἰ δὲ καὶ ἐρεῖτε Τί ἐροῦμεν
 29 ἐναντι αὐτοῦ, καὶ ῥίξαν λόγου εὐρήσομεν ἐν αὐτῷ; ²⁹ εὐλαβήθητε δὴ καὶ ὑμεῖς
 ἀπὸ ἐπικαλύμματος· θυμὸς γὰρ ἐπ' ἀνόμους ἐπελεύσεται, καὶ τότε γινώσκονται
 ποῦ ἔστιν αὐτῶν ἡ ὕλη.

XX.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Σωφάρ ὁ Μιναῖος λέγει ² Οὐχ οὕτως ὑπελάμβανον ἀν-
 3 τερεῖν σε ταῦτα, καὶ οὐχὶ συνίετε μᾶλλον ἢ καὶ ἐγώ· ³ παιδεῖαν ἐντροπῆς
 4 μου ἀκούσαιο, καὶ πνεῦμα ἐκ τῆς συνέσεως ἀποκρίνεταιί μοι. ⁴ μὴ ταῦτα
 5 ἔγνωσ ἀπὸ τοῦ ἔτι, ἀφ' οὗ ἐτέθη ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς; ⁵ ἐυφροσύνη δὲ

4. ἐπλ. και εν εμοι αυλ. ... ρημα ο 6. γνωτε οτι ο κυρ. ε. ο τ. με
 7. ιδου λαλω ονειδη και ου 8. επι δε ατραπους μου σχ. ετ. 9. την δοξαν
 μου απ ... και αφειλεν στεφ. 10. διεσπ. δε με 11. om δε prius 12.
 ομοθ. αυτου ηλθεν τα πειρ. επ εμε ... με ενκαθετοι 13. απ εμ. δε απεστ.
 αδ., εγνωσαν ... οι φιλοι δε 14. και ου ... μου, οι ιδοντες 15. γιτονες
 οικιοι θεραποντες θεραπνοι, αλλογενεις εγενομην 16. θεραποντας δε μου
 εκ. κ. ουκ υπηκουσαν μου ... εδεετο αυτων 17. και προσεκαλουμην κολ.
 18. με απιπαντο 19. εβδελ. δε με οι ιδοτες με· και ους ηγαπων 20. om
 αι ... εν οδυναις εχεται 21. εγγισατε μοι ελεησατε με ω φιλ. ελεησατε με
 ... εστιν η αφ. μου 22. δια τι δε με 23. δωη 24. εν γραφω σιδ. η
 μολ. 25. αεγας (... ed. rom. μελλων, επι γης) 26. αναστησει δε μου το
 σωμα το ... μοι ταυτα 27. α οι οφθαλμοι μ. εορακασιν ... C συντετελε-
 σται 28. AC εναντιον αυτου ... ευρησον 29. δε προ δη ... απο κριματος
 ... επ ανομοις ... γνωσκονται οτι ουδαμου αυτων η ισχυς εστιν XX. 2.
 υπελ. σε ειναι και αντεριν σε ταυτα κ. ουχι συνιεναι μ. η εγω 3. AC παι-
 διαν ... εντρ. σου ... συνεσεως σου 5. AC ευφρ. γαρ

ἀσεβῶν πτώμα ἐξαίσιον, χαρμονὴ δὲ παρανόμων ἀπώλεια· ⁶ ἐὰν ἀναβῇ εἰς 6
οὐρανὸν αὐτοῦ τὰ δῶρα, ἡ δὲ θυσιὰ αὐτοῦ νεφῶν ἄψηται. ⁷ ὅταν γὰρ δοκῇ 7
ἡδὴ κατεστηρίχθαι, τότε εἰς τέλος ἀπολεῖται· οἱ δὲ εἰδότες αὐτὸν ἐροῦσι Ποῦ
ἔστιν; ⁸ ὥσπερ ἐνύπνιον ἐκπετασθὲν οὐ μὴ εὗρεθῇ, ἔπτη δὲ ὥσπερ φάσμα 8
νυκτερινόν· ⁹ ὀφθαλμὸς παρέβλεψε, καὶ οὐ προσήσσει, καὶ οὐκ ἔτι προσνοήσει 9
αὐτὸν ὁ τόπος αὐτοῦ. ¹⁰ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὀλέσαισαν ἥττονες, αἱ δὲ χεῖρες 10
αὐτοῦ πυρσεύσαισαν δδύναι. ¹¹ ὅσα αὐτοῦ ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ, καὶ 11
μετ' αὐτοῦ ἐπὶ χρώματος κοιμηθήσεται. ¹² ἐὰν γλυκανθῇ ἐν στόματι αὐτοῦ 12
κακία, κρύψει αὐτὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, ¹³ οὐ φείσεται αὐτῆς καὶ οὐκ 13
ἐγκαταλείψει αὐτήν· καὶ συνάξει αὐτήν ἐν μέσῳ τοῦ λάρυγγος αὐτοῦ, ¹⁴ καὶ 14
οὐ μὴ δυνηθῇ βοηθήσαι ἑαυτῷ. χολὴ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ αὐτοῦ. ¹⁵ πλοῦτος 15
ἀδίκως συναγόμενος ἐξεμεθήσεται, ἐξ οἰκίας αὐτοῦ ἐξελκύσει αὐτὸν ἄγγελος. 16
¹⁶ θυμὸν δὲ δρακόντων θηλάσειεν, ἀνέλοι δὲ αὐτὸν γλῶσσα ὄφρεως. ¹⁷ μὴ ἴδῃ 16 17
ἄμελιν νομαδῶν μηδὲ νομὰς μέλιτος καὶ βουτύρου. ¹⁸ εἰς κενὰ καὶ μάταια 18
ἐκοπίασεν, πλοῦτον ἐξ οὗ οὐ γένυται· ὥσπερ στρίφνος ἀμάσσητος, ἀκατά-
ποτος. ¹⁹ πολλῶν γὰρ δυνατῶν οἴκους ἔθλασεν· διαίταν δὲ ἥρπασε, καὶ οὐκ 19
ἔστησεν. ²⁰ οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία τοῖς ὑπάρχουσιν, ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ οὐ 20
σωθήσεται. ²¹ οὐκ ἔστιν ὑπόλειμμα τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, διὰ τοῦτο οὐκ ἀν- 21
τήσει αὐτοῦ τὰ ἀγαθὰ. ²² ὅταν δὲ δοκῇ ἡδὴ πεπληρωῶσαι, θλιβήσεται, πᾶσα 22
δὲ ἀνάγκη ἐπ' αὐτὸν ἐπελεύσεται. ²³ εἰ πως εἴ πληρῶσαι γαστέρα αὐτοῦ, 23
ἐπαποστείλει ἐπ' αὐτὸν θυμὸν ὀργῆς, νίψαι ἐπ' αὐτὸν δδύναι. ²⁴ καὶ οὐ μὴ 24
σωθῇ ἐκ χειρὸς σιδήρου, τρώσαι αὐτὸν τόξον χάλκεον· ²⁵ διεξέλθοι δὲ διὰ 25
σώματος αὐτοῦ βέλος, ἄστρα δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ· περιπατήσαισαν ἐπ' αὐτῷ
φόβοι, ²⁶ πᾶν δὲ σκότος αὐτῷ ὑπομέναι· κατεδέεται αὐτὸν πῦρ ἄκαυστον, 26
κακώσεις δὲ αὐτοῦ ἐπὶ ἡλύτος τὸν οἶκον. ²⁷ ἀνακαλύψαι δὲ αὐτοῦ ὁ οὐρανὸς τὰς 27
ἀνομίας, γῆ δὲ ἐπανασταίῃ αὐτῷ. ²⁸ ἐλκύσει τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀπώλεια εἰς 28
τέλος, ἡμέρα ὀργῆς ἐπέλθοι αὐτῷ. ²⁹ αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ 29
κυρίου, καὶ κτῆμα ὑπαρχόντων αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου.

XXI.

Ἵπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει Ἐκούσατε ἀκούσατέ μου τῶν λόγων, ἵνα μὴ 2
ἦ μοι παρ' ὑμῶν αὕτη ἡ παρακλήσις. Ἐρατέ με, ἐγὼ δὲ λαλήσω, εἴτ' οὐ 3
καταγελάσετέ μου. τί γάρ; μὴ ἀνθρώπου μου ἡ ἐλεγεῖς; ἢ διὰ τί οὐ θυ- 4

5. ασεβων pro παρανομων 6. τα δωρα αυτου 7. om γαρ ... AC εστη-
ριχθαι ... C και οι ειδοτες ιδοντες ... ιδοτες 8. φαντασμα pro φασμα
9. και ου προσνοήσει αυτον ο τ. α. ουκει ... C προνοήσει 10. θλασιαν
pro ολεσαισαν ... ψηλαφησουσιν pro πυρσευσ. 11. ενεπλησθη 12. om εαν
... εγλυκανθη 13. C εκ μεσου 14. in f. add και πονος 15. εξεμεσθησεται
εκ κοιλας αυτου, εξ οι. δε ... C εξελκυσαι ... αγγελ. θανατου 16. θυμος
... θηλασει, και ανελοι αυτον 17. C ειδοι 18. εκοπιασεν, σχοιη δε πλου-
τον ... ωσπ. στρυχνον αμασθητον ακαταπατητον 19. AC αδυνατων ... εθρα-
σεν· δι. δε αυτων ... C διαιτιαν γαρ · πασεν 20. δια τουτο ουκ εστη αυτω
σωτηρια εν τοις υπ. αυτου, ουδε ανησει αυτου τα αγαθα, εν επιθυμ. α. ου
σωθ. 21. AC υπολειμμα ... om δια τουτο usque αγαθα 22. AC om δε
... C ειρηνευειν pro πεπληρ. 23. και πληρωσει pro ει πως ει πληρ., C ει
πως κληρωσαι ... ριψαι δε pro νιψαι 24. τρωσαι δε ... χαλκαιον, C χαλ-
κιον 25. και διεξελθοι δια ... ανδρα pro αστρα ... C εν διαιτι ... αυτου
μη περιπατησαι 26. και παν σκοτος αυτον ... AC κατεδ. δε αυτον ... πυρ
αψεστον ... και κακωσαι αυτου 27. om δε prius 28. και ημεραι (?)
29. AC υπαρχοντων αυτου XXI. 2. Ακουσ. μου ακ. μου ... ινα μη ειη
μοι αυτη παρ υμων παρακλησεις ... C αυτη παρακλησις 3. βαστασατε με
... ειτα μη μου καταγελαται 4. C τι γαρ μοι ανθρωπου η ελεγεις ... μη εξ
ανθρ. η ελ. μου; και δια

5 6 μωθήσομαι; ⁵ εἰςβλέψαντες εἰς ἐμὲ θανατάσετε, χεῖρα θέντες ἐπὶ σιαγόνη. ⁶ ἄν
7 τε γὰρ μνηστῶ, ἐσπούδακα, ἔχουσι δέ μου τὰς σάρκας ὀδύνας. ⁷ διὰ τί ἀσε-
8 βεῖς ζῶσι, πεπαλαίνονται δὲ καὶ ἐν πλούτῳ; ⁸ ὁ σπόρος αὐτῶν κατὰ ψυχὴν,
9 τὰ δὲ τέχνα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς. ⁹ οἱ οἴκοι αὐτῶν εὐθνηοῦσι, φόβος δὲ οὐ-
10 δαμοῦ, μάστιξ δὲ παρὰ κυρίου οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτοῖς. ¹⁰ ἡ βοῦς αὐτῶν οὐκ
11 ὠμοτόκησεν, διεσώθη δὲ αὐτῶν ἐν γαστρὶ ἔχουσα καὶ οὐκ ἔσφαλεν. ¹¹ μένουσι
12 δὲ ὡς πρόβατα αἰώνια, τὰ δὲ παιδία αὐτῶν προσπαίζουσιν, ¹² ἀναλαβόντες
13 ψαλτήριον καὶ κιθάραν, καὶ εὐφραίνονται φωνῇ ψαλμοῦ. ¹³ συνετέλεσαν δὲ ἐν
14 ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτῶν, ἐν δὲ ἀναπαύσει ἄδου ἐκοιμήθησαν. ¹⁴ λέγει δὲ κυ-
15 ρίω Ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, ὁδούς σου εἰδέναι οὐ βούλομαι. ¹⁵ τί ἱκανὸς ὅτι δου-
16 λεύσομεν αὐτῷ; καὶ τίς ὠφέλεια ὅτι ἀπαντήσομεν αὐτῷ; ¹⁶ ἐν χερσὶ γὰρ ἡν
17 αὐτῶν τὰ ἀγαθὰ, ἔργα δὲ ἀσεβῶν οὐκ ἐφορᾷ. ¹⁷ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀσεβῶν
18 λύγνος σβεσθήσεται, ἐπελεύσεται δὲ αὐτοῖς ἡ καταστροφή, ὥδινες δὲ αὐτοὺς
19 ἔξουσιν ἀπὸ ὀργῆς. ¹⁸ ἔσονται δὲ ὥσπερ ἄχυρα ὑπ' ἀνέμου, ἢ ὥσπερ κονιορ-
20 τὸς ὃν ὑφέλιτο λαΐλαψ. ¹⁹ ἐκλείποι υἱοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, ἀνταποδώσει
21 ἀπὸ δὲ κυρίου μὴ διασωθῆναι. ²¹ ὅτι τὸ θέλημα αὐτοῦ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ μετ'
22 αὐτοῦ, καὶ ἀριθμοὶ μνηῶν αὐτοῦ διηρέθησαν. ²² πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν
23 ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; αὐτὸς δὲ φόνους διακρίνει; ²³ οὗτος ἀπο-
24 θανεῖται ἐν κράτει ἀπλοσύνης αὐτοῦ, ὅλος δὲ εὐπαθῶν καὶ εὐθνήων, ²⁴ τὰ δὲ
25 ἔγκατα αὐτοῦ πλήρη στέατος, μυελὸς δὲ αὐτοῦ διαχεῖται. ²⁵ ὁ δὲ τελευτᾷ
26 ὑπὸ πικρίας ψυχῆς, οὐ φαγῶν οὐδὲν ἀγαθόν. ²⁶ ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐπὶ γῆς κοι-
27 μῶνται, σαπρία δὲ αὐτοὺς ἐκάλυψεν. ²⁷ ὥστε οἶδα ὑμᾶς ὅτι τόλμῃ ἐπὶ κείσθε
28 μοι, ²⁸ ὥστε ἑρέιτε Ποῦ ἔστιν οἶκος ἄρχοντος; καὶ ποῦ ἔστιν ἡ σκέπη τῶν
29 σκηνωμάτων τῶν ἀσεβῶν; ²⁹ ἐρωτήσατε παραπορευομένους ὁδόν, καὶ τὰ ση-
30 μεῖα αὐτῶν οὐκ ἀπαλλοτριώσετε. ³⁰ ὅτι εἰς ἡμέραν ἀπωλείας κουφίζεται ὁ
31 πονηρός, εἰς ἡμέραν ὀργῆς αὐτοῦ ἀπαχθήσονται. ³¹ τίς ἀπαγγελεῖ ἐπὶ προσώπου
32 αὐτοῦ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; καὶ αὐτὸς ἐποίησε, τίς ἀνταποδώσει αὐτῷ; ³² καὶ
33 αὐτὸς εἰς τάφους ἀπηνέχθη, καὶ αὐτὸς ἐπὶ σωρῶν ἠγρύπνησεν. ³³ ἐγκυκλῆθησαν
αὐτῷ χάλικες χειμαρῶν, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ πᾶς ἄνθρωπος ἀπελεύσεται, καὶ
34 ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀναρίστητοι. ³⁴ πῶς δὲ παρακαλεῖτὲ με κενά; τὸ δὲ ἐμὲ
καταπαύσασθαι ἀφ' ὑμῶν οὐδέν.

XXII.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφάξ ὁ Θαϊμανίτης λέγει ² Πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν
3 ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; ³ τί γὰρ μέλει τῷ κυρίῳ ἐὰν σὺ ἤσῃα

5. εμβλέψαντες ε. ε. θανατάσετε ... ἐπὶ στομα 7. δια τι δε ... om
εν 8. in f. add αυτων 9. C εστιν αυτοις 10. αυτων η εγ γαστρι 11. AC
ωσπερ ... προσπεζει αυτοις 12. αναλαμβανοντα 13. om δε prius 14. λεγ.
δε ο ασεβης τω κυριω ... τας οδους 15. C (non A) δουλευσωμεν ... C
om και τις ωφ. ο. α. αυτω ... απαντησωμεν 16. αυτων ην ... ασεβων ου
καθαρα 17. και ωδινες αυτοις 18. AC προ ανεμου ... AC υφιλατο 19.
υιοις 20. ιδοιεν δε οι ... C την αυτου σφαγην ... και υπο κυριου 21. μετ
αυτον 25. AC σοφους pro φονους 23. AC αφροσυνης 24. (AC πληρης ...)
ο δε μυελος ... C αυτων διαχ. 25. ο δε γε ... αγαθον ουδεν 26. ομοθ.
δε οι υιοι αυτου επι γης κοιμηθησονται ... in f. add επι γης 28. C οτι
ερεται ... οικος αρχωνος ... εστιν σκεπη 29. C πορευομενους ... απολλο-
τριωθησεται (sic) 30. και εις ημ. οργ. α. απαχθησεται 31. C αναγγελει
... επι προσωπον ... και α αυτος εποιησεν (... κ. αυτ. επ., τις αντ. α.
conjg. etiam C, sed ed. rom. εποιησε; habet.) 32. απενεχθη, και επι
σωρω ηγρ. ... C om αυτος sec. 33. αριθμητοι 34. C με παρακαλεετε ...
το δε αφ υμων καταπαυσαι με ουδεν εστιν XXII. 1. θαϊμανιτης 3. εαν συ ης

τοῖς ἔργοις ἄμεμπτος; ἢ ὠφέλεια ὅτι ἀπλώσῃς τὴν ὁδόν σου; ⁴ ἢ λόγον σου ⁴ ποιούμενος ἐλέγξεις, καὶ συνεισελεύσεται σοι εἰς κρίσιν; ⁵ πότερον οὐχ ἡ κακία ⁵ σου ἐστὶ πολλή, ἀναρτίμητοι δὲ σοὺ εἰσιν αἱ ἁμαρτίαι; ⁶ ἡνεχύραές δὲ τοὺς ⁶ ἀδελφούς σου διὰ κενῆς, ἀμφίρῃσιν δὲ γυμνῶν ἀφείλου· ⁷ οὐδὲ ὕδωρ διψῶν- ⁷ τας ἐπότισας, ἀλλὰ πεινῶντων ἐστέρησας ψωμόν· ⁸ ἐξάνυμασας δὲ τινων πρόσω- ⁸ πον, ὥκισας δὲ τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς· ⁹ χήρας δὲ ἐξαπέστειλας κενάς, ὄρφανούς ⁹ δὲ ἐκάκωσας. ¹⁰ τοιγαροῦν ἐκύκλωσάν σε παγίδες, καὶ ἐσπούδασέ σε πόλεμος ¹⁰ ἐξαίσιος. ¹¹ τὸ φῶς σοι σκότος ἀπέβη, κοιμηθῆντα δὲ ὕδωρ σε ἐκάλυψε. ¹² μὴ ¹¹ 12 οὐχὶ ὁ τὰ ὑψηλὰ ναίων ἐφορᾷ, τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους ἐταπεινώσει; ¹³ καὶ ¹³ εἶπας Τί ἔγνω ὁ ἰσχυρός, ἢ κατὰ τοῦ γνόφου κρίνει; ¹⁴ νεφέλῃ ἀποκρυφῇ αὐτοῦ ¹⁴ καὶ οὐχ ὀραθήσεται, καὶ γῆρον οὐρανοῦ διαπορεύεται. ¹⁵ μὴ τρίβον αἰώνιον ¹⁵ φυλάξεις ἣν ἐπάτησαν ἄνδρες δίκαιοι, ¹⁶ οἱ συνελήφθησαν ἄωροι; ποταμὸς ¹⁶ ἐπιβρέων οἱ θεμέλιοι αὐτῶν, ¹⁷ οἱ λέγοντες Κύριος τί ποιήσει ἡμῖν; ἢ τί ἐπά- ¹⁷ ξεται ἡμῖν ὁ παντοκράτωρ; ¹⁸ ὃς δὲ ἐνέπλησε τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀγαθῶν, ¹⁸ βουλή δὲ ἀσεβῶν πόρρω ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁹ ἰδόντες δίκαιοι ἐγέλασαν, ἄμεμπτος ¹⁹ δὲ ἐμυκτήρῃσιν. ²⁰ εἰ μὴ ἡφανίσθῃ ἡ ὑπόστασις αὐτῶν, καὶ τὸ κατάλειμμα ²⁰ αὐτῶν καταφάγεται πῦρ. ²¹ γενοῦ δὴ σκληρός, ἐάν ὑπομείνῃς εἰτα ὁ καρπὸς ²¹ σου ἔσται ἐν ἀγαθοῖς. ²² ἔκλαβε δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξηγορίαν, καὶ ἀνά- ²² λαβε τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ σου. ²³ ἐὰν δὲ ἐπιστραφῇς καὶ ταπεινώσῃς ²³ σεαυτὸν ἐναντὶ κυρίου, πόρρω ἐποίησας ἀπὸ διαίτης σου ἀδικον· ²⁴ θῆσῃ ἐπὶ ²⁴ χῶματι ἐν πέτρᾳ, καὶ ὡς πέτρα χειμάρρου Σωφίρ. ²⁵ ἔσται οὖν σου ὁ παν- ²⁵ τοκράτωρ βοητὸς ἀπὸ ἐχθρῶν, καθάρων δὲ ἀποδώσει σε ὥσπερ ἀργύριον πε- ²⁶ πυρωμένον. ²⁶ εἰτα παρῥησιασθήσῃ ἐναντίον κυρίου ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ²⁶ ἰλαρώς· ²⁷ εὐχξαμένου δὲ σου πρὸς αὐτὸν εἰσακούσεται σου, δώσει δὲ σοι ἀπο- ²⁷ δοῦναι τὰς εὐχάς· ²⁸ ἀποκαταστήσει δὲ σοι δίκαιαν δικαιοσύνης, ἐπὶ δὲ ὁδοῖς ²⁸ σου ἔσται φέγγος. ²⁹ ὅτι ἐταπεινώσας σεαυτὸν, καὶ ἐρεῖς Ὑπερηφανεύσατο, ²⁹ καὶ κύφοντα ὀφθαλμοῖς σώσει· ³⁰ ῥύσεται ἀθῶον, καὶ διασώζηται ἐν καθαρᾷς ³⁰ χερσὶ σου.

XXIII.

Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει ² Καὶ δὴ οἶδα ὅτι ἐκ χειρός μου ἡ ἐλεγξις ² ἐστὶ, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ βαρεῖα γέγονεν ἐπ' ἐμῷ στεναγμῷ. ³ τίς δ' ἄρα γνώη ³ ὅτι εὗρομι αὐτὸν καὶ ἔλθοιμι εἰς τέλος; ⁴ εἴποιμι δὲ ἑμαυτοῦ κρέμα, τὸ δὲ ⁴ στόμα μου ἐμπλήσεται ἐλέγχων· ⁵ γνώην δὲ ἰάματα ἃ μοι ἐρεῖ, αἰσθόμινη ⁵ δὲ τίνα μοι ἀπαγγελεῖ. ⁶ καὶ ἐν πολλῇ ἰσχύϊ ἐπελευσεται μοι, εἰτα ἐν ἀπειλῇ μοι ⁶ οὐ χρήσεται. ⁷ ἀλήθεια γὰρ καὶ ἐλεγχος παρ' αὐτοῦ, ἐξαγάγοι δὲ εἰς τέλος ⁷

3. αμεμπτος τ. εργ. η ωφ. αυτω ... C απλωσεις 4. AC ελεγξει σε 5. ουχι ... om εισιν 6. ηνεχυρ. γαρ 8. AC προσωπα ... εκομισας δε πτωχους επι γης. C οικισ. δε πτωχους επι τ. γ. 9. και ορφαν. εκακ. 10. εκυκλωσεν 11. σοι εις σκοτος ... σε υδωρ 12. om ουχι ... ουκ εφορα 13. C ειπα 14. διαπορευσεται 15. *ην επανεστησαν 16. συνελημφθησαν 17. Τι ποιησει ημ. ο κυριος ... επαξει 18. οτε γε ενεπλ. 19. εμυκτηρ. αυτους 20. om η ... καταλειμμα 21. γενου δε ... η pro ειτα 22. συν εηγοριαν 23. και πορρω ποιησον (sed* ποιησης videtur) ... το αδικον (αδικον rescriptum) 24. θησεις επι χωματος εν π. και ωσπερ χειμαρρους ωφειρ 25. εσται δε σοι 26. ενπαρρησιαση εναντι 27. δε τας ευχ. σου αποδ. 28. οδοις σοι 29. Ει υπερηφανευσαμην 30. ρυσ. δε αθων, x. διασωθηση XXIII. 2. χειρων ... om και secundum ... γεγον. επ εμοι, στεναζω δε επ εμαυτον 3. τις γαρ αν γνωη ... και οτι ελθοιμι 4. ειπ. δε επ αυτου ... εμπλησει με ελεγχου 5. γνωην δε ρηματα ... απαγγελλει 6. και ει πολλη ... μοι, και ει εν απ. ου χρησηται μοι 7. παρ αυτω (sed παρ αυτω*)

8 τὸ κρίμα μου. ⁸ εἰ γὰρ πρῶτος πορεύσομαι, καὶ οὐκ ἔτι εἰμὶ, τὰ δὲ ἐπ' ἐσχά-
 9 τοις, τί οἶδα; ⁹ ἀριστέρα ποιήσαντος αὐτοῦ καὶ οὐ κατέσχον, περιβαλεῖ δεξιὰ
 10 καὶ οὐκ ὄψομαι. ¹⁰ οἶδε γὰρ ἤδη ὁδὸν μου, διέκρινε δέ με ὥσπερ τὸ χρυσίον.
 11 ¹¹ ἐξελεύσομαι δὲ ἐν ἐντάλμασιν αὐτοῦ, ὁδοὺς γὰρ αὐτοῦ ἐφύλαξα, καὶ οὐ μὴ
 12 ἐκκλίνω ¹² ἀπὸ ἐνταλμάτων αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ παρέλθω, ἐν δὲ κόλπῳ μου ἔκρυψα
 13 ῥήματα αὐτοῦ. ¹³ εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ἔκρινεν οὕτως, τίς ἐστὶν ὁ ἀντιπῶν αὐτῷ;
 14 ὃ γὰρ αὐτὸς ἠθέλησε, καὶ ἐποίησεν. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἐπ' αὐτῷ ἐσπούδακα· νοῦ-
 15 ῥετούμενος δὲ ἐφρόντισα αὐτοῦ. ¹⁵ ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατασπου-
 16 δασθῶ· κατανοήσω, καὶ πτοηθήσομαι ἐξ αὐτοῦ. ¹⁶ κύριος δὲ ἐμαλάκυνε τὴν
 17 καρδίαν μου, ὃ δὲ παντοκράτωρ ἐσπούδασέ με· ¹⁷ οὐ γὰρ ᾔδειν ὅτι ἐπε-
 λεύσεται μοι σκότος, πρὸ προσώπου δέ μου ἐκάλυψε γνώφος.

XXIV.

2 Διὰ τί δὲ κύριον ἔλαθον ὥραι, ² ἀσεβεῖς δὲ ὄριον ὑπερέβησαν, ποιμνιον
 3 σὺν ποιμένι ἀρπάσαντες; ³ ὑποζύγιον ὄρφανῶν ἀπήγαγον, καὶ βοῦν χήρας
 4 ἠνεχύρασαν. ⁴ ἐξεκκλιναν ἀδυνάτους ἐξ ὁδοῦ δικαίας, ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐκρύβη-
 5 σαν πράξεις γῆς. ⁵ ἀπέβησαν δὲ ὥσπερ ὄνοι ἐν ἀγρῷ, ὑπὲρ ἐμοῦ ἐξελεύσονται
 6 τὴν ἑαυτῶν τάξιν· ἠδύνθη αὐτῷ ἄρτος εἰς νεωτέρους. ⁶ ἄγρὸν πρὸ ὥρας οὐκ
 7 αὐτῶν ὄντα ἐξέρισαν· ἀδύνατοι ἀμπελώνας ἀσεβῶν ἀμισθὶ καὶ ἀσιτὶ εἰργά-
 8 σταντο. ⁷ γυμνοὺς πολλοὺς ἐκοίμισαν ἄνευ ἱματίων, ἀμφίεσιν δὲ ψυχῆς αὐτῶν
 9 ἀφείλαντο· ⁸ ἀπὸ ψεκᾶδων ὁρέων ὑγραίνονται, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν ἑαυτοὺς σκέ-
 9 πην πέτραν περιεβάλλοντο. ⁹ ἤρπασαν ὄρφανὸν ἀπὸ μαστοῦ, ἐκπεπτωκότα δὲ
 10 ἐταπείνωσαν. ¹⁰ γυμνοὺς δὲ ἐκοίμισαν ἀδίκως, πεινῶντων δὲ τὸν ψωμὸν ἀφεί-
 11 λαντο. ¹¹ ἐν στενοῖς ἀδίκως ἐνήδρευσαν, ὁδὸν δὲ δικαίαν οὐκ ᾔδεισαν. ¹² οἱ
 12 ἐκ πόλεως καὶ οἶκων ἰδίῳν ἐξεβάλοντο, ψυχὴ δὲ νηπίων ἐστέναιξε μέγα.
 13 ¹³ αὐτὸς δὲ διὰ τί τούτων ἐπισκοπῇ οὐ πεποιήται; ἐπὶ γῆς ὄντων αὐτῶν καὶ
 14 οὐκ ἐπέγνωναν, ὁδὸν δὲ δικαιοσύνης οὐκ ᾔδεισαν, οὐδὲ ἀτραποὺς αὐτῶν ἐπο-
 14 ρεύθησαν. ¹⁴ γνοὺς δὲ αὐτῶν τὰ ἔργα παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς σκότος, καὶ νυκτὸς
 15 ἔσται ὡς κλέπτῃς. ¹⁵ καὶ ὀφθαλμοὶ μοιχοῦ ἐφύλαξε σκότος, λέγων Οὐ προ-
 16 νοήσει με ὀφθαλμός, καὶ ἀποκρυβὴν προσώπου ἔζητο· ¹⁶ διώρυξεν ἐν σκότει
 17 οἰκίας, ἡμέρας ἐσφράγισαν ἑαυτοὺς, οὐκ ἐπέγνωναν φῶς. ¹⁷ ὅτι ὁμοθυμαδὸν
 18 αὐτοῖς τὸ πρῶτον σκιά θανάτου, ὅτι ἐπιγνώσεται τάραχος σκιάς θανάτου. ¹⁸ ἐλα-
 19 φρός ἐστὶν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος, καταραθεῖται ἡ μερὶς αὐτῶν ἐπὶ γῆς, ἀνα-
 20 σταν. ²⁰ εἴτ' ἀνεμνήσθη αὐτοῦ ἡ ἁμαρτία· ὥσπερ δὲ ὁμίχλη δρόσου ἀφανῆς

8. εαν γαρ πορευθῶ εἰς τὰ πρῶτα, οὐκ ετι 40. μου αὐτος, καὶ διεκρι-
 νεν με ὥσπερ χρυσ. 12. ἀπο ἐντολῶν α. οὐ μὴ παρ. ἵνα μὴ ἀποθῶ, ἐν
 δε 13. ο ἀντερῶν 15. ἐσπούδακεν 16. κυρ. μου ἐμαλ. ... ἐσπούδακεν
 ἐπ ἐμε 17. μοι γνοφος, προσῶπον δέ μου καλυψεί σκotos XXIV. 4. κυ-
 ριε ἐλαθον ὥρας 2. ἀσεβεῖς ἀνδρες· ὀριον δὲ ὑπερεβησαν καὶ ποιμν. σ. π.
 ἠρπασαν 3. υποζ. δὲ 4. ἐξεκκλινον δὲ 5. καὶ ἀπεβ. ὥσπερ ... ἐξελθ. τῇ
 ἑαυτων πράξει ἀγρον προ ὥρας οὐκ αὐτων ὄντα ἐξέρισαν· ἠδυνηθῇ δὲ αὐτῶ
 ε. ν. 6. om αγρον usque ἐξέρισαν ... αδυν. δὲ ἀσεβ. ἀμπελ. ασιτὶ κ. ἀμισθὶ
 7. γυμν. δὲ ... ψυχ. ἑαυτων 8. καὶ παρᾶ ... C αὐτους 9. δὲ ὀρφανους ... καὶ
 ἐκπεπτ. εταπ. 10. om δὲ prius ... om τον 11. ἐν σκοτινοῖς ἐνήδρευσαν
 ἀδικως ... C ἐν στεν. δὲ ... δικαίῳν 12. om oi ... καὶ ἐξ οἰκων ιδ. ἐξε-
 βαλον αὐτους ... μεγαλως 13. ἐτι ὄντων αὐτων ἐπὶ γῆς κ. οὐκ ἐπεγνώσο-
 μαι (sic) ... δικαιουσιν ... C οὐ ᾔδεισαν ... οὐδε ἐπορ. αὐτ. αὐτης ...
 C ἀτραπ. αὐτης 15. προσνοήσει με ο οφθ. ... πρὸς με που πρὸ προσώπου
 16. ἡμερ. δὲ ... C ἑαυτοῖς 17. C το πρῶτι αὐτοῖς ... το πρῶτι διεσκεδα-
 σεν, ὅτι ἐπ. ταραχὰς σκία 2. 18. ἐπὶ πρόσῳπου 19. ὀρφανου 20. εἴτα
 ἐμνήσθη αὐτων ... καὶ ὥσπερ ὁμίχλη

ἐγένετο· ἀποδοθεῖν δὲ αὐτῷ ἃ ἔπραξεν, συντριβεῖν δὲ πᾶς ἄδικος ἵσα ἑὺλῳ ἀνιάτω. ²¹ στεῖραν δὲ οὐκ εὖ ἐποίησε, καὶ γυναῖον οὐκ ἤλέησε, ²² θυμῷ δὲ 21 22 κατέστρεψεν ἀδυνάτους. ἀναστὰς τοιγαροῦν οὐ μὴ πιστεύσῃ κατὰ τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς· ²³ μαλακισθεῖς μὴ ἐλπιζέτω ὑγιασθῆναι, ἀλλὰ πεσεῖται νόσῳ. ²⁴ πολ- 23 24 λούς γὰρ ἐκάκωσε τὸ ὕψωμα αὐτοῦ· ἐμαράνθη δὲ ὥσπερ μολόχη ἐν καύματι, ἢ ὥσπερ στάχυς ἀπὸ καλάμης αὐτόματος ἀποπεσών. ²⁵ εἰ δὲ μή, τίς ἐστίν 25 ὁ φάμενος ψευδῇ με λέγειν, καὶ θῆσει εἰς οὐδὲν τὰ ῥήματά μου;

XXV.

Ἵπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυίτης λέγει ² Τί γὰρ προοίμιον ἢ φόβος 2 παρ' αὐτοῦ, ὁ ποιῶν τὴν σύμπασαν ἐν ὑψίστῳ; ³ μὴ γάρ τις ὑπολάβοι ὅτι 3 ἐστὶ παρέλκυσις πειραταῖς· ἐπὶ τίνας δὲ οὐκ ἐπελεύσεται ἔνεδρα παρ' αὐτοῦ; ⁴ πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς ἔναντι κυρίου; ἢ τίς ἂν ἀποκαθάρσῃ αὐτὸν 4 γεννητὸς γυναικὸς, ⁵ εἰ σελήνη συντάσσει καὶ οὐκ ἐπιφάνσκει, ἄστρα δὲ 5 οὐ καθάρσά ἐναντίον αὐτοῦ; ⁶ ἔα δέ, ἄνθρωπος σαπρία καὶ νίδς ἀνθρώπου 6 σκώληξ.

XXVI.

Ἵπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει ² Τίτι πρόσκεισαι ἢ τίνι μέλλεις βοηθεῖν; πό- 2 τερον οὐχ ὥς πολλὴ ἰσχύς καὶ ὥς βραχίων κραταιὸς ἐστί; ³ τίνι συμβεβούλευ- 3 σαι; οὐχ ὥς πᾶσα σοφία; τίνι ἐπακολουθήσεις; οὐχ ὥς μεγίστη δύναμις; ⁴ τίνι ἀνήγγειλας ῥήματα; πνοὴ δὲ τίνος ἐστὶν ἢ ἐξεληθούσα ἐκ σοῦ; ⁵ μή 4 5 γίγαντες μαιωθήσονται ὑποκάτωθεν ὕδατος καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ; ⁶ γυμνὸς 6 ὁ ἄδης ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστι περιβόλαιον τῇ ἀπωλείᾳ. ⁷ ἐκτείνων βο- 7 ρέαν ἐπ' οὐδέν, κρεμάζων γῆν ἐπὶ οὐδενός. ⁸ δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέλαις 8 αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐρράγῃ νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ. ⁹ ὁ κρατὼν πρόσωπον θρόνου, 9 ἐκπετάζων ἐπ' αὐτὸν νέφος αὐτοῦ. ¹⁰ πρόσταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον 10 ὕδατος μέχρι συντελείας φωτὸς μετὰ σκότους. ¹¹ στῦλοι οὐρανοῦ ἐπετάσθη- 11 σαν, καὶ ἐξέστησαν ἀπὸ τῆς ἐπιτιμῆσεως αὐτοῦ. ¹² ἰσχυὶ κατέπαυσε τὴν θά- 12 λασσαν, ἐπιστήμη δὲ ἔστρωται τὸ κῆτος. ¹³ κλειθρα δὲ οὐρανοῦ δεδοίκασιν 13 αὐτόν· προστάγματι δὲ ἐξανάτωσε δράκοντα ἀποστάτην. ¹⁴ ἰδοὺ ταῦτα μέρη 14 ὁδοῦ αὐτοῦ; καὶ ἐπὶ ἱμάδα λόγου ἀκουσόμεθα ἐν αὐτῷ· σθένος δὲ βροντῆς αὐτοῦ τίς οἶδεν ὁπότε ποιήσει;

XXVII.

Ἔτι δὲ προσβλεῖς Ἰωβ εἶπε τῷ προοίμιῳ ² Ζῆ ὁ θεὸς ὃς οὕτω με κέ- 2 κριξε, καὶ ὁ παντοκράτωρ ὁ πικράνας μου τὴν ψυχὴν, ³ εἰ μὴν ἔτι τῆς πνοῆς 3

20. αποδοθεῖν αὐτῷ καθά ... C πας ο ἀδικ. (?) 21. C στεῖρ. γαρ ... στεῖρ. γαρ οὐκ ἐποικτεῖραν οὐδε ἀγναιον ἠλεασαν 22. κατέστρεψαν ... C πιστεύσης εἰ σεαυτου ... ὑπερ τῆς 23. AC μαλακ. δε ... C om μῃ ... υγιαῖται 24. C om δε ... ὡσπερ χλοη ... αυτοματ. αποπεσ. απο κα- λαμης 25. με ψευδη ... AC οὕθεν XXV. 2. γαρ ἐστὶν προοι. ο φοβ. παρ αὐτω ... συνπασαν ... ἐν ὑψίστῳ ἐστίν 3. δε αὐταν οὐκ 4. βροτ. δίκαιος ... C om αν ... C εαυτον ... εαυτον γεννητης (sed corr. γεννητος) γυν. οὐδ ἀνθρώπος οὐ καθάρως 5. ο λεγων τῷ ἡλῳ μῃ ἀναστελλειν καὶ οὐκ ἀνατελλει· σελήνην δε συντάσσει κ. ο. ἐπιφάνσει ... οὐκ ἀμειμπτα 6. πας ἀνθρώπος XXVI. 2. πολλὴ ἡ ἰσχύς κ. ο βραχ. 3. συμβεβουλευσαι ... ω ἡ πᾶσα ... ἡ τινι (ἡ τινι etiam C) ἐπακολουθεῖς ... ω ἡ μεγίστη 5. καὶ γειτονων 7. βορεα ... κρεμνων γ. ἐπ οὐδενος ... C ἐπὶ μῆδενος 8. υπο- κατωθεν 9. σκεπων pro ἐκπεταζ. 11. ἐπεσταθῆσαν 12. ἰσχυι μεν ... AC ἐστρωσεν (C-σε) 13. κλειθρα τε XXVII. 1. τῷ προοιμῳ εἶπεν 2. AC ζῇ κυριος ος ... οὕτως ... C κερκινεν (sic) ... ο πικρωσας 3. C ἡ μῃν

4 μου ἐνούσης, πνεῦμα δὲ θεῶν τὸ περίον μοι ἐν ῥσνί, ⁴ μὴ λαλήσῃν τὰ χεῖλη
 5 μου ἀνομα, οὐδὲ ἡ ψυχὴ μου μελετήσῃ ἀδικα. ⁵ μή μοι εἴη δίκαιους ὑμᾶς
 6 ἀποφῆναι ἕως ἂν ἀποθάνω, οὐ γὰρ ἀπαλλάξω μου τὴν ἀκακίαν μου· ⁶ δι-
 7 ξασ. ⁷ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ εἶησαν οἱ ἐχθροί μου ὥσπερ ἡ καταστροφή τῶν ἀσε-
 8 βῶν, καὶ οἱ ἐπ' ἐμέ ἐπανιστάμενοι ὥσπερ ἡ ἀπώλεια τῶν παρανόμων. ⁸ καὶ
 9 τίς γάρ ἐστιν ἐλπίς ἀσεβεῖ ὅτι ἐπέχει; πεποιθὺς ἐπὶ κύριον ἄρα σωθήσεται;
 10 ¹⁰ μὴ ἔχει τινὰ παρῆρσιν ἐναντι αὐτοῦ; ἢ ὡς ἐπικαλεσαμένου αὐτοῦ εἰσα-
 11 κούσεται αὐτοῦ; ¹¹ ἀλλὰ δὴ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐστὶν ἐν χειρὶ κυρίου, ᾧ ἐστι
 12 παρὰ παντοκράτορι οὐ ψεύσομαι. ¹² ἰδοὺ πάντες οἴδατε ὅτι κενὰ κενοὶ ἐπι-
 13 βάλλετε. ¹³ αὕτη ἡ μερίς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κύριον, κτήμα δὲ δύνα-
 14 στῶν ἐλευσεται παρὰ παντοκράτορος ἐπ' αὐτοῦς. ¹⁴ ἔάν δὲ πολλοὶ γένωνται
 οἱ υἱοὶ αὐτῶν, εἰς σφαγὴν ἔσονται· ἔάν δὲ καὶ ἀνδρωθῶσι, προσαιτηθῶσιν·
 15 ¹⁵ οἱ δὲ περιόντες αὐτοῦ ἐν θανάτῳ τελευτήσουσι, χήρας δὲ αὐτῶν οὐδεὶς
 16 ἐλεήσει. ¹⁶ ἔάν συναγάγῃ ὥσπερ γῆν ἀργύριον, ἴσα δὲ πηλῷ ἐτοιμάσῃ χρυ-
 17 σίον, ¹⁷ ταῦτα πάντα δίκαιοι περιποιήσονται, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ ἀληθῖνοι
 18 καθεξουσιν. ¹⁸ ἀπέβη δὲ ὁ οἶκος αὐτοῦ ὥσπερ σῆτες καὶ ὥσπερ ἀράχνη.
 19 ¹⁹ πλοῦσις κοιμηθήσεται καὶ οὐ προσθήσει, ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διηνοίξε καὶ
 20 οὐκ ἔστι. ²⁰ συνήντησαν αὐτῷ ὥσπερ ὕδωρ αἱ ὀδύναί, νυκτὶ δὲ ὑφείλετο αὐ-
 21 τὸν γνόφος· ²¹ ἀναλήψεται δὲ αὐτὸν καύσων καὶ ἀπελεύσεται, καὶ λικμήσει
 22 αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, ²² καὶ ἐπιβρίψει ἐπ' αὐτὸν καὶ οὐ φείσεται· ἐκ
 23 χειρὸς αὐτοῦ φυγὴ φεύξεται. ²³ κροτήσῃ ἐπ' αὐτοὺς χεῖρας αὐτῶν, καὶ συριεῖ
 αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.

XXVIII.

Ἔστι γὰρ ἀργυρίῳ τόπος ὅθεν γίνεται, τόπος δὲ χρυσίῳ ὅθεν διηδεῖται·
 2 ² σίδηρος μὲν γὰρ ἐκ γῆς γίνεται, χαλκὸς δὲ ἴσα λίθῳ λατομεῖται. ³ τάξιν
 ἔθετο σκοτία, καὶ πᾶν πέρας αὐτὸς ἐξακριβάζεται· λίθος σκοτία καὶ σκιά
 4 θανάτου, ⁴ διακοπὴν χειμάρρου ἀπὸ κοιλίας· οἱ δὲ ἐπιλανθανόμενοι ὁδὸν δικαίαν
 5 ἠσθένησαν, ἐκ βροτῶν ἐσαλεύθησαν. ⁵ γῆ ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος, ὑπο-
 6 κάτω αὐτῆς ἐστράφη ὥσερ πυρ. ⁶ τόπος σαπφείρου οἱ λίθοι αὐτῆς, καὶ χῶμα
 7 χρυσίον αὐτῷ. ⁷ τρίβος οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινόν, καὶ οὐ παρέβλεψεν αὐτὴν

3. ενουσης εν εμοι ... θεων ετι περιον εν ρημασιν μου (sed εν ρ. μου**) ... C εν ρισιν 4. ου μη λαλησει το στομα μ. αδικα ... C μου τα χελη ... μελετ. ανομα 5. AC om μου prius 6. προεχων ου μη ... αποπον 7. αλλ ειησαν οι εκχθροι ... C επανιστανομενοι ... οι επανιστανομενοι μοι 8. ναι μην τις γαρ εστιν εις ελπις ... μη πεποιθως ... ει αρα 9. ακουση ο κυριος; επελθουσης δε ... C κυριος pro ο θεος 10. C μη εχειν ... om τινα ... AC εναντιον αυτου ... η πως επικαλ. 11. παρα τω παντ. ... C ψευδομαι 12. AC ιδου δη ... C παν pro παντες ... παντ. ημεις εορακατε· δια τι δε κενα κ. επιβαλλεσθε 13. οργη δε δυναστων εξελευσεται ... C επελευσεται ... C επ αυτου (vdtr) 14. om δε ... AC οι υι. αυτου ... C om και ... C ανδρωσιν ... προσαιτησωσιν, C προσαιτουσιν 15. περιοντ. αυτων κακω θανατω ... C om εν ... τελευτησωσιν ... και χηρας, C χηρ. τε 16. χρυσ. ετοιμ. 18. ωσπερ σητος ... in f. add ο πλουτος αυτου 19. πλ. κοιμηθεις ου πρ., οφθαλμος 20. κοιμηθεντι συναντησονται ... om αι ... AC υφειλατο 24. C αναλαμψεται ... αναλημψεται αυτον 22. C επριψει, A απορειψει ... om επ ... C και ου γνωσεται 23. επ αυτον, C επ αυτου ... χειρ. αυτου XXVIII. AC χρυσω 3. και καιρων περας αυτους 4. οδους δικαιοσυνης ... AC om εσαλευθησαν 5. ως πυρ 6. AC σαπφειρου (v. 16. AC -ει-) ... και οι 7. πετεινων

ὀφθαλμοὺς γυπός· ⁸ καὶ οὐκ ἐπάτησαν αὐτὸν υἱοὶ ἀλαζόνων, οὐ παρήλθεν ἐπ' ⁸ αὐτῆς λέων. ⁹ ἐν ἀκροτόμῳ ἐξέτεινε χεῖρα αὐτοῦ, κατέστρεψε δὲ ἐκ ριζῶν ὄρη· ⁹ ¹⁰ δίνας δὲ ποταμῶν διέβρῃξε, πᾶν δὲ ἐντιμον εἶδε μου ὁ ὀφθαλμός· ¹¹ βάσθη ¹⁰ 11 δὲ ποταμῶν ἀνεκάλυψεν, ἔδειξε δὲ αὐτοῦ δύναμιν εἰς φῶς. ¹² ἡ δὲ σοφία ¹² 12 πόθεν εὐρέθη; ποῖος δὲ τόπος ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης; ¹³ οὐκ οἶδε βροτὸς ὁδὸν ¹³ 13 αὐτῆς, οὐδὲ μὴν εὐρέθη ἐν ἀνθρώποις. ¹⁴ ἄβυσσος εἶπεν Οὐκ ἔνεστιν ἐν ἐμοί· ¹⁴ 14 καὶ ἡ θάλασσα εἶπεν Οὐκ ἔνεστι μετ' ἐμοῦ. ¹⁵ οὐ δώσει συγκλεισμὸν ἀντ' ¹⁵ 15 αὐτῆς, καὶ οὐ σταθῇσεται ἀργύριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς· ¹⁶ καὶ οὐ συμβαστα- ¹⁶ 16 χθήσεται χρυσίῳ Σωφίῳ, ἐν ὄνυχι τιμῶ καὶ σαπφείῳ· ¹⁷ οὐκ ἰσωθήσεται ¹⁷ 17 αὐτῇ χρυσίον καὶ ὕαλος, καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτῆς σκευὴ χρυσαῖ. ¹⁸ μετέωρα ¹⁸ 18 καὶ γαβίς οὐ μνησθήσεται, καὶ ἔλκυσον σοφίαν ὑπὲρ τὰ ἐσώτατα· ¹⁹ οὐκ ¹⁹ 19 ἰσωθήσεται αὐτῇ τοπαζίων Αἰθιοπίας, χρυσίῳ καθαρῷ οὐ συμβασταχθήσεται. ²⁰ ἡ δὲ σοφία πόθεν εὐρέθη; ποῖος δὲ τόπος ἐστὶ τῆς συνέσεως; ²¹ ἔλεησε ²⁰ 20 πάντα ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἐκρύβη. ²² ἡ ἀπώλεια καὶ ὁ ²² 22 θάνατος εἶπαν Ἀκηκόαμεν δὲ αὐτῆς τὸ κλέος. ²³ ὁ θεὸς εὖ συνέστησεν αὐτῆς ²³ 23 τὴν ὁδόν, αὐτὸς δὲ οἶδε τὸν τόπον αὐτῆς. ²⁴ αὐτὸς γὰρ τὴν ὑπ' οὐρανὸν πᾶσαν ²⁴ 24 ἐφορᾷ, εἰδὼς τὰ ἐν τῇ γῇ πάντα ἃ ἐποίησεν, ²⁵ ἀνέμων σταθμὸν, ὕδατος ²⁵ 25 μέτρα ²⁶ ὅτε ἐποίησεν· οὕτως ἰδὼν ἠρίθμησε, καὶ ὁδὸν ἐν τινάγματι φωνάς. ²⁶ 26 ²⁷ τότε εἶδεν αὐτὴν καὶ ἐξηγήσασα αὐτὴν, ἐτοιμάσας ἐξιχνίασεν· ²⁸ εἶπε δὲ ²⁷ 27 ἀνθρώπων Ἰδοὺ ἡ θεοσέβειά ἐστι σοφία, τὸ δὲ ἀπέχεσθαι ἀπὸ κακῶν ἐστὶν ἐπιστήμη.

XXIX.

Ἔτι δὲ προσθίεις Ἰωβ εἶπε τῷ προοιμίῳ ² Τίς ἄν με θείῃ κατὰ μῆνα ² 2 ἔμπροσθεν ἡμερῶν ὧν με ὁ θεὸς ἐφύλαξεν; ³ ὥς ὅτε ἤγυει ὁ λύχνος αὐτοῦ ³ 3 ὑπὲρ κεφαλῆς μου, ὅτε τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορευόμην ἐν σκοτίᾳ· ⁴ ὅτε ἤμην ⁴ 4 ἐπιβρίθων ὁδοῦς, ὅτε ὁ θεὸς ἐπισκοπῇ ἐποίει τοῦ οἴκου μου· ⁵ ὅτε ἤμην ⁵ 5 ὑλώδης λίαν, κύκλῳ δέ μου οἱ παῖδες· ⁶ ὅτε ἐχέοντο αἱ ὁδοὶ μου βουτύρῳ, ⁶ 6 τὰ δὲ ὄρη μου ἐχέοντο γάλακτι· ⁷ ὅτε ἐξεπαρευόμην ὄρησις ἐν πόλει, ἐν δὲ ⁷ 7 πλατείαις ἐτίθετό μου ὁ δίφρος. ⁸ ἰδόντες με νεανίσκοι ἐκρύβησαν, πρεσβῦται ⁸ 8 δὲ πάντες ἔστησαν· ⁹ ἄνθρωποι δὲ ἐπαύσαντο λαλοῦντες, δάκτυλον ἐπιθέντες ἐπὶ ⁹ 9 στόματι. ¹⁰ οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐμακάρισάν με, καὶ γλώσσα αὐτῶν τῷ λάτρει· ¹⁰ 10 αὐτῶν ἐκολλήθη· ¹¹ ὅτι οὕς ἤκουσε καὶ ἐμακάρισέ με, ὀφθαλμοὺς δὲ ἰδὼν με ¹¹ 11 ἐξέκλινε. ¹² διέσωσα γὰρ πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνατοῦ, καὶ ὀρφανῷ ὧ οὐκ ἦν ¹² 12 βοήθης ἐβοήθησα· ¹³ εὐλογία ἀπολλυμένου ἐπ' ἐμὲ ἔλθοι, στόμα δὲ χήρας ¹³ 13 με εὐλόγησε. ¹⁴ δικαιοσύνην δὲ ἐνδεδύκειν, ἡμφιασάμην δὲ κρίμα ἵσα διτλοῖδι. ¹⁴ 14

8. AC om και ... αυτην (et. C) υι. αλλαζ. ου γαρ ηλθεν 10. δεινας, C δινας ... AC ερρηξεν ... τιμιον ιδεν, C τιμιον ιδειν ... αυτου pro μου 11. και βαση ποταμων ... C αυτων δυναμιν 12. εστιν επιστημης 13. C την οδον ... AC ουδε μη 14. AC εστιν bis ... AC και θαλασσα 16. AC συμβασταχθ. (item C v. 19.) χρ. ωφειρ 17. και ουχ ... C ανταλλαγμα 18. γαβεις in litura, C γαβεις (sed eis et seq. conig.) 20. η δη σοφια ... εστιν τοπος συνεσεως 21. ουκ εκρυβη 22. AC ειπεν ... om δε 23. AC ο κυριος ... αυτος γαρ 24. C επ ουρανον 25. AC* εποισεν δε ανεμων ... και υδατων, C υδατος τε 26. οτε εποι. c. seqq. conig. ... C* α pro οτε, C** om ... A* C* φωνης 27. AC** ιδων (C* ιδεν) ... C om και 28. C επεχεσθαι XXIX. 1. προσθ. δε ετι τω προοιμ. ιωβ λεγει 2. μηνια κατα μηνια ημερων των εμπρ. ημ. ων ο θ. εφυλαττεν με 3. ηγυει λυχνος ... οτε εν τω 4. AC οδοις ... AC ο κυριος 6. AC μου αι οδοι ... C βουτυρων ... εχειτο γαλακτι 8. εκρυβησαν εαυτοις ... επανεστησαν 9. επιτιθεντες επι στ. αυτων 10. ακουσ. περι εμου 11. C ωτιον ... με ιδων 12. ω ουχ υπηρχεν βοηθος 13. A ηυλογησεν με, C με ηυλογ. 14. C δικαιοσυνη γαρ ... εδεδοικειν

15 16 ὄφθαλμός ἦμην τυφλῶν, πούς δὲ χυλῶν. 16 ἔγω ἦμην πατὴρ ἀδυνάτων,
 17 δίκην δὲ ἦν οὐκ ἦδειν ἐξιχνίασα. 17 συνέτριψα δὲ μύλας ἀδίκων ἐκ μέσου
 18 τῶν ὀδόντων αὐτῶν, ἄρπαγμα ἐξήρπασα. 18 εἶπα δέ Ἡ ἡλικία μου γρηράσει
 19 ὥσπερ στέλεχος φοίνικος, πολὺν χρόνον βιώσω. 19 ἡ ῥίζα διηñoικται ἐπὶ ὕδα-
 20 τος, καὶ ὁρόσος ἀυλισθῆσεται ἐν τῷ θερисμῷ μου. 20 ἡ δόξα μου κενὴ μετ'
 21 ἐμοῦ, καὶ τὸ τόξον μου ἐν χειρὶ αὐτοῦ πορεύεται. 21 ἐμοῦ ἀκούσαντες προσ-
 22 ἔσχον, ἐσίωπῃσαν δὲ ἐπὶ τῇ ἐμῇ βουλή. 22 ἐπὶ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ προσέθεντο,
 23 περιχαρεῖς δὲ ἐγίνοντο ὅποταν αὐτοῖς ἐλάλουν. 23 ὥσπερ γῆ διψῶσα προσδεχο-
 24 μένη τὸν ὕετόν, οὕτως οὗτοι τὴν ἐμὴν λαλίαν. 24 ἐὰν γελᾶσω πρὸς αὐτούς,
 25 οὐ μὴ πιστεύσωσι, καὶ φῶς τοῦ προσώπου μου οὐκ ἀπέπιπτεν. 25 ἐξελεξάμην
 ὁδὸν αὐτῶν καὶ ἐκάθισα ἄρχων, καὶ κατεσκήνουν ὥσεί βασιλεὺς ἐν μονοξώ-
 νοις ὃν τρόπον παῖτινοὺς παρακαλῶν.

XXX.

Νυνὶ δὲ κατεγέλασάν μου ἐλάχιστοι, νῦν νοθευτοῦσι με ἐν μέρει ὧν
 ἐξουδένουν τοὺς πατέρας αὐτῶν, οὓς οὐκ ἠγησάμην ἀξίους κυνῶν τῶν ἐμῶν
 2 νομάδων. 2 καὶ γε ἰσχύς χειρῶν αὐτῶν ἵνα τί μοι; ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλετο συν-
 3 τέλεια. 3 ἐν ἐνδείᾳ καὶ λιμῷ ἄγονος, οἱ φεύγοντες ἀνυδρον ἐχθρὸς συνοχὴν καὶ
 4 ταλαιπωρίαν. 4 οἱ περικυκλοῦντες ἄλιμα ἐπὶ ἡχοῦντι, οἵτινες ἄλιμα ἦν αὐτῶν
 τὰ σῖτα. ἄτιμοι δὲ καὶ πεφανυλισμένοι, ἐνδεεῖς παντὸς ἀγαθοῦ, οἱ καὶ ῥίζας
 5 ξύλων ἐμασσῶντο ὑπὸ λιμοῦ μεγάλου. 5 ἐπανεστήσαν μοι κλέπτται, 6 ὧν οἱ οἶκοι
 7 αὐτῶν ἦσαν τρωγλαὶ πετρῶν. 7 ἀνὰ μέσον εὐήχων βοήθονται οἱ ὑπὸ φρύγανα
 8 ἄγρια διητῶν. 8 ἄφρονων υἱοὶ καὶ ἀτίμων, ὄνομα καὶ κλέος ἐββεσμένον ἀπὸ
 9 10 γῆς. 9 νυνὶ δὲ κιθάρᾳ ἐγὼ εἰμι αὐτῶν, καὶ ἐμὲ θρῦλλημα ἔχουσιν. 10 ἐβδε-
 λύξαντο δὲ με ἀποστάντες μακράν, ἀπὸ δὲ τοῦ προσώπου μου οὐκ ἐφείσαντο
 11 πτύελον. 11 ἀνοίξας γὰρ φαρέτρην αὐτοῦ ἐκάκωσέ με, καὶ χαλινὸν τοῦ προσ-
 12 ῶπου μου ἐξαπέστειλαν. 12 ἐπὶ δεξιῶν βλαστοῦ ἐπανεστήσαν, πόδα αὐτῶν ἐξ-
 13 ἔτειναν καὶ ὠδοποίησαν ἐπ' ἐμέ· τρίβους ἀπωλείας αὐτῶν 13 ἐξετρίβησαν
 14 τρίβοι μου, ἐξέδυσαν γάρ μου τὴν στολήν. 14 βέλεσιν αὐτοῦ καταγκόντισέ με,
 15 κέχυται δέ μοι ὡς βούλεται. ἐν ὀδύναις πέφυρμαι, 15 ἐπιστρέφονται μοι αἱ
 ὀδύνη, ὥχεται μοι ἡ ἐλπίς ὥσπερ πνεῦμα, καὶ ὥσπερ νέφος ἡ σωτηρία μου.
 16 16 καὶ νῦν ἐπ' ἐμέ ἐκχυθῆσεται ἡ ψυχὴ μου, ἔχουσι δέ με ἡμέραι ὀδυνῶν.
 17 18 νυκτὶ δέ μοι τὰ ὀσθᾶ συγκέχυται, τὰ δὲ νεῦρά μου διαέλυται. 18 ἐν πολλῇ
 ἰσχύϊ ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς, ὥσπερ τὸ περιστόμιον τοῦ χιτῶνός μου πε-
 19 20 ρίσχε με. 19 ἠῆγραι δέ με ἴσα πηλῷ, ἐν γῇ καὶ σποδῷ μου ἡ μερίς. 20 κέ-
 κραγα δὲ πρὸς σέ καὶ οὐκ ἀκούεις μου, ἔστησαν δὲ καὶ κατενόησάν με.

17. εκ δε μεσου, C εκ δε μεσων ... om των ... AC εξεσπασα 18. ειπον ... A om δε η, C om η (fortasse δη pro δε) ... πολλυν δε 19. η ρίζα μου ... επι τω θερ. 20. C (non A) καινη ... το τοξ. αυτου ... AC πορευεσσαι 21. πρεσβυτεροι ακουσι. C* εμ. ακουσι. πρεσβυτεροι προσεσχον ... C τη εμου 22. AC επι δε τω ... και περιχαρ. εγιν. οποτε 23. om τον ... C ουτοι ουτως ... in f. add προσεδεχοντο 24. ει εγελων πρ. α. ουκ επιστευον 25. συνπαῖδες, C παῖτινοὺς ... C παρεκαλουν XXX. 1. C νυν δε (vdtg) ... ουκ ηγ. αξ. ειναι κοινων των 3. λιμων ... εκθες 4. αλιμμα ε. ητγ., ων αλιμμα ... ατιμ. τε ... om παντος ... εμασωντο 6. των πετρων 8. επι γης 9. αυτων εγω ειμι ... θρῦλλημα 10. om δε prius ... om των ... πτυελου 11. γαρ οδε φαρετραν ... εξαπεστειλεν 12. του βλαστου ... επ εμε (επ με?) cum τριβ. απ. α. conjg. 13. με την στολ. μου 14. ως εβουλετο 15. επιστρ. δε μου ... in f. add παρηλθεν 17. νυκτες ... συνεβλασαν, και τα νευρα 18. om εν 19. ηγηται ... η μερις μου 20. εις ακουεις ... εστησαν και κατ. μοι

²¹ ἐπέβησαν δέ μοι ἀνελεημόνως, χειρὶ κραταιᾷ με ἐμαστίγωσας· ²² ἔταξας ²¹ 22 δέ με ἐν ὁδύναϊς, καὶ ἀπέβριψάς με ἀπὸ σωτηρίας. ²³ οἶδα γὰρ ὅτι ὁ ἄνατός ²³ 23 με ἐκτρίψει· οἰκία γὰρ παντὶ θνητῷ γῆ. ²⁴ εἰ γὰρ ὄφελον θύναμένην ἐμαυτὸν ²⁴ 24 χειρώσασθαι, ἢ δεηθεὶς γε ἐτέρου καὶ ποιήσει μοι τοῦτο. ²⁵ ἐγὼ δὲ ἐπὶ παντὶ ²⁵ 25 ἀδυνατῶ ἐκλυνάσαι, ἐστέναξα ἰδὼν ἄνδρα ἐν ἀνάγκαις. ²⁶ ἐγὼ δὲ ἐπέχων ἀγα- ²⁶ 26 θοῖς, ἰδοὺ συνήντησάν μοι μᾶλλον ἡμέραι κακῶν. ²⁷ ἡ κοιλία μου ἐξέζεσε καὶ ²⁷ 27 οὐ σιωπήσεται, προέφθασάν με ἡμέραι πτωχείας. ²⁸ στένων πεπόρευμαι ἄνεν ²⁸ 28 φιμοῦ, ἔσθηκα δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ κεκραγώς. ²⁹ ἀδελφὸς γέγονα σειρήνων, ἑταί- ²⁹ 29 ρος δὲ στρουθῶν. ³⁰ τὸ δὲ δέρμα μου ἐσκοθῶται μεγάλως, τὰ δὲ ὀστέα μου ³⁰ 30 ἀπὸ καύματος. ³¹ ἀπέβη δὲ εἰς πένθος μου ἡ κιθάρα, ὃ δὲ ψαλμός μου εἰς ³¹ 31 κλαυθμὸν ἔμοι.

XXXI.

Διαθήκην ἐξέμην τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, καὶ οὐ συνήσω ἐπὶ παρθένον. ² καὶ τί ἐμέρισεν ὁ θεὸς ἄνωθεν, καὶ κληρονομία ἱκανοῦ ἐξ ὑψίστων; ³ οὐαὶ ² 3 ἀπόλεια τῷ ἀδίκῳ, καὶ ἀπαλλοτριώσις τοῖς ποιοῦσιν ἀνομίαν. ⁴ οὐχὶ αὐτὸς ⁴ 4 ὀψεται ὁδὸν μου, καὶ πάντα τὰ διαβήματά μου ἐξαριθμῆσεται; ⁵ εἰ δὲ ἡμην ⁵ 5 πεπορευμένος μετὰ γελοιαστῶν, εἰ δὲ καὶ ἐσπούδασεν ὁ πούς μου εἰς δόλον· ⁶ ἔσταμαι γὰρ ἐν ζυγῷ δικαίῳ, οἶδε δὲ ὁ κύριος τὴν ἀκακίαν μου· ⁷ εἰ ἐξ- ⁶ 7 ἐκλινεν ὁ πούς μου ἐκ τῆς ὁδοῦ, εἰ δὲ καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐπηκολούθησεν ἡ καρδία μου, εἰ δὲ καὶ ταῖς χερσὶ μου ἠψάμην δώρων· ⁸ σπείραμι ⁸ 8 ἄρα καὶ ἄλλοι φάγοισαν, ἄβριξος δὲ γενόμην ἐπὶ γῆς. ⁹ εἰ ἐξηκολούθησεν ἡ καρδία ⁹ 9 μου γυναικὶ ἄνδρος ἐτέρου, εἰ καὶ ἐγκάθετο ἐγενόμην ἐπὶ θύρας αὐτῆς· ¹⁰ ἀρῆσαι ¹⁰ 10 ἄρα καὶ ἡ γυνὴ μου ἐτέρῳ, τὰ δὲ νηπιά μου ταπεινωθεῖν. ¹¹ θυ- ¹¹ 11 μὸς γὰρ ὀργῆς ἀκατάσχετος, τὸ μιᾶναι ἄνδρος γυναῖκα· ¹² πῦρ γὰρ ἐστὶ καὶ ¹² 12 μενον ἐπὶ πάντων τῶν μερῶν, οὐ δ' ἂν ἐπέλῃ ἐκ ῥιζῶν ἀπόλεσεν. ¹³ εἰ δὲ ¹³ 13 καὶ ἐφάυλισα κρίμα θεραπευόντός μου ἢ θεραπεύουσιν αὐτῶν πρὸς μέ· ¹⁴ τί γὰρ ποιήσω ἂν ἔτασάν μου ποιῆται ὁ κύριος; ἂν δὲ καὶ ἐπισκο- ¹⁴ 14 πῇν, τίνα ἀπόκρισιν ποιήσομαι; ¹⁵ πότερον οὐχ ὥς καὶ ἐγὼ ἐγενόμην ἐν γαστρὶ ¹⁵ 15 καὶ ἐκεῖνοι γεγόνασι; γεγόναμεν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ. ¹⁶ ἀδύνατοι δὲ χρεῖαν ¹⁶ 16 ἦν ποτε εἶχον οὐκ ἀπέτυχον, χήρας δὲ τὸν ὀφθαλμὸν οὐκ ἐξέτηξα. ¹⁷ εἰ δὲ ¹⁷ 17 καὶ τὸν ψωμὸν μου ἔφαγον μόνος, καὶ οὐχὶ ὀρφανῷ μετέδωκα· ¹⁸ ὅτι ἐκ ¹⁸ 18 νεότητός μου ἐξέτρεφον ὥς πατήρ, καὶ ἐκ γαστρὸς μητρός μου ὠδήγησα· ¹⁹ εἰ δὲ καὶ ὑπερεῖδον γυμνὸν ἀπολλύμενον καὶ οὐκ ἠμφίλασα αὐτόν· ²⁰ ἀδύ- ¹⁹ 20 νατοι δὲ εἰ μὴ εὐλόγησάν με, ἀπὸ δὲ κουρᾶς ἀμυνῶν μου ἐξεριμάνθησαν οἱ ὦμοι αὐτῶν· ²¹ εἰ ἐπῆρα ὀρφανῷ χεῖρα, πεποιθώς ὅτι πολλή μοι βοήθεια ²¹ 21

24. απεβησαν ... ανελεημονες, ως χειρι 22. απεριψας 23. γη παντι 25. η δεθηθαι ετερου 25. και εστεναξα ... εν αναγκη 26. και επι- 26. χον εγω εν αγαθοις και ιδου συνηνητησεν 27. προεφθ. δε με η. πτωχιας 30. μεμελανωται μεγαλως ... in f. add συνεφρυγη 34. om δε ... η κιθ. 34. μου XXXI. 1. επι παρθενων 2. και επεμερισεν ... υψιστου 3. ουαι 3. και απωλ. 4. εξαρτιμηθησεται 5. ει γε ημην ... εις δολ. ο πους μ. 6. 6. ειστα με γαρ ... om δε, C γαρ 7. απο της οδου αυτου ... τω οφθ. μου 7. .. και ει εν ταις χερσιν 8. σπειροιμι ... φαγονται ... AC αριζος 9. C ει 9. δε εξηκολ. ... ει δε και ενκαθ. ... C εγκαθητος 10. αλλω pro ετερω 10. 11. ακαδεκτος 12. εκ παντων 13. προς εμε 14. AC ποιηση ο κυριος 14. ... ed. rom. επισκοπ. τινα conjg 15. ως εγω 16. δε ην π. ειχ. χριαν 16. ... και χηρας τον ... ετηξα 17. μετεδ. ορφανω, C ορφ. μετεδ. εξ αυτου 17. 18. και pro οτι ... C om μου his 19. AC υπεριδον ... om αυτον 19. 20. ευ- 20. λογουν ... αρων μου 24. ει δε και ... C μοι πολλη

22 περίεστιν· ²² ἀποσταίη ἄρα ὁ ὤμός μου ἀπὸ τῆς κλειδός, ὁ δὲ βραχίων μου
 23 ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος συντριβείη. ²³ φόβος γὰρ κυρίου συνέσχε με, ἀπὸ τοῦ λήμ-
 24 ματος αὐτοῦ οὐχ ὑποίσω. ²⁴ εἰ ἔταξα χρυσίον εἰς χοῦν μου, εἰ δὲ καὶ λίθῳ
 25 πολυτελεῖ ἐπεποιήθησα, ²⁵ εἰ δὲ καὶ εὐφράνῃην πολλοῦ πλοῦτου μοι γενομένου,
 26 εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἀναριθμήτοις ἐξέμην χεῖρά μου· ²⁶ ἡ οὐχ ὀρώμεν ἥλιον τὸν
 ἐπιφάσκειοντα ἐκλείποντα, σελήην δὲ φθίνουσαν· οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἐστί·
 27 ²⁷ καὶ εἰ ἠπατήθῃ λάθρα ἡ καρδία μου, εἰ δὲ χεῖρά μου ἐπιβίβας ἐπὶ στό-
 28 ματί μου ἐφίλησα· ²⁸ καὶ τοῦτό μοι ἄρα ἀνομία ἡ μεγίστη λογισθείη, ὅτι
 29 ἐφευσάμην ἐναντίον κυρίου τοῦ ὑψίστου. ²⁹ εἰ δὲ καὶ ἐπιχαρὴς ἐγενόμην πτώ-
 30 ματι ἐχθρῶν μου, καὶ εἶπεν ἡ καρδία μου Εὐγε· ³⁰ ἀκούσαι ἄρα τὸ οὖς μου
 31 τὴν κατάραν μου, θρυλληθεῖν δὲ ἄρα ὑπὸ λαοῦ μου κακούμενος. ³¹ εἰ δὲ
 καὶ πολλάκις εἶπον αἱ θεράπαιναι μου Τίς ἂν δῶῃ ἡμῖν τὸν σαρκῶν αὐτοῦ
 32 πλησθῆναι· λίαν μου χρηστοῦ ὄντος· ³² ἔξω δὲ οὐκ ἠυλίζετο ἔξενος, ἡ δὲ θύρα
 33 μου παντὶ ἐλθόντι ἀνέωκτο· ³³ εἰ δὲ καὶ ἁμαρτῶν ἀκουσίως ἔκρυψα τὴν ἁμαρ-
 34 τίαν μου, ³⁴ οὐ γὰρ διετράπην πολυλογίαν πλήθους τοῦ μὴ ἐξαγορεύσαι ἐνώ-
 35 πιον αὐτῶν· εἰ δὲ καὶ εἴασα ἀδύνατον ἐξελθεῖν θύραν μου κόλπῳ κενῷ· ³⁵ τίς
 δώῃ ἀκούοντά μου· χεῖρα δὲ κυρίου εἰ μὴ ἐδεδόκειν, συγγραφὴν δὲ ἦν εἶχον
 36 ³⁶ 37 κατὰ τινος ³⁶ ἐπ' ὧμοις ἂν περιεβήμενος στέφανον ἀνεγίνωσκον, ³⁷ καὶ εἰ μὴ
 38 ῥήγας αὐτὴν ἀπέδωκα, οὐδὲν λαβὼν παρὰ χρεωφειλέτου· ³⁸ εἰ ἐπ' ἐμοί ποτε
 39 ἡ γῆ ἐστέναξεν, εἰ δὲ καὶ οἱ αὐλάκες αὐτῆς ἔκλαυσαν ὁμοθυμαδόν· ³⁹ εἰ δὲ
 καὶ τὴν ἰσχύν αὐτῆς ἔραγον μόνος ἄνευ τιμῆς, εἰ δὲ καὶ ψυχὴν κυρίου τῆς γῆς
 40 ἐκλαβὼν ἐλύπησα· ⁴⁰ ἀντὶ πυροῦ ἄρα ἐξέλθοι μοι κνίδη, ἀντὶ δὲ κριθῆς βάτος.

XXXII.

Καὶ ἐπαύσατο Ἰωβ ῥήμασιν· ἠσύχασαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ ἐτι-
 2 ἀντειπεῖν Ἰωβ, ἣν γὰρ Ἰωβ δίκαιος ἐναντίον αὐτῶν. ² ὠργίσθη δὲ Ἐλιούς
 ὁ τοῦ Βαραχιήλ ὁ Βουζίτης ἐκ τῆς συγγενείας Ῥάμ, τῆς Αὐσιτίδος χώρας·
 3 ὠργίσθη δὲ τῷ Ἰωβ σφόδρα, διότι ἀπέφηνεν ἑαυτὸν δίκαιον ἐναντίον κυρίου.
 3 ³ καὶ κατὰ τῶν τριῶν δὲ φίλων ὠργίσθη σφόδρα, διότι οὐκ ἠδυνήθησαν ἀπο-
 4 κριθῆναι ἀντίστα· Ἰωβ, καὶ ἔγνω αὐτὸν εἶναι ἀσεβῆ. ⁴ Ἐλιούς δὲ ὑπέμεινε
 5 δοῦναι ἀπόκρισιν Ἰωβ, ὅτι πρεσβύτεροι αὐτοῦ εἰσιν ἡμέραις. ⁵ καὶ εἶδεν Ἐλιούς
 ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπόκρισις ἐν στόματι τῶν τριῶν ἀνδρῶν, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ
 6 ⁶ 7 αὐτοῦ. ⁶ ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιούς ὁ τοῦ Βαραχιήλ ὁ Βουζίτης εἶπεν ⁷ Νεώτερος
 8 ὑμῖν ἀναγγεῖλαι τὴν ἔμμεν αὐτοῦ ἐπιστήμην. ⁸ εἶπα δὲ ὅτι οὐχ ὁ χρόνος ἐστὶν ὁ

24. παρεστιν 22. αρα απο τ. κλιδος ο ωμ. μου ... AC αγκωνος μου
 23. συνειχεν ... AC και απο του 25. C ηυφρανθην ... C om μοι ... πλουτ. γε-
 νομ. μου, και ει επ 26. επιφ. και εκλειποντα 27. AC ει δε και χειρα 28. ανο-
 μια λογισθ. μεγαλη ... AC εναντι 29. C και ει δε επιχαρης ... επι πτωματι
 εχθρου μου, και ει ειπον τη ... AC ευγε ευγε 30. θρυλληθειν δε υπο λαου
 κακουμ. 31. εμπλησθηται 32. ευλιζετο ... και η θυρα ... ηνεωκτο ... C διη-
 νεωκτο 34. πολυοχλ. λαου του μη εξ. εναντιον ... C om μη ... AC την
 θυρ. μου ... C om (vdlt) κολπ. κενω 35. ηδεδοικειν 36. ει επ ωμ. πε-
 ριθ. ως στεφ. ανεγινωσκον (sic) 37. ουδεν ... χρεοφιλετου μου, C χρεο-
 φιλετου 39. om δε και ... ανευ τιμης μονος ... εκβαλων ελυπ. 40. om
 αρα ... εξελθη μοι, C εξελθοιμι XXXII. 1. ετι δε αντειπεν ιωβ· ην γαρ
 δικ. εν. αυτ. ιωβ ... C om αυτων 2. ο του βουζι ... ραμα, C αραμ ...
 και ωργισθη τω ... εναντι κυριου 3. των δε τριων φιλ. αυτου ... C οτι
 ουκ ηδυνασθησαν ... τω ιωβ ... **ασεβην (*ευσεβην) 4. τω ιωβ ... εισιν
 αυτου ... ημερων, C ημερας 5. ιδεν 6. ο του βουζι λεγει 7. διوتي ...
 του αναγγ. υμιν την εμην ... C την εαυτου 8. ειπον δε οτι χρονος, C ειπα
 δε ου χρονος

λαλῶν, ἐν πολλοῖς δὲ ἔτεσιν οἶδασι σοφίαν. ⁹ ἀλλὰ πνευμά ἐστιν ἐν βροτοῖς, 9
 πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἐστὶν ἡ διδάσκουσα. ¹⁰ οὐχ οἱ πολυχρόνιοι εἰσι σοφοί, 10
 οὐδ' οἱ γέροντες οἶδασι κρίμα. ¹¹ διὸ εἶπα Ἀκούσατέ μου, καὶ ἀναγγελῶ ὑμῖν 11
 ἅ οἶδα· ἐνωτίξεσθέ μου τὰ ῥήματα· ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων ἄχρις οὗ ἐτά-
 σته λόγους, ¹² καὶ μέχρι ὑμῶν συνήσω· καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν τῷ Ἰὼβ ἐλέγχων 12
 ἀνταποκρινόμενος ῥήματα αὐτοῦ ἐξ ὑμῶν. ¹³ ἵνα μὴ εἴπητε Εὐρομεν σοφίαν 13
 κυρίῳ προσθέμενοι· ¹⁴ ἀνθρώπῳ δὲ ἐπετρέψατε λαλήσαι τοιαῦτα ῥήματα. 14
¹⁵ ἐποτήθησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι, ἐπαλαίωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους. ¹⁶ ὑπέ- 15 16·
 μεйна, οὐ γὰρ ἐλάλησα, ὅτι ἔστησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν. ¹⁷ ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιούς 17
 λέγει ¹⁸ Πάλιν λαλήσω· πλήρης γὰρ εἰμι ῥημάτων, ὀλέκει γάρ με τὸ πνεῦμα 18
 τῆς γαστροῦ. ¹⁹ ἡ δὲ γαστήρ μου ὥσπερ ἀσκὸς γλεύκους ζέων δεδεμένος, ἡ 19
 ὥσπερ φουστὴρ χαλκῆος ἐβῆρῃ. ²⁰ λαλήσω ἵνα ἀναπαύσωμαι ἀνοίξας τὰ χεῖ- 20
 λη. ²¹ ἄνθρωπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυνῶ, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ βροτὸν οὐ μὴ ἐντραπῶ. 21
²² οὐ γὰρ ἐπίσταμαι θανατάσαι πρόσωπα· εἰ δὲ μή, καὶ ἐμὲ σῆτες ἔδονται. 22

XXXIII.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἄκουσον Ἰὼβ τὰ ῥηματά μου, καὶ λαλιὰν ἐνωτίζου μου·
² ἰδοὺ γὰρ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, καὶ ἐλάλησεν ἡ γλῶσσά μου. ³ καθαρά μου 2 3
 ἡ καρδιά ῥήμασιν, σύνεσις δὲ χειλέων μου καθαρά νοήσει. ⁴ πνεῦμα θεῶν τὸ 4
 ποιήσάν με, πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἡ διδάσκουσα με. ⁵ ἐὰν δύνῃ, δός μου 5
 ἀπόκριαν πρὸς ταῦτα, ὑπόμεινον, στήθι κατ' ἐμὲ καὶ ἐγὼ κατὰ σέ. ⁶ ἐκ 6
 πηλοῦ διηρτίσαι σὺ ὡς καὶ ἐγώ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ διηρτίσμεθα. ⁷ οὐχ ὁ φόβος 7
 μου σε στροβήσει, οὐδὲ ἡ χεὶρ μου βαρεῖα ἔσται ἐπὶ σοί. ⁸ πλὴν εἰπας ἐν 8
 ὡσί μου, φωνὴν ῥημάτων σου ἀκήκοα, ⁹ διότι λέγεις Καθαρός εἰμι οὐχ ἁμαρ- 9
 τῶν, ἄμεμπτός εἰμι, οὐ γὰρ ἠνόμησα. ¹⁰ μέμψιν δὲ κατ' ἐμοῦ εὗρεν, ἤγηται 10
 δέ με ὥσπερ ὑπεραντίον. ¹¹ ἔζητο δὲ ἐν ξύλῳ τὸν πόδα μου, ἐφύλαξε δέ μου 11
 πᾶσας τὰς ὁδοὺς. ¹² πῶς γὰρ λέγεις Δίκαιός εἰμι, καὶ οὐκ ἐπακήκοέ μου; 12
 αἰώνιος γὰρ ἐστὶν ὁ ἐπάνω βροτῶν. ¹³ λέγεις δέ Διὰ τί τῆς δίκης μου οὐκ 13
 ἐπακήκοέ μου πᾶν ῥῆμα; ¹⁴ ἐν γὰρ τῷ ἅπαξ λαλήσαι ὁ κύριος, ἐν δὲ τῷ 14
 δευτέρῳ ¹⁵ ἐνύπνιον, ἡ ἐν μελέτῃ νυκτερινῇ, ὡς ὅταν ἐπιπτήρ δεινὸς φόβος 15
 ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπὶ νυσταγμάτων ἐπὶ κολτῆς. ¹⁶ τότε ἀνακαλύπτει νοῦν ἀν- 16
 θρώπων, ἐν εἰδεσι φόβου τινοῦτος αὐτοὺς ἐξεφώβησεν, ¹⁷ ἀποστρέψαι ἄνθρω- 17
 πον ἀπὸ ἀδικίας· τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ πτώματος ἐβῆρύσατο, ¹⁸ ἐφέριστο δὲ 18
 τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ θανάτου, καὶ μὴ πεσεῖν αὐτὸν ἐν πολέμῳ. ¹⁹ πάλιν δὲ 19

8. C* ουκ οιδασιν 9. και ουχ ουτως αλλα ... C πν. δε παρα κυριου
 παντοκρ. ... εσται η διδασκ. με 40. ου γαρ οι ... ουδε οι 41. διο ειπον
 ... C ενωτισθαι ... τα ρημ. μου ... post ακουοντων add ιδου ηκουσα τους
 λογους υμων ενωτισαμην μεχρι συνεσεως υμων ... C αχρι ου ... τους λο-
 γους υμων 42. x. εως υμων ... ο ελεγχων ... ρημασιν αυτ., C αυτ. ρη-
 ματα 43. ινα δε μη ... C κυριου ... προσθεμ. κυριω 48. ολεκει δε, C
 ολεκει γαρ 49. και η γαστηρ ... γεμων pro ζεων ... χαλκ. δεδεμενος και
 κατερρηγως 20. in f. add μου 22. προσωπον XXXIII. 4. x. την λα-
 λειαν μου ενωτιζου 3. εν ρημασιν (... καθαρανθησι pro καθαρα νοησι)
 5. δυνηθης ... ed. rom. πρ. ταυτα υπομ. conijg. ... υπομ. και σθηθι συ
 κατ ... C καγω ... κατ εσε 6. C καγω ... in f. add πηλου, item C** ante
 διηρτισμ. 7. ουχι ... *ο φοβ. σου ... στροβ. σε 8. φωνην δε 9. ουχ
 ημαρτον τοις εργοις ... αμεμπτος δε, C αμεμπτ. γαρ 40. και ηγηται με
 ... C επεναντιον 44. εβ. δε τον ποδα μου εν κυκλωματι, και εφυλαξεν
 μου ... C μου τον ποδα ... C τας οδ. μου πασας 43. λεγεις γαρ ... C
 om δια τι ... AC της δικαιοσυνης μου ... ουκ επακηχ. εν παντι ρηματι
 ... C om μου sec. 45. ενυπν., ως φασμα εν μελετη ... C η ως οταν ...
 φοβ. δεινος 46. εξεφοβ. αυτους 47. AC εξ αδικιας ei A add αυτου ...
 απο αδικιας πτωματος ... C ερυσατο 48. και εφισατο της ... θανατου του μη

ἤλεγξεν αὐτὸν ἐπὶ μαλακία ἐπὶ κοίτης, καὶ πλήθος ὁστῶν αὐτοῦ ἐνάρκησεν.
 20 ²⁰ πᾶν δὲ βρωτὸν σίτου οὐ μὴ δύνῃται προσδεῖξασθαι, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ βρω-
 21 σιν ἐπιθυμῇ. ²¹ ἕως ἂν σαπῶσιν αὐτοῦ αἱ σάρκες, καὶ ἀποδείξῃ τὰ ὁστὰ
 22 αὐτοῦ κενά. ²² ἤγγισε δὲ εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, ἡ δὲ ζωὴ αὐτοῦ ἐν ᾗδῃ.
 23 ²³ ἂν ὥς χίλιοι ἄγγελοι θανατηφόροι, εἰς αὐτῶν οὐ μὴ τρώσῃ αὐτόν. ἂν
 νοσῇ τῇ καρδίᾳ ἐπιστραφῆναι πρὸς κύριον, ἀναγγέλλῃ δὲ ἀνθρώπῳ τὴν ἑαυ-
 24 τοῦ μέμψιν, τὴν δὲ ἀνοίαν αὐτοῦ δείξῃ, ²⁴ ἀνδρῆται τοῦ μὴ πεσεῖν εἰς θά-
 νατον· ἀνανεώσει δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα ὥσπερ ἀλοιφὴν ἐπὶ τοίχῳ, τὰ δὲ ὁστὰ
 25 αὐτοῦ ἐμπλήσει μυελοῦ. ²⁵ ἀπαλυνεῖ δὲ αὐτοῦ τὰς σάρκας ὥσπερ νηπίου, ἀπο-
 26 καταστήσει δὲ αὐτὸν ἀνδρωθέντα ἐν ἀνθρώποις. ²⁶ εὐξάμενος δὲ πρὸς κύριον,
 καὶ δεκτὰ αὐτῷ ἔσται, εἰςελεύσεται πρὸς ὄψιν ἱλαρῶ σὺν ἐξηγορίᾳ· ἀποδώσει
 27 δὲ ἀνθρώποις δικαιοσύνην. ²⁷ εἴτα τότε ἀπομεμψεται ἄνθρωπος αὐτοῦ ἑαυτῷ
 28 λέγων Οἶα συνετέλουν; καὶ οὐκ ἄξια ἤτασέ με ὧν ἤμαρτον. ²⁸ σῶσον ψυχὴν
 29 μου τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς διαφθοράν, καὶ ἡ ζωὴ μου φῶς ὕψεται. ²⁹ ἰδοὺ ταῦτα
 30 πάντα ἐργάται ὁ ἰσχυρὸς ὁδοὺς τρεῖς μετὰ ἀνδρός. ³⁰ καὶ ἐρρύσατο τὴν ψυχὴν
 31 μου ἐκ θανάτου, ἵνα ἡ ζωὴ μου ἐν φωτὶ αἰνῇ αὐτόν. ³¹ ἐνωτίζου Ἰώβ καὶ
 32 ἄκουέ μου· κώφευσον, καὶ ἐγὼ εἰμι λαλήσω. ³² εἰ εἰσὶ σοι λόγοι, ἀποκρί-
 33 σθητί μοι· λάλησον, θέλω γὰρ δικαιοῦσθαι σε. ³³ εἰ μὴ, σὺ ἄκουσόν μου·
 κώφευσον, καὶ διδάξω σε.

XXXIV.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιὺς λέγει ² Ἀκούσατέ μου σοφοί, ἐπιστάμενοι ἐνωτί-
 3 4 ζεσθε. ³ ὅτι οὓς λόγους δοκιμάζει, καὶ λαρυγὲς γεύεται βρωσιν. ⁴ κρίσιν ἐλώ-
 5 μεθα ἑαυτοῖς, γινώμεν ἀνὰ μέσον ἑαυτῶν ὅ τι καλόν. ⁵ ὅτι εἰρηκεν Ἰώβ Δί-
 6 καιὸς εἰμι, ὁ κύριος ἀπήλλαξέ μου τὸ κρίμα, ⁶ ἐψεύσατο δὲ τῷ κρίματί μου·
 7 βίαιον τὸ βέλος μου ἄνευ ἀδικίας. ⁷ τίς ἀνὴρ ὥσπερ Ἰώβ, πάνων μυκτηρισμὸν
 8 ὥσπερ ὕδωρ; ⁸ οὐχ ἁμαρτῶν οὐδὲ ἀσεβήσας, ἢ οὐδ' οὐ κοινωνήσας μετὰ-
 9 ποιούντων τὰ ἄνομα, τοῦ πορευθῆναι μετὰ ἀσεβῶν. ⁹ μὴ γὰρ εἴπῃς ὅτι οὐκ
 10 ἔσται ἐπισκοπὴ ἀνδρός, καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ παρὰ κυρίου. ¹⁰ διὸ συνετοὶ καρ-
 11 διας ἀκούσατέ μου· μὴ μοι εἴῃ ἐναντι κυρίου ἀσεβήσαι, καὶ ἐναντι παντο-
 11 κράτορος ταράξαι τὸ δίκαιον· ¹¹ ἀλλὰ ἀποδιδοῖ ἀνθρώπῳ καθὰ ποιεῖ ἕκαστος
 12 αὐτῶν, καὶ ἐν τριβῷ ἀνδρὸς εὕρήσει αὐτόν. ¹² οἷε δὲ τὸν κύριον ἄτοπα ποιή-
 13 σειν; ἢ ὁ παντοκράτωρ ταράξει κρίσιν, ¹³ ὃς ἐποίησε τὴν γῆν; τίς δὲ ἔστιν

49. om επι, C εν ... AC οστεων 20. C επιθυμει 22. εγγιση δε η ψ. αυτ. εις θαν. ... C αυτου η ψυχη ... εν τω αδη 23. εις εξ αυτων ... C* τρωσει (vdtr) ... επι τον κυριον, C επι κυριον ... και την ανοιαν, C την δε ανομιαν 24. ανδρεξ. αυτου ... AC αυτον εις θανατον ... και τα οστα 25. και αποκ. αυτον 26. ευξετε προς ... AC ειςελευσετε (C-ται) δε προσωπ. καθαρω ... ανθρωπω την δικαιοσ. αυτου 27. αποτεμψεται ... συνετελουμην 28. την ψυχην ... εξελθειν ... και ζωη 29. C om παντα 30. C αλλ ερρ. ... ινα η ψυχη μ. 34. ante hunc versum haec add υπο- λαβων δε ελιους λεγει Ακουσατε μου σοφοι επισταμενοι ενωτιζεσθαι το κα- λον Οτι ειρηκεν ιωβ· ιδου ταυτα παντα εργαται ο ισχυρος· Οδους τρις μετα ανδρος Του επιστρεψαι ψυχην αυτου εκ διαφθορας Του φωτισαι αυτω εν φωτι ζωντων 34. προσεχε ιωβ κ. ακουσον μου· κωφ. ινα λαλησω 32. C λογοι ο αποκρ. ... σε δικαιομ. 33. ει δε μη ... AC in f. add σοφιαν XXXIV. 2. AC ενωτιζεσθαι το καλον 3. οτι νους δοκειμαζει λογους, λαρυγξ δε ... C λαρυξ 4. μεσ. αυτων τι καλον 6. και εψευσ. τω ... C βελος αυτου 8. pro η ουδ ου Α ουδε, C ουδ ολως ... κοινωνησ. οδου μετα των ποιουντων 9. εστιν ... αυτου 10. καρδια ... ασεβησαι, εναντι δε 14. αλλα γαρ αποδιδωσιν ... C om αυτων ... C τριβη 12. AC οιη ... τα ατοπα ... C** ποιειν ... ταραξ. το δικαιον 13. ο ποιησας

ὁ ποιῶν τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ τὰ ἐνόντα πάντα; ¹⁴ εἰ γὰρ βούλοιτο συνέχειν, ¹⁴ καὶ τὸ πνεῦμα παρ' αὐτῷ κατασχεῖν, ¹⁵ τελευτήσει πᾶσα σὰρξ ὁμοθυμαδόν, ¹⁵ πᾶς δὲ βροτὸς εἰς γῆν ἀπελεύσεται ὅθεν καὶ ἐπλάσθη. ¹⁶ ἴδε μὴ νουθετῇ, ¹⁶ ἄκουε ταῦτα, ἐνωτίζου φωνὴν ῥημάτων. ¹⁷ ἴδε σὺ τὸν μισοῦντα ἄνομα καὶ ¹⁷ τὸν ὀλλύντα τοὺς πονηροὺς, ὄντα αἰώνιον δίκαιον. ¹⁸ ἀσεβὴς ὁ λέγων βασιλεῖ ¹⁸ Παρανομεῖς, ἀσεβέστατε τοῖς ἄρχουσιν. ¹⁹ ὅς οὐκ ἐπαισχυνθῇ πρόσωπον ἐντί- ¹⁹ μου, οὐδὲ οἶδε τιμὴν θέσθαι ἄδροις, θυμασθῆναι πρόσωπα αὐτῶν. κενὰ δὲ αὐτοῖς ἀποβήσεται τὸ κεκραγέναι καὶ δεῖσθαι ἀνδρός. ²⁰ ἐχρήσαντο γὰρ παρα- ²⁰ νόμως, ἐκκλεινομένων ἀδυνάτων. ²¹ αὐτὸς γὰρ ὁρατὴς ἐστὶν ἔργων ἀνθρώπων, ²¹ λέληθε δὲ αὐτὸν οὐδὲν ὧν πράσσουσιν. ²² οὐδὲ ἔσται τόπος τοῦ κρυβθῆναι τοὺς ²² ποιοῦντας τὰ ἄνομα. ²³ ὅτι οὐκ ἐπ' ἄνδρα θήσει ἔτι. ὁ γὰρ κύριος πάντας ²³ ἐφορᾷ, ²⁴ ὁ καταλαμβάνων ἀνεξιχνίαστα, ἔνδοξά τε καὶ ἐξαισία, ὧν οὐκ ἔστιν ²⁴ ἀριθμὸς. ²⁵ ὁ γνωρίζων αὐτῶν τὰ ἔργα, καὶ στρέψει νύκτα καὶ ταπεινωθή- ²⁵ σονται. ²⁶ ἔσβησε δὲ ἀσεβεῖς, ὁρατοὶ δὲ ἐναντίον αὐτοῦ. ²⁷ ὅτι ἐξέκλιναν ἐκ ²⁶ νόμου θεοῦ, δικαιοματά δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνωσαν, ²⁸ τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐ- ²⁸ τὸν κραυγὴν πενήτων, καὶ κραυγὴν πτωχῶν εἰσακούσεται. ²⁹ καὶ αὐτὸς ἡσυ- ²⁹ χίαν παρέξει, καὶ τίς καταδικάζεται; καὶ κρύψει πρόσωπον, καὶ τίς ὄψεται αὐτόν; καὶ κατὰ ἔθνη καὶ κατὰ ἀνθρώπου ὁμοῦ ³⁰ βασιλευῶν ἀνθρώπων ³⁰ ὑποκριτὴν ἀπὸ δυσκολίας λαοῦ. ³¹ ὅτι πρὸς τὸν ἰσχυρὸν ὁ λέγων Ἐλθθα, οὐκ ³¹ ἐνεχυράσω. ³² ἄνευ ἐμαντοῦ ὀψομαι. σὺ δεῖξόν μοι, εἰ ἀδικίαν εἰργασάμην, ³² οὐ μὴ προσηύξω. ³³ μὴ ἀπὸ σοῦ ἀποτίσει αὐτήν, ὅτι σὺ ἀπόρη; ὅτι σὺ ³³ ἐκλέξῃ καὶ οὐκ ἐγώ; καὶ τί ἔγνως λάλησον. ³⁴ διὸ συνετοὶ καρδίας ἐροῦσι ³⁴ ταῦτα, ἄνθρωπος δὲ σοφὸς ἀκήχοέ μου τὸ ῥῆμα. ³⁵ Ἰωβ δὲ οὐκ ἐν συνέσει ἐλά- ³⁵ λησεν, τὰ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἐν ἐπιστήμῃ. ³⁶ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μάθε Ἰωβ, ³⁶ μὴ δῶς ἔτι ἀνταπόκρισιν ὥσπερ οἱ ἄφρονες. ³⁷ ἵνα μὴ προσθῶμεν ἐφ' ἁμαρ- ³⁷ τίας ἡμῶν, ἀνομία δὲ ἐφ' ἡμῶν λογισθῇσεται, πολλὰ λαλούντων ῥήματα ἐναντίον τοῦ κυρίου.

XXXV.

Ἵπολαβὼν δὲ Ἐλιὺς λέγει ² Τί τοῦτο ἡγήσω ἐν κρίσει; σὺ τίς εἶ ὅτι ² εἶπας Δικαίος εἰμι ἐναντι κυρίου; ⁴ ἐγὼ σοὶ δώσω ἀπόκρισιν καὶ τοῖς τρισι ⁴ φίλοις σου. ⁵ ἀνάβλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἴδε, κατὰμαθε δὲ νέφρη ὡς ὑψηλὰ ⁵ ἀπὸ σοῦ. ⁶ εἰ ἡμάρτες, τί πράξεις; εἰ δὲ καὶ πολλὰ ἡνόμησας, τί δύνασαι ⁶ ποιῆσαι; ⁷ ἐπεὶ δὲ οὐκ δίκαιος εἶ, τί δώσεις αὐτῷ, ἢ τί ἐκ χειρός σου λήψε- ⁷ ται; ⁸ ἀνδρὶ τῷ ὁμοίῳ σου ἡ ἀσέβειά σου, καὶ νῦν ἀνθρώπου ἡ δικαιοσύνη ⁸ σου. ⁹ ἀπὸ πλῆθους συκοφαντούμενοι κεκραῖονται, βοήσονται ἀπὸ βραχίονος ⁹

13. C καὶ τα ἐν αὐτῇ παντα 14. C*· συσχειν pro συνεχ. 15. βροτος δε pro πας δε βρ., C πας γαρ βρ. 16. AC εἰ δε pro ἴδε ... ταυτα ιωβ 17. εἰ δε σοι ουκ οiei τον μισουντα τα ανομα ... ειναι δικαιον 18. ασεβεστατοι 19. αισχυνη ... εντιμου, ουκ εδωκεν δε τιμην θεοθ. ανδρων του θ. τα ... C αυτοις pro ανδρος 20. γαρ ανομοις εκκλειομενοις και αδυνατοις 22. C εστιν 23. τα παντα, C παντα 25. om δ 26. C om δε ... και ορατοι εγενοντο εναντιον των εκθρων 28. AC πενητος (C om π) 29. C παρεξεται 31. ενεχυρασα 32. συ διδαξον με ... ηργασαμην ... προσθω 33. AC παρα σου ... C αποτιεις ... οτι απωσω ... εκλεξω ... om ουκ 34. C om καρδιας, A καρδια ... δε φρονιμος 35. om δε ... ελαλησας ... AC τα δε ρηματα ... σου pro αυτου 36. αποκρισιν 37. C εφ ημων ... εστε pro λογισθησεται ... λαλουσιν ρ. εναντι κυριου XXXV. 3. AC η ερεις τι ποιησω αμαρτων 4. C εγω δε ... σου φιλοις, C om σου 5. κα- ταμ. τα νεφρη και ἴδε ως 6. ηνομ. πολλα 7. και εἰ δικαίος ... A (non C) λημψεται

10 πολλῶν. ¹⁰ καὶ οὐκ εἶπε Ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς ὁ ποιήσας με, ὁ κατατάσσων φυ-
 11 λακὰς νυκτερινάς, ¹¹ ὁ διορίζων με ἀπὸ τετραπόδων γῆς, ἀπὸ δὲ πετεινῶν
 12 οὐρανοῦ; ¹² ἐκεῖ κεκραύξονται, καὶ οὐ μὴ εἰσακουσῇ καὶ ἀπὸ ὕβρεως πονηρῶν.
 13 ¹³ ἄτοπα γὰρ οὐ βούλεται ἰδεῖν ὁ κύριος· αὐτὸς γὰρ ὁ παντοκράτωρ ὁρατὴς
 14 ἐστὶ ¹⁴ τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα, καὶ σώσει με. κρίσῃτε δὲ ἐναντίον αὐτοῦ,
 15 εἰ δύνασαι αὐτὸν ἀνέσται ὥς ἐστι· ¹⁵ καὶ νῦν δὲ οὐκ ἔστιν ἐπισκεπτόμενος
 16 ὁργὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω παραπτώματι σφόδρα. ¹⁶ καὶ Ἰωβ ματαίως ἀνοί-
 γει τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐν ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει.

XXXVI.

2 Προςθεὶς δὲ ἔτι Ἐλιοὺς λέγει ² Μεινόν με μικρὸν ἔτι ἵνα διδάξω σε·
 3 ἔτι γὰρ ἐν ἐμοὶ ἐστὶ λείξις. ³ ἀναλαβὼν τὴν ἐπιστήμην μου μακράν, ἔργοις δὲ
 4 5 μου δίκαια ἐρῶ ἐπ' ἀληθείας, ⁴ καὶ οὐκ ἄδικα ῥήματα ἀδίκως συνιεῖς. ⁵ γί-
 νωσκε δὲ ὅτι ὁ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσῃται τὸν ἄκακον, δυνατὸς ἰσχυρῶς καρ-
 6 7 διας ⁶ ἀσεβῆ οὐ μὴ ζωοποιήσῃ, καὶ κρίμα πτωχῶν δώσει. ⁷ οὐκ ἀφελεῖ ἀπὸ
 δικαίου ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ μετὰ βασιλέων εἰς θρόνον καὶ καθεῖς αὐτοὺς
 8 εἰς νίκους, καὶ ὑψωθήσονται. ⁸ καὶ οἱ πεπεδημένοι ἐν χειροπέδαις συσχεθή-
 9 σονται ἐν σχοινοῖς πενίας· ⁹ καὶ ἀναγγελεῖ αὐτοῖς τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὰ παρα-
 10 πτώματα αὐτῶν ὅτι ἰσχύσουσιν. ¹⁰ ἀλλὰ τοῦ δικαίου εἰσακούσεται· καὶ εἶπεν
 11 ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐξ ἀδικίας. ¹¹ ἐὰν ἀκούσωσι καὶ δουλεύσωσι, συντελέ-
 12 σουσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐν εὐπρεπείαις. ¹² ἀσε-
 βεῖς δὲ οὐ διασώσει, παρὰ τὸ μὴ βούλεσθαι αὐτοὺς εἰδέναι τὸν κύριον, καὶ
 13 διότι νοουμένουμοι ἀνήκοι ἦσαν. ¹³ καὶ ὑποκριταὶ καρδίᾳ τάξουσιν θυμὸν·
 14 οὐ βοηθήσονται, ὅτι ἔδρουν αὐτούς. ¹⁴ ἀποθάνοι τοῖνυν ἐν νεότητι ἡ ψυχὴ αὐ-
 15 τῶν, ἣ δὲ ζωὴ αὐτῶν τιτρωσχομένη ὑπὸ ἀγγέλων, ¹⁵ ἀντ' ὧν ἔβλιψαν ἀσθενῆ
 16 καὶ ἀδύνατον· κρίμα δὲ πράξεων ἐκλήσει. ¹⁶ καὶ προσεπιτηπάτησέν σε ἐκ στό-
 ματος ἐχθροῦ, ἄβυσσος κατάχυσις ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ κατέβη τράπεζά σου
 17 18 πλήρης πύθης. ¹⁷ οὐχ ὑστερήσει δὲ ἀπὸ δικαίων κρίμα, ¹⁸ θυμὸς δὲ ἐπ'
 19 ἀσεβεῖς ἔσται, δι' ἀσεβείαν θύρων ὧν ἐδέχοντο ἐπ' ἀδικίας. ¹⁹ μὴ σε ἐκ-
 20 κλινάτω ἔκων ὁ νοὺς δεήσεως ἐν ἀνάγκῃ ὄντων ἀδυνάτων, ²⁰ καὶ πάντας τοὺς
 κραταιοῦντας ἰσχύν μὴ ἐξελεύσῃς τὴν νύκτα, τοῦ ἀναβῆναι λαοὺς ἀντ' αὐ-
 21 τῶν. ²¹ ἀλλὰ φύλαξαι μὴ πράξης ἄτοπα· ἐπὶ τούτων γὰρ ἐξέλιω ἀπὸ πτω-
 22 χείας. ²² ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς κραταιώσῃ ἐν ἰσχυρί αὐτοῦ· τίς γὰρ ἐστὶ κατ' αὐτὸν
 23 δυνάστης; ²³ τίς δὲ ἐστὶν ὁ ἐτάζων αὐτοῦ τὰ ἔργα; ἢ τίς ὁ εἰπὼν Ἐπραξεν
 24 25 ἄδικα; ²⁴ μνησθήτι ὅτι μεγάλα ἐστὶν αὐτοῦ τὰ ἔργα ὧν ἤρξαν ἄνδρες. ²⁵ πᾶς
 26 ἄνθρωπος εἶδεν ἐν ἑαυτῷ, ὅσοι τιτρωσκόμενοί εἰσι βροτοί. ²⁶ ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς
 27 πολὺς, καὶ οὐ γνωσόμεθα· ἀριθμὸς ἐτῶν αὐτοῦ καὶ ἀπέραντος. ²⁷ ἀριθμηταὶ
 28 δὲ αὐτῷ σταγόνες ὑετοῦ, καὶ ἐπιχυθήσονται ὑετῷ εἰς νεφέλην· ²⁸ ῥυθίσονται
 παλαιώματα, ἐσκίασε δὲ νέφη ἐπὶ ἀμυθήτῳ βροτῷ. ὥραν ἔβητο κτήνησιν,
 οἷδασι δὲ κοίτης τάξιν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἐξίσταται σου ἡ διάνοια, οὐδὲ

14. και απο πετεινων 12. κεκραξον ... εισακουση απο 13. AC ιδειν
 ου βουλεται 14. ανομα, ος σωσ. με ... C αινεσει αυτ. (ed. rom. in f. non
 interpgr.) XXXVI. 1. ελιους ετι 2. μεικρον με μεινον ... γαρ μοι ενεστιν
 5. γινωσκω δε εγω 6. ασεβων ... ζωοποιησει 7. οφθαλμον ... θρονον
 καθειε α. και εις νικ. υψωθησεται 8. συσχεθησονται 9. οταν ισχυσωσιν
 12. ιδεναι 14. αποθανη ... τιτρ. ειη υπο 16. εκχθρον. ... καταχυσεις
 17. και ουχ ... ομ. δε 18. επ ασεβ. ηξει, δια ασεβ. ... επ αδικειας
 19. εκκλινη ο νοους εκων ... αδυνατ. εν αναγκ. οντ. 20. praemittit αλλα
 φυλαξει μη πραξης ανομα (... αδους pro λαους) 24. ομ (cf. ad v. 20.)
 αλλα φ. μ. ... επι τουτον ... πτωχιας 22. κραταιωσει σε 24
 μνησθ. συνιωβ ... αυτου εστιν 25. ιδεν 27. υετου σταγονες 28. επι αμυ-
 θητων βροτων ... και οιδασιν κοιτης ... εξιστατο

διαλλάσσεται σου ἡ καρδία ἀπὸ σώματος. ²⁹ καὶ ἐὰν συνῇ ἀπέκτασις νεφέ- 29
λης, ἰσότης σκηνῆς αὐτοῦ ³⁰ ἰδοὺ ἐκτενεῖ ἐπ' αὐτὸν ἡδῶ, καὶ ριζώματα 30
τῆς θαλάσσης ἐκάλυψεν. ³¹ ἐν γὰρ αὐτοῖς κρινεῖ λαούς, δώσει τροφὴν τῷ 31
ἰσχύοντι. ³² ἐπὶ χειρὶν ἐκάλυψε φῶς, καὶ ἐνετείλατο περὶ αὐτῆς ἐν ἀπραν- 32
τῶντι. ³³ ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ φίλον αὐτοῦ κύριος, κτῆσις καὶ περὶ ἀδικίας. 33

(XXXVII.)

³⁴ Καὶ ἀπὸ ταύτης ἐταράχθη ἡ καρδία μου καὶ ἀπεβῆναι ἐκ τοῦ τόπου 34
αὐτῆς. XXXVII. ¹ Ἄκουε ἀκοὴν ἐν ὀργῇ θυμοῦ κυρίου, καὶ μελέτη ἐκ στόματος 1
αὐτοῦ ἐξελεύσεται. ² ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τὸ φῶς 2
αὐτοῦ ἐπὶ πτερύγων τῆς γῆς. ³ ὀπίσω αὐτοῦ βοήσεται φωνῇ, βροντήσκει ἐν φωνῇ 3
ὑβρεως αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἀνταλλάξει αὐτούς, ὅτι ἀκούσει φωνὴν αὐτοῦ. ⁴ βρον- 4
τήσκει ὁ ἰσχυρὸς ἐν φωνῇ αὐτοῦ θάυμασια· ἐποίησε γὰρ μεγάλα ἃ οὐκ ἤδει-
μεν, ⁵ συντάσων χιόνι Γίλον ἐπὶ γῆς, καὶ χειμῶν ὑετός, καὶ χειμῶν ὑετὸν 5
δυναστείας αὐτοῦ. ⁶ ἐν χειρὶ παντὸς ἀνθρώπου κατασφραγίζει, ἵνα γνῶ πᾶς 6
ἄνθρωπος τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν. ⁷ εἰσῆλθε δὲ θηρία ὑπὸ τὴν σκέπην, ἡσύ- 7
χασαν δὲ ἐπὶ κοίτης. ⁸ ἐκ ταμειῶν ἐπέρχονται ὁδοὶ, ἀπὸ δὲ ἀκρωτηρίων 8
ψυχῶς. ⁹ καὶ ἀπὸ πνοῆς ἰσχυροῦ δώσει πάγος· οἰακίζει δὲ τὸ ὕδωρ ὡς ἐὰν 9
βούληται, ¹⁰ καὶ ἐκλεκτὸν καταπλάσσει νεφέλῃ· διασκορπίζει νέφος φῶς αὐτοῦ, 10
¹¹ καὶ αὐτὸς κυκλώματα διαστρέψει, ἐν θεβουλαδῶν, εἰς ἔργα αὐτῶν· πάντα 11
ὅσα ἂν ἐντείλῃται αὐτοῖς, ταῦτα συντέτακται παρ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ¹² ἐὰν 12
τε εἰς παιδείαν, ἐὰν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἐὰν εἰς ἔλεος εὐρήσει αὐτόν. ¹³ ἐνωτίζου 13
ταῦτα, Ἰωβ· στήθι νουθετούμενος δύναμιν κυρίου. ¹⁴ οἶδμεν ὅτι ὁ θεὸς ἔθετο 14
ἔργα αὐτοῦ, φῶς ποιήσας ἐκ σκότους. ¹⁵ ἐπίσταται δὲ διακρίσιν νεφῶν, ἐξάλισα 15
δὲ πτώματα πονηρῶν. ¹⁶ σοῦ δὲ ἡ στολὴ θερμὴ, ἡσυχάζεται δὲ ἐπὶ τῆς γῆς. 16
¹⁷ στερεώσεις μετ' αὐτοῦ εἰς παλαιώματα, ἰσχυραὶ ὡς ὅρασις ἐπιχύσεως. 17
¹⁸ διὰ τί δίδασόν με, τί ἐροῦμεν αὐτῷ; καὶ παυσώμεθα πολλὰ λέγοντες. ¹⁹ μὴ 18 19
βίβλος ἡ γραμματεὺς μοι παρέστηκεν, ἵνα ἄνθρωπον ἐστηκώς κατασιωπήσω;
²⁰ πᾶσι δὲ οὐχ ὁρατὸν τὸ φῶς, τηλαυγὲς ἐστὶν ἐν τοῖς παλαιώμασιν, ὥσπερ 20
τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπὶ νεφῶν. ²¹ ἀπὸ βορρᾶ νέφη χρυσαυγούντα· ἐπὶ τούτοις με- 21
γάλη ἡ δόξα καὶ τιμὴ παντοκράτορος, ²² καὶ οὐχ εὐρίσκομεν ἄλλον ὅμοιον τῇ 22
ἰσχύϊ αὐτοῦ. ὃ τὰ δίκαια κρίνων, οὐκ οἶει ἐπακούειν αὐτόν; ²³ διὸ φοβηθῇ 23
σονται αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι, φοβηθήσονται δὲ αὐτὸν καὶ οἱ σοφοὶ καρδία.

28. απο του σωματος 29. συνης επεκτασιν 30. επ αυτην το τοξον,
x. ριζωμα 32. ης in αυτης in rasura 33. *φιλιοι ...* κυριου (**erasis)
... κτησεις XXXVII. 34. υπερ ταυτης 1. ακουε ιωβ 2. om υποκατω
usque αρχη αυτου ... om της 3. ακουση 4. post θαυμασια add C (cf.
36, 28... ante 37, 4. deest folium cod. C) ωραν εθετο κτηνεσιν οισασιν δε
κοιτης ταξιν επι τουτοις πασιν ουκ εξισταται σου η διανοια ουδε δια-
λασσεται σου η καρδια απο σωματος ... C εποιεισ. δε ... C * (vdtr) ηδειν
μεν 5. Επι γης γεινου ... C επι της γης ... C om και χειμ. υετος ...
x. χειμωνι ινα η υετος ... C υετου ... δυναστειαις 7. εισηλθον ... υπο
σκεπης, C υπο σκεπην ... και ησυχασεν επι 8. ταμειων, C ταμειν ...
εφερχονται ... ακρωτηριων 9. οικεια δε υδωρ 10. καταπλησσει ... δια-
σκορπισει ... C om νεφελη διασκορπισει 11. διαστρεφει, εν τοις κατωτατω
θεις εργα ... εντειλη 12. AC παιδιαν, εαν τε ... εαν τε εις ελεος αυτου
... om ευρησ. αυτον 13. ιωβ ταυτα ... AC νουθετου 14. οιδας ως εθετο
ο θεος ... C κυριος pro ο θεος ... ποιησας φως 15. επιστασαι 17. C
απο νοτου στερεωσις ... στερεωσεις ... ορασεις 18. C παυσωμεθα 19. εστις
20. πασιν γαρ ... ορατον φως ... in f. add εξελθεν (sic) 21. C χρυσαυνουντα
... του παντοκρατ., C παρα παντοκρ. 22. ομοιον αυτω και τη 22. κρινων οiei
στι ουκ ειςακουει αυτος ... C οiei ... C ειςακουειν 23. αυτον ανθρωποι ...
τη καρδια

XXXVIII.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι Ἐλιοὺν τῆς λέξεως εἶπεν ὁ κύριος τῷ Ἰωβ διὰ
 2 λαίλαπος καὶ νεφῶν ὅτις οὗτος ὁ κρύπτων με βουλὴν, συνέχων δὲ ῥήματα
 3 ἐν καρδίᾳ, ἐμὲ δὲ οἶεται κρύπτειν; ὅμως αἵματι ἀνὴρ τὴν ὁσφύν σου, ἐρίω-
 4 τήσω δὲ σε, οὐ δέ μοι ἀποκρίθητι. ὅπως ἦς ἐν τῷ θυμαλιῶν με τὴν γῆν;
 5 ἀπάγγειλον δέ μοι, εἰ ἐπίστη σύνεσιν. ὅτις ἔδετο τὰ μέτρα αὐτῆς, εἰ οἶδας;
 6 ἢ τίς ὁ ἐπαγαγὼν σπαρτίον ἐπ' αὐτῆς; ὅτις τίνος οἱ κρίκοι αὐτῆς πεπή-
 7 γασι; τίς δὲ ἐστὶν ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον ἐπ' αὐτῆς; ὅτε ἐγενήθησαν
 8 ἄστροι, ἤνεσαν με φωνῇ μεγάλῃ πάντες ἄγγελοί μου. ὅφρα δὲ θάλασσαν
 9 πύλαις, ὅτε ἐμαίμασεν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς ἐκπορευομένη. ὅτις ἐμὲ δὲ
 10 αὐτῇ νέφος ἀμφίασιν, ὁμίχλη δὲ αὐτὴν ἐσπαργάνωσα. ὅτις ἐμὲ δὲ αὐτῇ ὄρια,
 11 περιβεῖς κλεῖθρα καὶ πύλας. ὅτις ἐπὶ αὐτῇ Μέχρι τοῦτου ἐλεύσῃ, καὶ οὐχ
 12 ὑπερβήσῃ, ἀλλ' ἐν σεαυτῇ συντριβήσεται σου τὰ κύματα. ὅτις ἐπὶ σοῦ συν-
 13 τέταχα φέγγος πρωινόν; ὅπως φάρος δὲ εἶδε τὴν ἑαυτοῦ τάξιν, ὅτις ἐπὶ λαβέσθαι
 14 πτερύγων γῆς, ἐκτινάξαι ἀσβεῖς ἐξ αὐτῆς; ὅτις οὐ λαβὼν γῆν πηλὸν ἐπλα-
 15 σας ζῶον, καὶ λαλήτῃ αὐτὸν ἐξου ἐπὶ γῆς; ὅτις ἀφείλες δὲ ἀπὸ ἀσεβῶν τὸ
 16 φῶς, βραχίονα δὲ ὑπερηφάνων συνέτριψας; ὅτις ἤλθες δὲ ἐπὶ πηγὴν θαλάσσης,
 17 ἐν δὲ ἔχουσιν ἀβύσσου περιεπάτησας; ὅτις ἀνοίγονται δέ σοι φόβῳ πύλαι θά-
 18 λασσῆς, πυλωροὶ δὲ ἔξου ἰδόντες σε ἐπτήξαν; ὅτις γενουδέτησαι δὲ τὸ εὖρος τῆς
 19 ὑπ' οὐρανόν; ἀνάγγειλον δὴ μοι πόσις τίς ἐστὶ. ὅτις ποῖα δὲ γῆ αὐλιζέται τὸ
 20 φῶς; σκότους δὲ ποῖος ὁ τόπος; ὅτις ἀγάγεις με εἰς ὄρια αὐτῶν; εἰ δὲ καὶ
 21 ἐπίστασαι τρίβους αὐτῶν; ὅτις οἶδα ἄρα ὅτι τότε γεγέννησαι, ἀριθμὸς δὲ ἐτῶν
 22 σου πολὺς. ὅτις ἤλθες δὲ ἐπὶ θησαυροὺς χιόνος, θησαυροὺς δὲ χαλάξης ἐώρα-
 23 κας; ὅτις ἀποκείται δέ σοι εἰς ὥραν ἐχθρῶν, εἰς ἡμέραν πολέμων καὶ μάχης;
 24 ὅτις πόθεν δὲ ἐκπορεύεται πᾶχνη, ἢ διασκεδάννυνται νότος εἰς τὴν ὑπ' οὐρανόν;
 25 ὅτις ὅτις δὲ ἡτοίμασεν ὑετῶν λάβρην ῥύσιν, ὅδον δὲ κυδοιμῶν, ὅτις τοῦ ὑετίσαι ἐπὶ
 26 τῇ γῇ οὐ οὐκ ἀνὴρ, ἔρημον οὐ οὐκ ὑπάρχει ἀνθρώπος ἐν αὐτῇ, ὅτις τοῦ χορτάσαι
 27 ἄβατον καὶ ἀόκητον, καὶ τοῦ ἐκβλαστῆσαι ἔξοδον χλόης; ὅτις ἐστὶν ὑετοῦ
 28 πατήρ; τίς δὲ ἐστὶν ὁ τετοκῶς βάλους δρόσου; ὅτις ἐκ γαστρὸς δὲ τίνος ἐκ-
 29 πορεύεται ὁ κρύσταλλος; πᾶχνην δὲ ἐν οὐρανῷ τίς τέτοκεν; ὅτις ἡ καταβαίνει
 30 ὡς περ ὕδωρ ῥέον; πρόσωπον ἀσεβούς τίς ἐπτήξεν; ὅτις συνήκας δὲ δεσμὸν
 31 Πλειάδος, καὶ φραγμὸν Ὠρίωνος ἠνοίξας; ὅτις ἡ διανοίξεις Μαζουρῶν ἐν καρπῷ
 32 αὐτοῦ, καὶ Ἐσπερον ἐπὶ κόμης αὐτοῦ ἄξεις αὐτά; ὅτις ἐπίσταται δὲ τροπὰς
 33 οὐρανοῦ ἢ τὰ ὑπ' οὐρανὸν ὁμοθυμαδὸν γινόμενα; ὅτις καλέσεις δὲ νέφος φωνῇ,
 34 καὶ τρόμῳ ὕδατος λάβρου ὑπακούσεται σου; ὅτις ἀποστελεῖς δὲ κεραυνούς καὶ
 35 πορεύσονται; ἐροῦσι δέ σοι τί ἐστὶ; ὅτις δὲ ἔδωκε γυναῖξιν ὑφάσματος σο-
 36 φίας ἢ ποικιλικῆν ἐπιστήμην; ὅτις δὲ ὁ ἀριθμὸν νέφους σοφία, οὐρανὸν δὲ

XXXVIII. 1. νεφους 3. C** praemitt. αλλα νυν ... 4 ησθα οτε εδε-
 μελιωσα ... αναγγειλον μοι ... C δη pro δε ... επιστασαι 5. C om τα
 ... C επαγων 6. επι τ. δε οι στυλοι αυτης ... C επ αυτην 7. εγενηθη
 ... εν φωνη ... in f. add και υμνησαν 8. C εμεμασεν ... οτε εμεουτο
 και εκ κ. μ. α. εξεπορευετο 9. C αμφιεσιν 11. ειπον ... ουκ υπερβ.
 12. C φτεγγος ... επιδεν 13. γης και εκτιναξει 14. C γης πηλον ... λα-
 λητον αυτο 15. ααιλων δε ... και βραχιονα υπερηφ. 16. AC επι γην θα-
 λασσης 18. αναγγ. δε μ. π. ητις ε. 19. εν ποια ... αυλιζεται φως ...
 ποιος εστιν τοπος 20. ει αρα αγαγοις 21. οτι εις τουτο γεγενν. 22. εο-
 ρακας 23. αποκινεται ... πολεμου 26. επι γης ... ουκ υπαρχει 28. συνο-
 ρας και βωλ. δρ. 29. om δ (... παχνη) 30. 31. ως υδωρ ... προσωπ.
 δε ασ. τ. ετηξεν συνηκας· δεσμον δε πλειαδος εγνω· η φραγμαον 32. αυ-
 του και αξεις α. 34. δρομω 36. τις εδωκεν γυναικι υφασματι σοφ. και
 π. σοφιας επιστ.

εις γῆν ἔκλινε; ³⁸ κέχυται δὲ ὥσπερ γῆ κονία, κεκολληκα αὐτὸν ὥσπερ 38
λίθῳ κύβον. ³⁹ θηρεύσεις δὲ λέουσι βοράν, ψυχὰς δὲ δρακόντων ἐμπλήσεις; 39
⁴⁰ δεδολκάσει γὰρ ἐν κοίταις αὐτῶν, κάθηνται δὲ ἐν ὕλαις ἐνεδρεύοντες. ⁴¹ τίς 40 41
δὲ ἠτοίμασε κόρακι βοράν; νεοσσοὶ γὰρ αὐτοῦ πρὸς κύριον κεκραγάσι πλα-
νόμενοι τὰ σῖτα ζητοῦντες.

XXXIX.

Εἰ ἔγνωσ καιρὸν τοκετοῦ τραγελάφων πέτρας, ἐφύλαξας δὲ ὠδῖνας ἐλά-
φων; ² ἠρίθμησας δὲ μῆνας αὐτῶν πλήρεις τοκετοῦ αὐτῶν, ὠδῖνας δὲ αὐ- 2
τῶν ἔλυσας; ³ ἐξέθρεψας δὲ αὐτῶν τὰ παιδία ἔξω φόβου, ὠδῖνας δὲ αὐτῶν 3
ἐξαποστελεῖς; ⁴ ἀπορρήξουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν, πληθύνθησονται ἐν γεννήματι· 4
ἐξελεύσονται, καὶ οὐ μὴ ἀνακάμψουσιν αὐτοῖς. ⁵ τίς δὲ ἔστιν ὁ ἀφελὲς ὄνον 5
ἄγριον ἐλεύθερον, δεσμοῦς δὲ αὐτοῦ τίς ἔλυσεν; ⁶ ἐξέστην δὲ τὴν δαίταν αὐ- 6
τοῦ ἔρημον, καὶ τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἀλμυρίδα· ⁷ καταγελῶν πολυοχλίας 7
πόλεως, μέμψιν δὲ φορολόγου οὐκ ἀκούων, ⁸ κατασκέψεται ὅρη νομῆν αὐτοῦ, 8
καὶ ὀπίσω παντὸς γλωροῦ ζητεῖ. ⁹ βουλήσεται δὲ σοι μονοκερως δουλεῦσαι, 9
ἢ κοιμηθῆναι ἐπὶ φάτνης σου; ¹⁰ δῆσεις δὲ ἐν ἱμάσι ζυγὸν αὐτοῦ, ἢ ἐλκύσει 10
σου αὐλάκας ἐν πεδίῳ; ¹¹ πέποιθας δὲ ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πολλὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, 11
ἐπαφήσεις δὲ αὐτῷ τὰ ἔργα σου; ¹² πιστεύσεις δὲ ὅτι ἀποδώσει σοι τὸν σπό- 12
ρον, εἰσίοσει δὲ σου τὸν ἄλωνα; ¹³ πτέρυξ τερπομένων νεέλασσα, ἐὰν συλ- 13
λάβῃ ἀσίδα καὶ νέσσα· ¹⁴ ὅτι ἀφήσει εἰς γῆν τὰ ὠὰ αὐτῆς, καὶ ἐπὶ χοῦν 14
σάλψει, ¹⁵ καὶ ἐπελάθεται ὅτι πούς σκορπιεῖ καὶ θηρία ἀγροῦ καταπατήσει. 15
¹⁶ ἀπεσκήρυνε τὰ τέκνα ἑαυτῆς ὥστε μὴ ἑαυτήν· εἰς κενὸν ἐκοπίασεν, ἄνευ 16
φόβου. ¹⁷ ὅτι κατεσώφηνεν αὐτῇ ὁ θεὸς σοφίαν, καὶ οὐκ ἐπεμέρισεν αὐτῇ 17
ἐν τῇ συνέσει. ¹⁸ κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει ὑψώσει, καταγελάσεται ἵππου καὶ τοῦ 18
ἐπιβάτου αὐτοῦ. ¹⁹ ἢ σὺ περιέστηκας ἵππῳ δύναμιν, ἐνέδυσας δὲ τραχήλῳ αὐ- 19
τοῦ φόβον; ²⁰ περιέστηκας δὲ αὐτῷ πανοπλίαν, δόξαν δὲ στηθεῶν αὐτοῦ τόλμῃ; 20
²¹ ἀνорύσσω ἐν πεδίῳ γαυριᾶ, ἐκπορεύεται δὲ εἰς πεδίον ἐν ἰσχύϊ· ²² συναν- 21 22
τῶν βασιλεῖ καταγελαῖ, καὶ οὐ μὴν ἀποστραφῇ ἀπὸ σιδηρῶν. ²³ ἐπ' αὐτῷ 23
γαυριᾶ τόξον καὶ μάχαιρα, ²⁴ καὶ ὀργῇ ἀφανιεῖ τὴν γῆν· καὶ οὐ μὴ πιστεύ- 24
σει ἕως ἂν σημάνῃ σάλπιγγι. ²⁵ σάλπιγγος δὲ σημαινούσης λέγει Εὐγε· πόρ- 25
ρωθεν δὲ ὁφθαλμὸς πολέμου σὺν ἄλματι καὶ κραυγῇ. ²⁶ ἐκ δὲ τῆς σῆς 26
ἐπιστήμης ἐστηκεν ἱέραξ, ἀναπετάσας τὰς πτέρυγας ἀκίνητος, καθορῶν τὰ
πρὸς νότον; ²⁷ ἐπὶ δὲ σὺ προστάγματι ὑποῦται ἀετός, γῆψ δὲ ἐπὶ νοσσιᾶς 27
αὐτοῦ καθεσθῆις αὐλίζεται, ²⁸ ἐπ' ἐξοχῇ πέτρας καὶ ἀποκρύφω; ²⁹ ἐκείσε ὢν 28 29
ζητεῖ τὰ σῖτα, πόρρωθεν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ σκοπεύουσι· ³⁰ νεοσσοὶ δὲ αὐτοῦ 30
φύρονται ἐν αἵματι, οὗ δ' ἂν ὥσι τεθνεώτες παραχρῆμα εὐρίσκονται. ³¹ καὶ 31
ἀπεκρίθη κύριος ὁ θεὸς τῷ Ἰωβ καὶ εἶπε ³² Μὴ κρίσιν μετὰ ἱκανοῦ ἐκκλι- 32
ναι; ἐλέγχων δὲ θεὸν ἀποκρίθησεται αὐτήν. ³³ ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει τῷ κυρίῳ 33

38. κεχ. γαρ ... γης κονία ... κεκολληκεν ... ὡςπ. κύβον λίθους
41. νεοσσ. δε πρ. κυρ. αυτου XXXIX. 1. om ει εγν. usque petras (cf.
ad v. 3.) 2. αυτων μηνας ... om αυτων sec. 3. ανευ φοβου et add η
εγνωσ καιρον τοκετου τραγελαφων πετρας 4. ανακ. εαυτους 6. αυτου την
δαιταν 8. ζητησει 9. ατραπελος μονοκερως 10. αυτου εν ειμασιν ζυγον
... σοι αυλακας 11. και επαφησεις αυτω 12. δε αυτω οτι ... και εισοι-
σει σου την αλ. 13. νεελασσα ... "ασσιδα ... νεεσσα ελαλησαν 14. εωτα
pro οα 16. τεχν. αυτης 17. εμερισεν αυτη ο θεος εν 18. κ. καιρων
19. και ενεδυσας τραχ. 20. και δοξη στηθεων α. τολμην 22. συναντων
βελει καταγελα, και ου μη αποστραφη σιδηρον 23. και οξυσθενης μαχαιρα
24. πιστευση ... σημανει 25. ερει pro λεγει ... και συν α. κ. χρ. εκπο-
ρευεται 27. η επι τω σω 29. πορρωθ. δε οι 30. ου δε εαν 32. ελεγ-
χων θεον 33. ειπεν τω κυρ.

34 ³⁴Τί ἔτι ἐγὼ κρίνομαι, νουθετούμενος καὶ ἐλέγχων κύριον, ἀκούων τοιαῦτα οὐδὲν ὦν; ἐγὼ δὲ τίνα ἀποκρίσιν δῶ πρὸς ταῦτα; χεῖρα θῆσῃ ἐπὶ στοματί
35 μου. ³⁵ἅπαξ λελάληκα, ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ οὐ προσθήσω.

XL.

2 Ἔτι δὲ ὑπολαβὼν ὁ κύριος εἶπε τῷ Ἰωβ ἐκ τοῦ νέφους ²Μή, ἀλλὰ
ζῶσαι ὥσπερ ἄνθρωπος τὴν ὁσφύν σου, ἐρωτήσω δὲ σε, σὺ δὲ μοι ἀποκρίναι·
3 ³μὴ ἀποποιῶ μου τὸ κρίμα. οἶμαι δὲ με ἄλλως σοι κεχηρηματικῆναι ἢ ἵνα
4 ἀναφανῆς δίκαιος; ⁴ἢ βραχίων σοὶ ἐστὶ κατὰ τοῦ κυρίου, ἡ φωνὴ κατ' αὐτοῦ
5 βροντῆς; ⁵ἀνάλαβε δὴ ὕψος καὶ δύναμιν, δόξαν δὲ καὶ τιμὴν ἀμφιάσαι.
6 ⁶ἄποστείλον δὲ ἀγγέλους ὁργῇ, πάντα δὲ ὑβριστὴν ταπεινώσον, ⁷ὑπερήφανον
8 δὲ σβέσον· σῆψον δὲ ἀσβεῖς παραχρήμα, ⁸κρύψον δὲ εἰς γῆν ὁμοθυμαδόν,
9 τὰ δὲ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας ἐμπλήσον· ⁹ὁμολογήσω ὅτι δύναται ἡ δεξιὰ
10 σου σῶσαι. ¹⁰ἀλλὰ δὴ ἰδοὺ θηρία παρὰ σοί, χορτόν ἴσα βουσὶν ἐσθίουσιν.
11 ¹¹ἰδοὺ δὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐπ' ὁσφύϊ, ἡ δὲ δύναμις αὐτοῦ ἐπ' ὀμφαλοῦ γα-
12 στρούς· ¹²ἐστῆσεν οὐρανὸν ὡς κυπάρισσον, τὰ δὲ νεῦρα αὐτοῦ συμπλέκονται·
13 ¹³αἱ πλευραὶ αὐτοῦ πλευραὶ χάλκειαι, ἡ δὲ ῥάχις αὐτοῦ σίδηρος χυτός.
14 ¹⁴τοῦτ' ἔστιν ἀρχὴ πλάσματος κυρίου, πεποιημένον ἐγκαταπαίττειναι ὑπὸ τῶν
15 ἀγγέλων αὐτοῦ. ¹⁵ἐπελθὼν δὲ ἐπ' ὅρος ἀκρότομον ἐποίησε χαρμονὴν τετρά-
16 ποσιν ἐν τῷ ταρτάρῳ· ¹⁶ὑπὸ παντοδαπὰ δένδρα κοιμᾶται, παρὰ πάπυρον
17 καὶ κάλαμον καὶ βούτομον· ¹⁷σκιάζονται δὲ ἐν αὐτῷ δένδρα μεγάλα σὺν
18 ῥαδάμνοις καὶ κλώνες ἀγροῦ. ¹⁸ἐὰν γένηται πλήμμυρα, οὐ μὴ ἀλοθιθῇ, πέ-
19 ποιῇεν ὅτι προσκρούσει ὁ Ἰορδάνης εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ· ¹⁹ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
20 αὐτοῦ δέξεται αὐτόν, ἐνσκολιεῦόμενος τρήσει ῥίνα. ²⁰ἄξεις δὲ δράκοντα ἐν
21 ἀγκίστρῳ, περιθῆσεις δὲ φορβαίαν περὶ ῥίνα αὐτοῦ; ²¹ἢ θήσεις κρίκον ἐν
22 τῷ μυκτήρι αὐτοῦ, ψελλίῳ δὲ τρυπήσεις τὸ χεῖλος αὐτοῦ; ²²καλήσει δὲ σοι
23 δεήσει, ἱκετηρία μαλακῶς; ²³θήσεται δὲ μετὰ σοῦ διαθήκη; λήψῃ δὲ αὐ-
24 τὸν δοῦλον αἰώνιον; ²⁴παίξῃ δὲ ἐν αὐτῷ ὥσπερ ὄρνει; ἢ θήσεις αὐτὸν ὥσπερ
25 στρουθίον παιδίῳ; ²⁵ἐναισθύνεται δὲ ἐν αὐτῷ ἔζη, μεριτεύονται δὲ αὐτὸν
26 Φοινίκων ἔζη; ²⁶πᾶν δὲ πλωτὸν συνελθὼν οὐ μὴ ἐνέγκωσι βύρσαν μίαν
27 οὐράς αὐτοῦ, καὶ ἐν πλοῖσι ἁλίεων κεφαλὴν αὐτοῦ. ²⁷ἐπιθήσεις δὲ αὐτῷ
χεῖρα, μνηστὴς πόλεμον τὸν γινόμενον ἐν σώματι αὐτοῦ, καὶ μηκέτι γινέσθω.

(XLI.)

34 ¹28 Οὐχ ἐώρακας αὐτόν; οὐδὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τεθαύμακας; XLI. ¹οὐ
2 δέδοικας ὅτι ἡτοίμασται μοι; τίς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐμὸς ἀντιστάς; ²ἢ τίς ἀντιστή- (Ro. 1
3 σεται μοι καὶ ὑπομενεῖ; εἰ πᾶσα ἡ ὑπ' οὐρανὸν ἐμή ἐστίν, ³οὐ σωθήσομαι 35.)

34. ελεγχόμενος υπο κυριου ... μηδεν ὦν ἐγώ· αποκρισιν δε τινα
35. ελαλησα XL. 1. δια pro εκ 2. αποκριθητι 3. κριμα. μηδε οιου
μαι α. σ. κεχρ. αλλ ινα δικ. αναφ. 4. ει βραχ. σ. ε. κατα κυριον, η φωνη
βροντης κατ αυτον βροντα ισα 5. αν. δε εις υψος ... om δε 6. εν οργη
σου 8. δε αυτους εις γ. εξω ομοθ. 9. ομολογ. αρα ... σου η δεξια 40.
αλλ ιδου παρα σοι θηρια ισα βουσιν χορτον εσθιει 44. επι οσφυος et add
αυτου ... γαστρ. αυτου 42. ουραν αυτου ωσπερ ... ωσπερ σχοινα συμ-
πεπλ. 43. αυτ. ως πετραι χαλκαι ... ως σιδηρος 44. τουτο εστιν ... εις
τεπενκαταπ. 46. καλαμ. κ. παπυρ. 47. om εν ... δαραμνοις ... αγνου
18. εσθιηται 49. ρινα αυτου 20. AC φορβεαν 21. και ειλησεις κλοιον εν
τω ... ψελιω 22. δεησεις και ικετηριας 23. λημψη 24. και εμπεξεις
αυτω ... om η ... δησ. δε 25. δε αυτον εζη, και μεριτ. α. φ. γενη
... C φενικων γενη 26. ενεγκη μιαν βυρσαν 27.* επιδες ... επ αυτω
... πολεμου του γιγνομενου εν τω 28. AC εωρακας XLI. 4. αυτον οτι
ητ. σοι ... αν'ισταμενος 2. η τις εστιν ος αντιστ. ... η ουχι πασα

δι' αὐτόν, καὶ λόγον δυνάμεως ἐλεήσει τὸν ἴσον αὐτῷ. ⁴ τίς ἀποκαλύψει 4
 πρόσωπον ἐνδύσεως αὐτοῦ, εἰς δὲ πτύξιν θώρακος αὐτοῦ τίς ἂν ἐξελέσθῃ; ⁵ πύλας 5
 αὐτοῦ ἀσπίδες χάλκεαι, σύνδεσμος δὲ αὐτοῦ ὥσπερ σφυρίτης λίθου. ⁶ τὰ ἔγκατα 6
 αὐτοῦ ἀσπίδες πνεύμα δὲ οὐ μὴ διέλθῃ αὐτόν. ⁷ εἰς τοῦ 7
 ἐνὸς κολλῶνται, πνεῦμα δὲ οὐ μὴ διέλθῃ αὐτόν. ⁸ ἀνὴρ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ 8
 προσκολληθήσεται, συνέχονται καὶ οὐ μὴ ἀποσπασθῶσιν. ⁹ ἐν πταρμῷ 9
 αὐτοῦ ἐπιφάσκειται φέγγος, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἶδος ἑωςφόρου. ¹⁰ ἐκ 10
 στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύονται ὡς λαμπάδες καιόμεναι, καὶ διαρρίπτονται ὡς
 ἐσχαῖραι πυρός. ¹¹ ἐκ μυκτήρων αὐτοῦ ἐκπορεύεται καπνὸς καμίνου καιομένης 11
 πυρὶ ἀνθρώπων. ¹² ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἄνθρωπος, φλῆξ δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκ- 12
 πορεύεται. ¹³ ἐν δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ αὐλίζεται δύναμις, ἔμπροσθεν αὐτοῦ τρέχει 13
 ἀπώλεια. ¹⁴ σάρκες δὲ σώματος αὐτοῦ κεκόλληται· καταχέει ἐπ' αὐτόν, οὐ 14
 σαλευθήσεται. ¹⁵ ἡ καρδία αὐτοῦ πέπηγεν ὡς λίθος, ἔσθηκε δὲ ὥσπερ ἄκμων 15
 ἀνήλματος. ¹⁶ στραφέντος δὲ αὐτοῦ φόβος θηρίους τετράποσιν ἐπὶ γῆς ἀλλομέ- 16
 νοις. ¹⁷ ἂν συναντήσωσιν αὐτῷ λόγχοι, οὐδὲν μὴ ποιήσωσι, δόρυ καὶ θώρακ· 17
¹⁸ ἡγήται μὲν γὰρ σίδηρον ἄχουρα, χαλκὸν δὲ ὥσπερ ξύλον σαθρόν. ¹⁹ οὐ μὴ τρώ- 18
 σῃ αὐτόν τόξον χάλκεον· ἡγήται μὲν πετροβόλον χόρτον, ²⁰ ὡς καλὰ μὴ ἐλογίσθησαν 20
 σφυρά, καταγελάδῃ δὲ σεισμοῦ πυρφόρου. ²¹ ἡ στρωμνὴ αὐτοῦ ὀβελίσκοι ὀφεί, πᾶς 21
 δὲ χρυσὸς θαλάσσης ὑπ' αὐτόν ὥσπερ πηλὸς ἀμύθητος. ²² ἀναζει τὴν ἄβυσσον 22
 ὥσπερ χαλκεῖον· ἡγήται δὲ τὴν θάλασσαν ὥσπερ ἐξάλιπτον, ²³ τὸν δὲ τάρταρον 23
 τῆς ἀβύσσου ὥσπερ αἰχμάλωτον· ἐλογίστο ἄβυσσον εἰς περίπατον. ²⁴ οὐκ ἔστιν 24
 οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς ὅμοιον αὐτῷ, πεποιημένον ἐγκαταπαίξεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων
 μου· ²⁵ πᾶν ὑψηλὸν ὄρα, αὐτὸς δὲ βασιλεὺς πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασι. 25

XLII.

Ἵπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει τῷ κυρίῳ ² Οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι, ἀδυνατεῖ 2
 δέ σοι οὐδέν. ³ τίς γάρ ἐστιν ὁ κρύπτων σε βουλήν; φειδόμενος δὲ ῥημάτων, 3
 καὶ σὲ οἶται κρύπτειν; τίς δὲ ἀναγγελεῖ μοι ἃ οὐκ ἤδην, μεγάλα καὶ θαυ-
 μαστά ἃ οὐκ ἐπιστάμην; ⁴ ἄκουσον δέ μου, κύριε, ἵνα κἀγὼ λαλήσω· ἔρω- 4
 τήσω δέ σε, οὐ δέ με δίδαξον. ⁵ ἀκοήν μὲν ὥτὸς ἤκουόν σου τὸ πρότερον, 5
 νῦν δὲ ὁ φθαλμὸς μου ἑώρακέ σε. ⁶ διὸ ἐφάμλισα ἑμαυτὸν καὶ ἐτάκην· 6
 ἡγήμαι δὲ ἑμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν. ⁷ ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ λαλήσαι τὸν κύ- 7
 ριον πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα τῷ Ἰωβ, εἶπεν ὁ κύριος Ἐλιφάξ τῷ Θαιμα-
 νίτῃ Ἠμαρτες σὺ καὶ οἱ δύο φίλοι σου· οὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἐνώπιόν μου ἀληθῆς
 οὐδὲν ὥσπερ ὁ θεράπων μου Ἰωβ. ⁸ νῦν δὲ λάβετε ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ 8
 κριοὺς, καὶ πορεύεσθε πρὸς τὸν θεράποντά μου Ἰωβ, καὶ ποιήσει κάρπωσιν
 ὑπὲρ ὑμῶν. Ἰωβ δὲ ὁ θεράπων μου εὖζεται περὶ ὑμῶν, ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον
 αὐτοῦ λήψομαι· εἰ μὴ γὰρ δι' αὐτόν, ἀπώλεσα ἂν ὑμᾶς· οὐ γὰρ ἐλαλήσατε

3. λογος ... ισ. αυτου 4. τις δε ανακαλυψει 5. πυλας δε 6. om τα
 ... ενκατα δε α. α. χαλκαι, και συνδεσμοι αυτου ω. σμιριτος 7. εις εκ του
 8. συνεχωνται 9. επιφωσκειται ... C om δε 10. AC om ως prius ... A
 (hiat C) διαριπτονται εσχαραι 11. φλογι pro πυρι 13. ενπροσθεν α. προ-
 τρεχει 15. AC ωςπερ λιθος 16. om δε ... αλλομ. επι γης 17. ουδεν ου
 μη ποι. αυτω δ. κ. θωραξ ... C ουδε μη ποιησουσιν δ. επηρμενον κ. θ.
 18. ωςπερ αχυρα 19. om τοξ. χαλκεον ... ηγητ. γαρ ... C om μεν ...
 AC ως χορτον 20. C καλαμην ει σφυραν ... ελογισθη αυτω 22. χαλκιον
 ... AC εξαλιπτρον 23. C ως περιπατον 24. επι γης ... C ουδεν των επι
 [ολην?] την γην (?) XLII. 2. AC δυνασαι παντα 3. om τις δε ... ανηγ-
 γελη δε μοι ... ηπισταμην 4. δη μου 5. εως μεν αυτος ακοχς ηκουον
 ... εορακεν (6. ηγη) 7. om ταυτα ... C ελιφας ... θεμανιτη 8. και νυν
 λαβετε ... παιδα ... ποιησει (*-σεις) καρπωμα ... AC καρπ. περι υμων
 ... A (non C) ληψομαι ... και ει μη δι ... C* απωλεσαν υμας

- 9 ἀληθὲς κατὰ τοῦ θεράποντός μου Ἰώβ. ⁹ ἐπορεύθη δὲ Ἐλιφάξ ὁ Θαϊμανίτης καὶ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης καὶ Σωφάρ ὁ Μιναῖος καὶ ἐποίησαν καθὼς συνέ-
 10 ταξεν αὐτοῖς ὁ κύριος· καὶ ἔλυσεν τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῖς διὰ Ἰώβ. ¹⁰ ὁ δὲ ^{*Jac. 5} κύριος ἤψησεν τὸν Ἰώβ· εὐξαμένου δὲ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν φίλων αὐτοῦ ἀφῆ-
 11 κεν αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν· ἔδωκε δὲ ὁ κύριος διπλά ὅσα ἦν ἐμπροσθεν Ἰώβ
 11 εἰς διπλασιασμόν. ¹¹ ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ ἀδελφαὶ
 αὐτοῦ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ, καὶ ἤλθον πρὸς αὐτόν, καὶ πάντες ὅσοι
 ἤδεισαν αὐτὸν ἐκ πρώτου· φαγόντες δὲ καὶ πίνοντες παρ' αὐτῷ παρεκάλεσαν
 12 αὐτὸν, καὶ ἐξαύμασαν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτῷ ὁ κύριος· ἔδωκε
 12 δὲ αὐτῷ ἕκαστος ἀμνάδα μίαν καὶ τετράδραχμον χρυσοῦ καὶ ἀσήμου. ¹² ὁ
 δὲ κύριος εὐλόγησε τὰ ἔσχατα Ἰώβ ἢ τὰ ἐμπροσθεν· ἦν δὲ τὰ κτήνη αὐτοῦ
 13 πρόβατα μύρια τετρακισχίλια, κάμηλοι ἑξακισχίλιοι, ζεύγη βοῶν χίλια, ὄνοι
 13 ἡλίκαι νομάδες χίλιοι. ¹³ γεννῶνται δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς·
 14 ¹⁴ καὶ ἐκάλεσε τὴν μὲν πρώτην Ἡμέραν, τὴν δὲ δευτέραν Κασίαν, τὴν δὲ
 15 τρίτην Ἀμαλθαίαν κέρας· ¹⁵ καὶ οὐχ εὐρέθησαν κατὰ τὰς θυγατέρας Ἰώβ βελ-
 τίους αὐτῶν ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν· ἔδωκε δὲ αὐταῖς ὁ πατὴρ κληρονομίαν ἐν
 16 τοῖς ἀδελφοῖς. ¹⁶ ἔζησε δὲ Ἰώβ μετὰ τὴν πληγὴν ἑτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα,
 16 τὰ δὲ πάντα ἑτη ἔζησε διακῆσια τεσσαράκοντα· καὶ εἶδεν Ἰώβ τοὺς υἱοὺς
 17 αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, τετάρτην γενεάν. ¹⁷ καὶ ἐτελεύτησεν
 18 Ἰώβ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν. ¹⁸ γέγραπται δὲ αὐτὸν πάλιν ἀναστή-
 σασθαι μεθ' ὧν ὁ κύριος ἀνίστησιν. οὗτος ἐρμηνεύεται ἐκ τῆς Συριακῆς βί-
 βλου, ἐν μὲν γῇ κατοικῶν τῇ Αὐσίτιδι ἐπὶ τοῖς ὁρίοις τῆς Ἰδουμαίας καὶ
 Ἀραβίας· προὔπηρχε δὲ αὐτῷ ὄνομα Ἰωβαβ. λαβὼν δὲ γυναῖκα Ἀράβισσαν
 γεννᾷ υἱὸν ᾧ ὄνομα Ἐννών. ἦν δὲ αὐτὸς πατὴρ μὲν Ζαρὲ ἐκ τῶν Ἡσαῦ
 [5] υἱὸν υἱός, μητὴρ δὲ Βοσοόρρας, ὥστε εἶναι αὐτὸν πέμπτον ἀπὸ Ἀβραάμ. καὶ
 οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδὼμ, ἧς καὶ αὐτὸς ἤρξε χώρας
 πρῶτος Βαλὰχ ὁ τοῦ Βεώρ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Δευναβά· μετὰ δὲ
 Βαλὰχ Ἰωβαβ ὁ καλούμενος Ἰώβ· μετὰ δὲ τοῦτον Ἀσὼμ ὁ ὑπάρχων ἡγεμὼν
 ἐκ τῆς Θαϊμανιτίδος χώρας· μετὰ δὲ τοῦτον Ἀδὰδ υἱὸς Βαραδ ὁ ἐκκόψας
 [10] Μαδιὰμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωάβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γεζαῖμ. οἱ δὲ ἐλ-
 θόντες πρὸς αὐτὸν φίλοι Ἐλιφάξ τῶν Ἡσαῦ υἱῶν, Θαϊμανῶν βασιλεὺς, Βαλ-
 δὰδ ὁ Σαυχαίων τύραννος, Σωφάρ ὁ Μιναίων βασιλεὺς.

8. om αληθες et add in f. ουδεν αγαθον 9. επορευθησαν ... θεμανιτης ...
 εποιησαν εαυτους ... ελευσεν ... AC την αμαρτ. αυτων 10. om και ...
 προσεστηκεν pro εδωκεν ... C* ο θεος ... ο κυριος τω ιωβ τα διπλα ων
 ειχεν εμπρ. εις 11. και παντες δε οσοι ... C* εκ προσωπου (?), A προ
 τουτου ... πιοντες αυτω ... AC επηγαγεν αυτω ... και εδωκαν αυτω ...
 AC χρυσου ασημου (C** add εν) 12. AC ηυλογησεν ... ηυλ. τον ιωβ τα
 εσχατα μαλλον η 14. κασιαν ... C αμαλθιας, A μαλθιας 15. C ουκ ευρ.
 ... ιωβ θυγατερας και τους υιους αυτου β. αυτ. υπο την υπ ... εδωκ. δε
 ιωβ ταις θυγατρασιν αυτου κληρ. ε. τ. α. αυτου 16. παντα ζη ετη διακ.
 τεσσερακονταοκτω ... C εξησεν ετη ... C τεσσερακονταοκτω ... AC ιδεν
 (17. πληρες) 18. γεγρ. παλιν αναστ. αυτον ... ανιστηνη ο κυριος [4] ζα-
 ρεθ ... AC των υιων ησαν υιος omisso εκ [5] C* βοσορρας, A βοσ-
 σορας [7] ο του σεμφωρ [8] ασσομ. [9] θεμανιτιδος ... C* βαρα
 [10] AC γεζαιμ [11] ελιφας υιος σωφαν των υιων ησαν [12] C* σαυ-
 χιων ... βαλδας υιος αμνων του χοβαρ του αυχειτου τυραννου ... post
 βασιλεως add haec: δαιμαν υιος ελιφαξ ηγεμων της ιδουμαιας· ευτος ερ-
 μηγενεται εκ της συριακης βιβλου εν μεν γη κατοικων τη αυσιτιδι επι των
 οριων του ευφρατου προὔπηρχεν δε το ονομα αυτου ιωβαβ· ην δε ο πατηρ
 αυτου ζαρεθ· εξ ανατολων ηλιου.

Subscriptio: AC ιωβ

Ψ Α Λ Μ Ο Ι.

I.

Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν, καὶ ἐν ὁδῷ ἀμαρτωλῶν οὐκ ἔσται, καὶ ἐπὶ κακῇ δυνάμει οὐκ ἐκάτισεν. ² ἄλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ βέλημα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτός. ³ καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὕδα- 3 των, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορβύσεται· καὶ πάντα ὅσα ἂν ποιῇ κατευσθαισθήσεται. ⁴ οὐχ οὕτως οἱ ἀσε- 4 βεῖς, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἢ ὡς ὁ χνοὺς ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. ⁵ διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται οἱ ἀσεβεῖς ἐν κρίσει, οὐδὲ ἁμαρτωλοὶ ⁵ ἐν βουλῇ δικαίων· ⁶ ὅτι γινώσκει κύριος ὁδὸν δικαίων, καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ⁶ ἀπολείπεται.

II.

Act. 4, 25. "Ἰνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; ² παρέστησαν οἱ βασι- 2 λεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ³ Διαβρόχῳ μεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, καὶ ἀπορρίψω- 3 μεν ἀπ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν. ⁴ ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐγγελάσεται αὐ- 4 τοὺς, καὶ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. ⁵ τότε λαλήσῃ πρὸς αὐτούς ἐν ὀργῇ ⁵ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς. ⁶ ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασι- 6 λεὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Σιών ὅρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ, ⁷ διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα 7 κυρίου. κύριος εἶπε πρὸς μέ Υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε· 33. 1e. 1, 5. ⁸ αἰτῆσαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν 8 Ap. 12, 19, 15. ⁹ κατὰσχέσιν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς· ⁹ ποιμανεῖς αὐτούς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ⁹ ὡς σκευὴς κεραμείως συντρίψεις αὐτούς. ¹⁰ καὶ νῦν βασιλεῖς σύνετε, παιδεύ- 10 θητε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν. ¹¹ δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ¹¹ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ. ¹² δρᾶξασθε παιδείας μὴ ποτε ὀργισθῇ κύριος, ¹² καὶ ἀπολείψῃ ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης. ¹³ ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ, ¹³ μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ.

III.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὅποτε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

² Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ ἐκλιπόντές με; πολλοὶ ἐπανάστανται ἐπ' ἐμέ· ² ³ πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου Οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. ³ ⁴ διάψαλμα. ⁴ σὺ δέ, κύριε, ἀντιλήπτωρ μου εἶ, δόξα μου καὶ ὑψών τὴν κεφα- ⁴ λὴν μου. ⁵ φωνή μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἐπήκουσέ μου ἐξ ὀρους ἁγίου ⁵ αὐτοῦ. διάψαλμα. ⁶ ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὑπνώσα· ἐξηγέρθην, ὅτι κύριος ἀντι- ⁶ λήψεται μου. ⁷ οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ τῶν κύκλῳ ἐπιτιθεμένων ⁷ μοι. ⁸ ἀνάστα κύριε, σῶσόν με ὁ θεός μου· ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ⁸ ἐχθραίοντάς μοι ματαίως, δόδοντας ἁμαρτωλῶν συνέτριψας. ⁹ τοῦ κυρίου ἡ ⁹ σωτηρία, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου.

Inscriptio: ψαλτηριον

I. 3. ποιηση 5. αναστησονται ασεβεις ... ουδε οι αμαρτ. II. 2. in f. add διαψαλμα 4. ενγελασεται 7. διαγγελων 8. τα περα της 9. και ως σκευη III. 4. om ψαλμος 2. επανεστησαν 3. ματαιοτητας 4. om κυριε ... αντιληπτωρ 5. εισηκουσεν 6. εγω δε ... αντιληψετε 7. των κυκλων συνεπιτιθεμενων μοι

IV.

Εἰς τὸ τέλος ἐν ψαλμοῖς ᾠδῇ τῷ Δαυίδ.

- 2 ² Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι με εἰσήκουσέ μου ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου,
 ἐν ἡλίφει ἐπλάτυνας μοι· οἰκτείρησόν με καὶ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.
 3 ³ υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκαρδιοὶ; ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζη-
 4 τεῖτε ψεῦδος; διάψαλμα. ⁴ καὶ γινώτε ὅτι ἐθαυμάστωσε κύριος τὸν ὅσιον αὐτοῦ·
 5 κύριος εἰσακούσεται μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν. ⁵ ὀργίξεσθε καὶ μὴ ^{Εph. 4, 26.}
 ἀμαρτάνετε· ἃ λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν κατα-
 6 νύγητε. διάψαλμα. ⁶ θύσατε θυσίαν δικαιοσύνης, καὶ ἐλπίσατε ἐπὶ κύριον.
 7 ⁷ πολλοὶ λέγουσι τίς δεῖξει ὑμῖν τὰ ἀγαθὰ; ἐσημειώσῃ ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ
 8 προσώπου σου, κύριε· ⁸ ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου, ἀπὸ καρ-
 9 ποῦ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν. ⁹ ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ
 κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνώσω· ὅτι σύ, κύριε, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατήκτισάς με.

V.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς κληρονομώσεως ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

- 2 3 ² Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι, κύριε, σύνες τῆς κραυγῆς μου, ³ πρόσχε-
 τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ θεός μου· ὅτι πρὸς σέ
 4 προσεύξομαι, κύριε. ⁴ τὸ πρῶτ' εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου· τὸ πρῶτ' παραστή-
 5 σομαί σοι, καὶ ἐπόψομαι. ⁵ ὅτι οὐχὶ θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ· οὐδὲ παροι-
 6 κήσει σοι πονηρευόμενος, ⁶ οὐδὲ διαμενοῦσι παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλ-
 7 μῶν σου· ἐμίσησας, κύριε, πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν, ⁷ ἀπολεί-
 πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος· ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται
 8 κύριος. ⁸ ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πληῖν τοῦ ἐλέους σου εἰσелеύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου,
 9 προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίόν σου ἐν φόβῳ σου. ⁹ κύριε, ὁδήγησόν με ἐν τῇ
 δικαιοσύνῃ σου ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου, κατεΰνουνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου.
 10 ¹⁰ ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια, ἡ καρδιά αὐτῶν ματαιά· ^{Ro. 3, 13.}
 11 τάφος ἀνεψφγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν. ¹¹ χρῆ-
 νος αὐτοῦς, ὁ θεός· ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν κατὰ τὸ πλη-
 12 ρος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν· ἔξωσον αὐτούς, ὅτι παρεπύκρναν σε, κύριε. ¹² καὶ
 εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ, εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσον-
 13 ται, καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς. καὶ καυχήσονται ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἀγα-
 13 πῶντες τὸ ὄνομά σου, ¹³ ὅτι σὺ εὐλογῆσεις δίκαιον· κύριε, ὡς ὅπλῳ εὐδοκίας
 ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

VI.

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ὑπὲρ τῆς ὀγδόης ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

- 2 ² Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύῃς με.
 3 ³ ἐλέησον με κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι· ἴασαί με κύριε, ὅτι ἐταράχθην τὰ ὀστέα
 4 5 μου. ⁴ καὶ ἡ ψυχὴ μου ἐταράχθη σφόδρα· καὶ σύ, κύριε, ἕως πότε; ⁵ ἐπί-
 6 στρεψον κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου, σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου. ⁶ ὅτι
 οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου· ἐν δὲ τῷ ᾄθῃ τίς ἐξομολογήσεται
 7 σοι; ⁷ ἐκοπίασα ἐν στεναγμῷ μου, λούσω κατ' ἐκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου,
 8 ἐν δάκρυσι μου τὴν στρωμνὴν μου βρέξω. ⁸ ἐταράχθην ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός
 9 μου, ἐπαλαιώθην ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου. ⁹ ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ^{Lc. 13, 27.}
 ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὅτι εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ μου·

IV. 4. ψαλμος pro εν ψ. ωδη 5. κατανοιγῃτε 7. ημιν V. 2. συνέ-
 ες τη κραυγῃ μου 4. και εποψῃ με 8. του ελαιου σου 10. ο λαρυξ
 12. καυχῃς. εν σοι 13. ευλογεις VI. 4. om εν υμνοις 7. εν τῷ
 στεναγμῳ

¹⁰ εἰσέηκουσε κύριος τῆς δεήσεώς μου, κύριος τὴν προσευχήν μου προσεδέξατο. ¹⁰
¹¹ αἰσχυνθείσασιν καὶ ταραχθεῖσασιν σφόδρα πάντες οἱ ἐχθροί μου, ἐπιστρα- ¹¹
 φείσασιν καὶ αἰσχυνθείσασιν σφόδρα διὰ τάχους.

VII.

Ψαλμὸς τῷ Δαυλῷ, ὃν ᾤσε τῷ κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσι υἱοῦ Ἰεμενελ.

² Κύριε ὁ θεός μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα· σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόν- ²
 των με καὶ ῥύσαι με, ³ μὴ ποτε ἀρπάσῃ ὡς λέων τὴν ψυχὴν μου, μὴ ὄντος ³
 λυτρομένου μηδὲ σώζοντος. ⁴ κύριε ὁ θεός μου, εἰ ἐποίησα τοῦτο, εἰ ἔστιν ⁴
 ἀδικία ἐν χερσὶ μου, ⁵ εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδιδουσί μοι κακά, ἀποπέ- ⁵
 σοιμι ἅρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός· ⁶ καταδιώξαι ἅρα ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν ⁶
 μου καὶ καταλάβοι, καὶ καταπατήσῃ εἰς γῆν τὴν ζωὴν μου, καὶ τὴν δόξαν ⁷
 μου εἰς χοῦν κατασκηνώσαι. διάψαλμα. ⁷ ἀνάστηθι κύριε ἐν ὀργῇ σου, ὑψώ- ⁷
 θητι ἐν τοῖς πέρασι τῶν ἐχθρῶν μου· ἐξεγέρθητι, κύριε ὁ θεός μου, ἐν προς- ⁸
 τάγματι ᾧ ἐνετείλω, ⁹ καὶ συναγωγὴ λαῶν κυκλώσει σε· καὶ ὑπὲρ ταύτης ⁸
 εἰς ὕψος ἐπίστρεψον. ⁹ κύριος κρινεῖ λαούς· κρινόν με, κύριε, κατὰ τὴν δικαιο- ⁹
 σύνην μου καὶ κατὰ τὴν ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί. ¹⁰ συντελεσθήτω δὴ πονηρία ¹⁰
 ἀμαρτωλῶν, καὶ κατευνυνεῖς δίκαιον, ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ θεός. ¹¹
¹¹ δικαία ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος τοὺς εὐσεβεῖς τῇ καρδίᾳ. ¹¹
¹² ὁ θεός κριτὴς δίκαιος καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακροθύμος, μὴ ὀργὴν ἐπάγων κατ' ¹²
 ἐκάστην ἡμέραν· ¹³ ἐὰν μὴ ἐπιστραφῇτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στυλβώσῃ, τὸ ¹³
 ῥῆξον αὐτοῦ ἐνέτεινε καὶ ἠτοίμασεν αὐτό· ¹⁴ καὶ ἐν αὐτῷ ἠτοίμασε σκευὴν ¹⁴
 θανάτου, τὰ βέλη αὐτοῦ τοῖς κατομένοις ἐξειργάσατο. ¹⁵ ἰδοὺ ὠδίνῃσιν ἀδι- ¹⁵
 κίαν, συνέλαβε πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν· ¹⁶ λάκκον ὥρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐ- ¹⁶
 τόν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο· ¹⁷ ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κε- ¹⁷
 φαλήν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ κορυφὴν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται. ¹⁸ ἔξομολογή- ¹⁸
 σονται κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ψαλῷ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

VIII.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς τῷ Δαυλῷ.

² Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ ²
 Μι. 21, ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπεια σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν. ³ ἐκ στόματος νηπιῶν ³
 16, καὶ βηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον ἐνεκα τῶν ἐχθρῶν σου τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν ⁴
 καὶ ἐκδικητήν. ⁴ ὅτι ὀψομαι τοὺς οὐρανούς· ἔργα τῶν δακτύλων σου, σεληνὴν ⁴
 Πε. 2, καὶ ἀστέρας αἱ σὺ ἐθεμελίωσας· ⁵ τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκη αὐτοῦ, ἢ ⁵
 6, 7, υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπηται αὐτόν; ⁶ ἡλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέ- ⁶
 λους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν, ⁷ καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα ⁷
 1Co. 15, τῶν χειρῶν σου· πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ⁸ πρὸβαρα καὶ ⁸
 27, βόας πάσας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου, ⁹ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ⁹
 τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν. ¹⁰ κύριε ὁ ¹⁰
 κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

IX.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ ψαλμὸς τῷ Δαυλῷ.

² Ἐξομολογήσομαι σοί, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, διηγῆσομαι πάντα ²
 τὰ θαυμάσιά σου· ³ εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί, ψαλῷ τῷ ὀνό- ³
 ματί σου, ὕψιστε, ⁴ ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρὸν μου εἰς τὰ ὀπίσω· ⁴

40. ηκουσεν 44. αποστραφεισαν εις τα οπισω κ. καταισχυνηθησαν
 VII. 1. ιεμενι 5. αποπεσιν (sic) αρα απο των 7. και εξεγερωθητι 9. κρι-
 νον μοι (13. στυλβωσιν) 18. τω κυριω... και ψαλω VIII. 3. *εχθρων
 μου 5. τις εστιν 6. *αγγελλους... τιμην 8. απασας 10. το ονομα
 IX. 3. 4. ed. rom. υψιστε. ει οπισω,

5 ἀσθενήσουσι καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου. ⁵ ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν
 6 μου καὶ τὴν δίκην μου, ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου ὁ κρῖνων δικαιοσύνην. ⁶ ἐπετί-
 7 μηςας ἔθνεσι, καὶ ἀπώλετο ὁ ἀσεβής· τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐξήλειψας εἰς τὸν
 8 τέλος, καὶ πόλεις καθεῖλες· ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτῶν μετ' ἡχου. ⁸ καὶ
 9 ὁ κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει· ἡτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ, ⁹ καὶ
 10 αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτῃ. ¹⁰ καὶ
 11 ἐγένετο κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι, βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει. ¹¹ καὶ
 12 ἐλπισάτωσαν ἐπὶ σὲ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς
 13 γείοντες ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. ¹³ ὅτι ἐκζητῶν τὰ αἵματα
 14 αὐτῶν ἐμνήσθη, οὐκ ἐπελάβετο τῆς δεήσεως τῶν πενήτων. ¹⁴ ἐλέησόν με
 15 κύριε, ἴδε τὴν ταπεινώσιν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ ὑψὼν με ἐκ τῶν πυλῶν
 16 τοῦ θανάτου, ¹⁵ ὅπως ἂν ἐξαγγελῶ πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις
 17 τῆς θύρατος Σιών· ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου. ¹⁶ ἐνεπαύνησάν ἔθνη
 18 ἐν διαφθορᾷ ἢ ἐποίησαν· ἐν παγίδι ταύτῃ ἢ ἐκρύψαν συνελήφθη ὁ πούς
 19 αὐτῶν. ¹⁷ γινώσκεται κύριος κρίματα ποιῶν, ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ
 20 συνελήφθη ὁ ἁμαρτωλός. ὥδῃ διαψάλματος. ¹⁸ ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ
 21 εἰς τὸν ἄδην, πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ. ¹⁹ ὅτι οὐκ εἰς
 22 τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχός, ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολείπεται εἰς
 23 τὸν αἰῶνα. ²⁰ ἀνάστηθι κύριε, μὴ κραταιούσῃ ἀνθρωπος, κριθῇτωσαν ἔθνη
 24 ἐνώπιόν σου. ²¹ καταστήτω κύριε νομοθέτην ἐπ' αὐτοὺς, γνώτωσαν ἔθνη
 25 ὅτι ἄνθρωποι εἰσιν. ^(X.) ²² Ἰνα τί, κύριε, ἀφέστηκας μα-
 26 ⁽²⁾ κρόθεν, ὑπερορᾷς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει; ²³ ἐν τῷ ὑπερφηανεῦσθαι τὸν
 27 ἀσεβῆ ἐμπυρίζεται ὁ πτωχός· συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίῳ οἱς διαλογίζονται.
 28 ⁽³⁾ ²⁴ ὅτι ἐπαινείται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ
 29 ⁽⁴⁾ ἀδικῶν ἐνευλογεῖται. ²⁵ παρώξυνε τὸν κύριον ὁ ἁμαρτωλός, κατὰ τὸ πλήθος
 30 ⁽⁵⁾ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει· οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁶ βεβη-
 31 λούνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ· ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου ἀπὸ
 32 ⁽⁶⁾ προσώπου αὐτοῦ, πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει. ²⁷ εἶπε γὰρ ἐν
 33 ⁽⁷⁾ καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐ μὴ σαλευθῶ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἄνευ κακοῦ. ²⁸ οὐ Ro. 3,
 34 ⁽⁸⁾ ἀρὰς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ 14.
 35 ⁽⁹⁾ κόπος καὶ πόνος. ²⁹ ἐγκαθίσταται ἐνέδρα μετὰ πλουσίων ἐν ἀποκρύφοις τοῦ
 36 ⁽¹⁰⁾ ἀποκτεῖναι ἀδυνάτων· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν. ³⁰ ἐνε-
 37 δρεύει ἐν ἀποκρύφῳ ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ· ἐνεδρεύει τοῦ ἀρπάσαι
 38 ⁽¹¹⁾ πτωχόν, ἀρπάσαι πτωχὸν ἐν τῷ ἐλκύσει αὐτόν· ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ ³¹ τα-
 39 ⁽¹²⁾ πεινώσει αὐτόν, κύψει καὶ πεσεῖται ἐν τῷ αὐτόν κατακυριεύσαι τῶν πενήτων.
 40 ⁽¹³⁾ εἶπε γὰρ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ Ἐπιλέλησται ὁ θεός, ἀπέστρεψε τὸ πρός-
 41 ⁽¹⁴⁾ ὦπον αὐτοῦ τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τέλος. ³³ ἀνάστηθι κύριε ὁ θεός, ὑψώσῃτω
 42 ⁽¹⁵⁾ ἡ χεὶρ σου, μὴ ἐπιλάβῃ τῶν πενήτων. ³⁴ ἔνεκεν τίνος παρώξυνεν ὁ ἀσεβής
 43 ⁽¹⁶⁾ τὸν θεόν; εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐ ζητήσει. ³⁵ βλέπεις ὅτι σὺ πόνον
 44 καὶ θυμὸν κατανοεῖς, τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖράς σου· σοὶ ἐγκαταλέ-
 45 ⁽¹⁷⁾λειπται ὁ πτωχός, ὀρφανῷ σὺ ἦσθα βοηθός. ³⁶ σύντριψον τὸν βραχίονα τοῦ
 46 ἁμαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ· ζητηθήσεται ἡ ἀμαρτία αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὐρεθῇ.

IX. 6. το ὄνομα σου 7. ἐξέλειπον ... μετ' ηχους 11. ἐπὶ σοὶ παντες
 οἱ 13. τῆς φωνῆς των 14. εἶδε 15. ἀγαλλ. ἐν τῷ 16. *ἐποίησεν (vdlr)
 ... συνελήμφθη 17. συνέλημφθη 19. οὐκ ἀπολ. εἰς τέλος 23. τὸν ἀσεβῆ
 ἐνπυρίζεται 29. οἱ του 30. ab ἐνεδρενεῖ ἀν ἐνεδρενεῖ transilit 31. *ἐν
 τῷ αὐτῷ 32. ἐν καρδίᾳ 33. θεος μου ... ἐπιλάβῃ 34. οὐκ ἐκζητήσει
 35. κοπον προ πονον ... συ οὐν ἐγκαταλείπτε ... βοηθῶν 36. εὐρεθῇ δι
 αὐτην

³⁷ βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ἀπο- ⁽¹⁶⁾ 37
 λείσθε ἔθνη ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. ³⁸ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενήτων εἰσήκουσε ⁽¹⁷⁾ 38
 κύριος, τὴν ἐτοιμασίαν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχε τὸ οὖς σου, ³⁹ κρι- ⁽¹⁸⁾ 39
 ναὶ ὀφρανῶ καὶ ταπεινῶ, ἵνα μὴ προσῇ ἔτι μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ
 τῆς γῆς.

X. (XI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα· πῶς ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου Μεταναστεύου ἐπὶ τὰ
 ὄρη ὡς στρουθίον; ² ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τόξον, ἠτοίμασαν βέλη ²
 εἰς φαρέτραν, τοῦ κατατοξεύσαι ἐν σκοτομῇ τούς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. ³ ὅτι ³
 ἃ κατηρτίσω καθεῖλον· ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε; ⁴ κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐ- ⁴
 τοῦ, κύριος ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα
 ἀποβλέπουσι, τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. ⁵ κύριος ⁵
 ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ· ὁ δὲ ἀγαπῶν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ
 ψυχὴν. ⁶ ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας, πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καται- ⁶
 γίδος ἡ μερίς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν. ⁷ ὅτι δίκαιος κύριος καὶ δικαιοσύνας ἡγά- ⁷
 πησεν, εὐθύτητα εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

XI. (XII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὁγδόης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Σώσων με κύριε, ὅτι ἐκέλοιπεν ὅσιος, ὅτι ὀλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι ²
 ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων. ³ μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον ³
 αὐτοῦ, χεῖλη δόλια ἐν καρδίᾳ, καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν. ⁴ ἐξολοθρεύσαι κύριος ⁴
 πάντα τὰ χεῖλη τὰ δόλια καὶ γλώσσαν μεγαλοβόρημον, ⁵ τοὺς εἰπόντας Τὴν ⁵
 γλῶσσαν ἡμῶν μεγαλυνούμεν, τὰ χεῖλη ἡμῶν παρ' ἡμῶν ἐστί, τίς ἡμῶν
 κύριός ἐστιν; ⁶ ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν καὶ ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ ⁶
 τῶν πενήτων νῦν ἀναστήσομαι, λέγει κύριος· θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παβήρ-
 σιάσομαι ἐν αὐτῷ. ⁷ τὰ λόγια κυρίου λόγια ἀγνά, ἀργύριον πεπυρωμένον, ⁷
 δοκίμιον τῇ γῇ, κεκαθαρισμένον ἐπταπλασίως. ⁸ σὺ κύριε φυλάξεις ἡμᾶς, ⁸
 καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. ⁹ κύκλῳ ⁹
 οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσι· κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν
 ἀνθρώπων.

XII. (XIII.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Ἔως πότε, κύριε, ἐπιλήση μου εἰς τέλος; ἔως πότε ἀποστρέψεις τὸ ²
 πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ; ³ ἔως τίνος θήσομαι βουλὰς ἐν ψυχῇ μου, ὀδύνας ³
 ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας; ἔως πότε ὑψωθῇσεται ὁ ἐχθρὸς μου ἐπ' ἐμέ; ⁴ ἐπί- ⁴
 βλεψον, εἰσάκουσόν μου, κύριε ὁ θεός μου· φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου,
 μὴ ποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον, ⁵ μὴ ποτε εἰπὼι ὁ ἐχθρὸς μου Ἰσχυσα πρὸς ⁵
 αὐτόν· οἱ βλιβοντές με ἀγαλλιάσονται ἐὰν σαλευθῶ. ⁶ ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλθεῖ ⁶
 σου ἤλπισα· ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐν τῷ σωτηρίῳ σου· ἥσω τῷ κυρίῳ
 τῷ εὐεργετήσαντί με, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

37. ἀπολεισθαι 38. το οὖς αὐτοῦ 39. τοῦ μεγαλαυχεῖν ... *ἀνθρώ-
 πον X. 1. τὴν ψυχὴν 2. ἐν σκοτωμένῃ 3. ὅτι αὐτὸς κατὰ
 5. ἀσεβῆν ... τὴν ἀδικίαν 6. παγίδα 7. εὐθυτητάς XI. 1. ὑπὲρ τ. ογδ.
 post δαυὶδρον 3. in f. add κατὰ 4. ἐξολοθρεύσει ... μεγαλοβόρημον
 7. κεκαθαρισμένον 8. διατηρήσεις 9. πάντας τοὺς υἱοὺς XII. 2. ἀπο-
 στρέψεις 3. ἡμέρας καὶ νυκτός 5. ἐπεὶ 6. ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ

XIII. (XIV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστι θεός. διεφθίρειαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.² κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνιῶν ἢ ἐκχέτων τὸν θεόν.³ πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. τάφος ἀνεψυγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολοῦσαν· ἵδὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν, ὡς τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει· ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχεαί αἷμα· σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.⁴ οὐχὶ γινώσκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατεστῶντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου; τὸν κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο·⁵ ἐκεῖ ἐδειλίασαν φόβῳ οὐ οὐκ ἦν φόβος· ὅτι ὁ θεὸς ἐν γενεᾷ δικαία.⁶ βουλήν πτωχοῦ κατησχύνετε, ὅτι κύριος ἐλπίς αὐτοῦ ἐστίν.⁷ τίς δώσει ἐκ Σιών τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ; ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσῃ· Ἰακώβ καὶ εὐφρανθήτω Ἰσραὴλ.

XIV. (XV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριε, τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου; καὶ τίς κατασκηνώσει ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ σου;² πορευόμενος ἁμώμος καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, ἁλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ.³ ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ, οὐδὲ ἐποίησεν τῷ πλησίον αὐτοῦ κακόν, καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοὺς ἔγγιστά αὐτοῦ.⁴ ἐξουδένωνται ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενος, τοὺς δὲ φοβουμένους κύριον δοξάζει· ὁ ὁμνῶν τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀψευδῶν.⁵ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ, καὶ δῶρα ἐπ' ἀδωκίς οὐκ ἔλαβεν· ὁ ποιῶν ταῦτα οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

XV. (XVI.)

Στηλογραφία τῷ Δαυίδ.

Φύλαξόν με, κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα.² εἶπα τῷ κυρίῳ Κύριός μου εἰ σύ, ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρεῖαν ἔχεις.³ τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐβλαψάστωσε πάντα τὰ βελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς.⁴ ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν, μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν· οὐ μὴ συναγάγῃ τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ μὴ μνηστῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου.⁵ κύριος μερὶς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου· οὐ εἰ ὁ ἀποκασιτῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί.⁶ σχοινία ἐπέπεσάν μοι ἐν τοῖς κρατίστοις, καὶ γὰρ ἡ κληρονομία μου κρατίστη μοί ἐστιν.⁷ εὐλογήσω τὸν κύριον τὸν συνετίσαντά μου· ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου.⁸ προωρόμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν ἵνα μὴ σαλευθῶ.⁹ διὰ τοῦτο ἠψόφρανθῃ ἡ καρδία μου καὶ ἠγαλλιάσαστο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι.¹⁰ ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδην, οὐδὲ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.¹¹ ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου, τερπνότητες ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

XIII. 4. διεφθάρησαν ... *post ποιων χρηστοτητα pergit ουκ ε. π. χρηστοτητα ν. 3. 3. ** ηχρεωθησαν ... omi ταφος ανεψυγμενος usque των οφθαλμ. αυτων 4. οι κατεσθιοντες ... εν βρωσει 5. ω ουκ ην ... δικαιων 7. αγαλλιασεται ... ευφρανθησεται XIV. 4. η τις κατασκ. εν ορει τω 3. εγγιστας 4. πας πονηρευομενος XV. (3. τα βελημα) 4. ουδ ου μη 5. η μερις 8. προορωμην 10. εις αδου 11. ευφροσυνην ... τερπνοτης

XVI. (XVII.)

Προσευχὴ τοῦ Δαυίδ.

Εἰσάκουσον, κύριε, τῆς δικαιοσύνης μου, πρόσχες τῇ δεήσει μου· ἐνώ-
τισαι τὴν προσευχήν μου οὐκ ἐν χεῖλεσι δολίοις. ² ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα 2
μου, ἐπέσκηψον νυκτός· ἐπύρωσάς με, καὶ οὐχ εὐρέσθην ἐν ἐμοὶ ἀδικία. ³ ὅπως 4
ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοὺς λόγους τῶν
χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς. ⁵ κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν 5
ταῖς τρίβοις σου, ἵνα μὴ σαλευθῇ τὰ διαβήματά μου. ⁶ ἐγὼ ἐκέκραξα, ὅτι 6
ἐπήκουσάς μου, ὁ θεός· κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοὶ καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων
μου. ⁷ θαυμάστωσον τὰ ἐλέη σου, ὁ σῶζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σὲ ἐκ τῶν 7
ἀνθεστηκότων τῇ δεξιᾷ σου. ⁸ φύλαξόν με ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ· ἐν σκέπῃ τῶν 8
πτερυγῶν σου σκεπάσεις με ⁹ ἀπὸ προσώπου ἀσεβῶν τῶν ταλαιπωρησάντων 9
με. οἱ ἐχθροὶ μου τὴν ψυχὴν μου περιέσχον, ¹⁰ τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν, 10
τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν· ¹¹ ἐκβαλόντες με νυκὶ περιεκύκλω- 11
σάν με, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔβλεπον ἐκκλίνειν ἐν τῇ γῇ· ¹² ὑπέλαβόν με ὡσεὶ 12
λέων ἔτοιμος εἰς θήραν, καὶ ὡσεὶ σκύμνος οἰκῶν ἐν ἀποκρύφοις. ¹³ ἀνάστηθι 13
κύριε, πρόφθασον αὐτοὺς καὶ ὑποσκέλισον αὐτούς, ῥύσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ
ἀσεβοῦς, ῥομφαίαν σου ¹⁴ ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου· κύριε ἀπολύων ἀπὸ 14
γῆς, διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν· καὶ τῶν κεκρυμμένων σου ἐπλή-
σθη ἡ γαστήρ αὐτῶν, ἐχορτάσθησαν ὑέων καὶ ἀφῆκαν τὰ κατὰλοιπα τοῖς
νηπίοις αὐτῶν. ¹⁵ ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθῆσομαι τῷ προσώπῳ σου, χορτά- 15
σθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δόξαν σου.

XVII. (XVIII.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ παιδί κυρίου τῷ Δαυίδ, ᾧ ἐλάλησε τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους
τῆς ᾠδῆς ταύτης ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐρρύσατο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν
ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς Σαούλ, ² καὶ εἶπεν 2
Ἀγαπήσω σε, κύριε ἰσχύς μου. ³ κύριος στερέωμά μου καὶ καταφυγὴ 3
μου καὶ ῥύστης μου· ὁ θεός μου βοηθός μου, ἐλπιδὴ ἐπ' αὐτόν· ὑπερασπι-
στῆς μου καὶ κέρας σωτηρίας μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου. ⁴ αἰνῶν ἐπικαλέσο- 4
μαι κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. ⁵ περιέσχον με ὠδίνες θά- 5
νάτου, καὶ χεῖμαρβροὶ ἀνομίας ἐξετάραξάν με· ⁶ ὠδίνες ᾧδου περιεκύκλωσάν 6
με, προσέφθασάν με παγίδες θανάτου. ⁷ καὶ ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπεκαλεσά- 7
μην τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου ἐκέκραξα· ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου
αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα
αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων 8
ἐταράχθησαν καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ θεός. ⁹ ἀνέβη καπνὸς 9
ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατεφλόγισεν, ἀνθρακες ἀνή-
φθησαν ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ ἔκλινεν οὐρανὸν καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς 10
πόδας αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ἐπέβη ἐπὶ Χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, ἐπετάσθη ἐπὶ πτε- 11
ρύγων ἀνέμων. ¹² καὶ ἔβλετο σκότος ἀποκρυφῆν αὐτοῦ, κύκλω αὐτοῦ ἡ σκηνὴ 12
αὐτοῦ, σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων. ¹³ ἀπὸ τῆς τηλαυγείας ἐνώπιον 13
αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διήλθον, χάλαζα καὶ ἀνθρακες πυρός. ¹⁴ καὶ ἐβρόντησεν ἐξ 14
οὐρανοῦ κύριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ· ¹⁵ καὶ ἐξαπέστειλε βέλη 15

XVI. 4. om της 2. εἰδωσαν 3. ουκ ευρεθη (κ ευρε in rasura)
5. σαλευσωσιν 6. οτι εισκουσεν 7. ed. rom. interpg: σε. εκ 9. ασεβους
10. υπερηφανιαν (ita etiam ed. rom.) 11. εκβαλλοντες 14. απο ολιγων
pro απολυων ... εχορτασθ. υιων 15. οφθηναι μοι την XVII. 4. ερυ-
σατο 2. η ισχ. μου 3. και ελπιω ... om και ultimum ... αντιληπτωρ
11. χερουβειν 14. ο κυριος 15. om και primum

16 καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς, καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνε καὶ συνετάραξεν αὐτούς. ¹⁶ καὶ ὥφθησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ἀνεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμένης
 17 ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου, κύριε, ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος ὀργῆς σου. ¹⁷ ἔξα-
 18 πέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέ με, προσελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν. ¹⁸ ῥύσε-
 19 ταί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν καὶ ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐστέρεώθησαν
 20 ὑπὲρ ἐμέ. ¹⁹ προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου, καὶ ἐγένετο κύριος
 20 ἀντιστήριγμά μου, ²⁰ καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν· ῥύσεται με, ὅτι ἠθέ-
 21 λησέ με. ²¹ καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ
 22 τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταποδώσει μοι. ²² ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς
 23 κυρίου, καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου· ²³ ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ
 24 ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. ²⁴ καὶ
 25 ἔσομαι ἄμωμος μετ' αὐτοῦ, καὶ φυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου. ²⁵ καὶ ἀν-
 26 ταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα
 26 τῶν χειρῶν μου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ²⁶ μετὰ οὐρίου ὁσιωθήσῃ, καὶ
 27 μετὰ ἀνδρὸς ἀνώου ἀνώως ἔσῃ, ²⁷ καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ, καὶ μετὰ
 28 στρεβλοῦ διαστρέψεις. ²⁸ ὅτι σὺ λαὸν ταπεινὸν σώσεις, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπερη-
 29 φάνων ταπεινώσεις· ²⁹ ὅτι σὺ φωτιεῖς λύχνον μου κύριε, ὁ θεός μου φωτιεῖς
 30 τὸ σκότος μου· ³⁰ ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου, καὶ ἐν τῷ θεῷ
 31 μου ὑπερβήσομαι τεύχος. ³¹ ὁ θεός μου ἄμωμος ἦ ὁδὸς αὐτοῦ, τὰ λόγια κυρίου
 32 πεπυρωμένα, ὑπερασπιστὴς ἐστί πάντων τῶν ἐλπίζόντων ἐπ' αὐτόν. ³² ὅτι
 33 τίς θεὸς πλὴν τοῦ κυρίου, καὶ τίς θεὸς πλὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν; ³³ ὁ θεὸς ὁ
 34 περιζωννύων με δύναμιν, καὶ ἔβητο ἄμωμον τὴν ὁδὸν μου· ³⁴ ὁ καταρτιζό-
 35 μενος τοὺς πόδας μου ὡσεὶ ἐλάφου, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἰστών με· ³⁵ διδά-
 36 σκων χειρὰς μου εἰς πόλεμον, καὶ ἔβου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχιόνάς μου·
 36 καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου, καὶ ἡ δεξιὰ σου ἀντελάβετό
 37 μου καὶ ἡ παιδεία σου ἀνῶρῳσέ με εἰς τέλος, καὶ ἡ παιδεία σου αὐτὴ με
 38 διδάξει. ³⁷ ἐπλάτυνας τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου, καὶ οὐκ ἠσύνεησαν
 38 τὰ ἔγχη μου ³⁸ καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου καὶ καταλήψομαι αὐτούς, καὶ
 39 οὐκ ἀποστραφήσομαι ἕως ἂν ἐκλείπωσιν· ³⁹ ἐκζητήσω αὐτούς καὶ οὐ μὴ δύ-
 40 νωνται στήναι, πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου. ⁴⁰ καὶ περιέξωσάς με δύνα-
 41 μιν εἰς πόλεμον, συνεπέδισας πάντας τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' ἐμέ ὑποκάτω
 41 μου. ⁴¹ καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον, καὶ τοὺς μισούντάς με ἔξω-
 42 λόθρευσας. ⁴² ἐκέκραξαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ σώζων· πρὸς κύριον, καὶ οὐκ εἰς-
 43 ἤκουεν αὐτῶν. ⁴³ καὶ λεπυνῶ αὐτούς ὡς χροὺν κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, ὡς
 44 πηλὸν πλατειῶν λεανῶ αὐτούς. ⁴⁴ ῥῦσαί με ἐξ ἀντιλογιῶν λαοῦ, καταστήσεις
 45 με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν· λαὸς ὃν οὐκ ἔγνω ἐδούλευσέ μοι, ⁴⁵ εἰς ἀκοὴν ὧτίου
 46 ὑπήκουσέ μοι· υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι, ⁴⁶ υἱοὶ ἀλλότριοι ἐπαλαιώθησαν
 47 καὶ ἐχώλαναν ἀπὸ τῶν τρέβων αὐτῶν. ⁴⁷ ζῇ κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ θεός
 48 μου, καὶ ὑψωθῆτω ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου· ⁴⁸ ὁ θεὸς ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις
 49 ἔμοι, καὶ ὑποτάξας λαοὺς ὑπ' ἐμέ, ⁴⁹ ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν ὀργίλων·
 50 ἀπὸ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμέ ὑψώσεις με, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥύσῃ με.
 50 ⁵⁰ διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαι σοὶ ἐν ἔθνεσι, κύριε, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ· Ro. 15,9
 51 ⁵¹ μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλέως αὐτοῦ, καὶ πῶν ἑλεος τῷ χριστῷ
 αὐτοῦ τῷ Δαυιδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

16. ανεκαλυφθησαν 18. ρυσαι τε με 21. ab initio repetit: ρυσεται με εξ εχθρων μου δυνατων και εκ των μισουντων με 25. post χειρων μου add ανταποδωσει μοι 34. ο καταρτιζων ... ελαφους 38. καταληψομαι 40. επανιστανομενους 41. εξωλεθρευσας 42. ειηγκουσεν 43. ωσει χνου 44. ρυσαι τε με απο α. λων ... ος ουχ 45. επηκουσας μου ... οι υιοι 46. εχωλ. εκ των 49. εξ εχθρ. μου οργ. ... ρυσαι με

XVIII. (XIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει 2
· τὸ στερέωμα. 3 ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥήμα, καὶ νύξ νυκτὶ ἀναγγέλλει 3
· γινώσκον. 4 οὐκ εἰσὶ λαλῶντες οὐδὲ λόγοι ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν. 5 εἰς 4 5
Ro. 10. πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης
18. τὰ ῥήματα αὐτῶν. 6 ἐν τῷ ἡλίῳ ἔβητο τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς ὡς νυμ- 6
φίος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ, ἀγαλλιᾶσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν
αὐτοῦ. 7 ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ 7
ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀποκρυβήσεται τὴν δέξιμην αὐτοῦ.
8 ὁ νόμος τοῦ κυρίου ἄμωμος ἐπιστρέφων ψυχάς, ἡ μαρτυρία κυρίου πιστὴ 8
σοφίζουσα νήπια. 9 τὰ δικαίωματα κυρίου εὐθεῖα εὐφραίνοντα καρδίαν, ἡ ἐν- 9
τολὴ κυρίου τηλαυγὴς φωτίζουσα ὀφθαλμούς. 10 ὁ φόβος κυρίου ἄγνος δια- 10
μένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος· τὰ κρίματα κυρίου ἀληθινὰ δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ
αὐτό, 11 ἐπισυμμητὰ ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον πολύν, καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ 11
μέλι καὶ κηρίον. 12 καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐτά· ἐν τῷ φυλάσσειν 12
αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή. 13 παραπτώματα τίς συνήσει; ἐκ τῶν κρυφίων μου 13
καθαρίσόν με, 14 καὶ ἀπὸ ἄλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου σου· ἐὰν μὴ μου 14
κατακυριεύσωσι, τότε ἄμωμος ἔσομαι καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας με-
γάλης. 15 καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου, καὶ ἡ μελέτη 15
τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διὰ παντός, κύριε βοήθῃ μου καὶ λυτρωτά μου.

XIX. (XX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 Ἐπακούσαι σου κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα 2
τοῦ θεοῦ Ἰακώβ. 3 ἐξαποστείλαι σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου, καὶ ἐκ Σιών ἀντι- 3
λάβοιτό σου. 4 μνηστὴρ πάσης θυσίας σου, καὶ τὸ ὀλοκαύτωμά σου πιανάτω. 4
διάψαλμα. 5 δῶθ' σοι κατὰ τὴν καρδίαν σου, καὶ πᾶσαν τὴν βουλὴν σου πλη- 5
ρώσαι. 6 ἀγαλλιάσόμεθα ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, καὶ ἐν ὀνόματι θεοῦ ἡμῶν μεγα- 6
λυνθήσόμεθα. πληρώσαι κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου. 7 νῦν ἔγνω ὅτι ἔσωσε 7
κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ· ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ, ἐν
δυναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ. 8 οὗτοι ἐν ἄρμασι καὶ οὗτοι ἐν ἵπ- 8
ποις, ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθήσόμεθα. 9 αὐτὸς συνε- 9
ποδίστησεν καὶ ἔπεσαν, ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν. 10 κύριε, 10
σῶσον τὸν βασιλέα καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθα σε.

XX. (XXI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπὶ τῷ σω- 2
τηρίῳ σου ἀγαλλιᾶσεται σφόδρα. 3 τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἔδωκας 3
αὐτῷ, καὶ τὴν δέξιν τῶν χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν. διάψαλμα.
4 ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος, ἔθηκες ἐπὶ τὴν κεφαλὴν 4
αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθου τιμίου. 5 ζῶν ἡτήσάτο σε, καὶ ἔδωκας αὐτῷ μα- 5
κρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. 6 μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ 6
σου, δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπιτήσεις ἐπ' αὐτόν. 7 ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐ- 7
λόγιον εἰς αἰῶνα αἰῶνος, εὐφρανεῖς αὐτὸν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου.

XVIII. 2. αναγγελεῖ 3. ἡ ἡμερὰ ... αναγγελεῖ 4. *om αυτων (?)
8. ο νομος κυριου 9. ευθεια 14. κατακυριευουσιν 15. σου εστιν δια
XIX. 5. δωθ σοι κυριος ... πληρωσει 6. αγαλλ. επι τω 8. om κυριου
9. ανορθωθημεν

8 ⁸ ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ κύριον, καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ ὑψίστου οὐ μὴ σα-
 9 λευθῇ. ⁹ εὐρεθεῖη ἡ χεὶρ σου πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου, ἡ δεξιὰ σου εὖροι πάν-
 10 τας τοὺς μισοῦντάς σε. ¹⁰ θῆσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ
 11 προσώπου σου· κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς, καὶ καταφάγεται
 12 αὐτοὺς πῦρ. ¹¹ τὸν καρπὸν αὐτῶν ἀπὸ γῆς ἀπολεῖς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ
 13 υἱῶν ἀνθρώπων. ¹² ὅτι ἐκλιναν εἰς σέ κακά, διελογίσαντο βουλήν ἣν οὐ μὴ
 14 δύνωνται στῆσαι. ¹³ ὅτι θῆσεις αὐτοὺς νῶτον, ἐν τοῖς περιλοίοις σου ἐτοιμά-
 15 σεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν. ¹⁴ ὑψώθητι κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου, ἥσομεν καὶ
 ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας σου.

XXI. (XXII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἑωδινής, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 ² Ὁ θεὸς ὁ θεός μου, πρόσχες μοι· ἵνα τί ἐγκατέλιπες με; μακρὰν ἀπὸ Mt. 27,
 3 τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου. ³ ὁ θεός μου, κεκράξο- 46.
 4 ⁴ μαι ἡμέρας πρὸς σέ καὶ οὐκ εἰσακούσῃ, καὶ νυκτὸς καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί. Mc. 15,
 5 ⁵ ὃς δὲ ἐν ἀγίῳ κατοικεῖς, ὁ ἔπαινος τοῦ Ἰσραὴλ. ⁶ ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέ- 34.
 6 ρες ἡμῶν, ἤλπισαν καὶ ἐρρύσω αὐτούς· ⁷ πρὸς σέ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθῃσαν,
 7 ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν καὶ οὐ κατησχύνθησαν. ⁸ ἐγὼ δέ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄν-
 8 ὄθρωπος, ὄνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουδένημα λαοῦ. ⁹ πάντες οἱ θεωροῦντές με
 9 ἐξεμυκτήριζαν με, ἐλάλῃσαν ἐν χεῖλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλὴν Mt. 27,
 10 κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν, σωσάτω αὐτὸν ὅτι θέλει αὐτόν. ¹⁰ ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκ- 43.
 11 σπᾶσας με ἐκ γαστροῦ, ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς μητρός μου· ¹¹ ἐπὶ σέ
 12 ἐπερίβην ἐκ μήτρας, ἐκ κοιλίας μητρός μου θεός μου εἰ σύ· μὴ ἀποστῇς
 13 ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι βλάβις ἐγγύς, ¹² ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν. ¹³ περιεκύκλωσάν με
 14 μόσχοι πολλοί, ταῦρά μοι πόνους περιέσχον με· ¹⁴ ἤνοιξαν ἐπ' ἐμέ τὸ στόμα αὐ-
 15 τῶν, ὡς λέων ὁ ἀρπάξων καὶ ὠρὸς μένος. ¹⁵ ὥς ἐν ὕδαρ ἐξεχύτην καὶ διεσκορ-
 16 πίστην πάντα τὰ ὀστέα μου, ἐγενήθη ἡ καρδιά μου ὥς ἐν κηρὸς τηκόμενος ἐν
 17 μέσῳ τῆς κοιλίας μου. ¹⁶ ἐξηράνθη ὥς ἐν ὀστρακῶν ἡ ἰσχὺς μου, καὶ ἡ γλῶσσά
 18 μου κεκόλληται τῷ λάρυγγί μου, καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγέ με. ¹⁷ ὅτι
 19 ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοί, συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον με· ὥρυσαν
 20 χεῖρας μου καὶ πόδας, ¹⁸ ἐξηρίσθησαν πάντα τὰ ὀστέα μου· αὐτοὶ δὲ κατε-
 21 νῶσαν καὶ ἐπέιδόν με. ¹⁹ διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν Jn. 19,
 22 ἱματισμὸν μου ἔβαλον κλῆρον. ²⁰ σὺ δέ, κύριε, μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν 24.
 23 μου, εἰς τὴν ἀντίληψίν μου πρόσχες. ²¹ ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας τὴν ψυχὴν μου,
 24 καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὴν μονογενῆ μου· ²² σῶσόν με ἐκ στόματος λέοντος, καὶ
 25 ἀπὸ κεράτων μονοκερῶν τὴν ταπεινώσιν μου. ²³ διηγῆσά μοι τὸ ὄνομα σου He. 2,
 26 τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. ²⁴ οἱ φοβοῦμένοι κύριον 12.
 αἰνέσατε αὐτόν, ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰακώβ δοξάσατε αὐτόν, φοβηθήτωσαν αὐ-
 27 τὸν ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ. ²⁵ ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν οὐδὲ προσώχλισε τῇ
 28 δεήσει τοῦ πτωχοῦ, οὐδὲ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐν
 τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτὸν ἐλίζηκούσέ μου. ²⁶ παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου ἐν
 ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ, τὰς εὐχὰς μου ἀποδώσω ἐνώπιον τῶν φοβουμένων αὐτόν.
 27 ²⁷ φάγονται πένητες καὶ ἐμπλησθήσονται, καὶ αἰνέσουσι κύριον οἱ ἐκζητοῦντες
 28 αὐτόν, ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. ²⁸ μνησθήσονται καὶ

XX. 10. κυριε εν οργη σου συνταραξεις 12. (εκκλιναν ...) βουλας ας
 ου μη δ. στηναι 13. ed. rom. νωτον εν τ. π. σου conij. XXI. 1. αντι-
 λημψεως ... om̄ ψαλμ. τω δαυ. 2. εγκατελειπες 4. εν αγιοις ... ο επαι-
 νος ισραηλ 5. ερυσω 7. και ουχι ανθρωπος ... ανθρωπου (10. εκπασας)
 11. επεριβην 15. εμμεσω 16. ως οστρακον 17. ποδας μου 18. επιδον
 20. αντιληψιν 21. μονογενην 23. εμμεσω 25. επηκουσεν 26. ed. rom.
 εν εκκλ. μεγ. c. seqq. conij. ... ενωπ. παντων των

ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν
 ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ πατρίαι τῶν ἐθνῶν. ²⁹ ὅτι τοῦ κυρίου ἡ βασιλεία, ²⁹
 καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν ἐθνῶν. ³⁰ ἔφαγον καὶ προσεκύνησαν πάντες οἱ πίνοντες ³⁰
 τῆς γῆς, ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν γῆν.
 καὶ ἡ ψυχὴ μου αὐτῷ ζῇ, ³¹ καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ· ἀναγγε- ³¹
 λήσεται τῷ κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη, ³² καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην αὐ- ³²
 τοῦ λαῷ τῷ τεχνησομένῳ, ὃν ἐποίησεν ὁ κύριος.

XXII. (XXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδὲν με ὑστερήσει. ² εἰς τόπον χλόης ἐκεῖ με ²
 κατεσκηνώσεν· ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέδρεψέ με· ³ τὴν ψυχὴν μου ἐπέ- ³
 στρεψεν· ὠδήγησέ με ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
⁴ ἔαν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακὰ, ὅτι ⁴
 σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ· ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὐταὶ με παρεκάλεσαν.
⁵ ἠτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν ἐξεναντίας τῶν θλιβόντων με· ἐλίπανας ἐν ⁵
 ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου, καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον ὡς κράτιστον. ⁶ καὶ ⁶
 τὸ ἔλεός σου καταδιώκεται με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, καὶ τὸ κα-
 τοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

XXIII. (XXIV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ τῆς μιᾶς σαββάτου.

¹ Co. 10, 26. Τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ
 κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. ² αὐτὸς ἐπὶ θάλασσών ἔξεμελίωσεν αὐτήν, καὶ ἐπὶ πο- ²
 ταμῶν ἠτοίμασεν αὐτήν. ³ τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου, καὶ τίς ³
 στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ; ⁴ ἄβῳς χερσὶ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς ⁴
 οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλη-
 σίον αὐτοῦ. ⁵ οὗτος λήψεται εὐλογίαν παρὰ κυρίου, καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ ⁵
 θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ. ⁶ αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων αὐτόν, ζητούντων τὸ πρόσωπον ⁶
 τοῦ θεοῦ Ἰακώβ. διάψαλμα. ⁷ ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρ- ⁷
 πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσέλυσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. ⁸ τίς ἐστίν οὗτος ὁ βα- ⁸
 σιλεὺς τῆς δόξης; κύριος κραταῖος καὶ δυνατός, κύριος δυνατὸς ἐν πολέμῳ.
⁹ ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρ- ⁹
 σεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. ¹⁰ τίς ἐστίν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; κύριος ¹⁰
 τῶν δυνάμεων, αὐτὸς ἐστίν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

XXIV. (XXV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Πρὸς σέ, κύριε, ἦρα τὴν ψυχὴν μου· ² ὁ θεός μου, ἐπὶ σοὶ πέποιδα· ²
 μὴ καταισχυνθεῖν, μηδὲ καταγελασάτωσάν μου οἱ ἐχθροί μου. ³ καὶ γὰρ ³
 πάντες οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν· αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀνομοῦ-
 ντες διὰ κενῆς. ⁴ τὰς ὁδοὺς σου, κύριε, γνῶρισόν μοι, καὶ τὰς τρίβους σου δι- ⁴
 δαξόν με· ⁵ ὁδηγήσόν με ἐπὶ τὴν ἀληθειάν σου καὶ δίδαξόν με, ὅτι σὺ εἶ ⁵
 ὁ θεός ὁ σωτὴρ μου, καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην τὴν ἡμέραν. ⁶ μνησθήτη τῶν ⁶
 οἰκτιρμῶν σου, κύριε, καὶ τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰσιν. ⁷ ἁμαρτίας ⁷
 νεότητός μου καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῇς· κατὰ τὸ ἔλεός σου μνησθήτι

(28. τα περα) 34. το σπερμα αυτου 32. εποισησεν κυριος XXII. 4.
 ποιμαίνει 4. εμμεσω ... αυτα pro αυται XXIII. 2. ητοιμασεν αυτην
 (sic) 4. αλαβεν (sic) επι ματαιως (sic) τ. ψυχ. μου ... in f. om αυτου
 5. λημψεται 6. om διαψαλμα 8. *om τις ε. ο. ο βασ. τ. δοξης 10. *om
 τις ε. ο. ο βασ. τ. δοξης ... om ουτος sec. XXIV. 3. *om γαρ ...
 αισχ. παντες οι 5. εν τη αληθειαν σου (sic)

8 μου ἔνεκεν τῆς χρηστότητός σου, κύριε. ⁸ χρηστὸς κατ' εὐθῆς ὁ κύριος· διὰ
9 τοῦτο νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας ἐν ὁδῷ, ⁹ ὀδηγήσει πραεῖς ἐν κρίσει, διδάξει
10 πραεῖς ὁδοὺς αὐτοῦ. ¹⁰ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια τοῖς ἐκζη-
11 τοῦσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ. ¹¹ ἔνεκα τοῦ δυνάμετός
12 σου, κύριε, καὶ ἰλάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ μου· πολλὴ γὰρ ἐστὶ. ¹² τίς ἐστὶν ἄνθρω-
13 πος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον; νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ ἢ ἡρετίσαστο· ¹³ ἡ
ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσεται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει
14 γῆν. ¹⁴ κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐτόν, καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ τοῦ
15 δηλῶσαι αὐτοῖς. ¹⁵ οἱ ὀφθαλμοί μου διὰ παντός πρὸς τὸν κύριον, ὅτι αὐτὸς
16 ἐκσπάσει ἐκ παγίδος τοὺς πόδας μου. ¹⁶ ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησον με,
17 ὅτι μονογενὴς καὶ πτωχός εἰμι ἐγώ. ¹⁷ αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου ἐπληθύν-
18 θησαν, ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου ἐξάγαγέ με. ¹⁸ ἴδε τὴν ταπεινώσιν μου καὶ τὸν
19 κόπον μου, καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου. ¹⁹ ἴδε τοὺς ἐχθρούς μου ὅτι
20 ἐπληθύνθησαν, καὶ μῖσος ἄδικον ἐμίσησάν με. ²⁰ φύλαξον τὴν ψυχὴν μου
21 καὶ ῥῦσαι με· μὴ καταίσχυνθῇν, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ. ²¹ ἄνακοι καὶ εὐσεῖς
22 ἐκολλώντό μοι, ὅτι ὑπέμεινά σε, κύριε. ²² λύτρωσαι, ὁ θεός, τὸν Ἰσραὴλ ἐκ
πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ.

XXV. (XXVI.)

Τοῦ Δαυίδ.

Κρὶνόν με, κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀνακίᾳ μου ἐπορεύθην, καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ
2 ἐλπίζων οὐ μὴ σαλευθῶ. ² δοκίμασόν με, κύριε, καὶ πείρασόν με, πύρρῳσον
3 τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρδίαν μου. ³ ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναντι τῶν
4 ὀφθαλμῶν μου ἐστὶ, καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. ⁴ οὐκ ἐκάθισα μετὰ
5 συνεδρίου ματαιότητος, καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσελθῶ. ⁵ ἐμίσησα
6 ἐκκλησίαν πονηρευομένων, καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω. ⁶ νίψομαι ἐν
7 ἁγίοις τὰς χεῖράς μου, καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου, κύριε, ⁷ τοῦ ἀκού-
8σαι φωνῆς αἰνέσεως, καὶ διηγῆσασθαι πάντα τὰ θαυμασιά σου. ⁸ κύριε, ἡγά-
9 πησα εὐπρέπειαν οἴκου σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου. ⁹ μὴ συναπο-
λέσης μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχὴν μου, καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν ζωὴν
10 11 μου. ¹⁰ ὧν ἐν χερσὶν ἀνομίαι, ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπληρώθη δώρων. ¹¹ ἐγὼ δὲ ἐν
12 ἀνακίᾳ μου ἐπορεύθην· λύτρωσά με καὶ ἐλέησόν με. ¹² ὁ πούς μου ἔστη ἐν
εὐθύτῃ· ἐν ἐκκλησίαις εὐλόγησά σε, κύριε.

XXVI. (XXVII.)

Τοῦ Δαυὶδ πρὸ τοῦ χρισθῆναι.

Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου, τίνα φοβηθήσομαι; κύριος ὑπερα-
2 σπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος δειλιάσω; ² ἐν τῷ ἐγγίξειν ἐπ' ἐμέ κα-
κοῦντας τοῦ φαγεῖν τὰς σάρκας μου, οἱ θλίβοντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου αὐτοὶ
3 ἡσθῆνησαν καὶ ἔπεσαν. ³ ἐὰν παρατάξῃται ἐπ' ἐμέ παρεμβολή, οὐ φοβηθή-
σεται ἡ καρδία μου· ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμέ πόλεμος, ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω.
4 ⁴ μίαν ἡττάσασθαι παρὰ κυρίου, ταύτην ἐκζητήσω, τοῦ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ
κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα
5 κυρίου καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν αὐτοῦ. ⁵ ὅτι ἔκρυψέ με ἐν σκηνῇ αὐτοῦ
ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου, ἐσχέπασέ με ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ, ἐν πέτρᾳ
6 ὑψώσέ με. ⁶ καὶ νῦν ἰδοὺ ὑψώσε τὴν κεφαλὴν μου ἐπ' ἐχθρούς μου·

7. ενεκα (9. *διδαξεις) 14. post φοβουμ. αυτον add και το ονομα κυριου των επικαλουμενων αυτον (15. εκπασει) XXV. 1. ασθηνησω pro σαλευθω 3. οφθαλμ. σου εστ. 4. ματαιοτητας 7. φωνην 10. ε ανομιαι 11. λυτρ. με κυριε 12. ο γαρ πους XXVI. 1. Τω δαυ. προ του χρισθη (sic) 4. το κατοικειν ... τ. ναον τον αγιον αυτου 6. υψωσεν κυριος

ἐκύνκλωσα καὶ ἔβυσσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ βυσσίαν ἀλαλαγμοῦ, ἥσομαι καὶ ψαλῶ τῷ κυρίῳ. ⁷εἰσάκουσον, κύριε, τῆς φωνῆς μου ἧς ἐκέκραξα, ἐλέησόν με καὶ ⁷εἰσάκουσόν μου. ⁸σοὶ εἶπεν ἡ καρδιά μου Ἐξεζήτησα τὸ πρόσωπόν σου, τὸ ⁸πρόσωπόν σου κύριε ζητήσω. ⁹μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, ⁹μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ ἀπὸ τοῦ δούλου σου· βοήθός μου γενοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με καὶ μὴ ὑπερίδῃς με, ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ μου. ¹⁰ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ¹⁰ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με, ὁ δὲ κύριος προσελάβετό με. ¹¹νομοθέτησόν ¹¹με, κύριε, ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ ὁδήγησόν με ἐν τριβῇ εὐθείᾳ ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου. ¹²μὴ παραδῷς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με, ὅτι ἐπανέστησάν ¹²μοι μάρτυρες ἄδικοι, καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἐαυτῇ. ¹³πιστεῦν τοῦ ἰδεῖν τὰ ¹³ἀγαθὰ κυρίου ἐν γῇ ζώντων. ¹⁴ὑπόμεινον τὸν κύριον· ἀνδρίζου, καὶ κρα- ¹⁴ταιούσῃ ἡ καρδιά σου, καὶ ὑπόμεινον τὸν κύριον.

XXVII. (XXVIII.)

Τοῦ Δαυίδ.

Πρὸς σὲ κύριε ἐκέκραξα, ὁ θεός μου μὴ παρασιωπήσῃς ἐπ' ἐμοί· μὴ ποτε παρασιωπήσῃς ἐπ' ἐμοί καὶ ὁμοιωθῇσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. ²εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ, ²ἐν τῷ αἶρειν με χεῖράς μου εἰς ναὸν ἁγίόν σου. ³μὴ συνελκύσῃς μετὰ ἁμαρ- ³τωλῶν τὴν ψυχὴν μου, καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συναπολέσῃς με, αὐτὸν λαλοῦντων εἰρήνην μετὰ τῶν πλησίων αὐτῶν, κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. ⁴δὸς αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπι- ⁴τηδευμάτων αὐτῶν· κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς, ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς. ⁵ὅτι οὐ συνῆκαν εἰς τὰ ἔργα κυρίου καὶ εἰς ⁵τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καθελεῖς αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις αὐτούς. ⁶εὐλόγητός κύριος, ὅτι εἰσέηκουσε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου. ⁷κύριος ⁷βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου· ἐπ' αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδιά μου, καὶ ἐβοηθήτην καὶ ἀνέσταλεν ἡ σὰρξ μου· καὶ ἐκ βελήματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ. ⁸κύριος κραταίωμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπερασπιστὴς τῶν σωτηρίων ⁸τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ἐστί. ⁹σώσον τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονο- ⁹μίαν σου, καὶ ποίμανον αὐτοὺς καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος.

XXVIII. (XXIX.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ ἐξοδίου σκηνῆς.

Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ, υἱοὶ θεοῦ, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν· ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν, ²ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ· ²προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ. ³φωνὴ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδά- ³των, ὁ θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησε, κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν. ⁴φωνὴ κυρίου ⁴ἐν ἰσχύϊ, φωνὴ κυρίου ἐν μεγαλοπρεπείᾳ. ⁵φωνὴ κυρίου συντρίβοντος κέδρους· ⁵συντρίψει κύριος τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου, ⁶καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς ὡς τὸν μόσχον ⁶τὸν Λιβάνου, καὶ ὁ ἡγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκερῶτων. ⁷φωνὴ κυρίου διακόπτου- ⁷τος φλόγα πυρός. ⁸φωνὴ κυρίου συσειόντος ἔρημον, συσειεῖσι κύριος τὴν ἔρημον ⁸Κάδης. ⁹φωνὴ κυρίου καταρτιζομένου ἐλάφους, καὶ ἀποκαλύψει δρυμοὺς· καὶ ⁹ἐν τῷ γὰρ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν. ¹⁰κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικεῖ· καὶ ¹⁰καθεῖται· κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα. ¹¹κύριος ἰσχύϊ τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει, ¹¹κύριος εὐλογησεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

7. ης εκεκρ. προς σε 9. εγκαταλειπης 10. ενκατελειπον 11. om εν prius 12. εαυτης 14. η καρδ. μου XXVII. 4. κεκραξομαι ... πα-
ρασιωπ. απ εμου bis 2. ης εκεκραξα προς σε pro εν τω δ. με πρ.
σε ... προς ναον 3. εργαζομεν. την (supple αδικιαν) 4. om αυτων ante
δος 5. συνηκα ... χειρων αυτων 7. ανεσταλλεν XXVIII. 8. συσειοντος

XXIX. (XXX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ ἐγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου τοῦ Δαυὶδ.

- 2 ²Υψώσω σε, κύριε, ὅτι ὑπέλαβές με, καὶ οὐκ εὐφράνας τοὺς ἐχθρούς
3 μου ἐπ' ἐμέ. ³κύριε ὁ θεός μου, ἐκέκραξα πρὸς σέ καὶ ἴάσω με· ⁴κύριε,
4 ἀνήγαγες ἐξ ᾄδου τὴν ψυχὴν μου, ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς
5 λάκκον. ⁵ψάλατε τῷ κυρίῳ οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς
6 ἀγιοσύνης αὐτοῦ. ⁶ὅτι ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ζωὴ ἐν τῷ θελήματι
7 αὐτοῦ· τὸ ἐσπέρας αὐλισθῆσεται κλαυθμός, καὶ εἰς τὸ πρωὶ ἀγαλλίασις.
7 8 ⁷ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ εὐστηρίᾳ μου Οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα. ⁸κύριε,
9 ἐν τῷ θελήματί σου παρέσχου τῷ κάλλει μου δύναμιν· ἀπέστρεψας δὲ τὸ
9 πρὸςώπόν σου, καὶ ἐγενήθην τεταραγμένος. ⁹πρὸς σέ κύριε κεκραῶμαι, καὶ
10 πρὸς τὸν θεόν μου δεηθήσομαι. ¹⁰τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου, ἐν τῷ
καταβῆναι με εἰς διαφθοράν; μὴ ἐξομολογήσεται σοι χοῦς, ἢ ἀναγγελεῖ τὴν
11 ἀλήθειάν σου; ¹¹ἤκουσε κύριος καὶ ἠλέησέ με, κύριος ἐγενήθη βοηθός μου.
12 ¹²ἔστρεψας τὸν κοπετόν μου εἰς χαρὰν ἐμοί, διεβρόχθας τὸν σάκκον μου καὶ
13 περιέξωσάς με εὐφροσύνην, ¹³ὅπως ἂν ψάλλῃ σοι ἡ δόξα μου, καὶ οὐ μὴ
κατανυγῶ. κύριε ὁ θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαι σοι.

XXX. (XXXI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ ἐκστάσεως.

- 2 ²Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ καταισχυνθῆην εἰς τὸν αἰῶνα· ἐν τῇ δι-
3 καιοσύνῃ σου ῥῦσάι με καὶ ἐξελοῦ με. ³κλῖνον πρὸς μέ τὸ οὖς σου, τάχυνον
τοῦ ἐξελεῖσθαι με· γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστήν, καὶ εἰς οἶκον καταφυ-
4 γῆς τοῦ σῶσάι με. ⁴ὅτι κραταιώμα μου καὶ καταφυγὴ μου εἶ σύ, καὶ ἔνεκεν
5 τοῦ ὀνόματός σου ὁδηγήσεις με καὶ διατρέψεις με. ⁵ἐξάξεις με ἐκ παγίδος
6 ταύτης ἧς ἔκρυψάν μοι, ὅτι οὐ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου, κύριε. ⁶εἰς χεῖράς Lc. 23, 40.
σου παραδῆσμαι τὸ πνεῦμά μου· ἐλυτρώσω με, κύριε ὁ θεός τῆς ἀληθείας.
7 ⁷ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητος διὰ κενῆς· ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ κυρίῳ
8 ἤλπισα. ⁸ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου, ὅτι ἐπέειδες τὴν
9 ταπεινώσιν μου, ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχὴν μου· ⁹καὶ οὐ συνέ-
10 κλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθροῦ, ἔστησας ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου. ¹⁰ἐλέη-
σόν με, κύριε, ὅτι ἠλβόμαι· ἐπαράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου, ἡ ψυχὴ
11 μου καὶ ἡ γαστήρ μου. ¹¹ὅτι ἐξέλιπεν ἐν ὁδῷ μου ἡ ζωὴ μου, καὶ τὰ ἔτη μου
ἐν στεναγμοῖς· ἡσθένησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχὺς μου, καὶ τὰ ὀστέα μου ἔτα-
12 ράχθησαν. ¹²παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος, καὶ τοῖς γείτοσι
μου σφόδρα, καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου· οἱ θεωροῦντές με ἔξω ἔφυγον
13 ἀπ' ἐμοῦ· ¹³ἐπελήσθην ὥσεί νεκρὸς ἀπὸ καρδίας, ἐγενήθην ὥσεί σκευὸς ἀπο-
14 λωλός. ¹⁴ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν παροικούντων κυκλοῶν· ἐν τῷ συναχθῆ-
15 ναι αὐτοὺς ἅμα ἐπ' ἐμέ τοῦ λαβεῖν τὴν ψυχὴν μου ἐβουλεύσαντο. ¹⁵ἐγὼ
16 δὲ ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, κύριε· εἶπα Σὺ εἶ ὁ θεός μου. ¹⁶ἐν ταῖς χερσὶ σου
οἱ κληροὶ μου· ῥῦσάι με ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν μου καὶ ἐκ τῶν καταδικόντων
17 με. ¹⁷ἐτίφαινον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, σῶσόν με ἐν τῷ
18 ἐλέει σου. ¹⁸κύριε, μὴ καταισχυνθῆην, ὅτι ἐπεκαλεσάμην σε· αἰσχυνθήσαν
19 οἱ ἄσεβεῖς καὶ καταχθῆσαν εἰς ᾄδου. ¹⁹ἄλλαλα γεννηθῆτω τὰ χεῖλη τὰ
δόλια, τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν ἐν ὑπερηφανίᾳ καὶ ἐξου-

XXIX. 1. om̄ εις το τέλος ... τω δαυιδ 2. ηυφρανας ... επ̄ εμοι
8. θελημ. μου παρασχου XXX. 2. εξελουμαι (id est? εξελου με) 4. κρα-
ταιωσις ... *μου προ σου. 8. εφειδες 11. εξελειπεν 13. απωλωλος 14.
επισυναχθηναι 15. κυριε ηλπισα 18. om̄ οι 19. υπερηφανα.

δενώσει. ²⁰ ὥς πολὺ τὸ πληῖθος τῆς χρηστότητός σου, κύριε, ἥς ἔκρυψας 20
τοῖς φοβουμένοις σε· ἐξεργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σέ ἐναντίον τῶν υἱῶν τῶν
ἀνθρώπων. ²¹ κατακρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ προσώπου σου ἀπὸ τα- 21
ραχῆς ἀνθρώπων· σκεπάσεις αὐτοὺς ἐν σκηνῇ ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν.
²² εὐλογητὸς κύριος, ὅτι ἐθαυμάστωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐν πόλει περιοχῆς. 22
²³ ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου Ἀπερρίμμαι ἀπὸ προσώπου τῶν ὀφθαλ- 23
μῶν σου· διὰ τοῦτο εἰσέηκουσας, κύριε, τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ
κεκραγέναι με πρὸς σέ. ²⁴ ἀγαπήσατε τὸν κύριον πάντες οἱ ὅσοι αὐτοῦ, ὅτι 24
ἀληθείας ἐκζητεῖ κύριος, καὶ ἀναποδίδωσι τοῖς περισσῶς ποιοῦσιν ὑπερηφα-
νίαν. ²⁵ ἀνδρίζεσθε, καὶ κραταιοῦσθε ἡ καρδία ὑμῶν, πάντες οἱ ἐλπίζοντες 25
ἐπὶ κύριον.

XXXI. (XXXII.)

Συνέσεως τῷ Δαυίδ.

Μακάριοι ὧν ἀφέησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι.
1. 4. 2 μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐ μὴ λογισθῇ κύριος ἁμαρτίαν, οὐδέ ἐστιν ἐν τῷ στό- 2
ματι αὐτοῦ δόλος. 3 ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλαιώθη τὰ ὀσά μου ἀπὸ τοῦ κράζειν 3
με ὅλην τὴν ἡμέραν. 4 ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβαρύνθη ἐπ' ἐμέ ἡ χεὶρ σου, 4
ἐστράφη ἐἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐμπαγῆναι ἀκάνθαν. διάψαλμα. 5 τὴν ἁμαρ- 5
τίαν μου ἐγνώρισα, καὶ τὴν ἀνομίαν μου οὐκ ἐκάλυφα· εἶπα Ἐξαγορεύσω
κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ, καὶ σὺ ἀφήκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρ-
δίας μου. διάψαλμα. 6 ὑπὲρ ταύτης προσευξέται πρὸς σέ πᾶς ὅσιος ἐν καιρῷ 6
εὐζέτω· πλὴν ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγγιούσι. 7 σὺ 7
μου εἰ καταφυγὴ ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με, τὸ ἀγαλλιάμα μου λύ-
τρωσάι με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με. διάψαλμα. 8 συνετιῶ σε καὶ συμβιβῶ σε 8
ἐν ὁδῷ ταύτῃ ἣ πορεύσῃ, ἐπιστηριῶ ἐπὶ σέ τοὺς ὀφθαλμούς μου. 9 μὴ γίνεσθε 9
ὥς ἵππος καὶ ἡμίονος, οἷς οὐκ ἔστι σύνεσις· ἐν χαλινῷ καὶ κημῷ τὰς σιαγόνας
αὐτῶν ἀγχαί τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ. 10 πολλαὶ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρ- 10
τωλοῦ, τὸν δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ κύριον ἔλεος κυκλώσει. 11 εὐφράνθητε ἐπὶ κύριον 11
καὶ ἀγαλλιάσθε δίκαιοι, καὶ καυχᾶσθε πάντες οἱ εὐδεῖς τῇ καρδίᾳ.

XXXII. (XXXIII.)

Τῷ Δαυίδ.

Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν τῷ κυρίῳ· τοῖς εὐδέσι πρέπει αἰνεσις. 2 ἔξομο- 2
λογεῖσθε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρα, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ. 3 ᾄσατε 3
αὐτῷ ᾄσμα καινόν, καλῶς ψάλατε ἐν ἀλαλαγμῷ. 4 ὅτι εὐθὺς ὁ λόγος τοῦ κυ- 4
ρίου, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει. 5 ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν, 5
τοῦ ἐλέους κυρίου πλήρης ἡ γῆ. 6 τῷ λόγῳ τοῦ κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώ- 6
θησαν, καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν. 7 συν- 7
άγων ὥς ἐι ἀσκὸν ὑδάτα θαλάσσης, τιθεὶς ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους. 8 φοβηθήτω 8
τὸν κύριον πᾶσα ἡ γῆ, ἀπ' αὐτοῦ δὲ σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες
τὴν οἰκουμένην. 9 ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετέλειτο καὶ ἐκτί- 9
σθησαν. 10 κύριος διασκεδάζει βουλὰς ἐθνῶν, ἀθετεῖ δὲ λογισμοὺς λαῶν, καὶ 10
ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων. 11 ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει, λο- 11
γισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς. 12 μακάριον τὸ ἔθνος οὗ 12

20. ἐλπίζ. ἐπὶ σοι 21. καὶ κατακρύψεις 23. ἀπεριμμε... * μου
pro σου... ** εἰσηκουσεν (*εἰσηκουσας vdt) τῆς φωνῆς 24. ἐκξ. ο θεος
(vdt) XXXI. 4. ψαλμος pro συνεσεως 2. οὐ pro ὃ 4. ἐν τῷ παγῆναι μοι
ακάνθαν... om διαψαλμα 5. τ. ἀνομίαν μ. ἐγν. καὶ τ. ἁμαρτίαν 7. om
διαψαλμα 8. συμβιβῶ 9. ἐν κημῷ x. χαλινῷ... αἰγῆς XXXII. 4. ψαλ-
μος τῷ δαυ... ἡ αἰνεσις 5. κρίσιν ο κυριος 6. τῷ λογῷ κυριου 11. αυ-
του εἰς γενεαν καὶ γενεαν

13 ἐστὶ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ, λαὸς ὃν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν ἑαυτοῦ. ¹³ ἐξ οὐ-
 14 ρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ κύριος, εἶδε πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. ¹⁴ ἐξ ἐτοίμου
 15 κατοικητηρίου αὐτοῦ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, ¹⁵ ὁ
 16 πλάσας κατὰ νόνας τὰς καρδίας αὐτῶν, ὁ συνιεὶς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. ¹⁶ οὐ
 σῶζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν, καὶ γίγας οὐ σωθήσεται ἐν πλήθει ἰσχύος
 17 αὐτοῦ. ¹⁷ ψευδὴς ἔππος εἰς σωτηρίαν, ἐν δὲ πλήθει δυνάμεως αὐτοῦ οὐ σω-
 18 θήσεται. ¹⁸ ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, τοὺς ἐλπί-
 19 ζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ¹⁹ ῥύσασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ δια-
 20 ῥέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ. ²⁰ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομένει τῷ κυρίῳ, ὅτι βοηθὸς καὶ
 21 ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστίν. ²¹ ὅτι ἐν αὐτῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐν
 22 τῷ ὄνοματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἠλπίσαμεν. ²² γένοιτο τὸ ἔλεός σου, κύριε, ἐφ' ἡμᾶς
 καὶ ὡς ἀπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ.

XXXIII. (XXXIV.)

Τῷ Δαυίδ, ὁπότε ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐναντίον Ἀβιμέλεχ, καὶ ἀπέ-
 λυσεν αὐτόν, καὶ ἀπῆλθεν.

2 ² Εὐλογῶ τὸν κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διὰ παντὸς ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν
 3 τῷ στόματί μου. ³ ἐν τῷ κυρίῳ ἐπαινεθήσεται ἡ ψυχὴ μου. ἀκουσάτωσαν
 4 πρᾶεῖς καὶ εὐφρανθήτωσαν. ⁴ μεγαλύνετε τὸν κύριον σὺν ἑμοί, καὶ ὑψώσωμεν
 5 τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό. ⁵ ἐξεξήτησα τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου καὶ ἐκ
 6 πασῶν τῶν παροικιῶν μου ἐῤῥύσατό με. ⁶ προσέλαθε πρὸς αὐτόν καὶ φωτίσθητε,
 7 καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ καταισχυνῇ. ⁷ οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξε, καὶ
 ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν.
 8 ⁸ παρεμβάλει ἄγγελος κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτὸν καὶ ῥύσεται αὐ-
 9 τούς. ⁹ γενύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος. ⁹ μακάριοις ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐλπίζει * 1 Pa.
 10 ἐπ' αὐτόν. ¹⁰ βοήθητε τὸν κύριον πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὑπέ- 2. 3.
 11 ρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ¹¹ πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπεινάσαν, οἱ δὲ
 12 ἐκζητοῦντες τὸν κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ. διάψαλμα. ¹² δεῦτε
 13 τέκνα ἀκουσατέ μου, φόβον κυρίου διδάξω ὑμᾶς. ¹³ τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ ἐ- 1 Pe. 3,
 14 λων ζωὴν, ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθὰς; ¹⁴ παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ 10. 11.
 15 κακοῦ, καὶ χεὶρ σου τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον. ¹⁵ ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιή- 12.
 16 σον ἀγαθόν, ζητήσων εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν. ¹⁶ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δι-
 17 καίους, καὶ ὅσα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν. ¹⁷ πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦν-
 18 τας κακὰ, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. ¹⁸ ἐκέκραξαν οἱ
 δίκαιοι, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν
 19 ἐῤῥύσατο αὐτούς. ¹⁹ ἐγγὺς κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν, καὶ τοὺς
 20 ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει. ²⁰ πολλοὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων, καὶ ἐκ πα-
 21 σῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ κύριος. ²¹ φυλάσσει πάντα τὰ ὁσὰ αὐτῶν, ἐν Jo. 19,
 22 ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται. ²² θάνατος ἀμαρτωλῶν πονηρός, καὶ οἱ μισοῦντες 36.
 23 τὸν δίκαιον πλημμελήσουσι. ²³ λυτρώσεται κύριος ψυχὰς δούλων αὐτοῦ, καὶ
 οὐ μὴ πλημμελήσουσι πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτόν.

XXXIV. (XXXV.)

Τῷ Δαυίδ.

Δίκασον, κύριε, τοὺς ἀδικούντάς με, πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με.
 2 ² ἐπιλαβοῦ ὅπλου καὶ θυρεοῦ, καὶ ἀνάστηθι εἰς βοήθειάν μοι. ³ ἔκχεον ῥομ-
 3 φαλαν καὶ σύγκλεισον ἐξεναντίας τῶν καταδιωκόντων με. ⁴ εἰπὸν τῇ ψυχῇ μου
 4 Σωτηρία σου ἐγὼ εἰμι. ⁴ αἰσχυνθήσων καὶ ἐντραπήσων οἱ ζητοῦντες τὴν

22. γένοιτο κυριε το ελ. σου εφ ... επι σοι XXXIII. 3. επαινεσθη-
 3εται 4. υψωσωμεν 5. θλιψεων pro παροικιων 8. ρυσεται αυτον 11. * om
 διαψαλμα 13. ειδειν 21. φυλασσει κυριος XXXIV. 1. ψαλμος τω δαυ.
 2. βοηθ. μου 3. ρομφ. σου ... ειμι εγω 4. αισχυνητωσαν x. εντραπητωσαν

ψυχὴν μου, ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ κατασχυνθῆναι οἱ λογίζο-
μενοί μοι κακά. ⁵ γεννηθήτωσαν ὥς ἐλ χοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, καὶ ἄγγε- 5
λος κυρίου ἐκθλῖβων αὐτούς. ⁶ γεννηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος καὶ ὀλίγη ἡμέρα, 6
καὶ ἄγγελος κυρίου καταδιώκων αὐτούς. ⁷ ὅτι δωρεὰν ἔκρυψάν μοι διαφθοράν 7
παγίδος αὐτῶν, μάτην ὠνειδίσαν τὴν ψυχὴν μου. ⁸ ἐλθέτω αὐτοῖς παγὶς ἢ 8
οὐ γινώσκουσι, καὶ ἡ θῆρα ἢ ἔκρυψαν συλλαβέτω αὐτούς, καὶ ἐν τῇ παγίδι
πεσοῦνται ἐν αὐτῇ. ⁹ ἡ δὲ ψυχὴ μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τερφθή- 9
σεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ. ¹⁰ πάντα τὰ ὅσα μου ἐροῦσι Κύριε, τίς ὁμοίος 10
σοι; ῥυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ, καὶ πτωχὸν καὶ πένητα
ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν. ¹¹ ἀναστάντες μάρτυρες ἄδικοι ἃ οὐκ ἐγίνω- 11
σκον ἐπηρώτων με· ¹² ἀναπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ καλῶν, καὶ ἀτεκνίαν 12
τῇ ψυχῇ μου. ¹³ ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοῦ παρενοχλεῖν μοι ἐνεδυόμην σάκκον, 13
καὶ ἐταπεινὸν ἐν νηστείᾳ τῇ ψυχῇ μου, καὶ ἡ προσευχή μου εἰς κόλπον
μου ἀποστραφῆσεται. ¹⁴ ὡς πλησίον ὡς ἀδελφὸν ἡμέτερον οὕτως εὐηρέστουν, 14
ὡς πενήτων καὶ σκυθρωπάζων οὕτως ἐταπεινούμην. ¹⁵ καὶ κατ' ἐμοῦ εὐφράν- 15
θησαν καὶ συνήχθησαν, συνήχθησαν ἐπ' ἐμέ μάλιστα καὶ οὐκ ἔγνων, διε-
σχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν. ¹⁶ ἐπείρασάν με, ἐξεμυκτήρισάν με μυκτη- 16
ρισμόν, ἔβρυσαν ἐπ' ἐμέ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν. ¹⁷ κύριε, πότε ἐπόψῃ; ἀποκατά- 17
στησον τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν, ἀπὸ λεόντων τὴν μονογενῆ
μου. ¹⁸ ἐξομολογήσομαί σοι καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ἐν λαῷ βαρεῖ αἰνέσω σε. 18
¹⁹ μὴ ἐπικαρείησάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι ματαίως, οἱ μισοῦντές με δωρεὰν 19
καὶ διανέοντες ὀφθαλμοῖς. ²⁰ ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν, καὶ ἐπ' ὀργῇ 20
δόλους διελογίζοντο. ²¹ καὶ ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμέ τὸ στόμά αὐτῶν, εἶπαν Εὐγε 21
αὐτοῖς, εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. ²² εἶδες κύριε, μὴ παρασινοῦσῃς· κύριε, μὴ 22
ἀποστής ἀπ' ἐμοῦ. ²³ ἐξεγέρθητι κύριε καὶ πρόσγει τῇ κρίσει μου, ὁ θεός 23
μου καὶ ὁ κύριός μου, εἰς τὴν δίκην μου. ²⁴ κρινόν με, κύριε, κατὰ τὴν δι- 24
καιοσύνην σου, κύριε ὁ θεός μου, καὶ μὴ ἐπικαρείησάν μοι. ²⁵ μὴ εἴποισαν 25
ἐν καρδίαις αὐτῶν Εὐγε εὐγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν· μὴδὲ εἴποιεν Κατεπίομεν αὐ-
τόν. ²⁶ αἰσχυνθῆναι καὶ ἐντραπέψαν ἅμα οἱ ἐπικαίροντες τοῖς κακοῖς μου. 26
ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ μεγαλοῤῥημονοῦντες ἐπ' ἐμέ. ²⁷ ἀγαλ- 27
λιάσασιντο καὶ εὐφρανθῆναι οἱ ζέλοντες τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ ἐπλάτυσαν
διὰ παντός Μεγαλυνθῆναι ὁ κύριος, οἱ ζέλοντες τὴν εἰρήνην τοῦ δούλου αὐτοῦ.
²⁸ καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσῃ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὸν 28
ἐπαινόν σου.

XXXV. (XXXVI.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ δούλῳ κυρίου τῷ Δαυίδ.

¹ Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν αὐτῷ, οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ 2
ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ³ ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ εἰρεῖν τὴν 3
ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι. ⁴ τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ 4
δόλος, οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῶναι. ⁵ ἀνομίαν ἐλογίσαστο ἐπὶ τῆς 5
κοίτης αὐτοῦ, παρέστη τῇ ψυχῇ ὁδὸς οὐκ ἀγαθῇ, τῇ δὲ κακίᾳ οὐ προσώχθισε.

4. ἀποστραφῆτωσαν ... κατασχυνθῆτωσαν 5. χνοὺς 8. ἐλθᾶτω ...
συνλαβέτω αὐτόν ... πεσέτω 10. Κυριε κυριε ... ρυομενον (sic) πτ. εκ
στερεωτερων 11. ηρωτων 12. ανταποδιδοσαν ... αντι αγαθων 13. απο-
στραφῆτω 15. ηυφρανθησαν 17. (εποψη, αποκαταστ. sic interp. ed.
rom.) ... μονογενην 18. om και 19. αδικως pro ματαιως ... om με
20. επ οργην 21. (επλατυνα) ... ειπον 22. *om κυριε sec. (vdr) 24.
κρινον μοι (... επιχαρησαν) 25. ειποισαν pro ειποιεν 26. μεγαλορημονουν-
τες (ed. rom. μεγαλορημονουντες) 27. αγαλλιασιντο x. ευφρ. επι σοι ...
μεγαλυνθητω 28. *ο επαινος XXXV. 1. Εἰς το τέλος τῷ δαυ. ψαλμος.
4. εβουληθη 5. διελογισατο ... αγαθη, κακια δε ου

6 κύριε, ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεος σου, καὶ ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν·
 7 ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη θεοῦ, τὰ κρίματά σου ὡσεὶ ἄβυσσος πολλή.
 8 ἄνθρωπους καὶ κτῆνη σώσεις κύριε, ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου ὁ θεός· οἱ
 9 δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν σκέπη τῶν περυγῶν σου ἐλπιοῦσι. ὁ μεστῶσθήσονται ἀπὸ πλοῦτος οἴκου σου, καὶ τὸν χειμάρρουν τῆς τρυφῆς σου ποιεῖς αὐ-
 10 11 τοὺς. ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν τῷ φωτί σου ὁψόμεθα φῶς. ἡ παρά-
 12 τεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσί σε, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς εὐδῶσι
 13 τῇ καρδίᾳ. ἡ μὴ ἐλπίσω μοι πρὸς υπερηφανίας, καὶ χεὶρ ἁμαρτωλῶν μὴ
 13 σαλευσάι με. ἡ ἐκεῖ ἔπесον πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ἐξώσθησαν
 καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆναι.

XXXVI. (XXXVII.)

Τῷ Δαυίδ.

Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις, μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνο-
 2 μίαν. ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται, καὶ ὡσεὶ λάχανα χλόης ταχὺ
 3 ἀποπεσοῦνται. ἡ ἐλπίσον ἐπὶ κύριον καὶ ποιεῖ χρηστότητα, καὶ κατασκηνού-
 4 τῃ γῇ καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς. ἡ κατατρυφήσιν τοῦ κυρίου,
 5 καὶ δώσει σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου. ἡ ἀποκάλυψον πρὸς κύριον τὴν
 6 ὁδόν σου καὶ ἐλπίσον ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς ποιήσει· ἡ καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς
 7 τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν. ἡ ὑποτάγητι τῷ κυρίῳ
 καὶ ἰκέτευσον αὐτόν· μὴ παραζήλου ἐν τῷ κατευδοδυμένῳ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ,
 8 ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίας. ἡ παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἐγκατάλιπε θυμόν,
 9 μὴ παραζήλου ὥστε πονηρεύεσθαι. ὅτι οἱ πονηρευόμενοι ἐξολοθρευθήσονται,
 10 οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν κύριον αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν. ἡ καὶ ἔτι ὀλί-
 γον καὶ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἁμαρτωλός, καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ
 11 εὕρῃς. ἡ οἱ δὲ πράξεις κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ πληθείᾳ Mt. 5,5
 12 εἰρήνης. ἡ παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ βρῦξει ἐπ' αὐτόν
 13 τοὺς ὁδόντας αὐτοῦ· ἡ ὁ δὲ κύριος ἐκγελάσεται αὐτόν, ὅτι προζέλειπε ὅτι ἦξει
 14 ἡ ἡμέρα αὐτοῦ. ἡ ῥομφαία ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τῶσιν αὐτῶν
 15 τὸν καταβαλεῖν πτωχὸν καὶ πένητα, τοῦ σφάξει τοὺς εὐσεῖς τῇ καρδίᾳ· ἡ ἡ
 ῥομφαία αὐτῶν εἰσέλθοι εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντρι-
 16 17 βεῖ. ἡ κρείσσον ὀλίγον τῷ δικαίῳ ὑπὲρ πλοῦτον ἁμαρτωλῶν πολύν. ἡ ὅτι
 βραχίονες ἁμαρτωλῶν συντριβήσονται, ὑποστηρίξει δὲ τοὺς δικαίους ὁ κύριος.
 18 ἡ γινώσκει κύριος τὰς ὁδοὺς τῶν ἁμώμων, καὶ ἡ κληρονομία αὐτῶν εἰς τὸν
 19 αἰῶνα ἔσται. ἡ οὐ καταισχυνθήσονται ἐν καιρῷ πονηρῶ, καὶ ἐν ἡμέραις λιμοῦ
 20 χορτασθήσονται. ἡ ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται, οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου ἅμα
 21 τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι ἐκλείποντες ὡσεὶ καπνὸς ἐξέλιπον. ἡ δα-
 νεῖζεται ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ οὐκ ἀποτίσει, ὁ δὲ δίκαιος οἰκτερεῖ καὶ διδοῖ.
 22 ἡ ὅτι οἱ εὐλογοῦντες αὐτὸν κληρονομήσουσι γῆν, οἱ δὲ καταρώμενοι αὐτόν
 23 ἐξολοθρευθήσονται. ἡ παρὰ κυρίου τὰ διαβήματα ἀνθρώπου κατευνύνεται,
 24 καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ θελήσει· ἡ ὅταν πέση οὐ καταραχθήσεται, ὅτι κύριος
 25 ἀντιστηρίξει χεῖρα αὐτοῦ. ἡ νεώτερος ἐγένόμην καὶ γὰρ ἐγγράσα, καὶ οὐκ
 26 εἶδον δίκαιον ἐγκαταλελειμμένον οὐδὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους. ἡ ὅλην
 τὴν ἡμέραν ἐλεεῖ καὶ δανείζει, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν ἔσται.

7. om ὡσεὶ 8. οι δε οι υιοι 12. ἐλπίσω ... υπερηφανίας (ita etiam ed. rom.) ... ἁμαρτωλου ... σαλευσει 13. επεσαν XXXVI. 1. εις το τε-
 λος ψαλμος τω δαυ. 3. ποιμανθησει 4. (καταφρυττησον) ... δωη 7. πα-
 ρανομιαν 8. εγκαταλειπε 9. εξολοθρευθησονται ... κληρονομησουσιν γην
 10. υπαρξει ο αμαρτ. 11. in f. add επ αυτης 18. εις αιωνα 20. εξελει-
 πον 24. διδωσιν 22. εξολοθρευθησονται 23. θελησει σφοδρα 26. δανι-
 ζει ο δικαιος

²⁷ ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθόν, καὶ κατασκήνου εἰς αἰῶνα αἰῶ- 27
 νος. ²⁸ ὅτι κύριος ἀγαπᾷ κρίσιν, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, εἰς 28
 τὸν αἰῶνα φυλαχθήσονται· ἄμωμοι ἐκδικηθήσονται, καὶ σπέρμα ἀσεβῶν ἐξο-
 λοθρευθήσεται. ²⁹ δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατασκηνώσουσιν εἰς 29
 αἰῶνα αἰῶνος ἐπ' αὐτῆς. ³⁰ στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν, καὶ ἡ γλῶσσα 30
 αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν· ³¹ ὁ νόμος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐχ 31
 ὑποσκελισθήσεται τὰ διαβήματα αὐτοῦ. ³² κατανοεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, 32
 καὶ ζητεῖ τοῦ θανατώσαι αὐτόν· ³³ ὁ δὲ κύριος οὐ μὴ ἐγκαταλίπη αὐτὸν εἰς 33
 τὰς χεῖρας αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ καταδικάσαι αὐτὸν ὅταν κρίνῃται αὐτῷ. ³⁴ ὑπό- 34
 μεινον τὸν κύριον καὶ φύλαξον τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει σε τοῦ κατακλη-
 ρονομήσαι τὴν γῆν, ἐν τῷ ἐξολοθρευέσθαι ἁμαρτωλοὺς ὕψει. ³⁵ εἶδον τὸν ἀσεβῆ 35
 ὑπερυψούμενον καὶ ἐπαυρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου· ³⁶ καὶ παρῆλ- 36
 θον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν· καὶ ἐζήτησα αὐτόν, καὶ οὐχ εὗρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ.
³⁷ φύλασσε ἀκακίαν καὶ ἴδε εὐδύνητα, ὅτι ἐστὶν ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπῳ εἰρη- 37
 νικῶ. ³⁸ οἱ δὲ παράνομοι ἐξολοθρευθήσονται ἐπὶ τὸ αὐτό, τὰ ἐγκαταλείμματα 38
 τῶν ἀσεβῶν ἐξολοθρευθήσονται. ³⁹ σωτηρία δὲ τῶν δικαίων παρὰ κυρίου, καὶ 39
 ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστὶν ἐν καιρῷ θλίψεως· ⁴⁰ καὶ βοηθήσει αὐτοῖς κύριος 40
 καὶ ῥύσεται αὐτούς, καὶ ἐξελεῖται αὐτούς ἐξ ἁμαρτωλῶν καὶ σώσει αὐτούς,
 ὅτι ἤλπισαν ἐπ' αὐτόν.

XXXVII. (XXXVIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ εἰς ἀνάμνησιν περὶ σαββάτου.

² Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μὴδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με. 2
³ ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι, καὶ ἐπεστήριξας ἐπ' ἐμέ τὴν χεῖρά σου· 3
⁴ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου, οὐκ ἔστιν 4
 εἰρήνη τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου. ⁵ ὅτι αἱ ἀνομίαι 5
 μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλὴν μου, ὥστε φορτίον βαρὺ ἐβαρύνθησαν ἐπ' ἐμέ.
⁶ προσώξεις μου καὶ ἐσάπησαν οἱ μῶλωπές μου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφοσύνης 6
 μου· ⁷ ἐταλαιπώρησα καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους, ὅλην τὴν ἡμέραν σκυ- 7
 θρωπάξων ἐπορευόμην· ⁸ ὅτι ἡ ψυχὴ μου ἐπλήσθη ἐμπαιγμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν 8
 ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου. ⁹ ἐκακώσθην καὶ ἐταπεινώσθην ἕως σφόδρα, ὠρυσόμην 9
 ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου. ¹⁰ καὶ ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου, 10
 καὶ ὁ στεναγμός μου οὐκ ἀπεκρύβη ἀπὸ σοῦ. ¹¹ ἡ καρδία μου ἐταράχθη, 11
 ἐγκατελίπέ με ἡ ἰσχὺς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου οὐκ ἔστι μετ'
 ἐμοῦ. ¹² οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστη- 12
 σαν, καὶ οἱ ἐγγιστά μου μακρόθεν ἔστησαν· ¹³ καὶ ἐξεβιάζοντο οἱ ζητούντες 13
 τὴν ψυχὴν μου, καὶ οἱ ζητούντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητας, καὶ
 δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν. ¹⁴ ἐγὼ δὲ ὥστε κωφὸς οὐκ ἤκουον, 14
 καὶ ὥστε ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ· ¹⁵ καὶ ἐγενόμην ὥστε ἄνθρω- 15
 πος οὐκ ἀκούων καὶ οὐκ ἔχων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς. ¹⁶ ὅτι ἐπὶ σοί, 16
 κύριε, ἤλπισα· σὺ εἰσακούσῃ, κύριε ὁ θεός μου. ¹⁷ ὅτι εἶπα Μὴ ποτε ἐπιχα- 17
 ρῶσί μοι οἱ ἐχθροί μου, καὶ ἐν τῷ σαλευθῆναι πόδος μου ἐπ' ἐμέ ἐμεγα-
 λορρημόνησαν. ¹⁸ ὅτι ἐγὼ εἰς μᾶστιγας ἔτοιμος, καὶ ἡ ἀλγηδὼν μου ἐνώπιόν 18
 μου διὰ παντός. ¹⁹ ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἀναγγελῶ, καὶ μεριμνήσω ὑπὲρ τῆς 19

28. φυλαχθήσονται· ανομοι δε εκδιωχθήσονται κ. σπ. ασ. εξολεθρευ-
 θησ. 33. εγκαταλειπη ... ουδ ου μη καταδικασθαι ... κρινεται omissio
 οταν 34. κληρονομησαι γην ... εξολεθρευεσθαι ... οψη 35. ασεβην 38.
 εξολεθρευθ. bis XXXVII. 4. (αμνησιν) ... περι του σαββ. 2. ελεγξεις
 3. επεστηρισας 4. εν τοις οστέοις 5. οπι βαρυ 8. οτι αι ψυαι μου επλη-
 σθησαν ενπεγματων 10. κυριε (pro και) εναντιον ... απο σου ουκ εκρυβη
 11. ενκατελειπεν ... οφθαλμ. μ. και αυτο ουκ 12. απο μακροθεν 13. εξε-
 βιασαντο 17. εμεγαλορρημονησαν 18. εστιν δια παντος 19. εγω αναγγελω

20 ἁμαρτίας μου. ²⁰ οἱ δὲ ἐχθροὶ μου ζῶσι καὶ κεκραταίνονται ὑπὲρ ἐμέ, καὶ
 21 ἐπληθύνθησαν οἱ μισοῦντές με ἀδίκως. ²¹ οἱ ἀνταποδιδόντες κακὰ ἀντὶ ἀγα-
 22 θῶν ἐνδιέβαλλον με, ἐπεὶ κατεδίωκον δικαιοσύνην. ²² μὴ ἐγκαταλίπης με,
 23 κύριε ὁ θεός μου, μὴ ἀποστής ἀπ' ἐμοῦ. ²³ πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου,
 κύριε τῆς σωτηρίας μου.

XXXVIII. (XXXIX.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Ἰδιθούν, ὥδῃ τῷ Δαυίδ.

2 ² Εἶπα Φυλάξω τὰς ὁδοὺς μου τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν ἐν γλώσσῃ μου· ἐξέ-
 3 ³ κωφώζην καὶ ἐταπεινώζην καὶ εἰσέγησα ἐξ ἀγαθῶν, καὶ τὸ ἄλγημά μου
 4 ⁴ ἀνεκαίνισθην. ⁴ ἐξερμάνισθ ἡ καρδίᾳ μου ἐντός μου, καὶ ἐν τῇ μελέτῃ μου
 5 ⁵ ἐκκαυθήσεται πῦρ· ἐλάλησα ἐν γλώσσῃ μου. ⁵ γνῶρισόν μοι κύριε τὸ πέρας
 6 ⁶ μου, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν μου τίς ἐστίν, ἵνα γνῶ τί ὑστερῶ ἐγώ.
 7 ⁷ Ἰδοὺ παλαιὰς ἔξου τὰς ἡμέρας μου, καὶ ὑπόστασίς μου ὥσπερ οὐδὲν ἐνώπιόν
 8 ⁸ σου· πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν. ⁸ διάψαλμα. ⁸ μέντοι
 9 ⁹ γε ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος, πλὴν μάτην ταρασσεται· θησαυρίζει, καὶ
 10 ¹⁰ οὐ γινώσκει τίςιν συνάξει αὐτόν. ¹⁰ καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου; οὐχὶ ὁ κύριος;
 11 ¹¹ καὶ ἡ ὑπόστασίς μου παρὰ σοί ἐστίν. ¹¹ διάψαλμα. ¹¹ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν
 12 ¹² μου ῥῦσαί με, ὅνειδος ἄφρονι ἔδωκάς με. ¹² ἐκωφώζην καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ
 13 ¹³ στόμα μου, ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας με. ¹³ ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μάστιγας
 14 ¹⁴ σου· ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς χειρὸς σου ἐγὼ ἐξέλιπον. ¹⁴ ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνο-
 15 ¹⁵ μίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον, καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· πλὴν
 16 ¹⁶ μάτην ταρασσεται πᾶς ἄνθρωπος. ¹⁶ διάψαλμα. ¹⁶ ἐξάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
 17 ¹⁷ κύριε, καὶ τῆς δεήσεώς μου ἐνώτισαι, τῶν δακρύων μου μὴ παρασωπήσης· ¹⁷ Πα. 11, 13.
 18 ¹⁸ ὅτι πάροικος ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ γῇ καὶ παρεπίδημος καλῶς πάντες οἱ πατέρες
 19 ¹⁹ μου. ¹⁹ ἄνες μοι ἵνα ἀναψύξω πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν καὶ οὐκέτι μὴ ὑπάρξω.

XXXIX. (XL.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυὶδ ψαλμός.

2 ² Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν κύριον, καὶ προσέσχε μοι καὶ εἰσέηκουσε τῆς
 3 ³ δεήσεώς μου· ³ καὶ ἀνήγαγέ με ἐκ λάκκου τλαιπωρίας καὶ ἀπὸ πηλοῦ ἱλύος,
 4 ⁴ καὶ ἐστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου, καὶ κατεύθυνε τὰ διαβήματά μου·
 5 ⁵ καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου ἄσμα καινόν, ὕμνον τῷ θεῷ ἡμῶν. ⁵ ὄψονται
 6 ⁶ πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐλπιούσιν ἐπὶ κύριον. ⁶ μακάριος ἀνὴρ οὗ ἐστὶ
 7 ⁷ τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπίς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπέβλεψεν εἰς ματαιότητάς καὶ μανίας
 8 ⁸ ψευδεῖς. ⁸ πολλὰ ἐποίησας σὺ κύριε ὁ θεός μου τὰ θαυμασιά σου, καὶ τοῖς
 9 ⁹ διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστι τίς ὁμοιωθήσεται σοι· ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα,
 10 ¹⁰ ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμόν. ¹⁰ θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἤθελήσας, σῶμα δὲ Πα. 10, 5. 6. 7.
 11 ¹¹ κατηρτίσω μοι· ὀλοκαύτωμα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἤτησας. ¹¹ τότε εἶπον Ἰδοὺ
 12 ¹² ἡκώ, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, ¹² τοῦ ποιῆσαι τὸ βέλημά σου
 13 ¹³ ὁ θεός μου ἠβουλήθην, καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου. ¹³ εὐ-
 14 ¹⁴ ηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλην, ἰδοὺ τὰ χεῖλή μου σὺ μὴ

20. om με 21. μοι κακα 22. εγκαταλειπης XXXVIII. 4. ιδεουμ
 2. *αμαρτανειν ... με εν γλωσσ. μου 4. ed. rom. sic interp: γλωσση
 μου, 5. om μου 6. παλεστας ... και η υποστασις ... συνπαντα 7. *συνα-
 γει 8. παρα σου ... om διαψαλμα 10. οτι συ εποιησας με 11. απο γαρ
 της ... εξελειπον 12. om ταρασσεται ... om διαψαλμα 13. ed. rom.
 conjg. ενωτισαι των 8. μου, cod. alex. conj. ut edidimus ... παρα σοι pro
 εν τη γη 14. ουκετι ου μη XXXIX. 1. ψαλμ. τω δαυ. 3. υπο πηλου
 υλεως ... κατηρτιυνεν 5. ενεβλεψεν 6. om σοι 7. ολοκαυτωματα x. π. α.
 ουκ εξητησας 9. εμμεσω της κοιλις μου

κωλύσω. κύριε, σὺ ἔγνων¹¹ τὴν δικαιοσύνην μου· οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου 11
τὴν ἀλήθειάν σου, καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα· οὐκ ἔκρυψα τὸ ἔλεός σου καὶ
τὴν ἀλήθειάν σου ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς. ¹² σὺ δὲ κύριε μὴ μακρύνῃς τοὺς 12
οἰκτιρμοὺς σου ἀπ' ἐμοῦ, τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά σου διὰ παντός ἀν-
τελάβοντό μου. ¹³ ὅτι περιέσχον με κακὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, κατέλαβόν 13
με αἱ ἀνομίαι μου, καὶ οὐκ ἠδυνάσθην τοῦ βλέπειν· ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς
τρίχας τῆς κεφαλῆς μου, καὶ ἡ καρδία μου ἐγκατέλιπέ με. ¹⁴ εὐδόκησον κύριε 14
τοῦ ῥύσασθαί με, κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι πρόσχες. ¹⁵ καταισχυνθεῖσαν 15
καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου τοῦ ἐξῆρα αὐτήν· ἀπο-
στραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐντραπείησαν οἱ θέλοντές μοι κακὰ. ¹⁶ κοιμι- 16
σάσθωσαν παραχρήμα αἰσχύνην αὐτῶν οἱ λέγοντές μοι Εὐγε εὐγε. ¹⁷ ἀγαλ- 17
λιάσαιντο καὶ εὐφρανθεῖησαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε κύριε, καὶ εἰπά-
τωσαν διὰ παντός Μεγαλυνήτω ὁ κύριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.
¹⁸ ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πέννης εἰμὶ, κύριος φρονεῖ μοι· βοηθός μου καὶ ὑπερ- 18
ασπιστής μου εἰ σύ· ὁ θεός μου, μὴ χρονίσῃς.

XL. (XLI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Μακάριος ὁ συνιῶν ἐπὶ πτωχὸν καὶ πέννητα, ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται 2
αὐτὸν ὁ κύριος. ³ κύριος φυλάξαι αὐτὸν καὶ ζῆσαι αὐτόν, καὶ μακαρίσαι αὐτὸν 3
ἐν τῇ γῇ, καὶ μὴ παραδοῖ αὐτὸν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ. ⁴ κύριος βοηθήσαι 4
αὐτῷ ἐπὶ κλίνης ὀδύνῃς αὐτοῦ, ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ ἔστρεψας ἐν τῇ ἀβύ-
στῃ αὐτοῦ. ⁵ ἐγὼ εἶπα Κύριε ἐλέησόν με, ἴασαι τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ἡμαρ- 5
τόν σοι. ⁶ οἱ ἐχθροί μου εἶπαν κακὰ μοι Πότε ἀποθανεῖται καὶ ἀπολείται 6
τὸ ὄνομα αὐτοῦ; ⁷ καὶ εἰ ἐξεπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει ἡ καρδία αὐ- 7
τοῦ, συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτοῦ, ἐξεπορεύετο ἔξω καὶ ἐλάλει ⁸ ἐπὶ τὸ αὐτό. 8
κατ' ἐμοῦ ἐπιθύρῃζον πάντες οἱ ἐχθροί μου, κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακὰ μοι·
⁹ λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ Μὴ ὁ κοιμῶμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ 9
ἀναστῆναι; ¹⁰ καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου ἐφ' ὃν ἤλπισα, ὁ ἐσθίων 10
ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμέ πτερισμόν. ¹¹ σὺ δέ, κύριε, ἐλέησόν με καὶ 11
ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς. ¹² ἐν τούτῳ ἔγνων ὅτι τεθέληκός με, 12
ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ. ¹³ ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντε- 13
λάβου, καὶ ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁴ εὐλογητὸς κύριος ὁ 14
θεός Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα· γένοιτο γένοιτο.

XLI. (XLII.)

Εἰς τὸ τέλος εἰς σύνεσιν τοῖς υἱοῖς Κορέ.

² Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπι- 2
ποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σέ, ὁ θεός. ³ ἐδίψησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸν θεόν 3
τὸν ζῶντα· πότε ἤξω καὶ ὀφθῆσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ; ⁴ ἐγενήθη τὰ 4
δάκρυά μου ἔμοι ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτός, ἐν τῷ λέγεσθαί μοι κατ' ἐκά-
στην ἡμέραν Ποῦ ἔστιν ὁ θεός σου; ⁵ ταῦτα ἐμνήσθην, καὶ ἐξέχεα ἐπ' ἐμέ 5
τὴν ψυχὴν μου· ὅτι διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς θουμαστικῆς ἕως τοῦ οἴκου
τοῦ θεοῦ, ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως ἡχοῦ ἑορταζόντων. ⁶ ὥνα τί 6

11. τ. δικαιοσ. σου eaque c. seqq. conjg. 12. αντιλαβοῖντο 13. ηδυ-
νηθην ... εγκατελειπεν 14. σπευσον pro προσχες 15. καταισχυνθεισαν
pro εντραπειησαν sec. 17. αγαλλιασαιντο 18. εμι κ. πεννης, ο κυριος
(... σοι pro συ ut passim) XL. 3. διαφυλαξαι ... παραδωη ... εχθρων
4. βοηθησει 7. om ei ... η καρδ. αυτ. conjg. c. seqq. ... ανομ. αυτω
8. επι το αυτο c. seqq. conjg. XLI. 1. post χορε add ψαλμος τω δαυιδ
3. θεον τον ισχυρον τον ζωντα 5. ηχους εορταζοντος

περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν
 7 ⁷ πρὸς ἑμαυτὸν ἡ ψυχὴ μου ἐταράχθη· διὰ τοῦτο μνησθήσομαι σου ἐκ γῆς
 8 Ἰορδάνου καὶ Ἑρμωνιέμ ἀπὸ ὄρους μικροῦ. ⁸ ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται
 9 σου ἐπ' ἐμέ διηλθόν. ⁹ ἡμέρας ἐντελεῖται κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ νυκτὸς
 10 δηλώσει. παρ' ἐμοὶ προσευχὴ τῷ θεῷ τῆς ζωῆς μου, ¹⁰ ἔρῳ τῷ θεῷ Ἀντι-
 11 λήπτωρ μου εἶ, διὰ τί μου ἐπελάθου; ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ
 11 ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου; ¹¹ ἐν τῷ καταθλάσθαι τὰ ὀστέα μου ὠνειδισάν με
 οἱ θλιβόντες με, ἐν τῷ λέγειν αὐτοὺς μοι κατ' ἐκάστην ἡμέραν Ποῦ ἔστιν
 12 ὁ θεός σου; ¹² ἵνα τί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις
 με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ Ἡ σωτηρία τοῦ προσ-
 ὡπου μου καὶ ὁ θεός μου.

XLII. (XLIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κριτὸν με, ὁ θεός, καὶ δίκασον τὴν δίκην μου ἐξ ἔθνους οὐχ ὁσίου.
 2 ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δολίου ῥῦσαι με. ² ὅτι σὺ εἶ ὁ θεός κραταίωμα
 μου, ἵνα τί ἀπώσω με; καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν
 3 τὸν ἐχθρόν μου; ³ ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀληθειάν σου, αὐτά με
 ὠδήγησαν καὶ ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἁγίον σου καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου.
 4 καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸν θεόν τὸν εὐφραι-
 νοντα τὴν νεότητά μου· ἐξομολογήσομαι σοὶ ἐν κιθάρᾳ, ὁ θεός ὁ θεός μου.
 5 ἵνα τί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ
 τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ Σωτήριον τοῦ προσώπου μου, ὁ θεός μου.

XLIII. (XLIV.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς συνέσειν ψαλμός.

2 ² Ὁ θεός, ἐν τοῖς ὡσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν, οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνγγέιλαν
 3 ἡμῖν ἔργον ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις. ³ ἡ χεὶρ
 σου ἔβη ἐξωλόθρευσεν, καὶ κατεφύτευσας αὐτούς, ἐκάκωσας λαοὺς καὶ ἐξέ-
 4 βαλες αὐτούς. ⁴ οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν γῆν, καὶ ὁ βρα-
 χίων αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς, ἀλλ' ἡ δεξιὰ σου καὶ ὁ βραχίων σου καὶ ὁ
 5 φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου, ὅτι εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς. ⁵ οὐ εἰ αὐτὸς ὁ βασι-
 6 λεύς μου καὶ ὁ θεός μου, ὁ ἐντελλόμενος τὰς σωτηρίας Ἰακώβ. ⁶ ἐν σοὶ τοὺς
 ἐχθροὺς ἡμῶν κερατιοῦμεν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξουδενώσωμεν τοὺς ἐπα-
 7 νισταμένους ἡμῖν. ⁷ οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόξῳ μου ἐλπιδῶ, καὶ ἡ ῥομφαία μου οὐ
 8 σώσει με. ⁸ ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν θλιβόντων ἡμᾶς, καὶ τοὺς μισούντας
 9 ἡμᾶς κατήσχυνας. ⁹ ἐν τῷ θεῷ ἐπαινεθῆσόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν τῷ
 10 ὀνόματί σου ἐξομολογησόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα. διάψαλμα. ¹⁰ νυνὶ δὲ ἀπώσω
 11 καὶ κατήσχυνας ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν. ¹¹ ἀπέστρε-
 ψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω παρὰ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, καὶ οἱ μισούντες ἡμᾶς
 12 διήρπάζον ἑαυτοὺς. ¹² ἔδωκας ἡμᾶς ὡς πρόβατα βρώσεως, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι
 13 διέσπειρας ἡμᾶς. ¹³ ἀπέδου τὸν λαόν σου ἄνευ τιμῆς, καὶ οὐκ ἦν πληθὸς ἐν

6. μου και ο θ. μου 7. σου κυριε εκ γης 9. νυκτος ωδη αυτου παρ
 εμοι· προσευχη 10. αντιληπτωρ μου δια ... και ινα τι 11. καταθλασαι
 ... ωνειδιζον με οι εχθροι μου, εν 12. αυτω Σωτηριον XLII. 4. Εις
 το τέλος συνεσεως τοις υιοις κορε ψαλμ. τ. δ. Κρινον μοι 2. om ει 4.
 om ο θεος 5. και ο θεος μου XLIII. 4. om εις συνεσειν 3. εξωλεθ-
 ρευσεν 6. εξουδενωσωμεν (sed ω sec. in rasura) ... επανιστανομενους
 "επανισταννομ.) 9. om διαψαλμα 10. post εξελευση add ο θεος

τοῖς ἀλαλάγμασιν αὐτῶν· ¹⁴ ἔξου ἡμᾶς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρι- ¹⁴
 σμὸν καὶ καταγέλωτα τοῖς κύκλῳ ἡμῶν· ¹⁵ ἔξου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν ἐν τοῖς ¹⁵
 ἔθνεσι, κίνησιν κεφαλῆς ἐν τοῖς λαοῖς. ¹⁶ ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ ἐντροπή μου ¹⁶
 κατεναντίον μου ἔστι, καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου μου ἐκάλυψε με, ¹⁷ ἀπὸ ¹⁷
 φωνῆς ὀνειδίζοντος καὶ παραλαλοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ ἐκδιώκον-
 τος. ¹⁸ ταῦτα πάντα ἤλθεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελατόμεθα σου, καὶ οὐκ ¹⁸
 ἡδικήσαμεν ἐν διαθήκῃ σου, ¹⁹ καὶ οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδία ἡμῶν· ¹⁹
 καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου. ²⁰ ὅτι ἐταπείνωσας ἡμᾶς ²⁰
 ἐν τόπῳ κακώσεως, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκία θανάτου. ²¹ εἰ ἐπελατόμεθα ²¹
 τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰ διεπετάσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς θεὸν
 ἄλλότριον, ²² οὐχὶ ὁ Θεὸς ἐκζητήσει ταῦτα; αὐτὸς γὰρ γινώσκει τὰ κρύφια ²²
 τῆς καρδίας. ²³ ὅτι ἐνεκα σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίζομεν ὡς ²³
 πρόβατα σφαγῆς. ²⁴ ἐξεγέρθητι, ἵνα τί ὑπνοῖς, κύριε; ἀνάστηθι καὶ μὴ ἀπόσῃς ²⁴
 εἰς τέλος. ²⁵ ἵνα τί τὸ πρόσωπόν σου ἀποστρέψεις; ἐπιλανθάνῃ τῆς πτωχείας ²⁵
 ἡμῶν καὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν; ²⁶ ὅτι ἐταπεινώθη εἰς χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ²⁶
 ἐκολλήθη εἰς γῆν ἡ γαστήρ ἡμῶν. ²⁷ ἀνάστα, κύριε, βοθήσῃσον ἡμῖν καὶ λύ- ²⁷
 τρωσαι ἡμᾶς ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

XLIV. (XLV.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν, ᾧδῃ
 ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ.

² Ἐξηρεύετο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν, λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ ²
 βασιλεῖ· ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως δευγράφου. ³ ὦρατος κάλλει παρὰ ³
 τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἐξεχύθη χάρις ἐν χεῖρεσί σου· διὰ τοῦτο εὐλόγησέ ⁴
 σε ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. ⁴ περιβώσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου, ⁵
 δυνατὲ τῇ ὀρειότητι σου καὶ τῷ κάλλει σου, ⁵ καὶ ἔντεινον, καὶ κατενοδοῦ ⁵
 καὶ βασίλευε ἐνεκεν ἀληθείας καὶ πραΰτητος καὶ δικαιοσύνης, καὶ ὁδηγήσει ⁶
 σε θουμαστώς ἡ δεξιὰ σου. ⁶ τὰ βέλη σου ἠκονημένα, δυνατέ, λαοὶ ὑποκάτω ⁶
 σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλείως. ⁷ ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, ⁷
 εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. ⁸ ἡγάπη- ⁸
 σας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ Θεὸς ὁ Θεός ⁸
 σου ἑλαῖον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. ⁹ σμῦρνα καὶ στακτὴ καὶ ⁹
 κασία ἀπὸ τῶν ἱματίων σου, ἀπὸ βάρων ἐλεφαντίνων, ἐξ ὧν ἡψφρανάν σε ¹⁰
¹⁰ θυγατέρες βασιλέων ἐν τῇ τιμῇ σου. παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου, ¹⁰
 ἐν ἱματισμῷ διαχύρω περιβεβλημένη πεποικιλμένη. ¹¹ ἄκουσον, θυγατερ, καὶ ¹¹
 ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου, καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ ¹²
 πατρὸς σου· ¹² ὅτι ἐπεθύμησεν ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου, ὅτι αὐτὸς ἐστίν ¹²
 ὁ κύριός σου. ¹³ καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ θυγατέρες Τύρου ἐν δώροις, τὸ ¹³
 πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλοῦσιοι τοῦ λαοῦ τῆς γῆς. ¹⁴ πᾶσα ἡ δόξα ¹⁴
 αὐτῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλείως Ἐσεβῶν, ἐν χρυσωτοῖς χρυσοῖς περιβεβλημένη ¹⁵
 πεποικιλμένη. ¹⁵ ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλη- ¹⁵
 σίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονται σοι· ¹⁶ ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγα- ¹⁶

13. αλαλαγμ. ημων 14. εις ονιδος ... χλευασμον pro καταγελωτα ...
 in f. add (sed και usque εμυκτη in litura) και οι εκχθροι ημων εμυκτηρισαν
 ημας 15. * κεφαλην 16. κατενωπιον 17. καταλαλουντος 21. om του
 ονοματος 23. ενεκεν 25. ινα τι προσωπον XLIV. 1. om Εἰς το usque
 ωδη ... του δαυιδ υπ. του αγ. 4. ed. rom. (item cod. alex. ut vdr) δυ-
 νατε a seqq. separat 5. ed. rom. post βασιλευε plene interpg. 7. εις τον
 αι. του αιωνος 8. εμισ. αδικιαν 9. verbis ηψφραναν σε cod. alex. finit
 versum 10. βασιλειω 12. και (pro οτι) επιθυμηση 13. * om τυρου ...
 om της γης 14. δοξ. της θυγατρος τ. βασ. εσωθεν, εν χρυσωτοις 15. οπισω
 αυτου, οι πλησιον

17 λιασί, ἀχθήσονται εἰς ναὸν βασιλείως. ¹⁷ ἄντ' τῶν πατέρων σου ἐγεννήθησάν σοι
 18 υἱοί, καταστήσεις αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ¹⁸ μνησθήσονται τοῦ
 ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ· διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονται σοὶ εἰς
 τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

XLV. (XLVI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορὲ ὑπὲρ τῶν κρυφίων ψαλμός.

2 ² Ὁ θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις, βοηθὸς ἐν σὺλῖψει ταῖς εὐρούσαις
 3 ἡμᾶς σφόδρα. ³ διὰ τοῦτο οὐ φοβηθήσόμεθα ἐν τῷ ταράσσεσθαι τὴν γῆν καὶ μετα-
 4 τίσεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις θαλασσῶν. ⁴ ἤχησαν καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐ-
 5 τῶν, ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ. ⁵ διὰ ψαλμα. ⁵ τοῦ ποταμοῦ τὰ
 ὀρμήματα εὐφραίνουσι τὴν πόλιν τοῦ θεοῦ· ἡγάγετο τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ ὁ ὕψιστος.
 6 ⁶ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὐ σαλευθήσεται· βοηθήσει αὐτῇ ὁ θεὸς τῷ προσώπῳ.
 7 ⁷ ἐταράχθησαν ἔθνη, ἐκκλιναν βασιλεῖαι· ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ, ἔσαλευσεν ἡ γῆ.
 8 ⁸ κύριος τῶν δυνάμεων μεσ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν, ὁ θεὸς Ἰακώβ. ⁸ διὰ ψαλμα.
 9 ⁹ δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ κυρίου, ἃ ἔβητο τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς, ¹⁰ ἀνταναιρῶν
 πολέμους μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς, τόξον συντρίβει καὶ συγκλάσει ὄπλον, καὶ
 11 ὑποσους κατακαύσει ἐν πυρὶ. ¹¹ σχολάσατε καὶ γινώτε ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ θεός· ὕψω-
 12 σθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὕψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ. ¹² κύριος τῶν δυνάμεων μεσ'
 ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς Ἰακώβ.

XLVL (XLVII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορὲ ψαλμός.

2 ² Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας, ἀλαλέξατε τῷ θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως.
 3 ³ ὅτι κύριος ὕψιστος, φοβερός, βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ⁴ ὑπέταξε λαοὺς
 5 ἡμῖν, καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν. ⁵ ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ,
 6 ἡν καλλῶν Ἰακώβ ἡν ἡγάπησεν. ⁶ διὰ ψαλμα. ⁶ ἀνέβη ὁ θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, κύριος
 7 ἐν φωνῇ σάλπιγγος. ⁷ ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν, ψάλατε· ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν,
 8 ⁸ ψάλατε· ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ θεός, ψάλατε συνετῶς. ⁹ ἐβασίλευσεν ὁ θεός
 10 ἐπὶ τὰ ἔθνη, ὁ θεὸς καθίσταται ἐπὶ θρόνου ἁγίου αὐτοῦ. ¹⁰ ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν
 μετὰ τοῦ θεοῦ Ἀβραάμ, ὅτι τοῦ θεοῦ οἱ κραταιοὶ τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν.

XLVII. (XLVIII.)

Ψαλμός ᾧδῆς τοῖς υἱοῖς Κορὲ δευτέρᾳ σαββάτου.

2 ² Μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἐν ᾧ εἰς ἁγίῳ
 3 αὐτοῦ· ³ εὐρίζων ἀγαλλιάματι πάσης τῆς γῆς, ὅρη Σιών τὰ πλευρὰ τοῦ βορρᾶ,
 4 ἡ πόλις τοῦ βασιλείου τοῦ μεγάλου. ⁴ ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκειται,
 5 ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς. ⁵ ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς συνήχθησαν, ἤλθουσιν ἐπὶ τὸ
 6 ⁶ 7 αὐτό· ⁶ αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν, ἐταράχθησαν, ἔσαλευθησαν· ⁷ τρόμος
 8 ἐπελάβετο αὐτῶν, ἐκεῖ ᾧδίνες ὡς τιχτούσης. ⁸ ἐν πνεύματι βιαίῳ συντρίψεις
 9 πλοῖα θαρσείας. ⁹ καθάπερ ἠκούσαμεν, οὕτως καὶ εἶδομεν ἐν πόλει κυρίου τῶν δυ-
 10 ¹⁰ 11 νάμεων, ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ὁ θεὸς ἐξεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα διὰ ψαλμα.
 11 ¹¹ 10 ὑπελάβομεν, ὁ θεός, τὸ ἔλεός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου. ¹¹ κατὰ τὸ ὄνομά
 σου, ὁ θεός, οὕτως καὶ ἡ αἰνεσίς σου ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς· δικαιοσύνης πλή-
 12 ¹² 12 ρος ἡ δεξιὰ σου. ¹² εὐφρανθήτω τὸ ὄρος Σιών, ἀγαλλιάσθωσαν αἱ θυγατέρες τῆς
 13 ¹³ 13 Ἰουδαίας ἕνεκα τῶν χρημάτων σου, κυρίε. ¹³ κυκλώσατε Σιών καὶ περιλάβετε
 14 ¹⁴ 14 αὐτήν, διηγῆσασθε ἐν τοῖς πυργοῖς αὐτῆς· ¹⁴ θέσσετε τὰς καρδίαις ὑμῶν εἰς τὴν
 δύναμιν αὐτῆς, καὶ καταδιέλεσθε τὰς βάρεις αὐτῆς, ὅπως ἂν διηγῆσθε εἰς γε-

17. ἐγενήθησαν 18. καὶ μνηστ. ... *om λαοι XLV. 4. om Εἰς usque
 κρυφίων ... του δαυιδ ψαλμ. 4. ἐταραχθη τα ὄρη 6. το προς πρωι πρωι
 pro τω πρ. 7. ἐκκλιναν ... φω. αὐτου ο υψιστος 8. ἀντιλημπτωρ ... *om διαψ.
 9. ἰδате τα ε. τ. θεου 10. ἀντανελων (... om γης) 12. *om κυριος ... ἀντι-
 λημπτωρ XLVI. 4. om υπερ τ. υ. κορε ... ψαλμ. τω δαυιδ 5. εαυτου ... om
 διαψ. 9. ἐπι παντα τα XLVII. Vers. 4. sic: εἰς το τέλος ψαλμος τω δαυιδ·
 3. πασα (sic) τη γη 4. ἀντιλαμβάνεται 5. βασιλ. της γης (της γης et. ed. ro. habet,
 sed calamo deleta inque notis improbata) ... **διηλθουσιν 6. ἰδοτες 7. υπε-
 λαβετο 8. συντριψει ... θαρσεις 9. οὕτως ἰδχμεν ... ἐν πολει usque αἰωνα in
 litura ... om διαψαλμα 12. καὶ ἀγαλλ. ... ἐνεκεν 14. διηγῆσθαι

γενᾶν ἑτέραν. ¹⁵ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ 15
αἰῶνος, αὐτὸς ποιμανεῖ ἡμᾶς εἰς τοὺς αἰῶνας.

XLVIII. (XLIX.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

² Ἀκούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη, ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν 2
οἰκουμένην, ³ ὃ ἢ τε γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ τὸ αὐτὸ πλοῦσι καὶ 3
πένη. ⁴ τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν. ⁴
⁶ κληνὸν εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου, ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ τὸ πρόβλημα μου. ⁶ ἵνα τί 5 6
φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ; ἡ ἀνομία τῆς πτέρνης μου κυκλώσει με, ⁷ οἱ πεποι- 7
θότες ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλοῦτου αὐτῶν καυχώμενοι.
⁸ ἀδελφὸς οὐ λυτροῦται· λυτρώσεται ἄνθρωπος; οὐ δώσει τῷ θεῷ ἐξίλασμα ἑαυτοῦ, ⁸
⁹ καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· καὶ ἐκοπίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, ⁹
¹⁰ καὶ ζήσεται εἰς τέλος, ὅτι οὐκ ὀψεται καταφθόραν· ¹¹ ὅταν ἔδῃ σοφοὺς ἀπο- 10 11
θνήσκοντας, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄφρων καὶ ἄνους ἀπολοῦνται, καὶ καταλείψουσιν ἄλλο-
τρίοις τὸν πλοῦτον αὐτῶν· ¹² καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα, ¹²
σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεάν καὶ γενεάν, ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ
τῶν γαιῶν αὐτῶν. ¹³ καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνῆκε, παρὰ συνεβλήθη τὸς ¹³
κτῆναι τοῖς ἀνόητοις καὶ ὁμοιώθη αὐτοῖς. ¹⁴ αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκάνδαλον αὐ- ¹⁴
τοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εὐλογήσουσιν. διάψαλμα. ¹⁵ ὡς πρὸ- ¹⁵
βατα ἐν ἄδῃ ἔειπεν, θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς· καὶ κατακυριεύσουσιν αὐτῶν οἱ
εὐεῖς τὸ πρῶτον, καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται ἐν τῷ ἄδῃ ἐκ τῆς δόξης αὐ-
τῶν. ¹⁶ πλὴν ὁ θεὸς λυτρώσεται τὴν ψυχὴν μου ἐκ χειρὸς ἁδου ὅταν λαμβάνῃ με. ¹⁶
διάψαλμα. ¹⁷ μὴ φοβοῦ ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος, καὶ ὅταν πληθυνθῇ ἡ δόξα ¹⁷
τοῦ οἴκου αὐτοῦ· ¹⁸ ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνήσκειν αὐτὸν λήφεται τὰ πάντα, οὐδὲ ¹⁸
συγκαταβήσεται αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ. ¹⁹ ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εὐ- ¹⁹
λογηθήσεται, ἐξομολογήσεται σοι ὅταν ἀγαθύνῃς αὐτῷ. ²⁰ εἰς ἐλεύσεται ἕως γενεᾶς ²⁰
πατέρων αὐτοῦ, ἕως αἰῶνος οὐκ ὀψεται φῶς. ²¹ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνῆκε, ²¹
παρὰ συνεβλήθη τοῖς κτῆναι τοῖς ἀνόητοις καὶ ὁμοιώθη αὐτοῖς.

XLIX. (L.)

Ψαλμός τῷ Ἀσάφ.

Θεὸς θεῶν κύριος ἐλάλησε, καὶ ἐκάλεσε τὴν γῆν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι
δυσμῶν· ² ἐκ Σιών ἡ εὐπρέπεια τῆς ὠραιότητος αὐτοῦ. ³ ὁ θεὸς ἐμφανῶς ἦξει, ³
ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ παρασιωπήσεται· πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ καυθήσεται, καὶ κύ-
κλῳ αὐτοῦ καταιγὶς σφοδρά. ⁴ προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ τὴν γῆν δια- ⁴
κρίναι τὸν λαὸν αὐτοῦ· ⁵ συναγάγετε αὐτῷ τοὺς δούλους αὐτοῦ, τοὺς διατιθεμένους ⁵
τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ θυσίαις. ⁶ καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην ⁶
αὐτοῦ, ὅτι θεὸς κριτὴς ἐστιν. διάψαλμα. ⁷ ἄκουσον λαός μου, καὶ λαλήσω σοι· ⁷
⁸ Ἰσραὴλ, καὶ διαμαρτύρομαι σοι· ὁ θεὸς ὁ θεὸς σου εἰμι ἐγώ. ⁸ οὐκ ἐπὶ ταῖς θυ- ⁸
σίαις σου ἐλέγξω σε, τὰ δὲ ὀλοκαυτώματά σου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός· ⁹ οὐ ⁹
δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους, οὐδὲ ἐκ τῶν ποιμνίων σου χιμάρους. ¹⁰ ὅτι ¹⁰
ἐμὰ ἐστὶ πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ, κτήνη ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ βόες· ¹¹ ἐγνώκα ¹¹
πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὠραιότης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστίν. ¹² ἐάν πει- ¹²
νάσω, οὐ μὴ σοι εἰπω· ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ οἰκουμένη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. ¹³ μὴ ¹³
φάγομαι κρέα τῶν· ἡ αἷμα τράγων πίνομαι; ¹⁴ θυσον τῷ θεῷ θυσίας αἰνέσεως, ¹⁴
καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχὰς σου· ¹⁵ καὶ ἐπικάλεσάι με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ¹⁵
καὶ ἐξελεύμαι σε, καὶ δοξάσεις με. διάψαλμα. ¹⁶ τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ εἶπεν ὁ θεός ¹⁶
Ἰνα τί σὺ διηγῇ τὰ δικαιώματά μου, καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου διὰ
στόματός σου; ¹⁷ οὐ δὲ ἐμίσησας παιδεῖν, καὶ ἐξέβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ ¹⁷
ὀπίσω. ¹⁸ εἰ ἐθεώρεις κλέπτην, συνέτρεχες αὐτῷ, καὶ μετὰ μοιχῶν τὴν μερίδα ¹⁸

XLVIII. 1. om Eius usq. cores . . . ψαλμ. τω δαυιδ 8. αδ. ου λυτρωται . . .
εξιλ. αυτου 10. ed. ro. τελος. et καταφθοραν, 13. παρεσυνεβληθη 14. ευδοκη-
σουσιν 15. κατακυριευσωσιν . . . in f. add εξωσθησαν 16. om διαψ. 17. πλου-
τησει α. η οταν 18. ληψεται 21. και ανθρωπος . . . παρεσυνεβληθη XLIX. 1. εις
το τελος ψ. τ. δαυιδ . . . και μεχρι 3. ενφανως 4. του διακρ. 6. *om διαψ.,
** add post αυτου 9. χειμαρρους 10. θηρ. του αγρου 15. θυψ. σου . . . *om δια-
ψαλμα, ** add post θεος v. seq. 16. εκδιηγη 17. παιδιαν κ. εξεβαλας τας (sic)

19 σου ἐπίβρις· ¹⁹τὸ στόμα σου ἐπλεόνασε κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκε
20 δολιότητα· ²⁰καθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις, καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ
21 τῆς μητρὸς σου ἐτίβρις σκάνδαλον. ²¹ταῦτα ἐποίησας καὶ ἐσίγησα, ὑπέλαβες ἀνο-
22 μίαν· οἱ ἔσονται σοὶ ὅμοιοι· ἐλέγχω σε καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου. ²²σύνετε
δὴ ταῦτα οἱ ἐπιλανθάνομενοι τοῦ θεοῦ, μὴ ποτε ἀρπάσῃ, καὶ μὴ ἡ ὁ ρυόμενος.
23 ²³θυσία αἰνέσεως δοξάσει με, καὶ ἐκεῖ ὁδὸς ἡ δεῖξω αὐτῷ τὸ σωτήριον θεοῦ.

L. (LI.)

2 Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ²ἐν τῷ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Νάθαν τὸν
προφήτην, ἡνίκα εἰσῆλθε πρὸς Βηρσαβεή.
3 ³Ἐλέησόν με, ὁ θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν
4 οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου· ⁴ἐπὶ πλεῖον πλύνόν με ἀπὸ τῆς ἀνο-
μίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας μου καθάρισόν με· ⁵ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ
6 γινώσκω, καὶ ἡ ἀμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός. ⁶σοὶ μόνῳ ἥμαρτον,
καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον σου ἐποίησα· ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ Ro. 3, 4
7 νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. ⁷Ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἀμαρ-
τiais ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου. ⁸Ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας, τὰ ἄδιστα καὶ
9 τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι. ⁹ῥαντιεῖς με ὑσώπῳ καὶ καθαρίσθη-
10 σομαι, πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι. ¹⁰ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίασιν καὶ
11 εὐφροσύνῃν, ἀγαλλιάσονται ὁστ' ἀτεταπεινωμένα. ¹¹ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου
12 ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον. ¹²καρδίαν κα-
υδρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκάτισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου.
13 ¹³μὴ ἀποβρίβῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ πνεῦμά τοῦ ἁγίου σου μὴ ἀν-
14 τανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ. ¹⁴ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου, καὶ πνεύματι
15 ἡγεμονικῇ στήριξόν με. ¹⁵διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ
16 ἐπιστρέψουσι. ¹⁶ῥῦσαι με ἐξ αἱμάτων, ὁ θεὸς ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου· ἀγαλ-
17 λίσσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου. ¹⁷κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, καὶ
18 τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἰνέσιν σου. ¹⁸ὅτι εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἄν·
19 ὀλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις. ¹⁹θυσία τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν
20 συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει· ²⁰ἀγάθυνον, κύριε,
21 ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τεῖχη Ἱερουσαλήμ. ²¹τότε
εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης ἀναφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα, τότε ἀνοίσουσιν
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

LI. (LII.)

2 Εἰς τὸ τέλος συνέσεως τῷ Δαυίδ, ²ἐν τῷ ἐλθεῖν Δαὶδ τὸν Ἰδουμαῖον καὶ
ἀναγγεῖλαι τῷ Σαουλ καὶ εἰπεῖν αὐτῷ Ἥλθε Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον Ἀβιμέλεχ.
34 ³Τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ ὁ δυνατὸς ἀνομίαν; ὅλην τὴν ἡμέραν ⁴ἀδικίαν ἐλο-
γίσαστο ἡ γλῶσσά σου· ὥσει ξυρὸν ἠκονημένον ἐποίησας δόλον. ⁵ἠγάπησας κακίαν
6 ὑπὲρ ἀγαθῶσύνης, ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλῆσαι δικαιοσύνην. διὰ ψαλμα. ⁶ἠγάπησας
7 πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ, γλῶσσαν δολίαν. ⁷διὰ τοῦτο ὁ θεὸς καθελοῖ
σε εἰς τέλος· ἐκτίλει σε καὶ μεταναστεύσει σε ἀπὸ σκηνώματος, καὶ τὸ ῥίξωμά
8 σου ἐκ γῆς ζώντων. διὰ ψαλμα. ⁸καὶ ὄψονται δίκαιοι καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐπ'
9 αὐτὸν γελᾶσονται καὶ ἐροῦσιν ⁹Ἰδοὺ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἔδετο τὸν θεὸν βοηθὸν αὐ-
τοῦ, ἀλλ' ἐπήλπισεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦ πλοῦτου αὐτοῦ, καὶ ἐνεδυναμώθη ἐπὶ τῇ
10 ματαιότητι αὐτοῦ. ¹⁰ἐγὼ δὲ ὥσει ἐλαία κατὰ καρπὸς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ· ἤλ-
11 πισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ¹¹ἐξο-
μολογήσομαι σοὶ εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἐποίησας· καὶ ὑπομενῶ τὸ ὄνομά σου, ὅτι
χρηστὸν ἐναντίον τῶν δούλων σου.

19. post δολιότητα deficit Alex. Sequuntur lectiones cod. Sinaitici. 21. S* ανομε ... S² in f. add τας αμαρτίας σου, S³ rursus del. 22. S² και ου μη η 23. S² ην δεῖξω.. S¹ του θεου, S² (contra³) μου L. 4. S δαυειδ 7. S συνελημφθ. 10. S² οστεα 13. S² (contra³) σου το αγιον μη 14. S στηρισον 20. S* om κυριε LI. 2. S δαυειδ et αβειμελεχ 4. S* εξηκονημενον 6. S² om τα 7. S καθελει .. S² απο σκη. σου 8. S om και prim. 9. S αλλα .. S³ επι τω πληθι .. S* εδυναμωθη 11. S* οτι επηκουσας μου

LII. (LIII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαελεθ συνέσεως τῷ Δαυίδ.

Ro. 3. 10 sqq. ²Ἐἶπεν ἄρῳα ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστι θεός· διέφθειραν καὶ ἐβδελύχθη-
σαν ἐν ἀνομίαις, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν. ³ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς 3
υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνιών ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν· ⁴πάντες ἐξέ- 4
κλιναν, ἅμα ἠγέρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν, οὐκ ἔστιν ἔως ἐνός. ⁵οὐχὶ γινώ- 5
σκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατεσβέντοντες τὸν λαόν μου βρώσει
ἄρτου; τὸν θεὸν οὐκ ἐπεκαλέσαντο. ⁶ἐκεῖ ἐφοβήθησαν φόβον οὐ οὐκ ἦν φόβος· ⁶
ὅτι ὁ θεὸς διεσκόρπισεν δσά ἀνθρωπαρέσκων, κατησχύνθησαν ὅτι ὁ θεὸς ἐξου-
δένωσεν αὐτούς. ⁷τίς δώσει ἐκ Σιών τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ; ἐν τῷ ἀποστρέ- 7
ψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσεται Ἰακώβ καὶ εὐφραν-
θήσεται Ἰσραὴλ.

LIII. (LIV.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Δαυίδ, ²ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς Ζειφαίους καὶ 2
εἰπεῖν τῷ Σαουλ Οὐκ ἰδοὺ Δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν;

³Ὁ θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με, καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρῖνόν με. 3
⁴ὁ θεός, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου. 4
⁵ὅτι ἄλλοτριοι ἐπανεστήσαν ἐπ' ἐμέ, καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου· οὐ 5
προέβλεπον τὸν θεόν ἐνώπιον αὐτῶν. διάψαλμα. ⁶ἰδοὺ γὰρ ὁ θεός βοηθεῖ μοι, καὶ 6
ὁ κύριος ἀντιλήπτωρ τῆς ψυχῆς μου. ⁷ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου· ἐν 7
τῇ ἀληθείᾳ σου ἐξολοθρεύσων αὐτούς. ⁸ἐκουσίως θύσω σοι, ἐξομολογήσομαι τῷ 8
ὀνόματί σου, κύριε, ὅτι ἀγαθόν. ⁹ὅτι ἐκ πάσης θλίψεως ἐρρύσω με, καὶ ἐν τοῖς 9
ἐχθροῖς μου ἐπέιδεν ὁ ὀφθαλμός μου.

LIV. (LV.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Δαυίδ.

²Ἐνώτισαι, ὁ θεός, τὴν προσευχήν μου, καὶ μὴ ὑπερίδης τὴν δέησίν μου, 2
³πρόσχες μοι καὶ εἰσάκουσόν μου. ἐλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχείᾳ μου, καὶ ἐταράχθην 3
⁴ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ καὶ ἀπὸ θλίψεως ἀμαρτωλοῦ· ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ' ἐμέ ἀνομίαν, 4
καὶ ἐν ὀργῇ ἐνεκότουν μοι. ⁵ἡ καρδίᾳ μου ἐταράχθη ἐν ἐμοί, καὶ δειλία θανά- 5
του ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ· ⁶φόβος καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐκάλυψε με σκότος. 6
⁷καὶ εἶπα Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὥς περὶ περιστέρως, καὶ πετασθήσομαι καὶ κατα- 7
παύσω; ⁸ἰδοὺ ἐμάκρυνα φυγαδεύων, καὶ ἠὐλίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ. διάψαλμα. 8
⁹προσεδεχόμην τὸν σῶζόντά με ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταγιγδός. ¹⁰καταπόντι- 9 10
σον, κύριε, καὶ καταδιελε τὰς γλώσσας αὐτῶν, ὅτι εἶδον ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν
ἐν τῇ πόλει. ¹¹ἡμέρας καὶ νυκτὸς κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ τὰ τελεῖα αὐτῆς, ἀνομία 11
καὶ πόνος ἐν μέσῳ αὐτῆς ¹²καὶ ἀδικία, καὶ οὐκ ἐξέλιπεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐ- 12
τῆς τόκος καὶ δόλος. ¹³ὅτι εἰ ἐχθρὸς ὠνείδισέ με, ὑπήνεγκα ἄν, καὶ εἰ ὁ μισῶν 13
ἐπ' ἐμέ ἐμεγαλοβόρῃ μόνῃσεν, ἐκρύβην ἄν ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁴σύ δὲ ἄνθρωπε ἰσόψυχε, 14
ἡγεμών μου καὶ γνωστὴ μου· ¹⁵ὅς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐγλύκανας ἐδέσματα, ἐν τῷ οἴκῳ 15
τοῦ θεοῦ ἐπορεύθημεν ἐν ὁμονοίᾳ. ¹⁶ἐλθέτω θάνατος ἐπ' αὐτούς, καὶ καταβήτω- 16
σαν εἰς ἄδου ζῶντες· ὅτι πονηρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν ἐν μέσῳ αὐτῶν. ¹⁷ἐγὼ 17
πρὸς τὸν θεόν ἐκέκραξα, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσέ μου. ¹⁸ἐσπέρας καὶ πρῶλ καὶ με- 18
σημβρίας διηγῆσομαι καὶ ἀπαγγελῶ, καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς μου. ¹⁹λυτρώ- 19
σεται ἐν ἐρήνῃ τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ τῶν ἐγγιζόντων μοι, ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σύν
μοι. ²⁰εἰσακούσεται ὁ θεός καὶ ταπεινώσει αὐτούς ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώ- 20
νων. διάψαλμα. οὐ γὰρ ἔστιν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν θεόν.

LII. 1. S δαυειδ 2. S² (c.³) διεφθαρσαν 4. S* ἐπὶ το αὐτο pro αμα . . S ηχωρω-
θησαν . . S* ποιων χρηστοτητα 5. S* et ³ εσθοντες . . S* τον κυριον ουκ 6. S*
et ³ φοβηθησονται . . S² φοβω 7. S επιστρεψαι . . S² τον θεον LIII. 1. S
δαυειδ 2. S δαυειδ 3. S* κρεινις με 5 S² (contra ³) και ου προ. 6. S αντι-
ληπτωρ 7. S εξολοθρευσον LIV. 1. S δαυειδ 4. S² ανομια 7. S* ως περιστ.
(ed. rom. περιστερως; et καταπαυσω.) 9. S² τον θεον τον σωζ. με . . S² και
απο καταγ. 10. S ιδον . . S* εν τη γη 11. S² και ανομια . . S κοπος pro
γονος 12. S* κοπος pro τοκος 13. S ο μισ. με . . S εμεγαλορημονησεν 14. S²
γνωστα 15. S* et ³ μοι εγλυκ. εδεσμ., S² εγλυκ. μοι εδεσμ. 16. S ελθτω
. . S πονηρια 17. S* εγω δε 18. S και (S* om) απαγγελω

21 ²¹ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀποδιδόναι· ἐβεβήλωσαν τὴν διασῆχην αὐτοῦ,
 22 ²² διεμερίσθησαν ἀπὸ ὀργῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἤγγισεν ἡ καρδιά αὐτοῦ·
 23 ἡγαλάνθησαν οἱ λόγοι αὐτοῦ ὑπὲρ ἑλπίων, καὶ αὐτοὶ εἰσι βολίδες. ²³ ἐπὶ βῆριφον ἐπὶ ^{1 Pe. 5}
 κύριον τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐτὸς σε διασῶσει· οὐ δώσει εἰς τὸν αἰῶνα σάλον ^{7.}
 24 τῷ δικαίῳ. ²⁴ σὺ δέ, ὁ θεός, κατὰ ξεις αὐτοὺς εἰς φρέαρ διαφθορᾶς· ἄνδρες αἱμάτων
 καὶ δολιότητος οὐ μὴ ἡμισεύσωσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν· ἐγὼ δὲ ἐλπιδῶ ἐπὶ σέ, κύριε.

LV. (LVI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων μεμακρυμμένου, τῷ Δαυίδ
 εἰς στηλογραφίαν, ὁπότε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γεθ.

2 ² Ἐλέησόν με, ὁ θεός, ὅτι κατεπάτησέ με ἄνθρωπος, ὅλην τὴν ἡμέραν πο-
 3 λεμῶν ἔβληψέ με. ³ κατεπάτησάν με οἱ ἐχθροί μου ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπὸ ὕψους
 4 ἡμέρας· ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ⁴ φοβήθησονται, ἐγὼ δὲ ἐλπιδῶ ἐπὶ σοί. ⁵ ἐν
 τῷ θεῷ ἐπαινέσω τοὺς λόγους μου, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φο-
 6 βήθησάμαι τί ποιήσει μοι σάρξ. ⁶ ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου ἐβδελύσ-
 7 σοντο, κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν. ⁷ παροικήσουσι καὶ
 8 κατακρύψουσιν αὐτοί, τὴν πτέρναν μου φυλάξουσιν, καθάπερ ὑπέμεινα τῇ ψυχῇ
 9 μου· ⁹ ὑπὲρ τοῦ μηθένος σώσεις αὐτούς, ἐν ὀργῇ λαοὺς κατὰ ξεις. ὁ θεός, ⁹ τὴν
 ζώνην μου ἐξηγγειλά σοι, ἔξω τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγ-
 10 γελίᾳ σου. ¹⁰ ἐπιστρέφουσιν οἱ ἐχθροί μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέ-
 11 σωμαί σε· ἰδοὺ ξγνων ὅτι θεός μου εἰ σύ. ¹¹ ἐπὶ τῷ θεῷ αἰνέσω ῥῆμα, ἐπὶ τῷ
 12 κυρίῳ αἰνέσω λόγον. ¹² ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβήθησάμαι τί ποιήσει μοι ἄν-
 13 14 ἄρως. ¹³ ἐν ἐμοί, ὁ θεός, αἱ εὐχαὶ ὡς ἀποδώσω αἰνεσέως σου· ¹⁴ ὅτι ἐβρύσω
 τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου, καὶ τοὺς πόδας μου ἐξ ὀλισθήματος, τοῦ εὐαρεστή-
 σαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν φωτὶ ζώντων.

LVI. (LVII.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφείρης, τῷ Δαυίδ εἰς στηλογραφίαν ἐν τῷ αὐτὸν ἀπο-
 διδράσκειν ἀπὸ προσώπου Σαουλ εἰς τὸ στήλαιον.

2 ² Ἐλέησόν με, ὁ θεός, ἐλέησόν με· ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἐν
 3 τῇ σκιᾷ τῶν πτερυγῶν σου ἐλπιδῶ ἕως οὗ παρέλθῃ ἡ ἀνομία. ³ κεκραῶμαι πρὸς
 4 τὸν θεόν τὸν ὤπιστον, τὸν θεόν τὸν εὐεργετήσαντά με. διάψαλμα. ⁴ ἐξαπέστειλεν
 εἰς οὐρανὸν καὶ ἔσωσέ με, ἔδωκεν εἰς ὄνειδος τοὺς καταπατοῦντάς με· ⁵ ἐξαπέ-
 5 στειλεν ὁ θεός τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ, ⁶ καὶ ἐβρύσατο τὴν ψυχὴν
 μου ἐκ μέσου σκύμνων. ἐκοιμήθην τετραγμένος· υἱοὶ ἀνθρώπων οἱ ὀδόντες αὐ-
 6 τῶν ὀπλον καὶ βέλη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν μάχαιρα δόξει. ⁶ ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐ-
 7 ρανούς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. ⁷ παγίδες ἡτοίμασαν τοῖς ποσὶ
 μου, καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχὴν μου· ὥρυξαν πρὸ προσώπου μου βόθρους, καὶ
 8 ἐνέπεσαν εἰς αὐτόν. διάψαλμα. ἐτοίμη ἡ καρδιά μου, ὁ θεός, ἐτοίμη ἡ καρδιά μου,
 9 ἄσομαι καὶ ψαλῶ. ⁹ ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα·
 10 ἐξεγέρθησάμαι ὄρρου. ¹⁰ ἐξομολογήσασαί σοι ἐν λαοῖς, κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν·
 11 ¹¹ ὅτι ἐμεγαλύνθη ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀληθεί-
 12 12 σου. ¹² ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

LVII. (LVIII.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφείρης, τῷ Δαυίδ εἰς στηλογραφίαν.

2 ² Εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην καλεῖτε, εὐδεῖα κρίνετε, οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

21. S* om εξετειν. τ. χ. αυτου μου, ilem εβεβη. τ. διαβ. αυτου 22. S και διε-
 μερισθ. . . S² (c.³) η καρδ. αυτων et οι λογ. αυτων 23. S επιριψον 24. S επι σοι. .
 S² (c.³) κυριε ελπ. επι. σοι LV. 1. S δαυειδ 3. S² τ. ημεραν οτι πολλοι οι πολεμ. με
 απο υψ. ημερ. 4. S² ου φοβηθησμαι. . . S επι σε ελπιω 5. S om ολην τ. ημεραν
 . . S* επι τω κυριω, S² επι τω θεω 6. S² (contra³) εις καχα 7. S αυτοι c. seqq.
 conj. . . S² υπεμειναν την ψυχην μου 10. S² (contra³) τοτε επιστρεψ. 12. S* επι
 τω κυριω 13. S αινεσεως σοι 14. S² (contra³) post ευθαν. add τους οφθαλμους μου
 απο δακρυων . . S² απο ολισθημ. . . S² (contra³) ευαρεστησω ενωπι. κυριω θεου
 LVI. 1. S om τω . . S δαυειδ 3. S om διαψαλμα 4. S post καταπατ. με add δια-
 ψαλμα 5. (ed. rom. σκυμνων, εκοιμ. τετραγμενος.) . . S² (contra³) οπλα 7. S*
 πακιδας, S² παγιδα . . S την ψυχην pro τοις ποσι 8. S κ. ψαλω σοι (S² om) εν
 τη δοξη μου 11. S και η αληθ. σου εως των νεφ. LVII. 1. S δαυειδ

³καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίας ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ, ἀδικίαν αἱ χεῖρες ὑμῶν συμ- 3
πλέκουσιν. ⁴ἀτλητοτριβήσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ μῆτρας, ἐπλανήθησαν ἀπὸ γα- 4
στρός, ἐλάλησαν ψευδῆ. ⁵ἑυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφους, ὡσεὶ ἀσπίδος 5
κωφῆς καὶ βουούσης τὰ ὦτα αὐτῆς, ⁶ἣτις οὐκ εἰσακούσεται φωνὴν ἐπαδόντων 6
φαρμάκου τὴν φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ. ⁷ὁ θεὸς συνέτριψε τοὺς ὀδόντας αὐ- 7
τῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, τὰς μύλας τῶν λεόντων συνέσπασεν ὁ κύριος. ⁸ἐξου- 8
δενωθήσονται ὡς ὕδωρ διαπορευόμενον, ἐντενεῖ τὸ τάξον αὐτοῦ ἕως οὗ ἀσθενή-
σουσιν. ⁹ὡσεὶ κηρὸς ὁ ταχεῖς ἀνταναιρεθήσονται· ἐπεσε πῦρ, καὶ οὐκ εἶδον τὸν 9
ἥλιον. ¹⁰πρὸ τοῦ συνέναι τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥάμνον, ὡσεὶ ζῶντας ὡσεὶ ἐν 10
ὄργῃ καταπίεται ὑμᾶς. ¹¹εὐφρανθήσεται δίκαιος ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν ἀσεβῶν, 11
τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίψεται ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁμαρτωλοῦ. ¹²καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος 12
Εἰ ἄρα ἐστὶ καρπὸς τῷ δικαίῳ, ἄρα ἐστὶν ὁ θεὸς κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ.

LVIII. (LIX.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφθείρης, τῷ Δαυιδ εἰς στηλογραφίαν, ὅποτε ἀπέστειλε
Σαουλ καὶ ἐφύλαξε τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.

²Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ θεός, καὶ ἐκ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμὲ 2
λύτρωσαι με. ³ῥύσαι με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν, καὶ ἐξ ἀνδρῶν αἰμά- 3
των σώσον με. ⁴ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν ψυχὴν μου, ἐπέθεντο ἐπ' ἐμὲ κραταιοί· 4
οὔτε ἡ ἀνομία μου οὔτε ἡ ἁμαρτία μου, κύριε. ⁵ἄνευ ἀνομίας ἔδραμον καὶ κατ- 5
εὐθύνα· ἐξεγέρθητι εἰς συνάντησιν μου καὶ ἴδε, ⁶καὶ σὺ κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνά- 6
μεων, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, πρόσχες τοῦ ἐπισκέψασθαι πάντα τὰ ἐξῆν, μὴ οἰκτι-
ρήσης πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν. διάψαλμα. ⁷ἐπιστρέψουσιν εἰς 7
ἐσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι πόλιν. ⁸ἰδοὺ ἀποφθέγονται 8
ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ῥομφαία ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτῶν· ὅτι τίς ἤκουσε; ⁹καὶ 9
σὺ κύριε ἐκγέλασθαι αὐτοὺς, ἐξουδενώσεις πάντα τὰ ἐξῆν. ¹⁰τὸ κράτος μου πρὸς 10
σὲ φυλάξω, ὅτι σὺ ὁ θεὸς ἀντιλήπτωρ μου εἶ. ¹¹ὁ θεὸς μου τὸ ἔλεος αὐτοῦ προ- 11
φθάσει με, ὁ θεὸς μου δείξει μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου. ¹²μὴ ἀποκτείνῃς αὐτοὺς, 12
μὴ ποτε ἐπιλάθωνται τοῦ νόμου σου· διασκορπίσων αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου
καὶ κατὰγαγε αὐτοὺς, ὁ ὑπερασπιστὴς μου κύριε. ¹³ἁμαρτίαν στόματός αὐτῶν, 13
λόγον χειλέων αὐτῶν, καὶ συλληφθήτωσαν ἐν τῇ ὑπερφηφάνᾳ αὐτῶν· καὶ ἐξ ἁρᾶς
καὶ ψεύδους διαγγελήσονται ¹⁴συντέλειαι, ἐν ἐργῇ συντελείας, καὶ οὐ μὴ ὑπάρ- 14
ξουσιν· καὶ γινώσκονται ὅτι ὁ θεὸς τοῦ Ἰακώβ δεσπάζει τῶν περάτων τῆς γῆς.
διάψαλμα. ¹⁵ἐπιστρέψουσιν εἰς ἐσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι 15
πόλιν. ¹⁶αὐτοὶ διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν, ἐάν δὲ μὴ χορτασθῶσι, καὶ γογ- 16
γύσουσιν. ¹⁷ἐγὼ δὲ ἔσσομαι τῇ δυνάμει σου, καὶ ἀγαλλιάσομαι τὸ πρῶτὸ τὸ ἔλεός σου· 17
ὅτι ἐγενήθη ἀντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγὴ μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου. ¹⁸βοη- 18
θός μου, σοὶ ψαλῶ, ὁ θεός μου· ἀντιλήπτωρ μου εἶ, ὁ θεός μου, τὸ ἔλεός μου.

LIX. (LX.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς ἀλλοιωθησομένοις ἐτι εἰς στηλογραφίαν τῷ Δαυιδ εἰς διδαχὴν,

²ὅποτε ἐνεπύρισε τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας καὶ τὴν Συρίαν Σοβάλ, καὶ ἐπέ- 2
στρεψεν Ἰωάβ καὶ ἐπάταξε τὴν φάραγγα τῶν ἁλῶν δώδεκα χιλιάδας.

³Ὁ θεός, ἀπώσω ἡμᾶς καὶ καθέλεις ἡμᾶς, ὠργίσθης καὶ φκτείρης ἡμᾶς. 3
⁴συνέσειας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐτήν· ἴασαι τὰ συντρίμματα αὐτῆς, ὅτι 4
ἐσαλεύθη. ⁵ἐδείξας τῷ λαῷ σου σκληρά, ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον κατανύξεως. ⁶ἐδω- 5
κας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου. διάψαλμα.
⁷ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σώσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου. 7

3. S συνπλεχ. 6. S² φαρμακευομενη 7. S² συντριψει . . S¹ (c. ³) κυρισσ
sine o 9. S² om δ . . S* επεπεσε . . S² πυρ επ αυτους 10. S συνειναι . . S² τη
ραμνω . . S καταπι. αυτους 11. S om ασεβων LVIII. 1. S δαυειδ . . S om
αυτου 2. S* εξελ. μ. κυριε . . S* ο θεος μου . . S επανιστανομενων 6. S* ο θεος
ισρ. 8. S² (contra ³) ιδου αυτοι 10. S* ei³ om συ . . S αντιληπτωρ . . S om ει
12. S² επιλ. του ονοματος σου 13. S² (contra ³) αμαρτια ει λογος . . S συλ-
λημφθη. 14. S² εν συντελειαι, εν . . S υπαρξωσιν . . S ο θε. δεσποζ. του ιακ. (2^{add}.
και, ³rursus del.) των περ. 16. S* om μη 17. S² την δυναμιν . . S αντιληπτωρ
. . S om μου sec. 18. ο θε. μου (haec ² del., ³restituit) οτι (2^{add} ο θεος) αντι-
ληπτωρ LIX. 1. S δαυειδ 2. S σωβαλ 3. S οικτειρηςας

8⁸ ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσομαι καὶ διαμεριῶ Σίκιμα, καὶ τὴν
9 κοιλίαν τῶν σκηνῶν διαμετρήσω. ⁹ ἔμός ἐστι Γαλαάδ, καὶ ἔμός ἐστι Μανασσή,
10 καὶ Ἐφραΐμ κραταίως τῆς κεφαλῆς μου. ¹⁰ Ἰούδας βασιλεύς μου, ¹⁰ Μωάβ λέ-
βης τῆς ἐλπίδος μου· ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐκτενὼ τὸ ὑπόδημά μου, ἔμοι ἀλλόφυ-
11 λοι ὑπετάγησαν. ¹¹ τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς
12 Ἰδουμαίας; ¹² οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς ὁ ἀπώσαμένος ἡμᾶς; καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεὸς ἐν
13 ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν; ¹³ ὁδὸς ἡμῶν βοήθειαν ἐκ βλάβους, καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώ-
14 που. ¹⁴ ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξουθενώσει τοὺς βλιβόντας ἡμᾶς.

LX. (LXI.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις τῷ Δαυίδ.

23 ² Εἰσάκουσον, ὁ θεός, τῆς δεησεώς μου, πρόσχες τῇ προσευχῇ μου. ³ ἀπὸ
τῶν περάτων τῆς γῆς πρὸς σέ ἐκέκραξα, ἐν τῷ ἀκηδίασαι τὴν καρδίαν μου. ἐν
4 πέτρᾳ ὕψωσάς με, ὠδήγησάς με, ⁴ ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου, πύργος ἰσχύος ἀπὸ
5 προσώπου ἐχθροῦ. ⁶ παροικίησά ἐν τῷ σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας, σκεπα-
6 σθήσομαι ἐν σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου. διάψαλμα. ⁶ ὅτι σὺ, ὁ θεός, εἰσήκουσας
7 τῶν προσευχῶν μου, ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου. ⁷ ἡμέ-
8 ρας ἐφ' ἡμέρας βασιλέως προσήσεις· τὰ ἔτη αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεᾶς καὶ γε-
9 νεᾶς. ⁸ διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· ἔλεος καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς
9 ἐκζητήσει αὐτῶν; ⁹ οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, τοῦ
ἀποδοῦναί με τὰς εὐχάς μου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας.

LXI. (LXII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Ἰδεῖδὸν ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 ² Οὐχὶ τῷ θεῷ ὑποταγέσθαι ἡ ψυχὴ μου; παρ' αὐτοῦ γὰρ τὸ σωτήριόν
3 μου. ³ καὶ γὰρ αὐτὸς θεός μου καὶ σωτὴρ μου, ἀντιλήπτωρ μου· οὐ μὴ σαλευθῶ
4 ἐπὶ πλεῖον. ⁴ ἕως πότε ἐπιτίθεσθε ἐπ' ἀνθρώπων; φονεύετε πάντες ὡς τοίχῳ κε-
5 κλιμένῳ καὶ φραγμῷ ὠσμένῳ. ⁵ πλὴν τὴν τιμὴν μου ἐβουλεύσαντο ἀπώσασθαι,
ἔδραμον ἐν δίψει· τῷ στόματι αὐτῶν εὐλόγουν, καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κατηρῶντο.
6 διάψαλμα. ⁶ πλὴν τῷ θεῷ ὑποτάγητι ἡ ψυχὴ μου, ὅτι παρ' αὐτοῦ ἡ ὑπομονή
7 μου. ⁷ ὅτι αὐτὸς θεός μου καὶ σωτὴρ μου, ἀντιλήπτωρ μου· οὐ μὴ μεταναστεῦσω.
8 ⁸ ἐπὶ τῷ θεῷ τὸ σωτήριόν μου καὶ ἡ δόξα μου· ὁ θεὸς τῆς βοηθείας μου, καὶ ἡ
9 ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ θεῷ. ⁹ ἐλπισατε ἐπ' αὐτόν, πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ· ἐχγέετε ἐν-
10 ὡπιν αὐτοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς ἡμῶν. διάψαλμα. ¹⁰ πλὴν
11 μάταιοι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν ζυγοῖς τοῦ ἀδι-
11 κῆσαι, αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος ἐπὶ τὸ αὐτό. ¹¹ μὴ ἐλπίζετε ἐπ' ἀδικίαν, καὶ ἐπὶ
12 ἀρπάγματα μὴ ἐπιποθεῖτε· πλοῦτος ἐάν ῥέῃ, μὴ προστίθεσθε καρδίαν. ¹² ἅπαξ
13 ἐλάλησεν ὁ θεός, δύο ταῦτα ἤκουσα, ὅτι τὸ κράτος τοῦ θεοῦ, ¹³ καὶ σοῦ κυρίου
τὸ ἔλεος, ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

LXII. (LXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰδουμαίας.

2 ² Ὁ θεός ὁ θεός μου, πρὸς σέ ὁρμίζω· ἐδίψησέ σοι ἡ ψυχὴ μου, ποσαπλῶς
3 σοι ἡ σάρξ μου, ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβύτῳ καὶ ἀνύδρῳ, ³ οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ
4 ὠφθην σοι τοῦ ἰδεῖν τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου. ⁴ ὅτι κρεῖσσον τὸ
5 ἔλεός σου ὑπὲρ ζωᾶς· τὰ χεῖλή μου ἐπαινέσουσί σε. ⁵ οὕτως εὐλογῶ σε
6 ἐν τῇ ζωῇ μου, ἐν τῷ ὀνόματί σου ἄρῶ τὰς χεῖράς μου. ⁶ ὡσεὶ στέατος καὶ
πύθνης ἐμπλησθεῖν ἡ ψυχὴ μου, καὶ χεῖλή ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ ὄνομα
7 σου. ⁷ εἰ ἐμνημόνευδ' σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, ἐν τοῖς ὄρῃσις ἐμελέτων
8 εἰς σέ. ⁸ ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου, καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου ἀγαλ-

9. S² μανασσης .. S εφραϊμ 44. S² η (sed rursus del.) τις οδηγ. 12. S^{*}
x. ουχι εξελ. .. ed. rom. post ημων punctum ponit 44. S^{*} εν δε τω LX. 4. S
εν υμν. ψαλμος τ. δαυειδ 3. ed. rom. μου, εν πετρ. υψ. με. 5. S post αιωνας
add διαψαλμα et om post σου 6. S^{*} της προσευχης, S² των ευχων 7. S² του
βασιλεως .. S^{*} om τα 8. S om αυτων 9. S² (contra 3) εις τους αιωνας (om
του αιωνος) LXI. 1. S δαυειδ 3. S αντιληπτ. 4. S² παντες υμεις 5. S^{*} ευλο-
γουσαν 7. S αντιληπτ. .. S^{*} om μη 9. S^{*} om ελπισατε usque λαου (S² λαων) ..
S εκχεατε .. S^{*} om οτι 14. S² αρπαγμα .. S² καρδια 13. S^{*} και συ κυριε
LXII. 1. S δαυειδ .. S της ιουδαίας 2. S² εδιψησεν σε 6. S² αινεσει το στομα μου

λιάσομαι. ⁹ ἐκολλήθη ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ σου. ⁹
¹⁰ αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐξήγησαν τὴν ψυχὴν μου, ἐξελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα ¹⁰
 τῆς γῆς, ¹¹ παραδοθήσονται εἰς χεῖρας ῥομφαίας, μερίδες ἀλωπέκων ἔσονται. ¹² ¹¹ 12
 δὲ βασιλεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ θεῷ, ἐπαινεθήσεται πᾶς ὁ ὀμνύων ἐν αὐτῷ,
 ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἄδικα.

LXIII. (LXIV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Εἰσάκουσον, ὁ θεός, τῆς προσευχῆς μου ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ, ἀπὸ ²
 φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχὴν μου. ³ ἐσκέπασάς με ἀπὸ συστροφῆς πονηρευο- ³
 μένων, ἀπὸ πλήθους ἐργαζομένων ἀδικίαν. ⁴ οἵτινες ἠκόνθησαν ὡς ῥομφαίαν τὰς ⁴
 γλώσσας αὐτῶν, ἐνέτειναν τόξον πρᾶγμα πικρόν, ⁵ τοῦ κατατοξεύσαι ἐν ἀποκρύφοις ⁵
 ἀμώμων. ⁶ ἐξάπινα κατατοξεύουσιν αὐτὸν καὶ οὐ φοβηθήσονται. ⁶ ἐκραταίωσαν ⁶
 ἑαυτοῖς λόγον πονηρόν, διηγῆσαντο τοῦ κρύψαι παγίδας· εἶπαν Τίς ὄφεται αὐ-
 τοὺς; ⁷ ἐξηρευνήσαν ἀνομίαν, ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει· προσελεύσεται ⁷
 ἄνθρωπος καὶ καρδίᾳ βαθεῖα, ⁸ καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός. βέλος νηπίων ἐγενήθησαν ⁸
 αἱ πληγαὶ αὐτῶν, ⁹ καὶ ἐξουτένησαν αὐτὸν αἱ γλώσσαι αὐτῶν. ἐταράχθησαν πάν- ⁹
 τες οἱ θεωροῦντες αὐτούς, ¹⁰ καὶ ἐφοβήθη πᾶς ἄνθρωπος· καὶ ἀνῆγγειλαν τὰ ἔργα ¹⁰
 τοῦ θεοῦ, καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν. ¹¹ εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ κυ- ¹¹
 ρῷ, καὶ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐπαινεθήσονται πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

LXIV. (LXV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ ᾠδὴ.

² Σοὶ πρέπει ὕμνος ὁ θεὸς ἐν Σιών, καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχὴ. ³ εἰσάκου- ² 3
 σον προσευχῆς μου, πρὸς σέ πᾶσα σὰρξ ἤξει. ⁴ λόγοι ἀνόμων ὑπερεδυναμώσαν ⁴
 ἡμᾶς, καὶ τὰς ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἴδασθ. ⁵ μακάριος ὃς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, ⁵
 κατασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου. πλησθήσόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου·
 ἅγιος ὁ ναὸς σου, ⁶ θάυμαστός ἐν δικαιοσύνῃ. ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ⁶
 ἡμῶν, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν θαλάσῃ μακράν. ⁷ ἐτοι- ⁷
 μάξων ὄρη ἐν τῇ ἰσχυρί σου, περιεζωσμένος ἐν δυναστείᾳ. ⁸ ὁ συνταράσσων τὸ ⁸
 κύτος τῆς θαλάσσης, ἤχους κυμάτων αὐτῆς. ταραχθήσονται τὰ ἔξω ⁹ καὶ φοβη- ⁹
 θήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰ πέρατα ἀπὸ τῶν σημείων σου· ἐξόδους πρῶτας καὶ
 ἐσπέρας τέρψεις. ¹⁰ ἐπεσκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμέψυσας αὐτήν, ἐπλήθυνας τοῦ πλου- ¹⁰
 τίσαι αὐτήν· ὁ ποταμὸς τοῦ θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων· ἡτοιμάσας τὴν τροφὴν αὐ-
 τῶν, ὅτι οὕτως ἡ ἐτοιμασία. ¹¹ τοὺς αὐλάκας αὐτῆς μέψουσιν, πληθύνουν τὰ γεν- ¹¹
 νήματα αὐτῆς, ἐν ταῖς σταγόσιν αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα. ¹² εὐλογῆσεις ¹²
 τὸν στέφανον τοῦ ἐναντιοῦ τῆς χρηστότητός σου, καὶ τὰ πέλαι σου πλησθήσου-
 νται πίστῃτος. ¹³ πικανθήσεται τὰ ὄρη τῆς ἐρήμου, καὶ ἀγαλλίσαι οἱ βουνοὶ ¹³
 περιζώσονται. ¹⁴ ἐνεδύσαντο οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, καὶ αἱ κοιλάδες πληθύνουσι ¹⁴
 σῖτον· κεκραῖονται, καὶ γὰρ ὕμνησουςιν.

LXV. (LXVI.)

Εἰς τὸ τέλος ᾠδὴ ψαλμοῦ ἀναστάσεως.

¹ Ἀλαλάξατε τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ, ² ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, δότε δόξαν ²
 αἰνεῖσαι αὐτοῦ. ³ εἰπάτε τῷ θεῷ Ὡς φοβερὰ τὰ ἔργα σου· ἐν τῷ πληθεῖ τῆς ³
 δυνάμεώς σου ψεύσονται σε οἱ ἐχθροὶ σου. ⁴ πᾶσα ἡ γῆ προσκυνήσάτωσάν σοι ⁴
 καὶ ψαλτάτωσάν σοι, ψαλτάτωσαν τῷ ὀνόματι σου. διαψάμα. ⁵ δεῦτε καὶ ἴδετε ⁵

9. S² ἐμου δε 11. S* om παραδοθ. ε. χ. ρομφ. 12. S* ἐπὶ τῷ κυριῷ ..
 S ἐπαινεσθήσεται LXIII. 1. S δαυειδ 2. S τῆς (S² om) φωνῆς μου .. S* om
 πρὸς σε 3. S² (contra³) σκεπασον .. S* τὴν ἀδικίαν 4. S² (contra³) τόξον αυ-
 τῶν 5. S² (contra³) φοβηθήσεται 6. S* πακιδας, S² παγίδα 7. S ἐξεραυνων-
 τες (sed antea ἐξηρευνήσαν) ἐξεραυνήσει (S² -σεις) 9. S ἐξηστῆνησαν ἐπ αὐτους
 αι 11. S* ἐπὶ τῷ κυριῷ .. S ἐπαινεσθήσονται LXIV. 1. S τῷ δαυειδ ψαλμος
 2. S² εὐχῇ ἐν ἱερουσάλημ 3. S* om μου 4. S* υπερθυναμώσαν .. S² ταις
 ἀσεβείαις 5 S* κατοικήσει 6. S* om τῶν sec. 7. S αὐτου pro σου 8. S² post
 κυμ. αὐτης add τις υποστήσεται 9. S* τὴν γῆν pro τα πέρατα 10. S* τὴν
 τροφ. αὐτης .. S* ἡ ἐτοιμ. σου 11. S γενήματα 12. S* πλησθήσεται 13. S²
 πικανθήσονται τα ῥωαια LXV. 4. S om ἀναστάσεως 4. S² ψαλατ. δη τῷ .. S²
 'contra³) post σου add ὑψιστε 5. S* om και

6 τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, φοβερὸς ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. ⁶ ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηράν, ἐν ποταμῷ διελεύσονται ποδὶ· ἔκει εὐφραν-
7 θησόμεθα ἐπ' αὐτῷ, ⁷ τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπιβλέπουσιν, οἱ παραπικραίνοντες μὴ ὑφούσῳσαν
8 ἐν ἑαυτοῖς. διάψαλμα. ⁸ εὐλογεῖτε ἔθνη τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ ἀκούσαστε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ, ⁹ τοῦ Σεμένου τὴν ψυχὴν μου εἰς ζωὴν, καὶ μὴ δόντος
10 εἰς σάλον τοὺς πόδας μου. ¹⁰ ὅτι ἔδοξίμασας ἡμᾶς, ὁ Θεός, ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς
11 πυροῦται τὸ ἀργύριον. ¹¹ εἰσῆγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα, ἔξου ἠλίφεις ἐπὶ τὸν
12 νῶτον ἡμῶν, ¹² ἐπεβίβασας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν· διέκλωμεν διὰ
13 πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν. ¹³ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν
14 σου ἐν ὀλοκαυτώματι, ἀποδώσω σοι τὰς εὐχὰς μου, ¹⁴ ἃς διέστειλες τὰ χεῖλη
15 μου καὶ ἐλάλησες τὸ στόμα μου ἐν τῇ ἠλίφει μου. ¹⁵ ὀλοκαυτώματα μεμυαλμένα
ἀνοίσω σοι μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν, ποιήσω σοι βόας μετὰ χιμάρων. διά-
16 ψαλμα. ¹⁶ δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγῆσομαι, πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, ὅσα
17 ἐποίησε τῇ ψυχῇ μου. ¹⁷ πρὸς αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐκέκραξα, καὶ ὕψωσα ὑπὸ
18 τὴν γλῶσσάν μου. ¹⁸ ἀδικίαν εἰ ἔδεξον ἐν καρδίᾳ μου, μὴ εἰσακουσάτω κύριος.
1920 ¹⁹ διὰ τοῦτο εἰσῆκουσέ μου ὁ Θεός, προσέσχε τῇ φωνῇ τῆς προσευχῆς μου. ²⁰ εὐ-
λογητὸς ὁ Θεός ὃς οὐκ ἀπέστησε τὴν προσευχήν μου καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ.

LXVI. (LXVII.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 ² Ὁ Θεός, οἰκτιρῆσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογῆσαι ἡμᾶς, ἀνιόνται τὸ πρόσωπον
3 αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς. διάψαλμα. ³ τοῦ γινῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδόν σου, ἐν πᾶσιν
4 ἔθνεσι τὸ σωτήριόν σου. ⁴ ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοί, ὁ Θεός, ἐξομολογη-
5 σάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες. ⁵ εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσθωσαν ἔθνη, ὅτι
6 κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐθύτητι, καὶ ἔθνη ἐν τῇ γῇ ὁδηγήσεις. διάψαλμα. ⁶ ἐξομο-
7 λογησάσθωσάν σοι λαοί, ὁ Θεός, ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες. ⁷ γῇ
8 ἔδωκε τὸν καρπὸν αὐτῆς· εὐλογῆσαι ἡμᾶς ὁ Θεός ὁ Θεός ἡμῶν, ⁸ εὐλογῆσαι
ἡμᾶς ὁ Θεός, καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς.

LXVII. (LXVIII.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυίδ ψαλμὸς ᾠδῆς.

2 ² Ἀναστῆτω ὁ Θεός, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτω-
3 σαν οἱ μισοῦντες αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. ³ ὡς ἐκλείπει κανὸς ἐκλιπέτωσαν·
ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς, οὕτως ἀπόλιντο οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ
4 προσώπου τοῦ Θεοῦ. ⁴ καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν· ἀγαλλιάσθωσαν ἐνώπιον τοῦ
5 Θεοῦ, τερφθήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ. ⁵ ἄσατε τῷ Θεῷ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ·
ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν, κύριος ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀγαλλιάσθε
6 ἐνώπιον αὐτοῦ. ⁶ ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, τοῦ πατρὸς τῶν ὀρφανῶν
7 καὶ κριτοῦ τῶν χηρῶν· ὁ Θεός ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ. ⁷ ὁ Θεός κατοικεῖ μονοτρό-
πους ἐν οἴκῳ, ἐξάγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ, ὁμοίους τοὺς παραπικραίνοντας
8 τοὺς κατοικοῦντας ἐν τάφῳ. ⁸ ὁ Θεός ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ
9 σου, ἐν τῷ διαβαίνειν σε τὴν ἔρημον. διάψαλμα. ⁹ γῇ ἐσείσθῃ, καὶ γὰρ οἱ οὐ-
ρανοὶ ἔσταξαν ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ τοῦ Σινᾶ, ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ.
10 ¹⁰ βροχὴν ἐκούσιον ἀφοριεῖς ὁ Θεός τῇ κληρονομίᾳ σου· καὶ ἡσένησες, σὺ δὲ
11 κατηρτίσω αὐτήν. ¹¹ τὰ ζῶά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ, ἡτοίμασας ἐν τῇ χρηστό-

5. S² ως φοβερὸς 7. S* om αὐτου prius 8. S* ακουτισαθε 9. S² τον ποδα 11. S* πακιδά . . S* ενωπιον ημων pro επι τον νωτ. ημ. 13. S* τας ευχ. μου αποδωσω (om σοι) 15. S² ανοισω pro ποιησω . . S χιμαρρων 16. S² διηγησομ. υμιν . . S* τον κυριον 18. S² (contra ³) μη εισακ. μου κυρ. 19. S² της δεησεως μου 20. S* αουτο pro μου LXVI. 1. S ψαλμ. ωδης (om τω δαυ.) 2. S² post εφ ημας add και ελεησαι ημας 3. S και (2 om) εν πασι τοις λαοις (2 εθνεσιν) 5. S* post αγαλλ. εθνη add οτι κρινει την οικουμενην εν δικαιοσυνη, et pergit κρινει (2 οτι κρινει) . . S οδηγησει LXVII. 1. S δαυειδ 4. S* και αγαλλιασθ. 5. S* om και αγαλλ. ενωπιον αουτου 6. S ταραχθητωσαν 7. S ανδρια 8. S εν τη ερημω 9. S* om του σινα απο πρ. τ. θεου 10. S² εκουσιαν

τητί σου τῷ πτωχῷ, ὁ θεός. ¹² κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει ¹² πολλῇ, ¹³ ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ τοῦ ἀγαπητοῦ, καὶ ὥραιότητι ¹³ τοῦ οἴκου διελέσθαι σκύλα. ¹⁴ ἔάν κοιμηθῇτε ἀνά μέσον τῶν κλήρων, πτέρυγες ¹⁴ περιστερᾶς περιεργυρωμένοι, καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς ἐν γλωρότῃ χρυσοῦ· ¹⁵ ἐν τῷ διαστελλεῖν τὸν ἐπουράνιον βασιλεῖς ἐπ' αὐτῆς, χιονοσῶνται ἐν Σελ- ¹⁵ μών. ¹⁶ ὅρος τοῦ θεοῦ ὅρος πῖον, ὅρος τετρωμένον, ὅρος πῖον. ¹⁷ ἵνα τί ὑπολαμ- ¹⁶⁻¹⁷ βάνετε ὄρη τετρωμένα; τὸ ὅρος ὃ εὐδόκησεν ὁ θεός κατοικεῖν ἐν αὐτῷ· καὶ γὰρ ὁ κύριος κατασκηνώσας ἐπὶ τέλος. ¹⁸ τὸ ἄρμα τοῦ θεοῦ μυριοπλάσιον, χιλιάδες ¹⁸ εὐζητούντων· κύριος ἐν αὐτοῖς ἐν Σινᾷ ἐν τῷ ἁγίῳ. ¹⁹ ἀναβάς εἰς ὕψος ἤχημα- ¹⁹ Eph. 4.8. λώτευσας αἰχμαλωσίαν, ἔλαβες δόματα ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ γὰρ ἀπειθοῦντες τοῦ κατασκηνώσαι. ²⁰ κύριος ὁ θεός εὐλογητός, εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν καὶ ²⁰ ἡμέ- ²⁰ ραν, καὶ κατενόησεν ἡμῖν ὁ θεός τῶν σωτηρίων ἡμῶν. διάψαλμα. ²¹ ὁ θεός ²¹ ἡμῶν ὁ θεός τοῦ σώζειν, καὶ τοῦ κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου. ²² πλὴν ὁ θεός ²² συνῆλθαι κεφαλὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ, κορυφὴν τριχὸς διαπορευομένων ἐν πλημμε- ²² λείαις αὐτῶν. ²³ εἶπε κύριος Ἐκ Βασάν ἐπιστρέψω, ἐπιστρέψω ἐν βυθὺς θα- ²³ λῶν. ²⁴ ὅπως ἂν βαρῇ ὁ πόντος σου ἐν αἵματι, ἡ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἐξ ²⁴ ἐχθρῶν παρ' αὐτοῦ. ²⁵ ἐξεωρήθησαν αἱ πορεῖαι σου ὁ θεός, αἱ πορεῖαι τοῦ θεοῦ ²⁵ μου τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ. ²⁶ προσέφθασαν ἄρχοντες ἐχθροί μου ψαλλόν- ²⁶ των, ἐν μέσῳ νεανίδων τυμπανιστριῶν. ²⁷ ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν θεόν, τὸν ²⁷ κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραὴλ. ²⁸ ἐκεῖ Βενιαμὴν νεώτερος ἐν ἐκστάσει, ἄρχοντες Ἰουδα ²⁸ ἡγεμόνες αὐτῶν, ἄρχοντες Ζαβουλὼν, ἄρχοντες Νεφθαλὶ. ²⁹ ἐντεταλὶ ὁ θεός τῇ ²⁹ δυνάμει σου, δυνάμωσον ὁ θεός τοῦτο ὃ κατηρτίσω ἐν ἡμῖν. ³⁰ ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου ³⁰ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ σοὶ οἴσουσι βασιλεῖς δῶρα. ³¹ ἐπιτίμησον τοῖς θηρίοις τοῦ κα- ³¹ λάμου· ἡ συναγωγὴ τῶν ταύρων ἐν ταῖς δαμάσεσι τῶν λαῶν τοῦ μὴ ἀποκλει- ³¹ σθῆναι τοὺς δεδοκιμασμένους τῷ ἄγγυρίῳ· διασκόρπισον ἔθνη τὰ τοὺς πολέμους ³¹ θέλοντα. ³² ῥήξουσι πρέσβεις ἐξ Αἰγύπτου, Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ ³² θεῷ. ³³ αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ἤσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ κυρίῳ. διάψαλμα. ³³ ³⁴ ψάλατε τῷ θεῷ τῷ ἐπιβεβηκότῃ ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τὸν οὐρανὸν κατὰ ἀνατολάς· ³⁴ ³⁴ ἰδοὺ δώσει ἐν τῇ φωνῇ αὐτοῦ φωνὴν δυνάμει. ³⁵ δότε ἀδάην τῷ θεῷ· ἐπὶ τὸν ³⁵ Ἰσραὴλ ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτοῦ, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νεφέλαις. ³⁶ θαν- ³⁶ ³⁶ μαστός ὁ θεός ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ· ὁ θεός Ἰσραὴλ, αὐτὸς δώσει δύναμιν καὶ κραταύωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ· εὐλογητὸς ὁ θεός.

LXVIII. (LXIX.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τῷ Δαυίδ.

² Σώσων με, ὁ θεός, ὅτι εἰσῆλθον ὕδατα ἕως ψυχῆς μου. ³ ἐνεπάγη ἐν ²³ ἴλυν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις· ἦλθον ἐπὶ τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, καὶ ³ καταιγὶς κατεπόντισέ με. ⁴ ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίσαν ὁ λάρυγξ μου, ἐξέλι- ⁴ ⁴ πον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ τὸν θεόν μου. ⁵ ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ⁵ ⁵ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν· ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί ⁵ μου οἱ ἐκδιωκόντές με ἀδίκως· ὁ οὐχ ἤρπασα τότε ἀπερίτνων. ⁶ ὁ θεός, σὺ ⁶ ⁶ ἔγνως τὴν ἀφροσύνην μου, καὶ αἱ πλημμελείαι μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἐκρύβησαν. ⁷ μὴ ⁷ αἰσχυνῆθῃσαν ἐπ' ἐμέ οἱ ὑπομένοντές σε, κύριε τῶν δυνάμεων· μὴ ἐντρα- ⁷ ⁷ πείθῃσαν ἐπ' ἐμέ οἱ ζητούντές σε, ὁ θεός τοῦ Ἰσραὴλ. ⁸ ὅτι ἕνεκα σοῦ ὑπήνεγκας

14. ed. rom. ο θεος cum seqq. conj., item S* 43. S om του αγαπητ. al-
terum . . S² (contra ³) τη pro και 14. S post χρυσοῦ add διαψαλμα 17. S*
om ο θεος 18. S* ο κυριος . . S σενα 19. S* ανεβη, S² ανεβης . . S* ηχημα-
λωτευσεν . . S εν ανθρωποις . . S² απιδουντας 20. S om και 21. S* om ο sec.
. . S² post και τ. κυριου add κυριου 22. S* εν πλημμελια (om αυτων) 25. S²
post του βασιλ. add μου 26. S εχομενα 27. S² om τον ante κυριον 28. S βε-
νιαμειν . . S* om αρχοντ. ιουδ. ηγεμ. αυτων . . S νεφθαλειμ 29. S² ο κατιρ-
γασω ημιν 31. S² του εκκλεισθηναι 32. S* τω κυρω 33. S* ασατε τω κυρω,
ψαλ. τ. θεω 34. S om ψαλ. τω θεω . . S* κατ ανατολας . . S* om ιδου . . S
δωσει τη 36. S ε. τ. αγιοις αυτ. . . S* του ισραηλ . . S om αυτου post λαω . .
S* και ευλογητος LVIII. 1. S δαυειδ 3. S εις υλην βυθου 4. S* εβραγχνιασεν
. . S om με 5. S δικωντες 6. S² απεκρυβησαν 7. S επ εμοι bis . . S κυριε
κυριε των δυναμ. . . S εκζητουντες

9 ὀνειδισμόν, ἐκάλυπεν ἐντροπὴ τὸ πρόσωπόν μου· ⁹ ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήσθην
 10 τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς τῆς μητρός μου· ¹⁰ ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου ^{Jo. 2. 17.}
 11 σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. ¹¹ καὶ ^{Ro. 15. 3.}
 12 συνέκαμψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐγενήσθην εἰς ὀνειδισμοὺς ἐμοί· ¹² καὶ
 13 ἐξέμην τὸ ἐνδυμᾶ μου σάκκον, καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν. ¹³ κατ' ἐμοῦ
 14 ἡδοκασχούν οἱ κατήμενοι ἐν πύλῃ, καὶ εἰς ἐμέ ἔψαλλον οἱ πίνοντες τῶν οἴνων.
 15 Ὡς αὖ ἐλπίσας σου ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ τῆς σωτηρίας σου. ¹⁵ σῶσόν με
 16 ἀπὸ πηλοῦ ἵνα μὴ ἐμπαγῶ· ῥυσθείην ἐκ τῶν μισούντων με καὶ ἐκ τοῦ βάρους
 17 ὕδατος. ¹⁶ μὴ με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος, μηδὲ καταπιέτω με βυ-
 18 θός, μηδὲ συσκέτω ἐπ' ἐμέ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ. ¹⁷ εἰσακούσόν μου, κύριε,
 18 ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου· κατὰ τὸ πλήθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ.
 19 ἐπάκουσόν μου. ¹⁹ πρόσχες τῇ ψυχῇ μου καὶ λύτρωσαι αὐτήν, ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν
 20 μου ῥύσαι με. ²⁰ σὺ γὰρ γινώσκεις τὸν ὀνειδισμόν μου καὶ τὴν αἰσχύνην μου καὶ
 21 τὴν ἐντροπὴν μου· ἐναντίον σου πάντες οἱ ἐλβόντές με. ²¹ ὀνειδισμόν προσεδό-
 22 κησεν ἡ ψυχὴ μου καὶ ταλαιπωρίαν· καὶ ὑπέμεινα συλλυπούμενον, καὶ οὐχ
 23 ἔπαυσα. ²² καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρώμα μου χο- ^{Mi. 27.}
 24 ῶπιον αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς ἀναπόδοσιν καὶ εἰς σκάνδαλον· ²⁴ σκοτισθή- ^{Jo. 19.}
 25 τωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντός σύγ- ^{Ro. 11. 9}
 26 ῥαψον αὐτούς· ²⁵ ἔκχεον ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀργὴν σου, καὶ ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς σου κατα- ^{Act. 1. 20.}
 27 αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικίων· ²⁷ ὅτι ὃν σὺ ἐπάταξας αὐτοὶ κατεδίωξαν, καὶ ἐπὶ τὸ
 28 ἄλγος τῶν τραυμάτων μου προσέβηκαν. ²⁸ πρόσθες ἀνομίαν ἐπὶ τὴν ἀνομίαν αὐ-
 29 τῶν, καὶ μὴ εἰσελθέτωσαν ἐν δικαιοσύνῃ σου· ²⁹ ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου
 30 ζώντων, καὶ μετὰ δικαίων μὴ γραφήτωσαν. ³⁰ πτωχὸς καὶ ἀλγὼν ἐμὶ ἐγώ, καὶ
 31 ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου σου ἀντελάβετό μου. ³¹ αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου
 32 μετ' ὠδῆς, μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέσει, ³² καὶ ἀρᾷσει τῷ θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον
 33 κέρατα ἐκφέροντα καὶ ὀπλάς. ³³ ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν, ἐκζη-
 34 τήσατε τὸν θεὸν καὶ ζητήσετε. ³⁴ ὅτι εἰσήκουσε τῶν πενήτων ὁ κύριος, καὶ τοὺς
 35 πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἐξουδένωσεν. ³⁵ αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ
 36 γῆ, ὕψιστος καὶ πάντα τὰ ἔρποντα ἐν αὐτοῖς. ³⁶ ὅτι ὁ θεὸς σώσει τὴν Σιών, καὶ
 37 νομοθήσουσιν αὐτήν· ³⁷ καὶ τὸ σπέρμα τῶν δούλων αὐτοῦ κατέξουσιν αὐτήν, καὶ
 οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ.

LXIX. (LXX.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυὶδ εἰς ἀνάμνησιν, εἰς τὸ σῶσαί με κύριον.

- 23 ² Ὁ θεός, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες· ³ αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπήτωσαν
 4 οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου, ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ κατασχυν-
 5 θείησαν οἱ βουλόμενοί μοι κακά· ⁴ ἀποστραφείησαν παραντίκα αἰσχυνομένοι
 6 οἱ λέγοντές μοι Εὐγε εὐγε. ⁵ ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ
 πάντες οἱ ζητοῦντές σε, καὶ λεγέτωσαν διὰ παντός Μεγαλυνθήτω ὁ θεός, οἱ
 6 ἀγαπῶντες τὸ σπῆναι μου. ⁶ ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πένθος, ὁ θεός βοήθησόν
 μοι· βοήθός μου καὶ ῥύστης μου εἴ σύ, κύριε μὴ χρονίσῃς.

10. S* καταφαγεται.. S επεπεσαν 11. S2 συνεκαλυψα.. S* ονειδισμον 12. S*
 εγεννησθην 13. S2 εν πυλαις.. S2 om τον 14. ed. rom. κυριε, καιρος ευδοκιας ο θεος
 εν τω, ei post σωτηριας σου non interpg. 15. S ενπαγω.. S* εκ των βαδων 18. S
 om και 20. S om γαρ.. S* ονειδ. εμου 21. S* ei3 η καρδια μου.. S* συνυλπ.
 (ei2) και ουχ ευρον και παρακαλουντα (2-ντας) και ουκ (ei2) υπηρχεν (ρχεν ei2)
 23. S πακιδια 24. S συνεκαμψον 25. S* om της οργης.. S* λαβοι 28. S εισελθα-
 τωσαν. 30. S2 om και sec., item του προσωπου.. S post σου add ο θεος
 31. S* om μου.. S μετα ωδης (32. S* om εκφερ.) 33. S και ζητεις η ψυχη
 υμων (*ημων) 34. S* εξουδενωσει 35. S* παντα τα περατα της γης 36. S σειων
 37. S των δουλ. σου ei το ονομ. σου LXIX. 1. δαυειδ 2. S post προσχες add
 κυριε εις το βοηθησαι μοι θελησον (σπευσον) 3. S αισχυνητωσαν κ. εντραπητω-
 σαν.. S* μου την ψυχην 5. S2 (contra3) post σε add κυριε 6. S2 πτωχ. ειμι και

LXX. (LXXI.)

Τῷ Δαυίδ, υἱὸν Ἰωνὰδὰβ καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων.

Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ κατασχνυδαίην εἰς τὸν αἰῶνα. ² ἐν τῇ δικαιο- 2
σύνῃ σου ῥύσαι με καὶ ἐξελοῦ με, κλίνον πρὸς με τὸ οὖς σου καὶ σῶσόν με. ³ γε- 3
νῶ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστὴν καὶ εἰς τόπον ὄχυρόν τοῦ σώσαί με· ὅτι στερέωμά
μου καὶ καταφυγὴ μου εἶ σύ. ⁴ ὁ θεός μου, ῥύσαι με ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλοῦ, ἐκ 4
χειρὸς παρανομοῦντος καὶ ἀδικούντος· ⁵ ὅτι σύ εἶ ἡ ὑπομονή μου κύριε, κύριε ἡ 5
ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου. ⁶ ἐπὶ σὲ ἐπεστηρίχθην ἀπὸ γαστροῦ, ἐκ κοιλίας μη- 6
τρός μου σύ μου εἶ σκεπαστής· ἐν σοὶ ἡ ὕμνησίς μου διὰ παντός. ⁷ ὥσει τέρας 7
ἐγενήθην τοῖς πολλοῖς, καὶ σύ βοηθὸς κραταῖός. ⁸ πληρωθήτω τὸ στόμα μου αἰ- 8
νέσεως, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου.
⁹ μὴ ἀποβρίψῃς με εἰς καιρὸν γήρους, ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ἰσχύν μου μὴ ἐγκατα- 9
λίπῃς με. ¹⁰ ὅτι εἶπαν οἱ ἐχθροί μου ἐμοί, καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχὴν μου 10
ἐβούλευσαντο ἐπὶ τὸ αὐτό, ¹¹ λέγοντες· Ὁ θεὸς ἐγκατέλιπεν αὐτόν, καταδιώξατε 11
καὶ καταλάβετε αὐτόν, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος. ¹² ὁ θεὸς μὴ μακρύνῃς ἀπ' 12
ἐμοῦ, ὁ θεός μου εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες. ¹³ αἰσχνυθήτωσαν καὶ ἐκλίπε- 13
τωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντες τὴν ψυχὴν μου, περιβαλλέσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν
οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι. ¹⁴ ἐγὼ δὲ διὰ παντός ἐλπίζω, καὶ προσθήσω ἐπὶ πᾶ- 14
σαν τὴν αἰνέσιν σου. ¹⁵ τὸ στόμα μου ἐξαγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν 15
ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου, ὅτι οὐκ ἔγνων πραγματείας. ¹⁶ ἐξελεύσομαι ἐν δυνα- 16
στεῖα κυρίου· κύριε, μνηστῆσομαι τῆς δικαιοσύνης σου μόνου. ¹⁷ ἐδίδαξάς με ὁ 17
θεὸς ἐκ νεότητός μου, καὶ μέχρι νῦν ἀπαγγεῖλὼ τὰ θαυμασία σου, ¹⁸ καὶ ἕως γῆ- 18
ρους καὶ πρὸς αἰῶνα· ὁ θεός, μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἕως ἂν ἀπαγγέλω τὸν βροχίονά
σου πάσῃ τῇ γενεᾷ τῇ ἐρχομένῃ, τὴν δυναστείαν σου ¹⁹ καὶ τὴν δικαιοσύνην 19
σου ὁ θεὸς ἕως ὑψίστων, ἡ ἐποίησας μεγαλεῖα. ὁ θεός, τίς ὅμοίός σοι; ²⁰ ὅσας 20
ἐδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς καὶ κακὰς, καὶ ἐπιστρέψας ἐξωποίησάς με, καὶ
ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με. ²¹ ἐπιστόνας τὴν δικαιοσύνην 21
σου, καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσας με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν
ἀνήγαγές με. ²² καὶ γὰρ ἐγὼ ἐξομολογήσομαί σοι ἐν σκευῇ ψαλμοῦ τὴν ἀλή- 22
θειάν σου, ὁ θεός· ψαλῶ σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ. ²³ ἀγαλλιά- 23
σονται τὰ χεῖρά μου ὅταν ψάλλω σοι, καὶ ἡ ψυχὴ μου ἦν ἐλυτρώσω. ²⁴ ἔτι 24
δὲ καὶ ἡ γλῶσσά μου ὅλην τὴν ἡμέραν μελετήσῃ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅταν
αἰσχνυθῶσι καὶ ἐντραπέωσιν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

LXXI. (LXXII.)

Εἰς Σαλωμών.

Ὁ θεός, τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δός, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τῷ υἱῷ τοῦ
βασιλέως, ² κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοὺς πτωχοὺς σου ἐν κρίσει. 2
³ ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ σου καὶ οἱ βουνοί. ⁴ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει τοὺς 34
πτωχοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων, καὶ ταπεινώσει συκοφάν-
την· ⁵ καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ, καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεὰς γενεῶν. ⁶ κατὰ- 56
βήσεται ὡς νετὸς ἐπὶ πόκον, καὶ ὥσει σταγόνες στάζουσαι ἐπὶ τὴν γῆν. ⁷ ἀνα- 7
τελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη, καὶ πλήθος εἰρήνης ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ
ἡ σελήνη. ⁸ καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμοῦ 8
ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης. ⁹ ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται Αἰθίοπες, καὶ οἱ 9
ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν λείξουσιν. ¹⁰ βασιλεῖς Θαρσῖς καὶ αἱ νῆσοι δῶρα προσοίσουσιν, 10
βασιλεῖς Ἀράβων καὶ Σαβὰ δῶρα προσάξουσιν. ¹¹ καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ 11

LXX. 1. S τ. δαυεῖδ ψαλμος 2. S* om καὶ ἐξελ. με 6. S ἡ υπομνησις μου
7. S² βοηθός μου 8. S* om ὡς υμν. τ. δοξ. σου . . S τῆς μεγαλοπρεπειᾶς 9. S²
γηρως . . S ἐκλείπειν τ. ψυχὴν 12. S² ο θεός μου 13. S περιβαλεσθῶσαν 14. S* ἐπι
σε ἐλπίζω, S² ἐλπ. ἐπὶ σε 15. S ἀναγγελεῖ . . S γραμματείας 17. S² ο θεός μου α
εδίδαξ. με ἐκ . . S³ μεχρ. του νυν 18. S² ο θεός μου . . S* om αν . . S² τη
γενεα παση 19. S² α ἐποι. μοι 20. S* οτι προσας . . S καὶ κακα 24. S² ἐπλεο. ἐπ
εμε τ. μεγαλωσυνην σου . . S om καὶ ἐκ τ. αβ. της γης πα. αν. με 22. S* om
εν σκευει (S² σκευειν) ψαλμ. LXXI. 3. S² ἀναλαβέτωσαν 4. S² δικαιοσυνην,
idque ad v. 3 trahit 5. S συνπαρμ. 6. S καὶ (S² om) καταβησ. ωσει 10. S
ῥαρσεις . . S* προσάξουσιν et postea προσοίσουσιν

12 πάντες οἱ βασιλεῖς, πάντα τὰ ἔθνη δουλεύουσιν αὐτῷ. ¹² ὅτι ἐβρύσατο πτωχὸν
 13 ἐκ δυνάστεω, καὶ πένητα ὃ οὐχ ὑπῆρχε βοηθῆς. ¹³ φείσεται πτωχοῦ καὶ πένητος,
 14 καὶ ψυχὰς πενήτων σώσει. ¹⁴ ἐκ τόκου καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς
 15 αὐτῶν, καὶ ἐντιμον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ ζήσεται καὶ δοξάσε-
 16 ται αὐτῷ ἐκ τοῦ χυσοῦ τῆς Ἀραβίας, καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ διὰ παντός,
 16 ὅλην τὴν ἡμέραν εὐλογήσουσιν αὐτόν. ¹⁶ ἔσται στήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπὶ ἄκρων
 τῶν ὄρεων· ὑπεραρξήσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξανθήσουσιν
 17 ἐκ πόλεως ὡσεὶ χόρτος τῆς γῆς. ¹⁷ ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς
 αἰῶνας, πρὸ τοῦ ἡλίου διαμενεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ εὐλογηθήσονται ἐν αὐτῷ
 18 πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν. ¹⁸ εὐλογητὸς κύριος
 19 ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ποιὼν θαυμάσια μόνος, ¹⁹ καὶ ἐν εὐλογίᾳ τὸ ὄνομα τῆς
 δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· καὶ πληρωθήσεται τῆς
 δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ· γένοιτο γένοιτο.

Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυὶδ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαί.

LXXII. (LXXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 Ὡς ἀγαθὸς ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, τοῖς εὐθέσι καρδίᾳ. ² ἐμοῦ δὲ παρὰ μικρὸν
 3 ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες, τῷ ὀλίγον ἐξεχύθη τὰ διαβήματά μου. ³ ὅτι ἐξήλωσα
 4 ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις, εἰρήνην ἄμαρτωλῶν θεωρῶν. ⁴ ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις ἐν τῷ
 5 θανάτῳ αὐτῶν, καὶ στερεώμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν. ⁵ ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ
 6 εἶσι, καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγωθήσονται. ⁶ διὰ τοῦτο ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ
 7 υπερηφάνια, περιεβόλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν αὐτῶν. ⁷ ἐξελεύσεται ὁ ἐκ
 8 στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν, διηλθὼν εἰς διαβήσιν καρδίας· ⁸ διενόηθησαν καὶ ἐλά-
 9 λησαν ἐν πονηρίᾳ, ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν. ⁹ ἔθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα
 10 αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διηλθεν ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁰ διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαὸς
 11 μου ἐνταῦθα, καὶ ἡμέραι πληρεῖς εὐρεθήσονται ἐν αὐτοῖς, ¹¹ καὶ εἶπαν ἰδὼς ἔργον
 12 ὁ θεός· καὶ εἰ ἔστι γνῶσις ἐν τῷ ὑψίστῳ· ¹² ἰδοὺ οὗτοι οἱ ἄμαρτωλοὶ καὶ εὐνη-
 13 νοῦντες εἰς τὸν αἰῶνα κατέσχον πλούτου. ¹³ καὶ εἶπα Ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα
 14 τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐνιψάμην ἐν ἀνώοις τὰς χεῖράς μου, ¹⁴ καὶ ἐγενόμην με-
 15 μαστιγώμενος ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὁ ἑλεγχὸς μου εἰς τὰς πρωίας· ¹⁵ εἰ ἔλεγον
 16 Διηγῆσμαι οὕτως, ἰδοὺ τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἡσυνέτεκα. ¹⁶ καὶ ὑπέλαβον
 17 τοῦ γνῶναι· τοῦτο κόπος ἐστὶν ἐναντίον μου, ¹⁷ ἔως εἰς ἔλθω εἰς τὸ ἁγιαστήριον
 18 τοῦ θεοῦ, συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα. ¹⁸ πλὴν διὰ τὰς δολιότητας ἔβου αὐτοῖς, κατέ-
 19 βάλες αὐτοὺς ἐν τῇ ἐπαρτήᾳ. ¹⁹ πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν; ἐξάπινα ἐξέλιπον,
 20 ἀπόλωτον διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν. ²⁰ ὡσεὶ ἐνύπνιον ἐξεγειρομένου, κύριε, ἐν τῇ
 21 πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουδενώσεις. ²¹ ὅτι ἠυφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ
 22 οἱ νεφροί μου ἡλοιοῦνθησαν. ²² καὶ γὰρ ἐξουδενωμένος καὶ οὐκ ἔγνων, κτηνώδης
 23 ἐγενόμην παρὰ σοί. ²³ καὶ γὰρ διὰ παντός μετὰ σοῦ· ἐκράτησας τῆς χειρὸς τῆς
 24 δεξιᾶς μου, ²⁴ ἐν τῇ βουλῇ σου ὠδήγησάς με, καὶ μετὰ δόξης προσελάβου με.
 25 ²⁵ τί γάρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ; καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς; ²⁶ ἐξ-
 ἔλιπεν ἡ καρδία μου καὶ ἡ σὰρξ μου· ὁ θεὸς τῆς καρδίας μου, καὶ ἡ μερίς μου
 27 ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁷ ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπολοῦν-
 28 ται· ἐξωλόδρευσας πάντα τὸν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ. ²⁸ ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλησάσαι

11. S βασιλεῖς τῆς γῆς 12. S* ex χειρος (² per incuriam etiam ex del.)
 δυναστ. 14. S το ον. αυτου ενωπ. αυτων 17. S² (c. ³) το ον. του κυριου pr. l. . .
 S² ευελογηθησονται 18. S ο θεος ισραηλ 19. S² ευλογημενον . . S* το ονομ.
 της δο. αυτ. εν παση τη γη (om εις τ. αιωνα usque τ. δοξ. αυτ.) . . S δαυειδ
 LXXII. 2. S* τη ισρ. ο θεος . . S τη καρδια 4. S* om εν ante τω 6. S² (contra ³)
 post υπερηφια. add εις τελος . . S* ασεβειαν και αδικιαν . . S² εαυτων 7. S*
 ωσει 10. S² (contra ³) και αι ημερ. 12. S om οι . . S* ευνηνουνται 15. S²
 (contra ³) ησυνετηκας 16. S* om εστιν . . S² ενωπιον εμου 17. S² εως ου
 . . S και συνω . . S² εσχατα αυτων 18. S² δολιοτ. αυτων . . S² (contra ³) εβου
 αυτ. κακα 19. S² εξαπινα eum εις ερη. conjg. 20. S* εικοναν 21. S² οτι
 εξεκαυθη 22. S και εγω . . S εγεννηθη 23. S και εγω 24. S² και εν τη 27. S
 εξωλεδρευσας

τῷ θεῷ ἀγαθὸν ἐστὶ, τίθεσθαι ἐν τῷ κυρίῳ τὴν ἐλπίδα μου, τοῦ ἐξαργεῖλαι πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών.

LXXIII. (LXXIV.)

Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

Ἰνα τί ἀπώσω, ὁ θεός, εἰς τέλος; ὠργίσθη ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου; ²μνησθήτι τῆς συναγωγῆς σου ἥς ἐκτίθη ἀπ' ἀρχῆς· ἐλυτρώσω 2 ῥάβδον κληρονομίας σου, ὅρος Σιών τοῦτο ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ. ³ἐπαρον 3 τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος, ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τοῖς ἁγίοις σου. ⁴καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ⁴ἐορτῆς σου· ἔθεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα, ⁵καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ὡς εἰς τὴν ⁵ἐξοδὸν ὑπεράνω· ὥς ἐν δρυμὶ ξύλων ἀξίνοις ἐξέκοψαν ⁶τὰς βύρας αὐτῆς ⁶ἐπὶ τὸ αὐτό, ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέρβραξαν αὐτήν· ⁷ἐνεπύρισαν ἐν ⁷πυρὶ τὸ ἁγιαστήριόν σου εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσαν τὸ σκῆνωμα τοῦ ὀνόματός σου. ⁸εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἡ συγγένεια αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό Δεῦτε κατα- 8 παύσωμεν τὰς ἐορτάς κυρίου ἀπὸ τῆς γῆς. ⁹τὰ σημεῖα ἡμῶν οὐκ εἶδομεν, ⁹οὐκ ἔστιν ἔτι προφήτης, καὶ ἡμᾶς οὐ γνώσεται ἔτι. ¹⁰ἕως πότε, ὁ θεός, ¹⁰ὀνειδιεὶ ὁ ἐχθρὸς; παροξυνεὶ ὁ ὑπεναντίος τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος; ¹¹Ἰνα τί ¹¹ἀποστρέφεις τὴν χεῖρά σου καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κόλπου σου εἰς τέλος; ¹²ὁ δὲ θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ ¹²τῆς γῆς. ¹³σὺ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν βάλανσσαν, σὺ συνέτριψας ¹³τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος. ¹⁴σὺ συνέτριψας τὰς κεφαλὰς ¹⁴τοῦ δράκοντος, ἔδωκας αὐτὸν βρῶμα λαοῖς τοῖς Αἰθίοψι. ¹⁵σὺ διέβροξας ¹⁵πηγὰς καὶ χειμᾶρρους, σὺ ἐξέηρνας ποταμούς· Ἡζάμ. ¹⁶σὴ ἐστὶν ἡ ἡμέρα, καὶ ¹⁶σὴ ἐστὶν ἡ νύξ· σὺ κατηρτίσω ἥλιον καὶ σελήνην. ¹⁷σὺ ἐποίησας πάντα τὰ ¹⁷ὅρια τῆς γῆς· θέρος καὶ ἔαρ σὺ ἐποίησας. ¹⁸μνησθήτι ταύτης τῆς κτίσεώς ¹⁸σου· ἐχθρὸς ὀνειδίσεν τὸν κύριον, καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνεν τὸ ὄνομά σου. ¹⁹μὴ παραδῷς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι, τῶν ψυχῶν τῶν πενή- ¹⁹των σου μὴ ἐπιλάβῃ εἰς τέλος. ²⁰ἐπιβλέψον εἰς τὴν διαθήκην σου, ὅτι ἐπλη- ²⁰ρώθησαν οἱ ἐσκοτωμένοι τῆς γῆς οἰκῶν ἀνομιῶν. ²¹μὴ ἀποστραφῇτω τετα- ²¹πεινωμένοι καὶ κατησχυμμένος· πτωχὸς καὶ πένης αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου. ²²ἀνάστα, ὁ θεός, δίκασον τὴν δίκην σου· μνησθήτι τῶν ὀνειδισμῶν σου τῶν ²²ὑπὸ ἄφρονος ὄλην τὴν ἡμέραν. ²³μὴ ἐπιλάβῃ τῆς φωνῆς τῶν ἱκετῶν σου, ²³ἡ ὑπερηφάνια τῶν μισοῦντων σε ἀναβαλεῖ διὰ παντός πρὸς σέ.

LXXIV. (LXXV.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφθείρης, ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Ἀσάφ.

²Ἐξομολογησόμεθα σοι, ὁ θεός, ἐξομολογησόμεθα καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ²ὄνομά σου· διηγῆσμαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. ³ὅταν λάβω καιρόν, ἐγὼ ³εὐθύτητας κρινῶ. ⁴ἐτάκη ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, ἐγὼ ἔσπε- ⁴ρέωσα τοὺς στύλους αὐτῆς. διάψαλμα. ⁵εἶπα τοῖς παρανομοῦσι μὴ παρανομεῖν, ⁵καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσι Μὴ ὑψοῦτε κέρας· ⁶μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν, ⁶μὴ λαλεῖτε κατὰ τὸ θεοῦ ἀδικίαν· ⁷ὅτι οὔτε ἀπὸ ἐξόδων οὔτε ἀπὸ δυσμῶν οὔτε ⁷ἀπὸ ἐρήμων ὀρέων. ⁸ὅτι ὁ θεὸς κριτὴς ἐστὶ· τοῦτον ταπεινοὶ καὶ τὸν οὐκ ὑψοῖ. ⁹ὅτι ⁹89 ποτὴρ ἐν χειρὶ κυρίου, οἴνου ἀκράτου πλήρης κεράσματός, καὶ ἔκκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο· πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκενώθη, πλόνται πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ

28. S² τ. εξαγγ. με LXXIII. 1. S² ο θεος απωσω 3. S* οσας .. S² εν τω αγιω σου 4. S* οργης προ εορτης 5. S* οδον, S² εξοδον .. S* διεκοψαν 8. S² αι συγγενιαι .. S² δευτε και .. S² πασας τας εορτας .. S εορτ. του θεου 10. S* om ο θεος (sed ipse * suppl.) 11. S* om και τ. δεξι. σου 13. S* δυναστεια 14. S συ συνεβλασας την κεφαλην 16. S² φανσιν και ηλιον (om και σελη.) 17. S² εαρ συ επλασας αυτα (αυτα ει*) 18. S om της κτισεως σου 19. S* om σου 20. S εσκοτισμενοι 24. S om και pr. 22. S² του ονειδισμού σ. του 23. S² ανεβη .. S² om προς σε LXXIV. 1. S τω ασφ ᾠδης 2. S εξομολ. σοι και .. S* ei³ om παντα 4. S κατοικ. εν αυτη 5. S² μη παρανομειται 6. S² (c.³) και μη λαλειτ. 7. S² εξ εξοδ. 9. S² πληρης, sed statim restituit πληρης

40 τῆς γῆς. ¹⁰ ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσμαι εἰς τὸν αἰῶνα, ψαλῶ τῷ θεῷ Ἰακώβ· καὶ πάντα τὰ κέρατα τῶν ἁμαρτωλῶν συγκλάσω, καὶ ὑψωθήσεται τὰ κέρατα τοῦ δικαίου.

LXXV. (LXXVI.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις, ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ, ψῆδὴ πρὸς τὸν Ἀσσύριον.

2 ² Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ θεός, ἐν τῷ Ἰσραὴλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
3 καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν Σιών·
4 ἐκεῖ συνέντριψε τὰ κράτη τῶν τόξων, ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον. διὰ-
5 ψαλμα. ⁶ φωτίζεις σὺ θάυμαστῶς ἀπὸ ὁρέων αἰωνίων. ⁷ ἐταράχθησαν πάντες οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ· ὕπνωσαν ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐκ εὗρον οὐδὲν πάντες
7 οἱ ἄνδρες τοῦ πλοῦτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν. ⁸ ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου, ὁ θεός
8 Ἰακώβ, ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες τοὺς ἵππους. ⁹ σὺ φοβερός εἶ, καὶ τίς ἀν-
9 πιστήσεται σοι ἀπὸ τῆς ὀργῆς σου; ¹⁰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούτισας κρίσιν, γῇ
10 ἐφοβήθη καὶ ἠσύχασεν, ¹¹ ἐν τῷ ἀναστῆναι εἰς κρίσιν τὸν θεὸν τοῦ σῶσαι
11 πάντας τοὺς πρᾶξεις τῇ καρδίᾳ. διὰ ψαλμα. ¹² ὅτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου ἐξομολο-
12 γήσεται σοι, καὶ ἐγκατάλειμμα ἐν θυμῷ σου ἔορτάσει σοι. ¹³ εὐχάσῃ καὶ ἀπόδοτε
13 κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, πάντες οἱ κύκλῳ αὐτοῦ ὁῖσιν δῶρα. ¹⁴ τῷ φοβερῷ
καὶ ἀφαιρουμένῳ πνεύματα ἀρχόντων, φοβερῷ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

LXXVI. (LXXVII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Ἰδιδιούν ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 ² Φωνὴ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἡ φωνή μου πρὸς τὸν θεόν, καὶ
3 προσέσχε μοι. ⁴ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν θεὸν ἐξεζήτησα, ταῖς χερσὶ μου
4 νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠπατήθην· ἀπηνέγκατο παρακληθῆναι ἡ ψυχὴ
5 μου. ⁶ ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ καὶ εὐφράνθην· ἡ δολέσχησα καὶ ὠλοφύγησε τὸ
6 πνεῦμά μου. διὰ ψαλμα. ⁷ προκατελάβοντο φυλακὰς πάντες οἱ ἐχθροί μου,
7 ἐταράχθην καὶ οὐκ ἐλάλησα. ⁸ διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας, καὶ ἔτη αἰώνια
8 ἐμνήσθην, καὶ ἐμελέτησα, νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἡ δολέσχουν, καὶ οὐ
9 προσήτησε τοῦ εὐδοκῆσαι ἔτι; ¹⁰ ἢ εἰς τέλος ἀποκόψει τὸ ἔλεος ἀπὸ γενεᾶς
10 καὶ γενεᾶς; ¹¹ ἢ ἐπιλήσεται τοῦ οἰκτερῆσαι ὁ θεός, ἢ συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ
11 αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρομένους αὐτοῦ; διὰ ψαλμα. ¹² καὶ εἶπα Νῦν ἠρξάμην, αὕτη ἡ
12 ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου. ¹³ ἐμνήσθην τῶν ἔργων κυρίου, ὅτι μνησθή-
13 σομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου, ¹⁴ καὶ μελετήσω ἐν πᾶσι τοῖς
14 ἔργοις σου, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασί σου ἡ δολέσχησάω. ¹⁵ ὁ θεός, ἐν τῷ ἁγίῳ
15 ἡ ὁδός σου· τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν; ¹⁶ σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ ποιῶν θαυμά-
16 σια, ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου· ¹⁷ ἐλυτρώσω ἐν τῷ βραχίονί
17 σου τὸν λαόν σου, τοὺς υἱοὺς Ἰακώβ καὶ Ἰωσήφ. διὰ ψαλμα. ¹⁸ εἰδοσάν σε
18 ὕδατα, ὁ θεός, εἰδοσάν σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν, καὶ ἐταράχθησαν ἄβυσ-
18 σοι· ¹⁹ πληθὺς ἤχους ὑδάτων, φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι, καὶ γὰρ τὰ βέλη
19 σου διαπορεύονται· ²⁰ φωνὴ τῆς βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ, ἔφθαναν αἱ ἀστρα-
20 παὶ σου τῇ οἰκουμένῃ, ἐσάλειψαν καὶ ἐντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ. ²¹ ἐν τῇ θαλάσῃ
ἡ ὁδός σου, καὶ αἱ τρίβοι σου ἐν ὕδασι πολλοῖς, καὶ τὰ ἔχνη σου οὐ γνω-
21 στήσονται. ²² ὠδήγησας ὡς πρόβατα τὸν λαόν σου ἐν χειρὶ Μωυσῆ καὶ
Ἀαρών.

40. S* αγαλλ. κυριῳ .. S συνκλασσω .. S² τὸ κέρας τοῦ LXXV. 1. S om
ωδὴ πρ. τ. ασσυριον 7. S² τοις ιπποις 8. S σοι αὐτο τοτε η οργη σου 10. S²
της γης pro τη καρδια 11. S εγκαταλιμμα 12. S* τω κυριω θεω LXXVI. 1. S
τω ασαφ ψαλμ. 2. S om και η 5. S² οι οφθαλμοι μου pro παντ. οι εχθρ. μου
7. S² εσκαλλεν 9. S* om αποκοφει, S² post ελεος αυτου (sic ei³) suppl. απο-
κοφει συνετελεσεν ρημα .. S απο γεν. εις γενεαν 10. S² μη επιλη. .. S* τους
οικτεριμ. αυτ. εν τ. οργ. αυτ. 14. S* τις μεγας (om θεος) 15. S² (contra S¹) post
θαυμασια add μονος 16. S om σου prius 17. S² αι αβυσσοι 18. S* υδατος
20. S γνωσθησεται

LXXVII. (LXXVIII.)

Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

Προσέχετε λαός μου τὸν νόμον μου, κλίνετε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα
 Mi.13.35. τοῦ στόματός μου. ² ἀνοιξέτω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγγεσθαι προ-2
 βλήματα ἀπ' ἀρχῆς, ³ ὅσα ἠκούσαμεν καὶ ἔγνωμεν αὐτά, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ³
 διηγήσαντο ἡμῖν. ⁴ οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεάν ἑτέραν, ἀπαγ-4
 γέλλοντες τὰς αἰνέσεις κυρίου καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμασία αὐ-
 τοῦ ᾧ ἐποίησε. ⁵ καὶ ἀνέστησε μαρτύριον ἐν Ἰακώβ, καὶ νόμον ἔθετο ἐν Ἰσραὴλ, ⁵
 ὃν ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν γνωρίσαι αὐτὸν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, ⁶ ὅπως ἂν ⁶
 γνῶ γενεὰ ἑτέρα, υἱοὶ οἱ τεχνησόμενοι, καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν
 αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν. ⁷ ἵνα θῶνται ἐπὶ τὸν θῆλον τὴν ἐλπίδα αὐτῶν, καὶ μὴ ⁷
 ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ, καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν. ⁸ ἵνα ⁸
 μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα, γε-
 νεὰ ἥτις οὐ κατεύθυνεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπιστάθην μετὰ τοῦ
 θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς. ⁹ υἱοὶ Ἐφραὶμ ἐντεινόντες καὶ βάλλοντες τόξον ἐστρά-9
 φησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου. ¹⁰ οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ θεοῦ, καὶ ἐν ¹⁰
 τῷ νόμῳ αὐτοῦ οὐκ ἤθελον πορεύεσθαι. ¹¹ καὶ ἐπεισάγοντο τὸν εὐεργεσιῶν ¹¹
 αὐτοῦ καὶ τῶν θαυμασιῶν αὐτοῦ ὧν ἔδειξεν αὐτοῖς, ¹² ἐναντίον τῶν πατέρων ¹²
 αὐτῶν ᾧ ἐποίησε θαυμασία, ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν πεδίῳ Τάνεως. ¹³ διέδρῳξε ¹³
 θάλασσαν καὶ διτήγαγεν αὐτοὺς, ἔστησεν ὕδατα ὥς ἐν ἄσκῳ. ¹⁴ καὶ ὠδήγησεν ¹⁴
 αὐτοὺς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρὸς. ¹⁵ διέδρῳξε ¹⁵
 πέτραν ἐν ἐρήμῳ, καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ. ¹⁶ καὶ ἐξήγαγεν ¹⁶
 ὕδωρ ἐκ πέτρας, καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμούς ὕδατα. ¹⁷ καὶ προσέθεντο ἔτι ¹⁷
 τοῦ ἁμαρτάνειν αὐτῶν· παρεπύκρναν τὸν ὕψιστον ἐν ἀνύδρῳ, ¹⁸ καὶ ἐξεπέ- ¹⁸
 ρασαν τὸν θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς
 αὐτῶν. ¹⁹ καὶ κατεκάλυψαν τοῦ θεοῦ καὶ εἶπαν Μὴ δυνήσεται ὁ θεὸς ἐτοι- ¹⁹
 μάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ; ²⁰ ἐπεὶ ἐπάταξε πέτραν, καὶ ἐρρύθησαν ὕδατα, καὶ ²⁰
 χεῖμαρροι κατεκλύσθησαν· μὴ καὶ ἄρτον δυνήσεται δοῦναι; ἡ ἐτοιμάσαι τρά-
 πέζαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; ²¹ διὰ τοῦτο ἤκουσε κύριος καὶ ἀνεβάλετο, καὶ πῦρ ²¹
 ἀνήψθη ἐν Ἰακώβ, καὶ ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ. ²² ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν ²²
 ἐν τῷ θεῷ, οὐδὲ ἠλπίσαν ἐπὶ τὸ σωτήριον αὐτοῦ. ²³ καὶ ἐνετείλατο νεφέλαις ²³
 ἵνα ὑπεράνωσιν, καὶ θύρας οὐρανοῦ ἀνεῳξῇ. ²⁴ καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μάννα φαγεῖν, ²⁴
 31. καὶ ἄρτον οὐρανὸν ἔδωκεν αὐτοῖς. ²⁵ ἄρτον ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος, ἐπει- ²⁵
 σιτισμὸν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πλησμονήν. ²⁶ ἀπῆρε νότον ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ²⁶
 ἐπήγαγεν ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ λίβρα, ²⁷ καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτοὺς ὥς ἐν ²⁷
 ἄρκασι, καὶ ὡς ἐν ἄμμον θαλασσῶν πετεινὰ πτερωτά. ²⁸ καὶ ἐπέπεσον εἰς μέσον ²⁸
 τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν, κύκλω τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν. ²⁹ καὶ ἐφάγοντες καὶ ²⁹
 ἐνεπλήσθησαν σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἠνεγκεν αὐτοῖς. ³⁰ οὐκ ἔσπε- ³⁰
 ρήθησαν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν· ἔτι τῆς βρώσεως αὐτῶν οὕσης ἐν τῷ
 στόματι αὐτῶν, ³¹ καὶ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς ³¹
 ἡμέραις αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰσραὴλ συνεπόδισεν. ³² ἐν πᾶσι τοῖς ³²
 ἡμέραις αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ. ³³ καὶ ἐξέλιπον ἐν ³³
 ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς. ³⁴ ὅταν ἀπέ- ³⁴
 κτεινεν αὐτοὺς ἐξήτουν αὐτόν, καὶ ἐπέστρεφον καὶ ὠρρίζον πρὸς τὸν θεόν.
³⁵ καὶ ἐμνήσθησαν ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς αὐτῶν ἐστὶ, καὶ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος ³⁵
 τρωτῆς αὐτῶν ἐστὶ. ³⁶ καὶ ἠγάπησαν αὐτὸν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τῇ ³⁶
 γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο αὐτῶν. ³⁷ ἡ δὲ καρδία αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα μετ' αὐ- ³⁷

LXXVII. 2. S* εν παραβολη 4.S του κυριου 5. S* ον εθετο τοις, S² οσα
 ενετειλατο τοις. . S του γνωρ. . S² αυτα 6. S αναγγελουσιν. . S* om αυτα 7. S
 εκζητηθησουσιν 8. S² την καρδιαν εαυτης 9. S εφραϊμ. . Στοξεις 10. S² ουκ ηβουλη-
 τησαν 13. S² πορευτησεν. . S ωσεισ ασκ 14. S* φ. φωτος 15. S εν τη ερημω 16. S*
 ωσει 20. S δυναται 27. S χνου 28. S* επεσον 29. S εφαγον. . S* εδωκεν
 προ ηνεγκεν 30. S² om αυτων post βρωσεως 31. S πλειοσιν προ πιοσιν 32. S
 εν τοις θαυμ. 34. S απεκτεινεν. . S τοτε εξεζητουν 35. S* om ο θεος ante ο υψ.

38 τοῦ, οὐδὲ ἐπιστάωσαν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ. ³⁸ αὐτὸς δέ ἐστιν οἰκτίρων
καὶ ἰλάσεται ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν, καὶ οὐ διαφθερεῖ· καὶ πληρυνεῖ τοῦ ἀπο-
39 στρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ἐκκαύσει πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ. ³⁹ καὶ
40 ἐμνήσθη ὅτι σάρξ ἐσίν, πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφον. ⁴⁰ ποσάκις
41 παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, παρώρρισαν αὐτὸν ἐν γῇ ἀνδρῶν; ⁴¹ καὶ
ἐπέστρεψαν καὶ ἐπείρασαν τὸν θεόν, καὶ τὸν ἄγιον τοῦ Ἰσραὴλ παραέξυναν.
42 ⁴² οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἡμέρας ἧς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς
43 ὀλιβόντος. ⁴³ ὡς ἔβητο ἐν Αἰγύπτῳ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ
44 ἐν πεδίῳ Τάνεως. ⁴⁴ καὶ μετέστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμούς αὐτῶν, καὶ τὰ
45 ὄμβροτά αὐτῶν ὅπως μὴ πλώσιν. ⁴⁵ ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς κυνόμεναν καὶ
46 κατέφαγεν αὐτούς, καὶ βάτραχον καὶ διέφθειρεν αὐτούς. ⁴⁶ καὶ ἔδωκε τῇ
47 ἐρυσίβῃ τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ τοὺς πόρους αὐτῶν τῇ ἀκρίδι. ⁴⁷ ἀπέκτεινεν
ἐν χαλᾷ τὴν ἄμπελον αὐτῶν, καὶ τὰς συκαμίνους αὐτῶν ἐν τῇ πάχυνι.
48 ⁴⁸ καὶ παρέδωκεν ἐν χαλᾷ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν τῷ
49 πυρί. ⁴⁹ ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ
50 ὀλίβιν ἀποστόλην δι' ἀγγέλων πονηρῶν. ⁵⁰ ὠδοποίησε τρίβον τῇ ὀργῇ αὐτοῦ,
οὐκ ἐφείσατο ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν εἰς θά-
51 νάτων συνέκλεισεν. ⁵¹ καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπαρχὴν
52 πόρων αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμασι Χάμ. ⁵² καὶ ἀπῆρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν
53 αὐτοῦ, ἤγαγεν αὐτοὺς ὥς ἐλπίδιον ἐν ἐρήμῳ. ⁵³ καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν
54 ἐλπίδι καὶ οὐκ ἐδείλυσαν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐκάλυψε θάλασσα. ⁵⁴ καὶ
εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς ὄρος ἁγιάσματος αὐτοῦ, ὄρος τοῦτο δ' ἐκτίσαστο ἡ δεξιὰ
55 αὐτοῦ. ⁵⁵ καὶ ἐξέβαλεν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ἔθνη, καὶ ἐκληροδότησεν αὐτοὺς
ἐν σχοινίῳ κληροδοσίας, καὶ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς
56 φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵⁶ καὶ ἐπείρασαν καὶ παρεπίκραναν τὸν θεὸν τὸν ὑψίστον,
57 καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο. ⁵⁷ καὶ ἀπέστρεψαν καὶ ἠσυνέστησαν
58 καλῶς καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλόν. ⁵⁸ καὶ παρώρ-
ρισαν αὐτὸν ἐπὶ τοῖς βουνοῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν παρεξήλω-
59 σαν αὐτόν. ⁵⁹ ἤκουσεν ὁ θεὸς καὶ ὑπερείδε, καὶ ἐξουδένωσε φρόδρα τὸν Ἰσραὴλ.
60 ⁶⁰ καὶ ἀπώσατο τὴν σκηνὴν Σηλώμ, σκηνώμα αὐτοῦ οὐ κατεσκήνωσεν ἐν
61 ἀνθρώποις. ⁶¹ καὶ παρέδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, καὶ τὴν καλ-
62 λονὴν αὐτῶν εἰς χεῖρα ἐχθροῦ. ⁶² καὶ συνέκλεισεν εἰς ῥομφαίαν τὸν λαὸν αὐ-
63 τοῦ, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερείδε. ⁶³ τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγε
64 πῦρ, καὶ αἱ παρθένοι αὐτῶν οὐκ ἐπένθησαν. ⁶⁴ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ
65 ἐπέσπον, καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν οὐ κλαυσθήσονται. ⁶⁵ καὶ ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν
66 κύριος, ὡς δυνατὸς κεκραιπαληκῶς ἐξ οἴνου. ⁶⁶ καὶ ἐπάταξε τοὺς ἐχθροὺς
67 αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, ὅνειδος αἰώνιον ἔδωκεν αὐτοῖς. ⁶⁷ καὶ ἀπώσατο τὸ σκή-
68 νωμα Ἰωσήφ, καὶ τὴν φυλὴν Ἐφραΐμ οὐκ ἐξελέξατο. ⁶⁸ καὶ ἐξελέξατο τὴν
69 φυλὴν Ἰούδα, τὸ ἔρος τοῦ Σιών ὃ ἡγάπησε. ⁶⁹ καὶ ὠκοδόμησεν ὡς μονοκε-
70 ρῶτον τὸ ἅγιον αὐτοῦ, ἐν τῇ γῇ ἐβεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. ⁷⁰ καὶ
ἐξελέξατο Δαυὶδ τὸν δούλον αὐτοῦ, καὶ ἀνέλαβεν αὐτόν ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν
71 προβάτων. ⁷¹ ἐξόπισθεν τῶν λοχουμένων ἔλαβεν αὐτόν, ποιμαίνειν Ἰακώβ τὸν
72 δούλον αὐτοῦ καὶ Ἰσραὴλ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. ⁷² καὶ ἐποίησαν αὐτοὺς
ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ συνέσει τῶν χειρῶν αὐτοῦ
ὠδήγησεν αὐτούς.

40. S* ἐν τῇ ἐρήμῳ pro ε. γῇ ανυδρ. 42. S* ὀλιβόντων 48. S* παρ-
εδωκ. εἰς αἰχμαλωσίαν τα, S² παρεδ. εἰς χαλᾶσαν τα 50. S οδοποίησεν 51. S*
απαρχ. των πρωτοτοκων αυτων, S² απαρχ. παντος πονου αυτων 52. S και ανη-
γαγεν αυτους ως (2 ωσει) 53. S² επ ελπιδι. . S² η θάλασσα 57. S επεστρεψαν
. . S² ηθετησαν. . S* και μετεστραφησαν 59. S* και ηκουσεν κυριος και 60.
S* σηλω. . S² σκηνωμα ο κατ. 61. S χειρας 62. S υπεριδεν 63. S² επενθη-
τησαν 64. S επεσαν 66. S² εχθρ. αυτων 67. S εφραιμ 68. S* το ορος σιων
69. S² μονοκερωτος. . S* εβεμελ. αυτο 70. S δαυειδ 72. S εποιμανεν. .
S² ἐν ταῖς συνεσεσι

LXXVIII. (LXXIX.)

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

Ὁ Θεός, ἤλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου, ἔθεντο Ἱερουσαλήμ εἰς ὀπωροφυλάκιον. ² ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων 2 σου βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, τὰς σάρκας τῶν δσίων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. ³ ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς ὕδωρ κύκλῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ³ σάπτων. ⁴ ἐγενήθημεν εἰς θνητοὺς τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸς καὶ χλευα- ⁴ σμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. ⁵ ἕως πότε κύριε ὀργισθήσῃ εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται ὡς πυρὸς ὁ ζήλός σου; ⁶ ἔκχεον τὴν ὀργὴν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ ἐπεγνωκότα σε, καὶ ⁶ ἐπὶ βασιλείας αἱ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο. ⁷ ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακώβ, ⁷ καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἡρῆμασαν. ⁸ μὴ μνηστῆς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων· ταχὺ προ- ⁸ καταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοὶ σου, ὅτι ἐπαυένυσμαι σφόδρα. ⁹ βοήθησον ⁹ ἡμῖν, ὁ Θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἕνεκα τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου· κύριε, ῥύσαι ἡμᾶς καὶ ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου. ¹⁰ μὴ ποτε εἴπωσιν ¹⁰ ἐν τοῖς ἔθνεσι Πού ἔστιν ὁ Θεὸς αὐτῶν; καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον τῶν σφραλισμῶν ἡμῶν ἡ ἐκδικήσις τοῦ αἵματος τῶν δούλων σου τοῦ ἐκκεχυμένου. ¹¹ εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ὁ στεναγμὸς τῶν πεπεδημένων, κατὰ τὴν μεγαλοσύνην ¹¹ τοῦ βραχίονός σου περιποίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθνατωμένων. ¹² ἀπόδος τοῖς ¹² γείτοσιν ἡμῶν ἐπαπλάσια εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν ὃν ὤνειδισάν σε, κύριε. ¹³ ἡμεῖς γὰρ λαός σου καὶ πρόβατα νομῆς σου, ἀνθροπολογησ- ¹³ μεῖς αὖ εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελούμενη τὴν αἰνέσιν σου.

LXXIX. (LXXX.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωτησόμενων, μαρτύριον τῷ Ἀσάφ, ψαλμὸς ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου.

² Ὁ ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ πρόσχες, ὁ ὀδηγῶν ὡσεὶ πρόβατα τὸν Ἰωσήφ· ² ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ ἐμφάνητι, ³ ἐναντίον Ἐφραὶμ καὶ Βενιαμὶν καὶ ³ Μανασσῆ, ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἔλθῃ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς. ⁴ ὁ Θεός, ⁴ ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωτήσόμεθα. ⁵ κύριε ὁ Θεός ⁵ τῶν δυνάμεων, ἕως πότε ὀργίξῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου; ⁶ ψωμίεις ⁶ ἡμᾶς ἄρτον δακρύων, καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ· ⁷ ἔθου ἡμᾶς ⁷ εἰς τὴν ἀντιλογίαν τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτηρίζον ἡμᾶς. ⁸ κύριε ὁ ⁸ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωτή- ⁹ σόμεθα. ¹⁰ διάψαλμα. ⁹ ἄμπελον ἐξ Αἰγύπτου μετήρας, ἐξέβαλες ἔθνη καὶ κατεφύ- ⁹ τευσας αὐτήν. ¹⁰ ὠδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ κατεφύτευσας τὰς ῥίζας αὐ- ¹⁰ τῆς, καὶ ἐπλήρωσεν ἡ γῆ. ¹¹ ἐκάλυψεν ὄρη ἡ σικιὰ αὐτῆς, καὶ αἱ ἀναδενδράδες ¹¹ αὐτῆς τὰς κέδρους τοῦ θεοῦ. ¹² ἐξέτεινε τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως Βαλάσσης, καὶ ¹² ἕως ποταμοῦ τὰς παραφυάδας αὐτῆς. ¹³ ὅσα τέ καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς, καὶ ¹³ τρυγῶσιν αὐτὴν πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν; ¹⁴ ἐλυμήνατο αὐτὴν σὺς ¹⁴ ἐκ δρυμοῦ, καὶ μονιὸς ἄγριος κατενεμήσατο αὐτήν. ¹⁵ ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπί- ¹⁵ στρεψον δὴ, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἕδε, καὶ ἐπίσχεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην· ¹⁶ καὶ κατάρτισαι αὐτὴν ἢ ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ σου, καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου ὃν ¹⁶ ἐκραταίωσας σεαυτῷ. ¹⁷ ἐμπετυρισμένη πυρὶ καὶ ἀνεσκαμμένη· ἀπὸ ἐπιτιμήσεως ¹⁷ τοῦ προσώπου σου ἀπολοῦνται· ¹⁸ γεννηθήτω ἡ χεὶρ σου ἐπ' ἄνδρα δεξιᾶς σου, καὶ ¹⁸ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ, ¹⁹ καὶ οὐ μὴ ἀποστῶμεν ἀπὸ σου· ¹⁹

LXXVIII. 1. S ψαλμ. τω δαυειδ 3. S² ὡσεὶ υδ. 4. S om εις 6. stichum pr. ab initio omisum ipse * vel primus corrector supplavit . . S² επι τα εθνη . . S* τα μη ειδοτα σε, S² τ. μ. γινωσκοντα σε 8. S post σου add κυριε 9. S² ενεκεν . . S του ονοματος κυριε ρυσαι ημας (haec a seqq. separat) . . S* αυτου pro σου (sed ipse * se correxuit) 10. S² ειπωσιν τα εθνη 11. S εισελθτω 12. S επταπλασιασιν 13. S ημεις δε . . S* της νομης . . S² (contra ³) post σοι add ο θεος LXXIX. 1. S εις μαρτυριον . . S om υπερ τ. ασσυριου 2. S² προβατον . . S χερουβειμ . . S εμφανητι 3. S εφραιμ κ. βενιαμειν 5. S² των δουλων σου 7. S² εμυκτηριζον 8. S om διαψαλμα 10. S² και επληρωσεν την γην 11. a verbis τας κεδρους του θεου rursus incipit Alex. 12. ποταμων 13. *om αυτην 14. υς pro συς 15. και επιβλεψον 18. δεξιαν σου

20 ζῶσσεις ἡμᾶς, καὶ τὸ ὄνομα σου ἐπικαλεσόμεθα. ²⁰ κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπιδράνον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθήσόμεθα.

LXXX. (LXXXI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

23 ² Ἀγαλλιάσθε τῷ θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν, ἀλαλάξατε τῷ θεῷ Ἰακώβ. ³ λαβετε
4 ψαλμὸν καὶ ὁδετε τύμπανον, ψαλτήριον τερπνὸν μετὰ κιθάρας. ⁴ σαλπείσατε ἐν
5 νεομηνία σάλπιγγι, ἐν εὐσήμεν ἡμέρα ἑορτῆς ὑμῶν, ⁵ ὅτι πρόσταγμα τῷ Ἰσραὴλ
6 ἐστὶ, καὶ κρίμα τῷ θεῷ Ἰακώβ. ⁶ μαρτύριον ἐν τῷ Ἰωσήφ ἔθετο αὐτόν, ἐν τῷ
7 ἐξελεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου· γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω ἤκουσεν, ⁷ ἀπέστησεν
8 ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον αὐτοῦ, αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδούλευσαν. ⁸ ἐν
9 ἡλίπαι ἐπεκαλέσω με καὶ ἐβρύσάμην σε· ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος,
10 ἔδοκίμασά σε ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας. ⁹ διάψαλμα. ⁹ ἄκουσον, λαὸς μου, καὶ λα-
11 λήσω σοι· Ἰσραὴλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι. ἐὰν ἀκούσης μου, ¹⁰ οὐκ ἔσται ἐν σοὶ
12 θεὸς πρόσφατος, οὐδὲ προσκυνήσεις θεῷ ἄλλοτρίῳ. ¹¹ ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός
13 σου, ὁ ἀναγαγὼν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου· πλάτυνον τὸ στόμα σου καὶ πληρώσω αὐτό.
14 καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαός μου τῆς φωνῆς μου, καὶ Ἰσραὴλ οὐ προσέσχε μοι.
15 καὶ ἐξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν, πορεύσονται
16 ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν. ¹⁴ εἰ ὁ λαός μου ἤκουσέ μου, Ἰσραὴλ ταῖς ὁδοῖς
17 μου εἰ ἐπορεύθη, ¹⁵ ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπεινώσας, καὶ ἐπὶ
18 τοὺς ἡλθόντας αὐτοὺς ἐπέβαλον ἂν τὴν χεῖρά μου· ¹⁶ οἱ ἐχθροὶ κυρίου ἐψεύσαντο
19 αὐτῷ, καὶ ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁷ καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ
στεάτος πυροῦ, καὶ ἐκ πέτρας μέλι ἐχόρτασεν αὐτούς.

LXXXI. (LXXXII.)

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 ¹ Ὁ θεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ θεῶν, ἐν μέσῳ δὲ θεοὺς διακρινεῖ. ² ἕως πότε
3 κρίνετε ἀδικίαν, καὶ πρόσφατα ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε; ³ διάψαλμα. ³ κρίνατε ὀρφα-
4 νὸν καὶ πτωχόν, ταπεινὸν καὶ πένητα δικαιοῦσατε· ⁴ ἐξέλεσθε πένητα, καὶ πτωχόν
5 ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ῥύσασθε. ⁵ οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ συνήκαν, ἐν σκότει διαπορεύον-
6 ται· σκαλενύθονται πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς. ⁶ ἐγὼ εἶπα Θεοὶ ἔστε καὶ υἱοὶ Jo. 10,
7 ὑψίστου πάντες. ⁷ ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποσπῆκατε, καὶ ὡς εἰς τῶν ἀρ- 34.
8 χόντων πίπτετε. ⁸ ἀνάστα ὁ θεός, κρίνον τὴν γῆν, ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις
ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν.

LXXXII. (LXXXIII.)

ᾠδὴ ψαλμοῦ τῷ Ἀσάφ.

2 ² Ὁ θεός, τίς ὁμοιωθήσεται σοι; μὴ σιγῆσης μηδὲ καταπραΰνης, ὁ θεός,
34 ³ ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροὶ σου ἤχησαν, καὶ οἱ μισοῦντές σε ἦσαν κεφαλὴν· ⁴ ἐπὶ τὸν
λαόν σου κατεπανουργεῦσαντο γνώμην, καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ τῶν ἁγίων σου·
5 ⁵ εἶπαν Δεῦτε καὶ ἐξολοθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους, καὶ οὐ μὴ μνηστῆ τὸ ὄνομα
6 Ἰσραὴλ ἔτι· ⁶ ὅτι ἐβουλεύσαντο ἐν ὁμονοίᾳ ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ σοῦ διαθήκην διέ-
7 ζεντο, ⁷ τὰ σκηνώματα τῶν Ἰδουμαίων καὶ οἱ Ἰσραηλῖται, Μωάβ καὶ οἱ Ἀγα-
8 ρηνοί, ⁸ Γεβὰλ καὶ Ἀμμὼν καὶ Ἀμαλῆκ, καὶ ἀλλόφυλοι μετὰ τῶν κατοικούντων
9 Τύρον· ⁹ καὶ γὰρ καὶ Ἀσσοὺρ συμπαρεγένετο μετ' αὐτῶν, ἐγενήθησαν εἰς ἀντί-
10 ληψιν τοῖς υἱοῖς Δαύτ. ¹⁰ διάψαλμα. ¹⁰ ποίησον αὐτοῖς ὡς τῇ Μαδιάμ καὶ τῷ Σει-
11 ἰάρᾳ, ὡς τῷ Ἰαβὲν ἐν τῷ χεμαῤῥῳ Κεισῶν· ¹¹ ἐξώλοθρεύθησαν ἐν Ἀενδῶρ,
12 ἐγενήθησαν ὡσεὶ κόπρος τῇ γῇ. ¹² τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ὡς τὸν Ὠρῆθ καὶ
13 Ζήθ καὶ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανά, πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, ¹³ οἵτινες εἶπαν
14 Κληρονομήσωμεν ἑαυτοὺς τὸ βυσιαστήριον τοῦ θεοῦ. ¹⁴ ὁ θεός μου, τοῦ αὐτοῦ
15 ὡς τροχόν, ὡς καλᾶμην κατὰ πρόσωπον ἀνέμου. ¹⁵ ὡσεὶ πῦρ ὁ διαφλέξει δρυμόν,
16 ὡσεὶ φλόξ κατακαύσει ὄρη, ¹⁶ οὕτως καταδιώξει αὐτοὺς ἐν τῇ καταιγίδι σου,

19. ἐπικαλεσόμεθα LXXX. 4. ὑπερ τ. αλλοιωθησομενων ψ. τω δαυιδ
4. ἡμερας ε. ἡμῶν 7. νατ. αυτων 8. om διαψαλμα 9. om και λαλησω σοι ...
ισραηλ pon. ante ean LXXXI. 3. κρινετε ορφανω και πτωχω 4. in f. add αυτους
8. κληρονομ. αυτους εν LXXXII. 2. μη σιγησεις 4. λα. σου κυριε 5. εξωλεθρευ-
σωμεν 7. αγγαρηνοι 9. συνπαρεγενετο ... αντιληψιν ... om διαψαλμα 10. σι-
σαρα, ως ο ιαβειν ... κισων 11. εξωλεθρ. 13. το αγιαστηριον 14. ed. rom. ανεμου,

8 μου. ⁸οὐκ ἔστιν ὁμοίός σοι ἐν θεοῖς, κύριε, καὶ οὐκ ἔστι κατὰ τὰ ἔργα σου.
 9 ⁹πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐποίησας ἤξευσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, κύριε,
 10 καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου. ¹⁰ὅτι μέγας εἶ σὺ καὶ ποιῶν θαυμάσια, σὺ εἶ
 11 ὁ θεὸς μόνος ὁ μέγας. ¹¹ὁδήγησόν με κύριε ἐν τῇ ἐδῷ σου, καὶ πορεύσομαι
 ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· εὐφρανθήτω ἡ καρδία μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.
 12 ¹²ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε ὁ θεός μου, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ δοξάσω
 13 τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα. ¹³ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐβρύσω
 14 τὴν ψυχὴν μου ἐξ ἄδου κατωτάτου. ¹⁴ὁ θεός, παράνομοι ἐπανάστησαν ἐπ'
 ἐμέ, καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου, καὶ οὐ προσέθεντό σε
 15 ἐνώπιον αὐτῶν. ¹⁵καὶ σύ, κύριε ὁ θεός, οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος
 16 καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός. ¹⁶ἐπὶβλεψόν ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με, δὸς τὸ
 17 κράτος σου τῷ παιδί σου, καὶ σῶσον τὸν υἱὸν τῆς παιδείας σου. ¹⁷ποιήσον
 μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν, καὶ ἰδέτωσαν οἱ μισοῦντές με καὶ αἰσχυρῶν-
 τωσαν, ὅτι σύ, κύριε, ἐβοήθησάς μοι καὶ παρεκάλεσάς με.

LXXXVI. (LXXXVII.)

Τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμὸς ᾠδῆς.

2 Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγίοις. ²ἀγαπᾷ κύριος τὰς πύλας
 3 Σιών ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ἰακώβ. ³δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ,
 4 ἡ πόλις τοῦ θεοῦ. διάψαλμα. ⁴μνηστῆσομαι Ῥαββὶ καὶ Βαβυλῶνος τοῖς γινώ-
 σκουσί με· καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι καὶ Τύρος καὶ λαὸς Αἰθιοπίων, οὗτοι ἐγενή-
 5 θησαν ἐκεῖ. ⁵μήτηρ Σιών ἐρεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος ἐγενήθη ἐν αὐτῇ,
 6 καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ ὑψιστος. ⁶κύριος διηγήσεται ἐν γραφῇ λαῶν
 7 καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγεννημένων ἐν αὐτῇ. διάψαλμα. ⁷ὡς εὐφραναι-
 μένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί.

LXXXVII. (LXXXVIII.)

ᾠδὴ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς Κορὲ, εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαελεθ τοῦ ἀποκριθῆναι,
 συνέσεως Αἰμάν τῷ Ἰσραηλῇτῃ.

2 Κύριε ὁ θεός τῆς σωτηρίας μου, ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναν-
 3 τλον σου. ³εἰσελθὲτὼ ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου, κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν
 4 δέησίν μου, κύριε. ⁴ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ
 5 ἄδῃ ἤγγισε. ⁵προσελογίσθην μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, ἐγενήθην
 6 ὡς ἄνθρωπος ἀβοήθητος, ⁶ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος· ὡσεὶ τραυματῆαι ἐβριμμένοι
 καθεύδοντες ἐν τάφῳ ὧν οὐκ ἐμνήσθης ἔτι, καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρὸς σου
 7 ἀπώσθησαν. ⁷ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ, ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θά-
 8 νάτου. ⁸ἐπ' ἐμέ ἐπεστηρίχθη ὁ θυμός σου, καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμούς
 9 σου ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ. διάψαλμα. ⁹ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ,
 10 ἔθεντό με βδέλυγμα ἐαυτοῖς· παρεδόθην καὶ οὐκ ἐξεπορευόμην. ¹⁰οἱ ὀφθαλ-
 11 μοί μου ἠσθένησαν ἀπὸ πτωχείας· καὶ ἐκέκραξα πρὸς σέ κύριε ὅλην τὴν ἡμέ-
 12 ραν, διεπέτασα πρὸς σέ τὰς χεῖράς μου. ¹¹μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμά-
 13 σια; ἢ ἱατροὶ ἀναστήσουσι καὶ ἐξομολογήσονται σοι; ¹²μὴ διηγῆσεται τις ἐν
 13 τάφῳ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀληθείάν σου ἐν τῇ ἀπωλείᾳ; ¹³μὴ γνωστῇσεται ἐν
 14 τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου, καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν γῇ ἐπιλελησμένη; ¹⁴κἀγὼ
 15 πρὸς σέ κύριε ἐκέκραξα, καὶ τὸ πρῶτ' ἡ προσευχὴ μου προφθάσει σε. ¹⁵τίνα τί
 κύριε ἀπαύεις τὴν προσευχήν μου, ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;
 16 ¹⁶πτωχός εἰμι ἐγὼ καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου, ὕψωθεις δὲ ἐταπεινώθην καὶ
 17 ἐξηπορήθην. ¹⁷ἐπ' ἐμέ διηγήσων αἱ ὄργαι σου, καὶ οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραξαν
 1819 με. ¹⁸ἐκυκλώσάν με ὡς ὕδωρ, ὅλην τὴν ἡμέραν περιέσχον με ἅμα. ¹⁹ἐμά-
 κρυνας ἀπ' ἐμοῦ φίλον καὶ τοὺς γνωστούς μου ἀπὸ ταλαιπωρίας.

10. om ο μεγας 11. om ἐν bis LXXXVI. 3. *om διαψαλμα 6. om διαψαλμα LXXXVII. 1. συνεσεως αιθαμ 2. κεκραξομαι 3. εισελθατω 5. ωσει ανθρωπος 6. om εριμμενοι 8. *om διαψαλμα 10. om και 14. και εγω 15. απωλ. τ. ψυχην μ. 16. *om κ. εξηπορ. 17. *om και 18. ολ. τ. ημ. c. antecdd. conjg. 19. post φιλον add και πλησιον

LXXXVIII. (LXXXIX.)

Συνέσεως Αἰῶνι τῷ Ἰσραηλῇ.

² Τὰ ἐλέη σου κύριε εἰς τὸν αἰῶνα ἄσσομαι, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἀπαγ-
 γελῶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῷ στόματί μου. ³ ὅτι εἶπας Εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος 3
 οἰκοδομηθήσεται, ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐτοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου. ⁴ διεξέμην 4
 *Act. 2, 22. διαθήκην τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὥμοσα Δαυιδ τῷ δούλῳ μου. ⁵ ἕως τοῦ αἰῶνος 5
^{30.} ἐτοιμάσω τὸ σπέρμα σου, καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τὸν θρόνον
 σου. διαψαλμα. ⁶ ἔξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου, κύριε, καὶ 6
 τὴν ἀλήθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων. ⁷ ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ 7
 κυρίῳ; καὶ τίς ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεοῦ; ⁸ ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος 8
 ἐν βουλῇ ἁγίων, μέγας καὶ φοβερός ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλῳ αὐτοῦ. ⁹ κύριε 9
 ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, τίς ὁμοῖός σοι; δυνατὸς εἶ κύριε, καὶ ἡ ἀλήθειά σου
 κυκλῶ σου. ¹⁰ σὺ δεσπόξεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ σάλον τῶν 10
 κυμάτων αὐτῆς σὺ καταπραῦνεις. ¹¹ σὺ ἐταπείνωσας ὡς τραυματίαν ὑπερήφα- 11
 νον, καὶ ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου διεσκόρπισας τοὺς ἐχθρούς σου.
¹² σοὶ εἰσιν οἱ οὐρανοί, καὶ σὴ ἐστὶν ἡ γῆ· τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πληῖρωμα 12
 αὐτῆς σὺ ἐξεμελίωσας. ¹³ τὸν βορρᾶν καὶ θάλασσαν σὺ ἔκτισας, Θαβῶρ καὶ 13
 Ἑρμῶν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται. ¹⁴ σὸς ὁ βραχίων μετὰ δυναστείας· 14
 κραταιωθήτω ἡ χεὶρ σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιὰ σου. ¹⁵ δικαιοσύνη καὶ κρίμα 15
 ἐτοιμασία τοῦ θρόνου σου· ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύονται πρὸ προσώπου
 σου. ¹⁶ μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν· κύριε, ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσ- 16
 ὴπου σου πορεύσονται, ¹⁷ καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν 17
 ἡμέραν, καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται. ¹⁸ ὅτι τὸ καύχημα τῆς δυνά- 18
 μεως αὐτῶν σὺ εἶ, καὶ ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν. ¹⁹ ὅτι 19
 τοῦ κυρίου ἡ ἀντιλήψις, καὶ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ βασιλεύς ἡμῶν. ²⁰ τότε ἐλά- 20
 λησας ἐν ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου, καὶ εἶπας Ἑξέμην βοήθειαν ἐπὶ δυνατὸν,
 *Act. 13, 22. ὥμοσα ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ μου. ²¹ εὗρον Δαυιδ τὸν δούλόν μου, ἐν ἐλέει 21
 ἁγίῳ ἔχρισα αὐτόν. ²² ἡ γὰρ χεὶρ μου συναντήληψεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίων 22
 μου κατισχύσει αὐτόν. ²³ οὐκ ὠφελήσεται ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ, καὶ υἱὸς ἀνομίας οὐ 23
 προσθήσεται τοῦ κακῶσαι αὐτόν. ²⁴ καὶ συγκόψω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ τοὺς 24
 ἐχθρούς αὐτοῦ, καὶ τοὺς μισούντας αὐτὸν τροπώσομαι. ²⁵ καὶ ἡ ἀλήθεια μου 25
 καὶ τὸ ἔλεός μου μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί μου ὑψωθήσεται τὸ κέρας
 αὐτοῦ. ²⁶ καὶ θήσομαι ἐν θαλάσῃ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐν ποταμοῖς δεξιὰν αὐτοῦ. 26
²⁷ αὐτὸς ἐπικαλεῖται με Πατὴρ μου εἶ σύ, θεός μου καὶ ἀντιλήπτωρ τῆς 27
 σωτηρίας μου. ²⁸ ἀγῶ πρωτότοκον θήσομαι αὐτόν, ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασι- 28
 λεῦσι τῆς γῆς. ²⁹ εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξω αὐτῷ τὸ ἔλεός μου, καὶ ἡ διαθήκη 29
 μου πιστὴ αὐτῷ. ³⁰ καὶ θήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ, 30
 καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ. ³¹ ἔὰν ἐγκαταλίπωσιν οἱ 31
 υἱοὶ αὐτοῦ τὸν νόμον μου, καὶ τοῖς κρίμασί μου μὴ πορευθῶσιν. ³² ἔὰν τὰ 32
 δικαιώματά μου βεβηλώσωσι, καὶ τὰς ἐντολάς μου μὴ φυλάξωσιν· ³³ ἐπισκέ- 33
 φομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ ἐν μάστιγι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
³⁴ τὸ δὲ ἔλεός μου οὐ μὴ διασκεδάσω ἀπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἀδικήσῃ ἐν τῇ 34
 ἀληθείᾳ μου, ³⁵ οὐδὲ μὴ βεβηλώσω τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ ἐκπορευόμενα 35

LXXXVIII. 4. αἶψαν 5. om διαψαλμα 6. και γαρ την 7. om και
 τις 8. φοβερος εστιν 10. καταπραυνης 11. om και 13. x. την θαλασ-
 σαν ... ερμωνειμ τω 17. αγαλλιασονται usque υψωθησονται in rasura;
 antea pauciora 18. οτι καυχημα ... ει συ 19. αντιληψις 21. εν ελαιω
 αγω μου 22. συναντηλημψεται 23. *κακωσει pro προσβ. τ. κακ. αυτ.
 (vdtr) 24. τους εχθ. μου απο πρ. αυτου ... *οm τροπωσομαι (?) 27. ο θεος
 ... αντιλημπτωρ 28. και εγω 31. εγκαταλειπωσιν 32. βεβηλωσουσιν
 33. αδικιας pro αμαρτιας 34. διασκειδασω ... ουδ ου μη

36 διὰ τῶν χειλέων μου οὐ μὴ ἀθετήσω. ³⁶ ἅπαξ ὥμοσα ἐν τῷ ἁγίῳ μου, εἰ
 37 τῷ Δαυιδ ψεύσομαι. ³⁷ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μενεῖ, καὶ ὁ θρόνος
 38 αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον μου, ³⁸ καὶ ὡς ἡ σελήνη κατηρτισμένη εἰς τὸν
 39 αἰῶνα· καὶ ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός. διάψαλμα. ³⁹ σὺ δὲ ἀπώσω καὶ ἐξου-
 40 δένωσας, ἀνεβάλου τὸν χριστὸν σου· ⁴⁰ κατέστρεψας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου
 41 σου, ἐβεβήλωσας εἰς τὴν γῆν τὸ ἅγιασμα αὐτοῦ. ⁴¹ καθεῖλες πάντας τοὺς
 42 φραγμοὺς αὐτοῦ, ἔξου τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ δειλάν· ⁴² διήρπασαν αὐτὸν πάν-
 43 τες οἱ διοδοῦντες ὁδόν, ἐγενήθη ὄνειδος τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ. ⁴³ ὕψωσας τὴν
 44 δεξιὰν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, εὐφρανas πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ· ⁴⁴ ἀπέστρε-
 45 λῆμων. ⁴⁵ κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμοῦ αὐτόν, τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν
 46 κατέβραξας· ⁴⁶ ἐσμέκρυνας τὰς ἡμέρας τοῦ θρόνου αὐτοῦ, κατέχεας αὐτοῦ
 47 αἰσχύνην. διάψαλμα. ⁴⁷ ἕως πότε κύριε ἀποστρέφῃ εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται
 48 ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου; ⁴⁸ μνησθήτι τίς ἡ ὑπόστασίς μου· μὴ γὰρ ματαίως
 49 ἔκτισας πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων; ⁴⁹ τίς ἐστὶν ἄνθρωπος ὃς ζήσεται
 50 καὶ οὐκ ὕψεται θάνατον, ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ἄδου; διάψαλμα.
 50 ⁵⁰ ποῦ ἔστι τὰ ἐλέη σου τὰ ἀρχαῖα, κύριε, ἃ ὥμοσας τῷ Δαυιδ ἐν τῇ ἀλη-
 51 θεῖᾳ σου; ⁵¹ μνησθήτι κύριε τοῦ ὀνειδισμοῦ τῶν δούλων σου, οὐ ὑπέσχον ἐν
 52 τῷ κόλπῳ μου πολλῶν ἐθνῶν· ⁵² οὐ ὠνείδισαν οἱ ἐχθροί σου κύριε, οὐ ὠνεί-
 53 δισαν τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ χριστοῦ σου. ⁵³ εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα.
 γένοιτο γένοιτο.

LXXXIX. (XC.)

Προσευχὴ τοῦ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

2 Κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ· ² πρὸ τοῦ ὅρη γενη-
 3 θῆναι καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως
 4 τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ. ³ μὴ ἀποστρέψῃς ἀνθρώπον εἰς ταπεινώσιν, καὶ εἰπας Ἐπι-
 5 στρέψατε υἱοὶ ἀνθρώπων; ⁴ ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου ὡς ἡ ἡμέρα ἢ ² Pe.
 5 ἐχθές ἥτις διήλθε, καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί. ⁵ τὰ ἐξουδενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσον- ^{3, 8.}
 6 ται, τὸ πρῶτ' ὥσει χλόη παρέλθοι· ⁶ τὸ πρῶτ' ἀνθήσεται καὶ παρέλθοι, τὸ ἐσπέ-
 7 ρας ἀποπέσοι, σκληρυνθεῖ καὶ ξηρανθεῖ. ⁷ ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου,
 8 καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθημεν· ⁸ ἔξου τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐνώπιόν σου,
 9 ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου, ⁹ ὅτι πάσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν
 10 ἐξέλειπον, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελίπομεν· τὰ ἔτη ἡμῶν ὡς ἀράχνη ἐμελέτων,
 11 πρᾶυτης ἐφ' ἡμᾶς, καὶ παιδευθησόμεθα. ¹¹ τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς
 12 σου, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου τοῦ θυμοῦ σου ἐξαριζήσασθαι; ¹² τὴν δεξιὰν σου
 13 οὕτως γνῶρισον, καὶ τοὺς πεπαιδευμένους τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ. ¹³ ἐπίστρεψον
 14 κύριε· ἕως πότε; καὶ παρακληθήτι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου. ¹⁴ ἐνεπλήσθημεν τὸ
 15 πρῶτ' τοῦ ἐλέους σου, καὶ ἡγαλλιασάμεθα καὶ εὐφρανθήμεν· ἐν πάσαις ταῖς
 16 ἡμέραις ἡμῶν εὐφρανθήμεν, ¹⁵ ἀντ' ὧν ἡμερῶν ἐταπεινώσας ἡμᾶς, ἐτῶν
 17 ὧν εἵδομεν κακά. ¹⁶ καὶ ἴδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου, καὶ
 17 ὁδήγησον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν. ¹⁷ καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν
 ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ' ἡμᾶς.

38. *om διαψαλμα 42. παντ. οι παραπορευομενοι την οδον ... αυτον
 pro αυτου (?) 43. δεξ. των βλιβοντων αυτον ... εκχθρους 46. χρονου pro
 θρονου 47. αποστρεφεις 48. μου η υποστ. 50. που εισιν LXXXIX. 1. τω
 μωστη ανθρωπω 2. και εως 3. οι υιοι των ανδρ. 4. σου κυριε ως ...
 εκχθες 7. εξελειπομεν 9. εξελειπον ... εξελειπομεν ... ωσει 10. πραοτης
 11. γινωσκει ... φοβου σου τον θυμον σου 12. γνωρισον μοι ... πεπεδη-
 μενους 14. και ηυφρανθημεν ... ημων ευφρανθημεν (sed εν πασαις usque
 ευφρ. rescripta) 17. in f. add και το εργον των χειρων ημων κατευθυνον

XC. (XCI.)

Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

Ὁ κατοικῶν ἐν βοήθειᾳ τοῦ ὑψίστου, ἐν σκέπῃ τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ ἀντιστήσεται· ² ἐρεῖ τῷ κυρίῳ Ἀντιλήπτω μου εἰ καὶ καταφυγή μου, ὁ Θεός 2 μου, ἐλπὼς ἐπ' αὐτόν. ³ ὅτι αὐτὸς ῥύσεται σε ἐκ παγίδος θηρευτῶν, καὶ ἀπὸ 3 λόγου παραχῶδους· ⁴ ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι, καὶ ὑπὸ τὰς 4 πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπιεῖς· ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ. ⁵ οὐ φοβήσῃ 5 ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας, ⁶ ἀπὸ πράγματος δια- 6 πορευομένου ἐν σκότει, ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ. ⁷ πε- 7 σεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιὰς, καὶ μυριάς ἐκ δεξιῶν σου, πρὸς σὲ δὲ οὐκ ἐγγιεῖ· ⁸ πλην τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατανοήσεις, καὶ ἀνταπόδοσιν ἀμαρτωλῶν 8 ὄψει. ⁹ ὅτι σὺ κύριε ἡ ἐλπίς μου, τὸν ὑψίστον ἔξου καταφυγὴν σου. ¹⁰ οὐ 9 10 προσελεύσεται πρὸς σὲ κακὰ, καὶ μᾶστιξ οὐκ ἐγγιεῖ τῷ σκηνώματί σου· ¹¹ ὅτι 11

Mt. 4, 6.
Lc. 4, 10.

τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάττει σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου· ¹² ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μὴ ποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα 12 σου· ¹³ ἐπ' ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ 13 δράκοντα. ¹⁴ ὅτι ἐπ' ἐμέ ἤλπισε, καὶ ῥύσσομαι αὐτόν· σκεπάσω αὐτόν, ὅτι 14 ἔγνω τὸ ὄνομά μου. ¹⁵ ἐπικαλέσεται πρὸς μέ, καὶ εἰσακούσομαι αὐτοῦ, μετ' 15 αὐτοῦ εἰμι ἐν θλίψει, καὶ ἐξελεύμαι αὐτόν καὶ δοξάσω αὐτόν. ¹⁶ μακρότῃ 16 ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτόν, καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

XCI. (XCII.)

Ψαλμὸς ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου.

² Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ, καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου 2 ὕψιστε, ³ τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ 3 νύκτα, ⁴ ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ μετ' ᾠδῆς ἐν κιθάρᾳ· ⁵ ὅτι εὐφρανάς με 4 5 κύριε ἐν τῷ ποιηματί σου, καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιάσσομαι. ⁶ ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου κύριε, σφόδρα ἐβαδύνθησαν οἱ διαλογισμοί σου. 6 ⁷ ἀνὴρ ἄφρων οὐ γινώσεται, καὶ ἀσύνετος οὐ συνήσει ταῦτα. ⁸ ἐν τῷ ἀνατεῖ- 7 8 λαι τοὺς ἀμαρτωλοὺς ὥσει χόρτον, καὶ διέκυσαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὅπως ἂν ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁹ οὐ δὲ ὕψιστος 9 εἰς τὸν αἰῶνα, κύριε. ¹⁰ ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἀπολοῦνται, καὶ διασκορπι- 10 σθήσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. ¹¹ καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονο- 11 κέρωτος τὸ κέρας μου, καὶ τὸ γῆράς μου ἐν ἐλέῳ πλόνι· ¹² καὶ ἐπέειδεν ὁ 12 ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου, καὶ ἐν τοῖς ἐπανισταμένοις ἐπ' ἐμέ πονη- 13 ρευομένοις ἀκούσεται τὸ οὖς μου. ¹³ δίκαιος ὡς φοινῆξ ἀνθήσει, ὡς ἡ κέδρος 13 ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται. ¹⁴ πεφυτευμένοι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ἐν ταῖς 14 αὐλαῖς τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσουσιν· ¹⁵ τότε πληθυνθήσονται ἐν γῇ πλόνι, 15 καὶ εὐπαιδοῦντες ἔσονται ¹⁶ τοῦ ἀναγγεῖλαι ὅτι εὐστῆς κύριος ὁ Θεός μου, καὶ 16 οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

XCII. (XCIII.)

Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου, ὅτε κατόικισται ἡ γῆ, αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο· ἐνεδύσατο κύριος δυνάμιν καὶ περιεζώσατο, καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην ἥτις οὐ σαλευθήσεται.

XC. 2. αντιληπτῶ 3. ρύσεται με 8. οψη 13. επι ασπιδα 15. και-
κραξεται πρ. με ... επακουσομαι 16. μακροτητα XCI. 5. *om οτι 8. ανα-
τειλαι αμαρτωλους ... εξολοθρευθωσιν 10. ** ante οτι add οτι ιδου οι
εχθροι σου κυριε 11. εν ελιδε 12. και εριδεν (sed και ερι in rasura).
... *om εν τοις prius ... επανιστανομενοις 15. ετι pro τότε ... *γηρα
(videtur) 16. ο θεος ημων XCII. του σαββατου ... εκατοικεσται

2 3 ἔτοιμος ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε· ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐ εἶ. 3 ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ
4 κύριε, ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν, 4 ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν. θάυ-
5 μαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης· θαυμαστός ἐν ὑψηλοῖς ὁ κύριος. 5 τὰ
μαρτύριά σου ἐπιστάθυσαν σφόδρα· τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἁγίασμα, κύριε, εἰς
μακρότητα ἡμερῶν.

XCHL. (XCIV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυλὶ τετράδι σαββάτου.

2 Θεὸς ἐκδικήσεων κύριος, ὁ θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρρησιάζατο. 2 ὑψώθητι
3 ὁ κρίνων τὴν γῆν, ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑπερηφάνοις. 3 ἕως ποῦτε ἁμαρ-
4 τωλοὶ, κύριε, ἕως ποῦτε ἁμαρτωλοὶ καυχήσονται; 4 φθιγγέονται καὶ λαλήσουσιν
5 ἀδικίαν, λαλήσουσι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν; 5 τὸν λαόν σου κύριε
6 ἐταπεινώσαν, καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν. 6 χήραν καὶ ὀρφανὸν ἀπ-
7 ἔκτειναν, καὶ προσήλυτον ἐφόνευσαν. 7 καὶ εἶπαν Οὐκ ὕψεται κύριος, οὐδὲ
8 συνήσει ὁ θεὸς τοῦ Ἰακώβ. 8 σύνετε δὴ ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ, καὶ μωροὶ ποτὲ
9 φρονήσατε. 9 ὁ φυτεύσας τὸ οὖς οὐχὶ ἀκούει; ἢ ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλμὸν οὐχὶ
10 κατανοεῖ; 10 ὁ παιδεύων ἔζη οὐχὶ ἐλέγξει, ὁ διδάσκων ἀνθρώπων γινώσιν;
11 12 11 κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὅτι εἰσὶ μάταιοι. 12 μα-1 Co. 3,
13 κάριος ὁ ἄνθρωπος ὃν ἂν σὺ παιδεύσης κύριε, καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξης 20.
14 αὐτόν, 13 τοῦ πρᾶναι αὐτῷ ἀπὸ ἡμερῶν πονηρῶν, ἕως οὗ ὀρυγῇ τῷ ἁμαρ-
14 τωλῷ βῆθος. 14 ὅτι οὐκ ἀπίσεται κύριος τὸν λαόν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονο-
15 μίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλείψει, 15 ἕως οὗ δικαιοσύνη ἐπιστρέψῃ εἰς κρίσιν, καὶ
16 ἐχόμενοι αὐτῆς πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. διάψαλμα. 16 τίς ἀναστήσεται μοι
ἐπὶ πονηρευομένους, ἢ τίς συμπαραστήσεται μοι ἐπὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν
17 ἀνομίαν; 17 εἰ μὴ ὅτι κύριος ἐβοήθησέ μοι, παρὰ βραχὺ παρώκησε τῷ ᾄδι
18 ἡ ψυχὴ μου. 18 εἰ ἔλεγον Σσεσάλευται ὁ πούς μου, τὸ ἔλεός σου κύριε ἐβοή-
19 θει μοι. 19 κύριε κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αἱ
20 παρακλήσεις σου ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν μου. 20 μὴ συμπροσέσται σοι θρόνος
21 ἀνομίας, ὁ πλάσων κόπον ἐπὶ προσταγμάτι; 21 θηρεύουσιν ἐπὶ ψυχὴν δικαίου,
22 καὶ αἶμα ἁθῶν καταδικάζονται. 22 καὶ ἐγένετό μοι κύριος εἰς καταφυγὴν,
23 καὶ ὁ θεός μου εἰς βοηθὸν ἐλπίδος μου. 23 καὶ ἀποδώσει αὐτοῖς τὴν ἀνομίαν
αὐτῶν καὶ τὴν πονηρίαν αὐτῶν, ἀφανεῖ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

XCIV. (XCV.)

Ἄνθος ὥδης τῷ Δαυλίδ.

Δεῦτε ἀγαλλιασόμεθα τῷ κυρίῳ, ἀλαλέξωμεν τῷ θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν.
2 2 προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλά-
3 ξωμεν αὐτῷ, 3 ὅτι θεὸς μέγας κύριος καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς
4 θεούς. 4 ὅτι οὐκ ἀπίσεται κύριος τὸν λαόν αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ
5 πέρατα τῆς γῆς καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ ἐστίν. 5 ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ
6 θάλασσα καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπλασαν.
6 6 δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ, καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον κυρίου
7 τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς, 7 ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς λαὸς νομῆς
8 αὐτοῦ καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ. 8 σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσῃτε, He. 3,
7. 8. 9.

3. in f. add αρουσιν οἱ ποταμοὶ επιτριψίς αὐτῶν XCHL. 1. ψαλμ.
ωδης ... om ὁ 4. ed. rom. ἀνομίαν. interpg. 12. μακαριος ἄνθρωπος
... om συ 15. επιστρέψει ... *om διαψαλμα 16. ἐπὶ πονηρευομένους ...
συνπαρᾶσθησεται 18. *om το ελεος σου 19. om κυριε ... ηυφραναν pro
ηγαπησαν 20. συμπροσέστω ... ἐπὶ προσταγμα ... ed. rom. in f. plene
interpg. 23. αυτοις κυριος κατα την α. α. κ. κατα την XCIV. 3. ἐπὶ
πασαν την γην 4. om οτι ουκ usque λαον αυτου ... εισιν pro εστιν 6.
κλαυσομεν 7. της χειρ. αυτ.

μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ· ⁹ οὐ ἐπειρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἔδο- 9
κίμασαν καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου. ¹⁰ τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα τῇ γενεᾷ 10
ἐκείνῃ, καὶ εἶπα Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ, καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου. ¹¹ ὡς ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. 11

XCV. (XCVI.)

Ὅτε ὁ οἶκος ὑποδοῖται μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν, ὥδῃ τῷ Δαυίδ.

Ἄσατε τῷ κυρίῳ ἄσμα καινόν, ἄσατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ· ² ἄσατε τῷ 2
κυρίῳ, εὐλογῆσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σω-
τήριον αὐτοῦ. ³ ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς 3
λαοῖς τὰ θαυμασία αὐτοῦ. ⁴ ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, φοβερός ⁴
ἐστὶν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς· ⁵ ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν δαιμόνια, ὁ ⁵
δὲ κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν. ⁶ ἔξομολόγησις καὶ ὠραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ, ⁶
ἁγιοσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ. ⁷ ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ αἶ 7
πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν· ⁸ ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ ⁸
δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ, ἄρατε θυσίας καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ. ⁹
⁹ προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐτῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ, σαλευθήτω ἀπὸ προσώπου ⁹
αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ. ¹⁰ εἰπάτε ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ὁ κύριος ἐβασίλευσε, καὶ γὰρ ¹⁰
κατῳρῶσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι. ¹¹
¹¹ εὐφρανέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, σαλευθήτω ἡ θάλασσα ¹¹
καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ¹² χαρήσεται τὰ πεδία καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, τότε ¹²
ἀγαλλιάσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ ¹³ πρὸ προσώπου τοῦ κυρίου ὅτι ¹³
ἔρχεται, ὅτι ἔρχεται κρίνει τὴν γῆν· κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ
καὶ λαοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ.

XCVI. (XCVII.)

Τῷ Δαυίδ ὅτε ἡ γῆ αὐτοῦ καθίσταται.

Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί.
² νεφέλῃ καὶ γνόφος κύκλῳ αὐτοῦ, δικαιοσύνη καὶ κρίμα κατῳρῶσις τοῦ ²
θρόνου αὐτοῦ. ³ πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύεται, καὶ φλογιεῖ κύκλῳ τοὺς ³
ἐχθρούς αὐτοῦ· ⁴ ἔφωσαν αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ, εἶδε καὶ ἐσαλεύθη ⁴
ἡ γῆ. ⁵ τὰ ὄρη ὡσεὶ κηρὸς ἐτάχθησαν ἀπὸ προσώπου κυρίου, ἀπὸ προσώπου ⁵
κυρίου πάσης τῆς γῆς. ⁶ ἀνῆγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ⁶
εἶδον πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ. ⁷ αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ πρὸς- ⁷
He 1, 6. κυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς, οἱ ἐγκαυχώμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν· προσκυνή-
σατε αὐτῷ πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ. ⁸ ἤκουσε καὶ εὐφράνθη Σιών, καὶ ἡγαλιά- ⁸
σαντο αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας ἐνεκεν τῶν κριμάτων σου, κύριε· ⁹ ὅτι σὺ ⁹
εἶ κύριος ὁ ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας ¹⁰
τοὺς θεούς. ¹⁰ οἱ ἀγαπῶντες τὸν κύριον μισεῖτε πονηρόν· φυλάσσει κύριος τὰς ¹⁰
ψυχὰς τῶν δούλων αὐτοῦ, ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλῶν ῥύσεται αὐτούς. ¹¹ φῶς ἀνέ- ¹¹
τεῖλε τῷ δικαίῳ, καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη. ¹² εὐφράνθητε δίκαιοι ¹²
ἐν τῷ κυρίῳ, καὶ ἔξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιοσύνης αὐτοῦ.

8. ed. rom. πειρ. calamo corr. ex πικρ. 9. om με ... με x. ιδον 10. τεσ-
σερακοντα ... ειπον ... καρδ., αυτοι δε 11. *om ει, **supplet η XCV. 1.
ωδη τω δαυ. οτε ο οικ. υποδομειτο μ. τ. αιχμ. 3. *om αναγγ. usque δοξ.
αυτου 10. *ειπα ... οτι κυριος 13. απο προσωπου κυριου XCVI. 5. ετα-
κησαν ωσει κηρος 6. *ιδον, **ιδωσαν 7. παντ. οι αγγ. 8. ηυφρανθη
9. οτι συ κυριος υψιστ. 10. πονηρα ... αμαρτωλου 11. ευφροσυνην

XCVII. (XCVIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾄσμα καινόν, ὅτι βασιμαστὰ ἐποίησεν ὁ κύριος· ἔσωσεν
 2 αὐτῷ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ καὶ ὁ βραχίον· ὁ ἅγιος αὐτοῦ. ² ἐγνώρισε κύριος τὸ
 3 σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. ³ ἐμνή-
 4 σθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ·
 5 τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ, ἄσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ ψάλλετε. ⁵ ψάλλετε τῷ κυρίῳ
 6 ἐν κιθάρᾳ, ἐν κιθάρᾳ καὶ φωνῇ ψαλμοῦ, ⁶ ἐν σάλπιγγιν ἐλαταῖς καὶ φωνῇ
 7 σάλπιγγος κερατίνης· ἀλαλέξατε ἐνώπιον τοῦ βασιλέως κυρίῳ. ⁷ σαλευθήτω ἡ
 8 θάλασσα καὶ τὸ πληρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν·
 9 ποταμοὶ κροτήσουσι χειρὶ ἐπὶ τὸ αὐτό, τὰ ὄρη ἀγαλλιάσονται, ⁹ ὅτι ἦκει
 κρῖναι τὴν γῆν· κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

XCVIII. (XCIX.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λαοί, ὁ κατήμενος ἐπὶ τῶν Χερου-
 2 βίμ, σαλευθήτω ἡ γῆ. ² κύριος ἐν Σιών μέγας καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας
 3 τοὺς λαοὺς. ³ ἐξομολογήσασθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγάλῳ, ὅτι φοβερόν
 4 καὶ ἅγιόν ἐστιν. ⁴ καὶ τιμὴ βασιλείας κρίσιν ἀγαπᾷ· σὺ ἡτοίμασας εὐθύτητας,
 5 κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐν Ἰακώβ σὺ ἐποίησας. ⁵ ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν,
 6 καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστι. ⁶ Μωυσῆς
 7 ὄνομα αὐτοῦ· ἐπεκαλοῦντο τὸν κύριον, καὶ αὐτὸς ἐζήκουεν, ⁷ ἐν στύλῳ νεφέ-
 λης ἐλάλει πρὸς αὐτούς· ἐφύλασσαν τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ τὰ προσταγμάτα
 8 αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς. ⁸ κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σὺ ἐπήκουες αὐτῶν· ὁ θεός, εὐλόγος
 9 ἐγίνου αὐτοῖς, καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν. ⁹ ὑψοῦτε κύριον
 τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε εἰς ὅρος ἅγιον αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος κύριος ὁ
 θεὸς ἡμῶν.

XCIX. (C.)

Ψαλμὸς εἰς ἐξομολόγησιν.

² Ἀλαλέξατε τῷ κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ, ² δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ,
 3 εἰσέλθατε ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει. ³ γινώτε ὅτι κύριος αὐτός ἐστιν ὁ θεός·
 αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ οὐχ ἡμεῖς, λαὸς αὐτοῦ καὶ πρόβατα τῆς νομῆς
 4 αὐτοῦ. ⁴ εἰσέλθατε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν
 5 ὕμνοις· ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ, ἀνεῖτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ⁵ ὅτι χρηστὸς κύριος,
 εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἕως γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.

C. (CI.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Ἔλεος καὶ κρίσιν ἄσμοι σοι, κύριε· ² ψαλῶ καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ·
 πότε ἤξειες πρὸς μέ; διεπορευόμην ἐν ἀκακίᾳ καρδίᾳ μου; ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου

XCVII. 3. (του ιακωβ) ... ιδοσαν 4. τω κυριω 6. φωνης ... βασ.
 κυριου 7. x. παντες οι κατοικ. εν αυτη 8. in f. add απο προσωπου κυριου
 ουι ερχεται XCVIII. 1. χερουβειν 5. αγιον 6. x. αυτ. εισηκουσεν αυ-
 των 7. οτι εφυλασσαν ... προσταγμ. αυτου α 8. συ ευειλατος XCIX. 3. ο
 θεος ημων ... ημεις, ημεις δε λαος ... om της 4. post εξομολογησει add
 εις ... εν υμνοις cum εξομ. α. conijg. 5. οτι εις τον C. 4. om ψαλμος
 ... ελαιον 2. εμμεσω

μου. ³ οὐ προεδίεμην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παράνομον, ποιούντας παρα- 3
βάσεις ἐμίσησα· οὐκ ἐκολλήθην μοι καρδία σκαμβή, ⁴ ἐκκλίνοντος ἀπ' ἐμοῦ ⁴
τοῦ πονηροῦ οὐκ ἐγίνωσκον. ⁵ τὸν καταλαλοῦντα λάθρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ⁵
τοῦτον ἐξεδίδικον· ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῳ καρδίᾳ, τοῦτῳ οὐ συνή-
σθιον. ⁶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς τῆς γῆς, τοῦ συγκαθίσθαι αὐτοὺς ⁶
μετ' ἐμοῦ· πορευόμενος ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ οὗτός μοι ἐλειτούργει. ⁷ οὐ κατῴκει ⁷
ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφανίαν· λαλῶν ἄδικα οὐ κατεῦνεν
ἐναντίον τῶν ὀφθαλμῶν μου. ⁸ εἰς τὰς πρῶτας ἀπέκτενον πάντας τοὺς ἄμαρ- 8
τωλοὺς τῆς γῆς, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ πόλεως κυρίου πάντας τοὺς ἐργαζομέ-
νους τὴν ἀδικίαν.

CI. (CII.)

Προσευχὴ τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀκηδιάσῃ καὶ ἐναντίον κυρίου ἐκχέῃ τὴν δέησιν
αὐτοῦ.

² Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου πρὸς σέ ἐλ- 2
θῆτω. ³ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ· ἐν ἧ ἂν ἡμέρᾳ θλίβο- 3
μαι, κλίνον πρὸς με τὸ οὖς σου· ἐν ἧ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ
εἰσάκουσόν μου· ⁴ ὅτι ἐξέλιπον ὥσει καπνὸς αἱ ἡμέραι μου, καὶ τὰ ὀστέα μου ⁴
ὥσει φρύγιον συνεφρύγησαν. ⁵ ἐπλήγην ὥσει χόρτος καὶ ἐξηράνθην ἡ καρδία ⁵
μου, ὅτι ἐπελαθόμην τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου. ⁶ ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ ⁶
μου ἐκολλήθην τὸ ὅσπτον μου τῇ σαρκί μου. ⁷ ὠμολόβην τελεκᾶνι ἐρημικῷ, ⁷
ἐγενήθην ὥσει νυκτικόραξ ἐν οἰκοπέδῳ, ⁸ ἠγρύπνησα καὶ ἐγενήθην ὥσει στρου- 8
θίον μονάζον ἐπὶ δώματι. ⁹ ὅλην τὴν ἡμέραν ὠνειδίζόν με οἱ ἐχθροί μου, καὶ ⁹
οἱ ἐπαινοῦντές με κατ' ἐμοῦ ὤμνουν, ¹⁰ ὅτι σποδὸν ὥσει ἄρτον ἔφαγον, καὶ ¹⁰
τὸ πόμα μου μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίρων, ¹¹ ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου καὶ ¹¹
τοῦ θυμοῦ σου, ὅτι ἐπάρας κατέβραξάς με. ¹² αἱ ἡμέραι μου ὥσει σκιά ἐκλι- 12
θῆσαν, κἀγὼ ὥσει χόρτος ἐξηράνθην. ¹³ σὺ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα μένεις, ¹³
καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. ¹⁴ σὺ ἀναστὰς οἰκτειρήσεις τὴν ¹⁴
Σιών, ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι αὐτήν, ὅτι ἤκει καιρός. ¹⁵ ὅτι εὐδόκησαν ¹⁵
οἱ δούλοι σου τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς οἰκτειρήσουσι· ¹⁶ καὶ ¹⁶
φοβηθήσονται τὰ ἔθνη τὸ ὄνομά σου κύριε, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τὴν δόξαν
σου· ¹⁷ ὅτι οἰκοδομήσει κυρίου τὴν Σιών, καὶ ὀφθήσεται ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ. ¹⁷
¹⁸ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν, καὶ οὐκ ἐξουδένωσε τὴν δέη- 18
σιν αὐτῶν. ¹⁹ γραφῆτω αὕτη εἰς γενεὰν ἐτέραν, καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος αἰνέσει ¹⁹
τὸν κύριον, ²⁰ ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους ἁγίου αὐτοῦ, κύριος ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν ²⁰
γῆν ἐπέβλεψε ²¹ τοῦ ἀκοῦσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λύσαι ²¹
τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων, ²² τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐν Σιών τὸ ὄνομα κυρίου ²²
καὶ τὴν ἀνέειν αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, ²³ ἐν τῷ συναχθῆναι λαοὺς ἐπὶ τὸ ²³
αὐτὸ καὶ βασιλεῖς τοῦ δουλεύειν τῷ κυρίῳ. ²⁴ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν ὁδῷ ἰσχύος ²⁴
αὐτοῦ τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου ἀναγγεῖλόν μοι· ²⁵ μὴ ἀναγάγῃς με ²⁵
ἐν ἡμέραις ἡμερῶν μου· ἐν γενεᾷ γενεῶν τὰ ἔτη σου. ²⁶ κατ' ἀρχὰς τὴν γῆν ²⁶
σὺ κύριε ἐδεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί· ²⁷ αὐτοὶ ²⁷
ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ
ὥσει περιβόλαιον ἐλξείας αὐτοὺς καὶ ἀλλαγήσονται· ²⁸ σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ ²⁸
τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν. ²⁹ οἱ υἱοὶ τῶν δούλων σου κατασκηνώσουσι, καὶ ²⁹
τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα κατεῦνιθῆσεται.

He. 1, 10.
1. 12.

7. υπερηφανίαν, ut etiam ed. rom. ... κατηρῡνεν ενωπιον 8. εξο-
λεθρευσαι ... την ανομιαν Cl. 1. εναντι 2. ελθτω 3. επικαλεσομαι
4. εξελεπον 8. εγενομην ως ... μοναζων 12. και εγω 16. βασιλ. της
γης την 21. τον στεναγμον 23. επισυναχθηναι 26. συ κυριε την γην
29. om oi

CII. (CIII.)

Τῷ Δαυίδ.

Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ
 2 ἅγιον αὐτοῦ. ² εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον, καὶ μὴ ἐπιλανθάνου πάσας
 3 τὰς αἰνήσεις αὐτοῦ. ³ τὸν εὐλατεῦντα πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου, τὸν ἰώμε-
 4 νον πάσας τὰς νόσους σου. ⁴ τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωὴν σου, τὸν
 5 στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, ⁵ τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν
 6 ἐπίθυμίαν σου. ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου. ⁶ ποιῶν ἐλεημοσύνας
 7 ὁ κύριος, καὶ κρίμα πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις. ⁷ ἐγνώρισε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ
 8 Μωυσῇ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὰ θελήματα αὐτοῦ. ⁸ οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ
 9 κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος. ⁹ οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν
 10 αἰῶνα μνησθεῖ. ¹⁰ οὐ κατὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς
 11 ἀνομίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν, ¹¹ ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς
 12 γῆς ἐκραταίωσε κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν. ¹² καὶ
 ὅσον ἀπέχουσιν ἀνατολὰ ἀπὸ δυσμῶν, ἐμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν.
 13 ¹³ καὶ ὡς οἰκτερεῖ πατὴρ υἱούς, ὥκτερῃσε κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν,
 14 ¹⁴ ὅτι αὐτὸς ἔγνω τὸ πλάσμα ἡμῶν. μνησθήτη ὅτι χοῦς ἐσμέν. ¹⁵ ἄνθρωπος
 16 ὥσει χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὥσει ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει. ¹⁶ ὅτι
 πνεῦμα διέτληεν ἐν αὐτῷ καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ οὐκ ἐπιγινώσεται ἔτι τὸν τόπον
 17 αὐτοῦ. ¹⁷ τὸ δὲ ἔλεος τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἔως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ
 18 τοὺς φοβουμένους αὐτόν. καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ υἱοὺς ἰδών, ¹⁸ τοῖς φυ-
 19 λάσσοις τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆ-
 20 σαι αὐτάς. ¹⁹ κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ ἠτοίμασε τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἡ βασι-
 21 λεία αὐτοῦ πάντων δεσπόζει. ²⁰ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ,
 21 δυνατοὶ ἰσχυροὶ ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων
 22 αὐτοῦ. ²¹ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουργοὶ αὐτοῦ
 22 ποιοῦντες τὰ θελήματα αὐτοῦ. ²² εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ
 ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δυναστείας αὐτοῦ. εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον.

CIII. (CIV.)

Τῷ Δαυίδ.

Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον. κύριε ὁ θεός μου, ἐμεγαλύνῃς σφόδρα.
 2 ἐξομολόγησιν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσω, ² ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον, ἐκ-
 3 τείνων τὸν οὐρανὸν ὥσει δέβριν. ³ ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ, ὁ
 4 τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. ⁴ ὁ
 ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ φλέε-He. 1, 7.
 5 γον. ⁵ ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, οὐ κλισθήσεται εἰς τὸν
 6 αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁶ ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβάλλει αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων
 7 στήσονται ὕδατα. ⁷ ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου φεύξονται, ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου
 8 διελευσούσιν. ⁸ ἀναβαίνουσιν ὄρη, καὶ καταβαίνουσι πεδιάς εἰς τόπον ὃν ἐξε-
 9 μελίωσας αὐτοῖς. ⁹ ὄριον ἔξου ὃ οὐ παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέψουσι κα-
 10 λύψαι τὴν γῆν. ¹⁰ ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγγιν, ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων
 11 διελεύσονται ὕδατα. ¹¹ ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, προσδέξονται
 12 ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν. ¹² ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώ-
 13 σει, ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν. ¹³ ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερῶων
 14 αὐτοῦ, ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ. ¹⁴ ὁ ἐξανατέλλων
 χόρτον τοῖς κτήνεσι καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἐξαγαγεῖν

CII. 2. πασ. τ. ανταποδοσεις αυτ. 8. ** in f. add και αληθεινος 13. οικτειρησεν 14. εμνησθη οτι 19. * βασ. αυτων παντ. 20. παντ. οι αγγ. 21. το θελημα 22. της δεσποτίας αυτου CIII. 4. του δαυιδ ... μεγαλοπρεπιαν 4. ** πυρος φλογα 5. κεινηθησεται 14. δουλια

ἄρτον ἐκ τῆς γῆς· ¹⁵ καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου τοῦ ἱλαρῆναι ¹⁵
 πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ, καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει. ¹⁶ χορτασθήσεται ¹⁶
 τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, αἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου ἄς ἐφύτευσεν· ¹⁷ ἐκεῖ στρουθία ¹⁷
 ἐννοσεύουσιν, τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ εἰκία ἡγεῖται αὐτῶν. ¹⁸ ὅρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις, ¹⁸
 πέτρα καταφυγὴ τοῖς χοιρογυλλίοις. ¹⁹ ἐποίησε σελήνην εἰς καιροῦς, ὁ ἥλιος ¹⁹
 ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ. ²⁰ ἔβου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ, ἐν αὐτῇ διελεύσονται ²⁰
 πάντα τὰ θηρία τοῦ ὄρυμτος, ²¹ σκύμνοι ὠρυόμενοι ἀρπάσαι καὶ ζητῆσαι ²¹
 παρὰ τοῦ θεοῦ βρώσιν αὐτοῖς. ²² ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ συναχθήσονται, καὶ ²²
 ἐν ταῖς μάνδραις αὐτῶν κοιτασθήσονται· ²³ ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔρ- ²³
 γον αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας. ²⁴ ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ²⁴
 ἔργα σου κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας· ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτίσεώς σου.
²⁵ αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ ἐυρύχωρος· ἐκεῖ ἐρπετὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀρι- ²⁵
 θμός, ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων· ²⁶ ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται, δράκων οὗτος ²⁶
 ὃν ἔπλασας ἐμπαίζειν αὐτῷ. ²⁷ πάντα πρὸς σέ προσδοκῶσι, δοῦναι τὴν τρο- ²⁷
 φὴν αὐτοῖς εὐκαιρον· ²⁸ δόντος σου αὐτοῖς συλλέξουσιν, ἀνόξαντος δὲ σου ²⁸
 τὴν χεῖρα τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος. ²⁹ ἀποστρέψαντος δὲ σου ²⁹
 τὸ πρόσωπον ταραχθήσονται· ἀντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν καὶ ἐκλείψουσι,
 καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν. ³⁰ ἔξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου καὶ ³⁰
 κτισθήσονται, καὶ ἀνακαινίεις τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. ³¹ ἥτις ἡ δόξα κυρίου ³¹
 εἰς τὸν αἰῶνα, εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· ³² ὃ ἐπιβλέπων ³²
 ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, ὁ ἀπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνί-
 ζονται. ³³ ὥς τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ θεῷ μου ἕως ὑπάρχω· ³³
³⁴ ἡδυνάσθη αὐτῷ ἡ διαλογὴ μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ κυρίῳ. ³⁴
³⁵ ἐκλείποισαν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἄνομοι, ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς· ³⁵
 εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον.

CIV. (CV.)

Ἀλληλουία.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀπαγγέ-
 λате ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔργα αὐτοῦ. ² ἄσατε αὐτῷ καὶ ψάλατε αὐτῷ, διηγῇ- ²
 σατε πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ. ³ ἐπαινεῖσθε ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· ³
 εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων τὸν κύριον. ⁴ ζητῆσατε τὸν κύριον καὶ κρα- ⁴
 ταιώθητε, ἐκτῆσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ παντός· ⁵ μνησθήτε τῶν θαυ- ⁵
 μασίων αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, τὰ τέρατα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος
 αὐτοῦ· ⁶ σπέρμα Ἀβραάμ δοῦλοι αὐτοῦ, υἱοὶ Ἰακώβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ. ⁷ αὐτὸς ⁷
 κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν· ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ. ⁸ ἐμνήσθη εἰς τὸν ⁸
 αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ, λόγον οὗ ἐνετέλεστο εἰς χιλίας γενεάς, ⁹ ὃν διεῖπετο ⁹
 τῷ Ἀβραάμ, καὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ· ¹⁰ καὶ ἔστησεν αὐτὴν τῷ Ἰα- ¹⁰
 κώβ εἰς προσταγμὰ καὶ τῷ Ἰσραὴλ εἰς διαθήκην αἰώνιον, ¹¹ λέγων σοὶ δώσω ¹¹
 τὴν γῆν Χαναάν, σχοίνισμα κληρονομίας ἡμῶν· ¹² ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀρεθιμῷ ¹²
 βραχεῖς, ὀλιγοστοὺς καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ. ¹³ καὶ διήλθον ἐξ Ἰννοὺς εἰς Ἰννος ¹³
 καὶ ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον· ¹⁴ οὐκ ἀφῆκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτούς, ¹⁴
 καὶ ἡλεξεν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς· ¹⁵ μὴ ᾤψασθε τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν ¹⁵
 τοῖς προφηταῖς μου μὴ πονηρεύσθε. ¹⁶ καὶ ἐκάλεσε λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, πᾶν ¹⁶
 στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν. ¹⁷ ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρωπον, εἰς ¹⁷
 δοῦλον ἐπράξθη Ἰωσήφ. ¹⁸ ἐταπείνωσαν ἐν πέδαις τοὺς πόδας αὐτοῦ, σίδηρον ¹⁸

16. χορτασθήσονται ... εφυτευσας 17. αρωδιου 18. καταφ. τοις λα-
 γωις 21. του αρπασαι 22. και συναχθησαν, και εις τας μανδρας 27. τ.
 τροφ. αυτων εις καιρον 28. πλησθ. πιότητος 31. εις τους αιωνας 33. *om.
 ψαλω usque υπαρχω CIV. 5. *αυτων ων 9. τω ορκω 11. κληρονομ. υμων
 15. απτεσθαι ει πονηρευσθαι 17. **εξαπεστειλεν

19 διήλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· ¹⁹ μέχρι τοῦ ἐλθεῖν τὸν λόγον αὐτοῦ, τὸ λόγιον τοῦ
 20 κυρίου ἐπύρωσεν αὐτόν. ²⁰ ἀπέστειλε βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτόν, ἄρχων λαῶν
 21 καὶ ἄφηκεν αὐτόν· ²¹ κατέστησεν αὐτὸν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἄρχοντα
 22 πάσης τῆς κτίσεως αὐτοῦ, ²² τοῦ παιδεῦσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἐαυτόν,
 23 καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίσαι. ²³ καὶ εἰσῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς Αἴγυπτον,
 24 καὶ Ἰακώβ παρώκησεν ἐν γῇ Χάμ· ²⁴ καὶ ἠΐξῃσεν τὸν λαὸν αὐτοῦ σφόδρα,
 25 καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ. ²⁵ καὶ μετέστρεψε τὴν καρ-
 26 διαν αὐτῶν τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, τοῦ δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐ-
 26 τοῦ. ²⁶ ἔξαπέστειλε Μωυσῆν τὸν δούλον αὐτοῦ, Ἀαρὼν δὲ ἐξελέξατο αὐτόν·
 27 ²⁷ ἔβητο ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους τῶν σημείων αὐτοῦ καὶ τῶν τεράτων ἐν γῇ
 28 Χάμ. ²⁸ ἔξαπέστειλε σκότος καὶ ἐσκότασεν, καὶ παρεπύκρναν τοὺς λόγους
 29 αὐτοῦ. ²⁹ μετέστρεψε τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς αἷμα, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἰχθύας
 30 αὐτῶν. ³⁰ ἐξῆρψεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους, ἐν τοῖς ταμείοις τῶν βασιλείων
 31 αὐτῶν. ³¹ εἶπε, καὶ ἦλθε κυνόμια καὶ σκνίπες ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν.
 32 ³² ³² ἔβητο τὰς βροχὰς αὐτῶν χάλαζαν, πῦρ καταφλέγον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν· ³³ καὶ
 33 ἐπάταξε τὰς ἀμπέλους αὐτῶν καὶ τὰς συκᾶς αὐτῶν, καὶ συνέτριψε πᾶν ξύ-
 34 λον ὁρίου αὐτῶν. ³⁴ εἶπε, καὶ ἦλθεν ἀκρίς καὶ βροῦχος οὐ οὐκ ἦν ἀριθμῶς,
 35 ³⁵ καὶ κατέφαγε πάντα τὸν χόρτον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ κατέφαγε τὸν καρ-
 36 πὸν τῆς γῆς αὐτῶν. ³⁶ καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐκ τῆς γῆς αὐτῶν, ἀπαρ-
 37 χλὴν παντὸς πόνου αὐτῶν. ³⁷ καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, καὶ
 38 οὐκ ἦν ἐν ταῖς φυλααῖς αὐτῶν ὁ ἀσθένων· ³⁸ εὐφράνθη Αἴγυπτος ἐν τῇ ἐξόδῳ
 39 αὐτῶν, ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπ' αὐτούς. ³⁹ διεπέτασε νεφέλην εἰς
 40 σκέπην αὐτοῖς, καὶ πῦρ τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς τὴν νύκτα· ⁴⁰ ἤτησαν καὶ ἦλθεν
 41 ὀρυγμοῖς, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἐνέπλησεν αὐτούς. ⁴¹ διέβροξε πέτραν καὶ
 42 ἐρρύησαν ὕδατα, ἐπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις ποταμοί. ⁴² ὅτι ἐμνήσθη τοῦ λό-
 43 γου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ, τοῦ πρὸς Ἀβραάμ τὸν δούλον αὐτοῦ· ⁴³ καὶ ἐξήγαγε
 44 τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλίᾳ, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ. ⁴⁴ καὶ
 45 ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας ἐθνῶν, καὶ πόρους λαῶν ἐκκληρονόμησαν, ⁴⁵ ὅπως ἂν
 φυλάξωσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.

CV. (CVI.)

Ἀλληλούια.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
 2 τοῦ. ² τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ κυρίου, ἀκουστάς ποιήσει πάσας τὰς
 3 αἰνέσεις αὐτοῦ; ³ μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίσιν καὶ ποιοῦντες δικαιοσύνην
 4 ἐν παντὶ καιρῷ. ⁴ μνησθήτη ἡμῶν κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπί-
 5 σκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, ⁵ τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν
 6 σου, τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ
 7 τῆς κληρονομίας σου. ⁷ ἡμάρτομεν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἠνομήσαμεν,
 8 ἡδικήσαμεν· ⁸ οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ οὐ συνήκαν τὰ θαυμάσιά σου,
 9 καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πληθους τοῦ ἐλέους σου, καὶ παρεπύκρναν ἀνα-
 9 αὐτοῦ, τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ· ⁹ καὶ ἐπετίμησε τῇ ἐρυθρᾷ θα-
 10 λάσσῃ καὶ ἐξηράνθη, καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ· ¹⁰ καὶ
 11 ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς μισούντων, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ·
 11 ¹¹ ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς θλίβοντας αὐτούς, εἰς ἔξ αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη. ¹² καὶ
 12 ἐπίστευσαν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ᾤνεσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ. ¹³ ἐτάχυναν

19. το λογιον κυριου 25. om και ... τ. καρδ. αυτου 26. εαυτω p^{ro} αυτον 27. τερατων αυτου 28. οτι παρεπικρ. 31. * σκνιπες 35. παντα χορτον ... παντα τον καρπ. 36. εν τη γη αυτ. 37. om ο 44. ποταμοις 43. om αυτου sec. 44. κατεκληρονομησαν 45. εκζητησουσιν CV. 7. om και p^{rius} 9. * επιτιμησεν 10. μισουντος 12. επιστ. εν τοις

ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ, οὐχ ὑπέμειναν τὴν βουλὴν αὐτοῦ· ¹¹ καὶ ἐπε- 14
 ζύμησαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ἀνύδρῳ. ¹⁵ καὶ 15
 ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἶτημα αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλε πλησμονὴν εἰς τὴν ψυχὴν
 αὐτῶν. ¹⁶ καὶ παρώργισαν Μωυσὴν ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ Ἀαρὼν τὸν ἄγιον 16
 κυρίου· ¹⁷ ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιε Δαδὰν, καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγω- 17
 γὴν Ἀβειρών· ¹⁸ καὶ ἐξεκαύθη πῦρ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, καὶ φλόξ κατέ- 18
 φλεξεν ἁμαρτωλοὺς. ¹⁹ καὶ ἐποίησαν μόσχον ἐν Χωρήβ, καὶ προσεκύνησαν τῷ 19
 γλυπτῷ· ²⁰ καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτῶν ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἔσθοντος 20
 γόρον. ²¹ ἐπελάθοντο τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος αὐτούς, τοῦ ποιήσαντος μεγάλα 21
 ἐν Αἰγύπτῳ, ²² θάυμαστα ἐν γῇ Χάμ, καὶ φοβερὰ ἐπὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς. 22
²³ καὶ εἶπε τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς, εἰ μὴ Μωυσῆς ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ ἔστη 23
 ἐν τῇ θρασείᾳ ἐνώπιον αὐτοῦ, τοῦ ἀποστρέφαι ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς αὐτοῦ, τοῦ
 μὴ ἐξολοθρεῦσαι. ²⁴ καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπιθυμητήν, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν 24
 τῷ λόγῳ αὐτοῦ· ²⁵ καὶ ἐγγύσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν, οὐκ εἰσέχου- 25
 σαν τῆς φωνῆς κυρίου. ²⁶ καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, τοῦ κατα- 26
 βαλεῖν αὐτούς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ²⁷ καὶ τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς 27
 ἔθνεσι, καὶ διασκορπίσαι αὐτούς ἐν ταῖς χώραις. ²⁸ καὶ ἐτελέσθησαν τῷ Βεελ- 28
 φεγῶρ, καὶ ἔφαγον θυσίας νεκρῶν· ²⁹ καὶ παρώξυναν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτη- 29
 δεύμασιν αὐτῶν, καὶ ἐπληθύνθη ἐν αὐτοῖς ἡ πτώσις. ³⁰ καὶ ἔστη Φινεὲς καὶ 30
 ἐξήλασάτο, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις· ³¹ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην εἰς 31
 γενεάν καὶ γενεάν ἕως τοῦ αἵματος. ³² καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἄντι- 32
 λογίας, καὶ ἐκακώθη Μωυσῆς δι' αὐτούς, ³³ ὅτι παρεπίκραναν τὸ πνεῦμα 33
 αὐτοῦ, καὶ διέστειλεν ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ. ³⁴ οὐκ ἐξωλόθρευσαν τὰ ἔθνη ἃ 34
 εἶπε κύριος αὐτοῖς, ³⁵ καὶ ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐ- 35
 τῶν· ³⁶ καὶ ἐδούλευσαν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάν- 36
 δαλον· ³⁷ καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαι- 37
 μονίοις, ³⁸ καὶ ἐῤῥέξαν αἶμα ἀδῶον, αἶμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων ὧν 38
 ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς Χαναάν· καὶ ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασι, ³⁹ καὶ 39
 ἐμάνθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν· καὶ ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.
⁴⁰ καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐβδελύξατο τὴν κληρο- 40
 νομίαν αὐτοῦ· ⁴¹ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, καὶ ἐκυρίευσαν 41
 αὐτῶν οἱ μισοῦντές αὐτούς· ⁴² καὶ ἔσθλησαν αὐτούς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ ἔτα- 42
 πεινώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν. ⁴³ πλεονάκεις ἐβόρυσάτο αὐτούς, αὐτοὶ δὲ 43
 παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνο-
 μίαις αὐτῶν. ⁴⁴ καὶ εἶδε κύριος ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, ἐν τῷ αὐτὸν εἰσα- 44
 κοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν· ⁴⁵ καὶ ἐμνήσθη τῆς διασκήκης αὐτοῦ, καὶ μετεμε- 45
 λήσθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἔλεους αὐτοῦ, ⁴⁶ καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς 46
 ἐναντίον πάντων τῶν αἰχμαλωτευσάντων αὐτούς. ⁴⁷ σῶσον ἡμᾶς κύριε ὁ θεὸς 47
 ἡμῶν, καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἔθνων, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνό-
 ματί σου τῷ ἁγίῳ, τοῦ ἐγκυαχᾶσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου. ⁴⁸ εὐλογητὸς κύριος 48
 ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαὸς
 Γένοιτο γένοιτο.

45. om και sec. ... εξαποστειλεν πλ. εις τας ψυχας α. 46. τον μω-
 σην ε. τ. παρ., τον ααρων 48. om και sec. 20. δοξ. αυτου 21. επελαθ.
 θεου του ... ** μεγαλεια 22. θαυμασια ... om και 23. εξολοθρευσαι bis
 ... αποστ. τον θυμον αυτου ... in f. add αυτους 24. την pro γην ... om
 και sec. 34. εξωλεθρευσαν 38. in f. add αυτους 39. om totum versum
 41. * χειρ. εθνων (vdlr) 44 ιδεν 45. *εμετεμεληθη 46. αιχμαλωτισαντων
 47. * om ημας prius

CVI. (CVII.)

² Ἀλληλουία.

² Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
 2 τοῦ. ³ εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ κυρίου, οὓς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ,
 3 ³ καὶ ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτούς, ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ
 4 καὶ θαλάσσης. ⁴ ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἀνδρῳ, ὁδὸν πόλεως κατοί-
 5 κητρίου οὐχ εὗρον, ⁵ πεινῶντες καὶ διψῶντες, ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξε-
 6 λιπεν. ⁶ καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν
 7 ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξῆρσατο αὐτούς. ⁷ καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς ὁδὸν εὐθείαν
 8 τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν κατοικητηρίου. ⁸ Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ
 9 ἑλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμαῖα αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ⁹ ὅτι ἐχόρτασε
 10 ψυχὴν κενήν, καὶ πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν. ¹⁰ κατῆμένους ἐν σκότει καὶ
 11 σκιᾷ θανάτου, πεπεδημένους ἐν πτωχείᾳ καὶ σιδήρῳ. ¹¹ ὅτι παρεπίκραναν τὰ
 12 λόγια τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ὑψίστου παρώξυναν. ¹² καὶ ἐταπεινώθη
 13 ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν, ἡσθῆνησαν καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν. ¹³ καὶ ἐκέκρα-
 14 ξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν
 15 αὐτούς, ¹⁴ καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ σκότους καὶ σκιᾷ θανάτου, καὶ τοὺς
 16 δεσμούς αὐτῶν διέῳρξεν. ¹⁵ Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἑλέη αὐτοῦ
 17 καὶ τὰ θαυμαῖα αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ¹⁶ ὅτι συνέτριψε πύλας
 18 χαλκᾶς, καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συνέθλασεν. ¹⁷ ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνο-
 19 μίας αὐτῶν, διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐταπεινώθησαν. ¹⁸ πᾶν βρώμα ἐβδε-
 20 λύσατο ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ ἤγγισαν ἕως τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου. ¹⁹ καὶ ἐκέ-
 21 κραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν
 22 ἔσωσεν αὐτούς, ²⁰ ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ ἴασατο αὐτούς, καὶ ἐξῆ-
 23 ρσατο αὐτούς ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν. ²¹ Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ
 24 ἑλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμαῖα αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ²² καὶ θυ-
 25 σάτωσαν αὐτῷ θυσιᾶν αἰνέσεως, καὶ ἐξαγγειλάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλ-
 26 λιάσει. ²³ οἱ καταβαίνοντες εἰς θάλασσαν ἐν πλοίοις, ποιοῦντες ἔργασίαν ἐν
 27 ὕδασι πολλοῖς, ²⁴ αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα κυρίου καὶ τὰ θαυμαῖα αὐτοῦ ἐν τῷ
 28 βυθῷ. ²⁵ εἶπε καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος, καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς·
 29 ²⁶ ἀναβαίνουνσιν ἕως τῶν οὐρανῶν, καὶ καταβαίνουνσιν ἕως τῶν ἀβύσσων· ἡ
 30 ²⁷ ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτήκετο, ²⁷ ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν ὥς ὁ μεθύων,
 31 ²⁸ καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη. ²⁸ καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ
 32 ²⁹ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτούς, ²⁹ καὶ ἐπέ-
 33 ³⁰ ταξε τῇ καταιγίδι καὶ ἔστη εἰς αὐραν, καὶ εἰσέγησαν τὰ κύματα αὐτῆς·
 34 ³¹ καὶ εὐφράνθησαν ὅτι ἡσύχασαν, καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐπὶ λιμένα θελήμα-
 35 ³² τος αὐτῶν. ³² Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἑλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμα-
 36 ³³ αῖα αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ³² ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ,
 37 ³⁴ καὶ ἐν καθεδρᾷ πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν. ³³ ἔθετο ποταμοὺς εἰς ἔρη-
 38 ³⁵ μον, καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς δίψαν, ³⁴ γῆν καρποφόρον εἰς ἄλμην ἀπὸ κακίας
 39 ³⁶ τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ. ³⁵ ἔθετο ἔρημον εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ γῆν ἁ-
 40 ³⁷ υδρον εἰς διεξόδους ὑδάτων. ³⁶ καὶ κατήκισεν ἐκεῖ πεινῶντας, καὶ συνεστή-
 41 ³⁸ σαντο πόλεις κατοικεῖσας, ³⁷ καὶ ἔσπειραν ἀγροὺς καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας,
 42 ³⁹ καὶ ἐποίησαν καρπὸν γεννήματος. ³⁸ καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ ἐπληθύνθησαν
 43 ⁴⁰ σφόδρα, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν οὐκ ἐσμίχρυνε. ³⁹ καὶ ὠλιγώθησαν καὶ ἐκακώ-
 44 ⁴¹ θησαν ἀπὸ θλίψεως κακῶν καὶ ὁδύνης. ⁴⁰ ἐξεχύθη ἐξουδένωσις ἐπ' ἄρχοντας

CVI. 3. om και prim. 5. εξελεειπεν 6. ερυσσατο 9. και ψυχην πινω-
 σαν 12. και ησθηνησαν 23. εις την θαλασσαν ...** οι ποιουντες 24. ιδον
 30. ηυφρανθησαν ... θελημ. αυτου 32. καθεδραις 36. *κατωκησεν 37. γε-
 ννηματος

αὐτῶν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐχ ὁδῷ. ⁴¹ καὶ ἐβοήθησε πένητι ⁴¹ ἐκ πτωχείας, καὶ ἔζητο ὡς πρόβατα πατριάς. ⁴² ὄψονται εὐθεις καὶ εὐφραν- ⁴² θήσονται, καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράξει τὸ στόμα αὐτῆς. ⁴³ τίς σοφὸς καὶ φυ- ⁴³ λάξει ταῦτα, καὶ συνήσει τὰ ἔλεη τοῦ κυρίου;

CVII. (CVIII.)

ᾠδὴ ψαλμοῦ τῷ Δαυίδ.

² Ἐτοίμη ἡ καρδία μου, ὁ θεός, ἐτοίμη ἡ καρδία μου, ἄσομαι καὶ ² ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου. ³ ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα· ἐξεγερθήσομαι ³ ὄρθρῳ. ⁴ ἐξομολογήσομαι σοὶ ἐν λαοῖς, κύριε, ψαλῶ σοὶ ἐν ἔθνεσιν. ⁵ ὅτι μέγα ⁵ ἐπανά των οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου. ⁶ ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. ⁶ ὅπως ἀν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν ⁷ μου. ⁸ ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ὑψώθησομαι καὶ διαμεριῶ Σίιμα, ⁸ καὶ τὴν κοιλάδα των σκηνῶν διαμετρήσω. ⁹ ἔμός ἐστι Γαλαὰδ, καὶ ἔμός ἐστι ⁹ Μανασσῆς, καὶ Ἐφραΐμ ἀντίληψις τῆς κεφαλῆς μου· Ἰούδας βασιλεὺς μου, ¹⁰ Μωὰβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου· ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐπιβαλὼν τὸ ὑπόδημά ¹⁰ μου, ἔμοι ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν. ¹¹ τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; ἢ τίς ¹¹ ὁδηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας; ¹² οὐχὶ σὺ ὁ θεός ὁ ἀπώσάμενος ἡμᾶς; ¹² καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεός ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν; ¹³ δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ ¹³ Σίιφως, καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου. ¹⁴ ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, ¹⁴ καὶ αὐτὸς ἐξουθενώσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν.

CVIII. (CIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ὁ θεός, τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσης· ² ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ ² καὶ στόμα δολοῦ ἐπ' ἐμέ ἠνοίχθη, ἐλάλησαν κατ' ἐμοῦ γλώσση δολία, ³ καὶ ³ λόγοις μίσους ἐκύκλωσάν με, καὶ ἐπολέμησάν με δωρεάν. ⁴ ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν ⁴ με ἐνδιέβαλλόν με, ἐγὼ δὲ προσευχόμενος· ⁵ καὶ ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ ⁵ ἀγαθῶν, καὶ μῖσος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου. ⁶ κατέστησόν ἐπ' αὐτὸν ἁμαρ- ⁶ τωλόν, καὶ διάβολος στήτω ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· ⁷ ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν ἐξέλ- ⁷ θαι καταδεδικασμένος, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν. ⁸ γενη- ⁸ θήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβει ἔτερος· ⁹ γενηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὄρφανοί, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα· ¹⁰ σαλευόμε- ⁹ νοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἐπαιτησάτωσαν, ἐκβληθήτωσαν ἐκ τῶν ¹⁰ οἰκοπέδων αὐτῶν. ¹¹ ἐξερευνησάτω δανειστῆς πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ, καὶ ¹¹ διαρπασάτωσαν ἄλλοτριοι τοὺς πόνους αὐτοῦ· ¹² μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντι- ¹² λήπτωρ, μηδὲ γεννηθῆτω οἰκτίρμων τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ· ¹³ γεννηθήτω τὰ τέκνα ¹³ αὐτοῦ εἰς ἐξολόθρευσιν, ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθῇ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹⁴ ἀνα- ¹⁴ μνησθῇ ἡ ἀνομία των πατέρων αὐτοῦ ἔναντι κυρίου, καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς ¹⁵ μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθῇ· ¹⁵ γεννηθήτωσαν ἐναντίον κυρίου διὰ παντός, καὶ ¹⁵ ἐξολοθρευθῇ ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. ¹⁶ ἀντ' ὧν οὐκ ἐμνήσθη ποιῆσαι ¹⁶ ἔλεος, καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον πένητα καὶ πτωχὸν καὶ κατανενυγμένον τῇ ¹⁷ καρδίᾳ τοῦ θανάτῳ. ¹⁷ καὶ ἠγάπησε κατάραν, καὶ ᾗξει αὐτῷ· καὶ οὐκ ¹⁷ ἠτέλησεν εὐλογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁸ καὶ ἐνεδύσατο κατάραν ¹⁸ ὡς ἱμάτιον, καὶ εἰσῆλθεν ὡσεὶ ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκυα αὐτοῦ καὶ ὡσεὶ ἔλαιον ¹⁹ ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ· ¹⁹ γεννηθήτω αὐτῷ ὡς ἱμάτιον ὁ περιβάλλεται, καὶ ὡσεὶ ¹⁹

42. om το 43. συνησουςιν CVII. 4. om ωδη ... ψαλμος τ. δαυ. 9. ἀντιληψις (sed 14. ποιησωμεν ... τους βλιβοντας ημας (sed βλιβ. ημ. **) CVIII. 14. και (sed και add**) εξεραυνησάτω 42. ἀντιλημπτωρ 43. εξο- λεθρευσιν ... εξαλειφθῇτω 45. εξολεθρευθῇει ε. γ. το μνημοσ. αυτου 46. του ποιησαι

20 ζῶνῃ ἦν διὰ παντός περιζώννυται. ²⁰ τοῦτο τὸ ἔργον τῶν ἐνδιαβαλλόντων με
 21 παρὰ κυρίου καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατὰ τῆς ψυχῆς μου. ²¹ καὶ σύ,
 κύριε κύριε, ποιήσον μετ' ἐμοῦ ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, ὅτι χρηστὸν τὸ
 22 ἔλεός σου· ῥῦσαί με, ²² ὅτι πτωχὸς καὶ πέννης εἰμί ἐγώ, καὶ ἡ καρδία μου
 23 τετάραιται ἐντός μου. ²³ ὥσει σκιά ἐν τῷ ἐκκλίνει αὐτὴν ἀντανηρέστην, ἐξε-
 24 τινάχτην ὥσει ἀκρίδες. ²⁴ τὰ γόνατά μου ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας, καὶ ἡ σάρξ
 25 μου ἠλλοιώθη δι' ἔλαιον. ²⁵ καὶ ἐγενήτην ὄνειδος αὐτοῖς· εἶδόν με, ἐσά-
 26 λευσαν κεφαλὰς αὐτῶν. ²⁶ βοήθησόν μοι, κύριε ὁ θεός μου, καὶ σῶσόν με
 27 κατὰ τὸ ἔλεός σου. ²⁷ καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χεὶρ σου αὕτη, καὶ σὺ κύριε
 28 ἐποίησας αὐτήν. ²⁸ καταράσσονται αὐτοί, καὶ σὺ εὐλογῆσεις· οἱ ἐπανιστάμενοί
 29 μοι αἰσχυνθήτωσαν, ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται. ²⁹ ἐνδυσάσωνται οἱ ἐν-
 διαβαλλόντές με ἐντροπήν, καὶ περιβαλέσωνται ὡς διπλοῖδα αἰσχύνῃ αὐτῶν.
 30 ³⁰ ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου, καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν
 31 αἰνέσω αὐτόν. ³¹ ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν πέντητος, τοῦ σῶσαι ἐκ τῶν κατα-
 διωκόντων τὴν ψυχὴν μου.

CIX. (CX.)

Ψαλμός τῷ Δαυίδ.

Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ^{MI. 22, 44.}
 2 ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. ² ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστείλει σοι. ^{pp. Act. 2,}
 3 κύριος ἐκ Σιών· κατακυριεύει ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου. ³ μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ^{34s. 4Co. 15,}
 ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου, ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου· ἐκ γαστροῦ ^{25. He. 1, 13.}
 4 πορὶ ἐωςφόρου ἐγέννησά σε, ⁴ ὥμοσε κύριος καὶ οὐ μεταμελήσεται Σὺ ἱερεὺς ^{He. 7, 21.}
 5 εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ⁵ κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέβλασεν ^{5, 6, 7, 17,}
 6 ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεὺς· ⁶ κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσι, πληρώσει πτώματα, ^{* Jo. 12,}
 7 συνδύλασει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν. ⁷ ἐκ χειμάρρου ἐν ὀδῷ πίεται, διὰ τοῦτο
 ὑψώσει κεφαλὴν. ^{34.}

CX. (CXI.)

Ἀλληλουῖα.

¹ Εὐξομολογήσομαί σοι, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐν βουλῇ εὐθέων καὶ
 2 συναγωγῇ. ² μεγάλα τὰ ἔργα κυρίου, ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ βελήματα
 3 αὐτοῦ. ³ ἐξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη
 4 αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁴ μνεῖαν ἐποίησατο τῶν θαυμασίων
 5 αὐτοῦ, ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ὁ κύριος. ⁵ τροφὴν ἔδωκε τοῖς φοβουμένοις
 6 αὐτόν, μνηστῆσεται εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ. ⁶ ἰσχύϊ ἔργων αὐτοῦ ἀνήγ-
 7 γειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κληρονομίαν ἑσθίων. ⁷ ἔργα χειρῶν
 8 αὐτοῦ ἀλήθεια καὶ κρίσις· πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ, ⁸ ἐστηρικμέναι εἰς
 9 τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πεποιτημένοι ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐθύτητι. ⁹ λύτρωσιν ἀπ-
 10 φοβερόν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹⁰ ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ
 πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν· ἡ ἀνέσις αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

CXI. (CXII.)

Ἀλληλουῖα.

Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ βελή-
 2 σει σφόδρα. ² δυνατόν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, γενεὰ εὐθέων εὐλο-
 3 γηθήσεται. ³ δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ

19. ζωνην 20. παρα κυριω 21. μετ εμου ελεος ενεκεν 23. ανταναι-
 ρεστην 25. και εγω ... ιδοσαν 28. επανιστανομενοι CIX. 1. τω δαυ.
 ψαλμ. 2. om σοι ... και κατακυρ. 7. πιεται υδωρ CX. 4. ευθειων
 CXI. 4. * om σφοδρα 2. ευθει

μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁴ ἐξανέτειλεν ἐν σκοτίᾳ φῶς τοῖς εὐθεῖσιν· ⁴ ἐλεήμων καὶ οἰκτιρῶν καὶ δίκαιος. ⁵ χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτερῶν καὶ κυχρῶν, ὃ οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει· ⁶ ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται, εἰς μνημόσυνον αἰῶνιον ἔσται δίκαιος. ⁷ ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ φοβηθήσεται· ἐτοίμη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον, ⁸ ἐστήριξται ἡ καρδία 2Co.9.9. αὐτοῦ, οὐ φοβηθήσεται, ἕως οὐ ἐπιδῇ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ. ⁹ ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ. ¹⁰ ἁμαρτωλὸς ὀψεται καὶ ὀργισθήσεται, τοὺς ὁδόν- 10 τας αὐτοῦ βρῦξει καὶ τακίησεται· ἐπιθυμία ἁμαρτωλοῦ ἀπολείπεται.

CXII. (CXIII.)

Ἀλληλούια.

Αἰνεῖτε παῖδες κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου. ² εἴη τὸ ὄνομα κυρίου 2 εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος· ³ ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι 3 δυσμῶν αἰνετὸν τὸ ὄνομα κυρίου. ⁴ ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὁ κύριος, ἐπὶ 4 τοὺς οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ. ⁵ τίς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν; ὁ ἐν ὑψηλοῖς 5 κατοικῶν, ⁶ καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ· ⁷ ὁ ἐγείρων 6 7 ἀπὸ γῆς πτωχόν, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένητα, ⁸ τοῦ καθεῖσαι αὐτὸν μετὰ 8 ἀρχόντων, μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ· ⁹ ὁ κατοικίζων στεῖραν ἐν οἴκῳ, μη- 9 τέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφραينوμένην.

CXIII. (CXIV.)

Ἀλληλούια.

Ἐν ἐξόδῳ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οἴκου Ἰακώβ ἐκ λαοῦ βαρβαρίου, ² ἐγε- 2 νήθη Ἰουδαία ἁγίασμα αὐτοῦ, Ἰσραὴλ ἐξουσία αὐτοῦ. ³ ἡ θάλασσα εἶδε καὶ 3 ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω· ⁴ τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὡσεὶ κριοί, 4 καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων. ⁵ τί σοὶ ἐστι, θάλασσα, ὅτι ἔφυγες; καὶ 5 σύ, Ἰορδάνη, ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω; ⁶ τὰ ὄρη, ὅτι ἐσκίρτησας ὡσεὶ κριοί, καὶ οἱ βουνοὶ, ὡς ἀρνία προβάτων; ⁷ ἀπὸ προσώπου κυρίου ἐσαλεύθη 7 ἡ γῆ, ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Ἰακώβ, ⁸ τοῦ στρέψαντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας 8 ὑδάτων καὶ τὴν ἀκρότομον εἰς πηγὰς ὑδάτων. (CXV.) ⁹ μὴ ἡμῖν, κύριε, ⁽¹⁾ 9 μὴ ἡμῖν ἀλλ' ἢ τῷ ὀνόματί σου δὸς δόξαν ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου. ¹⁰ μὴ ποτε εἴπωσι τὰ ἔθνη Ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; ^(2, 3) 10 11 ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, πάντα ὅσα ἡθέλησεν ἐποίησε. ¹² τὰ ⁽⁴⁾ 12 εἶδωλα τῶν ἔθνων ἀργύριον καὶ χρυσόν, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων· ¹³ στόμα ⁽⁵⁾ 13 ἔχουσι καὶ οὐ λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ οὐκ ὄψονται· ¹⁴ ὦτα ἔχουσι ⁽⁶⁾ 14 καὶ οὐκ ἀκούσονται, ῥίνας ἔχουσι καὶ οὐκ ὁσφρανθήσονται· ¹⁵ χεῖρας ἔχουσι ⁽⁷⁾ 15 καὶ οὐ ψηλαφήσουσι, πόδας ἔχουσι καὶ οὐ περιπατήσουσιν· οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν. ¹⁶ ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ καὶ πάντες ⁽⁸⁾ 16 οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. ¹⁷ οἶκος Ἰσραὴλ ἠλπισεν ἐπὶ κύριον· βοηθὸς καὶ ⁽⁹⁾ 17 ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. ¹⁸ οἶκος Ἀαρὼν ἠλπισεν ἐπὶ κύριον· βοηθὸς ⁽¹⁰⁾ 18 καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. ¹⁹ οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἠλπισαν ἐπὶ ⁽¹¹⁾ 19 κύριον· βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. ²⁰ κύριος μνηστὴς ἡμῶν ⁽¹²⁾ 20 εὐλόγησεν ἡμᾶς, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἀαρὼν· ²¹ εὐλόγησε τοὺς φοβουμένους τὸν κύριον, τοὺς μικροὺς μετὰ τῶν μεγάλων. ⁽¹³⁾ 21 ²² προσθέτει κύριος ἐφ' ὑμᾶς, ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν. ²³ εὐ- ^(14, 15) 22 23 λογημένοι ἡμεῖς τῷ κυρίῳ, τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ²⁴ ὁ οὐ- ⁽¹⁶⁾ 24 ρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τῷ κυρίῳ, τὴν δὲ γῆν ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.

4. * τοις εν σκοτ. ... in f. add κυριος ὁ θεος 8. ου μη φοβηθη 10. επιτ. αμαρτωλων CXII. 1. τον κυριον 3. και μεχρι CXIII. 2. * Ἰσραηλ· εις (?) 3. ιδεν 4. * om οτι 5. σοι pro συ .. * εστραφη 16. ομοιοι αυτων 19. om τον 24. ο ουρ. τω ουρανῳ

25 (17) ²⁵ οὐχ οἱ νεκροὶ αἰνέσουσί σε, κύριε, οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς
26 (18) ᾄδου· ²⁶ ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες εὐλογήσομεν τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ
ἕως τοῦ αἰῶνος.

CXIV. (CXVI.)

Ἀλληλουῖα.

2 Ἠγάπησα ὅτι εἰσακούσεται κύριος τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου, ὅτι
3 ἔκλινε τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοί, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι. ³ περιέσχον
4 με ὡδίνες θανάτου, κίνδυνοι ἄδου εὗροσάν με, θλίψιν καὶ ὀδύνην εὗρον· ⁴ καὶ
5 τὸ ὄνομα κυρίου ἐπικαλεσάμην· ⁵ Ω κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου. ⁵ ἐλεήμων
6 ὁ κύριος καὶ δίκαιος, καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλεεῖ. ⁶ φυλάσσω τὰ νήπια ὁ κύριος·
7 ἐταπεινώσῃ καὶ ἔσωσέ με. ⁷ ἐπίστρεψον ψυχὴ μου εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου,
8 ὅτι κύριος εὐηργέτησέ σε· ⁸ ὅτι ἐξείλετο τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου, τοὺς
9 ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων, καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος. ⁹ εὐαρε-
στήσω ἐνώπιον κυρίου ἐν χάριτι ζώντων.

CXV. (CXVI.)

Ἀλληλουῖα.

1 2 (10. 11) Ἐπίστευσα, διό ἐλάλησα· ἐγὼ δὲ ἐταπεινώσθην σφόδρα. ² ἐγὼ δὲ εἶπα 2 Co. 4,
3 (12) ἐν τῇ ἐκστάσει μου Πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης. ³ τί ἀνταποδώσω τῷ κυρίῳ ¹³
4 (13) περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκέ μοι; ⁴ ποτήριον σωτηρίου λήψομαι, καὶ τὸ ^{Ro. 3, 4}
5 (14) ὄνομα κυρίου ἐπικαλέσομαι· ⁵ τὰς εὐχὰς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω ἐναντίον
6 (15) παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ⁶ τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων
7 (16) αὐτοῦ. ⁷ ὦ κύριε, ἐγὼ δοῦλος σός, ἐγὼ δοῦλος σός καὶ υἱὸς τῆς παιδεί-
8 (17) σκης σου· διέβρῃξας τοὺς δεσμούς μου. ⁸ σοὶ ὕψος ὑστάιν αἰνέσεως, καὶ
9 (18) ἐν ὀνόματι κυρίου ἐπικαλέσομαι· ⁹ τὰς εὐχὰς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω
10 (19) ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ¹⁰ ἐν αὐλαῖς οἴκου κυρίου, ἐν μέσῳ σου
Ἱερουσαλήμ.

CXVI. (CXVII.)

Ἀλληλουῖα.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί· Ro. 15,
2 ὅτι ἐκραταιώσθι τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ κυρίου μένει ¹¹
εἰς τὸν αἰῶνα.

CXVII. (CXVIII.)

Ἀλληλουῖα.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
2 ² εἰπάτω δὴ οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
3 ³ εἰπάτω δὴ οἶκος Ἀαρὼν ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
4 ⁴ εἰπάτωσαν δὴ πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
5 τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁵ ἐκ θλίψεως ἐπικαλεσάμην τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου
6 εἰς πλατυσμόν. ⁶ κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσῃ μοι He. 13, 6
7 ⁷ ἄνθρωπος· ⁷ κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ γὰρ ἐπόψομαι τοὺς ἐχθρούς μου. ⁸ ἀγαθὸν
8 ⁸ πεποιθέναι ἐπὶ κύριον ἢ πεποιθέναι ἐπ' ἄνθρωπον· ⁹ ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ κύ-
9 ⁹ ριον ἢ ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχουν· ¹⁰ πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι
10 ¹⁰ κυρίου ἡμυνάμην αὐτούς· ¹¹ κυκλώσαντες ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου

26. εὐλογησωμεν CXIV. 4. * ἐπικαλεσαμην, ** ἐπικαλεσα 7. ψυχην
μου... ευηργετησεν με 8. εξειλετο CXV. 2. om δε 4. ληψομαι 5. om
versum 6. οσιων αυτων 7. * om εγω 8. σος alterum 8. * και το ονομα
(vdtr) 10. εμμεσω CXVI. 1. και (sed και add**) επαινεσατωσαν 2. εφ
ημ. το ελ. αυτου CXVII. 4. om οτι αγαθος 7. και εγω 9 * επ αρχοντας

ἡμυνάμεν αὐτούς· ¹² ἐκύνκλωσάν με ὥς ἐι μέλισσαι κηρίον, καὶ ἐξεκαύθησαν ¹²
ὡς πῦρ ἐν ἀκάνθαις, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἡμυνάμεν αὐτούς. ¹³ ὥσθεις ἀνε- ¹³
τράπην τοῦ πεσεῖν, καὶ ὁ κύριος ἀντελάβετό μου. ¹⁴ ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς ¹⁴
μου ὁ κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. ¹⁵ φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτη- ¹⁵
ρίας ἐν σκηναῖς δικαίων· δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύναμιν, ¹⁶ δεξιὰ κυρίου ὕψωσε ¹⁶
με, δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύναμιν. ¹⁷ οὐκ ἀποθάνομαι ἀλλὰ ζήσομαι, καὶ ¹⁷
διηγῆσομαι τὰ ἔργα κυρίου. ¹⁸ παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ κύριος, καὶ τῷ θα- ¹⁸
νάτῳ οὐ παρέδωκέ με. ¹⁹ ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης· εἰσελθὼν ἐν αὐταῖς ¹⁹
ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ. ²⁰ αὕτη ἡ πύλη τοῦ κυρίου, δίκαιοι εἰσελεύσονται ²⁰
ἐν αὐτῇ. ²¹ ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγένου μοι εἰς σω- ²¹
τηρίαν. ²² λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφα- ²²
λήν γωνίας· ²³ παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θάυμαστή ἐν ὀφθαλμοῖς ²³
ἡμῶν. ²⁴ αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν ἐποίησεν ὁ κύριος· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφραν- ²⁴
θώμεν ἐν αὐτῇ. ²⁵ ὦ κύριε σῶσον δὴ, ὦ κύριε εὐλόησον δὴ. ²⁶ εὐλογημένοι ²⁵ 26
ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· εὐλογῆκαμεν ὑμᾶς ἐξ οἴκου κυρίου. ²⁷ θεός ²⁷
κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν· συστήσασθε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν ἕως τῶν
κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. ²⁸ θεός μου εἰ σύ, καὶ ἐξομολογήσομαί σοι· ²⁸
θεός μου εἰ σύ, καὶ ὑψώσω σε· ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγέν-
ου μοι εἰς σωτηρίαν. ²⁹ ἐξομολογείσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν 29
αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXVIII. (CXIX.)

Ἀλληλουῖα.

Μακάριοι ἄμωμοι ἐν ὀδῷ, οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ κυρίου. ² μακάριοι οἱ 2
ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν· ³ οὐ γὰρ 3
οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν. ⁴ σὺ ἐνετείλω 4
τὰς ἐντολάς σου τοῦ φυλάξασθαι σφόδρα. ⁵ ὄφελον κατευθύνθησαν αἱ ὁδοί 5
μου τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου· ⁶ τότε οὐ μὴ αἰσχυνθῶ, ἐν τῷ με 6
ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου. ⁷ ἐξομολογήσομαί σοι ἐν εὐθύτητι καρ- 7
δίᾳ, ἐν τῷ μεμαρτηκέναι με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ⁸ τὰ δικαιώ- 8
ματά σου φυλάξω, μὴ με ἐγκαταλίπης ἕως σφόδρα. ⁹ ἐν τίνι κατορθώσει 9
νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; ἐν τῷ φυλάξασθαι τοὺς λόγους σου. ¹⁰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ 10
μου ἐξεζητήσά σε, μὴ ἀπώσῃ με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου. ¹¹ ἐν τῇ καρδίᾳ μου 11
ἔκρυψα τὰ λόγια σου, ὅπως ἂν μὴ ἀμάρτω σοι. ¹² εὐλογητὸς εἰ κύριε, δι- 12
θαξὼν με τὰ δικαιώματά σου. ¹³ ἐν τοῖς χεῖλεσί μου ἐξηγγεῖλα πάντα τὰ κρί- 13
ματα τοῦ στόματός σου· ¹⁴ ἐν τῇ ὀδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην ὥς ἐπὶ 14
παντὶ πλούτῳ. ¹⁵ ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω, καὶ κατανοήσω τὰς ὁδοὺς 15
σου· ¹⁶ ἐν τοῖς δικαιώμασί σου μελετήσω, οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου. 16
¹⁷ ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου, ζήσομαι καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου. ¹⁸ ἀποκά- 17 18
λυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ κατανοήσω τὰ θαύματά σου ἐκ τοῦ νόμου σου.
¹⁹ πάροικος ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ γῇ, μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου. 19
²⁰ ἐπεπόθησεν ἡ ψυχὴ μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ καιρῷ. 20
²¹ ἐπετίμησας ὑπερηφάνους· ἐπικατάρτοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν 21
σου. ²² περίελε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν, ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξε- 22
ζήτησα. ²³ καὶ γὰρ ἐκάθισαν ἄρχοντες καὶ κατ' ἐμοῦ κατελάλουν, ὁ δὲ δοῦ- 23
λός σου ἠδολέσχει ἐν τοῖς δικαιώμασί σου· ²⁴ καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου με- 24
λέτη μου ἔστι, καὶ αἱ συμβουλίαι μου τὰ δικαιώματά σου. ²⁵ ἐκολλήθη τῷ 25

12. ὡς πυρ 17. εκδιηγησομαι 24. αυτη ημερα 26. *ημας 28.
*om su prius CXVIII. 4. οι αμωμοι 2. οι εξερευνωνντες 4. σου φυ-
λασσεσθαι (sic) 6. επαυχυνθω 7. εξομ. σοι κυριε 8. εγκαταλειπης 9. φυ-
λασσεσθαι 18. τα θαυμασα. σου 24. η συμβουλεια

26 ἐδάφει ἡ ψυχὴ μου· ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου. 26 τὰς ὁδοὺς μου ἐξήγ-
 27 ἔειλα, καὶ ἐπήκουσάς μου· διδάξόν με τὰ δικαιώματά σου, 27 ὁδὸν δικαιο-
 28 μάτων σου συνέτισόν με, καὶ ἀδολεσχήσω ἐν τοῖς θαυμασίοις σου. 28 ἐνύστα-
 29 ξεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ ἀκηδίας, βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου· 29 ὁδὸν
 30 ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με. 30 ὁδὸν ἀληθείας
 31 ἤρετισάμην, καὶ τὰ κρίματά σου οὐκ ἐπελαδύμην. 31 ἐκολλήσθην τοῖς μαρτυ-
 32 ρίοις σου, κύριε, μὴ με κατασχύνης. 32 ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον, ὅταν ἐπλά-
 33 τυνας τὴν καρδίαν μου. 33 νομοθέτησόν με, κύριε, τὴν ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων
 34 σου, καὶ ἐκζητήσω αὐτὴν διὰ παντός. 34 συνέτισόν με, καὶ ἐξερευνήσω τὸν
 35 νόμον σου, καὶ φυλάξω αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. 35 ὁδήγησόν με ἐν τῇ τριβῇ
 36 τῶν ἐντολῶν σου, ὅτι αὐτὴν ἠξέλησα. 36 κλῖνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρ-
 37 τύριά σου, καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν. 37 ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου τοῦ
 38 μὴ ἰδεῖν ματαιότητα, ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με. 38 στήσον τῷ δούλῳ σου τὸ
 39 λόγιόν σου εἰς τὸν φόβον σου. 39 περίελε τὸν ὄνειδισμόν μου ὃν ὑπόπτειυσα,
 40 ὅτι τὰ κρίματά σου χρηστά. 40 ἰδοὺ ἐπεθύμησα τὰς ἐντολάς σου· ἐν τῇ δι-
 41 καιοσύνῃ σου ζῆσόν με. 41 καὶ ἔλθοι ἐπ' ἐμέ τὸ ἔλεός σου, κύριε, τὸ σωτή-
 42 ριόν σου κατὰ τὸν λόγον σου· 42 καὶ ἀποκριθῆσμαι τοῖς ὀνειδίζουσίν μοι λό-
 43 γον, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ τοῖς λόγοις σου. 43 καὶ μὴ περιέλθῃς ἐκ τοῦ στόματός μου
 44 λόγον ἀληθείας ἕως σφόδρα, ὅτι ἐπὶ τοῖς κρίμασί σου ἐπίηλπισα. 44 καὶ φυ-
 45 λάξω τὸν νόμον σου διὰ παντός, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶ-
 46 νος. 45 καὶ ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. 46 καὶ
 47 ἐλλοιπὸν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον βασιλέων, καὶ οὐκ ἤσχυνόμην. 47 καὶ
 48 ἐμελέτων ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου αἷς ἡγάπησα σφόδρα. 48 καὶ ἦρα τὰς χεῖράς
 49 μου πρὸς τὰς ἐντολάς σου ἃς ἡγάπησα, καὶ ἠδοκίμαχον ἐν τοῖς δικαιώμασί
 50 σου. 49 μνησθήτι τῶν λόγων σου τῷ δούλῳ σου ὃν ἐπήλπισάς με. 50 αὕτη
 51 με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου, ὅτι τὸ λόγιόν σου ἐξήσέ με. 51 ὑπερή-
 52 φανοι παρηνόμουν ἕως σφόδρα, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐξέκλινα. 52 ἐμνήσθην
 53 τῶν κρίματων σου ἀπ' αἰῶνος, κύριε, καὶ παρεκλήθην. 53 ἄνυμία κατέσχε με
 54 ἀπὸ ἁμαρτωλῶν τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τὸν νόμον σου. 54 ψαλτὰ ἦσαν μοι
 55 τὰ δικαιώματά σου ἐν τῷ πότῳ παροικίας μου. 55 ἐμνήσθην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνό-
 56 ματός σου, κύριε, καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου. 56 αὕτη ἐγενήθη μοι, ὅτι τὰ
 57 δικαιώματά σου ἐξεζήτησα. 57 μερίς μου εἶ, κύριε· εἶπα τοῦ φυλάξασθαι τὸν
 58 νόμον σου. 58 ἐδεήθην τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐλέησόν με
 59 κατὰ τὸ λόγιόν σου. 59 διελογισάμην τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἐπέστρεψα τοὺς πό-
 60 δας μου εἰς τὰ μαρτύριά σου. 60 ἤτοιμάσθην καὶ οὐκ ἐταράχθην τοῦ φυλά-
 61 ξασθαι τὰς ἐντολάς σου. 61 σχοινία ἁμαρτωλῶν περιεπλάκησάν μοι, καὶ τοῦ
 62 νόμου σου οὐκ ἐπελαδύμην. 62 μεσονύκτιον ἐξεγειρόμην τοῦ ἐξομολογεῖσθαι
 63 σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. 63 μέτοχος ἐγὼ εἰμι πάντων τῶν
 64 φοβουμένων σε καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου. 64 τοῦ ἐλέους σου,
 65 κύριε, πλήρης ἡ γῆ· τὰ δικαιώματά σου διδάξόν με. 65 χρηστότητα ἐποίησας
 66 μετὰ τοῦ δούλου σου, κύριε, κατὰ τὸν λόγον σου. 66 χρηστότητα καὶ παιδείαν
 67 καὶ γνώσιν διδάξόν με, ὅτι ταῖς ἐντολαῖς σου ἐπίστευσα. 67 πρὸ τοῦ με τα-
 68 πεινωθῆναι ἐγὼ ἐπλημμέλησα, διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου ἐφύλαξα. 68 χρηστὸς
 69 εἶ σύ κύριε, καὶ ἐν τῇ χρηστότητί σου διδάξόν με τὰ δικαιώματά σου.
 70 ἔπληθύνθη ἐπ' ἐμέ ἀδικία ὑπερηφάνων, ἐγὼ δὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξε-
 70 ρεννήσω τὰς ἐντολάς σου. 70 ἐτυρώθην ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν, ἐγὼ δὲ τὸν

25. **κ. το λογιον σ. (*?) 26. τ. οδ. σου 30. om και 34. εξεραυ-
 νησω 35. εν τριβω 41. κατα λογιον σου 42. ονειδιζ. με ... επι τους
 λογους 43. εφηλπισα 48. ηγαπησα σφοδρα 49. τον λογον ... ω εφηλπι-
 σας 57. om του 58. om το 59. διελογ. κατα τας 62. εξομολογησασθαι
 64. τ. ελαους κυριου 65. κατα το λογιον σου 67. εγω εφυλαξα 69. εξε-
 ραυνησω

νόμον σου ἐμελέτησα. ⁷¹ ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπεινώσας με, ὅπως ἂν μάθω τὰ 71
δικαιώματά σου. ⁷² ἀγαθός μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου ὑπὲρ χιλιάδας 72
χρυσίου καὶ ἀργυρίου. ⁷³ αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με· συν- 73
τίσόν με καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου. ⁷⁴ οἱ φοβούμενοί σε ὄψονται με 74
καὶ εὐφρανθήσονται, ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα. ⁷⁵ ἔγνω κύριε ὅτι 75
δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου, καὶ ἀληθεῖα ἐταπεινώσας με. ⁷⁶ γεννηθήτω δὴ τὸ 76
ἔλεός σου τοῦ παρακαλέσαι με κατὰ τὸ λόγιόν σου τῷ δούλῳ σου· ⁷⁷ ἔλθέ- 77
τωσάν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου καὶ ζήσομαι, ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστιν.
⁷⁸ αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι, ὅτι ἀδίκως ἠνόμησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἀδο- 78
λεσχῶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου. ⁷⁹ ἐπιστρεψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε καὶ 79
οἱ γινώσκοντες τὰ μαρτύριά σου. ⁸⁰ γεννηθήτω ἡ καρδία μου ἁμωμος ἐν τοῖς 80
δικαιώμασί σου, ὅπως ἂν μὴ αἰσχυνθῶ. ⁸¹ ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου ἡ 81
ψυχὴ μου, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα· ⁸² ἐξέλπιον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς 82
τὸ λόγιόν σου, λέγοντες Πότε παρακαλέσεις με; ⁸³ ὅτι ἐγεννήθην ὡς ἀσχος ἐν 83
πάχνῃ, τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαζόμην. ⁸⁴ πόσαι εἰσὶν αἱ ἡμέραι τοῦ 84
δούλου σου; πότε ποιήσεις μοι ἐκ τῶν καταδικόντων με κρίσιν; ⁸⁵ διηγῇ- 85
σαντό μοι παρόνομοι ἀδολεσχίας, ἀλλ' οὐχ ὥς ὁ νόμος σου κύριε. ⁸⁶ πᾶσαι 86
αἱ ἐντολαὶ σου ἀληθεῖα· ἀδίκως κατεδίωξάν με, βοήθησόν μοι. ⁸⁷ παρὰ βραχὺ 87
συντελέσας με ἐν τῇ γῇ, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολάς σου. ⁸⁸ κατὰ 88
τὸ ἔλεός σου ζήσόν με, καὶ φυλάξω τὰ μαρτύρια τοῦ στόματός σου. ⁸⁹ εἰς 89
τὸν αἰῶνα, κύριε, ὁ λόγος σου διαμένει ἐν τῷ οὐρανῷ, ⁹⁰ εἰς γενεὰν καὶ γε- 90
νεὰν ἡ ἀληθεῖά σου· ἐδεμελίωσας τὴν γῆν καὶ διαμένει, ⁹¹ τῇ διατάξει σου 91
διαμένει ἡμέρα, ὅτι τὰ σύμπαντα δούλα σά. ⁹² εἰ μὴ ὅτι ὁ νόμος σου με- 92
λέτη μου ἐστί, τότε ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου· ⁹³ εἰς τὸν αἰῶνα 93
οὐ μὴ ἐπιλαβώμαι τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἔζησάς με. ⁹⁴ σὸς 94
εἰμι ἐγὼ, σῶσόν με, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα. ⁹⁵ ἐμὲ ὑπέμειναν 95
ἁμαρτωλοὶ τοῦ ἀπολέσαι με, τὰ μαρτύριά σου συνῆκα. ⁹⁶ πάσης συντελείας 96
εἶδον πέρας, πλατεῖα ἡ ἐντολή σου σφόδρα. ⁹⁷ ὥς ἡγάπησα τὸν νόμον σου 97
κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μου ἐστιν. ⁹⁸ ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς μου ἐσόφι- 98
σάς με τὴν ἐντολήν σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐμὴ ἐστιν. ⁹⁹ ὑπὲρ πάντας τοὺς 99
διδάσκοντας με συνῆκα, ὅτι τὰ μαρτύριά σου μελέτη μου ἐστιν. ¹⁰⁰ ὑπὲρ 100
πρεσβυτέρους συνῆκα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. ¹⁰¹ ἐκ πάσης ὁδοῦ πο- 101
νηρᾶς ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου, ὅπως ἂν φυλάξω τοὺς λόγους σου· ¹⁰² ἀπὸ 102
τῶν κριμάτων σου οὐκ ἐξέκλινα, ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με. ¹⁰³ ὥς γλυκέα τῷ 103
λάρυγγί μου τὰ λόγια σου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου. ¹⁰⁴ ἀπὸ τῶν ἐντολῶν 104
σου συνῆκα, διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ἀδικίας. ¹⁰⁵ λύχνος τοῖς ποσὶ 105
μου ὁ νόμος σου, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου. ¹⁰⁶ ὥμωσα καὶ ἔστησα τοῖς φυ- 106
λάξασθαι τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ¹⁰⁷ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα· κύ- 107
ριε, ζήσόν με κατὰ τὸν λόγον σου. ¹⁰⁸ τὰ ἐκούσια τοῦ στόματός μου εὐδό- 108
κησον δὴ, κύριε, καὶ τὰ κρίματά σου διδάξόν με. ¹⁰⁹ ἡ ψυχὴ μου ἐν ταῖς 109
χερσὶ μου διὰ παντός, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαζόμην. ¹¹⁰ ἔδεντο ἁμαρ- 110
τωλοὶ παγίδα μοι, καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἐπλανήθην. ¹¹¹ ἐκληρονόμησα 111
τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀγαλλίαμα τῆς καρδίας μου εἰσιν·
¹¹² ἐκλίνα τὴν καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου εἰς τὸν αἰῶ- 112
να δι' ἀντάμειψιν. ¹¹³ παρανόμους ἐμίσησα, τὸν δὲ νόμον σου ἡγάπησα. 113
¹¹⁴ βοήθός μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου εἰ σὺ, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπάλπισα. 114

* 2 Pe.
1, 19.

72. αγαθόν 74. εφηλπισα 77. ελθτωσαν ... και ζησον 84. εις τον λογον σ. εφηλπισα 82. εξελεειπον ... om λεγ. II. π. με 84. ωσει ασχος 87. ενκατελειπον 94. η ημερα ... συνπαντα 96. ιδον 98. μοι εστιν 103. γλυκια 104. in f. add οτι συ ενομοθετησας με 107. ed. rom. σφοδρα κυριε, ζησον (cod. alex. ut edidimus) 109. χερσιν μου 112. αν- ταμειψιν 114. αντιλημπτωρ ... εφηλπισα

115 ¹¹⁵ ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ πονηρευόμενοι, καὶ ἐξερυνήσω τὰς ἐντολάς τοῦ θεοῦ μου.
 116 ¹¹⁶ ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου καὶ ζήσόν με, καὶ μὴ κατασχύνῃς με
 117 ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου. ¹¹⁷ βοήθησόν μοι καὶ σωθήσομαι, καὶ μελετήσω ἐν
 118 τοῖς δικαίωμασί σου διὰ παντός. ¹¹⁸ ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατούντας
 119 ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν. ¹¹⁹ παραβαίνον-
 120 τας ἐλογισάμην πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰ
 121 μαρτύριά σου. ¹²⁰ κατήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου, ἀπὸ γὰρ
 122 τῶν κριμάτων σου ἐφοβήθην. ¹²¹ ἐποίησα κρίμα καὶ δικαιοσύνην, μὴ παρ-
 123 ὅως με τοῖς ἀδικοῦσί με. ¹²² ἔνδεξαι τὸν δοῦλόν σου εἰς ἀγαθόν, μὴ συκο-
 123 φαντησάτωσάν με ὑπερήφανοι. ¹²³ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέλειπον εἰς τὸ σωτήριόν
 124 σου καὶ εἰς τὸ λόγιον τῆς δικαιοσύνης σου. ¹²⁴ποίησον μετὰ τοῦ δούλου σου
 125 κατὰ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με. ¹²⁵ δοῦλός σου εἰμι
 126 ἐγώ, συνέτισόν με καὶ γνώσομαι τὰ μαρτύριά σου. ¹²⁶ καιρὸς τοῦ ποιῆσαι
 127 τῷ κυρίῳ· διεσχέδασαν τὸν νόμον σου. ¹²⁷ διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς
 128 σου ὑπὲρ χρυσίου καὶ τοπάζιον. ¹²⁸ διὰ τοῦτο πρὸς πάσας τὰς ἐντολάς
 129 σου κατωρθούμην, πᾶσαν ὁδὸν ἄδικον ἐμίσησα. ¹²⁹ θάυμαστὰ τὰ μαρτύριά
 130 σου, διὰ τοῦτο ἐξερυνήσεν αὐτὰ ἡ ψυχὴ μου. ¹³⁰ ἡ δῆλωσις τῶν λόγων σου
 131 φωτιεῖ καὶ συνετιεῖ νηπίους. ¹³¹ τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ ἐῴκυσα πνεῦμα,
 132 ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐπεπόθουν. ¹³² ἐπίβλεπον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με κατὰ
 133 τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου. ¹³³ τὰ διαβήματά μου κατεῦθον
 134 κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ μὴ κατακυριεύσάτω μου πᾶσα ἀνομία. ¹³⁴ λύτρωσαί
 135 με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων, καὶ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου. ¹³⁵ τὸ πρόσω-
 136 πόν σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, καὶ δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
 136 ¹³⁶ διεξόδους ὑδάτων κατέβησαν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπεὶ οὐκ ἐφύλαξα τὸν
 137 νόμον σου. ¹³⁷ δίκαιος εἰ κύριε, καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου. ¹³⁸ ἐνετείλω
 139 δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου καὶ ἀλήθειαν σφόδρα. ¹³⁹ ἐξέτηξέ με ὁ ζῆλός
 140 σου, ὅτι ἐπελάθοντο τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί μου. ¹⁴⁰ πεπυρωμένον τὸ λό-
 141 γιόν σου σφόδρα, καὶ ὁ δοῦλός σου ἠγάπησεν αὐτό. ¹⁴¹ νεώτερος ἐγώ εἰμι
 142 καὶ ἐξουδενωμένος, τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. ¹⁴² ἡ δικαιοσύνη σου
 143 δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ νόμος σου ἀλήθεια. ¹⁴³ ἑλίψεις καὶ ἀνάγκαι εὐ-
 144 ροσάν με, ἐντολαί σου μελέτη μου. ¹⁴⁴ δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα·
 145 συνέτισόν με καὶ ζήσομαι. ¹⁴⁵ ἐκέκραξα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐπάκουσόν μου
 146 κύριε, τὰ δικαιώματά σου ἐκζητήσω. ¹⁴⁶ ἐκέκραξά σοι, σῶσάν με, καὶ φυ-
 147 λάξω τὰ μαρτύριά σου. ¹⁴⁷ προέφθασα ἐν ἁωρίᾳ καὶ ἐκέκραξα, εἰς τοὺς λό-
 148 γους σου ἐπήλπισα. ¹⁴⁸ προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον τοῦ με-
 149 λεῖν τὰ λόγια σου. ¹⁴⁹ τῆς φωνῆς μου ἄκουσον κύριε κατὰ τὸ ἔλεός σου,
 150 κατὰ τὸ κρίμα σου ζήσόν με. ¹⁵⁰ προσήγγισαν οἱ καταδιώκόντές με ἀνομίαι,
 151 ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου ἐμακρύνθησαν. ¹⁵¹ ἐγγὺς εἰ κύριε, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί
 152 σου ἀλήθεια. ¹⁵² κατ' ἀρχὰς ἔγνων ἐκ τῶν μαρτυρίων σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
 153 ἐβεμελίωσας αὐτά. ¹⁵³ ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ ἐξελοῦ με, ὅτι τοῦ νόμου
 154 σου οὐκ ἐπελαθόμην. ¹⁵⁴ κρῖνον τὴν κρίσιν μου καὶ λύτρωσαί με, διὰ τὸν
 155 λόγον σου ζήσόν με. ¹⁵⁵ μακρὰν ἀπὸ ἁμαρτωλῶν σωτηρίαι, ὅτι τὰ δικαιώματά
 156 σου οὐκ ἐξεζήτησαν. ¹⁵⁶ οἱ οἰκτιρμοί σου πολλοί, κύριε· κατὰ τὸ κρίμα σου
 157 ζήσόν με. ¹⁵⁷ πολλοὶ οἱ ἐκδιώκόντές με καὶ ἑλίσβοντές με, ἐκ τῶν μαρτυρίων
 158 σου οὐκ ἐξέκλινα. ¹⁵⁸ εἶδον ἀσυνετοῦντας καὶ ἐξετηκόμην, ὅτι τὰ λόγια σου
 159 οὐκ ἐφυλάξαντο. ¹⁵⁹ ἴδε ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα, κύριε· ἐν τῷ ἐλέει

145. ἐξεραυνήσω 122. ἐκδεξαί 123. ἐξελεῖπον 124. κυριε κατα το
 λογιον σου 127. υπερ το χρυσιον 129. ἐξηραυνήσεν 131. ηνυξα και ηλ-
 κυσα 132. αγαπουντων 136. διεβησαν 139. ο ζηλος του οικου σου ...
 των εντολων σου 143. αι εντολαι 144. και ζησον με 146. εκεκραξα σε
 147. εφηλπισα 151. ει συ κυριε κ. π. αι εντολαι σ. 153. και εξελουμαι
 157. εκβλιβοντες 158. ιδον 159. κυριε c. seqq. conjg.

σου ζήσόν με. ¹⁶⁰ ἄρχῃ τῶν λόγων σου ἀλήθεια, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα πάντα ¹⁶⁰
τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ¹⁶¹ ἄρχοντες κατεδίωξάν με δωρεάν, καὶ ¹⁶¹
ἀπὸ τῶν λόγων σου ἐδεδίλσεν ἡ καρδία μου. ¹⁶² ἀγαλλιάσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ ¹⁶²
λόγια σου, ὥς ὁ εὐρίσκων σκύλα πολλά. ¹⁶³ ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελύξα- ¹⁶³
μην, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα. ¹⁶⁴ ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἤνεσά σε ἐπὶ τὰ ¹⁶⁴
κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ¹⁶⁵ εἰρήνῃ πολλῇ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν νόμον σου, ¹⁶⁵
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον. ¹⁶⁶ προσεδόκων τὸ σωτήριόν σου, κύριε, καὶ ¹⁶⁶
τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα. ¹⁶⁷ ἐφύλαξεν ἡ ψυχὴ μου τὰ μαρτύριά σου, καὶ ¹⁶⁷
ἠγάπησεν αὐτὰ σφόδρα. ¹⁶⁸ ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρτύριά σου, ¹⁶⁸
ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοὶ μου ἐναντίον σου, κύριε. ¹⁶⁹ ἐγγυσάτω ἡ δέησίς μου ἐνώ- ¹⁶⁹
πιόν σου, κύριε. ¹⁷⁰ κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με. ¹⁷⁰ εἰςέλθοι τὸ ἀξίωμα μου ¹⁷⁰
ἐνώπιόν σου, κύριε. ¹⁷¹ κατὰ τὸ λόγιόν σου ῥῦσαί με. ¹⁷¹ ἐξερεύξαιντο τὰ χεῖλη ¹⁷¹
μου ὕμνον, ὅταν διδάξῃς με τὰ δικαίωμάτά σου. ¹⁷² φθέγγετο ἡ γλῶσσά μου ¹⁷²
τὰ λόγια σου, ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου δικαιοσύνη. ¹⁷³ γενέσθω ἡ χεὶρ σου ¹⁷³
τοῦ σῶσαί με, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠρετισάμην. ¹⁷⁴ ἐπεπόνησα τὸ σωτήριόν σου, ¹⁷⁴
κύριε, καὶ ὁ νόμος σου μελέτη μου ἔστι. ¹⁷⁵ ζήσεται ἡ ψυχὴ μου καὶ αἰνέσει ¹⁷⁵
σε, καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι. ¹⁷⁶ ἐπλανήθην ὥς πρόβατον ἀπολωλός ¹⁷⁶
ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.

CXIX. (CXX.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι με ἐκέκραξα, καὶ εἰσέηκουσέ μου. ² κύριε, ²
ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ χειλέων ἀδίκων καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας. ³ τί δο- ³
3 ζεῖν σοι καὶ τί προστεζεῖν σοι πρὸς γλώσσαν δολίαν; ⁴ τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ⁴
4 ἔκονημένα σὺν τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἐρημικοῖς. ⁵ οἶμμι ὅτι ἡ παροιμία μου ἐμα- ⁵
5 κρίνῃ, κατεσκήνωσα μετὰ τῶν σκηνωμάτων Κηδάρ. ⁶ πολλὰ παρώκισεν ἡ ⁶
6 ψυχὴ μου μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην. ⁷ ἤμην εἰρηνικός. ⁷ ὅταν ἐάλουν ⁷
αὐτοῖς, ἐπολέμουν με δωρεάν.

CXX. (CXXI.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, ὅθεν ἤξει ἡ βοήθειά μου. ² ἡ βοή- ²
2 θεία μου παρὰ κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ³ μὴ δῶς ³
3 εἰς σάλον τὸν πόδα σου, μηδὲ νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε. ⁴ ἰδοὺ οὐ νυστάξει ⁴
οὐδὲ ὑπνώσει ὁ φυλάσσων τὸν Ἰσραήλ. ⁵ κύριος φυλάξει σε, κύριος σκέπη ⁵
σου ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου. ⁶ ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε, οὐδὲ ἡ σελήνη ⁶
τὴν νύκτα. ⁷ κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ, φυλάξει τὴν ψυχὴν σου ὁ ⁷
κύριος. ⁸ κύριος φυλάξει τὴν ἐξοδὸν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ⁸
ἕως τοῦ αἰῶνος.

CXXI. (CXXII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκσί μοι Εἰς οἶκον κυρίου πορευσόμεθα. ² ἔστι- ²
2 τες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, Ἱερουσαλήμ. ³ Ἱερουσαλήμ ³
οἰκοδομουμένη ὡς πόλις ἧς ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό. ⁴ ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν ⁴

164. ηνεσα σοι 165. αγαπ. το ονομα σου 166. προσεδοκουν 168. ενω-
πιον σου 169. εγγισατω ... εναντιον σου (sed 168. et 169. usque εναντιον
σου in litura) 170. κατα το κριμα σου ζησον με 171. εξερευξονται
172. φθεγγεται ... το λογιον σου CXIX. 5. οιμμοι 6. om την ... ed.
rom. et cod. alex. ειρηνην cum ημ. ειρηνικ. conjf. CXX. 1. ποθεν ηξει
3. νυσταξει 5. ** δεξιας 7. κυρ. φυλαξει σε CXXI. (1. πορευσωμεθα)
3. οι μετοχοι

αἱ φυλαί, φυλαὶ κυρίου μαρτύριον τῷ Ἰσραήλ, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνό-
 5 ματι κυρίου. ⁵ ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισαν θρόνοι εἰς κρίσιν, θρόνοι ἐπὶ οἶκον Δαυίδ.
 6 Ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσι
 7 σε. ⁷ γενέσθω δὴ εἰρήνη ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσί
 8 σου. ⁸ ἔνεκα τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν πλησίων μου ἐλάλουν δὴ εἰρήνην περὶ
 9 σοῦ. ⁹ ἔνεκα τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξεζήτησα ἀγαθὰ σοι.

CXXII. (CXXIII.)

¹ Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

2 Πρὸς σέ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ. ² Ἴδού
 ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν, ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης
 εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς, οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεόν
 3 ἡμῶν, ἕως οὐ οὐκτειρήσαι ἡμᾶς. ³ ἐλέησον ἡμᾶς κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ὅτι ἐπὶ
 4 πολὺ ἐπληρώθημεν ἐξουθενώσεως. ⁴ ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν, τὸ ὄνει-
 δος τοῖς εὐθνηνοῦσι καὶ ἡ ἐξουθενώσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

CXXIII. (CXXIV.)

¹ Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

2 Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, εἰπάτω δὴ Ἰσραήλ, ² εἰ μὴ ὅτι κύριος
 3 ἦν ἐν ἡμῖν, ἐν τῷ ἐπαναστῆναι ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς, ³ ἄρα ζῶντας ἂν κατ-
 4 ἐπιον ἡμᾶς, ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς. ⁴ ἄρα τὸ ὕδωρ
 5 ἂν κατεπόντισεν ἡμᾶς, χεῖμαρρόν διηλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν. ⁵ ἄρα διηλθεν ἡ
 6 ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον. ⁶ εὐλογητὸς κύριος ὃς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς
 7 εἰς θῆραν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν. ⁷ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὡς στρουθίον ἐβρύσθη ἐκ τῆς
 8 παγίδος τῶν θηρευόντων. ἡ παγὶς συνετρίβη, καὶ ἡμεῖς ἐβρύσθημεν. ⁸ ἡ βοή-
 θεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

CXXIV. (CXXV.)

¹ Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον ὡς ὁρος Σιών. ¹ οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα
 2 ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλήμ. ² ὅρη κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ὁ κύριος κύκλῳ τοῦ λαοῦ
 3 αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. ³ ὅτι οὐκ ἀφήσει κύριος τὴν ῥάβδον
 τῶν ἀμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κληρὸν τῶν δικαίων, ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δι-
 4 καιοὶ ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐτῶν. ⁴ ἀγάζουν, κύριε, τοῖς ἀγαθοῖς καὶ τοῖς
 5 εὐθέσι τῇ καρδίᾳ. ⁵ τοὺς δὲ ἐκκλινοντας εἰς τὰς στραγγαλιὰς ἀπάξει κύριος
 μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν. εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

CXXV. (CXXVI.)

¹ Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

¹ Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών ἐγενήθημεν ὥσει πα-
 2 ρακεκλημένοι. ² τότε ἐπλήσθη χαρὰς τὸ στόμα ἡμῶν καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν
 ἀγαλλιᾶσεως. τότε ἔροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ἑμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ'
 3 αὐτῶν. ³ ἔμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ' ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι.
 4 ⁴ ἐπίστρεψον, κύριε, τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς χειμαρρὸς ἐν τῷ νότῳ. ⁵ οἱ
 6 σπείροντες ἐν δάκρυσιν ἐν ἀγαλλιᾶσει θεριοῦσι. ⁶ πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ
 ἔκλειον βάλλοντες τὰ σπέρματα αὐτῶν. ἐρχόμενοι δὲ ἤξουσιν ἐν ἀγαλλιᾶσει
 αἰρונτες τὰ δράγματα αὐτῶν.

4. add αι ante φυλ. κυριου 5. επ οικον 7. γενεσθω δε 8. ενεκεν
 ... ελαλουν δε 9. ενεκεν ... om σοι CXXIII. 4. om αν 7. ερυσθη
 ... ερυσθημεν CXXIV. 2. και κυριος 3. om κυριος ... εν ανομια
 CXXV. 1. ως pro ωσει 2. χαρα 4. ως ο χειμαρρ. 6. αιροντες pro βαλ-
 λοντες

CXXXVI. (CXXXVII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ἐὰν μὴ κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦν-
τες· ἐὰν μὴ κύριος φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην ἠγγρύπνησεν ὁ φυλάσσων. ² εἰς 2
μάτην ὑμῖν ἐστὶ τὸ ὀρβρίζειν· ἐγείρεσθε μετὰ τὸ καθίσθαι, οἱ ἐσθίωντες ἄρτον
δδύνῃς, ὅταν δῶ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ ὕπνον. ³ ἰδοὺ ἡ κληρονομία κυρίου 3
υἱοί, ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστροῦς. ⁴ ὥς ἐι βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, οὕτως 4
οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων. ⁵ μακάριος ὃς πληρώσει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ 5
αὐτῶν· οὐ καταισχυνθήσονται, ὅταν λαλῶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν ἐν πύλαις.

CXXXVII. (CXXXVIII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς
αὐτοῦ. ² τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι, μακάριος εἶ καὶ καλῶς σοι 2
ἔσται. ³ ἡ γυνὴ σου ὡς ἄμπελος εὐθινοῦσα ἐν ταῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου· 3
οἱ υἱοὶ σου ὡς νεόφυτα ἐλαίων κύκλῳ τῆς τραπέζης σου. ⁴ ἰδοὺ οὕτως εὐλο- 4
γήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον. ⁵ εὐλογῆσαι σε κύριος ἐκ Σιών, 5
καὶ ἔδοις τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλὴμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ⁶ καὶ ἔδοις 6
υἱοῖς τῶν υἱῶν σου. εἰρήνῃ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

CXXXVIII. (CXXXIX.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Πλεονάκεις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, εἰπάτω δὴ Ἰσραὴλ· ² πλεο- 2
νάκεις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησάν μοι. ³ ἐπὶ 3
τὸν νῶτόν μου ἐτέκταινον οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν· ⁴ κύ- 4
ριος δίκαιος συνέκοψεν αὐχένας ἁμαρτωλῶν. ⁵ αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἀποστραφή- 5
τωσαν εἰς τὰ ὀπίσω πάντες οἱ μισοῦντες Σιών· ⁶ γεννηθήτωσαν ὥς ἐι χόρτος 6
δωμάτων, ὃς πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐξηράνθη· ⁷ οὐ οὐκ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα 7
αὐτοῦ ὁ θερίζων, καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγματα συλλέγων· ⁸ καὶ οὐκ 8
εἶχαν οἱ παράγοντες Εὐλογία κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, εὐλογῆκαμεν ὑμᾶς ἐν ὀνό-
ματι κυρίου.

CXXXIX. (CXXX.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι, κύριε· ² κύριε, εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου, 2
γεννηθῆτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου. ³ ἐὰν 3
ἀνομίας παρατηρήσῃς κύριε, κύριε τίς ὑποστήσεται; ⁴ ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἔλα- 4
σμός ἐστιν· ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ⁵ ὑπέμεινά σε κύριε, ὑπέμεινεν ἡ ψυχὴ 5
μου εἰς τὸν λόγον σου. ⁶ ἤλπισεν ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν κύριον ἀπὸ φυλακῆς 6
πρωίας μέχρι νυκτός· ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν κύριον. ⁷ ὅτι παρὰ τῷ κυρίῳ 7
τὸ ἔλεος, καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις, ⁸ καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ 8
ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

CXXXVI. 1. ο κυριος bis ... οικοδομησει ... οι οικοδομ. αυτον 2. του ορβριζειν ... εγειρεσθαι ... εσθιοντες 5. μακαρ. ανθρωπος ος ... καταισχυνησιν ... εν πυλη CXXXVII. 2. τους καρπους των πονων 3. εν τοις κλιτ. 5. ευλογησει CXXXVIII. 2. εδυνηθησαν 3. επι τω νωτου (sic) 6. δοματων CXXXIX. 1. εκεκραξα σε 2. εισακ. της προσευχης μ. 3. παρατηρηση 6. ed. rom. post κυριον prius plene interpg. ... και μεχρι ... ante ελπισατω add απο φυλακης πρωιας 7. το ελαιος εστιν 8. *αυτων

CXXX. (CXXXI.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Κύριε, οὐχ ὑψώθη ἡ καρδία μου, οὐδὲ ἐμετεωρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου·
 2 οὐδὲ ἐπορεύθην ἐν μεγάλοις οὐδὲ ἐν θάυμασις ὑπὲρ ἐμέ. ² εἰ μὴ ἐταπει-
 νοφρόνουν ἀλλὰ ὑψώσα τὴν ψυχὴν μου, ὥς τὸ ἀπογεγαλκτισμένον ἐπὶ τὴν
 3 μητέρα αὐτοῦ, ὥς ἀνταποδώσεις ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου. ³ ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ
 τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔως τοῦ αἰῶνος.

CXXXI. (CXXXII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

2 Μνήσθητι, κύριε, τοῦ Δαυὶδ καὶ πάσης τῆς πράξεώς αὐτοῦ· ² ὥς ὥμοσε
 3 τῷ κυρίῳ, ᾠξάτο τῷ θεῷ Ἰακώβ· ³ εἰ εἰς ἐλευσομαι εἰς σκηνώμα οἴκου μου,
 4 εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης στρωμνῆς μου, ⁴ εἰ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς
 μου καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμὸν καὶ ἀνάπαισιν τοῖς κροτάφοις μου,
 5 ⁵ ἕως οὗ εὗρω τόπον τῷ κυρίῳ, σκηνώμα τῷ θεῷ Ἰακώβ. ⁶ ἰδοὺ ἠκούσαμεν
 7 αὐτὴν ἐν Ἐφραθᾷ, εὗρομεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ· ⁷ εἰς ἐλευσώ-
 μεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ, προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον οὗ ἔστησαν οἱ
 8 πόδες αὐτοῦ. ⁸ ἀνάστηθι κύριε εἰς τὴν ἀνάπαισίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ
 9 ἀγιάσματος σου· ⁹ οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ ὄσιοι σου
 10 ἀγαλλιάσονται. ¹⁰ ἔνεκεν Δαυὶδ τοῦ δούλου σου, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον
 11 τοῦ χριστοῦ σου. ¹¹ ὥμοσε κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν, καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει
 12 αὐτὴν· Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου θήσομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου. ¹² ἔὰν φυλά-
 ξωνται οἱ υἱοὶ σου τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ μαρτυρία μου ταῦτα ἃ διδάξω
 αὐτούς, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἕως τοῦ αἰῶνος καθεσθῶνται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.
 13 ¹³ ὅτι ἐξελέξατο κύριος τὴν Σιών, ἡρετίσαστο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτῶ· ¹⁴ αὕτη
 ἡ κατάπανσις μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ὧδε κατοικήσῃ ὅτι ἡρετίσάμην αὐτήν.
 15 ¹⁵ τὴν θῆραν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω, τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς χορτάσω ἄρτων·
 16 ¹⁶ τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω σωτηρίαν, καὶ οἱ ὄσιοι αὐτῆς ἀγαλλιάσει ἀγαλ-
 17 λιάσονται. ¹⁷ ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαυὶδ, ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ
 18 μου· ¹⁸ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐνδύσω αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ αὐτὸν ἐξανθήσει τὸ
 ἀγλασμά μου.

CXXXII. (CXXXIII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ
 2 αὐτό; ² ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαίνειν ἐπὶ πώγωνα, τὸν πώγωνα τὸν
 3 ἅρων, τὸ καταβαίνειν ἐπὶ τὴν ὦαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ· ³ ὡς δρόσος Ἄερ-
 μὸν ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιών· ὅτι ἐκεῖ ἐνετείλατο κύριος τὴν εὐλο-
 γίαν, ζῶην ἕως τοῦ αἰῶνος.

CXXXIII. (CXXXIV.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες οἱ δοῦλοι κυρίου, οἱ ἐστώτες ἐν
 2 οἴκῳ κυρίου ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν· ² ἐν ταῖς νυξὶν ἐπάρατε τὰς χεῖρας

CXXX. 4. αναβαζμῶν τῷ δαυιδ ... μου ἡ καρδία 2. εταπεινοφοροῦν
 α. υ. τ. καρδιαν μου ... ανταποδοσεις CXXXI. 4. πρᾶυτης 3. Η pro
 Ει 6. εν ευφραθα ... ευραμεν α. εν ταις δασεσει 7. εισελευσομεθα ...
 * αυτων ... εις τοπον 9. αγαλλιασει αγαλλιασονται 11. αθετησει αυτον ...
 επι τον θρονον 12. φυλαξ. υιοι σου ... καθεσθουντ. εως τ. αιωνος ... * επι
 τον θρονον σ. (vdtr) 13. οτι εκει 15. την χρᾶν αυτης 17. ητοιμασας
 τω χριστω μου λυχνον CXXXII. 4. αναβαζμ. τω δαυιδ 2. επι κεφαλῃ
 3. τ. ευλογειαν αυτου και ζωνη

ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια, καὶ εὐλογεῖτε τὸν κύριον. ³ εὐλογῆσαι σε κύριος ἐκ Σιών, ³ ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

CXXXIV. (CXXXV.)

¹ Ἀλληλουία.

Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου, αἰνεῖτε δοῦλοι κυρίου, ² οἱ ἐστῶτες ἐν ὄκῳ ² κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν. ³ αἰνεῖτε τὸν κύριον, ὅτι ἀγαθὸς κύριος· ³ ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὅτι καλόν· ⁴ ὅτι τὸν Ἰακώβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ ⁴ κύριος, Ἰσραὴλ εἰς περιουσιασμόν ἑαυτῷ. ⁵ ὅτι ἐγὼ ἔγνωκα ὅτι μέγας ὁ κύ- ⁵ ριος, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς· ⁶ πάντα ὅσα ἡδέλησεν ὁ ⁶ κύριος ἐποίησεν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν πά- ⁷ σαις ταῖς ἄβυσσοις. ⁷ ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑέτον ⁷ ἐποίησεν, ὁ ἐξάγων ἀνέμους ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. ⁸ ὃς ἐπάταξε τὰ πρωτοτοκα ⁸ Αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· ⁹ ἐξαπέστειλε σημεῖα καὶ τέρατα ἐν ⁹ μέσῳ σου Αἰγυπτέ, ἐν Φαραῶ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις αὐτοῦ. ¹⁰ ὃς ἐπάταξεν ¹⁰ ἔθνη πολλά, καὶ ἀπέκτεινε βασιλεῖς κραταιούς, ¹¹ τὸν Σηὼν βασιλεῖα τῶν ¹¹ Ἀμορραίων, καὶ τὸν Ὠγ βασιλεῖα τῆς Βασάν, καὶ πάσας τὰς βασιλείας Χα- ¹² ναάν, ¹² καὶ ἔδωκε τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, κληρονομίαν Ἰσραὴλ λαῷ ¹² αὐτοῦ. ¹³ κύριε, τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς ¹³ γενεὰν καὶ γενεάν· ¹⁴ ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις ¹⁴ αὐτοῦ παρακληθήσεται. ¹⁵ τὰ εἰδῶλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα ¹⁵ χειρῶν ἀνθρώπων· ¹⁶ στόμα ἔχουσι καὶ οὐ λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ ¹⁶ οὐκ ὁψονται, ¹⁷ ὦτα ἔχουσι καὶ οὐκ ἐνωτισθήσονται, οὐδὲ γάρ ἐστι πνεῦμα ¹⁷ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. ¹⁸ ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιτο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ καὶ πάντες ¹⁸ οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. ¹⁹ οἶκος Ἰσραὴλ εὐλογῆσατε τὸν κύριον, οἶκος Ἀα- ¹⁹ ρὼν εὐλογῆσατε τὸν κύριον· ²⁰ οἶκος Λευὶ εὐλογῆσατε τὸν κύριον, οἱ φοβού- ²⁰ μενοι τὸν κύριον εὐλογῆσατε τὸν κύριον. ²¹ εὐλογητὸς κύριος ἐν Σιών, ὁ κα- ²¹ τοικῶν Ἱερουσαλήμ.

CXXXV. (CXXXVI.)

¹ Ἀλληλουία.

¹ Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ² ² Ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τῶν θεῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ² ³ Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ³ ⁴ τῷ ποιήσαντι θαυμάσια μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ⁴ ⁵ τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ⁵ ⁶ τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ⁶ ⁷ τῷ ποιήσαντι φῶτα μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ⁸ τὸν ⁷ ἥλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ⁹ τὴν σε- ⁹ λήνην καὶ τοὺς ἀστέρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ¹⁰ τῷ πατάξαντι Αἰγύπτου σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν ¹⁰ αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ¹¹ καὶ ἐξαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν, ὅτι ¹¹ εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ¹² ἐν χειρὶ κραταίᾳ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῇ, ¹² ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ¹³ τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ¹³ εἰς διαίρεσεις, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ¹⁴ καὶ διαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ¹⁴

CXXXIV. 3. ** ηδω pro καλον 4. αυτου pro εαυτω sec. 5. εγνω... με-
γας κυριος 6. om πασαις 12. δουλω pro λαω 13. κυριε pro και priore
17. και ουκ ακουσονται et add ρεινας εχουσιν και ουκ οσφρανθησονται χει-
ρας εχουσιν και ου ψηλαφησουσιν ποδας εχουσιν και ου περιπατησουσιν
ου φωνησουσιν εν τω λαρυγγι αυτων 18. παντες οι ποι. α. 20. λευει
21. εκ σιων CXXXV. 4. οτι χρηστος, οτι 9. και τα αστρα

15 διὰ μέσου αὐτῆς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ¹⁵ καὶ ἐκτινάξαντι Πα-
 16 ραὼ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς θάλασσαν ἐρυθράν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 17 αὐτοῦ· ¹⁶ τῷ διαγαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ
 18 ἔλεος αὐτοῦ· ¹⁷ τῷ πατάξαντι βασιλεῖς μεγάλους, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 19 αὐτοῦ· ¹⁸ καὶ ἀποκτείναντι βασιλεῖς κραταίους, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 20 αὐτοῦ, ¹⁹ τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
 21 τοῦ, ²⁰ καὶ τὸν Ὁγ βασιλέα τῆς Βασάν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
 22 ²¹ καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
 23 ²² κληρονομίαν Ἰσραὴλ δούλῳ αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ²³ ὅτι
 24 ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 25 αὐτοῦ· ²⁴ καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ
 26 ἔλεος αὐτοῦ· ²⁵ ὁ διδούς τροφὴν πάσῃ σαρκί, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
 26 ²⁶ ἐξομολογεῖσθε τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXXXVI. (CXXXVII.)

Τῷ Δαυὶδ Ἱερεμίου.

Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκάθισαμεν, καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ
 2 μνηστῆρτι ἡμᾶς τῆς Σιών· ² ἐπὶ ταῖς ἱτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν
 3 τὰ ὄργανα ἡμῶν, ³ ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ ἐκχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς
 4 λόγους ψῶδων, καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον Ἄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ψῶδων
 5 Σιών· ⁴ πῶς ἄσωμεν τὴν ψῆδὴν κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας; ⁵ ἐὰν ἐπιλάθωμαι
 6 σου Ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθήνῃ ἡ δεξιὰ μου· ⁶ κολληθῆνῃ ἡ γλῶσσά μου τῷ
 7 λάρυγγί μου, ἐὰν μὴ σου μνηστῶ, ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλήμ
 8 ὥς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου· ⁷ μνηστῆτι κύριε τῶν υἱῶν Ἐδὼμ τὴν ἡμέ-
 9 ραν Ἱερουσαλήμ, τὴν λεγόντων Ἐκκενοῦτε ἐκκενοῦτε ἕως τῶν Σεμελίων αὐτῆς.
 8 ⁸ Συγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος, μακάριος ὅς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀντα-
 9 πόδομά σου ὁ ἀνταπέδωκας ἡμῖν· ⁹ μακάριος ὅς κρατήσῃ καὶ ἐδαφίῃ τὰ
 νηπιά σου πρὸς τὴν πέτραν.

CXXXVII. (CXXXVIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Ἐξομολογήσομαι σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ ἐναντίον ἀγγέλων
 2 ψαλῶ σοι, ὅτι ἤκουσας πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου· ² προσκυνήσω
 3 πρὸς ναδὸν ἁγίον σου, καὶ ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου ἐπὶ τῷ ἔλεει σου
 4 καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου, ὅτι ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶν τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου σου· ³ ἐν ἧ
 5 ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαι σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου· πολυωρῆσεις με ἐν ψυχῇ
 6 μου δυνάμει σου· ⁴ ἐξομολογήσάσθωσάν σοι κύριε πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
 5 ὅτι ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός σου· ⁵ καὶ ἄσάτωσαν ἐν ταῖς
 6 ὁδοῖς κυρίου, ὅτι μεγάλη ἡ δόξα κυρίου· ⁶ ὅτι ὑψηλὸς κύριος, καὶ τὰ τα-
 7 πεινὰ ἐφορᾷ, καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει· ⁷ ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ
 8 θλίψεως, κήσεις με· ἐπὶ ὀργὴν ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖράς σου, καὶ ἔσωσέ
 8 με ἡ δεξιὰ σου· ⁸ κύριε ἀνταποδώσεις ὑπὲρ ἐμοῦ· κύριε τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν
 αἰῶνα, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδης.

14. *μεσου αυτων 15. τω (om και) εκτιναξ. 26. τω κυριω του ουρ.
 CXXXVI. 1. om ιερειμου 2. εκει εκρεμασαμεν 3. οι εκχμαλωτευοντες
 5. *επιλαθωμεν 6. *προαναταξωμεν ... om ως 7. εως ου ο Σεμελιος
 εν αυτη CXXXVII. Inscriptio sic: Τω δαυιδ ζαχαριου 1. om οτι ηκου-
 σας usque μου 2. επι παντας το ονομα σου το αγιον ei *add σου
 3. επικαλεσομαι ... εν δυναμει omissio σου 7. *εμμεσω ... ζωσις με
 ... *om μου 8. κυριος ανταποδωσει

CXXXVIII. (CXXXIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριε, ἐδοκίμασάς με καὶ ἔγνως με· ² σὺ ἔγνως τὴν καθεδραν μου καὶ 2
τὴν ἔγερσίν μου, σὺ συνήκας τοὺς διαλογισμούς μου ἀπὸ μακρόθεν· ³ τὴν 3
τρίβον μου καὶ τὴν σχοῖνόν μου ἐξιχνίασας, καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς μου προεϊ-
δες, ⁴ ὅτι οὐκ ἔστι λόγος ἄδικος ἐν γλώσσῃ μου· ἰδοὺ κύριε σὺ ἔγνως πάντα 4
⁵ τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα· σὺ ἐπλασάς με καὶ ἔθνηκας ἐπ' ἐμέ τὴν χειρά σου· ⁵
⁶ ἐθανυμαστῶν ἡ γνῶσίς σου ἐξ ἑμοῦ· ἐκραταιώθη, οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς 6
αὐτήν· ⁷ ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου; καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ⁷
ποῦ φύγω; ⁸ ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ εἶ· ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν 8
ἄδην, πάρει· ⁹ ἐὰν ἀναλάβω τὰς πτέρυγας μου κατ' ὄρθρον καὶ κατασκοηνώσω 9
εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσσης, ¹⁰ καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου ὁδηγήσει με, καὶ 10
καθεύξει με ἡ δεξιὰ σου· ¹¹ καὶ εἶπα Ἄρα σκότος καταπατήσει με, καὶ νύξ 11
φωτισμὸς ἐν τῇ τρυφῇ μου· ¹² ὅτι σκότος οὐ σκοτισθήσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ 12
νύξ ὡς ἡμέρα φωτισθήσεται· ὡς τὸ σκότος αὐτῆς, οὕτως καὶ τὸ φῶς αὐτῆς·
¹³ ὅτι σὺ ἐκτίσω τοὺς νεφρούς μου κύριε, ἀντελάβου μου ἐκ γαστροῦ μητρὸς 13
μου· ¹⁴ ἐξομολογήσομαι σοί, ὅτι φοβερῶς ἐθανυμαστῶντες· θανμάσια τὰ ἔργα 14
σου, καὶ ἡ ψυχὴ μου γινώσκει σφόδρα· ¹⁵ οὐκ ἐκρύβη τὸ ὅσοῦν μου ἀπὸ 15
σοῦ ὁ ἐποίησας ἐν κρυφῇ, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτω τῆς γῆς·
¹⁶ ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον σου πάντες 16
γραφῆσονται· ἡμέρας πλασθήσονται καὶ οὐραὶ ἐν αὐτοῖς· ¹⁷ ἐμοὶ δὲ λίαν 17
ἐτιμῆθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν· ¹⁸ ἔξα- 18
ριζήσονται αὐτοὺς καὶ ὑπὲρ ἅμμον πληθύνθησονται· ἐξηγέρθη, καὶ ἔτι εἰμι
μετὰ σοῦ· ¹⁹ ἐὰν ἀποκτείνης ἀμαρτωλοὺς, ὁ θεός· ἄνδρες αἱμάτων ἐκκλίνατε 19
ἀπ' ἐμοῦ· ²⁰ ὅτι ἐρεῖς εἰς διαλογισμόν, λήψονται εἰς ματαιότητα τὰς πόλεις 20
σου· ²¹ οὐχὶ τοὺς μισοῦντάς σε κύριε ἐμίσησα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου ἔξε- 21
τηκόμη; ²² τέλειον μῖσος ἐμίσουν αὐτούς, εἰς ἐχθρούς ἐγένοντό μοι· ²³ δοκί- 22
μασόν με, ὁ θεός, καὶ γινῶμι τὴν καρδίαν μου· ἔτασόν με καὶ γινῶμι τὰς
τρίβους μου· ²⁴ καὶ ἶδε εἰ ὁδὸς ἀνομίας ἐν ἐμοί, καὶ ὁδηγήσόν με ἐν ὁδῷ 24
αἰωνία.

CXXXIX. (CXL.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυίδ ψαλμὸς.

² Ἐξελού με κύριε ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥῥασαί με, 2
³ ὅτινες ἐλογίσαντο ἀδικίας ἐν καρδίᾳ, ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο πολέ- 3
Bo. 3, μου· ⁴ ἠκόνησαν γλώσσαν αὐτῶν ὡσεὶ ὄφεως, ἰδὲ ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη 4
13. αὐτῶν· διάψαλμα· ⁵ φύλαξόν με κύριε ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπων 5
ἀδίκων ἐξελού με, ὅτινες ἐλογίσαντο τοῦ ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου·
⁶ ἔκρυψαν ὑπερήφανοι παγίδα μου, καὶ σχοινία διέτειναν παγίδας τοῖς ποσὶ 6
μου, ἐχόμενα τρίβου σκάνδαλον ἔθεντό μοι· διάψαλμα· ⁷ εἶπα τῷ κυρίῳ Θεός 7
μου εἰ σὺ, ἐνώτισαι κύριε τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου· ⁸ κύριε κύριε, δύνα- 8
μις τῆς σωτηρίας μου, ἐπεσκίασας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου·
⁹ μὴ παραδῶς με κύριε ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἀμαρτωλῶ· διελογίσαντο κατ' 9
ἐμοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, μὴ ποτε ὑψωθῶσιν· διάψαλμα· ¹⁰ ἡ κεφαλὴ τοῦ 10

CXXXVIII. om ε. το τέλος ... τω δ. ψαλμ. ζαχαριου ει ** add εν τη
διασπορα 3. συ εξιχνιασας 8. συ ει εκει 9. κατ ορθρον 12. οτι το σκο-
τος ... om και νυξ ως η. φωτ. 13. * om συ 15. εν τοις κατωτατοις
16. το ακατεργαστον σου ειδοσαν οι οφθαλμοι μου 20. λημψονται 21. επι
τοις εχθραις 23. κυριε προ ο θεος 24. κ. ειδη η ειδεις οδον CXXXIX. 4.
ψαλμ. τω δαυ. 2. εξελουμαι 3. αδικιαν 5. απο ανθρωπου αδικου ρυσαι
με ... om του 6. om διαψαλμα 9. εγκαταλειπης ... om διαψαλμα

- 11 κυκλώματος αὐτῶν, κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς. ¹¹ πεσοῦνται ἐπ' αὐτοὺς ἄνδρακες πυρὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καταβαλεῖς αὐτοὺς ἐν ταλαι-
 12 πωρίαις, οὐ μὴ ὑποσῶσιν. ¹² ἄνθρωπος γλωσσώδης οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς
 13 γῆς· ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει εἰς καταφθοράν. ¹³ ἔγνω ὅτι ποιήσει κύ-
 14 ριος τὴν κρίσιν τοῦ πτωχοῦ καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων. ¹⁴ πλὴν δίκαιοι ἐξο-
 μολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, κατοικήσουσιν εὐθεῖς σὺν τῷ προσώπῳ σου.

CXL. (CXLI.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

- Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς σέ, εἰσάκουσόν μου, πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεή-
 2 σεώς μου ἐν τῷ κεκραγέει με πρὸς σέ. ² κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς
 3 θυμίαμα ἐνώπιόν σου, ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἐσπερινή. ³ θοὺ κύριε
 4 φυλάκην τῷ στόματί μου, καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖλη μου. ⁴ μὴ ἐκ-
 κλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας, τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις
 5 ἐν ἁμαρτίαις, σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν, καὶ οὐ μὴ συνδοιάσω
 6 μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν. ⁶ παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με,
 7 ἐλαίον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλὴν μου· ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσ-
 8 ευχή μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν. ⁸ κατεπόθῃσαν ἐγόμενα πέτρας οἱ κραταιοὶ
 9 αὐτῶν· ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου ὅτι ἠδύνῃσαν. ⁹ ὥς ἐλ πάχος γῆς διεβράχῃ
 10 ἐπὶ τῆς γῆς, διεσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν παρὰ τὸν ἄδην. ¹⁰ ὅτι πρὸς σέ κύριε
 11 κύριε οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, μὴ ἀντανέλῃς τὴν ψυχὴν μου· ¹¹ φύ-
 λαξόν με ἀπὸ παγίδος ἧς συνεστήσαντό μοι, καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργα-
 12 ζομένων τὴν ἀνομίαν. ¹² πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ ἁμαρτωλοί· κατὰ
 μόνας εἰμὶ ἐγὼ ἕως οὗ ἂν παρέλθω.

CXL. (CXLI.)

- Συνέσεως τῷ Δαυίδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ, προσευχή.
 2 ² Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐδεήθην. ³ ἐκ-
 3 χειρὸ ἐναντίον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου, τὴν θλίψιν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγ-
 4 γελῶ. ⁴ ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου, καὶ σὺ ἔγνως τὰς τρίβους
 5 μου· ἐν ὁδῷ ταύτῃ ἣ ἐπορεύομην ἔκρυψαν παγίδα μοι. ⁵ κατενόουν εἰς τὰ
 6 δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον, ὅτι οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με· ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ,
 7 καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχὴν μου. ⁷ πρὸς σέ κύριε ἐκέκραξα, καὶ εἶπα
 8 Σὺ εἰ ἡ ἐλπίς μου, μερίς μου ἐν γῇ ζώντων. ⁸ πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου,
 9 ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα· ῥῦσαι με ἐκ τῶν καταδικαζόντων με, ὅτι ἐκραταιώ-
 10 θησαν ὑπὲρ ἐμέ. ¹⁰ ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχὴν μου, τοῦ ἐξομολογήσασθαι
 τῷ ὀνόματί σου, κύριε· ἐμέ ὑπομενοῦσι δίκαιοι ἕως οὗ ἀνταποδῶς μοι.

CXLII. (CXLIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδίωκει.

- Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὴν δέησίν μου ἐν τῇ
 2 ἀληθείᾳ σου, ἐπάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου· ² καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς
 3 κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι οὐ δικαιοθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.
 4 ³ ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν μου, ἐταπεινώσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ζωὴν

10. *om κοπ. τ. χειλ. αυτ. 14. ανδρακες εν πυρι καταβαλεις α. ει εν ταλ. conjg. cum seqq. 12. εις διαφθοραν 14. ** και κατοικησουσιν CXL. 4. ** συνδοασω (*συνδοασω) 7. ** τα οστα αυτων 8. *om κυριε alterum 9. σκανδαλου 10. οι αμαρτωλοι ... om αν CXLII. 2. εκεκρ., και η φωνη μου προς θεον και προσεσχεν μοι 3. εκχ. ενωπιον αυτου 5. απολετο 6. εκεκραξα προς σε κυριε, ειπα 7. εις προ προς CXLII. 4. κατεδιωξεν ... εισακουσον προ επαχ. 3. εις γην

μου, ἐκάτισέ με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροὺς αἰῶνος· ⁴ καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμέ ⁴ τὸ πνεῦμά μου, ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου. ⁵ ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων, ⁵ καὶ ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων. ⁶ διεπέτασα πρὸς σέ τὰς χεῖράς μου, ἡ ψυχὴ μου ὡς γῆ ἄνυδρος σοι. ⁶ διαψάλλμα. ⁷ ταχὺ εἰσακουσόν μου κύριε, ἐξέλιπε τὸ πνεῦμά μου· μὴ ἀποστρέ- ⁷ ψης τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμοιωθῇσμαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. ⁸ ἀκουστὸν ποίησόν μοι τὸ πρῶτ' ὅτι ἐλὸς σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα· ⁸ γνῶρισόν μοι κύριε ὁδὸν ἐν ἣ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς σέ ἦρα τὴν ψυχὴν μου. ⁹ ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου κύριε, ὅτι πρὸς σέ κατέφυγον. ¹⁰ δίδαξόν με ⁹ τοῦ ποιεῖν τὸ βέλγημά σου, ὅτι θεός μου εἶ σύ· τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγῆσέ με ἐν τῇ εὐθείᾳ. ¹¹ ἔνεκα τοῦ ὀνόματός σου κύριε ζήσεις με, ἐν τῇ ¹¹ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν μου· ¹² καὶ ἐν τῷ ἐλέει σου ¹² ἐξολοθρεύσεις τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ ἀπολεῖς πάντας τοὺς θλίβοντας τὴν ψυχὴν μου, ὅτι δούλος σου εἰμι ἐγώ.

CXLIII. (CXLIV.)

Τῷ Δαυιδ πρὸς τὸν Γολιάδ.

Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός μου, ὁ διδάσκων τὰς χεῖράς μου εἰς παράτα-
ξιν, τοὺς δακτύλους μου εἰς πόλεμον· ² ἔλεός μου καὶ καταφυγή μου, ἀντι- ²
λήπτωρ μου καὶ ῥύστης μου, ὑπερασπιστής μου καὶ ἐπ' αὐτῷ ἤλπισα, ὁ ὑπο-
τάσων τὸν λαόν μου ὑπ' ἐμέ. ³ κύριε, τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ, ³
ἡ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι λογίξῃ αὐτόν; ⁴ ἄνθρωπος ματαιότητι ὁμοιωθῇ, αἱ ἡμέ- ⁴
ραι αὐτοῦ ὥσελ σκιά παράγουσι. ⁵ κύριε, κλῖνον οὐρανούς σου καὶ κατάρβηθι, ⁵
ἄψαι τῶν ὀρέων καὶ καπνισθῇσονται· ⁶ ἄστραψον ἀστραπὴν καὶ σκορπιεῖς αὐ- ⁶
τούς, ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου καὶ συνταράξεις αὐτούς. ⁷ ἐξαπόστειλον τὴν ⁷
χεῖρά σου ἐξ ὕψους, ἐξελοῦ με καὶ ῥῦσαί με ἐξ ὑδάτων πολλῶν, ἐκ χειρὸς ⁸
υἱῶν ἀλλοτρίων. ⁸ ὦν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ⁸
ἀδικίας. ⁹ ὁ θεός, ᾤδῃν καὶνὴν ἥσομαί σοι, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ ⁹
σοι, ¹⁰ τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν τοῖς βασιλεῦσι, τῷ λυτρουμένῳ Δαυιδ τὸν ¹⁰
δοῦλον αὐτοῦ ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς. ¹¹ ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς υἱῶν ¹¹
ἀλλοτρίων, ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδι-
κίας· ¹² ὦν οἱ υἱοὶ ὡς νεόφυτα ἱδρυμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν, αἱ θυγατέρες ¹²
αὐτῶν κεκαλλωπισμένα, περικεκοσμημένα ὡς ὁμοίωμα ναοῦ· ¹³ τὰ ταμεῖα ¹³
αὐτῶν πλήρη, ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τοῦτο· τὰ πρόβατα αὐτῶν πολύ-
τοκα, πληθύνοντα ἐν ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν, ¹⁴ οἱ βόες αὐτῶν παχείς· οὐκ ἔστι ¹⁴
κατάπτωμα φραγμοῦ οὐδὲ διέξοδος οὐδὲ κραυγὴ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν.
¹⁵ ἐμακάρισαν τὸν λαὸν ᾧ ταῦτά ἐστι, μακάριος ὁ λαὸς οὗ κύριος ὁ θεός αὐτοῦ. ¹⁵

CXLIV. (CXLV.)

Αἴνεσις τοῦ Δαυιδ.

Ὑψώσω σε, ὁ θεός μου ὁ βασιλεὺς μου, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ² καὶ ἐκάστην ἡμέραν εὐλό- ²
γήσω σε, καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ
αἰῶνος. ³ μέγας ὁ κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ ³
οὐκ ἔστι πέρας. ⁴ γενεὰ καὶ γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔργα σου, καὶ τὴν δυνάμιν ⁴

6. om διαψ. 7. εξελεειπεν 9. εξελουμαι 10. om οτι 2. μ. ει συ ...
το αγιον οδ. με εν γη ευδ. 12. εξολοθρευσεις ... οτι εγω δουλ. σου ειμι
CXLIII. 2. αντιληπτωρ ... τ. λαον αυτου 3. τις εστιν 4. *σκιαι 6.
**αστραπην σου 7. εξελουμαι 10. om την 11. εξελουμαι 12. ων (sed
ων in rasura) οι υι. αυτων ως ν. ηδρυμμενα 13. ταμια ... εξερευομενα
CXLIV. 1. Αινεσεως τω δαυ. 3. μεγας κυριος 4. *αινσει

5 σου ἀπαγγελοῦσι· ⁵ καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τῆς ἀγιωσύνης σου
6 λαλήσουσι, καὶ τὰ θαυμασιά σου διηγῇσονται· ⁶ καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβε-
7 ρῶν σου ἐροῦσι, καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγῇσονται. ⁷ μνήμην τοῦ πλή-
8 9 θους τῆς χρηστότητός σου ἐξερεύξονται, καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιάσονται.
10 ριος τοῖς ὑπομένουσιν, καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. ¹⁰ ἐξο-
11 μολογησάσθωσάν σοι κύριε πάντα τὰ ἔργα σου, καὶ οἱ δαίσιό σου εὐλογησά-
12 τωσάν σε· ¹¹ δόξαν τῆς βασιλείας σου ἐροῦσι, καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλή-
13 σουσι, ¹² τοῦ γνωρίσαι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὴν δυναστείαν σου καὶ τὴν
14 δόξαν τῆς μεγαλοπρεπειᾶς τῆς βασιλείας σου. ¹³ ἡ βασιλεία σου βασιλεία πάν-
15 των τῶν αἰώνων, καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ. ¹⁴ πιστὸς
16 κύριος ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· ὑποστηρί-
17 ζει κύριος πάντας τοὺς καταπίπτοντας, καὶ ἀνορθοῖ πάντας τοὺς κατεβράχμέ-
18 νους. ¹⁵ οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίθουσι, καὶ σὺ δίδως τὴν τροφὴν αὐτῶν
19 ἐν εὐκαιρίᾳ· ¹⁶ ἀνοίγεις σὺ τὰς χεῖράς σου, καὶ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῶον εὐδοκίας.
20 ¹⁷ δίκαιος κύριος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις
21 αὐτοῦ. ¹⁸ ἐγγὺς κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν, πᾶσι τοῖς ἐπικαλου-
22 μένοις αὐτόν ἐν ἀληθείᾳ· ¹⁹ ῥέλημα τῶν φοβουμένων αὐτόν ποιήσει, καὶ τῆς
23 δεήσεως αὐτῶν ἐπακούσεται καὶ σώσει αὐτούς. ²⁰ φυλάσσει κύριος πάντας τοὺς
24 ἀγαπῶντας αὐτόν, καὶ πάντας τοὺς ἀμαρτωλοὺς ἐξολοθρεύσει. ²¹ αἰνεσιν κυρίου
λαλήσει τὸ στόμα μου, καὶ εὐλογεῖτω πᾶσα σὰρξ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

CXLV. (CXLVI.)

Ἀλληλουία. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

2 Αἶνει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον· ² αἰνέσω κύριον ἐν ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ
3 θεῷ μου ἕως ὑπάρχω. ³ μὴ πεποιῶτε ἐπ' ἄρχοντας καὶ ἐφ' υἱοὺς ἀνθρώπων,
4 οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία· ⁴ ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν
5 γῆν αὐτοῦ, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν.
6 ⁵ μακάριος οὗ ὁ θεὸς Ἰακώβ βοηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπίς αὐ- ⁶ τοῦ ἐπὶ κύριον τὸν
7 θεὸν αὐτοῦ· ⁶ τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ⁷ τὴν ἀλάσσαν καὶ
8 πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν εἰς τὸν αἰῶνα, ⁸ ποιῶντα
9 κρίμα τοῖς ἀδικουμένοις, διδόντα τροφὴν τοῖς πεινῶσι. κύριος λυεῖ πεπεδημέ-
10 νους· ⁹ κύριος σοφοῖ τυφλοῦς· κύριος ἀνορθοῖ κατεβράχμένους· κύριος ἀγαπᾷ
11 δικαίους· ¹⁰ κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους, ὀρφανὸν καὶ χήραν ἀναλήψεται,
12 καὶ ὁδὸν ἀμαρτωλῶν ἀφανιεῖ· ¹¹ βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ θεὸς σου
Σιών εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

CXLVI. (CXLVII.)

Ἀλληλουία. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον, ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός· τῷ θεῷ ἡμῶν ἡδυνάει αἰνεῖς.
2 ² οἰκοδομῶν Ἱερουσαλὴμ ὁ κύριος, καὶ τὰς διασποράς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπισυνάξει·
3 ³ ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα
4 5 αὐτῶν· ⁴ ὁ ἀριζμῶν πλήθῃ ἄστρων, καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν. ⁵ μέ-
γας ὁ κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχύς αὐτοῦ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ

5. τ. δόξης σου ... *την αγιοσυνην 6. διηγησων et add και την δυ-
ναστιαν σου λαλησουσιν 7. ερευξονται x. τ. δ. σ. υψωθησονται (sed -η σου
υψ. in rasura) 9. τ. υπομενουσιν αυτον 12. δυναμιν pro δυναστειαν
16. ανοιξεις 18. *πασ. τ. επικ. α. alterum om (valtr) 20. εξολοθρευσει
CXLV. 1. αγγεου 3. επ υιους 5. omι αυτου prim. 8. κυρ. ανορθ. κατεερ.
κυρ. σοφ. τυφλ. 9. αναλημψεται ... αφανισει 10. *αιωναν CXLVI. 1. αγ-
γεου

ἔστιν ἀρετῆς. ⁶ ἀναλαμβάνων πράξεις ὁ κύριος, ταπεινῶν δὲ ἁμαρτωλοὺς ἕως 6
τῆς γῆς. ⁷ ἐξάρξατε τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει, ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν ἐν 7
κιθάρᾳ, ⁸ τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις, τῷ ἐτοιμάζοντι τῇ γῇ 8
ὑετόν, τῷ ἐξανατέλλοντι ἐν ὄρει χορτόν καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώ-
πων, ⁹ καὶ διδόντι τοῖς κτήνεσι τροφήν αὐτῶν καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κορά- 9
κων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν. ¹⁰ οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἵππου θελήσει, 10
οὐδὲ ἐν ταῖς κνήμαις τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ. ¹¹ εὐδοκεῖ κύριος ἐν τοῖς φοβου- 11
μένοις αὐτόν καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXLVII.

² Ἀλληλουῖα. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

¹ Ἐπαίνει Ἱερουσαλὴμ τὸν κύριον, αἰνεῖ τὸν θεόν σου Σιών. ² ὅτι ⁽¹²⁻¹³⁾ 1 2
ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου, εὐλόγησε τοὺς υἱοὺς σου ἐν σοί. ³ ὁ ⁽¹⁴⁾ 3
τιθεὶς τὰ ὅριά σου εἰρήνην, καὶ στέαρ πυροῦ ἐμπιπλῶν σε. ⁴ ὁ ἀποστέλλων ⁽¹⁵⁾ 4
τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ, ἕως τάχους δραμεῖται ὁ λόγος αὐτοῦ. ⁵ τοῦ διδόντος ⁽¹⁶⁾ 5
χιόνα ὡσεὶ ἔριον, ὁμίχλην ὡσεὶ σποδὸν πάσσοντος. ⁶ βάλλοντος κρύσταλλον ⁽¹⁷⁾ 6
αὐτοῦ ὡσεὶ ψωμούς, κατὰ πρόσωπον ψυχῆς αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; ⁷ ἀπο- ⁽¹⁸⁾ 7
στελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ τήξει αὐτά, πνεύσει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ῥυθί-
σεται ὕδατα. ⁸ ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, δικαιώματα καὶ ⁽¹⁹⁾ 8
κρίματα αὐτοῦ τῷ Ἰσραὴλ. ⁹ οὐκ ἐποίησεν οὕτως παντὶ ἔθνει, καὶ τὰ κρι- ⁽²⁰⁾ 9
ματα αὐτοῦ οὐκ ἐδήλωσεν αὐτοῖς.

CXLVIII.

² Ἀλληλουῖα. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις. ² αἰ- 2
νεῖτε αὐτὸν πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ.
³ αἰνεῖτε αὐτὸν ἡλιος καὶ σελήνη, αἰνεῖτε αὐτὸν πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς. 3
⁴ αἰνεῖτε αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρα- 4
νῶν. ⁵ αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου. ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς 5
ἐνετελέσθη καὶ ἐκτίσθησαν. ⁶ ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα 6
τοῦ αἰῶνος. πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται. ⁷ αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ 7
τῆς γῆς, δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι. ⁸ πῦρ, χάλαζα, χιὼν, κρύσταλλος, 8
πνεῦμα καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ. ⁹ τὰ ὄρη καὶ πάντες βου- 9
νοί, ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι. ¹⁰ τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, 10
ἐρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά. ¹¹ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοί, ἄρχοντες 11
καὶ πάντες κριταὶ γῆς. ¹² νεανίσκοι καὶ παρθένοι, πρεσβύτεροι μετὰ νεωτέρων. 12
¹³ αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου, ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνον, ἡ ἐξο- 13
μολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ, ¹⁴ καὶ ὑψώσεται κέρας λαοῦ αὐτοῦ. ὕμνος 14
πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λαῶ ἐγγίξονται αὐτῷ.

CXLIX.

² Ἀλληλουῖα.

¹ Ἄσατε τῷ κυρίῳ ἄσμα καινόν, ἡ αἰνεσις αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων. ² εὐ- 2
φρανθήτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, καὶ υἱοὶ Σιών ἀγαλλιάσθωσαν
ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν. ³ αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ, ἐν τυμπάνῳ 3
καὶ ψαλτηρίῳ ψαλτάτωσαν αὐτῷ. ⁴ ὅτι εὐδοκεῖ κύριος ἐν λαῷ αὐτοῦ, καὶ ὑψώ- 4
σει πράξεις ἐν σωτηρίᾳ. ⁵ καυχήσονται ὅσοι ἐν δόξῃ, καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ 5
τῶν κοιτῶν αὐτῶν. ⁶ αἱ ὑψώσεις τοῦ θεοῦ ἐν λάρυγγι αὐτῶν, καὶ ῥομφαίαι 6
δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, ⁷ τοῦ ποιῆσαι ἐκδικήσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλε- 7
γμοὺς ἐν τοῖς λαοῖς, ⁸ τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις καὶ τοὺς 8

9 ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις σιδηραῖς, ⁹ τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρίμα ἔγραπτον· δόξα αὕτη ἐστὶ πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

CL.

Ἀλληλούια.

Ἀινεῖτε τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι θυ-
2 νάμεως αὐτοῦ· ² αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ
3 τὸ πλήθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ. ³ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος, αἰνεῖτε
4 αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ· ⁴ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ, αἰνεῖτε
5 αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὄργανῳ· ⁵ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, αἰνεῖτε
6 αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ. ⁶ πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν κύριον.

Οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος εἰς Δαυὶδ καὶ ἔξωθεν τοῦ ἀριθμοῦ, ὅτε ἐμονο-
μάχησε τῷ Γολιάθ.

- [1] Μικρὸς ἦμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πα-
τρὸς μου· ἐποίμαινον τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς μου, αἱ χεῖρές μου ἐποίησαν
ὄργανον, καὶ οἱ δάκτυλοί μου ἤρμωσαν ψαλτήριον. καὶ τίς ἀναγγελεῖ τῷ κυ-
[5] ρίῳ μου; αὐτὸς κύριος, αὐτὸς εἰσακούει· αὐτὸς ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐ-
τοῦ, καὶ ἤρε με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἔχρισέ με ἐν τῷ
ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ. οἱ ἀδελφοί μου καλοὶ καὶ μεγάλοι, καὶ οὐκ εὐδό-
κησεν ἐν αὐτοῖς κύριος. ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν τῷ ἀλλοφύλῳ, καὶ ἐπικατη-
ράσατό με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ· ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν παρ' αὐτοῦ
μάχαιραν ἀπεκεφάλισα αὐτόν, καὶ ἦρα ὄνειδος ἐξ ὠτῶν Ἰσραὴλ.

ΒΙΒΛΟΣ ΨΑΛΜΩΝ ΡΝ'.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

ΣΑΛΩΜΩΝΤΟΣ.

I.

- 2 Παροιμιαὶ Σαλωμῶντος υἱοῦ Δαυὶδ, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ, ² γνῶ-
3 ναι σοφίαν καὶ παιδείαν, νοήσαι τε λόγους φρονήσεως, ³ δεῖξασθαι τε στο-
4 φὰς λόγων, νοήσαι τε δικαιοσύνην ἀληθῆ, καὶ κρίμα κατευθύνειν· ⁴ ἵνα δῶ
5 ἀκάκοις πανουργίαν, παιδί δὲ νέῳ αἰσθήσιν τε καὶ ἔννοιαν. ⁵ τῶν δὲ γὰρ
6 ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται, ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται· ⁶ νοήσει
7 τε παραβολὴν καὶ σκοτεινὸν λόγον, ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα. ⁷ ἀρχὴ
σοφίας φόβος κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιούσιν αὐτήν, εὐσέβεια
δὲ εἰς θεὸν ἀρχὴ αἰσθήσεως· σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν ἀσβεβεῖς ἐξουθενήσουσιν.
8 ⁸ ἄκουε υἱὲ παιδείαν πατρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμούς μητρός σου· ⁹ στέ-
φανον γὰρ χαρίτων δέξῃ σῇ κορυφῇ καὶ κλοιδὸν χρύσειον περὶ σῶ τραχήλῳ.

CL. 4. ὄργανοις *Cod. alex. praemittit numerum ρνα (i. e. 151) ...
ιδιογρ. του δαυιδ ... προς τον γολιαθ [3] ὄργανον, οἱ [4] εἰσακουσεται
μου [6] ἐν τῷ ἐλεει ... οἱ δὲ ἀδελφοί [7] ὁ κυριος. ἐξηλθεν [8] παρ
ἐκείνου

Subscriptio: ψαλμοι ρν και ιδιόγραφος

Inscriptio. παροιμιαί

I. 4. σολομωντος β. AC τῶν τε ... C ἐστιν 7. ἀρετὴ αἰσθησ. ... C
ἐξουδενήσουσιν (in rasura) 8. AC νομους pro παιδείαν 9. ἐξη

¹⁰ υἱέ, μή σε πλανήσωσιν ἄνδρες ἀσεβεῖς μηδὲ βουλητῆς, ¹¹ ἐὰν παρακα- 10 11
λέσωσί σε λέγοντες Ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν κοινωνήσων αἵματος, κρύψωμεν δὲ εἰς
γῆν ἄνδρα δίκαιον ἀδίκως, ¹² καταπίωμεν δὲ αὐτὸν ὥσπερ ἄδης ζῶντα, καὶ ¹²
ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν μνήμην ἐκ γῆς, ¹³ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν πολυτελή κα- 13
ταλαβώμεθα, πλῆσωμεν δὲ οἴκους ἡμετέρους σκύλων· ¹⁴ τὸν δὲ σὸν κληρὸν ¹⁴
βάλε ἐν ἡμῖν, κοινὸν δὲ βαλάντιον κτησώμεθα πάντες καὶ μαρσίππιον ἐν γε-
νητῇ τῷ ἡμῖν. ¹⁵ μή πορευθῇς ἐν ὁδῷ μετ' αὐτῶν, ἔκκλινον δὲ τὸν πόδα σου ¹⁵
ἐκ τῶν τριβῶν αὐτῶν. ¹⁷ οὐ γὰρ ἀδίκως ἐκτείνεται δίκτυα πτερωτοῖς· ¹⁸ αὐ- 17 18
τοὶ γὰρ οἱ φόνου μετέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακὰ, ἡ δὲ καταστροφή
ἀνδρῶν παρανόμων κακῇ. ¹⁹ αὗται αἱ ὁδοὶ εἰσι πάντων τῶν συντελούντων ¹⁹
τὰ ἄνομα· τῇ γὰρ ἀσεβείᾳ τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται. ²⁰ σοφία ἐν ἐξό- 20
δοις ὑμνεῖται, ἐν δὲ πλατείαις παρῆρσιαν ἄγει· ²¹ ἐπ' ἄκρων δὲ τευχέων ²¹
κηρύσσεται, ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεῖναι, ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως παρ-
ροῦσα λέγει. ²² ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχονται τῆς δικαιοσύνης οὐκ αἰσχυν- 22
θήσονται· οἱ δὲ ἄφρονες τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιθυμηταί, ἀσεβεῖς γενόμενοι
ἐμίσησαν αἰσθήσιν, ²³ καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχους. ἰδοὺ προήσομαι ὑμῖν ²³
ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν, διδάξω δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον. ²⁴ ἐπειδὴ ἐκάλουν καὶ ²⁴
οὐχ ὑπήκουσατε, καὶ ἐξέτεινον λόγους καὶ οὐ προσείχετε, ²⁵ ἀλλὰ ἀκούρους ²⁵
ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλάς, τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχους ἠπειθήσατε· ²⁶ τοιγαροῦν καγὼ ²⁶
τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσομαι, καταχαροῦμαι δὲ ἡνίκα ἔρχηται ὑμῖν
ὁλερῶς, ²⁷ καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφω νόρυβος, ἡ δὲ καταστροφή ὁμοίως ²⁷
καταγίγδι παρῇ, καὶ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν θλίψις καὶ πολιορκία, ἡ ὅταν ἔρχη-
ται ὑμῖν ὁλερῶς. ²⁸ ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσῃ με, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακού- 28
σομαι ὑμῶν· ζητήσουσί με κακοί, καὶ οὐχ εὕρησουσιν. ²⁹ ἐμίσησαν γὰρ σο- 29
φίαν, τὸν δὲ λόγον τοῦ κυρίου οὐ προσείλαντο, ³⁰ οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν ³⁰
βουλαῖς, ἐμυκτηρίζον δὲ ἐμοῖς ἐλέγχους. ³¹ τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν ³¹
ὁδοῦ τοὺς καρπούς, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλησθήσονται· ³² ἄνδ' ὧν γὰρ ³²
ἡδίκουν νηπίους φονευθήσονται, καὶ ἐξετασμός ἀσεβεῖς ὀλεῖ. ³³ ὁ δὲ ἐμοῦ ³³
ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

II.

Υἱέ, ἐὰν δεξιόμενος ῥῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψῃς παρὰ σεαυτῷ, ² ὑπα- 2
κούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν, παρα-
βαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νοουθήσιν τῷ υἱῷ σου. ³ ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ ³
καὶ τῇ συνέσει δῶς φωνήν σου, ⁴ καὶ ἐὰν ζητήσῃς αὐτὴν ὡς ἀργύριον καὶ ⁴
ὡς θησαυροὺς ἐξερευνήσῃς αὐτήν· ⁵ τότε συνήσεις φόβον κυρίου, καὶ ἐπίγνωνσιν ⁵
θεοῦ εὐρήσεις. ⁶ ὅτι κύριος δίδωσι σοφίαν, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ γνώσις ⁶
καὶ σύνεσις· ⁷ καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν, ὑπεραπικεῖ τὴν πο- 7
ρεῖαν αὐτῶν ⁸ τοῦ φυλάξαι ὁδοὺς δικαιοματίων, καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐ- 8
τὸν διαφυλάξει. ⁹ τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα, καὶ κατορθώσεις πάν- 9
τας ἄξοντας ἀγαθοῦς. ¹⁰ ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν, ἡ δὲ αἰσθήσις ¹⁰
τῇ σῇ ψυχῇ καλὴ εἶναι δόξῃ, ¹¹ βουλὴ καλὴ φυλάξει σε, ἔννοια δὲ ὁσία ¹¹

140. C πλανησουσιν 143. κτισιν 144. AC βαλλαντιον 145. οδους pro εν
οδω ... τον σον ποδα 146. οι γαρ ποδες αυτων εις κακιαν τρεχουσιν και
ταχινοι του εκχειαι αιμα 20. C σοφια δε 21. C θαρουσα 22. AC εχων-
ται 24. υπηκουετε 25. ελεγχους ου προσειχετε 26. AC ηνικα αν 27. AC
η οταν pro και οταν ... C om η οτ. ερχ. υμ. ολεθρ. 29. γαρ παιδιαν ... om
του ... C τον δε φοβον κυριου 33. εν ελπιδι II. 4. C υιε αν 2. C δε
αυτον επι νουθεσιαν 3. AC** in f. add την δε αισθησιν ζητησης μεγαλη
τη φωνη 4. εξεραυνησεις, C εξερευνησεις 7. C τ. κατορθωσιν ... AC πο-
ριαν 8. AC οδον 9. αυθοντας

12 τηρήσει σε, ¹² ἵνα ρύσῃταί σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος
 13 μηδὲν πιστόν. ¹³ ὧ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας τοῦ πορευέσθαι ἐν ὁδοῖς
 14 σκότους, ¹⁴ οἱ εὐφραίνόμενοι ἐπὶ κακοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ,
 15 ¹⁵ ὧν αἱ τρίβοι σκολιαὶ καὶ καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν, ¹⁶ τοῦ μακράν σε
 ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης. ¹⁶ νιέ, μή σε
 17 καταλάβῃ κακὴ βουλή, ¹⁷ ἡ ἀπολειπούσα διδασκαλίαν νεότητος, καὶ διαθήκην
 18 θείαν ἐπιλελησμένην. ¹⁸ ἔπειτο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ παρὰ
 19 τῷ ᾄδῃ μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς ἄξονας αὐτῆς. ¹⁹ πάντες οἱ πορευόμενοι ἐν
 αὐτῇ οὐκ ἀναστρέψουσιν οὐδὲ μὴ καταλάβωσι τρίβους εὐθείας· οὐ γὰρ κα-
 20 ταλαμβάνονται ὑπὸ ἐναντῶν ζωῆς. ²⁰ εἰ γὰρ ἐπορευόντο τρίβους ἀγαθίας,
 21 εὗροσαν ἂν τρίβους δικαιοσύνης λείας. ²¹ ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῆν,
 22 καὶ ὅσοι ὑπολειφθῇσονται ἐν αὐτῇ. ²² ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται, οἱ δὲ
 παράνομοι ἐξωσθήσονται ἀπ' αὐτῆς.

III.

Υἱέ, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου, τὰ δὲ ῥήματά μου τηρεῖτω σὴ καρ-
 2 3 δια· ² μήκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς καὶ εἰρήνην προσθήσουσί σοι. ³ ἐλεημο-
 σύнай καὶ πίστεως μὴ ἐκλείπετώς σε· ἄφασαι δὲ αὐτάς ἐπὶ σῷ τραγῆλῳ,
 4 5 καὶ εὐρήσεις χάριν. ⁴ καὶ προνοοῦ καλά ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων. ⁵ ἵστί
 6 πεποιθὼς ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ἐπὶ θεῷ, ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου· ⁶ πά-
 7 σαις ὁδοῖς σου γινώριζε αὐτήν, ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδοὺς σου. ⁷ μὴ ἴσθι φρό-
 8 νιμος παρὰ σεαυτῷ, φοβοῦ δὲ τὸν θεόν καὶ ἐκκλινε ἀπὸ παντὸς κακοῦ· ⁸ τότε
 9 ἴσθαις ἔσται τῷ σώματί σου, καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου. ⁹ τίμα τὸν κύ-
 ριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων, καὶ ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιο-
 10 σύνης· ¹⁰ ἵνα τίμπληται τὰ ταμειᾶ σου πλησμονῆς σίτῳ, οἶνῳ δὲ αἱ ληνοί
 11 σου ἐκβλύζωσιν. ¹¹ υἱέ, μὴ δλιγῶρει παιδείας κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ He. 12,
 12 ἐλεγχόμενος· ¹² ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος ἐλέγχει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν 5. 6.
 13 παραδέχεται. ¹³ μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὖρε σοφίαν, καὶ θνητὸς ὃς εἶδε φρό-
 14 νησιν. ¹⁴ κρεῖσσον γὰρ αὐτήν ἐμπορευέσθαι ἢ χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου θήσαν-
 15 ρούς, ¹⁵ τιμιωτέρα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν, οὐκ ἀντιτάξεται αὐτῇ οὐδὲν
 πονηρόν. ἐγγνωστός ἐστι πᾶσι τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτῇ, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον
 16 αὐτῆς ἐστί. ¹⁶ μήκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ
 ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα· ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δι-
 17 καιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. ¹⁷ αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ κα-
 18 λαί, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰρήνῃ· ¹⁸ ἔξυλον ζωῆς ἐστὶ πᾶσι τοῖς ἀν-
 τεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτήν ὡς ἐπὶ κύριον ἀσφα-
 19 λῆς. ¹⁹ ὁ θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐδεμελίωσε τὴν γῆν, ἡτοίμασε δὲ οὐρανούς φρονή-
 20 21 σει· ²⁰ ἐν αἰσθήσει ἄβυσσοι ἐβράγχισαν, νέφη δὲ ἐβρόντησαν δρόσους. ²¹ υἱέ μὴ
 22 παραβῶνῃς, τήρησον δὲ ἐμὴν βουλήν καὶ ἔνοιαν· ²² ἵνα ζήσῃ ἡ ψυχὴ σου,
 καὶ χάρις ἡ περὶ σῷ τραγῆλῳ· ἔσται δὲ ἴσθαις ταῖς σαρκί σου, καὶ ἐπιμέ-
 23 λεια τοῖς σοῖς ὀστέοις· ²³ ἵνα πορεύῃ πεποιθὼς ἐν εἰρήνῃ πάσας τὰς ὁδοὺς
 24 σου, ὁ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόψῃ. ²⁴ ἐὰν γὰρ καὶ κατὰ ἀφοβὸς ἔσῃ, ἐὰν δὲ
 25 καθεύδῃς ἡδέως ὑπνώσεις· ²⁵ καὶ οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθοῦσαν οὐδὲ
 26 ὁρμάς ἀσεβῶν ἐπερχομένας· ²⁶ ὁ γὰρ κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὁδῶν σου, καὶ
 27 ἐρείσει σὸν πόδα ἵνα μὴ σαλευθῇς. ²⁷ μὴ ἀπόσχῃ εὐ ποιεῖν ἐνδεῇ, ἡνίκα ἂν

12. om σε 17. απολειπουσα 18. αυξονας 19. καταλαμβανωνται
 20. λειους 21. ab initio add χρηστοι εσονται οικητορες γης ακακοι δε
 υπολειφθησονται εν αυτη 22. οδοι δε III. 3. πιστις ... in f. add γρα-
 φον δε αυτας επι το πλατος της καρδιας σου 5. om τη 6. εν πασαις
 7. εκκλιναι 10. σιτου 12. παιδευει pro ελεγχει 13. ειδεν 14. κρειττον
 15. αντιτασεται 17. παντες οι τριβοι 19. εν φρονησει 21. παραρυης
 22. τ. οστ. σου 24. om γαρ 25. και ου μη

ἔχη ἡ χεὶρ σου βοηθεῖν. ²⁸ μὴ εἴπῃς Ἐπανελθὼν ἐπάνηκε, αὐριον δώσω, ²⁸ δυνατόν σου ὄντος εὖ ποιεῖν· οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιούσα. ²⁹ μὴ ²⁹ τεκτῆνῃ ἐπὶ σὸν φίλον κακὰ, παροικούντα καὶ πεποιθότα ἐπὶ σοί· ³⁰ μὴ ³⁰ φι- ³⁰ λεχθῇ πρὸς ἄνθρωπον μάστιγ, μὴ τί σε ἐργάσθαι κακόν. ³¹ μὴ κτήσῃ κα- ³¹ κὼν ἀνδρῶν ὀνειδίη, μηδὲ ζηλώσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. ³² ἀκάθαρτος γὰρ ἔναντι ³² κυρίου πᾶς παράνομος, ἐν δὲ δικαίοις οὐ συνεδριάζει. ³³ κατὰρα θεοῦ ἐν ³³ ^{Jac.4.6. οἰκοὶς ἀσεβῶν, ἐπαυλὶς δὲ δικαίων εὐλογοῦνται. ³⁴ κύριος ὑπερφάνους ἀντι- ³⁴ ^{Ipe.5.5.} τάσσεται, ταπεινοὶς δὲ δίδωσι χάριν. ³⁵ δόξαν σοφοὶ κληρονομήσουσιν, οἱ δὲ ³⁵ ἀσεβεῖς ὕψωσαν ἀτιμίαν.}

IV.

Ἀκούσατε παῖδες παιδείαν πατρός, καὶ προσέχετε γυνῶναι ἔννοιαν. ² δώ- ² ρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν, τὸν ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε. ³ υἱὸς γὰρ ³ ἐγενόμην καὶ γὰρ πατρί ὑπήκοος καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός, ⁴ οἱ ⁴ ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με Ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν καρδίαν· φύ- ⁵ λασσε ἐντολὰς, μὴ ἐπιλάβῃ· μηδὲ παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος ⁶ μηδὲ ἐγ- ⁶ καταλίπῃς αὐτήν, καὶ ἀνθῆσεται σου. ἐράσθητι αὐτῆς, καὶ τηρήσει σε· ⁸ πε- ⁸ ριχαράκωσον αὐτήν, καὶ ὑψώσει σε· τίμησον αὐτήν, ἵνα σε περιλάβῃ· ⁹ ἵνα ⁹ δῶ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων, στεφάνῳ δὲ τρυφῇ ὑπερασπίσῃ σου. ¹⁰ ἄκουε υἱὲ καὶ δέξαι ἐμοὺς λόγους, καὶ πληθυνθήσεται ἔτη ζωῆς σου, ἵνα ¹⁰ ¹⁰ σοι γένωνται πολλοὶ ὁδοὶ βίου. ¹¹ ὁδοὺς γὰρ σοφίας διδάσκω σε, ἐμβιβάζω δέ ¹¹ σε τροχιαῖς ὁρθαῖς. ¹² ἐὰν γὰρ πορεύῃ, οὐ συγκλίσθησεται σου τὰ διαβή- ¹² ματα· ἐὰν δὲ τρέχῃς, οὐ κοπιᾷσεις. ¹³ ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας, μὴ ἀφῇς, ¹³ ἀλλὰ φυλάξον αὐτήν σεαυτὸν εἰς ζωὴν σου. ¹⁴ ὁδοὺς ἀσεβῶν μὴ ἐπέλθῃς, ¹⁴ μηδὲ ζηλώσῃς ὁδοὺς παρανόμων· ¹⁵ ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύσωσι, μὴ ἐπέλ- ¹⁵ θῃς ἐκεῖ, ἐκκλινον δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλλαξον. ¹⁶ οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν ¹⁶ ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν· ἀφήρηται ὁ ὕπνος αὐτῶν, καὶ οὐ κοιμῶνται· ¹⁷ οἷδε ¹⁷ γὰρ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας, οἶνω δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται. ¹⁸ αἱ δὲ ὁδοὶ ¹⁸ τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσι, προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν ἕως κατορ- ¹⁹ θώσῃ ἡ ἡμέρα. ¹⁹ αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναί, οὐκ οἶδαι πῶς ¹⁹ κόπτουσιν. ²⁰ υἱέ, ἐμῇ ῥήσει πρόσεχε, τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς, ²⁰ ²¹ ὅπως μὴ ἐκλιπῶσι σε αἱ πηγαὶ σου, φυλάσσε αὐτὰς ἐν καρδίᾳ· ²² ζωὴ γὰρ ²¹ ²² ἐστὶ τοῖς εὐρίσκουσιν αὐτάς, καὶ πάσῃ σαρκὶ ἴσας. ²³ πάσῃ φυλακῇ τήρει ²³ σὴν καρδίαν· ἐκ γὰρ τούτων ἔξοδοι ζωῆς. ²⁴ περίελε σεαυτοῦ σχολιὸν στόμα, ²⁴ καὶ ἄδικα χεῖλη μακρὰν ἀπὸ σου ἄπῳσαι. ²⁵ οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὁρᾷ βλέπέ- ²⁵ ^{* He. 12.} τωσαν, τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια. ²⁶ ὁρᾷς τροχιάς ποιεῖ σοὶ ποσί, ²⁶ ^{13.} καὶ τὰς ὁδοὺς σου κατεύθυνε· ²⁷ μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ μηδὲ εἰς τὰ ἀρι- ²⁷ στερά, ἀποστρέψον δὲ σὸν πόδα ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς. ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ θεός, διεστραμμέναι δὲ εἰσιν αἱ ἐξ ἀριστερῶν· αὐτὸς δὲ ὁρᾷς ποιήσει τὰς τροχιάς σου, τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ προάξει.

V.

Υἱέ, ἐμῇ σοφίᾳ πρόσεχε, ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς, ἵνα ² ² λάβῃς ἔννοιαν ἀγαθὴν· αἰσθησὶς δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλεται σοι. ³ μὴ πρόσεχε ³ ³ φαύλῃ γυναικί· μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνῃς, ἢ πρὸς

27. η χ. σου ευ ποιει (sic) 28. και αυριον 29. τεκτενε 30. εις σε 31. ζηλωση IV. 2. εγκαταλειπτε 5. κτησαι σοφιαν κτησαι συνεσιν μη επιλαβη μηδε εκκλινεις απο ρηματων στοματος μου 6. μη εγκαταλειπης 10. πληθυνθησ. σοι 13. ομ αλλα 16. απ αυτων, ου 18. κατορθωσει 24. εκλειπωσιν ... εν ση καρδια 22. σαρκι αυτου ιασεις 24. απο σου μακραν απωσον 27. προαξει V. 2. αισθησιν ... εντελλομαι σοι

4 καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα· ⁴ ὕστερον μέντοι πικρότερον χολῆς εὐρήσεις
 5 καὶ ἠκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διστόμου. ⁵ τῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ πόδες
 6 κατὰγνοσι τοὺς χρωμένους αὐτῇ μετὰ θανάτου εἰς τὸν ἄδην, τὰ δὲ ἔχνη αὐ-
 7 τῆς οὐκ ἐρείδεται· ⁶ ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται, σφαλεραὶ δὲ αἱ τροχιαὶ
 8 αὐτῆς καὶ οὐκ εὐγνώστοι. ⁷ νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου, καὶ μὴ ἀκύρους ποιήσεις
 9 ἐμοὺς λόγους. ⁸ μακράν ποιήσον ἀπ' αὐτῆς σὴν ὁδόν, μὴ ἐγγίσης πρὸς ὑ-
 10 ραῖς οἴκων αὐτῆς· ⁹ ἵνα μὴ πρόη' ἄλλοις ζωὴν σου, καὶ σὸν βίον ἀνελεήμο-
 11 σιν· ¹⁰ ἵνα μὴ πλησθῶσιν ἄλλοτριοι σῆς ἰσχύος, οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους
 12 σάρκες σώματός σου, ¹² καὶ ἐρεῖς Πῶς ἐμίσησα παιδείαν, καὶ ἐλέγχους ἐξέ-
 13 κλινεν ἡ καρδία μου· ¹³ οὐκ ἤκουον φωνὴν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός
 14 με, οὐδὲ παρέβαλλον τὸ οὖς μου· ¹⁴ παρ' ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῷ
 15 ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς. ¹⁵ πῖνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων καὶ ἀπὸ
 16 σῶν φρεάτων πηγῆς. ¹⁶ μὴ ὑπερεκχεῖσθω σοὶ ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς, εἰς
 17 δὲ σὰς πλατείας διαπορευέσθω τὰ σὰ ὕδατα· ¹⁷ ἔστω σοὶ μόνω ὑπάρχοντα,
 18 καὶ μηδεὶς ἄλλοτριος μετασχέτω σοι· ¹⁸ ἡ πηγὴ σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοι
 19 ἰδία, καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου. ¹⁹ ἔλαφος φιλίας
 20 καὶ πῶλος σῶν χαρίτων ὁμιλεῖτω σοι, ἡ δὲ ἰδία ἡγεῖσθω σου καὶ συνέστω
 21 σοὶ ἐν παντὶ καιρῷ· ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος πολλοστὸς
 22 ἔσῃ. ²⁰ μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἄλλοτρίαν, μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις τῆς μὴ ἰδίας·
 23 ²¹ ἐνώπιον γὰρ εἰσι τῶν τοῦ θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρῶν, εἰς δὲ πάσας τὰς
 24 τροχιάς αὐτοῦ σκοπεύει. ²² παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσι, σειραῖς δὲ τῶν ἑαυ-
 25 τοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται. ²³ οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδευτῶν, ἐκ δὲ
 26 πλήθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξεβρίφη καὶ ἀπώλετο δι' ἀφροσύνην.

VI.

2 Υἱέ, ἐὰν ἐγγυήσῃ σὸν φίλον, παραδώσεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ. ² παγὶς γὰρ
 3 ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἴδια χεῖλη, καὶ ἀλίσκεται χεῖλεσιν ἰδίου στόματος. ³ ποιεῖ
 4 υἱὲ ἃ ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι, καὶ σώζου· ἤκεις γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν
 5 φίλον· ἴσθι μὴ ἐκλυόμενος, παρῶντε δὲ καὶ τὸν φίλον σου ὃν ἐνεγγυήσω.
 6 ⁴ μὴ δῶς ὕπνου σοῖς ὄμμασι, μηδὲ ἐπινυστάξεις σοῖς βλεφαρίσιν, ⁵ ἵνα σώζῃς
 7 ὥσπερ δορυὰς ἐκ ὥσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος. ⁶ ἴθι πρὸς τὸν μύρ-
 8 μηκα, ὃ δκνηρέ, καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ γενοῦ ἐκείνου σο-
 9 φώτερος· ⁷ ἐκείνου γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος, μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων
 10 μηδὲ ὑπὸ δεσπότῃν ὢν, ⁸ ἐτοιμάζεται θέρους τὴν τροφήν, πολλήν τε ἐν τῷ
 11 ἀμητῷ ποιεῖται τὴν παράθεισιν. ἡ πορεύσῃτι πρὸς τὴν μέλισσαν καὶ μάζε
 12 ὥς ἐργάτις ἐστί, τὴν τε ἐργασίαν ὥς σεμνὴν ποιεῖται· ἡς τοὺς πόνους βα-
 13 σιλεῖς καὶ ἰδιώται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται· ποσεινὴ δὲ ἐστὶ πᾶσι καὶ ἐπί-
 14 δοξος, καίπερ οὐσα τῇ ῥώμῃ ἀσθενῆς, τὴν σοφίαν τιμῆσασα προήχθη.
 15 ⁹ ἕως τίνος δκνηρὲ κατὰκεισαι; πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήσῃ; ¹⁰ ὀλίγον μὲν
 16 ὕπνοις, ὀλίγον δὲ κάθησαι, μικρὸν δὲ νυστάξεις, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίσῃ χερσὶ
 17 στήθεϊ· ¹¹ ἔτι' ἐμπαράγινεται σοὶ ὥσπερ κακὸς ὁδοιπόρος ἡ πενία, καὶ ἡ ἐν-
 18 δεῖα ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς. ἐὰν δὲ ἄοκνος ᾖς, ἤξει ὥσπερ πηγή ὁ ἀμητός
 19 σου, ἡ δὲ ἐνδεῖα ὥσπερ κακὸς δρομεὺς ἀπαντομολήσει. ¹² ἀνὴρ ἄφρων καὶ

4. υστερον δε πικρ. 6. εγνωστοι 7. ποιησης 8. εγγ. προθυραις
 10. om μη ... εσελθουσιν 11. και. μη μεταμεληθης 12. κακω μου, εμ-
 15. αγγιων 16. om μη ... τα υδατα εκ 19. εν γαρ ταυτη τη φι-
 15. εξεριφη ... δια VI. 1. εγγυη 2. τα ιδ. χειλ. ανδρι 3. ενεγυησω
 7. εκεινου 8. πρ. υγιαν φερονται 11. ενπαραγεινεται ... ηξει σοι ... κακ.
 ανηρ αυτομολησει

παράνομος πορεύεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς· ¹³ ὁ δ' αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῶ, ση- 13
μαίνει δὲ ποδί, διδάσκει δὲ ἐννεύμασι δακτύλων· ¹⁴ διεστραμμένη καρδιά 14
τεκταίνεται κακὰ, ἐν παντὶ καιρῷ ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησι πόλει. ¹⁵ διὰ 15
τοῦτο ἐξαπλῆνις ἔρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ, διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνιάτος·
¹⁶ ὅτι χαίρει πᾶσιν οἷς μισεῖ ὁ θεός, συντρίβεται δὲ δι' ἀκαταροσίαν ψυχῆς· ¹⁶
¹⁷ ὀφθαλμὸς ὕβριστοῦ, γλῶσσα ἄδικος, χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα δικαίου, ¹⁸ καὶ 17 18
καρδιά τεκταينوμένη λογισμοὺς κακοῦς, καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν.
¹⁹ ἔκκαλει ψευδῇ μάρτυς ἄδικος, καὶ ἐπιτέμπει κρίσεις ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν. 19
²⁰ υἱέ, φύλασσε νόμους πατρὸς σου, καὶ μὴ ἀπόσῃ θεσμούςς σου· ²¹ ἄφα- 20 21
ψαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῇ ψυχῇ διὰ παντός, καὶ ἐγκλοῖσσαι περὶ σῶ τραχήλῳ.
²² ἥνικα ἂν περιπατῇς ἐπάγου αὐτὴν καὶ μετὰ σοῦ ἔστω, ὥς δ' ἂν κατεύδῃς 22
φυλασσέτω σε, ἵνα ἐγειρομένῳ συλλαλῇ σοι. ²³ ὅτι λύχνος ἐντολὴ νόμου καὶ 23
φῶς, ὁδὸς ζωῆς καὶ ἔλεγχος καὶ παιδεία, ²⁴ τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυ- 24
ναικὸς ἐπ' ἀνδρὸν καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας. ²⁵ μὴ σε νικήσῃ κάλ- 25
λους ἐπιθυμία, μηδὲ ἀγρευθῇς σοὶς ὀφθαλμοῖς, μηδὲ συναρπασθῇς ἀπὸ τῶν
αὐτῆς βλεφάρων. ²⁶ τιμὴ γάρ πόρονος ὅση καὶ ἐνὸς ἄρτου, γυνὴ δὲ ἀνδρῶν 26
τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει. ²⁷ ἀποδῇ τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κα- 27
τακάψει· ²⁸ ἡ περιπατῇ τις ἐπ' ἀνδράκων πυρός, τοὺς δὲ πόδας οὐ κατα- 28
καύσει· ²⁹ οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὕπανδρον οὐκ ἀσωθήσεται, οὐδὲ 29
πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῆς. ³⁰ οὐ θαναμαστόν ἐάν ἀλῶ τις κλέπτων, κλέπτει γάρ 30
ἵνα ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν πεινῶν· ³¹ ἐάν δὲ ἀλῶ, ἀποτίσει ἐπταπλάσια, καὶ 31
πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοῦς ῥύσεται ἑαυτόν. ³² ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἔνδειαν 32
φρενῶν ἀπώλειαν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ περιποιεῖται, ³³ ὁδύνas τε καὶ ἀτιμίας ὑπο- 33
φέρει· τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. ³⁴ μεστὸς γάρ 34
ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς, οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· ³⁵ οὐκ ἀνταλλά- 35
ξεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν, οὐδὲ μὴ διαλυθῇ πολλῶν δώρων.

VII.

Υἱέ, φύλασσε ἑμοὺς λόγους, τὰς δὲ ἑμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῷ·
υἱέ, τίμα τὸν κύριον καὶ ἰσχύσεις, πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον. ² φύλαξον 2
ἑμὰς ἐντολὰς καὶ βιώσεις, τοὺς δὲ ἑμοὺς λόγους ὥσπερ κόρας ὀμμάτων· ³ πε- 3
ρίστου δὲ αὐτοὺς σοὶς δακτύλοις, ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.
⁴ εἶπὸν τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφῇν εἶναι, τὴν δὲ φρόνησιν γινώριμον περιποίη- 4
σαι σεαυτῷ, ⁵ ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς, ἐάν σε 5
λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάλληται. ⁶ ἀπὸ γάρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς 6
τὰς πλατείας παρακύνπτουσα, ⁷ ὃν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεάνιαν ἐνδεῇ 7
φρενῶν, ⁸ παραπορευόμενον παρὰ γωνίαν ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς καὶ λαλοῦντα 8
⁹ ἐν σκότει ἐσπερινῷ, ἥνικα ἂν ἡσυχία νυκτερινῇ καὶ γνωφώδης, ¹⁰ ἡ δὲ γυνὴ 9 10
συναντᾷ αὐτῷ, εἶδος ἔχουσα πορνικόν, ἡ ποιεῖ νέων ἐξήπτασθαι καρδίας.
¹¹ ἀνεπτερωμένη δὲ ἐστὶ καὶ ἄσματος, ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες 11
αὐτῆς· ¹² χρόνον γάρ τινα ἔξω ῥέμβεται, χρόνον δὲ ἐν πλατείαις παρὰ πᾶσαν 12
γωνίαν ἐνεδρεύει. ¹³ εἴτα ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτόν, ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ 13
προσεῖπεν αὐτῷ ¹⁴ Θυσία εἰρηνικὴ μοί ἐστι, σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχὰς 14
μου· ¹⁵ ἔνεκα τούτου ἐξήλθον εἰς συνάντησίν σοι, ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον, 15

14. διεστρ. δε καρδ. (ed. rom. διεστραμμενη καρδια pro -νη -δια)
15. δια δε τουτο 16. μισει ο κυριος ... δια 17. αιμα δικαιον 20. φυ-
λασσε υιε 22. ως αν ... συλλαλησω 23. και οδος ζωης ελεγχ. 25. συναρ-
πασης 27. αποδεσει 28. επ ανδρακα οχνευρος 29. ασωθησεται 30. τις
αλω ... εμπλησει ψυχην πινωσαν 35. μη δια πολλων VII. 2. φυλαξω.
3. περιστου αυτοις 5. εμβαληται 9. νυκτερινη και γνωφος 11. ουκ ησυ-
χαζουσιν 15. συναντησ. μου (σου?)

16 εὐρηκά σε. ¹⁶ κειρίαις τέταχα τὴν κλίνην μου, ἀμφιτάποις δὲ ἔστρωκα τοῖς
 17 ἀπ' Αἰγύπτου. ¹⁷ διέβραγα τὴν κοίτην μου κροκίνῳ, τὸν δὲ οἶκόν μου κιν-
 18 ναμώμῳ. ¹⁸ ἐλθὲ καὶ ἀπολαύσωμεν φιλάς ἕως ὄρθρου, δεῦρο καὶ ἐγκυλισθώ-
 19 μεν ἔρωτι. ¹⁹ οὐ γὰρ πάρεστιν ὁ ἀνὴρ μου ἐν οἴκῳ, πεπόρευται δὲ ὁδὸν μα-
 20 κράν, ²⁰ ἔνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, δι' ἡμερῶν πολλῶν ἔπαν-
 21 ἤξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ²¹ ἀπεπλάνησε δὲ αὐτὸν πολλῇ ὁμίλῳ, βρόχοις τε
 22 τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν. ²² ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεπρωθεῖς,
 23 ὥσπερ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται, καὶ ὥσπερ κύων ἐπὶ δεσμούς, ²³ ἢ ὡς
 24 ἔλαφος τοξεύματι πεπληγὼς εἰς τὸ ἦπαρ· σπεύδει δὲ ὥσπερ ὄρνεον εἰς παγίδα,
 25 οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει. ²⁴ νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου, καὶ πρόσχε ρή-
 26 μασι στόματός μου. ²⁵ μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία σου·
 26 πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκε, καὶ ἀναρίστητοί εἰσιν οὗς πεφόνευκεν·
 27 ²⁷ ὁδοὶ ἄδου ὁ οἶκος αὐτῆς, κατὰγουσαι εἰς τὰ ταμεία τοῦ θανάτου.

VIII.

2 Σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ. ² ἐπὶ γὰρ τῶν
 3 ὑψηλῶν ἄκρων ἐστίν, ἀνὰ μέσον δὲ τῶν τρίβων ἔστηκε. ³ παρὰ γὰρ πύλαις
 4 δυναστῶν παρεδρεύει, ἐν δὲ εἰσόδοις ὑμνεῖται. ⁴ ὅμῳ δ' ἄνθρωποι παρακαλῶ,
 5 καὶ προτεμῶ ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων. ⁵ νοήσατε ἄκακοι πανουργίαν, οἱ
 6 δὲ ἀπαίδευτοι ἔνδεσθε καρδίαν. ⁶ εἰσακούσατέ μου· σεμνὰ γὰρ ἔρῳ, καὶ ἀνοίσω
 7 ἀπὸ χειλέων ὁρᾶ. ⁷ ὅτι ἀληθεῖαν μελετήσῃ ὁ φάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ
 8 ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῆ. ⁸ μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στό-
 9 ματός μου, οὐδὲν ἑαυτοῖς σκολιὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες. ⁹ πάντα ἐνώπια τοῖς
 10 συνιοῦσι, καὶ ὁρᾶ τοῖς εὐρίσκοσι γινώσιν. ¹⁰ λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύ-
 11 ριον, καὶ γινώσιν ὑπὲρ χρυσίου δεδοκιμασμένον. ¹¹ κρείσσων γὰρ σοφία λίθων
 12 πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν. ¹² ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκή-
 13 νωσα βουλήν καὶ γινώσιν, καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. ¹³ φόβος κυρίου μι-
 14 σῆ ἀδικίαν, ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν· μεμίσηκα δὲ
 15 ἐγὼ διεστραμμένας ὁδοὺς κακῶν. ¹⁴ ἐμὴ βουλή καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις,
 16 ἐμὴ δὲ ἰσχὺς. ¹⁵ δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσι, καὶ οἱ δυνάσται γράφουσι
 17 δικαιοσύνην. ¹⁶ δι' ἐμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται, καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ
 18 κρατοῦσι γῆς. ¹⁷ ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρή-
 19 σουσι. ¹⁸ πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει, καὶ κτήσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη.
 20 ¹⁹ βέλτιον ἐμὲ καρπίξασθαι ὑπὲρ χρυσίου καὶ λίθων τίμιον, τὰ δὲ ἐμὰ γεννή-
 21 ματα κρείσσω ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ. ²⁰ ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ, καὶ ἀνὰ
 22 μέσον τρίβων δικαιοῦμαι ἀναστρέφομαι, ²¹ ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν
 23 ὑπαρξίν, καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν. ²² ἐὰν ἀναγγεῖλω ὑμῖν
 24 τὰ κατὰ ἡμέραν γινόμενα, μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριστηῖται. ²³ κύριος
 25 ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ, ²⁴ πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐδεμελίωσέ
 26 με· ἐν ἀρχῇ πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι, ²⁵ καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆ-
 27 σαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, ²⁶ πρὸ τοῦ ὄρη ἑδραστήῃναι,
 28 πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾶ με. ²⁷ κύριος ἐποίησε χώρας καὶ ἀεικίτους καὶ
 29 ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανῶν. ²⁸ ἡνίκα ἠτοίμαζε τὸν οὐρανόν, συμπαρή-
 30 μην αὐτῶ, καὶ ὅτε ἀφώριζε τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων· ²⁹ καὶ ὡς ἰσχυρά

16. κηριαίς 17. κροκω 22. κεφρωθίς 24. ρησιν 25. in f. add καὶ
 μὴ πλανητῆς ἐν ἀτραποῖς αὐτῆς 27. εἰς ταμεία VIII. 6. ανοίγω 8. παντ.
 τα κριματά ... οὐδὲν ἐν αὐτοῖς ... στραγγαλιῶδες 40. in f. add ἀνταναι-
 ρεῖσθαι ἐσθῆσιν χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου 42. x. γινώσιν c. seqq. conjg. 43.
 υπερηφανίαν (ita etiam ed. rom.) 47. ευρησουσιν χάριν 49. λίθ. τιμ. πολὺν
 ... γεννηματα χρυσοῦ 20. τριβων δικαιοσυνης 23. om ἐν ἀρχῇ 26. ὑπ
 ουρανῶν 27. συνπαρημην 28. ηνικα ισχυρά

έποίει τὰ ἄνω νέφη, καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγάς τῆς ὑπ' οὐρανόν, ²⁹ καὶ 29
ὡς ἰσχυρά έποίει τὰ θεμέλια τῆς γῆς, ³⁰ ἤμην παρ' αὐτῷ ἀρμόζουσα· ἐγὼ 30
ἤμην ἢ προσέχαιρεν, καὶ ἡμέραν δὲ εὐφραϊνόμενην ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν
παντὶ καιρῷ, ³¹ ὅτε ἐνευφραίνεται τὴν οἰκουμένην συντελέσας, καὶ ἐνευφραί- 31
νετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. ³² νῦν οὖν υἱέ ἄκουέ μου· ³⁴ μακάριος ἄνθρωπος ὃς εἰς- 32 34
κούσεται μου, καὶ ἄνθρωπος ὃς τὰς ἐμάς ὁδοὺς φυλάξει, ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς
ἡμέραις καὶ ἡμέραν, τῶν σταθμῶν ἐμῶν εἰσόδων. ³⁵ αἱ γὰρ ἔξοδοί μου 35
ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται βέλησις παρὰ κυρίου. ³⁶ οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς 36
ἐμὲ ἀσεβοῦσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσι θάνατον.

IX.

Ἡ σοφία ὠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον, καὶ ὑπῆρξε στύλους ἐπτά· ² ἔσφαξε 2
τὰ ἑαυτῆς ὀρύματα, ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον, καὶ ἥτοιμάσατο
τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν· ³ ἀπέστειλε τοὺς ἑαυτῆς δούλους, συγκαλοῦσα μετὰ 3
ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα, λέγουσα ⁴ Ὅς ἐστὶν ἄφρων, ἐκκλινάτω πρὸς 4
μέ· καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν ⁵ Ἐλθάτε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων, καὶ 5
πίετε οἶνον ὃν ἐκέρασα ὑμῖν· ⁶ ἀπολείπετε ἀφροσύνην, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βα- 6
σιλευσῆτε, καὶ ζητήσατε φρόνησιν, καὶ κατορθώσατε ἐν γνῶσει συνέσει. ⁷ ὁ 7
παιδεύων κακοὺς λήψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν· ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμήσεται
ἑαυτόν. ⁸ μὴ ἔλεγγε κακοὺς, ἵνα μὴ μισήσωσί σε· ἔλεγγε σοφόν, καὶ ἀγα- 8
πήσει σε. ⁹ δίδου σοφῷ ἀφορμήν, καὶ σοφώτερος ἔσται· γινώριζε δικαίῳ, καὶ 9
προσθήσει τοῦ δέχεσθαι. ¹⁰ ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, καὶ βουλή ἁγίων 10
σύνεσις· τὸ γὰρ γινῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθὴς. ¹¹ τοῦτω γὰρ τῷ τρόπῳ 11
πολὺν ζήσεις χρόνον, καὶ προστεθήσεται σοι ἔτη ζωῆς σου. ¹² υἱέ ἐὰν σοφὸς 12
γένῃ σεαυτῷ, σοφὸς ἔσῃ καὶ τοῖς πλησίον· ἐὰν δὲ κακὸς ἀποβῇς, μόνος ἂν
ἀντλήσεις κακὰ· ὃς ἐρεῖδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος ποιμαίνει ἀνέμους, ὁ δ' αὖ-
τὸς διώξεται ὄρεα πετόμενα· ἀπέλιπε γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελώνος, τοὺς
δὲ ἄξοντας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται· διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρή-
μου καὶ γῆν διετεταγμένην ἐν διψώδεσι, συνάγει δὲ χερσὶν ἄκαρπιαν. ¹³ γυνὴ 13
ἄφρων καὶ θρασεῖα ἐνδεὴς ψωμοῦ γίνεται, ἢ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνῃ· ¹⁴ ἐκ- 14
θισεν ἐπὶ ἡμέραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου, ἐπὶ δίφρου ἐμφανῶς ἐν πλατείαις, ¹⁵ προσ- 15
καλουμένη τοὺς παριόντας καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· ¹⁶ ὅς ἐστιν 16
ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρὸς μέ, καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρονήσεως παρα-
κελεύομαι λέγουσα ¹⁷ Ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἀψάσθε, καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυ- 17
κεροῦ. ¹⁸ ὁ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεῖς παρ' αὐτῇ ὄλλυνται, καὶ ἐπὶ πέταυρον 18
ἄδου συναντᾷ. ἀλλὰ ἀποπήδησον, μὴ χρονίσῃς ἐν τῷ τόπῳ, μηδὲ ἐπιστήσης
τὸ σὸν ὄνομα πρὸς αὐτήν· οὕτως γὰρ διαβήσῃ ὕδωρ ἀλλότριον· ἀπὸ δὲ ὕδατος
ἀλλοτρίου ἀπόσχου, καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πῖς, ἵνα πολὺν ζήτησις χρό-
νον, προστεθῇ δὲ σοι ἔτη ζωῆς.

X.

Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη τῇ μητρὶ. ² οὐκ ὤφε- 2
λήσουσι θησαυροὶ ἀνόημοις, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου. ³ οὐ λιμοκτο- 3

29. praemittit haec: εν τω τιθεσθαι τη θαλασση ακριβασμον αυτου και υδατα ου παρελευσονται στοματος αυτου ... om ως ... τα θεληματα 34. οτε ηυφραινετο ... και ενηυφραινετο 32. in f. add και μακαριοι οι οδοις μου φυλασσοντες 33. ακουσατε σοφιαν και σοφισθητε και μη αποφραγητε 36. εις εμε αμαρταν. IX. 6. φρονησιν ινα βιωσητε 7. λημψεται 8. μισωσιν σε ... in f. add ασοφον και μισησει σε 9. γνωρ. δε δικ. 10. το δε γνωμαι 11. ζηση ... om σου 12. τω πλησιον ... ποιμανει ... απε- λειπεν 15. παριοντ. οδον 16. με, ενδεσειν δε 18. πετευρον ... ενχρονη- σης ... επιστης το σον ομμα ... post υδ. αλλοτριον add και υπερβηση ποταμον αλλοτριον ... ζηση

4 νῆσει κύριος ψυχὴν δικαίαν, ζῶν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει. ⁴ πενία ἄνδρα τα-
5 πεινοῖ, χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουν. ⁵ υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται,
6 τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται· διεσάσῃ ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων, ἀνε-
7 δικαίον, στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον. ⁷ μνήμη δικαίων μετ' ἐγκω-
8 μίων, ὄνομα δὲ ἀσεβῶν σβέννυται. ⁸ σοφὸς καρδίᾳ δέξεται ἐντολὰς, ὁ δὲ ἄστε-
9 γος χεῖλεσι σχολιάζων ὑποσκειλισθήσεται. ⁹ ὃς πορεύεται ἀπλῶς, πορεύεται πε-
10 ποιδῶς· ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ γνωσθήσεται. ¹⁰ ὁ ἐννεύων ὀφθαλμοῖς
11 μετὰ δόλου συνάγει ἀνδράσι λύπας, ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παρρησίας εἰρηνο-
12 ποιεῖ. ¹¹ πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει ἀπώλεια.
13 ¹² ¹² μῖσος ἐγείρει νεῖκος, πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύπτει φίλια.
14 ¹³ ¹³ ὃς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν, ῥάβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον. ¹⁴ σοφοὶ
15 κρύψουσιν αἰσῶσιν, στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβῇ. ¹⁵ κτήσις πλουσιῶν
16 πόλις ὀχυρά, συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πενία. ¹⁶ ἔργα δικαίων ζῶν ποιεῖ, καρποὶ
17 δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτίας. ¹⁷ ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεία, παιδεία δὲ
18 ἀνεξέλεγκτος πλανᾷται. ¹⁸ καλύπτουσιν ἔχθραν χεῖλη δίκαια, οἱ δὲ ἐκφέροντες
19 λοιδορίας ἀφρονέστατοί εἰσιν. ¹⁹ ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξῃ ἁμαρτίαν, φει-
20 δόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔση. ²⁰ ἄργυρος πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου,
21 καρδίᾳ δὲ ἀσεβῶν ἐκλείψει. ²¹ χεῖλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλᾷ, οἱ δὲ ἄφρονες
22 ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν. ²² εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλῇ δικαίου αὕτη πλουτίζει,
23 καὶ οὐ μὴ προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ. ²³ ἐν γέλῳτι ἄφρων πράσσει κακὰ,
24 ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίχτει φρόνησιν. ²⁴ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῆς περιφέρεται, ἐπι-
25 θυμία δὲ δικαίου δεκτὴ. ²⁵ παραπορευομένης καταιγίδος ἀφανίζεται ἀσεβῆς,
26 δίκαιος δὲ ἐκκλίνας σώζεται εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁶ ὥσπερ ὄμφαξ ὁδοῦσι βλαβερόν
27 καὶ καπνὸς ὄμμασιν, οὕτως παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτῇ. ²⁷ φόβος κυρίου
28 προστίθῃσιν ἡμέρας, ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθήσεται. ²⁸ ἐγγρονίζει δικαίοις εὐ-
29 φροσύνη, ἐλπίς δὲ ἀσεβῶν ἀπολείπεται. ²⁹ ὀχύρωμα ὁσίου φόβος κυρίου, συντριβὴ
30 δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακᾷ. ³⁰ δίκαιος εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἐνδύσσει, ἀσεβεὶς δὲ οὐκ
31 οἰκήσουςι γῆν. ³¹ στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται.
32 ³² χεῖλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται.

XI.

Ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον κυρίου, στάσιμον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ.
2 ² οὗ ἐὰν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν.
4 ⁴ ἀποθανόντων δίκαιος ἔλιπε μετάμελον, πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος
5 ἀσεβῶν ἀπώλεια. ⁵ δικαιοσύνη ἁμώμους ὀρθοτομεῖ ὁδοὺς, ἀσέβεια δὲ περι-
6 πίπτει ἀδικία. ⁶ δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ῥύεται αὐτούς, τῇ δὲ ἀπωλείᾳ αὐ-
7 τῶν ἁλίσκονται παράνομοι. ⁷ τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὀλλυται ἐλπίς,
8 τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὀλλυται. ⁸ δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ
9 δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβής. ⁹ ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὴς πολιταίς, αἰσῶσις δὲ
10 ¹⁰ δικαίων εὐδοσ. ¹⁰ ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατάρθωσε πόλις, ¹¹ στόμασι δὲ ἀσε-
12 ¹² βῶν κατεσκάφη. ¹² μυκητρίζει πολίτας ἐνδεὴς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυ-

X. 6. ἐπὶ κεφαλῇ 12. νικὸς ... καλύψει 17. om δικαίας 19. εκ-
φεύξεται ἁμαρτία 20. πεπυρωμένος 22. ἐπὶ κεφαλῇ ... om αὐτῇ πλου-
τίζει 23. ἀνδρα 24. post περιφέρεται add δουλεύει δε ἀφρων φρονιμω
et in f. add κατὰ δε ἀσεβῶν ἐκλείψει 25. ο ἀσεβῆς 26. βλαβερός
28. ὀλλυται 30. om εἰς XI. 3. τελειότης ευθειων οδηγήσει αὐτοὺς καὶ
υποσκελισμός ἀθετούντων προνομεύσει αὐτοὺς 4. ab initio add οὐκ ωφελή-
σει υπαρχόντα ἐν ἡμέρᾳ θυμου καὶ δικαιοσύνη ρυσταὶ ἀπο θανάτου 4. ελεῖται
5. αμώμου 6. ρυσταὶ ... τῇ δε ἀβουλείᾳ ἀλίσκ. 8. δυνει 10. in f. add
καὶ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα 11. ab initio add ἐν ευλογείᾳ ευθει-
ων υψώθησεται πόλις (12. ενδεεις)

22 οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν. ²² βδέλυγμα κυρίῳ χεὶλή ψευδῆ, ὁ δὲ
 23 ποιῶν πίστεις δεκτὸς παρ' αὐτῷ. ²³ ἄνθρωπος συνετός ἡρόνος αἰσθησεως, καρδία
 24 δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἀραῖς. ²⁴ χεὶρ ἐκλεκτῶν κρατήσῃ εὐχερῶς, δόλιος
 25 δὲ ἔσονται ἐν προνομίᾳ. ²⁵ φοβερὸς λόγος καρδίαν ταράσσει ἀνδρὸς δικαίου,
 26 ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει αὐτόν. ²⁶ ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται,
 ἀμαρτάνοντας δὲ καταδιώκεται κακὰ, ἡ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσῃ αὐ-
 27 τοῦς. ²⁷ οὐκ ἐπιτεύχεται δόλιος θήρας, κτήμα δὲ τίμιον ἀνὴρ κατάρως. ²⁸ ἐν
 ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωὴ, ὁδοὶ δὲ μνησικακῶν εἰς θάνατον.

XIII.

2 Υἱὸς πανούργος ὑπήκοος πατρί, υἱὸς δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ. ² ἀπὸ καρ-
 3 πῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθός, ψυχὰς δὲ παρανόμων ὀλοῦνται ἄωροι. ³ ὅς
 φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ὁ δὲ προπετής χεῖλεσι
 4 πτοήσῃ ἑαυτόν. ⁴ ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶ πᾶς ἀεργός, χεῖρες δὲ ἀνδρείων ἐν ἐπι-
 5 μελείᾳ. ⁵ λόγον ἄδικον μισεῖ δίκαιος, ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνεται καὶ οὐχ ἔξει παρρη-
 7 σίαν. ⁷ εἰσὶν οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς μηδὲν ἔχοντες, καὶ εἰσὶν οἱ ταπεινοῦντες
 8 ἑαυτοὺς ἐν πολλῇ πλούτῳ. ⁸ λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος, πτωχὸς
 9 δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν. ⁹ φῶς δικαίοις διὰ παντός, φῶς δὲ ἀσεβῶν σβέν-
 νεται. ψυχὰς δόλιας πλανῶνται ἐν ἀμαρτίαις, δίκαιοι δὲ οἰκτεροῦσι καὶ ἐλεοῦσι.
 10 11 ¹⁰ κακὸς μετ' ὕβρεως πράσσει κακὰ, οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί. ¹¹ ὕπαρ-
 12 μετ' εὐσεβείας πληθυνθήσεται. δίκαιος οἰκτερεῖ καὶ κηρύττει. ¹² χρεῖσων ἐναρ-
 13 γήρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθῇ. ¹³ ὅς καταφρονεῖ πράγματος, καταφρονήσεται
 14 15 αὐτοῦ. ¹⁴ ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολὴν οὗτος ὑγιαίνει. υἱὸς δολίᾳ οὐδὲν ἔσται
 ἀγαθόν, οἰκέτῃ δὲ σοφῇ εὖδοι ἔσονται πράξεις καὶ κατευσυνήσεται ἡ ὁδὸς
 15 αὐτοῦ. ¹⁵ νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς, ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται. ¹⁶ σύ-
 16 νεσις ἀγαθὴ δίδωσι χάριν, τὸ δὲ γινῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς, ὁδοὶ
 17 δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ. ¹⁷ πᾶς πανούργος πράσσει μετὰ γνώσεως, ὁ
 18 δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ κακίαν. ¹⁸ βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσείται εἰς κακὰ,
 19 ἄγγελος δὲ σοφὸς ῥύσεται αὐτόν. ¹⁹ πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία,
 20 ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται. ²⁰ ἐπιθυμίαι εὐσεβῶν ἡδύνουσι ψυχὴν,
 21 ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως. ²¹ συμπορευόμενος σοφοὶς σοφὸς ἔσται,
 22 ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσι γνωστήσεται. ²² ἀμαρτάνοντας καταδιώκεται
 23 κακὰ, τοὺς δὲ δικαίους καταλήψεται ἀγαθὰ. ²³ ἀγαθὸς ἀνὴρ κληρονομήσῃ
 24 υἱὸς υἱῶν, θησαυρίζεται δὲ δικαίοις πλοῦτος ἀσεβῶν. ²⁴ δίκαιοι ποιήσουσιν
 25 ἐν πλούτῳ ἔτι πολλὰ, ἄδικοι δὲ ἀπολοῦνται συντόμως. ²⁵ ὅς φεῖδεται τῆς
 βακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπιμελῶς παιδεύει. ²⁶ δίκαιος
 ἔσων ἐμπιπλά τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ψυχὰς δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

XIV.

Σοφαὶ γυναῖκες ὠκοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψε ταῖς χερ-
 2 σὶν αὐτῆς. ² ὁ πορευόμενος ὀρθῶς φοβεῖται τὸν κύριον, ὁ δὲ σχολιάζων ταῖς
 3 ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται. ³ ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὕβρεως, χεὶλή
 4 δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς. ⁴ οὐ μὴ εἰσι βόες, φάτναι κατάραι· οὐδὲ πολλὰ
 5 γεννήματα, φανερά βόδες ἰσχύς. ⁵ μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται, ἐκκαίει δὲ ψευδῆ

24. εχθρων pro ευχεως ... εις προνομην 25. ευφρανει 26. post εσται
 add αι δε γνωμαι των ασεβων ανεπεικεις ... om δε prius XIII. 2. καρ-
 που 5. και ουκ 6. δικαιοσυνη φυλασσει ακακους οδω τους δε ασεβεις
 φαυλους ποιει αμαρτια 7. οι πλουτιζουσιν 12. βοηθειν ... επιθυμ. κακη
 20. ο συμπορευομενος σ. ε. εσται, ο δε συνρεμβομενος 21. καταλημψεται
 22. ο αγαθος XIV. 1. κατεστρεψεν 3. φυλαξει 4. γεννηματα

μάρτυς ἄδικος. ⁶ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς καὶ οὐχ εὐρήσεις, αἰσθήσεις 6
δὲ παρὰ φρονίμοις εὐχερής. ⁷πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἄφρονι, ὅπλα δὲ αἰσθή- 7
σεως χεῖλη σοφά. ⁸σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, ἄνοια 8
δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνῃ. ⁹οἰκίαι παρανόμων ὀφειλήσουσι καταρισμόν, οἰκίαι 9
δὲ δικαίων δεκταί. ¹⁰καρδίᾳ ἀνδρὸς αἰσθητική, λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ· ὅταν 10
δὲ εὐφραίνεται, οὐκ ἐπιμίννυται ὕβρει. ¹¹οἰκίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται, σκη- 11
ναὶ δὲ κατοικοῦντων στηθόνται. ¹²ἔστιν ὁδὸς ἣ δοκεῖ παρὰ ἀνθρώποις ὁρῆ 12
εἶναι, τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ἄδου. ¹³ἐν εὐφροσύναις 13
οὐ προσιμίννυται λύπη, τελευταῖα δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται. ¹⁴τῶν ἑαυτοῦ 14
ὁδῶν πλησθήσεται θρασυκαρδίας, ἀπὸ δὲ τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγα-
θός. ¹⁵ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ, πανούργος δὲ ἔρχεται εἰς μετάνοιαν. 15
¹⁶σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ, ὁ δὲ ἄφρων ἑαυτῷ πεποιθὼς μίγνυ- 16
ται ἀνόμῳ. ¹⁷ῥέθυμνος πρᾶσσει μετὰ ἀβουλίας, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ 17
ὑποφέρει. ¹⁸μεριοῦνται ἄφρονες κακίαν, οἱ δὲ πανούργοι κρατήσουσιν αἰσθή- 18
σεως. ¹⁹δυσθήσουσι κακοὶ ἔναντι ἀγαθῶν, καὶ ἀσεβεῖς θεραπεύσουσι θύρας 19
δικαίων. ²⁰φίλοι μισήσουσι φίλους πτωχοῦς, φίλοι δὲ πλουσίων πολλοί. ²¹ὁ 20 21
ἀτιμάζων πένητας ἀμαρτάνει, ἐλεῶν δὲ πτωχοὺς μακαριστός. ²²πλανώμενοι 22
τεκταίνουσι κακὰ, ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθὰ· οὐκ ἐπίσταται
ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν, ἐλεημοσύνη δὲ καὶ πίστις παρὰ τέκτοσιν
ἀγαθούς. ²³ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστι περισσόν, ὁ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάληγτος 23
ἐν ἐνδεῇ ἔσται. ²⁴στέφανος σοφῶν πανούργος, ἡ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακὴ. 24
²⁵ῥύσεται ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστός, ἐκκαίει δὲ ψευδοῦς δόλιος. ²⁶ἐν 25 26
φόβῳ κυρίου ἐλπὶς ἰσχύος, τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ καταλείπει ἔρεισμα. ²⁷πρός- 27
ταγμα κυρίου πηγὴ ζωῆς, ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου. ²⁸ἐν πολλῷ 28
ἔσται δόξα βασιλέως, ἐν δὲ ἐκλείψει λαοῦ συντριβὴ δυνάστου. ²⁹μακρόθυμος 29
ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει, ὁ δὲ ὀλιγόψυχος ἰσχυρώς ἄφρων. ³⁰πρᾶϋθυμος ἀνὴρ 30
καρδίας ἱατρός, σῆς δὲ ὁστέων καρδίᾳ αἰσθητική. ³¹ὁ συκοφαντῶν πένητα 31
παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ τιμῶν αὐτόν ἐλεεῖ πτωχόν. ³²ἐν κακίᾳ 32
αὐτοῦ ἀπωστήσεται ἀσεβής, ὁ δὲ πεποιθὼς τῇ ἑαυτοῦ ὁσιότητι δίκαιος. ³³ἐν 33
καρδίᾳ ἀγαθῇ ἀνδρὸς σοφία, ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγιγνώσκεται. ³⁴δι- 34
καιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος, ἐλασσοноῦσι δὲ φυλάς ἀμαρτίαι. ³⁵δεκτὸς βασιλεὶς ὑπὲρ 35
ρέτης νοτίμων, τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφίᾳ ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν.

XV.

¹Ὁργὴ ἀπόλλυσι καὶ φρονίμους, ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει
θυμόν, λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς. ²γλώσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, 2
στόμα δὲ ἀφρόνων ἀναγγέλλει κακὰ. ³ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ κυρίου σκο- 3
πεύουσι κακούς τε καὶ ἀγαθούς. ⁴ἱάσις γλώσσης δένδρον ζωῆς, ὁ δὲ συν- 4
τηρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος. ⁵ἄφρων μυκτηρίζει παιδείαν πατρός, 5
ὁ δὲ φυλάσσων ἐντολὰς πανουργότερος. ⁶ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχύς 6
πολλή, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὀλοῦνται ἐκ γῆς ἀπολοῦνται· οἴκοις δικαίων ἰσχύς πολλή,
καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀπολοῦνται. ⁷χεῖλη σοφῶν δέδεται αἰσθήσει, καρδίαι δὲ 7
ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς. ⁸ῥυσία ἀσεβῶν βδελυγμα κυρίῳ, εὐχαὶ δὲ κατεν- 8
θυμένων δεκταὶ παρ' αὐτῷ. ⁹βδελυγμα κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς, διώκοντας δὲ 9
δικαιοσύνην ἀπαῖ. ¹⁰παιδεία ἀκάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων, οἱ δὲ 10
μισοῦντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχροῦς. ¹¹ἄδης καὶ ἀπώλεια φανερά παρὰ 11
τῷ κυρίῳ, πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων; ¹²οὐκ ἀγαπήσει ἀπαί- 12
δευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν, μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει. ¹³καρδίας εὐ- 13
φρανομένης πρόσωπον θάλλει, ἐν δὲ λύπαις οὕσης σκυθρωπάζει. ¹⁴καρδίᾳ 14

9. αφρωνων pro παρανομων 10. υβριν 12. ορθη ειναι παρα ανδρ.,
τα δε τ. αυτου 13. χαρας 20. μισησωσιν 24. in f. add εσται 34. ελεα
XV. 6. ολοριζει ... ολουνται (7. καρδιας) 13. συσας

15 ὁρῶν ζητεῖ αἰσθησιν, στόμα δὲ ἀπαιδεύτων γνώσεται κακὰ. ¹⁵ πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται γινώσκοντες, οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσι.
 16 διὰ παντός. ¹⁶ κρείσσον μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου κυρίου ἢ θησαυροὶ μεγάλοι
 17 μετὰ ἀφοβίας. ¹⁷ κρείσσων ξενισμὸς μετὰ λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν ἢ
 18 παράψεις μόσχων μετὰ ἔχθρας. ¹⁸ ἀνὴρ θυμώδης παρασκευάζει μάχας, μα-
 19 κρόνυμος δὲ καὶ τὴν μέλλουσαν καταπραΰνει· μακρόνυμος ἀνὴρ κατασβέσει
 20 δὲ τῶν ἀνδρείων τετριμμένοι. ²⁰ υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων
 21 μυκτηρίζει μητέρα αὐτοῦ. ²¹ ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνι-
 22 μος κατευθύνων πορεύεται. ²² ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια,
 23 ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή. ²³ οὐ μὴ ὑπακούσει ὁ κακὸς αὐτῇ,
 24 οὐδὲ μὴ εἰπῇ καλὸν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ. ²⁴ ὁδοὶ ζωῆς διανοητικὰ
 25 συνेतὸς, ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ἄδου σωθῇ. ²⁵ οἶκος ὕβριστῶν κατασπᾶ κύριος,
 26 ἐσθῆρισε δὲ ὄριον χήρας. ²⁶ βδέλυγμα κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος, ἀγγῶν δὲ ῥή-
 27 σεις σεμναί. ²⁷ ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήπτης, ὁ δὲ μισῶν δώρων λήψεις
 28 σῶζεται. (16, 6.) ἐλεημοσύνας καὶ πίστειν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι, τῷ δὲ
 29 φόβῳ κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ. ²⁸ καρδίαι δικαίων μελετῶσι πίστειν,
 30 στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακὰ. (16, 7.) δεκτὰ παρὰ κυρίῳ ὁδοὶ ἀν-
 31 θρώπων δικαίων, διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται. ²⁹ μακρὰν ἀπέχει
 32 ὁ θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν, εὐχαίς δὲ δικαίων ἐπακούει. (16, 8.) κρείσσων ὀλίγη λή-
 33 ψις μετὰ δικαιοσύνης ἢ πολλὰ γεννήματα μετὰ ἀδικίας.

XVI.

(9.) Καρδία ἀνδρὸς λογίζεσθαι δίκαια, ἵνα ὑπὸ τοῦ θεοῦ διορθωθῇ τὰ διαβήματα αὐτοῦ. (15, 30.) θεῶν ὀφθαλμοὶ καλὰ εὐφραίνει καρδίαν, φήμη δὲ ἀγαθὴ πιαίνει ὁσπᾶ. (15, 32.) ὅς ἀπωθεῖται παιδεῖαν μισεῖ ἑαυτόν, ὁ δὲ τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾶ ψυχὴν αὐτοῦ. (15, 33.) φόβος κυρίου παιδεῖα καὶ σο-
 2 φία, καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθήσεται αὐτῇ. ² πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ
 3 φανερά παρὰ τῷ θεῷ, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται. ³ ἀνάστυς παρὰ θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος, χειρὶ δὲ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀνωμαλῆ-
 4 σεται. ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια, δεκτὰ δὲ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θύειν θυσίας. ὁ ζητῶν τὸν κύριον εὕρήσει γινώσκειν μετὰ δικαιοσύνης, οἱ δὲ
 5 ὁρῶντες ζητοῦντες αὐτὸν εὕρησουσιν εἰρήνην. ⁴ πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου μετὰ
 6 δικαιοσύνης, φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακῇν. ⁵ μαντεῖον ἐπὶ χεῖ-
 7 λεσι βασιλέως, ἐν δὲ κρίσει οὐ μὴ πλανηθῇ τὸ στόμα αὐτοῦ. ⁶ ῥοπὴ ζυγοῦ
 8 δικαιοσύνης παρὰ κυρίῳ, τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ στάθμα δίκαια. ⁷ βδέλυγμα βα-
 9 σιλεῖ ὁ ποιῶν κακὰ, μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἐτοιμάζεται θρόνος ἀρχῆς. ⁸ δεκτὰ
 10 βασιλεῖ χεῖλη δίκαια, λόγους δὲ ὁρθοὺς ἀγαπᾶ. ⁹ θυμὸς βασιλέως ἄγγελος
 11 θανάτου, ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἐξιλιάσεται αὐτόν. ¹⁰ ἐν φωτὶ ζωῆς υἱὸς βασιλέως,
 12 οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ ὥσπερ νέφος ὄψιμον. ¹¹ νοσοῖα σοφίας αἰρετώτεραι
 13 χρυσίου, νοσοῖα δὲ φρονήσεως αἰρετώτεραι ὑπὲρ ἀργύριον. ¹² τρίβοι ζωῆς ἐκ-
 14 κλίνουσιν ἀπὸ κακῶν, μήκος δὲ βίου ὁδοὶ δικαιοσύνης. ὁ δεχόμενος παιδεῖαν
 15 ἐν ἀγαθοῖς ἔσται, ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους σοφισθήσεται. ὅς φυλάσσει τὰς
 16 ἑαυτοῦ ὁδοὺς τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ φείσεται στό-
 17 ματος αὐτοῦ. ¹³ πρὸ συντριβῆς ἡγείται ὕβρις, πρὸ δὲ πτώματος κακοφροσύνη.
 18 κρείσσων πρᾶνυμος μετὰ ταπεινώσεως ἢ ὅς διαιρεῖται σκύλα μετὰ ὕβριστῶν.

16. κρείσσων 17. ξενισμός λαχανων ... μετ ἐχθρας 23. υπακουσθη
 27. δωροληπτης ... λημψις 16, 8. λημψις ... AC γεννηματα 15, 33. δοξης
 αυτου αποκρ. αυτω· προσπορευεται ταπεινος (corrigere - vois) δοξα 16, 5. παρα
 τω θεω ... AC αβωωθησεται ... C θυσιαν 4. εργα κυριου 11. παρα κυ-
 ριου, C παρα θεου 13. C δε αγαθους 16. χρυσιω 17. C ζωην εαυτου
 19. προθυμος ... C μετα ταπεινοφροσυνης ... μετα υβρεως

²⁰ συνετός ἐν πράγμασιν εὐρετής αγαθῶν, πεποιθὼς δὲ ἐπὶ θεῷ μακαριστός. ²⁰
²¹ τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαύλους καλοῦσιν, οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλείονα ²¹
ἀκούσονται. ²² πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις, παιδεία δὲ ἀφρόνων κακὴ. ²²
²³ καρδίᾳ σοφοῦ νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος, ἐπὶ δὲ χεῖλεσι φορέσει ²³
ἐπιγνώμοσύνην. ²⁴ κηρία μέλιτος λόγοι καλοί, γλύκασμα δὲ αὐτοῦ ἕσσις ψυ- ²⁴
χῆς. ²⁵ εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὀρθαὶ ἀνδρί, τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν ²⁵
βλέπει εἰς πυθμένα ἄδου. ²⁶ ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκβιάζεται τὴν ²⁶
ἀπώλειαν ἑαυτοῦ· ὁ μέντοι σχολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώ-
λειαν. ²⁷ ἀνὴρ ἄφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακὰ, ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων ²⁷
σαυρίζει πῦρ. ²⁸ ἀνὴρ σχολιὸς διαπέμπεται κακὰ, καὶ λαμπτήρα δόλου πυρ- ²⁸
σεύει κακοῖς, καὶ διαχωρίζει φίλους. ²⁹ ἀνὴρ παράνομος ἀποπειράται φίλων, ²⁹
καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς. ³⁰ στηρίζων δὲ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ δια- ³⁰
λογίσεται διεστραμμένα, ὀρίζει δὲ τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακὰ, οὗτος
κάμινος ἐστὶ κακίας. ³¹ στέφανος καυχήσεως γῆρας, ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης ³¹
εὐρίσκεται. ³² κρείσσω ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυροῦ, ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς κρείσ- ³²
σων καταλαμβάνομένου πλίν. ³³ εἰς κόλπους ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκους, ³³
παρὰ δὲ κυρίου πάντα τὰ δίκαια.

XVII.

Κρείσσω ψωμὸς μετ' ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ ἢ οἶκος πολλῶν αγαθῶν καὶ
ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης. ² οἰκέτης νοήμων κρατήσῃ δεσποτῶν ἀφρόνων, ²
ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελίγεται μέρη. ³ ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ ³
χρυσός, οὕτως ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ κυρίῳ. ⁴ κακὸς ὑπακούει γλώσσης πα- ⁴
ρανόμων, δίκαιος δὲ οὐ προσέχει χεῖλεσι ψευδέσιν. ⁵ ὁ καταγελῶν πτωχοῦ ⁵
παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμένῳ οὐκ ἀθωωθήσε-
ται, ὁ δὲ ἐπισπλαγχίζόμενος ἐλεηθήσεται. ⁶ στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων, ⁶
καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν. τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος τῶν χρημά-
των, τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός. ⁷ οὐχ ἀρμόσει ἄφρων χεῖλη πιστά, οὐδὲ ⁷
δικαίῳ χεῖλη ψευδῆ. ⁸ μισθὸς χαρίτων παιδεία τοῖς χρωμένοις, οὗ δ' ἂν ἐπι- ⁸
στρέψῃ εὐδοκηθήσεται. ⁹ ὃς κρύπτει ἀδικήματα ζητεῖ φιλίαν, ὃς δὲ μισεῖ ⁹
κρύπτειν δίστησι φίλους καὶ οἰκείους. ¹⁰ συντρίβει ἀπειλὴ καρδίαν φρονίμου, ¹⁰
ἄφρων δὲ μαστιγώσῃ οὐκ αἰσθάνεται. ¹¹ ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακός, ὁ δὲ ¹¹
κύριος ἄγγελον ἀνελείμμενα ἐκπέμψει αὐτῷ. ¹² ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοή- ¹²
μονι, οἱ δὲ ἄφρονες διαλογιῶνται κακὰ. ¹³ ὃς ἀποδίδωσι κακὰ ἀντὶ αγαθῶν, ¹³
οὐ κινήθησεται κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. ¹⁴ ἐξουσίαν δίδωσι λόγοις ἀρχὴ ¹⁴
δικαιοσύνης, προηγείται δὲ τῆς ἐνδεῖας στάσις καὶ μάχη. ¹⁵ ὃς δίκαιον κρίνει ¹⁵
τὸν ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον, ἀνάχαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ θεῷ. ¹⁶ ἔνα ¹⁶
τί ὑπῆρξε χρήματα ἄφρονι; κτήσασθαι γὰρ σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δύνησεται.
ὃς ὑψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον ζητεῖ συντριβὴν, ὁ δὲ σχολάζων τοῦ μα-
θεῖν ἐμπεσεῖται εἰς κακὰ. ¹⁷ εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω σοι, ἀδελφοὶ ¹⁷
δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν, τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται. ¹⁸ ἀνὴρ ἄφρων ¹⁸
ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ, ὥς καὶ ὁ ἐγγνώμενος ἐγγύη τῶν ἑαυτοῦ φίλων.

20. AC ἐπὶ κυρίῳ 21. AC πλείον ... ἀκούονται 22. AC αὐτῶν 25. C
τα δε τελευτ. αὐτου 26. εκβ. εαυτου την απωλ., C εκβ. αὐτου την απωλ.
... C φερει 27. ορυσσει πυρ 28. πυρσευει ... C διαχωρι 30. AC om δε
... AC λογίζεται ... οργίζει ... εστιν κακων 32. AC** post ισχυρου
add και ανηρ φρονησιν εχων γεωργου μεγαλου ... του καταλαμβανομενου
XVII. 4. AC πληρης πολλων 3. παρα θεω 4. in f. add του πιστου ολος
ο κοσμος των χρηματων, του δε απιστου ουδε οβολος (cf. v. 6.) 5. καταγ-
γελλων ... αθωωθησεται ... σπλαγχνιζομενος 6. om του πιστου usque οβο-
λος (cf. ad v. 4.) 8. η παιδεια 13. εις τους οικους αουτου 16. κτησασθ.
δε σοφιας 17. αναγκαις(?) 48. τον εαυτου φιλον

19 20 ¹⁹ φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις, ²⁰ ὁ δὲ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς.
 21 ἄνθρωπος εὐμετάβολος γλώσση ἐμπεσεῖται εἰς κακὰ, ²¹ καρδιά δὲ ἄφρονος ὀδύνη
 τῷ κεκτημένῳ αὐτήν. οὐκ εὐφραίνεται πατήρ ἐφ' οὗ ἡ ἀπαιδεύτω, υἱὸς δὲ
 22 φρόνιμος εὐφραίνει μητέρα αὐτοῦ. ²² καρδιά εὐφραينوμένη εὐεκτηὶν ποιεῖ,
 23 ἄνδρὸς δὲ λυτρητοῦ ξηραίνεται τὰ ὀστέα, ²³ λαμβάνοντος δῶρα ἀδίκως ἐν κόλ-
 24 ποις οὐ κατευοδοῦνται ὁδοί, ἀσεβῆς δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης. ²⁴ πρόσω-
 25 πον συντετὸν ἄνδρὸς σοφοῦ, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ' ἄκρα γῆς. ²⁵ ὀργῇ
 26 πατρὶ υἱὸς ἄφρων, καὶ ὀδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτόν. ²⁶ ζημιοῦν ἄνδρα δίκαιον
 27 οὐ καλόν, οὐδὲ ὅσιν ἐπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις. ²⁷ ὃς φεῖδεται ῥῆμα
 28 προσέσθαι σκληρὸν ἐπιγνώμων, μακρόθυμος δὲ ἄνθρωπος φρόνιμος. ²⁸ ἀνοήτῳ ἐπε-
 ρωτήσαντι σοφίαν σοφία λογισθήσεται, ἐνεδὸν δὲ τις ἑαυτὸν ποιήσας δόξει
 φρόνιμος εἶναι.

XVIII.

Προφάσεις ζητεῖ ἄνθρωπος βουλόμενος χωρίζεσθαι ἀπὸ φίλων, ἐν παντὶ δὲ
 2 καιρῷ ἐπονείδιστος ἔσται. ² οὐ χρεῖαν ἔχει σοφίας ἐνδεὴς φρενῶν, μᾶλλον γὰρ
 3 ἄγεται ἀφροσύνη. ³ ὅταν ἔλθῃ ἀσεβῆς εἰς βᾶτος κακῶν, καταφρονεῖ, ἐπέρχε-
 4 ται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ ὄνειδος. ⁴ ὕδωρ βαρὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ποτα-
 5 μὸς δὲ ἀναπηδύει καὶ πηγὴ ζωῆς. ⁵ θάυμασαι πρόσωπον ἀσεβοῦς οὐ καλόν,
 6 οὐδὲ ὅσον ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν κρίσει. ⁶ χεῖλη ἄφρονος ἄγουσιν αὐτὸν εἰς
 7 κακὰ, τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ἐπικαλεῖται. ⁷ στόμα ἄφρονος
 8 συντριβὴ αὐτῷ, τὰ δὲ χεῖλη αὐτοῦ παγίς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. ⁸ ὀκνηροὺς κατα-
 9 βάλλει φόβος, ψυχαὶ δὲ ἀνδρογύνων πεινάσουσιν. ⁹ ὁ μὴ ἰώμενος αὐτὸν ἐν
 10 τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀδελφός ἐστι τοῦ λυμαιομένου ἑαυτόν. ¹⁰ ἐκ μεγαλowsύνης
 11 ἰσχύος ὄνομα κυρίου, αὐτῷ δὲ προσδραμόντες δίκαιοι ὑψοῦνται. ¹¹ ὑπαρξίς
 12 πλουσίῳ ἄνδρὸς πόλις ὀχυρά, ἥ δὲ δόξα αὐτῆς μέγα ἐπισκιάζει. ¹² πρὸ συν-
 13 τριβῆς ὑψοῦται καρδιά ἀνδρός, καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται. ¹³ ὃς ἀποκρίνεται
 14 λόγον πρὶν ἀκοῦσαι, ἀφροσύνη αὐτῷ ἐστὶ καὶ ὄνειδος. ¹⁴ θυμὸν ἄνδρὸς πρᾶ-
 15 νει θρασέων φρόνιμος, ὀλιγόψυχον δὲ ἄνδρα τίς ὑποίσει; ¹⁵ καρδιά φρονίμου
 16 κτᾶται αἰσθήσιν, ὥτα δὲ σοφῶν ζητεῖ ἔννοιαν. ¹⁶ δόγμα ἀνθρώπου ἐμπλατύνει
 17 αὐτόν, καὶ παρὰ δυνάσταις καθίζανει αὐτόν. ¹⁷ δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος ἐν
 18 πρωτολογίᾳ, ὡς δ' ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀντίδικος ἐλέγχεται. ¹⁸ ἀντιλογίας παύει
 19 σιγηρὸς, ἐν δὲ δυναστείαις ὀρλεῖ. ¹⁹ ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς
 20 πόλις ὀχυρά καὶ ὑψηλή, ἰσχύει δὲ ὥσπερ τετραμελιωμένον βασίλειον. ²⁰ ἀπὸ
 21 καρπῶν στόματος ἄνθρωπος πύμπλησι κοιλίαν αὐτοῦ, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειλέων αὐ-
 22 τοῦ ἐμπλησθήσεται. ²¹ θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ γλώσσης, οἱ δὲ κρατοῦντες
 22 αὐτῆς ἔδονται τοὺς καρποὺς αὐτῆς. ²² ὃς εὖρε γυναῖκα ἀγαθὴν εὖρε χάρι-
 τας, ἔλαβε δὲ παρὰ θεοῦ ἰλαρότητα· ὃς ἐκβάλλει γυναῖκα ἀγαθὴν ἐκβάλλει
 τὰ ἀγαθὰ, ὁ δὲ κατέχων μοιχαλίδρα ἄφρων καὶ ἀσεβῆς. (19, 3.) ἀφροσύνη
 ἄνδρὸς λυμαίνεται τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, τὸν δὲ θεὸν αἰτιᾶται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

XIX.

4 ⁴ Ἰπλοῦτος προστίθῃσι φίλους πολλούς, ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρ-
 5 χοντος φίλου λείπεται. ⁵ μάρτυς ψευδῆς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ ἐγκαλῶν
 6 ἀδίκως οὐ διαφεύξεται. ⁶ πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα βασιλέων, πᾶς δὲ ὁ
 7 κακὸς γίνεται ὄνειδος ἀνδρὶ. ⁷ πᾶς ὃς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ, καὶ φίλας μακρὰν

19. κερει μαχας 21. ευφρανει μ. α. 23. εν κολπω αδικως 25. τη
 τεκ. αυτου 28. οm σοφιαν XVIII. 2. αγαγεται 6. αγ. αυτα 9. εαυτον
 πpo αυτον 11. υπαρξεις ... επισκιασει 16. ενπλατυνει 18. AC δυνασταις
 20. AC απο καρπου ... πιμπλησει 24. θανατος ζωης 22. παρα κυριου ...
 C εκβαλλει αγαθα XIX. 5. C ο δ εγκαλων 6. πας δε κακος γ. αδικος α.

ἔσται. ἔννοια ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγεῖ, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος εὐρήσει αὐ-
τὴν. ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν, ὃς δὲ ἐρεῖξέ τις λόγους οὐ σω-
θήσεται. ⁸ ὁ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτόν, ὃς δὲ φυλάσσει φρόνησιν εὐ-
ρήσει ἀγαθὰ. ⁹ μάρτυς ψευδῆς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὃς δ' ἂν ἐκκαύσῃ ⁹
κακίαν ἀπολείπει ὑπ' αὐτῆς. ¹⁰ οὐ συμφέρει ἄφρονι τρυφή, καὶ ἐὰν οἰκέτης ¹⁰
ἄρεθται μετ' ὕβρεως δυναστεύειν. ¹¹ ἐλεῆμων ἀνὴρ μακροθύμει, τὸ δὲ καὶ ¹¹
χρημα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις. ¹² βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία βρυγμῷ λέοντος, ¹²
ὥσπερ δὲ δρόσος ἐπὶ χόρτῳ οὕτως τὸ ἱλαρὸν αὐτοῦ. ¹³ αἰσχυνὴ πατρὶ υἱὸς ¹³
ἄφρων, οὐχ ἄγνοι εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος ἐταίρας. ¹⁴ οἶκον καὶ ὑπαρξιν μερί- ¹⁴
ζουσι πατέρες παισὶ, παρὰ δὲ κυρίου ἀρμόζεται γυνὴ ἀνδρὶ. ¹⁵ δειλία κατέχει ¹⁵
ἀνδρόγυνον, ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ πεινάσει. ¹⁶ ὃς φυλάσσει ἐπιτολήν τηρεῖ τὴν ἑαυ- ¹⁶
τοῦ ψυχὴν, ὃ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν ἀπολείπει. ¹⁷ θανατίζει θεῶ ¹⁷
ἐλεῶν πτωχόν, κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδῶσαι αὐτῷ. ¹⁸ παίδευε υἱόν ¹⁸
σου, οὕτως γὰρ ἔσται εὐέλπης, εἰς δὲ ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῇ ψυχῇ σου. ¹⁹ κα- ¹⁹
κόφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιωθήσεται, ἐὰν δὲ λοιμεύηται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
προσθήσεται. ²⁰ ἄκουε υἱὲ παιδείαν πατρός σου, ἵνα σοφὸς γένη ἐπ' ἐσχάτων ²⁰
σου. ²¹ πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν ²¹
αἰῶνα μένει. ²² καρτὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη, κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλού- ²²
σιος ψευδῆς. ²³ φόβος κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρὶ, ὃ δὲ ἄφοβος αὐλισθήσεται ἐν ²³
τόποις οὐ οὐκ ἐπισκοπεῖται γνώσις. ²⁴ ὃ ἐγκρύπτων εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ χει- ²⁴
ρας ἀδίκως οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ προσενέλκῃ αὐτάς. ²⁵ λοιμοὶ μαστιγούμε- ²⁵
νοι ἄφρων πανουργότερος γίνεται· ἐὰν δὲ ἐλέγχῃς ἄνδρα φρόνιμον, νοθήσει
αἰσθήσιν. ²⁶ ὃ ἀτιμάζων πατέρα καὶ ἀπωθούμενος μητέρα αὐτοῦ καταισχυ- ²⁶
θήσεται καὶ ἐπονειδιστος ἔσται. ²⁷ υἱὸς ἀπολειπόμενος φυλάξει παιδείαν πα- ²⁷
τρός μελετήσει ῥήσεις κακίας. ²⁸ ὃ ἐγγνώμενος παῖδα ἄφρονα κατυβρίσει δι- ²⁸
καίωμα, στόμα δὲ ἀσεβῶν καταπίεται κρίσεις. ²⁹ ἐτοιμάζονται ἀκολάστοις ²⁹
μάστιγες, καὶ τιμωραὶ ὁμοίως ἄφροσιν.

XX.

Ἀκόλαστον οἶνος καὶ ὕβριστικὸν μέθη, πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέ-
κεται. ² οὐ διαφέρει ἀπειλὴ βασιλέως θυμοῦ λέοντος, ὃ δὲ παροξύνων αὐτὸν ²
ἁμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν. ³ δόξα ἀνδρὶ ἀποστρέφεισθαι λοιδορίας, πᾶς ³
δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται. ⁴ ὄνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ αἰσχύνεται, ὥς- ⁴
αὐτὸς καὶ ὁ θανατιζόμενος οἶτον ἐν ἀμνητῷ. ⁵ ὕδωρ βαθὺ βουλὴ ἐν καρδίᾳ ⁵
ἀνδρός, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν. ⁶ μέγα ἄνθρωπος καὶ τίμιον ἀνὴρ ⁶
ἐλεῆμων, ἄνδρα δὲ πιστὸν ἔργον εὐρεῖν. ⁷ ὃς ἀναστρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιο- ⁷
σύνῃ, μακαρίους τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείψει. ⁸ ὅταν βασιλεὺς δίκαιος κα- ⁸
θήσῃ ἐπὶ θρόνον, οὐκ ἐναντιοῦται ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρόν. ⁹ τίς καυ- ⁹
χῆσεται ἀγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν; ἢ τίς παρρησιασέσεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ
ἁμαρτιῶν; ²⁰ κακολογούντος πατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτήρ, αἱ δὲ ²⁰
κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος. ²¹ μερὶς ἐπισπουδαζομένη ἐν ²¹
πρώτοις ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται. ²² μὴ εἴπῃς Τίσομαι τὸν ²²
ἐχθρόν, ἀλλ' ὑπόμεινον τὸν κύριον ἵνα σοι βοηθήσῃ. ¹⁰ στάζμιν μέγα καὶ ¹⁰
μικρὸν καὶ μέτρα δισσά, ἀκάθαρτα ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀμφότερα, ¹¹ καὶ ὁ ¹¹
ποιῶν αὐτά. ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμποδισθήσεται νεανίσκος μετὰ

7. C ο μεν κακοποιων ... C ου σωζεται 13. post αφρων add και
οδυνη τη τεκουση αυτου ... C και ουχ αγναι 14. AC μεριουσιν 19. C κα-
κοφρωνων 22. ψευστης 24. C εκκρυπτων ... AC προσαγαγη 25. πανουργ-
εσται ... C ελεγχης 28. κατυβριζει ... κρισις (ut saepissime is et eis
confunduntur) XX. 4. post μεθη add πας δε ο συμμενομενος ουκ εσται
σοφος 2. παροξ. εαυτον 8. καθισ. βασ. δικ. 22. αλλα 44. και ο π. αυτο
conjg. cum εν τ. επιτ. α. συμπ.

12 ὅσιον, καὶ εὐθδεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. ¹² οὗς ἀκούει καὶ ὀφθαλμὸς ὁρᾷ, κυρίου ἔργα
 13 καὶ ἀμφοτέρω. ¹³ μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρθῇ· διανοίξον τοὺς
 23 ὀφθαλμούς σου καὶ ἐμπλήσῃς τὴν ἄρτων. ²³ βδέλυγμα κυρίῳ διςδὸν στάζμιον,
 24 καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁴ παρὰ κυρίου εὐθύνεται τὰ δια-
 25 βήματα ἀνδρὶ, θνητὸς δὲ πῶς ἂν νοήσαι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ; ²⁵ παγὶς ἀνδρὶ
 26 ταχὺ τι τῶν ἰδίων ἀγιάσαι, μετὰ γὰρ τὸ εὐξασθαι μετανοεῖν γίνεται. ²⁶ λιμνήτωρ
 27 ἀσεβῶν βασιλεὺς σοφός, καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν. ²⁷ φῶς κυρίου πνοὴ ἀν-
 28 θρώπων, ὃς ἐρευνᾷ ταμμεῖα κοιλάς. ²⁸ ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια φυλακὴ βα-
 29 σιλεῖ, καὶ περικυκλώσουσιν ἐν δικαιοσύνῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ. ²⁹ κόσμος νεανίας
 30 σοφία, δόξα δὲ πρεσβυτέρων πολιαί. ³⁰ ὑπώπια καὶ συντρίμματα συναντᾷ
 κακοῖς, πληγαὶ δὲ εἰς ταμμεῖα κοιλάς.

XXI.

Ὡςπερ ὁρμὴ ὕδατος οὕτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ· οὐ ἐὰν θέλων
 2 νεύσαι, ἐκεῖ ἔκλινεν αὐτήν. ² πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος, κατευθύνει δὲ
 3 καρδίας κύριος. ³ ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν ἀρεστὰ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ
 4 θυσιαῶν αἷμα. ⁴ μεγαλόφρων ἐν ὕβρει θρασυκάρδιος, λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν ἀμαρ-
 6 τία. ⁶ ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσση ψευδεῖ μάταια διώκει ἐπὶ παγίδας
 7 θανάτου. ⁷ ὁλεθρὸς ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται, οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν τὰ
 8 δίκαια. ⁸ πρὸς τοὺς σχολιοὺς σκολιάς ὁδοὺς ἀποστέλλει ὁ θεός, ἀγὰρ γὰρ καὶ
 9 ὁρᾷ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ⁹ κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπάλλου ἢ ἐν κεκοιναμέ-
 10 νοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ. ¹⁰ ψυχὴ ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ’
 11 οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων. ¹¹ ζημιουμένου ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ
 12 ἄκακος, συνιῶν δὲ σοφὸς δέξεται γινῶσιν. ¹² συνιεῖ δίκαιος καρδίας ἀσεβῶν
 13 καὶ φανιλίξει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς. ¹³ ὃς φράσσει τὰ ὦτα αὐτοῦ τοῦ μὴ ἐπα-
 14 κοῦσαι ἀσθενούς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων. ¹⁴ δόσις
 15 λάτριοι ἀνατρέπει ὀργάς, δώρων δὲ ὁ φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν.
 16 ¹⁶ ἀνὴρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται.
 17 ¹⁷ ἀνὴρ ἐνδεὴς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην, φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλοῦτον· ¹⁸ περι-
 19 κάτμα δὲ δικαίου ἄνομος. ¹⁹ κρεῖσσον οἰκεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἢ μετὰ γυναικὸς
 20 μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀργίλου. ²⁰ θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται
 21 ἐπὶ στόματος σοφοῦ, ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίονται αὐτόν. ²¹ ὁδὸς δικαιο-
 22 σύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὐρήσει ζωὴν καὶ δόξαν. ²² πόλεις ὀχυράς ἐπέβη σο-
 23 φὸς καὶ κατέειλε τὸ ὀχύρωμα ἐφ’ ᾧ ἐπεποιήσαν οἱ ἀσεβεῖς. ²³ ὃς φυλάσσει
 τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, διατηρεῖ ἐκ ὑλπίσεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
 24 ²⁴ θρασὺς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζὺν λοιμὸς καλεῖται, ὃς δὲ μνησικακεῖ παρά-
 25 νομος. ²⁵ ἐπιθυμαὶ ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν, οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐ-
 26 τοῦ ποιεῖν τι. ²⁶ ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακᾶς, ὁ δὲ
 27 δίκαιος ἐλεᾷ καὶ οἰκτερεῖ ἀφειδῶς. ²⁷ θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ, καὶ
 28 γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς. ²⁸ μάρτυρ ψευδὴς ἀπολείται, ἀνὴρ δὲ
 29 ὑπὸ κτύπου φυλασσόμενος λαλήσει. ²⁹ ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναιδὴς ὑφίσταται προσώ-
 30 πῳ, ὁ δὲ εὐθὺς αὐτὸς συνιεῖ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. ³⁰ οὐκ ἔστι σοφία, οὐκ ἔστιν
 31 ἀνδρεία, οὐκ ἔστι βουλὴ πρὸς τὸν ἀσεβῆ. ³¹ ἵππος ἐτοιμάζεται εἰς ἡμέραν
 πολέμου, παρὰ δὲ κυρίου ἡ βοήθεια.

XXII.

Αἱρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολὺς· ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον
 2 χάρις ἀγαθῇ. ² πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους δὲ ὁ

13. διανοίξ. δε 24. οἱη τα 27. η λυχνος ος ερευνα XXI. 4. ου δ αν θε-
 λων νευση εκλινεν αυτην 4. εφ υβρει ... αμαρτια 6. δικω. και ερχεται επι
 8. αποστελει 13. υπακουσαι 25. απεκτενουσιν 29. ευσης XXII. (2. συνητησαν)

κύριος ἐποίησε. ³πανοῦργος ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κραταιῶς αὐτὸς παι- 3
 δεύεται, οἱ δὲ ἄφρονες παρελθόντες ἐξημιώθησαν. ⁴γενεὰ σοφίας φόβος κυ- 4
 ρίου καὶ πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ζωή. ⁵τρίβολοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σκολιαῖς, 5
 ὁ δὲ φυλάσσωσιν τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφέξεται αὐτῶν. ⁷πλοῦσιοι πτωχῶν ἄρ- 7
 ξουσι, καὶ οἰκέται ἰδίοις δεσπόταις δανειοῦσιν. ⁸ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει 8
 *2 Co. 9, 7. κακά, πληγὴν δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. ἄνδρα ἱλαρὸν καὶ δότην εὐλόγει ὁ
 θεός, ματαιότητα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. ⁹ὁ ἐλεῶν πτωχὸν αὐτὸς δια- 9
 τραφήσεται, τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρτων ἔδωκε τῷ πτωχῷ. νίκην καὶ τιμὴν
 περιποιεῖται ὁ δῶρα δούς, τὴν μέντοι ψυχὴν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων.
¹⁰ἔκβαλε ἐκ συνεδρίου λοιμόν, καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος· ὅταν γὰρ 10
 κατίσῃ ἐν συνεδρίῳ πάντας ἀτιμάζει. ¹¹ἀγαπᾷ κύριος ὁσίας καρδίας, δεκτοὶ 11
 δὲ αὐτῷ πάντες ἁμῶμοι· χεῖλσι ποιμαίνει βασιλεὺς. ¹²οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ κυ- 12
 ρίου διατηροῦσιν αἰσθησιν, φαυλίζει δὲ λόγους παράνομος. ¹³προφασίζεται 13
 καὶ λέγει ὀκνηρὸς Ἄλεων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς καρδίαις φρονεταί. ¹⁴βόθρος 14
 βατὺς στόμα παρανόμων, ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ κυρίου ἐμπεσεται εἰς αὐτόν.
 εἰσὶν ὁδοὶ κακαὶ ἐνώπιον ἀνδρός, καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῶν,
 ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὁδοῦ σκολιάς καὶ κακῆς. ¹⁵ἄνοια ἐξήπται καρδίας 15
 νέου, βράβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁶ὁ συκοφαντῶν πένητα 16
 πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ, δίδωσι δὲ πλουσίῳ ἐπ' ἐλάσσονι. ¹⁷λόγοι σοφῶν 17
 παραβάλλει σὸν οὐς καὶ ἄκουε ἐμὸν λόγον, τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον
 ἵνα γνῷς ὅτι καλοὶ εἰσιν. ¹⁸καὶ ἐὰν ἐμβάλῃς αὐτοὺς εἰς τὴν καρδίαν σου, 18
 εὐφρανοῦσί σε ἅμα ἐπὶ σοῖς χεῖλεσιν, ¹⁹ἵνα σου γέννηται ἐπὶ κύριον ἡ ἐλπίς, 19
 καὶ γνωρίσῃ σοι τὴν ὁδόν σου. ²⁰καὶ σύ δὲ ἀπόγραψαι αὐτὰ σεαυτῷ τρις- 20
 σῶς εἰς βουλὴν καὶ γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου. ²¹διδάσκω οὖν 21
 σε ἀληθῆ λόγον καὶ γνῶσιν ἀγαθὴν ὑπακούειν, τοῦ ἀποκρίνεσθαι ἐς λόγους
 ἀληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοι. ²²μὴ ἀποβιάζου πένητα, πτωχὸς γὰρ ἐστὶ, 22
 καὶ μὴ ἀτιμάσης ἀσθενὴ ἐν πύλαις. ²³ὁ γὰρ κύριος κρινεῖ αὐτοῦ τὴν κρίσιν, 23
 καὶ ῥύσῃ σὴν ἄσυχον ψυχὴν. ²⁴μὴ ἔσθι ἐταῖρος ἀνδρὶ θυμῷδει, φίλῳ δὲ 24
 ὀργίλῳ μὴ συναυλίζου, ²⁵μὴ ποτε μάθῃς τῶν ὁδῶν αὐτοῦ καὶ λάβῃς βρό- 25
 χους τῇ σῇ ψυχῇ. ²⁶μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυρόμενος πρὸς ὥπον· 26
²⁷ἐὰν γὰρ μὴ ἔχῃ ῥῶσιν ἀποτίσῃ, λήφονται τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς 27
 σου. ²⁸μὴ μέταίρε ὅρια αἰῶνι· ὃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου. ²⁹ὁρατικὸν ἄνδρα 28 29
 καὶ δέξιν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι, καὶ μὴ παρεστάναι
 ἀνδράσι νωθροῖς.

XXIII.

Ἐὰν κατίσῃς δειπνεῖν ἐπὶ τραπέζης δυνάστου, νοητῶς νόει τὰ παρα-
 τιθέμενά σοι, ²καὶ ἐπιβάλλε τὴν χεῖρά σου, εἰδὼς ὅτι τοιαῦτά σε δεῖ παρα- 2
 σκεύασαι. εἰ δὲ ἀπληστότερος εἶ, ³μὴ ἐπιθύμει τῶν ἐδεσμάτων αὐτοῦ· ταῦτα 3
 γὰρ ἔχειται ζωῆς ψευδοῦς. ⁴μὴ παρεκτείνου πένης ὢν πλουσίῳ, τῇ δὲ σῇ 4
 ἐννοίᾳ ἀπόσχου. ⁵ἐὰν ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτόν, οὐδαμοῦ φανεῖ- 5
 ται· κατεσκειύασται γὰρ αὐτῷ πτέρυγες ὥσπερ ἀετοῦ, καὶ ὑποστρέφει εἰς
 τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ. ⁶μὴ συνδέλπναι ἀνδρὶ βασκανῶ, μηδὲ 6
 ἐπιθύμει τῶν βρωμάτων αὐτοῦ· ⁷ὃν τρόπον γὰρ εἴ τις καταπλοῖ τρίχα, οὕτως 7
 ἐσθίει καὶ πίνει. μηδὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτὸν καὶ φάγῃς τὸν ψωμόν σου

9. δεδωκεν ... διδους 41. ed. rom. βασιλεως, 42. διατηρησουσιν
 14. ουχ αγαπα 15. καρδια 16. τα εαυτου κακα 17. παραβαλε 18. C
 ευφρανουσιν 19. AC τ. οδον αυτου 20. C om δε 21. C διδασκων ...
 γνωσιν αληθη ... αποκρινασθαι ... λογοις α. τ. π. σε 22. C om γαρ
 23. αυτου την δικην 27. AC εχης π. αποτισης ... λημψονται 29. C bis
 παραστηναι ... καὶ μη παρισταναι XXIII. 2. C τας χειρας 5. C προε-
 στη. αυτον 6. C των εδεσματος αυτου

8 μετ' αὐτοῦ· ⁸ ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς κα-
 9 λούς. ⁹ εἰς ὧτα ἄφρονος μηδὲν λέγε, μή ποτε μυκτηρίσῃ τοὺς συνετοὺς λό-
 10 γους σου. ¹⁰ μὴ μεταστῇς ὅρια αἰώνια, εἰς δὲ κτῆμα ὀρφανῶν μὴ εἰσέλθῃς.
 11 ¹¹ ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς κύριος κραταῖός ἐστι, καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐ-
 12 τῶν μετὰ σοῦ. ¹² δὸς εἰς παιδεῖαν τὴν καρδίαν σου, τὰ δὲ ὧτά σου ἐτοί-
 13 μασον λόγους αἰσθήσεως. ¹³ μὴ ἀπόσχῃ νήπιον παιδεύειν, ὅτι ἐὰν πατάξῃς
 14 αὐτὸν ῥάβδῳ, οὐ μὴ ἀποστάνῃ· ¹⁴ οὐ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν ῥάβδῳ, τὴν δὲ
 15 ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ. ¹⁵ υἱέ, ἐὰν σοφὴ γένηται σου ἡ καρδία, εὐ-
 16 φρανεῖς καὶ τὴν ἐμήν καρδίαν, ¹⁶ καὶ ἐνδιατρίψει λόγοις τὰ σὰ χεῖλῃ πρὸς
 17 τὰ ἐμὰ χεῖλῃ, ἐὰν ὀρθὰ ὦσι. ¹⁷ μὴ ζηλοῦντῃ ἡ καρδία σου ἁμαρτωλούς,
 18 ἀλλὰ ἐν φόβῳ κυρίου ἵσθι ὅλην τὴν ἡμέραν. ¹⁸ ἐὰν γὰρ τηρήσῃς αὐτά, ἔσται
 19 σοι ἔκγονα, ἡ δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσεται. ¹⁹ ἄκουε υἱέ καὶ σοφὸς γίνου,
 20 καὶ κατεύθυνε ἐννοίας σῆς καρδίας. ²⁰ μὴ ἵσθι οἰνοπότης, μηδὲ ἐκτείνου
 21 συμβολαῖς κρεῶν τε ἀγορασμοῖς· ²¹ πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτω-
 22 χεύσει, καὶ ἐνδύσεται διεβρῆγμένα καὶ βρακώδη πᾶς ὑπνώδης. ²² ἄκουε υἱέ
 πατρὸς τοῦ γεννήσαντός σε, καὶ μὴ καταφρόνει ὅτι γεγήρακέ σου ἡ μήτηρ.
 24 ²⁴ καλῶς ἐκτρέφει πατὴρ δίκαιος, ἐπὶ δὲ νύκτι σοφῶς εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐ-
 25 τοῦ. ²⁵ εὐφραίνεται ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπὶ σοί, καὶ χαίρετῃ ἡ τεκοῦσά
 26 σε. ²⁶ δός μοι υἱέ σὴν καρδίαν, οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρεῖτωσαν.
 27 ²⁷ πίσος γὰρ τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος καὶ φρέαρ στενὸν ἀλλότριον.
 28 ²⁸ οὗτος γὰρ συντόμως ἀπολεῖται, καὶ πᾶς παράνομος ἀναλωθήσεται. ²⁹ τί-
 οὐαί; τί-νι θόρυβος; τί-νι κρίσεις; τί-νι δὲ ἀηδία καὶ λéschai; τί-νι συντρίμματα
 30 διὰ κενῆς; τί-νος πελιδνοὶ οἱ ὀφθαλμοί; ³⁰ οὐ τῶν ἐγγχρονιζόντων ἐν οἴνοισ;
 31 οὐ τῶν ὀχνεόντων ποῦ πότοι γίνονται; ³¹ μὴ μεθύσκεσθε ἐν οἴνοις, ἀλλὰ
 ὀμιλεῖτε ἀνθρώποις δίκαιοις, καὶ ὀμιλεῖτε ἐν περιπάτοις· ἐὰν γὰρ εἰς τὰς
 φιάλας καὶ τὰ ποτήρια ὧς τοὺς ὀφθαλμούς σου, ὕστερον περιπατήσεις γυμνό-
 32 τερος ὑπέρου, ³² τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὄφως πεπληγῶς ἐκτείνεται, καὶ
 33 ὥσπερ ὑπὸ κεράστου διαχεῖται αὐτῷ ὁ ἴος. ³³ οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὅταν ἴδωσιν
 34 ἄλλοτρίαν, τὸ στόμα σου τότε λαλήσει σκολιά, ³⁴ καὶ κατακείσῃ ὥσπερ ἐν
 35 καρδίᾳ Σαλασσης, καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῷ κλύδωνι. ³⁵ ἔρεῖς δὲ Τύ-
 ππουσί με καὶ οὐκ ἐπόνεσα, καὶ ἐνέπαιξάν μοι, ἐγὼ δὲ οὐκ ἤθην· πότε ὅρ-
 ῥος ἔσται ἵνα ἐλθὼν ζητήσω με; ὦν συνελεύσομαι;

XXIV.

Υἱέ, μὴ ζηλώσης κακοὺς ἄνδρας, μηδὲ ἐπιθυμήσης εἶναι μετ' αὐτῶν·
 2 ² ψευδῇ γὰρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πόνους τὰ χεῖλῃ αὐτῶν λαλεῖ.
 3 ³ μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκος, καὶ μετὰ συνέσεως ἀνορθοῦται· ⁴ μετὰ
 5 αἰσθήσεως ἐμπύμπλανται ταμιεῖα ἐκ παντός πλούτου τιμίου καὶ καλοῦ. ⁶ κρείσ-
 6 σων σοφὸς ἰσχυροῦ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου. ⁷ μετὰ κυ-
 7 βερνήσεως γίνονται πόλεμος, βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῇ. ⁸ σοφία
 καὶ ἐννοία ἀγαθὴ ἐν πύλαις σοφῶν· σοφοὶ οὐκ ἐκκλίνουσιν ἐκ στόματος κυ-
 8 ⁹ ρίου, ⁸ ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις. ἀπαιδεύτοις συναντᾷ θάνατος, ⁹ ἀπο-
 στήσκει δὲ ἄφρων ἐν ἁμαρτίαις. ἀκαταρσία δὲ ἀνδρὶ λοιμῷ ἐμολυνθήσεται
 10 ¹⁰ καὶ ἡμέρα κακῇ καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ἕως ἂν ἐκκλίπῃ. ¹¹ ῥύσαι ἀγομένους
 12 εἰς θάνατον καὶ ἐκπύριω κτεινομένους, μὴ φείσῃ. ¹² ἐὰν δὲ εἴπῃς Οὐκ οἶδα
 τοῦτον, γίνωσκε ὅτι κύριος καρδίας πάντων γινώσκει· καὶ ὁ πλάσας πνοὴν

9. C μυκτηρίσει 40. αἰωνία α' εἰς τὸν αἰῶνα 13. παιδεύων
 15. C σοφός 16. ἐνδιατριψή 18. ἐγγονα 20. C μηδε ἐκλυου 28. οὕτως
 29. τινι κρίσις ... τινι ἀηδία ... τίνος πελιδνοὶ 34. μεθύσκ. οἶνω ... καὶ
 εἰς τα 32. αὐτοῦ οἱ 35. ed. rom. post ἤδειν non interp. et post
 συνελεύσομαι punctum habet XXIV. 4. ἐμπύμπλανται 9. om δε sec.
 40. ἐκλειπῇ 41. ἐκπύριω 42. ὅτι ο κύριος

πᾶσιν αὐτοῖς οἶδε πάντα, ὃς ἀποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ¹³ φάγε 13
 μέλι υἱέ, ἀγαθὸν γὰρ κληρὸν, ἵνα γλυκανθῇ σου ὁ φάρυγξ. ¹⁴ οὕτως αἰσθήσῃ 14
 σοφίαν τῇ σῇ ψυχῇ· ἐὰν γὰρ εὐρύς, ἔσται καλὴ ἡ τελευτὴ σου καὶ ἐλπίς
 σε οὐκ ἐγκαταλείψει. ¹⁵ μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ νομῇ δικαίων, μηδὲ ἀπατηθῇς 15
 χορτάσι καυλίας. ¹⁶ ἐπιτάκις γὰρ πεσεῖται δίκαιος καὶ ἀναστήσεται, οἱ δὲ 16
 ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν κακοῖς. ¹⁷ ἐὰν πέσῃ ὁ ἐχθρὸς σου, μὴ ἐπιχαρῇς 17
 αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ ὑποσκελισματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου· ¹⁸ ὅτι ὄψεται κύριος καὶ 18
 οὐκ ἄρῃσει αὐτῷ, καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁹ μὴ χαίρῃς 19
 ἐπὶ κακοποιοῖς, μηδὲ κήλου ἀμαρτωλοῦς· ²⁰ οὐ γὰρ μὴ γένηται ἔκγονα πο- 20
 νηρῷ, λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται. ²¹ φοβοῦ τὸν θεὸν υἱέ καὶ βασιλέα, 21
 καὶ μὴ δεισέτω αὐτῶν ἀπειθήσῃς· ²² ἐξαίφνης γὰρ τίσονται τοὺς ἀσεβεῖς, τὰς 22
 δὲ τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γνώσεται; ²³ (29, 27.) λόγον φυλασσόμενος (29, 27·) 23
 υἱὸς ἀπωλείας ἐκτός ἐσται, δεχόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτόν. μηδὲν ψευδὸς ἀπὸ
 γλώσσης βασιλεῖ λεγέσθω, καὶ οὐδὲν ψευδὸς ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ
 ἐξέλθῃ. μάχαιρα γλώσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη· ὅς δ' ἂν παραδοθῇ, συν-
 τριβήσεται. ἐὰν γὰρ δευνθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, σὺν νεύροις ἀνθρώπους ἀνάλισκει
 καὶ ὁσὰ ἀνθρώπων κατατρώγει, καὶ συγκαίει ὥσπερ φλόξ, ὥστε ἄβρωτα εἶ-
 ναι νεοσοῖς ἀέτων. ²⁴ (30, 1.) τοὺς ἐμούς λόγους υἱέ φοβήσῃ, καὶ δεξάμε- (30, 1·) 24
 νος αὐτοῦς μετανοέι. τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς πιστεύουσιν θεῷ, καὶ πανόμιαι.
² ἀφρονέστατος γάρ εἰμι ἀπάντων ἀνθρώπων, καὶ φρόνησις ἀνθρώπων οὐκ (2) 25
 ἔστιν ἐν ἐμοί. ³ θεὸς δεδίδαχέ με σοφίαν, καὶ γνώσιν ἁγίων ἔγνωκα. (3) 26
⁴ τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη; τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν κόλπῳ; (4) 27
 τίς συνέστρεψεν ὕδωρ ἐν ἱματίῳ; τίς ἐκράτῃσε πάντων τῶν ἄκρων τῆς γῆς,
 τί ὄνομα αὐτοῦ; ἥ τί ὄνομα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ; ⁵ πάντες γὰρ λόγοι θεοῦ (5) 28
 πεπιτυρωμένοι, ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν. ⁶ μὴ προσ- (6) 29
 θῇς τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε καὶ ψευδὴς γένη. ⁷ δύο αἰτοῦμαι (7) 30
 παρὰ σοῦ; μὴ ἀφέλῃς μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με· ⁸ μάταιον λόγον (8) 31
 καὶ ψευδὴ μακράν μου ποίησον, πλοῦτον δὲ καὶ πέναν μὴ μοι δῶς, συν-
 ταξὼν δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη· ⁹ ἵνα μὴ πληρωθῇς ψευδὴς γέ- (9) 32
 νωμαι καὶ εἰπῶ· Τίς με ὄρᾳ; ἥ πενήθεις κλέψω καὶ ὁμώσω τὸ ὄνομα τοῦ
 θεοῦ. ¹⁰ μὴ παραδῶς οἰκίαν εἰς χεῖρας δεσπότη, μὴ ποτε καταράσῃ σε (10) 33
 καὶ ἀφανισθῇς. ¹¹ ἔκγονον κακὸν πατέρα καταράται, τὴν δὲ μητέρα οὐκ (11) 34
 εὐλογεῖ. ¹² ἔκγονον κακὸν δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει, τὴν δ' ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ (12) 35
 ἀπένειψεν. ¹³ ἔκγονον κακὸν ὑψηλοῦς ὀφθαλμοῦς ἔχει, τοῖς δὲ βλεφαροῖς (13) 36
 αὐτοῦ ἐπαίρεται. ¹⁴ ἔκγονον κακὸν μαχαίρας τοὺς ὁδόντας ἔχει καὶ τὰς μύ- (14) 37
 λας τομίδας, ὥστε ἀναλίσκει καὶ κατεστῆεν τοὺς ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ
 τοὺς πένητας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων. ³⁸ (24, 23.) ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς (24, 23·) 38
 σοφοῖς ἐπιγινώσκειν, αἰδεῖσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν. ²⁴ ὁ εἰπὼν (24) 39
 τὸν ἀσεβῆ δίκαιός ἐστιν, ἐπικατάρatos λαοὶς ἔσται καὶ μισητός εἰς ἔσθην· ²⁵ οἱ (25) 40
 δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανοῦνται, ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἦξει εὐλογία. ²⁶ χεῖλη (26) 41
 δὲ φιλήσουσιν ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθούς. ²⁷ ἐτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ (27) 42
 ἔργα σου, καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρόν, καὶ πορεύου κατόπισθέν μου
 καὶ ἀνοικοδομήσεις τὸν οἶκόν σου. ²⁸ μὴ ἴσθι ψευδὴς μάρτυς ἐπὶ σὸν πο- (28) 43
 λίτην, μηδὲ πλατύνου σοῖς χεῖλεσι. ²⁹ μὴ εἴπῃς· Ὅν τρόπον ἐχρήσάτο μοι (29) 44

14. σοφίας 16. ο δίκαιος 20. εχθ. πονηρῶν 21. ed. rom. μηδ' ἕτερω
 23. βασιλεως pro βασιλει ... νευρ. ἀνθρώπου 24. τους δε 25. παντων, C
 παντ. των ... AC φρον. ἀνθρώπου 26. C ο θεος ... *γνωσ. ἀνθρώπων 27. οπι
 τι ονομα sec. ... * * τω νιω pro τοις τεκνοις ... AC in f. add ινα γνωσ 28. AC
 οπι γαρ ... υπερασπισει, C υπερασπιει 31. παιδιαν pro πενιαν ... παντα τα δε-
 νοντα και αυταρχη 33. C καταρασεται 35. AC την δε 37. C * της μαχαιρας
 (vdtr) ... (στομιδας) ... οπι και κατεστειν ... C ασθενεις pro ταπεινους
 38. αιδεσθαι pr. ου καλ. εν χρ. 40. AC ευλογια αγαθη 41. AC λογους σοφους

45 ⁽³⁰⁾ χρήσομαι αὐτῷ, τίσομαι δὲ αὐτὸν ἅ με ἡδίκησεν. ³⁰ ὥσπερ γεώργιον
 46 ⁽³¹⁾ ἄνθρωπος ἄφρων, καὶ ὥσπερ ἀμπελὼν ἄνθρωπος ἐνδεὴς φρενῶν. ³¹ ἔὰν ἀφῇς
 αὐτόν, χερσωθήσεται καὶ χορτομανήσῃ ὅλος, καὶ γίνεται ἐκλελειμμένος, οἱ δὲ
 47 ⁽³²⁾ φραγμοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται. ³² ὕστερον ἐγὼ μετενόησα,
 48 ⁽³³⁾ ἐπέβλεψα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν. ³³ ὀλίγον νυστάζω, ὀλίγον τοῦ φαγεῖν
 49 ⁽³⁴⁾ πνῶ, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλιζομαι χερσὶ στήθῃ. ³⁴ ἔὰν δὲ τοῦτο ποιῇς, ἥξει
 προπορευομένη ἡ πενία σου, καὶ ἡ ἔνδειά σου ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς.
 50 ⁵⁰ (30, 15.) τῇ βδέλλῃ τρεῖς θυγατέρες ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι, καὶ αἱ
 τρεῖς αὗται οὐκ ἐνεπιπλάσαν αὐτήν. καὶ ἡ τέταρτη οὐκ ἠρκέσθη εἰπεῖν
 51 ⁽¹⁶⁾ Ἰκανόν. ¹⁶ ἄδης, καὶ ἔρως γυναικὸς, καὶ γῆ οὐκ ἐμπιπταμένη ὕδατος,
 52 ⁽¹⁷⁾ καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ εἴπωσιν Ἄρκεϊ. ¹⁷ ὀφθαλμὸν καταγελῶντα πατρός
 καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρός, ἐκκόψαισαν αὐτὸν κόρακες ἐκ τῶν φαράγων,
 53 ⁽¹⁸⁾ καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ ἀετῶν. ¹⁸ τρία δὲ ἐστὶν ἀδύνατά μοι
 54 ⁽¹⁹⁾ νοῆσαι, καὶ τὸ τέταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω. ¹⁹ ἰχνη ἀετοῦ πετομένου, καὶ
 ὁδοῦ ὄψεως ἐπὶ πέτρας, καὶ τρίβους νηὸς ποντοπορούσης, καὶ ὁδοῦ ἀνδρὸς
 55 ⁽²⁰⁾ ἐν νεότητι. ²⁰ τοιαύτη ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος, ἥ ὅταν πράξῃ ἀπονε-
 56 ⁽²¹⁾ ψαμένη, οὐδὲν φησὶ πεπραχέναι ἀποπον. ²¹ διὰ τριῶν σείεται ἡ γῆ, τὸ
 57 ⁽²²⁾ δὲ τέταρτον οὐ δύναται φέρειν. ²² ἔὰν οἰκέτης βασιλεύῃ, καὶ ἄφρων
 58 ⁽²³⁾ πλησθῇ σιτίων, ²³ καὶ οἰκέτης ἔὰν ἐκβάλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν, καὶ μισητὴ
 59 ⁽²⁴⁾ γυνὴ ἔὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. ²⁴ τέσσαρα δὲ ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς,
 60 ⁽²⁵⁾ ταῦτα δὲ ἐστὶ σοφώτερα τῶν σοφῶν. ²⁵ οἱ μύρμηκες οἷς μὴ ἔστιν ἰσχύς,
 61 ⁽²⁶⁾ καὶ ἐτοιμάζονται θέρους τὴν τροφήν. ²⁶ καὶ οἱ χοιρογύλλιοι ἔσθους οὐκ
 62 ⁽²⁷⁾ ἰσχυρόν, οἱ ἐποιήσαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους. ²⁷ ἀβασίλευτόν
 63 ⁽²⁸⁾ ἐστὶν ἡ ἀκρίς, καὶ στρατεύει ἀφ' ἐνὸς κελεύσματος εὐτάκτως. ²⁸ καὶ
 καλαβώτης χερσὶν ἐρείδόμενος καὶ εὐάλωτος ὢν, κατοικεῖ ἐν ὄχυρώμασι βα-
 64 ⁽²⁹⁾ σιλέων. ²⁹ τρία δὲ ἐστὶν ἃ εὐδὼς πορεύεται, καὶ τέταρτον δ' ἀκαλῶς δια-
 65 ⁽³⁰⁾ βαίνει. ³⁰ σκύμνος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν, ὃς οὐκ ἀποστρέφεται οὐδὲ
 66 ⁽³¹⁾ καταπτήσῃ κτήνος, ³¹ καὶ ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν θηλείας εὐψυχος, καὶ
 67 ⁽³²⁾ τράγος ἡγούμενος ἀπολόιου, καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔσθῃ. ³² ἔὰν πρός
 σεαυτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐκτείνῃς τὴν χειρὰ σου μετὰ μάχης, ἀτιμασθήσῃ.
 68 ⁽³³⁾ ³³ ἄμελε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον· ἔὰν δὲ ἐκπιέξῃς μυκτῆρας, ἐξελεύσεται
 69 ^(31, 1.) αἷμα· ἔὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους, ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μάχαι. ⁶⁹ (31, 1.)
 οἱ ἐμοὶ λόγοι εἰρήναι ὑπὸ θεοῦ βασιλέως, χρηματισμὸς δ' ἐπαίδευσεν ἡ
 70 ⁽²⁾ μήτηρ αὐτοῦ. ² τί τέκνον τηρήσεις; τί; ῥήσεις θεοῦ· πρωτογενὲς σοὶ λέγω
 71 ⁽³⁾ υἱέ· τί τέκνον ἐμῆς κοιλίας; τί τέκνον ἐμῶν εὐχῶν; ³ μὴ δῶς γυναῖκα
 72 ⁽⁴⁾ σὸν πλοῦτον, καὶ τὸν σὸν νοῦν καὶ βίον εἰς ὑστεροβουλίαν. ⁴ μετὰ βουλῆς
 πάντα ποιεῖ, μετὰ βουλῆς οἰνοπότει. οἱ δυνάσται θυμῶδεις εἰσὶν, οἶνον δὲ μὴ
 73 ⁽⁵⁾ πινέτωσαν, ⁵ ἵνα μὴ πίνοντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας, καὶ ὁρᾷα κρῖναι οὐ
 74 ⁽⁶⁾ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς. ⁶ δίδοτε μέθην τοῖς ἐν λύπαις, καὶ οἶνον πίνειν
 75 ⁽⁷⁾ τοῖς ἐν ὀδύνασι, ⁷ ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς πενίας, καὶ τῶν πόνων μὴ μνησθῶ-
 76 ⁽⁸⁻⁹⁾ σιν ἔτι. ⁸ ἄνοιγε σὸν στόμα λόγῳ θεοῦ, καὶ κρῖνε πάντας ὑγιῶς. ⁹ ἄνοιγε
 σὸν στόμα καὶ κρῖνε δικαίως, διακρίνε δὲ πένητα καὶ ἀσθενῆ.

49. AC om σου sec. 50. C τη βδέλλι ... ενεπιπλάσαν 54. *αρης pro
 αδης ... AC post γυναικος add και ταρταρος ... C εμπιπταμενη ... C x.
 πυρ x. υδωρ 52. εκκολαψαισαν αυτην ... αυτην 54. C γεως 58. οικετης 59.
 τεσσερα δε εστιν 62. εκστρατευει 63. βασιλεως 64. πορευονται, x. το τετ.
 66. ενπεριπατων 67. εις ευφροσυνην 71. σου πλουτον ... υστεροβουλειαν
 72. om δε 73. επιλανθωνται (sic) ... κρινειν 77. και κρ να

XXV.

Αὗται αἱ παιδεῖαι Σαλωμῶντος αἱ ἀδιάκριτοι, ἃς ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι
 Ἐζεκιίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας. ² δόξα θεοῦ κρύπτει λόγον, δόξα δὲ 2
 βασιλέως τιμᾷ πράγματα. ³ οὐρανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ βαθεῖα, καρδιά δὲ βα- 3
 σιλέως ἀνεξέλεγκτος. ⁴ τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον, καὶ καθαρῶς γίνεται καθαρὸν 4
 ἅπαν· ⁵ κτείνει ἀσεβεῖς ἐκ προσώπου βασιλέως, καὶ κατορθώσει ἐν δικαιοσύνῃ 5
 ὁ θρόνος αὐτοῦ. ⁶ μὴ ἀλαζονεύου ἐνώπιον βασιλέως, μηδὲ ἐν τότοις δυναστῶν 6
 ὑφίστασο· ⁷ κρεῖσσον γὰρ σοι τὸ ῥηθῆναι Ἀνάβαινε πρὸς μέ, ἢ ταπεινώσαι 7
 σε ἐν προσώπῳ δυνάστου. ἂ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου λέγε. ⁸ μὴ πρόστιπτε 8
 εἰς μάχην ταχέως, ἵνα μὴ μεταμεληθῇς ἐπ' ἐσχάτων· ἦνίκα ἂν σε ὀνειδίσῃ
 ὁ σὸς φίλος, ⁹ ἀναχώρει εἰς τὰ ὀπίσω. μὴ καταφρόνει, ¹⁰ μὴ σε ὀνειδίσῃ μὲν 9 10
 ὁ φίλος· ἢ δὲ μάχῃ σου καὶ ἢ ἔχθρᾳ οὐκ ἀπέσται, ἀλλὰ ἔσται σοι ἔση
 θανάτῳ. χάρις καὶ φιλία ἐλευθεροῦ, ἃς τήρησον σεαυτῷ, ἵνα μὴ ἐπονειδιστος
 γένῃ, ἀλλὰ φύλαξον τὰς ὁδοὺς σου εὐσυναλλάκτως. ¹¹ μῆλον χρυσοῦν ἐν ὀ- 11
 μίσκῳ σαρδίου, οὕτως εἰπεῖν λόγον. ¹² εἰς ἐνώτιον χρυσοῦν καὶ σάρδιον πο- 12
 λυτελὲς δέδεται, λόγος σοφὸς εἰς εὐήκοον οὖς. ¹³ ὥσπερ ἔξοδος χιόνος ἐν ἀμνητῷ 13
 κατὰ καῦμα ὠφελεῖ, οὕτως ἄγγελος πιστὸς τοῦ ἀποστείλαντας αὐτόν· ψυχὰς
 γὰρ τῶν αὐτῷ χρωμένων ὠφελεῖ. ¹⁴ ὥσπερ ἄνεμοι καὶ νέφη καὶ ὑετοὶ ἐπι- 14
 φανεστάτα, οὕτως ὁ καυχώμενος ἐπὶ δόσει ψευθεῖ. ¹⁵ ἐν μακροθυμίᾳ εὐοδία 15
 βασιλεῦσαι, γλῶσσα δὲ μαλακὴ συντρίβει δότᾳ. ¹⁶ μέλι εὐρὼν φάγε τὸ ἱκανόν, 16
 μὴ ποτε πλησθῇς ἐξεμέσης. ¹⁷ σπάνιον εἷσαγε σὸν πόδα πρὸς σεαυτοῦ φίλον, 17
 μὴ ποτε πλησθῇς σου μισήσῃ σε. ¹⁸ ῥόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα ἀκι- 18
 δωτόν, οὕτως καὶ ἀνὴρ ὁ καταμαρτυρῶν τοῦ φίλου αὐτοῦ μαρτυρίαν ψευδεῖ.
¹⁹ ὁδὸς κακοῦ καὶ πούς παρανόμου ὀλεῖται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ. ²⁰ ὥσπερ ὄξος 19 20
 ἔλκει ἀσύμφορον, οὕτως προσπεσὸν πάθος ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ. ὥσπερ
 σὴς ἐν ἱματίῳ καὶ σκόλῃς ἔξυλῳ, οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν. ²¹ ἐὰν 21
 Ro. 12. 20. πεινᾷ ὁ ἐχθρὸς σου, ψώμιζε αὐτόν, ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· ²² τοῦτο γὰρ 22
 ποιεῖν ἀνδρακά πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὃ δὲ κύριος ἀν-
 ταποδώσει σοι ἀγαθὰ. ²³ ἄνεμος βορέας ἐξεγείρει νέφη, πρόσωπον δὲ ἀναι- 23
 δὲς γλῶσσαν ἐρεθίζει. ²⁴ κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώματος ἢ μετὰ γυ- 24
 ναικὸς λοιδοροῦ ἐν οἰκίᾳ κοινῇ. ²⁵ ὥσπερ ὕδωρ ψυχρὸν ψυχῇ διψώσῃ προσηγνῆς, 25
 οὕτως ἀγγελία ἀγαθὴ ἐκ γῆς μακρόθεν. ²⁶ ὥσπερ εἴ τις πηγὴν φράσσοι καὶ 26
 ὕδατος ἔξοδον λυμάνινοι, οὕτως ἄκοσμον δίκαιον πεπτωκέναι ἐνώπιον ἀσε-
 βοῦς. ²⁷ ἐσθλὴν μέλι πολὺ οὐ καλόν, τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους. ²⁸ ὥσπερ 27 28
 πόλις τὰ τεῖχη καταβεβλημένη καὶ ἀτείχιστος, οὕτως ἀνὴρ ὃς οὐ μετὰ βου-
 λῆς τι πράσσει.

XXVI.

Ὡςπερ δρόσος ἐν ἀμνητῷ καὶ ὥσπερ ὑετὸς ἐν θέρει, οὕτως οὐκ ἔστιν
 ἄφρονι τιμῇ. ² ὥσπερ ὄρνεια πέταται καὶ στρουθοί, οὕτως ἀρὰ ματαία οὐκ 2
 ἐπελεύσεται οὐδενί. ³ ὥσπερ μᾶστις ἐπὶ πῶ καὶ κέντρον ὄνῳ, οὕτως ῥάβδος 3
 ἐξνεί παρανόμῳ. ⁴ μὴ ἀποκρίνου ἄφρονι πρὸς τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην, ἵνα 4
 μὴ ὅμοιος γένῃ αὐτῷ· ⁵ ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονι κατὰ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ, 5

XXV. 1. αὐτ. αἱ παροιμιαὶ σολομωντος 2. προσταγματα 4. κρυπτε
 7. το ρηθῆναι σοι ... ἰδον 8. ἦνίκα δ αν ... om σος 9. μὴ καταφρ. c.
 antecedd. conjg. 10. ἀλλ εἶσται 11. χρυσειον 12. χρυσουν σαρδιον 14. επι-
 φανεστατοι ... οι καυχωμενοι 17. πρ. τον σεαυτου ... μισησει 18. ακη-
 λιδωτων ... ο ανηρ ο κ. κατα του φ. εαυτου 19. οδους κακου 20. παθος
 σωματι ... σης ἱματιω 21. τρεφε pro ψωμιζε 22. om πυρος ... αναι-
 ποδειδωσει XXVI. 2. πετανται 4. κατα την 5. προς την

6 ἵνα μὴ φαίνεται σοφὸς παρ' ἑαυτῷ. ⁶ ἐκ τῶν ὁδῶν ἑαυτοῦ ὄνειδος ποιεῖται
7 ὁ ἀποστείλας δι' ἀγγέλου ἄφρονος λόγον. ⁷ ἀφελοῦ πορείαν σκελῶν καὶ παρα-
8 νομιαν ἐκ στόματος ἀφρόνων. ⁸ ὃς ἀποδεδεσμεύει λίθον ἐν σφενδόνῃ, ὅμοιος
9 ἐστὶ τῷ διδόντι ἄφρονι δόξαν. ⁹ ἄκωνδαι φύονται ἐν χειρὶ μεθύσου, δουλεία
10 δὲ ἐν χειρὶ τῶν ἀφρόνων. ¹⁰ πολλὰ χειμάζεται πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων, συντρί-
11 βεται γὰρ ἡ ἔκστασις αὐτῶν. ¹¹ ὥσπερ κύων ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἔμ-
12 τον καὶ μισητὸς γέννηται, οὕτως ἄφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέψας ἐπὶ τὴν
13 ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν. ἔστιν αἰσχύνῃ ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνῃ δόξα
14 καὶ χάρις. ¹² εἶδον ἄνδρα δόξαντα παρ' αὐτῷ σοφὸν εἶναι, ἐλπὶδα μέντοι ἔσχε
15 μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ. ¹³ λέγει ὀκνηρὸς ἀποστελλόμενος εἰς ὁδὸν Λέων ἐν
16 ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί. ¹⁴ ὥσπερ ὕψος στρέφεται ἐπὶ τοῦ
17 στρόφιγγος, οὕτως ὀκνηρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ. ¹⁵ κρύψας ὀκνηρὸς τὴν χεῖρα
18 ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ οὐ δύνησεται ἐπενεγκεῖν ἐπὶ στόμα. ¹⁶ σοφώτερος ἑαυτῷ
19 ὀκνηρὸς φαίνεται τοῦ ἐν πλησμονῇ ἀποκομίζοντος ἀγγελίαν. ¹⁷ ὥσπερ ὁ κρατὼν
20 κέρκου κυνός, οὕτως ὁ προσεσῶς ἀλλοτρίας κρίσεις. ¹⁸ ὥσπερ οἱ ἰώμενοι προ-
21 βάλλουσι λόγους εἰς ἀνθρώπους, ὁ δὲ ἀπαντήσας τῷ λόγῳ πρῶτος ὑποσκε-
22 λισθῆσεται. ¹⁹ οὕτως πάντες οἱ ἐνεδρεύοντες τοὺς ἑαυτῶν φίλους, ὅταν δὲ
23 ὁρασθῶσι, λέγουσιν ὅτι παίζων ἔπραξα. ²⁰ ἐν πολλοῖς ἔξοις ὕλλει πῦρ, ὅπου δὲ
24 οὐκ ἔστι διζυμοὺς ἡσυχάζει μάχη. ²¹ ἐσχάρα ἄνδρα καὶ ξύλα πυρὶ, ἀνὴρ δὲ
25 τοῖδορος εἰς ταραχὴν μάχης. ²² λόγος κερκώπων μαλακοί, οὗτοι δὲ τύπουσιν
26 εἰς ταμειᾶ σπλάγγνων. ²³ ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου ὥσπερ ὄστρακον
27 ἡγητέον· χεῖλη λεῖα καρδίαν καλύπτει λυπηράν. ²⁴ χεῖλεσι πάντα ἐπινεύει
28 ἀποκλαιόμενος ἔχθρὸς, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τεκταίνεται δόλος. ²⁵ ἐάν σου δέη-
29 ται ὁ ἔχθρὸς μεγάλη τῇ φωνῇ, μὴ πεισθῇς· ἐπὶ γὰρ εἰσι πονηρίαι ἐν τῇ
30 ψυχῇ αὐτοῦ. ²⁶ ὁ κρύπτων ἔχθραν συνίστησι δόλον, ἐκκαλύπτει δὲ τὰς ἑαυ-
31 τοῦ ἁμαρτίας εὐχνηστος ἐν συνεδρίοις. ²⁷ ὁ ὀρύσσων βόθρον τῷ πλησίον ἐμπε-
32 σεῖται εἰς αὐτόν· ὁ δὲ κυλίων λίθον ἐφ' ἑαυτὸν κυλίζει. ²⁸ γλῶσσα ψευδὴς μι-
33 σεῖ ἀλήθειαν, στόμα δὲ ἄστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίας.

XXVII.

2 Μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὔριον, οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέτταται ἡ ἐπιούσα. ² ἐγκω-
3 μιᾶζέτω σε ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα, ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ σὰ χεῖλη.
4 ³ βαρὺ λίθος καὶ δυσβάστακτον ἄμμος, ὀργὴ δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέ-
5 ρων. ⁴ ἀνελεῖμυν θυμὸς καὶ δεξιὰ ὀργή, ἀλλ' οὐδὲν ὑφίσταται ζήλος. ⁵ κρείσ-
6 σους ἔλεγχοι ἀποκεκαλυμμένοι κρυπτομένης φιλίας. ⁶ ἀξιοπιστότερά ἐστὶ τραύ-
7 ματα φίλου ἢ ἐκούσια φιλήματα ἔχθρου. ⁷ ψυχὴ ἐν πλησμονῇ οὐσα κηρίος
8 ἐμπαίζει, ψυχὴ δὲ ἐνδεεὶ καὶ τὰ πικρά γλυκεὰ φαίνεται. ⁸ ὥσπερ ὅταν ὄρνεις
9 καταπετασθῇ ἐκ τῆς ἰδίας νοσσιᾶς, οὕτως ἄνθρωπος δουλοῦται ὅταν ἀποξε-
10 νωθῇ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων. ⁹ μύροις καὶ οἶνοις καὶ θυμιάμασι τέρπεται καρδία,
11 καταρρήγνυνται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχὴ. ¹⁰ φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῶον
12 μὴ ἐγκαταλίπης, εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλθῃς ἀτυχῶν.
13 κρείσσων φίλος ἔγγυς ἢ ἀδελφὸς μακρὰν οἰκῶν. ¹¹ σοφὸς γίνου υἱέ, ἵνα σου
12 εὐφραίνηται ἡ καρδία, καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίτους λόγους. ¹² πα-

6. εαυτου ὁδων 9. του μεθυσου 11. τον εμετον αυτου 12. ιδον ...
*δοξαζοντα παρ εαυτω ... αφρων μαλλον 14. επι τω στροφιγγι 15. δυ-
ναται ... εις το στομα 16. οκνηρος εαυτω 19. ουτω παντες ... οταν δε
φωραθωσιν 20. οξυθυμος 24. ο αποκλ. 25. AC πεισθης αυτω ... AC
εν τη καρδια α. 26. AC εν συνεδριω 27. C εφ εαυτου XXVII. 2. το
πελας 4. C υφιστατο 5. AC αποκαλυπτομενοι 6. AC om εστι 7. γλυ-
κια, C γλυκεια 8. AC ορνειον οταν ... C καταδουλοῦται 9. C καταρηγνυ-
ται ... C συνπτωμάτων 10. φιλ. σ. και φιλ. π. μη εγκαταλειπης (-λειπης
etiam C) ... κρισσον 11. ινα ευφρ. σου, C ινα ευφρ. μου

νοῦργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύβη, ἄφρονες δὲ ἐπελθόντες ζημίαν τίσου-
σιν. ¹³ ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, παρήλθε γὰρ ὕβριστης ὅστις τὰ ἀλλότρια ¹³
λυμναίνεται. ¹⁴ ὃς ἂν εὐλογῇ φίλον τὸ πρῶτ' μεγάλη τῇ φωνῇ, καταρωμένον ¹⁴
οὐδὲν διαφέρειν δόξει. ¹⁵ σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρᾳ χειμερινῇ ¹⁵
ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὥσαύτως καὶ γυνὴ λοιδόρος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου. ¹⁶ βο- ¹⁶
ρᾶς σκληρὸς ἄνεμος, ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιος καλεῖται. ¹⁷ σίδηρος σιδηρὸν ὀξύνει, ¹⁷
ἄνθρωπος δὲ παροξύνει πρόσωπον ἐταίρου. ¹⁸ ὃς φυτεύει συκὴν φάγεται τοὺς καρ- ¹⁸
ποὺς αὐτῆς, ὃς δὲ φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον τιμηθήσεται. ¹⁹ ὥσπερ οὐχ ¹⁹
ὅμοια πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ διάνοιαι τῶν ἀνθρώπων. ²⁰ ἄδης ²⁰
καὶ ἀπάθεια οὐκ ἐμπίμπλονται, ὥσαύτως καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων
ἄπληστοι. βδέλυγμα κυρίῳ στηρίζων ὀφθαλμόν, καὶ οἱ ἀπαίδευτοι ἀκρατεῖς
γνώσση. ²¹ δοκίμιον ἀργυρίῳ καὶ χρυσῷ πύρωσις, ἄνθρωπος δὲ δοκιμάζεται διὰ ²¹
στόματος ἐγκωμιαζόντων αὐτόν. καρδίᾳ ἀνόμου ἐκζητεῖ κακὰ, καρδίᾳ δὲ εὐ-
στῆς ζητεῖ γνῶσιν. ²² ἂν μαστιγοῖς ἄφρονα ἐν μέσῳ συνεδρίου ἀτιμάζων, οὐ ²²
μὴ περιέλῃ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ. ²³ γνωστῶς ἐπιγνώσῃ ψυχὰς ποιμνίου σου, ²³
καὶ ἐπιστήσεις καρδίαν σου σαῖς ἀγέλαις· ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀνδρὶ κρά-
τος καὶ ἰσχύς, οὐδὲ παραδίδωσιν ἐκ γενεᾶς εἰς γενεάν. ²⁴ ἐπιμελοῦ τῶν ἐν ²⁴
τῷ πεδίῳ χλωρῶν καὶ κερεῖς πᾶν καὶ σύναγε χόρτον ὀρεινόν, ἵνα ἔχῃς πρό-
βατα εἰς ἱματισμόν· τίμα πεδῖον, ἵνα ὥσὶ σοι ἄρνες. ²⁵ υἱέ, παρ' ἐμοῦ ἔχεις ²⁵
ῥήσεις ἰσχυρὰς εἰς τὴν ζωὴν σου καὶ εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπόντων.

XXVIII.

Φεύγει ἀσεβὴς μηδενὸς διώκοντος, δίκαιος δὲ ὥσπερ λέων πέποιθε. ² δι' ²
ἁμαρτίας ἀσεβῶν κρίσεις ἐγείρονται, ἄνθρωπος δὲ πανοῦργος κατασβέσει αὐτάς.
³ ἀνδρεῖς ἐν ἀσεβείᾳ συκοφαντεῖ πτωχούς. ὥσπερ ὑετὸς λάβρος καὶ ἀνω- ³
φελής, ⁴ οὕτως οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν ἀσέβειαν, οἱ δὲ ⁴
ἀγαπῶντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοὺς τεῖχος. ⁵ ἄνδρες κακοὶ οὐ συνή- ⁵
σουσι κρίμα, οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν κύριον συνήσουσιν ἐν παντί. ⁶ κρείσσων ⁶
πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ πλουτοῦ ψευδοῦς. ⁷ φυλάσσει νόμον υἱὸς συνε- ⁷
τός, ὃς δὲ ποιμαίνει ἀσωτίαν ἀτιμάζει πατέρα. ⁸ ὃ πληθύνων τὸν πλοῦτον ⁸
αὐτοῦ μετὰ τῶκων καὶ πλεονασμῶν τῷ ἐλεῶντι πτωχοὺς συνάγει αὐτόν. ⁹ ὃ ⁹
ἐκκλίνων τὸ οὖς αὐτοῦ μὴ εἰσακοῦσαι νόμον, καὶ αὐτὸς τὴν προσηχὴν αὐτοῦ
ἐβδέλυκται. ¹⁰ ὃς πλανᾷ εὐθεῖς ἐν ὁδῷ κακῇ εἰς διαφθοράν αὐτὸς ἐμπεσεῖται, ¹⁰
οἱ δὲ ἄνομοι διελεύσονται ἀγαθὰ καὶ οὐκ εἰςλεύσονται εἰς αὐτά. ¹¹ σοφὸς ¹¹
παρ' ἑαυτῷ ἄνθρωπος πλούσιος, πένης δὲ νοτήμων καταγνώσεται αὐτοῦ. ¹² διὰ ¹²
βοήθειαν δικαίων πολλὴ γίνεται δόξα, ἐν δὲ τόποις ἀσεβῶν ἀλίσκονται ἄν-
θρωποι. ¹³ ὃ ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν ἑαυτοῦ οὐκ εὐδοκῶνται, ¹³
ὃ δὲ ἐξηγού- ¹³
μενος ἐλέγγους ἀγαπηθήσεται. ¹⁴ μακάριος ἄνθρωπος ὃς καταπτήσσει πάντα δι' ¹⁴
εὐλάβειαν, ὃ δὲ σκληρὸς τὴν καρδίαν ἐμπεσεῖται κακοῖς. ¹⁵ λέων πεινῶν καὶ ¹⁵
λύκος διψῶν ὃς τυραννεῖ πτωχὸς ὢν ἔσθιον πεινχοῦ. ¹⁶ βασιλεὺς ἐνδεὴς ¹⁶
προσδοῶν μέγας συκοφάντης, ὃ δὲ μισῶν ἀδικίαν μακρὸν χρόνον ζήσεται.
¹⁷ ἄνθρωπος τὸν ἐν αἰτίᾳ φόνου ὃ ἐγγυώμενος φυγὰς ἔσται καὶ οὐκ ἐν ἀσφα- ¹⁷
λείᾳ. παίδευε υἱὸν καὶ ἀγαπήσει σε, καὶ δώσει κόσμον τῇ σῇ ψυχῇ, οὐ μὴ
ὑπακούσει ἔσθινι παρανόμῳ. ¹⁸ ὃ πορευόμενος δικαίως βεβοήθηται, ὃ δὲ σκο- ¹⁸

12. ελθόντες, C παρελθόντες 13. AC post γαρ disting. ... AC λοιμαι-
νεται (οι i. e. u) 14. C δοξη 17. AC ετερου 19. C ουκ ... AC αι καρ-
διαi ... C in f. add ομοια 20. επιπιλνται 21. AC χρυσιω ... AC ευ-
στης εκζητει 22. AC τον αφρονα εν μ. συνεδριω 23. C ποιμνιων ... επι-
στησης ... AC ου τον αιωνα ... εις γενεας και γενεας, C εις γενεας και
γενεαν 24. χλωρω ... ποιαν ... AC συναγαγε XXVIII. 2. AC δια αμαρ-
τιας 7. πατερα αυτου 8. ελεουντι 9. αυτου του μη (10. αγαθας) 17.
υπακουση

19 λιαῖς ὁδοῖς πορευόμενος ἐμπλακῆσεται. ¹⁹ ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν πλη-
 20 σθῆσεται ἄρτων, ὁ δὲ διώκων σχολὴν πλησθῆσεται πενίας. ²⁰ ἄνθρωπος ἀξιοπίστος
 21 πολλὰ εὐλογηθήσεται, ὁ δὲ κακὸς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται. ²¹ ὃς οὐκ αἰσχύνε-
 22 ται πρόσωπα δικαίων οὐκ ἀγαθός, ὁ τοιοῦτος ψωμοῦ ἄρτου ἀποδίδωσεται ἄνδρα.
 23 τοῦ. ²³ ὁ ἐλέγγων ἀνθρώπου ὁδοὺς χάριτας ἔξει μᾶλλον τοῦ γλωσσοχαριτοῦντος.
 24 ²⁴ ὃς ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα καὶ δοκεῖ μὴ ἁμαρτάνειν, οὗτος κοινω-
 25 νός ἐστιν ἄνθρωπος ἀσεβοῦς. ²⁵ ἄπιστος ἄνθρωπος κρινεῖ εἰκῆ, ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ
 26 κύριον ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσται. ²⁶ ὃς πέποιθε θρασείᾳ καρδίᾳ ὁ τοιοῦτος ἄφρων,
 27 ὃς δὲ πορευέται σοφία σωθήσεται. ²⁷ ὃς δίδωσι πτωχοῖς οὐκ ἐνδεηθήσεται,
 28 ὃς δὲ ἀποστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἔσται. ²⁸ ἐν τοίοις
 ἀσεβῶν στένουσι δίκαιοι, ἐν δὲ τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθήσονται δίκαιοι.

XXIX.

Κρείσων ἄνθρωπος ἐλέγγων ἄνδρος σκληροτραχήλου, ἐξαπίνης γὰρ φλεγο-
 2 μένου αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἴσσις. ² ἐγκωμιαζομένων δικαίων εὐφρανθήσονται λαοί,
 3 ἀρχόντων δὲ ἀσεβῶν στένουσιν ἄνδρες. ³ ἄνδρος φιλοῦντος σοφίαν εὐφραίνει-
 4 ται πατὴρ αὐτοῦ, ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνas ἀπολεῖ πλοῦτον. ⁴ βασιλεὺς δίκαιος
 5 ἀνίστησι χώραν, ἄνθρωπος δὲ παράνομος κατασκάπτει. ⁵ ὃς παρασκευάζεται ἐπὶ
 6 πρόσωπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου δίκτυον, περιβάλλει αὐτὸ τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν.
 7 ἔσται. ⁷ ἐπίσταται δίκαιος κρίνειν πενιχοῖς, ὁ δὲ ἀσεβὴς οὐ νοεῖ γινώσκειν, καὶ
 8 πτωχῶ οὐκ ὑπάρχει νοὺς ἐπιγνώμων. ⁸ ἄνδρες ἄνομοι ἐξέκαυσαν πόλιν, σο-
 9 φοὶ δὲ ἀπέστρεψαν ὀργήν. ⁹ ἄνθρωπος σοφὸς κρίνει ἔθνη, ἄνθρωπος δὲ φαῦλος ὀργι-
 10 ζόμενος καταγελάττει καὶ οὐ καταπτήσσει. ¹⁰ ἄνδρες αἱμάτων μέτοχοι μισοῦ-
 11 σιν ὅσιον, οἱ δὲ εὖβεις ἐκζητήσουσι ψυχὴν αὐτοῦ. ¹¹ ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ
 12 ἐκφέρει ἄφρων, σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος. ¹² βασιλεὺς ὑπακούοντος
 13 λόγον ἁδίκων, πάντας οἱ ὑπ' αὐτὸν παράνομοι. ¹³ δανειστοῦ καὶ χρεωφειλέτου
 14 ἀλλήλους συνελόντων, ἐπιουσιώτη ἀμφοτέρων ποιεῖται ὁ κύριος. ¹⁴ βασιλεὺς
 ἐν ἀληθείᾳ κρίνοντος πτωχοῦς, ὁ θρόνος αὐτοῦ εἰς μαρτύριον κατασταθήσε-
 15 ται. ¹⁵ πληγαὶ καὶ ἔλεγχοι διδῶσι σοφίαν, παῖς δὲ πλανώμενος αἰσχύνη γο-
 16 νεῖς αὐτοῦ. ¹⁶ πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλὰί γίνονται ἁμαρτίαι, οἱ δὲ δίκαιοι
 17 ἐκείνων τιπτόντων κατάφοβοι γίνονται. ¹⁷ παίδευε υἱόν σου καὶ ἀναπαύσει σε,
 18 καὶ καὶ δώσει κόσμον τῇ ψυχῇ σου. ¹⁸ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς ἔθνευ παρανομῶν,
 19 ὁ δὲ φυλάσσει τὸν νόμον μακαριστός. ¹⁹ λόγοις οὐ παιδευθήσεται οἰκέτης
 20 σκληρός· ἐὰν γὰρ καὶ νουήσῃ, ἀλλ' οὐκ ὑπακούσεται. ²⁰ ἐὰν ἴδῃς ἄνδρα τα-
 21 χύν ἐν λόγοις, γίνωσκε ὅτι ἐλπὶδα ἔχει μᾶλλον ὁ ἄφρων αὐτοῦ. ²¹ ὃς κατα-
 22 παταλᾷ ἐκ παιδὸς οἰκέτης ἔσται, ἔσχατον δὲ ὀδυνηθήσεται ἐφ' ἑαυτῶν.
 23 ²² ἄνθρωπος θυμώδης ἐγείρει νεῖκος, ἄνθρωπος δὲ ὀργίλος ἐξώρυσεν ἁμαρτίαν. ²³ ὕβρις
 24 ἄνδρα ταπεινῶν, τοὺς δὲ ταπεινόφρονas ἐρεῖδει δόξῃ κύριος. ²⁴ ὃς μερίζεται
 25 κλέπτῃ, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν· ἐὰν δὲ ὅρκου προτεθέντος ἀκούσαντες μὴ
 26 ἀναγγείλωσι, ²⁵ φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους ὑπεσκελίσθησαν, ὁ
 27 δὲ πεποιθὼς ἐπὶ κυρίῳ εὐφρανθήσεται. ἀσέβεια ἄνδρὶ δίδωσι σφάλμα, ὃς δὲ
 28 πέποιθεν ἐπὶ τῷ δεσπότη σωθήσεται. ²⁶ πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα ἡγου-
 29 μένων, παρὰ δὲ κυρίου γίνεται τὸ δίκαιον ἄνδρὶ. ²⁷ βδελυγμα δίκαιος ἄνθρωπος
 30 ἄνδρὶ ἁδίκῳ, βδελυγμα δὲ ἀνόμῳ κατεβύνουσσα ὁδός.

20. αξιοπιστοτερος 24. ος αποβιαζεται 25. απληστος ανηρ ... ed. rom. κρινει XXIX. 1. ουκ εσται 2. εγκωμιαζομενου δε δικαιου 3. ο πατηρ αυτου 6. και ευφροσυννη 7. ου συνησει γνωσιν 8. ανδρ. λοιμοι 9. ed. rom. κρινει 10. ζητησουσιν οσιον 13. χρεοφιλετου αλληλων ... ποιειται αμφοτερων 18. υπαρξει 19. ομ αλλ 22. ορουσει νικος ... αμαρ- τιας 25. υποσκελισθησονται ... επι κυριον ... σφαλμα, ο δε πεποιθως

(XXX. 1 — 44. vide supra post 24, 22., item XXX. 15 — 33.
post 24, 34. Ibidem subsequitur XXXI. 1 — 9.)

²⁸ (31, 10.) γυναῖκα ἀνδρεῖαν τίς εὐρήσει; τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων ⁽¹¹⁾ 28
πολυτελῶν ἢ τοιαύτη. ⁽¹²⁾ 29 παρσεῖ ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρός αὐτῆς, ἡ ⁽¹³⁾ 30
τοιαύτη καλῶν σκυλῶν οὐκ ἀπορήσει· ⁽¹⁴⁾ 31 ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ εἰς ἀγαθὰ ⁽¹⁵⁾ 32
πάντα τὸν βίον. ⁽¹⁶⁾ 33 μνηρυομένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εὖχρηστον ταῖς χει- ⁽¹⁷⁾ 34
σιν αὐτῆς. ⁽¹⁸⁾ 35 ἐγένετο ὥς ἐν ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν, συνάγει δὲ ⁽¹⁹⁾ 36
αὐτὴ τὸν βίον. ⁽²⁰⁾ 37 καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν, καὶ ἔδωκε βρώματα τῷ οἴκῳ ⁽²¹⁾ 38
καὶ ἔργα ταῖς θεραπαιναῖς. ⁽²²⁾ 39 θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο, ἀπὸ δὲ καρ- ⁽²³⁾ 40
πῶν χειρῶν αὐτῆς κατεφύτευσε κτήμα. ⁽²⁴⁾ 41 ἀναζωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὄσφυν ⁽²⁵⁾ 42
αὐτῆς ἤρεισε τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον. ⁽²⁶⁾ 43 καὶ ἐγεύσατο ὅτι καλὸν ⁽²⁷⁾ 44
ἐστὶ τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ ἀποσβέννυται ὁ λύχνος αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα. ⁽²⁸⁾ 45
⁽²⁹⁾ 46 τοὺς πῆχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα, τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς ⁽³⁰⁾ 47
ἐρείδει εἰς ἄτρακτον. ⁽³¹⁾ 48 χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξε πέννῃ, καρπὸν δὲ ⁽³²⁾ 49
ἐξέτεινε πτωχῷ. ⁽³³⁾ 50 οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ὅταν που ⁽³⁴⁾ 51
χρονίζῃ, πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς ἐνδεδυμένοι εἰσὶ. ⁽³⁵⁾ 52 δισσὰς χλαῖνας ⁽³⁶⁾ 53
ἐποίησε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, καὶ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἐαυτῇ ἐνδύματα. ⁽³⁷⁾ 54
⁽³⁸⁾ 55 περίβλεπτος δὲ γίνεται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐν πύλαις, ἡνίκα ἂν καθίσῃ ἐν ⁽³⁹⁾ 56
συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων κατοίκων τῆς γῆς. ⁽⁴⁰⁾ 57 συνδόντας ἐποίησε καὶ ⁽⁴¹⁾ 58
ἀπέδoto περιζώματα τοῖς Χαναναίοις. ⁽⁴²⁾ 59 στόμα αὐτῆς διήνοιξε προσεχόν- ⁽⁴³⁾ 60
τως καὶ ἐννόμως, καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. ⁽⁴⁴⁾ 61 ἰσχύιν καὶ ⁽⁴⁵⁾ 62
εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, καὶ εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις. ⁽⁴⁶⁾ 63 στεγναὶ δια- ⁽⁴⁷⁾ 64
τριβαὶ οἴκων αὐτῆς, σῖτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγε. ⁽⁴⁸⁾ 65 τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς ⁽⁴⁹⁾ 66
καὶ νομοθεσῶν, ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς ⁽⁵⁰⁾ 67 ἀνέστησε τὰ τέκνα αὐτῆς ⁽⁵¹⁾ 68
καὶ ἐπλούτησαν, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἤνεσεν αὐτήν. ⁽⁵²⁾ 69 πολλὰι συγατέρες ἐκτῆ- ⁽⁵³⁾ 70
σαντο πλοῦτον, πολλὰι ἐποίησαν δύναμιν· ⁽⁵⁴⁾ 71 οὐδὲ ὑπέρχεισαι, ὑπερήρας πά- ⁽⁵⁵⁾ 72
σας. ⁽⁵⁶⁾ 73 ψευδεῖς ἀρέσκειαι καὶ μάταιον κάλλος γυναικός· ⁽⁵⁷⁾ 74 γυνὴ γὰρ συνετὴ ⁽⁵⁸⁾ 75
εὐλογεῖται, φόβον δὲ κυρίου αὐτὴ ἀνέλτω. ⁽⁵⁹⁾ 76 ὅτε αὐτὴ ἀπὸ καρπῶν ⁽⁶⁰⁾ 77
χειλέων αὐτῆς, καὶ ἀνέλτω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.

I.

Ῥήματα ἐκκλησιαστοῦ υἱοῦ Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλήμ.
² ματαιότης ματαιότητων, εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής, ματαιότης ματαιότητων, τὰ 2
πάντα ματαιότης. ³ τίς περίσσεια τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ὧς μο- 3
χθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον; ⁴ γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἐργεταί, καὶ ἡ γῆ εἰς τὸν 4
αἰῶνα ἔσθηκε. ⁵ καὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύνει ὁ ἥλιος καὶ εἰς τὸν τόπον 5

29. (XXXI, 14.) ἐπ αὐτῇ 30. τῷ ἀνδρὶ ἀγαθὸν καὶ οὐ κακὸν πάντα
τ. β. 31. εὐχρηστα 32. ἐγεν. δε ... ἐνπορευομένη ... δε αὐτῆς τὸν πλου-
τον 33. κ. ἀν. ἐκ νυκτ. c. antecdd. conjg. 36. ἐγευσσατο δε ... ολ. τ.
νυχτα ο λυχν. αὐτ. 37. τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐκτ. ε. τ. συμφ., τοὺς δε πῆχεις
αὐτῆς 39. οὐ φροντίζει ... ἐνδιδύσκονται 41. ἐν πύλ. ο ἀν. αὐτῆς ...
μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς 42. ἀπεδoto, περιζ. δε 43. hunc versum
post v. 44. pon. 44. ἡφφρανθη 45. om το ... στομ. δε αὐτῆς 47. ἐποίη-
σαν δυνατα ... καὶ υπερήρας 48. C om γυναικος

Subscriptio: AC παροιμιαὶ σολομωντος et C add παρα ἐβδομηκοντα

Inscriptio: ἐκκλησιαστής

I. 5. C om καὶ ab initio

6 αὐτοῦ ἔλκει· αὐτὸς ἀνατέλλων ⁶ ἐκεῖ πορεύεται πρὸς νότον καὶ κυκλοῖ πρὸς βορρᾶν· κυκλοῖ κυκλῶν πορεύεται τὸ πνεῦμα, καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπι-
7 στρέφει τὸ πνεῦμα. ⁷ πάντες οἱ χεῖμαρροι πορεύονται εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἐμπιπλαμένη· εἰς τὸν τόπον οὐ οἱ χεῖμαρροι πορεύονται, ἐκεῖ αὐτοὶ ἐπιστρέφουσι τοῦ πορευθῆναι. ⁸ πάντες οἱ λόγοι ἔγκοποι, οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ λαλεῖν, καὶ οὐ πληροῦσθήσεται ὀφθαλμὸς τοῦ ὁρᾶν, καὶ οὐ πληρωθήσεται οὐς ἀπὸ ἀκροάσεως. ⁹ τί τὸ γεγονός; αὐτὸ τὸ γενησόμενον· καὶ τί τὸ πεποιημένον; αὐτὸ τὸ ποιηθισόμενον· καὶ οὐκ ἔστι πᾶν πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον. ¹⁰ ὅς λαλήσει καὶ ἐρεῖ· Ἴδε τοῦτο καινόν ἐστιν, ἤδη γέγονεν ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς γενομένοις ἀπὸ ἔμπροσθεν ἡμῶν. ¹¹ οὐκ ἔστι μνήμη τοῖς πρώτοις, καὶ γε τοῖς ἐσχάτοις γενομένοις οὐκ ἔστι αὐτῶν μνήμη μετὰ τῶν γενησομένων εἰς τὴν ἐσχάτην. ¹² ἐγὼ ἐκκλησιαστὴς ἐγενόμην βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλὴμ. ¹³ καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ ἐκζητῆσαι καὶ τοῦ κατασκεύασθαι ἐν τῇ σοφίᾳ περὶ πάντων τῶν γενομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ὅτι περισπασμὸν πονηρὸν ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ. ¹⁴ εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. ¹⁵ διεστραμμένον οὐ δυνήσεται ἐπισκομηθῆναι, καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται ἀριθμηθῆναι. ¹⁶ ἐλάλησα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου τῷ λέγειν· Ἴδου ἐγὼ ἐμεγαλύνω, καὶ προσέειπα σοφίαν ἐπὶ πᾶσιν οἱ ἐγένοντο ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔδωκα καρδίαν μου τοῦ γινῶναι σοφίαν καὶ γινῶσιν· ¹⁷ καὶ καρδίᾳ μου εἶδε πολλά, σοφίαν καὶ γινῶσιν, παραβολὰς καὶ ἐπιστήμην· ἔγνων ἐγὼ ὅτι καὶ γε τοῦτό ἐστι προαίρεσις πνεύματος, ¹⁸ ὅτι ἐν πλήθει σοφίας πλήθος γνώσεως, καὶ ὁ προστιθεὶς γινῶσιν προσθήσει ἄλλημα.

II.

Εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου Δεῦρο δὴ πειράσω σε ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ² Ἴδε ἐν ἀγαθῷ· καὶ ἰδοὺ καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ² τῷ γέλωτι εἶπα Περιφορᾶν, καὶ τῇ εὐφροσύνῃ Τί τοῦτο ποιεῖς; ³ καὶ κατεσκεψάμην εἰ ἡ καρδίᾳ μου ἐλκύσει ὡς οἶνον τὴν σάρκα μου, καὶ καρδίᾳ μου ὠδήγησεν ἐν σοφίᾳ καὶ τοῦ κρατῆσαι ἐπ' εὐφροσύνην, ἕως οὐ ἴδω ποῖον τὸ ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων ὃ ποιήσουσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτῶν. ⁴ ⁴ ἐμεγάλυνα ποίημά μου, ὠκοδόμησά μοι οἶκους, ἐφύτευσά μοι ἀμπελῶνας, ⁵ ⁵ ἐποίησά μοι κήπους καὶ παραδείσους, καὶ ἐφύτευσά ἐν αὐτοῖς ξύλον πᾶν καρποῦ· ⁶ ἐποίησά μοι κολυμβήθρας ὑδάτων τοῦ ποτίσαι ἀπ' αὐτῶν δρυμὸν βλαστῶντα ξύλα· ⁷ ἐκτησάμην δούλους καὶ παιδίσκας, καὶ οἰκογενεῖς ἐγένοντό μοι, καὶ γε κτήσις βουκολίου καὶ ποιμνίου πολλὴ ἐγένετό μοι ὑπὲρ πάντας ⁸ τοὺς γενομένους ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλὴμ· ⁸ συνήγαγόν μοι καὶ γε ἀργύριον καὶ γε χρυσίον, καὶ περιουσιασμοὺς βασιλέων καὶ τῶν χωρῶν· ἐποίησά μοι ἄδοντας καὶ ἀδούσας, καὶ ἐντροφήματα υἱῶν ἀνθρώπων, οἰνοχόον καὶ ⁹ οἰνοχόας· ⁹ καὶ ἐμεγαλύνω καὶ προσέειπα παρὰ πάντας τοὺς γενομένους ¹⁰ ἀπὸ ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ γε σοφία μου ἐστάθη μοι· ¹⁰ καὶ

5. AC ανατελλων αυτος 6. προς βορρα 7. AC ουκ εσται εμπιπλαμενη ... εις τοπον 8. AC ουκ εμπλησθησεται 10. γεγονεν τοις αιωσιν 11. εστιν αυτων, C εστιν αυτοις ... μετα των γενηθησομενων 12. C βασιλευς ισραηλ 13. AC γενομενων ... AC τ. υι. του ανθρωπου 14. ιδων 15. του κοσμηθηναι ... του αριθμηθ. 16. εν τη καρδια ... εγω ιδου ... και εδωκα usque γινωσιν post σοφ. κ. γνωσ. v. 17. pon. 17. ιδεν ... om εγω 18. ο προτηθεις (-τιθεις?) γνωσει II. 3. επ ευφροσυνη ... τ. υι. του ανθρωπου 8. υιων του ανθρωπου, οינוχοους 9. om απο

πᾶν ὃ ἤτησαν οἱ ὀφθαλμοί μου οὐκ ἀφείλον ἀπ' αὐτῶν, οὐκ ἀπεκώλυσα τὴν καρδίαν μου ἀπὸ πάσης εὐφροσύνης μου, ὅτι καρδία μου εὐφράνθη ἐν παντὶ μόχθῳ μου· καὶ τοῦτο ἐγένετο μερὶς μου ἀπὸ παντὸς μόχθου μου. ¹¹ καὶ ¹¹ ἐπέβλεψα ἐγὼ ἐν πᾶσι ποιήμασί μου οἷς ἐποίησαν αἱ χεῖρές μου, καὶ ἐν μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα τοῦ ποιεῖν, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος, καὶ οὐκ ἔστι περίσσεια ὑπὸ τὸν ἥλιον. ¹² καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ ¹² τοῦ ἰδεῖν σοφίαν καὶ παραφορὰν καὶ ἀφροσύνην, ὅτι τίς ἄνθρωπος ὃς ἐπελεύσεται ὀπίσω τῆς βουλῆς, τὰ ὅσα ἐποίησεν αὐτήν; ¹³ καὶ εἶδον ἐγὼ ὅτι ¹³ ἐστὶ περίσσεια τῇ σοφίᾳ ὑπὲρ τὴν ἀφροσύνην ὥς περίσσεια τοῦ φωτὸς ὑπὲρ τὸ σκότος· ¹⁴ τοῦ σοφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄφρων ¹⁴ ἐν σκότει πορεύεται· καὶ ἔγνω καὶ γέ ἐγὼ ὅτι συνάντημα ἐν συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς. ¹⁵ καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου ὥς συνάντημα τοῦ ἄφρο- ¹⁵ νος καὶ γέ ἐμοὶ συναντήσεται μοι, καὶ ἵνα τί ἐσοφισάμην ἐγὼ; περισσὸν ἐλάλησα ἐν καρδίᾳ μου ὅτι καὶ γέ τοῦτο ματαιότης, διότι ὁ ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ· ¹⁶ ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ μνήμη τοῦ σοφοῦ μετὰ τοῦ ἄφρονος ¹⁶ εἰς τὸν αἰῶνα, καθότι ἤδη αἱ ἡμέραι ἐρχόμεναι τὰ πάντα ἐπελήσθη· καὶ πῶς ἀποθάνεται ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ ἄφρονος; ¹⁷ καὶ ἐμίσησα σὺν τὴν ζωὴν, ¹⁷ ὅτι πονηρὸν ἐπ' ἐμέ τὸ ποίημα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. ¹⁸ καὶ ἐμίσησα ἐγὼ σύμπαντα μόχθον ¹⁸ μου ὃν ἐγὼ κοπιῶ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι ἀφιῶ αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ γινομένῳ μετ' ἐμέ· ¹⁹ καὶ τίς εἶδεν εἰ σοφὸς ἔσται ἢ ἄφρων; καὶ εἰ ἐξουσιάζεται ἐν ¹⁹ παντὶ μόχθῳ μου ὃ ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον; ²⁰ καὶ ἐμίσησα ἐγὼ ἐξουσιάζεται ἐν ²⁰ τοῦτο ματαιότης. ²⁰ καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ τοῦ ἀποτάξασθαι τὴν καρδίαν μου ²⁰ ἐν παντὶ μόχθῳ μου ὃ ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον, ²¹ ὅτι ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι ²¹ μόχθος αὐτοῦ ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀνδρείᾳ, καὶ ἄνθρωπος ὃ οὐκ ἐμόχθησεν ἐν αὐτῷ δώσει αὐτῷ μερίδα αὐτοῦ· καὶ γέ τοῦτο ματαιότης καὶ πονηρία μεγάλη, ²² ὅτι γίνεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ²² καὶ ἐν προαίρεσις καρδίας αὐτοῦ ὃ αὐτὸς μοχλεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον. ²³ ὅτι πᾶσαι ²³ αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἀλγημάτων καὶ θυμοῦ περισπασμὸς αὐτοῦ, καὶ γέ ἐν νυκτὶ οὐ κοιμᾶται ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ γέ τοῦτο ματαιότης ἐστίν. ²⁴ οὐκ ἔστιν ²⁴ ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ, ὃ φάγεται καὶ ὃ πίνεται καὶ ὃ δεῖξει τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ἐν μόχθῳ αὐτοῦ· καὶ γέ τοῦτο εἶδον ἐγὼ ὅτι ἀπὸ χειρὸς τοῦ Θεοῦ ἐστίν. ²⁵ ὅτι τίς φάγεται καὶ τίς πίνεται πάρεξ αὐτοῦ; ²⁶ ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ²⁵ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἔδωκε σοφίαν καὶ γνῶσιν καὶ εὐφροσύνην, καὶ τῷ ἀμαρτάνοντι ἔδωκε περισπασμὸν τοῦ προσδεῖναι καὶ τοῦ συναγαγεῖν, τοῦ δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ· ὅτι καὶ γέ τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

III.

Τοῖς πᾶσιν ὁ χρόνος, καὶ καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν.
² καιρὸς τοῦ τεκεῖν καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν, καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι καὶ ²

40. ουχ υφειλον ... ευφροσυνης, οτι 44. εν πασιν τοις ... μοχθω μου ω 42. περιφοραν ... οτι ος ... εποησαν 43. ιδον 45. εγω τοτε περισσων (εγω c. seqq. conjg.) ... διοτι αφρ. εκ περ. λαλει anle οτι και γε pon. 46. εστιν μνημη ... εις αιωνα ... ταις ημεραις ταις επερχομεναις 47. οτι τα παντα 48. συνπαντα ... ον εγω μοχθω ... AC τω γενησομενω ... C μετ εμου 49. AC οιδεν ... η σοφος ... C εξουσιασεται 20. τη καρδια μου επι(εl.C) π. τω μοχθω ... AC om μου sec. 21. C et ed. rom. ανδρια ... om ω ... C εμοχθησα ... AC δωσει αυτον 22. AC γινεται τω ανθρωπω 24. C τω ανθρωπω ... ος φαγεται, C ει μη ο φαγεται ... και πινεται ... ιδον ... C om εγω 26. C του θεου pro αυτου III. 4. C om και

3 καιρὸς τοῦ ἐκτίλαι τὸ πεφυτευμένον, ⁴ καιρὸς τοῦ ἀποκτείνειν καὶ καιρὸς τοῦ
⁴ ἰάσασθαι, καιρὸς τοῦ καθελεῖν καὶ καιρὸς τοῦ οἰκοδομεῖν, ⁵ καιρὸς τοῦ καυ-
 σαι καὶ καιρὸς τοῦ γελᾶσαι, καιρὸς τοῦ κόψασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ὀρχήσασθαι,
⁶ καιρὸς τοῦ βαλεῖν λίθους καὶ καιρὸς τοῦ συναγαγεῖν λίθους, καιρὸς τοῦ περι-
 λαβεῖν καὶ καιρὸς τοῦ μακρυνῆναι ἀπὸ περιλήψεως, ⁷ καιρὸς τοῦ ζητῆσαι
 καὶ καιρὸς τοῦ ἀπολέσαι, καιρὸς τοῦ φυλάξαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν, ⁸ καιρὸς
 τοῦ ῥῆξαι καὶ καιρὸς τοῦ ῥάψαι, καιρὸς τοῦ σιγᾶν καὶ καιρὸς τοῦ λαλεῖν,
⁹ καιρὸς τοῦ φιλεῖν καὶ καιρὸς τοῦ μισῆσαι, καιρὸς πολέμου καὶ καιρὸς
 εἰρήνης. ¹⁰ τίς περισσεια τοῦ ποιούντος ἐν οἷς αὐτὸς μοχθεῖ; ¹¹ εἶδον σὺν πάντα
 τὸν περισπασμὸν ὃν ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι
 ἐν αὐτῷ. ¹² τὰ σύμπαντα ἃ ἐποίησε καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ· καὶ γε σύμπαντα
 τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῶν, ὅπως μὴ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ ποίημα
 ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους. ¹³ ἔγνων ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγα-
 θὸν ἐν αὐτοῖς, εἰ μὴ τὸ εὐφρανῆναι καὶ τοῦ ποιεῖν ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐτοῦ.
¹⁴ καὶ γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται καὶ πίνεται καὶ ἰδῇ ἀγαθὸν ἐν παντὶ
 μόχθῳ αὐτοῦ, δόμα θεοῦ ἐστίν. ¹⁵ ἔγνων ὅτι πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς αὐτὰ
 ἔστιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἔστι προσθεῖναι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἔστιν
 ἀφελεῖν· καὶ ὁ θεὸς ἐποίησεν ἵνα φοβηθῶσιν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. ¹⁶ τὸ
 γενόμενον ἥδη ἐστὶ, καὶ ὅσα τοῦ γίνεσθαι ἤδη γέγονε, καὶ ὁ θεὸς ζητήσει
 τὸν διωκόμενον. ¹⁷ καὶ ἔτι εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον τόπον· τῆς κρίσεως, ἐκεῖ ὁ
 ἀσεβής, καὶ τόπον τοῦ δικαίου, ἐκεῖ ὁ εὐσεβής· ¹⁸ καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ
 μου Σὺν τὸν δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῇ κρινεῖ ὁ θεός, ὅτι καιρὸς τῷ παντὶ
 πράγματι καὶ ἐπὶ παντὶ τῷ ποιήματι. ἐκεῖ ¹⁹ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου περὶ
 λαλιᾶς υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι διακρινεῖ αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ τοῦ δεῖξαι ὅτι
 αὐτοὶ κτήνη εἰσὶ. ²⁰ καὶ γε αὐτοῖς συνάντημα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου καὶ συν-
 ἀντημα τοῦ κτήνους, συνάντημα ἐν αὐτοῖς· ὥς ὁ θάνατος τούτου, οὕτως
 καὶ ὁ θάνατος τούτου, καὶ πνεῦμα ἐν τοῖς πᾶσι· καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄν-
 ῥωπος παρὰ τὸ κτήνος; οὐδέν, ὅτι πάντα ματαιότης. ²¹ τὰ πάντα εἰς τόπον
 ἔνα, τὰ πάντα ἐγένετο ἀπὸ τοῦ χοῦς, καὶ τὰ πάντα ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν.
²² καὶ τίς εἶδε πνεῦμα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου εἰ ἀναβαίνει αὐτὸ ἄνω; καὶ τὸ
 πνεῦμα τοῦ κτήνους εἰ καταβαίνει αὐτὸ κάτω εἰς γῆν; ²³ καὶ εἶδον ὅτι οὐκ
 ἔστιν ἀγαθὸν εἰ μὴ ὁ εὐφρανῆσεται ὁ ἄνθρωπος ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ, ὅτι
 αὐτὸ μέρος αὐτοῦ· ὅτι τίς ἄξει αὐτὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν ᾧ ἐὰν γένηται μετ' αὐτόν;

IV.

Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον συμπάσας τὰς συκοφαντίας τὰς γενο-
 μένας ὑπὸ τὸν ἥλιον· καὶ ἰδοὺ δάκρυον τῶν συκοφαντούμενων, καὶ οὐκ ἔστιν
 αὐτοῖς παρακαλῶν, καὶ ἀπὸ χειρὸς συκοφαντούντων αὐτοῖς ἰσχύς, καὶ οὐκ
 ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν. ² καὶ ἐπῆνεσα ἐγὼ σύμπαντας τοὺς τεθνηκότας

2. AC εκτειλαι 3. AC οικοδομησαι 5. AC απο περιλημματος 40. AC
 ιδον συν τον et A pergit πειρασμον ... AC τ. υι. του ανθρωπου 44. AC
 om τα ... C συνπαντα his ... και γε συν τον αιωνα ed. εν κ. αυτου 43.
 AC πας ανθρωπος ... τουτο δομα ... C δομα του κυριου 44. C και εγνων
 ... AC επ αυτων ... AC απ αυτων 45. το γεννωμενον 46. AC ιδον ...
 των δικαιων 47. AC εκει (omisso και) ειπον εγω εν ... παντι ποιηματι 48.
 ed. rom. εκει. ειπα, AC εκει ειπα ut edidimus ... και τουτο δειξει 49. AC
 om και post ουτως ... C επερисσευσεν ανθρωπος ... AC οτι τα παντα
 20. AC τα π. πορευεται εις ... C χοος, και παντα ... AC επιστρεφει 24. οι-
 δεν το πνευμα (C hiat ut in sqq. saepe) ... AC εις ανω; και πνευμα ...
 εις την γην 22. ιδον ... ευφρανθησεται ανθρωπος ... εν ω αν IV. 4. επι-
 στρεψα ... AC ιδον ... συνπασας ... C om και απο χειρος usque παρακα-
 λων ... συκοφαντ. αντους ... in f. ο παρακαλων 2. εγω συν τους

τοὺς ἦδη ἀποθανόντας ὑπὲρ τοὺς ζῶντας, ὅσοι αὐτοὶ ζῶσιν ἔως τοῦ νῦν.
³ καὶ ἀγαθὸς ὑπὲρ τοὺς δύο τούτους ὅστις οὐπω ἐγένετο, ὃς οὐκ εἶδε οὐν ³
 πᾶν τὸ ποιῆμα τὸ πονηρὸν τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον. ⁴ καὶ εἶδον ἐγὼ ⁴
 σύμπαντα τὸν μόχθον καὶ σύμπασαν ἀνδρείαν τοῦ ποιήματος, ὅτι αὐτὸ ζή-
 λος ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ ἐταίρου αὐτοῦ· καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις
 πνεύματος. ⁵ ὁ ἄφρων περιέβαλε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔφαγε τὰς σάρκας ⁵
 αὐτοῦ. ⁶ ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς ἀναπαύσεως ὑπὲρ πληρώματα δύο δρακῶν ⁶
 μόχθου καὶ προαίρεσεως πνεύματος. ⁷ καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον ματαιό- ⁷
 τητα ὑπὸ τὸν ἥλιον. ⁸ ἔστιν εἷς καὶ οὐκ ἔστι δεύτερος, καὶ γε υἱὸς καὶ γε ⁸
 ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ,
 καὶ γε ὀφθαλμὸς αὐτοῦ οὐκ ἐμπύμπλαται πλούτου· καὶ τίνι ἐγὼ μοχλῶ καὶ
 στερίσκω τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ ἀγαθῶσύνης; καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ
 περσιπασμὸς πονηρὸς ἐστίν. ⁹ ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα, οἷς ἐστὶν αὐτοῖς ⁹
 μισθὸς ἀγαθὸς ἐν μόχθῳ αὐτῶν. ¹⁰ ὅτι ἐὰν πέσωσιν, ὁ εἷς ἐγείρει τὸν μέτο- ¹⁰
 χον αὐτοῦ· καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἐνὶ ὅταν πέσῃ καὶ μὴ ἦ δεύτερος ἐγείρει
 αὐτόν. ¹¹ καὶ γε ἐὰν κοιμηθῶσι δύο, καὶ ἑρμῆ αὐτοῖς· καὶ ὁ εἷς πῶς ἑρ- ¹¹
 μανθῇ; ¹² καὶ ἐὰν ἐπικραταιωθῇ ὁ εἷς, οἱ δύο στήσονται κατέναντι αὐτοῦ, ¹²
 καὶ τὸ σπαρτίον τὸ ἐντρίτον οὐ ταχέως ἀποβράχῃσεται. ¹³ ἀγαθὸς παῖς πένης ¹³
 καὶ σοφὸς ὑπὲρ βασιλέα πρεσβύτερον καὶ ἄφρονα, ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ προσέχειν
 ἐτι. ¹⁴ ὅτι ἐξ οἴκου τῶν δεσμίων ἐξελεύσεται τοῦ βασιλεῦσαι, ὅτι καὶ γε ἐν ¹⁴
 βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγενήθη πένης. ¹⁵ εἶδον σύμπαντας τοὺς ζῶντας τοὺς περιτα- ¹⁵
 τοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον μετὰ τοῦ νεανίσκου τοῦ δευτέρου, ὃς στήσεται ἀντ'
 αὐτοῦ. ¹⁶ οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ λαῷ, τοῖς πᾶσιν οἱ ἐγένοντο ἐμπρο- ¹⁶
 σθεν αὐτῶν, καὶ γε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται ἐπ' αὐτῷ. ὅτι καὶ γε
 τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. ¹⁷ φύλαξον τὸν πόδα σου ἐν ᾧ ¹⁷
 ἐὰν πορεύῃ εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ ἐγγὺς τοῦ ἀκούειν· ὑπὲρ δόμα τῶν ἀφρό-
 νων θυσία σου, ὅτι οὐκ εἰσὶν εἰδότες τοῦ ποιῆσαι κακόν.

V.

Μὴ σπεῦδε ἐπὶ στόματί σου, καὶ καρδίᾳ σου μὴ ταχυνάτω τοῦ ἐξε-
 νέγκαι λόγον πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ. ὅτι ὁ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ
 σὺ ἐπὶ τῆς γῆς· διὰ τοῦτο ἔστωσαν οἱ λόγοι σου ὀλίγοι. ² ὅτι παραγίνεται ²
 ἐνύπνιον ἐν πληθὺι πειρασμοῦ, καὶ φωνὴ ἄφρονος ἐν πληθὺι λόγων. ³ καθὼς ³
 εὗξῃ εὐχὴν τῷ θεῷ, μὴ χρονίσῃς τοῦ ἀποδοῦναι αὐτήν, ὅτι οὐκ ἔστι βέλημα
 ἐν ἄφροσι· σὺ οὖν ὅσα ἐὰν εὗξῃ ἀπόδος. ⁴ ἀγαθὸν τὸ μὴ εὗξασθαι σε ἢ τὸ ⁴
 εὗξασθαι σε καὶ μὴ ἀποδοῦναι. ⁵ μὴ δῶς τὸ στόμα σου τοῦ ἐξαμαρτῆσαι τὴν ⁵
 σάρκα σου, καὶ μὴ εἴπῃς πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ὅτι ἄγνοιά ἐστιν, ἵνα μὴ
 ὀργισθῇ ὁ θεὸς ἐπὶ φωνῇ σου καὶ διαφθέρῃ τὰ ποιήματα χειρῶν σου. ⁶ ὅτι ⁶
 ἐν πληθὺι ἐνυπνίων καὶ ματαιοτήτων καὶ λόγων πολλῶν, ὅτι σὺ τὸν θεὸν φο-
 βοῦ. ⁷ ἐὰν συκοφαντίαν πένητος καὶ ἀρπαγὴν κλέματος καὶ δικαιοσύνης ἴδῃς ⁷
 ἐν χώρᾳ, μὴ θαυμασῇς ἐπὶ τῷ πράγματι· ὅτι ὑψηλὸς ἐπάνω ὑψηλοῦ φυλά-
 ξαι, καὶ ὑψηλοὶ ἐπ' αὐτοῖς. ⁸ καὶ περίσσεια γῆς ἐπὶ παντὶ ἐστί, βασιλεὺς ⁸
 τοῦ ἀγροῦ εἰργασμένου. ⁹ ἀγαπῶν ἀργύριον οὐ πλησθήσεται ἀργυρίου· καὶ ⁹

3. εἶδεν συν το 4. ἰδον ... συνπασαν ανδριαν (ita etiam ed. rom.)
 ... ετερου 5. om δ ... περιελαβεν 7. ἰδον 8. πειρασμος ... ἐμπιπλαται
 ... πειρασμος 10. ἐγειρει ... AC του ἐγειρει 11. οι δυο ... C ἑρμανη
 αυτοις 14. των δεσμων ἐξελευσεται βασιλεισαι 15. ἰδον ... AC ος ανα-
 στησεται 16. πασιν οσοι ... εν αυτω 17. εν ω αν πορ. ε. τον οικ.
 V. 1. ταχυνετω ... om ανω ... AC επι τουτω εστωσαν 3. AC καθως αν
 ... C χρονισης αποδουναι ... οσα αν 5. *αιμα pro στομα ... AC εξαμαρ-
 τειν 6. AC συν προ συ 7. εἰδης ... AC φυλασσει ... AC επ αυτης 8. C
 εστιν και βασιλευς

- 10 τίς ἠγάπησεν ἐν πληθύνει αὐτῶν γέννημα; καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ¹⁰ ἐν πληθύνει ἀγαθωσύνης ἐπληθύνθησαν ἔσθοντες αὐτήν· καὶ τί ἀνδρεία τῷ παρ' αὐ-
 11 τῆς; ὅτι ἀρχὴ τοῦ ὁρᾶν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. ¹¹ γλυκὺς ὕπνος τοῦ δούλου εἰ ὀλίγον καὶ εἰ πολὺ φάγεται, καὶ τῷ ἐμπλησθέντι τοῦ πλουτῆσαι οὐκ ἔστιν ἀφίων
 12 αὐτὸν τοῦ ὑπνωθῆσαι. ¹² ἔστιν ἀβρώστια ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, πλοῦτον φυ-
 13 λασσόμενον τῷ παρ' αὐτοῦ εἰς κακίαν αὐτῷ, ¹³ καὶ ἀπολείται ὁ πλοῦτος ἐκεῖ-
 14 νος ἐν περισπασμῷ πονηρῷ, καὶ ἐγέννησεν υἱὸν καὶ οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ
 15 οὐδέν. ¹⁴ κατὰ δὲ ἐξῆλθεν ἀπὸ γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ γυμνός, ἐπιστρέφει τοῦ
 16 πορευθῆναι ὡς ἦκει, καὶ οὐδὲν οὐ λήψεται ἐν μόχθῳ αὐτοῦ ἵνα πορευθῇ ἐν
 17 χειρὶ αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ γε τοῦτο πονηρὰ ἀβρώστια· ὥσπερ γὰρ παρεγένετο, οὐ-
 18 τως καὶ ἀπελεύσεται· καὶ τίς ἡ περίσσεια αὐτοῦ ἢ μοχθεῖ εἰς ἄνεμον; ¹⁶ καὶ
 17 γε πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐν σκότει καὶ ἐν πένθει καὶ θυμῷ πολλῷ καὶ
 18 ἀβρώστια καὶ χόλῳ. ¹⁷ Ἰδοὺ εἶδον ἐγὼ ἀγαθὸν ὃ ἐστὶ καλόν, τοῦ φαγεῖν καὶ
 19 τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ὃ ἐὰν μοχθῇ ὑπὸ
 20 τὸν ἥλιον ἀριζμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτοῦ ὃν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός, ὅτι αὐτὸ
 21 μερὶς αὐτοῦ. ¹⁸ καὶ γε πᾶς ἄνθρωπος ὃ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς πλοῦτον καὶ
 22 ὑπάρχοντα, καὶ ἐξουσίασεν αὐτῷ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ καὶ λαβεῖν τὸ μέρος αὐ-
 23 τοῦ καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν μόχθῳ αὐτοῦ, τοῦτο δόγμα θεοῦ ἐστίν. ¹⁹ ὅτι οὐ
 24 πολλὰ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὅτι ὁ θεὸς περισπᾷ αὐτὸν
 25 ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας αὐτοῦ.

VI.

- 26 Ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ πολλή ἐστιν ὑπὸ τὸν ἄν-
 27 θρωπον· ² ἄνθρωπος ὃς δώσει αὐτῷ ὁ θεὸς πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ δόξαν,
 28 καὶ οὐκ ἔστιν ὑστερῶν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὃν ἐπιθυμήσει, καὶ οὐκ
 29 ἐξουσίασει αὐτῷ ὁ θεὸς τοῦ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι ἄνθρωπος ξένος φάγεται αὐτόν·
 30 τοῦτο ματαιότης καὶ ἀβρώστια πονηρά ἐστιν. ³ ἐὰν γεννηθῇ ἄνθρωπος ἑκατόν, καὶ
 31 ἔτι πολλὰ ζήσεται, καὶ πληθὺς ὃ τι ἔσονται αἱ ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ, καὶ ψυχὴ
 32 αὐτοῦ οὐ πλησθήσεται ἀπὸ τῆς ἀγαθωσύνης, καὶ γε ταφὴ οὐκ ἐγένετο αὐτῷ,
 33 εἶπα Ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτὸν τὸ ἔκτρωμα· ⁴ ὅτι ἐν ματαιότητι ἤλθε, καὶ ἐν σκότει
 34 πορεύεται, καὶ ἐν σκότει ὄνομα αὐτοῦ καλυφθήσεται, ⁵ καὶ γε ἥλιον οὐκ εἶδε,
 35 καὶ οὐκ ἔγνω ἀναπαύσεις τούτῳ ὑπὲρ τούτου. ⁶ καὶ ἔζησε χιλίων ἐτῶν κα-
 36 θόδους, καὶ ἀγαθωσύνην οὐκ εἶδε, μὴ οὐκ εἰς τόπον ἵνα πορευέται τὰ πάντα;
 37 πᾶς μόχθος ἀνθρώπου εἰς στόμα αὐτοῦ, καὶ γε ἡ ψυχὴ οὐ πληρωθήσεται;
 38 ὅτι περίσσεια τῷ σοφῷ ὑπὲρ τὸν ἄφρονα, διότι ὁ πένθης οἶδε πορευθῆναι
 39 κατέναντι τῆς ζωῆς. ⁹ ἀγαθὸν ὄραμα ὀφθαλμῶν ὑπὲρ πορευόμενον ψυχῇ· καὶ
 40 γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. ¹⁰ εἴ τι ἐγένετο, ἤδη κεκλή-
 41 νται ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἐγνώσθη ὃ ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ οὐ δυνήσεται κριθῆ-
 42 ναι μετὰ τοῦ ἰσχυροτέρου ὑπὲρ αὐτόν. ¹¹ ὅτι εἰσὶ λόγοι πολλοὶ πληθύνοντες
 43 ματαιότητα.

9. AC εν πληθει αυτου γενημα 10. AC οι εσθοντες ... AC ανδρια
 12. AC ιδον ... AC εις κακ. αυτου 13. αυτου προ πονηρω 14. AC ουδεν
 λημψεται 17. AC ιδου ο ιδον (C ειδον) ... αγαθον εστιν καλον ... AC
 μοχθηση 48. εξουσιασεν αυτον ... AC του φαγειν 49. AC ου πολλας
 VI. 1. ιδον ... AC επι τον ανθρωπον 2. AC απε παντος ου ... επιθυμει
 ... ο θεος φαγειν ... φαγεται αυτα ... AC και γε τουτο 3. C των ετων
 ... AC η ψυχη α. ουκ εμπληροσησεται απο (C om απο) αγαθωσυνης 6.
 AC και ει εξησεν ... AC τα παντα πορευεται 7. AC του ανθρωπου ... AC
 και γε ψυχη 8. AC οτι τις περισσεια ... C που πορευθηται 10. AC η τι
 εγενετο ... κεκληκεν ... του κριθηναι ... AC ισχυρου ... C οτι προ ο

VII.

(6, 12.) Τί περισσὸν τῷ ἀνθρώπῳ; ὅτι τίς οἶδεν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῇ ζωῇ, ἀριζμὸν ζωῆς ἡμερῶν ματαιότητος αὐτοῦ; καὶ ἐποίησεν αὐτὰ ἐν σκιά· ὅτι τίς ἀπαγγελεῖ τῷ ἀνθρώπῳ τί ἔσται ὀπίσω αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἥλιον; ¹ ἀγαθὸν ὄνομα ὑπὲρ ἔλαιον ἀγαθόν, καὶ ἡμέρα τοῦ θανάτου ὑπὲρ ⁽¹⁾ 2 ἡμέραν γεννήσεως. ² ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους ἢ ὅτι πορευθῆναι ⁽²⁾ 3 εἰς οἶκον πότου, καὶ τότε τοῦτο τέλος παντὸς ἀνθρώπου, καὶ ὁ ζῶν δώσει ἀγαθὸν εἰς καρδίαν αὐτοῦ. ³ ἀγαθὸν θυμὸς ὑπὲρ γέλωτα, ὅτι ἐν κακίᾳ ⁽³⁾ 4 προσώπου ἀγαθὴν γίνεται καρδία. ⁴ καρδία σοφῶν ἐν οἴκῳ πένθους, καὶ ⁽⁴⁾ 5 καρδία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ εὐφροσύνης. ⁵ ἀγαθὸν τὸ ἀκοῦσαι ἐπιτίμησιν ⁽⁵⁾ 6 σοφοῦ ὑπὲρ ἄνδρα ἀκούοντα ἄσμα ἀφρόνων. ⁶ ὡς φωνὴ ἀκανθῶν ὑπὸ τὸν ⁽⁶⁾ 7 λέβητα, οὕτως γέλως τῶν ἀφρόνων· καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ⁷ ὅτι ἡ συ- ⁽⁷⁾ 8 κοφαντία περιφέρει σοφὸν καὶ ἀπόλλυσι τὴν καρδίαν εὐγενείας αὐτοῦ. ⁸ ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγων ὑπὲρ ἀρχὴν αὐτοῦ, ἀγαθὸν μακρόθυμος ὑπὲρ ὕψι- ⁽⁸⁾ 9 λον πνεύματι. ⁹ μὴ σπεύσης ἐν πνεύματί σου τοῦ θυμοῦσαι, ὅτι θυμὸς ⁽⁹⁾ 10 ἐν κόλπῳ ἀφρόνων ἀναπαύσεται. ¹⁰ μὴ εἴπῃς Τί ἐγένετο ὅτι αἱ ἡμέραι αἱ ⁽¹⁰⁾ 11 πρότεραι ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύτας; ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ ἐπηρωτήσας τὸν τοῦ- ⁽¹¹⁾ 12 του. ¹¹ ἀγαθὴ σοφία μετὰ κληρονομίας καὶ περισσεῖα τοῖς θεωροῦσι τὸν ⁽¹¹⁾ 12 ἥλιον. ¹² ὅτι ἐν σκιά αὐτῆς ἡ σοφία ὡς σκιά ἀργυρίου, καὶ περισσεῖα γνώ- ⁽¹²⁾ 13 σεως τῆς σοφίας ζωοποιήσει τὸν παρ' αὐτῆς. ¹³ ἴδε τὰ ποιήματα τοῦ ⁽¹³⁾ 14 θεοῦ, ὅτι τίς δυνήσεται κοσμήσαι ὃν ἂν ὁ θεὸς διαστρέψῃ αὐτόν; ¹⁴ ἐν ⁽¹⁴⁾ 15 ἡμέρᾳ ἀγαθῶν ζῆσι ἐν ἀγαθῷ, καὶ ἴδε ἐν ἡμέρᾳ κακίας· ἴδε καὶ γε σὺν τούτῳ συμφωνῶς τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς περὶ λαλίας, ἵνα μὴ εὕρῃ ἄν- ⁽¹⁵⁾ 16θρωπος ὀπίσω αὐτοῦ οὐδέν. ¹⁵ σύμπαντα εἶδον ἐν ἡμέραις ματαιότητός ⁽¹⁵⁾ 16 μου· ἔστι δίκαιος ἀπολλύμενος ἐν δικαίῳ αὐτοῦ, καὶ ἔστιν ἀσεβὴς μένων ἐν κακίᾳ αὐτοῦ. ¹⁶ μὴ γίνου δίκαιος πολὺ μηδὲ σοφίζου περισσά, μὴ ποτε ⁽¹⁶⁾ 17 ἐκπλαγῇς. ¹⁷ μὴ ἀσεβήσης πολὺ καὶ μὴ γίνου σκληρὸς, ἵνα μὴ ἀποθάνῃς ⁽¹⁷⁾ 18 ἐν οὐ καιρῷ σου. ¹⁸ ἀγαθὸν τὸ ἀντέχεσθαι σε ἐν τούτῳ, καὶ γε ἀπὸ τού- ⁽¹⁸⁾ 19 του μὴ μιάνης τὴν χεῖρά σου, ὅτι φοβούμενοις τὸν θεὸν ἐξελεύσεται τὰ πάντα. ¹⁹ ἡ σοφία βοηθήσει τῷ σοφῷ ὑπὲρ δέκα ἐξουσιάζοντας τοὺς ὄν- ⁽¹⁹⁾ 20 τας ἐν τῇ πόλει. ²⁰ ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστι δίκαιος ἐν τῇ γῇ, ὅς ποιήσει ⁽²⁰⁾ 21 ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται. ²¹ καὶ γε εἰς πάντας λόγους οὗς λαλήσου- ⁽²¹⁾ 22 σιν ἀσεβεῖς μὴ θῇς καρδίαν σου, ὅπως μὴ ἀκούσης τοῦ δούλου σου κατα- ⁽²²⁾ 23 ρωμένου σε. ²² ὅτι πλειστάκις πονηρεύσεται σε καὶ καθόδους πολλὰς κα- ⁽²²⁾ 23 κώσει καρδίαν σου, ὅτι ὧς καὶ γε σὺ κατηράσω ἐτέροισ. ²³ πάντα ταῦτα ⁽²³⁾ 24 ἐπέειρα ἐν σοφίᾳ. εἶπα Σοφισθήσομαι· ²⁴ καὶ αὕτη ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ ⁽²⁴⁾ 25 μακρὰν ὑπὲρ ὃ ἦν, καὶ βαθὺ βάθος, τίς εὕρησει αὐτό; ²⁵ ἐκύνκλωσα ἐγὼ ⁽²⁵⁾ 26 καὶ ἡ καρδία μου τοῦ γινῶναι καὶ τοῦ κατασκέψασθαι καὶ τοῦ ζητῆσαι σο- ⁽²⁶⁾ 27 φρίαν καὶ ψῆφον, καὶ τοῦ γινῶναι ἀσεβοῦς ἀφροσύνην καὶ ὀχλήριαν καὶ πε- ⁽²⁶⁾ 27 ριφοράν· ²⁶ καὶ εὐρίσκω ἐγὼ αὐτὴν καὶ ἐρῶ πικρότερον ὑπὲρ θάνατον σὺν ⁽²⁶⁾ 27

VII. 4. τι αγαθον ... ζωη αυτου ... ημερων ζωης ... εποιησεν αυτας ... C om εν τη ζωη usque υπο τον ηλιον ... in f. add και κατως εστε τις απαγγελει αυτω 2. AC γενεσεως αυτου 3. τουτο το τελος ... C παντος του ανθρωπου ... εν καρδια αυτου 5. C αφρονος 7. AC οτι ως φωνη των ακανθων ... AC ο γελως ο των αφρ. 8. AC απολλυει ... εντονας αυτου 11. AC αι προτερον ... C επερωτησας 12. AC κληροδοσιας 13. AC του αργυριου 14. AC του κοσμησαι ... C ο αν 15. AC και γε τουτο συμφωνων τουτο (C συμφωνει τουτω) ... AC μηδεν 16. συν παντα, C συν τα παντα ... ιδον ... απολλυομενος 17. AC και μη σοφίζου ... C ινα μη εκπλαγ. 19. C φοβουμενος, A ο φοβουμενος 21. C ποιησεται ... C ουκ αμαρτ. 22. AC om αι σεβεις 24. AC εν τη σοφια 25. C μακραν απερου 26. παραφοραν 27. AC om και ερω ... C πικροτεραν VII, 2. C om του

τὴν γυναῖκα ἥτις ἐστὶ θήρευμα, καὶ σαγῆναι καρδίᾳ αὐτῆς, δεσμὸς εἰς χει-
 28 (27) ρας αὐτῆς· ἀγαθὸς πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ἐξαιρεθῆσεται ἀπ' αὐτῆς, καὶ
 29 (28) ἁμαρτάνων συλληφθήσεται ἐν αὐτῇ. ²⁷ Ἰδε τοῦτο εὖρον, εἶπεν ὁ ἐκκλησια-
 30 (29) στής· μία τῇ μιᾷ τοῦ εὖρεϊν λογισμὸν ²⁸ ὃν ἐπεζήτησεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ
 οὐχ εὖρον· καὶ ἀνθρώπων ἕνα ἀπὸ γυλίων εὖρον, καὶ γυναῖκα ἐν πᾶσι τούτοις
 31 (30) οὐχ εὖρον. ²⁹ πλὴν ἴδε τοῦτο εὖρον ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς σὺν τὸν ἀνθρώπων
 εὐθῆ· καὶ αὐτοὶ ἐζήτησαν λογισμοὺς πολλοὺς.

VIII.

Τίς οἶδε σοφοὺς; καὶ τίς οἶδε λύσιν ῥήματος; σοφία ἀνθρώπου φω-
 2 τειὲ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀναιδὲς προσώπῳ αὐτοῦ μισηθήσεται. ² στόμα
 3 βασιλέως φύλαξον, καὶ περὶ λόγου ὅρκου θεοῦ μὴ σπουδάζης· ³ ἀπὸ προσώ-
 4 5 πους αὐτοῦ πορεύσῃ, μὴ στής ἐν λόγῳ πονηρῷ, ὅτι πᾶν ὃ ἐὰν βελήσῃ ποιή-
 5 6 σαι, ⁴ καθὼς βασιλεὺς ἐξουσιάζων, καὶ τίς ἐρεῖ αὐτῷ τί ποιεῖς; ⁵ ὁ φυλάσσων
 6 7 ἐντολὴν οὐ γινώσκει ῥῆμα πονηρόν, καὶ καιρὸν κρίσεως γινώσκει καρδίᾳ
 8 8 σοφοῦ· ⁶ ὅτι παντὶ πράγματι ἐστὶ καιρὸς καὶ κρίσις, ὅτι γινώσκει τοῦ ἀν-
 9 9 θρώπου πολλὴ ἐπ' αὐτόν· ⁷ ὅτι οὐκ ἔστι γινώσκων τί τὸ ἐσόμενον, ὅτι κα-
 10 10 θὼς ἔσται τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ; ⁸ οὐκ ἔστιν ἀνθρώπου ἐξουσιάζων ἐν πνεύ-
 11 11 ματι τοῦ κωλύσαι σὺν τῷ πνεύμα· καὶ οὐκ ἔστιν ἐξουσία ἐν ἡμέρᾳ θανάτου,
 12 12 καὶ οὐκ ἔστιν ἀποστολὴ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ οὐ διασώσκει ἀσέβεια τὸν
 13 13 παρ' αὐτῆς. ⁹ καὶ σύμπαν τοῦτο εἶδον, καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου εἰς πᾶν
 14 14 τὸ ποίημα ὃ πεποιήται ὑπὸ τὸν ἥλιον, τὰ ὅσα ἐξουσιάσατο ὁ ἀνθρώπος ἐν
 15 15 ἀνθρώπῳ τοῦ κακῶσαι αὐτόν· ¹⁰ καὶ τότε εἶδον ἀσεβεῖς εἰς τάφους εἰσα-
 16 16 χθέντας, καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐπληρέθησαν ἐν τῇ πόλει,
 17 17 ὅτι οὕτως ἐποίησαν· καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ¹¹ ὅτι οὐκ ἔστι γινομένη ἀντίρ-
 18 18 ρησις ἀπὸ τῶν ποιούντων τὸ πονηρὸν ταχύ, διὰ τοῦτο ἐπληροφόρηθι καρδίᾳ
 19 19 υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐν αὐτοῖς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν. ¹² ὃς ἡμαρτεν, ἐποίησε
 20 20 τὸ πονηρὸν ἀπὸ τότε καὶ ἀπὸ μακρότητος αὐτῶν· ὅτι καὶ γινώσκω ἐγὼ ὅτι
 21 21 ἐστὶν ἀγαθὸν τοῖς φοβουμένοις τὸν θεόν ὅπως φοβῶνται ἀπὸ προσώπου αὐ-
 22 22 τοῦ· ¹³ καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔσται τῷ ἀσεβεῖ, καὶ οὐ μακρυνεῖ ἡμέρας ἐν σκιά
 23 23 ὃς οὐκ ἔστι φοβούμενος ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ. ¹⁴ ἔστι ματαιότης ἡ πεποιή-
 24 24 ται ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι εἰσὶ δίκαιοι ὅτι φθάνει ἐπ' αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν ἀσεβῶν,
 25 25 καὶ εἰσιν ἀσεβεῖς ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν δικαίων· εἶπα
 26 26 ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ¹⁵ καὶ ἐπῆνεσα ἐγὼ σὺν τὴν εὐφροσύνην, ὅτι
 27 27 οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι εἰ μὴ φαγεῖν καὶ τοῦ
 28 28 πιεῖν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι· καὶ αὐτὸ συμπροσέσται αὐτῷ ἐν μόχθῳ αὐτοῦ
 29 29 ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ ὅσας ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς ὑπὸ τὸν ἥλιον. ¹⁶ ἐν οἷς ἔδωκα
 30 30 τὴν καρδίαν μου τοῦ γινῶναι τὴν σοφίαν καὶ τοῦ ἰδεῖν τὸν περισπασμὸν τὸν
 31 31 πεποιημένον ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι καὶ ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν νυκτὶ ὕπνον ὀφθαλμοῖς
 32 32 αὐτοῦ οὐκ ἔστι βλέπων· ¹⁷ καὶ εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ, ὅτι

27. θήρευματα ... συλλημφθήσεται 28. AC εἶδε τοῦτο ... (C εἶπεν)
 29. ἐζήτησεν ... C καὶ οὐχ εὖρεν 30. ἐποίησ. ο κύριος ... (εὐρεθῇ pro
 εὐθῇ) VIII. 1. om αὐτοῦ prius 2. om θεοῦ 3. παν ο αν ... AC
 βελήσῃ 4. AC ἐξουσιάζων λαλεῖ ... AC τι ποιήσεις 5. C σοφον 7.
 ἀναγγελ. αυτοῖς 8. AC ἐξουσιάζων pro ἐξουσία et A pergit ημερας 9. AC
 συνπαν ... ιδον ... AC παν ποιημα ... ἐξουσιάζεται 40. ιδον ... C ἀχθέν-
 τας ... C ἐπληροσῆσαν 41. ποιούντων πονηρον 42. AC οτι καὶ γε
 γινώσκω ε. οτι εσται 44. AC φθάνει bis ... AC πρὸς αὐτοὺς pro επ
 αυτ. 45. AC του φαγειν ... AC συμπροσεσται ... ας εδωκεν, C ων εδω-
 κεν 46. τον πειρασμον ... AC εν οφθαλμοῖς ... βλέπειν 47. AC ιδον ...
 συνπαντα

οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ εὐρεῖν σὺν τῷ ποίημα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον· ὅσα ἂν μοχθήσῃ ἄνθρωπος τοῦ ζητῆσαι, καὶ οὐχ εὐρήσει· καὶ γε ὅσα ἂν εἴπῃ σοφὸς τοῦ γινῶναι, οὐ δυνήσεται τοῦ εὐρεῖν· ὅτι σύμπαν τοῦτο ἔδωκα εἰς καρδίαν μου, καὶ καρδίᾳ μου σύμπαν εἶδε τοῦτο.

IX.

Ὡς οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ἐν χεὶρὶ τοῦ θεοῦ, καὶ γε ἀγάπην καὶ γε μῖσος οὐκ ἔστιν εἰδῶς ὁ ἄνθρωπος· τὰ πάντα πρὸ προσώπου αὐτῶν, ματαιότης ἐν τοῖς πᾶσι. ² συνάντημα ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ² τῷ ἀσεβεῖ, τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ, καὶ τῷ καθαρῷ καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ τῷ θυσιάζοντι καὶ τῷ μὴ θυσιάζοντι· ὡς ὁ ἀγαθὸς ὡς ὁ ἁμαρτάνων, ὡς ὁ ὁμνύων καλῶς ὁ τὸν ὄρκον φοβούμενος. ³ τοῦτο πονηρὸν ἐν παντὶ πε- ³ ποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι συνάντημα ἐν τοῖς πᾶσι· καὶ γε καρδίᾳ υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐπληρώσῃ πονηροῦ, καὶ περιφέρεια ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἐν ζωῇ αὐτῶν, καὶ ὀπίσω αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς. ⁴ ὅτι τίς ὃς κοινωνεῖ πρὸς πάν- ⁴ τας τοὺς ζῶντας; ἔστιν ἐλπίς, ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν αὐτὸς ἀγαθὸς ὑπὲρ τὸν λείοντα τὸν νεκρόν. ⁵ ὅτι οἱ ζῶντες γινώσκονται ὅτι ἀποθανοῦνται, καὶ οἱ νεκροὶ οὐκ εἰσὶ γινώσκοντες οὐδέν· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι μισθός, ὅτι ἐπελήσθη ἡ μνήμη αὐτῶν. ⁶ καὶ γε ἀγάπη αὐτῶν καὶ γε μῖσος αὐτῶν καὶ γε ζήλος ⁶ αὐτῶν ἤδη ἀπώλετο, καὶ γε μερίς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐν παντὶ τῷ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον. ⁷ δεῦρο φάγε ἐν εὐφροσύνῃ τὸν ἄρτον ⁷ σου, καὶ πλε ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνόν σου, ὅτι ἡδὴ εὐδόκησεν ὁ θεὸς τὰ ποιή- ⁸ ματά σου. ⁸ ἐν παντὶ καιρῷ ἔστρωσαν ἱμάτιά σου λευκά, καὶ ἔλαιον ἐπὶ κε- ⁸ φαλή σου μὴ ὑστερησάτω. ⁹ καὶ ἴδε ζωὴν μετὰ γυναικὸς ἧς ἠγάπησας πάσας ⁹ τὰς ἡμέρας ζωῆς ματαιότητός σου τὰς δοῦλίσας σου ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι αὐτὸ μερίς σου ἐν τῇ ζωῇ σου καὶ ἐν τῷ μόχθῳ σου ὃ σὺ μοχθεῖς ὑπὸ τὸν ἥλιον. ¹⁰ πάντα ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ σου τοῦ ποιῆσαι, ὡς ἡ δύναμις σου ποιήσων, ¹⁰ ὅτι οὐκ ἔστι ποίημα καὶ λογισμὸς καὶ γνώσις καὶ σοφία ἐν ᾗδῃ, ὅπου σὺ πορεύῃ ἐκεῖ. ¹¹ ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι οὐ τοῖς κούφοις ὁ δρό- ¹¹μος καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς ὁ πόλεμος, καὶ γε οὐ τῷ σοφῷ ἄρτος καὶ γε οὐ τοῖς συνετοῖς πλοῦτος καὶ γε οὐ τοῖς γινώσκουσι χάρις, ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάν- ¹² τημα συναντήσεται σύμπασιν αὐτοῖς. ¹² ὅτι καὶ γε καὶ οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος ¹² τὸν καιρὸν αὐτοῦ· ὡς οἱ ἰχθύες οἱ θηρευόμενοι ἐν ἀμφιβλήστρῳ κακῷ, καὶ ὡς ὄρνεα τὰ θηρευόμενα ἐν παγίδι, ὡς αὐτὰ παγιδεύονται οἱ υἱοὶ τοῦ ἀν- ¹³ θρώπου εἰς καιρὸν πονηρὸν, ὅταν ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω. ¹³ καὶ γε τοῦτο ¹³ εἶδον σοφίαν ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ μεγάλη ἔστι πρὸς μέ. ¹⁴ πόλις μικρὰ καὶ ¹⁴ ἄνδρες ἐν αὐτῇ ὀλίγοι, καὶ ἔλθῃ ἐπ' αὐτὴν βασιλεὺς μέγας καὶ κυκλώσῃ αὐτὴν καὶ οἰκοδομήσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακας μεγάλους, ¹⁵ καὶ εὕρῃ ἐν αὐτῇ ¹⁵ ἄνδρα πένητα σοφόν, καὶ διασώσῃ αὐτὸς τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμνήσθῃ σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πένητος ἐκείνου. ¹⁶ καὶ εἶπα ¹⁶ ἐγὼ Ἄγαθὴ σοφία ὑπὲρ δύναμιν, καὶ σοφία τοῦ πένητος ἐξουδενωμένη, καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οὐκ εἰσακουσόμενοι. ¹⁷ λόγοι σοφῶν ἐν ἀναπαύσει ἀκούονται ¹⁷

47. AC οσα εαν et A pergit ποιηση pro μοχθηση ... AC ο σοφος ...
 συνπαν ... εις την καρδιαν ... συνπαν ιδεν IX. 1. AC Οτι pro Ως 2.
 AC om και ante τω καθαρω ... C om και ante τω θυσιάζοντι 3. τουτο
 το πονηρον 5. οτι επλησθη 6. AC και μερις ... AC εις αιωνα 7. AC
 om ηδη 8. C τα ιματια ... AC επι κεφαλην 9. C πασας ημερας ... C
 post ηλιον repetit πασας ημερας ματαιιοτητος σου ... C εν ζωη σου ... om
 συ 11. AC ιδον ... AC τοις σοφοις ο αρτος ... AC ο πλουτος ... AC τοις
 πασιν αυτοις 12. AC om οτι ... AC και γε ουκ εγνω ... C om ο 13.
 AC ιδον 15. πεν. και σοφον ... AC διασωσει 16. AC και λογοι α. ουκ
 εισιν ακουομενοι

18 ὑπὲρ κραυγὴν ἐξουσιαζόντων ἐν ἀφροσύναις. ¹⁸ ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ σκευὴ πο-
λέμου, καὶ ἀμαρτάνων εἰς ἀπολέσει ἀγαθωσύνην πολλήν.

X.

Μυῖται θανατοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν ἐλαίου ἡδύσματος. τίμιον δλίγον
2 σοφίας ὑπὲρ δόξαν ἀφροσύνης μεγάλης. ² καρδιά σοφοῦ εἰς δεξιὸν αὐτοῦ, καὶ
3 καρδιά ἀφρονος εἰς ἀριστερὸν αὐτοῦ. ³ καὶ γε ἐν ὁδῷ ὅταν ἀφρων πορευῇται,
4 καρδιά αὐτοῦ ὑστερήσει, καὶ ἂ λογιστῇ πάντα ἀφροσύνη ἐστίν. ⁴ ἐὰν πνεῦμα
τοῦ ἐξουσιαζόντος ἀναβῇ ἐπὶ σέ, τόπον σου μὴ ἀφῇς, ὅτι ἴαμα καταπαύσει
5 ἀμαρτίας μεγάλας. ⁵ ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὡς ἀκούσιον ἐξῆλ-
6 θεν ἀπὸ προσώπου ἐξουσιαζόντος. ⁶ ἐδόξῃ ὁ ἀφρων ἐν ὕψει μεγάλοις, καὶ
7 πλοῦσιοι ἐν ταπεινῷ κατῆσονται. ⁷ εἶδον δούλους ἐφ' ἑπικουρὰ καὶ ἄρχοντας
8 πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ τῆς γῆς. ⁸ ὁ δούσων βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπε-
9 σεῖται, καὶ καθαιροῦντα φραγμὸν δῆξειται αὐτὸν ὄφρις. ⁹ ἐξαίρων λίθους δια-
10 πονηθήσεται ἐν αὐτοῖς, σχίζων ξύλα κινδυνεύσει ἐν αὐτοῖς. ¹⁰ ἐὰν ἐκπέσῃ τὸ
σιδηρίον, καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξε· καὶ δυνάμεις δυναμώσῃ, καὶ περίσ-
11 σεια τῷ ἀνδρὶ οὐ σοφία. ¹¹ ἐὰν δάκῃ ὄφρις ἐν οὐ ψιθυρισμῷ, καὶ οὐκ ἔστι
12 περίσσεια τῷ ἐπάδοντι. ¹² λόγοι στόματος σοφοῦ χάρις, καὶ χεῖλη ἀφρονος
13 καταποντιοῦσιν αὐτόν. ¹³ ἀρχὴ λόγων στόματος αὐτοῦ ἀφροσύνη, καὶ ἐσχάτη
14 στόματος αὐτοῦ περιφέρεια πονηρά, ¹⁴ καὶ ὁ ἀφρων πληθύνει λόγους. οὐκ
ἔγνω ἄνθρωπος τί τὸ γενόμενον καὶ τί τὸ ἐσόμενον· ὁ τι ὀπίσω αὐτοῦ τίς
15 ἀναγγελεῖ αὐτῷ; ¹⁵ μόχθος τῶν ἀφρόνων κακώσῃ αὐτούς, ὅς οὐκ ἔγνω τοῦ
16 πορευθῆναι εἰς πόλιν. ¹⁶ οὐαί σοι πόλις ἧς ὁ βασιλεὺς σου νεώτερος, καὶ οἱ
17 ἄρχοντές σου πρῶτοι ἐσθίουσι. ¹⁷ μακαρία σύ γῆ ἧς ὁ βασιλεὺς σου υἱὸς ἐλευ-
θέρων, καὶ οἱ ἄρχοντές σου πρὸς καιρὸν φάγονται ἐν δυνάμει καὶ οὐκ αἰ-
18 σχυνηθίσονται. ¹⁸ ἐν δυνάμει ταπεινωθήσεται ἡ δοκῶσις, καὶ ἐν ἀργίᾳ χει-
19 ρῶν στάζει ἡ οἰκία. ¹⁹ εἰς γέλωτα ποιοῦσιν ἄρτον, καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον τοῦ
εὐφρανθῆναι ζῶντας, καὶ τοῦ ἀργυρίου ταπεινώσῃ ἐπακουσεται τὰ πάντα.
20 ²⁰ καὶ γε ἐν συνειδήσει σου βασιλέα μὴ καταράσῃ, καὶ ἐν ταμιείοις κοιτῶ-
νων σου μὴ καταράσῃ πλοῦσιον· ὅτι πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ἀποίσει τὴν φω-
νὴν σου, καὶ ὁ ἔχων τὰς πτέρυγας ἀπαγγελεῖ λόγον σου.

XI.

¹ Ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος, ὅτι ἐν πληθύνει
2 ἡμερῶν εὐρήσεις αὐτόν. ² δὸς μερίδα τοῖς ἐπὶ τὰ καὶ γε τοῖς ὀκτώ, ὅτι οὐ
3 γινώσκεις τί ἔσται πονηρὸν ἐπὶ τὴν γῆν. ³ ἐὰν πλησθῶσι τὰ νέφη ὕετοῦ, ἐπὶ
τὴν γῆν ἐκχεοῦσι· καὶ ἐὰν πέσῃ ξύλον ἐν τῷ νότι καὶ ἐὰν ἐν τῷ βορρᾷ,
4 τόπω οὐ πεσεῖται τὸ ξύλον ἐκεῖ ἔσται. ⁴ τηρῶν ἄνεμον οὐ σπείρει, καὶ βλέπων
5 ἐν ταῖς νεφέλαις οὐ θέρψει. ⁵ ἐν οἷς οὐκ ἔστι γινώσκων τίς ἡ ὁδὸς τοῦ πνεύ-
ματος, ὡς ὅσα ἐν γαστρὶ κυοφορούσης, οὕτως οὐ γνώσῃ τὰ ποιήματα τοῦ
6 θεοῦ ὅσα ποιήσει τὰ σύμπαντα. ⁶ ἐν τῷ πρῶτῳ σπείρον τὸ σπέρμα σου, καὶ

X. 4. C μεγάλης 5. AC ἰδον ... ο ἐξῆλθεν ... AC του ἐξουσιαζόντος
7. ἰδον ... ως δουλ. πορευομ. 8. AC εν αυτω ἐμπεσεται et A add και ο
κυλιων λιθον εφ εαυτον κυλινει 10. δυναμεις, C δυναμιν ... AC του ανδριου
σοφια 11. C ο οφρις 12. καταποντισουσιν 14. AC ο ανθρωπος ... απαγγ-
ελει 15. του αφρονος ... A σκοτωσει αυτον, C κοπωσει αυτους 16. AC
εν πρωια 17. AC ελευθερων 18. AC αργια ... στεναξει, C σταζει 19.
AC και οινος ευφρανει (C add τους) ζωντας ... C αργυρου ... AC ομι
ταπεινωσει ... AC συν τα παντα 20. C και γε συ εν ... C αποησει ...
AC οτι τας XI. 1. AC των ημερων 3. AC πληρωθωσιν 4. C σπερει
5. AC της κυοφορουσης ... AC τα συνπαντα 6. AC εν πρωια

ἐν ἐσπέρᾳ μὴ ἀφέντω ἡ χεὶρ σου, ὅτι οὐ γινώσκεις ποῖον στοιχήσει, ἢ τοῦτο ἢ τοῦτο, καὶ ἐὰν τὰ δύο ἐπὶ τὸ αὐτό, ἀγαθόν. ⁷ καὶ γλυκὺ τὸ φῶς, καὶ ἀγα- 7
θὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ βλέπειν σὺν τὸν ἥλιον. ⁸ ὅτι καὶ ἐὰν ἔτη πολλὰ ζή- 8
σεται ὁ ἄνθρωπος, ἐν πᾶσιν αὐτοῖς εὐφρανθήσεται, καὶ μνησθήσεται τὰς
ἡμέρας τοῦ σκότους ὅτι πολλὰ ἔσονται· πᾶν τὸ ἐρχόμενον ματαιότης. ⁹ εὐ- 9
φραίνου νεανίσκε ἐν νεότητί σου, καὶ ἀγαθύνάτω σε ἡ καρδία σου ἐν ἡμέραις
νεότητός σου, καὶ περιπάτει ἐν ὁδοῖς καρδίας σου ἁμωμος καὶ μὴ ἐν ὁράσει
ὀφθαλμῶν σου· καὶ γινῶσι ὅτι ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἄξει σε ὁ θεὸς ἐν κρίσει. ¹⁰ καὶ 10
ἀπόστησον θυμὸν ἀπὸ καρδίας σου, καὶ πάραγε πονηρίαν ἀπὸ σαρκός σου, ὅτι
ἡ νεότης καὶ ἡ ἄνοια ματαιότης.

XII.

Καὶ μνήσθητι τοῦ κτίσαντός σε ἐν ἡμέραις νεότητός σου, ἕως ὅτου μὴ
ἐλθῶσιν αἱ ἡμέραι τῆς κακίας, καὶ φθάσουσιν ἔτη ἐν οἷς ἐρεῖς Οὐκ ἔστι
μοι ἐν αὐτοῖς θελημα. ² ἕως οὐ μὴ σκοτισθῇ ὁ ἥλιος καὶ τὸ φῶς καὶ ἡ 2
σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες, καὶ ἐπιστρέψουσιν τὰ νέφη ὀπίσω τοῦ ὕετός· ³ ἐν 3
ἡμέρᾳ ἢ ἐὰν σαλευθῶσι φύλακες τῆς οἰκίας, καὶ διαστραφῶσιν ἄνδρες τῆς
δυνάμεως, καὶ ἤρρησαν αἱ ἀλήθεισαι ὅτι ὠλιγώθησαν, καὶ σκοτάσουσιν αἱ
βλέπουσαι ἐν ταῖς ὁπαῖς· ⁴ καὶ κλείσουσι θύρας ἐν ἀγορᾷ ἐν ἀσθενείᾳ φω- 4
νῆς τῆς ἀληθείας, καὶ ἀναστήσεται εἰς φωνὴν τοῦ στρουθίου, καὶ ταπει-
νωθήσονται πᾶσαι αἱ θυγατέρες τοῦ ἄσματος· ⁵ καὶ εἰς τὸ ὕψος ὄψονται, καὶ 5
θαύμβιοι ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἀνθήσῃ τὸ ἀμύγδαλον, καὶ παχυνθῇ ἡ ἀκρίς, καὶ
διασκεδασθῇ ἡ κάππαρις, ὅτι ἐπορεύθη ὁ ἄνθρωπος εἰς οἶκον αἰῶνος αὐτοῦ,
καὶ ἐκύκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοπτόμενοι· ⁶ ἕως ὅτου μὴ ἀνατραπῇ τὸ σχοινίον 6
τοῦ ἀργυρίου, καὶ συντριβῇ τὸ ἀνθήμιον τοῦ χρυσίου, καὶ συντριβῇ ὑδρία ἐπὶ
τῇ πηγῇ, καὶ συντροχάσῃ ὁ τροχὸς ἐπὶ τὸν λάκκον· ⁷ καὶ ἐπιστρέψῃ ὁ χοῦς 7
ἐπὶ τὴν γῆν ὥς ἦν, καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν θεὸν ὃς ἔδωκεν αὐτό.
⁸ ματαιότης· ματαιοτήτων, εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής, τὰ πάντα ματαιότης. ⁹ καὶ 8 9
περισσὸν ὅτι ἐγένετο ἐκκλησιαστής σοφός, ὅτι ἐδίδασκε γινῶσιν σὺν τὸν ἄν-
θρωπον, καὶ οὐς ἐξεχνιάσεται κόσμιον παραβολῶν. ¹⁰ πολλὰ ἐζήτησεν ἐκκλη- 10
σιαστής τοῦ εὐρεῖν λόγους θελήματος καὶ γεγραμμένον εὐθύτητος, λόγους
ἀληθείας. ¹¹ λόγοι σοφῶν ὥς τὰ βούκεντρα καὶ ὥς ἦλοι πεφυτευμένοι, οἱ παρὰ 11
τῶν συνδεμάτων ἐδόθησαν ἐκ ποιμένος ἑνός. ¹² καὶ περισσὸν ἐξ αὐτῶν υἱέ 12
μου φύλαξα· τοῦ ποιῆσαι βιβλία πολλὰ οὐκ ἔστι περασμός, καὶ μελέτη πολλὴ
κόπωσης σαρκός. ¹³ τέλος λόγου τὸ πᾶν ἄκουε· τὸν θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐν- 13
τολάς αὐτοῦ φύλασσε, ὅτι τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος. ¹⁴ ὅτι σύμπαν τὸ ποίημα 14
ὁ θεὸς ἄξει ἐν κρίσει ἐν παντὶ παρεωραμένῳ, ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν πονηρόν.

6. αγαθον 8. C και μνησθηση 9. AC και εν ορασει 10. AC παρα-
γαγε XII. 1. AC εως ου μη ελθ. ημεραι ... κακιας σου ... AC φθασω-
σαν 2. AC επιστρεψωσιν ... οπισω νετου 3. AC εν ημερα η (C ην) αν
4. θυραν ... φωνη της 5. AC και γε απο υψους ... C θαμβος ... AC
ανθησει ... C διασκεδασθη καππαρις ... επορευθη ανθρωπος 6. AC ανα-
τραπη σχοινιον ... συνβληθη το ανθεμιον ... AC η υδρια επι την πηγην
7. C συντροχασει 7. AC επιστρεψει his 9. ο εκκλησιαστης ... AC σοφος,
και οτι ... C εδιδασκεν ... C κοσμον 10. θεληματος, γεγραμμενον 11.
AC ηλοι πεφυτευμενοι ... συναγματων 12. AC φυλασσου 13. C πας αν-
θρωπος 14. συνπαν ... AC αξει ο θεος

Subscriptio: AC εκκλησιαστης

A Σ M A.

I.

2 Ἄσμα ἁσμάτων, ὃ ἐστὶ Σαλωμών. ² φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων στό-
 3 ματος αὐτοῦ· ὅτι ἀγαθοὶ μαστοὶ σου ὑπὲρ οἶνον, ³ καὶ ὁσμὴ μύρων σου ὑπὲρ
 πάντα τὰ ἄρώματα· μύρον ἔκκενωσεν ὄνομά σου. διὰ τοῦτο νεάνιδες ἡγά-
 4 πησάν σε, ⁴ ἔλκυσάν σε. ὀπίσω σου εἰς ὁσμὴν μύρων σου δραμοῦμεν· εἰς ἡ-
 νεγκὴ με ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ταμεῖον αὐτοῦ. ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθώμεν
 5 ἐν σοί· ἀγαπήσομεν μαστούς σου ὑπὲρ οἶνον· εὐδύτης ἡγάπησέ σε. ⁵ μέλαινά
 εἰμι ἐγὼ καὶ καλή, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ὡς σκηνώματα Κηδάρ, ὡς δέξ-
 6 ρεις Σαλωμών. ⁶ μὴ βλέψῃτέ με ὅτι ἐγὼ εἰμι μεμελανωμένη, ὅτι παρέβλεψέ
 με ὁ ἥλιος· υἱοὶ μητρὸς μου ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί, ἔθεντό με φυλάκισαν ἐν
 7 ἀμπελῶσιν· ἀμπελῶνα ἐμὸν οὐκ ἐφύλαξα. ⁷ ἀπαγγεῖλόν μοι, ὃν ἡγάπησεν ἡ
 ψυχὴ μου, ποῦ ποιμαίνεις, ποῦ κοιτάζεις ἐν μεσημβρίᾳ, μὴ ποτε γένωμαι
 8 ὡς περιβαλλομένη ἐπ' ἀγέλαις ἐταίρων σου. ⁸ ἐὰν μὴ γνῶς σεαυτὴν, ἡ καλὴ
 ἐν γυναιξίν, ἔξελθε σὺ ἐν πτέρναις τῶν ποιμνίων καὶ ποίμαινε τὰς ἐρίφους σου
 9 ἐπὶ σκηνώμασι τῶν ποιμένων. ⁹ τῇ ἱππῷ μου ἐν ἄρμασι Ψαραὺ ὠμοῖωσά σε,
 10 ἡ πλησίον μου. ¹⁰ τί ὠραιοῦσάν σου σιαγόνες σου ὡς τρυγόνος, τράχηλός σου
 11 ὡς ὀρμίσκοι. ¹¹ ὁμοιώματα χρυσοῦ ποιήσομέν σοι μετὰ στίγματων τοῦ ἁρ-
 12 γυρίου. ¹² ἔως οὗ ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ, νάρδος μου ἔδωκεν ὁσμὴν
 13 αὐτοῦ. ¹³ ἀπόδεδος τῆς στακτῆς ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἀνὰ μέσον τῶν μα-
 14 στῶν μου αὐλισθήσεται. ¹⁴ βότρυς τῆς κύπρου ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἐν ἀμπε-
 15 λῶσιν Ἑγγαδδί. ¹⁵ ἰδοὺ εἰ καλὴ, ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἰ καλὴ· ὀφθαλμοὶ
 16 σου περισσεύει. ¹⁶ ἰδοὺ εἰ καλός, ἀδελφιδός μου, καὶ γε ὥραιος· πρὸς κλίνην
 17 ἡμῶν σύσκιος, ¹⁷ δοκοὶ οἰκῶν ἡμῶν κέδροι, φατνώματα ἡμῶν κυπάρισσοι.

II.

2 Ἐγὼ ἄνθος τοῦ πεδίου, κρίνον τῶν κοιλάδων. ² ὡς κρίνον ἐν μέσῳ
 3 ἀκανθῶν, οὕτως ἡ πλησίον μου ἀνὰ μέσον τῶν θυγατέρων. ³ ὡς μήλον ἐν
 τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ, οὕτως ἀδελφιδός μου ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν· ἐν τῇ
 σκιᾷ αὐτοῦ ἐπεδύμῃσα καὶ ἐκάθισα, καὶ καρπὸς αὐτοῦ γλυκὺς ἐν λάρυγγί
 4 5 μου. ⁴ εἰσαγάγετέ με εἰς οἶκον τοῦ οἴνου, τάξατέ ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην. ⁵ στηρί-
 στατέ με ἐν μύροις, στοιβάσατέ με ἐν μήλοις, ὅτι τετρωμένη ἀγάπης ἐγώ.
 6 ἑώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλὴν μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήψεται με.
 7 ὦρξαι ὑμᾶς, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ἐν δυνάμεσι καὶ ἐν ἰσχύσει τοῦ ἀγροῦ,
 8 ἐὰν ἐγείρῃτε καὶ ἐξεγείρῃτε τὴν ἀγάπην ἕως οὗ βελήσῃ. ⁸ φωνὴ ἀδελφιδοῦ
 μου· ἰδοὺ οὗτος ἦκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη, διαλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς.
 9 ὁμοίος ἐστὶν ἀδελφιδός μου τῇ δορκάδι ἡ νεβρῷ εὐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη Βαι-
 10 τήλ. ἰδοὺ οὗτος ὀπίσω τοῦ τοίχου ἡμῶν, παρακύπτων διὰ τῶν θυρίδων, ἐκ-

Inscriptio: A ασματα ασματων, C ασμα ασματιων

I. 4. τω σαλωμων 2. praemittit η νυμφη 3. C παντα αρωματα ...
 ονομα σοι ... ante δια τουτου add ο νυμφιος 4. ταμειον, C ταμιον ... C
 αγαπησωμεν 5. praemitt. η νυμφη ... AC om εγω ... AC δερρις 6. εφυ-
 λαξαν 7. ποιμαινεις ... C ετερων 8. in f. add σου 9. επ αρμασιν 10.
 τρυγονες ... ορμισκος 11. 12. ed. rom. αργυριου, et εν ανακλι. αυτου.
 12. C ανακληση ... ante ναρδος add ο νυμφιος 14. AC εγγαδδι 15. C
 ιδου η καλη his ... οφθαλμος 16. praemitt. η νυμφη ... ο αδελφ. μ.
 ... ed. rom. ωραιος c. seqq. conjg., non item AC ... C om προς II. 5. om
 με sec. 6. περιλημψεται 7. AC (C videtur) εν ταις δ. κ. εν ταις 9.
 (νεφρω ...) AC ιδου ουτ. εστηκεν

κύντων διὰ τῶν δικτύων. ¹⁰ ἀποκρίνεται ἀδελφιδός μου καὶ λέγει μοι Ἀνάστα, 10 ἔλθε ἡ πλησίον μου, καλή μου, περιστέρα μου. ¹¹ ὅτι ἰδοὺ ὁ χειμὼν παρῆλθεν, 11 ὁ ὑπεὶς ἀπῆλθεν, ἐπορεύθη ἑαυτῷ. ¹² τὰ ἄνθη ὡφθη ἐν τῇ γῇ, καιρὸς τῆς 12 τομῆς ἔφθακεν, φωνὴ τῆς τρυγόνος ἠκούσθη ἐν τῇ γῇ ἡμῶν. ¹³ ἡ συκὴ 13 ἐξῆνεγκεν ὀλύνθους αὐτῆς, αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν, ἔδωκαν ὀσμήν. ἀνάστα, ἔλθε ἡ πλησίον μου, καλή μου, περιστέρα μου. καὶ ἔλθε, ¹⁴ σὺ περιστέρα 14 μου, ἐν σκέπῃ τῆς πέτρας, ἐχόμενα τοῦ προτειχίσματος· δεῖξόν μοι τὴν ὄψιν σου, καὶ ἀκούτισόν με τὴν φωνὴν σου, ὅτι ἡ φωνὴ σου ἡδεῖα, καὶ ἡ ὄψις σου ὡραία. ¹⁵ πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας μικροὺς ἀφανίζοντας ἀμπελῶνας, καὶ 15 αἱ ἄμπελοι ἡμῶν κυπρίζουσαι. ¹⁶ ἀδελφιδός μου ἐμοὶ κἀγὼ αὐτῷ· ὁ ποι- 16 μαίνων ἐν τοῖς κρίνοις, ¹⁷ ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί. 17 ἀπόστρεψον, ὁμοιωθῆτι σὺ ἀδελφιδέ μου τῷ δόρκωνι ἡ νεβρῷ ἐλάφω ἐπὶ ὄρη κοιλωμάτων.

III.

¹ Ἐπὶ κοίτην μου ἐν νυκτὶ ἐξήτησα ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου· ἐξήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν, ἐκάλεσα αὐτόν καὶ οὐχ ὑπήκουσέ μου. ² ἀνα- 2 στήσομαι δὴ καὶ κυκλώσω ἐν τῇ πόλει, ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ ζητήσω ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου· ἐξήτησα αὐτόν καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν. ³ ἔυροσάν με οἱ τηροῦντες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει· μὴ ὃν ἠγάπησεν 3 ἡ ψυχὴ μου ἴδετε; ⁴ ὥς μικρὸν ὅτε παρῆλθον ἀπ' αὐτῶν, ἕως οὗ εὔρον ὃν 4 ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου· ἐκράτησα αὐτόν καὶ οὐκ ἀφῆκα αὐτόν, ἕως οὗ εἰσῆ- γαγον αὐτὸν εἰς οἶκον μητρὸς μου καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με. ⁵ ὦρ- 5 ρασα ὑμᾶς, συγατέρες Ἱερουσαλήμ, ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ, ἐὰν ἐγείρῃτε καὶ ἐξεγείρῃτε τὴν ἀγάπην ἕως ἂν θελήσῃ. ⁶ τίς 6 αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου, ὥς στελέχη καπνοῦ τεθυμιαμένη σμύρναν καὶ λίβανον ἀπὸ πάντων κονιορτῶν μυρεψοῦ; ⁷ ἰδοὺ ἡ κλίνη τοῦ Σα- 7 λωμών, ἐξήκοντα δυνατοὶ κύκλω αὐτῆς ἀπὸ δυνατῶν Ἰσραὴλ. ⁸ πάντες κατέ- 8 χοντες ῥομφαίαν, δεδιδαγμένοι πόλεμον· ἀνὴρ ῥομφαία αὐτοῦ ἐπὶ μηρὸν αὐτοῦ ἀπὸ ὑάμβους ἐν νυκτὶ. ⁹ φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἀπὸ 9 ξύλων τοῦ Λιβάνου. ¹⁰ στύλους αὐτοῦ ἐποίησεν ἀργύριον, καὶ ἀνάκλιτον αὐτοῦ 10 χρύσειον· ἐπιβάσεις αὐτοῦ πορφυρᾶ, ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον, ἀγάπην ἀπὸ συγατέρων Ἱερουσαλήμ. ¹¹ συγατέρες Σιών, ἐξέλθατε καὶ ἴδετε ἐν τῷ βασιλεῖ 11 Σαλωμών, ἐν τῷ στεφάνῳ ᾧ ἐστεφάνωσεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ νυμφεύσεως αὐτοῦ καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ.

IV.

Ἰδοὺ εἰ καλὴ, ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἰ καλὴ. ὀφθαλμοὶ σου περιστέρα ἐκτὸς τῆς σιωπῆσεώς σου. τριχώμα σου ὥς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν αἱ ἀπεκαλύφθησαν ἀπὸ τοῦ Γαλααδ. ² ὀδόντες σου ὥς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων αἱ 2 ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι, καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς. ³ ὥς σπαρτίον τὸ κόκκινον χεὶλή σου, καὶ ἡ λαλιά σου ὡραία· 3 ὥς λέπυρον ῥοᾶς μῆλόν σου ἐκτὸς τῆς σιωπῆσεώς σου. ⁴ ὥς πύργος Δαυὶδ 4 τράχηλός σου, ὁ ὠκοδομημένος εἰς Θαλιπιά· χίλιοι θυρεοὶ κρέμονται ἐπ'

40. ante Αναστα praemitt. ο νυμφιος 42. του τρυγονος 45. AC κυπρίζουσιν 47. διαπνευση ημερα ... ante αποστρεψον add η νυμφη ... C επι τα ορη III. 2. C (videtur) om δη ... A om και prim. ... AC in f. add εκαλεσα αυτον και ουχ υπηκουσεν μου 4. αφησω ... C της μητρος ... ταμειον 6. praemitt. ο νυμφιος 8. C ρομφαιαν pro ρομφαια ... C τον μηρον 9. φοριον 40. επιβασεις 44. συγατ. σιων post ιδετε pon. IV. 2. εν αυτοις 3. om το ... της ροας 4. θαλιφωδ

5 αὐτόν, πᾶσαι βολίδες τῶν δυνατῶν. ⁵δύο μαστοί σου ὡς δύο νεβροὶ διδύμοι
6 δορκάδος οἱ νεμόμενοι ἐν κρίνοις. ⁶ὥς οὐ διαπνεύσῃ ἡμέρα καὶ κινήσω-
7 σιν αἱ σκιαί, πορεύσομαι ἐμαντῷ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης καὶ πρὸς τὸν
8 ⁸δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου, νύμφη, δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου· ἐλεύσῃ καὶ διελεύσῃ ἀπὸ
ἀρχῆς πίστεως, ἀπὸ κεφαλῆς Σανὴρ καὶ Ἑρμών, ἀπὸ μανδρῶν λεόντων,
9 ἀπὸ ὀρέων παρδάλεων. ⁹ἐκαρδίωσας ἡμᾶς, ἀδελφή μου νύμφη· ἐκαρδίωσας
10 ἡμᾶς ἐνὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου ἐν μιᾷ ἐνδέματι τραχήλων σου. ¹⁰τί ἐκαλλιῶ-
11 θῃσαν μαστοί σου, ἀδελφή μου νύμφη· τί ἐκαλλιῶθῃσαν μαστοί σου ἀπὸ
12 οἴνου, καὶ ὁσμὴ ἱματίων σου ὑπὲρ πάντα ἀρώματα. ¹¹κνήριον ἀποστάζουσι
χειλὴ σου, νύμφη· μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τῇ γλῶσσάν σου, καὶ ὁσμὴ ἱμα-
13 τίων σου ὡς ὁσμὴ Λιβάνου. ¹²κῆπος κεκλεισμένος ἀδελφή μου νύμφη, κῆ-
14 πος κεκλεισμένος, πηγὴ ἐσφραγισμένη· ¹³ἀποστολαί σου παράδεισος ῥοῶν
15 μετὰ καρποῦ ἀκροδρύων, κύπροι μετὰ νάρδων· ¹⁴νάρδος καὶ κρόκος, κά-
λαμος καὶ κιννάμωμον μετὰ πάντων ξύλων τοῦ Λιβάνου, σμύρνα ἄλλω μετὰ
16 ζούντος ἀπὸ τοῦ Λιβάνου. ¹⁵πηγὴ κῆπου καὶ φρέαρ ὕδατος ζώντος καὶ ῥοι-
17 ζούντος ἀπὸ τοῦ Λιβάνου. ¹⁶ἐξεγέρθητι βορρᾶ, καὶ ἔρχου νότε, καὶ διά-
πνευσον κῆπόν μου, καὶ ῥευσάτωσαν ἀρώματά μου.

V.

Καταβήτην ἀδελφιδός μου εἰς κῆπον αὐτοῦ καὶ φαγέτω καρπὸν ἀκρο-
δρύων αὐτοῦ. εἰσῆλθον εἰς κῆπόν μου, ἀδελφή μου νύμφη· ἐτρύγησα σμύρ-
ναν μου μετὰ ἀρωμάτων μου, ἔφαγον ἄρτον μου μετὰ μέλιτός μου, ἔπιον
οἶνόν μου μετὰ γάλακτός μου. φάγετε πλησίοι καὶ πίετε καὶ μεθύσητε,
2 ἀδελφοί. ²ἐγὼ καθεύδω, καὶ ἡ καρδιά μου ἀγρυπνεῖ. φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου,
κρούει ἐπὶ τὴν θύραν. ἄνοιξόν μοι, ἡ πλησίον μου, ἀδελφή μου, περιστερά
3 μου, τελεία μου, ὅτι ἡ κεφαλὴ μου ἐπλήσθη δρόσου καὶ οἱ βόστρυχοί
4 μου ψεκάδων νυκτός. ³ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου, πῶς ἐνδύσομαι αὐτόν;
5 ἐνιψάμην τοὺς πόδας μου, πῶς μολυνῶ αὐτούς; ⁴ἀδελφιδός μου ἀπέστειλε
6 χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀπῆς, καὶ ἡ κοιλία μου ἐβρόχήθη ἐπ' αὐτόν. ⁵ἀνε-
στην ἐγὼ ἀνοῖξαι τῷ ἀδελφιδῷ μου, χεῖρές μου ἔσταξαν σμύρναν, δάκτυλοί
7 μου σμύρναν πλήρη ἐπὶ χεῖρας τοῦ κλειθροῦ. ⁶ἤνοιξα ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ
8 μου· ἀδελφιδός μου παρήλθε. ψυχὴ μου ἐξῆλθεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ· ἐζήτησα
9 αὐτὸν καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν, ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ οὐχ ὑπήκουσέ μου. ⁷εὔρο-
σάν με οἱ φύλακες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει, ἐπάταξάν με, ἐτραυματίσαν
10 με· ἦσαν τὸ δέριτρόν μου ἀπ' ἐμοῦ φύλακες τῶν τειγέων. ⁸ὥρμισα ἡμᾶς,
11 συγατέρας Ἱερουσαλήμ, ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ,
12 ἐὰν εὔρητε τὸν ἀδελφιδόν μου, τί ἀπαγγείλητε αὐτῷ; ὅτι τετρωμένη ἀγά-
13 πτης ἐγὼ εἰμι. ⁹τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ἡ καλὴ ἐν γυναιξί; τί
14 ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ὅτι οὕτως ὥρμισας ἡμᾶς; ¹⁰ἀδελφιδός
15 μου λευκὸς καὶ πυρρὸς, ἐκλελογισμένος ἀπὸ μυριάδων. ¹¹κεφαλὴ αὐτοῦ
16 χρυσοῖον κεφαλῆς, βόστρυχοι αὐτοῦ ἐλάται, μέλανες ὡς κόραξ. ¹²ὀφθαλμοὶ
αὐτοῦ ὡς περιστερὰ ἐπὶ πληρώματα ὑδάτων λελουσμένα ἐν γάλακτι,

5. 6. ed. rom. κρινοίς, et σκιαί. 6. om ου ... η ημερα 7. ει η πλησ. 8. απ αρχης ... σανειρ κ. αερμων 9. ημας εν απο ... τραχηλου 10. παντα τα αρ. 13. ρων erasum est 15. κηπων, φρεαρ 16. praemitt. η νυμφη ... om και sec. V. 4. κηπὸν μου ... ante εἰσῆλθον add ο νυμφίος ... φαγετε οι πλησιον 2. η πλησ. μου post αδελφ. μου ron. 3. praemitt. η νυμφη ... πως ενδυσθωμαι 5. αι χειρες 6. η ψυχη μου ... ουκ επηκουσεν 7. ετραυματιασαν 8. ειμι εγω 11. καιφαξ 12. λε-
λουμεναι

κατῆμεναι ἐπὶ πληρώματα. ¹³ σιαγόνες αὐτοῦ ὡς φιάλαι τοῦ ἀρώματος φύου- 13
σαι μυρεψικά, χεῖλη αὐτοῦ κρίνα στάζοντα σμύρναν πλήρη. ¹⁴ χεῖρες αὐτοῦ ¹⁴
τορευταὶ χρυσαὶ πεπληρωμέναι θαρσίς. κοιλία αὐτοῦ πυξίον ἐλεφάντινον ἐπὶ
λίθου σαπφείρου. ¹⁵ κνήμῃ αὐτοῦ στῦλοι μαρμάρينوι τεθεμελιωμένοι ἐπὶ βά- 15
σει χρυσᾶς. εἶδος αὐτοῦ ὡς λίβανος, ἐκλεκτός ὡς κέδροι. ¹⁶ φάρυγξ αὐτοῦ ¹⁶
γλυκασμοὶ καὶ ὅλος ἐπιθυμία. οὗτος ἀδελφιδός μου καὶ οὗτος πλησίον μου,
συγατέρες Ἱερουσαλὴμ. ¹⁷ ποῦ ἀπῆλθεν ὁ ἀδελφιδός σου, ἡ καλὴ ἐν γυναι- 17
ξίν; ποῦ ἀπέβλεψεν ὁ ἀδελφιδός σου; καὶ ζητήσομεν αὐτὸν μετὰ σοῦ.

VI.

¹ Ἀδελφιδός μου κατέβη εἰς κήπον αὐτοῦ εἰς φιάλας τοῦ ἀρώματος, ποι-
μαίνειν ἐν κήποις καὶ συλλέγειν κρίνα. ² ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου καὶ ἀδελφι- 2
δός μου ἐμοί, ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις. ³ καλὴ εἰ ἡ πλησίον μου, ὡς ³
εὐδοκία, ὥραία ὡς Ἱερουσαλὴμ, δάμβος ὡς τεταγμέναι. ⁴ ἀπόστρεψον ὀφθαλ- 4
μούς σου ἀπεναντίον μου, ὅτι αὐτοὶ ἀνεπτέρωσάν με. τρίχωμά σου ὡς ἀγέ-
λαι τῶν αἰγῶν αἱ ἀνεφάνησαν ἀπὸ τοῦ Γαλαάδ. ⁵ δδόντες σου ὡς ἀγέλαι ⁵
τῶν κεκαρμένων αἱ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι, καὶ
ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς. ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χεῖλη σου, καὶ ἡ
λαλιά σου ὥραία. ⁶ ὡς λέπυρον τῆς ῥοᾶς μῆλόν σου ἐκτός τῆς σιωπῆσεώς ⁶
σου. ⁷ ἐξήκοντά εἰσι βασιλίσσαι, καὶ ὀγδοήκοντα παλλακαί, καὶ νεάνιδες ὧν ⁷
οὐκ ἔστιν ἀριθμός. ⁸ μία ἐστὶ περισσότερά μου, τελεία μου, μία ἐστὶ τῇ μητρὶ ⁸
αὐτῆς, ἐκλεκτὴ ἐστὶ τῇ τεκούσῃ αὐτήν. εἶδον αὐτήν συγατέρες καὶ μα-
καριοῦσιν αὐτήν, βασιλίσσαι καὶ γε παλλακαὶ καὶ αἰνέσουσιν αὐτήν. ⁹ τίς ⁹
αὕτη ἡ ἐκκύπτουσα ὥσει ὄρθρος, καλὴ ὡς σελήνη, ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος, δάμ-
βος ὡς τεταγμέναι; ¹⁰ εἰς κήπον καρύας κατέβην ἰδεῖν ἐν γεννήμασι τοῦ χει- 10
μάρβρου, ἰδεῖν εἰ ἦνθησεν ἡ ἄμπελος, ἐξῆνθησαν αἱ ῥοαί. ἐκεῖ δώσω τοὺς
μαστούς μου σοί. ¹¹ οὐκ ἔγνω ἡ ψυχὴ μου. ἔθετό με ἄρματα Ἀμιναδάβ. ¹¹
¹² ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε, ἡ Σουναμίτις· ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε, καὶ ὀψόμεθα ἐν σοί. ¹²

VII.

Τί ὤψεσθε ἐν τῇ Σουναμίτιδι; ἡ ἐρχομένη ὡς χοροὶ τῶν παρεμβολῶν.
¹ ὥραιώθησαν διαβημάτά σου ἐν ὑποδήμασί σου, σύγατερ Ναδάβ. ῥυτίδι ¹
μηρῶν ὁμοιοὶ ὀρμακοῖς, ἔργον τεχνίτου. ² ὀμφαλὸς σου κρατὴρ τορευτός, μὴ ²
ὑστερούμενος κράμα. κοιλία σου ζημωνία σίτου πεφραγμένη ἐν κρίνοις. ³ δύο ³
μαστοὶ σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος. ⁴ ὁ τράχηλός σου ὡς πύργος ⁴
ἐλεφάντινος. οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὡς λίμναι ἐν Ἑσεβὼν, ἐν πύλαις συγατρὸς
πολλῶν. μυκτὴρ σου ὡς πύργος τοῦ Λιβάνου σκοπεύων πρόσωπον Δαμασκού.
⁵ κεφαλὴ σου ἐπὶ σέ ὡς Κάρμηλος, καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορφύρα, ⁵
βασίλειος δεδεμένον ἐν παραδρομαῖς. ⁶ τί ὥραιώθης, καὶ τί ἠδύνθης ἀγάπη ⁶
ἐν τρυφαῖς σου. ⁷ τοῦτο μέγεθός σου· ὥμοιώθης τῷ φοίνικι, καὶ οἱ μαστοὶ ⁷
σου τοῖς βότρυσιν. ⁸ εἶπα Ἀναβήσομαι ἐπὶ τῷ φοίνικι, κρατήσω τῶν ὕψων ⁸
αὐτοῦ· καὶ ἔσονται δὴ μαστοὶ σου ὡς βότρυες τῆς ἀμπέλου, καὶ ὁσμὴ ῥινός
σου ὡς μῆλα, ⁹ καὶ ὁ λάρυγξ σου ὡς οἶνος ὁ ἀγαθός. πορευόμενος τῷ ἀδελ- 9

12. in f. add υδατων 13. φιάλες 14. θαρσεις ... σαπφείρου 16. φα-
ρυξ VI. 1. κηπον μου 2. και ο αδελφ. 3. praemitt. ο νυμφιος 4.
απεναντ. εμου 5. εστ. εν αυτοις ... om το 8. τη τεκουσ. αυτης ... βα-
σιλ. και παλλ. 9. praemitt. η νυμφη ... **η εκκυπτουσα, *η αναβαινουσα
10. εν γεννηματι ... ει ηνθησαν αι ροαι 12. η σουλαμιτις VII. σουλαμι-
τιδι 1. τι ωραιωθησαν ... om σου sec. ... συγ. αμιναδαβ ... μηρων σου
... εργω χειρων τεχνιτου 2. κραματος ... ζημωνια 4. om δ ... om οι
6. 7. ed. rom. αγαπη; εν τρ. σου τ. μεγ. σου. ωμοιωθης 7. ωμοιωθη
8. εν τω φοιν. 9. *om ο bis

- 10 φιδῶ μου εἰς εὐθύτητα, ἱκανούμενος χεῖρές μου καὶ ὁδοῦσιν. ¹⁰ ἐγὼ τῷ
 11 ἀδελφιδῶ μου, καὶ ἐπ' ἐμέ ἡ ἐπιστροφή αὐτοῦ. ¹¹ ἐλθε ἀδελφιδέ μου, ἐξέλ-
 12 θωμεν εἰς ἀγρόν, αὐλισθώμεν ἐν κώμαις. ¹² ὀρρῖσωμεν εἰς ἀμπελώνας,
 ἰδωμεν εἰ ἦνθησεν ἡ ἀμπελος, ἦνθησεν ὁ κυπρισμός, ἦνθησαν αἱ ῥοαί· ἐκεῖ
 13 δώσω τοὺς μαστοὺς μου σοί. ¹³ οἱ μανδραγόροι ἔδωκαν ὀσμὴν, καὶ ἐπὶ σύ-
 ραῖς ἡμῶν πάντα ἀκρόδρου νέα πρὸς παλαιά, ἀδελφιδέ μου, ἐτήρησά σοι.

VIII.

- Τίς δώῃ σε, ἀδελφιδέ μου, ζητάζοντα μαστοὺς μητρός μου; εὐροῦσά
 2 σε ἔξω φιλήσω σε, καὶ γε οὐκ ἐξουδενώσουσί μοι. ² παραλήψομαί σε, εἰσάξω
 σε εἰς οἶκον μητρός μου καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με· ποτιῶ σε
 3 ἀπὸ οἴνου τοῦ μυρεψικοῦ, ἀπὸ νόματος βοῶν μου. ³ εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τῇ
 4 κεφαλῇ μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήψεται με. ⁴ ὥρκισα ὑμᾶς, συγατέρες
 Ἱερουσαλήμ, ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ, ἐὰν ἐγείρῃτε καὶ ἐὰν ἐξεγείρῃτε
 5 τὴν ἀγάπην ἕως ἂν θελήσῃ. ⁵ τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα λελευκανθισμένη, ἐπι-
 στηριζομένη ἐπὶ τὸν ἀδελφιδὸν αὐτῆς; ὑπὸ μῆλον ἐξήγειρά σε· ἐκεῖ ὠδί-
 6 νησέ σε ἡ μήτηρ σου, ἐκεῖ ὠδίνησέ σε ἡ τεκοῦσά σε. ⁶ ζέε με ὡς σφραγίδα
 ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, ὡς σφραγίδα ἐπὶ τὸν βραχίονά σου· ὅτι κραταιὰ ὡς
 θάνατος ἀγάπη, σκληρὸς ὡς ὄθης ζῆλος· περίπτερα αὐτῆς περίπτερα πυρὸς
 7 φλόγες αὐτῆς. ⁷ ὕδωρ πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην, καὶ ποταμοὶ
 οὐ συγκλύσουσιν αὐτήν. ἐὰν δῶ ἀνὴρ πάντα τὸν βίον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ,
 8 ἐξουδενώσει ἐξουδενώσουσιν αὐτόν. ⁸ ἀδελφῇ ἡμῶν μικρά καὶ μαστοὺς οὐκ
 9 ἔχει. τί ποιήσωμεν τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν ἐν ἡμέρᾳ ἧ ἐὰν λαλήσῃ ἐν αὐτῇ; ⁹ εἰ
 τεῖχος ἐστίν, οἰκοδομήσωμεν ἐπ' αὐτὴν ἐπάλλξεις ἀργυρᾶς· καὶ εἰ σύρα ἐστὶ,
 10 διαγράψωμεν ἐπ' αὐτὴν σανίδα κεδρίνην. ¹⁰ ἐγὼ τεῖχος, καὶ μαστοὶ μου ὡς
 11 πύργοι· ἐγὼ ἡμῃ ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ὡς εὐρίσκουσα εἰρήνην. ¹¹ ἀμπελὼν
 ἐγενήθη τῷ Σαλωμών ἐν Βεελαμών· ἔδωκε τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ τοῖς τη-
 12 ροῦσιν, ἀνὴρ οἶσει ἐν καρπῷ αὐτοῦ χιλιούς ἀργυρίου. ¹² ἀμπελῶν μου ἐμὲς
 ἐνώπιόν μου· οἱ χίλιοι Σαλωμών, καὶ οἱ διακόσιοι τοῖς τηροῦσι τὸν καρπὸν
 13 αὐτοῦ. ¹³ ὁ καθήμενος ἐν κήποις, ἐταῖροι προσέχοντες τῇ φωνῇ σου· ἀκού-
 14 τισὶν με. ¹⁴ φύγε ἀδελφιδέ μου, καὶ ὁμοιώσῃτι τῇ δορκάδι ἧ τῷ νεβρῷ τῶν
 ἐλάφων ἐπὶ ὄρη τῶν ἀρωμάτων.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΛΩΜΩΝ.

I.

- ¹ Ἀγαπήσατε δικαιοσύνην οἱ κρίνοντες τὴν γῆν, φρονήσατε περὶ τοῦ κυ-
 2 ρίου ἐν ἀγαθότητι, καὶ ἐν ἀπλότητι καρδίας ζητήσατε αὐτόν· ² ὅτι εὕρισκε-
 ται τοῖς μὴ πειράζουσιν αὐτόν, ἐμφανίζεται δὲ τοῖς μὴ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ.

9. εν χειλεσιν 13. οι μανδραγορες ... υμων VIII. 4. εξουδενησουσιν με
 2. παραλημφομαι ... ταμειον 3. ομι μου ... και δεξια ... περιλημψεται
 4. εν ταις δυναμεισιν και εν ταις ... τι χειρ. και τι εξεγ. 5. ante υπο μηλον
 add ο νυμφιος 6. σκληρον 7. συνκλίσουσιν ... τον παντα βιον ... εξου-
 δηνησουσιν 8. η αν 10. οφθαλμ. αυτου ευρισκουσα 11. εγενηθη ... ομι
 ανηρ usque αργυριου 14. φευγε ... η νεβρω ελαφων επι τα ορη κοιλωματων

Subscriptio: ασμα ασματων

Inscriptio: σοφια σολομωντος

I. 2. ημῃ πιστευουσιν αὐτω

³ σκολιοὶ γὰρ λογισμοὶ χωρίζουσιν ἀπὸ θεοῦ, δοκιμαζομένη τε ἡ δύναμις ἐλέγχει 3 τοὺς ἄφρονας. ⁴ ὅτι εἰς κακότεχνον ψυχὴν οὐκ εἰσελεύσεται σοφία, οὐδὲ ⁴ κατοικήσει ἐν σώματι κατάχρεω ἁμαρτίας. ⁵ ἅγιον γὰρ πνεῦμα παιδείας φεύ- ⁵ ξεται δόλον, καὶ ἀπαναστήσεται ἀπὸ λογισμῶν ἀσυνέτων, καὶ ἐλεγχθήσεται ἐπελθούσης ἀδικίας. ⁶ φιλάνθρωπον γὰρ πνεῦμα σοφία, καὶ οὐκ ἀβώσσει ⁶ βλάσφημον ἀπὸ χιλιῶν αὐτοῦ, ὅτι τῶν νεφρῶν αὐτοῦ μάρτυς ὁ θεός, καὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐπίσκοπος ἀληθῆς καὶ τῆς γλώσσης ἀκουστής. ⁷ ὅτι ⁷ πνεῦμα κυρίου πεπλήρωκε τὴν οἰκουμένην, καὶ τὸ συνέχον τὰ πάντα γινώσιν ἔχει φωνῆς. ⁸ διὰ τοῦτο φθεγγόμενος ἄδικα οὐδεὶς μὴ λάτῃ, οὐδὲ μὴ πα- ⁸ ροδεύσῃ αὐτὸν ἐλέγχουσα ἡ δίκη. ⁹ ἐν γὰρ διαβουλίᾳ ἀσεβοῦς ἐξέτασις ἔσται, ⁹ λόγων δὲ αὐτοῦ ἀκοή πρὸς κύριον ἥξει εἰς ἐλεγχον ἀνομημάτων αὐτοῦ, ¹⁰ ὅτι ¹⁰ οὗς ζηλώσεως ἀκροῶται τὰ πάντα, καὶ βροῦς γογγυσμῶν οὐκ ἀποκορύπεται. ¹¹ φυλάξασθε τοίνυν γογγυσμὸν ἀνωφελῆ, καὶ ἀπὸ καταλαλιᾶς φείσασθε ¹¹ γλώσσης· ὅτι φθῆγμα λαθραίων κενὸν οὐ πορεύσεται, στόμα δὲ καταψευδό- μενον ἀναιρεῖ ψυχὴν. ¹² μὴ ζηλοῦτε θάνατον ἐν πλάνῃ ζωῆς ὑμῶν, μηδὲ ¹² ἐπισπᾶσθε ὄλεθρον ἔργοις χειρῶν ὑμῶν. ¹³ ὅτι ὁ θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησεν, ¹³ οὐδὲ τέρπεται ἐπ' ἀπωλείᾳ ζώντων. ¹⁴ ἔκτισε γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα, ¹⁴ καὶ σωτήριον αἱ γενέσεις τοῦ κόσμου, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς φάρμακον ὀλέθρου οὔτε ἄδου βασιλείον ἐπὶ γῆς. ¹⁵ δικαιοσύνη γὰρ ἀθανάτος ἐστίν· ¹⁵ ¹⁶ ἀσεβεῖς δὲ ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς λόγοις προσεκαλέσαντο αὐτόν, φίλον ἡγη- ¹⁶ σάμενον αὐτὸν ἐτάκησαν καὶ συνήκῃην ἔθεντο πρὸς αὐτόν, ὅτι ἄξιοι εἰσι τῆς ἐκείνου μερίδος εἶναι.

II.

Εἶπον γὰρ ἑαυτοῖς λογισάμενοι οὐκ ὀρθῶς Ὀλίγος ἐστὶ καὶ λυπηρὸς ὁ βίος ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἴσας ἐν τελευτῇ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ὁ ἀναλύσας ἐξ ἄδου. ² ὅτι αὐτοσχεδίως ἐγεννήθημεν, καὶ μετὰ τοῦτο ἐσόμεθα ² ὡς οὐχ ὑπάρξαντες· ὅτι κενὸς ἡ πνοὴ ἐν-ρίσιν ἡμῶν, καὶ ὁ λόγος σπινθήρ ἐν κινήσει καρδίας ἡμῶν, ³ οὐ σβεσθέντος τέφρα ἀποβήσεται τὸ σῶμα, καὶ ³ τὸ πνεῦμα διαχυθήσεται ὡς χαῦνος ἀήρ. ⁴ καὶ τὸ ὄνομα ἡμῶν ἐπιλησθήσε- ⁴ ται ἐν χρόνῳ, καὶ οὐδεὶς μνημονεύσει τῶν ἔργων ἡμῶν· καὶ παρελεύσεται ὁ βίος ἡμῶν ὡς ἔχνη νεφέλης, καὶ ὡς ὀμίχλη διασκεδασθήσεται διωχθεῖσα ὑπὸ ἀκτίνων ἡλίου καὶ ὑπὸ θερμότητος αὐτοῦ βαρυνθεῖσα. ⁵ σκιάς γὰρ πά- ⁵ ροδος ὁ βίος ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἀναποδισμὸς τῆς τελευτῆς ἡμῶν, ὅτι κατε- σφραγίσθη, καὶ οὐδεὶς ἀναστρέφει. ⁶ δεῦτε οὖν καὶ ἀπολαύσωμεν τῶν ὄντων ⁶ ἀγαθῶν, καὶ χρυσώμεθα τῇ κτίσει ὡς νεότητι σπουδαίως. ⁷ οἶνου πολυτε- ⁷ λούς καὶ μύρων πλησθῶμεν, καὶ μὴ παροδυσάτω ἡμᾶς ἄνθος ἀέρος. ⁸ στε- ⁸ ψώμεθα ῥόδων κάλυξι πρὶν ἢ μαρανθῆναι. ⁹ μηδεὶς ἡμῶν ἄμειρος ἔστω τῆς ⁹ ἡμετέρας ἀγερωχίας, πανταχῇ καταλίπωμεν σύμβολα τῆς εὐφροσύνης, ὅτι αὕτη ἡ μερίς ἡμῶν καὶ ὁ κλήρος οὗτος. ¹⁰ καταδυναστεύσωμεν πένητα δι- ¹⁰ καιον, μὴ φεισώμεθα χήρας, μηδὲ πρεσβύτου ἐντραπῶμεν πολιάς πολυχρο- νίου. ¹¹ ἔστω δὲ ἡμῶν ἡ ἰσχύς νόμος τῆς δικαιοσύνης, τὸ γὰρ ἀσθενὲς ¹¹ ἄχρηστον ἐλέγχεται. ¹² ἐνεδρεύσωμεν δὲ τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχρηστος ἡμῖν ἐστὶ ¹² καὶ ἐναντιοῦται τοῖς ἔργοις ἡμῶν, καὶ ὀνειδίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα νόμου, καὶ ἐπιφημίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα παιδείας ἡμῶν. ¹³ ἐπαγγέλλεται γινώσιν ¹³ ἔχειν θεοῦ, καὶ παιδα κυρίου αὐτὸν ὀνομάζει. ¹⁴ ἐγένετο ἡμῖν εἰς ἐλεγχον ¹⁴

5. πνευμα σοφίας 6. πνευμα σοφίας ... ἀβώσσει ... γλώσσ. αὐτου 7. ἐπληρώσεν 8. οὐδε μὴ 12. ἐν ἐργοῖς 13. ἐπ' ἀγγελίᾳ ζῶντος 14. οὐδε ... ἐπὶ τῆς γῆς II. 4. ἐν ἑαυτοῖς 3. σβενσθέντος ... διαχυθήσεται 5. * ο καιρος ημων 6. om και prius ... νεότητος 7. ανθος εαιρος 8. κα- ταλειπωμεν ... ημων pro ουτος 10. πρεσβυτερου 12. om δε ... παιδιας

15 ἐννοίων ἡμῶν· βαρὺς ἐστὶν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος, ¹⁵ ὅτι ἀνόμοιος τοῖς ἄλλοις
 16 ὁ βίος αὐτοῦ, καὶ ἐξηλλαγμένοι αἱ τρίβοι αὐτοῦ· ¹⁶ εἰς κίβδηλον ἐλογίσθημεν
 αὐτῷ, καὶ ἀπέχεται τῶν ὁδῶν ἡμῶν ὡς ἀπὸ ἀκαθαρσιῶν· μακαρίζει ἐσχατα
 17 δικαίων, καὶ ἀλαζονεύεται πατέρα θεόν. ¹⁷ ἴδωμεν εἰ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀληθεῖς,
 18 καὶ πειράσωμεν τὰ ἐν ἐκβάσει αὐτοῦ. ¹⁸ εἰ γὰρ ἐστὶν ὁ δίκαιος υἱὸς θεοῦ,
 19 ἀντιλήψεται αὐτοῦ καὶ ῥύσεται αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἀνθεστηκότων· ¹⁹ ὕβρει καὶ
 βασάνῳ ἐτάσωμεν αὐτόν, ἵνα γνῶμεν τὴν ἐπιείκειαν αὐτοῦ καὶ δοκιμάσωμεν
 20 τὴν ἀνεξικαλίαν αὐτοῦ· ²⁰ θανάτῳ ἀσχήμονι καταδικάσωμεν αὐτόν, ἔσται
 21 γὰρ αὐτοῦ ἐπισκοπὴ ἐκ λόγων αὐτοῦ. ²¹ ταῦτα ἐλογίσαντο, καὶ ἐπλανήθη-
 22 σαν· ἀπετύφλωσε γὰρ αὐτοὺς ἡ κακία αὐτῶν, ²² καὶ οὐκ ἔγνωσαν μυστήρια
 θεοῦ, οὐδὲ μισθὸν ἤλπισαν ὁσιότητος, οὐδὲ ἔκριναν γέρας ψυχῶν ἀμώμων.
 23 ²³ ὅτι ὁ θεὸς ἔκτισε τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφ' ἀρσείας, καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας ἰδιό-
 24 τητος ἐποίησεν αὐτόν· ²⁴ φθόνῳ δὲ διαβόλου θάνατος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον,
 25 ²⁵ πειράζουσι δὲ αὐτὸν οἱ τῆς ἐκείνου μερίδος ὄντες.

III.

Δικαίων δὲ ψυχὰι ἐν χειρὶ θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ᾄψεται αὐτῶν βάσανος.
 2 ² ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθῆναι, καὶ ἐλογίσθη κἀκώσεις ἢ ἔξοδος
 3 4 αὐτῶν, ³ καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεῖα σύντριμμα· οἱ δὲ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. ⁴ καὶ
 5 καὶ ἐν ὅσῃ ἀνθρώπων ἔαν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπίς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης,
 6 καὶ ὀλίγα παιδευσθέντες μεγάλα εὐεργετηθήσονται· ὅτι ὁ θεὸς ἐπείρασεν αὐ-
 7 τοὺς καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ· ⁶ ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν
 8 αὐτούς, καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα συστάς προσεδέξατο αὐτούς. ⁷ καὶ ἐν καιρῷ ἐπι-
 9 σκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσιν, καὶ ὡς σπινθήρες ἐν καλᾷ μὲν διαδραμοῦνται·
 10 ⁸ κρινοῦσιν ἔσση καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν κύριος εἰς τοὺς
 9 αἰῶνας. ⁹ οἱ πεπεισότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ
 10 προσμενοῦσιν αὐτῷ, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ. ¹⁰ οἱ δὲ ἀσεβεῖς
 11 καὶ ἡ ἐλπίς αὐτῶν, καὶ οἱ κόποι ἀνόνητοι καὶ ἄχρηστα τὰ ἔργα αὐτῶν.
 12 ¹² αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἀφρονες, καὶ πονηρὰ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐπικατάρατος ἡ
 13 γένεσις αὐτῶν. ¹³ ὅτι μακαρία στείρα ἡ ἀμίαντος, ἥτις οὐκ ἔγνω κοίτην ἐν
 14 παραπτώματι, ἔξει καρπὸν ἐν ἐπισκοπῇ ψυχῶν· ¹⁴ καὶ εὐνοῦχος ὁ μὴ ἐργα-
 15 σάμενος ἐν χειρὶ ἀνόμημα μηδὲ ἐνθυμῆσεις κατὰ τοῦ κυρίου πονηρά, δο-
 16 σήσεται γὰρ αὐτῷ τῆς πίστεως χάρις ἐκλεκτῇ καὶ κληρὸς ἐν ναφ' κυρίου
 17 ¹⁵ θυμηρέστερος. ¹⁵ ἀγαθῶν γὰρ πόνων καρπὸς εὐκλετής, καὶ ἀδιάπτωτος ἡ ῥίζα
 16 τῆς φρονήσεως. ¹⁶ τέκνα δὲ μοιχῶν ἀτέλεστα ἔσται, καὶ ἐκ παρανόμου κοί-
 17 τῆς σπέρμα ἀφανισθήσεται. ¹⁷ ἐάν τε γὰρ μακρόβιοι γένωνται, εἰς οὐδὲν λο-
 18 γισθήσονται, καὶ ἄτιμον ἐπ' ἐσχάτων τὸ γῆρας αὐτῶν· ¹⁸ ἐάν τε ὀξέως
 19 ¹⁹ τελευτήσωσιν, οὐχ ἔξουσιν ἐλπίδα οὐδὲ ἐν ἡμέρᾳ διαγνώσεως παραμύθιον·
 19 ¹⁹ γενεὰς γὰρ ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη.

IV.

Κρείσσων ἀτεκνία μετὰ ἀρετῆς· ἀθανασία γὰρ ἐστὶν ἐν μνήμῃ αὐτῆς,
 2 ὅτι καὶ παρὰ θεῷ γινώσκεται καὶ παρὰ ἀνθρώποις· ² παρούσάν τε μμούνται
 αὐτήν, καὶ ποθοῦσιν ἀπελθούσαν· καὶ ἐν τῷ αἰῶνι στεφανηφοροῦσα πομπεύει
 3 τὸν τῶν ἀμιάντων ἄλγων ἀγῶνα νικήσασα. ³ πολύγονον δὲ ἀσεβῶν πληθὺς
 οὐ χρησιμεύσει, καὶ ἐκ νόθων μοσχευμάτων οὐ δώσει ῥίζαν εἰς βάθος, οὐδὲ

15. οτι usque βιος αυτου in rasura 18. αντιληψεται III. 3. πορια
 9. εν τοις εκλ. α. et add και επισκοπη εν τοις ροις αυτου 40. ed. rom.
 κατὰ 44. παιδιαν 43. ψυχων αυτων 48. εαν τε γαρ IV. 2. παρ. τε
 τιμωσιν αυτην ... ποπεμπει (αποπ.?)

ἀσφαλῆ βῆσιν ἐδάσει· ³ καὶ γὰρ ἐν κλύδους πρὸς καιρὸν ἀναστάνη, ἐπισσα- ⁴
 λῶς βεβηγμένα ὑπὸ ἀνέμων σάλευσθήσεται, καὶ ὑπὲρ βίας ἀνέμων ἐκρηγνύθη-
 σεται· ⁵ περικλαστήσονται κλύδωνες ἀπέλαστοι, καὶ ὁ καρπὸς αὐτῶν ἀχρηστος, ὁ
 ἄωρος εἰς βρώσιν καὶ εἰς οὖτον ἐπιτήδειος· ⁶ ἐν γὰρ ἀνέμων ὕπνῳ τέλεια ὁ
 γεννώμενα μάρτυρές εἰσι πονηρίας κατὰ γενέων ἐν ἐξετασμῷ αὐτῶν. ⁷ οὐ-
 γαρ δὲ ἐὰν φθάσῃ τελευτήσας, ἐν ἀναπαύσει ἔσται· ⁸ γῆρας γὰρ τέμνω, οὐ δ'
 τὸ πονηρόν, οὐδὲ ἀειμῶν ἐτῶν μεμέτρηται· ⁹ πολλὰ δὲ ἐσσι φρόνησις ἀν-
 θρώποις, καὶ ἤλικία γῆρας βίας ἀκηλίδωτος. ¹⁰ εὐάρεστος τῷ θεῷ γενόμενος
 ἡγαπήσῃ, καὶ ζῶν μεταξὺ ἀμαστωλῶν μετετέτῃ· ¹¹ ἡσπάγη μὴ κακία ἀλ-
 λήρη σίνεσιν αὐτοῦ, ἥ ὁδὸς ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ. ¹² βασκανία γὰρ φαν-
 ῶντος ἀκαυροῦ τὰ καλὰ καὶ βεβηγασμὸς ἐπιθυμίας μετακλίνει νοῦν δικαίου.
¹³ τελευτῶν ἐν ὀλίγῳ ἐπιτήρῃσθε χρόνους μακροὺς· ¹⁴ ἀρεστὴ γὰρ τῇ κυρίῳ ¹⁵ 14
 ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐν μέσῳ πονηρίας· οἱ δὲ κατὰ ἰδόν-
 τας καὶ μὴ νοήσαντες, μηδὲ δύντες ἐπὶ διανοεῖν τὸ ποιεῖν. ¹⁶ ὅτι χάρις ¹⁷
 καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ·
¹⁸ 16 κατεκρινεῖ δὲ δίκαιος καμῶν τοὺς ζῶντας ἀρεβείας, καὶ νεότερος τελευτῶν ¹⁹
 ταχέως πολυετὲς γῆρας αἰδίου. ²⁰ ὁρῶνται γὰρ τελευτὴν σοφοί, καὶ οἱ ²¹
 νοήσουσι τί ἐβουλεύεσθε περὶ αὐτοῦ, καὶ εἰς τί ἡσφαλίσατο αὐτὸν ὁ κύ-
 ριος· ²² 22 ὁρῶνται καὶ ἐκτενέωσιν, αὐτοὺς δὲ ὁ κύριος ἐκκαλέσεται· ²³ καὶ ²⁴ 23
 ἔσονται μετὰ τοῦτο εἰς πνῦμα ἅμιμον καὶ εἰς ἔξορον ἐν νεκροῖς δι' αἰῶνας.
 ὅτι ῥῆξι· αὐτοὺς ἀφώνους πονηρίαι, καὶ σάλευσαι αὐτοὺς ἐν θυμῷ, καὶ
 ἐσχατὸν χειροσφύσσονται, καὶ ἔσονται ἐν ὀδῷ, καὶ ἡ μετὶ αὐτῶν
 ἀπολείπεται· ²⁵ 25 ἐκείσονται ἐν συλλογισμῷ ἀμαστωμάτων αὐτῶν δεικνύ, καὶ ²⁶
 ἐλέγξει αὐτοὺς ἐξεναντίας τὰ ἀνομήματα αὐτῶν.

V.

Τότε στήσεται ἐν παῖρησίᾳ πολλῇ ὁ δίκαιος κατὰ πρόσωπον τῶν δι-
 ψάντων αὐτὸν καὶ τῶν ἀτετούντων τοὺς πότους αὐτοῦ. ² ἰδόντες παρεχθήσων- ³
 ται φόβῳ δεινῷ, καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς σωτηρίας· ⁴ ἐροῦσιν ⁵
 ἐαυτοῖς μετανοήσαντες καὶ διὰ στενοχωρίαν πνεύματος στενάζοντες Οὗτος ἦν
 ὃν ἐσχόμεν ποτε εἰς γέλωτα καὶ εἰς παραβολὴν ὀνειδιμοῦ· ⁶ οἱ ἄποροι τὸ ⁷
 βίον αὐτοῦ ἐλογισάμεθα μάταιον καὶ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἄτμον· ⁸ πῶς κατε- ⁹
 λόγισθη ἐν νουῖς ἡμῶν, καὶ ἐν ἡμέραις ὁ κύριος αὐτοῦ ἐστίν· ¹⁰ ἅρα ἐπληρῆ- ¹¹
 σθημεν ἀπὸ ὁδοῦ ἀνέλεως, καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης φῶς οὐκ ἐκαιῶμεν ἡμῖν,
 καὶ ὁ ἥλιος οὐκ ἀνέτεικεν ἡμῖν· ¹² ἀνομίας ἐνεστησάμεθα ποίβας καὶ ἀπω- ¹³
 κείας, καὶ διωδυσάμεθα ἐσθίμους ἀβάτους, τὴν δὲ ὁδὸν κυρίου οὐκ ἐγνωμεν.
¹⁴ 14 τί ὠφέλησεν ἡμᾶς ἡ ὑπερηφανία; καὶ τί πλοῦτος μετὰ ἀλαζονείας συμ- ¹⁵
 βέρληται ἡμῖν; ¹⁶ 16 παροῦσιν ἐκεῖνα πάντα ὡς σκία καὶ ὡς ἀρημία παροῦ- ¹⁷
 χουσα· ¹⁸ 18 ὡς καὶ διερχομένην κυμαίνουσαν ὕδαρ, ἥς διαβάσας οὐκ ἐστίν, ¹⁹
 ὅλως εὐρεῖν, οὐδὲ ἀποσπῆναι τοῦπος αὐτῆς ἐκ κύματιν· ²⁰ 20 ὡς ἐν ὁδοῦ διωπτά- ²¹
 τος ἀέρα οὐδὲν εὐρίσκειται τεκμήριον πορείας, πύργῳ δὲ παρῶν μαστιζόμενοι,
 πνεῦμα καύσον καὶ σφύγγου βίᾳ ροῆζον, κινουμένων πτερύγων διωδυστῇ,
 καὶ μετὰ τοῦτο οὐχ εὐρεῖται σημεῖον ἐπιβάσεως ἐν αὐτῷ· ²² 22 ὡς βέλους βλη- ²³
 τήτος ἐπὶ σκοπῶν πυρτῆς ὁ αἶψ ἐυδῶς εἰς ἐαυτὸν ἀνελύθη, ὡς ἀρησθῆσαι
 τὴν διόδον αὐτοῦ· ²⁴ 24 οὕτως καὶ ἡμεῖς γεννηθέντες ἐξελίπομεν, καὶ ἀρετῆς ²⁵
 μὲν σημεῖον οὐδὲν, ἐσχομεν δειξάν, ²⁶ 26 ἐν δὲ τῇ κακίᾳ ἡμῶν καταπαυήσμεν. ²⁷

5. ἀπελάστοι 10. εὐάρεστος θεῷ 14. *οἱ δὲ αἰῶνι 15. οἱσις προ-
 εκλεκτοῖς, ἐκλεκτοῖς προ οἱσις 16. ζῶντων ... νεότερος 19. νεκροῖς καμ-
 νων ... ἐσχατῶν V. 1. ὁρῶντων 2. καὶ ἐροῦσιν ἐν ἐκποῖς ... στενα-
 ζόνται καὶ ἐροῦσιν 3. οἱ πόροι. α. anteadd. οὐμῆς. β. ἐλαμῶν ἐν ἡμῖν
 7. ὠδυσάμεν 8. ἡ ὑπερηφανία ita etiam ed. rom. ... ἡ τι πλοῦτος ...
 ἀλαζονίας 10. τροπῶς 11. διαπτατος 13. ἐξελίπομεν

15 ¹⁵ ὅτι ἑλπίς ἀσεβοῦς ὡς φερόμενος χροὺς ὑπὸ ἀνέμου, καὶ ὡς πάχνη ὑπὸ λαί-
 λαπος διωχθεῖσα λεπτή, καὶ ὡς καπνὸς ὑπὸ ἀνέμου διεχύθη, καὶ ὡς μνεία
 16 καταλύτου μονοήμερου παρῶδευσε. ¹⁶ δίκαιοι δὲ εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν
 17 κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ ὑψίστῳ. ¹⁷ διὰ τοῦτο λή-
 ψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς
 κυρίου, ὅτι τῇ δεξιᾷ σκεπάσει αὐτούς, καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν.
 18 ¹⁸ λήψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὀπλοποιήσκει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν
 19 ἐχθρῶν. ¹⁹ ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνης, καὶ περιβήσεται κόρυθα κρίσιν
 20 ²¹ ἀνυπόκριτον. ²⁰ λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχτην οἰοτήτα, ²¹ ὅξυνει δὲ ἀπότο-
 μον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν, συνεκπολεμήσει δὲ αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παρά-
 22 φρονας. ²² πορεύσονται εὐστοχοὶ βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύνου τόξου
 23 τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἀλοῦνται, ²³ καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιπή-
 σονται χάλαζαι· ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγ-
 24 κλύουσιν ἀπότομος· ²⁴ ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαίλαψ
 ἐκλιμῇσει αὐτούς· καὶ ἐρημώσκει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία
 περιτρέψει θρόνους δυναστῶν.

VI.

2 Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε, μάθετε δικαστὰ περάτων γῆς· ² ἐνω-
 3 τίσασθε οἱ κρατοῦντες πληθύνους καὶ γεγαυρωμένους ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν. ³ ὅτι ἐδόθη
 4 παρὰ τοῦ κυρίου ἡ κράτης ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου, ⁴ ὃς ἐξε-
 5 τάσει ὑμῶν τὰ ἔργα καὶ τὰς βουλὰς διερευνήσκει· ⁵ ὅτι ὑπηρέται ὄντες τῆς
 αὐτοῦ βασιλείας οὐκ ἐκρίναιτε ὀρθῶς, οὐδὲ ἐφύλαξατε νόμον, οὐδὲ κατὰ τὴν
 6 βουλὴν τοῦ θεοῦ ἐπορεύθητε. ⁶ φρικτῶς καὶ ταχέως ἐπιστήσεται ὑμῖν, ὅτι
 7 κρίσις ἀπότομος ἐν τοῖς ὑπερέχουσι γίνεται. ⁷ ὁ γὰρ εἰλάχιστος συγγνωστός
 8 ἐστὶν ἐλέους, δυνατοὶ δὲ δυνατῶς ἐτασθήσονται· ⁸ οὐ γὰρ ὑποστελεῖται πρόσω-
 πον ὁ πάντων δεσπότης, οὐδὲ ἐντραπήσεται μέγεθος· ὅτι μικρὸν καὶ μέγαν
 9 αὐτὸς ἐποίησεν, ὁμοίως τε προνοεῖ περὶ πάντων· ⁹ τοῖς δὲ κραταιοῖς ἰσχυρά
 10 ἐφίσταται ἔρευνα. ¹⁰ πρὸς ὑμᾶς οὖν ὧ τύραννοι οἱ λόγοι μου, ἵνα μάθητε
 11 σοφίαν καὶ μὴ παραπέσητε. ¹¹ οἱ γὰρ φυλάξαντες ὁσίως τὰ ὅσια ὁσιωθήσονται
 12 ταῖς, καὶ οἱ διδαχθέντες αὐτὰ εὐρήσουσιν ἀπολογίαν. ¹² ἐπιβυμήσατε οὖν τῶν
 13 λόγων μου, ποιήσατε καὶ παιδευθήσεσθε, ¹³ λαμπρὰ καὶ ἀμάραντος ἐστὶν ἡ
 σοφία, καὶ εὐχερῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπώντων αὐτήν, καὶ εὐρίσκεται ὑπὸ
 14 ¹⁵ τῶν ζητούντων αὐτήν, ¹⁴ φθάνει τοὺς ἐπιβυμοῦντας προγνωσθῆναι. ¹⁵ ὁ ὁρ-
 16 θρῖσας ἐπ' αὐτήν οὐ κοπιᾷσει, πάρεδρον γὰρ εὐρήσει τῶν πυλῶν αὐτοῦ. ¹⁶ τὸ
 γὰρ ἐνδυμηθῆναι περὶ αὐτῆς φρονήσεως τελειότης, καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι'
 17 αὐτὴν ταχέως ἀμέριμνος ἔσται· ¹⁷ ὅτι τοὺς ἀξίους αὐτῆς αὐτὴ περιέρχεται
 ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται αὐτοῖς εὐμενῶς, καὶ ἐν πάσῃ ἐπι-
 18 νοίᾳ ὑπαντᾷ αὐτοῖς. ¹⁸ ἀρχὴ γὰρ αὐτῆς ἡ ἀληθεστάτη παιδείας ἐπιβυμία,
 19 ¹⁹ φροντὶς δὲ παιδείας ἀγάπη, ἀγάπη δὲ τήρησις νόμων αὐτῆς, προσοχὴ δὲ
 20 ²¹ νόμων βεβαίωσις ἀφθαρσίας, ²⁰ ἀφθαρσία δὲ ἐγγὺς εἶναι ποιεῖ θεοῦ· ²¹ ἐπι-
 22 βυμία ἄρα σοφίας ἀνάγκη ἐπὶ βασιλείαν. ²² εἰ οὖν ᾗδεσθε ἐπὶ θρόνοις καὶ
 23 σκηπτήρεσσιν τύραννοι λαῶν, ²³ τιμῆσατε σοφίαν, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε.
 24 ²⁴ τί δέ ἐστι σοφία καὶ πῶς ἐγένετο ἀπαγγελῶ, καὶ οὐκ ἀποκρύψω ὑμῖν μυ-
 στήρια, ἀλλὰ ἀπ' ἀρχῆς γενέσεως ἐξιχνιάσω καὶ ζήσω εἰς τὸ ἐμφανὲς τὴν
 25 γνώσιν αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ παροδύσω τὴν ἀλήθειαν· ²⁵ οὔτε μὴν φθόνῳ τε-
 26 τικῶτι συνοδεύσω, ὅτι οὗτος οὐ κοινωνήσκει σοφίᾳ. ²⁶ πληθὺς δὲ σοφῶν σω-
 27 τήρια κόσμου, καὶ βασιλεὺς φρόνιμος εὐστάθεια δήμου· ²⁷ ὥστε παιδεύσετε
 τοὺς ῥήμασί μου, καὶ ὠφελιθήσεσθε.

15. χροὺς 17. λημψονται 18. 20. λημψεται 21. συνεκπολεμησει αυτω
 23. συνκλυουσιν ... εκλιμμησει VI. 3. παρα κυριου 7. συγνωστ. ε. ελεου
 15. προς αυτην 17. απαντα (21. επιβυμια γαρ ασοφιας) 25. κοινωνει

VII.

Εἰμὶ μὲν ἀγῶ θνητὸς ἄνθρωπος, ἴσος ἅπασιν, καὶ γηγενοῦς ἀπόγονος
 πρωτοπλάστου· καὶ ἐν κοιλίᾳ μητρὸς ἐγλύφην σὰρξ ² δεκαμηνιαίῳ χρόνῳ, 2
 παγεὶς ἐν αἵματι ἐκ σπέρματος ἀνδρὸς καὶ ἡδονῆς ὑπὲρ συνελθούσης· ³ καὶ 3
 ἐγὼ δὲ γενόμενος ἔσπασα τὸν κοινὸν ἄερα, καὶ ἐπὶ τὴν ὁμοιοπαθεῖ κατέπε-
 σον γῆν, πρώτῃν φωνὴν τὴν ὁμοίαν πᾶσιν ἴσα κλαίω· ⁴ ἐν σπαργάνοις ἀνε- 4
 τράφην καὶ ἐν φροντίσιν. ⁵ οὐδεὶς γὰρ βασιλεὺς ἐτέραν ἔσχε γενέσεως ἀρχήν· ⁵
⁶ μία δὲ πάντων ἐξοδος εἰς τὸν βίον ἐξοδός τε ἴση. ⁷ διὰ τοῦτο ἠυξάμην, 6 7
 καὶ φρόνησις ἐδόθη μοι· ἐπεκαλεσάμην, καὶ ἤλθε μοι πνεῦμα σοφίας. ⁸ προέ- 8
 κρινα αὐτὴν σκήπτρων καὶ θρόνων, καὶ πλοῦτον οὐδὲν ἡγήσάμην ἐν συγκρίσει
 αὐτῆς· ⁹ οὐδὲ ὁμοίωσα αὐτῇ λίθον ἀτίμητον, ὅτι ὁ πᾶς χρυσὸς ἐν ὅψει αὐ- 9
 τῆς ψάμμος ὀλίγη, καὶ ὡς πηλὸς λογισθήσεται ἄργυρος ἐναντίον αὐτῆς·
¹⁰ ὑπὲρ ὑγίαιαν καὶ εὐμορφίαν ἡγάπησα αὐτήν, καὶ προειλόμεν αὐτὴν ἀντὶ 10
 φωτὸς ἔχειν, ὅτι ἀκοίμητον τὸ ἐκ ταύτης φέγγος. ¹¹ ἤλθε δὲ μοι τὰ ἀγαθὰ 11
 ὁμοῦ πάντα μετ' αὐτῆς, καὶ ἀναρίθμητος πλοῦτος ἐν χερσὶν αὐτῆς· ¹² εὐ- 12
 φράνην δὲ ἐπὶ πάντων, ὅτι αὐτῶν ἡγείται σοφία, ἡγνόνουν δὲ αὐτὴν γενέτιν
 εἶναι τούτων. ¹³ ἀδόλως τε ἔμαθον, ἀφθόμως τε μεταδίδωμι, τὸν πλοῦτον 13
 αὐτῆς οὐκ ἀποκρύπτομαι· ¹⁴ ἀνεκλιπὴς γὰρ θησαυρὸς ἐστὶν ἀνθρώποις, ὃν οἱ 14
 χρησάμενοι πρὸς θεὸν ἐστεύλαντο φιλικῶς, διὰ τὰς ἐκ παιδείας δωρεὰς συστα-
 ζέντες. ¹⁵ ἐμοὶ δὲ δῶκε ὁ θεὸς εἰπεῖν κατὰ γνώμην καὶ ἐνθυμηθῆναι ἀξίως 15
 τῶν δεδομένων, ὅτι αὐτὸς καὶ τῆς σοφίας ὁδηγὸς ἐστὶ καὶ τῶν σοφῶν διορ-
 θωτής. ¹⁶ ἐν γὰρ χερσὶ αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, πᾶσά τε φρό- 16
 νησις καὶ ἐργατειῶν ἐπιστήμη. ¹⁷ αὐτὸς γὰρ μοι ἔδωκε τῶν ὄντων γνῶσιν 17
 ἀψευδῆ, εἰδέναι σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν στοιχείων, ¹⁸ ἀρχὴν καὶ τέ- 18
 λος καὶ μεσότητά χρόνων, τροπῶν ἀλλαγὰς καὶ μεταβολὰς καιρῶν, ¹⁹ ἐνιαυ- 19
 τῶν κύκλους καὶ ἀστερῶν θέσεις, ²⁰ φύσεις ζώων καὶ θυμὸς θηρίων, πνευ- 20
 μάτων βίαις καὶ διαλογισμοῖς ἀνθρώπων, διαφορὰς φυτῶν καὶ δυνάμεις ῥιζῶν.
²¹ ὅσα τέ ἐστι κρυπτὰ καὶ ἐμφανῆ ἔργων· ἡ γὰρ πάντων τεχνίτις ἐδίδαξέ 21
 με σοφία. ²² ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα νοερὸν, ἅγιον, μονογενές, πολυμερές, 22
 λεπτόν, εὐκίνητον, τρανόν, ἀμόλυντον, σαφές, ἀπτήμαντον, φιλάγαθον, ὀξύ,
 ἀκώλυτον, εὐεργετικόν, ²³ φιλάνθρωπον, βέβαιον, ἀσφαλές, ἀμέριμον, παντοδύ- 23
 ναμον, πανεπίσκοπον, καὶ διὰ πάντων χωρῶν πνευμάτων νοερῶν καθαρῶν
 λεπτοτάτων. ²⁴ πάσης γὰρ κινήσεως κινητικώτερον σοφία, διήκει δὲ καὶ χωρ- 24
 ρεῖ διὰ πάντων διὰ τὴν καθαρότητα. ²⁵ ἀτμὶς γὰρ ἐστὶ τῆς τοῦ θεοῦ δυνά- 25
 μως, καὶ ἀπόρροια τῆς τοῦ παντοκράτορος δόξης εἰλικρινής· διὰ τοῦτο οὐδὲν
 μεμιασμένον εἰς αὐτὴν παρεμπίπτει. ²⁶ ἀπαύγασμα γὰρ ἐστὶ φωτὸς αἰδίου, 26
 καὶ ἔξοπτρον ἀκτινίζον τῆς τοῦ θεοῦ ἐνεργείας, καὶ εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος
 αὐτοῦ. ²⁷ μία δὲ οὕσα πάντα δύναται, καὶ μένουσα ἐν αὐτῇ τὰ πάντα και- 27
 νίξει, καὶ κατὰ γενεὰς εἰς ψυχὰς ὁσίας μεταβαλόνουσα φίλους θεοῦ καὶ προ-
 φητάς κατασκευάζει· ²⁸ οὐδὲν γὰρ ἀγαπᾷ ὁ θεὸς εἰ μὴ τὸν σοφίᾳ συνοι- 28
 κοῦντα. ²⁹ ἔστι γὰρ αὕτη εὐπρεπεστέρα ἡλίου, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἄστρον θέσιν 29
 φωτὶ συγκρινομένη εὐρίσκεται προτέρα· ³⁰ τοῦτο μὲν γὰρ διαδέχεται νύξ, 30
 σοφίας δὲ οὐκ ἀντισχέει κακία.

VII. 4. ανεστραφην και φροντισιν 5. βασιλειων 9. ωμοιωσα αυτην
 10. προειλαμην 12. τυφραντην δε επι πασιν 14. ον οι κτησαμενοι 15.
 των λεγομενων 19. ενιαυτου 22. εστι γαρ αυτη 23. παντεπισκοπον 25. κλι-
 κρινειας 27. εν εαυτη παντα 28. ουδεν γαρ ο θεος αγαπα 29. αστερων
 30. σοφιαν δε ου κατισχυει κακια

VIII.

Διατείνει δὲ ἀπὸ πέρας εἰς πέρας εὐρώσως, καὶ διοικεῖ τὰ πάντα
 2 χρηστῶς. ² ταύτην ἐφίλησα καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότητός μου, καὶ ἐζήτησα νύμ-
 3 φην ἀγαγέσθαι ἑμαυτῷ, καὶ ἐραστῆς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς. ³ εὐγένειαν
 δοξάζει συμβίωσιν θεοῦ ἔχουσα, καὶ ὁ πάντων δεσπότης ἠγάπησεν αὐτήν.
 4 ⁴ μύστις γάρ ἐστι τῆς τοῦ θεοῦ ἐπιστήμης, καὶ αἰρετὶς τῶν ἔργων αὐτοῦ.
 5 ⁵ εἰ δὲ πλοῦτός ἐστιν ἐπιθυμητὸν κτῆμα ἐν βίῳ, τί σοφίας πλουσιώτερον
 6 τῆς τὰ πάντα ἐργαζομένης; ⁶ εἰ δὲ φρόνησις ἐργάζεται, τίς αὐτῆς τῶν ὄντων
 7 μᾶλλον ἐστι τεχνίτης; ⁷ καὶ εἰ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ τις, οἱ πόνοι ταύτης εἰσὶν
 ἀρεταί· σωφροσύνην γὰρ καὶ φρόνησιν ἐκδιδάσκει, δικαιοσύνην καὶ ἀνδρείαν,
 8 ὧν χρησιμώτερον οὐδὲν ἐστὶν ἐν βίῳ ἀνθρώποις. ⁸ εἰ δὲ καὶ πολυπειρίαν πο-
 9 δεῖ τις, οἶδε τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζειν, ἐπίσταται στροφάς λόγων
 καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει καὶ ἐκβάσεις καιρῶν
 9 καὶ χρόνων. ⁹ ἔκρινα τοίνυν ταύτην ἀγαγέσθαι πρὸς συμβίωσιν, εἰδὼς ὅτι ἔσται
 10 μοι σύμβουλος ἀγαθῶν, καὶ παραίνεις φροντίδων καὶ λύπης. ¹⁰ ἔξω δι' αὐ-
 11 τὴν δόξαν ἐν ὄχλοις, καὶ τιμὴν παρὰ πρεσβυτέροις ὁ νέος· ¹¹ ὅξυν εὐρεθήσο-
 12 μαι ἐν κρίσει, καὶ ἐν ὅφει δυναστῶν ἡνυμασθήσομαι· ¹² σιγῶντά με περι-
 μενοῦσιν, καὶ φθεγγομένην προσέξουσιν, καὶ λαλοῦντος ἐπὶ πλείον χειρὰ ἐπιθή-
 13 σουσιν ἐπὶ στόμα αὐτῶν. ¹³ ἔξω δι' αὐτὴν ἀθανασίαν, καὶ μνήμην αἰώνιον
 14 τοῖς μετ' ἐμέ· ἀπολείψω. ¹⁴ διοικήσω λαούς, καὶ ἔξνῃ ὑποταγήσεται μοι·
 15 ¹⁵ φοβηθήσονται με ἀκούσαντες τύραννοι φορτικοί, ἐν πλήθει φανούμαι ἀγαθὸς
 16 καὶ ἐν πολέμῳ ἀνδρεῖος· ¹⁶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκόν μου προσαναπαύσομαι αὐτῇ·
 οὐ γὰρ ἔχει πικρίαν ἢ συναναστροφή αὐτῆς, οὐδὲ ὁδύνῃν ἢ συμβίωσιν αὐτῆς,
 17 ἀλλὰ εὐφροσύνην καὶ χαράν. ¹⁷ ταῦτα λογισάμενος ἐν ἑμαυτῷ καὶ φροντίσας
 18 ἐν καρδίᾳ μου, ὅτι ἐστὶν ἀθανασία ἐν συγγενείᾳ σοφίας, ¹⁸ καὶ ἐν φιλίᾳ αὐτῆς
 τέρψις ἀγαθῇ, καὶ ἐν πόνοις χειρῶν αὐτῆς πλοῦτος ἀνεκλιπής, καὶ ἐν συγ-
 19 γυμνασίᾳ ὁμιλίας αὐτῆς φρόνησις, καὶ εὐκλεία ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς, πε-
 20 ριῆειν ζητῶν ὅπως λάβω αὐτὴν εἰς ἑμαυτόν. ¹⁹ παῖς δὲ ἤμην εὐφυῆς, ψυχῆς
 20 21 τε ἔλαχον ἀγαθῆς, ²⁰ μᾶλλον δὲ ἀγαθὸς ὢν ἤλθον εἰς σῶμα ἀμίαντον. ²¹ γνοὺς
 δὲ ὅτι οὐκ ἄλλως ἔσομαι ἐγκρατὴς ἐὰν μὴ ὁ θεὸς δῶ, καὶ τοῦτο δ' ἦν φρο-
 νήσεως τὸ εἰδέναι τίνος ἡ χάρις, ἐνέτυχον τῷ κυρίῳ καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ, καὶ
 εἶπον ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου

IX.

Θεὲ πατέρων καὶ κύριε τοῦ ἐλέους σου, ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ
 2 σου, ² καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατεσκεύασας ἄνθρωπον ἵνα δεσπόζῃ τῶν ὑπὸ σοῦ
 3 γενομένων κτισμάτων, ³ καὶ διέπη τὸν κόσμον ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ,
 4 καὶ ἐν εὐθύτητι ψυχῆς κρίσιν κρίνῃ, ⁴ δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον,
 5 σοφίαν, καὶ μὴ με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου· ⁵ ὅτι ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ
 υἱὸς τῆς παιδείας σου, ἄνθρωπος ἀσθενὴς καὶ ὀλιγοχρόνιος καὶ ἐλάσσων ἐν
 6 συνέσει κρίσεως καὶ νόμων· ⁶ καὶ γὰρ τις ἢ τέλειος ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων, τῆς
 7 ἀπὸ σοῦ σοφίας ἀπούσης εἰς οὐδὲν λογισθήσεται. ⁷ σὺ με προεἶλω βασιλεῖα

VIII. 1. **επι περας ... διοικεταται 7. AC atque etiam ed. rom. αν-
 δριαν 8. πολυπειραν ... εικαζει 9. αγαγεσθαι ταυτην ... C omi αγαγεσθαι
 10. C εν οχλω 12. C χειρα δε επιθ. 13. C post αθανασ. add και τιμην
 παρα — (reliquia non liquet) ... C καταλιψω 15. C φανησομαι 17. AC
 αθανασια εστιν 18. C τρεψις ... C εν γυμνασια ... AC ευκλειης 21. AC
 οτι ου καλως ... C και το δη φρονησεως εστιν ... τινος χαρις, C τιν. εστιν
 η χαρις IX. 1. C omi σου prius 2. C omi σου ... κατασκευασας ... C
 ινα δεσποζει 6. C η τις ... εις ουδεν, C ουδεν 7. C προσειλου

λαοῦ σου καὶ δικαστὴν υἱὸν σου καὶ θυγατέραν· ⁸ εἴπας οἰκοδομῆσαι ναὸν 8
ἐν ὕρει ἀγίῳ σου, καὶ ἐν πόλει κατασκηνώσεώς σου θυσιαστήριον, μίμημα
σκηνῆς ἀγίας ἣν προητοίμασας ἀπ' ἀρχῆς· ⁹ καὶ μετὰ σοῦ ἡ σοφία ἡ εἰδυῖα 9
τὰ ἔργα σου, καὶ παροῦσα ὅτε ἐποίεις τὸν κόσμον, καὶ ἐπισταμένη τί ἄρεστον
ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ τί εὐθὲς ἐν ἐντολαῖς σου· ¹⁰ ἐξαπόστειλον αὐτήν ἐξ 10
ἀγίων οὐρανῶν, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου πέμψον αὐτήν, ἵνα συμπαροῦσά
μοι κοπιᾷσῃ, καὶ γινῶ τί εὐάρεστον ἐστὶ παρὰ σοί. ¹¹ οἶδε γὰρ ἐκείνη πάντα 11
καὶ συνιεῖ, καὶ ὀδηγήσει με ἐν ταῖς πράξεσί μου σωφρονῶς, καὶ φυλάξει με
ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς· ¹² καὶ ἔσται προσδεχτά τὰ ἔργα μου, καὶ διακρινῶ τὸν 12
λαόν σου δικαίως, καὶ ἔσομαι ἄξιος θρόνων πατρὸς μου. ¹³ τίς γὰρ ἄνθρωπος 13
γινώσκει βουλὴν θεοῦ; ἢ τίς ἐνθυμηθήσεται τί θελεῖ ὁ κύριος; ¹⁴ λογισμοὶ 14
γὰρ θνητῶν δειλοί, καὶ ἐπιφαιεῖς αἱ ἐπίνοιαί ἡμῶν· ¹⁵ φθαρτὸν γὰρ σῶμα 15
βαρύνει ψυχὴν, καὶ βρῖθει τὸ γεῶδες σκήνος νοῦν πολυφρόντιδα. ¹⁶ καὶ μόλις 16
εἰκάζομεν τὰ ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἐν χερσὶν εὐρίσκομεν μετὰ πόνου, τὰ δὲ ἐν
οὐρανοῖς τίς ἐξεύχλασεν; ¹⁷ βουλὴν δέ σου τίς ἔγνω, εἰ μὴ σὺ ἔδωκας σοφίαν 17
καὶ ἐπεμψας τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα ἀπὸ ὑψίστων; ¹⁸ καὶ οὕτως διωρθώθησαν 18
αἱ τρίβοι τῶν ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἄρεστά σου ἐδιδάχθησαν ἄνθρωποι, ¹⁹ καὶ τῇ 19
σοφίᾳ ἐσώθησαν.

X.

Αὕτη πρωτόπλαστον πατέρα κόσμου μόνον κτισθέντα διεφύλαξεν, καὶ
ἐξεύλατο αὐτὸν ἐκ παραπτώματος ἰδίου, ² ἔδωκε τε αὐτῷ ἰσχὺν κρατῆσαι 2
ἀπάντων. ³ ἀποστάς δὲ ἀπ' αὐτῆς ἄδικος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ ἀδελφοκτόνους συνα- 3
πώλετο θυμοῖς· ⁴ δι' ὃν κατακλυζομένην γῆν πάλιν διέσωσε σοφία, δι' εὐ- 4
τελοῦς ξύλου τὸν δίκαιον κυβερνήσασα. ⁵ αὕτη καὶ ἐν ὁμοιοῖα πονηρίας ἐθνῶν 5
συγχυθέντων εὗρε τὸν δίκαιον, καὶ ἐτήρησεν αὐτὸν ἄμειπτον θεῷ, καὶ ἐπὶ
τέχνου σπλάγχνοις ἰσχυρὸν ἐφύλαξεν. ⁶ αὕτη δίκαιον ἐξαπολλυμένων ἀσεβῶν 6
ἐβρύσατο φυγόντα πῦρ καταβάσιν Πενταπόλεως· ⁷ οἷς ἐπὶ μαρτύριον τῆς πο- 7
νηρίας καπνισμένη κατέστηκε χέρσος, καὶ ἀτελέσιν ὥραις καρποφοροῦντα
φυτὰ, ἀπαστοῦσης ψυχῆς μνημεῖον ἐστηκυῖα στήλη ἀλός. ⁸ σοφίαν γὰρ παρο- 8
δύσαντες οὐ μόνον ἐβλάβησαν τοῦ μὴ γινῶναι τὰ καλὰ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀφρο-
σύνης ἀπέλειπον τῷ βίῳ μνημόσυνον, ἵνα ἐν οἷς ἐσφάλησαν μὴδὲ λαθεῖν δυ-
νηθῶσι. ⁹ σοφία δὲ τοὺς θρασυπέυσαντας αὐτὴν ἐκ πόνων ἐβρύσατο. ¹⁰ αὕτη 9 10
φυγάδα ὀργῆς ἀδελφοῦ δίκαιον ὠδήγησεν ἐν τρίβοις εὐθείαις, ἔδειξεν αὐτῷ
βασίλειαν θεοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γινῶσιν ἀγίων, εὐπόρησεν αὐτὸν ἐν μόχοις
καὶ ἐπλήθυνε τοὺς πόνους αὐτοῦ· ¹¹ ἐν πλεονεξίᾳ κατισχυόντων αὐτὸν παρέστη 11
καὶ ἐπιούτισεν αὐτόν, ¹² διεφύλαξεν αὐτὸν ἀπὸ ἐχθρῶν, καὶ ἀπὸ ἐνεδρευόντων 12
ἡσφαλίσατο, καὶ ἀγῶνα ἰσχυρὸν ἐβράβευσεν αὐτῷ, ἵνα γινῶ ὅτι παντὸς δυνα-
τωτέρα ἐστὶν εὐσεβεία. ¹³ αὕτη πρᾶξεντα δίκαιον ἐν ἐγκατέλειπεν, ἀλλὰ ἐξ 13
ἀμαρτίας ἐβρύσατο αὐτόν· ¹⁴ συγκατέβη αὐτῷ εἰς λάκκον, καὶ ἐν δεσμῶσι οὐκ 14
ἀφήκεν αὐτόν, ἕως ἡνεγκεν αὐτῷ σκήπτρα βασιλείας καὶ ἐξουσίαν τυραν-
ιούντων αὐτοῦ, ψευδεῖς τε ἔδειξε τοὺς μωμησμένους αὐτόν, καὶ ἔδωκεν

8. C οἰκοδομῶ ... κατασκηνοῦσεως 9. C ἐποιοι 10. C συναπαρῶσαν
μ. κοπιᾷσει 11. C με ταις πράξ. 12. C σωφρονως pro δικαίως 14. μο-
γίς 17. C ἐι μὴ συνεδωκας ... C ἀφ υψους 18. C διορθώθησαν αἱ τρ.
των ἐθνῶν ἐπὶ τῆς γῆς ... C ἀριστα X. 2. C ἔδωκ. δε ... AC παντῶν
h. C διο pro δι ον ... AC ἐσῶσεν ... C οἱ δι 5. AC ἐγνώ τον δικαίον
... C τῷ θεῷ σ. 6. C ἐρυσάτο ... AC καταβάσ. πυρ 7. ης ἐτι μαρτυρ., C ἡ
ἐστι μαρτ. 8. ἀτελείπον 9. AC θρασυπευοντας ... C ἐρυσάτο 10. C αὐτῇ
καὶ φυγάδα ... C γινῶσιν ἀνθρώπων ... τ. κοπους αὐτ. 11. C in f. add εν
μοχλοῖς 12. ἡ εὐσεβεία 13. ἐγκατέλειπεν ... C ἐρυσάτο 14. C τυραν-
νουντ. αὐτον

15 αὐτῷ δόξαν αἰώνιον. ¹⁵ αὕτη λαὸν ὅσιν καὶ σπέρμα ἄμεμπτον ἐρρύσατο ἐξ
 16 ἔθνους θλιβόντων. ¹⁶ εἰσῆλθεν εἰς ψυχὴν θεράποντος κυρίου, καὶ ἀντέστη βα-
 17 σιλεύσει φοβεροῖς ἐν τέρασι καὶ σημείοις. ¹⁷ ἀπέδωκεν ὁσίοις μισθὸν κόπων
 αὐτῶν, ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ὁδῷ θαναμαστῆ, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σκέπη
 18 ἡμέρας ὕδωρ, καὶ ἔσθρα τῶν νύκτα. ¹⁸ διεβίβασεν αὐτοὺς θάλασσαν ἐρυ-
 19 θράν, καὶ διηγάγεν αὐτοὺς δι' ὕδατος πολλοῦ. ¹⁹ τοὺς δὲ ἐχθροὺς αὐτῶν
 20 κατέκλυσε, καὶ ἐκ βάθους ἀβύσσου ἀνέβρασεν αὐτούς. ²⁰ διὰ τοῦτο δίκαιοι
 ἐσκύλευσαν ἀσεβεῖς, καὶ ὕμνησαν κύριε τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου, τὴν τε ὑπέρ-
 21 μαχόν σου χεῖρα ἦνεσαν ὁμοθυμαδόν. ²¹ ὅτι ἡ σοφία ἦνοιξε στόμα κωφῶν,
 καὶ γλῶσσας νηπίων ἔθηκε τρανάς.

XI.

2 Εὐώδωσε τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν χειρὶ προφήτου ἁγίου. ² διώδυσαν ἔρημον
 3 ἀόληκτον, καὶ ἐν ἀβάτοις ἐπηξάν σκηνάς. ³ ἀντέστησαν πολεμίοις, καὶ ἡμί-
 4 ναντο ἐχθροῖς. ⁴ ἐδίψησαν καὶ ἐπεκαλέσαντό σε, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐκ πέτρας
 5 ἄκροτόμου ὕδωρ, καὶ ἔσθρα διψῆς ἐκ λίθου σκληροῦ. ⁵ δι' ὧν γὰρ ἐκολάσθη-
 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
 13 14 15 16 17 18 19 20 21
 14 15 16 17 18 19 20 21
 15 16 17 18 19 20 21
 16 17 18 19 20 21
 17 18 19 20 21
 18 19 20 21
 19 20 21
 20 21
 21

45. AC ερυσάτο 47. μισθον οσοις ... C κοπ. αυτου ... AC αστερων
 19. C εχθρ. αυτου ... κατεκλυσαν ... C διεβιβασεν 20. C την δε ei χειραν
 XI. 4. AC ευωδωσεν ... εργ. αυτου ... προφητων αγιων 3. AC εχθρους
 ημηναντο 7. ανεαυο (ita videtur etiam C) ... ταραχθεντος 9. C εκαλε-
 σας 40. C πως μετ οργης 43. των παρελθοντων (C ut ed. rom.) 44. AC
 ευεργετημενους 45. ον γαρ ... εν εχθρεσει, C εν εχθρεσι ... C ριφοντα παλαι
 ανθρωπον απειποντες εχλευαζον ... εθανμασαν 46. κλωδαλα (δαλα in ra-
 sura) 48. η πληθος 49. AC* νεοκτιστου ... AC βρομον ... λιχμωμενους
 20. εδυνατο ... AC εκτριψαι 24. C εν ενι πνευματι ... C om σου ...
 C om και σταθμω 22. AC σοι παρεστιν ... C βραχιονος ουδεις αντιστη-
 σεται 23 C κατεναντιον σου (... C ορθινη) ... C επι γης X. 48. C εις θαλ.

ὅτι πάντα δύναισαι, καὶ παρορᾷς ἁμαρτήματα ἀνθρώπων εἰς μετάνοιαν. ²⁵ ἀγα- 25
πῆς γὰρ τὰ ὄντα πάντα, καὶ οὐδὲν βδελύσῃ ὧν ἐποίησας, οὐδὲ γὰρ ἂν
μισῶν τι κατεσκεύασας. ²⁶ πῶς δὲ ἔμεινεν ἂν τι εἰ μὴ οὐ ἠθέλησας; ἢ τὸ 26
μὴ κληθῆν ὑπὸ σοῦ διετηρήθῃ; ²⁷ φείδῃ δὲ πάντων, ὅτι σά ἐστι, δέσποτα 27
φιλόψυχε.

XII.

Τὸ γὰρ ἄφθαρτόν σου πνεῦμά ἐστιν ἐν πᾶσι. ² διὰ τοὺς παραπίπτοντας 2
κατ' ὀλίγον ἐλέγχεις, καὶ ἐν οἷς ἁμαρτάνουσιν ὑπομνηστικῶν νοουθετεῖς, ἵνα
ἀπαλλαγέντες τῆς κακίας πιστευσῶσιν ἐπὶ σέ, κύριε. ³ καὶ γὰρ τοὺς παλαιούς 3
οἰκήτορας τῆς ἀγίας σου γῆς μισήσας, ⁴ ἐπὶ τῷ ἔχθιστα πράσσειν ἔργα φαρ- 4
μακείων καὶ τελετὰς ἀνοσιῶν, ⁵ τέκνων τε φρονέας ἀνελετήμονας, καὶ σπλαγ- 5
χνόφρων ἀνθρωπίνων σαρκῶν θοῶν καὶ αἵματος ἐκ μέσου μυσταθείας σου,
⁶ καὶ αὐθέντας γονεῖς ψυχῶν ἀβοηθήτων ἐβουλήθης ἀπολέσαι διὰ χειρῶν 6
πατέρων ἡμῶν, ⁷ ἵνα ἀξίαν ἀποικίαν δέξηται θεοῦ παίδων ἡ παρὰ σοὶ πασῶν 7
τιμιωτάτῃ γῇ. ⁸ ἀλλὰ καὶ τούτων ὡς ἀνθρώπων ἐφείσω, ἀπέστειλάς τε προ- 8
δρόμους τοῦ στρατοπέδου σου σφῆκας, ἵνα αὐτοὺς κατὰ βραχὺ ἐξολοθρεύσω-
σιν. ⁹ οὐκ ἀδυνατῶν ἐν παρατάξει ἀσεβεῖς δικαίους ὑποχειρίους δοῦναι, ἢ 9
θηρίους δεινοῖς, ἢ λόγῳ ἀποτόμῳ ὑφ' ἐν ἐκτρεῖναι. ¹⁰ κρίνων δὲ κατὰ βραχὺ 10
ἐδίδους τόπον μετανόας, οὐκ ἄγνοῶν ὅτι πονηρὰ ἡ γένεσις αὐτῶν καὶ ἔμ-
φυτος ἡ κακία αὐτῶν, καὶ ὅτι οὐ μὴ ἀλλαγῇ ὁ λογισμὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.
¹¹ σπέρμα γὰρ ἦν κατηραμένον ἀπ' ἀρχῆς· οὐδὲ εὐλαβούμενός τινα ἐφ' οἷς 11
ἡμάρτανον ἄδειαν ἐδίδους. ¹² τίς γὰρ ἐρεῖ· Τί ἐποίησας; ἢ τίς ἀντιστήσεται 12
τῷ κρίματί σου; τίς δὲ ἐγκαλέσει σοὶ κατὰ ἐθνῶν ἀπολωλότων, ἃ σὺ ἐποίη-
σας; ἢ τίς εἰς κατὰστασίν σοι ἐλεύσεται ἔκδικος κατὰ ἀδίκων ἀνθρώπων;
¹³ οὐτε γὰρ θεός ἐστι πλην σοῦ, ὃ μέλει περὶ πάντων, ἵνα δείξῃς ὅτι οὐκ 13
ἀδίκως ἔκρινας. ¹⁴ οὐτε βασιλεὺς ἢ τύραννος ἀντοφθαλμῆσαι δυνήσεται σοὶ 14
περὶ ὧν ἀπώλεσας. ¹⁵ δίκαιος δὲ ὧν δικαίως τὰ πάντα διέπεις, αὐτὸν τὸν 15
μὴ ὀφείλοντα κολασθῆναι καταδικάσαι ἀλλότριον ἡγούμενος τῆς σῆς δυνά-
μειως. ¹⁶ ἢ γὰρ ἰσχύς σου δικαιοσύνης ἀρχή, καὶ τὸ πάντων σε δεσπόζειν 16
πάντων φείδεσθαι ποιεῖ. ¹⁷ ἰσχὺν γὰρ ἐνδείκνυσαι ἀπιστούμενος ἐπὶ δυνάμει 17
τελειότητι, καὶ ἐν τοῖς εἰδοῖσι τὸ θράσος ἐξελέγγεις. ¹⁸ σὺ δὲ δεσπόζων ἰσχύος 18
ἐν ἐπικεικῇ κρίνεις, καὶ μετὰ πολλῆς φειδοῦς διοικεῖς ἡμᾶς. πάρεστι γάρ σοι
ὅταν θέλῃς τὸ δύναισαι, ¹⁹ ἐδίδαξας δέ σου τὸν λαὸν διὰ τῶν τοιούτων ἔρ- 19
γων, ὅτι δεῖ τὸν δίκαιον εἶναι φιλόανθρωπον· καὶ εὐέλπιδας ἐποίησας τοὺς
υἱούς σου, ὅτι δίδως ἐπὶ ἁμαρτήμασι μετάνοιαν. ²⁰ εἰ γὰρ ἐχθροὺς παίδων 20
σου καὶ ὀφειλομένους θανάτῳ μετὰ τοσαύτης ἐτιμώρησας προσοχῆς καὶ δεή-
σεως, δούς χρόνους καὶ τόπον δι' ὧν ἀπαλλαγῶσι τῆς κακίας, ²¹ μετὰ πόσης 21
ἀκριβείας ἔκρινας τοὺς υἱούς σου, ὧν τοῖς πατράσιν ὄρκους καὶ συνθήκας
ἔδωκας ἀγαθῶν ὑποσχέσεως; ²² ἡμᾶς οὖν παιδεύων τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἐν 22
μυριότητι μαστιγοῖς, ἵνα σου τὴν ἀγαθότητα μεριμνῶμεν κρίνοντες, κρινό-
μενοι δὲ προσδοκῶμεν ἔλεος. ²³ ὅθεν καὶ τοὺς ἐν ἀφροσύνῃ ζωῆς βιώσαντας 23
ἀδίκους διὰ τῶν ἰδίων ἐβασάνισας βδελυγμάτων. ²⁴ καὶ γὰρ τῶν πλάνης 24
ὁδῶν μακρότερον ἐπλανήθησαν, θεοὺς ὑπολαμβάνοντες τὰ καὶ ἐν ζωαῖς τῶν

25. ουδενα 26. C πως γαρ διεμεινεν αν τις ... C (vdtr) κληθῆναι
27. A (item C vdtr) σα εστιν παντα XII. 2. πιστευσωμεν 3. AC μιση-
σας c. seqq. conjg. 4. C φαρμακίας ... C ανοσιων 5. (C φρονεας) ...
C σαρκος ... C εμμεσω ... μυστας θειασου 6. C και λυθεντας (7. C
αξια) 8. AC εξολοθρευσωσιν 14. εκολασας 16. φειδεσθ. σε ποιει 17. οτι
απιστουμενος ... εν τοις ουκ ειδοσι 19. οτι διδοις 20. ετιμωρησω ...
οιη και δεησεως ... χρονον 23. αδικως

25 ἐχθρῶν ἄτιμα, νηπίων δίκην ἀφρόνων ψευδῶντες. ²⁵ διὰ τοῦτο ὡς παισὶν
26 ἀλογίστοις τὴν κρίσιν εἰς ἐμπαιγμὸν ἔπεμψας· ²⁶ οἱ δὲ παιγνίους ἐπιτιμήσεως
27 μὴ νοουθετηθέντες ἀξίαν θεοῦ κρίσιν πειράσουσιν. ²⁷ ἐφ' οἷς γὰρ αὐτοὶ πά-
σχοντες ἡγανάκτουν, ἐπὶ τούτοις οὓς ἐδόκουν θεούς, ἐν αὐτοῖς κολαζόμενοι,
ιδόντες ὃν πάλαι ἠρνούντο εἰδέναι θεὸν ἐπέγνωσαν ἀληθῆ· διὸ καὶ τὸ τέρμα
τῆς καταδίκης ἐπ' αὐτοὺς ἐπῆλθεν.

XIII.

Μάταιοι μὲν γὰρ πάντες ἄνθρωποι φύσει, οἷς παρ' ἡν θεοῦ ἀγνωσία, καὶ
ἐκ τῶν ὁρωμένων ἀνθρώπων οὐκ ἴσχυσαν εἰδέναι τὸν ὄντα, οὔτε τοῖς ἔργοις
2 προσχόντες ἐπέγνωσαν τὸν τεχνίτην· ² ἀλλ' ἢ πῦρ ἢ πνεῦμα ἢ ταχινὸν ἀέρα
ἢ κύκλον ἄστρων ἢ βίαιον ὕδωρ ἢ φωστήρα οὐρανοῦ προτάνεις κόσμου
3 θεοὺς ἐνόμισαν. ³ ὢν εἰ μὲν τῇ καλλοῇ τερπόμενοι θεοὺς ὑπελάμβανον, γνῶ-
τωσαν πόσῳ τούτων ὁ δεσπότης ἐστὶ βελτίων· ὁ γὰρ τοῦ κάλλους γενεσιάρ-
4 χης ἔκτισεν αὐτά· ⁴ εἰ δὲ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν ἐκπλαγέντες, νοησάτωσαν
5 ἀπ' αὐτῶν πόσῳ ὁ κατασκευάσας αὐτὰ δυνατώτερός ἐστιν· ⁵ ἐκ γὰρ μεγέτους
6 καλλονῆς κτισμάτων ἀναλόγως ὁ γενεσιουργὸς αὐτῶν θεωρεῖται. ⁶ ἀλλ' ὅμως
ἐπὶ τούτοις ἐστὶ μέμφεις ὀλγή, καὶ γὰρ αὐτοὶ τάχα πλανῶνται θεὸν ζητοῦν-
7 τες καὶ βέλοντες εὐρεῖν· ⁷ ἐν γὰρ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀναστρεφόμενοι διερε-
8 νῶσιν, καὶ πείθονται τῇ ὅψει ὅτι καλὰ τὰ βλεπόμενα. ⁸ πάλιν δὲ οὐδ' αὐτοὶ
9 συγγνωστοί· ⁹ εἰ γὰρ τοσοῦτον ἴσχυσαν εἰδέναι ἵνα δύνωνται στοχάσασθαι
10 τὸν αἰῶνα, τὸν τούτων δεσπότην πῶς τάχιον οὐχ εὔρον· ¹⁰ ταλαίπωροι δὲ καὶ
ἐν νεκροῖς αἱ ἐλπίδες αὐτῶν, οἵτινες ἐκάλεσαν θεοὺς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων,
χρυσὸν καὶ ἄργυρον τέχνης ἐμμελέτημα καὶ ἀπεικάσματα ζώων, ἢ λίθον
11 ἀχρηστον χειρὸς ἔργον ἀρχαίας. ¹¹ εἰ δὲ καὶ τις ὑλοτόμος τέκτων εὐκίνητον
φυτὸν ἐκπρίσας περιέξυσεν εὐμαζῶς πάντα τὸν φλοιὸν αὐτοῦ, καὶ τεχνησά-
12 μενος εὐπρεπῶς κατεσκεύασε χρήσιμον σκεῦος εἰς ὑπηρεσίαν ζωῆς, ¹² τὰ δὲ
13 ἀποβλήματα τῆς ἐργασίας εἰς ἐτοιμασίαν τροφῆς ἀναλώσας ἐνεπλήρυσεν· ¹³ τὸ
δὲ εἷς αὐτῶν ἀπόβλημα εἰς οὐδὲν εὐχρηστον, ξύλον σκολιὸν καὶ ὄζοις συμ-
πεφυκός, λαβρὸν ἔγλυφεν ἐν ἐπιμελείᾳ ἀργίας αὐτοῦ, καὶ ἐμπειρία συνέσεως
14 ἐτύπωσεν αὐτό, ἀπέεικασεν αὐτὸ εἰκόνι ἀνθρώπου, ¹⁴ ἢ ζώῳ τινὶ εὐτελεῖ ὁμοίω-
σεν αὐτό, καταχρίσας μίλτῳ καὶ φύκει ἐρυζήνας χρῶαν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν
15 κηλίδαν τὴν ἐν αὐτῷ καταχρίσας, ¹⁵ καὶ ποιήσας αὐτῷ αὐτοῦ ἄξιον οἶκημα,
16 ἐν τοίχῳ ἔστηκεν αὐτὸ ἀσφαλισάμενος σιδήρῳ. ¹⁶ ἵνα μὲν οὖν μὴ καταπέση
προενόησεν αὐτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἀδυνατεῖ ἐαυτῷ βοηθῆσαι, καὶ γὰρ ἐστὶν εἰκὼν
17 καὶ χρεῖαν ἔχει βοηθείας. ¹⁷ περὶ δὲ κτημάτων καὶ γάμων αὐτοῦ καὶ τέκνων
προσευχόμενος οὐκ αἰσχύνεται τῷ ἀψύχῳ προσλαλῶν, καὶ περὶ μὲν ὑγιείας
18 τὸ ἀσθενὲς ἐπικαλεῖται, ¹⁸ περὶ δὲ ζωῆς τὸν νεκρὸν ἀξιοῖ, περὶ δὲ ἐπικουρίας
τὸν ἀπειρότατον ἱκετεύει, περὶ δὲ ὁδοπορίας τὸ μηδὲ βάσει χρῆσθαι δυνά-
19 μενον, ¹⁹ περὶ δὲ πορισμοῦ καὶ ἐργασίας καὶ χειρῶν ἐπιτυχίας τὸ ἀδρανέ-
στατον ταῖς χερσὶν εὐδράνειαν αἰτεῖται.

XIV.

Πλοῦν τις πάλιν στελλόμενος καὶ ἄγρια μέλλων διοδεύειν κύματα τοῦ
2 φέροντος αὐτὸν πλοίου σαφρότερον ξύλον ἐπιβοᾷται. ² ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὄρεξις
3 κυβερνήτῃ ἐπενόησε, τεχνίτης δὲ σοφία κατεσκεύασεν· ³ ἢ δὲ σὴ πάτερ δια-
κυβερνᾷ πρόνοια, ὅτι ἔδωκας καὶ ἐν θαλάσῃ ὁδὸν καὶ ἐν κύμασι τρίβον

XIII. 4. προσεχόντες 3. ταυτα θεους 6. ετι τουτοις μεμψ. εστιν 8. ουδε αυτοι ... συγγνωστοι 12. τα δε υπολιμματα ... εις υπηρεσιαν 13. εις ουδεν ... εγλυφεν επιμελεια εργασις αυτου, και εμπ. ανεσεως ... απει-
κασεν τε 14. ερυζηνας 18. το νεκρον ... το απειροτατον XIV. 1. ξυ-
λου pro πλοιου 2. τεχνιτις

ἀσφαλῆ, ⁴ δεικνὺς ὅτι δύνασαι ἐκ παντὸς σώζειν, ἵνα καὶ ἄνευ τέχνης τις ἔπιβῇ. ⁵ ὧς εἰς δὲ μὴ ἀργὰ εἶναι τὰ τῆς σοφίας σου ἔργα, διὰ τοῦτο καὶ ἔλαχίστω ξύλῳ πεστεύουσιν ἄνθρωποι ψυχάς, καὶ διελθόντες κλύδωνα σχεδία διεσώθησαν. ⁶ καὶ ἀρχῆς γὰρ ἀπολλυμένων ὑπερηφάνων γιγάντων, ἡ ἐλπίς τοῦ κόσμου ἐπὶ σχεδίας καταφυγοῦσα ἀπέλιπεν αἰῶνι σπέρμα γενέσεως τῇ σῇ κυβερνηθεῖσα χειρὶ. ⁷ εὐλόγηται γὰρ ξύλον δι' οὗ γίνεται δικαιοσύνη. ⁸ τὸ 7 8 χειροποίητον δὲ ἐπικατάρτατον αὐτὸ καὶ ὁ ποιήσας αὐτό, ὅτι ὁ μὲν εἰργάζετο, τὸ δὲ φθαρτὸν θεὸς ὠνομάσθη. ⁹ ἐν ἴσῳ γὰρ μισητὰ θεῷ καὶ ὁ ἀσεβῶν καὶ 9 ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ γὰρ τὸ πραχθὲν σὺν τῷ δρασάντι κολασθήσεται. 10 ¹¹ διὰ τοῦτο καὶ ἐν εἰδώλοις ἐθνῶν ἐπισκοπῇ ἔσται, ὅτι ἐν κτίσματι θεοῦ εἰς 11 βδέλυγμα ἐγενήθησαν καὶ εἰς σκάνδαλα ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ εἰς παγίδα ποσὶν ἀφρόνων. ¹² ἀρχὴ γὰρ πορνείας ἐπίνοια εἰδώλων, εὔρεσις δὲ αὐτῶν 12 φθορά ζωῆς. ¹³ οὕτε γὰρ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, οὕτε εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται. ¹⁴ κενο- 13 14 δοξία γὰρ ἀνθρώπων ἐστὶν εἰς κόσμον, καὶ διὰ τοῦτο σύντομον αὐτῶν τέλος ἐπενοήθη. ¹⁵ ἁπλῶς γὰρ πένθει τρυχόμενος πατὴρ τοῦ ταχέως ἀφαίρει- 15 θέντος τέκνου, εἰκόνα ποιήσας τὸν τότε νεκρὸν ἄνθρωπον νῦν ὡς θεὸν ἐτίμησε, καὶ παρέδωκε τοῖς ὑποχειρίοις μυστήρια καὶ τελετάς. ¹⁶ εἶτα ἐν χρόνῳ κρα- 16 τυνθὲν τὸ ἀσεβὲς ἔτος ὡς νόμος ἐφυλάχθη, καὶ τυράννων ἐπιταγαῖς ἐρησκευέτο τὰ γλυπτὰ, ¹⁷ οὓς ἐν ὧσι μὴ δυνάμενοι τιμᾶν ἄνθρωποι διὰ τὸ μακρὰν 17 οἰκεῖν, τὴν πόρῳθεν ὄψιν ἀνατυπώμενοι, ἐμφανῆ εἰκόνα τοῦ τιμωμένου βασιλέως ἐποίησαν, ἵνα τὸν ἀπόντα ὡς παρόντα κολακεύωσι διὰ τῆς σπουδῆς. ¹⁸ εἰς ἐπίτασιν δὲ θρησκείας καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας ἡ τοῦ τεχνίτου προε- 18 τρέψατο φιλοτιμία. ¹⁹ ὁ μὲν γὰρ τάχα τῷ κρατοῦντι βουλόμενος ἀρέσαι ἐξε- 19 βάσατο τῇ τέχνῃ τὴν ὁμοιότητα ἐπὶ τὸ κάλλιον. ²⁰ τὸ δὲ πλήθος ἐφελκόμενον 20 διὰ τὸ εὐχαρῖ τῆς ἐργασίας τὸν πρὸ ὀλίγου τιμηθέντα ἄνθρωπον νῦν σέβασμα ἐλογίσαντο. ²¹ καὶ τοῦτο ἐγένετο τῷ βίῳ εἰς ἐνεδρὸν, ὅτι ἡ συμφορὰ ἡ τυ- 21 ραννίδι δουλεύσαντες ἄνθρωποι τὸ ἀκοινώνητον ὄνομα λίθοις καὶ ξύλοις περιέ- θεσαν. ²² εἰτ' οὐκ ἤρκεσε τὸ πλανᾶσθαι περὶ τὴν τοῦ θεοῦ γνῶσιν, ἀλλὰ καὶ 22 μεγάλῳ ζῶντες ἀγνοίας πολέμῳ τὰ τοσαῦτα κακὰ εἰρήνην προσαγορεύουσιν. ²³ ἡ γὰρ τεκνοφόνους τελετάς ἡ κρύφια μυστήρια ἡ ἐμμανεῖς ἐξέλλων θεσμῶν 23 κώμους ἄγοντες, ²⁴ οὐτε γάμους κατὰρούς ἐτι φυλάσσουν, ἕτερος 24 δ' ἕτερον ἢ λογῶν ἀναιρεῖ, ἡ νοθεύων ὀδυνᾷ. ²⁵ πάντας δ' ἐπιμιξέ ἔχει αἷμα 25 καὶ φόνος, κλοπὴ καὶ δόλος, φθορά, ἀπιστία, ταραχὴ, ἐπιπορκία, φόβος ἀγα- θῶν, ²⁶ χάριτος ἀμνησία, ψυχῶν μiasμός, γενέσεως ἐναλλαγὴ, γάμων ἀταξία, 26 μοιχεία καὶ ἀσελγεία. ²⁷ ἡ γὰρ τῶν ἀνωνύμων εἰδώλων θρησκεία παντὸς 27 ἀρχὴ κακοῦ καὶ αἰτίας καὶ πέρας ἐστίν. ²⁸ ἡ γὰρ εὐφραίνόμενοι μεμήνησιν, 28 ἡ προφητεύουσι πειθεῖ, ἡ ἐὼσιν ἀδίκως, ἡ ἐπιπορκοῦσι ταχέως. ²⁹ ἀψύχοις 29 γὰρ πεποιθότες εἰδώλοις κακῶς ὁμόσαντες ἀδικητῆναι οὐ προσδέχονται. ³⁰ ἀμ- 30 φότερα δὲ αὐτοὺς μετελεύσεται τὰ δίκαια, ὅτι κακῶς ἐφρόνησαν περὶ θεοῦ προσχόντες εἰδώλοις, καὶ ἀδίκως ὥμοσαν ἐν δόλῳ καταφρονήσαντες ὁσιότη- 31 τος. ³¹ οὐ γὰρ ἡ τῶν ὁμνουμένων δύναμις, ἀλλ' ἡ τῶν ἀμαρτανόντων δίκη 31 ἐπεξέρχεται αἰὶ τὴν τῶν ἀδίκων παράβασιν.

4. εκ παντων ... ινα και ανευ 6. απειλειπεν 8. ηργαζετο 11. ιδω-
λοις (sed 12. 27. ειδωλων) 14. θανατος εισηλθεν εις τον κοσμον ... το
τελος 15. τον ποτε νεκρον 16. ειτ εν 17. κολακευουσιν δια σπουδης
18. θρησκιας 19. AC om τω 20. AC ευχαρες 21. C περιεστηκαν 22.
* ηρκεσεν αυτοις το ... AC και εν μεγαλω 23. ed. rom. εξ ἄλλων 24.
AC δε ετερον 25. AC παντα ... δε επιμιξ ... C απιστειας ... AC ταραχος
... C επιπορκια 26. AC αμνηστια 27. θρησκια 28. επιπορκουσιν 30. C
αμφ. δε αυτου ... * τα αδικα ... AC προσεχοντες 31. ομνουμενων

XV.

Σὺ δὲ ὁ θεὸς ἡμῶν χρηστὸς καὶ ἀληθής, μακρόβυμος καὶ ἐν ἐλέει διοι-
 2 κῶν τὰ πάντα. ² καὶ γὰρ ἐν ἀμαρτώμεν, σοὶ ἐσμεν, εἰδότες σου τὸ κράτος·
 3 οὐχ ἀμαρτησόμεθα δέ, εἰδότες ὅτι σοὶ λελογίσμεθα. ³ τὸ γὰρ ἐπίστασθαι σε
 4 ὁλόκληρος δικαιοσύνη, καὶ εἰδέναι τὸ κράτος σου ῥίζα ἀθανασίας. ⁴ οὕτε γὰρ
 ἐπλάνησεν ἡμᾶς ἀνθρώπων κακότηχενος ἐπίνοια, οὐδὲ σκιαγράφων πόνος ἀκαρ-
 5 πος, εἶδος σπιλωθῆν χρώμασι διηλλαγμένοις· ⁵ ὧν ὅψις ἄφροσιν εἰς ὄνειδος
 6 ἔρχεται, ποθεῖ τε νεκρᾶς εἰκόνας εἶδος ἄπνουν. ⁶ κακῶν ἐρασταὶ ἄξιοί τε
 7 τοιούτων ἐλπιδῶν καὶ οἱ δρώντες καὶ οἱ ποθῶντες καὶ οἱ σεβόμενοι. ⁷ καὶ
 γὰρ κεραμεὺς ἀπαλὴν γῆν θλίβων ἐπιμοχθον πλάσσει πρὸς ὑπηρεσίαν ἡμῶν
 ἕκαστον, ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἀνεπλάσατο τὰ τε τῶν καθάρων ἔργων
 δοῦλα σκευὴ τὰ τε ἐναντία πάντ' ὁμοίως· τούτων δὲ ἑκατέρου τίς ἑκάστου
 8 ἐστὶν ἡ χρῆσις, κριτὴς ὁ πηλουργός· ⁸ καὶ κακόμοχθος θεὸν μάταιον ἐκ τοῦ
 αὐτοῦ πλάσσει πηλοῦ, ὃς πρὸ μικροῦ ἐκ γῆς γεννηθεὶς μετ' ὀλίγον πορεύεται
 9 ἐξ ἧς ἐλήφθη, τὸ τῆς ψυχῆς ἀπαιτηθεὶς χρέος. ⁹ ἀλλ' ἐστὶν αὐτῷ φροντὶς
 οὐχ ὅτι μέλλει κάμνειν, οὐδ' ὅτι βραχυτελὴ βίον ἔχει, ἀλλ' ἀντερείδεται μὲν
 χουσουργοῖς καὶ ἀργυροχοῖς, χαλκοπλάστας τε μιμεῖται, καὶ δόξαν ἡγεῖται
 10 ὅτι κίβδηλα πλάσσει. ¹⁰ σποδὸς δ' ἐκ καρδίας αὐτοῦ, καὶ γῆς εὐτελεστέρα ἡ ἐπὶ
 11 αὐτοῦ, πηλοῦ τε ἀτιμότερος ὁ βίος αὐτοῦ, ¹¹ ὅτι ἡγήνησέ τὸν πλάσαντα αὐτὸν
 καὶ τὸν ἐμπνεύσαντα αὐτῷ ψυχὴν ἐνεργοῦσαν καὶ ἐμφυσήσαντα πνεῦμα ζω-
 12 τικόν· ¹² ἀλλ' ἐλογίσαντο παίγιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν καὶ τὸν βίον πανη-
 13 γυρισμὸν ἐπικερδή, δεῖν γὰρ φησὶν ὅθεν δὴ καὶ ἐκ κακοῦ πορίζειν. ¹³ οὗτος
 γὰρ πάντα οἶδεν ὅτι ἀμαρτάνει, ὕλης γεώδους εὐθραυστα σκευὴ καὶ
 14 γλυπτὰ δημιουργῶν. ¹⁴ πάντες δ' ἀφρονέστατοι καὶ τάλανες ὑπὲρ ψυχὴν νη-
 15 πίου, οἱ ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ σου καταδυναστεύσαντες αὐτόν, ¹⁵ ὅτι καὶ πάντα
 εἰδῶλα τῶν ἐσθῶν ἐλογίσαντο θεούς, οἷς οὔτε ὁμμάτων χρῆσις εἰς ὄρασιν,
 οὔτε ῥῖνες εἰς συνολκὴν ἀέρος, οὔτε ὦτα ἀκούειν, οὔτε δάκτυλοι χειρῶν εἰς
 16 ψηλάφησιν, καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἀργοὶ πρὸς ἐπίβασιν. ¹⁶ ἄνθρωπος γὰρ ἐποίη-
 σεν αὐτούς, καὶ τὸ πνεῦμα δεδανεισμένος ἐπλάσεν αὐτούς· οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ
 17 ὅμοιον ἄνθρωπος ἰσχύει πλάσαι θεόν· ¹⁷ θνητὸς δὲ ὧν νεκρὸν ἐργάζεται χειρὶν
 ἀνόμοις· κρεῖττων γὰρ ἐστὶ τῶν σεβασμάτων αὐτοῦ, ὧν αὐτὸς μὲν ἔζησεν,
 18 ἐκεῖνα δὲ οὐδέποτε. ¹⁸ καὶ τὰ ζῶα δὲ τὰ ἔχθιστα σέβονται· ἀνοία γὰρ συγκρι-
 19 νόμενα τῶν ἄλλων ἐστὶ χεῖρονα. ¹⁹ οὐδ' ὅσον ἐπιποθῆσαι ὥς ἐν ζῶων ὅψει
 καλὰ τυγχάνει, ἐκπέφευγε δὲ καὶ τὸν τοῦ θεοῦ ἔπαινον καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ.

XVI.

Διὰ τοῦτο δι' ὁμοίαν ἐκολάσθησαν ἀξίως, καὶ διὰ πλῆθους κνωδάλων
 2 ἔβασανίσθησαν. ² ἀνδ' ἧς κολάσεως εὐεργέτησας τὸν λαόν σου, εἰς ἐπιθυμίαν
 3 ὀρέξεις ξένην γεῦσιν, τροφὴν ἡτοίμασας ὀρυγομήτρην· ³ ἵνα ἐκεῖνοι μὲν ἐπι-
 θυμούντες τροφὴν διὰ τὴν εἰδέχθειαν τῶν ἐπαπεσταλμένων καὶ τὴν ἀναγ-
 καίαν ὀρεῖν ἀποστρέφονται, αὐτοὶ δὲ ἐπ' ὀλίγον ἐνδεεῖς γενομένοι καὶ ξένης

XV. 4. AC καὶ ελεει 3. AC σου το κράτος 5. *αφρονι (vdtr) ... AC
 εἰς ορεξιν ... C ποθεῖται v. εικονας ... αγνουν 7. AC ημων εν εκαστον
 ... C om τα τε εν. π. ομοιως ... παντα ... C εκατερου 8. πλασσ. εκ
 του αυτου ... C γενηθεις ... AC ελημφθη 9. C κιβδ. πρσσει 11. AC
 τον ποιησαντα αυτον ... C αυτα εἰς ψυχην ... C* αυτω πνευμα (vdtr)
 12. αλλα ελογ. ... AC φασιν ... δη και εκ. C δη εκ 13. AC ευθραστα
 14. AC παντων δε ... C αφρονεστεροι ... AC υπερ ψυχας νηπιων 15. AC
 οτι παντα τα ειδωλα ... C om εἰς ante ορασιν 16. AC δεδανεισμενος ...
 ** γαρ ανθρωπων ομοιον ισχυει 17. AC χρισων ... σεβηματων 18. ed. rom.
 ανοια XVI. 2. οἱς εἰς επιθυμιαν 3. δια την δειχθεισαν ... C επαποστρε-
 φονται ... AC ουτοι δε

μετάσχωσι γεύσεως. ⁴ ἔδει γὰρ ἐκείνοις μὲν ἀπαραίτητον ἔνδειαν ἐπελθεῖν 4
 τυραννοῦσι, τοῦτοις δὲ μόνον δειχθῆναι πῶς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐβασανίζοντο.
⁵ καὶ γὰρ ὅτε αὐτοὶ θεῶν ἐπῆλθε θηρίων θυμός, δῆγμασί τε σκολιῶν διε- 5
 φθεύοντο ὄφρων, οὐ μέχρι τέλους ἔμεινεν ἡ ὀργή σου. ⁶ εἰς νοῦθεσίαν δὲ 6
 πρὸς ὀλίγον ἐταράχθησαν, σύμβουλον ἔχοντες σωτηρίας, εἰς ἀνάμνησιν ἐντο-
 λῆς νόμου σου. ⁷ ὁ γὰρ ἐπιστραφεὶς οὐ διὰ τὸ θεωρούμενον ἐσώζετο, ἀλλὰ 7
 διὰ σὲ τὸν πάντων σωτῆρα. ⁸ καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἔπεισας τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, 8
 ὅτι σὺ εἶ ὁ ῥυθόμενος ἐκ παντὸς κακοῦ. ⁹ οὓς μὲν γὰρ ἀκρίδων καὶ μυιῶν 9
 ἀπέκτεινε δῆγματα, καὶ οὐχ εὐρέθη ἱάμα τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ὅτι ἄξιοι ἦσαν
 ὑπὸ τοιούτων κολασθῆναι. ¹⁰ τοὺς δὲ υἱοὺς σου οὐδὲ ἰοβόλων δρακόντων ἐνί- 10
 κησαν ὀδόντες, τὸ ἔλεος γὰρ σου ἀντιπαρῆλθε καὶ ἰάσατο αὐτούς. ¹¹ εἰς γὰρ 11
 ὑπόμνησιν τῶν λογίων σου ἐνεκεντρίζοντο, καὶ ὀξέως διεσώζοντο, ἵνα μὴ εἰς
 βαθεῖαν ἐμπεσόντες λήθῃ ἀπερίσπαστοι γένωνται τῆς σῆς εὐεργεσίας. ¹² καὶ 12
 οὐτε βοτάνῃ οὐτε μάλαγμα ἐθεράπευσεν αὐτοὺς, ἀλλὰ ὁ σὸς κύριε λόγος
 ὁ πάντα ἰώμενος. ¹³ σὺ γὰρ ζωῆς καὶ θανάτου ἐξουσίαν ἔχεις, καὶ κατάγεις 13
 εἰς πύλας ᾄδου καὶ ἀνάγεις. ¹⁴ ἄνθρωπος δὲ ἀποκτείνει μὲν τῇ κακίᾳ αὐτοῦ, 14
 ἐξελθὼν δὲ πνεῦμα οὐκ ἀναστρέφει, οὐδὲ ἀναλύει ψυχὴν παραληφθεῖσαν.
¹⁵ τὴν δὲ σὴν χεῖρα φυγεῖν ἀδύνατόν ἐστιν. ¹⁶ ἀρνούμενοι γὰρ σε εἰδέναι ἄσε- 15 16
 βεῖς ἐν ἰσχυρί βραχιόνός σου ἐμαστιγώθησαν, ξένοις ὑετοῖς καὶ χαλαῖς καὶ
 ῥαβδοῦσιν ἐμαστιγώθησαν ἀπαρτημένοι ἀπαρτημένοι καὶ πυρὶ καταναισχομένοι. ¹⁷ τὸ γὰρ πα- 17
 ραδοῦσιν ἐν τῷ πάντα σθενύνει ὕδατι πλεῖον ἐντήρει τὸ πῦρ, ὑπέρμαχος
 γὰρ ὁ κόσμος ἐστὶ δικαίων. ¹⁸ ποτὲ μὲν γὰρ ἡμεροῦτο φλόξ, ἵνα μὴ κατα- 18
 φλέγῃ τὰ ἐπὶ ἄσεβεις ἀπεσταλμένα ζῶα, ἀλλ' αὐτοὶ βλέποντες ἴδωσιν ὅτι
 θεοῦ κρίσει ἐλαύνονται. ¹⁹ ποτὲ δὲ καὶ μεταξὺ ὕδατος ὑπὲρ τὴν πυρὸς δύνα- 19
 μιν φλέγει, ἵνα ἀδίκου γῆς γεννήματα διαφθεῖρῃ. ²⁰ ἀντ' ὧν ἀγγέλων τροφήν 20
 ἐψώμισας τὸν λαόν σου, καὶ ἔτοιμον ἄρτον αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ ἐπεμψας ἀκο-
 πιάτως, πᾶσαν ἡδονὴν ἰσχύοντα καὶ πρὸς πᾶσαν ἀρμόνιον γεῦσιν. ²¹ ἡ μὲν 21
 γὰρ ὑπόστασίς σου τὴν σὴν γλυκύτητα πρὸς τέκνα ἐνεφάνισε, τῇ δὲ τοῦ
 προσφερομένου ἐπιθυμία ὑπηρετῶν πρὸς ὃ τις ἐβούλετο μετεκρινᾶτο. ²² χιῶν 22
 δὲ καὶ κρύσταλλος ὑπέμεινε πῦρ καὶ οὐκ ἐτήκετο, ἵνα γνῶσιν ὅτι τοὺς τῶν
 ἐχθρῶν καρποὺς κατέφθειρε πῦρ φλεγόμενον ἐν τῇ χαλᾷ καὶ ἐν τοῖς ὑε-
 τοῖς διαστράπτει. ²³ τοῦτο πάλιν δ' ἵνα τραφῶσι δίκαιοι, καὶ τῆς ἰδίας ἐπι- 23
 λελησθῇ δυνάμει. ²⁴ ἡ γὰρ κτίσις σοι τῷ ποιήσαντι ὑπηρετοῦσα ἐπιτείνει- 24
 ται εἰς κόλασιν κατὰ τῶν ἀδίκων, καὶ ἀνίσταται εἰς εὐεργεσίαν ὑπὲρ τῶν εἰς
 σὲ πεποιθότων. ²⁵ διὰ τοῦτο καὶ τότε εἰς πάντα μεταλλευομένη τῇ παντοτρόφῳ 25
 σου δωρεᾷ ὑπηρετεῖ, πρὸς τὴν τῶν δεομένων θέλησιν, ²⁶ ἵνα μάθωσιν οἱ υἱοὶ 26
 σου, οὓς ἡγάπησας κύριε, ὅτι οὐχ αἱ γενέσεις τῶν καρπῶν τρέφουσιν ἄν-
 θρωπον, ἀλλὰ τὸ ῥῆμά σου τοὺς σοὶ πιστεύοντας διατηρεῖ. ²⁷ τὸ γὰρ ὑπὸ 27
 πυρὸς μὴ φθειρόμενον ἀπλῶς ὑπὸ βραχείας ἀκτίνος ἡλίου θερμαίνόμενον ἐτή-
 κετο, ²⁸ ὅπως γνωστὸν ᾗ ὅτι δεῖ φθάνειν τὸν ἥλιον ἐπ' εὐχαριστίαν σου καὶ 28
 πρὸς ἀνατολὴν φωτὸς ἐντυγχάνειν σοι. ²⁹ ἀχαρίστου γὰρ ἔλπις ὥς χειμέριος 29
 πάγχυ τακῆσεται, καὶ ῥυθῆσεται ὥς ὕδωρ ἄχρηστον.

6. νομον σου 14. A (item C vdr) ενκεντριζοντο 12. C αλλ ο σος ...
 παντας 14. AC παραλημφθεισαν 16. απαρτητως 17. δικαιοις 18. AC
 αλλα αυτοι ... C κρσει θεου ... ελυνωνται 19. C γεννηματα ... κατα-
 φθειρη, C καταφθειρει 20. A (item C vdr) αρτον απ ουρανου παρεσχες
 αυτοις αποπ. (A ακοτιασως) 21. C om σου ... τ. σην πρ. τεχν. ενεφα-
 νιζεν γλυκυτητα 22. υπεμενε ... τους των εδνων 23. AC τουτο δε παλιν
 ινα ... AC επιλελησται 24. (κτησεις) ... C τω ποιησαντι αυτον επιτινεται
 ... AC των επι σοι 26. C μαθουσιν ... αι γεν. τ. ανθρωπων 28. AC
 φθανειν .., C om και 29. ως χειμερινη

XVII.

Μεγάλαι γάρ σου αἱ κρίσεις καὶ δυσδιήγητοι· διὰ τοῦτο ἀπαίδευτοι
 2 ψυχὰς ἐπλανήθησαν. ² ὑπεilhφότες γὰρ καταδυναστεύειν ἔθνος ἅγιον ἄνομοι,
 δέσμοι σκότους καὶ μακρᾶς πεδῆται νυκτὸς κατακλεισθέντες ὀρόφοις, φυγάδες
 3 τῆς αἰωνίου προνοίας ἔκειντο. ³ λανθάνειν γὰρ νομίζοντες ἐπὶ κρυφαίοις ἁμαρ-
 τήμασιν, ἀφεγγεῖ λήθης παρακαλύμματι ἐσκορπίσθησαν, θαμβούμενοι δεινῶς
 4 καὶ ἰνδάλασιν ἐκταρασσόμενοι· ⁴ οὐδὲ γὰρ ὁ κατέχων αὐτοὺς μυχὸς ἀφόβως
 διεφύλασεν, ἤχοι δὲ καταράσσοντες αὐτοὺς περιεκόμπουν, καὶ φάσματα ἁμει-
 5 στήτοις κατηφῇ προσώποις ἐνεφανίζετο. ⁵ καὶ πυρὸς μὲν οὐδεμία βία κατίσχυε
 φωτίζειν, οὔτε ἄστρον ἔκλαμπροι φλόγες καταυγάζειν ὑπέμενον τὴν στυγνὴν
 6 ἐκείνην νύκτα. ⁶ διεφαίνεται δ' αὐτοῖς μόνον αὐτομάτη πυρὰ φόβου πλήρης,
 ἐκδειματούμενοι δὲ τῆς μὴ θεωρουμένης ἐκείνης ὀψεως ἡγοῦντο χεῖρω τὰ
 7 βλέπομενα. ⁷ μαγικῆς δὲ ἐμπαίγματα κατέκειτο τέχνης, καὶ τῆς ἐπὶ φρονήσει
 8 ἀλαζονείας ἔλεγχος ἐφύβριστος· ⁸ οἱ γὰρ ὑπὸ σκηνῶν δεινὰ καὶ ταραχὰς
 9 ἀπελαύνειν ψυχῆς νοσοῦσης, οὗτοι καταγέλαστον εὐλάβειαν ἐνόουν. ⁹ καὶ γὰρ
 εἰ μὴδὲν αὐτοὺς ταραχῶδες ἐφόβει, κνωδάλων παρόδοις καὶ ἐρπετῶν συρι-
 10 γμοῖς ἐκσεσοβήμενοι, διώλλυντο ἔντρομοι καὶ τὸν μηδαμόθεν φευκτὸν ἀέρα
 10 προσιδεῖν ἀρνούμενοι. ¹⁰ δειλὸν γὰρ ἰδίως πονηρία μαρτυρεῖ καταδικαζομένη,
 11 αἰεὶ δὲ προσεῖληφε τὰ χαλεπὰ συνεχομένη τῇ συνειδήσει. ¹¹ οὐδὲν γὰρ ἔστι
 12 φόβος εἰ μὴ προδοσία τῶν ἀπὸ λογισμοῦ βοηθημάτων· ¹² ἐνδοῦεν δὲ οὐσα
 ἥττων ἢ προσδοκία πλείονα λογίζεται τὴν ἄνοιαν τῆς παρεχούσης τὴν βά-
 13 σανον αἰτίας. ¹³ οἱ δὲ τὴν ἀδύνατον ὄντως νύκτα καὶ ἐξ ἀδυνατοῦ ἄδου μυ-
 14 χῶν ἐπελθοῦσαν τὸν αὐτὸν ὕπνον κοιμώμενοι, ¹⁴ τὰ μὲν τέραςιν ἡλαύνοντο
 φαντασμάτων, τὰ δὲ τῆς ψυχῆς παρελύοντο προδοσία· αἰφνίδιος γὰρ αὐτοῖς
 15 καὶ ἀπροσδόκητος φόβος ἐπῆλθεν. ¹⁵ εἰς· οὕτως, ὅς δὴ ποτ' οὖν ἦν ἐκεῖ
 16 καταπίπτων, ἐφρουρεῖτο εἰς τὴν ἀσίδηρον εἰρκτὴν κατακλεισθεῖς· ¹⁶ εἰ' τε γὰρ
 γεωργὸς ἦν τις ἢ ποιμὴν ἢ τῶν κατ' ἐρημίαν ἐργάτης μόχθων, προληψθεῖς
 17 τὴν δυσάλυκτον ἔμενεν ἀνάγκην. ¹⁷ μῆτ' γὰρ ἀλύσει σκότους πάντες ἐδέστησαν.
 εἰ τε πνεῦμα συρίζον, ἢ περὶ ἀμφιλαφεῖς κλάδους ὀρνέων ἤχος ἐμειλῆς, ἢ
 18 ῥυθμὸς ὕδατος πορευομένου βία, ἢ κτύπος ἀπηνῆς καταρρίπτομένων πετρῶν,
 18 ἢ σκιρτάντων ζώων δρόμος ἀθεώρητος, ἢ ὠρουμένων ἀπηνεστάτων θηρίων
 φωνή, ἢ ἀντανακλωμένη ἐκ κοιλοτάτων ὀρέων ἡχώ, παρέλυσεν αὐτοὺς ἐκ-
 19 φοβούντα. ¹⁹ ὅλος γὰρ ὁ κόσμος λαμπρῶ κατελάμπετο φωτί, καὶ ἀνεμπο-
 20 δίστοις συνείχετο ἔργοις· ²⁰ μόνοις δὲ ἐκείνοις ἐπετέτατο βαρεῖα νύξ, εἰκὼν
 τοῦ μέλλοντος αὐτοὺς διαδέχεσθαι σκότους, ἐαυτοῖς δὲ ἥσαν βαρύτεροι σκότους.

XVIII.

Τοῖς δὲ δαίοις σου μέγιστον ἦν φῶς, ὧν φωνὴν μὲν ἀκούοντες μορ-
 2 φὴν δὲ οὐχ ὀρώντες, ὅτι μὲν οὖν κἀκεῖνοι ἐπεπόνθεισαν, ἐμακάριζον, ² ὅτι
 δὲ οὐ βλάπτονται προηδικημένοι, εὐχαριστοῦσιν, καὶ τοῦ διενεχθῆναι χάριν
 3 ἐδέοντο. ³ ἀνδ' ὧν πυριφλεγὴ στύλον, ὀδηγὸν μὲν ἀγνωστοῦ ὁδοιπορίας, ἥλιον
 4 δὲ ἀβλαβῆ φιλοτίμου ξενιτείας παρέσχες. ⁴ ἄξιοι μὲν γὰρ ἐκεῖνοι στερηθῆναι
 φωτὸς καὶ φυλακισθῆναι ἐν σκότει, οἱ κατακλείστους φυλάξαντες τοὺς υἱούς

XVII. 2. C ἐπειληφότες 3. C ληθη ... AC ἐσκοτισθησαν 4. μυθος ... AC ἀφοβους διεφυλαττεν 5. (C φωτειν) ... C ἐπεμενον 6. εκδ. τε, C εκδειμαντουμενοι μεν ... της θεωρουμενης 7. κατεκιντο ... AC ἀλαζο- νιας 8. C διγμματα 9. AC συρισμοις ... εκπεφοβημενοι ... C εν τρομω 10. C om γαρ ... μαρτυρι, C μαρτυρια 11. A* (A** ουδε) C ουδεν γαρ 12. AC προληψθεις ... δυσαληκτον 13. η ορνεων ... καταριπτομενων 14. απηνεστατος ... εκ κοιλοτητος ... παρελυνεν 20. επετατο XVIII. 4. οτι μεν ου κακ. 2. ηυχαιριστουν 3. ξενητιας 4. εκεινου ... om εν

σου, δι' ὧν ἡμελλε τὸ ἄφωτον νόμου φῶς τῷ αἰῶνι διδοῦσαι· ⁵ βουλευ- 5
 σαμένους δ' αὐτοὺς τὰ τῶν ὁσίων ἀποκτείναι νήπια, καὶ ἐνὸς ἐκτεθέντος
 τέκνου καὶ σωθέντος, εἰς ἔλεγχον τὸ αὐτῶν ἀφείλω πλῆθος τέκνων, καὶ ὁμο-
 θυμαδὸν ἀπώλεσας ἐν ὕδατι σφοδρῶ. ⁶ ἐκείνη ἡ νύξ προσεγνώστη πατράσιν ⁶
 ἡμῶν, ἵνα ἀσφαλῶς εἰδότες οἱς ἐπίστευσαν ὅρκους ἐπεθυμῆσωσι. ⁷ προσεδέχθη ⁷
 δὲ ὑπὸ λαοῦ σου σωτηρία μὲν δικαίων, ἐχθρῶν δὲ ἀπώλεια· ⁸ ὧ γὰρ ἐτιμω- 8
 ρήσω τοὺς ὑπεναντίους, τούτῳ ἡμᾶς προσκαλεσάμενος ἐδόξασας. ⁹ χρυφῇ γὰρ ⁹
 ἐκυσίαζον ὅσοι παῖδες ἀγαθῶν, καὶ τὸν τῆς θεϊότητος νόμον ἐν ὁμονοίᾳ διέ-
 δυντο, τῶν αὐτῶν ὁμοίως καὶ ἀγαθῶν καὶ κινδύνων μεταλήψεσθαι τοὺς ἀγίους,
 πατέρων ἤδη προαναμελπόντων αἰνους. ¹⁰ ἀντήχει δ' ἀσύμφωνος ἐχθρῶν βοή, ¹⁰
 καὶ οἰκτρὰ διεφέρετο θρηνουμένων παιδων. ¹¹ ὁμοία δὲ δίκη δοῦλος ἅμα ¹¹
 δεσπότη κολασθεὶς, καὶ δημότης βασιλεῖ τὰ αὐτὰ πάσχων· ¹² ὁμοθυμαδὸν ¹²
 δὲ πάντες ἐν ἐνὶ ὀνόματι θανάτου νεκροὺς εἶχον ἀναριθμήτους· οὐδὲ γὰρ πρὸς
 τὸ ἴσθαι οἱ ζῶντες ἦσαν ἱκανοί, ἐπεὶ πρὸς μίαν ῥοπήν ἡ ἐντιμωτέρα γένεσις
 αὐτῶν διεφθάρη. ¹³ πάντα γὰρ ἀπιστοῦντες διὰ τὰς φαρμακίας, ἐπὶ τῷ τῶν ¹³
 πρωτοτόκων ὁλέθρῳ ὡμολόγησαν θεοῦ υἱὸν λαὸν εἶναι. ¹⁴ ἡσυχου γὰρ σιγῆς ¹⁴
 περιεχούσης τὰ πάντα καὶ νυκτὸς ἐν ἰδίῳ τάχει μεσαζούσης, ¹⁵ ὁ παντοδύ- 15
 ναμὸς σου λόγος ἀπ' οὐρανῶν ἐκ θρόνων βασιλείων ἀπότομος πολεμιστὴς εἰς
 μέσον τῆς ὁλεθρίας ἦλατο γῆς. ¹⁶ ξίφος δὲ τὴν ἀνυπόκριτον ἐπιταγὴν σου ¹⁶
 φέρων, καὶ στὰς ἐπλήρωσε τὰ πάντα θανάτου· καὶ οὐρανοῦ μὲν ἤπτετο,
 βεβήκει δ' ἐπὶ γῆς. ¹⁷ τότε παραχρῆμα φαντασίαι μὲν ὀνείρων δεινῶς ἔξε- 17
 τάραξαν αὐτοὺς, φόβοι δὲ ἐπέστησαν ἀδόκητοι, ¹⁸ καὶ ἄλλος ἀλλαχῇ ῥιφείς ¹⁸
 ἡμίληντος δι' ἣν ἐκίνησεν αἰτίαν ἐνεφάνιζεν· ¹⁹ οἱ γὰρ ὄνειροι θορυβήσαντες ¹⁹
 αὐτοὺς τοῦτο προεμήνυσαν, ἵνα μὴ ἀγνοοῦντες δι' ὃ κακῶς πάσχουσιν ἀπό-
 λωνται. ²⁰ ἤψατο δὲ καὶ δικαίων πείρα θανάτου, καὶ θραῦσις ἐν ἐρήμῳ ἐγέ- 20
 νετο πλῆθους· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πολὺ ἔμεινεν ἡ ὀργή. ²¹ σπεύσας γὰρ ἀνὴρ ἄμεμ- 21
 πτος προεμάχησε, τὸ τῆς ἰδίας λειτουργίας ὄπλον προσευχὴν καὶ θυμιάματος
 ἐξίλασμον κομίσας, ἀντέστη τῷ θυμῷ καὶ πέρας ἐπέστηκε τῇ συμφορᾷ, δει-
 κνὺς ὅτι σὸς ἐστί θεράπων. ²² ἐνίκησε δὲ τὸν ὄχλον οὐκ ἰσχυρὸ τοῦ σώματος, ²²
 οὐχ ὅπλων ἐνεργείᾳ, ἀλλὰ λόγῳ τὸν κολάζοντα ὑπέταξεν, ὅρκους πατέρων
 καὶ διαθήκας ὑπομνήσας. ²³ σωρηδὸν γὰρ ἦδη πεπαικότεων ἐπ' ἀλλήλων ²³
 νεκρῶν, μεταξύ στὰς ἀνέκοψε τὴν ὀργὴν καὶ διέσχισε τὴν πρὸς τοὺς ζῶντας
 ὁδόν. ²⁴ ἐπὶ γὰρ ποδῆρους ἐνδύματος ἦν ὅλος ὁ κόσμος, καὶ πατέρων δόξαι ²⁴
 ἐπὶ τετραστίχου λίθου γλυφῆς, καὶ μεγαλωσύνη σου ἐπὶ διαθήματος κεφαλῆς
 αὐτοῦ· ²⁵ τούτοις εἶξεν ὁ ὀλοοῦντων, ταῦτα δὲ ἐφοβήθησαν· ἦν γὰρ μόνῃ ἡ ²⁵
 πείρα τῆς ὀργῆς ἱκανή.

XIX.

Τοῖς δὲ ἀσεβέσι μέχρι τέλους ἀνελέημων θυμὸς ἐπέστη· προῆδει γὰρ
 αὐτῶν καὶ τὰ μέλλοντα, ² ὅτι αὐτοὶ ἐπιστρέψαντες τοῦ ἀπειῖναι καὶ μετὰ ²
 σπουδῆς προπέμφσαντες αὐτοὺς, διώξουσι μεταμεληθέντες· ³ ἔτι γὰρ ἐν χερ- ³
 σιν ἔχοντες τὰ πένθη καὶ προσοδυρόμενοι τάφοις νεκρῶν, ἕτερον ἐπεσπασάντο
 λογισμὸν ἀνοίας, καὶ οὓς ἱκετεύοντες ἐξέβαλον, τούτους ὡς φυγάδας ἐδίωκον.
⁴ εἶκε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἀξία ἐπὶ τοῦτο τὸ πέρας ἀνάγκη, καὶ τῶν συμβεβη- ⁴
 κῶτων ἀμνηστίαν ἐνέβαλεν, ἵνα τὴν λείπουσαν ταῖς βασάνοις προαναπληρώ-
 σαι κόλασιν, ⁵ καὶ ὁ μὲν λαὸς σου παράδοξον ὁδοιπορίαν περάσῃ, ἐκείνοι δὲ

5. τον αυτων αφιλου 7. προςδεχθη 8. ως γαρ 9. οτι οσοι ... με-
 ταληψεσθαι ... προαναμελποντες 10. δε ασυμφωνος ... κ. οικτρ. διε-
 φνετο φωνη θρηνη παιδ. 12. διεφθαρτο 16. υποταγην ... δε επι 17.
 δεινων 18. ριφεις ... εδνησκον αιτ. ενεφανιζον 19. προςεμηνυσαν 24. AC
 λιθων 25. AC ολεθρευων ... εφοβηθη XIX. 2. επιτρεψαντες 4. C εβα-
 λεν ... AC προςαναπληρωσσει

6 δὲ ξένον εὖρωσι θάνατον. ⁶ ὅλη γὰρ ἡ κτίσις ἐν ἰδίῳ γένει πάλιν ἄνωθεν διευτυποῦτο, ὑπηρετοῦσα ταῖς ἰδίαις ἐπιταγαῖς, ἵνα οἱ σοὶ παῖδες φυλαχθῶσιν ἀβλαβεῖς. ⁷ ἡ τὴν παρεμβολὴν σκιαζούσα νεφέλη, ἐκ δὲ προϋφειστώτος ὕδατος ξηρὰς ἀνάδυσις γῆς ἐξωωρήθη, ἐξ ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὁδὸς ἀνεμπόδιστος, καὶ ⁸ χλοηφόρον πεδῖον ἐκ κλύδωνος βιαίου. ⁸ δι' οὗ πανεὺν διηλθον οἱ τῇ σῇ σκεπαζόμενοι χειρί, θεωρήσαντες θαυμαστὰ τέρατα. ⁹ ὥς γὰρ ἔπποι ἐνεμήθησαν καὶ ὥς ἄμνοι διεσκήρτησαν, αἰνοῦντές σε κύριε τὸν ῥυόμενον αὐτούς. ¹⁰ ¹⁰ ἐμέμνηντο γὰρ ἔτι τῶν ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτῶν, πῶς ἀντὶ μὲν γενέσεως ζώων ἐξηγάγεν ἡ γῆ σκνίπα, ἀντὶ δὲ ἐνύδρων ἐξηρεύξατο ὁ ποταμὸς πληθὺς βατράχων. ¹¹ ἐφ' ὕστερῳ δὲ εἶδον καὶ νεὰν γενέσιν ὀρνέων, ὅτι ἐπιθυμία προαχθέντες ἡτήσαντο ἐδέσματα τρυφῆς. ¹² εἰς γὰρ παραμυσίαν ἀνέβη αὐτοῖς ἀπὸ θαλάσσης ὀρυγομήτρα, καὶ αἱ τιμωρίαι τοῖς ἀμαρτωλοῖς ἐπέλθον, οὐκ ἄνευ τῶν γεγονότων τεκμηρίων τῇ βίᾳ τῶν κεραννῶν. δικαίως γὰρ ἔπασχον ταῖς ἰδίαις αὐτῶν πονηρίαις. ¹³ καὶ γὰρ χαλεπωτέραν μισοξενίαν ἐπετήδευσαν· οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἀγνοοῦντας οὐκ ἐδέχοντο παρόντας, οὗτοι δὲ εὐεργέτας ξένους ἐδουλοῦντο. ¹⁴ καὶ οὐ μόνον, ἀλλ' ἡτις ἐπισκοπῇ ἔσται αὐτῶν, ἐπεὶ ἀπεχθῶς ¹⁵ προσεδέχοντο τοὺς ἄλλοτρίους, ¹⁵ οἱ δὲ μετὰ ἑορτασμάτων εἰςδεξάμενοι τοὺς ἥδη τῶν αὐτῶν μετεσχηκὸς δικαίῳ δεινοῖς ἐκάκωσαν πόνοις. ¹⁶ ἐπλήγησαν δὲ καὶ ἀορασίᾳ, ὥςπερ ἐκείνοι ἐπὶ ταῖς τοῦ δικαίου θύραις, ὅτε ἀχανεὶ περιβληθέντες σκότει ἕκαστος τῶν αὐτοῦ θυρῶν τὴν δίοδον ἐζητεῖ. ¹⁷ δι' ἐαυτῶν γὰρ τὰ στοιχεῖα μεταρμολοζόμενα, ὥςπερ ἐν ψαλτηρίῳ ψόγγοι τοῦ ῥυθμοῦ τὸ ὄνομα διαλλάσσουσι, πάντοτε μένοντα ἡῶν, ὅπερ ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῆς τῶν γεγονότων ὀψεως ἀκριβῶς. ¹⁸ χερσαῖα γὰρ εἰς ἔνυδρα μετεβάλλετο, καὶ ¹⁹ νηκτὰ μετέβαινε ἐπὶ γῆς. ¹⁹ πῦρ ἰσχυρεν ἐν ὕδατι τῆς ἰδίας δυνάμεως, καὶ ²⁰ ὕδωρ τῆς σβεστικῆς δυνάμεως ἐπελανθάνετο. ²⁰ φλόγες ἀνάπαιιν εὐφράτων ζώων οὐκ ἐμάραναν σάρκας ἐμπεριπατούντων, οὐδὲ τηκτὸν εὐτήκτων χρυσταλλοειδὲς γένος ἀμβροσίας τροφῆς. ²¹ κατὰ πάντα γὰρ κύριε ἐμεγάλυνας τὸν λαόν σου καὶ ἐδόξασας, καὶ οὐχ ὑπερείδες ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ περιστάμενος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

- [1] Πολλῶν καὶ μεγάλων ἡμῖν διὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' αὐτοὺς ἡκολουθηκῶν δεδομένων, ὑπὲρ ὧν δεόν ἐστιν ἐπαινεῖν τὸν Ἰσραὴλ παιδείας καὶ σοφίας, καὶ ὥς οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς ἀναγινώσκοντας δεόν ἐστὶν ἐπιστήμονας γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκτὸς δύνασθαι
[5] τοὺς φιλομαθεύοντας χρησίμους εἶναι καὶ λέγοντας καὶ γράφοντας, ὁ πάππος

6. ταῖς σοῖς ἐπιταγαῖς 7. τὴν παρεμβ. σκιαζοῦση ... ἐξωωριτο
8. AC παν ἐθνος 9. AC ρυσσάμενον 10. C οἱ μὲν ... C ἐξηγάγεν γῆ ... σκνίφας ... ἀνυδρων 11. AC ἰδον ... γενέσιν νεαν ... AC οτε 12. AC πρόγεγονοτων 13. C αυτοι δε 14. C αλλα 16. AC των εαυτου θυρ. 17. C δι εαυτ. δε 18. C μεταβαλλετο 19. AC ισχυεν ... AC δυναμειως ἐπὶ λελησμενον, καὶ υδ. τ. σβ. φυνσεως ἐπελ. 20. AC χρυσταλλ. ευτηκτ. 21. C οἱ καὶ sec. ... C υπερειδες ... C περισταμενος

Subscriptio: A σοφία σολομωνος, C σοφία σολομωντος

Inscriptio: A προλογος, C προλογος σιραχ

[3] AC παιδιας [4] C γινεσθαι

μου Ἰησοῦς ἐπὶ πλεῖον ἑαυτὸν δοὺς εἰς τε τὴν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων πατρῶν βιβλίων ἀνάγνωσιν, καὶ ἐν τούτοις ἱκανὴν ἔξιν ποιησάμενος, προήχθη καὶ αὐτὸς συγγράψαι τι τῶν εἰς παιδείαν καὶ σοφίαν ἀνηκόντων, ὅπως οἱ φιλομαθεῖς καὶ τούτων ἔνοχοι γενόμενοι πολλῶ μᾶλλον ἐπιπροσῴδον διὰ τῆς ἐννόμου βιώσεως. παρακέκλησθε οὖν μετ' εὐνοίας καὶ [10] προσοχῆς τὴν ἀνάγνωσιν ποιεῖσθαι, καὶ συγγνώμην ἔχειν ἐφ' οἷς ἂν δοκῶμεν τῶν κατὰ τὴν ἐρμηνείαν πεφιλοπονημένων τισὶ τῶν λέξεων ἀδυναμεῖν· οὐ γὰρ ἰσοδυναμεῖ αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς ἐβραϊστὶ λεγόμενα καὶ ὅταν μεταχθῇ εἰς ἑτέραν γλῶσσαν· οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ νόμος καὶ αἱ προφητεῖαι καὶ τὰ λοιπὰ τῶν βιβλίων οὐ μικρὰν ἔχει τὴν διαφορὰν ἐν ἑαυτοῖς [15] λεγόμενα. ἐν γὰρ τῷ ὀγδῶ καὶ τριακοστῷ ἔτει ἐπὶ τοῦ Εὐεργέτου βασιλείως παραγενήθει εἰς Αἴγυπτον καὶ συγχρονίσας, εὗρον οὐ μικρὰς παιδείας ἀφομοιοῖν· ἀναγκαιότατον ἐδέχθη αὐτὸς προσενέγκασθαι τινα σπουδὴν καὶ φιλοποιίαν τοῦ μελετημένουσαι τήνδε τὴν βίβλον· πολλὴν γὰρ ἀγρυπνίαν καὶ ἐπιστήμην προσενεγκάμενος ἐν τῷ διαστήματι τοῦ χρόνου πρὸς τὸ ἐπὶ πέρας [20] ἄγοντα τὸ βιβλίον ἐκδόσθαι, καὶ τοῖς ἐν τῇ παροικίᾳ βουλομένοις φιλομαθεῖν, προκατασκευαζομένοις τὰ ἥδη ἐν νόμῳ βιοτεῦναι.

Σ Ο Φ Ι Α Σ Ε Ι Ρ Α Χ.

I.

Πᾶσα σοφία παρὰ κυρίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐστὶν εἰς τὸν αἰῶνα. ² ἄμμον ² θαλασσῶν καὶ σταγόνas ὑετοῦ καὶ ἡμέρας αἰῶνος τίς ἐξαριθμήσει; ³ ὕψος ³ οὐρανοῦ καὶ πλάτος γῆς καὶ ἄβυσσον καὶ σοφίαν τίς ἐξηκινᾷσει; ⁴ προτέρα ⁴ πάντων ἔκτισται σοφία, καὶ σύνεσις φρονήσεως ἐξ αἰῶνος. ⁶ ῥίζα ⁶ σοφίας τίνι ⁶ ἀπεκαλύφθη; καὶ τὰ πανουργήματα αὐτῆς τίς ἔγνω; ⁸ εἰς ⁸ ἐστὶ σοφὸς φο- ⁸ βερὸς σφόδρα, κακῆμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, κύριος· ⁹ αὐτὸς ἔκτισεν αὐ- ⁹ τήν, καὶ εἶδε καὶ ἐξηρίθμηνεν αὐτήν, καὶ ἐξέχεεν αὐτήν ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ¹⁰ μετὰ πάσης σαρκὸς κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ, καὶ ἐχορήγησεν αὐτήν ¹⁰ τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ¹¹ φόβος κυρίου δόξα καὶ καύχημα καὶ εὐφροσύνη καὶ ¹¹ στέφανος ἀγαλλιάματος. ¹² φόβος κυρίου τέρψει καρδίαν, καὶ δώσει εὐφρο- ¹² σύνην καὶ χαρὰν καὶ μακροήμερευσιν. ¹³ τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον εὐ ¹³ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς αὐτοῦ εὐρήσει χάριν. ¹⁴ ἀρχὴ ¹⁴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν θεόν, καὶ μετὰ πιστῶν ἐν μήτρᾳ συνεκτίσθη αὐτοῖς· ¹⁵ καὶ ¹⁵ μετὰ ἀνθρώπων θεμέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσεν, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐμπιστευθήσεται. ¹⁶ πλησμονὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ μεθύσκει ¹⁶ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῆς· ¹⁷ πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς ἐμπλήσει ἐπιδυ- ¹⁷ μημάτων, καὶ τὰ ἀποδοχεῖα ἀπὸ τῶν γεννημάτων αὐτῆς. ¹⁸ στέφανος σοφίας ¹⁸

[6] την νομου [8] AC παιδιαν [9] ενηχοι [14] αι προφηται, C οι προφηται [17] AC παιδιας (A sic: παιδιας· Αφομοιοιον) [18] αναγκ. εδεμ. και αυτος τινα προσεν. σπουδην, C αναγκ. ουν εδεμ. και αυτ. τινα πρ. σπουδ. [19] om τηνδε ... om γαρ ... C αγρυπνιαν επιστημην [21] AC αγαγοντα [22] AC· προκατασκευαζομενους τα ηδη εννομως ... C βιωτευειν
Inscriptio: AC σοφια ιησου υιου σιραχ

I. 6. AC τα πανουργηματα 8. ed. rom. (item AC) κυριος c. seqq. conjg. 9. ιδεν ... ed. rom. in fine plene interp. 11. C και δωσει ευφροσυνην και χαραν και μακροημερευσιν (ut v. 12.) pro x. ευφρ. x. στεφ. αλλ. 13. AC ευλογηθησεται pro ευρ. χαρ. 14. φοβ. τ. κυριον, C φοβος κυριου 15. om και prius 17. AC αποδοχια ... AC γεννηματων

19 φόβος κυρίου, ἀναθάλλων εἰρήνην καὶ ὑγίειαν ἰάσεως. ¹⁹ καὶ εἶδε καὶ ἐξη-
 20 ρίζησεν αὐτήν, ἐπιστήμην καὶ γνῶσιν συνέσεως ἐξώμωρθε, καὶ δόξαν κρα-
 21 τῶντων αὐτῆς ἀνύψωσεν. ²⁰ ῥίζα σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ οἱ κλά-
 22 δοὶ αὐτῆς μακροήμερουσι. ²² οὐ δυνήσεται θυμὸς ἄδικος δικαιοῦσθαι· ἡ
 23 γὰρ ῥοπή τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ πτώσις αὐτῷ. ²³ ἕως καιροῦ ἀντέξεται μακρό-
 24 θυμος, καὶ ὕστερον αὐτῷ ἀναδώσει εὐφροσύνην. ²⁴ ἕως καιροῦ κρύψει τοὺς
 25 λόγους αὐτοῦ, καὶ χεῖλη πιστῶν ἐκδιηγῆσεται σύνεσιν αὐτοῦ. ²⁵ ἐν θησαυροῖς
 26 σοφίας παραβολὴ ἐπιστήμης, βδέλυγμα δὲ ἁμαρτωλῶ ἡ σοσέβεια. ²⁶ ἐπεθύ-
 27 νησας σοφίαν, διατήρησον ἐντολάς, καὶ κύριος χορηγήσει σοὶ αὐτήν. ²⁷ σοφία
 γὰρ καὶ παιδεία φόβος κυρίου, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ πίστις καὶ πραότης.
 28 ²⁸ μὴ ἀπειθήσης φόβῳ κυρίου, καὶ μὴ προσέλθῃς αὐτῷ ἐν καρδίᾳ δισσῇ.
 29 ²⁹ μὴ ὑποκριθῇς ἐν στόμασιν ἀνθρώπων, καὶ ἐν τοῖς χεῖλεσί σου πρόσχεε.
 30 ³⁰ μὴ ἐξύψου σεαυτὸν, ἵνα μὴ πέσης καὶ ἐπαγάγῃς τῇ ψυχῇ σου ἀτιμίαν,
 καὶ ἀποκαλύψῃς κύριος τὰ κρυπτὰ σου, καὶ ἐν μέσῳ συναγωγῆς καταβαλεῖ
 σε, ὅτι οὐ προσῆλθες φόβῳ κυρίου, καὶ ἡ καρδία σου πλήρης δόλου.

II.

Τέκνον, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ, ἐτοίμασον τὴν ψυχὴν σου
 2 εἰς πειρασμόν· ² εὗθυνον τὴν καρδίαν σου καὶ καρτέρησον, καὶ μὴ σπεύσης
 3 ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς· ³ κολλήθητι αὐτῷ καὶ μὴ ἀποστής, ἵνα αὐξήθῃς ἐπὶ
 4 ἐσχάτων σου. ⁴ πᾶν ὃ ἐὰν ἐπαχθῇ σοὶ δέξαι, καὶ ἐν ἀλλάγμασι ταπεινώσεώς
 5 σου μακροθύμησον· ⁵ ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμάζεται χρυσός, καὶ ἄνθρωποι δεκτοὶ
 6 ἐν καμίνῳ ταπεινώσεως. ⁶ πίστευσον αὐτῷ καὶ ἀντιλήψεται σοὶ, εὗθυνον τὰς
 7 ὁδοὺς σου καὶ ἔλπισον ἐπὶ αὐτόν. ⁷ οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἀναμείναι τε
 8 ἔλεος αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκκλίνετε ἵνα μὴ πέσητε· ⁸ οἱ φοβούμενοι κύριον πι-
 9 στεύσατε αὐτῷ, καὶ οὐ μὴ πταίσῃ ὁ μισθὸς ὑμῶν. ⁹ οἱ φοβούμενοι κύριον
 10 ἐλπίσατε εἰς ἀγαθὰ καὶ εἰς εὐφροσύνην αἰῶνος καὶ ἐλέους. ¹⁰ ἐμβλέψατε εἰς
 ἀρχαίας γενεάς καὶ ἴδετε· τίς ἐνεπίστευσε κυρίῳ καὶ κατησχύνθη; ἢ τίς
 ἐνέμεινε τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἐγκατελείφθη; ἢ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτόν, καὶ
 11 ὑπερεῖδεν αὐτόν; ¹¹ διότι οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος, καὶ ἀφίησιν ἁμαρ-
 12 τίας καὶ σῶζει ἐν καιρῷ θλίψεως. ¹² οὐαὶ καρδίαις δειλαῖς καὶ χερσὶ παρει-
 13 μέναις, καὶ ἁμαρτωλῶ ἐπιβαίνοντι ἐπὶ δύο τρίβους. ¹³ οὐαὶ καρδίᾳ παρειμένη,
 14 ὅτι οὐ πιστεύει· διὰ τοῦτο οὐ σκεπασθήσεται. ¹⁴ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἀπολωλε-
 15 κάσι τὴν ὑπομονήν· καὶ τί ποιήσετε ὅταν ἐπισκέπτηται ὁ κύριος; ¹⁵ οἱ φο-
 16 βούμενοι κύριον οὐκ ἀπειθήσουσι ῥημάτων αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν
 17 αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν ἐμπλησθήσονται τοῦ νόμου. ¹⁷ οἱ φοβούμενοι
 κύριον ἐτοίμασουσι καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ταπεινώσουσι τὰς
 18 ψυχὰς αὐτῶν. ¹⁸ ἐμπεσοῦμεθα εἰς χεῖρας κυρίου καὶ οὐκ εἰς χεῖρας ἀν-
 θρώπων· ὥς γὰρ ἡ μεγαλυσύνη αὐτοῦ, οὕτως καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

III.

² Ἐμοῦ τοῦ πατρὸς ἀκούσατε, τέκνα, καὶ οὕτως ποιήσατε, ἵνα σωθῇτε·
 2 ² ὁ γὰρ κύριος ἐδόξεσε πατέρα ἐπὶ τέκνοις, καὶ κρίσιν μητρὸς ἐστερέωσεν
 3 ³ ὁ ἐφ' ὑιοῖς. ³ ὁ τιμῶν πατέρα ἐξίλασεται ἁμαρτίας· ⁴ καὶ ὡς ὁ ἀποθῆσαυ-

18. C υγιαν 19. ιδεν ... C κρατουντ. αυτην 23. αυτ. αναδ. ευφρο-
 συνην, C αναδ. αυτ. ευφροσυνην 24. πολλων pro πιστων 25. ἁμαρτωλου
 26. AC επιθυμησας 27. AC παιδια ... AC πραντης 29. C εν χειλεσιν
 II. 4. om θεω 5. C om καμινω 6. AC αντιληψεται ... και ευθυνον
 7. C om τον 9. C τον κυριον 10. C υπερειδεν 14. C om την 15. C τον
 κυριον ... οι φοβ. κυρ. ζητησουσιν ευδοκίαν αυτου 16. C τον κυριον ...
 C om του 18. C μεγαλουσυνη III. 3. AC εξιλασεται 4. AC ως αποθ.

ρίζων ὁ δοξάζων μητέρα αὐτοῦ. ⁵ ὁ τιμῶν πατέρα εὐφρανθήσεται ὑπὸ τέ- 5
κνων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ προσευχῆς αὐτοῦ εἰσακουσθήσεται. ⁶ ὁ δοξάζων πατέρα 6
μακροήμερεῦσαι, καὶ ὁ εἰσακούων κυρίου ἀναπαύσει μητέρα αὐτοῦ, ⁷ καὶ ὡς 7
δεσπόταις δουλεύσει ἐν τοῖς γεννήσασιν αὐτόν. ⁸ ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ τίμα 8
τὸν πατέρα σου, ἵνα ἐπέλθῃ σοι εὐλογία παρ' αὐτοῦ. ⁹ εὐλογία γὰρ πα- 9
τὸς στηρίζει οἴκους τέκνων, κατάρτα δὲ μητὸς ἐκρίβοι Σεμέλια. ¹⁰ μὴ δο- 10
ξάζου ἐν ἀτιμίᾳ πατρός σου, οὐ γὰρ ἐστὶ σοι δόξα πατὸς ἀτιμία. ¹¹ ἡ 11
γὰρ δόξα ἀνθρώπου ἐκ τιμῆς πατὸς αὐτοῦ, καὶ ὄνειδος τέκνοις μήτηρ ἐν
ἀδοξίᾳ. ¹² τέκνον, ἀντιλαβοῦ ἐν γῆρᾳ πατρός σου, καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτόν ἐν 12
τῇ ζωῇ αὐτοῦ. ¹³ καὶ ἀπολείπη συνεσιν, συγγνώμην ἔχε, καὶ μὴ ἀτιμάσῃς 13
αὐτόν ἐν πάσῃ ἰσχυρί σου. ¹⁴ ἐλεημοσύνη γὰρ πατὸς οὐκ ἐπιλησθήσεται, καὶ 14
ἀντὶ ἁμαρτιῶν προσανοικοδομηθήσεται σοι. ¹⁵ ἐν ἡμέρᾳ ὀλίψεώς σου ἀναμνη- 15
σθήσεται σου. ὡς εὐδία ἐπὶ παγετῷ, οὕτως ἀναλυθήσονται σοι αἱ ἁμαρ-
τίαι. ¹⁶ ὡς βλάβος ὁ ἐγκαταλειπὼν πατέρα, καὶ κεκατηραμένος ὑπὸ κυρίου 16
ὁ παροργίζων μητέρα αὐτοῦ. ¹⁷ τέκνον, ἐν πραύτητι τὰ ἔργα σου διέξαγε, 17
καὶ ὑπὸ ἀνθρώπου δεκτοῦ ἀγαπηθήσῃ. ¹⁸ ὅσω μέγας εἶ, τοσούτῳ ταπεινοῦ 18
σεαυτόν, καὶ ἔναντι κυρίου εὐρήσεις χάριν. ²⁰ ὅτι μεγάλη ἡ δυναστεία τοῦ 20
κυρίου καὶ ὑπὸ τῶν ταπεινῶν δοξάζεται. ²¹ χαλεπώτερά σου μὴ ζήτηι, καὶ 21
ἰσχυρότερα σου μὴ ἐξέταζε. ²² ἂν προσετᾷ σοι, ταῦτα διανοοῦ. οὐ γὰρ 22
ἐστὶ σοι χρεία τῶν κρυπτῶν. ²³ ἐν τοῖς περισσοῖς τῶν ἔργων σου μὴ περιε- 23
γάζου. πλείονα γὰρ συνέσεως ἀνθρώπων ὑπεδείχθη σοι. ²⁴ πολλοὺς γὰρ ἐπλά- 24
νησεν ἡ ὑπόληψις αὐτῶν, καὶ ὑπόνοια πονηρὰ ὠλίσθησε διανοίας αὐτῶν.
²⁶ καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον ἐν αὐτῷ ἐμπесεῖται. καρδία σκληρὰ κακωθήσεται 26
ἐπ' ἐσχάτων. ²⁷ καρδία σκληρὰ βαρυνθήσεται πόνους, καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς προς- 27
θήσει ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίας. ²⁸ ἐπαγωγῇ ὑπερηφάνου οὐκ ἔστιν ἴσας, 28
φυτὸν γὰρ πονηρίας ἐρβίζωκεν ἐν αὐτῷ. ²⁹ καρδία συνετοῦ διανοηθήσεται 29
παραβολήν, καὶ οὗς ἄκρατου ἐπιθυμία σοφοῦ. ³⁰ πῦρ φλογιζόμενον ἀποσβέ- 30
σει ὕδωρ, καὶ ἐλεημοσύνη ἐξιλᾶσεται ἁμαρτίας. ³¹ ὁ ἀνταποδιδούς χάριτας 31
μέμνηται εἰς τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἐν καιρῷ πτώσεως εὐρήσει στήριγμα.

IV.

Τέκνον, τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ μὴ ἀποστερήσῃς, καὶ μὴ παρελκύσῃς
ὀφθαλμοὺς ἐπιθεῖς. ² ψυχὴν πεινῶσαν μὴ λυπήσῃς, καὶ μὴ παροργίσῃς ἄνδρα 2
ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ. ³ καρδίαν παροργισμένην μὴ προσταράξῃς, καὶ μὴ παρελ- 3
κύσῃς δόσιν προσδεομένου. ⁴ ἱκέτην ὀλιβόμενον μὴ ἀπαναίνου, καὶ μὴ ἀπο- 4
στρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ πτωχοῦ. ⁵ ἀπὸ δεομένου μὴ ἀποστρέψῃς 5
ὀφθαλμόν, καὶ μὴ δῶς τόπον ἀνθρώπῳ καταράσασθαι σε. ⁶ καταρωμένου 6
γὰρ σε ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ, τῆς δεήσεως αὐτοῦ ἐπακούσεται ὁ ποιήσας
αὐτόν. ⁷ προσφιλῇ συναγωγῇ σεαυτὸν ποιεῖ, καὶ μεγιστάνι ταπεινὸν τὴν κε- 7
φαλὴν σου. ⁸ κλῖνον πτωχῷ τὸ οὖς σου, καὶ ἀποκριθῇτι αὐτῷ εἰρηνικῶς ἐν 8
πραύτητι. ⁹ ἐξελοῦ ἀδικουμένου ἐκ χειρὸς ἀδικούντος, καὶ μὴ ὀλιγοψυχήσῃς ἐν 9

5. ἐπὶ τέκνοις 6. C μακροήμερεῦσαι 10. C om σοι ... AC προς
(πρὸς ἐστὶ πατὸς) ἀτιμίαν pro πατὸς ἀτιμία 12. C ἐν γῆρᾳ 13. AC καὶ
εἰαν ... C ἀπολείπης ... συγγνώμην 16. C μητέρα pro πατέρα ... C κατη-
ραμένος ... παρα κυρίου 17. τα ἔργα σου ἐν πραύτητι 20. AC ἡ δυνα-
στεία κυρίου 23. C υπεδοθη σοι 24. C υπολήμψις ... ** διανοίαν 26. AC
ἐν αὐτῷ ἀπολείπεται 27. C post βαρυνθήσεται rasuram habet usque ante
φυτὸν γὰρ (cf. codicis editionem) 28. C ** ὑπερηφάνων ... C* post ἴ-
σας add οδοιπορία αὐτοῦ ἐκρίβωσονται (?) ... C ἐρριζώσεν αὐτῷ 30. C
ἐξιλᾶσεται 34. AC πτώσεως αὐτοῦ IV. 3. παρωργισμένην 6. C εἰσα-
κουσεται 7. C ἐν συναγωγῇ

10 τῷ κρίνειν σε. ¹⁰ γίνου ὀρφανοῖς ὡς πατήρ, καὶ ἀντὶ ἀνδρὸς τῇ μητρὶ αὐ-
 11 τῶν· καὶ ἔσῃ ὡς υἱὸς ὑψίστου, καὶ ἀγαπήσει σε μᾶλλον ἢ μήτηρ σου. ¹¹ ἢ
 12 σοφία υἱοῦς ἐαυτῇ ἀνύψωσε, καὶ ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητούντων αὐτήν. ¹² ὁ
 13 ἀγαπῶν αὐτήν ἀγαπᾷ ζωὴν, καὶ οἱ ὀρᾷζοντες πρὸς αὐτήν ἐμπληροῦνται
 14 εὐφροσύνης· ¹³ ὁ κρατῶν αὐτῆς κληρονομήσει δόξαν, καὶ οὐ εἰσπορεύεται εὐ-
 15 λογήσει κύριος· ¹⁴ οἱ λατρεύοντες αὐτῇ λειτουργήσουσιν ἀγίῳ, καὶ τοὺς ἀγα-
 15 πῶντας αὐτήν ἀγαπᾷ ὁ κύριος· ¹⁵ ὁ ὑπακούων αὐτῆς κρίνει ἔθνη, καὶ ὁ
 16 προσελθὼν αὐτῇ κατασκηνώσει πεποιθώς. ¹⁶ ἐὰν ἐμπιστεύσῃς κατακληρονο-
 17 μήσεις αὐτήν, καὶ ἐν κατασχεσί ἔσονται αἱ γενεαὶ αὐτοῦ· ¹⁷ ὅτι διεστραμ-
 18 μένως πορεύεται μετ' αὐτοῦ ἐν πρώτοις, φόβον δὲ καὶ δειλίαν ἐπάξει ἐπ'
 19 αὐτόν, καὶ βασανίσει αὐτὸν ἐν παιδείᾳ αὐτῆς, ἕως οὗ ἐμπιστεύσῃ τῇ ψυχῇ
 20 αὐτοῦ καὶ πειράσῃ αὐτὸν ἐν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῆς· ¹⁸ καὶ πάλιν ἐπαινήσει
 21 κατ' εὐδοκίαν πρὸς αὐτὸν καὶ εὐφρανεῖ αὐτόν, καὶ ἀποκαλύψει αὐτῷ τὰ
 22 κρυπτά αὐτῆς. ¹⁹ ἐὰν ἀποπλανηθῇ, ἐγκαταλείψει αὐτόν, καὶ παραδώσει
 23 αὐτὸν εἰς χεῖρας πτώσεως αὐτοῦ. ²⁰ συντήρησον καιρὸν καὶ φυλάξαι ἀπὸ
 24 πονηροῦ, καὶ περὶ τῆς ψυχῆς σου μὴ αἰσχυνθῇς· ²¹ ἔστι γὰρ αἰσχύνῃ
 25 ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνῃ δόξα καὶ χάρις. ²² μὴ λάβῃς πρὸς-
 26 πον κατὰ τῆς ψυχῆς σου, καὶ μὴ ἐντραπῆς εἰς πτώσιν σου. ²³ μὴ κωλύσῃς
 27 λόγον ἐν καιρῷ σωτηρίας· ²⁴ ἐν γὰρ λόγῳ γνωστῆσεται σοφία, καὶ παιδεία
 28 ἐν ῥήματι γλώσσης. ²⁵ μὴ ἀντίλεγε τῇ ἀληθείᾳ, καὶ περὶ τῆς ἀπαιδευσίας
 29 σου ἐντραπήντι· ²⁶ μὴ αἰσχυνθῇς ὁμολογήσαι ἐφ' ἁμαρτίαις σου, καὶ μὴ βιά-
 30 ζου ῥοῦν ποταμοῦ. ²⁷ καὶ μὴ ὑποστρώσῃς σεαυτὸν ἀνδρώπῳ μωρῷ, καὶ μὴ
 31 λάβῃς πρὸς-
 32 πον δυνάστου. ²⁸ ἕως τοῦ θανάτου ἀγώνισαι περὶ τῆς ἀληθείας,
 33 καὶ κύριος ὁ θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ. ²⁹ μὴ γίνου τραχὺς ἐν γλώσσῃ σου,
 34 καὶ νωθρὸς καὶ παρειμένος ἐν τοῖς ἔργοις σου. ³⁰ μὴ ἴσθι ὡς λέων ἐν τῷ
 35 οἴκῳ σου, καὶ φαντασιοκοπῶν ἐν τοῖς οἰκέταις σου. ³¹ μὴ ἔστω ἡ χεὶρ σου
 36 ἐκτεταμένη εἰς τὸ λαβεῖν, καὶ ἐν τῷ ἀποδιδόναι συνεσταλμένη.

V.

2 Μὴ ἔπρεπε ἐπὶ τοῖς χρήμασί σου, καὶ μὴ εἵπης Αὐτάρκη μοί ἐστι. ² μὴ
 3 ἐξακολούῃς τῇ ψυχῇ σου καὶ τῇ ἰσχυί σου, τοῦ πορεύεσθαι ἐν ἐπιθυμίαις
 4 καρδίας σου, ³ καὶ μὴ εἵπης Τίς με δυναστεύσει; ὁ γὰρ κύριος ἐκδικῶν ἐκδι-
 5 κήσει σε. ⁴ μὴ εἵπης Ἥμαρτον, καὶ τί μοι ἐγένετο; ὁ γὰρ κύριός ἐστι μα-
 6 κρός σου. ⁵ περὶ ἐξίλασμοῦ μὴ ἄφοβος γίνου, προσθῆναι ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρ-
 7 τίας, ⁶ καὶ μὴ εἵπης Ὁ οἰκτιρμὸς αὐτοῦ πολὺς, τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν
 8 μου ἐξιλᾶσται· ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλοῦς κατα-
 9 παύσει ὁ θυμὸς αὐτοῦ. ⁷ μὴ ἀνάμενε ἐπιστρέφαι πρὸς κύριον, καὶ μὴ ὑπερ-
 10 βάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας· ἐξάπινα γὰρ ἐξελεύσεται ὀργὴ κυρίου, καὶ ἐν
 11 καιρῷ ἐκδικήσεως ἐξολή. ⁸ μὴ ἔπρεπε ἐπὶ χρήμασιν ἀδίκους· οὐδὲν γὰρ ὠφε-
 12 λήσεις ἐν ἡμέρᾳ ἐπαγωγῆς. ⁹ μὴ λίγμα ἐν παντὶ ἀνέμῳ, καὶ μὴ πορεύου ἐν
 13 πάσῃ ἀτραπῷ· οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ διγλωσσος. ¹⁰ ἴσθι ἐστηριγμένος ἐν συνέ-
 14 σει σου, καὶ εἰς ἔστω σου ὁ λόγος. ¹¹ γίνου ταχὺς ἐν ἀκροάσει σου, καὶ ἐν
 15 μακροθυμίᾳ φθέγγου ἀπόκρισιν. ¹² εἰ ἔστι σοι σύνεσις, ἀποκρίσθι τῷ

40. ed. rom. ἢ pro ἢ 44. AC υἱους αὐτῆς 43. AC εὐλογεῖ 44. C om ὁ
 15. AC x. o. προσεχων 16. AC ἐμπιστευσεῖ (C ἐνπ.) κατακληρονομησεῖ
 17. C διεστραμμενης ... AC πορεύεσται (C πορευεσται) ... AC om δε ...
 AC παιδια, ed. rom. -διᾶ ... C ἐνπιστευσεῖ ... AC πειρασει 24. C om x.
 παιδ. ἐν ρημ. γλ. 25. AC ἐντραπητι 27. AC ἀνθρ. μωρ. σεαυτον 28. AC
 εως θανατου 29. ταχυσ ... C νωθρος παρειμενος V. 2. AC om του πορ.
 ἐν ἐπ. x. σου 3. C om μη ... om σε 4. C om και ... C om ο γαρ x.
 ἐστ. μακρ. 6. AC παρ αὐτω 7. C και ἐξελουσα pro x. ἐν καιρω 8. ὠφε-
 λήσει σε 9. C λιγμα ... C om και 10. C om (vdtr) σου prius 12. C om σοι

πλησίον· εἰ δὲ μή, ἡ χεὶρ σου ἔστω ἐπὶ στόματί σου. ¹³ δόξα καὶ ἀτιμία ἐν 13
λαλιᾷ, καὶ γλώσσα ἀνθρώπου πτώσις αὐτῶ. ¹⁴ μὴ κληθῇς ψεύδους, καὶ τῇ 14
γλώσσῃ σου μὴ ἐνέδρευς· ἐπὶ γὰρ τῷ κλέπτῃ ἐστὶν αἰσχύνῃ, καὶ καταγνώσις
πονηρὰ ἐπὶ διγλώσσου. ¹⁵ ἐν μεγάλῳ καὶ ἐν μικρῷ μὴ ἀγνοεῖ. 15

VI.

Καὶ ἀντὶ φίλου μὴ γίνου ἐχθρὸς· ὄνομα γὰρ πονηρὸν αἰσχύνῃ καὶ
ὄνειδος κληρονομῇσει, οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος. ² μὴ ἐπάρῃς σεαυ- 2
τὸν ἐν βουλῇ ψυχῆς σου, ἵνα μὴ διαρπαγῇ ὡς ταῦρος ἡ ψυχὴ σου· ³ τὰ 3
φύλλα σου καταφάγεσαι καὶ τοὺς καρπούς σου ἀπολέσεις, καὶ ἀφήσεις σε-
αυτὸν ὡς ξύλον ξηρόν. ⁴ ψυχὴ πονηρὰ ἀπολεῖ τὸν κτησάμενον αὐτήν, καὶ 4
ἐπιχάρμα ἐχθρὸν ποιήσει αὐτόν. ⁵ λάρυγξ γλυκὺς πληθυνεῖ φίλους αὐτοῦ, καὶ 5
γλώσσα εὐλάλος πληθυνεῖ εὐπροσηγορά. ⁶ οἱ εἰρηνεύοντές σοι ἔστωσαν πολλοί, 6
οἱ δὲ σύμβουλοί σου εἰς ἀπὸ χιλίων. ⁷ εἰ κτᾶσαι φίλον, ἐν πειρασμῷ κτῆσαι 7
αὐτόν, καὶ μὴ ταχὺ ἐμπιστεύσης αὐτῷ. ⁸ ἔστι γὰρ φίλος ἐν καιρῷ αὐτοῦ, 8
καὶ οὐ μὴ παραμελῇ ἐν ἡμέρᾳ ὀλίπιδός σου· ⁹ καὶ ἔστι φίλος μετατιθέμε- 9
νος εἰς ἐχθρὸν, καὶ μάχην ὀνειδισμοῦ σου ἀποκαλύψει· ¹⁰ καὶ ἔστι φίλος κοι- 10
νωτὸς τραπέζων, καὶ οὐ μὴ παραμελῇ ἐν ἡμέρᾳ ὀλίπιδός σου· ¹¹ καὶ ἐν τοῖς 11
ἀγαθοῖς σου ἔσται ὡς σύ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἰκέτας σου παρήρησιάζεται· ¹² ἂν 12
ταπεινωθῇς, ἔσται κατὰ σοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσεται. ¹³ ἀπὸ 13
τῶν ἐχθρῶν σου διαχωρίζηται, καὶ ἀπὸ τῶν φίλων σου πρόσδεξαι. ¹⁴ φίλος 14
πιστὸς σκέπη κραταιά, ὁ δὲ εὐρὼν αὐτὸν εὗρε θησαυρόν. ¹⁵ φίλου πιστοῦ ¹⁵
οὐκ ἔστιν ἐντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς τῆς καλλονῆς αὐτοῦ. ¹⁶ φίλος 16
πιστὸς φάρμακον ζωῆς, καὶ οἱ φοβούμενοι κύριον εὐρήσουσιν αὐτόν. ¹⁷ ὁ φο- 17
βούμενος κύριον εὐθύνει φιλίαν αὐτοῦ, ὅτι κατ' αὐτόν οὕτως καὶ ὁ πλησίον
αὐτοῦ. ¹⁸ τέκνον, ἐκ νεότητός σου ἐπίλεξαι παιδείαν, καὶ ἕως πολιῶν εὐρήσεις 18
σοφίαν· ¹⁹ ὡς ὁ ἀροτριῶν καὶ ὁ σπειρῶν πρόσδεξαι αὐτῇ, καὶ ἀνάμεινε τοὺς 19
ἀγαθούς καρποὺς αὐτῆς· ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς ὅλγον κοιτιάσεις, καὶ ταχὺ
φάγεσαι γεννημάτων αὐτῆς. ²⁰ ὡς τραχεῖά ἐστι σφόδρα τοῖς ἀπαιδεύτοις, καὶ 20
οὐκ ἐμμενεῖ ἐν αὐτῇ ἀκαρδίας· ²¹ ὡς λίθος δοκιμασίας ἰσχυρὸς ἔσται ἐπ' 21
αὐτῷ, καὶ οὐ χρονεῖ ἀπορρίψαι αὐτήν. ²² σοφία γὰρ κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς 22
ἐστὶ, καὶ οὐ πολλοῖς ἐστὶ φανερά. ²³ ἄκουσον τέκνον καὶ δέξαι γνώμην μου, 23
καὶ μὴ ἀπαναίνου τὴν συμβουλίαν μου· ²⁴ καὶ εἰσένεγκον τοὺς πόδας σου εἰς 24
τάς πέδας αὐτῆς, καὶ εἰς τὸν κλοιὸν αὐτῆς τὸν τράχηλόν σου· ²⁵ ὑπόδες τὸν 25
ὠμόν σου καὶ βάσταξον αὐτήν, καὶ μὴ προσοχθίσῃς τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς·
²⁶ ἐν πάσῃ ψυχῇ σου πρόσδεξαι αὐτῇ, καὶ ἐν ὅλῃ δυνάμει σου συντήρησον τὰς 26
ὁδοὺς αὐτῆς. ²⁷ ἐξίχνευσον καὶ ζήτησον, καὶ γνωστῇσεται σοι, καὶ ἐγκρατὴς 27
γενόμενος μὴ ἀφῇς αὐτήν· ²⁸ ἐπ' ἐσχάτων γὰρ εὐρήσεις τὴν ἀνάπαυσιν αὐ- 28
τῆς, καὶ στραφῇσεται σοι εἰς εὐφροσύνην· ²⁹ καὶ ἔσονται σοι αἱ πέδιλα εἰς 29
σκέπην ἰσχύος, καὶ οἱ κλοιοὶ αὐτῆς εἰς στολὴν δόξης. ³⁰ κόσμος γὰρ χρυσοῦς 30
ἐστὶν ἐπ' αὐτῆς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς κλῶσμα ὑακίνθινον· ³¹ στολὴν δόξης 31
ἐνδύσει αὐτήν, καὶ στέφανον ἀγαλλιάματος περιβήσεις σεαυτῷ. ³² ἂν θέλῃς 32
τέκνον, παιδευσθήσῃ, καὶ ἂν δῶς τὴν ψυχὴν σου, πανούργος ἔσῃ· ³³ ἂν ἀγα- 33
πήσῃς ἀκούειν, ἐκδέξῃ, καὶ ἂν κλίνῃς τὸ οὖς σου, σοφὸς ἔσῃ. ³⁴ ἐν πληθύνει 34
πρεσβυτέρων στήθι, καὶ τίς σοφός, αὐτῷ προσκολληθήται· ³⁵ πᾶσαν διήγησιν 35

12. C εσται εν τω στομ. σου 13. C και η γλωσσα αυτου VI. 3. AC
ως φυλλον ξηρον 5. C λαρυξ ... C ευπροσηγοριαν 9. AC εις εχθρον ...
C και μαχη 15. C om αυτου 16. C τον κυριον 19. AC και ως ο σπει-
ρων ... AC των γεννηματων 23. εκδεξαι ... AC την γνωμην μου ... συμ-
βουλειαν (non C) 24. εισενεγκαι 26. C παση pro ολη ... τηρησον 28.
C τ. αναπαυσ. σου 32. AC επιδως 33. και εαν αγαπησης

36 θέλαν θέλε ἀκούειν, καὶ παροιμίαι συνέσεως μὴ ἐκφευγέτωσάν σε. ³⁶ ἐὰν ἴδῃς
 37 σου. ³⁷ διανοοῦ ἐν τοῖς προστάγμασι κυρίου, καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ με-
 λέτα διὰ παντός· αὐτὸς στηριεὶ τὴν καρδίαν σου, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς σο-
 φίας σου δοθῆσεται σοι.

VII.

2 Μὴ ποιεὶ κακά, καὶ οὐ μὴ σε καταλάβῃ κακόν· ² ἀπόστηθι ἀπὸ ἀδίκου,
 3 καὶ ἐκκλινεὶ ἀπὸ σοῦ. ³ υἱέ, μὴ σπεῖρε ἐπ' αὐλακας ἀδικίας, καὶ οὐ μὴ θε-
 4 ρίσῃς αὐτὰς ἐπταπλασίως. ⁴ μὴ ζῆτει παρὰ κυρίου ἡγεμονίαν, μηδὲ παρὰ
 5 βασιλέως καθεδρὰν δόξης. ⁵ μὴ δικαιοῦ ἔναντι κυρίου, καὶ παρὰ βασιλεὶ μὴ
 6 σφρίξου. ⁶ μὴ ζῆτει γενέσθαι κριτῆς, μὴ οὐκ ἐξισχύσεις ἐξῆραι ἀδικίας· μὴ
 7 ποτε εὐλαβηθῇς ἀπὸ προσώπου δυνάστου, καὶ θῆσῃς σκάνδαλον ἐν εὐθύτητί
 8 9 σου. ⁷ μὴ ἁμάρτανε εἰς πληθὺς πόλεως, καὶ μὴ καταβάλης σεαυτὸν ἐν ὄχλῳ.
 9 8 μὴ καταδεσμεύσῃς δις ἁμαρτίαν, ἐν γὰρ τῇ μιᾷ οὐκ ἂν ὤσῃς ἔσθ. ⁹ μὴ εἰ-
 10 πῃς τῷ πληθὺ τῶν δώρων μου ἐπόψεται, καὶ ἐν τῷ προσενέγκαι με θεῷ
 11 ὑψίστῳ προσδέξεται. ¹⁰ μὴ ὀλιγοψυχῆσῃς ἐν τῇ προσευχῇ σου, καὶ ἐλεημο-
 12 νίαν ποιῆσαι μὴ παρίδῃς. ¹¹ μὴ καταγέλα ἄνθρωπον ὄντα ἐν πικρίᾳ ψυχῆς
 13 αὐτοῦ· ἔστι γὰρ ὁ ταπεινῶν καὶ ἀνυψῶν. ¹² μὴ ἀροτρία ψεύδος ἐπ' ἀδελφῷ
 14 σου, μηδὲ φίλῳ τὸ ὅμοιον ποιεῖ. ¹³ μὴ θέλε ψευδεσθαι πᾶν ψεύδος· ὁ γὰρ
 15 ἐνδεδεχισμὸς αὐτοῦ οὐκ εἰς ἀγαθόν. ¹⁴ μὴ ἀδολέσῃς ἐν πληθὺι πρεσβυτέρων,
 16 καὶ μὴ δευτερώσῃς λόγον ἐν προσευχῇ σου. ¹⁵ μὴ μισήσῃς ἐπίπονον ἔργον·
 17 16 σταν καὶ γεωργίαν ὑπὸ ὑψίστου ἐκτισμένην. ¹⁶ μὴ προσλογίζου σεαυτὸν ἐν
 17 17 πληθὺι ἁμαρτωλῶν. ¹⁷ ταπεινώσον σφόδρα τὴν ψυχὴν σου, ⁽¹⁶⁾ μνήσθητι ὅτι
 18 18 ὀργὴ οὐ χρονιεῖ, ⁽¹⁷⁾ ὅτι ἐκδίκησις ἀσεβοῦς πῦρ καὶ σκώληξ. ¹⁸ μὴ ἀλλάξῃς
 19 19 φίλον ἐνεκεν ἀδιαφόρου, μηδ' ἀδελφὸν γνήσιον ἐν χρυσίῳ Σουφεῖρ. ¹⁹ μὴ
 20 20 ἀστόχῃς γυναικὸς σοφῆς καὶ ἀγαθῆς, καὶ γὰρ χάρις αὐτῆς ὑπὲρ τὸ χρυσίον.
 21 21 αὐτοῦ· ²¹ οἰκέτην συνετὸν ἀναπάτω σου ἡ ψυχῇ, μὴ στερήσῃς αὐτὸν ἐλευθε-
 22 22 ρίας. ²² κτήνη σοί ἐστιν, ἐπισκέπτου αὐτά, καὶ εἰ ἔστι σου χορήσιμα, ἐμμε-
 23 23 νέτω σοι. ²³ τέκνα σοί ἐστι, παιδεύσον αὐτά, καὶ κάμψον ἐκ νεότητος τὸν
 24 24 τράχηλον αὐτῶν. ²⁴ θυγατέρες σοί εἰσι, πρόσχε τῷ σώματι αὐτῶν, καὶ μὴ
 25 25 ἱλαρώσῃς πρὸς αὐτάς τὸ πρόσωπόν σου. ²⁵ ἔκδου θυγατέρα, καὶ ἔσθι τετελε-
 26 26 κῶς ἔργον μέγα, καὶ ἀνδρὶ συνετῷ δώρησαι αὐτήν. ²⁶ γυνὴ σοί ἐστι κατὰ
 27 27 ψυχὴν, μὴ ἐκβάλης αὐτήν. ²⁷ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ δόξασον τὸν πατέρα σου, καὶ
 28 28 μητρὸς ὡδίνας μὴ ἐπιλάβῃ· ²⁸ μνήσθητι ὅτι δι' αὐτῶν ἐγενήθης, καὶ τί ἀν-
 29 29 ταποδώσεις αὐτοῖς καθὼς αὐτοὶ σοί; ²⁹ ἐν ὅλῃ ψυχῇ σου εὐλαβοῦ τὸν κύ-
 30 30 ριον, καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ θάυμαζε· ³⁰ ἐν ὅλῃ δυνάμει ἀγάπησον τὸν ποιη-
 31 31 σάντά σε, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλίπῃς. ³¹ φοβοῦ τὸν κύριον
 32 32 καὶ δόξασον ἱερά, καὶ δὸς τὴν μερίδα αὐτῷ καθὼς ἐντέταται σοι, ἀπαρχὴν
 33 33 καὶ περὶ πλημμελείας καὶ δόσιν βραχιόνων καὶ θυσίαν ἁγιασμοῦ καὶ ἀπαρ-
 34 34 χὴν ἁγίων. ³² καὶ πτωχῷ ἔκτεινον τὴν χειρὰ σου, ἵνα τελειωθῇ ἡ εὐλογία
 35 35 σου. ³³ χάρις δόματος ἔναντι παντὸς ζῶντος, καὶ ἐπὶ νεκρῷ μὴ ἀποκυλύσῃς
 36 36 χάριν. ³⁴ μὴ ὑστέρει ἀπὸ κλαιόντων, καὶ μετὰ πενθούντων πένθησον. ³⁵ μὴ

35. AC θέλε ακροασθαι ... εκφυγετωσαν 37. AC om σου sec. VII.
 2. C απο κακου 3. C μη σπειρης ... AC περισ. αυτα ... επταπλασια
 6. AC ισχυσεις (C εισχ.) 8. C μη καταδεσμευσεις ... εν γαρ μια 9. επο-
 10. AC παρειδης 16. εμπληθει 17. μνησθ. usque χρονιει anle τα-
 18. om ενεκεν 19. μηδε αδελφον 20. η γαρ
 21. 22. προς αυτα 27. εν ολη δυναμει σου 28. εγεννη-
 29. 30. εγκαταλειπης

ὁκνεῖ ἐπισκέπτεσθαι ἄρβωστον· ἐκ γὰρ τῶν τοιούτων ἀγαπηθήσῃ. ³⁶ ἐν πᾶσι 36 τοῖς λόγοις σου μιμνήσκου τὰ ἔσχατά σου, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ ἁμαρτήσεις.

VIII.

Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνδρώπου δυνάστου, μὴ ποτε ἐμπέσης εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ. ² μὴ ἔριξε μετὰ ἀνδρώπου πλουσίου, μὴ ποτε ἀντιστήσῃ σου τὴν 2 ὀλκὴν· πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσε τὸ χρυσίον, καὶ καρδίας βασιλέων ἐξέκλινεν. ³ μὴ διαμάχου μετὰ ἀνδρώπου γλωσσώδους, καὶ μὴ ἐπιστοιβάσῃς ἐπὶ τὸ 3 πῦρ αὐτοῦ ξύλα. ⁴ μὴ πρόσπαιζε ἀπαιδευτῶ, ἵνα μὴ ἀτιμάζωνται οἱ πρόγονοί 4 σου. ⁵ μὴ ὀνειδίξει ἀνδρῶπον ἀποστρέφοντα ἀπὸ ἁμαρτίας, μνήσῃτι ὅτι πάν- 5 τες ἑσμέν ἐν ἐπιτιμίοις. ⁶ μὴ ἀτιμάσῃς ἀνδρῶπον ἐν γῆρει αὐτοῦ, καὶ γὰρ 6 ἐξ ἡμῶν γηράσκουσιν. ⁷ μὴ ἐπύχαιρε ἐπὶ νεκρῷ, μνήσῃτι ὅτι πάντες τελευ- 7 τῶμεν. ⁸ μὴ παρίδῃς διήγημα σοφῶν καὶ ἐν ταῖς παροιμίαις αὐτῶν ἀναστρέ- 8 φου, ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ παιδεῖαν καὶ λειτουργῆσαι μεγιστᾶσιν. ⁹ μὴ 9 ἀστοχεῖ διηγήματος γερόντων, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἔμαθον παρὰ τῶν πατέρων αὐ- 10 τῶν, ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ σύνεσιν καὶ ἐν καιρῷ χρεῖας δοῦναι ἀπόκρισιν. ¹⁰ μὴ ἔκκαιε ἀνδρακας ἁμαρτωλοῦ, μὴ ἐμπυρισθῇς ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ. ¹¹ μὴ ἐξαναστῇς ἀπὸ προσώπου ὕβριστοῦ, ἵνα μὴ ἐγκαθίσῃς ὡς ἔνεδρον τῷ 11 στόματί σου. ¹² μὴ δανεῖσῃς ἀνδρῶπι ἰσχυροτέρῳ σου, καὶ ἔαν δανεῖσῃς, 12 ὥς ἀπολωλεκῶς γίνου. ¹³ μὴ ἐγγυήσῃ ὑπὲρ δυνάμει σου, καὶ ἔαν ἐγγυήσῃ, 13 ὥς ἀποτίσῃ φρόντιζε. ¹⁴ μὴ δικάζου μετὰ κριτοῦ· κατὰ γὰρ τὴν δόξαν αὐ- 14 τοῦ κρινούσιν αὐτῷ. ¹⁵ μετὰ τολμηροῦ μὴ πορεύου ἐν ὁδῷ, ἵνα μὴ βαρύνῃται 15 κατὰ σοῦ· αὐτὸς γὰρ κατὰ τὸ ζέλημα αὐτοῦ ποιήσῃ, καὶ τῇ ἀφροσύνῃ αὐ- 16 τοῦ συναπολῇ. ¹⁶ μετὰ θυμώδους μὴ ποιήσῃς μάχην, καὶ μὴ διαπορεύου μετ' 16 αὐτοῦ τὴν ἔρημον, ὅτι ὥς οὐδὲν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ αἷμα, καὶ ὅπου οὐκ ἔστι βοήθεια καταβαλεῖ σε. ¹⁷ μετὰ μωροῦ μὴ συμβουλευέου, οὐ γὰρ δυνήσε- 17 ται λόγον στέξει. ¹⁸ ἐνώπιον ἀλλοτρίου μὴ ποιήσῃς κρυπτόν, οὐ γὰρ γινώσκεις τί 18 τέξεται. ¹⁹ παντὶ ἀνδρῶπι μὴ ἔκφαινε σὴν καρδίαν, καὶ μὴ ἀναφερέτω σοι χάριν. 19

IX.

Μὴ ζήλου γυναῖκα τοῦ κόλπου σου, μηδὲ διδάξῃς ἐπὶ σεαυτὸν παιδεῖαν πονηρὴν. ² μὴ δῶς γυναικὶ τὴν ψυχὴν σου, ἐπιβῆναι αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἰσχύν 2 σου. ³ μὴ ὑπάντα γυναικὶ ἐταιριζομένη, μὴ ποτε ἐμπέσης εἰς τὰς παγίδας 3 αὐτῆς. ⁴ μετὰ φαλλούσης μὴ ἐνδελέχιζε, μὴ ποτε ἁλῶς ἐν τοῖς ἐπιχειρήμα- 4 σιν αὐτῆς. ⁵ παρθένον μὴ καταμάνθανε, μὴ ποτε σκανδαλισθῇς ἐν τοῖς ἐπι- 5 τιμίοις αὐτῆς. ⁶ μὴ δῶς πόρναις τὴν ψυχὴν σου, ἵνα μὴ ἀπολέσῃς τὴν κλη- 6 ρονομίαν σου. ⁷ μὴ περιβλέπου ἐν ῥύμαις πόλεως, καὶ ἐν ταῖς ἐρήμοις αὐτῆς 7 μὴ πλανῶ. ⁸ ἀπόστρεψον ὀφθαλμοὺς ἀπὸ γυναικὸς εὐμόρφου, καὶ μὴ κατα- 8 μάνθανε κάλλος ἀλλότριον· ἐν κάλλει γυναικὸς πολλοὶ ἐπλανήθησαν, καὶ ἐκ 9 τούτου φιλεῖ ὡς πῦρ ἀνακαίεται. ⁹ μετὰ ὑπάνδρου γυναικὸς μὴ κάθου τὸ 9 σύνολον, καὶ μὴ συμβολοκοπήσῃς μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ, μὴ ποτε ἐκκλίνῃ ἡ 10 ψυχὴ σου ἐπ' αὐτήν, καὶ τῷ πνεύματί σου ὀλισθήσῃς εἰς ἀπώλειαν. ¹⁰ μὴ 10 ἐγκαταλείπῃς φίλον ἀρχαῖον, ὃ γὰρ πρόσφατος οὐκ ἔστιν ἔφριος αὐτῷ· οἶνος νέος φίλος νέος, ἔαν παλαιωθῇ, μετ' εὐφροσύνης πῖσαι αὐτόν. ¹¹ μὴ ζηλώ- 11 σῃς δόξαν ἁμαρτωλοῦ· οὐ γὰρ οἶδας τί ἔσται ἡ καταστροφὴ αὐτοῦ. ¹² μὴ 12 εὐδοκήσῃς ἐν εὐδοκίᾳ ἀσεβῶν, μνήσῃτι ὅτι ἕως ἄβδου οὐ μὴ δικαιοῦσῃς.

VIII. 2. ἀντιστῇ 5. ἐν ἐπιτιμίοις 6. ἀνδρα ἐν γῆρα αὐτοῦ 8. παρει-
δης 40. ἐνπυρισθῇς 46. C μὴ ποιήσεις 49. ἐκφ. καρδίαν σου IX. 4.
AC παιδεῖαν 8. C ὀφθαλμον σου ... C om και prius ... C και η εκ του-
του 9. C εἰς pro επ ... ὀλισθησῃς, C ὀλισθῇς 10. ἐγκαταλείπῃς ... ἐπι-
σος ... C εἰαν δε παλαιωθῇ ... μετ εὐφροσύνη 41. τις ἐσται 42. εὐδο-
κῆς εὐδοκία, C εὐδοκ. εὐδοκείας

- 13 ¹³ μακρὰν ἄπεχε ἀπὸ ἀνθρώπου ὃς ἔχει ἐξουσίαν τοῦ φονεύειν, καὶ οὐ μὴ ὑποπτεύσης φόβον θανάτου· καὶ προσέλθης, μὴ πλημμελήσης, ἵνα μὴ ἀφελῇται τὴν ζωὴν σου· ἐπίγνωθι ὅτι ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνεις, καὶ ἐπὶ
 14 ἐπάλξεων πόλεων περιπατεῖς. ¹⁴ κατὰ τὴν ἰσχύν σου στόχασαι τοὺς πλησίον, καὶ μετὰ
 15 καὶ μετὰ σοφῶν συμβουλευέου, ¹⁵ καὶ μετὰ συνετῶν ἔστω ὁ διαλογισμός σου, ¹⁶
 16 καὶ πᾶσα διήγησίς σου ἐν νόμῳ ὑψίστου. ¹⁶ ἄνδρες δίκαιοι ἔστωσαν σύνδει-
 17 πνοί σου, καὶ ἐν φόβῳ κυρίου ἔστω τὸ καύχημά σου. ¹⁷ ἐν χειρὶ τεχνιτῶν ἔρ-
 18 γον ἐπαινεθήσεται, καὶ ὁ ἡγούμενος λαοῦ σοφὸς ἐν λόγῳ αὐτοῦ. ¹⁸ φοβερὸς
 ἐν πόλει αὐτοῦ ἀνὴρ γλωσσώδης, καὶ ὁ προπετής ἐν λόγῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.

X.

- Κριτὴς σοφὸς παιδεύσει τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἡγεμονία συνετοῦ τεταγμένη
 2 ἔσται. ² κατὰ τὸν κριτὴν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ οὕτως καὶ οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ,
 3 καὶ κατὰ τὸν ἡγούμενον τῆς πόλεως πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. ³ βασι-
 λεὺς ἀπαίδευτος ἀπολεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πόλις οἰκισθήσεται ἐν συνέσει
 4 δυναστῶν. ⁴ ἐν χειρὶ κυρίου ἐξουσία τῆς γῆς, καὶ τὸν χρήσιμον ἐγερεῖ εἰς
 5 καιρὸν ἐπ' αὐτῆς. ⁵ ἐν χειρὶ κυρίου εὐδοκία ἀνδρός, καὶ προσώπῳ γραμματέως
 6 ἐπιθήσει δόξαν αὐτοῦ. ⁶ ἐπὶ παντὶ ἀδικήματι μὴ μνηστῆς τῷ πλησίον, καὶ
 7 μὴ πᾶσσε μὴδὲν ἐν ἔργοις ὑβρεως. ⁷ μισητὴ ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων
 8 ὑπερηφανία, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων πλημμελήσει ἄδικα. ⁸ βασιλεία ἀπὸ ἔθνους
 9 εἰς ἔθνος μεταγίνεται διὰ ἀδικίας καὶ ὑβρεις καὶ χρήματα. ⁹ τί ὑπερηφανεύεται
 10 γῆ καὶ σποδός; ὅτι ἐν ζωῇ ἔρριψα τὰ ἐνδοξία αὐτοῦ. ¹⁰ μακρὸν ἀβρώστημα
 11 σκώπτει ἱατρός· καὶ βασιλεὺς σήμερον, καὶ αὐριον τελευτήσκει. ¹¹ ἐν γὰρ τῷ
 12 ἀποθανεῖν ἄνθρωπον κληρονομήσει ἔρπετά καὶ θῆρα καὶ σκώληκας. ¹² ἀρχὴ
 ὑπερηφανίας ἀνθρώπου ἀφισταμένου ἀπὸ κυρίου, καὶ ἀπὸ τοῦ ποιήσαντος
 13 αὐτὸν ἀπέστη ἡ καρδία αὐτοῦ. ¹³ ὅτι ἀρχὴ ὑπερηφανίας ἀμαρτία, καὶ ὁ
 κρατὼν αὐτῆς ἐξομбрήσει βδέλυγμα. διὰ τοῦτο παρεδόξε καὶ κύριος τὰς ἐπαγω-
 14 γὰς, καὶ κατέστρεψεν εἰς τέλος αὐτούς. ¹⁴ θρόνους ἀρχόντων καθεῖλεν ὁ κύ-
 15 ριος, καὶ ἐκάθισε πρᾶεῖς ἀντ' αὐτῶν. ¹⁵ ῥίζας ἔθνων ἐξέτιλεν ὁ κύριος, καὶ
 16 ἐφύτευσε ταπεινοὺς ἀντ' αὐτῶν. ¹⁶ χῶρας ἔθνων κατέστρεψεν ὁ κύριος, καὶ
 17 ἀπώλεσεν αὐτάς ἕως θεμελιῶν γῆς. ¹⁷ ἐξήρανεν ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπώλεσεν αὐ-
 18 τοὺς, καὶ κατέπαυσεν ἀπὸ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. ¹⁸ οὐκ ἔκτισται ἀνθρώ-
 19 ποὺς ὑπερηφανία, οὐδὲ ὀργὴ θυμοῦ γεννήμασι γυναικῶν. ¹⁹ σπέρμα ἐντιμον
 ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου· σπέρμα ἐντιμον ποῖον; οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον.
 σπέρμα ἄτιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου· σπέρμα ἄτιμον ποῖον; οἱ παρα-
 20 βαίνοντες ἐντολάς. ²⁰ ἐν μέσῳ ἀδελφῶν ὁ ἡγούμενος αὐτῶν ἐντιμος, καὶ οἱ
 22 φοβούμενοι κύριον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. ²² πλούσιος καὶ ἐνδοξος καὶ πτωχός,
 23 τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου. ²³ οὐ δίκαιον ἀτιμάσαι πτωχὸν συνετὸν, καὶ
 24 οὐ κατῆκει δοξάσαι ἄνδρα ἀμαρτωλόν. ²⁴ μεγιστὰν καὶ κριτὴν καὶ δυνατὴν

13. (C υποπνευσης) ... ἵνα μὴ ἀφελῇ ... AC ἐμμεσω ... παγιδος ...
 C διαβεννης ... C πολεις 14. τῷ πλησίον, C του πλησίον ... βουλευου
 15. AC om και prius ... AC πασα η διηγησις 16. C om σου sec. 17.
 επαινεσθησεται 18. C φοβερ. εν λογω αυτου X. 2. AC ουτως οι ... C
 οι κατοικ. αυτης 4. η εξουσια ... C εγειρει 5. C pro εν χ. κ. ευ. ανδρ.
 tres stichos rasura deletos habet 6: μνηστῆς, C** μνησις 7. αδικια, C
 αδικιαν 9. C τι η υπερηφανευται 10. C σκωπτει ... C τελευτα 11. C
 αυτον pro ανθρωπον 12. C αφεστη 16. C εκ θεμελιων 17. εξηρην αυ-
 τους, C εξηρην αυτας ... C απωλεσ. αυτας 19. in C erasa sunt σπ.
 εντιμ. ποι. σπ. ανθρωπου 20. C ἐμμεσω 22. C πτωχος και πενης
 pro και πτωχος 23. AC κατῆκεν 24. C μεγιστας

δοξασθήσεται, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῶν τις μελίων τοῦ φοβουμένου τὸν κύριον.
²⁵ οὐκ ἐστὶ σοφὴ ἐλευθεροὶ λειτουργήσουσι, καὶ ἀνὴρ ἐπιστήμων οὐ γογγύσει.
²⁶ μὴ σοφίζου ποιῆσαι τὸ ἔργον σου, καὶ μὴ δοξάζου ἐν καιρῷ στενοχωρίας
σου. ²⁷ κρείσσων ἐργαζόμενος ἐν πᾶσιν, ἢ περιπατῶν ἢ δοξαζόμενος καὶ ἀπο-
²⁸ ρῶν ἄρτων. ²⁸ τέκνον, ἐν πραύτητι δόξασον τὴν ψυχὴν σου, καὶ δὸς αὐτῇ
τιμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς. ²⁹ τὸν ἁμαρτάνοντα εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίς
δικαιώσει; καὶ τίς δοξάσει τὸν ἀτιμάζοντα τὴν ζωὴν αὐτοῦ; ³⁰ πτωχὸς δο-
³¹ ξάζεται δι' ἐπιστήμην αὐτοῦ, καὶ πλούσιος δοξάζεται διὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ.
³¹ ὁ δὲ δοξαζόμενος ἐν πτωχείᾳ, καὶ ἐν πλούτῳ ποσαχῶς; καὶ ὁ ἄδοξος ἐν 31
πλούτῳ, καὶ ἐν πτωχείᾳ ποσαχῶς;

XI.

Σοφία ταπεινοῦ ἀνύψωσε κεφαλὴν, καὶ ἐν μέσῳ μεγιστάνων καθίσει
αὐτόν. ² μὴ αἰνέσεις ἄνδρα ἐν κάλλει αὐτοῦ, καὶ μὴ βδελύξῃ ἄνθρωπον ἐν 2
δράσει αὐτοῦ. ³ μικρὰ ἐν πετεινοῖς μέλισσα, καὶ ἀρχὴ γλυκασμάτων ὁ καρ- 3
πὸς αὐτῆς. ⁴ ἐν περιβολῇ ἱματίων μὴ καυχῆσθαι, καὶ ἐν ἡμέρᾳ δόξης μὴ 4
ἐπαίρου· ὅτι θανατοῦσά τὰ ἔργα κυρίου, καὶ κρυπτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἄν-
θρώποις. ⁵ πολλοὶ τύραννοι ἐκάθισαν ἐπὶ ἐδάφους, ὁ δὲ ἀνυπονόητος ἐφόρεσε 5
διὰ δόξημα. ⁶ πολλοὶ δυνάσται ἠτιμάσθησαν σφόδρα, καὶ ἐνδοχοὶ παρεδόθησαν 6
εἰς χεῖρας ἐτέρων. ⁷ πρὶν ἐξετάσῃς μὴ μέμψῃ, νόησον πρῶτον καὶ τότε ἐπι- 7
τίμα. ⁸ πρὶν ἢ ἀκοῦσαι μὴ ἀποκρίνου, καὶ ἐν μέσῳ λόγων μὴ παρεμβάλλου. 8
⁹ περὶ πράγματος οὐ οὐκ ἔστι σοὶ χρεῖα μὴ ἔριζε, καὶ ἐν κρίσει ἁμαρτωλῶν 9
μὴ συνέδρευε. ¹⁰ τέκνον, μὴ περὶ πολλὰ ἔστωσαν αἱ πράξεις σου· ἐὰν πλη- 10
θυνῇς, οὐκ ἀνωμαλήσῃ, καὶ ἐὰν διώκῃς, οὐ μὴ καταλάβῃς, καὶ οὐ μὴ ἐκ-
φυγῇς διαδράς. ¹¹ ἔστι κοπιᾶν καὶ πονῶν καὶ σπεύδων, καὶ τόσῳ μᾶλλον 11
ὑστερεῖται. ¹² ἔστι νωρὸς καὶ προσδεόμενος ἀντιλήψεως, ὑστερῶν ἰσχυρῇ καὶ 12
πτωχείᾳ περισσεύει· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπέβλεψαν αὐτῷ εἰς ἀγαθὰ,
καὶ ἀνώρθωσεν αὐτόν ἐν ταπεινώσει αὐτοῦ, ¹³ καὶ ἀνύψωσε κεφαλὴν αὐτοῦ, 13
καὶ ἀπεθάρρυνεν ἐπ' αὐτῷ πολλοί. ¹⁴ ἀγαθὰ καὶ κακὰ, ζωὴ καὶ θάνατος, 14
πτωχεία καὶ πλοῦτος παρὰ κυρίου ἐστί. ¹⁷ δόσις κυρίου παραμένει εὐσεβεῖσι, 17
καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα εὐδομαθήσεται. ¹⁸ ἔστι πλουτῶν ἀπὸ 18
προσοχῆς καὶ σφιγγίας αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἡ μερίς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. ¹⁹ ἐν 19
τῷ εἰπεῖν αὐτὸν Εὐρὸν ἀνάπαυσιν, καὶ νῦν φάγωμαι ἐκ τῶν ἀγαθῶν μου,
καὶ οὐκ οἶδε τίς καιρὸς παρελεύσεται, καὶ καταλείψει αὐτὰ ἐτέροις καὶ
ἀποθάνεται. ²⁰ στήθι ἐν διαθήκῃ σου καὶ ὁμίλει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ 20
σου παλαιωθήσεται. ²¹ μὴ θάρρυνε ἐν ἔργοις ἁμαρτωλοῦ, πιστεὺς τῷ κυρίῳ 21
καὶ ἔμμενε τῷ πόνῳ σου· ὅτι κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου διὰ τάχους
ἐξάπινα πλουτίσαι πένητα. ²² εὐλογία κυρίου ἐν μισθῷ εὐσεβοῦς, καὶ ἐν 22
ὥρᾳ ταχινῇ ἀναθάλλει εὐλογίαν αὐτοῦ. ²³ μὴ εἴπῃς Τίς ἐστί μου χρεῖα, 23
καὶ τίνα ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μου τὰ ἀγαθὰ; ²⁴ μὴ εἴπῃς Αὐτάρχη μοι 24
ἐστί; καὶ τί ἀπὸ τοῦ νῦν κακωθήσομαι; ²⁵ ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθῶν ἀμνησία κα- 25

24. AC των φοβουμενων 27. εργαζ. και περισσευων εν πασιν ... AC**
om η sec. ... υστερων αρτων 28. C τη ψυχη 29. εις ψυχην 34. AC ο
δεδοξασμενος ... C και ο αδ. εν πτωχεια και εν πλουτ. π. XI. 4. ανυ-
ψωσει, C ανυψωσαι ... AC κεφαλην αυτου ... C εμμεσω ... καζησει, C
καζιση 2. AC αινεσης ... C βδελυξη ανδρα 3. C η μελισσα 4. ανθρω-
ποις sine εν 7. πριν η 8. AC πριν ακουσαι ... C εμμεσω 9. AC om
χρεια 10. AC ανωμωσηση 11. και ποσω μλλον 12. om και primum
C δεομενος ... AC αντιλημψεως ... C ανωρθωσαν 13. C** εθαρμασαν
18. σφεγγιας 19. φαγωμε 21. πιστευε δε κυριω ... πλουτησαι 22. εμ-
μεσω pro εν μισθω 25. εν ημερα αγαθη

26 κῶν, καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν οὐ μνηστῆσεται ἀγαθῶν· ²⁶ ὅτι κοῦφον ἔγαντι κυ-
 27 ρίου ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς ἀποδοῦναι ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. ²⁷ κἀκῶσις
 ὥρας ἐπιλησμονὴν ποιεῖ τρυφῆς, καὶ ἐν συντελείᾳ ἀνθρώπου ἀποκάλυψις ἔργων
 28 αὐτοῦ. ²⁸ πρὸ τελευτῆς μὴ μακάριζε μηδένα, καὶ ἐν τέκνοις αὐτοῦ γνωστῆ-
 29 σεται ἀνὴρ. ²⁹ μὴ πάντα ἄνθρωπον εἰσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· πολλὰ γὰρ τὰ
 30 ἔνεδρα τοῦ δολίου. ³⁰ πέρδις θηρευτῆς ἐν καρτάλλῳ, οὕτως καρδία ὑπερηφά-
 31 νου, καὶ ὡς ὁ κατασκοπος ἐπιβλέπει πτώσιν· ³¹ τὰ γὰρ ἀγαθὰ εἰς κακὰ μετα-
 32 στρέφων ἐνεδρεύει, καὶ ἐν τοῖς αἵρετοῖς ἐπιστῆσει μῶμον. ³² ἀπὸ σπινθήρος
 πυρὸς πληθύνεται ἀνδρακιδά, καὶ ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς εἰς αἷμα ἐνεδρεύει.
 33 ³³ πρόσεχε ἀπὸ κακούργου, πονηρὰ γὰρ τεκταίνει, μὴ ποτε μῶμον εἰς τὸν
 34 αἰῶνα δῶ σοι. ³⁴ ἐνοίκισον ἀλλότριον, καὶ διαστρέψει σε ἐν ταραχαῖς καὶ
 ἀπαλλοτριώσει σε τῶν ἰδίων σου.

XII.

2 Ἐὰν εὖ ποιῇς, γινῶσι τίνι ποιεῖς, καὶ ἔσται χάρις τοῖς ἀγαθοῖς σου. ² εὖ
 ποιήσον εὐσεβεῖ, καὶ εὐρήσεις ἀνταπόδομα, καὶ εἰ μὴ παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ παρὰ
 3 ὑψίστου. ³ οὐκ ἔστιν ἀγαθὰ τῷ ἐνδελεχίζοντι εἰς κακὰ καὶ τῷ ἐλεημοσύνην
 4 μὴ χαρίζομένῳ. ⁴ δὸς τῷ εὐσεβεῖ, καὶ μὴ ἀντιλάβη τοῦ ἁμαρτωλοῦ. ⁵ εὖ ποιήσον
 τῷ ταπεινῷ καὶ μὴ δῶς ἀσεβεῖ· ἐμπόδισον τοὺς ἄρτους αὐτοῦ καὶ μὴ δῶς
 αὐτῷ, ἵνα μὴ ἐν αὐτοῖς σε δυναστεύσῃ· διπλάσια γὰρ κακὰ εὐρήσεις ἐν
 6 πᾶσιν ἀγαθοῖς οἷς ἂν ποιήσῃς αὐτῷ. ⁶ ὅτι καὶ ὁ ὑψίστος ἐμίσησεν ἁμαρτω-
 7 λούς, καὶ τοῖς ἀσεβέσιν ἀποδώσει ἐκδίκησιν. ⁷ δὸς τῷ ἀγαθῷ, καὶ μὴ ἀντι-
 8 λάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. ⁸ οὐκ ἐκδικηθήσεται ἐν ἀγαθοῖς ὁ φίλος, καὶ οὐ κρυ-
 9 βήσεται ἐν κακοῖς ὁ ἐχθρὸς. ⁹ ἐν ἀγαθοῖς ἄνδρὸς οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν λύπῃ,
 10 καὶ ἐν τοῖς κακοῖς αὐτοῦ καὶ ὁ φίλος διαχωρισθήσεται. ¹⁰ μὴ πιστεύσῃς τῷ
 ἐχθρῷ σου εἰς τὸν αἰῶνα· ὡς γὰρ ὁ χαλκὸς ἰούται, οὕτως ἡ πονηρία αὐτοῦ·
 11 ¹¹ καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ καὶ πορεύηται συγκεκυφώς, ἐπίστησον τὴν ψυχὴν σου
 καὶ φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔσῃ αὐτῷ ὡς ἐκμεμαχὼς ἔσοπτρον, καὶ γνώσῃ
 12 ὅτι οὐκ εἰς τέλος κατίωσε. ¹² μὴ στήσῃς αὐτὸν παρὰ σεαυτὸν, μὴ ἀνατρέψας
 σε στή ἐπὶ τὸν τόπον σου· μὴ κατίσῃς αὐτὸν ἐκ δεξιῶν σου, μὴ ποτε ζη-
 13 τήσῃ τὴν καδέδραν σου, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ ἐπιγνώσῃ τοὺς λόγους μου, καὶ ἐπὶ
 14 τῶν ῥημάτων μου κατανυγήσῃ. ¹³ τίς ἐλέησει ἐπαοιδὸν ὀφειόδηκτον καὶ πάν-
 15 τας τοὺς προσάγοντας θηρίους; ¹⁴ οὕτως τὸν προσπορευόμενον ἀνδρὶ ἁμαρτωλῷ
 16 καὶ συμφυρόμενον ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ. ¹⁵ ὥραν μετὰ σοῦ διαμενεῖ, καὶ
 17 ἐὰν ἐκκλίνῃς, οὐ μὴ καρτερήσῃ. ¹⁶ καὶ ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ γλυκανεῖ ὁ
 ἐχθρὸς, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ βουλευσεται ἀνατρέψαι σε εἰς βόθρον· ἐν
 ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ δακρύσει ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἐὰν εὕρῃ καιρόν, οὐκ ἐμπλησθήσεται
 17 ἄφ' αἵματος· ¹⁷ κακὰ ἂν ὑπαντήσῃ σοι, εὐρήσεις αὐτὸν ἐκεῖ πρότερόν σου,
 18 καὶ ὡς βοηθῶν ὑποσχάσει πτέρναν σου· ¹⁸ κινήσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ
 ἐπικροτήσῃ ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ πολλὰ διαψιθύρισει καὶ ἀλλοιώσει τὸ
 πρόσωπον αὐτοῦ.

26. κοφ. εν οφθαλμοις κυριου 28. οπι' ανηρ 34. εν τοις ετεροις
 XII. 2. ed. rom. εὐποίησον ... ανταποδωμα ... παρα του υψ. 3. ουκ εσται
 4. αντιλαμβανου 5. ευποιησον ταπεινω ... κακα ευρησουσιν ... ος εαν 6.
 αποδω εις εκδικησιν 7. αντιλαβου αμαρτωλου 8. ουκ ενβληθησεται 11. τη
 ψυχη σ. ... ed. rom. φυλαξε ... κατιωται 12. παρα σεαυτω ... αναστρεψας
 ... επ εσχατων 14. συμφερομενον 16. C om ουκ 17. κακα εαν υπαντη-
 σης, C κ. αν υπαντησει ... προτερ. εκει σου, C προτ. σου εκει 18. AC την
 κεφ. αυτ. κινήσει ... διαψιθύριζει, C ψιθύρισει

XIII.

¹Ο ἀπτόμενος πίσης μολυνθήσεται, καὶ ὁ κοινωνῶν ὑπερηφάνῳ ὁμοιωθήσεται αὐτῷ. ²βάρος ὑπὲρ σέ μὴ ἄρης, καὶ ἰσχυροτέρῳ σου καὶ πλουσιωτέρῳ μὴ κοινωνεῖ. τί κοινωνήσῃ χύτρα πρὸς λέβητα; αὕτη προσκρούσει, καὶ αὕτη συντριβήσεται. ³πλούσιος ἠδίκησε, καὶ αὐτὸς προσεγεβριμήσατο· πτωχὸς ἠδικηται, καὶ αὐτὸς προσδεθήσεται. ⁴ἐὰν χρησιμεύσης, ἐργάται ἐν σοί· ⁵καὶ ἐὰν ὑστερήσης, καταλείψει σε· ⁶ἐὰν ἔχῃς, συμβιώσεται σοι καὶ ἀποκηνώσει σε, καὶ αὐτὸς οὐ πονέσει· ⁷χρεῖαν ἔσχηκέ σου, καὶ ἀποπλανήσῃ σε, καὶ προσγέλασται σοι καὶ δώσει σοι ἐλπίδα, λαλήσῃ σοι καλὰ καὶ ἐρεῖ Τίς ἡ χρεῖα σου; ⁸καὶ αἰσχνεῖ σε ἐν τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀποκενώσῃ σε δις ἢ τρίς, καὶ ἐπ' ἔσχάτῳ καταμωκῆσεται σου· μετὰ ταῦτα ὀψεται σε καὶ καταλείψει σε, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινήσει ἐπὶ σοί. ⁹πρόσχε μὴ ἀποπλανήσῃς, καὶ μὴ ταπεινώσῃς ἐν εὐφροσύνῃ σου. ¹⁰προσκαλεσάμενός σε δυνάστου ὑποχωρῶν γίνου, καὶ τόσῳ μᾶλλον προσκαλέσεται σε· ¹¹μὴ ἔμπιπτε ἵνα μὴ ἀπωσθῇς, καὶ μὴ μακρὰν ἀφιστῶ ἵνα μὴ ἐπιλησθῇς. ¹²μὴ ἔπεχε εἰσηγορεύσῃ μετ' αὐτοῦ, καὶ μὴ πίστευε τοῖς πλεῖστοις λόγους αὐτοῦ· ἐκ πολλῆς γὰρ λαλιᾶς πειράσει σε, καὶ ὥς προσγελῶν ἐξετάσει· ¹³ἀνελεῖμυν ὁ μὴ συντηρῶν λόγους, καὶ οὐ μὴ φείσῃται περὶ κακώσεως καὶ δεσμῶν. ¹⁴συντήρησον καὶ πρόσχε σφοδρῶς, ὅτι μετὰ τῆς πτώσεώς σου περιπατεῖς. ¹⁵πάντες ὧν ἀγατὰ τὸ ὅμοιον αὐτῷ, καὶ πᾶς ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ· ¹⁶πᾶσα σὰρξ κατὰ γένος συνάγεται, καὶ τῷ ὁμοίῳ αὐτοῦ προσκολληθήσεται ἀνὴρ. ¹⁷τί κοινωνήσῃ λύκος ἄμνῳ; οὕτως ἁμαρτωλὸς πρὸς εὐσεβῆ. ¹⁸τίς εἰρήνην ὑαίνει πρὸς κύνα; καὶ τίς εἰρήνην πλουσίῳ πρὸς πένητα; ¹⁹κυνήγια λεόντων ὄναγροι ἐν ἐρήμῳ, οὕτως νομαὶ πλουσίων πτωχοί. ²⁰βδέλυγμα ὑπερηφάνῳ ταπεινότης, οὕτως βδέλυγμα πλουσίῳ πτωχός. ²¹πλούσιος σαλευόμενος στηρίζεται ὑπὸ φίλων, ταπεινὸς δὲ πεσὼν προσπαυδεῖται ὑπὸ φίλων. ²²πλουσίους σφαλέντος πολλοὶ ἀντιληπτορες, ἐλάλησεν ἀπόβρῃτα καὶ ἐδικαίωσαν αὐτόν· ταπεινὸς ἔσφαλε καὶ προσεπετίμησαν αὐτῷ, ἐφ' ὧς ἔλατο σύνεσιν καὶ οὐκ ἐδόθη αὐτῷ τόπος. ²³πλούσιος ἐλάλησε καὶ πάντες εἰσῆλθον, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ ἀνύψωσαν ἕως τῶν νεφελῶν· πτωχὸς ἐλάλησε καὶ εἶπαν Τίς οὗτος; καὶ προσκόψῃ, προσανατρέψουσιν αὐτόν. ²⁴ἀγαθὸς ὁ πλούσιος ὡς μὴ ἐστὶν ἁμαρτία, καὶ πονηρὰ ἡ πτωχεῖα ἐν στόμασιν ἀσεβοῦς. ²⁵καρδία ἀνθρώπου ἄλλοιοι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἐὰν εἰς ἀγαθὰ ἐὰν τε εἰς κακὰ. ²⁶ἔγχος καρδίας ἐν ἀγαθοῖς πρὸς ὁμοίῳ ἱλαρόν, καὶ εὖρεσι παραβολῶν διαλογισμοὶ μετὰ κόπου.

XIV.

Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ὠλίσθησεν ἐν στόματι αὐτοῦ, καὶ οὐ κατενύγη ἐν λύπῃ ἁμαρτίας· ²μακάριος οὗ οὐ κατέγνω ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ὃς οὐκ ἐπεσεν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ. ³ἀνδρὶ μικρολόγῳ οὐ καλὸς ὁ πλούσιος, καὶ ἀνθρώπῳ βασκανῶν ἵνα τί χρήματα; ⁴ὁ συνάγων ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ συνάγει ἄλλοις, καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ τρυφήσουσιν ἕτεροι. ⁵ὁ πονηρὸς ἑαυτῷ τίνι ἀγαθὸς ἔσται; καὶ οὐ μὴ εὐφρανθήσεται ἐν τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ. ⁶τοῦ βασκανόντος ἑαυτὸν οὐκ ἔστι πονηρότερος, καὶ τοῦτο ἀνταπόδομα τῆς κακίας αὐτοῦ· ⁷καὶ ἐν εὐποιῇ, ἐν λήθῃ ποιεῖ, καὶ ἐπ' ἔσχάτων ἐκφαίνει τὴν

XIII. 2. πλουσιωτέρῳ σου ... C αὐτῇ prius in rasura habet ... C προσκρούσει (corrige προσκρ.) 6. ἐλπίδαν ... καὶ εἰς Τίς 7. ἀποκηνώσει 9. σε προσκαλέσεται 10. AC om ἵνα prius 11. AC ἐξετάσει σε 18. νενη 20. ταπεινώσει 22. AC ἀντιληπτορες ... ταπεινὸς ἐσφαλε 23. προσανατρεπτοῦσιν 24. ἀγαθὸς ἐστὶν ο ... ἐν στόματι 25. εἰς ἀγαθὰ 26. μετὰ κόπων XIV. 1. ἐν τῷ στόματι ... ἁμαρτιῶν 2. μακάριος ἀνὴρ 6. τοῦ βασκανόντος 7. ed. rom. εὐποιῇ, item vv. 11. et 13. εὐπολεῖ

8 κακίαν αὐτοῦ. ⁸ πονηρὸς ὁ βασκαίνων ὀφθαλμῶ, ἀποστρέφων πρόσωπον καὶ
 9 ὑπερορῶν ψυχάς. ⁹ πλεονέκτου ὀφθαλμὸς οὐκ ἐμπέπταται μερίδι, καὶ ἀδικία
 10 πονηρὰ ἀναξηραίνει ψυχὴν. ¹⁰ ὀφθαλμὸς πονηρὸς φθονερὸς ἐπ' ἄρτω, καὶ ἔλ-
 11 λιπτής ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ. ¹¹ τέκνον, καὶ ὥς ἐάν ἔχῃς εὖ ποιεῖ σεαυτὸν,
 12 καὶ προσφορὰς κυρίῳ ἀξίως πρόσαγε. ¹² μνήσθητι ὅτι θάνατος οὐ χρονεῖ,
 13 καὶ διαθήκη ἄδου οὐχ ὑπεδείχθη σοι. ¹³ πρὶν σε τελευτῆσαι εὖ ποιεῖ φίλῳ,
 14 καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου ἔκτεινον καὶ δὸς αὐτῷ. ¹⁴ μὴ ἀφυστερήσῃς ἀπὸ ἀγα-
 15 θῆς ἡμέρας, καὶ μερίς ἐπιθυμίας ἀγαθῆς μὴ σε παρελθᾶτω. ¹⁵ οὐχὶ ἐτέρῳ
 καταλείψεις τοὺς πόνους σου, καὶ τοὺς κόπους σου εἰς διαίρεσιν κληροῦ;
 16 ¹⁶ δὸς καὶ λάβε, καὶ ἀπάτησον τὴν ψυχὴν σου, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ἄδου ζητή-
 17 σαι τρυφήν. ¹⁷ πᾶσα σὰρξ ὥς ἱμάτιον παλαιοῦται· ἡ γὰρ διαθήκη ἀπ' αἰῶ-
 18 νος Θανάτῳ ἀποθανῇ. ¹⁸ ὥς φύλλον θάλλον ἐπὶ δένδρῳ δασέος τὰ μὲν
 καταβάλλει, ἄλλα δὲ φύει, οὕτως γενεὰ σαρκὸς καὶ αἵματος ἡ μὲν τελευτᾷ,
 19 ἑτέρα δὲ γεννᾶται. ¹⁹ πᾶν ἔργον σηπόμενον ἐκλείπει, καὶ ὁ ἐργαζόμενος αὐτὸ
 20 μετ' αὐτοῦ ἀπελεύσεται. ²⁰ μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐν σοφίᾳ τελευτήσῃ, καὶ ὃς ἐν
 21 συνέσει αὐτοῦ διαλεχθήσεται, ²¹ ὁ διανοούμενος τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν καρδίᾳ
 22 αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφους αὐτῆς νοηθήσεται. ²² ἔξελθε ὁπίσω αὐτῆς ὥς
 23 ἱκνευτής, καὶ ἐν ταῖς εἰσόδῃς αὐτῆς ἐνέδρευε. ²³ ὁ παρακλύπτων διὰ τῶν θυ-
 24 ρίδων αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῶν θυρωμάτων αὐτῆς ἀκροάσεται. ²⁴ ὁ καταλύων
 25 σύνεγγυς τοῦ οἴκου αὐτῆς, καὶ πῆξει πᾶσσαλον ἐν τοῖς τοίχοις αὐτῆς. ²⁵ στήσῃ
 τὴν σκηνὴν αὐτοῦ κατὰ χεῖρας αὐτῆς, καὶ καταλύσει ἐν καταλύματι ἀγαθῶν.
 26 ²⁶ θῆσῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν τῇ σκέπῃ αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τοὺς κλάδους αὐτῆς
 27 αὐλισθήσεται. ²⁷ σκεπασθήσεται ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ
 αὐτῆς καταλύσει.

XV.

Ὁ φοβούμενος κύριον ποιήσει αὐτό, καὶ ὁ ἐγκρατὴς τοῦ νόμου κατα-
 2 λήφεται αὐτὴν. ² καὶ ὑπανθήσεται αὐτῷ ὥς μήτηρ, καὶ ὥς γυνὴ παρθενίας
 3 προσδέξεται αὐτόν. ³ ψωμίει αὐτὸν ἄρτον συνέσεως, καὶ ὕδωρ σοφίας ποτίσει
 4 αὐτόν. ⁴ στηριχθήσεται ἐπ' αὐτὴν καὶ οὐ μὴ κλισῇ, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐφέξει
 5 καὶ οὐ μὴ καταιοχυνθῇ. ⁵ καὶ ὑψώσει αὐτὸν παρὰ τοὺς πλησίον αὐτοῦ, καὶ
 6 ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ἀνοίξει στόμα αὐτοῦ. ⁶ εὐφροσύνην καὶ στέφανον ἀγαλ-
 7 λίσματος καὶ ὄνομα αἰώνιον κατακληρονομήσει. ⁷ οὐ μὴ καταλήψονται αὐτὴν
 8 ἄνθρωποι ἀσύνετοι, καὶ ἄνδρες ἁμαρτωλοὶ οὐ μὴ ἴδωσιν αὐτήν. ⁸ μακράν
 9 ἔστιν ὑπερφηανίας, καὶ ἄνδρες ψεύσται οὐ μὴ μνησθήσονται αὐτῆς. ⁹ οὐχ
 10 ὥραϊος αἶνος ἐν στόματι ἁμαρτωλοῦ, ὅτι οὐ παρά κυρίου ἀπεστάλη. ¹⁰ ἐν
 11 γὰρ σοφίᾳ ῥηθήσεται αἶνος, καὶ ὁ κύριος εὐδοήσει αὐτόν. ¹¹ μὴ εἴπῃς ὅτι
 12 διὰ κύριον ἀπέστην· ἃ γὰρ ἐμίσησεν, οὐ ποιήσεις. ¹² μὴ εἴπῃς ὅτι αὐτός
 13 με ἐπλάνησεν· οὐ γὰρ χρεῖαν ἔχει ἀνδρὸς ἁμαρτωλοῦ. ¹³ πᾶν βδέλυγμα ἐμί-
 14 σῃσε κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἀγαπητὸν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ¹⁴ αὐτὸς ἐξ

8. οφθαλμον εαυτου, C οφθαλμοις 9. πλεονεκτου δε ... μεριδα 10.
 C επ αρτων 11. AC εχης ... σαυτον, C σεαυτων 14. om απο αγαθης ...
 παρελθτω 15. ετεροις ... εις διαιρεσις κληρων 16. αποτησον ... εν αδη
 ζ. τρυφης 18. δασεως ... AC ουτως και γενεα 20. διαδεχθησεται 21. om
 δ ... εννοθησεται 22. εν τοις (sic) οδοις αυτης 24. πησσει 25. στηση
 ... C κατα τας χειρας 26. AC και στησει τα τεκνα ... εν σκεπη 27. σκεπ.
 απ αυτης XV. 1. C τον κυριον ... AC καταλημψεται ... αυτον 2. υπαν-
 τησει 3. AC ποτιει 4. AC στηρισθησεται 5. C εμμεσω ... AC το στομα
 6. αγαλλισματος ευρησει ... AC ονομα αιωνος 7. AC καταλημψονται ...
 ανθρωποι pro ανδρες 8. C υπερφηανειας 11. C απεσταλην 13. AC εμι-
 σησεν ο κυριος ... C quid pro αγαπητον τοις habeat latet

ἀρχῆς ἐποίησεν ἄνθρωπον, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐν χειρὶ διαβουλίου αὐτοῦ.
¹⁵ ἔαν θέλης, συντηρήσεις ἐντολάς, καὶ πίστιν ποιῆσαι εὐδοκίας. ¹⁶ παρέθηκε ¹⁵ 16
 σοι πῦρ καὶ ὕδωρ, οὐ ἔαν θέλης ἐκτενεῖς τὴν χειρά σου. ¹⁷ ἔναντι ἀνθρώπων ¹⁷
 ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος, καὶ ὁ ἔαν εὐδοκήσῃ δοθήσεται αὐτῷ. ¹⁸ ὅτι πολλὴ ¹⁸
 σοφία τοῦ κυρίου, ἰσχυρὸς ἐν δυναστείᾳ καὶ βλέπων τὰ πάντα. ¹⁹ καὶ οἱ ¹⁹
 ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐπιγινώσκειται πᾶν
 ἔργον ἀνθρώπου. ²⁰ καὶ οὐκ ἐνετείλατο οὐδενὶ ἀσεβεῖν, καὶ οὐκ ἔδωκεν ἄνε- ²⁰
 σιν οὐδενὶ ἁμαρτάνειν.

XVI.

Μὴ ἐπιθύμει τέκνων πλῆθος ἀχρήστων, μὴ εὐφραίνου ἐπὶ υἱοῖς ἀσεβέ-
 σιν. ² ἔαν πληθύνωσι μὴ εὐφραίνου ἐπ' αὐτοῖς, εἰ μὴ ἐστὶ φόβος κυρίου ²
 μετ' αὐτῶν. ³ μὴ ἐμπιστεύσῃς τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ μὴ ἔπχε ἐπὶ τὸν τόπον ³
 αὐτῶν. κρείσσων γὰρ εἰς ἡ χίλιοι, καὶ ἀποθάνειν ἄτεκνον ἢ ἔχειν τέκνα
 ἀσεβῆ. ⁴ ἀπὸ γὰρ ἑνὸς συνετοῦ συνοικισθήσεται πόλις, φυλὴ δὲ ἀνόμων ἐρη- ⁴
 μωθήσεται. ⁵ πολλὰ τοιαῦτα ἐώρακα ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἰσχυρότερα τοῦ- ⁵
 των ἀκήκοε τὸ οὖς μου. ⁶ ἐν συναγωγῇ ἁμαρτωλῶν ἐκκαυθήσεται πῦρ, καὶ ⁶
 ἐν ἔθνει ἀπειθεὶ ἐξεκαυθῇ ὀργή. ⁷ οὐκ ἐξιλάσατο περὶ τῶν ἀρχαίων γιγάντων, ⁷
 οἱ ἀπέστησαν τῇ ἰσχυρί αὐτῶν. ⁸ οὐκ ἐφείσατο περὶ τῆς παροικίας Λώτ, οὗς ⁸
 ἐβδελύξατο διὰ τὴν ὑπερφημίαν αὐτῶν. ⁹ οὐκ ἠλέησεν ἔθνος ἀπωλείας, τοὺς ⁹
 ἐξηρμένους ἐν ἁμαρτίαις αὐτῶν. ¹⁰ καὶ οὕτως ἐξακοσίας χιλιάδας πεζῶν τοὺς ¹⁰
 ἐπισυναχθέντας ἐν σκληροκαρδίᾳ αὐτῶν. ¹¹ καὶ ἡ εἰς σκληροτράχηλος, θαυ- ¹¹
 μαστόν τοῦτο εἰ ἀθωωθήσεται. ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ, δυναστότης ¹¹
 ἐξίλασμων καὶ ἐκθέων ὀργῇ. ¹² κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ, οὕτως καὶ πολὺς ¹²
 ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ. ἄνδρα κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ κρίνει. ¹³ οὐκ ἐκφεύξεται ἐν ¹³
 ἀρπάγμασιν ἁμαρτωλός, καὶ οὐ μὴ καθυστερήσῃ ὑπομονὴν εὐσεβοῦς. ¹⁴ πάσῃ ¹⁴
 ἐλεημοσύνῃ ποιήσει τόπον, ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ εὕρησει. ¹⁵ μὴ εἴπῃς ¹⁵
 ὅτι ἀπὸ κυρίου κρυβήσομαι, μὴ ἐξ ὕψους τίς μου μνησθήσεται; ἐν λαῷ ¹⁵
 πλείονι οὐ μὴ μνησθῶ, τίς γὰρ ἡ ψυχὴ μου ἐν ἀμετρήτῳ κτίσει; ¹⁶ ἰδοὺ ὁ ¹⁶
 οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τοῦ θεοῦ, ἄβυσσος καὶ γῆ σαλευθήσον-
 ται ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ. ¹⁷ ἅμα τὰ ὄρη καὶ τὰ θεμέλια τῆς γῆς ἐν τῷ ¹⁷
 ἐπιβλέψαι εἰς αὐτὰ τρόμῳ συσσειόνται, ¹⁸ καὶ ἐπ' αὐτοῖς οὐ διανοηθήσεται ¹⁸
 καρδίᾳ καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τίς ἐνθυμηθήσεται; ¹⁹ καὶ καταγίγῃς, ἣν οὐκ ¹⁹
 ὕψεται ἄνθρωπος, τὰ δὲ πλείονα τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐν ἀποκρύφοις. ²⁰ ἔργα ²⁰
 δικαιοσύνης τίς ἀναγνέει, ἢ τίς ὑπομένει; μακρὰν γὰρ ἡ διαθήκη. ²¹ ἔλατ- ²¹
 τούμενος καρδίᾳ διανοεῖται ταῦτα, καὶ ἀνὴρ ἄφρων καὶ πλανώμενος διανοεῖ-
 ται μωρά. ²² ἄκουσόν μου τέκνον καὶ μάθε ἐπιστήμην, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων ²²
 μου πρόσεχε τῇ καρδίᾳ σου. ²³ ἐκφαίνω ἐν σταθμῷ παιδείαν, καὶ ἐν ἀκρι- ²³
 βείᾳ ἀπαγγέλλω ἐπιστήμην. ²⁴ ἐν κρίσει κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς, ²⁴
 καὶ ἀπὸ ποιήσεως αὐτῶν διέστειλε μερίδας αὐτῶν. ²⁵ ἐκόσμησεν εἰς αἰῶνα ²⁵
 τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν εἰς γενεὰς αὐτῶν. οὕτε ἐπέινασαν οὔτε
 ἐκοπίασαν, καὶ οὐκ ἐξέλειπον ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν. ²⁶ ἕκαστος τὸν πλησίον ²⁶

14. C εν τη χειρι 17. ευδοκησει 18. η σοφια ... δυναστια 19. ερ-
 γον αυτου 20. AC om και prius ... εδωκεν ... C αμαρτειν
 XVI. 1. AC αχρηστον ... μηδε ευφραινου 3. επεχε επι το πληθος αυτων
 5. το ους σου 7. εξηλατο 11. αθωωθησεται ... παρ αυτω, δυναστων
 12. ουτω ... κτινι (i. e. κτεινει) προ κρινει 13. εν αρπαγματι ... υπο-
 μονη 17. παρα κυριου ... και εξ υψους ... ου μη γνωστω 18. om του
 θεου ... εν τη επισκ. αυτ. σαλευθ. 21. συναιονται 21. των εργ. αυτων
 23. ελαττονουμενος 25. εκφανω ... παιδιαν ... ακριβια ... απαγγελω
 27. εις τον αιωνα ... εξελεειπον

αὐτοῦ οὐκ ἐβλίψεν, καὶ ἕως αἰῶνος οὐκ ἀπειθήσουσι τοῦ ῥήματος αὐτοῦ.
 29 ²⁹ καὶ μετὰ ταῦτα κύριος εἰς τὴν γῆν ἐπέβλεψε καὶ ἐνέπλησεν αὐτὴν τῶν
 30 ἀγαθῶν αὐτοῦ· ³⁰ ψυχὴν παντὸς ζῶου ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εἰς
 αὐτὴν ἡ ἀποστροφὴ αὐτῶν.

XVII.

Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς ἄνθρωπον, καὶ πάλιν ἀπέστρεψεν αὐτὸν εἰς αὐ-
 2 τὴν· ² ἡμέρας ἀριζμοῦ καὶ καιρὸν ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν
 3 τῶν ἐπ' αὐτῆς· ³ καὶ εἰς αὐτοὺς ἐνέδυσεν αὐτοὺς ἰσχύν, καὶ κατ' εἰκόνα αὐ-
 4 τοῦ ἐποίησεν αὐτούς· ⁴ καὶ ἔθηκε τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάσης σαρκός, καὶ
 6 κατακυριεύειν θηρίων καὶ πετεινῶν· ⁶ διαβούλιον καὶ γλώσσαν καὶ ὀφθαλμούς,
 7 ὡτα καὶ καρδίαν ἔδωκε διανοεῖσθαι αὐτοῖς· ⁷ ἐπιστήμην συνέσεως ἐνέπλησεν
 8 αὐτούς, καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ ὑπέδειξεν αὐτοῖς· ⁸ ἔθηκε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ
 10 ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, δεῖξαι αὐτοῖς τὸ μεγαλεῖον τῶν ἔργων αὐτοῦ· ¹⁰ καὶ
 9 ὄνομα ἁγιασμοῦ αἰνέουσιν, ⁹ ἵνα διηγῶνται τὰ μεγαλεῖα τῶν ἔργων αὐτοῦ.
 11 ¹¹ προσέθηκεν αὐτοῖς ἐπιστήμην, καὶ νόμον ζωῆς ἐκκληροδότησεν αὐτοῖς·
 12 ¹² διαθήκη αἰῶνος ἔσται μετ' αὐτῶν, καὶ τὰ κλήματα αὐτοῦ ὑπέδειξεν αὐ-
 13 τοῖς· ¹³ μεγαλεῖον δόξης εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, καὶ δόξαν φωνῆς αὐτῶν
 14 ἤκουσε τὸ οὖς αὐτῶν· ¹⁴ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Προσέχετε ἀπὸ παντὸς ἀδίκου,
 15 καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς ἐκάστω περὶ τοῦ πλησίον· ¹⁵ αἱ ὁδοὶ αὐτῶν ἐναντίον
 17 αὐτοῦ διὰ παντός, οὐ κρυβήσονται ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· ¹⁷ ἐκάστω ἔσται
 19 κατέστησεν ἡγούμενον, καὶ μερὶς κυρίου Ἰσραὴλ ἐστίν· ¹⁹ ἅπαντα τὰ ἔργα
 αὐτῶν ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐνδελεχεῖς ἐπὶ τὰς
 20 ὁδοὺς αὐτῶν· ²⁰ οὐκ ἐκρύβθη αἱ ἀδικίαι αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ πάντα αἱ
 22 ἁμαρτίαι αὐτῶν ἐναντι κυρίου· ²² ἐλεημοσύνη ἀνδρὸς ὡς σφραγὶς μετ' αὐτοῦ,
 23 καὶ χάριν ἀνθρώπου ὡς κόρη συντηρήσει· ²³ μετὰ ταῦτα ἔξαναστήσεται καὶ
 ἀνταποδώσει αὐτοῖς, καὶ τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν ἀποδώ-
 24 σει· ²⁴ πλὴν μετανοοῦσιν ἔδωκεν ἐπάνοδον, καὶ παρεκάλει ἐκλείποντας ὑπο-
 25 μονήν· ²⁵ ἐπίστρεψε ἐπὶ κύριον καὶ ἀπόλειπε ἁμαρτίας, δεθήσεται κατὰ πρόσωπον
 26 καὶ σμίκρυνον πρόσκομμα· ²⁶ ἐπάναγε ἐπὶ ὕψιστον καὶ ἀπόστρεψε ἀπὸ ἀδι-
 27 κίας, καὶ σφόδρα μίσησιν βδελύγμα· ²⁷ ὑψίστω τίς αἰνέσει ἐν ᾧδου ἀντὶ ζών-
 28 των καὶ ζώντων καὶ διδόντων ἀνδομολόγησιν; ²⁸ ἀπὸ νεκροῦ ὡς μηδὲ ὄντος
 29 ἀπόλλυται ἐξομολόγησις· ζῶν καὶ ὑγιὲς αἰνέσει τὸν κύριον· ²⁹ ὡς μεγάλη ἡ
 30 ἐλεημοσύνη τοῦ κυρίου, καὶ ἐξίλασμός τοῖς ἐπιστρέφουσιν ἐπ' αὐτόν· ³⁰ οὐ
 γὰρ δύναται πάντα εἶναι ἐν ἀνθρώποις, ὅτι οὐκ ἀθάνατος υἱὸς ἀνθρώπου.
 31 ³¹ τί φωτεινότερον ἡλίου; καὶ τοῦτο ἐκλείπει, καὶ πονηρὸς ἐνθυμηθήσεται
 32 σὰρκα καὶ αἷμα· ³² δύναμιν ὕψους οὐρανοῦ αὐτὸς ἐπισκέπτεται, καὶ οἱ ἄν-
 θρωποι πάντες γῇ καὶ σποδός.

XVIII.

2 Ὁ ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔκτισε τὰ πάντα κοινῇ· ² κύριος μόνος δικαιο-
 4 βήσεται· ⁴ οὐδὲν ἐξεποίησεν ἐξαγγελίαι τὰ ἔργα αὐτοῦ· καὶ τίς ἐξιχνιάσει τὰ

28. ἐξεβλίψεν 29. ἐπὶ τὴν γῆν XVII. 3. εἰκόνα εαυτοῦ 4. om καὶ
 primum 8. καὶ ἔθηκεν 9. ἵνα διηγούνται 11. ἐκκληροδ. αὐτοὺς 12. δια-
 ῥη. αἰωνιον 13. C μεγαλειον ... AC· ἰδον ... C φωνῆς αὐτοῦ 15. αἱ ὁδ.
 αὐτοῦ ... C ἐνωπιον αὐτοῦ ... ὀφθαλμ. αὐτῶν 19. AC πάντα ... ἐργα
 αὐτοῦ ... οἱ οφθ. αὐτῶν 23. κεφαλ. αὐτοῦ ... C ἀνταποδώσει in fine
 24. C τοῖς μετανοοῦσιν ... C ἐκλείποντας 25. C ἐπιστρεφον 26. C ἐπανα-
 γαγε 27. AC om καὶ ζώντων ... ed. rom. αδοῦ; ἐτ' ἀνδομολογησιν. 30. ο
 υἱος 31. πονηρον ... AC σαρξ 32. καὶ ἀνθρώποι XVIII. 4. AC οὐδενί
 ... AC ἐξιχνεύσει

μεγαλεῖα αὐτοῦ; ⁵ κράτος μεγαλωσύνης αὐτοῦ τίς ἐξαριθμήσεται; καὶ τίς ⁵ προσήξει ἐκδιηγῆσασθαι τὰ ἐλέη αὐτοῦ; ⁶ οὐκ ἔστιν ἐλαττώσαι οὐδὲ προς- ⁶ θῆναι, καὶ οὐκ ἔστιν ἐξιχνιάσαι τὰ θαυμάσια τοῦ κυρίου. ⁷ ὅταν συντελέσῃ ⁷ ἄνθρωπος τότε ἄρχεται, καὶ ὅταν παύσῃται τότε ἀπορηθήσεται. ⁸ τί ἄνθρω- ⁸ πος καὶ τί ἡ χρῆσις αὐτοῦ; τί τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ τί τὸ κακὸν αὐτοῦ; ⁹ ἀριθμὸς ἡμερῶν ἀνθρώπου πολλὰ ἔτη ἑκατόν. ¹⁰ ὡς σταγὼν ὕδατος ἀπὸ ⁹ 10 θαλάσσης καὶ ψῆφος ἄμμου, οὕτως ὀλίγα ἔτη ἐν ἡμέρᾳ αἰῶνος. ¹¹ διὰ τοῦτο ¹¹ 41 ἐμακροθύμησε κύριος ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐξέχεεν ἐπ' αὐτοὺς τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ¹² εἶδε καὶ ἐπέγνω τὴν καταστροφὴν αὐτῶν ὅτι πονηρά, διὰ τοῦτο ἐπλήθυνε ¹² 42 τὸν ἐξιλασμόν αὐτοῦ. ¹³ ἔλεος ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἔλεος δὲ κυ- ¹³ 43 ρίου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα. ἐλέγχων καὶ παιδεύων καὶ διδάσκων καὶ ἐπιστρέφων ὡς ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ. ¹⁴ τοὺς ἐκδεχομένους παιδεῖαν ἔλεε, καὶ τοὺς ¹⁴ 44 κατασπεύδοντας ἐπὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ. ¹⁵ τέκνον, ἐν ἀγαθοῖς μὴ δῶς μῶμον, ¹⁵ 45 καὶ ἐν πάσῃ δόσει λύπην λόγων. ¹⁶ οὐχὶ καύσωνα ἀναπαύσει δρόσος; οὕτως ¹⁶ 46 κρείσσων λόγος ἢ δόσις. ¹⁷ οὐκ ἰδοὺ λόγος ὑπὲρ δόμα ἀγαθόν; καὶ ἀμφοτέρα ¹⁷ 47 παρὰ ἀνδρὶ κεχαριτωμένῳ. ¹⁸ μωρὸς ἀχαρίστως ὀνειδιεῖ, καὶ δόσις βασκανοῦ ¹⁸ 48 ἐκτῆκει ὀφθαλμούς. ¹⁹ πρὶν ἢ λαλήσαι μάθιναε, καὶ πρὸ ἀβρώστιας θῆρα- ¹⁹ 49 πεύου. ²⁰ πρὸ κρίσεως ἐξέταξε σεαυτόν, καὶ ἐν ὥρᾳ ἐπισκοπῆς εὐρήσεις ἐξι- ²⁰ 50 λασμόν. ²¹ πρὶν ἀβρώστησάι σε ταπεινώσῃ, καὶ ἐν καιρῷ ἁμαρτημάτων ²¹ 51 δεῖξον ἐπιστροφὴν. ²² μὴ ἐμποδισθῇς τοῦ ἀποδοῦναι εὐχὴν εὐκαιρως, καὶ μὴ ²² 52 μείνῃς ἕως θανάτου δικαιοῦσθαι. ²³ πρὶν εὐχασθαι ἐτοιμάσον σεαυτόν, καὶ ²³ 53 μὴ γίνου ὡς ἄνθρωπος πεираζών τὸν κύριον. ²⁴ μνήσῃται θυμοῦ ἐν ἡμέραις ²⁴ 54 τελευτῆς, καὶ καιρὸν ἐκδικήσεως ἐν ἀποστροφῇ προσώπου. ²⁵ μνήσῃται και- ²⁵ 55 ρὸν λιμοῦ ἐν καιρῷ πλησμονῆς, πτωχεῖαν καὶ ἔνδειαν ἐν ἡμέραις πλούτου. ²⁶ ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας μεταβάλλει καιρὸς, καὶ πάντα ἐστὶ ταχινὰ ἔναντι ²⁶ 56 κυρίου. ²⁷ ἄνθρωπος σοφὸς ἐν παντὶ εὐλαβηθήσεται, καὶ ἐν ἡμέραις ἁμαρ- ²⁷ 57 τῶν προσέξει ἀπὸ πλημμελείας. ²⁸ πᾶς συνετὸς ἔγνω σοφίαν, καὶ τῷ εὐρόντι ²⁸ 58 αὐτὴν δώσει ἐξομολόγησιν. ²⁹ συνετοὶ ἐν λόγοις καὶ αὐτοὶ ἐσοφίσαντο, καὶ ²⁹ 59 ἀνωμύρησαν παροιμίας ἀκριβεῖς. ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ ΨΥΧΗΣ. ³⁰ ὁπίσω τῶν ἐπι- ³⁰ 60 θυμιῶν σου μὴ πορεύου, καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέξεών σου κώλυο. ³¹ ἐὰν χορηγή- ³¹ 61 σῃς τῇ ψυχῇ σου εὐδοκίαν ἐπιθυμίας, ποιήσῃ σε ἐπίχαρμα τῶν ἐχθρῶν σου. ³² μὴ εὐφραίνου ἐπὶ πολλῇ τρυφῇ, μὴδὲ προσδεθῇς συμβολῇ αὐτῆς. ³³ μὴ ³² 62 γίνου πτωχὸς συμβολοκοπῶν ἐκ δανεισμοῦ, καὶ οὐδὲν σοὶ ἔστιν ἐν μαρσупεῖῳ.

XIX.

¹ Ἐργάτης μέθυσος οὐ πλουτισθήσεται, ὁ ἐξουθενῶν τὰ ὀλίγα κατὰ μι- ¹ 63 ρρὸν πεσεῖται. ² οἶνος καὶ γυναῖκες ἀποστήσουσι συνετούς, καὶ ὁ κολλώμενος ² 64 πόρναις τολμηρότερος ἔσται. ³ σῆτες καὶ σκώληκες κληρονομήσουσιν αὐτόν, ³ 65 καὶ ψυχὴ τολμηρὰ ἐξαριθμήσεται. ⁴ ὁ ταχὺ ἐμπιστεύων κοῦφος καρδίᾳ, καὶ ὁ ⁴ 66 ἁμαρτάνων εἰς ψυχὴν αὐτοῦ πλημμελήσει. ⁵ ὁ εὐφραίνων καρδίᾳ κατα- ⁵ 67 γωσθήσεται, ⁶ καὶ ὁ μισῶν λαλιὰν ἐλαττονοῦται κακίᾳ. ⁷ μὴδέποτε δευτερώ- ⁶ 68

4. C τα μεγαλια του κυριου 5. C εργα pro ελεη 6. C* ελαττουσθαι 7. συντελεσει α. τ. ερχεται ... AC απορηθησεται 10. C εν ημεραις 12. ιδεν ... *τ. καταστροφ. αυτου 13. C om και ante επιστρεφων ... C το π. αυτων 14. AC παιδιαν ελεα 15. C λογω 17. ουχ ιδου 20. ιλασμον 23. C ευχεσθαι σε ... C γεινου 24. C** εν ημερα ... C εν επιστροφη 25. μνησθ. κατα καιρον λ. εν ημεραις πλ. 27. om και 29. C ανωμυρωσαν ... *εν παροιμiais ... C** om (vdtr) εγκρατ. ψυχης 30. μη κωλυου 31. εαν ευδοκησεις τη ... ποιησεις επιχαρμα 32. μη προσδεθης συμβολης, C μηδε προσδεθης συ συμβολη 33. AC δανισμου ... AC μαρσπιτω XIX. 1. C ο εξουθενων 2. C τολμηρος 3. AC σπητη και σκωλ. 4. C ενπιστευων 6. ελαττον. καρδια

8 σης λόγον, καὶ οὐδὲν σοι οὐ μὴ ἐλαττωνώσῃ. ⁸ ἐν φίλῳ καὶ ἐν ἐχθρῷ μὴ
 9 διηγοῦ, καὶ εἰ μὴ ἐστὶ σοι ἁμαρτία, μὴ ἀποκάλυπτε· ⁹ ἀκήκοε γὰρ σου καὶ
 10 ἐφυλάξατό σε, καὶ ἐν καιρῷ μισήσῃ σε. ¹⁰ ἀκήκοας λόγον, συναποθάνετω
 11 σοι· θάρσει, οὐ μὴ σε ῥήξει. ¹¹ ἀπὸ προσώπου λόγου ὠδινήσει μωρός, ὥς
 12 ἀπὸ προσώπου βρέφους ἡ τίκτουςαι. ¹² βέλος πεπηγὸς ἐν μηρῷ σαρκός, οὕτως
 13 λόγος ἐν κοιλίᾳ μωροῦ. ¹³ ἔλεγον φίλον, μὴ ποτε οὐκ ἐποίησεν, καὶ εἴ τι
 14 ἐποίησε, μὴ ποτε προσῆλθῃ. ¹⁴ ἔλεγον τὸν φίλον, μὴ ποτε οὐκ εἶπε, καὶ εἰ
 15 εἶρηκεν, ἵνα μὴ δευτερώσῃ. ¹⁵ ἔλεγον φίλον, πολλάκις γὰρ γίνεται διαβολή,
 16 καὶ μὴ παντὶ λόγῳ πίστευε. ¹⁶ ἔστιν ὀλισθαίνων καὶ οὐκ ἀπὸ ψυχῆς, καὶ τίς
 17 οὐχ ἡμάρτησεν ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ; ¹⁷ ἔλεγον τὸν πλησίον σου πρὶν ἢ ἀπειλῇ-
 20 σαι, καὶ δὸς τόπον νόμῳ ὑψίστου. ²⁰ πᾶσα σοφία φόβος κυρίου, καὶ ἐν πάσῃ
 22 σοφίᾳ ποιήσεις νόμον. ²² καὶ οὐκ ἔστι σοφία πονηρίας ἐπιστήμη, καὶ οὐκ ἔστιν
 23 ὅπου βουλή ἁμαρτωλῶν φρόνησις. ²³ ἔστι πονηρία καὶ αὕτη βδέλυγμα, καὶ
 24 ἔστιν ἄφρων ἐλαττούμενος σοφίᾳ. ²⁴ κρείττων ἡττώμενος ἐν συνέσει ἐμφοβός
 25 ἢ περισσεύων ἐν φρονήσει καὶ παραβαίνων νόμον. ²⁵ ἔστι πανουργία ἀκριβής
 26 καὶ αὕτη ἄδικος, καὶ ἔστι διαστρέφων χάριν τοῦ ἐκφᾶναι κρίμα. ²⁶ ἔστι πο-
 27 νηρευόμενος συγκεκυφῶς μελανία, καὶ τὰ ἐντὸς αὐτοῦ πλήρης δόλου. ²⁷ συγκυ-
 28 φων πρόσωπον καὶ ἑτεροκυφῶν, ὅπου οὐκ ἐπεγνώσθη προφθάσει σε· ²⁸ καὶ
 ἐὰν ὑπὸ ἐλαττώματος ἰσχύος κωλυθῇ ἁμαρτεῖν, ἐὰν εὕρῃ καιρὸν κακοποιήσει.
 29 ²⁹ ἀπὸ δράσεως ἐπιγνωσθήσεται ἀνὴρ, καὶ ἀπὸ ἀπαντήσεως προσώπου ἐπι-
 30 γνωσθήσεται νοήμων· ³⁰ στολισμὸς ἀνδρὸς καὶ γέλως ὀδόντων καὶ βήματα
 ἀνθρώπου ἀναγγέλλει τὰ περὶ αὐτοῦ. (20, 1.) ἔστιν ἐλεγχος ὃς οὐκ ἔστιν
 ὠρατός, καὶ ἔστι σιωπῶν καὶ αὐτὸς φρόνιμος.

XX.

2 ² Ὡς καλὸν ἐλέγξει ἡ θυμοῦσαι, καὶ ὁ ἀντομολογούμενος ἀπὸ ἐλαττώσεως
 4 κωλυθήσεται. ⁴ ἐπιθυμία εὐνοῦχου ἀποπαρθενώσαι νεάνιδα, οὕτως ὁ ποιῶν ἐν
 5 βίᾳ κρίματα. ⁵ ἔστι σιωπῶν εὐρισκόμενος σοφός, καὶ ἔστι μισητὸς ἀπὸ πολ-
 6 λῆς λαλιᾶς. ⁶ ἔστι σιωπῶν, οὐ γὰρ ἔχει ἀπόκρισιν, καὶ ἔστι σιωπῶν εἰδώς
 7 καιρὸν. ⁷ ἄνθρωπος σοφὸς σιγήσει ἔως καιροῦ, ὁ δὲ λαπιστὴς καὶ ἄφρων
 8 ὑπερβήσεται καιρὸν. ⁸ ὁ πλεονάζων λόγῳ βδελυχθήσεται, καὶ ὁ ἐνεξουσιαζό-
 9 μενος μισηθήσεται. ⁹ ἔστιν εὐωδία ἐν κακοῖς ἀνδρὶ, καὶ ἔστιν εὖρεμα εἰς
 10 ἐλάττωσιν. ¹⁰ ἔστι δόσις ἣ οὐ λυσιτελήσει σοι, καὶ ἔστι δόσις ἣς τὸ ἀνταπό-
 11 δομα διπλοῦν. ¹¹ ἔστιν ἐλάττωσις ἐνεκεν δόξης, καὶ ἔστι ὅς ἀπὸ ταπεινώσεως
 12 ἦρε κεφαλὴν. ¹² ἔστιν ἀγοράζων πολλὰ ὀλίγου καὶ ἀποτινύνων αὐτὰ ἐπτα-
 13 πλάσιον. ¹³ ὁ σοφὸς ἐν λόγῳ ἑαυτὸν προσφιλεῖ ποιήσει, χάριτες δὲ μωρῶν ἐκ-
 14 χυθήσονται. ¹⁴ δόσις ἄφρονος οὐ λυσιτελήσει σοι, οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
 15 ἀντὶ ἐνὸς πολλοί· ¹⁵ ὀλίγα δώσει καὶ πολλὰ δνειδίζει, καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα
 αὐτοῦ ὥς κήρυξ· σήμερον δανιεῖ καὶ αὔριον ἀπαιτήσῃ, μισητὸς ἀνθρωπος

7. C ουδεν ... ελαττωνηθη 8. AC και εχθρω 9. C σου γαρ ... (μα-
 σησει) 10. C συναποθανειτω ... θαρση 12. C πεπηγως 13. C ελεγχον ...
 C και η τι ... om και ει τι usque προση 14. om ελεγε. usque ειπε ... C*
 ελεγχον et C τον πλησιον ... AC και η ειρηκεν ... δευτερωσει 15. C* ελεγχον
 16. ολισθανων ... AC ημαρτην (17. C νομον) 20. C παρα κυριου pro φοβ.
 κυρ. ... AC** ποιησεις 22. AC om οπου 24. C κριστων ... εν συνεσει
 pro εν φρονήσει 26. πληρεις 27. C εγνωσθη 28. κακοποι. σε 29. C*
 και απο ορασεως 30. C βημα ... AC αναγγειλει et C add σοι ... τα περι
 εμου (20, 1.) C σιωπων in rasura habet XX. 2. C κωλυσθησεται 4. C
 αποπαρθενωσεν 7. αφρων pro αφρων 8. λογον ... ο εξουσιαζομενος 9.
 ευωδια 11. εστιν ελαττων 12. ο αγοραζων ... αποτηννυνων 13. εν λο-
 γοις ... *προσφιλην 15. δανει. x. αυρ. αποτισει

ὁ τοιοῦτος. ¹⁶ μωρὸς ἐρεῖ Οὐχ ὑπάρχει μοι φίλος, καὶ οὐκ ἔστι χάρις τοῖς ¹⁶ ἀγαθοῖς μου· οἱ ἔσθοντες τὸν ἄρτον μου φαῦλοι γλώσση. ¹⁷ ποσάκις καὶ ὅσοι ¹⁷ καταγελάσονται αὐτοῦ; ¹⁸ ὀλισθημα ἀπὸ ἐδάφους μᾶλλον ἢ ἀπὸ γλώσσης, ¹⁸ οὕτως πτώσις κακῶν κατὰ σπουδὴν ἦξει. ¹⁹ ἄνθρωπος ἄχαρις, μῦθος ἄκαιρος· ¹⁹ ἐν στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδελεχισθήσεται. ²⁰ ἀπὸ στόματος μωροῦ ἀποδοκι- ²⁰ μασιθήσεται παραβολή, οὐ γὰρ μὴ εἴπη αὐτὴν ἐν καιρῷ αὐτῆς. ²¹ ἔστι κω- ²¹ λυόμενος ἁμαρτάνειν ἀπὸ ἐνδείας, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει αὐτοῦ οὐ κατανυγῆ-
σεται. ²² ἔστιν ἀπολλύων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δι' αἰσχύνην, καὶ ἀπὸ ἄφρονος ²² προσώπου ἀπολεῖ αὐτήν. ²³ ἔστι χάριν αἰσχύνης ἐπαγγελλόμενος φίλῳ, καὶ ²³ ἐκτῆσατο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν. ²⁴ μῶμος πονηρὸς ἐν ἀνθρώπῳ ψεῦδος, ἐν ²⁴ στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδελεχισθήσεται. ²⁵ αἰρετὸν κλέπτῃς ἢ ὁ ἐνδελεχίζων ²⁵ ψεύδει, ἀμφοτέροι δὲ ἀπώλειαν κληρονομήσουσιν. ²⁶ ἦτος ἀνθρώπου ψευδοῦς ²⁶ ἀτιμία, καὶ ἡ αἰσχυνὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐνδελεχῶς. ΛΟΓΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΩΝ.
²⁷ ὁ σοφὸς ἐν λόγοις προῶξει ἑαυτὸν, καὶ ἄνθρωπος φρόνιμος ἀρέσει· ²⁷ μεγι-
στᾶσιν· ²⁸ ὁ ἐργαζόμενος γῆν ἀνυψώσει θημωνίαν αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀρέσκων ²⁸ μεγιστᾶσιν ἐξιδάσεται ἀδικίαν. ²⁹ ξένια καὶ δῶρα ἀποτυφλοὶ ὀφθαλμοὺς σο- ²⁹
φῶν, καὶ ὡς φιδὸς ἐν στόματι ἀποτρέπει ἐλεγκμούς. ³⁰ σοφία κεκρυμμένη ³⁰
καὶ θησαυρὸς ἀφανής, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις; ³¹ κρείσσων ἄνθρωπος ³¹
ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ.

XXI.

Τέκνον ἡμαρτες, μὴ προσβῆς μηκέτι, καὶ περὶ τῶν προτέρων σου δεή-
θητι. ² ὡς ἀπὸ προσώπου ὄφως φεύγει ἀπὸ ἁμαρτίας· ἐὰν γὰρ προσέλθῃς, ²
δήξεταί σε· ὀδόντες λέοντος οἱ ὀδόντες αὐτῆς, ἀναιροῦντες ψυχὰς ἀνθρώ-
πων. ³ ὡς ῥομφαία δίστομος πᾶσα ἀνομία, τῇ πληγῇ αὐτῆς οὐκ ἔστιν ἴσσις. ³
⁴ καταπληγμὸς καὶ ὕβρις ἐρημώσουσι πλοῦτον, οὕτως οἶκος ὑπερηφάνου ἐρη-
μωθήσεται. ⁵ δέησις πτωχοῦ ἐκ στόματος ἕως ὠτίων αὐτοῦ, καὶ τὸ κρίμα ⁵
αὐτοῦ κατὰ σπουδὴν ἔρχεται. ⁶ μισῶν ἐλεγμὸν ἐν ἔχει ἁμαρτωλοῦ, καὶ ὁ ⁶
φοβούμενος κύριον ἐπιστρέψει ἐν καρδίᾳ. ⁷ γνωστὸς μακρόθεν ὁ δυνατὸς ἐν ⁷
γλώσσῃ, ὁ δὲ νοήμων οἶδεν ἐν τῷ ὀλισθαίνειν αὐτόν. ⁸ ὁ οἰκοδομῶν τὴν ⁸
οἰκίαν αὐτοῦ ἐν χρημασιν ἀλλοτρίοις ὡς ὁ συνάγων αὐτοῦ τοὺς λίθους εἰς
χειμῶνα. ⁹ στυππεῖον συνηγμένον συναγωγῇ ἀνόμων, καὶ ἡ συντέλεια αὐτῶν ⁹
φλόξ πυρός. ¹⁰ ὁδὸς ἁμαρτωλῶν ὠμαλισμένη ἐκ λίθων, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ αὐ- ¹⁰
τῆς βόβρος ἄδου. ¹¹ ὁ φυλάσσων νόμον κατακρατεῖ τοῦ ἐννοήματος αὐτοῦ, ¹¹
καὶ συντέλεια τοῦ φόβου κυρίου σοφία. ¹² οὐ παιδευθήσεται ὅς οὐκ ἔστι πανοῦρ- ¹²
γος· ἔστι πανουργία πληθύνουσα πικρίαν. ¹³ γινώσις σοφοῦ ὡς κατακλυσμὸς ¹³
πληθύνεται, καὶ ἡ βουλὴ αὐτοῦ ὡς πηγὴ ζωῆς. ¹⁴ ἔγκατα μωροῦ ὡς ἀγ- ¹⁴
γεῖον συντετριμμένον, καὶ πᾶσαν γινώσιν οὐ κρατήσῃ. ¹⁵ λόγον σοφὸν ἐὰν ¹⁵
ἀκούσῃ ἐπιστήμων, αἰνέσει αὐτὸν καὶ ἐπ' αὐτὸν προσβήσῃ· ἤκουσεν ὁ σπα-
ταλῶν καὶ ἀπήρεσεν αὐτῷ, καὶ ἀπέστρεψεν αὐτὸν ὀπίσω τοῦ νώτου αὐτοῦ.
¹⁶ ἐξήγγισεν μωροῦ ὡς ἐν ὁδῷ φορτίον, ἐπὶ δὲ χεῖλους συνετοῦ εὐρεθήσεται ¹⁶
χάρις. ¹⁷ στόμα φρονίμου ζητηθήσεται ἐν ἐκκλησίᾳ, καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ ¹⁷
διανοηθήσεται ἐν καρδίᾳ. ¹⁸ ὡς οἶκος ἡφανισμένος οὕτως μωρὸς σοφία, καὶ ¹⁸
γινώσις ἀσυνέτου ἀδιεξέταστοι λόγοι. ¹⁹ πέδαι ἐν ποσὶν ἀνοήτοις παιδεῖα, καὶ ¹⁹

16. om μοι 22. απολλυει pro απολει 25. om ἢ ὁ 26. ψευδος
27. προσαξει 28. θειμωνιαν ... αδικιας 29. αποτρεπει 30. κριττων
XXI. 3. και τη πληγη 4. υπερηφανων 6. ελεγχον ... τον θεον 7. ολι-
σθαιεν 8. ως συναγων τους λιθους αυτου 9. στυππιον ... εισαγωγή
10. επ εσχατων 12. AC εστιν δε ... ** παιδιαν 13. C η βουλη αυτων
14. A ως αγγιον, C αγγιον omissio ως 15. οπισω των ωτων αυτου 16. C
φ**ρητιον ... om χαρις 17. AC διανοηθησονται 19. C εν πασιν ...
ανομια του παιδιου pro ανοη. παιδεια (C παιδια)

20 ὡς χειροπέδα ἐπὶ χειρὸς δεξιᾶς. ²⁰ μωρὸς ἐν γέλῳ ἀνυποφώνησεν αὐτοῦ,
 21 ἀνὴρ δὲ πανοῦργος μόλις ἤσυχῃ μειδιάσει. ²¹ ὡς κόσμος χρυσοῦ φρονίμῳ
 22 παιδεία, καὶ ὡς χλιδὼν ἐπὶ βραχίονι δεξιῶ. ²² πούς μωρὸς ταχύς εἰς οἰκίαν,
 23 ἄνθρωπος δὲ πολυπείρος αἰσχυνθήσεται ἀπὸ προσώπου. ²³ ἄφρων ἀπὸ θύρας
 24 παρακύνει εἰς οἰκίαν, ἀνὴρ δὲ πεπαιδευμένος ἕξω στήσεται. ²⁴ ἀπαιδευσία
 25 ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι παρὰ θύραν, ὁ δὲ φρόνιμος βαρυνθήσεται ἀτιμία. ²⁵ χεῖλη
 26 αἰ. ²⁶ ἐν στόματι μωρῶν ἡ καρδία αὐτῶν, καρδία δὲ σοφῶν στόμα αὐτῶν.
 27 ²⁷ ἐν τῷ καταρᾶσθαι ἀσεβῆ τὸν σατανᾶν αὐτὸς καταρᾶται τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν.
 28 ²⁸ μολύνει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ ψιθυρίζων, καὶ ἐν παροικίᾳ μισηθήσεται.

XXII.

Αἰὲθ ἡρδαλωμένῳ συνεβλήθη ὀκνηρός, καὶ πᾶς ἐκσυριεῖ ἐπὶ τῇ ἀτιμίᾳ
 2 αὐτοῦ. ² βολβίται κοπρίων συνεβλήθη ὀκνηρός, πᾶς ὁ ἀναιρούμενος αὐτὸν ἐκ-
 3 τινάξει χεῖρα. ³ αἰσχύνει πατὴρ ἐν γεννῇσιν ἀπαιδεύτου, θυγάτηρ δὲ ἐπ' ἑλπί-
 4 τῶσιν γίνεται. ⁴ θυγάτηρ φρονίμῳ κληρονομήσει ἄνδρα αὐτῆς, καὶ ἡ καται-
 5 σχύνοσα εἰς λύπην γεννήσαντος. ⁵ πατέρα καὶ ἄνδρα καταισχύνει ἡ θρᾶσεία,
 6 καὶ ὑπὸ ἀμφοτέρων ἀτιμασθήσεται. ⁶ μουσικὰ ἐν πένθει ἄκαιρος διηγήσεις,
 7 μάστιγες καὶ παιδεία ἐν παντὶ καιρῷ σοφίας. ⁷ συγκολλῶν ὄστρακον ὁ διδά-
 8 σκων μωρὸς, ἐξεγείρων κατ' ἐξουσίαν ἐκ βαθέως ὑπνοῦ. ⁸ διηγούμενος νοσῶν
 11 ζῶντι ὁ διηγούμενος μωρῷ, καὶ ἐπὶ συντελείᾳ ἐρεῖ Τί ἐστίν; ¹¹ ἐπὶ νεκρῷ
 12 κλαῦσον, ἐξέλιπε γὰρ φῶς, καὶ ἐπὶ μωρῷ κλαῦσον, ἐξέλιπε γὰρ σύνεσις· ἡδίων
 13 κλαῦσον ἐπὶ νεκρῷ ὅτι ἀνεπαύσατο, τοῦ δὲ μωροῦ ὑπὲρ θάνατον ἢ ζωὴ πο-
 14 νηρά. ¹² πένθος νεκροῦ ἐπὶ τὰς ἡμέρας, μωροῦ δὲ καὶ ἀσεβοῦς πᾶσαι αἱ ἡμέραι
 15 τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ¹³ μετὰ ἄφρονος μὴ πληθύνῃς λόγον, καὶ πρὸς ἀσύνετον μὴ
 16 πορεύου· φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ ἵνα μὴ κόπον ἔχῃς καὶ οὐ μὴ μολυνθῇς ἐν τῷ
 17 ἐντιναγμῷ αὐτοῦ. ἔκκλινον ἀπ' αὐτοῦ καὶ εὐρήσεις ἀνάπαυσιν, καὶ οὐ μὴ
 18 ἀκηδιάσῃς ἐν τῇ ἀπονοίᾳ αὐτοῦ. ¹⁴ ὑπὲρ μόλυβδον τί βαρυνθήσεται, καὶ τί
 19 αὐτῷ ὄνομα ἄλλ' ἢ μωρός; ¹⁵ ἄμμον καὶ ἄλα καὶ βῶλον σιδήρου εὐκοπον
 20 ὑπενεγκεῖν ἢ ἄνθρωπον ἀσύνετον. ¹⁶ ἱμάντως ξυλίνῃ ἐνδεδεμένη εἰς οἰκοδο-
 21 μὴν ἐν συσσεισμῷ οὐ διαλυθήσεται, οὕτως καρδία ἐστηριγμένη ἐπὶ διανοή-
 22 τῃ κατὰ βουλῆς ἐν καιρῷ οὐ δειλιάσει. ¹⁷ καρδία ἡδρασμένη ἐπὶ διανοίας συνέ-
 23 σεως ὡς κόσμος ψαμμοτὸς τοίχου ξυστοῦ. ¹⁸ χάρακες ἐπὶ μετεώρῳ κείμενοι
 24 κατέναντι ἀνέμου οὐ μὴ ὑπομείνωσιν, οὕτως καρδία δειλὴ ἐπὶ διανοήματος
 25 μωροῦ κατέναντι παντὸς φόβου οὐ μὴ ὑπομείνῃ. ¹⁹ ὁ νύσσων ὀφθαλμῶν κατὰζει
 26 δάκρυα, καὶ ὁ νύσσων καρδίαν ἐκφαίνει αἰσθησιν. ²⁰ βάλλων λίθον ἐπὶ πέτεινᾳ
 27 ἀποσοβεῖ αὐτά, καὶ ὁ ὀνειδιζὼν φίλον διαλύσει φίλιαν. ²¹ ἐπὶ φίλον ἐάν σπᾶ-
 28 σῃς ῥομφαίαν μὴ ἀπελπίσῃς, ἔστι γὰρ ἐπάνοδος. ²² ἐπὶ φίλον ἐάν ἀνοίξῃς
 29 στόμα, μὴ εὐλαβηθῇς, ἔστι γὰρ διαλλαγὴ· πλὴν ὀνειδισμοῦ καὶ ὑπερηφανίας

20. AC την φωνην αυτου ... AC μηδιασει 24. AC χρυσους ... AC
 παιδια ... κλιδων, C* χελιδων 24. C παρα θυρας ... AC ατιμιαν 25. C
 βαρυνθησονται 26. καρδ. δε φρονιμων 27. καταρασασθαι ... ασεβην, C
 τον ασεβην ... την ψυχ. αυτου 28. C και ου εαν παροικησει XXII. 2. κο-
 πριω ... C εκτιναξει 5. η θρησκια 6. AC μαστιγ. δε και παιδια 7. βα-
 ζευ, C βαζευος 11. AC εξελεπεν his (ed. rom. om εξελεπε γαρ ante φως)
 ... AC συνεισιν ... AC ιδιον ... του γαρ μωρου, C του μωρου ... A (item
 C* vdr) om η 12. αυτων 13. εντιναγματι ... κηδιασης ... C υπονοια
 14. AC μολιβον (A vitiose βολιβον?) 15. σιδηρου 16. ** ενδεδε-
 μενη post οικοδ. pon. (*om) ... συσεισμω, C συσεισμω 17. επι διανοια
 18. AC χαλικες ... ου μη υπομενουσιν, C ουκ υπομινουσιν 19. οφθαλ-
 μους

καὶ μυστηρίου ἀποκαλύψεως καὶ πληγῆς δολίας, ἐν τούτοις ἀποφeyζεται πᾶς φίλος. ²³ πῶς κτῆσαι ἐν πτωχείᾳ μετὰ τοῦ πλησίον, ἵνα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς 23 αὐτοῦ ὁμοῦ πλησθῇ· ἐν καιρῷ θλίψεως διάμενε αὐτῷ, ἵνα ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ συγκληρονομήσῃ. ²⁴ πρὸ πυρὸς ἀτμὶς καμίνου καὶ καπνός, οὕτως 24 πρὸ αἱμάτων λοιδορίαί. ²⁵ φίλον σκεπᾶσαι οὐκ αἰσχυνθήσῃ, καὶ ἀπὸ προσώ- ²⁵ που αὐτοῦ οὐ μὴ κρυβῶ, ²⁶ καὶ εἰ κακὰ μοι συμβῇ δι' αὐτόν, πᾶς ὁ ἀκούων 26 φυλάξεται ἀπ' αὐτοῦ. ²⁷ τίς δώσει μοι ἐπὶ στόμα μου φυλακὴν καὶ ἐπὶ τῶν 27 χειλέων μου σφραγίδα πανούργων, ἵνα μὴ πέσω ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἡ γλῶσσά μου ἀπολέσῃ με;

XXIII.

Κύριε, πᾶτερ καὶ δέσποτα ζωῆς μου, μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἐν βουλή αὐ-
τῶν, μὴ ἀφῇς με πεσεῖν ἐν αὐτοῖς. ² τίς ἐπιστήσῃ ἐπὶ τοῦ διανοήματός μου 2
μάστιγας, καὶ ἐπὶ τῆς καρδίας μου παιδεύει σοφίας, ἵνα ἐπὶ τοῖς ἀγνοήμα-
σί μου μὴ φείσονται, καὶ οὐ μὴ παρῇ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, ³ ὅπως μὴ 3
πληθύνωσιν αἱ ἄγνοιαί μου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι μου πλεονάσωσι, καὶ πεσοῦμαι
ἐναντι τῶν ὑπεναντίων, καὶ ἐπιχαρεῖται μοι ὁ ἐχθρός μου. ⁴ κύριε, πᾶτερ καὶ 4
θεὲ ζωῆς μου, μετεωρισμὸν ὀφθαλμῶν μὴ δῶς μοι, ⁵ καὶ ἐπιθυμίαν ἀπόστρε- 5
ψον ἀπ' ἐμοῦ. ⁶ κοιλίας ὄρεξις καὶ συνουσιασμός μὴ καταλαβέτωσάν με, 6
καὶ ψυχῇ ἀναιδεῖ μὴ παραδῶς με. ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΟΜΑΤΟΣ. ⁷ παιδεύειν 7
στόματος ἀκούσατε τέκνα, καὶ ὁ φυλάσσων οὐ μὴ ἄλῳ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐ-
τοῦ. ⁸ καταλειφθήσεται ἁμαρτωλός, καὶ λοιδορὸς καὶ ὑπερήφανος σκανδα- 8
λισθήσονται ἐν αὐτοῖς. ⁹ ὄρκον μὴ ἐβίση τὸ στόμα σου, καὶ ὀνομασίᾳ τοῦ 9
ἁγίου μὴ συνεβίσῃς. ¹⁰ ὥσπερ γὰρ οἰκέτης ἐξεταζόμενος ἐνδεδειγμένος ἀπὸ μῶ- 10
λωπος οὐκ ἐλαττωθήσεται, οὕτως καὶ ὁ ὁμνῶν καὶ ὀνομαζὼν διὰ παντός
ἀπὸ ἁμαρτίας οὐ μὴ καθαρισθῇ. ¹¹ ἄνθρωπος πολυὸς ὀρκισθῇ ἀνομίας, 11
καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μάστιξ· ἐὰν πλημμελήσῃ, ἁμαρτία
αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ὑπεριδῇ, ἡμάρτε δις ὥς· καὶ εἰ διὰ κενῆς ὤμοσεν,
οὐ δικαιοθήσεται, πλησθήσεται γὰρ ἐπαγωγῶν ὁ οἶκος αὐτοῦ. ¹² ἔστι λέξις 12
ἀντιπεριβεβλημένη θανάτου, μὴ εὐρεθῇ τῷ ἐν κληρονομίᾳ Ἰακώβ· ἀπὸ γὰρ
εὐσεβῶν ταῦτα πάντα ἀποστήσεται, καὶ ἐν ἁμαρτίαις οὐκ ἐγκυλισθήσονται.
¹³ ἀπαιδευσίαν ἀσυρῇ μὴ συνεβίση τὸ στόμα σου· ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ λόγος 13
ἁμαρτίας. ¹⁴ μνήσῃτι πατὴρ καὶ μητρός σου, ἀνὰ μέσον γὰρ μεγιστάνων 14
συνεδρεύεις· μὴ ποτ' ἐπιλάβῃ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ τῷ ἐρισμῷ σου μωραν-
θῇ, καὶ θελήσεις εἰ μὴ ἐγεννήθῃς, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ σου κατα-
ράσῃ. ¹⁵ ἄνθρωπος συνεβιζόμενος λόγοις ὀνειδισμοῦ ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις 15
αὐτοῦ οὐ μὴ παιδευσθῇ. ¹⁶ δύο εἶδη πληθύνουσιν ἁμαρτίας, καὶ τὸ τρίτον 16
ἐπάξει ὀργήν· ψυχὴ θερμὴ ὡς πῦρ καιόμενον, οὐ μὴ σβεσθῇ ἕως ἂν κατα-
ποθῇ· ἄνθρωπος πόρνος ἐν σώματι σαρκὸς αὐτοῦ, οὐ μὴ παύσῃται ἕως ἂν
ἐκκαύσῃ πῦρ. ¹⁷ ἄνθρωπος πόρνος πᾶς ἄρτος ἡδύς, οὐ μὴ κοπάσῃ ἕως ἂν 17
τελευτήσῃ. ¹⁸ ἄνθρωπος παραβῶν ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ, λέγων ἐν τῇ ψυχῇ 18
αὐτοῦ Τίς με ὀρᾷ; σκότος κύκλω μου, καὶ οἱ τοῖχοί με καλύπτουσι, καὶ οὐ-
θεῖς με ὀρᾷ, τί εὐλαβοῦμαι; τῶν ἁμαρτιῶν μου οὐ μὴ μνησθήσεται ὁ ὕψι-

22. πας ο φίλ. 23. ἵνα ἐπὶ τοῖς ἀγ. αὐτ. ευφρανθῇς συ 26. συμβε-
βηεν ... πας ἀκούων 27. δώσει ἐπὶ στοματι μου ... πανούργων XXIII.
1. πατήρ κ. θεός ζωής ... εγκαταλείπεις ... καὶ μὴ ἀφῇς 2. ἐπιστήση
... παιδείας ... φείσονται 3. πληθύνωσιν 6. ἀναιδὴ ... οὐ παιδεύει στο-
ματος 7. παιδεύειν ... ἐν τ. χεῖλ. αὐτ. cum καταλειφθ. conjg. 8. ἀμαρτω-
λός c. seqq. conjg. 9. ὀνομασ. τοῦ ὑψίστου 10. καὶ ὁ ὀνομαζὼν δ. παντ.
το ὀνομα κυρίου ἀπο ἀμαρτ. 11. ὑπεριδῇ 14. πατήρ σου ... μὴ ποτε
... οὐ καταράσῃ 16. πληθύνωσιν ... ed. rom. καταποθῇ c. seqq. conjg.
18. ἀνθρwp. πόρνος παραβ. α. τ. κοιτῆς αὐτοῦ ... λεγὼν τῇ ... τίνα εὐλαβοῦμαι

19 στος· ¹⁹ καὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ὁ φόβος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω ὅτι ὀφθαλμοὶ κυρίου μυριοπλάσιως ἡλίου φωτεινότεροι, ἐπιβλέποντες πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων
20 καὶ κατανοοῦντες εἰς ἀπόκρυφα μέρη. ²⁰ πρὶν ἢ κτισθῆναι τὰ πάντα ἔγνωσται
21 αὐτῷ, οὕτως καὶ μετὰ τὸ συντελεσθῆναι. ²¹ οὗτος ἐν πλατείαις πόλεως ἐκ-
22 δικηθήσεται, καὶ οὐ οὐχ ὑπενόησε πιασθήσεται. ²² οὕτως καὶ γυνὴ κατα-
23 λιπούσα τὸν ἄνδρα καὶ παριστώσα κληρονόμον ἐξ ἁλλοτρίου· ²³ πρῶτον μὲν
γὰρ ἐν νόμῳ ὑψίστου ἠπειδύνησε, καὶ δεύτερον εἰς ἄνδρα ἑαυτῆς ἐπλημμέλησε,
καὶ τὸ τρίτον ἐν πορνείᾳ ἐμοιχεύθη, ἐξ ἁλλοτρίου ἀνδρὸς τέκνα παρέστησεν·
24 ²⁴ αὕτη εἰς ἐκκλησίαν ἐξαχθήσεται, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐπισκοπῇ ἔσται·
25 ²⁵ οὐ διαδώσουσι τὰ τέκνα αὐτῆς εἰς ῥίζαν, καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς οὐ δώσουσι
26 καρπόν· ²⁶ καταλείψει εἰς κατάραν τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ τὸ ὄνειδος αὐ-
27 τῆς οὐκ ἐξαλειφθήσεται· ²⁷ καὶ ἐπιγνώσονται οἱ καταλειφθέντες ὅτι οὐδὲν
κρείττον φόβου κυρίου, καὶ οὐδὲν γλυκύτερον τοῦ προσέχειν ἐντολαῖς κυρίου.

XXIV.

ΑΙΝΕΣΙΣ ΣΟΦΙΑΣ.

Ἡ σοφία αἰνέσει ψυχὴν αὐτῆς, καὶ ἐν μέσῳ λαοῦ αὐτῆς καυχῆσεται.
2 ² ἐν ἐκκλησίᾳ ὑψίστου στόμα αὐτῆς ἀνοίξει, καὶ ἔναντι δυνάμεως αὐτοῦ καυ-
3 χήσεται ³ Ἐγὼ ἀπὸ στόματος ὑψίστου ἐξῆλθον, καὶ ὡς ὁμίχλη κατεκάλυψα
4 γῆν· ⁴ ἐγὼ ἐν ὑψηλοῖς κατασκήνωσα, καὶ ὁ θρόνος μου ἐν στύλῳ νεφέλης·
5 ⁵ ὕψον οὐρανοῦ ἐκύκλωσα μόνῃ, καὶ ἐν βάθει ἀβύσσων περιεπάτησα· ⁶ ἐν
κύμασι θαλάσσης καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἐν παντὶ λαῷ καὶ ἔδωκεν ἐκτίσά-
7 μιν· ⁷ μετὰ τούτων πάντων ἀνάπαυσιν ἐζήτησα, καὶ ἐν κληρονομίᾳ τίνος αὐ-
8 λισθήσομαι· ⁸ τότε ἐνετείλατό μοι ὁ κτίστης ἀπάντων, καὶ ὁ κτίσας με κατέ-
9 παυσε τὴν σκηνήν μου καὶ εἶπεν Ἐν Ἰακώβ κατασκήνωσον, καὶ ἐν Ἰσραὴλ
10 οὐ μὴ ἐκλίπω· ¹⁰ ἐν σκηνῇ ἁγία ἐνώπιον αὐτοῦ ἐλειτούργησα, καὶ οὕτως ἐν
11 Σιών ἐστηρίχθην· ¹¹ ἐν πόλει ἡγαπημένη ὁμοίως με κατέπαυσε, καὶ ἐν Ἰε-
12 ρουσαλὴμ ἡ ἐξουσία μου· ¹² καὶ ἐβρίξωσα ἐν λαῷ δεδοξασμένῳ, ἐν μερίδι
13 κυρίου κληρονομίας αὐτοῦ· ¹³ ὡς κέδρος ἀνυψώθην ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ὡς
14 κυπάρισσος ἐν ὄρεσιν Ἀερμών· ¹⁴ ὡς φοῖνιξ ἀνυψώθην ἐν αἰγιαλοῖς, καὶ ὡς
φυτὰ ῥόδου ἐν Ἱερῶ· ¹⁵ ὡς εἰλαία εὐπρεπὴς ἐν πεδίῳ, καὶ ἀνυψώθην ὡς
15 πλάτανος· ¹⁵ ὡς κιννάμωμον καὶ ἀσπάλατος ἀρωμάτων δέδωκα ὁσμὴν, καὶ
ὡς σμύρνα ἐκλεκτὴ δέδωκα εὐωδίαν, ὡς χαλβάνη καὶ ὄνυξ καὶ στακτὴ, καὶ
16 ὡς λιβάνου ἀτμὶς ἐν σκηνῇ· ¹⁶ ἐγὼ ὡς τερέμινδος ἐξέτεινα κλάδους μου, καὶ
17 οἱ κλάδοι μου κλάδοι δόξης καὶ χάριτος· ¹⁷ ἐγὼ ὡς ἄμπελος βλαστήσασα
19 χάριν, καὶ τὰ ἄνθη μου καρπὸς δόξης καὶ πλούτου· ¹⁹ προσέλθετε πρὸς με
20 οἱ ἐπιθυμοῦντές μου, καὶ ἀπὸ τῶν γεννημάτων μου ἐμπλήσθητε· ²⁰ τὸ γὰρ
μνημόσυνόν μου ὑπὲρ μέλι γλυκύ, καὶ ἡ κληρονομία μου ὑπὲρ μέλιτος κηροῦ.
21 ²¹ οἱ ἐσθιόντές με ἔτι πεινάσουσι, καὶ οἱ πίνοντές με ἔτι διψήσουσιν· ²² ὁ
ὑπακούων μου οὐκ αἰσχυνθήσεται, καὶ οἱ ἐργαζόμενοι ἐν ἐμοὶ οὐχ ἁμαρτή-
23 σουσιν· ²³ ταῦτα πάντα βίβλος διαθήκης θεοῦ ὑψίστου, νόμον ὃν ἐνετείλατο

19. κατανοοῦντες ἀποκρυφὰ 20. τελεσθῆναι 24. καὶ οὐ οὐχ ὑπεν.
κολασθήσεται 22. καταλείπουσα 23. ὑψίστω ... ἀνδρα αὐτῆς ... καὶ ἐξ
ἁλλοτρ. 25. οὐκ οἰσουσιν καρπον 26. καταλείψις XXIV. σοφίας αἰνε-
σις. 1. ἐμμεσῶ ... καυχῆσονται 3. ὁμίχλην 7. ἐζητήσα ἀναπαυσιν ...
ed. rom. τινός 8. οἱ Ἐν ... κληρονομηθήντι 9. ἀπαρχην ... εἰς αἰῶνων
... ἐκλείπω 10. ἐλειτούργουν 14. ἐξουσίαν μου 13. ἐν ὄρει 14. καὶ ὡς
εἰλαία 15. δέδωκα pro διεδωκα ... καὶ ὡς χαλβάνη 16. ἐγὼ δε ὡς τερε-
μινδος 17. ἐβλαστήσα 19. προσέλθετε ... γεννημάτων 20. ὑπὲρ το μέλι
το γλυκυ ... μέλιτος καὶ κηρίου 21. ἐσθιόντες 23. ἐνετείλατο ἡμῖν

Μωυσῆς, κληρονομίαν συναγωγαῖς Ἰακώβ· ²⁵ ὁ πιμπλῶν ὡς Φεισῶν σοφίαν, ²⁵ καὶ ὡς Τίγρις ἐν ἡμέραις νέων· ²⁶ ὁ ἀναπληρῶν ὡς Εὐφράτης σύνεσιν, καὶ ²⁶ ὡς Ἰορδάνης ἐν ἡμέραις θερσιμοῦ· ²⁷ ὁ ἐκφαίνων ὡς φῶς παιδεῖαν, ὡς Γηῶν ²⁷ ἐν ἡμέραις τρυγητοῦ· ²⁸ οὐ συνετέλεσεν ὁ πρῶτος γινῶναι αὐτήν, καὶ οὕτως ὁ ²⁸ ἔσχατος οὐκ ἐξηχίασεν αὐτήν· ²⁹ ἀπὸ γὰρ θαλάσσης ἐπληθύνθη διανοήματα ²⁹ αὐτῆς, καὶ ἡ βουλή αὐτῆς ἀπὸ ἀβύσσου μεγάλης· ³⁰ καὶ ὡς διῶρυξ ἀπὸ ³⁰ ποταμοῦ, καὶ ὡς ὑδραγωγὸς ἐξῆλθεν εἰς παράδεισον· ³¹ εἶπα Ποτιῶ μου τὸν ³¹ κήπον, καὶ μεθύσω μου τὴν πρασίαν· καὶ ἰδοὺ ἐγένετό μοι ἡ διῶρυξ εἰς ποταμόν, καὶ ὁ ποταμός μου ἐγένετο εἰς θάλασσαν· ³² ἔτι παιδεῖαν ὡς ὄρθρον ³² φωτιῶ, καὶ ἐκφανῶ αὐτὰ ἕως εἰς μακράν· ³³ ἔτι διδασκαλίαν ὡς προφητείαν ³³ ἐκχεῶ, καὶ καταλείψω αὐτήν εἰς γενεὰς αἰώνων· ³⁴ ἴδετε ὅτι οὐκ ἐμὸ μόνον ³⁴ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτήν.

XXV.

¹ Ἐν τρισὶν ὥραϊσθην καὶ ἀνέστην ὥραία ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων· ὁμόνοια ἀδελφῶν, καὶ φίλα τῶν πλησίον, καὶ γυνὴ καὶ ἀνὴρ ἑαυτοῖς συμπεριφερόμενοι· ² τρία δὲ εἶδη ἐμίσησεν ἡ ψυχὴ μου καὶ προσώχτισα σφόδρα ² τῇ ζωῇ αὐτῶν· πτωχὸν ὑπερήφανον, καὶ πλούσιον ψεύστην, γέροντα μοιχὸν ἐλαττούμενον συνέσει· ³ ἐν νεότητι οὐ συναγέοχος, καὶ πῶς ἂν εὕροις ἐν τῷ ³ γήρα σου; ⁴ ὡς ὥραϊον πολιαῖς κρίσις, καὶ πρεσβυτέρους ἐπιγινῶναι βουλὴν· ⁴ ὡς ὥραία γερόντων σοφία, καὶ δεδοξασμένοις διανοήματα καὶ βουλὴ· ⁵ στέ- ⁵ 6 φανος γερόντων πολυπείρια, καὶ τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου· ⁷ ἐνέαια ⁷ ὑπονοήματα ἐμακάρισα ἐν καρδίᾳ, καὶ τὸ δέκατον ἐρῶ ἐπὶ γλώσσης· ἄνθρωπος εὐφραίνόμενος ἐπὶ τέκνοις, ζῶν καὶ βλέπων ἐπὶ πτωχεῖ ἐχθρῶν· ⁸ μακάριος ὁ συνοικῶν γυναικὶ συνετῇ, καὶ ὃς ἐν γλώσσῃ οὐκ ὠλίσθησεν, καὶ ⁸ ὃς οὐκ ἐδούλευσεν ἀναξίῳ αὐτοῦ· ⁹ μακάριος ὃς εὗρε φρόνησιν, καὶ ὁ διηγού- ⁹ μενος εἰς ὧτα ἀκουόντων· ¹⁰ ὡς μέγας ὁ εὐρὼν σοφίαν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὑπὲρ ¹⁰ τὸν φοβούμενον τὸν κύριον· ¹¹ φόβος κυρίου ὑπὲρ πᾶν ὑπερέβαλεν, ὁ κρατῶν ¹¹ αὐτοῦ τίς ὁμοιωθῆσεται; ¹² πᾶσαν πληγὴν, καὶ μὴ πληγὴν καρδίας· καὶ πᾶσαν ¹² πονηρίαν, καὶ μὴ πονηρίαν γυναικός· ¹³ πᾶσαν ἐπαγωγὴν, καὶ μὴ ἐπαγωγὴν ¹³ μισούντων· καὶ πᾶσαν ἐκδίκησιν, καὶ μὴ ἐκδίκησιν ἐχθρῶν· ¹⁴ οὐκ ἔστι κε- ¹⁴ 15 φαλὴ ὑπὲρ κεφαλὴν ὄφως, καὶ οὐκ ἔστι θυμὸς ὑπὲρ θυμὸν ἐχθροῦ· ¹⁵ συνοι- ¹⁵ 16 κῆσαι λέοντι καὶ δράκοντι εὐδοκήσω ἢ ἐνοικῆσαι μετὰ γυναικὸς πονηρᾶς· ¹⁶ πονηρία γυναικὸς ἀλλοιοῖ τὴν ὁράσιν αὐτῆς, καὶ σκοτοῖ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ¹⁷ 17 ὡς σάκκον· ¹⁸ ἀνὰ μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἀναπνεύεται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ¹⁸ ἀκούσας ἀνεστέναιε πικρά· ¹⁹ μικρά πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυναικός, κλήρος ¹⁹ ἀμαρτωλοῦ ἐπιπέσει αὐτῇ· ²⁰ ἀνάβασις ἀμμώδης ἐν ποσὶ πρεσβυτέρου, οὕτως ²⁰ γυνὴ γλωσσώδης ἀνδρὶ ἡσύχῳ· ²¹ μὴ προσπέσης ἐπὶ κάλλος γυναικός, καὶ ²¹ γυναῖκα μὴ ἐπιποθήσης· ²² ὀργὴ καὶ ἀνάδεια καὶ αἰσχύνῃ μεγάλη γυνὴ ἐὰν ²² ἐπιχωρηγῇ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· ²³ καρδία ταπεινὴ καὶ πρόσωπον σκυθρωπὸν καὶ ²³ πληγὴ καρδίας γυνὴ πονηρὰ· χεῖρες παρειμένα καὶ γόνατα παραελυμένα, ἧτις οὐ μακαριεῖ τὸν ἄνδρα αὐτῆς· ²⁴ ἀπὸ γυναικὸς ἀρχὴ ἀμαρτίας, καὶ δι' ²⁴ αὐτὴν ἀποδύνασθαι πάντες· ²⁵ μὴ δῶς ὕδατι διεξοδόν, μηδὲ γυναικὶ πονηρᾷ ²⁵ ἐξουσίαν· ²⁶ εἰ μὴ πορεύεται κατὰ χεῖρά σου, ἀπὸ τῶν σαρκῶν σου ἀπό- ²⁶ 26 τεμε αὐτήν.

25. ο πιμπλων ως φισων 27. παιδιαν 29. διανοηματα ... η βουλ. αυτου 31. ποτισω ... εγενετο μου η 32. παιδιαν ... εμφανιω 33. προφητιαν ... γενεαν XXV. 3. αεν νεοτητι ου συναγειοχος 7. εν τη καρδια μου ... απο γλωσσης 8. αναξιω εαυτου 14. και πασ. επαγωγ. 16. ευδοκησε η συνοικησαι 17. ως αρκος 24. και γυναικα εν καλλει 25. παρρησιαν pro εξουσιαν

XXVI.

Γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνὴρ, καὶ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ δι-
 2 πλάσιος. ² γυνὴ ἀνδρείᾳ εὐφραίνει τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ ἔτη αὐτοῦ πληρῶσει
 3 ἐν εἰρήνῃ. ³ γυνὴ ἀγαθὴ μερὶς ἀγαθῆς, ἐν μερίδι φοβουμένων κυρίου δοσθή-
 4 σεται. ⁴ πλουτοῦ δὲ καὶ πτωχοῦ καρδίᾳ ἀγαθῇ, ἐν παντὶ καιρῷ πρόσωπον
 5 ἰλαρόν. ⁵ ἀπὸ τριῶν εὐλαβήσῃ ἡ καρδίᾳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ τετάρτῳ προσώπῳ
 6 ἐδεήσῃ· διαβολὴν πόλεως, καὶ ἐκκλησίαν ὄχλου, καὶ καταψευσμόν, ὑπὲρ βί-
 7 ναίῃ, καὶ μάλιστα γλώσσης πᾶσιν ἐπικοινωνοῦσα. ⁷ βοοῦς ὅστις σαλευόμενον γυνὴ
 8 πονηρά, ὁ κρατὼν αὐτῆς ὥς ὁ δρασσόμενος σκορπίου. ⁸ ὁργὴ μεγάλη γυνὴ
 9 μέγιστος, καὶ ἀσχημοσύνη αὐτῆς οὐ συγκαλύψει. ⁹ πορνεία γυναικὸς ἐν με-
 10 τεωρισμοῖς ὀφθαλμῶν, καὶ ἐν τοῖς βλεφάροις αὐτῆς γνωστῇσεται. ¹⁰ ἐπὶ συ-
 11 γατρὶ ἀδιατρέπτω στερέωσον φυλακὴν, ἵνα μὴ εὐρύσῃ ἄνεσιν ἑαυτῇ χρῆσθαι.
 12 ¹¹ ὀπίσω ἀναιδοῦς ὀφθαλμοῦ φύλαξαι, καὶ μὴ θανατώσῃς ἐὰν εἰς σὲ πλημ-
 13 μελήσῃ. ¹² ὡς διψῶν ὁδοιπόρος τὸ στόμα ἀνοίγει, καὶ ἀπὸ παντὸς ὕδατος
 14 τοῦ σύνεγγυς πίνεται, κατέναντι παντὸς πασσαλοῦ καθίσταται, καὶ ἔναντι βέλους
 15 ἀνοίξει φαρέτραν. ¹³ χάρις γυναικὸς τέρπει τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ ὅσα
 16 αὐτοῦ πιανεῖ ἡ ἐπιστήμη αὐτῆς. ¹⁴ δόσις κυρίου γυνὴ σιγηρά, καὶ οὐκ ἔστιν
 17 ἀντάλλαγμα πεπαιδευμένης ψυχῆς. ¹⁵ χάρις ἐπὶ χάριτι γυνὴ αἰσχυνηρά, καὶ
 18 οὐκ ἔστι σταθμὸς πᾶς ἄξιος ἐγκρατοῦς ψυχῆς. ¹⁶ ἥλιος ἀνατέλλων ἐν ὑψίστοις
 19 κυρίου, καὶ κάλλος ἀγαθῆς γυναικὸς ἐν κόσμῳ οἰκίας αὐτοῦ. ¹⁷ λύχνος ἐκλάμ-
 20 πων ἐπὶ λυχνίας ἁγίας, καὶ κάλλος προσώπου ἐπὶ ἡλικίᾳ στασίμῃ. ¹⁸ στῦλοι
 21 χρύσειοι ἐπὶ βάσεως ἀργυρᾶς, καὶ πόδες ὡραῖοι ἐπὶ στέρνοις εὐστατοῦς. ²² ἐπὶ
 22 δυοὶ λελύπηται ἡ καρδίᾳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ τρίτῳ θυμὸς μοι ἐπῆλθεν· ἀνὴρ
 23 πολεμιστῆς ὑστερῶν δι' ἔνδειαν, καὶ ἄνδρες συνετοὶ ἐὰν συμβαλισθῶσιν,
 24 ἐπανάγων ἀπὸ δικαιοσύνης ἐπὶ ἁμαρτίαν· ὁ κύριος ἐτοιμάσει εἰς ῥομφαίαν
 25 αὐτόν. ²⁵ μόλις ἐξελεῖται ἔμπορος ἀπὸ πλημμελείας, καὶ οὐ δικαιωθήσεται
 26 κἀπὶ τὸν ἀπὸ ἁμαρτίας.

XXVII.

Χάριν ἀδιαφόρου πολλοὶ ἥμαρτον, καὶ ὁ ζητῶν πληθύνει ἀποστρέψει
 2 ὀφθαλμόν. ² ἀνὰ μέσον ἁρμῶν λίσων παγῇσεται πᾶσσαλος, καὶ ἀνὰ μέσον
 3 πράξεως καὶ ἀγορασμοῦ συντριβήσεται ἁμαρτία. ³ ἐὰν μὴ ἐν φόβῳ κυρίου
 4 κρατήσῃ κατὰ σπουδὴν, ἐν τάχει καταστροφῇσεται αὐτοῦ ὁ οἶκος. ⁴ ἐν σεΐ-
 5 σματι κοσκίνου διαμένει κοπρία, οὕτως σκύβαλα ἀνθρώπου ἐν λογισμῷ αὐτοῦ.
 6 ⁵ σκευὴ κεραμῆως δοκιμάζει κάμινος, καὶ πειρασμὸς ἀνθρώπου ἐν διαλογισμῷ
 7 αὐτοῦ. ⁶ γεώργιον ξύλου ἐκφαίνει ὁ καρπὸς αὐτοῦ, οὕτως λόγος ἐνθυμήματος
 8 καρδίας ἀνθρώπων. ⁷ πρὸ λογισμοῦ μὴ ἐπαινήσῃς ἄνδρα, οὗτος γὰρ πειρασμὸς
 9 ἀνθρώπων. ⁸ ἐὰν διώχῃς τὸ δίκαιον, καταλήψῃ, καὶ ἐνδύσῃ αὐτὸ ὡς ποδήρη
 10 δόξης. ⁹ πετεινὰ πρὸς τὰ ὅμοια αὐτοῖς καταλύσει, καὶ ἀλήθεια πρὸς τοὺς
 11 ἐργαζομένους αὐτὴν ἐπαινήσει. ¹⁰ λέων θῆραν ἐνεδρεύει, οὕτως ἁμαρτία ἐρ-
 12 γαζομένους ἄδικα. ¹¹ διήγησις εὐσεβοῦς διὰ παντὸς σοφία, ὁ δὲ ἄφρων ὡς
 13 σελήνην ἀλλοιοῦται. ¹² εἰς μέσον ἀσυνέτων συντήρησον καιρόν, εἰς μέσον δὲ
 14 διανοουμένων ἐνδελέχιζε. ¹³ διήγησις μωρῶν προσόχτισμα, καὶ ὁ γέλως αὐτῶν

XXVI. 4. καὶ ο αριθμος ... διπλάσιον 2. ανδρια 3. τον κυριον 5. ηυλαβηθη καρδια μου ... προσωπ. εφοβηθη ... ed. rom. υπ. θαν. c. καταψ. conij. 7. ως δρασσομενος 8. ου μη συγκαλυψει 11. πλημμελησει 12. ανοιξει 13. τερπει ανδρα 16. οικιας αυτης 18. χρυσεας XXVII. (4. ανθρωπους) 5. δοκειμασει ... εν λογισμω 6. καρδια 7. μη επαινει 8. καταλημψη 9. ομοια αυτων 10. αμαρτια 11. διηγησ. σοφου δια 13. προσωγτισμα

ἐν σπατάλῃ ἁμαρτίας. ¹⁴ λαλᾷ πολυλόκου ὀρθώσει τρίχας, καὶ ἡ μάχη αὐτῶν ¹⁴ ἐμφραγμός ὥτιών. ¹⁵ ἔκχυσας αἷματος μάχη ὑπερφάνων, καὶ ἡ διαλοιδόρη- ¹⁵ σις αὐτῶν ἀκοή μοχθηρά. ¹⁶ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἀπώλεσε πίστιν, καὶ ¹⁶ οὐ μὴ εὖρη φίλον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ¹⁷ στέρξον φίλον καὶ πιστώσῃτι ¹⁷ μετ' αὐτοῦ· ἐὰν δὲ ἀποκαλύψῃς τὰ μυστήρια αὐτοῦ, οὐ μὴ καταδιώξῃς ὀπίσω αὐτοῦ. ¹⁸ καθὼς γὰρ ἀπώλεσεν ἄνθρωπος τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ, οὕτως ¹⁸ ἀπώλεσας τὴν φιλίαν τοῦ πλησίου. ¹⁹ καὶ ὡς πετεινὸν ἐκ χειρός σου ἀπέλυ- ¹⁹ σας, οὕτως ἀφῆκας τὸν πλησίον, καὶ οὐ θηρεύσεις αὐτόν. ²⁰ μὴ αὐτὸν διώ- ²⁰ ξῃς, ὅτι μακρὰν ἀπέστη, καὶ ἐξέφυγεν ὡς δορκὰς ἐκ παγίδος. ²¹ ὅτι θραυμά ²¹ ἐστὶ καταδῆσαι, καὶ λοιδορίας ἐστὶ διαλλαγή· ὁ δὲ ἀποκαλύψας μυστήρια ἀπήλπισεν. ²² διανεύων ὀφθαλμῷ τεκταίνει κακὰ, καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἀποστήσει ²² ἀπ' αὐτοῦ. ²³ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου γλυκανεῖ στόμα σου καὶ ἐπὶ τῶν ²³ λόγων σου ἐκθαυμάσει, ὕστερον δὲ διαστρέψει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς λόγοις σου δώσει σκάνδαλον. ²⁴ πολλὰ ἐμίσησα καὶ οὐχ ὁμοίωσα αὐτῷ, καὶ ²⁴ ὁ κύριος μισήσει αὐτόν. ²⁵ ὁ βάλλων λίθον εἰς ὕψος ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ βάλλει, ²⁵ καὶ πληγὴ δολὰ διελεῖ τραύματα. ²⁶ ὁ ὀρύσσων βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται, ²⁶ καὶ ὁ ἱστών παγίδα ἐν αὐτῇ ἀλώσεται. ²⁷ ὁ ποιῶν πονηρὰ εἰς αὐτὸν κυλι- ²⁷ σθήσεται, καὶ οὐ μὴ ἐπιγνῶ πόθεν ἦκει αὐτῷ. ²⁸ ἐμπαιγμός καὶ ὀνειδισμός ²⁸ ὑπερφάνων, καὶ ἡ ἐκδίκησις ὡς λέων ἐνεδρεύει αὐτόν. ²⁹ παγίδι ἀλώσονται ²⁹ οἱ ἐμφρανόμενοι πτώσει εὐσεβῶν, καὶ ὀδὺνη καταναλώσει αὐτοὺς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῶν. ³⁰ μῆνις καὶ ὀργὴ καὶ ταῦτά ἐστι βδελύγματα, καὶ ἀνὴρ ³⁰ ἁμαρτωλὸς ἐγκρατὴς ἔσται αὐτῶν.

XXVIII.

Ὁ ἐκδικῶν παρὰ κυρίου εὕρησει ἐκδίκησιν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ δια-
¹ Mt. 6, τηρῶν διατηρήσει. ² ἄφες ἀδίκημα τῷ πλησίον σου, καὶ τότε δεηθέντος σου ²
³ αἱ ἁμαρτίαι σου λυτήσονται. ³ ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ συντηρεῖ ὀργὴν, καὶ παρὰ ³
⁴ κυρίου ζητεῖ ἴασιν· ⁴ ἐπ' ἄνθρωπον ὅμοιον αὐτῷ οὐκ ἔχει ἔλεος, καὶ περὶ ⁴
⁵ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεῖται· ⁵ αὐτὸς σὰρξ ὢν διατηρεῖ μῆνιν, τίς ἐξίλασεται ⁵
⁶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ; ⁶ μνησθήτι τὰ ἔσχατα, καὶ παύσαι ἐχθραίνων, κατα- ⁶
⁷ φθόραν καὶ θάνατον, καὶ ἔμμενε ἐντολαῖς. ⁷ μνησθήτι ἐντολῶν, καὶ μὴ μη- ⁷
⁸ νίσῃς τῷ πλησίον, καὶ διαστήκῃς ὑψίστου, καὶ πάριδε ἄγνοιαν. ⁸ ἀπόσχου ἀπὸ ⁸
⁹ μάχης, καὶ ἐλαττώσεις ἁμαρτίας· ἄνθρωπος γὰρ θυμώδης ἐκκαύσει μάχην, ⁹
⁹ καὶ ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς ταραξεί φίλους, καὶ ἀνὰ μέσον εἰρηνευόντων ἐμβάλλει ⁹
¹⁰ διαβολήν. ¹⁰ κατὰ τὴν ὕλην πυρὸς οὕτως ἐκκαυθήσεται, κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ¹⁰
¹¹ ἀνθρώπου ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἔσται, καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον ἀνυψώσει ὀργὴν αὐτοῦ, ¹¹
¹¹ καὶ κατὰ τὴν στερεώσιν τῆς μάχης ἐκκαυθήσεται. ¹¹ ἔρις κατασπενδομένη ¹¹
¹² ἐκκαίει πῦρ, καὶ μάχη κατασπεύδουσα ἐχέει αἷμα. ¹² ἐὰν φυσήσῃς σπιν- ¹²
¹² θῆρα ἐκκαθήσεται, καὶ ἐὰν πτύσῃς ἐπ' αὐτὸν σβεσθήσεται, καὶ ἀμφοτέρα ἐκ

14. ed. rom. πολιορκω ... ανωρθώσει (sic) ... ενφραγμος 17. om ou
 18. του πλησιον 19. C ουτως απελυσας τον πλ. κ. ουχ ευρησις α. 21. AC
 τραυμα ... C μυστηριον ... AC αφηλπισεν 22. κα εννεων C ο διανεων ...
 AC αυτα αποστησει et A pergit απ αυτων 23. AC γλυκανει το στομα αυτου
 24. ωμοιωσα αυτοις ... εμισει αυτον, C μισει αυτ. 25. om ο ... * ελει τραυμ.
 27. εις αυτα ... C om usque κυλ. 29. C θαν. αυτου 30. C εγκρατησεται
 αυτων XXVIII. 4. AC διαστηριων διαστηρισει (C -ρησει) 3. 4. ed. rom.
 bis in fine punctum pon. 7. AC παρειδε 9. C * om κ. αν. αμαρτ. τα-
 ραξ. (C* * κακοι pro ταραξ.) φιλους ... εμβαλει, C εκβαλλει 40. AC και
 κατα τ. στερεωσ. τ. μ. εκκ. post ουτως εκκαυθησ. pon. ... C* * (κατα τ.
 ισχ. usque εκκαiei πυρ v. seq. rescripta) om εσται 42. AC εις σπινθηρα
 ... C εαν πτυσις ... AC εις αυτον ... εξελευσεται, C εξελευσονται

13 τοῦ στόματός σου ἐκπορεύεται. ¹³ ψῖθυρον καὶ δέγλωσσον καταρᾶσθαι, πολ-
 14 λούς γὰρ εἰρηνεύοντας ἀπώλεσαν. ¹⁴ γλώσσα τρίτη πολλούς ἐσάλευσε καὶ
 διέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ πόλεις ὀχυράς καθείλε, καὶ οἱ-
 15 κίας μεγιστάνων κατέστρεψε. ¹⁵ γλώσσα τρίτη γυναῖκας ἀνδρείας ἐξέβαλε,
 16 καὶ ἐστέρησεν αὐτάς τῶν πόνων αὐτῶν. ¹⁶ ὁ προσέχων αὐτῇ οὐ μὴ εὖρη
 17 ἀνάπαιυσιν, οὐδὲ κατασκηνώσει μεθ' ἡσυχίας. ¹⁷ πληγὴ μάλιστα ποιεῖ μώ-
 18 λωπας, πληγὴ δὲ γλώσσης συγκλάσει ὅσα. ¹⁸ πολλοὶ ἔπесαν ἐν στόματι μα-
 19 χαίρας, καὶ οὐχ ὥς οἱ πεπτωκότες διὰ γλώσσαν. ¹⁹ μακάριος ὁ σκεπασθεὶς
 ἀπ' αὐτῆς, ὅς οὐ διήλθεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτῆς, ὅς οὐχ εἴλκυσε τὸν ζυγὸν
 20 αὐτῆς, καὶ ἐν τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς οὐκ ἐδέσθη. ²⁰ ὁ γὰρ ζυγὸς αὐτῆς ζυγὸς
 21 σιδηροῦς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς δεσμοὶ χάλκεοι. ²¹ θάνατος πονηρὸς ὁ θάνα-
 22 τος αὐτῆς, καὶ λυσitelῆς μᾶλλον ὁ ἄδης αὐτῆς. ²² οὐ μὴ κρατήσῃ εὐσεβῶν,
 23 καὶ ἐν τῇ φλογὶ αὐτῆς οὐ καήσονται. ²³ οἱ καταλείποντες κύριον ἐμπεσοῦν-
 ται εἰς αὐτήν, καὶ ἐν αὐτοῖς ἐκκαθήσεται καὶ οὐ μὴ σβεσθῇ. ἔξαποσταλήσεται
 24 ἐπ' αὐτοῖς ὡς λέων, καὶ ὡς πάρδαλις λυμανεῖται αὐτούς. ²⁴ ἴδε περιφραξόν
 25 τὸ κτήμά σου ἀκάνθαις, τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον κατάδησον. ²⁵ καὶ
 τοῖς λόγοις σου ποίησον ζυγὸν καὶ σταθμόν, καὶ τῷ στόματί σου ποίησον
 26 θύραν καὶ μοχλόν. ²⁶ πρόσεχε μὴ πως ὀλισθήσῃς ἐν αὐτῇ, μὴ πέσῃς κατέναντι
 ἐνεδρεύοντος.

XXIX.

Ὁ ποιὼν ἔλεος δανειεῖ τῷ πλησίον, καὶ ὁ ἐπισχύων τῇ χειρὶ αὐτοῦ τηρεῖ
 2 ἐντολὰς. ² δάνεισον τῷ πλησίον ἐν καιρῷ χρείας αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἀπόδος τῷ
 3 πλησίον εἰς τὸν καιρόν. ³ στερέωσον λόγον καὶ πιστώσῃτι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν
 4 παντὶ καιρῷ εὐρήσεις τὴν χρεῖαν σου. ⁴ πολλοὶ ὡς εὔρεμα ἐνόμισαν θάνατος,
 5 καὶ παρέσχον πόνον τοῖς βοήθησασιν αὐτοῖς. ⁵ ἕως οὐ λάβῃ καταφιλήσῃ
 χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν χρημάτων τοῦ πλησίον ταπεινώσει φωνήν. καὶ ἐν
 καιρῷ ἀποδόσεως παρελκύσει χρόνον, καὶ ἀποδώσει λόγους ἀκηδίας καὶ τὸν
 6 καιρὸν ἀτιμάσεται. ⁶ ἐὰν ἰσχύσῃ, μόλις κομίζεται τὸ ἥμισυ καὶ λογίζεται αὐτὸ
 ὡς εὔρεμα. εἰ δὲ μὴ, ἀπεστέρησεν αὐτὸν τῶν χρημάτων αὐτοῦ, καὶ ἐκτήσατο
 αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν. κατάρας καὶ λοιδορίας ἀποδώσει αὐτῷ, καὶ ἀντὶ δόξης
 7 ἀποδώσει αὐτῷ ἀτιμίαν. ⁷ πολλοὶ χάριν πονηρίας ἀπέστρεψαν, ἀποστερηθῆναι
 8 δωρεὰν εὐλαβήθησαν. ⁸ πλὴν ἐπὶ ταπεινῷ μακροθύμησον, καὶ ἐπ' ἐλεημοσύνην
 9 μὴ παρελκύσῃς αὐτόν. ⁹ χάριν ἐντολῆς ἀντιλαβοῦ πένητος, καὶ κατὰ τὴν ἐν-
 10 δεῖαν αὐτοῦ μὴ ἀποστρέψῃς αὐτὸν κενόν. ¹⁰ ἀπόλεσον ἀργύριον δι' ἀδελφὸν
 11 καὶ φίλον, καὶ μὴ ἰωθήτω ὑπὸ τὸν λίθον εἰς ἀπώλειαν. ¹¹ ὥς τὸν θησαυρόν
 12 σου κατ' ἐντολὰς ὑψίστου, καὶ λυσitelῆσαι σοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον. ¹² σύγ-
 κλεισον ἐλεημοσύνην ἐν τοῖς ταμείοις σου, καὶ αὕτη ἐξελεῖταί σε ἐκ πάσης
 13 κακώσεως. ¹³ ὑπὲρ ἀσπίδα κράτους καὶ ὑπὲρ ὄθρου ἀλλῆς κατέναντι ἐχθροῦ
 14 πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ. ¹⁴ ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐγγυήσεται τὸν πλησίον, καὶ ὁ ἀπολω-
 15 λεκὼς αἰσχύνην καταλείψει αὐτόν. ¹⁵ χάριτας ἐγγύου μὴ ἐπιλάβῃ, ἔδωκε
 16 17 γὰρ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ σοῦ. ¹⁶ ἀγαθὰ ἐγγύου ἀνατρέψει ἁμαρτωλὸς, ¹⁷ καὶ
 18 ἀχάριστος ἐν διανοίᾳ ἐγκαταλείψει ῥυσάμενον. ¹⁸ ἐγγύη πολλοὺς ἀπώλεσε
 κατευθύνοντας, καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς ὡς κύμα θαλάσσης. ἄνδρας δυνατοὺς

43. AC καταρασασθε (C -σθαι) ... απωλεσεν (15. εστερесαν) 47. AC μωλωπα 48. C ρομφαιας ... ο πεπτωκως 49. C ουκ ειλκ. ... AC και τοις δεσμοις 20. C χαλκοι 22. AC ου μη καησονται 23. C οι καταλ. θεον εμπεσειται (sic) ... AC επαποσταλησεται αυτοις 24. C χρυσιον σου 26. ολισθης XXIX. 1. δανειε ... ποιει εντολας 2. δανισον ... εις καιρον 4. παρεσχ. κοπον 5. χειρας 6. κομειται 7. πολλοι ουν 8. επι ελεημοσυνη 10. δια αδελφον 11. *η χρυσιον 12. ταμειοις 13. ολκης 14. ενκαταλειψει

ἀπαύκισε, καὶ ἐπλανήθησαν ἐν ἔθνεσιν ἄλλοτρίοις. ¹⁹ ἁμαρτωλὸς ἐμπεσὼν εἰς 19
ἐγγύην καὶ διωκῶν ἐργολαβείας ἐμπεσεῖται εἰς κρίσεις. ²⁰ ἀντιλαβοῦ τοῦ πλη- 20
σίον κατὰ δυνάμιν σου, καὶ πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐμπέσης. ²¹ ἀρχὴ ζωῆς ὕδωρ 21
καὶ ἄρτος καὶ ἱμάτιον καὶ οἶκος καλύπτων ἀσχημοσύνην. ²² κρείσσων βίος 22
πτωχοῦ ὑπὸ σκέπτῃ δοκῶν ἢ ἐδέσματα λαμπρὰ ἐν ἄλλοτρίοις. ²³ ἐπὶ μικρῷ 23
καὶ μεγάλῳ εὐδοκίαν ἔχε. ²⁴ ζωὴ πονηρὰ ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν, καὶ οὐ παροι- 24
κῆσει οὐκ ἀνοίξει στόμα. ²⁵ ξενεῖς καὶ ποτιεῖς εἰς ἀχάριστα, καὶ πρὸς ἐπὶ 25
τούτοις πικρὰ ἀκούσῃ. ²⁶ Πάρελθε πάροικε κόσμησον τράπεζαν, καὶ εἴ τι ἐν 26
τῇ χειρὶ σου ψώμισόν με. ²⁷ Ἐξελθε πάροικε ἀπὸ προσώπου δόξης, ἐπέξέ- 27
νωταί μοι ὁ ἀδελφός, χρεῖα τῆς οἰκίας. ²⁸ βαρέα ταῦτα ἀνθρώπῳ ἔχοντι 28
φρόνησιν, ἐπιτίμησις οἰκίας καὶ ὀνειδισμὸς δανειστοῦ.

XXX.

ΠΕΡΙ ΤΕΚΝΩΝ.

Ὁ ἀγαπῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐνδελεχῆσει μάστιγας αὐτῷ, ἵνα εὐφρανθῇ
ἐπ' ἐσχάτῳ αὐτοῦ. ² ὁ παιδεύων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὀνήσεται ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἀνὰ 2
μέσον γνωρίζων ἐπ' αὐτῷ καυχῆσεται. ³ ὁ διδάσκων τὸν υἱὸν αὐτοῦ παρα- 3
ζηλώσει τὸν ἐχθρόν, καὶ ἔναντι φίλων ἐπ' αὐτῷ ἀγαλλιάσεται. ⁴ ἐτελεύτησεν 4
αὐτοῦ ὁ πατήρ, καὶ ὡς οὐκ ἀπέθανεν, ὅμοιον γὰρ αὐτῷ κατέλιπε μετ' αὐτόν.
⁵ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εἶδε καὶ εὐφράνθη, καὶ ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ οὐκ ἔλυ- 5
πῆθη. ⁶ ἐναντίον ἐχθρῶν κατέλιπεν ἔκδικον, καὶ τοῖς φίλοις ἀνταποδιδόντα 6
χάριν. ⁷ περιψύχων υἱὸν καταδεσμεύσει τραύματα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πάσῃ βοῇ 7
ταραχθήσεται σπλάγχνα αὐτοῦ. ⁸ ἵππος ἀδάμαστος ἀποβαίνει σκληρός, καὶ 8
υἱὸς ἀνειμένος ἐκβαίνει προαλῆς. ⁹ τιθήνησιν τέκνον καὶ ἐκθαμβῆσει σε, 9
σὺμπαιξον αὐτῷ καὶ λυπήσει σε. ¹⁰ μὴ συγγέλσῃς αὐτῷ ἵνα μὴ συνοδῇ 10
νηστῆς, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ γομφιάσεις τοὺς ὀδόντας σου. ¹¹ μὴ δῶς αὐτῷ ἔξου- 11
σίαν ἐν νεότητι. ¹² θλάσον τὰς πλευρὰς αὐτοῦ ὡς ἔστι νῆπιος, μὴ ποτε 12
σκληρυνθῇς ἀπειθήσῃ σοι. ¹³ καίθεισον τὸν υἱόν σου καὶ ἔργασαι ἐν αὐτῷ, 13
ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀσχημοσίᾳ σου προσκόψῃ. ¹⁴ καὶ μὴ παρίδῃς τὰς ἀγνοίας 14
αὐτοῦ, ¹⁵ καὶ μὴ φωνῇ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἐν νεότητι. ΠΕΡΙ ΥΓΙΕΙΑΣ. ¹⁶ κρεῖσ- 16
σων πτωχὸς ὑγιὴς καὶ ἰσχύων τῇ ἔξει ἢ πλούσιος μεμαστιγμένος εἰς σῶμα
αὐτοῦ. ¹⁷ ὑγίεια καὶ εὐεξία βέλτιον παντὸς χρυσοῦ, καὶ σῶμα εὐρωστον ἢ 17
ὀλβος ἀμέτρητος. ¹⁸ οὐκ ἔστι πλοῦτος βελτίων ὑγείας σώματος, καὶ οὐκ 18
ἔστιν εὐφροσύνη ὑπὲρ χαρὰν καρδίας. ¹⁹ κρείσσων θάνατος ὑπὲρ ζῶντων πικρὰν 19
ἢ ἀβρόσθημα ἔμμονον. ²⁰ ἀγαθὰ ἐκκεχυμένα ἐπὶ στόματι κεκλεισμένων, θέ- 20
ματα βρωμάτων παρακείμενα ἐπὶ τάφῳ. ²¹ τί συμφέρει κάρπωσις εἰδῶλῳ; 21
οὔτε γὰρ ἔδεται οὔτε μὴ ὀσφρανθῇ. οὕτως ὁ ἐκδικωμένος ὑπὸ κυρίου,
²² βλέπων ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ στενάζων ὥσπερ εὐνοῦχος περιλαμβάνων παρ- 22
θένον καὶ στενάζων. ²³ μὴ δῶς εἰς λύπην τὴν ψυχὴν σου, καὶ μὴ θλίψῃς 23
σεαυτὸν ἐν βουλῇ σου. ²⁴ εὐφροσύνη καρδίας ζωὴ ἀνθρώπου, καὶ ἀγαλλίαμα 24

19. ἐμπεσεῖται pro ἐμπεσων 21. *ζωῆς ἀνθρώπου ἄρτος κ. ὕδωρ
(*om vdr ἀνθρώπ.) 24. παροικησείς οὐκ ἀνοίξεις 25. om εἰς (26. παρελ-
θεν) 28. δανιστὴν XXX. 4. καὶ οὐκ ὡς ἀπέθανεν ... κατέλειπεν μετ'
αὐτον ὅ. ἰδεν κ. ηυφρανθῇ 6. κατέλειπεν 8. AC ἐκβαίνει pro ἀποβαι-
νει 9. ed. rom. συμπαιξόν, item C συμπεξόν 10. AC ἐπ' ἐσχάτων ... *om
σου 12. εως ... AC ἀπειθήσει 13. C ὡς ἐστιν νηπιος pro καὶ ἐργασαι ἐν
αὐτῳ ... AC ἀσχημ. αὐτου προσκόψης 14. 12. AC hos versus om ...
AC om etiam περὶ υγιείας, sed A ante Οὐκ ἐστιν v. 16. in ora adscriptum
habet **περὶ υγίας, in C vero quae ante Οὐκ ἐστιν minio scripta erant
(περὶ χρημάτων? περὶ βρωμάτων? περὶ υγιείας?) evanuerunt. 15. ed. rom.
υγίεια, item v. 16. υγιείας ... C εὐεξία ... AC βελτίων 16. χάριν καρδ.
17. AC ἐμμονον

23 ἀνδρὸς μακροήμερους. ²³ ἀγάπα τὴν ψυχὴν σου καὶ παρακάλει τὴν καρδίαν σου, καὶ λύπην μακρὰν ἀπόστησον ἀπὸ σοῦ· πολλοὺς γὰρ ἀπέκτεινεν
 24 ἡ λύπη, καὶ οὐκ ἔστιν ὥφέλεια ἐν αὐτῇ. ²⁴ ζήλος καὶ θυμὸς ἐλαττοῦσιν
 25 ἡμέρας, καὶ πρὸ καιροῦ γῆρας ἄγει μέριμνα. ²⁵ (33, 47.) ὡς καλαμῶμενος
 26 ὀπίσω τρυγητῶν ἐν εὐλογίᾳ κυρίου ἔφθασα, καὶ ὡς τρυγῶν ἐπλήρωσα λη-
 27 ⁽¹⁸⁾ νόν. ²⁶ κατανοήσατε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ζη-
 27 ⁽¹⁹⁾ τοῦσι παιδεῖαν. ²⁷ ἀκούσατέ μου μεγιστᾶνες λαοῦ, καὶ οἱ ἡγούμενοι ἐκ-
 28 ⁽²⁰⁾ κλησίας ἐνωτίσασθε. ²⁸ υἱὸ καὶ γυναικί, ἀδελφῶ καὶ φίλῳ μὴ δῶς
 29 ⁽²¹⁾ ἐξουσίαν ἐπὶ σέ ἐν ζωῇ σου, καὶ μὴ δῶς ἐτέρῳ τὰ χρήματά σου, ἵνα μὴ
 30 ⁽²²⁾ μεταμεληθεῖς δέῃ περὶ αὐτῶν. ²⁹ ἕως ἔτι ζῆς καὶ πνοὴ ἐν σοί, μὴ ἀλ-
 31 ⁽²³⁾ λάξῃς σεαυτὸν πάσῃ σαρκί. ³⁰ κρεῖσσον γὰρ ἐστὶ τὰ τέκνα δεηθῆναι σου
 32 ⁽²⁴⁾ ἢ σέ ἐμβλέπειν εἰς χεῖρας υἱῶν σου. ³¹ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου
 33 ⁽²⁵⁾ ὑπεράγων, μὴ δῶς μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου. ³² ἐν ἡμέρᾳ συντελείας ἡμε-
 34 ⁽²⁶⁾ ρῶν ζωῆς σου καὶ ἐν καιρῷ τελευτῆς διάδος κληρονομίαν. ΠΙΠΕΙ ΔΟΥΛΩΝ.
 35 ⁽²⁷⁾ ³³ χορτάσματα καὶ ῥάβδος καὶ φορτία ὄνω, ἄρτος καὶ παιδεία καὶ ἔργον
 36 ⁽²⁸⁾ οἰκέτη. ³⁴ ἔργασαι ἐν παιδί, καὶ εὐρήσεις ἀνάπαυσιν· ἄνες χεῖρας αὐτῷ,
 37 ⁽²⁹⁾ καὶ ζητήσῃ ἐλευθερίαν. ³⁵ ζυγὸς καὶ ἱμάς κάμψουσι τράχηλον, καὶ οἰκέτη
 38 ⁽³⁰⁾ κακούργῳ στρέβλῃ καὶ βάσανοι· ³⁶ ἔμβαλε αὐτὸν εἰς ἐργασίαν, ἵνα μὴ
 39 ⁽³¹⁾ καθῶς πρέπει αὐτῷ, κἂν μὴ πειθαρχῇ, βάρυνον τὰς πένδας αὐτοῦ. καὶ μὴ
 40 ⁽³²⁾ ἐρίσει αὐτὸν ἐν πάσῃ σαρκί, καὶ ἄνευ κρίσεως μὴ ποιήσῃς μηδέν. ³⁹ εἰ
 41 ⁽³³⁾ ἔστι σοι οἰκέτης, ἔστω ὡς σύ, ὅτι ἐν αἵματι ἐκτήσω αὐτόν· εἰ ἔστι σοι
 42 ⁽³⁴⁾ οἰκέτης, ἄγε αὐτόν ὡς σεαυτόν, ὅτι ὡς ἡ ψυχὴ σου ἐπιδεήσεις αὐτοῦ·
 43 ⁽³⁵⁾ ⁴⁰ ἐὰν κακώσῃς αὐτόν καὶ ἀπάρας ἀποδρᾷ, ἐν ποίᾳ ὀδῷ ζητήσεις αὐτόν;

XXXI. (XXXIV.)

Κεναὶ ἐλπίδες καὶ ψευδεῖς ἀσυνέτω ἀνδρί, καὶ ἐνύπνια ἀναπτεροῦσιν
 2 ἄφρονας. ² ὡς δρασσόμενος σκιᾶς καὶ διώκων ἄνεμον, οὕτως ὁ ἐπέχων ἐνυ-
 3 πνίοις· ³ τοῦτο κατὰ τοῦτου ὅρασις ἐνυπνίων, κατέναντι προσώπου ὁμοίωμα
 4 προσώπου. ⁴ ἀπὸ ἀκαθάρτου τί καθαρισθῇσεται; καὶ ἀπὸ ψευδοῦς τί ἀλη-
 5 θεύσει; ⁵ μαντεύει καὶ ὠλισμοὶ καὶ ἐνύπνια μάταιά ἐστι, καὶ ὡς ὠδινοῦσης
 6 φαντάζεται καρδίᾳ· ⁶ ἐὰν μὴ παρὰ ὑψίστου ἀποσταλῇ ἐν ἐπισκοπῇ, μὴ δῶς
 7 εἰς αὐτὰ τὴν καρδίαν σου· ⁷ πολλοὺς ἐπλάνησε τὰ ἐνύπνια, καὶ ἐξέπεσον ἐλ-
 8 πίζοντες ἐπὶ αὐτοῖς. ⁸ ἄνευ ψευδους συντελεσθῇσεται νόμος, καὶ σοφία στό-
 9 ματι πιστῷ τελείωσις. ⁹ ἀνὴρ πεπαιδευμένος ἔγνω πολλά, καὶ ὁ πολυπείρους
 10 ¹⁰ ἐκδιηγῇσεται σύνεσιν· ¹⁰ ὅς οὐκ ἐπειράσθῃ ὀλίγα οἶδεν, ¹¹ ὁ δὲ πεπλανημένος
 12 ¹¹ πληθύνει πανουργίαν. ¹² πολλὰ ἐώρακα ἐν τῇ ἀποπλανήσει μου, καὶ πλείονα
 13 ¹² τῶν λόγων μου σύνεσις μου· ¹³ πλεονάκις ἕως θανάτου ἐκινδύνευσα, καὶ διε-
 14 ¹³ σῶθην τούτων χάριν. ¹⁴ πνεῦμα φοβουμένων κύριον ζήσεται, ¹⁵ ἡ γὰρ ἐλπίς
 15 ¹⁴ αὐτῶν ἐπὶ τὸν σῶζόντα αὐτούς· ¹⁶ ὁ φοβούμενος κύριον οὐ μὴ εὐλαβηθῇσεται,
 16 ¹⁵ καὶ οὐ μὴ δειλιάσῃ, ὅτι αὐτὸς ἐλπίς αὐτοῦ. ¹⁷ φοβούμενον τὸν κύριον μακαρία
 17 ¹⁶ ἡ ψυχὴ· ¹⁸ τίς ἐπέχει; καὶ τίς ἀντιστήριγμα αὐτοῦ; ¹⁹ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου
 18 ¹⁷ ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν· ὑπερασπισμὸς δυναστείας καὶ στήριγμα ἰσχύος,
 19 ¹⁸ σκέπη ἀπὸ καύσωνος καὶ σκέπη ἀπὸ μεσημβρίας, φυλακὴ ἀπὸ προσκόμματος

23. ἀπώλεσεν λυπη, C απωλ. η λυπη 24. C ελαττονουσιν 25. C κα-
 λαμουμενος 26. C εκοπιασατε ... παιδιαν, C σοφίαν 29. AC εν παση
 34. C γινου υπερανω 32. AC* om περι δουλων 33. χορτασμα... AC
 παιδια 34. A* (item C*)? ζητησεις 35. τραχηλ. καμψι, C τραχ. καμπτου-
 σιν 37. C* πολλη 38. AC om αυτου ... επι παση 39. C ως σοι ... AC
 ως αδελφον pro ως σεαυτον ... επιδ. αυτω, C επιδεησι αυτω XXXI.
 4. και απο ακαθαρτου 6. απο υψιστου 7. πολλους γαρ 42. εωρακα 46.
 κυριον πολλα ευλαβηθησεται ... διλιασει 48. και τις αυτου στηριγμα

καὶ βοηθῆσαι ἀπὸ πτώματος, ²⁰ ἀνυψῶν ψυχὴν καὶ φωτίζων ὀφθαλμούς, ἵασιν 20
 διδούς ζωὴν καὶ εὐλογίαν. ²¹ Ὑσιάζων ἐξ ἀδίκου, προσφορὰ μεμωκημένη, 21
²² καὶ οὐκ εἰς εὐδοκίαν μωκήματα ἀνόμων. ²³ οὐκ εὐδοκεῖ ὁ ὕψιστος ἐν προς- 22 23
 φοραῖς ἀσεβῶν, οὐδὲ ἐν πληθύνει ὕσιων ἐξιλίσχεται ἀμαρτίας. ²⁴ Ὑῶν υἱὸν 24
 ἔβαντι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὁ προσάγων ὕσιαν ἐκ χρημάτων πενήτων. ²⁵ ἄρτος 25
 ἐπιδεομένων ζωὴ πτωγῶν, ὁ ἀποστερῶν αὐτὴν ἄνθρωπος αἱμάτων. ²⁶ φονεύων 26
 τὸν πλησίον ὁ ἀφαιρούμενος συμβίωσιν, ²⁷ καὶ ἐκχέων αἷμα ὁ ἀποστερῶν μι- 27
 σθὼν μισθίου. ²⁸ εἰς οἰκοδομῶν καὶ εἰς καθαιρῶν, τί ὠφέλησαν πλεῖον ἢ κό- 28
 πους; ²⁹ εἰς εὐχόμενος καὶ εἰς καταρῶμενος, τίνος φωνῆς εἰσακούσεται ὁ 29
 δεσπότης; ³⁰ βαπτίζόμενος ἀπὸ νεκροῦ καὶ πάλιν ἀπτόμενος αὐτοῦ, τί ὠφέ- 30
 λησε τῷ λουτρῷ αὐτοῦ; ³¹ οὕτως ἄνθρωπος νηστεύων ἐπὶ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτοῦ 31
 καὶ πάλιν πορευόμενος καὶ τὰ αὐτὰ ποιῶν· τῆς προσευχῆς αὐτοῦ τίς εἰσα-
 κούσεται; καὶ τί ὠφέλησεν ἐν τῷ ταπεινωθῆναι αὐτόν;

XXXII. (XXXV.)

¹ Ὁ συντηρῶν νόμον πλεονάζει προσφοράς, ² Ὑσιάζων σωτηρίου ὁ προσέχων 2
 ἐντολαῖς. ³ ἀνταποδίδους χάριν προσφέρων σεμνιδαιν, ⁴ καὶ ὁ ποιῶν ἐλεημο- 3 4
 σύνην Ὑσιάζων αἰνέσεως. ⁵ εὐδοκία κυρίου ἀποστῆναι ἀπὸ πονηρίας, καὶ ἐξ- 5
 λασμός ἀποστῆναι ἀπὸ ἀδικίας. ⁶ μὴ ὀφθῆς ἐν προσώπῳ κυρίου κενός, ⁷ πάντα 6 7
 γὰρ ταῦτα χάριν ἐντολῆς. ⁸ προσφορὰ δικαίου λιπαίνει Ὑσιαστήριον, καὶ ἡ 8
 εὐωδία αὐτῆς ἔναντι ὑψίστου. ⁹ Ὑσία ἀνδρὸς δικαίου δεκτὴ, καὶ τὸ μνημό- 9
 συνον αὐτῆς οὐκ ἐπιλησθήσεται. ¹⁰ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ δόξασον τὸν κύριον, 10
 καὶ μὴ σμικρύνῃς ἀπαρχὴν χειρῶν σου. ¹¹ ἐν πάσῃ δόσει ἰλάρωσον τὸ πρόσω- 11
 πόν σου, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἀγιάσον δεκάτην. ¹² δὸς ὑψίστῳ κατὰ τὴν δόσιν 12
 αὐτοῦ, καὶ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ κατὰ εὐρέμα χειρὸς. ¹³ ὅτι κύριος ἀνταποδίδους 13
 ἐστί, καὶ ἐπαπλάσια ἀνταποδίδωσι σοι. ¹⁴ μὴ δωροκόπει, οὐ γὰρ προσδέξεται. 14
¹⁵ καὶ μὴ ἔπαχε Ὑσία ἀδικῶ, ὅτι κύριος κριτὴς ἐστί, καὶ οὐκ ἐστί παρ' αὐτῷ 15
 δόξα προσώπου. ¹⁶ οὐ λήφεται πρόσωπον ἐπὶ πτωχοῦ, καὶ δέησιν ἡδικημένου 16
 εἰσακούσεται. ¹⁷ οὐ μὴ ὑπερίδῃ ἱκετεῖαν ὀρφανοῦ, καὶ χήραν ἐὰν ἐκχέῃ λα- 17
 λιών. ¹⁸ οὐχὶ δάκρυα χήρας ἐπὶ σιαγόνα καταβαίνει, ¹⁹ καὶ ἡ καταβόησις ἐπὶ 18 19
 τῷ καταγαγόντι αὐτά; ²⁰ θεραπεύων ἐν εὐδοκίᾳ δεχθήσεται, καὶ ἡ δέησις 20
 αὐτοῦ ἕως νεφελῶν συνάψει. ²¹ προσευχὴ ταπεινοῦ νεφέλας διτλήσῃ, καὶ ἕως 21
 συνεγγίσῃ, οὐ μὴ παρακληθῇ, καὶ οὐ μὴ ἀποστῇ ἕως ἐπισκέψῃται ὁ ὕψιστος. 22
²² καὶ κρίνει δικαίως καὶ ποιήσει κρίσιν. καὶ ὁ κύριος οὐ μὴ βραδύνῃ οὐδὲ 22
 μὴ μακροθυμήσῃ ἐπ' αὐτοῖς, ἕως ἂν συντρίψῃ ὄσφιν ἀνελεημόνων, ²³ καὶ 23
 τοῖς ἔθνεσιν ἀνταποδίδωσι ἐκδίκησιν. ἕως ἐξάρῃ πληθὺς ὑβριστῶν καὶ σκῆπτρα 24
 ἀδικῶν συντρίψῃ. ²⁴ ἕως ἀνταποδῶ ἄνθρωπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, καὶ 24
 τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν. ²⁵ ἕως κρίνῃ τὴν κρίσιν 25
 τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ εὐφρανεῖ αὐτοὺς ἐν τῷ ἐλεεῖ αὐτοῦ. ²⁶ ὥραϊον ἔλεος ἐν 26
 καιρῷ θλίψεως αὐτοῦ, ὥς νεφέλαι ὑετοῦ ἐν καιρῷ ἄβροχίας.

XXXIII. (XXXVI.)

¹ Ἐλέησον ἡμᾶς, δέσποτα ὁ θεὸς πάντων, ² καὶ ἐπίβλεψον, καὶ ἐπίβαλε 2
 τὸν φόβον σου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. ³ ἔπαρον τὴν χειρὰ σου ἐπὶ ἔθνη ἀλλότρια, 3

19. βοηθ. απο πτωσεως 24. μεμωμημενη 22. μωμηματα 25. επεν-
 δεομενων 26. ευβιωσιν 27. και αποστερων 28. ωφελησεν 30. ωφελ. εν
 τω XXXII. 2. ** Ὑσια 40. μικρυνης 42. δοσιν σου ... ed. rom.
 καθεύρεμα 13. αποδωσει 16. λημψεται 17. παριδη 18. επι σιαγονει
 24. επισκεψηται κυριος ... ed. rom. post υψιστος plene interp. 22. κρινει
 δικαιους ... ed. rom. κρισιν, ... μακροθυμηση ... C εως συντριψη 23. C
 ανταποδιδωσι ... σκηπτρα δικαιων 24. και τα pro κατὰ τα 25. C εως
 κρινει ... C om και ευφρανει usque αυτοι XXXIII. 1. om δεσποτα

4 καὶ ἰδέτωσαν τὴν δυναστείαν σου. ⁴ ὥσπερ ἐνώπιον αὐτῶν ἡγιασθῆς ἐν
 5 ἡμῖν, οὕτως ἐνώπιον ἡμῶν μεγαλυνθείης ἐν αὐτοῖς. ⁵ καὶ ἐπιγνώτωσάν σε
 6 καθάπερ καὶ ἡμεῖς ἐπέγνωμεν, ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σοῦ κύριε. ⁶ ἐγκαί-
 7 σον σημεία καὶ ἀλλοίωσον θάυμασια, ⁷ δόξασον χεῖρα καὶ βραχίονα δεξιόν·
 8 ⁸ ⁹ ἔγειρον θυμὸν καὶ ἔκχεον ὀργήν, ⁹ ἔξαρον ἀντίδικον καὶ ἔκτριψον ἐχθρόν.
 10 ¹⁰ σπεύσον καιρὸν καὶ μνησθῆτι ὀρκισμοῦ, καὶ ἐκδιηγησάσθωσαν τὰ μεγαλειά
 11 σου. ¹¹ ἐν ὀργῇ πυρὸς καταβρωθήτω ὁ σωζόμενος, καὶ οἱ κακοῦντες τὸν λαόν
 12 σου εὐροίσαν ἀπώλειαν. ¹² σύντριψον κεφαλὰς ἀρχόντων ἐχθρῶν, λεγόντων Οὐκ
 13 ἔστι πλὴν ἡμῶν. ¹³ σύναγε πάσας φυλάς Ἰακώβ. (30, 25.) λαμπρὰ καρδία καὶ
 ἀγαθὴ ἐπὶ ἐδέσμασι τῶν βρωμάτων αὐτῆς ἐπιμελήσεται.

XXXIV. (XXXI.)

¹ Ἀγρυπνία πλούτου ἐκτῆκε σάρκα, καὶ ἡ μέριμνα αὐτοῦ ἀφιστᾷ ὕπνον.
 2 ² μέριμνα ἀγρυπνίας ἀπαιτήσκει νυσταγμόν, καὶ ἀρρώσθημα βαρὺ ἐκνήψει ὕπνος.
 3 ³ ἐκοπίασε πλούσιος ἐν συναγωγῇ χρημάτων, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐμπίπταται
 4 τῶν τρυφημάτων αὐτοῦ. ⁴ ἐκοπίασε πτωχὸς ἐν ἐλαττώσει βίου, καὶ ἐν τῇ
 5 ἀναπαύσει ἐπιδεὴς γίνεται. ⁵ ὁ ἀγαπῶν χρυσίον οὐ δικαιοῦνται, καὶ ὁ διώκων
 6 διαφθοράν αὐτὸς πλησθήσεται. ⁶ πολλοὶ ἐδόθησαν εἰς πτώμα χάριν χρυσίου,
 7 καὶ ἐγενήθη ἀπώλεια αὐτῶν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. ⁷ ἔξυλον προσκόμματος
 8 ἔστι τοῖς ἐνθυσιάζουσιν αὐτῷ, καὶ πᾶς ἄφρων ἀλώσεται ἐν αὐτῷ. ⁸ μακάριος
 9 πλούσιος ὃς εὐρέθη ἄμωμος, καὶ ὃς ὀπίσω χρυσοῦ οὐκ ἐπορεύθη. ⁹ τίς ἐστι
 10 καὶ μακαριούμεν αὐτόν; ἐποίησε γὰρ θάυμασια ἐν λαῷ αὐτοῦ. ¹⁰ τίς ἐδοκι-
 11 μάσθη ἐν αὐτῷ καὶ ἐτελειώθη; καὶ ἔστω εἰς καύχησιν. τίς ἐδύνατο παρα-
 12 βῆναι καὶ οὐ παρέβη, καὶ ποιῆσαι κακὰ καὶ οὐκ ἐποίησεν; ¹¹ στερεωθήσεται
 12 τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐλεημοσύνας αὐτοῦ ἐκδιηγῆσεται ἐκκλησία. ¹² ἐπὶ
 13 τραπεζῆς μεγάλης ἐκάθισας, μὴ ἀνοίξης ἐπ' αὐτῆς φάρυγγά σου, καὶ μὴ
 14 εἴπης Πολλὰ γὰρ ἐπ' αὐτῆς. ¹³ μνησθῆτι ὅτι κακὸν ὀφθαλμὸς πονηρός·
 15 ¹⁵ πονηρότερον ὀφθαλμοῦ τί ἐκτίσται; διὰ τοῦτο ἀπὸ παντὸς προσώπου διακρύει.
 16 ¹⁶ οὐ ἂν ἐπιβλέψῃ, μὴ ἐκτείνῃ χεῖρα, καὶ μὴ συνθλίβῃ αὐτῷ ἐν τρυβλίῳ.
 17 ¹⁷ ὡς ἄνθρωπος τὰ παρακείμενά σοι, καὶ μὴ διαμασῶ μὴ μισήσῃς. ¹⁷ παῦσαι
 18 πρῶτος χάριν παιδείας, καὶ μὴ ἀπληστεύου μὴ ποτε προσκόψῃς. ¹⁸ καὶ εἰ
 19 ἀνὰ μέσον πλειόνων ἐκάθισας, πρότερος αὐτῶν μὴ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου.
 20 ¹⁹ ὡς ἱκανὸν ἀνθρώπῳ πεπαιδευμένῳ τὸ ὀλίγον, καὶ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ
 21 οὐκ ἀσθμαίνει. ²⁰ ὕπνος ὑγιείας ἐπὶ ἐντέρῳ μετρίῳ· ἀνέστη πρωί, καὶ ἡ ψυχὴ
 22 αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· πόνος ἀγρυπνίας καὶ χολέρας καὶ στρόφος μετὰ ἀνδρός
 23 ἀπλήστω. ²¹ καὶ εἰ ἐβιάσθης ἐν ἐδέσμασιν, ἀνάστα μεσοπαρῶν καὶ ἀναπαύσῃ.
 24 ²² ἄκουσόν μου τέκνον καὶ μὴ ἐξουδενώσῃς με, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ εὐρήσεις
 25 τοὺς λόγους μου. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ἐντρεχὴς, καὶ πᾶν ἀρρώσθημα
 26 οὐ μὴ σοι ἀπαντήσῃ. ²³ λαμπρὸν ἐπ' ἄρτοις εὐλογῆσαι χεῖλη, καὶ μαρτυρία
 27 τῆς καλλονῆς αὐτοῦ πιστή. ²⁴ πονηρῷ ἐπ' ἄρτῳ διαγογγύσει πόλις, καὶ ἡ
 28 μαρτυρία τῆς πονηρίας αὐτοῦ ἀκριβής. ²⁵ ἐν οἴνῳ μὴ ἀνδρίζου, πολλοὺς γὰρ
 29 ἀπώλεσεν ὁ οἶνος. ²⁶ κάμινος δοκιμάζει στόμωμά ἐν βαφῇ, οὕτως οἶνος καρ-
 30 27 δίας ἐν μάχῃ ὑπερφάνων. ²⁷ ἐπίσον ζωῆς οἶνος ἀνθρώπου, ἐάν πίνῃς αὐτὸν
 μέτρω αὐτοῦ· τίς ζωὴ ἐλασσουμένῳ οἴνῳ; καὶ αὐτὸς ἐκτίσται εἰς εὐφροσύνην

4. C μεγαλυνθης 5. επεγνωμεν σε 10. C ορκων 11. A* (? ο αιδικ. ?
 οι κατεχοντ. ?) C οι κατοικουντες 13. συναγαγε, C συναγαγεται (C'' vdlir
 συναγαγε τας) XXXIV. 1. αφιστατο υπνον 2. C υπνον 9. C om γαρ
 11. C σοφια 14. AC και ειπης 12. AC και ειπης 2. C εν τω τρυβλιω 17. AC
 παιδιας 19. C ουκ ασθνεει 20. C υγιας 22. AC επ εσχατου ... λογοις
 pro εργοις 23. και η μαρτυρια 27. ed. rom. επισον ... οινος ανθρωπος
 ... ελασσομ. οινου

ἀνδρώποις. ²⁸ ἀγαλλίαμα καρδίας καὶ εὐφροσύνη ψυχῆς οἶνος πινόμενος ἐν 28
καιρῷ αὐτάρκης· ²⁹ πικρία ψυχῆς οἶνος πινόμενος πολὺς ἐν ἐρεθισμῷ καὶ 29
ἀντιπτώματι. ³⁰ πληθύνει μέτρη θυμὸν ἄφρονος εἰς πρόσκομμα, ἐλαττῶν ἰσχὺν 30
καὶ προσποιῶν τραύματα. ³¹ ἐν συμποσίῳ οἴνου μὴ ἐλέγξης τὸν πλησίον, καὶ 31
μὴ ἐξουθενώσης αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ αὐτοῦ· λόγον ὀνειδισμοῦ μὴ εἴπης αὐτῷ,
καὶ μὴ αὐτὸν βλάβῃς ἐν ἀπατηήσει.

XXXV. (XXXII.)

ΠΕΡΙ ΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.

Ἐγούμενόν σε κατέστησαν, μὴ ἐπαίρου· γίνου ἐν αὐτοῖς ὡς εἰς ἐξ αὐ-
τῶν, φρόντισον αὐτῶν καὶ οὕτω χάρισον· ² καὶ πᾶσαν τὴν χρεῖαν σου ποιήσας 2
ἀνάπεσε, ἵνα εὐφρανθῇς δι' αὐτούς, καὶ εὐκοσμίας χάριν λάβῃς στέφανον.
³ λάλησον πρεσβύτερε, πρέπει γάρ σοι, ἐν ἀκριβεῖ ἐπιστήμῃ, καὶ μὴ ἐμποδί- 3
σῃς μουσικά. ⁴ ὅπου ἀκρόαμα, μὴ ἐκχέῃς λαλιάν, καὶ ἀκαίρως μὴ σοφίζου. 4
⁵ σφραγὶς ἀνδρακος ἐπὶ κόσμῳ χρυσῷ, σύγκριμα μουσικῶν ἐν συμποσίῳ οἶ- 5
νου· ⁶ ἐν κατασκευάσματι χρυσῷ σφραγὶς σμαράγδου, μέλος μουσικῶν ἐφ' 6
ἡδεῖ οἶνον. ⁷ λάλησον νεανίσκοι εἰ χρεῖα σου, μόλις δὲ ἐὰν ἐπερωτηθῇς· ⁸ κε- 7 8
φαλαίωσον λόγον, ἐν ὀλίγοις πολλὰ, γίνου ὡς γινώσκων καὶ ἅμα σιωπῶν.
⁹ ἐν μέσῳ μεγιστάνων μὴ ἐξισάζου, καὶ ἐτέρου λέγοντος μὴ πολλὰ ἀδολέσχει. 9
¹⁰ πρὸ βροντῆς κατασπεύδει ἀστραπή, καὶ πρὸ αἰσχυνητοῦ προελεύσεται χά- 10
ρις. ¹¹ ἐν ὥρᾳ ἐξεγείρου καὶ μὴ οὐράγει, ἀπάτρεχε εἰς οἶκον καὶ μὴ ῥαθύμει· 11
¹² ἔχει παῖζε καὶ ποιεῖ τὰ ἐνθυμήματά σου, καὶ μὴ ἀμαρτήρῃς λόγῳ ὑπερ- 12
φάνῳ. ¹³ καὶ ἐπὶ τοῖσις εὐλόγησον τὸν ποιησάντά σε καὶ μεθύσκοντά σε 13
ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ. ¹⁴ ὁ φοβούμενος κύριον ἐκδέξεται παιδείαν, καὶ οἱ 14
ὀρθρίζοντες εὐρήσουσιν εὐδοκίαν· ¹⁵ ὁ ζητῶν νόμον ἐμπλησθήσεται αὐτοῦ, καὶ 15
ὁ ὑποκρινόμενος σκανδαλισθήσεται ἐν αὐτῷ· ¹⁶ οἱ φοβούμενοι κύριον εὐρήσουσι 16
κρίμα, καὶ δικαιώματα ὡς φῶς ἐξάψουσιν. ¹⁷ ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς ἐκκλίνει 17
ἐλεγμόν, καὶ κατὰ τὸ βέλημα αὐτοῦ εὐρήσει σύγκριμα. ¹⁸ ἀνὴρ βουλῆς οὐ 18
μὴ παρίδῃ διανόημα, ἀλλότριος καὶ ὑπερήφανος οὐ καταπτήξει φόβον, καὶ
μετὰ τὸ ποιῆσαι μετ' αὐτοῦ ἄνευ βουλῆς. ¹⁹ ἄνευ βουλῆς μηδὲν ποιήσῃς, 19
καὶ ἐν τῷ ποιῆσαι σε μὴ μεταμελοῦ. ²⁰ ἐν ὁδῷ ἀντιπτώματος μὴ πορεύου, 20
καὶ μὴ προσκόψῃς ἐν λιθώδεσι· ²¹ μὴ πιστεύσῃς ἐν ὁδῷ ἀπροσκόπῳ, ²² καὶ 21 22
ἀπὸ τῶν τέκνων σου φύλαξαι. ²³ ἐν παντὶ ἔργῳ πίστευε τῇ ψυχῇ σου, καὶ 23
γὰρ τοῦτό ἐστι τήρησις ἐντολῶν. ²⁴ ὁ πιστεύων νόμῳ προσέχει ἐντολαίς, καὶ 24
ὁ πεποισῶς κυρὲν οὐκ ἐλαττωθήσεται.

XXXVI. (XXXIII.)

Τῷ φοβουμένῳ κύριον οὐκ ἀπαντήσει κακόν, ἀλλ' ἐν πειρασμῷ καὶ πά-
λιν ἐξελεῖται. ² ἀνὴρ σοφὸς οὐ μισήσει νόμον, ὁ δὲ ὑποκρινόμενος ἐν αὐτῷ 2
ὡς ἐν καταγίδι πλοῖον. ³ ἄνθρωπος συνετὸς ἐμπιστεύσει νόμῳ, καὶ ὁ νόμος 3
αὐτῷ πιστὸς ὡς ἐρώτημα δικαίων. ⁴ ἐτοίμασον λόγον καὶ οὕτως ἀκουσθήσῃ, 4
σύνδῃσον παιδείαν καὶ ἀποκρίσθῃ. ⁵ τροχὸς ἀμάξης σπλάγγνα μωροῦ, καὶ ὡς 5
ἄξων στρεφόμενος ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ. ⁶ ἔππος εἰς ὄχειαν ὡς φίλος μῶκος, 6
ὑποκάτω παντὸς ἐπικαθήμενου χρεμετίζει. ⁷ διὰ τί ἡμέρα ἡμέρας ὑπερέχει, 7
καὶ πᾶν φῶς ἡμέρας ἐναντιοῦ ἀφ' ἡλίου; ⁸ ἐν γνώσει κυρίου διεχωρίσθησαν, 8
καὶ ἡλλόλωσε καιροὺς καὶ ἑορτάς· ⁹ ἀπ' αὐτῶν ἀνύψωσε καὶ ἡγήασε, καὶ ἐξ 9
αὐτῶν ἔζηκεν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν. ¹⁰ καὶ ἄνθρωποι πάντες ἀπὸ ἐδάφους, 10

29. γινόμενος 34. ἐξουθενώσης XXXV. titulus περι ηγ. deest 4. ου-
τως 2. αναπεσον ... τον στεφανον 5. εν συμποσια 8. om ως 14. αθυ-
μει 12. αμαρτηρῃς 18. παρειδη 19. μηδεν 24. και μη πιστευσης
23. εντολης XXXVI. 3. ερωτημα δηλων 4. παιδιαν (35, 14. παιδειαν)
6. οχιον ... χρεμετισει

11 και εκ γῆς ἐκτίσθη Ἀδάμ· ¹¹ ἐν πλήθει ἐπιστήμης κύριος διεχώρισεν αὐτούς,
 12 και ἡλλόωσε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν· ¹² ἐξ αὐτῶν εὐλόγησε και ἀνύψωσε, και
 ἐξ αὐτῶν ἡγήσατο και πρὸς αὐτὸν ἡγγισεν, ἀπ' αὐτῶν κατηράσατο και ἐτα-
 13 πείνωσε, και ἀνέστρεψεν αὐτοὺς ἀπὸ στάσεως αὐτῶν. ¹³ ὡς πηλὸς κεραμέως
 ἐν χειρὶ αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ· οὕτως ἀν-
 14 ἄνθρωποι ἐν χειρὶ τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς, ἀποδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν κρίσιν
 αὐτοῦ. ¹⁴ ἀπέναντι τοῦ κακοῦ τὸ ἀγαθόν, και ἀπέναντι τοῦ θανάτου τῇ ζωῇ·
 15 οὕτως ἀπέναντι εὐσεβοὺς ἀμαρτωλός. ¹⁵ και οὕτως ἐμβλεψον εἰς πάντα τὰ
 16 ἔργα τοῦ ὑψίστου, δύο δύο, ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός. ¹⁶ καὶ ὡς ἔσχατος ἡγρύπνησα,
 (33, 17 sqq. vide post 30, 24.) και κατεκληρονόμησα αὐτοὺς κατ'ὡς ἀπ'
 ἀρχῆς. (haec: και κατ. αυτ. etc. cum 33, 13. i. e. 36, 13. conig.)
 17 ⁽¹⁴⁾ ¹⁷ ἐλέησον λαὸν κύριε κεκλημένον ἐπ' ὀνόματί σου, και Ἰσραὴλ ὃν πρω-
 18 ⁽¹⁵⁾ τογόνῳ ὁμοίωσας. ¹⁸ οἰκτείρησον πόλιν ἀγιάσματος σου Ἱερουσαλήμ, πόλιν
 19 ⁽¹⁶⁾ καταπαύματός σου· ¹⁹ πλησον Σιών ἀρεταλογίας σου, και ἀπὸ τῆς δό-
 20 ⁽¹⁷⁾ ξης σου τὸν λαόν σου. ²⁰ δὸς μαρτύριον τοῖς ἐν ἀρχῇ κτίσμασί σου, και
 21 ⁽¹⁸⁾ ἔγειρον προφητείας τὰς ἐπ' ὀνόματί σου· ²¹ δὸς μισθὸν τοῖς ὑπομένουσί
 22 ⁽¹⁹⁾ σε, και οἱ προφῆται σου ἐμπιστευθήτωσαν. ²² εἰσάκουσον κύριε δεήσεως
 τῶν ἱκετῶν σου κατὰ τὴν εὐλογίαν Ἀαρὼν περὶ τοῦ λαοῦ σου, και γινώσκονται
 23 ⁽²⁰⁾ πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι σὺ κύριος εἶ ὁ θεὸς τῶν αἰώνων. ²³ πᾶν βρῶμα
 24 ⁽²¹⁾ φάγεται κοιλία, ἔστι δὲ βρῶμα βρώματος κάλλιον. ²⁴ φάρυγξ γεύεται
 25 ⁽²²⁾ βρώματα θήρας, οὕτως καρδία συνετὴ λόγους ψευδεῖς. ²⁵ καρδία στρεβλή
 26 ⁽²³⁾ θῶσει λύπην, και ἄνθρωπος πολὺπείρος ἀναποδώσει αὐτῇ. ²⁶ πάντα ἄρ-
 27 ⁽²⁴⁾ ῥενα ἐπιδέξεται γυνή, ἔστι δὲ θυγάτηρ θυγατρὸς κρείσσω. ²⁷ κάλλος γυ-
 ναϊκὸς ἱλαρύνει πρόσωπον, και ὑπὲρ πᾶσαν ἐπιθύμιαν ἀνθρώπου ὑπεράγει·
 28 ⁽²⁵⁾ ²⁸ εἰ ἔστιν ἐπὶ γλώσσης αὐτῆς ἔλεος και πραΰτης, οὐκ ἔστιν ὁ ἀνὴρ αὐ-
 29 ⁽²⁶⁾ τῆς κατ' υἱοὺς ἀνθρώπων. ²⁹ ὁ κτώμενος γυναῖκα ἐνάρχεται κτήσεως,
 30 ⁽²⁷⁾ βοηθὸν κατ' αὐτὸν και στυλὸν ἀναπαύσεων. ³⁰ οὐ οὐκ ἔστι φραγμός, διαρ-
 31 ⁽²⁸⁾ παγήσεται κτήμα· και οὐ οὐκ ἔστι γυνή, στενάζει πλανώμενος. ³¹ τίς γὰρ
 πιστεύσει εὐζώνῳ ληστῇ σφαλλομένῳ ἐκ πόλεως εἰς πόλιν; οὕτως ἀνθρώπων
 μὴ ἔχοντι νοσοσὶν και καταλύοντι οὐ ἔαν ὀψίση.

XXXVII.

Πᾶς φίλος ἐρεῖ Ἐφιλάσα αὐτῷ καὶ ὡς ἄλλ' ἔστι φίλος ὀνόματι μόνον
 2 φίλος. ² οὐχὶ λύπη ἐν ἔως θανάτου ἑταῖρος και φίλος τρεπόμενος εἰς ἐχθρὸν;
 3 ³ ὡς πονηρὸν ἐνθύμημα, πόθεν ἐνεκυλίσθη καλύψαι τὴν ξηρὰν ἐν δολιότητι;
 4 ⁴ ἑταῖρος φίλου ἐν εὐφροσύνῃ ἡδέται, και ἐν καιρῷ ὀλίφειας ἔσται ἀπέναντι·
 5 ⁵ ἑταῖρος φίλῳ συμπονεῖ χάριν γαστρός, ἐναντι πολέμου λήψεται ἀσπίδα.
 6 ⁶ μὴ ἐπιλάβῃ φίλου ἐν τῇ ψυχῇ σου, και μὴ ἀμνημονήσης αὐτοῦ ἐν χρή-
 7 ⁷ μασί σου. ⁷ πᾶς σύμβουλος ἐξαίρει βουλήν, ἀλλ' ἔστι συμβουλευτὴν εἰς ἑαυτόν.
 8 ⁸ ἀπὸ συμβούλου φύλαξον τὴν ψυχὴν σου, και γινώθι πρότερον τίς αὐτοῦ χρεῖα·
 9 και γὰρ αὐτὸς ἐαυτῷ βουλεύεται, μὴ ποτε βλάβῃ ἐπὶ σοὶ κλήρον· ⁹ και εἴπῃ
 σοι Καλὴ ἡ ὁδός σου, και στήσεται ἐξ ἐναντίας ἰδεῖν τὸ συμβησόμενόν σοι.
 10 ¹⁰ μὴ βουλεύου μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε, και ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε κρύ-
 11 ¹¹ ψον βουλήν· ¹¹ μετὰ γυναικὸς περὶ ἀντιζήλου αὐτῆς και μετὰ δειλοῦ περὶ
 πολέμου, μετὰ ἐμπόρου περὶ μεταβολῆς και μετὰ ἀγοράζοντος περὶ πράσεως,

12. ηυλογησεν ... προς αυτον ηγγισεν pro εταπεινωσεν ... απο απο-
 στασεως 18. ιερουσα. cum seqq. conig. ... τοπον καταπαυμ. σ. 19. αρετα-
 λογίας σου: ita Vat. et (για σου) Alex.; ed. R. ἄραι τὰ λόγια σου 20. προ-
 φητίας 21. εμπιστευθησονται 22. των οικετων σου ... om sy 29. κατα
 ταυτον ... αναπαυσεως 34. αφαλλομενω XXXVII. 4. om αυτω 2. εις
 εχθρον 6. συμπνοει ... απεναντι πολ. λημψεται 6. επιλαβου ... ed roin.
 αμνημοσυνης (sic) ... αμν. αυτω 11. AC περι της αντιζ. ... C μετα ευπορογ

μετὰ βασκανοῦ περὶ εὐχαριστίας καὶ μετὰ ἀνελεήμονος περὶ χρηστοτηθείας, μετὰ ὀκνηροῦ περὶ παντὸς ἔργου καὶ μετὰ μισθίου ἐφ'esτίου περὶ συντελείας, οἰκέτη ἀργῷ περὶ πολλῆς ἐργασίας, μὴ ἔπεχε ἐπὶ τούτοις περὶ πάσης συμβουλίας· ¹² ἄλλ' ἢ μετὰ ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ἐνδελέχιζε, ὃν ἂν ἐπιγνώως συντη- ¹² ροῦντα ἐντολάς, ὃς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ κατὰ τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἐὰν πταίσης συναλγῇ σοι. ¹³ καὶ βουλὴν καρδίας στήσον, οὐ γὰρ ἐστὶ σοι πιστότερος ¹³ αὐτῆς· ¹⁴ ψυχὴ γὰρ ἀνδρὸς ἀπαγγέλλειν ἐνίοτε εἶωθεν ἢ ἑπτὰ σκοποὶ ἐπὶ ¹⁴ μετεώρου κατ'ήμενοι ἐπὶ σκοπῆς. ¹⁵ καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις δεήθητι ὑψίστου ¹⁵ ἵνα εὐθύνη ἐν ἀληθείᾳ τὴν ὁδὸν σου. ¹⁶ ἀρχὴ παντὸς ἔργου λόγος, καὶ πρὸ ¹⁶ πάσης πράξεως βουλὴ. ¹⁷ ὅχνος ἀλλοιώσεως καρδίας· ¹⁸ τέσσαρα μέρη ἀνα- ¹⁷ 18 τέλλει, ἀγαθὸν καὶ κακόν, ζωὴ καὶ θάνατος, καὶ κυριεύουσα ἐνδελεχῶς αὐτῶν γλῶσσά ἐστιν. ¹⁹ ἔστιν ἀνὴρ πανοῦργος καὶ πολλῶν παιδευτής, καὶ τῇ ἰδίᾳ ¹⁹ ψυχῇ ἄχρηστός ἐστιν. ²⁰ ἔστι σοφίζόμενος ἐν λόγοις μισητός, οὗτος πάσης ²⁰ τροφῆς καδυστερῆσει· ²¹ οὐ γὰρ ἐδόξῃ αὐτῷ παρὰ κυρίου χάρις, ὅτι πάσης ²¹ σοφίας ἐστερήθη. ²² ἔστι σοφὸς τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ, καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως ²² αὐτοῦ ἐπὶ στόματός πιστοί. ²³ ἀνὴρ σοφὸς τὸν ἑαυτοῦ λαὸν παιδεύσει, καὶ ²³ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ πιστοί. ²⁴ ἀνὴρ σοφὸς πλησθήσεται εὐλογίας, ²⁴ καὶ μακαριοῦσιν αὐτὸν πάντες οἱ ὁρῶντες. ²⁵ ζωὴ ἀνδρὸς ἐν ἀρισμαῖς ἡμερῶν, ²⁵ καὶ αἱ ἡμέραι τοῦ Ἰσραὴλ ἀναρίθμητοι. ²⁶ ὁ σοφὸς ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ κληρο- ²⁶ νομήσει πλῆτιν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁷ τέκνον, ἐν τῇ ²⁷ ζωῇ σου πείρασον τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἴδε τί ποιηρὸν αὐτῇ, καὶ μὴ δῶς αὐτῇ· ²⁸ οὐ γὰρ πάντα πάσι συμφέροι, καὶ οὐ πᾶσα ψυχὴ ἐν παντὶ εὐδοκεῖ. ²⁸ ²⁹ μὴ ἀπληστεύου ἐν πάσῃ τρυφῇ, καὶ μὴ ἐκχυθῇς ἐπὶ ἐδεσμάτων· ³⁰ ἐν ²⁹ 30 πολλοῖς γὰρ βρώμασιν ἔσται πόνος, καὶ ἡ ἀπληστία ἐγγίει ἕως χολέρας· ³¹ δι' ἀπληστίαν πολλοὶ ἐτελεύτησαν, ὁ δὲ προσέχων προσθήσει ζωὴν ³¹

XXXVIII.

Τίμα ἱατρὸν πρὸς τὰς χρείας τιμαῖς αὐτοῦ, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε κύριος· ² παρὰ γὰρ ὑψίστου ἐστὶν ἱασις, καὶ παρὰ βασιλέως λήψεται δόμα. ² ³ ἐπιστήμη ἱατροῦ ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἔναντι μεγιστάνων θαυμα- ³ σθήσεται. ⁴ κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς φάρμακα, καὶ ἀνὴρ φρόνιμος οὐ προσοχθεῖ ⁴ αὐτοῖς. ⁵ οὐκ ἀπὸ ξύλου ἐγλυκανθήν ὕδωρ εἰς τὸ γνωσθῆναι τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ; ⁵ ⁶ καὶ αὐτὸς ἔδωκεν ἀνθρώποις ἐπιστήμην ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θαυμασίοις ⁶ αὐτοῦ· ⁷ ἐν αὐτοῖς ἔθεράπευσε καὶ ἦρε τὸν πόνον αὐτοῦ, ⁸ μυρεψὸς ἐν τούτοις ⁷ 8 ποιήσει μίγμα· καὶ οὐ μὴ συντελέσῃ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰρήνην παρ' αὐτοῦ ἐστὶν ἐπὶ προσώπῳ τῆς γῆς. ⁹ τέκνον, ἐν ἀρρώστηματί σου μὴ παράβλεπε, ⁹ ἀλλ' εὖξαι κυρίῳ, καὶ αὐτὸς ἰάσεται σε· ¹⁰ ἀπόστησον πλημμέλειαν καὶ εὖ- ¹⁰ 10 νονοὺς χεῖρας, καὶ ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καθάρσιον καρδίας· ¹¹ δὸς εὐδοκίαν ¹¹ καὶ μνημόσυνον σεμιδάλεως, καὶ λίπανον προσφορὰν ὡς μὴ ὑπάρχων. ¹² καὶ ¹² 12 ἱατρῷ δὸς τόπον, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε κύριος, καὶ μὴ ἀποστήτω σου, καὶ γὰρ αὐτοῦ χρεία. ¹³ ἔστι καιρὸς ὅτε καὶ ἐν χερσὶν αὐτῶν εὐδοκίᾳ· ¹⁴ καὶ γὰρ ¹³ 14 αὐτοὶ κυρίου δεηθήσονται ἵνα εὐδοκῇ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν καὶ ἱασὶν χάριν

41. C μετὰ ελεημονος ... C επεστιου, A επαιτιου ... περι συμβουλίας, C επι παση συμβουλια 47. C in fine add προσωπον 48. AC τεσσερα ... AC καὶ η κυριενοουσα ... ενδελ. αυτω, C αυτων ενδελ. 49. AC πανουργος πολλων ... AC εστιν αχρηστος 20. C και αυτος pro ουτος 24. εμπλησθησεται ... om και 26. ζησει 27. AC εν ζωη ... C μη δως αυτω 28. C om εν παντι 29. C εν παση ψυχη 30. εσται νοσος 31. AC δια απληστιαν XXXVIII. 1. χρειας αυτου ... C εκτισεν ο κυριος 2. AC λημφεται 6. ανθρωπω 7. ηρεν παν (sic) πονον, C ηρεν παν --- (reliqua non liquet) 8. AC συντελεσθη 9. εν αρρωστημασιν σου 13. ευδοκία 14. C ινα ευδοκωσει

15 ἐμβύσσεως. ¹⁵ ὁ ἁμαρτάνων ἐναντι τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν ἐμπέσοι εἰς χεῖρας
 16 ἱατροῦ. ¹⁶ τέκνον, ἐπὶ νεκρῷ κατάγαγε δάκρυα, καὶ ὡς δεινὰ πάσχων ἐναρξαι
 17 τὴν ταφὴν αὐτοῦ. ¹⁷ πίκρανον κλαυζμόν καὶ θέρμανον κοπετόν, καὶ ποιήσουν
 τὸ πένθος κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἡμέραν μίαν καὶ δύο χάριν διαβολῆς, καὶ
 18 παρακληθήτη λύτης ἔνεκα. ¹⁸ ἀπὸ λύτης γὰρ ἐκβαίνει θάνατος, καὶ λύπη καρ-
 19 δίας κάμψει ἰσχύϊν. ¹⁹ ἐν ἀπαγωγῇ παραβαίνει καὶ λύπη, καὶ βίος πτωχοῦ
 20 κατὰ καρδίας. ²⁰ μὴ δῶς εἰς λύπην τὴν καρδίαν σου, ἀπόστησον αὐτὴν μνη-
 21 σθεὶς τὰ ἔσχατα. ²¹ μὴ ἐπιλάβῃ, οὐ γὰρ ἐστὶν ἐπάνοδος, καὶ τοῦτον οὐκ
 22 ὠφελήσεις καὶ σεαντὸν κακώσεις. ²² μνησθήτη τὸ κρίμα αὐτοῦ, ὅτι οὕτω ὡς
 23 καὶ τὸ σόν· ἐμοὶ χθὲς καὶ σοὶ σήμερον. ²³ ἐν ἀναπαύσει νεκροῦ καταπάυσον
 τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ παρακληθήτη ἐν αὐτῷ ἐν ἐξόδῳ πνεύματος αὐτοῦ.
 24 ²⁴ σοφία γραμματεύς ἐν εὐκαιρίᾳ σχολῆς, καὶ ὁ ἐλασσούμενος πράξει αὐτοῦ
 25 σοφισθήσεται. ²⁵ τί σοφισθήσεται ὁ κρατῶν ἀρότρου, καὶ καυχώμενος ἐν δόρατι
 κέντρου, βόας ἐλαύνων καὶ ἀναστρεφόμενος ἐν ἔργοις αὐτῶν, καὶ ἡ διήγησις
 26 αὐτοῦ ἐν υἱοῖς ταύρων; ²⁶ καρδίαν αὐτοῦ δώσει ἐκδοῦναι αὐλακας, καὶ ἡ
 27 ἀγρυπνία αὐτοῦ εἰς χορτάσματα δαμάλεων. ²⁷ οὕτως πᾶς τέκτων καὶ ἀρχι-
 τέκτων, ὅστις νύκτωρ ὡς ἡμέρα διάγει· οἱ γλύφοντες γλύμματα σφραγίδων,
 καὶ ἡ ὑπομονὴ αὐτοῦ ἀλλοιωῶσαι ποικιλίαν· καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς τὸ
 28 ὁμοιωῶσαι ζωγραφίαν, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ τελέσαι ἔργον. ²⁸ οὕτως χαλκεὺς
 κατῆμενος ἐγγὺς ἄκμονος καὶ καταμανθάνων ἀργῷ σιδήρῳ· ἀτμὶς πυρὸς πῆξει
 σάρκας αὐτοῦ, καὶ ἐν θέρμῃ καμίνου διαμαχήσεται· φωνὴ σφύρης καινεῖ
 τὸ οὖς αὐτοῦ, καὶ κατέναντι ὁμοιώματος σκεύους οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ· καρ-
 29 διάν αὐτοῦ δώσει εἰς συντελείαν ἔργων, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ κοσμηθῇ ἐπὶ
 29 συντελείας. ²⁹ οὕτω κεραμεὺς κατῆμενος ἐν ἔργῳ αὐτοῦ καὶ συστρέφων ἐν
 ποσὶν αὐτοῦ τροχόν, ὃς ἐν μερίμνῃ κείται διὰ παντὸς ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ,
 30 καὶ ἐναρξίμιος πᾶσα ἡ ἐργασία αὐτοῦ. ³⁰ ἐν βραχίονι αὐτοῦ τυπώσει πηλόν,
 καὶ πρὸ ποδῶν κάμψει ἰσχύϊν αὐτοῦ· καρδίαν ἐπιδώσει συντελέσαι τὸ χρίσμα,
 31 καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ καθαρῶσαι κάμινον. ³¹ πάντες οὗτοι εἰς χεῖρας αὐτῶν
 32 ἐνεπίστευσαν, καὶ ἕκαστος ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ σοφίζεται. ³² ἄνευ αὐτῶν οὐκ
 33 οἰκισθήσεται πόλις, καὶ οὐ παροικήσουσιν οὐδὲ περιπατήσουσιν. ³³ καὶ ἐν
 ἐκκλησίᾳ οὐκ ὑπεραλοῦνται, ἐπὶ δίφρον δικαστοῦ οὐ καθίσουσιν, καὶ διαθήκην
 κρίματος οὐ διανοηθήσονται οὐδὲ μὴ ἐκφάνωσι δικαιοσύνην καὶ κρίμα, καὶ
 34 ἐν παραβολαῖς οὐκ εὐρεθήσονται, ³⁴ ἀλλὰ κτίσμα αἰῶνος στηρίσουσι, καὶ ἡ
 δέησις αὐτῶν ἐν ἐργασίᾳ τέχνης· (39, 4.) πλὴν τοῦ ἐπιδόντος τὴν ψυχὴν αὐ-
 τοῦ καὶ διανοουμένου ἐν νόμῳ ὑψίστου.

XXXIX.

Σοφίαν πάντων ἀρχαίων ἐκζητήσῃ, καὶ ἐν προφητεῖαις ἀσχοληθήσεται·
 2 ² διηγήσεις ἀνδρῶν ὀνομαστῶν συντηρήσῃ, καὶ ἐν στορφαῖς παραβολῶν συνεξε-
 3 λυσεται. ³ ἀπόκρυφα παροιμιῶν ἐκζητήσῃ, καὶ ἐν αἰνίγμασι παραβολῶν ἀνα-
 4 στραφήσεται. ⁴ ἀνὰ μέσον μεγιστάνων ὑπηρετήσῃ, καὶ ἐναντι ἡγουμένου ὀφθή-
 5 σεται. ⁵ ἐν γῇ ἀλλοτρίων ἔθνων διελεύσεται, ἀγαθὰ γὰρ καὶ κακὰ ἐν ἀνθρώποις
 εὑρήσῃ. ⁶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπιδώσει ὀρθῶσαι πρὸς κύριον τὸν ποιήσαντα

15. εἰς χεῖρας αὐτοῦ 16. ed. rom. ἐναρξῇ 19. ἐν ἐπαγωγῇ παρα-
 μενει 22. τὸ κρίμα μου ὅτι οὕτως καὶ τὸ σόν ... εἰσθες 25. τισοφθίσε-
 ται pro τι σοφισθ. ... ἀροτρου, καυχώμενος 27. ὡς ἡμερας ... ἡ ἐπιμονή
 ... AV om. το 28. καταμανθ. εργον σιδηρου ... τῆξῃ ... κενει 29. ου-
 τως 31. εἰς χειρ. εαυτων 32. ουκ οἰκησεται 33. δυναστου ... καθίσονται
 ... ἐκφανωσιν παιδιαν καὶ κρίμα (39, 4.) ἐπιδιδόντος ... διανοουμένῳ
 XXXIX. 2. διηγησιν 4. κακα ἀνθρώποις

αὐτόν, καὶ ἔναντι ὑψίστου δεηθῆσεται· καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν προσ-
ευχῇ, καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεηθῆσεται. ⁶ ἔὰν κύριος ὁ μέγας δε- 6
λήσῃ, πνεύματι συνέσεως ἐμπλησθῆσεται· αὐτὸς ἀνομβρήσει ῥήματα σοφίας
αὐτοῦ, καὶ ἐν προσευχῇ ἔξομολογήσεται κυρίῳ· ⁷ αὐτὸς κατευθύνει βουλήν 7
αὐτοῦ καὶ ἐπιστήμην, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτοῦ διανοηθῆσεται· ⁸ αὐτὸς 8
ἐκφανεῖ παιδείαν διδασκαλίας αὐτοῦ, καὶ ἐν νόμῳ διαθήκης κυρίου καυχῆ-
σεται. ⁹ αἰνέσουσι τὴν σύνεσιν αὐτοῦ πολλοί, ἕως τοῦ αἰῶνος οὐκ ἐξαλει- 9
φθῆσεται· οὐκ ἀποστήσεται τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται
εἰς γενεὰς γενεῶν· ¹⁰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ διηγῆσονται ἔθνη, καὶ τὸν ἔπαινον 10
αὐτοῦ ἐξαγγελεῖ ἐκκλησία· ¹¹ ἔὰν ἐμμεῖνῃ, ὄνομα καταλείψει ἡ χίλις, καὶ 11
ἔὰν ἀναπαύσῃται, ἐμποιεῖ αὐτῇ. ¹² ἔτι διανοηθεὶς ἐκδιηγῆσομαι, καὶ ὡς δι- 12
χομηνία ἐπληρώσῃν. ¹³ εἰσακούσατέ μου υἱοὶ ὅσοι, καὶ βλαστήσατε ὡς ῥόδον 13
φυόμενον ἐπὶ ῥεύματος ἁγροῦ, ¹⁴ καὶ ὡς λίβανος εὐωδιάσατε ὁσμὴν, καὶ ἀν- 14
θήσατε ἄνθος ὡς κρίνον, διάδοτε ὁσμὴν καὶ αἰνέσατε ἄσμα. εὐλογῆσατε κύ-
ριον ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις, ¹⁵ δότε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μεγαλωσύνην, καὶ ἔξο- 15
μολογήσασθε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ, ἐν ὥδαῖς χειλέων καὶ ἐν κινύραις, καὶ οὕτως
ἔρεῖτε ἐν ἔξομολογήσει· ¹⁶ τὰ ἔργα κυρίου πάντα ὅτι καλὰ σφόδρα, καὶ πᾶν 16
πρόσταγμα ἐν καιρῷ αὐτοῦ ἔσται· ¹⁷ πάντα γὰρ ἐν καιρῷ αὐτοῦ ζητηθῆσε- 17
ται. ἐν λόγῳ αὐτοῦ ἔσθι ὡς θημῶνι ὕδωρ, καὶ ἐν ῥήματι στόματος αὐτοῦ
ἀποδοχεῖα ὑδάτων. ¹⁸ ἐν προστάγματι αὐτοῦ πᾶσα ἡ ἐδοκία, καὶ οὐκ ἔστιν 18
ὅς ἐλαττώσει τὸ σωτήριον αὐτοῦ. ¹⁹ ἔργα πάσης σαρκὸς ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ 19
οὐκ ἔστι κρυβῆναι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· ²⁰ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰς τὸν 20
αἰῶνα ἐπέβλεψε, καὶ οὐδὲν ἔστι θανατάσιον ἐναντίον αὐτοῦ. ²¹ οὐκ ἔστιν εἰ- 21
πεῖν τί τοῦτο; εἰς τί τοῦτο; πάντα γὰρ εἰς χρείας αὐτῶν ἔκτισται. ²² ἡ 22
εὐλογία αὐτοῦ ὡς ποταμὸς ἐπεκάλυψε, καὶ ὡς κατακλυσμὸς ξηρὰν ἐμέθυσεν·
²³ οὕτως ὄργην αὐτοῦ ἔθνη κληρονομήσει, ὡς μετέστρεψεν ὕδατα εἰς ἄλματα. 23
²⁴ αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ τοῖς ὁσίοις εὐξείαι, οὕτως τοῖς ἀνόμοις προσκόμματα. ²⁵ ἀγαθὰ 24 25
τοῖς ἀγαθοῖς ἔκτισται ἀπ' ἀρχῆς, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς κακά. ²⁶ ἀρχὴ 26
πάσης χρείας εἰς ζωὴν ἀνθρώπου, ὕδωρ, πῦρ καὶ σίδηρος καὶ ἄλα καὶ σε-
μίδαλις πυροῦ καὶ μέλι καὶ γάλα, αἷμα σταφυλῆς καὶ ἔλαιον καὶ ἱμάτιον·
²⁷ ταῦτα πάντα τοῖς εὐσεβέσιν εἰς ἀγαθὰ, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς τραπησεται 27
εἰς κακά. ²⁸ ἔστι πνεύματα ἃ εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται, καὶ ἐν θυμῷ αὐτῶν 28
ἐστερέωσαν μάστιγας αὐτῶν· καὶ ἐν καιρῷ συντελείας ἰσχὺν ἐκχέουσιν, καὶ
τὸν θυμὸν τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς κοπάσουσιν. ²⁹ πῦρ καὶ χάλαζα καὶ λιμὸς 29
καὶ θάνατος, πάντα ταῦτα εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται· ³⁰ θηρίων ὀδόντες καὶ 30
σκορπίοι καὶ ἔχρεις καὶ ῥομφαία ἐκδικούσα εἰς ὅλεθρον ἀσεβεῖς, ³¹ ἐν τῇ 31
ἐντολῇ αὐτοῦ εὐφρανθήσονται, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς εἰς χρείας ἐτοιμασθήσου-
ται, καὶ ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν οὐ παραβήσονται λόγον. ³² διὰ τοῦτο ἐξ 32
ἀρχῆς ἐστηρίχθην καὶ διενόηθην καὶ ἐν γραφῇ ἀφῆκα. ³³ τὰ ἔργα κυρίου 33

5. ανοίξει στομα 6. ο κυριος ο μεγας ... εμπλησει αυτον 7. ed. rom. κατευθύνει 8. C και αυτος ... εκφαινει ... AC παιδιαν ... κυριου διαθη-
κης 9. AC και εως ... AC και το ονομα αυτου ... ζητησεται 10. AC διη-
γησεται ... C και επαινον α. εξαγγελησεται εκκλ. 11. AC παυσεται 12.
εκδιγηθησεται 13. C* εισακουσεται (etiam ed. rom. εισακουσετε) μοι ...
C βλαστήσεται ... AC ρευμ. υγρου 14. εργοις αυτου 17. AC ab initio
add ουκ εστιν ειπειν τι τουτο* εις τι τουτο 17. θιμωνια ... C αποδοχια
20. AC ουδεν εστιν (C εστι) θανατασιον 21. (C εις sine τι) ... AC εις
χριαν 22. C απεκαλυψε 23. 24. AC ως μετεστρ. υδ. εις αλμ. post προσ-
κομματα rom. 26. C εις ψυχην ... AC υδωρ και πυρ ... αλας ... C σε-
μιδαλιν ... πυρος και μελι, C πυρ και μελι 27. C ευσεβεσι εις (sic) 28.
αυτων* εν καιρω 34. εις χειρας ... AC εν καιροις ... C αυτου 32. C και
εν γραφη αφ. κ. διενοηθι.

- 34 πάντα ἀγαθὰ, καὶ πᾶσαν χρεῖαν ἐν ὥρᾳ αὐτῆς χορηγήσει· ³⁴ καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν Τοῦτο τούτου πονηρότερον, πάντα γὰρ ἐν καιρῷ εὐδοκιμηθήσεται.
 35 ³⁵ καὶ νῦν ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ στόματι ὑμνήσατε, καὶ εὐλογήσατε τὸ ὄνομα κυρίου.

XL.

- Ἀσχολία μεγάλη ἔκτισται παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ ζυγὸς βαρὺς ἐπὶ υἱοὺς Ἀδὰμ, ἀφ' ἡμέρας ἐξόδου ἐκ γαστρὸς μητρὸς αὐτῶν ἕως ἡμέρας ἐπὶ ταφῇ
 2 εἰς μητέρα πάντων· ² τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν καὶ φόβον καρδίας, ἐπίνουα
 3 προσδοκίας, ἡμέρα τελευτῆς· ³ ἀπὸ καλῆμένου ἐπὶ θρόνου ἐν δόξῃ καὶ ἕως
 4 τεταπεινωμένου ἐν γῇ καὶ σποδῷ, ⁴ ἀπὸ φοροῦντος ὑάκινθον καὶ στέφανον
 5 καὶ ἕως περιβαλλομένου ὠμόλινον· ⁵ θυμὸς καὶ ζῆλος καὶ ταραχὴ καὶ σάλος
 καὶ φόβος θανάτου καὶ μνηῖα καὶ ἔρις. καὶ ἐν καιρῷ ἀναπαύσεως ἐπὶ
 6 κοίτης ὕπνος νυκτὸς ἄλλοιοι γινώσιν αὐτοῦ· ⁶ ὀλίγον ὥς οὐδὲν ἐν ἀναπαύσει,
 καὶ ἀπ' ἐκείνου ἐν ὕπνοις ὥς ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς· ⁷ τεθρομβημένους ἐν ὁράσει
 7 καρδίας αὐτοῦ, ὥς ἐκπεφευγὼς ἀπὸ προσώπου πολέμου· ⁷ ἐν καιρῷ σωτηρίας
 8 αὐτοῦ ἐξηγέρθη, καὶ ἀποθαυμάζων εἰς οὐδένα φόβον. ⁸ μετὰ πάσης σαρκὸς
 ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλῶν ἐπαπαλῶσιν πρὸς ταῦτα·
 9 θάνατος καὶ αἷμα καὶ ἔρις καὶ ῥομφαία, ἐπαγωγαί, λιμὲς καὶ σύντριμμα
 10 καὶ μᾶστιξ, ¹⁰ ἐπὶ τοὺς ἀνόμους ἐκτίσθη ταῦτα πάντα, καὶ δι' αὐτοὺς ἐγένετο
 11 ὁ κατακλυσμός. ¹¹ πάντα ὅσα ἀπὸ γῆς εἰς γῆν ἀναστρέφει, καὶ ἀπὸ ὕδατων
 12 εἰς θάλασσαν ἀνακάμπτει. ¹² πᾶν δῶρον καὶ ἀδικία ἐξαλειφθήσεται, καὶ πί-
 13 στις εἰς τὸν αἰῶνα στήσεται. ¹³ χρήματα ἀδίκων ὥς ποταμὸς ξηρανθήσεται,
 14 καὶ ὥς βροντὴ μεγάλη ἐν ὑετῷ ἐξηχῆσει· ¹⁴ ἐν τῷ ἀνοῖξαι αὐτὸν χεῖρας εὐ-
 15 φρανθήσεται, οὕτως οἱ παραβαίνοντες εἰς συντέλειαν ἐκλείψουσιν. ¹⁵ ἔκγονα
 ἀσεβῶν οὐ πληθύνει κλάδους, καὶ ῥίζαι ἀκάθαρται ἐπ' ἀκροτόμου πέτρας·
 16 ¹⁶ ἄχι ἐπὶ παντὸς ὕδατος καὶ χεῖλους ποταμοῦ πρὸ παντὸς χόρτου ἐκτιλή-
 17 σεται. ¹⁷ χάρις ὥς παράδεισος ἐν εὐλογίαις, καὶ ἐλεημοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα
 18 διαμένει. ¹⁸ ζωὴ αὐτάρκους ἐργάτου γλυκανθήσεται, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ὁ
 19 εὐρίσκων θησαυρόν. ¹⁹ τέκνα καὶ οἰκοδομὴ πόλεως στηρίζουσιν ὄνομα, καὶ
 20 ὑπὲρ ἀμφοτέρα γυνὴ ἄμωμος λογίζεται. ²⁰ οἶκος καὶ μουσικὰ εὐφραίνουσι
 21 καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ἀγάπησις σοφίας. ²¹ αὐλὸς καὶ ψαλτήριον ἡδύ-
 22 νουσι μέλι, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γλῶσσα ἡδεῖα. ²² χάριν καὶ κάλλος ἐπιθυμή-
 23 σει ὁ ὀφθαλμὸς σου, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα χλόη σπόρου. ²³ φίλος καὶ ἐταῖρος
 24 εἰς καιρὸν ἀπαντῶντες, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γυνὴ μετὰ ἀνδρός. ²⁴ ἀδελφοὶ καὶ
 25 βοηθῆαι εἰς καιρὸν ὕψιφως, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ἐλεημοσύνη ῥύσεται. ²⁵ χρυ-
 σίον καὶ ἀργύριον ἐπιστήσουσι πόδα, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα βουλὴ εὐδοκιμεῖται.
 26 ²⁶ χρήματα καὶ ἰσχὺς ἀνυψώσουσι καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα φόβος κυ-
 27 ρίου· οὐκ ἔστι φόβῳ κυρίου ἐλάττωσις, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπιζητήσια ἐν αὐτῷ
 27 βοηθῆσαν· ²⁷ φόβος κυρίου ὥς παράδεισος εὐλογίας, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν δόξαν
 28 ἐκάλυψαν αὐτόν. ²⁸ τέκνον, ζωὴν ἐπαιτήσεως μὴ βιώσης· κρεῖσσον ἀποθανεῖν

33. C παντα τα αγαθα ... C εν καιρω αυτης εχορηγησεν 34. ευδο-
 κιμησεται XL. 1. C μητρος αυτου ... AC ημερ. επιταφης 2. φοβον
 καρδιαν (sic) 3. AC θρονου ενδοξου ... ως (pro και εως) τε ταπεινωμε-
 νου 4. υακινθινον ... C και ως 5. C om και sec. ... μνημα, C μηνεις
 ... C ερεις 6. C ως απο πρ. πολειμ. εκπεφ. 8. C om και επι αμαρτ.
 επτ. πρ. τ. 10. παντα ταυτα 11. αναστρεφει 14. εκβληψουσιν 15. ed.
 rom. πληθυνει 16. αχι (C non liquet) ... και χιλος ... εκτειλησεται
 17. C μενει (18. αμφοτερας pro αμφοτερα ο) 20. C ευρησις σοφιας
 21. AC ηδυνουσιν μελη 22. AC om ο ... om σου ... C χλοη 23. C ετε-
 ρος ... μετ ανδρος 24. AC ρυεται 26. ανυψουσιν ... AC εν φοβω κυριου
 ... C εν αυτω ζητησαι 27. C υπερ αμφοτερα δοξαν (sic) ... εκαλυψεν

ἢ ἐπαιτεῖν. ²⁹ ἄνθρωποι βλέπων εἰς τράπεζαν ἀλλοτρίαν, οὐκ ἔστιν αὐτοῦ ὁ βίος ²⁹ ἐν λογισμῷ ζωῆς, ἀλλοτρίῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν ἐδέσμασιν ἀλλοτρίαις· ἄνθρωπος δὲ ἐπιστήμιων καὶ πεπαιδευμένος φυλάσσεται. ³⁰ ἐν στόματι ἀναιδοῦς γλυκαν- ³⁰ θήσεται ἐπαίτησις, καὶ ἐν κοιλίᾳ αὐτοῦ πῦρ καήσεται.

XLI.

¹ ὦ θάνατε, ὡς πικρόν σου τὸ μνημόσυνόν ἐστιν ἀνθρώπων εἰρηνεύοντι ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ, ἄνθρωποι ἀπερισπάστῳ καὶ εὐδοκίμῳ ἐν πᾶσι καὶ ἐτι ἰσχύοντι ἐπιδεδεσθαι τροφήν. ² ὦ θάνατε, καλόν σου τὸ κρίμα ἐστὶν ἀνθρώπων ² ἐπιδεδεσμένῳ καὶ ἐλασσουσμένῳ ἰσχύϊ, ἐσχατογέρῳ καὶ περισπωμένῳ περὶ πάντων, καὶ ἀπειθοῦντι καὶ ἀπολαλεκότη ὑπομονῇ. ³ μὴ εὐλαβοῦ κρίμα θανάτου, ³ μνηστῆρι προτέρων σου καὶ ἐσχάτων· ⁴ τοῦτο τὸ κρίμα παρὰ κυρίου πάσῃ ⁴ σαρκί, καὶ τί ἀπαναλὴ ἐν εὐδοκίᾳ ὑψίστου; εἴτε δέκα εἴτε ἑκατὸν εἴτε χίλια ἔτη, οὐκ ἔστιν ἐν ᾧδου ἐλεγμὸς ζωῆς. ⁵ τέκνα βδελυκτὰ γίνονται τέκνα ⁵ ἁμαρτωλῶν, καὶ συναναστρεφόμενα παροικίας ἀσεβῶν· ⁶ τέκνων ἁμαρτωλῶν ⁶ ἀπολείπεται κληρονομία, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐνδελεχεῖ ὄνειδος. ⁷ πα- ⁷ τρι ἀσεβεῖ μέμψεται τέκνα, ὅτι δι' αὐτὸν ὄνειδισθήσονται. ⁸ οὐαὶ ὑμῖν ἄνδρες ⁸ ἀσεβεῖς, οἵτινες ἐγκατελίπετε νόμον θεοῦ ὑψίστου· ⁹ καὶ ἂν γεννηθῆτε, εἰς ⁹ κατάραν γεννηθῆσεσθε, καὶ ἂν ἀποθάνητε, εἰς κατάραν μερισθήσεσθε. ¹⁰ πάντα ¹⁰ ὅσα ἐκ γῆς εἰς γῆν ἀπελεύσεται, οὕτως ἀσεβεῖς ἀπὸ κατάρας εἰς ἀπώλειαν. ¹¹ πένθος ἀνθρώπων ἐν σώμασιν αὐτῶν, ὄνομα δὲ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀγαθόν ¹¹ ἐξαλειφθήσεται. ¹² φρόντισον περὶ ὀνόματος, αὐτὸ γὰρ σοι διαμένει ἢ χίλιοι ¹² μεγάλοι θησαυροὶ χρυσοῦ· ¹³ ἀγαθῆς ζωῆς ἀριμὸς ἡμερῶν, καὶ ἀγαθὸν ¹³ ὄνομα εἰς αἰῶνα διαμένει. ¹⁴ παιδεῖαν ἐν εἰρήνῃ συντηρήσατε, τέκνα· σοφία ¹⁴ δὲ κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανής, τίς ὠφέλεια ἐν ἀφοπτεροῖς; ¹⁵ κρεῖσσ- ¹⁵ των ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν μαρτίαν αὐτοῦ ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ. ¹⁶ τοιγαροῦν ἐντράπητε ἐπὶ τῷ ῥήματί μου· οὐ γὰρ ἐστὶ πᾶ- ¹⁶ σαν αἰσχύνῃ διαφυλάττει καλόν, καὶ οὐ πάντα πᾶσιν ἐν πίστει εὐδοκιμεῖται. ¹⁷ αἰσχύνεσθε ἀπὸ πατρὸς καὶ μητρὸς περὶ πορνείας, καὶ ἀπὸ ἡγουμένου καὶ ¹⁷ δυναστοῦ περὶ ψεύδους, ¹⁸ ἀπὸ κριτοῦ καὶ ἄρχοντος περὶ πλημμελείας, ἀπὸ ¹⁸ συναγωγῆς καὶ λαοῦ περὶ ἀνομίας, ἀπὸ κοινωνοῦ καὶ φίλου περὶ ἀδικίας, ¹⁹ καὶ ἀπὸ τόπου οὗ παροικεῖς περὶ κλοπῆς, καὶ ἀπὸ ἀληθείας θεοῦ καὶ δια- ¹⁹ θήκης, καὶ ἀπὸ πῆξεως ἀγκῶνος ἐπ' ἄρτοις, ἀπὸ σκορακισμοῦ λήψεως καὶ δόσεως, ²⁰ καὶ ἀπὸ ἀσπαζομένων περὶ σιωπῆς, ἀπὸ ὁράσεως γυναικὸς ἐταί- ²⁰ ρας, ²¹ καὶ ἀπὸ ἀποστροφῆς προσώπου συγγενοῦς, ἀπὸ ἀφαιρέσεως μερίδος ²¹ καὶ δόσεως, καὶ ἀπὸ κατανοήσεως γυναικὸς ὑπάνδρου, ²² ἀπὸ περιεργείας παι- ²² δίσκης αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐπιστῆς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτῆς· ἀπὸ φίλων περὶ λόγων ὀνειδισμοῦ, καὶ μετὰ τὸ δοῦναι μὴ ὀνειδίξει·

XLII.

(²³) Ἀπὸ δευτερώσεως καὶ λόγου ἀκοῆς, καὶ ἀπὸ ἀποκαλύψεων λόγων κρυφίων· (²⁴) καὶ ἔση αἰσχυντηρὸς ἀληθινῶς, καὶ εὐρίσκων χάριν ἔναντι παντὸς ἀνθρώπου. (42, 1.) μὴ περὶ τούτων αἰσχυνθῆς, καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον τοῦ ἁμαρτάνειν· ² περὶ νόμου ὑψίστου καὶ διαθήκης, καὶ περὶ κρίματος δι- ²

29. om την XLI. 2. επιδεδουμένῳ ... ἐν ἰσχυί 4. AC τουτο κριμα 5. AC βδελυρα 6. ενδελεχει 7. C μεμψεται 8. εγκατελειπετε, C εγκατελειπατε 10. C απελευσονται 14. AC παιδιαν 17. AC αισχυνεσθαι 18. C και απο κοινωνου, A om απο κοιν. κ. φ. π. αδικιας 49. om και ante απο πηξεως ... AC και απο σκορακ. ληψεως 20. AC και απο ορασεως ... AC γυν. ετερας 21. AC om και ultim. 22. AC λογου ... C ονειδισμων (23.) C om απο sec. ... AC αποκαλυψεως

3 καιῶσαι τὸν ἀσεβῆ, ³ περὶ λόγου κοινωνοῦ καὶ ὁδοιπόρων, καὶ περὶ δόσεως
 4 κληρονομίας ἐταίρων, ⁴ περὶ ἀκριβείας ζυγοῦ καὶ σταθμίων, περὶ κτήσεως
 5 πολλῶν καὶ ὀλίγων, ⁵ περὶ ἀδιαφόρου πράσεως καὶ ἐμπορῶν, καὶ περὶ παι-
 6 δείας τέκνων πολλῆς, καὶ οἰκίτης πονηρῶ πλευράν αἰμάξει· ⁶ ἐπὶ γυναικὶ
 7 πονηρᾷ καλὸν σφραγίς, καὶ ὅπου χεῖρες πολλὰ κλείσιν· ⁷ ὁ ἐὰν παραδιδῶς,
 8 ἐν ἀρίστῳ καὶ σταθμῷ, καὶ δόσις καὶ λῆψις παντὶ ἐν γραφῇ· ⁸ περὶ παι-
 9 δείας ἀνοήτου καὶ μωροῦ καὶ ἐσχατογῆρου κρινομένου πρὸς νέους, καὶ ἔση
 10 πεπαιδευμένος ἀληθινῶς καὶ δεδοκιμασμένος ἐναντι παντὸς ζῶντος. ⁹ θυγάτηρ
 πατρὶ ἀπόκρυφος ἀγρυπνία, καὶ ἡ μερίμνα αὐτῆς ἀφιστᾷ ὕπνον· ἐν νεότητι
 10 αὐτῆς μὴ ποτε παρακμάσῃ, καὶ συνωκηκυῖα μὴ ποτε μισηθῇ· ¹⁰ ἐν παρθε-
 νίᾳ μὴ ποτε βεβηλωθῇ καὶ ἐν τοῖς πατρικοῖς αὐτῆς ἔγκυος γένηται· μετὰ
 11 ἀνδρὸς οὐσα μὴ ποτε παραβῇ, καὶ συνωκηκυῖα μὴ ποτε στειωθῇ. ¹¹ ἐπὶ
 θυγατρὶ ἀδιατρέπτω στερεώσον φυλακὴν, μὴ ποτε ποιήσῃ σε ἐπίχαρμα ἐχθροῖς,
 12 λαλῶν ἐν πόλει καὶ ἐκκλητον λαοῦ, καὶ καταισχύνη σε ἐν πλήθει πολλῶν.
 12 παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔμβλεπε ἐν κάλλει, καὶ ἐν μέσῳ γυναικῶν μὴ συνέ-
 13 δρευε· ¹³ ἀπὸ γὰρ ἱματίων ἐκπορεύεται σῆς, καὶ ἀπὸ γυναικὸς πονηρία γυ-
 14 ναικός. ¹⁴ κρείσσων πονηρία ἀνδρὸς ἢ ἀγαθοποιὸς γυνή, καὶ γυνὴ καταισχύ-
 15 νουσα εἰς ὀνειδισμόν. ¹⁵ μνηστῆσομαι δὴ τὰ ἔργα κυρίου, καὶ ἃ εἶώρακα
 16 ἐκδηγήσομαι· ἐν λόγοις κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ. ¹⁶ ἡλῖος φωτίζειν κατὰ πᾶν
 17 ἐπέβλεψε, καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ πλήρες τὸ ἔργον αὐτοῦ. ¹⁷ οὐκ ἐνεποίησε τοῖς
 ἁγίοις κύριος ἐκδηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἐστερέωσε κύριος
 18 ὁ παντοκράτωρ, στερηθῆναι ἐν δόξῃ αὐτοῦ τὸ πᾶν. ¹⁸ ἄβυσσος καὶ καρδίαν
 ἐξίχνευσε, καὶ ἐν πανουργήμασιν αὐτῶν διανοήθη· ἔγνω γὰρ ὁ κύριος πᾶσαν
 19 εἰδῆσιν καὶ ἐνέβλεψεν εἰς σημεῖον αἰῶνος, ¹⁹ ἀπαγγέλλων τὰ παρεληλυθότα
 20 καὶ ἐπεσόμενα, καὶ ἀποκαλύπτων ἔχνη ἀποκρύφων· ²⁰ οὐ παρήλθεν αὐτὸν πᾶν
 21 διανόημα, οὐκ ἐκρύβη ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲ εἰς λόγος. ²¹ τὰ μεγαλεῖα τῆς σοφίας
 αὐτοῦ ἐκόσμησεν, καὶ ἔως ἔστι πρὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα, οὕτε
 22 προστεθῇ οὐτε ἡλαττώθῃ, καὶ οὐδὲ προσδεθῇ οὐδενὸς συμβούλου. ²² ὥς
 23 πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐπίστυμητά, καὶ ὥς σπινθήρός ἐστι θεωρηῆσαι. ²³ πάντα
 ταῦτα ζῇ καὶ μένει εἰς τὸν αἰῶνα ἐν πάσαις χρείαις, καὶ πάντα ὑπακούει·
 24 ²⁴ πάντα δισᾷ ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός, καὶ οὐκ ἐποίησεν οὐδὲν ἐκλείπον· ²⁵ ἐν
 τοῦ ἐνός ἐστερέωσε τὰ ἀγαθὰ, καὶ τίς πλησθήσεται ὁρῶν δόξαν αὐτοῦ;

XLIII.

Γαυρίαμα ὕψους στερέωμα καθαριότητος, εἶδος οὐρανοῦ ἐν ὁράματι
 2 δόξης. ² ἡλῖος ἐν ὁπτασίᾳ διαγγέλλων ἐν ἐξόδῳ, σκευὸς θαυμαστόν, ἔργον
 3 ὑψίστου· ³ ἐν μεσημβρίᾳ αὐτοῦ ἀναξηραίνει χώραν, καὶ ἐναντίον καύματος
 4 αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; ⁴ κάμινον φυσῶν ἐν ἔργοις καύματος, τριπλασίως
 ἥλιος ἐκαίων ὄρη· ἀτμίδων πυρῶδεις ἐμφυσῶν, καὶ ἐκλάμπων ἀκτίνας ἀμαν-
 5 ροῦ ὀφθαλμούς. ⁵ μέγας κύριος ὁ ποιήσας αὐτόν, καὶ ἐν λόγοις αὐτοῦ κατέ-

XLII. 2. C ασεβην 3. C κοινωνων ... om και sec. ... AC ετερων
 4. AC και περι κτησεως 5. AC περι διαφορου πρασεως εμπορων (C εμ-
 πορου) ... AC παιδιας ... εμαξας 7. ed. rom. παραδιδως ... AC λημ-
 ψις παντα 8. AC παιδιας ... AC εσχατογρηω κρινομενω 9. η μεριμνα
 αυτου 10. AC στειωθη 11. ποιησει ... AC καταισχυνει 12. C εμμεσω
 13. C εξελευσεται σης 15. AC εορακα 16. AC τ. δοξ. κυριου 17. C om
 α 18. πανουργημασιν ... γαρ ο υψιστος πας. ιδησιν, C γαρ ο υψιστος
 (C* vdr o υψ., ** fortasse o κυρ.) πας. συνειδησιν 19. C και απαγγελ-
 λων ... AC και τα εσομενα 20. AC om ουδε 21. AC εκοσμησεν, ος
 εστιν ... ηλασσωθη ... AC και ου προσεδεθη 22. C και εως pro x. ως
 24. ελλιπον XLIII. 2. διαγγελων 4. C καμ. φυλασσων ... τριπλασιων
 ... AC εκφυσων 5. μεγ. ο κυριος

σπευσε πορείαν. ⁶ καὶ ἡ σελήνη ἐν πάσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς, ἀνάδειξιν χρόνον 6
καὶ σημειὸν αἰῶνος· ⁷ ἀπὸ σελήνης σημειὸν ἑορτῆς, φωστὴρ μειούμενος ἐπὶ 7
συντελείας· ⁸ μὴν κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστίν, αἰξανομένη θάυμαστῶς ἐν 8
ἀλλοιώσει. σκευὸς παρεμβολῶν ἐν ὕψει, ἐν στερεώματι οὐρανοῦ ἐκλάμπων·
⁹ κάλλος οὐρανοῦ, δόξα ἀστρων, κόσμος φωτίζων, ἐν ὑψίστοις κύριος· ¹⁰ ἐν 9 10
λόγοις ἁγίου στήσονται κατὰ κρίμα, καὶ οὐ μὴ ἐκλυθῶσιν ἐν φυλακαῖς αὐ-
τῶν. ¹¹ ἴδε τόξον, καὶ εὐλόγησον τὸν ποιήσαντα αὐτό, σφόδρα ὠραῖον ἐν τῷ 11
αὐγάσματι αὐτοῦ· ¹² ἐγύρωσεν οὐρανὸν ἐν κυκλώσει δόξης, χεῖρες ὑψίστου 12
ἐτάνυσαν αὐτό. ¹³ προστάγματι αὐτοῦ κατέσπευσε χιόνα, καὶ ταχύνει ἄστρα- 13
πᾶς κρίματος αὐτοῦ· ¹⁴ διὰ τοῦτο ἠνεῶχθησαν θησαυροί, καὶ ἐξέπτησαν νε- 14
φέλαι ὡς πετεινά· ¹⁵ ἐν μεγαλειῇ αὐτοῦ ἰσχυσε νεφέλας, καὶ διεσπύρθησαν 15
λίθοι χαλάζης. ¹⁶ καὶ ἐν ὀπτασίαις αὐτοῦ σαλευθήσεται ὄρη, ἐν βελήματι 16
πνεύσεται νότος. ¹⁷ φωνὴ βορρῆς αὐτοῦ ὠδίνησε γῆν, καὶ καταγίγξει βορέου 17
καὶ συστροφή πνεύματος. ὡς πετεινά κασιττάμενα πᾶσαι χιόνα, καὶ ὡς ἄκρς
καταλύουσα ἢ καταβάσις αὐτῆς· ¹⁸ κάλλος λευκότητος αὐτῆς ἐκθαυμάσει 18
ὀφθαλμός, καὶ ἐπὶ τοῦ ὕετοῦ αὐτῆς ἐκστήσεται καρδία. ¹⁹ καὶ πᾶν γῆν ὡς ἄλα 19
ἐπὶ γῆς χέει, καὶ παγεῖσα γίνεται σχολόπων ἄκρα. ²⁰ ψυχρὸς ἄνεμος βορέης 20
πνεύσει, καὶ παγήσεται κρύσταλλος ἀφ' ὕδατος· ἐπὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδα-
τος καταλύσει, καὶ ὡς θώρακα ἐνδύσεται τὸ ὕδωρ. ²¹ καταφάγεται ὄρη καὶ 21
ἐρημον ἐκκαύσει, καὶ ἀποσβέσει χλόην ὡς πῦρ. ²² ἄσις πάντων κατὰ σπου- 22
δὴν ομίχλη, δρόσος ἀπαντῶσα ἀπὸ καύσωνος ἱλαρώσει. ²³ λογισμῷ αὐτοῦ 23
ἐκόπασεν ἄβυσσον, καὶ ἐφύτευσεν αὐτὴν Ἰησοῦς. ²⁴ οἱ πλεόντες τὴν θάλασσαν 24
διηγοῦνται τὸν κίνδυνον αὐτῆς, καὶ ἀκοαῖς ὠτίων ἡμῶν θαυμάζομεν· ²⁵ καὶ 25
ἐκεῖ τὰ παράδοξα καὶ θαυμάσια ἔργα, ποιικίλια παντὸς ζώου, κτίσις κτηνῶν.
²⁶ δι' αὐτὸν εὐδοκία τέλος αὐτοῦ, καὶ ἐν λόγῳ αὐτοῦ σύγκειται πάντα. ²⁷ πολλὰ 26 27
ἐροῦμεν καὶ οὐ μὴ ἐφικώμεθα, καὶ συντέλεια λόγων Τὸ πᾶν ἐστὶν αὐτός.
²⁸ δοξάζοντες ποῦ ἰσχύσωμεν; αὐτὸς γὰρ ὁ μέγας παρὰ πάντα τὰ ἔργα αὐ- 28
τοῦ. ²⁹ φοβερὸς κύριος καὶ σφόδρα μέγας, καὶ θαυμαστὴ ἡ δυναστεία αὐτοῦ. 29
³⁰ δοξάζοντες κύριον ὑψώσατε καθόσον ἂν δύνῃσθε, ὑπερέξει γὰρ καὶ ἔτι, 30
καὶ ὑψώντες αὐτὸν πληθύνετε ἐν ἰσχύϊ· μὴ κοιπᾶτε, οὐ γὰρ μὴ ἐφίκησθε.
³¹ τίς ἐώρακεν αὐτὸν καὶ ἐκδιηγῆσεται; καὶ τίς μεγαλύνει αὐτὸν κατ' ὅσον; 31
³² πολλὰ ἀπόκρυφα ἐστὶ μέλζονα τούτων, ὀλίγα γὰρ ἐώρακαμεν τῶν ἔργων 32
αὐτοῦ. ³³ πάντα γὰρ ἐποίησεν ὁ κύριος, καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἔδωκε σοφίαν. 33

XLIV.

ΠΑΤΕΡΩΝ ΥΜΝΟΣ.

Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν τῇ γενέσει.
² πολλὴν δόξαν ἔκτισεν ὁ κύριος, τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ ἀπ' αἰῶνος. ³ κυρι- 2 3
εῦντες ἐν ταῖς βασιλείαις αὐτῶν, καὶ ἄνδρες ὀνομαστοὶ ἐν δυνάμει· βουλευ-
σονται ἐν συνέσει αὐτῶν, ἀπηγγελοῦτες ἐν προφηταῖς· ⁴ ἡγούμενοι λαοῦ ἐν 4
διαβουλοῖς καὶ συνέσει γραμματείας λαοῦ, σοφοὶ λόγοι ἐν παιδείᾳ αὐτῶν·

7. ἐπὶ συντελείᾳ 8. AC αἰξανομενος 9. AC ἐν ὑψίστ. κυρίου 11. AC ποι-
αυτον 12 ἐτανυσαν (ACV): ed. Ro. ἐτανυσαν ... C αυτον 15. νεφέλαις 16. AC
ἐν ὀπτασία ... σαλευθήσονται, C σαλευονται ... AC καὶ ἐν βελήματι αὐτοῦ
17. C ὠνειδισεν pro ὠδίνησε (vdir) ... γῆ 20. AC βορέας ... ἐφ (C φ
omisso e s. α) ὕδατος ... C καὶ ἐπὶ 23. αὐτηνιησους et A et C confir-
mant (corrige ἐν αὐτῇ νησους) 24. AC οἱ πλεοντ. usque αὐτης post θαυ-
μαζομεν pon. ... AC διηγονται κινδυνον 25. AC τα θαυμασ. καὶ παρα-
δοξα ... AC κτησις κτηνων 26. εὐδοκία ... AC τα παντα 27. ἀφικώμεθα
... ed. rom. λογων το παν 28. ισχυσομεν 30. ἀφίκησθε 31. εώρακεν
33. δεδωκεν XLIV. 3. βασιλ. αὐτου ... βουλευεται 4. σοφοι ἐν λόγοις
παιδία

5 6 ἐκζητοῦντες μέλη μουσικῶν, διηγούμενοι ἔπη ἐν γραφῇ· ⁶ ἄνδρες πλούσιοι
7 κεχορηγημένοι ἰσχυί, εἰρηνεύοντες ἐν παροικίαις αὐτῶν· ⁷ πάντες οὗτοι ἐν γε-
8 νεαῖς ἐδοξάσθησαν, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν καύχημα. ⁸ εἰσὶν αὐτῶν οἱ
9 κατέλιπον ὄνομα τοῦ ἐκδιηγῆσασθαι ἐπαίνους, ⁹ καὶ εἰσὶν ὧν οὐκ ἔστι μνη-
10 μόσυνον καὶ ἀπαλόντο ὡς οὐχ ὑπάρξαντες, καὶ ἐγένοντο ὡς οὐ γεγονότες,
11 καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν μετ' αὐτούς. ¹⁰ ἀλλ' ἢ οὗτοι ἄνδρες ἐλέους, ὧν αἱ
12 δικαιοσύναι οὐκ ἐπελήσθησαν· ¹¹ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν διαμενεῖ ἀγαθὴ
13 κληρονομία, ἔκγονα αὐτῶν ἐν ταῖς διαθήκαις· ¹² ἔσθι σπέρμα αὐτῶν καὶ
14 τέκνα αὐτῶν δι' αὐτούς, ¹³ ἕως αἰῶνος μενεῖ σπέρμα αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα
15 αὐτῶν οὐκ ἐξαλειφθήσεται· ¹⁴ τὸ σῶμα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη, καὶ τὸ
16 ὄνομα αὐτῶν ἔζη γενεάς· ¹⁵ σοφίαν αὐτῶν διηγῆσονται λαοί, καὶ τὸν
17 ἔπαινον ἐξαγγέλει ἐκκλησία. ¹⁶ Ἐνῶχ εὐηρέστησε κυρίῳ καὶ μετετέβη, ὑπό- * He.41,
18 δειγμα μετανοίας ταῖς γενεαῖς. ¹⁷ Νῶε εὐρέβη τέλειος δίκαιος, ἐν καιρῷ ⁵.
19 ὁργῆς ἐγένετο ἀντάλλαγμα· διὰ τοῦτο ἐγενήθη κατάλειμμα τῇ γῇ, διὰ τοῦτο
20 ἐγένετο κατακλυσμός· ¹⁸ διαθήκαι αἰῶνος ἐτέβησαν πρὸς αὐτὸν ἵνα μὴ ἐξα-
21 λειφθῇ κατακλυσμῷ πᾶσα σάρξ. ¹⁹ Ἀβραάμ μέγας πατὴρ πλήθους ἐθνῶν,
22 καὶ οὐχ εὐρέβη ὁμοιος ἐν τῇ δόξῃ, ²⁰ ὃς συνετήρησε νόμον ὑψίστου, καὶ
23 ἐγένετο ἐν διαθήκῃ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν σαρκὶ αὐτοῦ ἔσθιεν διαθήκην, καὶ
24 ἐν πειρασμῷ εὐρέβη πιστός· ²¹ διὰ τοῦτο ἐν ὄρκῳ ἔστησεν αὐτῷ ἐνευλογη-
25 θῆναι ἔβνη ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ, πληθύναι αὐτὸν ὡς χροὺν τῆς γῆς, καὶ
26 ὡς ἄστρα ἀνυψῶσαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομηῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ
27 θαλάσσης ἕως θαλάσσης καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως ἄκρου γῆς. ²² καὶ ἐν τῷ Ἰσαὰκ
28 ἔσθιεν οὕτως διὰ Ἀβραάμ τὸν πατέρα αὐτοῦ εὐλογίαν πάντων ἀνθρώπων
29 καὶ διαθήκην, ²³ καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ κεφαλῇ Ἰακώβ· ἐπέγνω αὐτὸν ἐν εὐ-
30 λογίαις αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν κληρονομίᾳ· καὶ διέστειλε μερίδας αὐτοῦ,
31 ἐν φυλαῖς ἐμέρισε δεκαδύο· καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ἄνδρα ἐλέους, εὐρίσκοντα
32 χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς πάσης σαρκός.

XLV.

Ἦγαπημένον ὑπὸ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων Μωσῆν, οὗ τὸ μνημόσυνον ἐν
2 εὐλογίαις· ² ὁμοίωσεν αὐτὸν δόξῃ ἁγίων, καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν ἐν φόβοις
3 ἐχθρῶν· ³ ἐν λόγοις αὐτοῦ σημεῖα κατέπαυσεν, ἐδόξασεν αὐτὸν κατὰ πρόσω-
4 πον βασιλέων· ἐνετείλατο αὐτῷ πρὸς λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τῆς δό-
5 ξης αὐτοῦ· ⁴ ἐν πίστει καὶ πραύτητι αὐτοῦ ἠγάσεν, ἐξελέξατο αὐτὸν ἐκ πάσης
6 σαρκός· ⁵ ἠκούτισεν αὐτὸν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν
7 γνόφον, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον ἐντολάς, νόμον ζωῆς καὶ ἐπιστή-
8 μης, διδάξαι τὸν Ἰακώβ διαθήκην καὶ κρίματα αὐτοῦ τὸν Ἰσραήλ. ⁶ Ἀαρὼν
9 ὕψωσεν ἅγιον ὅμοιον αὐτῷ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐκ φυλῆς Λευί· ⁷ ἔσθιεν αὐτῷ
10 διαθήκην αἰῶνος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἱερατεῖαν λαοῦ· ἐμακάρισεν αὐτὸν ἐν εὐ-
11 λογίαις, καὶ περιέβλεπεν αὐτὸν πολλὴν δόξην· ⁸ ἐνέδυσεν αὐτὸν συντέλειαν
12 κανυχήματος, καὶ ἐστερέωσεν αὐτὸν σκεύεσιν ἰσχύος, περισκελῇ καὶ ποδήρῃ
13 καὶ ἐπωμίδα· ⁹ καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὸν ῥοῖσχοις χρυσοῖς, κώδωσι πλείστοις κυ-
14 κλόθεν, ἡχῆσαι φωνὴν ἐν βήμασιν αὐτοῦ, ἀκουστὸν ποιῆσαι ἦχον ἐν ναῷ

5. καὶ διηγούμενοι 6. ἐν ἰσχυί ... ἐν κατοικίαις 8. κατέλιπον 12. το
σπέρμα ... τὰ τέκνα 13. οὐκ ἐγκαταλειφθήσεται 14. τὰ σώματα 15.
ἐπαινον αὐτῶν ἐξαγγέλει 17. καταλειμμα τῇ γῇ ὅτε ἐγένετο 18. om. κατα-
κλυσμῷ 19. ἀβραμ ... ὁμοιος αὐτῷ 20. om. καὶ sec. 21. ἐν σπέρματι
... ἕως ἀκρου τῆς γῆς 23. διεσθιεν pro διεστειλε XLV. 4. μωσῆν
2. ἐν δόξῃ 4. πραύτητι αὐτον ἠγάσεν 6. *αρων 7. περιστολὴ δόξης
9. ed. rom. ροῖσχ. χρ. κωδ. sine interpunctione, cod. alex. χρυσ. cum
κωδ. conjg.

εἰς μνημόσυνον υἱοῖς λαοῦ αὐτοῦ. ¹⁰ στολῇ ἁγία, χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ καὶ 10
πορφύρᾳ, ἔργῳ ποικιλτοῦ, λογιῇ κρίσεως, δῆλοις ἀληθείας, ¹¹ κεκλωσμένη 11
κόκκῳ, ἔργῳ τεχνίτου, λίθοις πολυτελέσι γλύμματος σφραγίδος, ἐν δέσει χρυ-
σίου, ἔργῳ λιθουργοῦ, εἰς μνημόσυνον ἐν γραφῇ κεκολλημένη κατ' ἀρίστην
φυλῶν Ἰσραὴλ. ¹² στέφανον χρυσοῦν ἐπάνω κιθάρεως, ἐκτύπωμα σφραγίδος 12
ἀγιάσματος, καύχημα τιμῆς, ἔργον ἰσχύος, ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν κοσμού-
μενα ὥραια. ¹³ πρὸ αὐτοῦ οὐ γέγονε τοιαῦτα ἕως αἰῶνος, οὐκ ἐνεδύσατο 13
ἀλλογενῆς πλὴν τῶν υἱῶν αὐτοῦ μόνον, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτοῦ διὰ παντός.
¹⁴ θυσίαι αὐτοῦ ὀλοκαρπωθήσονται κατ' ἡμέραν ἐνδελεχῶς δὲ. ¹⁵ ἐπλήρωσε 14 15
Μωυσῆς τὰς χεῖρας καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ· ἐγενήθη αὐτῷ εἰς
διαθήκην αἰώνιον, καὶ ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἐν ἡμέραις οὐρανοῦ, λειτουρ-
γεῖν αὐτῷ ἅμα καὶ ἱερατεῦειν, καὶ εὐλογεῖν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ. ¹⁶ ἐξελέξατο αὐτὸν ἀπὸ παντὸς ζώντος, προσαγαγεῖν κάρπωσιν κυρίῳ, 16
θυμιάμα καὶ εὐωδίαν εἰς μνημόσυνον, ἐξιλάσκεισθαι περὶ τοῦ λαοῦ σου.
¹⁷ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν τολαῖς αὐτοῦ, ἐξουσίαν ἐν διαθήκαις κριμάτων, διδάξει 17
τὸν Ἰακώβ τὰ μαρτύρια, καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ φωτίσαι Ἰσραὴλ. ¹⁸ ἐπισυνέστη- 18
σαν αὐτῷ ἀλλότριοι καὶ ἐξήλωσαν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἄνδρες οἱ περὶ Δαθὰν
καὶ Ἀβειρῶν καὶ ἡ συναγωγὴ Κορὲ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ. ¹⁹ εἶδε κύριος καὶ 19
οὐκ εὐδόκησε, καὶ συνετελέσθησαν ἐν θυμῷ ὀργῆς· ἐποίησεν αὐτοῖς τέρατα,
καταναλῶσαι ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ. ²⁰ καὶ προσέειπεν Ἀαρὼν δόξαν, καὶ 20
ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν· ἀπαρχὰς πρωτογεννημάτων ἔμερison αὐτοῖς, ἄρτον
ἐν πρώτοις ἡτοίμασε πλησμονήν. ²¹ καὶ γὰρ θυσίας κυρίου φάγονται, ὥς ἔδω- 21
κεν αὐτῷ τε καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. ²² πλὴν ἐν γῇ λαοῦ οὐ κληρονομήσει, 22
καὶ μερίς οὐκ ἔστιν αὐτῷ ἐν λαῷ, αὐτὸς γὰρ μερίς σου κληρονομία. ²³ καὶ 23
Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ τρίτος εἰς δόξαν, ἐν τῷ ζηλωσάῳ αὐτὸν ἐν φόβῳ κυ-
ρίου καὶ στήσαι αὐτὸν ἐν τροπῇ λαοῦ ἐν ἀγαθότητι προθυμίας ψυχῆς αὐτοῦ,
καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ Ἰσραὴλ. ²⁴ διὰ τοῦτο ἐστάθη αὐτῷ διαθήκη εἰρήνης, 24
προστάτην ἁγίων καὶ λαῷ αὐτοῦ, ἵνα αὐτῷ ἡ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἱερω-
σύνης μεγαλεῖον εἰς τοὺς αἰῶνας. ²⁵ καὶ διαθήκην τῷ Δαυὶδ υἱῷ ἐκ φυλῆς 25
Ἰούδα, κληρονομία βασιλείως υἱοῦ ἐξ υἱοῦ μόνου, κληρονομία Ἀαρῶν καὶ τῷ
σπέρματι αὐτοῦ. ²⁶ δώῃ ὑμῖν σοφίαν ἐν καρδίᾳ ὑμῶν, κρίνειν τὸν λαὸν αὐτοῦ 26
ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα μὴ ἀφανισθῇ τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς
γενεὰς αὐτῶν.

XLVI.

Κραταῖς ἐν πολέμοις Ἰησοῦς Ναυή, καὶ διάδοχος Μωυσῆ ἐν προφη-
τείαις, ὃς ἐγένετο κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μέγας ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐκλεκτῶν αὐτοῦ,
ἐκδικήσαι ἐπεγειρομένους ἐχθρούς, ὅπως κληρονομήσῃ τὸν Ἰσραὴλ. ² ὥς ἔδο- 2
ξάσῃ ἐν τῷ ἐπάρα χεῖρας αὐτοῦ καὶ τῷ ἐκκλῆναι ῥομφαίαν ἐπὶ πόλεις.
³ τίς πρότερον αὐτοῦ οὕτως ἔστη; τοὺς γὰρ πολεμίους κύριος αὐτὸς ἐπήγαγεν. 3
⁴ οὐχὶ ἐν χεὶρὶ αὐτοῦ ἀνεπόδισεν ὁ ἥλιος, καὶ μία ἡμέρα ἐγενήθη πρὸς δύο; 4
⁵ ἐπεκαλέσατο τὸν ὕψιστον δυνάστην ἐν τῷ βλῆψαι αὐτὸν ἐχθροὺς κυκλῶν· 5
καὶ ἐπήκουσεν αὐτῶν μέγας κύριος ἐν λίθοις χαλᾶζης δυνάμεως κραταιᾶς.

40. λογίω 42. 43. ωραια cum seqq. conjg., item εως αιω. cum seqq.
45. μωσης ... και τω σπερματι ... om αυτου in fine (46. ευωδια) 47.
εδωκ. αυτω εν ταις εντ. α. ... τον ιακωβ μαρτυριαν ... τον ισραηλ 49.
ιδεν κυριος ... ηυδοκησεν ... φλογος αυτους 20. πρωτογεννηματων εμερ.
αυτω, αρτον πρωτοις ητοιμ. εν πλησμονη 22. σου και κληρονομια 23. στή-
ναι 24. C μεγαλιον 25. υιω ιεσσαι ... αυτω pro ααρων 26. δοιη ...
γενεαν XLVI. 1. AC εν πολεμω ... ιη. υιος ναυη ... μωση ... κατα-
κληρονομηση 2. και εν τω εκτειναι ρομφαιαν 3. προτερος ... πολεμιους
κυριου αυτος απηγαγεν 4. ενεποδισθη 5. επηκουσ. αυτου μεγ. κυρ. λιθοις

6 κατέρραξεν ἐπ' ἔθνος πόλεμον, καὶ ἐν καταβάσει ἀπώλεσεν ἀνδραποχίας, ἵνα γνῶσιν ἔθνη πανοπλίαν αὐτῶν, ὅτι ἐναντίον κυρίου ὁ πόλεμος αὐτοῦ· καὶ γὰρ ἐπηρεκούσθησεν ὀπίσω δυνάστου. 7 καὶ ἐν ἡμέραις Μωυσέως ἐποίησεν ἔλεος, αὐτὸς καὶ Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννῆ, ἀντιστῆναι ἐναντι ἐχθροῦ, κωλύσαι 8 λαὸν ἀπὸ ἁμαρτίας καὶ κοπάσαι γογγυσμὸν πονηρίας. 9 καὶ αὐτοὶ δύο ὄντες διεσώζησαν ἀπὸ ἑκατοσίων χιλιάδων πεζῶν, εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς κληρονομίαν, εἰς γῆν ρέουσαν γάλα καὶ μέλι. 9 καὶ ἔδωκεν ὁ κύριος τῷ Χάλεβ ἰσχύ, καὶ ἕως γῆρους διέμεινε αὐτῷ, ἐπιβῆναι αὐτὸν ἐπὶ ὕψος τῆς γῆς, καὶ τὸ 10 σπέρμα αὐτοῦ κατέσχε κληρονομίαν. 10 ὅπως ἔδωκε πάντας οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ 11 ὅτι καλὸν τὸ πορεύεσθαι ὀπίσω κυρίου. 11 καὶ οἱ κριταὶ ἕκαστος τῷ αὐτοῦ ὀνόματι, ὅσων οὐκ ἐξεπόρνευσεν ἡ καρδία καὶ ὅσοι οὐκ ἀπεστράφησαν ἀπὸ 12 κυρίου, εἴη τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἐν εὐλογίαις. 12 τὰ ὁσᾶ αὐτῶν ἀναθάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἀντικαταλλασσόμενον ἐφ' υἱοῖς 13 δεδοξασμένων αὐτῶν. 13 ἡγαπημένος ὑπὸ κυρίου αὐτοῦ Σαμουὴλ προφήτης 14 κυρίου κατέστησε βασιλείαν, καὶ ἔχρισεν ἄρχοντας ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ. 14 ἐν 15 νόμῳ κυρίου ἔκρινε συναγωγὴν, καὶ ἐπεσέφατο κύριος τὸν Ἰακώβ. 15 ἐν πίστει αὐτοῦ ἡκριβάσθη προφήτης, καὶ ἐγνώσθη ἐν πίστει αὐτοῦ πιστὸς ὁρά- 16 σεως. 16 καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον δυνάστην, ἐν τῷ θλίψει ἐχθροὺς αὐτοῦ 17 κυκλῶν, ἐν προσφορᾷ ἄρδος γαλαθηνοῦ. 17 καὶ ἐβρόντησεν ἀπ' οὐρανοῦ κύ- 18 ριος, καὶ ἐν ἡῳ μεγάλῳ ἄκουσθην ἐποίησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, 18 καὶ ἐξέ- 19 τριψεν ἡγουμένους Τυρίων καὶ πάντας ἄρχοντας Φυλιστιείμ. 19 καὶ πρὸ καιροῦ κοιμήσεως αἰῶνος ἐπεμαρτύρατο ἐναντι κυρίου καὶ χριστοῦ Χρήματα καὶ 20 ἕως ὑποδημάτων ἀπὸ πάσης σαρκὸς οὐκ εἴληφα· καὶ οὐκ ἐνεκάλεσεν αὐτῷ 20 ἄνθρωπος. 20 καὶ μετὰ τὸ ὑπνώσαι αὐτὸν προφήτευσεν καὶ ὑπέδειξε βασιλεῖ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν ἐκ γῆς τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐν προφητείᾳ ἐξαλείψαι ἀνομίαν λαοῦ.

XLVII.

2 Καὶ μετὰ τοῦτο ἀνέστη Νάθαν προφητεύειν ἐν ἡμέραις Δαυίδ. 2 ὥσπερ 3 στέαρ ἀφωρισμένον ἀπὸ σωτηρίου, οὕτως Δαυίδ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. 3 ἐν 4 λέουσιν ἔπαισεν ὥς ἐν ἐρίφοις, καὶ ἐν ἄρκοις ὥς ἐν ἄρνασι προβάτων. 4 ἐν νεότητι αὐτοῦ οὐχὶ ἀπέκτεινε γίγαντα, καὶ ἐξῆρεν ὀνειδιζμὸν ἐκ λαοῦ ἐν τῷ 5 ἐπάγει χεῖρα ἐν λίθῳ σφενδόνης καὶ καταβαλεῖν γαυρίαμα τοῦ Γολιάθ; 5 ἐπεκαλέσατο γὰρ κύριον τὸν ὕψιστον, καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ κρά- 6 τος ἐξῆραι ἄνθρωπον δυνατὸν ἐν πολέμῳ, ἀνυψῶσαι κέρας λαοῦ αὐτοῦ. 6 οὕτως ἐν μυριάσιν ἐδόξασεν αὐτόν, καὶ ἤνεσεν αὐτὸν ἐν εὐλογίαις κυρίου ἐν τῷ 7 φέρεσθαι αὐτῷ διάδημα δόξης. 7 ἐξέτριψε γὰρ ἐχθροὺς κυκλῶν, καὶ ἐξου- 8 δένωσεν Φυλιστιεῖμ τοὺς ὑπεναντίους· ἕως σήμερον συνέτριψεν αὐτῶν κέρας. 8 ἐν παντὶ ἔργῳ αὐτοῦ ἔδωκεν ἐξομολόγησιν ἁγίῳ ὑψίστῳ· ῥήματι δόξης ἐν 9 πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ ὑμνησε καὶ ἡγάπησε τὸν ποιήσαντα αὐτόν. 9 καὶ ἔστησε ψαλμῶδους κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐξ ἡχοῦ αὐτῶν γλυκαίνει μέλη. 10 10 ἔδωκεν ἐν ἑορταῖς εὐπρέπειαν, καὶ ἐκόσμησε καιροὺς μέχρι συντελείας, ἐν 11 τῷ αἰνεῖν αὐτοὺς τὸ ἅγιον ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἀπὸ πρῶτῃ ἡχεῖν τὸ ἅγισμα. 11 κύριος ἀφείλε τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν εἰς αἰῶνα τὸ κέρας αὐ- 11 τοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην βασιλείων καὶ θρόνον δόξης ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

6. πανοπλίαν αυτού 7. μωσεως 8. εισαγειν 9. AC επι το υψος ... και την pro κατεσχε 15. AC εν ρημασιν pro εν πιστει add sec. 19. C Χρηματα εως 20. AC επροφητευσεν ... C επεδειξεν ... εκ γης φωνην αυτου XLVII. 4. μετα τουτου 2. AC απο υιων 3. επεξεν 4. χειρας ... C κατεβαλεν γ. τ. γολιαθ 5. C om γαρ 7. C αυτω κερας 8. ed. rom. αγ. υψ. cum ρημ. conjg. ... C ρηματα δοξης 9. AC κατεναντι θυσιαστηριου ... AC εξ ηχους ... AC γλυκαίνειν 10. C το ονομα το αγιον ... AC απο πρωιας

¹² μετὰ τούτου ἀνέστη υἱὸς ἐπιστήμων, καὶ δι' αὐτὸν κατέλυσεν ἐν πλατυσμῷ· ¹³ Σαλωμών ἐβασίλευσεν ἐν ἡμέραις εἰρήνης, ὃ ὁ θεὸς κατέπαυσεν κυκλῶν, ¹⁴ ὡς ἐσοφίστης ἐν νόμῳ αὐτοῦ καὶ ἐτοιμάσῃ ἁγίασμα εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁵ ὡς ἐσοφίστης ἐν νεότητί σου, καὶ ἐνεπλήσθης ὡς ποταμὸς συνέσεως. ¹⁶ γῆν 14 15 ἐπεκάλυψεν ἡ ψυχὴ σου, καὶ ἐνέπλησας ἐν παραβολαῖς αἰνιγμάτων· ¹⁷ ἐξ 16 νήσους πόρρω ἀφίκετο τὸ ὄνομα σου, καὶ ἡγαπήθης ἐν τῇ εἰρήνῃ σου· ¹⁸ ἐν 17 ὧδαίς καὶ παροιμίαις καὶ παραβολαῖς καὶ ἐν ἐρμηνείαις ἀπεθαύμασάν σε ἡῶραι· ¹⁹ ἐν 18 ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐπικεκλημένου θεοῦ Ἰσραὴλ συν- 18 ἡγάγες ὡς κασσίτερον τὸ χρυσίον, καὶ ὡς μόλιβδον ἐπλήθυνας ἀργύριον. ²⁰ παρενέκλινας τὰς λαγόνas σου γυναιξί, καὶ ἐνεξουσιάζῃς ἐν τῷ σώματί 19 σου· ²¹ ἔδωκας μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου, καὶ ἐβεβήλωσας τὸ σπέρμα σου, ²² ἐπαγαγεῖν ὀργὴν ἐπὶ τὰ τέκνα σου, καὶ κατενύγην ἐπὶ τῇ ἀφροσύνῃ σου, ²³ γενέσθαι δίχα τυραννίδα καὶ ἐξ Ἐφραΐμ ἄρξαι βασιλείαν ἀπεισῇ. ²⁴ ὁ δὲ 21 22 κύριος οὐ μὴ καταλίπῃ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ διαφωρῇ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἐξαλείψῃ ἐκλεκτοῦ ἔκγονα, καὶ σπέρμα τοῦ ἀγαπήσαντος αὐτὸν οὐ μὴ ἐξάρῃ· καὶ τῷ Ἰακώβ ἔδωκε κατάλειμμα, καὶ τῷ Δαυὶδ ἐξ αὐτοῦ ῥίξαν. ²⁵ καὶ ἀνεπαύσατο Σαλωμών μετὰ τῶν πατέρων, καὶ κατέλιπε 23 μετ' αὐτὸν ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ λαοὺ ἀφροσύνην καὶ ἐλασσόμενον συνέσει Ῥοβοάμ, ὃς ἀπέστησε λαὸν ἐκ βουλῆς αὐτοῦ, καὶ Ἱεροβοάμ υἱὸν Ναβάτ, ὃς ἐξημαρτε τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἔδωκε τῷ Ἐφραΐμ ὁδὸν ἁμαρτίας. ²⁶ καὶ 24 ἐπληθύνθησαν αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν σφόδρα, ἀποστήσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν· ²⁷ καὶ πᾶσαν πονηρίαν ἐξεζήτησαν, ἕως ἐκδίκησις ἔλθῃ ἐπ' αὐτούς. 25

XLVIII.

Καὶ ἀνέστη Ἡλίας προφήτης ὡς πῦρ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ὡς λαμπὰς ἐκαίετο· ² ὃς ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς λιμόν, καὶ τῷ ζῆλῳ αὐτοῦ ὀλιγοποίησεν 2 αὐτούς· ³ ἐν λόγῳ κυρίου ἀνέσχεν οὐρανόν, κατήγαγεν οὕτως τρεῖς πῦρ. ⁴ ὡς 3 4 ἐδοξάσθης Ἡλίας ἐν τοῖς θάυμασις σου· καὶ τίς ὁμοίός σοι καυχᾶσθαι; ⁵ ὁ ὁ ἐγείρας νεκρὸν ἐκ θανάτου καὶ ἐξ ἄδου ἐν λόγῳ ὑψίστου· ⁶ ὁ καταγαγὼν βα- 6 σιλεῖς εἰς ἀπώλειαν καὶ δεδοξασμένους ἀπὸ κλίνης αὐτῶν· ⁷ ὁ ἀκούων ἐν 7 Σινᾷ ἐλεγμόν καὶ ἐν Χωρῇ κρίματα ἐκδικήσεως· ⁸ ὁ κρίων βασιλεῖς εἰς 8 ἀναπόδημα, καὶ προφήτας διαδόχους μετ' αὐτόν· ⁹ ὁ ἀναληφθεὶς ἐν λαί- 9 λαπὶ πυρὸς ἐν ἄρματι ἵππων πυρίνων· ¹⁰ ὁ καταγραφεὶς ἐν ἐλεγμοῖς εἰς και- 10 ρούς, κοπάσαι ὀργὴν πρὸ θυμοῦ καὶ ἐπιστρέφει καρδίαν πατρός πρὸς υἱὸν καὶ καταστήσαι φυλὰς Ἰακώβ. ¹¹ μακάριοι οἱ ἰδόντες σε καὶ οἱ ἐν ἀγαπήσει 11 κεκοσμημένοι, καὶ γὰρ ἡμεῖς ζωῇ ζήσόμεθα. ¹² Ἡλίας ὃς ἐν λαίλαπι ἔσκε- 12 πᾶσθῃ· καὶ Ἐλισαῖ ἐνεπλήσθη πνεύματος αὐτοῦ, καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ οὐκ ἐσαλεύθη ὑπὸ ἄρχοντος, καὶ οὐ κατεδυνάστευσεν αὐτὸν οὐδεὶς. ¹³ πᾶς λόγος 13 οὐχ ὑπερῆρεν αὐτόν, καὶ ἐν κοιμήσει ἐπροφήτευσεν τὸ σῶμα αὐτοῦ· ¹⁴ καὶ ἐν 14 ζωῇ αὐτοῦ ἐποίησε τέρατα, καὶ ἐν τελευταίᾳ θάυμασια τὰ ἔργα αὐτοῦ. ¹⁵ ἐν 15 πᾶσι τούτοις οὐ μετενόησεν ὁ λαός, καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν, ἕως ἐπρονομεύθησαν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ ἐσκορπίσθησαν ἐν πάσῃ τῇ

12. C και μετα ... AC μετα τουτον ... C om και δι αυτ. κ. εν πλατ.
13. σολομων 14. C εσοφιστης (*-στη) pro ενεπλησθης 15. C ενεπλησαν
17. AC και εν ωδαις ... εν ερημiais επεθαυμασαν 18. C om θεου sec.
(vdtr) ... C κασιτερον ... μολιβον 19. AC παρενεκλινας 22. εγκαταλειπη
... διαφθειρη ... C εξαλειψει ... και το σπερμα ... καταλειμμα 23. πα-
τερων αυτου ... κατελειπεν μετ αυτον ... τον λαον 25. ως εκδικησις
XLVIII. 2. ολιγοποιησεν 4. εν θαυμασις σου ... καυχησεται 7. om ὁ
9. ο αναλημφθεις εν λαμπαδι πυρος 10. ο καταγρ. ελεγχμος ... om και
prius 11. C ειδοτες ... ζωης 12. επλησθη πνευμ. αγιου 13. C ουκ (ila
etiam ed. rom.) 14. C εν τη ζωη 15. απο γης ... διεσκορπισθησαν

16 γῆ, καὶ κατελείψῃ ὁ λαὸς ὀλιγοστός, καὶ ἄρχων τῷ οἴκῳ Δαυίδ. ¹⁶ τινὲς
 17 μὲν αὐτῶν ἐποίησαν τὸ ἄρεστόν, τινὲς δὲ ἐπλήθυναν ἁμαρτίας. ¹⁷ Ἐζεκίας
 ὠχύρωσε τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ εἰσέγαγεν εἰς μέσον αὐτῶν τὸν Γῶγ· ὥρυξε
 18 σιδήρῳ ἀκρότομον, καὶ ὠκοδόμησε κρήνας εἰς ὕδατα. ¹⁸ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ
 ἀνέβη Σενναχηρίμ καὶ ἀπέστειλε Ῥαψάκην, καὶ ἀπήρην· καὶ ἐπῆρην ἡ χεὶρ
 19 αὐτοῦ ἐπὶ Σιών, καὶ ἐμεγαλούχησεν ὑπερηφανία αὐτοῦ. ¹⁹ τότε ἐσαλεύθησαν
 20 καρδίαι καὶ χεῖρες αὐτῶν, καὶ ὠδίνησαν ὡς αἱ τίκτουςαι· ²⁰ καὶ ἐπεκαλέ-
 σαντο τὸν κύριον τὸν ἐλεήμονα, ἐκπετάσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς αὐτόν.
 καὶ ὁ ἅγιος ἐξ οὐρανοῦ ταχὺ ἐπήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐν
 21 χειρὶ Ἡσαίου. ²¹ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ἐξέτριψεν αὐ-
 22 τοὺς ὁ ἄγγελος αὐτοῦ. ²² ἐποίησε γὰρ Ἐζεκίας τὸ ἄρεστόν κυρίῳ, καὶ ἐνί-
 σχυσεν ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὃς ἐνετείλατο Ἡσαίας ὁ προφήτης
 23 ὁ μέγας καὶ πιστὸς ἐν ὁράσει αὐτοῦ. ²³ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνεπέδισεν ὁ
 24 ἥλιος, καὶ προσέζηκε ζωὴν βασιλεῖ· ²⁴ πνεύματι μεγάλῳ εἶδε τὰ ἔσχατα,
 25 καὶ παρεκάλεσε τοὺς πενθοῦντας ἐν Σιών· ²⁵ ὥς τοῦ αἰῶνος ὑπέδειξε τὰ
 ἔσμενα καὶ τὰ ἀπόκρυφα πρὶν ἢ παραγενέσθαι αὐτά.

XLIX.

Μνημόσυνον Ἰωσίου εἰς σύνθεσιν θυμιάματος, ἐσκευασμένον ἔργῳ μυρε-
 ψοῦ· ἐν παντὶ στόματι ὡς μέλι γλυκανθήσεται, καὶ ὡς μουσικὰ ἐν συμπο-
 2 σίῳ οἴνου. ² αὐτὸς κατευθύνη ἐν ἐπιστροφῇ λαοῦ, καὶ ἐξῆρε βδελύγματα
 3 ἀνομίας· ³ κατεύθυνε πρὸς κύριον τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἐν ἡμέραις ἀνομῶν
 4 κατέσχυσε τὴν εὐσέβειαν. ⁴ πᾶρεξ Δαυὶδ καὶ Ἐζεκίου καὶ Ἰωσίου πάντες
 πλημμέλειαν ἐπλημμέλησαν· κατέλιπον γὰρ τὸν νόμον τοῦ ὑψίστου, οἱ βασι-
 5 λεῖς Ἰουδα ἐξέλιπον. ⁵ ἔδωκαν γὰρ τὸ κέρας αὐτῶν ἐτέροις καὶ τὴν δόξαν
 6 αὐτῶν ἔβνη ἄλλοτρίῳ· ⁶ ἐνεπύρισαν ἐκλεκτὴν πόλιν ἁγιάσματος, καὶ ἡρή-
 7 μωσαν τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν χειρὶ Ἰερεμίου. ⁷ ἐκάκωσαν γὰρ αὐτόν, καὶ αὐτὸς
 ἐν μῆτρᾳ ἡγιασθῇ προφήτης ἐκρίζουν καὶ κακοῦν καὶ ἀπολλύειν, ὡς αὐτῶς
 8 οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν. ⁸ Ἰεζεκιὴλ ὃς εἶδεν ὅρασιν δόξης ἣν ὑπέδειξεν
 9 αὐτῷ ἐπὶ ἄρματος Χερουβίμ· ⁹ καὶ γὰρ ἐμνήσθη τῶν ἐχθρῶν ἐν ὄμβρῳ, καὶ
 10 ἀγαθῶσαι τοὺς εὐθύνοντας ὁδοὺς. ¹⁰ καὶ τῶν δώδεκα προφητῶν τὰ ὁστὰ
 ἀναβάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν. παρεκάλεσε δὲ τὸν Ἰακώβ, καὶ ἐλυτρώσατο
 11 αὐτοὺς ἐν πίστει ἐλπίδος. ¹¹ πῶς μεγαλύνωμεν τὸν Ζοροβάβελ; καὶ αὐτὸς ὡς
 12 σφραγὶς ἐπὶ δεξιᾷ χειρὸς. ¹² οὕτως Ἰησοὺς υἱὸς Ἰωσεδὲκ· οἱ ἐν ἡμέραις
 αὐτῶν ὠκοδόμησαν οἶκον καὶ ἀνύψωσαν λαὸν ἅγιον κυρίῳ ἡτοιασμένον εἰς
 13 δόξαν αἰῶνος. ¹³ καὶ Νεεμίου ἐπὶ πολὺ τὸ μνημόσυνον, τοῦ ἐγεύραντος ἡμῶν
 τείχη πεπνωκότα, καὶ στήσαντος πύλας καὶ μοχλοὺς, καὶ ἀνεγείραντος τὰ
 14 οἰκόπεδα ἡμῶν. ¹⁴ οὐδὲ εἰς ἐκτίσθη οἶος Ἐνώχ τοιοῦτος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ γὰρ
 15 αὐτὸς ἀνελήφθη ἀπὸ τῆς γῆς· ¹⁵ οὐδὲ ὡς Ἰωσήφ ἐγεννήθη ἀνὴρ, ἡγούμενος
 16 ἀδελφῶν, στήριγμα λαοῦ, καὶ τὰ ὁστὰ αὐτοῦ ἐπασκέπησαν. ¹⁶ Σῆμ καὶ Σῆτ
 ἐν ἀνθρώποις ἐδοξάσθησαν, καὶ ὑπὲρ πάντων ζῶν ἐν τῇ κτίσει Ἀδάμ.

L.

Σίμων Ὀνίου υἱὸς ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἐν ζωῇ αὐτοῦ ὑπέβραψεν οἶκον,
 2 καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἐστερέωσε τὸν ναόν· ² καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐδεμελιώθη ὕψος

15. C κατεληφθη ... ἐν τῷ οἴκῳ 17. εἰς μέσον αὐτῆς ὑδωρ· ὥρυ-
 ξεν 18. σενναχηρείμ ... ἐπῆρην χεῖρα αὐτου 18. ὑπερηφανεία 19. καὶ
 αἱ χεῖρες 25. C παραγενέσθαι XLIX. 4. ἐργον μυρεψου (sic) 2. κατη-
 συνη 3. τὴν ὁδὸν αὐτου 4. πλημμελεῖα ... κατέλιπον (C hiat) ... AC
 ἐξέλεπον 6. ἱερεμίου 7. ἐμμητρα ... ἀπολλυειν 8. ἰδεν ... χερουβειν
 10. παρεκάλεσαν γὰρ ... ἐλυτρώσαντο 12. ὠκοδομ. πυργον, ἀνυψωσαν ναον
 αἰγ. 14. οὐδ· εἰς (sic) ἐκτ. ἐπὶ τῆς γῆς τοιούτ. οἰος ἐνωχ, καὶ αὐτος
 μετετέθη ἀπο 15. ἐγεννήθη 16. ed. rom. non habet signum commatis
 L. 4. ο ἱερεὺς ... ὑπεβραψεν ... ἐστερέωσεν ναον

διπλῆς, ἀνάλημμα ὑψηλὸν περιβόλου ἱεροῦ· ³ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἡλαττώθη ³ ἀποδοχεῖον ὑδάτων, χαλκὸς ὡς εἰ βαλάσσης τὸ περίμετρον· ⁴ ὁ φροντίζων τοῦ ⁴ λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ πτώσεως, καὶ ἐνισχύσας πόλιν ἐμπολιορκῆσαι. ⁵ ὡς ἐδοξάσθη ⁵ ἐν περιστροφῇ λαοῦ, ἐν ἐξόδῳ οἴκου καταπετάσματος· ⁶ ὡς ἀστήρ ἐωσινὸς ⁶ ἐν μέσῳ νεφέλης, ὡς σελήνη πλήρης ἐν ἡμέραις· ⁷ ὡς ἥλιος ἐκλάμπων ἐπὶ ⁷ ναὸν ὑψίστου, καὶ ὡς τόξον φωτίζον ἐν νεφέλαις δόξης· ⁸ ὡς ἄνθρωπος ῥόδων ἐν ⁸ ἡμέραις νέων, ὡς κρίνα ἐπ' ἐξόδων ὕδατος, ὡς βλαστὸς λιβάνου ἐν ἡμέραις θέρους· ⁹ ὡς πῦρ καὶ λίβανος ἐπὶ πυρίου· ὡς σκευὸς χρυσοῦ οὐλοσφύρητον ⁹ κεκοσμημένον παντὶ λίθῳ πολυτελεῖ· ¹⁰ ὡς ἐλαία ἀναθάλλουσα καρπούς, καὶ ¹⁰ ὡς κυπάριστος ὑψουμένη ἐν νεφέλαις. ¹¹ ἐν τῷ ἀναλαμβάνειν αὐτὸν στολὴν ¹¹ δόξης, καὶ ἐν διδύσκεσθαι αὐτὸν συντέλειαν καυχήματος, ἐν ἀναβάσει θυσια-
στηρίου ἁγίου ἐδόξεσε περιβολὴν ἁγιάσματος· ¹² ἐν δὲ τῷ δέχεσθαι μέλη ἐκ ¹² χειρῶν ἱερέων, καὶ αὐτὸς ἐστὼς παρ' ἐσχάρα βωμοῦ, κυκλόθεν αὐτοῦ στέ-
φανος ἀδελφῶν ὡς βλάστημα κέδρου ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν
ὡς στελέχη φοινίκων· ¹³ καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν ἐν δόξῃ αὐτῶν, καὶ πρὸς- ¹³
φορὰ κυρίου ἐν χερσὶν αὐτῶν ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ· ¹⁴ καὶ συν- ¹⁴
τέλειαν λειτουργῶν ἐπὶ βωμῶν, κοσμηῆσαι προσφορὰν ὑψίστου παντοκράτορος,
¹⁵ ἐξέτεινεν ἐπὶ σπονδείου χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἔσπεισεν ἐξ αἵματος σταφυλῆς, ¹⁵
ἐξέχεεν εἰς θेमῆλια θυσιαστηρίου ὁσμὴν εὐωδίας ὑψίστου παμβασιλεῖ· ¹⁶ τότε ¹⁶
ἀνέκραγον υἱοὶ Ἀαρὼν, ἐν σάλπιγγιν ἐλαταῖς ἤχησαν, ἀκουστὴν ἐποίησαν φω-
νὴν μεγάλην εἰς μνημόσυνον ἔναντι ὑψίστου· ¹⁷ τότε πᾶς ὁ λαὸς κοινῇ κατέ- ¹⁷
σπενυσεν, καὶ ἔπесαν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν προσκυνῆσαι τῷ κυρίῳ αὐτῶν
παντοκράτορι θεῷ τῷ ὑψίστῳ· ¹⁸ καὶ ἤνεσαν οἱ ψαλμῳδοὶ ἐν φωναῖς αὐτῶν, ¹⁸
ἐν πλείστῳ οἶκῳ ἐγλυκύνθη μέλος· ¹⁹ καὶ ἐδεήθη ὁ λαὸς κυρίου ὑψίστου ἐν ¹⁹
προσευχῇ κατέναντι ἐλεημονος, ἕως συντελεσθῆ κόσμος κυρίου καὶ τὴν λει-
τουργίαν αὐτοῦ ἐτελείωσαν· ²⁰ τότε καταβάς ἐπῆρε χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν ²⁰
ἐκκλησίαν υἱῶν Ἰσραὴλ, δοῦνα εὐλογίαν κυρίῳ ἐκ χειλέων αὐτοῦ καὶ ἐν
ὀνόματι αὐτοῦ καυχᾶσθαι· ²¹ καὶ ἐδευτέρωσεν ἐν προσκυνήσει ἐπιδειξάσθαι ²¹
τὴν εὐλογίαν παρὰ ὑψίστου· ²² καὶ νῦν εὐλογήσατε τῷ θεῷ πάντες τῷ με- ²²
γαλοποιούντι πάντη, τὸν ὑποῦντα ἡμέρας ἡμῶν ἐκ μήτρας, καὶ ποιῶντα μεθ'
ἡμῶν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ²³ δώη ἡμῖν εὐφροσύνην καρδίας, καὶ γενέσθαι ²³
εἰρήνην ἐν ἡμέραις ἡμῶν ἐν Ἰσραὴλ κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ αἵωνος, ²⁴ ἐμπι- ²⁴
στεύσαι μεθ' ἡμῶν τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ λυτρώσασθαι
ἡμᾶς· ²⁵ ἐν δυσὶν ἔθνεσι προσώχθισεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ τὸ τρίτον οὐκ ἔστιν ²⁵
ἔθνος· ²⁶ οἱ κατήμενοι ἐν ὄρει Σαμαρείας, Φυλιστιεῖμ, καὶ ὁ λαὸς μωρὸς ὁ ²⁶
κατοικῶν ἐν Σικίμοις· ²⁷ παιδεῖαν συνέσεως καὶ ἐπιστήμης ἐχάραξα ἐν τῷ ²⁷
βιβλίῳ τούτῳ, Ἰησοῦς υἱὸς Σειραχ Ἱεροσολυμίτης, ὃς ἀνώμβρησε σοφίαν ἀπὸ
καρδίας αὐτοῦ· ²⁸ μακάριος ὃς ἐν τούτοις ἀναστροφῆσεται, καὶ ὁ θεὸς αὐτὰ ²⁸
ἐπὶ καρδίαν αὐτοῦ σοφισθήσεται· ²⁹ ἐὰν γὰρ αὐτὰ ποιήσῃ, πρὸς πάντα ἰσχύ- ²⁹
σει, ὅτι φῶς κυρίου τὸ ἔχνος αὐτοῦ.

LI.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΙΗΣΟΥ ΥΙΟΥ ΣΕΙΡΑΧ.

¹ Ἐξομολογήσομαι σοι κύριε βασιλεῦ, καὶ αἰνέσω σε θεὸν τὸν σωτῆρά μου, ἐξομολογοῦμαι τῷ ὀνόματί σου· ² ὅτι σκεπαστὴς καὶ βοηθὸς ἐγένου μοι, 2

3. αποδοχία υδ., λακκος 5. ος εδοξασθη 6. εμεσω 7. υψιστου, ως 8. ωσει κρινα επ εξοδω 11. συντελειαν καυματος 12. εστηκως ... κεδρων 14. επι βωμω (vdtr) 15. σπονδιου 16. οι υιοι 17. κατεσπενυσαν ... προσκυνησαι κυριω παντοκρ. θεω υψιστ. 18. οι ψαλτωδοι ... εμεγαλυνθη μελος 20. om καταβας ... χειρα ... om πασαν ... καυχησασθαι 21. επι προσκυνησει 22. παντων τω μεγαλα ποι. π. 23. δωη υμιν 26. σαμαριας και φυλιστ. κ. ο λ. ο μωρος 27. παιδιαν ... υι. σирах ελεαζар ο ιεροσολ. 28. και θεις 29. ταυτα ποιησθαι LI. σирах 4. Εξομολογουμαι ... om σε

καὶ ἐλυτρώσω τὸ σῶμά μου ἐξ ἀπωλείας καὶ ἐκ παγίδος διαβολῆς γλώσσης,
 ἀπὸ χειλέων ἐργαζομένων ψεύδος, καὶ ἐναντι τῶν παρεστηκότων ἐγένου μοι
 3 βοηθός, ³ καὶ ἐλυτρώσω με κατὰ τὸ πλῆθος ἐλέους καὶ ὀνόματός σου ἐκ βρυ-
 γμῶν ἐτοιμῶν εἰς βρώμα, ἐκ χειρὸς ζητούντων τὴν ψυχὴν μου, ἐκ πλειόνων
 4 ἡλίψεων ὧν ἔσχον, ⁴ ἀπὸ πνιγμοῦ πυρὸς κυκλόθεν καὶ ἐκ μέσου πυρὸς οὐ οὐκ
 5 ἐξέκαυσα, ⁵ ἐκ βάθους κοιλίας ἄδου, καὶ ἀπὸ γλώσσης ἀκατάρτου καὶ λόγου
 6 ψευδοῦς. ⁶ βασιλεῖ διαβολῇ γλώσσης ἀδίκου· ἤγγισεν ἕως θανάτου ἡ ψυχὴ
 7 μου, καὶ ἡ ζωὴ μου ἦν σύνεγγυς ἄδου κάτω· ⁷ περιέσχον με πάντοθεν καὶ
 8 οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν, ἐμβλέπων εἰς ἀντίληψιν ἀνθρώπων καὶ οὐκ ἦν. ⁸ καὶ ἐμνή-
 σθην τοῦ ἐλέους σου, κύριε, καὶ τῆς ἐργασίας σου τῆς ἀπ' αἰῶνος, ὅτι ἐξελη
 9 τοὺς ὑπομένοντάς σε καὶ σώσεις αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. ⁹ καὶ ἀνύψωσα ἐπὶ
 10 γῆς ἱκετεῖάν μου, καὶ ὑπὲρ θανάτου ῥύσεως ἐδεήσθην· ¹⁰ ἐπεκαλεσάμην κύριον
 πατέρα κυρίου μου, μὴ με ἐγκαταλείπειν ἐν ἡμέραις ἡλίψεως, ἐν καιρῷ ὑπερ-
 11 ἠφάνων ἀβοηθήσιας. ¹¹ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου ἐνδελεχῶς, καὶ ὑμνήσω ἐν ἑξο-
 12 μολογήσει· καὶ εἰςγκούσθῃ ἡ δέησίς μου. ¹² ἔσωσας γάρ με ἐξ ἀπωλείας,
 καὶ ἐξεῖλον με ἐκ καιροῦ πονηροῦ· διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαι καὶ αἰνέσω
 13 σοι, καὶ εὐλογήσω τῷ ὀνόματι κυρίου. ¹³ ἔτι ὧν νεώτερος πρὶν ἢ πλανηθῆναι
 14 με, ἐζήτησα σοφίαν προφανῶς ἐν προσευχῇ μου· ¹⁴ ἐναντι ναοῦ ἤξιουν περὶ
 15 αὐτῆς, καὶ ἕως ἐσχάτων ἐκζητήσω αὐτήν. ¹⁵ ἐξ ἄνδρος ὡς περκαζούσης στα-
 φυλῆς εὐφρανθή ἡ καρδία μου ἐν αὐτῇ, ἐπέβη ὁ πούς μου ἐν εὐθύτητι, ἐκ
 16 νεότητός μου ἔχνευσα αὐτήν. ¹⁶ ἔκλινα ὀλίγον τὸ οὖς μου καὶ ἐδεξάμην, καὶ
 17 πολλὴν εὐρον ἑμαυτῷ παιδείαν, ¹⁷ προκοπὴν ἐγένετό μοι ἐν αὐτῇ· τῷ διδόντι
 18 μοι σοφίαν δώσω δόξαν. ¹⁸ διενοήθην γὰρ τοῦ ποιῆσαι αὐτήν, καὶ ἐξήλωσα
 19 τὸ ἀγαθόν, καὶ οὐ μὴ αἰσχυνῶ. ¹⁹ διαμεμαχῆται ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῇ, καὶ
 ἐν ποιήσει λιμοῦ διηκριβωσάμην· τὰς χεῖράς μου ἐξεπέτασα πρὸς ὕψος, καὶ
 20 τὰ ἀγιοτήματα αὐτῆς ἐπένθησα· ²⁰ τὴν ψυχὴν μου κατεύθυνα εἰς αὐτήν, καρ-
 διαν ἐκτησάμην μετ' αὐτῶν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν καθαρισμῷ εὐρον αὐτήν· διὰ
 21 τοῦτο οὐ μὴ ἐγκαταλείψω. ²¹ καὶ ἡ κοιλία μου ἐταράχθη ἐκζητήσασα αὐτήν·
 22 διὰ τοῦτο ἐκτησάμην ἀγαθὸν κτῆμα. ²² ἔδωκε κύριος γλώσσάν μοι μισθόν
 23 μου, καὶ ἐν αὐτῇ αἰνέσω αὐτόν. ²³ ἐγγίσατε πρὸς με ἀπαίδευτοι, καὶ αὐλί-
 24 σθητε ἐν οἴκῳ παιδείας, ²⁴ διότι ὑστερεῖτε ἐν τούτοις, καὶ αἱ ψυχαὶ ὑμῶν
 25 διψῶσι σφόδρα. ²⁵ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα, κτήσασθε ἑαυτοῖς ἄνευ
 26 ἀργυρίου· ²⁶ τὸν τράχηλον ὑμῶν ὑπόβετε ὑπὸ ζυγόν, καὶ ἐπιδεξάσθε ἡ ψυχὴ
 27 ὑμῶν παιδείαν, ἐγγύς ἐστιν εὐρεῖν αὐτήν. ²⁷ ἴδετε ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ὅτι
 28 ὀλίγον ἐκοπίασα, καὶ εὐρον ἑμαυτῷ πολλὴν ἀνάπαυσιν. ²⁸ μετάσχετε παιδείας
 29 ἐν πολλῷ ἀρισμῷ ἀργυρίου, καὶ πολὺν χρυσὸν κτήσασθε ἐν αὐτῇ· ²⁹ εὐφρανθεὶ
 30 ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ, καὶ μὴ αἰσχυνθεῖσθε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ· ³⁰ ἐρ-
 γάζεσθε τὸ ἔργον ὑμῶν πρὸ καιροῦ, καὶ δώσει τὸν μισθὸν ὑμῶν ἐν καιρῷ αὐτοῦ.

2. εγ. βοηθός 3. ετοιμον 4. πυρας κυκλ. 5. 6. ed. rom. post ψευδους comma, post adicum punctum habet. 6. διαβολης 7. εβλεπον εις αντιληψιν 8. οτι εξαιρετη τους ... εκ χειρ. εχθρων 9. απο γης ... και απο θανατου (?) 10. εγκαταλειπειν 12. και εξελουμαι εκ χειρος πονηρου και εξελουμαι ... εξομολογησ. σοι. 14. 15. ed. rom. αυτην, et σταφυλης. 15. *εως περικα- ζουσης, **erast i ... ηυφρανθη ... ιχνηενον 16. παιδιαν 17. om μοι sec. 18. ποι. με αυτην 19. διαμεμαχισται ... εν ποι. μοι διηκριβωσαστην 20. καρδ. εκτ. μετ αυτης (sic) ... απ αρχ. pon. post και εν καιρω ηερισμού (sic) ευρ. αυτ. ... ed. rom. εγκαταλειψω, 21. του εκζητησαι 22. γλωσσαν μου 23. και αυλισθησεσθαι ... παιδιας (vn. 26. 28. -ει-) 24. τι οτι υστερ. λεγετε εν

Subscriptio: σοφια ιησου υιου σειραχ

Ω Σ Η Ε.

I.

Λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς Ὡση τὸν τοῦ Βεθρεὶ ἐν ἡμέραις Ὁξίου καὶ Ἰωάθαμ. καὶ Ἀχαζ καὶ Ἐζεκίου βασιλείων Ἰούδα καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ἰωᾶς βασιλέως Ἰσραήλ. ² ἀρχὴ λόγου κυρίου ἐν Ὡσῇ. καὶ εἶπε 2 κύριος πρὸς Ὡσῇ Βάδιζε λάβε σεαυτῷ γυναῖκα πορνείας καὶ τέκνα πορνείας, διότι ἐκπορνεύουσα ἐκπορνεύσει ἡ γῆ ἀπὸ ὀπισθεν τοῦ κυρίου. ³ καὶ 3 ἐπορεύθη καὶ ἔλαβε τὴν Γόμερ θυγατέρα Δεβηλαῖμ, καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. ⁴ καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεζραὲλ, ⁴ διότι ἔτι μικρὸν καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα τοῦ Ἰεζραὲλ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ καταπαύσω βασιλείαν οἴκου Ἰσραήλ. ⁵ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 5 συντρίψω τὸ τόξον τοῦ Ἰσραήλ ἐν κοιλάδι τοῦ Ἰεζραὲλ. ⁶ καὶ συνέλαβεν ἔτι 6 καὶ ἔτεκε θυγατέρα. καὶ εἶπεν αὐτῷ Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτῆς Οὐκ ἠλεημένη, διότι οὐ μὴ προσθήσῃ ἔτι ἐλεῆσαι τὸν οἶκον Ἰσραήλ, ἀλλ' ἡ ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτοῖς. ⁷ τοὺς δὲ υἱοὺς Ἰούδα ἐλεήσω καὶ σώσω αὐτοὺς ἐν κυ- 7 ρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ οὐ σώσω αὐτοὺς ἐν τόξῳ οὐδὲ ἐν ῥομφαίᾳ οὐδὲ ἐν πολέμῳ οὐδὲ ἐν ἵπποις οὐδὲ ἐν ἵππεῦσι. ⁸ καὶ ἀπεγαλάκτισε τὴν Οὐκ ἠλεημέ- 8 νην, καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν υἱόν. ⁹ καὶ εἶπε Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ 9 Οὐ λαός μου, διότι ὑμεῖς οὐ λαός μου καὶ ἐγὼ οὐκ εἰμι ὑμῶν. ¹⁰ (2, 4.) καὶ 10 ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραήλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, ἡ οὐκ ἐκμετρη- 10 θήσεται οὐδὲ ἐξαριθμηθήσεται· καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὐ ἐρρέθη αὐτοῖς Οὐ λαός μου ὑμεῖς, κληθήσονται καὶ αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ ζώντος. ¹¹ καὶ συναχθή- 11 σονται υἱοὶ Ἰούδα καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ θήσονται ἑαυτοῖς ἀρχὴν μίαν, καὶ ἀναβήσονται ἐκ τῆς γῆς, ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ Ἰεζραὲλ.

Ro. 9, 26.

II.

Εἶπατε τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν Λαός μου, καὶ τῇ ἀδελφῇ ὑμῶν Ἥλεθ- ⁽³⁾ 1 μένη. ² κρίσητε πρὸς τὴν μητέρα ὑμῶν, κρίσητε, ὅτι αὕτη οὐ γυνή μου ⁽⁴⁾ 2 καὶ ἐγὼ οὐκ ἀνὴρ αὐτῆς. καὶ ἐξαρθῶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐκ προσώπου μου καὶ τὴν μοιχείαν αὐτῆς ἐκ μέσου μαστῶν αὐτῆς, ³ ὅπως ἂν ἐκδύσῃ αὐ- ⁽⁵⁾ 3 τὴν γυμνὴν, καὶ ἀποκαταστήσῃ αὐτὴν καθὼς ἡμέρα γενέσεως αὐτῆς· καὶ θήσω αὐτὴν ἔρημον καὶ τάξω αὐτὴν ὡς γῆν ἄνυδρον, καὶ ἀποκτενῶ αὐτὴν ἐν δίψει. ⁴ καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς οὐ μὴ ἐλεήσω, ὅτι τέκνα πορνείας ἐστίν. ⁽⁶⁾ 4 ⁵ ὅτι ἐξεπόρνευσεν ἡ μήτηρ αὐτῶν, κατήσχυνεν ἡ τεκοῦσα αὐτά, ὅτι εἶπε ⁽⁷⁾ 5 Πορεύσομαι ὀπίσω τῶν ἐραστῶν μου τῶν διδόντων μοι τοὺς ἄρτους μου καὶ τὸ ὕδωρ μου καὶ τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ δυνάμειά μου, τὸ ἐλαίον μου καὶ πάντα ὅσα μοι κατήκει. ⁶ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ φράσω τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐν σκό- ⁽⁸⁾ 6 λοφι, καὶ ἀνοικοδομήσω τὰς ὁδοὺς καὶ τὴν τρίβον αὐτῆς οὐ μὴ εὕρη, ⁷ καὶ ⁽⁹⁾ 7 καταδιώξεται τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτούς, καὶ ζητήσῃ αὐτούς καὶ οὐ μὴ εὕρη αὐτούς, καὶ ἐρεῖ Πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω πρὸς τὸν ἄνδρα μου τὸν πρότερον, ὅτι καλῶς μοι ἦν τότε ἢ νῦν. ⁸ καὶ αὕτη ⁽¹⁰⁾ 8 οὐκ ἔγνω ὅτι ἐγὼ ἔδωκα αὐτῇ τὸν σίτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἐλαίον, καὶ

Inscriptio : ωσηε

I. 4. του υιου ιωας 2. προς pro εν ... om βαδιζε 3. δεβηλαιεμ 5. εν τη κοιλαδι 6. του ισραηλ 7. ουτε quater ... post πολεμω add ουτε εν αρμασιν 10. εχει κληθησονται υιοι 2. ζ. 44. οι υιοι ιουδα ... θησονται αυτοις II. 3. x. θησονται αυτην ως ερημον 5. ειπεν γαρ Ακολουθησω οπισω ... και το ελαιον μου 6. τας οδ. αυτης 8. δεδωκα

- ἀργύριον ἐπλήθυνα αὐτῇ· αὕτη δὲ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ ἐποίησε τῇ Βαάλ.
 9 ⁽¹¹⁾ διὰ τοῦτο ἐπιστρέψω καὶ κομιοῦμαι τὸν σίτον μου καὶ ὦραν αὐτοῦ
 καὶ τὸν οἶνόν μου ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ ἀφελούμαι τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ
 10 ⁽¹²⁾ ὀνόναί μου τοῦ μὴ καλύπτειν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς· ¹⁰ καὶ νῦν ἀπο-
 καλύψω τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῆς ἐνώπιον τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, καὶ οὐδεὶς οὐ
 11 ⁽¹³⁾ μὴ ἐξέλθῃ αὐτὴν ἐκ χειρὸς μου· ¹¹ καὶ ἀποστρέψω πάσας τὰς εὐφρο-
 σύνας αὐτῆς, ἐορτὰς αὐτῆς καὶ τὰς νομηνίας αὐτῆς καὶ τὰ σάββατα αὐτῆς
 12 ⁽¹⁴⁾ καὶ πάσας τὰς πανηγύρεις αὐτῆς· ¹² καὶ ἀφανιῶ ἅμπελον αὐτῆς καὶ τὰς
 συκὰς αὐτῆς, ὅσα εἶπε Μισθώματά μου ταῦτά ἐστιν ἃ ἔδωκάν μοι οἱ ἐρα-
 σταί μου, καὶ θῆσομαι αὐτὰ εἰς μαρτύριον, καὶ καταφάγεται αὐτὰ τὰ θηρία
 13 ⁽¹⁵⁾ τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς· ¹³ καὶ
 ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὴν τὰς ἡμέρας τῶν Βααλεῖμ ἐν αἷς ἐπέβυν αὐτοῖς, καὶ
 14 ⁽¹⁶⁾ περιετίθω τὰ ἐνώτια αὐτῆς καὶ τὰ καθόρμια αὐτῆς καὶ ἐπορεύετο ὀπίσω
 ἐγὼ πλανῶ αὐτὴν καὶ τάξω αὐτὴν ὡς ἔρημον, καὶ λαλήσω ἐπὶ τὴν καρδίαν
 15 ⁽¹⁷⁾ αὐτῆς, ¹⁵ καὶ δώσω αὐτῇ τὰ κτήματα αὐτῆς ἐκεῖθεν καὶ τὴν κοιλίαν
 Ἀχὼρ διανοῖξαι σύνεσιν αὐτῆς· καὶ ταπεινωθήσεται ἐκεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας
 νηπιότητος αὐτῆς καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀναβάσεως αὐτῆς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.
 16 ⁽¹⁸⁾ ¹⁶ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, καλέσει με Ὁ ἀνὴρ μου,
 17 ⁽¹⁹⁾ καὶ οὐ καλέσει με ἔτι Βααλεῖμ· ¹⁷ καὶ ἔξαρχῶ τὰ δνόματα τῶν Βααλεῖμ
 ἐκ στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ μνηστῶσιν οὐκ ἔτι τὰ δνόματα αὐτῶν.
 18 ⁽²⁰⁾ ¹⁸ καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μετὰ τῶν θη-
 ρίων τοῦ ἀγροῦ καὶ μετὰ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν ἑρπετῶν τῆς
 γῆς· καὶ τόξον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον συντρίψω ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοι-
 19 ⁽²¹⁾ κῶ σε ἐπ' ἐλπίδι· ¹⁹ καὶ μνηστεύσομαι σε ἑμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ
 μνηστεύσομαι σε ἑμαυτῷ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίματι καὶ ἐν ἐλπί καὶ ἐν
 20 ⁽²²⁾ οἰκτιρμοῖς, ²⁰ καὶ μνηστεύσομαι σε ἑμαυτῷ ἐν πίστει, καὶ ἐπιγνώσῃ τὸν
 21 ⁽²³⁾ κύριον· ²¹ καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἐπακούσομαι τῷ
 22 ⁽²⁴⁾ οὐρανῷ, καὶ αὐτὸς ἐπακούσεται τῇ γῇ, ²² καὶ ἡ γῆ ἐπακούσεται τὸν σί-
 23 ⁽²⁵⁾ τον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ αὐτὰ ἐπακούσεται τῷ Ἰεραὲλ. ²³ καὶ Ῥο.9,25
 σπερῷ αὐτὴν ἑμαυτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀγαπήσω τὴν οὐκ ἡγαπημένην, καὶ ²⁴ Ῥο. 2,10.
 ἔρω τῷ οὐ λαῷ μου Λαός μου εἰ σύ, καὶ αὐτὸς ἑρεῖ Κύριος ὁ θεός μου εἰ σύ.

III.

Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ "Ετι πορεύῃτι καὶ ἀγάπησον γυναῖκα ἀγα-
 πῶσαν πονηρὰ καὶ μοιχαλίν, καθὼς ἀγαπᾷ ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ
 αὐτοὶ ἐπιβλέπουσιν ἐπὶ θεοῦ ἀλλοτρίους καὶ φιλοῦσι πέμματα μετὰ σταφί-
 2 ² δος. ² καὶ ἐμισθώσάμην ἑμαυτῷ πεντεκαίδεκα ἀργυρίου καὶ γομὸν χρυσοῦ
 3 καὶ νέβελ οἴνου, ³ καὶ εἶπα πρὸς αὐτήν Ἡμέρας πολλὰς κατήσῃ ἐπ' ἐμοί,
 4 καὶ οὐ μὴ πορνεύσης οὐδὲ μὴ γένη ἀνδρὶ ἐτέρῳ, καὶ ἐγὼ ἐπὶ σοί. ⁴ διότι
 ἡμέρας πολλὰς κατήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οὐκ ὄντος βασιλέως οὐδὲ ὄντος
 ἄρχοντος οὐδὲ οὐσης θυσίας οὐδὲ ὄντος θυσιαστηρίου οὐδὲ ἱερατείας οὐδὲ
 5 ⁵ δῆλων. ⁵ καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐπιζητήσουσι
 κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ Δαυὶδ τὸν βασιλέα αὐτῶν, καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ
 τῷ κυρίῳ καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

40. εναντιον των ... ουδεις 44. τας εορτας αυτης 46. εν εκεινη τη
 ημερα καλεσει με Ο ανηρ μου, λεγει κυριος, κ. ου κ. με ουκετι 17. μνη-
 στωσιν ετι 18. εν εκεινη τη ημερα διαθηκην ... και μετα των ερπετων
 24. ο ουρανος προ αυτος 23. και ελεησω την ουκ ηλεημενην III. 4. απο-
 βλεπουσιν ... μετα σταφιδων 3. καγω 4. ουκ ουσης 5. τον κυριον θεον
 αυτων

IV.

Ἀκούσατε λόγον κυρίου υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, διότι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια οὐδὲ ἔλεος οὐδὲ ἐπίγνωσις θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· ² ἀρὰ καὶ ψεῦδος καὶ φόνος καὶ κλοπὴ καὶ μοιχεία κέ-
χυνται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ αἵματα ἐφ' αἵμασι μίσγουσι. ³ διὰ τοῦτο πενήσῃσι ἡ 3
γῆ, καὶ σμικρυνθήσεται σὺν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, σὺν τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ καὶ σὺν τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς καὶ σὺν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρα-
νοῦ, καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης ἐκλείψουσιν, ⁴ ὅπως μὴδεις μὴτε δικάζῃται 4
μὴτε ἐλέγχῃ μὴδεις, ὁ δὲ λαός μου ὡς ἀντιλεγόμενος ἱερεὺς, ⁵ καὶ ἀσθενή- 5
σει ἡμέρας, καὶ ἀσθενήσει ὁ προφῆτης μετὰ σοῦ· νυκτὶ ὁμοίωσα τὴν μη-
τέρα σου, ⁶ ὁμοιώθῃ ὁ λαός μου ὡς οὐκ ἔχων γνῶσιν· ὅτι σὺ ἐπίγνωσιν 6
ἀπώσω, κἀγὼ ἀπώσομαι σὲ τοῦ μὴ ἱερατεύειν μοι· καὶ ἐπελάζου νόμον θεοῦ
σου, κἀγὼ ἐπιλήσομαι τέκνων σου. ⁷ κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν οὕτως ἡμαρτόν 7
μοι· τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν θήσομαι, ⁸ ἁμαρτίας λαοῦ μου φάγονται, 8
καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν λήφονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. ⁹ καὶ ἔσται καθὼς 9
ὁ λαὸς οὕτως καὶ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὸν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ
τὰ διαβούλια αὐτοῦ ἀναποδώσω αὐτῷ. ¹⁰ καὶ φάγονται καὶ οὐ μὴ ἐμπλη- 10
σθῶσιν, ἐπόρνευσαν καὶ οὐ μὴ κατευθύνωσι, διότι τὸν κύριον ἐγκατέλειπον τοῦ
φυλάξαι. ¹¹ πορνείαν καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα ἐδέξατο καρδίᾳ λαοῦ μου· ¹² ἐν 11 12
συμβόλοις ἐπρωτῶν, καὶ ἐν ῥάβδοις αὐτοῦ ἀπήγγελλον αὐτῷ· πνεύματι πορ-
νείας ἐπλανήθησαν καὶ ἐξεπόρνευσαν ἀπὸ τοῦ θεοῦ αὐτῶν. ¹³ ἐπὶ τὰς κορυ- 13
φὰς τῶν ὄρεων ἔβυσσίζον, καὶ ἐπὶ τοὺς βουνοὺς ἔβυσον ὑποκάτω δρυὸς καὶ
λευκῆς καὶ δένδρου συσκιάζοντος, ὅτι καλὸν σκέπη. διὰ τοῦτο ἐκπορνεύουσιν
αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ αἱ νύμφαι ὑμῶν μοιχεύουσιν· ¹⁴ καὶ οὐ μὴ ἐπισκέ- 14
ψωμαι ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν ὅταν πορνεύσωσι, καὶ ἐπὶ τὰς νύμφας ὑμῶν
ὅταν μοιχεύσωσιν· ὅτι αὐτοὶ μετὰ τῶν πορνῶν συνεψύροντο, καὶ μετὰ τῶν
τετελεσμένων ἔβυσον, καὶ ὁ λαὸς ὁ συνιῶν συνεπλέκετο μετὰ πόρνῃς. ¹⁵ σὺ δὲ 15
Ἰσραὴλ μὴ ἀγνοεῖς, καὶ Ἰούδα μὴ εἰσπορεύεσθε εἰς Γάλγαλα, καὶ μὴ ἀνα-
βαίνειτε εἰς τὸν οἶκον Ὠν, καὶ μὴ ὀμνύετε ζῶντα κύριον. ¹⁶ διότι ὡς δάμα- 16
λις παροιστρῶσα παροίστησεν Ἰσραὴλ· νῦν νευμήσει αὐτοὺς κύριος ὡς ἄμυνον
ἐν εὐρυχωρῇ. ¹⁷ μέτοχος εἰδώλων Ἐφραΐμ ἔθηκεν ἑαυτῷ σκάνδαλα, ¹⁸ ἥρτίσσε 17 18
Χαναανίους· πορνεύοντες ἐξεπόρνευσαν, ἡγάπησαν ἀτιμίαν ἐκ φρυάγματος αὐ-
τῆς. ¹⁹ συστροφή πνεύματος σὺ εἶ ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῆς, καὶ καταισχνυσθί-
σονται ἐκ τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν.

V.

Ἀκούσατε ταῦτα οἱ ἱερεῖς, καὶ προσέχετε οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ ὁ οἶκος τοῦ
βασιλέως ἐνωτίζεσθε, διότι πρὸς ὑμᾶς ἐστὶ τὸ κρίμα· ὅτι παλὺς ἐγενήθητε
τῇ σκοπιᾷ, καὶ ὡς δίκτυον ἐκτεταμένον ἐπὶ τὸ Ἰταβύριον, ² ὁ οἱ ἀγρεύοντες 2
τὴν θῆραν κατέπληξαν. ἐγὼ δὲ παιδευτὴς ὑμῶν· ³ ἐγὼ ἔγνω τὸν Ἐφραΐμ, 3
καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ· διότι νῦν ἐξεπόρνευσεν Ἐφραΐμ, ἐμίανθη
Ἰσραὴλ. ⁴ οὐκ ἔδωκαν τὰ διαβούλια αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν θεὸν αὐ- 4

IV. 4. διότι κρίσις 4. ὅπως μὴδεις ... ed. rom. μὴδεις, ο δε et
ιερευς. (post iereus etiam cod. alex. plene dist.) 5. καὶ ἀσθ. καὶ προφη-
της ... ed. rom. in fine punctum habet 6. νυκτὶ ὁμοιώθῃ ... καὶ ἐγὼ
ἀπώσω ... νομου 7. θῆσω 8. λημψονται 9. διαβούλια (item 5, 4;
non 7, 2.) ... κατευθύνουσιν ... ἐγκατέλειπον 14. πορνεύουσιν ... μοι-
χεύουσιν ... διότι καὶ αὐτοὶ 15. τῆς ἀδικίας pro Ὠν 16. ὅτι ὡς 18. ἐκ
φρ. αὐτῶν 19. πτερύξ. αὐτῶν V. 1. καὶ οἶκος τοῦ ... σκοπεῖα 3. οὐκ
ἀπεστίν

5 τῶν, ὅτι πνεῦμα πορνείας ἐν αὐτοῖς ἐστί, τὸν δὲ κύριον οὐκ ἐπέγνωσαν. ⁵ καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις τοῦ Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἐφραΐμ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ ἀσθενήσει καὶ Ἰούδας μετ' αὐτῶν. ⁶ μετὰ προβάτων καὶ μόσχων πορεύσονται τοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον, καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν αὐτόν, ὅτι ἐκκέκλικεν ἀπ' αὐτῶν. ⁷ ὅτι τὸν κύριον ἐγκατέλειπον, ὅτι τέκνα ἀλλότρια ἐγεννήθησαν αὐτοῖς· νῦν καταφάγεται αὐτοὺς ἡ ἐρυσίβη καὶ τοὺς κλήρους αὐτῶν. ⁸ σάλπισατε σάλπιγγι ἐπὶ τοὺς βουνούς, ἤχησατε ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, κηρύξατε ἐν τῷ οἴκῳ ὧν, ἐξέστη Βενιαμίν, ⁹ Ἐφραΐμ εἰς ἀφανισμόν ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἐλέγχου. ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ ἔδειξα πιστά. ¹⁰ ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες Ἰούδα ὡς μετατιθέντες ὅρια, ¹¹ ἐπ' αὐτοὺς ἐχεῶ ὡς ὕδωρ τὸ ὄρημά μου. ¹² κατεδυνάστευσεν Ἐφραΐμ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ, κατεπάτησε τὸ κρίμα, ὅτι ἤρξατο πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν ματαίων. ¹³ καὶ εἶδεν Ἐφραΐμ τὴν νόσον αὐτοῦ, καὶ Ἰούδας τὴν ὀδύνην αὐτοῦ· αὐτοὶ ἐπορεύθη Ἐφραΐμ πρὸς Ἀσσυρίους καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς βασιλέα Ἰαρείμ· καὶ οὗτος οὐκ ἠδυνάσθη ἰάσασθαι ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ διαπαύσῃ ἡ ἐξ ὑμῶν ὀδύνη. ¹⁴ διότι ἐγὼ εἰμι ὡς πανθὴρ τῷ Ἐφραΐμ, καὶ ὡς λέων τῷ οἴκῳ Ἰούδα· καὶ ἐγὼ ἀρπῶμαι καὶ πορεύσομαι καὶ λήψομαι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαίρουμένος. ¹⁵ πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν τόπον μου, ἕως οὗ ἀφανισθῶσι καὶ ζητήσουσι τὸ πρόσωπόν μου.

VI.

Ἐν θλίψει αὐτῶν ὀρῶριουσιν πρὸς μὲ λέγοντες Πορευθῶμεν καὶ ἐπιστρέψωμεν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι αὐτὸς ἤρπακε καὶ ἴσεται ἡμᾶς, ² πατάξει καὶ μοτάσει ἡμᾶς, ³ ὑγιᾶσει ἡμᾶς μετὰ δύο ἡμέρας· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἐξανασησόμεθα, καὶ ζησόμεθα ἐνώπιον αὐτοῦ, ⁴ καὶ γνωσόμεθα διώξωμεν τοῦ γνῶναι τὸν κύριον, ὡς ὄρῳρον ἔτοιμον εὐρήσομεν αὐτόν, καὶ ἡξει ὡς ὑετὸς ἡμῶν πρῶιμος καὶ ὄψιμος γῆ. ⁵ τί σοι ποιήσω Ἐφραΐμ; τί σοι ποιήσω Ἰούδα; τὸ δὲ ἔλεος ὑμῶν ὡς νεφέλη πρωινή καὶ ὡς δρόσος ὀρῶρινή πορευομένη. ⁶ διὰ τοῦτο ἀπεθέρισα τοὺς προφήτας ὑμῶν, ἀπέκτεινα αὐτοὺς ἐν ῥήματι στόματός μου, καὶ τὸ κρίμα μου ὡς φῶς ἐξελεύσεται. ⁷ διότι ἔλεος θεῶν ἢ θυσιᾶν, καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ ἢ ὀλοκαυτώματα. ⁸ αὐτοὶ δὲ εἰσιν ὡς ἄνθρωπος παραβαίνων διαθήκην· ἐκεῖ κατεφρόνησέ μου ⁹ Γαλαὰδ, πόλις ἐργαζομένη μάταια, ταρασσούσα ὕδωρ, ¹⁰ καὶ ἡ ἰσχὺς σου ἀνδρὸς πειρατοῦ· ἔκρυσαν ἱερεῖς ὁδόν, ἐφόνευσαν Σίκιμα, ὅτι ἀνομίαν ἐποίησαν ¹¹ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ· εἶδον φρικτὴν ἐκεῖ, πορνείαν τοῦ Ἐφραΐμ· ἐμίανθη Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα· ἄρχου τρυγᾶν σεαυτῷ ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου.

VII.

Ἐν τῷ ἰάσασθαι με τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ ἀδικία Ἐφραΐμ καὶ ἡ κακία Σαμαρείας, ὅτι εἰργάσαντο ψευδῆ· καὶ κλέπτῃς πρὸς αὐτὸν ² ἐξελεύσεται, ἐκιδύσκων ληστῆς ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, ³ ὅπως συνάδωσιν ὡς ἄδοντες τῇ καρδίᾳ αὐτῶν· πᾶσας τὰς κακίας αὐτῶν ἐμνήσθη· νῦν ἐκυκλώσαν αὐτοὺς τὰ διαβούλια αὐτῶν, ἀπέναντι τοῦ προσώπου μου ἐγένοντο. ⁴ ἐν

5. και γε ιουδας 6. οτι εξεκλεινεν 7. εγκατελειπον, και τεκνα ... ερυσιβη 8. βενιαμειν 11. κατεπατησεν χριμα 13. ιδεν ... και αυτος ουκ 14. λημψομαι 15. επιζητησουσιν VI. 2. αναστησομεθα 3. διωξομεν ... προιμος κ. ο. τη γη 5. εν ρημασιν 6. θελω και ου θυσιαν 9. οδον κυριου 10. οικω ισραηλ ... ed. rom. post εκει non interpgr. ... ιουδας VII. 2. οπως συναδουσιν ως συναδοντες ... εκυκλωσεν

ταῖς καχίαις αὐτῶν εὐφραναν βασιλεῖς, καὶ ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν ἄρχοντας·
⁴ πάντες μοιχεύοντες, ὡς κλίβανος καιόμενος εἰς πέψιν κατακαύματος ἀπὸ τῆς 4
 φλογός, ἀπὸ πυράσεως στέατος, ἕως τοῦ ζυμωθῆναι αὐτό. ⁵ ἡμέραι τῶν βα- 5
 σιλέων ὑμῶν, ἤρξαντο οἱ ἄρχοντες θυμοῦσθαι ἐξ οἴνου, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα
 αὐτοῦ μετὰ λοιμῶν· ⁶ διότι ἀνεκαύθησαν ὡς κλίβανος αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἐν 6
 τῷ καταράσσειν αὐτοὺς ὅλην τὴν νύκτα ὕπνου Ἐφραῖμ ἐνεπλήσθη· πρῶλ ἐνε-
 γενήθη, ἀνεκαύθη ὡς πυρὸς φέγγος. ⁷ πάντες ἐθερμάνθησαν ὡς κλίβανος, καὶ 7
 κατέφαγον τοὺς κριτὰς αὐτῶν· πάντες οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἔπασαν, οὐκ ἦν ἐν
 αὐτοῖς ὁ ἐπικαλούμενος πρὸς μέ. ⁸ Ἐφραῖμ ἐν τοῖς λαοῖς αὐτοῦ συνανέμυντο, 8
 Ἐφραῖμ ἐγένετο ἐγκυφίας οὐ μεταστρεφόμενος· ⁹ κατέφαγον ἀλλότριον τὴν 9
 ἰσχὺν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἔγνω, καὶ πολὺ αἱ ἐξήνθησαν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς οὐκ
 ἔγνω. ¹⁰ καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ 10
 ἐπέστρεψαν πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν αὐτὸν ἐν πᾶσι
 τούτοις. ¹¹ καὶ ἦν Ἐφραῖμ ὡς περιστέρα ἄνους, οὐκ ἔχουσα καρδίαν· Αἴγυπτον 11
 ἐπεκαλεῖτο, καὶ εἰς Ἀσσυρίους ἐπορεύθησαν. ¹² καθὼς ἂν πορεύονται ἐπιβαλῶ 12
 ἐπ' αὐτοὺς τὸ δίκτυόν μου, καθὼς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καταξέω αὐτούς,
 παιδεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν. ¹³ οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἀπε- 13
 πῆδον ἀπ' ἐμοῦ· δέιλαιοὶ εἰσιν, ὅτι ἠσέβησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἐλυτρω-
 σάμην αὐτούς, αὐτοὶ δὲ κατελάλησαν κατ' ἐμοῦ ψευδῆ. ¹⁴ καὶ οὐκ ἐβόησαν 14
 πρὸς μέ αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἀλλ' ἡ ὠλόλυζον ἐν ταῖς κοίταις αὐτῶν· ἐπὶ σίτῳ
 καὶ οἴνῳ κατετέμνοντο. ¹⁵ ἐπαιδεύθησαν ἐν ἐμοί, κἀγὼ κατέσχευα τοὺς βρα- 15
 χίονας αὐτῶν, καὶ εἰς ἐμέ ἐλογίσαντο πονηρά. ¹⁶ ἀπεστράφησαν εἰς οὐδέν, 16
 ἐγένοντο ὡς τῶνος ἐντεταμένον· πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν δι'
 ἀπαιδευσίαν γλώσσης αὐτῶν· οὗτος ὁ φανλισμὸς αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

VIII.

Εἰς κόλπον αὐτῶν ὡς γῆ, ὡς ἀετὸς ἐπ' οἶκον κυρίου, ἀνδ' ὧν παρέ-
 βησαν τὴν διαθήκην μου καὶ κατὰ τοῦ νόμου μου ἠσέβησαν. ² ἐμὲ κεκρά- 2
 ξονται Ὁ θεὸς ἐγνώκαμέν σε. ³ ὅτι Ἰσραὴλ ἀπεστρέψατο ἀγαθὰ, ἐχθρὸν 3
 κατεδίωξαν· ⁴ ἑαυτοῖς ἐβασίλευσαν καὶ οὐ δι' ἐμοῦ, ἤρξαν καὶ οὐκ ἐγνώρι- 4
 σάν μοι, τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἰδῶλα,
 ὅπως ἐξολοθρευθῶσιν. ⁵ ἀπότρίψαι τὸν μόσχον σου Σαμάρεια, παρωξύνθη ὁ 5
 θυμὸς μου ἐπ' αὐτούς· ἕως τίνος οὐ μὴ δύνωνται καθαραισθῆναι ἐν τῷ 6
 Ἰσραὴλ; καὶ αὐτὸ τέκτων ἐποίησε, καὶ οὐ θεὸς ἐστὶ· διότι πλανῶν ἦν ὁ
 μόσχος σου Σαμάρεια. ⁷ ὅτι ἀνεμόφθορα ἔσπειραν, καὶ ἡ καταστροφή αὐτῶν 7
 ἐκδέξεται αὐτά· δράγμα οὐκ ἔχον ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι ἄλευρον, ἐὰν δὲ καὶ
 ποιήσῃ, ἀλλότριον καταφάγονται αὐτό. ⁸ κατεπόθη Ἰσραὴλ, νῦν ἐγένετο ἐν 8
 τοῖς ἔθνεσιν ὡς σκευὸς ἄχρηστον, ⁹ ὅτι αὐτοὶ ἀνέβησαν εἰς Ἀσσυρίους· ἀνέ- 9
 βη καὶ αὐτὸν Ἐφραῖμ, δῶρα ἠγάπησαν, ¹⁰ διὰ τοῦτο παραδοθήσονται 10
 ἐν τοῖς ἔθνεσιν. νῦν ἐλθέξομαι αὐτούς, καὶ κοπάσουσι μικρὸν τοῦ χρίειν βα-
 σιλέα καὶ ἄρχοντας. ¹¹ ὅτι ἐπλήθυνεν Ἐφραῖμ θυσιαστήρια, εἰς ἁμαρτίας 11
 ἐγένοντο αὐτῷ θυσιαστήρια ἡγαπημένα. ¹² καταγράψω αὐτῷ πλῆθος, καὶ τὰ 12

4. παντας et *etiam μοιχευοντας (ω sic) 5. αι ημεραι (αι ημ. τ. β. u. cum antecdd conjg.) 6. πρῳι εγενηθη ... πυρ φεγγος 7. ως κλιβ. ο πυρ καιομενος αι καρδιαι αυτων, και κατεφαγεν πυρ τους ... επεσαν ... ο επικαλουμενος εν αυτοις προς εμε 8. συνανεμινγυτο 9. επεγνω, και πολυαι 15. και εγω ... om και 16. εις ουθεν ... δια απαιδευσιαν VIII. 4. ed. rom. sic interp. εαντ. εβασ., και ου δι εμου ηρξ., κ. ο. εγν. μοι το α. αυτ., και (cod. alex. ε. εβασ. δι εμου· ηρξαν· κ. ο. εγν. μοι· το α. αυτων· και) ... ιδωλα ... εξολοθρευθωσιν 6. ed. rom. σαμαρειαν, 7. ανεμοφθορια 9. ηγαπησεν 10. παρεδοθησαν ... *κοπιασουσιν ... om μικρον 11. εις αμαρτιαν (ed. rom. θυσιαστ. εις αμαρτ. conjg.) ... τα ηγαπημενα

- 13 νόμιμα αὐτοῦ εἰς ἀλλότρια ἐλογίσθησαν, ὕψισασθῆρα τὰ ἡγαπημένα. ¹³ διότι ἔαν ὕσωσι ὕσιαν καὶ φάγωσι κρέα, κύριος οὐ πρόσδεξεται αὐτά· νῦν μνηστῆσεται τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ ἐκδικήσῃ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν· αὐτοὶ εἰς
- 14 Αἴγυπτον ἀπέστρεψαν, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φάγονται. ¹⁴ καὶ ἐπελά-
 ζετο Ἰσραὴλ τοῦ ποιήσαντος αὐτόν, καὶ ὠκοδόμησαν τεμένη· καὶ Ἰούδας ἐπλήθυνε πόλεις τετειχισμένας· καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῶν.

IX.

- Μὴ χαίρε Ἰσραὴλ, μὴδὲ εὐφραίνου καθὼς οἱ λαοί, διότι ἐπόρνευσας ἀπὸ
 2 τοῦ θεοῦ σου· ἡγάπησας δόματα ἐπὶ πάντα ἄλωνα σίτου. ² ἄλλον καὶ ληνὸς
 3 οὐκ ἔγνω αὐτούς, καὶ ὁ οἶνος ἐψεύσατο αὐτούς. ³ οὐ κατώκησαν ἐν τῇ γῇ
 τοῦ κυρίου· κατώκησεν Ἐφραΐμ Αἴγυπτον, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φά-
 4 γονται. ⁴ οὐκ ἔσπευσαν τῷ κυρίῳ οἶνον, καὶ οὐχ ἥδυναν αὐτῷ· αἱ ὕσιαι αὐ-
 τῶν ὥς ἄρτος πένθους αὐτοῖς, πάντες οἱ ἐσθιόντες αὐτὰ μιανθῆσονται, διότι
 οἱ ἄρτοι αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐκ εἰσελεύσονται εἰς τὸν οἶκον κυρίου.
 5 ⁵ τί ποιήσετε ἐν ἡμέραις πανηγύρεως καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς τοῦ κυρίου; ⁶ διὰ
 τοῦτο ἰδοὺ πορεύονται ἐκ ταλαιπωρίας Αἰγύπτου, καὶ ἐκδέξεται αὐτούς Μέμ-
 6 φρις, καὶ θάψει αὐτοὺς Μαχμάς· τὸ ἀργύριον αὐτῶν ὅλεθρος κληρονομήσει
 7 αὐτό, ἄκανθα ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν. ⁷ ἦκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἐκδικήσεως,
 ἦκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἀνταποδοσεώς σου, καὶ κακωθήσεται Ἰσραὴλ ὥσπερ
 ὁ προφῆτης ὁ παρεξεστηκώς, ἄνθρωπος ὁ πνευματοφόρος· ὑπὸ τοῦ πλήθους
 8 τῶν ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθη μανία σου. ⁸ σκοπὸς Ἐφραΐμ μετὰ θεοῦ, προ-
 φῆτης παλὺς σκολιὰ ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ· μανίαν ἐν οἴκῳ θεοῦ κατέ-
 9 πηξαν. ⁹ ἐφθάρησαν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βουνοῦ· μνηστῆσεται ἀδικίας αὐ-
 10 τῶν, ἐκδικήσῃ ἀμαρτίας αὐτῶν. ¹⁰ ὥς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ· εὗρον τὸν Ἰσραὴλ,
 καὶ ὥς σκοπὸν ἐν συκῇ πρῶτον πατέρα αὐτῶν εἶδον· αὐτοὶ εἰσῆλθον πρὸς
 τὸν Βεελφεγώρ, καὶ ἀπηλοτριώθησαν εἰς αἰσχύνην, καὶ ἐγένοντο οἱ ἐβδελυ-
 11 γμένοι ὥς οἱ ἡγαπημένοι. ¹¹ Ἐφραΐμ ὥς ὄρνειον ἐξεπετάσθη, αἱ δόξαι αὐτῶν
 12 ἐκ τόκων καὶ ὠδίνων καὶ συλλήψεων. ¹² διότι καὶ ἔαν ἐκτρέψωσι τὰ τέκνα
 αὐτῶν, ἀτεκνωθήσονται ἐξ ἀνθρώπων· διότι καὶ οὐαὶ αὐτοῖς ἐστὶ, σὰρξ μου
 13 ἐξ αὐτῶν. ¹³ Ἐφραΐμ, ὃν τρόπον εἶδον, εἰς θῆραν παρέστησαν τὰ τέκνα αὐ-
 14 τῶν, καὶ Ἐφραΐμ τοῦ ἐξαγαγεῖν εἰς ἀποκέντησιν τὰ τέκνα αὐτοῦ. ¹⁴ δὸς
 αὐτοῖς, κύριε· τί δώσεις αὐτοῖς; μήτρην ἀτεκνοῦσαν καὶ μαστοὺς ξηρούς.
 15 ¹⁵ πᾶσαι αἱ κακαὶ αὐτῶν ἐν Γαλαὰ, ὅτι ἐκεῖ ἐμίσησα αὐτοὺς διὰ τὰς κα-
 κίας τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν· ἐκ τοῦ οἴκου μου ἐκβαλῶ αὐτούς, οὐ μὴ
 16 πρόσβῃσω τοῦ ἀγαπήσαι αὐτούς· πάντες οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἀπειθοῦντες.
 17 ¹⁶ ἐπόνεσεν Ἐφραΐμ· τὰς ρίζας αὐτοῦ ἐξηράνθη, καρπὸν οὐκ ἔτι μὴ ἐλέγχῃ·
 17 διότι καὶ ἔαν γενήσωσιν, ἀποκτενῶ τὰ ἐπιθυμήματα κοιλίας αὐτῶν. ¹⁷ ἀπόσε-
 ται αὐτοὺς ὁ θεός, ὅτι οὐκ εἰσῆκουσαν αὐτοῦ, καὶ ἔσονται πλανήται ἐν τοῖς
 ἔθνεσιν.

13. αυτοι δε εις 14. τα θεμελ. αυτου IX. 2. *om δ 3. εις αι-
 γυπτον 4. και ουκ ηδυναντο αυτω ... εσθιοντες ... εις οικον 5. τι ποιη-
 σεται εν ημερα π. κ. εν ημεραις 6. πορευουσιν ... om αυτο 7. τ. εκδικι-
 σου ... ανταποδωσης ... επληθ. μνεια σου 8. εν οικω κυριου 9. αδ.
 αυτου και εκδ. αμ. αυτου 10. ειδον πατερας αυτων ... εγεν. οι ηγαπημε-
 νοι ως εβδελυγμ. 11. συλληψεων 13. ed. rom. εφραιμ prius cum antecedd.
 conjg. 14. ante μητρην add δος αυτοις 15. εις γαλααλ ... αυτοις εμει-
 σησα 17. ως πλανηται

X.

Ἄμπελος εὐκλήματοῦσα Ἰσραὴλ, ὁ καρπὸς εὐθηνῶν αὐτῆς· κατὰ τὸ πλήθος τῶν καρπῶν αὐτῆς ἐπλήθυνε τὰ θυσιαστήρια, κατὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς αὐτοῦ ἠχοδόμησε στήλας. ² ἐμέρισαν καρδίας αὐτῶν, νῦν ἀφανισθήσονται· ² αὐτὸς κατασκάψει τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν, ταλαιπωρήσουσιν αἱ στήλαι αὐτῶν. ³ διότι νῦν ἐροῦσιν· Οὐκ ἔστι βασιλεὺς ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐφοβήθημεν τὸν κύριον. ³ ὁ δὲ βασιλεὺς τί ποιήσει ἡμῖν, ⁴ λαλῶν ῥήματα προφάσεις ψευδεῖς; διαστήσεται διαστήκην, ἀνατελεῖ ὡς ἀγρῶσις κρίμα ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ. ⁵ τῷ μόσχῳ τοῦ οἴκου ὧν παροικήσουσιν οἱ κατοικοῦντες Σαμάρειαν, ὅτι ἐπένδησε λαὸς αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν· καὶ καλῶς παρεπύκρναν αὐτόν, ἐπιχαροῦνται ἐπὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ, ὅτι μετωκίσθη ἀπ' αὐτοῦ. ⁶ καὶ αὐτὸν εἰς Ἀσσυρίους δῆσαντες, ⁶ ἀπήνεγκαν ξένια τῷ βασιλεῖ Ἰαρὲμ· ἐν δόματι Ἐφραῖμ δέξεται, καὶ αἰσχυνθήσεται Ἰσραὴλ ἐν τῇ βουλῇ αὐτοῦ. ⁷ ἀπέβριψε Σαμάρεια βασιλέα αὐτῆς ὡς φρύγανον ἐπὶ προσώπου ὕδατος· ⁸ καὶ ἐξαρθήσονται βωμοὶ ὧν ἁμαρτήματα τοῦ Ἰσραὴλ, ἄκτανται καὶ τρίβολοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν. ⁸ καὶ ἐροῦσι τοῖς ὄρεσι Καλύψατε ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς Πέσατε ἐφ' ἡμᾶς. ⁹ ὅφ' οὐ οἱ βουνοὶ, ἥμαρτεν Ἰσραὴλ, ἐκεῖ ἔστησαν· οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς ⁹ ἐν τῷ βουνῷ πόλεμος ἐπὶ τὰ τέκνα ἀδικίας ¹⁰ παιδεῦσαι αὐτούς· καὶ συνα- ¹⁰ χτήσονται ἐπ' αὐτοὺς λαοί, ἐν τῷ παιδεύεσθαι αὐτοὺς ἐν ταῖς δυοῖν ἀδικίαις αὐτῶν. ¹¹ Ἐφραῖμ δάμαλις δεδιδαγμένη ἀγαπᾷ νεῖκος, ἐγὼ δὲ ἐπελεύσομαι ¹¹ ἐπὶ τὸ ἀλλίστον τοῦ τραχήλου αὐτῆς· ἐπιβιβῶ Ἐφραῖμ, παρασιωπήσομαι Ἰούδα, ἐνισχύσει αὐτῷ Ἰακώβ. ¹² σπεύρατε ἑαυτοῖς εἰς δικαιοσύνην, τρυγήσατε εἰς καρπὸν ζωῆς, φωτίσατε ἑαυτοὺς φῶς γνώσεως, ἐκζητήσατε τὸν κύριον ἕως τοῦ ἔλθειν γεννήματα δικαιοσύνης ὑμῖν. ¹³ Ἵνα τί παρεσιωπήσατε ¹³ ἁσέβειαν, καὶ τὰς ἀδικίας αὐτῆς ἐτρυγήσατε, ἐφάγετε καρπὸν ψευδῆ; ὅτι ἤλπισας ἐν τοῖς ἁμαρτήμασί σου, ἐν πλήθει δυνάμεώς σου, ¹⁴ καὶ ἐξαναστήσεται ¹⁴ ἀπώλεια ἐν τῷ λαῷ σου, καὶ πάντα τὰ περιτετειχισμένα σου οἰχθήσεται. ὡς ἄρχων Σαλαμάν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἱεροβοάμ, ἐν ἡμέραις πολέμου μητέρα ἐπὶ τέκνοις ἠδάφισαν, ¹⁵ οὕτως ποιήσω ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ἀπὸ προσώπου ¹⁵ ἀδικίας κακιῶν ὑμῶν.

XI.

Ὁρθρου ἀπεβρίφησαν· ἀπεβρίφη βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ ¹ καὶ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτόν, καὶ ἐξ Αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ. ² κα- ² ὥς μετεκάλεσα αὐτούς, οὕτως ἀπώχοντο ἐκ προσώπου μου· αὐτοὶ τοῖς Βααλεῖμ ἔθνον καὶ τοῖς γλυπτοῖς ἔθυμῖον. ³ καὶ ἐγὼ συνεπέδισα τὸν Ἐφραῖμ, ³ ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τὸν βραχίονά μου, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἴμαι αὐτούς. ⁴ ἐν διαφθορᾷ ἀνθρώπων ἐξέτεινα αὐτούς ἐν δεσμοῖς ἀγαπήσεώς μου, καὶ ⁴ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς ραπίδων ἀνθρώπος ἐπὶ τὰς σιγῶνας αὐτοῦ· καὶ ἐπιβλέψομαι πρὸς αὐτόν, δυνήσομαι αὐτῷ. ⁵ κατῶκῃσεν Ἐφραῖμ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὁ ⁵ Ἀσσοὺρ αὐτὸς βασιλεὺς αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἠδέλησεν ἐπιστρέφειν· ⁶ καὶ ἠσθένησεν ⁶ ἐν βομφαίᾳ ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ, καὶ κατέπαυσεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

X. 4. αὐτῆς εὐθηνῶν ... ** των καρπων αὐτου ... και κατα τα 5. δια τουτο επενδ. ο λαος 7. τον βασιλεα ... επι προσωπον 8. τοις ορεσιν πεσετε εφ η. κ. τοις β. καλυψ. ημας 9. post βουνω plene interpg. ... επι τεκνα αδ. ηλθεν 11. και παρασιωπησομαι 12. τρυγησ. εαυτοις εις ... γεννηματα 13. ed. rom. ετρυγησατε; εφαγετε καρπ. ψ., οτι ... ηλπ. εν αρμασιν σου, εν ... ed. rom. in fine plene interpg. 14. οικησεται ... οικου ιεροβααλ 15. om αδικιας XI. 1. του ισραηλ, διοτι ... ηγαπηκα 2. μετεκαλεσατο 4. και εγω εσομαι 6. ησθενησεν βομφαια

7 καὶ φάγονται ἐκ τῶν διαβουλίῶν αὐτῶν, ⁷ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπικρεμάμενος ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ· καὶ ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ τίμια-αὐτοῦ θυμωθήσεται, καὶ
8 οὐ μὴ ὑψώσῃ αὐτόν. ⁸ τί σε διαβῶμαι Ἐφραΐμ; ὑπερασπιῶ σου Ἰσραὴλ; τί σε διαβῶ; ὡς Ἀδαμὰ θήσομαι σε καὶ ὡς Σεβοείμ. μετεστράφη ἡ καρδία
9 μου ἐν τῷ αὐτῷ, συνεταράχθη ἡ μεταμέλειά μου· ⁹ οὐ μὴ ποιήσω κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, οὐ μὴ ἐγκαταλίπω τοῦ ἐξαλειφθῆναι τὸν Ἐφραΐμ· διότι θεὸς ἐγὼ εἰμι καὶ οὐκ ἄνθρωπος· ἐν σοὶ ἅγιος, καὶ οὐκ εἰσελεύσομαι
10 εἰς πόλιν. ¹⁰ ὅπισω κυρίου πορεύσομαι· ὡς λέων ἐρεύξεται, ὅτι αὐτὸς ὠρύσεται,
11 καὶ ἐκστῆσονται τέκνα ὑδάτων· ¹¹ ἐκστῆσονται ὡς ὄρνεον ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ὡς περιστερά ἐκ γῆς Ἀσσυρίων· καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους
12 αὐτῶν, λέγει κύριος. ¹² ἐκύκλωσέ με ἐν ψεύδει Ἐφραΐμ, καὶ ἐν ἀσεβείαις οἶκος Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. νῦν ἐγὼ αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ ὁ λαὸς ἅγιος κεκλη-
σεται θεοῦ.

XII.

Ὁ δὲ Ἐφραΐμ πονηρὸν πνεῦμα, ἐδίωξε καύσωνα ὅλην τὴν ἡμέραν·
κενὰ καὶ μάταια ἐπλήθυνε, καὶ διαθήκην μετὰ Ἀσσυρίων διέθετο, καὶ ἔλαιον
2 εἰς Αἴγυπτον ἐνεπορεύετο. ² καὶ κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς Ἰούδαν τοῦ ἐκδικῆσαι τὸν Ἰακώβ· κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἀπο-
3 δώσει αὐτῷ. ³ ἐν τῇ κοιλῇ ἐπέρνισε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐν κόποις αὐ-
4 τοῦ ἐνίσχυσε πρὸς θεόν, ⁴ καὶ ἐνίσχυσε μετὰ ἀγγέλου καὶ ἡδυνάσθη· ἔκλαυσεν καὶ ἐδεήθησάν μου, ἐν τῷ οἴκῳ Ὡν εὗροσάν με, καὶ ἐκεῖ ἐλαλήθη πρὸς
5 αὐτούς. ⁵ ὁ δὲ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἔσται μνημόσυνον αὐτοῦ. ⁶ καὶ σὺ ἐν θεῷ σου ἐπιστρέψεις, ἔλεον καὶ κρίμα φυλάσσου, καὶ ἐγγίze πρὸς τὸν
7 θεόν σου διὰ παντός. ⁷ Χαναὰν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ζυγὸς ἀδικίας, καταδυνα-
8 στεύειν ἠγάπησε. ⁸ καὶ εἶπεν Ἐφραΐμ Πλήν πεπλούτηκα, εὗρηκα ἀναψυχὴν ἐμαυτῷ. πάντες οἱ πόνοι αὐτοῦ οὐχ εὐρεθήσονται αὐτῷ δι' ἀδικίας ἧς ἤμαρ-
9 ten. ⁹ ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἔτι κατοικῶ
10 κίω σε ἐν σκηναῖς καθὼς ἡμέραι ἑορτῆς· ¹⁰ καὶ λαλήσω πρὸς προφήτας, καὶ ἐγὼ ὁράσεις ἐπλήθυνα, καὶ ἐν χερσὶ προφητῶν ὁμοιωθήν. ¹¹ εἰ μὴ Γαλαὰδ ἔστιν, ἅρα ψευδεῖς ἦσαν ἐν Γαλαὰδ ἄρχοντες θυσιάζοντες, καὶ τὰ θυσιάστῃρα
12 αὐτῶν ὡς χελῶναι ἐπὶ χέρσων ἄγρου. ¹² καὶ ἀνεχώρησεν Ἰακώβ εἰς πεδίον Συρίας, καὶ ἐδούλευσεν Ἰσραὴλ ἐν γυναικί, καὶ γυναικὶ ἐφυλάξατο. ¹³ καὶ ἐν
13 προφήτῃ ἀνήγαγε κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐν προφήτῃ διε-
14 φυλάχθη. ¹⁴ ἐθύμωσεν Ἐφραΐμ καὶ παρώργισε· καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐ-
τὸν ἐκχυθήσεται, καὶ τὸν ὀνειδισμόν αὐτοῦ ἀνταποδώσει κύριος αὐτῷ.

XIII.

Κατὰ τὸν λόγον Ἐφραΐμ δικαίωματα ἔλαβεν αὐτὸς ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ
2 ἔθετο αὐτὰ τῇ Βαὰλ καὶ ἀπέθανε. ² καὶ νῦν προσέθεντο τοῦ ἁμαρτάνειν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα ἐκ τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν κατ' εἰκόνα ἐιδώλων, ἔργα τεκτόνων συντετελεσμένα αὐτοῖς· αὐτοὶ λέγουσι Θύσατε ἀνθρώπους, μόσχοι
3 γὰρ ἐκλελοιπάσι. ³ διὰ τοῦτο ἔσονται ὡς νεφέλη πρωινῇ καὶ ὡς δρόσος ὀρ-
θρινῇ πορευομένη, ὡς χνοὺς ἀποφυσώμενος ἀφ' ἁλῶνος καὶ ὡς ἀτμὶς ἀπὸ

6. διαβουλειων 7. ο δε θεος 8. διαβω pro διαβωμαι ... σεβωειμ
9. εγκαταλειπω ... εν σοι videtur c. antecdd. conjg. 11. και εκπητησονται
12. και εν ασεβειας (sic) οικου ... και λαος αγ. κληθησεται XII. 1. ed. rom. εδιωξε cum antec. conjg. 2. κρισεις ... προς τον ιουδαν ... ανταπο-
δωσει 3. προς τον θεον 4. μου pro Ων ... προς αυτον 8. δια αδικιας
9. ημερα 12. και εν γυναικι εφυλ. 13. εξ αιγυπτου 14. αυτω κυριος
XIII. 1. αυτος ελαβεν 2. και προσεθετο του αμ. ετι ... αργυρ. εαυτων
3. ωσπερ χους ... ατμις εκ καπνοδοχης

δακρύων. ⁴ ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου ὁ στερεῶν τὸν οὐρανὸν καὶ κτείνων γῆν, ⁴ οὐ αἱ χεῖρες ἐκτίσαν πᾶσαν τὴν στρατίαν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ παρέδειξά σοι αὐτὰ τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐγὼ ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ θεὸν πλὴν ἐμοῦ οὐ γνώσῃ, καὶ σώζων οὐκ ἔστι πάρεξ ἐμοῦ. ⁵ ἐγὼ ἐποίμαινον σε ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀοικήτῃ ⁶ κατὰ τὰς νομάς αὐ- ⁶ τῶν· καὶ ἐνεπλήρῃσθαι εἰς πλησμονήν, καὶ ὑψώσθαι αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἐνεκα τούτου ἐπελάθοντό μου. ⁷ καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς πανθῆρ καὶ ὡς πάρ- ⁷ δαλις· κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀσσυρίων ⁸ ἀπαντήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄρκος ἢ ἀπορου- ⁸ μένη, καὶ διαβρῆξω συγκλεισμένον καρδίας αὐτῶν, καὶ καταφάγονται αὐτοὺς ἐκεῖ σκύνιον δρυμοῦ, θῆρρα ἀγροῦ διασπάσει αὐτούς. ⁹ τῇ διαφθορᾷ σου ⁹ Ἰσραὴλ τίς βοηθήσει; ¹⁰ ποῦ ὁ βασιλεὺς σου οὗτος; καὶ διασωσάτω σε ἐν ¹⁰ πάσαις ταῖς πόλεσί σου· κρινάτω σε ὃν εἶπας Δός μοι βασιλέα καὶ ἄρχοντα. ¹¹ καὶ ἔδωκά σοι βασιλέα ἐν ὀργῇ μου, καὶ ἔσχον ἐν τῷ θυμῷ μου. ¹² συ- ¹¹ 13 στροφῇν ἀδικίας Ἐφραΐμ, ἐγκεχυρμένη ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ· ¹³ ὠδίνες ὡς τι- ¹³ κτούσης ἤξουσιν αὐτῷ. οὗτος ὁ υἱός σου ὁ φρόνιμος, διότι οὐ μὴ ὑποστῇ ἐν συντριβῇ τέκνων. ¹⁴ ἐκ χειρὸς ἄδου ῥύσεται καὶ ἐκ θανάτου λυτρώσεται αὐ- ¹⁴ 15 τοὺς· ποῦ ἡ δίκη σου, θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον σου, ἄδῃ; παράκλησις κέκρυπται ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου, ¹⁵ διότι οὗτος ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν διαστελεῖ. ἐπάξει καὶ- ¹⁵ 15 σωνα ἀνεμον κύριος ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀναξηρανεῖ τὰς φλέβας αὐτοῦ, ἐξηρημώσῃ τὰς πηγὰς αὐτοῦ· αὐτὸς καταξηρανεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ σκευὴ τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτοῦ.

XIV.

¹⁶ Ἀφανισθήσεται Σαμάρεια, ὅτι ἀνέστη πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς· ἐν ῥομ- ¹⁶ φαίᾳ πεσοῦνται αὐτοί, καὶ τὰ ὑποτίτθια αὐτῶν ἐδαφισθήσονται, καὶ αἱ ἐν γαστρὶ ἔχουσαι αὐτῶν διαβράγχονται. ¹ ἐπιστράφητι Ἰσραὴλ πρὸς κύριον τὸν ¹ 2 θεόν σου, διότι ἠσθένησαν ἐν ταῖς ἀδικίαις σου. ² λάβετε μετ' ἑαυτῶν λό- ² γους καὶ ἐπιστράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν· εἶπατε αὐτῷ ὅπως μὴ λάβητε ἀδικίαν καὶ λάβητε ἀγαθὰ, καὶ ἀνταποδώσομεν καρπὸν χειλέων ἡμῶν. ³ Ἀσσοὺρ οὐ μὴ σώσῃ ἡμᾶς, ἐφ' ἣππον οὐκ ἀναβησόμεθα· οὐκ ἔτι μὴ εἰ- ³ 3 πωμεν Θεοὶ ἡμῶν, τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ἡμῶν· ὁ ἐν σοὶ ἐλέησει ὀρφανόν. ⁴ Ἰάσομαι τὰς κατοικίας αὐτῶν, ἀγαπήσω αὐτοὺς ὁμολόγως, ὅτι ἀπέστρεψε ⁴ τὴν ὀργὴν μου ἀπ' αὐτοῦ· ⁵ ἔσομαι ὡς δρόσος τῷ Ἰσραὴλ, ἀνθήσει ὡς κρί- ⁵ 5 νον, καὶ βαλεῖ τὰς ῥίζας αὐτοῦ ὡς ὁ Λιβανός· ⁶ πορεύσονται οἱ κλάδοι αὐτοῦ, ⁶ καὶ ἔσται ὡς ἐλαία κατάκαρπος, καὶ ἡ ὀσφρασία αὐτοῦ ὡς Λιβάνου· ⁷ ἐπι- ⁷ 7 στρέψουσι καὶ καθίσουνται ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ, ζήσονται καὶ μεθυσθήσονται σίτῳ· καὶ ἐξανθήσει ὡς ἄμπελος μνημόσυνον αὐτοῦ, ὡς οἶνος Λιβάνου. ⁸ τῷ ⁸ 8 Ἐφραΐμ τί αὐτῷ ἔτι καὶ εἰδώλους; ἐγὼ ἐταπείνωσα αὐτόν, καὶ κατισχύσω αὐτόν· ἐγὼ ὡς ἄρκενδος πυκάζουσα, ἐξ ἐμοῦ ὁ καρπὸς σου εὕρηται. ⁹ τίς ⁹ 9 σοφὸς καὶ συνήσει ταῦτα; ἢ συνετὸς καὶ ἐπιγνώσεται αὐτά; ὅτι εὐθεῖαι αἱ ὁδοὶ τοῦ κυρίου, καὶ δίκαιοι πορεύσονται ἐν αὐταῖς, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενή- σουσιν ἐν αὐταῖς.

4. ο στερεων ουρανον ... στρατειαν 6. om και prius 8. ως αρκος απορουμένη ... και φαγονται 12. συστρ. αδικ. cum antecdd. conjg. ... ενκεχυρμένην αδικειαν αυτου 13. ωδ. ηξουσ. αυτω ως τικτουσ. 14. ρυσom. αυτους, εκ ... εξ οφθ. 15. ed. rom. ante diote plene interpj, non item post διαστελει ... διαστελλει ... ανεμον καυσωνα εκ τ. ep. κυριος ... αυτου· ουτος καταξ. 16. εγγαστρι XIV. 1. επιστραφητι ... ησθενησας 2. (οπ. μη λασητε αδ.) ... κ. λαβετε αγ. 3. σωσει ... εφ ιππων 4. διοτι αποστρεψω ... απ αυτων 5. και εσομαι ... ως λιβανος 7. το μνημοσυνον αυτου 8. τω εφρ. c. antecdd. conjg. ... τι ετι αυτω ... και εγω κα- τισχ. 9. διοτι ευθειαι

Subscriptio: ωσηε α

Α Μ Ω Σ.

I.

Λόγοι Ἀμώς οἱ ἐγένοντο ἐν Ἀκκαρεὶμ ἐκ Θεκουέ, οὓς εἶδεν ὑπὲρ Ἱερουσαλήμ ἐν ἡμέραις Ὁζίου βασιλέως Ἰούδα καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοάμ τοῦ Ἰωᾶς
 2 βασιλέως Ἰσραὴλ, πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ σεισμοῦ. ² καὶ εἶπε Κύριος ἐκ Σιών ἐφθέγγετο, καὶ ἐξ Ἱερουσαλήμ ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπένθησαν αἱ νομαὶ
 3 τῶν ποιμένων, καὶ ἐξηράνθη ἡ κορυφὴ τοῦ Καρμηλίου. ³ καὶ εἶπε κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Δαμασκού καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνδ' ὧν ἔπριζον πρίοσι σιδηροῖς τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν ἐν Γα-
 4 λαᾷδ. ⁴ καὶ ἀποστελῶ πῦρ εἰς τὸν οἶκον Ἀζαήλ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια
 5 υἱοῦ Ἀδερ. ⁵ καὶ συντρίψω μοχλοὺς Δαμασκού, καὶ ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας ἐκ πεδίου Ὄν, καὶ κατακόψω φυλὴν ἐξ ἀνδρῶν Χαββάν, καὶ αἰχμαλωτεύσεται
 6 ται λαὸς Συρίας ἐπὶ κλητος, λέγει κύριος. ⁶ τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Γάζης καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτοὺς, ἔνεκεν τοῦ αἰχμαλωτεύσαι αὐτοὺς αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμών, τοῦ συγκελ-
 7 σαι εἰς τὴν Ἰδουμαίαν. ⁷ καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τεῖχη Γάζης, καὶ κατα-
 8 φάγεται τὰ θεμέλια αὐτῆς. ⁸ καὶ ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας ἐξ Ἀζώτου, καὶ ἐξαρθήσεται φυλὴ ἐξ Ἀσκάλωνος, καὶ ἐπάξω τὴν χεὶρά μου ἐπὶ Ἀκκάρων,
 9 καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι τῶν ἀλλοφύλων, λέγει κύριος. ⁹ τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Τύρου καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστρα-
 10 φήσομαι αὐτήν, ἀνδ' ὧν συνέκλεισαν αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμών εἰς τὴν
 11 ἐπὶ τὰ τεῖχη Τύρου, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῆς. ¹¹ τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις τῆς Ἰδουμαίας καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτοὺς, ἔνεκεν τοῦ διώξαι αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐλυμνήματο μητέρα ἐπὶ γῆς, καὶ ἤρπασεν εἰς μαρτύριον φρίκην
 12 αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄρημα αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς νίκος. ¹² καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς
 13 Θαμάν, καὶ καταφάγεται θεμέλια τευχέων αὐτῆς. ¹³ τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνδ' ὧν ἀνέσχίζον τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν Γαλααδιτῶν,
 14 ὅπως ἐμπλατύνωσι τὰ ὅρια αὐτῶν. ¹⁴ καὶ ἀνάψω πῦρ ἐπὶ τεῖχη Ῥαββὰδ, καὶ καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς μετὰ κραυγῆς ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ σει-
 15 σθήσεται ἐν ἡμέραις συντελείας αὐτῆς. ¹⁵ καὶ πορεύσονται οἱ βασιλεῖς αὐτῆς ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, λέγει κύριος.

II.

Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Μωᾶβ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνδ' ὧν κατέκαυσαν τὰ δοτὰ βασιλέως
 2 τῆς Ἰδουμαίας εἰς κονίαν. ² καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς Μωᾶβ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια τῶν πόλεων αὐτῆς, καὶ ἀποθάνεται ἐν ἀδυναμίᾳ Μωᾶβ μετὰ

Inscriptio. αμωσ β

I. 3. τας εγγαστρι εχ. των γαλααδ 4. εξαποστελω ... καταφαγεται θεμελια 5. εξολοθρευσω ... αιχμαλωτισθησεται 7. καταφαγεται θεμελια 8. εξολοθρευσω 9. εις την ιουδαιαν 10. καταφαγεται θεμελια 11. τῆς ιουδαιας ... (τερσασιν, item * v. 9. 2, 1.) ... ενεκεν ... εχαστος τον αδ. α. ... μητραν επι 12. θαιμαν 13. αποστραφ. αυτους ... εγγαστρι ... οπ. εμπλατνουνσιν τα ορ. αυτων 14. επει τα τειχη ραββα ... εν ημερα II. 2. AV επι μωαβ ... οτι τα ... * πολ. αυτων ... αδυναμεια

κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος· ³ καὶ ἐξολοθρεύσω κριτὴν ἐξ αὐτῆς, καὶ 3
πάντας αὐτῆς ἀποκτενῶ μετ' αὐτοῦ, λέγει κύριος. ⁴ τὰδε λέγει κύριος· Ἐπὶ 4
ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἰούδα καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσο-
μαι αὐτόν, ἕνεκα τοῦ ἀπώσασθαι αὐτοὺς τὸν νόμον τοῦ κυρίου, καὶ τὰ προς-
τάγματα αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς τὰ μάταια αὐτῶν· ἃ
ἐποίησαν, οἷς ἐξηκολούνησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ὅπως αὐτῶν· ⁵ καὶ ἔξαποστελῶ 5
πῦρ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ καταφάγεται ἡμέλια Ἱερουσαλήμ. ⁶ τὰδε λέγει κύριος 6
Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφή-
σομαι αὐτόν, ἀνδ' ὧν ἀπέδοντο ἀργυρίου δίκαιον, καὶ πένητα ἔνεκεν ὑποδη-
μάτων, ⁷ τὰ πατοῦντα ἐπὶ τὸν χεῖρα τῆς γῆς, καὶ ἐκονδύλιζον εἰς κεφαλὰς 7
πτωχῶν, καὶ ὁδὸν ταπεινῶν ἐξέκλιναν, καὶ υἱὸς καὶ πατήρ αὐτοῦ εἰσεπορεύοντο
πρὸς τὴν αὐτὴν παιδίσκη, ὅπως βεβηλώσι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν· ⁸ καὶ 8
τὰ ἱμάτια αὐτῶν δεσμεύοντες σχοινοῖς παραπετάσματα ποιοῦν ἐχόμενα τοῦ
θυσιαστηρίου, καὶ οἶνον ἐκ συκοφαντιῶν ἔπινον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ αὐτῶν.
⁹ ἐγὼ δὲ ἐξήρα τὸν Ἀμορραῖον ἐκ προσώπου αὐτῶν, οὗ ἦν καθὼς ὕψος κέδρου 9
τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ ἰσχυρὸς ἦν ὡς δρυς, καὶ ἐξήρανα τὸν καρπὸν αὐτοῦ ἐπά-
νωθεν καὶ τὰς ῥίζας αὐτοῦ ὑποκάτωθεν· ¹⁰ καὶ ἐγὼ ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς 10
Αἰγύπτου, καὶ περιήγαγον ὑμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ κατα-
κληρονομήσαι τὴν γῆν τῶν Ἀμορραίων· ¹¹ καὶ ἔλαβον ἐκ τῶν υἱῶν ὑμῶν εἰς 11
προφῆτας, καὶ ἐκ τῶν νεανίσκων ὑμῶν εἰς ἀγιασμόν· μὴ οὐκ ἔστι ταῦτα,
υἱοὶ Ἰσραὴλ; λέγει κύριος. ¹² καὶ ἐποτίζετε τοὺς ἡγιασμένους οἶνον, καὶ τοῖς 12
προφῆταις ἐνετέλλεσθε λέγοντες Οὐ μὴ προφητεύσητε. ¹³ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ 13
κυλῶ ὑποκάτω ὑμῶν ὃν τρόπον κυλίσται ἡ ἄμαξα ἡ γέμουσα καλᾶμης·
¹⁴ καὶ ἀπολείπαι φυγὴ ἐκ δρομέως, καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ κρατήσῃ τῆς ἰσχύος 14
αὐτοῦ, καὶ ὁ μαχητὴς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ¹⁵ καὶ ὁ τοξότης οὐ 15
μὴ ὑποστῇ, καὶ ὁ ὄξυς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ οὐ μὴ διασωθῇ, καὶ ὁ ἵππευς οὐ
μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ¹⁶ καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ εὕρῃσιν τὴν καρδίαν 16
αὐτοῦ ἐν δυναστείαις, ὁ γυμνὸς διώξεται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος.

III.

¹ Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον ὃν ἐλάλησε κύριος ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ,
καὶ κατὰ πάσης φυλῆς ἧς ἀνήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, λέγων ² Πλὴν ὑμᾶς 2
ἔγνων ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἐκδικήσω ἐφ' ὑμᾶς πάσας
τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. ³ εἰ πορεύσονται δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καθόλου ἕαν μὴ γνω- 3
ρίσωσιν ἑαυτούς; ⁴ εἰ ἐρεῖξεται λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ θήραν οὐκ ἔχων; 4
εἰ δώσει σκύμνος φωνὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς μάστιγος αὐτοῦ καθόλου ἕαν μὴ ἀρ-
πάσῃ τί; ⁵ εἰ πεσεῖται ὄρνειον ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ ἰκετοῦ; εἰ σχασθήσεται 5
παχὺς ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ τοῦ συλλαβεῖν τί; ⁶ εἰ φωνήσῃ σάλπιγξ ἐν πόλει καὶ 6
λαὸς οὐ πτοηθήσεται; εἰ ἔσται κακία ἐν πόλει ἢ κύριος οὐκ ἐποίησεν;
⁷ διότι οὐ μὴ ποιήσῃ κύριος ὁ θεὸς πρᾶγμα ἕαν μὴ ἀποκαλύψῃ παιδείαν 7
πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφῆτας. ⁸ λέων ἐρεῖξεται, καὶ τίς οὐ φοβη- 8
θήσεται; κύριος ὁ θεὸς ἐλάλησε, καὶ τίς οὐ προφητεύσει; ⁹ ἀναγγεῖλατε χά- 9
ραις ἐν Ἀσσυριοῖς καὶ ἐπὶ τὰς χώρας τῆς Αἰγύπτου, καὶ εἶπατε Συνάχθητε
ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας, καὶ ἴδετε θυμαστὰ πολλὰ ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ κατα-

3. ἐξολοθρεύσω ... παντ. τοὺς ἀρχοντας αὐτῆς 4. ἀποστρ. αὐτοὺς ἐνε-
κεν ... τ. νομον κυρίου ... τα αἵματα αὐτῶν α ... 7. *βεβηλώσωσιν
9. ἐξηγεῖρα ... ed. rom. αὐτῶν ου ην, καθως ... ἀπανώθεν 10. τεσσαρε-
κοντα (13. κυλῶ) 14. 15. inde ab ου μη κρατησῃ usque ο ἵππευς
omnia rescripta ... om ου μη σωσῃ τ. ψ. αὐτοῦ ... οὐδε ο ἵππ. 16. om
ο κρατ. ου μη ... δυναστιας III. 5. *χασθήσεται 7. παιδείαν αὐτοῦ
9. ἀπαγγεῖλατε ... χώρας αἰγυπτου ... ἐμμεσῶ αὐτ. κ. την καταδ.

- 10 δυναστείαν τὴν ἐν αὐτῇ· ¹⁰ καὶ οὐκ ἔγνω ἃ ἔσται ἐναντίον αὐτῆς, λέγει κύριος, οἱ θρηναυρίζοντες ἀδικίαν καὶ ταραπυρίαν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν. ¹¹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεός· Τύρος κυκλόθεν ἡ γῆ σου ἐρημωθήσεται, καὶ
 12 κατὰξίει ἐκ σοῦ ἰσχύον σου, καὶ διαρπαγῇσονται αἱ χώραι σου. ¹² τάδε λέγει κύριος· Ὅν τρόπον ὅταν ἐκσπάσῃ ὁ ποιμὴν ἐκ στόματος τοῦ λέοντος δύο σκέλη ἢ λοβὸν ὠτίου, οὕτως ἐκσπασθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν
 13 Σαμαρείᾳ κατέναντι τῆς φυλῆς καὶ ἐν Δαμασκῷ. ἱερεῖς, ¹³ ἀκούσατε καὶ ἐπιμαρτύρασθε τῷ οἴκῳ Ἰακώβ, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ¹⁴ διότι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἐκδικῶ ἀσεβείας τοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ ὑσιστήρια Βαιθὴλ, καὶ κατασκαφῇσεται τὰ κέρατα τοῦ ὑσιστηρίου
 15 καὶ πεσοῦνται ἐπὶ τὴν γῆν· ¹⁵ συγγεῶ καὶ πατάξω τὸν οἶκον τὸν περίπερον ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν ἑρινόν, καὶ ἀπολοῦνται οἱ οἰκοὶ ἐλεφάντινοι, καὶ προστεθήσονται ἕτεροι οἴκοι πολλοί, λέγει κύριος.

IV.

- ¹ Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον, δαμάλεις τῆς Βασανίτιδος αἱ ἐν τῷ ὄρει τῆς Σαμαρείας, αἱ καταδυναστεύουσαι πτωχοὺς καὶ καταπατοῦσαι πένητας,
 2 αἱ λέγουσαι τοῖς κυρίοις αὐτῶν Ἐπίδοτε ἡμῖν ὅπως πῶμεν. ² ὁμνύει κύριος κατὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ, διότι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται ἐφ' ὑμᾶς καὶ λήφονται ὑμᾶς ἐν ὅπλοις, καὶ τοὺς μετ' ὑμῶν εἰς λήβητας ὑποκαιομένους ἐμβαλοῦσιν
 3 ἔμπυροι λοιμοί, ³ καὶ ἐξενεχθήσεσθε γυμναὶ κατέναντι ἀλλήλων, καὶ ἀποβρίψετε εἰς τὸ ὄρος τὸ Ῥομμάν, λέγει κύριος. ⁴ εἰσέλθῃτε εἰς Βαιθὴλ καὶ ἡσεβήσατε, καὶ εἰς Γάλγαλα ἐπληθύνετε τοῦ ἀσεβήσαι, καὶ ἡνέχατε εἰς τὸ
 5 πρὶν ὑσίσας ὑμῶν, εἰς τὴν τριημερίαν τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν· ⁵ καὶ ἀνέγνωσαν ἔξω νόμον, καὶ ἐπεκαλέσαντο ὁμολογίας· ἀναγγεῖλατε ὅτι ταῦτα ἠγάπησαν
 6 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος. ⁶ καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν γομφιασμὸν δδόντων ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, καὶ ἔνδειαν ἄρτων ἐν πᾶσι τοῖς τόποις ὑμῶν, καὶ
 7 οὐκ ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ⁷ καὶ ἐγὼ ἀνέσχω ἐξ ὑμῶν τὸν ὑπὸ τὸν πρὸ τριῶν μηνῶν τοῦ τρυγητοῦ, καὶ βρέξω ἐπὶ πόλιν μίαν, ἐπὶ δὲ πόλιν μίαν οὐ βρέξω· μερὶς μία βραχθήσεται, καὶ μερὶς ἐφ' ἣν οὐ βρέξω ξηρανθήσεται· ⁸ καὶ συναθροισθήσονται δύο καὶ τρεῖς πόλεις εἰς πόλιν μίαν τοῦ πιεῖν ὕδωρ καὶ οὐ μὴ ἐμπληρῶσιν, καὶ οὐκ ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος.
 9 ⁹ ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν πυρώσει καὶ ἐν ἱκτέρῳ· ἐπληθύνετε κήπους ὑμῶν, ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ συκεῶνας ὑμῶν καὶ ἐλαιῶνας ὑμῶν κατέφαγεν ἡ κάμπη,
 10 καὶ οὐδ' ὥς ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ¹⁰ ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς θάνατον ἐν ὁδῷ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέκτεινα ἐν ῥομφαίᾳ τοὺς νεανίσκους ὑμῶν μετὰ αἰχμαλωσίας ἵππων σου, καὶ ἀνήγαγον ἐν πυρὶ τὰς παρεμβολὰς ἐν τῇ
 11 ὁργῇ ὑμῶν, καὶ οὐδ' ὥς ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ¹¹ κατέστρεψα ὑμᾶς καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Ἰόμορρα, καὶ ἐγένεσθε ὥς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός, καὶ οὐδ' ὥς ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος.
 12 ¹² διὰ τοῦτο οὕτως ποιήσω σοι, Ἰσραὴλ· πλὴν ὅτι οὕτως ποιήσω σοι, εἴτοιμαζου τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸν θεόν σου, Ἰσραὴλ. ¹³ διότι ἰδοὺ ἐγὼ στερεῶν βροντὴν καὶ κτίζων πνεῦμα καὶ ἀπαγγέλλων εἰς ἀνθρώπους τὸν χριστόν

10. εσται εν αυτη 12. κατεναντι φυλης ... etiam nod. alex. ιερεεις cum seqq. conjg. (cf. Prolegg.) 14. οταν εκδικησω ασεβειαν 15. οικ. ετερ. πολλ. IV. 1. καταδυν. πενητας κ. καταπ. πτωχους 2. οτι ιδου ... λημψονται ... om υποκαιομενους εμβαλουσιν 3. το ρεμμαν ... κυριος ο θεος 4. ηνομησατε pro ησεβησ. 5. απαγγειλατε ... κυριος ο θεος 6. πασαις ταϊς πολεσιν pro πασι τοις τοποις 7. εφ ην ου βρ. επ αυτην 8. συναθρ. δυο πολεις (seq. πολεις omi videtur) ... καὶ οὐδ' ὡς ἐπιστρέψατε 9. συκωνας 10. παρεμβολ. υμων εν τ. ο. μου 12. ed. romi. ισραηλ, πλην ο. ο. π. σοι . ετοιμαζου

αὐτοῦ, ποιῶν ὄρθρον καὶ ὀμίχλην, καὶ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὰ ὕψηλά τῆς γῆς· κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.

V.

Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου τοῦτον, ὃν ἐγὼ λαμβάνω ἐφ' ὑμᾶς θρῆνον Οἶκος Ἰσραὴλ ² ἔπεσεν, οὐκέτι μὴ προσθήσει τοῦ ἀναστήναι· παρθένος τοῦ 2 Ἰσραὴλ ἔσφαλεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ, οὐκ ἔστιν ὁ ἀναστήσων αὐτήν. ³ διὰ 3 τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἡ πόλις ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο χίλιοι, ὑπολειφθήσονται ἑκατόν, καὶ ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο ἑκατόν, ὑπολειφθήσονται δέκα τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ. ⁴ διότι τάδε λέγει κύριος πρὸς τὸν οἶκον Ἰσραὴλ Ἐκζητήσατέ 4 με, καὶ ζήσεσθε. ⁵ καὶ μὴ ἐκζητεῖτε Βαιθὴλ καὶ εἰς Γάλαγα μὴ εἰσπο- 5 ρεύσεσθε, καὶ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου μὴ διαβαίνετε, ὅτι Γάλαγα αἰχμαλω- τενομένη αἰχμαλωτευθήσεται, καὶ Βαιθὴλ ἔσται ὡς οὐχ ὑπάρχουσα. ⁶ ἐκζη- 6 τήσατε τὸν κύριον, καὶ ζήσατε, ὅπως μὴ ἀναλάβῃ ὡς πῦρ ὁ οἶκος Ἰωσήφ καὶ καταφάγῃ αὐτόν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ. ⁷ ὁ ποιῶν 7 εἰς ὕψος κρίμα, καὶ δικαιοσύνην εἰς γῆν ἔθηκεν· ⁸ ὁ ποιῶν πάντα καὶ μετα- 8 σκευάζων, καὶ ἐκτρέπων εἰς τὸ πρῶν σιάν, καὶ ἡμέραν εἰς νύκτα συσκοτά- ζων· ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς, κύριος ὄνομα αὐτῷ. ⁹ ὁ δαιρῶν συντριμμὸν ἐπὶ ἰσχύν, καὶ ταλαι- 9 πωρίαν ἐπὶ ὀχύρωμα ἐπάγων. ¹⁰ ἐμίσησαν ἐν πύλαις ἐλέγχοντα, καὶ λόγον 10 ὅσιν ἐβδελύξαντο. ¹¹ διὰ τοῦτο ἄνδ' ὧν κατεκονδύλιζον πτωχοὺς, καὶ δῶρα 11 ἐκλεντὰ ἐδέξασθε παρ' αὐτῶν, οἴκους ἑστούς ἀκοδομήσατε καὶ οὐ μὴ κατοι- κήσητε ἐν αὐτοῖς, ἀμπελῶνας ἐπιθυμητοὺς ἐφύτεύσατε καὶ οὐ μὴ πῖντε τὸν οἶνον αὐτῶν. ¹² ὅτι ἔργων πολλὰς ἀσεβείας ὑμῶν, καὶ ἰσχυραὶ αἱ ἁμαρτίαι 12 ὑμῶν, καταπατοῦντες δικαίον, λαμβάνοντες ἀλλάγματα καὶ πένθητας ἐν πύλαις ἐκκλίνοντες. ¹³ διὰ τοῦτο ὁ συνιῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σιωπήσεται, ὅτι και- 13 ρὸς πονηρῶν ἐστίν. ¹⁴ ἐκζητήσατε τὸ καλὸν καὶ μὴ πονηρὸν, ὅπως ζήσητε, 14 καὶ ἔσται οὗτος μεθ' ὑμῶν κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὃν τρόπον εἴπατε ¹⁵ Μειμήσκαμεν τὰ πονηρὰ καὶ ἡγαπήσαμεν τὰ καλὰ, καὶ ἀποκαταστήσατε 15 ἐν πύλαις κρίμα, ὅπως ἐλεήσει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τοὺς περιλοι- πους τοῦ Ἰωσήφ. ¹⁶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ Ἐν 16 πάσαις ταῖς πλατείαις κοπετός, καὶ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς ῥηθήσεται οὐαὶ οὐαὶ· κληθήσεται γεωργὸς εἰς πένθος καὶ κοπετόν, καὶ εἰς εἰδότας θρῆνον, ¹⁷ καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς κοπετός, διότι ἐλεύσομαι διὰ μέσου σου, εἶπε κύριος. 17 ¹⁸ οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν κυρίου· ἵνα τί αὕτη ὑμῖν ἡ ἡμέρα τοῦ 18 κυρίου; καὶ αὕτη ἐστὶ σκοτὸς καὶ οὐ φῶς. ¹⁹ ὃν τρόπον ἐὰν φύγῃ ἄνθρωπος 19 ἐκ προσώπου τοῦ λέοντος, καὶ ἐμπέσῃ αὐτῷ ἡ ἄρκος, καὶ εἰσπηδήσῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀπερείσῃται τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τοῖχον, καὶ δάξῃ αὐ- τὸν ὄφας. ²⁰ οὐχὶ σκοτὸς ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου καὶ οὐ φῶς; καὶ γνώφος οὐκ 20 ἔχων φέγγος αὕτη; ²¹ μεμίσχηκα, ἀπῶσμαι ἑορτὰς ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ 21 θυσίας ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ὑμῶν· ²² διότι ἐὰν ἐνέγκητέ μοι ὀλοκαυτώματα 22 καὶ θυσίας ὑμῶν, οὐ προσδέξομαι, καὶ σωτηρίους ἐπιφανείας ὑμῶν οὐκ ἐπι-

13. ἐπὶ τα ὑψη V. 4. *om κυρίου (videtur) 2. προσθῇ ... om αὐτου 3. διότι ... ἐπορεύοντο his 5. μὴ ἀναβαίνειτε 6. καὶ ζητεῖτε ... καταφαγεταί 7. κυρίου ὁ θεὸς ὁ ποιῶν 8. om ὁ prius ... ἐπὶ προσώπου ... κυρ. ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὀνομ. α. 9. om ὁ 14. κατεκονδ. εἰς κε- φαλας πτωχῶν ... οἰκ. ξυστους οἰκοδομησετε ... καὶ ἀμπελῶνας ἐπιθ. φυ- τευσετε 13. *σιωπήθησεται (vdlr) ... πονηρὸς 14. το πονηρον 15. το πονηρον κ. ἡγαπήκαμεν το καλον ... ἐλεήσει 16. om ταῖς his ... ἰδοντες 17. ἐπελευσομαι 19. οταν ἐκφυγῇ ... *καὶ ἐμεσσε omisiss αὐτω ἡ αρκ. κ. εἰσπηδ. ... **εἰσπηδήσει ... ἀπερίση ... πρὸς τον (20. *φθέγγος) 22. διότι καὶ εαν ... τα ὀλοκαντ. ... προσδεξ. αὐτα, κ. σωτηριου

23 βλέψομαι. ²³ μεταστήσων ἀπ' ἐμοῦ ἤχον ᾠδῶν σου, καὶ ψαλμὸν ὁργάνων σου
 24 οὐκ ἀκούσομαι. ²⁴ καὶ κυλισθήσεται ὡς ὕδωρ κρίμα; καὶ δικαιοσύνη ὡς χει-
 25 μάβρους ἄβατος. ²⁵ μὴ σφάγια καὶ ἑσθίας προσηγάγέ μοι, οἶκος Ἰσραὴλ, Acl. 7, 42.
 26 τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ; ²⁶ καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὼχ Acl. 7, 43.
 καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥαιφάν, τοὺς τύπους αὐτῶν οὓς ἐποίησατε
 27 ἑαυτοῖς. ²⁷ καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Δαμασκοῦ, λέγει κύριος, ὁ θεὸς ὁ
 παντοκράτωρ ὄνομα αὐτοῦ.

VI.

Οὐαὶ τοῖς ἐξουθενούσι Σιών καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας·
 2 ἀπετρύγησαν ἀρχὰς ἐθνῶν, καὶ εἰσῆλθον αὐτοί. οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ² διάβητε
 πάντες καὶ ἴδετε, καὶ διέλθατε ἐκείθεν εἰς Ἑμματραββά, καὶ καταβήτε ἐκεῖ-
 3 θεν εἰς Γεθ ἄλλοφύλων, τὰς κρατίστας ἐκ πασῶν τῶν βασιλειῶν τούτων, εἰ
 4 κακὴν, οἱ ἐγγίζοντες καὶ ἐφαπτόμενοι σαββάτων ψευδῶν, ⁴ οἱ κατεύδοντες
 ἐπὶ κλινῶν ἐλεφαντίνων καὶ κατασπαταλῶντες ἐπὶ ταῖς στρωμαῖς αὐτῶν, καὶ
 5 ἔσθοντες ἐρίφους ἐκ ποιμνίων καὶ μοσχάρια ἐκ μέσου βουκολίων γαλαθηνά,
 6 οἱ ἐπικρατοῦντες πρὸς τὴν φωνὴν τῶν ὁργάνων, ὡς ἐστηκότα ἐλογίσαντο καὶ
 7 οὐχ ὡς φεύγοντα. ⁶ οἱ πίνοντες τὸν διυλισμένον οἶνον, καὶ τὰ πρῶτα μύρα
 8 χριόμενοι, καὶ οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπὶ τῇ συντριβῇ Ἰωσήφ. ⁷ διὰ τοῦτο νῦν
 αἰχμαλώτοι ἔσονται ἀπ' ἀρχῆς δυναστῶν, καὶ ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς ἱπ-
 8 πων ἐξ Ἑφραῖμ. ⁸ ὅτι ὥμοσε κύριος κατ' ἑαυτοῦ διότι βδελύσσομαι ἐγὼ
 9 πᾶσαν τὴν ὕβριν Ἰακώβ, καὶ τὰς γώρας αὐτοῦ μεμίσσηκα, καὶ ἐξαρῶ πόλιν
 10 ἐν οἰκίᾳ μᾶ, καὶ ἀποθάνονται καὶ ὑπολειφθήσονται οἱ κατάλοιποι, ¹⁰ καὶ
 λήψονται οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν καὶ παραβιώνται τοῦ ἐξενέγκαι τὰ ὀσά αὐτῶν ἐκ
 τοῦ οἴκου· καὶ ἐρεῖ τοῖς προεστηκόσι τῆς οἰκίας Εἰ ἔτι ὑπάρχει παρὰ σοί;
 καὶ ἐρεῖ Οὐκ ἔτι· καὶ ἐρεῖ Σίγα ἕνεκα τοῦ μὴ ὀνομάσαι τὸ ὄνομα κυρίου.
 11 ¹¹ διότι ἰδοὺ κύριος ἐντέλλεται, καὶ πατάξει τὸν οἶκον τὸν μέγαν Βλάμασι
 12 καὶ τὸν οἶκον τὸν μικρὸν ῥάγμασιν. ¹² εἰ διώξονται ἐν πέτραις ἱπποὶ; εἰ
 13 δικαιοσύνης εἰς πικρίαν, ¹³ οἱ εὐφραϊνόμενοι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, οἱ λέγοντες
 14 Οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ ἡμῶν ἔσχομεν κέρατα; ¹⁴ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεγερῶ ἐφ' ὑμᾶς
 οἶκος Ἰσραὴλ ἔθνος, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ ἐκθλίψουσιν ὑμᾶς τοῦ
 μὴ εἰσελθεῖν εἰς Αἰμάδ καὶ ὡς τοῦ χειμάρρου τῶν δυσμῶν.

VII.

Οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος ὁ θεός, καὶ ἰδοὺ ἐπιγονὴ ἀκρίδων ἐρχομένη
 2 ἐωσινὴ, καὶ ἰδοὺ βροῦχος εἰς Γὼγ ὁ βασιλεὺς. ² καὶ ἔσται ἐὰν συντελέσῃ τοῦ
 καταφαγεῖν τὸν χόρτον τῆς γῆς, καὶ εἶπα Κύριε κύριε, ὡς γενοῦ· τίς ἀναστή-
 3 σει τὸν Ἰακώβ; ὅτι ὀλιγοστός ἐστι. ³ μετανόησον κύριε ἐπὶ τούτῳ. καὶ τοῦτο
 4 οὐκ ἔσται, λέγει κύριος. ⁴ οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος, καὶ ἰδοὺ ἐκάλεσε τὴν
 δίκην ἐν πυρὶ κύριος, καὶ κατέφαγε τὴν ἄβυσσον τὴν πολλήν, καὶ κατέφαγε
 5 τὴν μερίδα κυρίου. ⁵ καὶ εἶπα Κύριε, κόπασον δὴ· τίς ἀναστήσει τὸν Ἰακώβ;

25. προσην. μοι εν τη ερ. οικ. ισρ. τεσσερακοντ. ετη, λεγει κυριος
 26. om αυτων VI. 2. αιματραββα ... πλιονα 3. οι ευχομενοι 4. om
 μεσου 5. οι επικρατουντες ... εστωτα ... ουκ ως 8. οτι βδελυσσ. ... χωρ.
 αυτων 9. om και ante αποθαν. 10. λημψονται οι οικ. α. και οι παραβιω-
 ται του 11. ρηγμασιν 12. οτι υμεις εξεστρ. 13. ed. rom. κερατα. 14.
 επεγειρω ... οικ. του ισραηλ ... om λεγει κυρ. τ. δυναμεων ... om εισελ-
 θειν ... εμαδ ... και εως του VII. 1. om ο θεος 4. κυριος ο θεος
 ... om κυριου 5. Κυριε κυριε

ὅτι ὀλιγοστός ἐστι· ⁶ μετανόησον κύριε ἐπὶ τούτῳ. καὶ τοῦτο οὐ μὴ γένηται, ⁶ λέγει κύριος. ⁷ οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος, καὶ ἰδοὺ ἐστηκώς ἐπὶ τείχους ἀδα- ⁷ μαντίνου, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀδάμας. ⁸ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Τί σὺ ⁸ ὀρᾷς, Ἀμώς; καὶ εἶπα Ἀδάμαντα. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν- ⁹ τάσω ἀδάμαντα ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, οὐκ ἔτι μὴ προσθῶ τοῦ παρελ- ⁹ θεῖν αὐτόν. ⁹ καὶ ἀφανισθήσονται βωμοὶ τοῦ γέλωτος, καὶ αἱ τελεταὶ τοῦ ⁹ Ἰσραὴλ ἐρημωθήσονται, καὶ ἀναστήσομαι ἐπὶ τὸν οἶκον Ἱεροβοάμ ἐν ῥομ- ¹⁰ φαίᾳ. ¹⁰ καὶ ἐξαπέστειλεν Ἀμασίας ὁ ἱερεὺς Βαιθὴλ πρὸς Ἱεροβοάμ βασιλέα ¹⁰ Ἰσραὴλ λέγων Συστροφάς ποιεῖται κατὰ σοῦ Ἀμώς ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ, ¹¹ οὐ μὴ δύνηται ἡ γῆ ὑπενεγκεῖν πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. ¹¹ διότι τὰδε λέ- ¹¹ γει Ἀμώς Ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσῃ Ἱεροβοάμ, ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος ἀχθή- ¹² σεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ. ¹² καὶ εἶπεν Ἀμασίας πρὸς Ἀμώς Ὁ ὀρῶν βάδιζε, ¹² ἐκχώρησον σὺ εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐκεῖ καταβίου, καὶ ἐκεῖ προφητεύσεις· ¹³ εἰς δὲ Βαιθὴλ οὐκ ἔτι προσθήσεις τοῦ προφητεύσαι, ὅτι ἅγίασμα βασιλείας ¹³ ἐστὶ, καὶ οἶκος βασιλείας ἐστὶ. ¹⁴ καὶ ἀπεκρίθη Ἀμώς καὶ εἶπε πρὸς Ἀμασίαν ¹⁴ Οὐκ ἤμην προφήτης ἐγὼ οὐδὲ υἱὸς προφήτου, ἀλλ' ἡ αἰπόλος ἤμην καὶ ¹⁵ κνίζων συκάμινα. ¹⁵ καὶ ἀνέλαβέ με κύριος ἐκ τῶν προβάτων, καὶ εἶπε κύ- ¹⁵ ριος πρὸς μέ Βάδιζε καὶ προφήτευσον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. ¹⁶ καὶ νῦν ¹⁶ ἀκουε λόγον κυρίου Σὺ λέγεις Μὴ προφήτευσεν ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ σὺ μὴ ¹⁷ ὀχλαγωγῇς ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ. ¹⁷ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Ἡ γυνή ¹⁷ σου ἐν τῇ πόλει πορνεύσει, καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐν ῥομ- ¹⁸ φαίᾳ πεσοῦνται, καὶ ἡ γῆ σου ἐν σχοινίῳ καταμετρηθήσεται, καὶ σὺ ἐν γῇ ¹⁹ ἀκαθάρτῳ τελευτήσεις, ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐ- ²⁰ τοῦ. οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος κύριος.

VIII.

Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἔξευτο· καὶ εἶπε Τί σὺ βλέπεις, Ἀμώς; καὶ εἶπα Ἄγγελος ¹ ἔξευτο. ² καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἦκει τὸ πέραν ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, ² οὐ προσθήσω ἔτι τοῦ παρελθεῖν αὐτόν. ³ καὶ ὀλολύξει τὰ φατνώματα τοῦ ναοῦ ³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος κύριος· πολλὸς ὁ πεπτωκώς ἐν παντὶ τόπῳ, ⁴ ἐπάρριψα σιωπήν. ⁴ ἀκούσατε δὴ ταῦτα οἱ ἐκτρίβοντες εἰς τὸ πρῶν πέννητα, ⁵ καὶ καταδυναστεύοντες πτωχοὺς ἀπὸ τῆς γῆς, ⁵ λέγοντες Πότε διελεύσεται ⁶ ὁ μὴν καὶ ἐμπολήσομεν, καὶ τὰ σάββατα καὶ ἀνοίξομεν θησαυρὸν τοῦ ποιῆ- ⁷σαι μέτρον μικρόν, καὶ τοῦ μεγαλύναι στάθμιον καὶ ποιῆσαι ζυγὸν ἄδικον, ⁸ τοῦ κτᾶσθαι ἐν ἀργυρίῳ καὶ πτωχοὺς καὶ πέννητα ἀντὶ ὑποδημάτων, καὶ ⁹ ἀπὸ παντὸς γεννηήματος ἐμπορευσόμεθα; ⁹ ὁμνύει κύριος κατὰ τῆς ὑπερηφα- ¹⁰ νείας Ἰακώβ Εἰ ἐπιληστήσεται εἰς νίκας πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν, ¹¹ καὶ ἐπὶ τού- ¹¹ τοις οὐ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ πενήτησιν πᾶς ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀνα- ¹² βήσεται ὡς ποταμὸς συντρίβει, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου. ¹³ καὶ ¹³ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος κύριος, δύσεται ὁ ἥλιος μεσημβρίας, ¹⁴ καὶ συσκοτάσει ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἡμέρᾳ τὸ φῶς. ¹⁵ καὶ μεταστρέψω τὰς ἐορτάς ¹⁵ ὑμῶν εἰς πένθος, καὶ πάσας τὰς ὥδας ὑμῶν εἰς θρήνον, καὶ ἀναβιβῶ ἐπὶ ¹⁶ πᾶσαν ὄσφυν σάκκον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα, καὶ θήσομαι αὐ- ¹⁷ τὸν ὡς πένθος ἀγαπητοῦ, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ὡς ἡμέραν ὀδύνης. ¹⁸ ἰδοὺ ¹⁸

7. ανηρ εστηκως 8. εις μεσον λαου ... προσθησω 9. εξερημωθησονται 10. εμμεσω ... ου μη γενηται ... απαντας 12. om συ 13. om δε ... ουκ ετι μη προσθης 14. ημην κνιζων 15. βαδιζε προφητευσον ... τον ισραηλ 17. om κυριος alterum VIII. 1. Τι συ ορας 2. ουκετι μη προσ- 2ω του 3. om κυριος alterum ... επιριψω 4. om και 5. οι λεγοντες ... εμπολησομεν ... θησαυρους ... μικρον μετρον και μεγαλυναι σταθμια 6. εν αργυριω πτωχους και ταπινον αντι ... γεννηματος 7. κατ υπερηφαι- νειας ... επιλησεται 9. εν εκεινη τη ημερα, λ. κυριος ο θεος, και δυσεται

- ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐξαποστελώ λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, οὐ λιμὸν
 12 ἄρτων οὐδὲ δίψαν ὕδατος, ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαί τὸν λόγον κυρίου.¹² καὶ
 σαλευθήσονται ὕδατα ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ βορρᾶ ἕως
 ἀνατολῆς περιδραμοῦνται ζητοῦντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου καὶ οὐ μὴ εὑρω-
 13 σιν.¹³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλείψουσιν αἱ παρθέναι αἱ καλαὶ καὶ οἱ νεανίσκοι
 14 ἐν δίψει, ¹⁴ οἱ ὁμνῦντες κατὰ τοῦ ἱλασμοῦ Σαμαρείας, καὶ οἱ λέγοντες Ζῆ
 ὁ θεός σου Δάν, καὶ ζῆ ὁ θεός σου Βηρσαβέ. καὶ πεσοῦνται καὶ οὐ μὴ
 ἀναστῶσιν ἔτι.

IX.

- Εἶδον τὸν κύριον ἐφεστῶτα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ εἶπε Πάταξον
 ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον καὶ σεισθήσεται τὰ πρόπυλα, καὶ διάκοφον εἰς κεφαλὰς
 πάντων· καὶ τοὺς καταλοίπους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενῶ, οὐ μὴ διαφύγῃ
 2 ἐξ αὐτῶν φεύγων, καὶ οὐ μὴ διασωθῇ ἐξ αὐτῶν ἀνασωζόμενος.² ἔάν κατα-
 κρυβῶσιν εἰς ἄδου, ἐκείθεν ἡ χεὶρ μου ἀνασπάσει αὐτούς· καὶ ἔάν ἀναβῶσιν
 3 εἰς τὸν οὐρανόν, ἐκεῖθεν κατὰξω αὐτούς· ³ ἔάν ἐγκατακρυβῶσιν εἰς τὴν κο-
 ρυφὴν τοῦ Καρμήλου, ἐκεῖθεν ἐξερευνήσω καὶ λήψομαι αὐτούς· καὶ ἔάν κατα-
 δύσωσιν ἐξ ὀφθαλμῶν μου εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῷ
 4 δράκοντι καὶ δῆξεται αὐτούς· ⁴ καὶ ἔάν πορευθῶσιν ἐν αἰχμαλωσίᾳ πρὸ
 προσώπου τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἀποκτενεῖ
 αὐτούς· καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτούς εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς
 5 ἀγαθὰ.⁵ καὶ κύριος κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἐφαπτόμενος τῆς γῆς
 καὶ σαλεύων αὐτήν, καὶ πενήθσουσι πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, καὶ ἀνα-
 βήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια αὐτῆς, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου·
 6 ⁶ ὁ οἰκοδομῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ
 ἐπὶ τῆς γῆς θεμελιῶν, ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχεῶν
 7 σὺτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς· κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.⁷ οὐχ ὡς υἱοὶ
 Αἰθιοπῶν ὑμεῖς ἐστέ ἐμοί, υἱοὶ Ἰσραὴλ; λέγει κύριος· οὐ τὸν Ἰσραὴλ ἀνήγα-
 γον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ τοὺς ἄλλοφύλους ἐκ Καππαδοκίας, καὶ τοὺς Σύρους
 8 ἐκ βόθρου; ⁸ ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν ἀμαρ-
 τωλῶν, καὶ ἐξαρῶ αὐτήν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· πλὴν ὅτι οὐκ εἰς τέλος
 9 ἐξαρκῶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, λέγει κύριος.⁹ διότι ἐγὼ ἐντέλλομαι, καὶ λιχμῶν ἐν
 πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ὃν τρόπον λιχμᾶται ἐν τῷ λιχμῷ, καὶ
 10 οὐ μὴ πέσῃ σύντριμμα ἐπὶ τὴν γῆν· ¹⁰ ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσουσι πάντες ἀμαρ-
 τωλοὶ λαοῦ μου, οἱ λέγοντες Οὐ μὴ ἐγγίση οὐδὲ μὴ γένηται ἐφ' ἡμᾶς τὰ
 11 κακὰ.¹¹ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, Act. 15,
 καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα αὐτῆς, καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνα- 16.
 12 στήσω, καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτήν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος, ¹² ὅπως ἐκ- Act. 15,
 ζητήσωσιν οἱ καταλοίποι τῶν ἀνθρώπων, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέ- 17.
 13 κληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν πάντα ταῦτα.¹³ ἰδοὺ
 ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ καταλήψεται ὁ ἀμητὸς τὸν τρυγητόν, καὶ
 περκάσει ἡ σταφυλὴ ἐν τῷ σπόρῳ, καὶ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμόν, καὶ
 14 πάντες οἱ βουνοὶ σύμφυτοι ἔσονται· ¹⁴ καὶ ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ

11. αρτου ... om τον 12. σαλευθησεται ... om απο τ. θαλασα.
 14. Ζη κυριος ο θεος σου δαν IX. 4. επι το θυσιαστηριον ... ου μη
 διαφευξη ε. α. φ. ουδε μη 2. κατορυγωσιν 3. εγκρυβωσιν ... λημψομαι
 4. στηρ. το προσωπον μου επ 6. επαγγελειαν ... επι γης ... επι προσω-
 που ... κυριος ο θεος ο παντ. 8. τον οικον ισραηλ 9. διоти ιδου εγω ...
 λιγμω ... τ. οικ. του ισραηλ ... λιγμαται εν τω λιγμω 40. ουδ ου μη
 11. και τα κατεστραμμενα 12. οπως αν ... των ανθρωπ. τον κυριον ...
 κυριος ο θεος ο ποι. ταυτα 13. καταλημψεται ο αλοητος

λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ οἰκοδομήσουσι πόλεις τὰς ἡφανισμένας καὶ κατοικήσουσι, καὶ φυτεύουσιν ἀμπελώνας καὶ πίνονται τὸν οἶνον αὐτῶν, καὶ ποιήσουσι κήπους καὶ φάγονται τὸν καρπὸν αὐτῶν. ¹⁵ καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς 15 ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ ἐκσπασθῶσιν οὐκέτι ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς, λέγει κύριος ὁ θεὸς παντοκράτωρ.

Μ Ι Χ Α Ι Α Σ.

I.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Μιχαῖαν τὸν τοῦ Μωρασθεὶ ἐν ἡμέραις Ἰωάθαμ καὶ Ἀχαζ καὶ Ἐζεκίου βασιλέων Ἰούδα, ὑπὲρ ὧν εἶδε περὶ Σαμαρείας καὶ περὶ Ἱερουσαλήμ. ² ἀκούσατε λαοὶ λόγους, καὶ προσεχέτω ἡ γῆ καὶ 2 πάντες οἱ ἐν αὐτῇ, καὶ ἔσται κύριος κύριος ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον, κύριος ἐξ οἴκου ἁγίου αὐτοῦ. ³ διότι ἰδοὺ κύριος ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ 3 καταβήσεται καὶ ἐπαβήσεται ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς, ⁴ καὶ σαλευθήσεται τὰ ὄρη 4 ὑποκάτωθεν αὐτοῦ, καὶ αἱ κοιλάδες τακήσονται ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, καὶ ὡς ὕδωρ καταφερόμενον ἐν καταβάσει. ⁵ δι' ἀσέβειαν Ἰακώβ πάντα 5 ταῦτα, καὶ δι' ἁμαρτίαν οἴκου Ἰσραὴλ. τίς ἡ ἀσέβεια τοῦ Ἰακώβ, οὐχ ἡ Σαμάρεια; καὶ τίς ἡ ἁμαρτία οἴκου Ἰούδα, οὐχ ἡ Ἱερουσαλήμ; ⁶ καὶ θήσομαι 6 Σαμάρειαν εἰς ὀπωροφυλάκιον ἀγροῦ καὶ εἰς φυτείαν ἀμπελώνος, καὶ κατασπάσω εἰς χάος τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὰ θεμέλια αὐτῆς ἀποκαλύψω. ⁷ καὶ 7 πάντα τὰ γλυπτὰ αὐτῆς κατακόψουσι, καὶ πάντα τὰ μισθώματα αὐτῆς ἐμπρήσουσιν ἐν πυρὶ, καὶ πάντα τὰ εἰδωλα αὐτῆς θήσομαι εἰς ἀφανισμόν διότι ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνήγαγε, καὶ ἐκ μιθωμάτων πορνείας συνέστρεψεν. ⁸ ἔνεκεν τούτου κόψεται καὶ θρηνησέι, πορεύσεται ἀνυπόδετος καὶ 8 γυμνῇ, ποιήσεται κοπετὸν ὡς δρακόντων καὶ πένθος ὡς θυγατέρων σειρήνων. ⁹ ὅτι κατεκράτησεν ἡ πληγὴ αὐτῆς, διότι ἦλθεν ἕως Ἰούδα καὶ ἤφατο ἕως 9 πύλης λαοῦ μου, ἕως Ἱερουσαλήμ. ¹⁰ οἱ ἐν Γέζ μὴ μεγαλύνεσθε, καὶ οἱ Ἐνα- 10 κειμ μὴ ἀνοικοδομεῖτε ἐξ οἴκου κατὰ γέλωτα, γῆν καταπάσασθε κατὰ γέλωτα ὑμῶν. ¹¹ κατοικοῦσα καλῶς τὰς πόλεις αὐτῆς, οὐκ ἐξῆλθε κατοικοῦσα 11 Σενναάρ, κόψασθαι οἶκον ἐχόμενον αὐτῆς, λήψεται ἐξ ὑμῶν πληγὴν δδύνης. ¹² τίς ἤρξατο εἰς ἀγαθὰ κατοικοῦσιν ὁδύνας; ὅτι κατέβη κακὰ παρὰ κυρίου 12 ἐπὶ πύλιν Ἱερουσαλήμ, ¹³ ψόφος ἀρμάτων καὶ ἱππευόντων. κατοικοῦσα 13 Δα- 13 χεῖς ἀρχηγὸς ἁμαρτίας αὕτη ἐστὶ τῇ θυγατρὶ Σιών, ὅτι ἐν σοὶ εὐρέθησαν ἀσέβειαι τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁴ διὰ τοῦτο δώσει ἐξαποστελλομένους ἕως κληρονομίας 14 Γέζ, οἴκους ματαίους, εἰς κενὸν ἐγένοντο τοῖς βασιλεῦσι τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁵ ἕως 15

14. καὶ καταφυτεύουσιν ... καὶ καταφυτεύουσιν κήπους 15. ἀπο τ. γ. αὐτὸν ἧς ... ο παντοκράτωρ

Subscriptio: ἀμως β

Inscriptio: μιχαίας γ

1. 4. μωρασθεῖ ... βασιλεως ... ἰδε 2. om κυριος alterum 3. om καὶ καταβήσεται 5. δια ασεβειαν ... δια αμαρτιαν ... ἡ ασεβ. οἴκου ἰακωβ, οὐχι σαμαρεια 6. σαμαρ. ὡς ὀπωροφ. 8. καὶ ποιήσατε 10. μεγαλυνεσθε· οἱ ε- (versu exeunte) ακειμ ... κατὰ γέλωτα ὑμῶν* (ὑμῶν in rasura) καταπάσασθαι κ. γ. υμ. ... ed. rom. καταπάσασθε. et κ. γελ. υμ. cum seqq. conijg. 11. κοψασθε ... λημψεται 13. αμαρτια αὐτης ἐστιν ... αἱ ασεβειαι 14. δωσεις ... εἰς κενὰ ἐγένετο τ. βασι. ἰσραηλ

τοὺς κληρονόμους ἀγάγωσι, κατοικοῦσα Λαχεῖς· κληρονομία ἕως Ὀδολλάμ
 16 ἥξει, ἡ δόξα τῆς συγατρὸς Ἰσραήλ. ¹⁶ ἔξρησαι καὶ κεῖραι ἐπὶ τὰ τέκνα τὰ
 τρυφερά σου, ἐμπλάτνουν τὴν χερσίαν σου ὡς ἀετός, ὅτι ἡχμαλωτεύθησαν
 ἀπὸ σοῦ.

II.

Ἐγένοντο λογιζόμενοι κόπους καὶ ἐργαζόμενοι κακὰ ἐν ταῖς κοίταις αὐ-
 τῶν, καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ συνετέλουν αὐτά, διότι οὐκ ἦσαν πρὸς τὸν θεὸν
 2 χεῖρας αὐτῶν· ² καὶ ἐπεθύμουν ἀγρούς, καὶ διήρπαζον ὄρφανους, καὶ οἴκους
 κατεδυνάστευον, καὶ διήρπαζον ἄνδρα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἄνδρα καὶ
 3 τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. ³ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λογίζομαι
 ἐπὶ τὴν φυλὴν ταύτην κακὰ, ἐξ ὧν οὐ μὴ ἄρητε τοὺς τραχήλους ὑμῶν,
 4 καὶ οὐ μὴ πορευθῆτε ὁδοὶ ἐξαίφνης, ὅτι καιρὸς πονηρός ἐστιν. ⁴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ ληφθήσεται ἐφ' ὑμᾶς παραβολή, καὶ θρηνηθήσεται θρήνος ἐν μέλει
 λέγων Ταλαίπωρία ἔταλαιπωρήσαμεν· μερὶς λαοῦ μου κατεμετρήθη ἐν σχοι-
 5 νίῳ, καὶ οὐκ ἦν ὁ κωλύων αὐτὸν τοῦ ἀποστρέψαι· οἱ ἀγροὶ ὑμῶν διεμερί-
 6 κυρίου. ⁶ μὴ κλαίετε δάκρυσι, μηδὲ δακρυέτωσαν ἐπὶ τούτοις· οὐδὲ γὰρ ἀπώ-
 7 σεται ὀνειδίη ⁷ ὁ λέγων Οἶκος Ἰακώβ παρώργισε πνεῦμα κυρίου. οὐ ταῦτα
 τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐστίν; οὐχ οἱ λόγοι αὐτοῦ εἰσὶ καλοὶ μετ' αὐτοῦ,
 8 καὶ ὁδοὶ πεπόρευνται; ⁸ καὶ ἔμπροσθεν ὁ λαός μου εἰς ἔχθραν ἀντέστη·
 κατέναντι τῆς εἰρήνης αὐτοῦ τὴν δορὰν αὐτοῦ ἐξέδεσαν, τοῦ ἀφελέσθαι ἐλ-
 9 πίδας συντριμμὸν πολέμου. ⁹ ἡγουμένοι λαοῦ μου ἀπορρίφθησονται ἐκ τῶν οἰ-
 κιῶν τρυφῆς αὐτῶν, διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν ἐξώσθησαν. ἐγγίσατε
 10 ὅρεσιν αἰωνίοις· ¹⁰ ἀνάστηθι καὶ πορεύου, ὅτι οὐκ ἔστι σοι αὕτη ἀνάπανσις
 11 ἔνεκεν ἀκαθαρσίας. διεφθάρητε φθορᾷ, ¹¹ κατεδιώχθητε οὐδενὸς διώκοντος·
 πνεῦμα ἔστησε ψεύδος, ἐστάλαξέ σοι εἰς οἶνον καὶ μέθυσμα. καὶ ἔσται ἐκ
 12 τῆς σταγόνος τοῦ λαοῦ σου ¹² συναγόμενος συναχθήσεται Ἰακώβ σὺν πᾶ-
 σιν· ἐκδεχόμενος ἐκδέξομαι τοὺς καταλοιπούς τοῦ Ἰσραήλ, ἐπὶ τὸ αὐτὸ στή-
 13 σομαι τὴν ἀποστροφὴν αὐτοῦ· ὡς πρόβατα ἐν ὕλῃ, ὡς ποιμνιον ἐν μέσῳ
 13 κοίτης αὐτῶν ἐξαλοῦνται ἐξ ἀνθρώπων· ¹³ διὰ τῆς διακοπῆς πρὸ προσώπου
 αὐτῶν διέκοψαν, καὶ διήλθον πύλην καὶ ἐξῆλθον δι' αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθον ὁ
 βασιλεὺς αὐτῶν πρὸ προσώπου αὐτῶν, ὁ δὲ κύριος ἡγήσεται αὐτῶν.

III.

Καὶ ἐρεῖ Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, αἱ ἀρχαὶ οἴκου Ἰακώβ καὶ οἱ κατάλοιποι
 2 οἴκου Ἰσραήλ. οὐχ ὑμῖν ἐστὶ τοῦ γινῶναι τὸ κρίμα; ² μισοῦντες τὰ καλὰ καὶ
 ζητοῦντες τὰ πονηρὰ, ἀρπάζοντες τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν καὶ τὰς
 3 σάρκας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν. ³ ὃν τρόπον κατέφαγον τὰς σάρκας
 τοῦ λαοῦ μου, καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν ἐξέδειραν, καὶ τὰ ὀστά
 αὐτῶν συνέσλασαν καὶ ἐμέλισαν ὡς σάρκας εἰς λέβητα καὶ ὡς κρέα εἰς

15. ed. rom. αγαγωσι κατοικοῦσα λαχεις κληρονομια. εως ο. ηξει η
 16. χερσαν II. 4. τας χειρ. α. 2. om και ante ανδρα 3. ορθροι 4.
 λημφθησεται ... ο κωλυσων ... διεμετρηθησαν 5. ed. rom. εν εκκλ. κυρ.
 cum seqq. conjg., item cod. alex. 6. επι τουτω· ου γαρ 7. ει ταυτα τα
 ... ed. rom. μετ αυτου; κ. ο. πεπορευνται, 8. αντικατεστη ... ελπιδα
 9. δια τουτο ηγουμειοι 10. αυτη η αναπαισεις 11. ουθενος 12. του λαου
 τουτου pro ισραηλ ... τ. αποστρ. αυτων ... εμμεσω ... ed. rom. εξ ανθρ.
 cum seqq. conjg. 13. ed. rom. προ πρ. αυτων. διεκοψαν ... διεκοψαν·
 διηλθον III. 2. οι μισουντες 3. τα δερμ. αυτ. απο των οστεων αυτων
 εξεδειραν κ. τα οστα α. συνεκλεισαν

χίτραν, ⁴ οὕτως κεκράξονται πρὸς τὸν κύριον καὶ οὐκ εἰσ ακουόσεται αὐτῶν· καὶ ⁴ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνδ' ὧν ἐπονηρεύσαντο ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς. ⁵ τὰδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς προφῆτας τοὺς πλανῶντας τὸν λαόν μου, τοὺς δάκνοντας ἐν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν καὶ κηρύσσοντας εἰρήνην ἐπ' αὐτόν, καὶ οὐκ ἐδόθη εἰς τὸ στόμα αὐτῶν, ἥγειραν ἐπ' αὐτὸν πόλεμον· ⁶ διὰ τοῦτο νῦν ὑμῶν ἔσται ἐξ ⁶ ὁράσεως, καὶ σκοτία ἔσται ὑμῶν ἐκ μαντείας, καὶ δύσεται ὁ ἥλιος ἐπὶ τοὺς προφῆτας, καὶ συσκοτάσει ἐπ' αὐτοὺς ἡ ἡμέρα· ⁷ καὶ καταιοχυνθήσονται οἱ ⁷ ὁρώντες τὰ ἐνύπνια, καὶ καταγελασθήσονται οἱ μάντιες, καὶ καταλαλήσουσι κατ' αὐτῶν πάντες αὐτοί, διότι οὐκ ἔσται ὁ ἐπακούων αὐτῶν. ⁸ ἐὰν μὴ ἐγὼ ⁸ ἐμπλήσω ἰσχύϊ ἐν πνεύματι κυρίου καὶ κρίματος καὶ δυναστείας τοῦ ἀπαγγεῖλαι τῷ Ἰακώβ ἀσβεβείας αὐτοῦ καὶ τῷ Ἰσραὴλ ἀμαρτίας αὐτοῦ. ⁹ ἀκούσατε ⁹ δὴ ταῦτα, οἱ ἡγούμενοι οἴκου Ἰακώβ καὶ οἱ κατὰλοιποι οἴκου Ἰσραὴλ, οἱ βδελυσσόμενοι κρίμα καὶ πάντα τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντες, ¹⁰ οἱ οἰκοδομοῦντες ¹⁰ Σιών ἐν αἱμασι καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν ἀδικίαις· ¹¹ οἱ ἡγούμενοι αὐτῆς μετὰ ¹¹ δώρων ἔκρινον, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς μετὰ μισθοῦ ἀπεκρίνοντο, καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς μετὰ ἀργυρίου ἐμαντεύοντο, καὶ ἐπὶ τὸν κύριον ἐπανεπαύοντο λέγοντες Οὐχὶ ὁ κύριος ἐν ἡμῖν ἐστίν; οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακά. ¹² διὰ ¹² τοῦτο δι' ὑμᾶς Σιών ὡς ἀγρὸς ἀροτριαθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ ὡς ὀπώροφυλάκιον ἔσται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος δρυμοῦ.

IV.

Καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμφανὲς τὸ ὄρος κυρίου, ἔτοιμον ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων, καὶ μετεωρισθήσεται ὑπεράνω τῶν βουνῶν· καὶ σπεύσουσι πρὸς αὐτὸ λαοί, ² καὶ πορεύσονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσι Δεῦτε ² ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ἰακώβ· καὶ δεῖξουσιν ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν ταῖς τρῖβιαι αὐτοῦ. ὅτι ἐκ Σιών ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ἱερουσαλὴμ, ³ καὶ κρινεῖ ἀνά ³ μέσον λαῶν πολλῶν, καὶ ἐξελέγξει ἔθνη ἰσχυρὰ ἕως εἰς μακράν· καὶ κατακόψουσι τὰς ῥομφαίας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰ δόρατα αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐκέτι μὴ ἀντάρῃ ἔθνος ἐπ' ἔθνος ῥομφαίαν, καὶ οὐκέτι μὴ μάθωσι πολεμεῖν· ⁴ καὶ ἀναπαύσεται ἕκαστος ὑποκάτω ἀμπέλου αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος ⁴ ὑποκάτω συκῆς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν, διότι τὸ στόμα κυρίου παντοκράτορος ἐλάλησε ταῦτα· ⁵ ὅτι πάντες οἱ λαοὶ πορεύσονται ἕκαστος τὴν ⁵ ὁδὸν αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲ πορευσόμεθα ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐπέκεινα. ⁶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, συνάξω τὴν συντετριμμένην, καὶ τὴν ἐξωσμένην εἰςδέξομαι, καὶ οὓς ἀπωσάμην· ⁷ καὶ θήσομαι τὴν ⁷ συντετριμμένην εἰς ὑπόλειμμα, καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰς ἔθνος δυνατόν, καὶ βασιλεύσει κύριος ἐπ' αὐτοὺς ἐν ὄρει Σιών ἀπὸ τοῦ νῦν ἕως εἰς τὸν αἰῶνα. ⁸ καὶ σὺ πύργος ποιμνίου αὐχμῶδης, θυγάτηρ Σιών, ἐπὶ σὲ ἥξει, καὶ εἰς- ⁸ λεύσεται ἡ ἀρχὴ ἡ πρώτη βασιλεία ἐκ Βαβυλώνης τῇ θυγατρὶ Ἱερουσαλὴμ. ⁹ καὶ νῦν ἵνα τὶ ἔγνων κακά; μὴ βασιλεὺς οὐκ ἦν σοι; ἢ ἡ βουλὴ σου ἀπώ- ⁹ λετο ὅτι κατεκράτησάν σου ὠδίνες ὡς τικτούσης; ¹⁰ ὠδινε καὶ ἀνδρίζου ¹⁰

Αποκ.
12, 2.

4. πρὸς κυριον ... αὐτου in rasura 5. ἐπ αὐτον εἰρηνην 6. σκοτ. ὑμιν ἐσται 7. ἐπακουσων 8. ἐμπλήσω ἐγὼ 9. οἴκου ἰσραὴλ κ. οἱ κατ. οἱκ. ἰακωβ 10. οἱ σιων 11. Οὐχι κυριος ... τα κακα 12. εἰς ὀπώροφυλάκιον ... ὡς ἀλσος IV. 1. τοῦ κυρίου 2. πορευσ. πρὸς αὐτὸ ἔθνη ... τοῦ κυρίου 3. ἐλεγεῖ ... εἰς γῆν μακρὰν ... τὰς ζιβνας pro τα δορατα ... οὐκετι οὐ μὴ ἀρχ ... καὶ οὐ μὴ μαθ. ἐτι πολ. 5. οἱ κυρίου 6. λέγει κυριος post συντετριμμ. πορ. ... τὴν ἀπωσμένην 7. ὑπολειμμα ... ἔθνος ἰσχυρον ... καὶ ἕως εἰς 9. κατεκράτησαν σε ὠδίνες

καὶ ἔγγιζε θυγάτηρ Σιών ὡς τίκτουσα· διότι νῦν ἐξελεύσῃ ἐκ πόλεως, καὶ κατασκηνώσῃς ἐν πεδίῳ, καὶ ἦξεις ἕως Βαβυλῶνος· ἐκεῖθεν ῥύσεται σε, καὶ
 11 ἐκεῖθεν λυτρώσεται σε κύριος ὁ θεός σου ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου. ¹¹ καὶ νῦν ἐπισυνήχθησαν ἐπὶ σέ ἔθνη πολλὰ λέγοντες· Ἐπιχαρούμεθα, καὶ ἐπόφονται
 12 ἐπὶ Σιών οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. ¹² αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὸν λογιζμὸν κυρίου, καὶ οὐ συνήκαν τὴν βουλὴν αὐτοῦ, ὅτι συνήγαγεν αὐτοὺς ἕως δράγματα ἁλι-
 13 νος. ¹³ ἀνάστηθι καὶ ἀλόα αὐτούς, θυγάτηρ Σιών, ὅτι τὰ κέρατά σου θήσομαι σιδηρᾶ, καὶ τὰς ὀπλάς σου θήσομαι χαλκᾶς· καὶ κατατήξεις λαοὺς πολ-
 λούς, καὶ ἀναστήσεις τῷ κυρίῳ τὸ πληθὺς αὐτῶν, καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

V.

(4, 14.) Νῦν ἐμφραχθήσεται θυγάτηρ ἐμφραγμῷ, συνοχὴν ἔταξεν ἐφ'
 2 ⁽¹⁾ ἡμᾶς, ἐν βάβδω πατάξουσιν ἐπὶ σιαγὸνα τὰς φυλάς τοῦ Ἰσραήλ. ² καὶ σὺ ^{MI. 2.6} Βηθλεὲμ οἶκος Ἐφραθᾶ, ὀλιγοστὸς εἶ τοῦ εἶναι ἐν χιλιᾷσιν Ἰουδα· ἐκ σοῦ ^{Jo. 7. 42.} μοι ἐξελεύσεται τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἔξοδοι αὐτοῦ ἀπ'
 3 ⁽²⁾ ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος. ³ διὰ τοῦτο δώσει αὐτοὺς ἔως καιροῦ τικτούσης τέξεται, καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ τοὺς υἱούς
 4 ⁽³⁾ Ἰσραήλ. ⁴ καὶ στήσεται καὶ ὀφεται, καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύϊ κύριος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ ὀνόματος κυρίου θεοῦ αὐτῶν ὑπάρεξουσιν· διότι
 5 ⁽⁴⁾ νῦν μεγαλυνθήσονται ἕως ἄκρων τῆς γῆς. ⁵ καὶ ἔσται αὐτῇ εἰρήνη, Ἀσσοῦρ ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὴν χώραν ὑμῶν, καὶ ἐπεγερωθήσονται ἐπ' αὐτὸν ἑπτὰ ποιμένες καὶ ὀκτὼ δῆγματα ἀνθρώ-
 6 ⁽⁵⁾ πων, ⁶ καὶ ποιμανοῦσι τὸν Ἀσσοῦρ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ τὴν γῆν τοῦ Νεβρώδ ἐν τῇ τάφρῳ αὐτῆς· καὶ ῥύσεται ἐκ τοῦ Ἀσσοῦρ, ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν
 7 ⁽⁶⁾ ὑμῶν καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὰ ὄρια ὑμῶν. ⁷ καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς δρόσος παρὰ κυρίῳ πί-
 8 ⁽⁷⁾ ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. ⁸ καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς λέων ἐν κτήνεσιν ἐν τῷ δρυμῷ καὶ ὡς σκύμνος ἐν ποιμνίοις προβάτων, ὃν τρόπον ὅταν διέλθῃ καὶ διαστείλῃς ἀρπάσῃ, καὶ
 9 ⁽⁸⁾ μὴ ἦ ὁ ἐξαιρούμενος. ⁹ ὑψωθήσεται ἡ χεὶρ σου ἐπὶ τοὺς ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ σου, καὶ πάντες οἱ ἐχθροὶ σου ἐξολοθρευθήσονται. ¹⁰ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, ἐξολοθρεύσω τοὺς ἵππους ἐκ μέσου σου καὶ ἀπολῶ τὰ
 11 ⁽¹⁰⁾ ἄρματα σου, ¹¹ καὶ ἐξολοθρεύσω τὰς πόλεις τῆς γῆς σου καὶ ἐξαρῶ πάντα
 12 ⁽¹¹⁾ τὰ ὀχυρώματά σου, ¹² καὶ ἐξολοθρεύσω τὰ φάρμακά σου ἐκ τῶν χει-
 13 ⁽¹²⁾ ρῶν σου, καὶ ἀποφθεγγόμενοι οὐκ ἔσονται ἐν σοί. ¹³ καὶ ἐξολοθρεύσω τὰ γλυπτὰ σου καὶ τὰς στηλάς σου ἐκ μέσου σου, καὶ οὐκ ἔτι μὴ προς-
 14 ⁽¹³⁾ κυνήσεις τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου, ¹⁴ καὶ ἐκκόψω τὰ ἄλσῃ ἐκ μέσου
 15 ⁽¹⁴⁾ σου, καὶ ἀφανιῶ τὰς πόλεις σου, ¹⁵ καὶ ποιήσω ἐν ὀργῇ καὶ ἐν θυμῷ ἐκδικήσῃς ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀντ' ὧν οὐκ εἰσέγκουσιν.

10. om. και ἐγγιζε ... θυγατερ 11. επισυνήχθη ... οι λεγοντες 12. και αυτοι ουκ 13. αναστα ... θυγατερ ... και λεπτυνεις λαους V. 1. θυγατηρ εφραϊμ ενφραγμω ... επι σιαγονας 2. του εφραθα ... εξελευσ. ηγουμενος του ... εν τω ισραηλ, και αι εξοδοι 3. ed. rom. τικτουσης, τεξεται, 4. του ονοματος κ. του θεου 5. η ειρηνη οταν ασσυριος επελθῃ 7. εμμεσω ... επι αγρωστιν 8. το υπολειμμα (non v. 7.) του ιακωβ ... εμμεσω 9. εξολοθρευθησονται 10. εξολοθρευσω τ. ιππ. σου εκ μ. σ. 11. εξολοθρευσω 12. και εξαρω παντα τα 13. εξολοθρευσω 14. τα αλση σου εκ μ. σ. 15. εν θυμω κ. εν οργη ... εισεγκ. μου

VI.

Ἀκούσατε δὴ λόγον. κύριος κύριος εἶπεν Ἀνάστηθι κρίνητι πρὸς τὰ ὄρη, καὶ ἀκουσάτωσαν βουνοὶ φωνὴν σου. ² ἀκούσατε ὄρη τὴν κρίσιν τοῦ 2 κυρίου, καὶ αἱ φάραγγες θεμέλια τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ διελεγχθήσεται. ³ λαὸς μου, τί ἐποίησά σοι, ἢ 3 τί ἐλύπησά σε, ἢ τί παρηνώχλησά σοι; ἀποκρίνητί μοι. ⁴ διότι ἀνήγαγόν σε 4 ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ οἴκου δουλείας ἐλυτρώσάμην σε, καὶ ἐξαπέστειλα πρὸ προσώπου σου τὸν Μωυσήν καὶ Ἀαρὼν καὶ Μαρίαμ. ⁵ λαὸς μου, μνησθήτι 5 δὴ τί ἐβουλεύσατο κατὰ σοῦ Βαλὰκ βασιλεὺς Μωάβ, καὶ τί ἀπεκρίθη αὐτῷ Βαλαάμ υἱὸς τοῦ Βεὼρ ἀπὸ τῶν σχολίων ἕως τοῦ Γαλαλά, ὅπως γνωστῇ ἡ δικαιοσύνη τοῦ κυρίου. ⁶ ἐν τίνι καταλάβω τὸν κύριον; ἀντιλήψομαι θεοῦ μου 6 ὑψίστου; εἰ καταλήψομαι αὐτὸν ἐν ὀλοκαυτώμασιν ἐν μόσχοις ἐνιαυσίοις; ⁷ εἰ προσδέξεται κύριος ἐν χιλιάσι κριῶν ἢ ἐν μυριάσι χιμάρων πιόνων; εἰ 7 δῶ πρωτότοκά μου ὑπὲρ ἀσεβείας, καρπὸν κοιλίας μου ὑπὲρ ἁμαρτίας ψυχῆς μου; ⁸ εἰ ἀνηγγέλη σοι ἄνθρωπε τί καλόν; ἢ τί κύριος ἐκζητεῖ παρὰ 8 σοῦ ἀλλ' ἢ τοῦ ποιεῖν κρίμα καὶ ἀγαπᾶν ἔλεον καὶ ἔτοιμον εἶναι τοῦ πορεύεσθαι μετὰ κυρίου θεοῦ σου; ⁹ φωνὴ κυρίου τῇ πόλει ἐπικληθήσεται, καὶ 9 σώσει φοβούμενους τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ἄκουε φυλὴ, καὶ τίς κοσμήσει πόλιν; ¹⁰ μὴ πύρ καὶ οἶκος ἀνόμου θησαυρίζων θησαυροὺς ἀνόμους καὶ μετὰ ὕβρεως 10 ἀδικίας; ¹¹ εἰ δικαιώθησεται ἐν ζυγῷ ἄνομος, καὶ ἐν μαρσίππῳ στάθμια 11 δόλου, ¹² ἐξ ὧν τὸν πλοῦτον αὐτῶν ἀσεβείας ἐπλησαν, καὶ οἱ κατοικοῦντες 12 αὐτὴν ἐλάλουν ψεύδη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν ὑψώθη ἐν τῷ στόματι αὐτῶν; ¹³ καὶ ἐγὼ ἄρξομαι τοῦ πατάξαι σε, ἀφανιῶ σε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου. ¹⁴ σὺ 13 14 φάγεσαι καὶ οὐ μὴ ἐμπληρῶθῃς, καὶ συσκοτάσει ἐν σοὶ καὶ ἐκνεύσει, καὶ οὐ μὴ διασωθῇς, καὶ ὅσοι ἂν διασωθῶσιν εἰς ῥομφαίαν παραδοθήσονται. ¹⁵ σὺ 15 σπερεῖς καὶ οὐ μὴ ἀμήσης, σὺ πιέσεις ἐλαίαν καὶ οὐ μὴ ἀλείψῃς ἔλαιον, καὶ ὄνον καὶ οὐ μὴ πίνη, καὶ ἀφανισθήσεται νόμιμα λαοῦ μου. ¹⁶ καὶ ἐφύλα- 16 ξας τὰ δικαιώματα Ζαμβρὶ καὶ πάντα τὰ ἔργα οἴκου Ἀχάβ, καὶ ἐπορεύ- θητε ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ὅπως παραδῶ σε εἰς ἀφανισμόν καὶ τοὺς κατοικούντας αὐτὴν εἰς συρισμόν, καὶ ὀνειδὴ λαὸν λήψουσιν.

VII.

Οἱμοι ὅτι ἐγενήθην ὡς συνάγων καλᾶμην ἐν ἀμητῷ καὶ ὡς ἐπιφυλλίδα ἐν τρυγητῷ, οὐχ ὑπάρχοντος βότρυος τοῦ φαγεῖν τὰ πρωτόγονα. οἱμοι ψυχῇ, ² ὅτι ἀπόλωλεν εὐσεβὴς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατορῶν ἐν ἀνθρώποις οὐχ ὑπάρ- 2 χει· πάντες εἰς αἵματα δικάζονται, ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐκθλίβουσιν ἐκθλίβῃ, ³ ἐπὶ τὸ κακὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐτοιμάζουσιν· ὁ ἄρχων αἰτεῖ, καὶ 3 ὁ κριτὴς εἰρηνοκoὺς λόγους ἐλάλησε, καταδύμιον ψυχῆς αὐτοῦ ἐστίν. καὶ ἐξε- λούμαι τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν ⁴ ὡς σῆς ἐκτρώγων καὶ βαδίζων ἐπὶ κανόνος ἐν 4 ἡμέρᾳ σκοπίας. οὐαὶ αἱ ἐκδικήσεις σου ἦκασιν, νῦν ἔσονται κλαυθμοὶ αὐτῶν. ⁵ μὴ καταπιστεύετε ἐν φίλοις, καὶ μὴ ἐλπίζετε ἐπὶ ἡγουμένοις, ἀπὸ τῆς συγ- 5 35. 36. κούτου σου φύλαξαι τοῦ ἀναστῆσαι τι αὐτῇ· ⁶ διότι υἱὸς ἀτιμάζει πατέρα, 6

VI. 1. λόγον κυρίου α ο κυριος ειπεν Αγ. και χρ. ... οι βουνοι 2. ακουσ. βουνοι την 4. μωσην (ita etiam ed. rom.) 6. αντιληψ. et καταληψ. 7. ο κυριος ... αρων pro χιμαρων ... πρωτοτοκα μου ασεβειας 8. ελεος ... κυρ. του θ. σ. 9. τους φοβουμενους ... και τι κοσμ. 10. ανομων ... θησαυρους ανομιας μετα υβρ. αδικια 11. και ει δικ. 12. ενεπλησαν ... ed. rom. επλησαν; et in fine αυτων. 13. και αφανιω σε επι ταις 14. και σκοτασει 16. εν ταις βουλαις αυτων ... παραδωσω ... λημψεσθε VII. 1. Οιμμοι οτι εγενομην ... οιμμοι ψυχη 2. ευλαβης 4. ουαι· ουαι αι 5. αυτη τι

7 Συγάτηρ ἐπαναστήσεται ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, νύμφη ἐπὶ τὴν πενθε-
 7 ρὰν αὐτῆς, ἐχθροὶ πάντες ἀνδρὸς οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ⁷ ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν
 κύριον ἐπιβλέψομαι, ὑπομενῶ ἐπὶ τῷ ὕμῳ τῷ σωτήρί μου, εἰσακούσεται
 8 μου ὁ θεός μου. ⁸ μὴ ἐπὶχαίρῃ μοι ἡ ἐχθρά μου ὅτι πέπτωκα, καὶ ἀναστή-
 9 σομαι· διότι ἐὰν καὶ ἴσω ἐν τῷ σκότει, κύριος φωτίζει μοι. ⁹ ὄργην κυρίου
 ὑποίσω ὅτι ἡμάρτον αὐτῷ, ἕως τοῦ δικαιῶσαι αὐτὸν τὴν δίκην μου· καὶ
 10 ποιήσει τὸ κρίμα μου καὶ ἐξάξει με εἰς τὸ φῶς, ὅψομαι τὴν δικαιοσύνην
 αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ ὀψεται ἡ ἐχθρά μου καὶ περιβαλεῖται αἰσχύνῃ, ἡ λέγουσα
 Ποῦ κύριος ὁ θεός σου; οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπόψονται αὐτήν, νῦν ἔσται εἰς
 11 καταπάτημα ὡς πηλὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς. ¹¹ ἡμέρα ἀλοιφῆς πλύνου, ἐξάλειψίς
 12 σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἀποτρίψεται νόμιμά σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη. ¹² καὶ
 αἱ πόλεις σου ἤξουσιν εἰς ὁμαλισμὸν καὶ εἰς διαμερισμὸν Ἀσσυρίων, καὶ
 αἱ πόλεις σου αἱ ὀχυραὶ εἰς διαμερισμὸν ἀπὸ Τύρου ἕως τοῦ ποταμοῦ, καὶ
 13 ἀπὸ Βαλᾶσσης ἕως Βαλᾶσσης, καὶ ἀπὸ ὄρους ἕως τοῦ ὄρους. ¹³ καὶ ἔσται ἡ
 γῆ εἰς ἀφανισμὸν σὺν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, ἀπὸ καρπῶν ἐπιτηδευμάτων
 14 αὐτῶν. ¹⁴ ποιμαίνει λαόν σου ἐν ῥάβδῳ σου, πρόβατα κληρονομίας σου, κατα-
 σκηνοῦντας κατ' ἐαυτοὺς δρυμὸν ἐν μέσῳ τοῦ Καρμήλου, νεμήσονται τὴν
 15 Βασανίτιν καὶ τὴν Γαλααδίτιν κατ' ὡς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος. ¹⁵ καὶ κατὰ τὰς
 16 ἡμέρας ἐξοδίας σου ἐξ Αἰγύπτου ὀψεσθε θάυμαστά. ¹⁶ ὄψονται ἔσση καὶ
 καταισχυνθήσονται καὶ ἐκ πάσης τῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἐπιθήσουσι χεῖρας ἐπὶ
 17 τὸ στόμα αὐτῶν, τὰ ὦτα αὐτῶν ἀποκωφωθήσεται, ¹⁷ λείξουσιν χοῦν ὡς ὄφεις
 σύροντες γῆν, συγχυθήσονται ἐν συγκλεισμῷ αὐτῶν· ἐπὶ τῷ κυρίῳ ὕμῳ ἡμῶν
 18 ἐκστήσονται, καὶ φοβηθήσονται ἀπὸ σοῦ. ¹⁸ τίς ἕδεις ὥσπερ σύ; ἐξαίρων ἀνο-
 μίας καὶ ὑπερβαίνων ἀσεβείας τοῖς καταλοιποῖς τῆς κληρονομίας αὐτοῦ· καὶ
 19 οὐ συνέσχεν εἰς μαρτύριον ὄργην αὐτοῦ, ὅτι ὁ δειλητὴς ἐλέους ἐστίν. ¹⁹ ἐπι-
 στρέψει καὶ οἰκτειρήσει ἡμᾶς, καταδύσει τὰς ἀδικίας ἡμῶν καὶ ἀπορρίψω-
 20 σονται εἰς τὰ βάθη τῆς Βαλᾶσσης, πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. ²⁰ δώσεις εἰς
 ἀλήθειαν τῷ Ἰακώβ, ἔλεον τῷ Ἀβραάμ, καθότι ὤμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν
 κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἔμπροσθεν.

I Ω Η Λ.

I.

- 2 Λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς Ἰωὴλ τὸν τοῦ Βαβυλῆ. ² ἀκούσατε ταῦτα
 οἱ πρεσβύτεροι, καὶ ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν· εἰ γέγονε
 τοιαῦτα ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ὑμῶν;

6. καὶ συγάτηρ ... καὶ νύμφη ... εχθρ. παντ. οι ανδρες οι 8. ο κυ-
 ριος 9. εως ου ... καὶ αποισει το ... ed. rom. φως. οψομαι τ. δ. αυτου,
 10. η λεγουσα προς με 11. ημερας αλοιφης ... καὶ απωσεται νομιμα η
 ημ. ε. 12. ποταμου συριας ... καὶ απο του ορους ε. τ. ορ. ημερα υδατος
 καὶ θορυβου 13. μετα των κατοικουντων αυτων· εκ καρπων 14. εν ραβδω,
 φυλην σου προβατα ... εμμεσω 16. om καὶ sec. ... χειρα επι στομα
 αυτ., καὶ τα ... αποκωφωθησονται (ed. rom. -σονται, calamo correctum
 -σεται) 17. οφει, item ed. rom. 18. αδικιας pro ανομιας 19. αυτος
 επιστρεψει ... καὶ καταδυσει ... απορριψει ... ed. rom. ante πασας non
 interp. 20. ελεος

Subscriptio: μιχαίας γ

Inscriptio: ιωηλ δ

L. 2. ακουσ. δη ταυτα

³ ὑπὲρ αὐτῶν τοῖς τέκνοις ὑμῶν διηγῆσασθε, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ³ αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς γενεάν ἑτέραν. ⁴ τὰ κατάλοιπα τῆς κάμπης ⁴ κατέφαγεν ἡ ἀκρίς, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς ἀκριδος κατέφαγεν ὁ βροῦχος, καὶ τὰ κατάλοιπα τοῦ βροῦχου κατέφαγεν ἡ ἐρυσίβη. ⁵ ἐκνήψατε οἱ μεθύοντες ⁵ τες ἐξ οἴνου αὐτῶν καὶ κλαύσατε· θρηνήσατε πάντες οἱ πίνοντες οἶνον εἰς μέθην, ὅτι ἐξήραθ' ἐκ στόματος ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρά. ⁶ ὅτι ἔθνος ἀνέβη ⁶ ἐπὶ τὴν γῆν μου ἰσχυρὸν καὶ ἀναρίστητον, οἱ ὁδόντες αὐτοῦ ὁδόντες λέοντος, καὶ αἱ μύλαι αὐτοῦ σκύμου. ⁷ ἔθετο τὴν ἄμπελόν μου εἰς ἀφανισμόν, ⁷ καὶ τὰς συκᾶς μου εἰς συγκλασμόν· ἐρευνῶν ἐξηρεύνησεν αὐτὴν καὶ ἔρριψεν, ἐλεύκανε τὰ κλήματα αὐτῆς. ⁸ θρήνησον πρὸς με ὑπὲρ νύμφην περιεζώσμε- ⁸ νην σάκκον ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν παρθενικόν. ⁹ ἐξήρται θυσία καὶ σπονδὴ ⁹ ἐξ οἴκου κυρίου· πενθεῖτε οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστηρίῳ κυρίου. ¹⁰ ὅτι τεταλαιπώρηκε τὰ πεδία, πενθεῖτω ἡ γῆ· ὅτι τεταλαιπώρηκε σῖτος, ¹⁰ ἐξηράνθη οἶνος, ὠλιγώθη ἔλαιον, ¹¹ ἐξηράνθησαν γεωργοί· θρηνεῖτε κτήματα ¹¹ ὑπὲρ πυροῦ καὶ κριθῆς, ὅτι ἀπόλωλε τρυγητὸς ἐξ ἀγροῦ. ¹² ἡ ἄμπελος ἐξη- ¹² ράνθη, καὶ αἱ συκαὶ ὠλιγώθησαν· ῥοὰ καὶ φοῖνις καὶ μῆλον καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐξηράνθησαν, ὅτι ἥσυχυαν χαρὰν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων. ¹³ περιζώσασθε καὶ κόπτεσθε οἱ ἱερεῖς, θρηνεῖτε οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστη- ¹³ ρίῳ· εἰσελθετε ὑπνώσατε ἐν σάκκοις λειτουργοῦντες θεῷ, ὅτι ἀπέσχηκεν ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν θυσία καὶ σπονδὴ. ¹⁴ ἀγιασάτε νηστειάν, κηρύξατε θερα- ¹⁴ πείαν, συναγάγετε πρεσβυτέρους, πάντας κατοικοῦντας γῆν εἰς οἶκον θεοῦ ὑμῶν, καὶ κεκραξέτε πρὸς κύριον ἐκτενῶς. ¹⁵ Οἱμοὶ οἱμοὶ εἰς ἡμέραν, ¹⁵ ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα κυρίου, καὶ ὡς ταλαιπωρία ἐκ ταλαιπωρίας ἦξει. ¹⁶ κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν βρώματα ἐξωλοθρεύθη, ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν ¹⁶ εὐφροσύνη καὶ χαρά. ¹⁷ ἐσκήρτησαν δαμάλεις ἐπὶ ταῖς φάτναις αὐτῶν, ἦφα- ¹⁷ νίσθησαν θησαυροί, κατεσκάφησαν ληνοί, ὅτι ἐξηράνθη σῖτος. ¹⁸ τί ἀποθήσο- ¹⁸ μεν ἑαυτοῖς; ἔκλαυσαν βουκόλια βοῶν, ὅτι οὐχ ὑπῆρχε νομὴ αὐτοῖς, καὶ τὰ ποιμίνα τῶν προβάτων ἠφανίσθησαν. ¹⁹ πρὸς σὲ κύριε βοήσομαι, ὅτι πῦρ ¹⁹ ἀνῆλθε εἰς τὰ ὠραῖα τῆς ἐρήμου, καὶ φλόξ ἀνῆψε πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ. ²⁰ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου ἀνέβλεψαν πρὸς σέ, ὅτι ἐξηράνθησαν ἀφέσεις ²⁰ ὑδάτων, καὶ πῦρ κατέφαγε τὰ ὠραῖα τῆς ἐρήμου.

II.

Σαλπίατε σάλπιγγι ἐν Σιών, κηρύξατε ἐν ὄρει ἁγίῳ μου, καὶ συγγυ-
 θήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, διότι πάρεστιν ἡμέρα κυρίου, ὅτι
 ἐγγὺς ² ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὀμίχλης. ὡς ὄρθρος ²
 χυθῆσεται ἐπὶ τὰ ὄρη λαὸς πολλὸς καὶ ἰσχυρός, ὅμοιος αὐτῷ οὐ γέγονεν ἀπὸ
 τοῦ αἰῶνος, καὶ μετ' αὐτὸν οὐ προστεθήσεται ἕως ἐτῶν εἰς γενεὰς γενεῶν.
³ τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πῦρ ἀναλίσκον, καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ ἀναπτομένη φλόξ· ³
 ὡς παρὰ δεισος τρυφῆς ἡ γῆ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ τὰ ὀπίσθεν αὐτοῦ
 πεδῖον ἀφανισμού, καὶ ἀνασχωζόμενος οὐκ ἔσται αὐτῷ. ⁴ ὡς ὄρασις ἡπτων ἡ ⁴
 ὄρασις αὐτῶν, καὶ ὡς ἱππεῖς οὕτως καταδιώξονται. ⁵ ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἐπὶ ⁵
 τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων ἐξαλοῦνται, καὶ ὡς φωνὴ φλογὸς πυρὸς κατεσθίου-
 σης καλᾶμην, καὶ ὡς λαὸς πολλὸς καὶ ἰσχυρὸς παρατασσόμενος εἰς πόλεμον.

4. ερισυβη 5. οτι εξηρται εκ του στ. ... ed. rom. χαρα, 7. om αυ-
 την ... ελευκανεν κλημ. αυτ. 9. AV om. κυριου sec. ... ed. rom. κυριου,
 14. οι γεωργοι 13. εισελθατε 14. κυριου θεου υμων 15. οιμοι ter ...
 ed. rom. ηξει ¹⁶ κατ. τ. ο. υ. βρωματα. 16. εξωλεθρευθη 18. ηφανισθη
 20. ανεβλεψεν ... om οτι II. 1. συναχθητωσαν ... η ημερα του κυριου,
 οτι εγγυς η ημερα του κυριου 2. ομοιος αυτου 3. οπισθεν pro οπισω ...
 ογκ εστιν omisso αυτω 4. ως ορ. η οφεις αυτων, και οι ιππ.

6 ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ συντριβήσονται λαοί, πᾶν πρόσωπον ὡς πρόσκαιμα
 7 χύτρας. ⁷ὡς μαχηταὶ δραμοῦνται, καὶ ὡς ἄνδρες πολεμισταὶ ἀναβήσονται ἐπὶ
 τὰ τεῖχη, καὶ ἕκαστος ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ πορεύσεται, καὶ οὐ μὴ ἐκκλίνωσι
 8 τὰς τρίβους αὐτῶν, ⁸καὶ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὐκ ἀφείξεται·
 καταβαρυνόμενοι ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτῶν πορεύσονται, καὶ ἐν τοῖς βέλεσιν αὐ-
 9 τῶν πεσοῦνται, καὶ οὐ μὴ συντελεσθῶσι. ⁹τῆς πόλεως ἐπιλήψονται, καὶ ἐπὶ
 τῶν τευχέων δραμοῦνται, καὶ ἐπὶ ταῖς οἰκίαις ἀναβήσονται, καὶ διὰ θυρίδων
 10 εἰσελεύσονται ὡς κλέπται. ¹⁰πρὸ προσώπου αὐτοῦ συγχυθήσεται ἡ γῆ καὶ
 σεισθήσεται ὁ οὐρανός, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσι, καὶ ἄστρα δύ-
 11 σουσι τὸ φέγγος αὐτῶν. ¹¹καὶ κύριος δώσει φωνὴν αὐτοῦ πρὸ προσώπου
 δυνάμεως αὐτοῦ, ὅτι πολλὴ ἐστὶ σφόδρα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, ὅτι ἰσχυρὰ
 12 ἔσται ἱκανὸς αὐτῇ· ¹²καὶ νῦν λέγει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν Ἐπιστράφητε πρὸς
 με ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐν νηστείᾳ καὶ ἐν κλαυθμῷ καὶ ἐν κο-
 13 πετῷ, ¹³καὶ διαβρῆξατε τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ μὴ τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ ἐπι-
 στράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ἐστί, μα-
 14 κρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις. ¹⁴τίς οἶδεν εἰ ἐπι-
 στρέψει καὶ μετανοήσῃ, καὶ ὑπολείψεται ὀπίσω αὐτοῦ εὐλογίαν καὶ θυσίαν
 15 καὶ σπονδὴν κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν· ¹⁵σαλπίσατε σάλπιγγι ἐν Σιών, ἀγιάσατε
 16 νηστείαν, κηρύξατε θραπέαν, ¹⁶συναγάγετε λαόν, ἀγιάσατε ἐκκλησίαν, ἐκλέ-
 ξασθε πρεσβυτέρους, συναγάγετε νήπια θηλάζοντα μαστούς, ἐξελέγτε νυμ-
 17 φίους ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ καὶ νύμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς. ¹⁷ἀνὰ μέσον
 τῆς κρηπίδος τοῦ θυσιαστηρίου κλαύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ κυ-
 18 ρίῳ καὶ ἐροῦσι Φεῖσαι κύριε τοῦ λαοῦ σου, καὶ μὴ δῶς τὴν κληρονομίαν σου
 εἰς ὀνειδος τοῦ κατάρχει αὐτῶν ἔθνη, ὅπως μὴ εἴπωσιν ἐν τοῖς ἔθνεσι Ποῦ
 18 ἔστιν ὁ θεὸς αὐτῶν· ¹⁸καὶ ἐξήλωσε κύριος τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ἐφείσατο τοῦ
 19 λαοῦ αὐτοῦ. ¹⁹καὶ ἀπεκρίθη κύριος καὶ εἶπε τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξα-
 ποστέλλω ὑμῖν τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ἐμπλησθήσεσθε
 20 αὐτῶν, καὶ οὐ δώσω ὑμᾶς οὐκ ἔτι εἰς ὀνειδισμόν ἐν τοῖς ἔθνεσι· ²⁰καὶ τὸν
 ἀπὸ βορρᾶ ἐκδιώξω ἀφ' ὑμῶν καὶ ἐξώσω αὐτὸν εἰς γῆν ἄνυδρον, καὶ ἀφα-
 21 νιώ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην, καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ
 εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην· καὶ ἀναβήσεται ἡ σαπρία αὐτοῦ, καὶ ἀνα-
 21 βήσεται ὁ βρόμος αὐτοῦ, ὅτι ἐμεγάλυνε τὰ ἔργα αὐτοῦ. ²¹θάρσει γῆ, χαίρε
 22 καὶ εὐφραίνου, ὅτι ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι. ²²θάρσετε κτήνη τοῦ
 πεδίου, ὅτι βεβλάσθηκα τὰ πεδία τῆς ἐρήμου, ὅτι ξύλον ἤνεγκε τὸν καρπὸν
 23 αὐτοῦ, συκὴ καὶ ἄμπελος ἔδωκεν τὴν ἰσχὴν αὐτῶν. ²³καὶ τὰ τέκνα Σιών
 χαίρετε καὶ εὐφρανέσθε ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, διότι ἔδωκεν ὑμῖν τὰ
 βρώματα εἰς δικαιοσύνην, καὶ βρέξει ὑμῖν ὑετὸν πρόωμον καὶ ὄψιμον καθὼς
 24 ἐμπροσθεν, ²⁴καὶ πλησθήσονται αἱ ἄλωναί σίτου, καὶ ὑπερχυθήσονται αἱ
 25 ληναὶ οἴνου καὶ ἐλαίου. ²⁵καὶ ἀνταποδώσω ὑμῖν ἀντὶ τῶν ἔτων ὧν κατέ-
 26 φαγεν ἡ ἀχρίς καὶ ὁ βροῦχος καὶ ἡ ἐρυσίβη καὶ ἡ κάμπη, ἡ δύναμις μου
 26 ἡ μεγάλη ἣν ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς· ²⁶καὶ ἀγάγετε ἐσθλόντες καὶ ἐμπλη-
 σθήσεσθε, καὶ αἰνέσετε τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὃ ἐποίησε μετ'
 ὑμῶν εἰς θανάσιον, καὶ οὐ μὴ καταίσχυνθῇ ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα·

7. εκκλεινουσιν τους τριβ. αυτ. 8. συντελεσουσιν 9. επιληψονται ...
 επι τας οικιας 10. προ προς. αυτων ... τα αστρα ... φεγγος 11. μεγα-
 λη ημερα του κυριου, μεγαλη και επιφ. σφ., και τις ικαν. εστιν αυτη 12.
 υμων, εν νηστεια 14. ευλογιαν θυσιαν ... ημων 16. τον λαον ... εξελε-
 τω 17. οι λειτουργουντες κυριω ... κυριος ο θεος αυτων 20. εμεγαλυνθη
 (sed και τα οπισω usque erga αυτου in rasura) 22. αμπελος και συκη
 23. προιμον 24. εμπλησθησονται ... υπερχυθησονται 25. ερισυβη ...
 εφ υμας 26. κυριου θεου ημων. Vers. 11. ei cod. Vat. add. μεγαλη και.

²⁷ καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραὴλ ἐγὼ εἰμι, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ ²⁷
 θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ, καὶ οὐ μὴ κατασχνῶσιν ἔτι ὁ ²⁸
 λαὸς μου εἰς τὸν αἰῶνα. (3, 4.) ²⁸ καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα καὶ ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ ²⁸
 πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ ²⁹
 θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται, καὶ ²⁹
 οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται. ²⁹ καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ ⁽²⁾ ²⁹
 τὰς δούλας ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου. ³⁰
³⁰ καὶ δώσω τέρατα ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αἷμα καὶ πῦρ καὶ ⁽³⁾ ³⁰
 ἀτμίδα καπνοῦ. ³¹ ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκοτὸς καὶ ἡ σελήνη ⁽⁴⁾ ³¹
 εἰς αἷμα πρὶν ἔλθειν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ. ³² καὶ ⁽⁵⁾ ³²
 ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσθῃ τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται· ὅτι ἐν τῷ ὄρει ³²
 Σιών καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔσται ἀνασωζόμενος, καθότι εἶπε κύριος, καὶ εὐαγ-
 γελιζόμενοι οὓς κύριος προσκέκληται.

III. (IV.)

(3, 6.) Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ⁽⁶⁾
 ὅταν ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ, ² καὶ συνάξω ⁽⁷⁾ ²
 πάντα τὰ ἔθνη καὶ καταξῶ αὐτὰ εἰς τὴν κοιλάδα Ἰωσαφάτ, καὶ διακρι-
 θήσομαι πρὸς αὐτοὺς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ μου καὶ τῆς κληρονομίας μου
 Ἰσραὴλ, οἱ διεσπάρησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν γῆν μου κατεδιέλιαντο, ³
 καὶ ἐπὶ τὸν λαόν μου ἔβαλον κλήρους, καὶ ἔδωκαν τὰ παιδιάρια πόρ- ⁽⁸⁾ ³
 ναις, καὶ τὰ κοράσια ἐπώλουν ἀντὶ τοῦ οἴνου καὶ ἔπινον. ⁴ καὶ τί ὑμεῖς ⁽⁹⁾ ⁴
 ἐμοί, Τύρος καὶ Σιδῶν, καὶ πᾶσα Γαλιλαία ἄλλοφύλων; μὴ ἀνταπόδομα
 ὑμεῖς ἀνταποδίδοτέ μοι; ἢ μνησικακεῖτε ὑμεῖς ἐπ' ἐμοὶ δέξεως; καὶ ταχέως
 ἀνταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν, ⁵ ἀνθ' ὧν τὸ ἀρ- ⁽¹⁰⁾ ⁵
 γυρίόν μου καὶ τὸ χρυσίον μου ἐλάβετε, καὶ τὰ ἐπιλεκτά μου τὰ καλὰ εἰς- ⁶
 νέγκατε εἰς τοὺς ναοὺς ὑμῶν. ⁶ καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰούδα καὶ τοὺς υἱοὺς ⁽¹¹⁾ ⁶
 Ἱερουσαλὴμ ἀπέδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ἐξώσητε αὐτοὺς ἐκ τῶν
 ὀρίων αὐτῶν. ⁷ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω αὐτοὺς ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἀπέδωκε ⁽¹²⁾ ⁷
 αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀνταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν, ⁸
⁸ καὶ ἀποδώσομαι τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν εἰς χεῖρας ⁽¹³⁾ ⁸
 τῶν υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἀποδώσονται αὐτοὺς εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς ἔθνος μακρὰν
 ἀπέχον, ὅτι κύριος ἐλάλησε. ⁹ κηρύξατε ταῦτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀγιάσατε ⁽¹⁴⁾ ⁹
 πόλεμον, ἐξεγείρατε τοὺς μαχητάς, προσαγάγετε καὶ ἀναβαίνειτε πάντες ⁽¹⁵⁾
 ἄνδρες πολεμισταί, ¹⁰ συγκοῦσατε τὰ ἄροτρα ὑμῶν εἰς ῥομφαίας καὶ τὰ δρέ- ¹⁰
 πανα ὑμῶν εἰς σειρομάστας· ὁ ἄδύνατος λεγέτω ὅτι ἰσχύω ἐγώ. ¹¹ συναθροί- ⁽¹⁶⁾ ¹¹
 ζεσθε καὶ εἰσπορεύεσθε πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν καὶ συνάξθητε ἐκεῖ· ὁ πρῶς ἔστω ¹²
 μαχητής. ¹² ἐξεγείρεσθωσαν, ἀναβαινέτωσαν πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὴν κοιλάδα ⁽¹⁷⁾ ¹²
 Ἰωσαφάτ, διότι ἐκεῖ καθὼς τοῦ διακριῖναι πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν. ¹³ ἐξα- ⁽¹⁸⁾ ¹³
 ποστείλατε δρέπανα, ὅτι παρέστηκεν ὁ τρυγητὸς· εἰσπορεύεσθε, πατεῖτε, διότι ¹⁴
 πλήρης ἡ ληνός· ὑπερεκχεῖτε τὰ ὑπολήνια, ὅτι πεπληθύνονται τὰ κακὰ αὐτῶν. ¹⁵
¹⁴ ἥτοι ἐξήχησαν ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης, ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐν τῇ ⁽¹⁹⁾ ¹⁴
 κοιλάδι τῆς δίκης. ¹⁵ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσι, καὶ οἱ ἀστέρες ⁽²⁰⁾ ¹⁵
 δύσουσι φέγγος αὐτῶν. ¹⁶ ὁ δὲ κύριος ἐκ Σιών ἀνακραξέται, καὶ ἐξ ⁽²¹⁾ ¹⁶

27. εμμεσω ... κατασχνῶσιν ουκετι πας ο λαος μ. 28. om και ante εκχεω ... ενυπνιοις 29. και γε επι τους ... δουλας μου 30. ed. rom. δωσωσι ... εν τω ουρανω 32. και ιερουσαλημ III. 4. Διοτι 3. αντι οι- νου 4. και τι και υμεις 5. μου και τα καλα μου ειην. εις τ. ψησαυρους 7. om και ab initio 8. χειρας υιων 12. εγειρεσθωσαν και αναβ. 13. υπερ- χειτε 14. διοτι εγγ. η ημ. 15. το φεγγ. α. 16. ανακραξεται

- Ἱερουσαλήμ δώσει φωνὴν αὐτοῦ, καὶ σεισθήσεται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ· ὁ δὲ
 17 ⁽²²⁾ κύριος φείσεται τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνισχύσει τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ. ¹⁷ καὶ
 ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ κατασκηνῶν ἐν Σιών ὅρει
 18 ⁽²³⁾ τῆς οὐκεί. ¹⁸ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυ-
 κασμόν, καὶ οἱ βουνοὶ ῥυθίσονται γάλα, καὶ πᾶσαι αἱ ἀφέσεις Ἰούδα ῥυθί-
 19 ⁽²⁴⁾ σονται ὕδατα, καὶ πηγὴ ἐξ οἴκου κυρίου ἐξελεύσεται καὶ ποτιεῖ τὸν χεῖμαρ-
 20 ⁽²⁵⁾ ρον τῶν σχοίνων. ¹⁹ Αἴγυπτος εἰς ἀφανισμόν ἔσται, καὶ ἡ Ἰδουμαία εἰς
 21 ⁽²⁶⁾ πεδίον ἀφανισμοῦ ἔσται ἐξ ἀδικιῶν υἱῶν Ἰούδα, ἀντ' ὧν ἐξέχεαν αἷμα δι-
 20 ⁽²⁵⁾ καιον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. ²⁰ ἡ δὲ Ἰουδαία εἰς τὸν αἰῶνα κατοικηθήσεται,
 21 ⁽²⁶⁾ καὶ Ἱερουσαλήμ εἰς γενεὰς γενεῶν. ²¹ καὶ ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ
 οὐ μὴ ἀθώωσω, καὶ κύριος κατασκηνώσει ἐν Σιών.

Ο Β Δ Ι Ο Υ.

- Ὅρασις Ὁβδιού. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῇ Ἰδουμαίᾳ Ἀκοὴν ἤκουσα
 παρὰ κυρίου, καὶ περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη ἐξαπέστειλεν Ἀνάστητε καὶ ἔξανα-
 2 στώμεν ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον. ² ἰδοὺ ὀλιγοστὸν δέδωκά σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
 3 ἡ τιμωμένος εἶ σὺ σφόδρα. ³ ὑπερηφανία τῆς καρδίας σου ἐπήρᾳ σε κατα-
 4 σκηνοῦντα ἐν ταῖς ὁπαῖς τῶν πετρῶν, ὑψῶν κατοικίαν αὐτοῦ, λέγων ἐν καρ-
 5 δὶ αὐτοῦ Τίς κατάξει με ἐπὶ τὴν γῆν; ⁴ ἐὰν μετεωρισθῇς ὡς ἀετός, καὶ
 6 ἐὰν ἀνὰ μέσον τῶν ἄστρων θῇς νοσιάν σου, ἐκεῖθεν κατάξω σε, λέγει κύ-
 7 ριος. ⁵ εἰ κλέπται εἰς ἡλθον πρὸς σέ ἢ λησταὶ νυκτός, ποῦ ἂν ἀπερβρίφης; οὐκ
 8 ἂν ἐκλεψαν τὰ ἱκανὰ ἑαυτοῖς; καὶ εἰ τρυγηταὶ εἰς ἡλθον πρὸς σέ, οὐκ ἂν ἐπε-
 9 λείποντο ἐπιφυλλίδας; ⁶ πῶς ἐξηρευνήσῃ Ἡσαὺ καὶ κατελήφῃ τὰ κεκρυμ-
 10 μένα αὐτοῦ. ⁷ ὥς τῶν ὀρίων ἐξαπέστειλάν σε· πάντες οἱ ἄνδρες τῆς διαθή-
 11 κης σου ἀντέστησάν σοι, ἡδυνάσθησαν πρὸς σέ ἄνδρες εἰρηνικοὶ σου, ἔθηκαν
 12 ἐνεδρα ὑποκάτω σου, οὐκ ἔστι σύνεσις αὐτοῖς. ⁸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει
 13 κύριος, ἀπολῶ σοφοὺς ἐκ τῆς Ἰδουμαίας καὶ σύνεσιν ἐξ ὅρους Ἡσαὺ. ⁹ καὶ
 10 πτοηθήσονται οἱ μαχηταὶ σου οἱ ἐκ Θαιμάν, ὅπως ἐξαρθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὅρους
 11 Ἡσαὺ, ¹⁰ διὰ τὴν σφαγὴν καὶ τὴν ἀσέβειαν ἀδελφοῦ σου Ἰακώβ. καλύψει
 12 σε αἰσχύνῃ, καὶ ἐξαρθήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. ¹¹ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀντέστης ἐξε-
 13 ναντίας ἐν ἡμέραις αἰχμαλωτευόντων ἀλλογενῶν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ ἀλλότριοι
 14 εἰς ἡλθον εἰς πύλας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἔβαλον κλήρους, καὶ σὺ ἦς
 15 ὡς εἰς ἐξ αὐτῶν. ¹² καὶ μὴ ἐπίδῃς ἡμέραν ἀδελφοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ ἀλλοτρίων,
 16 καὶ μὴ ἐπιχαρῇς ἐπὶ τοῖς υἱοῖς Ἰούδα ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν, καὶ μὴ
 17 μεγαλοῦρημονῇ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως. ¹³ μηδὲ εἰσέλθῃς εἰς πύλας λαῶν ἐν ἡμέρᾳ

17. ορει αγιω μου 24. εκδικησω pro εκζητησω ... αθωωσω
 Subscriptio: ιωηλ δ

Inscriptio: αβδείου ε

1. αβδιου 2. συ ει 3. εν τη καρδια α. Τις με κατ. 4. om εαν
 sec. 5. ει pro η ... υπελειποντο 6. εξηραυνησεν ... κατελημφεν αυτου
 τα κεκρ. 7. οριων σου ... ουκ εστιν σοι συνεσεις εν αυτοις 8. εν εκεινη
 τη ημερα 9. * σοι pro σου 10. τ. ασεβ. την εις τον αδελφον σου ιακωβ
 και καλυψει 11. εν ημερα ... εις τας πυλας 12. επιδοις ... μεγαλορη-
 μονησης 13. λαου σου εν ημ.

πόνων αὐτῶν, μηδὲ ἐπίδης καὶ σὺ τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ὀλέθρου αὐτῶν, καὶ μὴ συνεπιθῇ ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν.
¹³μηδὲ ἐπιστῆς ἐπὶ τὰς διεκβολὰς αὐτοῦ ἐξολοθρεῦσαι τοὺς ἀνασωζόμενους ¹⁴αὐτῶν, μηδὲ συγκλείσας τοὺς φεύγοντας αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὕλψεως. ¹⁵διότι ¹⁵ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη· ὃν τρόπον ἐποίησας, οὕτως ἔσται σοι· τὸ ἀνταπόδομά σου ἀνταποδοθήσεται εἰς κεφαλὴν σου· ¹⁶διότι ὃν τρόπον ¹⁶ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, πίνονται πάντα τὰ ἔθνη οἶνον, πίνονται καὶ καταβήσονται, καὶ ἔσονται καθῶς οὐχ ὑπάρχοντες. ¹⁷ἐν δὲ τῷ ὄρει Σιών ¹⁷ἔσται σωτηρία, καὶ ἔσται ἅγιον· καὶ κατακληρονομήσουσιν ὁ οἶκος Ἰακώβ τοὺς κατακληρονομήσαντας αὐτούς. ¹⁸καὶ ἔσται ὁ οἶκος Ἰακώβ πῦρ, ὁ δὲ ¹⁸οἶκος Ἰωσήφ φλόξ, ὁ δὲ οἶκος Ἡσαὺ εἰς καλὰ μνην, καὶ ἐκκαυθήσονται εἰς αὐτοὺς καὶ καταφάγονται αὐτούς, καὶ οὐκ ἔσται πυροφόρος τῷ οἴκῳ Ἡσαὺ, διότι κύριος ἐλάλησεν. ¹⁹καὶ κατακληρονομήσουσιν οἱ ἐν Ναγέβ τὸ ὄρος τὸ ¹⁹Ἡσαὺ, καὶ οἱ ἐν τῇ Σεφηλᾷ τοὺς ἀλλοφύλους· καὶ κατακληρονομήσουσι τὸ ὄρος Ἐφραΐμ καὶ τὸ πεδῖον Σαμαρείας καὶ Βενιαμὴν καὶ τὴν Γαλααδίτιν. ²⁰καὶ τῆς μετοικεσίας ἡ ἀρχὴ αὐτῇ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, γῇ τῶν Χαναναίων ²⁰ἕως Σαρεπτῶν, καὶ ἡ μετοικεσία Ἱερουσαλὴμ ἕως Ἐφραθά· κληρονομήσουσι τὰς πόλεις τοῦ Ναγέβ. ²¹καὶ ἀναβήσονται ἀνασωζόμενοι ἐξ ὄρους Σιών τοῦ ²¹ἐκδικῆσαι τὸ ὄρος Ἡσαὺ, καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ ἡ βασιλεία.

I O N A Σ.

I.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν τὸν τοῦ Ἀμαθὶ λέγων ²Ἀνάστηθι ²καὶ πορεύθητι εἰς Νινευὴ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ, ὅτι ³ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρὸς μέ. ³καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς τοῦ φυγεῖν ³εἰς Θαρσίς ἐκ προσώπου κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ἰόππην· καὶ εὗρε πλοῖον βαδίζον εἰς Θαρσίς, καὶ ἔδωκε τὸ ναῦλον αὐτοῦ καὶ ἀνέβη εἰς αὐτὸ τοῦ πλεῦσαι μετ' αὐτῶν εἰς Θαρσίς ἐκ προσώπου κυρίου. ⁴καὶ κύριος ἐξήγειρε ⁴πνεῦμα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θάλασσῃ, καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε τοῦ συντριβῆναι. ⁵καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ναυτικοὶ καὶ ἀνε- ⁵βόησαν ἕκαστος πρὸς τὸν θεὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκβολὴν ἐποίησαντο τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ κουφισθῆναι ἀπ' αὐτῶν· Ἰωνᾶς δὲ κατέβη εἰς τὴν κοίλιν τοῦ πλοίου, καὶ ἐκάθευδε καὶ ἔρεγχε. ⁶καὶ προσῆλθε ⁶πρὸς αὐτὸν ὁ πρῶτος καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί σὺ ῥέγχεις; ἀνάστα καὶ ἐπικαλοῦ τὸν θεόν σου, ὅπως διασώσῃ ὁ θεὸς ἡμᾶς καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα. ⁷καὶ εἰ- ⁷πεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Δεῦτε βάλωμεν κλήρους καὶ ἐπιγνώμεν τίνος ἔνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. καὶ ἔβαλον κλήρους, καὶ ἔπεσεν ὁ

43. πονου αυτων ... αυτων, μηδε συνεπιθη 44. μηδε στης ... διεκβ. αυτων του εξολεθρευσαι ... τους φυγ. εξ αυτων εν ... ed. rom. ὕλψεως, 45. η ημερα του κυριου ... εστω σοι ... ανταποδωμα ... ανταποδωθησε- 46. δια τουτου ον 17. η σωτηρια 18. εκκαυθησεται ... πυρφορος εν τω 19. βενιαμειν 20. και κληρονομησουσιν 21. ανδρες σεσωσμενοι εξ

Subscriptio: αρδιου ε

Inscriptio: ιωνας 5

I. 2. πορευου εις την νινευη 2. θαρσεις his ... απο προσωπου .. ενεβη ... εις θαρσεις μετ αυτων 4. πνευμα εις την ... του διαλυθηναι 5. εβωων ... θεον αυτων 6. ειπ. προς αυτον ... ει πως προ οπως

8 κλήρος ἐπὶ Ἰωνᾶν. ⁸ καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν Ἀπαγγέλιον ἡμῖν τίς σου ἡ ἐργασία ἐστί, καὶ πόθεν ἔρχῃ, καὶ ἐκ ποίας χώρας καὶ ἐκ ποίου λαοῦ εἰ σύ;
 9 ⁹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς Δοῦλος κυρίου εἰμι ἐγώ, καὶ τὸν κύριον θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐγὼ σέβωμαι, ὃς ἐποίησε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν. ¹⁰ καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβον μέγαν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Τί τοῦτο ἐποίησας; διότι ἔγνωσαν οἱ ἄνδρες ὅτι ἐκ προσώπου κυρίου ἦν φεύγων, ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτοῖς. ¹¹ καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Τί ποιήσομέν σοι καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ἡμῶν; ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρε μάλλον κλύδωνα. ¹² καὶ εἶπεν Ἰωνᾶς πρὸς αὐτούς Ἄρατέ με καὶ ἐμβάλετέ με εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ὑμῶν· διότι ἔγνωκα ἐγὼ ὅτι δι' ἐμέ ὁ κλύδων ὁ μέγας οὗτος ἐφ' ὑμᾶς ἐστί. ¹³ καὶ παρεβιάζοντο οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέφαι πρὸς τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἠδύναντο, ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξηγείρετο αὐτούς. ¹⁴ καὶ ἀνεβόησαν πρὸς κύριον καὶ εἶπαν Μηδὲν αἰσθάνω· μὴ ἀπολώμεθα ἐνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου, καὶ μὴ δῶς ἐφ' ἡμᾶς αἷμα δίκαιον, διότι σὺ κύριε ὃν τρόπον ἐβούλου πεποιήκας. ¹⁵ καὶ ἔλαβον τὸν Ἰωνᾶν καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔστη ἡ θάλασσα ἐκ τοῦ σάλου αὐτῆς. ¹⁶ καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ μεγάλῳ τὸν κύριον, καὶ ἔθυσαν θυσίαν τῷ κυρίῳ καὶ ᾠξάντο τὰς εὐχάς.

II.

Καὶ προσέταξε κύριος κῆται μεγάλῳ καταπιεῖν τὸν Ἰωνᾶν· καὶ ἦν Ἰωνᾶς ^{Mt. 12, 40.} ¹ νῆς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. ² καὶ προσή- ^{Lc. 4, 29 sq.} ³ ξατο Ἰωνᾶς πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους, καὶ εἶπεν Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν θεόν μου, καὶ εἰσέκουσέ μου ἐκ κοιλίας ἄδου κραυγῆς μου ἤκουσας φωνῆς μου· ⁴ ἀπέβριψάς με εἰς βάθῃ καρδίας θαλάσσης, καὶ ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με, πάντες οἱ μετεωρισμοὶ σου καὶ τὰ κύματα σου ἐπ' ἐμέ διηλθον. ⁵ καὶ ἐγὼ εἶπα Ἀπώσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου· ἄρα προσήσῃς τοῦ ἐπιβλέψαι με πρὸς ναὸν τὸν ἁγίόν σου; ⁶ περιεχύθη μου ὕδωρ ὥς ψυχῆς, ἄβυσσος ἐκύκλωσέ με ἐσχάτῃ, ἔδου ἡ κεφαλὴ μου εἰς σχισμὰς ὀρέων, ⁷ κατέβην εἰς γῆν ἥς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτχοι αἰώνιοι· καὶ ἀναβήτην φοβρὰ ζωῆς μου, κύριε ὁ θεός μου. ⁸ ἐν τῷ ἐκλείπειν ἀπ' ἐμοῦ τὴν ψυχὴν μου τοῦ κυρίου ἐμνήσθην, καὶ ἔλθοι πρὸς σέ ἡ προσευχή μου εἰς ναὸν τὸν ἁγίόν σου. ⁹ φυλασσόμενοι μάτια καὶ ψευδῆ ἔλεος αὐτῶν ἐγκατέλιπον. ¹⁰ ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογήσεως ὡς σὺ σοί, ὅσα ᾠξάμην ἀποδώσω σοι σωτηρίῳ τῷ κυρίῳ. ¹¹ καὶ προσετάγγη ἀπὸ κυρίου τῷ κῆτει, καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἰωνᾶν ἐπὶ τὴν ξηράν.

III.

² Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν ἐκ δευτέρου λέγων ² Ἀνάστηθι πορεύθητι εἰς Νινευὴ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ κήρυγμα τὸ ἐμπροσθέν ὃ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς σέ. ³ καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς καὶ ἐπορεύθη εἰς Νινευή, καθὰ ἐλάλησε κύριος· ἡ δὲ Νινευὴ ἦν πόλις μεγάλη ⁴ τῷ θεῷ, ὡς εἰ πορείας ὁδοῦ τριῶν ἡμερῶν. ⁴ καὶ ἤρξατο Ἰωνᾶς τοῦ εἰσελθεῖν

8. εἶπαν ... Απαγγ. ημ. τιнос ενεκεν η κακια αυτη εστιν εν ημιν· τις σου 9. εγω ειμι 14. Τι σοι ποιησωμεν ... επωρευετο (?) 12. om με sec. 13. εδυναντο ... επωρευετο (?) 14. οτι συ 15. ενεβαλον ... σαλουν αυτης (?) σαλου αυτης?) 16. om τας II. 3. ante Εβοησα add ωδη ... ed. rom. ειςηκ. μου cum εκ x. αδ. χρ. μου conjg., non item cod. alex. 4. με εκυκλωσαν 5. καγω ... om με 7. εκ φοβρας η ζωη μου 8. την ψυχ. μ. απ εμου ... om τον 9. εγκατελειπον 10. αποδωσω εις σωτηριον μου τω κυριω 11. om απο κυριου III. 2. Αν. και πορ. 3. κατως ... ποριας ο. ημερ. τρ. 4. του εισπορευεσθαι

εἰς τὴν πόλιν ὥσει πορεῖαν ἡμέρας μῆς, καὶ ἐκήρυξε καὶ εἶπεν Ὑγιὲς τρεῖς
 *Mt. 12, ἡμέραι καὶ Νινευὴ καταστραφήσεται. ⁵ καὶ ἐπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευὴ τῷ ⁵
 *Lc. 11, ⁴¹ θεῷ, καὶ ἐκήρυξαν νηστεῖαν, καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν
³² ἕως μικροῦ αὐτῶν. ⁶ καὶ ἤγγισεν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Νινευὴ· καὶ ⁶
 ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ περιέειλετο τὴν στολὴν αὐτοῦ ἅφ' ἑαυ-
 τοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ. ⁷ καὶ ἐκηρύχθη καὶ ⁷
 ἐβρέθη ἐν τῇ Νινευὴ παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ παρὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ
 λέγων Οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη καὶ οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατα μὴ γευσά-
 σθωσαν μηδὲ νεμεσθῶσαν μηδὲ ὕδωρ πιέτωσαν. ⁸ καὶ περιεβάλλοντο σάκκους ⁸
 οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν θεὸν ἐκτενῶς· καὶ ἀπέ-
 στρεψαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς καὶ ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς
 ἐν χερσὶν αὐτῶν, λέγοντες Ὑγιὲς οἶδεν εἰ μετανοῇ ὁ θεὸς καὶ ἀποστρέψει ⁹
 ἐξ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα. ¹⁰ καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ ἔργα ¹⁰
 αὐτῶν, ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν· καὶ μετενόησεν
 ὁ θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ ἣ ἐλάλησε τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησε.

IV.

Καὶ ἐλυπήθη Ἰωνᾶς λύπην μεγάλην, καὶ συνεχύθη· ¹ καὶ προσεύξατο ²
 πρὸς κύριον καὶ εἶπεν Κύριε, οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι μου, ἔτι ὄντος μου ἐν τῇ
 γῇ μου; διὰ τοῦτο προέφθασα τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσίς, διότι ἔγνων ὅτι σὺ
 ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, μακροθύμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανῶν ἐπὶ ταῖς
 κακίαις. ³ καὶ νῦν δέσποτα κύριε λάβε τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι καλὸν ³
 τὸ ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν με. ⁴ καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰωνᾶν Εἰ σφοδρὰ λελύ- ⁴
 πησαι σὺ; καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνᾶς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι τῆς ⁵
 πόλεως· καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἐκεῖ σκηνὴν καὶ ἐκάθιστο ὑποκάτω αὐτῆς, ἕως
 οὗ ἀπῆδη τί ἔσται τῇ πόλει. ⁶ καὶ προσέταξε κύριος ὁ θεὸς κολοκύνθῃ, καὶ ⁶
 ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ Ἰωνᾶ τοῦ εἶναι σκιὰν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ,
 τοῦ σκιαρεῖν αὐτῷ ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτοῦ· καὶ ἐχάρη Ἰωνᾶς ἐπὶ τῇ κολο-
 κύνθῃ χαρὰν μεγάλην. ⁷ καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς σκώληκι ἐωθινή τῇ ἐπαύ- ⁷
 ριον, καὶ ἐπάταξε τὴν κολοκύνθαν, καὶ ἀπεξηράνθη. ⁸ καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ⁸
 ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς πνεύματι καύσωνι συγκαλοντι,
 καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωνᾶ· καὶ ὠλιγοψύχησε καὶ
 ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπε Καλὸν μοι ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν. ⁹ καὶ ⁹
 εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Ἰωνᾶν Εἰ σφοδρὰ λελύπησαι σὺ ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ; καὶ
 εἶπε Σφοδρὰ λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου. ¹⁰ καὶ εἶπε κύριος Σὺ ἐφείσω ¹⁰
 ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης, ὑπὲρ ἧς οὐκ ἐκακοπάθησας ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲ ἐξέ-
 θρεψας αὐτήν, ἢ ἐγενήθη ὑπὸ νύκτα καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπώλετο. ¹¹ ἐγὼ δὲ ¹¹
 οὐ φείσομαι ὑπὲρ Νινευὴ τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἐν ἣ κατοικοῦσι πλείους
 ἢ δώδεκα μυριάδες ἀνθρώπων, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν δεξιὰν αὐτῶν ἢ ἀρι-
 στεράν αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλά;

4. ὥσει πορίας οδοῦ ημ. μ. 5. ἀπο μικροῦ ἕως μεγάλου αὐτῶν 7.
 μὴ γευσθῶσαν μηδὲν μηδὲ 8. περιεβαλοντο ... ἀπεστρεψεν ... οδοῦ αυ-
 τοῦ 10. εἰτι τὰ κακὰ α IV. 2. προσηυξάτο ... Ω κυριε ... μου ους
 ἐλαλήσα, ἐτι ... θαρσεις 5. ἐκεῖ σκηνὴν ἐαυτῷ ... ὑπ. αὐτῆς ἐν σκία ἕως
 οὐ ἀφείδῃ 6. κολοκύνθη bis ... ἀνεβη ὑπερ κεφαλῆς ἰωνα 7. κυριος ο
 θεος ... κολοκύνταν 8. κυριος ο θεος πν. καύσωνος ... κεφαλὴν ἰωνα ...
 το ἀποθάνειν ... ed. rom. ζειν (sed corr. calamo ζην) 9. κυριος ο θεος
 ... κολοκύνθη 10. κολοκύντης ... ἐπ αὐτῆς, καὶ οὐκ ... ἡ ὑπο ν. ἐγεν.
 11. om τῆς μεγάλης ... οὐδε ἀριστεράν

Subscriptio: ἰωνας προφητῆς 5

N A O Y M.

I.

2 Ἀῆμμα Νινευή, βιβλίον ὁράσεως Ναοῦ τοῦ Ἑλκесаίου. ² θεὸς ζηλώ-
 3 τῆς καὶ ἐκδικῶν κύριος, ἐκδικῶν κύριος μετὰ θυμοῦ, ἐκδικῶν κύριος τοὺς
 3 ὑπεναντίους αὐτοῦ, καὶ ἐξαίρων αὐτὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. ³ κύριος μακρό-
 θυμος, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ ἄθων οὐκ ἄθώσσει κύριος· ἐν
 συντελείᾳ καὶ ἐν συσσεισμῷ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ νεφέλαι κονιορτὸς ποδῶν
 4 αὐτοῦ. ⁴ ἀπειλῶν θαλάσσης καὶ ξηραίνων αὐτήν, καὶ πάντας τοὺς ποταμοὺς
 ἐξερρημῶν. ὠλιγώθη ἡ Βασανίτις καὶ ὁ Κάρμηλος, καὶ τὰ ἐξανδρύνοντα τοῦ
 5 Λιβάνου ἐξέλιπε. ⁵ τὰ ὄρη ἐσεσθῆσαν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οἱ βουνοὶ ἐσαλεύ-
 7 θησαν· καὶ ἀνεστάλη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ἡ σύμπασα, καὶ πάντες
 6 οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. ⁶ ἀπὸ προσώπου ὀργῆς αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;
 καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ; ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῇκει ἀρχάς,
 7 καὶ αἱ πέτραι διεσφύβησαν ἀπ' αὐτοῦ. ⁷ χρηστὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν
 8 αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, καὶ γινώσκων τοὺς εὐλαβουμένους αὐτόν. ⁸ καὶ ἐν
 κατακλυσμῷ πορείας συντέλειαν ποιήσεται, τοὺς ἐπεγειρομένους καὶ τοὺς
 9 ἐχθροὺς αὐτοῦ διώξεται σκότος. ⁹ τί λογίζεσθε ἐπὶ τὸν κύριον; συντέλειαν
 10 αὐτὸς ποιήσεται, οὐκ ἐκδικήσει δις ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν θλίψει. ¹⁰ ὅτι ἕως θεμε-
 λίου αὐτοῦ χερσωθήσεται, καὶ ὡς σμίλαξ περιπλεκομένη βρωθήσεται, καὶ
 11 ὡς καλάμη ξηρασίας μεστή. ¹¹ ἐκ σοῦ ἐξελεύσεται λογισμὸς κατὰ τοῦ κυρίου
 12 πονηρὰ, βουλευόμενος ἐναντία. ¹² τὰδε λέγει κύριος κατάρχων ὑδάτων πολ-
 12 λῶν Καὶ οὕτως διασταλήσονται, καὶ ἡ ἀκοή σου οὐκ ἐνακουσθήσεται ἔτι.
 13 ¹³ καὶ νῦν συντρίψω τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ τοὺς δεσμοὺς διαρρήξω·
 14 ¹⁴ καὶ ἐντελεῖται περὶ σοῦ κύριος, οὐ σπαρήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματός σου ἔτι·
 ἐξ οἴκου θεοῦ σου ἐξολοθρεύσω τὰ γλυπτὰ, καὶ χωνευτὰ θήσομαι ταφήν σου,
 ὅτι ταχεῖς. (2, 1.) ἰδοὺ ἐπὶ τὰ ὄρη οἱ πόδες εὐαγγελιζομένου καὶ ἀπαγγέ-
 λοντος εἰρήνην· ἑόρταζε Ἰουδα τὰς ἑορτάς σου, ἀπόδος τὰς εὐχάς σου, διότι
 οὐ μὴ προσβῇσιν ἐτι τοῦ διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαιώσιν.

II.

2 Συντετέλεσται, ἐξῆρται· ² ἀνέβη ἐμφυσῶν εἰς πρόσωπόν σου, ἐξαιρούμε-
 2 νος ἐκ θλίψεως. σκόπευσον ὁδόν, κράτησον ὁσφύος, ἀνδρῖσαι τῇ ἰσχύϊ σφόδρα·
 3 ³ διότι ἀπέστρεψε κύριος τὴν ὕβριν Ἰακώβ καλῶς ὕβριν τοῦ Ἰσραήλ, διότι
 4 ἐκτινάσσοντες ἐξετίναξαν αὐτοὺς καὶ τὰ κλήματα αὐτῶν διεφθίραν. ⁴ ὅπλα
 δυναστείας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων, ἄνδρας δυνατοὺς ἐμπαίζοντας ἐν πυρὶ· αἱ
 5 ἡμίαι τῶν ὁρμάτων αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐτοιμασίας αὐτοῦ, καὶ οἱ ἵπποις θορυ-
 5 βηθήσονται ⁵ ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ συγχυνθήσονται τὰ ἄρματα καὶ συμπλακῇ-
 6 σονται ἐν ταῖς πλατείαις· ἡ ὄρασις αὐτῶν ὡς λαμπάδες πυρὸς καὶ ὡς ἀστραπαὶ
 6 διατρέχουσαι. ⁶ καὶ μνησθήσονται οἱ μεγιστᾶνες αὐτῶν, καὶ φεύξονται ἡμέρας

Inscriptio: ναουμ ζ

I. 2. om εκδικων κυριος ante μετα θυμου 3. αθων (sic) ουκ αθω-
 σει· κυριος εν (sic distincta) ... συσσειμω 4. εξελεπεν 5. συνπασα 10.
 θεμελιου αυτων χερσωθησονται· και ως μιλαξ 11. πονηρα λογιζομενος
 ποιησει (*ποιησεται) εναντια 13. δεσμους σου 14. υπερ σου ... και εξ
 οικου θ. σ. εξολοθρευσω τα γλ. σου ... ed. rom. χωνευτα, θησομαι ...
 οτι ταχεις cum ιδου επι conjg. 2, 1. ου μη προσβωσιν ετι ... om δια σου
 II. 2. εξερουμενος σε ... ισχυι σου · θ. *συγχυνθησονται

καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῶν, καὶ σπεύσουσιν ἐπὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς καὶ ἐτοιμάσουσι τὰς προφυλακὰς αὐτῶν. πύλαι τῶν πόλεων διηνοίχθησαν, καὶ τὰ βασίλεια διέπεσε, ⁷ καὶ ἡ ὑπόστασις ἀπεκαλύφθη· καὶ αὕτη ἀνέβαινε, ⁷ καὶ αἱ δοῦλαι αὐτῆς ἤγοντο κατὰ περιστέρα φθειρόμεναι ἐν καρδίαις αὐτῶν. ⁸ καὶ Νινευὶς ὡς κολυμβήθρα ὕδατος τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ φεύ- ⁸ γοντες οὐκ ἔστησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιβλέπων. ⁹ διήρπαζον τὸ ἀργύριον, διήρ- ⁹ παζον τὸ χρυσίον, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῦ κόσμου αὐτῆς· βεβάρυνται ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτῆς. ¹⁰ ἐκτιναγμός καὶ ἀνατιναγμός, καὶ ἐκβρασμός ¹⁰ καὶ καρδίας θρασυμός, καὶ ὑπόλυσις γονάτων καὶ ὠδίνες ἐπὶ πᾶσαν ὁσφύν, καὶ τὸ πρόσωπον πάντων ὡς πρόσκαυμα χύτρας. ¹¹ ποῦ ἔστι τὸ κατοικητή- ¹¹ ριον τῶν λεόντων, καὶ ἡ νομὴ ἡ οὐσα τοῖς σκύμνοις; ποῦ ἐπορεύθη λέων τοῦ εἰσελθεῖν ἐκεῖ σκύμνον λέοντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν; ¹² λέων ἤρπασε ¹² τὰ ἱκανὰ τοῖς σκύμνοις αὐτοῦ καὶ ἀπέπνιξε τοῖς λέουσιν αὐτοῦ, καὶ ἐπληρε- ¹³ θήρας νοσσιᾶν αὐτοῦ καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἀρπαγῆς. ¹³ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ ¹³ σέ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐκκαύσω ἐν καπνῷ πληθός σου, καὶ τοὺς λέοντάς σου καταφάγεται ῥομφαία, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐκ τῆς γῆς τὴν θήραν σου, καὶ οὐ μὴ ἀκουσθῇ οὐκ ἔτι τὰ ἔργα σου.

III.

¹ Ὡ πόλις αἱμάτων, ὅλη ψευδής, ἀδικίας πλήρης, οὐ ψηλαφθήσεται θήρα. ² φωνὴ μαστίγων καὶ φωνὴ σεισμοῦ τροχῶν, καὶ ἵππου διώκοντος καὶ ἄρ- ² ματος ἀναβράσσοντος, ³ καὶ ἵππέως ἀναβαίνοντος καὶ στιβαύουσης ῥομφαίας ³ καὶ ἐξαστραπτόντων ὅπλων, καὶ πλήθους τραυματιῶν καὶ βαρείας πτώσεως, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῖς ἔθνεσιν αὐτῆς· καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν ἀπὸ πλήθους πορνείας. ⁴ πόρνη καλὴ καὶ ἐπιχαρὶς, ἡγουμένη φαρμά- ⁴ κων, ἡ πωλοῦσα ἔθνη ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῆς καὶ λαοὺς ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐ- ⁵ τῆς. ⁵ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, καὶ ἀποκαλύψω ⁵ τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ δεῖξω ἔθνεσι τὴν αἰσχύνην σου καὶ βασιλείαις τὴν ἀτιμίαν σου· ⁶ καὶ ἐπιρρίψω ἐπὶ σέ βδελυγμὸν κατὰ τὰς ἀκα- ⁶ θαρσίας σου, καὶ θήσομαι σε εἰς παράδειγμα· ⁷ καὶ ἔσται πᾶς ὁ ὄρων σε ⁷ καταβήσεται ἀπὸ σοῦ καὶ ἐρεῖ Δειλαία Νινευὶς· τίς στεναῖε αὐτήν; πόθεν ζητήσῃ παράκλησιν αὐτῇ; ⁸ ἐτοιμάσαι μερίδα, ἀρμόσαι χορδὴν, ἐτοιμάσαι ⁸ μερίδα Ἀμμων, ἡ κατοικοῦσα ἐν ποταμοῖς· ὕδωρ κύκλω αὐτῆς, ἥς ἡ ἀρχὴ θάλασσα καὶ ὕδωρ τὰ τεῖχη αὐτῆς· ⁹ καὶ Αἰθιοπία ἰσχύς αὐτῆς καὶ Αἴγυπτος, ⁹ καὶ οὐκ ἔσται πέρας τῆς φυγῆς, καὶ Λίβυες ἐγένοντο βοηθοὶ αὐτῆς· ¹⁰ καὶ ¹⁰ αὕτη εἰς μετοικεσίαν πορεύσεται αἰχμάλωτος, καὶ τὰ νήπια αὐτῆς ἐδαφιοῦ- ¹¹ σιν ἐπ' ἀρχὰς πασῶν τῶν ὀδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἐνδοξα αὐτῆς βα- ¹² λουσι κληρούς, καὶ πάντες οἱ μεγιστάνες αὐτῆς δεσθῇσονται χεροπέδας. ¹¹ καὶ ¹¹ σὺ μεθυσθήσῃ καὶ ἔσῃ ὑπερεωραμένη, καὶ σὺ ζητήσεις σεαυτῇ στάσιν ἐξ ἐχθρῶν. ¹² πάντα τὰ ὀχυρώματά σου συκαὶ σκοποὺς ἔχουσαι· ἐὰν σαλευθῶσι, ¹² πεσοῦνται εἰς στόμα ἔσθοντος. ¹³ ἰδοὺ ὁ λαός σου ὡς γυναῖκες ἐν σοὶ· τοῖς ¹³ ἐχθροῖς σου ἀνοιγόμεναι ἀνοιχθήσονται πύλαι τῆς γῆς σου, καταφάγεται πῦρ

6. ἐν ταῖς πορείαις αὐτῶν ... οὐκ αὐτῆς ... διεπῆσαν 7. ἀναιβένων ... ἐν ταῖς καρδ. αὐτ. 8. τὴν κολυμβ. ὑδατος, τεῖχη ὑδατα αὐτῆς ... ὁ βλέπων 9. ὑπερ πάντα 10. ἐκβρασμός 11. ἐν τοῖς σκύμνοις· οὐ ἐπο-
ρεύθη ... σκύμνος λέοντος 13. κύριος ὁ παντοκράτωρ ... ἐξολοθρεύσω ...
καὶ οὐκεὶ οὐ μὴ ἀκουσθῇ III. 4. πληρ. ἀδικίας 4. ἐπιχαρὶς ... φυ-
λας pro λαούς 5. ἐπὶ πρόσωπον σου ... ἔθνεσιν τ. ἀσχημοσύνην σ. 6. ἐπι-
ρρίψω 7. στεναῖε ἀπο σοῦ· ποθ. ζητ. παρακλήσεις αὐτῇ 8. ἡς ἡ ἀρχὴ
αὐτῆς 9. ἡ ἰσχύς αὐτῆς ... οὐκ ἐστὶ περ. τ. φυγ. σου 11. καὶ γε σὺ
12. καὶ πεσοῦνται 13. καὶ καταφάνεται

14 τοὺς μοχλοὺς σου. 14 ὕδωρ περιοχῆς ἐπίσπασαι σεαυτῇ, καὶ κατακράτησον
 τῶν ὀχυρωμάτων σου· ἔμβηθι εἰς πηλὸν καὶ συμπατήσῃτι ἐν ἀχύροις, κατα-
 15 κράτησον ὑπὲρ πλίνθον· 15 ἐκεῖ καταφάγεται σε πῦρ, ἐξολοθρεύσει σε ῥομ-
 16 φαία, καταφάγεται σε ὡς ἄκρις, καὶ βαρυνθήσῃ ὡς βροῦχος. 16 ἐπλήθυνας
 τὰς ἐμπορίας σου ὑπὲρ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ· βροῦχος ὥρμησε, καὶ ἐξεπε-
 17 τάσθη. 17 ἐξήλατο ὡς ἀττέλεβος ὁ συμμικτός σου, ὡς ἄκρις ἐπιβεβηκυῖα ἐπὶ
 φραγμὸν ἐν ἡμέρᾳ πάγου· ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ ἀφήλατο, καὶ οὐκ ἔγνω
 18 τὸν τόπον αὐτῆς. οὐαὶ αὐτοῖς. 18 ἐνύσταξαν οἱ ποιμένες σου, βασιλεὺς Ἀσσύ-
 ριος ἐκοίμισε τοὺς δυνάστας σου· ἀπῆρεν ὁ λαός σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ οὐκ
 19 ἦν ὁ ἐκδεχόμενος. 19 οὐκ ἔστιν ἵασις τῇ συντριβῇ σου, ἐφλέγμαναν ἐπὶ πληγῇ
 σου· πάντες οἱ ἀκούοντες τὴν ἀγγελίαν σου κροτήσουσι χεῖρας ἐπὶ σέ· διότι
 ἐπὶ τίνα οὐκ ἐπῆλθεν ἡ κακία σου διὰ παντός;

A M B A K O Y M.

I.

2 Τὸ λῆμμα ὃ εἶδεν Ἀμβακούμ ὁ προφήτης. 2 ἕως τίνος κύριε κεκραῶμαι,
 3 καὶ οὐ μὴ εἰσακούσεις; βοήσομαι πρὸς σέ ἀδικούμενος, καὶ οὐ σώσεις; 3 ἵνα
 τί ἔδειξάς μοι κόπους καὶ πόνους ἐπιβλέπειν, ταλαιπωρίαν καὶ ἀσέβειαν; ἐξε-
 4 ναντίας μου γέγονε κρίσις, καὶ ὁ κριτὴς λαμβάνει· 4 διὰ τοῦτο διεσκέδασται
 νόμος, καὶ οὐ διεξάγεται εἰς τέλος κρίμα, ὅτι ἀσεβὴς καταδυναστεύει τὸν
 5 δίκαιον, ἔνεκεν τούτου ἐξελεύσεται τὸ κρίμα διεστραμμένον. 5 ἴδετε οἱ κατα-
 φρονηταὶ καὶ ἐπιβλέψατε, καὶ θαυμάσατε θαυμάσια καὶ ἀφανίσθητε· διότι Act. 13, 41.
 ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις
 6 ἐκδιηγῇται. 6 διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς Χαλδαίους, τὸ ἔθνος τὸ πικρὸν
 καὶ τὸ ταχινόν, τὸ πορευόμενον ἐπὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς τοῦ κατακληρονομήσαι
 7 σκηνώματα οὐκ αὐτοῦ· 7 φοβερός καὶ ἐπιφανὴς ἐστίν, ἐξ αὐτοῦ τὸ κρίμα
 8 αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ λῆμμα αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται· 8 καὶ ἐξαλοῦνται
 ὑπὲρ παρθάλλεις οἱ ἵπποι αὐτοῦ, καὶ δξύτεροι ὑπὲρ τοὺς λύκους τῆς Ἀραβίας·
 καὶ ἐξιππάσονται οἱ ἵπποι αὐτοῦ καὶ ὀρμήσουσι μακρόθεν, καὶ πετασθή-
 9 σονται ὡς ἀέτος πρόθυμος εἰς τὸ φαγεῖν. 9 συντέλεια εἰς ἀσεβεῖς ἦξει, ἀνθε-
 στηκός τις προσώποις αὐτῶν ἐξεναντίας, καὶ συνάξει ὡς ἄμμον αἰχμαλωσίαν.
 10 10 καὶ αὐτὸς ἐν βασιλεῦσιν ἐντροφήσει καὶ τύραννοι παίγνια αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς
 11 εἰς πᾶν ὀχύρωμα ἐμπαίξεται, καὶ βαλεῖ χῶμα καὶ κρατήσῃ αὐτοῦ. 11 τότε
 μεταβαλεῖ τὸ πνεῦμα, καὶ διελεύσεται καὶ ἐξιδάσεται· αὕτη ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ
 12 μου. 12 οὐχὶ σὺ ἀπ' ἀρχῆς κύριε ὁ θεὸς ὁ ἅγιός μου; καὶ οὐ μὴ ἀποσῶνω-
 μεν. κύριε εἰς κρίμα τέταχας αὐτό, καὶ ἔπλασέ με τοῦ ἐλέγχειν παιδείαν αὐτοῦ.

14. σεαυτη, κατακρατησον ... συνπατει εν αχυροις 15. εξολοθρευσει
 ... και καταφαγεται 17. αττελαβος ... εν ημεραις παγου ... ουαι ουαι
 αυτοις 19. ακουσαντες ... χειρα

Subscriptio: ναουμ ζ

Inscriptio: αμβακουμ η

I. 2. εισακουσης 3. μοι εδειξας ... επι ταλαιπωριαν 4. ο ασεβης
 5. εκδιηγ. υμιν 6. οτι ιδου ε. εξεγ. εφ υμας τ. χαλδ. τους μαχητας, το
 εθν. το ταχινον και το πικρον ... επι το πλατος 9. επ ασεβεις 12. ο
 θεος μου ο αγ. μου ... επλασ. αυτον

¹³ καθαρὸς ὁ ὀρθαλμὸς τοῦ μὴ ὁρᾶν πονηρὰ καὶ ἐπιβλέπειν ἐπὶ πόνους ¹³ ὀδύνης· ἵνα τί ἐπιβλέπεις ἐπὶ καταφρονούντας; παρασιωπήσῃ ἐν τῷ κατα-
πίνειν ἀσεβῆ τὸν δίκαιον; ¹⁴ καὶ ποιήσεις τοὺς ἀνθρώπους ὡς τοὺς ἰχθύας ¹⁴
τῆς θαλάσσης, καὶ ὡς τὰ ἔρπετά τὰ οὐκ ἔχοντα ἡγούμενον; ¹⁵ συντέλειαν ἐν ¹⁵
ἀγκίστρῳ ἀνέσπασε, καὶ ἐίλκυσεν αὐτὸν ἐν ἀμφιβλήστρῳ, καὶ συνήγαγεν αὐ-
τὸν ἐν ταῖς σαγήναις αὐτοῦ· ¹⁶ ἔνεκεν τούτου εὐφρανθήσεται καὶ χαρήσεται ¹⁶
ἡ καρδία αὐτοῦ· ἔνεκεν τούτου θύσει τῇ σαγήνῃ αὐτοῦ καὶ θυμιάσει τῷ ἀμ-
φιβλήστρῳ αὐτοῦ, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἔλιπανε μερίδα αὐτοῦ καὶ τὰ βρώματα αὐ-
τοῦ ἐκλεκτά· ¹⁷ διὰ τοῦτο ἀμφιβαλεῖ τὸ ἀμφιβλήστρον αὐτοῦ, καὶ διὰ παντὸς ¹⁷
ἀποκτέννει ἔθνη οὐ φέσεται.

II.

¹ Ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι καὶ ἐπιβήσομαι ἐπὶ πέτραν, καὶ ἀπο-
σκοπεύσω τοῦ ἰδεῖν τί λαλήσει ἐν ἐμοί, καὶ τί ἀποκριθῶ ἐπὶ τὸν ἑλεγχόν μου.
² καὶ ἀπεκρίθη πρὸς με κύριος καὶ εἶπε Γράψον ὅρασιν καὶ σαφῶς εἰς πυξίον, ²
ὅπως διώκῃ ὁ ἀναγινώσκων αὐτά. ³ διότι ἐτι ὅρασις εἰς καιρόν, καὶ ἀνατε- ³
λεῖ εἰς πέρας καὶ οὐκ εἰς κενόν· ἐὰν ὑστερήσῃ, ὑπόμεινον αὐτόν, ὅτι ἐρχό-
μενος ᾄξει καὶ οὐ μὴ χρονίσει. ⁴ ἐὰν ὑποστείλῃται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχὴ μου ⁴
ἐν αὐτῷ· ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται. ⁵ ὁ δὲ κατοικόμενος καὶ κατα- ⁵
φρονήτης, ἀνὴρ ἀλαζών, οὐδὲν μὴ περάνη· ὅς ἐπλάτυνε καθὼς ᾄδης τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὗτος ὡς θάνατος οὐκ ἐμπιπλάμενος, καὶ ἐπισυνάξει ἐπ’
αὐτὸν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ εἰσδέξεται πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς λαούς. ⁶ οὐχὶ ⁶
ταῦτα πάντα κατ’ αὐτοῦ παραβολὴν λήφονται καὶ πρόβλημα εἰς διήγησιν
αὐτοῦ; καὶ ἐροῦσιν Οὐαὶ ὁ πληθύνων ἑαυτῷ τὰ οὐκ ὄντα αὐτοῦ ἕως τίνος,
καὶ βαρύνων τὸν κλοιὸν αὐτοῦ στιβαρῶς. ⁷ ὅτι ἐξαίφνης ἀναστήσονται δά- ⁷
κνοντες αὐτόν, καὶ ἐκνήψουσιν οἱ ἐπίβουλοι σου, καὶ ἔσῃ εἰς διαρπαγὴν αὐ-
τοῖς. ⁸ διότι ἐσκύλευσας ἔθνη πολλὰ, σκυλεύσουσι πάντες οἱ ὑπολειμμένοι ⁸
λαοί, δι’ αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας γῆς καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν
κατοικούντων αὐτήν. ⁹ ὡὶ ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν κακὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, τοῦ ⁹
τάξει εἰς ὕψος νοσίων αὐτοῦ, τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐκ χειρὸς κακῶν· ¹⁰ ἔβρου- ¹⁰
λεύσω αἰσχύνῃ τῷ οἴκῳ σου, συνεπέρανας πολλοὺς λαούς, καὶ ἐξήμαρτεν ἡ
ψυχὴ σου· ¹¹ διότι λίθος ἐκ τοίχου βοήσεται, καὶ κἀνθάρος ἐκ ξύλου φθέρ- ¹¹
γεται αὐτά. ¹² οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν αἵμασι, καὶ ἐτοιμάζων πόλιν ἐν ¹²
ἀδικίαις. ¹³ οὐ ταῦτά ἐστι παρὰ κυρίου παντοκράτορος; καὶ ἐξέλειπον λαοὶ ¹³
ἱκανοὶ ἐν πυρί, καὶ ἔθνη πολλὰ ὀλιγοψύχησαν. ¹⁴ ὅτι ἐμπλησθήσεται ἡ γῆ ¹⁴
τοῦ γνῶναι τὴν δόξαν κυρίου, ὡς ὕδωρ κατακαλύψει αὐτούς. ¹⁵ ὡὶ ὁ ποτιζων ¹⁵
τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπῇ θολερᾷ, καὶ μεθύσκων ὅπως ἐπιβλέπη ἐπὶ τὰ
σπῆλαια αὐτῶν. ¹⁶ πλησμονὴν ἀτιμίας ἐκ δόξης πλε καὶ σύ· καρδία σαλεύ- ¹⁶
θητι καὶ σείσθητι· ἐνέκλισεν ἐπὶ σὲ ποτήριον δεξιᾶς κυρίου, καὶ συνήχη ¹⁷
ἀτιμία ἐπὶ τὴν δόξαν σου. ¹⁷ διότι ἀσέβεια τοῦ Λιβάνου καλύψει σε, καὶ ¹⁷
ταλαιπωρία θνητῶν ποτήσῃ σε, δι’ αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας γῆς ¹⁸
καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν κατοικούντων αὐτήν. ¹⁸ τί ὠφελεῖ γλυπτὸν, τί ¹⁸
ἐγλυψαν αὐτό; ἔπλασαν αὐτὸ χῶνευμα, φαντασίαν ψευδῆ, ὅτι πέποιθεν ὁ πλά-

13. ο οφθ. μου ... επι πονους ου δυνηση· εις τι 14. ερπετα ουκ
16. θυσει τω αμφιβληστρω αυτ. κ. θυμ. τη σαγηνη α. II. 2. κυριος
προς με ... επι πυξιον 3. οτι ετι ... ες περας ... υστερησει 4. μου εκ
πιστεως ζησ. 5. ο αδης ... επισυν. προς αυτον 6. παραβολην κατ αυ-
του λημψονται ... αυτω pro εαυτω ... αυτου· εως τινος· (sic dist.) 7.
δαγνοντες 8. διοτι συ ... σκυλ. σε παντες οι υπολειμμενοι ... ασεβειαν
(9. εκπασθ.) 10. λαους πολλους 13. εξελειπον 14. και ενεπλησθη η συμ-
πασα γη ... υδωρ πολυ 16. και συ cum seqq. conjg. 17. δια αιματα
... ασεβειαν ... αυτων pro αυτην 18. γλυπτον οτι εγλ. αυτο

19 σας ἐπὶ τὸ πλάσμα αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι εἰδῶλα κωφά. ¹⁹ οὐαὶ ὁ λέγων τῷ ξύλῳ Ἐκνηφον ἐξεγέρσῃτι, καὶ τῷ λίθῳ Ἑψώσῃτι· καὶ αὐτὸ ἐστὶ φαντασία, τοῦτο δὲ ἐστὶν ἔλασμα χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου, καὶ πᾶν πνεῦμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. ²⁰ ὁ δὲ κύριος ἐν ναφ̄ ἀγίῳ αὐτοῦ· εὐλαβεῖσθω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.

III.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΑΜΒΑΚΟΥΜ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΜΕΤΑ ΩΔΗΣ.

1 2 ¹ Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου, καὶ ἐφοβήσῃ· ² κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ ἐξέστην. ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ, ἐν τῷ ἐγγίξειν τὰ ἔτη ἐπιγνωσθήσῃ· ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ· ἐν τῷ παραχθῆναι τὴν 3 ψυχὴν μου ἐν ὀργῇ ἐλέους μνησθήσῃ. ³ ὁ θεὸς ἐκ θαλάσσης ἦξει, καὶ ὁ ἄγιος ἐξ ὄρους Φαράν κατασκέου δασέος. διάψαλμα. ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ 4 αὐτοῦ, καὶ αἰνέσεις αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ. ⁴ καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται· 5 κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἔδετο ἀγάπῃσιν κραταῖαν ἰσχύος αὐτοῦ. ⁵ πρὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται λόγος καὶ ἐξελεύσεται εἰς πεδιά· κατὰ πόδας 6 αὐτοῦ ⁶ ἔσται, καὶ ἐσαλεύσῃ ἡ γῆ· ἐπέβλεψε, καὶ διετάκη ἔσση, διεθρύβη τὰ 7 ὄρη βίβας, ἐτάκῃσαν βουνοὶ αἰῶνιοι πορείας αἰωνίας αὐτοῦ. ⁷ ἀντὶ κόπων εἶδον 8 σκηνώματα Αἰθίοπων, πτοηθήσονται καὶ αἱ σκηναὶ γῆς Μαδιάμ. ⁸ μὴ ἐν ποταμοῖς ὀργισθῇς, κύριε; ἡ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου; ἡ ἐν θαλάσῃ τὸ ὄρμημά σου; ὅτι ἐπιβήσῃ ἐπὶ τοὺς ἵππους σου, καὶ ἡ ἵππασία σου σωτηρία. 9 ⁹ ἐντεινῶν ἐντεινας τόξον σου ἐπὶ σκῆπτρα, λέγει κύριος. διάψαλμα. ποτα- 10 μῶν ῥαγίζεται γῆ, ¹⁰ ὅφονται σε καὶ ὠδινήσουσι λαοί. σκορπίζων ὕδατα πο- 11 ρείας· ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς, ὕψος φαντασίας αὐτῆς. ἐπήρθη ¹¹ ὁ ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς· εἰς φῶς βολλίδες σου πορεύ- 12 σονται, εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὀπλων σου. ¹² ἐν ἀπειλῇ ὀλιγωσεις γῆν, καὶ ἐν 13 θυμῷ καταΐξεις ἔσση. ¹³ ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου, τοῦ σῶσαι τὸν χριστόν σου· βαλεῖς εἰς κεφαλὰς ἀνόμων θάνατον, ἐξηγειρας δεσμοὺς ἕως τρα- 14 χήλων. διάψαλμα. ¹⁴ διέκοψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν, σεισθήσονται 15 ἐν αὐτῇ· διανοίξουσι χαλινούς αὐτῶν ὡς ἔσθων πτωχὸς λάβρα. ¹⁵ καὶ ἐπιβί- 16 βας εἰς θαλάσσαν τοὺς ἵππους σου ταρασσοντας ὕδωρ πολὺ. ¹⁶ ἐφυλαξάμην, καὶ ἐπτοήσῃ ἡ κοιλία μου ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου, καὶ εἰσῆλθε 17 τρόμος εἰς τὰ ὀστέα μου, καὶ ὑποκάτωθέν μου ἐταράχθη ἡ ἔξις μου. ἀνα- 18 αὐσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως τοῦ ἀναβῆναι εἰς λαὸν παροικίας μου. ¹⁷ διότι 19 συκὴ οὐ καρποφορήσει, καὶ οὐκ ἔσται γεννήματα ἐν ταῖς ἀμπελίσιν· ψεύσεται ἔργον ἐλαίας, καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρώσιν· ἐξέλειπεν ἀπὸ βρώσεως πρό- 18 βατα, καὶ οὐχ ὑπάρχουσι βόες ἐπὶ φάτναις. ¹⁸ ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλ- 19 λιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτήρί μου. ¹⁹ κύριος ὁ θεὸς δυνάμις μου, καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν· ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβᾷ με τοῦ νικῆσαι ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ.

III. μετ ὠδης 2. εμμεσῶ 3. δασεως 5. εξελευσ. εν πεδιλοις (sic) οι ποδες αυτου 6. ** και διεθρυβη ... πορειας αιωνιους 8. οργισθης 9. εντεινων εντεινεις το τοξ. σ. επι τα σχ. 10. πορειας αυτου 11. etiam cod. alex. ο ηλιος cum επηρθη κοης. 12. εν απειλη σου ωλιγωσεις ... θυμω σου 13. τους χριστους σου· εβαλας 14. επεβιβασας 15. γεννηματα ... εξελειπον ... φατναις εξιλασεως αυτων 16. επι τω κυριω 17. του νικησαι με

Subscriptio: αμβακουμ η

Σ Ο Φ Ο Ν Ι Α Σ.

I.

Λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς Σοφονίαν τὸν τοῦ Χουσι υἱὸν Γοδολίου τοῦ Ἀμορίου τοῦ Ἐζεκίου ἐν ἡμέραις Ἰωσίου υἱοῦ Ἀμὼν βασιλέως Ἰούδα. ² ἐκλείπει ἐκλιπέτω ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος. ³ ἐκλιπέτω ἄν- 2 3 ὄρωπος καὶ κτήνη, ἐκλιπέτω τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης· καὶ ἀσθενήσουσιν οἱ ἄσεβεις, καὶ ἐξαρθῶ τοὺς ἀνόμους ἀπὸ προσώ- που τῆς γῆς, λέγει κύριος. ⁴ καὶ ἐκτενῶ τὴν χειρὰ μου ἐπὶ Ἰούδα καὶ ἐπὶ ⁴ πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐξαρθῶ ἐκ τοῦ τόπου τούτου τὰ ὀνόματα τῆς Βάαλ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων, ⁵ καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ⁵ ἐπὶ τὰ δώματα τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν, ⁶ καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας ἀπὸ τοῦ κυρίου, καὶ τοὺς μὴ ζητοῦντας τὸν κύριον, ⁶ καὶ τοὺς μὴ ἀντεχομένους τοῦ κυρίου. ⁷ εὐλαβεῖσθε ἀπὸ προσώπου κυρίου ⁷ τοῦ θεοῦ, διότι ἐγγὺς ἡμέρα τοῦ κυρίου, ὅτι ἡτοίμακε κύριος τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ ἡγάγεκε τοὺς κλητοὺς αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἔσται ἐν ἡμέρᾳ θυσίας κυρίου ⁸ καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐνδεδυμένους ἐνδύματα ἀλλότρια· ⁹ καὶ ἐκδικήσω ἐμφανῶς ἐπὶ ⁹ τὰ πρόπυλα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, τοὺς πληροῦντας τὸν οἶκον κυρίου θεοῦ αὐτῶν ἀσεβείας καὶ δόλου. ¹⁰ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, ¹⁰ φωνὴ κραυγῆς ἀπὸ πύλης ἀποκεντούντων, καὶ ὀλοχυγμὸς ἀπὸ τῆς δευτέρας, καὶ συντριμμὸς μέγας ἀπὸ τῶν βουνῶν. ¹¹ ῥηθήσασθε οἱ κατοικοῦντες τὴν ¹¹ κατακεκομμένην, ὅτι ὠμοιώθη πᾶς ὁ λαὸς Χαναάν, καὶ ἐξωλοθρεῦθησαν πάντες οἱ ἐπηρμένοι ἀργυρίῳ. ¹² καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξερευνήσω ¹² τὴν Ἱερουσαλήμ μετὰ λύχνου, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς κατα- φρονοῦντας ἐπὶ τὰ φυλάγματα αὐτῶν· οἱ δὲ λέγοντες ἐν ταῖς καρδίαις αὐ- τῶν Οὐ μὴ ἀγαθοποιήσῃ κύριος οὐδὲ μὴ κακῶσι, ¹³ καὶ ἔσται ἡ δύναμις ¹³ αὐτῶν εἰς διαπταγὴν, καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν· καὶ οἱ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ οὐ μὴ κατοικήσουσιν ἐν αὐταῖς, καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶ- νας καὶ οὐ μὴ πίνωσι τὸν οἶνον αὐτῶν. ¹⁴ ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἡ μεγάλη, ¹⁴ ἐγγὺς καὶ ταχεῖα σφόδρα· φωνὴ ἡμέρας κυρίου πικρὰ καὶ σκληρὰ τέτακται. ¹⁵ δυνατὴ ἡμέρα ὀργῆς, ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἡμέρα θλίψεως καὶ ἀνάγκης, ἡμέρα ¹⁵ ἀωρίας καὶ ἀφανισμοῦ, ἡμέρα γνώφου καὶ σκότους, ἡμέρα νεφέλης καὶ ομί- χλης, ¹⁶ ἡμέρα σάλπιγγος καὶ κραυγῆς ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς καὶ ἐπὶ ¹⁶ τὰς γωνίας τὰς ὑψηλάς. ¹⁷ καὶ ἐκθλίψω τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πορεύσονται ὡς ¹⁷ τυφλοί, ὅτι τῷ κυρίῳ ἐξήμαρτον· καὶ ἐκχεεῖ τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς χοῦν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ὡς βόλβιτα· ¹⁸ καὶ τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσὸν αὐ- ¹⁸ τῶν οὐ μὴ δύνηται ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου. καὶ ἐν πυρὶ

Inscriptio: σοφονίας 2

I. 4. χουσει ... αμορειου ... αμως 2. εκλειπετω 3. εκλειπετω ... εκλειπετωσαν τα 5. στρατεια ... om και τους προσκ. κ. τ. ομν. κατα του κυριου 6. ζητησαντας 7. η ημερα ... ητοιμασεν ... αυτου, ηγιασεν 9. επι παντας εμφανως επι ... κυριου του θεου αυτ. ανομιας κ. δ. 10. εν εκεινη τη ημερα 11. χαναν, εξωλεθρευθησαν 12. εν εκεινη τη ημερα ... οι λεγοντες omissis εν τ. καρδ. αυτων ... ουδ ου μη κακωση 13. κατα- φυτευσωσιν 14. οτι εγγ. η ημερα κυριου 15. δυνατη ημερα οργης η ημ- εκεινη· sic dist. ... om ημερα θλιψ. κ. αναγκης ... σκοτους και γνοφου 16. τας ισχυρας, επι τας

ζήλου αὐτοῦ καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, διότι συντέλειαν καὶ σπουδὴν ποιήσει ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. —

II.

- 2 Συναχθήτε καὶ συνδέσθε, τὸ ἔθνος τὸ ἀπαίδευτον, ² πρὸ τοῦ γενέσθαι ὑμᾶς ὡς ἄνθος παραπορευόμενον, πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ὀργὴν κυρίου, 3 πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ἡμέραν θυμοῦ κυρίου. ³ ζήτησατε τὸν κύριον πάντες ταπεινοὶ γῆς, κρίμα ἐργάσεσθε καὶ δικαιώσινην ζητήσατε, καὶ ἀποκρίνασθε αὐτά, ὅπως σκεπασθῇτε ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου. ⁴ διότι Γάζα διηρησμένη ἔσται, καὶ Ἀσκάλων εἰς ἀφανισμόν, καὶ Ἀζωτος μεσημβρίας ἐκριφθήσεται, 5 καὶ Ἀκκαρίων ἐκριζωθήσεται. ⁵ οὐαὶ οἱ κατοικοῦντες τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης, πάροικοι Κρητῶν· λόγος κυρίου ἐφ' ὑμᾶς Χαναάν, γῆ ἀλλοφύλων, 6 καὶ ἀπολῶ ὑμᾶς ἐκ κατοικίας· ⁶ καὶ ἔσται Κρήτη νομὴ ποιμνίων καὶ μάνδρα προβάτων, ⁷ καὶ ἔσται τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης τοῖς καταλοίποις οἴκου Ἰούδα· ἐπ' αὐτοὺς νεμῆσονται ἐν τοῖς οἴκοις Ἀσκάλωνος, δέλτης καταλύσουσιν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰούδα, ὅτι ἐπέσκειπται αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, 8 καὶ ἀποστρέψει τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν. ⁸ ἤκουσα ὀνειδιζομένους Μωᾶβ καὶ κονδυλισμοὺς υἱῶν Ἀμμὼν, ἐν οἷς ὠνειδίζον τὸν λαόν μου καὶ ἐμεγαλύνοντο ἐπὶ τὰ ὄριά μου. ⁹ διὰ τοῦτο ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, διότι Μωᾶβ ὡς Σόδομα ἔσται, καὶ υἱοὶ Ἀμμὼν ὡς Γόμορρα, καὶ Δαμασκὸς ἐκλελειμμένη ὡς Σιμωνία ἄλωνος καὶ ἡφανισμένη εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ οἱ κατάλοιποι λαοῦ μου διαρπῶνται αὐτοὺς, καὶ οἱ κατάλοιποι ἔθνη μου κληρονομήσουσιν αὐτούς. ¹⁰ αὕτη αὐτοῖς ἀντὶ τῆς ὕβρεως αὐτῶν, διότι ¹¹ ὠνειδισαν καὶ ἐμεγαλύνθησαν ἐπὶ τὸν κύριον τὸν παντοκράτορα. ¹¹ ἐπιφανήσεται κύριος ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐξολοθρεύσει πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἔθνων τῆς γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕκαστος ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ νῆσοι ¹² 13 τῶν ἔθνων. ¹² καὶ ὑμεῖς Αἰθίοπες τραυματίαι ῥομφαίας μου ἔστε· ¹³ καὶ ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἀπολεῖ τὸν Ἀσσύριον, καὶ θήσει τὴν ¹⁴ Νινευὴ εἰς ἀφανισμόν ἄνδρον ὡς ἔρημον· ¹⁴ καὶ νεμῆσονται ἐν μέσῳ αὐτῆς ποίμνια καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ χαμαιλέοντες καὶ ἐχῖνοι ἐν τοῖς φατώμασιν αὐτῆς κοιτασθήσονται, καὶ θηρία φωνήσκει ἐν τοῖς διουρύμασιν αὐτῆς καὶ κόρακες ἐν τοῖς πυλώσιν αὐτῆς, διότι κέδρος τὸ ἀνάστημα αὐτῆς.

III.

- (2, 15.) Αὕτη ἡ πόλις ἡ φαυλίστρια, ἡ κατοικοῦσα ἐπ' ἐλπίδι, ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι μετ' ἐμὲ ἔτι. πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμόν, νομὴ θηρίων· πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι' αὐτῆς συριεῖ καὶ κινήσει τὰς ¹ 2 χεῖρας αὐτοῦ. ¹ ὃ ἡ ἐπιφανὴς καὶ ἀπολελυτρωμένη πόλις, ἡ περισσότερά· ² οὐκ εἰσῆκονσε φωνῆς, οὐκ ἐδέξατο παιδείαν, ἐπὶ τῷ κυρίῳ οὐκ ἐπεποίθει, καὶ ³ πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς οὐκ ἤγγισεν. ³ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὡς λέοντες ὠρυόμενοι· οἱ κραταὶ αὐτῆς ὡς λύκοι τῆς Ἀραβίας, οὐχ ὑπελείποντο εἰς τὸ ⁴ πρῶν· ⁴ οἱ προφῆται αὐτῆς πνευματοφόροι ἄνδρες καταφρονῆται· ἱερεῖς αὐτῆς ⁵ βεβηλοῦσι τὰ ἅγια καὶ ἀσεβοῦσι νόμον. ⁵ ὁ δὲ κύριος δίκαιος ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ οὐ μὴ ποιῇ ἀδικον· πρῶν δώσει κρίμα αὐτοῦ εἰς φῶς, καὶ οὐκ ἀπεκρύβη καὶ οὐκ ἔγνω ἀδικίαν ἐν ἀπαιτήσει, καὶ οὐκ εἰς νεῖκος ἀδικίαν

II. 3. αποκρινεσθαι 4. εσται εἰς ἀφανισμόν... ἐκριζωθήσεται, κ. ἀκκαρ. ἐκριφθήσεται 5. πρὸς ὑμᾶς χανααν 7. ἐπ' αὐτοὺς νεμῆσονται... ἀπεστρεφεν 9. καὶ οἱ υἱοὶ ἀμμων... ἐκλελειμμένη... καὶ οἱ κατάλοιποι (sic) τοῦ λαοῦ μου 11. ἐπιφανὴς εσται... ἐξολοθρεύσει... τοποῦ αὐτῶν 13. ἐκτενω τ. χ. μου 14. ἐμμεσῶ... αὐτῆς, κορακες... ἀναστεμα 15. παραπορευόμενος III. 1. ed. rom. ἡ περισσότερα cum seqq. conjg., non item cod. alex. 2. παιδιαν... ἐπεποιθήσεν 3. ἀραβείας... ὑπελείποντο 4. οἱ ἱερεῖς 5. ἐμμεσῶ... τὸ κρίμα αὐτοῦ καὶ οὐκ εἰς νίκος ἀδικίαν

ἔν διαφθορᾷ κατέσπασα ὑπερηφάνους, ἡφανίσθησαν γωνίαὶ αὐτῶν· ἐξερη- 6
μῶσω τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὸ παράπαν τοῦ μὴ διοδεύειν· ἐξέλειπον αἱ πόλεις
αὐτῶν παρὰ τὸ μηδὲν ὑπάρχειν μηδὲ κατοικεῖν. ⁷ εἶπα, πλὴν φοβεῖσθε με ⁷
καὶ δέξασθε παιδείαν, καὶ οὐ μὴ ἐξολοθρευθῆτε ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτῆς, πάντα
ὅσα ἐξεδίκησα ἐπ' αὐτήν· ἐτοιμάζου ὄρῳσιον, ἔφθαρται πᾶσα ἡ ἐπιφυλλὶς
αὐτῶν. ⁸ διὰ τοῦτο ὑπόμεινόν με, λέγει κύριος, εἰς ἡμέραν ἀναστάσεώς μου ⁸
εἰς μαρτύριον· διὸ τὸ κρίμα μου εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν τοῦ εἰσδέξασθαι βα-
σιλεῖς, τοῦ ἐκχεῖν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν ὀργὴν θυμοῦ μου· διότι ἐν πυρὶ ζήλου
μου κατανάλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ. ⁹ ὅτι τότε μεταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλώσσαν ⁹
εἰς γενεὰν αὐτῆς, τοῦ ἐπικαλεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα κυρίου, τοῦ δουλεύειν
αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν ἓνα. ¹⁰ ἐκ περάτων ποταμῶν Αἰθιοπίας προσδέξομαι ἐν διε- ¹⁰
σπαρμένοις μου, οἴσουσι θυσίας μοι. ¹¹ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐ μὴ κατα- ¹¹
σχυνθῇ ἐκ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων σου ὧν ἠεβήσας εἰς ἐμέ· ὅτι τότε
περιελῶ ἀπὸ σοῦ τὰ φαυλίσματα τῆς ὕβρεώς σου, καὶ οὐκ ἔτι μὴ προσθῇς
τοῦ μεγαλαυχῆσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου. ¹² καὶ ὑπολήψομαι ἐν σοὶ λαὸν ¹²
πρᾶϋν καὶ ταπεινόν, καὶ εὐλαβηθήσονται ἀπὸ τοῦ ὀνόματος κυρίου ¹³ οἱ κα- ¹³
τάλοιποι τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ ποιήσουσιν ἀδικίαν καὶ οὐ καλήσουσι μάταια,
καὶ οὐ μὴ εὐρεθῇ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν γλῶσσα δολία· διότι αὐτοὶ νεμή-
σονται καὶ κοιτασθήσονται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβὼν αὐτούς. ¹⁴ χαῖρε θυ- ¹⁴
γατερ Σιών, κήρυξε θύγατερ Ἱερουσαλήμ· εὐφρανέου καὶ κατατέρπου ἐξ ¹⁵
ὅλης τῆς καρδίας σου, θύγατερ Ἱερουσαλήμ. ¹⁵ περιεῖλε κύριος τὰ ἀδικήματά ¹⁵
σου, λελύτρωται σε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου· βασιλεὺς Ἰσραὴλ κύριος ἐν μέσῳ
σου, οὐκ ὄψη κακὰ οὐκέτι. ¹⁶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔρει κύριος τῇ Ἱερουσαλήμ ¹⁶
θάρσει Σιών, μὴ παρείσθωσαν αἱ χεῖρές σου. ¹⁷ κύριος ὁ θεός σου ἐν σοί, ¹⁷
ὁ δυνατὸς σώσει σε, ἐπάξει ἐπὶ σέ εὐφροσύνην καὶ καινείῃ σε ἐν τῇ ἀγα-
πήσει αὐτοῦ, καὶ εὐφρανθήσεται ἐπὶ σέ ἐν τέρψει ὥς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς. ¹⁸ καὶ ¹⁸
συναῶν τοὺς συντετριμμένους σου· οὐαὶ τίς ἔλαβεν ἐπ' αὐτὴν ὀνειδισμόν.
¹⁹ ἴδου ἐγὼ ποιῶ ἐν σοὶ ἕνεκεν σοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει κύριος, καὶ ¹⁹
σώσω τὴν ἐκπεπισμένην, καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰσδέξομαι, καὶ θήσομαι αὐ-
τοὺς εἰς καύχημα καὶ ὀνομαστοὺς ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ²⁰ καὶ κατασχυνθήσονται ²⁰
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅταν καλῶς ὑμῖν ποιήσω, καὶ ἐν τῷ καιρῷ ὅταν εἰς-
δέξομαι ὑμᾶς· διότι δώσω ὑμᾶς ὀνομαστοὺς καὶ εἰς καύχημα ἐν πᾶσι τοῖς
λαοῖς τῆς γῆς, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν,
λέγει κύριος.

Α Γ Γ Α Ι Ο Σ.

I.

Ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ
μᾶ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων
Εἰπόν πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλασιῆλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ πρὸς Ἰησοῦν

6. ἐξέλειπον ... δια το μηδενα 7. ἐξολοθρευθητε ... οσα εκδικησα
(sic) ... διεφθαρται 8. διоти το κριμα ... οτι εν πυρι του ζηλου 9. εως
γενεας αυτων 10. οπι προσδεξ. εν διεσπ. μου 12. υπολειψομαι ... λαον
πολυν και ταπεινον ... του κυριου 13. αδικιαν· ουδε μη καλησουσι ... εν
στοματι 15. βασιλευσει ο κυριος εμμεσω σου, και ουκ 17. δυνατος sine ὁ ...
κινει ... επι σοι εν 18. ονειδισμον επ αυτην 19. ενεκα 20. οταν εισδεχωμαι

Subscriptio: σοφονας 5

Inscriptio: αγγαίος ι

I. 4. δαριου ... Εἰπον δη ... σαλ. τον εκ φυλης

2 τὸν τοῦ Ἰωσεδεκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν λέγων ² Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ λέγων Ὁ λαὸς οὗτος λέγουσιν Οὐχ ἦκεν ὁ καιρὸς τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου. ³ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων ⁴ Εἰ καιρὸς μὲν ὑμῖν ἐστὶ τοῦ οἰκεῖν ἐν οἴκοις ὑμῶν κοιλοσθάζουσιν, ὁ δὲ οἶκος ἡμῶν ἐξηρημῶνται; ⁵ καὶ νῦν τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Τάδεκα δὴ καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν· ⁶ ἐσπείρατε πολλὰ καὶ εἰσγενήκατε ὀλίγα, ἐφάγετε καὶ οὐκ εἰς πλησμονήν, ἐπίετε καὶ οὐκ εἰς μέθην, περιεβλέψατε καὶ οὐκ ἐδερμάνητε ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ τοὺς μιστοὺς συνάγων συνήγαγεν εἰς δεσμὸν τετροπυμένον. ⁷ τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Θεῶτε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν· ⁸ ἀνάβητε εἰς τὸ ὄρος καὶ κόψατε ξύλα, οἰκοδομήσατε τὸν οἶκον, καὶ εὐδοκήσω ἐν αὐτῷ καὶ ἐνδοξασθήσονται, εἶπε κύριος. ⁹ ἐπεβλέψατε εἰς πολλὰ καὶ ἐγένετο ὀλίγα, καὶ εἰσγενήχθη εἰς τὸν οἶκον καὶ ἐξεφύσησα αὐτά. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἀνθ' ὧν ὁ οἶκός μου ἐστὶν ἔρημος, ὑμεῖς δὲ διώκετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ¹⁰ διὰ τοῦτο ἀνέξει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ δρόσου, καὶ ἡ γῆ ὑποστελεῖται τὰ ἐκφόρια αὐτῆς· ¹¹ καὶ ἐπάξω ῥομφαίαν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐπὶ τὸν σῆτον καὶ ἐπὶ τὸν οἶνον καὶ ἐπὶ τὸ ἐλαιον καὶ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πόρους τῶν χειρῶν αὐτῶν. ¹² καὶ ἤκουσε Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδεκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ πάντες οἱ καταλοίποι τοῦ λαοῦ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν καὶ τῶν λόγων τοῦ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, καθότι ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐφοβήθη ¹³ ὁ λαὸς ἀπὸ προσώπου κυρίου. ¹⁴ καὶ εἶπεν Ἀγγαίος ἄγγελος κυρίου ἐν ἀγγέλοις κυρίου τῷ λαῷ· Ἐγὼ εἰμι μετ' ὑμῶν, λέγει κύριος. ¹⁵ καὶ ἐξήγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Ζοροβάβελ τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ τὸ πνεῦμα Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδεκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου καὶ τὸ πνεῦμα τῶν καταλοίπων παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐποίουν ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος θεοῦ αὐτῶν.

II.

Τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἔκτου τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ μιᾷ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐλάλησε ² κύριος ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων ² Εἰπὸν δὴ πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ πρὸς Ἰησοῦν τοῦ Ἰωσεδεκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ πρὸς πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ λέγων ³ Τίς ἐξ ὑμῶν ὃς εἶδε τὸν οἶκον τοῦτον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ τῇ ἔμπροσθεν; καὶ πῶς ὑμεῖς βλέπετε αὐτὸν νῦν καθὼς οὐχ ὑπάρχοντα ἐνώπιον ὑμῶν; ⁴ καὶ νῦν κατίσχυε Ζοροβάβελ, λέγει κύριος, καὶ κατίσχυε Ἰησοῦ ὁ τοῦ Ἰωσεδεκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ κατισχυέτω πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, λέγει κύριος, καὶ ποιεῖτε· διότι μετ' ὑμῶν ἐγὼ εἰμι, λέγει κύριος ὁ παντοκράτωρ, ⁵ καὶ τὸ πνεῦμά μου ἐφέστηκεν ἐν μέσῳ ὑμῶν. θαρσεῖτε, ⁶ διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐτι ἅπαξ ⁷ ἐγὼ σείσω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, ⁷ καὶ συσείσω πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἥξει τὰ ἐκλεκτά πάντων τῶν ἔθνων· καὶ πληρῶ ⁸ τὸν οἶκον τοῦτον δόξης, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁸ ἔμὸν τὸ ἀργύριον καὶ

Ηε. 12.
26.

2. Οὐκ ηκει 4. υμιν μεν εστιν ... om υμων ... ο δε οικ. ουτος εξε-
ρημωται 5. τας καρδιας υμων 6. ab initio add διοτι ταδε λεγει κυριος
παντοκρατωρ ... ed. rom. ειγενεγκατε ... *ες μελην 8. επι το ορος ...
και οικοδομησατε 9. εγενοντο 12. ο εκ φυλης ... των λογων αγγαιου
13. om εν αγγελοις κυριου 14. τα εργα II. 4. δαριου ... τω εβδομω
μηνι 2. τον του ιωσηδεκ 3. ος οιδεν 4. ιησους του ιωσηδεκ (?) ... εγω
μετ υμων ... κυριος παντοκρ. 5. εμμεσω 7. συνσεισω ... πληρυσω

ἐμὸν τὸ χρυσὸν, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁹διότι μεγάλη ἔσται ἡ δόξα 9
τοῦ οἴκου τούτου ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, λέγει κύριος παντοκράτωρ·
καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ δώσω εἰρήνην, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ εἰ-
ρήνην ψυχῆς εἰς περιποίησιν παντὶ τῷ κτίζοντι τοῦ ἀναστῆσαι τὸν ναὸν
τούτων. ¹⁰τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ ἐνάτου μηνὸς ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δαρείου 40
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἀγγαίον τὸν προφήτην λέγων ¹¹Τάδε λέγει κύ- 11
ριος παντοκράτωρ Ἐπερώτησον δὴ τοὺς ἱερεῖς νόμον λέγων ¹²Ἐὰν λάβῃ 12
ἄνθρωπος κρέας ἅγιον ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ ἄψηται τὸ
ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄρτου ἢ ἐφέματος ἢ οἴνου ἢ ἐλαίου ἢ παντὸς
βρώματος, εἰ ἁγιασθήσεται; καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν Οὐ. ¹³καὶ 13
εἶπεν Ἀγγαῖος Ἐὰν ἄψηται μεμιασμένος ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἐπὶ παντὸς
τούτων, εἰ μιανθήσεται; καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν Μιανθήσε-
ται. ¹⁴καὶ ἀπεκρίθη Ἀγγαῖος καὶ εἶπεν Οὕτως ὁ λαὸς οὗτος, καὶ οὕτως 14
τὸ ἔθνος τοῦτο ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, καὶ οὕτως πάντα τὰ ἔργα τῶν
χειρῶν αὐτῶν, καὶ ὅς ἐὰν ἐγγίσῃ ἐκεῖ, μιανθήσεται ἕνεκεν τῶν λημμάτων
αὐτῶν τῶν ὀρθρινῶν, ὁδυνηθήσονται ἀπὸ προσώπου πόνων αὐτῶν, καὶ ἐμι-
σεῖτε ἐν πύλαις ἐλέγχοντα. ¹⁵καὶ νῦν θέσθε δὴ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ 15
τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ὑπεράνω, πρὸ τοῦ θεῖναι λίθον ἐπὶ λίθον ἐν τῷ
ναῷ κυρίου, ¹⁶τίνες ἦτε, ὅτε ἐνεβάλλετε εἰς κυψέλην κριθῆς εἴκοσι σάτα, 16
καὶ ἐγένετο κριθῆς δέκα σάτα, καὶ εἰσεπορεύεσθε εἰς τὸ ὑπολῆνιον ἐξαντλη-
σαι πεντήκοντα μετρητάς, καὶ ἐγένοντο εἴκοσι. ¹⁷ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν ἀφορίᾳ 17
καὶ ἐν ἀνεμοσφορίᾳ καὶ ἐν χαλᾷ πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ
οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ¹⁸ὑποτάξατε δὴ τὰς καρδίας ὑμῶν 18
ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα, ἀπὸ τῆς τετράδος καὶ εἰκάδος τοῦ
ἐνάτου μηνός, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς τεθεμελιώται ὁ ναὸς κυρίου· θέσθε
ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ¹⁹εἰ ἐπιγνωσθήσεται ἐπὶ τῆς ἁλῶ, καὶ εἰ ἔτι ἡ 19
ἄμπελος καὶ ἡ συκὴ καὶ ἡ ῥοὰ καὶ τὰ ξύλα τῆς ἐλαίας τὰ οὐ φέροντα
καρπὸν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης εὐλογήσω. ²⁰καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ 20
δευτέρου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς λέγων
²¹Εἰπὲν πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαζιὴλ ἐκ φυλῆς Ἰουδα λέγων Ἐγὼ 21
σεῖω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, ²²καὶ 22
καταστρέψω θρόνους βασιλείων, καὶ ὀλοθρεύσω δύναμιν βασιλείων τῶν ἐθνῶν,
καὶ καταστρέψω ἄρματα καὶ ἀναβάτας, καὶ καταβήσονται ἵπποι καὶ ἀναβά-
ται αὐτῶν ἕκαστος ἐν ῥομφαίᾳ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ²³ἐν τῇ ἡμέρᾳ 23
ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, λήψομαι σε Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαζιὴλ
τὸν δοῦλόν μου, λέγει κύριος, καὶ θήσομαι σε ὡς σφραγίδα, διότι σὲ ἠρέτισα,
λέγει κύριος παντοκράτωρ.

40. μηνι τω ενατω pro του ενατου μηνος ... δαριου 41. om δη 43.
μεμιασμενος η ακαθαρτος ψυχη επι ψυχη απο παντος 44. ελεγχοντας
15. επι τας καρδιας ... και επανω του θειναι (17. εν αφορια) 48. τα-
ξατε ... εθεμελιωθη 49. ει ετι επιγν. ... om ει ετι ... ταυτης και επανω
ευλογησω αυτα 22. εξολοθρευσω ... post αναβατας add και καταστρεψω
πασαν την δυναμιν αυτων και καταβαλω τα ορια αυτων· και ενισχυσω τους
εκλεκτους μου· ... αναβησονται 23. λημψομαι ... σε εις σφραγιδα
οτι σε

Subscriptio: αγγαιος ι

Z A X A P I A Σ.

I.

Ἐν τῷ ὀγδῶ μὴν ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου
 2 πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Βαραχίου υἱὸν Ἀδδῶ τὸν προφῆτην λέγων ² Ὁργίσθη
 3 κύριος ἐπὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν ὀργὴν μεγάλην· ³ καὶ ἔρεις πρὸς αὐτοὺς Τάδε
 λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων,
 4 καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. ⁴ καὶ μὴ γίνεσθε
 καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν, οἷς ἐνεκάλεσαν αὐτοῖς οἱ προφῆται ἔμπροσθεν λέ-
 γοντες Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν
 5 πονηρῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ οὐκ εἰσθήκου-
 6 σαν, καὶ οὐ προσέσχον τοῦ εἰσακοῦσαί μου, λέγει κύριος. ⁵ οἱ πατέρες ὑμῶν
 6 ποῦ εἰσι καὶ οἱ προφῆται; μὴ τὸν αἰῶνα ζήσονται; ⁶ πλὴν τοὺς λόγους μου
 καὶ τὰ νόμιά μου δέχεσθε, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ἐν πνεύματί μου τοῖς δού-
 7 λοις μου τοῖς προφῆταις, οἱ κατελάβοσαν τοὺς πατέρας ὑμῶν. καὶ ἀπεκρί-
 8 θησαν καὶ εἶπαν Καθὼς παρατέτακται κύριος παντοκράτωρ τοῦ ποιῆσαι ἡμῖν
 9 κατὰ τὰς ὁδοὺς ἡμῶν καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ἡμῶν, οὕτως ἐποίησεν
 10 ἡμῖν. ⁷ τῇ τετραδί καὶ εἰκάδι τῷ ἑνδεκάτῳ μὴν, οὗτός ἐστιν ὁ μὴν Σαβᾶτ,
 11 ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ
 12 Βαραχίου υἱὸν Ἀδδῶ τὸν προφῆτην λέγων ⁸ Εἰώρακα τὴν νύκτα, καὶ ἰδοὺ
 13 ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ἵππον πυρρόν, καὶ οὗτος εἰστήκει ἀνὰ μέσον τῶν ὁρέων
 14 τῶν κατασκήνων, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἵπποι πυρροὶ καὶ ψαροὶ καὶ ποικίλοι καὶ
 15 λευκοί. ⁹ καὶ εἶπα Τί οὗτοι, κύριε; καὶ εἶπε πρὸς μέ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν
 16 ἑμοί Ἐγὼ δεῖξω σοι τί ἐστί ταῦτα. ¹⁰ καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐφεστηκὼς
 17 ἀνὰ μέσον τῶν ὁρέων καὶ εἶπε πρὸς μέ Οὗτοι εἰσι οὓς ἐξαπέστειλε κύριος
 18 περιουθεῖσαι τὴν γῆν. ¹¹ καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἀγγέλῳ κυρίου τῷ ἐφεστῶτι ἀνὰ
 19 μέσον τῶν ὁρέων καὶ εἶπον Περιουθεύσαμεν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ πᾶσα
 20 ἡ γῆ κατοικεῖται καὶ ἡσυχάζει. ¹² καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπε
 21 Κύριε παντοκράτωρ, ἕως τίνος οὐ μὴ ἐλεήσης τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὰς πό-
 22 λεις Ἰουδα, ἃς ὑπερέιδες τοῦτο ἐβδομηκοστὸν ἔτος; ¹³ καὶ ἀπεκρίθη κύριος
 23 παντοκράτωρ τῷ ἀγγέλῳ τῷ λαλοῦντι ἐν ἑμοί ρήματα καλὰ καὶ λόγους πα-
 24 ρακλητικούς. ¹⁴ καὶ εἶπε πρὸς μέ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἑμοί Ἀνάκραγε λέ-
 25 γων Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐζήλωκα τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν Σιών
 26 καὶ τὸν ἱερὸν μέγαν, ¹⁵ καὶ ὀργὴν μεγάλην ἐγὼ ὀργίζομαι ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ συνεπι-
 27 θέμενα, ἀνθ' ὧν μὲν ἐγὼ ὀργίσθην ὀλίγα, αὐτοὶ δὲ συνεπέθεντο εἰς κακὰ.
 28 ¹⁶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπιστρέψω ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἐν οἰκτιρμῇ, καὶ
 29 ὁ οἶκός μου ἀνοικοδομηθήσεται ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ μέ-
 30 τρον ἐκταθήσεται ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἔτι. ¹⁷ καὶ εἶπε πρὸς μέ ὁ ἄγγελος ὁ λα-
 31 λῶν ἐν ἑμοί Ἐτι ἀνάκραγε λέγων Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐτι δια-
 32 χυθήσονται πόλεις ἐν ἀγαθοῖς, καὶ ἐλεήσει κύριος ἔτι τὴν Σιών καὶ αἰρετιεῖ
 33 τὴν Ἱερουσαλήμ. ¹⁸ καὶ ἤρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ τέσσαρα

Inscriptio: Ζαχαρίας ια

I. 1. δαρείου (non v. 7.) 2. πατερας ημων 3. in fine παντοκρατωρ
 pro των δυναμεων 4. οι εμπροσθεν ... om και ουκ εισηκουσαν 6. του
 ποιησαι κατα τ. οδ. υμων x. x. τα επ. υμων ... υμιν 8. εφ ιππον ...
 ιστηκει ... των δυ ορειων 10. εξαπεσταλκεν κυρ. του περ. 11. ειπαν
 Περιωδευκαμεν 12. ελεησεις ... υπεριδες 13. εγω μεν 16. κυριος παν-
 τοκρατωρ Επιστρ. ... εκτεθησεται 17. om Ετι primum ... αιρετιει κυριος
 τ. ιερ. ετι 18. τεσσερα

κέρατα. ¹⁹ καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί Τί ἐστὶ ταῦτα, ¹⁹ κύριε; καὶ εἶπε πρὸς μέ Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλήμ. ²⁰ καὶ ἔδειξέ μοι κύριος τέσσαρας τέκτονας. ²⁰ ²¹ καὶ εἶπα Τί οὗτοι ἔρχονται ποιῆσαι; καὶ εἶπε Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ δια- ²¹ σκορπίσαντα τὸν Ἰούδα καὶ τὸν Ἰσραὴλ κατέαξαν, καὶ οὐδεις αὐτῶν ἦρε κεφαλὴν· καὶ ἐξηλθσαν οὗτοι τοῦ θῆναι αὐτὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν τὰ τέσσαρα κέρατα, τὰ ἔβην τὰ ἐπαιρόμενα κέρας ἐπὶ τὴν γῆν κυρίου τοῦ διασκορπίσαι αὐτήν.

II.

Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἔδον, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ σχοινίον γεωμετρικόν. ² καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Πού σὺ πορεύῃ; καὶ εἶπε ² πρὸς μέ Διαμετρήσαι τὴν Ἱερουσαλήμ, τοῦ ἰδεῖν πηλίκον τὸ πλάτος αὐτῆς ἐστὶ καὶ πηλίκον τὸ μήκος. ³ καὶ ἰδοὺ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί εἰστήκει, ³ καὶ ἄγγελος ἕτερος ἐξεπορεύετο εἰς συνάντησιν αὐτῷ, ⁴ καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ⁴ λέγων Δράμε καὶ λάλησον πρὸς τὸν νεανίαν ἐκεῖνον λέγων Κατακάρπτως κατοικηθήσεται Ἱερουσαλήμ ἀπὸ πλήθους ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν ἐν μέσῳ αὐτῆς. ⁵ καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτῇ, λέγει κύριος, τεῖχος πυρὸς κυκλῶθεν, καὶ ⁵ εἰς δόξαν ἔσομαι ἐν μέσῳ αὐτῆς. ⁶ ὦ ὦ φεύγετε ἀπὸ γῆς βορρᾶ, λέγει κύ- ⁶ ριος, διότι ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ συνάξω ὑμᾶς, λέγει κύριος. ⁷ εἰς Σιών ἀνασώξεσθε οἱ κατοικοῦντες θυγατέρα Βαβυλῶνος. ⁸ διότι τάδε ^{7 8} λέγει κύριος παντοκράτωρ Ὅπισθ' ὁδοῦς ἀπέσταλκέ με ἐπὶ τὰ ἔβην τὰ σκυλεύσαντα ὑμᾶς, διότι ὁ ἀπτόμενος ὑμῶν ὡς ὁ ἀπτόμενος τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ. ⁹ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιφέρω τὴν χειρά μου ἐπ' αὐτούς, καὶ ⁹ ἔσονται σκύλα τοῖς δουλεύουσιν αὐτοῖς, καὶ γνώσεσθε ὅτι κύριος παντοκράτωρ ἀπέσταλκέ με. ¹⁰ τέρπου καὶ εὐφραίνου, θυγατερ Σιών, διότι ἰδοὺ ἐγὼ ¹⁰ ἔρχομαι καὶ κατασκευάσω ἐν μέσῳ σου, λέγει κύριος. ¹¹ καὶ καταφεύξονται ¹¹ ἔβην πολλὰ ἐπὶ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔσονται αὐτῷ εἰς λαόν, καὶ κατασκευάσουσιν ἐν μέσῳ σου, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι κύριος παντοκράτωρ ἐξαπέσταλκέ με πρὸς σέ. ¹² καὶ κατακληρονομήσει κύριος τὸν Ἰούδαν, τὴν ¹² μερίδα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἁγίαν, καὶ αἰρετιεῖ ἔτι τὴν Ἱερουσαλήμ. ¹³ εὐλαβείσῃ ¹³ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἐξεγήγερται ἐκ νεφελῶν ἁγίων αὐτοῦ.

III.

Καὶ ἔδειξέ μοι κύριος τὸν Ἰησοῦν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, ἐστῶτα πρὸ προσώπου ἀγγέλου κυρίου, καὶ ὁ διάβολος εἰστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τοῦ ἀν-
 Jud. 9. τικεῖσθαι αὐτῷ. ² καὶ εἶπε κύριος πρὸς τὸν διάβολον Ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν ² 2 σὺ διάβολε, καὶ ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν σοὶ ὁ ἐκλεξάμενος τὴν Ἱερουσαλήμ· οὐκ ἰδοὺ τοῦτο ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρὸς. ³ καὶ Ἰησοῦς ἦν ἐνδεδυ- ³ 3 μένος ἱμάτια ῥυπαρά, καὶ εἰστήκει πρὸ προσώπου τοῦ ἀγγέλου. ⁴ καὶ ἀπε- ⁴ 4 κρίθη καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἐστηκότας πρὸ προσώπου αὐτοῦ λέγων Ἀφέλετε τὰ ἱμάτια τὰ ῥυπαρά ἀπ' αὐτοῦ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ ἀφῆρηκα τὰς ἀνο- ⁵ 5 μίας σου, καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν ποδήρη, ⁵ καὶ ἐπίβετε κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ἐπέβηκαν κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια. καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου εἰστήκει. ⁶ καὶ διεμαρ- ⁶

19. om και ιερουσαλημ 21. x. ειπεν προς με ... τον ιουδαν ... και
 εισηλθον ... τεσσαρα ... *om τα εβην II. 3. ιστηκει ... εις απαντησιν
 αυτου 4. των εμμεσω αυτης 5. φησιν κυριος ... εμμεσω αυτων 9. δου
 λευσανιν ... διوتي κυριος 10. om εγω ... εμμεσω 11. εμμεσω ... απε-
 σταλκεν 12. και την μερ. α επι την γην την αγ. 13. διوتي III. 4. κυ-
 ριος ιησουν ... ιστηκει ... om του 2. ουχ ιδου 3. ιστηκει 5. και περιεβ
 αυτ. ιματ. και επεβηκ. κιδαρ. καθ. ε. τ. x. αυτου ... ιστηκει

7 τύρατο ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς Ἰησοῦν λέγων Ἐγὼ λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐὰν ταῖς ὁδοῖς μου πορεύῃ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί μου φυλάξῃ, καὶ σὺ διακρινεῖς τὸν οἶκόν μου· καὶ ἐὰν διαφυλάσῃς τὴν αὐλήν μου, καὶ δώσω σοι ἀναστρεφόμενους ἐν μέσῳ τῶν ἐστηκότων τούτων. ἄκουε δὴ Ἰησοῦ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, σὺ καὶ οἱ πλησίον σου οἱ κατήμενοι πρὸ προσώπου, διότι ἄνδρες τερατοσκόποι εἰσὶ· διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω τὸν δοῦλόν μου ἀνατολήν· ὁ δὲ ἰδοὺ ὁ λίθον ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ, ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα ἐπτά ὀφθαλμοὶ εἰσιν· ἰδοὺ ἐγὼ ὀρύσσω βόθρον, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ψηλαφήσω πάσαν τὴν ἀδικίαν τῆς γῆς ἐκείνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. ¹⁰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, συγκαλέσατε ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ὑποκάτω ἀμπέλου καὶ ὑποκάτω συκῆς.

IV.

Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί, καὶ ἐξήγειρέ με ὃν τρόπον ὅταν ἐξεγερθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὕπνου αὐτοῦ. ² καὶ εἶπε πρὸς μέ Τί σὺ βλέπεις; καὶ εἶπα Ἐώρακα, καὶ ἰδοὺ λυχνία χρυσή ὅλη, καὶ τὸ λαμπάδιον ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἐπτά λύχνοι ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἐπτά ἐπαρυστρίδες τοῖς λύχνοις ^{*Αποκ. 11, 4.} τοῖς ἐπάνω αὐτῆς, ³ καὶ δύο ἐλαίαι ἐπάνω αὐτῆς, μία ἐκ δεξιῶν τοῦ λαμπάδιου αὐτῆς καὶ μία ἐξ εὐωνύμων. ⁴ καὶ ἐπηρώτησα καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί λέγων Τί ἐστί ταῦτα, κύριε; ⁵ καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί καὶ εἶπε πρὸς μέ λέγων Οὐ γινώσκεις τί ἐστί ταῦτα; καὶ εἶπα Οὐχὶ κύριε. ⁶ καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς μέ λέγων Οὗτος ὁ λόγος κυρίου πρὸς Ζοροβάβελ λέγων Οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλη οὐδὲ ἐν ἰσχύϊ ἀλλὰ ἐν πνεύματί μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁷ τίς εἰ σὺ τὸ ὄρος τὸ μέγα τὸ πρὸ προσώπου Ζοροβάβελ τοῦ κατορθῶσαι; καὶ ἐξοίσω τὸν λίθον τῆς κληρονομίας ἰσότητα χάριτος χάριτα αὐτῆς. ⁸ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ⁹ Αἱ χεῖρες Ζοροβάβελ ἐδεμελίωσαν τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπιτελέσουσιν αὐτόν, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι κύριος παντοκράτωρ ἐξαπέσταλκέ με πρὸς σέ. ¹⁰ διότι τίς ἐξουδένωσεν εἰς ἡμέρας μικράς; καὶ χαροῦνται καὶ ὄψονται τὸν λίθον τὸν κασιτέρινον ἐν χειρὶ Ζοροβάβελ· ἐπτά οὗτοι ὀφθαλμοὶ εἰσιν οἱ ἐπιβλέποντες ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ¹¹ καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Τί αἱ δύο ἐλαίαι αὐταὶ αἱ ἐκ δεξιῶν τῆς λυχνίας καὶ ἐξ εὐωνύμων; ¹² καὶ ἐπηρώτησα ἐκ δευτέρου καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Τί οἱ δύο κλάδοι τῶν ἐλαίων οἱ ἐν ταῖς χερσὶ τῶν δύο μυρωτήρων τῶν χρυσῶν τῶν ἐπιχεόντων καὶ ἐπαναγόντων τὰς ἐπαρυστρίδας τὰς χρυσᾶς; ¹³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Οὐκ οἶδας τί ἐστί ταῦτα; καὶ εἶπα Οὐχὶ κύριε. ¹⁴ καὶ εἶπεν Οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς πίστεως παρεστήκασι κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

V.

Καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ δρέπανον πετόμενον. ² καὶ εἶπε πρὸς μέ Τί σὺ βλέπεις; καὶ εἶπα ἐγὼ Ὅρῳ δρέπανον πετόμενον μήκους πῆχεων εἴκοσι καὶ πλάτους πῆχεων δέκα. ³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Αὕτη ἡ ἀρά ἡ ἐκπορευομένη ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· διότι πᾶς ὁ κλέπτης ἐκ τούτου ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται, καὶ πᾶς ὁ ἐπίορκος ἐκ τούτου ἐκδικηθήσεται. ⁴ καὶ ἐξοίσω αὐτό, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ

6. λεγων πρ. ιησ. 7. φυλασση ... και εαν φυλαξης και γε την ... εμ-
 μεσω 8. και οι κατημενοι προ πρ. σου 9. προσωπου ιησου IV. 2. και
 ειπεν (sic) Εωρακα ... επαρυστιδες 4. om λεγων 5. ειπεν omissis πρ. με
 λεγων 6. αλλ η εν 9. επιτελουσιν ... εξαπεστειλεν 10. χαρησονται ...
 εισιν κυριου οι 14. τω κυριω V. 2. ειπα Ορω εγω ... μηκος ... πλα-
 τος 3. επι προσωπου ... ante εκδικηθησεται sec. add εως θανατου 4.
 **εξοισω αυτα

εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ὀμνούντος τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ συντελέσει αὐτὸν καὶ τὰ ξύλα αὐτοῦ καὶ τοὺς λίθους αὐτοῦ. ⁵ καὶ ἐξῆλθεν ὁ 5 ἄγγελος ὁ καλῶν ἐν ἑμοὶ καὶ εἶπε πρὸς με· Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἴδε τὸ ἐκπορευόμενον τοῦτο. ⁶ καὶ εἶπα· Τί ἐστὶ; καὶ εἶπε· Τοῦτο τὸ μέτρον 6 τὸ ἐκπορευόμενον. καὶ εἶπεν· Αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ⁷ καὶ 7 ἰδοὺ τάλαντον μολίβδου ἐξαίρμενον· καὶ ἰδοὺ γυνὴ μία ἐκάστητο ἐν μέσῳ τοῦ μέτρου. ⁸ καὶ εἶπεν· Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀνομία· καὶ ἔρριψεν αὐτὴν εἰς μέσον 8 τοῦ μέτρου, καὶ ἔρριψε τὸν λίθον τοῦ μολίβου εἰς τὸ στόμα αὐτῆς. ⁹ καὶ ἦρα 9 τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ δύο γυναῖκες ἐκπορευόμεναι, καὶ πνεῦμα ἐν ταῖς πτερυγῶν αὐτῶν, καὶ αὗται ἔχον πτέρυγας ἑποπός, καὶ ἀνέλαβον τὸ μέτρον ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ. ¹⁰ καὶ εἶπα 10 πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἑμοί· Ποῦ αὗται ἀποφέρουσι τὸ μέτρον; ¹¹ καὶ εἶπε πρὸς με· Οἰκοδομήσαι αὐτῷ οἰκίαν ἐν γῇ Βαβυλῶνος καὶ ἐτοι- 11 μάσαι, καὶ δῆσουσιν αὐτὸ ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ.

VI.

Καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ τέσ-
 * Ἀποκ. 6, 2 sqq. ² ἐν τῷ ἄρματι τῷ πρώτῳ ἵπποι πυρρόι, καὶ ἐν τῷ ἄρματι τῷ δευτέρῳ ἵπ- 2
 ποι μέλανες, ³ καὶ ἐν τῷ ἄρματι τῷ τρίτῳ ἵπποι λευκοί, καὶ ἐν τῷ ἄρματι 3
 τῷ τετάρτῳ ἵπποι ποικίλοι ψαροί. ⁴ καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγε- 4
 λον τὸν λαλοῦντα ἐν ἑμοί· Τί ἐστὶ ταῦτα, κύριε; ⁵ καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος 5
 ὁ καλῶν ἐν ἑμοί καὶ εἶπε· Ταῦτά ἐστιν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ, ἐκ-
 πορεύονται παραστήναι τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς. ⁶ ἐν ᾧ ἦσαν ἵπποι οἱ μέ- 6
 λανες, ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν βορρᾶ, καὶ οἱ λευκοὶ ἐξεπορεύοντο κατόπισθεν
 αὐτῶν, καὶ οἱ ποικίλοι ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν νότου, ⁷ καὶ οἱ ψαροὶ ἐξε- 7
 πορεύοντο καὶ ἐπέβλεπον τοῦ πορεύεσθαι τοῦ περιοδεύσαι τὴν γῆν. καὶ εἶπε
 Πορεύεσθε καὶ περιοδεύσατε τὴν γῆν· καὶ περιώδευσαν τὴν γῆν. ⁸ καὶ ἀνε- 8
 βόησε καὶ ἐλάλησε πρὸς με λέγων· Ἰδοὺ οἱ ἐκπορευόμενοι ἐπὶ γῆν βορρᾶ,
 καὶ ἀνέπασαν τὸν θυμὸν μου ἐν γῇ βορρᾶ. ⁹ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 9
 με λέγων· ¹⁰ Λάβε τὰ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας παρὰ τῶν ἀρχόντων καὶ παρὰ 10
 τῶν χρησίων αὐτῆς καὶ παρὰ τῶν ἐπεγνωκότων αὐτήν, καὶ εἰσελεύσῃ σὺ
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὸν οἶκον· Ἰωσίου τοῦ Σοφονίου τοῦ ἡκόντος ἐκ
 Βαβυλῶνος, ¹¹ καὶ λήψῃ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ποιήσεις στεφάνους, 11
 καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδεκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγά-
 λου, ¹² καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἰδοὺ ἀνὴρ, 12
 Ἀνατολὴ ὀνομα αὐτοῦ, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ, καὶ οἰκοδομήσει τὸν
 οἶκον κυρίου. ¹³ καὶ αὐτὸς λήψεται ἀρετὴν, καὶ καθεῖται καὶ κατάρξει ἐπὶ 13
 τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ βουλὴ εἰρηνικὴ
 ἔσται ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων. ¹⁴ ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσι καὶ 14
 τοῖς χρησίοις αὐτῆς καὶ τοῖς ἐπεγνωκόσιν αὐτήν, καὶ εἰς χάριτα υἱοῦ Σο-
 φονίου, καὶ εἰς ψαλμὸν ἐν οἴκῳ κυρίου. ¹⁵ καὶ οἱ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἤξουσιν 15
 καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, καὶ γνώσεσθε διότι κύριος παντο-
 κράτωρ ἀπέσταλκε με πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἔσται ἔάν εἰσακούοντες εἰσακούσῃτε
 τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

4. εἰσελευσόμενοι ... ἐμμεσῶ 7. μολίβου ... ἐμμεσῶ τοῦ τάλαντον
 8. ἐμμεσῶ τοῦ μέτρου 9. πτερυγας ὡς πτερυγας ἐποπός VI. 4. τέσσαρα
 2. πτεροι 5. εἶπεν· Οὗτοι εἰσιν οἱ 6. οἱ ἵπποι οἱ 7. τοῦ πορευέσθαι καὶ
 περιοδεύσαι 8. βορρα, ἀνεπασαν 10. αὐτῶν πρὸς αὐτήν 11. λήμψῃ 13.
 λημψεται ... ὁ ἱερεὺς 14. τοῖς ὑπομέν. αὐτὸν ... χαρ. τοῖς υἱοῖς σοφο-
 νίου 15. καὶ ἐπιγνώσεσθ.

VII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως ἐγένετο λό-
 γος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν, τετράδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου ὃς ἐστὶ Χασελεῦ·
 2 καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς Βαιθὴλ Σαρασάρ καὶ Ἀρβασέερ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ
 3 ἄνδρες αὐτοῦ ἐξήλασασθαι τὸν κύριον, λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν τῷ
 οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος καὶ πρὸς τοὺς προφῆτας, λέγων Εἰσεληλύθεν
 ὡδε ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ τὸ ἁγίασμα, καθότι ἐποίησεν ἤδη ἱκανὰ ἔτη.
 4 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου τῶν δυνάμεων πρὸς ἐμέ λέγων Ἐλπὸν πρὸς
 ἅπαντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς λέγων Ἐὰν νηστεύσητε ἢ
 κόψησθε ἐν ταῖς πέμπταις ἢ ἐν ταῖς ἐβδομαῖς, καὶ ἰδοὺ ἐβδομηκοντα ἔτη
 6 μὴ νηστεῖαν νενηστεύκατέ μοι; καὶ ἐὰν φάγητε ἢ πίητε, οὐχ ὑμεῖς ἔσθετε
 7 καὶ πίνετε; οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε κύριος ἐν χερσὶ τῶν προφητῶν
 τῶν ἔμπροσθεν, ὅτε ἦν Ἱερουσαλήμ κατοικοῦμένη καὶ εὐθηνούσα, καὶ αἱ
 8 πόλεις κυκλοῦσεν αὐτῆς, καὶ ἡ ὄρεινὴ καὶ ἡ πεδινὴ κατωκεῖτο; καὶ ἐγένετο
 9 λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν λέγων Ὅτι λέγει κύριος παντοκράτωρ
 Κρίμα δίκαιον κρίνετε, καὶ ἔλεος καὶ οἰκτιρμὸν ποιεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν
 10 ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ χήραν καὶ ὀρφανὸν καὶ προσήλυτον καὶ πένθητα μὴ
 καταδυναστεύετε, καὶ κακίαν ἕκαστος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μὴ μνησικακείτω
 11 ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. καὶ ἠπειρίσθησαν τοῦ προσέχειν, καὶ ἔδωκαν νῶτον
 12 παραφρονούντα, καὶ τὰ ὦτα αὐτῶν ἐβάρυναν τοῦ μὴ εἰσακούειν, καὶ τὴν
 καρδίαν αὐτῶν ἔταξαν ἀπειρήν τοῦ μὴ εἰσακούειν τοῦ νόμου μου καὶ τοὺς
 λόγους οὓς ἐξαπέστειλε κύριος παντοκράτωρ ἐν πνεύματι αὐτοῦ ἐν χερσὶ τῶν
 προφητῶν τῶν ἔμπροσθεν· καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη παρὰ κυρίου παντοκρά-
 13 τορος. καὶ ἔσται ὁν τρόπον εἶπε καὶ οὐκ εἰσέηκουσαν, οὕτως κεκραῖονται
 14 καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς εἰς
 πάντα τὰ ἔθνη ἃ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ ἡ γῆ ἀφανισθήσεται κατόπισθεν αὐτῶν
 ἐκ διοδεύοντος καὶ ἐξ ἀναστρέφοντος· καὶ ἔταξαν γῆν ἐκλεκτὴν εἰς ἀφα-
 νισμόν.

VIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου παντοκράτορος λέγων Ὅτι λέγει κύριος
 παντοκράτωρ Ἐξήλωκα τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν Σιών ζῆλον μέγαν καὶ
 3 θυμῷ μεγάλῳ ἐξήλωκα αὐτήν. Ὅτι λέγει κύριος Ἐπιστρέψω ἐπὶ Σιών,
 καὶ κατασκευάσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ κληθήσεται ἡ Ἱερουσαλήμ πό-
 4 λις ἀληθινή, καὶ τὸ ὄρος κυρίου παντοκράτορος ὄρος ἄγιον. Ὅτι λέγει κύ-
 ριος παντοκράτωρ Ἐτι καστήσονται πρεσβύτεροι καὶ πρεσβύτεραι ἐν ταῖς
 5 πλατείαις Ἱερουσαλήμ, ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ
 6 ῥάβδον καὶ κορασίων παίζοντων ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. Ὅτι λέγει κύριος
 παντοκράτωρ Εἰ ἀδυνατήσῃ ἐνώπιον τῶν καταλοίπων τοῦ λαοῦ τούτου ἐν
 7 ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, μὴ καὶ ἐνώπιον μου ἀδυνατήσῃ; λέγει κύριος παν-
 8 τοκράτωρ. Ὅτι λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἰδοὺ ἐγὼ σώσω τὸν λαόν μου
 ἀπὸ γῆς ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ γῆς δυσμῶν, καὶ εἰσάξω αὐτοὺς καὶ κατα-

VII. 4. δαριου ... τη τετραδι και εικαδι του μηνος του ενατου 2. αρβασεερ ... του εξηλασασθαι 3. ει εισεληλυθεν ωδε το αγιασμα εν τω μηνι τω πεμπτω ... εποιησαν 4. προς με 5. ειπε πρ. παντα 6. φαγητε και πιητε· ουχ υμ. εσθιετε και υμεις πινετε 7. λογοι εισιν ... αι πολ. αυτων κυκλοθεν, και 9. κρινετε 12. εισακουσαι ... ορμη μεγαλη 13. εισηκουσαν αυτου ... εισακουσω αυτων VIII. 2. εξηλωσα his 3. και επιστρεψω ... εμμεσω ... om η 4. om τη 6. διοτι ει αδυνατησει ... ενωπι. εμου 7. ανασωζω

σκηνώσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔσονται ἐμοὶ εἰς λαὸν καὶ γὰρ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ. ⁹ τὰδε λέγει κύριος παντο- 9
κράτωρ Κατισχυέωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν τῶν ἀκούοντων ἐν ταῖς ἡμέραις ταύ-
ταις τοὺς λόγους τούτους ἐκ στόματος τῶν προφητῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας τε-
θεμελίωται ὁ οἶκος κυρίου παντοκράτορος, καὶ ὁ ναὸς ἀφ' οὗ ᾠκοδομηται.
¹⁰ διότι πρὸ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ μισθὸς τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔσται εἰς 10
ὄνησιν, καὶ ὁ μισθὸς τῶν κτηνῶν οὐχ ὑπάρξει, καὶ τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ
εἰσπορευομένῳ οὐκ ἔσται εἰρήνη ἀπὸ τῆς θλίψεως* καὶ ἐξαποστελῶ πάντας
τοὺς ἀνθρώπους ἕκαστον ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ. ¹¹ καὶ νῦν οὐ κατὰ τὰς ἡμέ- 11
ρας τὰς ἔμπροσθεν ἐγὼ ποιῶ τοῖς καταλοιποῖς τοῦ λαοῦ τούτου, λέγει κύ-
ριος παντοκράτωρ, ¹² ἀλλ' ἡ δεξιὴ εἰρήνην· ἡ ἄμπελος δώσει τὸν καρπὸν 12
αὐτῆς, καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς δώσει τὴν δρό-
σον αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομήσω τοῖς καταλοιποῖς τοῦ λαοῦ μου τούτου
ταῦτα πάντα. ¹³ καὶ ἔσται ὁ τρόπος ἥτε ἐν κατάρᾳ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὁ οἶκος 13
Ἰούδα καὶ οἶκος Ἰσραὴλ, οὕτως διασώσω ὑμᾶς καὶ ἔσεσθε ἐν εὐλογίᾳ· θαρ-
σεῖτε καὶ κατισχύετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν. ¹⁴ διότι τὰδε λέγει κύριος παντο- 14
κράτωρ Ὅν τρόπον διενεόησεν τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς ἐν τῷ παροργίσει με τοὺς
πατέρας ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ οὐ μετενόησα, ¹⁵ οὕτως παρα- 15
τέταγμα καὶ διανενόημα ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοῦ καλῶς ποιῆσαι τὴν
Ἱερουσαλήμ καὶ τὸν οἶκον Ἰούδα· θαρσεῖτε. ¹⁶ οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ποιήσετε* 16
λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἀλήθειαν καὶ κρίμα εἰρη-
νικὸν κρίνατε ἐν ταῖς πύλαις ὑμῶν, ¹⁷ καὶ ἕκαστος τὴν κακίαν τοῦ πλησίον 17
αὐτοῦ μὴ λογιέσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, καὶ ὅρκον ψευδῆ μὴ ἀπαπᾶτε·
διότι ταῦτα πάντα ἐμίσησα, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹⁸ καὶ ἐγένετο λόγος 18
κυρίου παντοκράτορος πρὸς με λέγων ¹⁹ τὰδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἡ- 19
στεία ἡ τετράς καὶ νηστεία ἡ πέμπτη καὶ νηστεία ἡ ἐβδόμη καὶ νηστεία ἡ
δεκάτη ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰούδα εἰς χαρὰν καὶ εὐφροσύνην καὶ εἰς ἑορτὰς
ἀγαθὰς, καὶ εὐφρανθήσεσθε, καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπήσατε.
²⁰ τὰδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐτι ἤξουσιν λαοὶ πολλοὶ καὶ κατοικοῦντες 20
πόλεις πολλὰς, ²¹ καὶ συνελεύσονται κατοικοῦντες πέντε πόλεις εἰς μίαν πό- 21
λιν, λέγοντες Πορευθῶμεν δεηθῆναι τοῦ προσώπου κυρίου καὶ ἐκζητήσαι τὸ
πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος, πορεύσομαι καὶ γὰρ. ²² καὶ ἤξουσιν λαοὶ πολ- 22
λοὶ καὶ ἔσθην πολλὰ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος ἐν Ἱερου-
σαλήμ καὶ ἐξήλασάσθαι τὸ πρόσωπον κυρίου. ²³ τὰδε λέγει κύριος παντοκράτωρ 23
Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐὰν ἐπιλάβωνται δέκα ἄνδρες ἐκ πασῶν τῶν γλωσ-
σῶν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐπιλάβωνται τοῦ κρασπέδου ἀνδρὸς Ἰουδαίου, λέγοντες
Πορευσόμεθα μετὰ σοῦ, διότι ἀκηκόαμεν ὅτι ὁ θεὸς μετ' ὑμῶν ἐστίν.

IX.

Λήμμα λόγου κυρίου ἐν γῇ Σεδράχ καὶ Δαμασκοῦ θυσία αὐτοῦ, διότι
κύριος ἐφορᾷ ἀνθρώπους καὶ πάσας φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ. ² καὶ ἐν Ἡμαθ ἐν 2
τοῖς ὄρισις αὐτῆς Τύρος καὶ Σιδῶν, διότι ἐφρόνησαν σφοδρὰ* ³ καὶ ᾠκοδό- 3
μησε Τύρος ὀχυρώματα αὐτῇ, καὶ ἐθησαύρισεν ἀργύριον ὡς χρυθ, καὶ συνή-
γαγε χρυσίον ὡς πηλὸν ὀδῶν. ⁴ καὶ διὰ τοῦτο κύριος κληρονομήσει αὐτούς, 4
καὶ πατάξει εἰς θάλασσαν δύναμιν αὐτῆς, καὶ αὐτὴ ἐν πυρὶ καταναλωθήσεται.

8. ἐμμεσῶ ... μοι ε. λ. καὶ ἐγώ 10. υπαρχει 12. γεννηματα ... του
λαου μου παντα ταυτα 13. εθνεσιν οικος ιουδ. x. ο οικ. 16. om αληθειαν
sec. ... κριμα δικαιοσυνη 17. παντα ταυτα 19. καὶ εἰς ευφροσυνην
21. εἰς πολιν μιαν ... ed. rom. παντοκρατορος. πορ. καγω. 22. καὶ του
εξηλασεσθε 23. οτι θεος μετα σου εστιν IX. 1. σεδραχ 2. καὶ ημαθ
3. *εαυτη 4. om καὶ prim. ... κληρονομησει αυτην x. καταξει ε. 2. την
δυν. αυτ.

- 5 ὅφεται Ἀσκάλων καὶ φοβηθήσεται, καὶ Γάζα καὶ ὀδυνηθήσεται σφόδρα, καὶ Ἀκκάρων, ὅτι ἤσχύνθη ἐπὶ τῷ παραπτώματι αὐτῆς· καὶ ἀπολείται βα-
 6 σιλεὺς ἐκ Γάζης, καὶ Ἀσκάλων οὐ μὴ κατοικηθῇ. ⁶ καὶ κατοικήσουσιν ἄλλο-
 7 γενεὴς ἐν Ἀζώτῳ, καὶ καθελῶ ὕβριν ἄλλοφύλων, ⁷ καὶ ἐξαρθ τὸ αἷμα αὐτῶν
 8 ἐκ στόματος αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐκ μέσου ὁδόντων αὐτῶν·
 καὶ ὑπολειφθήσονται καὶ οὗτοι τῷ θεῷ ἡμῶν, καὶ ἔσονται ὡς χιλιάρχος ἐν
 8 Ἰούδα, καὶ Ἀκκαρὼν ὡς ὁ Ἰεβουσαῖος· ⁸ καὶ ὑποστήσονται τῷ οἴκῳ μου
 ἀνάστημα τοῦ μὴ διαπορεύεσθαι μηδὲ ἀνακάμπτειν, καὶ οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐπ’
 9 αὐτοὺς οὐκέτι ἐξελαύνων, διότι νῦν ἑώρακα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. ⁹ χαίρε
 σφόδρα ὕψατος Σιών, κήρυσε ὕψατος Ἰερουσαλήμ· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἔρ-
 10 χεται σοι δίκαιος καὶ σώζων, αὐτὸς πράγῃς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ
 10 πῶλον νέον. ¹⁰ καὶ ἐξολοθρεύσει ἄρματα ἐξ Ἐφραΐμ καὶ ἵππον ἐξ Ἰερουσα-
 11 λήμ, καὶ ἐξολοθρεύσεται τόξον πολεμικόν, καὶ πλῆθος καὶ εἰρήνη ἐξ ἐνῶν·
 11 καὶ κατάρξει ὑδάτων ἕως θαλάσσης καὶ ποταμῶν διεκβολὰς γῆς. ¹¹ καὶ σὺ
 ἐν αἵματι διαθήκης σου ἐξαπέστειλας δεσμίους σου ἐκ λάκκου οὐκ ἔχοντος
 12 ὕδωρ. ¹² καθήσεσθε ἐν ὀχυρώμασι δέσμοι τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀντὶ μιᾶς
 13 ἡμέρας παροικεσίας σου διπλᾶ ἀνταποδώσω σοι· ¹³ διότι ἐνέτεινά σε Ἰούδα
 ἐμαντῷ τόξον, ἐπλήσα τὸν Ἐφραΐμ, καὶ ἐξεγερῶ τὰ τέκνα σου Σιών ἐπὶ τὰ
 14 τέκνα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ψηλαφήσω σε ὡς ῥομφαίαν μαχητοῦ· ¹⁴ καὶ κύριος
 ἔσται ἐπ’ αὐτούς, καὶ ἐξελεύσεται ὡς ἀστραπὴ βολίς, καὶ κύριος παντοκρά-
 15 τωρ ἐν σάλπιγγι σαλπιεῖ καὶ πορεύσεται ἐν σάλῳ ἀπειλῆς αὐτοῦ. ¹⁵ κύριος
 παντοκράτωρ ὑπερασπιεῖ αὐτούς· καὶ καταναλώσουσιν αὐτούς, καὶ καταχώ-
 16 σουσι τὰς φιάλας ὡς ὕσιαστήριον. ¹⁶ καὶ σώσει αὐτούς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς πρόβατα λαὸν αὐτοῦ, διότι λίθοι ἅγιοι κυλίσονται ἐπὶ
 17 γῆς αὐτοῦ. ¹⁷ ὅτι εἴ τι ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ εἴ τι καλὸν αὐτοῦ, σῖτος νεανί-
 σκαις, καὶ οἶνος εὐωδιάζων εἰς παρθένους.

X.

- Αἰτεῖσθε παρὰ κυρίου ὑετὸν καθ’ ὥραν, πρῶτιμον καὶ ὄψιμον· κύριος
 2 ἐποίησε φαντασίας, καὶ ὑετὸν χειμερινὸν δώσει αὐτοῖς, ἐκάστῳ βοτάνην ἐν
 2 ἀγρῷ. ² διότι οἱ ἀποφθεγγόμενοι ἐλάλησαν κόπους, καὶ οἱ μάντιες ὁράσεις
 3 ψευδεῖς, καὶ τὰ ἐνύπνια ψευδῇ ἐλάλουν, μάταια παρεκάλουν· διὰ τοῦτο ἐξη-
 3 ράνθησαν ὡς πρόβατα, καὶ ἐκακώθησαν διότι οὐκ ἦν ἱσας. ³ ἐπὶ τοὺς ποι-
 μένας παρωξύνθη ὁ θυμὸς μου, καὶ ἐπὶ τοὺς ἄμνους ἐπισκέψομαι· καὶ ἐπι-
 4 σκέψεται κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ τὸν οἶκον Ἰούδα,
 4 καὶ τάξει αὐτοὺς ὡς ἵππον εὐπρεπῆ αὐτοῦ ἐν πολέμῳ. ⁴ καὶ ἀπ’ αὐτοῦ ἐπέ-
 βλεψε, καὶ ἀπ’ αὐτοῦ ἔταξε, καὶ ἀπ’ αὐτοῦ τόξον ἐν θυμῷ· ἀπ’ αὐτοῦ
 5 ἐξελεύσεται πᾶς ὁ ἐξελαύνων ἐν τῷ αὐτῷ. ⁵ καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ κατοῦν-
 6 τες πηλὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐν πολέμῳ, καὶ παρατάξονται, διότι κύριος μετ’
 6 αὐτῶν· καὶ καταισχυνθήσονται ἀναβάται ἵππων. ⁶ καὶ κατισχύσω τὸν οἶκον
 Ἰούδα, καὶ τὸν οἶκον Ἰωσήφ σώσω, καὶ κατοικιῶ αὐτούς, ὅτι ἠγάπησα αὐ-
 τοὺς, καὶ ἔσονται ὃν τρόπον οὐκ ἀπεστρεψάμην αὐτούς· διότι ἐγὼ κύριος ὁ

5. ησχυνθ. απο της ελπίδος αὐτῆς· κ. απ. βασιλεια απο γαζης 7. τα βδελ. αὐτου 8. αναστεμα ... εωρακα τοις 9. ο βασ. σου 10. εξο-
 λεθρευσει ... εξολεθρευθησεται 11. om σου prius ... τους δεσμ. σου 12. και
 ητησονται εν οχυρωματι 13. εις τοξον ... επεγερω 14. και εσται κυ-
 ριος ... πορευσονται 15. υπερασπ. αυτων ... καταναλωσωσιν ... εκπιοντ.
 το αιμα αυτων ως οι. και πλ. ως φιαλας ὕσιαστήριον 16. om ο θεος αυ-
 τω ... επι της γ. α. 17. καλον παρ αυτου X. 4. υετον παρα κυριου
 2. οτι ουκ ην 3. και επισκεπτεται κυριος 4. κ. εξ αυτ. επεβλ. κ. εξ α.
 ετ. κ. εξ α. το τοξ. ε. θυμω· εξ ... ελαυνων 5. κυριος παντοκρατωρ 6.
 ηγαπηκα ... και εσται ον τρ.

Ζεὸς αὐτῶν, καὶ ἐπακούσομαι αὐτοῖς. ⁷ καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ τοῦ Ἑφραΐμ, ⁷ καὶ χαρήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ὡς ἐν οἶνῳ· καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ὄψονται καὶ εὐφρανθήσονται, καὶ χαρεῖται ἡ καρδία αὐτῶν ἐπὶ τῷ κυρίῳ. ⁸ σημανῶ αὐ- ⁸ τοῖς καὶ εἰσδέξομαι αὐτούς, διότι λυτρώσομαι αὐτούς, καὶ πληθυνθήσονται καθότι ἦσαν πολλοί. ⁹ καὶ σπερῶ αὐτούς ἐν λαοῖς, καὶ οἱ μακρὰν μνησθή- ⁹ σονται μου, ἐκθρέψουσι τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ ἐπιστρέψουσι. ¹⁰ καὶ ἐπιστρέψω ¹⁰ αὐτούς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ Ἀσσυρίων εἰσδέξομαι αὐτούς, καὶ εἰς τὴν Γαλααδίτιν καὶ εἰς τὸν Λίβανον εἰσάξω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. ¹¹ καὶ διελεύσονται ἐν θαλάσῃ στενῇ, καὶ πατάξουσιν ἐν ¹¹ θαλάσῃ κύματα, καὶ ξηρανθήσεται πάντα τὰ βόθρη ποταμῶν, καὶ ἀφαιρε- ¹² θήσεται πᾶσα ὕβρις Ἀσσυρίων, καὶ σκῆπτρον Αἰγύπτου περιαιρεθήσεται. ¹² καὶ ¹² κατισχύσω αὐτούς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ κατακαυ- ¹³ χήσονται, λέγει κύριος.

XI.

Διάνοιξον ὁ Λίβανος τὰς θύρας σου, καὶ καταφαγέτω πῦρ τὰς κέδρους σου. ² ὀλουξάτω πίτυς, διότι πέπτωκε κέδρος, ὅτι μεγάλως μεγιστάνες ἔτα- ² λαιπώρησαν· ὀλούξατε δρυὲς τῆς Βαβυλωνίτιδος, ὅτι κατεσπάρθη ὁ δρυμὸς ὁ σύμφυτος. ³ φωνὴ ῥηνονούντων ποιμένων, ὅτι τεταλαιπώρηκεν ἡ μεγαλωσύνη ³ αὐτῶν· φωνὴ ὠρνομένων λεόντων, ὅτι τεταλαιπώρηκε τὸ φρούραγμα τοῦ Ἰορ- ⁴ δάνου. ⁴ τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ποιμαίνετε τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς, ⁵ ἃ οἱ κτησάμενοι κατέσφαζον καὶ οὐ μετεμέλοντο, καὶ οἱ πωλοῦντες αὐτὰ ⁵ ἔλεγον Εὐλογητὸς κύριος, καὶ πεπλουτήκαμεν· καὶ οἱ ποιμένες αὐτῶν οὐκ ⁶ ἔπασχον οὐδὲν ἐπ' αὐτοῖς. ⁶ διὰ τοῦτο οὐ φείσομαι οὐκέτι ἐπὶ τοὺς κατοί- ⁶ κούντας τὴν γῆν, λέγει κύριος· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀνθρώπους, ⁷ ἕκαστον εἰς χεῖρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρα βασιλέως αὐτοῦ, καὶ κατα- ⁷ κόψουσι τὴν γῆν, καὶ οὐ μὴ ἐξέλωμαι ἐκ χειρὸς αὐτῶν. ⁷ καὶ ποιμανῶ τὰ ⁷ πρόβατα τῆς σφαγῆς εἰς τὴν Χαναανίτιν· καὶ λήψομαι ἑμαυτῷ δύο ῥάβδους, ⁸ τὴν μὲν μίαν ἐκάλεσα κάλλος, καὶ τὴν ἑτέραν ἐκάλεσα σχοίνισμα, καὶ ποι- ⁸ मानῶ τὰ πρόβατα. ⁸ καὶ ἐξαρῶ τοὺς τρεῖς ποιμένας ἐν μηνὶ ἐνί, καὶ βαρυν- ⁹ θήσεται ἡ ψυχὴ μου ἐπ' αὐτούς, καὶ γὰρ αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐπωρύνοντο ἐπ' ⁹ ἐμέ. ⁹ καὶ εἶπα Οὐ ποιμανῶ ὑμᾶς· τὸ ἀποθνήσκειν ἀποθνήσκοντες, καὶ τὸ ἐκ- ⁹ λείπον ἐκλιπέτω, καὶ τὰ κατὰλοιπα κατεσθιέτωσαν ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ ¹⁰ πλησίον αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ λήψομαι τὴν ῥάβδον μου τὴν καλὴν, καὶ ἀπορρίψω ¹⁰ αὐτὴν τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου ἣν διεΐξην πρὸς πάντας τοὺς ¹¹ λαούς. ¹¹ καὶ διασκεδασθήσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ γινώσκονται οἱ Χά- ¹¹ νανοὶ τὰ πρόβατα τὰ φυλασσόμενά μοι διότι λόγος κυρίου ἐστὶ. ¹² καὶ ἔρῳ ¹² πρὸς αὐτούς Εἰ καλὸν ἐνώπιον ὑμῶν ἐστί, δότε τὸν μισθόν μου ἢ ἀπέπασθε· ¹³ καὶ ἔστησαν τὸν μισθόν μου τριάκοντα ἀργυροῦς. ¹³ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ ¹³ 15. ¹⁴ Κάθες αὐτούς εἰς τὸ χωνευτήριον, καὶ σκέψομαι εἰ δοκίμῳ ἐστίν, ὃν τρόπον ¹⁴ 9. ¹⁵ 10. ¹⁶ 11. ¹⁷ 12. ¹⁸ 13. ¹⁹ 14. ²⁰ 15. ²¹ 16. ²² 17. ²³ 18. ²⁴ 19. ²⁵ 20. ²⁶ 21. ²⁷ 22. ²⁸ 23. ²⁹ 24. ³⁰ 25. ³¹ 26. ³² 27. ³³ 28. ³⁴ 29. ³⁵ 30. ³⁶ 31. ³⁷ 32. ³⁸ 33. ³⁹ 34. ⁴⁰ 35. ⁴¹ 36. ⁴² 37. ⁴³ 38. ⁴⁴ 39. ⁴⁵ 40. ⁴⁶ 41. ⁴⁷ 42. ⁴⁸ 43. ⁴⁹ 44. ⁵⁰ 45. ⁵¹ 46. ⁵² 47. ⁵³ 48. ⁵⁴ 49. ⁵⁵ 50. ⁵⁶ 51. ⁵⁷ 52. ⁵⁸ 53. ⁵⁹ 54. ⁶⁰ 55. ⁶¹ 56. ⁶² 57. ⁶³ 58. ⁶⁴ 59. ⁶⁵ 60. ⁶⁶ 61. ⁶⁷ 62. ⁶⁸ 63. ⁶⁹ 64. ⁷⁰ 65. ⁷¹ 66. ⁷² 67. ⁷³ 68. ⁷⁴ 69. ⁷⁵ 70. ⁷⁶ 71. ⁷⁷ 72. ⁷⁸ 73. ⁷⁹ 74. ⁸⁰ 75. ⁸¹ 76. ⁸² 77. ⁸³ 78. ⁸⁴ 79. ⁸⁵ 80. ⁸⁶ 81. ⁸⁷ 82. ⁸⁸ 83. ⁸⁹ 84. ⁹⁰ 85. ⁹¹ 86. ⁹² 87. ⁹³ 88. ⁹⁴ 89. ⁹⁵ 90. ⁹⁶ 91. ⁹⁷ 92. ⁹⁸ 93. ⁹⁹ 94. ¹⁰⁰ 95. ¹⁰¹ 96. ¹⁰² 97. ¹⁰³ 98. ¹⁰⁴ 99. ¹⁰⁵ 100. ¹⁰⁶ 101. ¹⁰⁷ 102. ¹⁰⁸ 103. ¹⁰⁹ 104. ¹¹⁰ 105. ¹¹¹ 106. ¹¹² 107. ¹¹³ 108. ¹¹⁴ 109. ¹¹⁵ 110. ¹¹⁶ 111. ¹¹⁷ 112. ¹¹⁸ 113. ¹¹⁹ 114. ¹²⁰ 115. ¹²¹ 116. ¹²² 117. ¹²³ 118. ¹²⁴ 119. ¹²⁵ 120. ¹²⁶ 121. ¹²⁷ 122. ¹²⁸ 123. ¹²⁹ 124. ¹³⁰ 125. ¹³¹ 126. ¹³² 127. ¹³³ 128. ¹³⁴ 129. ¹³⁵ 130. ¹³⁶ 131. ¹³⁷ 132. ¹³⁸ 133. ¹³⁹ 134. ¹⁴⁰ 135. ¹⁴¹ 136. ¹⁴² 137. ¹⁴³ 138. ¹⁴⁴ 139. ¹⁴⁵ 140. ¹⁴⁶ 141. ¹⁴⁷ 142. ¹⁴⁸ 143. ¹⁴⁹ 144. ¹⁵⁰ 145. ¹⁵¹ 146. ¹⁵² 147. ¹⁵³ 148. ¹⁵⁴ 149. ¹⁵⁵ 150. ¹⁵⁶ 151. ¹⁵⁷ 152. ¹⁵⁸ 153. ¹⁵⁹ 154. ¹⁶⁰ 155. ¹⁶¹ 156. ¹⁶² 157. ¹⁶³ 158. ¹⁶⁴ 159. ¹⁶⁵ 160. ¹⁶⁶ 161. ¹⁶⁷ 162. ¹⁶⁸ 163. ¹⁶⁹ 164. ¹⁷⁰ 165. ¹⁷¹ 166. ¹⁷² 167. ¹⁷³ 168. ¹⁷⁴ 169. ¹⁷⁵ 170. ¹⁷⁶ 171. ¹⁷⁷ 172. ¹⁷⁸ 173. ¹⁷⁹ 174. ¹⁸⁰ 175. ¹⁸¹ 176. ¹⁸² 177. ¹⁸³ 178. ¹⁸⁴ 179. ¹⁸⁵ 180. ¹⁸⁶ 181. ¹⁸⁷ 182. ¹⁸⁸ 183. ¹⁸⁹ 184. ¹⁹⁰ 185. ¹⁹¹ 186. ¹⁹² 187. ¹⁹³ 188. ¹⁹⁴ 189. ¹⁹⁵ 190. ¹⁹⁶ 191. ¹⁹⁷ 192. ¹⁹⁸ 193. ¹⁹⁹ 194. ²⁰⁰ 195. ²⁰¹ 196. ²⁰² 197. ²⁰³ 198. ²⁰⁴ 199. ²⁰⁵ 200. ²⁰⁶ 201. ²⁰⁷ 202. ²⁰⁸ 203. ²⁰⁹ 204. ²¹⁰ 205. ²¹¹ 206. ²¹² 207. ²¹³ 208. ²¹⁴ 209. ²¹⁵ 210. ²¹⁶ 211. ²¹⁷ 212. ²¹⁸ 213. ²¹⁹ 214. ²²⁰ 215. ²²¹ 216. ²²² 217. ²²³ 218. ²²⁴ 219. ²²⁵ 220. ²²⁶ 221. ²²⁷ 222. ²²⁸ 223. ²²⁹ 224. ²³⁰ 225. ²³¹ 226. ²³² 227. ²³³ 228. ²³⁴ 229. ²³⁵ 230. ²³⁶ 231. ²³⁷ 232. ²³⁸ 233. ²³⁹ 234. ²⁴⁰ 235. ²⁴¹ 236. ²⁴² 237. ²⁴³ 238. ²⁴⁴ 239. ²⁴⁵ 240. ²⁴⁶ 241. ²⁴⁷ 242. ²⁴⁸ 243. ²⁴⁹ 244. ²⁵⁰ 245. ²⁵¹ 246. ²⁵² 247. ²⁵³ 248. ²⁵⁴ 249. ²⁵⁵ 250. ²⁵⁶ 251. ²⁵⁷ 252. ²⁵⁸ 253. ²⁵⁹ 254. ²⁶⁰ 255. ²⁶¹ 256. ²⁶² 257. ²⁶³ 258. ²⁶⁴ 259. ²⁶⁵ 260. ²⁶⁶ 261. ²⁶⁷ 262. ²⁶⁸ 263. ²⁶⁹ 264. ²⁷⁰ 265. ²⁷¹ 266. ²⁷² 267. ²⁷³ 268. ²⁷⁴ 269. ²⁷⁵ 270. ²⁷⁶ 271. ²⁷⁷ 272. ²⁷⁸ 273. ²⁷⁹ 274. ²⁸⁰ 275. ²⁸¹ 276. ²⁸² 277. ²⁸³ 278. ²⁸⁴ 279. ²⁸⁵ 280. ²⁸⁶ 281. ²⁸⁷ 282. ²⁸⁸ 283. ²⁸⁹ 284. ²⁹⁰ 285. ²⁹¹ 286. ²⁹² 287. ²⁹³ 288. ²⁹⁴ 289. ²⁹⁵ 290. ²⁹⁶ 291. ²⁹⁷ 292. ²⁹⁸ 293. ²⁹⁹ 294. ³⁰⁰ 295. ³⁰¹ 296. ³⁰² 297. ³⁰³ 298. ³⁰⁴ 299. ³⁰⁵ 300. ³⁰⁶ 301. ³⁰⁷ 302. ³⁰⁸ 303. ³⁰⁹ 304. ³¹⁰ 305. ³¹¹ 306. ³¹² 307. ³¹³ 308. ³¹⁴ 309. ³¹⁵ 310. ³¹⁶ 311. ³¹⁷ 312. ³¹⁸ 313. ³¹⁹ 314. ³²⁰ 315. ³²¹ 316. ³²² 317. ³²³ 318. ³²⁴ 319. ³²⁵ 320. ³²⁶ 321. ³²⁷ 322. ³²⁸ 323. ³²⁹ 324. ³³⁰ 325. ³³¹ 326. ³³² 327. ³³³ 328. ³³⁴ 329. ³³⁵ 330. ³³⁶ 331. ³³⁷ 332. ³³⁸ 333. ³³⁹ 334. ³⁴⁰ 335. ³⁴¹ 336. ³⁴² 337. ³⁴³ 338. ³⁴⁴ 339. ³⁴⁵ 340. ³⁴⁶ 341. ³⁴⁷ 342. ³⁴⁸ 343. ³⁴⁹ 344. ³⁵⁰ 345. ³⁵¹ 346. ³⁵² 347. ³⁵³ 348. ³⁵⁴ 349. ³⁵⁵ 350. ³⁵⁶ 351. ³⁵⁷ 352. ³⁵⁸ 353. ³⁵⁹ 354. ³⁶⁰ 355. ³⁶¹ 356. ³⁶² 357. ³⁶³ 358. ³⁶⁴ 359. ³⁶⁵ 360. ³⁶⁶ 361. ³⁶⁷ 362. ³⁶⁸ 363. ³⁶⁹ 364. ³⁷⁰ 365. ³⁷¹ 366. ³⁷² 367. ³⁷³ 368. ³⁷⁴ 369. ³⁷⁵ 370. ³⁷⁶ 371. ³⁷⁷ 372. ³⁷⁸ 373. ³⁷⁹ 374. ³⁸⁰ 375. ³⁸¹ 376. ³⁸² 377. ³⁸³ 378. ³⁸⁴ 379. ³⁸⁵ 380. ³⁸⁶ 381. ³⁸⁷ 382. ³⁸⁸ 383. ³⁸⁹ 384. ³⁹⁰ 385. ³⁹¹ 386. ³⁹² 387. ³⁹³ 388. ³⁹⁴ 389. ³⁹⁵ 390. ³⁹⁶ 391. ³⁹⁷ 392. ³⁹⁸ 393. ³⁹⁹ 394. ⁴⁰⁰ 395. ⁴⁰¹ 396. ⁴⁰² 397. ⁴⁰³ 398. ⁴⁰⁴ 399. ⁴⁰⁵ 400. ⁴⁰⁶ 401. ⁴⁰⁷ 402. ⁴⁰⁸ 403. ⁴⁰⁹ 404. ⁴¹⁰ 405. ⁴¹¹ 406. ⁴¹² 407. ⁴¹³ 408. ⁴¹⁴ 409. ⁴¹⁵ 410. ⁴¹⁶ 411. ⁴¹⁷ 412. ⁴¹⁸ 413. ⁴¹⁹ 414. ⁴²⁰ 415. ⁴²¹ 416. ⁴²² 417. ⁴²³ 418. ⁴²⁴ 419. ⁴²⁵ 420. ⁴²⁶ 421. ⁴²⁷ 422. ⁴²⁸ 423. ⁴²⁹ 424. ⁴³⁰ 425. ⁴³¹ 426. ⁴³² 427. ⁴³³ 428. ⁴³⁴ 429. ⁴³⁵ 430. ⁴³⁶ 431. ⁴³⁷ 432. ⁴³⁸ 433. ⁴³⁹ 434. ⁴⁴⁰ 435. ⁴⁴¹ 436. ⁴⁴² 437. ⁴⁴³ 438. ⁴⁴⁴ 439. ⁴⁴⁵ 440. ⁴⁴⁶ 441. ⁴⁴⁷ 442. ⁴⁴⁸ 443. ⁴⁴⁹ 444. ⁴⁵⁰ 445. ⁴⁵¹ 446. ⁴⁵² 447. ⁴⁵³ 448. ⁴⁵⁴ 449. ⁴⁵⁵ 450. ⁴⁵⁶ 451. ⁴⁵⁷ 452. ⁴⁵⁸ 453. ⁴⁵⁹ 454. ⁴⁶⁰ 455. ⁴⁶¹ 456. ⁴⁶² 457. ⁴⁶³ 458. ⁴⁶⁴ 459. ⁴⁶⁵ 460. ⁴⁶⁶ 461. ⁴⁶⁷ 462. ⁴⁶⁸ 463. ⁴⁶⁹ 464. ⁴⁷⁰ 465. ⁴⁷¹ 466. ⁴⁷² 467. ⁴⁷³ 468. ⁴⁷⁴ 469. ⁴⁷⁵ 470. ⁴⁷⁶ 471. ⁴⁷⁷ 472. ⁴⁷⁸ 473. ⁴⁷⁹ 474. ⁴⁸⁰ 475. ⁴⁸¹ 476. ⁴⁸² 477. ⁴⁸³ 478. ⁴⁸⁴ 479. ⁴⁸⁵ 480. ⁴⁸⁶ 481. ⁴⁸⁷ 482. ⁴⁸⁸ 483. ⁴⁸⁹ 484. ⁴⁹⁰ 485. ⁴⁹¹ 486. ⁴⁹² 487. ⁴⁹³ 488. ⁴⁹⁴ 489. ⁴⁹⁵ 490. ⁴⁹⁶ 491. ⁴⁹⁷ 492. ⁴⁹⁸ 493. ⁴⁹⁹ 494. ⁵⁰⁰ 495. ⁵⁰¹ 496. ⁵⁰² 497. ⁵⁰³ 498. ⁵⁰⁴ 499. ⁵⁰⁵ 500. ⁵⁰⁶ 501. ⁵⁰⁷ 502. ⁵⁰⁸ 503. ⁵⁰⁹ 504. ⁵¹⁰ 505. ⁵¹¹ 506. ⁵¹² 507. ⁵¹³ 508. ⁵¹⁴ 509. ⁵¹⁵ 510. ⁵¹⁶ 511. ⁵¹⁷ 512. ⁵¹⁸ 513. ⁵¹⁹ 514. ⁵²⁰ 515. ⁵²¹ 516. ⁵²² 517. ⁵²³ 518. ⁵²⁴ 519. ⁵²⁵ 520. ⁵²⁶ 521. ⁵²⁷ 522. ⁵²⁸ 523. ⁵²⁹ 524. ⁵³⁰ 525. ⁵³¹ 526. ⁵³² 527. ⁵³³ 528. ⁵³⁴ 529. ⁵³⁵ 530. ⁵³⁶ 531. ⁵³⁷ 532. ⁵³⁸ 533. ⁵³⁹ 534. ⁵⁴⁰ 535. ⁵⁴¹ 536. ⁵⁴² 537. ⁵⁴³ 538. ⁵⁴⁴ 539. ⁵⁴⁵ 540. ⁵⁴⁶ 541. ⁵⁴⁷ 542. ⁵⁴⁸ 543. ⁵⁴⁹ 544. ⁵⁵⁰ 545. ⁵⁵¹ 546. ⁵⁵² 547. ⁵⁵³ 548. ⁵⁵⁴ 549. ⁵⁵⁵ 550. ⁵⁵⁶ 551. ⁵⁵⁷ 552. ⁵⁵⁸ 553. ⁵⁵⁹ 554. ⁵⁶⁰ 555. ⁵⁶¹ 556. ⁵⁶² 557. ⁵⁶³ 558. ⁵⁶⁴ 559. ⁵⁶⁵ 560. ⁵⁶⁶ 561. ⁵⁶⁷ 562. ⁵⁶⁸ 563. ⁵⁶⁹ 564. ⁵⁷⁰ 565. ⁵⁷¹ 566. ⁵⁷² 567. ⁵⁷³ 568. ⁵⁷⁴ 569. ⁵⁷⁵ 570. ⁵⁷⁶ 571. ⁵⁷⁷ 572. ⁵⁷⁸ 573. ⁵⁷⁹ 574. ⁵⁸⁰ 575. ⁵⁸¹ 576. ⁵⁸² 577. ⁵⁸³ 578. ⁵⁸⁴ 579. ⁵⁸⁵ 580. ⁵⁸⁶ 581. ⁵⁸⁷ 582. ⁵⁸⁸ 583. ⁵⁸⁹ 584. ⁵⁹⁰ 585. ⁵⁹¹ 586. ⁵⁹² 587. ⁵⁹³ 588. ⁵⁹⁴ 589. ⁵⁹⁵ 590. ⁵⁹⁶ 591. ⁵⁹⁷ 592. ⁵⁹⁸ 593. ⁵⁹⁹ 594. ⁶⁰⁰ 595. ⁶⁰¹ 596. ⁶⁰² 597. ⁶⁰³ 598. ⁶⁰⁴ 599. ⁶⁰⁵ 600. ⁶⁰⁶ 601. ⁶⁰⁷ 602. ⁶⁰⁸ 603. ⁶⁰⁹ 604. ⁶¹⁰ 605. ⁶¹¹ 606. ⁶¹² 607. ⁶¹³ 608. ⁶¹⁴ 609. ⁶¹⁵ 610. ⁶¹⁶ 611. ⁶¹⁷ 612. ⁶¹⁸ 613. ⁶¹⁹ 614. ⁶²⁰ 615. ⁶²¹ 616. ⁶²² 617. ⁶²³ 618. ⁶²⁴ 619. ⁶²⁵ 620. ⁶²⁶ 621. ⁶²⁷ 622. ⁶²⁸ 623. ⁶²⁹ 624. ⁶³⁰ 625. ⁶³¹ 626. ⁶³² 627. ⁶³³ 628. ⁶³⁴ 629. ⁶³⁵ 630. ⁶³⁶ 631. ⁶³⁷ 632. ⁶³⁸ 633. ⁶³⁹ 634. ⁶⁴⁰ 635. ⁶⁴¹ 636. ⁶⁴² 637. ⁶⁴³ 638. ⁶⁴⁴ 639. ⁶⁴⁵ 640. ⁶⁴⁶ 641. ⁶⁴⁷ 642. ⁶⁴⁸ 643. ⁶⁴⁹ 644. ⁶⁵⁰ 645. ⁶⁵¹ 646. ⁶⁵² 647. ⁶⁵³ 648. ⁶⁵⁴ 649. ⁶⁵⁵ 650. ⁶⁵⁶ 651. ⁶⁵⁷ 652. ⁶⁵⁸ 653. ⁶⁵⁹ 654. ⁶⁶⁰ 655. ⁶⁶¹ 656. ⁶⁶² 657. ⁶⁶³ 658. ⁶⁶⁴ 659. ⁶⁶⁵ 660. ⁶⁶⁶ 661. ⁶⁶⁷ 662. ⁶⁶⁸ 663. ⁶⁶⁹ 664. ⁶⁷⁰ 665. ⁶⁷¹ 666. ⁶⁷² 667. ⁶⁷³ 668. ⁶⁷⁴ 669. ⁶⁷⁵ 670. ⁶⁷⁶ 671. ⁶⁷⁷ 672. ⁶⁷⁸ 673. ⁶⁷⁹ 674. ⁶⁸⁰ 675. ⁶⁸¹ 676. ⁶⁸² 677. ⁶⁸³ 678. ⁶⁸⁴ 679. ⁶⁸⁵ 680. ⁶⁸⁶ 681. ⁶⁸⁷ 682. ⁶⁸⁸ 683. ⁶⁸⁹ 684. ⁶⁹⁰ 685. ⁶⁹¹ 686. ⁶⁹² 687. ⁶⁹³ 688. ⁶⁹⁴ 689. ⁶⁹⁵ 690. ⁶⁹⁶ 691. ⁶⁹⁷ 692. ⁶⁹⁸ 693. ⁶⁹⁹ 694. ⁷⁰⁰ 695. ⁷⁰¹ 696. ⁷⁰² 697. ⁷⁰³ 698. ⁷⁰⁴ 699. ⁷⁰⁵ 700. ⁷⁰⁶ 701. ⁷⁰⁷ 702. ⁷⁰⁸ 703. ⁷⁰⁹ 704. ⁷¹⁰ 705. ⁷¹¹ 706. ⁷¹² 707. ⁷¹³ 708. ⁷¹⁴ 709. ⁷¹⁵ 710. ⁷¹⁶ 711. ⁷¹⁷ 712. ⁷¹⁸ 713. ⁷¹⁹ 714. ⁷²⁰ 715. ⁷²¹ 716. ⁷²² 717. ⁷²³ 718. ⁷²⁴ 719. ⁷²⁵ 720. ⁷²⁶ 721. ⁷²⁷ 722. ⁷²⁸ 723. ⁷²⁹ 724. ⁷³⁰ 725. ⁷³¹ 726. ⁷³² 727. ⁷³³ 728. ⁷³⁴ 729. ⁷³⁵ 730. ⁷³⁶ 731. ⁷³⁷ 732. ⁷³⁸ 733. ⁷³⁹ 734. ⁷⁴⁰

τὴν γῆν, τὸ ἐκλιμπάνον οὐ μὴ ἐπισκέψηται, καὶ τὸ ἐσχορπισμένον οὐ μὴ ζητήσῃ, καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ μὴ ἰάσῃται, καὶ τὸ ὀλόκληρον οὐ μὴ κατενύνη, καὶ τὰ κρέα τῶν ἐκλεκτῶν καταφάγεται, καὶ τοὺς ἀστραγάλους αὐτῶν 17 ἐκστρέψει. ¹⁷ Ὡς οἱ ποιμαίνοντες τὰ μάταια, καταλελοιπότες τὰ πρόβατα· μάχαιρα ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὸν ὀφθαλμὸν τὸν δεξιὸν αὐτοῦ· ὁ βραχίον αὐτοῦ ξηραίνόμενος ξηρανθήσεται, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ὁ δεξιὸς αὐτοῦ ἐκτυφλούμενος ἐκτυφλωθήσεται.

XII.

Δῆγμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, ἐκτείλων οὐρανόν, 2 καὶ θεμελιῶν γῆν, καὶ πλάσσων πνεῦμα ἀνθρώπου ἐν αὐτῷ. ² Ἰδοὺ ἐγὼ τίθω τὴν Ἱερουσαλὴμ ὡς πρόβυρα σαλευόμενα πᾶσι τοῖς λαοῖς κύκλῳ, καὶ 3 ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἔσται περιοχὴ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ. ³ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τὴν Ἱερουσαλὴμ λίθον καταπατούμενον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· πᾶς ὁ καταπατῶν αὐτὴν ἐμπαίζων ἐμπαίζεται, καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ' 4 αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. ⁴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξω πάντα ἵππον ἐν ἐκστάσει καὶ τὸν ἀναβάτην αὐτοῦ ἐν παραφρονήσει, ἐπὶ δὲ τὸν οἶκον Ἰούδα διανοίξω τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ πάντας 5 τοὺς ἵππους τῶν λαῶν πατάξω ἐν ἀποτυφλώσει. ⁵ καὶ ἐροῦσιν οἱ χιλιάρχοι Ἰούδα ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν Εὐρήσομεν ἑαυτοῖς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερου- 6 σαλὴμ ἐν κυρίῳ παντοκράτορι θεῷ αὐτῶν. ⁶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τοὺς χιλιάρχους Ἰούδα ὡς δαλὸν πυρὸς ἐν ξύλοις, καὶ ὡς λαμπάδα πυρὸς ἐν καλάμῃ, καὶ καταφάγονται ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων πάντας τοὺς λαοὺς 7 κυκλόθεν, καὶ κατοικήσῃ Ἱερουσαλὴμ ἔτι καὶ ἑαυτὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ. ⁷ καὶ σώσει κύριος τὰ σκηνώματα Ἰούδα καθὼς ἀπ' ἀρχῆς, ὅπως μὴ μεγαλυνῇται καύχημα οἴκου Δαυὶδ καὶ ἔπαρσις τῶν κατοικούντων Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τὸν 8 Ἰούδα. ⁸ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπερασπιεῖ κύριος ὑπὲρ τῶν κατοικούντων Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἔσται ὁ ἀσθενὼν ἐν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὡς Δαυὶδ, ὁ δὲ οἶκος Δαυὶδ ὡς οἶκος θεοῦ, ὡς ἄγγελος κυρίου ἐνώπιον αὐ- 9 τῶν. ⁹ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ζητήσω ἐξ ἄραι πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐρχό- 10 μενα ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, ¹⁰ καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυὶδ καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ πνεῦμα χάριτος καὶ οἰκτιρμοῦ· καὶ ἐπιβλέψονται πρὸς Jo. 19, 37. 11 πηῶν, καὶ ὀδυνηθήσονται ὀδύνην ὡς ἐπὶ τῷ πρωτοτόκῳ. ¹¹ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μεγαλυνθήσεται ὁ κοπετὸς ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς κοπετὸς ῥοῶνος ἐν 12 πεδίῳ ἐκκοπτομένου, ¹² καὶ κόψεται ἡ γῆ κατὰ φυλὰς φυλὰς· φυλὴ οἴκου Δαυὶδ καὶ ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ἑαυτάς· φυλὴ οἴκου Νάθαν 13 καὶ ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ἑαυτάς· ¹³ φυλὴ οἴκου Λευὶ καὶ ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ἑαυτάς· φυλὴ τοῦ Συμεὼν καὶ ἑαυ- 14 τήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ἑαυτάς, ¹⁴ πᾶσαι αἱ ὑπολειμμέναι φυλαί, φυλὴ καὶ ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ἑαυτάς.

16. το διεσχορπισμενον ... εκτριψει 17. και οι καταλελοιποτες ... ο οφθ. αυτ. ο δεξ. XII. 4. πνευμα αυτου εν 2. και εσται περ. 6. om in fine εν ιερουσαλημ 7. και δωσει κυριος ... επαρξεις ... ιουδαν 8. ως οικος δαυιδ · omissis ο δε οικ. δαυιδ 9. του εξαραι ... επερχομενα 10. επ αυτους κοπετον ως επ αγαπητον ... om τω 12. post φυλας φυλας add φυλη φυλη καὶ εαυτην· και αι γυναικες αυτων καὶ εαυτας ... pro δαυιδ * habuisse vdlr ναθαν 13. λευει 14. πασαι αι φυλαι αι υπολει.

XIII.

Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται πᾶς τόπος διανοιγόμενος τῷ οἴκῳ Δαυὶδ καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν μετακίνησιν καὶ εἰς τὸν χωρισμὸν ² καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος Σαβαώθ, ἐξολοθρεύσω τὰ δνόματα τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔτι αὐτῶν ἔσται μνεῖα· καὶ τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐξαρθῶ ἀπὸ τῆς γῆς. ³ καὶ ἔσται ³ ἐὰν προφητεύσῃ ἄνθρωπος, ἔτι, καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννήσαντες αὐτόν Οὐ ζήσῃ, ὅτι ψευδοῦν ἐλάλησας ἐπ' ὄνοματι κυρίου· καὶ συμποδιοῦσιν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννήσαντες αὐτόν, ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν. ⁴ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ⁴ καταισχυνθήσονται οἱ προφῆται, ἕκαστος ἐκ τῆς ὁράσεως αὐτοῦ ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν, καὶ ἐνδύσονται δέσβην τριχλίνην ἀνδ' ὧν ἐψεύσαντο. ⁵ καὶ ἐρεῖ ⁵ Οὐκ εἰμὶ προφήτης ἐγώ, διότι ἄνθρωπος ἐργαζόμενος τὴν γῆν ἐγώ εἰμι, ὅτι ἄνθρωπος ἐγέννησέ με ἐκ νεότητός μου. ⁶ καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν Τί αἶ ⁶ πληγαὶ αὗται ἀνὰ μέσον τῶν χειρῶν σου; καὶ ἐρεῖ Ἄς ἐπλήγῃν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγαπητῷ μου. ⁷ ῥομφαία ἐξεγέρθητι ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου καὶ ἐπὶ ἄνδρα ⁷ Mt. 26, πολίτην μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξετε τοὺς ποιμένας καὶ ἐκσπά- ³¹ ^{Mc. 13,} ^{27,} σατε τὰ πρόβατα, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς μικροὺς. ⁸ καὶ ἔσται ⁸ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, λέγει κύριος, τὰ δύο μέρη αὐτῆς ἐξολοθρευθήσεται καὶ ἐκλείψει, τὸ δὲ τρίτον ὑπολειφθήσεται ἐν αὐτῇ. ⁹ καὶ διαξῶ τὸ τρίτον διὰ πυ- ⁹ ρός, καὶ πυρώσω αὐτοὺς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον, καὶ δοκιμῶ αὐτοὺς ὡς δοκιμάζεται τὸ χρυσίον· αὐτὸς ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομά μου, καὶ ὡς ἐπακούσονται αὐτῷ, καὶ ἐρῶ Λαός μου οὗτός ἐστι, καὶ αὐτὸς ἐρεῖ Κύριος ὁ Θεός μου.

XIV.

Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται κυρίου, καὶ διαμερισθήσονται τὰ σκυλά σου ἐν σοί. ² καὶ ἐπισυνάξω πάντα τὰ ἔθνη ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς πόλεμον, καὶ ἁλώ- ² σεται ἡ πόλις καὶ διαρπαγῇσονται αἱ οἰκίαι, καὶ αἱ γυναῖκες μολυνθήσονται, καὶ ἐξελεύσεται τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ δὲ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ μου οὐ μὴ ἐξολοθρευθῶσιν ἐκ τῆς πόλεως. ³ καὶ ἐξελεύσεται κύριος καὶ ³ παρατάξεται ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις, καθὼς ἡμέρα παρατάξεως αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου. ⁴ καὶ στήσονται οἱ πόδες αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τὸ ⁴ ὄρος τῶν ἐλαιῶν τὸ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ ἐξ ἀνατολῶν· καὶ σχισθήσεται τὸ ἔρος τῶν ἐλαιῶν, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν, χάος μέγα σφόδρα· καὶ κλινεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους πρὸς τὸν βορρᾶν, καὶ τὸ ἥμισυ αὐ- ⁵ τοῦ πρὸς νότον. ⁵ καὶ φραχθήσεται ἡ φάραγξ τῶν ὀρέων μου, καὶ ἐγκολλή- ⁵ θήσεται φάραγξ ὀρέων ἕως Ἱασόδ, καὶ ἐμφραχθήσεται καθὼς ἐνεφράγῃ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ σσσεισμοῦ, ἐν ἡμέραις Ὁζίου βασιλέως Ἰούδα· καὶ ἔξει κύριος ὁ Θεός μου, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι μετ' αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ⁶ ἡμέρᾳ οὐκ ἔσται φῶς, καὶ ψύχη καὶ πάγος ἔσται μίαν ἡμέραν, καὶ ἡ ἡμέρα ⁷

XIII. 1. ἐν τῷ οἴκῳ ... ράντισμον pro χωρισμον 2. om σαβαώθ ... ἐξολοθρεύσω ... ἐσται αὐτῶν 3. ante ou ζηση add ἐν τῷ προφητεύειν αὐ-
τον ... ἐν ονοματι 5. ab ἀνθρωπος ad ἀνθρωπος transilit 6. του ἀγαπη-
του μου 7. ἐπὶ τον ποιμαίνα μου x. ἐπ ἀνδρα πολ. αὐτου ... πατάξον τον
ποιμένα· καὶ διασκορπισθήσονται τα πρ. τῆς ποιμνῆς ... ποιμένας pro μι-
κροὺς 8. καὶ ἐσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει κύριος ... ἐξολοθρευθήσεται
9. καὶ ἐγὼ ἐπακ. XIV. 1. του κυρίου 2. ἐξολοθρευθῶσιν 3. καθὼς
ἡμέραι 4. ab ἐλαιων ad ἐλαιων transilit ... ἀνατολάς, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτου
πρὸς θάλασσαν ... πρὸς βορραν 5. καὶ ἐμφραχθήσεται φάραγξ ὀρειων μου
... ὀρειων εἰς ἀσσηλ ... om καὶ ἐμφραχθήσεται ... του σεισμοῦ 6. om
καὶ ἐσται ab initio ... ψυχὸς 7. ἐσται μία ἡμέρα

ἐκείνη γνωστὴ τῷ κυρίῳ, καὶ οὐχ ἡμέρα καὶ οὐ νύξ, καὶ πρὸς ἐσπέραν ἔσται
8 φῶς. ⁸ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσεται ὕδωρ ζῶν ἐξ Ἱερουσαλήμ, τὸ ἥμισυ
αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν
9 τὴν ἐσχάτην, καὶ ἐν θέρει καὶ ἐν ἔαρι ἔσται οὕτως. ⁹ καὶ ἔσται κύριος εἰς
βασιλεία ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος εἰς, καὶ τὸ
10 ὄνομα αὐτοῦ ἐν, ¹⁰ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν καὶ τὴν ἔρημον ἀπὸ Γαβὲ ἕως
Ῥεμμὼν κατὰ νότον Ἱερουσαλήμ. Ῥαμὰ δὲ ἐπὶ τόπου μενεῖ, ἀπὸ τῆς πύλης
11 καὶ ἕως τοῦ πύργου Ἀναμὲλ, ἕως τῶν ἀποληνίων τοῦ βασιλέως ¹¹ κατοική-
σουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀνάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι, καὶ κατοικήσει Ἱερουσαλήμ πε-
12 ποιότως. ¹² καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτῶσις ἣν κόψει κύριος πάντας τοὺς λαοὺς
ὅσοι ἐπιστράτευσαν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· τακῆσονται αἱ σάρκες αὐτῶν ἐσθηκότων
ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ῥυθίσονται ἐκ τῶν ὀπῶν αὐ-
13 τῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν τακῆσεται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. ¹³ καὶ ἔσται ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκστασις κυρίου μεγάλη ἐπ' αὐτούς· καὶ ἐπιλήψονται ἕκα-
στος τῆς χειρὸς τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ συμπλακῆσεται ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς
14 τὴν χεῖρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ Ἰούδας παρατάσσεται ἐν Ἱερουσαλήμ,
καὶ συναῖξει τὴν ἰσχὺν πάντων τῶν λαῶν κυκλόθεν, χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ
15 ἱματισμὸν εἰς πληθὺς σφόδρα. ¹⁵ καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτῶσις τῶν ἱππῶν καὶ
τῶν ἡμιόνων καὶ τῶν καμήλων καὶ τῶν ὄνων καὶ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν
16 ὄντων ἐν ταῖς παρεμβολαῖς ἐκείναις, κατὰ τὴν πτῶσιν ταύτην. ¹⁶ καὶ ἔσται
ὅσοι ἐὰν καταλειφθῶσιν ἐκ πάντων τῶν ζῴων τῶν ἐλθόντων ἐπὶ Ἱερουσα-
λήμ, καὶ ἀναβήσονται κατ' ἐνιαντὸν τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ παν-
17 τοκράτορι καὶ τοῦ ἐορτάσαι τὴν ἐορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. ¹⁷ καὶ ἔσται ὅσοι
ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς εἰς Ἱερουσαλήμ τοῦ προσ-
κυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ παντοκράτορι, καὶ οὗτοι ἐκείνοις προστεθήσονται.
18 ¹⁸ ἐὰν δὲ φυλὴ Αἰγύπτου μὴ ἀναβῇ μηδὲ ἔλθῃ, καὶ ἐπὶ τούτους ἔσται ἡ
πτῶσις ἣν πατάξει κύριος πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἂν μὴ ἀναβῇ τοῦ ἐορτάσαι
19 τὴν ἐορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. ¹⁹ αὕτη ἔσται ἡ ἁμαρτία Αἰγύπτου καὶ ἡ ἁμαρ-
τία πάντων τῶν ζῴων, ὅς ἂν μὴ ἀναβῇ ἐορτάσαι τὴν ἐορτὴν τῆς σκηνοπη-
20 γίας. ²⁰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου ἅγιον τῷ
κυρίῳ παντοκράτορι· καὶ ἔσονται οἱ λέβητες ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ὡς φιάλαι
21 πρὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου· ²¹ καὶ ἔσται πᾶς λέβης ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ
ἐν τῷ Ἰουδᾷ ἅγιος τῷ κυρίῳ παντοκράτορι· καὶ ἤξουσιν πάντες οἱ θυσιάζον-
τες καὶ λήψονται ἐξ αὐτῶν καὶ ἐψήσουσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἔσται Χανα-
ναϊὸς ἔτι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

7. νύξ, πρὸς 8. αερεῖ 40. κυκλουν ... γαβее ... βενιαμειν εως της
πυλης της ... και εως των υποληνιων 14. κατοικουσιν ε. α. καὶ οὐκ εσται
α. ετι 42. post εσθηκοτων add αυτων ... απο των οπων 43. επ αυτους
μεγαλη ... επιλημψεται ... συμπλακησεται ... προς χειρα 14. και ο ιου-
δας 45. om και ab initio 46. οσοι αν καταλημφθωσιν ... εορταζειν
47. αναβωσιν εκει 48. ελθη εκει, επι τουτοις εσται ... ην κυριος παταξει
κυριος (sic) ... οσα εαν 49. αυτη εστιν ... οσα εαν μη α. του εορτ. 20.
οι λεβ. οι εν 21. αγιον ... λημψονται ... χαναν. ουκετι

Subscriptio: Ζαχαρίας ια

Μ Α Λ Α Χ Ι Α Σ.

I.

Αἴψμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ἀγγέλου αὐτοῦ· θέσθε δη
 ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν. ² ἡγάπησα ὑμᾶς, λέγει κύριος· καὶ εἶπατε Ἐν τίνι ²
 ἡγάπησας ἡμᾶς; οὐκ ἀδελφός ἦν Ἡσαΐ τοῦ Ἰακώβ, λέγει κύριος, καὶ ἡγά-
 ρο. 9. πησα τὸν Ἰακώβ, ³ τὸν δὲ Ἡσαΐ ἐμίσησα, καὶ ἔταξα τὰ ὅρια αὐτοῦ εἰς ³
 13. ἀφανισμόν καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς δώματα ἐρήμου; ⁴ διότι ἐρεῖ Ἡ ⁴
 Ἰδουμαία κατέστραπται, καὶ ἐπιστρέψωμεν καὶ ἀνοικοδομήσωμεν τὰς ἐρή-
 μους. τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Αὐτοὶ οἰκοδομήσουσι, καὶ ἐγὼ κατα-
 στρέψω· καὶ ἐπικληθήσεται αὐτοῖς ὅρια ἀνομίας, καὶ λαὸς ἐφ' ὃν παρατέ-
 τακται κύριος ἕως αἰῶνος. ⁵ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται, καὶ ὑμεῖς ἐρεῖτε ⁵
 Ἐμεγαλύνθη κύριος ὑπεράνω τῶν ὀρίων τοῦ Ἰσραὴλ. ⁶ υἱὸς δοξάζει πατέρα, ⁶
 καὶ δοῦλος τὸν κύριον ἑαυτοῦ. καὶ εἰ πατήρ εἰμι ἐγώ, ποῦ ἔστιν ἡ δόξα μου;
 καὶ εἰ κύριός εἰμι ἐγώ, ποῦ ἔστιν ὁ φόβος μου; λέγει κύριος παντοκράτωρ.
 ὑμεῖς οἱ ἱερεῖς οἱ φαυλίζοντες τὸ ὄνομά μου, καὶ εἶπατε Ἐν τίνι ἐφauλίσα-
 μεν τὸ ὄνομά σου; ⁷ προσάγοντες πρὸς τὸ θυσιαστήριόν μου ἄρτους ἡλισγη- ⁷
 μένους, καὶ εἶπατε Ἐν τίνι ἡλισγησάμεν αὐτούς; ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Τρά-
 πεζα κυρίου ἡλισγημένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα ἐξουδενώσατε. ⁸ διότι ἔάν ⁸
 προσαγάγῃτε τυφλὸν εἰς θυσίας, οὐ κακόν; καὶ ἔάν προσαγάγῃτε χωλὸν ἢ
 ἄρρωστον, οὐ κακόν; προσάγαγε δὴ αὐτῷ τῷ ἡγουμένῳ σου, εἰ προσδέξεται
 σε, εἰ λήψεται πρόσωπόν σου, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁹ καὶ νῦν ἐξέλ- ⁹
 σκεσθε τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ δεήθητε αὐτοῦ· ἐν χερσὶν ὑμῶν
 γέγονε ταῦτα· εἰ λήψομαι ἐξ ὑμῶν πρόσωπα ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
¹⁰ διότι καὶ ἐν ὑμῖν συγκλεισθήσονται θύραι, καὶ οὐκ ἀνάψεται τὸ θυσιαστή- ¹⁰
 ρίον μου δωρεάν· οὐκ ἔστι μου θέλημα ἐν ὑμῖν, λέγει κύριος παντοκράτωρ,
 καὶ θυσίαν οὐ προσδέξομαι ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν. ¹¹ διότι ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ¹¹
 καὶ ἕως δυσμῶν τὸ ὄνομά μου δεδοξάσται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν παντὶ τόπῳ
 θυμίαμα προσάγεται τῷ ὀνόματί μου καὶ θυσία καθάρα· διότι μέγα τὸ ὄνομά
 μου ἐν τοῖς ἔθνεσι, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹² ὑμεῖς δὲ βεβηλοῦτε αὐτὸ ἐν ¹²
 τῷ λέγειν ὑμᾶς Τράπεζα κυρίου ἡλισγημένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα ἐξου-
 δένωται βρώματα αὐτοῦ. ¹³ καὶ εἶπατε Ταῦτα ἐκ κακοπαθείας ἐστί. καὶ ἐξε- ¹³
 φύσησα αὐτά, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ εἰσφέρετε ἀρπάγματα καὶ τὰ
 χωλὰ καὶ τὰ ἐνοχλούμενα· καὶ ἔάν φέρητε τὴν θυσίαν, εἰ προσδέξομαι αὐτὰ
 ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹⁴ καὶ ἐπικατάρτος ὃς ἦν ¹⁴
 δυνατός, καὶ ὑπῆρχεν ἐν τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ ἄρσεν, καὶ εὐχῇ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ,
 καὶ θύει διεφθαρμένον τῷ κυρίῳ· διότι βασιλεὺς μέγας ἐγὼ εἰμι, λέγει κύ-
 ριος παντοκράτωρ, καὶ τὸ ὄνομά μου ἐπιφανὲς ἐν τοῖς ἔθνεσι.

II.

Καὶ νῦν ἡ ἐντολὴ αὕτη πρὸς ὑμᾶς, οἱ ἱερεῖς. ² ἔάν μὴ ἀκούσητε, καὶ ²
 ἔάν μὴ θῇσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν τοῦ δοῦναι δόξαν τῷ ὀνόματί μου,

Inscriptio: μαλαχίας εἰς

I. 3. εἰς δοματα 4. τας ηρημωμενας 6. τον κυρ. αυτου 7. τα επι-
 τιθ. βρωματα εξουδενωμενα 8. εἰς θυσίαν ... δη αυτο τω ... προσδεξ-
 αυτο, εἰ λημψεται 9. λημψομαι 10. θελ. επ υμιν 11. ηλιου εως ...
 θυμ. προσαγαγετε επι τω 12. εξουδενωνται 13. *εισφερετε ... τα αρπα-
 γματα ... om την 14. υπηρχεν αυτω εν τω ποιμνιω αρσεν ... μεγας βα-
 σιλευς II. 2. υπακουσητε

λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐξαποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς. τὴν κατάραν, καὶ ἐπι-
καταράσσομαι τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ καταράσσομαι αὐτήν· καὶ διασκεδάσω
τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οὐ τίθεσθε εἰς τὴν
3 καρδίαν ὑμῶν. ³ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀφορίζω ὑμῖν τὸν ὄμιον, καὶ σκορπιῶ ἔνυστρον ἐπὶ
τὰ πρόσωπα ὑμῶν, ἔνυστρον ἐορτῶν ὑμῶν, καὶ λήψομαι ὑμᾶς εἰς τὸ αὐτό·
4 καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ ἐξαπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐντολὴν ταύ-
την, τοῦ εἶναι τὴν διαθήκην μου πρὸς τοὺς Λευίτας, λέγει κύριος παντοκρά-
5 τωρ. ⁵ ἢ διαθήκη μου ἦν μετ' αὐτοῦ τῆς ζωῆς καὶ τῆς εἰρήνης, καὶ ἔδωκα
αὐτῷ ἐν φόβῳ φοβεῖσθαι με καὶ ἀπὸ προσώπου ὀνόματός μου στέλλεσθαι
6 αὐτόν. ⁶ νόμος ἀληθείας ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἀδικία οὐχ εὗρεθῆ
ἐν χεῖρεσιν αὐτοῦ· ἐν εἰρήνῃ κατευθύνων ἐπορεύθη μετ' ἐμοῦ, καὶ πολ-
7 λούς ἐπέστρεψεν ἀπὸ ἀδικίας. ⁷ ὅτι χεὶρ ἱερέως φυλάσσεται γινῶσιν, καὶ νό-
μον ἐκζητήσουσιν ἐκ στόματος αὐτοῦ, διότι ἄγγελος κυρίου παντοκράτορός
8 ἐστίν. ⁸ ὑμεῖς δὲ ἐξεκλίνετε ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ ἡσθενήσατε πολλοὺς ἐν νόμῳ,
9 διεφθείρατε τὴν διαθήκην τοῦ Λευί, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁹ καὶ γὰρ δέ-
δωκα ὑμᾶς ἐξουθενωμένους καὶ ἀπεβρίμμένους εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀνθ'
ὧν ὑμεῖς οὐκ ἐφυλάξασθε τὰς ὁδοὺς μου ἀλλὰ ἐλαμβάνετε πρόσωπα ἐν
10 νόμῳ. ¹⁰ οὐχὶ πατήρ εἰς πάντων ὑμῶν; οὐχὶ θεὸς εἰς ἔκτισεν ὑμᾶς; τί ὅτι
ἐγκατελίπετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ βεβηλῶσαι τὴν διαθήκην τῶν
11 πατέρων ὑμῶν; ¹¹ ἐγκατελείφθη Ἰούδας, καὶ βδέλυγμα ἐγένετο ἐν τῷ
Ἰσραὴλ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, διότι ἐβεβήλωσεν Ἰούδας τὰ ἅγια κυρίου, ἐν
12 οἷς ἠγάπησε, καὶ ἐπετήδευσεν εἰς θεοὺς ἄλλοτρίους. ¹² ἐξολοθρεύσει κύριος
τὸν ἄνθρωπον τὸν ποιούντα ταῦτα, ἕως καὶ ταπεινώσῃ ἐκ σκηνωμάτων
13 Ἰακώβ καὶ ἐκ προσαγόντων θυσίαν τῷ κυρίῳ παντοκράτορι. ¹³ καὶ ταῦτα
αἱ ἐμίσουν ἐποίειτε· ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον κυρίου καὶ κλαυθμῷ
καὶ στεναγμῷ ἐκ κόπων. ἔτι ἄξιον ἐπιβλέψαι εἰς θυσίαν ἢ λαβεῖν δεκτὸν ἐκ
14 τῶν χειρῶν ὑμῶν; ¹⁴ καὶ εἶπατε Ἐνεκεν τίνος; ὅτι κύριος διεμαρτύρατο
ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον γυναικὸς νεότητός σου, ἣν ἐγκατέλιπες, καὶ
15 αὕτη κοινὸς σου καὶ γυνὴ διαθήκης σου. ¹⁵ καὶ οὐ καλὸν ἐποίησε; καὶ
ὑπόλειμμα πνεύματος αὐτοῦ. καὶ εἶπατε Τί ἄλλο ἢ σπέρμα ζητεῖ ὁ θεός;
καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, καὶ γυναῖκα νεότητός σου μὴ ἐγκατα-
16 λήψης· ¹⁶ ἀλλὰ ἐὰν μισήσας ἐξαποστείλῃς, λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ,
καὶ καλύψει ἀσέβεια ἐπὶ τὰ ἐνθυμήματά σου, λέγει κύριος παντοκράτωρ· καὶ
17 φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν καὶ οὐ μὴ ἐγκαταλίπητε, ¹⁷ οἱ παροξύναν-
τες τὸν θεὸν ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν, καὶ εἶπατε Ἐν τίνι παροξύνουμεν αὐτόν;
ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Ἰᾶς ποιῶν πονηρόν, καλὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐν αὐτοῖς
αὐτοὺς εὐδόκησε· καὶ ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης;

III.

³ Ἰδοὺ ἐξαποστελλῶ τὸν ἄγγελόν μου, καὶ ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου Μι. 11,
μου, καὶ ἐξαίφνης ἦξει εἰς τὸν ναὸν ἑαυτοῦ κύριος ὃν ὑμεῖς ζητεῖτε, καὶ ὁ
ἄγγελος τῆς διαθήκης ὃν ὑμεῖς θέλετε· ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει κύριος παντοκρά-
10.
Mc 1,2
11.27

3. ενυστρ. εορτης υμ., κ. ληψομαι υμ. επι το 4. διοτι εγω κυριος
5. του ονοματος 8. πολλους ησθενησατε ... και διεφθειρα ... λευει 9. και
εγω ... αλλ 10. ουχι θεος εις εκτ. υμ. ουχι πατ. εις π. υμων ... εγκα-
τελειπετε 12. εξολοθρευσει ... προσαγαγοντων ... om τω 14. ενεκα ...
ο κυριος sine οτι ... εγκατελειπες 15. ουκαλλος pro ου καλον ... υπο-
λειμμα ... εγκαταλειπης 16. αλλ εαν ... κυρ. ο 2. ο παντοκρατωρ θεος
ισραηλ ... εγκαταλειπεται 17. οι παροξυνοντες ... παροξυνουμεν (item ed.
rom. sed calamo corr. ω) ... om αυτον III. 4. Ἰδοὺ ἐγὼ ... ναον αυτου

τωρ. ²καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδου αὐτοῦ; ἢ τίς ὑποστήσεται ἐν τῇ ²δυναστείᾳ αὐτοῦ; διότι αὐτὸς εἰσπορεύεται ὡς πῦρ χωνευτήριου καὶ ὡς ποῖα πλυνόντων. ³καθιεῖται χωνεύων καὶ καθαρῖζων ὡς τὸ ἀργύριον καὶ ὡς τὸ ³χρυσίον, καὶ καθαρῖσει τοὺς υἱοὺς Λευὶ καὶ χεεῖ αὐτοὺς ὥσπερ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον· καὶ ἔσονται τῷ κυρίῳ προσάγοντες θυσίαν ἐν δικαιοσύνῃ, ⁴καὶ ἀρέσει τῷ κυρίῳ θυσία Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ ⁴αἰῶνος καὶ καθὼς τὰ ἔτη τὰ ἐμπροσθεν. ⁵καὶ προσάξω πρὸς ὑμᾶς ἐν κρίσει, ⁵καὶ ἔσομαι μάρτυς ταχύς ἐπὶ τὰς φαρμακοὺς καὶ ἐπὶ τὰς μοιχαλίδας καὶ ἐπὶ τοὺς ὀμνύοντας τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀποστεροῦντας μισθὸν μισθώτῳ καὶ τοὺς καταδυναστεύοντας χήραν καὶ τοὺς κοινδιλλύοντας ὀρφανούς καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας κρίσιν προσηλύτου καὶ τοὺς μὴ φοβουμένους με, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁶διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἤλ- ⁶λοιώμην. ⁷καὶ ὑμεῖς οἱ υἱοὶ Ἰακώβ οὐκ ἀπέχεσθε ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν τῶν πα- ⁷τέρων ὑμῶν, ἐξεκλίνετε νόμιά μου καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε. ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ εἶπατε Ἐν τίνι ἐπιστρέψομεν; ⁸μὴ τι πτερνιεῖ ἄνθρωπος θεόν; διότι ὑμεῖς πτερνί- ⁸ζετέ με. καὶ ἐρεῖτε Ἐν τίνι ἐπτερνίσαμέν σε; ὅτι τὰ ἐπιδέκατα καὶ αἱ ἀπαρ- ⁹χαι μετ' ὑμῶν εἰσίν. ⁹καὶ ἀποβλέποντες ὑμεῖς ἀποβλέπετε, καὶ ἐγὼ ὑμεῖς ⁹πτερνίζετε. τὸ ἔτος συνετελέσθη, ¹⁰καὶ εἰσηγάγατε πάντα τὰ ἐκφόρια εἰς ¹⁰τοὺς θησαυρούς, καὶ ἔσται ἡ διαρπαγὴ αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ἐπιστρέψατε δὴ ἐν τούτῳ, λέγει κύριος παντοκράτωρ· ἐὰν μὴ ἀνοίξω ὑμῖν τοὺς καταρ- ¹¹ράκτας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐκχεῶ τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν ἕως τοῦ ἰκανωθῆναι· ¹¹καὶ διαστειλῶ ὑμῖν εἰς βρῶσιν, καὶ οὐ μὴ διαφθέρω ὑμῶν τὸν καρπὸν ¹¹τῆς γῆς, καὶ οὐ μὴ ἀσθενήσῃ ὑμῶν ἡ ἄμπελος ἢ ἐν τῷ ἀγρῷ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹²καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα τὰ ἔθνη, διότι ἔσεσθε ὑμεῖς ¹²γῇ θελητῇ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹³ἐβαρύνετε ἐπ' ἐμὲ τοὺς λόγους ὑμῶν, ¹³λέγει κύριος, καὶ εἶπατε Ἐν τίνι κατελάλησαμεν κατὰ σοῦ; ¹⁴εἶπατε Μάταιος ¹⁴ὁ δουλεύων θεῷ, καὶ τί πλέον ὅτι ἐφυλάξαμεν τὰ φυλάγματα αὐτοῦ, καὶ διότι ἐπορεύθημεν ἱκέται πρὸ προσώπου κυρίου παντοκράτορος; ¹⁵καὶ νῦν ¹⁵ἡμεῖς μακαρίζομεν ἄλλοτρίους, καὶ ἀνοικοδομοῦνται πάντες ποιοῦντες ἄνομα, καὶ ἀντέστησαν τῷ θεῷ καὶ ἐσώθησαν. ¹⁶ταῦτα κατελάλησαν οἱ φοβούμενοι ¹⁶τὸν κύριον, ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· καὶ προσέσχε κύριος καὶ εἰσή- ¹⁷κουσε, καὶ ἔγραψε βιβλίον μνημοσύνου ἐνώπιον αὐτοῦ τοῖς φοβουμένοις τὸν κύριον καὶ εὐλαβουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹⁷καὶ ἔσονται μοι, λέγει κύριος ¹⁷παντοκράτωρ, εἰς ἡμέραν ἣν ἐγὼ ποιῶ εἰς περιποίησιν, καὶ αἰρετιῶ αὐτοὺς ὃν τρόπον αἰρετίζει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν δουλεύοντα αὐτῷ. ¹⁸καὶ ¹⁸ἐπιστραφήσεσθε καὶ ὤψεσθε ἀνὰ μέσον δικαίου καὶ ἀνὰ μέσον ἀνόμου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ δουλεύοντος θεῷ καὶ τοῦ μὴ δουλεύοντος.

IV.

Διότι ἰδοὺ ἡμέρα ἔρχεται καιομένη ὡς κλίβανος, καὶ φλέξει (3, 19) ¹αὐτούς, καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἄλλογενεῖς καὶ πάντες οἱ ποιοῦντες ἄνομα κα- ²λάμη, καὶ ἀγάψει αὐτοὺς ἡ ἡμέρα ἡ ἐρχομένη, λέγει κύριος παντοκράτωρ,

2. καὶ τις pro ἡ τις 3. καὶ καθιεῖται ... καὶ χει αὐτ. ὡς το ἀργυρ. x. ὡσπερ το χρυσ. 5. προσάξω υμᾶς 6. om καὶ 7. om οἱ ... ἀπεσχεσθε ... ἐπιστραφήτε ... ἐπιστρεψόμεν 8. ei pro μη τι ... καὶ εἶπατε Ἐν τ. ἐπτερνίσκαμεν σε 10. ἐκφορεῖα ... καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ διαρ- ¹παγὴ αὐτοῦ ... καταρακτας ... ὑμῖν τ. εὐλ. μου 11. ὑμῖν τὴν βρῶσιν ... δια- ²φθέρω ... ἀσθενήσει ἡ ἀμψ. ὑμῶν ἢ ἐν ἀγρῷ 12. *om καὶ 14. αὐτοῦ, ³διότι 15. om παντες ... ἀνομα, ἀντέστησαν θεῷ 16. ἐλάλησαν 18. ἀδι- ⁴κου pro ἀνομου ... τῷ θεῷ IV. 4. ἡμερα κυριου

- 2 ⁽²⁰⁾ καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν ῥίζα οὐδὲ κλῆμα. ² καὶ ἀνατελεῖ ὑμῖν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ ἥμισυς ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ· καὶ ἐξελεύσεσθε καὶ σκιρτήσετε ὡς μοσχάρια ἐκ δεσμῶν ἀνεί-
 3 ⁽²¹⁾ μένα. ³ καὶ καταπατήσετε ἀνόμους, διότι ἔσονται σποδὸς ὑποκάτω τῶν
 4 ⁽²²⁾ ποδῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁴ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ ὑμῖν Ἡλῖαν τὸν Θεοσβίτην πρὶν ἔλθειν τὴν ἡμέραν κυρίου
 5 ⁽²³⁾ τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, ⁵ ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν * Lc. 1, καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, μὴ ἔλθῃ καὶ πατάξῃ τὴν ¹⁷ ¹⁷
 6 ⁽²⁴⁾ γῆν ἄρδην. ⁶ μνησθήτι νόμου Μωσῆ τοῦ δούλου μου, καθότι ἐνετειλάμην ^{14, 17, 11} αὐτῷ ἐν Χωρὴβ πρὸς πάντα τὸν Ἰσραὴλ προστάγματα καὶ δικαιώματα.

2. πτερυξιν αυτων ... σκιρσατε (σκιρτησατε?) 3. καταπατησατε 4. αποστελλω ... ελθειν ημεραν 6. μωυση

Subscriptio: προφητης· αγγελος· μαλαχιας ιβ

H Σ A I A Σ.

I.

Ὅρασις ἦν εἶδεν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς, ἃν εἶδε κατὰ τῆς Ἰουδαίας καὶ κατὰ Ἱερουσαλήμ, ἐν βασιλείᾳ Ὁζείου καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἀχαζ καὶ Ἐζεκίου οἱ ἐβασίλευσαν τῆς Ἰουδαίας. ² ἤκουε οὐρανέ, καὶ ἐνωτίζου γῆ, ὅτι κύριος ² ἐλάλησεν. υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με ἠδέτησαν. ³ ἔγνω βούς τὸν ³ κτησάμενον καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ· Ἰσραὴλ δέ με οὐκ ἔγνω, καὶ ὁ λαὸς με οὐ συνῆκεν. ⁴ οὐαὶ ἔθνος ἀμαρτωλόν, λαὸς πλήρης ἀμαρτιῶν, ⁴ σπέρμα πονηρόν, υἱοὶ ἄνομοι· ἐγκατελίπατε τὸν κύριον καὶ παρωργίσατε τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵ τί ἔτι πληγῇτε προστιθέντες ἀνομίαν; πᾶσα κεφαλὴ εἰς ⁵ πόνον, καὶ πᾶσα καρδία εἰς λύπην· ⁶ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς οὐκ ἔστιν ἐν ⁶ αὐτῷ ὀλοκληρία, οὔτε τραῦμα οὔτε μώλωψ οὔτε πληγὴ φλεγμίνουσα· οὐκ ἔστι μάλαγμα ἐπιθεῖναι οὔτε ἔλαιον οὔτε καταδέσμους. ⁷ ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, ⁷ αἱ πόλεις ὑμῶν πυρρίκαυστοι· τὴν χώραν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν ἄλλοτριοι κατεσπίουσι αὐτήν, καὶ ἡρῆμωται κατεστραμμένη ὑπὸ λαῶν ἄλλοτρίων. ⁸ ἔγκα- ⁸ ταλειφθήσεται ἡ συγὰρ Σιών ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι, καὶ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἐν σικυράτῳ, ὡς πόλις πολιορκουμένη. ⁹ καὶ εἰ μὴ κύριος Σαβαώθ ⁹ Ro. 9,29. ἐγκατελίπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν, καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὠμοιώθημεν. ¹⁰ ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄρχοντες Σοδόμων· προσέχετε νόμον ¹⁰ θεοῦ, λαὸς Γομόρρας. ¹¹ τί μοι πλῆθος τῶν θυσιῶν ὑμῶν; λέγει κύριος· πλή- ¹¹ ρος εἰμὶ ὀλοκαυτωμάτων κριῶν, καὶ στέαρ ἀρνῶν καὶ αἷμα ταύρων καὶ τράγων οὐ βούλομαι, ¹² οὐδ' ἂν ἔρχησθε ὀφθῆναι μοι. τίς γὰρ ἐξεζήτησε ταῦτα ¹² ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; πατεῖν τὴν αὐλήν μου ¹³ οὐ προσήτεσθε· ἐὰν φέριτε ¹³ σιμιδαλιν, μάταιον· θυμίαμα, βδέλυγμά μοι ἔστι· τὰς νομηνίας ὑμῶν καὶ τὰ σάββατα καὶ ἡμέραν μεγάλην οὐκ ἀνέχομαι· νηστείαν καὶ ἀργίαν ¹⁴ καὶ ¹⁴ τὰς νομηνίας ὑμῶν καὶ τὰς ἑορτὰς ὑμῶν μισεῖ ἡ ψυχὴ μου· ἐγενήθητέ μοι εἰς πλησμονήν, οὐκέτι ἀνήσω τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν. ¹⁵ ὅταν ἐκτείνετε τὰς χει- ¹⁵ ρας, ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπ' ὑμῶν· καὶ ἐὰν πληθύνητε τὴν δέησιν, οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν, αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλήρεις. ¹⁶ λού- ¹⁶ σασθε, καθαροὶ γένησθε, ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν θυγῶν ὑμῶν ἀπέ- ναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου· παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν, ¹⁷ μάθετε ¹⁷ καλὸν ποιεῖν, ἐκζητήσατε κρίσιν, ῥύσασθε ἀδικούμενον, κρίνατε ὀρφανῷ καὶ δικαιοῦσατε χήραν, ¹⁸ καὶ δευτε διελεγχθῶμεν, λέγει κύριος· καὶ ἐὰν ὣσιν ¹⁸ αἱ ἀμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικὺν, ὡς χιόνα λευκανῶ, ἐὰν δὲ ὣσιν ὡς κόκ- κινον, ὡς ἔριον λευκανῶ. ¹⁹ καὶ ἐὰν θέλητε καὶ εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ ¹⁹ τῆς γῆς φάγεσθε· ²⁰ ἐὰν δὲ μὴ θέλητε μηδὲ εἰσακούσητέ μου, μάχαιρα ²⁰ ὑμᾶς κατέδετα· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα. ²¹ πῶς ἐγένετο πόρνη ²¹ πόλις πιστὴ, Σιών πλήρης κρίσεως; ἐν ἣ δικαιοσύνη ἐκοιμήθη ἐν αὐτῇ, νῦν δὲ φονευταί. ²² τὸ ἀργύριον ὑμῶν ἀδόκιμον· οἱ κἀπηλοὶ σου μίσγουναι τὸν ²² οἶνον ὕδατι· ²³ οἱ ἄρχοντές σου ἀπειθοῦσι, κοινωνοὶ κλεπτῶν, ἀγαπῶντες ²³ δῶρα, διώκοντες ἀνταπόδομα, ὀρφανοῖς οὐ κρίνοντες καὶ κρίσιν χηρῶν οὐ

Inscriptio: ἡσαιας προφητῆς ιγ

I. 1. οἶzion ... αχας 4. εγκατελειπετε 6. απο π. ε. κεφ. cum antecedd. conijg. ... om ουκ εστι. ε. α. ολοκληρια 9. εγκατελειπεν ... εγεννηθημεν ... ομοιωθημεν 11. τι εμοι 13. φερητε μοι ... ed. rom. σιμιδαλιν, ματαιον θυμιαμα, βδελυγμα ... αργειαν 15. τας χειρ. εκτειν. προς με 18. κ. δ. και διελεγχθ. 19. θελετε 22. αδοκιμον· αι πολεις υμων πυρι- καυστοι· οι 23. κρισ. χηρας

24 προσέχοντες. ²⁴ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ δεσπότης Σαβαώθ Οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες Ἰσραὴλ· οὐ παύσεται γάρ μου ὁ θυμὸς ἐν τοῖς ὑπεναντίοις, καὶ
 25 κρίσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ποιήσω. ²⁵ καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ
 πυρὸς εἰς κατάρσιόν, τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας ἀπολέσω, καὶ ἀφελῶ πάντας ἀνό-
 26 μους ἀπὸ σοῦ. ²⁶ καὶ ἐπιστήσω τοὺς κριτὰς σου ὡς τὸ πρότερον, καὶ τοὺς
 συμβούλους σου ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς· καὶ μετὰ ταῦτα κληθήσῃ πόλις δικαιο-
 27 σύνης, μητρόπολις πιστῇ Σιών. ²⁷ μετὰ γὰρ κρίματος σωθήσεται ἡ αἰχμαλω-
 28 σία αὐτῆς καὶ μετὰ ἐλεημοσύνης. ²⁸ καὶ συντριβήσονται οἱ ἄνομοι καὶ οἱ
 29 ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οἱ ἐγκαταλιπόντες τὸν κύριον συντελεσθήσονται. ²⁹ διότι
 αἰσχυνθήσονται ἀπὸ τῶν εἰδῶλων αὐτῶν ἃ αὐτοὶ ἠβούλοντο, καὶ ἡσχύνθησαν
 30 ἐπὶ τοῖς κήποις ἃ ἐπεσύμηναν. ³⁰ ἔσονται γὰρ ὡς τερέβινθος ἀποβεβληκυῖα
 31 φύλλα, καὶ ὡς παραδείσος ὕδωρ μὴ ἔχων. ³¹ καὶ ἔσται ἡ ἰσχύς αὐτῶν ὡς
 καλὰμη στιππύου, καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ὡς σπινθήρες, καὶ κατακαυθήσονται
 οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.

II.

Ὁ λόγος ὁ γεγνημένος πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμώς περὶ τῆς Ἰουδαίας καὶ
 2 περὶ Ἱερουσαλήμ. ² ὅτι ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐμφανὲς τὸ ὄρος κυ-
 3 ρίου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐπ' ἀκροῦ τῶν ὀρέων, καὶ ὑψωθήσεται ὑπεράνω
 4 τῶν βουνῶν, καὶ ἤξουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ ἔθνη. ³ καὶ πορευσὶνται ἔθνη
 πολλὰ καὶ ἐροῦσι Δεῦτε καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον
 τοῦ θεοῦ Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν
 4 αὐτῇ. ἐκ γὰρ Σιών ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ. ⁴ καὶ
 χρονεῖ ἀνὰ μέσον τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐξελέγξει λαὸν πολύν· καὶ συγκόψουσι τὰς
 5 μαχαίρας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰς ζιβύνας αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐ λή-
 6 οῖται ἔθνος ἐπ' ἔθνος μάχισαν, καὶ οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι πολεμεῖν. ⁵ καὶ νῦν,
 6 ὁ οἶκος Ἰακώβ, δεῦτε πορευώμεν τῷ φωτὶ κυρίου. ⁶ ἀνῆκε γὰρ τὸν λαὸν
 αὐτοῦ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ· ὅτι ἐνεπλήσθη ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἡ χώρα αὐ-
 7 τῶν κληδονομῶν, ὡς ἡ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ τέκνα πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγενήθη
 7 αὐτοῖς. ⁷ ἐνεπλήσθη γὰρ ἡ χώρα αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ, καὶ οὐκ ἦν
 ἀρεθὺς τῶν θησαυρῶν αὐτῶν· καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ ἱππῶν, καὶ οὐκ ἦν ἀρε-
 8 θὺς τῶν ἀρμάτων αὐτῶν. ⁸ καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ βδελυγμάτων τῶν ἔργων
 9 τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ προσεκύνθησαν οἷς ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν. ⁹ καὶ
 10 ἔκυψεν ἄνθρωπος καὶ ἐταπεινώθη ἀνὴρ, καὶ οὐ μὴ ἀνῆσω αὐτοῦς. ¹⁰ καὶ
 νῦν εἰσέλθετε εἰς τὰς πέτρας καὶ κρύπτεσθε εἰς τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου τοῦ *Αἰός. ^{6, 15.}
 11 τὴν γῆν. ¹¹ οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ κυρίου ὑψηλοί, ὁ δὲ ἄνθρωπος ταπεινός· καὶ
 ταπεινωθήσεται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ
 12 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ¹² ἡμέρα γὰρ κυρίου Σαβαώθ ἐπὶ πάντα ὑβριστὴν καὶ ὑπερήφα-
 13 νον, καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετεώρον, καὶ ταπεινωθήσονται, ¹³ καὶ ἐπὶ
 πᾶσαν κέδρον τοῦ Λιβάνου τῶν ὑψηλῶν καὶ μετεώρων, καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον
 14 βαλάνου Βασάν, ¹⁴ καὶ ἐπὶ πᾶν ὑψηλὸν ὄρος, καὶ ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλόν,
 15 16 ¹⁵ καὶ ἐπὶ πάντα πύργον ὑψηλόν, καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψηλόν, ¹⁶ καὶ ἐπὶ πᾶν
 17 πλοῖον θαλάσσης, καὶ ἐπὶ πᾶσαν θῆαν πλοίων κάλλους. ¹⁷ καὶ ταπεινωθή-
 σεται πᾶς ἄνθρωπος, καὶ πεσεῖται ὕβρις τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται

24. ο δεσποτ. κυριος ... ισχ. ιερουσαλημ 25. πυρωσω σε ... in f. add
 και παντας υπερηφανους ταπεινωσω 26. δικαιοσυνης 28. εγκαταλειπον-
 τες 29. καταισχυνησονται επι τοις ιδωλοις ... και επαισχυνθησονται επι
 τ. x. αυτων α 34. σπινθηρες πυρος II. 4. ο γενομ. παρα κυριου 2. το
 ορ. του κυριου ... επ ακρων 3. Δευτε αναβωμεν ε. τ. ο. του κυριου 4.
 ελεγει ... λημψεται επι 5. του ιακωβ 8. η γη αυτων 10. εισελθατε
 14. om υψηλον prius 17. πεσειτε υψος ανθρωπων

κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ¹⁸ καὶ τὰ χειροποίητα πάντα κατακρύψου- 18
σιν, ¹⁹ εἰσενέγκαντες εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν καὶ 19
εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς, ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς
δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. ²⁰ τῇ γὰρ ἡμέρᾳ 20
ἐκείνῃ ἐκβαλεῖ ἄνθρωπος τὰ βδελύγματα αὐτοῦ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ,
ἃ ἐποίησαν προσκυνεῖν τοῖς ματαίοις καὶ ταῖς νυκτερίσι, ²¹ τοῦ εἰσελθεῖν εἰς 21
τὰς τρώγλας τῆς στερεᾶς πέτρας καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν, ἀπὸ προσώ-
που τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ
θραῦσαι τὴν γῆν.

III.

Ἴδου δὴ ὁ δεσπότης κύριος Σαβαώθ ἀφελεῖ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπὸ
τῆς Ἰουδαίας ἰσχύοντα καὶ ἰσχύουσιν, ἰσχὺν ἄρτου καὶ ἰσχὺν ὕδατος, ² γί- 2
γαντα καὶ ἰσχύοντα καὶ ἄνθρωπον πολεμιστὴν καὶ δικαστὴν καὶ προφήτην
καὶ στοχαστὴν καὶ πρεσβύτερον ³ καὶ πεντηκόνταρχον καὶ θαυμαστὸν σύμ- 3
βουλον καὶ σοφὸν ἀρχιτέκτονα καὶ συνετὸν ἀκροατὴν. ⁴ καὶ ἐπιστήσω νεανί- 4
σκους ἄργοντας αὐτῶν, καὶ ἐμπαίχεται κυριεύσουσιν αὐτῶν. ⁵ καὶ συμπεσεῖται 5
ὁ λαός, ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον, καὶ ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ·
προκόψει τὸ παιδίον πρὸς τὸν πρεσβύτερον, ὁ ἄτιμος πρὸς τὸν ἐντιμον. ⁶ ὅτι 6
ἐπιλήψεται ἄνθρωπος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἢ τοῦ οἴκελου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
λέγων ἱμάτιον ἔχεις, ἀρχηγὸς γενοῦ ἡμῶν, καὶ τὸ βρῶμα τὸ ἐμὸν ὑπὸ σὲ
ἔστω. ⁷ καὶ ἀποκριθεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐρεῖ Οὐκ ἔσομαί σου ἀρχηγός· 7
οὐ γὰρ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ἄρτος οὐδὲ ἱμάτιον· οὐκ ἔσομαι ἀρχηγὸς τοῦ
λαοῦ τούτου. ⁸ οἱ ἀνεῖται Ἱερουσαλὴμ καὶ ἡ Ἰουδαία συμπεπτάκε, καὶ αἱ 8
γλῶσσαι αὐτῶν μετὰ ἀνομίας, τὰ πρὸς κύριον ἀπειθοῦντες· διότι νῦν ἐτα-
πεινῶνται ἡ δόξα αὐτῶν, ⁹ καὶ ἡ αἰσχύνῃ τοῦ προσώπου αὐτῶν ἀνέστη 9
τοῖς· τὴν δὲ ἁμαρτίαν αὐτῶν ὡς Σοδόμων ἀνήγγειλαν καὶ ἐνεφάνισαν. οὐαὶ
τῇ ψυχῇ αὐτῶν, διότι βεβούλευνται βουλήν πονηράν κατ' ἐαυτῶν, ¹⁰ εἰπόντες 10
Δήσωμεν τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχερος ἡμῖν ἐστὶ· τοίνυν τὰ γεννήματα τῶν
ἔργων αὐτῶν φάγονται. ¹¹ οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ· πονηρὰ κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν 11
αὐτοῦ συμβήσεται αὐτῷ. ¹² λαός μου, οἱ πράκτορες ὑμῶν καλαμώντας ὑμᾶς, 12
καὶ οἱ ἀπαιτοῦντες κυριεύουσιν ὑμῶν. λαός μου, οἱ μακαρίζοντες ὑμᾶς πλα-
νῶσιν ὑμᾶς καὶ τὸν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν ταράσσουσιν. ¹³ ἀλλὰ νῦν κατα- 13
στήσεται εἰς κρίσιν κύριος, καὶ στήσει εἰς κρίσιν τὸν λαὸν αὐτοῦ· ¹⁴ αὐτὸς 14
κύριος εἰς κρίσιν ἤξει μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ μετὰ τῶν ἀρ-
χόντων αὐτοῦ. ὑμεῖς δὲ τί ἐνεπυρίσατε τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ ἡ ἀρπαγὴ
τοῦ πτωχοῦ ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν; ¹⁵ τί ὑμεῖς ἀδικεῖτε τὸν λαόν μου, καὶ τὸ 15
πρόσωπον τῶν πτωχῶν κατασιγύνετε; ¹⁶ τάδε λέγει κύριος Ἀνδ' ὧν ὑψώθη- 16
σαν αἱ θυγατέρες Σιών, καὶ ἐπορεύθησαν ὑψηλῷ τραχήλῳ καὶ ἐν νεύμασιν
ὀφθαλμῶν, καὶ τῇ πορείᾳ τῶν ποδῶν ἅμα σύρουσαι τοὺς χιτῶνας καὶ τοῖς
ποσὶν ἅμα παίζουσαι, ¹⁷ καὶ ταπεινώσει ὁ θεὸς ἀρχούσας θυγατέρας Σιών. 17
καὶ κύριος ἀνακαλύψει τὸ σχῆμα αὐτῶν ¹⁸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἀφελεῖ 18
κύριος τὴν δόξαν τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν, τὰ ἐμπλόκια καὶ τοὺς κοσμοῦς καὶ
τοὺς μνηίσκους, ¹⁹ καὶ τὸ κάσμα καὶ τὸν κόσμον τοῦ προσώπου αὐτῶν, ²⁰ καὶ 19 20
τὴν σύνθεσιν τοῦ κόσμου τῆς δόξης, καὶ τοὺς χιλιῶνας καὶ τὰ ψέλια καὶ τὸ
ἐμπλόκιον καὶ τοὺς δακτυλοὺς καὶ τὰ περιδέξια καὶ τὰ ἐνώτια, ²¹ καὶ τὰ 21

20. om γὰρ ... ἐποίησεν III. 4. ἀπο τῆς ιουδ. καὶ ἀπο ιερ. 5. πρὸς-
κοψεῖ 6. ἐπιληψεται ... ἡμῶν γενοῦ 7. ερεῖ ἐν τῇ ημ. εκ. 9. οτι βε-
βουλευνται ... ed. rom. πονηρὰν κατ' 10. εἰπαντες ... γεννηματα 12. τὴν
τρίβον 16. καὶ νευμασιν ... πορῖα 17. ἀποκαλύψει 18. τοῦ ἱματ. αὐτ
καὶ τοὺς κοσμοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ ἐμπλ. 20. τ. δοξ. αὐτῶν ... καὶ τὰ πε-
ριδεξ. κ. τοὺς δακτυλ.

22 περιπόρφυρα καὶ τὰ μεσοπόρφυρα, ²² καὶ τὰ ἐπιβλήματα τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν
 23 καὶ τὰ διαφανῆ Λακωνικά, ²³ καὶ τὰ βύσσινα καὶ τὰ ὑακίνθινα καὶ κόκκινα,
 καὶ τὴν βύσσον σὺν χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ συγκαλυφασμένα, καὶ θέριστρα κα-
 24 τάκλιτα. ²⁴ καὶ ἔσται ἀντὶ ὁσμῆς ἡδέας κονιορτός, καὶ ἀντὶ ζώνης σχοινίῳ
 ζώσῃ, καὶ ἀντὶ τοῦ κόσμου τῆς κεφαλῆς τοῦ χρυσοῦ φαλάκρωμα ἕξεις διὰ
 τὰ ἔργα σου, καὶ ἀντὶ τοῦ χιτῶνος τοῦ μεσοπορφύρου περιζώσῃ σάκκον.
 25 ²⁵ καὶ ὁ υἱός σου ὁ κάλλιστος ὃν ἀγαπᾷς μαχαίρα πεσεῖται, καὶ οἱ ἰσχύοντες
 26 ὑμῶν μαχαίρα πεσοῦνται καὶ ταπεινωθήσονται. ²⁶ καὶ πενήθουσιν αἱ θῆκαι
 τοῦ κόσμου ὑμῶν, καὶ καταλειφθήσῃ μόνῃ καὶ εἰς τὴν γῆν ἐδαφισθήσῃ.

IV.

Καὶ ἐπιλήψονται ἑπτὰ γυναῖκες ἀνδρώπου ἐνὸς λέγουσαι Τὸν ἄρτον
 ἡμῶν φαγόμενα, καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν περιβαλούμενα, πλὴν τὸ ὄνομα τὸ σὸν
 2 κεκλήσθω ἐφ' ἡμᾶς, ἄφελε τὸν ὄνειδισμὸν ἡμῶν. ² τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπι-
 λάμψει ὁ Θεὸς ἐν βουλῇ μετὰ δόξης ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ὑψῶσαι καὶ δοξάσαι
 3 τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰσραὴλ. ³ καὶ ἔσται τὸ ὑπολειφθὲν ἐν Σιών καὶ τὸ κα-
 ταλειφθὲν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἅγιοι κληθήσονται πάντες οἱ γραφέντες εἰς ζωὴν
 4 ἐν Ἱερουσαλὴμ. ⁴ ὅτι ἐκπλυνεῖ κύριος τὸν ῥύπον τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων
 Σιών, καὶ τὸ αἷμα ἐκκαθαριεῖ ἐκ μέσου αὐτῶν ἐν πνεύματι κρίσεως καὶ
 5 πνεύματι καύσεως. ⁵ καὶ ἔξει, καὶ ἔσται πᾶς τόπος τοῦ ὄρους Σιών καὶ πάντα
 τὰ περικύκλῳ αὐτῆς σκιασεὶ νεφέλῃ ἡμέρας, καὶ ὡς καπνοῦ καὶ φωτός πυ-
 6 ρὸς καιομένου νυκτός, καὶ πάσῃ τῇ δόξῃ σκεπασθήσεται. ⁶ καὶ ἔσται εἰς
 σκιὰν ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν σκέπῃ καὶ ἐν ἀποκρύφῳ ἀπὸ σκληρότητος καὶ ὑετοῦ.

V.

¹ Ἄσω δὴ τῷ ἡγαπημένῳ ἄσμα τοῦ ἀγαπητοῦ μου τῷ ἀμπελῶνι μου.
 2 ἀμπελῶν ἐγενήθη τῷ ἡγαπημένῳ ἐν κέρατι ἐν τόπῳ πλόνι. ² καὶ φραγμὸν * Mc.
 περιέσθηκα καὶ ἐχαράκωσα, καὶ ἐφύτευσα ἄμπελον Σωρῆκ, καὶ ὠκοδόμησα ^{12, 1.}
 πύργον ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ προλήνιον ὠρυξα ἐν αὐτῷ, καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆ-
 3σαι σταφυλὴν, καὶ ἐποίησεν ἀκάνθιας. ³ καὶ νῦν, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν Ἱερουσα-
 λὴμ καὶ ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα, κρίνατε ἐν ἐμοὶ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀμπελῶνός
 4 μου. ⁴ τί ποιήσω ἐτι τῷ ἀμπελῶνι μου, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτῷ; διότι ἔμεινα
 5 τοῦ ποιῆσαι σταφυλὴν, ἐποίησε δὲ ἀκάνθιας. ⁵ νῦν δὲ ἀναγγεῖλῶ ὑμῖν τί ἐγὼ
 ποιήσω τῷ ἀμπελῶνι μου. ἀφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς διαρπα-
 6 γήν, καὶ κατελῶ τὸν τοῖχον αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς καταπάτημα. ⁶ καὶ ἀνήσω
 τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ οὐ τμηθῇ οὐδὲ μὴ σκαφῇ, καὶ ἀναβήσονται εἰς
 αὐτὸν ὡς εἰς χέρσον ἀκανθαί· καὶ ταῖς νεφέλαις ἐντελοῦμαι τοῦ μὴ βρέξαι
 7 εἰς αὐτὸν ὑετόν. ⁷ ὁ γὰρ ἀμπελῶν κυρίου Σαβαώθ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ
 ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα νεόφυτος ἡγαπημένος· ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι κρίσιν, ἐποίησε
 8 δὲ ἀνομίαν καὶ οὐ δικαιοσύνην ἀλλὰ κραυγὴν. ⁸ οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν
 πρὸς οἰκίαν, καὶ ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν ἐγγίζοντες, ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνται
 9 τι· μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ τῆς γῆς; ⁹ ἡκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὤτα κυρίου Σα-
 βαώθ ταῦτα· ἐὰν γὰρ γένωνται οἰκίαι πολλαί, εἰς ἔρημον ἔσονται μεγάλαι
 10 καὶ καλά, καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς. ¹⁰ οὐ γὰρ ἐργῶνται
 δέκα ζεύγη βοῶν, ποιήσῃ κεράμιον ἓν, καὶ ὁ σπείρων ἀρτάβας ἕξ ποιήσῃ

23. και τα κοκκινα ... συν χρυσιῷ 24. ὁσμῆς ἰδιας IV. 4. επι-
 λημψονται 2. λαμψει 4. om και πνευμ. καυσεως 5. κ. ως φωτος ...
 νυκτος παση τ. δ. κυριου πασθησεται (sic) 6. om απο sec. V. 4. om
 μου prius 2. σωρηχ ... σταφυλην, εποησεν δε 3. ανθρωπος του ιουδα
 και οι ενοικ. εν ιερ. 5. om εγω ... διαρπαγην pro καταπατημα 6. κ. ου
 μη τμηθη ... αναβησεται ... ακανθα 7. του ιερ. εστιν 9. om εν αυταις

μέτρα τρία. ¹¹ οὐαὶ οἱ ἐγειρόμενοι τὸ πρωὶ καὶ τὸ σίκερα διώκοντες, οἱ μέ- 11
 νοντες τὸ ὄψε· ὁ γὰρ οἶνος αὐτοὺς συγκαύσει. ¹² μετὰ γὰρ κισάρας καὶ ψαλι- 12
 τηρίου καὶ τυμπάνων καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουνσι, τὰ δὲ ἔργα κυρίου οὐκ
 ἐμβλέπουσι, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ οὐ κατανοοῦσι. ¹³ τοῖνυν αἰχμὰ- 13
 λωτος ὁ λαός μου ἐγενήθη διὰ τὸ μὴ εἰδέναι αὐτοὺς τὸν κύριον, καὶ πλήθος
 ἐγενήθη νεκρῶν διὰ λιμὸν καὶ δίψος ὕδατος. ¹⁴ καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ἄδης τὴν 14
 ψυχὴν αὐτοῦ καὶ διήνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ τοῦ μὴ διαλιπεῖν, καὶ καταβή-
 σονται οἱ ἔνδοξοι καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς. ¹⁵ καὶ 15
 ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος, καὶ ἀτιμασθήσεται ἀνὴρ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ με-
 τέωρι ταπεινωθήσονται. ¹⁶ καὶ ὑψωθήσεται κύριος Σαβαώθ ἐν κρίματι, καὶ 16
 ὁ θεὸς ὁ ἅγιος δοξασθήσεται ἐν δικαιοσύνῃ. ¹⁷ καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρ- 17
 πασμένοι ὡς ταῦροι, καὶ τὰς ἐρήμους ὡς σχοινίῳ μακρῷ, καὶ ὡς ζυγοὶ ἱμάντι. 18
¹⁸ οὐαὶ οἱ ἐπισπόμενοι τὰς ἀμαρτίας ὡς σχοινίῳ μακρῷ, καὶ ὡς ζυγοὶ ἱμάντι 18
 δαμάλεως τὰς ἀνομίας, ¹⁹ οἱ λέγοντες Τὸ τάχος ἐγγισάτω ἃ ποιήσει ἵνα ἴδω- 19
 μεν, καὶ ἐλθάτω ἡ βουλὴ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ ἵνα γνῶμεν. ²⁰ οὐαὶ οἱ λέγοντες 20
 τὸ πονηρὸν καλὸν καὶ τὸ καλὸν πονηρὸν, οἱ τιθέντες τὸ σκότος φῶς καὶ τὸ
 φῶς σκότος, οἱ τιθέντες τὸ πικρὸν γλυκὺ καὶ τὸ γλυκὺ πικρὸν. ²¹ οὐαὶ οἱ 21
 συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπιστήμονες. ²² οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν 22
 οἱ πίνοντες τὸν οἶνον, καὶ οἱ δυνάσται οἱ κεραυνῶντες τὸ σίκερα, ²³ οἱ δι- 23
 καιοῦντες τὸν ἀσεβῆ ἔνεκεν δώρων καὶ τὸ δίκαιον τοῦ δικαίου αἴροντες. ²⁴
²⁴ διὰ τοῦτο ὃν τρόπον καυθήσεται καλάμη ὑπὸ ἄνδρακος πυρός, καὶ συγ- 24
 καυθήσεται ὑπὸ φλογὸς ἀνειμένης, ἡ ῥίζα αὐτῶν ὡς χνοὺς ἔσται, καὶ τὸ ἄν-
 θρος αὐτῶν ὡς κοινορτός ἀναβήσεται· οὐ γὰρ ἠθέλησαν τὸν νόμον κυρίου Σα-
 βαώθ, ἀλλὰ τὸ λόγιον τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ παρώξυναν. ²⁵ καὶ ἐθυμώθη ὁργῇ 25
 κύριος Σαβαώθ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπέβαλε τὴν χεῖρα ἐπ' αὐτοὺς καὶ
 ἐπάταξεν αὐτούς· καὶ παρωξύνθη τὰ ὄρη, καὶ ἐγενήθη τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν
 ὡς κόπρια ἐν μέσῳ ὁδοῦ. καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς αὐ-
 τοῦ, ἀλλὰ ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῇ. ²⁶ τοιγαρὺν ἀρεὶ σύσσημον ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς 26
 μακρὰν καὶ συριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, καὶ ἰδοὺ ταχὺ κούφως ἔρ-
 χονται. ²⁷ οὐ πεινᾶσουσιν οὐδὲ κοπιᾶσουσιν οὐδὲ νυστάξουσιν οὐδὲ κοιμηθή- 27
 σονται, οὐδὲ λύσουσι τὰς ζώνας αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτῶν, οὐδὲ μὴ
 βραγῶσιν οἱ ἱμάντες τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν. ²⁸ ὡν τὰ βέλη δέξαι ἐστὶ καὶ 28
 τὰ τόξα αὐτῶν ἐντεταμένα. οἱ πόδες τῶν ἵππων αὐτῶν ὡς στερεὰ πέτρα ἐλο-
 γίσθησαν, οἱ τροχοὶ τῶν ἀρμάτων αὐτῶν ὡς καταιγὶς. ²⁹ ὀργισῶν ὡς λέοντες, 29
 καὶ παρέστηκαν ὡς σκύμνοι λέοντος· καὶ ἐπιλήψεται, καὶ βοήσει ὡς θηρίον,
 καὶ ἐκβαλεῖ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ρυόμενος αὐτούς, ³⁰ καὶ βοήσει δι' αὐτοὺς τῇ 30
 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς φωνὴ θαλάσσης κυμαινούσης· καὶ ἐμβλέφονται εἰς τὴν γῆν,
 καὶ ἰδοὺ σκότος σκληρὸν ἐν τῇ ἀπορίᾳ αὐτῶν.

VI.

Καὶ ἐγένετο τοῦ ἐνιαυτοῦ οὗ ἀπέθανεν Ὁζίας ὁ βασιλεὺς εἶδον τὸν κύ-
 ριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου, καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς
 δόξης αὐτοῦ. ² καὶ Σεραφὶμ εἰστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ, ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνί, 2
 καὶ ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνί· καὶ ταῖς μὲν δυοὶ κατεκάλυπτον τὸ πρόσωπον, ταῖς
 δὲ δυοὶ κατεκάλυπτον τοὺς πόδας, καὶ ταῖς δυοῖν ἐπέταντο. ³ καὶ ἐκέκραγεν 3

13. λιμ. καὶ δειψαν υδ. 14. διαλειπειν 19. καὶ ελθοι η ... om
 ισραηλ 24. ενωπιον εαυτων 22. οι τον οιν. πινοντες ... κεραυνυντες 24.
 om αγιου 25. Σαβαωθ εις τον ... τ. χειρα αυτου ... εμμεσω οδου· εν
 πασιν ... ο θυμος αλλ ετι 26. συριει αυτοις 27. om πεινασουσιν ουδε
 ... ουδ ου μη λυσουσιν 28. οξια 29. ορμωσιν ως λεοντες· κ. παρεστηκα-
 σιν ως σκυμνοι λεοντος· κ. επιληψεται κ. βοησεται ... om αυτους 30.
 κ. βοησεται δι αυτ. εν τη ... απορεια VI. 1. ιδων 2. σεραφειν ιστη-
 κεισαν . . και ταις δυσιν προ ταις δε δυσι 3. εκεκραγον

- ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἔλεγον Ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος Σαβαώθ, πλήρης ἄρως.
 4 πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ. ⁴ καὶ ἐπήρθη τὸ ὑπερῶρον ἀπὸ τῆς φωνῆς ἧς
 5 ἐκέκραγον, καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη καπνοῦ. ⁵ καὶ εἶπον Ὡ τάλας ἐγὼ, ὅτι κα-
 τανέννυμαι, ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀνάθαρτα χεῖλη ἔχων ἐν μέσῳ λαοῦ ἀνά-
 6 θαρτα χεῖλη ἔχοντος ἐγὼ οἰκῶ, καὶ τὸν βασιλέα κύριον Σαβαώθ εἶδον τοῖς
 6 ὀφθαλμοῖς μου. ⁶ καὶ ἀπεστάλη πρὸς μὲ ἐν τῶν Σεραφίμ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ
 7 εἶχεν ἄνθρακα, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, ⁷ καὶ ἤψατο τοῦ
 8 στόματός μου καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἤψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου, καὶ ἀφελεῖ τὰς
 8 ἀνομίας σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαρίει. ⁸ καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς
 κυρίου λέγοντος Τίνα ἀποστείλω, καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τούτον;
 9 καὶ εἶπα Ἰδοὺ ἐγὼ εἰμὶ ἀποστείλον με. ⁹ καὶ εἶπε Πορεύθητι καὶ εἰπὸν τῷ
 9 λαῷ τούτῳ Ἄκοῃ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ
 10 οὐ μὴ ἴδῃτε. ¹⁰ ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν αὐ-
 τῶν βαρεῖς ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκάμμυσαν, μή ποτε ἴδωσι τοῖς
 10 ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι,
 11 καὶ ἰάσομαι αὐτούς. ¹¹ καὶ εἶπα Ἔως πότε, κύριε; καὶ εἶπεν Ἔως ἂν ἐρη-
 μωθῶσι πόλεις παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι, καὶ οἶκοι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄν-
 12 θρώπους, καὶ ἡ γῆ καταλειφθήσεται ἔρημος. ¹² καὶ μετὰ ταῦτα μακρυνεῖ ὁ
 12 ζῆδος τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πληθυνθήσονται οἱ ἐγκαταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς,
 13 ¹³ καὶ ἔτι ἐπ' αὐτῆς ἔσθι τὸ ἐπιδέκατον, καὶ πάλιν ἔσται εἰς προνομήν, ὥς
 τερέβινθος καὶ ὡς βάλανος ὅταν ἐκπέσῃ ἐκ τῆς θήκης αὐτῆς.

VII.

- Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀχαζ τοῦ υἱοῦ Ὀζίου βασι-
 λέως Ἰουδα ἀνέβη Ῥασὶν βασιλεὺς Ἀράμ καὶ Πακεὶ υἱὸς Ῥομελίου βασιλεὺς
 1 Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ πολεμῆσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν πολιορκῆσαι
 2 αὐτήν. ² καὶ ἀνηγγέλη εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ λέγων Συνεφωνήσεν Ἀράμ πρὸς
 τὸν Ἐφραῖμ, καὶ ἐξέστη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃν
 3 τρόπον ἐν δρυμῷ ξύλων ὑπὸ πνεύματος σαλευθῇ. ³ καὶ εἶπε κύριος πρὸς
 Ἡσαΐαν Ἐξέλθε εἰς συνάντησιν Ἀχαζ σὺ καὶ ὁ καταλειφθεὶς Ἰασούβ ὁ υἱὸς
 4 σου πρὸς τὴν κολυμβήθραν τῆς ἄνω ὁδοῦ ἀγροῦ τοῦ κναφέως. ⁴ καὶ ἐρεῖς
 αὐτῷ Φύλαξαι τοῦ ἡσυχάσαι καὶ μὴ φοβοῦ, μηδὲ ἡ ψυχὴ σου ἀσθενεῖτω
 5 ἀπὸ τῶν δύο ξύλων τῶν δαλῶν τῶν καπνιζομένων τούτων· ὅταν γὰρ ὀργῇ
 5 τοῦ θυμοῦ μου γέννηται, πάλιν ἰάσομαι. ⁵ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀράμ καὶ ὁ υἱὸς
 6 τοῦ Ῥομελίου, ὅτι ἐβουλεύσαντο βουλήν πονηράν ⁶ Ἀναβησόμεθα εἰς τὴν Ἰου-
 δαίαν, καὶ συλλαλήσαντες αὐτοῖς ἀποστρέψομεν αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, καὶ βα-
 7 σιλεύσομεν αὐτῆς τὸν υἱὸν Ταβεήλ· ⁷ τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ Οὐ μὴ μείνη
 8 ἡ βουλὴ αὕτη οὐδὲ ἔσται, ⁸ ἀλλ' ἡ κεφαλὴ Ἀράμ Δαμασκός, καὶ ἡ κεφαλὴ
 9 Δαμασκοῦ Ῥασίμ· ἀλλ' ἔτι ἐξήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐκλείψει ἡ βασιλεία
 9 Ἐφραῖμ ἀπὸ λαοῦ, ⁹ καὶ ἡ κεφαλὴ Ἐφραῖμ Σομοράν, καὶ ἡ κεφαλὴ Σο-
 10 μοράν υἱὸς τοῦ Ῥομελίου· καὶ ἂν μὴ πιστευσῇτε, οὐδὲ μὴ συνῆτε. ¹⁰ καὶ
 11 προσέβητο κύριος λαλήσαι τῷ Ἀχαζ λέγων ¹¹ Αἰτήσαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ
 12 κυρίου θεοῦ σου εἰς βάθος ἡ εἰς ὕψος. ¹² καὶ εἶπεν Ἀχαζ Οὐ μὴ αἰτήσω,
 13 οὐδὲ μὴ πειράσω κύριον. ¹³ καὶ εἶπεν Ἀκούσατε δὴ, οἶκος Δαυὶδ· μὴ μικρὸν

4. ἐπλησθῇ 5. εἶπα ... ἐμμεσῶ 6. σεραφεῖμ ... ἀνθρακα πυρός
 8. εἰμι ἐγὼ 9. ἀκουσθε 10. ὀφθαλμ. αὐτῶν 12. καὶ οἱ καταλειφθέντες
 πληθυνθῶν. ἐπὶ 13. ὅταν ἐκσπασθῇ ἀπο τῆς VII. 1. ἀνεβῆ ρακασῶν 2.
 λεγοντες ... ὅταν ὀν τροπ. 3. ἰασουβ ὁ ἀδελφός σου ... τοῦ ἀγροῦ τοῦ
 γναφέως 5. in fine add περι σου λεγοντες 6. εἰς τὴν ἰδουμαϊαν ... ἀπο-
 στρεψόμεν ... βασιλεύσομεν αὐτοῖς τὸν 7. ἐμμεῖνη 8. ρασεῖν 10. ἀχαζ
 12. οὐδὲ οὐ μὴ πεῖρ.

Μι.1,23. Λε.1,31. ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις, καὶ πῶς κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα; ¹⁴ διὰ 14 τοῦτο δώσει κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ. ¹⁵ βούτυρον καὶ 15 μέλι φάγεται πρὶν ἢ γνῶναι αὐτὸν ἢ προσεῖσθαι πονηρὰ, ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν. ¹⁶ διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἀπειθεῖ πονηρία ἐκ- 16 λέξασθαι τὸ ἀγαθόν, καὶ καταλειφθήσεται ἡ γῆ ἥν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου τῶν δύο βασιλέων. ¹⁷ ἀλλὰ ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ σέ καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ 17 ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου ἡμέρας αἰὶ οὐπω ἥκασιν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀφεί- λεν Ἑφραΐμ ἀπὸ Ἰουδα τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων. ¹⁸ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ 18 ἐκείνῃ συριεῖ κύριος μυῖαις, ὃ κυριεύσει μέρος ποταμοῦ Αἰγύπτου, καὶ τῇ μελίσσῃ ἡ ἔστιν ἐν χώρᾳ Ἀσσυρίων. ¹⁹ καὶ ἐλεύσονται πάντες ἐν ταῖς φά- 19 ραῖς τῆς χώρας καὶ ἐν ταῖς τρώγλαις τῶν πετρῶν καὶ εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς πᾶσαν ῥαγάδα. ²⁰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυρήσει κύριος ἐν τῷ ξυρῷ τῷ 20 μεμίσθωμένῳ πέραν τοῦ ποταμοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰς τρίχας τῶν ποδῶν καὶ τὸν πῶγωνα ἀφελεῖ. ²¹ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 21 θρέψει ἄνθρωπος δάμαλιν βοῶν καὶ δύο πρόβατα. ²² καὶ ἔσται ἀπὸ τοῦ πλεῖ- 22 στον πιεῖν γάλα, βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πᾶς ὁ καταλειφθεὶς ἐπὶ τῆς γῆς. ²³ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πᾶς τόπος οὗ ἐὰν ὦσι χίλια ἄμπελοι χι- 23 λίων σίκλων, εἰς χέρσον ἔσονται καὶ εἰς ἄκανθαν. ²⁴ μετὰ βέλους καὶ τοξεύ- 24 ματος εἰσλεύσονται ἐκεῖ, ὅτι χέρσος καὶ ἄκανθα ἔσται πᾶσα ἡ γῆ. ²⁵ καὶ 25 πᾶν ὄρος ἡροτριωμένον ἀροτριωθήσεται· οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐκεῖ φόβος, ἔσται γὰρ ἀπὸ τῆς χέρσου καὶ ἀκάνθης εἰς βόσκημα προβάτου καὶ καταπάτημα βοός.

VIII.

Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Λάβε σεαυτῷ τόμον καινοῦ μεγάλου, καὶ γρά- φον εἰς αὐτὸν γραφίδι ἀνθρώπου τοῦ δξέως προνομήν ποιῆσαι σκύλων· πάρ- εστι γάρ. ² καὶ μάρτυράς μοι ποιήσον πιστοὺς ἀνθρώπους, τὸν Οὐρίαν καὶ 2 Ζαχαρίαν υἱὸν Βαραχίου. ³ καὶ προσῆλθον πρὸς τὴν προφήτην, καὶ ἐν γαστρὶ 3 ἔλαβε καὶ ἔτεκεν υἱόν. καὶ εἶπε κύριός μοι Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ταχέως σκύλευσον, δξέως προνόμευσον. ⁴ διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον καλεῖν πα- 4 τέρα ἢ μητέρα, λήψεται δύναμιν Δαμασκοῦ καὶ τὰ σκύλα Σαμαρείας ἐναντι βασιλέως Ἀσσυρίων. ⁵ καὶ προσέειπε κύριος λαλήσαι μοι ἔτι. ⁶ Διὰ τὸ μὴ 5 6 βούλεσθαι τὸν λαὸν τοῦτον τὸ ὕδωρ τοῦ Σιλωὰμ τὸ πορευόμενον ἡσυχῇ, ἀλλὰ βούλεσθαι ἔχειν τὸν Ῥασάν καὶ τὸν υἱὸν Ῥομελίου βασιλέα ἐφ' ὑμῶν, ⁷ διὰ 7 τοῦτο ἰδοὺ κύριος ἀνάγει ἐφ' ὑμᾶς τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ τὸ ἰσχυρὸν καὶ τὸ πολὺ, τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ πᾶσαν φάραγγα ὑμῶν, καὶ περιπατήσει ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑμῶν, ⁸ καὶ ἀφελεῖ 8 ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἄνθρωπον ὃς δυνήσεται κεφαλὴν ἄραι ἢ δυνατόν συντε- λέασθαι τι· καὶ ἔσται ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὥστε πληρῶσαι τὸ πλάτος τῆς χώρας σου. μετ' ἡμῶν ὁ θεός. ⁹ γνώτε ἔσθνη καὶ ἡττάσθε, ἐπακούσατε ἕως 9 ἐσχάτου τῆς γῆς, ἰσχυρότερος ἡττᾷσθε· ἐὰν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε, πάλιν ἡττη- θήσεσθε. ¹⁰ καὶ ἦν ἂν βουλευσθεσθε βουλὴν διασκεδάσει κύριος, καὶ λόγον ὃν 10

14. κυρ. αυτοῖς ὑμῖν (sed δια usque σημειον rescripta sunt, antea plura fuerant) ... ἐξεῖ pro ληφεται 15. om ἡ sec. ... ἐκλεξεται 16. του ἐκλεξασθαι ... αυτων pro των δυο βασιλ. 18. ο κυριευει μερους 19. x. ελεusen παντ. και αναπαυσονται ... επι πασαν ραγ. και εν παντι ξυλω 20. κυριος τω ξυρω τω μεγαλω και μεμειθυσμενω ο εστιν περαν 22. ποιειν γαλα 23. και ακανθαν 25. αροτριωμενον αροτριωθησεται· και ου μη ... και εις καταπατημα VIII. 1. τομον χαρτου καινου μεγαλου 2. και τον ζαχαριαν 3. προσηλθεν ... εγγαστρι 4. λημψεται 6. ρασαων 7. αναγει κυριος 8. ει δυνατόν συντελεσαι τι ... om ωστε πληρωσαι ... τα πλατη 9. επακουσατε 10. και τον λογον

- 11 ἂν λαλήσητε οὐ μὴ ἐμμείνην ἐν ὑμῖν, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. ¹¹ οὗτω λέγει κύριος Ἡ' ισχυρὰ χειρὶ ἀπειθῶσι τῇ πορείᾳ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ τούτου, λέ-
 12 γοντες ¹² Μὴ ποτε εἴπωσι σκληρόν· πᾶν γὰρ ὃ ἐάν εἴπῃ ὁ λαὸς οὗτος σκλη-
 13 ρόν ἐστί· τὸν δὲ φόβον αὐτοῦ οὐ μὴ φοβηθῇτε οὐδὲ μὴ ταραχθῇτε. ¹³ κύριον ^{1 Pe. 3, 14. 15.}
 14 αὐτὸν ἁγιάσατε, καὶ αὐτὸς ἔσται σου φόβος. ¹⁴ καὶ ἐπ' αὐτῷ πεποιθὼς ἦς, ^{14. 15.}
 15 ἔσται σοι εἰς ἁγίασμα, καὶ οὐχ ὥς λίθου προσκόμματα συναντήσεσθε οὐδὲ *Μι. 21.
 16 ὥς πέτρας πτώματι. οἱ δὲ οἶκοι Ἰακώβ ἐν παγίδι, καὶ ἐν κοιλάσματι ἐγκα-
 17 πθήμενοι ἐν Ἱερουσαλὴμ. ¹⁵ διὰ τοῦτο ἀδυνατήσουσιν ἐν αὐτοῖς πολλοί, καὶ *Λε. 2, 34.
 18 λείψα. ¹⁶ τότε φανεροὶ ἔσονται οἱ σφραγιζόμενοι τὸν νόμον τοῦ μὴ μαθεῖν.
 19 καὶ ἔρει Μενῶ τὸν θεὸν τὸν ἀποστρέψαντα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
 20 οἴκου Ἰακώβ, καὶ πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ. ¹⁸ ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἃ ^{Heb. 2, 13.}
 21 κυρίου Σαβαώθ, ὅς κατοικεῖ ἐν τῷ ὄρει Σιών. ¹⁹ καὶ ἐάν εἴπωσι πρὸς ὑμᾶς
 22 Ζητήσατε τοὺς ἐγγαστριμύδους καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς γῆς φωνοῦντας, τοὺς κενο-
 23 λογοῦντας οἱ ἐκ τῆς κοιλίας φωνοῦσιν, οὐκ ἔξουσ πρὸς θεὸν αὐτοῦ ἐκζητή-
 24 σουσι; τί ἐκζητοῦσι περὶ τῶν ζώντων τοὺς νεκρούς; ²⁰ νόμον γὰρ εἰς βοή-
 25 θειαν ἔδωκεν, ἵνα εἴπωσιν οὐχ ὥς τὸ ῥῆμα τοῦτο, περὶ οὗ οὐκ ἔστι δῶρα
 26 δοῦναι περὶ αὐτοῦ. ²¹ καὶ ἥξει ἐφ' ὑμᾶς σκληρὰ λιμός, καὶ ἔσται ὥς ἂν
 27 πεναθήσῃτε, λυπηθήσεσθε καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν ἀρχοντα καὶ τὰ πάτρια, καὶ
 28 ἀναβλέψονται εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω, ²² καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω ἐμβλέψονται·
 29 καὶ ἰδοὺ ἀπορία στενὴ καὶ σκότος, βλίψις καὶ στενοχωρία καὶ σκότος ὥστε
 30 μὴ βλέπειν, καὶ οὐκ ἀπορηθήσεται ὁ ἐν στενοχωρίᾳ ὢν ἕως καιροῦ.

IX.

- 1 (8, 23.) Τοῦτο πρῶτον πῖε, ταχὺ ποιεῖ χώρα Ζαβουλών, ἡ γῆ Νεφθα- ^{Μι. 4, 15. 16.}
 2 λὴμ, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τὴν παραλίαν καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν
 3 (1894.) ἐξῶν. ² ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐν σκότει, ἴδετε φῶς μέγα· οἱ κατοικοῦντες
 4 ἐν χώρᾳ σκιᾶ θανάτου, φῶς λάμψει ἐφ' ὑμᾶς. ³ τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ ὁ
 5 κατήγαγες ἐν εὐφροσύνῃ σου· καὶ εὐφρανθήσονται ἐνώπιόν σου ὥς οἱ εὐ-
 6 φρανοί ἐν ἀμῆται, καὶ ὃν τρόπον οἱ διακριόμενοι σκύλα. ⁴ διότι ἀφῆρη-
 7 ται ὁ ζυγὸς ὁ ἐπ' αὐτῶν κείμενος, καὶ ἡ ῥάβδος ἡ ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν·
 8 τὴν γὰρ ῥάβδον τῶν ἀπαιτούντων διεσκέδασεν ὥς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπὶ Μαδιάμ.
 9 ὅτι πᾶσαν στολὴν ἐπισυνημέμενην δόλω καὶ ἱμάτιον μετὰ καταλλαγῆς ἀπο-
 10 τίσουσιν, καὶ βελήσουσιν εἰ ἐγένοντο πυρίκαυστοι. ⁶ ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν,
 11 υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν, θῷ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ καλεῖται
 12 τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μεγάλης βουλῆς ἄγγελος· ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἀρ-
 13 χοντας καὶ ὑγίειαν αὐτῷ. ⁷ μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ
 14 οὐκ ἔστιν ὄριον, ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, κατορθώσαι

40. εμμενην υμιν ... ed. rom. μεθ υμων 44. ουτως λ. κυρ. ο θεος 42. Μη ποτε ειπητε ... ουδ ου μη ταραχθ. 44. και εαν ... συναντησ. αυτω ... ο δε οικος 45. εν ασφαλ. οντες 46. του μαθειν 48. εις σημεια ... εν τω ισραηλ 49. τους απο τ. γ. φωνουντ. κ. τους εγγαστριμυδους τους κενολ. οι απο ... ομ εκζητουσιν ... τι εκζητουσιν 22. κ. ιδου βλιψ. κ. στενοχ. κ. σκοτος· απορια στενη και σκοτος ωστε ... ομ ων IX. 4. νεφθαλειμ οδον θαλασσης και οι λ. οι την παραλιον κατοικουντες και ... in fine add τα μερη της ιουδαιας 2. ο λα. ο καζημενος ... χωρα και σκια 3. ευφρανονται οι διακριουμενοι 4. αφαιρεθησεται ... διεσκεδασεν κυριος 5. ει εγεννηθησαν 6. παιδιον εγεννηθη ... (εδοθη υμιν) ... και καλεσει ... αγγελος· ναυμακτος συμβουλος ισχυρος εξουσιαστης αρχων ειρηνης πατηρ του μελλοντος αιωνος· εγω γαρ αξω ειρηνην ε. τ. αρχοντας· ειρηνην κ. υγιαν α. 7. ed. rom. post orion plene interpg., item cod. alex.

αὐτὴν καὶ ἀντιλαβέσθαι ἐν κρίματι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς
τὸν αἰῶνα· ὁ ζῆλος κυρίου Σαβαώθ ποιήσῃ ταῦτα. ⁸ θάνατον ἀπέστειλε κύ- 8
ριος ἐπὶ Ἰακώβ, καὶ ἤλθεν ἐπὶ Ἰσραὴλ. ⁹ καὶ γινώσκονται πᾶς ὁ λαὸς τοῦ 9
Ἐφραΐμ καὶ οἱ καθ' ἑαυτοὺς ἐν Σαμαρείᾳ, ἐφ' ὅβρι καὶ ὑψηλῇ καρδίᾳ λέ-
γοντες ¹⁰ Πλίνθοι πεπτώκασιν, ἀλλὰ δεῦτε λαξεύσωμεν λίθους, καὶ κόψωμεν 10
συκαμίνους καὶ κέδρους, καὶ οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πύργον. ¹¹ καὶ ῥάξει ὁ 11
θεὸς τοὺς ἐπανισταμένους ἐπὶ ὄρος Σιών ἐπὶ αὐτόν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς δια-
σχεδάσει, ¹² Συρίαν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ τοὺς Ἕλληνας ἀφ' ἡλίου δυ- 12
σμῶν, τοὺς κατεσχόντας τὸν Ἰσραὴλ ὅλῳ τῷ στόματι. ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ
ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. ¹³ καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἐπεστράφη 13
ἕως ἐπλήγῃ, καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐζήτησαν. ¹⁴ καὶ ἀφείλε κύριος ἀπὸ Ἰσραὴλ 14
κεφαλὴν καὶ οὐράν, μέγαν καὶ μικρὸν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, πρεσβύτην καὶ τοὺς τὰ
πρόσωπα θυμαίνοντας, αὕτη ἡ ἀρχή, ¹⁵ καὶ προφήτην διδασκοντα ἄνομα, 15
οὗτος ἡ οὐρά. ¹⁶ καὶ ἔσονται οἱ μακαρίζοντες τὸν λαὸν τοῦτον πλανῶντες, 16
καὶ πλανῶσιν ὅπως καταπίνωσιν αὐτούς. ¹⁷ διὰ τοῦτο ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐ- 17
τῶν οὐκ εὐφρανθήσεται ὁ κύριος, καὶ τοὺς ὀρφανοὺς αὐτῶν καὶ τὰς χήρας
αὐτῶν οὐκ ἐλεήσει· ὅτι πάντες ἄνομοι καὶ πονηροί, καὶ πᾶν στόμα λαλεῖ
ἄδικα. ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. ¹⁸
καὶ καυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ἄνομία, καὶ ὡς ἄγρωσις ξηρὰ βρωθήσεται ὑπὸ 18
πυρός· καὶ καυθήσεται ἐν τοῖς δάσεσι τοῦ δρυμοῦ, καὶ συγκαταφάγεται τὰ
κύκλω τῶν βουνῶν πάντα. ¹⁹ διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου συγκέκρυται ἡ γῆ ὅλη, 19
καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς κατακεκαυμένος ὑπὸ πυρός. ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ οὐκ ἐλεήσει, ²⁰ ἀλλὰ ἐκκλινεῖ εἰς τὰ δεξιὰ ὅτι πεινάσει, καὶ φάγεται 20
ἐκ τῶν ἀριστερῶν, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇ ἄνθρωπος ἔσθων τὰς σάρκας τοῦ
βραχίονος αὐτοῦ. ²¹ φάγεται γὰρ Μανασσῆς τοῦ Ἐφραΐμ, καὶ Ἐφραΐμ τοῦ 21
Μανασσῆ, ὅτι ἅμα πολιορκήσουσι τὸν Ἰούδαν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπε-
στράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή.

X.

Οὐαὶ τοῖς γράφουσι πονηρίαν· γράφοντες γὰρ πονηρίαν γράφουσιν· ² ἐκ- 2
κλίνουντες κρίσιν πτωχῶν, ἀρπάζοντες κρίμα πενήτων τοῦ λαοῦ μου, ὥστε
εἶναι αὐτοὺς χήραν εἰς διαρπαγὴν καὶ ὀρφανὸν εἰς προνομίην. ³ καὶ τί ποιή- 3
σουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπισκοπῆς; ἡ γὰρ βλάβις ὑμῖν πόρρωθεν ἦξει· καὶ
πρὸς τίνα καταφεύξεσθε τοῦ βοηθηθῆναι; καὶ τοῦ καταλείψετε τὴν δόξαν
ὑμῶν ⁴ τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν εἰς ἀπαγωγὴν; ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ἡ 4
ὀργή, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. ⁵ οὐαὶ Ἀσσυρίοις, ἡ ῥάβδος τοῦ θυμοῦ μου καὶ 5
ὀργή ἐστίν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. ⁶ τὴν ὀργὴν μου εἰς ἔθνος ἄνομον ἀποστελῶ, 6
καὶ τῷ ἐμῷ λαῷ συντάξω ποιήσαι σκῦλα καὶ προνομίην, καὶ καταπατεῖν τὰς
πόλεις καὶ θῆναι αὐτάς εἰς κοινοτόν. ⁷ αὐτὸς δὲ οὐχ οὕτως ἐνεθυμήθη, καὶ 7
τῇ ψυχῇ οὐχ οὕτως λελογίσται, ἀλλὰ ἀπαλλάξει ὁ νοῦς αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἔθνη
ἐξολοθρεῦσαι οὐκ ὀλίγα. ⁸ καὶ ἐὰν εἴπωσιν αὐτῷ Σὺ μόνος εἶ ἄρχων, ⁹ καὶ 8 9
ἔρεῖ Οὐκ ἔλαβον τὴν χώραν τὴν ἐπάνω Βαβυλῶνος καὶ Χαλάνης, οὐ δὲ πύρ-

7. αντιλαβ. αὐτῆς ἐν δικαιοσ. κ. ἐν κρίματι ... αἰῶνα χρόνον 9. οἱ
εγκλημαῖνοι 10. ἐκκόψωμεν 11. τ. ἐπανιστανομένους ἐπ' ὄρους σιών ἐπ'
αὐτούς ... ἐκχθρούς αὐτῶν 12. τούτοις πᾶσιν 13. ἀπεστράφη ... ἐξεζη-
τήσαν 14. καταπίνωσιν 17. οἱ αὐτῶν primum ... εὐφρανθ. ὁ θεός 19.
συγκαυθήσεται ... ὑπο πυρ. κατακεκ. 20. τ. βραχ. τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
21. γὰρ μανασσῆ ... τοῦ μανασσῆ X. 2: καὶ ἀρπάζοντες ... εἰς ἀρ-
παγὴν 3. ἡμέρα ἐπισκοπῆς 4. εἰς ἐπαγωγὴν· καὶ υποκατ' ἀνηρημένων
πέσονται· ἐπεὶ τούτοις πᾶσιν ο. ἀπ. ὁ θυμὸς 5. ὀργῆς ἐν ταῖς 6. ἀπο-
στελλῶ ... τοῦ ποιῆσαι 7. καὶ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἔθνη οὐχ ὀλίγα 9. χαλάνην

10 γος ὠκοδομήτη, καὶ ἔλαβον Ἀραβίαν καὶ Δαμασχὸν καὶ Σαμαρείαν· ¹⁰ ὃν τρόπον ταύτας ἔλαβον, καὶ πάσας τὰς ἀρχὰς λήψομαι. ὀλολύξατε τὰ γλυπτὰ
 11 ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Σαμαρείᾳ· ¹¹ ὃν τρόπον γὰρ ἐποίησα Σαμαρείαν καὶ τοῖς χειροποίητοις αὐτῆς, οὕτω ποιήσω καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῖς εἰδώλοις
 12 αὐτῆς. ¹² καὶ ἔσται ὅταν συντελέσῃ κύριος πάντα ποιῶν ἐν τῷ ὄρει Σιών καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἐπισκέψομαι ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τῶν
 13 Ἀσσυρίων καὶ ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς δόξης τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ¹³ εἶπε γάρ· Ἐν τῇ ἰσχύϊ ποιήσω, καὶ ἐν τῇ σοφίᾳ τῆς συνέσεως ἀφελῶ ὅρια ἐθνῶν, καὶ τὴν
 14 ἰσχὺν αὐτῶν προνομήσω· ¹⁴ καὶ σείσω πόλεις κατοικουμένας, καὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην καταλήψομαι τῇ χειρὶ ὡς νοσσιάν, καὶ ὡς καταλειμμένα ὠὰ
 15 ἀρῶ· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς διαφεύξεταί με ἢ ἀντεῖπῃ μοι. ¹⁵ μὴ δοξασθήσεται ἀξίνη ἄνευ τοῦ κόπτοντος ἐν αὐτῇ; ἢ ὑψωθήσεται πρῶν ἄνευ τοῦ ἔλκοντος αὐτόν; ὡς ἂν τις ἄρῃ ῥάβδον ἢ ξύλον, καὶ οὐχ οὕτως; ¹⁶ ἀλλὰ ἀποστελεῖ κύριος Σαβαῶθ εἰς τὴν σὴν τιμὴν ἀτιμίαν, καὶ εἰς τὴν σὴν δόξαν πῦρ καιό-
 17 μενον κανυθήσεται· ¹⁷ καὶ ἔσται τὸ φῶς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς πῦρ, καὶ ἀγιάσει αὐ-
 18 τὸν ἐν πυρὶ καιομένῳ, καὶ φάγεται ὡσεὶ χόρτον τὴν ὕλην. ¹⁸ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀποσβεσθήσεται τὰ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ καὶ οἱ δρυμοί, καὶ καταφάγεται ἀπὸ ψυχῆς ἕως σαρκῶν· καὶ ἔσται ὁ φεύγων ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ φλογὸς καιομέ-
 19 νης· ¹⁹ καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀπ' αὐτῶν ἀριθμὸς ἔσονται, καὶ παιδίον γρά-
 20 ψει αὐτούς. ²⁰ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐκέτι προστεθήσεται τὸ κατα-
 21 λευθὲν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ σωθέντες τοῦ Ἰακώβ οὐκέτι μὴ πεποιστότες ὥσιν ἐπὶ τοὺς ἀδικήσαντας αὐτούς, ἀλλὰ ἔσονται πεποιστότες ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ἅγιον
 22 τοῦ Ἰσραὴλ τῇ ἀληθείᾳ. ²¹ καὶ ἔσται τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰακώβ ἐπὶ θεῷ ἰσχύοντα. ²² καὶ ἐὰν γένηται ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ
 23 24 κατὰλειμμα αὐτῶν σωθήσεται. λόγον συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, Ro 9, 27. 28
 25 τὰδε λέγει κύριος Σαβαῶθ Μὴ φοβοῦ, ὁ λαὸς μου, οἱ κατοικοῦντες ἐν Σιών ἀπὸ Ἀσσυρίων, ὅτι ἐν ῥάβδῳ πατάξει σε· πληγὴν γὰρ ἐπάγω ἐπὶ σὲ τοῦ
 26 ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύπτου. ²⁵ ἔτι γὰρ μικρὸν καὶ παύσεται ἡ ὀργή, ὁ δὲ θυμὸς μου ἐπὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν· ²⁶ καὶ ἐγερεῖ ὁ θεὸς ἐπ' αὐτοὺς κατὰ τὴν πλη-
 27 γὴν Μαδιάμ ἐν τόπῳ Σιλφῆως, καὶ ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῇ ὁδῷ τῇ κατὰ Βάλασσαν, ²⁷ εἰς τὴν ὁδὸν τὴν κατ' Αἰγύπτου. ²⁷ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀφαίρε-
 28 θήσεται ὁ ζυγὸς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὤμου σου, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ
 29 καταφθαρήσεται ὁ ζυγὸς ἀπὸ τῶν ὤμων ὑμῶν. ²⁸ ἤξει γὰρ εἰς τὴν πόλιν
 30 Ἀγγαί, ²⁹ καὶ παρελεύσεται εἰς Μαγγελδῶ, καὶ ἐν Μαχμὰς θῆσει τὰ σκευὴ αὐτοῦ· καὶ παρελεύσεται φάραγγα καὶ ἤξει εἰς Ἀγγαί, φόβος λήψεται Ῥαμᾶ
 31 πόλιν Σαούλ. φεύξεται ³⁰ ἡ θυγάτηρ Γαλλεῖμ, ἐπακούσεται Λαῖσα, ἐπακού-
 32 σεται ἐν Ἀναθῶθ· ³¹ καὶ ἐξέστη Μαδεβηνά καὶ οἱ κατοικοῦντες Γιββεῖρ.
 33 32 παρακαλεῖτε σήμερον ἐν ὁδῷ τοῦ μείναι, τῇ χειρὶ παρακαλεῖτε τὸ ὄρος
 33 τὴν θυγατέρα Σιών καὶ οἱ βουνοὶ οἱ ἐν Ἱερουσαλὴμ. ³³ ἰδοὺ ὁ δεσπότης κύ-
 ριος Σαβαῶθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος, καὶ οἱ ὑψηλοὶ τῇ ὕψει

9. αραβειαν 40. ελαβον εν τη χειρι μου, κ. π. τ. χωρας λημψομαι
 11. χειροποίητοις αυτοις, ουντως 12. και εν ιερουσαλημ, επαξει επι... τον
 13. μεγαν τον αρχοντα 13. om Εν... και τη συνεσεως της σοφιας 14. κα-
 15. ταλημψομαι τη χειρι μου... καταλειμμενα... διαφευξ. μοι 15. ως αυ-
 16. τως εαν τις... ed. rom. ξυλον. και ουχ ουτως, 17. ως πυρ, κ. αγ. αυτο
 18. κ. οι δρυμ. κ. οι βουνοι 19. εσονται αριθμος 20. αλλ εσονται 22.
 23. om αυτων... λογον γαρ 23. συντετ. ποιησει ο θεος 26. επεγερει..., την
 27. πληγ. την μαδιαμ 27. αφαιρεθ. ο φοβος αυτου απο σου ο ζυγ. αυτ.
 28. απο του ωμ. σου 29. μαγγελδω... λημψεται... ed. rom. ραμα, πολιν
 29. σαουλ φευζεται. 30. εν σα pro λαϊσα 31. om και prius... γιββειρ
 32. εν τη οδω... ed. rom. του μειναι τη χειρι. 33. ιδου γαρ

συντριβήσονται, καὶ οἱ ὑψηλοὶ ταπεινωθήσονται, ³⁴ καὶ πεσοῦνται ὑψηλοὶ μα- 34
χαίρα, ὁ δὲ Ἀβναος σὺν τοῖς ὑψηλοῖς πεσεῖται.

XI.

Καὶ ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαί, καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ῥίζης
ἀναβήσεται. ² καὶ ἀναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα τοῦ θεοῦ, πνεῦμα σοφίας ²
καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας.
³ ἐμπλήσει αὐτὸν πνεῦμα φόβου θεοῦ. οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ, οὐδὲ κατὰ ³
τὴν λαλιὰν ἐλέγξει, ⁴ ἀλλὰ κρινεῖ ταπεινῶ κρίσιν, καὶ ἐλέγξει τοὺς ταπεινοὺς ⁴
τῆς γῆς, καὶ πατάξει γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἐν πνεύματι διὰ
χειλέων ἀνελεῖ ἀσεβή. ⁵ καὶ ἔσται δικαιοσύνη ἐξωσμένος τὴν ὁσφύν αὐτοῦ, ⁵
καὶ ἀληθεῖα ἐιλημένος τὰς πλευράς. ⁶ καὶ συμβοσκηθήσεται λύκος μετὰ ἀρ- ⁶
νός, καὶ πάρδαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ, καὶ μοσχάριον καὶ ταῦρος καὶ λέων
ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ παιδίον μικρὸν ἄξει αὐτούς. ⁷ καὶ βοὺς καὶ ἄρκος ⁷
ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ ἅμα τὰ παιδία αὐτῶν ἔσονται, καὶ λέων ὡς βοὺς
φάγεται ἄχυρα. ⁸ καὶ παιδίον νήπιον ἐπὶ τραγῶν ἀσπίδων, καὶ ἐπὶ κοίτην ⁸
ἐγκόνων ἀσπίδων τὴν χεῖρα ἐπιβαλεῖ. ⁹ καὶ οὐ μὴ κακοποιήσουσιν οὐδὲ μὴ ⁹
δύνωνται ἀπολέσαι οὐδένα ἐπὶ τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, ὅτι ἐνεπλήσθη ἡ σύμ-
πασα τοῦ γνῶναι τὸν κύριον, ὥς ὕδωρ πολλὸν κατακαλύψαι θάλασσας. ¹⁰ καὶ ¹⁰
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν,
ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσι, καὶ ἔσται ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ τιμὴ. ¹¹ καὶ ἔσται τῇ ¹¹
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ προσθήσει ὁ κύριος τοῦ δεῖξαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ ζηλώσαι
τὸ καταλειφθῆν ὑπόλοιπον τοῦ λαοῦ, ὃ ἂν καταλειφθῇ ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων καὶ
ἀπὸ Αἰγύπτου καὶ ἀπὸ Βαβυλωνίας καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας καὶ ἀπὸ Ἑλαμιτῶν
καὶ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολῶν καὶ ἐξ Ἀραβίας. ¹² καὶ ἀρεῖ σημεῖον εἰς τὰ ἔθνη, ¹²
καὶ συνάξει τοὺς ἀπολομένους Ἰσραὴλ, καὶ τοὺς διεσπαρμένους Ἰούδα συνάξει
ἐκ τῶν τεσσάρων περὶ γῆς τῆς γῆς. ¹³ καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ ζῆλος Ἐφραῖμ, ¹³
καὶ οἱ ἐχθροὶ Ἰούδα ἀπολοῦνται. Ἐφραῖμ οὐ ζηλώσει Ἰούδαν, καὶ Ἰούδας
οὐ θλίψει Ἐφραῖμ. ¹⁴ καὶ πετασθήσονται ἐν πλοίοις ἀλλοφύλων θάλασσαν ¹⁴
ἅμα προνομήσουσι καὶ τοὺς ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ Ἰουμαίαν, καὶ ἐπὶ
Μωάβ πρῶτον τὰς χεῖρας ἐπιβαλοῦσιν, οἱ δὲ υἱοὶ Ἀμμὼν πρῶτοι ὑπακού-
σονται. ¹⁵ καὶ ἐρημώσει κύριος τὴν θάλασσαν Αἰγύπτου, καὶ ἐπιβαλεῖ τὴν ¹⁵
χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν πνεύματι βιαίῳ, καὶ πατάξει ἐπὶ τὰ φάραγγας
ὥστε διαπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν ὑποδήμασι. ¹⁶ καὶ ἔσται δόσδος τῶν κατὰ ¹⁶
φθέντι μου λαῶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἔσται τῷ Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἡμέρα ὅτε ἐξήλ-
θεν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

XII.

Καὶ ἔρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Εὐλογῶ σε κύριε, διότι ὠργίσθης μοι
καὶ ἀπέστρεψας τὸν θυμὸν σου καὶ ἠλέησάς με. ² Ἰδοὺ ὁ θεός μου σωτήρ ²
μου, πεποιθώς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ, καὶ οὐ φοβηθήσομαι. διότι ἡ δόξα μου
καὶ ἡ αἰνέσις μου κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. ³ καὶ ἀντλήσατε ὕδωρ ³
μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου. ⁴ καὶ ἔρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ⁴
Ὑμνεῖτε κύριον, βοᾶτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἐν-
δοξα αὐτοῦ. μιμηθήσεσθε ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ⁵ ὑμνήσατε τὸ ὄνομα ⁵

33. καὶ ταπεινωθ. οἱ υψηλ. 34. om x. πεσ. υψηλοὶ XI. 3. λαλειαν
5. εἰλημμενος 6. συμβοσκηθησεται 7. βοσκηθησονται pro εσονται ...
αμα φαγοντας 8. ἐπὶ τραγῶν 9. κακοποιήσουσιν ουδ ου μὴ 11. εστ. ἐν
τῇ ... προσθήσει κυριος ... ἀπο τῶν ἀσσυρίων ... καὶ βαβυλωνίας καὶ αι-
θιοπ. κ. ἀπο αἰλαμιταν ... ἀραβείας 13. ἀφαιρ. ο ζυγος 16. εστ. οδος
XII. 1. Εὐλογησῶ 2. *om μου primum ... εσ. ἐν αὐτῷ 3. ἀντλήσεται

6 κυρίου, ὅτι ὑψηλὰ ἐποίησεν· ἀναγγεῖλατε ταῦτα ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ⁶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ εὐφραίνεσθε οἱ κατοικοῦντες Σιών, ὅτι ὑψώσῃ ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ αὐτῆς.

XIII.

ΟΡΑΣΙΣ ΗΝ ΕΙΔΕΝ ΗΣΑΙΑΣ ΥΙΟΣ ΑΜΩΣ ΚΑΤΑ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ.

- 2 ² Ἐπ' ὄρους πεδινοῦ ἄρατε σημεῖον, ὑψώσατε τὴν φωνὴν αὐτοῖς, παρα-
3 καλεῖτε τῇ χειρί, ἀνοίξατε οἱ ἄρχοντες. ³ ἐγὼ συντάσσω, καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς·
4 γίγαντες ἔρχονται πληρώσας τὸν θυμὸν μου χαίροντες ἅμα καὶ ὑβρίζοντες. ⁴ φωνὴ
5 ἐθνῶν πολλῶν ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὁμοία ἐθνῶν πολλῶν, φωνὴ βασιλέων καὶ ἐθνῶν
6 συνηγμένων. κύριος Σαβαώθ ἐντέταλται ἔναι ὀπλομάχῳ, ⁵ ἔρχεσθαι ἐκ γῆς
7 καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. ⁶ ὀλοῦνται· ἐγγὺς γὰρ ἡμέρα κυρίου, καὶ
8 συντριβὴ παρὰ τοῦ θεοῦ ἔξει. ⁷ διὰ τοῦτο πᾶσα χεὶρ ἐκλυθήσεται, καὶ πᾶσα
9 ψυχὴ ἀνθρώπου δειλιάσει· ⁸ ταραχθήσονται οἱ πρέσβεις, καὶ ὠδίνες αὐτοὺς
10 ἔξουσιν ὡς γυναῖκός τικτούσης· καὶ συμφοράσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον
11 καὶ ἐκστήσονται, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὡς φλὸξ μεταβαλοῦσιν. ⁹ Ἰδοὺ γὰρ
12 ἡμέρα κυρίου ἔρχεται ἀνάτος θυμοῦ καὶ ὀργῆς, θῆναι τὴν οἰκουμένην ἔρημον
13 καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς. ¹⁰ οἱ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ^{* Ml. 24,}
14 ὁ Ὠρίων καὶ πᾶς ὁ κόσμος τοῦ οὐρανοῦ τὸ φῶς οὐ δώσουσι, καὶ σκοτισθή- ^{29. * Mc.}
15 σεται τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς. ^{13, 24sq.} ¹¹ καὶ
16 ἐντελοῦμαι τῇ οἰκουμένη ὅλη κακὰ, καὶ τοῖς ἀσεβέσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν·
17 καὶ ἀπολῶ ὕβριν ἀνόμων, καὶ ὕβριν ὑπερηφάνων ταπεινώσω. ¹² καὶ ἔσονται
18 οἱ καταλειμμένοι ἔντιμοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσοῖον τὸ ἄπυρον, καὶ ἄνθρωπος
19 μᾶλλον ἔντιμος ἔσται ἢ ὁ λίθος ὁ ἐν Σουφίρ. ¹³ ὁ γὰρ οὐρανὸς θυμωθήσε-
20 ται, καὶ ἡ γῆ σεισθήσεται ἐκ τῶν θεμελιῶν αὐτῆς, διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου
21 Σαβαώθ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἂν ἐπέλθῃ ὁ θυμὸς αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ ἔσονται οἱ κατα-
22 λειμμένοι ὡς δορκάδιον φεύγον καὶ ὡς πρόβατον πλανώμενον, καὶ οὐκ ἔσται
ὁ συνάγων, ὥστε ἄνθρωπον εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστραφῆναι, καὶ ἄνθρωπος
εἰς τὴν χώραν ἑαυτοῦ διώξεται. ¹⁵ ὃς γὰρ ἂν ἀλφῇ ἡττηθήσεται, καὶ οἵτινες
23 συνηγμένοι εἰσὶ πεσοῦνται μαχαίρᾳ· ¹⁶ καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ῥάξουσιν ἐνώπιον
αὐτῶν, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν προνομήσουσι, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἔξου-
24 σιν. ¹⁷ Ἰδοὺ ἐπεγείρω ὑμῖν τοὺς Μήδους, οἱ ἀργύριον οὐ λογίζονται οὐδὲ χρυ-
25 σίου χρειαῖν ἔχουσι. ¹⁸ τοξεύματα νεανίσκων συντρίψουσιν, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν
οὐ μὴ ἐλεήσωσιν, οὐδὲ ἐπὶ τοῖς τέκνοις σου φείσονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν.
26 ¹⁹ καὶ ἔσται Βαβυλὼν, ἣ καλεῖται ἐνδοξὸς ἀπὸ βασιλείως Χαλδαίων, ὃν πρό-
27 πον κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρα· ²⁰ οὐ κατοικήθήσεται εἰς τὸν
αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ μὴ εἰσελθῶσιν εἰς αὐτὴν διὰ πολλῶν γενεῶν, οὐδὲ μὴ
28 διελθῶσιν αὐτὴν Ἀραβες, οὐδὲ ποιμένες οὐ μὴ ἀναπαύσονται ἐν αὐτῇ. ²¹ καὶ
29 ἀναπαύσονται ἐκεῖ θηρία, καὶ ἐμπλησθήσονται αἱ οἰκαὶ ἡχου· καὶ ἀναπαύ-
30 σονται ἐκεῖ σειρήνες, καὶ δαιμόνια ἐκεῖ ὀρχήσονται, ²² καὶ ὀνοκένταυροι ἐκεῖ
κατοικήσουσι, καὶ νοσσοποιηθήσουσιν ἐχῖνοι ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν.

6. εν σιων ... εμμεσω σου XIII. 2. φωνην εαυτοις, μη φοβεισθε· παρακαλεῖτε τη ψυχη 3. post αυτους add ηγιασμενοι εισιν· και εγω αγω αυτους 5. * om θεμελιου ... του καταφθειρ. την οικ. ολην 6. η ημερα 7. πασαι χειρες (sed εκλυθησεται) 8. και ταραχθ. 9. η ημερα ... ανιατ. εργ. 12. καταλειμμ. (et v. 14.) ... χρυσειον ... και ο ανθρωπος ... ο εκ σουφειρ 13. om εν 14. και ανθρωπον εις τ. χ. αυτου διωξει 15. γαρ εαν ... και οσοι συνηγμ. ε. μαχ. πεσ. 16. ενωπ. αυτ. ραξ. 17. οι ου λογιζ. αργυρ. ... χρυσιον 18. ελεησουσιν 19. υπο βασιλειως 20. αναπαυ- σονται 21. και πλησθησονται οικiai ... ορχηθησονται

XIV.

Ταχὺ ἔρχεται καὶ οὐ χρονιεῖ. ¹ καὶ ἐλεήσει κύριος τὸν Ἰακώβ, καὶ ἐκ-
 λέξεται ἐν τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀναπαύσονται ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ ὁ γειώ-
 ρας προστεθήσεται πρὸς αὐτούς, καὶ προστεθήσεται πρὸς τὸν οἶκον Ἰακώβ,
² καὶ λήφονται αὐτοὺς ἔξῃ καὶ εἰσάξουσιν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ κατα- ²
 κληρονομήσουσι, καὶ πληθύνῃσονται ἐπὶ τῆς γῆς εἰς δούλους καὶ δούλας·
 καὶ ἔσονται αἰχμαλῶται οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτούς, καὶ κυριεύῃσονται οἱ
 κυριεύσαντες αὐτῶν. ³ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναπαύσει σε κύριος ³
 ἀπὸ τῆς ὁδύνης καὶ τοῦ θυμοῦ σου τῆς δουλείας σου τῆς σκληρᾶς ἧς ἐδού-
 λευσας αὐτοὺς. ⁴ καὶ λήψῃ τὸν θῆγον τοῦτον ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος· ⁴
 πῶς ἀναπέπναιται ὁ ἀπαιτῶν, καὶ ἀναπέπναιται ὁ ἐπισπουδαστής· ⁵ συνέτριψε ⁵
 κύριος τὸν ζυγὸν τῶν ἀμαρτωλῶν, τὸν ζυγὸν τῶν ἀρχόντων· ⁶ πατάξας ἔθνος ⁶
 θυμῷ πληγῇ ἀνιάτω, παίων ἔθνος πληγὴν θυμοῦ ἧ οὐκ ἐφείσατο, ἀνεπαύ-
 σατο πεποιθώς. ⁷ πᾶσα ἡ γῆ βοᾷ μετ' εὐφροσύνης, ⁸ καὶ τὰ ξύλα τοῦ Λιβάν- ⁷
 νου εὐφρανθήσαν ἐπὶ σοὶ καὶ ἡ κέδρος τοῦ Λιβάνου Ἀφ' οὗ σὺ κεκοίμησαι,
 οὐκ ἀνέβη ὁ κόπτης ἡμᾶς. ⁹ ὁ ἄδης κάτωθεν ἐπικράνθη συναντήσας σοι· ⁹
 συνηγέρθησάν σοι πάντες οἱ γίγαντες οἱ ἄρξαντες τῆς γῆς, οἱ ἐγείραντες ἐκ
 τῶν θρόνων αὐτῶν πάντας βασιλεῖς ἔθνων. ¹⁰ πάντες ἀποκριθήσονται καὶ ¹⁰
 ἐροῦσά σοι Καὶ σὺ ἐάλως ὥσπερ καὶ ἡμεῖς, ἐν ἡμῖν δὲ κατελογίσθης. ¹¹ κατέβη ¹¹
 εἰς ἄδου ἡ δόξα σου, ἡ πολλὴ εὐφροσύνη σου· ὑποκάτω σου στρώσουσι σῆ-
 ψιν, καὶ τὸ κατακαλύμμα σου σκώληξ. ¹² πῶς ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ¹²
 εὐαφρόρος ὁ πρῶτ' ἀνατέλλων, συνετρίβη εἰς τὴν γῆν ὁ ἀποστελλὼν πρὸς
 πάντα τὰ ἔθνη. ¹³ σὺ δὲ εἶπας ἐν τῇ διανοίᾳ σου Εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνα- ¹³
 βήσομαι, ἐπάνω τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ θήσω τὸν θρόνον μου, καθεῖω ἐν
^{* Ml. 23.} ὄρει ὑψηλῇ ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ τὰ πρὸς βορρᾶν, ¹⁴ ἀναβήσομαι ἐπάνω τῶν ¹⁴
^{* Lc. 10, 15.} νεφῶν, ἔσομαι ὅμοιος τῷ ὑψίστῳ. ¹⁵ νῦν δὲ εἰς ἄδην καταβήσῃ καὶ εἰς τὰ ¹⁵
 θεμέλια τῆς γῆς. ¹⁶ οἱ ἰδόντες σε θαυμάσουσιν ἐπὶ σοὶ καὶ ἐροῦσιν Οὗτος ὁ ¹⁶
 ἄνθρωπος ὁ παροξύνων τὴν γῆν, ὁ σεῖων βασιλεῖς, ¹⁷ ὁ σεῖς τὴν οἰκουμένην ¹⁷
 ὅλην ἔρημον, καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ καθεῖλε, τοὺς ἐν ἐπαγωγῇ οὐκ ἔλυσε.
¹⁸ πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν ἔθνων ἐκοιμήθησαν ἐν τιμῇ, ἄνθρωπος ἐν τῷ οἴκῳ ¹⁸
 αὐτοῦ· ¹⁹ σὺ δὲ ῥιφήσῃ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὡς νεκρὸς ἐβδελυγμένος, μετὰ πολλῶν ¹⁹
 τεσθνηκῶτων ἐκκεκνηγμένων μαχαίραις καταβαινόντων εἰς ἄδου. ὃν τρόπον
 ἱμάτιον ἐν αἵματι πεφυρμένον οὐκ ἔσται καθάρων, ²⁰ οὕτως οὐδὲ σὺ ἔσῃ κα- ²⁰
 θάρως, διότι τὴν γῆν μου ἀπώλεσας καὶ τὸν λαόν μου ἀπέκτεινας· οὐ μὴ
 μείνης εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, σπέρμα πονηρόν. ²¹ ἐτοίμασον τὰ τέκνα σου ²¹
 σφαγῆναι ταῖς ἀμαρτίαις τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ἵνα μὴ ἀναστῶσι καὶ κληρο-
 νομήσωσι τὴν γῆν καὶ ἐμπλήσωσι τὴν γῆν πολέμων. ²² καὶ ἐπαναστήσομαι ²²
 αὐτοὺς, λέγει κύριος Σαβαώθ, καὶ ἀπολῶ αὐτῶν ὄνομα καὶ κατάλειμμα καὶ
 σπέρμα· τάδε λέγει κύριος. ²³ καὶ θήσω τὴν Βαβυλωνίαν ἔρημον ὥστε κατοί- ²³
 κεῖν ἐχίνους, καὶ ἔσται εἰς οὐδέν· καὶ θήσω αὐτὴν πηλοῦ βράσθρον εἰς ἀπό-
 λειαν. ²⁴ τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ Ὁν τρόπον εἴρηκα οὕτως ἔσται, καὶ ὃν ²⁴

XIV. ταχ. ερχ. κ. ου χρονιεi arctius cum antecdd. conjg. 4. επι pro
 προς 2. λημψονται ... γης του θεου εις 3. σε ο θεος εκ της οδυνης ...
 σου και της δουλειας της σκλ. 4. λημψη ... post βαβυλωνος add και ερεις
 εν τη ημερα εκεινη 5. συνετριψεν ο θεος 8. ηυφρανθησαν 11. κατεβη
 δε εις 13. των αστρων 14. των νεφελων 15. εις αδου 16. θαυμασουσιν
 ... σεων sine 6 17. om και τ. πολ. αυτ. καθειλε (... ελευσεν) 18. εκασ-
 στος pro ανδρ. 19. εν αιματι ιματιον 20. σπερμ. πονηρ. cum seqq.
 conjg. 24. σφαγ. τα τ. σου ... πατρος σου ... την γην κληρονομησωσιν
 23. πηλου βρασρον

25 τρόπον βεβούλευμαι οὕτως μενεῖ, ²⁵ τοῦ ἀπολέσαι τῶς Ἀσσυρίους ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς καὶ ἐπὶ τῶν ὁρέων μου· καὶ ἔσονται εἰς καταπάτημα, καὶ ἀφαιρέσῃσεται ἀπ' αὐτῶν ὁ ζυγὸς αὐτῶν, καὶ τὸ κῦδος αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὤμων ἀφαιρέσῃσεται. ²⁶ αὕτη ἡ βουλὴ ἣν βεβούλευται κύριος ἐπὶ τὴν ὅλην οἰκουμένην, καὶ αὕτη ἡ χεὶρ ἡ ὑψηλὴ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. ²⁷ ἃ γὰρ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος βεβούλευται, τίς διασκεδάσει; καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν ὑψηλὴν τίς ἀποστρέψει; ²⁸ τοῦ ἔτους οὗ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ ἐγενήσθη τὸ ῥῆμα τοῦτο. ²⁹ μὴ εὐφρανθεῖτε οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, συνετρίβη γὰρ ὁ ζυγὸς τοῦ παίοντος ὑμᾶς· ἐκ γὰρ σπέρματος ὅφρως ἐξελεύσεται ἔκγονα ἀσπίδων, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐξελεύσονται ὄφρως πετάμενοι, ³⁰ καὶ βοσκηθήσονται πτωχοὶ δι' αὐτοῦ· πτωχοὶ δὲ ἄνθρωποι ἐπὶ εἰρήνης ἀναπαύσονται· ἀνελεῖ δὲ ἐν λιμῷ τὸ σπέρμα σου, καὶ τὸ καταλείμμα σου ἀνελεῖ. ³¹ ὀλολύξατε πύλαι πόλεων, κεκραγέτωσαν πόλεις τεταραγμέναι, οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, ὅτι ἀπὸ βορρᾶ καπνὸς ἔρχεται, καὶ οὐκ ἔστι τοῦ εἶναι. ³² καὶ τί ἀποκριθήσονται βασιλεῖς ἔθνων; ὅτι κύριος ἐξεμελίωσε Σιών, καὶ δι' αὐτοῦ σωθήσονται οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ.

XV.

TO RHMA TO KATA THS MWABITIDOS.

Νυκτὸς ἀπολείται ἡ Μωαβίτις, νυκτὸς γὰρ ἀπολείται τὸ τεῖχος τῆς Μωαβίτιδος. ² λυπεῖσθε ἐφ' ἐαυτοὺς, ἀπολείται γὰρ καὶ Διηβὼν, οὐ ὁ βωμὸς ὑμῶν· ἐκεῖ ἀναβήσεσθε κλαίειν, ἐπὶ Ναβαῦ τῆς Μωαβίτιδος. ὀλολύξατε, ³ ἐπὶ πάσης κεφαλῆς φαλάκρωμα, πάντες βραχίονες κατατετμημένοι, ⁴ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς περιζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε ἐπὶ τῶν δωματίων αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις αὐτῆς, πάντες ὀλολύξετε μετὰ κλαυθμοῦ. ⁵ ὅτι κέκραγεν Ἑσεβὼν καὶ Ἐλεαλή, ἕως Ἰασσά ἠκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν· διὰ τοῦτο ἡ ὁσφὺς τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ, ἡ ψυχὴ αὐτῆς γινώσεται. ⁶ ἡ καρδία τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ ἐν αὐτῇ ἕως Σηγώρ· δάμαλις γὰρ ἔστι τριετής, ἐπὶ δὲ τῆς ἀναβάσεως Λουεῖθ πρὸς σὲ κλαίοντες ἀναβήσονται τῇ ὁδῷ Ἀρωνιέμ· βοᾷ σύντριμμα καὶ σεισμός, ⁷ τὸ ὕδωρ τῆς Νεμρεῖμ ἔρημον ἔσται, καὶ ὁ χόρτος αὐτῆς ἐκλείψει· χόρτος γὰρ χλωρὸς οὐκ ἔσται. ⁸ μὴ καὶ οὕτως μέλλει σωθῆναι; ἐπάξω γὰρ ἐπὶ τὴν φάραγγα Ἀραβας καὶ κήψονται αὐτὴν. ⁹ συνήψε γὰρ ἡ βοὴ τὸ ὄριον τῆς Μωαβίτιδος τῆς Ἀγαλείμ, καὶ ὀλολυγμὸς αὐτῆς ἕως τοῦ φρέατος τοῦ Αἰλείμ. ¹⁰ τὸ δὲ ὕδωρ τὸ Δειμῶν πληροῦσθεται αἵματος· ἐπάξω γὰρ ἐπὶ Δειμῶν Ἀραβας, καὶ ἀρῶ τὸ σπέρμα Μωάβ καὶ Ἀριήλ καὶ τὸ κατάλοιπον Ἀδαμά.

XVI.

Ἀποστελῶ ὥς ἔρπετα ἐπὶ τὴν γῆν· μὴ πέτρα ἔρημός ἐστί τὸ ὄρος Συγατρὸς Σιών· ² ἔση γὰρ ὥς πετεινοῦ ἀνιπταμένου νοσοῦς ἀφρημένος, ἔση ³ Συγάτηρ Μωάβ, ἔπειτα δὲ Ἀρνὼν πλείονα ⁴ βουλευού, ποιεῖ τε σκέπην πένθους· αὕτη διὰ παντὸς ἐν μεσημβρινῇ σκοτίᾳ φεύγουσιν, ἐξέστησαν. μὴ

25. απο της γης ... απο των 26. οικουμενην ολην ... εθνη της οικουμενης 27. om αυτου 28. αχαζ ο βασιλ. 29. παντ. οι αλλοφυλοι ... οφρων ... εγγονα ασπιδων ... πετομενοι 30. δε ανδρες επ ειρηνης ... δε λιμω ... καταλιμμα (non v. 22.) 31. ολολυξετε ... καπν. απο βορρα XV. 1. Το οραμα 2. εφ εαυτοις ... γαρ δαιβηδων ... ολολυξετε (ed. rom. post ολολυξατε non interpg.) ... κατατετμημενοι 3. εν τ. πλ. αυτης cum antecedd. conjg. 4. εσεβων και ελαλησεν εως ηκουσθη η φ. αυτης 5. εν εαυτη ... της προς σε pro λουειθ pr. σε ... αδωνειμ 6. της νεμρειμ 7. λημψονται 8. το ορος της ... αγαλλειμ 9. ρεμμων bis pro δειμων XVI. 1. om Συγατρος 2. νεοσσος ... om εση sec.

ἀχθῆς, ⁴ παροικήσουσί σοι οἱ φυγάδες Μωάβ· ἔσονται σκέπη ὑμῖν ἀπὸ προσώ- 4
που διώκοντος, ὅτι ἦρθη ἡ συμμαχία σου, καὶ ὁ ἄρχων ἀπώλετο ὁ καταπα-
τῶν ἀπὸ τῆς γῆς. ⁵ καὶ διορθωθήσεται μετ' ἐλέους ὕψονος, καὶ καθιεῖται ἐπ' ⁵
αὐτοῦ μετὰ ἀληθείας ἐν σκηνῇ Δαυίδ, κρίνων καὶ ἐκλήτῳν κρίμα καὶ σπεύ-
δων δικαιοσύνην. ⁶ ἠκούσαμεν τὴν ὕβριν Μωάβ, ὑβριστῆς σφόδρα, τὴν ὑπερη- 6
φανίαν ἐξῆρα. οὐχ οὕτως ἡ μαντεία σου, οὐχ οὕτως. ⁷ ὀλοῦνται Μωάβ, ἐν 7
γὰρ τῇ Μωαβίτιδι πάντες ὀλοῦνται· τοῖς κατοικοῦσι δὲ Σέθ μελετήσεις,
καὶ οὐκ ἐντραπήσῃ ⁸ τὰ πεδία Ἑσεβών. πενήσῃσι ἄμπελος Σεβαμά· κατα- 8
πίνοντες τὰ ἔθνη, καταπατήσατε τὰς ἀμπέλους αὐτῆς ἕως Ἰαζήρ· οὐ μὴ
συνάψῃτε, πλανήθητε τὴν ἔρημον, οἱ ἀπεσταλμένοι ἐγκατελείψουσιν, διέβη-
σαν γὰρ πρὸς τὴν θάλασσαν. ⁹ διὰ τοῦτο κλαύσομαι ὡς τὸν κλαυθμὸν Ἰαζήρ 9
ἄμπελον Σεβαμά· τὰ δένδρα σου κατέβαλεν Ἑσεβών καὶ Ἑλεαλή, ὅτι ἐπὶ
τῷ θερισμῷ καὶ ἐπὶ τῷ τρυγητῷ σου καταπατήσω, καὶ πάντα πεσοῦνται.
¹⁰ καὶ ἀρθήσεται εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίαμα ἐκ τῶν ἀμπελώνων, καὶ ἐν τοῖς 10
ἀμπελώσι σου οὐ μὴ εὐφρανθήσονται, καὶ οὐ μὴ πατήσουσιν οἶνον εἰς τὰ
ὑπολήνια, πέπαυται γάρ. ¹¹ διὰ τοῦτο ἡ κοιλία μου ἐπὶ Μωάβ ὡς κιθάρᾳ 11
ἤχῃσει, καὶ τὰ ἐντός μου ὡς τεῖχος ἐνεκαίνισας. ¹² καὶ ἔσται εἰς τὸ ἔντρα 12
πῆναι σε, ὅτι ἐκοπίασε Μωάβ ἐπὶ τοῖς βωμοῖς, καὶ εἰςελεύσεται εἰς τὰ χει-
ροποίητα αὐτῆς ὥστε προσεύξασθαι, καὶ οὐ μὴ δύνηται ἐξελεῖσθαι αὐτόν.
¹³ τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησε κύριος ἐπὶ Μωάβ, ὁπότε ἐλάλησε. ¹⁴ καὶ νῦν 13 14
λέγω Ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἐτὼν μισθωτοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωάβ παντὶ
τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ, καὶ καταλειφθήσεται ὀλιγοστός καὶ οὐκ ἐντιμός.

XVII.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΟ ΚΑΤΑ ΔΑΜΑΣΚΟΥ.

Ἰδοὺ Δαμασκὸς ἀρθήσεται ἀπὸ πόλεως, καὶ ἔσται εἰς πτώσιν ² κατα- 2
λελειμμένη εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς κοίτην ποιμνίων καὶ ἀνάπανσιν, καὶ οὐκ ἔσται
ὁ διώκων. ³ καὶ οὐκέτι ἔσται ὀχυρὰ τοῦ καταφυγεῖν Ἐφραῖμ· καὶ οὐκέτι 3
βασιλεῖα ἐν Δαμασκῷ καὶ τὸ λοιπὸν τῶν Σύρων· οὐ γὰρ σὺ βελτίων εἶ τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ, τῆς δόξης αὐτῶν· τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ. ⁴ ἔσται ἐν τῇ 4
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκλειψις δόξης Ἰακώβ, καὶ τὰ πύονα τῆς δόξης αὐτοῦ σεισθή-
σεται. ⁵ καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀμνητὸν ἐστηκότα καὶ σπέρμα 5
σταχυῶν ἀμῆνη, καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ στάχυν ἐν φάραγγι·
στερεᾷ, ⁶ καὶ καταλειφθῇ ἐν αὐτῇ καλάμη, ἥ ὡς ῥῶγες ἐλαίας δύο ἡ τρεῖς 6
ἐπ' ἄκρου μετεώρου, ἡ τέσσαρες ἡ πέντε ἐπὶ τῶν κλάδων αὐτῶν κατα-
λειφθῇ. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ. ⁷ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πεποιδῶς ἔσται 7
ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον
τοῦ Ἰσραὴλ ἐμβλέψονται, ⁸ καὶ οὐ μὴ πεποιδότες ὥσιν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς οὐδὲ 8
ἐπὶ τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἃ ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν, καὶ οὐκ
ὄφονται τὰ δένδρα οὐδὲ τὰ βδελύγματα αὐτῶν. ⁹ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται 9
αἱ πόλεις σου ἐγκαταλειμμέναι ὃν τρόπον κατέλιπον οἱ Ἀμορραῖοι καὶ οἱ

3. απ αρχης pro αχθης 4. om σοι ... εσont. γαρ ... post σου add συνε-
τελεσθη ταλαιπωρια ... απολετο ... επι της 5. μετα ελεους 6. ed. rom. post
σφοδρα non interpg. ... εξηρας 8. *καταπατησουσιν (?) ... την ερημον p'ο
προς τ. θαλασσ. 9. εσεβων· και εαλησεν επι 10. αμπελωνων σου 11. ωσει
τιχος ο ενεκενισας 12. εστ. ως το ... om οτι 13. οποτε και εαλ. 14. εν
παντι XVII. 2. καταλειμμενη ... αναπαυσιν βουκολιων 3. εσται βασιλεια
... των συρων (*ασυρων .. -ριων?) απολειται ... ισραηλ και της 4. της
δοξης ιακωβ ... **πλιονα 5. σταχυων εν τω βραχιονι αυτου αμηση 6.
κλαδων αυτου 7. εσται ανθρωπος 8. οφοντ. τα αλση αυτων ουδε 9. εγ-
καταλειμμεναι ... εγκατελειπον

- 10 Εὐαῖοι ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ ἔσονται ἔρρημοι, ¹⁰ διότι κατέλιπες τὸν θεὸν τὸν σωτήρᾶ σου, καὶ κυρίου τοῦ βοηθοῦ σου οὐκ ἐμνήσθης.
 11 διὰ τοῦτο φυτεύσεις φύτευμα ἀπίστον καὶ σπέρμα ἀπίστον· ¹¹ τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἂν φυτεύσῃς, πλανηθήσῃ· τὸ δὲ πρῶτ' ἐὰν σπείρῃς, ἀνθήσει εἰς ἀμητὸν ἢ ἂν ἡμέρᾳ κληρώσῃ, καὶ ὡς πατὴρ ἀνθρώπου κληρώσῃ τοῖς υἱοῖς σου. ¹² οὐαὶ πλῆθος ἐθνῶν πολλῶν· ὡς θάλασσα κυμαίνουσα, οὕτω παραχθήσεσθε, καὶ
 13 νῶτος ἐθνῶν πολλῶν ὡς ὕδωρ ἠχήσει· ¹³ ὡς ὕδωρ πολὺ ἐξῆν πολλά, ὡς ὕδατος πολλοῦ βία φερομένου. καὶ ἀποσκορακίει αὐτόν, καὶ πόρρω αὐτὸν διώξεται ὡς χνοὺν ἀχρύου λιχωμένων ἀπέναντι ἀνέμου, καὶ ὡς κοινορτὸν
 14 τροχοῦ καταγίγς φέρουσα· ¹⁴ πρὸς ἐσπέραν καὶ ἔσται πένθος, πρὶν ἢ πρῶτ' καὶ οὐκ ἔσται. αὕτη ἡ μερὶς τῶν προνομευσάντων ὑμᾶς, καὶ κληρονομία τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν.

XVIII.

- 2 Οὐαὶ γῆς πλοίων πτέρυγες ἐπέκεινα ποταμῶν Αἰθιοπίας, ² ὃ ἀποστέλλων ἐν θαλάσῃ ὄμηρα καὶ ἐπιστολάς βιβλίνας ἐπάνω τοῦ ὕδατος. πορεύονται γὰρ ἄγγελοι κοῦφοι πρὸς ἔθνος μετέωρον, καὶ ξένον λαὸν καὶ χαλεπόν· τίς αὐτοῦ ἐπέκεινα; ἔθνος ἀνελπιστόν καὶ καταπεπατημένον. νῦν οἱ ποταμοὶ
 3 τῆς γῆς ³ πάντες ὡς χώρα κατοικουμένη κατοικηθήσεται· ἡ χώρα αὐτῶν
 4 ὡσεὶ σημεῖον ἀπὸ ὅρους ἀρτῆ, ὡς σάλπιγγος φωνὴ ἀκουστὴν ἔσται. ⁴ διότι οὕτως εἶπε κύριός μοι Ἀσφάλεια ἔσται ἐν τῇ ἐμῇ πόλει ὡς φῶς καύματος
 5 μεσημβρίας, καὶ ὡς νεφέλη δρόσου ἡμέρας ἀμητοῦ ἔσται· ⁵ πρὸ τοῦ θερίσμου, ὅταν συντελεσθῇ ἄνθος, καὶ ὁμαξὲ ἐξανθήσῃ ἄνθος ὁμακίζουσα· καὶ ἀφελεῖ τὰ βοτρυδία τὰ μικρὰ τοῖς δρεπάνοις, καὶ τὰς κληματίδας ἀφελεῖ καὶ
 6 ἀποκόψει, ⁶ καὶ καταλείψει ἅμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς· καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτοὺς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντα
 7 τὰ θηρία τῆς γῆς ἐπ' αὐτὸν ἵξει. ⁷ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἀνενεχθήσεται δῶρα κυρίῳ Σαβαώθ ἐκ λαοῦ τεθλιμμένου καὶ τετιμμένου, καὶ ἀπὸ λαοῦ μεγάλου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον· ἔθνος ἐλπίζον καὶ καταπεπατημένον, ὃ ἔστιν ἐν μέρει ποταμοῦ τῆς χώρας αὐτοῦ, εἰς τὸν τόπον οὗ τὸ ὄνομα κυρίου Σαβαώθ, ὅρος Σιών.

XIX.

ΟΡΑΣΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

- Ἴδου κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλῃς κούφῃς καὶ ἵξει εἰς Αἴγυπτον, καὶ σεισθήσεται τὰ χειροποίητα Αἰγύπτου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία
 2 αὐτῶν ἠττηθήσεται ἐν αὐτοῖς. ² καὶ ἐπεγερθήσονται Αἰγύπτιοι ἐπ' Αἰγυπτίους, καὶ πολεμήσει ἀνδρῶπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀνδρῶπος τὸν πλησίον αὐτοῦ,
 3 τοῦ, πόλις ἐπὶ πόλιν καὶ νομὸς ἐπὶ νομόν. ³ καὶ παραχθήσεται τὸ πνεῦμα τῶν Αἰγυπτίων ἐν αὐτοῖς, καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν διασκεδάσω, καὶ ἐπερωτήσουσι τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν καὶ τοὺς ἐκ τῆς γῆς φωνοῦντας
 4 καὶ τοὺς ἐγγαστριμύζους. ⁴ καὶ παραδώσω τὴν Αἴγυπτον εἰς χεῖρας ἀνθρώπων κυρίων σκληρῶν, καὶ βασιλεῖς σκληροὶ κυριεύσουσιν αὐτὴν. τάδε λέγει κύριος
 5 Σαβαώθ· ⁵ καὶ πίνονται οἱ Αἰγύπτιοι ὕδωρ τὸ παρὰ θάλασσαν, ὃ δὲ ποταμὸς

10. εγκατελειπες 11. τη δε ημερα ... εαν φυτευσης ... ωςπερ πατηρ ... om σου 12. ουτως 13. καταφερομενου ... ως χουν 14. om καi primum ... υμας προνομευσ. κ. κληρ. των υμ. κληρονομησαντων XVIII. 2. τι αυτου επεκεινα ... καταπεπατημενον (sic) νυν· νυν 4. οτι ουτως ειπ. μοι κυριος 5. post θερισμου plene interp. ... ανθηση ... κατακοφει 7. ed. rom. μεγαλου, απο ... του ποταμου XIX. 1. αι καρδιαι α. ηττηθησονται 2. επεγερθησεται πολις 3. ενγαστριμυζ. και τους γνωστας 4. om την

ἐκλείψει καὶ ξηρανθήσεται· ⁶καὶ ἐκλείψουσιν οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ διώρυχες τοῦ ποταμοῦ, καὶ ξηρανθήσεται πᾶσα συναγωγὴ ὕδατος καὶ ἐν παντὶ ἔλει· ⁷καλᾶμου καὶ παπύρου, καὶ τὸ ἄχι τὸ χλωρόν πᾶν τὸ κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ καὶ πᾶν τὸ σπειρόμενον διὰ τοῦ ποταμοῦ ξηρανθήσεται ἀνεμόφθορον. ⁸καὶ 8 στενάξουσιν οἱ ἄλεις, καὶ στενάξουσιν πάντες οἱ βάλλοντες ἄγκιστρον εἰς τὸν ποταμόν, καὶ οἱ βάλλοντες σαγήνας καὶ οἱ ἀμφιβολεῖς πενήθσουσι. ⁹καὶ αἱ-9 σχύνη λήφεται τοὺς ἐργαζομένους τὸ λίνον τὸ σχιστόν καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν βύσσον, ¹⁰καὶ ἔσονται οἱ ἐργαζόμενοι αὐτὰ ἐν ὁδύνῃ, καὶ πάντες οἱ 10 ποιοῦντες τὸν ζῦθον λυπηθήσονται καὶ τὰς ψυχὰς πονέσουσι. ¹¹καὶ μωροὶ 11 ἔσονται οἱ ἄρχοντες Τάνεως, οἱ σοφοὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως, ἡ βουλὴ αὐτῶν μαρνανθήσεται. πῶς εἰσὶτε τῷ βασιλεῖ Υἱοὶ συνετῶν ἡμεῖς, υἱοὶ βασιλέων τῶν ἐξ ἀρχῆς; ¹²ποῦ εἰσὶ νῦν οἱ σοφοὶ σου, καὶ ἀναγγειλάτωσάν σοι καὶ 12 εἰπάτωσαν τί βεβούλευται κύριος Σαβαώθ ἐπ' Αἴγυπτον; ¹³ἐξέλειπον οἱ ἄρ- 13 χοντες Τάνεως, καὶ ὑψώθησαν οἱ ἄρχοντες Μέμφεως, καὶ πλανήσουσιν Αἴγυπτον κατὰ φυλάς. ¹⁴κύριος γὰρ ἐκέρασεν αὐτοῖς πνεῦμα πλανήσεως, καὶ 14 ἐπλάνησαν Αἴγυπτον ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν, ὥς πλανᾶται ὁ μεθῶν καὶ ὁ ἐμῶν ἅμα. ¹⁵καὶ οὐκ ἔσται τοῖς Αἰγυπτίοις ἔργον ὃ ποιήσει κεφαλὴν καὶ 15 οὐράν καὶ ἀρχὴν καὶ τέλος. ¹⁶τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται οἱ Αἰγύπτιοι ὥς 16 γυναῖκες ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ ἀπὸ προσώπου τῆς χειρὸς κυρίου Σαβαώθ ἣν αὐτοὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς. ¹⁷καὶ ἔσται ἡ χώρα τῶν Ἰουδαίων τοῖς Αἰγυπτίοις 17 εἰς φόβητρον· πᾶς ὃς ἐάν ὀνομάσῃ αὐτὴν αὐτοῖς, φοβηθήσονται διὰ τὴν βουλὴν ἣν βεβούλευται κύριος Σαβαώθ ἐπ' αὐτήν. ¹⁸τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται 18 οἱ πέντε πόλεις ἐν τῇ Αἰγύπτῳ λαλοῦσαι τῇ γλώσσῃ τῇ Χαναανίτιδι καὶ ὁμνῦντες τῷ ὀνόματι κυρίου Σαβαώθ· πόλις ἀσεδὲκ κληθήσεται ἡ μία πόλις. ¹⁹τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται ὑσιαστήριον τῷ κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγυπτίων, 19 καὶ στήλη πρὸς τὸ ὄριον αὐτῆς τῷ κυρίῳ, ²⁰καὶ ἔσται εἰς σημεῖον εἰς τὸν 20 αἰῶνα κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου· ὅτι κεκραῖνεται πρὸς κύριον διὰ τοὺς θλιβόντας αὐτούς, καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς ἄνθρωπον ὃς σώσει αὐτούς, κρῖνων σώσει αὐτούς. ²¹καὶ γνωστὸς ἔσται κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις· καὶ γνώσονται οἱ 21 Αἰγύπτιοι τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ποιήσουσι ὑσιας, καὶ εὐξονται εὐχὰς τῷ κυρίῳ καὶ ἀποδώσουσι. ²²καὶ πατάξει κύριος τοὺς Αἰγυπτίους 22 πληγῇ, καὶ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει, καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον, καὶ εἰσακουσεται αὐτῶν καὶ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει. ²³τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται ἡ 23 ὁδὸς ἀπὸ Αἰγύπτου πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ εἰσελεύσονται Ἀσσύριοι εἰς Αἴγυπτον· καὶ Αἰγύπτιοι πορεύσονται πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ δουλεύσουσιν Αἰγύπτιοι τοῖς Ἀσσυρίοις. ²⁴τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται Ἰσραὴλ τρίτος ἐν τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ 24 ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις εὐλογημένος ἐν τῇ γῇ, ²⁵ἣν εὐλόγησε κύριος Σαβαώθ 25 λέγων Εὐλογημένος ὁ λαὸς μου ὁ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ὁ ἐν Ἀσσυρίοις, καὶ ἡ κληρονομία μου Ἰσραὴλ.

XX.

Τοῦ ἔτους ὅτε εἰσῆλθε Τανάδαν εἰς Ἀζωτον, ἠνίκα ἀπεστάλη ὑπὸ Ἀρνᾶ βασιλέως Ἀσσυρίων καὶ ἐπολέμησε τὴν Ἀζωτον καὶ ἔλαβεν αὐτήν,

6. διωρυγες 8. αλειεις 9. λημψεται 10. οι διαλογιζομενοι αυτα ... παντ. οι τον ζυθ. ποιουντες 11. ed. rom. τω βασιλει υιοι συνετων, ημεις υιοι 12. ed. rom. αναγγειλατ. σοι; 13. εξελειπον 15. ουραν, αρχην 17. πας ος αν ... βουλην κυριου σαβαωθ ην βεβ. κυρ. επ 18. εν αιγυπτω ... χανανιτιδι ... ομνουσαι ... om σαβαωθ 19. το υσιαστηριον 20. αυτοις κυριος ανθρωπ. 22. πληγη μεγαλη ... επακουσεται ... om ιασει sec. 23. εσται οδος αιγυπτου ... οι αιγυπτιοι 24. τριτος εν τ. ασσυριοις· και εν τ. αιγυπτιοις 25. η προ την XX. 1. ου εισηλθεν ναθαν ... κ. κατελαβετο αυτ.

- 2² τότε ἐλάλησε κύριος πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμώς λέγων Πορεύου καὶ ἄφελε τὸν σάκκον ἀπὸ τῆς ὀσφύος σου, καὶ τὰ σανδάλια σου ὑπόλουσαι ἀπὸ τῶν ποδῶν σου, καὶ ποίησον οὕτως, πορευόμενος γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος. ³ καὶ εἶπε κύριος Ὁν τρόπον πεπόρευται ὁ παῖς μου Ἡσαΐας γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος τρία ἔτη, τρία ἔτη ἔσται εἰς σημεῖα καὶ τέρατα τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ Αἰθίοψιν. ⁴ ὅτι οὕτως ἄξει βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰγύπτου καὶ Αἰθιοπῶν, νεανίσκους καὶ πρεσβύτας, γυμνοὺς καὶ ἀνυποδέτους, ἀνακακα- ⁵ λυμένους τὴν αἰσχύνην Αἰγύπτου. ⁶ καὶ αἰσχυνθήσονται ἡττηθέντες ἐπὶ τοῖς Αἰθίοψιν, ἐφ' οἷς ἦσαν πεποικότες οἱ Αἰγύπτιοι, ἦσαν γὰρ αὐτοῖς δόξα. ⁶ καὶ ἐροῦσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ἰδοὺ ἡμεῖς ἦμεν πεποικότες τοῦ φυγεῖν εἰς αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, οἳ οὐκ ἠδύναντο σω- ⁷ θῆναι ἀπὸ βασιλείως Ἀσσυρίων, καὶ πῶς ἡμεῖς σωθισόμεθα;

XXI.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ.

- Ὡς καταιγὶς δι' ἐρήμου διέλθοι, ἐξ ἐρήμου ἐρχομένη ἐκ γῆς, φοβερὸν ² ² τὸ ὄραμα καὶ σκληρὸν ἀνηγγέλη μοι. ὁ ἀβετὼν ἀβετεῖ, ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖ. ἐπ' ἐμοὶ οἱ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ πρέσβεις τῶν Περσῶν ἐπ' ἐμὲ ἔρχονται. νῦν ³ στενάξω καὶ παρακαλέσω ἑμαυτόν. ³ διὰ τοῦτο ἐνεπλήσθη ἡ ὀσφύς μου ἐκ- ⁴ λύσεως, καὶ ὠδίνες ἔλαβόν με ὡς τὴν τίκτουσαν· ἡ δίκησα τοῦ μὴ ἀκοῦσαι, ⁴ ἐσπούδασα τοῦ μὴ βλέπειν. ⁴ ἡ καρδία μου πλανᾶται καὶ ἡ ἀνομία με βα- ⁵ πτίζει, ἡ ψυχὴ μου ἐφέστηκεν εἰς φόβον. ⁵ ἐτοίμασον τὴν τράπεζαν, φάγετε, ⁶ πλέτε· ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες ἐτοίμασατε βυρεοὺς, ⁶ ὅτι οὕτως εἶπε πρὸς με ⁷ κύριος Βαδίσας σεαυτῷ στήσων σκοπὸν, καὶ ὁ ἄν ἔδης ἀνάγγελλον. ⁷ καὶ εἰ- ⁸ δον ἀναβάτας ἵππεις δύο, καὶ ἀναβάτην ὄνου καὶ ἀναβάτην καμήλου. ἀκρόα- ⁸ σαι ἀκρόασιν πολλήν, ⁸ καὶ κάλεσον Οὐρίαν εἰς τὴν σκοπιάν. κύριος εἶπεν Ἔσθην ⁹ διὰ παντὸς ἡμέρας, καὶ ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς ἐγὼ ἔσθην ὅλην τὴν νύκτα, ⁹ καὶ ¹⁰ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται ἀναβάτης ξυνωρίδος. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε Πέπτωκε πέπτωκε ¹¹ Βαβυλῶν, καὶ πάντα τὰ ἀγάλματα αὐτῆς καὶ τὰ χειροποίητα αὐτῆς συνε- ¹² τρίβησαν εἰς τὴν γῆν. ¹⁰ ἀκούσατε οἱ καταλειμμένοι καὶ οἱ ὀδυνώμενοι, ¹¹ ἀκούσατε ἃ ἤκουσα παρὰ κυρίου Σαβαώθ, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἀνήγγειλεν ἡμῖν.

* Αρσ. 14. 8. 18, 2.

- ¹¹ ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΙΔΟΥΜΑΙΑΣ.
¹² Πρὸς ἐμὲ καλεῖ παρὰ τοῦ Σηεὶρ Φυλάσσετε ἐπάλλεξαι. ¹² φυλάσσω τὸ πρῶν ¹³ καὶ τὴν νύκτα· ἐὰν ζητῆς ζῆτει, καὶ παρ' ἐμοὶ οἶκει, ¹³ ἐν τῷ δρυμῷ ἐσπέρας ¹⁴ κοιμηθῆς ἢ ἐν τῇ ὁδῷ Δαιδάν. ¹⁴ εἰς συνάντησιν διψῶντι ὕδωρ φέρετε, οἱ ¹⁵ ἐνοικοῦντες ἐν χώρᾳ Θαιμάν, ἄρτοις συναντᾶτε τοῖς φεύγουσι ¹⁵ διὰ τὸ πλήθος ¹⁶ τῶν πεφονευμένων καὶ διὰ τὸ πλήθος τῶν πλανωμένων καὶ διὰ τὸ πλήθος ¹⁷ τῆς μαχαίρας καὶ διὰ τὸ πλήθος τῶν τοξευμάτων τῶν διατεταμένων καὶ διὰ ¹⁶ τὸ πλήθος τῶν πεπωκότων ἐν τῷ πολέμῳ. ¹⁶ διότι οὕτως εἶπέ μοι κύριος ¹⁷ Ἐτι ἐνιαυτὸς ὡς ἐνιαυτὸς μισῶτοῦ, ἐκλείψει ἡ δόξα τῶν υἱῶν Κηδάρ, ¹⁷ καὶ ¹⁸ τὰ κατάλοιπα τῶν τοξευμάτων τῶν ἰσχυρῶν υἱῶν Κηδάρ ἔσται ὀλίγον, ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐλάλησεν.

2. om υιον αμώς ... ανυποδητος (non vv. sqq.) 3. ησαιας ο παις μου ... om τρια ετη prius ... εσται σημεια 5. ηττηθεντες οι αιγυπτιοι επι 6. om εν τη ημ. εκεινη XXI. 2. ελαμειται 3. το μη ακουσαι ... το μη βλεπει. 5. πiete φαγετε 6. κυριος πρ. με ... α εαν ιδης 7. ιδον ... δυο, αναβατην ... ed. rom. καμηλου, ακροασαι 8. σκοπιαν κυριου· και ειπεν ... om εγω 9. συνωριδος ... om πεπτωκε alterum 10. οι καταλε- λιμμενοι και οδυνομενοι ... ed. rom. κ. οι οδ. ακουσατε, 11. καλειτε ... φυλαζεται 13. κοιμηθηση· εν τη 14. υδωρ διψωντι ... φευγοντων pro πεφονευμενων 15. παιδιω pro πολεμω (sed διατεταμενων usque παιδιω rescripta sunt) 16. οτι ουτως 17. διατι κυριος ελαλ. ο θεος ισρ.

XXII.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΗΣ ΦΑΡΑΓΓΟΣ ΣΙΩΝ.

Τί ἐγένετό σοι ὅτι νῦν ἀνέβητε πάντες εἰς δώματα μάταια· ² ἐνεπλήσθη ἡ πόλις βοώντων, οἱ τραυματαῖαι σου οὐ τραυματίζαι ἐν μαχαίραις, οὐδὲ οἱ νεκροὶ σου νεκροὶ πολέμων. ³ πάντες οἱ ἄρχοντές σου πεφεύγασιν, καὶ οἱ ἄλλοι-3
τες σκληρῶς δεδεμένοι εἰσὶ, καὶ οἱ ἰσχύοντες ἐν σοὶ πόρῳ πεφεύγασιν. ⁴ διὰ 4
τοῦτο εἶπα Ἀφετέ με, πακρῶς κλαύσομαι· μὴ κατισχύσῃτε παρακαλεῖν με
ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ γένους μου, ⁵ ὅτι ἡμέρα ταραχῆς καὶ 5
ἀπωλείας καὶ καταπατήματος, καὶ πλάνησις παρὰ κυρίου Σαβαώθ· ἐν φά-
ραγγι Σιών πλανῶνται, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου πλανῶνται ἐπὶ τὰ ὄρη. ⁶ οἱ 6
δὲ Ἐλαμίται ἔλαβον φαρέτρας, καὶ ἀναβάται ἀνδρωποὶ ἐφ' ἵππους, καὶ συνα-
γωγὴ παρατάξεως. ⁷ καὶ ἔσονται αἱ ἐκλεκταὶ φάραγγές σου, πληρῶσθονται 7
ἀρμάτων, οἱ δὲ ἵππεις ἐμφράξουσιν τὰς πύλας σου, ⁸ καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰς 8
πύλας Ἰούδα· καὶ ἐμβλέψονται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς οἴκους
τῆς πόλεως, ⁹ καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰ κρυπτὰ τῶν οἴκων τῆς ἄκρας Δαυὶδ. καὶ 9
εἶδον ὅτι πλείους εἰσὶ, καὶ ὅτι ἀπέστρεψε τὸ ὕδωρ τῆς ἀρχαίας κολυμ-
βήθρας εἰς τὴν πόλιν, ¹⁰ καὶ ὅτι κατέλειπον τοὺς οἴκους Ἱερουσαλὴμ εἰς ὄχυ- 10
ρώματα τείχους τῇ πόλει. ¹¹ καὶ ἐποίησατε ἑαυτοῖς ὕδωρ ἀνὰ μέσον τῶν 11
δύο τειχῶν ἐσώτερον τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀρχαίας, καὶ οὐκ ἐνεβλέψατε εἰς
τὸν ἀπ' ἀρχῆς ποιήσαντα αὐτήν, καὶ τὸν κτίσαντα αὐτήν οὐκ εἶδετε. ¹² καὶ 12
ἐκάλεσε κύριος κύριος Σαβαώθ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κλαυθμὸν καὶ κοπετὸν
καὶ ξύρῃσιν καὶ ζώσιν σάκκων, ¹³ αὐτοὶ δὲ ἐποίησαντο ἐυφροσύνην καὶ ἀγαλ- 13
λίαμα, σφάζοντες μόσχους καὶ δύνοντες πρόβατα, ὥστε φαγεῖν κρέατα καὶ
πιεῖν οἶνον, λέγοντες Φάγωμεν καὶ πῖωμεν, αὔριον γὰρ ἀποζηήσκομεν. ¹⁴ καὶ 14
ἀνακαλυμμένα ταῦτά ἐστιν ἐν τοῖς ὧσι κυρίου Σαβαώθ, ὅτι οὐκ ἀφεδή-
σεται ἡμῖν αὕτη ἡ ἁμαρτία ἕως ἂν ἀποθάνητε. ¹⁵ τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ 15
Πορεύου εἰς τὸ παστοφόριον πρὸς Σομνὰν τὸν ταμίαν καὶ εἰπὸν αὐτῷ ¹⁶ Τί 16
οὗδε, καὶ τί σοὶ ἐστὶν ὡδε ὅτι ἐλατόμησας σεαυτῷ ὡδε μνημεῖον, καὶ
ἐποίησας σεαυτῷ ἐν ὑψηλῷ μνημεῖον, καὶ ἔγραψας σεαυτῷ ἐν πέτρᾳ σκη-
νήν; ¹⁷ ἰδοὺ δὴ κύριος Σαβαώθ ἐκβαλεῖ καὶ ἐκτρίψει ἄνδρα, καὶ ἀφελεῖ τὴν 17
στολήν σου καὶ τὸν στέφανόν σου τὸν ἐνδοξον, ¹⁸ καὶ ῥίψει σε εἰς χώραν 18
μεγάλην καὶ ἀμέτρητον, καὶ ἐκεῖ ἀποθάνῃ· καὶ θήσει τὸ ἄρμα σου τὸ κα-
λὸν εἰς ἀτιμίαν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ ἄρχοντός σου εἰς καταπάτημα, ¹⁹ καὶ 19
ἀφαιρεθήσῃ ἐκ τῆς οἰκονομίας σου καὶ ἐκ τῆς στάσεώς σου. ²⁰ καὶ ἔσται 20
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ καλέσω τὸν παῖδά μου Ἐλιακὴμ τὸν τοῦ Χελκίου,
²¹ καὶ ἐνδύσω αὐτὸν τὴν στολήν σου, καὶ τὸν στέφανόν σου δώσω αὐτῷ κατὰ 21
κράτος, καὶ τὴν οἰκονομίαν σου δώσω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ ἔσται ὡς
πατὴρ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἰουδᾷ. ²² καὶ 22
δώσω τὴν δόξαν Δαυὶδ αὐτῷ, καὶ ἄρξει καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων· καὶ
δώσω αὐτῷ τὴν κλεῖδα οἴκου Δαυὶδ ἐπὶ τῷ ὄμῳ αὐτοῦ, καὶ ἀνοίξει καὶ οὐκ
ἔσται ὁ ἀποκλείων, καὶ κλείσει καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνοίγων. ²³ καὶ στήσω αὐ- 23
τὸν ἄρχοντα ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ ἔσται εἰς θρόνον δόξης τοῦ οἴκου τοῦ πα-
τρὸς αὐτοῦ. ²⁴ καὶ ἔσται πεποισῶς ἐπ' αὐτὸν πᾶς ἐνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ 24
πατρὸς αὐτοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἔσονται ἐπικρεμάμενοι αὐτῷ.

4 Co.
15, 32.

* Apos.
3, 7.

XXII. 1. Το ὄραμα ... σοι νυν· ὅτι ανεβ. 2. ου τραυμ. μαχαίρας ...
πολεμου 3. δεδεγμενοι 6. ελαμειται ... om και prius ... εφ ιπποισ 9.
απεστρεψαν 10. εις οχυρωμα του τειχους 11. τειχεων 12. om κυριος
alterum 13. κρεα 15. γραμματαια pro ταμιαν 17. ed. rom. ἐκβάλλει
20. εκεινη καλεσω 21. και το κρατος pro κατα κρατος ... *om και τ.
ενουκ. εν ιουδα 22. om αυτω sec. ... επι του ωμου ... ο αποκλεισων
24. επικρεμ. εν αυτω ... ed. rom. et cod. alex. αυτω cum τη ημ. εκ. conjg.

25 ²⁵ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τὰδε λέγει κύριος Σαβαώθ, κληθήσεται ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐστηριγμένος ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ ἀφαιρεθήσεται καὶ πεσεῖται, καὶ ἐξολοθρευθήσεται ἢ δόξα ἢ ἐπ' αὐτόν, ὅτι κύριος ἐλάλησεν.

XXIII.

TO ΡΗΜΑ ΤΥΡΟΥ.

¹ Ὁλολύξατε πλοῖα Καρχηδόνας, ὅτι ἀπώλετο, καὶ οὐκέτι ἔρχονται ἐκ γῆς 2 Κιτιαίων, ἦκται αἰχμάλωτος. ² τίνι ὅμοιοι γεγόνασιν οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ 3 νήσῳ, μετάβολοι Φοινίκης, διαπερῶντες τὴν θάλασσαν ³ ἐν ὕδατι πολλῷ, 4 σπέρμα μεταβόλων· ὡς ἀμυγδαλῶν εἰσφερομένου, οἱ μετάβολοι τῶν ἐθνῶν. ⁴ αἰσχύνθητι Σιδῶν, εἶπεν ἡ θάλασσα· ἡ δὲ ἰσχύς τῆς θαλάσσης εἶπεν Οὐκ ὤδιον 5 οὐδὲ ἔτεκον, οὐδὲ ἐξέθρεψα νεανίσκους οὐδὲ ὕψωσα παρθένους. ⁵ ὅταν δὲ 6 ἀκουστὸν γένηται Αἰγύπτῳ, λήψεται αὐτοὺς ὀδὴν περὶ Τύρου. ⁶ ἀπέλθαιτε 7 εἰς Καρχηδόνα, ὀλολύξατε οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ. ⁷ οὐχ αὕτη ἦν 8 ὑμῶν ἡ ὕβρις ἀπ' ἀρχῆς πρὶν ἢ παραδοῖσθαι αὐτήν; ⁸ τίς ταῦτα ἐβούλευσεν ἐπὶ Τύρον; μὴ ἦσαν ἐστὶν ἡ οὐκ ἰσχύει; οἱ ἔμποροι αὐτῆς ἐνδοξοί, ⁹ ἄρχοντες τῆς γῆς. ⁹ κύριος Σαβαώθ ἐβουλεύσατο παραλῦσαι πᾶσαν τὴν ὕβριν 10 τῶν ἐνδοξῶν καὶ ἀτιμάσαι πᾶν ἐνδοξον ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁰ ἐργάζου τὴν γῆν σου, 11 καὶ γὰρ πλοῖα οὐκέτι ἔρχεται ἐκ Καρχηδόνας. ¹¹ ἡ δὲ χεὶρ σου οὐκέτι ἰσχύει κατὰ θάλασσαν, ἡ παροξύνουσα βασιλεῖς· κύριος Σαβαώθ ἐνετείλατο περὶ 12 Χαναὰν ἀπολέσαι αὐτῆς τὴν ἰσχύν. ¹² καὶ ἐροῦσιν Οὐκέτι οὐ μὴ προστεθῇ τὸ ὑβρίζειν καὶ ἀδικεῖν τὴν θυγατέρα Σιδῶνος· καὶ ἐὰν ἀπέλθῃ εἰς Κι- 13 τιεῖς, οὐδὲ ἐκεῖ ἀνάπαυσις ἔσται σοι. ¹³ καὶ εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ αὕτη 14 ῥημῶνται ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων, ὅτι ὁ τοίχος αὐτῆς πέπτωκεν. ¹⁴ ὀλολύξατε 15 πλοῖα Καρχηδόνας, ὅτι ἀπόλωλε τὸ ὄχυρμα ὑμῶν. ¹⁵ καὶ ἔσται ἐν τῇ 16 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καταλειφθήσεται Τύρος ἔτη ἐβδομήκοντα, ὡς χρόνος βασι- 17 λέως, ὡς χρόνος ἀνθρώπου· καὶ ἔσται μετὰ ἐβδομήκοντα ἔτη ἔσται Τύ- 18 ρος ὡς ἄσμα πόρνῃς. ¹⁶ λάβε κιθάραν, ῥέμβευσον, πόλις πόρνῃ ἐπιλελη- 19 σμένη, καλῶς κιθάρισον, πολλὰ ἄσον, ἵνα σου μνηεὶ γένηται. καὶ ἔσται 20 μετὰ τὰ ἐβδομήκοντα ἔτη ἐπισκοπὴν ποιήσει ὁ θεὸς Τύρου, καὶ πάλιν ἀπο- 21 καταστήσεται εἰς τὸ ἀρχαῖον, ¹⁷ καὶ ἔσται ἐμπόριον πάσαις ταῖς βασιλείαις 22 τῆς οἰκουμένης ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς. ¹⁸ καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἐμπορία καὶ ὁ 23 μισθὸς ἄγιον κυρίῳ, οὐκ αὐτοῖς συναχθήσεται ἀλλὰ τοῖς κατοικοῦσιν ἐναντι 24 κυρίου, πᾶσα ἡ ἐμπορία αὐτῆς, φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἐμπλησθῆναι, καὶ εἰς 25 συμβολὴν μνημόσυνον ἔναντι κυρίου.

XXIV.

¹ Ἰδοὺ κύριος καταφθαίρει τὴν οἰκουμένην, καὶ ἐρηνώσκει αὐτήν καὶ ἀνα- 2 καλύψει τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ διασπερεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ. ² καὶ 3 ἔσται ὁ λαὸς ὡς ἱερεὺς, καὶ ὁ παῖς ὡς ὁ κύριος, καὶ ἡ θεράπαινα ὡς ἡ 4 κυρία· ἔσται ὁ ἀγοράζων ὡς ὁ πωλὼν, ὁ δανείζων ὡς ὁ δανειζόμενος, καὶ 5 ὁ ὀφειλὼν ὡς ὁ ὀφείλει. ³ φθορὰ φθαρθήσεται ἡ γῆ, καὶ προνομὴ προνομευ-

25. ἐν τῇ ... πιστῷ, καὶ πεσεῖται καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ δόξα XXIII.
1. Το ῥημα ... ὀλολύξετε ... κητιαιων 5. ἐν αἰγυπτῳ, λημψεται 6. ὀλο-
λύξετε οἱ ἐνοικοῦντες 7. ὑμῶν ἡν ἡ ὑβρ. ἡ απ 8. ed. rom. post ἐνδοξοί
non interp. 9. om πᾶσαν 10. ἐρχονται 12. οὐκετι μὴ προστεθῇ ... θυ-
γατέρα σιδων ... εἰς κητιεμ ... σοι ἀναπ. ἔσται 13. ante ὅτι add οὐδε
ἐκεῖ σοι ἀναπαυσις ἔσται 14. ὀλολύξετε ... ὅτι ἀπώλετο 16. ἡ μνηα ...
μετὰ ἐβδομήκοντα 17. om ἐπὶ πρόσωπ. τ. γ. 18. τῷ κυρίῳ ... om καὶ
ultimum ... *om ἐναντι κυρ. (videtur) XXIV. 2. ὡς ὁ ἱερεὺς ... καὶ
ὁ δανείζων ὡς ὁ δανίζ.

θήσεται ἡ γῆ· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα. ⁴ ἐπένθησεν ἡ γῆ, καὶ ⁴ ἐφθάρη ἡ οἰκουμένη, ἐπένθησαν οἱ ὑψηλοὶ τῆς γῆς. ⁵ ἡ δὲ ἡνόμησε διὰ ⁵ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν, διότι παρήλθουσιν τὸν νόμον καὶ ἥλλαξαν τὰ προστάγματα διαθήκην αἰώνιον. ⁶ διὰ τοῦτο ἀρὰ ἔδεται τὴν γῆν, ὅτι ἡμάρτοσαν ⁶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν· διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ γῇ, καὶ καταλειφθήσονται ἄνθρωποι ὀλίγοι. ⁷ πενήσει οἶκος, πενήσει ἄμπελος, ⁷ στενάξουσιν πάντες οἱ εὐφραϊνόμενοι τὴν ψυχὴν. ⁸ πέπανται εὐφροσύνη τυμ- ⁸ ^{18, 22.} πάνων, πέπανται φωνὴ κιθάρας. ⁹ ἡσχύνθησαν, οὐκ ἔπιον οἶνον, πικρὸν ἐγένετο ⁹ τὸ σίκερα τοῖς πίνουσιν. ¹⁰ ἡρημώθη πᾶσα πόλις, κλείσει οἰκίαν τοῦ μὴ ¹⁰ εἰσελθεῖν. ¹¹ ὀλοῦζεται περὶ τοῦ οἴνου πανταχῇ, πέπανται πᾶσα εὐφροσύνη ¹¹ τῆς γῆς, ἀπῆλθε πᾶσα εὐφροσύνη τῆς γῆς. ¹² καὶ καταλειφθήσονται πόλεις ¹² ἔρημοι, καὶ οἶκοι ἐγκαταλειμμένοι ἀπολούνται. ¹³ ταῦτα πάντα ἔσονται ἐν ¹³ τῇ γῇ ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν· ὃν τρόπον ἐάν τις καλαμῆσται ἐλαίαν, οὕτως καλαμῆσονται αὐτούς· καὶ ἐάν παύσῃται ὁ τρυγητὴς, ¹⁴ οὗτοι βοῇ φωνήσου- ¹⁴ σιν, οἱ δὲ καταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς εὐφρανθήσονται ἅμα τῇ δόξῃ κυρίου, ¹⁵ ταραχθήσεται τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης. ¹⁵ διὰ τοῦτο ἡ δόξα κυρίου ἐν ταῖς νή- ¹⁵ σοις ἔσται τῆς θαλάσσης, τὸ ὄνομα κυρίου ἔνδοξον ἔσται. ¹⁶ κύριε ὁ θεὸς ¹⁶ Ἰσραὴλ, ἀπὸ τῶν πτερύγων τῆς γῆς τέρατα ἠκούσαμεν, ἐλπὶς τῷ εὐσεβεῖ. ¹⁷ καὶ ἐροῦσιν Οὐαὶ τοῖς ἀθετοῦσιν. οἱ ἀθετοῦντες τὸν νόμον, ¹⁷ φόβος καὶ βό- ¹⁷ θυνος καὶ παγὶς ἐφ' ὑμᾶς τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁸ καὶ ἔσται ὁ φεύ- ¹⁸ γων τὸν φόβον ἐμπεσεῖται εἰς τὸν βόθυνον· καὶ ὁ ἐκβαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου ἀλώσεται ὑπὸ τῆς παγίδος· ὅτι θυρίδες ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀνεῳχθήσονται, ¹⁹ καὶ ἀπορίη ¹⁹ ἀπορηθήσεται ἡ γῆ. ²⁰ ἔκλινεν ὡς ὁ μεθύων καὶ κραιπαλῶν, καὶ σεισθήσεται ²⁰ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἡ γῆ, κατίσχυσε γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία, καὶ πεσεῖται ²¹ καὶ οὐ μὴ δύνηται ἀναστῆναι. ²¹ καὶ ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸν κόσμον τοῦ οὐ- ²¹ ρανοῦ τὴν χεῖρα καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς. ²² καὶ συναξοῦσι συναγωγὴν ²² ἀπ' αὐτῆς εἰς δεσμωτήριον καὶ ἀποκλείουσιν εἰς ὄχυρῳμα, διὰ πολλῶν γενεῶν ἐπισκοπῇ ἔσται αὐτῶν. ²³ καὶ τακῆσεται ἡ πλίνθος, καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος· ²⁵ ὅτι βασιλεύσει κύριος ἐκ Σιών καὶ ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνώπιον τῶν πρεσβυτέρων δοξασθήσεται.

XXV.

Κύριε ὁ θεός, δοξάσω σε, ὑμνήσω τὸ ὄνομά σου, ὅτι ἐποίησας θαυμαστά πρᾶγματα, βουλὴν ἀρχαίαν ἀληθινήν. γένοιτο. ² ὅτι ἔθνη εἰς πόλεις εἰς χῶμα, ² πόλεις ὄχυράς τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτῶν τὰ θεμέλια, τῶν ἀσεβῶν πόλεις τὸν αἰῶνα οὐ μὴ οἰκοδομηθῇ. ³ διὰ τοῦτο εὐλογῇ σε ὁ λαὸς ὁ πτωχός, καὶ πόλεις ³ ἀνθρώπων ἀδικούντων εὐλογήσουσί σε. ⁴ ἐγένου γὰρ πάση πόλει ταπεινῇ ⁴ βοηθός, καὶ τοῖς ἀδυνάτοις δι' ἐνδειαν σκέπη, ἀπὸ ἀνθρώπων πονηρῶν ῥύση αὐτούς· σκέπη διδόντων, καὶ πνεῦμα ἀνθρώπων ἀδικούντων, ⁵ ὡς ἄνθρωποι ⁵ ὀλιγόφυχοι διψῶντες ἐν Σιών ἀπὸ ἀνθρώπων ἀσεβῶν, οἷς ἡμᾶς παρέδωκας. ⁶ καὶ ποιήσει κύριος Σαβαώθ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν· ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο πίνονται ⁶ εὐφροσύνην, πίνονται οἶνον· ⁷ χρίσονται μύρον ἐν τῷ ὄρει τούτῳ. παράδος ταῦτα ⁷

4. καὶ ἐπένθησαν οἱ 5. ἡ δὲ γῆ... διότι παρεβήσαν... τα προστάγμα- κυρίου 8. post τυμπανων add πέπανται αυθαδια καὶ πλουτος ασεβων· 11. ολουζετο ... om απηλθ. π. ευφρ. τ. γ. 12. εγκαταλειμμενοι 13. εσται ... εμμεσω 14. βοθυνον 18. βοθυνον· ο δε ... ηγεωχθησαν 20. εκλεινεν καὶ σεισθησεται ως οπωροφυλακιον η γῆ· ως ο μεθυων· καὶ κρεπαλων· καὶ πεσεῖται x. ου μη δ. αναστηναι· κατισχυσεν γαρ επ αυτης η ανομια· 22. καὶ συναξ. καὶ αποκλεισ. εἰς οχ. καὶ εἰς δεσμωτηριον δια 23. εν σιων καὶ εν ιερ. XXV. 4. praemittit ωδη ... ο θεος μου ... γε- νοιτο κυριε 2. του πεσειν 4. in fine add ευλογησουσιν σε

γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ ἁγίου ἐπάγει τὴν ὀργὴν ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ τὸ αἷμα αὐτῆς, καὶ οὐ κατακαλύψει τοὺς ἀνηρημένους.

XXVII.

Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ θεὸς τὴν μάχαιραν τὴν ἁγίαν καὶ τὴν μεγάλην καὶ τὴν ἰσχυράν ἐπὶ τὸν δράκοντα ὅφιν φεύγοντα, ἐπὶ τὸν δράκοντα ὅφιν σχολιόν, ἀνελεῖ τὸν δράκοντα. ²τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀμπελὼν καλὸς ἐπιθύ- 2 μημα ἐξάρχειν κατ' αὐτῆς. ³ἐγὼ πόλις ὀχυρά, πόλις πολιορκουμένη, μάτην ³ποιτῶ αὐτήν· ὀλώσεται γὰρ νυκτός, ἡμέρας δὲ πεσεῖται τεῖχος. ⁴οὐκ ἔστιν ⁴ἢ οὐκ ἐπελάβετο αὐτῆς· τίς με θήσει φυλάσσειν καλὰμην ἐν ἀγρῷ; διὰ τὴν πολεμίαν ταύτην ἤθεταικα αὐτήν. τοῖνον διὰ τοῦτο ἐποίησε κύριος πάντα ὅσα συνέταξε. κατακεκοῦμαι, ⁵βοθήσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ, ποιήσωμεν εἰ- ⁵ρήνην αὐτῷ, ποιήσωμεν εἰρήνην, ⁶οἱ ἐρχόμενοι τέκνα Ἰακώβ. βλαστήσει καὶ ⁶ἐξανθήσει Ἰσραὴλ, καὶ ἐμπλησθήσεται ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ. ⁷μὴ ⁷ὥς αὐτὸς ἐπάταξε, καὶ αὐτὸς οὕτως πληγήσεται; καὶ ὥς αὐτὸς ἀνείλεν, οὕτως ἀναιρεθήσεται; ⁸μαχόμενος καὶ ὀνειδίξων ἐξαποστελεῖ αὐτούς· οὐ σὺ ἦσθα ⁸μελετῶν τῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ, ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ; ⁹διὰ τοῦτο ⁹ἀφαιρεθήσεται ἀνομία Ἰακώβ, καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ εὐλογία αὐτοῦ, ὅταν ἀφέλωμαι τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ, ὅταν θῶσι πάντας τοὺς λίθους τῶν βωμῶν κατακεκομμένους ὥς κονίαν λεπτὴν· καὶ οὐ μὴ μείνῃ τὰ δένδρα αὐτῶν, καὶ τὰ εἶδωλα αὐτῶν ἐκκεκομμένα ὥσπερ δρυμὸς μακράν. ¹⁰τὸ κατοικοῦμενον ¹⁰ποιμνιον ἀνείμενον ἔσται, ὥς ποιμνιον καταλειμμένον· καὶ ἔσται πολὺν χρόνον εἰς βόσκημα, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται ποίμνια. ¹¹καὶ μετὰ χρόνον οὐκ ¹¹ἔσται ἐν αὐτῇ πᾶν χλωρὸν διὰ τὸ ξηρανθῆναι. γυναῖκες ἐρχόμεναι ἀπὸ θείας δεῦτε· οὐ γὰρ λαός ἐστιν ἔχων σύνεσιν, διὰ τοῦτο οὐ μὴ οἰκτειρήσῃ ὁ ποιήσας αὐτούς, οὐδὲ ὁ πλάσας αὐτούς οὐ μὴ ἐλεήσῃ. ¹²καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ¹²ἐκείνῃ συμφράξει ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ ἕως Ῥινοκοροῦρων· ὑμεῖς δὲ συναγάγετε κατὰ ἓνα τοὺς υἱούς Ἰσραὴλ. ¹³καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ¹³ἐκείνῃ σάλπιουσιν τῇ σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ, καὶ ἤξουσιν οἱ ἀπολόμενοι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀσσυρίων καὶ οἱ ἀπολόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ προσκυνήσουσι τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον ἐν Ἱερουσαλὴμ.

XXVIII.

Οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως, οἱ μισῶτοί Ἐφραΐμ, τὸ ἄνδρος τὸ ἐκπεσὸν ἐκ τῆς δόξης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ παχέως, οἱ μεθύοντες ἄνευ οἴνου. ²Ἰδοὺ ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν ὁ θυμὸς κυρίου, ὥς χάλαζα καταφερομένη ²οὐκ ἔχουσα σκέπην, βία καταφερομένη· ὥς ὕδατος πολὺ πληθὺς οὖρον χώραν, τῇ γῇ ποιήσει ἀνάπαυμα· ταῖς χερσὶ ³καὶ τοῖς ποσὶ καταπατηθήσεται ὁ ³στεφάνος τῆς ὕβρεως, οἱ μισῶτοί τοῦ Ἐφραΐμ. ⁴καὶ ἔσται τὸ ἄνδρος τὸ ἐκ- ⁴πεσὸν τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ· ὥς πρόδρομος σύκου, ὁ ἰδὼν αὐτό, πρὶν εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν αὐτό, θελήσει αὐτὸ καταπιεῖν. ⁵τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος Σαβαώθ ὁ στέφανος τῆς ἐλπίδος ⁵ὁ πλεκεὶς τῆς δόξης τῷ καταλειφθέντι τοῦ λαοῦ· ⁶καταλειφθήσονται ἐπὶ ⁶

24. στομα pro αιμα ... κατακαλ. η γη τους XXVII. 4. om Εν ... και ανελεῖ 3. ισχυρα ... *αυτους (vdtr) ... το τευχος 4. και ουκ εστιν ... κυριος ο θεος 8. ο μελετων 9. η ανομια ... αυτου την αμαρτιαν, οταν θω 10. καταλειμμενον ... κακει ... om ποιμνια 14. om και ... ελεησει 12. συμφραξει κυριος απο ... τους υι. ισρ. κατ ενα ενα 13. σάλπιουσιν εν τη ... ηξουσιν οι απο ανατολων εν ... προσκυνησωσιν XXVIII. 2. ποιησει αναπαυσιν 4. πρην η εις ... om αυτο prius 5. ο πλακεις ... μου λαω pro του λαου 6. και καταλειφθησονται

7 πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν καὶ ἰσχὺν κωλυόντων ἀγελεῖν. ⁷ οὗτοι γὰρ οἶνω πεπλημμελημένοι εἰσὶν· ἐπλανήθησαν διὰ τὸ σίκερα, ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐξέστησαν διὰ τὸ σίκερα, κατεπόνησαν διὰ τὸν οἶνον, ἐσείστησαν ἀπὸ τῆς
8 μέξης, ἐπλανήθησαν· τοῦτ' ἔστι φάσμα. ⁸ ἀρὰ ἔδεται ταύτην τὴν βουλήν·
9 αὕτη γὰρ ἡ βουλή ἔνεκα πλεονεξίας. ⁹ τίνι ἀνγγεγέλαμεν κακόν, καὶ τίνι ἀνγγεγέλαμεν ἀγγελίαν; οἱ ἀπογεγαλακτισμένοι ἀπὸ γάλακτος, οἱ ἀπεσπασμένοι
10 ἀπὸ μαστοῦ. ¹⁰ ἡλῖψιν ἐπὶ ἡλῖψιν προσδέχου, ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν
11 ἔτι μικρόν, ¹¹ διὰ φαυλισμὸν χειλέων, διὰ γλώσσης ἐτέρας, ὅτι λαλήσουσι τῷ
12 λαῷ τούτῳ ¹² λέγοντες αὐτοῖς Τοῦτο τὸ ἀνάπαυμα τῷ πεινῶντι καὶ τοῦτο
13 τὸ συντριμμα, καὶ οὐκ ἤβηλσαν ἀκούειν. ¹³ καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον τοῦ
14 θεοῦ ἡλῖψις ἐπὶ ἡλῖψιν, ἐλπίς ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν ἔτι μικρόν, ἵνα πορεύ-
15 σονται. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄνδρες τεθλιμμένοι καὶ οἱ ἄρ-
16 χοντες τοῦ λαοῦ τούτου τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, ¹⁵ ὅτι εἶπατε Ἐποιοῦμεν
17 διαθήκην μετὰ τοῦ ἁδου, καὶ μετὰ τοῦ θανάτου συνθήκας· καταιγὶς φερο-
18 μένη ἐὰν παρέλθῃ, οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς· ἐθήκαμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα
19 ἡμῶν, καὶ τῷ ψεύδει σκεπασθῆσόμεθα. ¹⁶ διὰ τοῦτο οὕτω λέγει κύριος κύ-
17 ριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς τὰ θεμέλια Σιών λίθον πολυτελεῖ ἔκλεκτον ἀκρο-
18 γωνιαῖον ἔντιμον, εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς, καὶ ὁ πιστεύων οὐ μὴ κατασχυρῇ. ¹⁷
19 πεποιθότες μάτην ψεύδει· ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταιγὶς, ¹⁸ μὴ καὶ
20 ἀφελῇ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ἐλπίς ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν
21 ἁδὴν οὐ μὴ ἐμμείνη· καταιγὶς φερομένη ἐὰν ἐπέλθῃ, ἔσεσθε αὐτῇ εἰς
22 καταπάτημα. ¹⁹ ὅταν παρέλθῃ, λήψεται ὑμᾶς· πρῶτῳ πρῶτῳ παρελεύσεται ἡμέ-
23 ρας, καὶ ἐν νυκτὶ ἔσται ἐλπίς πονηρά. μάθετε ἀκούειν ²⁰ στενοχωρούμενοι·
24 οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι, αὐτοὶ δὲ ἀσθενούμεν τοῦ ὑμᾶς συναχθῆναι. ²¹ ὥσπερ
25 ὄρος ἀσεβῶν ἀναστήσεται κύριος, καὶ ἔσται ἐν τῇ φάραγγι Γαβαὼν, μετὰ
26 θυμοῦ ποιήσῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργον· ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἄλλοτριως
27 χρῆσεται, καὶ ἡ σατρία αὐτοῦ ἄλλοτρία. ²² καὶ ὑμεῖς μὴ εὐφρανθήσθε,
28 μηδὲ ἰσχυσάτωσαν ὑμῶν οἱ δεσμοί· διότι συντετελεσμένα καὶ συντετμημένα
29 πράγματα ἤκουσα παρὰ κυρίου Σαβαώθ ἃ ποιήσει ἐπὶ πάντων τὴν γῆν. ²³ ἐνω-
30 τίξεσθε καὶ ἀκούετε τῆς φωνῆς μου, προσέχετε καὶ ἀκούετε τοὺς λόγους μου.
31 ²⁴ μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν ἀροτριάσει ὁ ἀροτριῶν; ἢ σπόρον προετοιμάσει πρὶν
32 ἐργάσασθαι τὴν γῆν; ²⁵ οὐχ ὅταν ὀμαλίσῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, τότε σπεῖρει
33 μικρὸν μελάνθιον ἢ κύμινον, καὶ πάλιν σπεῖρει πυρὸν καὶ κριθὴν καὶ κέγχρον
34 καὶ ζέαν ἐν τοῖς ὅροις σου; ²⁶ καὶ παιδευθήσῃ κρίματι θεοῦ σου, καὶ εὐ-
35 φρανθήσῃ. ²⁷ οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαίρεται τὸ μελάνθιον, οὐδὲ τροχὸς
36 ἀμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον· ἀλλὰ ῥάβδῳ τινάσσεται τὸ μελάνθιον, τὸ δὲ
37 κύμινον ²⁸ μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγὼ εἰμι ὑμῖν ὄρ-
38 γισθήσομαι, οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου καταπατήσῃ ὑμᾶς. ²⁹ καὶ ταῦτα
39 παρὰ κυρίου Σαβαώθ ἐξῆλθε τὰ τέρατα· βουλευσάσθε, ὑψώσατε ματαίαν
40 παράκλησιν.

6. κωλυων 7. πεπλημμενοι ... om δια το σικερα, κατεπονησαν ...
μεξης του σικερα ... τουτο εστιν φαντασμα .8. ενεκεν 9. ed. rom. μα-
στου, 12. λεγοντες αυτω 13. κυριου του θεου ... ινα πορευθωσιν και πε-
σωσιν εις τα οπισα, κ. κινδυν. κ. συντριβ. κ. αλ. 14. και αρχοντες ...
τουτου εν ιερ. 15. (λαου pro αδου ...) ου μη ελθῃ ἡμιν 16. ουτως ...
οιη κυριος altèrum ... εμβαλω ... ο πιστευων επ αυτω 19. λημψεται
20. του ημας συναχθ. 21. om κυριος ... και η πικρια αυτου 22. συντετελ-
μημενα 23. ενωτ. κ. ακουσατε 24. μελλει ο αροτριων αροτριαν 25. και
pro ουχ ... αυτης το προσωπον πρωτον σπειρει μ. μελ. και κυμ. κ. παλ.
πυρον ... om και κεγχρον 27. εκτινασσεται 28. om ειμι

XXIX.

Οὐαὶ Ἀριὴλ πόλις, ἣν ἐπολέμησε Δαυίδ. συναγάγετε γεννήματα ἐνιαυτὸν ἐπὶ ἐνιαυτὸν· φάγεσθε, φάγεσθε γὰρ σὺν Μωάβ. ² ἐκβλήσω γὰρ Ἀριήλ, καὶ ² ἔσται αὐτῆς ἡ ἰσχύς καὶ ὁ πλοῦτος ἐμοί· ³ καὶ κυκλώσω ὡς Δαυὶδ ἐπὶ σέ, ³ καὶ βαλῶ περὶ σέ χάρακα, καὶ θήσω περὶ σέ πύργους, ⁴ καὶ ταπεινωθήσονται εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου, καὶ εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου δύσονται· καὶ ἔσονται ὡς οἱ φωνοῦντες ἐκ τῆς γῆς ἡ φωνὴ σου, καὶ πρὸς τὸ ἔδαφος ἡ φωνὴ σου ἀσθενήσει. ⁵ καὶ ἔσται ὡς κοινορτὸς ἀπὸ τροχοῦ ὁ πλοῦτος τῶν ἀσεβῶν, καὶ ⁵ ὡς χνοὺς φερόμενος τὸ πλῆθος τῶν καταδυναστευόντων σε, καὶ ἔσται ὡς στιγμὴ παραχρῆμα ⁶ παρὰ κυρίου Σαβαώθ· ἐπισκοπὴ γὰρ ἔσται μετὰ βρον- ⁶ τῆς καὶ σεισμοῦ καὶ φωνῆς μεγάλης καταιγὶς φερομένη, καὶ φλῆξ πυρὸς κατεστῆουσα. ⁷ καὶ ἔσται ὡς ἐνυπνιαζόμενος κατ' ὕπνου νυκτὸς ὁ πλοῦτος ⁷ ἀπάντων τῶν ἐθνῶν ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ἀριήλ, καὶ πάντες οἱ στρατευόμενοι ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐπ' αὐτὴν καὶ οἱ θλιβόντες αὐτήν. ⁸ καὶ ὡς οἱ ἐν τῷ ὕπνῳ πίνοντες καὶ ἔσθοντες, καὶ ἐξαναστάντων μά- ⁸ ταιον τὸ ἐνύπνιον· καὶ ὃν τρόπον ἐνυπνιάζεται ὁ διψῶν ὡς ὁ πίνων, καὶ ἐξα- ναστὰς ἔτι διψᾷ, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κενὸν ἤλπισεν, οὕτως ἔσται ὁ πλοῦτος τῶν ἐθνῶν πάντων ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών. ⁹ ἐκλύθητε καὶ ⁹ ἔκστητε, καὶ κραιπαλήσατε οὐκ ἀπὸ σίκερα οὐδὲ ἀπὸ οἴνου, ¹⁰ ὅτι πεπότηκεν ¹⁰ ὁ κύριος πνεύματι κατανύξεως, καὶ καμμύσει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ τῶν προφητῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν, οἱ ὁρῶντες τὰ κρυπτά. ¹¹ καὶ ¹¹ ἔσται ὑμῖν τὰ ῥήματα πάντα ταῦτα ὡς οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου τοῦ ἐσφραγι- σμένου τούτου, ὃ ἐὰν δῶσιν αὐτὸ ἀνθρώπων ἐπισταμένῳ γράμματα λέγοντες Ἀνάγνωσι ταῦτα, καὶ ἔρεῖ Οὐ δύναμαι ἀναγνῶναι, ἐσφράγισται γάρ. ¹² καὶ ¹² δοθήσεται τὸ βιβλίον τούτου εἰς χεῖρας ἀνθρώπου μὴ ἐπισταμένου γράμματα, καὶ ἔρεῖ αὐτῷ Ἀνάγνωσι τούτου· καὶ ἔρεῖ Οὐκ ἐπίσταμαι γράμματα. ¹³ καὶ ¹³ εἶπε κύριος Ἐγγίξει μοι ὁ λαὸς οὗτος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς χεί- ¹³ ρασιν αὐτῶν τιμῶσί με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· μάτην δὲ σέβονται με διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίας. ¹⁴ διὰ ¹⁴ τούτου ἰδοὺ προσθήσω τοῦ μεταβεῖναι τὸν λαὸν τούτον· καὶ μεταθήσω αὐτούς, ¹⁵ καὶ ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν κρύψω. ¹⁵ οὐαὶ οἱ βασιλεῖς βουλὴν ποιοῦντες καὶ οὐ διὰ κυρίου· οὐαὶ οἱ ἐν κρυφῇ βουλὴν ποιοῦντες, καὶ ἔσται ἐν σκότει τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ ἐροῦσι Τίς ἐώρα- κεν ἡμᾶς; καὶ τίς ἡμᾶς γνώσεται ἢ ἡμεῖς ποιοῦμεν; ¹⁶ οὐχ ὡς πηλὸς τοῦ ¹⁶ κεραμέως λογισθήσεσθε; μὴ ἔρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι αὐτό Οὐ σύ με ἔπλασας; ἢ τὸ ποίημα τῷ ποιήσαντι Οὐ συνετὼς με ἐποίησας; ¹⁷ οὐκέτι μι- ¹⁷ κρὸν καὶ μετατεθήσεται ὁ Ἀβραῆν ὡς τὸ ὄρος τὸ Χέρμελ, καὶ τὸ Χέρμελ ¹⁸ ὡς δρυμὸν λογισθήσεται. ¹⁸ καὶ ἀκούσονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κωφοὶ λό- ¹⁸ γους βιβλίων, καὶ οἱ ἐν τῷ σκότει καὶ οἱ ἐν τῇ ὀμίχλῃ, ὀφθαλμοὶ τυφλῶν ὄψονται, ¹⁹ καὶ ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ κύριον ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ οἱ ἀπὸ ¹⁹ πεισμένοι τῶν ἀνθρώπων ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης. ²⁰ ἐξέλειπεν ἄνομος, καὶ ²⁰

XXIX. 1. πόλις αριηλ, ἣν δαυ. ἐπολέμησεν ... γεννήματα ἐν. ἐπ. ἐνιαυ-
τον ... οἱ φαγεσθε alterum 2. το πλοῦτος 3. ἐπ. σε πύργους 4. τα-
πεινωθήσ. οἱ λόγοι σου εἰς τ. γῆν ... ἔσται pro εσονται 5. οἱ πλ. τ. καταδ. σε 6. κραυγῆς pro βροντῆς 7. κ. εστ. ὡς ο ἐνυπνιαζομ. ἐνυ-
πνιον ο πλ. τῶν ἐθν. πάντων ... ἰσραηλ pro αριηλ ... στρατευσαμενοι ...
καὶ θλιβ. α. 8. καὶ εσονται ὡς οἱ ἐν ὑπνῳ ... ματ. αὐτῶν το ἐνυπνιον ...
παντῶν τῶν ἐθνῶν ... ἐπεστρ. ἐπ. ἱερουσαλημ καὶ ἐπ. το ορ. σιών 9. οὐδ
απο οἶνου 11. κ. εσονται ὑμ. πάντα τα ρηματα 13. οἱ ἐν τῷ σκοτει
αὐτο καὶ ἐν 14. ἰδοὺ ἐγώ 15. ἡμᾶς ἐώρακεν 16. ὡς ο πηλός ... οἱ
αὐτο 17. καὶ το ορος το χερμελ εἰς 18. τυφλῶν βλεφονται 20. ἐξελεεπεν

- 21 ἀπόλετο ὑπερήφανος, καὶ ἐξωλοθρευθήσαν οἱ ἀνομοῦντες ἐπὶ κακίᾳ, ²¹ καὶ οἱ ποιοῦντες ἁμαρτεῖν ἀνθρώπους ἐν λόγῳ· πάντας δὲ τοὺς ἐλέγχοντας ἐν πύλαις
 22 πρόσκομμα θήσουσιν, ὅτι ἐπλαγίασαν ἐπ' ἀδίκους δίκαιον. ²² διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, ὃν ἀφώρισεν ἐξ Ἀβραάμ· Οὐ νῦν αἰσχυν-
 23 θήσεται Ἰακώβ, οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον μεταβαλεῖ· ²³ ἀλλ' ὅταν ἴδωσι τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ἔργα μου, δι' ἐμὲ ἀγιάσουσι τὸ ὄνομά μου, καὶ ἀγιάσουσι τὸν
 24 ἅγιον Ἰακώβ, καὶ τὸν θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ φοβηθήσονται. ²⁴ καὶ γινώσκονται οἱ πλανώμενοι τῷ πνεύματι σύνεσιν, οἱ δὲ γογγύζοντες μαθήσονται ὑπακοῦειν, καὶ αἱ γλῶσσαι αἱ ψελλίζουσαι μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνῃ.

XXX.

- Οὐαὶ τέκνα ἀποστάται, λέγει κύριος. ἐποιήσατε βουλὴν οὐ δι' ἐμοῦ, καὶ
 2 συνθήκατε οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου, προσθεῖναι ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίας, ² οἱ πορευόμενοι καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐπηρώτησαν, τοῦ βοηθῆ-
 3 θῆναι ὑπὸ Φαραῶ καὶ σκεπασθῆναι ὑπὸ Αἰγυπτίων. ³ ἔσται γὰρ ὑμῖν σκέπη
 4 Φαραῶ εἰς αἰσχύνῃν, καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' Αἴγυπτον ὄνειδος. ⁴ ὅτι εἰσὶν
 5 ἐν Τάνει ἀρχηγοὶ ἄγγελοι πονηροί· ⁵ μάτην κοπιᾶσους πρὸς λαὸν ὃς οὐκ
 6 ὠφελήσει αὐτοὺς εἰς βοήθειαν ἀλλὰ εἰς αἰσχύνῃν καὶ ὄνειδος.

Ἡ ΟΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΗΙΟΔΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΕΡΗΜΩ.

- Ἐν τῇ Ἀλίφει καὶ τῇ στενοχωρίᾳ λέων καὶ σκύμνος λέοντος, ἐκείθεν καὶ ἀσπίδες
 καὶ ἔκγονα ἀσπίδων πετομένων, οἱ ἔφερον ἐπὶ ὄνων καὶ καμήλων τὸν πλοῦτον
 7 αὐτῶν πρὸς ἔθνος ὃ οὐκ ὠφελήσει αὐτούς. ⁷ Αἰγύπτιοι μάταια καὶ κενὰ ὠφελή-
 8 σουσιν ὑμᾶς· ἀπάγγειλον αὐτοὺς ὅτι ματαῖα ἡ παράκλησις ὑμῶν αὕτη. ⁸ νῦν οὖν
 καθίσας γράψον ἐπὶ πυξίου ταῦτα καὶ εἰς βιβλίον, ὅτι ἔσται εἰς ἡμέρας ταῦτα
 9 καιρῷ καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα. ⁹ ὅτι ὁ λαὸς ἀπειθήνῃς ἐστίν, υἱὸς ψευδεῖς ὃς οὐκ
 10 ἠβούλουντο ἀκούειν τὸν νόμον τοῦ θεοῦ, ¹⁰ οἱ λέγοντες τοῖς προφήταις Μὴ ἀναγ-
 γέλλετε ἡμῖν, καὶ τοῖς τὰ δόγματα ὁρῶσι Μὴ λαλεῖτε ἡμῖν, ἀλλὰ ἡμῖν λαλεῖτε
 11 καὶ ἀναγγέλλετε ἡμῖν ἑτέραν πλάνησιν, ¹¹ καὶ ἀποστρέψατε ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ταύτης·
 ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸν τρίβον τοῦτον, καὶ ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸ
 12 λόγιον τοῦ Ἰσραὴλ. ¹² διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ Ὅτι ἡπει-
 θήσατε τοῖς λόγοις τούτοις καὶ ἠλπίσατε ἐπὶ ψεύδει, καὶ ὅτι ἐνόγγυσας καὶ
 13 πεποιθῆς ἐγένου ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ, ¹³ διὰ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἡ ἁμαρτία αὕτη
 ὡς τεῖχος πῖπτον παρακρήμα πόλεως ὀχυρᾶς ἐαλωκυίας, ἧς παρακρήμα πά-
 14 ρεσι τὸ πῶμα· ¹⁴ καὶ τὸ πῶμα αὐτῆς ἔσται ὡς σύντριμμα ἁγγείου ὄστρα-
 κίνου, ἐκ κεραμίου λεπτοῦ ὥστε μὴ εὐρεῖν ἐν αὐτοῖς ὄστρακον ἐν ᾧ πῦρ ἀρείς,
 15 καὶ ἐν ᾧ ἀποσυρνεῖς ὕδωρ μικρὸν. ¹⁵ οὕτω λέγει κύριος κύριος ὁ ἅγιος τοῦ
 Ἰσραὴλ Ὅταν ἀποστραφεῖς στενάξεῃς, τότε σωθήσῃ καὶ γνώσῃ ποῦ ἦσθα·
 ὅτε ἐπεπορεύεις ἐπὶ τοῖς ματαίοις, ματαῖα ἡ ἰσχὺς ὑμῶν ἐγενήθη. καὶ οὐκ
 16 ἐβούλεσθε ἀκούειν, ¹⁶ ἀλλ' εἶπατε Ἐφ' ἵππων φευξόμεθα· διὰ τοῦτο φεύξε-
 σθε· καὶ ἐπὶ κούφοις ἀναβῆταίς ἐσόμεθα· διὰ τοῦτο κούφοι ἔσονται οἱ διώ-
 17 κοντες ὑμᾶς. ¹⁷ χίλιοι διὰ φωνὴν ἑνὸς φεύξονται, καὶ διὰ φωνὴν πέντε φεύ-
 ξονται πολλοί, ἕως ἂν καταλειφθῇτε ὡς ἱστὸς ἐπ' ὄρους, καὶ ὡς σημαίαν

20. ἐξωλοθρευθήσαν 21. θήσουσιν, καὶ ἐπλαγ. ἐν αδ. δ. 22. μετα-
 βαλεῖ ἰσραὴλ 23. ἀλλὰ οταν 24. οἱ τω πν. πλαν. XXX. 4. ταδε λεγει
 ... βουλήν καὶ οὐ δι ... ἁμαρτιας (sic) ἐφ ἁμαρτιας. 3. ἡ σκεπη 5. οὐτε
 εἰς βοήθειαν οὐτε εἰς ὠφελειαν ἀλλὰ 6. καὶ ἐν τῇ στενοχ. ... ἐπ ὀνων ...
 in fine add εἰς βοήθειαν ἀλλὰ εἰς αἰσχυνῃν καὶ ονειδος 8. καιρων ταυτα
 ... οἱ ἐως 9. οτι λαος 12. οὕτως λεγει κυριος ο αγ. 13. οἱ οχυρας
 14. αγγιου ... λεπτου 15. οὕτως λεγει κυριος ο αγιος ισραηλ ... στεναξη
 16. ἀλλὰ ... Εφ ἱπποις ... καὶ εἶπατε Ἐπὶ κούφοις ἀναβῆταί εσ. 17. καὶ
 δια φ. ε. φευξ. χιλιοι

φέρων ἐπὶ βουνοῦ. ¹⁸ καὶ πάλιν μενεῖ ὁ θεὸς τοῦ οἰκτειρεῖσθαι ὑμᾶς, καὶ διὰ 18
 τοῦτο ὑψωθήσεται τοῦ ἐλεῆσαι ὑμᾶς, διότι κυρίου ὁ θεὸς ὑμῶν· μα-
 κάριοι οἱ ἐμμένοντες ἐπ' αὐτῷ. ¹⁹ διότι λαὸς ἅγιος ἐν Σιών οἰκήσει· καὶ 19
 Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ ἔκλυσεν· Ἐλέησόν με· ἐλεήσει σε, τὴν φωνὴν τῆς
 κραυγῆς σου ἤνικα εἶδεν, ἐπήκουσέ σου. ²⁰ καὶ δώσει κύριος ὑμῖν ἄρτον βλ- 20
 πειως καὶ ὕδωρ στενόν, καὶ οὐκ ἔτι μὴ ἐγγίωσί σοι οἱ πλανῶντές σε· ὅτι
 οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὄψονται τοὺς πλανῶντάς σε, ²¹ καὶ τὰ ὠτά σου ἀκούσονται 21
 τοὺς λόγους τῶν ὀπίσω σε πλανησάντων, οἱ λέγοντες Αὐτῇ ἡ ὁδός, πορευθῶ-
 μεν ἐν αὐτῇ εἴτε δεξιὰ εἴτε ἀριστερά. ²² καὶ μιανεῖς τὰ εἰδῶλα τὰ περιη- 22
 γυρωμένα καὶ περιεχυρωμένα, λεπτὰ ποιήσης καὶ λιμνήσης ὡς ὕδωρ ἀπο-
 καθήμενης, καὶ ὡς κόπρον ὥσεις αὐτά· ²³ τότε ἔσται ὁ ὕετός τῷ σπέρματι 23
 τῆς γῆς σου, καὶ ὁ ἄρτος τοῦ γεννήματος τῆς γῆς σου ἔσται πλησμονὴ καὶ
 λιπαρός· καὶ βοσκηθήσεται σου τὰ κτήνη τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τόπον πίομα καὶ
 εὐρύχωρον, ²⁴ οἱ ταῦροι ὑμῶν καὶ οἱ βόες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν γῆν φάγονται 24
 ἄχυρα ἀναπεποιημένα ἐν κυρίῳ λελιμνημένα. ²⁵ καὶ ἔσται ἐπὶ παντὸς ὄρους 25
 ὑψηλοῦ καὶ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπορευόμενον ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ, ὅταν ἀπόλωνται πολλοὶ καὶ ὅταν πέσωσι πύργοι. ²⁶ καὶ ἔσται τὸ φῶς 26
 τῆς σελήνης ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἔσται ἐπταπλά-
 σιον, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἰάσεται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ
 τὴν ὁδὸν τῆς πληγῆς σου ἰάσεται. ²⁷ ἰδοὺ τὸ ὄνομα κυρίου ἔρχεται διὰ 27
 χρόνου, καιόμενος θυμὸς· μετὰ δόξης τὸ λόγιον τῶν χειλέων αὐτοῦ, λόγιον
 ὀργῆς πλήρες, καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ ὡς πῦρ ἔδεται· ²⁸ καὶ τὸ πνεῦμα αὐ- 28
 τοῦ ὡς ὕδωρ ἐν φάραγγι σῦρον ἥξει ἕως τοῦ τραχήλου, καὶ διαιρεθήσεται
 τοῦ ταράξει ἔθνη ἐπὶ πλανήσει ματαίᾳ, καὶ διώκεται αὐτοὺς πλάνησις καὶ
 λήψεται αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. ²⁹ μὴ διὰ παντὸς δεῖ ὑμᾶς εὐφραίνειν· 29
 σθαι, καὶ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὰ ἁγία μου διὰ παντὸς ὥς ἐξορτάζοντας, καὶ
 ὥς εὐφρανόμενους εἰσελθεῖν μετὰ αὐλοῦ εἰς τὸ ὄρος κυρίου πρὸς τὸν θεόν
 τοῦ Ἰσραὴλ· ³⁰ καὶ ἀκουστήν ποιήσει κύριος τὴν δόξαν τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ 30
 τὸν θυμὸν τοῦ βραχίονος αὐτοῦ δεῖξαι μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς καὶ φλογὸς
 κατεστύουσας, κεραυνώσει βιαίως, καὶ ὡς ὕδωρ καὶ χάλαζα συγκαταφερομένη
 βία. ³¹ διὰ γὰρ τῆς φωνῆς κυρίου ἠττηθήσονται Ἀσσύριοι, τῇ πληγῇ ἣ ἂν 31
 πατάξῃ αὐτούς. ³² καὶ ἔσται αὐτῷ κυκλόθεν, ὅθεν ἦν αὐτῶν ἡ ἐλπίς τῆς 32
 βοηθείας, ἐφ' ἣ αὐτὸς ἐπεποίθει· αὐτοὶ μετὰ τυμπάνων καὶ κιθάρας πολε-
 μήσουσιν αὐτὸν ἐκ μεταβολῆς. ³³ σὺ γὰρ πρὸ ἡμερῶν ἀπαιτηθήσῃ· μὴ καὶ 33
 σοὶ ἡτοιμάσῃ βασιλεῦεν, φάραγγα βαθεῖαν, ξύλα κείμενα, πῦρ καὶ ξύλα
 πολλὰ· ὁ θυμὸς κυρίου ὡς φάραγξ ὑπὸ βελου καιομένη.

XXXI.

Οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ βοήθειαν, οἱ ἐφ' ἵπποις πε-
 ποιηότες καὶ ἐφ' ἄρμασιν· ἔστι γὰρ πολλὰ, καὶ ἐφ' ἵπποις πληθὺς σφόδρα·
 καὶ οὐκ ἦσαν πεποιηότες ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τὸν κύριον οὐκ
 ἐζήτησαν. ² καὶ αὐτὸς σοφῶς ἤγεν ἐπ' αὐτοὺς κακὰ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ²
 οὐ μὴ ἀθετηθῇ, καὶ ἐπαναστήσεται ἐπ' οἴκους ἀνθρώπων πονηρῶν καὶ ἐπὶ

18. κυρ. ο θ. ἡμων εστιν· και που καταλειψετε την δοξαν υμων· Μα-
 καριοι παντες οι εμμ. εν αυτω 19. και ελεησει την 20. ουκει ου μη
 22. εξαιρεis pro μιανεις ... και τα περιεχυρωμενα ... ποιησεις κ. λιμνη-
 σεις 23. γεννηματος 24. λελιμνημενα 27. δια χρονου ερχεται πολλου·
 καιιομ. ο θυμος ... το λογιον οργης 28. του εθνη ταραξει ... πλανησ. μα-
 ταια κ. λημψεται 29. εις τον οικον του κυριου 30. ποιησει ο θεος την
 31. δια γαρ την φωνην κ. η. οι ασσ. ... παταξει 32. οθεν ην αυτω ...
 μετα αυλων 33. ου γαρ συ προ (... συ pro σοι) ... ed. rom. πολλα,
 XXXI. 1. κ. τ. θεον ουκ εξεζητησαν 2. σοφος

3 τὴν ἐλπίδα αὐτῶν τὴν ματαίαν, ³ Αἰγύπτιον ἄνδραπον καὶ οὐ θεόν, ἵππων
 4 σάρκας καὶ οὐκ ἔστι βοήθεια· ὁ δὲ κύριος ἐπάξει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐ-
 4 τούς, καὶ κοπιάσουσιν οἱ βοηθοῦντες, καὶ ἅμα πάντες ἀπολοῦνται. ⁴ ὅτι οὕτως
 εἰπέ μοι κύριος· Ὁν τρόπον βοήθη ὁ λέων ἢ ὁ σκύμνος ἐπὶ τῇ ζῆρᾳ ἢ ἔλαβε,
 καὶ κεκράξῃ ἐπ' αὐτῇ ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ ὄρη τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ
 ἠττήθησαν καὶ τὸ πλῆθος τοῦ θυμοῦ ἐπτοήθησαν, οὕτως καταβήσεται κύ-
 5 ριος Σαβαώθ ἐπιστρατεύσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σιών, ἐπὶ τὰ ὄρη αὐτῆς. ὥς
 ὄρνεα πετόμενα, οὕτως ὑπερασπιεῖ κύριος Σαβαώθ, ὑπὲρ Ἱερουσαλὴμ ὑπερα-
 6 σπιεῖ καὶ ἐξελεῖται, καὶ περιποιήσεται καὶ σώσει. ⁶ ἐπιστράφητε οἱ τὴν βα-
 7 ρεῖαν βουλήν βουλευόμενοι καὶ ἄνομοι υἱοὶ Ἰσραὴλ. ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
 ἀπαρνήσονται οἱ ἄνθρωποι τὰ χειροποίητα αὐτῶν τὰ ἀργυρὰ καὶ τὰ χει-
 8 ροποίητα τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν· ⁸ καὶ πεσεῖται Ἀσσούρ·
 οὐ μάχαιρα ἀνδρὸς οὐδὲ μάχαιρα ἀνδρώπου καταφάγεται αὐτόν, καὶ φεύξε-
 9 ται οὐκ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας· οἱ δὲ νεανίσκοι ἔσονται εἰς ἥττημα, ⁹ πέτρα
 γὰρ περιληφθήσονται ὡς χάρακι καὶ ἠττηθήσονται, ὁ δὲ φεύγων ἀλώσεται.
 τὰδε λέγει κύριος Μακάριος ὃς ἔχει ἐν Σιών σπέρμα καὶ οἰκίους ἐν Ἱε-
 ρουσαλὴμ.

XXXII.

Ἰδοὺ γὰρ βασιλεὺς δίκαιος βασιλεύσει, καὶ ἄρχοντες μετὰ κρίσεως ἄρ-
 2 ξουσι. ² καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ κρυβήσεται
 ὡς ἄφ' ὕδατος φερομένου· καὶ φανήσεται ἐν Σιών ὡς ποταμὸς φερόμενος
 3 ἐνδοξος ἐν γῇ διψῶσιν. ³ καὶ οὐκέτι ἔσονται πεποιθότες ἐπ' ἀνθρώποις, ἀλλὰ
 4 τὰ ὅσα ἀκούειν δώσουσι· ⁴ καὶ ἡ καρδία τῶν ἀσθενούντων προσέξει τῷ
 ἀκούειν, καὶ αἱ γλώσσαι αἱ ψελλίζουσαι ταχὺ μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην·
 5 ⁵ καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσι τῷ μωρῷ ἄρχειν, καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσιν οἱ ὑπηρέται
 6 σου Σίγα. ⁶ ὁ γὰρ μωρὸς μωρὰ λαλήσει, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μάταια νοήσει,
 τοῦ συντελεῖν ἄνομα καὶ λαλεῖν πρὸς κύριον πλάνησιν, τοῦ διασπείρει ψυχὰς
 7 πεινώσας, καὶ τὰς ψυχὰς τὰς διψώσας κενὰς ποιήσει. ⁷ ἡ γὰρ βουλή τῶν
 πονηρῶν ἄνομα βουλεύσεται, καταφθεῖραι ταπεινοὺς ἐν λόγοις ἀδίκους καὶ
 8 διασκεδάσαι λόγους ταπεινῶν ἐν κρίσει. ⁸ οἱ δὲ εὐσεβεῖς συνετὰ ἐβουλεύσαντο,
 9 καὶ αὕτη ἡ βουλή μνεῖ. ⁹ γυναῖκες πλούσαι, ἀνάστητε καὶ ἀκούσατε τῆς
 10 φωνῆς μου· ¹⁰ συγατέρες ἐν ἐλπίδι, εἰσακούσατε λόγους μου. ¹⁰ ἡμέρας ἐνιαυ-
 τοῦ μνεῖαν ποιήσατε ἐν ὁδῷ μετ' ἐλπίδος· ἀνήλωται ὁ τρυγητός, πέπαι-
 11 ται, οὐκέτι μὴ ἔλθῃ. ¹¹ ἔκστητε, λυπήθητε αἱ πεποιθυῖαι, ἐκδύσατε, γυμναί
 12 γένεσθε, περιζώσατε τὰς ὀσφύας ¹² καὶ ἐπὶ τῶν μαστῶν κόπτεσθε, ἀπὸ
 13 ἀγροῦ ἐπισυμῆματος καὶ ἀμπέλου γεννήματος. ¹³ ἡ γῇ τοῦ λαοῦ μου, ἄκανθα
 καὶ χόρτος ἀναβήσεται, καὶ ἐκ πάσης οἰκίας εὐφροσύνη ἀρτήσεται· πόλεις
 14 πλούσιαι, ¹⁴ οἰκοὶ ἐγκαταλειμμέναι πλουτὸν πόλεως ἀφήσουσιν, οἴκους ἐπι-
 συμῆματος· καὶ ἔσονται αἱ κῶμαι στήλαι ἕως τοῦ αἰῶνος, εὐφροσύνη ὄνων
 15 ἀγρίων, βοσκήματα ποιμένων, ¹⁵ ἕως ἂν ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ἀφ' ὕψους.
 16 καὶ ἔσται ἔρημος ὁ Χέρμελ, καὶ ὁ Χέρμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται. ¹⁶ καὶ

3. *χεῖρα αὐτῶν (?) 4. ὁν τρόπον εἰαν βοήθη λέων ... καὶ ἐπὶ τα
 5. ὁμ σαβαωθ ... ὁμ υπερασπιει sec. 6. βουλευσαμενοι ... ὁμ υἱοι
 ισραηλ 7. απαρνηθησονται ... ὁμ τα χειροποιητα sec. ... διωκοντος pro μαχαί-
 ρας 9. περιλημφθ. XXXII. 2. τοὺς λόγους τουτους 3. δωσουσιν ακουειν
 4. των ασθενων πρ. του ακουειν ... *ὁμ ταχυν 5. ουκετι ου μη bis 6. η
 καρδια αυτων ... του διαφθειραι ... ποιησαι 7. βουλευεται ... λογιμους
 ταπεινων 9. ακουσατε τους λογ. μου 10. μετα ελπιδος ... **πεπαυται ο
 σπορος ... καὶ ουκετι 14. περιζ. σακκους τας 12. μαστων ... περι αγρου
 ... γεννηματος 14. εγκαταλειμμενοι ... πλουτ. πολ. καὶ οικους επισυμη-
 τους αφησουσιν ... ὁμ αἱ 15. επελθῃ

ἀναπαύσεται ἐν τῇ ἐρήμῳ κρίμα, καὶ δικαιοσύνη ἐν τῷ Καρμῆλῳ κατοικήσει· ¹⁷ καὶ ἔσται τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης εἰρήνη, καὶ κρατήσῃ ἡ δικαιοσύνη ἀνάπαυσιν, καὶ πεποιθότες ἕως τοῦ αἰῶνος· ¹⁸ καὶ κατοικήσῃ ὁ λαὸς 18 αὐτοῦ ἐν πόλει εἰρήνης καὶ ἐνοικήσῃ πεποιθώς, καὶ ἀναπαύσονται μετὰ πλούτου· ¹⁹ ἡ δὲ χάλαζα ἐὰν καταβῇ, οὐκ ἐφ' ὑμᾶς ἔξει. καὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦν· 19 τες ἐν τοῖς δρυμοῖς πεποιθότες ὥς οἱ ἐν τῇ πεδινῇ· ²⁰ μακάριοι οἱ σπείροντες 20 ἐπὶ πᾶν ὕδωρ, οὗ βοῦς καὶ ὄνος πατεῖ.

XXXIII.

Οὐαὶ τοῖς ταλαιπωροῦσιν ὑμᾶς, ὑμᾶς δὲ οὐδὲς ποιεῖ ταλαιπώρους, καὶ ὁ ἀβετῶν ὑμᾶς οὐκ ἀβετεῖ· ἀλώσονται οἱ ἀβετοῦντες καὶ παραδοθήσονται, καὶ ὡς σῆς ἐφ' ἱματίου οὕτως ἡττηθήσονται. ² κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ἐπὶ σοὶ 2 γὰρ πεποιθήμεν· ἐγενήθη τὸ σπέρμα τῶν ἀπειθούντων εἰς ἀπώλειαν, ἡ δὲ σωτηρία ἡμῶν ἐν καιρῷ ὤλβεως. ³ διὰ φωνὴν τοῦ φόβου ἐξέστησαν λαοὶ 3 ἀπὸ τοῦ φόβου σου καὶ διεσπάρησαν τὰ ἔθνη. ⁴ νῦν δὲ συναχθήσεται τὰ 4 σκύλα ὑμῶν μικροῦ καὶ μεγάλου· ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀκρίδας, οὕτως ἐμπαίξουσιν ὑμῖν. ⁵ ἅγιος ὁ θεὸς ὁ κατοικῶν ἐν ὑψηλῷ, ἐνεπλήσθη Σιών 5 κρίσεως καὶ δικαιοσύνης· ⁶ ἐν νόμῳ παραδοθήσονται, ἐν θησαυροῖς ἡ σωτηρία ἡμῶν, ἐκεῖ σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια πρὸς τὸν κύριον· οὗτοί εἰσι 6 θησαυροὶ δικαιοσύνης. ⁷ ἰδοὺ δὴ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν οὗτοι φοβηθήσονται· οὗς 7 ἐφοβεῖσθε, βοήσονται ἀφ' ὑμῶν· ἄγγελοι ἀποσταλήσονται πικρῶς κλαίοντες, παρακαλοῦντες εἰρήνην. ⁸ ἐρημωθήσονται γὰρ αἱ τούτων ὁδοί· πέπνεται ὁ 8 φόβος τῶν ἐθνῶν, καὶ ἡ πρὸς τούτους διαθήκη αἵρεται, καὶ οὐ μὴ λογίσῃσθε αὐτοὺς ἀνθρώπους. ⁹ ἐπένθησεν ἡ γῆ, ἡσχύνθη ὁ Λίβανος, ἔλη ἐγένετο ὁ 9 Σάρων· φανερά ἔσται ἡ Γαλιλαία καὶ ὁ Χερμελ. ¹⁰ νῦν ἀναστήσομαι, λέγει 10 κύριος, νῦν δοξαστήσομαι, νῦν ὑψωθήσομαι· ¹¹ νῦν ὄψεσθε, νῦν αἰσθηθήσεσθε· 11 ματαία ἔσται ἡ ἰσχὺς τοῦ πνεύματος ὑμῶν, πῦρ κατέδεται ὑμᾶς, ¹² καὶ ἔσονται 12 ἔθνη κατακεκαυμένα ὡς ἄκωντα ἐν ἀγρῷ ἐρριμμένα καὶ κατακεκαυμένα. ¹³ ἀκούσονται οἱ πόρρωθεν ἃ ἐποίησα, γινώσκονται οἱ ἐγγίζοντες τὴν ἰσχύν μου. 13 ¹⁴ ἀπέστησαν οἱ ἐν Σιών ἄνθρωποι, λήψεται τρόμος τοὺς ἀσεβεῖς· τίς ἀναγγε- 14 λεῖ ὑμῖν ὅτι πῦρ καίεται; τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν αἰῶνιον; ¹⁵ πο- 15 ρεύόμενος ἐν· δικαιοσύνῃ, λαλῶν εὐθεῖαν ὁδόν, μισῶν ἀνομίαν καὶ ἀδικίαν, καὶ τὰ χεῖρας ἀποσειόμενος ἀπὸ δώρων, βαρύνων τὰ ὦτα ἵνα μὴ ἀκούσῃ κρίσιν αἵματος, καμμύνων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἵνα μὴ ἰδῇ ἀδικίαν, ¹⁶ οὗτος οἱ- 16 κήσῃ ἐν ὑψηλῷ σπηλαίῳ πέτρας ἰσχυρᾶς· ἄρτος αὐτῷ δοθήσεται, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ πιστόν. ¹⁷ βασιλέα μετὰ δόξης ὄψεσθε, οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψον- 17 ται γῆν πόρρωθεν, ¹⁸ ἡ ψυχὴ ὑμῶν μελετήσῃ φόβον· ποῦ εἰσὶν οἱ γραμμα- 18 τικοί; ποῦ εἰσὶν οἱ συμβουλευόντες; ποῦ ἔστιν ὁ ἀριμὼν τοὺς τρεφομένους ¹⁹ μικρὸν καὶ μέγαν λαόν; ᾧ οὐ συνεβουλευσατο οὐδὲ ἤδει βαρύνων, ὥστε 19 μὴ ἀκοῦσαι λαὸς πεφασπισμένος, καὶ οὐκ ἔστι τῷ ἀκούοντι σύνεσις. ²⁰ ἰδοὺ 20 Σιών ἡ πόλις, τὸ σωτήριον ἡμῶν, οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται Ἱερουσαλὴμ, πόλις πλουσία, σκηναὶ αἱ οὐ μὴ σεισῶσιν, οὐδὲ μὴ κινηθῶσιν οἱ πάσσαλοι τῆς σκηνῆς αὐτῆς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ τὰ σχοινία αὐτῆς οὐ μὴ διαβρ-

17. δικαιοσύνης ... πεποιθ. εσονται εως XXXIII. 4. ο αβετων υμιν ... επι ιματιου 3. δια φων. τ. φοβ. σου 4. απο μικρου ... εμπεξονται 5. εν υψηλοις 7. αυτοι προ ουτοι ... φοβηθησονται προ βοησονται ... αγ- γελ. γαρ αποστ. αξιουντες ειρηνην· πικρ. 8. πεπναιται γαρ 9. και ο καρ- μηλος 11. αιχυνθησεσθε προ αισθηθ. ... υμας κατεδεται 14. λημφεται 16. πετρας οχυρας 17. και οι οφθαλμοι 18. φοβον κυριου .. τους συ- στρεφομενους 19. συνεβουλευσαν 20. *σαλευθωσιν προ σεισθ. (?) ... ουδ ου μη

- 21 γῶσιν, ²¹ ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου μέγα ὑμῖν. τόπος ὑμῖν ἔσται, ποταμοὶ καὶ διώρυχες πλατεῖς καὶ εὐρύχωροι· οὐ πορεύσῃ ταύτην τὴν ὁδόν, οὐδὲ πορεύσεται 22 πλοῖον ἐλαύνον. ²² ὁ γὰρ θεός μου μέγας ἐστίν· οὐ παρελεύσεται με κύριος κριτῆς ἡμῶν, κύριος ἀρχῶν ἡμῶν, κύριος βασιλεὺς ἡμῶν, κύριος οὗτος ἡμᾶς 23 σώσει. ²³ ἐξβράγησαν τὰ σχοινία σου, ὅτι οὐκ ἐνίσχυσαν· ὁ ἰσθός σου ἔκλινεν, οὐ χαλάσει τὰ ἱστία, οὐκ ἀρεῖ σημεῖον, ἕως οὗ παραδοθῇ εἰς προνομήν. τοί- 24 νυ πολλοὶ χωλοὶ προνομὴν ποιήσουσι, ²⁴ καὶ οὐ μὴ εἰπωσι Κοπιῶ, ὁ λαὸς ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς· ἀφεσθῇ γὰρ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία.

XXXIV.

- Προσάγαγετε ἔθνη, καὶ ἀκούσατε ἄρχοντες· ἀκουσάτω ἡ γῆ καὶ οἱ ἐν 2 αὐτῇ, ἡ οἰκουμένη καὶ ὁ λαὸς ὁ ἐν αὐτῇ. ² διότι θυμὸς κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ὁργὴ ἐπὶ τὸν ἀρεῖσιν αὐτῶν, τοῦ ἀπολέσαι αὐτοὺς καὶ παραδοῦναι 3 αὐτοὺς εἰς σφαγὴν. ³ οἱ δὲ τραυματῖαι αὐτῶν ῥιφήσονται καὶ οἱ νεκροί, καὶ ἀναβήσεται αὐτῶν ἡ ὁσμὴ, καὶ βραχθήσεται τὰ ὅρη ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν. 4 ⁴ καὶ τακθήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, καὶ ἐλιγθήσεται ὁ οὐρανός * Ἀποκ. 6, 13 sq. ὡς βιβλίον, καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς φύλλα ἐξ ἁμπέλου, καὶ ὡς 5 πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς. ⁵ ἐμεθύσθη ἡ μάχαιρά μου ἐν τῷ οὐρανῷ· ἰδοὺ ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν καταβήσεται καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τῆς ἀπωλείας μετὰ κρίσεως. 6 ⁶ ἡ μάχαιρα τοῦ κυρίου ἐνεπλήσθη αἵματος, ἐπαχύνθη ἀπὸ στέατος, ἀπὸ αἵματος τράγων καὶ ἀμνῶν καὶ ἀπὸ στέατος τράγων καὶ κριῶν. ὅτι θυσία τῷ 7 κυρίῳ ἐν Βοσόρ, καὶ σφαγὴ μεγάλη ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ, ⁷ καὶ συμπεσοῦνται οἱ ἄδροί μετ' αὐτῶν καὶ οἱ κριοὶ καὶ οἱ ταῦροι, καὶ μεθύσθηται ἡ γῆ ἀπὸ 8 τοῦ αἵματος, καὶ ἀπὸ τοῦ στέατος αὐτῶν ἐμπλησθήσεται. ⁸ ἡμέρα γὰρ κρί- 9 σεως κυρίου, καὶ ἐνιαυτὸς ἀναποδόσεως κρίσεως Σιών. ⁹ καὶ στραφένται αἱ φάραγγες αὐτῆς εἰς πῖσσαν, καὶ ἡ γῆ αὐτῆς εἰς θεῖον· καὶ ἔσται ἡ γῆ 10 αὐτῆς ὡς πῖσσα καιομένη ¹⁰ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ οὐ σβεσθήσεται εἰς τὸν * Ἀποκ. 14, 11. αἰῶνα χρόνον, καὶ ἀναβήσεται ὁ καπνὸς αὐτῆς ἄνω, εἰς γενεὰς αὐτῆς ἔρη- 11 μωθήσεται, καὶ εἰς χρόνον πολὺν ¹¹ ὄρνεα καὶ ἐχθροὶ καὶ ἱβεις καὶ κόρακες κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ· καὶ ἐπιβληθήσεται ἐπ' αὐτὴν σπαρτὶν γεωμετρίας 12 ἐρήμου, καὶ ὀνοκένταυροι οἰκήσουσιν ἐν αὐτῇ. ¹² οἱ ἄρχοντες αὐτῆς οὐκ ἔσονται· οἱ γὰρ βασιλεῖς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς ἔσονται εἰς ἀπώλειαν. ¹³ καὶ ἀναφυήσῃ εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν ἀκάνθια ξύλα καὶ εἰς τὰ θυρώματα αὐ- 14 τῆς, καὶ ἔσται ἐπαύλεις σειρήνων καὶ αὐλὴ στρουθῶν· ¹⁴ καὶ συναντήσουσι δαιμόνια ὀνοκένταυροις καὶ βοθήσονται ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, ἐκεῖ ἀναπαύ- 15 σονται ὀνοκένταυροι εὐρόντες αὐτοῖς ἀνάπαυσιν· ¹⁵ ἐκεῖ ἐνόσσευσεν ἐχθρὸς, καὶ ἔσωσεν ἡ γῆ τὰ παῖδια αὐτῆς μετὰ ἀσφαλείας· ἐκεῖ συνήντησαν ἔλαφοι 16 καὶ εἶδον τὰ πρόσωπα ἀλλήλων· ¹⁶ ἀριμῶ παρήλθον, καὶ μία αὐτῶν οὐκ ἀπώλετο, ἑτέρα τὴν ἑτέραν οὐκ ἐζήτησαν, ὅτι ὁ κύριος αὐτοῖς ἐνετείλατο, 17 καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ συνήγαγεν αὐτά· ¹⁷ καὶ αὐτὸς ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς κλήρους, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ διεμέρισε βόσκεισθαι· εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον κληρονομήσετε, γενεὰς γενεῶν ἀναπαύονται ἐπ' αὐτῆς.

21. μεγα εστιν· τοπος ... διωρυγες 22. ** κυριος πατηρ κυριος κρι-
της ημων 23. ενισχυσεν ... ποιησωσιν 24. ειπη ... ο ενοικων XXXIV.
1. η γη και οι ενοικουντες εν αυτη· η οικ. 4. om και τακ. π. αι δ. τ.
ουρ. 6. η μαχαιρα κυριου ... αρων pro απο αιμ. τραγ. x. αμνων ... θυ-
σια κυριω εν τη βοσορ 9. ανταποδωσεως 9. αυτης αι φαραγγες ... αυ-
της η γη καιομ. ως πισσα 10. om αυτης sec. ... om και εις χρ. πολ. 11.
και κατοικησουσιν εν αυτη ορν. x. εχ. x. ιβ. x. κορακες· 12. post βασι-
λεις add αυτης και οι αρχοντες αυτης 13. αναφυσει ... ακανθα pro ακανθ.
ξύλα 14. ευρον γαρ αυτοις 15. ελαφοι συνηντησαν x. ιδον 16. εξεζητη-
σαν, οτι κυριος ενετ. αυτοις ... συνηγ. αυτας 17. κληρονομησατε, εις γενεας

XXXV.

Εὐφράνθητι ἔρημος διψῶσα, ἀγαλλιᾶσθω ἔρημος καὶ ἀνθεῖτω ὡς κρί-
νον, ² καὶ ἐξανθήσει καὶ ἀγαλλιᾶσεται τὰ ἔρημα τοῦ Ἰορδάνου· ἡ δόξα τοῦ 2
Λιβάνου ἐδόξῃ αὐτῇ καὶ ἡ τιμὴ τοῦ Καρμήλου, καὶ ὁ λαὸς μου ὄψεται τὴν
δόξαν κυρίου καὶ τὸ ὕψος τοῦ Θεοῦ. ³ Ἰσχύσατε χεῖρες ἀνειμέναι καὶ γόνατα 3
He.12, 12 sq. παρὰλελυμένα, ⁴ παρακαλέσατε οἱ ὀλιγόψυχοι τὴν διανοίαν, ἰσχύσατε, μὴ φο-
βεῖσθε· ἰδοὺ ὁ Θεὸς ἡμῶν κρίσιν ἀνταποδίδωσι καὶ ἀνταποδώσει, αὐτὸς ἤξει
Mt.11, 5. καὶ σώσει ἡμᾶς. ⁵ τότε ἀνοιχθήσονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὅτα κωφῶν 5
ἀκούσονται. ⁶ τότε ἀλείται ὡς ἑλαφος ὁ χωλός, τρανὴ δὲ ἔσται γλώσσα μο- 6
γιλάλων, ὅτι ἐρράγη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ φάραγξ ἐν γῇ διψώσῃ, ⁷ καὶ 7
ἔσται ἡ ἄνυδρος εἰς ἔλη, καὶ εἰς τὴν διψώσαν γῆν πηγὴ ὕδατος ἔσται· ἐκεῖ
εὐφροσύνη ὀρνέων, ἐπαύλεις καλάμου καὶ ἔλη. ⁸ ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς καθαρὰ, 8
καὶ ὁδὸς ἁγία κληθήσεται, καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ ἐκεῖ ἀκάθαρτος, οὐδὲ ἔσται
ἐκεῖ ὁδὸς ἀκάθαρτος· οἱ δὲ διεσπαρμένοι πορεύσονται ἐπ' αὐτῆς καὶ οὐ μὴ
πλανηθῶσι. ⁹ καὶ οὐκ ἔσται ἐκεῖ λέων, οὐδὲ τῶν πονηρῶν θηρίων οὐ μὴ ἀναβῇ 9
εἰς αὐτὴν οὐδὲ μὴ εὐρεθῇ ἐκεῖ, ἀλλὰ πορεύσονται ἐν αὐτῇ λελυτρωμένοι ¹⁰ καὶ 10
συνηγμένοι διὰ κύριον, καὶ ἀποστραφήσονται καὶ ἤξουσιν εἰς Σιών μετ' εὐ-
φροσύνης, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν· ἐπὶ γὰρ τῆς κεφα-
Apo. 21, 4. λῆς αὐτῶν αἰνεσίς καὶ ἀγαλλίαμα, καὶ εὐφροσύνη καταλήψεται αὐτούς, ἀπέδρα
δδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός.

XXXVI.

Καὶ ἐγένετο τοῦ τεσσαρεςκαιδεκάτου ἔτους βασιλεύοντος Ἐζεκιου ἀνέβη
Σενναχηρείμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας τὰς ὀχυράς καὶ
ἔλαβεν αὐτάς. ² καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Ῥαβσάκην ἐκ Λάχης 2
εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκιάν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἔσθη
ἐν τῷ ὕδραγωγῷ τῆς κολυμβήτρικας τῆς ἄνω ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ κνα-
φῆως. ³ καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἐλιακίμ ὁ τοῦ Χελκίου ὁ οἰκονόμος καὶ 3
Σομνάς ὁ γραμματεὺς καὶ Ἰωᾶχ ὁ τοῦ Ἀσάφ ὁ ὑπομνηματογράφος. ⁴ καὶ εἶπεν 4
αὐτοῖς Ῥαβσάκης Εἵπατε Ἐζεκιᾶ Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς
Ἀσσυρίων Τί πεποιθὼς εἶ; ⁵ μὴ ἐν βουλῇ καὶ λόγοις χειλέων παράταξις γί- 5
νεται; καὶ νῦν ἐπὶ τίνα πέποιθας ὅτι ἀπειθεῖς μοι; ⁶ ἰδοὺ πεποιθὼς εἶ 6
τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην, ἐπ' Αἴγυπτον· ὡς ἂν
ἐπιστηριχθῇ ἄνθρωπος ἐπ' αὐτήν, εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ τρήσει
αὐτήν, οὕτως ἐστὶ Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ'
αὐτῷ. ⁷ εἰ δὲ λέγετε Ἐπὶ κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν πεποιθᾶμεν, ⁸ νῦν μίχθητε 7 8
τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω ὑμῖν διερχίλιαν ἔππον, εἰ δυ-
νήσεσθε δοῦναι ἀναβάτας ἐπ' αὐτούς. ⁹ καὶ πῶς δύνασθε ἀποστρέψαι εἰς 9
πρόσωπον τῶν τοπαρχῶν; οἰκέται εἰσὶν, οἱ πεποιθότες ἐπ' Αἰγυπτίοις, εἰς
ἔππον καὶ ἀναβάτην. ¹⁰ καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὴν χώραν ταύ- 10
την πολεμῆσαι αὐτήν; κύριος εἶπε πρὸς μέ· Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ

XXXV. 1. ** η διψωσα 2. και η δοξη (?) 4. ανταποδωσει και ανταπο-
δωσει 6. και τρανη εσται 7. και η ανυδρ. εσται ... ** om εσται sec.
8. εκει εσται ... ουδε εκει εσται 9. των θηρ. των πονηρων ... αναβη επ
αυτην 10. om και sec. ... επι γαρ κεφαλης ... καταλημψεται XXXVI.
1. συνελαβεν 2. ασσυριων ραψακην εκ λαχεις ... γναφῆως 4. ραψακης
5. η εν λογοις ... γεινεται ... επι τινη 6. ος αν επιστηριχθη επ αυτην
... om και τρησ. αυτην ... επ αυτω (sic) 8. μου βασιλει 9. αποστρε-
ψαι το προσωπον τοπαρχου ενος 10. om (exeunte columna) κυριος ειπε
usque διαφθ. αυτην

- 11 διάφθειρον αὐτήν. ¹¹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἐλιακίμ καὶ Σομνάς καὶ Ἰωάχ Λάλησον πρὸς τοὺς παῖδάς σου Συριστί, ἀκούομεν γὰρ ἡμεῖς, καὶ μὴ λάλει πρὸς ἡμᾶς Ἰουδαῖστί· καὶ ἵνα τί λαλεῖς εἰς τὰ ὦτα τῶν ἀνθρώπων
 12 ἐπὶ τῷ τείχει; ¹² καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαβσάκης Μὴ πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν ἢ πρὸς ὑμᾶς ἀπέσταλκέ με ὁ κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους; οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατῃμένους ἐπὶ τῷ τείχει ἵνα φά-
 13 γωσι κόπρον καὶ πῖωσιν οὖρον μεθ' ὑμῶν ἅμα; ¹³ καὶ ἔσθη Ῥαβσάκης καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλη Ἰουδαῖστί καὶ εἶπεν Ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ
 14 βασιλέως τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων ¹⁴ Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Μὴ ἀπα-
 15 τάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας λόγοις, οὐ δύνηται ῥύσασθαι ὑμᾶς. ¹⁵ καὶ μὴ λεγέτω ὑμῖν Ἐζεκίας ὅτι ῥύσεται ὑμᾶς ὁ θεός, καὶ οὐ μὴ παραδοῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν
 16 χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων. ¹⁶ μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου. τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων Εἰ βούλεσθε εὐλογηθῆναι, ἐκπορεύεσθε πρὸς μέ, καὶ φάγεσθε ἕκαστος τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὰς συκάς, καὶ πίεσθε ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου ὑμῶν,
 17 ¹⁷ ἕως ἂν ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς ἡ γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου καὶ οἴνου
 18 καὶ ἄρτων καὶ ἀμπελώνων. ¹⁸ μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας λέγων Ὁ θεὸς ῥύ-
 19 σεται ὑμᾶς. μὴ ἐρρύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ
 19 χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων; ¹⁹ ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς Ἐμὰς καὶ Ἀρφάς; καὶ ποῦ ὁ θεὸς τῆς πόλεως Ἐπφραουαίμ; μὴ ἐδύναντο ῥύσασθαι Σαμάρειαν ἐκ χει-
 20 ρός μου; ²⁰ τίς τῶν θεῶν πάντων τῶν ἐθνῶν τούτων ὅστις ἐρρύσατο τὴν γῆν
 αὐτοῦ ἐκ χειρὸς μου, ὅτι ῥύσεται ὁ θεὸς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐκ χειρὸς μου;
 21 ²¹ καὶ ἐσώπησαν, καὶ οὐδεὶς ἀπεκρίθη αὐτῷ λόγον, διὰ τὸ προστάξει τὸν βα-
 22 σιλέα μηδὲνα ἀποκριθῆναι. ²² καὶ εἰσῆλθεν Ἐλιακίμ ὁ τοῦ Χελκίου οἰκονό-
 μος καὶ Σομνάς ὁ γραμματεὺς τῆς δυνάμεως καὶ Ἰωάχ ὁ τοῦ Ἀσάφ ὁ ὑπο-
 μνηματογράφος πρὸς Ἐζεκίαν ἐσχησμένοι τοὺς χιτῶνάς, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ
 τοὺς λόγους Ῥαβσάκου.

XXXVII.

- Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν, ἔσχισε τὰ ἱμάτια καὶ
 2 περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον κυρίου. ² καὶ ἀπέστειλεν Ἐλια-
 3 κίμ τὸν οἰκονόμον καὶ Σομνὰν τὸν γραμματέα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν
 3 ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμώς τὸν προφήτην, ³ καὶ
 εἶπαν αὐτῷ Τάδε λέγει Ἐζεκίας Ἡμέρα ἡλίψεως καὶ θνείδισμοῦ καὶ ἐλεγμοῦ
 καὶ ὀργῆς ἡ σήμερον ἡμέρα, ὅτι ἦκει ἡ ὥδις τῇ τικτούσῃ, ἰσχύν δὲ οὐκ ἔχει
 4 τοῦ τεκεῖν. ⁴ εἰσακούσαι κύριος ὁ θεός σου τοὺς λόγους Ῥαβσάκου, οὓς ἀπέ-
 στείλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων θνειδίξεν θεὸν ζῶντα καὶ θνειδίξεν λόγους οὓς
 ἤκουσε κύριος ὁ θεός σου, καὶ δεηθῆσθαι πρὸς κύριόν σου περὶ τῶν καταλει-
 5 λειμμένων τούτων. ⁵ καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως Ἐζεκίου πρὸς Ἡσαΐαν,
 6 ⁶ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡσαΐας Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν Τάδε λέγει
 κύριος Μὴ φοβηθῆς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, οὓς θνειδίσάν με οἱ πρέσβεις
 7 βασιλέως Ἀσσυρίων. ⁷ ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς αὐτὸν πνεῦμα, καὶ ἀκούσας ἀγ-
 γελίαν ἀποστραφῆσεται εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ, καὶ πεσεῖται μαχαίρᾳ ἐν τῇ
 8 γῇ αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἀπέστρεψε Ῥαβσάκης, καὶ κατέλαβε τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων

11. σομνας ο γραμματευσ ... συριστει ... των ανδρων των κατῃμε-
 νων επι 12. ραψακης ... τους ανδρας τους 13. ραψακης ... εβοησεν
 14. υμας απατατω ... οι ου μη δυναθουνται 16. om εκ 18. υμας απατα-
 τω ... Ο θεος υμων 19. ο θεος αιμαρ ... om που sec. ... σεπφαρειμ
 20. om οστις ... αυτου εκ της χειρος 22. ο οικονομος ... απηγγειλαν ...
 ραψακου XXXVII. 1. και σακκον περιεβ. 2. προς τους πρεσβυτερους
 ... *αμμως 4. om σου ... ραψακου ους απεστ. αυτον ... om και δεησ.
 πρ. τ. κ. σου ... καταλειμμενων 5. om εξεκίου 7. εμβαλω 8. ραψακης

πολιορκούντα Λοβνάν, καὶ ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ Λαχίς. ⁹ καὶ ἐξῆλθε Θα- 9
ρακὰ βασιλεὺς Αἰθιοπῶν πολιορκῆσαι αὐτόν· καὶ ἀκούσας ἀπέστρεψε καὶ ἀπέ-
στειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἐζεκίαν λέγων ¹⁰ Οὕτως ἔρειτε Ἐζεκία βασιλεὶ τῆς 10
Ἰουδαίας Μὴ σε ἀπατάτω ὁ θεός σου, ἐφ' ᾧ πέποιθας ἐπ' αὐτῷ λέγων Οὐ
μὴ παραδοθῇ Ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων. ¹¹ σὺ οὐκ ἤκουσας 11
ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων, πᾶσαν τὴν γῆν ὡς ἀπώλεσαν, καὶ σὺ ῥυσθήσῃ;
¹² μὴ ἐρρύσαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν οὓς ἀπώλεσαν οἱ πατέρες μου, 12
τὴν τε Γωζάν καὶ Χαρβάν καὶ Ῥαφέθ, αἷ εἰσιν ἐν χώρᾳ Θεεμάδ; ¹³ ποὺ εἰσὶ 13
βασιλεῖς Ἐρὰθ καὶ ποῦ Ἀρφαθ; καὶ ποῦ πόλεως Ἐπφαρουαίμ, Ἀναγουγάνα;
¹⁴ καὶ ἔλαβεν Ἐζεκίας τὸ βιβλίον παρὰ τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτό, καὶ 14
ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἤνοιξεν αὐτὸ ἐναντίον κυρίου. ¹⁵ καὶ προσηύχαστο 15
Ἐζεκίας πρὸς κύριον λέγων ¹⁶ Κύριος Σαβαώθ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ κατῃμένος ἐπὶ 16
τῶν Χερουβὶμ, σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος πάσης βασιλείας τῆς οἰκουμένης, σὺ ἐποίησας
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ¹⁷ κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου, ἐξάκουσον κύριε, ἄνοι- 17
ξον κύριε τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἐξβλεψὼν κύριε καὶ ἴδε τοὺς λόγους Σεννα-
χηρείμ οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζων θεὸν ζῶντα. ¹⁸ ἐπ' ἀληθείας γὰρ κύριε ἡρῆ- 18
μωσαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὴν οἰκουμένην ὅλην καὶ τὴν χώραν αὐτῶν, ¹⁹ καὶ 19
ἀνέβαλον τὰ εἰδῶλα αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, οὐ γὰρ θεοὶ ἦσαν ἀλλὰ ἔργα χειρῶν
ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθοι, καὶ ἀπώσαντο αὐτούς. ²⁰ νῦν δὲ κύριε ὁ θεὸς 20
ἡμῶν σώσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, ἵνα γινῶ πᾶσα βασιλεία τῆς γῆς ὅτι σὺ
εἶ ὁ θεὸς μόνος. ²¹ καὶ ἀπεστάλη Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὸς πρὸς Ἐζεκίαν καὶ εἶ- 21
πεν αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἦκουσα ἃ προσήψω πρὸς μὲ
περὶ Σενναχηρείμ βασιλέως Ἀσσυρίων. ²² οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε περὶ αὐ- 22
τοῦ ὁ θεὸς Ἐφαυλίσε σε καὶ ἐμυκτήρισε σε παρ' ἐνός θυγάτηρ Σιών, ἐπὶ
σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησε θυγάτηρ Ἱερουσαλὴμ. ²³ τίνα ὠνειδίσας καὶ παρώξυνας; 23
ἢ πρὸς τίνα ὕψωσας τὴν φωνὴν σου; καὶ οὐκ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλ-
μούς σου πρὸς τὸν ἄγιον τοῦ Ἰσραὴλ; ²⁴ ὅτι δι' ἀγγέλων ὠνειδίσας κύριον 24
σὺ γὰρ εἶπας Τῷ πλήθει τῶν ἀρμάτων ἐγὼ ἀνέβην εἰς ὕψος ὀρέων καὶ εἰς
τὰ ὄρη κατὰ τοῦ Λιβάνου, καὶ ἐκοίφα τὸ ὕψος τῆς κέδρου αὐτοῦ καὶ τὸ κάλ-
λος τῆς κυπαρίσσου, καὶ εἰσῆλθον εἰς ὕψος μέρους τοῦ δρυμοῦ, ²⁵ καὶ ἔσκηκα 25
γέφυραν, καὶ ἡρῆμωσα ὕδατα καὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδατος. ²⁶ οὐ ταῦτα 26
ἤκουσας πάλαι ᾧ ἐγὼ ἐποίησα; ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων συνέταξα, νῦν δὲ ἐπέ-
δειξα ἐξερημῶσαι ἔθνη ἐν ὄχυροις καὶ οἰκοῦντας ἐν πόλεσιν ὄχυραῖς· ²⁷ ἀνῆκα 27
τὰς χεῖρας, καὶ ἐξηράνθησαν, καὶ ἐγένοντο ὡς χόρτος ξηρὸς ἐπὶ δωματίων
καὶ ὡς ἄγρωσις. ²⁸ νῦν δὲ τὴν ἀνάπαυσίν σου καὶ τὴν ἐξοδὸν σου καὶ τὴν 28
εἰσοδὸν σου ἐγὼ ἐπίσταμαι· ²⁹ ὁ δὲ θυμὸς σου ὃν ἐθυμώσης καὶ ἡ πικρία 29
σου ἀνέβη πρὸς μέ, καὶ ἐμβαλῶ φιμὸν εἰς τὴν ῥίνα σου καὶ χαλινὸν εἰς τὰ
χείλη σου, καὶ ἀποστρέψω σε τῇ ὁδῷ ἣ ἤλθες ἐν αὐτῇ. ³⁰ τοῦτο δέ σοι τὸ 30
σημεῖον· φάγε τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἃ ἔσπαρξας, τῷ δὲ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ
τὸ κατὰλειμμα, τῷ δὲ τρίτῳ σπεύραντες ἀμήσατε καὶ φυτεύσατε ἀμπελώνας

8. πολιορκουντα τον βασιλεα λοβνα, κ. ηκ. βασιλεως ασσυριων οτι ...
ομι απηρεν απο λαχισ 9. ομι και ... θαραθα ... απεστρεψεν, και απε-
στρεψεν αγγελ. 10. εφ ω συ πεποιθως ει επ ... εις χειρας 11. η ουκ
ηκουσας ... ομι και συ ρυσθ. 12. οι πατ. μου απωλεσαν ... ραφεις ...
θαιμαδ 13. που εισιν οι β. αμαρ και αρφαθ και πολεις σεπφαρειμ (ed. romi.
-ρουαίμ, etiam 36, 19.) ανα εγγουγανα 14. ομι και ανεγνω usq. οικ. κυρ.
16. κυριε ... χερουβειμ, συ θεος μονος ει 17. ομι κλιν. κ. το ο. σου ...
ομι ανοιξον κ. τ. ο. σου ... λογους ους απεστειλεν σενναχ. ον. 18. ομι
κυριε 19. ενεβαλον ... και απωλεσαν αυτ. 20. συ δε κυριος ο θ. ημων ...
χειρος αυτων ... ει θεος 23. εις τον αγιον 26. εξ αρχ. ημερων ... νοι-
κουντας 27. ως χορτ. χλωρος 30. και τω προ τω δε ... αμησητε

31 καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. ³¹ καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ἐν τῇ Ἰου-
 32 δαΐᾳ, φυήσουσι ῥίζαν κάτω καὶ ποιήσουσι σπέρμα ἄνω. ³² ὅτι ἐξ Ἱερουσαλὴμ
 33 Σαβαώθ ποιήσει ταῦτα. ³³ διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος ἐπὶ βασιλείᾳ Ἀσσυ-
 ρίων Οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, οὐδὲ μὴ βάλῃ ἐπ' αὐτὴν βέλος,
 οὐδὲ μὴ ἐπιβάλῃ ἐπ' αὐτὴν θυρεόν, οὐδὲ μὴ κυκλώσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακα·
 34 ³⁴ ἀλλὰ τῇ ὁδῷ ἣ ἦλθεν ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην
 35 οὐ μὴ εἰσέλθῃ. τὰδε λέγει κύριος ³⁵ Ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης τοῦ
 36 σώσαι αὐτὴν δι' ἐμέ καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν παῖδά μου. ³⁶ καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος
 κυρίου καὶ ἀνείλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοηκοντα-
 πέντε χιλιάδας· καὶ ἀναστάντες τὸ πρωὶ εὗρον πάντα τὰ σώματα νεκρά.
 37 ³⁷ καὶ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς Σενναχηρεὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ὤκησεν ἐν
 38 Νινευῇ. ³⁸ καὶ ἐν τῷ αὐτὸν προσκυνοῦν ἐν τῷ οἴκῳ Νασαράχ τὸν πάτραρχον
 αὐτοῦ, Ἀδραμέλεχ καὶ Σαρασάρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν μαχαίραις·
 αὐτοὶ δὲ διεσώθησαν εἰς Ἀρμενίαν· καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσορδάν ὁ υἱὸς αὐτοῦ
 ἀντ' αὐτοῦ.

XXXVIII.

¹ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐμαλακίσθη Ἐζεκίας ἕως θανάτου·
 καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς ὁ προφῆτης καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν
 Τὰδε λέγει κύριος Τάξαι περὶ τοῦ οἴκου σου, ἀποθνήσκεις γὰρ σὺ καὶ οὐ
 2 ῥῆσθ. ² καὶ ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ
 3 προσεύξατο πρὸς κύριον ³ λέγων Μνήσθητι κύριε ὡς ἐπορεύθην ἐνώπιόν σου
 μετὰ ἀληθείας ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ, καὶ τὰ ἀρεσά ἐνώπιόν σου ἐποίησα· καὶ
 4 ἔκλυσεν Ἐζεκίας κλαυθμῷ μεγάλῳ. ⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἡσαΐαν
 5 λέγων ⁵ Πορεύθητι καὶ εἰπὸν Ἐζεκίᾳ Τὰδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Δαυὶδ τοῦ
 πατρός σου Ἡκουσα τῆς προσευχῆς σου καὶ εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ προσ-
 6 τίθμι πρὸς τὸν χρόνον σου δεκαπέντε ἔτη, ⁶ καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυ-
 ρίων ῥύσομαί σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως
 7 ταύτης. ⁷ τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον παρά κυρίου ὅτι ποιήσει ὁ θεὸς τὸ ῥῆμα
 8 τοῦτο· ⁸ ἰδοὺ ἐγὼ στρέψω τὴν σκιάν τῶν ἀναβαθμῶν οὓς κατέβη τοὺς δέκα
 ἀναβαθμοὺς τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου ὁ ἥλιος, ἀποστρέψω τὸν ἥλιον τοὺς
 δέκα ἀναβαθμούς, καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμούς οὓς κατέβη ἡ
 9 σκιά. ⁹ ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΕΖΕΚΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΑΣ ΗΝΙΚΑ
 10 ΕΜΑΛΑΚΙΣΘΗ ΚΑΙ ΑΝΕΣΤΗ ΕΚ ΤΗΣ ΜΑΛΑΚΙΑΣ ΑΥΤΟΥ. ¹⁰ ἐγὼ εἶ-
 πα ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν μου Ἐν πύλαις ἄδου, καταλείψω τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα.
 11 ¹¹ εἶπα Οὐκέτι οὐ μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἐπὶ γῆς ζώντων, οὐκέτι μὴ ἴδω
 12 τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ γῆς, οὐκέτι μὴ ἴδω ἄνθρωπον. ¹² ἐξέλιπεν ἐκ
 τῆς συγγενείας μου, κατέλιπον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς μου, ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλ-
 13 θεν ἀπ' ἐμοῦ ὥσπερ ὁ σκηνὴν καταλύων πῆξας· ὡς ἴστος τὸ πνεῦμά μου
 13 παρ' ἐμοὶ ἐγένετο ἐρίδου ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν. ¹³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρε-

32. εξελουσονται προ εσονται ... επ ορους σιων 33. βαλη προ επιβα-
 λη ... ουδ ου μη κυκλωσει 34. om και εις τ. π. τ. ου μη εισελθῃ 36.
 εκατον και ογδοηκ. ... εξανασταντες 37. κ. αποστρ. απηλθεν ... om σεν-
 ναχηρειμ 38. εν οικω ασαραχ ... σαρασα υιοι ... αρμενειαν XXXVIII.
 4. οτι αποθνησκεις συ 2. ed. rom. τειχον 5. πορευου κ. ειπ. προς εζεκιαν ...
 της φωνης της προσευχ. σ. κ. ιδον ... ετη δεκαπεντε 6. ασσυρ. σωσω σε, και
 υπερ της πολ. ταυτ. υπερασπιω 7. ο θεος ποιησει 8. ιδου στρεφω ...
 ους κατεβη ηλιος τους (omisso ο ηλιος post πατρος σου) 9. praemittit
 ωδη 14. επι της γης ... om ζωντων, ουκετι μη ιδω το σωτ. τ. ισρ. ε.
 γης ... ουκετι ου μη 12. om εξελιπεν ... καταλειπον το λοιπον ... ο κα-
 ταλυων σκηνην ... το πν. μου παρ. εμ. εγ. ως ιστος εριζου

δόξην ἕως πρωὶ ὡς λέοντι, οὕτως συνέτριψε πάντα τὰ ὀστέ μου· ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας ἕως νυκτὸς παρεδόξην. ¹³ ὡς χελιδὼν οὕτω φωνήσω, καὶ ὡς 14 περιστέρα οὕτω μελετῶ· ἐξέλιπον γάρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ βλέπειν εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὃς ἐξείλατό με καὶ ἀφείλατό μου τὴν δόδυνην τῆς ψυχῆς. ¹⁶ κύριε, περὶ αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη σοι, καὶ ἐξήγειράς 16 μου τὴν πνοήν, καὶ παρακληθεὶς ἔζησα. ¹⁷ ἔλλου γάρ μου τὴν ψυχὴν ὥς 17 μὴ ἀπόληται, καὶ ἀπέβριψας ὀπίσω μου πάσας τὰς ἁμαρτίας. ¹⁸ οὐ γὰρ οἱ 18 ἐν ᾧδου αἰνέσουσί σε, οὐδὲ οἱ ἀποθανόντες εὐλογήσουσί σε, οὐδὲ ἐλπιοῦσιν οἱ ἐν ᾧδου τὴν ἐλεημοσύνην σου. ¹⁹ οἱ ζῶντες εὐλογήσουσί σε ὃν τρόπον 19 κἀγώ· ἀπὸ γὰρ τῆς σήμερον παιδίᾳ ποιήσω, ᾧ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην σου, ²⁰ ἕξ τῆς σωτηρίας μου, καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν σε μετὰ ψαλ- 20 τήριον πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου κατέναντι τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ. ²¹ καὶ 21 εἶπεν Ἡσαΐας πρὸς Ἐζεκίαν Λάβε καλὰ ἄνθη ἐκ σύκων καὶ τριφύων καὶ κατὰπλασαι, καὶ ὑγιῆς ἔσῃ. ²² καὶ εἶπεν Ἐζεκίας Τοῦτο σημεῖον πρὸς Ἐζεκίαν 22 ὅτι ἀναβήσομαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ.

XXXIX.

Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλε Μαρωδάχ Βαλαδὰν ὁ υἱὸς τοῦ Βαλαδὰν ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλωνίας ἐπιστολάς καὶ πρέσβεις καὶ δῶρα Ἐζε- κία· ἤκουσε γὰρ ὅτι ἐμαλακίσθη ἕως θανάτου. καὶ ἀνέστη, ² καὶ ἐχάρη ἐπ' 2 αὐτοῖς Ἐζεκίας, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν οἶκον τοῦ νεκρώσῃ καὶ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς στακτῆς καὶ τῶν θυμιαμάτων καὶ τοῦ μύρου, καὶ πάντα τοὺς οἴκους τῶν σκευῶν τῆς γάξης, καὶ πάντα ὅσα ἦν ἐν τοῖς θη- 3 σαυροῖς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἦν οὐδὲν ὃ οὐκ ἔδειξεν Ἐζεκίας ἐν τῷ οἴκῳ αὐ- 3 τοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. ⁴ καὶ ἦλθεν Ἡσαΐας ὁ προφῆτης πρὸς 4 τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Τί λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, καὶ πόθεν ἤκασι πρὸς σέ; καὶ εἶπεν Ἐζεκίας Ἐκ γῆς πάρῳθεν ἤκασι 5 πρὸς μὲ ἐκ Βαβυλώνης. ⁶ καὶ εἶπεν Ἡσαΐας Τί εἶδosan ἐν τῷ οἴκῳ σου; 6 καὶ εἶπεν Ἐζεκίας Πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδosan, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν 7 τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ εἶδosan, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου. ⁸ καὶ 8 εἶπεν Ἡσαΐας αὐτῷ Ἀκουσον τὸν λόγον κυρίου Σαβαώθ ⁹ Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρ- 9 χονται καὶ λήψονται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ ὅσα συνήγαγον οἱ πα- 10 τέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς Βαβυλῶνα ἥξει, καὶ οὐδὲν οὐ μὴ 10 καταλείψουσιν· εἶπε δὲ ὁ Θεός ¹¹ ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου ὧν γεννήσεις 11 λήψονται καὶ ποιήσουσι σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων. ¹² καὶ εἶπεν Ἐζεκίας Ἡσαΐα Ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησε, γενέ- 12 σθη δὴ εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου.

XL.

Παρακαλεῖτε παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ Θεός· ² ἱερεῖς λαλήσατε 2 εἰς τὴν καρδίαν Ἱερουσαλήμ, παρακαλέσατε αὐτήν, ὅτι ἐπλήσθη ἡ ταπει- νώσις αὐτῆς· λέλυται αὐτῆς ἡ ἁμαρτία, ὅτι ἐδέξατο ἐκ χειρὸς κυρίου διπλᾶ

13. οὕτως τα ὀστα μου συνετριφεν ... εως της νυκτος 14. οὕτως bis ... μελετησθω ... εξελεειπον 17. απεριψας ... αμαρτίας μου 20. κυριε pro σε 22. τουτο το σημειον ... ομι πρ. εξεκίαν ... κυριου του Θεου ... ed. rom. Θεου; XXXIX. 1. μαρωδαχ υιος του αλαδαν 2. εξεκίας χαραν μεγαλην ... κ. του αργ. κ. τ. χρυσ. ρον. post μυρου ... εδειξ. αυτοις εξεκ. ... ομι και εν π. τ. εξ. αυτ. 4. Τι ιδον ... ιδοσαν sec. loco (tert. loco ειδοσαν) 5. αυτω ησαιας 6. ερχονται λεγει κυριος και λημψονται ... και ου μη καταλ. ουδεν 7. εγεννησας λημψονται 8. προς ησαιαν XL. 1. λε- γει κυριος·

- 3 τὰ ἁμαρτήματα αὐτῆς. ³φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήβῳ Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Mt. 3,
4 κυρίου, εὐθείας ποιήτε τὰς τρίβους τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ⁴πᾶσα φάραγξ πληρω- Mc. 1,3
⁵θήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ ἔσται πάντα τὰ σχολιά Jo. 1, 23.
⁵εἰς εὐθείαν, καὶ ἡ τραχεῖα εἰς πεδία, ⁵καὶ ὀφθῆσεται ἡ δόξα κυρίου, καὶ I. c. 3,
⁶ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ, ὅτι κύριος ἐλάλησε. ⁶φωνὴ λέγον- 4 — 6.
⁷τος Βόησον. καὶ εἶπα Τί βοήσω; πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀν-
⁸θρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ⁷ἐξηράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσε, ⁸τὸ 1 Pe. 4
⁹δὲ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ⁹ἐπ' ὅρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι ὁ 24 sq.
⁹εὐαγγελιζόμενος Σιών, ὕψωσον τῇ ἰσχυί τὴν φωνήν σου ὁ εὐαγγελιζόμενος
¹⁰Ἱερουσαλήμ· ὕψωσατε, μὴ φοβεῖσθε· εἰπὸν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα Ἰδοὺ ὁ θεὸς
¹¹ὑμῶν, ¹⁰Ἰδοὺ κύριος κύριος μετὰ ἰσχύος ἔρχεται, καὶ ὁ βραχίων μετὰ κυ-
¹²ρίας· Ἰδοὺ ὁ μισθὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔργον ἐναντίον αὐτοῦ. ¹¹ὡς
¹³ποιμὴν ποιμανεῖ τὸ ποιμνιον αὐτοῦ, καὶ τῷ βραχίονι αὐτοῦ συνάξει ἄρνας,
¹⁴καὶ ἐν γαστρὶ ἐρούσας παρακαλέσει. ¹²τίς ἐμέτρησε τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ, καὶ
¹⁵τὸν οὐρανὸν σπένδαμῃ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν δρακί; τίς ἔστησε τὰ ὄρη σταθμῷ
¹⁶καὶ τὰς νάπας ζυγῷ; ¹³τίς ἔγνω νοῦν κυρίου, καὶ τίς αὐτοῦ σύμβουλος Ro. 11,
¹⁷ἐγένετο, ὃς συμβιβάζ αὐτόν; ¹⁴ἡ πρὸς τίνα συνεβουλεύσατο καὶ συνεβίβασεν 34 sq.
¹⁸αὐτόν; ἡ τίς ἔδειξεν αὐτῷ κρίσιν; ἡ ὁδὸν συνέσεως τίς ἔδειξεν αὐτῷ; ¹⁵εἰ 1 Co. 2,
¹⁹πάντα τὰ ἔβνη ὡς σταγῶν ἀπὸ κάδου καὶ ὡς ῥοπὴ ζυγοῦ ἐλογισθήσαν, ὡς 16.
²⁰σίελος λογισθήσονται; ¹⁶ὁ δὲ Λίβανος οὐχ ἱκανὸς εἰς καύσιν, καὶ πάντα τὰ
²¹τετράποδα οὐχ ἱκανὰ εἰς ὀλοκάρπωσιν, ¹⁷καὶ πάντα τὰ ἔβνη ὡς οὐδὲν εἰσι
²²καὶ εἰς οὐζὲν ἐλογισθήσαν. ¹⁸τίني ὁμοιώσατε κύριον, καὶ τίني ὁμοιώματι
²³ὁμοιώσατε αὐτόν; ¹⁹μὴ εἰκόνα ἐποίησε τέκτων, ἡ χρυσοκόπος χωνεύσας χρυ-
²⁴σόν περιεχύρυσσεν αὐτόν; ὁμοίωμα κατεσκεύασεν αὐτόν; ²⁰ξύλον γὰρ ἄση-
²⁵πτον ἐκλέγεται τέκτων, καὶ σοφῶς ζητήσῃ πῶς στήσῃ εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ἵνα
²⁶μὴ σαλευήται. ²¹οὐ γνώσεσθε; οὐκ ἀκούσεσθε; οὐκ ἀνηγγέλη ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν;
²⁷οὐκ ἔγνωτε τὰ θεμέλια τῆς γῆς; ²²ὁ κατέχων τὸν γύρον τῆς γῆς, καὶ οἱ
²⁸ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ὡς ἀκρίδες, ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανὸν καὶ
²⁹διατείνας ὡς σκηνὴν κατοικεῖν, ²³ὁ διδοὺς ἄρχοντας ὡς οὐδὲν ἄρχειν, τὴν
³⁰οὐκ ἔβνη ὡς οὐδὲν ἐποίησεν. ²⁴οὐ γὰρ μὴ φυτεύουσιν οὐδὲ μὴ σπείρουν
³¹οὐδὲ μὴ ριζοῦσιν εἰς τὴν γῆν ἡ ρίζα αὐτῶν· ἔπνευσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξη-
³²ράνθησαν, καὶ καταιγὶς ὡς φρύγανα λήψεται αὐτούς. ²⁵νῦν οὖν τίني με ὁμοιώ-
³³σατε, καὶ ὕψωθήσομαι; εἶπεν ὁ ἅγιος. ²⁶ἀναβλέψατε εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλ-
³⁴μοὺς ὑμῶν καὶ ἴδετε· τίς κατέδειξε ταῦτα πάντα; ὁ ἐκφέρων κατ' ἀριζμὸν
³⁵τὸν κόσμον αὐτοῦ, πάντας ἐπ' ὀνόματι καλέσει ἀπὸ πολλῆς δόξης, καὶ ἐν
³⁶κράτει ἰσχύος αὐτοῦ οὐδὲν σε ἔλαθε. ²⁷μὴ γὰρ εἶπες Ἰακώβ, καὶ τί ἐλάλη-
³⁷σας Ἰσραὴλ Ἀπεκρύβη ἡ ὁδός μου ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ θεὸς μου τὴν κρίσιν
³⁸ἀφείλε καὶ ἀπέστη; ²⁸καὶ νῦν οὐκ ἔγνω; εἰ μὴ ἤκουσας; θεὸς αἰώνιος, ὁ
³⁹θεὸς ὁ κατασκεύασας τὰ ἄκρα τῆς γῆς, οὐ πεινάσει οὐδὲ κοπιάσει, οὐδὲ ἔστιν
⁴⁰ἐξεύρεσις τῆς φρονήσεως αὐτοῦ, ²⁹διδοὺς τοῖς πεινῶσιν ἰσχύιν καὶ τοῖς μὴ
⁴¹ὀδυνωμένοις λύπην. ³⁰πεινάσουσι γὰρ νεώτεροι, καὶ κοπιάσουσι νεανίσκοι,
⁴²καὶ ἐκλεκτοὶ ἀνίσχυες ἔσονται. ³¹οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν θεὸν ἀλλάξουσιν
⁴³ἰσχύιν, πεποφυγέουσιν ὡς ἀετοί, δραμοῦντα καὶ οὐ κοπιάσουσι, βαδιοῦντα
⁴⁴καὶ οὐ πεινάσουσιν.

3. εὐθείας ποιεῖτε 4. om πάντα ... η τραχεῖα εἰς οδοὺς λείας 40. ἰδου κυριος μετα (omisso κυριος altero) ... ο βραχ. αὐτου 41. εγγαστρι 43. τις συμβ. αὐτ. εγ. ος συμβιβασει α. 44. in fine add η τις προεδωκεν αὐτω και ανταποδωθήσεται (sic) αὐτω 45. *και ως σιελον, *και ωσιε- λαιον (i. e. ωσει ελαιον?) 48. (non v. 49.) ὁμοιωματι, item ed. rom. 20. ζητει ... αὐτου εἰκόνα 23. εἰς ουδεν ἀρχειν 24. σπειρουνσιν ουδε μὴ φυτευουσιν ... ἀναλημψεται 26. εἰς το ὕψος ... πάντα ταυτα ... κατα ἀριζμον ... πάντα ἐπ ... ἀπο τῆς πολλῆς ... om αὐτου 28. om ὁ prius

XLI.

Ἐγκαινίξεσθε πρὸς μὲ νῆσοι, οἱ γὰρ ἄρχοντες ἀλλάξουσιν ἰσχύν· ἐγγι-
 σάτωσαν καὶ καλησάτωσαν ἅμα, τότε κρίσιν ἀναγγειλάτωσαν. ² τίς ἐξήγει-
 ρεν ἀπὸ ἀνατολῶν δικαιοσύνην, ἐκάλεσεν αὐτὴν κατὰ πόδας αὐτοῦ, καὶ
 πορεύσεται; δώσει ἐναντὶον ἔθνῶν, καὶ βασιλεῖς ἐκστήσει· καὶ δώσει εἰς
 γῆν τὰς μαχαίρας αὐτῶν, καὶ ὡς φρύγανα ἐξωσμένα τὰ τόξα αὐτῶν. ³ καὶ ³
 διώξεται αὐτούς, διελεύσεται ἐν εἰρήνῃ ἡ ὁδὸς τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ⁴ τίς ἐνήρ-
 γησε καὶ ἐποίησε ταῦτα; ἐκάλεσεν αὐτὴν ὁ καλῶν αὐτὴν ἀπὸ γενεῶν ἀρ-
 χῆς· ἐγὼ θεὸς πρῶτος, καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα ἐγὼ εἰμι. ⁵ εἶδον αὖ ἐν ἡμέρᾳ καὶ ⁵
 ἐφοβήθησαν, τὰ ἄκρα τῆς γῆς ἤγγισαν καὶ ἤλθον ἅμα, ⁶ κρίνων ἕκαστος ⁶
 τῷ πλησίον καὶ τῷ ἀδελφῷ βοηθήσαι, καὶ ἐρεῖ ⁷ Ἰσχυσεν ἀνὴρ τέκτων, καὶ ⁷
 χαλκεὺς τύπτων σφύρη, ἅμα ἐλαύνων· ποτὲ μὲν ἐρεῖ Σύμβλημα καλὸν ἐστίν,
 ἰσχύρωσαν αὐτὰ ἐν ἡλίοις, ζήσουσιν αὐτὰ καὶ οὐ κινήθησονται. ⁸ σὺ δὲ Ἰσραὴλ, ⁸
^{Jac. 2, 23.} παῖς μου Ἰακώβ, καὶ ὃν ἐξελεξάμην σπέρμα Ἀβραάμ ὃν ἠγάπησα, ⁹ οὐ ⁹
 ἀντελαβόμην ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς, καὶ ἐκ τῶν σκοπιῶν αὐτῆς ἐκάλεσά σε
 καὶ εἶπά σοι Παῖς μου εἶ, ἐξελεξάμην σε καὶ οὐκ ἐγκατέλειπόν σε. ¹⁰ μὴ ¹⁰
 φοβοῦ, μετὰ σοῦ γὰρ εἰμι, μὴ πλανῶ· ἐγὼ γὰρ εἰμι ὁ θεός σου ὁ ἐνισχύσας
 σε, καὶ ἐβοήθησά σοι καὶ ἡσφαλισάμην σε τῇ δεξιᾷ τῇ δικαίᾳ μου. ¹¹ ἰδοὺ αἱ-
 σχυνιῶνται καὶ τῶν ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοί σοι, ἔσονται γὰρ οὐκ
 ὄντες, καὶ ἀπολοῦνται πάντες οἱ ἀντίδικοί σου. ¹² ζητήσεις αὐτούς, καὶ ¹²
 οὐ μὴ εὔρῃς τοὺς ἀνθρώπους οἱ παροινήσουσιν εἰς σέ· ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ
 ὄντες, καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἀντιπολεμοῦντές σε. ¹³ ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ κρα-
 τῶν τῆς δεξιᾶς σου, ὁ λέγων σοι Μὴ φοβοῦ ¹⁴ Ἰακώβ, ὀλιγοστὸς Ἰσραὴλ· ¹⁴
 ἐγὼ ἐβοήθησά σοι, λέγει ὁ θεός σου, ὁ λυτρούμενός σε Ἰσραὴλ. ¹⁵ ἰδοὺ ἐποίησά ¹⁵
 σε ὡς τροχούς ἀμάξης ἀλοῶντας καινοὺς πριστηροειδεῖς, καὶ ἀλοήσεις ὅρη καὶ
 λεπτινεὺς βουνούς, καὶ ὡς χνοὺν θήσεις ¹⁶ καὶ λιχμήσεις· καὶ ἄνεμος λήψε-
 ται αὐτούς, καὶ καταγίγς διασπερεῖ αὐτούς. σὺ δὲ εὐφρανθήσῃ ἐν τοῖς ἁγίοις
 Ἰσραὴλ, ¹⁷ καὶ ἀγαλλιάσονται οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ἐνδεεῖς. ζητήσουσι γὰρ ὕδωρ ¹⁷
 καὶ οὐκ ἔσται, ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἀπὸ τῆς δίψης ἐξηράνῃ· ἐγὼ κύριος ὁ
 θεός, ἐγὼ ἐπακούσομαι ὁ θεός Ἰσραὴλ καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς, ¹⁸ ἀλλὰ ¹⁸
 ἀνοίξω ἐπὶ τῶν ὀρέων ποταμούς καὶ ἐν μέσῳ πεδίων πηγάς, ποιήσω τὴν
 ἔρημον εἰς ἑλὴ ὑδάτων καὶ τὴν διψῶσαν γῆν ἐν ὑδραγωγοῖς, ¹⁹ θήσω εἰς ¹⁹
 τὴν ἄνυδρον γῆν κέδρον καὶ πύξον, μυρσίνην καὶ κυπάρισσον καὶ λεύκην,
²⁰ ἵνα ἴδωσι καὶ γνῶσι, καὶ ἐννοηθῶσι καὶ ἐπιστῶνται ἅμα ὅτι χεὶρ κυρίου ²⁰
 ἐποίησε ταῦτα, καὶ ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ κατέδειξεν. ²¹ ἐγγίξει ὁ κρίσις ὑμῶν, ²¹
 λέγει κύριος ὁ θεός· ἤγγισαν αἱ βουλαὶ ὑμῶν, λέγει ὁ βασιλεὺς Ἰακώβ. ²² ἐγγι-
 σάτωσαν καὶ ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν ἃ συμβήσεται, ἢ τὰ πρότερα τίνα ἦν
 εἶπατε, καὶ ἐπιστήσομεν τὸν νοῦν, καὶ γνωσόμεθα τί τὰ ἔσχατα καὶ τὰ
 ἐπερχόμενα· εἶπατε ἡμῖν, ²³ ἀναγγείλατε ἡμῖν τὰ ἐπερχόμενα ἐπ' ἐσχάτου, ²³
 καὶ γνωσόμεθα ὅτι θεοὶ ἐστέ. εὖ ποιήσατε καὶ κακίωσατε, καὶ θανατώμεθα,
 καὶ ὀψόμεθα ἅμα ²⁴ ὅτι πόθεν ἐστέ ὑμεῖς καὶ πόθεν ἡ ἐργασία ὑμῶν· ἐκ ²⁴
 γῆς βδέλυγμα ἐξελέξαντο ὑμᾶς. ²⁵ ἐγὼ δὲ ἡγεῖρα τὸν ἀπὸ βορρᾶ καὶ τὸν ἀπ' ²⁵
 ἡλίου ἀνατολῶν, κληθήσονται τῷ ὀνόματί μου· ἐρχέσθωσαν ἄρχοντες, καὶ ὡς
 πηλὸς κεραμέως, καὶ ὡς κεραμεὺς καταπατῶν τὸν πηλόν, οὕτω καταπατη-

XLI. 4. κρίσεις 2. om και ante πορεύσεται 3. και διελεύσεται 5. ἤλθον 7. *om αμα ... τότε μεν 8. om και 9. εγκατελειπον 13. om σου prius 14. om σου 15. πριστοειδεις ... ως χουν 16. λημψεται 18. εμμεσω ... om υδατων 19. και μυρσινην 20. ταυτα παντα 22. τα προτερα 23. om ημιν ... ed. rom. επερχομενα ... om και οψομ. αμα 25. om δε ... απ ηλιου ... κλησονται

26 βήσεσθε. ²⁶ τίς γὰρ ἀναγγελεῖ τὰ ἐξ ἀρχῆς, ἵνα γινώσκωμεν καὶ τὰ ἔμπροσθεν, καὶ ἐροῦμεν ὅτι ἀληθὴ ἐστίν; οὐκ ἔστιν ὁ προλέγων, οὐδὲ ὁ ἀκούων ὑμῶν τοὺς λόγους. ²⁷ ἀρχὴν Σιών δώσω, καὶ Ἱερουσαλὴμ παρακαλέσω εἰς ὁδόν. ²⁸ ²⁸ ἀπὸ γὰρ τῶν ἑνῶν ἰδοὺ οὐδεὶς, καὶ ἀπὸ τῶν εἰδῶλων αὐτῶν οὐκ ἦν ὁ ἀναγγέλλων· καὶ ἐὰν ἐρωτήσω αὐτοὺς πόθεν ἐστέ, οὐ μὴ ἀποκριθῶσί μοι. ²⁹ ²⁹ εἰσὶ γὰρ οἱ ποιοῦντες ὑμᾶς, καὶ μάτην οἱ πλανῶντες ὑμᾶς.

XLII.

Ἰακώβ ὁ παῖς μου, ἀντιλήψομαι αὐτοῦ· Ἰσραὴλ ὁ ἐκλεκτός μου, προσε- Mt. 12
 δέξατο αὐτὸν ἡ ψυχὴ μου· ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, κρίσιν τοῖς 18—21.
² ἔθνεσιν ἐξοίσει· ² οὐ κεκραξεται οὐδὲ ἀνήσει, οὐδὲ ἀκουσθήσεται ἕξω ἡ φωνὴ ³ αὐτοῦ. ³ κάλαμον τεθλασμένον οὐ συντρίψει, καὶ λίνον καπνιζόμενον οὐ σβέ-
⁴ σει, ἀλλὰ εἰς ἀλήθειαν ἐξοίσει κρίσιν· ⁴ ἀναλάμψει καὶ οὐ θρασυθήσεται, ἕως
⁵ ἂν βῇ ἐπὶ τῆς γῆς κρίσιν· καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔβνη ἑλπιούσιν. ⁵ οὕτω
 λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ πῆξας αὐτόν, ὁ στερεώσας
⁶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ τῷ ἐπ' αὐτῆς καὶ πνεῦμα
⁶ τοῖς πατοῦσιν αὐτήν. ⁶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ἐκάλῃσα σε ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ κρα-
 τίσω τῆς χειρὸς σου καὶ ἐνισχύσω σε, καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην γένους,
⁷ εἰς φῶς ἑνῶν, ⁷ ἀνοίξει ὀφθαλμοὺς τυφλῶν, ἐξαγαγεῖν ἐκ δεσμῶν δεδεμέ-
⁸ νους καὶ ἐξ οἴκου φυλακῆς καὶ κατήμενους ἐν σκότει. ⁸ ἐγὼ κύριος ὁ θεός,
 τοῦτό μου ἐστὶ τὸ ὄνομα, τὴν δόξαν μου ἐτέρῳ οὐ δώσω, οὐδὲ τὰς ἀρετὰς
⁹ μου τοῖς γλυπτοῖς. ⁹ τὰ ἐπ' ἀρχῆς ἰδοὺ ἦκασι, καὶ καινὰ ἃ ἐγὼ ἀναγγέλλω,
¹⁰ καὶ πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐδηλώθη ὑμῖν. ¹⁰ ὑμνήσατε τῷ κυρίῳ ὕμνον καινόν·
 ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, δοξάζετε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, οἱ καταβαί-
 νοντες εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πλέοντες αὐτήν, αἱ νῆσοι καὶ οἱ κατοικοῦντες
¹¹ αὐτάς. ¹¹ εὐφράνῃτε ἔρημος καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ἐπαύλεις καὶ οἱ κατοι-
 κοῦντες Κηδάρ. εὐφρανθήσονται οἱ κατοικοῦντες πέτραν, ἀπ' ἄκρου τῶν
¹² ὄρεων βοήσουσι, ¹² δώσουσι τῷ θεῷ δόξαν, τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις
¹³ ἀναγγελοῦσι. ¹³ κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐξελεύσεται καὶ συντρίψει πό-
 λεμον, ἐπεγερεῖ ζήλον καὶ βοησεται ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ μετὰ ἰσχύος.
¹⁴ ¹⁴ ἐσιώπησα, μὴ καὶ αἰετὶ σιωπήσομαι καὶ ἀνέξομαι; ὥς ἡ τίκτουσα ἐκαρτέ-
¹⁵ ρησα, ἐκατήσω καὶ ξηρανῶ ἅμα, ¹⁵ ἐρημώσω ὄρη καὶ βουνούς, καὶ πάντα
¹⁶ χόρτον αὐτῶν ξηρανῶ, καὶ βήσω ποταμούς εἰς νήσους, καὶ ἔλη ξηρανῶ. ¹⁶ καὶ
 ἄξω τυφλοὺς ἐν ὁδῷ ἣ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ τρίβους ἃς οὐκ ᾔδεισαν πατήσαι
 ποιήσω αὐτοὺς· ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκότος εἰς φῶς, καὶ τὰ σκοιὰ εἰς εὐ-
¹⁷ θέϊαν. ταῦτα τὰ ῥήματα ποιήσω καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς· ¹⁷ αὐτοὶ δὲ
 ἀπεστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω. αἰσχύνητε αἰσχύνην οἱ πεποιθότες ἐπὶ τοῖς
¹⁸ γλυπτοῖς, οἱ λέγοντες τοῖς χωνευτοῖς Ὑμεῖς ἐστέ θεοὶ ἡμῶν. ¹⁸ οἱ κωφοὶ
¹⁹ ἀκούσατε, καὶ οἱ τυφλοὶ ἀναβλέψατε ἰδεῖν. ¹⁹ καὶ τίς τυφλὸς ἀλλ' ἢ οἱ παι-
²⁰ δές μου, καὶ κωφοὶ ἀλλ' ἢ οἱ κυριεύοντες αὐτῶν; καὶ ἐτυφλώθησαν οἱ δοῦ-
²⁰ λοι τοῦ θεοῦ. ²⁰ εἶδτε πλεονάκεις, καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε· ἠνοικήσατε τὰ ὠτα,
²¹ καὶ οὐκ ἤκούσατε. ²¹ κύριος ὁ θεὸς ἐβουλεύσατο ἵνα δικαιωθῇ καὶ μεγαλύνῃ
²² αἰνεσιν. ²² καὶ εἶδον, καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς πεπρονομευμένος καὶ διηρπασμένος·
 ἡ γὰρ παγὶς ἐν τοῖς ταμείοις πανταχοῦ, καὶ ἐν οἴκοις ἅμα, ὅπου ἔκρυψαν
 αὐτούς, ἐγένοντο εἰς προνομήν· καὶ οὐκ ἦν ἐξαιρούμενος ἄρπαγμα, καὶ οὐκ

26. ουδ ακουων τ. λογ. υμων 27. παρακαλ. εν οδω 28. ουβεις ...
 , ιδωλων XLII. 1. αντιληψομαι 2. ου κραζεται 3. συνεθλασμενον
 5. ουτως ... pro πηξας αυτον habuit *την γην και τα εν αυτη (vdlr) ...
 δους 7. om και sec. 9. και κενα εγω αναγγελω ... ανατειλαι 10. επ
 ακρου 11. απ ακρων ... om βοησουσιν 14. εκαρτερησα ως η τικτουσα
 15. om ερημωσω usque ξηρανω 16. ους pro ας ... ρημ. α ποιησω 20.
 ιδετε 22. ιδον ... ταμειοις ... ο εξερουμενος

ἦν ὁ λέγων Ἀπόδος. ²³ τίς ἐν ὑμῖν ὃς ἐνωπιεῖται ταῦτα; εἰσακούσατε εἰς τὰ ²³ ἐπερχόμενα. ²⁴ τίς ἔδωκεν εἰς διαρπαγὴν Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ τοῖς προνομεύουσιν αὐτόν; οὐχὶ ὁ θεὸς ᾧ ἡμάρτοσαν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠβούλοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πορεύεσθαι οὐδὲ ἀκούειν τοῦ νόμου αὐτοῦ; ²⁵ καὶ ἐπτήγαγεν ἐπ' αὐ- ²⁵ τοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσεν αὐτοὺς πόλεμος, καὶ οἱ συμφλέγοντες αὐτοὺς κύκλω, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕκαστος αὐτῶν οὐδὲ ἔβλεπτο ἐπὶ ψυχὴν.

XLIII.

Καὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ θεός, ὁ ποιήσας σε Ἰακώβ, καὶ ὁ πλάσας σε Ἰσραὴλ Μὴ φοβοῦ, ὅτι ἐλυτρώσάμην σε· ἐκάλεσά σε τὸ ὄνομα σου, ἐμὸς εἶ σύ. ² καὶ ἐὰν διαβαίνης δι' ὕδατος, μετὰ σοῦ εἰμί, καὶ ποταμοὶ οὐ ² συγκλύσουσί σε· καὶ ἐὰν διέλθῃς διὰ πυρός, οὐ μὴ κατακαυθῇς, φλόξ οὐ κατাকাύσει σε. ³ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ ὁ σώζων σε· ³ ἐποίησα ἀλλαγμὰ σου Αἴγυπτον καὶ Αἰθιοπίαν, καὶ Σοῦνην ὑπὲρ σοῦ. ⁴ ἀφ' ⁴ οὗ ἐντιμος ἐγένου ἐναντίον ἐμοῦ, ἐδοξάσθης καὶ ἐγὼ σε ἠγάπησα, καὶ δώσω ἀνθρώπους ὑπὲρ σοῦ καὶ ἄρχοντας ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς σου. ⁵ μὴ φοβοῦ, ὅτι ⁵ μετὰ σοῦ εἰμί· ἀπὸ ἀνατολῶν ἄξω τὸ σπέρμα σου, καὶ ἀπὸ δυσμῶν συναξέω σε. ⁶ ἔρω τῷ βορρᾷ Ἄγε, καὶ τῷ λιβὶ Μὴ κώλυε· ἄγε τοὺς υἱοὺς μου ἀπὸ ⁶ τῆς πόρρωθεν, καὶ τὰς θυγατέρας μου ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς, ⁷ πάντας ὅσοι ⁷ ἐπικέκληνται τῷ ὀνόματί μου. ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου κατεσκεύασα αὐτόν καὶ ἔπλασα αὐτόν καὶ ἐποίησα αὐτόν, ⁸ καὶ ἐξήγαγον λαὸν τυφλόν, καὶ ὀφθαλ- ⁸ μοὶ εἰσιν ὡσανύτως τυφλοὶ, καὶ κωφοὶ τὰ ὦτα ἔχοντες. ⁹ πάντα τὰ ἔθνη ⁹ συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθίσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν· τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα; ¹⁰ ἡ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν; ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ ¹⁰ δικαιοσύνησαν, καὶ τὰς ἀκουάσασαν, καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ. ¹¹ γένεσθέ μοι ¹¹ μάρτυρες, καὶ ἐγὼ μάρτυς, λέγει κύριος ὁ θεός, καὶ ὁ παῖς μου ὃν ἐξελε- ¹² ξάμην, ἵνα γνῶτε καὶ πιστευσήτε καὶ συνῆτε ὅτι ἐγὼ εἰμι· ἔμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος θεός, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔσται. ¹¹ ἐγὼ ὁ θεός, καὶ οὐκ ¹¹ ἔστι παρέξ ἐμοῦ σώζων. ¹² ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα, ἀνείδισα καὶ οὐκ ¹² ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος· ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεός ¹³ ἔτι ¹³ ἀπ' ἀρχῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ὁ ἐξαιρουόμενος· ποιήσω, καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό; ¹⁴ οὕτως λέγει κύριος ὁ θεός ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς, ¹⁴ ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ Ἐνεκεν ὑμῶν ἀποστελῶ εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐπεγερῶ ¹⁵ φεύγοντας πάντας, καὶ Χαλδαῖοι ἐν πλοίοις δεσθήσονται. ¹⁵ ἐγὼ κύριος ὁ ¹⁵ θεός ὁ ἅγιος ὑμῶν ὁ καταδείξας Ἰσραὴλ βασιλεῖα ὑμῶν. ¹⁶ οὕτως λέγει κύ- ¹⁶ ριος ὁ δίδους ἐν θαλάσῃ ὁδὸν καὶ ἐν ὕδατι ἰσχυρῶ τρίβον, ¹⁷ ὁ ἐξαγαγὼν ¹⁷ ἄρματα καὶ ἵππον καὶ ὄχλον ἰσχυρόν· ἀλλ' ἐκοιμήθησαν καὶ οὐκ ἀναστή- ¹⁸ σονται, ἐσβέσθησαν ὡς λίνον ἐσβεσμένον. ¹⁸ μὴ μνημονεύετε τὰ πρῶτα, καὶ ¹⁸ τὰ ἀρχαῖα μὴ συλλογίζεσθε· ¹⁹ ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ καινὰ ἃ νῦν ἀνατελεῖ, καὶ ¹⁹ γνῶσεσθε αὐτά. καὶ ποιήσω ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν καὶ ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποτα- ²⁰ μούς· ²⁰ εὐλογήσουσί με τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, σειρήνης καὶ θυγατέρες στρου- ²⁰ θῶν, ὅτι ἔδωκα ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ ποταμούς ἐν τῇ ἀνύδρῳ, ποτίσαι ²¹ τὸ γένος μου τὸ ἐκλεκτόν, ²¹ λαόν μου ὃν περιεποιήσάμην τὰς ἀρετάς μου ²¹ διηγῆσθαι. ²² οὐ νῦν ἐκάλεσά σε Ἰακώβ, οὐδὲ κοπιᾶσαι σε ἐποίησα Ἰσραὴλ· ²²

*Αποκ.
21, 5.

*1 Pe.
2, 9.

23. εἰσακούσεται 24. ed. rom. οἱς pro τίς ... εβούλοντο 25. ἐπ αυ-
τους πολεμος XLIII. 4. ιακωβ ο πλασας 3. σου αλλαγμα 4. ἐναντιον
μου ... καγω ... ανδρ. πολλους υπερ 6. απο γης 7. οἱ αυτον sec. 8.
κωφοι ὦτα 9. κ. εἰπατ. αληθ. κ. ακουσατ. 40. καγω ... ο παις ον ...
και πιστευσηται μοι 42. οἱ εγω prius ... μαρτυρες, καγω μαρτυς λεγει
κυριος ο θεος 43. μου εξαιρουμενος 44. ο αγιος ισραηλ ... παντας φευ-
γοντας ... εν κλοις 46. οδον εν θαλ. 47. ο εξαγων ... αλλα 48. οἱ
μγ 49. οἱ εγω 20. ευλογησει ... ποτιω 22. ου κοπιᾶσαι

23 ²³ οὐκ ἠνεγκάς μοι πρόβατά σου τῆς ὀλοκαρπώσεώς σου, οὐδὲ ἐν ταῖς θυ-
 24 σίαις σου ἐδόξασάς με, οὐκ ἐδούλωσά σε ἐν θυσίαις, οὐδὲ ἐγκοπον ἐποίησά
 σε ἐν λιβάνῳ, ²⁴ οὐδὲ ἐκτήσω μοι ἀργυρίου θυσίασμα, οὐδὲ τὸ στέαρ τῶν
 θυσιῶν σου ἐπεθύμησα, ἀλλὰ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις σου προσέστης μοι καὶ ἐν
 25 ταῖς ἀδικίαις σου. ²⁵ ἐγὼ εἰμι ἐγὼ εἰμι ὁ ἐξαλείφων τὰς ἀνομίας σου ἕνεκεν
 26 ἐμοῦ, καὶ τὰς ἀμαρτίας σου καὶ οὐ μὴ μνησθήσῃσαι. ²⁶ σὺ δὲ μνησθήτη καὶ
 27 κριθῶμεν· λέγε σὺ τὰς ἀνομίας σου πρῶτος, ἵνα δικαιωθῇς. ²⁷ οἱ πατέρες
 28 ὑμῶν πρῶτοι καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν ἠνόμησαν εἰς ἐμέ, ²⁸ καὶ ἐμίαναν οἱ ἄρ-
 χοντες τὰ ἅγια μου· καὶ ἔδωκα ἀπολέσαι Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ εἰς ὀνειδισμόν.

XLIV.

2 Νῦν δὲ ἄκουσον Ἰακώβ ὁ παῖς μου, καὶ Ἰσραὴλ ὃν ἐξελεξάμην. ² οὗτω
 λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας σε, καὶ ὁ πλάσας σε ἐκ κοιλίας, ἔτι βοηθή-
 3 ³ σῃ, Μὴ φοβοῦ παῖς μου Ἰακώβ, καὶ ἡγαπημένος Ἰσραὴλ ὃν ἐξελεξάμην
 4 ⁴ ὅτι ἐγὼ δώσω ὕδωρ ἐν δίψει τοῖς πορευομένοις ἐν ἀνύδρῳ, ἐπιθήσω τὸ
 πνεῦμά μου ἐπὶ τὸ σπέρμα σου, καὶ τὰς εὐλογίας μου ἐπὶ τὰ τέκνα σου,
 5 ⁵ ὕδωρ. ⁵ οὗτος ἐρεῖ Τοῦ θεοῦ εἰμὶ, καὶ οὗτος βοηθήσει ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰακώβ,
 καὶ ἕτερος ἐπιγράψει χεὶρὶ αὐτοῦ Τοῦ θεοῦ εἰμὶ, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ
 6 βοηθήσει. ⁶ οὕτως λέγει ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ ρυσάμενος αὐτόν, θεὸς
 7 ⁷ Σαβαώθ· Ἐγὼ πρῶτος καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα, πλην ἐμοῦ οὐκ ἔστι θεός. ⁷ τίς ἄρως
 ὡς περ ἐγὼ, στήτω καὶ καλεσάτω καὶ ἀναγγεῖλάτω, καὶ ἐτοιμασάτω μοι ἄρ. ^{22, 13.}
 οὐ ἐποίησα ἄνθρωπον εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὰ ἐπερχόμενα πρὸ τοῦ εἰσεῖν ἀναγ-
 8 ⁸ γειλάτωσαν ὑμῖν. ⁸ μὴ παρακαλύπτεσθε μηδὲ πλανᾶσθε· οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἦνω-
 τίσασθε, καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν; μετάρτες ὑμεῖς ἐστέ εἰ ἔστι θεὸς πλην ἐμοῦ.
 9 καὶ οὐκ ἤκουσαν τότε ⁹ οἱ πλάσσοντες καὶ οἱ γλύφοντες, πάντες μάταιοι,
 ποιοῦντες τὰ καταδύμια αὐτῶν ἃ οὐκ ὠφελεῖσι αὐτούς· ἀλλὰ αἰσχυνθήσονται
 10 ¹⁰ οἱ πλάσσοντες θεὸν καὶ γλύφοντες πάντες ἀνωφελεῖ, ¹¹ καὶ πάντες ὅσιν
 ἐγένοντο ἐξηράνθησαν· καὶ κωφοὶ ἀπὸ ἀνθρώπων συναχθήτωσαν πάντες καὶ
 12 ¹² στηράτωσαν ἅμα, καὶ ἐντραπήτωσαν καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἅμα. ¹² ὅτι ὥσυνε
 τέκνων σιδήρον, σκεπάσαςτο εἰργάσαντο αὐτὸ καὶ ἐν τερέτρῳ ἔστησαν αὐτό, καὶ
 13 ¹³ εἰργάσαντο αὐτὸ ἐν τῷ βραχίονι τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· καὶ πεινάσει καὶ ἀσθενή-
 14 ¹⁴ σει καὶ οὐ μὴ πίῃ ὕδωρ. ¹³ ἐκλεξάμενος τέκτων ξύλον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέτρῳ,
 καὶ ἐν κόλλῃ ἐρύθμισεν αὐτό, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ ὡς μορφὴν ἀνδρὸς καὶ ὡς
 15 ¹⁵ ὡραιότητα ἀνθρώπου, στήσαι αὐτὸ ἐν οἴκῳ. ¹⁴ ἔκοψε ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ
 16 ¹⁵ ὁ ἐφύτευσε κύριος, πῖτην, καὶ ὑετὸς ἐμήκυνεν, ¹⁵ ἵνα ἡ ἀνθρώποις εἰς καύ-
 16 ¹⁶ σιν· καὶ λαβὼν ἀπ' αὐτοῦ ἔσημαίνῃ, καὶ καύσαντες ἔψευαν ἄρτους ἐπ'
 αὐτῶν· τὸ δὲ λοιπὸν εἰργάσαντο θεούς, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτοῖς. ¹⁶ οὐ τὸ

23. ουκ εμοι (sine ηνεγκας) προβ. της ... ουδε εδουλευσας εν ταις θυσ.
 σου 24. θυμιαμα, ουδε στεαρ ... αμ. σου και εν τ. αδ. σ. προσεστην σου
 25. om ενεκεν εμ. και τας αμ. σου ... in fine add τας αδικιας σου 27.
 πατ. ημων ... αρχων. αυτων 28. ed. rom. απωλεσαι ... ιερουσαλημ pro
 ισραηλ XLIV. 4. ακουσ. παις μου ιακωβ 2. ουτως ... και ο ηγαπημε-
 νος 4. ωσει χορτ. ανα μεσον υδατος ... ειτεα ... παραρεον 5. ερει pro
 βοηθεται ... επιγραφει ... om χειρι αυτου ... om και ultimum ... om
 βοηθεται 6. του ισραηλ ο ρυσαμενος 7. στητω καλεσατω ... om και
 αναγγειλ. 8. om μηδε πλανασθε ... και ουκ ησαν τότε 9. και γλυφοντες
 οι ποιοουντες 40. παντες οι πλασσ. 2. κ. γλ. ανωφ. 44. post ανθρω-
 πων plene disting. ... και στησονται αμα, εντραπητωσαν 42. ετηρσεν αυτο,
 ειργασατο 43. ερυθμισεν αυτο, εποιησεν 44. ο εκοψεν ... om πιτην 45.
 αρτ. επ αυτου ... ειργασατο εις θεους κ. προσκ. αυτους

ἤμισυ αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρὶ, καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος αὐτοῦ ἔπεψεν ἐν τοῖς ἀνδράσιν ἄρτους, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρέας ὀπτήσας ἔφαγε καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ δερμανδεῖς εἶπεν Ἡδὺ μοι ὅτι ἐδεσπόμην καὶ εἶδον πῦρ· ¹⁷ τὸ δὲ λοιπὸν ¹⁷ ἐποίησεν εἰς θεὸν γλυπτόν, καὶ προσκυνεῖ καὶ προσεύχεται λέγων Ἐξέλου με, ὅτι θεός μου εἶ σύ. ¹⁸ οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι, ὅτι ἀπημαυρώθησαν τοῦ βλέπειν ¹⁸ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν καὶ τοῦ νοῆσαι τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. ¹⁹ καὶ οὐκ ἐλογίσατο ¹⁹ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ οὐδὲ ἔγνω τῇ φρονήσει ὅτι τὸ ἤμισυ αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρὶ, καὶ ἔπεψεν ἐπὶ τῶν ἀνδράκων αὐτοῦ ἄρτους, καὶ ὀπτήσας κρέα ἔφαγε, καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ εἰς βδέλυγμα ἐποίησε καὶ προσκυνοῦσιν αὐτῷ. ²⁰ γινώσκει ²⁰ ὅτι σποδὸς ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πλανῶνται, καὶ οὐδεὶς δύναται ἐξελεῖσθαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· ἴδετε, οὐκ ἐρεῖτε ὅτι ψεῦδος ἐν τῇ δεξιᾷ μου. ²¹ μνησθήσῃ ²¹ ταῦτα Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ, ὅτι παῖς μου εἶ σύ· ἔπλασά σε παῖδά μου, καὶ σὺ Ἰσραὴλ μὴ ἐπιλανθάνου μου. ²² ἰδοὺ γὰρ ἀπήλειψα ὡς νεφέλην τὰς ἀνο- ²² μίας σου, καὶ ὡς γνόφον τὴν ἁμαρτίαν σου· ἐπιστράφητι πρὸς μέ, καὶ λυ- τρώσωμαί σε. ²³ εὐφράνῃτε οὐρανοί, ὅτι ἡλέησεν ὁ θεὸς τὸν Ἰσραὴλ· σαλ- ²³πίσατε τὰ θεμέλια τῆς γῆς, βοήσατε ὅρη εὐφροσύνην, οἱ βουνοὶ καὶ πάντα τὰ ἔξυλα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τὸν Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ δο- ξασθήσεται. ²⁴ οὕτω λέγει κύριος ὁ λυτρούμενός σε καὶ πλάσων σε ἐκ κοιλίας ²⁴· Ἐγὼ κύριος ὁ συντελὼν πάντα, ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν μόνος, καὶ ἐστερέωσα τὴν γῆν. ²⁵ τίς ἕτερος διασκεδάσει σημεῖα ἐγγαστριμύθων καὶ μαντείας ἀπὸ ²⁵ καρδίας, ἀποστρέφων φρονίμους εἰς τὰ ὀπίσω καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν μω- ραίνων, ²⁶ καὶ ἰσθῶν ῥῆμα παιδὸς αὐτοῦ, καὶ τὴν βουλὴν τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ ²⁶ ἀληθεύων; ὁ λέγων τῇ Ἱερουσαλὴμ Κατοικηθήσῃ, καὶ ταῖς πόλεσι τῆς Ἰδου- μαιίας Οἰκοδομηθήσεσθε, καὶ τὰ ἔρημα αὐτῆς ἀνατελεῖ· ²⁷ ὁ λέγων τῇ Ἀβύσσῳ ²⁷ Ἐρημαθήσῃ, καὶ τοὺς ποταμούς σου ξηρανῶ· ²⁸ ὁ λέγων Κύρῳ φρονεῖν, καὶ ²⁸ πάντα τὰ θελημάτά μου ποιήσει· ὁ λέγων Ἱερουσαλὴμ Οἰκοδομηθήσῃ, καὶ τὸν οἶκον τὸν ἁγίον μου θεμελιώσω.

XLV.

Οὕτω λέγει κύριος ὁ θεὸς τῷ χριστῷ μου Κύρῳ, οὗ ἐκράτησα τῆς δε- ξιάς ἐπακοῦσαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔσθῃ, καὶ ἰσχύιν βασιλέων διαρρήξω, ἀνοίξω ἔμπροσθεν αὐτοῦ θύρας, καὶ πόλεις οὐ συγκλειστήσονται, ² Ἐγὼ ἔμπροσθέν ² σου πορεύσομαι καὶ ὅρη ὁμαλιῶ, θύρας χαλκᾶς συντρίψω καὶ μοχλοὺς σιδη- ροῦς συγκλάσω, ³ καὶ δώσω σοι θησαυροὺς σκοτεινοὺς ἀποκρύφους, ἀόρατους ³ ἀνοίξω σοι, ἵνα γνῶς ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου ὁ καλῶν τὸ ὄνομά σου ὁ θεός Ἰσραὴλ. ⁴ ἔνεκεν τοῦ παιδός μου Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ τοῦ ἐκλεκτοῦ μου ⁴ ἐγὼ καλέσω σε τῷ ὀνόματί σου καὶ προσδέξομαί σε· σὺ δὲ οὐκ ἔγνων με. ⁵ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἕτι πλὴν ἐμοῦ θεός· ἐνίσχυσά σε, καὶ ⁵ οὐκ ἤδεις με, ⁶ ἵνα γινώσιν οἱ ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου καὶ οἱ ἀπὸ δυσμῶν ὅτι ⁶ οὐκ ἔστι θεός πλὴν ἐμοῦ. ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἕτι, ⁷ ἐγὼ ὁ ⁷

16. καὶ καυσαντες επεψαν αρτους επ αυτων pro και επι του ημισους usque αρτους ... ιδον 17. εποισεν θεον ... προσκυνει αυτω ... Εξελο- μαι οτι 19. ουκ ελογισ. τη καρδια αυτου· ουδε αν ελογισατο εν τη ψυχη αυτου· ουδε εγνω ... κρεας 20. γνωτε 22. ως γνωφ. τας αμαρτιας σου· επιστραφητι 23. σαλπισατε θεμελια ... ηλεησεν pro ελυτρωσατο 24. ου- τως ... ο λυτρωμενος ... ταυτα pro παντα 25. διεσκεδασεν ... μωρεων 26. ρηματα παιδων ... om τη ... της ιουδαίας XLV. 4. ουτως ... εκρατησας 2. εμπροσθ. αυτου 3. *om αορατους ... ινα γνωση ... ο θεος ο καλ. το ον. σου 3. ισρ. 4. ενεκεν ιακωβ του π. μου ... τω ονοματι μου ... ed. rom. εγnows με, 5. om ενισχυσα σε ... ηδειςαν 6. απο ανατολων ... om θεος prius ... και οτι εγω κυρ.

- κατασκευάσας φῶς καὶ ποιήσας σκότος, ὁ ποιῶν εἰρήνην καὶ κτίζων κακά·
 8 ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιῶν πάντα ταῦτα. ⁸ εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν,
 καὶ αἱ νεφέλαι ῥαντάωσαν δικαιοσύνην· ἀνατειλᾷ τῷ ἡ γῆ καὶ βλαστήσῃ
 9 ἔλεος, καὶ δικαιοσύνην ἀνατειλᾷ ἅμα· ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ κτίσας σε. ⁹ ποῖον
 βέλτιον κατεσκευάσα ὥς πληθὺν κεραμεῶς; μὴ ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾷσιν τὴν γῆν
 ὅλην τὴν ἡμέραν; μὴ ἐρεῖ ὁ πληθὺς τῷ κεραμεῖ Τί ποιεῖς, ὅτι οὐκ ἐργάζῃ *Ro. 9.
 10 οὐδὲ ἔχεις χεῖρας; ¹⁰ μὴ ἀποκριθῇσεται τὸ πλάσμα πρὸς τὸν πλάσαντα αὐτό;
 11 ὁ λέγων τῷ πατρὶ Τί γεννήσεις; καὶ τῇ μητρὶ Τί ὠδίνεις; ¹¹ ὅτι οὕτω λέγει
 κύριος ὁ θεὸς ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ ὁ ποιήσας τὰ ἐπερχόμενα Ἐρωτήσατέ με περὶ
 12 τῶν υἱῶν μου, καὶ περὶ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν μου ἐντείλασθε μοι. ¹² ἐγὼ
 ἐποίησα γῆν καὶ ἀνθρώπων ἐπ' αὐτῆς, ἐγὼ τῇ χειρὶ μου ἐσπερέωσα τὸν οὐ-
 13 ρανόν, ἐγὼ πᾶσι τοῖς ἄστροις ἐνέτειλάμην. ¹³ ἐγὼ ἤγειρα αὐτὸν μετὰ δικαιο-
 σύνης βασιλέα, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐθεῖαι· οὗτος οἰκοδομήσει τὴν πό-
 λιν μου, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου ἐπιστρέψει, οὐ μετὰ λύτρων
 14 οὐδὲ μετὰ δώρων, εἶπε κύριος Σαβαώθ. ¹⁴ οὕτω λέγει κύριος Σαβαώθ Ἐκο-
 πλάσεν Αἴγυπτος, καὶ ἐμπορία Αἰθιοπῶν, καὶ οἱ Σαβαεῖμ ἄνδρες ὑψηλοὶ ἐπὶ
 σὲ διαβήσονται, καὶ σοὶ ἔσονται δοῦλοι καὶ ὅπλις σου ἀκολουθήσουσι δε-
 15 δεμένοι χειροπέδαις, καὶ διαβήσονται πρὸς σὲ καὶ προσκυνήσουσί σοι, καὶ ἐν *Apos.
 15 σοὶ προσεύξονται· ὅτι ἐν σοὶ ὁ θεὸς ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σου. ¹⁵ σὺ
 16 γὰρ εἰ θεός, καὶ οὐκ ἤδεμεν, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ σωτήρ. ¹⁶ αἰσχυνθήσονται
 καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πορεύονται ἐν αἰσχύνῃ.
 17 ἐγκαινίεσθε πρὸς μὲ νῆσι. ¹⁷ Ἰσραὴλ σώζεται ὑπὸ κυρίου σωτηρίαν αἰῶ-
 18 νιον· οὐκ αἰσχυνθήσονται οὐδὲ μὴ ἐντραπῶσιν ἕως τοῦ αἰῶνος ἔτι. ¹⁸ οὕτως
 λέγει κύριος ὁ ποιήσας τὸν οὐρανόν, οὗτος ὁ θεὸς ὁ καταδείξας τὴν γῆν καὶ
 ποιήσας αὐτήν, αὐτὸς διώριsen αὐτήν, οὐκ εἰς κενὸν ἐποίησεν αὐτήν, ἀλλὰ
 19 κατοικεῖσθαι ἐπλάσεν αὐτήν, Ἐγὼ εἰμι κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι. ¹⁹ οὐκ ἐν
 κρυφῇ λελάληκα οὐδὲ ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ· οὐκ εἶπα τῷ σπέρματι Ἰακώβ
 20 γέλλων ἀλήθειαν. ²⁰ συνάχθητε καὶ ἤκετε, βουλευσάσθε ἅμα οἱ σωζόμενοι
 ἀπὸ τῶν ἐθνῶν. οὐκ ἔγνωσαν οἱ αἰρόντες τὸ ξύλον γλύμμα αὐτῶν, καὶ οἱ
 21 προσευχόμενοι πρὸς θεοὺς οἳ οὐ σώζουσιν. ²¹ εἰ ἀναγγελοῦσιν, ἐγγισάτωσαν,
 ἵνα γνῶσιν ἅμα τίς ἀκουστὰ ἐποίησε ταῦτα ἀπ' ἀρχῆς· τότε ἀνηγγέλῃ ὑμῖν
 22 Ἐγὼ ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν ἐμοῦ, δίκαιος καὶ σωτήρ, οὐκ ἔστι
 23 γῆς· ἐγὼ εἰμι ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος. ²³ καὶ ἐμαυτοῦ ὁμνῶν, εἰ μὴ
 ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματός μου δικαιοσύνη, οἱ λόγοι μου οὐκ ἀποστραφή-
 24 σονται, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ ὁμῆται πᾶσα γλῶσσα τὸν θεόν, ²⁴ λέγων Ro. 14.
 Δικαιοσύνη καὶ δόξα πρὸς αὐτὸν ἥξει, καὶ αἰσχυνθήσονται πάντες οἱ διορί- 11.
 25 ζοντες αὐτούς· ²⁵ ἀπὸ κυρίου δικαιοθήσονται, καὶ ἐν τῷ θεῷ ἐνδοξαθήσεται
 πᾶν τὸ σπέρμα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

7. ταυτα παντα 8. ραινετωσαν ... κ. δικαιοσυνη ανατ. αμα 9. om
 ολην την ημεραν 10. om μη αποκριθ. usque αυτο ... ωδινησεις 11. ου-
 τως ... post υιων μου add και περι των θυγατερων μου 13. om βασιλεα
 ... αυτους pro ουτος 14. ουτως ... οι σεβωειμ ... om και διαβησ. πρ. σε ...
 και ερουσιν Ουκ εστιν ο θεος πλ. σου 17, om ετι 18. om επλασεν αυ-
 την ... om κυριος 19. om κυριος ο 20. και προσευχόμενοι ως προς ...
 σωζωσιν 21. αναγγελουσιν ... ινα γνωμεν ... inde ab - γελη υμιν Εγω
 usque ομνωv v. 23. rescripta sunt ... ουκ εστιν αλλος παρεξ εμ. 22. **προς
 με ... **αλλος πλην εμου δικαιος και σωτηρ ουκ εστιν παρεξ εμου 23. ει
 μην ... και εξομολογησεται πασα γλ. τω θεω 24. ηξουσιν ... αφοριζοντες
 αυτ. 25. απο κυριου cum antecedd. conjg. ... ενδοξαθησονται και παν

XLVI.

Ἔπесе Βηλ, συνετρίβη Ναβώ, ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θηρία καὶ τὰ κτήνη· αἶρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτίον κοπιῶντι ² ἐκλελυμένῳ καὶ 2 πεινῶντι, οὐκ ἰσχύοντι ἅμα, οἱ οὐ δυνήσονται σωθῆναι ἀπὸ πολέμου, αὐτοὶ δὲ αἰχμάλωτοι ἤχθησαν. ³ ἀκούετε μου οἶκος τοῦ Ἰακώβ καὶ πᾶν τὸ κατὰ- 3 λοιπον τοῦ Ἰσραὴλ, οἱ αἰρόμενοι ἐκ κοιλίας καὶ παιδευόμενοι ἐκ παιδίου ⁴ ἕως γήρως· ἐγὼ εἰμι, καὶ ἕως ἂν καταγῆράσῃτε ἐγὼ εἰμι, ἐγὼ ἀνέχομαι 4 ὑμῶν, ἐγὼ ἐποίησα καὶ ἐγὼ ἀνήσω, ἐγὼ ἀναλήψομαι καὶ σώσω ὑμᾶς. ⁵ τίني 5 με ὠμώσατε; ἴδετε, τεχνάσασθε οἱ πλανώμενοι, ⁶ οἱ συμβαλλόμενοι χρυσίον 6 ἐκ μαρμαρυγῆς καὶ ἀργύριον ἐν ζυγῶ, στήσουσιν ἐν σταθμῶ, καὶ μισθώσασ- 7 μενοι χρυσοχόαν ἐποίησαν χειροποίητα καὶ κύφαντες προσκυνοῦσιν αὐτοῖς. ⁷ αἶρουσιν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ πορεύονται· ἐὰν δὲ θῶσιν αὐτό, ἐπὶ τοῦ 7 τόπου αὐτοῦ μένει, οὐ μὴ κινήσῃ· καὶ ὅς ἐάν βοηθῇ πρὸς αὐτόν, οὐ μὴ εἰσακούσῃ, ἀπὸ κακῶν οὐ μὴ σώσῃ αὐτόν. ⁸ μνήσθητε ταῦτα καὶ στενάξατε, 8 μετανοήσατε οἱ πεπλανημένοι, ἐπιστρέψατε τῇ καρδίᾳ, ⁹ καὶ μνήσθητε τὰ 9 πρότερα ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς καὶ οὐκ ἔστιν ἕτι πλὴν ἐμοῦ, ¹⁰ ἀναγγέλλων πρότερον τὰ ἔσχατα πρὶν γενέσθαι, καὶ ἅμα συνετελέσθῃ· καὶ 10 εἶπα, πᾶσα ἡ βουλή μου στήσεται, καὶ πάντα ὅσα βεβούλευμαι ποιήσω· ¹¹ καλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν πετεινὸν καὶ ἀπὸ γῆς πόρρωθεν περὶ ὧν βεβούλευ- 11 μαι, ἐλάλησα καὶ ἤγαγον, ἔκτισα καὶ ἐποίησα, ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐδῶσα τὴν δόδον αὐτοῦ. ¹² ἀκούσατέ μου οἱ ἀπολωλέκότες τὴν καρδίαν, οἱ μακρὰν 12 ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης. ¹³ ἤγγισα τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ τὴν σωτηρίαν τὴν 13 παρ' ἐμοῦ οὐ βραδυνῶ· δέδωκα ἐν Σιών σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ εἰς δόξασμα.

XLVII.

Κατάβηθι κάθισον ἐπὶ τὴν γῆν παρθένος θυγάτηρ Βαβυλῶνος, κάθισον εἰς τὴν γῆν θυγάτηρ Χαλδαίων, ὅτι οὐκέτι προστεθήσῃ κληθῆναι ἀπαλὴ καὶ τρυφερά. ² λάβε μύλον, ἄλεσον ἄλευρον, ἀποκάλυψαι τὸ κατακάλυμμά σου, 2 ἀνακάλυψαι τὰς πολιὰς, ἀνάσσυρε τὰς κνήμας, διαβήθι ποταμούς, ³ ἀνακαλυ- 3 ψήσεται ἡ αἰσχύνῃ σου, φανήσονται οἱ θνητοὶ σου· τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ λήψομαι, οὐκέτι μὴ παραδῶ ἀνθρώποις. ⁴ ὁ ῥυσάμενός σε κύριος Σαβαώθ, 4 ὄνομα αὐτῷ ἅγιος Ἰσραὴλ. ⁵ κάθισον κατανενυγμένη, εἰσελθε εἰς τὸ σκότος 5 θυγάτηρ Χαλδαίων, οὐκέτι μὴ κληθήσῃ ἰσχυρὴ βασιλείας. ⁶ παρωξύνῃ ἐπὶ 6 τῷ λαῷ μου, ἐμίανας τὴν κληρονομίαν μου· ἐγὼ ἔδωκα αὐτοὺς εἰς τὴν χειρὰ σου, σὺ δὲ οὐκ ἔδωκας αὐτοῖς ἔλεος, τοῦ πρεσβυτέρου ἐβάρυνας τὸν ζυγὸν σφόδρα, ⁷ καὶ εἶπας Εἰς τὸν αἰῶνα ἔσομαι ἄρχουσα. οὐκ ἐνόησας ταῦτα ἐν 7 τῇ καρδίᾳ σου, οὐδὲ ἐμνήσθης τὰ ἔσχατα. ⁸ νῦν δὲ ἄκουε ταῦτα, τρυφερά, 8 ἡ κατημένη, ἡ πεπονημένη, ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ⁹ ἔστιν ἑτέρα, οὐ κατὶ γῆρας οὐδὲ γνῶσομαι ὀφρανίαν. ⁹ νῦν δὲ ἤξει ἐπὶ σὲ 9 ^{18. 7sq.} τὰ δύο ταῦτα ἐξαίφνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, ἀτεκνία καὶ χηρεῖα ἤξει ἐξαίφνης ἐπὶ

XLVI. 1. συνετρ. δαγων ... και κτηνη εδεται αυτα 2. και πινωντι και εκλελυμενω ... οι ου μη δυνωνται 3. ακουσατε ... απο παιδιου 4. γη- ρους ... αναλημφομαι 6. προσκυν. αυτο 7. επι των ωμων ... ed. rom. επι τ. τοπ. α. cum αυτο conjg., non item cod. alex. ... και ος αν ... ακουση ... σωσει 10. πριν αυτα γεν. ... μου η βουλη 11. απ ανατολων ... ευδωσα XLVII. 1. βαβυλωνος, εισελθε εις το σκοτος θυγατηρ 2. αλ- λισον αλευρον ... ανασσυραι 3. λημφομαι 4. ειπεν ο ρυσαμ. 5. θυγατηρ 6. om αυτους 7. ed. rom. τα εσχατα; 8. ακουσον ταυτα η τρυφ. ... εν τη καρδια 9. νυν δε ηξ. εξεφνης (etiam postea εξεφνης) τα δυο ταυτα εν μια ημερα 11. χηρια και ατεκνια

- 10 σὲ ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου, ἐν τῇ ἰσχύϊ τῶν ἐπαοιδῶν σου σφόδρα, ¹⁰ τῇ ἐλπίδι τῆς πονηρίας σου. σὺ γὰρ εἶπας Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα· γινώτι, ἡ σύνεσις τούτων ἔσται, καὶ ἡ πορνεία σου σοὶ αἰσχύνῃ· καὶ εἶπας τῇ καρδίᾳ σου Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα. ¹¹ καὶ ἤξει ἐπὶ σὲ ἀπώλεια καὶ οὐ μὴ γνῶς, βόθυνος, καὶ ἐμπεσῇ εἰς αὐτόν· καὶ ἤξει ἐπὶ σὲ τάλαιπωρία, καὶ οὐ μὴ δυνήσῃ καθάρᾳ γενέσθαι· καὶ ἤξει ἐπὶ σὲ ἐξαπίνης ἀπώλεια καὶ οὐ μὴ γνῶσῃ. ¹² στήθῃ νῦν ἐν ταῖς ἐπαοιδαῖς σου καὶ ἐν τῇ πολλῇ φαρμακείᾳ σου, ἃ ἐμάνθανες ἐκ νεότητός σου, εἰ δυνήσῃ ὠφεληθῆναι. ¹³ κεκοπίακας ἐν ταῖς βουλαῖς σου· στήτωσαν δὴ καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ οὐρανοῦ, οἱ ὀρῶντες τοὺς ἀστέρας ἀναγγειλάτωσάν σοι τί μέλλει ἐπὶ σὲ ἔρχεσθαι. ¹⁴ ἰδοὺ πάντες ὡς φρύγανα ἐπὶ πυρὶ κατακαυνθήσονται, καὶ οὐ μὴ ἐξέλωνται τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἐκ φλογός, ὅτι ἔχεις ἀνθρακας πυρός, κάθισαι ἐπ' αὐτούς, ¹⁵ οὗτοι ἔσονται σοι βοθήτριά· ἐκοπίαςας ἐν τῇ μεταβολῇ ἐκ νεότητος, ἄνθρωπος καὶ ἑαυτὸν ἐπλανήσῃ, σοὶ δὲ οὐκ ἔσται σωτηρία.

XLVIII.

- Ἀκούσατε ταῦτα οἴκος Ἰακώβ, οἱ κεκλημένοι ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ καὶ ἐξ Ἰουδα ἐξελθόντες, οἱ ὀμνύοντες τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ, μνησκόμοι οὐ μετὰ ἀληθείας οὐδὲ μετὰ δικαιοσύνης, ² καὶ ἀντεχόμενοι τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ ἐπὶ τῷ θεῷ Ἰσραὴλ ἀντιστηρίζομενοι, κύριος Σαβαώθ ὄνομα αὐτῷ. ³ τὰ πρότερα ἔτι ἀνήγγειλα, καὶ ἐκ τοῦ στόματός μου ἐξῆλθε καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο· ἐξάπινα ἐποίησα, καὶ ἐπλήθην. ⁴ γινώσκω ὅτι σκληρὸς εἶ, καὶ εὐρον σιδηροῦν ὁ τράχηλός σου, καὶ τὸ μέτωπόν σου χαλκοῦν. ⁵ καὶ ἀνήγγειλά σοι πάσαι ἃ πρὶν ἐλθεῖν ἐπὶ σέ· ἀκουστὸν σοι ἐποίησα, μὴ ποτε εἴπῃς ὅτι τὰ εἰδωλά μοι ἐποίησε, καὶ εἴπῃς ὅτι τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ ἐνετείλατό μοι. ⁶ ἤκούσατε πάντα, καὶ ὑμεῖς οὐκ ἔγνωτε· ἀλλὰ ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ καινὰ ἀπὸ τοῦ νῦν ἃ μέλλει γίνεσθαι· καὶ οὐκ εἶπας Ὦν γίνεται καὶ οὐ πάσαι, καὶ οὐ προτερίαις ἡμέραις ἤκουσας αὐτά· μὴ εἴπῃς Ναὶ γινώσκω αὐτά. ⁸ οὐτε ἔγνωσ οὐτε ἠπίστω, οὐτε ἀπ' ἀρχῆς ἤνοιξά σου τὰ ὦτα· ἔγνω γὰρ ὅτι ἀρετῶν ἀρετῆσεις, καὶ ἄνομος ἔτι ἐκ κοιλίας κληθήσῃ. ⁹ ἔνεκεν τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος δεῖξω σοὶ τὸν θυμόν μου, καὶ τὰ ἐνδοξά μου ἐπάξω ἐπὶ σέ, ὥνα μὴ ἐξολοθρεύσω σε. ¹⁰ ἰδοὺ πέπρακά σε οὐχ ἔνεκεν ἀργυρίου· ἐξειλάμην δέ σε ἐκ καμίνου πτωχείας· ¹¹ ἔνεκεν ἐμοῦ ποιήσω σοι, ὅτι τὸ ἐμὸν ὄνομα βεβηλοῦται, καὶ τὴν δόξαν μου ἐτέρῳ οὐ δώσω. ¹² ἀκούε μου Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ ὃν ἐγὼ καλῶ· ἐγὼ εἰμι πρῶτος, καὶ ἐγὼ εἰμι εἰς τὸν αἰῶνα, ¹³ καὶ ἡ χεὶρ μου ἐβελίωσε τὴν γῆν, καὶ ἡ δεξιὰ μου ἐστερέωσε τὸν οὐρανόν· κατέσω αὐτούς, καὶ στήσονται ἅμα, ¹⁴ καὶ συναχθήσονται πάντες καὶ ἀκούσονται. τίς αὐτοῖς ἀνήγγειλε ταῦτα; ἀγαπῶν σε ἐποίησα τὸ θέλημά σου ἐπὶ Βαβυλῶνα τοῦ ἄραι σπέρμα Χαλδαίων· ¹⁵ ἐγὼ ἐλάλησα, καὶ ἐγὼ ἐκάλεσα, ἤγαγον αὐτὸν καὶ ἐώδωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ¹⁶ προσαγάγετε πρὸς με καὶ ἀκούσατε ταῦτα, οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐν κρυφῇ λελάληκα· ἦνικα ἐγένετο, ἐκεῖ ἤμην, καὶ νῦν κύριος κύριος ἀπέστείλε με καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ.

10. γινώτι οτι ... τουτων και η πορν. σ. εσται σοι 11. εξεφνης απωλεια .. γνωος 13. om δη 14. κατακαησονται 15. μεταβολη σου XLVIII. 1. om επι ... και οι εξ ιουδα 2. του ισραηλ ... ed. rom. αντιστηριζομενοι. κυριος 3. ακουστα εγενετο 4. γινωσκω εγω 5. τα παλαι πριν ... μη ειπης ... μοι εποιησαν, και (sed **add μη ειπης οτι) τα γλ. 6. αλλα και ακουστα 7. γεινεται ... οτι ναι 8. τα ωτα σου 9. επαξω επι σοι ... εξολοθρευσω 10. ουκ ενεκεν 14. σε εποιησα ταυτα εμε βαβυλ. το θελημα σου 15. ευοδωσα 16. cod. alex. post ταυτα plene dist. ... ελαλησα ουδε εν τοπω γης σκοτινω* ηνικα ... νυν κυριος απεσταλκεν

¹⁷ οὕτω λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ἅγιος Ἰσραὴλ Ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σου, ¹⁷ δέδειχά σοι τοῦ εὐρεῖν σε τὴν ὁδὸν ἐν ἣ πορεύσῃ ἐν αὐτῇ. ¹⁸ καὶ εἰ ἤκου- ¹⁸ σας τῶν ἐντολῶν μου, ἐγένετο ἂν ὡσεὶ ποταμὸς ἡ εἰρήνη σου, καὶ ἡ δικαιο- σὺνη σου ὡς κύμα θαλάσσης· ¹⁹ καὶ ἐγένετο ἂν ὡς ἡ ἄμμος τὸ σπέρμα σου, ¹⁹ καὶ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου ὡς ὁ χοῦς τῆς γῆς· οὐδὲ νῦν οὐ μὴ ἐξολο- θρευθῇς, οὐδὲ ἀπολείπεται τὸ ὄνομά σου ἐνώπιον ἐμοῦ. ²⁰ ἔξελθε ἐκ Βαβυλῶνος ²⁰ φεύγων ἀπὸ τῶν Χαλδαίων· φωνὴν εὐφροσύνης ἀναγγεῖλατε, καὶ ἀκουστὸν γενέσθω τοῦτο, ἀναγγεῖλατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, λέγετε Ἐρρύσατο κύριος τὸν δούλον αὐτοῦ Ἰακώβ· ²¹ καὶ ἐὰν διψήσωσι, δι' ἐρήμου ἄξει αὐτούς, ὕδωρ ²¹ ἐκ πέτρας ἐξάξει αὐτοῖς, σχισθήσεται πέτρα καὶ ρυήσεται ὕδωρ, καὶ πίεται ὁ λαός μου. ²² οὐκ ἔστι χαίρειν, λέγει κύριος, τοῖς ἀσεβέσιν. ²²

XLIX.

Ἀκούσατέ μου νῆσοι, καὶ προσέχετε ἔθνη· διὰ χρόνου πολλοῦ στήσε- ται, λέγει κύριος. ἐκ κοιλίας μητρός μου ἐκάλεσε τὸ ὄνομά μου, ² καὶ ἔζηκε ² τὸ στόμα μου ὡς μάχαιραν ὀξεῖαν, καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔκρυψέ με· ἔζηκε με ὡς βέλος ἐκλεκτὸν καὶ ἐν τῇ φαρέτρᾳ αὐτοῦ ἔκρυψέ με, ³ καὶ εἶπέ μοι Δουλός μου εἰ σὺ Ἰσραὴλ, καὶ ἐν σοὶ ἐνδοξασθήσομαι. ³ ⁴ καὶ ἐγὼ εἶπα Κενὼς ἐκοπίασα, εἰς μάταιον καὶ εἰς οὐδὲν ἔδωκα τὴν ἰσχύν ⁴ μου· διὰ τοῦτο ἡ κρίσις μου παρὰ κυρίῳ, καὶ ὁ πόνος μου ἐναντίον τοῦ θεοῦ μου. ⁵ καὶ νῦν οὕτω λέγει κύριος ὁ πλάσας με ἐκ κοιλίας δούλον ἑαυτῷ ⁵ τοῦ συναγαγεῖν τὸν Ἰακώβ πρὸς αὐτὸν καὶ Ἰσραὴλ συναχθήσομαι καὶ δο- ξασθήσομαι ἐναντίον κυρίου, καὶ ὁ θεός μου ἔσται μοι ἰσχύς. ⁶ καὶ εἶπέ ⁶ μοι Μέγα σοὶ ἔστι τοῦ κληθῆναί σε παιδὰ μου, τοῦ στήσαι τὰς φυλάς ⁷ Αἰ. 13. 47. Ἰακώβ καὶ τὴν διασπορὰν τοῦ Ἰσραὴλ ἐπιστρέψαι· ἰδοὺ δέδωκά σε εἰς διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναι σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. ⁷ οὕτως λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ὁ θεός Ἰσραὴλ Ἀγιάσατε ⁷ τὸν φαυλίζοντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, τὸν βδελυσσόμενον ὑπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν δούλων τῶν ἀρχόντων· βασιλεῖς ὄψονται αὐτόν, καὶ ἀναστήσονται ἄρχοντες καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἐνεκεν κυρίου· ὅτι πιστός ἐστιν ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ, καὶ ἐξελεξάμην σε. ⁸ οὕτως λέγει κύριος Καίρῳ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ⁸ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι, καὶ ἐπλασά σε καὶ ἔδωκά σε εἰς δια- ⁹ θήκην ἐθνῶν τοῦ καταστήσαι τὴν γῆν καὶ κληρονομήσαι κληρονομίαν ἐρή- ⁹ μους, ⁹ λέγοντα τοῖς ἐν δεσμοῖς Ἐξέλθατε, καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει ἀνακα- ⁹ λυθθήναι. ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς βοσκηθήσονται, καὶ ἐν πάσαις ταῖς τρίβοις ¹⁰ ἡ νομὴ αὐτῶν· ¹⁰ οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ διψήσουσιν, οὐδὲ πατάξει αὐτούς ὁ ¹⁰ καύσων οὐδὲ ὁ ἥλιος, ἀλλ' ὁ ἐλεῶν αὐτοὺς παρακαλέσει, καὶ διὰ πηγῶν ¹¹ ὑδάτων ἄξει αὐτούς· ¹¹ καὶ θήσω πᾶν ὄρος εἰς ὁδὸν καὶ πᾶσαν τρίβον ¹¹ εἰς βόσκημα αὐτοῖς. ¹² ἰδοὺ οὗτοι πόρρωθεν ἦξουσιν, οὗτοι ἀπὸ βορρᾶ καὶ ¹² θαλάσσης, ἄλλοι δὲ ἐκ γῆς Περσῶν. ¹³ εὐφραίνεσθε οὐρανοί, καὶ ἀγαλλιά- ¹³ σθω ἡ γῆ, ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην, ὅτι ἠλέησεν ὁ θεός τὸν λαὸν ¹⁴ αὐτοῦ, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν. ¹⁴ εἶπε δὲ Σιών ¹⁴

17. οὕτως ... ο ἅγιος (sed inde ab οὕτως usque του εν- scripsit**) ... *om Ἐγὼ εἰμι ο θ. σου 19. ὡσεὶ ἀμμος ... ἐξολεθρευθῇς ... ἐνω- πιον μου 20. ἀπαγγεῖλατε εως ... ἐρυσάτο κυρ. τ. λαον α. 21. διψήσου- σιν 22. λέγει κυριος post ἀσεβέσιν pon. XLIX. 2. ὡσεὶ μαχαιραν ... φαρ. αυτ. ἐσκεπασεν με 3. δοξασθήσομαι 4. καὶ εἰς μάταιον ... οὐθεν ... παρα κυριου 5. οὕτως ... τον ιακ. πρ. αυτον ... ἐσται μου ἰσχυς 6. ἰδου τεθεικα ... om εἰς διαθήκην γένους 8. om καὶ ἐπλασα σε ... κληρονομίαν ἐρημου 9. καὶ ἐν πασαις τ. οδ. αυτων 10. οὐδε μὴ πατα- ξεῖ αὐτοὺς καύσων ... ἀλλὰ 12. ἐρχονται ... καὶ οὗτοι ἀπο θαλάσσης (... ἐκ γῆς)

15 Ἐγκατέλιπέ με κύριος, καὶ ὅτι κύριος ἐπαλάβετό μου.¹⁵ μὴ ἐπιλήσεται γυνὴ τοῦ παιδίου αὐτῆς, ἢ τοῦ μὴ ἐλεῆσαι τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς; εἰ δὲ καὶ ταῦτα ἐπαλάβοιτο γυνή, ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐπιλήσομαι σοῦ, εἶπε κύριος.
 16 Ἰδοὺ ἐπὶ τῶν χειρῶν μου ἐξωγράφηκά σου τὰ τεῖχη, καὶ ἐνώπιόν μου
 17 εἶ διὰ παντός,¹⁷ καὶ ταχὺ οἰκοδομηθήσῃ ὑφ' ὧν κατήρῃς, καὶ οἱ ἐρη-
 18 μώσαντές σε ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ.¹⁸ ἄρον κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ
 ἴδε πάντας, ἰδοὺ συνήχθησαν καὶ ἤλθον πρὸς σέ· ᾧ ἐγώ, λέγει κύριος,
 ὅτι πάντας αὐτοὺς ὡς κόσμον ἐνδύσῃ, καὶ περιθήσεις αὐτοὺς ὡς κόσμον
 19 νύμφῃ.¹⁹ ὅτι τὰ ἔρημά σου καὶ τὰ κατεφθαρμένα καὶ πεπτωκότα, ὅτι νῦν
 στενοχωρήσει ἀπὸ τῶν κατοικούντων, καὶ μακρυνθήσονται ἀπὸ σοῦ οἱ κα-
 20 ταπίνοντές σε.²⁰ ἐροῦσι γὰρ εἰς τὰ ὠτά σου οἱ υἱοὶ σου οὕς ἀπολώλεκας
 21 Στενός μοι ὁ τόπος, ποίησόν μοι τόπον ἵνα κατοικήσω.²¹ καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ
 καρδίᾳ σου Ἰς ἐγέννησέ μοι τούτους; ἐγὼ δὲ ἄτεκνος καὶ χήρα, τούτους
 δὲ τίς ἐξέθρεψέ μοι; ἐγὼ δὲ κατελείφθην μόνη, οὗτοί δέ μοι ποῦ ἦσαν;
 22 οὕτως λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ αἶρω εἰς τὰ ἔθνη τὴν χεῖρά μου, καὶ εἰς
 τὰς νήσους ἀρῶ σύσσημόν μου, καὶ ἄξουσιν τοὺς υἱούς σου ἐν κόλπῳ, τὰς
 23 δὲ θυγατέρας σου ἐπ' ὤμων ἀροῦσι,²³ καὶ ἔσονται βασιλεῖς τιθηνοὶ σου,
 αἱ δὲ ἄρχουσαι αὐτῶν τροφοὶ σου· ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς προσκυνήσουσί
 σε, καὶ τὸν χοῦν τῶν ποδῶν σου λείξουσιν, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος, καὶ
 24 οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ ὑπομένοντές με.²⁴ μὴ λήψεται τις παρὰ γίγαντος
 25 σκύλα; καὶ ἐὰν αἰχμαλωτεύσῃ τις ἀδίκως, σωθήσεται;²⁵ ὅτι οὕτω λέγει
 κύριος Ἐάν τις αἰχμαλωτεύσῃ γίγαντα, λήψεται σκύλα· λαμβάνων δὲ παρὰ
 ἰσχύοντος σωθήσεται· ἐγὼ δὲ τὴν κρίσιν σου κρινῶ, καὶ ἐγὼ τοὺς υἱούς σου
 26 ῥύσσομαι,²⁶ καὶ φάγονται οἱ βλίβαντές σε τὰς σάρκας αὐτῶν, καὶ πίνονται
 ὡς οἶνον νέον τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ μεθύσθησονται, καὶ αἰσθάνθησεται πᾶσα
 σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ῥυσάμενός σε καὶ ἀντιλαμβάνόμενος ἰσχύος Ἰακώβ

L.

Οὕτως λέγει κύριος Ποῖον τὸ βιβλίον τοῦ ἀποστασίου τῆς μητρὸς ὑμῶν,
 ᾧ ἐξαπέστειλα αὐτήν; ἢ τίνι ὑπόκρῳ πέπρακα ὑμᾶς; ἰδοὺ ταῖς ἀμαρτίαις
 ὑμῶν ἐπράξητε, καὶ ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν ἐξαπέστειλα τὴν μητέρα ὑμῶν.² τί
 ὅτι ἤλθον, καὶ οὐκ ἦν ἄνθρωπος; ἐκάλεσα, καὶ οὐκ ἦν ὁ ὑπακούων; μὴ οὐκ
 ἰσχύει ἡ χεὶρ μου τοῦ ῥύσασθαι; ἢ οὐκ ἰσχύω τοῦ ἐξελεῖσθαι; ἰδοὺ τῷ ἐλεγκτῷ
 μου ἐξερρημώσω τὴν θάλασσαν, καὶ θήσω ποταμούς ἐρήμους, καὶ ξηρανθή-
 3 σονται οἱ ἰχθύες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ὕδωρ, καὶ ἀποθάνουσιν ἐν δίψει.
 4 Ἐνδύσω τὸν οὐρανὸν σκότος, καὶ ὡς σάκκον θήσω τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ.
 5 καὶ κύριος κύριος δίδωσί μοι γλώσσαν παιδείας τοῦ γινῶναι ἡνίκα δεῖ εἰπεῖν
 λόγον· ἔθῃξέ μοι πρῶτ', προσέθῃξέ μοι ὥτίον ἀκούειν,⁵ καὶ ἡ παιδεία κυρίου
 6 κυρίου ἀνοίγει μου τὰ ὦτα, ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπειθῶ οὐδὲ ἀντιλέγω.⁶ τὸν νῶτόν
 μου ἔδωκα εἰς μάστιγας, τὰς δὲ σιαγόνάς μου εἰς ῥαπίσματα, τὸ δὲ πρόσω-
 7 πόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνῃς ἐμπτυσμάτων,⁷ καὶ κύριος κύριος βοη-
 θός μοι ἐγενήθη· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνέτράπην, ἀλλὰ ἔστηκα τὸ πρόσωπόν μου ὡς

14. εγκατελειπεν με x., και ο θεος επελ. μ. 15. μητηρ pro γυνή ...
 om ἢ ... επιλαβοιτο ταυτα γυνή 16. εξωγραφησα 17. εξου (pro εκ σου)
 εξελευσ. 18. om ως κοσμον prius ... περιθησῃ ... νυμφης 19. τα διε-
 φθαρμενα x. τα πεπτωκοτα· νυν ... ανοικουντων (20. απωλεκας) 22. om
 κυριος alterum ... συνσημον 23. om αυτων ... προσκυν. σοι ... αισχυν-
 νθησῃ sine οι υπομεν. με 24. λημψεται 25. om οτι ... ουτως ... λημ-
 ψεται 26. οι βλιβαντες ... om κυριος L. 2. και ουχ υπηκουσεν ... ιδου
 τη απειλη μου 3. και ενδυσω ... και θησω ως σακκον 4. om κυριος
 alterum ... γλωσσ. σοφιας του γν. εν καιρω ηνικα ... το πρωι 5. παιδια
 ... om κυριου alterum ... τα ωτα μου 6. δεδωκα 7. και κυριος βοηθ. μου

στερεὰν πέτραν, καὶ ἔγων ὅτι οὐ μὴ αἰσχυνῶ, ⁸ ὅτι ἐγγίξει ὁ δικαίωσας 8
 με. τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἀντιστήτω μοι ἅμα· καὶ τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἐγγι-
 σάτω μοι. ⁹ Ἰδοὺ κύριος κύριος βοηθήσει μοι· τίς κακώσει με; ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς ὃ
 ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεσθε, καὶ σῆς καταφάγεται ὑμᾶς. ¹⁰ τίς ἐν ὑμῖν ὁ φο- 10
 βούμενος τὸν κύριον; ὑπακούσατω τῆς φωνῆς τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· οἱ πορευό-
 μενοι ἐν σκότει, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς φῶς, πεποιθήσατε ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου
 καὶ ἀντιστηρίσασθε ἐπὶ τῷ θεῷ. ¹¹ Ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς πῦρ καίετε καὶ κατι- 11
 σχύετε φλόγα· πορεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν καὶ τῇ φλογὶ ἣ ἐξεκαύ-
 σατε· δι' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα ὑμῖν, ἐν λύτῃ κοιμηθήσεσθε.

LI.

¹ Ἀκούσατέ μου οἱ διώκοντες τὸ δίκαιον καὶ ζητοῦντες τὸν κύριον, ἐμ-
 βλέψατε εἰς τὴν στερεὰν πέτραν ἣν ἐλατομήσατε, καὶ εἰς τὸν βόθρνον τοῦ
 λάκκου ὃν ὠρύξατε. ² ἐμβλέψατε εἰς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ὑμῶν, καὶ εἰς Σάρραν 2
 τὴν ὠδίνουσαν ὑμᾶς· ὅτι εἰς ἣν καὶ ἐκάλεσα αὐτόν, καὶ εὐλόγησα αὐτόν καὶ
 ἡγάγησα αὐτόν καὶ ἐπλήθυνα αὐτόν. ³ καὶ σὲ νῦν παρακαλέσω Σιών, καὶ 3
 παρεκάλεσα πάντα τὰ ἔρημα αὐτῆς, καὶ ζήσω τὰ ἔρημα αὐτῆς ὡς παρὰ-
 δεῖον, καὶ τὰ πρὸς δυσμὰς αὐτῆς ὡς παραδείσον κυρίου· εὐφροσύνην καὶ
 ἀγαλλίαμα εὐρήσουσιν ἐν αὐτῇ, ἐξομολόγησιν καὶ φωνὴν ἀνέσεις. ⁴ ἀκούσατέ 4
 μου, ἀκούσατέ μου λαός μου, καὶ οἱ βασιλεῖς πρὸς μὲ ἐνωτίσασθε, ὅτι νόμος
 παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ κρίσις μου εἰς φῶς ἔσται. ⁵ ἐγγίξει ταχὺ ἡ 5
 δικαιοσύνη μου, καὶ ἐξελεύσεται ὡς φῶς τὸ σωτήριόν μου, καὶ εἰς τὸν βρα-
 χίονά μου ἔσται ἐλπίουσιν· ἐμὲ νῆσοι ὑπομενοῦσι, καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου
 ἐλπίουσιν. ⁶ ἄρατε εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ ἐμβλέψατε εἰς 6
 τὴν γῆν κάτω, ὅτι ὁ οὐρανὸς ὡς καπνὸς ἐστερεώθη, ἡ δὲ γῆ ὡς ἱμάτιον
 παλαιωθήσεται, οἱ δὲ κατοικοῦντες ὥσπερ ταῦτα ἀποθάνονται, τὸ δὲ σωτή-
 ριον μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, ἡ δὲ δικαιοσύνη μου οὐ μὴ ἐκλείπῃ. ⁷ ἀκού- 7
 σατέ μου οἱ εἰδότες κρίσιν, λαὸς οὗ ὁ νόμος μου ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ
 φοβείσθε ὀνειδισμὸν ἀνθρώπων, καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ ἡττάσθε. ⁸ ὡς 8
 γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνον, καὶ ὡς ἔρια βρωθήσεται ὑπὸ σπότης, ἡ
 δὲ δικαιοσύνη μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς γενεὰς γε-
 νεῶν. ⁹ ἐξεγείρου ἐξεγείρου Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔνδυσαι τὴν ἰσχύν τοῦ βραχίονός 9
 σου, ἐξεγείρου ὡς ἐν ἀρχῇ ἡμέρας, ὡς γενεὰ αἰῶνος. οὐ σὺ εἶ ¹⁰ ἡ ἐρημούσα 10
 θάλασσαν, ὕδωρ ἀβύσσου πληθύν· ἡ θεῖσα τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ὁδὸν δια-
 βάσεως ῥυομένοις ¹¹ καὶ λελυτρωμένοις; ὑπὸ γὰρ κυρίου ἀποστραφήσονται, 11
 καὶ ἤξουσιν εἰς Σιών μετ' εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάματος αἰωνίου· ἐπὶ κε-
 φαλῇ γὰρ αὐτῶν ἀνέσεις καὶ εὐφροσύνη καταλήψεται αὐτούς, ἀπέδρα ὁδὴν
 καὶ λύπη καὶ στεναγμός. ἐγὼ εἰμι ¹² ἐγὼ εἰμι ὁ παρακαλῶν σε· γινώδι τίς 12
 οὐσα ἐφοβήθη ἀπὸ ἀνθρώπου θνητοῦ καὶ ἀπὸ υἱοῦ ἀνθρώπου, οἱ ὡσεὶ χόρτος
 ἐξηράνθησαν. ¹³ καὶ ἐπελάθου θεὸν τὸν ποιήσαντά σε, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐ- 13
 ρανὸν καὶ θεμελιώσαντα τὴν γῆν· καὶ ἐφόβου ἀεὶ πάσας τὰς ἡμέρας τὸ
 πρόσωπον τοῦ θυμοῦ τοῦ θλίβοντός σε, ὃν τρόπον γὰρ ἐβουλεύσατο τοῦ ἀρᾶ
 σε· καὶ νῦν ποῦ ὁ θυμὸς τοῦ θλίβοντός σε; ¹⁴ ἐν γὰρ τῷ σώζεσθαί σε οὐ 14
 στήσεται οὐδὲ χρονιεῖ, ¹⁵ ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ ταρασσών τὴν θάλασσαν καὶ 15

9. ἰδοὺ κύριος βοηθεῖ μοι ... καὶ ὡς σῆς 40. ἀκούσατω ... ἐν σκο-
 τεῖ, σὺκ LI. 2. ἡμολογήσα 3. om καὶ ζήσω usque δυσμὰς αὐτῆς 4. om
 μου sec. 5. *ἡ δικ. σου (vdtr) ... om ὡς φῶς 6. καὶ ἡ γῆ ὡς ... κα-
 τοικούντες τὴν γῆν 7. λαός μου ... φοβείσθαι εἰ ἡττάσθαι 8. ὥσπερ bis
 40. *θάλασσα 14. ἐπὶ γὰρ τῆς κεφαλῆς αὐτ. ἀγαλλίαμα καὶ αἰν. x. εὐφρ.
 καταλήψεται 12. γινώδι τίνα εὐλαβήθησα ἐφοβήθη 13. ed. rom. σε.
 οὐ τροπον εἰ ἀραι σε, καὶ νῦν ... τοῦ ἀρεσαι σε

- 16 ἡγῶν τὰ κύματα αὐτῆς, κύριος Σαβαώθ ὄνομά μοι. ¹⁶ ῥήσω τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου, καὶ ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς χειρὸς μου σκεπάσω σε, ἐν ᾗ ἔστησα τὸν οὐρανὸν καὶ ἐξεμελίωσα τὴν γῆν, καὶ ἐρεῖ Σιών Λαός μου εἰ σύ.
- 17 ¹⁷ ἐξεγείρου ἐξεγείρου, ἀνάστηθι Ἱερουσαλήμ, ἡ πιούσα ἐκ χειρὸς κυρίου τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ· τὸ ποτήριον γὰρ τῆς πτώσεως, τὸ κόνδου τοῦ θυ- ^{* Ἀποκ. 14, 40.}
- 18 μοῦ ἐξέπιες καὶ ἐξεκένωσας, ¹⁸ καὶ οὐκ ἦν ὁ παρακαλῶν σε ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων σου ὧν ἔτεκες, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιλαμβάνόμενος τῆς χειρὸς σου οὐδὲ
- 19 ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν σου ὧν ὕψωσας. ¹⁹ διὸ ταῦτα ἀντικείμενά σοι· τίς συλλυπηθῆσεται σοι; πτώμα καὶ σύντριμμα, λιμὸς καὶ μάχαιρα· τίς παρακα-
- 20 λήσει σε; ²⁰ οἱ υἱοὶ σου οἱ ἀπορούμενοι, οἱ κατελυμένοι ἐπ' ἄκρου πάσης ἐξόδου ὡς συμπίον ἡμίεφθον, οἱ πλήρεις θυμοῦ κυρίου, ἐκκελυμένοι διὰ κυ-
- 21 ρίου τοῦ θεοῦ. ²¹ διὰ τοῦτο ἄκουε τεταπεινωμένη καὶ μεθύουσα οὐκ ἀπὸ οἴ-
- 22 νου. ²² οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ κρῖνων τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰδοὺ εἴληφα ἐκ τῆς χειρὸς σου τὸ ποτήριον τῆς πτώσεως, τὸ κόνδου τοῦ θυμοῦ μου, καὶ οὐ
- 23 προσθήσῃ ἔτι πιεῖν αὐτό· ²³ καὶ δώσω αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀδικησάντων σε καὶ τῶν ταπεινωσάντων σε, οἱ εἶπαν τῇ ψυχῇ σου Κύψον ἵνα παρέλθωμεν· καὶ ἔζηκας ἴσα τῇ γῇ τὰ μέσα σου ἕξω τοῖς παραπορευομένοις.

LII.

- Ἐξεγείρου ἐξεγείρου Σιών, ἔνδυσαι τὴν ἰσχύν σου Σιών, καὶ σὺ ἔνδυσαι τὴν δόξαν σου Ἱερουσαλήμ πόλις ἡ ἁγία· οὐκέτι προστεθήσεται διελθεῖν διὰ
- 2 σοῦ ἀπερίτμητος καὶ ἀκάθαρτος. ² ἐκτίναξαι τὸν χοῦν καὶ ἀνάστηθι, κάθισον Ἱερουσαλήμ, ἔκδυσαι τὸν δεσμὸν τοῦ τραχήλου σου ἡ αἰχμαλώτους θυγάτηρ
- 3 Σιών. ³ ὅτι τάδε λέγει κύριος Δωρεάν ἐπράβητε, καὶ οὐ μετὰ ἀργυρίου λυ-
- 4 τρωθήσεσθε. ⁴ οὕτως λέγει κύριος Εἰς Αἴγυπτον κατέβη ὁ λαός μου τὸ πρό-
- 5 τερον παροικῆσαι ἐκεῖ, καὶ εἰς Ἀσσυρίους βία ἤχθησαν· ⁵ καὶ νῦν τί ἐστε ὡδε; τάδε λέγει κύριος Ὅτι ἐλήφθη ὁ λαός μου Δωρεάν, θαυμάζετε καὶ
- 6 ὀλολύζετε. τάδε λέγει κύριος Δι' ὑμᾶς διὰ παντὸς τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖ- ^{Ro. 2, 24.}
- 7 ταί ἐν τοῖς ἔθνεσι. ⁷ διὰ τοῦτο γινώσεται ὁ λαός μου τὸ ὄνομά μου ἐν τῇ
- 8 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι ἐγὼ εἰμι αὐτὸς ὁ λαλῶν, πάρεμι· ⁸ ὡς ὥρα ἐπὶ τῶν ὁρέων, ὡς πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν εἰρήνης, ὡς εὐαγγελιζόμενος ἀγαθὰ, ὅτι ^{Ro. 10, 15.}
- 9 ὅτι φωνὴ τῶν φυλασσόντων σε ὑψώθη, καὶ τῇ φωνῇ ἅμα εὐφρανθήσονται· ὅτι ὀφθαλμοὶ πρὸς ὀφθαλμοὺς ὄψονται, ἡνίκα ἂν ἐλεήσει κύριος τὴν Σιών.
- 10 ⁹ ῥηξάτω εὐφροσύνην ἅμα τὰ ἔρημα Ἱερουσαλήμ, ὅτι ἡλέησε κύριος αὐτὴν καὶ ἐρρύσατο Ἱερουσαλήμ. ¹⁰ καὶ ἀποκαλύψει κύριος τὸν βραχίονα τὸν ἅγιον αὐτοῦ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ὄψονται πάντα ἄκρα τῆς γῆς τὴν
- 11 σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ¹¹ ἀπόσπῃτε ἀπόσπῃτε, ἐξέλθατε ἐκεῖθεν ^{2 Cor. 6, 17.}
- 12 τες τὰ σκευὴ κυρίου. ¹² ὅτι οὐ μετὰ παραχῆς ἐξελείσεσθε οὐδὲ φωνῇ πορευέσεσθε, προπορεύεται γὰρ πρότερος ὑμῶν κύριος καὶ ὁ ἐπισυνάγων ὑμᾶς θεὸς
- 13 Ἰσραὴλ. ¹³ ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου, καὶ ὑψωθήσεται καὶ δοξασιθήσεται σφόδρα.
- 14 ¹⁴ ὃν τρόπον ἐκατήσονται ἐπὶ σὲ πολλοί, οὕτως ἀδοξήσει ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων

16. υπ. την δεξιαν μου σκεπ. σε 17. τό' ποτ. του θυμ. εκ χειρ. κυριου ... επιες 19. δυο (et cod. Vat.): ed Rom. διδ ... σοι συλλυπηθ. ... σε παρακαλῃσει 20. οι υι. σοι, οι 22. ουτως ... om μου 23. x. εμβάλω αυτο ... μεταφρενα pro μεσα LII. 1. om συ ... πολις αγια 5. τι ωδε εσται ... ελημφθη 7. ed. rom. λεγων, Σιων βασιλευσει 8. ελεησει 10. αυτου τον αγιον ... παντα τα ακρα ... om ημων 11. μη απεσθαι, εξελθατε 12. πορευεται ... κυριος ο θεος ισρ. 14. απο ανθρωπων

τὸ εἶδος σου, καὶ ἡ δόξα σου ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων. ¹⁵ οὕτω θανατώνονται ¹⁵
 ἔσθην πολλὰ ἐπ' αὐτῷ, καὶ συνέξουσιν βασιλεῖς τὸ στόμα αὐτῶν· ὅτι οἷς οὐκ
 Ro.15,21. ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται, καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασιν συνήσουσι.

LIII.

Jo.12,38. Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνοι ἀπε-
 Ro.10,16. καλύφθη; ² ἀνηγγείλαμεν ὡς παῖδιον ἐναντίον αὐτοῦ, ὡς ῥίζα ἐν γῇ διψώσῃ· ³
 οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ οὐδὲ δόξα. καὶ εἶδομεν αὐτόν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ
 κάλλος, ³ ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον καὶ ἐκλείπον παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀν- ³
 θρώπων· ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι ἀπέστραπται
 Mt.18,17. τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἡτιμάσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη. ⁴ οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ⁴
¹ Pe. 2. φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ
 22. 23. καὶ ἐν πληγῇ καὶ ἐν κακίᾳ. ⁵ αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ⁵
 24. ἡμῶν, καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ'
 αὐτόν, τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάσθημεν. ⁶ πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήσθημεν, ⁶
 ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη· καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρ-
 τίας ἡμῶν, ⁷ καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· ⁷
 A.L. 8. ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἄμνος ἐναντίον τοῦ κείροντος ὀφω-
 32. 33. ρεῖ, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα. ⁸ ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἦρθη· ⁸
 τὴν γενεάν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἰρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ,
 ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον. ⁹ καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ⁹
 ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνο-
 μίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ ὄδλον ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· ¹⁰ καὶ κύριος βούλεται ¹⁰
 καθαρίσαι αὐτὸν τῆς πληγῆς· ἐὰν δώτε περὶ ἁμαρτίας, ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὀφε-
 ται σπέρμα μακρόβιον· καὶ βούλεται κύριος ἀφελεῖν ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυ-
 χῆς αὐτοῦ, ¹¹ δεῖξαι αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει, δικαιῶσαι δίκαιον εὖ ¹¹
 12. δουλεύοντα πολλοῖς, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει. ¹² διὰ τοῦτο αὐ- ¹²
 Mc. 15. τὸς κληρονομήσει πολλοὺς, καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα· ¹³ ὡς ὃν παρεδόθη ¹³
 28. Lc. εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη, καὶ αὐτὸς ἁμαρ-
 22. 37. τίας πολλὰν ἀνήνεγκε, καὶ διὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν παρεδόθη.
 * Ro. 4. 25.

LIV.

Gal.4,27. Εὐφράνῃτη στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα,
 ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα· εἶπε γὰρ
 κύριος. ² πλάτνυνον τὸν τόπον τῆς σκηνῆς σου καὶ τῶν αὐλαίων σου, πῆξον, ²
 μὴ φέισῃ, μάχρυνον τὰ σχοινίσματά σου, καὶ τοὺς πασσάλους σου κατίσχυ-
 σον, ³ ἔτι εἰς τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ ἐκπέτασον· καὶ τὸ σπέρμα σου ἔσθην ³
 κληρονομήσει, καὶ πόλεις ἡρωμαμένας κατοικηεῖς. ⁴ μὴ φοβοῦ ὅτι κατησχύν- ⁴
 ῃς, μηδὲ ἐντραπῆς ὅτι ὠνειδίσῃς, ὅτι αἰσχύνῃ αἰώνιον ἐπλήσῃ, καὶ ὄνει-
 δος τῆς χηρείας σου οὐ μὴ μνησθήσῃ ἔτι. ⁵ ὅτι κύριος ὁ ποιῶν σε, κύριος ⁵
 Σαβα὿θ ὄνομα αὐτῷ· καὶ ὁ ῥυσάμενός σε, αὐτὸς θεὸς Ἰσραὴλ, πάσῃ τῇ γῇ
 κληθήσεται. ⁶ οὐχ ὧς γυναῖκα καταλελειμένη καὶ ὀλιγόψυχον κέκληκται σε ὁ ⁶
 κύριος, οὐδ' ὡς γυναῖκα ἐκ νεότητος μεμισημένην· εἶπεν ὁ θεός σου.

14. των pro υιων 15. ουτως ... συναξουσιν LIV. 2. εναντι. αυτ.
 ως παιδιον ... ιδομεν 3. ατιμον εκλειπον παρα παντας ανθρωπους 5. δια
 τ. ανομιας ημ. καὶ εμαλακισθη δια τ. αμαρτίας ημων ... παιδια 7. om
 αυτου ... του χειραντος αυτον ... in fine add αυτου 9. ουδε ευρεθη δο-
 λος εν 10. απο της πληγης (cod. alex. confirmat δωτε, non δωται) ...
 ed. rom. περι αμαρτίας η ψυχη ημων, οφεται 12. αμαρτίας pro ανομιας
 LIV. 3. και εις τα αριστερα ... κατοικησις 4. χηρις ... om επι 5. θεος
 αυτος ισραηλ 6. *om και ολιγοψυχον ... σε κυριος

7 8 ἥ χρόνον μικρὸν κατέλιπόν σε, καὶ μετ' ἐλέους μεγάλου ἐλέησω σε. ⁸ ἐν θυμῷ
 μικρῷ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐν ἐλέει αἰωνίῳ ἐλέησω
 9 σε· εἶπεν ὁ ῥυσάμενός σε κύριος. ⁹ ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ Νῶε τοῦτό μοι
 ἔστι, καθότι ὥμοσα αὐτῷ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ, τῇ γῇ μὴ θυμωθῆσεσθαι ἐπὶ
 10 σοι ἔτι, μηδὲ ἐν ἀπειλῇ σου ¹⁰ τὰ ὅρη μεταστῆσεσθαι, οὐδ' οἱ βουνοὶ σου
 μετακινήσονται· οὕτως οὐδὲ τὸ παρ' ἐμοῦ σοι ἔλεος ἐκλείψει, οὐδὲ ἡ δια-
 11 στήκη τῆς εἰρήνης σου οὐ μὴ μεταστῇ· εἶπε γὰρ Ἰλαῶς σοι κύριε. ¹¹ ταπεινὴ
 καὶ ἀκατάστατος οὐ παρεκλήθης· ἰδοὺ ἐγὼ ἐτοιμάζω σοι ἄνδρα κατὰ τὸν λίθον * Ἀποκ.
 12 σου, καὶ τὰ θεμέλιά σου σάπφειρον, ¹² καὶ θήσω τὰς ἐπάλξεις σου ἱάσπιν, ^{21, 19sq.}
 καὶ τὰς πύλας σου λίθους χρυσάλλου, καὶ τὸν περιβόλόν σου λίθους ἐκλε-
 13 κτούς, ¹³ καὶ πάντα τοὺς υἱούς σου διδασκούς θεοῦ, καὶ ἐν πολλῇ εἰρήνῃ Jo. 6, 45.
 14 τὰ τέκνα σου. ¹⁴ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ οἰκοδομηθήσῃ· ἀπέχου ἀπὸ ἀδίκου, καὶ
 15 οὐ φοβηθήσῃ, καὶ τρόμος οὐκ ἐγγίει σοι. ¹⁵ ἰδοὺ προσήλυτοι προσελεύσονται
 16 σοι δι' ἐμοῦ, καὶ παροικήσουσί σοι καὶ ἐπὶ σέ καταφεύξονται. ¹⁶ ἰδοὺ ἐγὼ
 ἔκτισά σε, οὐχ ὥς χαλκεὺς φυσῶν ἄνδρα καὶ ἐκφέρων σκευὸς εἰς ἔργον·
 17 ἐγὼ δὲ ἔκτισά σε οὐκ εἰς ἀπώλειαν φθεῖραι. ¹⁷ πᾶν σκευὸς σκευαστὸν ἐπὶ
 σέ οὐκ εὐδοκῶ καὶ πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ σέ εἰς κρίσιν, πάντας
 αὐτοὺς ἡττήσεις, οἱ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται ἐν αὐτῇ. ἔστι κληρονομία τοῖς
 θεραπεύουσι κύριον, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι δίκαιοι, λέγει κύριος.

LV.

Οἱ διεψώντες πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ, καὶ ὅσοι μὴ ἔχετε ἀργύριον βαδί- * Ἀποκ.
 2 σαντες ἀγοράσατε, καὶ φάγετε ἄνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἶνου καὶ στέαρ. ² ἵνα 22, 17.
 τί τιμᾶσθε ἀργυρίου, καὶ τὸν μόχθον ὑμῶν οὐκ εἰς πλησμονήν; ἀκούσατέ
 3 μου, καὶ φάγεσθε ἀγαθὰ, καὶ ἐντροφήσει ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν. ³ προσ-
 ἔχετε τοῖς ὤσιν ὑμῶν καὶ ἐπακολούθησατε ταῖς ὁδοῖς μου· εἰσακούσατέ μου,
 καὶ ζήσεται ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν, καὶ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην αἰώνιον, Act. 13,
 4 τὰ ὅσα Δαυὶδ τὰ πιστὰ. ⁴ ἰδοὺ μαρτύριον ἐν ᾧ ἔθεναι ἔδωκα αὐτόν, ἄρχοντα 34.
 5 καὶ προστάσσοντα ἔθεναι. ⁵ ἔννη α' οὐκ οἶδας σε ἐπικαλέσονται σε, καὶ
 λαοὶ οἱ οὐκ ἐπίστανται σε ἐπὶ σέ καταφεύξονται, ἔνεκεν κυρίου τοῦ θεοῦ
 6 σου τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ, ὅτι ἐδόξασέ σε. ⁶ ζητήσατε τὸν κύριον, καὶ ἐν τῷ
 7 εὗρίσκειν αὐτὸν ἐπικαλέσασθε· ἡνίκα δ' ἂν ἐγγίξῃ ὑμῖν, ⁷ ἀπολιπέτω ὁ ἀσε-
 βῆς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ ἀνὴρ ἄνομος τὰς βουλὰς αὐτοῦ καὶ ἐπιστραφήτω
 8 ἐπὶ κύριον, καὶ ἐλεηθήσεται, ὅτι ἐπὶ πολὺ ἀφῆκε τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν. ⁸ οὐ
 γὰρ εἰσιν αἱ βουλὰί μου ὥσπερ αἱ βουλὰὶ ὑμῶν, οὐδ' ὥσπερ αἱ ὁδοὶ ὑμῶν
 9 αἱ ὁδοὶ μου, λέγει κύριος· ⁹ ἀλλ' ὥς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς, οὕτως
 ἀπέχει ἡ ὁδὸς μου ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν καὶ τὰ διανοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς
 10 διανοίας μου. ¹⁰ ὥς γὰρ ἂν καταβῇ ὁ νετὸς ἡ χιὼν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
 οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἕως ἂν μεθίστη τὴν γῆν, καὶ ἐκτέχῃ καὶ ἐκβλαστήσῃ,
 11 καὶ δῶ σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν, ¹¹ οὕτως ἔσται τὸ ῥῆ- 2 Co. 9, 10.
 μά μου ὃ ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου, οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἕως ἂν

7. κατελειπον .. μετα 8. ηλησηα σε 9. ed. rom. εκεινω τη γη, μη
 10. μεταστησεσθαι ουδε οι ... ειπεν γαρ κυριος Ιλαως σοι (ante ταπεινη
 non interp.) 12. ιασπιν 14. και εν δ. οικ. cum antecedd. conjg. vide-
 tur ac post. oichodm. plenissime interp. 15. om και παροι. σοι 16.
 ιδου εγω κτιζω 17. παν σκευος φθαρτον (cum antecedd. conjg. videtur)
 επι δε σε ουκ ευδοκησω ... φωνη η αναστ. ... θεραπε. κυριω LV. 4.
 πιετε pro φαγετε ... οινου 3. τοις ωτιοις υμων ... επακουσατε ... η
 ψυχ. ημων 4. δεδωκα 5. ηδειςαν ... επικαλεσονται ... ομι κυριου 6.
 ζητ. τον θεον ... ηνικα αν εγγιζει 7. απολειπετω 8. ουδε ωσπερ 10. ως
 γαρ εαν καταβη νετος ... απο του ουρανου ... κ. βλαστησει κ. δωσει

τελεσθῇ ὅσα ἂν ἤθελῃσα, καὶ εὐοδώσω τὰς ὁδοὺς σου καὶ τὰ ἐντάλματά μου.
¹² ἐν γὰρ εὐφροσύνῃ ἐξελεσθεσθε καὶ ἐν χαρᾷ διαχαθῆσεσθε· τὰ γὰρ ὅρη καὶ ¹² 12
οἱ βουνοὶ ἐξαλοῦνται προσδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ, καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἄγρου
ἐπικροτήσῃ τοῖς κλάδοις, ¹³ καὶ ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναβήσεται κυπάρισσος, ¹³ 13
ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναβήσεται μυρσίνη· καὶ ἔσται κύριος εἰς ὄνομα καὶ
εἰς σημεῖον αἰῶνιον, καὶ οὐκ ἐκλείψει.

LVI.

Τάδε λέγει κύριος Φυλάσσεσθε κρίσιν καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην· ἡγγικε
γὰρ τὸ σωτήριόν μου παραγίνεσθαι, καὶ τὸ ἔλεός μου ἀποκαλυφθῆναι. ² μα- 2
κάριος ἀνὴρ ὁ ποιῶν ταῦτα, καὶ ἄνθρωπος ὁ ἀντεχόμενος αὐτῶν, καὶ φυ-
λάσσων τὰ σάββατα μὴ βεβηλοῦν, καὶ διατηρῶν τὰς χεῖρας αὐτοῦ μὴ ποιεῖν
ἄδικα. ³ μὴ λεγέτω ὁ ἄλλογενὴς ὁ προσκείμενος πρὸς κύριον Ἐφοριεῖ με ἄρα 3
κύριος ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· καὶ μὴ λεγέτω ὁ εὐνούχος ὅτι ξύλον ἐγὼ εἰμι
ξηρόν. ⁴ τάδε λέγει κύριος τοῖς εὐνούχοις Ὅσοι ἂν φυλάξωνται τὰ σάββατά 4
μου καὶ ἐκλέξωνται ἃ ἐγὼ θέλω καὶ ἀντέχωνται τῆς διαθήκης μου, ⁵ δώσω 5
αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐν τῷ τείχῃ μου τόπον ὀνομαστόν, κρείττω υἱῶν
καὶ θυγατέρων, ὄνομα αἰῶνιον δώσω αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐκλείψει. ⁶ καὶ τοῖς ἀλ- 6
λογενέσι τοῖς προσκείμενοις κυρίῳ δουλεύειν αὐτῷ, καὶ ἀγαπᾶν τὸ ὄνομα κυρίου
τοῦ εἶναι αὐτῷ εἰς δούλους καὶ δούλας, καὶ πάντας τοὺς φυλασσομένους τὰ
σάββατά μου μὴ βεβηλοῦν καὶ ἀντεχομένους τῆς διαθήκης μου, ⁷ εἰσάξω 7
αὐτοὺς εἰς τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ εὐφρανῶ αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ τῆς προς-
ευχῆς μου· τὰ ὀλοκαυτώματα αὐτῶν καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν ἔσονται δεκταὶ
ἐπὶ τῷ θυσιαστηρίῳ μου. ὁ γὰρ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι
τοῖς ἔθνεσιν, ⁸ εἶπε κύριος ὁ συναγων τούς διεσπαρμένους Ἰσραὴλ, ὅτι συνάξω 8
ἐπ' αὐτὸν συναγωγὴν. ⁹ πάντα τὰ θηρία τὰ ἄγρια, δεῦτε φάγετε, πάντα τὰ 9
θηρία τοῦ δρυμοῦ. ¹⁰ ἴδετε ὅτι ἐκτετύφλωνται πάντες, οὐκ ἔγνωσαν, κύνες ¹⁰ 10
ἐνεοὶ οὐ δυνήσονται ὑλακτεῖν, ἐνυπνιαζόμενοι κοίτην, φιλοῦντες νυστάξαι.
¹¹ καὶ οἱ κύνες ἀναιδεῖς τῇ ψυχῇ, οὐκ εἰδότες πλησμονήν· καὶ εἰσι πονηροὶ ¹¹ 11
οὐκ εἰδότες σύνεσιν, πάντες ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐξηκολούθησαν, ἕκαστος κατὰ
τὸ ἑαυτοῦ.

LVII.

Ἴδετε ὥς ὁ δίκαιος ἀπώλετο, καὶ οὐδεὶς ἐκδέχεται τῇ καρδίᾳ, καὶ ἄν-
δρες δίκαιοι αἰρονται, καὶ οὐδεὶς κατανοεῖ. ἀπὸ γὰρ προσώπου ἀδικίας ἤρται
ὁ δίκαιος· ² ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ταφὴ αὐτοῦ, ἤρται ἐκ τοῦ μέσου. ³ ὑμεῖς δὲ 2 3
προσάγαγετε ὧδε, υἱοὶ ἄνομοι, σπέρμα μοιχῶν καὶ πόρνῃς· ⁴ ἐν τίνι ἐνερπ- 4
φῆσατε; καὶ ἐπὶ τίνα ἠνοίξατε τὸ στόμα ὑμῶν; καὶ ἐπὶ τίνα ἐχαλάσατε
τὴν γλῶσσαν ὑμῶν; οὐχ ὑμεῖς ἐστέ τέκνα ἀπωλείας; σπέρμα ἄνομον; ⁵ οἱ 5
παρακαλοῦντες εἰδῶλα ὑπὸ δένδρα δασέα, σφάζοντες τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν ταῖς
φάραξι ἀνὰ μέσον τῶν πετρῶν; ⁶ ἐκείνη σου ἡ μερίς, οὗτός σου ὁ κληρὸς, 6
κάκεινοις ἐξέχεας σπονδὰς καὶ τούτοις ἀνήνεγκας θυσίαν· ἐπὶ τούτοις οὖν
οὐκ ὀργισθήσῃμαι; ⁷ ἐπ' ὅρος ὑψηλὸν καὶ μετεώρων, ἐκεῖ σου ἡ κοίτη, καὶ 7
ἐκεῖ ἀνεβίβασας θυσίαν σου, ⁸ καὶ ὀπίσω τῶν σταθμῶν τῆς θύρας σου ἔστη- 8
κας μνημόσυνά σου· ᾧον ὅτι ἐὰν ἀπ' ἐμοῦ ἀποστῇς, πλεῖον τι ἔξεις; ἡγά-

11. συντελεσθῇ ὅσα ἠθελῃσα LVI. 4. om και prius ... ηγγισεν ...
παραγινεσθαι 2. αδικημα 3. οτι εγω ειμι ξυλ. ξηρ. 5. κρεισσαν (sic) ...
δωσω α. x. ο. εκλ. in rasura 6. προσκειμ. προς κυριον 7. επι του θυσια-
στηριου 10. παντ. εκτετυφλ., ουκ εγν. φρονησαι, παντες κυνες 11. εν ταις
οδοις ... κατα το αυτο LVII. 5. τα ειδωλα 6. κακεινοις pro και τουτοις
7. om σου in fine

9 πησας τοὺς κοιμωμένους μετὰ σοῦ, ⁹ καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου μετ' αὐτῶν, καὶ πολλοὺς ἐποίησας τοὺς μακρὰν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπέστειλας πρέσβεις
 10 ὑπὲρ τὰ ὄρια σου, καὶ ἐταπεινώθης ἕως ἄδου. ¹⁰ ταῖς πολυδοαῖς σου ἐκοπίσας, καὶ οὐκ εἶπας Ἰαύσομαι, ἐνισχύουσα ὅτι ἔπραξας ταῦτα, διὰ τοῦτο
 11 οὐ κατεδεήθης μου σύ. ¹¹ τίνα εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης, καὶ ἐψεύσω με καὶ οὐκ ἐμνήσθης, οὐδὲ ἑλαβές με εἰς τὴν διάνοιαν οὐδὲ εἰς τὴν καρδίαν σου;
 12 καὶ ἐγὼ σε ἰδὼν παρορώ, καὶ ἐμέ οὐκ ἐφοβήθης. ¹² καὶ ἐγὼ ἀπαγγεῶ τὴν
 13 δικαιοσύνην σου καὶ τὰ κακά σου, ἃ οὐκ ὠφελήσῃ σε. ¹³ ὅταν ἀναβοήσης, ἐξελέσθωσάν σε ἐν τῇ θλίψει σου· τούτους γὰρ πάντας ἄνεμος λήφεται καὶ ἀποίσει καταγίγς. οἱ δὲ ἀντεχόμενοί μου κτήσονται γῆν, καὶ κληρονομήσουσι
 14 τὸ ὄρος τοῦ ἁγίου μου, ¹⁴ καὶ ἐροῦσι Καθαρίσατε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδούς,
 15 καὶ ἄρατε σκῶλα ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ μου. ¹⁵ τὰδε λέγει ὁ ὕψιστος ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν τὸν αἰῶνα, ἅγιος ἐν ἁγίοις ὄνομα αὐτῷ, ὕψιστος ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος, καὶ ὀλιγοψύχοις διδοὺς μακροθυμίαν, καὶ διδοὺς ζωὴν τοῖς
 16 συντετριμμένοις τὴν καρδίαν. ¹⁶ Οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἐκδικήσω ὑμᾶς, οὐδὲ διὰ παντὸς ὀργισθήσομαι ὑμῖν· πνεῦμα γὰρ παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται, καὶ πνοὴν
 17 πᾶσαν ἐγὼ ἐποίησα. ¹⁷ δι' ἁμαρτίαν βραχύ τι ἐλύπησα αὐτόν, καὶ ἐπάταξα αὐτόν καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐλυπήθη, καὶ ἐπο-
 18 ρεύθη στυγνὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. ¹⁸ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἐώρακα, καὶ ἰασά-
 19 μην αὐτόν καὶ παρεκάλεσα αὐτόν, καὶ ἔδωκα αὐτῷ παράκλησιν ἀληθινήν,
 19 ¹⁹ εἰρήνην ἐπ' εἰρήνην τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς οὖσι. καὶ εἶπε κύριος Ἰά-¹⁹ Eph. 2,
 20 σμαι αὐτούς· ²⁰ οἱ δὲ ἄδικοι κλυδωνισθήσονται καὶ ἀναπαύσασθαι οὐ δυ-^{17.}
 21 νήσονται. ²¹ οὐκ ἔστι χαλεπὸν τοῖς ἀσεβέσιν, εἶπεν ὁ Θεός.

LVIII.

¹ Ἀναβόησον ἐν ἰσχυί καὶ μὴ φείσῃ, ὥς σάλπιγγι ὕψωσον τὴν φωνήν σου, καὶ ἀνάγγελον τῷ λαῷ μου τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν καὶ τῷ οἴκῳ Ἰακώβ
 2 τὰς ἀνομίας αὐτῶν. ² ἐμέ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ζητοῦσιν, καὶ γινῶναι μου τὰς ὁδοὺς ἐπισυμοῦσιν, ὥς λαὸς δικαιοσύνης πεποιτηκὼς καὶ κρίσιν Θεοῦ αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλειπὼς· αἰτοῦσίν με νῦν κρίσιν δικαίαν, καὶ ἐγγίξιν Θεῷ ἐπι-
 3 θυμοῦσι, ³ λέγοντες Τί ὅτι ἐνηστεύσαμεν καὶ οὐκ εἶδες; ἐταπεινώσαμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ οὐκ ἔγνω; ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ὑμῶν εὐρίσκετε τὰ βελήματα ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονύσσετε.
 4 ⁴ εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπεινόν, ἵνα τί
 5 μοι νηστεύετε ὥς σήμερον ἀκουσθῆναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν ὑμῶν; ⁵ οὐ ταύτην τὴν νηστείαν ἐξελεξάμην, καὶ ἡμέραν ταπεινοῦν ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, οὐδ' ἂν κάμψῃς ὥς κρίκον τὸν τράχηλόν σου, καὶ σάκκον καὶ σπο-
 6 δὸν ὑποστρώσῃ, οὐδ' οὕτω καλέσετε νηστείαν δεκτὴν. ⁶ οὐχὶ τοιαύτην νη-
 7 στείαν ἐξελεξάμην, λέγει κύριος, ἀλλὰ λύε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διάλυε
 7 πᾶσαν συγγραφήν ἄδικον διάσπα. ⁷ διαῤρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου, καὶ
 8 πτωχοῦς ἀστέφους εἰσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐάν ἴδῃς γυμνόν, περίβαλε, καὶ
 8 ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόψει. ⁸ τότε ῥαγήσεται πρῶμον

9. ante και εταπειν. add και απεστρεψας 40. ed. rom. ταῖς πολ. σου cum antecedd. conjg., item ενισχυουσα cum παυσομαι ... συ cum τινα conjg. 41. ἐμνήστ. μου ... καγὼ σε εἰδων 42. καγὼ ἀπαγγεῶ τ. δικ. μου ... ὠφελήσουσιν 43. λημψεται 45. κυριοσ ο υψιστ. ο εν ... ονομα αυτω κυριος 46. και ουκ εις 47. δια αμαρτιαν 49. ειρ. επ ειρηνην 20. οι δε αδ. ουτως 21. ειπ. κυριος ο θεος LVIII. 1. ως σάλπιγγα 2. ζητησουσιν ... δικαιοσυν. Θεου 3. προσεσχες. pro εγνωσ 4. om ει ac videtur εις χρ. ι. μαχ. cum antecedd. conjg. 5. ουδ ουτως 6. εγω εξελεξαμην 7. υπεροψη 8. προῖμον

τὸ φῶς σου, καὶ τὰ ἰάματά σου ταχὺ ἀνατελεῖ, καὶ προπορεύσεται ἔμπροσθέν σου ἡ δικαιοσύνη σου, καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιστέλει σε· ⁹ τότε βοήσῃ, καὶ ὁ θεὸς εἰσακούσεται σου, ἔτι λαλοῦντός σου ἐρεῖ Ἰδοὺ πάρεμι. ἔὰν ἀφέλῃς ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον καὶ χειροτονίαν καὶ ῥῆμα γογγυσμοῦ, ¹⁰ καὶ δῶς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου, καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσῃς, τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου, καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία, ¹¹ καὶ ἔσται ὁ θεός σου μετὰ σοῦ διὰ παντός· καὶ ἐμπλησθήσῃ κατὰ πᾶν ἐπιθυμίῃ ἡ ψυχὴ σου, καὶ τὰ ὁσᾶ σου πιανθήσεται, καὶ ἔσται ὡς κήπος μεσῶν καὶ ὡς πηγὴ ἣν μὴ ἐξέλειπεν ὕδωρ· ¹² καὶ οἰκοδομηθήσονται σου αἱ ἔρημοι αἰώνιοι, καὶ ἔσται τὰ θεμέλιά σου αἰώνια γενεῶν γενεαῖς· καὶ κληρονομήσῃς οἰκοδόμος φραγμῶν, καὶ τὰς τρίβους σου ἀνὰ μέσον παύσεις. ¹³ ἔὰν ἀποστρέψῃς τὸν πόδα σου ἀπὸ τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν τὰ θελήματά σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἁγίᾳ, καὶ καλέσεις τὰ σάββατα τρυφερά, ἅγια τῷ θεῷ, οὐκ ἄρεις τὸν πόδα σου ἐπ' ἔργῳ, οὐδὲ λαλήσεις λόγον ἐν ὁργῇ ἐκ τοῦ στόματός σου, ¹⁴ καὶ ἔσῃ πεποισῶς ἐπὶ κύριον, καὶ ἀναβιβάσει σε ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ ψωμιεῖ σε τὴν κληρονομίαν Ἰακώβ τοῦ πατρὸς σου· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα.

LIX.

Μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ κυρίου τοῦ σῶσαι; ἢ ἐβάρυνε τὸ οὐς αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσακοῦσαι; ² ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν διαστῶσιν ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ 2 ἀνὰ μέσον τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον ἀφ' ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι. ³ αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν μεμολυσμέναι αἵματι, καὶ αἱ ³ οἱ δάκτυλοι ὑμῶν ἐν ἁμαρτίαις, τὰ δὲ χεῖλη ὑμῶν ἐλάλησαν ἀνομίαν, καὶ ἡ γλῶσσα ὑμῶν ἀδικίαν μελετᾷ. ⁴ οὐδεὶς λαλεῖ δίκαια, οὐδὲ ἔστι κρίσις ἀληθινή· πεποῖθασιν ἐπὶ ματαλοῖς καὶ λαλοῦσι κενά, ὅτι κύουσι πόνον καὶ τί- ⁴ κτουσιν ἀνομίαν. ⁵ ὡς ἀσπίδων ἐβῆξαν, καὶ ἰστὸν ἀράχης ὑφαίνουσιν, καὶ ὡς ὁ μέλλων τῶν ὧν αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας οὐρίον εὔρε καὶ ἐν αὐτῷ βασι- ⁵ λίσκον. ⁶ ὁ ἰστὸς αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς ἱμάτιον, οὐδὲ μὴ περιβάλλονται ἀπὸ τῶν ⁶ ἔργων αὐτῶν· τὰ γὰρ ἔργα αὐτῶν ἔργα ἀνομίας. ⁷ οἱ δὲ πόδες αὐτῶν ἐπὶ ⁷ πονηρίαν τρέχουσι, ταχινοὶ ἐκχέαι αἷμα, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν διαλογισμοὶ ἀπὸ φόνων· σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ⁸ καὶ ὁδὸν εἰ- ⁸ ρήνης οὐκ οἶδασιν, καὶ οὐκ ἔστι κρίσις ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ τρίβις αὐτῶν διεστραμμέναι ὥς διοδεύουσι, καὶ οὐκ οἶδασιν εἰρήνην. ⁹ διὰ τοῦτο ⁹ ἀπέστη ἡ κρίσις ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς δικαιοσύνη· ὑπο- ¹⁰ μείναντων αὐτῶν φῶς ἐγένετο αὐτοῖς σκότος, μείναντες αὐγὴν ἐν ἠωρίᾳ περι- ¹⁰ πάτησαν. ¹¹ ψηλαφήσουσιν ὡς τυφλοὶ τοῖχον, καὶ ὡς οὐχ ὑπαρχόντων ὀφθαλ- ¹¹ μῶν ψηλαφήσουσι, καὶ πεσοῦνται ἐν μεσημβρίᾳ ὡς ἐν μεσονυχτίῳ, ὡς ἀποθνήσκοντες στενάξουσιν, ¹² ὡς ἄρκος καὶ ὡς περισσότερὰ ἅμα πορεύονται· ¹² ἀνεμείναντες κρίσιν καὶ οὐκ ἔστι σωτηρία, μακρὰν ἀφέστηκεν ἀφ' ἡμῶν. ¹³ πολλὴ γὰρ ἡμῶν ἡ ἀνομία ἐναντίον σου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀνέστη- ¹³ σαν ἡμῖν· αἱ γὰρ ἀνομίαι ἡμῶν ἐν ἡμῖν, καὶ τὰ ἀδικήματα ἡμῶν ἔγνωμεν· ¹⁴ ἡσεβήσαμεν καὶ ἐφυσάμεθα, καὶ ἀπέστημεν ὀπισθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ἐλα- ¹⁴ λήσαμεν ἄδικα καὶ ἡπειπθήσαμεν, ἐκύομεν καὶ ἐμελετήσαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν λόγους ἀδίκους, ¹⁵ καὶ ἀπεστήσαμεν ὀπίσω τὴν κρίσιν, καὶ ἡ δικαιο-

40. τον αρτον σου 41. om μετα σου ... εξελειπεν ... in f. add και τα οστα σου ως βοτανη ανατελει· και πιανθησεται και κληρονομησουσι γε- νεας γενεων 42. σου τα θεμελια ... και τους τριβ. τους ανα 43. *om και ... τω θεω σου LIX. 2. διαστωσιν ... om και ανα μ. τ. θεου ... το προσωπ. αυτου 3. μεμολυμμεναι 4. ουδεις (δ. βασιλίσκος) 7. αφρωνων pro απο φονων 8. ουκ εγνωσαν 9. *om αυτων sec. (vdtr) 13. απο οπισθεν

σὺν ἡ μακρὰν ἀφέστηκεν· ὅτι κατηναλώθη ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἡ ἀλήθεια,
 15 καὶ δι' εὐθείας οὐκ ἐδύναντο διελθεῖν. ¹⁵ καὶ ἡ ἀλήθεια ἤρται, καὶ μετέστη-
 σαν τὴν διάνοιαν τοῦ συνιέναι· καὶ εἶδε κύριος, καὶ οὐκ ἤρεσεν αὐτῷ, ὅτι
 16 οὐκ ἦν χρίσις. ¹⁶ καὶ εἶδε καὶ οὐκ ἦν ἀνὴρ, καὶ κατενόησε καὶ οὐκ ἦν ὁ
 ἀντιληψόμενος, καὶ ἡμύνατο αὐτοὺς τῷ βραχίονι αὐτοῦ καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ
 17 ἐστηρίσατο. ¹⁷ καὶ ἐνεδύσατο δικαιοσύνην ὡς ἱμάτιον, καὶ περιέβλετο περιβε-
 φαισμένην σωτηρίῳ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ περιεβάλετο ἱμάτιον ἐκδικήσεως, καὶ
 18 τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ ¹⁸ ὡς ἀνταποδώσων ἀνταπόδοσιν ὄνειδος τοῖς ὑπεναν-
 19 τίοις. ¹⁹ καὶ φοβηθήσονται οἱ ἀπὸ δυσμῶν τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ οἱ ἀπ' ἀνα-
 τολῶν ἡλίου τὸ ὄνομα τὸ ἐνδοξόν· ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς βλαῖος ἡ ὀργὴ παρὰ
 20 κυρίου, ἥξει μετὰ θυμοῦ. ²⁰ καὶ ἥξει ἐνεκεν Σιών ὁ ῥυόμενος καὶ ἀποστρέ-
 21 ψει ἀσπερίας ἀπὸ Ἰακώβ. ²¹ καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, εἶπε
 κύριος· τὸ πνεῦμα τὸ ἐμὸν ὃ ἐστὶν ἐπὶ σοί, καὶ τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκα εἰς τὸ
 στόμα σου, οὐ μὴ ἐκλείπῃ ἐκ τοῦ στόματος σου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ
 σπέρματός σου· εἶπε γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.

LX.

Φωτίζου φωτίζου Ἰερουσαλὴμ, ἥκει γάρ σου τὸ φῶς, καὶ ἡ δόξα κυ-
 2 ρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν. ² Ἰδοὺ σκότος καλύψει γῆν, καὶ γνόφος ἐπ' ἔθνη·
 3 ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται κύριος, καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται· ³ καὶ
 4 πορεύσονται βασιλεῖς τῷ φωτὶ σου, καὶ ἔθνη τῇ λαμπρότητί σου. ⁴ ἄρον κύλιω * Ἀποκ.
 τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέχνα σου· ἥκασι πάντες οἱ υἱοί
 5 σου μακρόθεν, καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐπ' ὧμων ἀρτήσονται. ⁵ τότε ὕψη, καὶ
 φοβηθήσῃ καὶ ἐκστήσῃ τῇ καρδίᾳ, ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτος θαλάσσης
 6 καὶ ἔθνων καὶ λαῶν. καὶ ἤξουσὶ σοὶ ⁶ ἀγέλαι καμήλων, καὶ καλύψουσί σε
 κάμηλοι Μαδιὰμ καὶ Γαιφά· πάντες ἐκ Σαβὰ ἤξουσιν φέροντες χρυσίον, καὶ
 7 λίβανον οἴσουσι, καὶ τὸ σωτήριον κυρίου εὐαγγελιούνται· ⁷ καὶ πάντα τὰ πρό-
 βατα Κηδάρ συναχθήσονται, καὶ κριοὶ Ναβαιῶν ἤξουσιν, καὶ ἀνενεχθήσεται
 8 δεκτὰ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, καὶ ὁ οἶκος τῆς προσευχῆς μου δοξασθή-
 9 σεται. ⁸ τίνες οἶδε ὡς νεφέλαι πέτανται, καὶ ὡς περιστερὰὶ σὺν νοσσοῖς
 10 ἐπ' ἐμέ; ⁹ ἐμὲ αἱ νῆσοι ὑπέμειναν καὶ πλοῖα θαλάσσης ἐν πρώτοις, ἀγαγεῖν
 τὰ τέχνα σου μακρόθεν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν αὐτῶν μετ' αὐτῶν,
 καὶ διὰ τὸ ὄνομα κυρίου τὸ ἅγιον, καὶ διὰ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ ἐνδο-
 10 ξον εἶναι. ¹⁰ καὶ οἰκοδομήσουσιν ἀλλογενεῖς τὰ τεῖχך σου, καὶ οἱ βασιλεῖς
 αὐτῶν παραστήσονται σοι· διὰ γὰρ ὀργὴν μου ἐπάταξά σε, καὶ διὰ ἔλεον
 11 ἡγάπησά σε. ¹¹ καὶ ἀνοικθήσονται αἱ πύλαι σου διὰ παντός, ἡμέρας καὶ * Ἀποκ.
 νυκτὸς οὐ κλεισθήσονται, εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἔθνων καὶ βασιλεῖς αὐ-
 12 τῶν ἀγομένων. ¹² τὰ γὰρ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς οὔτινες οὐ δουλεύσουσί σοι
 13 ἀπολούνται, καὶ τὰ ἔθνη ἐρημίᾳ ἐρημωθήσεται. ¹³ καὶ ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου
 πρὸς σὲ ἥξει ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ ἅμα δοξάσαι τὸν τόπον
 14 τὸν ἅγιόν μου. ¹⁴ καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ δεδοικότες υἱοὶ ταπεινωσάντων σε
 15 καὶ παροξυνάντων σε, καὶ κληθήσῃ πόλις Σιών ἁγίου Ἰσραὴλ· ¹⁵ διὰ τὸ γε-
 γενῆσθαί σε ἐγκαταλειμμένην καὶ μεμισημένην, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν καὶ

14. αφεστηκ. αφ ημων· οτι καταναλωθη ... ηδυναντο 15. **τ. δια-
 νοιαν αυτων ... συνιναι 16. ιδεν ... *om ο ... αντιληψομενος 17. om
 αυτου 19. απο ανατολων 24. εκλειπη ... om γαρ LX. 2. ιδου σκ. και
 γνοφ. καλυπτει γην επ εθνη· επι σε 4. ιδου ηκασιν 6. γαιφαρ ... post
 οισουσιν add και λιθον τιμιον 7. και οι κριοι· ν. ηξ. σοι 8. ως περιστ.
 συν νεοσσοις ... om επ εμε 9. εμε νησοι ... θαρσεις ... τ. χρυσον μετ
 αυτων δια 10. ελεος 11. om αυτων 12. οι βασιλ. αυτων ... αποθανουν-
 ται ... ερημωθησονται 14. πολις κυριου σιων 15. εγκαταλειμμενην

ἑγὼ σε ἀγαλλίσματα αἰώνιον, εὐφροσύνην γενεῶν γενεαῖς. ¹⁶ καὶ ἑπλάσεις ¹⁶ γάλα ἔθνων, καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ σώζων σε, καὶ ἐξαιρούμενός σε θεὸς Ἰσραὴλ. ¹⁷ καὶ ἀντὶ χαλκοῦ οἶσω σοι ¹⁷ χρυσόν, ἀντὶ δὲ σιδήρου οἶσω σοι ἀργύριον, ἀντὶ δὲ ξύλων οἶσω σοι χαλκόν, ἀντὶ δὲ λίθων σίδηρον. καὶ δώσω τοὺς ἄρχοντας σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ τοὺς ἐπισκόπους σου ἐν δικαιοσύνῃ. ¹⁸ καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται ἔτι ἀδικία ἐν τῇ γῇ ¹⁸ σου, οὐδὲ σύντριμμα οὐδὲ τάλαιπωρία ἐν τοῖς ὁρίοις σου, ἀλλὰ κληθήσεται ἁγίον. ¹⁹ καὶ οὐκ ἔσται σοι ἔτι ¹⁹ σωτήριον τὰ τεῖχη σου, καὶ αἱ πύλαι σου γλύμμα. ²⁰ καὶ οὐκ ἔσται σοι ἔτι ²⁰ ἡμέρας εἰς φῶς ἡμέρας, οὐδὲ ἀνατολὴ σελήνης φωτιεῖ σου τὴν νύκτα, ἀλλ' ἔσται σοι κύριος φῶς αἰώνιον, καὶ ὁ θεὸς δόξα σου. ²¹ οὐ γὰρ δύσεται ὁ ²¹ ἡλῖός σοι, καὶ ἡ σελήνη σοι οὐκ ἐκλείψει· ἔσται γὰρ σοι κύριος φῶς αἰώνιον, καὶ ἀναπληρωθήσονται αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους σου. ²² καὶ ὁ λαός σου ²² πᾶς δίκαιος, δι' αἰῶνος κληρονομήσουσι τὴν γῆν, φυλάσσων τὸ φύτευμα ἔργα χειρῶν αὐτοῦ εἰς δόξαν. ²³ ὁ ὀλιγοστός ἔσται εἰς χιλιάδας, καὶ ὁ ἐλάχιστος ²³ εἰς ἔθνος μέγα· ἐγὼ κύριος κατὰ καιρὸν συνάξω αὐτούς.

LXI.

Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εὐνεκεν ἔχρισέ με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέ με ἰσάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύττειν αἰχμαλώτοις ἄφρην καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ² καλέσαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτὸν καὶ ² ἡμέραν ἀνταποδόσεως, παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας, ³ δοῦναι τοῖς ³ πενθοῦσι Σιών αὐτοῖς δόξαν ἀντὶ σποδοῦ, ἅλειμμα εὐφροσύνης τοῖς πενθοῦσιν, καταστολὴν δόξης ἀντὶ πνεύματος ἀκηδίας· καὶ κληθήσονται γενεαὶ δικαιοσύνης, φύτευμα κυρίου εἰς δόξαν. ⁴ καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας, ἐξη- ⁴ ρημωμένας πρότερον ἐξαναστήσουσι, καὶ καινιοῦσι πόλεις ἐρήμους, ἐξηρημωμένας εἰς γενεάς. ⁵ καὶ ἤξουσιν ἀλλογενεῖς ποιμαίνοντες τὰ πρόβατά σου καὶ ⁵ ἀλόφυλοι ἀροτῆρες καὶ ἀμπελουργοί. ⁶ ὅμως δὲ ἱερεῖς κυρίου κληθήσεσθε, ⁶ λειτουργοὶ θεοῦ, ἰσχυρὸν ἔθνων κατέδεσθε καὶ ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν θουμισθήσεσθε. ⁷ οὕτως ἐκ δευτέρας κληρονομήσουσι τὴν γῆν, καὶ εὐφροσύνη αἰώ- ⁷ νιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν. ⁸ ἐγὼ γὰρ εἰμι κύριος ὁ ἀγαπῶν δικαιοσύνην καὶ ⁸ μισῶν ἀρπάγματα ἐξ ἀδικίας· καὶ δώσω τὸν μόχθον αὐτῶν δίκαιοις, καὶ δαθήσονται αὐτοῖς τὸν κῆπον αὐτῶν. ⁹ καὶ γινώσκονται ἐν τοῖς ἔθνεσι τὸ ⁹ σπέρμα αὐτῶν, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐν μέσῳ τῶν λαῶν· πᾶς ὁ ὄρων αὐτοὺς ἐπιγινώσκει αὐτούς, ὅτι οὗτοί εἰσι σπέρμα ὑψολογούμενον ὑπὸ θεοῦ, ¹⁰ καὶ εὐ- ¹⁰ φροσύνη εὐφρανθήσονται ἐπὶ κύριον. ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ κυρίῳ· ἐνέδυσσε γὰρ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης, ὡς νυμφίῳ περιέ- ¹¹ σθηκέ μοι μίτραν, καὶ ὡς νύμφῃν κατεκόσμησέ με κόσμῳ. ¹² καὶ ὡς γῆν ¹² αὐξήσαν τὸ ἄνθος αὐτῆς, καὶ ὡς κῆπος τὰ σπέρματα αὐτοῦ, οὕτως ἀνατε- ¹³ λεῖ κύριος κύριος δικαιοσύνην καὶ ἀγαλλίσματα ἐναντίον πάντων τῶν ἔθνων.

LXII.

Διὰ Σιών οὐ σιωπήσομαι, καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ οὐκ ἀνήσω, ἕως ἂν ἐξέλθῃ ὡς φῶς ἡ δικαιοσύνη αὐτῆς, τὸ δὲ σωτήριόν μου ὡς λαμπὰς καυθήσεται. ² καὶ ὀψονται ἔθνη τὴν δικαιοσύνην σου καὶ βασιλεῖς τὴν δόξαν σου, καὶ ² καλέσει σε τὸ ὄνομα τὸ καινὸν ὃ ὁ κύριος ὀνομάσει αὐτό. ³ καὶ ἔσθ' ὅτε ³ φανὸς κάλλους ἐν χειρὶ κυρίου, καὶ διάδημα βασιλείας ἐν χειρὶ θεοῦ σου.

16. ο θεος ισρ. 17. ξυλου 19. om επι ... φωτιει σοι την ... αλλα-
σαι (sic) 20. ο ηλιος σου ... κυριος σοι 21. και δια αιωνος LXI. 4. τη
καρδια 3. om αυτοις 4. εξεξηρωμενας προτεραις ... εξεξηρωμενας 6. και
λειτουργοι ... (ισχυς ...) και επι τω 9. om εν μεσω τ. λαων 10. και
εν ευφροσυνη 11. κηπον ... om κυριος alterum LXII. 4. η δικαιοσ.
μου 2. το ον. σου το

4 ⁴ καὶ οὐκέτι κληθήσῃ καταλελειμμένη, καὶ ἡ γῆ σου οὐ κληθήσεται ἔτι ἔρημος· σοὶ γὰρ κληθήσεται θέλημα ἐμόν, καὶ τῇ γῇ σου οἰκουμένη, ὅτι εὐδό-
 5 κησε κύριος ἐν σοί, καὶ ἡ γῆ σου συνοικισθήσεται. ⁵ καὶ ὡς συνοικῶν νεανίσκος
 παρθένω, οὕτω κατοικήσουσιν οἱ υἱοὶ σου· καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφρανθή-
 6 σεται νυμφίος ἐπὶ νύμφῃ, οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ σοί. ⁶ καὶ ἐπὶ
 τῶν τειχῶν σου, Ἱερουσαλήμ, κατέστησα φύλακας ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην
 7 τὴν νύκτα, οἱ διὰ τέλους οὐ σιωπήσονται μνημονεύοντες κυρίου. ⁷ οὐκ ἔστι
 γὰρ ὑμῖν ὅμοιος· ἐὰν διορῶσῃ, καὶ ποιήσῃ Ἱερουσαλήμ γαυρίαμα ἐπὶ τῆς
 8 γῆς. ⁸ ὥμοσε κύριος κατὰ τῆς δόξης αὐτοῦ καὶ κατὰ τῆς ἰσχύος τοῦ βρα-
 χίονος αὐτοῦ Εἰ ἔτι δώσω τὸν σῖτόν σου καὶ τὰ βρώματά σου τοῖς ἐχθροῖς
 9 σου, καὶ εἰ ἔτι πίνονται υἱοὶ ἀλλότριοι τὸν οἶνόν σου ἐφ' ᾧ ἐδόμησας, ⁹ ἀλλ'
 οἱ συναγαγόντες φάγονται αὐτά καὶ αἰνέσουσι κύριον, καὶ οἱ συναγαγόντες
 10 πίνονται αὐτά ἐν ταῖς ἐπαύλεσι ταῖς ἀγίαις μου. ¹⁰ πορεύεσθε διὰ τῶν πυλῶν
 μου καὶ ὁδοποιήσατε τῷ λαῷ μου καὶ τοὺς λίθους ἐκ τῆς ὁδοῦ διαρρίψατε,
 11 ἐξάρτατε σύσσημον εἰς τὰ ἔθνη. ¹¹ Ἰδοὺ γὰρ κύριος ἐποίησεν ἀκουστόν ἔως
 ἐσχάτου τῆς γῆς· εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών Ἰδοὺ ὁ σωτὴρ σοι παραγέγονεν· ¹¹ Ἀποκ.
 12 ἔχων τὸν ἑαυτοῦ μισθόν, καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ πρὸ προσώπου αὐτοῦ. ¹² καὶ κα- ^{22, 12.}
 λήσει αὐτὸν λαὸν ἅγιον λελυτρωμένον ὑπὸ κυρίου, σὺ δὲ κληθήσῃ ἐπιζητου-
 μένη πόλις καὶ οὐκ ἐγκαταλελειμμένη.

LXIII.

Τίς οὗτος ὁ παραγενόμενος ἐξ Ἑδῶμ, ἐρύθημα ἱματίων ἐκ Βοσόρ; οὐ-
 2 τως ὥρατος ἐν στολῇ, βία μετὰ ἰσχύος; ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην καὶ κρί-
 2 σιν σωτηρίου. ² διὰ τί σου ἐρυθῶν τὰ ἱμάτια, καὶ τὰ ἐνδύματά σου ὡς ἀπὸ ² Ἀποκ.
 3 πατητοῦ ληνοῦ; ³ πλήρης καταπεπατημένης, καὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ^{11, 19.}
 μετ' ἐμοῦ, καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου, καὶ κατέβλασα αὐτοὺς ὡς ^{19, 13.}
 4 γῆν, καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν. ⁴ ἡμέρα γὰρ ἀνταποδόσεως
 5 ἐπὶ ἔλθεν αὐτοῖς, καὶ ἐνιαντὸς λυτρώσεως πάρεστι. ⁵ καὶ ἐπέβλεψα, καὶ οὐκ ἦν
 βοηθός· καὶ προσένοησα, καὶ οὐδεὶς ἀντελαμβάνετο· καὶ ἐρρύσατο αὐτοὺς ὁ
 6 βραχίον μου, καὶ ὁ θυμός μου ἐπέστη. ⁶ καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς τῇ ὀργῇ
 7 μου, καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν. ⁷ τὸν ἔλεον κυρίου ἐμνήστην,
 τὰς ἀρετὰς κυρίου ἐν πᾶσιν οἷς ἡμῖν ἀνταποδίδωσι. κύριος κριτὴς ἀγαθὸς
 8 δικαιοσύνης αὐτοῦ. ⁸ καὶ εἶπεν Οὐχ ὁ λαός μου; τέκνα οὐ μὴ ἀρετήσωσι·
 9 καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σωτηρίαν ⁹ ἐκ πάσης θλίψεως αὐτῶν. οὐ πρέσβυς οὐδὲ
 ἄγγελος, ἀλλ' αὐτὸς ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτοὺς καὶ φείδεσθαι
 αὐτῶν· αὐτὸς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς καὶ ἀνέλαβεν αὐτούς, καὶ ὕψωσεν αὐτούς
 10 πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος. ¹⁰ αὐτοὶ δὲ ἠπειθήσαν καὶ παρώξυναν τὸ
 11 πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ· καὶ ἐστράφη αὐτοῖς εἰς ἐχθραν, αὐτὸς ἐπολέμησεν
 αὐτούς. ¹¹ καὶ ἐμνήσθη ἡμερῶν αἰώνων· ποῦ ὁ ἀναβιβάσας ἐκ τῆς θαλάσ-
 σης τὸν ποιμένα τῶν προβάτων; ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ

4. καταλελειμμένη ... om eti ... om οτι ευδοκησε usque συνοικισθη-
 σεται 5. οὕτως ... οι υι. σου μετα σου 6. τειχεων 7. αγαυριαμα 8.
 om ει sec. 9. αλλ η ... συναγοντες his' ... αγιας σου 10. τους λιθ-
 τους 11. σοι ο σωτ. παραγεινεται ... om αυτου prius 12. εγκαταλειμ-
 μενη LXIII. 4. παραγινομενος εξ εδεμ ... ερυθηματα 2. 3. ed. rom.
 ληνου 3. πληρης καταπεπατημενης; et μετ εμου; 3. om μου 4. ανταποδω-
 σεως 5. και ουδεις βοηθος 7. ος ο κυριος ημιν 8. ο λα. μου τεκνα·
 και ου μη 9. om αυτων prius ... πρεσβεις ... αλλ αυτος κυριος ... *· και
 αυτος ελυτρ. 10. om αυτου ... και αυτος επολ. 10. 11. ed. rom. αυτους,
 et αιωνων. 11. om που prius ... εκ της γης

ἄγιον; ¹² ὁ ἀγαγὼν τῇ δεξιᾷ Μωυσῆν, ὁ βραχίων τῆς δόξης αὐτοῦ; κατέσχευεν ὡς ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ποιῆσαι ἑαυτῷ ὄνομα αἰώνιον. ¹³ ἤγαγεν αὐτοὺς δι' ἄβυσσου ὡς ἵππον δι' ἐρήμου, καὶ οὐκ ἐκοπίασαν, ¹⁴ καὶ ὡς κτήνη διὰ πεδίου· κατέβη πνεῦμα παρὰ κυρίου καὶ ὠδήγησεν αὐτούς· οὕτως ἤγαγεν τὸν λαόν σου ποιῆσαι σεαυτῷ ὄνομα δόξης. ¹⁵ ἐπίστρεψον ἐκ τοῦ οὐ-
¹⁶ ρανοῦ καὶ ἴδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου καὶ δόξης σου· ποῦ ἔστιν ὁ ζή-
¹⁷ λός σου καὶ ἡ ἰσχὺς σου; ποῦ ἔστι τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου καὶ οἰκτιρισμῶν σου, ὅτι ἀνέσχου ἡμῶν; ¹⁸ σὺ γὰρ εἶ πατὴρ ἡμῶν, ὅτι Ἀβραάμ οὐκ ἔγνω ἡμᾶς, καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς· ἀλλὰ σὺ κύριε πατὴρ ἡμῶν ῥύσαι ἡμᾶς, ἀπ' ἀρχῆς τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς ἐστὶ. ¹⁹ τί ἐπλάνησας ἡμᾶς κύριε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου; ἐσκληρύνας τὰς καρδίας ἡμῶν τοῦ μὴ φοβεῖσθαι σε; ἐπίστρεψον διὰ τοὺς δούλους σου, διὰ τὰς φυλάς τῆς κληρονομίας σου, ἵνα μικρὸν κληρονομήσωμεν τοῦ ὅρου τοῦ ἁγίου σου. ²⁰ ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς, ὅτε οὐκ ἤρεας ἡμῶν οὐδὲ ἐκλήθη τὸ ὄνομα σου ἐφ' ἡμᾶς.

LXIV.

Ἐὰν ἀνοίξης τὸν οὐρανόν, τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη, καὶ τακήσονται ² ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς τήκεται, καὶ κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπε-
³ ναντίους, καὶ φανερόν ἐσται τὸ ὄνομά σου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις· ἀπὸ προσώπου σου ἔβη ταραχθήσονται, ⁴ ὅταν ποιῇς τὰ ἐνδοξα· τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ⁵ 1Co.2,9 ὄρη. ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσαμεν οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον θεόν πλὴν σοῦ καὶ τὰ ἔργα σου ἃ ποιήσεις τοῖς ὑπομένουσιν ἔλεον. ⁶ συναντήσε-
⁷ ις ταί γάρ τοις ποιούσι τὸ δίκαιον, καὶ τῶν δδῶν σου μνηστήσονται. ἰδοὺ σὺ ὀργιστής, καὶ ἡμεῖς ἡμάρτομεν· διὰ τοῦτο ἐπλανήστημεν, ⁸ καὶ ἐγενήθημεν ὡς ἀκαθάρμοι πάντες ἡμεῖς, ὡς ῥάκος ἀποκαστημένης πᾶσα ἡ δικαιοσύνη ἡμῶν· καὶ ἐξεβρύχμεν ὡς φύλλα διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· οὕτως ἄνεμος οἶσει ἡμᾶς. ⁹ καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομά σου καὶ ὁ μνηστὴς ἀντι-
¹⁰ ἡμᾶς διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν. ¹¹ καὶ νῦν κύριε πατὴρ ἡμῶν σὺ, ἡμεῖς δὲ 8
¹² πηλός, ἔργα τῶν χειρῶν σου πάντες. ¹³ μὴ ὀργίζου ἡμῖν σφόδρα, καὶ μὴ ἐν
¹⁴ καιρῷ μνήσῃς ἀμαρτιῶν ἡμῶν· καὶ νῦν ἐπίβλεψον, ὅτι λαός σου πάντες ἡμεῖς. ¹⁵ πόλις τοῦ ἁγίου σου ἐγενήθη ἔρημος, Σιών ὡς ἔρημος ἐγενήθη, ¹⁶ 10
¹⁷ Ἱερουσαλὴμ εἰς κατάραν· ¹⁸ ὁ οἶκος τὸ ἅγιον ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἦν εὐλόγη-
¹⁹ σαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐγενήθη πυρκαϊστος, καὶ πάντα ἐνδοξα ἡμῶν συνέ-
²⁰ πεσε. ²¹ καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἀνέσχου κύριε καὶ ἐσιώπῃσας, καὶ ἐταπείνωσας ²² 12
²³ ἡμᾶς σφόδρα.

LXV.

Ἐφανῆς ἐγενήθη τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτώσιν, εὐρέστη τοῖς ἐμὲ μὴ ζη-
² τοῦσιν· εἶπα ἰδοὺ εἰμι τῷ ἔννι οὐκ ἐκάλεσάν μου τὸ ὄνομα. ³ ἐξεπέτασα ⁴ 2
⁵ τὰς χεῖράς μου ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸς λαὸν ἀπειθῶντα καὶ ἀντιλέγοντα, τοῖς
⁶ πορευομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ ἀλλ' ἐπίσω τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν. ⁷ ὁ λαὸς οὗτος 3

12. μωσην, item ed. rom. ... ποιῆσαι αὐτῷ 13. καὶ ἤγαγεν α. δια
¹⁴ τῆς ἀβυσσου 14. καὶ κατέβη 15. δόξης· που ... τῶν οἰκτιρισμῶν 16. ἡμῶν
¹⁷ εἰ πατὴρ ... σου ἐστὶν ἐν ἡμῖν 17. ἡμῶν τὰς καρδίας 18. in fine add
¹⁹ οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπατήσαν το ἀγιασμα μου 19. ἐπεκλήθη LXIV.
²⁰ 1. λημψεται· 2. το ὄνομα κυρίου 3. λημψεται 4. ἰδον ... *om θεον πλ.
²¹ σου 6. ἐξερύχμεν 8. ἔργον 10. πόλις τ. α. σου cum ἡμεῖς anteced.
²² conjg. videtur, item εἰς κατάραν cum ο οἰκ. το α. ἡμῶν 14. πυρκαϊσταν
²³ ... πάντα τα ἐνδοξα συνεπέσαν LXV. 1. ἐγενομένη τοῖς ε. μ. ζητοῦσιν·
²⁴ ε. τ. ε. μὴ ἐπερωτώσιν ... οἰτινες οὐκ εἰκ. το ον. μου 2. ἀντιλέγοντα, οἱ
²⁵ οὐκ ἐπορευθήσαν ὁδῷ ἀληθινῇ ἀλλ' ... ed. rom. αὐτῶν,

ὁ παροξύνων με ἐναντίον ἐμοῦ διὰ παντός· αὐτοὶ θυσιάζουσιν ἐν ταῖς κήποις
 4 καὶ θυμιάουσιν ἐπὶ ταῖς πλίνθοις τοῖς δαιμονίοις ἃ οὐκ ἔστιν, ¹ ἐν τοῖς μνή-
 5 κασι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις κοιμῶνται διὰ ἐνύπνια, οἱ ἔσθοντες κρέας ὕειον
 6 καὶ ζωμὸν θυσιαῶν, μεμολυμένα πάντα τὰ σκευή αὐτῶν, ² οἱ λέγοντες Πόρρω
 7 ἀπ' ἐμοῦ, μὴ ἐγγίσης μοι, ὅτι καθαρὸς εἰμι· οὗτος καπνὸς τοῦ θυμοῦ μου,
 8 πῦρ καίεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας. ³ Ἰδοὺ γέγραπται ἐνώπιόν μου Οὐ
 9 σιωπήσω ἕως ἂν ἀποδώσω εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν ⁴ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν καὶ
 10 τῶν πατέρων αὐτῶν, λέγει κύριος· οἱ ἐθυμιάσαν ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ ἐπὶ τῶν
 11 βουνῶν ὠνεΐδισάν με, ἀποδώσω τὰ ἔργα αὐτῶν εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν. ⁵ οὕτως
 12 λέγει κύριος Ὁν τρόπον εὑρεθήσεται ὁ ῥῶξ ἐν τῷ βότρυϊ, καὶ ἐροῦσι Μὴ
 13 λυμήνῃ αὐτὸν ὅτι εὐλογία ἔστιν ἐν αὐτῷ, οὕτως ποιήσω ἕνεκεν τοῦ δου-
 14 λεύοντός μοι, τοῦτου ἕνεκεν οὐ μὴ ἀπολέσω πάντα. ⁶ καὶ ἐξάξω τὸ ἐξ Ἰα-
 15 κώβ σπέρμα καὶ ἐξ Ἰούδα, καὶ κληρονομήσει τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ
 16 κληρονομήσουσιν οἱ ἐκλεκτοί μου καὶ οἱ δοῦλοί μου, καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ.
 17 ⁷ καὶ ἔσονται ἐν τῷ δρυμῷ ἐπαύλεις ποιμνίων, καὶ φάραγξ Ἀχὼρ εἰς ἀνά-
 18 πausιν βουκολίων τῷ λαῷ μου οἱ ἐζήτησάν με. ⁸ Ὑμεῖς δὲ οἱ ἐγκαταλιπόντες
 19 με καὶ ἐπιλανθάνόμενοι τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ ἐτοιμάζοντες τῷ δαιμονίῳ
 20 τράπεζαν καὶ πληροῦντες τῇ τύχῃ κέρασμα, ⁹ ἐγὼ παραδώσω ὑμᾶς εἰς μά-
 21 χαιραν, πάντες ἐν σφαγῇ πεσεῖσθε· ὅτι ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐχ ὑπηκούσατε,
 22 ἐλάλησα καὶ παρηκούσατε, καὶ ἐποίησατε τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ καὶ
 23 ἃ οὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξασθε. ¹⁰ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ οἱ δου-
 24 λεύοντές μοι φάγονται, ὑμεῖς δὲ πεινάσετε· Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι πίνονται,
 25 ὑμεῖς δὲ διψήσετε· Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι εὐφρανθήσονται, ὑμεῖς δὲ αἰσχυν-
 26 θήσεσθε· ¹¹ Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι ἀγαλλιάσονται ἐν εὐφροσύνῃ, ὑμεῖς δὲ
 27 κεκράξεσθε διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας ὑμῶν, καὶ ἀπὸ συντριβῆς πνεύματος
 28 ὑμῶν ὀλοῦξετε. ¹² καταλείψετε γὰρ τὸ ὄνομα ὑμῶν εἰς πλησμονὴν τοῖς ἐκ-
 29 λεκτοῖς μου, ὑμᾶς δὲ ἀνελεῖ κύριος. τοῖς δὲ δουλεύουσιν μοι κληθήσεται ὄνομα
 30 καινόν, ¹³ ὃ εὐλογηθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς· εὐλογήσουσι γὰρ τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν,
 31 καὶ οἱ ὀμνύοντες ἐπὶ τῆς γῆς ὀμνύονται τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν. ἐπιθήσονται
 32 γὰρ τὴν βλῆψιν τὴν πρώτην, καὶ οὐκ ἀναβήσεται αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν.
 33 ¹⁴ ἔσται γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ, καὶ οὐ μὴ μνηστῆσις τῶν
 34 προτέρων οὐδ' οὐ μὴ ἐπέλθῃ αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν, ¹⁵ ἄλλ' εὐφροσύνην
 35 καὶ ἀγαλλίαμα εὐρήσουσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἀγαλλίαμα Ἱερουσα-
 36 λὴμ καὶ τὸν λαόν μου εὐφροσύνην. ¹⁶ καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ
 37 εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ λαῷ μου· καὶ οὐκέτι μὴ ἀκουσθῇ ἐν αὐτῇ φωνὴ
 38 κλαυθμοῦ καὶ φωνῇ κραυγῆς, ¹⁷ οὐδ' οὐ μὴ γένηται ἔτι ἐκεῖ ἄωρος καὶ πρε-
 39 σβύτης δὲ οὐκ ἐμπλήσει τὸν χρόνον αὐτοῦ· ἔσται γὰρ ὁ νέος ἑκατὸν ἐτῶν,
 40 ὃ δὲ ἀπολήσῃσιν ἀμαρτωλὸς ἑκατὸν ἐτῶν, καὶ ἐπικατάρατος ἔσται. ¹⁸ καὶ
 41 οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ αὐτοὶ ἐνοικήσουσι, καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶ-
 42 νας καὶ αὐτοὶ φάγονται τὰ γεννήματα αὐτῶν· ¹⁹ οὐ μὴ οἰκοδομήσουσι καὶ
 43 ἄλλοι ἐνοικήσουσι, καὶ οὐ μὴ φυτεύσουσι καὶ ἄλλοι φάγονται. κατὰ γὰρ τὰς
 44 ἡμέρας τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἔσονται αἱ ἡμέραι τοῦ λαοῦ μου· τὰ γὰρ ἔργα
 45 τῶν πόνων αὐτῶν παλαιώσουσιν. ²⁰ οἱ ἐκλεκτοί μου οὐ κοπιήσουσιν εἰς κενόν,
 46 οὐδὲ τεκνοποιήσουσιν εἰς κατάραν, ὅτι σπέρμα εὐλογημένον ὑπὸ θεοῦ ἐστὶ,

3. αυτοὶ θυμιάζουσιν ... α οὐκ ἐστὶ 4. add καὶ ab initio ... δι' ἐνύπνια
 ἐσθόντες κρεα ὕια 5. ἐγγισ. μου 6. σιωπήσομαι ... ἀποδω 8. εὐλογία
 κυρίου 9. καὶ τὸ ἐξ ἰουδα ... om καὶ extg. 11. ἐγκαταλιπόντες 13. δι-
 ψήσεσθαι 14. om ὑμῶν sec. 15. ed. rom. κυριοι, ... δουλεύουσιν αὐτῷ
 16. βλῆψ. αὐτῶν 18. om ὅτι ... ἱερουσ. ἀγαλλ. 19. οὐδε φωνὴ κραυγῆς
 20. καὶ οὐ μὴ ... om ἐτι ... ἐπικατ. ἐστὶν 21. γεννήματα 22. καὶ οὐ μὴ
 οἰκοδ. ... τὰ ἔργα 23. οἱ δε ἐκλ. ... τεκνα ποιήσουσιν ... τηλογῆμενον
 ὑπο τοῦ θεοῦ. Ceterum inapte ed. Rom. 65, 4. 66, 3 et 17 ὑψιον.

καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν μετ' αὐτῶν. ²⁴ καὶ ἔσται πρὶν ἢ κεκράξαι αὐτοὺς ἐγὼ ²⁴ ὑπακούσομαι αὐτῶν, ἔτι λαλούντων αὐτῶν ἐρῶ τί ἐστί; ²⁵ τότε λύκοι καὶ ²⁵ ἄρνες βοσκηθήσονται ἅμα, καὶ λέων ὡς βοὺς φάγεται ἄχυρα, ὅφρις δὲ γῆν ὡς ἄρτον· οὐκ ἀδικήσουσιν οὐδὲ λυμανοῦνται ἐπὶ τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ μου, λέγει κύριος.

LXVI.

ACL. 7,
49 sq.

Οὕτως λέγει κύριος Ὁ οὐρανός μου θρόνος, καὶ ἡ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετε μοι; καὶ ποῖος τόπος τῆς καταπαύσεώς μου; ² πάντα γὰρ ταῦτα ἐποίησεν ἡ χεὶρ μου, καὶ ἐστὶν ἐμὰ πάντα ² ταῦτα, λέγει κύριος· καὶ ἐπὶ τὴν ἐπιβλέψω ἄλλ' ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους μου; ³ ὁ δὲ ἄνομος ὁ ὕψων μοι μόσχον ὡς ³ ὁ ἀποκτείνων κύνα, ὁ δὲ ἀναφέρων σερμίδαλιν ὡς αἶμα ὕειον, ὁ διδοὺς λίβανον εἰς μνημόσυνον ὡς βλάσφημος. καὶ αὐτοὶ ἐξελέξαντο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἠθέλησε, ⁴ καὶ ἐγὼ ἐκλέξομαι τὰ ⁴ ἐμπαίγματα αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας ἀνταποδώσω αὐτοῖς· ὅτι ἐκάλεσα αὐτοὺς καὶ οὐχ ὑπήκουσάν μου, ἐλάλησα καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ καὶ ἄ· οὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξαντο. ⁵ ἀκούσατε ῥήματα ⁵ κυρίου οἱ τρέμοντες τὸν λόγον αὐτοῦ· Εἴπατε ἀδελφοὶ ἡμῶν τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ βδελυσσομένοις, ἵνα τὸ ὄνομα κυρίου δοξασθῇ καὶ ὁφθῇ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῶν, καὶ ἐκεῖνοι αἰσχυνθήσονται. ⁶ φωνὴ κραυγῆς ἐκ πόλεως, φωνὴ ⁶ καὶ ναοῦ, φωνὴ κυρίου ἀνταποδιδόντος ἀνταποδοσὶν τοῖς ἀντικειμένοις. ⁷ πρὶν ⁷ τὴν ὠδίνουσαν τεκεῖν, πρὶν ἔλθειν τὸν πόνον τῶν ὠδίνων, ἐξέφυγε καὶ ἔτεκεν ἄρσεν. ⁸ τίς ἤκουσε τοιοῦτο, καὶ τίς ἐώρακεν οὕτως; εἰ ὠδινε γῆ ἐν ἡμέρᾳ ⁸ μιᾷ, ἢ καὶ ἐτεχθῇ ἕνως εἰς ἅπαξ, ὅτι ὠδινε καὶ ἔτεκε Σιών τὰ παιδιά αὐτῆς; ⁹ ἐγὼ δὲ ἔδωκα τὴν προσδοκίαν ταύτην, καὶ οὐκ ἐμνήσθης μου, εἶπε ⁹ κύριος. οὐκ ἰδοὺ ἐγὼ γεννώσων καὶ στεῖραν ἐποίησα; εἶπεν ὁ θεός σου. ¹⁰ εὐφράνθητι Ἱερουσαλήμ, καὶ πανηγυρίσατε ἐν αὐτῇ πάντες οἱ ἀγαπῶντες ¹⁰ αὐτήν, χάριτε ἅμα αὐτῇ χαρὰ πάντες ὅσοι πενθεῖτε ἐπ' αὐτῇ, ¹¹ ἵνα δη- ¹¹ λάσητε καὶ ἐμπλησθῇτε ἀπὸ μαστοῦ παρακλήσεως αὐτῆς, ἵνα ἐκζητήσαντες τρωθήσθε ἀπὸ εἰσόδου δόξης αὐτῆς. ¹² ὅτι τάδε λέγει κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκ- ¹² κλίνω εἰς αὐτοὺς ὡς ποταμὸς εἰρήνης, καὶ ὡς χειμάρρους ἐπικλύζων δόξαν ἐνῶν· τὰ παιδιά αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀρτῇσονται καὶ ἐπὶ γονάτων παρακληθήσονται. ¹³ ὡς εἴ τινα μήτηρ παρακαλέσει, οὕτω καὶ ἐγὼ παρακαλέσω ὑμᾶς, ¹³ καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ παρακληθήσεσθε. ¹⁴ καὶ ὅψεσθε, καὶ χαρήσεται ἡ καρδίᾳ ¹⁴ ὑμῶν, καὶ τὰ ὀσᾶ ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ· καὶ γνωσθήσεται ἡ χεὶρ κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτόν, καὶ ἀπειλήσει τοῖς ἀπειθοῦσιν. ¹⁵ ἰδοὺ γὰρ κύ- ¹⁵ ριος ὡς πῦρ ἦξει, καὶ ὡς καταγίς τὰ ἄρματα αὐτοῦ, ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν αὐτοῦ καὶ ἀποσκορακισμὸν αὐτοῦ ἐν φλογὶ πυρός. ¹⁶ ἐν γὰρ τῷ ¹⁶ πυρὶ κυρίου κριθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ἐν τῇ ρομφαίᾳ αὐτοῦ πᾶσα σὰρξ· πολλοὶ τραυματῖαι ἔσονται ὑπὸ κυρίου. ¹⁷ οἱ ἀγνιζόμενοι καὶ καθαρῖζόμενοι ¹⁷ εἰς τοὺς κήπους, καὶ ἐν τοῖς προθύροις ἕσονται κρέας ὕειον καὶ τὰ βδελύγματα καὶ τὸν μῦν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀναλωθήσονται, εἶπε κύριος. ¹⁸ καὶ τὰ ἔργα ¹⁸

23. in fine add εσονται 24. επακουσομαι 25. ουδε μη λυμαν. LXVI. 4. Ο ουρ. μοι θρον. η δε γη ... η ποιος 3. υιον ... καὶ ουτοι εξελ. ... α η ψυχη 4. καγω ... αμαρτίας αυτων ... εναντιον μου 5. το ρημα κυριου ... ed. rom. αδελφοι υμων ... ημας ... κακεινοι 7. πριν η bis 8. ed. rom. ουτως, ει ... εν μια ημερα, ει ετεχθη 9. om σου 10. πανηγυρισατε (sic) παντες οι ενοικουντες εν αυτη, χαρητε χαραν παντες οι π. επ αυτης 13. οτι ουτως καὶ εγω 14. οψεται ... υμων η καρδια ... τοις σεβομενοις αυτον 15. om αυτου sec. et tert. 16. καταναλωθησεται pro κριθησεται 17. κρεα νηον ... καταναλωθησονται

αὐτῶν καὶ τὸν λογισμὸν αὐτῶν ἔρχομαι συναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὰς
 19 γλώσσας, καὶ ἤξουσιν καὶ ὄψονται τὴν δόξαν μου. ¹⁹ καὶ καταλείψω ἐπ' αὐ-
 τῶν σημεῖον, καὶ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν σεσωσμένους εἰς τὰ ἔθνη, εἰς Θαρσοίς
 καὶ Φουδ καὶ Λουδ καὶ Μοσόχ, καὶ εἰς Θοβέλ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς
 τὰς νήσους τὰς πόβρω, οἳ οὐκ ἀκηκόασί μου τὸ ὄνομα οὔτε ἐωράκασί μου
 20 τὴν δόξαν, καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν δόξαν μου ἐν τοῖς ἔθνεσι. ²⁰ καὶ ἄξουσιν τοὺς
 ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν ἔθνων δῶρον κυρίῳ, μετ' ἱππων καὶ ἀρμά-
 των ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων, εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλήμ,
 εἶπε κύριος, ὥς ἀνενέγκαισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς θυσίας αὐτῶν ἐμοὶ μετὰ
 21 ψαλμῶν εἰς τὸν οἶκον κυρίου. ²¹ καὶ ἀπ' αὐτῶν λήψομαι ἱερεῖς καὶ Λευίτας,
 22 εἶπε κύριος. ²² ὃν τρόπον γὰρ ὁ οὐρανὸς καίνετ καὶ ἡ γῆ καινὴ ἃ ἐγὼ ποιῶ ^{2 Pe. 3, 13.}
 μένει ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, οὕτω στήσεται τὸ σπέρμα ὑμῶν καὶ τὸ ^{13.}
 23 ὄνομα ὑμῶν. ²³ καὶ ἔσται μὴν ἐκ μηνὸς καὶ σάββατον ἐκ σαββάτου ἥξει ^{Αποκ. 21, 1.}
 24 πᾶσα σὰρξ τοῦ προσκυνῆσαι ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, εἶπε κύριος. ²⁴ καὶ
 ἐξελεύσονται καὶ ὄψονται τὰ κῶλα τῶν ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκότων ἐν
 ἐμοί· ὁ γὰρ σκόληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσῃ, καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθή- ^{Mc. 9, 48.}
 σεται, καὶ ἔσονται εἰς ὄρασιν πάσῃ σαρκί.

Ι Ε Ρ Ε Μ Ι Α Σ.

I.

Τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ὃ ἐγένετο ἐπὶ Ἱερεμίαν τὸν τοῦ Χελκίου ἐκ τῶν ἱε-
 2 ρέων, ὃς κατέκειτο ἐν Ἀναθὼθ ἐν γῇ Βενιαμείν, ² ὥς ἐγενήθη λόγος τοῦ θεοῦ
 πρὸς αὐτὸν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωσία υἱοῦ Ἀμώς βασιλέως Ἰούδα, ἔτους τρις-
 3 καιδεκάτου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ³ καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωακείμ
 υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα ἕως ἑνδεκάτου ἔτους τοῦ Σεδεκία υἱοῦ Ἰωσία
 βασιλέως Ἰούδα, ἕως τῆς αἰχμαλωσίας Ἱερουσαλήμ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί,
 4 ⁵ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς αὐτόν ⁵ Πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐν κοιλίᾳ
 ἐπίσταμαί σε, καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελεῖν ἐκ μήτρας ἡγίακά σε, προφήτην εἰς
 6 ἔθνη τέθεικά σε. ⁶ καὶ εἶπα Ὁ ὢν δέσποτα κύριε, ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λα-
 7 λεῖν, ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι. ⁷ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Μὴ λέγε ὅτι νεώτε-
 ρος ἐγὼ εἰμι, ὅτι πρὸς πάντας οὓς ἐὰν ἐξαποστείλω σε πορεύσῃ, καὶ κατὰ
 8 πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαί σοι λαλήσεις. ⁸ μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐ-
 9 τῶν, ὅτι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει κύριος. ⁹ καὶ ἐξέτεινε
 κύριος τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρὸς μέ καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου, καὶ εἶπε
 10 κύριος πρὸς μέ Ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου. ¹⁰ ἰδοὺ

18. ed. rom. ante erch. non dist. (nec cod. alex.) 19. σημεία ...
 θάρσεις ... καὶ θοβέλ ... οὐδε ἐωρακασιν τ. δοξ. μου ... μου τὴν δοξ. ἐν
 20. ἐμοὶ post ἱσραὴλ rom. 21. ληψομαι ἐμαυτῷ ἱερεῖς 22. ἐνώπιον μου
 ... οὕτως 23. μὴνα ἐκ μηνὸς ... σὰρξ ἐνώπιον μου προσκυνῆσαι (...*om
 κυριος) 24. οὐ τελευτα

Subscriptio: ἡσαιας προφητης

Inscriptio: ἱερεμίας

I. 1. ἐπ ἱερεμίαν 2. AV ὡς pro ὥς ... λόγος θεοῦ 3. ἐτους σεδεκίου
 υι. ιωσειου 4. πρὸς με λεγων 5. σε ἐκ κοιλίας ... τοῦ ἐξελεῖν, σε 7. πάντα
 ὅσα ἀν 8. μὴ φοβῆς 10. om ἰδου

καθίστακά σε σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ ἐπὶ βασιλείας, ἐκρίζουσιν καὶ κατασκάπτειν καὶ ἀπολλύειν καὶ ἀνοικοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν. ¹¹ καὶ ἐγένετο λόγος 11 κυρίου πρὸς μέ λέγων Τί σὺ ὀρᾷς; καὶ εἶπα Βακτηρίαν καρυῖνην. ¹² καὶ 12 εἶπε κύριος πρὸς μέ Καλῶς ἐώρακας, διότι ἐργήγορα ἐγὼ ἐπὶ τοὺς λόγους μου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς. ¹³ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ δευτέρου πρὸς μέ 13 λέγων Τί σὺ ὀρᾷς; καὶ εἶπα Αέβητα ὑποκαίόμενον, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου βορῶ. ¹⁴ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἀπὸ προσώπου βορῶ ἐκ- 14 καυθίσεται τὰ κακὰ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. ¹⁵ διότι ἰδοὺ ἐγὼ 15 συγκαλῶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἀπὸ βορῶ, λέγει κύριος, καὶ ἤξουσιν καὶ θήσουσιν ἕκαστος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῶν πυλῶν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ τεῖχη αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ἰούδα. ¹⁶ καὶ λαλήσω πρὸς αὐτοὺς μετὰ κρίσεως περὶ πάσης τῆς κακίας 16 αὐτῶν, ὡς ἐγκατέλιπόν με καὶ ἔθυσαν θεοῖς ἄλλοτρίοις καὶ προσεκύνησαν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. ¹⁷ καὶ σὺ περιζῶσαι τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀνά- 17 στηθὶ καὶ εἰπὸν πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι· μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μηδὲ πτοηθῇς ἐναντίον αὐτῶν, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει κύριος. ¹⁸ ἰδοὺ τέθεικά σε ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὡς πόλιν ὄχυράν καὶ 18 ὡς τεῖχος χαλκοῦν, ὄχυρόν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα καὶ τοῖς ἄρχουσιν αὐτοῦ καὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς. ¹⁹ καὶ πολεμήσουσί σε καὶ οὐ μὴ δύνωνται 19 πρὸς σέ, διότι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, εἶπε κύριος.

II.

² Καὶ εἶπε Τάδε λέγει κύριος Ἐμνήσθην ἐλέους νεότητός σου καὶ ἀγά- 2 πης τελειώσεώς σου, τοῦ ἐξακολουθῆσαι σε τῷ ἁγίῳ Ἰσραήλ, λέγει κύριος. ³ ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ ἀρχὴ γεννημάτων αὐτοῦ, πάντες οἱ ἔσθοντες 3 αὐτὸν πλημμελήσουσι, κακὰ ἔξει ἐπ' αὐτούς, φησὶ κύριος. ⁴ ἀκούσατε λόγον 4 κυρίου, οἶκος Ἰακώβ καὶ πᾶσα πατριὰ οἴκου Ἰσραήλ. ⁵ τάδε λέγει κύριος Τί 5 εὔροσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν ἐμοὶ πλημμελήμα, ὅτι ἀπέστησαν μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων καὶ ἐματαιώθησαν; ⁶ καὶ οὐκ 6 εἶπαν Ποῦ ἔστι κύριος ὁ ἀναγαγὼν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὁ καθοδηγήσας ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ ἀπείρῳ καὶ ἀβάτῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ καὶ ἀκάρπῳ, ἐν γῇ ἣ οὐ διώδενυσεν ἐν αὐτῇ ἀνὴρ οὐδὲν καὶ οὐ κατώκησεν ἄνθρωπος ἐκεῖ; ⁷ καὶ ἡγαγον ὑμᾶς εἰς τὸν Κάρμηλον τοῦ φαγεῖν ὑμᾶς τοὺς καρπούς αὐτοῦ 7 καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ· καὶ εἰσῆλθετε καὶ ἐμαίνατε τὴν γῆν μου, καὶ τὴν κληρονομίαν μου ἔθεσθε εἰς βδέλυγμα. ⁸ οἱ ἱερεῖς οὐκ εἶπαν Ποῦ ἔστι κύ- 8 ριος; καὶ οἱ ἀντεχόμενοι τοῦ νόμου οὐκ ἠπίσταντό με, καὶ οἱ ποιμένες ἡσέ- βουν εἰς ἐμέ, καὶ οἱ προφῆται ἐπροφήτευσαν τῇ Βάαλ καὶ ὀπίσω ἀνωφελοὺς ἐπορεύθησαν. ⁹ διὰ τοῦτο ἔτι κριθῆσομαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς 9 τῶν υἰῶν ὑμῶν κριθῆσομαι. ¹⁰ διότι ἔλθετε εἰς νήσους Χεττιεῖμ καὶ ἴδετε, 10 καὶ εἰς Κηδάρ ἀποστείλατε καὶ νοήσατε σφόδρα, καὶ ἴδετε εἰ γέγονε τοιαῦτα, ¹¹ εἰ ἀλλάζωνται ἔθνη θεοὺς αὐτῶν, καὶ οὗτοι οὐκ εἰσὶ θεοί· ὁ δὲ 11 λαός μου ἠλλάξατο τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς οὐκ ὠφελήθησονται. ¹² ἐξέστη 12

40. κατεστακα ... επι βασιλεις ... απολλυειν ... om x. ανοικοδ. x. καταφυτ. 41. ορας ιερεια ... καρυνην 43. προς με εκ δευτερου 45. βασιλειας απο προσωπου βορρα της γης 46. μετα χρσ. post κακ. αυτων pop. ... εγκατελειπον 47. ειπον προς αυτους ... εγω ειμι ... *εξαιρεσθαι 48. απασιν ... αρχουσιν αυτων (*αυτω) 49. εγω μετα σου ... λεγει κυριος II. 3. αγιος pro ο αγιος ... γεννηματων 5. ευροισαν ... (ημων) 6. (ο αναγ. υμας ...) αβατω και απειρω ... εν γη εν η ... om ανηρ 7. εισηλθατε ... κληρονομια και εθεσθαι (sed και εθεσθαι in rasura) εις 8. του νομου μου ... επισταντο ... επροφητευνοντο 9. προς υμας λεγει κυριος 10. (ηλθετε) ... ειδατε ει γεγ. 11. αλλαζονται τα εθνη

13 ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἔφριξεν ἐπὶ πλεῖον σφόδρα, λέγει κύριος. ¹³ ὅτι δύο καὶ πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαὸς μου· ἐμέ ἐγκατέλειπον πηγὴν ὕδατος ζωῆς, καὶ ὥρυξαν ἑαυτοῖς λάκκους συντετριμμένους οἱ οὐ δυνήσονται ὕδωρ συνέχειν.
 14 ¹⁴ μὴ δοῦλός ἐστιν Ἰσραὴλ, ἢ οἰκογενὴς ἐστί; διὰ τί εἰς προνομὴν ἐγένετο;
 15 ¹⁵ ἐπ' αὐτὸν ὠρύνοντο λέοντες καὶ ἔδωκαν τὴν φωνὴν αὐτῶν, οἱ ἔταξαν τὴν γῆν αὐτοῦ εἰς ἔρημον, καὶ αἱ πόλεις αὐτοῦ κατεσκάφησαν παρὰ τὸ μὴ κα-
 16 τοικεῖσθαι. ¹⁶ καὶ υἱοὶ Μέμφως καὶ Τάφνας ἔγνωσαν σε καὶ κατέπειζόν
 17 σου· οὐχὶ ταῦτα ἐποίησέ σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ; ¹⁷ λέγει κύριος ὁ θεὸς
 18 σου. ¹⁸ καὶ νῦν τί σοι καὶ τῇ ὁδῷ Αἰγύπτου τοῦ πεῖν ὕδωρ Γηῶν; καὶ τί
 19 σοι καὶ τῇ ὁδῷ Ἀσσυρίων τοῦ πεῖν ὕδωρ ποταμῶν; ¹⁹ παιδεύσει σε ἡ ἀπο-
 στασία σου, καὶ ἡ κακία σου ἐλέγξει σε· καὶ γνώσι καὶ ἴδε ὅτι πικρόν σοι
 20 λέγει κύριος ὁ θεὸς σου. ²⁰ ὅτι ἀπ' αἰῶνος συνέτριψας τὸν ζυγὸν σου καὶ
 διέσπασας τοὺς δεσμούς σου, καὶ εἶπας Οὐ δουλεύσω σοι, ἀλλὰ πορεύσομαι
 ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου κατασίου, ἐκεῖ δια-
 21 χυθῆσμαι ἐν τῇ πορείᾳ μου. ²¹ ἐγὼ δὲ ἐφύτευσά σε ἄμπελον καρποφόρον
 22 πᾶσαν ἀληθινήν· πῶς ἐστράφης εἰς πικρίαν ἢ ἄμπελος ἢ ἀλλοτρία; ²² ἐὰν
 ἀποπλύνῃ ἐν νίτρῳ καὶ πληθύνῃς σεαυτῇ ποίαν, κεκηλιδωσας ἐν ταῖς ἀδι-
 23 κίαις σου ἐναντίον ἐμοῦ, λέγει κύριος. ²³ πῶς ἔρεῖς Οὐκ ἐμάνθη καὶ ὅπισ-
 τῆς Βάαλ οὐκ ἐπορεύθη; ἴδε τὰς ὁδοὺς σου ἐν τῷ πολυανδρίῳ, καὶ γνώσι
 24 τί ἐποίησας. ὅψε φωνὴ αὐτῆς ὠλόλυξε, ²⁴ τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐπλάτυνεν ἐφ'
 ὕδατα ἐρήμου, ἐν ἐπισυμιάις ψυχῆς αὐτῆς ἐπνευματοφορεῖτο, παρεδόθη· τίς
 ἐπιστρέψει αὐτήν; πάντες οἱ ζητοῦντες αὐτήν οὐ κοπιάσουσιν, ἐν τῇ ταπει-
 25 νώσει αὐτῆς εὐρήσουσιν αὐτήν. ²⁵ ἀπόστρεψον τὸν πόδα σου ἀπὸ ὁδοῦ τρα-
 χείας, καὶ τὸν φάρυγγά σου ἀπὸ δίψου. ἡ δὲ εἶπεν Ἀνδριοῦμαι, ὅτι ἡγαπήκει
 26 ἀλλοτρίους καὶ ὅπισω αὐτῶν ἐπορεύετο. ²⁶ ὥς αἰσχυνὴ κλέπτου ὅταν ἄλῃ,
 οὕτως αἰσχυνθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ
 27 ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προφῆται αὐτῶν. ²⁷ τῷ ξύλῳ
 εἶπαν ὅτι πατήρ μου εἶ σύ, καὶ τῷ λίθῳ Σὺ ἐγέννησάς με· καὶ ἔστρεψαν
 ἐπ' ἐμέ νῶτα καὶ οὐ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν
 28 ἐροῦσιν Ἀνάστα καὶ σῶσον ἡμᾶς. ²⁸ καὶ ποῦ εἰσὶν οἱ θεοὶ σου οὓς ἐποίησας
 σεαυτῷ; εἰ ἀναστήσονται καὶ σῶσουσιν ἐν καιρῷ τῆς κακώσεώς σου; ὅτι
 29 κατ' ἀριζμὸν τῶν πόλεων σου ἦσαν θεοὶ σου Ἰούδα, καὶ κατ' ἀριζμὸν
 30 ὑμεῖς ἡσεβήσατε, καὶ πάντες ὑμεῖς ἠνομήσατε εἰς ἐμέ, λέγει κύριος. ³⁰ μάτην
 ἐπάταξα τὰ τέκνα ὑμῶν, παιδεῖαν οὐκ ἐδέξασθε· μάχαιρα κατέφαγε τοὺς
 31 προφῆτας ὑμῶν ὥς λέων ὀλοθρεύων, καὶ οὐκ ἐφοβήθητε. ³¹ ἀκούσατε λόγον
 κυρίου Γάδε λέγει κύριος Μὴ ἔρημος ἐγενόμην τῷ Ἰσραὴλ ἢ γῇ κεχερω-
 32 ἔτι; ³² μὴ ἐπληθήσεται νύμφη τὸν κόσμον αὐτῆς, καὶ παρθένος τὴν στηθο-
 δεσμίδα αὐτῆς; ὁ δὲ λαὸς μου ἐπελάβετο μου ἡμέρας ὧν οὐκ ἔστιν ἀριζμός.
 33 ³³ τί ἔτι καλὸν ἐπιτηδεύσεις ἐν ταῖς ὁδοῖς σου τοῦ ζητήσαι ἀγάπην; οὐχ
 34 οὕτως· ἀλλὰ καὶ σὺ ἐπονηρεύσω τοῦ μιᾶναι τὰς ὁδοὺς σου, ³⁴ καὶ ἐν ταῖς
 χερσί σου εὐρέθησαν αἵματα ψυχῶν ἀνθρώπων· οὐκ ἐν διορύγμασιν εὗρον ἀν-
 35 τοὺς ἄλλ' ἐπὶ πάσῃ δρυϊ. ³⁵ καὶ εἶπας Ἀδῶός ἐμι, ἀλλὰ ἀποστραφήτω

13. εγκατελειπον ... υδατος ζωντος 16. κατεπεξαν 18. τι σοι και γη αιγυπτου ... τη γη ασσυριων 19. ηνδοκησα εν σοι 20. οπι σοι 21. αληθεινην πασαν ... εστραφη 22. αποκρυνη ... ποαν ... εναντ. εμου εν τ. αδικ. σου, λεγ. κυρ. ο θεος σου 26. οπι αυτων post αρχοντες 28. σωσουσιν σε ... κατα αριζμον his 29. οπι παντες υμ. ησεβ. και 30. ωλεθρευων 31. τον λογον κυριου ... εγεναμην ... Ου δουλευθησομεθα και ουκ ηξομεν 34. ευρεθη ... αλλ εν παση 35. αλλ εν παση

ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ. ἰδοὺ ἐγὼ κρίνομαι πρὸς σέ, ἐν τῷ λέγειν σε Οὐχ ἡμαρτον, ³⁶ ὅτι κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερώσαι τὰς ὁδοὺς σου· καὶ ³⁶ ἀπὸ Αἰγύπτου καταισχυνήσῃ καὶ ὡς κατησχύνῃς ἀπὸ Ἀσσοῦρ, ὅτι καὶ ἐν-
τεῦθεν ἐξελεύσῃ, καὶ αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τῆς κεφαλῇς σου· ὅτι ἀπώσατο κύριος
τὴν ἐλπίδα σου, καὶ οὐκ εὐοδωθήσῃ ἐν αὐτῇ.

III.

Ἐὰν ἐξαποστείλῃ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀπέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ καὶ
γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ, μὴ ἀνακάμπτουσα ἀνακάμψει πρὸς αὐτὸν ἔτι; οὐ μαι-
νομένη μιανθήσεται ἡ γυνὴ ἐκείνη; καὶ σὺ ἐξεπόρνευσας ἐν ποιμείσι πολλοῖς
καὶ ἀνέκαμπτες πρὸς μέ, λέγει κύριος. ² ἄρον τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς ἐν- ²
θεῖαν καὶ ἴδε ποῦ οὐχὶ ἐξεφύρῃς· ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐκάθισας αὐτοῖς ὡσεὶ κο-
ρώνῃ ἐρημουμένη, καὶ ἐμίανας τὴν γῆν ἐν ταῖς πορνείαις σου καὶ ἐν ταῖς
κακίαις σου, ³ καὶ ἔσχες ποιμένας πολλοὺς εἰς πρόσκομμα σεαυτῇ· ὅψις πόρνῃς ³
ἐγένετό σου, ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντας. ⁴ οὐχ ὡς οἶκόν με ἐκάλεσας καὶ ⁴
πατέρα καὶ ἀρχηγὸν τῆς παρθενίας σου; ⁵ μὴ διαμενεῖς εἰς τὸν αἰῶνα, ἡ φυ- ⁵
λαχθήσεται εἰς νίκος; ἰδοὺ ἐλάλησας καὶ ἐποίησας τὰ πονηρὰ ταῦτα καὶ
ἠδυνάσθης. ⁶ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωσίου τοῦ βασιλέως ⁶
Εἶδες ἃ ἐποίησέ μοι ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραὴλ; ἐπορεύθησαν ἐπὶ πᾶν ὄρος
ὕψλόν καὶ ὑποκάτω παντός ξύλου ἀλσώδους καὶ ἐπόρνευσαν ἐκεῖ. ⁷ καὶ εἶπα ⁷
μετὰ τὸ πορνεῦσαι αὐτὴν ταῦτα πάντα ἰδὼς με ἀνάστρεψον· καὶ οὐκ ἀνέ-
στρεψε. καὶ εἶδε τὴν ἀσυνῆστον αὐτῆς ἡ ἀσύνητος Ἰούδα. ⁸ καὶ εἶδον ὅτι ⁸
περὶ πάντων ὧν κατελήφθῃ ἐν οἷς ἐμοιχάτο ἡ κατοικία Ἰσραὴλ, καὶ ἐξαπέ-
στεila αὐτὴν καὶ ἔδωκα αὐτῇ βιβλίον ἀποσταλείου εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς· καὶ
οὐκ ἐφοβήθη ἡ ἀσύνητος Ἰούδα, καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπόρνευσε καὶ αὐτή, ⁹
καὶ ἐγένετο εἰς οὐδὲν ἡ πορνεία αὐτῆς, καὶ ἐμοίχευσε τὸ ξύλον καὶ τὸν ⁹
λίθον. ¹⁰ καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἐπεστράφη πρὸς μέ ἡ ἀσύνητος Ἰούδα ἐξ ¹⁰
ὅλης τῆς καρδίας αὐτῆς· ἀλλ' ἐπὶ ψεύδει. ¹¹ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἐδ- ¹¹
καίωσθε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς ἀσυνῆτος Ἰούδα. ¹² πορεύου καὶ ¹²
ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους πρὸς βορῶν, καὶ ἐρεῖς Ἐπιστράφητι πρὸς μέ
ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, καὶ μὴ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐφ'
ὑμᾶς· ὅτι ἐλεήμων ἐγὼ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐ μνηστὴρ ὑμῖν εἰς τὸν αἰῶνα. ¹³
πλὴν γινώθι τὴν ἀδικίαν σου, ὅτι εἰς κύριον τὸν θεόν σου ἠσέβησας, καὶ ¹³
διέχεας τὰς ὁδοὺς σου εἰς ἀλλοτρίους ὑποκάτω παντός ξύλου ἀλσώδους, τῆς
δὲ φωνῆς μου οὐχ ὑπήκουσας, λέγει κύριος. ¹⁴ ἐπιστράφητε υἱοὶ ἀφεστηκό- ¹⁴
τες, λέγει κύριος, διότι ἐγὼ κατακυριεύσω ὑμῶν, καὶ λήψομαι ὑμᾶς ἕνα ἐκ
πόλεως καὶ δύο ἐκ πατριᾶς καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς Σιών, ¹⁵ καὶ δώσω ὑμῖν ¹⁵
ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου, καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς ποιμαίνοντες μετ'
ἐπιστημῆς. ¹⁶ καὶ ἔσται ἐν πληθυντῇ καὶ αὐξηθήτε ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει ¹⁶
κύριος, ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Κιζωτὸς διαθήχης ἀγίου
Ἰσραὴλ, οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν, οὐκ ὀνομασθήσεται οὐδὲ ἐπισκεψθήσεται

III. 2. αρ. εις ευθ. τους οφθ. σου λεγει κυριος και ιδε ... οδοις
αις εκαθ. ... τηρηχυμενη ... πορνιαις (non v. 9.) ... om και εν τ. κακ.
σου 3. εγεν. σοι ... παρθενης 5. διαφυλαχθησεται 6. ιωσια ... om
του βασιλεως ... ιδες ... κατοικεια (etiam v. 8. et 12.) ... *επορνευσεν
(videtur) 7. παντα ταυτα ... και ουκ αναστρεψεν (ε sec. in rasura) ... ιδεν
8. ιδον διоти ... κατελημφθη ... του ισραηλ 10. απεστραφη 12. πορευ-
θητε και αναγνωσον ... προς βορρα ... Επιστραφητι ... και ου στηριω
... ελεων 13. ουκ ηκουσας 14. διоти ιδου εγω ... ληψομαι 15. ποι-
μαινες pro ποιμαίνοντες 16. λεγει κυριος post εκειναις pon. ... και ουκ
ονομασθ.

- 17 καὶ οὐ ποιηθήσεται ἔτι. ¹⁷ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καλέσουσι τὴν Ἱερουσαλὴμ ὄνον κυρίου, καὶ συναχθήσονται πάντα τὰ ἔθνη εἰς αὐτήν, καὶ οὐ πορεύσονται ἔτι ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς. ¹⁸ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνελεύσονται ὁ οἶκος Ἰούδα ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἤξουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν ἐπὶ τὴν γῆν ἣν κατεκληρονόμησα τοὺς πατέρας αὐτῶν. ¹⁹ καὶ ἐγὼ εἶπα, γένοιτο κύριε, ὅτι τάξω σε εἰς τέκνα, καὶ δώσω σοι γῆν ἐκλεκτὴν κληρονομίαν θεοῦ παντοκράτορος ἔθνων· καὶ εἶπα Πατέρα καλέσετέ με, καὶ ἀπ' ἐμοῦ οὐκ ἀποστραφήσεσθε. ²⁰ πλὴν ὥς ἄθετε ἡ γυνὴ εἰς τὸν συνόντα αὐτῇ, οὕτως ἠθέτησεν εἰς ἐμέ ὁ οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει κύριος. ²¹ φωνὴ ἐκ χειλέων ἠκούσθη κλαυθμοῦ καὶ δεήσεως υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι ἠδίκησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ἐπελάθοντο θεοῦ ἁγίου αὐτῶν. ²² ἐπιστράφητε υἱοὶ ἐπιστρέφοντες, καὶ ἴασομαι τὰ συντρίμματά ὑμῶν. ἰδοὺ δοῦλοι ἡμεῖς ἐσόμεθα σοι, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἶ. ²³ ὅντως εἰς ψεῦδος ἦσαν οἱ βουνοὶ καὶ ἡ δύναμις τῶν ὀρέων, πλὴν διὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραὴλ. ²⁴ ἡ δὲ αἰσχύνη κατηνάλωσε τοὺς μόσχους τῶν πατέρων ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν, τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς μόσχους αὐτῶν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν. ²⁵ ἐκοιμήθημεν ἐν τῇ αἰσχύνῃ ἡμῶν, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς ἡ ἀτιμία ἡμῶν, διότι ἔναντι τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμάρτομεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ οὐχ ὑπηκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

IV.

- Ἐὰν ἐπιστραφῇ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, πρὸς μέ, ἐπιστραφήσεται· καὶ ἐὰν πεοίλῃ τὰ βδελύγματα αὐτοῦ ἐκ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου μου εὐλαβηθῇ, ² καὶ ὁμολογήσῃ μετὰ ἀληθείας ἐν κρίσει καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ εὐλογήσουσιν ἐν αὐτῷ ἔθνη, καὶ ἐν αὐτῷ αἰνέσουσι τῷ θεῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ. ³ ὅτι τάδε λέγει κύριος τοῖς ἀνδράσιν Ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ. Νεώσατε ἑαυτοῖς νεώματα, καὶ μὴ σπείρητε ἐπ' ἀνάγκης. ⁴ περιτμήνητε τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ περιτέμεσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, μὴ ἐξέλθῃ ὡς πῦρ ὁ θυμὸς μου καὶ ἐκκαυθήσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσας ἀπὸ προσώπου πονηρίας ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν. ⁵ ἀναγγεῖλατε ἐν τῷ Ἰούδα, καὶ ἀκούσθήτω ἐν Ἱερουσαλὴμ· εἶπατε, σημάνετε ἐπὶ τῆς γῆς σάλπιγγι, κεκραῖατε μέγα· εἶπατε ⁶ Συναχθῆτε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς τειχεῖς, ⁶ ἀναλαβόντες φεύγετε εἰς Σιών· σπεύσατε, μὴ στήτε, ὅτι κακὰ ἐγὼ ἐπάγω ἀπὸ βορρᾶ καὶ συντριβὴν μεγάλην. ⁷ ἀνέβη λέων ἐκ τῆς μάδρας αὐτοῦ, ἐξολοθρεύων ἔθνη ἐξῆρε, καὶ ἐξήλθεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τοῦ θεῖναι τὴν γῆν εἰς ἐρήμωσιν, καὶ αἱ πόλεις καθαιρεθήσονται παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτάς. ⁸ ἐπὶ τούτοις περιζώσασθε σάκκους καὶ κόπτεσθε καὶ ἀλαλάξατε, διότι οὐκ ἀπεστράφη ὁ

17. AV ὄνος ... εἰς αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη ... ἐπιθυμημάτων 18. καὶ ἐν ταῖς ... συνελεύσεται οἶκος Ἰσραὴλ ἐπὶ τ. οἶκον ἰουδα ... βορρα' ἀπο πασῶν ... κατεκληρονόμησαν οἱ πατέρες αὐτῶν 19. καὶ οἱ πατέρα 20. λέγει κυρ. ο οἶκ. ἰσρ. 22. καὶ ἰασομαι αὐτοὺς· ἰδοὺ... om συ ... εἰ cum seq. οντως conlg. 23. τῷ ἰσραὴλ 24. καταναλώσεν ... νεότητ. αὐτῶν ... μοχθους pro μοσχους 25. τοῦ θεοῦ ἡμάρτομεν καὶ οἱ ... οὐκ ἡκουσαμεν IV. 1. πρὸς με. λέγει κυριος ἐπιστραφήσεται· εἰαν ... om ex στομ. αὐτοῦ ... ἀπο προσώπου αὐτοῦ 2. καὶ ἐν κρίσει 3. om οἱ ταδε υιοι ιερουσαλημ 4. περιτμήνησθε τῷ θεῷ ὑμῶν καὶ περιελεσθαι τὴν ... ἐν ιερουσαλημ 5. σάλπιγγι cum κεκραξ. conlg. ... καὶ εἶπατε Συναχθ. κ. εἰσελάξατε ... τας οχυρας 6. ἐγὼ κακα 7. ἐξολοθρεύων ... καὶ πόλεις 8. ἀλαλάξατε

θυμὸς κυρίου ἀφ' ὑμῶν. ⁹ καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἀπο- 9
 λείτται ἡ καρδιά τοῦ βασιλέως καὶ ἡ καρδιά τῶν ἀρχόντων, καὶ οἱ ἱερεῖς
 ἐκστήσονται καὶ οἱ προφῆται θανατώνονται. ¹⁰ καὶ εἶπα Ὁ δέσποτα κύριε, 10
 ἄρα γε ἀπατῶν ἠπάτησας τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, λέγων Εἰ-
 ρηνὴ ἔσται, καὶ ἰδοὺ ἦψατο ἡ μάχαιρα ἕως τῆς ψυχῆς αὐτῶν; ¹¹ ἐν τῷ 11
 καιρῷ ἐκείνῳ ἐροῦσι τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τῇ Ἱερουσαλήμ Πνεῦμα πλανήσεως
 ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὁδὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου οὐκ εἰς κατάρθον οὐδ' εἰς
 ἅγιον. ¹² πνεῦμα πληρώσεως ἤξει μοι· νῦν δὲ ἐγὼ καλῶ κρίματά μου πρὸς 12
 αὐτούς. ¹³ ἰδοὺ ὡς νεφέλη ἀναβήσεται, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἄρματα αὐτοῦ, 13
 κουφότεροι ἀετῶν οἱ ἵπποι αὐτοῦ· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι ταλαιπωροῦμεν. ¹⁴ ἀποπλυνε 14
 ἀπὸ κακίας τὴν καρδίαν σου, Ἱερουσαλήμ, ἵνα σωθῇς· ἕως πότε ὑπάρχουσιν ἐν
 σοὶ διαλογισμοὶ πόνων σου; ¹⁵ διότι φωνὴ ἀγγέλλοντος ἐκ Δὴν ἤξει, καὶ 15
 ἀκουσθήσεται πόνος ἐξ ὄρους Ἐφραΐμ. ¹⁶ ἀναμνήσατε ἔσση, ἰδοὺ ἦκασιν· ἀναγ- 16
 γείλατε ἐν Ἱερουσαλήμ, συστροφαὶ ἔρχονται ἐκ γῆς μακρόθεν καὶ ἔδωκαν
 ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα φωνὴν αὐτῶν. ¹⁷ ὡς φυλάσσοντες ἀγρόν ἐγένοντο ἐπ' 17
 αὐτὴν κύκλῳ, ὅτι ἐμοῦ ἠμέλησας, λέγει κύριος. ¹⁸ αἱ ὁδοὶ σου καὶ τὰ ἐπι- 18
 τηδεύματά σου ἐποίησαν ταῦτά σοι· αὕτη ἡ κακία σου, ὅτι πικρά, ὅτι ἦψατο
 ἕως τῆς καρδίας σου. ¹⁹ τὴν κοιλίαν μου τὴν κοιλίαν μου ἀλγῶ, καὶ τὰ αἰ- 19
 σθητήρια τῆς καρδίας μου μαίμασσει ἡ ψυχὴ μου, σπαράσσεται ἡ καρδιά
 μου· οὐ σιωπήσωμαι, ὅτι φωνὴν σάλπιγγος ἤκουσεν ἡ ψυχὴ μου, κραυγὴν
 πολέμου. ²⁰ καὶ ταλαιπωρίας συντριμμῶν ἐπικαλεῖται, ὅτι τεταλαιπώρηκε πᾶσα 20
 ἡ γῆ, ἄφνω τεταλαιπώρηκεν ἡ σκηνή, διεσπάρησαν αἱ δερῆες μου. ²¹ ἕως 21
 πότε ὄψομαι φεύγοντας ἀκούων φωνὴν σαλπίγγων; ²² διότι οἱ ἡγούμενοι τοῦ 22
 λαοῦ μου ἐμὲ οὐκ ἤδεισαν· υἱοὶ ἄφρονές εἰσι καὶ οὐ συνετοί, σοφοὶ εἰσι
 τοῦ κακοποιῆσαι, τὸ δὲ καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἐπέγνωσαν. ²³ ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν 23
 γῆν, καὶ ἰδοὺ οὐδέν, καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ οὐκ ἦν τὰ φῶτα αὐτοῦ. ²⁴ εἶδον 24
 τὰ ὄρη καὶ ἦν τρέμοντα, καὶ πάντας τοὺς βουνούς ταρασσόμενους. ²⁵ ἐπέ- 25
 βλεψα, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἄνθρωπος, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐπτοεῖτο.
²⁶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁ Κάρμηλος ἔρημος, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις ἐμπεπυρισμέναι 26
 πυρὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου, καὶ ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ ἠφανί-
 σθησαν. ²⁷ τάδε λέγει κύριος Ἐρημος ἔσται πᾶσα ἡ γῆ, συντελειαν δὲ οὐ μὴ 27
 ποιήσω. ²⁸ ἐπὶ τούτοις πενθεῖτω ἡ γῆ, καὶ συσκοτασάτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν· 28
 διότι ἐλάλησα καὶ οὐ μετανόησω, ὥρμησα καὶ οὐκ ἀποστρέψω ἀπ' αὐτῆς.
²⁹ ἀπὸ φωνῆς ἱππέως καὶ ἐντεταμένου τόξου ἀνεχώρησε πᾶσα ἡ χώρα· εἰς ἐδῶ- 29
 σαν εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς τὰ ἄλση ἐκρύβησαν, καὶ ἐπὶ τὰς πέτρας ἀνέ-
 βησαν· πᾶσα πόλις ἐγκατελείφθη, οὐ κατῴκει ἐν αὐταῖς ἄνθρωπος. ³⁰ καὶ σὺ 30
 τί ποιήσεις ἐὰν περιβάλῃ κόκκινον καὶ κοσμήσῃ κόσμῳ χρυσῷ, ἐὰν ἐγχείρῃ
 σταῖβι τοὺς ὀφθαλμούς σου; εἰς μάταιον ὠραϊσμός σου· ἀπώσαντό σε οἱ ἐρα-
 σταὶ σου, τὴν ψυχὴν σου ζητοῦσιν. ³¹ ὅτι φωνὴ ὡς ὠδονούσης ἤκουσα τοῦ 31
 στεναγμοῦ σου, ὡς πρωτοτοκοῦσης· φωνὴ θυγατρὸς Σιών ἐκλυθῆσεται, καὶ
 παρήσει τὰς χεῖρας αὐτῆς Οἴμοι ἐγώ, ὅτι ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τοῖς
 ἀνηρημένους.

9. om και οι προφ. θανατωσονται. 40. και ειπαν ... εσται υμιν· και ηψατο
 41. εν τω καιρ. τουτω 42. om μου 43. τα αρμ. αυτων ... οι ιππ.
 αυτων ... ουαι υμιν 44. αποπλυναι ... υπαρχουσιν 45. αναγγελοντος
 20. κ. ταλαιπωριαν και συντρ. ... αφνω τεταλαιπωρηκεν· σκηνην 22. το
 δε καλον ποιουντες ουκ εγνωσαν 24. ιδον 26. ιδον 29. πασα χωρα ...
 εις τας πετρας ... ου κατοικησει 30. και εαν ενχρησει στιμη ... εις μα-
 την ο ωρ. σου ... ζητησουσιν 31. οιμοι

V.

Περιδράμετε ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδετε καὶ γνῶτε καὶ ζητήσατε ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς· ἔάν εὑρητε, εἰ ἔστι ποιὼν κρίμα καὶ ζητῶν
 2 πλάστιν, καὶ ἵλεως ἔσομαι αὐτοῖς, λέγει κύριος. ² Ζῇ κύριος, λέγουσι, διὰ τοῦτο
 3 οὐκ ἐν ψεύδεσιν ὁμνύουσι. ³ κύριε, οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς πίστιν· ἐμαστίγωσας
 αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐπόνεσαν, συνετέλεσας αὐτοὺς καὶ οὐκ ἠθέλησαν δέξασθαι
 παιδεῖαν, ἐστερέωσαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὑπὲρ πέτραν καὶ οὐκ ἠθέλησαν
 4 ἐπιστραφῆναι. ⁴ καὶ ἐγὼ εἶπα Ἰσως πτωχοὶ εἰσι, διότι οὐκ ἐδυνάστησαν, ὅτι
 5 οὐκ ἔργωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ· ⁵ πορεύσομαι πρὸς τοὺς ἀδρόους
 καὶ λαλήσω αὐτοῖς, ὅτι αὐτοὶ ἐπέγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ· καὶ
 6 ἰδοὺ ὁμοθυμαδὸν συνέτριψαν ζυγόν, διέβρῆξαν δεσμούς. ⁶ διὰ τοῦτο ἔπαισεν
 αὐτοὺς λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ, καὶ λύκος ἕως τῶν οἰκιῶν ὠλόθρευσεν αὐτούς,
 καὶ πάρδαλις ἐγρηγόρησεν ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῶν· πάντες οἱ ἐμπορευόμενοι
 ἀπ' αὐτῶν θηρευθήσονται, ὅτι ἐπλήθυναν ἀσεβείας αὐτῶν, ἴσχυσαν ἐν ταῖς
 7 ἀποστροφαῖς αὐτῶν. ⁷ ποία τούτων ἵλεως γένωμαι σοι; οἱ υἱοί σου ἐγκατέ-
 λιπόν με καὶ ὥμνηον ἐν τοῖς οὐκοῖς θεοῖς· καὶ ἐχόρτασα αὐτούς, καὶ ἐμοι-
 8 χῶντο καὶ ἐν οἴκοις πορνῶν κατέλυον. ⁸ ἵπποι θηλυμανεῖς ἐγενήθησαν, ἐκα-
 9 στος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζον. ⁹ μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ
 ἐπισκέψομαι, λέγει κύριος; ἢ ἐν ἔῃναι τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσῃ ἡ ψυχὴ μου;
 10 ¹⁰ ἀνάβητε ἐπὶ τοὺς προμαχώνας αὐτῆς καὶ κατασκάψατε, συντέλειαν δὲ μὴ
 11 ποιήσητε· ὑπολίπεσθε τὰ ὑποστηρίγματα αὐτῆς, ὅτι τοῦ κυρίου εἰσὶν. ¹¹ ὅτι
 ἀζητούν ἠθέτησεν εἰς ἐμέ, λέγει κύριος, οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ οἶκος Ἰούδα
 12 ¹² ἐψεύσατο τῷ κυρίῳ αὐτῶν, καὶ εἶπαν Οὐκ ἔστι ταῦτά· οὐχ ἦξε ἐφ' ἡμᾶς
 13 κακά, καὶ μάχαιραν καὶ λιμὸν οὐκ ὀφόμεθα· ¹³ οἱ προφῆται ἡμῶν ἦσαν εἰς
 14 ἄνεμον, καὶ λόγος κυρίου οὐχ ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς. ¹⁴ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει
 κύριος παντοκράτωρ Ἄνδ' ὧν ἐλαλήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα
 τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου πῦρ, καὶ τὸν λαὸν τοῦτον ξύλα, καὶ κα-
 15 ταφάγεται αὐτούς. ¹⁵ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ἔθνος πόρρωθεν, οἶκος
 Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, ἔθνος οὐ οὐκ ἀκούσει τῆς φωνῆς τῆς γλώσσης αὐτοῦ,
 16 ¹⁶ πάντες ἰσχυροί, καὶ κατέδονται τὸν θερισμόν ὑμῶν ¹⁷ καὶ τοὺς ἄρτους
 ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν, καὶ κατέ-
 δονται τὰ πρόβατα ὑμῶν καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς ἀμ-
 17 πελώνας ὑμῶν καὶ τοὺς συγκῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν· καὶ ἀλοή-
 σουσι τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς ὑμῶν, ἐφ' αἷς ὑμεῖς πεποίθατε ἐπ' αὐταῖς, ἐν
 18 ῥομφαίᾳ. ¹⁸ καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λέγει κύριος ὁ θεὸς σου, οὐ
 19 μὴ ποιήσω ὑμᾶς εἰς συντέλειαν. ¹⁹ καὶ ἔσται ὅταν εἴπητε Τίνος ἕνεκεν ἐποίησε
 κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν πάντα ταῦτα; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἄνδ' ὧν ἐδουλεύ-
 20 σατε θεοῖς ἀλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, οὕτως δουλεύσατε ἀλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ
 21 τῷ οἴκῳ Ἰούδα. ²¹ ἀκούσατε δὴ ταῦτα λαὸς μαρὸς καὶ ἀκάρδιος, ὀφθαλμοὶ
 22 αὐτοῖς καὶ οὐ βλέπουσιν, ὣτα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀκούουσι. ²² μὴ ἐμε οὐ φο-
 βηθήσεσθε, λέγει κύριος, ἢ ἀπὸ προσώπου μου οὐκ ἐυλαβηθήσεσθε; τὸν

V. 4. εἰδετε ... πλαταιας 2. ἐπὶ ψευδεσιν 3. καὶ pro κυριε ... ουχ
 επονεσαν ... παιδιαν ... εστερευθησαν 4. εἰσιν, δια τουτο ουκ ηδυνηθη-
 σαν 5. λαλησω προς αυτους 6. εκ δρυμου ... ωλεθρευσεν ... θηρευσονται
 ... καὶ ισχυσαν 7. εγκατελειπον ... εμοιχοντο ... κατελευντο 9. επισκε-
 ψομαι 10. ου μη ποιησετε ... υπολειπεσθε 11. οτι λεγει κυριος 12. ουχ
 οφόμεθα 13. ακουσι ... οτι της γλωσσης 14. τον θερισμ. αυτων 15.
 μοσχους, καὶ 19. απαντα ... θεοις ετεροις εν γη ουχ υμων omiſſis ουτως
 δουλ. usque ουχ υμων 20. εν τω ιουδα 22. μη pro η

τάξαντα ἄμμον ὄριον τῇ Βαλᾶσση, πρόσταγμα αἰώνιον καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό, καὶ παραχθήσεται καὶ οὐ δυνήσεται, καὶ ἠχήσουσι τὰ κύματα αὐτῆς καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό. ²³ τῷ δὲ λαῷ τούτῳ ἐγενήθη καρδία ἀνήκοος ²³ καὶ ἀπειθής, καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἀπήλυσαν. ²⁴ καὶ οὐκ εἶπον ἐν τῇ καρδίᾳ ²⁴ αὐτῶν Φοβηθῶμεν δὴ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, τὸν διδόντα ἡμῖν ὑπερὶν πρῶτον καὶ ὅψιμον κατὰ καιρὸν πληρώσεως προστάγματος δεισμοῦ, καὶ ἐφύλαξεν ἡμῖν. ²⁵ αἱ ἀνομίαι ὑμῶν ἐξέκλιναν ταῦτα, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ἀπέστησαν ²⁵ τὰ ἀγαθὰ ἀπ' ὑμῶν. ²⁶ ὅτι εὗρέθησαν ἐν τῷ λαῷ μου ἀσεβεῖς, καὶ παγίδας ²⁶ ἔστησαν τοῦ διαφθεῖραι ἄνδρας, καὶ συναλαμβάνουσιν. ²⁷ ὥς παγὶς ἐφαστα- ²⁷ μένη πλήρης πετεινῶν, οὕτως οἱ οἴκοι αὐτῶν πλήρεις δόλου· διὰ τοῦτο ἐμεγαλυνήσαν καὶ ἐπλούτησαν, ²⁸ καὶ παρέβησαν κρίσιν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ὁρ- ²⁸ φανοῦ, καὶ κρίσιν γήρας οὐκ ἐκρίνουσιν. ²⁹ μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι, ²⁹ λέγει κύριος· ἢ ἐν ἔθνει τῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσῃ ἡ ψυχὴ μου· ³⁰ ἔκστασις ³⁰ καὶ φρικτὰ ἐγενήθη ἐπὶ τῆς γῆς. ³¹ οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἄδικα, καὶ ³¹ οἱ ἱερεῖς ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ὁ λαός μου ἠγάπησεν οὕτως· καὶ τί ποιήσετε εἰς τὰ μετὰ ταῦτα;

VI.

Ἐνισχύσατε υἱοὶ Βενιαμὴν ἐκ μέσου τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν Θεοκὼ ἐσημάνετε σάλπιγγι, καὶ ὑπὲρ Βαιθαχαρμὰ ἄρατε σημεῖον· ὅτι κακὰ ἐκκέ-
κυφεν ἀπὸ βορρᾶ, καὶ συντριβὴ μεγάλη γίνεται, ² καὶ ἀφαιρεθήσεται τὸ ὕψος ² θυγατρὸς Σιών. ³ εἰς αὐτὴν ἤξουσιν ποιμένες καὶ τὰ ποίμνια αὐτῶν, καὶ πῆξου- ³ σιν ἐπ' αὐτὴν σκηνὰς κύκλῳ, καὶ ποιμανοῦσιν ἕκαστος τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ⁴ παρασκευάσαθε ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον, ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐ- ⁴ τὴν μεσημβρίαν· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι κέκλιεν ἡ ἡμέρα, ὅτι ἐκλείπουσιν αἱ σκιαὶ τῆς ἡμέρας. ⁵ ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτὴν νυκτί, καὶ διαφθεῖρωμεν ⁵ τὰ θεμέλια αὐτῆς. ⁶ ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἐκκοψον τὰ ξύλα αὐτῆς, ἔκχεον ⁶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ δύναμιν· ὡς πόλις ψευδῆς, ὅλη καταδυναστεία ἐν αὐτῇ. ⁷ ὥς ⁷ ψυχεὶ λάκκος ὕδωρ, οὕτω ψυχεὶ κακία αὐτῆς· ἀσέβεια καὶ τалαιπωρία ἀκουσθήσεται ἐν αὐτῇ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς διὰ παντός. πόνω καὶ μάστιγι ⁸ παι- ⁸ δευθήσῃ Ἱερουσαλήμ· μὴ ἀποστῇ ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ σοῦ, μὴ ποιήσω σε ἄβατον γῆν ἥτις οὐ κατοικισθῇ. ⁹ ὅτι τάδε λέγει κύριος Καλαμᾶσθε καλαμᾶσθε ὥς ⁹ ἄμπελον τὰ κατὰλοιπα τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπιστρέψατε ὥς ὁ τρυγῶν ἐπὶ τὸν κάρ-
ταλλον αὐτοῦ. ¹⁰ πρὸς τίνα λαλήσω καὶ διαμαρτυρώμαι, καὶ εἰσακούσεται; ¹⁰ ἰδοὺ ἀπερίτμητα καὶ ὡτα αὐτῶν, καὶ οὐ δυνήσονται ἀκούειν· ἰδοὺ τὸ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ὄνειδισμόν, οὐ μὴ βουληθῶσιν αὐτό. ¹¹ καὶ τὸν θυ- ¹¹ μόν μου ἐπλησα καὶ ἐπέσχον, καὶ συνετέλεσα αὐτούς· ἐκχεῶ ἐπὶ νήπια ἔξω-
θεν καὶ ἐπὶ συναγωγὴν νεανίσκων ἅμα, ὅτι ἀνὴρ καὶ γυνὴ συλληφθήσονται, πρεσβύτερος μετὰ πλῆρους ἡμερῶν. ¹² καὶ μεταστραφήσονται αἱ οἰκίαι αὐ- ¹² τῶν εἰς ἑτέρους, ἄγροί καὶ αἱ γυναικες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, ὅτι ἐκτενὼ τὴν
χειρὰ μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην, λέγει κύριος. ¹³ ὅτι ἀπὸ ¹³ μικροῦ αὐτῶν καὶ ἕως μεγάλου πάντες συνετέλεσαντο ἄνομα, ἀπὸ ἱερέως καὶ ἕως
ψευδοπροφήτου πάντες ἐποίησαν ψευδί. ¹⁴ καὶ ἔωτο σύντριμμα τοῦ ¹⁴

22. ἔριον τῇ Βαλᾶσση ... ed. rom. οὐκ υπερβ. ... δυνήσεται 24. εἰπαν ε. τ. κ. αὐτῆς (sic) ... διδ. υμιν 25. ἐξαπεστῆσαν 26. ασεβείαι, παγίδας ... om του 27. ἐπισταμένη 29. ἡ εἴναι τοιούτω 31. ο λαός ἠγάπησαν VI. 1. βενιαμειν ... εκ θεκουε ... βηθθαχαρ 2. το υψ. σου θυγατρη 3. τῇ χειρὶ αὐτῶν 4. τῆς εσπερας 5. διαβωμεν εν τῇ νυκτι 7. οὐτως 8. κατοικηθήσεται 10. διαμαρτυρομαι ... ακουσεται ... τα ωτα υμιν κ. ου δυνασθαι ... και ου μη βουλ. αυτο ακουσαι 11. και ου συνετελεσα ... συλλημφθησονται, πρεσβ. και μετα 12. εἰς εταιρους 13. και μεγαλου ... συνετελεσαν 14. το συντριμμα

λαοῦ μου, ἐξουθενοῦντες καὶ λέγοντες Εἰρήνη εἰρήνη. καὶ ποῦ ἔστιν εἰρήνη;
 15 ¹⁵ κατησχύνθησαν ὅτι ἐξέλειπον· καὶ οὐδ' ὡς καταισχυνόμενοι κατησχύνθη-
 16 σαν, καὶ τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν· διὰ τοῦτο πεσοῦνται ἐν τῇ πτώσει
 αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς ἀπολοῦνται, εἶπε κύριος. ¹⁶ τὰδε λέγει κύριος
 Στήθε ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς καὶ ἴδετε καὶ ἐρωτήσατε τρεῖς κυρίου αἰωνίους, καὶ
 17 ἴδετε ποία ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἀγαθὴ, καὶ βαδίετε ἐν αὐτῇ, καὶ εὐρήσετε ἀγνι-
 17 σμὸν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· καὶ εἶπαν Οὐ πορευσόμεθα. ¹⁷ κατέστακα ἐφ' ὑμᾶς
 σκοπούς, ἀκούσατε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος· καὶ εἶπαν Οὐκ ἀκουσόμεθα.
 18 ¹⁸ διὰ τοῦτο ἤκουσαν τὰ ἔθνη καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ ποίμνια αὐτῶν. ¹⁹ ἄκουε
 γῆ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ, τὸν καρπὸν ἀποστροφῆς αὐ-
 20 τῶν, ὅτι τῶν λόγων μου οὐ προσέσχον, καὶ τὸν νόμον μου ἀπώσαντο. ²⁰ ἔνα
 τί μοι λιβανὸν ἐκ Σαβὰ φέρετε καὶ κινάμωμον ἐκ γῆς μακροῦν; τὰ ὅλο-
 21 καυτώματα ὑμῶν οὐκ εἰσὶ δεκτά, καὶ αἱ θυσαί ὑμῶν οὐχ ἡδυνάν μοι. ²¹ διὰ
 τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον ἀσβένειαν,
 καὶ ἀσβενήσουσι πατέρες καὶ υἱοὶ ἅμα, γείτων καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ ἀπολοῦν-
 22 ται. ²² τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ λαὸς ἐρχεται ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔθνη ἐξεγερθή-
 23 σονται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ²³ τόξον καὶ ζιβύνην κρατήσουσιν· ἰταμός ἐστι,
 καὶ οὐκ ἐλεήσει· φωνὴ αὐτοῦ ὡς θάλασσα κυμαίνουσα, ἐφ' ἥποις καὶ ἄρ-
 24 μι καὶ παρατάσσεται ὡς πῦρ εἰς πόλεμον πρὸς σέ, σύγατερ Σιών. ²⁴ ἠκούσαμεν
 τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, παρελύθησαν αἱ χεῖρες ἡμῶν, σλῆψις κατέσχευεν ἡμᾶς, ὠδύ-
 25 νες ὡς τικτούσης. ²⁵ μὴ ἐκπορεύσῃς εἰς ἀγρὸν καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς μὴ βαδί-
 26 ζετε, ὅτι ῥομφαία τῶν ἐχθρῶν παροικεῖ κυκλῶσεν. ²⁶ σύγατερ λαοῦ μου, περὶ-
 ζῶσαι σάκκον, κατὰπασσε ἐν σποδῷ, πένθος ἀγαπητοῦ ποιήσαι σεαυτῇ κοπετὸν
 27 οἰκτρὸν, ὅτι ἐξαίφνης ἔξει ταλαιπωρία ἐφ' ὑμᾶς. ²⁷ δοκιμασθὴν δέδωκά σε
 ἐν λαοῖς δεδοκιμασμένοις καὶ γνώσῃ με ἐν τῷ δοκιμάσαι με τὴν ὁδὸν αὐ-
 28 τῶν· ²⁸ πάντες ἀνήκοοι, πορευόμενοι σχολιῶς· χαλκὸς καὶ σίδηρος, πάντες
 29 διεφθαρμένοι εἰσίν. ²⁹ ἐξέλιπε φουσητὴρ ἀπὸ πυρός, ἐξέλιπε μόλιβος· εἰς κενὸν
 30 ἀργυροκόπος ἀργυροκοπεῖ, πονηρία αὐτῶν οὐκ ἐτάκη. ³⁰ ἀργύριον ἀποδοδοκι-
 μασμένον καλέσατε αὐτούς, ὅτι ἀπεδοκίμασεν αὐτούς κύριος.

VII.

2 ² Ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶσα Ἰουδαία. ³ τὰδε λέγει κύριος ὁ θεὸς
 Ἰσραὴλ Διορθώσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ κατοικι-
 3 ωὶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ⁴ μὴ πεποιῶτε ἐφ' ἑαυτοῖς ἐπὶ λόγοις ψευδέ-
 4 σιν, ὅτι τοὶ παράπαν οὐκ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς λέγοντες Ναὸς κυρίου, ναὸς κυρίου
 5 ἐστίν. ⁵ ὅτι ἐὰν διορθώοντες διορθώσῃτε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύ-
 6 ματα ὑμῶν, καὶ ποιοῦντες ποιήσῃτε κρίσιν ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον
 τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ⁶ καὶ προσήλυτον καὶ ὄρφανόν καὶ χήραν μὴ καταδυνα-
 7 στεύσῃτε, καὶ αἷμα ἀσώων μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ ὀπίσω θεῶν
 7 ἄλλοτρίων μὴ πορεύσῃς εἰς κακὸν ὑμῖν, ⁷ καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ
 8 τούτῳ ἐν γῇ ἣ ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐξ αἰῶνος καὶ εἰς αἰῶνος. ⁸ εἰ δὲ
 9 ὑμεῖς πεποιῶτε ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν ὅσεν οὐκ ὠφελήθησθε, ⁹ καὶ φονεύετε
 καὶ μοιχᾶσθε καὶ κλέπτετε καὶ ὀμνύετε ἐπ' ἀδίκῳ, καὶ θυμᾶτε τῇ Βάαλ καὶ
 10 ἐπορεύσῃς ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων ὧν οὐκ οἴδατε ¹⁰ τοῦ κακῶς εἶναι ὑμῖν,

15. ἐξελεῖπονσαν ... καταισχ. ησχυνθησαν ... ἐπισκοπῆς αὐτῶν 16. οδοὶς καὶ εἶδετε ... βαδίσατε ... ἀγιασμον 17. κατεστακα 19. ἀκουε γῆ ιουδα· ἐγὼ ... τοῖς λόγοις 20. κινάμωμον 24. ἀσβενήσουσιν ἐν αὐτῇ 22. καὶ ἐθνος μέγα ἐξεγερθήσεται 26. καὶ καταπασσαι σποδὸν 28. σιδη- ρος, καὶ παντες 29. ἐξελεῖπεν φ. ἀπο τῆς γῆς, ἐξελεῖπεν VII. 2. πασα ἡ ιουδαία 3. καὶ οὐ κατοιικω 5. οἱ καὶ τὰ ἐπιτηδ. ὑμῶν ... κριμα 6. πορευσησθε 9. καὶ οἱ. θε. ἀλλ. πορευσεθε. Vers. 26. V καταπασσαι

αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρί, ὃ οὐκ ἐνεφειλάμην αὐτοῖς καὶ οὐ
 32 διενόηθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. ³² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει
 ὁ κύριος, καὶ οὐκ ἔροῦσιν ἔτι βωμοὶ τοῦ Ταφέθ καὶ φάραγξ υἱοῦ Ἐννὸμ, ἀλλ'
 ἡ φάραγξ τῶν ἀνηρημένων· καὶ θάψουσιν ἐν τῷ Ταφέθ διὰ τὸ μὴ ὑπάρ-
 33 χειν τόπον, ³³ καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς βρῶσιν τοῖς πετει-
 νοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποσorbῶν.
 34 ³⁴ καὶ καταλύσω ἐκ πόλεων Ἰουδα καὶ ἐκ δισδων Ἱερουσαλήμ φωνὴν εὐ-
 φραινομένων καὶ φωνὴν χαιρόντων, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, ὅτι
 εἰς ἐρήμωσιν ἔσται πᾶσα ἡ γῆ. * Ἀποκ.
 18, 23.

VIII.

Ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, λέγει κύριος, ἐξοίσουσι τὰ δοτᾶ τῶν βασιλέων
 Ἰουδα καὶ τὰ δοτᾶ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ τὰ δοτᾶ τῶν ἱερέων καὶ τὰ
 δοτᾶ προφητῶν καὶ τὰ δοτᾶ τῶν κατοικούντων ἐν Ἱερουσαλήμ ἐκ τῶν τά-
 2 φων αὐτῶν, ² καὶ ψύξουσιν αὐτὰ πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ πρὸς
 πάντας τοὺς ἀστέρας καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν στρατιάν τοῦ οὐρανοῦ, ἃ ἠγάπη-
 σαν καὶ οἷς ἐδούλευσαν καὶ ὧν ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ὧν ἀντείχοντο
 καὶ οἷς προσεκύνησαν αὐτοῖς· οὐ κοιπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται, καὶ ἔσονται
 3 εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, ³ ὅτι εἴλοντο τὸν θάνατον ἢ τὴν ζωὴν,
 καὶ πᾶσι τοῖς καταλοίοις τοῖς καταλειφθεῖσιν ἀπὸ τῆς γενεᾶς ἐκείνης, ἐν
 4 παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν ἐξώσω αὐτοὺς ἐκεῖ. ⁴ ὅτι τάδε λέγει κύριος Μὴ ὁ πίπτων
 5 οὐκ ἀνίσταται; ἢ ὁ ἀποστρέφων οὐκ ἀναστρέφει; ⁵ διὰ τί ἀπέστρεψεν ὁ λαός
 μου οὗτος ἀποστροφὴν ἀναιδῆ, καὶ κατεκρατήθησαν ἐν τῇ προαιρέσει αὐτῶν
 6 καὶ οὐκ ἠθέλησαν τοῦ ἐπιστρέψαι; ⁶ ἐνωτίσασθε δὴ καὶ ἀκούσατε· οὐχ οὕτω
 λαλήσουσιν, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὁ μετανοῶν ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, λέγων
 Ἴδι ἐποίησα; διέλιπεν ὁ τρέχων ἀπὸ τοῦ δρόμου αὐτοῦ ὡς ἵππος κάδιδος
 7 ἐν χρεμετισμῷ αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἡ ἀσίδα ἐν τῷ οὐρανῷ ἔγνω τὸν καιρὸν αὐτῆς·
 8 τρυγὴν καὶ χελιδὼν ἀγροῦ, στρουθία ἐφύλαξαν καιροὺς εἰσόδων ἐαυτῶν· ὁ
 8 δὲ λαός μου οὗτος οὐκ ἔγνω τὰ κρίματα κυρίου. ⁸ πῶς ἐρεῖτε ὅτι σοφοὶ ἔσμεν
 ἡμεῖς, καὶ νόμος κυρίου μετ' ἡμῶν ἐστίν; εἰς μάτην ἐγενήθη σχολῆος ψευδῆς
 9 γραμματεῦσιν. ⁹ ἡσχύνθησαν σοφοὶ καὶ ἐποτήθησαν καὶ ἐάλωσαν, ὅτι τὸν νό-
 10 μον κυρίου ἀπεδοκίμασαν· σοφία τίς ἐστίν ἐν αὐτοῖς; ¹⁰ διὰ τοῦτο δώσω
 13 τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἑτέροις, καὶ τοὺς ἀγρούς αὐτῶν τοῖς κληρονόμοις, ¹³ καὶ
 συναΐξουσιν τὰ γεννήματα αὐτῶν, λέγει κύριος· οὐκ ἔστι σαφὴς ἐν ταῖς
 ἀμπέλαις, καὶ οὐκ ἔστι σῦκα ἐν ταῖς συκαῖς, καὶ τὰ φύλλα κατεβρύχην
 14 ¹⁴ ἐπὶ τί ἡμεῖς καθήμεθα; συνάχῃτε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς
 ὄχυράς καὶ ἀπορρίψωμεν ἐκεῖ, ὅτι ὁ θεὸς ἀπέρριψεν ἡμᾶς καὶ ἐπότισεν ἡμᾶς
 15 ὕδωρ χολῆς, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον αὐτοῦ. ¹⁵ συνήχθημεν εἰς εἰρήνην, καὶ
 16 οὐκ ἦν ἀγαθόν, εἰς καρπὸν ἰσσεύς, καὶ ἰδοὺ σπουδῇ. ¹⁶ ἐκ Δαν ἀκουσόμεθα
 φωνὴν δξύτῃτος ἵππων αὐτοῦ, ἀπὸ φωνῆς χρεμετισμοῦ ἵππασίας ἵππων αὐ-
 17 τοῦ ἐσελθῆναι πᾶσα ἡ γῆ· καὶ ἥξει καὶ καταφάγεται τὴν γῆν καὶ τὸ πλήθ-
 17 ρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. ¹⁷ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαπο-
 18 19 στέλλω εἰς ὑμᾶς ὄφεις θανατοῦντας, οἷς οὐκ ἔστιν ἐπάσαι, καὶ δῆξονται ὑμᾶς
 18 19 ἀνιάτα μετ' ὀδύνης καρδίας ὑμῶν ἀπορουμένης. ¹⁹ ἰδοὺ φωνὴ κραυγῆς

34. αυτοις ουδε διεν. 32. εν τῷ ταφῶ ταφεθ 33. εις καταβρύμα
 πασιν τοις 34. εκ πολειω VIII. 4. των προφητων αυτων ... κατοικουν-
 των ιερουσαλημ 2. στρατειαν 3. ειλαντο τ. θαν. μαλλον η ... ω εαν 4.
 ουκ επιστρεφει 5. * διοτι προ δια τι ... ομι μου ... κατεκρατηθησαν τη ...
 ομι του 6. ουτως λαλουσιν . . ανθρωπος μετανοων ... διελεειπεν ... εκ
 προ απο 7. εισοδου αυτων ... ομι ουτος 9. τον λογον κυριου 40. εται-
 ροις 13. γεννηματα 14. ομι εκει 16. ακουσομαι ... απ αυτου πασα η
 17. εφ υμας ... * επιλησαι, * * επιλαλησαι προ επασαι

Ἐργατὸς λαοῦ μου ἀπὸ γῆς μακρόθεν· μὴ κύριος οὐκ ἔστιν ἐν Σιών; ἡ βασιλεὺς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διότι παρώργισάν με ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν καὶ ἐν ματαίοις ἀλλοτρίοις. ²⁰ διῆλθε θέρους, παρήλθεν ἀμνητός, καὶ ἡμεῖς οὐ διεσώθημεν. ²¹ ἐπὶ συντρίμματι Ἐργατὸς λαοῦ μου ἐσκοτώθη· ἐν ἀπορίᾳ κα- 21 τίσχυσάν με ὠδίνες ὡς τικτούσης. ²² καὶ μὴ ῥητίνῃ οὐκ ἔστιν ἐν Γαλαάδ, ²² ἡ ἱατρὸς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διὰ τί οὐκ ἀνέβη ἱασις Ἐργατὸς λαοῦ μου;

IX.

Τίς δώσει κεφαλὴ μου ὕδωρ καὶ ὀφθαλμοῖς μου πηγὴν δακρύων, καὶ κλαύσομαι τὸν λαόν μου τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός, τοὺς τετραυματισμένους Ἐργατὸς λαοῦ μου; ² τίς δώῃ μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ σταθμὸν ἔσχατον, καὶ κατα- 2 λείψω τὸν λαόν μου καὶ ἀπελεύσομαι ἀπ' αὐτῶν; ὅτι πάντες μοιχῶνται, σύνδοδος ἀστεινῶν, ³ καὶ ἐνέτειναν τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ὡς τόξον· ψεῦδος ³ καὶ οὐ πίστις ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐκ κακῶν εἰς κακὰ ἐξῆλθον, καὶ ἐμὲ οὐκ ἔγνωσαν, φησὶ κύριος. ⁴ Ἐκαστος ἀπὸ τοῦ πλησίον αὐτοῦ φυλάξασθε, ⁴ καὶ ἐπ' ἀδελφοῖς αὐτῶν μὴ πεποιῶτε, ὅτι πᾶς ἀδελφὸς πτέρνῃ πτερνίει, καὶ πᾶς φίλος δολίως πορεύσεται. ⁵ Ἐκαστος κατὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ καταπαί- 5 ξεται, ἀλήθειαν οὐ μὴ λαλήσωσι· μεμάρτηκεν ἡ γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψευδῆ, ἡ δίκησαν καὶ οὐ διέλειπον τοῦ ἐπιστρέψαι. ⁶ Τόκος ἐπὶ τόκῳ, καὶ δόλος ἐπὶ ⁶ δόλῳ· οὐκ ᾔδειλον εἰδέναι με, φησὶ κύριος. ⁷ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ⁷ Ἰδοὺ ἐγὼ πυρώσω αὐτοὺς καὶ δοκιμῶ αὐτούς, ὅτι ποιήσω ἀπὸ προσώπου πονηρίας Ἐργατὸς λαοῦ μου. ⁸ Βολλὲς τιτρώσκουσα ἡ γλῶσσα αὐτῶν, δόλια ⁸ τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτῶν· τῷ πλησίον αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικὰ καὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὴν ἔχθραν. ⁹ μὴ ἐπὶ τοῖς οὐκ ἐπισκέψομαι, λέγει κύριος, ἡ ⁹ ἐν λαῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσῃ ἡ ψυχὴ μου; ¹⁰ ἐπὶ τὰ ὅρη λάβετε κοπετόν, ¹⁰ καὶ ἐπὶ τὰς τρύβους τῆς ἐρήμου θρήνον, ὅτι ἐξέλειπον παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπους· οὐκ ἤκουσαν φωνὴν ὑπάρξεως ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἕως κτηνῶν, ἐξέστησαν, ὥχοντο. ¹¹ καὶ δώσω τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς μετοιχίαν καὶ ¹¹ εἰς κατοικητήριον δρακόντων, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα εἰς ἀφανισμόν θήσομαι παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι. ¹² τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ συνετός καὶ συνετός τοῦτο; ¹² καὶ ὃ λόγος στόματος κυρίου πρὸς αὐτόν, ἀναγγελάτω ὑμῖν ἐνεκεν τίνος ἀπόλετο ἡ γῆ, ἀνῆψθη ὡς ἔρημος παρὰ τὸ μὴ διοδεύεσθαι αὐτήν. ¹³ καὶ ¹³ εἶπε κύριος πρὸς μέ· Διὰ τὸ ἐγκαταλιπεῖν αὐτοὺς τὸν νόμον μου ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς μου, ¹⁴ ἀλλ' ἐπορεύθησαν ¹⁴ ὅπισω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς καὶ ὀπίσω τῶν εἰδῶλων ἃ ἐδίδαξαν αὐτοὺς οἱ πατέρες αὐτῶν. ¹⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ Θεὸς ¹⁵ Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ ψωμιῶ αὐτοὺς ἀνάγκας, καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ χολῆς, ¹⁶ καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν εἰς οὓς οὐκ ἐγένωσκον αὐτοὶ καὶ οἱ ¹⁶ πατέρες αὐτῶν, καὶ ἐπαποστελῶ ἐπ' αὐτοὺς τὴν μάκαιραν ἕως τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἐν αὐτῇ. ¹⁷ τάδε λέγει κύριος Καλέσατε τὰς θρηνοῦσας καὶ ¹⁷ ἐλθέτωσαν, καὶ πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστείλατε καὶ φτεγῆσθωσαν ¹⁸ καὶ λαβέ- ¹⁸ τωσαν ἐφ' ὑμᾶς θρήνον, καὶ καταγαγέτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, καὶ τὰ βλέφαρα ὑμῶν βρέτω ὕδωρ, ¹⁹ ὅτι φωνὴ οἰκτροῦ ἠκούσθη ἐν Σιών ¹⁹ Πῶς ἐταλαιπωρήσαμεν, κατησχύνθημεν σφόδρα, ὅτι ἐγκατελείπομεν τὴν γῆν

21. ἐσκοτώθη· ἀπορία 22. om και ... ριτινη IX. 4. και τετραυματισμενους 3. om φησι κυριος 4. ἐξῆλθον φυλαξασθε ... ἀδελφ. εαυτων 5. φιλ. εαυτου ... λαλησουσιν ... διελειπον 6. om φησι κυριος 8. η καρδια αυτων 10. ἐξέλειπον ... των κτηνων 11. κατοικητηρια 12. τις ανθρωπος συνετος (*συνετως) και συνειτε τουτο· και ο λογος ... αναγγ. ημιν τινος ενεκεν ... **om αυτην 14. οπισω των εραστων ... ιδωλων 15. ψωμιζω υμας αυτους 17. ἐλθτωσαν 19. ἐγκατελειπομεν

20 καὶ ἀπεβρίψαμεν τὰ σκηνώματα ἡμῶν. ²⁰ ἀκούσατε δὴ γυναῖκες λόγον Θεοῦ, καὶ δεξάσθω τὰ ὦτα ὑμῶν λόγους στόματος αὐτοῦ, καὶ διδάξατε τὰς θυγατέρας ὑμῶν οἶκτον, καὶ γυνὴ τὴν πλησίον αὐτῆς θρήνην. ²¹ ὅτι ἀνέβη θάνατος διὰ τῶν θυρίδων ὑμῶν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν γῆν ὑμῶν τοῦ ἐκτρίψαι νήπια ²² ἔξωθεν καὶ νεανίσκους ἀπὸ τῶν πλατειῶν. ²² καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τῶν ἀνθρώπων εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τῆς γῆς ὑμῶν, ὡς χορτός ²³ ὁπίσω περρίζοντος, καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων. ²³ τὰδε λέγει κύριος Μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ ^{1 Cor. 1, 31.} αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ, ²⁴ ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος, συνιεν καὶ γινώσκειν ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ ποιῶν ἔλεος καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐν τούτοις τὸ θέλημα μου, ²⁵ λέγει κύριος. ²⁵ Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ πάντας περιτετευμένους ἀκροβυστίας αὐτῶν, ²⁶ ἐπ' Αἰγυπτὸν καὶ ἐπὶ Ἰδουμαίαν καὶ ἐπὶ Ἐδὼμ, καὶ ἐπὶ υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ υἱοὺς Μωάβ, καὶ ἐπὶ πάντα περιχειρόμενον τὰ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἀπερίτμητα σαρκί, καὶ πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἀπερίτμητοι καρδίας αὐτῶν.

X.

2 Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ. ² τὰδε λέγει κύριος Κατὰ τὰς ὁδοὺς τῶν ἔθνων μὴ μανθάνετε, καὶ ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ οὐρανοῦ μὴ φοβεῖσθε, ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ τοῖς προσώποις αὐτῶν. ³ ὅτι τὰ νόμιμα τῶν ἔθνων μάταια· ξύλον ἐστὶν ἐκ τοῦ δρυμοῦ ἐκκεκομμένον, ἔργον τέκτονος καὶ χώνευμα, ⁴ ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ κεκαλλωπισμένα ἐν σφύραις, ⁵ καὶ ἥλοις ἐστερέωσαν αὐτά· ⁵ ζήσουσιν αὐτὰ καὶ οὐ κινήσονται· ⁶ ἀργύριον τορευτὸν ἐστίν, οὐ πορεύονται, ἀργύριον προσβλητὸν ἐστίν ἀπὸ θαρσείας, ἥξει χρυσίον Μωάβ, καὶ χεῖρ χρυσοχόων, ἔργα τεχνιτῶν πάντα, ὑκλίνονται καὶ ⁷ πορφύραν ἐνδύσουσιν αὐτά· ⁸ αἰρόμενα ἀρῶνται, ὅτι οὐκ ἐπιβήσονται. μὴ φοβησῆτε αὐτά, ὅτι οὐ μὴ κακοποιήσωσιν, καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς. ¹¹ οὕτως ἐρεῖτε αὐτοῖς Θεοὶ οἱ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν ἀπο- ¹² λείψωσαν ἐκ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ τούτου. ¹² κύριος ὁ ποιήσας τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ὁ ἀνορθώσας τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ ¹³ αὐτοῦ, καὶ τῇ φρονήσει αὐτοῦ ἐξέτεινε τὸν οὐρανὸν ¹³ καὶ πληθὺς ὕδατος ἐν οὐρανῷ, καὶ ἀνήγαγε νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ¹⁴ ἐπέσχε, καὶ ἐξήγαγε φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. ¹⁴ ἐμωράνθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατησχύνθη πᾶς χρυσοχόος ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτοῦ, ὅτι ψευδὴ ¹⁵ ἐχώνευσεν, οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν αὐτοῖς. ¹⁵ μάταιά ἐστιν ἔργα ἐμπεπλεγμένα, ¹⁶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται. ¹⁶ οὐκ ἔστι τοιαύτη μερὶς τῷ Ἰακώβ, ¹⁷ ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτὸς κληρονομία αὐτοῦ, κύριος ὄνομα αὐτῷ. ¹⁷ συνή- ¹⁸ γαγεν ἔξωθεν τὴν ὑπόστασίν σου κατοικοῦσαν ἐν ἐκλεκτοῖς. ¹⁸ ὅτι τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ σκελίξω τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἐν ὧ ἵππει ὅπως ¹⁹ εὗρεθῇ ἡ πληγὴ σου. ¹⁹ οὐαὶ ἐπὶ συντρίμματί σου, ἀληγρὰ ἡ πληγὴ σου. ²⁰ καὶ ἐγὼ εἶπα Ὅντως τοῦτο τὸ τραῦμά σου, καὶ κατέλαβέ σε. ²⁰ ἡ σκηνὴ σου

20. λόγον κυρίου ... οἰκτρον ... εαυτης 24. οτι ανεβη θαν. εις τ. γ. υμ. και ηλθεν δια των θυριδων υμων του 22. και ως χορτος 24. συνιεν usque eleos και xpi in rasura; antea pauciora erant. 25. περιτετευτη-
μενους 26. επι την ιδουμαϊαν ... επι παντας τους υιους αμμων κ. ε. τους υιους μ. κ. ε. παν περικ. ... απεριτετευτητα ... ισρ. απεριτμητος X. 4. ακου-
σατε λογον 2. πορευεσθαι pro μανθάνετε 4. κεκαλλωπ. εστιν 5. ομι θη-
σουσιν αυτα 9. προσβλητον απο θαρσεις ηξει ... ed. rom. εστι. απο ...
χειρες 5. οτι ου κακοποιησουσιν 44. απο της γης 46. κυριος ον. αυτου
47. η κατοικουσα 49. και εγω ... τραυμα ουκ εκατελαβεν με

ἐταλαιπώρησεν, ὥλετο, καὶ πᾶσαι αἱ δέρρεις σου διεσπάρσθησαν· οἱ υἱοὶ μου καὶ τὰ πρόβατά μου οὐκ εἰσίν, οὐκ ἔστιν ἔτι τόπος τῆς σκηνῆς μου, τόπος τῶν δερρέων μου. ²¹ ὅτι οἱ ποιμένες ἤφρονευσαντο, καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐζή- ²¹τησαν· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνόησε πᾶσα ἡ νομή, καὶ διεσκορπίσθησαν. ²² φωνὴ ²²ἀκοῆς ἰδοὺ ἔρχεται καὶ σεισμός μέγας ἐκ γῆς βορρᾶ τοῦ τάξει τὰς πόλεις· Ἰούδα εἰς ἀφανισμόν καὶ κοίτην στρουθίων. ²³ οἶδα κύριε ὅτι οὐχὶ τοῦ ἀν- ²³θρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, οὐδὲ ἀνὴρ πορεύσεται καὶ κατορθώσει πορεῖαν αὐτοῦ. ²⁴ παίδευσον ἡμᾶς κύριε, πλὴν ἐν κρίσει καὶ μὴ ἐν θυμῷ, ἵνα μὴ ὀλίγους ²⁴ἡμᾶς ποιήσης. ²⁵ ἔκχεον τὸν θυμόν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα σε καὶ ἐπὶ ²⁵γενεάς αἱ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακώβ καὶ ἐξανήλωσαν αὐτόν, καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ ἠρήμωσαν.

XI.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΛΕΓΩΝ

² Ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ καλήσεις πρὸς ἄνδρας ²Ἰούδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ, ³ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς Ἰάδε ³ λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἐπικατάρτος ὁ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἀκούσεται τῶν λόγων τῆς διαθήκης ταύτης, ⁴ ἥς ἐνετείλαμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ἣ ⁴ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ καμίνου τῆς σιδηρᾶς, λέγων Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου καὶ ποιήσατε πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαι ὑμῖν, καὶ ἔσσεσθε μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν, ⁵ ὅπως στήσω τὸν ὄρκον μου ὃν ὁ ⁵ ὥμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, τοῦ δοῦναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσάν γάλα καὶ μέλι καὶ ὡς ἡ ⁶ καὶ εἴπε κύριος πρὸς μέ ⁶ Ἀνάγνωστε τοὺς λόγους τούτους ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ λέγων Ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης καὶ ποιήσατε αὐτούς. ⁸ καὶ οὐκ ἐποίησαν. ⁹ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Εὐρέστη σύνδεσμος ἐν ⁹ ἀνδράσιν Ἰούδα καὶ ἐν τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ· ¹⁰ ἐπεστράφησαν ἐπὶ ¹⁰ τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν πρότερον, οἳ οὐκ ἠτέλησαν εἰσακουῶσαι τῶν λόγων μου, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ πορεύονται ὁπίσω θεῶν ἄλλοτρίων τοῦ δου- ¹¹λεύειν αὐτοῖς, καὶ διεσκέδασεν οἶκος Ἰσραὴλ καὶ οἶκος Ἰούδα τὴν διαθήκην μου ἣν διεθέμην πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν. ¹¹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ¹¹ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ ἐξ ὧν οὐ δυνήσονται ἐξελεῖν ¹² ἐξ αὐτῶν, καὶ κεκραῶνται πρὸς μέ καὶ οὐκ εἰσακούσομαι αὐτῶν. ¹² καὶ ¹² πορεύσονται πόλεις Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ καὶ κεκραῶνται πρὸς τοὺς θεοὺς οἳ αὐτοὶ θυμῶσιν αὐτοῖς, οἳ μὴ σώσουσιν αὐτοὺς ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν. ¹³ ὅτι κατ' ἀριζμόν τῶν πόλεων σου ἦσαν θεοὶ ¹³ σου, Ἰούδα, καὶ κατ' ἀριζμόν ἐξόδων τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐτάξατε βωμοὺς θυ- ¹⁴μιᾶν τῇ Βάβυλ. ¹⁴ καὶ σὺ μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξίου ¹⁴ περὶ αὐτῶν ἐν δεήσει καὶ προσευχῇ, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι ἐν τῷ καιρῷ ἐν ᾧ

21. οι ποιμ. μου ηυφρονευσαντο ... εξεζητησαν 23. ποριαν 24. ποι-
ησις 25. εκχ. την οργην σου ... ιδοντα σε ... ab επι γενεας rursus in-
cipit cod. FA ... FA* κατεφαγεσαν ... εξανηλ. τον ισραηλ ... FA* τον
νομον XI. 2. και τους κατοικουντας ιερουσαλημ 3. FA επικαταρτος
ανθρωπ. ος ουκ ακουσει της φωνης της διαθ. τ. 4. ην ενετειλαμην ...
FA* εκ της καμινου ... om εαν 5. ως pro καως 9. εν πολεισιν ιουδα
... Ax FA κατοικουσιν ιερουσαλημ 10. FA των προτερων ... Ax FA ητε-
λον ... ακουσαι, FA υπακουσαι ... Ax FA αυτοι βαδιζουσιν οπισω ... FA
διεσκεδασαν 11. FA εξ αυτων εξελθειν 12. θεους αυτων ... FA εθυμιω-
σαν ... FA* om οι μη σ. αυτ., * supplet ου μη σωσουσ. αυτους atque
his :: praemittit και ... om οι ... εν καιρω 13. κατα αριζμον his ...
FA αριζμον πολεις ησαν ... Ax FA των εξοδων ... Ax FA εταξαν ... του θυ-
μιαν 14. υπερ του ... FA* εισακουσω ... καιρω ω

15 ἐπικαλοῦνται με, ἐν καιρῷ κακώσεως αὐτῶν. ¹⁵ τί ἡ ἡγαπημένη ἐν τῷ οἴκῳ μου ἐποίησε βδέλυγμα; μὴ εὐχαὶ καὶ κρέα ἄγρια ἀφελούσιν ἀπὸ σοῦ
16 τὰς κακίας σου, ἡ τούτοις διαφεύξῃ; ¹⁶ ἐλαίαν ὠραίαν εὖσκιον τῷ εἶδει ἐκάλεσε κύριος τὸ ὄνομά σου· εἰς φωνὴν περιτομῆς αὐτῆς ἀνήφθη πῦρ ἐπ' αὐ-
17 τήν, μεγάλη ἡ ἑλπίς ἐπὶ σέ, ἡ χρειώθησαν οἱ κλάδοι αὐτῆς, ¹⁷ καὶ κύριος ὁ καταφυτεύσας σε ἐλάλησεν ἐπὶ σέ κακὰ ἀντὶ τῆς κακίας οἴκου Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰούδα, ὅτι ἐποίησαν ἑαυτοῖς τοῦ παροργίσει με ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦς
18 τῇ Βαβυλ. ¹⁸ κύριε γνώρισόν μοι, καὶ γνώσομαι· τότε εἶδον τὰ ἐπιτηδεύματα
19 αὐτῶν, ¹⁹ ἐγὼ δὲ ὡς ἄρνιον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι οὐκ ἔγνω· ἐπ' ἐμὲ ἐλογίσαντο λογισμὸν πονηρόν, λέγοντες Δεῦτε καὶ ἐμβαλῶμεν ξύλον εἰς τὸν ἄρτον αὐτοῦ, καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ γῆς ζώντων, καὶ τὸ ὄνομα αὐ-
20 τοῦ οὐ μὴ μνηστῇ οὐκέτι. ²⁰ κύριε κρίνων δίκαια, δοκιμάζων νεφροὺς καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐξ αὐτῶν, ὅτι πρὸς σέ ἀπεκάλυψα τὸ
21 δικαίωμά μου. ²¹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Ἀναδῶν τοὺς ζητοῦντας τὴν ψυχὴν μου, τοὺς λέγοντας Οὐ μὴ προφητεύσεις ἐπὶ τῷ ὄν-
22 ματι κυρίου, εἰ δὲ μὴ, ἀποθάνῃ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν. ²² Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτοὺς· οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθάνονται, καὶ οἱ υἱοὶ
23 αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν λιμῷ, ²³ καὶ ἐγκαταλείμμα οὐκ ἔσται αὐτῶν, ὅτι ἐπάξω κακὰ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀναδῶν ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

XII.

Δίκαιος εἰ κύριε, ὅτι ἀπολογήσομαι πρὸς σέ· πλὴν κρίματα λαλήσω πρὸς σέ. τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται; εὐεργέτησαν πάντες οἱ ἀθετοῦντες
2 ἀθετήματα; ² ἐφύτευσας αὐτοὺς καὶ ἐρριζώθησαν, ἐτεκνοποίησαντο καὶ ἐποίησαν καρπὸν· ἐγγὺς εἰ σὺ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ πῶδω ἀπὸ τῶν νεφρῶν
3 αὐτῶν. ³ καὶ σὺ κύριε γινώσκεις με, δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον
4 σου· ἄνγισον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς αὐτῶν. ⁴ ἕως πότε πενήτησιν ἡ γῆ καὶ πᾶς ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ; ἡφανίσθησαν κτήνη καὶ πετεινά, ὅτι εἶπαν Οὐκ ὄψεται ὁ θεὸς ὁδοὺς
5 ἡμῶν. ⁵ σοῦ οἱ πόδες τρέχουσι καὶ ἐκλύουσίν σε· πῶς παρασκευάσῃ ἐφ' ἡπ-
6 τοίς, καὶ ἐν γῇ εἰρήνης σου πέποιτας; πῶς ποιήσεις ἐν φρυγμάτι τοῦ
6 Ἰορδάνου; ⁶ ὅτι καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου, καὶ οὗτοι ἠδέτησάν σε, καὶ αὐτοὶ ἐβόησαν, ἐκ τῶν ὀπίσω σου ἐπισυνήθησαν· μὴ πι-
7 στεύσης ἐν αὐτοῖς, ὅτι λαλήσουσι πρὸς σέ καλὰ. ⁷ ἐγκαταλείομαι τὸν οἶκόν μου, ἀφῆκα τὴν κληρονομίαν μου, ἔδωκα τὴν ἡγαπημένην ψυχὴν μου εἰς
8 χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῆς. ⁸ ἐγενήθη ἡ κληρονομία μου ἐμοὶ ὡς λέων ἐν δρυμῷ, ⁹ ἔδωκεν ἐπ' ἐμὲ τὴν φωνὴν αὐτῆς, διὰ τοῦτο ἐμίσησα αὐτήν. ⁹ μὴ σπῆλαιον

15. FA* om ἡ 16. FA εκαλεσεν σε κυριος ∴ πυρ εν αυτη ... FA* om ἡ ... Ax FA ηχρεωθησαν ... ed. rom. σου, εις φω. περ. αυτης. ανηφθη 17. (FA κακίας σου·ικου ...) εποιησαν αυτοις 18. ιδοιμι 19. Ax FA εγω ως ... FA* αγομενος ... κατα σου λεγοντες ... εμβαλομεν, FA ενβαλωμεν ... αρτον τραχηλον αυτου ... και ονομα ... μνηστῇ ετι 20. FA και δοκιμα- ζων ... FA ειδοιμι (*ειδυμι) 21. κυριος ο θεος ... προφητευσης 22. εν μαχ. πεσουνται 23. FA ενκαταλειμμα, (Ax ενκαταλειμμα) ... FA και πρo οτι XII. 1. FA αθετημα, Ax αθετησει 2. ερριζωσαν, FA εριζωσαν ... Ax FA ετεκνοποιησαν ... FA om και εποιησαν 3. εδοκιμασας (... FA* μου pro σου) 4. πας χορτος ξηρανθησεται ... των κατοικ. αυτων· ηφανισας κτ. κ. π. και ειπαν 5. εκλυσουσιν ... FA παρασκευαζῃ ... FA* ου (corrige συ?) pro σου ... FA* ποιησω εν φυαγματι (sic) 6· οτι ου ... om και ουτοι ... FA μη πιστευσεις ... λαλησουσιν επι σε 7. Ax FA ενκαταλ. 8. FA* εδωκαν

υαίνης ἡ κληρονομία μου ἐμοί, ἥ σπήλαιον κύκλῳ αὐτῆς; βαδίσατε συναγάγετε πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ ἐλθέτωσαν τοῦ φαγεῖν αὐτήν. ¹⁰ ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελώνά μου, ἐμόλυναν τὴν μερίδα μου, ἔδωκαν τὴν μερίδα τὴν ἐπιθυμητὴν μου εἰς ἔρημον ἄβατον, ¹¹ ἐτέθη εἰς ἀφανισμόν ἀπωλείας· δι' ἐμὲ ἀφανισμῷ ἠφανίσθη πᾶσα ἡ γῆ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνὴρ τι-
 θεμένος ἐν καρδίᾳ. ¹² ἐπὶ πᾶσαν διεκβολὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἤλθον ταλαιπωροῦν ¹² τες, ὅτι μάχαιρα τοῦ κυρίου καταφάγεται ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς, οὐκ ἔστιν εἰρήνη πάσῃ σαρκί. ¹³ σπεύρατε πυροὺς καὶ ἀκάνθας δε-
 ρίξτε· οἱ κληροὶ αὐτῶν οὐκ ὠφελήσουσιν αὐτούς· αἰσχύνθητε ἀπὸ καυχῆ-
 σεως ὑμῶν, ἀπὸ ὀνειδισμοῦ ἕναντι κυρίου. ¹⁴ ὅτι τάδε λέγει κύριος περὶ πάντων ¹⁴ τῶν γειτόνων τῶν πονηρῶν, τῶν ἀπτομένων τῆς κληρονομίας μου ἧς ἐμέρισα τῷ λαῷ μου· Ἰσραὴλ· Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποσπῶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ τὸν
 Ἰούδαν ἐκβαλῶ ἐκ μέσου αὐτῶν. ¹⁵ καὶ ἔσται μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν με αὐτούς ¹⁵ ἐπιστρέψω καὶ ἐλεήσω αὐτούς, καὶ κατοικίῳ αὐτοὺς ἕκαστον εἰς τὴν κληρο-
 νομίαν αὐτοῦ καὶ ἕκαστον εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ¹⁶ καὶ ἔσται ἕαν μαζόντες ¹⁶ μάψωσι τὴν ὁδὸν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ὀμνύειν τῷ ὀνόματί μου Ζῆ κύριος, καθὼς ἐδίδαξαν τὸν λαόν μου ὀμνύειν τῇ Βάαλ, καὶ οἰκοδομηθήσεται ἐν
 μέσῳ τοῦ λαοῦ μου· ¹⁷ ἕαν δὲ μὴ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἐξαρῶ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ¹⁷ ἐξάρσει καὶ ἀπωλεία.

XIII.

Τάδε λέγει κύριος Βάδισον καὶ κτῆσαι σεαυτῷ περιζῶμα λινοῦν καὶ
 περίσου περὶ τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐ διελεύσεται. ² καὶ ἐκτρησάμην ² τὸ περιζῶμα κατὰ τὸν λόγον κυρίου καὶ περιέθηκα περὶ τὴν ὀσφύν μου. ³ καὶ ³ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ⁴ Λάβε τὸ περιζῶμα τὸ περὶ τὴν ὀσφύν ⁴ σου, καὶ ἀνάστηθι καὶ βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ κατακρύψον αὐτὸ ἐκεῖ
 ἐν τῇ τρυμαλιᾷ τῆς πέτρας. ⁵ καὶ ἐπορεύθην καὶ ἔκρυψα αὐτὸ ἐν τῷ Εὐ- ⁵ φράτῃ, καθὼς ἐνετείλατό μοι κύριος. ⁶ καὶ ἐγένετο μετ' ἡμέρας πολλὰς καὶ ⁶ εἶπε κύριος πρὸς με· Ἀνάστηθι βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ λάβε ἐκεῖθεν
 τὸ περιζῶμα ὃ ἐνετείλαμην σοι τοῦ κατακρύψαι ἐκεῖ. ⁷ καὶ ἐπορεύθην ἐπὶ ⁷ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν καὶ ὠρυξα, καὶ ἔλαβον τὸ περιζῶμα ἐκ τοῦ τόπου οὐ
 κατ' ὠρυξα αὐτὸ ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ διεφθαρμένον ἦν, ὃ οὐ μὴ χρησθῇ εἰς οὐδέν. ⁸ καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς με λέγων Τάδε λέγει κύριος ⁹ Οὕτω φθερῶ ⁸ τὴν ὕβριν Ἰούδα καὶ τὴν ὕβριν Ἱερουσαλήμ, ¹⁰ τὴν πολλὴν ταύτην ὕβριν, ¹⁰ τοὺς μὴ βουλομένους ὑπακούειν τῶν λόγων μου, καὶ πορευθέντας ὁπίω θεῶν
 ἄλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ ἔσονται ὥσπερ
 τὸ περιζῶμα τοῦτο, ὃ οὐ χρησθήσεται εἰς οὐδέν. ¹¹ ὅτι καθάπερ κολλᾶται τὸ ¹¹ περιζῶμα περὶ τὴν ὀσφύν τοῦ ἀνθρώπου, οὕτως ἐκόλλησα πρὸς ἐμαυτὸν τὸν
 οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ πάντα οἶκον Ἰούδα, τοῦ γενέσθαι μοι εἰς λαὸν ὀνο-

9. FA υενης, Ax ληστων ... om η σπηλ. κυκλ. αυτης ... βαδισ. και συναγ. ... Ax FA ελθτωσαν ... καταφαγειν 10. FA om εμολυν. τ. μερ. μου ... εδωκαν μεριδα μου επιθυμητην εις, FA εδωκαν μεριδαν (v delatum) επιθυμητην μου εις ... FA αβατον ερημον 11. εγενηθη εις ... FA ηφανισθη αφανισμω 12. ηλθσαν ... FA εις οτι ... κατεφαγεν ... και εως ακρου 13. εσπειρατε ... θερисατε, FA θερισεται ... εαυτους ... αισχυνθ. αισχυνην ... FA απο ονιδισμων 14. των σκληρων ... FA εμερικα ... FA* του ιουδα 15. om με ... FA* om και εκαστ. ε. τ. γην αυτ. 16. μανθανοντες ... om του λαου ... FA* τω ομνυειν ... ωκοδομηθησονται (sic) εμ- μσω 17. Ax FA om και prius ... εξαρξει XIII. 3. εγενετο 5. FA* om και επορευθην 6. Ax FA Αναστ. και βαδ. 7. FA* κατωρυξαν 9. Ax FA ουτως 10. *του προ τους ... FA* πορευομενους ... Ax ο ου μη χρ., FA ο ου μη χρησθη 11. παντα τον οικον, FA* παν οικον ... FA του ιουδα

- 12 **μαστὸν καὶ εἰς καύχημα καὶ εἰς δόξαν, καὶ οὐκ εἰσῆκουσάν μου.** ¹² καὶ ἔρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον Πᾶς ἀσκὸς πληρωθήσεται οἴνου· καὶ ἔσται ἕαν εἴπωσι
 13 πρὸς σέ Μὴ γνόντες οὐ γινώσκουσα ὅτι πᾶς ἀσκὸς πληρωθήσεται οἴνου; ¹³ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ πληρῶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν τοὺς καζημένους υἱοὺς τοῦ Δαυὶδ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς προφῆτας καὶ τὸν Ἰούδαν
 14 καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ μεθύσματι, ¹⁴ καὶ διασκορπιῶ αὐτούς ἄνδρα καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς πατέρας αὐτῶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ· οὐκ ἐπιποθήσω, λέγει κύριος, καὶ οὐ φείσομαι καὶ οὐκ
 15 οἰκτιρήσω ἀπὸ δαφθορᾶς αὐτῶν. ¹⁵ ἀκούσατε καὶ ἐνωτίσασθε, καὶ μὴ ἐπαί-
 16 ρεσθε, ὅτι κύριος διάλυσεν. ¹⁶ δότε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν δόξαν πρὸ τοῦ συ-
 17 σκοτάσαι καὶ πρὸ τοῦ προσκόψαι πόδας ὑμῶν ἐπ' ὄρη σκοτεινά· καὶ ἀνα-
 17 μενεῖτε εἰς φῶς, καὶ ἐκεῖ σκιά θανάτου, καὶ τεθήσονται εἰς σκότος. ¹⁷ ἂν δὲ μὴ ἀκούσητε, κεκρυμμένως κλαύσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀπὸ προσώπου ὕβρεως, καὶ κατὰξουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, ὅτι συνετρίβη τὸ ποίμνιον κυρίου.
 18 ¹⁸ εἴπατε τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς δυναστεύουσι Ταπεινώθητε καὶ καθίστατε, ὅτι
 19 κατήρέθη ἀπὸ κεφαλῆς ὑμῶν στέφανος δόξης ὑμῶν. ¹⁹ πόλεις αἱ πρὸς νότον συνεκλείσθησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων· ἀποικίσθη Ἰούδας, συνετέλεσαν ἀποι-
 20 κίαν τελείαν. ²⁰ ἀνάλαβε ὀφθαλμούς σου, Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἴδε τοὺς ἐρχομέ-
 21 νους ἀπὸ βορρᾶ· ποῦ ἔστι τὸ ποίμνιον ὃ ἐδόθη σοι, πρόβατα δόξης σου;
 21 ²¹ τί ἔρεῖς ὅταν ἐπισκέπτωνταί σε; καὶ σὺ ἐδίδαξας αὐτοὺς ἐπὶ σέ μαθήματα
 22 εἰς ἀρχήν· οὐκ ὥδινες κατέξουσί σε καθὼς γυναῖκα τίκτουσαν; ²² καὶ ἕαν εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου Διὰ τί ἀπήντησέ μοι ταῦτα; διὰ τὸ πληθὺς τῆς ἀδικίας σου ἀνεκαλύφθη τὰ ὀπίστιά σου, παραδειγματισθῆναι τὰς πτέρνας
 23 σου. ²³ εἰ ἀλλάσσεται Αἰθίοψ τὸ δέσμα αὐτοῦ καὶ πάρδαλις τὰ ποικίλματα
 24 αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς δυνήσεσθε εὖ ποιῆσαι μεμαθηκότες τὰ κακὰ. ²⁴ καὶ διέσπειρα
 25 αὐτοὺς ὡς φρύγανα φερόμενα ὑπὸ ἀνέμου εἰς ἔρημον. ²⁵ οὕτως ὁ κληρὸς σου καὶ μερὶς τοῦ ἀπειθεῖν ὑμᾶς ἐμοί, λέγει κύριος· ὡς ἐπελάθου μου καὶ ἤλπισας
 26 ἐπὶ ψεύδει, ²⁶ καὶ γὰρ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ὀφθή-
 27 σεται ἡ ἀτιμία σου ²⁷ καὶ ἡ μοιχεία σου καὶ χρεμετισμός σου καὶ ἡ ἀπαλλοτριώ-
 σις τῆς πορνείας σου· ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ἐν τοῖς ἄγροις ἐώρακα τὰ βδελύγματά σου. οὐαὶ σοι Ἱερουσαλὴμ, ὅτι οὐκ ἐκαθαρίσθης ὀπίσω μου ἕως τίνος ἔτι.

XIV.

ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΒΡΟΧΙΑΣ.

- 2 ² Ἐπένθησεν ἡ Ἰουδαία, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐκενώθησαν, καὶ ἐσκοτώ-
 3 θησαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀνέβη, ³ καὶ οἱ μεγιστᾶ-

41. Ax FA* ηκουσαν 43. FA* αυτων καζημενους υιου δαυειδ ... Ax FA om του prius ... επι θρονους α., FA επι θρονου αυτου (** αυτω) ... FA* τον ιουδα ... καζημενους εν ιερουσ. 44. FA* απο διασπορας αυτων 45. FA* ακουσασθε 46. θεω ημων 47. Ax FA om δε ... FA* κεκρυ- σμενως 48. om και καθισατε ... της κεφαλης ... om υμων secund. 49. απωκεισθη (sed FA confirmat αποικισθη) ... Ax FA συνετελεσεν 20. τους οφθαλμους ... ** ισραηλ pro ιερουσαλημ ... FA ειδε ... FA* απο βορραν 21. μαθητας εις αρχην ... Ax FA ουχ ωδινες ... ουχ ως γυναικα 22. om Δια ... της κακιας σου ... FA και ανεκαλυφθη ... Ax FA παραδειγματι- σθηναι 23. om αυτου ... δυνησεται 24. FA* om και ... διεσπειρα ... ερημον τοπον 25. Ax FA ουτος ... FA ο κληρονομια σου μερις ... επελ. νο- μου μου ... * η ηλπισας (videtur) 26. τα οπισθια σου κατα προσωπον σου 27. αι μοιχαι σου ... Ax FA ο χρεμετισμος ... FA της πορνειας σου ... εκαθαρισθης XIV. 4. ο λογος ο γεναμενος pr. ιερ. παρα κυριου περι τ. αβρ. 2. FA* κραυη

νες αὐτῆς ἀπέστειλαν τοὺς νεωτέρους αὐτῶν ἐφ' ὕδωρ· ἤλυσαν ἐπὶ τὰ φρέατα, καὶ οὐκ εὗρσαν ὕδωρ, καὶ ἀπέστρεψαν τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν κενά. ⁴ καὶ ⁴ τὰ ἔργα τῆς γῆς ἐξέλειπεν, ὅτι οὐκ ἦν ὑετός· ἡσχύνθησαν οἱ γεωργοί, ἐπεκαλύψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. ⁵ καὶ ἔλαφοι ἐν ἀγρῷ ἔτεκον καὶ ἐγκατέλειπον, ⁶ ὅτι οὐκ ἦν βοτάνη. ⁶ ὄνοι ἄγριοι ἔστησαν ἐπὶ νάπας καὶ εὐλκυσαν ἄνεμον, ⁶ ἐξέλειπον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ ἦν χόρτος. ⁷ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέ- ⁷ στησαν ἡμῖν· κύριε, πόησον ἡμῖν ἕνεκεν σοῦ, ὅτι πολλαὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἐναντίον σου, ὅτι σοὶ ἡμάρτομεν. ⁸ ὑπομονὴ Ἰσραὴλ, κύριε, καὶ σῶζε ἐν ⁸ καιρῷ κακῶν· ἵνα τί ἐγενήθης ὥς ἐπὶ πάροικος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὥς αὐτόχθων ἐκκλίνων εἰς κατάλυμα; ⁹ μὴ ἔσῃ ὥσπερ ἄνθρωπος ὑπνῶν ἢ ὥς ἀνὴρ οὐ θυ- ⁹ νόμενος σῶζειν; καὶ σὺ ἐν ἡμῖν εἰ, κύριε, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐφ' ἡμᾶς, μὴ ἐπιλάβῃ ἡμῶν. ¹⁰ οὕτως λέγει κύριος τῷ λαῷ τούτῳ Ἐγάρησαν ¹⁰ κινεῖν πόδας αὐτῶν καὶ οὐκ ἐφέλσαντο, καὶ ὁ θεὸς οὐκ εὐλόησεν ἐν αὐτοῖς, νῦν μνησθήσεται τῆς ἀδικίας αὐτῶν. ¹¹ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Μὴ προσέ- ¹¹ χου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς ἀγαθόν, ¹² ὅτι ἐὰν νηστεύσωσιν, οὐκ εἰσακούσο- ¹² μαι τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ἐὰν προσενέγκωσιν ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας, οὐκ εὐδοκήσω ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ ἐγὼ συντέλεσω αὐτούς. ¹³ καὶ εἶπα Ὁ ὦν κύριε, ἰδοὺ οἱ προφῆται αὐτῶν προφη- ¹³ τεύουσι καὶ λέγουσιν Οὐκ ὤφεσθε μάχαιραν, οὐδὲ λιμὸς ἔσται ἐν ἡμῖν, ὅτι ἀληθεύει καὶ εἰρήνην δώσω ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ¹⁴ καὶ εἶπε ¹⁴ κύριος πρὸς μέ Ψευδῆ οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετείλामην αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς· ὅτι ὀράσεις ψευδεῖς καὶ μαντείας καὶ ὀλυνίσματα καὶ προαιρέσεις καρδίας αὐτῶν αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν. ¹⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος περὶ τῶν ¹⁵ προφητῶν τῶν προφητευόντων ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευδῆ, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέ- στειλα αὐτούς, οἱ λέγουσι Μάχαιρα καὶ λιμὸς οὐκ ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης, Ἐν θανάτῳ νοσερῶ ἀποθάνουσι, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται οἱ προφη- ¹⁶ ται ¹⁶ καὶ ὁ λαὸς οἷς αὐτοὶ προφητεύουσιν αὐτοῖς, καὶ ἔσονται ἐβριμμένοι ¹⁶ ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ θάπτων αὐτούς, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν, καὶ ἐκχεῶ ἐπ' αὐτούς τὰ κακὰ αὐτῶν. ¹⁷ καὶ ἐρεῖς πρὸς ¹⁷ αὐτούς τὸν λόγον τοῦτον Καταγάγετε ἐπ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτὸς καὶ μὴ διαλιπέτωσαν, ὅτι συντρίμματι συνετρίβη θυγάτηρ λαοῦ μου, καὶ πληγὴ ὀδυνερὰ σφόδρα. ¹⁸ ἐὰν ἐξέλθω εἰς τὸ πεδῖον, καὶ ἰδοὺ τραυ- ¹⁸ ματῖαι μαχαίρας, καὶ ἐὰν εἰσέλθω εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ πόνος λιμοῦ, ὅτι ἱερεὺς καὶ προφῆτης ἐπορεύθησαν εἰς γῆν ἣν οὐκ ᾔδεισαν. ¹⁹ μὴ ἀποδοκι- ¹⁹ μάζων ἀπεδοκίμασας τὸν Ἰούδαν, καὶ ἀπὸ Σιών ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου· ἵνα τί ἔπαισας ἡμᾶς καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἴασις; ὑπεμείναμεν εἰς εἰρήνην, καὶ οὐκ ἦν ἀγαθόν, εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ ταραχὴ. ²⁰ ἔγνωμεν κύριε ἁμαρτήματα ²⁰

3. FA* απεστρεψαν ... νεωτερ. αυτης ... ουχ ευρον, FA ουκ ευροσαν ... υδωρ, απεστρεψαν ... αγγια 4. εξελειπεν ... om οι ... FA* επεκαλυψεν ... Ax FA την κεφαλην 5. ετεκοσαν x. εγκατελειπον 6. FA οναγροι pro ον. αγρ. ... FA ναπας, ειλκυσαν ... εξελειπον ... in fine add απο λαου αδικιας 8. FA σωσεις ... FA ωσει αυτοχθων ... Ax FA εκκλινων 9. FA η pro μη 10. FA ουτως ειπεν ... ουκ ηυδοκησεν, FA ουκ ευδοκησεν ... Ax FA των αδικιων 12. εαν νηστεουσουσιν ... FA ευδοκω ... εν μαχαιρη ... FA συντελω 13. Ο ων δεσποτα κυριε ... FA ουχ οφεσθαι (*οψομεθα) μ. ουδε λιμ. ουκ ... εν ημιν ... FA* γης εν τω 14. FA* προφητεύουσιν επι ... Ax FA μαντιας 15. om επι ... Ax FA κατω ουκ ... οι λεγοντες 16. διοδοις ... μαχαιρης ... FA και λιμου, x. ο. εστιν ... FA om και αι θυγ. αυτων 17. FA εφ οφθαλμους ... διαλειπετωσαν ... η θυγατηρ 18. τραυμ. ρομφαιας ... επορευθι. οδον την 19. ed. rom. non interpg. post αγαθα

- 21 ἡμῶν, ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου. ²¹ κόπασον διὰ τὸ ὄνομά σου, μὴ ἀπολέσῃς ἕρπονός σου· μνήσθητι, μὴ διασκεδάσῃς
22 τὴν διαθήκην σου τὴν μετ' ἡμῶν. ²² μὴ ἔστιν ἐν εἰδώλοις τῶν ἐθνῶν ἐντί-
ζων; καὶ εἰ ὁ οὐρανὸς δώσει πλησμονὴν αὐτοῦ, οὐχὶ σὺ εἶ αὐτός; καὶ ὑπο-
μενουμένε σε, κύριε, ὅτι σὺ ἐποίησας πάντα ταῦτα.

XV.

- Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ· Ἐὰν στῇ Μωυσῆς καὶ Σαμουὴλ πρὸ προσώ-
που μου, οὐκ ἔστιν ἡ ψυχὴ μου πρὸς αὐτούς· ἐξαπόστειλον τὸν λαόν τοῦτον,
2 καὶ ἐξελεύσονται. ² καὶ ἔσται ἐὰν εἰπωσι πρὸς σέ· Πιὺ ἐξελεύσόμεθα; καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει κύριος· Ὅσοι εἰς θάνατον, εἰς θάνατον· καὶ
ὅσοι εἰς μάχαιραν, εἰς μάχαιραν· καὶ ὅσοι εἰς λιμὸν, εἰς λιμὸν· καὶ ὅσοι εἰς
3 ἀγχιμαυσίαν, εἰς ἀγχιμαυσίαν. ³ καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτοὺς τέσσαρα εἶδη,
λέγει κύριος· τὴν μάχαιραν εἰς σφαγὴν, καὶ τοὺς κύνas εἰς διασπασμόν, καὶ
τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ εἰς βρῶσιν καὶ διαφθοράν.
4 ⁴ καὶ παραδώσω αὐτούς εἰς ἀνάγκας πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς διὰ
Μανασσῆ υἱὸν Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν Ἱερου-
5 σαλήμ. ⁵ τίς φείσεται ἐπὶ σοί, Ἱερουσαλήμ; καὶ τίς δειλιάσει ἐπὶ σοί; ἢ τίς
6 ἀνακάμψει εἰς εἰρήνην σοι; ⁶ σὺ ἀπεστράφης με, λέγει κύριος, ὅπως πορεύσῃ,
7 καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου καὶ διαφθερῶ σε, καὶ οὐκέτι ἀνήσω αὐτούς. ⁷ καὶ
διασπερῶ αὐτούς ἐν διασπορᾷ, ἐν πύλαις λαοῦ μου ἠτεκνώθησαν, ἀπώλεσαν
8 τὸν λαόν μου διὰ τὰς κακίας αὐτῶν, ⁸ ἐπληθύνθησαν αἱ χῆραι αὐτῶν ὑπὲρ
τὴν ἄμμιον τῆς Βαλδασσῆς· ἐπήγαγον ἐπὶ μητέρα νεανίσκους ταλαιπωρίαν ἐν
9 μεσημβρίᾳ, ἐπέβριψα ἐπ' αὐτὴν ἐξαίφνης τρόμον καὶ σπουδὴν. ⁹ ἐκενώθη ἡ
τρίτουσα ἐπτά, ἀπεκάκισεν ἡ ψυχὴ αὐτῆς, ἐπέδω ὁ ἥλιος αὐτῇ ἔτι μεσοῦσης
τῆς ἡμέρας, κατησχύνθη καὶ ὠνειδίσθη· τοὺς καταλοίπους αὐτῶν εἰς μάχαι-
10 ραν δώσω ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. ¹⁰ οἴμοι ἐγὼ, μήτηρ, ὥς τινα με ἔτε-
κες ἄνδρα δικαζόμενον καὶ διακρινόμενον πάσῃ τῇ γῇ· οὔτε ὠφέλησα, οὔτε
11 ὠφέλησέν με οὐδείς· ἡ ἰσχύς μου ἐξέλειπεν ἐν τοῖς καταρωμένοις με. ¹¹ γέ-
νοιτο δέσποτα κατευνδυνόντων αὐτῶν· εἰ μὴ παρέστη σοι ἐν καιρῷ τῶν κακῶν
12 αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν, εἰς ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐχθρόν. ¹² εἰ γνω-
13 σθήσεται σίδηρος; καὶ περιβόλαιον χαλκοῦν ἡ ἰσχύς σου. ¹³ καὶ τοὺς θησαυ-
ροὺς σου εἰς προνομὴν δώσω ἀντάλλαγμα διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας σου καὶ
14 ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου. ¹⁴ καὶ καταδουλώσω σε κύκλῳ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν
τῇ γῇ ἣ οὐκ ἤδεις· ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, ἐφ' ὑμᾶς καυ-
15 θήσεται. ¹⁵ κύριε, μνήσθητί μου καὶ ἐπίσχεφαί με, καὶ ἀβυσσῶν με ἀπὸ τῶν
καταδυνακόντων με, μὴ εἰς μακροθυμίαν· γινώσκει ὡς ἔλαβον περὶ σοῦ ὀνειδισμόν

21. FA κοπασον δη δια ... σου μετ' ημων 22. FA εν ιδωλοις ... Ax FA om κυριε ... FA ταυτα παντα XV. 4. cod. alex. item ed. rom. μω-
σης ... ααρων pro σαμουηλ ... Ax FA εξελθωσαςαν 2. κυριος ο θεος ...
FA* χαραν bis pro μαχαιραν 3. Ax FA τεσσερα ... Ax FA και εις διαφθ.
4. μαννασση υι. εξεκια ... Ax FA βασιλεα 5. FA η τις pro και τις ... FA
επι ιρηνην (in Ax εποιησεν usque απεστραφης rescripta; antea pauciora)
6. οπισω μου ... την χειρ. μου επι σε 7. FA* om και διασπερω αυτους
... και διαφθερω εν διαφθορα ... FA* om μου ... FA* ητεκνωσθη ... FA
om απωλεσ. τ. λα. μου 8. Ax FA om αι ... FA υπερ αμμιον ... FA νεα-
νισκου ... FA επεριψα ... Ax FA* εξεφνης 9. FA* εγεννηθη pro εκενωθη
... FA αυτη επιμεσοουσας ... FA εναντι 10. Ax FA οιμοι ... FA μητηρ
... FA* ω τινα pro ως τινα ... FA διακρ. εν παση τη γη, Ax διακρ. τη
γη ... FA ουδε ωφελησεν με ουδε εις (correctum ουδεις) ... εξελειπεν
11. ed. rom. κατευδυνοντων (κατευθ. Ax FA) 12. FA* γνωσεται 13. FA
δως ως ανταλλαγμα ... κακίας pro αμαρτίας 14. καταδουλωσουσιν 15.
Ax FA αβυσσων ... FA με εκ των

¹⁶ ὑπὸ τῶν ἀπετούντων τοὺς λόγους σου, συντέλεσον αὐτούς, καὶ ἔσται ὁ λόγος **16**
σου ἐμοὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καρδίας μου, ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά
σου ἐπ' ἐμοί, κύριε παντοκράτωρ. ¹⁷ οὐκ ἐκάθισα ἐν συνεδρίῳ αὐτῶν παι- **17**
ζόντων, ἀλλὰ εὐλαβούμεν ἀπὸ προσώπου χειρὸς σου· καταμόνας ἐκάστημην,
ὅτι πικρίας ἐνεπλήσθην. ¹⁸ ἕνα τί οἱ λυποῦντές με κατισχύουσίν μου; ἡ πληγὴ **18**
μου στερεά, πόθεν ἰαθήσομαι; γινομένη ἐγενήθη μοι ὡς ὕδωρ ψευδές, οὐκ
ἔχον πίστιν. ¹⁹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐὰν ἐπιστρέψῃς, καὶ ἀποκατα- **19**
στήσω σε καὶ πρὸ προσώπου μου στήσῃ· καὶ ἐὰν ἐξαγάγῃς τίμιον ἀπὸ ἀνα-
ξίου, ὥς τὸ στόμα μου ἔσῃ· καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ πρὸς σέ, καὶ σὺ οὐκ
ἀναστρέψεις πρὸς αὐτούς. ²⁰ καὶ δώσω σε τῷ λαῷ τούτῳ ὡς τεῖχος ὄχυρόν **20**
χαλκοῦν· καὶ πολεμήσουσι πρὸς σέ, καὶ σὺ μὴ δύνῃται πρὸς σέ, διότι μετὰ
σοῦ εἶμι τοῦ σῶζειν σε ²¹ καὶ τοῦ ἐξαγεῖσθαι σε ἐκ χειρὸς πονηρῶν, καὶ **21**
λυτρώσομαι σε ἐκ χειρὸς λοιμῶν.

XVI.

Καὶ σὺ μὴ λάβῃς γυναῖκα, λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ² καὶ οὐ γεν- **2**
νηθήσεται σοι υἱὸς οὐδὲ θυγάτηρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ³ ὅτι τάδε λέγει κύριος **3**
περὶ τῶν υἱῶν καὶ περὶ τῶν θυγατέρων τῶν γεννωμένων ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ,
καὶ περὶ τῶν μητέρων αὐτῶν τῶν τετοκυῶν αὐτούς, καὶ περὶ τῶν πατέρων
αὐτῶν τῶν γεγεννηκότων αὐτούς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ⁴ Ἐν θανάτῳ νοσερῶ ἀπο- **4**
θάνουσι, οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφῇσονται· εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου
τῆς γῆς ἔσονται, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς ἔσονται καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ
οὐρανοῦ· ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται. ⁵ τάδε λέγει **5**
κύριος Μὴ εἰσελθῇς εἰς θίασον αὐτῶν, καὶ μὴ πορευθῇς τοῦ κόψασθαι, καὶ
μὴ πενήσῃς αὐτούς, ὅτι ἀφέστακα τὴν ἐιρήνην μου ἀπὸ τοῦ λαοῦ τούτου.
⁶ οὐ μὴ κόψονται αὐτοὺς οὐδὲ ἐντομίδας οὐ μὴ ποιήσουσι καὶ οὐ ξυρηθῇ- **6**
σονται, ⁷ καὶ οὐ μὴ κλασθῇ ἄρτος ἐν πένθει αὐτῶν εἰς παρακλήσιν ἐπὶ τε- **7**
θυνηκότι· οὐ ποτιοῦσιν αὐτὸν ποτήριον εἰς παρακλήσιν ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ
αὐτοῦ. ⁸ εἰς οἶκον πότου οὐκ εἰσελεύσῃ σὺ συγκαθίσαι μετ' αὐτῶν τοῦ φα- **8**
γεῖν καὶ πιεῖν. ⁹ διότι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἴδοὺ ἐγὼ καταλύω **9**
ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν
φωὴν χαρᾶς καὶ φωὴν εὐφροσύνης, φωὴν νυμφίου καὶ φωὴν νύμφης.
¹⁰ καὶ ἔσται ὅταν ἀναγγεῖλῃς τῷ λαῷ τούτῳ ἅπαντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ **10**
εἴπωσι πρὸς σέ Διὰ τί ἐλάλησε κύριος ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα; τίς
ἡ ἀδικία ἡμῶν; καὶ τίς ἡ ἁμαρτία ἡμῶν ἣν ἡμάρτομεν ἔναντι κυρίου τοῦ
θεοῦ ἡμῶν; ¹¹ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἄνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με οἱ πατέρες **11**
ὑμῶν, λέγει κύριος, καὶ ὥχοντο ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς
καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ ἐμὲ ἐγκατέλιπον καὶ τὸν νόμον μου οὐκ ἐφυ-

18. ιασομαι ... FA* γεινομενη ... μοι εγενηθη ... Ax FA ψευδος
... ουκ εχων, FA* ουκ εσχον 19. Ax FA* απο αξιου ... Ax FA ως
στομα 20. FA σε εν τω ... FA πολεμησωσι ... om προς 24. Ax FA
om του ... FA om λυτρωσομαι σε XVI. 2. FA* εκινω pro τούτω
3. Ax FA και των θυγατερων ... FA των γεγεννημενων εν ... FA* μη-
τερων τούτων 4. FA και ου κοπησονται ... ουδε ταφησονται ... Ax FA*
παραδειγμα ... Ax FA om εσονται secundum ... εν μαχαίρη 5. FA αυτοῶν
... και πενήσῃς, FA και μη πενήσῃς ... Ax FA* αφεσθηκα 6. ου κο-
ψονται, FA ου μη κοψονται ... FA ουδ (* ουδε) εντομίδας ποιησουσιν
... ουδε μη ξυρησονται, FA και ου μη ξυρηθησονται 7. FA* εις παρακλη-
σεις επι τεθν. ... επι πατρι αυτου η επι μητρι αυτου 8. FA om ου ...
ου του καθεισαι 9. Ax FA υμων εν ταῖς ... * om και post χαρας 10. Ax
FA απαγγελῃς ... om τούτω ... FA* om κυριος ... Ax FA απαντα ...
εναντιον 11. FA ερεις αυτοις ... εγκατελειπον ... οι πατερ. αυτων ... om
και προσεκυν. αυτοι ... εγκατελειπον

- 12 λάξαντο, ¹² και ὑμεῖς ἐπονηρεύσασθε ὑπὲρ τοὺς πατέρας ὑμῶν· και ἰδοὺ ὑμεῖς πορευέσθε ἕκαστος ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας ὑμῶν τῆς πονηρᾶς τοῦ
 13 μὴ ὑπακούειν μου. ¹³ και ἀποβρίψω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν ἣν οὐκ ἤδατε ὑμεῖς και οἱ πατέρες ὑμῶν, και δουλεύσετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις
 14 ὃς οὐ δώσουσιν ὑμῖν ἔλεος. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, και οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Ζῆ κύριος ὁ ἀναγαγὼν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰ-
 15 γύπτου, ¹⁵ ἀλλὰ Ζῆ κύριος ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ και ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὗ ἐξώσθησαν ἐκεῖ· και ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς
 16 τὴν γῆν αὐτῶν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν. ¹⁶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τοὺς ἀλγεῖς τοὺς πολλοὺς, λέγει κύριος, και ἀλειύσουσιν αὐτούς· και μετὰ ταῦτα
 17 ὄρουσιν και ἐπάνω παντὸς βουνοῦ και ἐκ τῶν τρυμαλιῶν τῶν πετρῶν. ¹⁷ ὅτι οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, και οὐκ ἐκρύβη τὰ ἀδικήματα
 18 αὐτῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου. ¹⁸ και ἀνταποδώσω διπλᾶς τὰς κακίας αὐτῶν και τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν, ἐφ' αἷς ἐβεβήλωσαν τὴν γῆν μου ἐν τοῖς ἡν-
 19 σιμαλοῖς τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν και ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν, ἐν αἷς ἐπλημ-
 19 μέλησαν τὴν κληρονομίαν μου. ¹⁹ κύριε, σὺ ἰσχύς μου και βοήθειά μου και καταφυγή μου ἐν ἡμέραις κακῶν· πρὸς σὲ ἔβην ἥξουσιν ἀπ' ἐσχάτου τῆς
 20 γῆς και ἐροῦσιν Ὡς ψευδὴ ἐκτῆσαντο οἱ πατέρες ἡμῶν εἰδωλα, και οὐκ
 20 ἔστιν ἐν αὐτοῖς ὠφέλημα. ²⁰ εἰ ποιήσει ἑαυτῷ ἄνθρωπος θεοὺς, και οὗτοι
 21 οὐκ εἰσὶ θεοί· ²¹ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ δηλώσω αὐτοῖς ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ τὴν χεῖρά μου, και γνωριῶ αὐτοῖς τὴν δύναμίν μου, και γνώσονται ὅτι ὄνομα
 μοι κύριος.

XVII.

- 5 ⁵ Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ' ἄνθρωπον, και στη-
 ρίσει σάρκα βραχίονος αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν, και ἀπὸ κυρίου ἀποστή ἡ καρδία
 6 αὐτοῦ· ⁶ και ἔσται ὡς ἡ ἀγριομυρική ἡ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὐκ ὀφεται ὅταν ἔλθῃ
 7 τὸ ἀγαθόν, και κατασκηνώσει ἐν ἀλίστοις και ἐν ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀλμυρᾷ ἥτις
 8 οὐ κατοικεῖται. ⁷ και εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ὃς πέποιθεν ἐπὶ τῷ κυρίῳ, και
 9 ἔσται κύριος ἐλπίς αὐτοῦ· ⁸ και ἔσται ὡς ξύλον εὐσηνοῦν παρ' ὕδατα, και
 10 ἐπὶ ἱμάδα βαλεῖ ῥίζαν αὐτοῦ· οὐ φοβηθήσεται ὅταν ἔλθῃ καύμα, και ἔσται
 11 ἐπ' αὐτῷ στελέχη ἀλσώδη, ἐν ἑνιαυτῷ ἀβροχίας οὐ φοβηθήσεται, και οὐ
 9 διαλείψει ποιῶν καρπόν. ⁹ βαθεῖα ἡ καρδία παρὰ πάντα, και ἄνθρωπός ἐστι,
 10 και τίς γνώσεται αὐτόν· ¹⁰ ἐγὼ κύριος ἐτάζων καρδίας και δοκιμάζων νε-
 φρούς, τοῦ δοῦναι ἐκάστω κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ και κατὰ τοὺς καρπούς
 11 τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ. ¹¹ ἐφώνησε πέρδιξ, συνήγαγεν ἃ οὐκ ἔτεκε· ποιῶν
 12 αὐτόν, και ἐπ' ἐσχάτων αὐτοῦ ἔσται ἄφρων. ¹² ἥρνος δόξης ὑψωμένος,

12. FA* και υμεις ουκ επορευεσθαι υπερ ... εραστων 13. *om απο της γης ταυτης ... FA εις γην ... FA* ην ουκ ιδητε ... om εκει 15. FA απο γης βορραν (ν erasum) τον οικ. ισραηλ ... FA* ουκ pro ου ... FA* γην ταυτην ην 16. FA αποστέλλω αλεις (correctum αλεις) πολλους ... αλεις ... Ax FA* αποστέλω ... τους σοφους ηηρευτας ... FA* και επα-
 νω ... βουνου υψηλου 17. FA αυτων ουκ εκρυβησαν απο προσωπου μου και ουκ εκρυβη ... FA* οφθαλμ. αυτων 18. Ax FA αδικιας pro κακιας 19. om συ ... FA εν ημερα 24. FA οτι εγω κυριος ονομα μοι κυριος (* om ον. μ. κυρ.) XVII. 5. FA om ο ... FA* σαρκαν, * σαρκας ... FA om επ αυτον ... FA* απεστη 6. FA* om η bis ... *αγριομυρική ... Ax FA η ουκ οφεται ... εν τ ηρημω, FA* εν ερημοις ... FA* κατοικηθησεται 8. Ax FA ριζας ... Ax FA* και ου φοβηθ. ... εν αυτω ... FA* ποιουν 10. FA καρδιας, δοκιμαζων 11. ed. rom. ετεκε, ποιων 12. υψουμενος

ἀγίασμα ἡμῶν, ¹³ ὑπομονή Ἰσραὴλ, κύριε, πάντες οἱ καταλιπόντες σε καται- 13
σχυνθήτωσαν, ἀφεστηκότες ἐπὶ τῆς γῆς γραφήτωσαν, ὅτι ἐγκατέλιπον πηγὴν
ζωῆς τὸν κύριον. ¹⁴ Ἰασαί με κύριε, καὶ ἰαθήσομαι· σῶσόν με, καὶ σωθήσο- 14
μαι, ὅτι καύχημά μου σὺ εἶ. ¹⁵ Ἰδοὺ αὐτοὶ λέγουσι πρὸς μέν· Ἰδοὺ ἔστιν ὁ λό- 15
γος κυρίου; ἐλθέτω. ¹⁶ Ἐγὼ δὲ οὐκ ἐκοπίασα κατακολουθεῖν ὀπίσω σου, καὶ 16
ἡμέραν ἀνθρώπου οὐκ ἐπεθύμησα, σὺ ἐπίστη· τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν
χειλέων μου πρὸ προσώπου σου ἔστι. ¹⁷ μὴ γεννηθῇς μοι εἰς ἀλλοτρίωσιν, φει- 17
δόμενός μου ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾶ. ¹⁸ καταισχυνθήτωσαν οἱ διώκοντές με, καὶ μὴ 18
καταισχυνθεῖν ἐγώ· πτοηθεῖσιν αὐτοί, καὶ μὴ πτοηθεῖν ἐγώ· ἐπάγαγε ἐπ’
αὐτοὺς ἡμέραν πονηράν, δισδὸν σύντριμμα σύντριψον αὐτούς. ¹⁹ τάδε λέγει 19
κύριος Βάδισον καὶ στήθῃ ἐν ταῖς πύλαις υἱῶν λαοῦ σου, ἐν αἷς εἰσπορευόν-
ται ἐν αὐταῖς βασιλεῖς Ἰούδα καὶ ἐν αἷς ἐκπορευόμεναι ἐν αὐταῖς, καὶ ἐν
πάσαις ταῖς πύλαις Ἱερουσαλὴμ. ²⁰ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Ἀκούσατε τὸν λόγον κυ- 20
ρίου, βασιλεῖς Ἰούδα καὶ πᾶσα Ἰουδαία καὶ πᾶσα Ἱερουσαλὴμ, οἱ εἰσπο-
ρευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις. ²¹ Τάδε λέγει κύριος Φυλάσσεσθε τὰς 21
ψυχὰς ὑμῶν καὶ μὴ αἵρετε βαστάγματα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ μὴ
ἐκπορεύεσθε ταῖς πύλαις Ἱερουσαλὴμ, ²² καὶ μὴ ἐκφέρετε βαστάγματα ἐξ 22
οἰκῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε· ἀγιά-
σατε τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων καθὼς ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν. καὶ
οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν, ²³ καὶ ἐσκήρυναν τὸν τράχηλον 23
αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι μου καὶ τοῦ μὴ δέξασθαι
παιδείαν. ²⁴ καὶ ἔσται ἐὰν εἰσακούσῃτέ μου, λέγει κύριος, τοῦ μὴ εἰσφέρειν 24
βαστάγματα διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
καὶ ἀγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν πᾶν ἔργον, ²⁵ καὶ εἰσε- 25
λεύσονται διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καθήμε-
νοι ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ’ ἄρμασι καὶ ἵπποις αὐτῶν, αὐτοὶ
καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ·
καὶ κατοικισθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς τὸν αἰῶνα, ²⁶ καὶ ἤξουσιν ἐκ τῶν πό- 26
λεων Ἰούδα, καὶ κυκλόθεν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκ γῆς Βενιαμὴν καὶ ἐκ γῆς
πεδινῆς καὶ ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ἐκ τῆς πρὸς νότον φέροντες ὀλοκαυτώματα
καὶ θυσιάς καὶ θυμιάματα καὶ μάννα καὶ λίβανον, φέροντες αἰνεσιν εἰς οἶκον
κυρίου. ²⁷ καὶ ἔσται ἐὰν μὴ ἀκούσῃτέ μου τοῦ ἀγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαβ- 27
βάτων, τοῦ μὴ αἵρειν βαστάγματα καὶ μὴ εἰσπορεύεσθαι ταῖς πύλαις Ἱερου-
σαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν ταῖς πύλαις αὐτῆς
καὶ καταφάγεται ἅμφοδα Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐ σβεσθήσεται.

43. FA* υπομονης ... καταλειποντες ... FA* ante εσχυνθησαν (* * κα-
ταισχυνθ.) add πτοηθησαν ουτοι και μη πτοηθην εγω (corrigere γε) ...
FA*.* απο της γης εγγραφητησαν ... εγκαταλειπον 44. *om σωσ. με και
σωθησομαι ... FA*.* οτι το καυχημα ... om οτι ... om συ 45. Ax
FA ελθτω 46. επιστασαι ... προσωπου μου 17. FA* om εν ημερα πο-
νηρα 18. πτοηθειν pro καταισχυνθειν ... om πτοηθειν ... λιμον πο-
νηραν ... FA συντριμμα 49. εν πυλαις υιων ... FA* εισπορευονται (*.* add
βασιλεις ιουδα και εν αις εκπορευονται εν αυταις, sed εν αυταις rur-
sus erasmus est) εν αυταις και εν πασαις 20. ep. προς αυτους ... Ax
FA om τον ... om και πασα ιουδ. ... FA πασα η ιουδ. 24. (*μη
φυλασσω.) ... τας φυλακας υμων 24. 22. FA* om και μη εκπορ. τ.
π. ιερ. 22 και μη εκφερ. (FA*.* φερεται, sed correctum est εκφερ.)
usq. ημερα τ. σαββ. 22. οικων (... ημων) 23. εισακουσαι ... om και
του μη δεξ. παιδ. 24. ακουσητε ... FA* om και αγιαζ. τ. ημ. τ. σαββα
των 25. FA ιπποις, αυτοι ... FA αυτων και οι ανδρες ... om εν ... κα-
τοικηθησεται 26. βενιαμιν ... Ax FA εκ της πεδινης ... FA θυσιαν (*.*
add και) θυμιαματα, Ax θυσιαν και θυμιαμα 27. Ax FA εισακουσητε ...
Ax FA*.* om μη tertium

XVIII.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ

- 2 ΑΕΙΓΩΝ ² Ἀνάστηθι καὶ κατάρβηθι εἰς οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἐκεῖ ἀκούσῃ
 3 τοὺς λόγους μου. ³ καὶ κατέβην εἰς τὸν οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐποίει
 4 ἔργον ἐπὶ τῶν λίθων, ⁴ καὶ ἔπεσε τὸ ἀγγεῖον ὃ αὐτὸς ἐποίει ἐν ταῖς χερσὶν
 αὐτοῦ· καὶ πάλιν αὐτὸς ἐποίησεν αὐτὸ ἀγγεῖον ἕτερον καθὼς ἤρεσεν ἐνώπιον
 6 αὐτοῦ ποιῆσαι. ⁵ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ⁶ Εἰ καθὼς ὁ κε-
 ραμεὺς οὗτος οὐ δυνήσομαι τοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ; ἰδοὺ ὡς ὁ πη-
 7 λὸς τοῦ κεραμέως ὑμεῖς ἐστέ ἐν χερσὶ μου. ⁷ πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος ἢ ἐπὶ
 8 βασιλείαν τοῦ ἐξῆραι αὐτοὺς καὶ τοῦ ἀπολλύειν, ⁸ καὶ ἐπιστραφή τὸ ἔθνος
 ἐκεῖνο ἀπὸ πάντων τῶν κακῶν αὐτῶν, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν κακῶν ὧν
 9 ἐλογιάσμην τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς. ⁹ καὶ πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλείαν
 10 τοῦ ἀνοικοδομεῖσθαι καὶ τοῦ καταφυτεύεσθαι, ¹⁰ καὶ ποιήσωσι τὰ πονηρὰ
 ἐναντίον μου τοῦ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς μου, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν ἀγα-
 11 θῶν ὧν ἐλάλησα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς. ¹¹ καὶ νῦν εἰπόν πρὸς ἄνδρας Ἰουδα
 καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ Ἰδοὺ ἐγὼ πλάσσω ἐφ' ὑμᾶς κακά,
 καὶ λογιζομαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμόν· ἀποστραφήτω δὴ ἕκαστος ἀπὸ ὁδοῦ αὐ-
 12 τοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ καλλίονα ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν. ¹² καὶ εἶπαν
 Ἄνδριούμεθα, ὅτι ὀπίσω τῶν ἀποστροφῶν ἡμῶν πορευσόμεθα, καὶ ἕκαστος
 13 τὰ ἀρεστά τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ποιήσομεν. ¹³ διὰ τοῦτο τάδε λέ-
 γει κύριος Ἐρωτήσατε διὴ ἐν ἔθνεσι, τίς ἤκουσε τοιαῦτα φρικτὰ ἢ ἐποίησε
 14 σφόδρα παρθένος Ἰσραὴλ; ¹⁴ μὴ ἐκλείψουσιν ἀπὸ πέτρας μαρτοί, ἢ ἡνὶ ἀπὸ
 15 τοῦ Λιβάνου; μὴ ἐκκλίνη ὕδωρ βιαίως ἀνέμῳ φερόμενον; ¹⁵ ὅτι ἐπελάθοντό
 μου λαός μου, εἰς κενὸν ἐθυμίασαν, καὶ ἀσθένησουσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν
 16 σχοίνους αἰωνίους τοῦ ἐπιβῆναι τρίβους οὐκ ἔχοντας ὁδὸν εἰς πορείαν, ¹⁶ τοῦ
 τάξει τὴν γῆν αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν καὶ σύριγμα αἰώνιον· πάντες οἱ διαπο-
 17 ρεόμενοι δι' αὐτῆς ἐκστήσονται καὶ κινήσουσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. ¹⁷ ὡς
 ἄνεμον καύσωνα δισπερῶ αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν αὐτῶν, δείξω αὐ-
 18 τοῖς ἡμέραν ἀπωλείας αὐτῶν. ¹⁸ καὶ εἶπαν Δεῦτε καὶ λογισώμεθα ἐπὶ Ἱερε-
 μίαν λογισμόν, ὅτι οὐκ ἀπολείται νόμος ἀπὸ ἱερέως καὶ βουλὴ ἀπὸ συνετοῦ
 καὶ λόγος ἀπὸ προφήτου· δεῦτε καὶ πατάξωμεν αὐτὸν ἐν γλώσσει, καὶ ἀκου-
 19 σόμεθα πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. ¹⁹ εἰσάκουσόν μου κύριε, καὶ εἰσάκουσον
 20 τῆς φωνῆς τοῦ δικαίωμάτος μου. ²⁰ εἰ ἀνταποδίδεται ἀντὶ ἀγαθῶν κακά;
 ὅτι συνελάλησαν ῥήματα κατὰ τῆς ψυχῆς μου, καὶ τὴν κόλασιν αὐτῶν ἔκρυ-
 ψάν μοι· μνηστῆρι ἐστηκότος μου κατὰ πρόσωπόν σου τοῦ καλῆσαι ὑπὲρ αὐ-
 21 τῶν ἀγαθῶν, τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμόν σου ἀπ' αὐτῶν. ²¹ διὰ τοῦτο δὸς

XVIII. 3. FA εἰς οἶκον 4. FA διεπέσεν ... ἀγγιον ... FA το ἀγγιον
 αὐτου (* add o) ἐποίει ... πάλιν αὐτο ἐποίησεν ἀγγιον ... FA ἀγγιον ...
 Ax FA του ποιῆσαι 6. ἐν ταῖς χερσ. μ. 7. FA* ἐπὶ ἐθνη ... FA καὶ ἐπὶ
 πρὸς ἢ ἐπὶ ... ἐπὶ βασιλείας 8. ἐπιστρέψῃ ... om αὐτῶν ... Ax FA περὶ
 παντῶν τῶν ... ὧν ἐλάλησα 9. ἐπὶ ἐθνη καὶ ἐπὶ βασιλείας 10. Ax FA
 ποιήσουσι (-σιν Ax) ... τὴν φωνήν 11. FA* ἐνίπουν πρ. ἀνδρα ... FA ἐν
 ἱερουσαλὴμ ... FA* λογιζομαι ... ἀπὸ τῆς οδοῦ ... FA ποιησεται (* add τὰ)
 ἐπιτηδεύματα 12. FA* πορευσώμεθα 13. ἐποι. μοι σφόδρα ... Ax FA
 παρθ. ἱερουσαλὴμ 14. FA* om μὴ pr. 15. Ax FA ἐπελάθοντο ... Ax FA
 ο λαός μου ... FA* ἐθυμίασεν ... FA ὁδὸν εἰς πορίαν, Ax ὁδὸν πορίας
 16. συρρηγμά ... παραπορευόμενοι ... τὰς κεφαλὰς ... FA om τὴν 17.
 τῶν ἐχθρῶν 18. Ax FA δεῦτε λογισώμεθα ... FA* ἱερῶν et συνετῶν ...
 αὐτον γλώσσει ... FA λόγους αὐτῶν 19. καὶ ἐπακούσον τῆς 20. Ax FA
 ἀνταποδίδετε ... Ax FA om μοι ... FA* τὴν θυραν σου

τοὺς υἱοὺς αὐτῶν εἰς λιμόν, καὶ ἄθροισον αὐτοὺς εἰς χεῖρας μαχαίρας· γενέσθωσαν αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄτεκνοι καὶ χῆραι, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν γενέσθωσαν ἀνηρημένοι θανάτῳ, καὶ οἱ νεανίσκοι αὐτῶν πεπτωκότες μαχαίρᾳ ἐν πολέμῳ. ²² γεννηθήτω κραυγὴ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν, ἐπάξεις ἐπ' αὐτοὺς λη- ²² στὰς ἄφνω, ὅτι ἐνεχείρησαν λόγον εἰς σύλληψίν μου καὶ παγίδας ἔκρυψαν ἐπ' ἐμέ. ²³ καὶ σὺ κύριε ἔγνωσ ἅπασαν τὴν βουλὴν αὐτῶν ἐπ' ἐμέ εἰς θά- ²³ νατον· μὴ ἀνωώσης τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν ἀπὸ προσώ-
που σου μὴ ἐξαλείψης· γενέσθω ἡ ἀσθένεια αὐτῶν ἐναντίον σου, ἐν καιρῷ θυμοῦ σου ποιήσον ἐν αὐτοῖς.

XIX.

Τότε εἶπε κύριος πρὸς μέ Βάδισον καὶ κτῆσαι βικὸν πεπλασμένον ὀστρά-
κινων, καὶ ἄξεις ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, ² καὶ ² ἐξελεύσῃ εἰς τὸ πολυάνδριον υἱῶν τῶν τέκνων αὐτῶν, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῶν προ-
θύρων πύλης τῆς χαρσεῖθ, καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ πάντας τοὺς λόγους τούτους
οὓς ἂν λαλήσω πρὸς σέ, ³ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου, βα- ³
σιλεῖς Ἰούδα καὶ ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ
εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ ὥστε παντὶ ἀκούοντος αὐτὰ
ῥηθήσεται τὰ ὦτα αὐτοῦ, ⁴ ἀνδ' ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ ἀπηλοτρίωσαν τὸν τό- ⁴
πον τοῦτον, καὶ ἐθυμίασαν ἐν αὐτῷ θεοῖς ἄλλοτρίοις οἷς οὐκ ᾔδεισαν αὐτοὶ
καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν· καὶ οἱ βασιλεῖς Ἰούδα ἐπλησαν τὸν τόπον τοῦτον αἰ-
μάτων ἀσώων, ⁵ καὶ ᾤκοδόμησαν ὑψηλὰ τῇ Βάαλ τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς ⁵
αὐτῶν ἐν πυρὶ, ὃ οὐκ ἐνετείλαμην οὐδὲ διανοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. ⁶ διὰ ⁶
τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐ κληθήσεται τῷ τόπῳ τούτῳ
ἔτι Διάπτωσις καὶ Πολυάνδριον υἱοῦ Ἐννόμ, ἀλλ' ἡ Πολυάνδριον τῆς σφα-
γῆς. ⁷ καὶ σφάξω τὴν βουλὴν Ἰούδα καὶ τὴν βουλὴν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ τόπῳ ⁷
τούτῳ, καὶ καταβαλῶ αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ
ἐν χερσὶ τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ δώσω τοὺς νεκροὺς αὐτῶν
εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ⁸ καὶ κα- ⁸
τάξω τὴν πόλιν ταύτην εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς συρισμόν· πᾶς ὁ παραπορευό-
μενος ἐπ' αὐτῆς σκυθρωπάσει καὶ συριεῖ ὑπὲρ πάσης τῆς πληγῆς αὐτῆς. ⁹ καὶ ⁹
ἔδονται τὰς σάρκας τῶν υἱῶν αὐτῶν καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων αὐτῶν,
καὶ ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἔδονται ἐν τῇ περιοχῇ καὶ ἐν τῇ
πολιορκίᾳ ἢ πολιορκήσουσιν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. ¹⁰ καὶ συντρίψεις τὸν ¹⁰
βικὸν κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκπορευομένων μετὰ σοῦ, ¹¹ καὶ ἐρεῖς ¹¹

24. μαχαίρης, FA* om μαχαίρας ... ατεκνοι χηραι ... αυτων εστω-
τες ανηρημενοι εν θανατω ... εν μαχαίρη 22. επαγαγε επ ... FA* αφωνων
... FA* ενεχειρωσαν ... συλληψιν, FA συνλημψιν 23. κυριε κυριε ... FA
πασαν ... βουλ. αυτ. ην εβουλευσαντο επ ... FA* επ εμοι ... Ax FA ασω-
σης ... Ax FA αμαρτ. των πατερων αυτων ... FA* om σου ante μη ...
και μη εξαλ. ... FA θυμω ... ποιησον αυτοις XIX. 4. FA* om οστρά-
κινων ... λαου σου κ. α. των πρεσβυτερων των ιερ. 2. της πυλης, FA πυ-
λων ... FA*.* χαρσεθ (*πρδαρσινς i. e. θαρσις) ... λογους ους εαν, FA
λογους ους αν 3. ακ. λογους, FA ακ. τους λογους ... om και ανδρ. ιουδα
... om εν prius ... FA om και οι εισπορ. ε. τ. π. ταυταις ... om αυτα
... FA*.* αμφοτερα τα ωτα 4. εγκατελειπον ... FA ασωων 5. post
ενετειλ. add ουδε ελαλησα 6. κληθ. επι (corrige επι?) τω ... om επι
7. εν μαχαίρη ... FA εναντι ... FA χερσιν (* add των) ζητ. 8. και ταξω
... FA*.* και εις συριγμον, Ax και συριγμον ... FA* πορευομενος ... FA*
ταυτης pro πασης 9. FA om αυτων secundum ... Ax FA εν πολιορκια
(ed. rom. πολυορκια) 10. τ. βικ. τουτον

- Τάδε λέγει κύριος Οὕτως συντρίψω τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν πόλιν ταύτην
 12 καὶ ὡς συντρίβεται ἄγγος ὁστράκινον, ὃ οὐ δυνήσεται ἰαθῆναι ἔτι. ¹² οὕτως ποιήσω, λέγει κύριος, τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν αὐτῷ, τοῦ
 13 δοθῆναι τὴν πόλιν ταύτην ὡς τὴν διαπίπτουσαν. ¹³ καὶ οἰκοὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ οἶκοι βασιλείων Ἰουδα ἔσονται καὶ ὡς ὁ τόπος ὁ διαπίπτων, ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν ἐν πάσαις ταῖς οἰκίαις ἐν αἷς ἐθυμίωσαν ἐπὶ τῶν θυμάτων αὐτῶν πᾶση τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἄλλοις.
 14 τρείς. ¹⁴ καὶ ἦλθεν Ἱερεμίας ἀπὸ τῆς διαπίπτσεως, οὐ ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος ἐκεῖ τοῦ προφητεῦσαι, καὶ ἔσθη ἐν τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου καὶ εἶπε
 15 πρὸς πάντα τὸν λαόν. ¹⁵ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῆς καὶ ἐπὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἅπαντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτήν, ὅτι ἐσκήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν τοῦ μὴ εἰσακούειν τῶν ἐντολῶν μου.

XX.

- Καὶ ἤκουσε Πασχῶρ ὁ υἱὸς Ἑμμῆρ ὁ ἱερεὺς, καὶ οὗτος ἦν κατεσταμένος ἡγουμένος οἴκου κυρίου, τοῦ Ἱερεμίου προφητεύοντος τοὺς λόγους τούτους. ² καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸν καταράκτην ὃς ἦν ἐν πύλῃ οἴκου ἀποτεταγμένου τοῦ ὑπερώου ὃς ἦν ἐν οἴκῳ κυρίου. ³ καὶ ἐξήγαγε Πασχῶρ τὸν Ἱερεμίαν ἐκ τοῦ καταράκτου, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἱερεμίας Οὐχὶ
 4 Πασχῶρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά σου ἄλλ' ἢ Μέτοικον. ⁴ διότι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι σε εἰς μετοικίαν σὺν πᾶσι τοῖς φίλοις σου· καὶ πεσοῦνται ἐν μαχαίρᾳ ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται· καὶ σὲ καὶ πάντα Ἰουδα δώσω εἰς χεῖρας βασιλείῳ Βαβυλώνας, καὶ μετοικιοῦσιν αὐτοὺς καὶ
 5 κατακόψουσιν ἐν μαχαίραις. ⁵ καὶ δώσω τὴν πᾶσαν ἰσχὺν τῆς πόλεως ταύτης καὶ πάντας τοὺς πόρους αὐτῆς καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ βασιλείου
 6 Ἰουδα εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἄξουσιν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. ⁶ καὶ σὺ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου πορεύσεσθε ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ ἐν Βαβυλῶνι ἀποθάνῃ, καὶ ἐκεῖ ταφῆσθαι σὺ καὶ πάντες οἱ φίλοι σου οἷς
 7 ἐπροφήτευσας αὐτοῖς ψευδῆ. ⁷ ἠπάτησάς με κύριε καὶ ἠκατήσθην, ἐκράτησας καὶ ἠδυνάσθην· ἐγενόμην εἰς γέλωτα, πᾶσαν ἡμέραν διετέλεσα μυκτηρίζομενος. ⁸ ὅτι πικρῷ λόγῳ μου γελάσσομαι, ἄδειςαι καὶ ταλαιπωρίαν ἐπικαλέσομαι, ὅτι ἐγενήθη λόγος κυρίου εἰς ἐνεδισμὸν ἐμοὶ καὶ εἰς χλευασμὸν πᾶσαν ἡμέραν μου. ⁹ καὶ εἶπα Οὐ μὴ ὀνομάσω τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ οὐ μὴ λαλήσω ἔτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο ὡς πῦρ καίόμενον φλέγον ἐν τοῖς ὀστοῖς μου, καὶ παρῆμαι πάντοθεν καὶ οὐ δύναμαι φέρειν, ¹⁰ ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν συναθροισμένων κυκλόθεν· Ἐπισίστητε, καὶ ἐπισυστῶμεν ἐπ' αὐτῷ πάντες ἄνδρες φίλοι αὐτοῦ· τηρήσατε τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ εἰ ἀπατη-

44. FA om ετι 42. FA οτι ουτως ... FA* om ποιησω ... FA ειπεν κυριος ... τω τοπ. τουτ., λεγει κυριος, τοις ... FA* πολ. αυτην ... om ταυτην ... FA* in fine add γην 43. FA οι οικ. ιερ. και (*.* add οι) οικοι ... FA om απο ... Ax FA om αυτων prius ... εθυμιωσαν ... om αυτων secundum ... στρατια 44. ιηρημιας ... διαπτ. του τοπου ταφεθ ... FA ης pro ου ... om εκει ... Ax FA* εν αυλη 45. ταυτην κακα και επι τας πολ. πασας και ... FA επι τας πολεις και τας ... Ax FA επ αυτην και επι τας πολεις αυτης ... FA τον αυχενα αυτων ... των λογων μου XX. 4. Ax FA πασχωρ υιος ... FA και αυτος ην ... κατεσταμενος 2. FA αποτεταγμενην 3. Ax FA εκαλεσεν κυριος το ... * μετοιχον 4. δια τουτο ταδε ... εν μαχαρη ... Ax FA* ιουδαν ... κατακ. αυτους εν μαχαира 5. πασαν την ... εχθρων αυτων 6. FA* πορευεσθε 7. FA εκρατησας με κ. ηδυνασθην* και εγενομην 8. FA χλευασμα 9. om ετι ... τουτω pro αυτου ... Ax FA οστεοις 40. FA* επι pro οτι ... FA* επισιτηται ... επ αυτον

θήσεται, καὶ δυνησόμεθα αὐτῷ καὶ ληψόμεθα τὴν ἐκδίκησιν ἡμῶν ἐξ αὐτοῦ.
 11 ὁ δὲ κύριος μετ' ἐμοῦ καθὼς μαχητὴς ἰσχύων· διὰ τοῦτο ἐδίδωξαν καὶ νοή- 11
 σαι οὐκ ἠδύναντο· ἡσχύνθησαν σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐνόησαν ἀτιμίας αὐτῶν, αἱ
 δι' αἰῶνος οὐκ ἐπιλησθήσονται. 12 κύριε δοκιμάζων δίκαια, συνῶν νεφροῦς 12
 καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐν αὐτοῖς, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεικά-
 λυφα τὰ ἀπολογήματά μου. 13 ᾗσατε τῷ κυρίῳ, αἰνέσατε αὐτῷ, ὅτι ἐξέηλτο 13
 τὴν ψυχὴν πένητος ἐκ χειρὸς πονηρευομένων. 14 ἐπικατάρatos ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ 14
 ἐτέχθη ἐν αὐτῇ, ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἔτεκε με ἡ μήτηρ μου μὴ ἔστω ἐπεικτική·
 15 ἐπικατάρatos ὁ ἄνθρωπος ὁ εὐαγγελισάμενος τῷ πατρὶ μου λέγων· Ἐτέχθη 15
 σοι ἄρσεν· εὐφραίνόμενος 16 ἔστω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὡς αἱ πόλεις αἱ κατέ- 16
 στρεψε κύριος ἐν θυμῷ καὶ οὐ μετεμελήθη. ἀκουσάτω κραυγῆς τῇ πρώτῃ καὶ ἀλα-
 λαγοῦ μεσημβρίας, 17 ὅτι οὐκ ἀπέκτεινέ με ἐν μήτρᾳ καὶ ἐγένετό μοι ἡ μήτηρ 17
 μου τάφος μου καὶ ἡ μήτηρ συλλήψεως αἰωνίας. 18 ἵνα τί τοῦτο ἐξήλθον ἐκ μή- 18
 τρας τοῦ βλέπειν κόπους καὶ πόνους, καὶ διετέλεσαν ἐν αἰσχύνῃ αἱ ἡμέραι μου;

XXI.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ
 ΟΤΕ ΑΠΕΣΤΕΙΛΕ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΕΔΕΚΙΑΣ ΤΟΝ
 ΠΑΣΧΩΡ ΥΙΟΝ ΜΕΛΧΙΟΥ ΚΑΙ ΣΟΦΟΝΙΑΝ ΥΙΟΝ ΒΑΣΑΪΟΥ ΤΟΝ
 ΙΕΡΕΑ ΛΕΓΩΝ

2 Ἐπερώτησον περὶ ἡμῶν κύριον, ὅτι βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐφάρτηκεν 2
 ἐφ' ἡμᾶς, εἰ ποιήσει κύριος κατὰ πάντα τὰ ἑαυμάσια αὐτοῦ, καὶ ἀπελεύσε-
 ται ἀφ' ἡμῶν. 3 καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἱερემίας Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς Σεδεκίαν 3
 βασιλέα Ἰούδα 4 Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ μεταστρέφω τὰ ὅπλα τὰ πο- 4
 λεμικά ἐν οἷς ὑμεῖς πολεμεῖτε ἐν αὐτοῖς πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκε-
 κλεικῶτας ὑμᾶς ἔξωθεν τοῦ τείχους· καὶ συναῶ αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως
 ταύτης, 5 καὶ πολιορκήσω ἐγὼ ὑμᾶς ἐν χειρὶ ἐκτεταμένη καὶ ἐν βραχίονι κρα- 5
 ταιῷ μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς μεγάλης· 6 καὶ πατάξω πάντας τοὺς κατοικοῦν- 6
 τας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη, ἐν θανάτῳ μεγάλῳ,
 καὶ ἀποθάνουσι. 7 καὶ μετὰ ταῦτα οὕτως λέγει κύριος Δώσω τὸν Σεδεκίαν 7
 βασιλέα Ἰούδα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τὸν λαὸν καταλειφθέντα ἐν τῇ
 πόλει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ ἀπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς μαχαίρας εἰς
 χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ κατακόψουσιν
 αὐτοὺς ἐν στόματι μαχαίρας· οὐ φείσομαι ἐπ' αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ οἰκτιρήσω
 αὐτούς. 8 πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα 8
 πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου· 9 ὁ κα- 9
 θήμενος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθάνεται ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ὁ ἐκ-
 πορευόμενος προσχωρήσας πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικῶτας ὑμᾶς

40. Αx FA ληψόμεθα 41. και pro ο δε ... (μαθητης ...) ισχυρος
 42. FA ειδοιμι ... FA* om τα 43. Αx FA om την ... χειρ. στερεωτερον
 αυτου, FA χειρ. στερεωτερων (*-στερων και) πονηρευομενων 44. η εγε-
 νηθην pro εν η ετεχθη ... FA η ετεκεν pro εν η ετ. 45. FA αρσεν
 46. εσται ... FA* ακουσατε κραυγης ... Αx FA το πρωι 47. εν μητρα
 μητρος ... Αx FA συλλημφεως 48. FA* εκ μητρος ... FA* μοχθους pro
 πονους ... FA om και ante διετελεσαν XXI. 4. ιερεμιαν οτι ... FA*
 om προς αυτον ... υι. μασσαιου, FA υι. μασεου ... FA* τον ιερεαν 2. Αx
 FA τον κυριον ... οτι ο βασ. ... FA* om αφ ημων (supplet**) 4. συγ-
 κλειοντας ημας, FA συγκεκλιωτ. ημ. ... Αx FA om και συναξω αυτους
 5. FA υμας εγω ... εντεταμενη ... FA βραχ. υψηλω (*- add και) κρατω
 ... οργης και παροργισμού μεγαλου 6. FA* om εν sec. 7. FA* ουτω ...
 FA* βασιλεαν ... FA* παιδ. αυτων ... Αx FA τ. λ. τον καταλ. ... φεισ.
 επ αυτους 8. FA ειδου δεδωκα 9. συγκεκλιωτας, FA συγκεκλιωτας

- 10 ζήσεται, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς σκῦλα καὶ ζήσεται. ¹⁰ διότι ἐστήρικα τὸ πρῶτον μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθὰ· εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος παραδοθήσεται, καὶ κατακαύσει αὐτὴν ἐν πυρὶ.
- 11 12 ¹¹ ὁ οἶκος βασιλέως Ἰούδα, ἀκούσατε λόγον κυρίου· ¹² οἶκος Δαυὶδ, τάδε λέγει κύριος Κρίνατε πρῶτὴ κρίμα καὶ κατευθύνετε, καὶ ἐξέλεσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικούντος αὐτόν, ὅπως μὴ ἀναφθῇ ὡς πῦρ ἡ ὀργὴ μου καὶ καυσθή-
- 13 σεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων. ¹³ ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν κοιλάδα Σὶδρ τὴν πεδεινὴν, τοὺς λέγοντας Τίς ποθήσει ἡμᾶς; ἢ τίς εἰσελεύ-
- 14 σεται πρὸς τὸ κατοικητήριον ἡμῶν; ¹⁴ καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ δρυμῷ αὐτῆς, καὶ ἔδεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς.

XXII.

- Τάδε λέγει κύριος Πορεύου καὶ καταβῆθι εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως
- 2 Ἰούδα, καὶ λαλήσεις ἐκεῖ τὸν λόγον τοῦτον, ² καὶ ἐρεῖς Ἄκουε λόγον κυρίου, βασιλεῦ Ἰούδα ὁ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, σὺ καὶ ὁ οἶκος σου καὶ ὁ
- 3 λαός σου καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ταῖς πύλαις ταύταις, ³ Τάδε λέγει κύριος Ποιεῖτε κρίσιν καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἐξαιρεῖσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικούντος αὐτόν, καὶ προσήλυτον καὶ ὄρφανόν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύετε,
- 4 καὶ μὴ ἀσεβεῖτε, καὶ αἷμα ἀβδῶν μὴ ἐκχέετε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ⁴ διότι ἐὰν ποιοῦντες ποιήσητε τὸν λόγον τοῦτον, καὶ εἰσελεύσονται ἐν ταῖς πύλαις τοῦ οἴκου τούτου βασιλεῖς καθήμενοι ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ'
- 5 ἄρμάτων καὶ ἵππων, αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν. ⁵ ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε τοὺς λόγους τούτους, κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς
- 6 ἐρήμωσιν ἔσται ὁ οἶκος οὗτος. ⁶ ὅτι τάδε λέγει κύριος κατὰ τοῦ οἴκου βασιλέως Ἰούδα Γαλαὰδ σὺ μοι ἀρχὴ τοῦ Λιβάνου, ἐὰν μὴ θῶ σε εἰς ἔρημον,
- 7 πόλεις μὴ κατοικηθησομένας, ⁷ καὶ ἐπάξω ἐπὶ σὲ ὀλοθρευόντα ἄνδρα καὶ τὸν πέλεκυν αὐτοῦ, καὶ ἐκκόψουσι τὰς ἐκλεκτάς κέδρους σου καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς
- 8 τὸ πῦρ. ⁸ καὶ διελεύσονται ἔθνη διὰ τῆς πόλεως ταύτης, καὶ ἐρεῖ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Διὰ τί ἐποίησε κύριος οὕτως τῇ πόλει ταύτῃ τῇ μεγ-
- 9 γάλῃ; ⁹ καὶ ἐροῦσιν Ἄνθ' ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην κυρίου θεοῦ αὐτῶν, καὶ προσκύνησαν θεοῖς ἄλλοτρίοις καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς. ¹⁰ μὴ κλαίετε τὸν
- 10 τεθνηκότα μηδὲ θρηνεῖτε αὐτόν· κλαύσατε κλαυσμῷ τὸν ἐκπορευόμενον, ὅτι
- 11 οὐκ ἐπιστρέψει ἔτι οὐδὲ ὄψεται τὴν γῆν πατρίδος αὐτοῦ. ¹¹ διότι τάδε λέγει κύριος ἐπὶ Σελλήμ υἱὸν Ἰωσία τὸν βασιλεύοντα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐ-
- 12 τοῦ, ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου τούτου, Οὐκ ἀναστρέψει ἐκεῖ ἔτι, ¹² ἀλλ' ἡ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ οὐ μετάνισα αὐτὸν ἐκεῖ ἀποθάνεται, καὶ τὴν γῆν ταύτην
- 13 οὐκ ὄψεται ἔτι. ¹³ ὁ οἰκοδομῶν οἰκίαν αὐτοῦ οὐ μετὰ δικαιοσύνης καὶ τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ οὐκ ἐν κρίματι, παρὰ τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐργάται δωρεάν, καὶ
- 14 τὸν μισθὸν αὐτοῦ οὐ μὴ ἀποδώσει αὐτῷ. ¹⁴ ὁ οἰκοδόμησας σεαυτοῦ οἶκον σύμμετρον, ὑπερῶα ῥηπιστὰ διεσταλμένα θύρῃσι καὶ ἐξυλωμένα ἐν κέδρῳ καὶ

40. FA* οτι ... εστηρισα, FA*.* εστηριξα 42. FA το πρωι ... FA κατευθυνεται (*om θυ) 43. Ax FA πεδινην (Ax παιδ.) 14. (θυμω ...) και κατεδεται XXII. 1. FA* επ οικον, *.* εις οικον 2. FA* βασιλεως ... FA*.* post συ add και οι παιδες, erasit :: ... εν ταις π. τ., FA τας πυλας ταυτας 3. FA καταδυναστευσητε 4. FA εισελευσεται ... FA*.* βασιλεως, Ax βασιλεις και αρχοντες 6. FA του βασιλεως 7. εισαξω ... FA επι σοι ... Ax. FA ανδρα ολοθρ. (Ax ολεθρ.) 8. FA* ελευσονται ... Ax FA ερουσιν ... Ax FA τη μεγαλη ταυτη 9. Ax FA*.* εγκατελειπον (FA ενκ.) ... του θεου 10. αναστρεψει (οτι usque αναστρε in rasura) ... FA ετι και ου μη ιδη την 11. FA οτι ... Ax FA υιον ιωσια (Ax ιωσιου) τω βασιλευοντι αντι ιωσια ... FA ανακαμψει ... Ax FA εκει ουκει 12. Ax FA om τουτω 13. ω ο οικοδ. την οικ. α. ουκ εν δικαιοσυνη 14. FA συνμετρον (7. FA ενβαλουσιν)

κεχρισμένα ἐν μίλτῳ. ¹⁵ μὴ βασιλεύσης, ὅτι σὺ παροξυνῇ ἐν Ἀχαῖ τῷ πατρὶ ¹⁵ σου; οὐ φάγονται καὶ οὐ πίνουν· βέλτιόν σε ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην. ¹⁶ οὐκ ἔγνωσαν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ταπεινῶ οὐδὲ κρίσιν πένητος· οὐ τοῦτό ¹⁶ ἔστι τὸ μὴ γινῶναι σε ἐμέ, λέγει κύριος; ¹⁷ ἰδοὺ οὐκ εἰσὶν οἱ ὀφθαλμοί σου ¹⁷ οὐδὲ ἡ καρδία σου καλὴ, ἀλλὰ εἰς τὴν πλεονεξίαν σου καὶ εἰς τὸ αἷμα τὸ ἄδῳον τοῦ ἐκχέαι αὐτό, καὶ εἰς ἀδικήματα καὶ εἰς φόνον τοῦ ποιεῖν αὐτά. ¹⁸ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ Ἰωακείμ υἱὸν Ἰωσία βασιλέα Ἰούδα Καὶ ¹⁸ ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον, οὐ κόφονται αὐτόν· ὦ ἀδελφέ, οὐδὲ μὴ κλαύσονται αὐτόν Οἱμοὶ κύριε. ¹⁹ ταφὴν ὄνου ταφήσονται, συμψησθεὶς ῥιφήσεται ἐπέκεινα ¹⁹ τῆς πύλης Ἱερουσαλήμ. ²⁰ ἀνάβηθι εἰς τὸν Λίβανον καὶ κράξον, καὶ εἰς τὴν ²⁰ Βασάν δὸς τὴν φωνήν σου, καὶ βόησον εἰς τὸ πέρας τῆς θαλάσσης, ὅτι συνε- ²⁰ τρήρισαν πάντες οἱ ἐρασταὶ σου. ²¹ ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐν τῇ παραπτώσει σου, ²¹ καὶ εἶπας Οὐκ ἀκούσομαι· αὕτη ἡ ὁδός σου ἐκ νεότητός σου, οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς μου. ²² πάντας τοὺς ποιμένας σου ποιμανεῖ ἄνεμος, καὶ οἱ ἐρα- ²² σταί σου ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐξελεύσονται, ὅτι τότε αἰσχυνθήσῃ καὶ ἀτιμωθήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν φιλοῦντων σε. ²³ κατοικοῦσα ἐν τῷ Λιβάνῳ, ἐννοσεύουσα ²³ ἐν ταῖς κέδροις, καταστενάζεις ἐν τῷ ἔλθειν σοι ὀδύνας ὡς τικτούσης. ²⁴ ὥ ²⁴ ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν γενόμενος γέννηται Ἰεχονίας υἱὸς Ἰωακείμ βασιλεὺς Ἰούδα ἀποσφράγισμα ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, ἐκεῖθεν ἐκπάσω σε, ²⁵ καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν σου, ὣν σὺ εὐλαβῇ ²⁵ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, ²⁶ καὶ ἀπορρίψω σὲ καὶ ²⁶ τὴν μητέρα σου τὴν τεκοῦσάν σε εἰς γῆν οὗ οὐκ ἐτέλχης ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖ ἀπο- ²⁶ θανεῖς. ²⁷ εἰς δὲ τὴν γῆν ἣν αὐτοὶ εὐχονται ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐ μὴ ἀπο- ²⁷ στρέψωσιν. ²⁸ ἠτιμώσῃ Ἰεχονίας ὡς σκευὸς οὗ οὐκ ἔστι χρεῖα αὐτοῦ, ὅτι ἐξεβ- ²⁸ ῥίφη καὶ ἐξεβλήθη εἰς γῆν ἣν οὐκ ᾔδει. ²⁹ γῇ γῇ, ἄκουε λόγον κυρίου, ³⁰ γράψον ²⁹ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκκήρυκτον ἄνθρωπον, ὅτι οὐ μὴ αὐξηθῇ ἐκ τοῦ σπέρματος ³⁰ αὐτοῦ κατῆμενος ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, ἄρχων ἔτι ἐν τῷ Ἰούδα.

XXIII.

Ω ΠΟΙΜΕΝΕΣ οἱ ἀπολλύντες καὶ διασκορπίζοντες τὰ πρόβατα τῆς νομῆς αὐτῶν. ² διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ποιμαίνοντας τὸν λαόν ² μου Ὑμεῖς διεσκορπίσατε τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐξώσατε αὐτὰ καὶ οὐκ ἐπε- ² σκέψασθε αὐτά, ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐφ' ὑμᾶς κατὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν. ³ καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι τοὺς καταλοιπούς τοῦ λαοῦ μου ἐπὶ πάσης τῆς ³ γῆς οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ καταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν νομὴν αὐτῶν, καὶ

15. Ax FA μη βασιλευσεις ... εν αχααβ ... Ax FA βελτιον ην ... δι-
καιουσνην καλην 16. ταπεινων ... τουτο σοι 17. Ax FA εκχρειν ... ποιειν
ταυτα, FA om αυτα 18. FA ab επι ad επι seq. transilit ... ουαι pro
και ... Ax FA ου μη κοφονται (FA -ψωνται) ... Ax FA* ουαι αδελφε
... om ουδε usque κυριε ... FA οιμμοι 19. FA ταφην ου ταφησεται ...
ταφησεται ... Ax FA συμψηθεις 20. Ax FA και κεκραξον ... Ax FA πε-
ραν 21. Ax FA ελαλησαν ... om και ειπας usque νεοτητος σου ... FA
ου μη ακουσομαι ... FA* της φωνην 22. om οι ερασται σου ... FA* αι-
σχυνησει ... ατιμασθηση 23. ωδινας 24. ιωακειμ υιος ιεχονια 25. FA
om και παραδ. σε 26. παραδωσω pro απορριψω ... FA* και την τεκοusan
... FA* την pro ου 27. επιστρεψουσιν 28. Ax FA εξεριφη 30. FA εκ
σπερματος ... ανηρ κατημενος ... ετι εν τω οικω ιουδα, FA ετι του ιουδα
XXIII. 1. ω οι ποιμ. οι διασκ. κ. απολλ., FA ω οι ποιμενεοντες (ποιμαι-
νοντες?) και οι διασκορπ. και απολλυντες ... νομης μου 2. απωσατε ...
επεσκεψατε ... εκδικησω 3. καγω εισδ. το καταλοιπον ... FA post λαου
μου add ου διεσπιρα αυτους ... Ax FA απο πασης ... FA* ουκ pro ου

4 αὐξηθῇσονται καὶ πληθυνθήσονται. ⁴ καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς ποιμένας οἱ ποιμα-
 νούσιν αὐτούς, καὶ οὐ φοβηθήσονται ἔτι οὐδὲ πτοηθήσονται, λέγει κύριος.
 5 ⁵ ἰδοὺ ἡμέραι ἐρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἀναστήσω τῷ Δαυιδ ἀνατολὴν δι-
 καίαν, καὶ βασιλεύσει βασιλεὺς καὶ συνήσει καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιο-
 6 σύνην ἐπὶ τῆς γῆς. ⁶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ καὶ σωθήσεται Ἰούδας, καὶ
 Ἰσραὴλ κατασκηνώσει πεποιθώς, καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὃ καλέσει αὐτὸν
 9 κύριος, Ἰωσεδέχ. (vñ. 7. 8. vide post v. 40.) ἐν τοῖς προφήταις. ⁹ συνετρίβη
 ἡ καρδία μου ἐν ἐμοί, ἐσαλεύθη πάντα τὰ ὀστέα μου, ἐγενήσθη ὡς ἄνθρω-
 10 πον τετριμμένος καὶ ὡς ἄνθρωπος συνεχόμενος ἀπὸ οἴνου ἀπὸ προσώπου κυ-
 10 ρίου καὶ ἀπὸ προσώπου εὐπρεπείας δόξης αὐτοῦ. ¹⁰ ὅτι ἀπὸ προσώπου τούτων
 ἐπένθησεν ἡ γῆ, ἐξηράνθησαν αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου· καὶ ἐγένετο ὁ δρόμος,
 11 αὐτῶν πονηρός, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν οὕτως. ¹¹ ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐμο-
 12 λύνθησαν, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον πονηρίας αὐτῶν. ¹² διὰ τοῦτο γενέσθω
 ἡ ὁδὸς αὐτῶν αὐτοῖς εἰς ὀλίγημα ἐν γνόφῳ, καὶ ὑποσκειλισθήσονται καὶ
 πεσοῦνται ἐν αὐτῇ· διότι ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς κακὰ ἐν ἐναντιῷ ἐπισκέψεως
 13 αὐτῶν. ¹³ καὶ ἐν τοῖς προφήταις Σαμαρείας εἶδον ἀνομήματα· ἐπροφήτευσαν
 14 διὰ τῆς Βάαλ, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. ¹⁴ καὶ ἐν τοῖς προφή-
 ταις Ἱερουσαλὴμ ἐώρακα φρικτά, μοιχωμένους καὶ πορευομένους ἐν ψεύδει
 καὶ ἀντιλαμβάνομένους χειρῶν πολλῶν τοῦ μὴ ἀποστραφῆναι ἕκαστον ἀπὸ
 τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς· ἐγενήθησάν μοι πάντες ὡς Σόδομα, καὶ οἱ
 15 κατωικοῦντες αὐτὴν ὥσπερ Γόμορρα. ¹⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ
 ψωμιῶ αὐτοὺς ὀδύνῃ καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ πικρόν, ὅτι ἀπὸ τῶν προφη-
 16 τῶν Ἱερουσαλὴμ ἐξῆλθε μολυσμὸς πάσῃ τῇ γῇ. ¹⁶ οὕτως λέγει κύριος παντο-
 κράτωρ Μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, ὅτι ματαιοῦσιν ἑαυτοὺς ὁρασί-
 17 ἀπὸ καρδίας αὐτῶν λαλοῦσι καὶ οὐκ ἀπὸ στόματος κυρίου· ¹⁷ λέγουσι τοῖς
 ἀπαθουμένοις τὸν λόγον κυρίου Εἰρήνη ἔσται ἡμῖν, καὶ πᾶσι τοῖς πορευομέ-
 18 νοις τοῖς βελήμασιν αὐτῶν καὶ παντὶ τῷ πορευομένῳ πλάνῃ καρδίας αὐτοῦ
 18 εἶπαν Οὐχ ἥξει ἐπὶ σὲ κακὰ. ¹⁸ ὅτι τίς ἔστη ἐν ὑποστήματι κυρίου καὶ εἶδε
 19 τὸν λόγον αὐτοῦ; τίς ἠνωτίσαστο καὶ ἤκουσεν; ¹⁹ ἰδοὺ σεισμὸς παρὰ κυρίου
 καὶ ὁργὴ ἐκπορεύεται εἰς συσσεισμόν, συστρεφομένη ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἥξει
 20 ²⁰ καὶ οὐκ ἔτι ἀποστρέψει ὁ θυμὸς κυρίου, ἕως ποιήσῃ αὐτὸ καὶ ἕως ἂν
 21 στηθῇ αὐτὸ ἀπὸ ἐγγειρήματος καρδίας αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτους τῶν ἡμερῶν νοτή-
 21 σουναι αὐτό. ²¹ οὐκ ἀπέστειλλον τοὺς προφῆτας, καὶ αὐτοὶ ἔτρεχον· οὐδὲ ἐλά-
 22 λησα πρὸς αὐτούς, καὶ αὐτοὶ ἐπροφήτευν. ²² καὶ εἰ ἔστησαν ἐν τῇ ὑποστάσει

4. καὶ pro οἱ ... Ax FA καὶ οὐ πτοηθήσ. et Ax add ἐτι 6. ἐκείναις
 pro αὐτοῦ ... FA ἱερουσαλὴμ pro ἰσραὴλ ... om αὐτοῦ secundum ... FA
 ἰωσεικειμ ... ed. rom. ante ἐν τοῖς non interp. (nec videntur Ax FA)
 9. συν ἐμοι ... ** (item ?) ἄνθρωπος pro ἀνὴρ ... FA εὐπρεπείας 40. αὐ-
 τῶν οὐχ οὕτως 41. ἰδον 42. FA επισκ. αὐτῶν ... in f. add φησιν κυ-
 ριος 43. FA σαμαρίας ... ἰδον ... FA α ἐπροφῆτ., Ax ἐπροφ. ἐπ. ονοματι
 μου 44. FA τα φρικτα μοιχωμένων ... χειρῶν πονηρῶν του ... FA γενε-
 σῶσαν ... ὡς γομορρα, FA καὶ ὡσπερ λαὸς γομορρα 45. ψωμιζῶ αὐτοὺς
 ὀδύναις ... FA ἐν πάσῃ 46. FA om. οὕτως λ. κ. παντοκρ. ... FA τῶν λο-
 γῶν ... ματαιοῦσιν αὐτοῖς ὁρασίς ... Ax FA καὶ ἀπο καρδ. αὐτ. (Ax εαυ-
 τῶν) 47. FA αὐτῶν παντι ... FA καρδ. αὐτῶν ... Ax FA om εἶπαν ...
 FA οὐκ ἦξει 48. om τις ... ἰδεν ... FA ἡ τις ἐνωτίσαστο (etiam Ax ἐνω-
 τίσαστο) 49. ** ἐκπορευομένη, FA* εἰσπορεύεται ... Ax FA συνίστην ...
 FA συστρεφομένη ... ἡξ. ἐπὶ τ. ἀσεβ. 20. ἕως ἀν ποιήσῃ, FA ἕως ἀν
 ποιήσῃ ... FA* om καὶ ἕως usque αὐτο, * supplet καὶ ἕως ἀν ἀναστήσῃ
 αὐτο ... ἐσχάτων ... αὐτὰ 24. Ax FA οὐκ ἐλάλησα et FA pergit αὐτοῖς
 .. FA ἐπροφήτευσαν

μου καὶ εἰ ἤκουσαν τῶν λόγων μου, καὶ τὸν λαόν μου ἂν ἀπέστρεφον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. ²³ Ὡς ἐγγίζω ἐγὼ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐχὶ Ὡς πόρρωθεν. ²⁴ εἰ κρυβήσεται τις ἐν κρυφαίοις, καὶ ἐγὼ οὐκ ὄψομαι αὐτόν; μὴ οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ, λέγει κύριος; ²⁵ ἤκουσα ἃ λαλοῦσιν οἱ προφῆται, ἃ προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ²⁶ ψευδῆ λέγοντες Ἡνυπνιασμένη ἐνύπνιον. ²⁶ ὥς ποτε ἔσται ἐν καρδίᾳ τῶν 26 προφητῶν τῶν προφητευόντων ψευδῆ, ἐν τῷ προφητεύειν αὐτοὺς τὰ θελήματα τῆς καρδίας αὐτῶν, ²⁷ τῶν λογιζομένων τοῦ ἐπιλαβεῖσθαι τοῦ νόμου μου 27 ἐν τοῖς ἐνυπνίοις αὐτῶν, ἃ διηγούντο ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καθάπερ ἐπελάζοντο οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ ὀνόματός μου ἐν τῇ Βάβυλ, ²⁸ ἐν ᾧ τὸ ἐνύπνιον ἐστὶ διηγησάμενον τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾧ ὁ λόγος μου πρὸς αὐτὸν διηγησάμενον τὸν λόγον μου ἐπ' ἀληθείας. τί τὸ ἄχρνον πρὸς τὸν σῖτον; ²⁹ οὕτως οἱ λόγοι μου, λέγει κύριος· οὐκ ἰδοὺ οἱ λόγοι μου ὥς περ πῦρ, ²⁹ λέγει κύριος, καὶ ὡς πέλυξ κόπτων πέτραν; ³⁰ ἰδοὺ ἐγὼ διὰ τοῦτο πρὸς τοὺς 30 προφῆτας, λέγει κύριος ὁ Ὡς, τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου ἕκαστον παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ. ³¹ ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφῆτας τοὺς ἐκβάλλοντας 31 προφητείας γλώσσης καὶ νυστάζοντας νυσταγμὸν αὐτῶν. ³² διὰ τοῦτο ἰδοὺ 32 ἐγὼ πρὸς τοὺς προφῆτας τοὺς προφητεύοντας ἐνύπνια ψευδῆ, καὶ οὐ διηγούντο αὐτά, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς πλάνοις αὐτῶν, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετείλαμην αὐτοῖς, καὶ ὠφέλειαν οὐκ ὠφελήσουσι τὸν λαόν τοῦτον. ³³ καὶ ἂν ἐρωτήσωσιν ὁ 33 λαὸς οὗτος ἡ ἱερεὺς ἢ προφήτης τί τὸ λῆμμα κυρίου; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ὑμεῖς ἐστέ τὸ λῆμμα καὶ ῥάξω ὑμᾶς, λέγει κύριος. ³⁴ ὁ προφήτης καὶ οἱ ἱερεῖς 34 καὶ ὁ λαὸς οἱ ἂν εἴπωσι Λῆμμα κυρίου, καὶ ἐκδικήσω τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. ³⁵ οὕτως ἐρεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ 35 ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τί ἀπεκρίθη κύριος, καὶ τί ἐλάλησε κύριος; ³⁶ καὶ λῆμμα κυρίου μὴ ὀνομάζετε ἔτι, ὅτι τὸ λῆμμα τῷ ἀνθρώπῳ ἔσται ὁ 36 λόγος αὐτοῦ. ³⁷ καὶ διὰ τί ἐλάλησε κύριος ὁ Ὡς ἡμῶν; ³⁸ διὰ τοῦτο τάδε 37 38 λέγει κύριος ὁ Ὡς ἡμῶν ἂν εἴπατε τὸν λόγον τοῦτον Λῆμμα κυρίου, καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς λέγων Οὐκ ἐρεῖτε λῆμμα κυρίου, ³⁹ διὰ τοῦτο ἰδοὺ 39 ἐγὼ λαμβάνω καὶ ῥάσσω ὑμᾶς καὶ τὴν πόλιν ἣν ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατρῶσιν ὑμῶν, ⁴⁰ καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς ὀνειδισμὸν αἰώνιον καὶ ἀτιμίαν αἰώνιον, 40 ἣτις οὐκ ἐπιλησθήσεται. ⁷ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ 7 οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Ζῆ κύριος ὅς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ⁸ ἀλλὰ Ζῆ κύριος ὅς συνήγαγε πᾶν τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ 8 ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὗ ἐξῴσεν αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀπεκατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν.

22. FA και εισηκουσαν των ... FA om αυτους ... μου αποστρεφειν αυτους απο των επιτ. αυτ. των πον. 23. FA om ειμι ... ου pro ουχι 24. ανθρωπος pro τις 25. FA ηκουσα α οι προφ. προφητευουσιν επι ... ενυπνιασμενη 26. Ax FA ψευδη και εν ... FA θεληματα καρδιας 27. διηγουνται ... FA επελαζοντο 29. Ax ουχι et FA ουχι pro ουχι ιδου ... φλεγον πυρ ... πελεκυς 30. Ax FA δια τουτο ιδου εγω ... Ax FA εκαστος 31. προφητειαν γλωσση ... Ax FA νυσταγμ. εαυτων 32. Ax FA omi δια τουτο ... ψευδη ενυπνια ... Ax FA και διηγουντο ... FA καγω ... ωφελιαν, FA ωφελια 33. Ax ερωτησωσιν σε, FA επερωτησωσιν σε ... FA η ιερευσ (corrector add η) ο προφητης (*.* add λεγων) ... FA* εστε το ρημα 34. Ax FA ο (FA* οι) ιερευσ 35. οτι ουντως ... om και τι ελαλ. κυριος 36. Ax FA om ετι ... οτι λημμα κυριου εσται τω ανθρ. ο λ. αυτου ... FA* om αυτου, *.* supplet κυριου 37. FA και τι οτι 38. Ax FA om ημων 40. FA η pro ητις (Ax ει τις) 7. FA* ος συνηγαγεν ... FA τον λαον ισρ. 8. Ax FA απαν ... FA* βορραν ... FA* om απο π. τ. χωρων ... FA* ουκ pro ου

XXIV.

Ἔδειξέ μοι κύριος δύο καλάζους σύκων, κειμένους κατὰ πρόσωπον ναοῦ κυρίου, μετὰ τὸ ἀποικίσαι Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ἰερωνίαν υἱὸν Ἰωακείμ βασιλέα Ἰούδα καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς τεχνίτας καὶ τοὺς δεσμώτας καὶ τοὺς πλουσίους ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς Βαβυ-
 2 λῶνα. ² ὁ καλάζος ὁ εἰς σύκων χρηστῶν σφόδρα ὡς τὰ σύκα τὰ πρῶιμα, καὶ ὁ καλάζος ὁ ἕτερος σύκων πονηρῶν σφόδρα ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πο-
 3 νηρίας αὐτῶν. ³ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Τί σὺ ὄρῃς, Ἱερεμία; καὶ εἶπα Σύκα·
 4 5 ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν. ⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ⁵ Γάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ὡς τὰ σύκα τὰ χρηστὰ ταῦτα, οὕτως ἐπιγνώσονται τοὺς ἀποικισθέντας Ἰουδαίους, οὓς ἐξαπέσταλκα ἐκ τοῦ τόπου τούτου εἰς γῆν
 6 Χαλδαίων εἰς ἀγαθά. ⁶ καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς ἀγαθά, καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἀγαθά· καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ καθελῶ αὐτούς, καὶ καταφυτεύσω αὐτούς καὶ οὐ μὴ ἐκ-
 7 τίλω. ⁷ καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν τοῦ εἰδέναι αὐτοὺς ἐμέ, ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, ὅτι ἐπιστραφήσου-
 8 ται ἐπ' ἐμέ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῶν. ⁸ καὶ ὡς τὰ σύκα τὰ πονηρὰ ἃ οὐ βρωθήσονται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν, τάδε λέγει κύριος, οὕτως παραδώσω τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα καὶ τοὺς μεγιστάνας αὐτοῦ καὶ τὸ κατὰλοιπον Ἱερουσαλήμ τοὺς ὑπολειμμένους ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν
 9 Αἰγύπτῳ. ⁹ καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διασκορπισμὸν εἰς πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς, καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς παραβολὴν καὶ εἰς μῖσος καὶ εἰς κα-
 10 τάραν ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐξῴσα αὐτοὺς ἐκεῖ. ¹⁰ καὶ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς τὸν λιμὸν καὶ τὸν θάνατον καὶ τὴν μάχαιραν, ἕως ἃν ἐκλείπωσιν ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς.

XXV.

(Graece 25, 44 - 48. = Hebraice 49, 34 - 39.)
 — 32, 1 sqq. = — 25, 15 sqq.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΕΠΙ ΙΑΝΤΑ

τὸν λαὸν Ἰούδα ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ Ἰωακείμ υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως
 2 Ἰούδα, ² ὃν ἐλάλησε πρὸς πάντα τὸν λαὸν Ἰούδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας
 3 Ἱερουσαλήμ λέγων ³ Ἐν τρισκαίδεκάτῳ ἔτει Ἰωσία υἱοῦ Ἀμώς βασιλέως Ἰούδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης εἴκοσι καὶ τρία ἔτη, καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς
 4 ὀρθρίζων καὶ λέγων ⁴ Καὶ ἀπέστειλλον πρὸς ὑμᾶς τοὺς δούλους μου τοὺς προ-
 5 φήτας ὀρθροῦ ἀποστέλλων, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε καὶ οὐ προσέσχετε τοῖς ῥαῖσι
 6 ὑμῶν, ⁵ λέγων Ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρίας καὶ ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς
 6 ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἀπ' αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος. ⁶ μὴ πο-
 ρευνέσθε ὅπισω θεῶν ἄλλοτριῶν τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς, ὅπως μὴ παροργίζῃτε με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς,

XXIV. 1. Αx FA*.* καὶ (rursus delevit :*) ἐδ... ἀρχοντας βασιλεως ιουδα ... FA* om καὶ τοὺς δεσμώτας 2. FA προῖμα 3. εἶπα συκα* καὶ τα συκα τα χρ., FA εἶπα (*.* add τα)· συκα τα χρ. 5. ἀποικ. ιουδα οὖς ἐξαπεστάλκας εκ 6. FA om αὐτοὺς post καθελω 7. FA ἰδεναι 8. Αx FA βρωθήσεται ... FA τῆς ιερουσαλημ ... υπολειμμενους εν τη πολει ταυτη 9. FA om εσονται 10. την λιμον ... FA εκλιπωσιν ... FA* ως pro τῆς XXV. 1. γεναμενος ... FA* om εν τω ετει usque τον λαον ιουδα vs. 2. ... FA*.* ιωακιμ 3. του βασιλεως ιωσια ... FA* ορθιζων 4. FA ορθρου (*ορθου) απεστειλλον καὶ ... FA προσεσχατε 5. FA* om καὶ ante απο ... εως του αιωνος 6. FA*.* (non :*) καὶ μη πορ. ... παροργισητε

⁷ καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου. ⁸ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπειδὴ οὐκ ἐπίστευ- 8
σατε τοῖς λόγοις μου, ⁹ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ λήψομαι πατριὰν ἀπὸ βοβρᾶ, 9
καὶ ἄξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν καὶ
ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἐξερημώσω αὐτοὺς καὶ δάσω αὐ-
* Ἀποσ. τοὺς εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς συριγμόν καὶ εἰς θνητισμόν αἰώνιον. ¹⁰ καὶ ἀπολῶ 10
18, 22sq. ἀπ' αὐτῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν
νύμφης, ὁσμὴν μύρου καὶ φῶς λύχνου. ¹¹ καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἀφανι- 11
σμόν, καὶ δουλεύσουσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐβδομήκοντα ἔτη, ¹² καὶ ἐν τῷ πλη- 12
ρωθῆναι τὰ ἐβδομήκοντα ἔτη ἐκδικήσω τὸ ἔθνος ἐκεῖνο καὶ θήσομαι αὐτοὺς
εἰς ἀφανισμόν αἰώνιον, ¹³ καὶ ἐπάξω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην πάντας τοὺς λόγους 13
μου οὓς ἐλάλησα κατ' αὐτῆς, πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.
Α ΕΠΡΟΦΗΤΕΥΣΕ ΙΕΡΕΜΙΑΣ ΕΠΙ ΤΑ ΕΘΝΗ (49, 34.) ΤΑ ΑΙΛΑΜ. (49, 34.)
¹⁴ τάδε λέγει κύριος Συνετρίβη τὸ τόξον Αἰλάμ, ἀρχὴ δυναστείας αὐτῶν. ⁽³⁵⁾ 14
¹⁵ καὶ ἐπάξω ἐπὶ Αἰλάμ τέσσαρας ἀνέμους ἐκ τῶν τεσσάρων ἄκρων τοῦ ⁽³⁶⁾ 15
οὐρανοῦ καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν πᾶσι τοῖς ἀνέμοις τούτοις, καὶ οὐκ ἔσται
ἔθνος ὃ οὐχ ἦξει ἐκεῖ, οἱ ἐξωσμένοι Αἰλάμ. ¹⁶ καὶ πτοήσω αὐτοὺς ἐναντίον ⁽³⁷⁾ 16
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς
κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, καὶ ἐπαποστελῶ ὀπίσω αὐτῶν τὴν μάχαιράν
μου ἕως τοῦ ἐξανάλωσαι αὐτοὺς. ¹⁷ καὶ θήσω τὸν θρόνον μου ἐν Αἰλάμ, ⁽³⁸⁾ 17
καὶ ἐξαποστελῶ ἐκεῖθεν βασιλέα καὶ μεγιστᾶνας, ¹⁸ καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχά- ⁽³⁹⁾ 18
του τῶν ἡμερῶν καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰλάμ, λέγει κύριος.

XXVI.

(Graece 26. = Hebraice 46.)

(— 33. = — 26.)

¹ Ἐν ἀρχῇ βασιλευσόντος Σεδεκίου βασιλέως ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος περὶ
Αἰλάμ. ² Τῇ ΑΙΓΥΠΤΩ ΕΠΙ ΔΥΝΑΜΙΝ ΦΑΡΑΩ ΝΕΧΑΩ ΒΑΣΙΛΕΩΣ 2
ΑΙΓΥΠΤΟΥ, ὃς ἦν ἐπὶ τῷ ποταμῷ Ἐυφράτῃ ἐν Χαρμεί, ὃν ἐπάταξε Να-
βουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ Ἰωακεὶμ βασιλέως
Ἰούδα. ³ ἀναλάβετε ὅπλα καὶ ἀσπίδας, καὶ προσαγάγετε εἰς πόλεμον, ⁴ καὶ 3
ἐπίσῃατε τοὺς ἵππους, ἐπίβητε οἱ ἵπποι καὶ κατάσθητε ἐν ταῖς περικεφα-
λαίαις ὑμῶν, προσβάλετε τὰ δόρατα καὶ ἐνδύσασθε τοὺς θώρακας ὑμῶν. ⁵ τί 5
ὅτι αὐτοὶ πτοοῦνται καὶ ἀποχωροῦσιν εἰς τὸ ὄπισθ· διότι οἱ ἰσχυροὶ αὐτῶν
κοπήσονται, φυγὴ ἔφυγον καὶ οὐκ ἀνέστρεψαν περιεχόμενοι κυκλόθεν, λέγει
κύριος. ⁶ μὴ φευγέτω ὁ κοῦφος, καὶ μὴ ἀνασωζέσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐπὶ βοβρᾶν· 6
τὰ παρὰ τὸν Εὐφράτην ἠσθένησε καὶ πεπτώκασι. ⁷ τίς οὗτος ὡς ποταμὸς 7
ἀναβήσεται, καὶ ὡς ποταμοὶ κυμαίνουσιν ὕδωρ; ⁸ ὕδατα Αἰγύπτου ὡς ποταμὸς 8

7. εἰσηκουσαν, FA εἰσηκουσατε 9. Αx FA ληψομαι ... τας την πα-
τριαν, FA την πατριαν ... FA εκ του βορρα (*βορραν) ... αυτης εξερημωσω
... FA συρισμον 10. φων. ευφροσ. x. φων. χαρας ... FA και φωνην νυμ-
φιου 12. συμπληρωθηναι ... εκεινο φησιν κυριος ... FA θησομαι αυτο
13. παταξω ... απαντας ... ιθρημιας ... FA* εθνη αιλαμ 14. Αx FA
συντριβητω ... FA om το ... FA δυναστιας 15. FA ανεμ. απο των ...
FA* διασπιρω ... FA ουκ ηξει 16. FA καχα κατα την ... εξαποστελω,
FA* επαποστελω 17. FA εκειθεν και βασιλεα 18. εσχατων ... om και
sec. XXVI. 1. om βασιλεως ... FA του βασιλεως ... επι αιλαμ 2. βα-
σιλεα ... επι του ποταμου ευφρατου 3. Αx FA om και sec. 4. Αx FA
om και primum ... προβαλετε, FA προβαλεται ... τα δορατα υμων ... FA
ενδυσεσθαι 5. Αx FA πτωονται ... Αx FA om εις το ... FA* κυκλοζε
6. ανασωζετω ... ησθενησαν πεπτωκασιν, FA ησθενηκεν και (corrector
delet) πεπτωκασιν 7. κυμανουσιν 8. FA και (corrector delet) ωσει ποταμος

ἀναβήσεται, καὶ εἶπεν Ἀναβήσονται καὶ κατακαλύψω τὴν γῆν καὶ ἀπολώ
 9 τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. ⁹ ἐπίβητε ἐπὶ τοὺς ἵππους, παρασκευάσατε τὰ
 ἄρματα, ἐξέλθατε οἱ μαχηταὶ Αἰθιοπῶν καὶ Αἰβύες καὶ παλιμαρμένοι ὅπλοις,
 10 καὶ Αὐδοὶ ἀνάβητε, ἐντείνατε τόξον, ¹⁰ καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη κυρίῳ τῷ θεῷ
 ἡμῶν ἡμέρα ἐκδικήσεως τοῦ ἐκδικῆσαι τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ· καὶ καταφάγε-
 11 ται ἡ μάχαιρα κυρίου, καὶ ἐμπλησθήσεται καὶ μεθύσθησεται ἀπὸ τοῦ αἵματος
 αὐτῶν, ὅτι θυσία τῷ κυρίῳ ἀπὸ γῆς βορῶ ἐπὶ ποταμῷ Εὐφράτῃ. ¹¹ ἀνά-
 βητι Γαλαὰδ καὶ λάβε ρήτινὴν τῇ παρθένῳ θυγατρὶ Αἰγύπτου· εἰς τὸ κενὸν
 12 ἐπλήθυνας ἰάματά σου, ὠφέλεια οὐκ ἔστιν ἐν σοί· ¹² ἤκουσαν ἔσση φωνὴν
 σου, καὶ τῆς κραυγῆς σου ἐπλήσθη ἡ γῆ, ὅτι μαχητὴς πρὸς μαχητὴν ἄν-
 13 ησαν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔπεσαν ἀμφοτέροι. ¹³ Α ΕΛΛΗΞΕ ΚΥΡΙΟΣ ΕΝ ΧΕΙΡΙ
 ΙΕΡΕΜΙΟΥ ΤΟΥ ΕΛΘΕΙΝ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ ΤΟΥ ΚΟΨΑΙ
 14 ΓΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. ¹⁴ ἀναγγεῖλατε εἰς Μάγδωλον, καὶ παραγγεῖλατε εἰς
 Μέμφιν· ἔπατε Ἐπίστητι καὶ ἐτοίμασον, ὅτι κατέφαγε μάχαιρα τὴν σμί-
 15 λακά σου. ¹⁵ διὰ τί ἔφυγεν ἀπὸ σοῦ ὁ ἄπισ; ὁ μόσχος ὁ ἐκλεκτός σου οὐκ
 16 ἔμεινεν ὅτι κύριος παρέλυσεν αὐτόν. ¹⁶ καὶ τὸ πληθὺς σου ἠσθένησε καὶ
 ἔπεσε, καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐλάλει Ἀναστῶμεν καὶ ἀνα-
 στρέψωμεν πρὸς τὸν λαὸν ἡμῶν εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν ἀπὸ προσώπου
 17 μαχαίρας Ἑλληνικῆς. ¹⁷ καλέσατε τὸ ὄνομα Φαραὼ Νεχαὺ βασιλεῖς Αἰ-
 18 γύπτου Σαὼν Ἑσβιεὶ Μωήδ. ¹⁸ ὦ ἐγώ, λέγει κύριος ὁ θεός, ὅτι ὡς τὸ
 19 Ἰταβύριον ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ὡς ὁ Κάρμηλος ὁ ἐν τῇ θαλάσῃ ἤξει. ¹⁹ σκεύη
 ἀποικισμοῦ ποιήσον σεαυτῇ, κατοικοῦσα θυγατερ Αἰγύπτου, ὅτι Μέμφις εἰς
 ἀφανισμόν ἔσται, καὶ κληθήσεται οὐαί, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν κατοικοῦντας ἐν
 20 αὐτῇ. ²⁰ δάμαλεις κεκαλλωπισμένῃ Αἰγύπτου, ἀπόσπασμα ἀπὸ βορῶ ἦλθεν
 21 ἐπ' αὐτήν, ²¹ καὶ οἱ μισθωτοὶ αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὥσπερ μόσχοι ἰσχυροὶ τρεφό-
 μενοι ἐν αὐτῇ· διότι καὶ αὐτοὶ ἐπεστράφησαν καὶ ἔβουον ὁμοθυμαδόν, οὐκ
 ἔστησαν ὅτι ἡμέρα ἀπωλείας ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐ-
 22 τῶν. ²² φωνὴ αὐτῶν ὡς ὄφεις συρίζοντες, ὅτι ἐν ἄμμῳ πορεύονται, ἐν ἀξί-
 23 ναις ἤξουσιν ἐπ' αὐτήν· ²³ ὡς κόπτοντες ξύλα ἐκκόψουσι τὸν δρυινὸν αὐτῆς,
 λέγει κύριος, ὅτι οὐ μὴ εἰκασθῇ, ὅτι πληθύνει ὑπὲρ ἀκριδαὶ καὶ οὐκ ἔστιν
 24 αὐτοῖς ἀρισμός. ²⁴ κατησχύνῃ ἡ θυγάτηρ Αἰγύπτου, παρεδότη εἰς χεῖρας λαοῦ
 25 ἀπὸ βορῶ. ²⁵ ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ τὸν Ἀμμὼν τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐπὶ Φαραὼ καὶ
 27 ἐπὶ τοὺς πεποιθότας ἐπ' αὐτῷ. ²⁷ σὺ δὲ μὴ φοβηθῇς δούλος μου Ἰακώβ,
 μὴδὲ πτοηθῇς Ἰοραήλ, διότι ἐγὼ ἰδοὺ σώζων σε μακρόθεν καὶ τὸ σπέρμα
 σου ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν· καὶ ἀναστρέψει Ἰακώβ καὶ ἠσυχάσει καὶ
 28 ὑπνώσει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ παρενοχλῶν αὐτόν. ²⁸ μὴ φοβοῦ παῖς μου Ἰακώβ,
 λέγει κύριος, ὅτι μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι· ἡ ἀπότητος καὶ τρυφερὰ παρεδόθη,

8. FA ειπας ... FA om την ... Ax FA om τους 9. και κατασκευα-
 σατε 10. FA* om η ... FA κυριω θεω ... FA καταφαγεται μαχερα ...
 FA πλησθησεται ... τω κυρ. σαβαωθ 11. εις κενον ... Ax FA εστιν σοι
 12. FA* κραυγης ... Ax FA ησθενησεν ... FA επεσον 13. ναβουχοδονοσορ
 τον βασ. β. και εκκοψαι την γην αυτου 14. FA σμιλακαν 15. Ax FA om
 απο σου ... οτι ο κυριος 16. επεσον ... ελαλουν ... αποστρεψωμεν εις
 τον λ. ημ. απο προσωπου ... FA ημων (* add και) εις την 17. Ax εσβι·
 εμωηδ, item FA videtur εσβει εμωηδ habere 18. Ax FA ο καρμηλος εν
 19. FA* αποικιασμου π. σεαυτω καταοικουσα ... FA θυγατηρ 21. ** διоти
 και ουτοι ... Ax FA απεστραφησαν ... επ αυτοις 22. Ax FA om αυτων
 ... Ax FA πορευσονται 23. λεγει κυρ. ο θεος, FA λεγει ο θεος ... επλη-
 θυνεν υπερ ακριδας ... FA αυτω αρισμος 24. FA κατεσχυνθη (* καταισχ.)
 θυγατηρ 27. FA* δουλους ... Ax FA διоти (FA* add ιδου) εγω (Ax*
 omiserat διот. εγω) σωζω ... FA* om και υπνωσει ... FA παρενοχλ. αυτω
 28. και συ μη φοβου

ὅτι ποιήσω ἔσται συντέλειαν ἐν παντὶ ἔσται εἰς οὓς ἐξώσά σε ἐκεῖ, σὲ δὲ οὐ μὴ ποιήσω ἐκλιπεῖν· καὶ παιδεύσω σε εἰς κρίμα, καὶ ἄσῳ οὐκ ἄσώσω σε.

XXVII.

(Graece 27. = Hebraice 50.)
(— 34. = — 27.)

ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΟΝ ΕΛΑΛΗΣΕΝ ΕΠΙ ΒΑΒΥΛΩΝΑ. ² Ἀναγγεῖ-

² Ἀποκ. 18, 2 sq. λατε ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ μὴ κρύψετε· εἶπατε Ἐδλωκε Βαβυλῶν, κατησχύνθη Βῆλος ἡ ἀπτόητος, ἡ τρυφερά παρεδόθη Μαιρωδάχ, ³ ὅτι ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἔθνος ἀπὸ βορρᾶ, οὗτος ἔησει τὴν γῆν αὐτῆς εἰς ἀφανισμόν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἀνθρώπου καὶ εἰς κτήνους. ⁴ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἤξουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ⁴ αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα ἐπὶ τὸ αὐτὸ βαδίζοντες καὶ κλαίοντες πορεύονται, τὸν κύριον θεὸν αὐτῶν ζητοῦντες. ⁵ ἕως Σιών ἐρωτήσουσι τὴν ὁδόν, ὧδε γὰρ ⁵ τὸ πρόσωπον αὐτῶν δώσουσι, καὶ ἤξουσι καὶ καταφεύξονται πρὸς κύριον τὸν θεόν· διαστήκη γὰρ αἰώνιος οὐκ ἐπιλησθήσεται. ⁶ πρόβατα ἀπολωλότα ἐγενήθη ⁶ ὁ λαός μου, οἱ ποιμένες αὐτῶν ἐξώσαν αὐτούς, ἐπὶ τὰ ὄρη ἀπεπλάνησαν αὐτούς, ἐξ ὄρους ἐπὶ βουνὸν ὤχοντο, ἐπελάθοντο κοίτης αὐτῶν. ⁷ πάντες οἱ εὐ- ⁷ ρίσκοντες αὐτοὺς ἀνῆλθον αὐτούς· οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν εἶπαν Μὴ ἀνῶμεν αὐτούς, ἀνθ' ὧν ἡμάρτον τῷ κυρίῳ νομὴ δικαιοσύνης τῷ συναγαγόντι τοὺς πατέρας αὐτῶν. ⁸ ἀπαλλοτριώθητε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀπὸ τῆς Χαλδαίων καὶ ⁸ ἐξέλθατε, καὶ γένεσθε ὥσπερ δράκοντες κατὰ πρόσωπον προβάτων. ⁹ ὅτι ἰδοὺ ⁹ ἐγὼ ἐγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα συναγωγὰς ἔθνων ἐκ γῆς βορρᾶ, καὶ παρατάσσονται αὐτῇ· ἐκεῖθεν ἀλώσεται, ὡς βολὴς μαχητοῦ συνετοῦ οὐκ ἐπιστρέφει κενή. ¹⁰ καὶ ἔσται ἡ Χαλδαία εἰς προνομὴν, πάντες οἱ προνομεύοντες αὐτὴν ἐμ- ¹⁰ πλησθήσονται. ¹¹ ὅτι ἠψφραίνεσθε καὶ κατεκαυχᾶσθε διαρπάζοντες τὴν κλη- ¹¹ ρονομίαν μου, διότι ἐσκιρτᾶτε ὡς βοῖδια ἐν βοτάνῃ, καὶ ἐκερατίζετε ὡς ταῦροι. ¹² ἡσχύνθη ἡ μήτηρ ὑμῶν σφόδρα, ἐνετράπη ἡ τεκοῦσα ὑμᾶς μήτηρ ἐπ' ¹² ἀγαθὰ, ἐσχάτη ἔθνων, ἔρημος, ¹³ ἀπὸ ὀργῆς κυρίου οὐ κατοικηθήσεται· καὶ ¹³ ἔσται εἰς ἀφανισμόν πᾶσα, καὶ πᾶς ὁ διοδεύων διὰ Βαβυλῶνος σκυθρωπάσει, καὶ συριοῦσιν ἐπὶ πᾶσαν τὴν πληγὴν αὐτῆς. ¹⁴ παρατάξασθε ἐπὶ Βαβυλῶνα ¹⁴ κύκλῳ πάντες τείνοντες τόξον, τοξεύσατε ἐπ' αὐτήν, μὴ φείσηθε ἐπὶ τοῖς τοξεύμασιν ὑμῶν ¹⁵ καὶ κατακρατήσατε αὐτήν· παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτῆς, ¹⁵ ἔπεσαν αἱ ἐπάλξεις αὐτῆς, καὶ κατεσκάφη τὸ τεῖχος αὐτῆς· ὅτι ἐκδίκησις παρὰ θεοῦ ἐστίν, ἐκδικεῖτε ἐπ' αὐτήν, καθὼς ἐποίησε ποιήσατε αὐτῇ. ¹⁶ ἐξο- ¹⁶ λοθρεύσασθε σπέρμα ἐκ Βαβυλῶνος, κατέχοντα δρέπανον ἐν καιρῷ θερισμοῦ, ἀπὸ προσώπου μαχαίρας Ἑλληνικῆς ἕκαστος εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστρέψουσι, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ φεύξεται. ¹⁷ πρόβατον πλανώμενον ¹⁷

28. Ax FA om εθνεσι prius ... FA εθνεσι ου εξωσα ... Ax FA*.* εκ-
λειπειν ... εις χρσιν ... ασωσω ... FA ασωων ουκ ασωσω XXVII. 1. Ax
FA ο λογος ... om κυριου ... ελαλησεν κυριος 2. Ax FA βηλ ... Ax FA
μεωδαχ 3. *επ αυτη ... ανθρωπου εως 4. FA και εν ταις ... ιακωβ pro
ισραηλ ... om αυτοι ... FA πορευονται κυριον τον θεον 5. Ax FA εως
εις σιων ... Ax FA κυριον θεον 6. Ax FA επελαθοντο 7. καταναλίσκοντες,
FA*.* (*om ανηλίσκον αυτ.) κατανηλίσκον ... FA ειπον 8. απηλλοτριωθητε
9. FA* βορραν ... αλωσονται 10. προνομευσαντες 11. FA κατακαυχασθαι
12. ημων et ημας ... FA om ενετραπη η τεκ. υμας 13. ου κατοικ. εις
τον αιωνα ... πασα η γη και πας ... FA* κυκλωπασει και ριουσιν 14. FA
και μη φειο. 15. κατακρατ. επ αυτην ... FA επεσον ... αυτης, κατεσκαφη
... FA του θεου ... FA εκδικηται (corr. est εκδικησεται, sed σα rursus
erasum) 16. εξολοθρευσατε, FA εξωλεθρευσατε ... τοπον pro λαον ..
τον οικον pro τ. γην

Ἰσραὴλ, λέοντες ἐξώσαν αὐτόν· ὁ πρῶτος ἔφαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Ἀσσοῦρ,
 18 καὶ οὗτος ὕστερον τὰ ὀστέα αὐτοῦ βασιλεὺς Βαβυλῶνος. ¹⁸ διὰ τοῦτο τάδε λέ-
 γει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος καὶ ἐπὶ τὴν γῆν
 19 αὐτοῦ καθὼς ἐξεδίκησα ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀσσοῦρ. ¹⁹ καὶ ἀποκαταστήσω τὸν
 Ἰσραὴλ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ, καὶ νεμησεται ἐν τῷ Καρμὴλῳ καὶ ἐν ὄρει
 20 Ἐφραΐμ καὶ ἐν τῷ Γαλααδ, καὶ πληροῦσεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. ²⁰ ἐν ταῖς ἡμέ-
 ραις ἐκεῖναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ζητήσουσι τὴν ἀδικίαν Ἰσραὴλ, καὶ
 οὐχ ὑπάρξει, καὶ τὰς ἀμαρτίας Ἰούδα, καὶ οὐ μὴ εὐρεῶσιν, ὅτι ἔλεως ἔσο-
 21 μαι τοῖς ὑπολελειμμένοις ²¹ ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει κύριος. πικρῶς ἐπίβητι ἐπ'
 αὐτὴν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτήν· ἐκδίκησον μάχαιρα καὶ ἀφά-
 22 νισον, λέγει κύριος, καὶ ποιεῖ κατὰ πάντα ὅσα ἐντέλλομαι σοι. ²² φωνὴ πολέ-
 23 μου καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῇ Χαλδαίων. ²³ πῶς ἐκλάσθη καὶ συνετρίβη ἡ
 σφύρα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμόν Βαβυλῶν ἐν ἔθνεσιν;
 24 ²⁴ ἐπιβήσονται σοι, καὶ οὐ γνώσῃ ὡς Βαβυλὼν καὶ ἀλώσῃ· εὐρέσθαι καὶ ἐλή-
 25 φθῃ, ὅτι τῷ κυρίῳ ἀντέστης. ²⁵ ἤνοιξε κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ καὶ ἐξή-
 νεγκε τὰ σκεύη ὀργῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔργον τῷ κυρίῳ ἔω ἐν γῇ Χαλδαίων,
 26 ²⁶ ὅτι ἐληλύθασιν οἱ καιροὶ αὐτῆς. ἀνοίξατε τὰς ἀποθήκας αὐτῆς, ἐρευνήσατε
 αὐτήν ὡς σπηλαιοὺς καὶ ἐξολοθρεύσατε αὐτήν, μὴ γενέσθω αὐτῆς κατά-
 27 λειμμα. ²⁷ ἀναθεράνατε αὐτῆς πάντας τοὺς καρπούς, καὶ καταβήθωσαν εἰς
 σφαγὴν. οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἤκει ἡ ἡμέρα αὐτῶν καὶ καιρὸς ἐκδίκησεως αὐ-
 28 τῶν. ²⁸ φωνὴ φευγόντων καὶ ἀνασωζομένων ἐκ γῆς Βαβυλῶνος τοῦ ἀναγγεῖ-
 29 λαι εἰς Σιών τὴν ἐκδίκησιν παρὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν. ²⁹ παραγγεῖλατε ἐπὶ
 Βαβυλῶνα πολλοῖς, παντὶ ἐντέλινοντι τόξον, παρεμβάλλετε ἐπ' αὐτὴν κυκλό-
 30 δυν· μὴ ἔστω αὐτῆς ἀνασωζόμενος, ἀνταπόδοτε αὐτῇ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς·
 31 κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε ποιήσατε αὐτῇ, ὅτι πρὸς κύριον ἀντέστη ἔξω ἀγίον
 32 τοῦ Ἰσραὴλ. ³⁰ διὰ τοῦτο πεσοῦνται οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν ταῖς πλατείαις
 αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ αὐτῆς ῥιφήσονται, εἶπε κύριος.
 31 ³¹ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ τὴν ὑβριστρίαν, λέγει κύριος, ὅτι ἤκει ἡ ἡμέρα σου καὶ
 32 ὁ καιρὸς ἐκδίκησεώς σου, ³² καὶ ἀσθενήσει ἡ ὕβρις σου καὶ πεσεῖται, καὶ
 οὐδεις ἔσται ὁ ἀνιστῶν αὐτήν· καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ δρυμῷ αὐτῆς, καὶ κα-
 33 ταφύγεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς. ³³ τάδε λέγει κύριος Καταδευνάστευνται
 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα, ἅμα πάντες οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτοὺς
 34 κατεδυνάστευσαν αὐτούς, ὅτι οὐκ ἠθέλησαν ἐξαποστεῖλαι αὐτούς. ³⁴ καὶ ὁ λυ-
 τρούμενος αὐτοὺς ἰσχυρός, κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ· κρίσιν κρινεῖ πρὸς
 τοὺς ἀντιδίκους αὐτοῦ, ὅπως ἐξάρῃ τὴν γῆν καὶ παροξυνεῖ τοῖς κατοικοῦσι
 35 Βαβυλῶνα. ³⁵ μάχαιραν ἐπὶ τοὺς Χαλδαίους καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Βα-
 36 βυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοὺς συνετοὺς αὐτῆς· ³⁶ μά-
 χαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐτῆς, καὶ παραλυθήσονται· μάχαιραν ἐπὶ τοὺς
 37 ἵππους αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἄρματα αὐτῶν· ³⁷ μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐ-

17. FA* και οστερος (corr. est o υστερος et ουτος ο υστερον) 18. FA* εξεδικηκα 19. FA εφρεμ ... εν γη γαλααδ και εμπληρῶσεται 20. post εκεινω add φωνην κυριος ... Ax FA υπολελειμμενοις 21. FA* om και επι τ. κατ. επ (επ om Ax) αυτην ... FA μαχεραν 23. Ax FA συνεκλασθη 24. FA επιβήσονται σοι και φυγη ως βαβυλων και αλωση (* add και ου γνωση) ευρεσθης ... και αλωση και ου γνωση ως βαβυλων και ευρεσθης ... Ax FA ελημφθης 25. FA* om τω ... om θεω 26. και εραυνησατε ... FA* εραυνησατε ... FA om ως σπ. και εξολ. αυτην ... εξολεθρευσατε ... FA καταλειμμα 28. om την ... θεου αυτων, FA θε. υμων 29. παρεμβαλατε, FA παρεμβαλεται ... Ax FA πρ. τον κυριον 31. προς σε ... υβριστηαν, FA* υβρινστηαν ... Ax FA της εκδικησεως 32. Ax FA και ουκ εσται 33. FA bis υιοι sine οι ... FA* om κατεδυν. αυτους 34. FA παροικουσιν

τῶν καὶ ἐπὶ τὸν σύμμικτον τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἔσονται ὡσεὶ γυναῖκες·
μάχαιραν ἐπὶ τοὺς θησαυροὺς, καὶ διασκορπισθήσονται, ³⁸ ἐπὶ τῷ ὕδατι αὐ- 38
τῆς, καὶ κατασχυνθήσονται, ὅτι γῆ τῶν γλυπτῶν ἐστί, καὶ ἐν ταῖς νήσοις
οὐ κατεκαυχῶντο. ³⁹ διὰ τοῦτο κατοικήσουσιν ἰσθμὰτα ἐν ταῖς νήσοις, καὶ 39
κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ θυγατέρες σειρήνων, οὐ μὴ κατοικήσῃ οὐκέτι εἰς τὸν
αἰῶνα. ⁴⁰ καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ τὰς ὁμορού- 40
σας αὐταῖς, εἶπε κύριος, οὐ μὴ κατοικήσει ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ παροι-
κήσει ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. ⁴¹ ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔσθνος μέγα 41
καὶ βασιλεῖς πολλοὶ ἐξεγερθήσονται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ⁴² τόξον καὶ ἐγχει- 42
ρίδιον ἔχοντες· ἱταμός ἐστί, καὶ οὐ μὴ ἐλεήσῃ· ἡ φωνὴ αὐτῶν ὡς θάλασσα
ἠχῇσει, ἐφ' ἵπποις ἵπτάσονται παρσκευασμένοι ὥπερ πῦρ εἰς πόλεμον, πρὸς
σὲ θυγατερ Βαβυλῶνος. ⁴³ ἤκουσε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ 43
παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ· ὤληψις κατεκράτησεν αὐτοῦ, ὥδινες ὡς τικτού-
σης. ⁴⁴ ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου εἰς Γαιζάν, ὅτι τα- 44
χέως ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς, καὶ πάντα νεανίσκον ἐπ' αὐτὴν ἐπιστήσω.
ὅτι τίς ὥσπερ ἐγώ; καὶ τίς ἀντιστήσεται μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμὴν ὃς στή-
σεται κατὰ πρόσωπόν μου; ⁴⁵ διὰ τοῦτο ἀκούσατε τὴν βουλὴν κυρίου ἣν βε- 45
βούλεται ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ λογισμοὺς αὐτοῦ οὓς ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοι-
κοῦντας Χαλδαίους· ἐὰν μὴ διαφθάρῃ τὰ ἀρνία τῶν προβάτων αὐτῶν, ἐὰν
μὴ ἀφανισθῇ νομὴ ἀπ' αὐτῶν. ⁴⁶ ὅτι ἀπὸ φωνῆς ἀλώσεως Βαβυλῶνος σει- 46
σθήσεται ἡ γῆ, καὶ κραυγὴ ἐν ἔθνεσιν ἀκουσθήσεται.

XXVIII.

(Graece 28. = Hebraice 54.)
— 35. = — 28.)

Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς κα-
τοικοῦντας Χαλδαίους ἄνεμον καύσωνα διαφθείροντα. ² καὶ ἐξαποστελῶ εἰς 2
Βαβυλῶνα ὑβριστάς, καὶ καθυβρίσουσιν αὐτήν καὶ λυμανοῦνται τὴν γῆν αὐ-
τῆς· οὐαὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα κυκλῶσεν ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως αὐτῆς. ³ τεινέτω ὁ 3
τείνων τὸ τόξον αὐτοῦ, καὶ περιέξῃτω ὡς ἐστὶν ὄπλα αὐτοῦ, καὶ μὴ φείσῃται
ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῆς καὶ ἀφανίστατε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῆς. ⁴ καὶ 4
πεσοῦνται τραυματαῖαι ἐν γῇ Χαλδαίων καὶ κατακεκνημένοι ἔξωθεν αὐτῆς.
⁵ διότι οὐκ ἐχῆρευσεν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας ἀπὸ θεοῦ αὐτῶν, ἀπὸ κυρίου παν- 5
τοκράτορος· ὅτι ἡ γῆ αὐτῶν ἐπλήσθη ἀδικίας ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἰσραὴλ. ⁶ φεύγετε 6
ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀνασώζετε ἕκαστος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀπορ-
ριφῇτε ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῆς, ὅτι καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῆς ἐστὶ παρὰ κυρίου,
ἀνταπόδομα αὐτὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτῇ. ⁷ ποτήριον χρυσοῦν Βαβυλὼν ἐν χειρὶ 7
κυρίου, μεθύσκον πᾶσαν τὴν γῆν· ἀπὸ τοῦ οἴνου αὐτῆς ἐπίοσαν ἔθνη, διὰ
17, 4.
18, 3.
19, 8.

37. καὶ τον συμμ. (FA συμμ.) ... FA* om τον sec. ... εμμεσω ... ως
γυναῖκες ... Ax FA θησαυρ. αὐτῆς 38. FA εν τω υδατι ... επεποιῶει και
καταισχ. ... om οὐ, FA habet σου 39. FA καὶ διὰ τοῦτο κατοικησουσιν
... FA σιρηνων ... FA* αιωναν 40. ομορρουσας, FA ομορρουσας ... κα-
τοικησει pro παροικησει 41. FA* βορραν ... απο γης βορρα 42. FA ελεη-
σει ... Ax FA om ἡ ... αὐτου ... FA* εφ ιππον ... FA παρεσκ. ιππα-
σονται ... Ax FA θυγατηρ 43. FA* αι χειρ. αὐτων ... Ax FA* κατεκρ.
αὐτους 44. εις τοπον αιθαμ ... FA* θαιθαμ (corr. est γαιθαμ et χαιθαμ)
45. διαλογισμους ους διελογισατο ... *εαν μη διαφθιρω ... FA* om απ
46. FA* κραυη XXVIII. 2. καθυβριουσιν ... FA* γ. εκινην pro γ. αυ-
της 3. FA** επ αυτην τινετω ... FA ως εστιν ... FA** om και sec. ...
Ax FA om τους 5. δια τι ουκ ... ιουδ. απο κυρ. θεου αὐτων κυριου 6.
Ax FA αποριφητε ... FA οτι ο καιρος 7. FA εν χειρι θεου

8 τοῦτο ἐσαλεύθησαν, ⁸ καὶ ἄφων ἔπεσε Βαβυλὼν καὶ συνετρίβη. θρηνεῖτε αὐ-
 9 τήν, λάβετε ῥητήνην τῇ διαφθορᾷ αὐτῆς, εἴ πως ἰαθήσεται. ⁹ ἰατρεύσαμεν τὴν
 Βαβυλῶνα, καὶ οὐκ ἰάθη· ἐγκαταλίπωμεν αὐτὴν καὶ ἀπέλωμεν ἕκαστος εἰς
 τὴν γῆν αὐτοῦ, ὅτι ἤγγικεν εἰς οὐρανὸν τὸ κρίμα αὐτῆς, ἐξῆρεν ἕως τῶν
 10 ἀστρῶν. ¹⁰ ἐξῆνεγκε κύριος τὸ κρίμα αὐτοῦ· δεῦτε καὶ ἀναγγεῖλωμεν ἐν Σιών
 11 τὰ ἔργα κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ¹¹ παρασκευάζετε τὰ τοξεύματα, πληροῦτε
 τὰς φარέτρας· ἤγειρε κύριος τὸ πνεῦμα βασιλέως Μήδων, ὅτι εἰς Βαβυλῶνα
 ἡ ὀργὴ αὐτοῦ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτήν, ὅτι ἐκδίκησις κυρίου ἐστίν, ἐκδίκησις
 12 λαοῦ αὐτοῦ ἐστίν. ¹² ἐπὶ τειχεῶν Βαβυλῶνος ἄρατε σημεῖον, ἐπιστήσατε φα-
 ρέτρας, ἐγείρατε φυλακὰς, ἐτοιμάσατε ὅπλα ὅτι ἐνεχείρισε, καὶ ποιήσει κύ-
 13 ριος ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαβυλῶνα, ¹³ κατασκηνοῦντας ἐφ'
 ὕδασι πολλοῖς καὶ ἐπὶ πληθύνῃ θησαυρῶν αὐτῆς. ἦκει τὸ πέρας σου ἀληθῶς
 14 εἰς τὰ σπλάγχχνα σου. ¹⁴ ὅτι ὥμοσε κύριος κατὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ διότι* Ἀποσ
 πληρώσω σε ἀνθρώπων ὡσεὶ ἀκρίδων, καὶ φθέγγονται ἐπὶ σέ οἱ καταβαί- 17, 1.
 15 νοντες. ¹⁵ κύριος ποιῶν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ἐτοιμάζων οἰκουμένην ἐν τῇ
 16 σοφίᾳ αὐτοῦ, ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ ἐξέτεινε τὸν οὐρανόν, ¹⁶ εἰς φωνὴν ἔβητο
 ἡχος ὕδατος ἐν οὐρανῷ καὶ ἀνήγαγε νεφέλας ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστρα-
 17 πὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησε καὶ ἐξῆγαγε φῶς ἐκ τῶν θησαυρῶν αὐτοῦ. ¹⁷ ἐμα-
 ταιώθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατησχύνθη πᾶς χρυσοχόος ἀπὸ τῶν
 18 γλυπτῶν αὐτοῦ, ὅτι ψευδὴ ἐχώνευσαν, οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν αὐτοῖς. ¹⁸ μάταιά
 19 ἐστὶν ἔργα μεμνημένα, ἐν καιρῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν ἀπολούνται. ¹⁹ οὐ τοι-
 αὐτὴ μερὶς τῷ Ἰακώβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτός ἐστι κληρονομία αὐτοῦ,
 20 κύριος ὄνομα αὐτῷ. ²⁰ διασκορπίζεις σύ μοι σκευὴ πολέμου, καὶ διασκορπιῶ
 21 ἐν σοὶ ἔσθην καὶ ἐξαρῶ ἐκ σοῦ βασιλεῖς. ²¹ καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἵππων καὶ
 22 ἐπιβάτην αὐτοῦ, ²² καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἄρματα καὶ ἀναβάτας αὐτῶν· καὶ
 διασκορπιῶ ἐν σοὶ νεανίσκον καὶ παρθένον, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἄνδρα καὶ
 23 γυναῖκα. ²³ καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ποιμένα καὶ τὸ ποῖμνιον αὐτοῦ, καὶ δια-
 σκορπιῶ ἐν σοὶ γεωργὸν καὶ τὸ γεώργιον αὐτοῦ, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἡγε-
 24 μόναν καὶ στρατηγούς σου. ²⁴ καὶ ἀνταποδώσω τῇ Βαβυλῶνι καὶ πᾶσι τοῖς
 κατοικοῦσι Χαλδαίσις πᾶσας τὰς κακίας αὐτῶν ἃς ἐποίησαν ἐπὶ Σιών καὶ
 25 ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, λέγει κύριος. ²⁵ ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σέ τὸ ὄρος τὸ διεφθαρμένον
 τὸ διαφθεῖρον πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ καὶ κατα-
 26 κυλιῶ σε ἐπὶ τῶν πετρῶν, καὶ δώσω σε ὡς ὄρος ἐμπεπυρισμένον, ²⁶ καὶ οὐ
 μὴ λάβωσιν ἀπὸ σοῦ λίθον εἰς γωνίαν καὶ λίθον εἰς θεμέλιον, ὅτι εἰς ἀφα-
 27 νισμόν ἔσθην εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει κύριος. ²⁷ ἄρατε σημεῖον ἐπὶ τῆς γῆς, σάλ-
 πιασε ἐν ἔθνεσι σάλπιγγι, ἀγιάσατε ἐπ' αὐτὴν ἔθνη, παραγγείλατε ἐπ' αὐτήν,
 βασιλεῖς ἄρατε παρ' ἐμοῦ, καὶ τοῖς Ἀχαναζέοις· ἐπιστήσατε ἐπ' αὐτὴν βε-
 28 λουστάσεις, ἀναβιβάσατε ἐπ' αὐτὴν ἵππον ὡς ἀκρίδων πληθός. ²⁸ ἀναβιβάσατε

8. FA* αφων ... FA* om θρην. αυτην ... ριτινην 9. FA* βαβυλω-
 ναν ... Ax FA* εγκαταλειπωμεν (FA ενκ.) ... Ax FA ηγγεισεν 10. εις
 σιων ... Ax FA κυριου θεου 11. παρασκευασατε ... FA* βασιλειων ... εξο-
 λεθρ., FA εξωλεθρ. 12. FA* φαρετραν ... εγειρετε ... ενεχειρησεν, FA
 ενεχειρησεν ... FA* om και ποι. κυρ. α ελ. 13. FA* υδατι (sed πολλοις)
 ... Ax FA επι pro εις 14. καταβεννοντες (FA-βενοντες) 15. Ax FA om
 κυριος ... FA ο ποιων 16. Ax FA εν τω ουρανω ... FA om των 17. εμω-
 ρανθη ... FA* γλυπτων αυτου ... εχωνευσεν 18. απολουντ. ουτοι· ¹⁹ αυτη
 μερις 20. καγω διασκορπιω 21. αναβατην 22. κ. διασκ. εν σοι ανδρα
 κ. γυν. και διασκ. εν σ. νεανισκ. κ. παρθ. 23. ηγεμονα ... FA om σου
 24. βαβυλωνια ... αδικιας ... FA om αυτων 25. κατακυλισω σε ... Ax
 FA απο των πετρων 26. FA εις τ. αι. εση 27. FA γης (* add σάλπιγας εν
 εθνεσιν) λεγει κυριος (* delet λ. κ.) σάλπιγγες ... αγιασ. επ αυτη ...
 παραγγ. ε. α. βασιλειαυς αραρεθ παρ εμου ... Ax FA αχαναζεοις (Ax
 -ζαιοις) ... FA* ab αναβ. επ αυτ. ad αναβ. επ αυτ. seq. transilit.

ἐπ' αὐτὴν ἔβην, τὸν βασιλεῖα τῶν Μήδων καὶ πάσης τῆς γῆς, τοὺς ἡγουμένους αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς στρατηγούς αὐτοῦ. ²⁹ ἐσείστη ἡ γῆ καὶ ἐπόνεσε, ²⁹ διότι ἐξάνεστη ἐπὶ Βαβυλῶνα λογισμὸς κυρίου τοῦ εἶναι τὴν γῆν Βαβυλῶνος εἰς ἀφανισμόν καὶ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτήν. ³⁰ ἐξέλιπε μαχητὴς Βαβυλῶνος τοῦ ³⁰ πολεμεῖν, καθήσονται ἐκεῖ ἐν περιοχῇ, ἐτραύσθη ἡ δυναστεία αὐτῶν, ἐγενήθησαν ὡς ἐλ γυναικες· ἐνεπυρίσθη τὰ σκηνώματα αὐτῆς, συνετριβήσαν οἱ μοχλοὶ αὐτῆς. ³¹ διώκων εἰς ἀπάντησιν διώκοντος διώζεται, καὶ ἀναγγέλλων εἰς ³¹ ἀπάντησιν ἀναγγέλλοντος τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος ὅτι ἐάλωκεν ἡ πόλις αὐτοῦ, ³² ἀπ' ἐσχάτου τῶν διαβάσεων αὐτοῦ ἐλήφθησαν, καὶ τὰ ³² συστήματα αὐτῶν ἐνέπρσαν ἐν πυρί, καὶ ἄνδρες αὐτοῦ οἱ πολεμισταὶ ἐξέρχονται. ³³ διότι τάδε λέγει κύριος Οἴκοι βασιλέως Βαβυλῶνος ὡς ἄλων ὥρι- ³³ μος ἀλοηθήσονται· ἔτι μικρὸν καὶ ἤξει ὁ ἀμητὸς αὐτῆς. ³⁴ κατέφαγέ με, ³⁴ ἐμερίσατό με, κατέλαβέ με σκότος λεπτόν, Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατέπιέ με, ὡς δράκων ἐπλησε τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς τρυφῆς μου· ³⁵ ἐξώσάν με οἱ μόχοι μου καὶ αἱ ταλαιπωρίαι μου εἰς Βαβυλῶνα, ἐρεῖ ³⁵ κατοικοῦσα Σιών, καὶ τὸ αἱμά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους, ἐρεῖ Ἱερουσαλήμ. ³⁶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ κρινῶ τὴν ἀντιδικόν ³⁶ σου καὶ ἐκδικήσω τὴν ἐκδικήσιν σου, καὶ ἐρημώσω τὴν θάλασσαν αὐτῆς καὶ ξηρανῶ τὴν πηγὴν αὐτῆς· ³⁷ καὶ ἔσται Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμόν, καὶ οὐ κατοικηθήσεται. ³⁸ ὅτι ἅμα ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν καὶ ὡς σκύμιοι λεόντων. ³⁸ ³⁹ ἐν τῇ Σεμωσίᾳ αὐτῶν δώσω πότμα αὐτοῖς, καὶ μεθύσω αὐτοὺς ὅπως ³⁹ καρῶδῳσι καὶ ὑπνώσωσιν ὑπνον αἰώνιον καὶ οὐ μὴ ἐξεγερθῶσι, λέγει κύριος. ⁴⁰ καὶ καταβίβασον αὐτοὺς ὡς ἄρνας εἰς σφαγὴν καὶ ὡς κριοὺς μετ' ⁴⁰ ἐρίφων. ⁴¹ πῶς ἐάλω καὶ ἐθηρεύθη τὸ καύχημα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγένετο ⁴¹ Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμόν ἐν τοῖς ἔθνεσιν; ⁴² ἀνέβη ἐπὶ Βαβυλῶνα ἡ θάλασσα ⁴² ἐν ἡῶν κυμάτων αὐτῆς, καὶ κατεκαλύφθη. ⁴³ ἐγενήθησαν αἱ πόλεις αὐτῆς ὡς ⁴³ γῆ ἄνδρος καὶ ἄβας, οὐ κατοικηθεῖ ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἰς, οὐδὲ μὴ καταλύσει ἐν αὐτῇ υἱὸς ἀνθρώπου. ⁴⁴ καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ ἐξοίσω ἃ κατέ- ⁴⁴ πιν ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ συναχθῶσι πρὸς αὐτήν ἔτι τὰ ἔθνη, ⁴⁹ καὶ ἐν Βαβυλῶνι πεσοῦνται τραυματαὶ πάσης τῆς γῆς. ⁵⁰ ἀνασωζόμενοι ἐκ ⁴⁹ 50 γῆς πορεύεσθαι καὶ μὴ ἵστασθαι· οἱ μακρόθεν μνησθήτε τοῦ κυρίου, καὶ Ἱερουσαλήμ ἀναβήτω ἐπὶ τὴν καρδίαν ἡμῶν. ⁵¹ ἠσχύνθημεν ὅτι ἠκούσαμεν ὀνειδι- ⁵¹ σμὸν ἡμῶν, κατεκάλυψεν ἀτιμία τὸ πρόσωπον ἡμῶν, εἰσῆλθον ἄλλογενεῖς εἰς τὰ ἅγια ἡμῶν, εἰς οἶκον κυρίου. ⁵² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύ- ⁵² ριος, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτὰ αὐτῆς, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτῆς πεσοῦνται τραυματαὶ. ⁵³ ὅτι ἐὰν ἀναβῇ Βαβυλὼν ὡς ὁ οὐρανός, καὶ ὅτι ἐὰν ὀχυρώσῃ ⁵³ τὰ τεῖχη ἰσχυὶ αὐτῆς, παρ' ἐμοῦ ἤξουσιν ἐξολοθρευόντες αὐτήν, λέγει κύριος.

28. FA om his αυτους ... ηγεμονας ... in fine add και πασης της γης εξουσιας αυτου 29. FA* ανεστη 30. Ax FA*.* εξελειπεν ... και καθησονται ... Ax FA δυναστια ... FA και εγενηθησαν 31. διωκ. εις απαντην ... FA* απαγγελων 32. FA* της διαβασεων ... Ax FA ελημφθησαν ... Ax FA συστεματα ... αυτου ενεπρησθησαν ... FA* ανδρ. αυτοι 33. FA* βασιλεων ... Ax FA αλοηθησεται 34. ως δρακ. cum antecdd. conjg. 35. FA εχθροι pro μοχοι ... FA* ερει και κατοικι. ... *επι ιερουσ. pro ερει ιερ. 36. om και εκδ. τ. εκδ. σου ... FA εξαρω pro θρησαν ... Ax FA γην pro πηγην 38. Ax FA om οτι ... ως λε. εξηγ. αμα 39. FA οπως καθαρωσιν ... υπνωσουσιν ... FA* om και υπνωσωσιν usque εξεγερθωσιν 40. om και prim. ... FA* καταβιβασω (41. FA* πως ελαληκεν) 43. Ax FA om ως ... FA εν αυτη ουδεις ... FA καταλυση 44. FA* εκσοισω ... ετι προς αυτην 49. FA και παντα τα εθνη pro τραυμ. π. τ. γης 50. om και prius ... FA* ιστασθ. εις γην μακροθεν ... FA αναβατω ... καρδ. ημων 51. FA* ονειδισμ. ημων 52. FA δια τουτο ταδε λεγει κυρ. ιδου ημ. ερχ. και εκδ. τα 53. Ax FA*.* οχυρ. υψος ισχυος (FA* υψη ισχυει) αυτης ... Ax FA εξολοθρευοντες

54 55 ⁵⁴ φωνή κραυγῆς ἐν Βαβυλῶνι, καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῇ Χαλδαίων, ⁵⁵ ὅτι ἐξω-
 56 λῶρευσεν κύριος τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἀπώλεσεν ἀπ' αὐτῆς φωνὴν μεγάλην ἡχοῦ-
 56 σαν ὡς ὕδατα πολλά, ἔδωκεν εἰς ὄλεθρον φωνὴν αὐτῆς. ⁵⁶ ὅτι ἦλθεν ἐπὶ Βαβυ-
 λῶνα ταλαιπωρία, ἐάλωσαν οἱ μαχηταὶ αὐτῆς, ἐπτόχεται τὸ τόξον αὐτῶν, ὅτι ὁ
 57 θεὸς ἀνταποδίδωσι αὐτοῖς. ⁵⁷ κύριος ἀνταποδίδωσι καὶ μεθύσει μέθη τοὺς ἡγε-
 μόνους αὐτῆς καὶ τοὺς σοφοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς στρατηγούς αὐτῆς, λέγει ὁ βασιλεὺς,
 58 κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. ⁵⁸ τάδε λέγει κύριος Θεὸς Βαβυλῶνος ἐπλα-
 τύνσθι, κατασκαπτόμενον κατασκαφήσεται, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς αἱ ὑψηλαὶ ἐμпи-
 ρισθήσονται, καὶ οὐ κοπιήσουσι λαοὶ εἰς κενόν, καὶ ἔσθλη ἐν ἀρχῇ ἐκλείψουσιν.
 59 ⁵⁹ Ο ΔΟΓΟΣ ΟΝ ΕΝΕΤΕΙΛΑΤΟ ΚΥΡΙΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑ ΤΩ ΠΡΟΦΗΤΗ
 εἰπεῖν τῷ Σαραίᾳ υἱῷ Νηρείου υἱοῦ Μασαίου, ὅτε ἐπορεύετο παρὰ Σεδε-
 κίου βασιλέως Ἰούδα εἰς Βαβυλῶνα, ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας
 60 αὐτοῦ, καὶ Σαραίας ἄρχων δώρων. ⁶⁰ καὶ ἔγραψεν Ἱερεμίας πάντα τὰ κακὰ
 ἃ ἦξει ἐπὶ Βαβυλῶνα ἐν βιβλίῳ, πάντας τοὺς λόγους τούτους τοὺς γεγραμ-
 61 μένους ἐπὶ Βαβυλῶνα. ⁶¹ καὶ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς Σαραίαν Ὅταν ἔλθῃς εἰς
 62 Βαβυλῶνα, καὶ ᾗψῃ καὶ ἀναγνώσῃ πάντας τοὺς λόγους τούτους, ⁶² καὶ ἐρεῖς
 Κύριε κύριε, σὺ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν καὶ
 τοῦ μὴ εἶναι ἐν αὐτῷ κατοικοῦντας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ὅτι ἀφαι-
 63 σμὸς εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται. ⁶³ καὶ ἔσται ὅταν παύσῃ τοῦ ἀναγινώσκειν τὸ βι-
 βλίον τοῦτο, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτὸ λίθον καὶ ῥίψεις αὐτὸ εἰς μέσον τοῦ ^{*Αποκ.}
 64 Εὐφράτου, ⁶⁴ καὶ ἐρεῖς Οὕτως καταδύσεται Βαβυλὼν, καὶ οὐ μὴ ἀναστῇ ἀπὸ ^{18, 21.}
 προσώπου τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτήν.

XXIX.

(Graece 29, 4 — 7. = Hebraice 47, 4 — 7.)
 — 29, 7 — 22 = — 49, 7 — 22.)
 — 36. = 29.

2 ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΦΥΛΟΥΣ. ΤΑΔΕ ΛΕΓΕΙ ΚΥΡΙΟΣ ² Ἴδου ὕδατα
 ἀναβαίνει ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔσται εἰς χειμάρβρον κατακλύζοντα, καὶ κατακλύσει
 γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ· καὶ κε-
 3 κράζονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἀλαλάξουσιν ἅπαντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν
 3 ³ ἀπὸ φωνῆς ὀρμῆς αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ὀπλῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ ἀπὸ σει-
 σμῶ τῶν ἀρμάτων αὐτοῦ, ἡχοῦ τροχῶν αὐτοῦ. οὐκ ἐπέστρεψαν κατέρεις ἐφ'
 4 υἱοὺς αὐτῶν ἀπὸ ἐκλύσεως χειρῶν αὐτῶν ⁴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπερχομένῃ τοῦ
 ἀπολέσαι πάντας τοὺς ἀλλοφύλους. καὶ ἀφανιῶ τὴν Τύρον καὶ τὴν Σειδῶνα
 καὶ πάντας τοὺς καταλοιποὺς τῆς βοηθείας αὐτῶν, ὅτι ἐξολοθρεῖσει κύριος
 5 τοὺς καταλοιποὺς τῶν νήσων. ⁵ ἦκει φιλὰκρωμα ἐπὶ Γάζαν, ἀπερίφρη Ἀσκά-

54. FA* κραυγῆς ... ex γῆς 55. Ax FA ἐξωλεθρευσε 56. FA* εαλω-
 καν ... FA* ὅτι θεός ... FA*⁵⁴ ανταποδίδων αὐτοῖς (sed* om αὐτοῖς
⁵⁷ κυρ. ανταποδ.) 57. ανταποδ. αὐτὴ τὴν ανταποδοσιν ... om και τ. στρα-
 τηγ. αυτ. 59. FA* ο κυριος ... FA* om υιω νηριου ... Ax FA*⁵⁹ νηριου
 ... μασσαιου, FA* μαχαιου ... *οτι επορ. ... εν τω τεταρτ. 60. ἹΑ
 σαρεας 60. ιηρεμιας ... Ax FA εν βιβλ. ενι ... λογους τους ενγεγραμμ.
 61. FA* om κ. ειπ. ιερ. (*ιηρεμιας) πρ. σ. usque βαβυλωνια 62. FA om
 κυριε alterum ... FA* om του prius ... Ax FA ἐξολοθρευσαι (FA ἐξωλ.)
 ... FA* εν αυταις 63. Ax FA παυση αναγινωσκων ... επιθησεις (*-σει)
 αυτω ... FA επιρηψεις ... FA εις το μεσον 64. om και secundum
 XXIX. 1. ed. rom. επι τ. αλλοφ. cum seqq. conjg., non item Ax FA
 2. Ax FA* αναβενει ... FA* βορραν ... χιμαρρον, FA* χιμαρρον ... FA*
 πολεις ... τους ενοικουντας ... FA* κραζονται ... αλαλαζονται παντες 3.
 FA* οπλων και των ... FA τροχου ... και ηχου των τροχων ... FA* εστρε-
 ψαν ... επι υιους 4. Ax FA ερχομενη ... Ax FA σιδωνα ... Ax FA ἐξο-
 λεδρ. (FA ἐξωλ.) ... τας καταλοιπους τ. ν. 5. Ax FA απεριφρη

λων καὶ οἱ κατάλοιποι Ἐνακίμ. ⁶ ὥς τίνος κόψεις ἢ μάχαιρα τοῦ κυρίου; ⁶ ὥς τίνος οὐχ ἡσυχάσεις; ἀποκατάστηθι εἰς τὸν κολεόν σου, ἀνάπαυσαι καὶ ἐπάραθτι. ⁷ πῶς ἡσυχάσεις; καὶ κύριος ἐνετείλατο αὐτῇ ἐπὶ τὴν Ἀσκάλωνα καὶ ⁷ ἐπὶ τὰς παραθαλάσσιους, ἐπὶ τὰς καταλοίπους ἐπεγερόσῃται. ⁸ (49, 7) TH (49, 7) 8
 ΙΔΟΥΜΑΙΑ. τὰδε λέγει κύριος Οὐκ ἔστιν ἔτι σοφία ἐν Θαιμάν, ἀπώλετο βουλὴ ἐκ συνετῶν, ὦχετο σοφία αὐτῶν, ⁹ ἡπατήσῃ ὁ τόπος αὐτῶν. βαβ- ⁽⁸⁾ 9
 νате εἰς κάθισιν οἱ κατοικοῦντες ἐν Δαιδάμ, ὅτι δύσκολα ἐποίησεν. ἤγαγον ἐπ' αὐτὸν ἐν χρόνῳ ᾧ ἐπεσκεψάμην ἐπ' αὐτόν, ¹⁰ ὅτι τρυγηταὶ ἤλθον οὐδ' οὐ ⁽⁹⁾ 10
¹¹ ὅτι ἐγὼ κατέσυνα τὸν Ἡσαΐ, ἀνεκάλυψα τὰ κρυπτὰ αὐτῶν, κρυβῆναι ⁽¹⁰⁾ 11
 οὐ μὴ δύνωνται· ὥλοντο διὰ χεῖρα ἀδελφοῦ αὐτοῦ γείτονος μου, καὶ οὐκ ἔστιν ¹² ὑπολείπεσθαι ὄφρα σου ἵνα ζήσῃται· καὶ ἐγὼ ζήσομαι, καὶ ⁽¹¹⁾ 12
 αἱ χῆραι ἐπ' ἐμὲ πεποίθασιν. ¹³ ὅτι τὰδε εἶπε κύριος Οἷς οὐκ ἦν νόμος ⁽¹²⁾ 13
 πιεῖν τὸ ποτήριον, ἔπιον· καὶ σὺ ἀβωωμένη οὐ μὴ ἀβωώσῃς, ¹⁴ ὅτι κατ' ⁽¹³⁾ 14
 ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς ἄβατον καὶ εἰς δνειδισμὸν καὶ εἰς κα-
 τάρασιν ἔσῃ ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς ἔσονται ἔρημοι εἰς αἰῶνα. ¹⁵ ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ κυρίου, καὶ ἀγγέλους εἰς ἔσση ἀπέστειλεν ⁽¹⁴⁾ 15
 Συναχῆτε καὶ παραγένεσθε εἰς αὐτήν, ἀνάστητε εἰς πόλεμον. ¹⁶ μικρὸν ⁽¹⁵⁾ 16
 ἔδωκα σε ἐν ἔθνεσιν, εὐκαταφρόνητον ἐν ἀνθρώποις. ¹⁷ ἡ παιγνία σου ⁽¹⁶⁾ 17
 ἐνεχέρησέ σοι, Ἰταμία καρδιάς σου κατέλυσε τρυμαλιάς πετρῶν, συνέλαβεν
 ἱσλὴν βουνοῦ ὑψηλοῦ· ὅτι ὑψωσεν ὥσπερ ἀετὸς νοσσίαν αὐτοῦ, ἐκείθεν κα-
 θέλω σε. ¹⁸ καὶ ἔσται ἡ Ἰδουμαία εἰς ἄβατον, πᾶς ὁ παραπορευόμενος ⁽¹⁷⁾ 18
 ἐπ' αὐτήν συριεῖ. ¹⁹ ὥσπερ κατεστράφη Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ αἱ ⁽¹⁸⁾ 19
 πάροιχοι αὐτῆς, εἶπε κύριος παντοκράτωρ, οὐ μὴ καθίσαι ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ
 οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. ²⁰ ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ⁽¹⁹⁾ 20
 ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου εἰς τόπον Αἰθᾶμ, ὅτι ταχὺ ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐ-
 τῆς, καὶ τοὺς νεανίσκους ἐπ' αὐτήν ἐπιστήσατε. ὅτι τίς ὥσπερ ἐγώ; καὶ τίς
 ἀντιστήσεται μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμὴν ὃς στήσεται κατὰ πρόσωπόν μου;
²¹ διὰ τοῦτο ἀκούσατε βουλήν κυρίου ἣν ἐβουλεύσατο ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν, ⁽²⁰⁾ 21
 καὶ λογισμὸν αὐτοῦ ὃν ἐλογίσαστο ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Θαιμάν, ἐὰν μὴ
 συμψηθῶσι τὰ ἐλάχιστα τῶν προβάτων, ἐὰν μὴ ἀβατωθῇ ἐπ' αὐτοὺς κατά-
 λυσιν αὐτῶν, ²² ὅτι ἀπὸ φωνῆς πτώσεως αὐτῶν ἐφοβήθη ἡ γῆ, καὶ κραυγὴ ⁽²¹⁾ 22
 θαλάσσης οὐκ ἤκούσθη. ²³ ἰδοὺ ὥσπερ ἀετὸς ὕψεται καὶ ἐκτενεῖ τὰς πτε- ⁽²²⁾ 23
 ρυγας ἐπ' ὀχυρώματα αὐτῆς· καὶ ἔσται ἡ καρδιά τῶν ἰσχυρῶν τῆς Ἰδου-
 μαίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὥς καρδιά γυναικὸς ὠδινούσης.

5. και τα καταλείπα ... Αχ FA ενακειμ. 6. om του ... ουκ ησυχ.,

FA ου μη ησυχ. 7. ησυχασεις ... FA και οτ κυριος 8. FA* τη ιουμια (sic) ... FA Σεμαν 9. FA om δ ... βαβ. εαυτους εις καθισιν ... Αχ FA δαιδαν ... επεσχ. αυτου, FA επεσχ. επ αυτην 10. ηλθ. σοι ου καταλ. σοι καταλιμματα ωσπερ ... FA* om ου ... FA καταλιμματα ... Αχ FA χειρας 11. οτι ε. κατηραυνησα ... FA* ανακαλυψα τε κρ. ... FA* αδελφ. σου ... αυτ. και γιτονος αυτου 12. Αχ FA* υπολιπεσθαι ... Αχ FA ζησεται ... FA om αι 13. λεγει ... FA* πιν ... Αχ αβωουμνη, FA αβωωμνη ... Αχ FA αβωωθης ... in fine add οτι πινων πιεσαι 14. om οτι prius ... Αχ FA καταραν ... εις τον αιωνα 15. FA* συναχθηναι κ. παραγενεσθαι 16. ιδου μικρον δεδωκα ... και ευκαταφρονητον 17. οτι εαν υψωσεις ... νοσσιαν σου, FA νοσσ. εαυτου 18. FA* ιουμαια (sic) 19. FA καθισθ, Αχ κατοικησει ... FA ενοικησει, Αχ καθειση 20. FA* εκ του υδατος pro εκ μεσ. τ. ιορδ. ... εις τον τοπον ηθαμ ... FA επ (*om) αυτης ... επι- στησεται ... FA ουτ. ο ποιμην 21. συμψηφισθωσιν, FA συνωσιν ... επ αυ- τη, FA επ αυτην (*-της) 22. εισιθη η γη ... FA* κραυη ... κραυγη σου εν θαλασση ηκουσθη

XXX.

(Graece 30, 4 - 5. 6 - 44. 42 - 46. = Hebraice 49, 4 - 5. 28 - 33. 23 - 27.)
 — 37. — 30.

- ΤΟΙΣ ΥΙΟΙΣ ΑΜΜΩΝ. οὕτως εἶπε κύριος Μὴ υἱοὶ οὐκ εἰσὶν ἐν Ἰσραὴλ, ἣ
 παραληψόμενος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς; διὰ τί παρέλαβε Μελχὼλ τὴν Γαλαὰδ, καὶ
 2 ὁ λαὸς αὐτῶν ἐν πόλεσιν αὐτῶν ἐνοικήσει; ² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται,
 φησὶ κύριος, καὶ ἀκουτιῶ ἐπὶ Ῥαββὰδ ὄρουβον πολέμων, καὶ ἔσονται εἰς
 ἄβατον καὶ εἰς ἀπώλειαν, καὶ βωμοὶ αὐτῆς ἐν πυρὶ κατακαυθήσονται, καὶ
 3 παραλήφεται Ἰσραὴλ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ. ³ ἀλάλαξον Ἑσβεῶν, ὅτι ὤλετο Γαῖ.
 κεκραάτε θυγατέρες Ῥαββὰδ, περιζώσασθε σάκκους καὶ κόψασθε, ὅτι Μελ-
 4 χὼλ βαδιεῖται ἐν ἀποικίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. ⁴ τί
 ἀγαλλιάσθε ἐν τοῖς πεδίοις Ἐνακειμ; θυγατερ Ἰταμίς, ἡ πεποιθυῖα ἐπὶ θη-
 5 σαυροῖς, ἡ λέγουσα Τίς εἰςελύσεται ἐπ' ἐμέ; ⁵ ἰδοὺ ἐγὼ φέρω φόβον ἐπὶ
 σέ, εἶπε κύριος, ἀπὸ πάσης τῆς περιόικου σου, καὶ διασπαρήσῃς ἕκαστος
 6 (49, 28.) εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ συνάβη. ⁶ (49, 28.) ΤΗ ΚΗΔΑΡ
 ΤΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ, ΗΝ ΕΠΙΤΑΞΕ ΝΑΒΟΥΧΟΔΟΝΟΣ ΟΡ
 ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ. οὕτως εἶπε κύριος Ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε ἐπὶ
 7 (29) Κηδάρ, καὶ πλήσατε τοὺς υἱοὺς Κεδέμ. ⁷ σκηνὰς αὐτῶν καὶ τὰ πρόβατα
 αὐτῶν λήφονται· ἱμάτια αὐτῶν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν καὶ καμήλους
 αὐτῶν λήφονται ἑαυτοῖς· καὶ καλέσατε ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλειαν κυκλόθεν.
 8 (30) ⁸ φεύγετε, λίαν ἐμβαδύνατε εἰς κάτισιν κατήμενοι ἐν τῇ αὐλῇ, ὅτι ἐβού-
 λεύσατο ἐφ' ὑμᾶς βασιλεὺς Βαβυλῶνος βουλὴν καὶ ἐλογίσατο λογισμὸν.
 9 (31) ⁹ ἀνάστητι καὶ ἀνάβητι ἐπ' ἔθνος εὐσταζοῦν κατήμενον εἰς ἀναψυχὴν,
 10 (32) οἷς οὐκ εἰσὶ θύραι, οὐ βάλανοι, οὐ μοχλοί, μόνοι καταλύουσι. ¹⁰ καὶ ἔσον-
 ται κάμηλοι αὐτῶν εἰς προνομὴν καὶ πληθὺς κτηνῶν αὐτῶν εἰς ἀπώλειαν,
 καὶ λικηίσω αὐτοὺς παντὶ πνεύματι κεκαρμένους πρὸ προσώπου αὐτῶν, ἐκ
 11 (33) παντὸς πέραν αὐτῶν οἷσω τὴν τροπὴν αὐτῶν, εἶπε κύριος. ¹¹ καὶ ἔσται
 ἡ αὐλὴ διατριβὴ στρουθῶν καὶ ἄβατος ἕως αἰῶνος, οὐ μὴ κατίσθῃ ἐκεῖ ἄν-
 12 (23) θρώπος, καὶ οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. ¹² ΤΗ ΔΑΜΑΣΚΩ.
 κατησχύνθη Ἡμὰδ καὶ Ἀρφαδ, ὅτι ἤκουσαν ἀκοὴν πονηράν, ἐξέστησαν, ἐθυ-
 13 (24) μώθησαν, ἀναπαύσασθαι οὐ μὴ δύνωνται. ¹³ ἐξελύθη Δαμασκός, ἀπε-
 14 (25) στράφη εἰς φυγὴν, τρόμος ἐπελάβετο αὐτῆς. ¹⁴ πῶς οὐχὶ ἐγκατέλειπεν

XXX. 4. ed. rom. τ. υι. αμμων cum seqq. conjg., non item Ax FA
 ... Ax FA παραληψόμενος ... εν αυτοις ... Ax FA διоти παρελ. ... ενοι-
 κει 2. FA* ραββὰδ ... θορ. πολεμου ... FA και απωλιαν ... Ax FA οι βω-
 μοι ... FA* κατακαυθησεται ... Ax FA παραληφεται ... FA* ιερουσαλημ
 pro isr. 3. Ax FA και pro γαῖ ... FA* κραξεται ... FA ρεββαδ ... Ax
 FA post σακκους add επιλημπευσασαι (Ax - ευεσαι) ... επι μελχομ οτι
 ... Ax FA εν αποικια βαδιεταται (FA* βαδιει) ... FA και οι ιερεῖς 4. Ax
 FA* οτι (FA* αι) pro τι ... αγαλλιαση, FA αγαλλιασι (*-σει) ... FA
 om ενακειμ, * supplet σου, * rursus delet. ... Ax FA θυγατηρ ... επι
 τοις θησαυροις αυτης, FA επι θησαυρους αυτης ... FA* ουδεις pro τις 5.
 FA* απασης pro απο πασης ... παροικου ... FA* om και prius ... Ax
 FA εις προσωπον ... ουκ εσται 6. FA om τη sec. ... ο βασιλευς ... ed.
 rom. τη κηδαρ etc. cum ουτως ειπε conjg., non Ax FA ... FA* om και
 αναβητε 7. FA και προβατα ... Ax FA λημφονται bis ... καμηλ. εαυτων
 ... αυτοις· και καλεσατε αυτους 8. εβαδυνατε, FA εβαδυνας ... εις κατη-
 σιν ... FA* εν τη αυλη οτι εν τη αυλη ... ελογ. εφ υμας λογισμ. 9. επι
 εθνος ... ουδε βαλανοι 10. οι καμηλοι ... κεκαρμενους ... μερους pro
 περαν 12. FA ημαρ και αρφαδ (*-αρφ.) ... FA πονηρ. ακοην ηκουσαν
 ... FA* ηθυμωθησαν, Ax εκοιμηθησαν 14. εγκατελειπον

πόλιν ἐμήν, κώμην ἡγάπησαν; ¹⁵ διὰ τοῦτο πεσοῦνται νεανίσκοι ἐν πλα- ⁽²⁶⁾ 15
τείαις σου, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ σου πεσοῦνται, φησὶ κύριος,
¹⁶ καὶ καύσω πῦρ ἐν τείχει Δαμασκού καὶ καταφάγεται ἄμφοδα υἱοῦ Ἰσραὴλ. ⁽²⁷⁾ 16

XXXI.

(Graece 31. = Hebraice 48.)
— 38. = — 31.)

ΤΗ ΜΩΑΒ. οὕτως εἶπε κύριος Οὐαὶ ἐπὶ Ναβαῦ, ὅτι ὤλετο· ἐλήφθη
Καριαζέμ, ἡσχύνθη Ἀμαζ καὶ Ἀγάζ. ² οὐκ ἔστιν ἐν ἱατρείᾳ Μωάβ, γαυ- 2
ρίαμα ἐν Ἑσεβίων· ἐλογίσατο ἐπ' αὐτὴν κακὰ· ἐκόφαιμεν αὐτὴν ἀπὸ ἔθνους,
καὶ παύσιν παύσεται. ὅπισθ' ἐν σου βαδιεῖται μάχαιρα, ³ ὅτι φωνὴ κεκραγό- 3
των ἐξ Ὁρωναῖμ, Ὁλεθρον καὶ συντριμμα μέγα, ⁴ συντερίβη Μωάβ. ἀναγγεί- 4
λατε εἰς Ζογόρα, ⁵ ὅτι ἐπλήσθη Ἀλώθ ἐν κλαυθμῷ. ἀναβήσεται κλαίων ἐν 5
ὁδῷ Ὁρωναῖμ, κραυγὴν συντριμματος ἡκούσατε, ⁶ φεύγετε καὶ σώσατε τὰς 6
ψυχὰς ὑμῶν, καὶ ἔσεσθε ὥσπερ ὄνος ἄγριος ἐν ἐρήμῳ. ⁷ ἐπειδὴ ἐπεποιθεῖς 7
ἐν οὐχυρώματί σου, καὶ σὺ συλληφθήσῃ· καὶ ἐξελεύσεται Χαμὼς ἐν ἀποικίᾳ,
καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. ⁸ καὶ ἦξει ὁλεθρος ἐπὶ πᾶ- 8
σαν πόλιν, οὐ μὴ σωθῇ, καὶ ἀπολεῖται ὁ αὐλὼν, καὶ ἐξολοθρευθήσεται ἡ
πεδινή, καθὼς εἶπε κύριος. ⁹ δότε σημεῖα τῇ Μωάβ, ὅτι ἀφῇ ἀφῆθησεται, 9
καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς εἰς ἄβατον ἔσονται· πόθεν ἔνοικος αὐτῆς; ¹⁰ ἐπι- 10
κατάρτατος ὁ ποιῶν τὰ ἔργα κυρίου ἀμελῶς, ἐξαίρων μάχαιραν αὐτοῦ ἀφ'
αἰμάτων. ¹¹ ἀνεπαύσατο Μωάβ ἐκ παιδαρίου, καὶ πεποιθὼς ἦν ἐπὶ τῇ δόξῃ 11
αὐτοῦ· οὐκ ἐνέχεεν ἐξ ἀγγείου εἰς ἀγγεῖον, καὶ εἰς ἀποικισμὸν οὐκ ὥχето·
διὰ τοῦτο ἔστη γεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ ὁσμή αὐτοῦ οὐκ ἐξέλιπε. ¹² διὰ 12
τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι αὐτοῦ ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ ἀποστελῶ αὐτῷ κλινον-
τας, καὶ κλινουσὶν αὐτὸν καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ λεπτυνουσί καὶ τὰ κέρατα αὐ-
τοῦ συγκόψουσι, ¹³ καὶ καταισχυνθήσεται Μωάβ ἀπὸ Χαμὼς ὥσπερ κατη- 13
σχύνθη οἶκος Ἰσραὴλ ἀπὸ Βαιζήλ ἐλπίδος αὐτῶν πεποιδότες ἐπ' αὐτοῖς.
¹⁴ πῶς ἐρεῖτε Ἰσχυροὶ ἔσμεν, καὶ ἄνθρωπος ἰσχύων εἰς τὰ πολεμικά; ¹⁵ ὤλετο 14 15
Μωάβ πόλις αὐτοῦ, καὶ ἐκλεκτοὶ νεανίσκοι αὐτοῦ κατέβησαν εἰς σφαγὴν.
¹⁶ ἐγγὺς ἡμέρα Μωάβ ἐλθεῖν, καὶ πονηρία αὐτοῦ ταχεῖα σφόδρα. ¹⁷ κινήσατε 16 17
αὐτῷ πάντες κυκλόθεν αὐτοῦ, πάντες ἔκδοτε ὄνομα αὐτοῦ· εἰπατε ἰδὼς συνε-
τερίβη βακτηρία εὐκλεής, ῥάβδος μεγαλώματος. ¹⁸ κατάρβητι ἀπὸ δόξης καὶ 18
κάτισον ἐν ὑγρασίᾳ κατήμενη. Δαιβὼν ἐκτριβήσεται, ὅτι ὤλετο Μωάβ· ἀνέβη
εἰς σὲ λυμαινόμενος οὐχυρώμα σου. ¹⁹ ἐφ' ὁδοῦ στηθὶ καὶ ἐπιδε κατήμενη ἐν 19
Ἀρήρ, καὶ ἐρώτησον φεύγοντα καὶ σωζόμενον καὶ εἰπόν τί ἐγένετο; ²⁰ κατη- 20

15. Ax FA πλατείαις ... om πεσονται sec. XXXI. 1. ed. rom. τη
μωαβ cum seqq. conjg., non item Ax FA ... Ax FA ελημφθη ... Ax FA
καριαζαίμ ... Ax FA ησχυνθη αμαζ (FA om) το κραταιωμα και ητητηνη
2. και γαρ ουκ εστιν ... Ax FA ιατρια ... εν μωαβ ... Ax FA αγαυριαμα
... FA* om εν εσεβ. ελογισατο (*-σαντο) ... FA οπισω σου 3. FA*
φωνην ... FA κεκραγοντων ... FA ορωναιμ ... ολεθρος 4. ed. rom. μεγα.
4. συνετρ. μωαβ, (contra Ax FA post μωαβ plene disting.) 5. αλαωθ, FA*
αλεθ ... ed. rom. ορωναιμ (antea ὠρωναιμ), FA* αρωναιμ (*-ορων.) ...
FA κραυην ... FA ηκουσα 6. ψυχας αυτων ... FA* σεσεθε pro εσεσεθε ...
ed. rom. ερημα, 7. Ax FA οχυρωμασιν ... om συ ... Ax FA συλλημ-
φθηση 8. και πολεεις ου μη σωθη ... Ax FA εξολοθρευθησεται 9. σημειον
τω μωαβ ... αναφθησεται ... εσονται απο ενοικουντων αυτας. 11 FA*
επαυσατο ... Ax FA εξ αγγιου εις αγγιον ... FA* και απωκισμον (sic) ...
εκλιπει, FA* εξελευτεν 12. om αυτου primum ... FA* κλινουσιν αυτω
13. καταισχυνη ο οικος ... FA βεζηλ 17. κινήσατε αυτον, FA* om αυτω
18. FA* om καταβ. α. δοξ. και ... Συγατηρ δαιβων εκτριβεητε, FA δεβων
εκτοιβεηται ... οχυρωματα 19. FA και (*om) εφιδε ... Ax FA αροηρ

σχύνῃ Μωάβ, ὅτι συνετρίβη· ὀλόλυξον καὶ κέκραξον, ἀνάγγειλον ἐν Ἀρῶν
 21 ὅτι ὤλετο Μωάβ, ²¹ καὶ κρῖσις ἔρχεται εἰς τὴν γῆν Μεισὼρ ἐπὶ Χελὼν καὶ
 22 Ῥεφὰς καὶ Μωφὰς, ²² καὶ ἐπὶ Δαιβὼν καὶ ἐπὶ Ναβαὺ καὶ ἐπ' οἶκον Δαι-
 23 βλαθαίμ, ²³ καὶ ἐπὶ Καριαθαίμ καὶ ἐπ' οἶκον Γαιμὼλ καὶ ἐπ' οἶκον Μαὼν,
 24 ²⁴ καὶ ἐπὶ Καριὼθ καὶ ἐπὶ Βοσθρ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Μωάβ τὰς πόρῳ
 25 καὶ τὰς ἐγγύς. ²⁵ κατεσθύνῃ κέρας Μωάβ, καὶ τὸ ἐπιχείρειν αὐτοῦ συνετρίβη.
 26 ²⁶ μεθύσατε αὐτόν, ὅτι ἐπὶ κύριον ἐμεγαλύνῃ· καὶ ἐπικρούσει Μωάβ ἐν
 27 χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσται εἰς γέλωτα καὶ αὐτός. ²⁷ καὶ εἰ μὴ εἰς γελοιασμὸν
 28 ἦν σοι Ἰσραὴλ καὶ ἐν κλοπαῖς σου εὐρέσῃ, ὅτι ἐπολέμεις αὐτόν. ²⁸ κατέλειπον
 29 περισσότεραί νοσσεύουσαι ἐν πέτραις στόματι βοθύνου. ²⁹ καὶ ἤκουσα ὕβριν
 Μωάβ, ὕβρισε λίαν ὕβριν αὐτοῦ καὶ ὑπερφηανίαν αὐτοῦ, καὶ ὑψώσῃ ἡ καρ-
 30 δία αὐτοῦ, ³⁰ ἐγὼ δὲ ἔγνω ἔργα αὐτοῦ· οὐχὶ τὸ ἱκανὸν αὐτῷ οὐχ οὕτως
 31 ἐποίησε; ³¹ διὰ τοῦτο ἐπὶ Μωάβ ὀλολύζετε πάντοθεν· βοήσατε ἐπ' ἄνδρας
 32 κειράδας αὐχμοῦ. ³² ὥς κλαυθμὸν Ἰαζήρ ἀποκλαύσομαι σοι ἄμπελος Ἀσε-
 33 ρημά· κλήματά σου διέλιθε θάλασσαν, πόλεις Ἰαζήρ ἤψαντο, ἐπὶ δπῶραν σου
 34 δειλὴς οὐκ ἐποίησαν αἶδε. ³⁴ ἀπὸ κραυγῆς Ἑσεβὼν ἕως Αἰτάμ αἱ πόλεις
 αὐτῶν ἔδωκαν φωνὴν αὐτῶν ἀπὸ Ζογὸρ ἕως Ὠρωναίμ καὶ ἀγγελίαν Σαλα-
 35 σία, ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ Νεβρεῖν εἰς κατάνκαυμα ἔσται. ³⁵ καὶ ἀπολῶ τὸν Μωάβ,
 36 φησὶ κύριος, ἀναβαίνοντα ἐπὶ τὸν βωμὸν καὶ θυμῶντα θεοῖς αὐτοῦ. ³⁶ διὰ
 τοῦτο καρδίᾳ τοῦ Μωάβ ὥσπερ αὐλοὶ βομβήσουσι, καρδίᾳ μου ἐπ' ἀνθρώ-
 37 πους κειράδας ὥσπερ αὐλὸς βομβήσει· διὰ τοῦτο ἃ περιεποιήσατο ἀπώλετο
 37 ἀπὸ ἀνθρώπου. ³⁷ πᾶσαν κεφαλὴν ἐν παντὶ τόπῳ ξυρηθήσονται, καὶ πᾶς πῶ-
 38 γων ξυρηθήσεται, καὶ πᾶσαι χεῖρες κόψονται, καὶ ἐπὶ πάσης ὁσφύος σάκκος.
 38 καὶ ἐπὶ πάντων τῶν δωματίων Μωάβ καὶ ἐπὶ ταῖς πλατείαις αὐτῆς, ὅτι
 39 συνετρίψα, φησὶ κύριος, ὥς ἀγγεῖον οὐ οὐκ ἔστι χρεῖα αὐτοῦ. ³⁹ πῶς κατή-
 40 41 λαξε; πῶς ἔστρεψε νῶτον Μωάβ; ἤσχύνῃ, καὶ ἐγένετο Μωάβ εἰς γέλωτα
 40 41 καὶ ἐγκότῃμα πᾶσι τοῖς κύκλῳ αὐτῆς. ⁴⁰ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος ⁴¹ Ἐληφῶν

20. αερων 24. FA εἰς γην ... Ax FA του μισωρ ... καὶ ἐπὶ ρεφας
 x. μωφας, FA* καὶ ἐπὶ ραφας, *.* x. e. ρασας καὶ ἐπὶ νωφας 22. FA
 δεβων ... Ax FA δεβλαθαίμ 23. FA χαριαθεν ... x. ἐπὶ οἶκον γαιμωλα,
 FA* om καὶ ἐπ. οἱ. γαιμωλ, *.* supplet x. ἐπὶ οἶκον γαιμωλαβ ... FA* μαωθ,
 . γαμων 24. FA* om πασας 27. καὶ μὴ εἰς γελ. σοι ... Ax FA ἰσραήλ,
 εἰ ἐν κλ. 28. Ax FA*.* κατέλειπον ... ἐν πετρ. οἰκουντες μωαβ ... ὡς
 περισσότεραι ε (αἱ?) νοσσεουσαι ἐν π. βοθ. στομ. 29. Ax FA*.* om καὶ
 primum ... σφοδρα καὶ ὑβρ., FA*.* λιαν καὶ ὑβρ. 30. τα ἐργα ... Ax FA
 ικαν. αὐτου 31. κιδαρας, FA κιδας 32. om σοι ... FA* ὡσερημος, *.*
 ὡσερημα ... Ax FA*.* πολεις ... καὶ ἐπὶ τρυγητ. ... επεσεν, FA ενεπεσεν
 33. συνεψηθη ... FA*.* χαρμονη ... FA μωαβειτιδος ... επατηθησαν, FA*
 επατησας ... ed. rom. αἱ δὲ ³⁴ ἀπὸ (etiam Ax FA*.* ante αἶδε inter-
 pungunt) 34. FA* ἐπὶ κραυγης ... FA ὡς (*.* εως) εγαβ πολεις (*.* αἱ
 πολεις) ... εως ελεαλη καὶ εως ιασσα pro. εως αιταμ ... ed. rom. ὠρω-
 ναίμ (item FA*.* cf. ad vv. 3. 5. ... FA*.* om καὶ ἀγγ. Σαλ. οτι, *.*
 supplet x. ἀγγ. εἰς σαλιστα· οτι, Ax x. ἀγγελια σαλιστα· οτι ... εβριμ, FA
 νεβριμ ... FA ἐρημος αἰστε εἰς καταχ. εστ. 35. αναβεννοντα (FA*.-βε-
 νοντα) ἐπὶ μωαβ 36. FA* της μωαβ ... καὶ καρδια μου ... κειδαρεις,
 FA* κιδαρ, *.* κιδαρας 37. Ax FA ξηρησονται ... FA* παν πωγων 38.
 Ax FA ἐπὶ πλαταιας ... FA* συνεστρεψα, *.* συνετρ. τον μωαβ, item Ax
 τον μωαβ post κυριος add ... ἀγγιον 39. FA* ab μωαβ ad μωαβ transilit
 ... Ax FA ἐνκοτῃμα ... *.* κυκλω αὐτου 41. Ax FA ἐλημφθη

Καρὼς, καὶ τὰ ὀχυρώματα συνελήφθη, ⁴² καὶ ἀπολείται Μωάβ ἀπὸ ὄχλου, ⁴² ὅτι ἐπὶ τὸν κύριον ἐμεγαλύνθη. ⁴³ παγίς καὶ φόβος καὶ βόθρυος ἐπὶ σὲ κα- ⁴³ θήμενος Μωάβ. ⁴⁴ ὁ φεύγων ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου ἐμπεσεῖται εἰς τὸν ⁴⁴ βόθρυον· καὶ ὁ ἀναβαίνων ἐκ τοῦ βόθρυου, καὶ συλληφθήσεται ἐν τῇ παγίδι· ὅτι ἐπάξω ταῦτα ἐπὶ Μωάβ ἐν ἑναιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

XXXII.

(Graece 32, 4 - 24. = Hebraice 25, 15 - 38.)
— 39. = — 32.

*Αποκ. (25, 15.) Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Λάβε τὸ ποτήριον τοῦ ¹ ^{14, 8.} οἴνου τοῦ ἀκράτου τούτου ἐκ χειρὸς μου, καὶ ποτιεῖς πάντα τὰ ἔθνη πρὸς ^{18, 3.} ἃ ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς, ² καὶ πίνονται καὶ ἐξεμοῦνται, καὶ ⁽¹⁶⁾ ² ἐκμανήσονται ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον αὐτῶν. ³ καὶ ἔλαβον τὸ ποτήριον ἐκ χειρὸς κυρίου, καὶ ἐπότισα τὰ ἔθνη ⁽¹⁷⁾ ³ πρὸς ἃ ἀπέστείλε με κύριος πρὸς αὐτά, ⁴ τὴν Ἰερουσαλὴμ καὶ τὰς πό- ⁽¹⁸⁾ ⁴ λεις Ἰούδα καὶ βασιλεῖς Ἰούδα καὶ ἄρχοντας αὐτοῦ, τοῦ θείναι αὐτὰς εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον καὶ εἰς συριγμόν, ⁵ καὶ τὸν Φαραὺ βασιλέα Αἰ- ⁽¹⁹⁾ ⁵ γύπτου καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τοὺς μεγιστάνας αὐτοῦ ⁶ καὶ πάντα ⁽²⁰⁾ ⁶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς συμμίختους, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ἀλ- λοφυλῶν καὶ τὴν Ἀσκαλῶνα καὶ τὴν Γάζαν καὶ τὴν Ἀκκάρων, καὶ τὸ ἐπί- λοιπον Ἀζότου, ⁷ καὶ τὴν Ἰδουμαίαν καὶ τὴν Μωαβίτιν καὶ τοὺς υἱοὺς ⁽²¹⁾ ⁷ Ἀμμων, ⁸ καὶ βασιλεῖς Τύρου καὶ βασιλεῖς Σιδῶνος καὶ βασιλεῖς τοὺς ⁽²²⁾ ⁸ ἐν τῷ πέραν τῆς θαλάσσης, ⁹ καὶ τὴν Δαϊδάν καὶ τὴν Θαιμάν καὶ τὴν ⁽²³⁾ ⁹ Ῥῶς καὶ πᾶν περικεκαρμένον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, ¹⁰ καὶ πάντας τοὺς ⁽²⁴⁾ ¹⁰ συμμίختους τοὺς καταλύοντας ἐν τῇ ἐρήμῳ, ¹¹ καὶ πάντας βασιλεῖς Αἰλὰμ ⁽²⁵⁾ ¹¹ καὶ πάντας βασιλεῖς Περσῶν, ¹² καὶ πάντας βασιλεῖς ἀπὸ ἀπηλιώτου τοὺς ⁽²⁶⁾ ¹² πόρβω καὶ τοὺς ἐγγύς, ἕκαστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ πᾶσας βασι- λείας τὰς ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. ¹³ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Οὕτως εἶπε κύριος ⁽²⁷⁾ ¹³ παντοκράτωρ Πίετε, μεθύσατε, καὶ ἐξεμέσετε καὶ πεσεῖσθε, καὶ οὐ μὴ ἀνα- στητε ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον ὑμῶν. ¹⁴ καὶ ἔσται ὅταν μὴ βούλωνται δέξασθαι τὸ ποτήριον ἐκ τῆς χειρὸς σου ⁽²⁸⁾ ¹⁴ ὥστε πιεῖν, καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε κύριος Πιόντες πίεσατε, ¹⁵ ὅτι ἐν πόλει ⁽²⁹⁾ ¹⁵ ἐν ἣ ὀνομάσθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτὴν ἐγὼ ἄρχομαι κακῶσαι, καὶ ὑμεῖς κατάρσει οὐ μὴ καθαρισθῆτε, ὅτι μάχαιραν ἐγὼ καλῶ ἐπὶ πάντας τοὺς κα- θήμενους ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁶ καὶ σὺ προφητεύσεις ἐπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους ⁽³⁰⁾ ¹⁶

41. ακκαριωθ, FA ακκαρων ... Ax FA συνελημφθη 42. FA επι κυ- ριον 43. Ax FA* επι σοι, *επ εμε ... καθ. επι μωαβ 44. FA* ο φευων απο προσω φοβου (sic) ... FA ενπες. ... FA* αναβενων ... βο- θρυου συλλημφθησεται, FA βοθρυου συνηλημφθησεται ... διоти ... Ax FA επισκειψ. αυτης XXXII. 1. ante Ουτως add οσα επροφητευσεν ιερε- μιας επι παντα τα εθνη ... FA* om εκ χειρ. μου 2. FA om και πιον- ται ... Ax FA μανησονται ... μαχαιρης 3. FA εκ χ. κυρ. το ποτηριον ... Ax FA κυρ. επ αυτα 4. FA* συρισμον 6. Ax FA συμμικτ. αυ- του ... παντων των αλλοφυλων ... FA αλλοφυλων την ... FA* ασκαλωναν ... FA* ακκαρω 7. FA μωαβειτιν 8. και παντας βασ. τυρου 9. FA δε- δαν ... FA* *θεμαν, *θωμεαν ... FA* ρωθ ... FA παντα περικυρομενον 10. συμμικτ. αυτου τους 11. Ax* FA* om x. π. βασ. αιλαμ (Ax** δαιδαν) 12. βασ. του απηλ., FA βασ. τους απο απηλ. ... πασας τας βασιλ., FA πασ. βασ. αυτου ... FA πασης της γης 13. Ax FA Πιετε και μεθ. ... Ax FA εξεμεσατε ... FA* αποστ. απο προσωπου υμων 14. *om σου 15. πολ. εφ η .. επ αυτης ... ερχομαι ... καλεσω ... Ax FA om παντας 16. τους λογους τουτους επ αυτ. (*om επ αυτ.)

τούτους, καὶ ἐρεῖς Κύριος ἀφ' ὑψηλοῦ χρηματιεῖ, ἀπὸ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ δώσει
 17 (31) γῶντες ἀποκριθήσονται. καὶ ἐπὶ καζημένους τὴν γῆν ἔκει ὁλεῖρος, ¹⁷ ἐπὶ
 18 (32) σαν σάρκα, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐδόξωσαν εἰς μάχαιραν, λέγει κύριος. ¹⁸ οὕτως
 19 (33) ἐκπορεύεται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ¹⁹ καὶ ἔσονται τραυματίαι ὑπὸ κυρίου
 20 (34) ἐν ἡμέρᾳ κυρίου ἐκ μέρους τῆς γῆς καὶ ἕως εἰς μέρος τῆς γῆς· οὐ μὴ κατο-
 21 (35) ρυγῶσιν εἰς κόπρια, ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται. ²⁰ ἀλαλάξατε ποιμένες,
 22 (36) καὶ κεκραῖσατε καὶ κόπτεσθε οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ
 23 (37) ἡμέραι ὑμῶν εἰς σφαγὴν, καὶ πεσεῖσθε ὥσπερ οἱ κριοὶ οἱ ἐκλεκτοί· ²¹ καὶ
 24 (38) ἀπολεῖται φυγὴ ἀπὸ τῶν ποιμένων, καὶ σωτηρία ἀπὸ τῶν κριῶν τῶν προβά-
 25 (39) των. ²² φωνὴ κραυγῆς τῶν ποιμένων, καὶ ἀλαλαγμοὶ τῶν προβάτων καὶ
 26 (40) τῶν κριῶν, ὅτι ὠλόθρευσεν κύριος τὰ βοσκήματα αὐτῶν, ²³ καὶ παύσεται
 27 (41) τὰ κατάλοιπα τῆς εἰρήνης ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ μου. ²⁴ ἐγκατέλι-
 28 (42) πεν ὥσπερ λέων κατάλειμμα αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθη ἡ γῆ αὐτῶν εἰς ἄβατον ἀπὸ
 29 (43) προσώπου τῆς μαχαίρας τῆς μεγάλης.

XXXIII.

(Graece 33. = Hebraice 26.)
 — 40. = — 33.)

ΕΝ ΑΡΧΗ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΙΩΑΚΕΙΜ ΥΙΟΥ ΙΩΣΙΑ ΕΓΕΝΗΘΗ Ο
 2 ΛΟΓΟΣ ΟΥΤΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ² Οὕτως εἶπε κύριος Στήθῃ ἐν αὐλῇ
 3 οἴκου κυρίου, καὶ χρηματιεῖς ἅπασιν τοῖς Ἰουδαίοις καὶ πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις
 4 προσκυνεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου ἅπαντας τοὺς λόγους οὓς συνέταξά σοι χρηματί-
 5 σαι αὐτοῖς, μὴ ἀφέλῃς ῥῆμα. ³ ὥσως ἀκούσονται καὶ ἀποστραφήσονται ἕκαστος
 6 ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ παύσομαι ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ
 7 λογίζομαι τὴν ποιῆσαι αὐτοῖς ἐνεκεν τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν.
 8 ⁴ καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν μὴ ἀκούσῃτέ μου τοῦ πορεύεσθαι ἐν τοῖς
 9 νομίμοις μου οἷς ἔδωκα κατὰ πρόσωπον ὑμῶν, ⁵ εἰσακούειν τῶν λόγων τῶν
 10 παίδων μου τῶν προφητῶν οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς ὁρῶν, καὶ ἀπέ-
 11 στείλα καὶ οὐκ ἤκούσατέ μου, ⁶ καὶ δώσω τὸν οἶκον τούτον ὥσπερ Σηλωά,
 12 καὶ τὴν πόλιν δώσω εἰς κατάραν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσι τῆς γῆς. ⁷ καὶ
 13 ἤκουσαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἱερემίου λα-
 14 λούντος τοὺς λόγους τούτους ἐν οἴκῳ κυρίου. ⁸ καὶ ἐγένετο Ἱερεμίῳ παυσά-
 15 μένου λαλούντος πάντα ἃ συνέταξε κύριος αὐτῷ λαλῆσαι παντὶ τῷ λαῷ, καὶ
 16 συνελάβωσαν αὐτὸν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς λέγων
 17 9 Θανάτῳ ἀποθανῇ, ⁹ ὅτι ἐπροφήτευσας τῷ ὀνόματι κυρίου λέγων ὥσπερ Σηλωά

16. ερεις αυτοις ... FA εφ υψηλου ... απο του τοπ. τουτου ... τρυ-
 γωτες ... επι παντας τους καζημ. επι τ. γ. εκει ολεθρ. 17. FA* επι με-
 ρους ... FA* κρινετε αυτους πρ. π. σαρκαν 18. Ax FA απο εθν. εις εθν.
 ... Ax FA λελαψ 19. FA* om και εως ε. μ. τ. γης ... κατορυξωσιν ...
 ed. rom. κατορυγ., εις κοπρ. επι 20. Ax FA κεκραξετε 21. FA απολει-
 σθαι 22. (FA* καυης pro κραυγ.) ... FA τ. κρ. και τ. προβ. ... Ax FA
 ωλεθρευσεν ... FA το βοσκημα 24. κατελειπεν με (sed με **est), FA εν-
 κατελειπεν ... Ax FA καταλυμα ... om της prius XXXIII. (1. εγενη)
 2. πασι τ. ιουδαιις ... FA ιουδ. τοις ερχ. ... Ax FA αυτοις χρηματισαι
 3. απο οδου αυτων 4. νομοις 5. λογ. μου και των ... FA* om των παιδ.
 μου, * * supplet, * * rursus delet .: Ax FA εισηκουσατε 6. Ax FA*
 σηλωμ ... την πολ. ταυτην 8. οσα συνεταξεν ... Ax FA αυτω κυριος ...
 FA παντι τω λαω λαλησαι ... FA* συνελαβον 9. FA επι τω ονοματι
 ... Ax FA σηλωμ

ἔσται ὁ οἶκος οὗτος, καὶ ἡ πόλις αὕτη ἐρημωθήσεται ἀπὸ κατοικούντων· καὶ ἐξεκκλησιασθή πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ἱερემίαν ἐν οἴκῳ κυρίου. ¹⁰ καὶ ἤκουσαν οἱ 40 ἄρχοντες Ἰουδα τὸν λόγον τούτου, καὶ ἀνέβησαν ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἐκάθισαν ἐν προθύροις πύλης τῆς κεινῆς. ¹¹ καὶ εἶπαν οἱ 41 ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ Κρίσις θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, ὅτι ἐπροφῆτευσεν κατὰ τῆς πόλεως ταύτης κατὰ τὴν ἡκούσατε ἐν τοῖς ὡσιν ὑμῶν. ¹² καὶ εἶπεν Ἱερემίας πρὸς τοὺς ἄρχοντας 12 καὶ παντὶ τῷ λαῷ λέγων Κύριος ἀπέστείλε με προφητεῦσαι ἐπὶ τὸν οἶκον τούτου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην πάντας τοὺς λόγους οὓς ἠκούσατε. ¹³ καὶ 13 νῦν βελτίους ποιήσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἔργα ὑμῶν, καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου, καὶ παύσεται κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς. ¹⁴ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν χερσὶν ὑμῶν, ποιήσατέ μοι ὡς συμφέρει καὶ ὡς βέλτιον 14 ὑμῖν. ¹⁵ ἀλλ' ἢ γνόντες γνώσεσθε ὅτι εἰ ἀναιρεῖτέ με, αἵμα ἁδῶν δίδοτε 15 ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ ἀπέσταλκέ με κύριος πρὸς ὑμᾶς λαλήσαι εἰς τὰ ὅσα ὑμῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους. ¹⁶ καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς τοὺς 16 ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφῆτας Οὐκ ἔστι τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ κρίσις θανάτου, ὅτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐλάλησεν πρὸς ἡμᾶς. ¹⁷ καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς καὶ εἶπαν πάσῃ τῇ συνα- 17 γωγῇ τοῦ λαοῦ ¹⁸ Μιχαῖας ὁ Μωραθίτης ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίας βασι- 18 λέως Ἰούδα καὶ εἶπε παντὶ τῷ λαῷ Ἰούδα Οὕτως εἶπε κύριος Σιών οὐκ ἀγρὸς ἀροτριαθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς ἄβατον ἔσται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος ὄρυμοῦ. ¹⁹ μὴ ἀνελὼν ἀνείλεν αὐτὸν Ἐζεκίας καὶ πᾶς Ἰούδα; 19 οὐκ ὅτι ἐφοβήθησαν τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐδεήθησαν τοῦ προσώπου κυρίου; καὶ ἐπαύσατο κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐπ' αὐτούς; καὶ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν κακὰ μεγάλη ἀπὸ ψυχᾶς ἡμῶν. ²⁰ καὶ ἄνθρωπος ἦν προφητεύων τῷ ὀνόματι 20 κυρίου, Οὐρίας υἱὸς Σαμαίου ἐκ Καριαθιάρει, καὶ ἐπροφῆτευσεν περὶ τῆς γῆς ταύτης κατὰ πάντας τοὺς λόγους Ἱερემίου. ²¹ καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωακείμ 21 καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ἐξήτουν ἀποκτείνειν αὐτόν· καὶ ἤκουσεν Οὐρίας, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. ²² καὶ ἐξαπέστειλεν 22 ὁ βασιλεὺς ἄνδρας εἰς Αἴγυπτον, ²³ καὶ ἐξηγάγosan αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ εἰσηγάγο- 23 san αὐτὸν πρὸς τὴν βασιλέα· καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἔρριψεν αὐ- τὸν εἰς τὸ μνημεῖον υἱὸν λαοῦ αὐτοῦ. ²⁴ πλὴν χεὶρ Ἀχεικάμ υἱοῦ Σαφάν ἦν μετὰ 24 Ἱερემίου τοῦ μὴ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτόν.

XXXIV.

(Graece 34, 1 — 24. = Hebraice 27, 2 — 22.)
— 44. = — 34.

(27, 2.) Οὕτως εἶπε κύριος Ποίησον σεαυτῷ δεσμούς καὶ κλοιούς, καὶ περί- 1 σου περί τὸν τράχηλόν σου, ² καὶ ἀποστείλεις αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Ἰδομείας (3) 2

9. ενοικούντων 40. FA* om οι ... των λογων τουτων ... πυλης κυ-
ριου της 44. FA* αρχοντας παντι 42. FA απεσταλκεν ... Ax FA τ. λογ.
τουτους ... FA om ους ηκουσ. 43. FA* om και τα εργ. υμων ... ακου-
σετε ... FA*... κυριου του Θεου ημων ... FA* ελ. προς υμας 45. FA*...
οτι αιμα ... απεστειλεν 46. Ax FA ειπαν ... Ax FA om προς secundum
... πρ. υιας 48. FA μχεας ... λεγων Ουτως ... Ax FA σιων ... ιερ.
ως οπωροφυλακιον εσται ... ως αλσος 49. μη ανερων ... ουχι οτι εφοβ.,
FA ουχι εφοβ. ... FA κυριον οτι ... προσωπου αυτου ... επι ψυχαις
20. επι τω ονοματι ... FA υι. μασεου ... καριαθιαιρειμ, FA καριαθιαιρειμ
... FA και κατα ... ιηρεμιου 23. και συνελαβοσαν αυτον κ. εξηγαγον α.
εκ. ... Ax FA εισηγαγον ... εν μαχαίρη ... FA εριψεν ... μνημειον 24.
αχικαμ ... ιηρεμιου ... Ax FA του μη ανελ. XXXIV. 1. Ax FA om
σεαυτω 2. FA* αποστειλλis ... Ax FA*... πρ. τον βασι. ιδουμ.

καὶ πρὸς βασιλέα Μωάβ καὶ πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμὼν καὶ πρὸς τὸν βασιλέα Τύρου καὶ πρὸς βασιλέα Σιδῶνος ἐν χερσὶν ἀγγέλων αὐτῶν τῶν ἐρχομένων εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα.

3 (4) ³ καὶ συντάξεις αὐτοῖς πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν εἰπεῖν Οὕτως εἶπε κύριος

4 (5) ⁵ ὁ ὕψους Ἰσραὴλ, οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν ⁴ ὅτι ἐγὼ ἐποίησα τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ μου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ ἐπιχειρῶ μου τῷ ὑψηλῷ, καὶ

5 (6) ⁶ δώσω αὐτὴν ὡς ἐάν δόξῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου. ⁵ ἔδωκα τὴν γῆν τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος δουλεῦειν αὐτῷ, καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ ἐρ-

6 (8) ⁸ γάζεσθαι αὐτῷ. ⁶ καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία ὅσοι ἐάν μὴ ἐμβάλωσι τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος, ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ

7 (9) ⁹ ἐπισκέψομαι αὐτούς, εἶπε κύριος, ἕως ἐκλείψωσιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ⁷ καὶ ὑμεῖς μὴ ἀκούετε τῶν ψευδοπροφητῶν ὑμῶν καὶ τῶν μαντευομένων ὑμῖν καὶ τῶν ἐνυπνιαζομένων ὑμῖν καὶ τῶν οἰωνισμάτων ὑμῶν καὶ τῶν φαρμα-

8 (10) ¹⁰ κῶν ὑμῶν τῶν λεγόντων Οὐ μὴ ἐργάσησθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ⁸ ὅτι ψευδῆ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν πρὸς τὸ μακρῦναι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν.

9 (11) ⁹ καὶ τὸ ἔθνος ὃ ἐάν ἐξαγάγῃ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ ἐργάσῃται αὐτῷ, καὶ καταλείψω αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς αὐ-

10 (12) ¹² τοῦ, καὶ ἐργάται αὐτῷ καὶ ἐνοικήσει ἐν αὐτῇ. ¹⁰ καὶ πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα ἐλάλησα κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους λέγων Εἰσαγάγετε

11 (14) ¹⁴ τὸν τράχηλον ὑμῶν καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. ¹¹ ὅτι ἄδικα

12 (15) ¹⁵ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν, ¹² ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, φησὶ κύριος, καὶ προφητεύουσιν τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἄδικῳ πρὸς τὸ ἀπολέσαι ὑμᾶς, καὶ ἀπολείψθε ὑμεῖς καὶ οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύοντες ὑμῖν ἐπ' ἄδικῳ ψευδῇ.

13 (16) ¹⁶ ¹³ ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἐλάλησα λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Μὴ ἀκούετε τῶν λόγων τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν λεγόντων Ἰδοὺ σκευὴ οἴκου κυρίου ἐπιστρέφει ἐκ Βαβυλῶνος, ὅτι ἄδικα αὐ-

14 15 (17 18) ^{17 18} τοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν. ¹⁴ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. ¹⁵ εἰ προφηταί

16 (19) ¹⁹ εἶσι, καὶ εἰ ἔστι λόγος κυρίου ἐν αὐτοῖς, ἀπαντησάτωσάν μοι, ¹⁶ ὅτι οὐ-

17 (20) ²⁰ τως εἶπε κύριος. καὶ τῶν ἐπιλοίπων σκευῶν, ¹⁷ ὧν οὐκ ἔλαβε βασιλεὺς

18 (22) ²² Βαβυλῶνος, ὅτε ἀπώκισε τὸν Ἰεχονίαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, ¹⁸ εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσεται, λέγει κύριος.

XXXV.

(Graece 35. = Hebraice 28.)

(— 42. = — 35.)

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει Σεδεκία βασιλέως Ἰούδα ἐν μηνὶ τῷ πέμπτῳ εἶπέ μοι Ἀνανίας υἱὸς Ἀζῶρ ὁ ψευδοπροφήτης ἀπὸ Γαβαῶν ἐν οἴκῳ

2 κυρίου κατ' ὀφθαλμοῖς τῶν ἱερέων καὶ πάντος τοῦ λαοῦ λέγων ² Οὕτως

3 εἶπε κύριος Συνέτριψα τὸν ζυγὸν τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος. ³ ἔτι δύο ἔτι ἡμερῶν καὶ ἐγὼ ἀποστρέψω εἰς τὸν τόπον τοῦτον τὰ σκευὴ οἴκου κυρίου

2. Ax FA πρὸς βασ. τυρου ... των ἀγγέλων ... FA απαντ. αυτω 3. ερεϊτε τοις κυριοις υμων 4. FA εν ισχυι ... FA ω αν δοξη 5. την γην πασαν ... FA om ναβουχοδονοσορ ... FA om δουλ. αυτω 6. οσοι αν μη ... υπο ζυγ. βασ. βαβ. και δουλευσωσιν αυτω ... Ax FA* εν μαχ. πεσουνται ... εως αν ... Ax FA* εκλειψωσιν 7. FA* και των λεγοντων 8. FA αυτοι ψευδη 9. οσοι αν εισαγαγωσιν τον τρ. αυτων (postea εργασητε) ... FA* εργατ. εν αυτω 10. και εργαζεσθαι, FA και εργασεσθαι 12. FA προφητευουσιν ... επι τω ονοματι ... απολεσθαι υμας ... FA* απολεσθε υμεις 13. Ax (item FA videtur) υμιν usque toutum cum antecedd. conj. ... FA* μη ακουε ... προφητευοντ. υμ. ψευδη και λεγ. ... επιστρεφει 15. και ει προφ. εισ. και εστιν ... FA* νομος κυριου 16. FA υπολοιπων 18. FA κυρ. ο θεος XXXV. 4. βασιλευοντος σεδεκιου βασ. ι. εν τω πεμπτ. μηνι ... Ax FA ο απο γαβαων 2. FA om του 3. ετη δυο ... Ax FA ημερων εγω

⁴ καὶ Ἰεχονίαν καὶ τὴν ἀποικίαν Ἰούδα, ὅτι συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυ- 4
 λῶνος. ⁵ καὶ εἶπεν Ἰερεμίας πρὸς Ἀνανίαν κατ' ὄφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ 5
 κατ' ὄφθαλμοὺς τῶν ἱερέων τῶν ἐστηκότων ἐν οἴκῳ κυρίου, ⁶ καὶ εἶπεν 6
 Ἰερεμίας Ἀληθῶς οὕτω ποιήσαι κύριος, στήσαι τὸν λόγον σου ὃν σὺ προ-
 φητεύεις, τοῦ ἐπιστρέψαι τὰ σκεύη οἴκου κυρίου καὶ πᾶσαν τὴν ἀποικίαν ἐκ
 Βαβυλῶνος εἰς τὸν τόπον τοῦτον. ⁷ πλὴν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐγὼ 7
 λέγω εἰς τὰ ὅσα ὑμῶν καὶ εἰς τὰ ὅσα παντὸς τοῦ λαοῦ ⁸ Οἱ προφῆται οἱ 8
 γεγονότες πρότεροι μοῦ καὶ πρότεροι ὑμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐπροφῆτευσαν
 ἐπὶ γῆς πολλῆς καὶ ἐπὶ βασιλείας μεγάλας εἰς πόλεμον· ⁹ ὃ προφῆτης ὁ 9
 προφητεύσας εἰς εἰρήνην, ἐλθόντος τοῦ λόγου γινώσκοντα τὸν προφῆτην ὃν ἀπέ-
 στείλειεν αὐτοῖς κύριος ἐν πίστει. ¹⁰ καὶ ἔλαβεν Ἀνανίας ἐν ὄφθαλμοῖς παντὸς τοῦ 10
 λαοῦ τοὺς κλειοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου Ἰερεμίου καὶ συνέτριψεν αὐτούς. ¹¹ καὶ εἶ- 11
 πεν Ἀνανίας κατ' ὄφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Οὕτως
 συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος ἀπὸ τραχήλων πάντων τῶν ἐθνῶν.
 καὶ ὥχeto Ἰερεμίας εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ¹² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 12
 Ἰερεμίαν μετὰ τὸ συντρίψαι Ἀνανίαν τοὺς κλειοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ
 λέγων ¹³ Βάδιζε καὶ εἰπὸν πρὸς Ἀνανίαν λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Κλειοὺς 13
 ξυλίνους συνέτριψας, καὶ ποιήσω ἀντ' αὐτῶν κλειοὺς σιδηροὺς, ¹⁴ ὅτι οὕτως 14
 εἶπε κύριος Ζυγὸν σιδηροῦν ἔθηκε ἐπὶ τὸν τράχηλον πάντων τῶν ἐθνῶν ἐρ-
 γάζεσθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. ¹⁵ καὶ εἶπεν Ἰερεμίας τῷ Ἀνανίᾳ Οὐκ ἀπέ- 15
 σταλκὲ σε κύριος, καὶ πεποιθέναι ἐποίησας τὸν λαὸν τοῦτον ἐπ' ἀδίκῃ. ¹⁶ διὰ 16
 τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς,
 τοῦτω τῷ ἐνιαυτῷ ἀποθανῇ. ¹⁷ καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ. 17

XXXVI.

(Graece 36. = Hebraice 29.)
 — 43. = — 36.)

Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τῆς βίβλου οὓς ἀπέστειλεν Ἰερεμίας ἐξ Ἱερουσαλήμ
 πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἀποικίας καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς
 ψευδοπροφῆτας, ἐπιστολὴν εἰς Βαβυλῶνα τῇ ἀποικίᾳ, καὶ πρὸς ἅπαντα
 τὸν λαόν, ² ὕστερον ἐξελθόντος Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλείας 2
 καὶ τῶν εὐνούχων καὶ παντὸς ἐλευθέρου καὶ δεσμώτου καὶ τεχνίτου ἐξ Ἱε-
 ρουσαλήμ, ³ ἐν χειρὶ Ἐλεασάν υἱοῦ Σαφάν καὶ Γαμαρίου υἱοῦ Χελκίου, 3
 ὃν ἀπέστειλε Σεδεκίας βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Βαβυ-
 λῶνα, λέγων ⁴ Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀποικίαν ἣν 4
 ἀπώκισα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ ⁵ Οἰκοδομήσατε οἴκους καὶ κατοικήσατε, καὶ φυ- 5
 τεύσατε παραδείσους καὶ φάγετε τοὺς καρποὺς αὐτῶν, ⁶ καὶ λάβετε γυναῖ- 6
 κας καὶ τεκνοποιήσατε υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ λάβετε τοὺς υἱοὺς ὑμῶν
 γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἀνδράσι, καὶ πληθύνεσθε καὶ μὴ
 σμικρυνθῆτε, ⁷ καὶ ζητήσατε εἰς εἰρήνην τῆς γῆς εἰς ἣν ἀπώκισα ὑμᾶς ἐκεῖ, 7
 καὶ προσεύξεσθε περὶ αὐτῶν πρὸς κύριον, ὅτι ἐν εἰρήνῃ αὐτῆς εἰρήνην ὑμῖν.

4. καὶ τὸν ἰεχονίαν ... οὕτως συντρίψω τ. ζ. του 6. Αx FA (*?) ου-
 τως ... FA ποιησι (*-σει) ... στήσαι κυριος 8. FA βασιλειας μεγαλης
 11. FA om παντος ... FA τραχηλου 12. τραχ. ιερεμιου λεγων 13. βαδι-
 σον 14. FA εργασασθαι 15. και συ πεποιθ. 16. FA** εξαποστελω ...
 FA αποθανετε 17. εν τω εβδ. μηνι ... FA om εν XXXVI. 1. Αx FA
 προς παντα 3. ελεασαρ, FA ελεαζαρ 4. αποικεισεν, FA απωκισεν ... εξ
 ιερουσ. 5. Αx FA οικιας (FA*-ιαν) ... FA και καταφυτευσατε ... Αx FA
 παραδισους ... φαγεσθε τ. κ. αυτου 6. FA τεκνοποιησασθε ... FA* a θυ-
 γατερας ad θυγατερας transilit ... FA ανδρ. δοτε 7. προσευχεσθε, FA
 προσευξασθε ... εν τη ειρ. αυτων εσται η ειρ. υμων ... FA οτι εν ιρηνη
 (*ειρηνη et add αυτων εσται ιρηνη) υμειν

8 ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ ψευδοπροφῆται οἱ ἐν ὑμῖν, καὶ μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ μάντιες ὑμῶν, καὶ μὴ ἀκούετε εἰς τὰ
9 ἐνύπνια ὑμῶν ἃ ὑμεῖς ἐνυπνιαῖξεσθε, ⁹ ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν
10 ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. ¹⁰ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ὅταν
μέλλῃ πληροῦσθαι Βαβυλῶνι ἐβδομήκοντα ἔτη, ἐπισκέψομαι ὑμᾶς καὶ ἐπι-
στήσω τοὺς λόγους μου ἐφ' ὑμᾶς τοῦ ἀποστρέψαι τὸν λαὸν ὑμῶν εἰς τὸν
11 τόπον τοῦτον, ¹¹ καὶ λογιῶμαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμὸν εἰρήνης καὶ οὐ κακὰ τοῦ
12 13 δοῦναι ὑμῖν ταῦτα. ¹² καὶ προσεύξασθε πρὸς μέ, καὶ εἰσακούσομαι ὑμῶν. ¹³ καὶ
ἐκζητήσατέ με, καὶ εὐρήσατέ με· ὅτι ζητήσατέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν,
14 15 ¹⁴ καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν. ¹⁵ ὅτι εἶπατε Κατέστησεν ἡμῖν κύριος προφῆτας ἐν
21 Βαβυλῶνι, ²¹ οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Ἀχιάβ καὶ ἐπὶ Σεδεκίαν Ἰδοὺ ἐγὼ δι-
δωμι αὐτοὺς εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ πατάξει αὐτοὺς κατ' ὀφθαλ-
22 μους ὑμῶν. ²² καὶ λήφονται ἀπ' αὐτῶν κατάραν ἐν πάσῃ τῇ ἀποικίᾳ Ἰούδα
ἐν Βαβυλῶνι λέγοντες Ποιήσαι σε κύριος ὡς Σεδεκίαν ἐποίησε καὶ ὡς Ἀχιάβ,
23 οὗς ἀπετηγάνισε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν πυρὶ, ²³ δι' ἣν ἐποίησαν ἀνομίαν ἐν
Ἰσραὴλ, καὶ ἐμοιχῶντο τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν αὐτῶν, καὶ λόγον ἐχρη-
μάτισαν ἐν τῷ ὀνόματί μου ὃν οὐ συνέταξα αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ μάρτυρ, φησὶ
24 25 κύριος. ²⁴ καὶ πρὸς Σαμαίαν τὸν Αἰλαμίτην ἔρεῖς ²⁵ Οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ
26 ὀνόματί μου. καὶ πρὸς Σοφονίαν υἱὸν Μασσαίου τὸν ἱερέα εἰπέ ²⁶ Κύριος
ἔδωκέ σε ἱερέα ἀντὶ Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, γενέσθαι ἐπιστάτην ἐν τῷ οἴκῳ κυ-
ρίου παντὶ ἀνθρώπῳ προφητεύοντι καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ μαινομένῳ, καὶ δώ-
27 σεις αὐτὸν εἰς τὸ ἀπόκλεισμά μου εἰς τὸν καταράντην. ²⁷ καὶ νῦν διὰ τί
28 συνελθοῦσθε Ἰερεμίαν τὸν ἐξ Ἀναθώμ τὸν προφητεύσαντα ὑμῖν; ²⁸ οὐ διὰ
τοῦτο ἀπέστειλεν; ὅτι διὰ τοῦ μηνὸς τούτου ἀπέστειλε πρὸς ὑμᾶς εἰς Βα-
βυλῶνα λέγων Μακράν ἐστίν, οἰκοδομήσατε οἰκίας καὶ κατοικήσατε, καὶ
29 φυτεύσατε κήπους καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. ²⁹ καὶ ἀνέγνω Σοφονίας
30 τὸ βιβλίον εἰς τὰ ὦτα Ἰερεμίου. ³⁰ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰερεμίαν
31 λέγων ³¹ Ἀποστείλον πρὸς τὴν ἀποικίαν λέγων Οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Σα-
μαίαν τὸν Αἰλαμίτην Ἐπειδὴ ἐπροφήτευσεν ὑμῖν Σαμαίας καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέ-
32 στείλα αὐτόν, καὶ πεποιθέναι ἐποίησεν ὑμᾶς ἐπ' ἀδίκους, ³² διὰ τοῦτο οὕ-
τως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπὶ Σαμαίαν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν μέσῳ ὑμῶν τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐγὼ
ποιήσω ὑμῖν, οὐκ ὄψονται.

XXXVII.

(Graece 37. = Hebraice 30.)
(— 44. = — 37.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ

2 ΕΠΙΕΙΝ ² Οὕτως εἶπε κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ λέγων Γράψον πάντας τοὺς
3 λόγους οὓς ἐχρημάτισα πρὸς σέ ἐπὶ βιβλίου. ³ ὅτι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ

8. om. οτι ... FA πειθετωσαν sec. loco 40. FA* οτι οταν ... Ax FA του τον λα. υ. αποστρ. 13. εκζητησετε, FA ζητησετε ... FA om και ευρ. με ο. ζη. με ... οταν pro οτι ζητ. με ... om υμων 15. υμιν κυρ. προφητην 22. Ax FA λημψονται ... επ αυτων ... FA* αποκρισει pro αποικια ... FA* απεστησανεισεν 23. FA*.* εν ιερουσαλημ ... καγω μαρτυς 24. FA σαμεαν τ. ελαμιτην (ελαμ. etiam Ax) 25. FA om και ... μασσαιου, FA μασσεου ... ειπεν, FA ειπεν (cum κυριος seq. conj.) 26. Ax FA αποκλισμα 27. FA ελοιδορησατε 28. FA* om ου, Ax οτι ... Ax FA om οτι δια τ. μ. τ. απεστ. 34. FA σαμεαν τ. ελαμιτην (ελαμ. etiam Ax) et σαμεας ... καγω ... Ax FA επ αδικω 32. FA σαμεαν ... FA αυτω ανθρωπος ... εμμεσω ... FA* τω ειδιν XXXVII. 1. γεναμενος 2. ους εγω

κύριος, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν λαοῦ μου Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, εἶπε κύριος, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς. ⁴ΚΑΙ ΟΥΤΟΙ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΟΥΣ ἘΛΑΛΗΣΕ ὁ ΚΥΡΙΟΣ ἘΠΙ ἸΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ἸΟΥΔΑ. ⁵οὕτως εἶπε κύριος Φωνὴν φόβου ⁵ ἀκούσεσθε· φόβος, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη. ⁶ἐρωτήσατε καὶ ἴδετε εἰ ἔτεκεν ⁶ ἄρσεν; καὶ περὶ φόβου ἐν ᾧ κατέξουσιν ὁσφύν καὶ σωτηρίαν; διότι ἐώρακα πάντα ἄνθρωπον καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὁσφύος αὐτοῦ, ἐστράφησαν πρόσωπα εἰς ἕκτερον. ⁷ὅτι ἐγενήθη μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ οὐκ ἔστι ⁷ τοιαύτη, καὶ χρόνος στενός ἐστι τῷ Ἰακώβ, ⁸καὶ ἀπὸ τούτου σωθήσεται. ⁸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἶπε κύριος, συντρίψω τὸν ζυγὸν ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτῶν καὶ τοὺς δεσμούς αὐτῶν διαβρῆξω, καὶ οὐκ ἐργῶνται αὐτοὶ ἐτι ἀλλοτρίοις, ⁹καὶ ἐργῶνται τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ τὸν Δαυὶδ βασιλεῖα αὐτῶν ⁹ ἀναστήσω αὐτοῖς. ¹²οὕτως εἶπε κύριος Ἀνέστησα σύντριμμα, ἀλγηρὰ ἡ πληγὴ ¹² σου, ¹³οὐκ ἔστι κρίνων κρίσιν σου, εἰς ἀλγηρὸν ἱατρεύσης, ὠφέλειά σοι οὐκ ¹³ ἔστι. ¹⁴πάντες οἱ φίλοι σου ἐπελάθοντό σου, οὐ μὴ ἐπερωτήσωσιν· ὅτι πλη- ¹⁴ γὴν ἐχθροῦ ἔπαισά σε, παιδεῖαν στερεάν, ἐπὶ πᾶσαν ἀδικίαν σου ἐπλήθυναν αἱ ἁμαρτίαι σου. ¹⁶διὰ τοῦτο πάντες οἱ ἔσθοντές σε βρωθήσονται, καὶ πάν- ¹⁶ τες οἱ ἐχθροὶ σου κρέας αὐτῶν πᾶν ἔδονται· ἐπὶ πληθὺς ἀδικιῶν σου ἐπλη- θύνθησαν αἱ ἁμαρτίαι σου, ἐποίησαν ταῦτά σοι· καὶ ἔσονται οἱ διαφοροῦντές σε εἰς διαφόρημα, καὶ πάντας τοὺς προνομεύσαντάς σε δώσω εἰς προνομὴν. ¹⁷ὅτι ἀνάξω τὸ ἱμάδι σου, ἀπὸ πληγῆς ὀδυνηρᾶς ἱατρεύσω σε, φησὶ κύριος· ¹⁷ ὅτι ἐσπαρμένη ἐκλήψης, θήρευμα ὑμῶν ἐστίν, ὅτι ζητῶν οὐκ ἔστιν αὐτὴν. ¹⁸οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν Ἰακώβ, καὶ τὴν ¹⁸ αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ ἐλεήσω· καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις ἐπὶ τὸ ὕψος αὐτῆς, καὶ ὁ λαὸς κατὰ τὸ κρίμα αὐτοῦ καθέδεται. ¹⁹καὶ ἐξελεύσονται ἀπ' αὐτῶν ¹⁹ ἄδοντες, φωνὴ παιζόντων· καὶ πλεονάσω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ἐλαττωθῶσι. ²⁰καὶ ἐξελεύσονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὥς τὸ πρότερον, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτῶν ²⁰ κατὰ πρόσωπόν μου ὀρῶνθήσεται· καὶ ἐπισκέψομαι τοὺς θλίβοντας αὐτούς, ²¹καὶ ἔσονται ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, καὶ ὁ ἄρχων αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ²¹ ἐξελεύσεται· καὶ συνάξω αὐτούς καὶ ἀποστρέψουσιν πρὸς μέ, ὅτι τίς ἐστίν οὗτος ὃς ἔδωκε τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἀποστρέψαι πρὸς μέ, φησὶ κύριος; ²³ὅτι ²³ ὀργὴ κυρίου ἐξῆλθε θυμῷδης, ἐξῆλθεν ὀργὴ στρεφομένη, ἐπ' ἀσεβεῖς ἦξει. ²⁴οὐ μὴ ἀποστραφῇ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἕως ποιήσῃ, καὶ ἕως καταστήσῃ ²⁴ ἐγγεῖρημα καρδίας αὐτοῦ· ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν γνώσεσθε αὐτά.

3. Ax FA ειπ. κυρ. παντοκρατωρ 5. FA φοβου αυτου ... ακουσασθαι
6. FA* καταξουσιν ... Ax FA εικτερον 7. Ax FA οτι post γεννηθη ponunt
... FA και ο χρ. ... FA* στερος 8. Ax FA συντρ. ζυγον απο τραχ. ...
FA* διαρhexω ... εν αλλοτριοις 9. τον βασιλεια ... FA* αναστητω αυτ.
12. ουτ. λεγει ... FA* ανεστησαν ... συντρ. σου 13. Ax FA ωφελια ουκ
εστι 14. FA* επελαθεντο ... Ax FA επερωτησουσιν ... Ax FA παι-
διαν 16. FA εχθροι σου pro εσθοντ. σε ... αδικιας σου, FA δικαιων σου
... FA* οι βιαφοβουντες σε ε. βιαφορημα ... FA παντες οι προνομευοντες
(Ax προνομευοντας) σε δοθησονται 17. ιματιον pro ιαμα ... FA ουκ εστι
αυτη 18. απ. την αιχμαλωσιαν ... FA αποστρεφω αποικιαν ... και την αποικι-
αν, FA και αιχμαλωσιαν ... επι τειχος αυτης 19. FA* εδοντες ... Ax
FA και φων. παιζ. ... FA ελαττωνωθωσιν 20. οι υι. αυτου ... *ως προ-
τερον ... τα μαρτ. αυτ. ως το απ αρχης κατα 21. ισχυροτ. αυτων ...
επιστρεψαι 23. FA επηλθεν οργη 24. FA* om θυμου ... Ax FA ποιηση
... FA* om και εως καταστ. ... επ εσχατου, FA επ εσχατω ... FA επι-
γνωσεσθε

XXXVIII.

(Graece 38. = Hebraice 34.)
— 45. = — 38.)

Ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ, εἶπε κύριος, ἔσομαι εἰς θεὸν τῷ γένει Ἰσραὴλ,
 2 καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. 2 οὕτως εἶπε κύριος Εὐρὸν θερμὸν ἐν ἐρήμῳ
 3 μετὰ θλωλῶτων ἐν μαχαίρᾳ· βαδίσατε καὶ μὴ ὀλέσθε τὸν Ἰσραὴλ. 3 κύριος
 πόρρωθεν ὥφθη αὐτῷ· Ἀγάπησιν αἰώνιον ἡγάπησά σε, διὰ τοῦτο ἐλκυσά
 4 σε εἰς οἰκτερίημα. 4 ὅτι οἰκοδομήσω σε, καὶ οἰκοδομηθήσῃ παρθένος Ἰσραὴλ·
 5 ἔτι λήψῃ τύμπανόν σου καὶ ἐξελεύσῃ μετὰ συναγωγῆς παιζόντων. 5 ὅτι ἐφυ-
 6 τεύσατε ἀμπελῶνας ἐν ὄρεσι Σαμαρείας· φυτεύσατε καὶ αἰνέσατε, 6 ὅτι ἔστιν
 ἡμέρα κλήσεως ἀπολογουμένων ἐν ὄρεσιν Ἐφραΐμ· Ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε
 7 εἰς Σιών πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν. 7 ὅτι οὕτως εἶπε κύριος τῷ Ἰακώβ
 Εὐφράνθητε καὶ χρεμετίσατε ἐπὶ κεφαλὴν ἐδῶν, ἀκουστά ποιήσατε καὶ
 αἰνέσατε· εἶπατε Ἔσωσε κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, τὸ καταλοιπὸν τοῦ Ἰσραὴλ.
 8 Ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς ἀπὸ βορρᾶ, καὶ συναῶ αὐτοὺς ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς
 9 ἐν ἐορτῇ φασέκ· καὶ τεκνοποιήσει ὄχλον πολύν, καὶ ἀποστρέψουσιν ὧδε. 9 ἐν
 κλαυθμῷ ἐξῆλθον, καὶ ἐν παρακλησίᾳ ἀνάξω αὐτούς, ἀλλέζων ἐπὶ διώρυγας
 ὑδάτων ἐν ὁδῷ ὁρῶν, καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐγενόμην τῷ
 10 Ἰσραὴλ εἰς πατέρα, καὶ Ἐφραΐμ πρωτότοκός μου ἔστιν. 10 ἀκούσατε λόγους
 κυρίου ἔσθῃ καὶ ἀναγγεῖλατε εἰς νῆσους τὰς μακροτέρας· εἶπατε Ὁ λικησίας
 τὸν Ἰσραὴλ καὶ συναῖε αὐτόν, καὶ φυλάξει αὐτὸν ὡς ὁ βόσκων ποίμνιον
 11 αὐτοῦ. 11 ὅτι ἐλυτρώσατο κύριος τὸν Ἰακώβ, ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ χειρὸς στε-
 12 ρωτέρων αὐτοῦ. 12 καὶ ἤξουσιν καὶ εὐφρανθήσονται ἐν τῷ ὄρει Σιών, καὶ
 ἤξουσιν ἐπ' ἀγαθὰ κυρίου, ἐπὶ γῆν σίτου καὶ οἴνου καὶ καρπῶν καὶ κτηνῶν
 καὶ προβάτων· καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτῶν ὥσπερ ἔϋλον ἔγκαρπον, καὶ οὐ πει-
 13 νάσουσιν ἔτι. 13 τότε χαρήσονται παρθένοι ἐν συναγωγῇ νεανίσκων, καὶ πρε-
 σβῦται χαρήσονται, καὶ στρέψω τὸ πένθος αὐτῶν εἰς χαρμονίην, καὶ ποιήσω
 14 αὐτοὺς εὐφραينوμένους. 14 μεγαλυνῶ καὶ μεθύσω τὴν ψυχὴν τῶν ἱερέων υἱῶν
 15 Λευί, καὶ ὁ λαός μου τῶν ἀγαθῶν μου ἐμπλησθήσεται. 15 οὕτως εἶπε κύριος Ml. 2, 18.
 Φωνὴ ἐν Ῥαμὰ ἠκούσθη θρήνου καὶ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ· Ῥαχὴλ ἀπο-
 16 κλαιομένη οὐκ ἤθελε παύσασθαι ἐπὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, ὅτι οὐκ εἰσίν. 16 οὕτως
 εἶπε κύριος Διαλειπέτω ἡ φωνὴ σου ἀπὸ κλαυθμοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου
 ἀπὸ δακρύων σου, ὅτι ἔστι μισθὸς τοῖς σοῖς ἔργοις, καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐκ
 17 τῆς ἐχθρῶν, 17 μόνιμον τοῖς σοῖς τέκνοις. 18 ἀκοὴν ἤκουσα Ἐφραΐμ ὀδυρο-

XXXVIII. 1. καὶ εσομαι ... om αυτοι 2. ἐν μαχαίρῃ 3. Αx FA
 οφθῆσεται ... αἰωνιαν ... FA* οικτεριμα 4. Αx FA ἐτι pro οτι ... ἐτι
 λημψῇ, FA ἐπιλημψῇ 5. ἐτι φυτευσάτε, FA ὅτι ἐτι ἐφυτευσάτε ... FA
 σαμαρίας ... Αx FA*· φυτευσαντες φυτευσάτε ... ed. rom. σαμαρειας,
 φ. κ. αιν., 6. FA ἐφρεμ ... FA κυριον θεον ... εἰς σ. ἐν ὀρεσιν κυριου
 θεου ημων ... ed. rom. ἐφρ., αναστ. ἐτ υμων, 7. ἐπι κεφαλῆς ... FA
 ἀκούσατε καὶ ποιήσατε ... FA* τ. λα. τουτον καταλοιπον 8. ἐπ ἐσχάτου
 ... τεκνοποιήσῃ ... FA ἀποστρέψουσιν 9. διώρυγας ... FA ἐγενήθη pro
 ἐστιν 10. FA λογον ... FA* ἐσθῃ αναγγ. ... τας μακραν, FA τ. μακροτε-
 ρον ... Αx FA ἰσραηλ συναῖε ... FA* om καὶ φυλ. αυτ. ως ... Αx FA
 το ποιμνιον 11. FA* στερωτερων 12. FA* τη ψυχῇ 13. FA* ἐπιστρέψω
 ... εἰς εὐφροσυνην 14. FA τὴν ψ. των υι. λευει των ιερεων ... FA ἐμ-
 πλησθήσονται 15. Αx FA φωνῇ (FA*· add εν ραμα) ἐν τη υψηλῇ ...
 Αx FA ἀποκλαιομενης ... FA καὶ οὐκ ηδ. παυσ. ἐπὶ τ. υι. α., Αx ἐπὶ των
 υιων αὐτης καὶ οὐκ ηδ. παρακληθῆναι 16. FA διαλειπετω ... δακρυων οτι
 18. FA ἐφρεμ

μένου Ἐπαίδευσάς με καὶ ἐπαιδεύσῃ· ἐγὼ ὥσπερ μόσχος οὐκ ἐδιδάχθην· ἐπί-
στρεψόν με καὶ ἐπιστρέψω, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεός μου. ¹⁹ ὅτι ὕστερον αἰχμα- 19
λωσίας μου μετενόησα, καὶ ὕστερον τοῦ γινῶναι με ἐστέναξα ἐφ' ἡμέρας
αἰσχύνης, καὶ ἐπέδειξά σοι ὅτι ἔλαβον ὀνειδισμὸν ἐκ νεότητός μου. ²⁰ υἱὸς 20
ἀγαπητὸς Ἐφραΐμ, ἐμὸν παιδίον ἐντροφῶν, ὅτι ἀνδ' ὧν οἱ λόγοι μου ἐν
αὐτῷ, μνεῖα μνησθήσομαι αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσα ἐπ' αὐτῷ, ἐλεῶν ἐλεήσω
αὐτόν, φησὶ κύριος. ²¹ στήσῃσιν σεαυτὴν Σιών, ποιήσῃσιν τιμωρίαν, δὸς καρδίαν 21
σου εἰς τοὺς ὧμους· ὁδὸν ἣ ἐπορεύθης ἀποστράφητι παρθένος Ἰσραὴλ, ἀπο-
στράφητι εἰς τὰς πόλεις σου πενθοῦσα. ²² ἕως τότε ἀποστρέψεις θυγάτηρ 22
ἡ τιμωμένη· ὅτι ἔκτισε κύριος σωτηρίαν εἰς καταφυτεύσιν καινὴν, ἐν σωτη-
ρίᾳ περιελύσονται ἄνθρωποι. ²³ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ἐτι ἐρούσι τὸν λόγον 23
τοῦτον ἐν γῇ Ἰουδα καὶ ἐν πόλεσιν αὐτοῦ, ὅταν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλω-
σίαν αὐτοῦ Εὐλογημένος κύριος ἐπὶ δικαίον ὅρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ· ²⁴ καὶ ἐνοι- 24
κούντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰουδα καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ, ἅμα γεωργῶ, καὶ
ἀρθθήσεται ἐν ποιμνίῳ. ²⁵ ὅτι ἐμέψυσα πᾶσαν ψυχὴν διψῶσαν, καὶ πᾶσαν 25
ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπλησα. ²⁶ διὰ τοῦτο ἐξηγγέρθῃ καὶ εἶδον, καὶ ὁ ὕπνος 26
μου ἤδύς μοι ἐγενήθη. ²⁷ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ 27
σπερῶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν Ἰούδαν, σπέρμα ἀνθρώπου καὶ σπέρμα κτήνους.
²⁸ καὶ ἔσται ὥσπερ ἐργηγόρου ἐπ' αὐτοὺς καθαιρεῖν καὶ κακοῦν, οὕτως γρη- 28
γορήσω ἐπ' αὐτοὺς τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν, φησὶ κύριος. ²⁹ ἐν ταῖς 29
ἡμέραις ἐκείναις οὐ μὴ εἴπωσιν Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὁδόντες
τῶν τέκνων ἥμωδισαν· ³⁰ ἀλλ' ἢ ἕκαστος ἐν τῇ ἐκαστοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθανεῖ- 30
ται, καὶ τοῦ φαγόντος τὸν ὄμφακα αἰμωδιάσουσιν οἱ ὁδόντες αὐτοῦ. ³¹ ἰδοὺ 31
ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ τῷ οἴκῳ
Heb. 8, 9. Ἰουδα διαθήκην καινὴν, ³² οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν διεθέμην τοῖς πατρά- 32
σιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς
ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ ἐγὼ ἡμέ-
Heb. 8, 10-12, 10, 16sq. ῶσιν αὐτῶν, φησὶ κύριος. ³³ ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη μου ἣν διαθήσομαι τῷ 33
οἴκῳ Ἰσραὴλ Μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, φησὶ κύριος, διδούς δώσω νόμους
Ro. 11, 27. μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν γράψω αὐτοὺς, καὶ ἔσο-
μαι αὐτοῖς εἰς θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. ³⁴ καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν 34
ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ λέγων Γινώσι
τὸν κύριον· ὅτι πάντες ἐλθούσι με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν,
ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνη-
σθῶ ἔτι. ³⁷ ἐάν ὕψωθῃ ὁ οὐρανὸς εἰς τὸ μετέωρον, φησὶ κύριος, καὶ ἐάν τα- 37
πεινωθῇ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς κάτω, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀποδοκιμῶ τὸ γένος Ἰσραὴλ,

18. FA* οτι εγω κυρ. ο θε. σου 13. FA εφ ημεραις ... FA*.* υπε-
δειξ. σε 20. FA εφρεμ ... FA* μνιαν ... FA* ελεον 24. Ax FA*.*
ωμους σου ... Ax FA οδον ην ... Ax FA αποστραφητι ... FA* om παρθ.
ισρ. απ. (*.*-φητι, item Ax) ... παρθεν. θυγατηρ ιερουσαλημ 22. εν η
σωτηρια, FA εις σωτηριαν 23. Ax FA om οτι ... FA* εν γη ιουδα
24. Ax FA*.* οι ενοικουντες ... εν πολεσιν ιουδα και εν πασαις ταις πολε-
σιν αυτου, FA εν τη ιουδαία και εν παση πολι αυτου 26. ιδον ... εγενετο
27. FA*.* om δια τουτο ... FA σπιρω 29. FA ομφακακας ... εμωδιασαν,
FA* εμμωνδιασαν, *.* ωμωδιασαν 30. εν τη αμ. αυτου ... FA* εμωδια-
σουσιν, *.* ωμωδ. 34. Ax FA λεγει κυριος ... FA* om καινην 32. FA
πατρας. υμων ... καγω 33. Ax FA om μου ... om δωσω ... FA* νο-
μον ... FA* καρδιαν προ διανοιαν ... και επιγραφω αυτ. επι τας καρδιας
(FA επι καρδιαν) αυτων ... Ax FA και οφομαι αυτους και εσομ. 34. αδελ-
φον προ πολιτην ... πλησιον προ αδελφον ... μικρου εως, FA μικρ. αυτ.
και εως 37. FA καγω

35 φησὶ κύριος, περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν. ³⁵ οὕτως εἶπε κύριος, ὁ δὸς τὸν ἥλιον εἰς φῶς τῆς ἡμέρας, σελήνην καὶ ἀστέρας εἰς φῶς τῆς νυκτός, καὶ κραυγὴν ἐν θάλασσῃ, καὶ ἐβόμβησε τὰ κύματα αὐτῆς, κύριος παντοκράτωρ
 36 ὄνομα αὐτῷ ³⁶ Ἐὰν παύσωνται οἱ νόμοι οὗτοι ἀπὸ προσώπου μου, φησὶ κύριος, καὶ τὸ γένος Ἰσραὴλ παύσεται γενέσθαι ἔθνος κατὰ πρόσωπόν μου πάσας
 38 τὰς ἡμέρας. ³⁸ Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ οἰκοδομηθήσεται πό-
 39 λεις τῷ κυρίῳ ἀπὸ πύργου Ἀναμεὴλ ἕως πύλης τῆς γωνίας, ³⁹ καὶ ἐξελεύσεται ἡ διαμέτρσις αὐτῆς ἀπέναντι αὐτῶν ἕως βουνῶν Γαρήβ, καὶ περικυκλωθή-
 40 σεται κύκλῳ ἐξ ἐκλεκτῶν λίθων, ⁴⁰ καὶ πάντες Ἀσαρηνῶς ἕως Νάχαλ Κέδρων, ἕως γωνίας πύλης ἵππων ἀνατολῆς, ἁγίασμα τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ ἐκλίπῃ καὶ οὐ μὴ καθαιρεθῇ ἕως τοῦ αἰῶνος.

XXXIX.

(Graece 39. = Hebraice 32.)
 — 46. = — 39.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ

ἐν τῷ ἐνιαυτῷ δεκάτῳ βασιλεῖ Σεδεκίᾳ, οὗτος ἐνιαυτὸς δέκατος καὶ δέκατος τῷ βα-
 1 σιλεῖ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλώνος. ² καὶ δυνάμεις βασιλέως Βαβυλώνος ἐχαράκωσεν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἱερεμίας ἐφυλάσσετο ἐν αὐλῇ τῆς φυλακῆς
 3 ἥ ἐστὶν ἐν οἴκῳ βασιλέως, ³ ἐν ἣ κατέκλεισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας λέγων Διὰ τί σὺ προφητεύεις λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι
 4 τὴν πόλιν ταύτην ἐν χερσὶ βασιλέως Βαβυλώνος καὶ λήψεται αὐτήν, ⁴ καὶ Σεδεκίας οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς τῶν Χαλδαίων, ὅτι παραδόσει παραδοθή-
 5 σεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλώνος, καὶ λαλήσει στόμα αὐτοῦ πρὸς στόμα αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται, ⁵ καὶ ἐξελεύ-
 6 σεται Σεδεκίας εἰς Βαβυλώνα καὶ ἐκεῖ καθίεται; ⁶ **ΚΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ**
 7 **ΕΓΕΝΗΘΗ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΛΕΓΩΝ** ⁷ Ἰδοὺ Ἀναμεὴλ υἱὸς Σαλῶμ ἀδελ-
 8 φοῦ πατρός σου ἔρχεται πρὸς σέ λέγων Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν
 8 Ἀναθῶ, ὅτι σοὶ κρίσις παραλαβεῖν εἰς κτήσιν. ⁸ καὶ ἦλθε πρὸς μετ' Ἀναμεὴλ υἱὸς
 9 Σαλῶμ ἀδελφοῦ πατρός μου εἰς τὴν αὐλὴν τῆς φυλακῆς καὶ εἶπε Κτῆσαι σεαυ-
 10 τῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν γῇ Βενιαμὴν τὸν ἐν Ἀναθῶ, ὅτι σοὶ κρίμα κτήσασθαι
 9 αὐτὸν καὶ σὺ πρεσβύτερος. καὶ ἔγνων ὅτι λόγος κυρίου ἐστίν, ⁹ καὶ ἐκτρησάμην
 10 τὸν ἀγρόν Ἀναμεὴλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου, καὶ ἔστησα αὐτῷ ἑπτὰ σί-
 11 κλους καὶ δέκα ἀργυρίου, ¹⁰ καὶ ἔγραψα εἰς βιβλίον καὶ ἐσφραγίσαμην, καὶ
 11 διεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἔστησα τὸ ἀργύριον ἐν ζυγῷ. ¹¹ καὶ ἔλαβον
 12 τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τὸ ἐσφραγισμένον ¹² καὶ ἔδωκα αὐτὸ τῷ Βαροὺχ

37. εποι. μοι 35. τα αστρα ... FA* κραυην ... εν τη θαλασση ... FA εβοβ-
 βησεν 36. πανθηται ... FA*.* του γενεσθαι ... in fine add φησιν κυριος
 38. Ax FA* οικοδομησεται ... FA* πολις τω λαω ... εως της πυλης 39. FA*
 περικυκλωσεται ... κυκλω εξ εκλεκτων κυκλω sine λιθων 40. FA* σαρ-
 ημω, *.* ασσαρημω ... εως χειμαρρου ναχαλ ... FA *αγιασμα κυριω ...
 Ax FA*.* εκλειπη XXXIX. 1. γεναμενος ... παρ. κυρ. πρ. ιερ.μ. παρα
 κυριου ... Ax FA τω δεκ. τω βασιλει ... post σεδεκ. add παραδοθησονται ...
 ... ουτ. ο ενιαυτ. ... om βασιλει extr. 2. FA* om και δυναμεις usque eis
 χειρ. βασ. βαβυλωνος v. 4. ... εν ιερουσαλημ ... FA*.* τηρεμιας ... Ax
 FA*.* εν τη αυλη ... Ax FA*.* του βασιλ. 3. om εγω ... Ax FA*.* λημψεται
 4. εκ χειρ. βασιλεως χαλδαιων ... FA*.* παραδοσει ... παραδοθησονται ...
 FA προς pro τους 5. εις βαβυλ. σεδεκιας ... FA καθιεται, Ax αποθανειται
 6. και εγενετο λογ. κυριου ... FA om ο 7. FA* σαλμων ... λεγων σοι
 ... Ax FA κριμα 8. Ax FA και ειπεν μοι ... βενιαμειν ... παραλαβειν εις
 κτησιν pro κτησ. αυτον ... FA om αυτον 9. FA επτα και δεκ. σικλ. αρ-
 γυρ. 10. Ax FA διεσφραγισαμην 11. Ax FA in fine add και το ανεγνω-
 σμενον

υἱὸν Νηριού υἱὸν Μασσαίου κατ' ὀφθαλμούς Ἀναμειλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου
 καὶ κατ' ὀφθαλμούς τῶν ἀνδρῶν τῶν παρεστηκότων καὶ γραφόντων ἐν τῷ
 βιβλίῳ τῆς κτήσεως καὶ κατ' ὀφθαλμούς τῶν Ἰουδαίων τῶν ἐν τῇ αὐτῇ τῆς
 φυλακῆς. ¹³ καὶ συνέταξα τῷ Βαρούχ κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν λέγων ¹⁴ Οὕτως 13 14
 εἶπε κύριος παντοκράτωρ Δάβε τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τοῦτο μετὰ τὸ βιβλίον
 τὸ ἀνεγνωσμένον καὶ γῆσεις αὐτὸ εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον, ἵνα διαμείνῃ ἡμέ-
 ρας πλείους. ¹⁵ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ἐτι κτισθήσονται ἄγροι καὶ οἰκίαι καὶ ¹⁵
 ἀμπελώνες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. ¹⁶ καὶ προσευξάμην πρὸς κύριον μετὰ τὸ δοῦναί 16
 με τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως πρὸς Βαρούχ υἱὸν Νηριού λέγων ¹⁷ Ὁ ὦν κύριε, 17
 σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ καὶ τῷ βρα-
 χιονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ τῷ μετεώρῳ, οὐ μὴ ἀποκριθῇ ἀπὸ σοῦ οὐδέν,
¹⁸ ποτὶν ἔλεος εἰς χιλιάδας καὶ ἀποδιδούς ἀμαρτίας πατέρων εἰς κόλπους 18
 τέκνων αὐτῶν μετ' αὐτούς· ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ ἰσχυρὸς, ¹⁹ κύριος μεγάλης 19
 βουλῆς καὶ δυνατὸς τοῖς ἔργοις, ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ παντοκράτωρ καὶ μεγα-
 λάνυμος κύριος· οἱ ὀφθαλμοὶ σου εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων
 δοῦναι ἐκάστω κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ²⁰ ὃς ἐποίησας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν 20
 γῇ Αἰγύπτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐν Ἰσραὴλ καὶ ἐν τοῖς γηγενέσι,
 καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡμέρα αὕτη, ²¹ καὶ ἐξήγαγες τὸν λαόν σου 21
 Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν, ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ
 ἐν βραχίονι ὑψηλῷ ²² καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς τὴν γῆν 22
 ταύτην ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. ²³ καὶ 23
 ἐζηλώσαν καὶ ἔλαβον αὐτήν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐν τοῖς
 προστάγμασί σου οὐκ ἐπορεύθησαν· ἅπαντα ἃ ἐνετείλω αὐτοῖς οὐκ ἐποίησαν,
 καὶ ἐποίησαν συμβῆναι αὐτοῖς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα. ²⁴ Ἴδου ὄχλος ἥκει εἰς 24
 τὴν πόλιν συλλαβεῖν αὐτήν, καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων τῶν
 πολεμούντων αὐτήν ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ· ὡς ἐλάλησας,
 οὕτως ἐγένετο. ²⁵ καὶ σὺ λέγεις πρὸς μέ Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρὸν ἀργυρίου· 25
 καὶ ἔγραψα βιβλίον καὶ ἐσφραγίσάμην, καὶ ἐπεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἡ
 πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων. ²⁶ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων 26
²⁷ Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς πάσης σαρκός, μὴ ἀπ' ἐμοῦ κρυβήσεται τι; ²⁸ διὰ 27 28
 τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Δοθεῖσα παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη
 εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλωνος, καὶ λήψεται αὐτήν, ²⁹ καὶ ἤξουσιν οἱ Χαλ- 29
 δαῖοι πολεμούντες ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν
 πυρί, καὶ κατακαύσουσι τὰς οἰκίας ἐν αἷς ἐβυμῶσαν ἐπὶ τὸν δωματῶν αὐ-
 τῶν τῇ Βαάλ καὶ ἔσπενδον σπονδὰς θεοῖς ἐτέροις πρὸς τὸ παραπικρᾶναι με.
³⁰ ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα μόνοι ποιοῦντες τὸ πονηρὸν 30
 κατ' ὀφθαλμούς μου ἐκ νεότητος αὐτῶν. ³¹ ὅτι ἐπὶ τὴν ὀργήν μου καὶ ἐπὶ 31

12. υἱου μασσαιου, FA υἱω μασσεου ... FA* πατρ. μου κατ ... Ax FA
 om των ανδρων ... Ax FA εσθηκοτων ... τ. ιουδαιων παντων των καζη-
 μενων εν τη 14. FA καταθησεις ... Ax FA om αυτο ... Ax FA αγγιον
 15. Ax FA* κτηθησονται, FA* κτησονται 16. προσευξαμην ... FA om με
 17. κυριε κυριε ... εν τη ισχυι ... FA om και τω μετεωρω 18. FA κολ-
 πον ... Ax FA και ισχυρος 19. και ο δυνατος ... FA εργοις, κυριος παν-
 τοκρατωρ ο μεγαλωνυμος (*.* add κυριε) οι ... Ax FA om των υιων ...
 αποδουσαι ... FA κατα τας οδους αυτων 20. οσα εποησας ... FA αιγυ-
 πτου ... Ax FA η ημ. αυτη 24. και τερασιν και εν 23. Ax FA ελαβωσαν
 (... FA* om κ. εποησ.) ... απαντα pro παντα 24. και ιδου ... εις τ.
 πολ. ταυτην ... FA εις τας χειρας 25. Ax FA σεαυτω αγρον ... εγρ. εις
 βιβλ. 27. FA* κρυβηται τει, Ax κρυβησ. ετι 28. FA om ο θε. ισραηλ
 ... FA* βασιλεων εις λημψουσιν (Ax FA* λημψεται) 29. επι τ. γην ταυτ.
 ... καυσωσιν pro κατακαυσουσι ... FA* την οικιαν εν ες (videtur) ... εβυ-
 μωσ. εν αυταις 30. FA ησαν υιοι ισρ. και υιοι ... εκ νεοτ. αυτ. κατ οφθ. μου

τὸν θυμόν μου ἦν ἡ πόλις αὕτη, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὠκοδόμησαν αὐτὴν καὶ ἕως
 32 τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀπαλλάξαι αὐτὴν ἀπὸ προσώπου μου ³² διὰ πάσας τὰς
 πονηρίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ὧν ἐποίησαν πικρᾶναι με, αὐτοὶ καὶ
 οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προ-
 33 φῆται αὐτῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, ³³ καὶ ἀπέ-
 στρεψαν πρὸς με νῶτον καὶ οὐ πρόσωπον, καὶ ἐδίδαξα αὐτοὺς ὄρθρου καὶ
 34 οὐκ ἤκουσαν ἔτι λαβεῖν παιδείαν. ³⁴ καὶ ἔζηκαν τὰ μιάσματα αὐτῶν ἐν τῷ
 35 οἴκῳ οὐ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν. ³⁵ καὶ
 ὠκοδόμησαν τοὺς βωμοὺς τῇ Βάαλ τοὺς ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ τοῦ ἀνα-
 φέρειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τῷ Μολὼχ βασιλεῖ, ὃ οὐ
 συνέταξα αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἀνέβη ἐπὶ καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὸ βδελύγμα
 36 τοῦτο πρὸς τὸ ἐφαμαρτεῖν τὸν Ἰούδαν. ³⁶ καὶ νῦν οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς
 Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν πόλιν ἣν σὺ λέγεις Παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βα-
 37 βυλῶνος ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν ἀποστολῇ, ³⁷ Ἰδοὺ ἐγὼ συνάγω αὐ-
 τοὺς ἐκ πάσης τῆς γῆς οὐ διέσπειρα αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ὄργῃ μου καὶ τῷ θυμῷ
 μου καὶ ἐν παροξυσμῷ μεγάλῳ, καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τοῦτον,
 38 καὶ καθιῶ αὐτοὺς πεποιθότας, ³⁸ καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι
 39 αὐτοῖς εἰς θεόν. ³⁹ καὶ δώσω αὐτοῖς ὁδὸν ἐτέραν καὶ καρδίαν ἐτέραν, φοβη-
 θῆναι με πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἀγαθὸν αὐτοῖς καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν
 40 μετ' αὐτούς. ⁴⁰ καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην αἰώνιον, ἣν οὐ μὴ ἀπο-
 στρέψω ὅπισθεν αὐτῶν· καὶ τὸν φόβον μου δώσω εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν
 41 πρὸς τὸ μὴ ἀποστῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἐμοῦ. ⁴¹ καὶ ἐπισκέψομαι τοῦ ἀγαθῶσαι
 αὐτούς, καὶ φυτεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἐν πίστει καὶ ἐν πάσῃ καρδίᾳ
 42 μου καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ. ⁴² ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Καθὰ ἐπήγαγον ἐπὶ τὸν
 λαὸν τοῦτον πάντα τὰ κακὰ τὰ μεγάλα ταῦτα, οὕτως ἐγὼ ἐπάξω ἐπ' αὐ-
 43 τοὺς πάντα τὰ ἀγαθὰ ὃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτούς. ⁴³ καὶ κτηθήσονται ἔτι ἄγροί
 ἐν τῇ γῇ ἣ σὺ λέγεις Ἰαβατος ἔσται ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτήνους, καὶ παρε-
 44 δόθησαν εἰς χεῖρας Χαλδαίων· ⁴⁴ καὶ κτήσονται ἄγρους ἐν ἀργυρίῳ, καὶ
 γράψουσιν βιβλίον καὶ σφραγίσῃ, καὶ διαμαρτύρῃ μάρτυρας, ἐν γῇ Βενιαμὴν καὶ
 κύκλῳ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσι τοῦ ὄρους καὶ
 ἐν πόλεσι τῆς Σεφηλὰ καὶ ἐν πόλεσι τῆς ναγέβ, ὅτι ἀποστρέψω τὰς ἀποι-
 κίας αὐτῶν.

XL.

(Graece = 40. Hebraice 33.)
 — = 47. — 40.)

ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

2 καὶ αὐτὸς ἦν ἔτι δεδεμένος ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, λέγων ² Οὕτως εἶπε
 κύριος, ποιῶν γῆν καὶ πλάσσων αὐτὴν τοῦ ἀνορθῶσαι αὐτήν, κύριος ὄνομα
 3 αὐτοῦ ³ Κέκραξον πρὸς με καὶ ἀποκριθήσομαί σοι, καὶ ἀπαγγελῶ σοι μεγάλα

34. ἀπαλλάξ. αὐτοὺς 32. Ax FA om των ... Ax FA παραπικραναί ...
 post αυτοι add καὶ οἱ πατερες αυτων ... FA κατοικουντες ιερους. 33. FA
 επεστρεψαν ... FA κ. εδιδ. α. ορθου (*.* ορθρ.) καὶ ἐδίδαξα καὶ οὐκ ...
 καὶ οὐκ ηθελησαν ... Ax FA παιδιαν 34. FA* μιανσματα ... ω επεκληθη
 35. βωμους αυτων ... επι την καρδιαν ... τον ιουδα 36. εν μαχαίρη 37.
 FA* (item ::, supplet *.*.) om εγω ... Ax FA καὶ παροξυσμῳ ... κατοικιω
 40. Ax FA αιωνιον 44. FA επισκ. αὐτοὺς αγ. αὐτοὺς ... FA εν πιστ. κ. εν π.
 αληθια καρδια καὶ εν ... om μου ... ψυχη μου 42. εγω επαγω 43. ην
 συ λεγεις ... FA Αβατος εστιν ... Ax FA απο ανθρωπου 44. βενιαμιν
 ... κυκλοθεν ιερους., FA κρυψω (*.* κυκλω) ιερους. XL. 4. εκ δευτερον
 ... ετι ην 3. αναγγελω

καὶ ἰσχυρὰ ἃ οὐκ ἔγνωσ αὐτά. ⁴ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος περὶ οἰκῶν τῆς πό- 4
 λεως ταύτης καὶ περὶ οἰκῶν βασιλείας Ἰούδα τῶν κατήρημένων εἰς χάρα-
 κας καὶ προμαχῶνας, ⁵ τοῦ μάχεσθαι πρὸς τοὺς Χαλδαίους καὶ πληρῶσαι 5
 αὐτὴν τῶν νεκρῶν τῶν ἀνθρώπων οὓς ἐπάταξα ἐν ὀργῇ μου καὶ ἐν θυμῷ
 μου, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν πονη-
 ριῶν αὐτῶν, ⁶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάγω αὐτὴν συνούλωσιν καὶ ἱάμα, καὶ φανερώσω 6
 αὐτοῖς καὶ ἰατρεύσω αὐτήν, καὶ ποιήσω καὶ εἰρήνην καὶ πίστιν, ⁷ καὶ ἀπο- 7
 στρέψω τὴν ἀποικίαν Ἰούδα καὶ ἀποικίαν Ἰσραὴλ, καὶ οἰκοδομήσω αὐτοὺς
 καθὼς καὶ τὸ πρότερον, ⁸ καὶ καθαρῶ αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀδικιῶν αὐ- 8
 τῶν ὧν ἡμάρτοσάν μοι, καὶ οὐ μὴ μνησθῆσμαι ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὧν ἡμαρ-
 τόν μου καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. ⁹ καὶ ἔσται εἰς εὐφροσύνην καὶ αἴνεσιν καὶ 9
 εἰς μεγαλειότητα παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς οἵτινες ἀκούσονται πάντα τὰ ἀγαθὰ
 ἃ ἐγὼ ποιήσω, καὶ φοβηθῆσονται καὶ πικρανθήσονται περὶ πάντων τῶν ἀγα-
 θῶν καὶ περὶ πάσης τῆς εἰρήνης ἧς ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς. ¹⁰ οὕτως εἶπε κύ- 10
 ριος Ἐτι ἀκουσθήσεται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ὃ ὑμεῖς λέγετε Ἐρημός ἐστιν
 ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐξωθέν Ἱερουσαλὴμ ταῖς
 ἡρημωμέναις παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτήνη, ¹¹ φωνὴ εὐφροσύνης 11
 καὶ φωνὴ χαρμωσύνης, φωνὴ νυμφίου καὶ φωνὴ νύμφης, φωνὴ λεγόντων
 Ἐξομολογείσθε κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι χρηστὸς κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
 τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ εἰςοίσουσι δῶρα εἰς οἶκον κυρίου, ὅτι ἀποστρέψω πᾶσαν
 τὴν ἀποικίαν τῆς γῆς ἐκείνης κατὰ τὸ πρότερον, εἶπε κύριος. ¹² οὕτως εἶπε 12
 κύριος τῶν δυνάμεων Ἐτι ἔσται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῷ ἔρημῳ παρὰ τὸ μὴ
 εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτήνος, ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καταλύματα ποι-
 μένων κοιταζόντων πρόβατα, ¹³ ἐν πόλεσι τῆς ὀρεινῆς καὶ ἐν πόλεσι τῆς σε- 13
 φηλᾶ καὶ ἐν πόλεσι τῆς ναγέβ καὶ ἐν γῇ Βενιαμὴν καὶ ἐν ταῖς κύκλῳ Ἱερου-
 σαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα, ἔτι παρελεύσεται πρόβατα ἐπὶ χεῖρα ἀριζμουντος,
 εἶπε κύριος.

XLI.

(Graece 44. = Hebraice 34.)
 — 48. = — 44.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ,
 καὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ καὶ

4. Ax FA κυριος ο θεος ισραηλ ... FA* om (item rursus * : ut videtur)
 της πολ. ταυτ. x. περι οικων (Ax FA* οικιας) ... FA καθευρημενων, Ax
 κατημενων 5. αυτην νεκρων ... επαταξεν οργη ... FA εν τω θυμω 6.
 επαγω επ αυτους ... ιαμα, και ιατρευσω αυτους και φανεροι (sic) αυτοις
 εισακουειν, x. ιατρευσω αυτους x. π. αυτ. ειρ. x. πιστ., FA ιαμα, και ια-
 τρευσω αυτην (* * αυτους) κεν ιρηνη και φανερωσω αυτοις εισακουειν, x.
 ιατρ. αυτην (* * αυτους) και (* * add ποιησω αυτοις) ειρηνην (* * -νην) x.
 πιστει (* * -στειν) 7. FA* * επιστρεψω ... Ax FA και την αποικ. ισρ.
 (FA* * ιερουσαλημ) ... ως το προτερον 8. ημαρτον pro ημαρτοσαν ... FA ου
 μη μνησθω ... ημαρτον μου, FA ημαρτοσαν μοι ... FA * απεστησαν μου
 9. Ax FA και εις αινεσιν ... μεγαλιότητα, FA μεγαλωσυνην ... ποιω ...
 om και πικρανθησονται ... ποιω αυτοις 10. FA* * ακουσεται ... Ax FA
 ερημωμεναις ... και παρα το ... FA ανθρωπους x. κτηνη 11. FA om και
 primum ... χαρμονης ... λεγοντος ... FA τω κυριω ... δωρα αινεσεως
 ... FA επιστρεψω ... αποστρ. την αποικ. πασης της γης εκειν. καθα προτ.
 12. * om των δυναμεων ... FA Ετι ακουσθησεται εν τω ... τοπω τω
 ηρημωμενω τουτω ... κτηνη ... Ax FA και εν πασαις ... προβατων 13. om
 και εν πολ. της σεφηλα ... Ax FA βενιαμειν ... επι pro επι ... FA * χει-
 ραν XLI. 1. γενομενος ... FA παρα κυρ. πρ. ισρ.

πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπολέμουν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς
 2 πόλεις Ἰούδα, λέγων ² Οὕτως εἶπε κύριος Βάδισον πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα
 Ἰούδα καὶ ἐρεῖς αὐτῷ Οὕτως εἶπε κύριος Παραδοῖσαι παραδοθήσεται ἡ πόλις
 αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλώνης, καὶ συλληφεται αὕτη καὶ καύσει αὐ-
 3 τὴν ἐν πυρὶ, ³ καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ συλληφείη συλλη-
 φθήσῃ καὶ εἰς χεῖρας αὐτοῦ δοθήσῃ, καὶ ὀφθαλμοί σου τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ
 4 ὄψονται, καὶ εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσῃ. ⁴ ἀλλὰ ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου, Σε-
 5 δεκία βασιλεῦ Ἰούδα Οὕτως λέγει κύριος ⁵ Ἐν εἰρήνῃ ἀποθανῇ· καὶ ὡς
 ἔκλυσαν τοὺς πατέρας σου τοὺς βασιλεύσαντας πρότερόν σου, κλαύσονται
 καὶ σέ Οὐαὶ κυριε, καὶ ἔως ἄδου κόψονται σε· ὅτι λόγον ἐγὼ ἐλάλησα, εἶπε
 6 κύριος. ⁶ καὶ ἐλάλησεν Ἱερεμίας πρὸς τὸν βασιλέα Σεδεκίαν πάντας τοὺς λό-
 7 γους τούτους ἐν Ἱερουσαλὴμ. ⁷ καὶ ἡ δύναμις βασιλέως Βαβυλώνης ἐπολέμει
 ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα καὶ ἐπὶ Λαχίς καὶ ἐπὶ Ἀζιχά,
 8 ὅτι αὗται κατελείφθησαν ἐν πόλεσιν Ἰούδα πόλεις ὄχυραί. ⁸ ὁ λόγος ὁ γε-
 9 νόμενος πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου μετὰ τὸ συντελεῖσαι τὸν βασιλέα Σεδε-
 10 κίαν διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν τοῦ καλέσαι ἄφεςιν, ⁹ τοῦ ἐξαποστεῖλαι ἕκαστον
 τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ τὸν Ἑβραῖον καὶ τὴν
 10 Ἑβραίαν ἐλευθέρους, πρὸς τὸ μὴ δουλεύειν ἄνδρα ἐξ Ἰούδα. ¹⁰ καὶ ἐπεστρά-
 φησαν πάντες οἱ μεγιστάνες καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ εἰσελθόντες ἐν τῇ διαθήκῃ
 τοῦ ἀποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ,
 11 12 καὶ ἐώσαν ¹¹ αὐτοὺς εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. ¹² καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου
 13 πρὸς Ἱερεμίαν λέγων ¹³ Οὕτως εἶπε κύριος Ἐγὼ διεθέμην διαθήκην πρὸς
 τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐξεilaμην αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ
 14 οἴκου δουλείας, λέγων ¹⁴ Ὅταν πληρωθῇ ἔξ ἔτη, ἀποστελεῖς τὸν ἀδελφόν σου
 τὸν Ἑβραῖον ὃς πραθήσεται σοι καὶ ἐργαῖται σοι ἔξ ἔτη, καὶ ἐξαποστελεῖς
 15 αὐτὸν ἐλεύθερον· καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐκ ἔκλυναν τὸ οὖς αὐτῶν. ¹⁵ καὶ
 ἐπέστρεψαν σήμερον ποιῆσαι τὸ εὐθὲς πρὸ ὀφθαλμῶν μου τοῦ καλέσαι ἄφεςιν
 ἕκαστον τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσαν διαθήκην κατὰ πρόσωπόν μου
 16 ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ. ¹⁶ καὶ ἐπεστρέψατε καὶ
 ἐβεβηλώσατε τὸ ὄνομά μου τοῦ ἐπιστρέφαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ
 ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὓς ἐξαποστελεῖτε ἐλευθέρους τῇ ψυχῇ αὐτῶν,
 17 τοῦ εἶναι ὑμῖν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. ¹⁷ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος
 Ὑμεῖς οὐκ ἠκούσατέ μου τοῦ καλέσαι ἄφεςιν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐ-
 τοῦ· ἰδοὺ ἐγὼ καλὸν ἄφεςιν ὑμῖν εἰς μάκαιραν καὶ εἰς τὸν θάνατον καὶ εἰς
 τὸν λιμόν, καὶ δώσω ὑμᾶς εἰς διασποράν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς.

2. Ax FA συλλημψεται 3. FA om συ ... εκ χειρ. αυτων ... Ax FA
 συλλημψει συλλημφθηση ... om κ. εις χ. αυτ. δοθηση ... Ax FA και οι
 οφθαλμοι ... FA τους οφθ. αυτων ... post οψονται add και στομα αυτου
 μετα τον στοματος σου λαλησει 5. ω κυριε, FA om ουαι κυριε ... εως
 αδ. κλαουσονται σε ... om εγω 6. Ax FA προς βασιλεα 7. FA* επι πο-
 λεις ... FA ιουδα, επι λαχεις, Ax ιουδα τας καταλειμμενας, επι λαχεις
 8. γεναμενος ... FA συντελεσαι βασιλεα ... λαον τον εν ιερουσαλημ 9.
 FA* om εκαστον secundum ... ανδρα εξ ισραηλ 10. FA* om και primum
 ... οι ελθοντες εις την διαθηκην ... FA εξαποστεilai ... om και εκαστ.
 την παιδ. αυτου 12. εγενετο ... FA* om κυριου 13. κυριος ο θεος ισραηλ
 ... FA εδεμην ... FA δουλιας 14. FA* αποστελλεις ... και αποστελεις,
 FA* και εξαπαστελλεις (sic) 15. εστρεψαν ... εν οφθαλμοις μου ... εκα-
 στος τω πλησ. αυτου ... FA* omi κατα προσωπ. μου 16. εβεβηλ. την δια-
 θηκην μου ... FA omi τον ειναι 17. FA μου καλεσαι εκαστον αφεσιν εκα-
 στον (* add προς τον αδελφον αυτου και εκαστον) προς τον, Ax μου κα-
 λεσαι εκαστος αφεσιν προς τον αδελφον αυτου και εκαστον προς τον ...
 FA* και ιδου

¹⁸ καὶ δώσω τοὺς ἄνδρας τοὺς παρεληλυθότας τὴν διαθήκην μου, τοὺς μὴ ¹⁸ στήσαντας τὴν διαθήκην μου ἣν ἐποίησαν κατὰ πρόσωπόν μου, τὸν μόσχον ὃν ἐποίησαν ἐργάζεσθαι αὐτῷ, ¹⁹ τοὺς ἄρχοντας Ἰουδα καὶ τοὺς δυνάστας ¹⁹ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸν λαόν, ²⁰ καὶ δώσω αὐτοὺς τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, καὶ ²⁰ ἔσται τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βῶσις τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. ²¹ καὶ τὸν Σεδεκίαν βασιλέα τῆς Ἰουδαίας καὶ τοὺς ἄρχοντας ²¹ αὐτῶν δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ δύναμις βασιλέως Βαβυλωνος τοῖς ἀποτρέχουσιν ἀπ' αὐτῶν. ²² Ἴδου ἐγὼ συντάσσω, φησὶ κύριος, καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην, καὶ πολεμήσουσιν ἐπ' αὐτὴν καὶ λήψονται αὐτὴν καὶ κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα καὶ δώσω αὐτάς ἐρήμους ἀπὸ τῶν κατοικούντων.

XLII.

(Graece 42. = Hebraice 35.)
— 49. = — 42.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ

ἐν ἡμέραις Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα λέγων ² Βάδισον εἰς οἶκον Ἀρχαβελν ³ καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς μίαν τῶν αὐλῶν, καὶ ποτιεῖς αὐτοὺς οἶνον. ³ καὶ ἐξήγαγον τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰερεμὶν υἱοῦ Χαβασὶν καὶ τοὺς ³ ἀδελφούς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱούς αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν Ἀρχαβελν, ⁴ καὶ ⁴ εἰσέγαγον αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς τὸ παστοφορίον υἱῶν Ἰωνᾶν υἱοῦ Ἀνανίου υἱοῦ Γοδολλίου ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ὅς ἐστιν ἐγγὺς τοῦ οἴκου τῶν ἀρχόντων τῶν ἐπάνω τοῦ οἴκου Μασαίου υἱοῦ Σελῶμ τοῦ φυλάσσοντος τὴν αὐλήν. ⁵ καὶ ἔδωκα κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κεράμιον οἶνου καὶ ποτήρια, καὶ εἶπα ⁵ Πίετε οἶνον. ⁶ καὶ εἶπον Οὐ μὴ πῶμεν οἶνον, ὅτι Ἰωναδὰβ υἱὸς Ῥηχαβ ὁ ⁶ πατὴρ ἡμῶν ἐνετείλατο ἡμῖν λέγων Οὐ μὴ πῆτε οἶνον ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἕως αἰῶνος, ⁷ καὶ οἰκίας οὐ μὴ οἰκοδομήσητε, καὶ σπέρμα οὐ μὴ σπει- ⁷ ρητε, καὶ ἀμπελῶν οὐκ ἔσται ὑμῖν, ὅτι ἐν σκηναῖς οἰκήσετε πάσας τὰς ἡμέρας ὑμῶν, ὅπως ἂν ζήσητε ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐφ' ἧς διατρίβετε ὑμεῖς ἐπ' αὐτῆς. ⁸ καὶ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς Ἰωναδὰβ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πρὸς ⁸ τὸ μὴ πιεῖν οἶνον πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν, ἡμεῖς καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ἡμῶν, ⁹ καὶ πρὸς τὸ μὴ οἰκοδομεῖν οἰκίας ⁹ τοῦ κατοικεῖν ἐκεῖ, καὶ ἀμπελῶν καὶ ἀγρὸς καὶ σπέρμα οὐκ ἐγένετο ἡμῖν. ¹⁰ καὶ ὥκησαμεν ἐν σκηναῖς, καὶ ἠκούσαμεν καὶ ἐποιήσαμεν κατὰ πάντα ¹⁰ ὃ ἐνετείλατο ἡμῖν Ἰωναδὰβ ὁ πατὴρ ἡμῶν. ¹¹ καὶ ἐγενήθη ὅτε ἀνέβη Ναβου- ¹¹ χodonόσορ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπαμεν εἰσελθεῖν, καὶ εἰσέλθομεν εἰς Ἱερουσαλήμ

48. Ax. FA* om τους μη στησ. την διαθ. μου ... FA* om μου post προσωπον 20. βρωματα 21. βασιλεα ιουδα ... FA των εχθρ. αυτων ... δυναμεις ... οι αποτρεχοντες 22. πολ. επ αυτους ... Ax FA λημψονται ... ιουδα δωσω αυτας εις αβατον, FA ιουδα και δ. αυτους ερημους ... Ax FA om των XLII. 1. γεναμενος παρ. κυρ. πρ. ιερεμ. ... ιωακειμ υιου ιωσιου 2. Πορευθητι εις ... FA οικιαν ... αλχαβειν και καλεσον αυτους και εισα- ξεις αυτους εις 3. ηγαγον ... ιερεμιου ... FA χαβασειν ... οικ. χαρabeiν 4. om ιων ιω. υιου ... FA ιων ανναν υιου αννανιου (*.* ανανιου) ... FA om υιου γοδολλιου ... εγγυς οικουντων αρχοντων ... Ax FA* om των ante επανω ... μασαιου, FA μασεου (*.* μασσ.) ... FA* αλωμ, *.* σαιλωμ ... FA*.* του φυλ. την οδον 5. εστησα 6. Ax FA ειπαν ... ου πιομεν, FA ου μη πιομεν ... FA* om υι. ρηχαβ ... ειπας Ου 7. FA οικιαν ... κα- τοικησετε ... ημερ. της ζωης υμων ... ζητε, FA ζησεται 8. ειςηκουσαμεν ... FA ιωναδαν ... FA* πινειν ... ημερ. της ζωης ημων ... om ημεις κ. αι γυν. ημων 9. om και primum ... *οικειν οικιας ... FA εκει, αμπελω- νας κ. αγρους 40. οικησαμεν ... om και εποησαμεν ... παντα οσα 44. FA* ειπαν ... αναβαντες εισελευσομεθα, FA εισελθατε και εισελθωμεν

ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Χαλδαίων καὶ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ὠκοῦμεν ἐκεῖ. ¹² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων ¹³ Οὕτως λέγει κύριος Πορεύου καὶ εἰπὸν ἀνθρώπῳ Ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ. Οὐ μὴ λάβητε παιδείαν τοῦ ἀκούειν τοὺς λόγους μου; ¹⁴ ἔστησαν ῥῆμα υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ, ὃ ἐνετείλατο τοῖς τέκνοις αὐτοῦ πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον, καὶ οὐκ ἐπίοσαν· καὶ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὁρθρου, καὶ οὐκ ἤκουσατε. ¹⁵ καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδας μου τοὺς προφήτας λέγων Ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ βελτίῳ ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ οὐ πορεύεσθε ὅπισω θεῶν ἐτέρων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐκλίνετε τὰ ὧτα ὑμῶν καὶ οὐκ εἰσηκούσατε. ¹⁶ καὶ ἔστησαν υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ¹⁷ ὃ δὲ λαὸς οὗτος οὐκ ἤκουσέ μου. ¹⁸ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ πάντα τὰ κακὰ ¹⁹ ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτοὺς. ²⁰ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἐπειδὴ ἤκουσαν υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν ποιεῖν καὶ οὐκ ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν, ²¹ οὐ μὴ ἐκλείπῃ ἀνὴρ τῶν υἱῶν Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ παρεστῆκώς κατὰ πρόσωπόν μου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς.

XLIII.

(Graece 43. = Hebraice 36.)
— 50. = — 43.)

EN TΩ ENIATΩ TETAPTΩ IQAKEIM YIOY IQSIA BASILAEWS

² Ἰούδα ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων ² Λάβε σεαυτῷ χαρτίον βιβλίου, καὶ γράψον ἐπ' αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ Ἰούδα καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ἀφ' ἧς ἡμέρας λαλήσαντός μου πρὸς σὲ ἀφ' ἡμερῶν Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ³ ὥς ἀκούσεται ὁ οἶκος Ἰούδα πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐγὼ λογίζομαι ποιῆσαι αὐτοῖς, ἵνα ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, καὶ ἴλωσ ⁴ ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῶν. ⁵ καὶ ἐκάλεσεν Ἱερემίας τὸν Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, καὶ ἔγραψεν ἀπὸ στόματος Ἱερემίου πάντας τοὺς λόγους κυρίου, οὓς ἐλάλησε πρὸς αὐτόν, εἰς χαρτίον βιβλίου. ⁶ καὶ ἐνετείλατο Ἱερემίας τῷ Βαροὺχ λέγων Ἐγὼ φυλάσσομαι, οὐ μὴ δύνωμαι εἰσελθεῖν εἰς οἶκον κυρίου. ⁷ καὶ ἀναγνώσῃ ἐν τῷ χαρτίῳ τούτῳ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ νηστείας, καὶ ἐν ὧσι παντὸς Ἰούδα τῶν ἐρχομένων ἐκ πόλεων αὐτῶν ἀναγνώσῃ αὐτοῖς. ⁸ ὥς πεσεῖται ἔλεος αὐτῶν

44. Ax FA* om των χαλδ. x. a. pr. της δυναμεως ... FA* om των ante ασσυριων ... ωκησαμεν, FA οικουμεν 43. κατ. εν ιερουσαλημ ... Ax FA παιδιαν (Ax -δειαν) ακουειν 14. FA υιοι ρηχαβ ... ουκ επιον· καγω ... FA post ορθου (corr. est ορθρ.) add και ελαλησα ... εισηκουσατε 15. δουλου προ παιδας ... FA απο οδου ... βελτιον ποιησατε επιτηδευματα ... Ax FA θεων αλλοτριων ... FA* γης ως ... ηκουσατε, FA εισηκ. μου 16. Ax FA οι υιοι ... FA ιων. οι υιοι ρηχαβ ... FA και ο λαος ... λαος μου ουκ ηκουσαν μου ... FA ηκουσαν 17. om totum versum 18. Ax FA οι υιοι ... FA om υι. ρηχ. την εντολην ... οσα pro καχοτι 19. FA* εκλιπη XLIII. 1. Ax FA*· και εν τω ... υιοι ιωσια, FA υιοι ιωσια 2. χαρτην ... επι αυτω ... εχηματισα pr. σε επι ισραηλ ... FA*· επι ιουδαν 3. ακουσονται οικος ... κακα α ελαλησα επι αυτους ινα αποστραφωσιν απο οδου αυτου τ. π. ... FA απο οδου ... FA ειλεος 4. εγραψεν βαρουχ ... ους εχηματισεν προς 5. και ου δυναμαι 6. Ax FA εν τω χαρτη ... Ax FA νηστιας ... παντος του λαου των ερχομενων ... Ax FA εκ πολεως

κατὰ πρόσωπον κυρίου, καὶ ἀποστρέψουσιν ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, ὅτι μέγας ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ κυρίου ἦν ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον. ⁸ καὶ ἐποίησε Βαροὺχ κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἰερემίας, τοῦ ἀναγνώ- 8
ναι ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους κυρίου ἐν οἴκῳ κυρίου. ⁹ καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ 9
ἔτει τῷ ὀγδόῳ τῷ βασιλεῖ Ἰωακείμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ ἐξεκκλησίασαν
νηστίαν κατὰ πρόσωπον κυρίου πᾶς ὁ λαὸς ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἶκος Ἰούδα.
¹⁰ καὶ ἀνεγίνωσκε Βαροὺχ ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους Ἰερემίου ἐν οἴκῳ κυ- 10
ρίου, ἐν οἴκῳ Γαμαρίου υἱοῦ Σαφάν τοῦ γραμματέως, ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐπάνω
ἐν προθύροις πύλης τοῦ οἴκου κυρίου τῆς καινῆς καὶ ἐν ὧσι παντὸς τοῦ λαοῦ.
¹¹ καὶ ἤκουσε Μιχαίας υἱὸς Γαμαρίου υἱοῦ Σαφάν ἅπαντας τοὺς λόγους κυ- 11
ρίου ἐκ τοῦ βιβλίου. ¹² καὶ κατέβη εἰς οἰκίαν τοῦ βασιλέως, εἰς τὸν οἶκον 12
τοῦ γραμματέως, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκάθητο, Ἐλισαμὰ ὁ
γραμματεὺς καὶ Δαλαίας υἱὸς Σελεμίου καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀχοβὼρ καὶ Γα-
μαρίας υἱὸς Σαφάν καὶ Σεδεκίας υἱὸς Ἀνανίου καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες, ¹³ καὶ 13
ἀνήγγειλεν αὐτοῖς Μιχαίας πάντας τοὺς λόγους οὓς ἤκουσεν ἀναγινώσκοντας
Βαροὺχ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. ¹⁴ καὶ ἀπέστειλαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς 14
Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου τὸν Ἰουδιν υἱὸν Ναθανίου υἱοῦ Σελεμίου υἱοῦ Χουσί
λέγοντες Τὸ χαρτίον ἐν ᾧ σὺ ἀναγινώσκεις ἐν αὐτῷ ἐν ὧσι τοῦ λαοῦ, λάβε
αὐτὸ εἰς τὴν χεῖρά σου καὶ ἔχε. καὶ ἔλαβε Βαροὺχ τὸ χαρτίον καὶ κατέβη
πρὸς αὐτούς. ¹⁵ καὶ εἶπον αὐτῷ Πάλιν ἀνάγνωθι εἰς τὰ ὦτα ἡμῶν· καὶ ἀνέγνω 15
Βαροὺχ. ¹⁶ καὶ ἐγενήθη ὥς ἤκουσαν πάντας τοὺς λόγους, συνεβουλεύσαντο 16
ἐκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶπον Ἀναγγέλλοντες ἀναγγελωμεν τῷ
βασιλεῖ ἅπαντας τοὺς λόγους τούτους. ¹⁷ καὶ τὸν Βαροὺχ ἠρώτησαν λέγοντες 17
Ποῦ ἔγραψας πάντας τοὺς λόγους τούτους; ¹⁸ καὶ εἶπε Βαροὺχ Ἀπὸ στόμα- 18
τος αὐτοῦ ἀνήγγειλέ μοι Ἰερემίας πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ ἔγραψον
ἐν βιβλίῳ. ¹⁹ καὶ εἶπον τῷ Βαροὺχ Βάδισον καὶ κατακρύβηθι σὺ καὶ Ἰερ- 19
μίας, ἄνθρωπος μὴ γνῶτω ποῦ ὑμεῖς. ²⁰ καὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν βασιλέα εἰς 20
τὴν αὐλήν, καὶ τὸ χαρτίον ἔδωκαν φυλάσσειν ἐν οἴκῳ Ἐλισαμὰ, καὶ ἀνήγγ-
ειλαν τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς λόγους τούτους. ²¹ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς 21
τὸν Ἰουδιν λαβεῖν τὸ χαρτίον. καὶ ἔλαβεν αὐτὸ ἐξ οἴκου Ἐλισαμὰ, καὶ ἀνέγνω
Ἰουδιν εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως καὶ εἰς τὰ ὦτα πάντων τῶν ἀρχόντων τῶν
ἐστηκότων περὶ τὸν βασιλέα. ²² καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν οἴκῳ χειμερινῷ, 22
καὶ ἐσχάρα πυρὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. ²³ καὶ ἐγενήθη ἀναγινώσκοντας 23
Ἰουδιν τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας, ἀπέτεμεν αὐτὰς τῷ ξυρῷ τοῦ γραμμα-

7. απο της οδου ... ο θυμ. κυριου κ. η οργη η (** ην) ελ. κυριος επι
τ. τοπον τ. 8. FA om τους 9. τω πεμπτω ιωακειμ βασιλει εν ... FA om
εν secundum ... FA* εξεκκλησιασεν ... FA νηστιαν ... εις ιερουσ. και ο οικ. ι.
10. om τους ... εν προθυροις οικου κ. της καινης εις τα ωτα 11. FA
μιχιας ... παντας 12. Ax FA κατεβη εις οικον ... FA δαλιας (Ax δα-
λεας) υι. σεδεκιου ... και ναθαν υι. αχοβωρ 13. FA μιχιας ... αναγ. του
βαρουχ ... FA* κυριου του θεου pro τ. λαου 14. τον ιουδει, FA om
τον ιουδιν ... FA υιου ναθανιου ... σαλαμιου ... FA* om λεγοντες Το
χαρτιον ... Το βιβλιον εν ω αναγ. ... FA* om εις τ. χ. σου ... βαρουχ
υιος νηριου το χ. εν χειρι αυτου 15. Ax FA ειπαν 16. FA εγενετο ...
Ax FA ειπαν ... αναγγελοντες ... Ax FA* αναγγελωμεν ... Ax FA παν-
τας 17. FA που ποθεν, Ax ποθεν ... FA om παντας 18. om αυτου ...
καγω εγραφον 19. και ειπαν οι αρχοντες προς βαρουχ, FA κ. ειπαν τω βα-
ρουχ ... και κρυβηθι ... FA* om και ... Ax FA και ανθρωπος ... μη γνω ...
FA* που υπαγεις 20. το βιβλιον ... FA ελεισαμα ... FA om τουτους 21.
ιουδιν ... FA οικου ελεισα ... Ax FA ιουδιν ... om παντων ... προς
τον βασιλεα 23. Ax FA ιουδιν ... FA* η τεσσαρας (?) ... FA απετεμεν
... Ax FA αυτα τω

τέως καὶ ἔρριπτεν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ἕως ἐξέλιπε πᾶς ὁ χάρτης
 24 εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. 24 καὶ οὐκ ἐζήτησαν, καὶ οὐ διέβρῃξαν τὰ
 ἱμάτια αὐτῶν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ οἱ ἀκούοντες πάντας τοὺς λό-
 25 γους τούτους. 25 καὶ Ἐλνάθαν καὶ Γοδολίας ὑπέθεντο τῷ βασιλεῖ πρὸς τὸ
 26 κατακαῦσαι τὸ χαρτίον. 26 καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰερεμῇ λυῖν τοῦ
 βασιλέως καὶ τῷ Σαραΐᾳ υἱῷ Ἑσριήλ συλλαβεῖν τὸν Βαροὺχ καὶ τὸν Ἰερε-
 27 μίαν, καὶ κατεκρύβησαν. 27 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰερεμίαν, μετὰ
 τὸ κατακαῦσαι τὸν βασιλέα τὸ χαρτίον πάντας τοὺς λόγους οὓς ἔγραψε Βα-
 28 ροὺχ ἀπὸ στόματος Ἰερεμίου, λέγων 28 Πάλιν λάβε σὺ χαρτίον ἕτερον καὶ
 γράψον πάντας τοὺς λόγους τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῦ χαρτίου οὓς κατέκαυσεν ὁ
 29 βασιλεὺς Ἰωακείμ, 29 καὶ ῥεῖς Οὕτως εἶπε κύριος Σὺ κατέκαυσας τὸ χαρτίον
 τοῦτο, λέγων Διὰ τί ἔγραψας ἐπ' αὐτῷ λέγων Εἰσπορευόμενος εἰσπορευέσεται
 βασιλεὺς Βαβυλώνος καὶ ἐξολοθρεύσει τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐκλείψει ἐπ' αὐ-
 30 τῆς ἀνθρώπος καὶ κτήνη; 30 διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Ἰωακείμ βα-
 σιλέα Ἰούδα Οὐκ ἔσται αὐτῷ κατῆμενος ἐπὶ θρόνου Δαυίδ, καὶ τὸ θνησι-
 31 μαιὸν αὐτοῦ ἔσται ἐρριμμένον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ ἐν τῷ παγετῷ
 32 τῆς νυκτός. 31 καὶ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ καὶ ἐπὶ
 τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἰερου-
 σαλήμ καὶ ἐπὶ γῆν Ἰούδα πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς, καὶ οὐκ
 32 ἤκουσαν. 32 καὶ ἔλαβε Βαροὺχ χαρτίον ἕτερον καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτῷ ἀπὸ στό-
 ματος Ἰερεμίου ἅπαντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὓς κατέκαυσεν Ἰωακείμ.
 καὶ ἔτι προστετέθησαν αὐτῷ λόγοι πλείονες ὥς οὗτοι.

XLIV.

(Graece 44. = Hebraice 37.)
 — 54, 1-34. = — 44.)

Καὶ ἐβασίλευσε Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία ἀντὶ Ἰωακείμ, ὃν ἐβασίλευσε Να-
 2 βουχοδονόσορ βασιλεύειν τοῦ Ἰούδα. 2 καὶ οὐκ ἤκουσαν αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες
 αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἰερε-
 3 μίου. 3 καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας τὸν Ἰωαχὰλ υἱὸν Σελεμίου καὶ
 τὸν Σοφονίαν υἱὸν Μασαίου τὸν ἱερέα πρὸς Ἰερεμίαν λέγων Πρόσευξαι δὴ
 4 περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον. 4 καὶ Ἰερεμίας ἤλθε καὶ διηλθε διὰ μέσου τῆς πό-
 5 λεως, καὶ οὐκ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τῆς φυλακῆς. 5 καὶ δύναμις Φα-
 ραὼ ἐξῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἤκουσαν οἱ Χαλδαῖοι τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ
 6 ἀνέβησαν ἐπὶ Ἰερουσαλήμ. 6 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰερεμίαν λέγων

23. Ax FA εριπτεν (FA - τε) ... εως ου εξελειπεν, FA*.* εως εξελειπεν
 24. εξεζητησαν ... FA* om ου ... FA* διερηξαν ... αυτου ακουσαντες
 παντες τους 25. κ. ναθαν κ. γοδ. και γαμαριας, FA*.* κ. ελν. και
 δαλαιας και γολιας και γαμαριας ... Ax FA*.* μη κατακαυσαι ... το βι-
 βλιον 26. ιερεμηλ, FA ιερεμιαηλ ... FA σαρεα ... εσζηρηλ ... FA* και
 αυτον ιερεμην ... FA* om και κατεκρ. 27 και εγ. λ. κ. πρ. ιερ. (*.* ιηρε-
 μιαν) 27. Ax FA* καυσαι 28. λαβε σεαυτω χαρτιον ... απαντας 29. το
 βιβλιον τουτου ... FA εγρ. επ αυτο ... FA* εισπορευεται ... Ax FA ο βασι-
 λευς ... εξολεθρ., FA εξωλεθρ. ... και εκτριψει απ αυτης ανθρωπον ... FA
 απ αυτης 30. επι θρονον ... ρεριμμενον, FA εριμμενον 34. Ax FA επαξω
 επ αυτους ... FA επι την ιδουμιαιν (correctum ιουδαιαν) pro επι γην ιουδα
 ... α ελαλ. επ αυτους 32. FA παντας ... FA ου κατεκαυσεν ... FA και επι
 τι προστεθ. XLIV. 1. αντι ιεχονιου υιου ιωακειμ ... ναβουχ. βασιλευς
 βαβυλωνος 2. FA ηκουσεν 3. τ. ιωαχαζ, FA τ. ιωαχαχ (*.* -χας) ... FA
 σεδεκιου ... μασαιου ... * ιερεαν 4. ανα μεσον ... εις οικον, FA εις οικιαν
 5. Ax FA*.* απο ιερους.

7 Οὕτως εἶπε κύριος Οὕτως ἐρεῖς πρὸς βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀποστείλαντα πρὸς 7
 σὲ τοῦ ἐκζητῆσαί με Ἰδοὺ δύναμις Φαραῶ ἡ ἐξελεύσασα ὑμῖν εἰς βοήθειαν
 ἀποστρέψουσιν εἰς γῆν Αἰγύπτου, ⁸ καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ οἱ Χαλδαῖοι καὶ 8
 πολεμήσουσιν ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ συλλήφονται αὐτὴν καὶ καύσουσιν
 αὐτὴν ἐν πυρὶ. ⁹ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Μὴ ὑπολάβητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν 9
 λέγοντες Ἀποτρέχοντες ἀπελεύσονται ἀφ' ἡμῶν οἱ Χαλδαῖοι, ὅτι οὐ μὴ ἀπέλ-
 θωσι. ¹⁰ καὶ ἐὰν πατάξῃτε πᾶσαν δύναμιν τῶν Χαλδαίων τοὺς πολεμοῦντας 10
 ὑμᾶς, καὶ καταλειφθῶσί τινες ἐκκεκεντημένοι, ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ
 οὗτοι ἀναστήσουσιν καὶ καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρὶ. ¹¹ καὶ ἐγένετο 11
 ὅτε ἀνέβη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου τῆς
 δυνάμεως Φαραῶ, ¹² ἐξῆλθεν Ἱερεμίας ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ τοῦ πορευθῆναι εἰς 12
 γῆν Βενιαμὴν τοῦ ἀγοράσαι ἐκεῖθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. ¹³ καὶ ἐγένετο αὐτὸς 13
 ἐν πύλῃ Βενιαμὴν, καὶ ἐκεῖ ἄνθρωπος παρ' ᾧ κατέλυε Σαρουία υἱὸς Σελε-
 μίου υἱοῦ Ἀνανίου, καὶ συνέλαβε τὸν Ἱερεμίαν λέγων Πρὸς τοὺς Χαλδαίους
 σὺ φεύγεις; ¹⁴ καὶ εἶπε Ψεῦδος, οὐκ εἰς τοὺς Χαλδαίους ἐγὼ φεύγω. καὶ 14
 οὐκ εἰσῆκουσεν αὐτοῦ, καὶ συνέλαβε Σαρουία τὸν Ἱερεμίαν καὶ εἰσῆγαγεν
 αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄρχοντας. ¹⁵ καὶ ἐπικράνθησαν οἱ ἄρχοντες ἐπὶ Ἱερεμίαν καὶ 15
 ἐπάταξαν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν Ἰωνάθαν τοῦ γραμ-
 ματέως, ὅτι ταύτην ἐποίησαν εἰς οἰκίαν φυλακῆς. ¹⁶ καὶ ἦλθεν Ἱερεμίας εἰς 16
 οἰκίαν τοῦ λάκκου καὶ εἰς τὴν χερεῖ, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλὰς.
¹⁷ καὶ ἀπέστειλε Σεδεκίας καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν, καὶ ἠρώτα αὐτὸν ὁ βασιλεὺς 17
 κρυφαῖως εἰπεῖν εἰ ἔστιν ὁ λόγος παρὰ κυρίου; καὶ εἶπεν Ἔστιν· εἰς χεῖρας
 βασιλέως Βαβυλῶνος παραδοθήσῃ. ¹⁸ καὶ εἶπεν Ἱερεμίας τῷ βασιλεῖ Τί ἡδί- 18
 κησα σὲ καὶ τοὺς παῖδάς σου καὶ τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι σὺ δίδως με εἰς οἰ-
 κίαν φυλακῆς; ¹⁹ καὶ ποῦ εἰσὶν οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύσαντες ὑμῖν 19
 λέγοντες ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην; ²⁰ καὶ 20
 νῦν, κύριε βασιλεῦ, πεσέτω τὸ ἔλεός μου κατὰ πρόσωπόν σου· καὶ τί ἀπο-
 στρέψεις με εἰς οἰκίαν Ἰωνάθαν τοῦ γραμματέως, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω ἐκεῖ;
²¹ καὶ συνέταξεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐνεβάλοσαν αὐτὸν εἰς οἰκίαν τῆς φυλακῆς, 21
 καὶ ἐδίδωσάν αὐτῷ ἄρτον ἕνα τῆς ἡμέρας ἕξωθεν οὐ πέσουσιν, ἕως ἐξέλ-
 πον οἱ ἄρτοι ἐκ τῆς πόλεως. καὶ ἐκάθισεν Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐτῇ τῆς φυλακῆς.

XLV.

(Graece 45. = Hebraice 38.)
 (— 54, 34 sqq. = — 45.)

Καὶ ἤκουσε Σαφανίας υἱὸς Νάθαν καὶ Γοδολίας υἱὸς Πασχωρ καὶ Ἰωά-
 χαλ υἱὸς Σελεμίου τοὺς λόγους οὓς Ἱερεμίας ἐλάλει ἐπὶ τὸν λαὸν λέγων

7. FA αποστελλοντα ... om του ... FA* ab αποστρεψ. ad αυτοι v. 8.
 transilit. 8. om αυτοι ... οι χαλδ. οι πολεμουντες την γην ταυτην ... συλ-
 λημψι, FA συλλημψονται ... FA αυτην πυρι 9. FA om οτι 40. εν τοπω
 αυτου οτι αυτοι ... FA* αναστησουσιν 44. επι ιερους. 42. ιηρημιας ...
 FA του πορευεσθαι ... Ax FA βενιαμειν ... FA*.* εκειθεν αρτον εν ...
 εμμεσω 43. Ax FA βενιαμειν ... κατελυσεν ... Ax FA σαρουιας ... FA
 υιος ανανιου 44. Ax FA ουχι προς τους χαλδαιους (-δεους FA atque sic ple-
 rumque) ... Ax FA ηκουσεν ... Ax FA σαρουιας 45. εις. οικον φυλακης ...
 FA* της φυλακης 46. FA* οτι ηλθεν ... FA χερεθ 47. επηρωτησεν,
 FA* ηρωτησεν ... om ο βασιλευς ... Ax FA om ειπειν ... Ax FA ει οτιν
 λογος (FA*.* add παρα) κυριου ... x. ειπ. αυτω 48. ιηρημιας ... της φυ-
 λακης 49. προφητεουντες 20. κυριε μου βασιλευ ... πεσατω δη, FA πε-
 σατω 24. Ax FA*.* εξελειπον XLV. 4. FA* γολιας ... FA ιωαχας ...
 ους ελαλησεν ιηρημιας, FA ους ελαλει ιερεμιας ... FA* οχλον

2² Οὕτως εἶπε κύριος Ὁ κατοικῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθάνεται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ὁ ἐκπορευόμενος πρὸς τοὺς Χαλδαίους ζήσεται, καὶ
3 ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς εὐρημα καὶ ζήσεται. ³ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Πα-
4 ραδιδομένη παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως Βα-
5 βυλῶνος, καὶ συλληφεται αὐτήν. ⁴ καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀναϊρεζήτη δὴ ὁ
6 ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι αὐτὸς ἐκλύει τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τῶν πολε-
7 μούντων τῶν καταλειπομένων ἐν τῇ πόλει καὶ τὰς χεῖρας παντὸς τοῦ λαοῦ,
8 λαλῶν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοὺς λόγους τούτους, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ
9 χρησιμολογεῖ εἰρήνην τῷ λαῷ τούτῳ ἀλλ' ἢ πονηρά. ⁵ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
10 Ἰδοὺ αὐτὸς ἐν χερσὶν ὑμῶν· ὅτι οὐκ ἡδύνατο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτούς. ⁶ καὶ
11 ἔρριψαν αὐτὸν εἰς λάκκον Μελχίου υἱοῦ τοῦ βασιλέως, ὃς ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς
12 φυλακῆς, καὶ ἐχάλασαν αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, καὶ ἐν τῷ λάκκῳ οὐκ ἦν ὕδωρ
13 ἀλλ' ἢ βόρβορος, καὶ ἦν ἐν τῷ βορβόρῳ. ⁷ καὶ ἤκουσεν Ἀβδεμέλεχ ὁ Αἰζύψ,
14 καὶ αὐτὸς ἐν οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως, ὅτι ἔδωκεν Ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκκον· καὶ
15 ὁ βασιλεὺς ἦν ἐν τῇ πόλει Βενιαμίν· ⁸ καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτόν, καὶ ἐλάλησε
16 πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν ⁹ Ἐπονηρεύσω ἃ ἐποίησας τοῦ ἀποκτείνειν τὸν
17 ἄνθρωπον τοῦτον ἀπὸ προσώπου τοῦ λιμοῦ, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἔτι ἄρτοι ἐν τῇ πό-
18 λει. ¹⁰ καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀβδεμέλεχ λέγων Λάβε εἰς τὰς χεῖράς
19 σου ἐντεῦθεν τριάκοντα ἀνθρώπους καὶ ἀνάγαγε αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου, ἵνα
20 μὴ ἀποθάνῃ. ¹¹ καὶ ἔλαβεν Ἀβδεμέλεχ τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν
21 οἰκίαν τοῦ βασιλέως τὴν ὑπόγειον, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν παλαιὰ ῥάκη καὶ πα-
22 λαίᾳ σχοινία, καὶ ἔρριψεν αὐτὰ πρὸς Ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκκον, ¹² καὶ εἶπε
23 Ταῦτα βῆς ὑποκάτω τῶν σχοινίων. καὶ ἐποίησεν Ἱερεμίας οὕτως. ¹³ καὶ εἰλ-
24 κυσαν αὐτὸν τοῖς σχοινοῖς καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου· καὶ ἐκάθι-
25 σεν Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς. ¹⁴ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ
26 ἐκάλεσεν αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν εἰς οἰκίαν Ἀσειεσὴλ τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ
27 εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἐρωτήσω σε λόγον, καὶ μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ
28 ῥήμα. ¹⁵ καὶ εἶπεν Ἱερεμίας τῷ βασιλεῖ Ἐὰν ἀναγγεῖλω σοι, οὐχὶ θανάτῳ
29 με θανατώσεις; καὶ ἐὰν συμβουλευσῶ σοι, οὐ μὴ ἀκούσῃς μου; ¹⁶ καὶ ὤμο-
30 σεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς λέγων Ζῇ κύριος, ὃς ἐποίησεν ἡμῖν τὴν ψυχὴν ταύτην,
31 εἰ ἀποκτενῶ σε καὶ εἰ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τούτων. ¹⁷ καὶ
32 εἶπεν αὐτῷ Ἱερεμίας Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν ἐξελθὼν ἐξέλθῃς πρὸς ἡγεμό-
33 νας βασιλέως Βαβυλῶνος, ζήσεται ἡ ψυχὴ σου, καὶ ἡ πόλις αὕτη οὐ μὴ
34 κατακαυθῇ ἐν πυρὶ, καὶ ζήσῃ σὺ καὶ ἡ οἰκία σου. ¹⁸ καὶ ἐὰν μὴ ἐξέλθῃς,
35 δοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, καὶ καύσουσιν αὐτήν ἐν
36 πυρὶ, καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς. ¹⁹ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἱερεμίᾳ Ἐγὼ λόγον
37 ἔχω τῶν Ἰουδαίων τῶν πεφευγόντων πρὸς τοὺς Χαλδαίους, μὴ δώσειν με εἰς
38 χεῖρας αὐτῶν, καὶ καταμωκήσονται μου. ²⁰ καὶ εἶπεν Ἱερεμίας Οὐ μὴ

2. Ax FA ευρεμα ... om και ζησεται in fine 3. FA om βασιλεως ... συλλημψονται, FA* λημψετε (correctum est συλλημψεται) 4. Ax FA ειπαν (FA* -πεν) ... om δη ... om αυτος ... των πολεμιστων των καταλειμμενων επι τη πολει ... FA καταλιπομενων ... om τουτω 5. εν ταις χερσιν ... FA εδυνατο 6. Ax FA εριψαν (Ax ερριψ.) α. εις τον λακκον ... μελ-χειου 7. εν τη αυλη βενιαμειν 9. FA επονηρευσου ... FA αρτοι εις την πολιν 10. εις την χειρα σου απ εντευθεν 11. FA υπογειον ... FA* ρακη ... προς τον ιερεμιαν 12. ιερεμιας 13. εν τοις σχοινοις ... ιερεμιας ... Ax FA εν αυλη 14. σαλασιηλ, FA ασατιηλ ... και μη κρυψ., FA και δη μη κρ. 15. ουχι θανατωσεις με ... FA και αν συμβ. ... μου ακουσθης 16. FA* αποκτινω ... παραδωσω 17. Ax FA και ζησεται 18. FA* ελθης ... παραδοθησεται ... βασιλεως βαβυλωνος pro των χαλδ. 19. FA ο βασι. σεδεκιας ιερεμια

παραδώσῃ σε· ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐγὼ λέγω πρὸς σέ, καὶ βέλτιον
 ἔσται σοι καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ σου. ²¹καὶ εἰ μὴ βέλης σὺ ἐξελεύσῃ, οὗτος ²¹
 ὁ λόγος ὃν ἔδειξέ μοι κύριος ²²Καὶ ἰδοὺ πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἱ καταλειφθεῖ- ²²
 σαι ἐν οἰκίᾳ βασιλέως Ἰουδα ἐξήγοντο πρὸς ἄρχοντας βασιλέως Βαβυλωνί-
 κας καὶ αὐτὰ ἔλεγον Ἠπάτησάν σε, καὶ δυνήσονται σοι ἄνδρες εἰρηνικοὶ σου,
 καὶ καταλύσουσιν ἐν ὀλισθήμασι πόδα σου, ἀπέστρεψαν ἀπὸ σοῦ. ²³καὶ τὰς ²³
 γυναῖκάς σου καὶ τὰ τέκνα σου ἐξάξουσιν πρὸς τοὺς Χαλδαίους, καὶ σὺ οὐ
 μὴ σωθῇς, ὅτι ἐν χειρὶ βασιλέως Βαβυλωνίως συλληφθήσῃ, καὶ ἡ πόλις αὕτη
 κατακαυθήσεται. ²⁴καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἀνῶρος μὴ γνῶτω ἐκ τῶν ²⁴
 λόγων τούτων, καὶ σὺ οὐ μὴ ἀποθάνῃς. ²⁵καὶ ἔαν οἱ ἄρχοντες ἀκούσωσιν ²⁵
 ὅτι ἐλάλησά σοι, καὶ ἔλθωσι πρὸς σέ καὶ εἰπώσῃ σοι Ἀνάγγειλον ἡμῖν τί
 ἐλάλησέ σοι ὁ βασιλεὺς; μὴ κρύψῃς ἀφ' ἡμῶν, καὶ οὐ μὴ ἀνέλωμέν σε·
 καὶ τί ἐλάλησε πρὸς σέ ὁ βασιλεὺς; ²⁶καὶ ἔρεῖς αὐτοῖς Ῥίπτω ἐγὼ τὸ ἔλεός ²⁶
 μου κατ' ὀφθαλμοὺς τοῦ βασιλέως πρὸς τὸ μὴ ἀποστρέφαι με εἰς οἰκίαν
 Ἰωνάθαν ἀποθανεῖν με ἐκεῖ. ²⁷καὶ ἤλθωσαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς Ἱερε- ²⁷
 μίαν καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς κατὰ πάντα τοὺς λόγους
 τούτους οὓς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· καὶ ἀπεσιώπησαν, ὅτι οὐκ ἤκούσθη
 ὁ λόγος κυρίου. ²⁸καὶ ἐκάθισεν Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς ἕως χρο- ²⁸
 νου οὗ συνελήφθη Ἱερουσαλὴμ.

XLVI.

(Graece 46. = Hebraice 39.)
 (— 26. = — 46.)

Καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ τοῦ Σεδεκία βασιλέως Ἰουδα παρεγέ-
 νετο Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλωνίως καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ
 Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπολιοῦν αὐτήν. ²καὶ ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει τοῦ Σεδεκία ²
 ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς ἐβράβη ἡ πόλις, ³καὶ εἰσῆλθον ³
 πάντες οἱ ἡγούμενοι βασιλέως Βαβυλωνίως, καὶ ἐκάθισαν ἐν πύλῃ τῇ μέσῃ
 Μαργανασάρ καὶ Σαμαγῶθ καὶ Ναβουσάχαρ καὶ Ναβουσαρεῖς, Ναγαργάς,
 Νασερράβαμαθ, καὶ οἱ κατάλοιποι ἡγεμόνες βασιλέως Βαβυλωνίως. ¹⁴καὶ ἀπέ- ¹⁴
 στείλαν καὶ ἔλαβον τὸν Ἱερεμίαν ἐξ αὐλῆς τῆς φυλακῆς, καὶ ἔδωκαν αὐτὸν
 πρὸς τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχεικὰν υἱοῦ Σαφάν, καὶ ἐξήγαγον αὐτόν, καὶ ἐκά-
 θισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. ¹⁵καὶ πρὸς Ἱερεμίαν ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν τῇ ¹⁵
 αὐλῇ τῆς φυλακῆς λέγων ¹⁶Πορεύου καὶ εἰπὲ πρὸς Ἀβδεμέλεχ τὸν Λιζίοπα ¹⁶
 Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὴν
 πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθὰ, ¹⁷καὶ σώσω σε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ¹⁷

20. Ax FA παραδώσουσιν ... FA και ακουσον ... om τον 24. βουλη
 συ, FA δελις (* -λεις) συ ... FA* σοι κυριος 22. FA του βασιλεως ιουδα
 ... ηπατησεν ... ποδας σου και απεστρ., FA ποδα (* -δας) σου (* add
 και) αποστρεφον (* απεστρεψαν) 23. και τα τεκνα σ. και τας γ. σου ...
 οτι εις χειρας βασ. β. παραδοθηση ... FA συλλημφθηση 25. Ax FA ακουσι.
 οι αυτ. ... FA* om om secundum ... μη διη κρυψης 26. Ax FA επι-
 στρεψαι ... Ax FA* om με prius ... Ax FA om με sec. 27. Ax FA ηλ-
 θαν ... εσιωπησαν ... Ax FA ηκουσθη λογος 28. Ax FA συνελήμφθη
 ... ιερουσαλημ η πολεις XLVI. 1. εν τω ετει τω ενατω ... Ax FA σε-
 δεκιου ... post ιουδα add εν τω μηνι τω δεκατω ... FA παρεγενοντο ...
 (Ax FA βασιλεως) ... επολιορκει 2. σεδεκιου 3. Ax FA οι ηγεμονες ...
 εν τη πυλη ... FA μαργαννασαρ σαμαγωθ, Ax νηργελ σασασαρ εισσαμαγαθ
 .. και ναβουσαχαρ και ναβουζαρις και ναγαργας νασερραμαβαχ, FA x. να-
 βουσαχαρ ναβουσεις (* ναβουσαρις) ναγαργας νασαρραματ (* νασαρραβα-
 ματ) 14. FA* εξ αυτης της φυλακης ... προς γοδολιαν ... Ax FA υιον
 αχεικαμ ... υιον σαφαν ... εκαθισεν εμμεσω 16. Ax FA ειπον ... FA*
 ελιωπαν ... εις την γην ταυτην

ἐκείνη, καὶ οὐ μὴ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνδρώπων ὧν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώ-
 18 του αὐτῶν. ¹⁸ ὅτι σῶζων σῶσω σε, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ οὐ μὴ πέσῃς· καὶ ἔσται
 ἡ ψυχὴ σου εἰς εὐρύμα, ὅτι ἐπεποίθεις ἐπ' ἐμοί, φησὶ κύριος.

XLVII.

(Graece 47. = Hebraice 40.)
 — 29, 1 - 7. — 47.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ

μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν Ναβουζαρδάν τὸν ἀρχιμάγειρον τὸν ἐκ Ῥαμᾶ, ἐν
 τῷ λαβεῖν αὐτὸν ἐν χειροπέδαις ἐν μέσῳ ἀποικίας Ἰούδα τῶν ἡγμένων εἰς
 2 Βαβυλῶνα. ² καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος ὁ θεός
 3 σου ἐλάλησε τὰ κακὰ ταῦτα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, ³ καὶ ἐποίησε κύριος, ὅτι
 4 ἡμάρτετε αὐτῷ καὶ οὐκ ἤκουσατε τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ⁴ Ἴδου ἔλυσά σε ἀπὸ
 τῶν χειροπέδων τῶν ἐπὶ τὰς χεῖράς σου· εἰ καλὸν ἐναντίον σου ἔλθειν μετ'
 5 ἐμοῦ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ζήσω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ σέ· ⁵ εἰ δὲ μὴ, ἀπό-
 τρεχε, ἀνάστρεφον πρὸς τὸν Γοδολιάν υἱὸν Ἀχεικάμ υἱοῦ Σαφάν, ὃν κατέ-
 6 στησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ οἰκήσον μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ
 7 τοῦ λαοῦ αὐτοῦ τοῦ καταλειφθέντος ἐν τῇ γῇ. ⁷ καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἡγε-
 μόνες τῆς δυναμείως τῆς ἐν ἀγρῷ, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησε
 8 δρας καὶ γυναῖκας αὐτῶν οὓς οὐ κατώκισεν εἰς Βαβυλῶνα. ⁸ καὶ ἦλθε πρὸς
 Γοδολιάν εἰς Μασσηφά Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρφε καὶ
 9 Μωχαδί, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν. ⁹ καὶ ὤμωσεν αὐτοῖς Γοδολίας καὶ τοῖς
 ἀνδράσιν αὐτῶν λέγων Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου τῶν παιδῶν τῶν Χαλ-
 10 δαίων· κατοικήσατε ἐν τῇ γῇ καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ
 11 βέλτιον ἔσται ὑμῖν. ¹⁰ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κάθηναι ἐναντίον ὑμῶν εἰς Μασσηφά
 στήναι κατὰ πρόσωπον τῶν Χαλδαίων οἱ ἂν ἔλθωσιν ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ὑμεῖς
 12 οἰκήσατε ἐν ταῖς πόλεσιν αἷς κατεκρατήσατε. ¹¹ καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι οἱ
 ἐν Μωᾶβ καὶ ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν καὶ οἱ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ
 γῇ ἤκουσαν ὅτι ἔδωκε βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατὰλειμμα τῷ Ἰούδᾳ, καὶ ὅτι
 12 κατέστησεν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Γοδολιάν υἱὸν Ἀχεικάμ. ¹² καὶ ἦλθον πρὸς Γοδο-
 λιάν εἰς γῆν Ἰούδα εἰς Μασσηφά, καὶ συνήγαγον οἶνον καὶ ὀπώραν πολλήν

47. ου μη παραδωσω, FA ου δωσω ... FA εις τας χειρας ... om των
 48. Ax FA ευρεμα ... FA πεποιθεις XLVII. 4. γεναμενος ... υστερον
 μετα το ... om τον secundum ... FA τον εκ δαμαν ... εμμεσω ... των
 απαγομενων 2. om σου 3. εισηκουσατε ... FA αυτου της φωνης 4. των
 υπο τας ... ηκε ζησω, FA ηκε και ζησω ... FA επι σοι 5. αποστρεφον
 και αποτρεχε, FA αποστρεχε (σ erasum) και αναστρ. ... Ax FA προς γο-
 δολιαν υι. αχικαμ ... Ax FA* υιον σαφαν ... εμμεσω ... FA εις παντα ...
 Ax om εκει, FA om εκει και 6. εμμεσω ... Ax FA om αυτου 7. αυτοι
 και η δυναμεις αυτων και οι ... παρεκατεθεντο, FA παρεσκατεθετο ... FA
 om ου 8. ιωανναν ... FA ναθαναεμεδ ... ωφετ του νετωφατει, FA ωφε
 του νεωφατι ... Ax FA ιεζονιας ... μωχατει, FA μοχατει 9. και εργαζε-
 σθαι 40. FA εν μασσηφα ... Ax FA οι εαν ... Ax FA συναγαγετε ... om οπω-
 ραν και συναγαγετε ελαιον ... Ax FA αγγια ... οικησεται 41. FA om οι
 secundum ... Ax FA εν γη μωαβ και οι εν ... FA* οι εν τη ιουδαια ...
 τα καταλειμματα, FA καταλιμμα ... Ax FA αχικαμ

σφόδρα καὶ ἔλαιον. ¹³ καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρηε καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς ¹³ δυνάμεως οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἤλθον πρὸς τὸν Γοδολιάν εἰς Μασσηφά ¹⁴ καὶ ¹⁴ εἶπον αὐτῷ Εἰ γινώσκει γινώσκεις ὅτι Βελεισσά βασιλεὺς υἱὸς Ἀμμὼν ἀπέστειλε πρὸς σέ τὸν Ἰσμαὴλ πατάξει σου ψυχὴν· καὶ οὐκ ἐπίστευσεν αὐτοῖς Γοδολίας. ¹⁵ καὶ εἶπε Ἰωάναν τῷ Γοδολίᾳ κρυφαίως ἐν Μασσηφά Πορεύσομαι δὴ ¹⁵ καὶ πατάξω τὸν Ἰσμαὴλ, καὶ μηδεὶς γνῶτω, μὴ πατάξῃ σου ψυχὴν καὶ διασπαρῇ πᾶς Ἰούδα οἱ συνηγμένοι πρὸς σέ καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι Ἰούδα. ¹⁶ καὶ εἶπε Γοδολίας πρὸς Ἰωάναν Μὴ ποιήσῃς τὸ πρᾶγμα, ὅτι ψευδὴ ¹⁶ σὺ λέγεις ὑπὲρ Ἰσμαὴλ.

XLVIII.

(Greece 48. = Hebraice 41.)
— 31. = — 48.)

Καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἦλθεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου υἱοῦ Ἐλεασά ἀπὸ γένους τοῦ βασιλέως, καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, πρὸς Γοδολιάν εἰς Μασσηφά, καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἄρτον ἅμα. ² καὶ ἀνέστη Ἰσμαὴλ καὶ ² οἱ δέκα ἄνδρες οἱ ἦσαν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Γοδολιάν, ὃν κατέστησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τῆς γῆς, ³ καὶ πάντας τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ³ ὄντας μετ' αὐτοῦ ἐν Μασσηφά καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους τοὺς εὐρεθέντας ἐκεῖ. ⁴ καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ πατάξαντος αὐτοῦ τὸν Γοδολιάν, ⁴ καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἔγνων, ⁵ καὶ ἤλθον ἄνδρες ἀπὸ Συχέμ καὶ ἀπὸ Σαλὴμ ⁵ καὶ ἀπὸ Σαμαρείας, ὀγδοήκοντα ἄνδρες, ἐξυρρημένοι πώγωνας καὶ διερρηγμένοι τὰ ἱμάτια καὶ κοπτόμενοι, καὶ μάννα καὶ λίβανος ἐν χερσὶν αὐτῶν τοῦ εἰσνεγκεῖν εἰς οἶκον κυρίου. ⁶ καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς Ἰσμαὴλ, ⁶ αὐτοὶ ἐπορεύοντο καὶ ἔκλαιον, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰσελθετε πρὸς Γοδολιάν. ⁷ καὶ ἐγένετο εἰσελθόντων αὐτῶν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ἔσφαξεν αὐτοὺς ⁷ εἰς τὸ φρέαρ. ⁸ καὶ δέκα ἄνδρες εὐρέθησαν ἐκεῖ καὶ εἶπον τῷ Ἰσμαὴλ Μὴ ⁸ ἀνέλῃς ἡμᾶς, ὅτι εἰσὶν ἡμῖν ἡσανυροὶ ἐν ἀγρῷ, πυροὶ καὶ κριθαί, μέλι καὶ ἔλαιον· καὶ παρῆλθε καὶ οὐκ ἀνέειλεν αὐτοὺς ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. ⁹ καὶ τὸ φρέαρ εἰς ὃ ἔρριψεν ἐκεῖ Ἰσμαὴλ πάντας οὓς ἐπάταξε, φρέαρ μέγα ⁹ τοῦτο ἐστὶν ὃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ἀσά ἀπὸ προσώπου Βασαᾶ βασιλέως Ἰσραὴλ, τοῦτο ἐνέπλησεν Ἰσμαὴλ τραυματιῶν. ¹⁰ καὶ ἀπέστρεψεν Ἰσμαὴλ ¹⁰ πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα εἰς Μασσηφά καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως, ἃς παρακάτεζτο ὁ ἀρχιμάγειρος τῷ Γοδολίᾳ υἱῷ Ἀχεικάμ, καὶ ᾤχετο εἰς τὸ πέραν υἱῶν Ἀμμὼν. ¹¹ καὶ ἤκουσεν Ἰωάναν υἱὸς Κάρηε καὶ ¹¹ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐποίησεν Ἰσμαὴλ, ¹² καὶ ἤγαγον ἅπαν τὸ στρατόπεδον αὐτῶν καὶ ᾤχοντο πολεμεῖν ¹²

13. ιωανναν ... ηλθαν ... Αχ FA προς γοδολιαν 14. Αχ FA ειπαν ... βελισσα idque post αμμων ponit, FA* βενεσα (*βελεισα) ... Αχ FA υιων αμμων ... FA αυτω γοδολιας 15. ιωανναν ειπεν, FA ανναν (*ιωανναν) ειπεν ... FA εκρυφαιως ... εις μασσηφα ... FA πορευομαι ... FA μηζεις ... μη ποτε παταξη ... διασπαρησονται παντες οι ιουδαιοι ... FA ιουδα συνηγμενοι (*ιωδας οι συνηγμ.) 16. Αχ FA* ιωανναν ... Αχ FA το πραγμα τουτο ... κατα του ισμαηλ, FA περι ισμαηλ XLVIII. 4. FA υιος (correctum est uio) ελεσα, Αχ υιου ελασα ... FA δωδεκα ... FA αρτον εκει 2. FA δωδεκα ... ο βασιλευς 3. εις μασσηφα 5. σαλωμ ... FA σαμαριας ... διερρηχοτες ... FA* om τα ιματ. και κοπτομενοι ... εν ταις χερσιν, FA εν χειρι ... ειςνεγκαι ... FA εν τω οικω 6. FA* om ισμαηλ ... και αυτοι ... FA om αυτοις ... εισελθατε 7. FA εις μεσον 8. Αχ FA ειπαν ... εμμεω 9. FA εριψεν ... FA εποησεν βασιλευς βαβυλωνας απο ... FA om βαασα 40. Αχ FA παρεκατεζετο ... FA* om ο ... αχεικαμ 42. FA παγ

13 αὐτόν, καὶ εὗρον αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος πολλοῦ ἐν Γαβαὼν, ¹³ καὶ ἐγένετο ὅτε εἶδε πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ Ἰσμαὴλ τὸν Ἰωάναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνά-
 14 15 μεις τῆς μετ' αὐτοῦ, ¹⁴ καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ἰωάναν. ¹⁵ καὶ Ἰσμαὴλ ἐσώθη
 16 σὺν ὀκτὼ ἀνθρώποις, καὶ ὤχητο πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἀμμών. ¹⁶ καὶ ἔλαβεν Ἰω-
 17 αναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ πάντα τοὺς κατα-
 18 λοίπους τοῦ λαοῦ οὓς ἀπέστρεψεν ἀπὸ Ἰσμαὴλ, δυνατοὺς ἄνδρας ἐν πολέμῳ,
 19 καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τοὺς εὐνούχους οὓς ἀπέστρεψαν ἀπὸ
 17 Γαβαὼν, ¹⁷ καὶ ὤχοντο καὶ ἐκάθισαν ἐν Γαβρωχαμά τῇ πρὸς Βηζλεὲμ,
 18 τοῦ πορευθῆναι εἰς Αἴγυπτον ¹⁸ ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων, ὅτι ἐφοβή-
 19 θησαν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· ὅτι ἐπάταξεν Ἰσμαὴλ τὸν Γοδολίαν, ὃν κα-
 τέστησεν ὁ βασιλεὺς Βαβυλώνης ἐν τῇ γῇ.

XLIX.

(Graece 49. = Hebraice 42.)
 — 30. 29. 25. = — 49.)

Καὶ προσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ Ἰωάναν καὶ Ἀζα-
 2 ρίας υἱὸς Μαασαίου καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου ² πρὸς
 Ἰερემίαν τὸν προφήτην καὶ εἶπαν αὐτῷ Πεσέτω δὴ τὸ ἔλεος ἡμῶν κατὰ
 πρῶτον σου, καὶ πρόσευξαι πρὸς κύριον τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλοί-
 3 πων τούτων· ὅτι κατελείφθημεν ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν, καθὼς οἱ ὀφθαλμοί
 4 σου βλέπουσι. ³ καὶ ἀναγγειλᾶτω ἡμῖν κύριος ὁ θεός σου τὴν ὁδὸν ἣ πορευ-
 4 σόμεθα ἐν αὐτῇ καὶ λόγον τὸν ποιήσομεν. ⁴ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰερემίας Ἥκουσα·
 ἰδοὺ ἐγὼ προσεύξομαι ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν κατὰ τοὺς λό-
 5 γους ὑμῶν. καὶ ἔσται, ὁ λόγος ὃν ἂν ἀποκριθῇσεται κύριος ὁ θεὸς ἀναγ-
 5 γελῶ ὑμῖν, οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν ῥῆμα. ⁵ καὶ αὐτοὶ εἶπαν τῷ Ἰερεμίᾳ
 Ἔστω κύριος ἐν ἡμῖν εἰς μάρτυρα δίκαιον καὶ πιστόν, εἰ μὴ κατὰ πάντα
 6 τὸν λόγον ὃν ἔαν ἀποστείλῃ κύριος πρὸς ἡμᾶς, οὕτως ποιήσωμεν. ⁶ καὶ ἔαν
 ἀγὰρδὸν καὶ ἔαν κακόν, τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, οὐ ἡμεῖς ἀπο-
 7 στέλλομέν σε πρὸς αὐτόν, ἀκουσόμεθα, ἵνα βέλτιον ἡμῖν γένηται, ὅτι ἀκου-
 7 σόμεθα τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ⁷ καὶ ἐγενήθη μεθ' ἡμέρας δέκα
 8 ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ἰερემίαν. ⁸ καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἰωάναν καὶ τοὺς ἡγε-
 9 μόνους τῆς δυνάμεως καὶ πάντα τὸν λαὸν ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, ⁹ καὶ
 10 εἶπεν αὐτοῖς Οὕτως εἶπε κύριος ¹⁰ Ἐὰν καθίσαντες καθίσητε ἐν τῇ γῇ ταύτῃ,
 11 ὅτι ἀναπέπαυμαι ἐπὶ τοῖς κακοῖς οἷς ἐποίησα ὑμῖν. ¹¹ μὴ φοβηθῇτε ἀπὸ

13. FA οτε ειδον ... ιδον αυτον πας ο λαος μετα ... τ. ιωανναν και παντας τους ηγεμονας ... FA τους μετ αυτου 14. Ax FA* ιωανναν 15. FA εν οκτω ... FA* οχτο 16. ιωανναν ... απεστρεψαν ... FA ανδρας πολεμου (*.* πολεμω) ... FA* και τας λοιπας ... FA ους (* om) απεστρεψαν (sic, *.* -ψεν) 17. FA εκαθισεν ... γηβρωχαμαμα, FA γηβρωχαμα ... Ax FA την προς ... πορευθηναι εισελθειν 18. Ax FA κατεστησεν βασιλευς XLIX. 1. ιωανναν ... μασαιου, FA* αννανιου, *.* ωσαιου ... Ax-μικρου εως, FA μικρου αυτων εως 2. επι ιερεμιαν ... Ax FA πεστω ... FA θεον περι ... FA καθοτι προ καθως 3. FA* υμιν ... om σου ... FA οδον ην πορ. 4. Ax FA om υπερ υμων ... FA om τον ... *om κατα τ. λογ. υμων ... FA ον εαν, Ax ον ... Ax FA om ο θεος ... FA* αναγγιω 5. om εν ... ον απεστειλεν, FA ον αν αποστειλη σε (*.* αποστειλη σε) ... ου ποιησομεν, FA ουτως ποιησομεν 7. FA μετα *.* ημερας (*.* add εγενετο) λογος 8. και παντας τους ... Ax FA μικρου εως 10. FA και ου (*.* add μη) καθελω ... εκτειλω ... FA* ανεπαυμαι ... Ax FA απο των κακων ων (Ax οις)

προσώπου βασιλέως Βαβυλῶνος, οὗ ὑμεῖς φοβείσθε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· μὴ φοβηθῆτε, φησὶ κύριος, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἐγὼ ἐξαίρεισθαι ὑμᾶς καὶ σῶζειν ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν. ¹² καὶ δώσω ὑμῖν ἔλεος, καὶ ἐλεήσω ὑμᾶς καὶ ἐπιστρέψω ¹² ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν. ¹³ καὶ εἰ λέγετε ὑμεῖς Οὐ μὴ κατίσωμεν ἐν τῇ γῇ ¹³ ταύτῃ πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦσαι φωνῆς κυρίου, ¹⁴ ὅτι εἰς γῆν Αἰγύπτου ἐξελευσέ- ¹⁴ μεθα, καὶ οὐ μὴ ἴδωμεν πόλεμον, καὶ φωνὴν σάλπιγγος οὐ μὴ ἀκούσωμεν, καὶ ἐν ἄρτοις οὐ μὴ πεινάσωμεν, καὶ ἐκεῖ οἰκήσωμεν. ¹⁵ διὰ τοῦτο ἀκούσατε ¹⁵ λόγον κυρίου Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν ὑμεῖς δώτε τὸ πρόσωπον ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐξελέγχητε ἐκεῖ κατοικεῖν, ¹⁶ καὶ ἔσται ἡ ῥομφαία ἣν ὑμεῖς φο- ¹⁶ βεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτῆς εὐρήσει ὑμᾶς ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ὁ λιμὸς οὗ ὑμεῖς λόγον ἔχετε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καταλήψεται ὑμᾶς ὀπίσω ὑμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐκεῖ ἀποθάνεισθε. ¹⁷ καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἄνθρωποι καὶ πάν- ¹⁷ τες οἱ ἄλλογενεῖς, οἱ θνέτες τὸ πρόσωπον αὐτῶν εἰς γῆν Αἰγύπτου ἐνοικεῖν ἐκεῖ, ἐκλείψουσιν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἐν τῷ λιμῷ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν οὐ- ¹⁸ δεὶς σωζόμενος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτούς. ¹⁸ ὅτι οὕτως εἶπε ¹⁸ κύριος Καθὼς ἔσταξεν ὁ θυμός μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ, οὕ- ¹⁹τως στάξει ὁ θυμός μου ἐφ' ὑμᾶς, ἐξελεθόντων ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἔσεσθε εἰς ἄβατον καὶ ὑποχείριοι καὶ εἰς ἄραν καὶ εἰς οὐνειδισμόν, καὶ οὐ μὴ ἴδητε οὐκέτι τὸν τόπον τοῦτον. ¹⁹ ἃ ἐλάλησε κύριος ἐφ' ὑμᾶς τοὺς κατα- ¹⁹ λούπους Ἰούδα, μὴ ἐξελέγχητε εἰς Αἴγυπτον. καὶ νῦν γνόντες γινώσcesτε ²⁰ ὅτι ²⁰ ἐπονηρεύσασθε ἐν ψυχαῖς ὑμῶν ἀποστειλαντές με λόγοντες Πρόσευξαι περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον, καὶ κατὰ πάντα ἃ ἐὰν λαλήσει σοι κύριος ποιήσωμεν. ²¹ καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου ἧς ἀπέστειλέ με πρὸς ὑμᾶς. ²² καὶ ²¹ ²² νῦν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐκλείψετε ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ὑμεῖς βούλεσθε ἐξελε- ²³ δεῖν κατοικεῖν ἐκεῖ.

L.

(Graece 50. = Hebraice 43.)
— 27. = — 50.)

Καὶ ἐγενήθη ὥς ἐπαύσατο Ἱερεμίας λέγων πρὸς τὸν λαὸν πάντας τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος πρὸς αὐτούς, πάντας τοὺς λόγους τούτους, ² καὶ εἶπεν Ἀχαρίας υἱὸς Μασαίου καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρης καὶ ² πάντες οἱ ἄνδρες οἱ εἰπόντες τῷ Ἱερεμίᾳ λέγοντες Ψευδῆ, οὐκ ἀπέστείλε σε κύριος πρὸς ἡμᾶς λέγων Μὴ ἐξελέγχητε εἰς Αἴγυπτον οἰκεῖν ἐκεῖ, ³ ἀλλ' ἡ ³ Βαροὺχ υἱὸς Νηρίου συμβάλλει σε πρὸς ἡμᾶς, ἵνα δῶς ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων τοῦ θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ ἀποικισθῆναι ἡμᾶς εἰς Βαβυλῶνα. ⁴ καὶ ⁴ οὐκ ἤκουσεν Ἰωάναν καὶ πάντες ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς φωνῆς κυρίου, κατοικῆσαι ἐν γῇ Ἰούδα. ⁵ καὶ ἔλαβεν Ἰωάναν καὶ πάντες ⁵

14. ed. rom. ante απο πρ. αυτου distinguit, non item Ax FA ... εγω ειμι του εξαιρ., FA* ειμι (*· add εγω του) εξαιρ. ... FA χειρ. αυτου 12. FA ελεος 14. FA εις την γην ... ακουσομεν ... FA* om και εν αρτ. ου μη πειν. ... FA οικησωμεν 15. FA λογους κυριου ... FA* om ουτ. επι. κυριος 16. FA* εφοβεισθε ... εν γη αιγυπτου ... FA και λιμος ... FA και καταλιψεται (*· λημψεται, item Ax) 17. Ax FA ουδεως 18. κυριος οτι καθως ... FA* εσ. εις αιγυπτον υποχειριοι ... και ονειδισμον ... FA ει- δητε 19. FA* om κυριος 20. εν ταις ψυχαις ... FA προσευξει δη ... α αν λαληση, FA οσα εαν λαλησει 21. ειςηκουσατε ... απεστ. μοι προς 22. ου υμεις βουλεσθαι L. 1. FA τους παντας λογους ... κυριου εσου αυτων ... κυριος ο θεος αυτων ... FA*· προς αυτους ειπιν 2. FA* ζαχαριας ... μασαιου, FA* μασεου (*· μασεου) ... FA* ειπαντες ... ειπεν pro λεγων ... κατοικειν 3. και του αποικισθ. 4. ηκουσαν ... Ax FA παντ. οι ηγε- μονες ... FA του κυριου

οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως πάντα τοὺς καταλοίπους Ἰούδα τοὺς ἀποστρέ-
 6 ψαντας κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ, ⁶ τοὺς δυνατοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ
 νήπια τὰ λοιπὰ καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως, καὶ τὰς ψυχὰς ἃς κατέ-
 λιπε Ναβουζαρδὰν μετὰ Γοδολίου υἱοῦ Ἀχεικάμ, καὶ Ἱερεμίαν τὸν προφήτην
 7 καὶ Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, ⁷ καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς
 8 φωνῆς κυρίου, καὶ εἰσῆλθον εἰς Τάφνας. ⁸ **ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ**
⁹ **ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΕΝ ΤΑΦΝΑΣ ΛΕΓΩΝ** ⁹ Λάβε σεαυτῷ
 λίθους μεγάλους καὶ κατὰκρυψον αὐτοὺς ἐν προθύροις, ἐν πύλῃ τῆς οἰκίας
 10 Φαραῶ ἐν Τάφνας, κατ' ὀφθαλμοὺς ἀνδρῶν Ἰούδα, ¹⁰ καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε
 κύριος Ἰδού ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ ἄξω Ναβουχοδοноσόρ βασιλεῖα Βαβυλῶνος, καὶ
 11 θήσῃ αὐτοῦ τὸν θρόνον ἐπάνω τῶν λίθων τούτων ὧν κατέκρυψας, καὶ ἀρεῖ
 11 τὰ ὅπλα ἐπ' αὐτούς, ¹¹ καὶ ἐξελεύσεται καὶ πατάξει γῆν Αἰγύπτου, οὗς εἰς
 θάνατον εἰς θάνατον, καὶ οὗς εἰς ἀποικισμὸν εἰς ἀποικισμὸν, καὶ οὗς εἰς
 12 ῥομφαίαν εἰς ῥομφαίαν. ¹² καὶ καύσει πῦρ ἐν οἰκίαις τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ
 ἐμπυριεῖ αὐτάς καὶ ἰδοὺ εἰσιν αὐτοί, καὶ φθειριεῖ γῆν Αἰγύπτου ὥσπερ φθειρί-
 13 ζει ποιμὴν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. καὶ ἐξελεύσεται ἐν εἰρήνῃ, ¹³ καὶ συντρίψει
 τοὺς στύλους Ἡλιουπόλεως τοὺς ἐν Ὠν, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν κατακαύσει
 ἐν πυρὶ.

LI.

(Graece 54. = Hebraice 44. 45.)
 — 28. = — 54.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΑΠΑΣΙ ΤΟΙΣ

Ἰουδαίοις τοῖς κατοικοῦσιν ἐν γῇ Αἰγύπτου καὶ τοῖς κατημένοις ἐν Μαγδῶλῳ
 2 καὶ ἐν Τάφνας καὶ ἐν γῇ Παθουρῆς λέγων ² Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ
 Ὑμεῖς ἐωράκατε πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ τὰς
 3 πόλεις Ἰούδα καὶ ἰδοὺ εἰσιν ἔρημοι ἀπὸ ἐνοίκων ³ ἀπὸ προσώπου πονηρίας
 αὐτῶν, ἧς ἐποίησαν παραπικρᾶναι με πορευθέντες θυμῶν θεοῖς ἐτέροις οἷς
 4 οὐκ ἔγνωτε. ⁴ καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς προφῆτας ὁρ-
 ζου, καὶ ἀπέστειλα λέγων Μὴ ποιήσητε τὸ πρᾶγμα τῆς μολύνσεως ταύτης
 5 ἧς ἐμίσησα. ⁵ καὶ οὐκ ἤκουσάν μου, καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν ἀποστρέ-
 6 ψαι ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτῶν πρὸς τὸ μὴ θυμῶν θεοῖς ἐτέροις. ⁶ καὶ ἔσταξεν
 ἡ ὀργὴ μου καὶ ὁ θυμὸς μου, καὶ ἐξεκαύθη ἐν πύλαις Ἰούδα καὶ ἔξωθεν
 Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐγενήθησαν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον ὡς ἡ ἡμέρα αὐτή.
 7 ⁷ καὶ νῦν οὕτως εἶπε κύριος παντοκράτωρ Ἰνα τί ὑμεῖς ποιεῖτε κακὰ μεγάλα
 ἐπὶ ψυχαῖς ὑμῶν ἐκκόψαι ὑμῶν ἄνθρωπον καὶ γυναῖκα, νήπιον καὶ θηλά-
 8 ζοντα ἐκ μέσου Ἰούδα, πρὸς τὸ μὴ καταλειφθῆναι ὑμῶν μηδένα, ⁸ παρα-

5. Ax FA απαντας τ. λοιπους ... FA* τους απεστρεψαν et FA pergīt
 εις μετοικεσιαν εν ... Ax γη ιουδα 6. FA om τα νηπια ... νηπια και τα ...
 και πασας τας ψυχας ... κατελειπεν ... αχεικαμ 7. FA εισηλθσαν bis ...
 εν ταφνας 8. FA* om πρ. ιερ. (*" supplet πρ. ιερ.) 9. FA επι προθυ-
 ροις ... om φαραω 10. τα οπλα αυτου 11. FA* om εις θανατον alterum,
 εις αποικισμ. alterum, εις ρομφ. alterum 12. Ax FA om των ... Ax FA εν-
 πυριει ... FA την γην ... φθειρει γην αυτου, ωσπερ φθειριζει ο ποιμην
 13. εν ενων LI. 1. γεναμενος ... FA απασιν τοις κατοικουσιν ιουδα τοις
 εν αιγυπτω και τοις κατοικουσιν εν μαγδ. (*" add και εν μεμφι) και ταφν.
 και ... εν γη αιγυπτω ... και εν παθουρης 2. FA α ηγαγον ... FA* ισραηλ
 (ισλ) pro ιερουσαλημ (ισλμ) ... FA επι πολεις ... FA om ιδου ... εντοι-
 κουντων 3. FA ους ουκ 4. δουλους pro παιδας ... εγω προς υμας λεγων
 ... FA ου μη ποιησητε 5. FA om μου 6. x. εστ. ο θυμ. μου και η οργη
 μου ... FA ante εξεκαυθη repetit ο θυμος μου 7. FA* επι ψυχας ... υμων
 και εκκοψω αφ υμων

- 25 εἶπεν Ἰερემίας τῷ λαῷ καὶ ταῖς γυναῖξιν Ἀκούσατε λόγον κυρίου. ²⁵ οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ὑμεῖς γυναῖκες τῷ στόματι ὑμῶν ἐλαλήσατε, καὶ ταῖς χερσὶν ὑμῶν ἐπληρώσατε, λέγουσαι Ποιοῦσαι ποιήσομεν τὰς ὁμολογίας ὑμῶν ὥς ὁμολογήκαμεν, θυμῶν τῇ βασιλίᾳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδάς· ἐμμελῆσαι ἐνμελῆναι ταῖς ὁμολογίαις ὑμῶν, καὶ ποιοῦσαι ἐποιήσατε. ²⁶ διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶς Ἰούδα οἱ κατῆμενοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ Ἰδοὺ ὥμοσα τῷ ὀνόματί μου τῷ μεγάλῳ, εἶπε κύριος, ἐὰν γένηται ἔτι ὄνομά μου ἐν τῷ στόματι παντὸς Ἰούδα εἰπεῖν Ζῇ κύριος, ἐπὶ 27 πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ. ²⁷ ὅτι ἐγὼ ἐγρήγορα ἐπ' αὐτοὺς τοῦ κακῶσαι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀγαθῶσαι, καὶ ἐκλείψουσι πᾶς Ἰούδα οἱ κατοικοῦντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν 28 ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, ἕως ἂν ἐκλείψωσιν. ²⁸ καὶ οἱ σεσωσμένοι ἀπὸ ῥομφαίας ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν Ἰούδα ὀλίγοι ἀριζμῷ, καὶ γινώσκονται οἱ κατάλοιποι Ἰούδα οἱ καταστάντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ κατοικῆσαι ἐκεῖ, λόγος τίνος 29 ἐμμενεῖ. ²⁹ καὶ τοῦτο τὸ σημεῖον ὑμῖν ὅτι ἐπισκέψομαι ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς εἰς 30 πονηρά· ³⁰ οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὸν Οὐαφρὴ βασιλέα Αἰγύπτου εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρας ζητούντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καθὰ 31 ἔδωκα τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως 32 (45, 1) Βαβυλῶνος ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ ζητούντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ³¹ (45, 1) Ο ΛΟΓΟΣ ΟΝ ΕΛΑΛΗΣΕΝ ΙΕΡΕΜΙΑΣ Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ πρὸς Βαρούχ υἱὸν Νηριού, ὅτε ἔγραφε τοὺς λόγους τούτους ἐν τῷ βιβλίῳ ἀπὸ στόματος Ἰερემίου, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ Ἰωακείμ υἱῷ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα. 32 33 (2 3) ³² οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ σοὶ Βαρούχ, ³³ ὅτι εἶπας Οἱμοι οἱμοι, ὅτι προσέθηκε κύριος κόπον ἐπίπονόν μοι, ἐκοιμήθην ἐν στεναγμοῖς, ἀνάπαινον 34 (4) οὐχ εὖρον· ³⁴ εἰπὸν αὐτῷ Οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ οὗς ἐγὼ ᾤκοδόμησα, 35 (5) ἐγὼ κατάρω· καὶ οὗς ἐγὼ ἐφύτευσα, ἐγὼ ἐκτίλλω. ³⁵ καὶ σὺ ζητήσεις σεαυτῷ μεγάλα; μὴ ζητήσης, ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, λέγει κύριος, καὶ δώσω τὴν ψυχὴν σου εἰς εὐρημα ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν βαδίσῃς ἐκεῖ.

LII.

"Οντος εἰκοστοῦ καὶ ἐνὸς ἔτους Σεδεκίου ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἑνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀμετάλα θυγάτηρ Ἰερεμίου ἐκ Λοβενά. ⁴ καὶ ἐγένετο τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν μηνὶ τῷ ἐνάτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ περιεχαράκωσαν αὐτὴν καὶ περιωκοδόμησαν αὐτὴν τετραπέδοις λίθοις κύκλῳ.

25. FA* om Ποιοῦσαι ... Ax FA ποιήσωμεν ... ὠμολογησάμεν (sic), FA ὁμολογησάμεν (*-σωμεν) ... FA* βααλ pro βασιλ. τ. ουρανοῦ ... FA ἐνμελῆσαι ... FA ποιουσε (*-σαι) ποιήσατε 26. λεγει κυριος ... *oni ιουδα ειπειν ... Ax FA ζη κυριος κυριος ... FA* παση τη γη ... FA αιγυπτου 27. οτι ιδου εγω ... αγαθυναι ... Ax FA αιγυπτου ... FA εκλειψωσιν 28. αριζμοι ... οι καταλ. ιουδ. και οι καταβαινοντες εν γη αιγυπτου, FA οι x. ι. οι παροιικοντες εν γη αιγυπτου ... Ax FA παροιικησαι ... FA ενμενει 29. Ax FA υμιν (Ax ημιν) το σημειον 30. FA* αφρη ... Ax FA χειρ. ζητουντων ... FA* εκχθρου 31. FA* πρ. βαρ. υω ... εγραφεν ... FA εν βιβλιω ... Ax FA τω ιωακειμ 33. Ax FA οιμοι οιμοι ... προσεζη. μοι 34. FA ουτως ειπον αυτω ους εγω ωκοδομησα ... Ax FA ους εφυτευσα ... FA* εκτιλω 35. FA ζητεις ... εαυτω μεγαλα ... om μη ζητησης ... FA μη ζητης (corr. est ζητησης) εαυτω μεγαλα μη ζητι οτι ειδου ... FA* σαρχαν ... Ax FA om εις ... Ax FA ευρεμα ... FA ου αν LII. 1. οντος δευτερου και εικοστου ετους ... FA om εν ιερουσαλημ ... Ax FA αμεταλα ... δοβενα 4. εν τω ετει ... εν τω μηνι τω εβδομω ... Ax FA περιεχα-ρακωσεν ... περιωκοδομησεν α. τετραποδοις ... Ax FA om λιθοις

⁵ καὶ ἦλθεν ἡ πόλις εἰς συνοχὴν ἕως ἑνδεκάτου ἔτους τῷ βασιλεῖ Σεδεκίᾳ 5
⁶ ἐν τῇ ἐνάτῃ τοῦ μηνός, καὶ ἐστερεώθη ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἦσαν 6
ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς. ⁷ καὶ διεκόπη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πο- 7
λεμισταὶ ἐξῆλθον νυκτὸς κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης ἀνὰ μέσον τοῦ τεύχους
καὶ τοῦ προτεινόμετος, ⁸ ἢ ἢν κατὰ τὸν κῆπον τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ Χαλ-
δαῖοι ἐπὶ τῆς πόλεως κύκλῳ. καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς Ἀραβα, ⁸ καὶ 8
κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως, καὶ κατέλαβον
αὐτὸν ἐν τῷ πέραν Ἱεριχώ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ διεσπάρησαν ἀπ’
αὐτοῦ. ⁹ καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Βα- 9
βυλῶνος εἰς Δεβλαζά· καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως. ¹⁰ καὶ ἔσφαξε βα- 10
σιλεὺς Βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου κατ’ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας
τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα ἔσφαξεν ἐν Δεβλαζά. ¹¹ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου 11
ἐξετύφλωσε, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις· καὶ ἤγαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυ-
λῶνος εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς οἰκίαν μύλωνος ἕως ἡμέρας ἧς
ἀπέθανε. ¹² καὶ ἐν μηνὶ πέμπτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνός ἦλθε Ναβουζαρδάν ὁ 12
ἀρχιμαγείρος ἐστηκώς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσα-
λήμ, ¹³ καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πάσας 13
τὰς οἰκίας τῆς πόλεως καὶ πᾶσαν οἰκίαν μεγάλῃ ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ. ¹⁴ καὶ 14
πᾶν τεῖχος Ἱερουσαλήμ κύκλῳ κατεῖλεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἢ μετὰ
τοῦ ἀρχιμαγείρου. ¹⁵ καὶ τοὺς καταλοιποὺς τοῦ λαοῦ κατέλειπεν ὁ ἀρχιμαγεί- 15
ρος εἰς ἀμπελοουργοὺς καὶ εἰς γεωργοὺς. ¹⁶ καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοὺς 16
τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὰς βάσεις καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῇν τὴν ἐν
οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι, καὶ ἔλαβον τὸν χαλκὸν αὐτῶν καὶ ἀτή-
νεγκαν εἰς Βαβυλῶνα. ¹⁷ καὶ τὴν στεφάνην καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς κρεάγρας 17
καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς ἐλειτουργοῦν ἐν αὐτοῖς, ¹⁸ καὶ τὰς 18
ἀμφώβας καὶ τὰς μασμαρῶνας καὶ τοὺς ὑποχυτήρας καὶ τὰς λυχνίας καὶ τὰς
ζυῖσθας καὶ τοὺς κυβάτους, ἃ ἦν χρυσᾶ χρυσᾶ καὶ ἃ ἦν ἀργυρᾶ ἀργυρᾶ,
ἔλαβεν ὁ ἀρχιμαγείρος. ¹⁹ καὶ οἱ στύλοι δύο, καὶ ἡ θάλασσα μία, καὶ οἱ 19
μόσχοι δώδεκα χαλκοὶ ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, ἃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σα-
λωμών εἰς οἶκον κυρίου, οὗ οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ αὐτῶν. ²⁰ καὶ οἱ 20
στύλοι τριακονταπέντε πηχῶν ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἐνός, καὶ σπαρτίον δώ-
δεκα πήχεων περιεκύκλουν αὐτόν, καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ δακτύλων τεσσάρων
κύκλῳ, ²¹ καὶ γείσους ἐπ’ αὐτοῖς χαλκοῦν, καὶ πέντε πήχεων τὸ μήκος, ὑπερ- 21
οχὴ τοῦ γείσους τοῦ ἐνός, καὶ δίκτυον καὶ ῥοαὶ ἐπὶ τοῖς γείσους κύκλῳ, τὰ
πάντα χαλκᾶ· καὶ κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ, ὅκτῳ ῥοαὶ τῷ πᾶσι
τοῖς δώδεκα πήχεσι. ²² καὶ ἦσαν αἱ ῥοαὶ ἐννεηκονταεξὶ τὸ ἐν μέρος, καὶ ἦσαν 22
αἱ πᾶσαι ῥοαὶ ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ δικτύου κύκλῳ. ²³ καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμαγείρος 23
αἱ πᾶσαι ῥοαὶ ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ δικτύου κύκλῳ. ²⁴ καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμαγείρος 24

6. om εν τη pr. 7. FA* οδ. της πολεως ... της πυλης pro του τευχ. ...
εκυκλωσαν και ωχοντο pro κυκλω κ. επορευθησαν ... FA οδον εις ραβα (sic)
8. FA κατεδιωξεν δυναμις ... κατελαβεν 9. FA* βασιλεαν 10. FA ο βασιλευς
11. FA σεδεκιᾱου ... om ημερας ης (FA* om ης) 12. εν μ. τω πεμπτω
... (FA* και δεκα του) ... FA *...* post μηνος add αυτος ενιαυτως εν-
νεακαιδεκατος του ναβουχοδονοσορ βασιλεος βαβυλωνος ... Αχ FA ο εστη-
κως ... προσωπον βασιλεως 14. εν ιερουσαλημ ... FA om η ante μετα
16. FA τους λοιπους ... κατελειπεν ... FA εις γεωργ. και αμπελοουργους
17. ab οικω κυριου ad οικω κυριου seq. transilit ... FA χαλκον αυτης
18. κρεαγρας ... ελιτουργων 19. αφρωβ, FA σαφρωβ ... FA om και τους
υποχ. κ. τ. λυχνιας 20. FA εποιησεν βασιλευς ... Αχ FA om ου ... FA
χαλκου αυτου 21. πηχεων υψος ... FA* περικυκλοι, Αχ περικυκλουν ...
FA το πλατος αυτου ... τεσσαρ. δακτυλ. 22. ροαι επι γεισους ... FA
χαλκα· κατα ... κατα αυτα 23. FA εκατον post κυκλω pon.

τὸν ἱερέα τὸν πρῶτον καὶ τὸν ἱερέα τὸν δευτεροῦντα καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς
 25 φυλάττοντας τὴν ὁδόν, ²⁵ καὶ εὐνοῦχον ἓνα ὃς ἦν ἐπιστάτης τῶν ἀνδρῶν τῶν
 πολεμιστῶν, καὶ ἑπτὰ ἄνδρας ὀνομαστοὺς τοὺς ἐν προσώπῳ τοῦ βασιλέως
 τοὺς εὐρεθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν γραμματέα τῶν δυνάμεων τὸν γραμμα-
 26 τεύοντα τῷ λαῷ τῆς γῆς, καὶ ἐξήκοντα ἀνθρώπους ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς
 26 τοὺς εὐρεθέντας ἐν μέσῳ τῆς πόλεως. ²⁶ καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδάν ὁ
 ἀρχιμάγειρος τοῦ βασιλέως καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς
 27 Δεβλαθά. ²⁷ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν Δεβλαθά ἐν γῇ
 31 Αἰμαῦ. ³¹ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει ἀποικισθέντος τοῦ
 Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα, ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἐν τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι
 τοῦ μηνός, ἔλαβεν Οὐλαιμαδάχαρ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ᾧ
 ἐβασίλευσε, τὴν κεφαλὴν Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα καὶ ἐκείρεν αὐτόν, καὶ
 32 ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἰκίας ἧς ἐφυλάσσετο, ³² καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ χρηστά, καὶ
 ἔδωκε τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνω τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι,
 33 ³³ καὶ ἥλλαξε τὴν στολὴν τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἥστίεν ἄρτον διὰ παντός
 34 κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ὥς ἔζησε. ³⁴ καὶ ἡ σύνταξις αὐτῷ
 ἐδίδοτο διὰ παντός παρὰ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἕως
 ἡμέρας ἧς ἀπέθανεν.

B A P O Y X.

I.

Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου οὓς ἔγραψε Βαροὺχ υἱὸς Νηρίου υἱοῦ
 2 Μασαΐου υἱοῦ Σεδεκίου υἱοῦ Ἀσαδίου υἱοῦ Χελκίου ἐν Βαβυλῶνι, ² ἐν τῷ
 ἔτει τῷ πέμπτῳ ἐν ἑβδόμῃ τοῦ μηνός, ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι
 3 τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν ἐν πυρὶ. ³ καὶ ἀνέγνω Βαροὺχ τοὺς
 λόγους τοῦ βιβλίου τούτου ἐν ὧσιν Ἰεχονίου υἱοῦ Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα,
 4 καὶ ἐν ὧσιν παντὸς τοῦ λαοῦ τῶν ἐρχομένων πρὸς τὴν βίβλον, ⁴ καὶ ἐν ὧσιν
 τῶν δυνατῶν καὶ υἱῶν τῶν βασιλέων, καὶ ἐν ὧσιν τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἐν
 ὧσιν παντὸς τοῦ λαοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, πάντων τῶν κατοικούντων ἐν
 5 Βαβυλῶνι ἐπὶ ποταμοῦ Σούδ. ⁵ καὶ ἔκλαιον καὶ ἐνήστευον καὶ ἠύχοντο ἐναν-

24. FA τ. ιερ.αν τ. δευτερον (*.* πρωτον) κ. τ. ιερ.αν τ. δευτερευοντα
 ... Ax FA φυλασσοντας 25. και εκ της πολεως ελαβεν ευνουχον ... FA
 ονομαστους εν ... εμμεσω 26. Ax FA om του βασιλεως ... προς τον βα-
 σιλεα 27. FA ο βασιλεως ... FA εις δεβλαθα ... αιμααθ, FA μααθ 31. εν
 τριακοστω ... FA εν τριαχοντα και επτα ετεσιν (sed FA*.* post εβασιλευσεν
 add και εκιρεν) ... εφυλαττετο ... FA εφυλαξενσσετο 32. FA αυτου τον
 θρονον ... επανω των θρονων των βασ. 33. FA ηλλαξαν 34. και ισχυν-
 ταξεις (sic) αυτω ... Ax FA εδιδετο (FA*.*-δοτο?) ... εξ ημερων εις
 ημερας

Subscriptio: Ax ιερειας προφητης ιδ, FA ιερειας

Inscriptio: βαρουχ

1. 4. υιος μασαιου υιος σεδεκιου υιου σαδαιου 2. πεμπτω εβδομη
 4. υιων του βασιλεως ... μεγαλου αυτων ... επι του ποταμου 5. ηυχοντο
 ευχας εναντι

τίον κυρίου, ⁶καὶ συνήγαγον ἀργύριον κατὸ ἐκάστου ἡδύνατο ἡ χεὶρ. ⁷καὶ 6 7
ἀπέστειλαν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Ἰωακείμ υἱὸν Χελκίου υἱοῦ Σαλώμ τὸν ἱερέα,
καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τοὺς εὐρεθέντας μετ' αὐτοῦ
ἐν Ἱερουσαλὴμ, ⁸ἐν τῷ λαβεῖν αὐτὸν τὰ σκεύη οἴκου κυρίου τὰ ἐξελεχθέντα 8
ἐκ τοῦ ναοῦ ἀποστρέφαι εἰς γῆν Ἰούδα, τῇ δεκάτῃ τοῦ Σιουάλ, σκεύη ἀρ-
γυρᾶ ἃ ἐποίησε Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία βασιλεὺς Ἰούδα, ⁹μετὰ τὸ ἀποικίσαι 9
Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς
δεσμώτας καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ τὸν λαὸν τῆς γῆς ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ
ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα. ¹⁰καὶ εἶπαν Ἰδοὺ ἀπεστείλαμεν πρὸς ὑμᾶς ἀρ- 10
γύριον, καὶ ἀγοράσατε τοῦ ἀργυρίου ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας καὶ
λῖβανον, καὶ ποιήσατε μάννα καὶ ἀνοίσατε ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ
θεοῦ ἡμῶν, ¹¹καὶ προσεύξασθε περὶ τῆς ζωῆς Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βα- 11
βυλῶνος καὶ εἰς ζωὴν Βαλτάσαρ υἱοῦ αὐτοῦ, ἵνα ὥσιν αἱ ἡμέραι αὐτῶν ὡς
αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. ¹²καὶ δώσει κύριος ἰσχύιν ἡμῖν καὶ φω- 12
τίσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ ζησόμεθα ὑπὸ τὴν σκιάν Ναβουχοδονόσορ
βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ ὑπὸ τὴν σκιάν Βαλτάσαρ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ δουλεύ-
σομεν αὐτοῖς ἡμέρας πολλὰς καὶ εὐρήσομεν χάριν ἐναντίον αὐτῶν. ¹³καὶ 13
προσεύξασθε περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν τῷ κυρίῳ
θεῷ ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ὁ θυμὸς κυρίου καὶ ἡ ὀργὴ αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ¹⁴καὶ ἀναγνώσεσθε τὸ βιβλίον τοῦτο ὃ ἀπέστειλα- 14
μεν πρὸς ὑμᾶς ἐξαγορεύσαι ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ ἐορτῆς καὶ ἐν ἡμέραις
καιροῦ, ¹⁵καὶ ἐρεῖτε Τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ αἰσχύνῃ 15
τῶν προσώπων ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνθρώπῳ Ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν
Ἱερουσαλὴμ, ¹⁶καὶ τοῖς βασιλευσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν καὶ τοῖς 16
ἱερεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς προφῆταις ἡμῶν καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ¹⁷ὧν ἡμέρ- 17
τομεν ἐναντι κυρίου ¹⁸καὶ ἠπειθήσαμεν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φω- 18
νῆς κυρίου θεοῦ ἡμῶν πορεύεσθαι τοῖς προστάγμασι κυρίου οἷς ἔδωκε κατὰ
πρόσωπον ἡμῶν, ¹⁹ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐξήγαγε κύριος τοὺς πατέρας ἡμῶν 19
ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἡμεῖς ἀπειθοῦντες πρὸς κύ-
ριον θεὸν ἡμῶν, καὶ ἐσχεδιάζομεν πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.
²⁰καὶ ἐκολλήσῃ εἰς ἡμᾶς τὰ κακὰ καὶ ἡ ἀρὰ ἣν συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ 20
παιδὶ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ἧς ἐξήγαγε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου δοῦ-
ναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. ²¹καὶ οὐκ ἠκού- 21
σαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατὰ πάντας τοὺς λόγους τῶν προ-
φητῶν ὧν ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς, ²²καὶ ὥχόμεθα ἕκαστος ἐν διανοίᾳ καρδίας 22
αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ἐργάζεσθαι θεοῖς ἑτέροις, ποιῆσαι τὰ κακὰ κατ' ὀφθαλ-
μοὺς κυρίου θεοῦ ἡμῶν.

II.

Καὶ ἔσθησε κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς
δικαστὰς ἡμῶν τοὺς δικάσαντας τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ
ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν καὶ ἐπὶ ἄνθρωπον Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, ²τοῦ ἀγα- 2
γεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, ἃ οὐκ ἐποίησεν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ
κατὰ ἐποιήσῃ ἐν Ἱερουσαλὴμ, κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ,
³τοῦ φαγεῖν ἡμᾶς ἄνθρωπον σάρκας υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἄνθρωπον σάρκας συ- 3

6. κατὰ 7. εἰς ἱερουσαλὴμ 8. του ἱουαν (**σιουαν) 9. εἰσηγαγεν
αὐτοὺς 10. θεοῦ ὑμῶν 11. αἱ ἡμερ. αὐτοῦ 12. φωτισμὴ 13. κυριον θεον
ὑμῶν οτι ἡμαρτομεν κυριῳ 14. ἐν ἡμεραις ἐορτῆς 15. ἡ αἰσχυνῇ 17.
ἐναντιον 18. πορ. ἐν τοῖς 19. ἐσχεδιάσαμεν 20. ed. rom. εἰς ὑμᾶς ...
πατερ. ὑμῶν ... κυριος μωυση ... ἡ ἡμερα ταυτη (sic) 21. κυριου θεου
... ους ἀπεστειλεν 22. καρδιας ἡμῶν II. 2. α σου ἐποησῇ 3. υιων
αυτου

4 γατρὸς αὐτοῦ. ⁴ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὑποχειρίους πάσαις ταῖς βασιλείαις ταῖς
 κύκλῳ ἡμῶν, εἰς ὀνειδισμόν καὶ ἄβατον ἐν πάσι τοῖς λαοῖς τοῖς κύκλῳ οὗ
 5 διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖ. ⁵ καὶ ἐγενήθησαν ὑποκάτω καὶ οὐκ ἐπάνω, ὅτι
 6 ἡμάρτομεν κυρίῳ θεῷ ἡμῶν πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ⁶ τῷ κυ-
 ρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἡ ἀλσχύνη
 7 τῶν προσώπων ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. ⁷ ἃ ἐλάλησε κύριος ἐφ' ἡμᾶς, πάντα τὰ
 8 κακὰ ταῦτα ἃ ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς. ⁸ καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου κυρίου
 τοῦ ἀποστρέψαι ἕκαστον ἀπὸ τῶν νοημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς.
 9 ⁹ καὶ ἐργηγόρησε κύριος ἐπὶ τοῖς κακοῖς, καὶ ἐπήγαγε κύριος ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι
 10 δίκαιος ὁ κύριος ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν. ¹⁰ καὶ οὐκ
 ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, πορεύεσθαι τοῖς προσταγμάσι κυρίου οἷς ἔδωκε
 11 κατὰ πρόσωπον ἡμῶν. ¹¹ καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἐξήγαγες τὸν λαόν
 σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν καὶ
 ἐν δυνάμει μεγάλῃ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς
 12 ἡ ἡμέρα αὕτη, ¹² ἡμάρτομεν, ἠσεβήσαμεν, ἠδικήσαμεν, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν,
 13 ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαιώμασί σου. ¹³ ἀποστραφήτω ὁ θυμός σου ἀφ' ἡμῶν, ὅτι
 14 κατελείψθημεν ὀλίγοι ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ διέσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ. ¹⁴ εἰςάκουσον
 κύριε τῆς προσευχῆς ἡμῶν καὶ τῆς δεήσεως ἡμῶν, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἕνεκεν
 15 σοῦ καὶ δὸς ἡμῖν χάριν κατὰ πρόσωπον τῶν ἀποικισάντων ἡμᾶς, ¹⁵ ἵνα γνῶ
 πᾶσα ἡ γῆ ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ
 16 Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ. ¹⁶ κύριε, κάτειδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου
 17 καὶ ἐνόησον εἰς ἡμᾶς, καὶ κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον. ¹⁷ ἀνοιξόν
 ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε ὅτι οὐχ οἱ τεθνηκότες ἐν τῷ ἅδῃ, ὧν ἐλήφθη τὸ
 πνεῦμα αὐτῶν ἀπὸ τῶν σπλάγγνων αὐτῶν, δώσουσι δόξαν καὶ δικαίωμα τῷ
 18 κυρίῳ. ¹⁸ ἀλλὰ ἡ ψυχὴ ἡ λυπούμενη ἐπὶ τὸ μέγεθος, ὃ βαδίζει κύπτον καὶ
 ἀσπενδόν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ ἐκλείποντες καὶ ἡ ψυχὴ ἡ πεινώσα δάσους καὶ
 19 σοι δόξαν καὶ δικαιοσύνην, κύριε. ¹⁹ ὅτι οὐκ ἐπὶ τὰ δικαιώματα τῶν πατέ-
 ρων ἡμῶν καὶ τῶν βασιλέων ἡμῶν ἡμεῖς καταβάλλομεν τὸν ἔλεον κατὰ
 20 πρόσωπόν σου, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ²⁰ ὅτι ἐνῆκας τὸν θυμόν σου καὶ τὴν ὀρ-
 γήν σου εἰς ἡμᾶς, καθάπερ ἐλάλησας ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προφη-
 21 τῶν ²¹ οὕτως εἶπε κύριος Κλίνατε τὸν ὦμον ὑμῶν ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ
 Βαβυλῶνος, καὶ καθίσατε ἐπὶ τὴν γῆν ἣν δέδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν·
 22 ²² καὶ ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶ-
 23 νος, ²³ ἐκλείψειν ποιήσω ἐκ πόλεων Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ φωνὴν
 εὐφροσύνης καὶ φωνὴν χαρμολογίας, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, καὶ
 24 ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἄβατον ἀπὸ ἐνοικούντων. ²⁴ καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς
 φωνῆς σου ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου
 οὐς ἐλάλησας ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν τοῦ ἐξενεχθῆναι τὰ
 ὁστὰ βασιλέων ἡμῶν καὶ τὰ ὁστὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν.
 25 ²⁵ καὶ ἰδοὺ, ἔστιν ἐξερριμμένα τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ τῷ παγετῷ τῆς
 νυκτός· καὶ ἀπεθάνουσιν ἐν πόνοις πονηροῖς, ἐν λιμῷ καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν
 26 ἀποστολῇ. ²⁶ καὶ ἔστησας τὸν οἶκον οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῷ ὡς
 27 ἡ ἡμέρα αὕτη, διὰ πονηρίαν οἴκου Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰούδα. ²⁷ καὶ ἐποίησας

4. καὶ εἰς ἄβατον ... τοῖς κύκλῳ ἡμῶν 5. τῷ κυρίῳ 8. καρδίας αυ-
 του 9. δίκαιος· κύριος 11. οἱ καὶ νῦν 13. ἀποστραφ. δη 14. ἐνεκεν
 του ονοματος σου 15. ἐπεκλήθηται 16. κατειδε ... ἐνοήσῃς ἡμᾶς· κλῖνον
 ... εἰςάκουσον 17. καὶ ἀνοιξόν κύριε τοὺς ὀφθ. σου ... οὐκ οἱ τεθνηότες
 ... ἐληφθῆναι ... δώσουσιν σοι 18. ἀλλ' ἡ ... δώσ. δόξαν αὐτῷ. τὸν ἐλ.
 ἡμῶν 20. ἐφ' ἡμᾶς ... in fine add λεγων 21. ὑμῶν καὶ ἐργάζεσθαι ...
 ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἐδώκα 22. ἐργάζεσθαι 23. ἐκ πόλεως 24. ἐργάζεσθαι ...
 τῶν βασιλέων ... post βασιλ. ἡμῶν add καὶ τὰ ὁστὰ τῶν ἀρχόντων ἡμῶν
 ... τοπου αυτου 25. εἰσιν ἐξεριμμενα 26. τ. οικ. σου ου

εἰς ἡμᾶς, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, κατὰ πᾶσαν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ πάντα οἰκτιρμόν σου τὸν μέγαν, ²⁸ κατὰ ἐλάλησας ἐν χειρὶ παιδὸς σου Μωϋσῆ, ἐν 28 ἡμέρᾳ ἐντειλαμένου σου αὐτῷ γράψαι τὸν νόμον σου ἐναντίον υἱῶν Ἰσραὴλ λέγων ²⁹ Ἐὰν μὴ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς μου, εἰ μὴν ἡ βόμβησις ἡ μεγάλη ἡ 29 πολλὴ αὕτη ἀποστρέφει εἰς μικράν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ διασπερῶ αὐτοὺς ἐκεῖ. ³⁰ ὅτι ἔγνω οὐ μὴ ἀκούσωσί μου, ὅτι λαὸς σκληροτράχηλός ἐστι· καὶ 30 ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ καρδίαν αὐτῶν ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν, ³¹ καὶ γινώσκονται 31 ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν καὶ ὥτα ἀκούοντα, ³² καὶ αἰνέσουσί με ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν, καὶ μνησθήσονται τοῦ ὀνόμα- 32 τός μου, ³³ καὶ ἀποστρέφουσιν ἀπὸ τοῦ νότου αὐτῶν τοῦ σκληροῦ καὶ ἀπὸ 33 πονηρῶν προσταγμάτων αὐτῶν, ὅτι μνησθήσονται τῆς ὁδοῦ πατέρων αὐτῶν τῶν ἁμαρτάντων ἐναντι κυρίου. ³⁴ καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ὦ- 34 μωσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, τῷ Ἀβραάμ καὶ τῷ Ἰσαὰκ καὶ τῷ Ἰακώβ, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς· καὶ πληθύνω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ σμικρυνῶσι. ³⁵ καὶ 35 στήσω αὐτοῖς διαθήκην αἰώνιον τοῦ εἶναι με αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν· καὶ οὐ κινήσω ἔτι τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς.

III.

Κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ψυχὴ ἐν στενοῖς καὶ πνεῦμα ἀκη-
διῶν κέκραγε πρὸς σέ. ² ἄκουσον κύριε καὶ ἐλέησον, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον 2 σου, ³ ὅτι σὺ κατήμενος τὸν αἰῶνα, καὶ ἡμεῖς ἀπολλύμενοι τὸν αἰῶνα. ⁴ κύριε 3 4 παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ἄκουσον δὴ τῆς προσευχῆς τῶν τεθνηκότων Ἰσραὴλ καὶ υἱῶν τῶν ἁμαρτανόντων ἐναντίον σου, οἱ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐκολλήθη ἡμῖν τὰ κακά. ⁵ μὴ μνηστῆς ἀδικιῶν 5 πατέρων ἡμῶν, ἀλλὰ μνηστῆτι χειρὸς σου καὶ ὀνόματός σου ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, ⁶ ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ αἰνέσομέν σε κύριε. ⁷ ὅτι διὰ τοῦτο 6 7 ἔδωκας τὸν φόβον σου ἐπὶ καρδίαν ἡμῶν καὶ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομά σου· καὶ αἰνέσομέν σε ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, ὅτι ἀπεστρέψαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν πᾶσαν ἀδικίαν πατέρων ἡμῶν τῶν ἁμαρτηκότων ἐναντίον σου. ⁸ ἴδου ἡμεῖς 8 σήμερον ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, οὐ δίσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ εἰς ὀνειδισμόν καὶ εἰς ἄραν καὶ εἰς ὄφλησιν κατὰ πάσας τὰς ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, οἱ ἀπέστησαν ἀπὸ κυρίου θεοῦ ἡμῶν. ⁹ ἄκουε Ἰσραὴλ ἐντολὰς ζωῆς, ἐωτίσασθε γυνῶναι 9 πρόφησιν. ¹⁰ τί ἐστίν Ἰσραὴλ; τί ὅτι ἐν γῇ τῶν ἐχθρῶν εἶ; ἐπαλαιώθη ἐν 10 γῇ ἄλλοτρίᾳ, συνεμιάνθη τοῖς νεκροῖς, ¹¹ προσελογίσθη μετὰ τῶν εἰς ἄδου, 11 ¹² ἐγκατέλειπες τὴν πηγὴν τῆς σοφίας. ¹³ τῇ ὁδῷ τοῦ θεοῦ εἰ ἐπορεύθη, κα- 12 13 τήκεις ἂν ἐν εἰρήνῃ τὸν αἰῶνα. ¹⁴ μάθε ποῦ ἔστι φρόνησις, ποῦ ἔστι ἰσχύς, ¹⁴ ποῦ ἔστι σύνεσις, τοῦ γυνῶναι ἅμα ποῦ ἔστι μακροβίωσις καὶ ζωή, ποῦ ἔστι φῶς ὀφθαλμῶν καὶ εἰρήνη. ¹⁵ τίς εὖρε τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ τίς εἰσῆλθεν 15 εἰς τοὺς θησαυροὺς αὐτῆς; ¹⁶ ποῦ εἰσὶν οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν καὶ οἱ κυ- 16 ρεύοντες τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ¹⁷ οἱ ἐν τοῖς ὀρνέοις τοῦ οὐρανοῦ ἐμ- 17 παίζοντες, καὶ τὸ ἀργύριον θησαυρίζοντες καὶ τὸ χρυσίον ᾧ ἐπεποιθισαν ἄνθρωποι, καὶ οὐκ ἔστι τέλος τῆς κτήσεως αὐτῶν; ¹⁸ ὅτι οἱ τὸ ἀργύριον 18 τεκταίνοντες καὶ μεριμνῶντες, καὶ οὐκ ἔστιν ἐξεύρεσις τῶν ἔργων αὐτῶν. ¹⁹ ἠφανίσθησαν καὶ εἰς ἄδου κατέβησαν, καὶ ἄλλοι ἀνέστησαν ἀντ' αὐτῶν. 19

28. μωση .. ενωπιον υιων 29. και η πολλη ... εις μακραν 30. εις-
κουσωσιν 33. επιστρεφουσιν απο νωτου ... απο των πονηρων πραγματων
... αμαρτανοντων III. 1. εκεκραξε 2. ελεησ. οτι θεος ελεημων ει· και
ελεησον οτι ημ. εν. σ. 3. *om συ 4. om σου secundum ... προσεκο-
ληθη 7. ημων τον επικαλεισθαι ... απεστρ. επι καρδιαν 8. πασας αδι-
κias 10. ισραηλ οτι εν τη γη 12. εγκατελειπες 13. τον αιωνα χρονον
49. **αντανεστησαν

20²⁰ νεώτεροι εἶδον φῶς καὶ κατώκησαν ἐπὶ τῆς γῆς, ὁδὸν δὲ ἐπιστήμης οὐκ
 21 ἔγνωσαν ²¹ οὐδὲ συνῆκαν τρίβους αὐτῆς οὐδὲ ἀντελάβοντο αὐτῆς· οἱ υἱοὶ αὐ-
 22 τῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν πόρῳ ἐγενήθησαν, ²² οὐδὲ ἠκούσθη ἐν Χαναάν
 23 οὐδὲ ὥφθη ἐν Θαιμάν. ²³ ὅτε υἱοὶ Ἰαγὰρ οἱ ἐκζητοῦντες τὴν σύνεσιν οἱ ἐπὶ
 τῆς γῆς, οἱ ἔμποροι τῆς Μεσσηνίας καὶ Θαιμάν, καὶ οἱ μυθολόγοι καὶ οἱ ἐκζη-
 24 τηται τῆς συνέσεως, ὁδὸν δὲ σοφίας οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ ἐμνήσθησαν τὰς τρί-
 25 βους αὐτῆς. ²⁴ ὦ Ἰσραὴλ, ὡς μέγας ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιμήκης ὁ τό-
 26 πος τῆς κτήσεως αὐτοῦ· ²⁵ μέγας καὶ οὐκ ἔχει τελευταίην, ὑψηλὸς καὶ ἀμέ-
 26 τρητος. ²⁶ ἐκεῖ ἐγεννήθησαν οἱ γίγαντες οἱ ὀνομαστοὶ ἀπ' ἀρχῆς γεγόμενοι
 27 εὐμεγέθεις ἐπιστάμενοι πόλεμον. ²⁷ οὐ τούτους ἐξελέξατο ὁ Θεός, οὐδὲ ὁδὸν
 28 ἐπιστήμης ἔδωκεν αὐτοῖς, ²⁸ καὶ ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν φρόνησιν, ἀπώ-
 29 λοντο διὰ τὴν ἀβουλίαν αὐτῶν. ²⁹ τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλαβεν αὐ-
 30 τήν, καὶ κατεβίβασεν αὐτὴν ἐκ τῶν νεφελῶν; ³⁰ τίς διεβή πέραν τῆς θα-
 31 λάσσης καὶ εὗρεν αὐτήν, καὶ οἶσε αὐτὴν χρυσίου ἐκλεκτοῦ; ³¹ οὐκ ἔστιν ὁ
 32 γινώσκων τὴν ὁδὸν αὐτῆς, οὐδὲ ὁ ἐνθυμούμενος τὴν τρίβον αὐτῆς. ³² ἀλλ' ὁ
 εἰδὼς τὰ πάντα γινώσκει αὐτήν, ἐξεῦρεν αὐτήν τῇ συνέσει αὐτοῦ· ὁ κατα-
 33 σκευάσας τὴν γῆν εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον ἐπέπλησεν αὐτὴν κτηνῶν τετραπό-
 34 δων· ³³ ὁ ἀποστέλλων τὸ φῶς καὶ πορεύεται, ἐκάλεσεν αὐτό, καὶ ὑπήκουσεν
 35 αὐτῷ τρόμῳ· ³⁴ οἱ δὲ ἀστέρες ἔλαμψαν ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν καὶ εὐφράν-
 36 θησαν· ³⁵ ἐκάλεσεν αὐτούς, καὶ εἶπον Πάρεσμεν· ἔλαμψαν μετ' εὐφροσύνης τῷ
 36 ποιήσαντι αὐτούς. ³⁶ οὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν.
 37 ³⁷ ἐξεῦρε πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰακώβ τῷ παιδί αὐτοῦ
 38 καὶ Ἰσραὴλ τῷ ἡγαπημένῳ ὑπ' αὐτοῦ. ³⁸ μετὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς ὥφθη,
 καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις συναναστράφη.

IV.

Αὕτη ἡ βίβλος τῶν προσταγμάτων τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ νόμος ὁ ὑπάρχων
 εἰς τὸν αἰῶνα· πάντες οἱ κρατοῦντες αὐτήν, εἰς ζωὴν· οἱ δὲ καταλείποντες
 2 αὐτὴν ἀποθάνουσι. ² ἐπιστρέφου Ἰακώβ καὶ ἐπιλαβοῦ αὐτῆς, διόδευσον πρὸς
 3 τὴν λάμψιν κατέναντι τοῦ φωτὸς αὐτῆς. ³ μὴ δῶς ἐτέρῳ τὴν δόξαν σου, καὶ
 4 τὰ συμμέρονα σοι ἔδωκεν ἄλλοτρίῳ. ⁴ μακάριοι ἔσμεν Ἰσραὴλ, ὅτι τὰ ἀρεστά
 5 6 τοῦ Θεοῦ ἡμῖν γνωστά ἐστίν. ⁵ θαρσεῖτε λαὸς μου, μνημόσυνον Ἰσραὴλ. ⁶ ἐπρά-
 7 ζητε τοῖς ἔθνεσιν οὐκ εἰς ἀπώλειαν, διὰ τὸ παροργίσει ὑμᾶς τὸν Θεόν· παρε-
 8 δόχητε τοῖς ὑπεναντίοις, ⁷ παρωξύνετε γὰρ τὸν ποιήσαντα ὑμᾶς ὄνσαντες
 9 δαιμονίους καὶ οὐ Θεῶν. ⁸ ἐπελάβεσθε τὸν τροφεύσαντα ὑμᾶς Θεὸν αἰώνιον,
 9 ἐλυτήσατε δὲ καὶ τὴν ἐκτρέψασαν ὑμᾶς Ἰερουσαλήμ. ⁹ εἶδε γὰρ τὴν ἐπελ-
 10 θύσαν ὑμῖν ὀργὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν Ἀκούσατε αἱ πάροικοι Σιών,
 10 ἐπήγαγέ μοι ὁ Θεὸς πένθος μέγα. ¹⁰ εἶδον γὰρ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν υἱῶν
 11 μου καὶ τῶν θυγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ αἰώνιος. ¹¹ ἔσπεψα γὰρ αὐ-
 12 τοὺς μετ' εὐφροσύνης, ἐξάπεστοιλα δὲ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ πένθους. ¹² μηδεὶς
 13 ἐπιχειρῶ μοι τῇ χήρᾳ καὶ καταλειφθείσῃ ὑπὸ πολλῶν· ἡρημώσθη διὰ τὰς
 13 ἀμαρτίας τῶν τέκνων μου, διότι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου Θεοῦ ¹³ καὶ δικαιοῦσιν
 αὐτοὺς οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ ἐπορεύθησαν ὁδοῖς ἐντολῶν Θεοῦ, οὐδὲ τρίβους παι-
 14 14 δαίας ἐν δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἐπέβησαν. ¹⁴ ἐλθέτωσαν αἱ πάροικοι Σιών καὶ μνη-
 σθήτε τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν υἱῶν μου καὶ θυγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς

20. ιδον 21. οι υιοι αυτων cum antecedd. conjg. 23. ουτε pro οι
 τε ... οδον της σοφιας 25. ουχ 26. εγεννηθησαν ... οι απ αρχης 34.
 ηφρανθησαν 35. και ελαμψαν 37. αυτου pro υπ αυτου 38. επι γης
 IV. 1. οι κρατ. αυτης 4. τω θεω 6. δια δε το 8. επελαβ. δε 9. ιδεν
 την ... επηγαγεν γαρ μοι 10. ιδον ... του λαου των υι. μου 13. om και
 ... δικ. δε α. ουκ εφυλαξαν ... παιδιας 14. ελθατωσαν ... και των
 θυγατερων

ὁ αἰώνιος. ¹⁵ ἐπήγαγεν γὰρ ἐπ' αὐτοὺς ἔθνος μακρόθεν, ἔθνος ἀναιδὲς καὶ ¹⁵
 ἀλλόγλωσσον· ὅτι οὐκ ἠσχύνησαν πρεσβύτην οὐδὲ παιδίον ἡλέησαν, ¹⁶ καὶ ¹⁶
 ἀπήγαγον τοὺς ἀγαπητοὺς τῆς χήρας, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τὴν μόνην
 ἡρήμωσαν. ¹⁷ ἐγὼ δὲ τί δυνατὴ βοηθήσαι ὑμῖν; ¹⁸ ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν τὰ κακὰ ¹⁷ 18
 ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν. ¹⁹ βαδίζετε τέκνα βαδίζετε, ἐγὼ γὰρ ¹⁹
 κατελείψην ἔρημος. ²⁰ ἐξεδυσάμην τὴν στολὴν τῆς εἰρήνης, ἐνεδυσάμην δὲ ²⁰
 σάκκον τῆς δεήσεώς μου· κεκράξομαι πρὸς τὸν αἰώνιον ἐν ταῖς ἡμέραις μου.
²¹ θάρρειτε τέκνα, βοηθήσατε πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ δυναστείας, ²¹
 ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. ²² ἐγὼ γὰρ ἠλπισα ἐπὶ τῷ αἰωνίῳ τὴν σωτηρίαν ὑμῶν, ²²
 καὶ ἡλξέ μοι χαρὰ παρὰ τοῦ ἁγίου ἐπὶ τῇ ἐλεησύνῃ, ἣ ἥξει ὑμῖν ἐν τά-
 χει παρὰ τοῦ αἰωνίου σωτήρος ὑμῶν. ²³ ἐξέπεμψα γὰρ ὑμᾶς μετὰ κλαυθμοῦ ²³
 καὶ πένθους, ἀποδώσει δέ μοι ὁ θεὸς ὑμᾶς μετὰ χαρμολύπης καὶ εὐφροσύ-
 νης εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁴ ὥσπερ γὰρ νῦν ἐωράκασιν αἱ πάροικοι Σιών τὴν ὑμε- ²⁴
 τέραν αἰχμαλωσίαν, οὕτως ὄψονται ἐν τάχει τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ὑμῶν σωτηρίαν,
 ἣ ἐπελεύσεται ὑμῖν μετὰ δόξης μεγάλης καὶ λαμπρότητος τοῦ αἰωνίου. ²⁵ τέκνα, ²⁵
 μακροθυμήσατε τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἐπελθοῦσαν ὑμῖν ὁργήν· κατεδίωξέ σε ὁ
 ἐχθρός, καὶ ὄψει αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν ἐν τάχει, καὶ ἐπὶ τραχήλους αὐτῶν
 ἐπιβήσῃ. ²⁶ οἱ τρυφεροὶ μου ἐπορεύθησαν ὁδοὺς τραχείας, ἤρθησαν ὡς ποί- ²⁶
 μνιον ἡρπασμέον ὑπὸ ἐχθρῶν. ²⁷ θαρσῆσατε τέκνα καὶ βοηθήσατε πρὸς τὸν ²⁷
 θεόν, ἔσται γὰρ ὑμῶν ὑπὸ τοῦ ἐπάγοντος μνεία. ²⁸ ὥσπερ γὰρ ἐγένετο ἡ διά- ²⁸
 νοια ὑμῶν εἰς τὸ πλανηθῆναι ἀπὸ τοῦ θεοῦ, δεκαπλασιάσατε ἐπιστραφέντες ²⁸
 ζητήσατε αὐτόν. ²⁹ ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν ὑμῖν τὰ κακὰ ἐπάξει ὑμῖν τὴν αἰώνιον ²⁹
 εὐφροσύνην μετὰ τῆς σωτηρίας ὑμῶν. ³⁰ θάρσει Ἱερουσαλὴμ, παρακαλέσει ³⁰
 σε ὁ ὀνομάσας σε. ³¹ δειλαῖοι οἱ σὲ κακώσαντες καὶ ἐπιχαρέντες τῇ σῇ πτώ- ³¹
 σει, ³² δειλαῖαι αἱ πόλεις αἷς ἐδούλευσαν τὰ τέκνα σου, δειλαῖα ἡ δεξαμένη ³²
 τοὺς υἱούς σου. ³³ ὥσπερ γὰρ ἐχάρη ἐπὶ τῇ σῇ πτώσει καὶ εὐφράνθη ἐπὶ τῷ ³³
 πτώματί σου, οὕτως λυπηθήσεται ἐπὶ τῇ ἐαυτῆς ἐρημίᾳ. ³⁴ καὶ περιελῶ αὐ- ³⁴
 τῆς τὸ ἀγαλλίαμα τῆς πολυοχλίας, καὶ τὸ ἀγαυρίαμα αὐτῆς εἰς πένθος.
³⁵ πῦρ γὰρ ἐπελεύσεται αὐτῇ παρὰ τοῦ αἰωνίου εἰς ἡμέρας μακράς, καὶ κα- ³⁵
 τοικηθήσεται ὑπὸ δαιμονίων τὸν πλεονα χρόνον. ³⁶ περιβλεψὼν πρὸς ἀνατολάς, ³⁶
 Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἴδε τὴν εὐφροσύνην τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ σοι ἐρχομένην. ³⁷ ἰδοὺ ³⁷
 ἔρχονται οἱ υἱοὶ σου οὓς ἐξάπέστειλας, ἔρχονται συνηγμένοι ἀπὸ ἀνατολῶν
 ἕως δυσμῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντες τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ.

V.

*Εκδύσαι Ἱερουσαλὴμ τὴν στολὴν τοῦ πένθους καὶ τῆς κακώσεώς σου,
 καὶ ἔνδυσαι τὴν εὐπρέπειαν τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ δόξης εἰς τὸν αἰῶνα. ² περι- ²
 βαλοῦ τὴν διπλοῦδα τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ δικαιοσύνης, ἐπίβου τὴν μίτραν ἐπὶ
 τὴν κεφαλὴν σου τῆς δόξης τοῦ αἰωνίου. ³ ὁ γὰρ θεὸς δεῖξει τῇ ὑπ' οὐρα- ³
 νὸν πάσῃ τὴν σὴν λαμπρότητα. ⁴ κληθήσεται γὰρ σου τὸ ὄνομα παρὰ τοῦ ⁴
 θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, εἰρήνῃ δικαιοσύνης καὶ δόξῃ θεοσεβείας. ⁵ ἀνάστηθι ⁵

15. ο θεος εθνος μακρ. ... οι προ οτι 16. ηγαγον ... την μονογεννη
 17. τι δυναμαι 18. τα κακα υμιν 20. και ενεδυσαμην σακκον ... αιωνιον
 υψιστον 21. θαρσειτε τ. και βοηθατε ... οτι εκ δυναστειας ... εχθρων
 υμων 22. επι τω αιωνιο ηλπισα ... οτι επι τη ελεημοσυνη 23. μετα
 πενθους κ. κλαυθμου 24. θεου ημων ... ημιν 25. κατεδ. γαρ σε ο εχθρ.
 σου κ. οψη ... επι τους τραχηλους 26. απο εχθρων 28. πλανηθηται υμεις
 ... ουτω νυν δεκαπλαι. 30. παρακαλει 31. επιχαραντες 34. 32. δηλαια,
 δηλαια 33. ηυφρανθη επι πτωματι 34. το αγαλμα τ. πολ. ...
 εσται εις πενθ. 36. περιβλεψαι ... επερχομενην 37. συνηγμενοι ερχονται
 απο ανατολης V. 4. του πενθους κακωσεως σου ... σοι δοξης 2. αγιου
 προ αιωνιου 3. δειξη

Ἱερουσαλήμ καὶ στήθι ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ, καὶ περίβλεψαι πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου ἀπὸ ἡλίου δυσμῶν ἕως ἀνατολῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντας τῇ τοῦ θεοῦ μυνείᾳ. ⁶ ἐξῆλθον γὰρ παρὰ σοῦ περὶ ἀγόμενοι ὑπὸ ἐχθρῶν, εἰσάγει δὲ αὐτοὺς ὁ θεὸς πρὸς σὲ αἰρομένους μετὰ δόξης ὡς θρόνον βασιλείας. ⁷ συνέταξε γὰρ ὁ θεὸς ταπεινοῦσθαι πᾶν ὄρος ὑψηλὸν καὶ θῖνας ἀενάους καὶ φάραγγας πληροῦσθαι εἰς ὀμαλισμὸν τῆς γῆς, ἵνα ⁸ βαδίσῃ Ἰσραὴλ ἀσφαλῶς τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ. ⁹ ἐσκήλασαν δὲ καὶ οἱ δρυμοὶ καὶ ⁹ πᾶν ξύλον εὐωδίας τῷ Ἰσραὴλ προστάγματι τοῦ θεοῦ. ⁹ ἠγγήσεται γὰρ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης τῷ φωτὶ τῆς δόξης αὐτοῦ σὺν ἐλεημοσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ τῇ παρ' αὐτοῦ.

ΘΡΗΝΟΙ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

I.

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ αἰχμαλωτισθῆναι τὸν Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλήμ ἐρημωθῆναι ἐκάθισεν Ἱερემίας κλαίων, καὶ ἐθρήνησε τὸν θρήνον τοῦτον ἐπὶ Ἱερουσαλήμ καὶ εἶπεν

- 1 Ἄλεφ. ¹ Πῶς ἐκάθισε μόνῃ ἡ πόλις ἡ πεπληθυμμένη λαῶν; ἐγενήθη ὡς χήρα πεπληθυμμένη ἐν ἔθνεσιν, ἄρχουσα ἐν χώραις ἐγενήθη εἰς φόρον.
- 2 Βήθ. ² Κλαίουσα ἔκλαυσεν ἐν νυκτί, καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἐπὶ τῶν σιαγόνων αὐτῆς, καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ παρακαλῶν αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαπώντων αὐτήν· πάντες οἱ φιλοῦντες αὐτήν ἠθέτησαν ἐν αὐτῇ, ἐγένοντο αὐτῇ εἰς ἐχθρούς.
- 3 Γίμελ. ³ Μετωκίσθη Ἰουδαία ἀπὸ ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπὸ πληθους δουλείας αὐτῆς· ἐκάθισεν ἐν ἔθνεσιν, οὐχ εὔρεν ἀνάπαυσιν· πάντες οἱ καταδιώκοντες αὐτὴν κατέλαβον αὐτὴν ἀνὰ μέσον τῶν θλιβόντων.
- 4 Δάλεθ. ⁴ Ὅδοι Σιών πενθοῦσι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἐρχομένους ἐν ἑορτῇ· πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς ἠφανισμέναι, οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἀναστενάζουσιν, αἱ παρθένοι αὐτῆς ἀγόμεναι, καὶ αὐτὴ πικραινομένη ἐν ἑαυτῇ.
- 5 Ἡ. ⁵ Ἐγένοντο οἱ θλιβόντες αὐτὴν εἰς κεφαλὴν, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς εὐθνηοῦσαν, ὅτι κύριος ἐταπείνωσεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῆς· τὰ νήπια αὐτῆς ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ κατὰ πρόσωπον θλιβόντος.
- 6 Οὐαῦ. ⁶ Καὶ ἐξήρθη ἐκ θυγατρὸς Σιών πᾶσα ἡ εὐπρέπεια αὐτῆς· ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ὡς κριοὶ οὐχ εὐρίσκοντες νομὴν, καὶ ἐπορεύοντο ἐν οὐκ ἰσχυί κατὰ πρόσωπον διώκοντος.

5. σου συνηγμένα τα τεκνα ... καὶ εως ... χαίροντες 6. μ. δοξ. υιους βασιλείας 7. θεινας αεναους 9. καὶ τῇ παρα τοῦ θεοῦ δικαιοσύνη

Subscriptio: βαρουχ

Inscriptio: Αχ θρηνοι, FA θρηνοι ιερειμου

I. αλφ > α, FA αλφ ... FA* om ως 2. βηθ·1 ... κλαιουσα εδαχρυσεν ... FA ουκ υπαρχει ... FA ηθετησαν αυτην 3. γιμλ·λ*, FA γιμλ, sed ε erasum .est ... η ιουδαία ... Αχ FA δουλειας ... FA και ουχ ευρεν ... FA διωκοντες ... θλιβοντ. αυτην 4. δελτ 9, FA δελεθ ... FA πενθησουσιν ... εν αυτη 5. ηγι (sic), FA η ... FA ευθνηουσιν ... FA ενωπιον pro κατα προσωπ. 6. ουαυ 1, FA ουαυ ... FA ευπρεπια ... Αχ FA* και εξηλθεν ... μη ευρισκοντες ... FA* post νομην add εδωκαν τα επιθυμηματα αυτων εν βρωσι του αναπασαι ψυχην ... ενωπιον pro κατα προσωπον

Ζαῖν. ⁷Ἐμνήσθη Ἱερουσαλὴμ ἡμερῶν ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπωσμών 7 αὐτῆς, πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ὅσα ἦν ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων, ἐν τῷ πεσεῖν τὸν λαὸν αὐτῆς εἰς χεῖρας θλίβοντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν αὐτῇ· ἰδόντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς ἐγέλασαν ἐπὶ κατοικεσίᾳ αὐτῆς.

Ἡζ. ⁸Ἄμαρτίαν ἤμαρτεν Ἱερουσαλὴμ, διὰ τοῦτο εἰς σάλον ἐγένετο· 8 πάντες οἱ δοξάζοντες αὐτὴν ἐταπεινώσαν αὐτήν· εἶδον γὰρ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, καὶ γε αὐτὴ στενάζουσα καὶ ἀπεστράφη ὀπίσω.

Τήζ. ⁹Ἀκαθαρσία αὐτῆς πρὸ ποδῶν αὐτῆς, οὐκ ἐμνήσθη ἔσχατα αὐ- 9 τῆς καὶ κατεβίβασεν ὑπέρογκα· οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. Ἴδε κύριε τὴν ταπεινώσιν μου, ὅτι ἐμεγαλύνθη ὁ ἐχθρός.

Ἰωδ. ¹⁰Χεῖρα αὐτοῦ ἐξεπέτασε θλίβων ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιθυμήματα 10 αὐτῆς, εἶδε γὰρ ἔθνη ἐξελθόντα εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτῆς ἃ ἐνετείλω μὴ εἰσελθεῖν αὐτὰ εἰς ἐκκλησίαν σου.

Χάφ. ¹¹Πᾶς ὁ λαὸς αὐτῆς καταστενάζοντες, ζητοῦντες ἄρτον· ἔδωκα 11 τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ἐν βρώσει τοῦ ἐπιστρέφαι ψυχὴν. Ἴδε κύριε καὶ ἐπίβλεψον, ὅτι ἐγενήθη ἡτιμωμένη.

Λάμεδ. ¹²Οἱ πρὸς ὑμᾶς πάντες παραπορευόμενοι ὁδόν, ἐπιστρέψατε 12 καὶ ἴδετε εἰ ἔστιν ἄλγος κατὰ τὸ ἄλγος μου ὃ ἐγενήθη· φθεγγάμενος ἐν ἔμοι ἐταπεινώσέ με κύριος ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ.

Μήμ. ¹³Ἐξ ὕψους αὐτοῦ ἀπέστειλε πῦρ, ἐν τοῖς ὀστέοις μου κατήγα- 13 γεν αὐτό· διεπέτασε δίκτυον τοῖς ποσὶ μου, ἀπέστρεψέ με εἰς τὰ ὀπίσω, ἔδωκέ με ἡφανισμένην, ὅλην τὴν ἡμέραν ὠδυνωμένην.

Νούν. ¹⁴Ἐργηγορήθη ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά μου, ἐν χερσὶ μου συνεπλά- 14 κησαν, ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν τράχηλόν μου· ἠσθένησεν ἡ ἰσχύς μου, ὅτι ἔδωκε κύριος ἐν χερσὶ μου ὀδύνας, οὐ δυνήσομαι στήναι.

Σάμεχ. ¹⁵Ἐξῆρε πάντας τοὺς ἰσχυροὺς μου ὁ κύριος ἐκ μέσου μου, 15 ἐκάλεισεν ἐπ' ἐμὲ καιρὸν τοῦ συντρίψαι ἐκλεκτούς μου· ληγὸν ἐπάτησε κύριος παρθένω θυγατρὶ Ἰούδα, ἐπὶ τούτοις ἐγὼ κλαίω.

Ἀῖν. ¹⁶Ὁ ὀφθαλμός μου κατήγαγεν ὕδωρ, ὅτι ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ ὁ 16 παρακαλῶν με, ὁ ἐπιστρέφων ψυχὴν μου· ἐγένοντο οἱ υἱοὶ μου ἡφανισμένοι, ὅτι ἐκραταιώθη ὁ ἐχθρός.

Φή. ¹⁷Διεπέτασε Σιών χεῖρα αὐτῆς, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. 17 ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰακώβ· κύκλω αὐτοῦ οἱ θλίβοντες αὐτόν, ἐγενήθη Ἱερουσαλὴμ εἰς ἀποκαθιμένην ἀνὰ μέσον αὐτῶν.

Τσαδῆ. ¹⁸Δίκαιός ἐστι κύριος, ὅτι στόμα αὐτοῦ παρεπύκρυνα. ἀκούσατε 18 δὴ πάντες οἱ λαοὶ καὶ ἴδετε τὸ ἄλγος μου· παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ.

Κώφ. ¹⁹Ἐκάλεισα τοὺς ἐραστάς μου, αὐτοὶ δὲ παρελογίσαντό με· οἱ 19 ἱερεῖς μου καὶ οἱ πρεσβύτεροί μου ἐν τῇ πόλει ἐξέλειπον, ὅτι ἐζήτησαν βρώσιν αὐτοῖς ἵνα ἐπιστρέψωσι ψυχὰς αὐτῶν, καὶ οὐκ εὔρον.

7. ζαι ρ, FA ζαι ... επι μετοικεσίας αυτής 8. ηζ η, FA ηζ ... ιδον-
τες γαρ ... εἰς τα οπισω 9. τηζ β, FA τηζ ... Ax FA προς ποδων ...
εσχατων ... FA εμεγαλυνθη εχ. 10. ιωδ ι, FA ιωδ ... ιδον ... om αυτα
11. χαφ β, FA χαφ ... FA om αρτον ... FA εις βρωσιν ... om κυριε ... Ax
FA* εγενηθη 12. λαβδ ς, FA λαβδ ... FA* προς ημας ... FA ειδεται ...
FA* om το ... FA θυμου οργης 13. Ax FA μημ ... FA κατηγ. αυτον ...
κυριος ηφανισμενην ... FA οδυνωμενην, Ax οδυρωμενην 14. νουν . ςς, FA
νουμ ... συνεπλκχησαν 15. Ax FA σαμχ ... FA μου κυριος 16. Ax FA
αιν (non αιν) 17. φη υ ςς, FA φη ... FA χειρας, Ax τας χειρας ... FA*
om ο ... om αυτου 18. Ax σαδη β, FA σαδη ... Ax FA το στομα ...
FA παρεπικραναν ... FA παντες λαοι ... FA ειδετε ... FA αι παρθ. μου
κ. οι νε. μου 19. κωφ γο, FA κωφ ... Ax FA* εξελειπον ... FA επι-
στρεψουσιν εις ψυχας

- 20 ῥῆγς. 20^ν Ἰδε κύριε ὅτι θλίβομαι, ἡ κοιλία μου ἐταράχθη, καὶ ἡ καρδία μου ἐστράφη ἐν ἐμοί· ὅτι παραπικραίνουσα παρεπικράνθη, ἔξωθεν ἡτέκνωσέ με μάχαιρα ὥσπερ θάνατος ἐν οἴκῳ.
- 21 Χσέν. 21^ν Ἀκούσατε δὴ ὅτι στεναζῶ ἐγώ, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν με· πάντες οἱ ἐχθροὶ μου ἤκουσαν τὰ κακά μου καὶ ἐχάρησαν, ὅτι σὺ ἐποίησας· ἐπήγαγες ἡμέραν, ἐκάλεσας καιρόν, ἐγένοντο ὅμοιοι ἐμοί.
- 22 Θαῦ. 22^ν Εἰέλθοι πᾶσα ἡ κακία αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν σου, καὶ ἐπιφύλλισον αὐτοῖς ὃν τρόπον ἐποίησαν ἐπιφυλλίδα περὶ πάντων τῶν ἁμαρτημάτων μου, ὅτι πολλοὶ οἱ στεναγμοὶ μου, καὶ ἡ καρδία μου λυπεῖται.

II.

- 1 Ἀλεφ. 1^ν Πῶς ἐγνόφωσεν ἐν ὀργῇ αὐτοῦ κύριος τὴν θυγατέρα Σιών· κατέβριψεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν δόξασμα Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὑποποδίου ποδῶν αὐτοῦ.
- 2 Βηθ. 2^ν Ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ (2^ν) κατεπόντισε κύριος, οὐ φεισάμενος· πάντα τὰ ὠραῖα Ἰακώβ καθεῖλεν ἐν θυμῷ αὐτοῦ, τὰ ὀχυρώματα τῆς θυγατρὸς Ἰούδα ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσε βασιλεία αὐτῆς καὶ ἄρχοντας αὐτῆς.
- 3 Γίμελ. 3^ν Συνέκλασεν ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ πᾶν κέρας Ἰσραὴλ, ἀπέστρεψεν ὀπίσω δεξιὰν αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ, καὶ ἀνήψεν ἐν Ἰακώβ ὡς πῦρ φλόγα καὶ κατέφαγε πάντα τὰ κύκλῳ.
- 4 Δάλεθ. 4^ν Ἐνέτεινε τόξον αὐτοῦ ὡς ἐχθρὸς ὑπεναντίας, ἐστερέωσε δεξιὰν αὐτοῦ ὡς ὑπεναντίας, καὶ ἀπέκτεινε πάντα τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐν σκηνῇ θυγατρὸς Σιών, ἐξέχεεν ὡς πῦρ τὸν θυμὸν αὐτοῦ.
- 5 Ἡ. 5^ν Ἐγενήθη κύριος ὡς ἐχθρὸς, κατεπόντισεν Ἰσραὴλ, κατεπόντισε τὰς βάρεις αὐτῆς, διέφθειρε τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ καὶ ἐπλήθυνε τῇ θυγατρὶ Ἰούδα ταπεινουμένην καὶ τεταπεινωμένην.
- 6 Οὐαῦ. 6^ν Καὶ διεπέτασεν ὡς ἄμπελον τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ, διέφθειρεν ἐορτὴν αὐτοῦ· ἐπελάβετο κύριος ἃ ἐποίησεν ἐν Σιών ἐορτῆς καὶ σαββάτου, καὶ παρώξυνεν ἐμβριμῆματι ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεία καὶ ἱερέα καὶ ἄρχοντα.
- 7 Ζαθ. 7^ν Ἀπόσαστο κύριος θυσιαστήριον αὐτοῦ, ἀπετίναξεν ἁγίασμα αὐτοῦ, συνέτριψεν ἐν χειρὶ ἐχθροῦ τείχος βάρων αὐτῆς· φωνὴν ἔδωκαν ἐν οἴκῳ κυρίου ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἐορτῆς.
- 8 Ἡθ. 8^ν Καὶ ἐπέστρεψε διαφθεῖραι τείχος θυγατρὸς Σιών· ἐξέτεινε μέτρον, οὐκ ἀπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ καταπατήματος, καὶ ἐπένθησε τὸ προτείχισμα, καὶ τείχος ὁμοθυμαδὸν ἠσθένησε.

20. ρης Ι, FA ρης ... και η κοιλια ... FA εταραχθη· η καρδ. ... FA παραπ. παρεπικρανα 21. σενω, FA σεν ... FA και εγενοντο ... και εγενετο οιμμοι οιμμοι 22. θαν π, FA θαν ... επιφauλισον αυτοις, FA επιφυλλ. αυτους II. 1. αλφ β, FA* αλφ ... om κυριος ... FA κατεριψεν 2. εν ημ. οργης θυμου αυτου eaque verba ad v. 1. trahit (non FA) ... Ax FA βηθ ... post εβεβηλωσεν add εις την γην ... αρχοντα 3. γιμλ λ, FA γιμελ sed e erasum est ... εις τα οπισω ... FA* om δεξιαν usque εχθρου ... ανηψεν ιακωβ 4. δελθ θ, FA* δαλεθ, * δελθ ... ενετειλεν ... FA παντα επιθυμηματα οφθαλμ. μου ... μου σκηνη 5. ηπ η, FA η ... πασας τας βαρεις ... FA* βαρεις αυτου ... οχυρ. αυτης ... FA* επληθυναν ... Ax FA ιουδα ταπεινουμενον (FA: ταπειν.) 6. Ax FA ουαυ ... Ax FA ο εποισεν ... Ax FA ενβριμηματι ... * om και αρχ., sed ipse* supplevit 7. Ax FA ζαι ... θυσιαστ. αυτου κυριος (... FA* ενχειρειδειεχθρους τιχος) ... εδωκεν ... FA om κυριου 8. τηθ, FA ηθ ... Ax FA απεστρεψεν ... κυριος του διαφθ., FA του διαφθ. ... FA ουκ επεστρεψεν ... κυριος χειρα αυτου ... ησθενησαν

Τηβ. ⁹Ἐνεπάγησαν εἰς γῆν πύλαι αὐτῆς· ἀπώλεσε καὶ συνέτριψε μο- 9
χλοὺς αὐτῆς, βασιλεία αὐτῆς καὶ ἄρχοντα αὐτῆς ἐν τοῖς ἔθνεσιν· οὐκ ἔστι νό-
μος, καὶ γε προφηταὶ αὐτῆς οὐκ εἶδον ὄρασιν παρὰ κυρίου.

Ἰωδ. ¹⁰Ἐκάθισαν εἰς τὴν γῆν, εἰσώπησαν πρεσβύτεροι θυγατρὸς Σιών, ¹⁰
ἀνεβίβασαν χοῦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, περιεζώσαντο σάκκους, κατήγαγον
εἰς γῆν ἀρχηγούς παρθενοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ.

Χωφ. ¹¹Ἐξέλιπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφθαλμοὶ μου, ἐταράχθη ἡ καρδιά ¹¹
μου, ἐξεχύθη εἰς τὴν γῆν ἡ δόξα μου, ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς λαοῦ
μου, ἐν τῷ ἐκλείπειν νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐν πλατείαις πόλεως.

Λάμεδ. ¹²Ταῖς μητρᾷσιν αὐτῶν εἶπαν Ποῦ σῖτος καὶ οἶνος; ἐν τῷ ἐκ- ¹²
λύεσθαι αὐτοὺς ὡς τραυματίας ἐν πλατείαις πόλεως, ἐν τῷ ἐκχεῖσθαι ψυχὰς
αὐτῶν εἰς κόλπον μητέρων αὐτῶν.

Μήμ. ¹³Τί μαρτυρήσω σοι ἢ τί ὁμοιώσω σοι, θυγατερ Ἱερουσαλήμ; ¹³
τίς σώσει καὶ παρακαλέσει σε, παρθένος θυγατερ Σιών; ὅτι ἐμεγαλύνθη πο-
τήριον συντριβῆς σου, τίς ἰάσεται σε;

Νούν. ¹⁴Προφηταὶ σου εἶδосάν σοι μάταια καὶ ἀφροσύνην, καὶ οὐκ ¹⁴
ἀπεκάλυψαν ἐπὶ τὴν ἀδικίαν σου τοῦ ἐπιστρέψαι αἰχμαλωσίαν σου, καὶ εἶ-
δοςάν σοι λήμματα μάταια καὶ ἐξώσματα.

Σάμεχ. ¹⁵Ἐκρότησαν ἐπὶ σὲ χεῖρας πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδόν, ¹⁵
ἐσύρισαν καὶ ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐπὶ τὴν θυγατέρα Ἱερουσαλήμ·
αὐτὴ ἡ πόλις, ἐροῦσι, στέφανος εὐφροσύνης πάσης τῆς γῆς.

Ἀῖν. ¹⁶Διηνοῖξαν ἐπὶ σὲ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ σου, ἐσύρισαν ¹⁶
καὶ ἔβρουξαν ὁδόντας, καὶ εἶπαν Καταπιόμεν αὐτήν· πλὴν αὕτη ἡ ἡμέρα ἦν
προσδοκῶμεν, εὖρομεν αὐτήν, εἶδομεν.

Φή. ¹⁷Ἐποίησε κύριος ἃ ἐνεθυμήθη, συνετέλεσε ῥῆμα αὐτοῦ, ἃ ἐνετεί- ¹⁷
λατο ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων· καθεῖλε καὶ οὐκ ἐφείσατο, καὶ ἠψφραναν ἐπὶ σὲ
ἐχθρόν, ὕψωσε κέρας ἑλθόντός σε.

Τσαδῆ. ¹⁸Ἐβόησε καρδία αὐτῶν πρὸς κύριον. τεῖχη Σιών, καταγάγετε ¹⁸
ὡς χειμάρρους δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός· μὴ δῶς ἔκνηψιν σεαυτῇ, μὴ σιω-
πήσῃται θυγάτηρ ὀφθαλμῶν σου.

Κωφ. ¹⁹Ἀνάστα ἀγαλλίασαι ἐν νυκτὶ εἰς ἀρχὰς φυλακῆς σου, ἔκχεον ¹⁹
ὡς ὕδωρ καρδίαν σου ἀπέναντι προσώπου κυρίου, ἄρον πρὸς αὐτὸν χεῖράς
σου περὶ ψυχῆς νηπίων σου τῶν ἐκλυομένων λιμῷ ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.

Ῥήχς. ²⁰Ἰδε κύριε καὶ ἐπίβλεψον τίνι ἐπεφύλλισας οὕτως. εἰ φάγονται ²⁰
γυναῖκες καρπὸν κοιλίας αὐτῶν; ἐπιφυλλίδα ἐποίησε μάγειρος, φονευθῆσονται
νήπια θηλάζοντα μαστούς; ἀποκτενεῖς ἐν ἀγιάσματι κυρίου ἱερεῖα καὶ προφήτην;

9. ηβ, FA τηβ ... εἰς τὴν γῆν αἰ π. αὐτῆς .. Ax FA ἀρχοντας ...
FA ἰδον 10. ιωδ, FA ιωδ ... FA χουν εἰς τὴν ... κατηγαγ. εἰς τὴν γῆν
... FA* om εν 11. Ax FA χωφ ... Ax FA* εἰς ἐξέλιπον ... Ax FA εἰς
γῆν ... Ax FA του λαου μου ... εκλειπειν, FA* εκλιπιν ... Ax FA πλαταιαις
(item v. 12.) 12. Ax FA λαβδ 13. Ax FA μημ ... FA θυγατηρ ... Ax FA
σωσει σε ... FA παρθενος θυγατρος ... FA* om σε extr. 14. νουν, FA
νουμ ... ἰδον ματαια ... FA τὴν αἰχμ. σου ... ἰδосαν 15. σαμχ, FA σαμχ
... FA* θυγατεραν ... η αὐτὴ η πολὺς ην ερουσιν ... Ax FA στεφαν. δοξης
ευφροσυνης (FA* -συνη) 16. Ax FA αιν ... FA οι εχθροι εσυρισαν ... FA
οδοντας ειπαν Καταπιωμεν ... FA αὐτὴ ἡμερᾶ 17. Ax φη ς, FA φη ...
ρηματα αὐτου α ενεθυμηθη. FA ρηματα αὐτου α ενεθυηλατο (sic; ενεθυ exif
linea) ... FA ευφραναν ... υψωσεν κεφαλᾶς 18. Ax FA σαδῆ ... FA* τι-
χη θυγατρος σιων ... καταγαγετωσαν ... FA* σιωπηστω, * -σάτω ...
θυγατερ ... Ax FA ο οφθαλμος σου 19. Ax FA κωφ ... FA om εν ...
FA του προσωπου ... αρον αρον ... FA ante λιμω add σου 20. Ax FA
ρης ... επεφυνλισας ... μαστους ... ιερεα και προφη: his finitur FA

- 21 Χσέν. ²¹Ἐκοιμήθησαν εἰς τὴν ἔξοδον παιδάριον καὶ πρεσβύτες· παρ-
 22 θένου μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ
 22 Θαυ. ²²Ἐκάλεσεν ἡμέραν ἑορτῆς παροικίας μου κυκλόζεν, καὶ οὐκ ἐγέ-
 νοντο ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου ἀνασωζόμενος καὶ καταλειμμένος, ὥς ἐπε-
 κράτησα καὶ ἐπλήθυνα ἐχθρούς μου πάντας.

III.

- 1 Ἀλεφ. ¹Ἐγὼ ἄνθρωπος ὁ βλέπων πτωχείαν, ἐν ῥάβδῳ θυμοῦ αὐτοῦ ἐπ’
 2 3 ἐμέ. ²παρέλαβέ με καὶ ἀπήγαγέ με εἰς σκότος καὶ οὐ φῶς. ³πλὴν ἐν ἐμοὶ
 4 ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν, ⁴ἐπαλαίωσε σάρκα μου καὶ δέρμα
 μου, ὁστέα μου συνέτριψεν.
 5 Βήζ. ⁵Ἀνωκοδόμησε κατ’ ἐμοῦ, καὶ ἐκύκλωσε κεφαλὴν μου καὶ ἐμό-
 6 7 ῥῃσεν, ⁶ἐν σκοτεινοῖς ἐκάτισέ με ὡς νεκροὺς αἰῶνος. ⁷ἀνωκοδόμησε κατ’
 ἐμοῦ καὶ οὐκ ἐξελεύσομαι, ἐβάρυνε χαλκὸν μου.
 8 Γίμελ. ⁸Καὶ γε κεκραξέσμαι καὶ βοήσω, ἀπέφραξε προσευχὴν μου.
 9 Δάλεθ. ⁹Ἀνωκοδόμησεν ὁδούς μου, ἐνέφραξε τρίβους μου, ἐτάραξεν
 10 11 ἄρκος ἐνεδρεύουσα, αὐτοὺς μοι λέων ἐν κρυφαῖσις, ¹¹κατεδίωξεν ἀφεστη-
 κότα καὶ κατέπαυσέ με, ἔζητό με ἡφανισμένην.
 12 Ἡ. ¹²Ἐνέτεινε τόξον αὐτοῦ καὶ ἐστήλωσέ με ὡς σκοπὸν εἰς βέλος.
 13 14 ¹³εἰσῆγαγεν ἐν τοῖς νεφροῖς μου ἰοὺς φαρέτρας αὐτοῦ. ¹⁴ἐγενήθη γέλως
 παντὶ λαῷ μου, ψαλμὸς αὐτῶν ὅλην τὴν ἡμέραν.
 15 16 Οὐαὺ. ¹⁵Ἐχόρτασέ με πικρίας, ἐμέzusέ με χολῆς, ¹⁶καὶ ἐξέβαλε ψήφῳ
 17 ὁδόντας μου, ἐψώμισέ με σποδόν, ¹⁷καὶ ἀπώσατο ἐξ εἰρήνης ψυχῇν μου,
 18 ἐπελάσθη ἀγαθὰ, ¹⁸καὶ ἀπώλετο νίκος μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ κυρίου.
 19 20 Ζαῖν. ¹⁹Ἐμνήσθη ἀπὸ πτωχείας μου καὶ ἐκ διωγμοῦ, ²⁰πικρία καὶ
 21 χολή μου μνηστῆσεται, καὶ καταδολεσχήσει ἐπ’ ἐμέ ἡ ψυχὴ μου. ²¹ταύτην
 τάξω εἰς τὴν καρδίαν μου, διὰ τοῦτο ὑπομενῶ.
 22 Ἡζ. ²²Τὰ ἐλέη κυρίου ὅτι οὐκ ἐξέλιπέ με, ὅτι οὐ συνετελέσθησαν οἱ
 οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ. μὴνας εἰς τὰς πρωίας ἐλέησον κύριε, ὅτι οὐ συνετελέσθημεν,
 23 ὅτι οὐ συνετελέσθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ. ²³καινὰ εἰς τὰς πρωίας, πολλή
 24 ἡ πίστις σου. ²⁴μερίς μου κύριος, εἶπεν ἡ ψυχὴ μου· διὰ τοῦτο ὑπομενῶ
 αὐτῷ.
 25 26 Τήζ. ²⁵Ἀγαθὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν, ²⁶ψυχῇ ἢ ζητήσῃ αὐ-
 τὸν ἀγαθόν· καὶ ὑπομενεῖ, καὶ ἡσυχάσει εἰς τὸ σωτήριον κυρίου.
 27 28 Τήζ. ²⁷Ἀγαθὸν ἄνδρι ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐν νεότητι αὐτοῦ, ²⁸καθίσταται
 κατὰ μόνας καὶ σιωπήσεται, ὅτι ἤρεν ἐφ’ ἑαυτῷ.
 29 Ἰώδ. ²⁹Δώσει τῷ παλόντι αὐτὸν σιαγόνα, χορτασθήσεται ὀνειδισμῶν,
 30 ³⁰ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπώσεται κύριος.
 31 Χάφ. ³¹Ὅτι ὁ ταπεινώσας οἰκτιρήσει καὶ κατὰ τὸ πλήθος τοῦ ἐλέους
 32 αὐτοῦ. ³²οὐκ ἀπεκρίθη ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ ἐταπείνωσεν υἱὸς ἀνδρός.
 33 Λάμεδ. ³³Τοῦ ταπεινώσαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντας δεσμίους γῆς,
 34 35 ³⁴τοῦ ἐκκλίνειν κρίσιν ἀνδρὸς κατέναντι προσώπου ὑψίστου, ³⁵καταδικάσαι

24. σεν 22. θαν ... και ουκ εγενετο ... καταλειμμενος III. 4. αλφ ...
 πτωχαν 4. τας σαρκας μου ... οστα 5. βηζ ... εν σκοτινοις αιωνος pro
 ως νεκρ. αιωνος 8. γιμλ ... και γε βοησω 9. δελεθ 11. om με prius
 12. η 13. om εν 14. παντι τω 15. ουαυ 16. om και ... τους οδοντ.
 μου 19. ζαι ... πτωχιας ... διωγμου μου 20. πικρια γαρ ... Versus tres
 22. 23. 24. desunt. 25. ηζ 27. τηζ 29. ιωδ 31. χαφ ... οικτηρησει
 (ed. rom. οικτηρησει) κατα 33. λαβδ

ἄνθρωπον ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτόν, κύριος οὐκ εἶπε. ³⁶ τίς οὕτως εἶπε, καὶ ³⁶ ἐγενήθη; κύριος οὐκ ἐνετείλατο. ³⁷ ἐκ στόματος ὑψίστου οὐκ ἐξελεύσεται τὰ ³⁷ κακὰ καὶ τὸ ἀγαθόν.

Μήμ. ³⁸ Τί γογγύσει ἄνθρωπος ζῶν ἀνὴρ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ; ³⁸ Νούν. ³⁹ Ἐξηρυνήθη ἡ ὁδὸς ἡμῶν καὶ ἡτάσθη, καὶ ἐπιστρέψομεν ἕως ³⁹ κυρίου. ⁴⁰ ἀναλάβωμεν καρδίας ἡμῶν ἐπὶ χειρῶν πρὸς ὑψηλὸν ἐν οὐρανῷ. ⁴⁰

⁴¹ ἡμαρτήσαμεν, ἡσέβησαμεν, καὶ οὐχ ἰλάσθης. ⁴¹ Σάμεχ. ⁴² Ἐπεσκέπασας ἐν θυμῷ καὶ ἀπεδίωξας ἡμᾶς, ἀπέκτεινας, οὐκ ⁴² ἐφείσω. ⁴³ Ἐπεσκέπασας νεφέλῃν σεαυτῷ ἐνεκεν προσευχῆς, καμμύσαι με ⁴³ ⁴⁴ καὶ ἀπωσθήναι. ⁴⁴

Ἄιν. Ἐθῆκας ἡμᾶς ἐν μέσῳ τῶν λαῶν, ⁴⁵ διήνοιξαν ἐφ' ἡμᾶς τὸ στόμα ⁴⁵ αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν. ⁴⁶ φόβος καὶ θυμὸς ἐγενήθη ἡμῖν, ἔπαρσις ⁴⁶ καὶ συντριβή. ⁴⁷ ἀφ᾽ οὐρανόθεν ὕδατων κατὰξει ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα ⁴⁷ τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.

Φή. ⁴⁸ Ὁ ὀφθαλμός μου κατεπόθη, καὶ οὐ σιγήσομαι τοῦ μὴ εἶναι ⁴⁸ ἔκνηψιν, ⁴⁹ ἕως οὐ διακύψῃ καὶ ἴδῃ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. ⁵⁰ ὁ ὀφθαλμός μου ⁴⁹ ⁵⁰ ἐπιφυλλεῖ ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου παρὰ πάσας θυγατέρας πόλεως.

Τσαδῆ. ⁵¹ Θηρεύοντες ἐθήρευσάν με ὥς στρουθίον πάντες οἱ ἐχθροὶ ⁵¹ μου δωρεάν, ⁵² ἐθανάτωσαν ἐν λάκκῳ ζωῆν μου καὶ ἐπέζηκον λίθον ἐπ' ⁵² ἐμοί, ⁵³ ὑπερεχύθη ὕδωρ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου· εἶπα Ἀπώμα. ⁵³

Κῶφ. ⁵⁴ Ἐπεκαλεσάμην τὸ ὄνομά σου κύριε ἐκ λάκκου κατωτάτου, ⁵⁴ ⁵⁵ φωνὴν μου ἤκουσας. μὴ κρύψῃς τὰ ὠτά σου εἰς τὴν δέησίν μου· ⁵⁶ εἰς ⁵⁵ ⁵⁶ τὴν βοήθειάν μου ἤγγισας, ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐπεκαλεσάμην σε εἰπάς μοι Μὴ φοβοῦ.

Ῥήχς. ⁵⁷ Ἐδίκασας κύριε τὰς δίκας τῆς ψυχῆς μου, ἐλυτρώσω τὴν ζωὴν ⁵⁷ μου. ⁵⁸ Ἰδες κύριε τὰς ταραχάς μου, ἔκρινας τὴν κρίσιν μου. ⁵⁹ εἶδες πᾶ- ⁵⁸ ⁵⁹ σαν τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν, εἰς πάντας διαλογισμοὺς αὐτῶν ἐν ἐμοί.

Χσέν. ⁶⁰ Ἦκουσας τὸν ὄνειδισμὸν αὐτῶν, πάντας τοὺς διαλογισμοὺς αὐ- ⁶⁰ ⁶¹ τῶν κατ' ἐμοῦ, ⁶¹ γέλιον ἐπανισταμένων μοι καὶ μελέτας αὐτῶν κατ' ἐμοῦ ⁶¹ ὅλην τὴν ἡμέραν, ⁶² καθέδραν αὐτῶν καὶ ἀνάστασιν αὐτῶν. ἐπίβλεψον ἐπὶ ⁶² ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, ⁶³ ἀποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα κύριε κατὰ τὰ ἔργα τῶν ⁶³ ⁶⁴ χειρῶν αὐτῶν.

Θαῦ. ⁶⁴ Ἀποδώσεις αὐτοῖς ὑπερασπισμόν, καρδίας μου μόχθον. ⁶⁵ οὐ ⁶⁴ ⁶⁵ αὐτοὺς καταδιώξεις ἐν ὀργῇ καὶ ἐξαναλώσεις αὐτοὺς ὑποκατάρθεν τοῦ οὐρα-
νοῦ κύριε.

IV.

Ἄλεφ. ¹ Πῶς ἀμαυρωθήσεται χρυσίον, ἀλλοιωθήσεται τὸ ἀργύριον τὸ ¹ ἀγαθόν; ἐξεχύθησαν λίθοι ἅγιοι ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξέδωκ.

Βήθ. ² Οἱ υἱοὶ Σιών οἱ τίμιοι, οἱ ἐπηρμένοι ἐν χρυσίῳ, πῶς ἐλογίσθη- ² ³ σαν εἰς ἀγγεῖα ὀστράκινα, ἔργα χειρῶν κεραμέως;

Γίμελ. ³ Καὶ γε δράκοντες ἐξέδυσαν μαστοὺς, ἐθίλασαν σκύμνοι αὐτῶν ³ ⁴ θυγατέρας λαοῦ μου εἰς ἀνίατον, ὥς στρουθίον ἐν ἐρήμῳ.

36. κυριος pro τις 38. μημ 39. νουμ ... επιστρεψωμεν ewos του (supple κυριου?). 40. πρ. υψηλ. επι χειρ. 41. ουκ ιλασθης 42. σαμχ ... και ουκ εφεισω 43. εινεκεν 44. απεωσθηται ... αιιν ... εμμεσω 45. om το 48. φη ... και ου σιωπηρωμαι 51. σαδη ... om παντες ... επε-
ρεχυθη (sic) ... Versus 54. 55. 56. desunt. 57. κωφ ... τας αδικιας 59. ιδες
60. σεν 61. επανιστανόμενων 62. επι τους οφθ. 64. θαν ... καρ-
διας μοχθον 65. καταξεις εν οργη ... υποκατω IV. 1. αλφ ... το χρυ-
σιον 2. βηθ ... om Οι ... επηρμενοι sine οι ... αγγια 3. γιμλ ... θυ-
γατερες

- 4 Δάλεθ. ⁴Ἀπολλύθη ἡ γλώσσα τηλάζοντος πρὸς τὸν φάρυγγα αὐτοῦ ἐν
δίψει· νήπια ἤτησαν ἄρτον, ὁ διακλῶν οὐκ ἔστιν αὐτοῖς.
5 ⁵Ἡ. ⁵Οἱ ἔσθοντες τὰς τρυφὰς ἠφανίσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις, οἱ τιμηνού-
μενοι ἐπὶ κόκκων περιεβάλλοντο κοπρίας.
6 Οὐαὶ. ⁶Καὶ ἐμεγαλύνθη ἀνομία θυγατρὸς λαοῦ μου ὑπὲρ ἀνομίας Σοδό-
μων τῆς κατεστραμμένης ὥσπερ σπουδῆς, καὶ οὐκ ἐπόνεσαν ἐν αὐτῇ χεῖρας.
7 Ζαὶν. ⁷Ἐκαθάρωθησαν Ναζιραῖοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, ἔλαμψαν ὑπὲρ γάλα,
ἐπυρώθησαν ὑπὲρ λίθους, σαπφείρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν.
8 ⁸Ἡς. ⁸Ἐσκότασεν ὑπὲρ ἀσβόλην τὸ εἶδος αὐτῶν, οὐκ ἐπεγνώσθησαν ἐν
ταῖς ἐξόδοις· ἐπάγη δέρμα αὐτῶν ἐπὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν, ἐξηράνθησαν, ἐγενή-
θησαν ὥσπερ ξύλον.
9 Τήξ. ⁹Καλοὶ ἦσαν οἱ τραυματῖαι ῥομφαίας ἢ οἱ τραυματῖαι λιμοῦ·
ἐπορεύθησαν ἐκκεκνημένοι ἀπὸ γεννημάτων ἀγρῶν.
10 Ἰωδ. ¹⁰Χεῖρες γυναικῶν οἰκτιρμόνων ἤψησαν τὰ παιδία αὐτῶν, ἐγενή-
θησαν εἰς βρώσιν αὐταῖς ἐν τῷ συντρίμματι τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.
11 Χάφ. ¹¹Συνετελέεσε κύριος θυμὸν αὐτοῦ, ἐξέχεε θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ καὶ
ἀνήψε πᾶρ ἐν Σιών, καὶ κατέφαγε τὰ θεμέλια αὐτῆς.
12 Ἀμέδ. ¹²Οὐκ ἐπίστευον βασιλεῖς γῆς, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰ-
κουμένην, ὅτι εἰσελεύσεται ἐχθρὸς καὶ ἐκλίβων διὰ τῶν πυλῶν Ἱερουσαλήμ.
13 Μήμ. ¹³Ἐξ ἁμαρτιῶν προφητῶν αὐτῆς, ἀδικιῶν ἱερέων αὐτῆς, τῶν ἐκ-
χεόντων αἷμα δίκαιον ἐν μέσῳ αὐτῆς.
14 Νούν. ¹⁴Ἐσαλεύθησαν ἐργήγοροι αὐτῆς ἐν ταῖς ἐξόδοις, ἐμολύνθησαν ἐν
αἵματι ἐν τῷ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς, ἥψαντο ἐνδυμάτων αὐτῶν.
15 Σάμεχ. ¹⁵Ἀπόστητε ἀκαθάρτων, καλέσατε αὐτοὺς Ἀπόστητε, ἀπόστητε,
μὴ ἄπτεσθε, ὅτι ἀνήφθησαν καὶ γε ἐσαλεύθησαν· εἶπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν Οὐ
μὴ προσθῶσι τοῦ παροικεῖν.
16 Ἀίν. ¹⁶Πρόσωπον κυρίου μερὶς αὐτῶν, οὐ προσθήσει ἐπιβλέψαι αὐτοῖς·
πρόσωπον ἱερέων οὐκ ἔλαβον, προφήτας οὐκ ἠλέησαν.
17 Φή. ¹⁷Ἐτι ὄντων ἡμῶν ἐξέλειπον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν, εἰς τὴν βοήθειαν
ἡμῶν μάταια ἀποσκοπεύοντων ἡμῶν.
18 Τσαδῆ. ¹⁸Ἀποσκοπεύσαμεν εἰς ἔθνος οὐ σῶζον, ἐθηρεύσαμεν μικροὺς
ἡμῶν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν.
19 Κώφ. ¹⁹Ἠγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ἡμῶν, πάρ-
εστιν ὁ καιρὸς ἡμῶν· κοῦφοι ἐγένοντο οἱ διώκοντες ἡμᾶς ὑπὲρ ἀετούς οὐρα-
νοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐξέπτησαν, ἐν ῥήμῳ ἐνήδρευσαν ἡμεῖς.
20 Ρήξ. ²⁰Πνεῦμα προσώπου ἡμῶν χριστὸς κύριος συνελήφθη ἐν ταῖς
διαφθοραῖς αὐτῶν, οὐ εἶπαμεν Ἐν τῇ σικῇ αὐτοῦ ζησόμεθα ἐν τοῖς ἔθνεσι.
21 Χσέν. ²¹Χαῖρε καὶ εὐφραίνου, θυγατερ Ἰδουμαίας ἡ κατοικοῦσα ἐπὶ
γῆς, καὶ γε ἐπὶ σὲ διελεύσεται τὸ ποτήριον κυρίου, μεθύσθῃς καὶ ἀποχεεῖς.
22 Θαυ. ²²Ἐξέλιπεν ἡ ἀνομία σου, θυγατερ Σιών, οὐ προσθήσει τοῦ ἀποι-
κίσαι σε. ἐπεσκέφατο ἀνομίας σου, θυγατερ Ἐδὼμ, ἀπεκάλυψεν ἐπὶ τὰ ἀσε-
βήματά σου.

4. δελεῶ ... και ο κλων 5. ηπ ... εσθιοντες·τας τροφας ... επι κολπων περιελαβον 6. ουαν ... η ανομια 7. ζαι ... ετυρωθησαν ... ed. rom. επ. υπερ λιθου 8. ης ... οστα 9. της ... γεννηματων 10. ωδ 11. χαφ deest; συνετελεσεν usq. αυτης c. antecedd. conjg. ... εξεχεεν οργην θυμου αυτου 12. λαβδ 13. μημ ... προφητ. αυτων ... *om εν μεσω (*εμμεσω) αυτης 14. νουμ ... επι ταις εξοδοις ... ηψατο 15. σαχλ (sic) ... απο ακαθαρτων 16. αιν ... πρεσβυτας pro προφητας 17. φη ... εξελειπον 18. σαδη ... παραπορευεσθαι ... πλαταις 19. κωφ ... επι των ορειων· εξηφθησαν επι των ορειων ενηδρ. ημ. 20. ρης ... συνελημφθη ... οι ειπαμεν 21. σεν ... επι της γης ... διελευσεται ποτηριον κυριου· και μεθυσθησθη ... ed. rom. απογείεις 22. θαν ... εξελειπεν ... προεβδ. επι αποικισαι σε· επ. αδικιαν σου

V.

Μνήσθητι κύριε ὅ τι ἐγενήθη ἡμῖν, ἐπίβλεψον καὶ ἴδε τὸν ὄνειδισμὸν ἡμῶν. ² κληρονομία ἡμῶν μετεστράφη ἀλλοτρίοις, οἱ οἴκοι ἡμῶν ξένοις. ³ ὁρ- 2 3 φανοὶ ἐγενήθημεν, οὐχ ὑπάρχει πατήρ, μητέρες ἡμῶν ὥς αἱ χῆραι. ⁴ ὕδωρ 4 ἡμῶν ἐν ἀργυρίῳ ἐπόμεν, ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἦλθεν ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν. ⁵ ἐδιώχθημεν, ἐκοπιάσαμεν, οὐκ ἀνεπαύθημεν. ⁶ Αἴγυπτος ἔδωκε χεῖρα, 5 6 Ἀσσοὺρ εἰς πλησμονὴν αὐτῶν. ⁷ οἱ πατέρες ἡμῶν ἤμαρτον, οὐχ ὑπάρχουσιν, ⁷ ἡμεῖς τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ὑπέσχομεν. ⁸ δοῦλοι ἐκυρίευσαν ἡμῶν, λυτρούμε- 8 νος οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. ⁹ ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν εἰσίοισμεν ἄρτον ⁹ ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ῥομφαίας τῆς ἐρήμου. ¹⁰ τὸ δέσμα ἡμῶν ὥς κλίβανος 10 ἐπελιώθη, συνεσπάρσθησαν ἀπὸ προσώπου καταιγίδων λιμοῦ. ¹¹ γυναῖκες ἐν 11 Σιών ἐταπείνωσαν, παρθένας ἐν πόλεσιν Ἰουδα. ¹² ἄρχοντες ἐν χερσὶν αὐτῶν 12 ἐκρεμάσθησαν, πρεσβύτεροι οὐκ ἐδοξάσθησαν. ¹³ ἐκλεκτοὶ κλαυθμὸν ἀνέλαβον, 13 καὶ νεανίσκοι ἐν ξύλῳ ἠσθένησαν. ¹⁴ καὶ πρεσβῦται ἀπὸ πύλης κατέπαυσαν, 14 ἐκλεκτοὶ ἐκ ψαλμῶν αὐτῶν κατέπαυσαν. ¹⁵ κατέλυσε χαρὰ καρδίας ἡμῶν, 15 ἐστράφη εἰς πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν, ¹⁶ ἔπεσεν ὁ στέφανος ἡμῶν τῆς κεφαλῆς. 16 οὐαὶ δὲ ἡμῖν ὅτι ἡμάρτομεν. ¹⁷ περὶ τούτου ἐγενήθη ὁδὴν ὁδυνῆρά ἡ καρδία 17 ἡμῶν, περὶ τούτου ἐσκότασαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. ¹⁸ ἐπ' ὅρος Σιών, ὅτι 18 ἠφανίσθη, ἀλώπεκες διῆλθον ἐν αὐτῇ. ¹⁹ σὺ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα κατοι- 19 κήσεις, ὁ θρόνος σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. ²⁰ ἵνα τί εἰς νῆκος ἐπιλήσῃ 20 ἡμῶν; καταλείψεις ἡμᾶς εἰς μακρότητα ἡμερῶν; ²¹ ἐπιστρέψον ἡμᾶς κύριε 21 πρὸς σέ, καὶ ἐπιστραφύσομεθα· καὶ ἀνακαίνισον ἡμέρας ἡμῶν καθὼς ἔμ- προσθεν. ²² ὅτι ἀπωσούμενος ἀπώσω ἡμᾶς, ὠργίσθης ἐφ' ἡμᾶς ἕως σφόδρα. 22

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς ἧς ἀπέστειλεν Ἰερემίας πρὸς τοὺς ἀχθισομένους αἰχμαλώτους εἰς Βαβυλῶνα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων, ἀναγγεῖλαι αὐτοῖς καθότι ἐπετάγη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Διὰ τὰς ἁμαρτίας αἷς ἡμαρτήκατε ἐναντίον τοῦ Θεοῦ ἀχθήσεσθε εἰς Βαβυλῶνα αἰχμάλωτοι ὑπὸ Ναβουχοδονόσορ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων. ² εἰσελθόντες οὖν εἰς Βαβυλῶνα ἔσεσθε 2 ἐκεῖ ἔτη πλεονα καὶ χρόνον μακρὸν ἕως γενεῶν ἐπτά· μετὰ τοῦτο δὲ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκεῖθεν μετ' εἰρήνης. ³ οὖν δὲ ὤψεσθε ἐν Βαβυλῶνι θεοὺς ἀργυροῦς 3 καὶ χρυσοῦς καὶ ξυλίνους ἐπ' ὧμοῖς αἰρομένους, δεικνύντας φόβον τοῖς ἔθνεσιν. ⁴ εὐλαβήθητε οὖν μὴ καὶ ὑμεῖς ἀφομοιωθέντες τοῖς ἀλλοφύλοις ἀφομοιωθῆτε, 4 καὶ φόβος ὑμᾶς λάβῃ ἐπ' αὐτοῖς, ⁵ ἰδόντας ὅχλον ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν 5 αὐτῶν προσκυνούντας αὐτὰ· εἶπατε δὲ τῇ διανοίᾳ Σοὶ δεῖ προσκυνεῖν δέσποτα. ⁶ ὁ γὰρ ἄγγελός μου μετ' ὑμῶν ἐστί, αὐτός τε ἐκζητῶν τὰς ψυχὰς ὑμῶν. 6

V. 4. ed. rom. οτι 3. ως χηραι 4. AV εξ ημερων ημων (sic) pro υδ. ημων εν αργ. επιομεν ... ηλθον 40. το δερμα 46. της κεφαλ. ημων 47. om οδυνη 22. ημας οργισθης (sed -ας οργι - in rasura)

Subscriptio: Σρηνοι ιερειμου

Inscriptio: επιστολη ιερειμου

4. υπεταγη αυτοις ... εναντι ... ναβ. του βασιλεως 5. ιδοντες ... om αυτων ... om ειπατε δε usque δεσποτα

7 ἡ γλῶσσα γὰρ αὐτῶν ἐστὶ κατεξυσμένη ὑπὸ τέκτονος, αὐτὰ τε περίχρυσα καὶ
8 περιάργυρα, ψευδῆ δ' ἐστὶ καὶ οὐ δύνανται λαλεῖν. ⁸ καὶ ὥσπερ παρ' ἐνὶ φιλί-
9 λωσῶν λαμβάνοντες χρυσίον ⁹ κατασκευάζουσιν στεφάνους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
τῶν θεῶν αὐτῶν· ἔστι δὲ καὶ ὅτε ὑφαιρούμενοι οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τῶν θεῶν αὐ-
10 τῶν χρυσίον καὶ ἀργύριον εἰς ἑαυτοὺς καταναλοῦσι, ¹⁰ δῶσους δὲ ἀπ' αὐτῶν
καὶ ταῖς ἐπὶ τοῦ στέγους πόρταις. κοσμοῦσί τε αὐτοὺς ὡς ἀνθρώπους τοῖς
11 ἐνδύμασι, θεοὺς ἀργυροῦς καὶ θεοὺς χρυσοῦς καὶ ξυλίλους. ¹¹ οὗτοι δὲ οὐ
διασώζονται ἀπὸ τοῦ καὶ βρωμάτων, περιβεβλημένων αὐτῶν ἱματισμὸν πορ-
12 φυροῦν. ¹² ἐκμάσσονται τὸ πρόσωπον αὐτῶν διὰ τὸν ἐκ τῆς οἰκίας κοινορτόν,
13 ὅς ἐστι πλείω ἐπ' αὐτοῖς. ¹³ καὶ σκῆπτρον ἔχει ὡς ἀνθρώπος κριτῆς χώρας,
14 ὅς τὸν εἰς αὐτὸν ἀμαρτάνοντα οὐκ ἀνελεῖ. ¹⁴ ἔχει δὲ ἐγγχειρίδιον δεξιᾷ καὶ
πέλεκυν, ἑαυτὸν δὲ ἐκ πολέμου καὶ ληστῶν οὐκ ἐξελεῖται. ὅσεν γινώριμοί εἰ-
15 σιν οὐκ ὄντες θεοί· μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς. ¹⁵ ὥσπερ γὰρ σκευὴς ἀνθρώ-
16 που συντριβὴν ἀχρεῖον γίνεται, ¹⁶ τοιοῦτον ὑπάρχουσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, κατε-
δρυμένον αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν πλήρεις εἰσὶ κοινορτοῦ
17 ἀπὸ τῶν ποδῶν τῶν εἰσπορευομένων. ¹⁷ καὶ ὥσπερ τινὲς ἡδίκηχότι βασιλέα
περιπεφραγμένοι εἰσὶν αἱ αὐλαί, ὡς ἐπὶ θανάτῳ ἀπηγγεμένῳ, τοὺς οἴκους αὐ-
τῶν ὄχυροῦσιν οἱ ἱερεῖς θυρώμασί τε καὶ κλειθροὺς καὶ μοχλοὺς, ὅπως ὑπὸ
18 τῶν ληστῶν μὴ συληθῶσιν. ¹⁸ λύχνους καίουσιν καὶ πλείους ἢ ἑαυτοῖς, ὧν
19 οὐδένα δύνανται ἰδεῖν. ¹⁹ ἐστὶ μὲν ὥσπερ δοκὸς τῶν ἐκ τῆς οἰκίας, τὰς δὲ
καρδίας αὐτῶν φασὶν ἐκκλεῖσθαι τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἐρπετῶν, κατεσθόντων
20 αὐτοὺς τε καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν οὐκ αἰσθάνονται. ²⁰ μεμελανωμένοι τὸ
21 πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καπνοῦ τοῦ ἐκ τῆς οἰκίας. ²¹ ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτῶν
καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐφίπτανται νυκτερίδες, χελιδόνες καὶ τὰ ὄρνα, ²²
22 καὶ αὐτῶς δὲ καὶ οἱ αἰλουροὶ. ²² ὅσεν γινώσκειτε ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί· μὴ οὖν φο-
23 βησθε αὐτά. ²³ τὸ γὰρ χρυσίον ὃ περικεῖνται εἰς κάλλος, ἐὰν μὴ τις ἐκμάξη
24 τὸν λόγον, οὐ μὴ στίλψωσιν· οὐδὲ γὰρ ὅτε ἐχωνεύοντο ἠσθάνοντο. ²⁴ ἐκ πάσης
25 τιμῆς ἡγορασμένα ἐστίν, ἐν οἷς οὐκ ἔστι πνεῦμα. ²⁵ ἄνευ ποδῶν ἐπ' ὤμοις
φέρονται ἐνδεικνύμενοι τὴν ἑαυτῶν ἀτιμίαν τοῖς ἀνθρώποις, αἰσχύνονται τε
26 καὶ οἱ θεραπεύοντες αὐτά, ²⁶ διὰ τὸ εἶ ποτε ἐπὶ τὴν γῆν πέσῃ μὴ δι' αὐτῶν
ἀνίστασθαι· μήτε ἐὰν τις αὐτὸ ὀρθῶν στήσῃ, δι' ἑαυτοῦ κινήθησεται, μήτε
ἐὰν κλειθῇ, οὐ μὴ ὀρθωθῇ, ἀλλ' ὥσπερ νεκροὶς τὰ δῶρα αὐτοῖς παρατίθεται
27 ²⁷ τὰς δὲ θυσίας αὐτῶν ἀποδόμενοι οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καταχρῶνται· ὡς αὐτῶς
δὲ καὶ αἱ γυναῖκες ἀπ' αὐτῶν ταριχεύουσιν οὔτε πτωχῷ οὔτε ἀδυνάτῳ μὴ
28 μεταδῶσι· ²⁸ τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἀποκαθήμενη καὶ λεχῶς ἄπτονται. γινόντες
29 οὖν ἀπὸ τούτων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί, μὴ φοβηθῆτε αὐτούς. ²⁹ πόθεν γὰρ κλη-
θεῖσιν θεοί; ὅτι γυναῖκες παρατιθέασιν θεοὺς ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς καὶ ξυ-
30 λίνους· ³⁰ καὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν οἱ ἱερεῖς διφρελεύουσιν, ἔχοντες τοὺς χιτῶνας
διεβρώγους καὶ τὰς κεφαλὰς καὶ τοὺς πῶγους ἐξυρμένους, ὧν αἱ κεφα-
31 λαὶ ἀκάλυπτοι εἰσιν, ³¹ ὠρόνται δὲ βοῶντες ἐναντίον τῶν θεῶν αὐτῶν ὥσπερ
32 τινὲς ἐν περιδείπνῳ νεκροῦ. ³² ἀπὸ τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν ἀφελόμενοι οἱ ἱερεῖς

7. om ἐστι ... ψ. δε ἐστιν 9. υφαιρομενοι ... καταναλωσουσιν 40. τεγους ... κοσμ. δε ... θεους χρυσοῦς καὶ ἀργυροῦς κ. ξυλ. 14. ἐν τῇ δε-
ξιά ... ἐκ πολέμων 15. ἀχρηστον γινεταί 16. ἐν τοῖς κήποις 17. ἡ ὡς
ἐπὶ ... οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ... ὅπως μὴ ὑπο τ. λ. συληθῶσιν 18. καὶ πλείο-
νας αὐτοῖς ὧν οὐ δύνανται 19. ἐστὶν δε ὥσπερ 20. τοῦ ἐκ τῆς γῆς καίο-
μενου 21. χελιδ. καὶ νυκτερ. ... ἐλουροὶ 22. φοβηθῆτε 25. ἐπ' ὤμοις
αἰρούνται ἐνδιγνύμενοι ... αἰσχυν. δε 26. το μὴ ποτε ... πέσῃ ἐκ αὐτῶν
... μὴ ποτε ἐὰν τις αὐτὸν ... μὴ ποτε ἐὰν κλειθῇ ... ἀλλὰ ὥσπερ 27. αἱ
γυναῖκες αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν ... ἀδυν. μεταδιδουσιν 28. καὶ λοχω (corrigere
λεχω?) ἀπτονται 29. κληθήσονται θεοὶ 30. οἱ ἱερ. διαφθερουνσιν ... ἐξυ-
ρημενοι 31. ορουνται ... παιδιπνω (sic)

ἐνδύσουσι τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ παιδιά· οὔτε ἐὰν κακὸν πάθωσιν ὑπό-
 τινος ³³ οὔτε ἐὰν ἀγαθόν, δυνήσονται ἀναποδοῦναι· οὔτε καταστήσαι βασι- 33
 λέα δύνανται οὔτε ἀφελῆσθαι. ³⁴ ὥσαύτως οὔτε πλούτον οὔτε χαλκὸν οὐ μὴ ³⁴
 δύνανται διδόναι· ἐάν τις εὐχὴν αὐτοῖς εὐξάμενος μὴ ἀποδῶ, οὐ μὴ ἐπιζη-
 τήσωσιν. ³⁵ ἐκ θανάτου ἀνθρώπων οὐ μὴ ῥύσωνται, οὔτε ἤττονα ἀπὸ ἰσχυροῦ ³⁵
 μὴ ἐξέλωνται. ³⁶ ἀνθρώπων τυφλὸν εἰς ὄρασιν οὐ μὴ περιστήσωσιν, ἐν ἀνάγκῃ ³⁶
 ἀνθρώπων ὄντα οὐ μὴ ἐξέλωνται. ³⁷ χήραν οὐ μὴ ἐλεήσωσιν, οὔτε ὀρφανὸν ³⁷
 εὐ ποιήσωσι. ³⁸ τοῖς ἀπὸ τοῦ ὅρους λίθοις ὁμοιωμένοι εἰσὶ τὰ ξύλινα καὶ τὰ ³⁸
 περίχρυσα καὶ τὰ περιάργυρα, οἱ δὲ θεραπεύοντες αὐτὰ καταισχυνθήσονται.
³⁹ πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον ὑπάρχειν αὐτοὺς θεοῦ; ⁴⁰ ἔτι δὲ καὶ αὐτῶν ³⁹ 40
 τῶν Χαλδαίων ἀτιμαζόντων αὐτά, οἱ ὅταν ἴδωσιν ἐνεδν μὴ δυνάμενον λαλή-
 σαι, προσερχάμενοι τὸν Βῆλον ἀξιοῦσι φωνῆσαι, ὅς δυνατοῦ ὄντος αὐτοῦ
 αἰσθῆσθαι, ⁴¹ καὶ οὐ δύνανται αὐτοὶ νοήσαντες καταλιπεῖν αὐτά, αἰσῆσιν ⁴¹
 γὰρ οὐκ ἔχουσιν. ⁴² αἱ δὲ γυναῖκες περιθέμεναι σχοινία ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐγκά- ⁴²
 θηται, θυμῶσαι τὰ πτύρα· ⁴³ ὅταν δὲ τις αὐτῶν ἐφελκυσθεῖσα ὑπὸ τινος ⁴³
 τῶν παραπορευομένων κοιμηθῇ, τὴν πλησίον ὀνειδίζει, ὅτι οὐκ ἤξιώται ὥσπερ
 καὶ αὐτὴ οὔτε τὸ σχοινίον αὐτῆς διερβάγη. ⁴⁴ πάντα τὰ γενόμενα ἐν αὐτοῖς ⁴⁴
 ἐστὶ ψευδῆ. πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον ὡς θεοὺς αὐτοὺς ὑπάρχειν; ⁴⁵ ὑπὸ ⁴⁵
 τεκτόνων καὶ χρυσοχόνων κατεσκευασμένα εἰσὶν· οὐδὲν ἄλλο μὴ γένηται ἢ ὁ
 βούλονται οἱ τεχνῖται αὐτὰ γενέσθαι. ⁴⁶ αὐτοὶ τε οἱ κατασκευάζοντες αὐτὰ ⁴⁶
 οὐ μὴ γένωνται πολυχρόνιοι· ⁴⁷ πῶς τε δὴ μέλλει τὰ ὑπ' αὐτῶν κατασκευα- ⁴⁷
 σθέντα; κατέλιπον γὰρ ψευδῆ καὶ ὄνειδος τοῖς ἐπιγινωμένους. ⁴⁸ ὅταν γὰρ ⁴⁸
 ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὰ πόλεμος καὶ κακὰ, βουλεύονται πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἱερεῖς γὰρ ⁴⁸
 συναποκρυβῶσι μετ' αὐτῶν. ⁴⁹ πῶς οὖν οὐκ ἔστιν αἰσθῆσθαι ὅτι οὐκ εἰσὶ ⁴⁹
 θεοί, οἱ οὔτε σώζουσιν ἑαυτοὺς ἐκ πολέμου οὔτε ἐκ κακῶν; ⁵⁰ ὑπάρχοντα ⁵⁰
 γὰρ ξύλινα καὶ περίχρυσα καὶ περιάργυρα γνωσθήσεται μετὰ ταῦτα ὅτι ἐστὶ
 ψευδῆ· τοῖς ἔθνεσι πᾶσι τοῖς τε βασιλεῦσι φανερόν ἔσται ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ
 ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, καὶ οὐδὲν θεοῦ ἔργον ἐν αὐτοῖς ἐστὶ. ⁵¹ τίνοι ⁵¹
 οὖν γνωστέον ἐστὶν ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί; ⁵² βασιλέα γὰρ χώρας οὐ μὴ ἀναστή- ⁵²
 σωσιν, οὔτε νετὸν ἀνθρώποις οὐ μὴ δῶσι, ⁵³ κρίσιν τε οὐ μὴ διακρίνωσιν ⁵³
 ἑαυτῶν, οὐδὲ μὴ ῥύσωνται ἀδίκημα, ἀδύνατοι ὄντες. ⁵⁴ ὥσπερ γὰρ κορῶναι ⁵⁴
 ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. καὶ γὰρ ὅταν ἐμπέσῃ εἰς οἰκίαν θεῶν
 ξυλίνων ἢ περιχρῶσιν ἢ περιαργύρων πῦρ, οἱ μὲν ἱερεῖς αὐτῶν φεύξονται
 καὶ διασωθήσονται, αὐτοὶ δὲ ὥσπερ δοκοὶ μέσοι κατακαυθήσονται. ⁵⁵ βασιλεῖ ⁵⁵
 δὲ καὶ πολεμοῖς οὐ μὴ ἀντιστῶσι. ⁵⁶ πῶς οὖν ἐκδεχτέον ἢ νομιστέον ὅτι εἰσὶ ⁵⁶
 θεοί; οὔτε ἀπὸ κλεπτῶν οὔτε ἀπὸ ληστῶν οὐ μὴ διασωθῶσι, θεοὶ ξύλινοι
 καὶ περιάργυροι καὶ περίχρυσοι· ⁵⁷ ὧν οἱ ἰσχύοντες περιελούνται τὸ χρυσοῖον ⁵⁷
 καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν περικείμενον αὐτοῖς ἀπελεύσονται
 ἔχοντες, οὔτε ἑαυτοῖς οὐ μὴ βοηθήσωσιν. ⁵⁸ ὥστε κρεῖσσον εἶναι βασιλεῖα ⁵⁸
 ἐπιδεικνύμενον τὴν ἑαυτοῦ ἀνδρείαν ἢ σχευὸς ἐν οἰκίᾳ χρήσιμον, ἐφ' ᾧ

34. αυτοῖς ευχὴν 35. οὐ μὴ ἐξέλωνται 36. παραστησῶσιν 39. αυ-
 τοὺς υπαρχειν 40. οὐ δυναμενον ... τον βηλ αξιουσι τοτε λαλησαι 41. αυ-
 τοι τουτο νοησ. 42. περιτιθεμεναι ... θυμιωντες 43. απελκυσθεις ... κοι-
 μηθη μετ αυτης την πλ. αυτης ... ουδε το 44. γεινομενα παρ αυτοις ...
 ωστε θεους 45. εστιν· ουθεν γαρ αλλο ου μὴ γενωνται ... ομ ομ τεχν. α.
 γεν. 47. πως ουν μελλει ... κατασχ. ειναι θεοι· καταλειπον 48. ομ επελ-
 θη ... επ αυτους 49. ομ οἷ ... σωζ. αυτους εκ πολεμων 50. οτι ειναι
 ψευδη ... τοις βασιλευσι φ. εστιν ... ουν pro θεου 51. γνωστον ουκ
 εσται οτι 53. διακρινωσιν αυτων ... ρυσ. αδικουμενον 54. ωστ. αι κο-
 ρωναι αι ανα ... ομ πυρ 55. βασιλει τε 56. ουν η νομισταιον η δεκταιον
 ... διασωσουσιν 57. και απελευσονται ... οι δε εαυτοις 58. κρεισσων ...
 επιδειγνυμενον ... ανδριαν

κεκρήσεται ὁ κεκτημένος, ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί· ἢ καὶ θύρα ἐν οἰκίᾳ διασώζουσα τὰ ἐν αὐτῇ ὄντα ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί, καὶ ξύλινος στῦλος ἐν βασιλείαις ἢ οἱ 59 ψευδεῖς θεοί. ⁵⁹ ἥλιος μὲν γὰρ καὶ σελήνη καὶ ἄστρα ὄντα λαμπρὰ καὶ ἀπο- 60 στελλόμενα ἐπὶ χρείας εὐήκοά εἰσιν. ⁶⁰ ὡσαύτως καὶ ἀστραπὴ ὅταν ἐπιφανῇ 61 εὖοπτός ἐστι· τὸ δ' αὐτὸ καὶ πνεῦμα ἐν πάσῃ χώρᾳ πνεῖ· ⁶¹ καὶ νεφέλαις ὅταν ἐπιταγῇ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐπιπορεύεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, συντε- 62 λοῦσαι τὸ ταχύν· ⁶² τό τε πῦρ ἐξαποσταλὲν ἄνωθεν ἐξαναλῶσαι ὅρη καὶ δρυ- μούς ποιεῖ τὸ συνταχθέν. ταῦτα δὲ οὔτε ταῖς εἰδέαις οὔτε ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν 63 ἀφωμοιωμένα ἐστίν. ⁶³ ὅθεν οὔτε νομιστέον οὔτε κλητέον ὑπάρχειν αὐτοὺς θεούς, οὐ δυνατῶν ὄντων αὐτῶν οὔτε κρίσιν κρίναι οὔτε εὖ ποιῆσαι ἀνθρώ- 64 65 ποις. ⁶⁴ γνόντες οὖν ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί, μὴ φοβηθῇτε αὐτούς. ⁶⁵ οὔτε γὰρ βα- 66 σιλευσιν οὐ μὴ καταράσωνται οὔτε μὴ εὐλογήσωσιν. ⁶⁶ σημεῖά τε ἐν ἔθνεσιν ἐν οὐρανῷ οὐ μὴ δεῖξουσιν, οὐδὲ ὡς ὁ ἥλιος λάμπουσιν, οὔτε φωτισῶσιν ὡς 67 ἡ σελήνη. ⁶⁷ τὰ θηρία αὐτῶν ἐστὶ κρείττω, ἃ δύνανται ἐκφυγόντα εἰς σκέπην 68 ἐαυτὰ ὠφελησαι. ⁶⁸ κατ' οὐδέναν οὖν τρόπον ἡμῖν ἐστὶ φανερόν ὅτι εἰσὶ θεοί· 69 διὸ μὴ φοβηθῇτε αὐτούς. ⁶⁹ ὥσπερ γὰρ ἐν σικυηράτῳ προσβασκάνιον οὐδὲν φυλάσσον, οὕτως οἱ θεοὶ αὐτῶν εἰσὶ ξύλινοι καὶ περιχύρσοι καὶ περιάργυροι. 70 ⁷⁰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῇ ἐν κήπῳ ῥάμνῳ, ἐφ' ἧς πᾶν ὄρνεον ἐπικαθίσταται, ὡσαύτως δὲ καὶ νεκρῷ ἐρβιμμένῳ ἐν σκότει ἀφωμοιώνται οἱ θεοὶ αὐτῶν ξύ- 71 λινοὶ καὶ περιχύρσοι καὶ περιάργυροι. ⁷¹ ἀπὸ τε τῆς πορφύρας καὶ τῆς μαρ- μάρου τῆς ἐπ' αὐτοὺς σηπωμένης γνωσθήσονται ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί· αὐτὰ τε 72 ἐξ ὑστέρου βρωθήσονται, καὶ ἔσται θνείδος ἐν τῇ χώρᾳ. ⁷² κρείσσον οὖν ἄν- θρωπος δίκαιος οὐκ ἔχων εἰδωλα, ἔσται γὰρ μακρὰν ἀπὸ θνεϊδισμού.

I E Z E K I H Λ.

I.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει ἐν τῷ τετάρτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ* Ἀβρ. 4. 5.
μηνὸς καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν μέσῳ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ, 1 καὶ ἠνολήχτησαν οἱ οὐρανοί, καὶ ἶδον ὁράσεις θεοῦ. 2 πέμπτῃ τοῦ μηνός, τοῦτο τὸ ἔτος τὸ πέμπτον τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ βασιλέως Ἰωακείμ, καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰεζεκιήλ υἱὸν Βουζιὲ τὸν ἱερέα ἐν γῇ Χαλδαίων ἐπὶ τοῦ 3 4 ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ. 3 καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεῖρ κυρίου, 4 καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐξαίρον ἤρχετο ἀπὸ βορρᾶ, καὶ νεφέλῃ μεγάλη ἐν αὐτῷ, καὶ φέγγος κύκλω αὐτοῦ καὶ πῦρ ἔξαστράπτων, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὄρασις ἡλέκτρον 5 ἐν μέσῳ τοῦ πυρός καὶ φέγγος ἐν αὐτῷ, 5 καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὡς ὁμοίωμα

58. χρησεται ο κτησαμενος 59. ευηκοα εστιν 60. το δ αυτο πνευμα ... νεφελη 62. το δε πυρ ... ουδε his ... ιδεαις ... ενι αυτων 63. ουτε εκλεκταιον αυτους υπαρχειν ... ποιειν 65. καταρασονται ... ευλογησουσιν 66. εν ουρανῳ και εν εθνεσιν ... ουτε ως ο ηλ. ου μη εκλαμψουσιν ουτε μη 67. χρισων εστιν αυτων ... αυτα ωφελ. 68. εστιν ημιν 69. συκτη- ρατω ... φυλασων 70. την εν κηπω (sed sequitur ραμνω) ... ως αυτως και 71. επ αυτων ... γνωσσεσθαι ... βρωθησονται απ αυτων ... εν χωρα 72. χρισων ... ιδωλα, εστ. γαρ αυτος

Subscriptio: ιερειας προφητης βαρουχ θρηνοι και επιστολη

Inscriptio: ιεζεκιηλ προφητης ιε

I. 4. εμμεσω 2. ετος πεμπτῳ 3. εκει επ εμε 4. ως ομοιωμα ηλε- κτρον εμμεσω

τεσσάρων ζώων. καὶ αὕτη ἡ ὄρασις αὐτῶν. ὁμοίωμα ἀνθρώπου ἐπ' αὐτοῖς·
⁶ καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἐνί, καὶ τέσσαρες πτέρυγες τῷ ἐνί· ⁷ καὶ τὰ σκέλη 6 7
αὐτῶν ὁρθά, καὶ περῶτοι οἱ πόδες αὐτῶν, καὶ σπινθῆρες ὡς ἐξαστραπτῶν
χαλκός· καὶ ἐλαφραί αἱ πτέρυγες αὐτῶν, ⁸ καὶ χεὶρ ἀνθρώπου ὑποκάτωθεν 8
τῶν περυγῶν αὐτῶν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν· καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν
τῶν τεσσάρων ⁹ οὐκ ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτά, ἕκαστον ἀπέναντι τοῦ 9
προσώπου αὐτῶν ἐπορεύοντο. ¹⁰ καὶ ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν, πρόσωπον 10
ἀνθρώπου καὶ πρόσωπον τοῦ λέοντος ἐκ δεξιῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ πρόσωπον
μόσχου ἐξ ἄριστερῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ πρόσωπον ἄετοῦ τοῖς τέσσαρσι. ¹¹ καὶ 11
αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι ἄνωθεν τοῖς τέσσαρσιν, ἑκατέρῃ δύο συνε-
zeugμέναι πρὸς ἀλλήλας, καὶ δύο ἐπεκάλυπτον ἐπάνω τοῦ σώματος αὐτῶν.
¹² καὶ ἑκάτερον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπορεύετο· οὐ ἂν ἦν τὸ πνεῦμα πο- 12
ρευόμενον ἐπορεύοντο, καὶ οὐκ ἐπέστρεφον. ¹³ καὶ ἐν μέσῳ τῶν ζώων ὄρασις 13
ὡς ἀνθράκων πυρὸς καιομένων, ὡς ὅψις λαμπάδων συστρεφομένων ἀνά μέσον
τῶν ζώων καὶ φέγγος τοῦ πυρός, καὶ ἐκ τοῦ πυρός ἐξεπορεύετο ἀστραπή.
¹⁵ καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ τροχὸς εἷς ἐπὶ τῆς γῆς ἐχόμενος τῶν ζώων τοῖς τέσ- 15
σαρσι. ¹⁶ καὶ τὸ εἶδος τῶν τροχῶν ὡς εἶδος θάρσεως, καὶ ὁμοίωμα ἐν τοῖς 16
τέσσαρσι· καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἦν καθὼς ἂν εἴη τροχὸς ἐν τροχῷ, ¹⁷ ἐπὶ τὰ 17
τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο. οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά,
¹⁸ οὐδ' οἱ νῶτοι αὐτῶν, καὶ ὕψος ἦν αὐτοῖς· καὶ ἴδον αὐτά, καὶ οἱ νῶτοι 18
αὐτῶν πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλόθεν τοῖς τέσσαρσιν. ¹⁹ καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι 19
τὰ ζῶα ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ ζῶα ἀπὸ
τῆς γῆς ἐξήρνοντο οἱ τροχοί. ²⁰ οὐ ἂν ἦν ἡ νεφέλη ἐκεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ πο- 20
ρευέσθαι, ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ καὶ ἐξήρνοντο σὺν αὐτοῖς, διότι πνεῦμα ζωῆς
ἐν τοῖς τροχοῖς. ²¹ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ ἐπορεύοντο, καὶ ἐν τῷ ἐστάναι 21
αὐτὰ εἰσπήκεισαν, καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτὰ ἀπὸ τῆς γῆς ἐξήρνοντο σὺν αὐ-
τοῖς, ὅτι πνεῦμα ζωῆς ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς. ²² καὶ ὁμοίωμα ὑπὲρ κεφαλῆς αὐ- 22
τῶν τῶν ζώων ὡς ἐν στερέωμα ὡς ὄρασις κρυστάλλου ἐκτεταμένον ἐπὶ τῶν
περυγῶν αὐτῶν ἐπάνωθεν, ²³ καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ στερεώματος αἱ πτέρυγες 23
αὐτῶν ἐκτεταμέναι, περυσσόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ, ἑκάστῳ δύο ἐπικάλυπτου-
σαι τὰ σώματα αὐτῶν. ²⁴ καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν τῶν περυγῶν αὐτῶν ἐν τῷ 24
πορεύεσθαι αὐτὰ ὡς φωνὴν ὕδατος πολλοῦ· καὶ ἐν τῷ ἐστάναι αὐτὰ κατέ-
παυον αἱ πτέρυγες αὐτῶν. ²⁵ καὶ ἰδοὺ φωνὴ ὑπεράνωθεν τοῦ στερεώματος 25
τοῦ ὄντος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν ²⁶ ὡς ὄρασις λίθου σαπφείρου, ὁμοίωμα θρό- 26
νου ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοιώματος τοῦ θρόνου ὁμοίωμα ὡς εἶδος ἀν-
θρώπου ἄνωθεν. ²⁷ καὶ ἴδον ὡς ὅψιν ἡλέκτρου ἀπὸ ὀράσεως ὁσφύος καὶ ἐπάνω, 27

*Αποκ.
1, 15.

6. τεσσερα 7. ως ο εξαστραπτων 8. επι τα τεσσερα usque προσωπα
in rasura; antea nonnulla defuerunt ... και τα προσωπ. αυτων και αι πτε-
ρυγες αυτων των τεσσαρων εχομενα (-ναι correctum est) ετερα της ετερας·
και τα προσωπα αυτων 9. κατεναντι 40. και η ομοιωσεις ... προσωπ.
ανθρωπου αυτοις κ. πρ. λεοντος ... τοις τεσσαροις 41. *om ανωθεν 42.
η pro την ... επορευετο κ. ο. επεστρεφεν 43. εμμεσω ... ορασις ανθρακων
... ως αστραπη et add (14) και τα ζωα ετρεχον και ανεκαμπτον ως ειδος
του βεζεκ 46. *om και ομοι. εν τ. τεσσαρσιν ... επι τροχω 47. τεσσερα
20. εμπορ. τα ζωα και οι τρ. εξηρνοντο ... ζωης η εν 24. ιστηκεισαν ...
εν τ. τροχ. την 22. κεφαλής αυτοις 23. υποκατω ... δυο συνεzeugμεναι
επικαλ. τω σωματι τα προσωπα αυτων 24. post πολλου add ως φωνην ικα-
νου εν τω πορευεσθαι αυτα· φωνη του λογου ως φωνη παρεμβολης 25. υπερ-
ανω ... in fine add εν τα εσταναι αυτα ανιεντο αι πτερυγες αυτων 26.
ab initio add και υπερανω του στερεωματος του υπερ κεφαλής αυτων ...
επ αυτω 27. ειδον ... post ηλεκτρου add ως ορασις πυρος εσωθεν αυτου

καὶ ἀπὸ ὁράσεως ὁσφύος καὶ ἕως κάτω ἴδον ὅρασιν πυρός, καὶ τὸ φέγγος * Ἀποκ.
28 αὐτοῦ κύκλῳ ²⁸ ὥς ὅρασις τόξου, ὅταν ᾗ ἐν τῇ νεφέλῃ ἐν ἡμέραις ὑετοῦ, ^{1, 14.}
οὕτως ἡ στάσις τοῦ φέγγους κυκλόθεν.

II.

Αὕτη ἡ ὅρασις ὁμοιώματος δόξης κυρίου· καὶ ἴδον, καὶ πίπτω ἐπὶ
1 πρὸς ὡπὸν μου, καὶ ἤκουσα φωνὴν λαλοῦντος, ¹ καὶ εἶπε πρὸς μέ ^{Υἱὲ ἀνθρώ-}
2 πον, στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου, καὶ λαλήσω πρὸς σέ. ² καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμέ
πνεῦμα, καὶ ἀνέλαβέ με καὶ ἐξῆρέ με καὶ ἔστησέ με ἐπὶ τοὺς πόδας μου,
3 καὶ ἤκουον αὐτοῦ λαλοῦντος πρὸς μέ, ³ καὶ εἶπε πρὸς μέ ^{Υἱὲ ἀνθρώπου,} ἐξα-
ποστέλλω ἐγὼ σὲ πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, τοὺς παραπικραίνοντάς με,
οἵτινες παρεπίκρανάν με αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέ-
4 5 ρας, ⁴ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ^{Τάδε λέγει κύριος,} ⁵ ἔάν ἄρα ἀκούσωσιν ἡ πτοη-
θῶσι, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστὶ, καὶ γινώσκονται ὅτι προφήτης εἰ σὺ ἐν
6 μέσῳ αὐτῶν. ⁶ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου μὴ φοβηθῇς αὐτούς, μηδὲ ἐκστής ἀπὸ
προσώπου αὐτῶν· διότι παροιστρήσουσι καὶ ἐπισυστήσονται ἐπὶ σὲ κύκλῳ,
καὶ ἐν μέσῳ σκορπίων σὺ κατοικεῖς· τοὺς λόγους αὐτῶν μὴ φοβηθῇς, καὶ
7 ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μὴ ἐκστής, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστὶ. ⁷ καὶ λα-
λήσεις τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς, ἔάν ἄρα ἀκούσωσιν ἡ πτοηθῶσιν, ὅτι
8 οἶκος παραπικραίνων ἐστὶ. ⁸ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου ἄκουε τοῦ λαλοῦντος πρὸς
σέ, μὴ γίνου παραπικραίνων καθὼς ὁ οἶκος ὁ παραπικραίνων· χάνε τὸ στόμα * Ἀποκ.
9 σου καὶ φάγε ὃ ἐγὼ δίδωμί σοι. ⁹ καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ χεῖρ ἐκτεταμένη πρὸς ^{10, 9. 10.}
10 μέ, καὶ ἐν αὐτῇ κεφαλὴς βιβλίου. ¹⁰ καὶ ἀνείλησεν αὐτὴν ἐνώπιόν μου, καὶ ἦν
ἐν αὐτῇ γεγραμμένα τὰ ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὀπίσω, καὶ ἐγγεγραπτο ^{Ἰηρὴν} καὶ
μέλος καὶ οὐαί. (3, 4.) καὶ εἶπε πρὸς μέ ^{Υἱὲ ἀνθρώπου,} κατάφαγε τὴν κε-
2 φαλίδα ταύτην, καὶ πορεύῃτι καὶ λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ. ² καὶ διηνοίξε
τὸ στόμα μου, καὶ ἐψώμισέ με τὴν κεφαλίδαν.

III.

3 ³ Καὶ εἶπε πρὸς μέ ^{Υἱὲ ἀνθρώπου,} τὸ στόμα σου φάγεται, καὶ ἡ κοιλία
σου πλησθήσεται τῆς κεφαλίδος ταύτης τῆς δεδομένης εἰς σέ. καὶ ἔφαγον
4 αὐτήν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου ὥς μέλι γλυκάζον. ⁴ καὶ εἶπε πρὸς μέ * Ἀποκ.
^{Υἱὲ ἀνθρώπου,} βάδιζε καὶ εἰσελθε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ λάλησον ^{10, 10.}
5 τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς, ⁵ διότι οὐ πρὸς λαὸν βαδύγλωσσον σὺ ἐξαπο-
6 στέλλῃ, πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, ⁶ οὐδὲ πρὸς λαοὺς πολλοὺς ἄλλοφώνους
ἢ ἄλλογλώσσους οὐδὲ στιβαροὺς τῇ γλώσσῃ ὄντας, ὧν οὐκ ἀκούσῃ τοὺς λό-
7 γους· καὶ εἰ πρὸς τοιοῦτους ἐξαπέστειλά σε, οὗτοι ἂν εἰσῆκουσάν σου. ⁷ ὁ δὲ
οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ οὐ μὴ ^{ῥηθῇ} σου εἰσακοῦσαι σου, διότι οὐ βούλονται εἰσα-
8 κοῦν μου, ὅτι πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ φιλόνηκοί εἰσι καὶ σκληροκαρδιοί. ⁸ καὶ
ἰδοὺ δέδωκα τὸ πρὸς ὡπὸν σου δυνατόν κατέναντι τῶν προσώπων αὐτῶν, καὶ
9 τὸ νίκός σου κατισχύσω κατέναντι τοῦ νίκους αὐτῶν, ⁹ καὶ ἔσται διὰ παντὸς
κραταιότερον πέτρας. μὴ φοβηθῇς ἀπ' αὐτῶν μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου

κυκλῳ (sed inde ab αὐτοῦ κυκλῳ usque ad ανελ. με κ. εξηγειρεν με και
omnia in rasura) ... ειδον ως ορασιν II. εμοιωμα της δοξης ... ειδον
1. εξηγειρεν pro εξηρε 3. εξαποστελω ... οι πατερ. αυτ. ηζητησαν εν εμοι
εως 4. ab initio add και υιοι σκληροπροσωποι και βαρυγλωσσον 6. τους
αποστελλω σε προς αυτους ... κυριος κυριος 5. εμμεσω 6. εμμεσω
7. διοτι οικος 8. **και συ καθως ... α εγω 10. ενωπι. εμου ... κ. εν
α. γεγρ. ην τα οπισθεν κ. τα εμπρ. ... εγεγραπτο εις αυτην III. 4. βα-
διζε εισελθε 5. βαθυχειλον (sed βαθ in rasura) και βαρυγλωσσον 6. τους
λογ. αυτων 7. του ισραηλ φιλονεικοι 9. post petras add δεδωκα το νε-
κος (v. 8. νικος ει νεικους) σου

αὐτῶν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. ¹⁰ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱέ ἀνθρώπου, 10 πάντας τοὺς λόγους οὓς λελάληκα μετὰ σοῦ λάβε εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ τοῖς ὡσί σου ἄκουε, ¹¹ καὶ βάδιζε ἐξελθε εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν πρὸς τοὺς 11 υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτούς, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος, ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν, ἐὰν ἄρα ἐνδῶσι. ¹² καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, 12 καὶ ἤκουσα κατόπισθέν μου φωνὴν σεισμοῦ μεγάλου Εὐλογημένη ἡ δόξα κυρίου ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ. ¹³ καὶ ἶδον φωνὴν τῶν πτερύγων τῶν ζώων πτε- 13 ρυσσομένων ἐτέρα πρὸς τὴν ἑτέραν, καὶ φωνὴ τῶν τροχῶν ἐχομένη αὐτῶν, καὶ φωνὴ τοῦ σεισμοῦ. ¹⁴ καὶ τὸ πνεῦμα ἐξῆρέ με καὶ ἀνέλαβέ με, καὶ ἐπο- 14 ρεύσθην ἐν ὁρμῇ τοῦ πνεύματός μου, καὶ χεὶρ κυρίου ἐγένετο ἐπ' ἐμέ κραταιά. ¹⁵ καὶ εἰςῆλθον εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν μετέωρος, καὶ περιῆλθον τοὺς κατοι- 15 κούντας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ τοὺς ὄντας ἐκεῖ· καὶ ἐκάθισα ἐκεῖ ἐπτά ἡμέρας ἀναστρεφόμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν. ¹⁶ καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἐπτά ἡμέρας 16 λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ¹⁷ Υἱέ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέδωκα σε τῷ οἴκῳ 17 Ἰσραὴλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον, καὶ διαπειλήσῃ αὐτοὺς παρ' ἐμοῦ, ¹⁸ ἐν τῷ λέγειν με τῷ ἀνόμῳ Θανάτῳ θανατωθήσῃ· καὶ οὐ διεστείλω 18 αὐτῷ τοῦ διαστείλασθαι τῷ ἀνόμῳ ἀποστρέφαι ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτοῦ τοῦ ζηῆσαι αὐτόν, ὁ ἄνομος ἐκεῖνος τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἐκζητήσῃ. ¹⁹ καὶ σὺ ἐὰν διαστείλῃ τῷ ἀνόμῳ, καὶ 19 μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, ὁ ἄνομος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται, καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σου ῥύσῃ. ²⁰ καὶ 20 ἐν τῷ ἀποστρέφειν δίκαιον ἀπὸ τῶν δικαιοσυγῶν αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ παραπτῶμα, καὶ δώσω τὴν βάσανον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, αὐτὸς ἀποθάνειται, ὅτι οὐ διεστείλω αὐτῷ· καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθάνειται, διότι οὐ μὴ μνηστῶσιν αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἐκ- 21 ζητήσῃ. ²¹ σὺ δὲ ἐὰν διαστείλῃ τῷ δικαίῳ τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν, καὶ αὐτὸς μὴ 21 ἁμάρτη, ὁ δίκαιος ζωὴ ζήσεται, ὅτι διεστείλω αὐτῷ, καὶ σὺ τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν ῥύσῃ. ²² καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεὶρ κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἀνάστηθι 22 καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδῖον, καὶ ἐκεῖ λαληθήσεται πρὸς σέ. ²³ καὶ ἀνέστην καὶ 23 ἐξῆλθον πρὸς τὸ πεδῖον, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ δόξα κυρίου εἰστήκει καθὼς ἡ ὄρασις καὶ καθὼς ἡ δόξα κυρίου ἦν ἶδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, ²⁴ καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμέ πνεῦμα καὶ ἔστησέ με ἐπὶ τοὺς 24 πόδας μου, καὶ ἐλάλησε πρὸς μέ καὶ εἶπέ μοι Εἰξελθε καὶ ἐγκλείσθητι ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου σου. ²⁵ καὶ σὺ υἱέ ἀνθρώπου, ἰδοὺ δέδονται ἐπὶ σέ δεσμοί, 25 καὶ δήσουσί σε ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξελθῇς ἐκ μέσου αὐτῶν. ²⁶ καὶ τὴν 26 γλῶσσάν σου συνδήσῃ, καὶ ἀποκωφωθήσῃ, καὶ οὐκ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς ἄνδρα ἐλέγχοντα, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. ²⁷ καὶ ἐν τῷ λαλεῖν με πρὸς σέ 27 ἀνοίξῃ τὸ στόμα σου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ὁ ἀκούων ἀκουέτω, καὶ ὁ ἀπειθῶν ἀπειθείτω, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.

IV.

Καὶ σὺ, υἱέ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ πλίνθιν καὶ τῆσεις αὐτὴν πρὸ προσώπου σου, καὶ διαγράψεις ἐπ' αὐτὴν πόλιν τὴν Ἱερουσαλὴμ, ² καὶ δώσεις 2 ἐπ' αὐτὴν περιοχὴν, καὶ οἰκοδομήσεις ἐπ' αὐτὴν προμαχῶνας, καὶ περιβα-

40. ελαληκα (sic) 41. κυριος κυριος 42. μεγαλου λεγοντων 43. ει-
δον φωνην πτερυγ. 44. το πν. κυριου ... επορ. μετεωρος εν ορμη 45. εμ-
μεσω 46. 47. hi duo versus rescripti sunt. 48. ου διεστειλω αυτω ουδε
ελαλησας του ... του ζητησαι αυτον ... εκ χειρος 49. αυτου και της ...
σου ερυσω 20. απο της δικαιοσυνης ... πειρηση ... αι δικαιοσ. αυτ. ας
εποιησεν 21. αμαρτανειν ... την ψυχ. σου 23. εις το παιδιον ... * om
εκει ... ιστηκει ... om κυριου secundum 24. επι ποδας μου 24. εμμεσω
25. και συ ου μη εξελθης εξ αυτων 27. κυριος κυριος ... απιθτω

- λείς ἐπ' αὐτήν χάρακα, καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν παρεμβολάς, καὶ τάξεις τὰς
 3 βελοστώσεις κύκλῳ. ³ καὶ σὺ λάβε σεαυτῶ τήγανον σιδηροῦν καὶ θήσεις αὐτὸ
 τοῖχον σιδηροῦν ἀνά μέσον σου καὶ ἀνά μέσον τῆς πόλεως, καὶ ἐτοιμάσεις
 τὸ πρόσωπόν σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ἔσται ἐν συγκλείσει, καὶ συγκλείσεις αὐ-
 4 τήν· σημεῖόν ἐστι τοῦτο τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ. ⁴ καὶ σὺ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευ-
 ρόν σου τὸ ἀριστερόν, καὶ θήσεις τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτοῦ
 κατὰ ἀριζμὸν τῶν ἡμερῶν πενήτηκοντα καὶ ἑκατὸν ἅς κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ,
 5 καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας αὐτῶν. ⁵ καὶ ἐγὼ δέδωκά σοι τὰς ἀδικίας αὐτῶν εἰς
 ἀριζμὸν ἡμερῶν ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ
 6 οἴκου Ἰσραὴλ. ⁶ καὶ συντελέσεις ταῦτα, καὶ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου
 τὸ δεξιόν, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰούδα τεσσαράκοντα ἡμέρας·
 7 ἡμέραν εἰς ἑνιαυτὸν τέθεικά σοι. ⁷ καὶ εἰς τὸν συγκλεισμὸν Ἱερουσαλὴμ ἐτοι-
 μάσεις τὸ πρόσωπόν σου, καὶ τὸν βραχίονά σου στερεώσεις, καὶ προφητεύσεις
 8 ἐπ' αὐτήν. ⁸ καὶ ἐγὼ ἰδοὺ δέδωκα ἐπὶ σὲ δεσμούς, καὶ μὴ στραφῇς ἀπὸ τοῦ
 πλευροῦ σου ἐπὶ τὸ πλευρόν σου ἕως οὗ συντελεσθῶσιν ἡμέραι τοῦ συγκλει-
 9 σμοῦ σου. ⁹ καὶ σὺ λάβε σεαυτῶ πυροὺς καὶ κριζὰς καὶ κύαμον καὶ φακὸν
 καὶ κέγχρον καὶ δλύραν, καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰ εἰς ἄγγος ἐν ὁσπράκινον, καὶ
 ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῶ εἰς ἄρτους, καὶ κατὰ ἀριζμὸν τῶν ἡμερῶν ἅς σὺ κα-
 10 θεύδεις ἐπὶ τοῦ πλευροῦ σου ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας φάγεσαι αὐτά.
 11 ¹⁰ καὶ τὸ βρώμά σου φάγεσαι ἐν σταθμῷ, εἴκοσι σίκλους τὴν ἡμέραν· ἀπὸ
 12 καίρου ἕως καιροῦ φάγεσαι αὐτά. ¹¹ καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ πίσεις, καὶ τὸ ἔκτον
 12 τοῦ εἶν ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ πίσεις. ¹² καὶ ἐγκρυφίαν κρίνουν φάγεσαι
 αὐτά, ἐν βολβίτοις κόπρου ἀνθρωπίνης ἐγκρύψεις αὐτά κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν,
 13 ¹³ καὶ ἔρεις Ἰάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ Οὕτως φάγονται οἱ υἱοὶ
 14 τοῦ Ἰσραὴλ ἀκαθάρτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν. ¹⁴ καὶ εἶπα Μηδαμῶς, κύριε θεὸς
 Ἰσραὴλ· εἰ ἡ ψυχὴ μου οὐ μεμίναντι ἐν ἀκαθαρσίᾳ, καὶ θνησιμαῖον καὶ
 15 θνητῶν οὐ βέβρωκα ἀπὸ γενεσέως μου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ ἐξελήλυθεν εἰς
 16 τὸ στόμα μου πᾶν κρέας ἔωλον. ¹⁵ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἰδοὺ δέδωκά σοι βόλ-
 16 βιτα βοῶν ἀντὶ τῶν βολβίτων τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ ποιήσεις τοὺς ἄρτους σου
 17 ἐπ' αὐτῶν. ¹⁶ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ ἐγὼ συντρίβω στήριγμα
 ἄρτου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ φάγονται ἄρτον ἐν σταθμῷ καὶ ἐν ἐνδείᾳ, καὶ ὕδωρ
 17 ἐν μέτρῳ καὶ ἐν ἀφανισμῷ πίνονται, ¹⁷ ὅπως ἐνδείξ γένωνται ἄρτου καὶ ὕδα-
 τος· καὶ ἀφανισθῇται ἄνθρωπος καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνταχθῶσιν αἱ
 ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν.

V.

- Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῶ ῥομφαίαν ὀξεῖαν ὑπὲρ ξυρὸν κου-
 ρέως, κτήσῃ αὐτὴν σεαυτῶ, καὶ ἐπάξεις αὐτὴν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου καὶ ἐπὶ
 2 τὸν πώγωνά σου. καὶ λήψῃ ξυγὸν σταθμίων καὶ διαστήσεις αὐτούς, ² τὸ τέ-
 τартον ἐν πυρὶ ἀνακαύσεις ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατὰ τὴν πληρώσιν τῶν ἡμερῶν
 τοῦ συγκλεισμοῦ, καὶ λήψῃ τὸ τέταρτον καὶ κατακαύσεις αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐ-
 3 τῆς, καὶ τὸ τέταρτον κατακόψεις ἐν ῥομφαίᾳ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ τὸ τέταρτον
 4 διασκορπίεις τῷ πνεύματι, καὶ μάχαιραν ἐκκένῶσω ὀπίσω αὐτῶν. ³ καὶ λήψῃ
 4 κνεῖξεν ὀλγους ἐν ἀριζμῷ καὶ συμπεριλήψῃ αὐτοὺς τῇ ἀναβολῇ σου. ⁴ καὶ

IV. 4. εκατόν ημερας ας ... λημψη 5. τας δυο αδικιας ... λημψη
 6. συντελ. αυτα παντα ... λημψη ... τεσσαρακοντα 7. εις συνκλισμον 8. ιδου
 εγω ... και ου μη στραφης ... αι ημεραι 10. ο φαγεσαι εν σταθμῳ ... ημε-
 ραν φαγεσαι . απο καιρ. και εως 11. πινσαι το εκτον του εν 12. κατακρυ-
 φεις προ εγκρυψ. 13. οι υιοι ισραηλ 14. κυριε κυριε θεε του ισραηλ ...
 απο της γενεσεως ... ** βεβηλον προ εωλον 15. κυριος προς με 16. κυριος
 προς με... εν (*om) ενδια 17. ταχθσονται V. 1. κτησαι ... λημψη 2. *το
 τεταρτ. το ... εμμεση ... λημψη ... εμμεσω 3. λημψη... συνπεριλημψη

ἐκ τούτων λήψῃ ἔτι καὶ ῥίψῃς αὐτοὺς εἰς μέσον τοῦ πυρός, καὶ κατακαύσεις αὐτοὺς ἐν πυρί· ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται πῦρ. καὶ ἔρεῖς παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ
⁵ Τάδε λέγει κύριος Ἀὐτῇ ἡ Ἱερουσαλήμ, ἐν μέσῳ τῶν ἑνῶν τέθεικα αὐτὴν ⁵ καὶ τὰς κύκλῳ αὐτῆς χώρας. ⁶ καὶ ἔρεῖς τὰ δικαιώματά μου τῇ ἀνόμῳ ἐκ 6 τῶν ἑνῶν, καὶ τὰ νόμιμά μου τῶν χωρῶν τῶν κύκλῳ αὐτῆς, διότι τὰ δικαιώματά μου ἀπόσαντο, καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς. ⁷ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνδ' ὧν ἡ ἀφορμὴ ὑμῶν ἐκ τῶν ἑνῶν ⁷ τῶν κύκλῳ ὑμῶν, καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποιήσατε, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἑνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν οὐ πεποιθήκατε, ⁸ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, ⁸ καὶ ποιήσω ἐν μέσῳ σου κρίμα ἐνώπιον τῶν ἑνῶν, ⁹ καὶ ποιήσω ἐν σοὶ ἃ ⁹ οὐ πεποίηκα καὶ ἃ οὐ ποιήσω ὅμοια αὐτοῖς ἔτι κατὰ πάντα τὰ βδελύγματά σου. ¹⁰ διὰ τοῦτο πατέρες φάγονται τέκνα ἐν μέσῳ σου, καὶ τέκνα φάγονται ¹⁰ πατέρας· καὶ ποιήσω ἐν σοὶ κρίματα, καὶ διασκορπισθῶ πάντας τοὺς καταλοίπους σου εἰς πάντα ἄνεμον. ¹¹ διὰ τοῦτο Ζῶ ἐγὼ, λέγει κύριος, ἡ μὴν ἀνδ' ¹¹ ὧν τὰ ἁγία μου ἐμίανας ἐν πᾶσι τοῖς βδελύγμασί σου, ἀγῶ ἀπόσωμαί σε, οὐ φείσεται μου ὁ ὀφθαλμός, ἀγῶ οὐκ ἐλεήσω. ¹² τὸ τέταρτόν σου ἐν θαλάττῳ ἀναλωθήσεται, καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται ἐν μέσῳ σου, καὶ τὸ τέταρτόν σου εἰς πάντα ἄνεμον σκορπισθῶ, καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται κύκλῳ σου, καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν. ¹³ καὶ συντελεσθήσεται ὁ θυμὸς μου καὶ ἡ ὀργή μου ἐπ' αὐτούς, καὶ ¹³ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα ἐν ζήλῳ μου, ἐν τῷ συντελεῖν με τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς. ¹⁴ καὶ θήσομαι σέ εἰς ἔρημον καὶ τὰς θυγατέρας σου ¹⁴ κύκλῳ σου ἐνώπιον παντὸς διοδεύοντος, ¹⁵ καὶ ἔσῃ στενακτὴ καὶ δηλαίστη ἐν ¹⁵ τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου, ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοὶ κρίματα ἐν ἐκδικήσει θυμοῦ μου· ἐγὼ κύριος λελάληκα. ¹⁶ καὶ ἐν τῷ ἀποστελεῖν με βολίδας τοῦ ¹⁶ λιμοῦ ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔσονται εἰς ἔκλειψιν, καὶ συντρίψω στηρίγμα ἄρτου σου. ¹⁷ καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σέ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ καὶ τιμωρήσομαι σε, ¹⁷ καὶ θάνατος καὶ αἷμα διελεύσονται ἐπὶ σέ, καὶ ῥομφαίαν ἐπάξω ἐπὶ σέ κυκλόθεν· ἐγὼ κύριος λελάληκα.

VI.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ ² πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ καὶ προφητεύσου ἐπ' αὐτά, ³ καὶ ἔρεῖς Τὰ ³ ὄρη Ἰσραὴλ, ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος τοῖς ὅρεσι καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξι καὶ ταῖς νόταις Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς ῥομφαίαν, καὶ ἐξολοθρευθήσεται τὰ ὑψηλὰ ὑμῶν, ⁴ καὶ συντριβήσονται τὰ ⁴ θυσιαστήρια ὑμῶν καὶ τὰ τεμένη ὑμῶν, καὶ καταβαλὼν τραυματίας ὑμῶν ἐνώπιον τῶν εἰδώλων ὑμῶν, ⁵ καὶ διασκορπισθῶ τὰ ὀστέα ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστηρίων ὑμῶν. ⁶ καὶ ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν αἱ πόλεις ἐξηρημαθήσονται καὶ ⁶

4. ληψῃ 5. λεγ. αδωναι (h. l. sic, non - ναί) κυριος τη ιερουσαλημ εμμεσω 6. εκ των χωρων 7. αδωναϊ κυριος ... υμων ουκ εποιησατε 8. αδωναϊ κυριος 9. α ουκ εποιησα και ου μη ποιησω 10. εμμεσω 11. αδωναϊ κυριος ει μη ανδ' ... εν πασι τοις προσοχθισμασιν σου και εν πασιν τ. βδ. σου ... και εγω ... και ου φεισεται ... και εγω ουκ ελ. σε 12. εμμεσω ... διασπερω αυτους 13. εν τω ζηλω μου 14. θηλεια ... εν οργη και εν θυμω και εν εκδικησει θυμου μου 16. om και ab initio ... εξαποστελται με τας βολιδας μου του θυμου επ 17. 3. λογ. αδωναι κυριου ... αδωναϊ κυριος ... *x. ταις ναπ. x. τ. φαραγξι ... εξολεθρευθησεται 5. ab initio add και δωση τα πτωματα των υιων ισραηλ κατα προσωπον των ειδωλων αυτων 6. om και pr. ... ed. rom. et cod. alex. υμων. αλ interpgr.

τὰ ὑψηλὰ ἀφανισθῇσεται, ὅπως ἐξολοθρευθῇ τὰ συσαστήρια ὑμῶν καὶ συν-
 7 τριβήσονται τὰ ἐῖδωλα ὑμῶν καὶ ἐξαρθῇ τὰ τεμένη ὑμῶν, ⁷ καὶ πεσοῦνται
 8 τραυματῖαι ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁸ ἐν τῷ γενέσθαι
 ἐξ ὑμῶν ἀνασωζόμενους ἐκ ῥομφαίας ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν τῷ διασκορπι-
 9 σμῷ ὑμῶν ἐν ταῖς χώραις, ⁹ καὶ μνησθήσονται μου οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ
 ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ ἡχμαλωτεύθησαν ἐκεῖ· ὁμώμοκα τῇ καρδίᾳ αὐ-
 τῶν τῇ ἐκπορευούσῃ ἀπ' ἐμοῦ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν τοῖς ἐκπορευ-
 10 οῦσιν ὀπίσω τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν, καὶ κόφονται πρόσωπα αὐτῶν ἐν
 11 λίθῃ. ¹¹ τὰδε λέγει κύριος Κρότησον τῇ χειρὶ καὶ ὠφθησον τῷ ποδὶ καὶ εἰ-
 πὸν Εὐγε εὐγε ἐπὶ πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν οἴκου Ἰσραὴλ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν ἡ-
 12 νάτῳ καὶ ἐν λιμῷ πεσοῦνται. ¹² ὁ ἐγγὺς ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖται, ὁ δὲ μακρὰν
 ἐν ἡανάτῳ τελευτήσῃ, καὶ ὁ περιεχόμενος ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται, καὶ συν-
 13 τελέσω τὴν ὀργὴν μου ἐπ' αὐτοὺς. ¹³ καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ
 εἶναι τοὺς τραυματίας ὑμῶν ἐν μέσῳ τῶν εἰδώλων ὑμῶν κύλῳ τῶν συσασ-
 τηρίων ὑμῶν ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω δένδρου συσκίου, οὗ
 14 ἔδωκαν ἐκεῖ ὁσμὴν εὐωδίας πᾶσι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. ¹⁴ καὶ ἐκτενῶ τὴν
 χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ῥήσομαι τὴν γῆν εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς ὄλεθρον
 ἀπὸ τῆς ἐρήμου Δεβλαὰ ἐκ πάσης τῆς κατοικεσίας αὐτῶν· ἐπιγνώσεσθε
 ὅτι ἐγὼ κύριος.

VII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὼν
 Τὰδε λέγει κύριος Τῇ γῇ τοῦ Ἰσραὴλ πέρας ἦκει, τὸ πέρας ἦκει ἐπὶ τὰς
 6 7 τέσσαρας πτέρυγας τῆς γῆς· ⁶ ἦκει τὸ πέρας ⁷ ἐπὶ σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν,
 8 ἦκει ὁ καιρὸς, ἥγγικεν ἡ ἡμέρα, οὐ μετὰ θορυβῶν οὐδὲ μετὰ ὧδινων. ⁸ νῦν ἐγ-
 γύθεν ἐκχεῶ τὴν ὀργὴν μου ἐπὶ σέ, καὶ συντελέσω τὸν θυμὸν μου ἐν σοί, καὶ
 9 κρινῶ σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου· ⁹ οὐ
 φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· διότι τὰς ὁδοὺς σου ἐπὶ σὲ δώσω,
 καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσονται, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ εἰμι κύ-
 3 ριος ὁ τύπτων. ³ νῦν τὸ πέρας πρὸς σέ, καὶ ἀποστελῶ ἐγὼ ἐπὶ σὲ καὶ ἐκδικήσω
 4 ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου· ⁴ οὐ φεί-
 σεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· διότι τὴν ὁδὸν σου ἐπὶ σὲ δώσω,
 καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσται, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος.
 5 10 ⁵ διότι τὰδε λέγει κύριος ¹⁰ Ἴδου τὸ πέρας ἦκει, ἰδου ἡ ἡμέρα κυρίου· εἰ καὶ
 11 ἡ ῥάβδος ἦνθηκεν, ἡ ὑβρίς ἐξανέστηκεν. ¹¹ καὶ συντρίψει στήριγμα ἀνόμου,

6. ἀφανισθῇσονται ... ἐξολοθρευθῇ ... ἐξαρθῇσεται ... in fine add
 καὶ ἐξαλειφῶσιν τα ἐργα ὑμῶν 7. ἐμμεσῳ 8. ab initio add καὶ υπολει-
 ψομαί 9. ομωμεχα ... τη ἐκπορευούσῃ απ ἐμου ('om α. ἐμ.) τη απο-
 σταση απ ἐμου ... τα προσώπα αὐτ. περὶ τῶν κακιῶν ὡν ἐποίησαν ἐν π.
 τ. βδ. α. καὶ ἐν πασιν τοῖς ἐπιτηδευμασιν αὐτῶν 10. x. ἐπιγν. ὅτι ἐγὼ
 κυρ. οὐκ εἰς δωρεὰν λελαλήκα του ποιησαι αὐτοῖς ἀπαντα τα κακα ταυτα
 11. αδωνα κυριος 12. ἐν ρομφ. τελευτήσῃ ... καὶ ο. υπολειψῃς καὶ ο
 περιεχ. 13. ἐμμεσῳ ... post ὑψηλὸν add καὶ ἐν πασαις κορυφαῖς τῶν
 ορεῶν ... post συσκίου add καὶ υποκατω πασης δρυος δασιας 14. κατοικ-
 κιας· καὶ ἐπιγν. VII. 2. αδωναῖ κυριος ... τη γ. τ. ισρ. cum antecdd.
 conhg. videtur. 3. 4. 5. (vide post v. 9. in ed. rom.) ante v. 6. in codice
 alex. habentur. 3. ab initio add ἡκει το περας ... ἐκδικησω σε ἐν 4. μου
 ἐπι σε, οὐδε ... καὶ γνωση ὅτι (post ὅτι usque τα βδελ. σου v. 8. omnia
 rescripta; antea videntur fuisse plura) 6. om ἡκ. το περας 7. μετ ὠδι-
 νων 9. ἐμμεσῳ (non item v. 4.) 10. Ἴδου ἡμερα ἡκει· ἰδου το περας
 ἡκει· ἐξηλθεν ἡ πλοχη· καὶ ἡνῆθηκεν ἡ ραβδος· ἐξανεστηκ. ἡ ὑβρις

καὶ οὐ μετὰ θορύβου οὐδὲ μετὰ σπουδῆς. ¹² ἤκει ὁ καιρὸς, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα· ¹² ὁ κτώμενος μὴ χαίρειτω, καὶ ὁ πωλὼν μὴ θρηνεῖτω· ¹³ διότι ὁ κτώμενος ¹³ πρὸς τὸν πωλοῦντα οὐκέτι μὴ ἐπιστρέψει, καὶ ἄνθρωπος ἐν ὀφθαλμῷ ζωῆς αὐτοῦ οὐ κρατήσει. ¹⁴ σάλπισατε ἐν σάλπιγγι καὶ κρῖνατε τὰ σύμπαντα. ¹⁵ ὁ ¹⁴ πόλεμος ἐν ῥομφαίᾳ ἔξωσεν, καὶ ὁ λιμὸς καὶ ὁ θάνατος ἔξωσεν· ὁ ἐν τῷ πεδίῳ ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει, τοὺς δ' ἐν τῇ πόλει λιμὸς καὶ θάνατος συντελέσει. ¹⁶ καὶ ἀνασωθήσονται οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ αὐτῶν καὶ ἔσονται ἐπὶ τῶν ¹⁶ ὁρέων· καὶ πάντας ἀποκτενῶ, ἕκαστον ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτοῦ. ¹⁷ πᾶσαι χεῖρες ¹⁷ ἐκλυθήσονται, καὶ πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ, ¹⁸ καὶ περιζώσονται ¹⁸ σάκκους, καὶ καλύψει αὐτοὺς ἡάμβος· καὶ ἐπὶ πᾶν πρόσωπον αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα. ¹⁹ τὸ ἀργύριον αὐτῶν ῥιφίησεται ¹⁹ ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ τὸ χρυσὸν αὐτῶν ὑπεροφθήσεται· αἱ ψυχαὶ αὐτῶν οὐ μὴ ἐμπλησθῶσι, καὶ αἱ κοιλίαι αὐτῶν οὐ μὴ πληρωθῶσι, διότι βάσανος τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἐγένετο. ²⁰ ἐκλεκτὰ κόσμου εἰς ὑπερφηανίαν ἔθεντο αὐτά, καὶ ²⁰ εἰκόνας τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν· ἔνεκεν τούτου δέδωκα αὐτὰ αὐτοῖς εἰς ἀκαθαρσίαν. ²¹ καὶ παραδώσω αὐτὰ εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων τοῦ ²¹ διαρπάσαι αὐτά, καὶ τοῖς λοιμοῖς τῆς γῆς εἰς σκῦλα, καὶ βεβηλώσουσιν αὐτά. ²² καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ μιανούσιν τὴν ἐπισκοπὴν ²² μου, καὶ εἰσελεύσονται εἰς αὐτὰ ἀφυλάκτως καὶ βεβηλώσουσιν αὐτά ²³ καὶ ²³ ποιήσουσι φυρμόν, διότι ἡ γῆ πλήρης λαῶν, καὶ ἡ πόλις πλήρης ἀνομίας. ²⁴ καὶ ἀποστρέψω τὸ φρύγμα τῆς ἰσχύος αὐτῶν, καὶ μιανήσεται τὰ ἅγια ²⁴ αὐτῶν. ²⁵ καὶ ἐξίλασμός ἦξει καὶ ζητήσῃ εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔσται. ²⁶ οὐαὶ ἐπὶ ²⁵ ²⁶ οὐαὶ ἔσται, καὶ ἀγγελία ἐπὶ ἀγγελίαν ἔσται, καὶ ζητηθήσεται ὅρασις ἐκ προφητῶν, καὶ νόμος ἀπολείπεται ἐξ ἱερῶς καὶ βουλή ἐκ πρεσβυτέρων. ²⁷ ἄρχων ²⁷ ἐνδύσεται ἀφανισμόν, καὶ αἱ χεῖρες τοῦ λαοῦ τῆς γῆς παραλυθήσονται· κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ποιήσω αὐτοῖς, καὶ ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν ἐκδικήσω αὐτούς, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

VIII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔκτῳ ἔτει ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ μηνὸς ἐγὼ ἐκαθήμην ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰουδα ἐκάθηντο ἐνώπιόν μου. καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεῖρ κυρίου, ² καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁμοίωμα ἀνδρός, ἀπὸ ² τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καὶ ἕως κάτω πῦρ, καὶ ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ὑπεράνω αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἡλέκτρον. ³ καὶ ἐξέτεινεν ὁμοίωμα χειρὸς καὶ ἀνέλαβέ με ³ τῆς κορυφῆς μου, καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἤγαγέ με εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὁράσει ἡσοῦ ἐπὶ τὰ πρόσωπα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης εἰς βορρᾶν, οὗ ἦν ἡ στήλη τοῦ κτωμένου. ⁴ καὶ ⁴ ἰδοὺ ἦν ἐκεῖ δόξα κυρίου ἡσοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν ἶδον ἐν τῷ πεδίῳ.

14. θορύβων ... in fine add καὶ οὐκ ἐξ αὐτῶν εἰσιν· οὐδὲ ωραῖσμός ἐν αὐτοῖς 12. in fine add ὅτι ὁργὴ εἰς παντὶ τοῦ πληθὸς αὐτῆς 13. οὐκετι οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ et add καὶ ἐτι ἐν ζοῇ (sic) τοῦ ζῆν αὐτῶν· ὅτι ὁρασις εἰς παντὶ τοῦ πληθὸς αὐτῆς οὐκ ἀνακαμψεί 14. om καὶ ... in fine add καὶ οὐκ ἐστὶν πορευόμενος εἰς τὸν πολεμὸν ὅτι ἡ ὁργὴ μου εἰς παντὶ τοῦ πληθὸς αὐτῆς 15. οἱ ἐν τῷ π. ε. ρ. τελευτήσουσι· τοὺς δὲ ἐν 16. ὁρεῶν ὡς περιστεραὶ μελετήτι· καὶ (sic) πανταί 19. πλαταίαις ... post ὑπεροφθήσεται add τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσὸν αὐτῶν οὐ δυνήθησεται ἐξελεῖσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὁργῆς κυρίου 21. τοῦ διαφθεῖραι αὐτὰ 24. ab initio add καὶ ἀξίως πονηροὺς ἐθῶν καὶ κληρονομήσουσιν τοὺς οἴκους αὐτῶν 25. om καὶ ab initio ... εἰς εἰρήνην 27. ab initio add ὁ βασιλεὺς πενήνησει καὶ ὁ ... καὶ τοῖς κριμασίην VIII. 1. om ἐγὼ ... ἐνωπ. ἐμοῦ ... ἀδωναὶ κυρίου 2. *τὰ ὑπεράνω ... ὡς ὁρασις αὐρας ὡς ἰδος ἡλεκτρ. 3. τῆς πύλης τῆς ἐσωτερικῆς τ. βλεπ. πρὸς βορρᾶν 4. ἐκεῖ ἦν

- 5 ⁵ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου πρὸς βορρᾶν. καὶ ἀνέβλεψα τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πρὸς βορρᾶν, καὶ ἰδοὺ ἀπὸ βορρᾶ ἐπὶ τὴν
6 πύλιν τὴν πρὸς ἀνατολάς. ⁶ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐώρακας τί
οὗτοι ποιοῦσιν; ἀνομίας μεγάλας ποιοῦσιν ὥδε τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἁγίων
7 μου, καὶ ἔτι ὅφει ἀνομίας μεῖζονας. ⁷ καὶ εἰσῆγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς
8 αὐλῆς, ⁸ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου ὄρυξον. καὶ ὠρυξα, καὶ ἰδοὺ θύρα.
9 10 ⁹ καὶ εἶπε πρὸς μέ Εἰσελθε καὶ ἴδε τὰς ἀνομίας αἷς οὗτοι ποιοῦσιν ὥδε. ¹⁰ καὶ
εἰσῆλθον καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ μάταια βδελύγματα καὶ πάντα τὰ εἰδῶλα οἴκου
11 Ἰσραὴλ διαγεγραμμένα ἐπ' αὐτοὺς κύκλῳ. ¹¹ καὶ ἐβδομήκοντα ἄνδρες ἐκ
τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ Ἰεχονίας ὁ τοῦ Σαφάν ἐν μέσῳ αὐτῶν
εἰστήκει πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἕκαστος θυμιατήριον αὐτοῦ εἶχεν ἐν τῇ
12 χειρὶ, ⁸ καὶ ἡ ἀτμίς τοῦ θυμιάματος ἀνέβαινε. ¹² καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἐώρακας,
υἱὲ ἀνθρώπου, ἃ οἱ πρεσβύτεροι οἴκου Ἰσραὴλ ποιοῦσιν, ἕκαστος αὐτῶν ἐν
τῷ κοιτῶνι τῷ κρυπτῷ αὐτῶν, διότι εἶπαν Οὐχ ὄρα ὁ κύριος, ἐγκαταλείπει
13 κύριος τὴν γῆν. ¹³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἐτι ὅφει ἀνομίας μεῖζονας αἷς οὗτοι ποιοῦσι.
14 ¹⁴ καὶ εἰσῆγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς βλεπούσης
πρὸς βορρᾶν, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυναῖκες καθήμεναι ἡρηνόουσαι τὸν Θαμμούζ.
15 ¹⁵ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου ἐώρακας, καὶ ἔτι ὅφει ἐπιτηδεύματα μεί-
16 ζονα τούτων. ¹⁶ καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτέραν,
καὶ ἐπὶ τῶν προθύρων τοῦ ναοῦ κυρίου ἀνὰ μέσον τῶν αἰλᾶν καὶ ἀνὰ μέ-
σον τοῦ θυσιαστηρίου ὡς εἴκοσι ἄνδρες, τὰ ὀπίσθια αὐτῶν πρὸς τὸν ναὸν τοῦ
κυρίου καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀπέναντι, καὶ οὗτοι προσκυνοῦσι τῷ ἡλίῳ.
17 ¹⁷ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἐώρακας υἱὲ ἀνθρώπου· μὴ μικρὰ τῷ οἴκῳ Ἰούδα τοῦ
ποιεῖν τὰς ἀνομίας αἷς πεποιθήκασιν ὥδε, διότι ἐπλησαν τὴν γῆν ἀνομίας; καὶ
18 ἰδοὺ αὐτοὶ ὡς μυκτριζόντες. ¹⁸ καὶ ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς μετὰ θυμοῦ· οὐ
φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω.

IX.

- Καὶ ἀνέκραγεν εἰς τὰ ὦτά μου φωνὴ μεγάλη λέγων Ἠγγικεν ἡ ἐκδι-
κῆσις τῆς πόλεως· καὶ ἕκαστος εἶχε τὰ σκεύη τῆς ἐξολοθρευσεως ἐν χειρὶ
2 αὐτοῦ. ² καὶ ἰδοὺ ἔξ ἄνδρες ἤρχοντο ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης τῆς ὑψηλῆς
τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν, καὶ ἕκαστος πέλυξ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ εἰς
ἄνθρω ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐνδεδυκὼς ποδήρη, καὶ ζώνη σαπφείρου ἐπὶ τῆς ὀσφύος
αὐτοῦ· καὶ εἰσῆλθον καὶ ἔστησαν ἐχόμενοι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χαλκοῦ.
3 ³ καὶ δόξα θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ ἀνέβη ἀπὸ τῶν Χερουβίμ, ἡ οὐσα ἐπ' αὐτῶν,

5. ἐπὶ τὴν πύλιν τοῦ θυσιαστηρίου ἡ εἰκὼν τοῦ ζήλους τουτου· ἐν τῷ
εἰσπρενεσθᾷ σε (σε deletum) αὐτὴν βλεπούσαν πρὸς ανατ. 6. εώρακας
... ἀνομ. μεγάλ. ας ο οίκος ισραηλ ποιοῦσιν ... οψη ἀμαρτίας 7. in fine add
καὶ ἰδον καὶ ἰδου σπη μια ἐν τῷ τοίχῳ 8. ορυξον δη ἐν τῷ τοίχῳ ...
θυρα μια 9. τας ἀνομ. τας πονηρας ας ... ὡδε σημερον 10. καὶ ἰδου
πασα ὁμοιωσις ἐρπετου καὶ κτηνους· ματ. βδελ. καὶ εἰδον παντα τα ἰδῶλα
... ἐπ αὐτου 11. ἐχονιας ... ἐμμεσω ... ἰστηκει ... ἐν χειρὶ αὐτου ...
ἀναιβρενεν 12. Υἱε ἀνθρ. εωρακας ... ποιοῦσιν ὡδε ... εἶπαν Εγκαταλε-
λοιπεν κυριος· οὐκ εφορα ο κυρ. τὴν γῆν 13. οψη 15. post εωρακας add
μὴ μικρα τῷ οἰκῳ ἰουδα του ποιεῖν τας ἀνομιας ας πεποιθηκαν αὐτοι ὡδε
... οψη 16. καὶ ἰδου ἐπὶ τῶν προθ. ναου ... ὡς εἰκ. καὶ πεντε ... αὐτ.
δεδωκοτες πρὸς τ. ναον κυριου ... προσεκυνουν κατ ανατολας τῷ ηλ. 17.
τῷ οἰκῳ ισραηλ ... ἀνομιας· καὶ ἐπεστρεψαν παροργισαι με καὶ ἰδου αὐτοι
ἐκτινοῦσιν τὸ κλημα ὡς μυκτριζόντες 18. in fine add καὶ καλεσουσιν ἐν
τοῖς ὡσιν μου καὶ οὐ μὴ εἰσακουσῶ αὐτων IX. 4. αὐτος pro ἕκαστος
... ἐξολοθρευσεως 2. ζῶνην ... ἐχομενα 3. θεου ισραηλ ἀν. ἐπὶ τῶν χε-
ρουβειν

*Αποκ.
7, 3.

εἰς τὸ αἷθριον τοῦ οἴκου. καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδουκῶτα τὸν ποδηρή, ὃς εἶχεν ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὴν ζώνην, ⁴ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Διέλθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ κόπτετε καὶ μὴ φείδεσθε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ μὴ ἐλεήσητε· ⁵ πρεσβύτερον καὶ νεανίσκον καὶ παρθένον καὶ νήπια καὶ γυναῖκας ὅσοι ἐκείνη ἐν μέσῳ αὐτῶν. ⁶ καὶ τούτοις εἶπεν ἀκούοντός μου Πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν, καὶ κόπτετε καὶ μὴ φείδεσθε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ μὴ ἐλεήσητε· ⁷ ἀποκτείνετε εἰς ἐξάλειψιν, ἐπὶ δὲ πάντας ἐφ' οὓς ἐστὶ τὸ σημεῖον μὴ ἐγγίσητε, ἀπὸ τῶν ἁγίων μου ἄρξασθε. καὶ ἤρξαντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πρεσβυτέρων οἳ ἦσαν ἕως ἐν τῷ οἴκῳ. ⁸ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς Μιάνετε τὸν οἶκον, καὶ πλησάτε τὰς ὁδοὺς νεκρῶν ἐκπορευόμενοι καὶ κόπτετε. ⁹ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κόπτεν αὐτοὺς καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἀνεβόησα καὶ εἶπα Ὁ κύριε, ἐξάλειφεις σὺ τοὺς καταλοῖπους τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐκχεῖν σε τὸν θυμὸν σου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ; ¹⁰ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἀδικία τοῦ οἴκου ¹¹ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα μεμεγάλυνται σφόδρα σφόδρα, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ λαῶν πολλῶν, καὶ ἡ πόλις ἐπλήσθη ἀδικίας καὶ ἀκαθαρσίας· ὅτι εἶπαν Ἐγκατέλιπε κύριος τὴν γῆν, οὐκ ἐφορᾷ ὁ κύριος. ¹² καὶ οὐ φείσεται μου ὁ ὀφθαλμὸς οὐδὲ μὴ ἐλεήσω, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα. ¹³ καὶ ¹⁴ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ ἐνδεδουκῶς τὸν ποδηρή καὶ ἐξωσμένος τῇ ζώνῃ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, καὶ ἀπεκρίνατο λέγων Πεποίηκα καθὼς ἐνετείλω μοι.

X.

Καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ ἐπάνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς τῶν Χερουβιμ ὡς λίθος σαπφείρου ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' αὐτῶν. ² καὶ εἶπε πρὸς τὸν ³ ἄνδρα τὸν ἐνδεδουκῶτα τὴν στολὴν Εἰσελθε εἰς τὸ μέσον τῶν τροχῶν τῶν ὑποκάτω τῶν Χερουβιμ, καὶ πλησον τὰς δράκας σου ἀνθρώκων πυρὸς ἐκ μέσου τῶν Χερουβιμ καὶ διασκορπίσον ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιον ἐμοῦ. ⁴ καὶ τὰ Χερουβιμ εἰστήκει ἐκ δεξιῶν τοῦ οἴκου ἐν τῷ εἰσπορευέσθαι τὸν ⁵ ἄνδρα, καὶ ἡ νεφέλη ἔπλησε τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. ⁶ καὶ ἀπήρην ἡ δόξα ⁷ κυρίου ἀπὸ τῶν Χερουβιμ εἰς τὸ αἷθριον τοῦ οἴκου, καὶ ἔπλησε τὸν οἶκον ἡ εφέλη, καὶ ἡ αὐλὴ ἐπλήσθη τοῦ φέγγους τῆς δόξης κυρίου. ⁸ καὶ φωνὴ τῶν ⁹ πτερύγων τῶν Χερουβιμ ἠκούετο ὡς τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτερᾶς ὡς φωνὴ θροῦ Σαδδαὶ λαλοῦντος. ¹⁰ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐντέλλεσθαι αὐτὸν τῷ ἀνδρὶ τῷ ¹¹ ἐνδεδουκῶτι τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν λέγων Λάβε πῦρ ἐκ μέσου τῶν τροχῶν ἐκ μέσου τῶν Χερουβιμ, καὶ εἰσῆλθε καὶ ἔστη ἐχόμενος τῶν τροχῶν. ¹² καὶ ἐξέ- ¹³τεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς μέσον τοῦ πυρὸς τοῦ ὄντος εἰς μέσον τῶν Χερουβιμ, καὶ ἔλαβε καὶ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐνδεδουκῶτος τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν, καὶ ἔλαβε καὶ ἐξῆλθε. ¹⁴ καὶ ἶδον τὰ Χερουβιμ ὁμοίωμα χειρῶν ἀν- ¹⁵θρώπων ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν. ¹⁶ καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ τροχοὶ τέσ- ¹⁷σαρες εἰσθήκεισαν ἐχόμενοι τῶν Χερουβιμ, τροχὸς εἰς ἐχόμενος Χερουβ ἐνός, καὶ ἡ ὄψις τῶν τροχῶν ὡς ὄψις λίθου ἁνθρακος. ¹⁸ καὶ ὄψις αὐτῶν ὁμοίωμα ¹⁹ 10

4. κυριος προς αυτον ... μεσην την ιερ. ... το σημειον ... εμμεσω (non v. 2.) αυτης 5. φεισησθε 6. και απο των αγιων ... om των ανδρων 7. πληρωσατε 8. οιμμοι αδωναϊ κυριε ... om σε 9. Εγκαταλελοιπεν ο κυριος ... om ουκ εφ. ο κυρ. 10. ab initio και εγω ειπα Εγω ειμι· ου φεισεται ο οφθ. μου 11. περιεξωσμενος ... λογον λεγων ... καθα X. 1. των χερουβειμ ... επ αυτω 2. χερουβειμ ... πλησ. τας χειρας σου ... χερουβειν 3. χερουβειν ιστηκει 4. χερουβειν 5. χερουβειν 6. εκ μ. τ. τρ. εκ μ. των τροχων τ. χερουβειμ 7. και εξετ. ο χερουβ ... του οντ. εμμεσω των χερουβειν 8. και ιδου τα χερουβειν 9. ιστηκεισαν ... χερουβειν ... τρ. ε. εχ. του χερουβ του ενος· και τροχος εις εχομενος του χερουβ· η οψις των τροχων ως οψις 10. και η οψ.

11 ἐν τοῖς τέσσαρσιν, ὃν τρόπον ὅταν ἡ τροχὸς ἐν μέσῳ τροχοῦ· ¹¹ ἐν τῷ πο-
 ρεύεσθαι αὐτὰ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο, οὐκ ἐπέστρεφον ἐν
 τῷ πορεύεσθαι αὐτά· ὅτι εἰς ὃν ἂν τόπον ἐπέβλεψεν ἡ ἀρχὴ ἢ μία ἐπορεύοντο,
 12 καὶ οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά. ¹² καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν καὶ αἱ
 χεῖρες αὐτῶν καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν καὶ οἱ τροχοὶ πλήρεις ὀφθαλμῶν κυ-
 13 κλόθεν τοῖς τέσσαρσι τροχοῖς. ¹³ τοῖς δὲ τροχοῖς τούτοις ἐπεκλήθη Γεληὴλ
 14 ἀκούοντός μου. ¹⁴ καὶ τὰ Χερουβὶμ ἦσαν τοῦτο τὸ ζῶον ὃ ἶδον ἐπὶ τοῦ πο-
 15 ταμοῦ τοῦ Χοβάρ. ¹⁵ καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ Χερουβὶμ ἐπορεύοντο οἱ τρο-
 χοί, καὶ οὗτοι ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ Χερουβὶμ τὰς πτέρυ-
 γας αὐτῶν τοῦ μετεωρίζεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς οὐκ ἐπέστρεφον οἱ τροχοὶ αὐτῶν·
 17 ¹⁷ ἐν τῷ ἐστάναι αὐτὰ εἰστήκεισαν, καὶ ἐν τῷ μετεωρίζεσθαι αὐτὰ μετεωρί-
 18 ζοντο μετ' αὐτῶν· διότι πνεῦμα ζωῆς ἐν αὐτοῖς ἦν. ¹⁸ καὶ ἐξῆλθε δόξα κυ-
 19 ρίου ἀπὸ τοῦ οἴκου καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὰ Χερουβὶμ, ¹⁹ καὶ ἀνέλαβον τὰ Χερουβὶμ
 τὰς πτέρυγας αὐτῶν καὶ ἐμετεωρίσθησαν ἀπὸ τῆς γῆς ἐνώπιον ἐμοῦ· ἐν τῷ
 20 ἐξελθεῖν αὐτὰ καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὰ πρόστυρα
 τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς ἀπέναντι, καὶ δόξα Θεοῦ Ἰσραὴλ ἦν ἐπ' αὐτῶν
 21 ὑπεράνω. ²⁰ τοῦτο τὸ ζῶον ἐστίν ὃ ἶδον ὑποκάτω Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ πο-
 22 ταμοῦ τοῦ Χοβάρ, καὶ ἔγνων ὅτι Χερουβὶμ ἐστί. ²¹ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἐνί,
 καὶ ὁκτὼ πτέρυγες τῷ ἐνί, καὶ ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπων ὑποκάτωθεν τῶν
 22 πτερυγῶν αὐτῶν. ²² καὶ ὁμοιώσεις τῶν προσώπων αὐτῶν, ταῦτα τὰ πρόσωπά
 ἐστίν ἃ ἶδον ὑποκάτω τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ
 Χοβάρ, καὶ αὐτὰ ἕκαστον κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐπορεύοντο.

XI.

Καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ οἴκου κυρίου
 τὴν κατέναντι τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς. καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προστύρων
 τῆς πύλης ὡς εἴκοσι καὶ πέντε ἄνδρες, καὶ ἶδον ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν Ἰεχο-
 2 ναοῦ. ² καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Γιὲ ἀνθρώπου, οὗτοι οἱ ἄνδρες οἱ λογιζό-
 3 μενοι μάταια καὶ βουλευόμενοι βουλὴν πονηρὰν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ³ οἱ λέ-
 γοντες Οὐχὶ προσφάτως ὥκοδόμηται αἱ οἰκίαι; αὕτη ἐστὶν ὁ λέβηθ, ἡμεῖς
 4 δὲ τὰ κράα. ⁴ διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπ' αὐτούς, προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου.
 5 ⁵ καὶ ἔπescen ἐπ' ἐμὲ πνεῦμα κυρίου καὶ εἶπε πρὸς μέ Λέγει Τάδε λέγει κύ-
 ριος Οὕτως εἶπατε οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ τὰ διαβούλια τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἐγὼ
 6 ἐπίσταμαι, ⁶ ἐπληθύνετε νεκροὺς ὑμῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐνεπλήσατε
 7 τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τραυματιῶν. ⁷ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Τοὺς νεκροὺς
 ὑμῶν οὓς ἐπατάξατε ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὗτοί εἰσι τὰ κράα, αὕτη δὲ ὁ λέβηθ
 8 ἐστὶ, καὶ ὑμᾶς ἐξάξω ἐκ μέσου αὐτῆς. ⁸ ῥομφαίαν φοβεῖσθε, καὶ ῥομφαίαν
 9 ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς, λέγει κύριος. ⁹ καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ μέσου αὐτῆς, καὶ παρα-
 10 δώσω ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων, καὶ ποιήσω ἐν ὑμῖν κρίματα. ¹⁰ ἐν ῥου-

40. εμμεσω 44. τεσσερα 42. om κυκλοθεν ... in fine add αυτων
 43. τουτο pro τουτοις ... om ακουοντος μου (14.) και τεσσερα προσωπα τω
 ενι το προσωπον του ενος προσωπον χερουβ· και το προσωπον του δευτερου
 προσωπον ανθρωπου και το προσωπον του τριτου προσωπον λεοντος· και το
 τεταρτον προσωπον αετου 45. και επηραν τα χερουβειν· τουτο το ... ειδον
 46. χερουβειν επορ. και οι ... χερουβειν ... in fine add και γε αυτοι απο
 των εχομενα αυτων 47. ιστηκεισαν ... εμετεωριζοντο 48. απο του αιθριου
 του οικου ... χερουβειν 49. χερουβειν ... εν τω εξαρειν αυτα ... δοξα
 κυριου θεου 20. ειδον ... χερουβειν (videtur) 21. τεσσερα ... ανθρωπου
 22. ομοιωμα ... ειδον ... δοξης θεου ... του χοβαρ την ορασιν αυτων
 XI. 4. κατ ανατολας ... εμμεσω ... τον του ιαζερ 5. ο οικος 6. τας οδ.
 αυτης 7. αδωναϊ κυριος ... ους εφρονευσате εμμεσω 8. αδωναι κυριος

φαίλα πεσεισθε, ἐπὶ τῶν ὁρέων τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς, καὶ ἐπιγινώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. ¹³ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προφητεύειν με καὶ Φαλτίας ὁ τοῦ Βα- ¹³ ναίου ἀπέθανε, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπον μου, καὶ ἀνεβόησα φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπα Οἴμοι οἴμοι κύριε, εἰς συντέλειαν ποιεῖς σὺ τοὺς καταλοίπους τοῦ Ἰσραὴλ; ¹⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁵ Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ ¹⁴ 15 ἀδελφοί σου καὶ οἱ ἄνδρες τῆς αἰχμαλωσίας σου καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ συντετελεσται, οἷς εἶπαν αὐτοῖς οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ Μακράν ἀπέ- ¹⁶ χετε ἀπὸ τοῦ κυρίου, ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κληρονομίαν. ¹⁶ διὰ τοῦτο εἰ- ¹⁶ πόν Τάδε λέγει κύριος ὅτι ἀπόσωμαι αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ διασκορπισῶ αὐτοὺς εἰς πάσαν γῆν, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς ἀγίασμα μικρὸν ἐν ταῖς χώ- ¹⁷ ραῖς οὐ ἐάν εἰσέλθωσιν ἐκεῖ. ¹⁷ διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Καὶ εἰς- ¹⁷ δέξομαι αὐτοὺς ἐκ τῶν ἔθνων, καὶ συναῶμαι αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν οὐ διέ- ¹⁸ σπειρα αὐτοὺς ἐν αὐταῖς, καὶ δώσω αὐτοῖς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁸ καὶ ¹⁸ εἰσελεύσονται ἐκεῖ, καὶ ἔξαρουσι πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῆς καὶ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς ἐξ αὐτῆς. ¹⁹ καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν ἑτέραν, καὶ πνεῦμα ¹⁹ καινὸν δώσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκσπάσω τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρ- ²⁰ κὸς αὐτῶν καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν σαρκίνην, ²⁰ ὅπως ἐν τοῖς προστάγμασί μου πορεύονται, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσωσιν καὶ ποιῶσιν αὐτά, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. ²¹ καὶ εἰς τὴν ²¹ καρδίαν τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, ὡς ἡ καρδία αὐ- ²² τῶν ἐπορεύετο, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει κύ- ²² ριος. ²² καὶ ἐξήραν τὰ Χερουβὶμ τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι ²² αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτὰ ὑπεράνω αὐτῶν. ²³ καὶ ἀνέβη ἡ ²³ δόξα κυρίου ἐκ μέσης τῆς πόλεως, καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ ὄρους ὃ ἦν ἀπέναντι ²⁴ τῆς πόλεως. ²⁴ καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα καὶ ἤγαγέ με εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς ²⁴ τὴν αἰχμαλωσίαν ἐν ὁράσει ἐν πνεύματι θεοῦ. καὶ ἀνέβην ἀπὸ τῆς ὁράσεως ²⁵ ἧς ἴδον, ²⁵ καὶ ἐλάλησα πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν πάντας τοὺς λόγους τοῦ κυ- ²⁶ ρίου οὗς ἔδειξέ μοι.

XII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐν μέσῳ τῶν 2 ἀδικιῶν αὐτῶν σὺ κατοικεῖς, οἱ ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς τοῦ βλέπειν καὶ οὐ βλέ- ³ πουσιν, καὶ ὦτα ἔχουσι τοῦ ἀκούειν καὶ οὐκ ἀκούουσι, διότι οἶκος παραπι- ³ κραίμων ἐστί. ³ καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, ποίησον σεαυτῷ σκεύη αἰχμαλωσίας ³ ἡμέρας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ αἰχμαλωτευθῆσθαι ἐκ τοῦ τόπου σου εἰς ἕτερον ⁴ τόπον ἐνώπιον αὐτῶν, ὅπως ἴδωσι διότι οἶκος παραπικραίμων ἐστί. ⁴ καὶ ⁴ ἐξοίσεις τὰ σκεύη σου σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ σὺ ἐξελεύσῃ ἐσπέρας ὡς ἐκπορεύεται αἰχμάλωτος ⁵ ἐνώπιον αὐτῶν· διό- ⁵ ρυξον σεαυτῷ εἰς τὸν τοίχον, καὶ διεξελεύσῃ δι' αὐτοῦ ⁶ ἐνώπιον αὐτῶν· ⁶ ἐπ' ὧμων ἀναληφθῆσθαι καὶ κεκρυμμένος ἐξελεύσῃ, τὸ πρόσωπόν σου συγκα-

10. και επι των (11.) αυτη υμιν ουκ εσται εις λεβητα· και υμεις ου μη γενησθαι· εμμεσω αυτης εις κρεα· επι των ορειων του ισραηλ κρινω υμας. (12.) και επιγινωσθεσθαι· διοτι εγω κυριος· 13. οιμμοι· οιμμοι· αδωναϊ κυριε ... συ ποιεις 16. αδωναϊ κυριος ... πασαν την γην 17. δια τουτου ταδε λεγει αδωναϊ κυριος ... Και εισδεξ. usque του ισραηλ rescripta 19. την καρδιαν αυτων την λιθ. 20. ποιησουσιν ... in fine add λεγει κυριος 24. και κατα τας καρδιας των ... post ανομ. αυτων add και των πονηρων ων εποιησαν ... εις κεφαλαις ... αδωναϊ κυριος 22. χερουβειμ ... ην επ αυτοις υπεραν αυτων 23. ανεβη δόξα ... μεσου 25. λογους κυριου ... in fine add κυριος XII. 2. εμμεσω ... οφθ. του οραν 3. αιχμαλωσιας και αιχμαλωτισθητι ημερας ... εκ του οικου σου 4. 5. εξελευση συ εσπ. ενωπιον αυτων ως εκπ. αιχμ. 5 ενωπιον αυτων· (sed h. l. εν. αυτ. improbatum est) 6. ανα- λημφθησθαι

λύψεις καὶ οὐ μὴ ἴδῃς τὴν γῆν, διότι τέρας δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ.
 7 καὶ ἐποίησα οὕτως κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατό μοι, καὶ σκευὴ ἐξήνεγκα
 αἰχμαλωσίας ἡμέρας, καὶ ἐσπέρας διώρυξά ἐμαυτῷ τὸν τοίχον καὶ κεκρυμ-
 8 μένος ἐξήλθον, ἐπ' ὧμων ἀνεληφθῆν ἐνώπιον αὐτῶν. 8 καὶ ἐγένετο λόγος κυ-
 9 ρίου τὸ πρῶν πρὸς με λέγων 9 Ὑἱὲ ἀνθρώπου, οὐκ εἶπαν πρὸς σὲ ὁ οἶκος τοῦ
 10 Ἰσραὴλ, οἶκος ὁ παραπικραίνων Τί σὺ ποιεῖς; 10 εἰπὼν πρὸς αὐτούς Τάδε
 λέγει κύριος κύριος Ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἀφηγεύμενος ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ
 11 οἴκῳ Ἰσραὴλ οἳ εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, 11 εἰπὼν ὅτι ἐγὼ τέρατα ποιῶ, ὃν τρό-
 πον πεποίηκα οὕτως ἔσται αὐτῷ· ἐν μετοικεσίᾳ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύ-
 12 σονται, 12 καὶ ὁ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐπ' ὧμων ἀρδήσεται, καὶ κεκρυμμένος
 ἐξελεύσεται διὰ τοῦ τοίχου, καὶ διορύξει τοῦ ἐξελεῖν αὐτὸν δι' αὐτοῦ· τὸ
 πρῶτον αὐτοῦ συγκαλύψει ὅπως μὴ ὁραθῇ ὀφθαλμῷ, καὶ αὐτὸς τὴν γῆν
 13 οὐκ ὄψεται. 13 καὶ ἐκπετάσω τὸ δίκτυόν μου ἐπ' αὐτόν, καὶ συλληφθήσεται
 ἐν τῇ περιοχῇ μου, καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ
 14 αὐτὴν οὐκ ὄψεται, καὶ ἐκεῖ τελευτήσῃ. 14 καὶ πάντας τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ τοὺς
 βοηθούς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀντιλαμβανομένους αὐτοῦ διασπερῶ εἰς πάντα
 15 ἄνεμον, καὶ ῥομφαίαν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν. 15 καὶ γινώσκονται διότι ἐγὼ
 κύριος, ἐν τῷ διασκορπίσαι με αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ διασπερῶ αὐτοὺς
 16 ἐν ταῖς χύμαις. 16 καὶ ὑπολείψομαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἀριζμῷ ἐκ ῥομφαίας
 καὶ ἐκ λιμοῦ καὶ ἐκ θανάτου, ὅπως ἐκδιηγῶνται πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῶν
 17 ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ εἰσθήσονται ἐκεῖ, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ κύριος. 17 καὶ ἐγένε-
 18 το λόγος κυρίου πρὸς με λέγων 18 Ὑἱὲ ἀνθρώπου, τὸν ἄρτον σου μετὰ ὀδύ-
 19 νης φάγεσαι, καὶ τὸ ὕδωρ μετὰ βασάνου καὶ θλίψεως πίεσαι. 19 καὶ ἐρεῖς
 πρὸς τὸν λαὸν τῆς γῆς Τάδε λέγει κύριος τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ
 τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ Τοὺς ἄρτους αὐτῶν μετὰ ἐνδείας φάγονται, καὶ τὸ ὕδωρ
 αὐτῶν μετὰ ἀφανισμοῦ πίνονται, ὅπως ἀφανισθῇ ἡ γῆ σὺν πληρώματι αὐτῆς,
 20 ἐν ἀσεβείᾳ γὰρ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. 20 καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν αἱ
 κατοικούμεναι ἐξερημαθῇσονται, καὶ ἡ γῆ εἰς ἀφανισμόν ἔσται, καὶ ἐπιγνώ-
 21 σεσθε διότι ἐγὼ κύριος. 21 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων 22 Ὑἱὲ
 ἀνθρώπου, τίς ἡ παραβολὴ ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ, λέγοντες Μακρὰ
 23 αἱ ἡμέραι, ἀπόλωλεν ὅρασις; 23 διὰ τοῦτο εἰπὼν πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύ-
 ριος Καὶ ἀποστρέψω τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσι τὴν παρα-
 βολὴν ταύτην οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι λαλήσεις πρὸς αὐτούς Ἠγγίκασιν αἱ
 24 ἡμέραι καὶ λόγος πάσης ὁράσεως. 24 ὅτι οὐκ ἔσται ἔτι πᾶσα ὅρασις ψευδὴς
 25 καὶ μαντευόμενος τὰ πρὸς χάριν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. 25 διότι ἐγὼ
 κύριος λαλήσω τοὺς λόγους μου, λαλήσω καὶ ποιήσω, καὶ οὐ μὴ μὴκύνω ἔτι·
 ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, οἶκος ὁ παραπικραίνων, λαλήσω λόγον καὶ ποιήσω,
 26 27 λέγει κύριος. 26 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων 27 Ὑἱὲ ἀνθρώπου,
 ἰδοὺ ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ὁ παραπικραίνων, λέγοντες λέγουσιν Ἡ ὅρασις ἦν οὗτος
 28 ὁρᾶ εἰς ἡμέρας πολλάς, καὶ εἰς καιροὺς μακροὺς οὗτος προφητεύει. 28 διὰ
 τοῦτο εἰπὼν πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Οὐ μὴ μὴκύνωσιν οὐκέτι πάντες
 οἱ λόγοι μου οὓς ἂν λαλήσω· λαλήσω καὶ ποιήσω, λέγει κύριος.

7. καὶ ἐξήνεγκα ὡς σκευὴ αἰχμαλ. ... ὠρυξά ε. τ. τοιχ. τη χειρὶ ...
 ἀνελημφθῆν 8. πρὸς με τὸ πρῶν 9. ὁ οἶκος ἰσραηλ ὁ παραπικραίνων 10.
 post κυρ. κυρ. pergit εἰπον (ειπ. improbatur) τω αρχοντι καὶ τω αφηγου-
 μενω ιερουσαλημ ... εμμεσω 11. ποιω εμμεσω αυτης ... εσται αμοις
 12. ὁ αρχ. αυτων εμμεσω αυτης ... ορυξει 13. συλλημφθησεται 14. εκ-
 χειρω pro εκκενωσω 16. εκδιγηγωνται ... οπι πασας 18. μετ οδυνης ...
 το υδωρ σου ... καὶ εκθλιψεως 19. αδωναι κυριος ... μετ ενδειας ... συν
 τω πληρωματι 20. η γη αυτης 22. τις υμιν η παραβ. αυτη ... Μακρην
 23. αδωναί κυριος Αποστρεψω 24. καὶ ουκετι εσται πασα ... εμμεσω 25.
 οπι οτι ... οίκος παραπικρ. ... αδωναί κυριος 28. αδωναί κυριος ... λα-
 λησω· οτι λαλήσω λογον κ. π. λεγ. αδωναί κυρ.

XIII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων ²Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον ² ἐπὶ τοὺς προφῆτας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ προφητεύσεις καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς Ἀκούσατε λόγον κυρίου ³Τὰδε λέγει κύριος Οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ ³ καρδίας αὐτῶν, καὶ τὸ καθόλου μὴ βλέπουσιν. ⁴Ὡς ἀλώπεκες ἐν ταῖς ἐρή- ⁴ μοις οἱ προφῆται σου, Ἰσραὴλ. ⁵οὐκ ἔστησαν ἐν στερεώματι καὶ συνήγαγον ⁵ ποίμνια ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, οὐκ ἀνέστησαν οἱ λέγοντες ἐν ἡμέρᾳ κυ- ⁶ ρίου, ⁶βλέποντες ψευδῆ, μαντευόμενοι μάταια, οἱ λέγοντες Λέγει κύριος, καὶ ⁶ κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν αὐτούς, καὶ ἤρξαντο τοῦ ἀναστῆσαι λόγον. ⁷οὐχὶ ὅρα- ⁷ σιν ψευδῆ ἐωράκατε, καὶ μαντείας ματαίας εἰρήκατε; ⁸καὶ διὰ τοῦτο εἰπόν ⁸ Τὰδε λέγει κύριος Ἄνδ' ὧν οἱ λόγοι ὑμῶν ψευδεῖς καὶ αἱ μαντεῖαι ὑμῶν ⁹ μάταιαι, διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, λέγει κύριος, ⁹καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά ⁹ μου ἐπὶ τοὺς προφῆτας τοὺς ὀρώντας ψευδῆ καὶ τοὺς ἀποφθεγγομένους μά- ¹⁰ ταια· ἐν παιδείᾳ τοῦ λαοῦ μου οὐκ ἔσονται, οὐδὲ ἐν γραφῇ οἴκου Ἰσραὴλ ¹⁰ οὐ γραφήσονται, καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσέλουσονται, καὶ γινώ- ¹¹ σονται διότι ἐγὼ κύριος. ¹⁰ἀνδ' ὧν ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου, λέγοντες Εἰρήνη, ¹⁰ καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη· καὶ οὗτος οἰκοδομεῖ τοῖχον, καὶ αὐτοὶ ἀλείφουσιν αὐ- ¹¹ τόν, πεσεῖται. ¹¹εἰπόν πρὸς τοὺς ἀλείφοντας Πεσεῖται, καὶ ἔσται ὑετὸς κατα- ¹¹ κλύζων, καὶ δώσω λίθους πετροβόλους εἰς τοὺς ἐνδέσμους αὐτῶν, καὶ πεσοῦν- ¹² ται, καὶ πνεῦμα ἐξαίρον, καὶ ῥαγήσεται. ¹²καὶ ἰδοὺ πέπτωκεν ὁ τοῖχος, καὶ ¹² οὐκ ἐροῦσι πρὸς ὑμᾶς Ποῦ ἔστιν ἡ ἀλοιφή ὑμῶν ἣν ἠλείφατε; ¹³διὰ τοῦτο ¹³ τὰδε λέγει κύριος Καὶ ῥήξω πνοὴν ἐξαίρουσαν μετὰ θυμοῦ, καὶ ὑετὸς κατα- ¹⁴ κλύζων ἐν ὀργῇ μου ἔσται, καὶ τοὺς λίθους τοὺς πετροβόλους ἐν θυμῷ ἐπάξω ¹⁴ εἰς συντέλειαν, ¹⁴καὶ κατασκάψω τὸν τοῖχον ὃν ἠλείφατε, καὶ πεσεῖται· καὶ ¹⁴ θήσῃ αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἀποκαλυφθήσεται τὰ θεμέλια αὐτοῦ, καὶ πε- ¹⁵ σεῖται καὶ συντελεσθήσεται μετ' ἐλέγχων, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. ¹⁵καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν τοῖχον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀλείφοντας αὐ- ¹⁵ τόν, πεσεῖται. καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς Οὐκ ἔστιν ὁ τοῖχος οὐδὲ οἱ ἀλείφοντες ¹⁶ αὐτὸν ¹⁶προφῆται τοῦ Ἰσραὴλ, οἱ προφητεύοντες ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ¹⁶ ὀρώντες αὐτῇ εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη, λέγει κύριος. ¹⁷καὶ σύ, υἱὲ ¹⁷ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰς θυατέρας τοῦ λαοῦ σου τὰς ¹⁸ προφητεούσας ἀπὸ καρδίας αὐτῶν, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτάς ¹⁸καὶ ἐρεῖς ¹⁸ Τὰδε λέγει κύριος Οὐαὶ ταῖς σὺδραπτούσαις προσκεφάλαια ὑπὸ πάντα ἀγκῶνα ¹⁹ χειρὸς καὶ ποιούσαις ἐπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας τοῦ δια- ¹⁹ στρέφειν ψυχὰς. αἱ ψυχαὶ διεστράφησαν τοῦ λαοῦ μου, καὶ ψυχὰς περιε- ¹⁹ ποιοῦντο, ¹⁹καὶ ἐβεβήλουν με πρὸς τὸν λαόν μου ἐνεκεν δρασμοῦ κριτῶν καὶ ²⁰ ἐνεκεν κλασμάτων ἄρτων τοῦ ἀποκτεῖναι ψυχὰς ὥς οὐκ ἔδει ἀποθάνειν, καὶ ²⁰ τοῦ περιποιήσασθαι ψυχὰς ὥς οὐκ ἔδει ζῆσαι, ἐν τῷ ἀποφθεγγέσθαι ὑμᾶς

XIII. 2. τοὺς προφ. τ. ισρ. τοὺς προφητευοντας· καὶ ερεῖς τοῖς προ-
φῆταις τοῖς προφητευουσιν ἀπο καρδίας αὐτῶν· καὶ προφητεύσεις· καὶ ερεῖς
πρ. αὐτ. 3. ἀδωναὶ κυριος 4. οἱ προφ. σου ισρ. ὡς ἐν ἀλωπηγῆς (sic) ἐν
τ. ερ. 5. καὶ ἐπὶ τὸν 6. Τὰδε λέγει κυριος· καὶ ο κυριος 7. μαντείας
(v. 8. μαντῖαι, atque ita plerumque) ... in fine add καὶ λεγεται· φησιν
κυριος· καὶ ἐγὼ οὐκ ἐλαλήκα (sic) 8. om καὶ ab initio ... ἀδωναὶ κυριος
his 9. οτι ἐγὼ εἰμι ἀδωναὶ κυρ. 10. λεγοντες Εἰρηνη· εἰρηνη ... τὸν τοι-
χον· καὶ αλλοι ... om πεσεῖται 11. ἀλφοντ. αὐτον 13. om οὐκ 13. ἀδω-
ναι κυριος ... ἐπαξω ἐν θυμῳ 14. συντελεσθήσεται 15. καὶ πεσεῖται
16. καὶ ὀρωντες ... **αὐτὴν εἰρηνην ... ἀδωναι κυριος 18. *x. ερ. πρὸς
αὐτάς ... ἀδωναὶ κυριος ... ἐπὶ πάντα 18. καὶ αἱ ψυχαὶ 19. καὶ κλα-
σματος ἀρτου ἀποκτεῖναι ... καὶ περιποιοντο ψυχὰς ... ζην

- 20 λαὸν εἰσακούοντι μάταια ἀποφθέγματα. ²⁰ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ὑμῶν, ἐφ' ἃ ὑμεῖς ἐκεῖ συστρέφετε ψυχάς, καὶ διαβρῆξω αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων ὑμῶν, καὶ ἐξαποστελῶ τὰς ψυχὰς ἅς
 21 ὑμεῖς ἐκστρέφετε τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς διασκορπισμόν, ²¹ καὶ διαβρῆξω τὰ ἐπιβόλαια ὑμῶν, καὶ ῥύσσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ οὐκέτι ἔσονται
 22 ἐν χερσὶν ὑμῶν εἰς συστροφὴν, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. ²² ἀνδ' ὧν διεστρέφετε καρδίαν δικαίου, καὶ ἐγὼ οὐ διεστροφον αὐτόν, καὶ τοῦ κατισχύσαι χειρὰς ἀνόμου τὸ καθόλου μὴ ἀποστρέφαι ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς
 23 πονηρᾶς καὶ ζῆσαι αὐτόν, ²³ διὰ τοῦτο ψευδῇ οὐ μὴ ἴδῃτε, καὶ μαντείας οὐ μὴ μαντεύσῃτε ἔτι· καὶ ῥύσσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος.

XIV.

- Καὶ ἦλθον πρὸς με ἐκ τῶν πρεσβυτέρων ἄνδρες τοῦ λαοῦ Ἰσραὴλ, καὶ
 3 ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου. ² καὶ ἐγένετο πρὸς με λόγος κυρίου λέγων ³ Ὡς ἄνθρωπον, οἱ ἄνδρες οὗτοι ἔθεντο τὰ διανοήματα αὐτῶν ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ τὴν κόλασιν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἔζησαν πρὸ προσώπου αὐτῶν·
 4 εἰ ἀποκρινόμενος ἀποκριθῶ αὐτοῖς; ⁴ διὰ τοῦτο ἀλήθην αὐτοῖς, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ὃς ἂν ζῇ τὰ διανοήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην, ἐγὼ
 5 κύριος ἀποκριθῶμαι αὐτῷ ἐν οἷς ἐνέχεται ἡ διάνοια αὐτοῦ, ὅπως πλαγιάσῃ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὰς καρδίας αὐτῶν τὰς ἀπηλλοτριωμένας
 6 ἀπ' ἐμοῦ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν. ⁶ διὰ τοῦτο εἰπὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ ἐπιστρέψατε
 7 τὰ πρόσωπα ὑμῶν. ⁷ διότι ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ καὶ ἐκ τῶν προσηλυτῶν τῶν προσελυτευόντων ἐν τῷ Ἰσραὴλ ὃς ἂν ἀπαλλοτριωθῇ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ θῇται τὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην τοῦ ἐπερωτήσαν αὐτόν ἐν ἐμοί, ἐγὼ κύριος ἀποκριθῶμαι αὐτῷ
 8 ἐν ᾧ ἐνέχεται ἐν αὐτῷ. ⁸ καὶ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον, καὶ θήσομαι αὐτὸν εἰς ἔρημον καὶ εἰς ἀφανισμόν, καὶ ἐξαράω αὐτόν
 9 ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁹ καὶ ὁ προφήτης εἰς πλάνησιν καὶ λαλήσῃ, ἐγὼ κύριος πεπλάνηκα τὸν προφήτην ἐκείνον, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτόν καὶ ἀφανιῶ αὐτόν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου
 10 Ἰσραὴλ, ¹⁰ καὶ λήφονται τὴν ἀδικίαν αὐτῶν κατὰ τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐπερω-
 11 τήσαντος, καὶ κατὰ τὸ ἀδίκημα ὁμοίως τῷ προφήτῃ ἔσται, ¹¹ ὅπως μὴ πλανᾷται ἔτι ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἵνα μὴ μαλινῶνται ἔτι ἐν πᾶσι τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς
 12 εἰς θεόν, λέγει κύριος. ¹² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹³ Ὡς ἄνθρωπον, γῆ ἡ ἐὰν ἀμάρτη μοι τοῦ παραπεσεῖν παράπτωμα, καὶ ἐκτενῶ τὴν

20. συστρέφετε ἐκεῖ 21. περιβολαῖα ... οὐ 22. διαστρέφετε κ. δικ. ἀδικῶς ... τὸν ἀπο τῆς ... πονηρ. ἀποστρέψαι καὶ ζητῆσαι αὐτ. 23. μαντιαν ... μαντεύσασθαι· οὐ ρύσσομαι ... ἐπιγνώσεσθαι XIV. 4. ἄνδρες ἀπο τῶν πρεσβυτ. ἰσραὴλ 2. λογ. κυρ. πρὸς με 4. ἀδωναΐ κυριος 5. ὅπως μὴ διαστρέψωσιν τὸν οἶκον 6. πρὸς τοῦ οἴκον ... κυρ. κυρ. ὁ θεός ... καὶ ἐπιστράφητε πρὸς με (sine τα πρ. υμ.) 7. καὶ τῶν προσκειμένων ἐν ἰσραὴλ ὅς εἰς ἀπηλλοτριωθῇ ... καὶ θῇ τα 8. καὶ θῇται αὐτόν 9. πλάνησιν ... ἐπλάνησα 10. * ληψομαι (* ληφονται) ... τὴν ἀδικ. αὐτοῦ 11. ὁ οἶκος ἰσραὴλ ... * ἀδωναι κυριος 13. γῆ εἰς ... παραπτώματι

χειρά μου ἐπ' αὐτήν καὶ συντρίψω αὐτῆς στήριγμα ἄρτου, καὶ ἐξαποστελῶ ἐπ' αὐτήν λιμὸν καὶ ἐξαρῶ ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνη. ¹⁴ καὶ ἔαν ὧσιν 14 οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς, Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰώβ, αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν σωθήσονται, λέγει κύριος. ¹⁵ ἔαν καὶ θηρία πονηρὰ ἐπάγῳ 15 ἐπὶ τὴν γῆν καὶ τιμωρήσομαι αὐτήν, καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμόν, οὐκ ἔσται ὁ διδοεύων ἀπὸ προσώπου τῶν θηρίων, ¹⁶ καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ 16 αὐτῆς ὧσι, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ υἱοὶ ἢ θυγατέρες σωθήσονται, ἀλλ' ἢ αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται, ἢ δὲ γῆ ἔσται εἰς ὄλεθρον. ¹⁷ ἢ καὶ ῥομφαίαν ἔαν 17 ἐπάγῳ ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην καὶ εἴπω Ῥομφαία διελθάτω διὰ τῆς γῆς, καὶ ἐξαρθῇ ἐξ αὐτῶν ἄνθρωπον καὶ κτήνος, ¹⁸ καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ 18 αὐτῆς, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, οὐ μὴ ῥύσονται υἱοὺς οὐδὲ θυγατέρας, ἀλλ' ἢ αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται. ¹⁹ ἢ καὶ θάνατον ἐπαποστείλλω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην, 19 καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτήν ἐν αἵματι τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνος, ²⁰ καὶ Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰώβ ἐν μέσῳ αὐτῆς, ζῶ 20 ἐγώ, λέγει κύριος, ἔαν υἱοὶ ἢ θυγατέρες ὑπολειφθῶσιν, αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν ῥύσονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. ²¹ τὰδε λέγει κύριος Ἐὰν δὲ καὶ 21 τὰς τέσσαρας ἐκδικήσεις μου τὰς πονηράς, ῥομφαίαν καὶ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ καὶ θάνατον, ἐξαποστελῶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνος, ²² καὶ ἰδοὺ ὑπολειμμένοι ἐν αὐτῇ οἱ ἀνασσεύ- 22 σμένοι αὐτῆς, οἱ ἐξάγουσιν ἐξ αὐτῆς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, ἰδοὺ ἐκπορεύονται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὄψεσθε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ μεταμεληθήσεσθε ἐπὶ τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπ' αὐτήν, ²³ καὶ παρακαλέσουσιν ὑμᾶς, διότι ὄψεσθε τὰς ὁδοὺς 23 αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι οὐ μάτην πεποίηκα πάντα ὅσα ἐποίησα ἐν αὐτῇ λέγει κύριος.

XV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, τί ἂν 2 γένοιτο τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐκ πάντων τῶν ξύλων τῶν κλημάτων τῶν ὄντων ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ; ³ εἰ λήφονται ἐξ αὐτῆς ξύλον τοῦ ποιῆσαι 3 εἰς ἐργασίαν; εἰ λήφονται ἐξ αὐτῆς πάσσαλον τοῦ χρεμάσαι ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκευὸς; ⁴ πᾶρεξ ὃ πυρὶ δέδοται εἰς ἀνάλωσιν, τὴν κατ' ἐνιαυτὸν καθάρσιν 4 ἀπ' αὐτῆς ἀναλίσκει τὸ πῦρ, καὶ ἐκλείπει εἰς τέλος; μὴ χρήσιμον ἔσται εἰς ἐργασίαν; ⁵ οὐδὲ ἔτι αὐτοῦ ὄντος ὀλοκλήρου οὐκ ἔσται εἰς ἐργασίαν; μὴ ὅτι 5 ἔαν καὶ πῦρ αὐτὸ ἀναλῶσιν εἰς τέλος, εἰ ἔτι ἔσται εἰς ἐργασίαν. ⁶ διὰ τοῦτο 6 εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ὁν τρόπον τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ ὃ δέδωκα αὐτὸ πυρὶ εἰς ἀνάλωσιν, οὕτως δέδωκα τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ. ⁷ καὶ δώσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς· ἐκ τοῦ πυρὸς 7 ἐξελεύσονται, καὶ πῦρ αὐτοὺς καταφάγεται, καὶ ἐπιγνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ στηρίσαι με τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς. ⁸ καὶ δώσω τὴν γῆν εἰς 8 ἀφανισμόν ἀνθ' ὧν παρέπεσον παραπτώματι, λέγει κύριος.

13. απ αυτης στηριγμα ... εξαρω απ αυτης 14. εμμεσω ... ουτοι εν τη ... 15. αδωναϊ κυριος 16. εαν δε και ... επαγαγω ... και ουκ εσται ο 17. η και εαν ρομφ. επαγαγω ... 18. εμμεσω αυτης ωσιν ... ρυσωνται υι. η θυγ. 19. θαν. επαγω επι ... εξολεθρευσαι 20. εμμεσω αυτης ωσιν ... υπολειφθωσιν αυτοις, αυτοι 21. αδωναϊ κυριος ... επαποστελω ... εξολεθρευσαι 22. υπολειμμενοι ... εν ανασεσωσμ. εξ αυτης ουτοι εξαξουσιν υιους ... ιδου αυτοι 23. οτι 24. οτι 25. οτι 26. οτι 27. οτι 28. οτι 29. οτι 30. οτι 31. οτι 32. οτι 33. οτι 34. οτι 35. οτι 36. οτι 37. οτι 38. οτι 39. οτι 40. οτι 41. οτι 42. οτι 43. οτι 44. οτι 45. οτι 46. οτι 47. οτι 48. οτι 49. οτι 50. οτι 51. οτι 52. οτι 53. οτι 54. οτι 55. οτι 56. οτι 57. οτι 58. οτι 59. οτι 60. οτι 61. οτι 62. οτι 63. οτι 64. οτι 65. οτι 66. οτι 67. οτι 68. οτι 69. οτι 70. οτι 71. οτι 72. οτι 73. οτι 74. οτι 75. οτι 76. οτι 77. οτι 78. οτι 79. οτι 80. οτι 81. οτι 82. οτι 83. οτι 84. οτι 85. οτι 86. οτι 87. οτι 88. οτι 89. οτι 90. οτι 91. οτι 92. οτι 93. οτι 94. οτι 95. οτι 96. οτι 97. οτι 98. οτι 99. οτι 100. οτι 101. οτι 102. οτι 103. οτι 104. οτι 105. οτι 106. οτι 107. οτι 108. οτι 109. οτι 110. οτι 111. οτι 112. οτι 113. οτι 114. οτι 115. οτι 116. οτι 117. οτι 118. οτι 119. οτι 120. οτι 121. οτι 122. οτι 123. οτι 124. οτι 125. οτι 126. οτι 127. οτι 128. οτι 129. οτι 130. οτι 131. οτι 132. οτι 133. οτι 134. οτι 135. οτι 136. οτι 137. οτι 138. οτι 139. οτι 140. οτι 141. οτι 142. οτι 143. οτι 144. οτι 145. οτι 146. οτι 147. οτι 148. οτι 149. οτι 150. οτι 151. οτι 152. οτι 153. οτι 154. οτι 155. οτι 156. οτι 157. οτι 158. οτι 159. οτι 160. οτι 161. οτι 162. οτι 163. οτι 164. οτι 165. οτι 166. οτι 167. οτι 168. οτι 169. οτι 170. οτι 171. οτι 172. οτι 173. οτι 174. οτι 175. οτι 176. οτι 177. οτι 178. οτι 179. οτι 180. οτι 181. οτι 182. οτι 183. οτι 184. οτι 185. οτι 186. οτι 187. οτι 188. οτι 189. οτι 190. οτι 191. οτι 192. οτι 193. οτι 194. οτι 195. οτι 196. οτι 197. οτι 198. οτι 199. οτι 200. οτι 201. οτι 202. οτι 203. οτι 204. οτι 205. οτι 206. οτι 207. οτι 208. οτι 209. οτι 210. οτι 211. οτι 212. οτι 213. οτι 214. οτι 215. οτι 216. οτι 217. οτι 218. οτι 219. οτι 220. οτι 221. οτι 222. οτι 223. οτι 224. οτι 225. οτι 226. οτι 227. οτι 228. οτι 229. οτι 230. οτι 231. οτι 232. οτι 233. οτι 234. οτι 235. οτι 236. οτι 237. οτι 238. οτι 239. οτι 240. οτι 241. οτι 242. οτι 243. οτι 244. οτι 245. οτι 246. οτι 247. οτι 248. οτι 249. οτι 250. οτι 251. οτι 252. οτι 253. οτι 254. οτι 255. οτι 256. οτι 257. οτι 258. οτι 259. οτι 260. οτι 261. οτι 262. οτι 263. οτι 264. οτι 265. οτι 266. οτι 267. οτι 268. οτι 269. οτι 270. οτι 271. οτι 272. οτι 273. οτι 274. οτι 275. οτι 276. οτι 277. οτι 278. οτι 279. οτι 280. οτι 281. οτι 282. οτι 283. οτι 284. οτι 285. οτι 286. οτι 287. οτι 288. οτι 289. οτι 290. οτι 291. οτι 292. οτι 293. οτι 294. οτι 295. οτι 296. οτι 297. οτι 298. οτι 299. οτι 300. οτι 301. οτι 302. οτι 303. οτι 304. οτι 305. οτι 306. οτι 307. οτι 308. οτι 309. οτι 310. οτι 311. οτι 312. οτι 313. οτι 314. οτι 315. οτι 316. οτι 317. οτι 318. οτι 319. οτι 320. οτι 321. οτι 322. οτι 323. οτι 324. οτι 325. οτι 326. οτι 327. οτι 328. οτι 329. οτι 330. οτι 331. οτι 332. οτι 333. οτι 334. οτι 335. οτι 336. οτι 337. οτι 338. οτι 339. οτι 340. οτι 341. οτι 342. οτι 343. οτι 344. οτι 345. οτι 346. οτι 347. οτι 348. οτι 349. οτι 350. οτι 351. οτι 352. οτι 353. οτι 354. οτι 355. οτι 356. οτι 357. οτι 358. οτι 359. οτι 360. οτι 361. οτι 362. οτι 363. οτι 364. οτι 365. οτι 366. οτι 367. οτι 368. οτι 369. οτι 370. οτι 371. οτι 372. οτι 373. οτι 374. οτι 375. οτι 376. οτι 377. οτι 378. οτι 379. οτι 380. οτι 381. οτι 382. οτι 383. οτι 384. οτι 385. οτι 386. οτι 387. οτι 388. οτι 389. οτι 390. οτι 391. οτι 392. οτι 393. οτι 394. οτι 395. οτι 396. οτι 397. οτι 398. οτι 399. οτι 400. οτι 401. οτι 402. οτι 403. οτι 404. οτι 405. οτι 406. οτι 407. οτι 408. οτι 409. οτι 410. οτι 411. οτι 412. οτι 413. οτι 414. οτι 415. οτι 416. οτι 417. οτι 418. οτι 419. οτι 420. οτι 421. οτι 422. οτι 423. οτι 424. οτι 425. οτι 426. οτι 427. οτι 428. οτι 429. οτι 430. οτι 431. οτι 432. οτι 433. οτι 434. οτι 435. οτι 436. οτι 437. οτι 438. οτι 439. οτι 440. οτι 441. οτι 442. οτι 443. οτι 444. οτι 445. οτι 446. οτι 447. οτι 448. οτι 449. οτι 450. οτι 451. οτι 452. οτι 453. οτι 454. οτι 455. οτι 456. οτι 457. οτι 458. οτι 459. οτι 460. οτι 461. οτι 462. οτι 463. οτι 464. οτι 465. οτι 466. οτι 467. οτι 468. οτι 469. οτι 470. οτι 471. οτι 472. οτι 473. οτι 474. οτι 475. οτι 476. οτι 477. οτι 478. οτι 479. οτι 480. οτι 481. οτι 482. οτι 483. οτι 484. οτι 485. οτι 486. οτι 487. οτι 488. οτι 489. οτι 490. οτι 491. οτι 492. οτι 493. οτι 494. οτι 495. οτι 496. οτι 497. οτι 498. οτι 499. οτι 500. οτι 501. οτι 502. οτι 503. οτι 504. οτι 505. οτι 506. οτι 507. οτι 508. οτι 509. οτι 510. οτι 511. οτι 512. οτι 513. οτι 514. οτι 515. οτι 516. οτι 517. οτι 518. οτι 519. οτι 520. οτι 521. οτι 522. οτι 523. οτι 524. οτι 525. οτι 526. οτι 527. οτι 528. οτι 529. οτι 530. οτι 531. οτι 532. οτι 533. οτι 534. οτι 535. οτι 536. οτι 537. οτι 538. οτι 539. οτι 540. οτι 541. οτι 542. οτι 543. οτι 544. οτι 545. οτι 546. οτι 547. οτι 548. οτι 549. οτι 550. οτι 551. οτι 552. οτι 553. οτι 554. οτι 555. οτι 556. οτι 557. οτι 558. οτι 559. οτι 560. οτι 561. οτι 562. οτι 563. οτι 564. οτι 565. οτι 566. οτι 567. οτι 568. οτι 569. οτι 570. οτι 571. οτι 572. οτι 573. οτι 574. οτι 575. οτι 576. οτι 577. οτι 578. οτι 579. οτι 580. οτι 581. οτι 582. οτι 583. οτι 584. οτι 585. οτι 586. οτι 587. οτι 588. οτι 589. οτι 590. οτι 591. οτι 592. οτι 593. οτι 594. οτι 595. οτι 596. οτι 597. οτι 598. οτι 599. οτι 600. οτι 601. οτι 602. οτι 603. οτι 604. οτι 605. οτι 606. οτι 607. οτι 608. οτι 609. οτι 610. οτι 611. οτι 612. οτι 613. οτι 614. οτι 615. οτι 616. οτι 617. οτι 618. οτι 619. οτι 620. οτι 621. οτι 622. οτι 623. οτι 624. οτι 625. οτι 626. οτι 627. οτι 628. οτι 629. οτι 630. οτι 631. οτι 632. οτι 633. οτι 634. οτι 635. οτι 636. οτι 637. οτι 638. οτι 639. οτι 640. οτι 641. οτι 642. οτι 643. οτι 644. οτι 645. οτι 646. οτι 647. οτι 648. οτι 649. οτι 650. οτι 651. οτι 652. οτι 653. οτι 654. οτι 655. οτι 656. οτι 657. οτι 658. οτι 659. οτι 660. οτι 661. οτι 662. οτι 663. οτι 664. οτι 665. οτι 666. οτι 667. οτι 668. οτι 669. οτι 670. οτι 671. οτι 672. οτι 673. οτι 674. οτι 675. οτι 676. οτι 677. οτι 678. οτι 679. οτι 680. οτι 681. οτι 682. οτι 683. οτι 684. οτι 685. οτι 686. οτι 687. οτι 688. οτι 689. οτι 690. οτι 691. οτι 692. οτι 693. οτι 694. οτι 695. οτι 696. οτι 697. οτι 698. οτι 699. οτι 700. οτι 701. οτι 702. οτι 703. οτι 704. οτι 705. οτι 706. οτι 707. οτι 708. οτι 709. οτι 710. οτι 711. οτι 712. οτι 713. οτι 714. οτι 715. οτι 716. οτι 717. οτι 718. οτι 719. οτι 720. οτι 721. οτι 722. οτι 723. οτι 724. οτι 725. οτι 726. οτι 727. οτι 728. οτι 729. οτι 730. οτι 731. οτι 732. οτι 733. οτι 734. οτι 735. οτι 736. οτι 737. οτι 738. οτι 739. οτι 740. οτι 741. οτι 742. οτι 743. οτι 744. οτι 745. οτι 746. οτι 747. οτι 748. οτι 749. οτι 750. οτι 751. οτι 752. οτι 753. οτι 754. οτι 755. οτι 756. οτι 757. οτι 758. οτι 759. οτι 760. οτι 761. οτι 762. οτι 763. οτι 764. οτι 765. οτι 766. οτι 767. οτι 768. οτι 769. οτι 770. οτι 771. οτι 772. οτι 773. οτι 774. οτι 775. οτι 776. οτι 777. οτι 778. οτι 779. οτι 780. οτι 781. οτι 782. οτι 783. οτι 784. οτι 785. οτι 786. οτι 787. οτι 788. οτι 789. οτι 790. οτι 791. οτι 792. οτι 793. οτι 794. οτι 795. οτι 796. οτι 797. οτι 798. οτι 799. οτι 800. οτι 801. οτι 802. οτι 803. οτι 804. οτι 805. οτι 806. οτι 807. οτι 808. οτι 809. οτι 810. οτι 811. οτι 812. οτι 813. οτι 814. οτι 815. οτι 816. οτι 817. οτι 818. οτι 819. οτι 820. οτι 821. οτι 822. οτι 823. οτι 824. οτι 825. οτι 826. οτι 827. οτι 828. οτι 829. οτι 830. οτι 831. οτι 832. οτι 833. οτι 834. οτι 835. οτι 836. οτι 837. οτι 838. οτι 839. οτι 840. οτι 841. οτι 842. οτι 843. οτι 844. οτι 845. οτι 846. οτι 847. οτι 848. οτι 849. οτι 850. οτι 851. οτι 852. οτι 853. οτι 854. οτι 855. οτι 856. οτι 857. οτι 858. οτι 859. οτι 860. οτι 861. οτι 862. οτι 863. οτι 864. οτι 865. οτι 866. οτι 867. οτι 868. οτι 869. οτι 870. οτι 871. οτι 872. οτι 873. οτι 874. οτι 875. οτι 876. οτι 877. οτι 878. οτι 879. οτι 880. οτι 881. οτι 882. οτι 883. οτι 884. οτι 885. οτι 886. οτι 887. οτι 888. οτι 889. οτι 890. οτι 891. οτι 892. οτι 893. οτι 894. οτι 895. οτι 896. οτι 897. οτι 898. οτι 899. οτι 900. οτι 901. οτι 902. οτι 903. οτι 904. οτι 905. οτι 906. οτι 907. οτι 908. οτι 909. οτι 910. οτι 911. οτι 912. οτι 913. οτι 914. οτι 915. οτι 916. οτι 917. οτι 918. οτι 919. οτι 920. οτι 921. οτι 922. οτι 923. οτι 924. οτι 925. οτι 926. οτι 927. οτι 928. οτι 929. οτι 930. οτι 931. οτι 932. οτι 933. οτι 934. οτι 935. οτι 936. οτι 937. οτι 938. οτι 939. οτι 940. οτι 941. οτι 942. οτι 943. οτι 944. οτι 945. οτι 946. οτι 947. οτι 948. οτι 949. οτι 950. οτι 951. οτι 952. οτι 953. οτι 954. οτι 955. οτι 956. οτι 957. οτι 958. οτι 959. οτι 960. οτι 961. οτι 962. οτι 963. οτι 964. οτι 965. οτι 966. οτι 967. οτι 968. οτι 969. οτι 970. οτι 971. οτι 972. οτι 973. οτι 974. οτι 975. οτι 976. οτι 977. οτι 978. οτι 979. οτι 980. οτι 981. οτι 982. οτι 983. οτι 984. οτι 985. οτι 986. οτι 987. οτι 988. οτι 989. οτι 990. οτι 991. οτι 992. οτι 993. οτι 994. οτι 995. οτι 996. οτι 997. οτι 998. οτι 999. οτι 1000. οτι 1001. οτι 1002. οτι 1003. οτι 1004. οτι 1005. οτι 1006. οτι 1007. οτι 1008. οτι 1009. οτι 1010. οτι 1011. οτι 1012. οτι 1013. οτι 1014. οτι 1015. οτι 1016. οτι 1017. οτι 1018. οτι 1019. οτι 1020. οτι 1021. οτι 1022. οτι 1023. οτι 1024. οτι 1025. οτι 1026. οτι 1027. οτι 1028. οτι 1029. οτι 1030. οτι 1031. οτι 1032. οτι 1033. οτι 1034. οτι 1035. οτι 1036. οτι 1037. οτι 1038. οτι 1039. οτι 1040. οτι 1041. οτι 1042. οτι 1043. οτι 1044. οτι 1045. οτι 1046. οτι 1047. οτι 1048. οτι 1049. οτι 1050. οτι 1051. οτι 1052. οτι 1053. οτι 1054. οτι 1055. οτι 1056. οτι 1057. οτι 1058. οτι 1059. οτι 1060. οτι 1061. οτι 1062. οτι 1063. οτι 1064. οτι 1065. οτι 1066. οτι 1067. οτι 1068. οτι 1069. οτι 1070. οτι 1071. οτι 1072. οτι 1073. οτι 1074. οτι 1075. οτι 1076. οτι 1077. οτι 1078. οτι 1079. οτι 1080. οτι 1081. οτι 1082. οτι 1083. οτι 1084. οτι 1085. οτι 1086. οτι 1087. οτι 1088. οτι 1089. οτι 1090. οτι 1091. οτι 1092. οτι 1093. οτι 1094. οτι 1095. οτι 1096. οτι 1097. οτι 1098. οτι 1099. οτι 1100. οτι 1101. οτι 1102. οτι 1103. οτι 1104. οτι 1105. οτι 1106. οτι 1107. οτι 1108. οτι 1109. οτι 1110. οτι 1111. οτι 1112. οτι 1113. οτι 1114. οτι 1115. οτι 1116. οτι 1117. οτι 1118. οτι 1119. οτι 1120. οτι 1121. οτι 1122. οτι 1123. οτι 1124. οτι 1125. οτι 1126. οτι 1127. οτι 1128. οτι 1129. οτι 1130. οτι 1131. οτι 1132. οτι 1133. οτι 1134. οτι 1135. οτι 1136. οτι 1137. οτι 1138. οτι 1139. οτι 1140. οτι 1141. οτι 1142. οτι 1143. οτι 1144. οτι 1145. οτι 1146. οτι 1147. οτι 1148. οτι 1149. οτι 1150. οτι 1151. οτι 1152. οτι 1153. οτι 1154. οτι 1155. οτι 1156. οτι 1157. οτι 1158. οτι 1159. οτι 1160. οτι 1161. οτι 1162. οτι 1163. οτι 1164. οτι 1165. οτι 1166. οτι 1167. οτι 1168. οτι 1169. οτι 1170. οτι 1171. οτι 1172. οτι 1173. οτι 1174. οτι 1175. οτι 1176. οτι 1177. οτι 1178. οτι 1179. οτι 1180. οτι 1181. οτι 1182. οτι 1183. οτι 1184. οτι 1185. οτι 1186. οτι 1187. οτι 1188. οτι 1189. οτι 1190. οτι 1191. οτι 1192. οτι 1193. οτι 1194. οτι 1195. οτι 1196. οτι 1197. οτι 1198. οτι 1199. οτι 1200. οτι 1201. οτι 1202. οτι 1203. οτι 1204. οτι 1205. οτι 1206. οτι 1207. οτι 1208. οτι 1209. οτι 1210. οτι 1211. οτι 1212. οτι 1213. οτι 1214. οτι 1215. οτι 1216. οτι 1217. οτι 1218. οτι 1219. οτι 1220. οτι 1221. οτι 1222. οτι 1223. οτι 1224. οτι 1225. οτι 1226. οτι 1227. οτι 1228. οτι 1229. οτι 1230. οτι 1231. οτι 1232. οτι 1233. οτι 1234. οτι 1235. οτι 1236. οτι 1237. οτι 1238. οτι 1239. οτι 1240. οτι 1241. οτι 1242. οτι 1243. οτι 1244. οτι 1245. οτι 1246. οτι 1247. οτι 1248. οτι 1249. οτι 1250. οτι 1251. οτι 1252. οτι 1253. οτι 1254. οτι 1255. οτι 1256. οτι 1257. οτι 1258. οτι 1259. οτι 1260. οτι 1261. οτι 1262. οτι 1263. οτι 1264. οτι 1265. οτι 1266. οτι 1267. οτι 1268. οτι 1269. οτι 1270. οτι 1271. οτι 1272. οτι 1273. οτι 1274. οτι 1275. οτι 1276. οτι 1277. οτι 1278. οτι 1279. οτι 1280. οτι 1281. οτι 1282. οτι 1283. οτι 1284. οτι 1285. οτι 1286. οτι 1287. οτι 1288. οτι 1289. οτι 1290. οτι 1291. οτι 1292. οτι 1293. οτι 1294. οτι 1295. οτι 1296. οτι 1297. οτι 1298. οτι 1299. οτι 1300. οτι 1301. οτι 1302. οτι 1303. οτι 1304. οτι 1305. οτι 1306. οτι 1307. οτι 1308. οτι 1309. οτι 1310. οτι 1311. οτι 1312. οτι 1313. οτι 1314. οτι 1315. οτι 1316. οτι 1317. οτι 1318. οτι 1319. οτι 1320. οτι 1321. οτι 1322. οτι 1323. οτι 1324. οτι 1325. οτι 1326. οτι 1327. οτι 1328. οτι 1329. οτι 1330. οτι 1331. οτι 1332. οτι 1333. οτι 1334. οτι 1335. οτι 1336. οτι 1337. οτι 1338. οτι 1339. οτι 1340. οτι 1341. οτι 1342. οτι 1343. οτι 1344. οτι 1345. οτι 1346. οτι 1347. οτι 1348. οτι 1349. οτι 1350. οτι 1351. οτι 1352. οτι 1353. οτι 1354. οτι 1355. οτι 1356. οτι 1357. οτι 1358. οτι 1359. οτι 1360. οτι 1361. οτι 1362. οτι 1363. οτι 1364. οτι 1365. οτι 1366. οτι 1367. οτι 1368. οτι 1369. οτι 1370. οτι 1371. οτι 1372. οτι 1373. οτι 1374. οτι 1375. οτι 1376

XVI.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὑἱὲ ἀνθρώπου, διαμάρτυραι
3 τῇ Ἱερουσαλὴμ τὰς ἀνομίας αὐτῆς, ³ καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος τῇ Ἱερου-
4 σαλὴμ Ἡ ῥίζα σου καὶ ἡ γένεσίς σου ἐκ γῆς Χαναάν, ὁ πατήρ σου Ἄμορ-
5 ραῖτος, καὶ ἡ μήτηρ σου Χετταία. ⁴ καὶ ἡ γένεσίς σου ἐν ἡ ἡμέρᾳ ἐτέχνης
οὐκ ἔδῃσας τοὺς μαστούς σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐκ ἐλούσῃς οὐδὲ ἀλλὴ ἡλίσῃς,
6 καὶ ἐν σπαργάνοις οὐκ ἐσπαργανώσῃς, ⁵ οὐδὲ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ
σοὶ τοῦ ποιῆσαι σοὶ ἐν ἐκ πάντων τούτων τοῦ παθεῖν τι ἐπὶ σοὶ· καὶ ἀπεβ-
7 ῥίφῃς ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου τῇ σχολιότητι τῆς ψυχῆς σου ἐν ἡμέρᾳ ἣ
8 ἐτέχῃς. ⁶ καὶ διῆλθον ἐπὶ σέ καὶ ἴδον σε πεφυρμένην ἐν τῷ αἵματί σου,
9 καὶ εἶπά σοι Ἐκ τοῦ αἵματός σου ζωή, ⁷ πληθύνου, καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ
ἀγροῦ δέδωκά σε· καὶ ἐπληθύνῃς καὶ ἐμεγαλύνῃς, καὶ εἰσῆλθῃς εἰς πόλεις
10 πόλεων. οἱ μαστοὶ σου ἀνωρθώθησαν, καὶ ἡ θρεῖς σου ἀνέτειλε, σὺ δὲ ἦσθα
11 γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα. ⁸ καὶ διῆλθον διὰ σοῦ καὶ ἴδον σε, καὶ ἰδοὺ και-
12 ρός σου καὶ καιρὸς καταλόντων, καὶ διεπέτασα τὰς πτέρυγάς μου ἐπὶ σέ
καὶ ἐκάλυψα τὴν ἀσχημοσύνην σου, καὶ ὤμοσά σοι καὶ εἰσῆλθον ἐν διαθήκῃ
13 μετὰ σοῦ, λέγει κύριος, καὶ ἐγένου μοι. ⁹ καὶ ἔλουσά σε ἐν ὕδατι, καὶ ἀπέ-
14 πλυνα τὸ αἷμά σου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔχρισά σε ἐν ἐλαίῳ. ¹⁰ καὶ ἐνέδυσά σε
ποικίλα καὶ ὑπέδυσά σε ὑάκινθον, καὶ ἔξωσά σε βύσσινον καὶ περιέβαλόν σε
11 τριχάπτῳ. ¹¹ καὶ ἐκόσμησά σε κόσμῳ, καὶ περιέβηκα ψέλια περὶ τὰς χεῖράς
12 σου καὶ κάδεμα περὶ τὸν τράχηλόν σου. ¹² καὶ ἔδωκα ἐνώτιον περὶ τὸν μυ-
κτῆρά σου καὶ τροχίσκους ἐπὶ τὰ ὠτά σου καὶ στέφανον κανυχήσεως ἐπὶ
13 τὴν κεφαλὴν σου. ¹³ καὶ ἐκόσμηθης χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, καὶ τὰ περιβόλαιά
σου βύσσινον καὶ τρίχαπτα καὶ ποικίλα· σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἔφα-
14 γες, καὶ ἐγένου καλὴ σφοδρά. ¹⁴ καὶ ἐξῆλθῇ σου ὄνομα ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν
τῷ κάλλει σου, διότι συντετελεσμένον ἦν ἐν εὐπρεπείᾳ ἐν τῇ ὡραιότητι ἣ
15 ἔταξα ἐπὶ σέ, λέγει κύριος. ¹⁵ κατεπεποιθεῖς ἐν τῷ κάλλει σου καὶ ἐπόρνευ-
16 σαι ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐξέχεας τὴν πορνείαν σου ἐπὶ πάντα πάροδον.
17 καὶ ἐξέπόρνευσας ἐπ' αὐτά, καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃς οὐδὲ μὴ γένῃται. ¹⁷ καὶ ἔλαβες
τὰ σκεύη τῆς κανυχήσεώς σου ἐκ τοῦ χρυσοῦ μου καὶ ἐκ τοῦ ἀργυρίου μου
18 ἐξ ὧν ἔδωκά σοι, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἰκόνας ἀρσενικὰς καὶ ἐξεπόρνευσας
19 ἐν αὐταῖς, ¹⁸ καὶ ἔλαβες τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον σου καὶ περιέβαλες αὐ-
τάς, καὶ τὸ ἔλαιόν μου καὶ τὸ θυμίαμά μου ἔθῃκας πρὸς πρόσωπον αὐτῶν,
20 καὶ τοὺς ἄρτους μου οὓς ἔδωκά σοι, σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἐψώ-
21 μισά σε, καὶ ἔθῃκας αὐτὰ πρὸ προσώπου αὐτῶν εἰς ὁσμὴν εὐωδίας. καὶ ἐγέ-
22 νετο, λέγει κύριος, ²⁰ καὶ ἔλαβες τοὺς υἱούς σου καὶ τὰς θυγατέρας σου ἃς
ἐγέννησας, καὶ ἔθυσας αὐτοὺς εἰς ἀνάλωσιν· ὥς μικρὰ ἐξεπόρνευσας, ²¹ καὶ
ἔσφαξας τὰ τέκνα σου καὶ ἔδωκας αὐτὰ ἐν τῷ ἀποτροπιάζεσθαι σε αὐτὰ αὐ-
22 τοῖς. ²² τοῦτο παρὰ πᾶσαν τὴν πορνείαν σου, καὶ οὐκ ἐμνήστῃς τῆς ηὑπαό-
τητός σου, ὅτε ἦσθα γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα, πεφυρμένη ἐν τῷ αἵματί σου

XVI. 4. εδῃσαν ... ελουσῃς του χριστου μου ... και σπαργανοις ἥ. ου φεισεται ... εν η ημερα ετεχῃς 6. σου η ζωη σου 7. και πληθύνου ... ανορθώθησαν ... ανετειλεν· και ησθα 8. καιρ. σου ως καιρος ... *· αδω-
ναϊ κυριος 10. υπεδῃσα 12. ενωτιον επι τον 43. εκοσμη. κοσμων χρυσω
και· αργυρω 14. σφοδρα σφοδρα 14. εθнес. επι τω ... *· αδωναϊ κυριος
15. και κατεπεποιθεῖς επι τω ... in fine add ο ουκ εσται 16. ουδ ου μη
γενῃται 17. σου και εκ του 18. περιεβ. αυτα 19. κ. εγεν. μετα ταυτα
20. om και ab initio ... om ας εγεννησας ... εθυσ. αυτα αυτοις 21. εδω-
κες ... σε εν αυτοις 22. πορν. σου και τα βδελυγματα σου ... εμνηστῃ
(sic) τας ημερας της ... και πεφυρμενη

ἔζησας. ²³ καὶ ἐγένετο μετὰ πάσας τὰς κακίας σου, λέγει κύριος, ²⁴ καὶ ὥκο- 23 ²⁴
 δόμησας σεαυτῇ οἶκημα πορνικόν, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ ἔκθεμα ἐν πάσῃ πλα-
 ταίᾳ, ²⁵ καὶ ἐπ' ἀρχῆς πάσης ὁδοῦ ὥκοδόμησας τὰ πορνείᾳ σου καὶ ἐλυμήνῳ 25
 τὸ κάλλος σου, καὶ διήγαγες τὰ σκέλη σου παντὶ παρῶν καὶ ἐπλήθυνας τὴν
 πορνείαν σου, ²⁶ καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Αἰγύπτου τοὺς ὁμοροῦντάς 26
 σοι τοὺς μεγαλοσάρχους, καὶ πολλὰς ἐξεπόρνευσας τοὺς παροργίσαι με. ²⁷ ἐάν 27
 δὲ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐξάρω τὰ νόμιμά σου καὶ παραδώσω
 εἰς ψυχὰς μισούντων σε, θυγατέρας ἀλλοφύλων τὰς ἐκκλινοῦσας σε ἐκ τῆς
 ὁδοῦ σου ἧς ἠσέβησας. ²⁸ καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τὰς θυγατέρας Ἀσσοῦρ, καὶ 28
 οὐδ' οὕτως ἐνεπλήσθης, καὶ ἐξεπόρνευσας καὶ οὐκ ἐνεπέπλω. ²⁹ καὶ ἐπλήθυ- 29
 νας τὰς διαθήκας σου πρὸς γῆν Χαλδαίων, καὶ οὐδὲ ἐν τούτοις ἐνεπλήσθης.
³⁰ τί διαστῶ τὴν θυγατέρα σου, λέγει κύριος, ἐν τῷ ποιήσῃ σε πάντα ταῦτα 30
 ἔργα γυναικὸς πόρνης; καὶ ἐξεπόρνευσας τρισσῶς ἐν ταῖς θυγατράσι σου.
³¹ τὸ πορνεῖον ὥκοδόμησας ἐν πάσῃ ἀρχῇ ὁδοῦ, καὶ τὴν βάσιν σου ἐποίησας 31
 ἐν πάσῃ πλαταίᾳ. καὶ ἐγένου ὡς πόρνη συνάγουσα μισθώματα, ³² ἡ γυνὴ ἡ 32
 μοιχωμένη ὁμοία σοι, παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς λαμβάνουσα μισθώματα, ³³ πᾶσι 33
 τοῖς ἐκπορνεύσασιν αὐτὴν προσδίδου μισθώματα· καὶ σὺ δέδωκας μισθώματα
 πᾶσι τοῖς ἑρασταῖς σου, καὶ ἐφόρτιζες αὐτοὺς τοῦ ἔρχεσθαι πρὸς σὲ κυκλό-
 ζεν ἐν τῇ πορνείᾳ σου. ³⁴ καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένον παρὰ τὰς γυ- 34
 ναίκας ἐν τῇ πορνείᾳ σου, καὶ μετὰ σοῦ πεπορνεύκασιν ἐν τῷ προσδίδοναι σε
 μισθώματα, καὶ σοὶ μισθώματα οὐκ ἐδόθη, καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένα.
³⁵ διὰ τοῦτο πόρνη ἄκουε λόγον κυρίου ³⁶ Ἰάδε λέγει κύριος Ἄνδ' ὧν ἐξέχεας 35 ³⁶
 τὸν χαλκόν σου, καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ αἰσχύνῃ σου ἐν τῇ πορνείᾳ σου
 πρὸς τοὺς ἑραστάς σου καὶ εἰς πάντα τὰ ἐνθυμήματα τῶν ἀνομιῶν σου καὶ
 ἐν τοῖς αἵμασι τῶν τέκνων σου ὧν ἔδωκας αὐτοῖς. ³⁷ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπι- 37
 συναγῶ πάντας τοὺς ἑραστάς σου ἐν οἷς ἐπεμίγης ἐν αὐτοῖς, καὶ πάντας οὓς
 ἠγάπησας σὺν πᾶσιν οἷς ἐμίσεις· καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐπὶ σὲ κυκλόζεν καὶ
 ἀποκαλύψω τὰς κακίας σου πρὸς αὐτούς, καὶ ὕψονται πᾶσαν τὴν αἰσχύνῃν
 σου, ³⁸ καὶ ἐκδικήσω σε ἐκδικήσει μοιχαλίδος, καὶ ζήσω σε ἐν αἵματι θυμοῦ 38
 καὶ ζήλου. ³⁹ καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ κατασκοφύσουσι τὸ πορ- 39
 νεῖόν σου καὶ καθελοῦσι τὴν βάσιν σου, καὶ ἐκδύσουσί σε τὰ ἱμάτιά σου καὶ
 λήψονται τὰ σκεῦῃ τῆς καυχήσεώς σου, καὶ ἀφήσουσί σε γυμνὴν καὶ ἀρχη-
 μονοῦσαν. ⁴⁰ καὶ ἄξουσιν ἐπὶ σὲ ὄχλους, καὶ λιθοβολήσουσί σε ἐν λίθοις, καὶ 40
 κατασφάξουσιν σε ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν, ⁴¹ καὶ ἐμπρήσουσι τοὺς οἴκους σου 41
 πυρὶ, καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐκδικήσεις ἐνώπιον γυναικῶν πολλῶν· καὶ ἀπο-
 στρέψω σε ἐκ πορνείας, καὶ μισθώματα οὐ μὴ δώσω οὐκέτι. ⁴² καὶ ἐπαφήσω 42
 τὸν θυμόν μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐξαρθήσεται ὁ ζήλός μου ἐκ σοῦ· καὶ ἀναπαύσο-
 μαι, καὶ οὐ μὴ μεριμνήσω οὐκέτι. ⁴³ ἀνδ' ὧν οὐκ ἐμνήσθης τῆς νηπιότητός 43
 σου, καὶ ἐλύπεις με ἐν πᾶσι τούτοις, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ τὰς ὁδοὺς σου εἰς κεφαλὴν

23. ουαι ουαι σοι λεγει κυριος 25. επ αρχην πασων εξοδων ... τα
 πορνια σου ... ηγαγες 26. ομοροουντας 27. επι σε, εξαρω ... παραδωσω
 σε ... οδου σου εξεπορνευσας 28. και ησεβησας επι ... θυγατερας σου
 ... ενεπλησθης, εξεπ. ... ενεπιπλω 29. την διαθηκην σ. πρ. γ. χαναναϊων
 και χαλδαιων κ. ουδ εν 30. οτι παντα ταυτα ... πορνης· εξεπ. τρ. επι
 ταις 31. και το πορνειον ωκ. επι πασης αρχης οδου, την 32. ως γυνη
 μοιχωμενη 33. εκπορνεουσιν ... transilit a μισθωματα ad μισθωματα
 34. εγενετο σοι εξεστραμμενον ... προδιδοναι ... εξεστραμμενα 36. αδωναϊ
 κυριος ... και επι παντα 37. επι σε συναγω 38. μοιχαλιδος και εχχου-
 σης αιμα, και θησομαι σε εν τω αιματι σου, και δωσω σε εις αιμα θυμου
 κ. ζηλους 39. κατασκοφουσιν (sic) ... πορνιον ... τον ιματισμον σου ...
 λημψονται 41. εν πυρι ... απο της πορν. σου ... ου μη δωσ 43. την
 ημεραν της νηπιου. σου ... ed. rom. τουτοις. και ... και εγω ιδου

σου δέδωκα, λέγει κύριος· καὶ οὕτως ἐποίησας τὴν ἀσέβειαν ἐπὶ πάσαις ταῖς
 44 ἀνομίαις σου. ⁴⁴ ταῦτά ἐστί πάντα ὅσα εἶπαν κατὰ σοῦ ἐν παραβολῇ λέγον-
 45 τες Καθὼς ἡ μήτηρ, ⁴⁵ καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς μητρός σου· σὺ εἶ ἡ ἀπωσαμένη
 τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ ἀδελφαὶ τῶν ἀδελφῶν σου αἱ
 ἀπωσάμεναι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν· ἡ μήτηρ ὑμῶν Χετ-
 46 ταία, καὶ ὁ πατὴρ Ἀμορραῖος. ⁴⁶ ἡ ἀδελφὴ ὑμῶν ἡ πρεσβυτέρα Σαμάρεια,
 αὕτη καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ἡ κατοικοῦσα ἐξ εὐωνύμων σου· καὶ ἡ ἀδελφὴ
 σου ἡ νεωτέρα σου ἡ κατοικοῦσα ἐκ δεξιῶν σου Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες
 47 αὐτῆς. ⁴⁷ καὶ οὐδ' ὥς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐπορεύνης, οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνο-
 μίας αὐτῶν ἐποίησας· παρὰ μικρὸν καὶ ὑπέρκεισαι αὐτάς ἐν πάσαις ταῖς
 48 ὁδοῖς σου. ⁴⁸ ὣς ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ πεποίηκε Σόδομα αὕτη καὶ αἱ θυγα-
 49 τέρες αὐτῆς ὃν τρόπον ἐποίησας σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου. ⁴⁹ πλὴν τοῦτο τὸ
 ἀνόμημα Σοδόμων τῆς ἀδελφῆς σου, ὑπερφανία· ἐν πλησμονῇ ἄρτων καὶ
 ἐν εὐτηνίᾳ ἐσπατάλων αὕτη καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς· τοῦτο ὑπῆρχεν αὕτῃ
 καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ χεῖρα πτωχοῦ καὶ πένητος οὐκ ἀντελαμβά-
 50 νοντο, ⁵⁰ καὶ ἐμεγαλαύχουν καὶ ἐποίησαν ἀνομήματα ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ ἐξῆρα
 51 αὐτάς καθὼς ἴδον. ⁵¹ καὶ Σαμάρεια κατὰ τὰς ἡμίσεις τῶν ἁμαρτιῶν σου οὐχ
 ἤμαρτε, καὶ ἐπλήθυνας τὰς ἀνομίας σου ὑπὲρ αὐτάς, καὶ ἐδικαίωσας τὰς
 52 ἀδελφάς σου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου αἷς ἐποίησας. ⁵² καὶ σὺ κόμισαι
 βάσανόν σου ἐν ἧ' ἐφθείρας τὰς ἀδελφάς σου ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου αἷς ἡνό-
 μησας ὑπὲρ αὐτάς, καὶ ἐδικαίωσας αὐτάς ὑπὲρ σεαυτὴν· καὶ σὺ αἰσχύνησθαι
 53 καὶ λάβε τὴν ἀτιμίαν σου ἐν τῷ δικαίῳσαί σε τὰς ἀδελφάς σου. ⁵³ καὶ ἀπο-
 στρέψω τὰς ἀποστροφάς αὐτῶν τὴν ἀποστροφήν Σοδόμων καὶ τῶν θυγατέ-
 ρων αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφήν Σαμαρείας καὶ τῶν θυγατέρων
 54 αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφήν σου ἐν μέσῳ αὐτῶν, ⁵⁴ ὅπως κομίσῃ
 τὴν βάσανόν σου καὶ ἀτιμωθῇ ἐκ πάντων ὧν ἐποίησας ἐν τῷ παροργίσει
 55 με. ⁵⁵ καὶ ἡ ἀδελφὴ σου Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθί-
 σονται καθὼς ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς· καὶ σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου ἀποκαταστα-
 56 θήσεσθε καθὼς ἀπ' ἀρχῆς ἦτε. ⁵⁶ καὶ εἰ μὴ ἦν Σόδομα ἡ ἀδελφὴ σου εἰς
 57 ἀκοὴν ἐν τῷ στόματί σου ἐν ταῖς ἡμέραις ὑπερηφανίας σου, ⁵⁷ πρὸ τοῦ ἀπο-
 καλυφθῆναι τὰς κακίας σου, ὃν τρόπον νῦν ὄνειδος εἶ θυγατέρων Συρίας καὶ
 πάντων τῶν κύκλῳ αὐτῆς θυγατέρων ἄλλοφύλων τῶν περιεχουσῶν σε κύκλῳ,
 58 ⁵⁸ τὰς ἀσεβείας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου σὺ κεκόμισαι αὐτάς, λέγει κύριος.
 59 ⁵⁹ τάδε λέγει κύριος Καὶ ποιήσω ἐν σοὶ καθὼς ἐποίησας ὡς ἠτίμωσας ταῦτα
 60 τοῦ παραβῆναι τὴν διαθήκην μου. ⁶⁰ καὶ μνησθήσομαι ἐγὼ τῆς διαθήκης μου
 τῆς μετὰ σοῦ ἐν ἡμέραις νηπιότητός σου, καὶ ἀναστήσω σοὶ διαθήκην αἰώ-
 61 νιον. ⁶¹ καὶ μνησθήσῃ τὴν ὁδόν σου, καὶ ἐξατιμωθήσῃ ἐν τῷ ἀναλαβεῖν σε
 τὰς ἀδελφάς σου τὰς πρεσβυτέρας σου σὺν ταῖς νεωτέραις σου, καὶ δώσω
 62 αὐτάς σοι εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ ἐκ διαθήκης σου. ⁶² καὶ ἀναστήσω ἐγὼ
 63 τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁶³ ὅπως μνησθῇς
 καὶ αἰσχύνησῃ, καὶ μὴ ἦ σοι ἔτι ἀνοῖξαι τὸ στόμα σου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀτι-
 μίας σου, ἐν τῇ ἐξολάσκεισάί με σοὶ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησας, λέγει κύριος.

43. τὴν ἀσεβ. σου 45. om σου prius ... καὶ αἱ ἀδελφαὶ σου τ. ἀδ. αἱ ... ed. rom. ἡ μητ. ἡμῶν ... ο πατ. ὑμῶν ἀμορρ. 47. ed. rom. ἐποieh-
 σας cum παρα μικρον conjg. ... post αυτας add παρα μικρον 48. σοδομα
 ἡ ἀδελφῃ σου αὕτη ... ον τροπ. πεποιηκας 49. ἐν εὐτην. οἶνου ... ἀντε-
 λαβοντο 50. ἀνομα ... om ἴδον 51. τας ἁμαρτίας σ. υπ. αυτας 52. διε-
 φθειρας 53. ἐμμεσω 54. ἐν τω σε παροργ. με 55. post ἦσαν απ αρχης
 add καὶ σαμαρεια καὶ αἱ θυγατερες αὐτης ἀποκατασταθῇσονται καθως ἦσαν
 απ αρχης 58. ἐν ταῖς ἀσεβείαις σου καὶ ταῖς ἀνομίαις σου σὺ κεκοσμησαι
 αυτας 59. ἀδωναι κυριος ... ποιησω σοι ... ἡτιμασας 61. ἀτιμασθήσῃ
 ... διαθῆκ. μου 62. om σου prius 63. om σου prius ... om τῆς ... καὶ ἐν τῷ

XVII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²Υἱὲ ἀνθρώπου, διήγησαι διή- 2
 γημα καὶ εἰπὸν παραβολὴν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, ³καὶ ἐρεῖς Τάδε ³
 λέγει κύριος Ἀετὸς ὁ μέγας ὁ μεγαλοπτέρυγος ὁ μακρὸς τῇ ἐκτάσει πλήρης
 ὀνύχων, ὃς ἔχει τὸ ἥγημα εἰσελθεῖν εἰς τὸν Λίβανον, καὶ ἔλαβε τὰ ἐπιλεκτά
 τῆς κέδρου, ⁴τὰ ἄκρα τῆς ἀπαλότητος ἀπέκτισε, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν ⁴
 Χαναάν, εἰς πόλιν τετειχισμένην ἔδετο αὐτά. ⁵καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ σπέρ- ⁵
 ματος τῆς γῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸ πεδῖον φυτὸν ἐφ' ὕδατι πολλῶ, ἐπι-
 βλεπόμενον ἔταξεν αὐτό. ⁶καὶ ἀνέτειλε καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον ἀσθενοῦσαν ⁶
 καὶ μικράν, τοῦ ἐπιφαινεῖσθαι αὐτὴν τὰ κλήματα αὐτῆς ἐπ' αὐτό, καὶ ῥίζαι
 αὐτῆς ὑποκάτω αὐτῆς ἦσαν. καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον καὶ ἐποίησεν ἀπώρυ-
 γας καὶ ἐξέτεινε τὴν ἀναδενδράδα αὐτῆς. ⁷καὶ ἐγένετο αετὸς ἕτερος μέγας ⁷
 μεγαλοπτέρυγος πολὺς ὄνυξι, καὶ ἰδοὺ ἡ ἄμπελος αὐτῇ περιπεπλεγμένη πρὸς
 αὐτόν, καὶ ῥίζαι αὐτῆς πρὸς αὐτόν, καὶ τὰ κλήματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν
 αὐτῷ τοῦ ποτίσαι αὐτὴν σὺν τῷ βόλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς. ⁸εἰς πεδῖον κα- ⁸
 λὸν ἐφ' ὕδατι πολλῶ αὕτη πιαίνεται τοῦ ποιεῖν βλαστούς καὶ φέρειν καρπόν,
 τοῦ εἶναι εἰς ἄμπελον μεγάλην. ⁹διὰ τοῦτο εἰπὸν Τάδε λέγει κύριος Εἰ κα- ⁹
 τευθνηεῖ, οὐχὶ αἱ ῥίζαι τῆς ἀπαλότητος αὐτῆς καὶ ὁ καρπὸς σαπῆσεται, καὶ
 ξηρανθήσεται πάντα τὰ προανατέλλοντα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐν βραχίονι μεγάλῳ
 οὐδὲ ἐν λαῷ πολλῷ τοῦ ἐκπᾶσαι αὐτὴν ἐκ ῥιζῶν αὐτῆς; ¹⁰καὶ ἰδοὺ πιαί- ¹⁰
 νεται· μὴ κατευθνηεῖ; οὐχὶ ἅμα τῷ ἄψεσθαι αὐτῆς ἄνεμον τὸν καύσωνα ξη-
 ρανθήσεται; σὺν τῷ βόλῳ ἀνατολῆς αὐτῆς ξηρανθήσεται. ¹¹καὶ ἐγένετο λόγος ¹¹
 κυρίου πρὸς με λέγων ¹²Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν δὴ πρὸς τὸν οἶκον τὸν παρα- ¹²
 πικραίνοντα Οὐκ ἐπίστασθε τί ἦν ταῦτα; εἰπὸν Ὅταν ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυ-
 λῶνος ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ λήψεται τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τοὺς ἄρχοντας
 αὐτῆς καὶ ἄξῃ αὐτοὺς πρὸς αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. ¹³καὶ λήψεται ἐκ τοῦ σπέρ- ¹³
 ματος τῆς βασιλείας, καὶ διαθήσεται πρὸς αὐτὸν διαθήκην καὶ εἰσάξει αὐτὸν
 ἐν ἀρᾷ, καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς γῆς λήψεται, ¹⁴τοῦ γενέσθαι εἰς βασιλείαν ¹⁴
 ἀσθενῆ τὸ καθόλου μὴ ἐπαίρεσθαι, τοῦ φυλάσσειν τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ
 ἰστάνειν αὐτήν. ¹⁵καὶ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἐξαποστέλλειν ἀγγέλους ¹⁵
 ἐαυτοῦ εἰς Αἴγυπτον τοῦ δοῦναι αὐτῷ ἵππους καὶ λαὸν πολύν. εἰ κατευθνηεῖ;
 εἰ διασωθήσεται ὁ ποιῶν ἐναντίω; καὶ παραβαίνειν διαθήκην εἰ διασωθήσε-
 ται; ¹⁶ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν μὴ ἐν τόπῳ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύσας αὐτόν, ¹⁶
 ὃς ἠτίμωσε τὴν ἀράν μου καὶ ὃς παρέβη τὴν διαθήκην μου, μετ' αὐτοῦ ἐν
 μέσῳ Βαβυλῶνος τελευτήσει. ¹⁷καὶ οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλη οὐδὲ ἐν ὄχλῳ ¹⁷
 πολλῶ ποιήσει πρὸς αὐτὸν Φαραὼ πόλεμον, ἐν χαρικοβολίᾳ καὶ ἐν οἰκοδομῇ
 βελοστάσεων τοῦ ἐξᾶραι ψυχάς. ¹⁸καὶ ἠτίμωσεν ὀρκωμοσίαν τοῦ παραβῆναι ¹⁸
 διαθήκην, καὶ ἰδοὺ δέδωκα τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ πάντα ταῦτα ἐποίησεν αὐτῷ,
 μὴ σωθήσεται. ¹⁹διὰ τοῦτο εἰπὸν Τάδε λέγει κύριος Ζῶ ἐγώ ἐὰν μὴ τὴν ¹⁹
 ὀρκωμοσίαν μου ἣν ἠτίμωσε, καὶ τὴν διαθήκην μου ἣν παρέβη, καὶ δώσω αὐτὴν

XVII. 3. Ο αετος ... τη εκστασει ... τα εκλεκτα 4. εις γην χαλδαιων
 6. ευθηνουσαν κ. μικρ. τω μεγαλει τω επιφαινεσθαι αυτη τα κ. α. επ αυ-
 την ... αι ριζαι ... εις αμπελον μεγαλην 7. αι ριζαι ... αυτης και εξαπε-
 στειλεν αυτην ... βωλω 8. του ποιησαι καρπον κ. ενεγκαι βλαστον 9. κα-
 τευθνησεται 10. αφασθαι ... ξηρανθης. ξηρασια ... βωλω ... οπι ξη-
 ρανθεται sec. 12. οικον ισραηλ ... τι εστιν ταυτα· α ειπον ... εις ιερου-
 σαλημ λημψεται ... οπι και τ. αρχ. αυτης ... αξει ... προς αυτον 13.
 λημψεται ... τους ηγουμενους ... λημψεται 14. αυτου τον ιστανειν 15.
 σωθεται in fine 16. δια τουτο ζω ... εν τω τοπω ω ο ... εμμεσω
 17. βελοστασεως 18. οτι ητιμασεν ... δεδωκεν 19. την διαθηκ. μου ην
 παρεβη και την ορκωμ. μ. ην ητιμωσεν κ. δωσω αυτα

20 εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. ²⁰ καὶ ἐκπετάσω ἐπ' αὐτὸν τὸ δίκτυον, καὶ ἀλώσεται
 21 ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ. ²¹ ἐν πάσῃ παρατάξει αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται,
 καὶ τοὺς καταλοιποὺς εἰς πάντα ἄνεμον διασπερῶ, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
 22 ἐγὼ κύριος λελάληκα. ²² διότι τάδε λέγει κύριος Καὶ λήψομαι ἐγὼ ἐκ τῶν
 ἐκλεκτῶν τῆς κέδρου ἐκ κορυφῆς, καρδίας αὐτῶν ἀποκνίω καὶ καταφυτεύσω
 23 ἐγὼ ἐπ' ὄρος ὑψηλόν, ²³ καὶ κρεμάσω αὐτὸν ἐν ὄρει μετεώρῳ Ἰσραὴλ καὶ
 καταφυτεύσω, καὶ ἐξοίσει βλαστὸν καὶ ποιήσει καρπὸν καὶ ἔσται εἰς κέδρον
 24 τὴν σκιὰν αὐτοῦ ἀναπαύσεται. τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατασταθῆσεται, ²⁴ καὶ
 γνώσκονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου διότι ἐγὼ κύριος ὁ ταπεινῶν ξύλον
 ὑψηλὸν καὶ ὑψῶν ξύλον ταπεινόν, καὶ ξηραίνων ξύλον χλωρὸν καὶ ἀναθάλλων
 ξύλον ξηρόν. ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω.

XVIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, τί ὑμῶν ἡ
 παραβολὴ αὕτη ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα,
 3 καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἐγομφίασαν; ³ ὣς ἐγὼ, λέγει κύριος, ἐὰν γέννηται
 4 ἔτι λεγομένη ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τῷ Ἰσραὴλ. ⁴ ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐμαί
 εἰσιν, ὃν τρόπον ἡ ψυχὴ τοῦ πατρὸς οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ, ἐμαί εἰ-
 5 σιν· ἡ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα, αὕτη ἀποθάνειται. ⁵ ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς ἔσται
 6 δίκαιος, ὁ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην, ⁶ ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ φάγεται, καὶ
 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐ μὴ ἐπάρῃ πρὸς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ
 τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐ μὴ μιάνῃ, καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν ἀφ᾽ ἑδρῶ
 7 οὐσαν οὐ προσεγγιεῖ, ⁷ καὶ ἄνθρωπον οὐ μὴ καταδυναστεύσῃ, ἐνεχυρασμὸν
 ὀφείλοντος ἀποδώσει καὶ ἄρπαγμα οὐχ ἄρπάται, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πει-
 8 νῶντι δώσει καὶ γυνὴν περιβαλεῖ, ⁸ καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ ἐπὶ τόκῳ οὐ δώ-
 σει καὶ πλεονασμὸν οὐ λήψεται, καὶ ἐξ ἀδικίας ἀποστρέψει τὴν χεῖρα αὐτοῦ,
 κρίμα δίκαιον ποιήσει ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ,
 9 ⁹ καὶ τοῖς προστάγμασί μου πεπόρευται καὶ τὰ δικαιώματά μου πεφυλάκται
 10 τοῦ ποιῆσαι αὐτά· δίκαιος οὗτός ἐστι, ζωῇ ζήσεται, λέγει κύριος. ¹⁰ καὶ ἐὰν
 11 γεννήσῃ υἱὸν λοιμόν, ἐχέοντα αἷμα καὶ ποιοῦντα ἁμαρτήματα, ¹¹ ἐν τῇ ὁδῷ
 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορεύσῃ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἔφαγε,
 12 καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμίανε, ¹² καὶ πτωχὸν καὶ πέννητα κα-
 τεδυνάστευσε, καὶ ἄρπαγμα ἥρπασε καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἀπέδωκε, καὶ εἰς
 13 τὰ εἰδῶλα ἔζητο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἀνομίαν πεποίηκε, ¹³ μετὰ τόκου
 ἔδωκε καὶ πλεονασμὸν ἔλαβεν· οὗτος ζωῇ οὐ ζήσεται, πάσας τὰς ἀνομίας
 ταύτας ἐποίησε, θανάτῳ θανατωθήσεται, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἔσται.
 14 ¹⁴ ἐὰν δὲ γεννήσῃ υἱόν, καὶ ἴδῃ πάσας τὰς ἁμαρτίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἃς
 15 ἐποίησε, καὶ φοβηθῇ καὶ μὴ ποιήσῃ κατ' αὐτάς, ¹⁵ ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ βέ-
 βρωκε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐκ ἔξωτο εἰς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου Ἰσραὴλ,

20. το δικτ. μου ... in fine add και αξω αυτον εις βαβυλωνα· και διακριθῆσμαι μετ αυτου εκει· την αδικιαν αυτου ην ηδικησεν εν εμοι·
 24. ab initio add και πασας φυγαδειας αυτου ... εν παση τη 22. δια τουτο ειπον Ταδε ... ληψομαι ... επιλεκτων ... om εκ ... καρδ. αυτων· και δωσω απο κεφαλῆς παραφραδων αυτης· καρδιας αυτων αποκν. 23. του ισραηλ ... αυτου παν θηριον και τα πετεινα υπο ... και τα κλημ. 24. τα ξυλα του αγρου ... και ο υψων XVIII. 2. αυτη επι της γης εν 3. αδωναί κυριος ... η αμαρτ. αποθανειται· και του φαγοντος τον ομφακα αιμωδιασουσιν οι οδοντες αυτου 5. om ος 6. επαρη επι τα 7. ανδρα ργο αρτον ... περιβαλει ιματιον 8. λημψεται 9. om ουτος ... αδωναί κυριος 10. εαν δε γεννησης 12. ιδωλα 13. θανατω αποθανειται 14. γεννησης 15. op. ουκ εφαγεν·

καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἔμλανε, ¹⁶ καὶ ἄνθρωπον οὐ κατεδυ- 16
νάστευσε, καὶ ἐνεχύρασμον οὐκ ἐνεχύρασε καὶ ἄρπαγμα οὐχ ἤρπασε, τὸν ἄρ-
τον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι ἔδωκε καὶ γυμνὸν περιέβαλεν, ¹⁷ καὶ ἀπὸ ἀδικίας ἀπέ- 17
στρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τὸκον οὐδὲ πλεονασμὸν οὐκ ἔλαβε, δικαιοσύνην
ἐποίησε καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί μου ἐπορεύθη, οὐ τελευτήσῃ ἐν ἀδικίαις
πατὴρ αὐτοῦ, ζωὴ ζήσεται. ¹⁸ ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐὰν θλίψῃ θλίψῃ καὶ ἄρ- 18
πάσῃ ἄρπαγμα, ἐναντία ἐποίησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἀποθάνειται
ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ ἐρεῖτε Τί ὅτι οὐκ ἔλαβε τὴν ἀδικίαν ὁ υἱὸς τοῦ 19
πατρὸς; ὅτι ὁ υἱὸς δικαιοσύνην καὶ ἔλεος πεποίηκε· πάντα τὰ νόμιά μου
συνετήρησε καὶ ἐποίησεν αὐτά, ζωὴ ζήσεται. ²⁰ ἡ δὲ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα 20
ἀποθάνειται· ὁ δὲ υἱὸς οὐ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ πατρὸς, οὐδὲ ὁ πα-
τὴρ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ υἱοῦ· δικαιοσύνη δικαίῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται, καὶ
ἀνομία ἀνόμῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται. ²¹ καὶ ὁ ἄνομος ἐὰν ἀποστρέψῃ ἐκ πασῶν 21
τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, καὶ φυλάξῃται πάσας τὰς ἐντολάς μου
καὶ ποιῇ δικαιοσύνην καὶ ἔλεος, ζωὴ ζήσεται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ. ²² πάντα 22
τὰ παραπτώματα αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν οὐ μνησθήσονται· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐ-
τοῦ ἡ ἐποίησε ζήσεται. ²³ μὴ θελήσῃ θελήσω τὸν θάνατον τοῦ ἀνόμου, λέγει 23
κύριος, ὡς τὸ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ζῆν αὐτόν;
²⁴ ἐν δὲ τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιῆσαι ἀδι- 24
κίαν κατὰ πάσας τὰς ἀνομίας αἷς ἐποίησεν ὁ ἄνομος, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι
αὐτοῦ αἷς ἐποίησεν οὐ μὴ μνησθῶσιν· ἐν τῷ παραπτῶματι αὐτοῦ ὃ παρέ-
πεσε, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἥμαρτεν, ἐν αὐταῖς ἀποθάνειται. ²⁵ καὶ 25
εἴπατε Οὐ κατευθύνει ἡ ὁδὸς κυρίου. ἀκούσατε δὴ πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ· μὴ
ἡ ὁδὸς μου οὐ κατευθύνει; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν κατευθύνει; ²⁶ ἐν τῷ ἀποστρέ- 26
ψαι τὸν δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιῇσιν παράπτωμα, καὶ ἀπο-
θάνῃ ἐν τῷ παραπτῶματι ὃ ἐποίησεν, ἐν αὐτῷ ἀποθάνειται. ²⁷ καὶ ἐν τῷ 27
ἀποστρέψαι ἄνομον ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ ἡς ἐποίησε καὶ ποιῇσιν κρίμα
καὶ δικαιοσύνην, οὗτος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐφύλαξε, ²⁸ καὶ ἀπέστρεψεν ἐκ πα- 28
σῶν ἀσεβειῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, ζωὴ ζήσεται, οὐ μὴ ἀποθάνῃ. ²⁹ καὶ λέ- 29
γουσιν ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ Οὐ κατορθοῖ ἡ ὁδὸς κυρίου. μὴ ἡ ὁδὸς μου οὐ
κατορθοῖ, οἶκος Ἰσραὴλ; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ κατορθοῖ; ³⁰ ἕκαστον κατὰ 30
τὴν ὁδὸν αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει κύριος· ἐπιστρέφῃτε καὶ
ἀποστρέψατε ἐκ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ὑμῖν εἰς κό-
λασιν ἀδικίας. ³¹ ἀπορρίψατε ἀφ' ἐαυτῶν πάσας τὰς ἀσεβείας ὑμῶν αἷς ἦσε- 31
βήσατε εἰς ἐμέ, καὶ ποιήσατε ἐαυτοῖς καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινόν·
καὶ ἵνα τί ἀποθνήσκατε, οἶκος Ἰσραὴλ; ³² διότι οὐ θέλω τὸν θάνατον τοῦ 32
ἀποθνήσκοντος, λέγει κύριος.

18. αὐτου εν θλίψῃ (sic) θλίψῃ 19. om Τί ... ελαβεν ἀδικίαν υἱος πατρος
αυτου ... ελεος ἐποίησεν 20. αὐτὴ ἀποθάνειται ... υἱους (sic) pro ο δε
υἱος ... λημψεται ... τ. πατρ. αυτου· ουδε πατὴρ λημψεται τ. α. τ. υι.
αυτου· δικ. δικαίου ... ἀνομου 21. εαν δε ἀποστραφῇ ἀνομος ἀπο πασῶν
... φυλάξῃ ... καὶ ποιῇσιν τὰ δικαιώματα μου ζωῇ 22. πασαι αἱ ἀδικίαι
αὲς ἐποίησεν ου μὴ μνησθῶσιν· ἀλλ εν τῇ δ. α. η επ. εν αὐτῇ ζήσεται
23. οτι ου βουλομαι τον θάνατον του ἀνομου λ. κυριος κυριος ... ὁδου αὐ-
του 24. δικ. ἀπο τῆς ... καὶ ποιῇσιν 25. Ου κατορθοῖ η ... πας οἶκος
... ed. rom. κατευθύνει sec. loco ... ὑμῶν ου κατευθ. 26. om τον ... ποιῇσιν
27. καὶ ποιῇσιν κρ. 28. ab initio add καὶ ἰδεν ... εκ πασῶν των 29. om
του 30. δια τουτο ἕκαστον ... υμεις ... λεγει ἀδωναϊ κυριος 31. ἀπο
εαυτων ... ἀσεβιας, v. 30. ἀσεβιων ... ἐποιήσατε pro ἡσεβ. εἰς ἐμε ...
post καινον add καὶ ποιῇσιν πασας τὰς ἐντολάς μου ... in f. add λεγει
κύριος 32. ἀδωναϊ κυριος et add καὶ ἐπιστρεψαται καὶ ζήσεται

XIX.

2 Καὶ σὺ λάβε θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τοῦ Ἰσραὴλ, ² καὶ ἔρεῖς Τί ἡ μήτηρ σου σκύμνος, ἐν μέσῳ λεόντων ἐγενήθη, ἐν μέσῳ λεόντων ἐπλήθυνε
 3 σκύμνος αὐτῆς; ³ καὶ ἀπεπήδησεν εἰς τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέων ἐγένετο,
 4 καὶ ἔμαδε τοῦ ἀρπάζειν ἀρπάγματα, ἀνθρώπους ἔφαγε. ⁴ καὶ ἤκουσαν κατ' αὐτοῦ ἔθνη,
 5 εἰς γῆν Αἰγύπτου. ⁵ καὶ εἶδεν ὅτι ἀπώσται ἀπ' αὐτῆς, ἀπώλετο ἡ ὑπόστασις
 6 αὐτῆς· καὶ ἔλαβεν ἄλλον ἐκ τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέοντα ἔταξεν αὐτόν. ⁶ καὶ
 ἀνεστρέφετο ἐν μέσῳ λεόντων, λέων ἐγένετο, καὶ ἔμαδεν ἀρπάζειν ἀρπά-
 7 γματα, ἀνθρώπους ἔφαγε, ⁷ καὶ ἐνέμετο τῷ θράσει αὐτοῦ καὶ τὰς πόλεις
 αὐτῶν ἐξηρῆμωσε, καὶ ἠφάνισε γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἀπὸ φωνῆς
 8 ὠρυμάματος αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἔδωκαν ἐπ' αὐτόν ἔθνη ἐκ χωρῶν κυκλόθεν, καὶ
 9 ἐξεπέτασαν ἐπ' αὐτόν δίχτυα αὐτῶν, ἐν διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήφθη· ⁹ καὶ
 ἔθεντο αὐτόν ἐν κημῷ καὶ ἐν γαλεάγρα, ἤλθε πρὸς βασιλεία Βαβυλῶνος, καὶ
 10 ἐσήγαγεν αὐτόν εἰς φυλακὴν, ὅπως μὴ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ὅρη τοῦ
 11 Ἰσραὴλ. ¹⁰ ἡ μήτηρ σου ὡς ἄμπελος καὶ ὡς ἄνθος ἐν ῥοᾷ ἐν ὕδατι πεφυτευ-
 12 μένη, ὁ καρπὸς αὐτῆς καὶ ὁ βλαστὸς αὐτῆς ἐγένετο ἐξ ὕδατος πολλοῦ. ¹¹ καὶ
 ἐγένετο αὕτη ῥάβδος ἐπὶ φυλὴν ἡγουμένων, καὶ ὑψώθη τῷ μεγέθει αὐτῆς
 ἐν μέσῳ στελεχῶν. καὶ εἶδε τὸ μέγεθος αὐτῆς ἐν πληθύνει κλημάτων αὐτῆς,
 12 καὶ κατεκλάσθη ἐν θυμῷ, ἐπὶ γῆν ἐρρίφη, καὶ ἄνεμος ὁ καύσων ἐξήρανε
 τὰ ἐκλεκτὰ αὐτῆς· ἐξεδικήθησαν καὶ ἐξηράνθη ἡ ῥάβδος ἰσχύος αὐτῆς, πῦρ
 13 ἀνήλωσεν αὐτήν. ¹³ καὶ νῦν πεφυτευκαν αὐτήν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ.
 14 καὶ ἐξῆλθε πῦρ ἐκ ῥάβδου ἐκλεκτῶν αὐτῆς καὶ κατέφαγεν αὐτήν, καὶ οὐκ
 ἦν ἐν αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος· φυλὴ εἰς παραβολὴν θρόνου ἐστὶ, καὶ ἔσται εἰς
 θρῆνον.

XX.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθον
 2 ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ἰσραὴλ ἐπερωτήσαι τὸν κύριον, καὶ ἐκά-
 3 θισαν πρὸ προσώπου μου. ² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ³ Ὡς
 ἀνθρώπου, λάλησον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ καὶ ἔρεῖς πρὸς
 αὐτούς· Τάδε λέγει κύριος· Εἰ ἐπερωτήσαί με ὑμεῖς ἔρχεσθε· ζῶ ἐγὼ εἰ ἀπο-
 4 κριθίσομαι ὑμῖν, λέγει κύριος, ⁴ εἰ ἐκδικήσω αὐτοὺς ἐκδικήσει. υἱὲ ἀνθρώπου,
 5 τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν διαμάρτυραι αὐτοῖς, ⁵ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς
 Τάδε λέγει κύριος· Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠρέτισα τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ἐγνωρί-
 6 σθην τῷ σπέρματι οἴκου Ἰακώβ, καὶ ἐγνώσθην αὐτοῖς ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ
 7 ἀντελαβόμεν τῇ χειρὶ μου αὐτῶν λέγων· Εγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ⁶ ἐν ἐκείνῃ
 τῇ ἡμέρᾳ ἀντελαβόμεν τῇ χειρὶ μου αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς
 Αἰγύπτου εἰς τὴν γῆν ἣν ἡτοίμασα αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, κη-
 7 ρίον ἐστὶ παρὰ πάντων τῶν γῶν. ⁷ καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς· Ἐκαστος βδελύγματα
 τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀπορρίψατω, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν Αἰγύπτου μὴ

XIX. 1. Καὶ συ υἱε ἀνθρώπου 2. ἐγενήθη, καὶ ἐν 3. ἀπεδημῆσεν
 4. συνελήμφθη 5. ἰδεν ὅτι ἀποσπᾶται ... καὶ ἀπώλετο 7. ἐνέμετο ἐν τῷ
 ... ἐξηρῆμωσεν ... ὠρυμάματος 8. ἀπο χωρῶν ... τὰ δίχτυα ... καὶ συνε-
 λήμφθη 9. ἐν κημῷ· καὶ ἠνεγκαν αὐτὸν ἐν γ. πρὸς ... εἰσηγάγον 10.
 ἀμπελος· ὡς 11. ἐγένοντο αὐτῇ ραβδ. ἰσχύος ... ἐν τῷ μεγέθει ... στε-
 λεχεων ... ἰδεν 12. ἐριφῇ ... ἀνεμος καύσων ... ἐξεδικήθη 13. ἐφυτευσαν
 14. ἰσχυος αὐτῆς XX. 1. ἐβδόμῳ ἐν τῷ πεμπτῷ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μη-
 νος ... τοῦ οἴκου 3. om Εἰ ... ἀδωναϊ κυριος 5. κυριος ὁ θεος ... τοῦ
 οἴκου ... ἐν γῇ αἰγυπτῷ 6. αὐτοὺς εἰς γῆν αἰγυπτου εἰς τὴν γῆν ἣν ὠμοσα
 7. τὰ βδελυγματα ... ἀπορριψατω

μιαίνεσθε, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ⁸ καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἤθελον 8
 λησάν εἰσακοῦσαί μου, τὰ βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἀπέβριψαν
 καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλιπον. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχεῖν τὸν
 θυμὸν μου ἐπ' αὐτοὺς τοῦ συντελέσαι ὀργήν μου ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ τῆς
 Αἰγύπτου. ⁹ καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώ- 9
 πιον τῶν ἐθνῶν ὧν αὐτοὶ εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγνώσθην πρὸς αὐ-
 τοὺς ἐνώπιον αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. ¹⁰ καὶ ἤγαγον 10
 αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον, ¹¹ καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰ προσταγμάτά μου, καὶ τὰ 11
 δικαιώματά μου ἐγνώρισα αὐτοῖς, ὅσα ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται
 ἐν αὐτοῖς. ¹² καὶ τὰ σάββατά μου ἔδωκα αὐτοῖς τοῦ εἶναι εἰς σημεῖον ἀνά 12
 μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνά μέσον αὐτῶν, τοῦ γινῶναι αὐτοὺς διότι ἐγὼ κύριος ὁ
 ἀγαθὸς αὐτοῦς. ¹³ καὶ εἶπα πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐν 13
 τοῖς προσταγμασί μου πορεύεσθε. καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά
 μου ἀπώσαντο, ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ
 σάββατά μου ἐβεβήλουν σφόδρα. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχεῖν τὸν θυμὸν μου ἐπ' 14
 αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ἐξανάλῃσαι αὐτοὺς. ¹⁴ καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά 14
 μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ'
 ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. ¹⁵ καὶ ἐγὼ ἐξῆρα τὴν χειρὰ μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ 15
 τὸ παράπαν τοῦ μὴ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα αὐτοῖς, γῆν
 ῥέουσάν γάλα καὶ μέλι, καγρίον ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν, ¹⁶ ἀνδ' ὧν τὰ 16
 δικαιώματά μου ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς προσταγμασί μου οὐκ ἐπορεύθησαν
 ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν, καὶ ὅπισθ' αὐτῶν ἐνθυμημάτων
 καρδίας αὐτῶν ἐπορεύοντο. ¹⁷ καὶ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐπ' αὐτοὺς τοῦ 17
 ἐξαλεῖψαι αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτοὺς εἰς συντέλειαν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ¹⁸ καὶ 18
 εἶπα πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐν τοῖς νομίμοις τῶν πατέρων
 ὑμῶν μὴ πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῶν μὴ φυλάσσεσθε, καὶ ἐν τοῖς
 ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν μὴ συναναμίσσεσθε καὶ μὴ μιαίνεσθε. ¹⁹ ἐγὼ κύριος ὁ 19
 θεὸς ὑμῶν, ἐν τοῖς προσταγμασί μου πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυ-
 λάσσεσθε καὶ ποιεῖτε αὐτά, ²⁰ καὶ τὰ σάββατά μου ἀγαπάτε, καὶ ἔστω εἰς 20
 σημεῖον ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν τοῦ γινώσκειν διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς
 ὑμῶν. ²¹ καὶ παρεπικράναν με καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐν τοῖς προσταγμασί 21
 μου οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐφυλάξαντο τοῦ ποιεῖν
 αὐτά, ἃ ποιήσει ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβε-
 βήλουν· καὶ εἶπα τοῦ ἐκχεῖν τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ
 συντελέσαι τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτοὺς. ²² καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ 22
 παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ' ὀφθαλ-
 μούς αὐτῶν. ²³ ἐξῆρα τὴν χειρὰ μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ διασκορ- 23
 πῆσαι αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι, διασπείραι αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις, ²⁴ ἀνδ' ὧν 24
 τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποίησαν, καὶ τὰ προσταγμάτά μου ἀπώσαντο, καὶ
 τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν, καὶ ὅπισθ' αὐτῶν ἐνθυμημάτων τῶν πατέρων αὐ-
 τῶν ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. ²⁵ καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτοῖς προσταγμάτα οὐ καλὰ 25
 καὶ δικαιώματα ἐν οἷς οὐ ζήσονται ἐν αὐτοῖς. ²⁶ καὶ μianώ αὐτοὺς ἐν τοῖς 26

8. εγκατελείπον ... ειπον ... την οργην μου ... γης pro της 10. x. εξηγαγον αυτους εκ γης αιγυπτου και ηγαγον α. εις 13. post πορευεσθε add και τα δικαιωματα μου φυλασσετε του ποιειν αυτα· α ποιησει αυτα ανθρωπος και ζησεται εν αυτοις· και παρεπικραναν με ο οικος ισραηλ εν τη ερημω εν τοις προσταγμασιν μου et om και ante ουκ 14. και ουκ εποιησα ... καθ' οφθαλμους 16. των καρδιων 18. συναναμινυσθαι (praecedunt -εσθαι, -σεσθαι, sequitur -vesθαι) 20. και ανα μεσον υμων του γινωσχυμας οτι 24. ed. rom. με, και ... και εν τοις ... post ποιησει add αυτα ... om εν τη ερημω usque επ αυτους 22. x. ουκ εποιησα ... εθν. ων εξηγαγον 23. και εξηρα ... και του διασκορπισαι pro διασπειραι

δόγμασιν αὐτῶν ἐν τῷ διαπορεύεσθαι με πᾶν διανοίγον μήτραν ὅπως ἀφανίσω
 27 αὐτούς. ²⁷ διὰ τοῦτο λάλησον πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, υἱὲ ἀνθρώπου,
 καὶ ἔρεις πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἐως τούτου παρώργισάν με οἱ πα-
 28 τέρες ὑμῶν ἐν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν ἐν οἷς παρέπεσον εἰς ἐμέ. ²⁸ καὶ
 εἰσήγαγον αὐτούς εἰς τὴν γῆν ἣν ἤρα τὴν χειρὰ μου δοῦναι αὐτῇ αὐτοῖς,
 καὶ ἴδον πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ πᾶν ξύλον κατασκόκιον καὶ ἔβυσσαν ἐκεῖ τοῖς
 29 θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἔταξαν ἐκεῖ ὁσμὴν εὐωδίας καὶ ἔσπεισαν ἐκεῖ τὰς σπον-
 29 δὰς αὐτῶν. ²⁹ καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς Τί ἐστὶν ἄβαμὰ ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε
 ἐκεῖ; καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβαμὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.
 30 ³⁰ διὰ τοῦτο εἶπον πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος Εἰ ἐν ταῖς
 ἀνομίαις τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμεῖς μαινεσθε καὶ ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων
 31 αὐτῶν ὑμεῖς ἐκπορνεύετε, ³¹ καὶ ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν δομάτων ὑμῶν, ἐν
 τοῖς ἀφορισμοῖς οἷς ὑμεῖς μαινεσθε ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν ὑμῶν ἕως τῆς
 32 σήμερον ἡμέρας, καὶ ἐγὼ ἀποκριθῶ ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ; ὣς ἐγώ, λέ-
 γει κύριος, εἰ ἀποκριθῆσονται ὑμῖν, καὶ εἰ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ πνεῦμα ὑμῶν
 32 τοῦτο. ³² καὶ οὐκ ἔσται ὃν τρόπον ὑμεῖς λέγετε Ἐσόμεθα ὡς τὰ ἔθνη καὶ ὡς
 33 αἱ φυλαὶ τῆς γῆς τοῦ λατρεύειν ξύλοις καὶ λίθοις. ³³ διὰ τοῦτο Ὡς ἐγώ,
 λέγει κύριος, ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυ-
 34 μένῳ βασιλεύσω ἐφ' ὑμᾶς, ³⁴ καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν, καὶ εἰσδέξομαι
 ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν οὐ διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν
 35 βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ. ³⁵ καὶ ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν ἔρημον
 τῶν λαῶν, καὶ διακριθῆσονται πρὸς ὑμᾶς ἐκεῖ πρόσωπον κατὰ πρόσωπον.
 36 ³⁶ ὃν τρόπον διεκρίθη πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ γῆς Αἰγύπτου,
 37 οὕτως κρινῶ ὑμᾶς, λέγει κύριος. ³⁷ καὶ διδάξω ὑμᾶς ὑπὸ τὴν ῥάβδον μου, καὶ
 38 εἰσάξω ὑμᾶς ἐν ἀρίθμῳ, ³⁸ καὶ ἐκλέξω ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἀφε-
 στηκότας, διότι ἐκ τῆς παροικεισίας αὐτῶν ἐξάξω αὐτούς, καὶ εἰς τὴν γῆν
 τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος κύριος.
 39 ³⁹ καὶ ὑμεῖς οἶκος Ἰσραὴλ, τάδε λέγει κύριος κύριος Ἐκαστος τὰ ἐπιτηδεύ-
 ματα αὐτοῦ ἐξάρτε, καὶ μετὰ ταῦτα εἰ ὑμεῖς εἰσακούετέ μου, καὶ τὸ ὄνομά
 μου τὸ ἅγιον οὐ βεβηλώσετε οὐκέτι ἐν τοῖς δώροις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπι-
 40 τηδεύμασιν ὑμῶν, ⁴⁰ διότι ἐπὶ τοῦ ὅρους τοῦ ἁγίου μου, ἐπ' ὅρους ὑψηλοῦ,
 λέγει κύριος κύριος, ἐκεῖ δουλεύουσίν μοι πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ εἰς τέλος. καὶ
 ἐκεῖ προσδέξομαι καὶ ἐκεῖ ἐπισκέψομαι τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς
 41 τῶν ἀφορισμῶν ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἁγιάσμασιν ὑμῶν. ⁴¹ ἐν ὁσμῇ εὐωδίας
 προσδέξομαι ὑμᾶς, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν καὶ εἰσδέχεσθαι
 42 ὑμῖν κατ' ὀφθαλμούς τῶν λαῶν. ⁴² καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος, ἐν
 τῷ εἰσαγαγεῖν με ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἤρα τὴν
 43 χειρὰ μου τοῦ δοῦναι αὐτὴν τοῖς πατράσιν ὑμῶν. ⁴³ καὶ μνησθήσεσθε ἐκεῖ
 τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν ἐν οἷς ἔμεινεσθε ἐν αὐτοῖς, καὶ
 44 κόψεσθε τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς κακίαις ὑμῶν. ⁴⁴ καὶ ἐπιγνώσεσθε
 διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί με οὕτως ὑμῖν ὅπως τὸ ὄνομά μου μὴ

26. δομασιν ... in f. add εἰνα γνωσιν οτι εγω κυριος 27. **αδωναι κυριος ... παρεπεσαν 28. εις ην ηρα ... του δουναι αυτοις ... ειδαν παν βουνον ... ευωδιας αυτων 29. εἰπα ... εστιν η αββανα ... αββανα 30. κυριος κυριος ο θεος 31. υμων και εν τοις αφ. υιων υμων εν πυρι υμεις μαινεσθαι 33. αδωναι κυριος, εαν μη εν 36. ερημων τε εξηγαγον αυτοις εκ γης αιγυπτου καγω κρινω υ. λ. κυρ. ο θεος 38. αυτων εξαρω αυτοις ... εγω κυριος ο θεος 39. ει μη υμ. εισακ. και 40. λεγει κυρ. κυρ. post ισραηλ pon ... απαρχιας priore loco 41. εξαγειν ... και ειςδεξομαι ... ου pro εν αις 42. οτι εγω ... αυτοις pro τοις πα. υμων 43. **και οψεσθαι

βεβηλωθῇ κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς κακὰς καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ διεφθαρμένα, λέγει κύριος. ⁴⁵ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ⁴⁵ ⁴⁶ Ὡς ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Θαιμάν καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ ⁴⁶ 46 Δαρὸμ καὶ προφῆτευσον ἐπὶ δρυμὸν ἡγούμενον Ναγέβ, ⁴⁷ καὶ ἔρεῖς τῷ δρυμῷ ⁴⁷ 47 Ναγέβ Ἄκουε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάπτω ἐν σοὶ πῦρ, καὶ καταφάγεται ἐν σοὶ πᾶν ξύλον χλωρὸν καὶ πᾶν ξύλον ξηρόν, οὐ σβεσθήσεται ἡ φλὲξ ἡ ἐξαφθεῖσα, καὶ κατακαυθήσεται ἐν αὐτῇ πᾶν πρόσωπον ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορρᾶ. ⁴⁸ καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύ- ⁴⁸ 48 ριος ἐξέκαυσα αὐτό, οὐ σβεσθήσεται. ⁴⁹ καὶ εἶπα Μηδαμῶς, κύριε κύριε· αὐ- ⁴⁹ 49 τοὶ λέγουσι πρὸς με Οὐχὶ παραβολὴ ἐστὶ λεγομένη αὕτη;

XXI.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Διὰ τοῦτο προφῆτευσον, υἱὲ 2 ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν, καὶ προφητεύσεις ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ. ³ καὶ ἔρεῖς πρὸς τὴν 3 γῆν τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σέ, καὶ ἐκσπάσω τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ ἄνομον καὶ ἄδικον. ⁴ ἀνδ' ὧν ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ ἄδικον καὶ ἄνομον, οὕτως ἐξελεύσεται τὸ 4 ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορρᾶ, ⁵ καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ διότι ἐγὼ κύριος ἐξέσπασα τὸ ἐγχειρί- ⁵ 5 διόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ, οὐκ ἀποστρέψει οὐκέτι. ⁶ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου ⁶ 6 καταστένανξον ἐν συντριβῇ ὁσφύος σου, καὶ ἐν ὁδύναις στενάξεις κατ' ὁφθαλμοὺς αὐτῶν. ⁷ καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσι πρὸς σέ Ἐνεκα τίνος σὺ στενάξεις; καὶ ⁷ 7 ἔρεῖς Ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ διότι ἔρχεται, καὶ θρυσθήσεται πᾶσα καρδία, καὶ πᾶσαι χεῖρες παραλυθήσονται, καὶ ἐκψύξει πᾶσα σὰρξ καὶ πᾶν πνεῦμα, καὶ πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ· ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει κύριος. ⁸ καὶ ἐγέ- ⁸ 8 νετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ⁹ Ὡς ἀνθρώπου, προφῆτευσον καὶ ἔρεῖς 9 Τάδε λέγει κύριος Εἰπὼν Ῥομφαία Ῥομφαία δξύνου καὶ θυμώσῃτη, ¹⁰ ὅπως ¹⁰ 10 σφαῖξης σφαῖγια, δξύνου ὅπως γένη εἰς στίλβωσιν, ἐτοίμη εἰς παράλυσιν· σφαῖζε, ἐξουδένει, ἀπόθου πᾶν ξύλον. ¹¹ καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἐτοίμην τοῦ κρα- ¹¹ 11 τεῖν χεῖρα αὐτοῦ. ἐξηκονθῇ ἡ Ῥομφαία, ἐστὶν ἐτοίμη τοῦ δοῦναι αὐτὴν εἰς χεῖρα ἀποκεντοῦντος. ¹² ἀνάκραγε καὶ ὀλόλυξον, υἱὲ ἀνθρώπου, ὅτι αὕτη ἐγέ- ¹² 12 νετο ἐν τῷ λαῷ μου, αὕτη ἐν πᾶσι τοῖς ἀφηγουμένοις τοῦ Ἰσραὴλ παροι- κήσουσιν, ἐπὶ Ῥομφαίᾳ ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου. διὰ τοῦτο κρότησον ἐπὶ τὴν χεῖρά σου, ¹³ ὅτι δεδικαίωται. καὶ τί εἰ καὶ φυλὴ ἀπωσθῇ; οὐκ ἔσται, λέγει ¹³ 13 κύριος κύριος. ¹⁴ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφῆτευσον καὶ κρότησον χεῖρα ἐπὶ ¹⁴ 14 χεῖρα καὶ διπλασίασον Ῥομφαίαν· ἡ τρίτη Ῥομφαία τραυματιῶν ἐστί, Ῥομφαία τραυματιῶν ἡ μεγάλη. καὶ ἐκστήσεις αὐτούς, ¹⁵ ὅπως μὴ θρυσθῇ ἡ ¹⁵ 15 καρδία, καὶ πληθύνωσιν οἱ ἀσθενοῦντες ἐπὶ πᾶσαν πύλιν. παραδίδονται εἰς σφαῖγια Ῥομφαίας, εὖ γέγονον εἰς σφαγὴν, εὖ γέγονον εἰς στίλβωσιν. ¹⁶ καὶ ¹⁶ 16 διαπορεύου, δξύνου ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἐωνύμων, οὐ ἂν τὸ πρόσωπόν σου

44. λεγει αδωναϊ κυριος 46. δαγων pro δαρομ 47. λεγει κυριος ο θεος ισραηλ ... om εν σοι prius 48. και ου σβεσθησ. ετι XXI. 2. υιε ανθρ. δια τ. προφ. και στηρ. 3. κυριος ο θεος ... εξολοθρευσω ... αδικ. x. ανομ., sed v. 4. om ανθ ων usque ανομον 4. κολλιου (v. 3. κολαιου; ita etiam v. 4. scriptum videtur) 5. οτι εγω ... αυτου, και ουκ 7. οτι ερχεται ... ιδου ερχ. και εσται λεγει κυρ. ο θεος 9. **αδωναϊ κυριος 10. απωθου 11. om η ... δοθηται ... εις χειρας 13. και ετι ει και φ. απωσθησ 14. κροτ. τη χειρι επι ... ed. rom. (non cod. alex.) bis τραυματειων ... εκστησει 15. οπως θρυσθησεται πασα καρδια ... ed. rom. πύλην, παραδ. ε. σφ. Ῥομφαίας. ευ ... πυλην αυτων και παραδοθησονται 16. om και prius

17 ἐξεγείρηται. ¹⁷ καὶ ἐγὼ δὲ κροτήσω χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου καὶ ἐναφήσω
 18 θυμόν μου, ἐγὼ κύριος λελάληκα. ¹⁸ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
 19 20 ¹⁹ Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου διάταξον σεαυτῷ δύο ὁδοὺς ²⁰ τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν
 βασιλείῳ Βαβυλῶνος· ἐκ χώρας μιᾶς ἐξελεύσονται αἱ δύο, καὶ χεὶρ ἐν ἀρχῇ
 ὁδοῦ πόλεως, ἐπ' ἀρχῆς ὁδοῦ διατάξεις τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν ἐπὶ Ῥαββὰδ
 υἱὸν Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἐν μέσῳ αὐτῆς.
 21 ²¹ διότι στήσεται βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν ὁδόν, ἐπ' ἀρχῆς τῶν
 δύο ὁδῶν, τοῦ μαντεύσασθαι μαντεῖαν, τοῦ ἀναβράσαι ῥάβδον καὶ ἐπερωτῇ-
 22 σαι ἐν τοῖς γλυπτοῖς καὶ ἡπατοσκοπήσασθαι ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. ²² ἐγένετο τὸ
 μαντεῖον ἐπὶ Ἱερουσαλήμ τοῦ βαλεῖν χάρακα, τοῦ διανοῖξαι στόμα ἐν βοῇ,
 ὑψῶσαι φωνὴν μετὰ κρουγῆς, τοῦ βαλεῖν χάρακα ἐπὶ τὰς πύλας αὐτῆς καὶ
 23 βαλεῖν χῶμα καὶ οἰκοδομῆσαι βελοστάσεις. ²³ καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ὡς μαντευό-
 μενος μαντεῖαν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀναμνήσκων ἀδικίας αὐτοῦ μνη-
 24 σθῆναι. ²⁴ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἄνδ' ὧν ἀνεμνήσατε τὰς ἀδικίας ὑμῶν
 ἐν τῷ ἀποκαλυφθῆναι τὰς ἀσεβείας ὑμῶν, τοῦ ὁραθῆναι ἁμαρτίας ὑμῶν ἐν
 πάσαις ταῖς ἀσεβείαις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν, ἀνδ' ὧν ἀνε-
 25 μνήσατε, ἐν τούτοις ἁλώσεσθε. ²⁵ καὶ σὺ βέβηλε ἄνομε ἀφηγούμενε τοῦ Ἰσραὴλ,
 26 οὐ ἦκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδικίας πέρας, ²⁶ τάδε λέγει κύριος Ἀφείλου τὴν
 κλῆδαριν καὶ ἐπέσω τὸν στέφανον αὐτῇ, οὐ τοιαύτῃ ἔσται· ἐταπείνωσας τὸ
 27 ὑψηλόν, καὶ ὕψωσας τὸ ταπεινόν. ²⁷ ἀδικίαν ἀδικίαν ἀδικίαν θήσομαι αὐτῇν,
 οὐαὶ αὐτῇ· τοιαύτῃ ἔσται ἕως οὐ ἔλθῃ ᾧ κατῆκει, καὶ παραδώσω αὐτῷ.
 28 ²⁸ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον καὶ ἔρεῖς Τάδε λέγει κύριος πρὸς τοὺς
 υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ πρὸς τὸν ὄνειδισμὸν αὐτῶν, καὶ ἔρεῖς Ῥομφαία ῥομφαία
 ἐσπασμένη εἰς σφάγια καὶ ἐσπασμένη εἰς συντέλειαν, ἐγείρου ὅπως στίλβῃς.
 29 ²⁹ ἐν τῇ ὁράσει σου τῇ ματαίᾳ, καὶ ἐν τῷ μαντεύεσθαι σε ψευδῇ, τοῦ παρα-
 δοῦναι σε ἐπὶ τραχήλους τραυματιῶν ἀνόμων, ἦκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδι-
 30 κίας πέρας. ³⁰ ἀπόστρεψε, μὴ καταλύσης ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ γεγέννησαι,
 31 ἐν τῇ γῇ τῇ ἰδίᾳ σου κρινῶ σε. ³¹ καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ σὲ ὀργὴν μου, ἐν πυρὶ
 ὀργῆς μου ἐμφυσήσω ἐπὶ σέ, καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας ἀνδρῶν βαρβάρων
 32 τεκταινόντων διαφθοράς. ³² ἐν πυρὶ ἔσῃ κατὰβρωμα, τὸ αἷμά σου ἔσται ἐν
 μέσῳ τῆς γῆς σου· οὐ μὴ γένηται σου μνεία, διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα.

XXII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰ κρι-
 νεῖς τὴν πόλιν τῶν αἱμάτων· καὶ παράδειξον αὐτῇ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς,
 3 ³ καὶ ἔρεῖς Τάδε λέγει κύριος κύριος Ὁ πόλις ἐσχέουσα αἷματα ἐν μέσῳ
 αὐτῆς τοῦ ἐλθεῖν καιρὸν αὐτῆς, καὶ ποιῶσα ἐνδυμήματα καδ' ἑαυτῆς τοῦ
 4 μαιίνειν αὐτῇ ⁴ ἐν τοῖς αἷμασιν αὐτῶν οἷς ἐξέχεας· παραπέπτωκας, καὶ ἐν
 τοῖς ἐνδυμήμασί σου οἷς ἐποίησι ἐμιαίνου, καὶ ἤγγισας τὰς ἡμέρας σου, καὶ
 ἤγγαγες καιρὸν ἐτῶν σου. διὰ τοῦτο δέδωκά σε εἰς ὄνειδισμὸν τοῖς ἔθνεσι καὶ
 5 εἰς ἐμπαιγμὸν πάσαις ταῖς χώραις ⁵ ταῖς ἐγγιζούσαις πρὸς σὲ καὶ ταῖς μακρὰν
 ἀπεχούσαις ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐμπαίξεται ἐν σοὶ ἀκάθαρτος ἡ ὀνομαστή καὶ πολλή

17. τον θυμον μου εν σοι ... ελαλησα 20. εξελ. αρχαι δυο και χειρα
 ετοιμασουσιν επ αρχης οδου πολεως· επ αρχ. ... ραββ. και επι υιων ...
 εμμεσω 21. ραβδια ... ed. R. κατασκοπησ. 22. και του διαν. 23. αδι-
 κιας αυτων 24. κυρ. κυριος ο θεος ... ασεβειαις, sed antea -βειας ...
 αλωθησεσθαι 26. κυρ. κυριος ο θεος ... αυτη ("om videtur) τον στε-
 φανον ... το ταπειν. υψωσας 27. αδικιαν tertium om ... ου προ ουαι
 αυτη ... παραδ. αυτην 28. κυριος ο θεος ... ετοιμαζου εσπασμενη σφα-
 γα ... ανομων ων ηκει 34. εκχεω επι σοι ... διαφθοραν 32. εμμεσω
 XXII. 2. ου pro ει 3. κυρ. κυρ. ο θεος ... εμμεσω ... κατ αυτης 4. εις
 ονιδος 5. εμπεξονται

ἐν ταῖς ἀνομίαις. ⁶ ἰδοὺ οἱ ἀφηγούμενοι οἴκου Ἰσραὴλ ἕκαστος πρὸς τοὺς 6
 συγγενεῖς αὐτοῦ συνεφύροντο ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα· πατέρα καὶ μη- 7
 τέρα ἐκακολόγουν ἐν σοὶ, καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον ἀνεστρέφοντο ἐν ἀδικίαις
 ἐν τοῖς ὀρφανὸν καὶ χήραν κατεδυνάστευον, ⁸ καὶ τὰ ἄγια μου ἐξουθένουν 8
 καὶ τὰ σαββάτα μου ἐβεβήλουν ἐν σοὶ. ⁹ ἄνδρες ἦσαν ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν 9
 ἐν σοὶ αἷμα, καὶ ἐπὶ τῶν ὁρέων ἥσδιον ἐπὶ σοὶ, ἀνόσια ἐποίουν ἐν μέσῳ σου.
¹⁰ αἰσχύνῃ πατρός ἀπεκάλυψαν ἐν σοὶ, καὶ ἐν ἀκαθαρσίαις ἀποκαθήμεν 10
 ἐταπείνουν ἐν σοὶ. ¹¹ ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἠνομούσαν, καὶ 11
 ἕκαστος τὴν νύμφην αὐτοῦ ἐμίαιναν ἐν ἀσεβείᾳ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀδελφὴν
 αὐτοῦ συγατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐταπείνουν ἐν σοὶ. ¹² δῶρα ἐλαμβάνουσιν 12
 ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα, τόκον καὶ πλεονασμὸν ἐλαμβάνουσιν ἐν σοὶ· καὶ
 συνετελέσω συντέλειαν κακίας σου τὴν ἐν καταδυναστείᾳ, ἐμοῦ δὲ ἐπελάθου, λέγει κύριος. ¹³ ἂν δὲ πατάξω χεῖρά μου ἐφ' οἷς συνετελέσαις οἷς ἐποίησας, 13
 καὶ ἐπὶ τοῖς αἵμασί σου τοῖς γεγεννημένοις ἐν μέσῳ σου, ¹⁴ εἰ ὑποστήσεται ἡ 14
 καρδία σου; εἰ κρατήσουσιν αἱ χεῖρές σου ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἐγὼ ποιῶ ἐν
 σοὶ; ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω. ¹⁵ καὶ διασκορπιῶ σε ἐν τοῖς ἔθνεσι, 15
 καὶ διασπερῶ σε ἐν ταῖς χώραις, καὶ ἐκλείψει ἡ ἀκαθαρσία σου ἐκ σοῦ,
¹⁶ καὶ κατακληρονομήσω ἐν σοὶ κατ' ὀφθαλμοῦς τῶν ἐθνῶν, καὶ γνώσεσθε 16
 διότι ἐγὼ κύριος. ¹⁷ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁸ Ὡς ἀνθρώ- 17 18
 που, ἰδοὺ γεγόνασί μοι ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἀναμεμιγμένοι πάντες χαλκῶ καὶ
 σιδήρῳ καὶ κασσιτέρῳ καὶ μόλιβῳ, ἐν μέσῳ ἀργυρίου ἀναμεμιγμένοι ἐστί. ¹⁹
 διὰ τοῦτο εἰπὸν Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἄνθ' ὧν ἐγένεσθε εἰς σύγκρα- 19
 σιν μου, διὰ τοῦτο ἐγὼ εἰσδέχομαι ὑμᾶς εἰς μέσον Ἱερουσαλήμ. ²⁰ κατὼς 20
 εἰσδέχεται ἄργυρος καὶ χαλκὸς καὶ σίδηρος καὶ κασσίτερος καὶ μόλιβος εἰς
 μέσον καμίνου τοῦ ἐκφυσῆσαι εἰς αὐτὸ πῦρ τοῦ χωνευθῆναι, οὕτως εἰσδέξο-
 μαι ἐν ὀργῇ μου καὶ συναῶ καὶ χωνεύσω ὑμᾶς, ²¹ καὶ ἐκφυσήσω ἐφ' ὑμᾶς 21
 ἐν πυρὶ ὀργῆς μου, καὶ χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς. ²² ὃν τρόπον χωνεύε- 22
 ται ἀργύριον ἐν μέσῳ καμίνου, οὕτως χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ
 ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐξέχεα τὸν θυμὸν μου ἐφ' ὑμᾶς. ²³ καὶ ἐγέ- 23
 νετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²⁴ Ὡς ἀνθρώπου, εἰπὸν αὐτῇ Σὺ εἰ γῇ ἡ 24
 οὐ βρεχομένη, οὐδὲ ὑπεὶς ἐγένετο ἐπὶ σέ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς. ²⁵ ἥς οἱ ἀφηγοῦ- 25
 μενοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λέοντες ὠρυόμενοι ἀρπάζοντες ἀρπάγματα, ψυχὰς
 κατεσθίνοντες ἐν δυναστείᾳ καὶ τιμὰς λαμβάνοντες, καὶ χῆραί σου ἐπληθύν-
 θησαν ἐν μέσῳ σου. ²⁶ καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἠδέτησαν νόμον μου καὶ ἐβεβή- 26
 λουν τὰ ἄγια μου· ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλου οὐ διέστελλον, καὶ ἀνὰ
 μέσον ἀκαθάρτου καὶ τοῦ καθάρου οὐ διέστελλον, καὶ ἀπὸ τῶν σαββάτων
 μου παρεκάλυπτον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐβεβήλουμην ἐν μέσῳ αὐτῶν.

6. συνανευφύροντο 7. κατεδυν. εν σοι 9. ανδρες λησται ... ησδιον εν σοι ... εμμεσω 10. αποκαθιμενης 11. αδελφον προ νυμφην ... εμιαινον 12. δωρα ελαμβανον ... εν καταδυν. σου· οτι εμου επελαθου λ. κυρ. κυριος 13. χειρα μου προς χειρα μου εφ ... γεγεννημενοις εμμεσω 16. κατακλ. σε ενωπιον των εθνων· κ. γνωση οτι 18. γεγονεν ο οικος ισρ. αναμεμιγμενος χαλκω ... μολιβδω εμμεσω 19. κυρ. κυρ. ο θεος ... εγενεσθ. παντες ... δια τ. ιδου εγω 20. μολιβδος ... καμινου πυρος του εμφυσησαι εις αυτα πυρ του χωνευσαι ... ειςδεξ. υμας εν ο. μου· και εν τω θυμω μου κ. σ. κ. χωνευσω (sed* επαφησω) υμ. 21. κ. εκφ. εις υμας εκφυσημα εν ... εμμεσω 22. εμμεσω bis 23. *om υιε ανθρ. 24. om η ... καταβησεται σοι προ εγενετο usque οργης 25. οι (om ης) αφηγ. αυτης εμμεσω α. ως λ. ερευγομενοι ... κατεσθ. εδυναστευσαν εν δυναστεια· δωρα ελαμ- βανον εν αδικια· κ. χηρ. ... εμμεσω 26. τον νομον ... τα σαββατα μου εβεβηλουν προ εβεβηλουμην ... εμμεσω

27 ²⁷ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λύκοι ἀρπάζοντες ἀρπάγματα τοῦ
 28 ἐκχέαι αἷμα, ὅπως πλεονεξία πλεονεκτῶσι. ²⁸ καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς ἀλεί-
 φοντες αὐτοὺς πεσοῦνται, ὀρώντες μάταια, μαντευόμενοι ψευδῆ, λέγοντες
 29 Τάδε λέγει κύριος, καὶ κύριος οὐκ ἐλάλησε. ²⁹ λαὸν τῆς γῆς ἐκπиеζούντες
 ἀδικία καὶ διαρπάζοντες ἀρπάγματα, πτωχὸν καὶ πένθητα καταδυναστεύοντες,
 30 καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον οὐκ ἀναστρεφόμενοι μετὰ κρίματος. ³⁰ καὶ ἐξήτουν
 ἐξ αὐτῶν ἄνδρα ἀναστρεφόμενον ὁρθῶς καὶ ἐστῶτα πρὸ προσώπου μου ὁλο-
 σχερῶς ἐν τῷ καιρῷ τῆς ὀργῆς τοῦ μὴ εἰς τέλος ἐξαλεῖψαι αὐτήν, καὶ οὐχ
 31 εὖρον. ³¹ καὶ ἐξέχεα ἐπ' αὐτήν θυμὸν μου ἐν πυρὶ ὀργῆς μου τοῦ συντελεῖσαι·
 τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει κύριος κύριος.

XXIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, δύο γυναῖκες
 3 ἦσαν θυγατέρες μητρὸς μιᾶς, ³ καὶ ἐξεπόρνευσαν ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῇ νεότητι
 4 αὐτῶν, ἐκεῖ ἔπесον οἱ μαστοὶ αὐτῶν, ἐκεῖ διεπαρθένευσαν. ⁴ καὶ τὰ ὀνό-
 ματα αὐτῶν ἦν 'Οολὰ ἡ πρεσβυτέρα, καὶ 'Οολιβὰ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς. καὶ ἐγένε-
 νοντό μοι, καὶ ἔτεκον υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, Σαμάρεια
 5 ἦν 'Οολὰ, καὶ 'Ιερουσαλὴμ ἦν 'Οολιβὰ. ⁵ καὶ ἐξεπόρνευσεν ἡ 'Οολὰ ἀπ' ἐμοῦ
 καὶ ἐπέβητο ἐπὶ τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς, ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους τοὺς ἐγγίζοντας
 6 αὐτῇ, ⁶ ἐνδεδυκτάς ὑακίνθινα, ἡγουμένους καὶ στρατηγούς, νεανίσκοι καὶ ἐπί-
 7 λεκτοι, πάντες ἱππεῖς ἱππαζόμενοι ἐφ' ἵππων. ⁷ καὶ ἔδωκε τὴν πορνείαν αὐ-
 τῆς ἐπ' αὐτούς· ἐπὶ λεκτοὶ υἱοὶ Ἀσσυρίων πάντες, καὶ ἐπὶ πάντας οὓς ἐπέβητο,
 8 ἐν πάσι τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτοῖς ἐμαίνετο. ⁸ καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐξ
 Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλιπεν, ὅτι μετ' αὐτῆς ἐκοιμῶντο ἐν νεότητι αὐτῆς, καὶ
 αὐτοὶ διεπαρθένευσαν αὐτήν καὶ ἐξέχεαν τὴν πορνείαν αὐτῶν ἐπ' αὐτήν.
 9 διὰ τοῦτο παρέδωκα αὐτήν εἰς χεῖρας τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, εἰς χεῖρας υἱῶν
 10 Ἀσσυρίων ἐφ' οὓς ἐπετίβητο. ¹⁰ αὐτοὶ ἀπεκάλυψαν τὴν αἰσχύνην αὐτῆς, υἱοὺς
 καὶ θυγατέρας αὐτῆς ἔλαβον, καὶ αὐτήν ἐν ῥομφαλᾷ ἀπέκτειναν. καὶ ἐγένετο
 11 ¹¹ καὶ εἶδεν ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς 'Οολιβὰ, καὶ διέφθειρε τὴν ἐπίβησιν αὐτῆς ὑπὲρ
 12 αὐτήν, καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ὑπὲρ τὴν πορνείαν τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ¹² ἐπὶ
 τοὺς υἱοὺς τῶν Ἀσσυρίων ἐπέβητο ἡγουμένους καὶ στρατηγούς τοὺς ἐγγὺς αὐ-
 τῆς ἐνδεδυκτάς εὐπάρφου, ἱππεῖς ἱππαζόμενους ἐφ' ἵππων, νεανίσκοι ἐπί-
 13 ¹³ λεκτοὶ πάντες. ¹³ καὶ ἶδον ὅτι μεμίνανται ὁδὸς μία τῶν δύο. ¹⁴ καὶ προσέβητο
 πρὸς τὴν πορνείαν αὐτῆς, καὶ εἶδεν ἄνδρας ἐξωγραφημένους ἐπὶ τοῦ τοίχου,
 15 εἰκόνας Χαλδαίων, ἐξωγραφημένους ἐν γραφίδι, ¹⁵ ἐξωσμένους ποικίλματα ἐπὶ
 τὰς ὀσφύας αὐτῶν παραβαπτὰ καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, ὅσας τρισσὴ
 16 πάντων, ὁμοίωμα υἱῶν Χαλδαίων γῆς πατρίδος αὐτοῦ. ¹⁶ καὶ ἐπέβητο ἐπ'
 αὐτοὺς τῇ ὁράσει ὀφθαλμῶν αὐτῆς, καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς αὐτοὺς
 17 εἰς γῆν Χαλδαίων. ¹⁷ καὶ ἤλθσαν πρὸς αὐτήν υἱοὶ Βαβυλῶνος εἰς κοίτην

27. εμμεσω 28. οι αλειφοντες ... οι ορωντες 29. τον λαον ... εν
 αδικια 30. το ολοσχερες εν καιρω τ. ο. μου 34. τον θυμον ... συντελε-
 σαι αυτους XXIII. 3. post νεοτ. αυτων add επορνευσαν ... και εκει
 διεπαρθ. 4. ην ολλα ... ολιβα ... σαμαρ. η ολλα κ. ιερ. ολιβα 5. η ολλα
 ... προσεβητο 6. ενδεδυμενους ... νεανισκους επιλεκτους ... ιπποις (?)
 προ ιππεις 7. πορνιαν (plerumque etiam vv. sqq.) αυτων ... ενθυμημ. αυ-
 της εμ. 8. εγκατελειπεν ... εν τη νεοτητι 10. την ασχημοσυνην αυτης ...
 εις τας γυναικας ... in f. add αυτης 14. η ολιβα ... *επι αυτη προ υπερ
 αυτην 12. ενδεδυμενους ευποφουρα ... ιππαζομενοι 13. ειδον 14. εξω-
 γραφημενας εν γραφιδι 15. διεξωσμενους ... *οιι αυτων prius? ... και
 τιαραι βαπται επι ... πατριδ. αυτων 16. εν ορασει 17. ηλθον

καταλούντων, καὶ ἐμαίνον αὐτὴν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐμαίνθη ἐν αὐτοῖς, καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἀπ' αὐτῶν. ¹⁸ καὶ ἀπεκάλυψε τὴν πορνείαν αὐ- 18
 τῆς, καὶ ἀπεκάλυψεν αἰσχύνην αὐτῆς· καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ μου ἀπ' αὐτῆς, ὃν τρόπον ἀπέστη ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ¹⁹ καὶ ἐπλήθυνας 19
 τὴν πορνείαν σου τοῦ ἀνανηῆσαι ἡμέραν νεότητός σου ἐν αἷς ἐπόρνευσας ἐν Αἰγύπτῳ, ²⁰ καὶ ἐπέθου ἐπὶ τοὺς Χалδαίους, ὧν ὡς ὄνων αἰ σάρκες αὐτῶν, 20
 καὶ αἰδοῖα ἵππων τὰ αἰδοῖα αὐτῶν, ²¹ καὶ ἐπεσκέψω τὴν ἀνομίαν νεότητός 21
 σου, ἃ ἐποίησας ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῷ καταλύματί σου, οὐ οἱ μαστοὶ νεότητός σου. ²² διὰ τοῦτο, Ὁλιβά, τάδε λέγει κύριος Ἰδοῦ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς ἐρα- 22
 στάς σου ἐπὶ σέ, ἅψ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐπάξω αὐ-
 τοὺς ἐπὶ σέ κυκλῶν, ²³ υἱοὺς Βαβυλῶνος καὶ πάντας τοὺς Χалδαίους, Φα- 23
 κοὺκ καὶ Σουὲ καὶ Ἰγχοῦ, καὶ πάντας υἱοὺς Ἀσσυρίων μετ' αὐτῶν, νεανίσκους ἐπιλέκτους, ἡγεμόνας καὶ στρατηγούς, πάντας τρισσούς καὶ ὀνο-
 μαστούς, ἱππεύοντας ἑφ' ἵππων. ²⁴ καὶ πάντες ἤξουσιν ἐπὶ σέ ἀπὸ βορρᾶ, 24
 ἄρματα καὶ τροχοὶ μετ' ὄχλου λαῶν, θυρεοὶ καὶ πέλται, καὶ βαλεῖ φυλακὴν ἐπὶ σέ κύκλῳ. ²⁵ καὶ δώσω πρὸς πρόσωπον αὐτῶν κρίμα, καὶ ἐκδικήσουσί σε 25
 ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν· καὶ δώσω τὸν ζῆλόν μου ἐν σοί, καὶ ποιήσουσι μετὰ σοῦ ἐν ὀργῇ θυμοῦ· μυκτῆρά σου καὶ ὠτά σου ἀφελοῦσι, καὶ τοὺς καταλοίπους σου ἐν ῥομφαίᾳ καταβαλοῦσιν. αὐτοὶ υἱοὺς σου καὶ θυγατέρας σου λήψονται, καὶ τοὺς καταλοίπους σου πῦρ καταφάγει· ²⁶ καὶ ἐκδύσουσί σε 26
 σε τὸν ἱματισμόν σου, καὶ λήψονται τὰ σκευὴ τῆς καυχῆσεώς σου. ²⁷ καὶ 27
 ἀποστρέψω τὰς ἀσεβείας σου ἐκ σοῦ καὶ τὴν πορνείαν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐ μὴ ἄρῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐπ' αὐτούς, καὶ Αἰγύπτου οὐ μὴ μνη-
 σθῇς οὐκέτι. ²⁸ διότι τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοῦ ἐγὼ παραδίδωμι σε εἰς 28
 χεῖρας ὧν μισεῖς, ἅψ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου ἀπ' αὐτῶν· ²⁹ καὶ ποιήσου- 29
 σιν ἐν σοί ἐν μίσει, καὶ λήψονται πάντας τοὺς πόνους σου καὶ τοὺς μόχθους σου, καὶ ἔσθω γυνὴ καὶ αἰσχύνουσα, καὶ ἀποκαλυφθήσεται αἰσχυνὴ πορνείας σου καὶ ἀσέβειά σου. καὶ ἡ πορνεία σου ³⁰ ἐποίησε ταῦτά σοι, ἐν τῇ ἐκ- 30
 πορνεύσῃ σε ὀπίσω ἔσθων, καὶ ἐμαίνοῦ ἐν τοῖς ἐνδυμήμασιν αὐτῶν. ³¹ ἐν 31
 τῇ ὁδῷ τῆς ἀδελφῆς σου ἐπορεύθης, καὶ δώσω τὸ ποτήριον αὐτῆς εἰς χεῖ-
 ράς σου. ³² τάδε λέγει κύριος Τὸ ποτήριον τῆς ἀδελφῆς σου πῖσαι, τὸ βαζύ 32
 καὶ τὸ πλατύ καὶ τὸ πλεονάζον τοῦ συντελεσαι μέθην, ³³ καὶ ἐκλύσεις πλῆ- 33
 σθήση· καὶ τὸ ποτήριον ἀφανισμοῦ ποτήριον ἀδελφῆς σου Σαμαρείας ³⁴ πῖσαι 34
 αὐτό, καὶ τὰς ἐορτάς καὶ τὰς νομηνίας αὐτῆς ἀποστρέψω· διότι ἐγὼ λελά-
 ληκα, λέγει κύριος. ³⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνδ' ὧν ἐπελάζου μου 35
 καὶ ἀπεβρίψας με ὀπίσω τοῦ σώματός σου, καὶ σὺ λάβε τὴν ἀσέβειάν σου καὶ τὴν πορνείαν σου. ³⁶ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, οὐ κρίνεις 36
 τὴν Ὁολὰν καὶ τὴν Ὁολιβὰν καὶ ἀναγγελεῖς αὐταῖς τὰς ἀνομίας αὐτῶν, ³⁷ ὅτι ἐμοιχῶντο, καὶ αἷμα ἐν χερσίν αὐτῶν; τὰ ἐνδυμήματα αὐτῶν ἐμοι- 37

48. τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς ... ἡμέρας 20. ὧν ἦσαν ὡς 24. ed. rom. ἐπισκεψώ ... μαστοὶ ἐπῆσαν νε. σ. 22. ολιβα ... κυρ. κυριος ο θεος ἐπὶ σε ολιβα ἰδου 23. καὶ φουδ καὶ σουδ καὶ λουδ x. π. τοὺς υἱ. 24. om καὶ prim. ... τροχοί· ἵπποι μετὰ ... πελται· καὶ περικεφαλαιαί· x. β. ἐπὶ σε προ-φυλακὴν κυκλ. 25. θυμου μου ... τοὺς υἱοὺς σ. x. τας θυρ. σ. λημψονται ... κα. σ. ἐνπληροῦσιν ἐν πυρὶ 26. λημψονται 28. κυρ. κυρ. ο θεος 29. λημψονται ... ἀσχημονουσα ... ἡ αἰσχυνὴ σου πορνεία σου x. ἀσεβεία σου 30. ἐπιθυμημασιν 31. τας χεῖρας 32. αδωναί κυρ. κυριος ο θεος ... πλατυ εσται εἰς γελῶτα· καὶ εἰς μυκτῆρισμον· τὸ πλεονάζον 33. καὶ ἐκχεῶ ὅπως pro x. ἐκλύσεις ... x. τὸ ποτ. τῆς αδ. σου σαμαρ. ποτηριον ἀφανισμου 34. πῖσαι αὐτο καὶ αὐτο καὶ ἐκστραγγίεις ... ἐλαλήκα ... κυρ. κυριος ο θεος 35. αδωναί κυριος 36. ὁλλαν ., ; ολιβαν ., , ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς 37. καὶ τα ἐνδυμ.

χώντο, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἃ ἐγέννησάν μοι διήγαγον αὐτοῖς δι' ἐμπύρων.
 38 ³⁸ ἕως καὶ ταῦτα ἐποίησάν μοι, τὰ ἁγιά μου ἐμίαινον καὶ τὰ σάββατά μου
 39 ἐβεβήλουν, ³⁹ καὶ ἐν τῷ σφάζειν αὐτοὺς τὰ τέκνα αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις αὐ-
 τῶν, καὶ εἰσεπορεύοντο εἰς τὰ ἁγιά μου τοῦ βεβηλοῦν αὐτά. καὶ ὅτι οὕτως
 40 ἐποίησαν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου, ⁴⁰ καὶ ὅτι τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἐρχομένοις μα-
 κρόθεν, οἷς ἀγγέλους ἐξαπέστειλον πρὸς αὐτούς, καὶ ἅμα τῷ ἔρχεσθαι αὐ-
 τοὺς εὐχὴς ἐλοῦον καὶ ἐστιβίζου τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐκόσμου κόσμῳ,
 41 ⁴¹ καὶ ἐκάθου ἐπὶ κλίνης ἐστρωμένης, καὶ τράπεζα κεκοσμημένη πρὸ προσώ-
 42 που αὐτῆς. καὶ τὸ θυμίαμα καὶ τὸ ἔλαιόν μου εὐφραίνοντο ἐν αὐτοῖς, ⁴² καὶ
 φωνὴν ἁρμονίας ἀνεκροῦοντο, καὶ πρὸς ἄνδρας ἐκ πλήθους ἀνθρώπων ἦκον-
 τας ἐκ τῆς ἐρήμου, καὶ ἐδίδουσιν ψέλλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ στέφα-
 43 νον καυχήσεως ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. ⁴³ καὶ εἶπα Οὐκ ἐν τούτοις μοι-
 44 χεύουσι; καὶ ἔργα πόρνῃς καὶ αὕτῃ ἐξεπόρνευσε; ⁴⁴ καὶ εἰσεπορεύοντο πρὸς
 αὐτήν, ὃν τρόπον εἰσεπορεύονται πρὸς γυναῖκα πόρνην, οὕτως εἰσεπορεύοντο
 45 πρὸς Ὀολὰν καὶ πρὸς Ὀολιβὰν τοῦ ποιῆσαι ἀνομίαν. ⁴⁵ καὶ ἄνδρες δίκαιοι
 αὐτοὶ καὶ ἐκδικήσουσιν αὐτάς ἐκδικήσει μοιχαλίδος καὶ ἐκδικήσει αἵματος,
 46 ὅτι μοιχαλίδες εἰσὶ, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν. ⁴⁶ τὰδε λέγει κύριος κύριος
 47 Ἀνάγαγε ἐπ' αὐτάς ὄχλον, καὶ δὸς ἐν αὐταῖς ταραχὴν καὶ διαρπαγὴν, ⁴⁷ καὶ
 λιθοβολήσον ἐπ' αὐτάς λίθους ὄχλων, καὶ κατακέντι αὐτάς ἐν τοῖς ξίφεσιν
 αὐτῶν. υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν, καὶ τοὺς οἴκους
 48 αὐτῶν ἐμπρήσουσιν. ⁴⁸ καὶ ἀποστρέψω ἀσέβειαν ἐκ τῆς γῆς, καὶ παιδευθή-
 σονται πᾶσαι αἱ γυναῖκες, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσι κατὰ τὰς ἀσεβείας αὐτῶν.
 49 ⁴⁹ καὶ δοθήσεται ἡ ἀσέβεια ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ τὰς ἀμαρτίας τῶν ἐνθυμη-
 μάτων ὑμῶν λήψετε, καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος.

XXIV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ ἐν τῷ μηνί
 2 τῷ δεκάτῳ, δεκάτῃ τοῦ μηνός, λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, γράψον σεαυτῷ εἰς
 ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἀφ' ἧς ἀπηρεύσαστο βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ
 3 Ἱερουσαλὴμ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον, ³ καὶ εἰπόν ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν
 παραπικραίνοντα παραβολὴν, καὶ ἔρεις πρὸς αὐτοὺς Ἰάδε λέγει κύριος Ἐπί-
 4 στησον τὸν λέβητα καὶ ἔγχεον εἰς αὐτὸν ὕδωρ, ⁴ καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν τὰ
 διχοτομήματα, πᾶν διχοτόμημα καλόν, σκέλος καὶ ὦμον ἐκσεσαρισμένα ἀπὸ
 5 τῶν ὀστέων ⁵ ἐξ ἐπιλέκτων κτηνῶν εἰλημμένων, καὶ ὑπόκαιε τὰ ὀστᾶ ὑπο-
 6 κάτω αὐτῶν. ἔξεσε καὶ ἤψηται τὰ ὀστᾶ αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς. ⁶ διὰ τοῦτο
 τὰδε λέγει κύριος Ὁ πόλις αἱμάτων λέβητος, ἐν ᾧ ἐστὶν ἵδς ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ
 ἵδς οὐκ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς, κατὰ μέλος αὐτῆς ἐξῆνεγεν, οὐκ ἔπεσεν ἐπ' αὐ-
 7 τὴν κλῆρος. ⁷ ὅτι αἷμα αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐστίν, ἐπὶ λεωπετρίαν τέταχα
 8 αὐτό· οὐκ ἐκκέχυκα αὐτὸ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ καλύψαι ἐπ' αὐτὸ γῆν, ⁸ τοῦ
 ἀναβῆναι θυμὸν εἰς ἐκδίκησιν ἐκδικηθῆναι· δέδωκα τὸ αἷμα αὐτῆς ἐπὶ λεω-
 9 πετρίαν τοῦ μὴ καλύψαι αὐτό. ⁹ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Κἀγὼ μεγα-

37. διηγὼν αὐτὰ δι. 38. post μοι add καὶ α εμεῖσιν εποίησαν
 39. ἰδωλοῖς ... μου ἀφυλακτως ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνη του βε. αὐτ. 40. om
 ... ἐξαπεστελλοσαν 41. θυμίαμα μου ... ἐξευφραίνοντο 42. ἡκοντας
 οἰνωμενους ἐκ ... ψελια ... χεῖρας σου· συ δε στεφανον 43. καὶ εἰπας
 ... μοιχωνται· ἐργα γυναικος πορνῆς εποιεις· ⁴⁴ καὶ εἰσεπορευοντο 44. ον
 τρ. εἰσεπορευοντο ... ολλαν ... ολιβαν 45. αιματα 46. αδωναῖ κυριος
 Αναγαγε ... δος ἐπ αυτας 47. om ἐπ ... κατακεντησον ... ἐμπυριουσιν
 48. ἀπο τῆς γῆς 49. ληψέσθαι XXIV. 4. ἐνατω 3. αδωναῖ κυριος ...
 ἐκχεον 4. καὶ σκελος ... ἐκ των οστέων αυτων 5. εἰλημενα ... ἐξεσεν
 καὶ ἐξεσεν x. ἡψηθη 6. αδωναῖ κυριος ... post ο ιος repetit ἐν αυτω
 7. λεοπετριαν (non v. 8.) ... καλυψαι αυτο γην (sed *κα. αυτω ἐπὶ τῇ
 γῇ) 8. *καταβηται 9. αδωναῖ κυριος· ουαι πολεις των αιματων· καγω

λυνῶ τὸν δαλόν, ¹⁰ καὶ πληθυνῶ τὰ ξύλα καὶ ἀνακαύσω τὸ πῦρ, ὅπως ταχῇ 10
τὰ κρέα καὶ ελαττωθῇ ὁ ζῶμος ¹¹ καὶ στῇ ἐπὶ τοὺς ἀνδρακας, ὅπως πρὸς- 11
καυθῇ καὶ θερμανθῇ ὁ χαλκὸς αὐτῆς καὶ ταχῇ ἐν μέσῳ ἀκαθαρσίας αὐτῆς,
καὶ ἐκλίπη ὁ ἴδς αὐτῆς, ¹² καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἐξ αὐτῆς πολὺς ὁ ἴδς αὐτῆς· 12
καταισχυνθήσεται ὁ ἴδς αὐτῆς, ¹³ ἀνδ' ὧν ἐμιαίνου σύ. καὶ τί ἐάν μὴ κα- 13
θαρσιζῇς ἔτι ἕως οὗ ἐμπλήσω τὸν θυμὸν μου; ¹⁴ ἐγὼ κύριος λελάληκα, καὶ 14
ἤξει καὶ ποιήσω, οὐ διαστελῶ οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· κατὰ τὰς ὁδοὺς σου καὶ
κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, λέγει κύριος. διὰ τοῦτο ἐγὼ κρινῶ σε
κατὰ τὰ αἵματά σου, καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, ἡ ἀκαθαρτος
ἡ ὀνομαστή καὶ πολλὴ τοῦ παραπικραίνειν. ¹⁵ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 15
μέ λέγων ¹⁶ Ὡς ἀνδρῶπου, ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω ἐκ σοῦ τὰ ἐπιθυμήματα τῶν 16
ὀφθαλμῶν σου ἐν παρατάξει, οὐ μὴ κοπῆς οὐδ' οὐ μὴ κλαυσθῆς, ¹⁷ στε- 17
ναγμὸς αἵματος, ὀσφύος πένθος ἔσῃ· οὐκ ἔσται τὸ τρήγμα σου συμπεπλε-
γμένον ἐπὶ σέ, καὶ τὰ ὑποδήματά σου ἐν τοῖς ποσὶ σου, οὐ μὴ παρακληθῇς
ἐν χεῖρεσιν αὐτῶν, καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ μὴ φάγῃς. ¹⁸ καὶ ἐλάλησα πρὸς 18
τὸν λαὸν τὸ πρῶτ' ὃν τρόπον ἐνετείλατό μοι ἐσπέρας, καὶ ἐποίησα τὸ πρῶτ'
ὃν τρόπον ἐπετάγγη μοι. ¹⁹ καὶ εἶπε πρὸς μέ ὁ λαός Οὐκ ἀναγγέλλεις ἡμῖν τί 19
ἐστί ταῦτα ἃ σὺ ποιεῖς; ²⁰ καὶ εἶπα πρὸς αὐτοὺς Λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς 20
μέ λέγων ²¹ Εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ 21
βεβηλῶ τὰ ἁγία μου, φρύαγμα ἰσχύος ὑμῶν, ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν ὑμῶν,
καὶ ὑπὲρ ὧν φείδονται αἱ ψυχαὶ ὑμῶν. καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες
ὑμῶν οὐς ἐγκατελίπετε ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται, ²² καὶ ποιήσετε ὃν τρόπον πε- 22
ποίηκα· ἀπὸ στόματος αὐτῶν οὐ παρακληθήσεσθε, καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ
φάγεσθε, ²³ καὶ αἱ κόμαι ὑμῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα 23
ὑμῶν ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν· οὔτε μὴ κόψησθε οὔτε μὴ κλαύσητε, καὶ ἐντα-
κήσεσθε ἐν ταῖς ἀδικίαις ὑμῶν, καὶ παρακαλέσετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ. ²⁴ καὶ ἔσται Ἰεζεκιὴλ ὑμῖν εἰς τέρας, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησα ποιήσετε 24
ὅταν ἔλθῃ ταῦτα, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. ²⁵ καὶ σὺ υἱὲ ἀνδρῶ- 25
που, οὐχὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν λαμβάνω τὴν ἰσχὺν παρ' αὐτῶν, τὴν ἔπαρσιν
τῆς καυχήσεως αὐτῶν, τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ τὴν ἔπαρσιν
ψυχῆς αὐτῶν, υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν, ²⁶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 26
ἡξει ὁ ἀνασωζόμενος πρὸς σέ τοῦ ἀναγγεῖλαι σοι εἰς τὰ ὦτα; ²⁷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ 27
ἐκείνῃ διανοιχθήσεται τὸ στόμα σου πρὸς τὸν ἀνασωζόμενον· λαλήσεις, καὶ
οὐ μὴ ἀποκωφωθῇς οὐκέτι, καὶ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς τέρας, καὶ ἐπιγνώσονται
διότι ἐγὼ κύριος.

XXV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ² Ὡς ἀνδρῶπου, στήρισον τὸ 2
πρῶτον σου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτούς, ³ καὶ 3

10. εκκαυσω ... οπως ελαττωθῃ ο ζῶμος · και εκτακῃ τα κρεα· και τα οστα συνφρυγῃσονται 11. ανδρακας αυτης· εξηφθῃ οπως εκκαυθῇ· οπως συνφρυγῇ ο χαλκ· α. κ. τ. εμμεσω αυτης η ακαθαρσια αυτης ... εκλειπη ... in f. om αυτης 12. και κατεσχυνθησεται 13. εν τη ακαθαρσια σου ζεμμα· ανδ' ων εμιανης (**εμιανης) συ· και ουκ εκαθαρισθῃς απο ακαθαρ-
σιας σου· και ετι εσται εαν μη ... om ετι ... in f. add εν σοι 14. λεγει αδωναϊ κυριος 16. om των ...· ουδ ου μη κοπῃς 17. πενθους εσται αυτη· ουκ εσται 18. ante εσπερας add και απεδανεν η γυνη μου ... κα-
θως pro ον τροπ. secundo 19. Ου μη απαγγελῃς 20. ταδε λεγει αδωναϊ κυριος pro Λογος usq. λεγων 21. κυρ. κυριος ο θεος ... εγκατελειπεται 22. κ. ποιησω ον τροπ. εποιησα ... ου μη παρακλ. et ου μη φαγησθαι 23. ου μη κοψ. ... κλαυσθητε 25. αυτων παρ αυτων ... της ψυχης 26. εν εκεινη τη ημερα ... ωτα σου 27. ανασωζ· και ερεις· ου μη

ἔρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν Ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος Ἀνὴρ ὃν ἐπεχάρητε ἐπὶ τὰ ἁγία μου ὅτι ἐβεβηλώσῃ, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ ὅτι ἤφρανίσῃ, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰούδα ὅτι ἐπορεύσῃσαν ἐν αἰχμαλω-
 4 σία, ⁴ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑμᾶς τοῖς υἱοῖς Κεδέμ εἰς κληρονο-
 μίαν, καὶ κατασκηνώσουσιν ἐν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν ἐν σοί, καὶ δώσουσιν ἐν
 5 σοί τὰ σκηνώματα αὐτῶν· αὐτοὶ φάγονται τοὺς καρπούς σου, καὶ αὐτοὶ
 6 πίνουν τὴν πότιντά σου. ⁵ καὶ δώσω τὴν πόλιν τοῦ Ἀμμὼν εἰς νομάς κα-
 μήλων, καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν εἰς νομὴν προβάτων, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
 7 ἐγὼ κύριος. ⁶ διότι τάδε λέγει κύριος Ἀνὴρ ὃν ἐκρότησας τὴν χειρὰ σου καὶ
 8 ἐφόφης τῷ ποδί σου, καὶ ἐπέχαρας ἐκ ψυχῆς σου ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ,
 9 διὰ τοῦτο ἐκτενῶ τὴν χειρὰ μου ἐπὶ σέ καὶ δώσω σε εἰς διαρπαγὴν ἐν
 10 τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐξολοθρεύσω σε ἐκ τῶν λαῶν, καὶ ἀπολῶ σε ἐκ τῶν χωρῶν
 11 ἀπωλείᾳ, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος. ⁸ τάδε λέγει κύριος Ἀνὴρ ὃν εἶπε
 9 Μωάβ Ἰδοὺ οὐχ ὃν τρόπον πάντα τὰ ἔθνη οἴκος Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα; ⁹ διὰ
 10 τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραλύω τὸν ὄμω Μωάβ ἀπὸ πόλεως ἀκρωτηρίων αὐτοῦ,
 11 ἐκλεκτὴν γῆν οἶκον Βεθασιμουὺ ἐπάνω πηγῆς πόλεως παραθαλασσίας, ¹⁰ τοὺς
 12 υἱοὺς Κεδέμ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, δέδωκα αὐτῷ εἰς κληρονομίαν, ὅπως
 13 μὴ μνεῖα γένηται τῶν υἱῶν Ἀμμὼν. ¹¹ καὶ εἰς Μωάβ ποιήσω ἐκδίκησιν, καὶ
 14 ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος. ¹² τάδε λέγει κύριος Ἀνὴρ ὃν ἐποίησεν ἡ
 15 Ἰδουμαία ἐν τῷ ἐκδικῆσαι αὐτοὺς ἐκδίκησιν εἰς τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ ἐμνη-
 16 στήσαν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐκδικήσαν, ¹³ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Καὶ ἐκτενῶ
 17 τὴν χειρὰ μου ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ
 18 κτῆνος, καὶ θήσομαι αὐτὴν ἔρημον, καὶ ἐκ Θαυμὰν διωκόμενοι ἐν ῥομφαίᾳ
 19 πεσοῦνται· ¹⁴ καὶ δώσω ἐκδίκησιν μου ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐν χειρὶ λαοῦ μου
 20 Ἰσραὴλ, καὶ ποιήσουσιν ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ κατὰ τὴν ὀργὴν μου καὶ κατὰ τὸν
 21 θυμὸν μου, καὶ ἐπιγνώσονται τὴν ἐκδίκησιν μου, λέγει κύριος. ¹⁵ διὰ τοῦτο
 22 τάδε λέγει κύριος Ἀνὴρ ὃν ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν ἐκδικήσει καὶ ἐξανέ-
 23 στησαν ἐκδικήσιν ἐπιχαίροντες ἐκ ψυχῆς τοῦ ἐξαλεῖψαι ἕως ἑνός, ¹⁶ διὰ
 24 τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκτείνω τὴν χειρὰ μου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύ-
 25 λους, καὶ ἐξολοθρεύσω Κρήτας, καὶ ἀπολῶ τοὺς καταλοίπους τοὺς κατοι-
 26 κούντας τὴν παραλλαν· ¹⁷ καὶ ποιήσω ἐν αὐτοῖς ἐκδικήσεις μεγάλας, καὶ
 27 ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ δοῦναι τὴν ἐκδίκησιν μου ἐπ' αὐτούς.

XXVI.

Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει μιᾶς τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου
 2 πρὸς μέ λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀνὴρ οὗ εἶπε Σδρ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. Εὐγε
 3 συνετρίβη, ἀπόλωλε, τὰ ἔθνη ἐπεστράφη πρὸς μέ, ἡ πλήρης ἡρήμωται, ³ διὰ
 4 τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ Σδρ, καὶ ἀνάξω ἐπὶ σέ ἔθνη πολλὰ
 5 ὥς ἀναβαίνει ἡ θάλασσα τοῖς κύμασιν αὐτῆς. ⁴ καὶ καταβαλοῦσι τὰ τεῖχη
 6 Σδρ, καὶ καταβαλοῦσι τοὺς πύργους σου, καὶ λικηῶ τὸν χοῦν αὐτῆς ἀπ'

XXV. 3. αδωναῖ κυριος ... εβεβηλωσῃσαν ... οικον ιουδα 4. συν τη
 απαρτια 5. εις προνομην προβ. 6. κυριος ο θεος ... τας χειρας ... επε-
 φοφησας 7. δια τουτου ιδου εγω ... εξολοθρευσω ... ed. rom. χειρων pro
 χωρων 8. αδωναῖ κυριος ... μωαβ και σσειρ ... om ουχ ... ο οικος
 9. απο των πολεων ... απο πολειων ... ed. rom. ante εκλεκτην non interp.
 10. ed. rom. ante δεδωκα non interp. ... γενηται μνεια ... in f. add εν
 τοις εθνεσιν 11. εν μωαβ 12. αδωναῖ κυριος ... του pro εν τω 13. αδωναῖ
 κυριος ... εξολοθρευσω 14. την εκδικησιν ... οργην του θυμου μου ...
 **om κυριος 15. αδωναῖ κυριος ... αιωνος pro ενος 16. αδωναῖ κυριος
 ... εκτενω ... εξολοθρευσω κριτας σιδωνος ... παραθαλασσιαν 17. δουναι με
 XXVI. 1. Και εγενετο εν τω δωδεκατω ε. μ. τ. μ. του πρωτου 2. ανη
 των ... ed. rom. απολωλε τα εθνη conjg; item ut videtur cod. alex. 3.
 αδωναῖ κυριος ... εν τοις κυμ. α. 4. κατελοουσιν τους πυργ. σ. κ. λικηουσιν

αὐτῆς, καὶ δώσω αὐτὴν εἰς λεωπετρίαν, ⁵φυγμὸς σαγηνῶν ἔσται ἐν μέσῳ ⁵θαλάσσης, ὅτι ἐγὼ ἐλάληκα, λέγει κύριος. καὶ ἔσται εἰς προνομὴν τοῖς ἔθνεσιν, ⁶καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἐν πεδίῳ μαχαίρα ἀναιρεθήσονται, καὶ γινώ- ⁶σκονται ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁷ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ Σὺρ ⁷τὸν Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ βορρᾶ, βασιλεὺς βασιλέων ἐστὶ, μετ' ἵππων καὶ ἄρμάτων καὶ ἱππέων καὶ συναγωγῆς ἔθνων πολλῶν σφόδρα. ⁸οὗτος τὰς θυγατέρας σου τὰς ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρα ἀνελεῖ, καὶ ⁸δώσει ἐπὶ σὲ προφυλακὴν καὶ περιοικοδομήσει, καὶ ποιήσει ἐπὶ σὲ κύκλῳ χάρακα καὶ περιστάσιν ὀπλῶν, καὶ τὰς λόγχας αὐτοῦ ἀπέναντί σου δώσει. ⁹τὰ τεῖχη σου καὶ τοὺς πύργους σου καταβαλεῖ ἐν ταῖς μαχαίραις αὐτοῦ. ⁹¹⁰ἀπὸ τοῦ πληθους τῶν ἵππων αὐτοῦ κατακαλύψει σε ὁ κοινορτός αὐτῶν, ¹⁰καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν ἱππέων αὐτοῦ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἄρμάτων αὐτοῦ σεισθήσεται τὰ τεῖχη σου, εἰσπορευομένου αὐτοῦ τὰς πύλας σου ὡς εἰσπορευόμενος εἰς πόλιν ἐκ πεδίου. ¹¹ἐν ταῖς ὀπλαῖς τῶν ἵππων αὐτοῦ καταπα- ¹¹τήσουσί σου πάσας τὰς πλατείας· τὸν λαόν σου μαχαίρα ἀνελεῖ, καὶ τὴν ὑπόστασιν τῆς ἰσχύος σου ἐπὶ τὴν γῆν κατάξει. ¹²καὶ προνομεύσει τὴν δύ- ¹²ναμίν σου, καὶ σκυλεύσει τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ καταβαλεῖ τὰ τεῖχη σου, καὶ τοὺς οἴκους σου τοὺς ἐπιθυμητοὺς καθελεῖ, καὶ τοὺς λίθους σου καὶ τὰ ξύλα σου καὶ τὸν χοῦν σου εἰς μέσον τῆς θαλάσσης σου ἐμβαλεῖ. ¹³καὶ κα- ¹³ταλύσει τὸ πλῆθος τῶν μουσικῶν σου, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ψαλτηρίων σου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἔτι. ¹⁴καὶ δώσω σε λεωπετρίαν, φυγμὸς σαγηνῶν ἔσθῃ, οὐ μὴ ¹⁴οικοδομηθῇς ἔτι, ὅτι ἐγὼ κύριος ἐλάλησα, λέγει κύριος. ¹⁵διότι τάδε λέγει ¹⁵κύριος κύριος τῇ Σὺρ Οὐκ ἀπὸ φωνῆς τῆς πτώσεώς σου ἐν τῷ στενάξει τραυματίας ἐν τῷ σπᾶσαι μάχαιραν ἐν μέσῳ σου σεισθήσονται αἱ νῆσοι· ¹⁶καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν ῥόνων αὐτῶν πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκ τῶν ἔθνων ¹⁶τῆς θαλάσσης, καὶ ἀφελούνται τὰς μίτρας ἀπὸ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον αὐτῶν ἐκδύσονται· ἐκστάσει ἐκστήσονται, ἐπὶ γῆν καθεδούνται καὶ φοβηθήσονται τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν, καὶ στενάξουσιν ἐπὶ σέ, ¹⁷καὶ λήφονται ἐπὶ σὲ θρήνον καὶ ἐροῦσί σοι Πῶς κατελύθης ἐκ θα- ¹⁷λάσσης, ἡ πόλις ἣ ἐπαυετή, ἣ δοῦσα τὸν φόβον αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν; ¹⁸καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀπὸ ἡμέρας πτώσεώς σου, ¹⁹ὅτι ¹⁸19 τάδε λέγει κύριος κύριος Ὅταν δῶ πόλιν ἡρημωμένην ὡς τὰς πόλεις τὰς μὴ κατοικισθησόμενας, ἐν τῷ ἀναγαγεῖν με ἐπὶ σὲ τὴν ἄβυσσον, καὶ κατακαλύψει σε ὕδωρ πολὺ, ²⁰καὶ καταβιβάσω σε πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς ²⁰βόθρον πρὸς λαὸν αἰῶνος, καὶ κατοικιῶ σε εἰς βάθμῃ τῆς γῆς ὡς ἔρημον αἰῶνιον μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον, ὅπως μὴ κατοικηθῇς μηδὲ ἀναστῇς

* Ἀποκ. 18, 10.

4. δωσω σε εις ... ed. rom. λεοπετρ. (non v. 14.) 5. εμμεσω της θαλασσης ... ελαλησα λ. κυριος κυριος ... om τοις 6. αι εν τω παιδιω μαχ. πεσονται ... εγω ειμι κυριος 7. δια τουτου ταδε λ. αδωναϊ κυριος ... βασιλεα βασιλεα βαβ. ... μετα ιππων ... om και ιππεων ... συναγ. πολλης εθνων σφ. 8. περιποιησει επι σε κυ. σου χα. κ. βελοστασεις οπλων ... επι σε pro απεν. σου 40. καλυψει ... αυτων, απο φωνης των ... ως ο εισπορευομενος 44. κατατ. πασ. τ. πλ. σου 42. τον πλουτον pro τα υπαρχ. ... κ. καθελει τους οικ. σ. τ. επιθ. ... θαλασσης εμβαλει 43. ακουσθη εν σοι ουκετι 44. σε εις λεωπετρ. και φυγμος ... εγω ελαλησα 45. αδωναϊ κυρ. κυρ. επι σε σορ Ουχι ... τραυματιας σου ... εμμεσω 46. *καθελουσιν, **ελουσιν pro αφελουσιναι ... και εκστασει ... επι την γην καθ. (**καθελουσαι [?]) 47. λημψονται ... Πως απωλου και κατελυθης (*καθελ.) ... ante η δουσα add ητις εγενηθη ισχυρα εν θαλασση· αυτη και οι κατοικουντες αυτην 48. και νυν φοβ. ... in f. add και ταραχθησονται νησοι εν τη θαλασση απο της εξοδιας σου 49. δω σε ... κατοικηθησομενας 20. καταβιβω ... τα βαθη ... αναστασης

- 21 ἐπὶ γῆς ζωῆς. ²¹ ἀπώλειάν σε δώσω, καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει κύριος κύριος.

XXVII.

- 2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνδρὸς λαβε^{*} Apos. 18, 9 ss.
 3 ἐπὶ Σὺρ θρήνον, ³ καὶ ἐρεῖς τῇ Σὺρ τῇ κατοικούσῃ ἐπὶ τῆς εἰσόδου τῆς θαλάσσης, τῷ ἐμπορίῳ τῶν λαῶν, ἀπὸ νήσων πολλῶν Τάδε λέγει κύριος τῇ
 4 Σὺρ Σὺ εἶπας Ἐγὼ περιέβηκα ἔμαυτὴ κάλλος μου, ⁴ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης
 5 τῷ Βελεῖμ υἱοὶ σου περιέβηκάν σοι κάλλος. ⁵ κέδρος ἐκ Σενεὶρ ὠκοδομήσῃ
 6 σου, ταινίαι σανίδων κυπαρίσσου ἐκ τοῦ Λιβάνου ἐλήφθησαν τοῦ ποιῆσαι σοι
 7 ἱστὺς ἐλατίνους· ⁶ ἐκ τῆς Βασανίτιδος ἐποίησαν τὰς κύπας σου, τὰ ἱερά
 8 σου ἐποίησαν ἐξ ἐλέφαντος, οἴκους ἀλσώδεις ἀπὸ νήσων τῶν Χετιεῖμ. ⁷ βύσσοι
 9 μετὰ ποικιλίας ἐξ Αἰγύπτου ἐγένετό σοι στρωμνὴ τοῦ περιβεῖναι σοι δόξαν
 10 καὶ περιβαλεῖν σε ὑάκινθον καὶ πορφύραν ἐκ τῶν νήσων Ἐλίσαι, καὶ ἐγένετο
 11 περιβόλαιά σου. ⁸ καὶ οἱ ἄρχοντές σου οἱ κατοικοῦντες Σιδῶνα καὶ
 12 Ἀράδιοι ἐγένοντο κωπηλάται σου· οἱ σοφοὶ σου Σὺρ οἱ ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι
 13 κυβερνήται σου· ⁹ οἱ πρεσβύτεροι Βιβλίων καὶ οἱ σοφοὶ αὐτῶν οἱ ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι ἐνίσχυνον τὴν βουλὴν σου· καὶ πάντα τὰ πλοῖα τῆς θαλάσσης καὶ
 14 οἱ κωπηλάται αὐτῶν ἐγένοντό σοι ἐπὶ δυσμᾶς δυσμῶν. ¹⁰ Πέρσαι καὶ Λυδοὶ
 15 καὶ Λίβυες ἦσαν ἐν τῇ δυνάμει σου, ἄνδρες πολεμισταὶ σου πέλτας καὶ πε-
 16 ρικεφαλαίας ἐκρέμασαν ἐν σοί, οὗτοι ἔδωκαν τὴν δόξαν σου. ¹¹ υἱοὶ Ἀραδίων
 17 καὶ ἡ δύναμις σου ἐπὶ τῶν τευχέων σου· φύλακες ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν,
 18 τὰς φαρέτρας αὐτῶν ἐκρέμασαν ἐπὶ τῶν ὄρμων σου κύκλῳ, οὗτοι ἐτέλειον
 19 σάν σου τὸ κάλλος. ¹² Καρχηδόνιοι ἔμποροί σου ἀπὸ πλήθους πάσης ἰσχύος
 20 σου, ἀργύριον καὶ χρυσὸν καὶ σίδηρον καὶ κασσίτερον καὶ μόλιβον ἔδωκαν
 21 τὴν ἀγοράν σου. ¹³ ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ σύμπασα καὶ τὰ παρατείνοντα, οὗτοι
 22 ἐνεπορεύοντό σοι ἐν ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ σκεύη χαλκᾶ ἔδωκαν τὴν ἐμπο-
 23 ρίαν σου· ¹⁴ ἐξ οἴκου Θογαρμᾶ ἵπποι καὶ ἱππεῖς ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου.
 24 ¹⁵ υἱοὶ Ῥοδίων ἔμποροί σου, ἀπὸ νήσων ἐπλήθυναν τὴν ἐμπορίαν σου ὁδόν-
 25 τας ἐλεφαντίνους, καὶ τοῖς εἰσαγομένοις ἀντεδίδους τοὺς μισθοὺς σου, ¹⁶ ἀν-
 26 θρώπους ἐμπορίαν σου ἀπὸ πλήθους τοῦ συμμίκτου σου, στακτὴν καὶ ποι-
 27 κίματα ἐκ Θαρσίς καὶ Ῥαμὺθ καὶ Χορχὸρ ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. ¹⁷ Ἰούδας
 28 καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ, οὗτοι ἔμποροί σου ἐν πράξει σίτου καὶ μύρων καὶ
 29 κασίας, καὶ πρῶτον μέλι καὶ ἔλαιον καὶ ῥητίνην ἔδωκαν εἰς τὸν σύμμικτόν
 30 σου. ¹⁸ Δαμασκὸς ἔμποροί σου ἐκ πλήθους πάσης δυνάμεώς σου· οἶνος ἐκ
 31 Χελβὼν καὶ ἔρια ἐκ Μιλήτου, καὶ οἶνον εἰς τὴν ἀγοράν σου ἔδωκαν. ¹⁹ ἐξ
 32 Ἀσὴλ σίδηρος εἰργασμένος, καὶ τροχιάς ἐν τῷ συμμίκτῳ σου ἔστι. ²⁰ Δαιδὰν
 33 ἔμποροί σου μετὰ κτηνῶν ἐκλεκτῶν εἰς ἄρματα. ²¹ ἡ Ἀραβία καὶ πάντες οἱ
 34 ἄρχοντες Κηδάρ, οὗτοι ἔμποροί σου διὰ χειρὸς σου, καμηλοὺς καὶ ἀμνοὺς
 35 καὶ κριοὺς ἐν οἷς ἐμπορεύονται σε. ²² ἔμποροί Σαββά καὶ Ῥαμμά, οὗτοι
 36 ἔμποροί σου μετὰ πρῶτων ἡδυσματῶν καὶ λίθων χρηστῶν, καὶ χρυσὸν

21. ἐτι· καὶ ζητηθῆσθαι εἰς ... κυρ. κυρ. ο θεος XXVII. 2. θρην. ἐπι σορ 3. τῆς οδοῦ τῆς ... αδωναῖ κυρ. κυριος ἐπι σορ 4. καὶ υιοι 5. σανειρ ... κυπαριστινων (sic) ... ἐλημφθησαν 6. χεττειμ 7. περιβολαια εγενετο 8. σιδωνα 6. om οἱ ... κωπηλάται (non v. 8.) αὐτῆς 11. κυκλω φυλακες 12. post χρυσιον add καὶ χαλκον ... μόλιβον 13. τὰ συμπαντα pto ἡ σύμπασα ... αὐτοὶ ἐνεπορεύονται 14. θεργαμα ἵππους κ. ἱππ. καὶ ἡμιονους ... om τὴν 15. αραδιων 16. ἐκ θαρρεῖς κ. ραμμωθ κ. χορχορὺς 17. ιουδα ... υιοι ισραηλ ... ἐν σιτου πρσ. 18. οἶνον ἐκ χεβρων 19. ἐξ ασαηλ σιδηρον εἰργασμενον κ. τροχειας ἔδωκαν· ἐν 21. αραβεια ... καμ. κ. κριοις κ. μοσχους ἐν ... ἐνεπορεύοντο σοι 22. σαβα κ. ραγμα ... λιθων ἐκλεκτων κ. χρυσον

ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. ²³ Χαβρὰ καὶ Χαναά, οὗτοι ἔμποροί σου. Ἀσσοὺρ καὶ ²³
 Χαρμὰν ἔμποροί σου, ²⁴ φέροντες ἐμπορίαν ὑάκινθον καὶ ἡσανουροὺς ἐκλεκτοὺς ²⁴
 δεδεμένους σχοινοῖς καὶ κυπαρίσσινα. ²⁵ πλοῖα ἔμποροί σου ἐν τῷ πλήθει ²⁵
 ἐν τῷ συμμίκτῳ σου, καὶ ἐνεπλήσθης καὶ ἐβαρύνθης σφόδρα ἐν καρδίᾳ θα-
 λάσσης, ²⁶ ἐν ὕδατι πολλῷ ἤγόν σε οἱ κωπηλάται σου. τὸ πνεῦμα τοῦ νότου ²⁶
 συνέτριψέ σε ἐν καρδίᾳ θαλάσσης. ²⁷ ἦσαν δυνάμεις σου, καὶ ὁ μισθός σου ²⁷
 καὶ τῶν συμμίκτων σου, καὶ οἱ κωπηλάται σου καὶ οἱ κυβερνήται σου καὶ
 οἱ σύμβουλοί σου, καὶ οἱ σύμμικτοί σου ἐκ τῶν συμμίκτων σου, καὶ πάντες
 οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ σου οἱ ἐν σοί. καὶ πᾶσα συναγωγὴ σου ἐν μέσῳ
 σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ θαλάσσης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πτώσεώς σου. ²⁸ πρὸς ²⁸
 τὴν κραυγὴν τῆς φωνῆς σου οἱ κυβερνήται σου φόβῳ φοβηθήσονται, ²⁹ καὶ ²⁹
 καταβήσονται ἀπὸ τῶν πλοίων πάντες οἱ κωπηλάται καὶ οἱ ἐπιβάται, καὶ
 οἱ πωρεῖς τῆς θαλάσσης ἐπὶ τὴν γῆν στήσονται, ³⁰ καὶ ἀλαλάξουσιν ἐπὶ σέ ³⁰
^{*Αποκ. 18, 9^{sq}.} τῇ φωνῇ αὐτῶν καὶ κεκραῖονται πικρόν, καὶ ἐπιθήσουσι γῆν ἐπὶ τὴν κεφα-
 λὴν αὐτῶν καὶ σποδὸν στρώσονται. ³² καὶ λήψονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ σέ ἡρῆνον, ³²
 ἡρῆνημα Σόρ. ³³ πόσον τινὰ εὐρες μισθὸν ἀπὸ τῆς θαλάσσης; ἐνεπλήσας ³³
 ἔθνη ἀπὸ τοῦ πλήθους σου, καὶ ἀπὸ τοῦ συμμίκτου σου ἐπλούτησας πάντας
 βασιλεῖς τῆς γῆς. ³⁴ νῦν συνετρίβης ἐν θαλάσῃ, ἐν βάθει ὕδατος ὁ σύμ- ³⁴
 μικτός σου, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ σου ἐν μέσῳ σου. ³⁵ ἔπεσον πάντες οἱ ³⁵
 κωπηλάται σου, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὰς νήσους ἐστύγνασαν ἐπὶ σέ, καὶ
^{*Αποκ. 18, 11.} οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐξέστησαν καὶ ἐδάκρυσε τὸ πρόσωπον αὐτῶν. ³⁶
 ἔμποροι ἀπὸ ἔθνων ἐσύρισάν σε, ἀπώλεια ἐγένου, καὶ οὐκέτι ἔση εἰς τὸν ³⁶
 αἰῶνα.

XXVIII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων. ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν ²
 τῷ ἄρχοντι Τύρου Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' οὗ ὑψώθη σου ἡ καρδία, καὶ
 εἶπας Θεὸς εἰμι ἐγώ, κατοικίαν θεοῦ κατώκησα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, σὺ δὲ
 εἶ ἄνθρωπος· καὶ οὐ θεός, καὶ ἔδωκας τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ,
³ μὴ σοφώτερος εἶ σὺ τοῦ Δανιήλ; ἡ σοφίη οὐκ ἐπαίδευσάν σε τῇ ἐπιστήμῃ ³
 αὐτῶν; ⁴ μὴ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ σου ἡ τῇ φρονήσει σου ἐποίησας σεαυτῷ δύ- ⁴
 ναμιν καὶ χρυσὸν καὶ ἀργύριον ἐν τοῖς ἡσανουροῖς σου; ⁵ ἐν τῇ πολλῇ ἐπι- ⁵
 στήμῃ σου καὶ ἐμπορίᾳ σου ἐπλήθυνας δυνάμιν σου, ὑψώθη ἡ καρδία σου

23. χαρραν x. χανααν και δαιδαν αυτο. 24. post υακινθον add και πορφυραν ... σχοινοῖς εν κυπαρισσινοῖς ... ed. rom. κυπαρίσσινα ²⁵ πλοῖα. ἔμποροι 25. πλοιοῖς εν αυτοῖς καρχηδονιοι εμποροι σου θαρσος εμποροι σου εν τω ... ed. rom. θαλάσσης ²⁶ ἐν ὕδ. πολλῷ. ἤγον 26. ed. rom. σου, τὸ ... σε ἐμμεσῶ θαλάσσης ... ed. rom. in f. non interpg. 27. ο μισθ. σ. εν τω συμμικτω σου οι ... om οι εν σοι ... πῖσα η ... ἐμμεσῶ 28. φωνην της κραυγης ... om φοβῶ 29. om και primum ... πλοῖων αυτων π. οι κωπ. σου ... επι της γης 30. αλλαζονται ε. σ. την κραυγην αυτων ... πικρως ... γην post κεφ. αυτ. pon ... υποστρωσονται [34.] και φαλακρwsουσιν επι σε φαλακρωματα· και περιζωνται σακκον· και κλw- σονται περι σου εν πικρασμῳ ψυχης· και κοπετον πικρον εκστηνονται 32. λημψονται ... και ἡρῆνημα σοι· τις ωσπερ τυρος κατασιγηθεισα ἐμ- μεσῶ θαλάσσης 33. ποσον και τινα ... ενεποιησας εθνη ... επλουτισας πα. τους 34. ἐμμεσῶ 35. επεσον cum antecdd. conjg. ... παντ. οι κα- τοικ. της νησ. και οι κωπηλ. σ. εστυν. ... εδακρυσαν τω προσωπω αυτ. επι σοι 36. add in f. λεγει κυριος ο θεος XXVIII. 2. om και συ ... κυρ. ο θεος Ανθ' ων ... κατωκησα 3. σε εν τη 4. η εν τη ... ante χρυ- σιον add εποιησας 5. η εν τη ... δυναμεις σου

6 ἐν τῇ δυνάμει σου. ⁶ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Ἐπειδὴ δέδωκας τὴν καρ-
7 διαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ, ⁷ ἀντὶ τούτου ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ἀλλοτρίους
λοιμοὺς ἀπὸ ἑθνῶν, καὶ ἐκκενώσουσι τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ
τὸ κάλλος τῆς ἐπιστήμης σου, καὶ στρώσουσι τὸ κάλλος σου εἰς ἀπώλειαν,
8 ⁸ καὶ καταβιάσουσί σε, καὶ ἀποθάνῃ θανάτῳ τραυματιῶν ἐν καρδίᾳ θαλάσ-
9 σης. ⁹ μὴ λέγων ἐρεῖς Θεός εἰμι ἐγὼ ἐνώπιον τῶν ἀναρούντων σε; σὺ δὲ
10 εἰ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεός. ¹⁰ ἐν πληθύνει ἀπεριτμητῶν ἀπολὴ ἐν χερσὶν ἄλλο-
11 τῶν, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. ¹¹ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ
12 λέγων ¹² Ὡς ἄνθρωπον, λάβε θρήνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα Τύρου καὶ εἰπὸν αὐτῷ
Τὰδε λέγει κύριος κύριος Σὺ ἀποσφράγισμα ὁμοιώσεως καὶ στέφανος κάλ-
13 λους ¹³ ἐν τῇ τρυφῇ τοῦ παραδείσου τοῦ θεοῦ ἐγενήθης. πᾶν λίθον χρηστὸν
ἐνδέδεσαι, σάρδιον καὶ τοπαζιον, καὶ σμάραγδον καὶ ἄνδρακα, καὶ σάπφειρον
καὶ Ἰασπιν, καὶ ἄργύριον καὶ χρυσίον, καὶ λιγύριον καὶ ἀχάτην, καὶ ἀμέθυ-
στον καὶ χρυσόλιθον, καὶ βηρύλλιον καὶ ὀνύχιον, καὶ χρυσοῦ ἐπέπλησας τοὺς
14 θησαυροὺς σου καὶ τὰς ἀποθήκας σου ἐν σοί. ¹⁴ Ἄφ' ἧς ἡμέρας ἐκτίσθης σὺ
μετὰ τοῦ Χεροῦβ, ἔζηκά σε ἐν ὅρει ἁγίῳ θεοῦ, ἐγενήθης ἐν μέσῳ λίθων
15 πυρίνων, ¹⁵ ἐγενήθης σὺ ἁμμος ἐν ταῖς ἡμέραις σου, ἀφ' ἧς ἡμέρας σὺ
16 ἐκτίσθης ἕως εὐρέστη τὰ ἀδικήματα ἐν σοί. ¹⁶ ἀπὸ πληθύνους τῆς ἐμπορίας σου
ἐπλησας τὰ ταμεῖά σου ἀνομίας, καὶ ἡμάρτες καὶ ἐτραυματίσθης ἀπὸ ὅρους
17 τοῦ θεοῦ, καὶ ἤγαγέ σε τὸ Χεροῦβ ἐκ μέσου λίθων πυρίνων. ¹⁷ Ὑψώθη ἡ
καρδία σου ἐπὶ τῷ κάλλει σου, διεφθάρη ἡ ἐπιστήμη σου μετὰ τοῦ κάλλους
σου· διὰ πληθύνους ἁμαρτιῶν σου ἐπὶ τὴν γῆν ἔρριπά σε, ἐναντίον βασιλείων
18 ἔδωκά σε παραδειγματισθῆναι. ¹⁸ διὰ τὸ πληθύνους τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ τῶν
ἀδικιῶν τῆς ἐμπορίας σου ἐβεβήλωσα τὰ ἱερά σου, καὶ ἐξάξω πῦρ ἐκ μέσου
σου, τοῦτο καταφάγεται σε· καὶ δώσω σε σποδὸν ἐπὶ τῆς γῆς σου ἐναν-
19 τίον πάντων τῶν ὀρώντων σε. ¹⁹ καὶ πάντες οἱ ἐπιστάμενοί σε ἐν τοῖς ἔθνεσι
στενάξουσιν ἐπὶ σέ· ἀπώλεια ἐγένου, καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα.
20 ²⁰ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων ²¹ Ὡς ἄνθρωπον, στήρισον τὸ
22 πρῶσωπόν σου ἐπὶ Σιδῶνα καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτήν ²² καὶ εἰπὸν Τὰδε
λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ Σιδῶν, καὶ ἐνδοεασθήσομαι ἐν σοί, καὶ γνώω
ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοὶ κρίματα, καὶ ἁγιασθήσομαι
23 ἐν σοί. ²³ αἷμα καὶ θάνατος ἐν ταῖς πλατείαις σου, καὶ πεσοῦνται τετραυμα-
24 τισμένοι μαχαίραις ἐν σοὶ περικύκλω σου, καὶ γνώσονται διότι ἐγὼ εἰμι κύ-
25 ριος. ²⁴ καὶ οὐκ ἔσονται οὐκέτι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ σκόλοψ πικρίας καὶ
ἄκανθα ὀδύνης ἀπὸ τῶν περικύκλων αὐτῶν τῶν ἀτιμασάντων αὐτούς, καὶ γνώ-
25 σονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ²⁵ τὰδε λέγει κύριος κύριος Καὶ συνάξω τὸν
26 Ἰσραὴλ ἐκ τῶν ἑθνῶν οὓς διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς
καὶ ἐνώπιον τῶν λαῶν καὶ τῶν ἑθνῶν. ²⁶ καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς
αὐτῶν, ἣν δέδωκα τῷ δούλῳ μου Ἰακώβ, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς ἐν ἐλ-
πίδι, καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ φυτεύουσιν ἀμπελώνας, καὶ κατοική-

6. κυρ. κυριος ο θεος ανθ'ων εδωκας 40. εν πληθ. τραυματιζοντων
σε θανατοις απεριτμητοις απολη ... ** om κυριος 12. λεγει κυριος Συ ει
13. παντα λιθων ... σαρδιον· τοπαζιον ... ανδρακαν 14. om εγενηθης ...
εμμεσω 15. αμμος συ ... εως ημερας ... σου εν σοι 16. επληθυνας τα
ταμεια ... εμμεσω λιθων 17. δια το πληθ. των ... εριπα 18. και αδι-
κιων ... εβεβηλωσας ... εκ μεσω (sic) ... εις σποδον 19. στυγνασουσιν
20. ante hunc versum add minio scriptum επι σιδωνα 22. κυριος erasumi
est 23. και εξαποστελω επι σεαυτην θανατον και αιμα· και θανατος εν τ.
π. σ. εσται ... εν μαχαραις ... γνωση οτι 24. και ουκετι εσονται τω
οικω ισρ. σκολοψ ... κυκλω ... κυρ. ο θεος αυτων 25. κυρ. ο θεος
... εκ των χωρων ου ... εν αυτοις ενωπιον τ. λαων των 26. ης εδωκα . .
φυτευσωσιν

σουσιν ἐν ἐλπίδι, ὅταν ποιήσω κρίμα ἐν πᾶσι τοῖς ἀτιμᾶσαισιν αὐτοὺς ἐν τοῖς κύκλῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν.

XXIX.

Ἐν τῷ ἔτει τῷ δωδεκάτῳ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὑἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ ² Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπ' Αἴγυπτον ὅλην ³ καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φαραῶ, τὸν δράκοντα τὸν μέγαν ³ τὸν ἐγκαθήμενον ἐν μέσῳ ποταμῶν αὐτοῦ, τὸν λέγοντα Ἐμοὶ εἰσιν οἱ ποταμοί, καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς. ⁴ καὶ ἐγὼ δώσω παγίδας εἰς τὰς σιαγόνας ⁴ σου, καὶ προσκολλήσω τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου πρὸς τὰς πτέρυγας σου, καὶ ἀνάξω σε ἐκ μέσου τοῦ ποταμοῦ σου, ⁵ καὶ καταβαλῶ σε ἐν τάχει καὶ ⁵ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου· ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου πέσῃ, καὶ οὐ μὴ συναχθῇς καὶ οὐ μὴ περισταλῇς, τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ δέδωκά σε εἰς κατάβρωμα, ⁶ καὶ γνώσονται πάντες οἱ ⁶ κατοικοῦντες Αἴγυπτον ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ἀνθ' ὧν ἐγενήθης βράβδος καλαμίνης τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, ⁷ ὅτε ἐπελάβετό σου τῇ χειρὶ αὐτῶν, ἐβλάσθης· καὶ ⁷ ὅτε ἐπεκρότησεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσα χεὶρ, καὶ ὅτε ἐπανεπαύσαντο ἐπὶ σέ, συνετρίβης, καὶ συνέκλασας αὐτῶν πᾶσαν ὀσφύν. ⁸ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ⁸ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ ῥομφαίαν, καὶ ἀπολῶ ἀπὸ σοῦ ἀνθρώπους καὶ κτήνη, ⁹ καὶ ἔσται ἡ γῆ Αἰγύπτου ἀπώλεια καὶ ἔρημος, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι ⁹ κύριος. ἀντὶ τοῦ λέγειν σε Οἱ ποταμοὶ ἐμοὶ εἰσι, καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς, ¹⁰ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ποταμούς σου, καὶ δώσω γῆν ¹⁰ Αἰγύπτου εἰς ἔρημον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἀπώλειαν ἀπὸ Μαγδώλου καὶ Συήνης καὶ ἕως ὀρίων Αἰθιοπῶν. ¹¹ οὐ μὴ διέλθῃ ἐν αὐτῇ πούς ἀνθρώπου, καὶ πούς ¹¹ κτήνους οὐ μὴ διέλθῃ αὐτήν, καὶ οὐ κατοικηθήσεται τεσσαράκοντα ἔτη. ¹² καὶ δώσω τὴν γῆν αὐτῆς ἀπώλειαν ἐν μέσῳ γῆς ἡρημαμένης, καὶ αἱ ¹² πόλεις αὐτῆς· ἐν μέσῳ πόλεων ἡρημαμένων ἔσονται τεσσαράκοντα ἔτη, καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ λιχμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας. ¹³ τάδε λέγει κύριος Μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη συνάξω Αἰγυπτίους ἀπὸ τῶν ¹³ ἔθνων οὓς διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, ¹⁴ καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν ¹⁴ Αἰγυπτίων, καὶ κατοικήσω αὐτοὺς ἐν γῇ Φαθωρῆς, ἐν τῇ γῇ ὅθεν ἐλήφθησαν· καὶ ἔσται ἀρχὴ ταπεινῇ ¹⁵ παρὰ πάσας τὰς ἀρχάς, οὐ μὴ ὑψωθῇ ἔτι ¹⁵ ἐπὶ τὰ ἔθνη· καὶ ὀλιγοστοὺς αὐτοὺς ποιήσω τοῦ μὴ εἶναι αὐτοὺς πλείονας ἐν τοῖς ἔθνεσι. ¹⁶ καὶ οὐκέτι ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς ἐλπίδα ἀναμνην- ¹⁶ σκουσαν ἀνομίαν ἐν τῷ ἀκολουθεῖν αὐτοὺς ὀπίσω αὐτῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ¹⁷ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει μιᾷ τοῦ ¹⁷ μηνὸς τοῦ πρώτου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁸ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, 18

XXIX. Minio inscribitur (**ut videtur) φαραων βασιλευς αιγυπτου 4. τω δεκατω εν τω ενδεκατω 3. και λαλησον και ειπον ... κυρ. ο θεος ... επι σε φαραω βασιλευ αιγυπτου ... εμμεσω 4. om εγω ... τας παγιδας ... inter ποταμου ei σου repetit και παντας τους ιχθυας του ποταμου 5. ουδ ου μη περισταλης ... του αγρου pro της γης ... εις βρωσιν 7. επελαβοντο ... επεκρατησεν 8. κυρ. ο θεος ... ανθρωπων κ. κτηνος 9. πασα η γη ... σε οτι οι 10. την γην ... om και ρομφαιαν ... σσηνης ... αιθιοπιας 11. εν αυτη ανθρωπος και κτηνος· ουδε κατοικ. τεσσαρακ. 12. εις απωλειαν εμμεσω της ερημου ... πολ. αυτων εμμεσω ... αφανισμος εσται pro τεσσαρ. ετη 13. οτι ταδε λ. κυρ. κυριος ... τεσσαρακοντα ... τους αιγυπτιους 14. αιχμαλ. αιγυπτου κ. κατοικω ... παθουρης ... ελημφθησαν 16. αναμνηνησουςα αμαρτιαν ... αυτους ακολουθησαι οπ. των καρδιων αυτων ... κυρ. ο θεος

Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατεδουλώσατο τὴν δύναμιν αὐτοῦ δου-
 λεία μεγάλη ἐπὶ Τύρου· πᾶσα κεφαλὴ φαλακρά, καὶ πᾶς ὥμος μαδῶν· καὶ
 μισθὸς οὐκ ἐγενήθη αὐτῷ καὶ τῇ δυνάμει αὐτοῦ ἐπὶ Τύρον, καὶ τῆς δου-
 19 λείας ἧς ἐδούλευσαν ἐπ' αὐτήν. ¹⁹τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δι-
 δωμι τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος γῆν Αἰγύπτου, καὶ προνομεύσει
 τὴν προνομίαν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς. καὶ ἔσται μισθὸς τῇ
 20 δυνάμει αὐτοῦ, ²⁰ἀντὶ τῆς λειτουργείας αὐτοῦ ἧς ἐδούλευσεν ἐπὶ Τύρον δέ-
 21 δωκα αὐτῷ γῆν Αἰγύπτου. τάδε λέγει κύριος κύριος ²¹Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
 ἀνατελεῖ κέρας παντὶ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ σοὶ δώσω στόμα ἀνεφγμένον ἐν
 μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος.

XXX.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων ²Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον
 3 καὶ εἰπόν· Τάδε λέγει κύριος Ὁ ὢ ἡμέρα, ³ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα τοῦ κυρίου,
 4 ἡμέρα νεφέλης, πέρας ἔθνων ἔσται, ⁴καὶ ἦξει μάχαιρα ἐπ' Αἰγυπτίους, καὶ
 ἔσται ταραχὴ ἐν γῇ Αἰθιοπία, καὶ συμπεσοῦνται τετραυματισμένοι ἐν Αἰγύπτῳ
 5 καὶ συμπεσεῖται τὰ θεμέλια αὐτῆς. ⁵Πέραςαι καὶ Κρήτες καὶ Λυδοὶ καὶ
 Αἰβυεες καὶ πάντες οἱ ἐπίμικτοι καὶ τῶν υἱῶν τῆς διαδήκης μου μαχαίρα
 6 πεσοῦνται ἐν αὐτῇ. ⁶καὶ πεσοῦνται τὰ ἀντιστηρίγματα Αἰγύπτου, καὶ κατα-
 βήσεται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἀπὸ Μαγδῶλου ἕως Σύνης, μαχαίρα
 7 πεσοῦνται ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος. ⁷καὶ ἐρημωθήσεται ἐν μέσῳ χωρῶν ἡρη-
 8 μωμένων, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐν μέσῳ πόλεων ἡρημωμένων ἔσονται. ⁸καὶ
 γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, ὅταν δῶ πῦρ ἐπ' Αἶγυπτον καὶ συντριβῶσι
 9 πάντες οἱ βοηθοῦντες αὐτῇ. ⁹ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσονται ἄγγελοι σπεύ-
 δοντες ἀφανίσει τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 10 Αἰγύπτου, ὅτι ἰδοὺ ἦκει. ¹⁰τάδε λέγει κύριος κύριος Καὶ ἀπολῶ πλήθος Αἰ-
 11 γυπτίων διὰ χειρὸς Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, ¹¹αὐτοῦ καὶ τοῦ
 λαοῦ αὐτοῦ, λοιμοὶ ἀπὸ ἔθνων ἀπεσταλμένοι ἀπολέσαι γῆν· καὶ ἐκκενώσουσι
 12 πάντες τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπ' Αἶγυπτον, καὶ πλησθήσεται ἡ γῆ τραυμα-
 13 τῶν. ¹²καὶ δώσω τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν ἐρήμους καὶ ἀπολῶ τὴν γῆν, καὶ
 13 τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἐν χερσὶν ἀλλοτρίων, ἐγὼ κύριος λελάληκα. ¹³ὅτι τάδε
 λέγει κύριος κύριος Καὶ ἀπολῶ μεγιστάνας ἀπὸ Μέμφεως καὶ ἄρχοντας
 14 Μέμφεως ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι. ¹⁴καὶ ἀπολῶ γῆν Παῶ-
 15 ρῆς, καὶ δώσω πῦρ ἐπὶ Τάνιν, καὶ ποιήσω ἐκδίκησιν ἐν Διοσπόλει. ¹⁵καὶ
 ἐκχεῶ τὸν θυμὸν μου ἐπὶ Σαῖν τὴν ἰσχὴν Αἰγύπτου, καὶ ἀπολῶ τὸ πλήθος
 16 Μέμφεως. ¹⁶καὶ δώσω πῦρ ἐπ' Αἶγυπτον, καὶ ταραχῇ ταραχθήσεται ἡ
 17 Σύνη, καὶ ἐν Διοσπόλει ἔσται ἔκρηγμα καὶ διαχυθήσεται ὕδατα. ¹⁷νεανίσκοι

48. ** ἐπὶ τυρον ... φαλακρῶμα ... δουλείας ἧς ἐδούλευσεν αὐτὴν 49. δια τοῦτο τάδε λ. ἀδωναῖ κυρ. Ἰδοὺ διδωμι ... post αἰγυπτου add καὶ λημψεται το πλῆθος αὐτῆς 20. α. τ. δουλείας ἧς ... post αἰγυπτου add οσα ἐποίησαν μοι ... ἀδωναῖ κυριος ²¹Ἐν 21. δωσω σοι ... ἐμμεσω XXX. 2. ἡ ἡμερα 3. ἡ ἡμερα ... καιρος περας 4. ἡ μαχ. ἐπ αἰγυπτον ... ἐν τῇ αἰθιοπ. x. πεσοῦνται ... post αἰγυπτω add καὶ λημψονται το πλῆθος αὐτῆς 5. ἐπιμικτ. ἐπ αὐτὴν καὶ ἀπο τῶν ... ἐν αὐτῇ μαχ. πεσ. 6. σοῦνην 7. ἐμμεσω χωρῶν ἡφανισμενων ... ἐμμεσω 8. γνώσονται πάντες ... συντριβήσονται 9. ἐν αἰγυπτω pro ἐν αὐτῇ 10. ἀδωναῖ κυρ. Καὶ 11. ἀπεσταλμ. ἀφανισαι αὐτὴν ... τραυματιων ἡ γῆ 12. post ἐρη- μους add καὶ ἀποδωσομαι τὴν γῆν ἐν χερσὶ πονηρῶν ... τ. γῆν αὐτῶν συν τῷ πληρωματι ... ἐλαλήσα 13. ἀδωναῖ κυριος Καὶ α. βδελυγματα καὶ καταπαυσω μεγ. ... ἀρχοντ. τανews ἐκ ... οὐκ ἐσ. ουκετι· καὶ δωσω φο- βον ἐν γῇ αἰγυπτω 14. x. ἀφανιω γ. παῶρου 15. τανιν pro σαῖν ... om το 16. x. ἀπολείται συνη

Ἡλιουπόλεως καὶ Βουβάστου ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ αἱ γυναῖκες ἐν αἰχμα-
 λωσίᾳ πορεύονται, ¹⁸ καὶ ἐν Τάφναις συσκοτάσει ἡ ἡμέρα, ἐν τῷ συντρίψαι 18
 με ἐκεῖ τὰ σκήπτρα Αἰγύπτου, καὶ ἀπολείται ἐκεῖ ἡ ὕβρις ἰσχύος αὐτῆς, καὶ
 ταύτην νεφέλῃ καλύψει, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἰχμάλωτοι ἀρδῇσονται.
¹⁹ καὶ ποιήσω κρίμα ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ²⁰ καὶ 19 20
 ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἐβδόμῃ τοῦ μηνὸς ἐγένετο
 λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²¹ Ὡς ἀνθρώπου, τοὺς βραχίονας Φαραὼ βασι- 21
 λέως Αἰγύπτου συνέτριψα, καὶ ἰδοὺ οὐ κατεδεῖξῃ τοῦ δοθῆναι ἱασιν, τοῦ
 δοθῆναι ἐπ' αὐτὸν μάλαγμα, τοῦ δοθῆναι ἰσχὺν ἐπιλαβεῖσθαι μαχαίρας. ²² διὰ 22
 τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ
 συντρίψω τοὺς βραχίονας αὐτοῦ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τοὺς τεταμένους, καὶ
 καταβαλῶ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ²³ καὶ διασπερῶ Αἴ- 23
 γυπτον εἰς τὰ ἔθνη καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας, ²⁴ καὶ κατισχύσω 24
 τοὺς βραχίονας βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ δώσω τὴν ῥομφαίαν μου εἰς τὴν
 χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπάξει αὐτὴν ἐπ' Αἴγυπτον καὶ προνομεύσει τὴν προνο-
 μὴν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκύλα αὐτῆς. ²⁵ καὶ ἐνισχύσω τοὺς βραχίονας 25
 βασιλέως Βαβυλῶνος, οἱ δὲ βραχίονες Φαραὼ πεσοῦνται· καὶ γινώσκονται ὅτι
 ἐγὼ εἰμι κύριος, ἐν τῷ δοῦναι τὴν ῥομφαίαν μου εἰς χεῖρας βασιλέως Βα-
 βυλῶνος, καὶ ἐκτενεῖ αὐτὴν ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου. ²⁶ καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον εἰς 26
 τὰ ἔθνη καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας, καὶ γινώσκονται πάντες ὅτι ἐγὼ
 εἰμι κύριος.

XXXI.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ τρίτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς
 ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὡς ἀνθρώπου, εἰπὼν πρὸς Φαραὼ 2
 βασιλέα Αἰγύπτου καὶ τῷ πληθεὶ αὐτοῦ Τίνι ὁμοίωσας σεαυτὸν ἐν τῷ ὕψει
 σου; ³ Ἰδοὺ Ἀσσοὺρ κυνάρισσος ἐν τῷ Λιβάνῳ καὶ καλὸς ταῖς παραφύσιν 3
 καὶ ὑψηλὸς τῷ μεγέθει, εἰς μέσον νεφελῶν ἐγένετο ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, ⁴ ὕδωρ 4
 ἐξέβρεψεν αὐτόν, ἡ ἄβυσσος ὕψωσεν αὐτόν, τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς ἤγαγε
 κύκλῳ τῶν φυτῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ συστήματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα
 τὰ ξύλα τοῦ πεδίου. ⁵ ἔνεκεν τούτου ὑψώθη τὸ μέγεθος αὐτοῦ παρὰ πάντα 5
 τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, καὶ ἐπλατύνθησαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ ὡς ὕδατος πολλοῦ.
⁶ ἐν ταῖς παραφύσιν αὐτοῦ ἐνόσσευσαν πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ 6
 ὑποκάτω τῶν κλάδων αὐτοῦ ἐγεννώσαν πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου, ἐν τῇ
 σκιᾷ αὐτοῦ κατώκησε πᾶν πλῆθος ἔθνων. ⁷ καὶ ἐγένετο καλὸς ἐν τῷ ὕψει 7
 αὐτοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ, ὅτι ἐγεννήθησαν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ εἰς
 ὕδωρ πολύ. ⁸ καὶ κυνάρισσοι τοιαῦται ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ, καὶ αἱ 8
 πίτνες οὐχ ὅμοιαι παραφύσιν αὐτοῦ, καὶ ἐλάται οὐκ ἐγένοντο ὅμοιαι
 τοῖς κλάδοις αὐτοῦ· πᾶν ξύλον ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὁμοιώθη
 αὐτῷ ἐν τῷ κάλλει αὐτοῦ ⁹ διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ, καὶ ἐξήλω- 9

17. om εν prius ... αι πολεις αιχμαλωτισθησονται pro αι γυν. ε. αιχμ.
 πορευσ. 18. εν ταφνας ... της ισχυος α. κ. αυτην ... αιχμ. αχθισονται
 21. μου του δοθηναι ιασιν επ αυτον του δοθ. μαλαγμα 22. τ. τεταμενους
 και τους συντριβομενους 24. om και primum ... λησω pro δωσω ... τας
 χειρας 25. δουναι με 26. επιγνωσονται παντ. οι αιγυπτιοι XXXI. 3. post
 παραφυασιν add και πυκνος εν τη σκεπη ... και εις μεσον των νεφ.
 4. post συστημ. αυτης add ηγαγεν κυκλω των φυτων αυτου και 5. post
 κλαδοι αυτου add και υψωθησαν αι παραφυαδες αυτου ... εφ 6. ωσαν
 in εγεννωσαν rescriptum ... υπο την σκιαν αυτου 7. εγεννησαν αι 8. om
 και primum ... τοιαυτ. ουκ εγεννηθησαν εν τω ... και πιτνες ... ομοιοι
 τ. κλαδοις ... ομοιωθη

10 σαν αὐτὸν τὰ ξύλα τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς τοῦ θεοῦ. ¹⁰ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ὁ Ἄνδρ' ὧν ἐγένοντο μέγας τῷ μεγέθει καὶ ἔδωκας τὴν ἀρχὴν σου εἰς μέσον νεφελῶν, καὶ εἶδον ἐν τῷ ὑψωθῆναι αὐτὸν ¹¹ καὶ παρέδωκα αὐτὸν εἰς χεῖρας ἀρχόντων ἐθνῶν, καὶ ἐποίησε τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ, ¹² καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτὸν ἄλλοτριοι λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν καὶ κατέβαλον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὀρέων· ἐν πάσαις ταῖς φάραγγιν ἔπесαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ, καὶ συνετρίβη τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐν παντὶ πεδίῳ τῆς γῆς, καὶ κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκέπης αὐτῶν πάντες οἱ λαοὶ τῶν ἐθνῶν καὶ ἠδάφισαν αὐτόν. ¹³ ἐπὶ τὴν πτώσιν αὐτοῦ ἀνεπαύσαντο πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐγένοντο πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, ¹⁴ ὅπως μὴ ὑψωθῶσιν ἐν τῷ μεγέθει αὐτῶν πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ ὕδατι· καὶ ἔδωκαν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν εἰς μέσον νεφελῶν, καὶ οὐκ ἔστησαν ἐν τῷ ὕψει αὐτῶν πρὸς αὐτά· πάντες οἱ πίνοντες ὕδωρ, πάντες ἐδόθησαν εἰς θάνατον, εἰς γῆς βάθος, ἐν μέσῳ νιῶν ἀνθρώπων προσκαταβαίνοντας εἰς βόθρον. ¹⁵ τάδε λέγει κύριος κύριος· Ἐν ἡ ἡμέρᾳ κατέβη εἰς ἄδου, ἐπένθησεν αὐτὸν ἡ ἄβυσσος, καὶ ἐπέστησα τοὺς ποταμούς αὐτῆς καὶ ἐκώλυσα πληθὺς ὕδατος, καὶ ἐσκοτάσεν ἐπ' αὐτὸν ὁ Λιβάνος, πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου ἐπ' αὐτῷ ἐξελύθησαν. ¹⁶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῆς πτώσεως αὐτοῦ ἐσεισθήσαν τὰ ἔθνη, ὅτε κατεβίβαζον αὐτὸν εἰς ἄδου μετὰ τῶν καταβαίνόντων εἰς λάκκον, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἐν γῇ πάντα τὰ ξύλα τῆς τρυφῆς καὶ τὰ ἐκλεκτὰ τοῦ Λιβάνου πάντα τὰ πίνοντα ὕδωρ. ¹⁷ καὶ γὰρ αὐτοὶ κατέβησαν μετ' αὐτοῦ εἰς ἄδου ἐν τοῖς τραυματίαις ἀπὸ μαχαίρας, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ οἱ κατοικοῦντες ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπώλοντο. ¹⁸ τίνοι ὁμοιωθῆς; κατάβηθι καὶ καταβιβάζηται μετὰ τῶν ξύλων τῆς τρυφῆς εἰς γῆς βάθος· ἐν μέσῳ ἀπεριτμητῶν κοιμηθήσῃ μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας. οὕτως Φαραὼ καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, λέγει κύριος κύριος.

XXXII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε θρήνον ἐπὶ Φαραὼ βασιλεῖα Αἰγύπτου καὶ ἔρεῖς αὐτῷ Λέοντι ἐθνῶν ὁμοιωθῆς σὺ καὶ ὡς δράκων ὁ ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ ἐκεράτιζες τοῖς ποταμοῖς σου, καὶ ἐτάρασες ὕδωρ τοῖς ποσὶ σου καὶ κατεπάτεες τοὺς ποταμούς σου. ³ τάδε λέγει κύριος· Καὶ περιβαλὼ ἐπὶ σὲ δίκτυα λαῶν πολλῶν, καὶ ἀνάξω σε ἐν τῷ ἀγκίστρῳ μου, ⁴ καὶ ἔκτενῶ σε ἐπὶ τὴν γῆν· πεδία πλησθήσεται, καὶ ἐπικαθίῃ ἐπὶ σὲ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμπλήσω πάντα τὰ θηρία πάσης τῆς γῆς· ⁵ καὶ δώσω τὰς σάρκας σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐμπλήσω ἀπὸ τοῦ αἵματός σου· ⁶ καὶ ποτισθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τῶν προχωρημάτων σου, ἀπὸ τοῦ πληθους σου ἐπὶ τῶν ὀρέων, φάραγγας ἐμπλήσω ἀπὸ σοῦ. ⁷ καὶ κατακαλύψω ἐν

10. αδωναϊ κυριος ... των νεφελων 12. εξωλεθρευσαν ... επεσαν ... εδαφισαν 13. εγενοντο ... θηρια του rescripta 14. και ουκ εδωκαν ... αυτων προς αυτον ... υδωρ αλλα παντες ... εις γην βαθους εμμεσω 15. αδωναϊ κυριος Εν ... αδου· επεστησα επ αυτον την αβυσσον· και εκωλυσα τους ποτ. (sed -εστησα usq. πο- in rasura) αυτης και εκωλυσεν πλ. υδατος· και (και addidit**) επενθησεν αυτον ο λιβ· και εξεστησαν επ αυτω παντα τα ... επ αυτω in rasura; antea plura 16. και εσεισθησεν εθνη απο τ. φ. τ. πτ. α. οτε ... εν γη κατω 17. μετα τραυματιων μαχαίρας ... παντες οι κατοικη. ... εμμεσω 18. ομοιωθης ... εις γην βαθους· εμμεσω ... παν το πλ. XXXII. 1. εν τω ενδεκατω ετ. εν τω δεκατω (*ενδεκα. ? δωδεκα. ?) 2. ο δρακων ο ... εκερ. τους ποταμους ... το υδωρ 3. αδωναϊ κυριος ... δικτυον μου (sed μ in rasura) και εν εκκλησια λαων πολλων και 4. πλησθησεται σου ... εμπλησω εκ σου 5. in f. add πασαν γην 6. χωρηματων σ. και απο

τῶ σβεσθήναι σε οὐρανὸν καὶ συσκοτάσω τὰ ἄστρα αὐτοῦ, ἥλιον ἐν νεφελῇ καλύψω, καὶ σελήνῃ οὐ μὴ φάνῃ τὸ φῶς αὐτῆς. ⁸πάντα τὰ φαίνοντα φῶς ⁸ ἐν τῷ οὐρανῷ συσκοτάσουσιν ἐπὶ σέ, καὶ δώσω σκότος ἐπὶ τὴν γῆν, λέγει κύριος κύριος. ⁹καὶ παροργιῶ καρδίαν λαῶν πολλῶν, ἥνικα ἂν ἄγω αἰχμα- ⁹ λωσίαν σου εἰς τὰ ἔθνη, εἰς γῆν ἣν οὐκ ἔγνω. ¹⁰καὶ στυγνάζουσιν ἐπὶ σὲ ¹⁰ ἔθνη πολλά, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐκστήσονται, ἐν τῷ πετᾶσθαι τὴν ῥομφαίαν μου ἐπὶ πρόσωπα αὐτῶν, προσδεχόμενοι τὴν πτώσιν αὐτῶν ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου. ¹¹ὅτι τὰδε λέγει κύριος κύριος Ῥομφαία βασι- ¹¹ λέως Βαβυλωνῶν ἥξει σοι ¹²ἐν μαχαίραις γιγάντων, καὶ καταβαλὼ τὴν ἰσχύν ¹² σου, λοιμοὶ ἀπὸ ἔθνων πάντες καὶ ἀπολοῦσι τὴν ὕβριν Αἰγύπτου, καὶ συν- τριβήσεται πᾶσα ἡ ἰσχύς αὐτῆς. ¹³καὶ ἀπολῶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἀφ' ¹³ ὕδατος πολλοῦ, καὶ οὐ μὴ ταράξῃ αὐτὸ πούς ἀνθρώπου ἔτι, καὶ ἔχνος κτη- νῶν οὐ μὴ καταπατήσῃ αὐτό. ¹⁴οὕτως τότε ἡσυχάσει τὰ ὕδατα αὐτῶν, καὶ ¹⁴ οἱ ποταμοὶ αὐτῶν ὡς ἔλαιον πορεύσονται, λέγει κύριος. ¹⁵ὅταν δῶ Αἴγυπτον ¹⁵ εἰς ἀπώλειαν καὶ ἐρημωθῇ ἡ γῆ σὺν τῇ πληρώσει αὐτῆς, ὅταν διασπερῶ πᾶντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ¹⁶ἤρῃ- ¹⁶ νός ἐστι καὶ ἡρηγήσει αὐτόν, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἐθνῶν ἡρηγήσουσιν αὐτόν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχύν αὐτῆς ἡρηγήσουσιν αὐτήν, λέγει κύριος κύριος. ¹⁷καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τοῦ πρώτου μηνός ¹⁷ πεντεκαίδεκάτῃ τοῦ μηνός ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁸Υἱέ ἀν- ¹⁸ θρώπου, ἡρηγήσον ἐπὶ τὴν ἰσχύν Αἰγύπτου, καὶ καταβιβάσουσιν αὐτῆς τὰς θυγατέρας τὰ ἔθνη νεκρὰς εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς, πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς βόθρον· ¹⁹ἐν μέσῳ μαχαίρας τραυματιῶν πεσοῦνται μετ' αὐτοῦ, ²⁰καὶ ²⁰ 19 20 κοιμηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχύς αὐτοῦ. ²¹καὶ ἐροῦσί σοι οἱ γίγαντες Ἐν βάθει ²¹ βόθρου γίνου, τίνος κρείττων εἶ; καὶ κατάρβῃ καὶ κοιμηθήθῃ μετὰ ἀπεριτμη- των ἐν μέσῳ τραυματιῶν μαχαίρας. ²²ἐκεῖ Ἀσσοὺρ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ ²² αὐτοῦ, πάντες τραυματῖαι ἐκεῖ ἐδόθησαν, καὶ ἡ ταφὴ αὐτῶν ἐν βάθει βό- θρου, καὶ ἐγενήθη ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ περικύκλω τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάν- τες οἱ τραυματῖαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρα, ²³οἱ δόντες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ ²³ γῆς ζωῆς. ²⁴ἐκεῖ Αἰλὰμ καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ περικύκλω τοῦ μνήμα- ²⁴ τος αὐτοῦ, πάντες οἱ τραυματῖαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρα καὶ οἱ καταβαί- νοντες ἀπερίτμητοι εἰς γῆς βάθος, οἱ δεδωκότες αὐτῶν φόβον ἐπὶ γῆς ζωῆς· καὶ ἐλάβροσαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαίνοντων εἰς βόθρον· ²⁵ἐν ²⁵ 25 μέσῳ τραυματιῶν. ²⁶ἐκεῖ ἐδόθησαν Μοσοὺ καὶ Θοβὲλ καὶ πᾶσα ἡ ἰσχύς ²⁶ αὐτοῦ περικύκλω τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάντες τραυματῖαι αὐτοῦ, πάντες ἀπερίτμητοι τραυματῖαι ἀπὸ μαχαίρας, οἱ δεδωκότες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ γῆς ζωῆς· ²⁷καὶ ἐκοιμήθησαν μετὰ τῶν γιγάντων τῶν πεπτωκῶτων ἀπ' αἰῶ- ²⁷ νος, οἱ κατέβησαν εἰς ἄδου ἐν ὅπλοις πολεμικοῖς καὶ ἔθηκαν τὰς μαχαίρας

7. τους αστερας του ουρανου ... η σεληνη ου δωσει το φαιος αυτης
8. και παντα ... γην σου ... κυρ. κυρ. ο θεος 9. manus recens αγαγω;
antea omisum erat ... εις την γην 10. om πολλα ... πετασθηναι ρομ-
φαιαν ... προσωπον ... απο ημερας 11. αδωνα κυριος 13. ει π. ανδρ. ...
κτηνους 14. αδωνα κυριος 15. διασπειρω 16. ηρηνησουσιν pro ηρηνη-
σεις 17. εγενετο ... ετει εν τω πρωτω μηνι 18. γην pro ισχυν 19. εξ
υδατων ευπρεπους· καταβηθι· και κοιμηθη μετ απεριτμητων· εμμεσω
τραυματιων· μαχαира πεσ. μ. α. 21. ει καταβηθι ... εμμεσω 22. εδο-
θησαν· η ... συναγωγη αυτων ... ed. rom. αὐτοῦ. περικύκλω ... om οι
23. οι εδωκαν τας ταφας αυτης εν μηροις λακκου· και εγενηθη εκκλησια
υπερκυκλω της ταφης αυτου· παντες αυτοι τραυματῖαι πιπτοντες μαχαира
οι δοντες τ. φ. α. ε. της ζ. 24. πεπτωκ. μαχαираις ... εις γην βαθους
... τον φοβον αυτων επι της ζωης 25. εμμεσω ... ισχ. αυτων 26. om
τραυματῖαι απο ... επι της ζωης 27. γιγαντων πεπτωκοτες ... πολεμικοις
αυτων· οι εθηκαν

αὐτῶν ὑπὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν· καὶ ἐγενήθησαν αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ἐπὶ τῶν
 28 ὁστέων αὐτῶν, ὅτι ἐξεφόβησαν πάντας ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν. ²⁸ καὶ σὺ ἐν μέσῳ
 29 ἀπεριτμητῶν κοιμηθήσῃ μετὰ τετραυματισμένων μαχαίρα. ²⁹ ἐκεῖ ἐδόξουν
 οἱ ἄρχοντες Ἀσσοῦρ οἱ δόντες τὴν ἰσχύν αὐτοῦ εἰς τραῦμα μαχαίρας, οὗτοι
 30 μετὰ τραυματιῶν ἐκοιμήθησαν, μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον. ³⁰ ἐκεῖ οἱ
 ἄρχοντες τοῦ βορῆ πάντες στρατηγοὶ Ἀσσοῦρ, οἱ καταβαίνοντες τραυματίαι,
 σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν καὶ τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν ἐκοιμήθησαν ἀπερίτμητοι μετὰ
 τραυματιῶν μαχαίρας, καὶ ἀπήνεγκαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν κατα-
 31 βαινόντων εἰς βόθρον. ³¹ ἐκείνους ὄψεται βασιλεὺς Παρᾶ καὶ παρακληθήσε-
 32 ται ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχύν αὐτῶν, λέγει κύριος κύριος· ³² ὅτι δέδωκα τὸν φόβον
 αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ζωῆς, καὶ κοιμηθήσεται ἐν μέσῳ ἀπεριτμητῶν μετὰ τραυμα-
 τιῶν μαχαίρας Παρᾶ, καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, λέγει κύριος
 κύριος.

XXXIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ² Ὡς ἀνθρώπου, λάλησον τοῖς
 υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς Ἐγὼ ἦν ἄν ἐπάγω ῥομφαίαν,
 καὶ λάβῃ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἄνθρωπον ἕνα ἐξ αὐτῶν καὶ δώσιν αὐτὸν ἑαυτοῖς
 3 εἰς σκοπὸν, ³ καὶ ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην ἐπὶ τὴν γῆν καὶ σάλπιση τῇ
 4 σάλπιγγι καὶ σημάνη τῷ λαῷ, ⁴ καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀκούσας τῆς φωνῆς τῆς σάλ-
 πιγγος καὶ μὴ φυλάσσεται, καὶ ἐπέλθῃ ἡ ῥομφαία καὶ καταλάβῃ αὐτόν, τὸ
 5 αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔσται. ⁵ ὅτι τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος
 ἀκούσας οὐκ ἐφυλάξατο, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἔσται· καὶ οὗτος ὅτι
 6 ἐφυλάξατο, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξείλατο. ⁶ καὶ ὁ σκοπὸς ἐὰν ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν
 ἐρχομένην καὶ μὴ σημάνη τῇ σάλπιγγι, καὶ ὁ λαὸς μὴ φυλάσσεται, καὶ ἐλ-
 7 θούσα ἡ ῥομφαία λάβῃ ἐξ αὐτῶν ψυχὴν, αὕτη διὰ τὴν αὐτῆς ἀνομίαν ἐλήφθη,
 7 καὶ τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσω. ⁷ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, σκο-
 8 πὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον. ⁸ ἐν
 τῷ εἰπεῖν με τῷ ἁμαρτωλῷ Θανάτῳ θανάτωσίν σε, καὶ μὴ λαλήσῃς τοῦ
 φυλάξασθαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, αὐτὸς ὁ ἄνομος τῇ ἀνομίᾳ
 9 αὐτοῦ ἀποθάνειται, τὸ δὲ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἐκζητήσω. ⁹ σὺ δὲ
 ἐὰν προαπαγγέλῃς τῷ ἀσεβεῖ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῆς, καὶ
 μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, οὗτος τῇ ἀσεβείᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται,
 10 καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σαυτοῦ ἐξήρησαι. ¹⁰ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν τῷ οἴκῳ
 Ἰσραὴλ Οὕτως ἐλαλήσατε λέγοντες Δὲ πλάναι ἡμῶν καὶ αἱ ἀνομίαι ἡμῶν
 11 ἐφ' ἡμῖν εἰσὶ, καὶ ἐν αὐταῖς ἡμεῖς τηρόμεθα, καὶ πῶς ζησόμεθα; ¹¹ εἰπὸν
 αὐτοῖς Ζῶ ἐγώ, τὰδε λέγει κύριος, οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἀσεβοῦς

27. οστων ... εξεφοβ. γιγαντας εν 28. συντριβηση και κοιμηθηση
 29. εκει εδωμ και οι βασιλεις αυτης και παντες οι αρχοντες ασσυριοι οι
 δοντες τ. ισχ. αυτης εις τρ. μαχ. αυτοι εκοιμηθησαν μετα τραυμ. μαχαι-
 ρας' εκοιμηθ. μετα καταβ. ε. β. 30. εκ. παντες οι α. τ. β. παντες αυτοι
 παντες στρ. ... και εκοιμηθ. απ. μ. τετραυματισμενων μαχ. κ. ελαβον την
 34. επι παση τη ισχυι α. τραυματιαι μαχαιρα φαρω και πασα η δυναμις
 αυτου λεγ. κυρ. ο θεος 32. φοβ. αυτων ε. της ζ. ... εμμεσω α. μ. τραυ-
 ματιας ... οτι μετ αυτου ... κυρ. κυρ. ο θεος XXXIII. 2. επαγαγω
 κριμα αιματος ... εαυτους σκοπον 3. σάλπισει 4. την φωνην ... και ελ-
 θουσα η ρομφ. καταβαλη ... επι την κεφαλην 5. εφυλ. την ψυχην αυτου·
 το αιμα α. επ αυτον 6. τω λαω τη σάλπιγγι ... ελημφθη ... αιμα αυτης
 εκ της 8. με τω ανομω ... και εαν μη λαλησης τους λογους του απο-
 στηναι τον ανομον απο ... και το αιμα 9. του αποστρεψαι αυτον απ ...
 ουτος τη ανομια αυτου ... ψυχ. σου ερρυσω 10. εφ ηρας 11. εγω, λεγει
 αδωναϊ (sed αδωναϊ add**) κυριος ... αμαρτωλω pro ασεβους

ὡς ἀποστρέψαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ καὶ ζῆν αὐτόν. ἀποστροφῇ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὑμῶν· καὶ ἵνα τί ἀποβήσκατε, οἶκος Ἰσραὴλ; ¹² εἰπὼν πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου Δικαιοσύνη δικαίου οὐ μὴ ἐξελεῖται 12 αὐτὸν ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα πλανηθῇ, καὶ ἀνομία ἀσεβοῦς οὐ μὴ κακώσῃ αὐτόν ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ· καὶ δίκαιος οὐ μὴ δυνῆται σωθῆναι. ¹³ ἐν τῷ εἰπεῖν με τῷ δικαίῳ Οὗτος πέποιθεν ἐπὶ τῇ δικαιο- 13 σύνη αὐτοῦ, καὶ ποιήσῃ ἀνομίαν, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν, ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ᾗ ἐποίησεν, ἐν αὐτῇ ἀποθάνειται. ¹⁴ καὶ ἐν 14 τῷ εἰπεῖν με τῷ ἀσεβεῖ Θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύνην, ¹⁵ καὶ ἐνεχύρασμα ἀποδοῖ 15 καὶ ἀρπάγματα ἀποτίσει, ἐν προστάγμασι ζωῆς διαπορεύεται τοῦ μὴ ποιῆσαι ἄδικον, ζωῇ ζήσεται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ· ¹⁶ πᾶσαι αἱ ἀμαρτίαι αὐτοῦ ἃς 16 ἥμαρτεν οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν, ὅτι κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐποίησεν, ἐν αὐταῖς ζήσεται. ¹⁷ καὶ ἐροῦσιν οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου Οὐκ εὗθεῖα ἡ ὁδὸς τοῦ 17 κυρίου. καὶ αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν οὐκ εὗθεῖα. ¹⁸ ἐν τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἀπὸ 18 τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ ἀνομίας, καὶ ἀποθάνειται ἐν αὐταῖς. ¹⁹ καὶ 19 ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύνην, ἐν αὐτοῖς αὐτὸς ζήσεται. ²⁰ καὶ τοῦτο ἐστὶν ὃ εἶπατε Οὐκ 20 εὗθεῖα ἡ ὁδὸς κυρίου· ἕκαστον ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ. ²¹ καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνί, πέμπτη τοῦ μηνὸς 21 τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν, ἦλθε πρὸς με ὁ ἀνασωθεὶς ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ λέγων Ἑάλω ἡ πόλις. ²² καὶ χεὶρ κυρίου ἐγενήθη ἐπ' ἐμέ ἐσπέρας πρὶν ἔλθειν αὐ- 22 τόν, καὶ ἦνοιξέ μου τὸ στόμα ὡς ἦλθε πρὸς με τὸ πρῶν· καὶ ἀνοίχθην τὸ στόμα μου οὐ συνεσχέθη ἔτι. ²³ καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς με λέγων 23 ²⁴ Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ κατοικοῦντες τὰς ἡρημωμένας ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ 24 λέγουσιν Εἰς ᾗν Ἀβραάμ καὶ κατέσχε τὴν γῆν, καὶ ἡμεῖς πλείους ἐσμέν, ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κατάσχεσιν. ²⁵ διὰ τοῦτο εἰπὼν αὐτοῖς ²⁷ Ἰδὲ λέγει 25 27 κύριος κύριος· Ζὼ ἐγώ, εἰ μὴν οἱ ἐν ταῖς ἡρημωμέναις μαχαίρας πεοσύνται, καὶ οἱ ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ δοθήσονται εἰς κα- τάρβωμα, καὶ τοὺς ἐν ταῖς τετειχισμέναις καὶ τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις θανάτῳ ἀποκτενῶ. ²⁸ καὶ δώσω τὴν γῆν ἔρημον, καὶ ἀπολεῖται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος 28 αὐτῆς, καὶ ἐρημωθήσεται τὰ ὄρη τοῦ Ἰσραὴλ διὰ τὸ μὴ εἶναι διαπορευόμε- νον. ²⁹ καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος· καὶ ποιῶ τὴν γῆν αὐτῶν ἔρη- 29 μον, καὶ ἐρημωθήσεται διὰ πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἃ ἐποίησαν. ³⁰ καὶ 30 σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οἱ λαλοῦντες περὶ σοῦ παρὰ τὰ τεῖχη

11. ὡς το ἀποστρ. ... οδοῦ αὐτ. τῆς πονηρας ... ἀπο των οδων υμ. των πονηρων 12. καὶ συ υιε ἀνθρώπου εἶπον ... ἐξελεῖται ... ἀνομία ἀνομου ... δυνησεται σωθ. ἐν ἡμερα ἀμαρτίας αὐτοῦ 13. δικαίω Ζωῇ ζήσῃ καὶ οὗτος ... καὶ εἰαν ποιήσῃ ἀδικίαν ... αὐτοῦ ἀς ἐποίησεν οὐ μὴ μνησθῇ. 14. ἀποστρεψῇ α. τ. ἀσεβείας α. κ. ποιήσῃ 15. καὶ ἐνεχυρον καὶ ἀρπάγματα ἀποτίσει ε. προστάγματι ... ἀποθάνειται 16. ἀς ἐποίησεν οὐ μὴ μνησθῶσιν ἐτι ὅτι ... ἐν αὐτοῖς ζήσῃ. 18. καὶ ποιήσῃ ἀνομίαν κ. α. ἐν αὐτῇ 19. κ. ποιήσῃ 20. ἕκαστον κατὰ τὰς οδοὺς υμῶν ... ἐδ. rom. κρινῶ ὑμᾶς ... add in f. λέγει κύριος 24. ἐγενετο ... δωδεκατῷ ... ἡλ- θεν ὁ ἀνασωθ. πρ. με ἀπο ... *ut videtur om ἀπο ιεροσ. 22. καὶ ἐγε- νετο ἐπ ἐμε χεὶρ κυρ. ε. π. ε. αὐτ. πρὸς με ... τὸ στομ. μου ἐως ... μου τὸ στ. οὐ συνεκλείσθη ἐτι 23. ἐγενετο 25. εἶπε πρὸς αὐτοὺς Οὕτως εἶπεν ἀδωνάι κύριος· ἐπὶ τῷ αἱματι φαγεσθᾶν· καὶ οφθαλμοὺς υμῶν ληψόμεσθαι πρὸς ἰδῶλα υμῶν· καὶ αἱμα ἐκχέται· καὶ τὴν γῆν κληρονομησεται [26] Ἐστη- τε ἐπὶ τῇ ρομφαίᾳ υμῶν ἐποίησατε βδελύγμα· καὶ ἀνηρ τον πλησίον αὐτοῦ ἐμμαναται· καὶ τὴν γῆν κληρονομησεται οὕτως· 27. διὰ τοῦτο εἶπον αὐ- τοῖς Ἰδὲ λέγει ... μαχαίρα 28. ἐρημωθήσονται τὰ ὄρη ισρ. 30. καὶ ἐλαλουν

- καὶ ἐν τοῖς πωλῶσι τῶν οἰκιῶν, καὶ λαλοῦσιν ἄνθρωπος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
 31 λέγοντες Συνέλθωμεν καὶ ἀκούσωμεν τὰ ἐκπορευόμενα παρὰ κυρίου. ³¹ ἔρχονται
 πρὸς σὲ ὡς συμπορευνέται λαός, καὶ κάθηνται ἐναντίον σου καὶ ἀκούουσι τὰ
 ῥήματα σου, καὶ αὐτὰ οὐ μὴ ποιήσουσιν, ὅτι ψεύδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
 32 καὶ ὀπίσω τῶν μiasμάτων ἡ καρδία αὐτῶν. ³² καὶ γίνῃ αὐτοῖς ὡς φωνὴ
 ψαλτηρίου ἡδυφώνου εὐαρμόστου, καὶ ἀκούσονται σου τὰ ῥήματα καὶ οὐ μὴ
 33 ποιήσουσιν αὐτά. ³³ καὶ ἡνίκα ἐὰν ἔλθῃ, ἐροῦσιν Ἰδοὺ ἦκει, καὶ γινώσκονται
 ὅτι προφήτης ἦν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

XXXIV.

- 2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Χιὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον
 ἐπὶ τοὺς ποιμένας τοῦ Ἰσραὴλ, προφήτευσον καὶ εἰπὼν τοῖς ποιμέσι Ταδε
 λέγει κύριος κύριος ³ Ὡ ποιμένες Ἰσραὴλ, μὴ βόσκουσιν ποιμένες ἑαυτούς; οὐ
 3 τὰ πρόβατα βόσκουσιν οἱ ποιμένες; ³ Ἰδοὺ τὸ γάλα κατέσθητε καὶ τὰ ἔρια
 4 περιβάλλεσθε καὶ τὸ παχὺ σφάζετε, καὶ τὰ πρόβατά μου οὐ βόσκατε. ⁴ τὸ
 ἡσθινηκὸς οὐκ ἐνισχύσατε, καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἐσωματοποιήσατε καὶ τὸ
 συντετριμμένον οὐ κατεδήσατε, καὶ τὸ πλανώμενον οὐκ ἀπεστρέψατε, καὶ τὸ
 5 ἀπολωλὸς οὐκ ἐζητήσατε, καὶ τὸ ἰσχυρὸν κατειργάσασθε μόχθῳ. ⁵ καὶ διε-
 σπάρῃ τὰ πρόβατά μου διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ ἐγενήθη εἰς κατὰ-
 6 βρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ. ⁶ καὶ διεσπάρῃ τὰ πρόβατά μου ἐν παντὶ
 ὄρει καὶ ἐπὶ πᾶν βουνὸν ὑψηλόν, καὶ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς διεσπάρῃ καὶ
 7 οὐκ ἦν ὁ ἐκζητῶν οὐδὲ ὁ ἀποστρέφων. ⁷ διὰ τοῦτο ποιμένες ἀκούσατε λόγον
 8 κυρίου ⁸ Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος κύριος, εἰ μὴν ἀντὶ τοῦ γενέσθαι τὰ πρόβατά
 μου εἰς προνομίην, καὶ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς κατάβρωμα πᾶσι τοῖς
 θηρίοις τοῦ πεδίου παρὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ οὐκ ἐξεζητήσαν οἱ ποι-
 9 10 μου οὐκ ἐβόσκησαν. ⁹ ἀντὶ τούτου, ποιμένες, ¹⁰ τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ
 ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐ-
 τῶν, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ
 βosκήσουσιν ἔτι οἱ ποιμένες αὐτά· καὶ ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου ἐκ τοῦ
 11 στόματος αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται αὐτοῖς ἔτι εἰς κατάβρωμα. ¹¹ διότι τάδε
 λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐπισκεψομαι
 12 αὐτά. ¹² ὥς περ ζητεῖ ὁ ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὅταν ἡ γνόφος
 καὶ νεφέλη ἐν μέσῳ προβάτων διακεχωρισμένων, οὕτως ἐκζητήσω τὰ πρό-
 13 βατά μου καὶ ἀπελάσω αὐτὰ ἀπὸ παντὸς τόπου οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ ἐν
 14 ἡμέρᾳ νεφέλης καὶ γνόφου. ¹³ καὶ ἐξάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συνάξω
 αὐτοὺς ἀπὸ τῶν χωρῶν, καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ βοσκήσω
 αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ὅρη Ἰσραὴλ καὶ ἐν ταῖς φάραγξι καὶ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ τῆς
 14 γῆς. ¹⁴ ἐν νομῇ ἀγαθῇ βοσκήσω αὐτοὺς, ἐν τῷ ὄρει τῷ ὑψηλῷ Ἰσραὴλ.

30. ακουσομεν 31. και ερχονται ... εναντ. σου ο λαος μου· και ακου-
 ωσιν ... ποιησωσιν ... μiasm. αυτων η καρδ. εστιν 32. x. ακουοντες τα
 p. σ. ου μη 33. και εσται ηνικα ... εμμεσω XXXIV. 2. ειπον αυτοις
 Ταδε ... μη οι ποιμαινες βοσκουσιν εaut. ουχι 3. κατεσθιετε ... εσφα-
 ζεται ... ουκ εβοσκεται 4. το ησθινηκως ... το κακ. εχων ... επεστρε-
 ψεται 5. διεσπαρησαν ... εγενηθησαν ... in f. add και τοις πετεινοις
 του ουρανου 6. διεσπαρησαν ... επι παντα β. υψ. x. ε. παντι προσωπω
 πασης της γ. δ. τα προβατα μου ... ζητων 8. θηρ. του αγρου ... εξε-
 τα pr. μου οι ποιμ. 9. in f. add ακουσατε λογον κυριου 10. αδωνα κυ-
 ριος Ιδου ... και ου μη βοσκησ. ... ουκ ετι εσont. αυτοις 11. κυρ. κυρ.
 ο θεος 12. ως επισκεπτετε ο π. ... εν ημερα γνοφου και νεφελης εμμεσω
 προβ. αυτου ... συναξω pro απελασω 13. εκ των χωρων 14. om εν ...
 post υψηλω add εν τω ορει

καὶ ἔσονται αἱ μάνδραι αὐτῶν ἐκεῖ καὶ κοιμηθήσονται, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύ-
 σονται ἐν τρυφῇ ἀγαθῇ, καὶ ἐν νομῇ πίοιμι βοσκηθήσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων
 Ἰσραὴλ. ¹⁵ ἐγὼ βοσκήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω αὐτά, καὶ γνώ- 15
 σονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. τὰδε λέγει κύριος κύριος ¹⁶ τὸ ἀπολωλὸς ζητήσω, ¹⁶
 καὶ τὸ πλανώμενον ἀποστρέψω, καὶ τὸ συντετριμμένον καταδήσω, καὶ τὸ
 ἐκλείπον ἐνισχύσω, καὶ τὸ ἰσχυρὸν φυλάξω, καὶ βοσκήσω αὐτὰ μετὰ κρίμα-
 τος. ¹⁷ καὶ ὑμεῖς πρόβατα, τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνά ¹⁷
 μέσον προβάτου καὶ προβάτου, κριῶν καὶ τράγων. ¹⁸ καὶ οὐχ ἱκανὸν ὑμῖν ¹⁸
 ὅτι τὴν καλὴν νομὴν ἐνέμεσθε, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς νομῆς ὑμῶν κατε-
 πατεῖτε τοῖς ποσὶν ὑμῶν; καὶ τὸ καθεστηκὸς ὕδωρ ἐπίνετε, καὶ τὸ λοιπὸν
 τοῖς ποσὶν ὑμῶν ἐταράσσετε; ¹⁹ καὶ τὰ πρόβατά μου τὰ πατήματα τῶν ¹⁹
 ποδῶν ὑμῶν ἐνέμοντο, καὶ τὸ τεταραγμένον ὕδωρ ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἔπι-
 νον; ²⁰ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνά μέσον ²⁰
 προβάτου ἰσχυροῦ καὶ ἀνά μέσον προβάτου ἀσθενοῦς. ²¹ ἐπὶ ταῖς πλευραῖς ²¹
 καὶ τοῖς ὤμοις ὑμῶν διωθεῖσθε, καὶ τοῖς κέρασιν ὑμῶν ἐκερατίζετε, καὶ πᾶν
 τὸ ἐκλείπον ἐξεθλίβετε. ²² καὶ σώσω τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ μὴ ὦσιν ἔτι ²²
 εἰς προνομίην, καὶ κρινῶ ἀνά μέσον κριοῦ πρὸς κριόν. ²³ καὶ ἀναστήσω ἐπ' ²³
 αὐτοὺς ποιμένα ἕνα καὶ ποιμανεῖ αὐτούς, τὸν δοῦλόν μου Δαυὶδ, καὶ ἔσται
 αὐτῶν ποιμὴν, ²⁴ καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ Δαυὶδ ἄρχων ²⁴
 ἐν μέσῳ αὐτῶν· ἐγὼ κύριος ἐλάλησα. ²⁵ καὶ διαθήσομαι τῷ Δαυὶδ διαθήκην ²⁵
 εἰρήνης, καὶ ἀφανίσω θηρία πονηρά ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοικήσουσιν ἐν τῇ
 ἐρήμῳ καὶ ὑπνώσουσιν ἐν τοῖς δρυμοῖς. ²⁶ καὶ δώσω αὐτοὺς περικύκλῳ τοῦ ²⁶
 ὄρους μου· καὶ δώσω τὸν ὕετὸν ὑμῖν, ὕετὸν εὐλογίας. ²⁷ καὶ τὰ ξύλα τὰ ἐν ²⁷
 τῷ πεδίῳ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ ἡ γῆ δώσει τὴν ἰσχύν αὐτῆς, καὶ
 κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν ἐλπίδι εἰρήνης, καὶ γνώσονται ὅτι· ἐγὼ
 εἰμι κύριος, ἐν τῷ συντρίψαι με τὸν ζυγὸν αὐτῶν· καὶ ἐξελοῦμαι αὐτοὺς ἐκ
 χειρὸς τῶν καταδουλωσαμένων αὐτούς, ²⁸ καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι ἐν προνομίᾳ ²⁸
 τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς οὐκέτι μὴ φάγωσιν αὐτούς· καὶ κατοι-
 κήσουσιν ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. ²⁹ καὶ ἀναστήσω αὐ- ²⁹
 τοὺς φυτὸν εἰρήνης, καὶ οὐκέτι ἔσονται ἀπολλύμενοι λιμῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
 ὄνειδισμὸν ἔστων οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἔτι. ³⁰ καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ³⁰
 ὁ θεὸς αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαὸς μου. οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει κύριος κύριος, ³¹ πρό- ³¹
 βατά μου καὶ πρόβατα ποιμνίου μου ἔστε, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν,
 λέγει κύριος κύριος.

XXXV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐπίστρεψον ²
 τὸ πρὸςωπὸν σου ἐπ' ὅρος Σηεὶρ καὶ προφήτευσον εἰς αὐτό, ³ καὶ εἰπὸν αὐτῷ ³
 Τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, ὅρος Σηεὶρ, καὶ ἐκτενῶ τὴν
 χεῖρά μου ἐπὶ σέ καὶ δώσω σε εἰς ἔρημον, καὶ ἐρημωθήσῃ, ⁴ καὶ ταῖς πό- ⁴
 λεσί σου ἐρημίαν ποιήσω, καὶ σὺ ἔρημος ἔσῃ, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ εἰμι κύ-

14. και εν νομη πιοιμι usque ego eimi κυρ. rescripta; antea pauciora
 ... ** ορειων του ισρ. 15. ** επιγνωσονται διοτι 16. εκζητησω ... πεπλα-
 νημενον επιστρεψω 17. τα προβατα ... κρειου και τραγου 18. της νομης
 τοις πο. υμ. κατεπ. 20. κυρ. κυρ. ο θεος 22. και ουκετι εσονται ετι εις
 23. αναστ. αυτοις ποιμενα ετερον 24. εμμεσω 25. απολω pro αφανιω
 26. x. εσονται κυκλω τ. ο. μου· x. αποστελω νετον ευλογ. αυτοις 27. ξυλ.
 του παιδιου αποδωσει τ. x. αυτοις ... τον καρπον pro την ισχυν ... τον
 ζυγ. του κλοιου αυτων· εξελουμαι 28. ουκετι εσοντ. εν ... ουκετι μη πτοη-
 σει αυτους 30. του ισραηλ 31. και υμεις προβατα ... του ποιμνιου
 XXXV. 2. επι το ορος ... επ αυτο 3. om κυρ. alterum ... σε ερημον
 4. και εν ταις

5 ριος, ⁵ ἀντὶ τοῦ γενέσθαι σε ἐχθρὰν αἰώνιαν, καὶ ἐνεκὰς τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ
 6 δόλω ἐν χειρὶ ἐχθρῶν μαχαίρα ἐν καιρῷ ἀδικίας ἐπ' ἐσχάτων. ⁶ διὰ τοῦτο,
 ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος κύριος, εἰ μὴν εἰς αἷμα ἤμαρτες, καὶ αἷμα διώξεται
 7 σε. ⁷ καὶ δώσω ὅρος Σηεὶρ καὶ ἔρημον καὶ ἡρημωμένον, καὶ ἀπολῶ ἀπ' αὐ-
 8 τοῦ ἀνθρώπου καὶ κτήνη, ⁸ καὶ ἐμπλήσω τῶν τραυματιῶν βουνούς σου καὶ
 τὰς φάραγγάς σου, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πεδίοις σου τετραυματισμένοι μαχαίρα
 9 πεσοῦνται ἐν σοί. ⁹ ἐρημίαν αἰώνιον ᾤσῃμαί σε, καὶ αἱ πόλεις σου οὐ μὴ
 10 κατοικηθῶσιν ἔτι, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ¹⁰ διὰ τὸ εἰπεῖν σε Τὰ
 δύο ἔσθην καὶ αἱ δύο χῶραι ἐμαί ἔσονται, καὶ κληρονομήσω αὐτάς, καὶ κύριος
 11 ἐκεῖ ἔστί. ¹¹ διὰ τοῦτο, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, καὶ ποιήσω σοι κατὰ τὴν
 12 ἐχθρὰν σου, καὶ γνωσθήσῃ σοι ἡνίκα ἂν κρινῶ σε, ¹² καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ
 εἰμι κύριος. ἤκουσα τῆς φωνῆς τῶν βλασφημιῶν σου, ὅτι εἶπας Τὰ ὅρη
 13 Ἰσραὴλ ἔρημα ἡμῖν δέδοται εἰς κατάβρωμα, ¹³ καὶ ἐμεγαλορρήμονήσας ἐπ'
 14 ἐμὲ τῷ στόματί σου, ἐγώ ἤκουσα. ¹⁴ τάδε λέγει κύριος Ἐν τῇ εὐφροσύνῃ
 15 πάσης τῆς γῆς ἔρημον ποιήσω σε, ¹⁵ ἔρημον ἔσῃ ὅρος Σηεὶρ, καὶ πᾶσα ἡ
 Ἰδουμαία καὶ ἐξαναλωθήσεται, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν.

XXXVI.

Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὅρη Ἰσραὴλ, καὶ εἰπὼν τοῖς
 2 ὄρεσι τοῦ Ἰσραὴλ Ἀκούσατε λόγον κυρίου ² Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἄνθ'
 οὐ εἶπεν ἐφ' ὑμᾶς ὁ ἐχθρὸς Εὐγε ἔρημα αἰώνια εἰς κατάσχεσιν ἡμῖν ἐγε-
 3 νήθη, ³ διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπὼν Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἀντὶ τοῦ
 ἀτιμασθῆναι ὑμᾶς καὶ μισηθῆναι ὑμᾶς ὑπὸ τῶν κύκλῳ ὑμῶν τοῦ εἶναι ὑμᾶς
 εἰς κατάσχεσιν τοῖς καταλοιποῖς ἔθνεσι, καὶ ἀνέβητε λάλημα γλώσση καὶ εἰς
 4 ὀνειδισμὰ ἔθνεσι, ⁴ διὰ τοῦτο ὅρη Ἰσραὴλ ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει
 κύριος τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ τοῖς χειμάρροις καὶ ταῖς φάραγξι καὶ
 τοῖς ἐξηρημωμένοις καὶ ἡφανισμένοις καὶ ταῖς πόλεσι ταῖς ἐγκαταλειμμέ-
 ναις, καὶ ἐγένοντο εἰς προνομὴν καὶ εἰς καταπάτημα τοῖς καταλειφθεῖσιν
 5 ἔθνεσι περικύκλῳ. ⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Εἰ μὴν ἐν πυρὶ συ-
 μοῦ μου ἐλάλησα ἐπὶ τὰ λοιπὰ ἔσθην καὶ ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν πᾶσαν, ὅτι
 ἔδωκαν τὴν γῆν μου ἑαυτοῖς εἰς κατάσχεσιν μετ' εὐφροσύνης, ἀτιμάσαντες
 6 ψυχὰς τοῦ ἀφανίσαι ἐν προνομῇ. ⁶ διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ
 Ἰσραὴλ, καὶ εἰπὼν τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξι καὶ ταῖς
 νάπαις Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ ζήλῳ μου καὶ ἐν τῷ θυμῷ μου
 7 ἐλάλησα, ἀντὶ τοῦ ὀνειδισμοῦς ἔθνῶν ἐνέγκαι ὑμᾶς. ⁷ διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀρῶ τὴν
 χεῖρά μου ἐπὶ τὰ ἔσθην τὰ περικύκλῳ ὑμῶν, οὗτοι τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν λή-
 8 ψονται, ⁸ ὑμῶν δὲ ὅρη Ἰσραὴλ τὴν σταφυλὴν καὶ τὸν καρπὸν ὑμῶν κατα-
 9 φάγεται ὁ λαὸς μου, ὅτι ἐλπίζουσι τοῦ ἐλθεῖν. ⁹ ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ
 10 ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ κατεργασθήσεσθε καὶ σπαρήσεσθε, ¹⁰ καὶ πληθύνῳ

5. αἰώνιον ... δολ. εν καιρω εχθρ. εν χειρι μαχαίρας· εν 6. σε διω-
 ξεται 7. το ορος ... ερημωμενον 8. τραυμ. σου τους β. σ. κ. πασας τας
 9. και ερημιαν 40. διοτι ειπας Τα ... εμαι εισιν ... και ο κυριος 14.
 κυριος κυριος κ. π. εν σοι κ. τ. εχθρ. σ. και κατα τον ζηλον σου ον εποιη-
 σας· εκ του μεμισθηκαι σε εν αυτοις· κ. γνωσθ. σ. η. εαν 12. ερημα·
 ημιν sic interpg. ... εις κατασχεσιν 13. εμεγαλορρημονησας ... και εγω
 ηκουσα φησιν κυριος 14. om ερημ. ποι. σε ... ιδουμ. εξολεθρευθησεται
 κ. γν. XXXVI. 2. ανθ' ων ε. ο εκχθρος εφ υμας Ευγε ευγε 3. κυρ.
 κυρ. ο θεος ... υμας απο των εθνων των κυ. υμων τ. ε ημας ... κ. εγε-
 νεσθαι λαλημ. γλωσσης 4. φαραγγειν και ταις ναπαις ταις ερημωμεναις κ.
 ηφανισμεναις ... καταλειμμεναις αι εγενοντο ... και καταπατημα ... τοις
 περικυκλω 5. om κυριος alterum ... εαυτοις την γην μου 6. λεγ. αδω-
 ναι κυρ. 7. ιδου εγω αιρω ... λημψονται 8. καρπον φαγεται 9. om
 οτι ... om εφ υμ. και ... om και σπαρησθ.

ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους, πᾶν οἶκον Ἰσραὴλ εἰς τέλος· καὶ κατοικηθήσονται αἱ πόλεις, καὶ ἡ ἡρημωμένη οἰκοδομηθήσεται. ¹¹ καὶ πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀν- 11
 ὄρωπους καὶ κτήνη, καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ὡς τὸ ἐν ἀρχῇ ὑμῶν, καὶ εὖ ποιήσω
 ὑμᾶς ὥσπερ τὰ ἔμπροσθεν ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ¹² καὶ ¹²
 γεννήσω ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ κληρονομήσουσιν
 ὑμᾶς, καὶ ἔσσεσθε αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν· καὶ οὐ μὴ προστεθῇτε ἔτι ἀτεκνω-
 τῆται ἀπ' αὐτῶν. ¹³ τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἄνθ' ὧν εἶπὼν σοι Κατέβησθα 13
 ἀνθρώπους εἷ, καὶ ἡτεκνωμένη ὑπὸ τοῦ ἔθνους σου ἐγένου, ¹⁴ διὰ τοῦτο ἀν- 14
 ὄρωπους οὐκέτι φάγεσαι, καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ ἀτεκνώσεις ἔτι, λέγει κύριος
 κύριος. ¹⁵ καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται οὐκέτι ἐφ' ὑμᾶς ἀτιμία ἔθνων, καὶ ὄνει- 15
 δισμούς λαῶν οὐ μὴ ἀνεγέκχῃτε ἔτι, λέγει κύριος κύριος. ¹⁶ καὶ ἐγένετο λόγος 16
 κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁷ Ὡς ἀνθρώπου, οἶκος Ἰσραὴλ κατώκησεν ἐπὶ τῆς 17
 γῆς αὐτῶν, καὶ ἐμίαναν αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς εἰδωλοῖς αὐτῶν
 καὶ ἐν ταῖς ἀκαθαρσίαις αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀποκατηρμέ-
 νης ἐγενήθη ἡ ὁδὸς αὐτῶν πρὸ προσώπου μου. ¹⁸ καὶ ἐξέχεα τὸν θυμόν μου 18
 ἐπ' αὐτούς, ¹⁹ καὶ διέσπειρα αὐτούς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἐλίκμησα αὐτούς εἰς 19
 τὰς χώρας· κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν ἔκρινα
 αὐτούς. ²⁰ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰ ἔθνη οὗ εἰσῆλθον ἐκεῖ, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ 20
 ὄνομά μου τὸ ἅγιον ἐν τῷ λέγεσθαι αὐτοὺς Λαὸς κυρίου οὗτοι, καὶ ἐκ τῆς
 γῆς αὐτοῦ ἐξεληλύθασιν. ²¹ καὶ ἐφεισάμην αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, 21
 ὃ ἐβεβήλωσαν οἶκος Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ εἰσῆλθουσιν ἐκεῖ. ²² διὰ τοῦτο 22
 εἰπὼν τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ Τὰδε λέγει κύριος Οὐχ ὑμῖν ἐγὼ ποιῶ οἶκος Ἰσραὴλ,
 ἀλλ' ἡ διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβήλωσατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ εἰσῆλ-
 θετε ἐκεῖ. ²³ καὶ ἁγιάσω τὸ ὄνομά μου τὸ μέγα τὸ βεβηλωθὲν ἐν τοῖς ἔθνε- 23
 σιν, ὃ ἐβεβήλωσατε ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι
 κύριος ἐν τῷ ἁγιασθῆναι με ἐν ὑμῖν κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν. ²⁴ καὶ λήψομαι 24
 ὑμᾶς ἐκ τῶν ἔθνων καὶ ἀθροίσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν, καὶ εἰσάξω
 ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν. ²⁵ καὶ ῥανῶ ἐφ' ὑμᾶς καθαρὸν ὕδωρ, καὶ καθαρ- 25
 σθήσεσθε ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν εἰδῶλων
 ὑμῶν, καὶ καθαρῶς ὑμᾶς, ²⁶ καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινὴν, καὶ πνεῦμα 26
 καινὸν δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἀφελῶ τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς
 ὑμῶν καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην. ²⁷ καὶ τὸ πνεῦμά μου δώσω ἐν 27
 ὑμῖν, καὶ ποιήσω ἵνα ἐν τοῖς δικαιώμασί μου πορεύησθε, καὶ τὰ κρίματά
 μου φυλάξῃτε καὶ ποιήσῃτε. ²⁸ καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς 28
 πατράσιν ὑμῶν, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν. ²⁹
²⁹ καὶ σώσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν, καὶ καλέσω τὸν σῖτον 29
³⁰ καὶ πληθυνῶ αὐτόν, καὶ οὐ δώσω ἐφ' ὑμᾶς λιμόν· καὶ πληθυνῶ τὸν καρ- 30
 πὸν τοῦ ξύλου καὶ τὰ γεννήματα τοῦ ἀγροῦ, ὅπως ἂν μὴ λάβητε ὀνειδισμόν
 λιμοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσι. ³¹ καὶ μνησθήσεσθε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς πονηράς καὶ 31
 τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ μὴ ἀγαθὰ, καὶ προσοχθεῖτε κατὰ πρόσωπον αὐ-
 τῶν ἐν ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν καὶ ἐπὶ τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν. ³² οὐ δι' ὑμᾶς 32

10. αἱ πολ. ὑμῶν· καὶ αἰρημωμεναι οἰκοδομηθησονται 14. το ἐμ-
 προσθ. 12. δώσω pro γεννήσω ... προστεθῇσεσθαι 13. λεγ. ἀδωναῖ κυρ.
 ανθ 14. ατεκνωσει σε ουκετι λεγ. ἀδωναῖ κυριος 15. ονειδισμον ἐθνων
 ου μὴ ενεγκηται ε. λ. κυρ. ο θεος 17. κατωκησαν ... καὶ ἐν ταῖς ἀκα-
 θαρσίαις αὐτων ἐμίαναν ... ἰδωλοῖς ... αὐτων κατὰ τ. α. τῆς ἀφεδρου ἐγ.
 18. in f. add περι τοῦ αἵματος ου ἐξεχεαν ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν τοῖς ἰδωλοῖς
 αὐτων ἐμίαναν αὐτην 19. τὰς ὁδοὺς ... τὰς ἀνομιὰς pro τ. ἀμαρτιαν
 20. εἰσῆλθουσιν bis ... γῆς αὐτων ἐξηλθουσιν 22. ἀδωναῖ κυριος ... εἰσῆλ-
 θεται 23. ἁγιον pro μεγα ... ἐμμεσω ... κυριος λεγει ἀδωναῖ κυριος ἐν
 τῷ 24. ληψομαι 25. ὕδωρ καθαρὸν 27. φυλαξέσθαι κ. ποιησεται 30.
 γεννηματα ... ὡπως μὴ λαβ. ἐτι ὀν. λαου ἐν 31. καὶ ἐν τοῖς βδ. ὑμῶν

ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος, γνωστὸν ἔστιν ὑμῖν. αἰσύνθητε καὶ ἐντρέπητε ἐκ
 33 τῶν ὁδῶν ὑμῶν, οἶκος Ἰσραὴλ. ³³ τὰδε λέγει ἄδωναὶ κύριος Ἐν ἡμέρᾳ ἣ
 καθάρω ὑμᾶς ἐκ πασῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, καὶ κατοικίῃ τὰς πόλεις, καὶ οἶκο-
 34 δομηθήσονται ἔρημοι, ³⁴ καὶ ἡ γῆ ἡφανισμένη ἐργασθήσεται, ἀντ' ὧν ὅτι
 35 ἡφανισμένη ἐγενήθη κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς παροδεύοντος, ³⁵ καὶ ἐροῦσιν Ἡ
 γῆ ἐκείνη ἡφανισμένη ἐγενήθη ὡς κήπος τρυφῆς, καὶ αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι
 36 καὶ ἡφανισμέναι καὶ κατεσκαμμέναι ὄχυραὶ ἐκάτισαν, ³⁶ καὶ γινώσκονται τὰ
 ἔθνη, ὅσα ἂν καταλειφθῶσι κύκλῳ ὑμῶν, ὅτι ἐγὼ κύριος ὠκοδόμησα τὰς
 κατεστρημένους καὶ κατεφύτευσα τὰς ἡφανισμένας· ἐγὼ κύριος ἐλάλησα καὶ
 37 ποιήσω. ³⁷ τὰδε λέγει ἄδωναὶ κύριος Ἐτι τοῦτο ζητηθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ
 38 τοῦ ποιήσαι αὐτοὺς, πληθύνῳ αὐτοὺς ὡς πρόβατα ἀνθρώπων, ³⁸ ὡς πρόβατα
 ἅγια, ὡς πρόβατα Ἱερουσαλὴμ ἐν ταῖς ἑορταῖς αὐτῆς· οὕτως ἔσονται αἱ
 πόλεις αἱ ἔρημοι πλήρεις προβάτων ἀνθρώπων, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

XXXVII.

Καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεὶρ κυρίου, καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι κύριος
 καὶ ἔστηκέ με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὁστέων ἀνθρωπίνων,
 2 ² καὶ περιήγαγέ με ἐπ' αὐτὰ κυκλῶν κύκλῳ, καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ
 3 προσώπῳ τοῦ πεδίου, ξηρὰ σφόδρα. ³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ
 4 ζῆσται τὰ ὁστέα ταῦτα; καὶ εἶπα Κύριε κύριε, σὺ ἐπίστη ταῦτα. ⁴ καὶ εἶπε
 πρὸς μέ Προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὁστέα ταῦτα καὶ εἰεὶς αὐτοῖς Τὰ ὁστέα τὰ
 5 ξηρὰ, ἀκούσατε λόγον κυρίου ⁵ Τὰδε λέγει κύριος τοῖς ὁστέοις τούτοις Ἰδοὺ
 6 ἐγὼ φέρω ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς, ⁶ καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς νεῦρα, καὶ ἀνάξω
 ἐφ' ὑμᾶς σάρκα, καὶ ἔκτενῶ ἐφ' ὑμᾶς δέρμα, καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς
 7 ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε, καὶ γινώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ⁷ καὶ προεφήτευσα
 καθὼς ἐνετείλατό μοι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐμέ προφητεῦσαι, καὶ ἰδοὺ σεισμός,
 8 καὶ προσήγαγε τὰ ὁστέα ἐκάτερον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἔδον, καὶ
 ἰδοὺ ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύοντο, καὶ ἀνέβαιναν ἐπ' αὐτὰ δέρματα
 9 ἐπάνω, καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐπ' αὐτοῖς. ⁹ καὶ εἶπε πρὸς μέ Προφήτευσον ἐπὶ
 τὸ πνεῦμα, προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου καὶ εἰπὸν τῷ πνεύματι Τὰδε λέγει
 κύριος Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευματῶν ἔλθε καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς
 10 τούτους, καὶ ζήσάντων. ¹⁰ καὶ προεφήτευσα καθὼς ἐνετείλατό μοι· καὶ εἰσῆλ-
 θεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα καὶ ἔζησαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν,
 11 συναγωγὴ πολλὴ σφόδρα. ¹¹ καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μέ λέγων Υἱὲ ἀνθρώ-
 που, τὰ ὁστέα ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἔστιν, καὶ αὐτοὶ λέγουσι Ξηρὰ γέγονε
 12 τὰ ὁστέα ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπίς ἡμῶν, διαπεφωνήχαμεν. ¹² διὰ τοῦτο προ-
 φήτευσον καὶ εἰπὸν Τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν,
 καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ
 13 Ἰσραὴλ, ¹³ καὶ γινώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, ἐν τῷ ἀνοῖξαι με τοὺς τάφους
 14 ὑμῶν τοῦ ἀναγαγεῖν με ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν μου. ¹⁴ καὶ δώσω πνεῦμά

32. λεγ. κυρ. ο θεος γν. εσται υμ. ... in f. add λεγει κυριος 33. λεγ. κυρ. ο θεος Εν τη ημ. εκεινη ... πασ. των ανομ. ... αι ερημοι 34. η γη η ... διοδευοντος 35. εκεινη η 36. εγω ειμι κυριος ... οτι εγω κυρ. κυριος 37. λεγ. κυρ. κυριος ο θεος ... ζητημα θησομαι ... ποι. αυτοις 38. εγω ειμι κυρ. XXXVII. 1. εμμεσω 2. και ιδου ξηρ. σφ. 3. οστα ... επιστη αυτα 5. κυρ. κυριος ... φερω εις υμας 6. σαρκας ... πν. μου εφ υμας ... διοτι 7. επροφητευσα ... μοι κυριος ... εγενετο φωνη ... προφητευειν 8. ανεφυντο ... δερμα ... εν αυτοις 9. Προφ. υει ανθρ. προφ. επι το πν. και ειπον τω ... κυρ. κυριος Ελθε εκ τ. τ. ανεμων του ουρανου· ελθε το πνευμα και εμφ. 10. επροφητευσα καθως ... οτι το ... πνευμα ζωης ... συναγ. μεγαλη σφ. 12. ειπον προς αυτοις ... αδωναι κυριος ... υμ. τα μνημ. 13. με υμας εκ τ. ταφ. υμων

μου εἰς ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ γνώ-
σεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος· λελάληκα καὶ ποιήσω, λέγει κύριος. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ¹⁵
λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁶ Ὡς ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥάβδον καὶ γρά- ¹⁶
ψον ἐπ' αὐτὴν τὸν Ἰούδα καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς προσκειμένους ἐπ'
αὐτόν· καὶ ῥάβδον δευτέραν λήψῃ σεαυτῷ καὶ γράψῃς αὐτὴν τῷ Ἰωσήφ,
ῥάβδον Ἐφραΐμ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς προστεθέντας πρὸς αὐ-
τόν. ¹⁷ καὶ συναΐσεις αὐτὰς προσαλλήλας σαυτῷ, εἰς ῥάβδον μίαν τοῦ θῆσαι ¹⁷
ἐαυτάς, καὶ ἔσονται ἐν τῇ χειρὶ σου. ¹⁸ καὶ ἔσται ὅταν λέγωσι πρὸς σὲ οἱ ¹⁸
υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου Οὐκ ἀναγγέλλεις ἡμῖν; τί ἐστὶ ταῦτά σοι; ¹⁹ καὶ ἐρεῖς ¹⁹
πρὸς αὐτοὺς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λήψομαι τὴν φυλὴν Ἰωσήφ τὴν
διὰ χειρὸς Ἐφραΐμ καὶ τὰς φυλάς Ἰσραὴλ τὰς προσκειμένας πρὸς αὐτόν,
καὶ δώσω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν φυλὴν Ἰούδα, καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον μίαν τῇ ²⁰
χειρὶ Ἰούδα. ²⁰ καὶ ἔσονται αἱ ῥάβδοι ἐφ' αἷς σὺ ἔγραψας ἐπ' αὐταῖς ἐν τῇ ²⁰
χειρὶ σου ἐνώπιον αὐτῶν, ²¹ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ²¹
ἐγὼ λαμβάνω πάντα οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ μέσου τῶν ἐθνῶν οὗ εἰσῆλθον ἐκεῖ,
καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλω αὐτῶν καὶ εἰσάξω αὐτοὺς
εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, ²² καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἕνος ἐν τῇ γῇ μου καὶ ²²
ἐν τοῖς ὅρεσιν Ἰσραὴλ· καὶ ἄρχων εἰς ἔσται αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι εἰς
δύο ἔθνη, οὐδὲ μὴ διαίρεσθωσιν οὐκέτι εἰς δύο βασιλείας, ²³ ἵνα μὴ μαινώσιν- ²³
ται ἔτι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. καὶ ῥύσονται αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνο-
μιῶν αὐτῶν ὧν ἡμάρτοσαν ἐν αὐταῖς, καὶ καθαρῶς αὐτοὺς, καὶ ἔσονται μοι
εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. ²⁴ καὶ ὁ δοῦλος μου Δαυὶδ ²⁴
ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἔσται ποιμὴν εἰς πάντων, ὅτι ἐν τοῖς προστάγμασί
μου πορεύσονται, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξονται καὶ ποιήσουσιν αὐτά. ²⁵ καὶ ²⁵
κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, ἣν ἐγὼ δέδωκα τῷ δούλῳ μου Ἰακώβ,
οὗ κατήκησαν ἐκεῖ οἱ πατέρες αὐτῶν, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς αὐτοί.
καὶ Δαυὶδ ὁ δοῦλος μου ἄρχων εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁶ καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς δια- ²⁶
θήκην εἰρήνης, διαθήκη αἰωνία ἔσται μετ' αὐτῶν· καὶ θήσω τὰ ἁγία μου
ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα, ²⁷ καὶ ἔσται ἡ κατασκήνωσίς μου ἐν αὐτοῖς, ²⁷
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός, καὶ αὐτοὶ μου ἔσονται λαός. ²⁸ καὶ γινώσκονται τὰ ²⁸
ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς, ἐν τῷ εἶναι τὰ ἁγία μου ἐν
μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

XXXVIII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὡς ἀνθρώπου, στήρισον τὸ ²
ἄρ. πρὸς ἐπὶ τῷ γῶγ καὶ τὴν γῆν τοῦ Μαγῶγ ἄρχοντα Ῥώς, Μεσὺ καὶ ^{20,8}
Θοβέλ, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτόν ³ καὶ εἰπὸν αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος κύ- ³
ριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ ἄρχοντα Ῥώς, Μεσὺ καὶ Θοβέλ, ⁴ καὶ συνάξω σε ⁴
καὶ πᾶσαν τὴν δύναμίν σου, ἵππους καὶ ἵππεις ἐνδεδυμένους θώρακας πάν-

14. λέγει κυρ. κυριος 16. αὐτῆς pro ισραηλ ... προς αὐτον ... λημ-
ψη ... εφραιμ ... προσκειμενους pro προστεθ. 17. σεαυτω ... θῆσαι αὐ-
τας 18. λεγοντες Οὐκ ἀπαγγελλεις 19. αδωναϊ κυριος ... λημψομαι ...
ιωσηφ δια χ. εφραιμ ... του ισραηλ ... του ιουδα ... μιαν εν τη 24.
αδωναϊ κυρ. ο θεος 22. του ισραηλ ... εσται παντων αυτων x. ο. εσ. ουκ-
ετι 23. ιδωλοις αυτ. εν οἷς ημαρτοσαν εν αυτοις· και εν τοῖς προσοχθει-
σμοσιν αυτων· και εν πασαις ταις βασιλειαῖς αυτων· x. ρυσ. 24. εμμεσω
... και ποιμην εἰς εσται παντων ... πορευσονται ... φυλαξονται 25. αυ-
τοι· και οι υιοι αυτων και οι υιοι των υιων αυτων εως αιωνος· και ιδου
δαν. ο δ. μ. α. αυτων εσται εἰς τ. αι. 26. και διαθηκη ... εμμεσω 27.
αυτοις εἰς θεον ... αυτοι εσονται μοι λαος 28. οτι τα εθνη ... εμμεσω ...
in f. add λεγει κυριος XXXVIII. 2. μοσυχ 3. λεγ. αδωναϊ κυρ. Ιδου
ε. ε. σε γωγ και αρχ. ... μοσοκ

5 τας συναγωγὴ πολλῇ, πέλται καὶ περικεφαλαῖαι καὶ μάχαιραι. ⁵ Πέρσαι καὶ
6 Αἰθίοπες καὶ Λίβυες, πάντες περικεφαλαῖαι καὶ πέλταις, ⁶ Γομέρ καὶ πάν-
τες οἱ περὶ αὐτόν, οἶκος τοῦ Θεοῦ ἀπ' ἐσχάτου βορρᾶ καὶ πάντες οἱ
7 περὶ αὐτόν, καὶ ἔσθῃ πολλὰ μετὰ σοῦ. ⁷ ἑτοιμάσῃτι, ἑτοιμάσον σεαυτὸν σὺ
καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ σου ἡ συνηγμένη μετὰ σοῦ, καὶ ἔσθῃ μοι εἰς προφυ-
8 λακίην. ⁸ ἀφ' ἡμερῶν πλειόνων ἑτοιμασθήσεται, καὶ ἐπ' ἐσχάτου ἐτῶν ἐλεύ-
σεται καὶ ἦξει εἰς τὴν γῆν τὴν ἀπεστραμμένην ἀπὸ μαχαίρας, συνηγμένων
ἀπὸ ἐθνῶν πολλῶν, ἐπὶ γῆν Ἰσραὴλ ἡ ἐγενήθη ἔρημος δι' ὄλου, καὶ οὗτος
9 ἐξ ἐθνῶν ἐξελέλυθε, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' εἰρήνης ἅπαντες. ⁹ καὶ ἀναβήσῃ
ὡς νεότης, καὶ ἦξεις ὡς νεφέλη κατακαλύψαι γῆν, καὶ ἔσθῃ σὺ καὶ πάντες οἱ
10 περὶ σὲ καὶ ἔσθῃ πολλὰ μετὰ σοῦ. ¹⁰ τότε λέγει κύριος κύριος Καὶ ἔσται ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναβήσεται ῥήματα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, καὶ λογίῃ λο-
11 γισμοὺς πονηροῦς ¹¹ καὶ ἐρεῖς Ἀναβήσομαι ἐπὶ γῆν ἀπερρίμμενην, ἦξω ἐπὶ
ἡσυχάζοντα ἐν τῇ ἡσυχίᾳ καὶ οἰκοῦντας ἐπ' εἰρήνης, πάντας κατοικοῦντας
12 γῆν ἐν ἣ οὐχ ὑπάρχει τεῖχος οὐδὲ μοχλοί, καὶ θύραι οὐκ εἰσὶν αὐτοῖς, ¹² προνο-
μεῦσαι προνομίην καὶ σκύλα σκυλεῦσαι αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι χεῖράς μου
εἰς τὴν ἡρημωμένην ἡ κατοικήσθη, καὶ ἐπ' ἔθνος συνηγμένον ἀπὸ ἐθνῶν
13 πολλῶν, πεποιηκότας κτήσεις, κατοικοῦντας ἐπὶ τὸν ὄμφαλόν τῆς γῆς. ¹³ Σαββά
καὶ Δαυιδὸν καὶ ἔμποροι Καρχηδόνιοι καὶ πᾶσαι αἱ κῶμαι αὐτῶν ἐροῦσί σοι
Εἰς προνομίην τοῦ προνομεῖσαι σὺ ἔρχῃ καὶ σκυλεῦσαι σκύλα, συνηγαγέας
14 συναγωγὴν σου λαβεῖν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἀπενέγκασθαι κτήσιν τοῦ σκυ-
14 λεῦσαι σκύλα. ¹⁴ διὰ τοῦτο προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου καὶ εἰπὸν τῷ Γῶγ
Τότε λέγει κύριος Οὐκ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν τῇ κατοικισθῆναι τὸν λαόν
15 μου Ἰσραὴλ ἐπ' εἰρήνης, ἐγερθήσῃ; ¹⁵ καὶ ἦξεις ἐκ τοῦ τόπου σου ἀπ'
ἐσχάτου βορρᾶ, καὶ ἔσθῃ πολλὰ μετὰ σοῦ, ἀναβάται ἵππων πάντες, συναγωγὴ
16 μεγάλη καὶ δύναμις πολλή, ¹⁶ καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ὡς
νεφέλη καλύψαι γῆν. ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἔσται, καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὴν
γῆν μου, ἵνα γνῶσι πάντα τὰ ἔσθῃ ἐμέ, ἐν τῇ ἀγίασθῆναι με ἐν σοι ἐνώ-
17 πιον αὐτῶν. ¹⁷ τότε λέγει κύριος κύριος τῷ Γῶγ Σὺ εἰ περὶ οὗ ἐλάλησα πρὸ
ἡμερῶν τῶν ἔμπροσθεν διὰ χεῖρὸς τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν τοῦ Ἰσραὴλ,
18 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἔτεσι, τοῦ ἀναγαγεῖν σε ἐπ' αὐτούς. ¹⁸ καὶ
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἂν ἔλθῃ Γῶγ ἐπὶ τὴν γῆν Ἰσραὴλ,
19 λέγει κύριος κύριος, ἀναβήσεται ὁ θυμός μου ¹⁹ καὶ ὁ ζήλος μου, ἐν πυρὶ
τῆς ὀργῆς μου ἐλάλησα, εἰ μὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται σεισμός μέγας
20 ἐπὶ γῆς Ἰσραὴλ, ²⁰ καὶ σεισθήσονται ἀπὸ προσώπου κυρίου οἱ ἰχθύες τῆς
θαλάσσης καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ θηρία τοῦ πεδίου καὶ πάντα
τὰ ἔρπετά τὰ ἐρποντα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐπὶ προσώπου
τῆς γῆς, καὶ ῥαγήσεται τὰ ὅρη καὶ πεσοῦνται αἱ φάραγγες, καὶ πᾶν τεῖχος
21 ἐπὶ τὴν γῆν πεσεῖται. ²¹ καὶ καλέσω ἐπ' αὐτὸ καὶ πᾶν φόβον, λέγει κύριος·
22 μάχαιρα ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔσται. ²² καὶ κρινῶ αὐτὸν θανάτῳ
καὶ αἵματι καὶ νεκρῷ κατακλύζοντι καὶ λίθοις χαλάζης, καὶ πῦρ καὶ θείων

5. λίβυες καὶ λυδοὶ· πάντες ἐν περικ. 6. θεργαμα 7. ετ. καὶ ἐτοιμασον
...οι συνηγμενοι 8. ἀφ' ημ. πλ. ἐτων ... ἐσχάτων ... πολλων εἰς τὴν γῆν τοῦ
ισραηλ ... καὶ αὐτος ἐξελ. ἐκ των ἐθν. 9. πεσῇ pro ἐσθ 10. κυρ. κυρ.
ο θεος 11. ἀπεριμμενην ... ἐν ἡσυχια κ. κατοικουντας ... κατοικ. πολεις
ἐν αἰς ουχ ... εἰσιν αὐταις 12. σκυλεῦσαι σκύλα του ε. την χειρα ... κα-
τοικισθη ... ἐπὶ ἐθνος 13. σαβα ... οι ἐμποροι χαλκηδονος κ. π. αἱ χω-
ραι αὐτης ἐρ. ἐν τοῦ προνομεῖσαι εἰς πρ. συ ... κτησεις 14. κυρ. κυριος
ο θεος Ουχ ἐν ... ἐξεγερθησῃ 17. λεγ. ἀδωναι κυρ. ο θεος ... ἀφ' ημε-
ρων 18. του ισραηλ ... κυρ. κυρ. ο θεος 19. ed. rom. ἐν π. τ. ὀργ. μου
cum antecdd. conig. ... ἐπὶ τῆς γῆς του ισρ. 20. του κυριου ... ραγη-
σονται 21. ἐπ αὐτο παν φοβον μαχαιρας λεγ. κυρ. κυριος

βρέξω ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπ' ἔθνη πολλὰ μετ' αὐτοῦ. ²³ καὶ μεγαλυνθήσονται καὶ ἁγιασθήσονται καὶ ἐνδοξασθήσονται καὶ ²³ γνωσθήσονται ἐναντίον ἔθνων πολλῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος.

XXXIX.

Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφῆτευσον ἐπὶ Γ'ὼγ καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ Γ'ὼγ ἄρχοντα Ῥώς, Μεσοχ καὶ Θοβέλ, ² καὶ συναξῶ σε ² καὶ καθοδηγήσω σε καὶ ἀναβιβῶ σε ἐπ' ἐσχάτου τοῦ βορρᾶ, καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἰσραήλ. ³ καὶ ἀπολῶ τὸ τόξον σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς ³ ἀριστερᾶς καὶ τὰ τοξεύματά σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς δεξιᾶς, καὶ καταβαλῶ σε ⁴ ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἰσραήλ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ πάντες οἱ περὶ σέ, καὶ ⁴ τὰ ἔθνη τὰ μετὰ σοῦ δοθήσονται εἰς πλήθη ὀρνέων· παντὶ πετεινῷ καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ πεδίου δέδωκά σε καταβρωθήναι. ⁵ ἐπὶ προσώπου τοῦ πε- ⁵ δίου πεσῇ, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. ⁶ καὶ ἀποστελῶ πῦρ ἐπὶ Γ'ὼγ, ⁶ καὶ καταικινήσονται αἱ νῆσοι ἐπ' εἰρήνης, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ⁷ καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον γνωσθήσεται ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραήλ, ⁷ καὶ οὐ βεβηλωθήσεται τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐκέτι, καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἅγιος ἐν Ἰσραήλ. ⁸ Ἰδοὺ ἔκει, καὶ γνώσῃ ὅτι ἔσται, ⁸ λέγει κύριος κύριος· αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα ἐν ἣ ἐλάλησα. ⁹ καὶ ἐξελεύσονται ⁹ οἱ κατοικοῦντες τὰς πόλεις Ἰσραήλ καὶ καύσουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις, πέλταις καὶ κοντοῖς καὶ τόξοις καὶ τοξεύμασι καὶ ῥάβδοις χειρῶν καὶ λόγχαις, καὶ καύσουσιν ἐν αὐτοῖς πῦρ ἐπὶ τὰ ἔθνη. ¹⁰ καὶ οὐ μὴ λάβωσι ξύλα ἐκ τοῦ πε- ¹⁰ δίου οὐδὲ μὴ κόψωσιν ἐκ τῶν δρυμῶν, ἀλλ' ἡ τὰ ὅπλα κατακαύσουσι πυρί· καὶ πρόνομεύσουσι τοὺς προνομεύσαντας αὐτοὺς, καὶ σκυλεύσουσι τοὺς σκυλεύσαντας αὐτοὺς, λέγει κύριος. ¹¹ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δώσω τῷ ¹¹ Γ'ὼγ τόπον ὀνομαστὸν, μνημεῖον ἐν Ἰσραήλ, τὸ πολυάνδριον τῶν ἐπελθόντων πρὸς τῇ θάλασσῃ, καὶ περιουκοδομήσουσι τὸ περιστόμιον τῆς φάραγγος, ¹² καὶ κατορύξουσιν ἐκεῖ τὸν Γ'ὼγ καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ κληθήσεται ¹² τότε τὸ πολυάνδριον τοῦ Γ'ὼγ. ¹³ καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς οἶκος Ἰσραήλ ἵνα ¹³ καθαρισθῇ ἡ γῆ ἐν ἐπαμύνῳ, καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἔσται αὐτοὺς ὀνομαστὸν ἡ ἡμέρα ἐδοξασθῇ, λέγει κύριος. ¹⁴ καὶ ¹⁴ ἄνδρας διὰ παντὸς διαστελοῦσιν ἐπιπορευομένους τὴν γῆν θάψαι τοὺς καταλειμμένους ἐπὶ προσώπῳ τῆς γῆς, καθαρίσαι αὐτὴν μετὰ τὴν ἐπαμύνην, καὶ ἐκζητήσουσι. ¹⁵ καὶ πᾶς ὁ διαπορευόμενος τὴν γῆν καὶ ἰδὼν ὅστον ἀν- ¹⁵θρώπου οἰκοδομήσει παρ' αὐτῷ σημεῖον, ἕως οὔτου θάψωσιν αὐτὸ οἱ θάπτοντες εἰς Γαὶ τὸ πολυάνδριον τοῦ Γ'ὼγ. ¹⁶ καὶ γὰρ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Πολυάν- ¹⁶δριον, καὶ καθαρισθήσεται ἡ γῆ. ¹⁷ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπόν Τάδε λέγει ¹⁷ κύριος Εἰπὸν παντὶ ὀρνέῳ πετεινῷ καὶ πρὸς πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου Συναχθήτε καὶ ἔρχεσθε, συναχθήτε ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλῳ ἐπὶ τὴν συ- ¹⁸σίαν μου, ἣν τέθνηκα ὑμῖν θυσίαν μεγάλην ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραήλ, καὶ φάγεσθε κρέα καὶ πίεσθε αἷμα. ¹⁸ κρέα γιγάντων φάγεσθε, καὶ αἷμα ἀρχόντων τῆς ¹⁸ γῆς πίεσθε, κριοὺς καὶ μόσχους καὶ τράγους, καὶ οἱ μόσχοι ἔστεατωμένοι

*Apoc. 19, 17s. 22. ἐπὶ ἔθνη XXXIX. 1. κυρ. κυριος ... μοσοχ κ. θοβερ 2. αναβιβασω σε απ ... συναξω σ. ε. τ. ο. του ισρ. 3. εκ της χειρος 4. ορη του ισραηλ ... *om τα post εθνη 5. κυριος κυριος 6. πυρ επι σε και κατοικισθησονται 7. εμμεσω ... παντα τα εθνη ... κυρ. κυριος ο αγιος ισραηλ 8. κυρ. κυρ. ο θεος 11. *om εν ισραηλ ... προς την θαλασσαν 12. κατορυξουσιν ... κληθησ. το γαι το 13. κατορυξουσιν ... οικ. του ισρ. ... εις ονομαστον η ημ. η εδοξασθη 14. πασαν την γην ... καταλειμμ. ... εκζητ. ακριβως 15. και εσται πας ο δ. πασαν την ... παρ αυτο ... εις το γαι 17. θηρια του αγρου

19 πάντες. ¹⁹ καὶ φάγεσθε στέαρ εἰς πλησμονήν, καὶ πίεσθε αἷμα εἰς μέθην
 20 ἀπὸ τῆς θυσίας μου ἧς ἔθυσα ὑμῖν. ²⁰ καὶ ἐμπληροθήσεσθε ἐπὶ τῆς τραπέζης
 μου ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ γίγαντα καὶ πάντα ἄνδρα πολεμιστήν, λέγει
 21 κύριος. ²¹ καὶ δώσω τὴν δόξαν μου ἐν ὑμῖν, καὶ ὄψονται πάντα τὰ ἔθνη τὴν
 22 κρίσιν μου ἣν ἐποίησα καὶ τὴν χειρὰ μου ἣν ἐπήγαγον ἐπ' αὐτούς. ²² καὶ
 γνώσονται οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας
 23 ταύτης καὶ ἐπέκεινα. ²³ καὶ γνώσονται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας
 αὐτῶν ἠχμαλωτεύθησαν οἶκος Ἰσραὴλ, ἀνδ' ὧν ἠδέτησαν εἰς ἐμέ, καὶ ἀπέ-
 24 στρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν καὶ παρέδωκα αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν
 24 ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔπесαν πάντες μαχαίρα. ²⁴ κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν
 καὶ κατὰ τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ἐποίησα αὐτοῖς, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν
 25 μου ἀπ' αὐτῶν. ²⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Νυν ἀποστρέψω αἰχμα-
 λωσίαν ἐν Ἰακώβ, καὶ ἐλεήσω τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ζηλώσω διὰ τὸ ὄνομα
 26 τὸ ἅγιόν μου. ²⁶ καὶ λήψονται τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν καὶ τὴν ἀδικίαν ἣν ἠδί-
 κησαν ἐν τῷ κατοικισθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπ' εἰρήνης, καὶ οὐκ
 27 ἔσται ὁ ἐκφοβῶν ²⁷ ἐν τῷ ἀποστρέψαι με αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συνα-
 γαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἁγιασθήσονται ἐν αὐτοῖς
 28 ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ²⁸ καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, ἐν
 29 τῷ ἐπιφανῆναί με αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔθνεσι. ²⁹ καὶ οὐκ ἀποστρέψω οὐκέτι τὸ
 πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, ἀνδ' ὧν ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν οἶκον
 Ἰσραὴλ, λέγει κύριος κύριος.

XL.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν,
 ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μηνός, ἐν τῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ ἔτει μετὰ
 2 τὸ ἀλῶναι τὴν πόλιν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεὶρ κυρίου καὶ
 3 ἤγαγέ με ² ἐν ὁράσει θεοῦ εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, καὶ ἔστηκέ με ἐπ' ὄρος
 ὑψηλὸν σφόδρα, καὶ ἐπ' αὐτῷ ὥσει οἰκοδομὴ πόλεως ἀπέναντι. ³ καὶ εἰσῆ-
 γαγέ με ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ, καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ ἦν ὥσει ὄρασις χαλκοῦ
 4 σπλίνοντος, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἦν σπαρτίον οἰκοδόμων καὶ κάλαμος μέ-
 5 τρον, καὶ αὐτὸς εἰστήκει ἐπὶ τῆς πύλης. ⁴ καὶ εἶπε πρὸς με ὁ ἀνὴρ Ὅν
 ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου, ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἶδε καὶ ἐν τοῖς ὠσὶ σου
 6 ἄκουε, καὶ τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου πάντα ὅσα ἐγὼ δεῖκνύω σοι, διότι
 7 ἐνεκα τοῦ δεῖξαι σοι εἰσελήλυθας ὧδε, καὶ δεῖξεις πάντα ὅσα σὺ ὁρᾷς τῷ
 8 οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵ καὶ ἰδοὺ περίβολος ἔξωθεν τοῦ οἴκου κύκλῳ, καὶ ἐν τῇ
 χειρὶ τοῦ ἀνδρὸς κάλαμος τὸ μέτρον πηχῶν ἕξ ἐν πήχει καὶ παλαιστῆς, καὶ
 6 διεμέτρησε τὸ προτείχισμα, πλάτος ἵσον τῷ καλᾶμῳ, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἵσον
 7 τῷ καλᾶμῳ. ⁶ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς ἐν
 7 ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς, καὶ διεμέτρησε τὸ αἰλᾶμ τῆς πύλης ἵσον τῷ καλᾶμῳ, ⁷ καὶ
 τὸ θεὲ ἵσον τῷ καλᾶμῳ τὸ μῆκος καὶ ἵσον τῷ καλᾶμῳ τὸ πλάτος, καὶ τὸ
 αἰλᾶμ ἀνὰ μέσον τοῦ θεηλαστῆ πηχῶν ἕξ· καὶ τὸ θεὲ τὸ δεῦτερον ἵσον τῷ
 καλᾶμῳ πλάτος καὶ ἵσον τῷ καλᾶμῳ μῆκος, καὶ τὸ αἰλᾶμ πηχέων πέντε·
 8 καὶ τὸ θεὲ τὸ τρίτον ἵσον τῷ καλᾶμῳ μῆκος καὶ ἵσον τῷ καλᾶμῳ πλάτος,

20. αναβατην γιγαντα ... κυρ. κυριος 23. εκχθρων ... επεσον 25.
 κυρ. κυρ. ο θεος ... αναστρεψω την αιχμ. ιακωβ 26. λημψομαι 27. ενω-
 πιον εθνων πολλων XL. 1. αλωθηται ... χειρ κυρ. επ εμε 2. γην του
 ισρ. ... επ ορους υψηλου ... επ αυτου 3. μετρον εν τη χειρι αυτου ...
 ιστηκει 4. om On ... εωρακας συ ... ιδε εν τοις ο. σ. και ... δικνυω ...
 παντας οσα ... οικω ισραηλ 5. πηχεων ... το πλατος 6. διεμετρησεν το
 θεε εξ ενθεν και εξ ενθεν· και το αιλαμ 7. ελαμ ... θεε pro θεηλαστ ...
 το πλατος ... om και ισ. τω καλ. μηκος ... το μηκος ... το πλατος ...
 in f. add εσωθεν ισον τω καλαμω

⁹ καὶ τὸ αἰλᾶμ τοῦ πυλῶνος πλησίον τοῦ αἰλᾶμ τῆς πύλης πηχῶν ὀκτώ, ⁹ καὶ τὰ αἰλεῦ πηχῶν δύο· καὶ τὰ αἰλᾶμ τῆς πύλης ἔσωθεν, ¹⁰ καὶ τὰ ἑεὶ 10 τῆς πύλης τοῦ ἑεὶ κατέναντι, τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν, καὶ μέτρον ἓν τοῖς τρισίν, μέτρον ἓν τοῖς αἰλᾶμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. ¹¹ καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος 11 τῆς θύρας τοῦ πυλῶνος πηχῶν δέκα, καὶ τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος πηχῶν δεκατριῶν. ¹² καὶ πῆχυς ἐπισυναγόμενος ἐπὶ πρόσωπον τῶν ἑεῖμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, 12 καὶ τὸ ἑεὶ πηχῶν ἕξ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἕξ ἔνθεν. ¹³ καὶ διεμέτρησε τὴν πύλην ἀπὸ 13 τοῦ τοίχου τοῦ ἑεὶ ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ ἑεὶ, πλάτος πῆχεις εἴκοσι καὶ πέντε· αὕτη πύλη ἐπὶ πύλην. ¹⁴ καὶ τὸ αἰθρίον τοῦ αἰλᾶμ τῆς πύλης ἔξωθεν, πῆ- 14 χεις εἴκοσι ἑεῖμ τῆς πύλης κύκλω. ¹⁵ καὶ τὸ αἰθρίον τῆς πύλης ἔξωθεν εἰς 15 τὸ αἰθρίον αἰλᾶμ τῆς πύλης ἔσωθεν πηχῶν πεντήκοντα. ¹⁶ καὶ θυρίδες κρυπταὶ 16 ἐπὶ τὸ ἑεῖμ καὶ ἐπὶ τὰ αἰλᾶμ ἔσωθεν τῆς πύλης τῆς αὐλῆς κυκλόθεν· καὶ ὡσαύτως τοῖς αἰλᾶμ θυρίδες κύκλω ἔσωθεν, καὶ ἐπὶ τὸ αἰλᾶμ φοῖνικες ἔν- 17θεν καὶ ἔνθεν. ¹⁷ καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ 17 παστοφόρια καὶ περιστύλα κύκλω τῆς αὐλῆς, τριάκοντα παστοφόρια ἓν τοῖς περιστύλοις, ¹⁸ καὶ αἱ στοαὶ κατὰ νότον τῶν πυλῶν, κατὰ τὸ μῆκος τῶν 18 πυλῶν τὸ περιστύλον τὸ ὑποκατώ. ¹⁹ καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος τῆς αὐλῆς 19 ἀπὸ τοῦ αἰθρίου τῆς πύλης τῆς ἐξωτέρας ἔσωθεν ἐπὶ τὸ αἰθρίον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης ἔξω, πῆχεις ἑκατὸν τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς. καὶ ἤγαγέ 20 με ἐπὶ βορρᾶν, ²⁰ καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς βορρᾶν τῇ αὐλῇ τῇ ἐξωτέρᾳ, 20 καὶ διεμέτρησεν αὐτήν, τό τε μῆκος αὐτῆς καὶ τὸ πλάτος, ²¹ καὶ τὸ ἑεὶ 21 τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν, καὶ τὸ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν καὶ τοὺς φοῖνικας αὐτῆς. καὶ ἐγένετο κατὰ τὰ μέτρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς 22 πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς. ²² καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμῶν καὶ οἱ φοῖνικες αὐτῆς καθὼς ἡ 22 πύλη ἡ βλέπουσα κατὰ ἀνατολὰς. καὶ ἐν ἑπτὰ κλιμακῆσιν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν, καὶ τὰ αἰλαμμῶν ἔσωθεν. ²³ καὶ πύλη τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ βλέπουσα 23 ἐπὶ πύλην τοῦ βορρᾶ ὃν τρόπον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς. καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πῆχεις ἑκατόν. ²⁴ καὶ ἤγαγέ 24 με κατὰ νότον, καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς νότον, καὶ διεμέτρησεν αὐτήν καὶ τὰ ἑεὶ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα. ²⁵ καὶ 25 αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμῶν κυκλόθεν καθὼς αἱ θυρίδες τοῦ αἰλᾶμ, πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς. ²⁶ καὶ ἑπτὰ κλιμακῆσιν αὐτῇ καὶ αἰλαμμῶν ἔσωθεν, καὶ φοῖνικες αὐτῇ, 26 εἰς ἔνθεν καὶ εἰς ἔνθεν ἐπὶ τὰ αἰλεῦ. ²⁷ καὶ πύλη κατέναντι τῆς πύλης τῆς 27 αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας πρὸς νότον. καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πῆχεις ἑκατόν τὸ εὖρος πρὸς νότον. ²⁸ καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν 28 τὴν ἐσωτέραν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον, καὶ διεμέτρησε τὴν πύλην κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, ²⁹ καὶ τὰ ἑεὶ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν κατὰ τὰ 29

8. καὶ διεμετρησεν το ελαμ της πυλης πηχ. οκτ. 9. το αιλευ π. δεκα· κ. το αιλαμ 10. το ἑε τ. πυλ. ἑε ... τρισιν, καὶ μετρ. εν τω ελαμ 11. πηχεων his 12. κατα προσωπον τω ἑε πηχεος ενος καὶ πηχεος ενος οριον ενθεν κ. ενθεν ... πηχεων his 13. απο του τειχους ... του ἑε· πλα- τος εικοσιπεντε 14. πηχεις εικοσιπεντε· και το ἑεμ της πυλ. κ. 15. εις το αιθρ. της πυλης του αιλαμ της πυλ. εσωθεν πηχεων οκτω 16. κρυπται επι τα ἑε ... om και επι τα αιλαμ ... τοις αιλαμ θυριδες 17. και ιδου γαζοφυλακια 18. om αι ... τω υποκατω 19. κατ ανατολας ... εισηγα- γεν 21. και τα ελεου και το ελαμμων ... κατ ανατολας ... πηχεων his 22. κατ ανατολας ... επ αυτην 23. και τη πυλη τη αυτη (sed corr. est αυλη τη) ... κατ ανατολας 24. εισηγαγεν ... αιλαμμω ... μετρ. τα αυτα 25. αιλαμμω ... πηχεων his 26. ελαμμω ... φοινικ. αυτης 27. εκα- τον και το ευρ. πρ. ν. πηχεις εικοσιπεντε 28. μετρ. τα αυτα 29. αιλαμμω

μέτρα ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ τῷ αἰλαμμῶν κύκλῳ, πῆχεις πεντήκοντα
 31 τὸ μήκος αὐτῆς, καὶ τὸ εὖρος πῆχεις εἰκοσιπέντε· ³¹ τοῦ αἰλάμ εἰς τὴν αὐ-
 32 λὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αἰλεῦ, καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες. ³² καὶ
 εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς, καὶ διεμέτρησεν
 33 αὐτὴν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, ³³ καὶ τὰ δεξιὰ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν
 κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ αἰλαμμῶν κύκλῳ, πῆχεις πεν-
 34 τήκοντα μήκος αὐτῆς, καὶ εὖρος αὐτῆς πῆχεις εἰκοσιπέντε. ³⁴ καὶ αἰλαμμῶν
 εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ φοίνικες ἐπὶ τοῦ αἰλεῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν,
 35 καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ. ³⁵ καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν πύλην τὴν πρὸς
 36 βορρᾶν, καὶ διεμέτρησε κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, ³⁶ καὶ τὰ δεξιὰ καὶ τὰ αἰλεῦ
 καὶ τὰ αἰλαμμῶν, καὶ θυρίδες αὐτῇ κύκλῳ, καὶ τὸ αἰλαμμῶν αὐτῆς πῆχεις
 37 πεντήκοντα μήκος αὐτῆς, καὶ εὖρος πῆχεις εἰκοσιπέντε, ³⁷ καὶ τὰ αἰλαμμῶν
 εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αἰλεῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ
 38 ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ. ³⁸ τὰ παστοφῶρια αὐτῆς καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς
 39 καὶ τὰ αἰλαμμῶν αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς δευτέρας ἔκρουσις, ³⁹ ὅπως σφά-
 40 ζωσιν ἐν αὐτῇ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας. ⁴⁰ καὶ κατὰ νότου
 τοῦ ῥύακος τῶν ὀλοκαυτωμάτων τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν, δύο τράπεζαι
 πρὸς ἀνατολάς κατὰ νότου τῆς δευτέρας, καὶ τοῦ αἰλάμ τῆς πύλης δύο τρά-
 41 पेζαι κατὰ ἀνατολάς. ⁴¹ τέσσαρες ἔνθεν καὶ τέσσαρες ἔνθεν κατὰ νότου τῆς
 πύλης, ἐπ' αὐτὰς σφάζουσι τὰ θύματα, κατέναντι τῶν ὀκτὼ τραπεζῶν τῶν
 42 θυμάτων. ⁴² καὶ τέσσαρες τράπεζαι τῶν ὀλοκαυτωμάτων λῖθιναι λελαξευμέναι
 πηχεως καὶ ἡμίους τὸ πλάτος, καὶ πηχεων δύο ἡμίους τὸ μήκος, καὶ ἐπὶ
 πῆχυν τὸ ὕψος· ἐπ' αὐτὰ ἐπιθήσουσι τὰ σκεύη, ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ
 43 ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ θύματα. ⁴³ καὶ παλαιστήν ἔξουσι γείσος λελαξευμένον
 ἔσωθεν κύκλῳ, καὶ ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν στέγας τοῦ καλύπτεσθαι
 44 ἀπὸ τοῦ ὕετοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ξηρασίας. ⁴⁴ καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν
 ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ δύο ἐξέδραι ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ, μία κατὰ νότον
 τῆς πύλης τῆς βλέπουσης πρὸς βορρᾶν φέρουσα πρὸς νότον, καὶ μία κατὰ
 45 νότον τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον βλέπούσης δὲ πρὸς βορρᾶν. ⁴⁵ καὶ εἶπε
 πρὸς μέ· Ἡ ἐξέδρα αὕτη ἡ βλέπουσα πρὸς νότον τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσσουσι
 46 τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου, ⁴⁶ καὶ ἡ ἐξέδρα ἡ βλέπουσα πρὸς βορρᾶν τοῖς ἱε-
 ρεῦσι τοῖς φυλάσσουσι τὴν φυλακὴν τοῦ θυσιαστηρίου· ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ υἱοὶ
 47 Σαδδουκ οἱ ἐγγίζοντες ἐκ τοῦ Δευτ' πρὸς κύριον λειτουργεῖν αὐτῷ. ⁴⁷ καὶ διε-
 μέτρησε τὴν αὐλὴν μήκος πηχῶν ἑκατὸν καὶ εὖρος πῆχεις ἑκατὸν ἐπὶ τὰ
 48 τέσσαρα μέρη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον ἀπέναντι τοῦ οἴκου. ⁴⁸ καὶ εἰσῆ-
 γαγέ με εἰς τὸ αἰλάμ τοῦ οἴκου. καὶ διεμέτρησε τὸ αἶλ τοῦ αἰλάμ πηχῶν
 πέντε τὸ πλάτος ἔνθεν καὶ πηχῶν πέντε ἔνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ θυρώματος
 πηχῶν δεκατεσσάρων, καὶ ἐπωμίδες τῆς θύρας τοῦ αἰλάμ πηχῶν τριῶν

29. μετρ. τα αὐτα ... καὶ τὰ αἰλαμμῶν κύκλῳ ... εὖρος αὐτῆς π.
 εἰκοσιπέντε· [30] καὶ αἰλαμμῶν κύκλῳ μήκος πέντε καὶ εἰκοσι πηχεων αὐ-
 πλατος πέντε πηχεων 34. καὶ αἰλαμμῶν εἰς 32. κατ ἀνατολάς 33. αἰ-
 λαμμῶν ... μετρ. τα αὐτα· καὶ αἱ θυρίδ. αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμῶν ... καὶ
 τὸ εὖρος 34. αἰλαμμῶν 36. αἰλαμμῶν καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς ... καὶ τὰ
 αἰλαμμῶν α. κύκλῳ πηχ. π. το μ. α. καὶ εὖρ. αὐτῆς 37. καὶ αἰλαμμῶν
 ... τῷ εἰλεῦ 38. αἰλαμμῶν ... in f. add ἐκεῖ πλυνουσιν τὴν ὀλοκαυτωσιν
 39. ἐν δε τῷ αἰλαμ τῆς πύλης ζυο (corrige δυο) τραπέζαι ἐνθεν καὶ δυο
 τραπέζαι ἐνθεν· ἐκ χρυσοῦ ὅπως σφαζῶσιν τὴν ὀλοκαυτωσιν καὶ τὰ ὑπερ
 αμ. 40. ῥοακος ... τραπέζαι· καὶ ἡ τραπέζαι κατ ἀνατολάς 44. ἐπ αὐτα
 σφαζέουσιν ... τραπέζων τῶν θυμάτων 42. πηχεος ... δυο καὶ ἡμίους
 ... ἐπ αὐτας ἐπιθήσουσιν ἐν οἷς 43. ἐξώθεν κύκλῳ 46. σαδδουχ 47. πη-
 χεων ... εὖρος πηχεων ... τέσσαρα 48. διεμετρησεν τὸ αἰλαμ πηχεων ...
 πηχεων semper

ἐνθεν καὶ πηχῶν τριῶν ἔνθεν. ⁴⁹καὶ τὸ μῆκος τοῦ αἰλάμ πηχῶν εἴκοσι, καὶ ⁴⁹τὸ εὖρος πηχῶν δώδεκα· καὶ ἐπὶ δέκα ἀναβαζμάτων ἀνέβαινον ἐπ' αὐτό, καὶ **στύλοι** ἦσαν ἐπὶ τὸ αἰλάμ, εἰς ἔνθεν καὶ εἰς ἔνθεν.

XLI.

Καὶ εἰσηγάγέ με εἰς τὸν ναόν, ᾧ διεμέτρησε τὸ αἰλάμ πηχῶν ἔξ τὸ πλάτος ἔνθεν, ²καὶ πηχῶν ἔξ τὸ εὖρος τοῦ αἰλάμ ἔνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ ²2 πυλῶνος πηχῶν δέκα, καὶ ἐπωμίδες τοῦ πυλῶνος πηχῶν πέντε ἔνθεν καὶ πηχῶν πέντε ἔνθεν. καὶ διεμέτρησε τὸ μῆκος αὐτοῦ πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ τὸ εὖρος πηχῶν εἴκοσι. ³καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ³3 διεμέτρησε τὸ αἶλ τοῦ θυρώματος πηχῶν δύο, καὶ τὸ θυρώμα πηχῶν ἕξ, καὶ τὰς ἐπωμίδας τοῦ θυρώματος πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν. ⁴καὶ διεμέτρησε τὸ μῆκος τῶν θυρῶν πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ τὸ εὖ- ⁴4 ρος πηχῶν εἴκοσι κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ. καὶ εἶπε Τοῦτο τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων. ⁵καὶ διεμέτρησε τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου πηχῶν ἕξ καὶ τὸ εὖρος τῆς ⁵5 πλευρᾶς πηχῶν τεσσάρων κυκλῶσεν, ⁶καὶ πλευρὰ πλευρὸν ἐπὶ πλευρὸν τριά- ⁶6 κοντα τρίς δις· καὶ διάστημα ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ οἴκου ἐν τοῖς πλευροῖς κύκλῳ τοῦ εἶναι τοῖς ἐπιλαμβανομένοις ὁρᾶν, ὅπως τὸ παράπαν μὴ ἄπτωνται τῶν τοίχων τοῦ οἴκου. ⁷καὶ τὸ εὖρος τῆς ἀνωτέρας τῶν πλευρῶν κατὰ τὸ ⁷7 πρόσθεμα ἐκ τοῦ τοίχου, πρὸς τὴν ἀνωτέραν κύκλῳ τοῦ οἴκου, ὅπως διαπλατύνηται ἄνωθεν, καὶ ἐκ τῶν κάτωθεν ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὰ ὑπερῶα καὶ ἐκ τῶν γεισῶν ἐπὶ τὰ τριώροφα, ⁸καὶ τὸ θραεὶ τοῦ οἴκου ὕψος κύκλῳ διά- ⁸8 στημα τῶν πλευρῶν ἴσον τῷ καλάμῳ πηχῶν ἕξ. διαστήματα ⁹καὶ εὖρος ⁹9 τοῦ τοίχου τῆς πλευρᾶς ἕξωθεν πηχῶν πέντε, καὶ τὰ ἀπόλοιπα τὰ ἀνά μέσον τῶν πλευρῶν τοῦ οἴκου ¹⁰καὶ ἀνά μέσον τῶν ἐξεδρῶν εὖρος πηχῶν εἴκοσι, ¹⁰10 τὸ περιφερὲς τῷ οἴκῳ κύκλῳ. ¹¹καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν ἐπὶ τὸ ἀπόλοι- ¹¹11 πον τῆς θύρας τῆς μεῆς τῆς πρὸς βορρᾶν· καὶ ἡ θύρα ἡ μία πρὸς νότον, καὶ τὸ εὖρος τοῦ φωτὸς τοῦ ἀπολοίπου πηχῶν πέντε πλάτος κυκλῶσεν. ¹²καὶ ¹²12 τὸ διορίζον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου ὡς πρὸς θάλασσαν πηχῶν ἑβδομήκοντα, πλάτος τοῦ τοίχου τοῦ διορίζοντος πηχῶν πέντε, εὖρος κυκλῶσεν καὶ μῆκος αὐτοῦ πηχῶν ἐνενήκοντα. ¹³καὶ διεμέτρησε κατέναντι τοῦ οἴκου ¹³13 μῆκος πηχῶν ἑκατὸν, καὶ τὰ ἀπόλοιπα καὶ τὰ διορίζοντα καὶ οἱ τοῖχοι αὐτῶν μῆκος πηχῶν ἑκατὸν, ¹⁴καὶ τὸ εὖρος κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου καὶ τὰ ¹⁴14 ἀπόλοιπα κατέναντι πηχῶν ἑκατὸν. ¹⁵καὶ διεμέτρησε μῆκος τοῦ διορίζοντος ¹⁵15 κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου τῶν κατόπισθεν τοῦ οἴκου ἐκείνου, καὶ τὰ ἀπόλοιπα ἔνθεν καὶ ἔνθεν πηχῶν ἑκατὸν τὸ μῆκος. καὶ ὁ ναὸς καὶ αἱ γωνίαι καὶ τὸ αἰλάμ τὸ ἐξώτερον πεφαινόμενα. ¹⁶καὶ αἱ θυρίδες δικτυωταί, ὑπο- ¹⁶16 φαύσεις κύκλῳ τοῖς τρισὶν ὥστε διακλύπτειν. καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ πλησίον ἐξυλωμένα κύκλῳ, καὶ τὸ ἔδαφος καὶ ἐκ τοῦ ἔδαφους ἕως τῶν θυρίδων, καὶ αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι τρισὼς εἰς τὸ διακλύπτειν. ¹⁷καὶ ἕως πλησίον ¹⁷17 τῆς ἐσωτέρας καὶ ἕως τῆς ἐξωτέρας, καὶ ἐφ' ὅλον τὸν τοῖχον κύκλῳ, ἐν τῷ

49. πηχεις bis ... επι τα αιλαμ **XLI.** 4. ναον και διेम. ... πηχεις 2. πηχεις ... πηχεων bis ... πηχεις ter (inde ab ενθεν, και πηχ.) ... μηκος αυτης ... τεσσαρακοντα και ευρος 8. το αιλαμ ... πηχεις quater 4. διेम. το ευρος των θυρωματων πηχεις τεσσαρα. και ευρος πηχεις ... και ειπεν προς με 5. πηχεις εξ ... πηχεις τεσσαρες 6. και τα πλευρα ... και τρις δις ... διαστημα ... πλευροις του οικου κυκλω 7. προσθεμα εκ τ. οικου ... μεσων προ γεισων 8. και του θραελ ... πηχεων διαστημα 9. πηχεων ... απολοιπα ανα 40. και ευρος πηχεων ... του οικου κυκλω 11. και αι θυριδες ... πηχεων 12. πηχεων ter 13. πηχεων priore loco 15. διμετρ. τον τοιχον του ... ed. rom. κατωπισθεν 17. ολ. τον οικον κυκλωσεν

18 ἔσωθεν καὶ ἐν τῷ ἔξωθεν, ¹⁸ γεγλυμμένα Χερουβίμ· καὶ φοίνικες ἀνὰ μέσον
 19 Χερουβ καὶ ἀνὰ μέσον Χερουβ. δύο πρόσωπα τῷ Χερουβ, ¹⁹ πρόσωπον ἀν-
 20 θρώπου πρὸς τὸν φοίνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ πρόσωπον λέοντος πρὸς τὸν
 20 φοίνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν· διαγεγλυμμένος ὁ οἶκος κυκλόθεν ²⁰ ἐκ τοῦ ἐδά-
 21 φους ἕως τοῦ φανώματος, τὰ Χερουβίμ καὶ οἱ φοίνικες διαγεγλυμμένοι.
 21 ²¹ καὶ τὸ ἅγιον καὶ ὁ ναὸς ἀναπτυσσόμενος τετράγωνα, κατὰ πρόσωπον τῶν
 22 ἁγίων ὄρασις ὡς ὅψις ²² θυσιαστηρίου ξυλίνου, πηγῶν τριῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ,
 22 καὶ τὸ μῆκος πηγῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος πηγῶν δύο· καὶ κέρατα εἶχε, καὶ ἡ
 23 βάσις αὐτοῦ καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ξύλινοι. καὶ εἶπε πρὸς μέ Αὐτῇ ἡ τράπεζα
 23 ἡ πρὸ προσώπου κυρίου. καὶ δύο θυρώματα τῷ ναῷ, ²³ καὶ δύο θυρώματα
 24 τῷ ἁγίῳ, ²⁴ τοῖς δυοῖ θυρώμασι τοῖς στροφωτοῖς· δύο θυρώματα τῷ ἐνί,
 25 καὶ δύο θυρώματα τῇ θύρᾳ τῇ δευτέρᾳ. ²⁵ καὶ γλυφὴ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ
 26 θυρώματα τοῦ ναοῦ Χερουβίμ· καὶ φοίνικες κατὰ τὴν γλυφὴν τῶν ἁγίων,
 26 καὶ σπουδαῖα ξύλα κατὰ πρόσωπον τοῦ αἰλάμ· ἔξωθεν, ²⁶ καὶ θύρες χρυπαί.
 καὶ διεμέτρησεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, εἰς τὰ ὀροφώματα τοῦ αἰλάμ, καὶ τὰ
 πλευρὰ τοῦ οἴκου ἐξυγωμένα.

XLII.

Καὶ εἰσῆγάγε με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑσωτέραν κατὰ ἀνατολὰς κατέναντι
 τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν· καὶ εἰσῆγάγε με, καὶ ἰδοὺ ἐξέδραι πέντε ἐχό-
 2 μεναι τοῦ ἀπολοίπου καὶ ἐχόμεναι τοῦ διορίζοντος πρὸς βορρᾶν, ² ἐπὶ πῆχεις
 3 ἑκατὸν μῆκος πρὸς βορρᾶν, καὶ τὸ πλάτος πεντήκοντα, ³ διαγεγραμμένοι ὄν
 τρόπον αἱ πύλαι τῆς αὐλῆς τῆς ἑσωτέρας, καὶ ὄν τρόπον τὰ περίστυλα τῆς
 4 αὐλῆς τῆς ἑξωτέρας ἐστοιχισμένοι, ἀντιπρόσωποι στοαὶ τρισσαί. ⁴ καὶ κατέ-
 5 ναντι τῶν ἐξεδρῶν περίπατος πηγῶν δέκα τὸ πλάτος, ἐπὶ πῆχεις ἑκατὸν τὸ
 5 μῆκος· καὶ τὰ θυρώματα αὐτῶν πρὸς βορρᾶν, ⁵ καὶ οἱ περίπατοι οἱ ὑπερῶοι
 ὡσαύτως. ὅτι ἐξείχετο τὸ περίστυλον ἐξ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ὑποκάτωθεν περιστύ-
 6 λου, καὶ τὸ διάστημα· οὕτως περίστυλον καὶ διάστημα, ⁶ καὶ οὕτως στοαὶ
 δύο. διότι τριπλαῖ ἦσαν, καὶ στύλους οὐκ εἶχον καθ' ὥς οἱ στύλοι τῶν ἑξωτέ-
 7 ρων· διὰ τοῦτο ἐξείχοντο τῶν ὑποκάτωθεν καὶ τῶν μέσων ἀπὸ τῆς γῆς.
 7 καὶ φῶς ἔξωθεν, ὄν τρόπον αἱ ἐξέδραι τῆς αὐλῆς τῆς ἑξωτέρας αἱ βλέ-
 8 πουσαι ἀπέναντι τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν, μῆκος πηγῶν πεντήκοντα.
 8 ὅτι τὸ μῆκος τῶν ἐξεδρῶν τῶν βλεπουσῶν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑξωτέραν
 ἦν πηγῶν πεντήκοντα, καὶ αὐταὶ εἰσιν αἱ ἀντιπρόσωποι ταύταις, τὸ πᾶν
 9 πηγῶν ἑκατόν. ⁹ καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν τούτων τῆς εἰσόδου τῆς πρὸς
 10 ἀνατολὰς τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς ἑξωτέρας ¹⁰ κατὰ
 τὸ φῶς τοῦ ἐν ἀρχῇ περιπάτου· καὶ τὰ πρὸς νότον κατὰ πρόσωπον τοῦ
 νότου, κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ διορίζον-
 11 τος· καὶ αἱ ἐξέδραι ¹¹ καὶ ὁ περίπατος κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, κατὰ τὰ
 μέτρα ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν καὶ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ
 εὖρος αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς
 ἐπιστροφὰς αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ φῶτα αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ θυρώματα
 12 αὐτῶν, ¹² τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς νότον, καὶ κατὰ τὰ θυρώματα ἀπ' ἀρ-
 χῆς τοῦ περιπάτου ὡς ἐπὶ φῶς διαστήματος καλάμου, καὶ κατὰ ἀνατολὰς

17. εν τω εξ. μετρα ¹⁸ και γεγλυμμ. χερουβειν κ. φοινικες· και φοινιξ ανα
 μ. χερουβειμ χερουβ δυο πρ. των χερουβ. 19. ολος ο οικ. κυκλ. 20. χερουβειν
 21. αναπτυσσομενα 22. πηγων ιεγ ... τραπεζα κατα προσωπον 23. και
 τω αγιω δυο θυρωματα 24. τη δευτερα θυρα 25. χερουβειν 26. εξυλωμενα
 XLII. 1. εξωτεραν ... εξεδραι δεκαπεντε 2. κατα προσωπον επι ... πεν-
 τηκ. πηγων 3. εστοιχισμεναι 5. omi το ... διαστημα bis 6. omi δυο ...
 των εξεδρων δια 7. on τροπ. και αι ... πηγων 8. πηγων bis ... omi αι
 40. του εν αρχη του 11. των εξεδρων ... βορραν· κατα 12. κατ ανατολας

τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν. ¹³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς βορρᾶν ¹³ καὶ αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς νότον, οὐσαι κατὰ πρόσωπον τῶν διαστημάτων, αὐταὶ εἰσιν αἱ ἐξέδραι τοῦ ἁγίου, ἐν αἷς φάγονται ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Σαδδουκ οἱ ἐγγίζοντες πρὸς κύριον τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ ἐκεῖ θήσουσι τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας καὶ τὰ περὶ ἀγνοίας, διότι ὁ τόπος ἅγιος. ¹⁴ οὐκ εἰσέλουσιν ἐκεῖ πάρεξ τῶν ἱερῶν, οὐκ ἐξελεύσονται ¹⁴ ἐκ τοῦ ἁγίου εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑξωτερᾶν, ὅπως διὰ παντὸς ἅγιοι ὧσιν οἱ προσάγοντες· καὶ μὴ ἅπτωνται τοῦ στολισμοῦ αὐτῶν ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, διότι ἅγιά ἐστι· καὶ ἐνδύσονται ἱμάτια ἕτερα ὅταν ἅπτωνται τοῦ λαοῦ. ¹⁵ καὶ συνετελέσθη ἡ διαμέτρησις τοῦ οἴκου ἕως ἔνθεν. καὶ ἐξήγαγέ με ¹⁵ καὶ ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς ἀνατολὰς, καὶ διεμέτρησε τὸ ὑπόδειγμα τοῦ οἴκου κυκλῶσεν ἐν διατάξει. ¹⁶ καὶ ἔστη κατὰ νότον τῆς πύλης ¹⁶ τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς, καὶ διεμέτρησε πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου. ¹⁷ καὶ ἐπέστρεψε πρὸς βορρᾶν καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόσω- ¹⁷ πον τοῦ βορρᾶ, πῆχεις πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου. ¹⁸ καὶ ἐπέ- ¹⁸ στρεψε πρὸς θάλασσαν καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόσωπον θαλάσσης, πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου. ¹⁹ καὶ ἐπέστρεψε πρὸς νότον καὶ διεμέτρησε ¹⁹ κατέναντι τοῦ νότου, πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου, ²⁰ τὰ τέσσαρα ²⁰ μέρη τοῦ αὐτοῦ καλᾶμου. καὶ διέταξεν αὐτὸν καὶ περίβολον αὐτῶν κύκλῳ, πεντακοσίων πρὸς ἀνατολὰς καὶ πεντακοσίων πηγῶν εὖρος, τοῦ διαστελλεῖν ἀνὰ μέσον τῶν ἁγίων καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ προτειχίσματος τοῦ ἐν διατάξει τοῦ οἴκου.

XLIII.

Καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ἐξήγαγέ με· ² καὶ ἰδοὺ δόξα θεοῦ Ἰσραὴλ ἦρχετο κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς ² ἀνατολὰς, καὶ φωνὴ τῆς παρεμβολῆς ὡς φωνὴ διπλασιαζόντων πολλῶν· καὶ ἡ γῆ ἐξέλαμπεν ὡς φέγγος ἀπὸ τῆς δόξης κυκλῶσεν. ³ καὶ ἡ ὄρασις ἦν ἴδον ³ κατὰ τὴν ὄρασιν ἦν ἴδον ὅτε εἰσπορευομένη τοῦ χρίστου τὴν πόλιν· καὶ ἡ ὄρασις τοῦ ἁρματος οὐ ἴδον κατὰ τὴν ὄρασιν ἦν ἴδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ. καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, ⁴ καὶ δόξα κυρίου εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶ- ⁴ κον κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς. ⁵ καὶ ἀνέλαβέ ⁵ με πνεῦμα καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑσωτέραν, καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ κυρίου οἶκος. ⁶ καὶ ἔστην, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλοῦντος ⁶ πρὸς μέ, καὶ ὁ ἀνὴρ εἰστήκει ἐχόμενός μου, ⁷ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώ- ⁷ που, ἑώρακας τὸν τόπον τοῦ θρόνου μου καὶ τὸν τόπον τοῦ ἵχνους τῶν ποδῶν μου, ἐν οἷς κατασκηνώσῃ τὸ ὄνομά μου ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ τὸν αἰῶνα· καὶ οὐ βεβηλώσουσιν οὐκέτι οἶκος Ἰσραὴλ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου αὐτοὶ καὶ οἱ ἡγοῦμενοι αὐτῶν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς φόνοις τῶν ἡγουμένων ἐν μέσῳ αὐτῶν, ⁸ ἐν τῷ τιθέναι αὐτοὺς τὸ πρόθυρόν μου ἐν τοῖς ⁸ προθύροις αὐτῶν καὶ τὰς φιλίας μου ἐχομένας τῶν φιλῶν αὐτῶν, καὶ ἔδωκαν τὸν τοῖχόν μου ὡς συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν αἷς ἐποίουν· καὶ ἐξέτριψα αὐ-

43. αι ουσαι ... διαστεματων ... οι υιοι ... om και εκει θησουσι τα αγια τ. αγιων ... in f. add εστιν 44. εισελευσεται ... ιερων και ουκ 45. κατ ανατολας 46. κατ ανατολας 48. της θαλασσης 49. διεμετρ. κατα προσωπον του νοτου 20. εις τα τεσσαρα μ. τ. α. μετρου ... περιβ. αυτον κυκλω ... πηγων XLIII. 1. κατ ανατολας 2. οδον της πυλης της βλεπουσης προς 2. δοξης κυριου 3. αρμ. ου ειδον x. τ. ο. ου ειδον επι 4. κατ ανατολας 5. δοξης κυριου ο οικος 6. και ανηρ ιστηκει 7. εωρακ. υιε ανθρ. ... ed. rom. ποδ. μου; ... κατασκηνωσει ... εμμεσω του οικου ... εις τον αιωνα και ου μη ... ο οικος ... μου το αγιον ... εμμεσω 8. φλειας ... φλειων

9 τοὺς ἐν θυμῷ μου καὶ ἐν φόνῳ. ⁹ καὶ νῦν ἀπωσάσθωσαν τὴν πορνείαν αὐτῶν καὶ τοὺς φόνους τῶν ἡγουμένων αὐτῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ κατασκευάσω ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν αἰῶνα. ¹⁰ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου δεῖξον τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ τὸν οἶκον, καὶ κοπάσουσιν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, καὶ τὴν ὅρασιν αὐτοῦ καὶ τὴν διάταξιν αὐτοῦ, ¹¹ καὶ αὐτοὶ λήψονται τὴν κόλασιν αὐτῶν περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν. καὶ διαγράψεις τὸν οἶκον καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ καὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ γνωριεῖς αὐτοῖς καὶ διαγράψεις ἐναντίον αὐτῶν, καὶ φυλάξονται πάντα τὰ δικαιώματά μου καὶ πάντα τὰ προστάγματα μου καὶ ποιήσουσιν αὐτά. ¹² ¹² καὶ τὴν διαγραφήν τοῦ οἴκου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, πάντα τὰ ὅρια αὐτοῦ κυκλόθεν ἅγια ἁγίων. ¹³ καὶ ταῦτα τὰ μέτρα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν πῆχει τοῦ πῆχως καὶ παλαιστῆς κόλπωμα βάθους ἐπὶ πῆχυν, καὶ πῆχυς τὸ εὖρος, καὶ γείσος ἐπὶ τὸ χεῖλος αὐτοῦ κυκλόθεν, σπειραμῆς. καὶ τοῦτο τὸ ὕψος τοῦ θυσιαστηρίου ¹⁴ ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλώματος αὐτοῦ πρὸς τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα τοῦτο ὑποκάτωθεν, πηχὺν δύο, καὶ τὸ εὖρος πῆχεως. καὶ ἀπὸ τοῦ ἱλαστηρίου τοῦ μικροῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα πῆχεις τέσσαρες, καὶ εὖρος πῆχυς. ¹⁵ καὶ τὸ ἀριτὴλ πηχῶν τεσσάρων, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριτὴλ καὶ ὑπεράνω τῶν κεράτων πῆχυς. ¹⁶ καὶ τὸ ἀριτὴλ πηχῶν δώδεκα μήκους, ἐπὶ πῆχεις δώδεκα· τετραγώνον ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ τὸ ἱλαστήριον πηχῶν δεκατεσσάρων τὸ μήκος, ἐπὶ πῆχεις δεκατέσσαρας· τὸ εὖρος ἐπὶ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ, καὶ τὸ γείσος αὐτῷ κυκλόθεν κυκλούμενον αὐτῷ ἥμισυ πῆχεως, καὶ τὸ κύκλωμα αὐτοῦ πῆχυς κυκλόθεν· καὶ οἱ κλιμακτῆρες αὐτοῦ βλέποντες κατὰ ἀνατολάς. ¹⁸ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, τάδε λέγει κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ Ταῦτα τὰ προστάγματα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ἡμέρᾳ ποιήσεως αὐτοῦ, τοῦ ἀναφέρειν ἐπ' αὐτοῦ ὀλοκαυτώματα ¹⁹ καὶ προσχέειν πρὸς αὐτὸ αἷμα. ¹⁹ καὶ δώσεις τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις τοῖς ἐκ τοῦ σπέρματος Σαδδουκ τοῖς ἐγγίξουσιν πρὸς μέ, λέγει κύριος ὁ Θεός, τοῦ λειτουργεῖν μοι μόσχον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας. ²⁰ καὶ λήψονται ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰ τέσσαρα κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱλαστηρίου καὶ ἐπὶ τὴν βάσιν κύκλω, καὶ ἐξιλάσονται αὐτό. ²¹ καὶ λήψονται τὸν μόσχον τὸν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κατακουθήσεται ἐν τῷ ἀποκεχωρισμένῳ τοῦ οἴκου ἔξωθεν τῶν ἁγίων. ²² καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ λήψονται ἔριφους δύο αἰγῶν ἁμώμους ὑπὲρ ἁμαρτίας, ²³ καὶ ἐξιλάσονται τὸ θυσιαστήριον καθότι ἐξιλάσαντο ἐν τῷ μόσχῳ. ²³ καὶ μετὰ τὸ συντελέσαι τὸν ἐξιλασμόν προσοίσουσι μόσχον ἐκ βοῶν ἁμώμον καὶ κριὸν ²⁴ ἐκ προβάτων ἁμώμον, ²⁴ καὶ προσοίσετε ἐναντίον κυρίου· καὶ ἐπιρρίψουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπ' αὐτὰ ἅλα, καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ ὀλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ. ²⁵ ἑπτὰ ἡμέρας ποιήσεις ἔριφον ὑπὲρ ἁμαρτίας καθ' ἡμέραν καὶ μόσχον ἐκ βοῶν ²⁶ καὶ κριὸν ἐκ προβάτων, ἁμώμα ποιήσουσιν ²⁶ ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ἐξιλάσονται

9. πορνειαν ... εμμεσω αυτ. εις τον αιωνα. 11. λημψονται ... οικον και την ετοιμασιαν αυτου· κ. τας εξ. α. και τας εισόδους αυτου· κ. την ... διαγραφεις εν. αυτ. 12. in f. add εισιν· ουτος ο νομος του οικου 13. το κολπωμα βαθος· πηχυς επι ... επι του χειλους 14. το μεγα το υποκατωθεν ... πηχεος ... in f. πηχεως pro πηχυς 16. δωδεκα πλατους τετραγωνον ... τεσσερα 17. επι πηχ. δεκατεσσαρες· το ευρ. τετραγωνον επι τα τεσσερα ... γιως αυτων ... κατ ανατολας 18. τα ολοκαυτωματα ... προς το αιμα 19. λευιταις εκ ... σαδδ. και τοις ... ο θεος του λευι· λευτουργειν μ. μοσχων 20. λημψονται ... τεσσερα 20. κυκλω· και περιραντιεις αυτο· κ. εξιλ. αυτον 21. λημψονται ... υπερ αμαρτίας 22. λημψονται ... δυο απο αιγων ... καθως εξιλ. 23. συντελ. σε ... εκ των προβατων ... επιρριψουσιν ... αλας 25. εκ των προβ.

τὸ θυσιαστήριον καὶ καθαρικοῦσιν αὐτό, καὶ πληθύνουσιν χεῖρας αὐτῶν. ²⁷ καὶ 27
ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου ὑμῶν· καὶ προσ-
δέξομαι ὑμᾶς, λέγει κύριος.

XLIV.

Καὶ ἐπέστρεψέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς ἐξωτερᾶς
τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη. ² καὶ εἶπε κύριος 2
πρὸς μέ· Ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ ἀνοιχθήσεται, καὶ οὐδεὶς μὴ
διέλθῃ δι' αὐτῆς· ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ εἰσελεύσεται δι' αὐτῆς, καὶ
ἔσται κεκλεισμένη. ³ διότι ὁ ἡγούμενος οὗτος καθήσεται ἐν αὐτῇ τοῦ φαγεῖν 3
ἄρτον ἐναντίον κυρίου· κατὰ τὴν ὁδὸν αἰλάμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται, καὶ
κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐξελεύσεται. ⁴ καὶ εἰσῆγάγε με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύ- 4
λης τῆς πρὸς βορρᾶν κατέναντι τοῦ οἴκου· καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης
ὁ οἶκος τοῦ κυρίου, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου. ⁵ καὶ εἶπε κύριος πρὸς 5
μέ· Ὡς ἄνθρωπου, τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ ἴδε τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ
τοῖς ὠσὶ σου ἄκουε πάντα ὅσα ἐγὼ λαλῶ μετὰ σοῦ, κατὰ πάντα τὰ προσ-
τάγματα τοῦ οἴκου κυρίου καὶ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ· καὶ τάξεις τὴν καρ-
δίαν σου εἰς τὴν ἐξοδὸν τοῦ οἴκου κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ ἐν πᾶσι
τοῖς ἁγίοις. ⁶ καὶ ῥεῖς πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα, πρὸς τὸν οἶκον 6
τοῦ Ἰσραὴλ· Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰκανούσθω μὲν ἀπὸ πασῶν τῶν
ἀνομιῶν ὑμῶν, οἶκος Ἰσραὴλ, ⁷ τοῦ εἰσαγαγεῖν ὑμᾶς υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἀπερι- 7
τμήτους καρδίᾳ καὶ ἀπεριτμήτους σαρκί, τοῦ γίνεσθαι ἐν τοῖς ἁγίοις μου
καὶ βεβηλοῦν αὐτὰ ἐν τῷ προσφέρειν ὑμᾶς ἄρτους σάρκας καὶ αἷμα, καὶ
παρεβαίνετε τὴν διαθήκην μου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν, ⁸ καὶ διετά- 8
ξατε τοῦ φυλάσσειν φυλακὰς ἐν τοῖς ἁγίοις μου. ⁹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύ- 9
ριος ὁ θεὸς Πᾶς υἱὸς ἀλλογενὴς ἀπερίτμητος καρδίᾳ καὶ ἀπερίτμητος σαρκί
οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ἅγια μου ἐν πᾶσιν υἱοῖς ἀλλογενῶν τῶν ὄντων ἐν
μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ, ¹⁰ ἀλλ' ἢ οἱ Λευῖται οἵτινες ἀφῆλαντο ἀπ' ἐμοῦ ἐν τῷ 10
πλανᾶσθαι τὸν Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν τῶν ἐνθυμημάτων αὐτῶν· καὶ
λήφονται ἀδικίαν αὐτῶν, ¹¹ καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἁγίοις μου λειτουργοῦντες θυ- 11
ρωροὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν τοῦ οἴκου καὶ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ· οὗτοι σφάξουσιν
τὰς θυσίας καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα τῷ λαῷ, καὶ οὗτοι στήσονται ἐναντίον τοῦ
λαοῦ τοῦ λειτουργεῖν αὐτοῖς, ¹² ἀνδ' ὧν ἐλειτουργοῦν αὐτοῖς πρὸ προσώπου 12
τῶν ἐιδώλων αὐτῶν, καὶ ἐγένετο τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς κόλασιν ἀδικίας· ἐνεκα
τούτου ἦρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ θεός, ¹³ καὶ οὐκ ἐγ- 13
γίουςι πρὸς μέ τοῦ ἱερατεῦναι μοι, οὐδὲ τοῦ προσάγειν πρὸς τὰ ἅγια υἱὸν
τοῦ Ἰσραὴλ οὐδὲ πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων μου· καὶ λήφονται ἀτιμίαν αὐ-
τῶν ἐν τῇ πλανήσει ἣ ἐπλανήθησαν. ¹⁴ κατάξουσιν αὐτοὺς φυλάσσειν φυλακὰς 14
τοῦ οἴκου εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰς πάντα ὅσα ἂν ποιήσωσιν ¹⁵ οἱ 15
ἱερεῖς οἱ Λευῖται οἱ υἱοὶ τοῦ Σαδδουκ οἵτινες ἐφυλάξαντο τὰς φυλακὰς τῶν
ἁγίων μου ἐν τῷ πλανᾶσθαι οἶκον Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ· οὗτοι προσάξουσιν πρὸς

26. καθαρικοῦσιν ... τας χεῖρας αὐτης XLIV. 1. κατ ἀνατολάς 2. οὐκ
οὐκ ἀνοιχθήσεται ... τὸν ἰσραηλ 3. ο ἡγουμ. αὐτης καθήσεται 4. ο οἰκ.
κυρίου 5. οφθαλμ. σου ... προσταγματα οἴκου κ. κ. κατα πάντα 6. οἰ-
κος του ισραηλ 7. γενεσθαι ... ἀρτους μου και σαρκας 8. και οὐκ ἐφυ-
λαξατε την φυλακην των ἁγιων μου· κ. διεταξ. 9. ἐμμεσῶ 10. ἀφειλαντο
... τον ισρ. οἱ ἐπλανηθησαν ἀπ ἐμου ... λημψονται την 11. τῷ οἴκῳ κυ-
ριου ... τα ολοκ. και τας θυσιας ... λαου λειτουργ. 12. ἐγεν. τῷ ισραηλ
... ενεκεν ... in f. add και λημψονται την ἀτιμιαν αὐτων 13. προσαγα-
γειν ... υἱων ισραηλ ... λημψονται την ἀτιμ. 14. και ταξουσιν αὐτου (sic)
φυλ. 15. τον οἶκον

με τοῦ λειτουργεῖν μοι, καὶ στήσονται πρὸ προσώπου μου τοῦ προσφέρειν
 16 μοι θυσίαν στήαρ καὶ αἶμα, λέγει κύριος ὁ θεός. ¹⁶ οὗτοι εἰσελεύσονται εἰς
 τὰ ἁγία μου, καὶ οὗτοι προσελεύσονται πρὸς τὴν τράπεζάν μου τοῦ λειτου-
 17 ρεῖν μοι, καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακὰς μου. ¹⁷ καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι
 αὐτοὺς τὰς πύλας τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας, στολὰς λινὰς ἐνδύσονται· καὶ
 οὐκ ἐνδύσονται ἕρια ἐν τῷ λειτουργεῖν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας
 18 αὐλῆς. ¹⁸ καὶ κιθάρεις λινὰς ἔξουσιν ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν, καὶ περισκελῇ
 19 λινὰ ἔξουσιν ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ οὐ περιζώσονται βίβη. ¹⁹ καὶ ἐν τῷ
 ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν πρὸς τὸν λαὸν ἐκδύσονται
 τὰς στολὰς αὐτῶν, ἐν αἷς αὐτοὶ λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς, καὶ ᾄσουσιν αὐ-
 τὰς ἐν ταῖς ἐξέδραις τῶν ἁγίων, καὶ ἐνδύσονται στολὰς ἐτέρας, καὶ οὐ μὴ
 20 ἁγιασῶσι τὸν λαὸν ἐν ταῖς στολαῖς αὐτῶν. ²⁰ καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν οὐ ξυ-
 ρήσονται, καὶ τὰς κόμας αὐτῶν οὐ φιλώσουσι, καλυπτοντες καλύφουσι τὰς
 21 κεφαλὰς αὐτῶν. ²¹ καὶ οἶνον οὐ μὴ πίωσι πᾶς ἱερεὺς ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι
 22 αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. ²² καὶ χήραν καὶ ἐκβεβλημένην οὐ λή-
 ψονται ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκα, ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ σπέρματος Ἰσραὴλ·
 23 καὶ χήρα ἐὰν γένηται ἐξ ἱερέως, λήψονται. ²³ καὶ τὸν λαόν μου διδάξουσιν
 ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλου, καὶ ἀνὰ μέσον ἀκαθάρτου καὶ καθάρου γνω-
 24 ριοῦσιν αὐτοῖς. ²⁴ καὶ ἐπὶ κρίσιν αἵματος οὗτοι ἐπιστήσονται τοῦ διακρίνειν·
 τὰ δικαιώματά μου δικαιώσουσι, καὶ τὰ κρίματά μου κρινούσι, καὶ τὰ νό-
 μιμά μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς μου φυλάσσονται,
 25 καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιασούσι. ²⁵ καὶ ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου οὐκ εἰσελεύσου-
 νται τοῦ μιανθῆναι, ἀλλ' ἢ ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ μητρὶ καὶ ἐπὶ υἱῷ καὶ ἐπὶ
 θυγατρὶ καὶ ἐπὶ ἀδελφῷ καὶ ἐπὶ ἀδελφῇ αὐτοῦ, ἢ οὐ γέγονεν ἀνδρὶ, μιαν-
 26 θῆσεται. ²⁶ καὶ μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτὸν ἑπτὰ ἡμέρας ἐξαριζμήσῃ αὐτῷ.
 27 ²⁷ καὶ ἢ ἂν ἡμέρᾳ εἰσπορεύωνται· εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τοῦ λειτουρ-
 28 γεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ, προσοίσουσιν ἱλασμόν, λέγει κύριος ὁ θεός, ²⁸ καὶ ἔσται
 αὐτοῖς εἰς κληρονομίαν. ἐγὼ κληρονομία αὐτοῖς, καὶ κατασχεῖς αὐτοὺς οὐ
 29 δοθήσεται ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅτι ἐγὼ κατασχεῖς αὐτῶν. ²⁹ καὶ τὰς θυ-
 σίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας οὗτοι φάγονται, καὶ πᾶν
 30 ἀφόρισμα ἐν τῷ Ἰσραὴλ αὐτοῖς ἔσται, ³⁰ ἀπαρχαὶ πάντων καὶ τὰ πρωτότοκα
 πάντων καὶ τὰ ἀφαιρέματα πάντα· ἐκ πάντων τῶν ἀπαρχῶν ὑμῶν τοῖς
 ἱερεῦσιν ἔσται· καὶ τὰ πρωτογενήματα ὑμῶν δώσετε τῷ ἱερεὶ τοῦ θεοῦ
 31 εὐλογίας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν. ³¹ καὶ πᾶν θνησιμαῖον καὶ θηριαλάτον
 ἐκ τῶν πετεινῶν καὶ ἐκ τῶν κτηνῶν οὐ φάγονται οἱ ἱερεῖς.

XLV.

Καὶ ἐν τῷ καταμετρεῖσθαι ὑμᾶς τὴν γῆν ἐν κληρονομίᾳ ἀφοριεῖτε ἀπαρ-
 χὴν τῷ κυρίῳ ἅγιον ἀπὸ τῆς γῆς, πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος καὶ ευ-
 2 ρος εἴκοσι χιλιάδας, ἅγιον ἔσται ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κυκλόθεν. ² καὶ
 ἔσται ἐκ τούτου ἁγιάσματα πεντακόσιοι ἐπὶ πεντακοσίους τετραγώνων κυ-
 3 κλόθεν καὶ πεντήκοντα πῆχεις διάστημα αὐτῶν κυκλόθεν. ³ καὶ ἐκ ταύτης
 τῆς διαμετρήσεως διαμετρήσεις μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας καὶ εὐρος
 4 εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐν αὐτῇ ἔσται ἅγια τῶν ἁγίων. ⁴ ἀπὸ τῆς γῆς ἔσται
 τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν τῷ ἁγίῳ, καὶ ἔσται τοῖς ἐγγίζουσι λειτουρ-

15. προσφέρειν θυσίαν 17. ενδυσονται· ουκ ενδ. ερεα ... in f. add
 και εσω 18. επι ταις οσφυσειν 20. ου μη ξυρησονται ... ου μη φιλ. ...
 καλυψωσιν 22. ου μη λημψονται ... λημψ. 23. ανα μ. καθαρου και ανα
 μεσον ακαθ. 25. αδελφω αυτου 26. εξαριζμησει 28. αυτοις pro αυτων
 30. και απαρχαι ... παντα υμων· εκ παντων ... πρωτογενηματα XLV. 2. εις
 αγιασμα ... πηχεις πεντηκοντα 3. το αγιασμα των αγιων 4. αγιον απο
 της ... εγγιζουσιν εν αυτοις λειτ.

γεῖν τῷ κυρίῳ· καὶ ἔσται αὐτοῖς τόπος εἰς οἴκους ἀφωρισμένους τῷ ἁγιασμῷ αὐτῶν, ⁵ εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας μῆκος, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες· καὶ ὅ τοις Λευίταις τοῖς λειτουργοῦσι τῷ οἴκῳ αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν πόλεις τοῦ κατοικεῖν. ⁶ καὶ τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως δώσεις πέντε χιλιάδας εὖρος, ⁶ καὶ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας, ὃν τρόπον ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ ἔσονται. ⁷ καὶ τῷ ἡγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὰς ⁷ ἀπαρχὰς τῶν ἁγίων, εἰς κατάσχεσιν τῆς πόλεως, κατὰ πρόσωπον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων καὶ κατὰ πρόσωπον τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως τὰ πρὸς θάλασσαν καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν πρὸς ἀνατολὰς· καὶ τὸ μῆκος ὡς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν, καὶ τὸ μῆκος ἐπὶ τὰ ὅρια τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς γῆς. ⁸ καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ⁸ καὶ οὐ καταδυναστεύουσιν οὐκέτι οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ἰσραὴλ τὸν λαὸν μου, καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος Ἰσραὴλ κατὰ φυλὰς αὐτῶν. ⁹ τὰδε ⁹ λέγει κύριος θεός Ἰκανούσῳ ὑμῖν οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ἰσραὴλ, ἀδικίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἀφέλεσθε, κρίμα καὶ δικαιοσύνην ποιήσατε· ἐξάρατε καταδυναστεῖαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ μου, λέγει κύριος θεός. ¹⁰ ζυγὸς δίκαιος καὶ μέτρον δίκαιον καὶ χοῖνιξ δίκαια ἔσται ὑμῖν τοῦ μέτρου, ¹¹ καὶ ἡ χοῖνιξ ὁμοίως μία ¹¹ ἔσται τοῦ λαμβάνειν· τὸ δέκατον τοῦ γομῶρ χοῖνιξ, καὶ τὸ δέκατον τοῦ γομῶρ, πρὸς τὸ γομῶρ ἔσται τὸ ἴσον. ¹² καὶ τὰ στάθμια εἴκοσι ὀβολοί, πέντε σίκλοι, ¹² πέντε καὶ σίκλοι, δέκα καὶ πεντήκοντα σίκλοι ἡ μνᾶ ἔσται ὑμῖν. ¹³ καὶ αὕτη ¹³ ἡ ἀπαρχὴ ἣν ἀφοριεῖτε, ἕκτον μέτρου ἀπὸ τοῦ γομῶρ τοῦ πυροῦ, καὶ τὸ ἕκτον αὐτοῦ τοῦ οἴφι ἀπὸ τοῦ κάρου τῶν κριθῶν. ¹⁴ καὶ τὸ πρόσταγμα τοῦ ἐλαίου ¹⁴ οὕτως ἐλαίου ἀπὸ δέκα κατυλῶν, ὅτι αἱ δέκα κατύλαι εἰσὶ γομῶρ. ¹⁵ καὶ ¹⁵ πρόβατον ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπὸ δέκα ἀφαίρεμα ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραὴλ, εἰς θυσίας καὶ εἰς ὀλοκαυτώματα καὶ εἰς σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι περὶ ὑμῶν, λέγει κύριος θεός. ¹⁶ καὶ πᾶς ὁ λαὸς δώσει τὴν ἀπαρχὴν ταύτην τῷ ἀφηγουμένῳ τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁷ καὶ διὰ τοῦ ἀφηγουμένου ἔσται ¹⁷ τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ αἱ θυσίαι καὶ αἱ σπονδαὶ ἐν ταῖς ἐορταῖς καὶ ἐν ταῖς νομηνίαις καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐορταῖς οἴκου Ἰσραὴλ· κύττος ποιήσει τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι ὑπὲρ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ. ¹⁸ τὰδε λέγει κύριος ¹⁸ θεός· Ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ μιᾶς τοῦ μηνὸς λήψετε μόνον ἐκ βοῶν ἄμωμον τοῦ ἐξιλάσασθαι τὸ ἅγιον. ¹⁹ καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ¹⁹ ἐξιλάσμου, καὶ δώσει ἐπὶ τὰς φλιάς τοῦ οἴκου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπὶ τὰς φλιάς τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας. ²⁰ καὶ οὕτως ποιήσεις ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ· μιᾶς τοῦ μηνὸς ²⁰ λήψῃ παρ' ἐκάστου ἀπόμοιραν, καὶ ἐξιλάσεσθε τὸν οἶκον. ²¹ καὶ ἐν τῷ ²¹ πρώτῳ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν τὸ πάσχα ἐορτή· ἐπτά ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε. ²² καὶ ποιήσει ὁ ἀφηγούμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ²² ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου καὶ ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς γῆς μόνον ὑπὲρ

5. χιλιάδες μῆκος καὶ εἰκ. χιλιάδ. εὖρος ἐσται τοῖς 6. τρόπον καὶ ἡ ... τα πρὸς ἀνατολὰς 9. κυρ. ο θεος ... του ισραηλ· τον λαον μου καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος του ισραηλ· ἀδικίαν ... καὶ κρίμα ... καὶ ἐξάρταται ... κυρ. ο θεος 10. ζυγον δίκαιον 11. ἡ χοῖνιξ τοῦ μετρον πρὸ χοιν. κ. τ. δ. τ. γομορ ... ἐσται ἴσον 12. οἱ πεντε σικλοι πεντε καὶ οἱ δεκα σικλοι 13. ἑκατον του μετρον απο ... ἑκτον του οἴφι α. τ. γομορ κορου 14. τα προσταγματα .. απο των δεκα 15. προβατον εν απο τ. δεκα πρ. αφαιρ. ... εἰς σωτηριον του ἐξιλάσασθαι ... κυρ. ο θεος 17. σπ. ἐσονται εν ταῖς 18. κυρ. ο θεος ... λημψεσθαι 19. λημψεται ... του αιμ. του μοσχου του ... φλειας bis 20. λημψη π. εκ. αγνοουντος καὶ απο νπιου· καὶ ἐξιλ. 21. πρωτω μηνι 22. καὶ υπερ του οικ.

23 ἀμαρτίας. ²³ καὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας τῆς ἑορτῆς ποιήσῃ οὐλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ, ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς ἀμώμους καὶ ἡμέραν τὰς ἑπτὰ ἡμέ-
 24 ρας, καὶ ὑπὲρ ἀμαρτίας ἔριπον αἰγῶν καὶ ἡμέραν, καὶ ζυσίαν. ²⁴ καὶ πέμματα τῷ μόσχῳ καὶ πέμματα τῷ κριῷ ποιήσεις, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι.
 25 ²⁵ καὶ ἐν τῷ ἐβδόμῳ μηνὶ πεντεκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἑορτῇ ποιήσεις κατὰ τὰ αὐτὰ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ τὸς ὑπὲρ τῆς ἀμαρτίας καὶ καὶ τὸς τὰ οὐλοκαυτώματα καὶ καὶ τὸς μαναὰ καὶ καὶ τὸς ἐλαιον.

XLVI.

Τάδε λέγει κύριος θεός Ἡ πύλη ἡ ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ ἡ βλέπουσα πρὸς ἀνατολὰς ἔσται κεκλεισμένη ἔξ ἡμέρας τὰς ἐνεργούσας ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
 2 σαββάτων ἀνοιχθῇ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νομηνίας ἀνοιχθῇσεται. ² καὶ εἰσέλυσεται ὁ ἀφηγούμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αἰλάμ τῆς πύλης τῆς ἐσω-
 3 θεν καὶ στήσεται ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης, καὶ ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ
 4 3 οὐλοκαυτώματα αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ. ³ καὶ προσκυνήσει ἐπὶ τοῦ προθύρου τῆς πύλης καὶ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ πύλη οὐ μὴ κλεισθῇ ἕως ἐσπέ-
 5 ρας· καὶ προσκυνήσει ὁ λαὸς τῆς γῆς κατὰ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης ἐκείνης
 6 4 καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νομηνίαις ἐναντίον κυρίου. ⁴ καὶ τὰ οὐλο-
 7 καυτώματα προσοίσει ὁ ἀφηγούμενος τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
 8 5 ἔξ ἀμῶν ἀμώμους καὶ κριὸν ἄμωμον ⁵ καὶ μαναὰ, πέμμα τῷ κριῷ, καὶ
 9 6 τοῖς ἀμνοῖς ζυσίαν δόμα χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι. ⁶ καὶ
 10 7 ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νομηνίας μόσχον ἄμωμον καὶ ἔξ ἀμῶν, καὶ κριὸς ἄμω-
 11 8 μος ἔσται, ⁷ καὶ πέμμα τῷ κριῷ καὶ πέμμα τῷ μόσχῳ ἔσται μαναὰ, καὶ
 12 9 τοῖς ἀμνοῖς καὶ τὸς ἄν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι.
 13 8 καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν ἀφηγούμενον κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αἰλάμ τῆς
 14 9 πύλης εἰσέλυσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης ἐξελεύσεται. ⁹ καὶ ὅταν
 15 10 εἰσπορεύηται ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐναντίον κυρίου ἐν ταῖς ἑορταῖς, ὁ εἰσπορευόμε-
 16 11 νος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλέπουσης πρὸς βορρᾶν προσκυνεῖν ἐξε-
 17 12 λεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος
 18 13 κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς
 19 14 πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν· οὐκ ἀναστρέψει κατὰ τὴν πύλην εἰς ἣν εἰσῆλθυ-
 20 10 νεν, ἀλλ' ἡ καὶ εὐθὺς αὐτῆς ἐξελεύσεται. ¹⁰ καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν μέσῳ
 21 11 αὐτῶν ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰσέλυσεται μετ' αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ἐκ-
 22 12 πορεύεσθαι αὐτοὺς ἐξελεύσεται. ¹¹ καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς πανηγύ-
 23 13 ρεσιν ἔσται τὸ μαναὰ πέμμα τῷ μόσχῳ καὶ πέμμα τῷ κριῷ, καὶ τοῖς ἀμνοῖς
 24 12 καὶ τὸς ἄν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι. ¹² ἔαν δὲ
 25 13 ποιῇ ὁ ἀφηγούμενος ὁμολογίαν οὐλοκαύτωμα σωτηρίου τῷ κυρίῳ, καὶ ἀνοίξῃ
 26 14 ἑαυτῷ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ποιῇ τὸ οὐλοκαύτωμα
 27 15 αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ ὃν τρόπον ποιεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαβ-
 28 13 βάτων· καὶ ἐξελεύσεται, καὶ κλείσει τὰς θύρας μετὰ τὸ ἐξελεῖν αὐτόν. ¹³ καὶ
 29 14 ἄμῶν ἐνιαύσιον ἄμωμον ποιήσει εἰς οὐλοκαύτωμα καὶ ἡμέραν τῷ κυρίῳ,
 30 14 πρῶτὴ ποιήσει αὐτόν. ¹⁴ καὶ μαναὰ ποιήσει ἐπ' αὐτῷ τὸ πρῶτὸ ἔκτον τοῦ μέ-
 31 15 τρου, καὶ ἐλαίου τρίτον τοῦ εἶν τοῦ ἀναμίξει τὴν σεμίδαλιν μαναὰ τῷ κυ-
 32 15 ρίῳ, πρόσταγμα διὰ παντὸς ¹⁵ ποιήσετε τὸν ἀμῶν· καὶ τὸ μαναὰ καὶ τὸ

23. ποιήσεις 24. πέμμα τῷ κριῷ 25. πεντεκαίδ. ἡμέρα ... το μαναὰ
 XLVI. 4. κυρ. ο θεός Πύλη ... ἐν δε. τῇ η. τ. σ. σαββ. ἀνοιχθῇσεται
 2. τῆς ἐξῴθεν 3. ἐναντ. τοῦ κυρίου 4. το οὐλοκαύτωμα 5. μαναὰ ... τῆς
 χειρὸς ... το ἰν 6. μόσχον υἱὸν βουκολίου ἀμῶμον 7. μαναὰ ... εὐποιῇ
 ... το ἰν 9. καὶ ἔσται σταν ... οἱ τῆς γῆς ... οἱ βλέπουσες 9. πύλην
 ἣν εἰσῆλθυεν 10. ἐμμεσῶ ... ἐξελεύσεται μετ' αὐτῶν 14. το μαναὰ ...
 κριῷ· τοῖς δε ἀμνοῖς ... το ἰν 12. καὶ ἀνοίξει ... κατ' ἀνατολὰς 13. οἱ
 εἰς 14. μαναὰ bis ... το τρίτον τῷ ἰν ... προστ. αἰωνιον δια 15. μαναὰ

ἔλαιον ποιήσετε τὸ πρῶν, δλοκαύτωμα διὰ παντός. ¹⁶ τὰδε λέγει κύριος θεός 16
 Ἐάν δῶ ὁ ἀφηγουόμενος δόμα ἐν ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς κληρονομίας
 αὐτοῦ, τοῦτο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔσται κατασχεσις κληρονομία. ¹⁷ ἐάν δὲ δῶ 17
 δόμα ἐν τῶν παίδων αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως,
 καὶ ἀποδώσει τῷ ἀφηγουμένῳ· πλὴν τῆς κληρονομίας τῶν υἱῶν αὐτοῦ αὐ-
 τοῖς ἔσται. ¹⁸ καὶ οὐ μὴ λάβῃ ὁ ἀφηγουόμενος ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ λαοῦ 18
 τοῦ καταδυναστεύσαι αὐτούς· ἐκ τῆς κατασχεσεως αὐτοῦ κατακληρονομήσει
 τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ὅπως μὴ διασκορπίζηται ὁ λαός μου, ἕκαστος ἐκ τῆς κα-
 τασχεσεως αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ εἰσῆγάγέ με εἰς τὴν εἰσδον τῆς κατὰ νώτου τῆς 19
 πύλης, εἰς τὴν ἐξέδραν τῶν ἁγίων τῶν ἱερῶν τὴν βλέπουσαν πρὸς βορρᾶν,
 καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ τόπος γεωρισμένος. ²⁰ καὶ εἶπε πρὸς μέν· Οὗτος ὁ τόπος ἐστίν 20
 οὐ ἐψήφουσιν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ
 ἐκεῖ πέψουσι τὸ μαναὰ τὸ παράπαν τοῦ μὴ ἐκφέρειν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν
 ἐξωτέραν τοῦ ἁγιάζειν τὸν λαόν. ²¹ καὶ ἐξήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξω- 21
 τέραν, καὶ περιήγαγέ με ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῆς αὐλῆς, καὶ ἰδοὺ αὐλὴ
 κατὰ τὰ κλίτη τῆς αὐλῆς, ²² κατὰ τὸ κλίτος αὐλῆς, αὐλὴ ἐπὶ τὰ τέσσαρα, 22
 καὶ τῆς αὐλῆς αὐλὴ μικρὰ μήκους πηχῶν τεσσαράκοντα, καὶ εὖρος πηχῶν
 τριάκοντα, μέτρον ἐν ταῖς τέσσαρσι. ²³ καὶ ἐξέδραι κύκλῳ ἐν αὐταῖς, κύκλῳ 23
 ταῖς τέσσαρσι· καὶ μαγειρεῖα γεγενότα ὑποκάτω τῶν ἐξεδρῶν κύκλῳ. ²⁴ καὶ 24
 εἶπε πρὸς μέν· Οὗτοι οἱ οἶκοι τῶν μαγείρων, οὐ ἐψήφουσιν ἐκεῖ οἱ λειτουργ-
 γοῦντες τῷ οἴκῳ τὰ θύματα τοῦ λαοῦ.

XLVII.

Καὶ εἰσῆγάγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τοῦ οἴκου, καὶ ἰδοὺ ὕδωρ ἐξεπορεύετο
 ὑποκάτωθεν τοῦ αἱθρίου κατὰ ἀνατολάς, ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ οἴκου ἐβλέπε
 κατὰ ἀνατολάς, καὶ τὸ ὕδωρ κατέβαιναν ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιῦ ἀπὸ
 νότου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. ² καὶ ἐξήγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς 2
 πρὸς βορρᾶν, καὶ περιήγαγέ με τὴν ὁδὸν ἐξῴσεν πρὸς τὴν πύλην τῆς αὐλῆς
 τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἰδοὺ τὸ ὕδωρ κατεφέρετο ἀπὸ τοῦ κλί-
 τος τοῦ δεξιῦ, ³ καθὼς ἔξοδος ἀνδρὸς ἐξεναντίας. καὶ μέτρον ἐν τῇ χειρὶ 3
 αὐτοῦ· καὶ διεμέτρησε χιλίους ἐν τῷ μέτρῳ, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ
 ἀφέσεως· ⁴ καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν 4
 μηρῶν· καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος. ⁵ καὶ διεμέ- 5
 τρησε χιλίους, καὶ οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν, ὅτι ἐξύβριζεν ὡς χεῖμαρρον ὃν οὐ
 διαβήσονται. ⁶ καὶ εἶπε πρὸς μέν· Εὔρακας, υἱὲ ἀνθρώπου; καὶ ἤγαγέ με, 6
 καὶ ἐπέστρεψέ με ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ ⁷ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ μου· καὶ 7
 ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ δένδρα πολλὰ σφόδρα ἔζυν καὶ ἔνθεν.
⁸ καὶ εἶπε πρὸς μέν· Τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ ἐκπορεύμενον εἰς τὴν Γαλιλαίαν τὴν 8
 πρὸς ἀνατολάς, καὶ κατέβαιναν ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν, καὶ ἤρχετο ἕως ἐπὶ τὴν
 θάλασσαν ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς διεκβολῆς, καὶ ὑγιάσει τὰ ὕδατα, ⁹ καὶ ἔσται 9

15. ποιησεται πρωι 16. αδωναϊ κυριος Εαν ... αυτου του εκ της ...
 κατασχ. αυτων αυτη εν κληρονομια 17. δομα εκ της κληρονομιας αυτου
 ενι των 18. του λαου αυτου καταδ. ... κατασχ. αυτ. απο της κληρονομιας
 αυτου κατακλ. ... εκαστος απο της 20. υπερ της αγν. x. τα υπ. της
 αμαρτ. ... μαννα 21. τεσσαρα ... κατα κλιτη της αυλης αυλη 22. κλιτ.
 αυλη· επι τα τεσσαρα κλειτη της αυλης ... πηχεων τεσσαρακοντα ... πη-
 χεων 23. μαγειρεια 24. μαγειρειων XLVII. 1. υποκατω τ. αι. του οικου
 κατ ανατολας 4. επεβλεπεν κατ ανατολας ... κλειτους 2. κατ ανατολας
 ... κλειτους 4. x. διेम. εν τω μετρω ... x. διेम. χιλ. χειμαρρους 5.
 εξυβρ. το υδωρ υδωρ εως ροιζος χειμαρρου ο ου 6. Ει εωρακας ... απη-
 γαγεν ... επεστρεφεν επι 7. οτι σφοδρα 8. της εκβολης

πᾶσα ψυχὴ τῶν ζώων τῶν ἐκτείνων, ἐπὶ πάντα ἐφ' ᾧ ἂν ἐπέλθῃ ἐκεῖ ὁ ποταμός, ζήσεται· καὶ ἔσται ἐκεῖ ἰχθύς πολὺς σφόδρα, ὅτι ἤκει ἐκεῖ τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ ὑγιᾶσει καὶ ζήσεται πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἔλθῃ ὁ ποταμός, ἐκεῖ ζήσεται.
 10 καὶ στήσονται ἐκεῖ ἁλεῖς ἀπὸ Ἰνγαδεὶν ἕως Ἐναγαλλεῖμ· ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται, καὶ ἑαυτὴν ἔσται· καὶ οἱ ἰχθύες αὐτῆς ὡς οἱ ἰχθύες τῆς
 11 θαλάσσης τῆς μεγάλης, πληθὺς πολὺ σφόδρα. 11 καὶ ἐν τῇ διεκβολῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ὑπέρσσει αὐτοῦ οὐ μὴ ὑγιᾶσιν.
 12 εἰς ἄλλας δέδονται. 12 καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἀναβήσεται, ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν· πᾶν ἔθλον βρώσιμον οὐ μὴ παλαιωθῇ ἐπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἐκλείτῃ ὁ καρπὸς αὐτοῦ· τῆς καινότητος αὐτοῦ πρωτοβολήσῃ, ὅτι τὰ ὕδατα αὐτῶν ἐκ τῶν ἁγίων ταῦτα ἐκπορεύεται· καὶ ἔσται ὁ καρπὸς αὐτῶν
 13 εἰς βρώσιν, καὶ ἀνάβασις αὐτῶν εἰς ὑγίειαν. 13 τὰδε λέγει κύριος θεὸς Ταῦτα τὰ ὅρια κατακληρονομήσετε τῆς γῆς, ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
 14 πρὸς τὸν σάκεν οὐκ ὀπίσσω. 14 καὶ κατακληρονομήσετε αὐτὴν ἕκαστος καθὼς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, εἰς ἣν ἤρα τὴν χειρὰ μου τοῦ δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν,
 15 καὶ πεσεῖται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κληρονομίᾳ. 15 καὶ ταῦτα τὰ ὅρια τῆς γῆς τῆς πρὸς βορρᾶν ἀπὸ θαλάσσης τῆς μεγάλης τῆς καταβαινούσης καὶ περι-
 16 σφιζούσης, τῆς εἰσόδου Ἡμασελδάμ, 16 Μααβθηρὰς Ἐβραμηλιάμ ἀνὰ μέσον ὁρίων Δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον ὁρίων Ἡμαζαί, αὐλὴ τοῦ Σαννάν, αἵ εἰσιν
 17 ἐπάνω τῶν ὁρίων Αἰρανίτιδος. 17 ταῦτα τὰ ὅρια ἀπὸ τῆς θαλάσσης· ἀπὸ
 18 τῆς αὐλῆς τοῦ Αἰνάν, ὅρια Δαμασκοῦ, καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν. 18 καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἀνὰ μέσον τῆς Ἀωρανίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον Δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς Γαλααδίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ Ἰορδάνης διορίζει ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν πρὸς ἀνατολὰς Φοινικῶνος· ταῦτα τὰ πρὸς
 19 ἀνατολὰς. 19 καὶ τὰ πρὸς νότον καὶ λίβα ἀπὸ Θαμνὴν καὶ Φοινικῶνος, ἕως ὕδατος Μαριμῶθ Καδήμ, παρεκτείνον ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην.
 20 20 τοῦτο τὸ μέρος νότος καὶ λίψ, τοῦτο τὸ μέρος τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης ὀρίζει, ἕως κατέναντι τῆς εἰσόδου Ἡμαζαί, ἕως εἰσόδου αὐτοῦ· ταῦτά ἐστι
 21 τὰ πρὸς θάλασσαν Ἡμαζαί. 21 καὶ διαμερίσετε τὴν γῆν ταύτην αὐτοῖς, ταῖς
 22 φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ. 22 βαλεῖτε αὐτὴν ἐν κλήρῳ ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς παροικοῦσιν ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὅτινες ἐγέννησαν υἱοὺς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῶν ὡς αὐτόχθονες ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ Ἰσραὴλ· μετ' ὑμῶν φάγονται
 23 ἐν κληρονομίᾳ ἐν μέσῳ τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, 23 καὶ ἔσονται ἐν φυλῇ προσηλύτων ἐν τοῖς προσηλύτοις τοῖς μετ' αὐτῶν· ἐκεῖ δώσετε κληρονομίαν αὐτοῖς, λέγει κύριος θεός.

XLVIII.

Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν φυλῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς πρὸς βορρᾶν, κατὰ τὸ μέρος τῆς καταβάσεως τοῦ περισχιζόντος ἐπὶ τὴν εἰσόδον τῆς Ἡμαζαί αὐλῆς τοῦ Αἰλάμ, ὅριον Δαμασκοῦ πρὸς βορρᾶν κατὰ μέρος Ἡμαζαί αὐλῆς

9. ἐπέλθῃ pro ἐλθῇ 10. ἁλεῖς ἀπο ἐναγαδεῖν ἕως ἐναγαλεῖμ ... καὶ αὐτὴν ἐστίν· καὶ οἱ ἰχθ. τῆς θαλ. τῆς μεγ. οἱ ἰχθ. αὐτῆς πληθ. πο. σφ. 11. καὶ ἐστὶ διεκβολή ... ἀγιάσωσιν 12. ἀναβήσῃ ... παλαι. ἐξ αὐτοῦ ... τῆς καινότητος πρωτόθ. διότι ... ed. rom. nec post ἐκλείτῃ nec post ο καρπ. αὐτ. interp. ... ἡ ἀνάβασις ... υγιαν 13. κυρ. ο θεός 14. δοῦναι αὐτὴν 15. τῆς γῆς πρὸς ... τῆς θαλάσσης ... ἡμαζ' ἐλδαμ 16. μαω-σθηρας ἐφραμ' ἡλειαμ ... α. μ. τῶν ὁρίων ἡμαζ καὶ ἀνα μέσον τῶν ὁρίων δαμασκοῦ εὐναν καὶ τοῦ εὐναν αἱ εἰσιν ἐπάνω τῶν ... in f. add κατὰ βορ-ραν καὶ τὸ ὅριον αἰμαζ τὸ ὅριον βορρα 18. τῆς ὠρανίτιδος 19. καθῆς 20. διορίζει 21. καὶ διεμετρήσεν τὴν ... αὐτοῖς καὶ ταῖς ... ed. rom. in f. non interp. 22. τοῖς προσοικοῦσιν ἐμμεσῶ ... ἐμμεσῶ ... ἐσόντ. ὑμῖν ὡς ... ἐμμεσῶ τ. υἱῶν τοῦ 23. κυρ. ο θεός **XLVIII.** 4. κατὰ τὸ μετρον τῆς ... αὐλ. τοῦ αἰναν ... κατὰ τὸ μέρος

καὶ ἔσται αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως πρὸς θάλασσαν Δάν, μία.² καὶ ἀπὸ 2
τῶν ὁρίων τοῦ Δάν τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἀσθήρ, μία.
³ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἀσθήρ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασ- 3
σαν Νεφθαλίμ, μία.⁴ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Νεφθαλίμ ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως τῶν 4
πρὸς θάλασσαν Μανασσή, μία.⁵ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Μανασσή ἀπὸ τῶν πρὸς 5
ἀνατολὰς τῶν πρὸς θάλασσαν Ἐφραΐμ, μία.⁶ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἐφραΐμ 6
ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ρουβὴν, μία.⁷ καὶ ἀπὸ 7
τῶν ὁρίων Ρουβὴν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἰούδα, 8
μία.⁸ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἰούδα ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἔσται ἡ ἀπαρχὴ 8
τοῦ ἀφορισμοῦ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες εὐρος, καὶ μῆκος καθὼς μία τῶν
μερίδων ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, καὶ ἔσται τὸ 9
ἅγιον ἐν μέσῳ αὐτῶν, ⁹ ἀπαρχὴν ἣν ἀφοριοῦσι τῷ κυρίῳ, μῆκος πέντε καὶ 9
εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὐρος εἴκοσι πέντε χιλιάδες. ¹⁰ τούτων ἔσται ἡ ἀπαρχὴ 10
τῶν ἁγίων τοῖς ἱερεῦσι, πρὸς βορρᾶν πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ πρὸς 11
θάλασσαν δέκα χιλιάδες, καὶ πρὸς νότον εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες· καὶ τὸ 11
ὅρος τῶν ἁγίων ἔσται ἐν μέσῳ αὐτοῦ ¹¹ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς ἡγιασμένοις υἱοῖς 11
Σαδδούκ, τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς τοῦ οἴκου, οἵτινες οὐκ ἐπλανήθησαν
ἐν τῇ πλάνησει υἱῶν Ἰσραὴλ ὃν τρόπον ἐπλανήθησαν οἱ Λευῖται. ¹² καὶ ἔσται 12
αὐτοῖς ἡ ἀπαρχὴ δεδομένη ἐκ τῶν ἀπαρχῶν τῆς γῆς, ἅγιον ἁγίων ἀπὸ τῶν 13
ὁρίων τῶν Λευιτῶν. ¹³ τοῖς δὲ Λευίταις τὰ ἐχόμενα τῶν ὁρίων τῶν ἱερέων, 13
μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὐρος δέκα χιλιάδες· πᾶν τὸ μῆκος 14
πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὐρος εἴκοσι χιλιάδες. ¹⁴ οὐ πραθῆσεται ἐξ 14
αὐτοῦ οὐδὲ καταμετρηθήσεται, οὐδὲ ἀφαιρεθήσεται τὰ πρωτογεννήματα τῆς 15
γῆς, ὅτι ἅγιόν ἐστι τῷ κυρίῳ. ¹⁵ τὰς δὲ πέντε χιλιάδας τὰς περισσὰς ἐπὶ 15
τῷ πλάτει ἐπὶ ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάσι, προτείχιμα ἔσται τῇ πόλει 16
εἰς τὴν κατοικίαν καὶ εἰς διάστημα αὐτοῦ. καὶ ἔσται ἡ πόλις ἐν μέσῳ αὐ- 17
τοῦ, ¹⁶ καὶ ταῦτα τὰ μέτρα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν πρὸς βορρᾶν πεντακόσιοι καὶ 16
τετρακισχίλιοι, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς νότον πεντακόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, 17
καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς πεντακόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ ἀπὸ τῶν 18
πρὸς θάλασσαν τετρακισχίλιους πεντακοσίους. ¹⁷ καὶ ἔσται διάστημα τῇ πόλει 17
πρὸς βορρᾶν διακόσιοι πεντήκοντα, καὶ πρὸς νότον διακόσιοι καὶ πενήκοντα, 18
καὶ πρὸς ἀνατολὰς διακόσιοι πενήκοντα, καὶ πρὸς θάλασσαν διακόσιοι πεν- 19
τήκοντα. ¹⁸ καὶ τὸ περισσὸν τοῦ μήκους τὸ ἐχόμενον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων 18
δέκα χιλιάδες πρὸς ἀνατολὰς, καὶ δέκα χιλιάδες πρὸς θάλασσαν· καὶ ἔσον- 19
ται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγίου, καὶ ἔσται τὰ γεννήματα αὐτῆς εἰς ἄρτους τοῖς 20
ἐργαζομένοις τὴν πόλιν. ¹⁹ οἱ δὲ ἐργαζόμενοι τὴν πόλιν ἐργῶνται αὐτὴν ἐκ 19
πασῶν τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ. ²⁰ πᾶσα ἡ ἀπαρχὴ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιά- 20
δες ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας· τετράγωνον ἀφοριεῖτε αὐτοῦ τὴν ἀπαρ- 21
χὴν τοῦ ἁγίου, ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως. ²¹ τὸ δὲ περισσὸν τῷ 21
ἀφηγουμένῳ ἐκ τούτου, καὶ ἐκ τούτου ἀπὸ τῶν ἀπαρχῶν τοῦ ἁγίου, καὶ εἰς
τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος, ἕως τῶν

2. ὁρίων δαν προς α. εως προς ... ασηρ 3. ασηρ ... νεφθαλειμ
4. νεφθαλι απο των προς ανατολας εως ... μαννασση 5. 6. εφραιμ 8.
ανατολ. εως των προς θαλασσαν η απαρχη ... εμμεσω 9. απαρχη ην ...
om μηκος ... ευρος ειχ. και πεντε 10. θαλασσ. πλατος δεκα ... νοτον
μηκος εικοσι ... εμμεσω 11. των υιων 12. απαρχων των αγιων· αγιον
αγιων απο των απαρχων των λευιτ. 13. om τα 14. εξ αυτων ... πρω-
τογεννηματα 15. εμμεσω 16. τετρακ. και πεντακοσιους 17. om διακοσιοι
primum, item om και προς νοτον usque θαλ. διακ. πεντηκ. 18. γεννη-
ματα 24. του αφηγουμενου ... om και εκ τούτου ... απαρχων των αγιων
. . . πολεως κατα προσωπον επι ειχ. και πεντε

ὀρίων τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς θάλασσαν, ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας
 ἕως τῶν ὀρίων τῶν πρὸς θάλασσαν, ἐχόμενα τῶν μερίδων τοῦ ἀφηγουμέ-
 νου· καὶ ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων καὶ τὸ ἅγισμα τοῦ οἴκου ἐν μέσῳ
 22 αὐτῆς. ²² καὶ παρὰ τῶν Λευιτῶν ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως ἐν μέσῳ
 τῶν ἀφηγουμένων ἔσται ἀνὰ μέσον τῶν ὀρίων Ἰούδα καὶ ἀνὰ μέσον τῶν
 23 ὀρίων Βενιαμὴν, καὶ τῶν ἀφηγουμένων ἔσται. ²³ καὶ τὸ περισσὸν τῶν φυλῶν,
 24 ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Βενιαμὴν, μία. ²⁴ καὶ ἀπὸ
 τῶν ὀρίων τῶν Βενιαμὴν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν
 25 Συμεὼν, μία. ²⁵ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν Συμεὼν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς
 26 ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἰσάχαρ, μία. ²⁶ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν Ἰσάχαρ
 27 ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ζαβουλὼν, μία. ²⁷ καὶ ἀπὸ
 τῶν ὀρίων τῶν Ζαβουλὼν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν
 28 Γὰδ, μία. ²⁸ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν Γὰδ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν
 πρὸς λιβὰ, καὶ ἔσται τὰ ὅρια αὐτοῦ ἀπὸ Θαιμὰν καὶ ὕδατος Βαριμῶν Κά-
 29 δης, κληρονομίας, ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης. ²⁹ αὕτη ἡ γῆ ἣν βαλεῖτε
 ἐν κλήρῳ ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οὗτοι οἱ διαμερισμοὶ αὐτῶν, λέγει
 30 κύριος θεός. ³⁰ καὶ αὗται αἱ διεκβολαὶ τῆς πόλεως αἱ πρὸς βορρᾶν, τετρακίς-
 31 χίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτροι. ³¹ καὶ αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἐπὶ ὀνόμασι φυ-
 λῶν τοῦ Ἰσραὴλ· πύλαι τρεῖς πρὸς βορρᾶν, πύλη Ῥουβὴν μία, καὶ πύλη
 32 Ἰούδα μία, καὶ πύλη Λευὶ μία. ³² καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς τετρακίςχιλιοι καὶ
 πεντακόσιοι· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Ἰωσήφ μία, καὶ πύλη Βενιαμὴν μία,
 33 καὶ πύλη Δὰν μία. ³³ καὶ τὰ πρὸς νότον τετρακίςχιλιοι καὶ πεντακόσιοι μέ-
 τροι· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Συμεὼν μία, καὶ πύλη Ἰσάχαρ μία, καὶ πύλη
 34 Ζαβουλὼν μία. ³⁴ καὶ τὰ πρὸς θάλασσαν τετρακίςχιλιοι καὶ πεντακόσιοι
 μέτροι· πύλαι τρεῖς, πύλη Γὰδ μία, καὶ πύλη Ἀσσήρ μία, καὶ πύλη Νεφθα-
 35 λιμ μία. ³⁵ κύκλωμα, δέκα καὶ ὀκτὼ χιλιάδες. καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως,
 ἄφ' ἧς ἂν ἡμέρας γένηται, ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς.

Δ Α Ν Ι Η Λ.

2 Καὶ ἦν ἀνὴρ οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωακείμ ² καὶ ἔλαβε
 γυναῖκα ἣ ὄνομα Σωσάννα, θυγάτηρ Χελκίου, καλὴ σφόδρα καὶ φοβουμένη
 3 τὸν κύριον. ³ καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς δίκαιοι, καὶ ἐδίδαξαν τὴν θυγατέρα αὐτῶν
 4 κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ. ⁴ καὶ ἦν Ἰωακείμ πλούσιος σφόδρα, καὶ ἦν αὐτῷ
 παράδεισος γειννιῶν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πρὸς αὐτὸν προσήγοντο οἱ Ἰουδαῖοι
 5 διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐνδοξότερον πάντων. ⁵ καὶ ἀπεδείχθησαν δύο πρεσβύτεροι
 ἐκ τοῦ λαοῦ κριταὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ δεσπότης ὅτι
 ἐξῆλθεν ἀνομία ἐκ Βαβυλῶνος ἐκ πρεσβυτέρων κριτῶν, οἱ ἐδόκουν κυβερεῖν

21. θάλασσαν ἐπὶ προσώπον ἐπὶ ... ὀριων των πρ. ανατολας· καὶ ἐχο-
 μενα ... ἐμμεσῷ 22. ἀπο τῆς κατασχέσεως πρὸ καὶ παρὰ ... καὶ ἀπο τῆς
 ... ἐμμεσῷ ... βενιαμειν των 23. βενιαμειν 24. βενιαμειν 26. ὀριων
 ισαχαρ 27. ὀριων ζαβουλων 28. ὀριων γὰδ καὶ εὗς πρὸς λιβα· καὶ ἐσται
 ὀρια ... εὗς θαλάσσης 29. φυλαῖς ισραηλ ... κυρ. ο θεος 34. των φυ-
 λων ... τρις αἱ πρὸς 32. βενιαμειν 34. καὶ πύλαι τρις ... ασηρ ... νε-
 φθαλειμ 35. γενηται· κυριος ἐχει ἐσται

Subscriptio: ιεζεκιηλ προφητης

Inscriptio: δανιηλ

2. σουσαννα 3. μωση

τὸν λαόν. ⁶ οὗτοι προσεκαρτέρουν ἐν τῇ οἰκίᾳ Ἰωακείμ, καὶ ἤρχοντο πρὸς 6 αὐτοὺς πάντες οἱ κρινόμενοι. ⁷ καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἀπέτρεχεν ὁ λαὸς μέσον 7 ἡμέρας, εἰσπορευέτω Σωσάννα καὶ περιεπάτει ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. ⁸ καὶ ἐθεώρουν αὐτὴν οἱ δύο πρεσβύτεροι καὶ ἡμέραν εἰσπορευομέ- 8 νην καὶ περιπατοῦσαν, καὶ ἐγένοντο ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς. ⁹ καὶ διέστρεψαν τὸν 9 ἑαυτῶν νοῦν, καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τὸν οὐρανὸν μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων δικαίων. ¹⁰ καὶ ἦσαν ἀμφοτέροι κατα- 10 νενυγμένοι περὶ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἀνήγγειλαν ἀλλήλοις τὴν ὁδύνην ἑαυτῶν, ¹¹ ὅτι ἡσχύνοντο ἀναγγεῖλαι τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ὅτι ἤθελον συγγενέσθαι 11 αὐτῇ, ¹² καὶ παρετηροῦσαν φιλοτίμως καὶ ἡμέραν ὁρᾶν αὐτήν. ¹³ καὶ εἶπαν 12 13 ἔτερος τῷ ἑτέρῳ Πορευθῶμεν δὴ εἰς οἶκον, ὅτι ἀρίστου ὥρα ἐστὶ· καὶ ἐξε- λθόντες διεχωρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων. ¹⁴ καὶ ἀνακάμψαντες ἦλθον ἐπὶ τὸ αὐτό, 14 καὶ ἀνεδάσκοντες ἀλλήλους τὴν αἰτίαν ὡμολόγησαν τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν· καὶ τότε κοινῇ συνετάξαντο καιρὸν ὅτε αὐτὴν δυνήσονται εὖρεῖν μόνην. ¹⁵ καὶ 15 ἐγένετο ἐν τῷ παρατηρεῖν αὐτοὺς ἡμέραν εὖρετον εἰς ἣν ποτε καὶ οὕτως χθές καὶ τρίτης ἡμέρας μετὰ δύο μόνων κορασίων, καὶ ἐπεθύμησε λούσασθαι ἐν τῷ παραδείσῳ, ὅτι καῦμα ἦν. ¹⁶ καὶ οὐκ ἦν οὐδεὶς ἐκεῖ πλὴν οἱ δύο πρε- 16 σβύτεροι κεκρυμμένοι καὶ παρατηροῦντες αὐτήν. ¹⁷ καὶ εἶπε τοῖς κορασίοις 17 Ἐνέγκατε δὴ μοι ἔλαιον καὶ σμήγματα, καὶ τὰς θύρας τοῦ παραδείσου κλεί- σατε, ὅπως λούσωμαι. ¹⁸ καὶ ἐποίησαν καὶ οὕτως εἶπε, καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύ- 18 ρας τοῦ παραδείσου, καὶ ἐξῆλθον κατὰ τὰς πλαγίας θύρας ἐνέγκαι τὰ πρὸς τεταγμένα αὐταῖς, καὶ οὐκ εἶδον τοὺς πρεσβυτέρους ὅτι ἦσαν κεκρυμμένοι. ¹⁹ καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον τὰ κοράσια, καὶ ἀνέστησαν οἱ δύο πρεσβύτεροι 19 καὶ ἐπέδραμον αὐτῇ, ²⁰ καὶ εἶπον Ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ παραδείσου κέκλεινται, 20 καὶ οὐδεὶς θεωρεῖ ἡμᾶς, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ σου ἔσμεν· διὸ συγκατάξου ἡμῖν, καὶ γενοῦ μετ' ἡμῶν. ²¹ εἰ δὲ μή, καταμαρτυρήσομέν σου ὅτι ἦν μετὰ σοῦ 21 νεανίσκος, καὶ διὰ τοῦτο ἐξαπέστειλας τὰ κοράσια ἀπὸ σοῦ. ²² καὶ ἀνεστέ- 22 ναξε Σωσάννα καὶ εἶπε Στενά μοι πάντοθεν· ἐάν τε γὰρ τοῦτο πράξω, θάνατός μοι ἐστίν· ἐάν τε μὴ πράξω, οὐκ ἐκφεύξομαι τὰς χεῖρας ὑμῶν. ²³ αἰρετώτερόν μοι ἐστὶ μὴ πράξασαν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἀμαρ- 23 τεῖν ἐνώπιον κυρίου. ²⁴ καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ Σωσάννα· ἐβόησαν δὲ 24 καὶ οἱ δύο πρεσβύτεροι κατέναντι αὐτῆς. ²⁵ καὶ δραμὸν ὁ εἰς ἥνοιξε τὰς θύ- 25 ρας τοῦ παραδείσου. ²⁶ ὡς δὲ ἤκουσαν τὴν κραυγὴν ἐν τῷ παραδείσῳ οἱ ἐκ 26 τῆς οἰκίας, εἰσεπήδησαν διὰ τῆς πλαγίας θύρας ἰδεῖν τὸ συμβεβηκὸς αὐτῇ. ²⁷ ἡνίκα δὲ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι τοὺς λόγους αὐτῶν, κατησχύνθησαν οἱ δοῦ- 27 λοι σφόδρα, ὅτι πῶποτε οὐκ ἐβρήθη λόγος τοιοῦτος περὶ Σωσάννης. ²⁸ καὶ 28 ἐγένετο τῇ ἐπαύριον ὡς συνῆλθεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἰωακείμ, ἦλθον οἱ δύο πρεσβύτεροι πλήρεις τῆς ἀνόμου ἐνοίας κατὰ Σωσάννης τοῦ θανατώσαι αὐτήν, καὶ εἶπαν ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ ²⁹ Ἀποστείλατε ἐπὶ Σω- 29 σάνναν θυγατέρα Χελκίου ἣ ἐστὶ γυνὴ Ἰωακείμ. οἱ δὲ ἀπέστειλαν. ³⁰ καὶ 30 ἦλθεν αὐτὴ καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ πάντες οἱ συγγε- νεῖς αὐτῆς. ³¹ ἣ δὲ Σωσάννα ἦν τρυφερὰ σφόδρα καὶ καλὴ τῷ εἶδει. ³² οἱ 31 32 δὲ παράνομοι ἐκέλευσαν ἀποκαλυφθῆναι αὐτήν, ἣν γὰρ κατακεκαλυμμένη, ὅπως ἐμπλησθῶσι τοῦ κάλλους αὐτῆς. ³³ ἔκλειον δὲ οἱ παρ' αὐτῆς καὶ πάντες 33

7. σουσαννα 40. απηγγελον ... οδυν. αυτων 44. απαγγελαι 43. ειπεν ... ωρα αριστου 45. εχθες 47. κορασιοις αυτης ... σμηγμα 48. κα-
 2ως ειπεν post παραδεισου ρον ... εξηλθον ... πλαγιους ... ουκ ειδαν
 19. εξηλθον τα κορασια· ανεστησαν ... πρεσβυτεροι 22. σουσαννα ... εκ-
 2φουσμαι 23. αιρετον ... αμαρτειν με 24. σουσαννα ... πρεσβυτεροι
 26. οι απο της ... ιδειν τι το 27. πρεσβυτεροι ... ερεδη ... σουσαννας
 28. πρεσβυτεροι ... σουσαννας 29. σουσανναν 31. σουσαννα

34 οἱ ἰδόντες αὐτήν. ³⁴ ἀναστάντες δὲ οἱ δύο πρεσβῦται ἐν μέσῳ τῷ λαῷ
 35 ἔθηκαν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. ³⁵ ἡ δὲ κλαίουσα ἀνέβλεψεν εἰς
 36 τὸν οὐρανόν, ὅτι ἦν ἡ καρδιά αὐτῆς πεπολιυία ἐπὶ κυρίῳ. ³⁶ εἶπον δὲ οἱ
 πρεσβῦται Περιπατούντων ἡμῶν ἐν τῷ παραδείσῳ μόνων εἰσῆλθεν αὐτὴ μετὰ
 δύο παιδισκῶν, καὶ ἀπέκλεισε τὰς θύρας τοῦ παραδείσου καὶ ἀπέλυσε τὰς
 37 παιδίσκας. ³⁷ καὶ ἤλθε πρὸς αὐτὴν νεανίσκος, ὃς ἦν κεκρυμμένος, καὶ ἀνέπεσε
 38 μετ' αὐτῆς. ³⁸ ἡμεῖς δὲ ὄντες ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ παραδείσου ἰδόντες τὴν ἀνο-
 39 μίαν ἐδράμομεν ἐπ' αὐτούς· καὶ ἰδόντες συγγινομένους αὐτούς, ³⁹ ἐκείνου μὲν
 οὐκ ἠδυνήζημεν ἐγκρατεῖς γενέσθαι διὰ τὸ ἰσχυεῖν αὐτὸν ὑπὲρ ἡμᾶς καὶ
 40 ἀνοίξαντα τὰς θύρας ἐκπετηδικέναι, ⁴⁰ ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι ἐπηρωτώμεν
 41 τίς ἦν ὁ νεανίσκος· ⁴¹ καὶ οὐκ ἠδέλησεν ἀγγεῖλαι ἡμῖν. ταῦτα μαρτυροῦμεν.
 καὶ ἐπίστευσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ ὡς πρεσβυτέροις τοῦ λαοῦ καὶ κριταῖς,
 42 καὶ κατέκριναν αὐτὴν ἀποθάνειν. ⁴² ἀνεβόησε δὲ φωνὴ μεγάλη Σωσάννα καὶ
 εἶπεν Ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος ὁ τῶν κρυπτῶν γνώστης, ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν
 43 γενέσεως αὐτῶν, ⁴³ σὺ ἐπίστασαι ὅτι ψευδῇ μου κατεμαρτύρησαν· καὶ ἰδοὺ
 44 ἀποθνήσκω μὴ ποιήσασα μηδὲν ὧν οὗτοι ἐπονηρεύσαντο κατ' ἐμοῦ. ⁴⁴ καὶ
 45 εἰσῆκουσε κύριος τῆς φωνῆς αὐτῆς. ⁴⁵ καὶ ἀπαγομένης αὐτῆς ἀπολέσθαι, ὁ
 46 θεὸς ἐξῆγειρε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον παιδαρίου νεωτέρου ᾧ ὄνομα Δανιήλ. ⁴⁶ καὶ
 47 ἐβόησε φωνὴ μεγάλη Ἀδῶος ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος ταύτης. ⁴⁷ ἐπέστρεψε δὲ
 48 πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπαν Τίς ὁ λόγος οὗτος ὃν σὺ λελάληκας; ⁴⁸ ὁ
 δὲ στὰς ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Οὕτως μωροὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ; οὐκ ἀνακρί-
 49 ναντες οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγνόντες κατεκρίνατε θυγατέρα Ἰσραὴλ; ⁴⁹ ἀναστρέ-
 50 ψατε εἰς τὸ κριτήριον· ψευδῇ γὰρ οὗτοι κατεμαρτύρησαν αὐτῆς. ⁵⁰ καὶ ἀνέ-
 στρεψε πᾶς ὁ λαὸς μετὰ σπουδῆς. καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι Δεῦρο
 κάθισον ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ ἀνάγγειλον ἡμῖν, ὅτι σοὶ δέδωκεν ὁ θεὸς τὸ
 51 πρεσβεῖον. ⁵¹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Δανιήλ Διαχωρίσατε αὐτούς ἀπ' ἀλλήλων
 52 μακράν, καὶ ἀνακρινῶ αὐτούς. ⁵² ὡς δὲ διεχωρίσθησαν εἰς ἀπὸ τοῦ ἐνός,
 ἐκάλεσε τὸν ἕνα αὐτῶν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Πεπαλαιωμένε ἡμερῶν κακῶν,
 53 νῦν ἤκασιν αἱ ἁμαρτίαι σου, ἃς ἐποίεις τὸ πρότερον ⁵³ κρίνων κρίσεις ἀδί-
 κους, καὶ τοὺς μὲν ἀθῶους κατακρίνων, ἀπολύων δὲ τοὺς αἰτίους, λέγοντος
 54 τοῦ θεοῦ Ἀδῶος καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς. ⁵⁴ νῦν οὖν ταύτην εἶπερ εἶδες,
 εἰπὼν ὑπὸ τί δένδρον εἶδες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν Ὑπὸ
 55 σχίνον. ⁵⁵ εἶπε δὲ Δανιήλ Ὁρθῶς ἔψευσαι εἰς τὴν σεαυτοῦ κεφαλὴν· ἦδη
 56 γὰρ ἄγγελος φάσιν θεοῦ λαβὼν παρὰ τοῦ θεοῦ σχίσει σε μέσον. ⁵⁶ καὶ με-
 ταστήσας αὐτὸν ἐκέλευσε προσαγαγεῖν τὸν ἕτερον. καὶ εἶπεν αὐτῷ Σπέρμα
 Χαναάν καὶ οὐκ Ἰουδα, τὸ κάλλος ἐξηπάτησέ σε, καὶ ἐπιθυμία διέστρεψε
 57 τὴν καρδίαν σου. ⁵⁷ οὕτως ἐποίειτε θυγατράσιν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκείναι φοβού-
 μεναι ὥμιλουν ἡμῖν· ἀλλ' οὐ θυγάτηρ Ἰουδα ὑπέμεινε τὴν ἀνομίαν ἡμῶν.
 58 ⁵⁸ νῦν οὖν λέγε μοι ὑπὸ τί δένδρον κατέλαβες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλους; ὁ
 59 δὲ εἶπεν Ὑπὸ πρίνον. ⁵⁹ εἶπε δὲ αὐτῷ Δανιήλ Ὁρθῶς ἔψευσαι καὶ σὺ εἰς
 τὴν σεαυτοῦ κεφαλὴν. μένει γὰρ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν ῥομφαίαν ἔχων
 60 πρίσαι σε μέσον, ὅπως ἐξολοθρεύσῃ ὑμᾶς. ⁶⁰ καὶ ἀνεβόησε πᾶσα ἡ συνα-
 γωγὴ φωνὴ μεγάλη καὶ εὐλόγησαν τῷ θεῷ τῷ σώζοντι τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ'

34. πρεσβυτεροι εμμεσω του λαου ... επι της κεφαλης 35. επι τω κυριω 36. ειπαν ... πρεσβυτεροι ... κ. απελυσ. τ. παιδ. και απεκλεισ. τ. θ. τ. παραδ. 39. περικρατες 41. απαγγειλαι 42. και ανεβησεν φ. μ. σουσαννα 44. επηκουσεν ο θεος της 45. εξηγειρεν ο θεος 46. καισαρος εγω 48. εμμεσω 50. καθισον ανα μεσω (sic) ... απαγγειλον ... εδωκεν ... το πρεσβυτεριον 53. λεγοντ. τ. κυριου 54. δενδρ. κατελαβες αυτ. 55. αγγ. του θεου λαβ. φασιν παρα 56. ουχ ιουδα ... και η επιθυμια 57. κακειναι 59. εξολοθρευσει 60. ανεβησαν... κ. εβησαν τω θεω

αὐτόν. ⁶¹ καὶ ἀνέστησαν ἐπὶ τοὺς δύο πρεσβύτας, ὅτι συνέστησεν αὐτοὺς 61
 Δανιήλ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν ψευδομαρτυρήσαντας, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς
 ὃν τρόπον ἐπονηρεύσαντο τῷ πλησίον, ⁶² ποιῆσαι κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ, 62
 καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς· καὶ ἐσώθη αἷμα ἀνάτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
⁶³ Χελκίας δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἤνεσαν περὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῶν μετὰ 63
⁷ Ἰωακείμ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῶν, ὅτι οὐχ εὗρέθη ἐν
 αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα. ⁶⁴ καὶ Δανιήλ ἐγένετο μέγας ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἀπὸ 64
 τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκτεινα.

I.

Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα ἦλθε Ναβουχο-
 δονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλωνῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπολιόρκει αὐτήν. ² καὶ 2
 ἔδωκε κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν Ἰωακείμ βασιλέα Ἰούδα καὶ ἀπὸ μέρους
 τῶν σκευῶν οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν Σενναάρ οἴκου τοῦ
 θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ σκεύη εἰσῆνεγκεν εἰς τὸν οἶκον θησαυροῦ τοῦ θεοῦ αὐ-
 τοῦ. ³ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀσφανεὶ τῷ ἀρχιευνούχῳ αὐτοῦ εἰσαγαγεῖν 3
 ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας Ἰσραὴλ καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς βασι-
 λείας καὶ ἀπὸ τῶν φορδομυλῶν ⁴ νεανίσκους οἵς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς μῶμος 4
 καὶ καλοὺς τῇ ὄψει, καὶ συνιέντας ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ γινώσκοντας γνῶσιν
 καὶ διανοουμένους φρόνησιν, καὶ οἷς ἐστὶν ἰσχύς ἐν αὐτοῖς ἐστάναι ἐν τῷ
 οἴκῳ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ διδάξαι αὐτοὺς γράμματα καὶ γλῶσσαν
 Χαλδαίων. ⁵ καὶ διέταξεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς τὸ τῆς ἡμέρας κατ' ἡμέραν 5
 ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου τοῦ ποτοῦ αὐτοῦ, καὶ
 θρέψαι αὐτοὺς ἔτη τρία, καὶ μετὰ ταῦτα στήναι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.
⁶ καὶ ἐγένετο ἐν αὐτοῖς ἐκ τῶν υἱῶν Ἰούδα Δανιήλ καὶ Ἀνανίας καὶ Ἀζαρίας 6
 καὶ Μισαήλ. ⁷ καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνούχος ὀνόματα, τῷ Δανιήλ Βαλ- 7
 τάσαρ, καὶ τῷ Ἀνανίᾳ Σεδράχ, καὶ τῷ Μισαήλ Μισάχ, καὶ τῷ Ἀζαρίᾳ
 Ἀβδεναγώ. ⁸ καὶ ἔθετο Δανιήλ εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ 8
 ἐν τῇ τραπέζῃ τοῦ βασιλέως καὶ ἐν τῷ οἴνῳ ἀπὸ τοῦ ποτοῦ αὐτοῦ, καὶ
 ἡξίωσε τὸν ἀρχιευνούχον ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ. ⁹ καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς τὸν Δα- 9
 νιήλ εἰς ἔλεον καὶ οἰκτιρμὸν ἐνώπιον τοῦ ἀρχιευνούχου. ¹⁰ καὶ εἶπεν ὁ ἀρ- 10
 χιευνούχος τῷ Δανιήλ Φοβοῦμαι ἐγὼ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτά-
 ξαντα τὴν βρώσιν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν, μὴ ποτε ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν
 σκυθρωπὰ παρὰ τὰ παιδάρια τὰ συνήλικα ὑμῶν, καὶ καταδικάσητε τὴν
 κεφαλὴν μου τῷ βασιλεῖ. ¹¹ καὶ εἶπε Δανιήλ πρὸς Ἀμελσάδ, ὃν κατέστησεν 11
 ὁ ἀρχιευνούχος ἐπὶ Δανιήλ, Ἀνανίαν, Μισαήλ, Ἀζαρίαν, ¹² Πείρασον δὲ τοὺς 12
 παῖδάς σου ἡμέρας δέκα, καὶ δότωσαν ἡμῖν ἀπὸ τῶν σπερμάτων καὶ φα-
 γώμεθα, καὶ ὕδωρ πιώμεθα, ¹³ καὶ ὀφθῆτωσαν ἐνώπιόν σου αἱ ἰδέαι ἡμῶν 13
 καὶ αἱ ἰδέαι τῶν παιδάρων τῶν ἐσθόντων τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, καὶ
 καὶ δὲ ἐὰν ἴδῃς ποιήσον μετὰ τῶν παίδων σου. ¹⁴ καὶ εἰσῆκουσεν αὐτῶν, 14
 καὶ ἐπείρασεν αὐτοὺς ἡμέρας δέκα. ¹⁵ καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν δέκα ἡμερῶν 15
 ὥραθησαν αἱ ἰδέαι αὐτῶν ἀγαθαὶ καὶ ἰσχυραὶ ταῖς σαρκὶν ὑπὲρ τὰ παιδάρια

64. δυο πρεσβυτερους 62. μωση 63. ηνεσαν τον θεον π. τ. 2. αυτ. σουσαννας ... συγγενων παντων οτι

Subscriptio: ορασις α. Sequitur inscriptio: ορασις β.

I. 1. om δ 2. σεννααρ οικον ... om θησαυρου 3. πορδομειν 4. κα-
 λοι ... om εν τω οικω 6. εγενετο αυτοις ... κ. μισαηλ κ. αζαριας 7. βαρ-
 τασαρ (sed* omiserat) ... μισακ 8. επι την καρδιαν ... οινω του 9. και
 εις οικτιρμ. 10. συνηλικεια 11. πρ. αμερσαρ ... επι δαν. και αν. και μισ.
 και αζ. 12. σπερματων της γης κ. φαγωμεθα ... πιομεθα 13. ειδεται
 bis ... εσθιοντων ... μετα τ. παιδαριων σ. 15. ειδεται ... ισχυροι

16 τὰ ἔσθοντα τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως. ¹⁶ καὶ ἐγένετο Ἀμελσαδ ἀναιρούμενος τὸ δεῖπνον αὐτῶν καὶ τὸν οἶνον τοῦ πόματος αὐτῶν, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ¹⁷ σπέρματα. ¹⁷ καὶ τὰ παιδάρια ταῦτα, οἱ τέσσαρες αὐτοί, ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς σύνεσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ καὶ σοφίᾳ· καὶ Δανιὴλ ¹⁸ συνῆκεν ἐν πάσῃ ὁράσει καὶ ἐνυπνίοις. ¹⁸ καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ὧν εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς, καὶ εἰσῆγαγεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιευνούχος ¹⁹ ἐναντίον Ναβουχοδονόσορ. ¹⁹ καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, καὶ οὐχ εὐρέθησαν ἐκ πάντων αὐτῶν ὅμοιοι Δανιὴλ καὶ Ἀνανία καὶ Μισαήλ καὶ ²⁰ Ἀζαρία· καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ²⁰ καὶ ἐν παντὶ ῥήματι σοφίας καὶ ἐπιστήμης ὧν ἐξήτησε παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς εὗρεν αὐτοὺς δεκαπλάσιον παρὰ πάντας τοὺς ἐπαοιδούς καὶ τοὺς μάγους τοὺς ὄντας ἐν πάσῃ ²¹ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ²¹ καὶ ἐγένετο Δανιὴλ ἕως ἔτους ἐνὸς Κύρου τοῦ βασιλέως.

II.

Ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας ἐνυπνιασθὲν Ναβουχοδονόσορ ἐνύπνιον, καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ' αὐτοῦ. ² καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς καλέσαι τοὺς ἐπαοιδούς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς καὶ τοὺς Χαλδαίους τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ· καὶ ἦλθαν, καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. ³ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Ἐνυπνιασθῆν, καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμά μου τοῦ γνῶναι τὸ ἐνύπνιον. ⁴ καὶ ἐλάλησαν οἱ Χαλδαῖοι τῷ βασιλεῖ Συριστί Βασιλεῦ εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι· σὺ εἶπὼν τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισὶ σου, καὶ τὴν σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν. ⁵ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς τοῖς Χαλδαίοις Ὁ λόγος ἀπ' ἐμοῦ ἀπέστη· ἐὰν μὴ γνωρίσητέ μοι τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν, εἰς ἀπώλειαν ἔσεσθε, καὶ οἱ οἴκοι ὑμῶν διαρπαγῇσονται. ⁶ ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ γνωρίσητέ μοι, δώματα καὶ δωρεὰς καὶ τιμὴν πολλήν· λήψετε παρ' ἐμοῦ· ⁷ πλὴν τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀπαγγεῖλάτε μοι. ⁷ ἀπεκρίθησαν δέυτερον καὶ εἶπαν Ὁ βασιλεὺς εἰπάτω τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ ⁸ τὴν σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν. ⁸ καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ἐγὼ ὅτι καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθότι ἴδετε ὅτι ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα. ⁹ ἐὰν οὖν τὸ ἐνύπνιον μὴ ἀναγγεῖλητέ μοι, οἶδα ὅτι ῥῆμα ψευδὲς καὶ διεφθαρμένον συνέσθε εἰπεῖν ἐνώπιόν μου, ἕως οὗ ὁ καιρὸς παρέλθῃ· τὸ ἐνύπνιόν μου εἰπάτε μοι, καὶ γνώσομαι ὅτι καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγελεῖτέ μοι. ¹⁰ ἀπεκρίθησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ λέγουσιν Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ὅστις τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως δυνήσεται γνωρίσαι, καθότι πᾶς βασιλεὺς μέγας καὶ ἄρχων ῥῆμα τοιούτου οὐκ ἐπερωτᾷ ἐπαοιδόν, μάγον καὶ Χαλδαῖον, ¹¹ ὅτι ὁ λόγος ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπερωτᾷ βαρὺς, καὶ ἕτερος οὐκ ἔστιν ὃς ἀναγγελεῖ αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἀλλ' οἱ θεοί, ὧν οὐκ ἔστιν ἡ κατοικία μετὰ πάσης σαρκός. ¹² τότε ὁ βασιλεὺς ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀπολέσαι πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλώνος. ¹³ καὶ τὸ δόγμα ἐξῆλθε, καὶ οἱ σοφοὶ ἀπεκτείνοντο· καὶ ἐξήτησαν

15. ἐσθιόντα 16. ἀμερσαρ ... in f. add τοὺς τέσσαρσιν παιδαριοῖς
17. om τα παιδ. ταυτα οι τεσσ. αυτοι 19. ουκ ευρεθησαν 20. om παση
Subscriptio: ορασις β. Inscriptio: ορασις γ.

II. 1. βασιλειας ναβουχοδονοσορ ενυπν. ναβουχ. 2. ηλθον 3. Ενυπνιασθην 4. και ειπον οι 5. απ. ο βασι. και ειπεν ... εαν ουν μη ... συγκρισιν αυτου 6. δωρεαν ... λημψεσθαι 7. απεκρ. οι χαλδαιοι και ειπαν εκ δευτερου ... συγκρισιν αυτου 8. om και prius ... καθοτι οιδετε 9. απαγγεληται ... ενωπιον εμου ... om και ultimum 10. απεκρ. π. καιν ... οστ. δυνησ. το ρ. του β. γνωρ. ... τοιουτο ... μαγον χαλδαιον 11. αλλ η θεοι ... κατοικεια

Δανιήλ καὶ τοὺς φίλους αὐτοῦ ἀνελεῖν. ¹⁴ τότε Δανιήλ ἀπεκρίθη βουλὴν καὶ ¹⁵ γνώμην τῷ Ἀριῶχ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ βασιλέως, ὃς ἐξῆλθεν ἀναίρειν τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, ¹⁵ Ἀρχὼν τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος ἐξῆλθεν ἡ γνώμη ἡ ¹⁵ ἀναιδὴς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως; ἐγνώρισε δὲ ὁ Ἀριῶχ τὸ ῥῆμα τῷ Δανιήλ. ¹⁶ καὶ Δανιήλ ἠξίωσε τὸν βασιλέα ὅπως χρόνον δῶ αὐτῷ, καὶ τὴν ¹⁶ σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγελῇ τῷ βασιλεῖ. ¹⁷ καὶ εἰσῆλθε Δανιήλ εἰς τὸν οἶκον ¹⁷ αὐτοῦ, καὶ τῷ Ἀνανία καὶ τῷ Μισαήλ καὶ τῷ Ἀζαρία τοῖς φίλοις αὐτοῦ τὸ ῥῆμα ἐγνώρισε. ¹⁸ καὶ οἰκτιροὺς ἐζήτουν παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ ὑπὲρ ¹⁸ τοῦ μυστηρίου τούτου, ὅπως ἂν μὴ ἀπόλωνται Δανιήλ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐπιλοίπων σοφῶν Βαβυλῶνος. ¹⁹ τότε τῷ Δανιήλ ἐν ὁράματι τῆς ¹⁹ νυκτὸς τὸ μυστήριον ἀπεκαλύφθη. καὶ εὐλόγησε τὸν θεόν τοῦ οὐρανοῦ Δανιήλ ²⁰ καὶ εἶπεν Εἴη τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ²⁰ ἕως τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ συνέσις αὐτοῦ ἐστί. ²¹ καὶ αὐτὸς ἄλλοις ²¹ καιροῦς καὶ χρόνου, κατὰ τὰ βασιλεῖς καὶ μετὰ τὰ, διδοὺς σοφίαν τοῖς σοφοῖς καὶ φρόνησιν τοῖς εἰδόσι συνέσιν. ²² αὐτὸς ἀποκαλύπτει βασιᾶ καὶ ἀπό- ²² κρυφα, γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει, καὶ τὸ φῶς μετ' αὐτοῦ ἐστί. ²³ σοὶ ὁ ²³ θεὸς τῶν πατέρων μου ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ δύναμιν δέ- ²³ δωκάς μοι, καὶ ἐγνώρισάς μοι ὃ ἠξιώσαμεν παρὰ σοῦ, καὶ τὸ ὅραμα τοῦ βασιλέως ἐγνώρισάς μοι. ²⁴ καὶ ἦλθε Δανιήλ πρὸς Ἀριῶχ, ὃν κατέστησεν ὁ ²⁴ βασιλεὺς ἀπολέσαι τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, καὶ εἶπεν αὐτῷ Τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος μὴ ἀπολέσης, εἰσάγαγε δέ με ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ τὴν ²⁴ σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ ἀναγγελῶ. ²⁵ τότε Ἀριῶχ ἐν σπουδῇ εἰσῆγαγε τὸν Δανιήλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν αὐτῷ Εὐρήκα ἄνδρα ἐκ τῶν υἱῶν τῆς ²⁵ αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας ὅστις τὸ σύγκριμα τῷ βασιλεῖ ἀναγγελεῖ. ²⁶ καὶ ²⁶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπε τῷ Δανιήλ, οὐ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ, Εἰ δύνα- ²⁶ σαι μοι ἀναγγεῖλαι τὸ ἐνύπνιον ὃ ἵδον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ; ²⁷ καὶ ἀπε- ²⁷ κρίθη Δανιήλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπε Τὸ μυστήριον ὃ ὁ βασιλεὺς ἐπερωτᾷ οὐκ ἔστι σοφῶν μάγων ἐπασιδῶν γαζαρηνῶν ἀναγγεῖλαι τῷ βα- ²⁷ σιλεῖ. ²⁸ ἀλλ' ἡ ἔστι θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀποκαλύπτων μυστήρια, καὶ ἐγνώρισε ²⁸ τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ ὃ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. τὸ ἐνύπνιον σου καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου, τοῦτο ²⁸ ἐστί, ²⁹ βασιλεῦ· οἱ διαλογισμοί σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἀνέβησαν τί δεῖ ²⁹ γενέσθαι μετὰ ταῦτα, καὶ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἐγνώρισέ σοι ὃ δεῖ γε- ²⁹ νέσθαι. ³⁰ καὶ ἐμοὶ δὲ οὐκ ἐν σοφίᾳ τῇ οὕσῃ ἐν ἐμοὶ παρὰ πάντας τοὺς ³⁰ ζῶντας τὸ μυστήριον τοῦτο ἀπεκαλύφθη, ἀλλ' ἐνεκεν τοῦ τὴν σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ γνωρίσαι, ἵνα τοὺς διαλογισμοὺς τῆς καρδίας σου γνῶς. ³¹ σὺ βασι- ³¹ λεῦ ἐξεώρεις, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, μεγάλη ἡ εἰκὼν ἐκείνη, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερέης, ἐστῶσα πρὸ προσώπου σου, καὶ ἡ ὅρασις αὐτῆς φοβερά. ³² εἰκὼν ἧς ἡ κεφαλὴ χρυσοῦ χρυσοῦ, αἱ χεῖρες καὶ τὸ στῆθος καὶ οἱ ³² βραχίονες αὐτῆς ἀργυροὶ, ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ χαλκοί, ³³ αἱ κνήμαι σιδη- ³³ ραί, οἱ πόδες μέρος μὲν τι σιδηροῦν καὶ μέρος δέ τι ὀστράκινον. ³⁴ ἐξεώρεις ³⁴ ἕως ἀπεσχίσθη λίθος ἐξ ὅρου ἀνευ χειρῶν, καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροὺς καὶ ὀστρακίνους, καὶ ἐλέπτυνεν αὐτοὺς εἰς τέλος. ³⁵ ³⁵ τότε ἐλεπτύνθησαν εἰσάπαξ τὸ ὀστρακον, ὁ σιδηρος, ὁ χαλκός, ὁ ἀργυρος, ³⁵

14. αναίειν 15. καὶ ἐπυνθανετο αὐτοῦ λεγών Ἀρχὼν ... ἡ ἀναιδὴς αὕτη ἐκ ... δε το ρημα ἀριωχ τω βασιλεῖ 16. καὶ εἰσῆλθεν δανιηλ καὶ ἡς. ἀπο τοῦ βασιλέως ... ἀπαγγελῇ 18. om ἀν 19. τω δε pro τοτε τω ... ἡλυογησεν 20. post συνεσις add καὶ ἡ ἰσχυς 23. ἐδωκας μοι καὶ νυν ἐγν. 26. βαρτασαρ ... om ο ἰδον 28. ἀλλ ἐστιν ο θεος 29. συ βασιλεῦ ἐξεωρεις· οἱ 30. om δε ... om τουτο 31. ἡ οψεις 32. ἡ εικων ... χρυσου καβαρου, αἱ 33. σιδηρ. μερ. δε τι 34. εως ου ἐτμηθη 35. ο σι-
 δηρος το οστρακον

ὁ χρυσός, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ κονιορτὸς ἀπὸ ἄλωνος Φερνίκης· καὶ ἐξῆγεν αὐτὰ τὸ πλήθος τοῦ πνεύματος, καὶ τόπος οὐχ εὐρέθη αὐτοῖς· καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγενήθη ὅρος μέγα, καὶ ἐπλήρωσε πᾶσαν τὴν γῆν.

36 ³⁶ τοῦτό ἐστι τὸ ἐνύπνιον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἐροῦμεν ἐνὶ ὥπνιον τοῦ βα-
37 σιλέως. ³⁷ σὺ βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων, ὃ ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλεῖαν
38 ἰσχυρὰν καὶ κραταιὰν καὶ ἐντιμον ἔδωκεν ³⁸ ἐν παντὶ τόπῳ ὅπου κατοικοῦσιν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, θηρία τε ἀγροῦ καὶ πετεινὰ οὐρανοῦ καὶ ἰχθύας τῆς θαλάσσης ἔδωκεν ἐν τῇ χειρὶ σου, καὶ κατέστησέ σε κύριον πάντων· σὺ εἶ
39 ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσή. ³⁹ καὶ ὀπίσω σου ἀναστήσεται βασιλεία ἑτέρα ἡττων σου, καὶ βασιλεία τρίτη ἣτις ἐστὶν ὁ χαλκός, ἡ κυριεύσει πάσης τῆς γῆς,
40 ⁴⁰ καὶ βασιλεία τετάρτη ἣτις ἔσται ἰσχυρὰ ὡς σίδηρος· ὃν τρόπον ὁ σίδηρος
41 λεπτύνει καὶ δαμάζει πάντα, οὕτως πάντα λεπτύνει καὶ δαμάσει. ⁴¹ καὶ ὅτι εἶδες τοὺς πόδας καὶ τοὺς δακτύλους μέρος μὲν τι ὀστράκινον, μέρος δέ τι σιδηροῦν, βασιλεία διηρημένη ἔσται, καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης τῆς σιδηρᾶς ἔσται
42 ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον τῷ ὀστράκῳ. ⁴² καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μὲν τι σιδηροῦν, μέρος δέ τι ὀστράκινον, μέρος
43 τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρόν, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἔσται συντριβόμενον. ⁴³ ὅτι εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον τῷ ὀστράκῳ, συμμιγείς ἔσονται ἐν σπέρματι ἀνθρώπων, καὶ οὐκ ἔσονται προσκολλώμενοι οὗτος μετὰ τούτου, καθὼς
44 ὁ σίδηρος οὐκ ἀναμίγνυται μετὰ τοῦ ὀστράκου. ⁴⁴ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βασιλέων ἐκείνων ἀναστήσει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλεῖαν ἣτις εἰς τοὺς αἰῶνας οὐ διαφθάρησεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαῷ ἑτέρῳ οὐχ ὑπολειφθήσεται· λεπτύνει καὶ λικμήσει πᾶσας τὰς βασιλείας, καὶ αὕτη ἀναστήσεται
45 εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁵ ὃν τρόπον εἶδες ὅτι ἀπὸ ὅρους ἐτιμήθη λίθος ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐλέπτυνε τὸ ὄστρακον τὸν σίδηρον, τὸν χαλκόν, τὸν ἄργυρον, τὸν χρυσόν. ὁ θεὸς ὁ μέγας ἐγνώρισε τῷ βασιλεῖ ὃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα·
46 καὶ ἀληθινὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ πιστὴ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. ⁴⁶ τότε ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον καὶ τῷ Δανιὴλ προσεκύνησε, καὶ μα-
47 ναβὰ καὶ εὐωδίας εἶπε σπεῖσαι αὐτῷ. ⁴⁷ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιὴλ Ἐπ' ἀληθείας ὁ θεὸς ὑμῶν αὐτός ἐστι θεὸς θεῶν καὶ κύριος τῶν βασιλέων, ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια, ὅτι ἡδυνάσθης ἀποκαλύψαι τὸ μυστήριον τοῦτο. ⁴⁸ καὶ ἐμεγάλυνεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιὴλ, καὶ δόματα μεγάλα καὶ πολλὰ ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης χώρας Βαβυλῶνος καὶ ἄρχοντα σατραπῶν, ἐπὶ πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος. ⁴⁹ καὶ Δανιὴλ ἡτήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶνος τὸν Σεδράχ, Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ· καὶ Δανιὴλ ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως.

III.

¹ Ἔτους ὀκτωκαίδεκάτου Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν εἰκόνα χρυσήν, ὕψος αὐτῆς πῆχυντα ἐξήκοντα, εὗρος αὐτῆς πῆχυντα ἑξ, καὶ ἔστησεν
2 αὐτὴν ἐν πεδίῳ Δεσιρᾷ ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος. ² καὶ ἀπέστειλε συναγαγεῖν τοὺς ὑπάτους καὶ τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς τοπάρχας, ἡγουμένους καὶ

35. εγενοντο ... ουκ ευρεθη 38. του ουρανου 39. ηττων σου ητις εστιν ο αργυρος ... τριτη η εστιν 40. τεταρτη εσται ισχ. ως ο ... ουτως π. λε. x. δαμαζει 41. *οστρακινον κεραμευ 42. επ αυτης 43. προσκολλωμενος ... ουκ αναμινγ. τω οστρακω 44. ητις εις τον αιωνα ... *λεπτυνει δε και 45. ιδες 46. μαννα 47. x. κυρ. των κυριων και βασιλευς των βασιλεων· αποκαλυπτων ... εδυνηθης 48. πολλα και μεγαλα ... σατραπων και επι 49. μισαχ αβδεναγω

Subscriptio: ορασις γ. Inscriptio: ορασις δ.

III. 1, om ο βασιλευς

τυράννους καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν χωρῶν, ἐλθεῖν
 εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς εἰκόνης. ³ καὶ συνήχθησαν οἱ τοπαρχαί, ὑπατοί, στρα- 3
 τηγῶν, ἡγούμενοι, τύραννοι μεγάλοι, οἱ ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες
 τῶν χωρῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνης ἧς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ
 βασιλεὺς. καὶ εἰστήκεισαν ἐνώπιον τῆς εἰκόνης, ⁴ καὶ ὁ κήρυξ ἔβδα ἐν ἰσχυί 4
 ὧμιν λέγεται λαοῖς, φυλαί, γλώσσαι, ⁵ ἥ ἂν ὥρα ἀκούσητε φωνῆς σάλπιγ- 5
 γος σύριγγός τε καὶ κισάρας σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους
 μουσικῶν, πίπτοντες προσκυνεῖτε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἔστησε Ναβουχοδο-
 νόσορ ὁ βασιλεὺς. ⁶ καὶ ὅς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβλη- 6
 θήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ⁷ καὶ ἐγένετο ὅταν ἤκουον 7
 οἱ λαοὶ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κισάρας σαμβύκης τε καὶ
 ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες πάντες οἱ λαοὶ φυλαί γλώσ-
 σαι προσκυνοῦν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς.
⁸ τότε προσήλθσαν ἄνδρες Χαλδαῖοι καὶ διέβαλον τοὺς Ἰουδαίους ⁹ τῷ βα- 8 9
 σιλεῖ Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆντι. ¹⁰ σὺ βασιλεῦ ἔστηκας δόγμα, πάντα 10
 ἄνθρωπον ὅς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κισάρας,
 σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, ¹¹ καὶ μὴ πεσὼν 11
 προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς
 τὴν καιομένην. ¹² εἰσὶν ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς 12
 χώρας Βαβυλῶνος, Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, οἱ οὐχ ὑπήκουσαν βασιλεῦ τῷ
 δόγματί σου, τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύουσι καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἔστη-
 σας οὐ προσκυνοῦσι. ¹³ τότε Ναβουχοδονόσορ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀγα- 13
 γεῖν τὸν Σεδράχ, Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ· καὶ ᾤκησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.
¹⁴ καὶ ἀπεκρίθη Ναβουχοδονόσορ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ ἀληθῶς, Σεδράχ, Μι- 14
 σάχ, Ἀβδεναγῶ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ
 ἔστησα οὐ προσκυνεῖτε; ¹⁵ νῦν οὖν εἰ ἔχετε ἐτοιμῶς, ἵνα ὥς ἂν ἀκούσητε 15
 τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κισάρας σαμβύκης τε καὶ ψαλ-
 τηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προσκυνήσητε
 τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἐποίησα· ἐὰν δὲ μὴ προσκυνήσῃτε, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμ-
 βληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ τίς ἐστὶ θεὸς
 ὃς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς μου; ¹⁶ καὶ ἀπεκρίθησαν Σεδράχ Μισάχ Ἀβ- 16
 δεναγῶ λέγοντες τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ Οὐ χρεῖαν ἔχομεν ἡμεῖς περὶ
 τοῦ ῥήματος τούτου ἀποκριθῆναι σοι. ¹⁷ ἐστὶ γὰρ θεὸς ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς, 17
 ὃ ἡμεῖς λατρεύομεν, δυνατὸς ἐξελεῖσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς
 καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου βασιλεῦ ρύσεται ἡμᾶς. ¹⁸ καὶ ἐὰν μὴ, 18
 γνωστὸν ἔστω σοι βασιλεῦ ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύομεν καὶ τῇ εἰκόνι ἣ
 ἔστησας οὐ προσκυνοῦμεν. ¹⁹ τότε Ναβουχοδονόσορ ἐπλήσθη θυμοῦ, καὶ ἡ 19
 ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ, καὶ
 εἶπεν ἐκκαῦσαι τὴν κάμινον ἐπαπλάσιως ἕως οὗ εἰς τέλος ἐκκαῆ. ²⁰ καὶ 20

2. ελθειν εις τον αγκαινισμον (corrige εγκ.) τ. εικ. ης εστησεν ναβου-
 χοδονοσορ ο βασιλευς 3. post βασιλευς add και συνηχθησαν οι τοπαρχαι
 ... ιστηκεισαν ... in f. add ης εστησεν ναβουχοδονοσορ 4. εβνη λαοι
 φυλ. γλ. 5. της φωνης της σαλπигγος ... ψαλτηριου και συμφωνιας κ.
 παντος ... om τη χρυση 6. om πεσων 7. οταν ηκουσαν ... ψαλτηριου
 και συμφωνιας και ... om φυλαι γλωσσαι ... η εστησεν 8. προσηλθαν ...
 διεβαλλον 9. και υποβαλοντες ειπον ναβουχοδονοσορ τω βασιλει 10. σαμ-
 βυκης τε κ. ψ. και συμφωνιας και 11. εμβληθησεται 12. σεδραχ μισαχ
 αβδ. οι ανδρες εκεινοι ουχ ... και τοις θεοις 13. τον σεδραχ μισαχ κ.
 τον αβδ. 14. σεδραχ μισαχ και αβδ. 15. om και παντος γεν. μουσικων
 ... πεσοντ. προσκυνειτε ... εστιν ο θεος ... εκ των χειρων μου 16. σε-
 δραχ μισαχ 17. γαρ ο θεος ... εκ της χειρος σου 18. τη εικονι τη χρυση
 19. ναβουχ. ο βασιλευς ... σεδραχ μισαχ αβδ. ... εως εις

ἄνδρας ἰσχυροὺς ἰσχύϊ εἶπε πεδῆσαντας τὸν Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ
 21 ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ²¹ τότε οἱ ἄνδρες ἐκεί-
 νοι ἐπεδῆξαν σὺν τοῖς σαραβάροις αὐτῶν καὶ τιάραις καὶ περικνημίσιν,
 22 καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, ²² ἐπεὶ
 τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ὑπερίσχυεν· καὶ ἡ κάμιнос ἐξεκαύθη ἐκ περισσοῦ.
 23 ²³ καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι, Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ, ἔπεσον εἰς μέσον τῆς
 καμίνου τῆς καιομένης πεπεδημένοι, καὶ περιεπάτουν ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς
 ὑμνοῦντες τὸν θεὸν καὶ εὐλογοῦντες τὸν κύριον.

(ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΑΖΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ.)

1 ¹ Καὶ συστάς Ἀζαρίας προσηύξατο οὕτως. καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ
 2 ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς εἶπεν ² Εὐλογητὸς εἰ κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν
 3 καὶ αἰνετός, καὶ δεδοξασμένος τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας. ³ ὅτι δίκαιος
 εἰ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησας, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινά, καὶ εὐσεΐαι αἱ
 4 ὁδοί σου, καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀλήθεια. ⁴ καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίη-
 σας κατὰ πάντα ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν
 πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπήγαγες ταῦτα πάντα
 5 διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. ⁵ ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστήναι ἀπὸ
 6 σοῦ, ⁶ καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι, καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν οὐδὲ
 συντηρήσαμεν, οὐδὲ ἐποιήσαμεν καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται.
 7 ⁷ καὶ πάντα ὅσα ἐπήγαγες ἡμῖν καὶ πάντα ὅσα ἐποίησας ἡμῖν, ἐν ἀληθινή
 8 κρίσει ἐποίησας. ⁸ καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων καὶ ἐχθρί-
 στων ἀποστατῶν, καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.
 9 ⁹ καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοίξει τὸ στόμα ἡμῶν· αἰσχύνῃ καὶ ὀνειδος ἐγε-
 10 νήθημεν τοῖς δούλοις σου καὶ τοῖς σεβομένοις σε. ¹⁰ μὴ δὴ παραδῶῃς ἡμᾶς
 11 εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου, καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου, ¹¹ καὶ
 μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν, διὰ Ἀβραάμ τὸν ἡγαπημένον ὑπὸ
 12 σοῦ καὶ διὰ Ἰσαὰκ τὸν δοῦλόν σου καὶ Ἰσραὴλ τὸν ἅγιόν σου, ¹² οἷς ἐλά-
 λησας πληθύνει τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστροι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν
 13 ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. ¹³ ὅτι δέσποτα ἐμικρύνθημεν
 παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἔσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς
 14 ἁμαρτίας ἡμῶν. ¹⁴ καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης
 καὶ ἠγούμενος, οὐδὲ δλοκαύτως οὐδὲ ἡυσία οὐδὲ προσφορὰ οὐδὲ θυμίαμα,
 15 οὐδὲ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐναντίον σου καὶ εὐρεῖν ἔλεος. ¹⁵ ἀλλ' ἐν ψυχῇ
 16 συντετριμμένη καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθεῖσθαι, ¹⁶ ὡς ἐν ὀλοκαυ-
 τῶσι κριῶν καὶ ταύρων καὶ ἐν μυριάσιν ἀνῶν πτόνων, οὕτως γενέσῃ ἡ
 17 ἡυσία ἡμῶν ἐνώπιόν σου σήμερον καὶ ἐκτελέσαι ὅπισθόν σου, ὅτι οὐκ ἔσται
 18 αἰσχύνῃ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί. ¹⁷ καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ,
 19 καὶ φοβούμεθα σε καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου. ¹⁸ μὴ καταισχύνης ἡμᾶς,
 ἀλλὰ ποιήσον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιεικειάν σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ
 19 ἔλεους σου. ¹⁹ καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου, καὶ δὸς δόξαν τῷ

20. σεδρακ μισαχ 21. περικνημ. και ενδυμασιν αυτων· και εμβληθη-
 σαν εις μεσον 22. υπερισχυεν ... in f. add και τους ανδρας εκεινους τους
 βαλλοντας σεδρακ μισαχ αβδεναγω απεκτεινεν η φλογξ του πυρος 23. σε-
 δρακ μισαχ αβδ. ... καμεινου (-ει- plerumque) του τυρος της ... εμ-
 μεσω

Deest inscriptio: Προσευχη usque τριων. 4. εμμεσω 2. αινετον 3.
 εποιησας ημιν 4. αγιαν σου την 5. αποstantes 6. ουδε συνετηρ. videtur
 cum seqq. conjg. 7. om και π. o. επιηγ. ημιν 8. ανομων εχθιστων 9.
 om ημων ... εγενηθη 40. παραδως 42. οis ελαλ. προς αυτους 44. *om
 ουδε προσφ. ουδε θυμιαμα ... ου τοπος ... ενωπιον σου 46. εν ολοκαυ-
 τωμασιν ... και ως εν μυριασιν ... γενεσθω θυσια ... ονκ εστιν

δνόματί σου, κύριε. καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακά, ²⁰ καὶ καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης τῆς δυναστείας, καὶ ἡ ἰσχύς 20 αὐτῶν συντριβείη, ²¹ καὶ γνῶτωσαν ὅτι σὺ εἶ κύριος, θεὸς μόνος καὶ ἐνδοξός 21 ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην. ²² καὶ οὐ διελίπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπηρέται 22 τοῦ βασιλείως καίοντες τὴν κάμινον νάφθαν καὶ πύσαν καὶ στιππύον καὶ κληματίδα. ²³ καὶ διεχείτο ἡ φλόξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πῆχεις τεσσαρά- 23 κονταεννέα, ²⁴ καὶ διῶδευσε καὶ ἐνεπύρισεν οὓς εὔρε περὶ τὴν κάμινον τῶν 24 Χαλδαίων. ²⁵ ὁ δὲ ἄγγελος κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν 25 εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρός ἐκ τῆς καμίνου, ²⁶ καὶ 26 ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου ὡς πνεῦμα δρόσου διασπρίζον· καὶ οὐχ ἤψατο αὐτῶν τὸ καζόλου τὸ πῦρ, καὶ οὐκ ἐλύπησεν οὐδὲ παρηνώχλησεν αὐτοὺς. ²⁷ τότε οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὕμνου καὶ ἐδόξαζον καὶ ἠψόλουν τὸν 27 θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες ²⁸ Εὐλογητός εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων 28 ἡμῶν, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. ²⁹ καὶ εὐλογημένον 29 τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον, καὶ ὑπεραϊνετὸν καὶ ὑπερυψούμενον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. ³⁰ εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου, 30 καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³¹ εὐλογημένος εἶ ὁ ἐπι- 31 βλέπων ἀβύσσους, καὶ ἡμέρας ἐπὶ Χερουβὶμ, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³² εὐλογημένος εἶ ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας σου, καὶ ὑπερυ- 32 μνητὸς καὶ ὑπερυμνούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³³ εὐλογητὸς εἶ ἐν τῷ στερεῷ- 33 ματι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁴ εὐλο- 34 γεῖτε πάντα τὰ ἔργα κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁵ εὐλογεῖτε οὐρανοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν 35 εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁶ εὐλογεῖτε ἄγγελοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυ- 36 ψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁷ εὐλογεῖτε ὕδατα καὶ πάντα τὰ ὑπεράνω τοῦ 37 οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁸ εὐλο- 38 γεῖτω πᾶσα ἡ δύναμις κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁹ εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν 39 εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁰ εὐλογεῖτε ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, 40 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴¹ εὐλογεῖτω πᾶς ὄμβρος καὶ 41 δρόσος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴² εὐλο- 42 γεῖτε πάντα τὰ πνεύματα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴³ εὐλογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐ- 43 τὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁶ εὐλογεῖτε νύκτες καὶ ἡμέρας τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ 46 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁷ εὐλογεῖτε φῶς καὶ σκότος τὸν κύριον, 47 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁸ εὐλογεῖτε ψῦχος καὶ καῦμα 48 τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁹ εὐλογεῖτε πά- 49 χναι καὶ χιόνες τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁰ εὐλογεῖτε ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν 50 εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵¹ εὐλογεῖτω ἡ γῆ τὸν κύριον, ὑμνεῖτω καὶ ὑπερυψούτω αὐ- 51 τὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵² εὐλογεῖτε ὄρη καὶ βουνοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ 52 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵³ εὐλογεῖτε πάντα τὰ φερόμενα ἐν τῇ 53

19. ἐνδιγνυμενοὶ 20. ἀπο πάσης δυνάμεως καὶ δυναστείας 21. om καὶ prius ... κυριος ο θεος 22. διελεῖπον ... κληματιδας 23. διηχείτο ... τεσσαρακι. 26. οὐκ ἤψατο 29. om παντας 31. ο βλεπων ... ἐπὶ των χερουβειμ ... υπεραϊνετος 32. υπερυψουμενος εἰς 33. ευλογημενος ... υπερυμνητος 37. υδατα παντα ... επανω 38. ευλογεῖτε πασαι αι δυνα- μεις 39. σελενη 41. ευλογεῖτε [44.] ευλογεῖτε ψυχος καὶ καυσων τον κυ- ριον· υμνεῖτε καὶ υπερυψουται αυτον εἰς τους αιωνας. [45.] ευλογεῖτε δρο- σοι καὶ νεφετοι τον κυριον· υμνεῖτε καὶ υπερυψουται αυτον εἰς τους αιωνας. 48. παχος καὶ ψυχος τον

54 γῇ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁴ (55) εὐλο-
 γεῖτε θάλασσα καὶ ποταμοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς
 55 τοὺς αἰῶνας. ⁵⁵ (54) εὐλογεῖτε αἱ πηγαὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
 56 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁶ εὐλογεῖτε κῆτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς
 57 ὕδασι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁷ εὐλο-
 γεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
 58 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁸ εὐλογεῖτε πάντα τὰ θηρία καὶ τὰ κτήνη τὸν κύ-
 59 ριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁹ εὐλογεῖτε υἱοὶ τῶν
 60 ἀνθρώπων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁰ εὐ-
 λογεῖτε Ἰσραὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
 61 ⁶¹ εὐλογεῖτε ἱερεῖς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶ-
 62 νας. ⁶² εὐλογεῖτε δοῦλοι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
 63 αἰῶνας. ⁶³ εὐλογεῖτε πνεύματα καὶ ψυχὰς δικαίων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ
 64 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁴ εὐλογεῖτε ὅσοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ
 65 τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁵ εὐλογεῖτε
 Ἀνανία Ἀζαρία Μισαὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
 αἰῶνας· ὅτι ἐξείλετο ἡμᾶς ἐξ ἁΐδου, καὶ ἐκ χειρὸς θανάτου ἔσωσεν ἡμᾶς·
 ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ μέσου καμίνου καὶ μένης φλογός, καὶ ἐκ μέσου πυρὸς
 66 ἐρρύσατο ἡμᾶς. ⁶⁶ ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
 67 τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁶⁷ εὐλογεῖτε πάντες οἱ σεβόμενοι τὸν κύριον τὸν θεὸν τῶν
 θεῶν, ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογεῖσθε ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

(ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΜΝΟΥ.)

24 ²⁴ καὶ Ναβουχοδονόσορ ἤκουσεν ὑμνούντων αὐτῶν καὶ θαύμασε, καὶ
 ἐξανέστη ἐν σπουδῇ καὶ εἶπε τοῖς μεγιστάσιν αὐτοῦ Οὐχὶ ἄνδρας τρεῖς ἐβά-
 25 βασιλεῦ. ²⁵ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ὅδε ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμέ-
 νους καὶ περιπατοῦντας ἐν μέσῳ τοῦ πυρός, καὶ διαφθορὰ οὐκ ἔστιν ἐν αὐ-
 26 τοῖς, καὶ ἡ ὄρασις τοῦ τετάρτου ὁμοία νύφὶ θεοῦ. ²⁶ τότε προσῆλθε Ναβου-
 χοδονόσορ πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης καὶ εἶπε
 Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ, οἱ δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ἐξέλτετε καὶ
 27 δεῦτε. καὶ ἐξῆλθον Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ ἐκ μέσου τοῦ πυρός. ²⁷ καὶ
 συνάγονται οἱ σατράπαι καὶ οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ τοπάρχαι καὶ οἱ δυνάσται
 τοῦ βασιλείως, καὶ ἐθεώρουν τοὺς ἄνδρας ὅτι οὐκ ἐκυρίευσεν τὸ πῦρ τοῦ σώ-
 28 ματος αὐτῶν, καὶ ἡ θριξὶς τῆς κεφαλῆς αὐτῶν οὐκ ἐφλογίσθη, καὶ τὰ σαρὰ-
 28 βρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοιώθη, καὶ ὁσμη πῦρ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς. ²⁸ καὶ ἀπε-
 κρίθη Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς ὁ θεὸς τοῦ Σεδράχ
 Μισάχ Ἀβδεναγῶ, ὃς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξέλατο τοὺς παῖδας
 αὐτοῦ, ὅτι ἐπεποιθεῖσαν ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλείως ἠλλοίωσαν
 καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα αὐτῶν εἰς πῦρ, ὅπως μὴ λατρεύσωσι μηδὲ προσ-
 29 κυνῇσαν παντὶ θεῷ ἄλλ' ἢ τῷ θεῷ αὐτῶν. ²⁹ καὶ ἐγὼ ἐκτίθεμαι τὸ δόγμα·
 πᾶς λαὸς φυλὴ γλώσσα ἢ ἐὰν εἴπῃ βλασφημίαν κατὰ τοῦ θεοῦ Σεδράχ
 Μισάχ Ἀβδεναγῶ, εἰς ἀπώλειαν ἔσονται καὶ οἱ οἴκοι αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν,

54. post 55. ponit. 54. θαλασσαί 58. εὐλ. τα θηρία κ. πάντα τα
 60. εὐλογεῖτω 61. ἱερεῖς κυρίου τον 62. δούλοι κυρίου 64. om τη 65.
 ἐξείλατο ... ἐκ καμεινου μεσης καιομενης ... πυρος ερυσατο. Post v. 67.
 desunt verba Τελος usque ὕμνου. 24. ἐνεβαλομεν εἰς μεσον ... εἶπαν
 25. ο βασ. Ἰδου (ed. rom. 'Ο δὲ) ἐγώ ... ἐμμεσώ ... ἐστιν αυτοῖς 26. σε-
 δρακ μισακ ... om του υψιστου ... ἐξέλτετε κ. δ. ἐξώ ... σεδρακ μισακ
 27. σαραπαρα ... in f. add καὶ προσεκυνησεν ο βασιλεὺς ἐνωπιον αὐτῶν τῷ
 κυρίῳ 28. om ο βασιλεὺς ... σεδρακ μισακ ... om μηδε προσκυνησῶσι
 29. om το ... η αν ... σεδρακ μισακ ... διαρπαγησονται pro εἰς διαρπ.

καθότι οὐκ ἔστι θεὸς ἕτερος ὅστις δυνήσεται ῥύσασθαι οὕτως. ³⁰ τότε ὁ βασιλεὺς κατεύθυνεν τὸν Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ ἐν τῇ χώρᾳ Βαβυλῶνος, καὶ ᾤκτισεν αὐτοὺς καὶ ἤξιωσεν αὐτοὺς ἡγεῖσθαι πάντων τῶν Ἰουδαίων τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ³¹ Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς λαοῖς φυλαῖς ³¹ καὶ γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ Εἰρήνῃ ὑμῖν πληθυνθεῖτε. ³² τὰ ³² σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἃ ἐποίησεν μετ' ἐμοῦ ὁ θεὸς ὁ ὑψιστος ἤρρεσεν ἐναντίον ἐμοῦ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν, ³³ ὥς μεγάλα καὶ ἰσχυρά· ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιος, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

IV.

¹ Ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ εὐθηνῶν ἤμην ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ εὐθαλῶν. ² ἐνύπνιον ἶδον καὶ ἐφοβήρισε με, καὶ ἐταράχθην ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ ² αἱ δράσεις τῆς κεφαλῆς μου ἐτάραξαν με. ³ καὶ δι' ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα τοῦ ³ εἰσαγαγεῖν ἐνώπιόν μου πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος ὅπως τὴν σύγκρισιν τοῦ ἐνυπνίου γνωρίσωσί μοι. ⁴ καὶ εἰσεπαρεύοντο οἱ ἐπασιδοί, μάγοι, γαζαρη- ⁴ νοί, Χαλδαῖοι, καὶ τὸ ἐνύπνιον ἐγὼ εἶπα ἐνώπιον αὐτῶν· καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ οὐκ ἐγνώρισάν μοι, ⁵ ἕως ἥλθε Δανιήλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ κατὰ ⁵ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, ὃς πνεῦμα θεοῦ ἄγιον ἐν ἐαυτῷ ἔχει. ⁶ ὃς εἶπα ⁶ Βαλτάσαρ ὁ ἄρχων τῶν ἐπασιδῶν, ὃν ἐγὼ ἐγγων ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἄγιον ⁶ ἐν σοί, καὶ πᾶν μυστήριον οὐκ ἀδυνατεῖ σε, ἀκουσον τὴν ὅρασιν τοῦ ἐνυπνίου μου οὗ ἶδον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ εἰπόν μοι. ⁷ ἐπὶ τῆς κοίτης μου ⁷ ἐξεύρωμαι, καὶ ἰδοὺ δένδρον ἐν μέσῳ τῆς γῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ πολὺ. ⁸ ἐμεγαλύνθη τὸ δένδρον καὶ ἵσχυσε, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἔφθασεν ἕως τοῦ ⁸ οὐρανοῦ, καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ εἰς τὸ πέρας ἀπάσης τῆς γῆς. ⁹ τὰ φύλλα αὐ- ⁹ τοῦ ὡραῖα, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς, καὶ τροφή πάντων ἐν αὐτῷ, καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατῴκουν τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐτρέφετο πᾶσα σὰρξ. ¹⁰ Ἐξέω- ¹⁰ ρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ ἰδοὺ εἶρ, καὶ ἄγιος ἀπ' οὐρανοῦ κατέβη ¹¹ καὶ ἐφώνησεν ἐν ἰσχύϊ, καὶ οὕτως εἶπεν Ἐκκρίψατε ¹¹ τὸ δένδρον, καὶ ἐκτίλατε τοὺς κλάδους αὐτοῦ καὶ ἐκτινάξατε τὰ φύλλα αὐ- ¹² τοῦ καὶ διασκορπίσατε τὸν καρπὸν αὐτοῦ· σαλευθήτωσαν τὰ θηρία ὑποκά- ¹² τωθεν αὐτοῦ καὶ τὰ ὄρνεα ἀπὸ τῶν κλάδων αὐτοῦ. ¹³ πλὴν τὴν φυτὴν τῶν ¹³ ῥιζῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἑάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καὶ χαλκῷ καὶ ἐν τῇ ¹⁴ χλόῃ τῇ ἔξω καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ κοιτασθήσεται, καὶ μετὰ τῶν ¹⁴ θηρίων ἡ μερὶς αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνῳ τῆς γῆς. ¹⁵ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ¹⁵ ἀνθρώπων ἀλλοιωθήσεται, καὶ καρδίᾳ θηρίου δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ἐπὶ τὰ ¹⁵ καιροὶ ἀλλαγῇσονται ἐπ' αὐτόν. ¹⁶ διὰ συγκρίματος εἰρ ὁ λόγος, καὶ ῥῆμα ¹⁶ ἁγίων τὸ ἐπερώτημα, ἵνα γινώσκῃ οἱ ζῶντες ὅτι κύριός ἐστιν ὁ ὑψιστος τῆς ¹⁷ βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃς ἐὰν δόξῃ δώσει αὐτὴν καὶ ἐξουδένωμα ¹⁷ ἀνθρώπων ἀναστήσει ἐπ' αὐτήν. ¹⁸ τοῦτο τὸ ἐνύπνιον ὃ ἶδον ἐγὼ Ναβου- ¹⁸ χονόσορ ὁ βασιλεὺς, καὶ σὺ Βαλτάσαρ τὸ σύγκριμα εἰπόν, ὅτι πάντες οἱ ¹⁹ σοφοὶ τῆς βασιλείας μου οὐ δύνανται τὸ σύγκριμα αὐτοῦ δηλώσαι μοι· σὺ

30. τότε κατηνυθεν ο βασιλεως τ. σεδραχμισαχ αβδ. επι τα εργα της χωρας ... post x. ηξιωσ. αυτ. repetit και ηξιωσεν αυτους ... των οντων εν ... post v. 30. add ορασις δ. — ορασις ε. 31. φυλαις γλωσσαις ... ed. rom. πληθυνθει cum seqq. conjg., non item cod. alex. 33. εις γε- νεας γενεων IV. 1. ευθαλων επι του θρονου μου 2. συνεταραξαν 4. και οι χαλδαιοι ... ειπα εγω 5. εως ου ... και το ενυπνιον ενωπιον αυτου ειπα pro ου ειπα 6. βαρτασαρ ... εν εαυτω εχει pro εν σοι ... αδυνατη- σει ... om μου ου ιδον 7. εμμεσω 8. το δενδρ. εκεινον ... εις τα πε- ρατα πασης 10. εγρηγορος· και ιδου 14. καρπους pro κλαδους ... διασκ. τους καρπους αυτου 14. ο λογος, και λογος αγιων ... αναστησεται

- 16 δὲ Δανιήλ δύνασαι, ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἅγιον ἐν σοί. ¹⁶ τότε Δανιήλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ, ἀπνευσθήν ὥς ἐῖ ὦραν μίαν, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσον αὐτόν. καὶ ἀπεκρίθη Βαλτάσαρ καὶ εἶπε Κεῖρε, τὸ ἐνύπνιον ἔστω
- 17 τοῖς μισοῦσί σε, καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου. ¹⁷ τὸ δένδρον ὃ εἶδες τὸ μεγαλυνθῆν καὶ τὸ ἰσχυρὸς, οὗ τὸ ὕψος ἔφθανεν εἰς τὸν οὐρανὸν
- 18 καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, ¹⁸ καὶ τὰ φύλλα αὐτοῦ εὐσταλῆ, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς, καὶ τροφή πᾶσιν ἐν αὐτῷ, ὑποκάτω αὐτοῦ κατῴκουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ ὄρνεα
- 19 τοῦ οὐρανοῦ, ¹⁹ σὺ εἰ βασιλεῦ· ὅτι ἐμεγαλύνθης καὶ ἰσχυρὰς, καὶ ἡ μεγαλυσύνη σου ἐμεγαλύνθη καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἡ κυρεία σου εἰς
- 20 τὰ πέρατα τῆς γῆς. ²⁰ καὶ ὅτι εἶδεν ὁ βασιλεὺς εἶρ καὶ ἅγιον καταβαίνοντα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν Ἐκτίλατε τὸ δένδρον καὶ διαφθεύρατε αὐτό, πλην τὴν φυτὴν τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καὶ ἐν χαλκῷ καὶ ἐν τῇ χλόῃ τῇ ἔξω καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ μερίς αὐτοῦ ἕως οὗ ἑπτὰ καιροὶ ἀλ-
- 21 λοιωθῶσιν ἐπ' αὐτόν. ²¹ τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ, βασιλεῦ, καὶ σύγκριμα
- 22 ὑψίστου ἐστὶν ὃ ἔφθασεν ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, ²² καὶ σὲ ἐκδιώξουσιν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἔσται ἡ κατοικία σου, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ψωμιούσῃ σε, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσῃ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγῇσονται ἐπὶ σέ ἕως οὗ γνῶς ὅτι κυριεύει ὁ
- 23 ὑψίστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἂν δόξῃ δώσει αὐτήν. ²³ καὶ ὅτι εἶπεν Ἐάσατε τὴν φυτὴν τῶν ῥιζῶν τοῦ δένδρου, ἡ βασιλεία σου σοὶ
- 24 μένει ἀπ' ἧς ἂν γνῶς τὴν ἐξουσίαν τὴν οὐράνιον. ²⁴ διὰ τοῦτο βασιλεῦ ἡ βουλή μου ἀρεσάτω σοι, καὶ τὰς ἀμαρτίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι καὶ τὰς ἀδικίας ἐν οἰκτιρμοῖς πενήτων· ἵσως ἔσται μακροβύτιος τοῖς παρα-
- 25 πτώμασί σου ὁ θεός. ²⁵ ταῦτα πάντα ἔφθασεν ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ τὸν βασιλέα. ²⁶ μετὰ δωδεκάμηνον, ἐπὶ τῷ ναφ' τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν Βαβυ-
- 26 λῶνι περιπατῶν, ²⁷ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Οὐχ αὕτη ἐστὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἣν ἐγὼ ὠκοδόμησα εἰς οἶκον βασιλείας, ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος
- 28 μου, εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου; ²⁸ ἔτι τοῦ λόγου ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως ὄντος φωνὴ ἀπ' οὐρανοῦ ἐγένετο Σοὶ λέγουσι, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ, ἡ
- 29 βασιλεία παρῆλθεν ἀπὸ σοῦ, ²⁹ καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων σε ἐκδιώκουσι, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ κατοικία σου, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ψωμιούσῃ σε, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγῇσονται ἐπὶ σέ ἕως γνῶς ὅτι κυριεύει ὁ ὑψίστος τῆς βασι-
- 30 λείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἂν δόξῃ δώσει αὐτήν. ³⁰ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὁ λόγος συνετελέσθη ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη καὶ χόρτον ὡς βοῦς ἦσεν, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάφη ἕως αἱ τρίχες αὐτοῦ ὡς λεόντων ἐμεγαλύνθησαν καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ ὡς ὀρνέων. ³¹ καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ τοὺς δώδεκα μῶν μου εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέλαβον, καὶ αἱ φρένες μου ἐπ' ἐμὲ ἐπεστράφησαν, καὶ τῷ ὑψίστῳ ἠυλόγησα, καὶ τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα ἦνεσα καὶ ἐδόξασα, ὅτι ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ

15. ἐν σοι ἅγιον 16. βαρτασαρ ... post συνεταρασσ. αυτον add και απεκριθη ο βασιλευς και ειπεν· βαρτασαρ το ενυπνιον και η συγκρισις μη κατασπευσσάτω σε ... βαρτασαρ ... εστω το ενυπν. 17. ιδες ... εφθασεν 18. om και primum ... κατοικουν τα 19. κυρια 20. ιδεν ... εκ του ουρανου ... εκτειλατε ... εας. εν τη γη ... και χαλκω 22. κατοικεια ... ψωμιουσιν 23. ειπεν ... om των ριζων ... επουρανιον 24. αδικιας σου 27. om ο βασιλευς ... Ουχ αυτη 28. εν στοματι ... εκ του ουρανου ... η βασιλ. σου 29. εκδιωξουσιν ... εσται η κατοικεια ... ψωμιουσιν ... εως ου γνως ... και ω εαν 30. επι ναβουχ. τον βασιλεα ... εως ου αι 34. εις τους αιωνας

εις γενεάν και γενεάν, ³² και πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὡς οὐδὲν ἔλο- 32
γίστησαν· και κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖ ἐν τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ και
ἐν τῇ κατοικίᾳ τῆς γῆς, και οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιποιήσεται τῇ χειρὶ αὐτοῦ και
ἐρεῖ αὐτῷ Τί ἐποίησας; ³³ αὐτῷ τῷ καιρῷ αἱ φρένες μου ἐπεστράφησαν 33
ἐπ' ἐμέ, και εἰς τὴν τιμὴν τῆς βασιλείας μου ἦλθον· και ἡ μορφή μου
ἐπέστρεψεν ἐπ' ἐμέ, και οἱ τύρανοί μου και οἱ μεγιστᾶνες μου ἐξήτουν με,
και ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἐκραταιώτην, και μεγαλωσύνη περισσοτέρα προσε-
τέθη μοι. ³⁴ οὖν οὖν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ αἰνῶ και ὑπερυψῶ και δοξάζω 34
τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀληθινὰ και αἱ τρίβοι
αὐτοῦ κρίσεις, και πάντας τοὺς πορευομένους ἐν ὑπερφηανίᾳ δύναται τα-
πεινώσαι.

V.

Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δεῖπνον μέγα τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ χι-
λίοις, και κατέναντι τῶν χιλίων ὁ οἶνος, ² και πίνων Βαλτάσαρ εἶπεν ἐν τῇ 2
γεύσει τοῦ οἴνου τοῦ ἐνεγκεῖν τὰ σκεύη τὰ χρυσαῖα και τὰ ἀργυρᾶ ἃ ἐξήνεγ-
κε Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, και
πιέτωσαν ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς και οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ και αἱ παλλακαὶ
αὐτοῦ και αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ. ³ και ἠνέχθησαν τὰ σκεύη τὰ χρυσαῖα και 3
τὰ ἀργυρᾶ ἃ ἐξήνεγκεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, και ἔπι-
νον ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς και οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ και αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ
και αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ. ⁴ ἔπινον οἶνον, και ἤνεσαν τοὺς θεοὺς τοὺς χρυ- 4
σοὺς και ἀργυροὺς και χαλκοὺς και σιδηροὺς και ξυλίνους και λιθίνους. ⁵ ἐν 5
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξῆλθον δάκτυλοι χειρὸς ἀνθρώπου και ἔγραφον κατέναντι τῆς
λαμπάδος ἐπὶ τὸ κόνιαμα τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, και ὁ βασι-
λεὺς ἐθεώρει τοὺς ἀστραγάλους τῆς χειρὸς τῆς γραφούσης. ⁶ τότε τοῦ βασι- 6
λέως ἡ μορφή ἠλλοιώθη, και οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσον αὐτόν, και
οἱ σύνδεσμοι τῆς ὀσφύος αὐτοῦ διελύοντο, και τὰ γόνατα αὐτοῦ συνεκρο-
τοῦντο. ⁷ και ἐβόησεν ὁ βασιλεὺς ἐν ἰσχύϊ τοῦ εἰσαγαγεῖν μάγους Χαλδαίους 7
γαζαρηνοὺς, και εἶπε τοῖς σοφοῖς Βαβυλῶνος "Ὅς ἂν ἀναγνῶ τὴν γραφὴν
ταύτην και τὴν σύγκρισιν γνωρίσῃ μοι, πορφύραν ἐνδύσεται, και ὁ μανιάνης
ὁ χρυσοὺς ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, και τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξει.
⁸ και εἰςπορεύοντο πάντες οἱ σοφοὶ τοῦ βασιλέως, και οὐκ ἠδύναντο τὴν 8
γραφὴν ἀναγνῶναι οὐδὲ τὴν σύγκρισιν γνωρίσαι τῷ βασιλεῖ. ⁹ και ὁ βασι- 9
λεὺς Βαλτάσαρ ἐταράχθη, και ἡ μορφή αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐν αὐτῷ, και οἱ
μεγιστᾶνες αὐτοῦ συνετάρασσοντο. ¹⁰ και εἰσῆλθεν ἡ βασίλισσα εἰς τὸν οἶκον 10
τοῦ πότου και εἶπε Βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆτι· μὴ ταρассέτωσάν σε οἱ
διαλογισμοὶ σου, και ἡ μορφή σου μὴ ἄλλοιούσῃ· ¹¹ ἔστιν ἄνθρωπος ἐν τῇ βα- 11
σιλείᾳ σου ἐν ᾧ πνεῦμα θεοῦ, και ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρὸς σου γρηγό-
ρησις και σύνεσις εὐρέσῃ ἐν αὐτῷ, και ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ
σου ἄρχοντα ἐπαοιδῶν μάγων Χαλδαίων γαζαρηνῶν κατέστησεν αὐτόν, ¹² ὅτι 12

32. κατοικεῖα 34. κρίσεις

Subscriptio: ορασις ε. Inscriptio: ορασις 5.

V. 1. βαρτασαρ ... om mega ... meg. ant. ανδρασιν χειλεις 3. ηχθη-
σαν ... om του θεου ... κ. αι παρακ. α. κ. αι παλλακ. α. 4. επινον οι-
νον ed. rom. (item cod. alex. vidtr) cum antecdd. conf. ... in f. add και
τον θεου του αιωνος ουκ ηυλογησαν τον εχοντα εξουσιαν του πνευματος κυ-
των 7. Ος εαν ... συγκρισιν αυτης ... εσται περι τον τραχ. αυτου 8. om
παντες 9. πολυ εταραχθη ... ηλλ. επ αυτω ... συνεταρασσον αυτον 10.
του ποτου· και απεκριθη η βασίλισσα και ειπεν ... εις τους αιωνας 11.
πν. θεου αγιον ... in f. repetit ο πατηρ σου ο βασιλεως

πνεῦμα περισδὸν ἐν αὐτῷ, καὶ φρόνησις καὶ σύνεσις ἐν αὐτῷ, συγκρίνων ἐνύπνια καὶ ἀναγγέλλων κρατούμενα καὶ λύων συνδέσμους, Δανιήλ, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέστηκεν ὄνομα αὐτῷ Βαλτάσαρ· νῦν οὖν κληθήτω, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγελεῖ σοι. ¹³ τότε Δανιήλ εἰσῆλθῃ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ Σὺ εἶ Δανιήλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας ἧς ἤγαγεν ὁ βασιλεὺς ὁ πατήρ μου; ¹⁴ ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἐν σοὶ καὶ γρηγόρησις καὶ σύνεσις, καὶ σοφία περισσὴ εὗρέσθῃ ἐν σοί. ¹⁵ καὶ νῦν εἰσῆλθον ἐνώπιόν μου οἱ σοφοὶ μάγοι γαζαρηνοὶ ἵνα τὴν γραφὴν ταύτην ἀναγνώσι καὶ τὴν σύγκρισιν γνωρίσωσί μοι, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ἀναγγεῖλαί μοι. ¹⁶ καὶ ἐγὼ ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι δύνασαι κρίματα συγκρίναι· νῦν οὖν ἐὰν δυνηθῇς τὴν γραφὴν ἀναγνῶναι καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσαι μοι, πορφύραν ἐνδύσῃ, καὶ ὁ μανιᾶκς ὁ χρυσοῦς ἔσται ἐπὶ τῷ τραχήλῳ σου, καὶ τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξεις. ¹⁷ καὶ εἶπε Δανιήλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Τὰ δόματά σου σοὶ ἔστω, καὶ τὴν δωρεὰν τῆς οἰκίας σου ἐτέρῳ δός, ἐγὼ δὲ τὴν γραφὴν ἀναγνώσομαι καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσω σοι, ¹⁸ βασιλεῦ. ὁ θεὸς ὁ ὑψιστος τὴν βασιλείαν καὶ τὴν μεγαλωσύνην καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκε Ναβουχοδονόσορ τῷ πατρὶ σου, ¹⁹ καὶ ἀπὸ τῆς μεγαλωσύνης ἧς ἔδωκεν αὐτῷ πάντες οἱ λαοὶ φυλαὶ γλώσσαι ἦσαν τρέμοντες καὶ φοβούμενοι ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· οὗς ἠβούλετο αὐτοὺς ἀνῆρκει, καὶ οὗς ἠβούλετο αὐτοὺς ἐκτεπτεν, καὶ οὗς ἠβούλετο αὐτοὺς ὑψοῦ, καὶ οὗς ἠβούλετο αὐτοὺς ἐταπεινῶναι. ²⁰ καὶ ὅτε ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐκραταιώθη τοῦ ὑπερηφανεύσασθαι, κατηνέχθη ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας καὶ ἡ τιμὴ ἀφῆρέθη ἀπ' αὐτοῦ, ²¹ καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μετὰ τῶν θηρίων ἐδόθη, καὶ μετὰ τῶν ὀνάντων ἡ κατοικία αὐτοῦ, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ἐφώμιζον αὐτόν, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάρφη, ἕως οὗ ἔγνω ὅτι κυριεύει ὁ θεὸς ὑψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὡς ἂν δόξῃ δώσῃ αὐτήν. ²² καὶ σὺ οὖν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βαλτάσαρ οὐκ ἐταπεινώσας τὴν καρδίαν σου κατενώπιον τοῦ θεοῦ· οὐ πάντα ταῦτα ἔγνω; ²³ καὶ ἐπὶ τὸν κύριον θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ὑψώσης, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἤνεγκαν ἐνώπιόν σου, καὶ σὺ καὶ οἱ μεγιστάνες σου καὶ αἱ παλλακαὶ σου καὶ αἱ παρακκοῖτοί σου οἶνον ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς· καὶ τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς καὶ ἄργυροῦς καὶ χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς καὶ ξυλίνους καὶ λιθίνους, οἱ οὐ βλέπουν καὶ οἱ οὐκ ἀκούουσιν καὶ οὐ γινώσκουσιν, ἦνεσας, καὶ τὸν θεὸν οὐ ἡ πνοὴ σου ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ σου, αὐτὸν οὐκ ἐδόξασας. ²⁴ διὰ τοῦτο ἐκ προσώπου αὐτοῦ ἀπεστάλη ἀστράγαλος χειρὸς καὶ τὴν γραφὴν ταύτην ἐνέταξε. ²⁵ καὶ αὕτη ἡ γραφὴ ἐντεταγμένη Μανῆ, θεκέλ, φάρες. ²⁶ τοῦτο τὸ σύγκριμα τοῦ ῥήματος· μανῆ, ἐμέτρησεν ὁ θεὸς τὴν βασιλείαν σου καὶ ἐπλήρωσεν αὐτήν. ²⁷ θεκέλ, ἔστάθη ἐν ζυγῷ καὶ εὗρεθι ὑστεροῦσα· ²⁸ φάρες, διήρηται ἡ βασιλεία σου καὶ ἐδόθη Μήδοις καὶ Πέρσαις. ²⁹ καὶ εἶπε Βαλτάσαρ, καὶ ἐνέδυσαν τὸν Δανιήλ πορφύραν, καὶ τὸν μανιᾶκην τὸν χρυσοῦν περιέβηκαν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξε περὶ αὐτοῦ εἶναι

12. επεστ. αυτω ονομα 15. ενωπιον εμου ... om ταυτην ... συγκρισιν αυτης 16. συ δυνασαι κρ. συγκρινειν ... την γραφην ταυτην ... περι τον τραχηλον 17. τοτε απεκριθη δανιηλ ... σου συν σοι ... αναγνωσσομαι τω βασιλει 18. etiam cod. alex. βασιλευ cum antecded. conjg. videtur 19. εβουλετο quater ... υφοι 20. υπερηφανευεσθαι ... της βασιλ. αυτου 21. μετα οναγων η κατοικεια ... κυριευει ο υψιστος ... ω εαν 22. om ουν ... ενωπιον 23. οικ. αυτου (αυτου in ed. rom. calamo suppletum) ηνεγκας ... οι παρακκοιτοι ... om και οι ουκ ακουουσιν ... εν τη χειρι 25. η γραφη η 29. περι αυτου του ειναι

αὐτὸν ἄρχοντα τρίτον ἐν τῇ βασιλείᾳ. ³⁰ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀνῆρέζη Βαλτά- 30
σαρ ὁ βασιλεὺς ὁ Χαλδαῖος, ³¹ καὶ Δαρεῖος ὁ Μήδους παρέλαβε τὴν βασιλείαν, 31
ὧν ἐτῶν ἐξήκοντα δύο.

VI.

Καὶ ἤρπεν ἐνώπιον Δαρείου, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τῆς βασιλείας σατρά-
πας ἑκατὸν εἰκοσι τοῦ εἶναι αὐτοὺς ἐν ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, ² καὶ ἐπάνω 2
αὐτῶν τακτικούς τρεῖς, ὃς ἦν Δανιήλ εἰς ἐξ αὐτῶν, τοῦ ἀποδιδόναι αὐτοῖς
τοὺς σατράπας λόγον, ὅπως ὁ βασιλεὺς μὴ ἐνοχλῇται. ³ καὶ ἦν Δανιήλ ὑπὲρ 3
αὐτούς, ὅτι πνεῦμα περισσὸν ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησεν αὐτὸν ἐφ'
ὅλης τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ⁴ καὶ οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι ἐξήτουν πρό- 4
φασιν εὐρεῖν κατὰ Δανιήλ· καὶ πᾶσαν πρόφασιν καὶ παράπτωμα καὶ ἀμ-
πλόακημα οὐχ εὗρον κατ' αὐτόν, ὅτι πιστὸς ἦν. ⁵ καὶ εἶπον οἱ τακτικοὶ Ὀύχ 5
εὐρήσομεν κατὰ Δανιήλ πρόφασιν εἰ μὴ ἐν νομίμοις θεοῦ αὐτοῦ. ⁶ τότε οἱ 6
τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι παρέστησαν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν αὐτῷ Δαρεῖτε
βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆτω. ⁷ συνεβουλεύσαντο πάντες οἱ ἐπὶ τῆς βασι- 7
λείας σου στρατηγοὶ καὶ σατράπαι, ὕπατοι καὶ τοπάρχαι, τοῦ στήσαι στάσει
βασιλικῇ καὶ ἐνισχύσαι ὀρισμὸν, ὅπως ὃς ἂν αἰτήσῃ αἴτημα παρὰ παντὸς
θεοῦ καὶ ἀνθρώπου ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἄλλ' ἢ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, ἐμ-
βληθῇσθαι εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ⁸ νῦν οὖν βασιλεῦ στήσον τὸν ὀρι- 8
σμὸν καὶ ἔχθες γραφὴν, ὅπως μὴ ἄλλοιωθῇ τὸ δόγμα Περσῶν καὶ Μήδων.
⁹ τότε ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ἐπέταξε γραφῆναι τὸ δόγμα. ¹⁰ καὶ Δανιήλ ἤνικα 9 10
ἔγνω ὅτι ἐνετάγη τὸ δόγμα, εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ αἱ θυρίδες
ἀνεωγμέναι αὐτῷ ἐν τοῖς ὑπερώοις αὐτοῦ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ, καὶ καιροὺς
τρεῖς τῆς ἡμέρας ἦν κάμπτων ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ προσευχόμενος καὶ
ἐξομολογούμενος ἐναντίον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἦν ποιῶν ἐμπροσθεν. ¹¹ τότε 11
οἱ ἄνδρες ἐκείνοι παρετήρησαν καὶ εὗρον τὸν Δανιήλ ἀξιούντα καὶ δεόμενον
τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. ¹² καὶ προσελθόντες λέγουσι τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ, οὐχ ὀρισμὸν 12
ἔταξας ὅπως πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν αἰτήσῃ παρὰ παντὸς θεοῦ καὶ ἀνθρώπου
αἴτημα ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἄλλ' ἢ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, ἐμβληθῇσθαι εἰς
τὸν λάκκον τῶν λεόντων; καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ τὸ
δόγμα Μήδων καὶ Περσῶν οὐ παρελεύσεται. ¹³ τότε ἀπεκρίθησαν καὶ λέγου- 13
σιν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Δανιήλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς
Ἰουδαίας οὐχ ὑπετάγη τῷ δόγματί σου, καὶ καιροὺς τρεῖς τῆς ἡμέρας αἰτεῖ
παρὰ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τὰ αἰτήματα αὐτοῦ. ¹⁴ τότε ὁ βασιλεὺς, ὡς τὸ ῥῆμα 14
ἤκουσε, πολὺ ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ, καὶ περὶ τοῦ Δανιήλ ἠγωνίσαστο τοῦ ἐξε-
λέσθαι αὐτόν, καὶ ἕως ἐσπέρας ἦν ἀγωνιζόμενος τοῦ ἐξελέσθαι αὐτόν. ¹⁵ τότε 15
οἱ ἄνδρες ἐκείνοι λέγουσι τῷ βασιλεῖ Ἰνῶτι βασιλεῦ ὅτι τὸ δόγμα Μήδοις
καὶ Πέρσαις τοῦ πᾶν ὀρισμὸν καὶ στάσιν ἦν ἂν ὁ βασιλεὺς στήσῃ, οὐ δεῖ
παραλλάξαι. ¹⁶ τότε ὁ βασιλεὺς εἶπε, καὶ ἤγαγον τὸν Δανιήλ καὶ ἐνέβαλον 16
αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ Ὁ θεός
σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, αὐτὸς ἐξελεῖταί σε. ¹⁷ καὶ ἤνεγκαν λῖθον καὶ 17
ἐπέστηκαν ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσαστο ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ
δακτυλίῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ δακτυλίῳ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἄλ-

29. βασιλεια αυτου. Post v. 29. add ορασις ε, et pergit ορασις ζ.
30. ανερεθη (sic) ... om ο βασι. ο χαλδ. 31. δαριος VI. 1. δαριου ... πα-
ση pro ολη 2. ων ην δανιηλ 3. περισσον ην επ αυτω 4. αμβλακτημα
5. εν νομοις 6. δαριε 7. στασιν βασιλεικην ... αιτησθαι ... ανθρωπων
... εμβληθησεται 8. om τον ... εχθες ... μηδων κ. περσων 9. δαριος
10. οικον εαυτου ... ηνεωγμεναι 12. ουχι ... αιτησθαι 13. τω δογμα. σ.
περι του ορισμου ου εταξας ... αιτειτε 14. αγωνιζομενος εξελ. 15. om
αν ... στησει 16. om συ 17. ηνεγκεν ... επεστηκεν ... om ο βασιλευς

18 λοιμωθή προῆγμα ἐν τῷ Δανιήλ. ¹⁸ καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν οἶκον αὐ-
τοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἄδειπνος, καὶ ἐδέσματα οὐκ εἰσῆνεγκαν αὐτῷ, καὶ ὁ ὕπνος
ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ· καὶ ἔκλεισεν ὁ θεὸς τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ
19 παρηνώχλησαν τῷ Δανιήλ. ¹⁹ τότε ὁ βασιλεὺς ἀνέστη τὸ πρωὶ ἐν τῷ φωτί,
20 καὶ ἐν σπουδῇ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ²⁰ καὶ ἐν τῷ ἐγγίξειν αὐ-
τὸν τῷ λάκκῳ ἐβόησε φωνῇ ἰσχυρᾷ· Δανιήλ ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶν-
τος, ὁ θεός σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, εἰ ἡδυνήθη ἐξελεῖσθαι σε ἐκ
21 στόματος τῶν λεόντων; ²¹ καὶ εἶπε Δανιήλ τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ, εἰς τοὺς
22 αἰῶνας ζῆθι. ²² ὁ θεός μου ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐνέφραξε τὰ
στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐκ ἐλυμήναντό με, ὅτι κατέναντι αὐτοῦ εὐδῶντος
23 εὐρέσθη ἐμοί, καὶ ἐνώπιον δὲ σοῦ βασιλεῦ παράπτωμα οὐκ ἐποίησα. ²³ τότε
ὁ βασιλεὺς πολὺ ἡγαδύνθη ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸν Δανιήλ εἶπεν ἀνενέγκαι ἐκ
τοῦ λάκκου. καὶ ἀννήχθη Δανιήλ ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ πᾶσα διαφθορά οὐχ
24 εὐρέθη ἐν αὐτῷ, ὅτι ἐπίστευσεν ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. ²⁴ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς,
καὶ ἡγάγosan τοὺς ἄνδρας τοὺς διαβαλόντας τὸν Δανιήλ, καὶ εἰς τὸν λάκκον
τῶν λεόντων ἐνεβλήθησαν αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν·
καὶ οὐκ ἔφθασαν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ λάκκου ἕως οὗ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ
25 λέοντες, καὶ πάντα τὰ δοτᾶ αὐτῶν ἐλέπτυναν. ²⁵ τότε Δαρείος ὁ βασιλεὺς
ἔγραψε πᾶσι τοῖς λαοῖς φυλαῖς γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ Εὐ-
26 ρῆνῃ ὑμῖν πληθυνθεῖτε. ²⁶ ἐκ προσώπου μου ἐτέθη δόγμα τοῦτο, ἐν πάσῃ
ἀρχῇ τῆς βασιλείας μου εἶναι τρέμοντας καὶ φοβουμένους ἀπὸ προσώπου
τοῦ θεοῦ Δανιήλ, ὅτι αὐτός ἐστι θεὸς ζῶν καὶ μένων εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ
27 ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ κυρεία αὐτοῦ ἕως τέλους. ²⁷ ἀν-
τιλαμβάνεται καὶ ρύεται, καὶ ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ
28 ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ἐξείλατο τὸν Δανιήλ ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων. ²⁸ καὶ Δανιήλ
κατηύθυνεν ἐν τῇ βασιλείᾳ Δαρείου καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ Κύρου τοῦ Πέρσου.

VII.

¹ Ἐν ἔτει πρώτῳ τῷ Βαλτάσαρ βασιλέως Χαλδαίων Δανιήλ ἐνύπνιον εἶδε,
καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐνύπνιον
2 αὐτοῦ ἔγραψεν ² Ἐγὼ Δανιήλ ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ οἱ τέσσαρες ἄνθρωποι τοῦ
3 οὐρανοῦ προσέβαλον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην, ³ καὶ τέσσαρα θῆρια ⁴ Ἄρ. 13.
4 μεγάλα ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης, διαφέροντα ἀλλήλων. ⁴ τὸ πρῶτον ὥσει
λέαινα, καὶ πτερὰ αὐτῆς ὡς ἀετοῦ, ἐθεώρουν ἕως οὗ ἐξετίλη τὰ πτερὰ αὐ-
τῆς· καὶ ἐξήρθη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρώπου ἐστάθη, καὶ καρδίᾳ
5 ἀνθρώπου ἐδόθη αὐτῇ. ⁵ καὶ ἰδοὺ θῆριον δεῦτερον ὅμοιον ἄρκῳ, καὶ εἰς
μέρος ἐν ἐστάθῃ, καὶ τρεῖς πλευραὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῆς ἀνὰ μέσον τῶν
ὀδόντων αὐτῆς· καὶ οὕτως ἔλεγον αὐτῇ Ἀνάστηθι, φάγε σάρκας πολλὰς.
6 ⁶ ὀπίσω τούτου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ θῆριον ἕτερον ὥσει πάρδαλις· καὶ αὐτῇ
πτερὰ τέσσαρα πετεινοῦ ὑπεράνω αὐτῆς, καὶ τέσσαρες κεφαλαὶ τῷ θῆρι, ⁷
7 καὶ ἐξουσία ἐδόθη αὐτῇ. ⁷ ὀπίσω τούτου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ θῆριον τέταρτον

18. οὐκ εἰσῆνεχθη ... ο ὑπνος αὐτοῦ ἐγενετο ἀπ 20. τῷ λάκκῳ τῷ
Δανιήλ ... φωνῇ μεγάλῃ ... ὅτι συ ... εἰ ἐδυνασθῇ 22. κατεναντιον αὐ-
τοῦ ... ἐν ἐμοί 23. οὐκ εὐρέσθη ... ἐπίστευσεν τῷ 24. ἡγάγον ... ἐβλή-
θησαν 25. ο βασιλ. Δαρείος ... ed. rom. πασι pro παση 26. δογμα του
ἐν ... ed. rom. ἐν παση etc. cum seqq. conlig. ... ὅτι αὐτός ... κυρεια
27. ἐν οὐρανῷ 28. Δαριου

Subscriptio: ὁρασις ζ. Inscriptio: ὁρασις η.

VII. 1. ὅτι τῷ ... ἰδεν· κ. αἱ ὁρασις ... ὅτι αὐτοῦ tertium 2. ἐθεώ-
ρουν ἐν ὁραματί τῆς νυκτός ... προσεβαλόν 3. τέσσαρα 4. ἐχουσα πτερὰ·
καὶ πτερὰ ... ἐξετελεῖ ... ἐξηγεῖται ἀπο 5. τρία πλευρὰ 6. τέσσαρα ...
ἐδόθη αὐτῷ

φοβερόν καὶ ἔκθαμβον καὶ ἰσχυρόν περισσῶς, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροὶ, ἐοῖον καὶ λεπτύνον, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ συνεπάτει, καὶ αὐτὸ διάφορον περισσῶς παρὰ πάντα τὰ θηρία τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ κέρατα δέκα αὐτῷ. ⁸ προσενόουν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ κέρας ἕτερον μικρὸν 8 ἀνέβη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ τρία κέρατα τῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξεβρίζωθη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὥσει ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπου ἐν τῷ

* Αποκ. 20, 4. 11. κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα. ⁹ ἐξέωρουν ἕως οὗτου οἱ θρόνοι 9 ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθιστο, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὥσει

* Αποκ. 7, 10. χιῶν, καὶ ἡ θρίξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὥσει ἔριον κασθρόν, ὁ θρόνος αὐτοῦ φλέξ πυρός, οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγον. ¹⁰ ποταμὸς πυρὸς εἵλκεν ἔμπροσθεν 10 αὐτοῦ· γίλται χιλιάδες ἐλειτουργοῦν αὐτῷ, καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ· κριτήριον ἐκάθισε, καὶ βίβλοι ἠνεώχθησαν. ¹¹ ἐξέωρουν τότε 11 ἀπὸ φωνῆς τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὧν τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐλάλει, ἕως ἀνῆρ-

* Αποκ. 19, 20. 12. ρέστη τὸ θηρίον καὶ ἀπώλετο, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐδόθη εἰς καῦσιν πυρός.

¹² καὶ τῶν λοιπῶν θηρίων μετεστάθη ἡ ἀρχή, καὶ μακρότης ζωῆς ἐδόθη αὐ- 12 τοῖς ἕως καιροῦ καὶ καιροῦ. ¹³ ἐξέωρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ 13 μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος, καὶ ἕως τοῦ

Λε. 21, 27. pp. παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν ἔφθασε, καὶ προσηνέχθη αὐτῷ. ¹⁴ καὶ αὐτῷ ἐδόθη ἡ 14 ἀρχὴ καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ βασιλεία, καὶ πάντες οἱ λαοὶ φυλαὶ καὶ γλῶσσαι

* Αποκ. 14, 14. αὐτῷ δουλεύουσιν· ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος ἥτις οὐ παρελεύσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται. ¹⁵ ἔφριξε τὸ πνευμά μου ἐν τῇ 15

ἐξεί μου, ἐγὼ Δανιήλ, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου ἐτάρασσόν με. ¹⁶ καὶ 16 προσήλθον ἐν τῶν ἐστηκότων, καὶ τὴν ἀκρίβειαν ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ μαθεῖν

περὶ πάντων τούτων· καὶ εἶπέ μοι τὴν ἀκρίβειαν, καὶ τὴν σύγκρισιν τῶν

λόγων ἐγνώρισέ μοι. ¹⁷ ταῦτα τὰ θηρία τὰ τέσσαρα, τέσσαρες βασιλεῖται 17 ἀναστήσονται ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁸ αἱ ἀρῶνται, καὶ παραλήψονται τὴν βασι-

18 λείαν ἄγιοι ὑψίστου καὶ κατάρξουσιν αὐτὴν ἕως αἰῶνος τῶν αἰώνων. ¹⁹ καὶ 19 ἐζήτουν ἀκριβῶς περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου, ὅτι ἦν διαφέρον παρὰ πᾶν

θηρίον, φοβερόν περισσῶς, οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροὶ, καὶ ὄνυχες αὐτοῦ χαλ-

κοῖ, ἐοῖον καὶ λεπτύνον, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ συνεπάτει.

* Αποκ. 17, 12. ²⁰ καὶ περὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ τῶν δέκα τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ τοῦ 20

ἐτέρου τοῦ ἀναβάντος καὶ ἐκτινάξαντος τῶν πρώτων, ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ

στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ μεῖζων τῶν λοιπῶν. ²¹ ἐξέωρουν, 21

καὶ τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐποίησε πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ ἔσχεσε πρὸς αὐτούς,

²² ἕως οὗ ἦλθεν ὁ παλαιὸς ἡμερῶν καὶ τὸ κρῖμα ἔδωκεν ἁγίοις ὑψίστου, καὶ 22

ὁ καιρὸς ἔφθασε καὶ τὴν βασιλείαν κατέσχον οἱ ἄγιοι. ²³ καὶ εἶπε Τὸ θηρίον 23

τὸ τέταρτον βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐν τῇ γῇ, ἥτις ὑπερέξει πάσας τὰς βα-

σιλείας, καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ συμπατήσῃ αὐτὴν καὶ κατα-

κόψει. ²⁴ καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ, δέκα βασιλεῖς ἀναστήσονται, καὶ ὀπίσω 24

αὐτῶν ἀναστήσεται ἕτερος ὃς ὑπεροίσει κακοῖς πάντας τοὺς ἔμπροσθεν, καὶ

τρεῖς βασιλεῖς ταπεινώσει, ²⁵ καὶ λόγους πρὸς τὸν ὑψίστον λαλήσει, καὶ τοὺς 25

ἁγίους ὑψίστου παλαιώσει, καὶ ὑπονοήσῃ τοῦ ἀλλοιωσαὶ καιροὺς καὶ νόμον,

* Αποκ. 12, 14. καὶ δοθήσεται ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καὶ γε ἡμῖς καιροῦ.

7. περισσῶς παρα πάντα τα θηρια τα εμπροσθεν αυτου· και κερατα (sed και κερατα in rasura; antea plura) δεκα αυτω· οι οδοντες α. σ. μεγαλοι ... δεκα κερατα 8. εμμεσω ... εξερισω 9. om οι ... ωσει χιων λευκον 10. εκπορευμενος ειλκεν ... παριστηκεισαν 11. ων ελαλει pro των μεγαλων ... εως το θηρ. εκεινο ανηρεθη 12. η αρχη μετεστ. 13. ερχομ. ην και ... εφθασεν ενωπιον αυτου προσηγαγον αυτον 14. φυλαι γλωσσαι α. δουλευουσιν 17. τα θηρ. τα μεγαλα τα τεσσαρα 18. παραλημψονται 19. διαφορον ... και οι ονυχες 20. των προτερων τρια· κερας εκεινο ω οι ... μειζω 21. ισχυεν 22. om ου ... των ημερων (23. κατακοψει) 24. οπισω αυτου 25. εως καιρου και καιρου και καιρων ... om γε

26 ²⁶ καὶ τὸ κριτήριον ἐκάθισε, καὶ τὴν ἀρχὴν μεταστήσουσι τοῦ ἀφανίσαι καὶ
 27 τοῦ ἀπολέσαι ἕως τέλους, ²⁷ καὶ ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἐξουσία καὶ ἡ μεγαλω-
 σύνη τῶν βασιλέων τῶν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἐδόθη ἀγίοις ὑψίστου·
 καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιος, καὶ πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ αὐτῷ δουλεύ-
 28 σουσι καὶ ὑπακούσονται. ²⁸ ἕως ᾧδε τὸ πέρας τοῦ λόγου. ἐγὼ Δανιήλ, οἱ
 διαλογισμοί μου ἐπὶ πολὺ συνετάρασσόν με, καὶ ἡ μορφή μου ἡλλοιώθη,
 καὶ τὸ ῥῆμα ἐν τῇ καρδίᾳ μου διετήρησα.

* Ἀποκ.
 11, 15.

VIII.

Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Βαλτάσαρ τοῦ βασιλέως ὄρασις ὤφθη
 2 πρὸς μέ, ἐγὼ Δανιήλ, μετὰ τὴν ὀφθεῖσάν μοι τὴν ἀρχήν. ² καὶ ἤμην ἐν
 3 Σούσις τῇ βάρει ἥ ἐστὶν ἐν χώρᾳ Αἰλιάμ, καὶ ἤμην ἐπὶ τοῦ Οὐβάλ. ³ καὶ
 ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ κριὸς εἰς ἐστηκὼς πρὸ τοῦ Οὐ-
 βάλ, καὶ αὐτῷ κέρατα ὑψηλά· καὶ τὸ ἐν ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου, καὶ τὸ
 4 ὑψηλὸν ἀνέβαινεν ἐπ' ἰσχύων. ⁴ καὶ ἶδον τὸν κριὸν κερατιζόμενον κατὰ ἡλάσσ-
 σαν καὶ βορρᾶν καὶ νότον· καὶ πάντα τὰ θηρία οὐ στήσεται ἐνώπιον αὐτοῦ,
 καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ θέλημα
 5 αὐτοῦ καὶ ἐμεγαλύνθη. ⁵ καὶ ἐγὼ ἤμην συνιών, καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο
 ἀπὸ λιβδὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἦν ἀπτόμενος τῆς γῆς,
 6 καὶ τῷ τράγῳ κέρας μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἤλθεν ἕως τοῦ κριοῦ
 τοῦ τὰ κέρατα ἔχοντος, οὗ ἶδον ἐστῶς ἐνώπιον τοῦ Οὐβάλ, καὶ ἔδραμε πρὸς
 7 αὐτὸν ἐν ὁρμῇ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἶδον αὐτὸν φθάνοντα ἕως τοῦ κριοῦ,
 καὶ ἐξηγγιάνθη πρὸς αὐτόν· καὶ ἔπαισε τὸν κριὸν καὶ συνέτριψεν ἀμφοτέρα
 τὰ κέρατα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἰσχύς τῷ κριῷ τοῦ στήναι ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ
 8 ἔρριψεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνεπάτησεν αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρού-
 9 μενος τὸν κριὸν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. ⁸ καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν ἐμεγαλύνθη ἕως
 σφοδρά· καὶ ἐν τῷ ἰσχυῶσι αὐτὸν συνετρίβη τὸ κέρας αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ
 ἀνέβη ἕτερα κέρατα τέσσαρα ὑποκάτω αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ
 9 οὐρανοῦ. ⁹ καὶ ἐκ τοῦ ἐνὸς αὐτῶν ἐξῆλθε κέρας ἐν ἰσχυρόν, καὶ ἐμεγαλύνθη
 10 περισσῶς πρὸς τὸν νότον καὶ πρὸς τὴν δύναμιν, ¹⁰ καὶ ἐμεγαλύνθη ἕως τῆς
 δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ οὐ-
 11 ρανοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν, καὶ συνεπάτησεν αὐτά. ¹¹ καὶ ἕως οὗ ὁ ἀρχι-
 στρατήγος ῥύσθηται τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ δι' αὐτὸν θυσία ἐράχθη, καὶ
 12 κατευωδῶθη αὐτῷ· καὶ τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται. ¹² καὶ ἐδόθη ἐπὶ τὴν θυσίαν
 13 ἁμαρτία, καὶ ἐβρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη· καὶ ἐποίησε, καὶ εὐωδῶθη. ¹³ καὶ
 ἤκουσα ἐνὸς ἁγίου λαλοῦντος· καὶ εἶπεν εἰς ἅγιος τῷ φελμῶνι τῷ λαλοῦντι
 14 Ἔως πότε θὲ ὄρασις στήσεται, ἡ θυσία ἡ ἀρδεύουσα καὶ ἡ ἁμαρτία ἐρημώ-
 14 σεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὸ ἅγιον καὶ ἡ δύναμις συμπατηθήσεται; ¹⁴ καὶ εἶπεν
 αὐτῷ Ἔως ἐσπέρας καὶ πρωὶ ἡμέραι διςχίλια καὶ τετρακόσαι, καὶ κατὰ

26. καθεῖση 27. καὶ ἐδοθη 28. ἐπὶ πολὺ οἱ διαλ. μου ... ἡλλοιώθη
 ἐπ' εμοί

Subscriptio: ορασις η. Inscriptio: ορασις 2.

VIII. 1. βαρτασαρ ... ἐγὼ δανιήλ bis habet ... ed. rom. μέ. ἐγὼ et
 ἀρχήν, 2. post αἰλαμ add καὶ ἰδον ἐν οραματι 3. καὶ αὐτὰ κέρατα· καὶ
 τὰ κέρατα ὑψηλὰ ... το ὑψηλότερον ἀναβαίνειν 4. post νοτον add καὶ λιβὰ
 ... στήσονται 5. (τραγὸς ...) ο ἀπτόμενος ... κέρας θεωρητὸν ἀνα μέσον
 6. ἐστῶτος ἀνα μέσον πρὸς 7. om αὐτον primum ... ἐξηγγιῶνθη ... ἐρι-
 ψεν 8. τέσσαρα 9. πρ. τον νοτον (sed τ. ντ. in rasura) καὶ πρὸς ἀνατο-
 λην κ. πρ. τ. δ. 10. om καὶ primum ... om ἀπο secundum ... συνεπα-
 τηθη pro συνεπ. αὐτὰ 11. ἐταραχθη· καὶ ἐγεννηθη καὶ κατευωδῶθη αὐτὸ
 12. ἐριφη ... καὶ κατευωδῶθη 13. om αἱγιου ... φελμῶνι 14. τριακοσσαι

ρισθήσεται τὸ ἅγιον. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με, ἐγὼ Δανιήλ, τὴν ὄρασιν ¹⁵
καὶ ἐξήτουν σύνεσιν, καὶ ἰδοὺ ἔστη ἐνώπιον ἐμοῦ ὡς ὄρασις ἀνδρός. ¹⁶ καὶ ¹⁶
ἤκουσα φωνὴν ἀνδρός ἀνὰ μέσον τοῦ Οὐβάλ, καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπε Γαβριήλ,
συνέτισον ἐκεῖνον τὴν ὄρασιν. ¹⁷ καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἐχόμενος τῆς στάσεώς ¹⁷
μου· καὶ ἐν τῷ ἔλθειν αὐτὸν ἐθαμβήθην, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου·
καὶ εἶπε πρὸς μέ Σύνες υἱὲ ἀνθρώπου· ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὄρασις.
¹⁸ καὶ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν μετ' ἐμοῦ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν, ¹⁸
καὶ ἤψατό μου καὶ ἔστησέ με ἐπὶ πόδας, ¹⁹ καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγὼ γνωρίζω ¹⁹
σοι τὰ ἐσόμενα ἐπ' ἐσχάτων τῆς ὁργῆς· ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὄρασις.
²⁰ ὁ κριὸς ὃν εἶδες, ὁ ἔχων τὰ κέρατα, βασιλεὺς Μήδων καὶ Περσῶν. ²¹ ὁ ²⁰ 21
τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς Ἑλλήνων· καὶ τὸ κέρας τὸ μέγα ὃ ἦν ἀνὰ μέ-
σον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, αὐτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος. ²² καὶ τοῦ ²²
συντριβέντος οὗ ἔστησαν τέσσαρα κέρατα ὑποκάτω, τέσσαρες βασιλεῖς ἐκ
τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσονται, καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν. ²³ καὶ ἐπ' ²³
ἐσχάτων τῆς βασιλείας αὐτῶν, πληρουμένων τῶν ἡμερῶν αὐτῶν, ἀναστή-
σεται βασιλεὺς ἀναιδὴς προσώπου καὶ συνιῶν προβλήματα· ²⁴ καὶ κραταῖα ἡ ²⁴
ἰσχύς αὐτοῦ, καὶ θάυμαστά διαφθερεῖ, καὶ κατευνυνεῖ καὶ ποιήσει, καὶ δια-
φθερεῖ ἰσχυροὺς καὶ λαὸν ἅγιον. ²⁵ καὶ ζυγὸς τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ κατευνυνεῖ· ²⁵
δόλος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ μεγαλυνθήσεται, καὶ δόλω
διαφθερεῖ πολλοὺς, καὶ ἐπὶ ἀπωλείας πολλῶν στήσεται, καὶ ὡς ὡὰ χειρὶ
συντρίψει. ²⁶ καὶ ἡ ὄρασις τῆς ἐσπέρας καὶ τῆς πρωίας τῆς ῥητλείας ἀλη- ²⁶
θῆς ἐστί· καὶ σὺ σφράγισον τὴν ὄρασιν, ὅτι εἰς ἡμέρας πολλὰς. ²⁷ καὶ ἐγὼ ²⁷
Δανιηλ ἐκοιμήθην καὶ ἐμαλακίσθην, καὶ ἀνέστην καὶ ἐποιοῦν τὰ ἔργα τοῦ
βασιλέως, καὶ ἐθαύμαζον τὴν ὄρασιν, καὶ οὐκ ἦν ὁ συνιῶν.

* Apoc.
22, 10.

IX.

Ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει Δαρείου τοῦ υἱοῦ Ἀσουήρου, ἀπὸ τοῦ σπέρματος
τῶν Μήδων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐπὶ βασιλείαν Χαλδαίων, ² ἐγὼ Δανιήλ συνῆκα ²
ἐν ταῖς βίβλοις τὸν ἀριθμὸν τῶν ἔτων, ὃς ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ἱερε-
μίαν τὸν προφήτην, εἰς συμπλήρωσιν ἐρημώσεως Ἱερουσαλὴμ ἐβδομήκοντα
ἔτη. ³ καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου πρὸς κύριον τὸν θεὸν τοῦ ἐκλήτῃσαι ³
προσευχὴν καὶ δεήσεις ἐν νηστείαις καὶ σάκκῳ. ⁴ καὶ προσευξάμην πρὸς κύ- ⁴
ριον τὸν θεόν μου, καὶ ἐξωμολογησάμην καὶ εἶπα Κύριε ὁ θεὸς ὁ μέγας
καὶ θαυμαστός, ὁ φυλάσσωσιν τὴν διαθήκην σου καὶ τὸ ἔλεός σου τοῖς ἀγα-
πῶσί σε καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐντολάς σου· ⁵ ἡμάρτομεν, ἠδίκησαμεν, ⁵
ἡνομήσαμεν, καὶ ἀπέστημεν καὶ ἐξεκλίναμεν ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου καὶ ἀπὸ
τῶν κριμάτων σου, ⁶ καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῶν δούλων σου τῶν προφητῶν, ⁶
οἱ ἐλάλουν ἐν τῷ ὀνόματί σου πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ ἄρχοντας ἡμῶν
καὶ πατέρας ἡμῶν καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς. ⁷ σοὶ κύριε ἡ δικαιο- ⁷
σύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνδρὶ Ἰούδα

17. εσθη ανα μεσον της 18. εθαμβηθην και πιπτω ... ποδας μου
19. κ. ειπ. μοι ... *γνωριω ... εσχατου ... *της εορτης 20. ιδες ...
περσ. κ. μηδ. 21. και ο τραγ. 22. εσθησα (sic) υποκατω τεσσερα κερτα
... ισχ. αυτου 23. επ εσχατω 24. η ισχ. αυτ. και ουκ εν τη ισχυι αυ-
του· και 25. και ο ζυγος ... επι απωλεια 26. πρωινης ... αληθης

Subscriptio: ορασις θ. Inscriptio: ορασις ι.

IX. 1. ετει ειπει δαριου ... ασσουηρου (**videtur σ alterum impro-
basse) ... σπερματος μηδων 2. εν ετει ενι της βασιλειας αυτου εγω ...
αριθμ. των ημερων 3. θεον του ουρανου του ... δεησιν ... in f. add και
σποδω 4. προσηυξαμην πρ. κυρ. του ουρανου κ. εξωμολογησαμεν 5. ημαρτ.
ηνομησ. ησεβησαμεν ηδικησ. και

καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ Ἰσραὴλ, τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν ἐν πάσῃ τῇ γῇ οὐ διέσπειρας αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ἀβυσσῷ αὐτῶν ἢ ἡδέ-
 8 τησαν. ⁸ ἐν σοὶ κύριε ἐστὶν ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνῃ τοῦ
 9 προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἀρχουσιν ἡμῶν καὶ τοῖς πα-
 10 τράσιν ἡμῶν, οἵτινες ἡμάρτομέν σοι. ⁹ κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν οἱ οἰκτιρμοὶ καὶ
 11 οἱ ἰλασμοί, ὅτι ἀπέστημεν, ¹⁰ καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ
 12 θεοῦ ἡμῶν πορεύεσθαι ἐν τοῖς νόμοις αὐτοῦ, οἷς ἔδωκε κατὰ πρόσωπον
 13 ἡμῶν ἐν χερσὶ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. ¹¹ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ παρέ-
 14 βησαν τὸν νόμον σου καὶ ἐξέκλιναν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου· καὶ
 15 ἐπὶ ἡμᾶς ἡ κατάρτα καὶ ὁ ὄρκος ὁ γεγραμμένος ἐν νόμῳ Μωυσέως
 16 δούλου τοῦ θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ. ¹² καὶ ἔστησε τοὺς λόγους αὐτοῦ οὗς
 17 ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν, οἱ ἔκρινον ἡμᾶς ἐπαγαγεῖν
 18 ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, οἷα οὐ γέγονεν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ κατὰ
 19 τὰ γενόμενα ἐν Ἱερουσαλὴμ. ¹³ καὶ οὕτως γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ Μωσῆ, πάντα
 20 τὰ κακὰ ταῦτα ἤλθεν ἐφ' ἡμᾶς· καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου κυρίου
 21 τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἀποστρέφει ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν ἡμῶν καὶ τοῦ συνιέναι ἐν
 22 πάσῃ ἀληθείᾳ σου. ¹⁴ καὶ ἐργηγόρησε κύριος καὶ ἐπήγαγεν αὐτὰ ἐφ' ἡμᾶς,
 23 ὅτι δίκαιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πᾶσαν τὴν ποίησιν αὐτοῦ ἣν ἐποίησε,
 24 καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅς
 25 ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐποίησας σε-
 26 αὐτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμάρτομεν, ἡνομήσαμεν. ¹⁶ κύριε, ἐν πᾶσιν
 27 ἐλεημοσύνην σου, ἀποστραφῆτω δὴ ὁ θυμός σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς
 28 πόλεώς σου Ἱερουσαλὴμ ὅρους ἁγίου σου· ὅτι ἡμάρτομεν, καὶ ἐν ταῖς ἀδι-
 29 κίαις ἡμῶν καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ λαός σου εἰς ὄνει-
 30 δισμὸν ἐγένετο ἐν πᾶσι τοῖς περικύκλῳ ἡμῶν. ¹⁷ καὶ νῦν εἰσάκουσον κύριε ὁ
 31 θεὸς ἡμῶν τῆς προσευχῆς τοῦ δούλου σου καὶ τῶν δεήσεων αὐτοῦ, καὶ ἐπί-
 32 φανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ἁγίασμά σου τὸ ἔρημον· ἔνεκεν σοὶ κύριε
 33 καλῶν ὁ θεός μου τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον· ἀνοιξὼν τοὺς ὀφθαλμούς σου
 34 καὶ ἴδε τὸν ἀφανισμὸν ἡμῶν καὶ τῆς πόλεώς σου, ἐφ' ἧς ἐπικέκληται τὸ
 35 ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς· ὅτι οὐκ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ῥιπτούμεν τὸν
 36 οἰκτιρμὸν ἡμῶν ἐνώπιόν σου ἀλλ' ἐπὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου τοὺς πολλούς,
 37 κύριε. ¹⁹ εἰσάκουσον κύριε, ἰλάσθητι κύριε, πρόσχες κύριε· μὴ χρονίσῃς ἐνε-
 38 κεν σοῦ, ὁ θεός μου, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὴν πόλιν σου καὶ
 39 ἐπὶ τὸν λαόν σου. ²⁰ καὶ ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος καὶ προσευχομένου, καὶ ἐξαγο-
 40 ρεύοντος τὰς ἁμαρτίας μου καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ
 41 ῥιπτοῦντος τὸν ἕλεόν μου ἐναντίον τοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ μου περὶ τοῦ ὅρου
 42 τοῦ ἁγίου, ²¹ καὶ ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος ἐν τῇ προσευχῇ, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Γαβριὴλ
 43 ὃν ἔδωκεν ἐν τῇ ἀρχῇ πετόμενος, καὶ ἥψατό μου ὥστε ὥραν συ-
 44 νάσας ἐσπερινῆς. ²² καὶ συνέτισέ με, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπε Δανιὴλ,
 45 νῦν ἐξῆλθον συμβιβᾶσαι σε σύνεσιν. ²³ ἐν ἀρχῇ τῆς δεησεώς σου ἐξῆλθε

7. κατοικοῦσιν ιερουσαλημ ... εν αβητησει α. η ηδ. σε κυριε 8. om
 εν ... om εστιν ημων 9. τω κυριω θεω ... απεστ. απο κυριου 10. om
 εν prius 11. εισακουσαι ... μωσει δουλω 12. α pro οια ... κατα τα γε-
 γραμμενα 13. εν νομω μωση 14. κυρ. ο θεος ημων επι την κακιαν και
 επηγαγεν ... om κυριος secundum 16. κυριε εν παση ... τηλ (i. e. ισραηλ)
 pro ιλημ (i. e. ιερουσαλημ) ... ημαρτομεν εν ταις 17. εισακουσον post
 ημων ... εινεκεν 18. και ανοιξον ... πολ. σου ιερουσαλημ εφ ... ημων
 ημεις ριπτουμεν 19. κυριε ακουσον· κυριε ιλασθ. κυριε ποιη-
 σον και μη ... κυριε ο θε. μου 20. ετι μου ... μου τας αμ. μου και ...
 om του κυριου ... in fine add του θεου μου 21. ετι μου λαλ. και προσ-
 ευχομενου εν τη προσευχη, ιδου 22. ed. rom. (non cod. alex.) extrema
 conjg. cum εν α. τ. δ. σου 23. om σου

λόγος, καὶ ἐγὼ ἦλθον τοῦ ἀναγγεῖλαί σοι, ὅτι ἄνθρωπος ἐπιθυμῶν εἶ σύ, καὶ ἐννοήσῃτι ἐν τῷ ῥήματι καὶ σῦνεν ἐν τῇ ὀπτασίᾳ. ²⁴ ἐβδομηκοντα ἐβδομάδες ²⁴ συντελεσθήσονται ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τοῦ συντελεσθῆναι ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ σφραγίσαι ἁμαρτίας καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας, καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀδικίας καὶ τοῦ ἀγαγεῖν δικαιοσύνην αἰώνιον, καὶ τοῦ σφραγίσαι ὅρασιν καὶ προφήτην, καὶ τοῦ χρίσαι ἅγιον ἁγίων. ²⁵ καὶ γνώσῃ ²⁵ καὶ συνήσεις ἀπὸ ἐξόδου λόγου τοῦ ἀποκριθῆναι καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι Ἱερουσαλὴμ. ἕως χριστοῦ ἡγουμένου ἐβδομάδες ἑπτὰ καὶ ἐβδομάδες ἐξηκονταδύο καὶ ἐπιστρέψει καὶ οἰκοδομηθήσεται πλατεία καὶ τεῖχος, καὶ ἐκκενωθήσονται οἱ καιροί. ²⁶ καὶ μετὰ τὰς ἐβδομάδας τὰς ἐξηκονταδύο ἐξολοθρευθήσεται ²⁶ χρίσμα, καὶ κρίμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ· καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον διαφθρεῖ σὺν τῷ ἡγουμένῳ τῷ ἐρχομένῳ, ἐκκοπήσονται ἐν κατακλυσμῷ καὶ ἕως τέλους πολέμου συντετμημένου τάξει ἀφανισμοῖς. ²⁷ καὶ δυνάμει διαθήκη ²⁷ πολλοὺς ἐβδομάς μία· καὶ ἐν τῷ ἡμίσει τῆς ἐβδομάδος ἀρτήσεται μου θυμίαμα καὶ σπονδή, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων, καὶ ἕως τῆς συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

X.

Ἐν ἔτει τρίτῳ Κύρου βασιλέως Περσῶν λόγος ἀπεκαλύφθη τῷ Δανιήλ, οὗ τὸ ὄνομα ἐπεκλήθη Βαλτάσαρ· καὶ ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ δύναμις μεγάλη καὶ σύνεσις ἐδόθη αὐτῷ ἐν τῇ ὀπτασίᾳ. ² ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ² ἐγὼ Δανιήλ ἤμην πενθῶν τρεῖς ἐβδομάδας ἡμερῶν, ³ ἄρτον ἐπιθυμῶν οὐκ ³ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου, καὶ ἄλειμμα οὐκ ἠλειψάμην, ἕως πληρώσεως τριῶν ἐβδομάδων ἡμερῶν. ⁴ ἐν ἡμέρᾳ ⁴ κοστῇ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου καὶ ἐγὼ ἤμην ἐχόμενα τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, αὐτὸς ἐστὶ Τίγρις Ἐδδεκέλ. ⁵ καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ⁵ ἶδον, καὶ ἶδου ἄνθρωπος εἰς ἐνδεδυμένος βαδδὶν, καὶ ἡ ὁσφὺς αὐτοῦ περιεξωσμένη ἐν χρυσίῳ Ὠφάξ, ⁶ καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ὥσει θαρσίς, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ⁶ ὥς ἡ ὅρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὥσει λαμπάδες πυρός, καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ τὰ σκέλη ὥς ὅρασις χαλκοῦ στίλβοντος, καὶ ἡ φωνὴ τῶν λόγων αὐτοῦ ὥς φωνὴ ὄχλου. ⁷ καὶ ἶδον ἐγὼ Δανιήλ μόνος τὴν ὀπτασίαν, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' ἐμοῦ οὐκ ἶδον τὴν ὀπτασίαν, ἀλλ' ἡ ἕκστασις μεγάλη ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔφυγον ἐν φόβῳ. ⁸ καὶ ἐγὼ ὑπελείφθην ⁸ μόνος καὶ ἶδον τὴν ὀπτασίαν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ ἡ δόξα μου μετεστράφη εἰς διαφθοράν, καὶ οὐκ ἐκράτησα ἰσχύος. ⁹ καὶ ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν λόγων αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαί με ⁹ αὐτοῦ ἤμην κατανενυγμένος, καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν. ¹⁰ καὶ ἶδου ¹⁰ χεὶρ ἀπτομένη μου, καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τὰ γόνατά μου. ¹¹ καὶ εἶπε πρὸς μέ ¹¹ Δανιήλ ἄνθρωπος ἐπιθυμῶν, σῦνεν ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἐγὼ λαλῶ πρὸς σέ, καὶ στήθι ἐπὶ τῇ στάσει σου, ὅτι νῦν ἀπεστάλην πρὸς σέ. καὶ ἐν τῷ λαλήσαι

* Apoc.
1, 1 sq.

23. *om σοι ... συ ει 24. λαον σου ισραηλ ... αγιαν σου ... συντελεσαι ... σφραγισαι ορασιν αμαρτίας ... απαλειψ. τ. ανομίας 26. περιτειχος 26. εξολοθρευθησεται ... και εκκοπησονται ... συντετμημενου 27. εν τω ημισυ ... post εβδομαδος add καταπαυσει θυσιαστηριον και θυσιαν και εως πτερυγιου απο αφανισμού· και εως συντελειας και σπουδης ταξει επι αφανισμού· και δυναμώσει διαθηκην πολλοις εβδομας μια· και εν τω ημισυ της εβδομαδος ... τον ιερον ... ερημωσεων εσται ... εως συντελειας

Subscriptio: ορασις ι. Inscriptio: ορασις ια.

X. 4. εις. και τεταρτη ... ενδεκελ 6. θαρσεις ... ως ορασις αστραπης ... ως λαμπαδες 8. καγω ... εξεις pro δοξα 9. ακουσι. με φωνην ρηματων αυτου ημην 40. in f. add και ταρσους χειρων μου

- 12 αὐτὸν πρὸς μέ τὸν λόγον τοῦτον ἀνέστην ἔντρομος. ¹² καὶ εἶπε πρὸς μέ Μὴ φοβοῦ Δανηήλ, ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἧς ἔδωκας τὴν καρδίαν σου τοῦ συνεῖναι καὶ κακωθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἠκούσθησαν οἱ λόγοι
 13 σου, καὶ ἐγὼ ἤλθον ἐν τοῖς λόγοις σου. ¹³ καὶ ὁ ἄρχων βασιλείας Περσῶν εἰσθίγκει ἐξεναντίας μου εἴκοσι καὶ μίαν ἡμέραν· καὶ ἰδοὺ Μιχαήλ εἰς τῶν *Apo 12, 7.
 ἀρχόντων ἦλθε βοηθῆσαί μοι, καὶ αὐτὸν κατέλειπον ἐκεῖ μετὰ τοῦ ἄρχοντος
 14 βασιλείας Περσῶν, ¹⁴ καὶ ἤλθον συνετίσαι σε ὅσα ἀπαντήσεται τῷ λαῷ σου
 15 ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ὅτι ἔτι ἡ ὥρασις εἰς ἡμέρας. ¹⁵ καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ κατὰ τοὺς λόγους τούτους ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ
 16 τὴν γῆν καὶ κατενύγη. ¹⁶ καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοιωσις υἱοῦ ἀνθρώπου ἦψατο τῶν χειρῶν μου· καὶ ἠνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα, καὶ εἶπα πρὸς τὸν
 17 ἐστῶτα ἐναντίον μου Κύριε, ἐν τῇ ὀπτασίᾳ σου ἐστράφη τὰ ἐντός μου ἐν
 18 ἐμοί, καὶ οὐκ ἔσχον ἰσχύ. ¹⁷ καὶ πῶς δυνήσεται ὁ παῖς σου, κύριε, λαλῆσαι μετὰ τοῦ κυρίου μου τούτου; καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ στήσεται ἐν ἐμοί
 19 ὡς ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ ἐνίσχυσέ με ¹⁹ καὶ εἶπέ μοι Μὴ φοβοῦ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, εἰρήνη σοι· ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ
 20 ἴσχυσα, καὶ εἶπα Δαλιεὼ ὁ κύριός μου, ὅτι ἐνίσχυσάς με. ²⁰ καὶ εἶπεν Εἰ οἶδας ἵνα τί ἤλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν ἐπιστρέψω τοῦ πολεμῆσαι μετὰ τοῦ
 21 ἄρχοντος Περσῶν· καὶ ἐγὼ εἰς πορεύομην, καὶ ὁ ἄρχων τῶν Ἑλλήνων ἤρ-
 21 χετο. ²¹ ἀλλ' ἢ ἀναγγελῶ σοι τὸ ἐντεταγμένον ἐν γραφῇ ἀληθείας, καὶ οὐκ ἔστιν εἰς ἀντεχόμενος μετ' ἐμοῦ περὶ τούτων ἀλλ' ἡ Μιχαήλ ὁ ἄρχων ὑμῶν.

XI.

- 2 Καὶ ἐγὼ ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου ἔστην εἰς κράτος καὶ ἰσχύ. ² καὶ νῦν ἀλήθειαν ἀναγγελῶ σοι· Ἰδοὺ ἔτι τρεῖς βασιλεῖς ἀναστήσονται ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσῃ μετὰ πάντας· καὶ μετὰ τὸ κρα-
 3 τῆσαι αὐτὸν τοῦ πλούτου αὐτοῦ ἐπαναστήσεται πάσαις βασιλείαις Ἑλλήνων.
 4 ³ καὶ ἀναστήσεται βασιλεὺς δυνατός, καὶ κυριεύσει κυρείας πολλῆς, καὶ ποιή-
 5 σαι κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ. ⁴ καὶ ὡς ἂν στή ἡ βασιλεία αὐτοῦ, συντριβή-
 6 σεται καὶ διαιρεθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυρείαν αὐτοῦ ἦν ἐκυριεύσεν· ὅτι ἐκτελή-
 7 σεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ ἐτέροις ἐκτὸς τούτων. ⁵ καὶ ἐνίσχυσας ὁ βασι-
 8 λεύσει κυρείαν πολλήν. ⁶ καὶ μετὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ συμμιγῆσονται, καὶ συγὰτῃρ βασιλέως τοῦ νότου εἰς ἐλεύσεται πρὸς βασιλέα τοῦ βορρᾶ τοῦ ποιῆσαι συν-
 9 σῆκμα μετ' αὐτοῦ· καὶ τοῦ κρατήσῃ ἰσχύος βραχίονος, καὶ οὐ στήσεται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ παραδοθήσεται αὐτῇ καὶ οἱ φέροντες αὐτήν, καὶ ἡ νεᾶ-
 10 νις καὶ ὁ κατισχύων αὐτήν. ἐν τοῖς καιροῖς ⁷ ἀναστήσεται ἐκ τοῦ ἄνθους τῆς ῥίζης αὐτῆς τῆς ἐτοιμασίας αὐτοῦ, καὶ ἤξει πρὸς τὴν δύναμιν, καὶ εἰς ἐλεύ-
 11 σεται εἰς τὰ ὑποστηρίγματα τοῦ βασιλέως τοῦ βορρᾶ, καὶ ποιήσῃ ἐν αὐτοῖς
 12 καὶ κατισχύσει. ⁸ καὶ γε τοὺς θεοὺς αὐτῶν μετὰ τῶν χανευτῶν αὐτῶν, πᾶν σκευὸς ἐπιθυμητὸν αὐτῶν, ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ, μετὰ αἰχμαλωσίας οἷσις

12. om. om. απο τ. πρ. ημερας ... και του κακωθηναι 13. ιστηκει ... και εικοσι και ... αρχοντων των πρωτων ... κατελειπον 14. om. ετι η 16. om. και ηνοιξα τ. στ. μου 17. πνοη pro πνευμα 20. x. ειπ. μοι ... επιστρεφω ... μετα αρχοντων ... εξεπορευομην 21. υπερ τούτων αλλ ημιν μιχαηλ XI. 3. κυριας 4. κυριαν ... εκτειλησεται ... in f. add δοξησεται 5. και ενισχυσας επ αυτων (sic) εις των αρχ. αυτου ... x. κυρ. κυριεας πολλης εν εξουσιας αυτου 6. αποσυμμιγηνσονται x. η συγ. βασιλευς (sic) ... post καιροις interpg. 7. και αναστησεται ... επι της ετοιμασιας ... om. εν 8. αυτων καταστρεφει μετα των

εἰς Αἴγυπτον, καὶ αὐτὸς στήσεται ὑπὲρ βασιλέα τοῦ βορρᾶ. ⁹ καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, καὶ ἀναστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνάξουσιν ὄχλον ἀνὰ μέσον πολλῶν, καὶ ἐλεύσεται ἐρχόμενος καὶ κατακλύζει, καὶ παρελεύσεται καὶ καὶ διέσεται ἕως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ἀγριανθήσεται βασιλεὺς τοῦ νότου, καὶ ἐξελεύσεται καὶ πολεμήσει μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ βορρᾶ, καὶ στήσει ὄχλον πολύν, καὶ παραδοθήσεται ὁ ὄχλος ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ¹² καὶ λήψεται τὸν ὄχλον, καὶ ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ καταβαλεῖ μυριάδας, καὶ οὐ κατισχύσει. ¹³ καὶ ἐπιστρέψει ὁ βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ καὶ ἄξει ὄχλον 13 πολύν ὑπὲρ τὸν πρότερον, καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν καιρῶν ἐνιαυτῶν ἐπελεύσεται εἰς δόξα ἐν δυνάμει μεγάλη καὶ ἐν ὑπάρξει πολλῇ. ¹⁴ καὶ ἐν τοῖς καιροῖς 14 ἐκείνοις πολλοὶ ἐπαναστήσονται ἐπὶ βασιλέα τοῦ νότου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν λοιμῶν τοῦ λαοῦ σου ἐπαρθήσονται τοῦ στήσαι ὄρασιν, καὶ ἀσθενήσουσι. ¹⁵ καὶ 15 εἰσελεύσεται βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ, καὶ ἔκχεετ' ἐπὶ πρός χῶμα καὶ συλλήψεται πόλεις ὀχυράς, καὶ οἱ βραχίονες τοῦ βασιλέως τοῦ νότου στήσονται, καὶ ἀναστήσονται οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἰσχύς τοῦ στήναι. ¹⁶ καὶ ποιήσει 16 ὁ εἰσπορευόμενος πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ἐστὼς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ στήσεται ἐν τῇ γῇ τοῦ Σαβεῖ, καὶ τελεσθήσεται ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ τάξει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰσελθεῖν ἐν ἰσχύϊ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ· καὶ εὐθεὶα πάντα μετ' αὐτοῦ ποιήσει, καὶ συγάτερα τῶν γυναικῶν δώσει αὐτῷ διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ μὴ παραμείνη, καὶ οὐκ αὐτῷ ἔσται. ¹⁸ καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὰς νήσους 18 καὶ συλλήψεται πολλὰς, καὶ καταπαύσει ἄρχοντας ὀνειδισμοῦ αὐτῶν, πλὴν ὀνειδισμὸς αὐτοῦ ἐπιστρέψει αὐτῷ. ¹⁹ καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς 19 τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς αὐτοῦ, καὶ ἀσθενήσει καὶ πεσεῖται, καὶ οὐχ εὐρεθήσεται. ²⁰ καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ρίζης αὐτοῦ φυτὸν τῆς βασιλείας ἐπὶ τὴν 20 ἐτοιμασίαν αὐτοῦ παραβιάζων, πρᾶσων δόξαν βασιλείας. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἔτι συντριβήσεται, καὶ οὐκ ἐν προσώποις οὐδὲ ἐν πολέμῳ ²¹ στήσεται· ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ ἐξουθενώθη, καὶ οὐκ ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν τὸν δόξαν βασιλείας· καὶ ἦξει ἐν εὐθηνίᾳ, καὶ κατισχύσει βασιλείας ἐν ὀλισθήμασι, ²² καὶ βραχίονες τοῦ κατακλύζοντος κατακλυσθήσονται ἀπὸ προσώπου 22 αὐτοῦ καὶ συντριβήσονται, καὶ ἡγούμενος διαθήκης· ²³ καὶ ἀπὸ τῶν συναναμίξεων πρὸς αὐτὸν ποιήσει δόλον, καὶ ἀναβήσεται καὶ ὑπερισχύσει αὐτοὺς ἐν ὀλίγῳ ἔθνεϊ. ²⁴ καὶ ἐν εὐθηνίᾳ καὶ ἐν πίοσι χώραις ἦξει, καὶ ποιήσει ἃ ²⁴ οὐκ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ, προνομήν καὶ σκῦλα καὶ ὑπαρεῖν αὐτοῖς διασκορπιεῖ, καὶ ἐπ' Αἴγυπτον λογιεῖται λογισμοὺς καὶ ἕως καιροῦ. ²⁵ καὶ ἐξεγερθήσεται ἡ ἰσχύς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία 25 αὐτοῦ ἐπὶ βασιλεία τοῦ νότου ἐν δυνάμει μεγάλη, καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ νότου συνάψει πόλεμον ἐν δυνάμει μεγάλη καὶ ἰσχυρᾷ σφόδρα· καὶ οὐ στήσονται, ὅτι λογιούνται ἐπ' αὐτὸν λογισμούς, ²⁶ καὶ φάγονται τὰ δέοντα αὐτοῦ καὶ 26 συντριβήσονται αὐτὸν, καὶ δυνάμεις κατακλύσει, καὶ πεσοῦνται τραυματῆται πολλοί. ²⁷ καὶ ἀμφοτέρω οἱ βασιλεῖς, αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς πονηρίαν, καὶ ἐπὶ 27

10. οχλον δυναμεων πολλων κ. εἰσελευσ. αρχομενος ... καδιεεται ... προσσπλαχνησονται 11. και αγρ. και ο βασιλ. τ. νοτου εξελ. ... μετα βασιλεως 12. λημψεται ... υπερυψωθησεται 13. εξει 15. ο βασιλεως ... συλλημψεται ... ου στησονται 16. και στησονται εν γη του σαββειρ ... συντελεσθησεται 17. του διαφθειραι 18. συλλημψεται ... κατακαυσει ... ο ονειδισμος 19. αρχην προ ισχυν 20. φυτον βασιλιας ... om eti 21. στήσεται· ita interpg., sed ed. rom. post αυτου interpg. 22. και κατακλυσθησονται 23. αυτου pro αυτους 24. πλιοσιν ... και οι πατ. των ... om αυτοις ... διασκορπισει ... διαλογισμους αυτου 25. και pro επι ... πολεμον και εν 26. συντριψ. αυτου

τραπέζῃ μὴ ψευδῇ λαλήσουσι, καὶ οὐ κατευθύνει, ὅτι ἔτι πέρας εἰς καιρόν.
 28 ²⁸ καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐν ὑπάρξει πολλῇ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ
 29 ἐπὶ διαθήκῃν ἁγίαν, καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ²⁹ εἰς
 τὸν καιρὸν ἐπιστρέψει καὶ ἥξει ἐν τῷ νότῳ, καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη
 30 καὶ ἡ ἐσχάτη. ³⁰ καὶ εἰςελύσονται ἐν αὐτῷ οἱ ἐκπορευόμενοι Κίτιοι, καὶ
 ταπεινωθήσεται, καὶ ἐπιστρέψει καὶ θυμωθήσεται ἐπὶ διαθήκῃν ἁγίαν· καὶ
 31 ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει, καὶ συνήσει ἐπὶ τοὺς καταλιπόντας διαθήκῃν ἁγίαν.
 31 ³¹ καὶ σπέρματα ἐξ αὐτοῦ ἀναστήσονται καὶ βεβηλώσουσι τὸ ἅγιασμα τῆς
 δυναστείας, καὶ μεταστήσουσι τὸν ἐνδελεισμόν, καὶ δώσουσι βδέλυγμα ἡφα-
 32 νισμένων, ³² καὶ οἱ ἀνομούντες διαθήκῃν ἐπάξουσιν ἐν ὀλισθήμασι. καὶ λαὸς
 33 γινώσκοντες θεὸν αὐτοῦ κατισχύσουσι καὶ ποιήσουσι, ³³ καὶ οἱ συνετοὶ τοῦ
 λαοῦ συνήσουσιν εἰς πολλὰ, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν φλογὶ καὶ
 34 ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν διαπραγῇ ἡμερῶν. ³⁴ καὶ ἐν τῷ ἀσθενῆσαι αὐτοὺς
 βοηθήσονται βοήθειαν μικράν, καὶ προστεθήσονται πρὸς αὐτοὺς πολλοὶ ἐν
 35 ὀλισθήμασι. ³⁵ καὶ ἀπὸ τῶν συνιέντων ἀσθενήσουσι τοῦ πυρῶσαι αὐτοὺς καὶ
 τοῦ ἐκλεξασθαι καὶ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι ἕως καιροῦ πέρας, ὅτι ἔτι εἰς καιρόν,
 36 ³⁶ καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ. καὶ ὁ βασιλεὺς ὑψωθήσεται καὶ με-^{2Thess. 2, 4.}
 γαλυνθήσεται ἐπὶ πάντα θεόν, καὶ λαλήσει ὑπέρογκα, καὶ κατευθύνει μέχρις
 37 οὗ συντελεσθῇ ἡ ὀργή, εἰς γὰρ συντέλειαν γίνεται. ³⁷ καὶ ἐπὶ πάντα θεοὺς
 τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ συνήσει, καὶ ἐπιθυμία γυναικῶν, καὶ ἐπὶ πᾶν θεόν
 38 οὐ συνήσει, ὅτι ἐπὶ πάντας μεγαλυνθήσεται. ³⁸ καὶ θεὸν Μαωζεῖμ ἐπὶ τόπου
 αὐτοῦ δοξάσει, καὶ θεὸν ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ δοξάσει ἐν χρυσῷ
 39 καὶ ἀργύρῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ ἐν ἐπιθυμήμασι. ³⁹ καὶ ποιήσει τοῖς ὀχυρώ-
 μασι τῶν καταφυγῶν μετὰ θεοῦ ἄλλοτρίου καὶ πληθυνεῖ δόξαν, καὶ ὑποτάξει
 40 αὐτοὺς πολλοὺς, καὶ γῆν διελεῖ ἐν δώροις. ⁴⁰ καὶ ἐν καιροῦ πέρας συγκρα-
 τισθήσεται μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτὸν βα-
 41 σιλεὺς τοῦ βορρᾶ ἐν ὅρμασι καὶ ἐν ἵππευσι καὶ ἐν ναυσὶ πολλαῖς, καὶ εἰσε-
 41 λεύσονται εἰς τὴν γῆν καὶ συντρίψει καὶ παρελεύσεται. ⁴¹ καὶ εἰςελύσεται
 εἰς τὴν γῆν τοῦ Σαβαεὶμ, καὶ πολλοὶ ἀσθενήσουσι· καὶ οὗτοι διασωθήσονται
 42 ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, Ἐδὼμ καὶ Μωάβ καὶ ἀρχὴ υἱῶν Ἀμμων. ⁴² καὶ ἐκτενεῖ
 43 τὴν χειρὰ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ γῆ Αἰγύπτου οὐκ ἔσται εἰς σωτηρίαν. ⁴³ καὶ
 κυριεύσει ἐν τοῖς ἀποκρύφοις τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, καὶ ἐν πᾶσιν
 ἐπιθυμητοῖς Αἰγύπτου καὶ Λιβύων καὶ Αἰθιοπῶν, ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐτῶν.
 44 ⁴⁴ καὶ ἄκοα καὶ σπουδαὶ ταραξουσιν αὐτὸν ἐξ ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ· καὶ
 45 ἥξει ἐν θυμῷ πολλῷ τοῦ ἀφανίσαι πολλούς, ⁴⁵ καὶ πῆξει τὴν σκηνὴν αὐτοῦ
 Ἐφαδανῶν ἀνὰ μέσον τῶν θαλασσῶν εἰς ὅρος Σαβαεὶν ἁγίον· ἥξει ἕως μέ-
 ρους αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος αὐτόν.

XII.

Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναστήσεται Μιχαὴλ ὁ ἄρχων ὁ μέγας δ' Ἀποκ.
 ἔστηκώς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· καὶ ἔσται καιρὸς Σλίψεως, Σλίψις οὐα^{20, 11ss.}

29. και ως η εσχ. 30. οι εν αυτω και οι εκπ. ... καταλειποντας
 31. και βραχιονες κ. σπερμ. ... το αγ. της δυναμεως ... τ. ενδελειστον
 .. ηφρανισμενον 32. και λαοι ανομουντες δ. εξαξουσιν ... γινωσκων 33
 συνετοι λαου μου 34. προστεθ. επ αυτους 35. αυτους του εκλεξασθαι ...
 post καιρον plene interpg. 36. κ. υψωθ. κ. μεγ. ο βασιλ. ... επι π. θε.
 και επι τον θεον των θεων ... γεινεται 37. οη ον prius ... επιθυμιαν ...
 επι παντα θεον 38. μαωζει ... ου δοξασει και ... δοξ. εν χρυσιω 40.
 και εν τω καιρω ... συναχθης. μετ αυτου ... εισελευσεται 44. σαβαειν
 42. τ. χειρα αυτου 43. τ. χρυσιου κ. τ. αργυριου και πασιν 44. του αφαν-
 νισ. και του αναθεματισαι πολλ. 45. ενφανδανω ... σαβειν ... και ηξει ε.
 μερ. ορους αυτου

οὐ γέγονεν ἀφ' οὗ γεγένηται ἔθνος ἐν τῇ γῇ ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σωθήσεται ὁ λαός σου πᾶς ὁ γεγραμμένος ἐν τῇ βίβλῳ. ² καὶ 2 πολλοὶ τῶν κατευδόντων ἐν γῆς χώματι ἐξεγερθήσονται, οὗτοι εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὗτοι εἰς θνητὸν καὶ εἰς ἀσθενήσαν αἰώνιον. ³ καὶ οἱ συνέν- 3 τες λάμπουσιν ὡς ἡ λαμπρότης τοῦ στερεώματος, καὶ ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν πολλῶν ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἔτι. ⁴ καὶ σὺ Δανιήλ ἐμφραξὼν 4 τοὺς λόγους καὶ σφράγισον τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας, ἕως διδασκῶσι ⁵ 10, 4. πολλοὶ καὶ πληθυνθή ἡ γνώσις. ⁵ καὶ ἔδον ἐγὼ Δανιήλ, καὶ ἰδοὺ δύο ἑτέροι 5 εἰστήκεισαν, εἷς ἐντεῦθεν τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ καὶ εἷς ἐντεῦθεν τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ. ⁶ καὶ εἶπε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδυμένῳ τὰ βαδδίν, ὅς ἦν 6 ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, Ἔως πότε τὸ πέρας ὧν εἰρηκας τῶν θυμασίων; ⁷ καὶ ἤκουσα τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἐνδεδυμένου τὰ βαδδίν, ὅς ἦν ἐπάνω 7 τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀριστεράν αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα ὅτι εἰς καιρὸν καιρῶν καὶ ἡμῖν καιροῦ ἐν τῷ συντελεσθῆναι διασκορπισμὸν γινώσκονται πάντα ταῦτα. ⁸ καὶ ἐγὼ ἤκουσα καὶ οὐ συνῆκα, καὶ εἶπα Κύριε, τί τὰ 8 ἔσχατα τούτων; ⁹ καὶ εἶπεν Δεῦρο Δανιήλ, ὅτι ἐμπεφραγμένοι καὶ ἐσφρα- 9 γισμένοι οἱ λόγοι ἕως καιροῦ πέρας. ¹⁰ ἐκλεγῶσι καὶ ἐκλευκανθῶσι καὶ πυ- 10 ρωθῶσι καὶ ἀγιασθῶσι πολλοί, καὶ ἀνομήσωσιν ἄνομοι. καὶ οὐ συνήσουσι πάντες ἄνομοι, καὶ οἱ νοήμονες συνήσουσι. ¹¹ καὶ ἀπὸ καιροῦ παραλλάξεως 11 τοῦ ἐνδελεχισμοῦ καὶ δοθήσεται τὸ βδέλυγμα ἐρημώσεως ἡμέραι χίλια διακόσiai ἐνενήκοντα. ¹² μακάριος ὁ ὑπομένων καὶ ψάσας εἰς ἡμέρας χι- 12 λίας τριακοσίας τριακονταπέντε. ¹³ καὶ σὺ δεῦρο καὶ ἀναπαύου. ἔτι γὰρ 13 ἡμέραι καὶ ὥραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναστήσῃ εἰς τὸν κληρόν σου, εἰς συντελείαν ἡμερῶν.

(ΒΗΛ ΚΑΙ ΔΡΑΚΩΝ.)

¹ Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀστυάγης προσηγάγετο τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ 1 παρέλαβε Κύρος ὁ Πέρσης τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. ² καὶ ἦν Δανιήλ συμβιωτής 2 τοῦ βασιλέως καὶ ἐνδοξος ὑπὲρ πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ. ³ καὶ ἦν ἐξ ὧν 3 τοῖς Βαβυλωνίοις ὡς ὄνομα Βήλ, καὶ ἐδαπανῶντο εἰς αὐτὸν ἐκάστης ἡμέρας σεμιδάλεως ἀρτάβαι δώδεκα καὶ πρόβατα τεσσαράκοντα καὶ οἶνου μετρηταὶ ἕξ. ⁴ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσέβετο αὐτὸν καὶ ἐπορεύετο κατ' ἐκάστην ἡμέραν 4 προσκυνεῖν αὐτῷ, Δανιήλ δὲ προσκυνεῖ τῷ θεῷ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Διὰ τί οὐ προσκυνεῖς τῷ Βήλ; ⁵ ὁ δὲ εἶπεν Ὅτι οὐ σέβομαι εἰ- 5 δῶλα χειροποίητα ἀλλὰ τὸν ζῶντα θεόν, τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ἔχοντα πάσης σαρκὸς κυρείαν. ⁶ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Οὐ 6 δοκεῖ σοι Βήλ εἶναι ζῶν θεός; ἢ οὐχ ὁρᾷς ὅσα ἐσθίει καὶ πίνει κατ' ἐκάστην ἡμέραν; ⁷ καὶ εἶπε Δανιήλ γελάσας Μὴ πλανῶ, βασιλεῦ. οὗτος γὰρ 7 ἐσθίει μὲν ἐστὶ πηλός, ἐξῶθεν δὲ χαλκός, καὶ οὐ βέβρωκεν οὐδέποτε.

XII. 1. ἀφ' ἧς γεγ. ἐδν. ἐπὶ τῆς γῆς ... καὶ ἐν τῷ ... πᾶς ὁ εὐρεθεῖς ὁ γεγραμμένος 2. ἐγερθήσονται 3. ἐκλαμπουσιν 4. ἐμφραξ. τὸ βιβλίον x. σφρ. τοὺς λόγους 5. ἱστηκεισαν 6. καὶ εἰπον ... τὰ βαδδὶ (v. 7. -δδιν) 7. ὅτι εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ εἰς ἡμῖν ... συντελεσάι διασχ. λαοὺ ἡγιασμένου* καὶ γινώσκονται 8. καγῶ ... om τα 9. ed. rom. in f. non interpg. 10. om καὶ ἐκλευκανθῶσι ... καὶ ἀνοήσουσιν ἀνομοι* x. οὐ νοήσουσιν 11. ἀφ' οὗ ἀναστή ἡ ψυχή δια παντός* καὶ ἐτοιμασθῇ δοθῆναι το βδελ. τῆς ἐρημίας. ἡμερῶν χίλιας διακόσiai 12. οὐ υπομεινας 13. (δεῦρο ...) ἡμερῶν εἰσιν εἰς ... καὶ ἀναπαύσῃ καὶ ἀναστήσῃ

Subscriptio: ὁρασις ια. Inscriptio: ὁρασις ιβ. Sed deest titulus: Βηλ καὶ Δρακ.

3. ἰδῶλον ... δεκαδυο pro δώδεκα ... τεσσαράκοντα 4. om ἐκαστην 5. κυρίαν 7. αὐτός γὰρ ... οὐ βέβρωκ. οὐδὲ πεπωκέν πωποτε

- 8 ⁸ Συμωθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐὰν
9 μὴ εἴπωτέ μοι τίς ὁ κατέσθων τὴν δαπάνην ταύτην, ⁹ ἀποθανεῖσθε· ἐὰν δὲ
δελεῖτε ὅτι Βηλ κατεσθίει αὐτά, ὁ Δανιὴλ ἀποθάνεται, ὅτι ἐβλασφήμησεν
10 εἰς τὸν Βηλ. καὶ εἶπε Δανιὴλ τῷ βασιλεῖ Γινέσθω κατὰ τὸ ῥήμά σου. ¹⁰ καὶ
ἦσαν ἱερεῖς τοῦ Βηλ ἐβδομήκοντα ἐκτὸς γυναικῶν καὶ τέκνων· καὶ ἦλθεν ὁ
11 βασιλεὺς μετὰ Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βηλ. ¹¹ καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βηλ
Ἴδου ἡμεῖς ἀποτρέχοντες ἔξω, σὺ δὲ βασιλεῦ παραῖτες τὰ βρώματα καὶ τὸν
οἶνον κεράσας ζῆς, καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν καὶ σφράγισον τῷ δακτυλίῳ
12 σου. ¹² καὶ ἐλθὼν πρωὶ ἐὰν μὴ εὕρῃς πάντα βεβρωμένα ὑπὸ τοῦ Βηλ, ἀπο-
13 θανούμεθα ἢ Δανιὴλ ὁ ψευδόμενος καθ' ἡμῶν. ¹³ αὐτοὶ δὲ κατεφρόνουν ὅτι
πεποιθήκεισαν ὑπὸ τὴν τράπεζαν κεκρυμμένην εἰσοδόν, καὶ δι' αὐτῆς εἰσε-
14 πορεύοντο διόλου καὶ ἀνῆλθον αὐτά. ¹⁴ καὶ ἐγένετο ὡς ἐξηλθούσαν ἐκεῖνοι,
καὶ ὁ βασιλεὺς παρέστηκε τὰ βρώματα τῷ Βηλ· καὶ ἐπέταξε Δανιὴλ τοῖς
παιδαρίοις αὐτοῦ καὶ ἤνεγκαν τέφραν, καὶ κατέστησαν ὅλον τὸν ναὸν ἐνώπιον
τοῦ βασιλέως μόνου· καὶ ἐξελθόντες ἐκλείσαν τὴν θύραν καὶ σφραγίσαντο
15 ἐν τῷ δακτυλίῳ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπῆλθον. ¹⁵ οἱ δὲ ἱερεῖς ἦλθον τὴν νύκτα
κατὰ τὸ ἔθος αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ κατέ-
16 φαγον πάντα καὶ ἐξέπιον. ¹⁶ καὶ ὥρῃσεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρωί, καὶ Δανιὴλ
17 μετ' αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ εἶπεν Σῶοι αἱ σφραγίδες, Δανιήλ; ὁ δὲ εἶπε Σῶοι, βα-
18 σιλεῦ. ¹⁸ καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀνοῖξαι τὰς θύρας, ἐπιβλέψας ἐπὶ τὴν τράπεζαν
ὁ βασιλεὺς ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Μέγας εἰ Βηλ, καὶ οὐκ ἔστι παρὰ σοὶ
19 δόλος οὐδὲ εἷς. ¹⁹ καὶ ἐγέλασε Δανιὴλ, καὶ ἐκράτησε τὸν βασιλέα τοῦ μὴ
εἰσελθεῖν αὐτὸν ἔσω, καὶ εἶπεν Ἴδε δὴ τὸ ἔδαφος καὶ γινώσκει τις τὰ ἔχρη
20 ταῦτα. ²⁰ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ὅρῳ τὰ ἔχρη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παι-
21 δίων. καὶ ὀργισθεὶς ὁ βασιλεὺς ²¹ τότε συνέλαβε τοὺς ἱερεῖς καὶ τὰς γυναῖ-
κας καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἔδειξαν αὐτῷ τὰς κρυπτάς θύρας δι' ὧν εἰσε-
22 πορεύοντο καὶ ἔδαπάνων τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης. ²² καὶ ἀπέκτεινε αὐτούς ὁ
βασιλεὺς, καὶ ἔδωκε τὸν Βηλ ἔκδοτον τῷ Δανιὴλ· καὶ κατέστρεψεν αὐτὸν
καὶ τὸ ἱερόν αὐτοῦ.
- 23 ²³ Καὶ ἦν δράκων μέγας, καὶ ἐσέβοντο αὐτὸν οἱ Βαβυλώνιοι. ²⁴ καὶ εἶ-
πεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Μὴ καὶ τοῦτον ἔρεις ὅτι χαλκοῦς ἐστίν; ἰδοὺ ζῇ
καὶ ἐσθίει καὶ πίνει· οὐ δύνασαι εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστιν οὗτος θεὸς ζῶν, καὶ
25 προσκύνησον αὐτῷ. ²⁵ καὶ εἶπε Δανιὴλ Κυρίῳ τῷ θεῷ μου προσκυνήσω, ὅτι
26 οὗτός ἐστι θεὸς ζῶν. ²⁶ σὺ δὲ βασιλεῦ δός μοι ἑξουσίαν, καὶ ἀποκτενῶ τὸν
δράκοντα ἄνευ μαχαίρας καὶ ῥάβδου. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δίδωμί σοι.
27 ²⁷ καὶ ἔλαβεν ὁ Δανιὴλ πίσσαν καὶ στέαρ καὶ τρίχας, καὶ ἤψησεν ἐπὶ τὸ
αὐτὸ καὶ ἐποίησε μάζας, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος· καὶ φα-
28 γῶν διεβράγχη ὁ δράκων. καὶ εἶπεν Ἴδετε τὰ σεβάσματα ὑμῶν. ²⁸ καὶ ἐγένε-
το ὡς ἤκουσαν οἱ Βαβυλώνιοι, ἠγανάκτησαν λίαν, καὶ συνεστράφησαν ἐπὶ
τὸν βασιλέα καὶ εἶπαν Ἰουδαῖος γέγονεν ὁ βασιλεὺς, τὸν Βηλ κατέσφαξε
29 καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινε, καὶ τοὺς ἱερεῖς κατέσφαξε. ²⁹ καὶ εἶπαν ἐλθόν-
τες πρὸς τὸν βασιλέα Παράδος ἡμῖν τὸν Δανιὴλ· εἰ δὲ μὴ, ἀποκτενοῦμεν
30 σὲ καὶ τὸν οἶκόν σου. ³⁰ καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπέλγουν αὐτὸν σφόδρα,

8. καὶ συμωθ. ο ... ειπεται ... κατεσθίων 9. αποδιεχητε οτι ο βηλ ... αποθαν. δανιηλ 10. οι ιερεις ... χωρεις γυν. x. παιδιων 11. δακτυλω 12. ο ψευσαμενος 13. κατεφρονουν ... om δι 14. εξηλθον ... κατεστησαν (sic V): ed. R. et A - σεισαν εσφραγισαν τω δακτυλιω 15. om αυτων post γυναικες 17. x. ειπ. ο βασιλευς Σωαι αι 18. ο βασιλ. επι τ. τραπ. 19. και γελασας δανιηλ εκρατησεν ... om και ειπεν ... ειδε 21. συνελαβετο ... επι τη τραπεζη 23. μεγας εν τω τοπω 26. μαχαιρης 27. om ο ... στηρ ... Ιδου δη τα 28. ειπον ... τον βηλ κατεστρεψεν ... *κατετρεψεν pro κατεσφαξε 30. ιδεν

καὶ ἀναγκασθεὶς ὁ βασιλεὺς παρέδωκεν αὐτοῖς τὸν Δανιήλ. ³¹ οἱ δὲ ἔβαλον ³¹ αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας ἕξ. ³² ἦσαν δὲ ἐν ³² τῷ λάκκῳ ἑπτὰ λέοντες, καὶ ἐδίδοτο αὐτοῖς τὴν ἡμέραν δύο σώματα καὶ δύο πρόβατα· τότε δὲ οὐκ ἐδόθη αὐτοῖς, ἵνα καταφάγῃσι τὸν Δανιήλ. ³³ καὶ ³³ ἦν Ἀμβακούμ ὁ προφήτης ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ αὐτὸς ἤψησεν ἔψημα καὶ ἐνέστρωψεν ἄρτους εἰς σκάφην, καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδῖον ἀπενέγκαι τοῖς ἡερισταῖς. ³⁴ καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου τῷ Ἀμβακούμ Ἀπένεγκε τὸ ἄριστον ³⁴ ὃ ἔχεις εἰς Βαβυλῶνα τῷ Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ³⁵ καὶ εἶπεν ³⁵ Ἀμβακούμ Κύριε, Βαβυλῶνα οὐχ ἐώρακα, καὶ τὸν λάκκον οὐ γινώσκω. ³⁶ καὶ ³⁶ ἐπελάβετο ὁ ἄγγελος κυρίου τῆς κορυφῆς αὐτοῦ, καὶ βαστάσας τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔστηκεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα ἐπάνω τοῦ λάκκου, ἐν τῷ ῥοίῳ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. ³⁷ καὶ ἐβόησεν Ἀμβακούμ λέγων Δανιήλ Δα- ³⁷ νιήλ, λάβε τὸ ἄριστον ὃ ἀπέστείλε σοι ὁ θεός. ³⁸ καὶ εἶπε Δανιήλ Ἑμνή- ³⁸ σθης γάρ μου, ὁ θεός, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς ἀγαπώντάς σε. ³⁹ καὶ ³⁹ ἀναστὰς Δανιήλ ἔφαγεν· ὁ δὲ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἀπεκατέστησε τὸν Ἀμβακούμ παραχρῆμα εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. ⁴⁰ ὁ δὲ βασιλεὺς ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ⁴⁰ πενθῆσαι τὸν Δανιήλ, καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον καὶ ἐνέβλεψε, καὶ ἰδοὺ Δανιήλ κατῆμενος. ⁴¹ καὶ ἀναβοήσας φωνῇ μεγάλῃ εἶπε Μέγας εἰ κύριε ὁ ⁴¹ θεός τοῦ Δανιήλ, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν σου. ⁴² καὶ ἔσπασεν αὐτόν, τοὺς ⁴² δὲ αἰτίους τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον, καὶ κατεβρώσθησαν παραχρῆμα ἐνώπιον αὐτοῦ.

Μ Α Κ Κ Α Β Α Ι Ω Ν

Π Ρ Ω Τ Ο Σ.

L

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ πατάξαι Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τὸν Μακεδόνα, ¹ ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς Χεττειεῖμ, καὶ ἐπάταξε τὸν Δαρεῖον βασιλέα Περ- ¹ σῶν καὶ Μήδων, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτ' αὐτοῦ πρότερος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. ² καὶ ² συνεστήσατο πολέμους πολλούς, καὶ ἐκράτησεν ὀχυρωμάτων πδλῶν, ³ καὶ ³ ἔσφαξε βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ διῆλθεν ἕως ἄκρων τῆς γῆς καὶ ἔλαβε ³ σκύλα πλήθους ἐθνῶν, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ὑψώθη καὶ ⁴ ἐπὶ ἡρῶν καὶ ἐθνῶν αὐτοῦ. ⁴ καὶ συνήγαγε δυνάμιν ἰσχυράν σφόδρα, καὶ ἤρξε ⁴ χωρῶν καὶ ἐθνῶν καὶ τυράννων, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἰς φόρον. ⁵ καὶ μετὰ ⁵ ταῦτα ἔπесεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἔγνω ὅτι ἀποθνήσκει. ⁶ καὶ ἐκάλεσε τοὺς ⁶ παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐνδόξους τοὺς συντρόφους αὐτοῦ ἀπὸ νεότητος, καὶ διε- ⁷ λεν αὐτοῖς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἔτι ζώντος αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἐβασίλευσεν Ἀλέ- ⁷ ξανδρος ἔτη δώδεκα, καὶ ἀπέθανε. ⁸ καὶ ἐπεκράτησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἕκαστος ⁸

30. om ο βασιλ. secundum 34. ενεβαλον 32. εδιδετο 33. και ου-
τος ηψησεν ... επορευθη 34. ειπεν αγγελος ... προς αμβακουμ 35. *θα-
νιηλ pro αμβακουμ ... ουκ εωρακα ... in f. add που εστιν 36. ο αγγελος
της χειρος αυτου 37. om αμβακουμ 38. εγκατελειπες 39. επι pro εις
44. πλην σου αλλος 42. ανεσπασεν

Subscriptio: τέλος δανιηλ προφητου

Inscriptio: μακκαβαίων α

I. 1. χεττειεμ ... δαριον ... προτερον 2. om πολλων ... om της γης
4. συνηξεν ... τυραννιων 6. συνεκτροφους

9 ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ. ⁹καὶ ἐπέθεντο πάντες διαδήματα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτὸν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν ἔτη πολλά, καὶ ἐπλήθυναν κακὰ ἐν
10 τῇ γῇ. ¹⁰καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῶν ῥίζα ἀμαρτωλὸς Ἀντίοχος Ἐπιφανής, υἱὸς Ἀντιόχου βασιλέως, ὃς ἦν ὄμηρα ἐν τῇ Ῥώμῃ· καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει
11 ἑκατοστῷ καὶ τριακοστῷ καὶ ἐβδόμῳ βασιλείας Ἑλλήνων. ¹¹ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθον ἐξ Ἰσραὴλ υἱοὶ παρανόμοι καὶ ἀνέπεισαν πολλοὺς λέγοντες Πορευσώμεν καὶ διασώμεθα διαθήκην μετὰ τῶν ἔθνων τῶν κύκλῳ ἡμῶν,
12 ὅτι ἀφ' ἧς ἐχωρίσθημεν ἀπ' αὐτῶν, εὗρεν ἡμᾶς κακὰ πολλά. ¹²καὶ ἡγα-
13 γήθησεν ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. ¹³καὶ προσεῖμυθησάν τινες ἀπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν ποιῆ-
14 σαι τὰ δικαίωματα τῶν ἔθνων. ¹⁴καὶ ὠκοδόμησαν γυμνάσιον ἐν Ἱερουσολύ-
15 μοις κατὰ τὰ νόμιμα τῶν ἔθνων. ¹⁵καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἀκροβυστίας καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ διαθήκης ἁγίας, καὶ ἐξεύχθησαν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἐπράθησαν
16 τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν. ¹⁶καὶ ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεῖα ἐναντίον Ἀντιόχου, καὶ
17 ἡπέλαβε βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου, ὅπως βασιλεύσῃ ἐπὶ τὰς δύο βασιλείας. ¹⁷
18 καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἐλέφασιν καὶ
19 ἐν ἵππευσι καὶ ἐν στόλῳ μεγάλῳ. ¹⁸καὶ συνεστήσαντο πόλεμον πρὸς Πτολε-
20 μαῖον βασιλέα Αἰγύπτου· καὶ ἐνετράπη Πτολεμαῖος ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ
21 ἔφυγε, καὶ ἔπесον τραυματῖαι πολλοί. ¹⁹καὶ κατελάβοντο τὰς πόλεις τὰς
22 ὀχυράς ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα γῆς Αἰγύπτου. ²⁰καὶ ἐπέστρε-
23 ψεν Ἀντίοχος μετὰ τὸ πατάξαι Αἴγυπτον ἐν τῷ ἑκατοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ
24 καὶ τρίτῳ ἔτει· καὶ ἀνέβη ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄχλῳ
25 βαρεῖ. ²¹καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ἅγιον ἐν ὑπερηφανείᾳ, καὶ ἔλαβε τὸ θυσια-
26 στήριον τὸ χρυσοῦν καὶ τὴν λυχίναν τοῦ φωτὸς καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς,
27 καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ τὰ σπονδεῖα καὶ τὰς φιάλας καὶ
28 τὰς θυλῆσας τὰς χρυσαῖς καὶ τὸ καταπέτασμα καὶ τοὺς στεφάνους, καὶ τὸν
29 κόσμον τὸν χρυσοῦν τὸν κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐλέπισε πάντα. ²³καὶ
30 ἔλαβε τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητά, καὶ ἔλαβε
31 τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἀποκρύφους οὓς εὗρε. ²⁴καὶ λαβὼν πάντα ἀπῆλθεν εἰς
32 τὴν γῆν αὐτοῦ· καὶ ἐποίησε φονοκτονίαν, καὶ ἐλάλησεν ὑπερηφανείαν με-
33 τὰ γάλῃν. ²⁵καὶ ἐγένετο πένθος μέγα ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν. ²⁶καὶ
34 ἐστέναξαν ἄρχοντες καὶ πρεσβύτεροι, παρῆνοι καὶ νεανίσκοι ἡσθῆνσαν, καὶ
35 τὸν κάλλος τῶν γυναικῶν ἡλλοιώθη. ²⁷πᾶς νυμφίος ἀνέλαβε ἡρῆνον, καὶ
36 κατήμενεν ἐν παστῷ ἐγένετο ἐν πένθει. ²⁸καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ ἐπὶ τοὺς κατοι-
37 κούοντας αὐτήν· καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰακώβ ἐνεδύσατο αἰσχύνῃν. ²⁹καὶ μετὰ
38 δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄρχοντα φορολογίας εἰς τὰς πόλεις
39 Ἰούδα· καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄχλῳ βαρεῖ. ³⁰καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς
40 λόγους εἰρηνοφίλους ἐν δόλῳ, καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ· καὶ ἐπέπεσαν ἐπὶ τὴν
41 πόλιν ἐξάπινα καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν πληγὴν μεγάλην, καὶ ἀπόλωσε λαὸν πο-
42 λὴν ἐξ Ἰσραὴλ. ³¹καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα τῆς πόλεως καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν
43 πυρί, καὶ κατέειλε τοὺς οἴκους αὐτῆς καὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς κύκλῳ· ³²καὶ ἥγμα-
44 λώτευσαν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ κτήνη ἐκκληρονόμησαν. ³³καὶ
45 ὠκοδόμησαν τὴν πόλιν Δαυὶδ τεῖχει μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ, πύργοις ὀχυροῖς,
46 καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄκραν. ³⁴καὶ ἔζησαν ἐκεῖ ἔθνος ἀμαρτωλόν, ἀνδρας

40. επιφανεις ... του βασιλεως ... om εν secundum ... κ. εβδομ. κ. τριακ. 44. υιος παρανομος (sic) ... διασωμεν ... υπ αυτων 43. εδωκαν 45. ακροβυστιαν ... εξευγισθησαν ... om του 46. ενωπιον αντιοχου ... γης pro της 47. om εν primum ... και ελεφανσιν 48. συνεστησατο ... * τον βασιλεα ... επσαν 20. τεσσαρακοστω ... επι ισραηλ και ιεροσολυμα 24. εισηλθεν ... υπερηφανα 22. σπονδια ... χρυσον 24. εποισαν ... ελα- λησαν υπερηφανια 27. ηρηνον, κατημενη 29. om και ab initio ... φω- ρολογιας 30. επιστευσαν 32. ηγμαλωτευσεν 33. μεγαλω κ. οχυρω

παρانونομους, καὶ ἐνίσχυσαν ἐν αὐτῇ. ³⁵ καὶ παρέθεντο ὅπλα καὶ τροφάς, ³⁶ καὶ συναγαγόντες τὰ σκύλα Ἱερουσαλήμ ἀπέθεντο ἐκεῖ, καὶ ἐγένοντο εἰς μεγάλην παγίδα. ³⁷ καὶ ἐγένετο εἰς ἕνεδρον τῷ ἁγιάσματι καὶ εἰς διάβωλον ³⁸ πονηρὸν τῷ Ἰσραὴλ διὰ παντός. ³⁹ καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἁθῶν κύκλῳ τοῦ ἁγιάσματος, καὶ ἐμόλυναν τὸ ἁγίασμα. ⁴⁰ καὶ ἔφυγον οἱ κάτοικοι Ἱερουσαλήμ δι' αὐτούς, καὶ ἐγένετο κατοικία ἁλλοτρίων· καὶ ἐγένετο ἁλλοτρία τοῖς γεννήμασιν αὐτῆς, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐγκατέλιπον αὐτήν. ⁴¹ τὸ ἁγίασμα αὐτῆς ἥρημώθη ὡς ἔρημος, αἱ ἐορταὶ αὐτῆς ἐστράφησαν εἰς πένθος, τὰ σάββατα αὐτῆς εἰς ὀνειδισμὸν, ἡ τιμὴ αὐτῆς εἰς ἐξουδένωσιν. ⁴² κατὰ τὴν δόξαν αὐτῆς ἐπληθύνθη ἡ ἀτιμία αὐτῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἐστράφη εἰς πένθος. ⁴³ καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ εἶναι πάντας λαὸν ἕνα, ⁴⁴ καὶ ἐγκαταλιπεῖν ἕκαστον τὰ νόμιμα αὐτοῦ. ⁴⁵ καὶ ἐπεδέξατο πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. ⁴⁶ καὶ πολλοὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ εὐδόκησαν τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἔθυσαν τοῖς εἰδώλοις καὶ ἐβηλῶσαν τὸ σάββατον. ⁴⁷ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς βιβλία ἐν χειρὶ ἀγγέλων εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, πορευθῆναι ὅπως νομίμων ἁλλοτρίων τῆς γῆς, καὶ κωλύσαι ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας καὶ σπονδὴν ἐκ τοῦ ἁγιάσματος, καὶ βηλῶσαι σάββατα καὶ ἐορτάς, καὶ μιᾶν ἁγίασμα καὶ οἰκοδομῆσαι βωμοὺς καὶ τεμένη καὶ εἰδωλεῖα, καὶ θῦναι ὕψαι καὶ κτήνη κοινά, καὶ ἀφιέναι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀπεριτμήτους, βδελύξαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν παντὶ ἀκαθάρτῳ καὶ βηλῶσαι, ὥστε ἐπικαθεῖσθαι τοῦ νόμου καὶ ἀλλάξαι πάντα τὰ δικαιώματα. ⁴⁸ καὶ ὅς ἂν μὴ ποιήσῃ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως, ἀποθανέται. ⁴⁹ κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους ἔγραψε ὁ βασιλεὺς τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπισκόπους ἐπὶ πάντα τὸν λαόν· καὶ ἐνετείλατο ταῖς πόλεσιν Ἰούδα θυσιάζειν κατὰ πόλιν καὶ πόλιν. ⁵⁰ καὶ συνηθροίσθησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ πρὸς αὐτοὺς πολλοί, πᾶς ὁ ἐγκαταλιπὼν τὸν νόμον, καὶ ἐποίησαν κακὰ ἐν τῇ γῇ, ⁵¹ καὶ ἔθεντο τὸν Ἰσραὴλ ἐν κρυφοῖς ἐν παντὶ φυγαδευτήρῳ αὐτῶν. ⁵² καὶ τῇ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ Χασελεύ τῷ πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει ὥκοδόμησαν βδέλυγμα ἐρημώσεως ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα κύκλῳ ὥκοδόμησαν βωμούς. ⁵³ καὶ ἐπὶ τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν καὶ ἐν ταῖς πλατεταῖς θυσίων. ⁵⁴ καὶ βιβλία τοῦ νόμου αὐτοῦ εὗρον ἐνεπύρισαν πυρὶ κατασχίσαντες. ⁵⁵ καὶ οἶκου ἐύρισκετο παρά τινι βιβλίον διαθήκης, καὶ εἴ τις συνευδόκει τῷ νόμῳ, τὸ σύγκριμα τοῦ βασιλέως θανάτου αὐτόν. ⁵⁶ ἐν ἰσχύϊ αὐτῶν ἐποίησαν οὕτως ὁ Ἰσραὴλ τοῖς εὕρισκομένοις ἐν παντὶ μηνὶ καὶ μηνὶ ἐν ταῖς πόλεσι. ⁵⁷ καὶ τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς θυσιάζοντες ἐπὶ τὸν βωμὸν ὃς ἦν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. ⁵⁸ καὶ τὰς γυναῖκας τὰς περιτετηχημένας τὰ τέκνα αὐτῶν ἔθανάτωσαν κατὰ τὸ πρόσταγμα. ⁵⁹ καὶ ἐκρέμασαν τὰ βρέφη ἐκ τῶν τραχήλων αὐτῶν, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν προενόμισαν, καὶ τοὺς περιτετηχέντας αὐτοὺς ἔθανάτωσαν. ⁶⁰ καὶ πολλοὶ ἐν Ἰσραὴλ ἐκραταιώθησαν καὶ ὠχυρώθησαν ἐν ἑαυτοῖς τοῦ μὴ φαγεῖν κοινά. ⁶¹ καὶ ἐπελέξαντο ἀποθανεῖν ἵνα μὴ μian-

35. τροφὴν ... ἐγενετο 37. ἁγίασμα rescriptum 38. κατοικεῖα ... γεννήμασιν ... ἐγκατελείπον 39. om ἡ ... ἐξουθενώσιν 40. ἐπληθύνθη ἀτιμασμός 41. om ἀντίοχος ... εἰς λαόν 42. ἐγκαταλείπειν ... ἐπεδέξαντο 43. ἠυδοκῆσαν ... λατρία ... ἰδωλοῖς ... * ἁγίασμα pro σαββατ. 45. θυσίας 47. ὠκοδομήσαι ... ἰδωλα ... νια 48. βηλῶσαι 51. om παση 52. ἐγκαταλείπων 53. κρυφίοις 54. om τη ... τεσσαρακοστῳ ... om καὶ ἑκατοστῳ 55. θυριδων 57. ed. rom. (non item cod. alex.) αὐτὸν ⁵⁸ ἐν ἰσχ. αὐτῶν. 58. οὕτω 59. om τη 61. τοὺς οἰκειοὺς αὐτῶν καὶ τοὺς ... om ἔθανάτωσαν 62. ἐν ἰσρ. ἐκρεμασθήσαν καὶ οὐχυρώθησαν ἐν αὐτοῖς 63. ἐπεδέξαντο

κην ἐξελεύετο ὀπίσω μου. ²⁸ καὶ ἔφυγον αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὰ ὄρη, 28 καὶ ἐγκατέλειπον ὅσα εἶχον ἐν τῇ πόλει. ²⁹ τότε κατέβησαν πολλοὶ ζητοῦντες 29 δικαιοσύνην καὶ κρίμα εἰς τὴν ἔρημον καθίσαι ἐκεῖ, ³⁰ αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ 30 αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, ὅτι ἐπληθύνθη ἐπ' αὐτοὺς τὰ κακά. ³¹ καὶ ἀνηγγέλη τοῖς ἀνδράσι τοῦ βασιλείως καὶ ταῖς δυνά- 31 μεσιν αἱ ἦσαν ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλει Δαυὶδ ὅτι κατέβησαν ἄνδρες οἵτινες διεσκέδασαν τὴν ἐντολήν τοῦ βασιλείως εἰς τοὺς κρύφους ἐν τῇ ἐρήμῳ. ³² καὶ 32 ἔδραμον ὀπίσω αὐτῶν πολλοί· καὶ καταλαβόντες αὐτοὺς παρενέβαλον. ἐπ' αὐτούς, καὶ συνεστήσαντο πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββά- 33 των, ³³ καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς· Ἔως τοῦ νῦν ἱκανόν· ἐξέλθετε καὶ ποιήσατε 33 κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλείως καὶ ζήσεσθε. ³⁴ καὶ εἶπον Οὐκ ἐξελευσόμεθα 34 οὐδὲ ποιήσομεν τὸν λόγον τοῦ βασιλείως τοῦ βεβηλώσαν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων. ³⁵ καὶ ἐτάχυναν ἐπ' αὐτοὺς πόλεμον. ³⁶ καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐ- 35 36 τοῖς, οὐδὲ λίθον ἐνετίναξαν αὐτοῖς, οὐδὲ ἐνέφραξαν τοὺς κρύφους, ³⁷ λέγον- 37 τες Ἀποθάνωμεν πάντες ἐν τῇ ἀπλότῃ ἡμῶν· μαρτυρεῖ ἐφ' ἡμᾶς ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ὅτι ἀκρίτως ἀπόλλυτε ἡμᾶς. ³⁸ καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἐν 38 τῷ πολέμῳ τοῖς σάββασιν, καὶ ἀπέθανον αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν ἕως χιλίων ψυχῶν ἀνθρώπων. ³⁹ καὶ 39 ἔγνω Ματθαίας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ ἐπένθησαν ἐπ' αὐτοὺς ἕως σφόδρα. ⁴⁰ καὶ εἶπεν ἀνὴρ τῷ πλησίον αὐτοῦ· Ἐὰν πάντες ποιήσωμεν ὡς οἱ ἀδελφοὶ 40 ἡμῶν ἐποίησαν, καὶ μὴ πολεμήσωμεν πρὸς τὰ ἔθνη ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν δικαιωμάτων ἡμῶν, νῦν τάχιον ἡμᾶς ἐξολοθρεύσουσιν ἀπὸ τῆς γῆς. ⁴¹ καὶ ἐβουλεύσαντο τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγοντες Πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἔλθῃ 41 πρὸς ἡμᾶς εἰς πόλεμον τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, πολεμήσωμεν κατέναντι αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν πάντες καθὼς ἀπέθανον οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐν τοῖς κρύφοις. ⁴² τότε συνήχθησαν πρὸς αὐτοὺς συναγωγὴ Ἰουδαίων ἰσχυ- 42 ροὶ δυνάμει ἀπὸ Ἰσραὴλ, πᾶς ὁ ἔκουσισαζόμενος τῷ νόμῳ. ⁴³ καὶ πάντες οἱ 43 φυγαδεύοντες ἀπὸ τῶν κακῶν προσετέθησαν αὐτοῖς καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς στήριγμα. ⁴⁴ καὶ συνεστήσαντο δύναμιν, καὶ ἐπάταξαν ἀμαρτωλοὺς ἐν ὁργῇ 44 αὐτῶν καὶ ἄνδρας ἀνόμους ἐν θυμῷ αὐτῶν· καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον εἰς τὰ ἔθνη σωθήναι. ⁴⁵ καὶ ἐκύνκλωσε Ματθαίας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ κατέειλον 45 τοὺς βωμούς. ⁴⁶ καὶ περιέτεμον τὰ παιδάρια τὰ ἀπερίτμητα ὅσα εὗρον ἐν 46 ὁρίοις Ἰσραὴλ ἐν ἰσχυί. ⁴⁷ καὶ ἐδίωξαν τοὺς υἱοὺς τῆς ὑπερφηφάνιας, καὶ 47 κατενοώθη τὸ ἔργον ἐν χειρὶ αὐτῶν. ⁴⁸ καὶ ἀντελάβοντο τοῦ νόμου ἐκ χει- 48 ρὸς τῶν ἔθνων καὶ ἐκ χειρὸς τῶν βασιλείων, καὶ οὐκ ἔδωκαν κέρας τῷ ἁμαρτωλῷ. ⁴⁹ καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι τοῦ Ματθαίου ἀποθανεῖν, καὶ εἶπε τοῖς 49 υἱοῖς αὐτοῦ Νῦν ἐστηρίχθη ὑπερφηφάνια καὶ ἐλεγμὸς καὶ καιρὸς καταστροφῆς καὶ ὁργῇ θυμοῦ. ⁵⁰ καὶ νῦν τέκνα ζηλώσατε τῷ νόμῳ, καὶ δότε τὰς ψυχὰς 50 ὑμῶν ὑπὲρ διαθήκης πατέρων ὑμῶν. ⁵¹ μνηστῆτε τῶν πατέρων ὑμῶν τὰ 51 ἔργα ἃ ἐποίησαν ἐν ταῖς γενεαῖς αὐτῶν, καὶ δέξασθε δόξαν μεγάλην καὶ ⁵² ὄνομα αἰώνιον. ⁵² Ἀβραάμ οὐχὶ ἐν πειρασμῷ εὗρεθῇ πιστός, καὶ ἐλογίσθη 52 ⁵³ αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην; ⁵³ Ἰωσὴφ ἐν καιρῷ στενοχωρίας αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἐν- 53 ⁵⁴ τολήν, καὶ ἐγένετο κύριος Αἰγύπτου. ⁵⁴ Φινεὲς ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐν τῷ ζηλώ- 54 ⁵⁵ σαι ζηλῶν ἔλαβε διαθήκην ἱερωσύνης αἰωνίας. ⁵⁵ Ἰησοῦς ἐν τῷ πληρώσει 55

Gen. 15, 6. 3. αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην; 53. Ἰωσὴφ ἐν καιρῷ στενοχωρίας αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἐν- 53 etc. 54. τολήν, καὶ ἐγένετο κύριος Αἰγύπτου. 54. Φινεὲς ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐν τῷ ζηλώ- 54 55. Ἰησοῦς ἐν τῷ πληρώσει 55

28. ἐγκατέλειπον 30. ἐσκληρυνθῇ ἐπ' αὐτοὺς 32. συνεστείλαντο 33. εἶπαν ... οἱ ἱκανοὶ ... ἐξελθόντες ποιήσατε 34. εἶπαν ... ποιήσωμεν ... om. του secundum 37. οἱ πάντες 40. πρὸς τὸν πλησίον ... εἰς τὰ ἔθνη ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ... οὐλοθρεύσουσιν 42. συναγωγὴ αἰδεων ἰσχυροὶ 44. αυ- των· ἄνδρας 45. υἱοὶ pro φίλοι ... τ. βωμ. αυτων 46. εὑρεν 51. om. εν ... δοξαν pro ονομα 52. αβρ. ουκ ... αυτω δικαιοσυνη 54. ἱερωσυνη. αγιας

56 λόγον ἐγένετο κριτής ἐν Ἰσραήλ. ⁵⁶ Χάλεβ ἐν τῷ ἐπιμαρτύρασθαι ἐν τῇ ἐκ-
 57 κλησίᾳ ἔλαβε γῆς κληρονομίαν. ⁵⁷ Δαυιδ ἐν τῷ ἔλῳ αὐτοῦ ἐκληρονόμησε
 58 θρόνον βασιλείας εἰς αἰῶνα αἰῶνος. ⁵⁸ Ἡλίας ἐν τῷ ζηλῶσαι ζῆλον νόμου
 59 ἀνεληφθῆ ἕως εἰς τὸν οὐρανόν. ⁵⁹ Ἀνανίας Ἀζαρίας Μισαὴλ πιστεῦσαντες
 60 ἐσώθησαν ἐκ φλογός. ⁶⁰ Δανιὴλ ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτοῦ ἐρρύσθη ἐκ στόματος
 61 λεόντων. ⁶¹ καὶ οὕτως ἐνοήθητε κατὰ γενεὰν καὶ γενεάν, ὅτι πάντες οἱ ἐλ-
 62 πίζοντες ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἀσθενήσουσι. ⁶² καὶ ἀπὸ λόγων ἀνδρὸς ἁμαρτωλοῦ
 63 μὴ φοβηθῆτε, ὅτι ἡ δόξα αὐτοῦ εἰς κοπρίαν καὶ εἰς σκώληκας. ⁶³ σήμερον
 ἐπαρῆσεται καὶ αὐριον οὐ μὴ εὑρεθῇ, ὅτι ἔστρεψεν εἰς τὸν χοῦν αὐτοῦ,
 64 καὶ ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ ἀπώλετο. ⁶⁴ καὶ ὑμεῖς τέκνα ἰσχύσατε καὶ ἀνδρί-
 65 ζεσθε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἐν αὐτῷ δοξασθήσεσθε. ⁶⁵ καὶ ἰδοὺ Συμεὼν ὁ ἀδελ-
 66 φὸς ὑμῶν, οἶδα ὅτι ἀνὴρ βουλῆς ἐστίν, αὐτοῦ ἀκούετε πάσας τὰς ἡμέρας,
 67 αὐτὸς ὑμῖν ἔσται εἰς πατέρα. ⁶⁶ καὶ Ἰούδας Μακκαβαῖος ἰσχυρὸς δυνάμει
 ἐκ νεότητος αὐτοῦ, οὗτος ὑμῖν ἔσται ἄρχων στρατιᾶς καὶ πολεμήσει πόλε-
 67 μον λαῶν. ⁶⁷ καὶ ὑμεῖς προσέξατε πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς ποιητάς τοῦ νό-
 68 μου, καὶ ἐκδικήσατε ἐκδίκησιν τοῦ λαοῦ ὑμῶν. ⁶⁸ ἀνταπόδοτε ἀνταπόδομα
 69 τοῖς ἔθνεσι, καὶ προσέχετε εἰς τὰ προστάγματα τοῦ νόμου. ⁶⁹ καὶ εὐλόγησεν
 70 αὐτούς· καὶ προστεθῆναι πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ. ⁷⁰ καὶ ἀπέβανεν ἐν τῷ
 ἔκτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει· καὶ ἔβασαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐ-
 τοῦ ἐν τάφοις πατέρων αὐτῶν ἐν Μωδεῖν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ
 κοπετὸν μέγαν.

III.

Καὶ ἀνέστη Ἰούδας ὁ καλούμενος Μακκαβαῖος υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
 2 ² καὶ ἐβοήθουν αὐτῷ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πάντες ὅσοι ἐκολληθήσαν
 3 τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τὸν πόλεμον Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης. ³ καὶ
 ἐπλάτυνε δόξαν τῷ λαῷ αὐτοῦ· καὶ ἐνεδύσατο θώρακα ὡς γίγας, καὶ συνε-
 4 ζώσατο τὰ σκευῆ αὐτοῦ τὰ πολεμικά, καὶ συνεστήσατο πολέμους σκεπάζων
 4 ⁴ παρεμβολὴν ἐν βόρρφαϊ. ⁵ καὶ ὠμοιῶθη λέοντι ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ὡς
 5 σκύμνος ἐρευγόμενος εἰς θήραν. ⁶ καὶ ἐδίωξεν ἀνόμους ἐξερευνῶν, καὶ τοὺς
 6 ταρασσόντας τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐφλόγισε. ⁷ καὶ συνεστάλησαν οἱ ἄνομοι ἀπὸ
 τοῦ φόβου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας συνεταράχθησαν, καὶ
 7 ⁷ εὐδοκῶσι σωτηρίᾳ ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἐπύκρυνε βασιλεῖς πολλοὺς, καὶ εὐ-
 φρανεν τὸν Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τὸ μνημόσυνον
 8 αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν. ⁹ καὶ διηλθεν ἐν πόλεσιν Ἰούδας, καὶ ἐξολόθρευσεν ἄσε-
 9 βεῖς ἐξ αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψεν ὁργὴν ἀπὸ Ἰσραὴλ. ¹⁰ καὶ ὠνομάσθη ἕως
 10 ¹⁰ ἐσχάτου τῆς γῆς, καὶ συνήγαγεν ἀπολλυμένους. ¹¹ καὶ συνήγαγεν Ἀπολλώ-
 νιος ἔθνη καὶ ἀπὸ Σαμαρείας δύναμιν μεγάλην τοῦ πολεμήσαι πρὸς Ἰσραὴλ.
 11 ¹¹ καὶ ἔγνω Ἰούδας καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν
 καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν· καὶ ἔπεσον τραυματαῖα πολλοί, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἐφυ-
 12 ¹² γον. ¹³ καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ τὴν μάχαιραν Ἀπολλωνίου ἔλαβεν
 13 Ἰούδας, καὶ ἦν πολεμῶν ἐν αὐτῇ πάσας τὰς ἡμέρας. ¹³ καὶ ἤκουσε Σήρων

56. om en secundum ... γην 57. ελεει ... αιωνιας pro εις αι. αιω-
 νος 58. ανελημφθη ως εις 60. ερυσθη 64. om και γενεαν 62. εις κο-
 πρια 63. om αυριον ... επεστρεψεν 64. ισχυεται ... νομω υμων 66.
 ιουδ. ο μακκ. αυτος ισχυρ. εν δυναμει· αυτος, εκ ... εσται εις αρχοντα ...
 πολεμησετε 67. προσεξεται 68. ανταποδιδετε ... om τα 69. ηυλογησεν
 70. τεσσερακοστω ... πατερων αυτου εν μωδεειν III. 3. τα σκ. τα πολ.
 αυτου· πολεμους συνεστ. 5. om λαον 7. επικραναν ... ηυφρανεν 8. εξω-
 λεθρευσεν ασ. επ αυτης 40. σαμαριας 41. απεκτεινεν· και επεσον 42.
 ελαβον τα σκευη

ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας ὅτι ἤθροισεν Ἰούδας ἄθροισμα καὶ ἐκκλη-
σίαν πιστῶν μετ' αὐτοῦ ἐκπορευομένων εἰς πόλεμον, ¹⁴ καὶ εἶπε Ποιήσω ¹⁴
ἐμαυτῷ ὄνομα καὶ δοξασθῆσθαι ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ πολεμήσω τὸν Ἰούδαν
καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τοὺς ἐξουθενούντας τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. ¹⁵ καὶ προσέ- ¹⁵
ἔειπεν τοῦ ἀναβῆναι· καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ παρεμβολὴ ἀσεβῶν ἰσχυρὰ βοη-
θῆσαι αὐτῷ καὶ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ. ¹⁶ καὶ ἤγγισαν ἕως ¹⁶
ἀναβάσεως Βασιδωρῶν· καὶ ἐξῆλθεν Ἰούδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν ὀλιγοστός.
¹⁷ ὥς δὲ ἶδον τὴν παρεμβολὴν ἐρχομένην εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, εἶπον τῷ ¹⁷
Ἰούδᾳ Πῶς δυνήσόμεθα ὀλιγοστοὶ ὄντες πολεμήσαι πρὸς πλῆζος τοσοῦτον
ἰσχυρόν; καὶ ἡμεῖς ἐκλελύμεθα ἀσιτοῦντες σήμερον. ¹⁸ καὶ εἶπεν Ἰούδας ¹⁸
Εὐκοπὸν ἐστὶ συγκλιεσθῆναι πολλοὺς ἐν χερσὶν ὀλίγων· καὶ οὐκ ἔστι δια-
φορά ἐναντίον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις. ¹⁹ ὅτι ¹⁹
οὐκ ἐν πλήθει δυνάμεως νίκη πολέμου ἐστίν, ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡ
ἰσχύς. ²⁰ αὐτοὶ ἐρχονται πρὸς ἡμᾶς ἐν πλήθει ὕβρεως καὶ ἀνομίας τοῦ ἐξ- ²⁰
αι ἡμᾶς καὶ τὰς γυναῖκας ἡμῶν καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν τοῦ σκυλευσῆαι ἡμᾶς.
²¹ ἡμεῖς δὲ πολεμοῦμεν περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν νομίμων ἡμῶν. ²¹
²² καὶ αὐτὸς συντρίψει αὐτοὺς πρὸ προσώπου ἡμῶν· ὑμεῖς δὲ μὴ φοβηθῆτε ²²
ἀπ' αὐτῶν. ²³ ὥς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, ἐνήλατο εἰς αὐτοὺς ἄφνω, καὶ συνε- ²³
τρίβη Σήρων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁴ καὶ εἰδὼκον αὐτὸν ²⁴
ἐν τῇ καταβάσει Βασιδωρῶν ἕως τοῦ πεδίου· καὶ ἔπεσον ἀπ' αὐτῶν εἰς
ἄνδρας ὀκτακοσίους, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς γῆν Φυλιστιεῖμ. ²⁵ καὶ ἤρξατο ²⁵
ὁ φόβος Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἡ πτόσης ἐπιπίπτει ἐπὶ τὰ
ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν. ²⁶ καὶ ἤγγισεν ἕως τοῦ βασιλέως τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ²⁶
καὶ ὑπὲρ τῶν παρατάξεων Ἰούδα ἐξηγεῖτο πᾶν ἔθνος. ²⁷ ὥς δὲ ἤκουσεν ²⁷
Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ὠργίσθη θυμῷ, καὶ ἀπέστειλε καὶ
συνήγαγε τὰς δυνάμεις πάσας τῆς βασιλείας αὐτοῦ, παρεμβολὴν ἰσχυρὰν
σφόδρα. ²⁸ καὶ ἤνοιξε τὸ γαζοφυλάκιον αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν ὀψώνια ταῖς ²⁸
νάμεσιν αὐτοῦ εἰς ἐνιαυτόν, καὶ ἐνετείλατο εἶναι αὐτοὺς ἐτοιμοὺς εἰς πᾶσαν
χρείαν. ²⁹ καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπε τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῶν σκηναίων· καὶ οἱ φο- ²⁹
ρολόγοι τῆς χώρας ὀλίγοι χάριν τῆς διχοστασίας καὶ πληγῆς τῆς κατεσκευά-
σεν ἐν τῇ γῇ τοῦ ἄραι τὰ νόμιμα ἃ ἦσαν ἀφ' ἡμερῶν τῶν πρώτων. ³⁰ καὶ ³⁰
εὐλαβήθη μὴ οὐκ ἔχη ὥς ἅπαξ καὶ δις εἰς τὰς δαπάνας καὶ τὰ δόματα ἃ
ἐδίδου ἐμπροσθεν δαψιλεῖ χειρὶ, καὶ ἐπερίσσευσεν ὑπὲρ τοὺς βασιλεῖς τοὺς
ἐμπροσθεν. ³¹ καὶ ἠπορεύετο τῇ ψυχῇ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ ἐβούλευσατο τοῦ ³¹
πορευθῆναι εἰς τὴν Περσίδα καὶ λαβεῖν τοὺς φόρους τῶν χωρῶν καὶ συνα-
γαγεῖν ἀργύριον πολὺ. ³² καὶ κατέλιπε Λυσίαν ἄνδρωπον ἐνδοξον καὶ ἀπὸ ³²
γένους τῆς βασιλείας ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ
Εὐφράτου ἕως τῶν ὀρίων Αἰγύπτου, ³³ καὶ τρέφειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ³³
ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι αὐτόν. ³⁴ καὶ παρέδωκεν αὐτῷ τὰς ἡμέρας τὸν θυνά- ³⁴
μεων καὶ τοὺς ἐλέφαντας· καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ περὶ πάντων ὧν ἐβούλετο,
καὶ περὶ τῶν κατοικούντων τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλὴμ, ³⁵ ἀποστέλλαι ἐπ' ³⁵
αὐτοὺς δύναμιν τοῦ ἐκτρίψαι καὶ ἐξᾶραι τὴν ἰσχύν Ἰσραὴλ καὶ τὸ καταλεῖμα

13. μεθ' αὐτου και εκπορ. 14. και τους εξουδ. 15. om του αναβηναι
... om και tertium 16. ηγγισεν ... μεδωρων ... εις συναντ. αυτω 17.
ιδαν ... εις συναντ. αυτω ειπαν ... τι προ πως ... τοσοτου* και ημεις
18. om του θεου 19. om η 20. προ. ημας πληθει 22. ημων* ημεις
23. επ αυτους 24. εδωκ. αυτους ... βεδωρων 25. η ποτη επιπτεν 28.
εις τον ενιαυτον 29. ενετειλατο αυτοις εις ενιαυτον ειναι ετοιμους 29. ιδεν
... εξελειπεν ... οι φοροι της 30. εχει ... δαψιλη ... om και επερισσ.
usque εμπροσθεν 31. εβουλευσαντο ... αργ. πολυν 32. κατελειπεν 34.
παντων των κατοικουντων 35. εκτριψαι pro εκτριψαι ... καταλειμμα

36 Ἱερουσαλήμ, καὶ ἄραι τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ τόπου, ³⁶ καὶ κατοικῆσαι υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἐν πάσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν καὶ κατακληροδοτῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν. ³⁷ καὶ ὁ βασιλεὺς παρέλαβε τὰς ἡμίσεις τῶν δυνάμεων τὰς καταλειφθείσας καὶ ἀπῆρεν ἀπὸ Ἀντιοχείας ἀπὸ πόλεως βασιλείας αὐτοῦ, ἔτους ἐβδόμου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ· καὶ διεπέρασε τὸν 38 Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας. ³⁸ καὶ ἐπέλεξε Ἀσσίας Πτολεμαῖον τὸν Δορυμένους καὶ Νικάνορα καὶ Γοργίαν ἄνδρας δυνα- 39 τοὺς τῶν φίλων τοῦ βασιλέως, ³⁹ καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτῶν τεσσαράκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ἑπτακισχιλίαν ἵππον τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα καὶ 40 καταφθεῖραι αὐτήν κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. ⁴⁰ καὶ ἀπῆραν σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἦλθον καὶ παρενέβαλον πλησίον Ἐμμαοῦ ἐν τῇ γῇ 41 τῇ πεδινῇ ⁴¹ καὶ ἤκουσαν οἱ ἔμποροι τῆς χώρας τὸ ὄνομα αὐτῶν, καὶ ἔλα- 42 βον ἄργύριον καὶ χρυσὸν πολλὸ σφόδρα καὶ παῖδας, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πα- 43 ρεμβολὴν τοῦ λαβεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς παῖδας· καὶ προσετέθησαν πρὸς 44 αὐτοὺς δυνάμεις Συρίας καὶ γῆς ἀλλοφύλων. ⁴² καὶ εἶδεν Ἰούδας καὶ οἱ 45 ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὅτι ἐπληθύνθη τὰ κακά, καὶ αἱ δυνάμεις παρεμβάλλουσιν ἐν 46 τοῖς ὁρίοις αὐτῶν· καὶ ἐπένγωσαν τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως οὓς ἐνετείλατο 47 ποιῆσαι τῷ λαῷ εἰς ἀπώλειαν καὶ συντέλειαν. ⁴³ καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς 48 τὸν πλησίον αὐτοῦ Ἀναστήσωμεν τὴν κατὰίρεσιν τοῦ λαοῦ ἡμῶν, καὶ πολε- 49 μῆσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων. ⁴⁴ καὶ συνηθροίσθη ἡ συνα- 50 γωγὴ τοῦ εἶναι ἐτοιμοὺς εἰς πόλεμον, καὶ τοῦ προσενῆσθαι καὶ αἰτῆσαι 51 ἕλεον καὶ οἰκτιρμοὺς. ⁴⁵ καὶ Ἱερουσαλήμ ἦν ἀοικητος ὡς ἔρημος· οὐκ ἦν ὁ 52 εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐκ τῶν γεννημάτων αὐτῆς, καὶ τὸ ἁγίασμα 53 καταπατούμενον, καὶ υἱοὶ ἀλλογενῶν ἐν τῇ ἄκρᾳ, κατὰλυμα τοῖς ἔθνεσι· 54 καὶ ἐξήρθη τέρψις ἐξ Ἰακώβ, καὶ ἐξέλιπεν αὐλὸς καὶ κινύρα. ⁴⁶ καὶ συνη- 55 χύσαν καὶ ἦλθον εἰς Μασσηφὰ κατέναντι Ἱερουσαλήμ, ὅτι τόπος προς- 56 ευχῆς εἰς Μασσηφὰ τὸ πρότερον τῷ Ἰσραὴλ. ⁴⁷ καὶ ἐνήστευσαν τῇ ἡμέρᾳ 57 ἐκείνῃ, καὶ περιεβάλοντο σάκκους καὶ σποδὸν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ 58 διεβόρῃσαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. ⁴⁸ καὶ ἐξεπέτασαν τὸ βιβλίον τοῦ νόμου περὶ ὧν 59 ἐξηρύνον καὶ ἔστην ὁμοιώματα τῶν εἰδώλων αὐτῶν. ⁴⁹ καὶ ἤνεγκαν τὰ 60 ἱμάτια τῆς ἱερουσύνης καὶ τὰ πρωτογεννήματα καὶ τὰς δεκάτας, καὶ ἤγειραν 61 τοὺς Ναζιραίους οἱ ἐπλήρωσαν τὰς ἡμέρας, ⁵⁰ καὶ ἐβόησαν φωνῇ εἰς τὸν 62 οὐρανὸν λέγοντες Τί ποιήσωμεν τούτοις, καὶ ποῦ αὐτοὺς ἀπαγάγωμεν; ⁵¹ καὶ 63 τὰ ἁγία σου καταπεπάτῃται καὶ βεβήλωται, καὶ οἱ ἱερεῖς σου ἐν πένθει καὶ 64 ταπεινώσει. ⁵² καὶ ἰδοὺ τὰ ἔθνη συνήκται ἐφ' ἡμᾶς τοῦ ἐξᾶραι ἡμᾶς· σὺ 65 οἶδας ἃ λογίζονται ἐφ' ἡμᾶς. ⁵³ πῶς δυνησόμεθα ὑποστήναι κατὰ πρόσωπον 66 αὐτῶν ἐὰν μὴ σὺ βοηθήσῃς ἡμῖν; ⁵⁴ καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι· καὶ 67 ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ. ⁵⁵ καὶ μετὰ τοῦτο κατέστησεν Ἰούδας ἡγουμένους 68 τοῦ λαοῦ χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκάρχους. 69 καὶ εἶπον τοῖς οἰκοδομοῦσιν οἰκίας καὶ μνηστευομένοις γυναῖκας καὶ φυ- 70 τεύουσιν ἀμπελώνας καὶ δειλοῖς, ἀποστρέφειν ἕκαστον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ 71 κατὰ τὸν νόμον. ⁵⁷ καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολή, καὶ παρενέβαλε κατὰ νότον 72 Ἐμμαοῦ. ⁵⁸ καὶ εἶπεν Ἰούδας Περὶζώσασθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνα- 73 τοῦς, καὶ γίνεσθε ἑτοιμοὶ εἰς τὸ πρῶτ' τοῦ πολεμῆσαι ἐν τοῖς ἔθνεσι τούτοις

35. το μνημοσ. αυτου 36. υιους αλλοτριους ... κατακληρονομησαι
37. αντιοχίας ... τεσσερακοστου 38. om και secundum ... γοργειαν
39. τεσσερακοντα ... επτακισχιλιον 40. παρεβαλον ... αμμαου 41. πολυ
... προσεγεννηθησαν ... δυναμεις 42. ιδεν ... παρεμβαλουσιν ... λογους
της βασιλειας 43. ειπαν ... om και πολεμ. π. τ. λ. ημων 44. ηθροισθη-
σαν η 45. γεννηματων ... εν τοις εθνεσιν ... εξελειπεν 47. περιεβαλλοντο
49. πρωτογεννηματα 55. δεκαδαρχους 56. ειπεν ... οικοδομ. οικειαν 57.
παρενεβαλσαν ... αμμαου 58. γενεσθαι εις

τοῖς ἐπισυνηγμένοις ἐφ' ἡμᾶς ἐξῆραι ἡμᾶς καὶ τὰ ἅγια ἡμῶν. ⁵⁹ ὅτι κρεῖσσον ἡμᾶς ἀποθανεῖν ἐν τῷ πολέμῳ ἢ ἐπιθεῖν ἐπὶ τὰ κακὰ τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων. ⁶⁰ ὥς δ' ἂν ἡ βέλημα ἐν οὐρανῷ, οὕτω ποιήσει. 60

IV.

Καὶ παρέλαβε Γοργίας πεντακισχιλίους ἄνδρας καὶ χιλίαν ἵππον ἐκλεκτήν, καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολὴ νυκτὸς ² ὥστε ἐπιβαλεῖν ἐπὶ τὴν παρεμβολήν 2 τῶν Ἰουδαίων καὶ πατάξαι αὐτοὺς ἄφνω, καὶ οἱ υἱοὶ τῆς ἄκρας ἦσαν αὐτῷ ὁδηγοί. ³ καὶ ἤκουσεν Ἰούδας, καὶ ἀπῆρεν αὐτὸς καὶ οἱ δυνατοὶ πατάξαι 3 τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως τὴν ἐν Ἐμμαοῦμ, ⁴ ἕως ἔτι αἱ δυνάμεις ἐσκορπισμένοιαι ἦσαν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς. ⁵ καὶ ἦλθε Γοργίας εἰς τὴν παρεμβολήν Ἰούδα νυκτὸς, καὶ οὐδένα εὗρε· καὶ ἐξήτει αὐτοὺς ἐν τοῖς ὅρεσιν, ὅτι εἶπε Φεύγουσιν οὗτοι ἀφ' ἡμῶν. ⁶ καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ὥφθη Ἰούδας ἐν τῷ ⁶ πεδίῳ ἐν τρισχιλίαις ἀνδράσι· πλήν καλύμματα καὶ μαχαίρας οὐκ εἶχον καὶ οὐκ ἔβουλοντο. ⁷ καὶ εἶδον παρεμβολὴν ἔθνων ἰσχυρὰν τεθωρακισμένην καὶ ⁷ ἵππον κυκλοῦσαν αὐτήν, καὶ οὗτοι διδακτοὶ πολέμου. ⁸ καὶ εἶπεν Ἰούδας ⁸ τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ Μὴ φοβεῖσθε τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὸ ὄρμημα αὐτῶν μὴ δειλωθῇτε. ⁹ μνησθήτε πῶς ἐσώθησαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν ⁹ θαλάσῃ ἐρυθρᾷ, ὅτε ἐδίωξαν αὐτοὺς Φαραὼ ἐν δυνάμει. ¹⁰ καὶ νῦν βοήσωμεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἴ πως ἐλεήσει ἡμᾶς καὶ μνησθήσεται διαθήκης πατέρων ἡμῶν, καὶ συντρίψει τὴν παρεμβολὴν ταύτην κατὰ πρόσωπον ἡμῶν σήμερον, ¹¹ καὶ γινώσεται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι ἐστὶν ὁ λυτρούμενος καὶ σώζων τὸν Ἰσραὴλ. ¹² καὶ ἦσαν οἱ ἀλλόφυλοι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἶδον αὐτοὺς ἐρχομένους ἐξεναντίας, ¹³ καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς πόλεμον, καὶ ἐσάλπισαν οἱ μετὰ Ἰούδα ¹⁴ καὶ συνήψαν, καὶ συνετρίβησαν τὰ ¹⁴ ἔθνη καὶ ἔφυγον εἰς τὸ πεδίον, ¹⁵ οἱ δὲ ἔσχατοι πάντες ἔπεσον ἐν ῥομφαίᾳ· ¹⁵ καὶ ἐδίωξαν αὐτοὺς ἕως Γαζερῶ καὶ ἕως τῶν πεδίων τῆς Ἰδουμαίας καὶ Ἀζώτου καὶ Ἰαμνίας, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας τρισχιλίους. ¹⁶ καὶ ¹⁶ ἐπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ δύναμις ἀπὸ τοῦ διώκειν ὅπισθεν αὐτῶν, ¹⁷ καὶ ¹⁷ εἶπε πρὸς τὸν λαόν Μὴ ἐπιθυμήσητε τῶν σκυλίων, ὅτι πόλεμος ἐξεναντίας ἡμῶν, ¹⁸ καὶ Γοργίας καὶ ἡ δύναμις ἐν τῷ ὄρει ἐγγὺς ἡμῶν· ἀλλὰ στήτε νῦν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ πολεμήσατε αὐτοὺς, καὶ μετὰ ταῦτα λήψετε τὰ σκύλα μετὰ παύσεως. ¹⁹ ἔτι λαλοῦντος Ἰούδα ταῦτα, ὥφθη ¹⁹ μέγας τὸ ἐκκύπτειν ἐκ τοῦ ὄρους. ²⁰ καὶ εἶδεν ὅτι τετρόπωνται, καὶ ἐμπυρίζουσι τὴν παρεμβολήν· ὁ γὰρ καπνὸς θεωρούμενος ἐνεφάνιζε τὸ γεγονός. ²¹ οἱ δὲ ²¹ ταῦτα συνιδόντες ἐδειλώθησαν σφόδρα· συνιδόντες δὲ καὶ τὴν Ἰούδα παρεμβολήν ἐν τῷ πεδίῳ ἐτοίμην εἰς παράταξιν, ²² ἔφυγον πάντες εἰς γῆν ἄλλοφύλων. ²³ καὶ ἀνέστρεψεν Ἰούδας ἐπὶ τὴν σκυλεῖαν τῆς παρεμβολῆς, καὶ ²³ ἔλαβον χρυσὸν πολὺ καὶ ἀργύριον καὶ ὑάκινθον καὶ πορφύραν θαλασσίαν καὶ πλοῦτον μέγαν. ²⁴ καὶ ἐπιστραφέντες ὕμνου καὶ εὐλόγου ἐκ οὐρανόθεν τὸν κύριον, ὅτι καλόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ²⁵ καὶ ἐγένετο σωτηρία ²⁵ μεγάλη τῷ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ²⁶ ὅσοι δὲ τῶν ἀλλοφύλων διεσώ- 26

59. εν πολεμω η εφιδειν 60. ουτως IV. 5. κοργιας 6. αμα ημερα ... μαχαιραν 7. ιδον 8. διωθεται 9. ως εσωθησαν ... εδιωξαν 40. εις ουρανον ει βελησει ημας ... om ημων prius 41. γνωσονται 42. ιδαν α. ερχομενοι 43. εξηλθαν ... εσαλπ. οι παρα ιουλου 45. επεσαν ... γαστηρων ... της ιουδαϊας ... ιαννιαις ... επεσαν ... εξ αυτ. in rasura 48. λαβετε σκυλα και μετα 49. ετι πληρουντος ιουλου ταυτα 20. ιδεν ... τετροπωται ... ο θεωρουμενος 21. ταυτα συνειδοτες ... συνειδοντ. δε και 23. ιουδας ανεστρεψεν ... ελαβεν χρ. και αργ. πολυν ... και θαλασσιαν 24. επιστρεψαντες ... ηυλογουν ... om τον κυριον ... om οτι secundum 25. εγενηθη

27 ὤσαν, παραγεννηθέντες ἀπήγγειλαν τῷ Λυσίᾳ πάντα τὰ συμβεβηκότα. ²⁷ ὁ δὲ ἀκούσας συνεχύθη καὶ ἠθύμει, ὅτι οὐχ οἷα ἤθελε τοιαῦτα γεγόνει τῷ
 28 Ἰσραὴλ, καὶ οὐχ οἷα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς τοιαῦτα ἐξέβη. ²⁸ καὶ ἐν
 τῷ ἐχομένῳ ἑνιαυτῷ συνελόχησεν ὁ Λυσίας ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ἐξηκόντα χι-
 29 λιάδας καὶ πεντακισχιλίαν ἵππον ὥστε ἐκπολεμῆσαι αὐτούς. ²⁹ καὶ ἦλθον εἰς
 τὴν Ἰδουμαίαν καὶ παρενέβαλον ἐν Βαιθσοῦροις· καὶ συνήτησεν αὐτοὺς Ἰου-
 30 δας ἐν δέκα χιλιάσιν ἀνδρῶν. ³⁰ καὶ εἶδε τὴν παρεμβολὴν ἰσχυράν, καὶ
 προσηύξατο καὶ εἶπεν Εὐλόγητός εἰ ὁ σωτὴρ τοῦ Ἰσραὴλ ὁ συντρίψας τὸ
 ὄρημα τοῦ δυνατοῦ ἐν χειρὶ τοῦ δούλου σου Δαυίδ, καὶ παρέδωκας τὴν
 παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων εἰς χεῖρας Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαούλ καὶ τοῦ αἵρον-
 31 τος τὰ σκεύη αὐτοῦ. ³¹ σύγκλεισον τὴν παρεμβολὴν ταύτην ἐν χειρὶ λαοῦ
 32 σου Ἰσραὴλ, καὶ αἰσχυρῇτωςαν ἐπὶ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἵππῳ αὐτῶν. ³² δὸς
 αὐτοῖς δειλίαν καὶ τῆξον θράσος ἰσχύος αὐτῶν, καὶ σαλευσθήτωσαν τῇ συν-
 33 τριβῇ αὐτῶν. ³³ καταβάλε αὐτοὺς ῥομφαίᾳ ἀγαπώντων σε, καὶ αἰνεσάτωσάν
 34 σε πάντες οἱ εἰδότες τὸ ὄνομά σου ἐν ὑμνοῖς. ³⁴ καὶ συνεβάλον ἀλλήλους, καὶ
 ἔπεσον ἐκ τῆς παρεμβολῆς Λυσίου εἰς πεντακισχιλίους ἀνδρας, καὶ ἔπεσον
 35 ἐξεναντίας αὐτῶν. ³⁵ ἰδὼν δὲ Λυσίας τὴν γενομένην τροπὴν τῆς αὐτοῦ συν-
 τάξεως, τῆς δὲ Ἰούδα τὸ γεγεννημένον θάρος, καὶ ὡς ἑτοιμοὶ εἰσιν ἡ ζῆν
 ἡ τεθνᾶναι γενναίως, ἀπῆρεν εἰς Ἀντιόχειαν καὶ ἐξενολόγει· καὶ πλεονάσας
 36 τὸν γεννηθέντα στρατὸν ἐλογίζετο πάλιν παραγενέσθαι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. ³⁶ εἶπε
 δὲ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰδοὺ συνετρίβησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, ἀνα-
 37 βῶμεν καθαρῖσαι τὰ ἅγια καὶ ἐγκαινίσαι. ³⁷ καὶ συνήχθη ἡ παρεμβολὴ
 38 πᾶσα, καὶ ἀνέβησαν εἰς ὄρος Σιών. ³⁸ καὶ ἰδὼν τὸ ἅγλασμα ἡρημαμένον καὶ
 τὸ θυσιαστήριον βεβηλωμένον καὶ τὰς πύλας κατακεκαυμένας, καὶ ἐν ταῖς
 αὐλαῖς φυτὰ πεφυκότα ὡς ἐν δρυμῷ ἢ ὡς ἐν ἐνὶ τῶν ὀρέων, καὶ τὰ πα-
 39 στοφορία καθρηγμένα. ³⁹ καὶ διέβρῃξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐκόψαντο κο-
 40 πετὸν μέγαν, καὶ ἐπέθεντο σποδὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, ⁴⁰ καὶ ἔπεσον
 ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι τῶν σημασιῶν, καὶ
 41 ἐβόησαν εἰς τὸν οὐρανόν. ⁴¹ τότε ἐπέταξεν Ἰούδας ἄνδρας πολεμεῖν τοὺς ἐν
 42 τῇ ἄκρᾳ ἕως ἂν καθάρῃσι τὰ ἅγια. ⁴² καὶ ἐπέλεξεν ἱερεῖς ἀμώμους θειλητάς
 43 νόμου, ⁴³ καὶ ἐκαθάρισαν τὰ ἅγια καὶ ἦραν τοὺς λίθους τοῦ μασμοῦ εἰς
 44 τόπον ἀκάθαρτον. ⁴⁴ καὶ ἐβουλεύσαντο περὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὀλοκαυτώ-
 45 σεως τοῦ βεβηλωμένου, τί αὐτῷ ποιήσωσι. ⁴⁵ καὶ ἐπέπεσεν αὐτοῖς βουλὴ
 ἀγαθὴ κατελεῖν αὐτό, μὴ ποτε γένηται αὐτοῖς εἰς ὄνειδος, ὅτι ἐμίαναν τὰ
 46 ἔθνη αὐτό· καὶ καθεῖλον τὸ θυσιαστήριον. ⁴⁶ καὶ ἀπέθεντο τοὺς λίθους ἐν
 τῷ ὄρει τοῦ οἴκου ἐν τόπῳ ἐπιτηδεῖω μέχρι τοῦ παραγενεθῆναι προφήτην
 47 τοῦ ἀποκριθῆναι περὶ αὐτῶν. ⁴⁷ καὶ ἔλαβον λίθους ὀλοκλήρους κατὰ τὸν νό-
 48 μον, καὶ ὠκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον καινὸν κατὰ τὸ πρότερον. ⁴⁸ καὶ ὠκο-
 49 δόμησαν τὰ ἅγια καὶ τὰ ἐντὸς τοῦ οἴκου, καὶ τὰς ἀλλὰς ἡγίασαν. ⁴⁹ καὶ
 ἐποίησαν σκευὴ ἅγια καινὰ, καὶ εἰσῆνεγκαν τὴν λυχνίαν καὶ τὸ θυσιαστή-
 50 ριον τῶν θυμιαμάτων καὶ τὴν τράπεζαν εἰς τὸν ναόν. ⁵⁰ καὶ ἐθυμίασαν ἐπὶ
 τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐξῆψαν τοὺς λύχνους τοὺς ἐπὶ τῆς λυχνίας καὶ ἐφαί-
 51 νονσαν ἐν τῷ ναῷ. ⁵¹ καὶ ἐπέστηκαν ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους καὶ ἐξεπέτασαν

27. ἀκούσας παντα ... γεγονεν ... om τοιαυτα secundum 28. ερχο-
 μενω ... om ο λυσιας 29. βεθσοουροις 30. ιδεν ... ο σωτηρ ισραηλ ...
 ιωναθου 31.. ταυτην εις χειρας 33. καταβαλει ... οι ιδοντες 34. συνε-
 βαλλον ... επεσαν 35. τεθνηκεναι ... αντιοχεια ... και πλεοναστον παλιν
 γεννηθεντα παραγενεσθαι 38. το αγιασμα. ημων 40. εις ουρανον 44. αν-
 δρασιν ... om αν 45. επεσαν 47. ελαβεν ... ωκοδομησεν θυσιαστηριον
 48. ηγιασεν 49. τα σκευη τα αγια ... των ολοκαυτωματων και θυμια-
 ματων

τὰ καταπετάσματα, καὶ ἐτέλεσαν πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐποίησαν. ⁵² καὶ ὥρρι- ⁵²
σαν τὸ πρῶτὸ τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου, οὗτος δὲ μὴν
Χασελεὺ τοῦ ὀγδόου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἔτους, ⁵³ καὶ ἀνῆ- ⁵³
νεγκαν θυσίαν κατὰ τὸν νόμον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων τὸ
καινὸν ὃ ἐποίησαν. ⁵⁴ κατὰ τὸν καιρὸν καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἐβρεθ- ⁵⁴
λωσαν αὐτὸ τὰ ἔθνη, ἐν ἐκείνῃ ἐνεκαινίσθη ἐν ὧδαῖς καὶ κισάραις καὶ κι-
νύραις καὶ ἐν κυμβάλοις. ⁵⁵ καὶ ἔπесον πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον, καὶ προσε- ⁵⁵
κύνησαν καὶ εὐλόγησαν εἰς οὐρανὸν τὸν εὐοδώσαντα αὐτοῖς. ⁵⁶ καὶ ἐποίησαν ⁵⁶
τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἡμέρας ὀκτώ, καὶ προσῆνεγκαν ὀλοκαυτω-
ματα μετ' εὐφροσύνης, καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως. ⁵⁷ καὶ ⁵⁷
κατεκόσμησαν τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ στεφάνους χρυσοῖς καὶ ἀσπιδι-
σκαῖς, καὶ ἐνεκαινίσαν τὰς πύλας καὶ τὰ παστοφόρια καὶ ἐθύρωσαν αὐτά. ⁵⁸
καὶ ἐγενήθη εὐφροσύνη μεγάλη ἐν τῷ λαῷ σφόδρα, καὶ ἀπεστράφη ὄνει- ⁵⁸
δος ἔθνων. ⁵⁹ καὶ ἔστησεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ ἐκ- ⁵⁹
κλησία Ἰσραὴλ ἵνα ἄγωνται αἱ ἡμέραι ἐγκαινισμοῦ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τοῖς
καιροῖς αὐτῶν ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν ἡμέρας ὀκτώ, ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ
εἰκάδος τοῦ μηνὸς Χασελεὺ μετ' εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς. ⁶⁰ καὶ ὠκοδόμησαν ⁶⁰
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὸ ὄρος Σιών κυκλόθεν τείχη ὑψηλὰ καὶ πύργους ὀχυ-
ροῦς, μὴ ποτε παραγενῆναι τὰ ἔθνη καταπατήσωσιν αὐτὰ ὡς ἐποίησαν ⁶¹
τὸ πρότερον. ⁶¹ καὶ ἐπέταξεν ἐκεῖ δύναμιν τηρεῖν αὐτό, καὶ ὠχύρωσαν αὐτὸ ⁶¹
τηρεῖν τὴν Βαβυλῶνα τοῦ ἔχειν τὸν λαὸν ὀχύρωμα κατὰ πρόσωπον τῆς
Ἰουδαίας.

V.

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἤκουσαν τὰ ἔθνη κυκλόθεν ὅτι ὠκοδομήθη τὸ θυσια-
στήριον καὶ ἐνεκαινίσθη τὸ ἅγιασμα ὡς τὸ πρότερον, καὶ ὠργίσθησαν σφόδρα.
² καὶ ἐβουλευσάντο τοῦ ἄραι τὸ γένος Ἰακώβ τοὺς ὄντας ἐν μέσῳ αὐτῶν, ²
καὶ ἤρξαντο τοῦ θανατοῦν ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐξαίρειν. ³ καὶ ἐπολέμει Ἰούδας ³
πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἡσαὺ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ τὴν Ἀκραβαττίνην, ὅτι περιεκάθητο
τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην, καὶ συνέστελεν αὐτοὺς
καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν. ⁴ καὶ ἐμνήσθη τῆς κακίας υἱὸν Βαϊὰν οὗ ἦσαν ⁴
τῷ λαῷ εἰς παγίδα καὶ εἰς σκάνδαλον ἐν τῷ ἐνεδρεύειν αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς.
⁵ καὶ συνεκλείσθησαν ὑπ' αὐτοῦ ἐν τοῖς πύργοις, καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐ- ⁵
τοὺς καὶ ἀνέστημάτισεν αὐτοὺς, καὶ ἐνεπύρισε τοὺς πύργους αὐτῆς ἐν πυρὶ
σὺν πᾶσι τοῖς ἐνοῦσι. ⁶ καὶ διεπέρασεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμών, καὶ εὔρε χεῖρα ⁶
κραταιὰν καὶ λαὸν πολὺν καὶ Τιμόθεον ἡγούμενον αὐτῶν, ⁷ καὶ συνήψε πρὸς ⁷
αὐτοὺς πολέμους πολλοὺς, καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπά-
ταξεν αὐτοὺς. ⁸ καὶ προκατελάβετο τὴν Ἰαζήρ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, ⁸
καὶ ἀνέστρεψεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. ⁹ καὶ ἐπισυνήχθησαν τὰ ἔθνη τὰ ἐν τῇ ⁹
Γαλααδ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τοῦ ἐξῆραι αὐ-
τοὺς καὶ ἔφυγον εἰς Διάστημα τὸ ὀχύρωμα. ¹⁰ καὶ ἀπέστειλαν γράμματα ¹⁰
πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ λέγοντες Ἐπισυνηγμένα ἐστὶν ἔφ'
ἡμᾶς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν τοῦ ἐξῆραι ἡμᾶς, ¹¹ καὶ ἐτοιμάζονται ἐλ- ¹¹
θεῖν καὶ προκαταλαβέσθαι τὸ ὀχύρωμα εἰς ὃ κατεφύγομεν, καὶ Τιμόθεος ¹²
ἡγείται τῆς δυνάμεως αὐτῶν. ¹² νῦν οὖν ἐλθὼν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐ-

52. ο μην χασ-ελεου (sic) ... τεσσαρακοστού 54. καιρον κατα 55. ηυλογησαν ... ευοδ. αυτους 56. εγκαινισαμον 57. ασπιδισκας κ. ενεκενισεν 59. πασα εκκλησια ... οτι αι 60. ισχυρους 61. απεταξαν ... βεβ- σουρα V. 1. ωργισθη 3. εν τη ιουδαια την ακραβαττηνην ... τα ανχυλα 5. διεκλίσθησαν υπ αυτους (sic) εις τους πυργους κ. παρεβαλεν (... ανεστ. αυτους) 8. προκατελαβε την ιαζην 9. γαλααδιτι ... εις διαστημα 11. *και ετοιμαζοντες ... της παρεμβολης αυτων

13 τῶν, ὅτι πέπτωκεν ἐξ ἡμῶν πλήθος. ¹³ καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν οἱ ὄν-
 τες ἐν τοῖς Τωβρίοις τεθνήσκοντες, καὶ ἡχμαλωτίκασιν τὰς γυναῖκας αὐτῶν
 καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ ἀπώλεσαν ἐκεῖ ὡς μίαν χι-
 14 λιαρχίαν ἀνδρῶν. ¹⁴ ἔτι αἱ ἐπιστολαὶ ἀνεγινώσκοντο, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι ἕτεροι
 παρεγένοντο ἐκ τῆς Γαλιλαίας διεβήρχοτες τὰ ἱμάτια, ἀπαγγέλλοντες· κατὰ
 15 τὰ ῥήματα ταῦτα, ¹⁵ λέγοντες ἐπισυνῆχθαι ἐπ' αὐτοὺς ἐκ Πτολεμαῖδος καὶ
 Τύρου καὶ Σιδῶνος καὶ πάσης Γαλιλαίας ἀλλοφύλων τοῦ ἐξαναλῶσαι ἡμᾶς.
 16 ¹⁶ ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰούδας καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, ἐπισυνήχθη ἐκ-
 κλησία μεγάλη βουλευσασθαι τί ποιήσωσι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς οὖσιν
 17 ἐν Βλήψει καὶ πολεμουμένοις ὑπ' αὐτῶν. ¹⁷ καὶ εἶπεν Ἰούδας Σίμωνι τῷ
 ἀδελφῷ αὐτοῦ· Ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ πορεύου καὶ ῥύσαι τοὺς ἀδελ-
 18 φούς σου τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· ἐγὼ δὲ καὶ Ἰωνᾶσαν ὁ ἀδελφός μου πο-
 18 ρεύσόμεθα εἰς τὴν Γαλααδίτιν. ¹⁸ καὶ κατέλιπεν Ἰώσηφον τὸν τοῦ Ζαχαρίου
 καὶ Ἀζαρίαν ἡγουμένους τοῦ λαοῦ μετὰ τῶν ἐπιλοίπων τῆς δυνάμεως ἐν τῇ
 19 Ἰουδαίᾳ εἰς τήρησιν. ¹⁹ καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων Πρόστιτε τοῦ λαοῦ τούτου,
 20 καὶ μὴ συνάψητε πόλεμον πρὸς τὰ ἔθνη ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἡμᾶς. ²⁰ καὶ
 ἐμερσίστησαν Σίμωνι ἄνδρες τρισχίλιοι τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
 21 Ἰούδα δὲ ἄνδρες ὀκτακίχλιοι εἰς τὴν Γαλααδίτιν. ²¹ καὶ ἐπορεύθη Σίμων
 εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ συνῆψε πολέμους πολλοὺς πρὸς τὰ ἔθνη, καὶ συνε-
 22 τρίβη τὰ ἔθνη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ²² καὶ ἐδίδωκεν αὐτοὺς ἕως τῆς πύλης
 Πτολεμαῖδος· καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἔθνων εἰς τρισχίλιους ἄνδρας, καὶ ἔλαβε
 23 τὰ σκῦλα αὐτῶν. ²³ καὶ παρέλαβε τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ ἐν Ἀρβάττοις
 σὺν ταῖς γυναῖξί καὶ τοῖς τέκνοις καὶ πάντα ἣν αὐτοῖς, καὶ ἤγαγεν εἰς
 24 τὴν Ἰουδαίαν μετ' εὐφροσύνης μεγάλης. ²⁴ καὶ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ
 Ἰωνᾶσαν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διεβήσαν τὸν Ἰορδάνην· καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν
 25 τριῶν ἡμερῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ²⁵ καὶ συνήντησαν τοῖς Ναβαταίοις, καὶ ἀπήν-
 τησαν αὐτοῖς εἰρηνικῶς, καὶ διηγῆσαντο αὐτοῖς ἅπαντα τὰ συμβάντα τοῖς
 26 ἀδελφοῖς αὐτῶν ἐν τῇ Γαλααδίτιδι, ²⁶ καὶ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συνελημ-
 27 νῶν· εἰσὶν εἰς Βόσσορα καὶ Βοσόρ, ἐν Ἀλέμοις, Χασφῶρ, Μακεδ καὶ Καρ-
 27 ναῖν· πᾶσαι αἱ πόλεις αὐταὶ ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι· ²⁷ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς
 πόλεσι τῆς Γαλααδίτιδος εἰσι συνελημμένοι, καὶ εἰς αὔριον τάσσονται παρεμ-
 28 βάλλειν ἐπὶ τὰ ὀχυρώματα, καὶ καταλαβέσθαι καὶ ἐξῆραι πάντας τούτους ἐν
 28 ἡμέρᾳ μιᾷ. ²⁸ καὶ ἀπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὁδὸν εἰς τὴν
 ἔρημον εἰς Βοσόρ ἄφρων· καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρ-
 29 σενικὸν ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ ἔλαβε πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ ἐνέ-
 29 πρησεν αὐτὴν πυρὶ. ²⁹ καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν νυκτὸς καὶ ἐπορεύετο ἕως ἐπὶ τὸ
 30 ὀχύρωμα. ³⁰ καὶ ἐγένετο ἑωθινὴ καὶ ἦσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ
 λαὸς πολὺς οὐ οὐκ ἦν ἀριζμός· αἰρόντες κλίμακας καὶ μηχανὰς καταλαβέσθαι
 31 τὸ ὀχύρωμα, καὶ ἐπολέμουν αὐτούς. ³¹ καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι ἦρκαται ὁ πό-
 λεμος, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν σάλπιγγι καὶ φωνῇ
 32 μεγάλῃ. ³² καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι τῆς δυνάμεως Πολεμήσατε σήμερον ὑπὲρ
 33 τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν. ³³ καὶ ἐξῆλθεν ἐν τρισὶν ἀρχαῖς ἐξόπισθεν αὐτῶν, καὶ
 34 ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγγι καὶ ἐβόησαν ἐν προσευχῇ. ³⁴ καὶ ἐπέγνω ἡ παρεμ-
 βολὴ Τιμοθέου ὅτι Μακκαβαῖός ἐστι, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ

13. τουβριου ... αιχμαλωτικασιν ... **χιλιαδαν 15. επισυνηχθη ... και πασαν γαλιλαιαν 16. βουλευεσθαι ... υπ αυτου 17. σου εν τη 18. κατε-
 λειπεν ... ηγουμενον 22. εως των πολεων πτολεμ. 23. παρελαβεν αυτους εκ της γαλιλαιας ... αρβακτοις ... ηγαγον 25. συμβεβηκοτα 26. και βοσ-
 σορ εν αλαμοις κασφωρ μακεβ και καρνειν 27. συνελημμενοι εις ... πα-
 ρεμβαλαιν ... παντας αυτους εν 30. πολυς ος ουκ 31. ιδεν ... *εις ου-
 ρανον (videtur), **εως του ουρανου ... κραυγη μεγαλη 32. αδελφ. ημων 33. εσαλπισεν 34. οτι ο μακκ,

ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς ὄντακιςχιλούς ἀνδρας. ³⁵ καὶ ἀπέκλινεν εἰς Μασφὰ καὶ ἐπολέμησεν αὐ- 35 τήν, καὶ προκατελάβετο αὐτήν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἄρσενικὸν αὐτῆς καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα αὐτῆς, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν πυρί. ³⁶ ἐκεῖθεν ἀπῆρε καὶ προκατε- 36 λάβετο τὴν Χασφών, Μακὲδ, Βοσὸρ καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Γαλααδίτιδος. ³⁷ μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα συνήγαγε Τιμόθεος παρεμβολὴν ἄλλην, καὶ 37 παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον Ῥαφὼν ἐκ πέραν τοῦ χειμάρρου. ³⁸ καὶ ἀπέστει- 38 λεν Ἰούδας κατασκοπεῦσαι τὴν παρεμβολήν· καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες Ἐπισυνηγμένα εἰσὶ πρὸς αὐτοὺς πάντα τὰ ἔσθνη τὰ κύκλω ἡμῶν, δυνάμεις πολλὴ σφόδρα. ³⁹ καὶ Ἀραβας μεμίσθωνται εἰς βοήθειαν αὐτοῖς, καὶ παρενέ- 39 βαλον πέραν τοῦ χειμάρρου ἔτοιμοι τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ εἰς πόλεμον. καὶ ἐπο- ρεύσῃ Ἰούδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν. ⁴⁰ καὶ εἶπε Τιμόθεος τοῖς ἄρχουσιν τῆς 40 δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν τῷ ἑγγίσειν Ἰούδαν καὶ τὴν παρεμβολήν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν χειμάρρου τοῦ ὕδατος, Ἐὰν διαβῇ πρὸς ἡμᾶς πρότερος, οὐ δυνησόμεθα ὑποστῆναι αὐτόν, ὅτι δυνάμενος δυνήσεται πρὸς ἡμᾶς. ⁴¹ ἔὰν δὲ δειλωθῇ 41 καὶ παρεμβάλῃ πέραν τοῦ ποταμοῦ, διαπεράσομεν πρὸς αὐτὸν καὶ δυνησόμεθα πρὸς αὐτόν. ⁴² ὥς δὲ ἤγγισεν Ἰούδας ἐπὶ τὸν χειμάρρου τοῦ ὕδατος, 42 ἔστησε τοὺς γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ χειμάρρου καὶ ἐνετείλατο αὐτοὺς λέγων Μὴ ἀφῆτε πάντα ἄνθρωπον παρεμβαλεῖν, ἀλλ' ἐρχέσθωσαν πάντες εἰς τὸν πόλεμον. ⁴³ καὶ διεπέρασεν ἐπ' αὐτοὺς πρότερος, καὶ πᾶς ὁ λαὸς 43 ὅπισθεν αὐτοῦ· καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ πάντα τὰ ἔσθνη, καὶ ἔρριψαν τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ ἔφυγον εἰς τὸ τέμενος ἐν Καρναῖν. ⁴⁴ καὶ προ- 44 κατελάβοντο τὴν πόλιν, καὶ τὸ τέμενος ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῷ, καὶ ἐτροπώθη ἡ Καρναῖν, καὶ οὐκ ἐδύναντο εἰς ὑποστήναι κατὰ πρόσωπον Ἰούδα. ⁴⁵ καὶ συνήγαγεν Ἰούδας πάντα Ἰσραὴλ τοὺς ἐν τῇ Γα- 45 λααδίτιδι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευήν, παρεμβολὴν μεγάλην σφόδρα, ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα. ⁴⁶ καὶ ἦλθον ἕως Ἐφρών, καὶ αὕτη ἡ πόλις μεγάλη ἐπὶ τῆς εἰσόδου 46 ὀχυρὰ σφόδρα· οὐκ ἦν ἐκκλίνειν ἀπ' αὐτῆς δεξιάν ἢ ἀριστεράν, ἀλλ' ἦ διὰ μέσου αὐτῆς πορεύεσθαι. ⁴⁷ καὶ ἀπέκλεισαν αὐτοὺς οἱ ἐκ τῆς πόλεως καὶ 47 ἐνέφραξαν τὰς πύλας λίθοις. ⁴⁸ καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς Ἰούδας λόγοις 48 εἰρηνικοῖς λέγων Διελυσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν ἡμῶν, καὶ οὐδεὶς κακοποιήσει ὑμᾶς, πλὴν τοῖς ποσὶ παρελυσόμεθα. καὶ οὐκ ἠβούλουντο ἀνοῖξαι αὐτῷ. ⁴⁹ καὶ ἐπάταξεν Ἰούδας κηρύξαι ἐν τῇ παρεμβολῇ 49 τοῦ παρεμβαλεῖν ἕκαστον ἐν ᾧ ἔστι τόπω. ⁵⁰ καὶ παρενέβαλον οἱ ἄνδρες τῆς 50 δυνάμεως, καὶ ἐπολέμησαν τὴν πόλιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ παρεδόθη ἡ πόλις ἐν χεροῖν αὐτοῦ. ⁵¹ καὶ ἀπώλεσε πᾶν ἄρσενι- 51 κὸν ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ ἐξεῤῥίζωσεν αὐτήν καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα αὐ- τῆς, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πόλεως ἐπάνω τῶν ἀπεκταμμένων. ⁵² καὶ διέβησαν 52 Ἰορδάνην εἰς τὸ πεδινὸν τὸ μέγα κατὰ πρόσωπον Βαιθσάν. ⁵³ καὶ ἦν 53 Ἰούδας ἐπισυνάγων τοὺς ἐσχατιζοντας καὶ παρακαλῶν τὸν λαὸν κατὰ πάσαν τὴν ὁδόν, ἕως οὗ ἦλθον εἰς γῆν Ἰούδα. ⁵⁴ καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος Σιών 54 ἐν εὐφροσύνῃ καὶ χαρᾷ, καὶ προσήγαγον ὀλοκαυτώματα, ὅτι οὐκ ἔπεσαν ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς ἕως τοῦ ἐπιστρέφαι ἐν εἰρήνῃ. ⁵⁵ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἦν 55 Ἰούδας καὶ Ἰωνάθαν ἐν τῇ Γαλααδ, καὶ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ

34. πληγὴ μεγάλη 35. μακφα ... καταλαβετο ... ἐν πυρὶ 36. χα- σφωθ 38. κατασκοπησαι ... επισυνηγμενοι 39. αραβες μεμισθωνται ... παρεμβαλλουσιν 44. om in f. και δυνησομ. πρ. αυτον 42. om παντα ... αλλα ερχεσθωσαν 43. προς αυτους προτερον ... λαος αυτου εμπροσθεν αυ- του ... εριψαν παντα τα 44. τοις ουσιν εν αυτω ... εδυνατο 46. μεγαλη αι της εισοδου ισχυρα 48. Διελυσομαι εις την γην σου 50. οι ανδρ. της πολεως 51. εξερριζωσεν ... σκυλα της πολεως 53. εως ηλθεν

56 Γαλιλαία κατὰ πρόσωπον Πτολεμαῖδος, ⁵⁶ ἤκουσεν Ἰωσήφ ὁ τοῦ Ζαχαρίου καὶ Ἀζαρίας ἄρχοντες τῆς δυνάμεως τῶν ἀνδραγαθῶν καὶ τοῦ πολέμου οἷα
 57 ἐποίησαν, ⁵⁷ καὶ εἶπε Ποιήσωμεν καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὄνομα καὶ πορευθῶμεν
 58 πολεμῆσαι πρὸς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν. ⁵⁸ καὶ παρήγγειλαν τοῖς ἀπὸ τῆς
 59 δυνάμεως τῆς μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ Ἰαμνείαν. ⁵⁹ καὶ ἐξῆλθε
 Γοργίας ἐκ τῆς πόλεως καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς εἰς πό-
 60 λεμον. ⁶⁰ καὶ ἐτροπώθη Ἰώσηφος καὶ Ἀζαρίας, καὶ ἐδιώχθησαν ἕως τῶν
 ὀρίων τῆς Ἰουδαίας· καὶ ἔπесον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ
 61 εἰς διςχιλίους ἄνδρας. ⁶¹ καὶ ἐγενήθη τροπὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι
 62 οὐκ ἤκουσαν Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, οἰόμενοι ἀνδραγαθῆσαι. ⁶² αὐ-
 τοὶ δὲ οὐκ ἦσαν ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἷς ἐδόθη σωτηρία
 63 Ἰσραὴλ διὰ χειρὸς αὐτῶν. ⁶³ καὶ ὁ ἀνὴρ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐδο-
 ξάσθησαν σφόδρα ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἔθνων πάντων οὗ ἠκούετο
 64 65 τὸ ὄνομα αὐτῶν. ⁶⁴ καὶ ἐπισυνήγοντο πρὸς αὐτοὺς εὐφημοῦντες. ⁶⁵ καὶ ἐξῆλ-
 θεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τοὺς υἱοὺς Ἡσαΐ ἐν τῇ
 γῇ πρὸς νότον, καὶ ἐπάταξε τὴν Χεβρών καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ κα-
 66 θεῖλε τὸ ὀχύρωμα αὐτῆς, καὶ τοὺς πύργους αὐτῆς ἐνέπρησε κυκλόθεν. ⁶⁶ καὶ
 ἀπῆρε τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν ἄλλοφύλων, καὶ διεπορεύετο τὴν Σαμάρειαν.
 67 67 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔπесον ἱερεῖς ἐν πολέμῳ βουλόμενοι ἀνδραγαθῆσαι,
 68 ἐν τῷ αὐτοῖς ἐξελεῖν εἰς πόλεμον ἀβουλεύτως. ⁶⁸ καὶ ἐξέκλινεν Ἰούδας εἰς
 Ἀζωτον γῆν ἄλλοφύλων, καὶ καθεῖλε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καὶ τὰ γλυπτὰ
 τῶν θεῶν αὐτῶν κατέκαυσε πυρὶ, καὶ ἐσκύλευσε τὰ σκύλα τῶν πόλεων, καὶ
 ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν Ἰούδα.

VI.

Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας καὶ ἤκουσεν
 ὅτι ἐστὶν Ἐλυμαῖς ἐν τῇ Περσίδι πόλις ἔνδοξος πλούτῳ ἀργυρίῳ τε καὶ
 2 χρυσίῳ. ² καὶ τὸ ἱερὸν τὸ ἐν αὐτῇ πλούσιον σφόδρα, καὶ ἐκεῖ καλύμματα
 χρυσοῦ καὶ θύρακες καὶ ὅπλα ἃ κατέλιπεν ἐκεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου βα-
 3 σιλεὺς ὁ Μακεδών, ὃς ἐβασίλευσε πρῶτος ἐν τοῖς Ἕλλησι. ³ καὶ ἦλθε καὶ
 ἐζήτηε καταλαβεῖσθαι τὴν πόλιν καὶ προνομεῦσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη,
 4 ὅτι ἐγνώσθη ὁ λόγος τοῖς ἐκ τῆς πόλεως. ⁴ καὶ ἀνέστησαν αὐτῷ εἰς πόλε-
 μον, καὶ ἔφυγε καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν μετὰ λύτης μεγάλης ἀποστρέφαι εἰς
 5 Βαβυλῶνα. ⁵ καὶ ἦλθεν ἀπαγγέλλων τὶς αὐτῷ εἰς τὴν Περσίδα ὅτι τετρόπων-
 6 ται αἱ παρεμβολαὶ αἱ πορευθεῖσαι εἰς γῆν Ἰούδα. ⁶ καὶ ἐπορεύθη Λυσίας
 δυνάμει ἰσχυρᾷ ἐν πρώτοις, καὶ ἀνετράπη ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐπί-
 7 βολῶν ὧν ἐξέκοψαν. ⁷ καὶ καθεῖλον τὸ βδέλυγμα ὃ ὤκοδόμησεν ἐπὶ τὸ θυ-
 σιαστήριον τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸ ἅγιασμα καθῶς τὸ πρότερον ἐκύκλωσαν
 8 τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ τὴν Βαβυλῶναιον πόλιν αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἐγένετο ὥς ἤκουσεν
 ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ἐθαμβήθη καὶ ἐσαλεύθη σφόδρα· καὶ ἔπε-
 9 σεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἐνέπεσεν εἰς ἀρρώστιαν ἀπὸ τῆς λύτης ὅτι οὐκ
 ἐγένετο αὐτῷ καθὼς ἐνεθυμεῖτο. ⁹ καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας πλείους, ὅτι ἀνεκαί-

56. ζαχαρια και ζαχαριας αρχ. των δυναμεων των ανδραγαθεσεων 57. ειπαν Ποιησωμεν 58. ιαμνιαν 60. ετροπωθης ... λαου σου ισραηλ 61. ομι ισραηλ . . . ιουδου ... in f. add (*"ut videtur) αυτον 65. εν τη γη τη ... ενε-
 πυρισεν 66. σαμαριαν 67. επεσαν ιερεις πολεμω β. αυτου ανδρ. εν τω
 αυτον εξελθ. εις τον 68. ομι πυρι ... εις την ιουδαιαν VI. 1. εστιν εν
 ελυμα ... ομι τε 2. κατελειπεν ... ο του φιλιππου ο βασιλευς ... βασι-
 λευσεν τοις ελλησι πρωτος 3. καταλαβειν 4. απηλθεν εκειθεν 6. ομι και
 δυναμει κ. σκ. πολλοις 7. καθειλαν ... την βεβσυρα 8. αρρωστειαν

νίστη ἐπ' αὐτὸν λύπη μεγάλη, καὶ ἐλογίσατο ὅτι ἀποθνήσκει. ¹⁰ καὶ ἐκάλεσε 10 πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἀφίσταται ὁ ὕπνος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ συμπέπτωκα τῇ καρδίᾳ ἀπὸ τῆς μερίμνης. ¹¹ καὶ 11 εἶπα τῇ καρδίᾳ μου Ἔως τίνος θλίψεως ἦλθον καὶ κλύδωνος μεγάλου ἐν ᾧ νῦν εἰμὶ; ὅτι χρηστὸς καὶ ἀγαπώμενος ἦμην ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. ¹² νῦν δὲ 12 μιμηθήσομαι τῶν κακῶν ὧν ἐποίησα ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ σκευὴ τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξαπέστειλα ἐξᾶραι τοὺς κατοικοῦντας Ἰούδα διὰ κενῆς. ¹³ ἔγνων οὖν ὅτι χάριν τούτων εὗρόν με τὰ 13 κακὰ ταῦτα· καὶ ἰδοὺ ἀπόλλυμαι λύπη μεγάλη ἐν γῇ ἄλλοτρίᾳ. ¹⁴ καὶ ἐκά- 14 λεσε Φίλιππον ἓνα τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ διάδημα καὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ 15 τὸν δακτύλιον τοῦ ἀγαγεῖν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐκτρέφει αὐτὸν τοῦ βασιλεύειν. ¹⁶ καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς ἔτους ἐνάτου καὶ τεσ- 16 σερακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. ¹⁷ καὶ ἐπέγνω Λυσίας ὅτι τέθνηκεν ὁ βασιλεὺς, 17 καὶ κατέστησε βασιλεύειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, ὃν ἐξέτρεψε νεώτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εὐπάτορα. ¹⁸ καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄκρας 18 ἦσαν συγκλείοντες τὸν Ἰσραὴλ κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ζητοῦντες τὰ κακὰ δι' ὅλου καὶ στήριγμα τοῖς ἔθνεσι. ¹⁹ καὶ ἐλογίσατο Ἰούδας ἐξᾶραι αὐτούς, 19 καὶ ἐξεκλήθησεν πάντα τὸν λαὸν τοῦ περικαλῆσαι ἐπ' αὐτούς. ²⁰ καὶ συνή- 20 χθησαν ἅμα καὶ περιεκάθισαν ἐπ' αὐτοὺς ἔτους πεντηκροστοῦ καὶ ἑκατο- στοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτοὺς βελοστάσεις καὶ μηχανάς. ²¹ καὶ ἐξῆλθον ἐξ 21 αὐτῶν ἐκ τοῦ συγκλεισμοῦ, καὶ ἐκολληθήσαν αὐτοῖς τινες τῶν ἀσέβων ἐξ Ἰσραὴλ, ²² καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπον Ἔως πότε οὐ ποιήσῃ 22 κρίσιν καὶ ἐκδικήσεις τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν; ²³ ἡμεῖς εὐδοκοῦμεν δουλεῦειν 23 τῷ πατρὶ σου καὶ τὸ πορεύεσθαι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις καὶ κατακοινοῦν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ. ²⁴ καὶ περικαλῶνται εἰς τὴν ἄκραν υἱοὶ τοῦ λαοῦ 24 ἡμῶν χάριν τούτου καὶ ἄλλοτριοῦνται ἀφ' ἡμῶν, πλὴν ὅσοι εὗρίσκοντο ἀφ' ἡμῶν ἐθανατοῦντο, καὶ αἱ κληρονομίαι ἡμῶν διεσπάραντο. ²⁵ καὶ οὐκ ἐφ' 25 ἡμᾶς μόνον ἐξέτειναν χεῖρα ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄρια αὐτῶν. ²⁶ καὶ ἰδοὺ 26 παρεμβεβλήκασι σήμερον ἐπὶ τὴν ἄκραν ἐν Ἱερουσαλὴμ τοῦ καταλαβέσθαι αὐτήν, καὶ τὸ ἄγλασμα καὶ τὴν Βαϊθσοῦραν ὠχύρωσαν. ²⁷ καὶ ἐὰν μὴ προ- 27 καταλάβῃ αὐτοὺς διὰ τάχους, μείζονα τούτων ποιήσουσι, καὶ οὐ δυνήσῃ τοῦ κατασχεῖν αὐτῶν. ²⁸ καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς ὅτε ἤκουσε, καὶ συνήγαγε 28 πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν ἡνιῶν. ²⁹ καὶ ἀπὸ βασιλείων ἐτέρων καὶ ἀπὸ νήσων θαλασσῶν ἦλ- 29 θον πρὸς αὐτὸν δυνάμεις μισθῳαί. ³⁰ καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνάμεων αὐ- 30 τοῦ ἑκατὸν χιλιάδες τῶν πεζῶν καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἵππων, καὶ ἐλέφαντες δύο καὶ τριάκοντα εἰδότες πόλεμον. ³¹ καὶ ἦλθον διὰ τῆς Ἰδουμαίας καὶ 31 παρενεβάλον ἐπὶ Βαϊθσοῦραν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλὰς καὶ ἐποίη- σαν μηχανάς, καὶ ἐξῆλθον καὶ ἐνεπύρισαν αὐτάς ἐν πυρὶ καὶ ἐπολέμησαν ἀνδρωδῶς. ³² καὶ ἀπῆρεν Ἰούδας ἀπὸ τῆς ἄκρας καὶ παρενέβαλεν εἰς Βαϊθ- 32 ζαχαρία ἀπέναντι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως. ³³ καὶ ὠρῆρισεν ὁ βασιλεὺς 33

40. απο τ. οφθ. μ. ο υπνος 41. om μου prius 42. μνησκομαι ... τα αργυρα και τα χρυσα ... του εξαραι 43. om ουν ... αλλοτρεια 45. του μη βασιλευειν 46. τεσερακοστου 47. ευπατωρ 48. ζητουντες κακα ... στηρισμα 20. om και συνηχθ. usque επ αυτους ... βελοστασις 24. εξ αυτου 22. ειπαν ... ποιησεις 24. οτι ου pro και περικαθ. usque υιοι ... χαρ. τουτου ηλλοτριουντο 26. βεθσοوران οχυρωσαν 27. δυνησει 28. τ. φιλ. αυτου αρχοντας δυναμειως αυτου ... μηχανων 29. βασιλειων 30. χιλιαδες πεζων ... των ιππων 31. επι βεθσοουρα ... επι ημερας ... αυτους εν πυρι 32. 33. βεθζαχαρια

τὸ πρῶν καὶ ἀπῆρε τὴν παρεμβολὴν ἐν ὁρμήματι αὐτῆς κατὰ τὴν ὁδὸν
 Βαιῶχαρία, καὶ διεσκευάσθησαν αἱ δυνάμεις εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἐσάλπι-
 34 σαν ταῖς σάλπιγξι. ³⁴ καὶ τοῖς ἐλέφασιν ἔδειξαν αἷμα σταφυλῆς καὶ μύρων
 35 τοῦ παραστήσαι αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον. ³⁵ καὶ διεῖλον τὰ θῆρια εἰς τὰς
 φάλαγγας, καὶ παρέστησαν ἐκάστῳ ἐλέφанти χιλίους ἄνδρας τεθωρακισμέ-
 36 νους ἐν ἄλυσιδωτοῖς, καὶ περικεφαλαῖαι χαλκαὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν,
 37 ἅμα, οὐκ ἀφίσταντο ἀπ' αὐτοῦ. ³⁷ καὶ πύργοι ξύλινοι ἐπ' αὐτοὺς ὄχυροί
 σκεπαζόμενοι ἐφ' ἐκάστου θηρίου ἐζωσμένοι ἐπ' αὐτοῦ μηχαναῖς, καὶ ἐφ'
 ἐκάστου ἄνδρος δυνάμειος δύο καὶ τριάκοντα οἱ πολεμοῦντες ἐπ' αὐτοῖς καὶ
 38 ὁ Ἰνδὸς αὐτοῦ. ³⁸ καὶ τὴν ἐπάλαιπον ἔπικον ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἔστησαν ἐπὶ τὰ
 δύο μέρη τῆς παρεμβολῆς κατασεύοντες καὶ καταφρασσόμενοι ἐν ταῖς φά-
 39 ραξιν. ³⁹ ὥς δὲ ἔστιλβεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὰς χρυσᾶς καὶ χαλκᾶς ἀσπίδας,
 40 ἔστιλβε τὰ ὄρη ἀπ' αὐτῶν καὶ κατηύγαζεν ὥς λαμπάδες πυρός. ⁴⁰ καὶ ἐξε-
 τάζη μέρος τι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη καὶ τινες
 41 ἐπὶ ταπεινά· καὶ ἤρχοντο ἀσφαλῶς καὶ τεταγμένως. ⁴¹ καὶ ἐσαλεύοντο πάν-
 τες οἱ ἀκούοντες φωνῆς πλήθους αὐτῶν καὶ ὁδοπορίας τοῦ πλήθους καὶ
 42 συγκρουσμοῦ τῶν ὀπλῶν· ἦν γάρ ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα καὶ ἰσχυρά.
 43 καὶ ἤγγισεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ εἰς παράταξιν, καὶ ἔπесον
 44 ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἑξακόσιοι ἄνδρες. ⁴³ καὶ εἶδεν Ἐλεάζαρ
 ὁ Σαυαράν ἐν τῶν θηρίων τεθωρακισμένον θώρακι βασιλικῷ, καὶ ἦν ὑπερά-
 45 γον πάντα τὰ θῆρια, καὶ ὥφθη ὅτι ἐν αὐτῷ ἐστὶν ὁ βασιλεὺς. ⁴⁴ καὶ ἔδω-
 45 κεν ἑαυτὸν τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ περιποιῆσαι ἑαυτῷ ὄνομα αἰῶ-
 46 νος. ⁴⁵ καὶ ἐπέδραμεν αὐτῷ θράσει εἰς μέσον τῆς φάλαγγος, καὶ ἐθανάτου
 46 δεξιὰ καὶ εὐώνυμα, καὶ ἐσχίζοντο ἀπ' αὐτοῦ ἔνθα καὶ ἔνθα. ⁴⁶ καὶ εἰσέδυν
 ὑπὸ τὸν ἐλέφанта καὶ ὑπέβηκεν αὐτῷ καὶ ἀνέειλεν αὐτόν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ
 47 τὴν γῆν ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. ⁴⁷ καὶ ἶδον τὴν ἰσχὺν τῆς βασι-
 48 λεῖας καὶ τὸ ὄρημα τῶν δυνάμεων, καὶ ἐξέκλιναν ἀπ' αὐτῶν. ⁴⁸ οἱ δὲ ἐκ
 τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἀνέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτῶν εἰς Ἱερουσα-
 49 λὴμ· καὶ παρενέβαλεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς τὸ ὄρος Σιών,
 50 καὶ ἐποίησεν εἰρήνην μετὰ τῶν ἐκ Βαιθσοῦρων· καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πό-
 50 λεως, ὅτι οὐκ ἦν αὐτοῖς ἐκεῖ διατροφή τοῦ συγκεκλεισθαι ἐν αὐτῇ, ὅτι σάβ-
 51 βατον ἦν τῇ γῇ. ⁵⁰ καὶ κατελάβετο βασιλεὺς τὴν Βαιθσοῦραν, καὶ ἀπέταξεν
 52 ἐκεῖ φρουράν τηρεῖν αὐτήν. ⁵¹ καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὸ ἅγιασμα ἡμέρας πολ-
 52 λὰς, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ βελοστάσεις καὶ μηχανὰς καὶ πυρόβολα καὶ λιθόβολα
 53 καὶ σκορπίδια εἰς τὸ βάλλεσθαι βέλῃ καὶ σφενδόνας. ⁵² καὶ ἐποίησαν καὶ
 αὐτοὶ μηχανὰς πρὸς τὰς μηχανὰς αὐτῶν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλὰς.
 53 ⁵³ βρώματα δὲ οὐκ ἦν ἐν τοῖς ἁγίοις διὰ τὸ ἐβδομον ἔτος εἶναι, καὶ οἱ
 ἀνασχωζόμενοι εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν κατέφαγον τὸ ὑπόλειμμα
 54 τῆς παραθέσεως. ⁵⁴ καὶ ὑπελείφθησαν ἐν τοῖς ἁγίοις ἄνδρες ὀλίγοι, ὅτι κα-
 τεκράτησεν αὐτῶν ὁ λιμός, καὶ ἐσκορπίσθησαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

34. ελεφανσιν 35. φαράγγας ... ἐφ' ἐκαστῷ ... τεθωρακισμένοις ...
 πενταχοσια ἵππος διατεταγμένη ... ἐκλελεγμένη 36. οὐ ἀν' ἡ το ... καὶ οὐ
 ἀν ... ἐπ' αὐτοῦ 37. ἐπ' αὐτοὺς pro ἐπ' αὐτοῦ ... οἱ δὲ δυνάμειος ... πο-
 λεμ. ἐπ' αὐτοὺς 38. ἐστήσαν ... φαλαγγιν 39. οἱ καὶ χαλκᾶς 40. ἐπι-
 τα ταπεινά (corrigere πετεινά) 41. συγκρουσμοὺς 42. ἐπέσαν 43. θώραξιν
 βασιλικῶν 44. περιποιῆσαι αὐτῷ 45. φαράγγος 47. εἶδον ... τὰ ὄρη-
 ματα 48. καὶ pro οἱ δὲ ... ἀνέβησαν 49. οἱ εἰρήνην ... βαιθσοῦρων ...
 ἐξῆλθεν 50. οἱ βασιλεῖς ... βαιθσοῦραν ... ἐπέταξεν 53. ἐν τοῖς ἁγίοις
 (... ἀναχωζόμενοι) ... ὑπόλειμμα

⁵⁵ καὶ ἤκουσε Λυσίας ὅτι Φίλιππος, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἔτι ⁵⁵ ζῶν ἐκτρέψαι Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸ βασιλεῦσαι αὐτόν, ⁵⁶ ἀπέστρεψε- ⁵⁶ φεν ἀπὸ τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ πορευθεῖσαι τοῦ βασιλέως μετ' αὐτοῦ, καὶ ὅτι ζητεῖ παραλαβεῖν τὰ πράγματα. ⁵⁷ καὶ κατέ- ⁵⁷ σπευσε τοῦ ἀπελθεῖν καὶ εἰπεῖν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως καὶ τοὺς ἄνδρας Ἐκλείπομεν καὶ ἡμέραν, καὶ ἡ τροφή ἡμῖν ὀλίγη, καὶ ὁ τόπος οὐ παρεμβάλλομέν ἐστιν ὄχυρός, καὶ ἐπίκειται ἡμῖν τὰ τῆς βασιλείας. ⁵⁸ νῦν οὖν δῶμεν δεξιὰν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις καὶ ποιήσω- ⁵⁸ μεν μετ' αὐτῶν εἰρήνην καὶ μετὰ παντὸς ἔθνους αὐτῶν, ⁵⁹ καὶ στήσωμεν ⁵⁹ αὐτοῖς τοῦ πορευέσθαι τοῖς νομίμοις αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον· χάριν γὰρ τῶν νομίμων αὐτῶν ὧν διεσκέδασαμεν ὠργίσθησαν καὶ ἐποίησαν ταῦτα πάντα. ⁶⁰ καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἀπέ- ⁶⁰ στείλε πρὸς αὐτοὺς εἰρηνεύσαι, καὶ ἐπέδεδξαντο. ⁶¹ καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς ὁ βα- ⁶¹ σιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες· ἐπὶ τούτοις ἐξῆλθον ἐκ τοῦ ὄχυρώματος. ⁶² καὶ εἰσῆλ- ⁶² θεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ὄρος Σιών καὶ εἶδε τὸ ὄχυρώμα τοῦ τόπου, καὶ ἠθέτησε τὸν ὀρκισμόν ὃν ὤμοσε, καὶ ἐνετείλατο καθελεῖν τὸ τεῖχος κυκλῶσεν. ⁶³ καὶ ἀπῆρε κατὰ σπουδὴν καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ εὗρε Φίλιπ- ⁶³ πον κυριεύοντα τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμησε πρὸς αὐτόν καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν βίᾳ.

VII.

¹ Ἔτους ἐνὸς καὶ πεντηχοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθε Δημήτριος ὁ τοῦ Σελεύκου ἐκ Ῥώμης, καὶ ἀνέβη σὺν ἀνδράσιν ὀλίγοις εἰς πόλιν παραθαλασσίαν καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ. ² καὶ ἐγένετο ὡς εἰσπορευέτο εἰς οἶκον βασιλείας ² πατέρων αὐτοῦ, συνέλαβον αἱ δυνάμεις τὸν Ἀντίοχον καὶ τὸν Λυσίαν ἄγειν αὐτοὺς αὐτῷ. ³ καὶ ἐγνώσθη αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, καὶ εἶπε Μὴ μοι δεῖξτε τὰ ³ πρόσωπα αὐτῶν. ⁴ καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς αἱ δυνάμεις, καὶ ἐκάτισε Δημή- ⁴τριος ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ. ⁵ καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν πάντες ἄνδρες ⁵ ἄνομοι καὶ ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ Ἀλκιμος ἠγεῖτο αὐτῶν, βουλόμενος ἱερα-
τεῦειν. ⁶ καὶ κατηγορήσαν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα λέγοντες Ἀπώλεσεν ⁶ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τοὺς φίλους σου, καὶ ἡμᾶς ἐσκορπίσαν ἀπὸ τῆς γῆς ἡμῶν. ⁷ νῦν οὖν ἀπόστειλον ἄνδρα ᾧ πιστεύεις, καὶ πορευθεῖς ἰδέτω ⁷ τὴν ἐξολόθρευσιν πᾶσαν ἣν ἐποίησεν ἡμῖν καὶ τῇ χώρᾳ τοῦ βασιλέως, καὶ κολασάτω αὐτοὺς καὶ πάντας τοὺς ἐπιβουλεύοντας αὐτοῖς. ⁸ καὶ ἐπέλεξεν ⁸ ὁ βασιλεὺς τὸν Βαρχιδὴν τῶν φίλων τοῦ βασιλέως κυριεύοντα ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ μέγαν ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ πιστὸν τῷ βασιλεῖ. ⁹ καὶ ἀπέστείλεν ⁹ αὐτόν καὶ Ἀλκιμον τὸν ἀσεβῆ, καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἱερωσύνην, καὶ ἐνε-
τείλατο αὐτῷ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ. ¹⁰ καὶ ἀπῆρ- ¹⁰αν καὶ ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς εἰς γῆν Ἰούδα· καὶ ἀπέστείλεν ἀγγέλους πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ λόγοις εἰρηνικοῖς μετὰ δόλου. ¹¹ καὶ ¹¹ οὐ προσέσχον τοῖς λόγοις αὐτῶν· ἔδον γὰρ ὅτι ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς. ¹² καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς Ἀλκιμον καὶ Βαρχιδὴν συναγωγὴ γραμματέων ¹² ἐκζητῆσαι δίκαια. ¹³ πρῶτοι οἱ Ἀσιδαῖοι ἦσαν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπέζη- ¹³τουν παρὰ αὐτῶν εἰρήνην. ¹⁴ εἶπαν γάρ Ἀνὴρ ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ σπέρματος ¹⁴

55. ἐτι ζωντος αὐτοῦ 56. μηδίας ... τα των πραγματος 57. καὶ κα-
τεσπευδον καὶ επενυσσοντο του ... ειπεν 60. επεδεδεξατο 61. εξηλθεν 62.
ιδεν ... ενετ. καὶ καθελειεν 63. απηραν ... αντιοχίαν VII. 4. οτι καὶ
εκατοστοῦ 2. αγαγειν 5. αλκιμος ηγεται 6. παντας τους φιλους σου ...
εσκορπισεν 7. ειδετω τ. εξολεθρευσιν απασαν ... καὶ εκολασατο 8. βα-
ραρχιδην (... φυλων) 9. αλκειμον ... εστησαν 10. καὶ απηλθεν (pro απη-
ραν) καὶ ηλθεν μετὰ ... καὶ προς τους 11. προσειχον 12. αλκινον ...
καρχιδην 13. καὶ πρωτοι οι ασιδεοι ... παρ αὐτων

15 Ἀαρὼν ἦλθεν ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ οὐκ ἀδικήσῃ ἡμᾶς. ¹⁵ καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν λόγους εἰρηνικούς, καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς λέγων Οὐκ ἐκζητήσομεν ὑμῖν 16 κακὸν καὶ τοῖς φίλοις ὑμῶν. ¹⁶ καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ, καὶ συνέλαβεν ἐξ αὐτῶν ἐξηκοντα ἄνδρας καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ κατὰ τὸν λόγον ὃν ἔγραψε ¹⁷ Σάρκας ὁσίων σου καὶ αἵματα αὐτῶν ἐξέχεαν κύκλῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς ὁ ὕαπτων. ¹⁸ καὶ ἐπέπεσαν αὐτῶν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος ἐπὶ πάντα τὸν λαόν, ὅτι εἶπαν Οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια 19 καὶ κρίσις· παρέβησαν γὰρ τὴν στάσιν καὶ τὸν ὅρκον ὃν ὤμοσαν. ¹⁹ καὶ ἀπῆρε Βακχίδης ἀπὸ Ἱερουσαλήμ καὶ παρενέβαλεν ἐν Βηζέζ, καὶ ἀπέστειλε καὶ συνέλαβε πολλοὺς ἀπὸ τῶν ἀπ' αὐτοῦ αὐτομολήσαντων ἀνδρῶν καὶ τινος τοῦ λαοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ τὸ μέγα. ²⁰ καὶ κατέστησε τὴν χώραν τῷ Ἀλκίμῳ, καὶ ἀφῆκε μετ' αὐτοῦ δύναμιν τοῦ βοηθεῖν αὐτῷ. 21 καὶ ἀπήλθε Βακχίδης πρὸς τὸν βασιλέα. ²¹ καὶ ἠγωνίσαστο Ἀλκιμος περὶ τῆς 22 ἀρχιερωσύνης. ²² καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ ταράσσοντες τὸν λαὸν αὐτῶν καὶ κατεκράτησαν γῆν Ἰούδα, καὶ ἐποίησαν πληγὴν μεγάλην ἐν 23 Ἰσραήλ. ²³ καὶ εἶδεν Ἰούδας πᾶσαν τὴν κακίαν ἣν ἐποίησεν Ἀλκιμος καὶ οἱ 24 μετ' αὐτοῦ ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ ὑπὲρ τὰ ἔθνη. ²⁴ καὶ ἐξῆλθεν εἰς πάντα τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας κυκλοῶν, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἀνδράσι τοῖς 25 αὐτομολήσασιν, καὶ ἀνεστάλησαν τοῦ πορευέσθαι εἰς τὴν χώραν. ²⁵ ὥς δὲ εἶδεν Ἀλκιμος ὅτι ἐνίσχυσεν Ἰούδας καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔγνω ὅτι οὐ δύναται ὑποστῆναι αὐτούς, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ κατηγόρησεν αὐτῶν πονηρά. ²⁶ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Νικάνωρα ἓνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ τῶν ἐνδόξων καὶ μισούντων καὶ ἐχθραίνοντα τῷ Ἰσραήλ, καὶ 27 ἐνετείλατο αὐτῷ ἐξῆραι τὸν λαόν. ²⁷ καὶ ἦλθε Νικάνωρ εἰς Ἱερουσαλήμ δυνάμει πολλῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μετὰ 28 δόλου λόγοις εἰρηνικοῖς λέγων ²⁸ Μὴ ἔστω μάχη ἀνά μέσον ἔμοῦ καὶ ὑμῶν· 29 ἦξω ἐν ἀνδράσιν ὀλίγοις ἵνα ὑμῶν ἴδω τὰ πρόσωπα μετ' εἰρήνης. ²⁹ καὶ ἦλθε πρὸς Ἰούδαν, καὶ ἡσπάσαντο ἀλλήλους εἰρηνικῶς· καὶ οἱ πολέμιοι ἦσαν 30 ἔτοιμοι ἐξαρπάσαι τὸν Ἰούδαν. ³⁰ καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος τῷ Ἰούδᾳ ὅτι μετὰ δόλου ἦλθεν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐποτήθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔβουληθή ἔτι ἰδεῖν 31 τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. ³¹ καὶ ἔγνω Νικάνωρ ὅτι ἀπεκαλύφθη ἡ βουλή αὐτοῦ, 32 καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰούδᾳ ἐν πολέμῳ κατὰ Χαφαραλαμά. ³² καὶ ἔπεσον τῶν παρὰ Νικάνωρος ὥσερ πεντακισχίλιοι ἄνδρες, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν 33 πόλιν Δαυίδ. ³³ καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἀνέβη Νικάνωρ εἰς τὸ ὄρος Σιών· καὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἐκ τῶν ἁγίων καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ ἀσπάσασθαι αὐτὸν εἰρηνικῶς καὶ δεῖξαι αὐτῷ τὴν ὀλοκαύτως 34 σιν τὴν προσφερομένην ὑπὲρ τοῦ βασιλείως. ³⁴ καὶ ἐμυκτήρισεν αὐτούς, καὶ 35 κατεγέλασεν αὐτῶν καὶ ἐμίανεν αὐτούς, καὶ ἐλάλησεν ὑπερφηφάνως. ³⁵ καὶ ὤμοσε μετὰ θυμοῦ λέγων Ἐὰν μὴ παραδοῇ Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ εἰς χεῖράς μου τὸ νῦν, καὶ ἔσται ἐὰν ἐπιστρέψω ἐν εἰρήνῃ ἐμπτυρίω 36 τὸν οἶκον τοῦτον. καὶ ἐξῆλθε μετὰ θυμοῦ μεγάλου. ³⁶ καὶ ἐκτῆλζον οἱ ἱερεῖς καὶ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ, καὶ ἔκλαυσαν 37 καὶ εἶπον ³⁷ Σὺ κύριε ἐξελέξω τὸν οἶκον τοῦτον ἐπικλησῆναι τὸ ὄνομα σου 38 ἐπ' αὐτῷ, εἶναι οἶκον προσευχῆς καὶ δεήσεως τῷ λαῷ σου. ³⁸ ποίησον ἐκδίκησιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ καὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτοῦ, καὶ πεσέτωσαν

15. εἰρηνικούς λόγους 16. κατὰ τοὺς λόγους σου 18. εἰς πάντα 19. ἀπο τῶν μετ' αὐτοῦ 24. ἀρχιερωσύνης 23. ἰδεν ... ἀλκιμος 24. καὶ κυκλοῶν ... ἀνδράσιν καὶ τοῖς ... τοῦ πορευέσθαι εἰς χώραν 25. ἰδεν ... ὅτι δύναται 26. ἐκχθραίνοντα 28. ἰδω ὑμῶν 30. ἡβουληθή 31. οἱ ἐν πολέμῳ ... χαφαραλαμα 32. ἐπεσαν ... ὡς πεντακισχιλίους ἀνδρες (sic) 33. ἐξῆλθον 35. το νῦν εἰς χ. μου ... οἱ μετὰ 36. εἶπαν 37. οἱ κυριε ... ἐπ' αὐτοῦ 38. πεσάτωσαν

ἐν ῥομφαίᾳ· μνησθήτη τῶν δυσφημιῶν αὐτῶν, καὶ μὴ δῶς αὐτοῖς μόνῃ.
³⁹ καὶ ἐξῆλθε Νικάνωρ ἐξ Ἱερουσαλὴμ καὶ παρενέβαλεν ἐν Βαβυλωνίων, καὶ 39
 συνήντησεν αὐτῷ δύναιμι Συρίας. ⁴⁰ καὶ Ἰούδας παρενέβαλεν ἐν Ἀδασά ἐν 40
 τριςχιλοῖς ἀνδράσι· καὶ προσήυξατο Ἰούδας καὶ εἶπεν ⁴¹ Οἱ παρὰ τοῦ βασι- 41
 λέως Ἀσσυρίων ὅτε ἐδυσφήμησαν, ἐξῆλθεν ἄγγελός σου, κύριε, καὶ ἐπάταξεν
 ἐν αὐτοῖς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. ⁴² οὕτω σύντριψον τὴν παρεμ- 42
 βολὴν ταύτην ἐνώπιον ἡμῶν σήμερον, καὶ γνώτωσαν οἱ ἐπίλοιποι ὅτι κακῶς
 ἐλάλησαν ἐπὶ τὰ ἅγια σου, καὶ κρῖνον αὐτὸν κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ. ⁴³ καὶ 43
 συνῆψαν αἱ παρεμβολαὶ εἰς πόλεμον τῇ τριςκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς Ἀδάρ, καὶ
 συνετρίβη ἡ παρεμβολὴ Νικάνωρος, καὶ ἔπεσεν αὐτὸς πρῶτος ἐν τῷ πολέμῳ.
⁴⁴ ὥς δὲ εἶδεν ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὅτι ἔπεσε Νικάνωρ, ῥίψαντες τὰ ὅπλα αὐ- 44
 τῶν ἔφυγον, ⁴⁵ καὶ κατεδίωκον αὐτοὺς ὁδὸν ἡμέρας μᾶς ἀπὸ Ἀδασά ἕως τοῦ 45
 ἑλθεῖν εἰς Γάζηρα, καὶ ἐσάλπισαν ὀπίσω αὐτῶν ταῖς σάλπιγξι τῶν σημασιῶν.
⁴⁶ καὶ ἐξῆλθον ἐκ πασῶν τῶν κομῶν τῆς Ἰουδαίας κυκλῶσεν καὶ ὑπερεκέρων 46
 αὐτούς, καὶ ἀνέστρεφον οὗτοι πρὸς τοὺς, καὶ ἔπεσον πάντες ῥομφαίᾳ, καὶ
 οὐ κατελείψθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἰς. ⁴⁷ καὶ ἔλαβον τὰ σκῦλα καὶ τὴν προνομίην, 47
 καὶ τὴν κεφαλὴν Νικάνωρος ἀφείλον καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἣν ἐξέτεινεν ὑπερ-
 φράνως, καὶ ἤνεγκαν καὶ ἐξέτειναν παρὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ. ⁴⁸ καὶ εὐφράνθη 48
 ὁ λαὸς σφόδρα, καὶ ἤγαγον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡμέραν εὐφροσύνης μεγά-
 λης. ⁴⁹ καὶ ἔστησαν τοῦ ἄγειν κατὰ ἐνιαυτὸν τὴν ἡμέραν ταύτην τὴν τρις- 49
 καιδεκάτην τοῦ Ἀδάρ. ⁵⁰ καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἡμέρας ὀλίγας. 50

VIII.

Καὶ ἤκουσεν Ἰούδας τὸ ὄνομα τῶν Ῥωμαίων ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχυῖ,
 καὶ αὐτοὶ εὐδοκοῦσιν ἐν πᾶσι τοῖς προτεθειμένοις αὐτοῖς, καὶ ὅσοι ἂν προσ-
 ἔλθωσιν αὐτοῖς ἰστώσιν αὐτοῖς φιλίαν, ² καὶ ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχυῖ. καὶ διη- 2
 γήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους αὐτῶν καὶ τὰς ἀνδραγαθίας αἷς ποιοῦσιν ἐν
 τοῖς Γαλάταις, καὶ ὅτι κατεκράτησαν αὐτῶν καὶ ἤγαγον αὐτοὺς ὑπὸ φόρον·
³ καὶ ὅσα ἐποίησαν ἐν χώρᾳ Ἰσπανίας τοῦ κατακρατῆσαι τῶν μετᾶλλων τοῦ 3
 ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐκεῖ. ⁴ καὶ κατεκράτησαν τοῦ τόπου παντὸς 4
 τῇ βουλῇ αὐτῶν καὶ τῇ μακροθυμίᾳ, καὶ ὁ τόπος ἦν μακρὰν ἀπέχων ἀπ'
 αὐτῶν σφόδρα· καὶ τῶν βασιλέων τῶν ἐπελθόντων ἐπ' αὐτοὺς ἀπ' ἄκρου
 τῆς γῆς ἕως συνέτριψαν αὐτοὺς καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην,
 καὶ οἱ ἐπίλοιποι διδόναι αὐτοῖς φόρον κατ' ἐνιαυτόν. ⁵ καὶ τὸν Φίλιππον 5
 καὶ τὸν Περσέα Κιτιέων βασιλέα καὶ τοὺς ἐπηρμένους ἐπ' αὐτοὺς συνέτρι-
 ψαν αὐτοὺς ἐν πολέμῳ καὶ κατεκράτησαν αὐτῶν. ⁶ καὶ Ἀντίοχον τὸν μέγαν 6
 βασιλέα τῆς Ἀσίας τὸν πορευθέντα ἐπ' αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἔχοντα ἑκατὸν
 εἴκοσι ἐλέφαντας καὶ ἵππον καὶ ἄρματα καὶ δύναμιν πολλὴν σφόδρα, καὶ
 συνετρίβη ἀπ' αὐτῶν. ⁷ καὶ ἔλαβον αὐτὸν ζῶντα, καὶ ἔστησαν αὐτοῖς διδόν- 7
 ναι αὐτόν τε καὶ τοὺς βασιλεύοντας μετ' αὐτὸν φόρον μέγαν, διδόναι ὅμνηρα
 καὶ διαστολὴν ⁸ καὶ χώραν τὴν Ἰνδικὴν καὶ Μήδειαν καὶ Λυδίαν καὶ ἀπὸ 8
 τῶν καλλίστων χωρῶν αὐτῶν, καὶ λαβόντες αὐτὰς παρ' αὐτοῦ ἔδωκαν αὐ-
 τὰς Εὐμένει τῷ βασιλεῖ. ⁹ καὶ ὅτι οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐβουλεύσαντο ἔλθεῖν 9
 καὶ ἐξῆραι αὐτούς, ¹⁰ καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος αὐτοῖς, καὶ ἀπέστειλαν ἐπ' αὐ- 10

39. παρενεβαλον εν βεβλωνων 44. om ασσυριων ... om κυριε ... χιλιαδες
 42. ουτως συνετριψεν ... ελαλησεν 44. ιδεν 45. ταῖς σαλπιδγξι (sic) 46.
 επεσαν 47. αφιλαν 48. ηυφρανθη ... μεγαλην 49. αγαγειν κατ ενιαυτον
 ... τη τριςκαιδεκατη VIII. 4. εν ισχυι ... προτεθειμενοις ... και οσοι
 εαν προτεθωσιν (sic) αυτοις και οσοι εαν προσελθ. αυτοις 2. ανδραγαθειας
 3. σπανιας 4. συνετρ. αυτου· (sic) και επαταξεν 5. κιτιαιων ... αυτους
 πολεμω (6. εκαστον προ εκατον) 7. και διδοναι ομνηρα 8. μηδιαν

τοὺς στρατηγὸν ἓνα καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτούς, καὶ ἔπесον ἐξ αὐτῶν τραυματῆται πολλοί, καὶ ἡνικαλώτευσαν τὰς γυναῖκάς αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ προενόμειυσαν αὐτοὺς καὶ κατεκράτησαν τῆς γῆς αὐτῶν καὶ καθεῖλον τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν, καὶ κατεδουλώσαντο αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ¹¹ καὶ τὰς ἐπιλοίπους βασιλείας καὶ τὰς νήσους, ὅσοι ποτὲ ἀνέστησαν αὐτοῖς, κατέφθειραν καὶ ἐδούλωσαν αὐτοὺς. ¹² μετὰ δὲ τῶν φίλων αὐτῶν καὶ τῶν ἐπαναπαυομένων αὐτοῖς συνετήρησαν φίλαν, καὶ κατεκράτησαν τῶν βασιλειῶν τῶν ἐγγὺς καὶ τῶν μακρὰν, καὶ ὅσοι ἤκουον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐφοβοῦντο ἀπ' αὐτῶν. ¹³ ὅσοις δ' ἂν βούλωνται βοηθεῖν καὶ βασιλεύειν, βασιλεύουσιν· οὓς δ' ἂν βούλωνται μεδισθῶσι, καὶ ὑψώζησαν σφόδρα. ¹⁴ καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἐπέβητο οὐδεὶς αὐτῶν διάδημα, καὶ οὐ περιεβόλοντο πορφύραν ὥστε ἀδρυνθῆναι ἐν αὐτῇ. ¹⁵ καὶ βουλευτήριον ἐποίησαν ἑαυτοῖς, καὶ κατ' ἡμέραν ἐβουλευόντο τριακόσιοι καὶ εἴκοσι βουλευόμενοι διὰ παντὸς περὶ τοῦ πληΐους τοῦ εὐκοσμεῖν αὐτούς. ¹⁶ καὶ πιστεύουσιν ἐν ἀνδρῶπι τὴν ἀρχὴν αὐτῶν κατ' ἐνιαυτὸν καὶ κυριεύειν πάσης τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ πάντες ἀκούουσι τοῦ ἐνός, καὶ οὐκ ἔστι φθόνος οὐδὲ ζήλος ἐν αὐτοῖς. ¹⁷ καὶ ἐπέλεξεν Ἰούδας τὸν Εὐπόλεμον υἱὸν Ἰωάννου τοῦ Ἀκχώς καὶ Ἰάσονα υἱὸν Ἐλεαζάρου, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ῥώμην στήσαι αὐτοῖς φίλαν καὶ συμμαχίαν, ¹⁸ καὶ τοῦ ἄραι τὸν ζυγὸν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι ἔδον τὴν βασιλείαν τῶν Ἑλλήνων καταδουλομένους τὸν Ἰσραὴλ δουλείαν. ¹⁹ καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ ἡ ὁδὸς πολλὴ σφόδρα, καὶ εἰς ἡλθον εἰς τὸ βουλευτήριον καὶ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον ²⁰ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλαν ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς στήσαι μετ' ὑμῶν συμμαχίαν καὶ εἰρήνην, καὶ γραφῆναι ἡμᾶς συμμαχούς καὶ φίλους ὑμῶν. ²¹ καὶ ἤρresεν ὁ λόγος ἐνώπιον αὐτῶν. ²² καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ἧς ἀντέγραψεν ἐπὶ δέλτοις χαλκαῖς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἶναι παρ' αὐτοῖς ἐκεῖ μνημόσυνον εἰρήνης καὶ συμμαχίας. ²³ Καλῶς γένοιτο Ῥωμαίοις καὶ τῷ ἔθνει Ἰουδαίων ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ῥομφαία καὶ ἐχθρὸς μακρυνθῇ ἀπ' αὐτῶν. ²⁴ ἐὰν δὲ ἐνσθῇ πόλεμος ἐν Ῥώμῃ προτέρᾳ ἢ πᾶσι τοῖς συμμαχοῖς αὐτῶν ἐν πάσῃ κυρείᾳ αὐτῶν, ²⁵ συμμαχήσει τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, ὥς ἂν ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ αὐτοῖς καρδίᾳ πλήρει· ²⁶ καὶ τοῖς πολεμοῦσιν οὐ δώσουσιν οὐδὲ ἐπαρκέσουσι σίτον, ὄπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὥς ἔδοξε Ῥωμαίοις· καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν οὐδὲν λαβόντες. ²⁷ κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ ἐὰν ἔθνη Ἰουδαίων συμβῇ προτέροις πόλεμος, συμμαχήσουσιν οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ ψυχῆς, ὥς ἂν αὐτοῖς ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ. ²⁸ καὶ τοῖς συμμαχοῦσιν οὐ δοθήσεται σίτος, ὄπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὥς ἔδοξε Ῥώμῃ· καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν καὶ οὐ μετὰ δόλου. ²⁹ κατὰ τοὺς λόγους τούτους ἔστησαν Ῥωμαῖοι τῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων. ³⁰ ἐὰν δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους βουλευσάνται οὗτοι καὶ οὗτοι προσδεῖναι ἢ ἀφελεῖν, ποιήσονται ἐξ αἰρέσεως αὐτῶν, καὶ ὁ ἐὰν προσδεῖναι ἢ ἀφέλωσιν ἔσται κύρια. ³¹ καὶ περὶ τῶν κακῶν ὧν ὁ βασιλεὺς Δημήτριος συντελεῖται εἰς αὐτοὺς ἐγράψαμεν αὐτῷ λέγοντες διὰ τί ἐβάβρυνα τὸν ζυγὸν σου ἐπὶ τοὺς φίλους ἡμῶν τοὺς συμμαχοὺς Ἰουδαίους; ³² ἐὰν οὖν ἔτι

40. επεσαν ... ηνικαλωτισαν ... επρονομειυσαν ... τα οχυρ. αυτ. και επρονομειυσαν αυτους και κατεδ. 41. ανεστησαν ... εδουλωσαν αυτοις 42. συνετ. αυτοις φιλαν ... ηκουσαν 43. οισ δ αν... βασιλευσουσιν 44. απασιν... επεβητο 45. ευκοσμη. εαυτους 46. **αρχην pro την αρχην... ουτε ζηλος 47. ακχως 48. om απ... δουλιαν 49. om και ειπ. 20 ο και μακκ. 22. της γραφης ης αντεγραψαν... δεκτοις... απεστειλαν 23. των ιουδαιων 24. πολεμος ρωμη... κυρια 26. εδοξεν ρωμη... οθεν λαβοντες 28. om πλοια... τα φυλαγμ. ταυτα και 29 τουτους ουτως

ἐντύχωσι κατὰ σοῦ, ποιήσομεν αὐτοῖς τὴν κρίσιν, καὶ πολεμήσομέν σε διὰ τῆς βαλάνσσης καὶ διὰ τῆς ξηρᾶς.

IX.

Καὶ ἤκουσε Δημήτριος ὅτι ἔπεσε Νικάνωρ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐν πολέμῳ, καὶ προσέβητο τὸν Βακχίδην καὶ τὸν Ἀλκιμον ἐκ δευτέρου ἀποστείλαι εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ τὸ δεξιὸν κέρας μετ' αὐτῶν. ² καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν 2 τὴν εἰς Γάλαλα, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ Μαισαλῶν τὴν ἐν Ἀρβήλοισι, καὶ προκατελάβοντο αὐτὴν καὶ ἀπώλεσαν ψυχὰς ἀνθρώπων πολλὰς. ³ καὶ τοῦ μη- 3 νος τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ δευτέρου καὶ πεντηκροστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ παρενέβαλον ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, ⁴ καὶ ἀπῆραν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Βερέαν ἐν εἰκοσι 4 χιλιάσιν ἀνδρῶν καὶ διςχιλία ἑπῶν. ⁵ καὶ Ἰούδας ἦν παρεμβελήκως ἐν Ἑλεασά, καὶ τριςχιλιοὶ ἄνδρες ἐκλεκτοὶ μετ' αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἶδον τὸ πλῆθος 5 6 τῶν δυνάμεων ὅτι πολλοὶ εἰσι, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· καὶ ἐξεβόρυσαν πολλοὶ ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, οὐ κατελείψθησαν ἔξ αὐτῶν ἀλλ' ἢ ὀκτακόσιοι ἄνδρες. ⁷ καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι ἀπερβύη ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ πόλεμος 7 ἔβληεν αὐτόν· καὶ συνετρίβη τῇ καρδίᾳ ὅτι οὐκ εἶχε καιρὸν συναγαγεῖν αὐτούς. ⁸ καὶ ἐξελεύθη, καὶ εἶπε τοῖς καταλειφθεῖσιν Ἀναστῶμεν καὶ ἀναβῶμεν 8 ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους ἡμῶν, ἔαν ἄρα δυνώμεθα πολεμῆσαι αὐτούς. ⁹ καὶ 9 ἀπέστρεψαν αὐτὸν λέγοντες Οὐ μὴ δυνώμεθα, ἀλλ' ἡ σῶζωμεν τὰς ἐαυτῶν ψυχὰς τὸ νῦν, καὶ ἐπιστρέψωμεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ πολεμήσωμεν πρὸς αὐτούς, ἡμεῖς δὲ ὀλίγοι. ¹⁰ καὶ εἶπεν Ἰούδας Μὴ μοι γένοιτο ποιῆ- 10 σαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, φυγεῖν ἀπ' αὐτῶν, καὶ εἰ ἡγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, καὶ ἀποθάνωμεν ἐν ἀνδρείᾳ χάριν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ μὴ καταλίπωμεν αἰτίαν τῇ δόξῃ ἡμῶν. ¹¹ καὶ ἀπῆρην ἡ δύναμις ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς καὶ 11 ἔστησαν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ ἐμερίσθη ἡ ἵππος εἰς δύο μέρη, καὶ οἱ σφενδονῆται καὶ οἱ τοξοὶ προεπορεύοντο τῆς δυνάμεως, καὶ οἱ πρωταγωνισταὶ πάντες οἱ δυνατοί. ¹² Βακχίδης δὲ ἦν ἐν τῷ δεξιῷ κέρατι, καὶ ἡγγισεν ἡ φάλαγξ ἐκ τῶν δύο μερῶν, καὶ ἐφώνουν ταῖς σάλπιγξι. ¹³ καὶ ἐσάλ- 13 πισαν οἱ παρὰ Ἰούδα καὶ αὐτοὶ ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν παρεμβολῶν· καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος συνημένος ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας. ¹⁴ καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι Βακχίδης καὶ τὸ στερέωμα τῆς παρεμ- 14 βολῆς ἐν τοῖς δεξιῷ, καὶ συνῆλθον αὐτῷ πάντες οἱ εὐψυχοὶ τῇ καρδίᾳ. ¹⁵ καὶ συνετρίβη τὸ δεξιὸν κέρας ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐδίωκον ὀπίσω αὐτῶν ἕως 15 Ἀζώτου ὄρους. ¹⁶ καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας ἶδον ὅτι συνετρίβη τὸ δεξιὸν 16 κέρας, καὶ ἐπέστρεψαν κατὰ πόδας Ἰούδα καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ὀπισθεν. ¹⁷ καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος, καὶ ἔπεσον τραυματαῖα πολλοὶ ἐκ τούτων 17 καὶ ἐκ τούτων. ¹⁸ καὶ Ἰούδας ἔπεσε, καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον. ¹⁹ καὶ ἦσαν Ἰω- 18 19 νᾶσαν καὶ Σίμων Ἰούδαν τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν καὶ ἔλαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν Μωδεῖμ, ²⁰ καὶ ἔκλαυσαν αὐτὸν καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν 20 πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθουν ἡμέρας πολλὰς καὶ εἶπον ²¹ Ἥως 21 ἔπασσε δυνάτης σῶζων τὸν Ἰσραὴλ. ²² καὶ τὰ περισσὰ τῶν λόγων Ἰούδα καὶ 22 τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀνδραγαδιῶν ὧν ἐποίησε καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτῶν

IX. 1. οτι εποητησεν νικανωρ κ. αι δ. α. πολεμον 2. παρενεβαλοσαν επι μεσσαλωσ ... απωλεσεν 3. ετους δευτερου ... παρενεβαλλον εις ιερ. 4. διςχιλιασιν ιππων 5. εν αλασα 6. εξερυσαν 7. ιδεν 8. υπεναντ. ημιν 9. δυνησωμεθα ... το νυν επιστρεψ. 10. οτι ει ... αποθανωμεν ανδρια ... καταλειπωμεν 13. κ. εσαλπισ. και ... ιουδου ... εισιστη η γη απο των παρ. αυτων ... συνηγμενος 14. ιδεν 15. εδιωκεν 16. και οι εις 17. επεσαν 19. τον αδελφ. αυτου ... ειμ μωδεειμ 20. εκλαυσ. αυτ. εκει ... ειπαν 22. περισεσα ... ιουδου ... ανδραγαζειων ... μεγαλωσ. αυτου

23 οὐ κατεγράφη, πολλὰ γὰρ ἦν σφόδρα. ²³ καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευταίην
 Ἰούδα ἐξέκυψαν οἱ ἄνομοι ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέτειλαν πάν-
 24 τες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀδικίαν. ²⁴ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγενήθη λιμὸς
 25 μέγας σφόδρα, καὶ ἠτομολήσεν ἡ χώρα μετ' αὐτῶν. ²⁵ καὶ ἐξέλεξε Βακχί-
 26 δης τοὺς ἀσεβεῖς ἄνδρας καὶ κατέστησεν αὐτοὺς κυρίους τῆς χώρας. ²⁶ καὶ
 ἐξεζήτουν καὶ ἐξηρεῦνουν τοὺς φίλους Ἰούδα, καὶ ἦγον αὐτοὺς πρὸς Βακχί-
 27 δην· καὶ ἐξεδίδικε ἐν αὐτοῖς καὶ ἐνέπαιζεν αὐτοῖς. ²⁷ καὶ ἐγένετο ἡλῆψις με-
 γάλῃ ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ἥτις οὐκ ἐγένετο ἀφ' ἧς ἡμέρας οὐκ ὥφθη προφήτης
 28 ἐν αὐτοῖς. ²⁸ καὶ ἠθροίσθησαν πάντες οἱ φίλοι Ἰούδα καὶ εἶπον τῷ Ἰωνάθαν
 29 ²⁹ Ἀφ' οὗ ὁ ἀδελφός σου Ἰούδας τετελεύτηκε, καὶ ἀνὴρ ὁμοίος αὐτῷ οὐκ
 ἔστιν ἐξελθεῖν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς καὶ Βακχίδην καὶ ἐν τοῖς ἐχθραίνουσι τοῦ
 30 ἔθνους ἡμῶν. ³⁰ νῦν οὖν σὲ ἡρετισάμεθα σήμερον τοῦ εἶναι ἀντ' αὐτοῦ ἡμῖν
 31 εἰς ἄρχοντα καὶ ἡγοούμενον τοῦ πολεμῆσαι τὸν πόλεμον ἡμῶν. ³¹ καὶ ἐπε-
 δέξατο Ἰωνάθαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν ἡγήσιν, καὶ ἀνέστη ἀντὶ Ἰούδα
 32 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ³² καὶ ἔγνω Βακχίδης, καὶ ἐζήτηε αὐτὸν ἀποκτεῖναι.
 33 ³³ καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν καὶ Σίμων ὁ ἀδελφός αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐ-
 τοῦ, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον Θεκαεΐ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ λάκ-
 34 κου Ἀσφάρ. ³⁴ καὶ ἔγνω Βακχίδης τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἦλθεν αὐ-
 35 τὸς καὶ πᾶν τὸ στρατεῦμα αὐτοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. ³⁵ καὶ ἀπέστειλε
 Ἰωνάθαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἡγούμενον τοῦ ὄχλου, καὶ παρεκάλεσε τοὺς
 Ναυαταίους φίλους αὐτοῦ παραδέσσαι αὐτοῖς τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν τὴν
 36 πολλήν. ³⁶ καὶ ἐξῆλθον υἱοὶ Ἰαμβρὶ ἐκ Μηδαβὰ καὶ συνέλαβον Ἰωάννην καὶ
 37 πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἀπῆλθον ἔχοντες. ³⁷ μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους ἀπήγ-
 γειλαν τῷ Ἰωνάθαν καὶ Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ὅτι οἱ υἱοὶ Ἰαμβρὶ ποι-
 οῦσι γάμον μέγαν, καὶ ἄγρουσι τὴν νύμφην ἀπὸ Ναδαβὰς θυγατέρας ἐνδὸς
 38 τῶν μεγιστάνων μεγάλων τῶν Χαναάν μετὰ παραπομπῆς μεγάλης. ³⁸ καὶ
 ἐμνηστῆσαν Ἰωάννου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν καὶ ἐκρύβησαν ὑπὸ
 39 τὴν σκέπην τοῦ ὄρους. ³⁹ καὶ ἦσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἶδον, καὶ
 ἰδοὺ θροῦς καὶ ἀποσκευὴ πολλή, καὶ ὁ νυμφίος ἐξῆλθε καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ
 καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτῶν μετὰ τυμπάνων καὶ μουσικῶν
 40 καὶ ὄπλων πολλῶν. ⁴⁰ καὶ ἐξανέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου οἱ περὶ
 τὸν Ἰωνάθαν καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ καὶ οἱ
 41 ἐπίλοιποι ἔφυγον εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν. ⁴¹ καὶ
 μετεστράφη ὁ γάμος εἰς πένθος, καὶ ἡ φωνὴ μουσικῶν αὐτῶν εἰς θρήνον.
 42 ⁴² καὶ ἐξεδίκησαν τὴν ἐκδίκησιν αἵματος ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν
 43 εἰς τὸ ἔλος τοῦ Ἰορδάνου. ⁴³ καὶ ἤκουσε Βακχίδης, καὶ ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῶν
 44 σαββάτων ἕως τῶν κρητῶν τοῦ Ἰορδάνου ἐν δυνάμει πολλῇ. ⁴⁴ καὶ εἶπεν
 Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ Ἀναστῶμεν νῦν καὶ πολεμήσωμεν ὑπὲρ τῶν ψυ-
 45 χῶν ἡμῶν, οὐ γάρ ἐστι σήμερον ὥς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. ⁴⁵ ἰδοὺ γὰρ ὁ
 πόλεμος ἐξεναντίας ἡμῶν καὶ ἐξοπλίσθεν ἡμῶν· τὸ δὲ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου
 46 ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ ἔλος καὶ δρυμός, οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ἐκκλίνειν. ⁴⁶ νῦν
 47 οὖν κεκραῖεστε εἰς οὐρανὸν ὅπως διασωθῆτε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν. ⁴⁷ καὶ
 συνῆψεν ὁ πόλεμος· καὶ ἐξέτεινεν Ἰωνάθαν τὴν χεῖρα αὐτοῦ πατάξαι τὸν

23. ιουδου 24. μεγαλη ... αυτομολησεν 25. βακχειδης 26. εξηρα-
 νων ... ιουδου ... εξεδικα αυτους ... ενεπεζον 27. προφητης αυτοις 28.
 ιουδου 31. την ητησιν ... ιουδου 32. βακχειδης 33. ασφαλ 34. του
 ιορδανη 35. οτι ιωνathan ... ναβατεους 36. οι υιοι ιαμβρειν 37. απηγ-
 γειλαν ιωνathan ... οτι υιοι ιαμβριν ... των μεγαλ. μεγιστανων χανααν 39.
 ιδαν 40. οτι οι περι τ. ιωνathan ... επεσαν ... τα σκευη αυτων 41. και
 φωνη 42. εις τα ορος 44. ιωνathan τοις αδελφοις αυτου 45. δρυμός·
 και ουκ.

Βακχίδην, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω. ⁴⁸ καὶ ἐνεπήδησεν Ἰωνά- 48
 θαν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ διεκολύμβησαν εἰς τὸ πέραν,
 καὶ οὐ διέβησαν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Ἰορδάνην. ⁴⁹ καὶ διέπεσαν παρὰ Βακχίδου 49
 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς χιλοὺς ἄνδρας. ⁵⁰ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ 50
 ὠκοδόμησε πόλεις ὀχυράς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, τὸ ὀχύρωμα τὸ ἐν Ἱεριχὼ καὶ τὴν
 Ἐμμαούμ καὶ τὴν Βαιθωρὼν καὶ τὴν Βαιθλή καὶ τὴν Θαυμαζὰ Φαραζωνί
 καὶ τὴν Τεφὼν ἐν τεύχεσιν ὑψηλοῖς καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς. ⁵¹ καὶ ἔδειτο 51
 φρουρὰν ἐν αὐτοῖς τοῦ ἐχθραίνειν τῷ Ἰσραὴλ. ⁵² καὶ ὠχύρωσε τὴν πόλιν 52
 τὴν ἐν Βαιθσοῦρα καὶ τὴν Γάζαρα καὶ τὴν ἄκραν, καὶ ἔδειτο ἐν αὐταῖς δυ-
 νάμεις καὶ παρατάξεις βρωμάτων. ⁵³ καὶ ἔλαβε τοὺς υἱοὺς τῶν ἡγουμένων 53
 τῆς χώρας ὅμωρα, καὶ ἔδειτο αὐτοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν φυλακῇ.
⁵⁴ καὶ ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ πεντηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐπέ- 54
 ταξεν Ἄλκιμος καθαιρεῖν τὸ τεῖχος τῆς αὐλῆς τῶν ἁγίων τῆς ἐσωτέρας, καὶ
 καθεῖλε τὰ ἔργα τῶν προφητῶν καὶ ἐνήρξατο τοῦ καθαιρεῖν. ⁵⁵ ἐν τῷ καιρῷ 55
 ἐκείνῳ ἐπλήγη Ἄλκιμος καὶ ἐνεποδίσθη τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἀπεφράγη τὸ
 στόμα αὐτοῦ καὶ παρελύθη, καὶ οὐκ ἐδύνατο εἶτι λαλῆσαι λόγον καὶ ἐντεί-
 λασθαι περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. ⁵⁶ καὶ ἀπέθανεν Ἄλκιμος ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ 56
 μετὰ βασάνου μεγάλης. ⁵⁷ καὶ εἶδε Βακχίδης ὅτι ἀπέθανεν Ἄλκιμος, καὶ 57
 ἀπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἠσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἔτη δύο. ⁵⁸ καὶ 58
 ἐβουλεύσαντο πάντες οἱ ἄνομοι λέγοντες Ἰδοὺ Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ
 ἐν ἡσυχίᾳ κατοικοῦσι πεποιθότες· νῦν οὖν ἄξιον τὸν Βακχίδην, καὶ συλλή-
 ψεται αὐτοὺς πάντας ἐν νυκτὶ μιᾷ. ⁵⁹ καὶ πορευθέντες συνεβουλεύσαντο αὐτῷ. 59
⁶⁰ καὶ ἀπήρθε τὸν ἑλθεῖν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς 60
 λάθρα πᾶσι τοῖς συμμάχοις αὐτοῦ τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὅπως συλλάβωσι τὸν
 Ἰωνάθαν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐδύνατο, ὅτι ἐγνώσθη αὐτοῖς ἡ
 βουλὴ αὐτῶν. ⁶¹ καὶ συνελάβοντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς χώρας τῶν ἀρχηγῶν 61
 τῆς κακίας εἰς πεντήκοντα ἄνδρας καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς. ⁶² καὶ ἐξεχώρησεν 62
 Ἰωνάθαν καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς Βαιθβασὶ τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ
 ὠκοδόμησε τὰ κατηρημένα αὐτῆς καὶ ἐστερέωσαν αὐτήν. ⁶³ καὶ ἔγνω Βακ- 63
 χίδης, καὶ συνήγαγε πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ καὶ τοῖς ἐκ τῆς Ἰουδαίας παρήγ-
 γειλε. ⁶⁴ καὶ ἑλθὼν παρενέβαλεν ἐπὶ Βαιθβασὶ καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν ἡμέρας 64
 πολλὰς καὶ ἐποίησε μηχανάς. ⁶⁵ καὶ ἀπέλειπεν Ἰωνάθαν Σίμωνα τὸν ἀδελ- 65
 φὸν αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἐξῆλθεν ἐν ἀριζμῷ.
⁶⁶ καὶ ἐπάταξεν Ὀδοαβρὴν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς Φασί- 66
 ρὼν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτῶν, καὶ ἐξήρξατο τύπτειν καὶ ἀναβαίνειν ἐν δυνά-
 μεσι. ⁶⁷ καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐνεπύρισαν 67
 τὰς μηχανάς, ⁶⁸ καὶ ἐπολέμησε πρὸς τὸν Βακχίδην· καὶ συνετρίβη ὑπ' αὐ- 68
 τῶν, καὶ ἔσβηον αὐτὸν σφόδρα, ὅτι ἦν ἡ βουλὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ἔφοδος αὐτοῦ
 κενή. ⁶⁹ καὶ ὠργιστῆν θυμῷ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀνόμοις τοῖς συμβουλευσάν 69
 αὐτῷ ἑλθεῖν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀπέκτειναν ἐξ αὐτῶν πολλοὺς, καὶ ἐβου-
 λεύσατο τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ⁷⁰ καὶ ἐπέγνω Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέ- 70
 στείλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις τοῦ συνδέσθαι πρὸς αὐτὸν εἰρήνην καὶ ἀποδοῦναι
 αὐτοῖς τὴν αἰχμαλωσίαν. ⁷¹ καὶ ἀπεδέξατο καὶ ἐποίησε κατὰ τοὺς λόγους 71
 αὐτοῦ, καὶ ὤμοσεν αὐτῷ μὴ ἐκζητῆσαι αὐτῷ κακὸν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς

49. διεβησαν παρα βακχίδα 50. απεστρεψαν ... ωκοδομησαν ... βε-
 θωρον ... βεθλ ... φαραζων 51. εδειτο 52. ωχυρωσαν τ. πολ. και
 βεθσουραν και γαζαραν ... εδειτο 53. ελαβον ... εδειτο 54. ενατω τω
 ργο εκατοστω ... επαταξεν αλχιμος 55. ηδυνατο 57. ιδεν 58. οι ανομοι
 παντες ... συλλημψεται 60. και τους συν αυτω ... ουκ ηδυνατο 61. συνε-
 λαβον ... απεκτεινεν 62. εις βεθβασι ... εστερεωσεν 64. βεθβασι 65.
 απελειπεν ... και ηλθεν αριζμω 66. οδομηρα ... αναβενιν εν ταις δυν.
 68. επολεμησαν 69. ωργιστησαν

72 ζῶντος αὐτοῦ. ⁷² καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ἡχμαλώτευσεν τὸ πρότερον ἐκ γῆς Ἰουδα· καὶ ἀποστρέψας ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ⁷³ οὐ προσέβητο ἔτι ἐλθεῖν εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. ⁷³ καὶ κατέπαυσεν ῥομφαία ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ ὥκησεν Ἰωνάθαν ἐν Μαχμάς· καὶ ἤρξατο Ἰωνάθαν κρίνειν τὸν λαόν, καὶ ἠφάνισε τοὺς ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραὴλ.

X.

Καὶ ἐν ἔτει ἐξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἀνέβη Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ Ἀντιόχου ὁ Ἐπιφανὴς καὶ κατελάβετο Πτολεμαῖδα, καὶ ἐπεδέξαντο αὐτόν, καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ. ² καὶ ἤκουσε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε δυνάμεις ³ πολλὰς σφόδρα, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ εἰς πόλεμον. ³ καὶ ἀπέστειλε Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν ἐπιστολὰς λόγοις εἰρηνικοῖς ὥστε μεγαλύναι ⁴ αὐτόν· ⁴ εἶπε γάρ Προφθάζωμεν τοῦ εἰρήνην θεῖναι μετ' αὐτοῦ πρὶν ἢ θείναι αὐτὸν μετὰ Ἀλεξάνδρου καὶ ἡμῶν· ⁵ μνησθήσεται γὰρ πάντων τῶν κακῶν ὧν συνετέλεσαμεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ καὶ εἰς ⁶ τὸ ἔθνος αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις καὶ κατασκευάζειν ὅπλα, καὶ εἶναι αὐτὸν σύμμαχον αὐτοῦ, καὶ τὰ ὅμηρα τὰ ἐν τῇ ⁷ ἄκρᾳ εἶπε παραδοῦναι αὐτῷ. ⁷ καὶ ἦλθεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀνέγνω τὰς ἐπιστολὰς εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐκ τῆς ἄκρας. ⁸ καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, ὅτε ἤκουσαν ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ⁹ ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις. ⁹ καὶ παρέδωκεν οἱ ἐκ τῆς ἄκρας Ἰωνάθαν ¹⁰ τὰ ὅμηρα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν· ¹⁰ καὶ ὥκησεν Ἰωνάθαν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ καινίζειν τὴν πόλιν. ¹¹ καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα οἰκοδομεῖν τὰ τεῖχη καὶ τὸ ὄρος Σιών ¹² κυκλοῦσιν ἐκ λίθων τετραγώνων εἰς ὀχύρωσιν· καὶ ἐποίησαν οὕτως. ¹² καὶ ἔφυγον οἱ ἀλλογενεῖς οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν οἷς ὠκοδόμησε Βακχίδης. ¹³ ¹³ καὶ κατέλειπεν ἑκαστος τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ¹⁴ ¹⁴ πλὴν ἐν Βαιθούρᾳ ὑπελείφθησαν τινες τῶν καταλιπόντων τὸν νόμον καὶ ¹⁵ τὰ προστάγματα, ἣν γὰρ αὐτοῖς φυγαδευτήριον. ¹⁵ καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τὰς ἐπαγγελίας ὅσας ἀπέστειλε Δημήτριος τῷ Ἰωνάθαν, καὶ διηγήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους καὶ τὰς ἀνδραγαθίας αἷς ἐποίησεν αὐτὸς καὶ ¹⁶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ τοὺς κόπους οὓς ἔσχον, ¹⁶ καὶ εἶπε Μὴ εὐρήσομεν ἄνδρα τοιοῦτον ἑνα; καὶ νῦν ποιήσομεν αὐτὸν φίλον καὶ σύμμαχον ἡμῶν. ¹⁷ ¹⁷ καὶ ἔγραψεν ἐπιστολὰς καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ κατὰ τοὺς λόγους τούτους ¹⁸ λέγων ¹⁸ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τῷ ἀδελφῷ Ἰωνάθαν χαίρειν. ¹⁹ ἀκηκόαμεν περὶ σοῦ ὅτι ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχυρὸς καὶ ἐπιτήδειος εἶ τοῦ εἶναι ἡμῖν φίλος. ²⁰ ²⁰ καὶ νῦν καθεστάρκαμέν σε σήμερον ἀρχιερέα τοῦ ἔθνους σου καὶ φίλον βασιλέως καλεῖσθαι, καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πορφύραν καὶ στέφανον χρυσοῦν, καὶ ²¹ φρονεῖν τὰ ἡμῶν καὶ συντηρεῖν φιλίαν πρὸς ἡμᾶς. ²¹ καὶ ἐνεδύσατο Ἰωνάθαν τὴν ἀγίαν στολὴν τῷ ἐβδόμῳ μηνὶ ἔτους ἐξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐν ἐορτῇ ²² σκηνοπηγίας, καὶ συνήγαγε δυνάμεις καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλὰ. ²² καὶ ²³ ἤκουσε Δημήτριος τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐλυπήθη καὶ εἶπε ²³ Τί τοῦτο ἐποίησαμεν ὅτι προσέφθακεν ἡμᾶς ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ φιλίαν καταδέσσειν τοῖς ²⁴ Ἰουδαίοις εἰς στήριγμα; ²⁴ γράψω αὐτοῖς καὶ γὰρ λόγους παρακλήσεως καὶ ²⁵ ὕψους καὶ δομάτων, ὅπως ὥσι σὺν ἐμοὶ εἰς βοήθειαν. ²⁵ καὶ ἀπέστειλεν

X. 4. πτολεμαῖδαν ... επεδεξατο 3. προς ιων. επιστ. δημητρ. 4. μετ αυτων 7. εν ιερουσαλημ 8. εδωκεν αυτοις 9. απεδωκαν 10. ηκουσεν ιων. 12. ο βακχιδης 13. κατελειπεν 14. εν βεθσυροις ... καταλειποντων 15. ο βασιλ. αλεξανδρος ... ανδραγαθειας ... εχοσαν 16. ποιησωμεν 19. αγαθος ισχυι ... ημων φιλος 20. απεστειλαν 21. σκηνοπηγιας 23. του φιλ. καταλαβεσθαι 24. καγω αυτοις

αὐτοῖς κατὰ τοὺς λόγους τούτους Βασιλεὺς Δημήτριος τῷ ἔδνει τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. ²⁶ ἐπεὶ συνετηρήσατε τὰς πρὸς ἡμᾶς συνθήκας, καὶ ἐνεμεί-
νατε τῇ φιλίᾳ ἡμῶν καὶ οὐ προσεχωρήσατε τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἠκούσαμεν καὶ ἐχάρημεν. ²⁷ καὶ νῦν ἐμμείνατε ἔτι τοῦ συνετηρήσαι πρὸς ἡμᾶς πίστιν, ²⁷ καὶ ἀνταποδώσωμεν ὑμῖν ἀγαθὰ ἀντ' ὧν ποιεῖτε μεθ' ἡμῶν, ²⁸ καὶ ἀφήσο-
μεν ὑμῖν ἀφέματα πολλὰ, καὶ δώσωμεν ὑμῖν δόματα. ²⁹ καὶ νῦν ἀπολύω ²⁹ ὑμᾶς, καὶ ἀφήμι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῶν φόρων καὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἁλὸς καὶ ἀπὸ τῶν στεφάνων, ³⁰ καὶ ἀντὶ τοῦ τρίτου τῆς σπορᾶς ³⁰ καὶ ἀντὶ τοῦ ἡμίσιους τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου τοῦ ἐπιβάλλοντός μοι λαβεῖν, ἀφήμι ἀπὸ τῆς σήμερον καὶ ἐπέκεινα τοῦ λαβεῖν ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν νομῶν τῶν προστιθεμένων αὐτῇ ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος καὶ Γαλιλαίας, καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. ³¹ καὶ Ἱερουσαλὴμ ἦτω ἁγία καὶ ἀφιεμένη καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς, αἱ δεκάται ³¹ καὶ τὰ τέλη. ³² ἀφήμι καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἄκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ³² δίδωμι τῷ ἀρχιερεὶ ὅπως ἂν καταστήσῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρας οὓς ἂν ἐκλέξῃται αὐτὸς τοῦ φυλάσσειν αὐτήν. ³³ καὶ πᾶσαν ψυχὴν Ἰουδαίων τὴν αἰχμαλωτι-
σθεῖσαν ἀπὸ γῆς Ἰούδα εἰς πᾶσαν βασιλείαν μου ἀφήμι ἐλευθέραν δωρεάν· καὶ πάντες ἀφιέτωσαν τοὺς φόρους καὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν. ³⁴ καὶ ³⁴ πᾶσαι αἱ ἐορταὶ καὶ τὰ σάββατα καὶ νομηνίαι καὶ ἡμέραι ἀποδεδειγμέναι, καὶ τρεῖς ἡμέραι πρὸ ἐορτῆς καὶ τρεῖς ἡμέραι μετὰ ἐορτῆς, ἔστωσαν πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτελείας καὶ ἀφέσεως πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς οὕσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ μου. ³⁵ καὶ οὐχ ἔξει ἐξουσίαν οὐδεὶς πᾶσιν καὶ παρενοχλεῖν ³⁵ τινὰ αὐτῶν περὶ παντὸς πράγματος. ³⁶ καὶ προγραφήτωσαν τῶν Ἰουδαίων ³⁶ εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ βασιλέως εἰς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ δοθήσεται αὐτοῖς ξένια ὡς καθήκει πάσαις ταῖς δυνάμεσι τοῦ βασιλέως. ³⁷ καὶ ³⁷ κατασταθῇσεται ἐξ αὐτῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι τοῦ βασιλέως τοῖς μεγάλαις, καὶ ἐκ τούτων κατασταθῇσεται ἐπὶ χρεῖων τῆς βασιλείας τῶν οὓσων εἰς πίστιν· καὶ οἱ ἐπ' αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἔστωσαν ἐξ αὐτῶν καὶ πορευέσθωσαν τοῖς νόμοις αὐτῶν, καθὰ καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ἐν γῇ Ἰούδα. ³⁸ καὶ τοὺς τρεῖς νομοὺς τοὺς προστεθέντας τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπὸ τῆς χώρας ³⁸ Σαμαρείας, προστεθήτω τῇ Ἰουδαίᾳ πρὸς τὸ λογισθῆναι τοῦ γενέσθαι ὑφ' ἑνα, τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι ἄλλης ἐξουσίας ἄλλ' ἢ τοῦ ἀρχιερέως. ³⁹ Ἱπολεμαῖδα ³⁹ καὶ τὴν προσκυροῦσαν αὐτῇ δέδωκα δόμα τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν προσκυνοῦσαν δαπάνην τοῖς ἁγίοις. ⁴⁰ κἀγὼ δίδωμι κατ' ἐνιαυτὸν δε-
καπέντε χιλιάδας σίκλων ἀργυρίου ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν τόπων τῶν ἀνηκόντων. ⁴¹ καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον ὃ οὐκ ἀπεδίδωσαν οἱ ἀπὸ ⁴¹ τῶν χρεῶν ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν, ἀπὸ τοῦ νῦν δώσουσιν εἰς τὰ ἔργα τοῦ οἴκου. ⁴² καὶ ἐπὶ τούτοις πεντακισχιλίους σίκλους ἀργυρίου οὓς ἐλάβανον ⁴² ἀπὸ τῶν χρεῶν τοῦ ἁγίου ἀπὸ τοῦ λόγου κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ ταῦτα ἀφίεται διὰ τὸ ἀνήκειν αὐτὰ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσι. ⁴³ καὶ ὅσοι ἐὰν φύ-
γωσιν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ ὀφεί-
λοντες βασιλικά καὶ πᾶν πρᾶγμα, ἀπολελύσθωσαν καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς ἐν τῇ βασιλείᾳ μου. ⁴⁴ καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι καὶ τοῦ ἐπικαινισθῆναι ⁴⁴ τὰ ἔργα τῶν ἁγίων, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως. ⁴⁵ καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ καὶ ὀχυρώσαι κυκλόθεν, καὶ ⁴⁵ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ

30. * τους καρπους ... σαμαριτιδος κ. γαλιλαας* απο ... εις τον απαντα χρονον 31. αφιεμενη 32. καταστη 33. και κτηνων 34. εν παση τη βασιλειᾳ μου 35. ουκ εξει 37. εξ αυτων εστωσαν 38. σαμαριας 39. εις την προσκαυτηκουσαν 44. απεδιδωσαν απο χριων ... δωσωσιν 42. χριων ως εν τοις πρωτοις ετεσιν του αγιου 43. οφιλων 45. οικοδομησαι τα τειχη εν τη ιερ.

46 τείχη τὰ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. ⁴⁶ ὥς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους
 47 τούτους, οὐκ ἐπίστευσαν αὐτοῖς οὐδὲ ἐπεδέξαντο, ὅτι ἐπεμνήσθησαν τῆς κα-
 47 κίας τῆς μεγάλης ἧς ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς σφόδρα. ⁴⁷ καὶ
 εὐδόκησαν ἐν Ἀλέξανδρῳ, ὅτι αὐτὸς ἐγένετο αὐτοῖς ἀρχηγὸς λόγων εἰρηγι-
 48 κῶν, καὶ συνεμάχουν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας. ⁴⁸ καὶ συνήγαγεν Ἀλέξανδρος
 49 ὁ βασιλεὺς δυνάμεις μεγάλας καὶ παρενέβαλεν ἐξεναντίας Δημητρίου. ⁴⁹ καὶ
 συνῆψαν πόλεμον οἱ δύο βασιλεῖς, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ Δημητρίου· καὶ
 50 ἐδίωξεν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἴσχυσεν ἐπ' αὐτοῦ. ⁵⁰ καὶ ἐστερέωσε τὸν
 πόλεμον σφόδρα ἕως ἔδω ὁ ἥλιος, καὶ ἔπασεν ὁ Δημήτριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 51 ἐκείνῃ. ⁵¹ καὶ ἀπέστειλεν Ἀλέξανδρος πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου
 52 πρέσβεις κατὰ τοὺς λόγους τούτους λέγων ⁵² Ἐπεὶ ἀνέστρεψα εἰς γῆν βασι-
 53 λείας μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ θρόνου πατέρων μου καὶ ἐκράτησα τῆς ἀρχῆς,
 53 καὶ συνέτριψα τὸν Δημήτριον καὶ ἐπεκράτησα τῆς χώρας ἡμῶν, ⁵³ καὶ συνῆψα
 πρὸς αὐτὸν μάχην, καὶ συνετρίβη αὐτὸς καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὑφ' ἡμῶν,
 54 καὶ ἐκαθίσταμεν ἐπὶ θρόνον βασιλείας αὐτοῦ. ⁵⁴ καὶ νῦν γιγνώσκωμεν πρὸς ἐαν-
 54 τοὺς φιλικῶν, καὶ νῦν δὸς μοι τὴν θυγατέρα σου εἰς γυναῖκα καὶ ἐπιγαμ-
 55 βρεύσω σοι, καὶ δώσω σοὶ δόματα καὶ αὐτῇ ἄξιά σου. ⁵⁵ καὶ ἀπεκρίθη
 Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς λέγων Ἀγαθὴ ἡμέρα ἐν ἣ ἀνέστρεψας εἰς γῆν πατέ-
 56 ρων σου καὶ ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτῶν. ⁵⁶ καὶ νῦν ποιήσω σοι
 ὅ ἔγραψας, ἀλλ' ἀπάντησον εἰς Πτολεμαῖδα ὅπως ἴδωμεν ἀλλήλους, καὶ
 57 ἐπιγαμβρεύσω σοι καθὼς εἶρηκας. ⁵⁷ καὶ ἐξῆλθε Πτολεμαῖος ἐξ Αἰγύπτου,
 58 δευτέρου καὶ ἐξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. ⁵⁸ καὶ ἀπήνητησεν αὐτῷ Ἀλέξανδρος
 ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξέδοτο αὐτῷ Κλεοπάτραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε
 59 τὸν γάμον αὐτῆς ἐν Πτολεμαίδι καθὼς οἱ βασιλεῖς ἐν δόξῃ μεγάλῃ. ⁵⁹ καὶ
 ἔγραψεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωνάθαν ἐλθεῖν εἰς συνάντησιν αὐτῷ.
 60 ⁶⁰ καὶ ἐπορεύθη μετὰ δόξης εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ ἀπήνητησε τοῖς δυοῖ βασι-
 λεύσιν· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ τοῖς φίλοις αὐτῶν καὶ
 61 δόματα πολλά, καὶ εὗρε χάριν ἐναντίον αὐτῶν. ⁶¹ καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς
 αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ ἐξ Ἰσραὴλ, ἄνδρες παράνομοι ἐντυχεῖν κατ' αὐτοῦ, καὶ
 62 οὐ προσέσχεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς. ⁶² καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξέδυσαν
 Ἰωνάθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν πορφύραν, καὶ ἐποίησαν οὖ-
 63 τως. ⁶³ καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπε τοῖς ἀρχουσιν
 αὐτοῦ Ἐξέλθετε μετ' αὐτοῦ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ κηρύξατε τοῦ μη-
 64 δένα ἐντυγχάνειν κατ' αὐτοῦ περὶ μηδενὸς πράγματος, καὶ μηδεὶς αὐτῷ
 64 παρενοχλείτω περὶ παντὸς λόγου. ⁶⁴ καὶ ἐγένετο ὥς ἶδον οἱ ἐντυγχάνοντες
 τὴν δόξαν αὐτοῦ καθὼς ἐκήρυξαν καὶ περιβεβλημένον αὐτὸν πορφύραν, καὶ
 65 ἔφυγον πάντες. ⁶⁵ καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψεν αὐτὸν τῶν
 66 πρώτων φίλων, καὶ ἔθετο αὐτὸν στρατηγὸν καὶ μεριδάρχην. ⁶⁶ καὶ ἐπέστρε-
 67 ψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετ' εἰρήνης καὶ εὐφροσύνης. ⁶⁷ καὶ ἐν ἔτει
 πέμπτῳ καὶ ἐξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἤλθε Δημήτριος υἱὸς Δημητρίου ἐκ
 68 Κρήτης εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ. ⁶⁸ καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βα-
 69 σιλεὺς, καὶ ἐλυπήθη σφόδρα, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. ⁶⁹ καὶ κατέ-
 στησε Δημήτριος Ἀπολλώνιον τὸν ὄντα ἐπὶ Κολίης Συρίας, καὶ συνήγαγε
 δύναμιν μεγάλην καὶ παρενέβαλεν ἐν Ἰαμνεῖα, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωνάθαν

46. ἐπιστευσεν 47. εὐδοκῆσαμεν ἀλεξάνδρῳ 49. ἡ παρεμβ. ἀλεξαν-
 δρου· κ. ε. αὐτ. ὁ δημήτριος 50. οἱ τὸν 52. εἰς τὴν βασιλείαν μου
 54. καὶ συνστησώμεν πρὸς αὐτὸν 56. ἀλλὰ ἀπάντησον 57. καὶ ἦλθεν εἰς
 58. ἐξεδετο 59. ὁ βασιλ. ἀλεξάνδρος ἰωνάθῃ 60. δυνάτα πρὸ δόματα
 61. συνήχθησαν ἐπ' αὐτὸν 62. προσέταξεν αὐτοῖς ... ἐξέδυσεν 63. ἐξέλ-
 ζατε ... κατὰ τοῦ σου ... ἐνοχλίτω 64. εἶδον ... ἐκήρυξεν ... περιβ. αὐτ.
 σινδονα 67. ὁ υἱὸς ... ἀντιόχειαν

τὸν ἀρχιερέα λέγων ⁷⁰ Σὺ μονώτατος ἐπαίρη ἐφ' ἡμᾶς, ἐγὼ δὲ ἐγενήθην 70
εἰς καταγέλωτα καὶ εἰς ὀνειδισμόν διὰ σέ· καὶ διὰ τί σὺ ἐξουσαῖζή ἐφ'
ἡμᾶς ἐν τοῖς ὅρεσι; ⁷¹ νῦν οὖν εἰ πέποιθας ἐπὶ ταῖς δυνάμεσί σου, κατά- 71
βηθι πρὸς ἡμᾶς εἰς τὸ πεδῖον καὶ συγκριθῶμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ, ὅτι μετ' ἐμοῦ
ἐστὶ δύναμις τῶν πόλεων. ⁷² ἐρώτησον καὶ μάθε τίς εἰμι καὶ οἱ λοιποὶ οἱ 72
βοηθοῦντες ἡμῖν, καὶ λέγουσιν Οὐκ ἔστιν ὑμῖν στάσις ποδοῖς κατὰ πρόσωπον
ἡμῶν, ὅτι δις ἐτροπώθησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ⁷³ καὶ νῦν οὐ 73
δυνήσῃ ὑποστῆναι τὴν ἵππον καὶ δύναμιν τοιαύτην ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπου οὐκ
ἔστι λίθος οὐδὲ κόχλαξ οὐδὲ τόπος τοῦ φυγεῖν. ⁷⁴ ὥς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν 74
τῶν λόγων Ἀπολλωνίου, ἐκινήθη τῇ διανοίᾳ, καὶ ἐπέλεξε δέκα χιλιάδας ἀν-
δρῶν καὶ ἐξῆλθεν ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ συνήντησεν αὐτῷ Σίμων ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ ἐπὶ βοήθειαν αὐτοῦ. ⁷⁵ καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἰόπτην, καὶ ἀπέκλεισαν 75
αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι φρουρὰ Ἀπολλωνίου ἐν Ἰόπτῃ, καὶ ἐπολέμησαν
αὐτήν. ⁷⁶ καὶ φοβηθέντες ἦνοιξαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκυρίευσεν Ἰωνάθαν 76
Ἰόπτης. ⁷⁷ καὶ ἤκουσεν Ἀπολλώνιος, καὶ παρενέβαλε τριςχίλιαν ἵππον καὶ 77
δύναμιν πολλήν, καὶ ἐπορεύθη εἰς Ἀζωτον ὡς διοδεύων καὶ ἅμα προῆγεν
εἰς τὸ πεδῖον, διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν πλῆθος ἵππου καὶ πεποιθέναι ἐπ' αὐτῇ.
⁷⁸ καὶ καταδίδωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς Ἀζωτον, καὶ συνῆψαν αἱ παρε- 78
βολαὶ εἰς πόλεμον. ⁷⁹ καὶ ἀπέλειπεν Ἀπολλώνιος χιλίαν ἵππον ἐν κρυπτῷ κα- 79
τόπισεν αὐτῶν. ⁸⁰ καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι ἔστιν ἔνεδρον κατόπισθεν αὐτοῦ 80
καὶ ἐκύκλωσαν αὐτοῦ τὴν παρεμβολήν, καὶ ἐξετίναξαν τὰς σχιζὰς εἰς τὸν
λαὸν ἐκ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας. ⁸¹ ὁ δὲ λαὸς εἰστήκει καθὼς ἐπέταξεν Ἰω- 81
νάθαν, καὶ ἐκοπίασαν οἱ ἵπποι αὐτῶν. ⁸² καὶ εἵλκυσε Σίμων τὴν δύναμιν 82
αὐτοῦ καὶ συνῆψε πρὸς τὴν φάραγγα, ἥ γὰρ ἵππος ἐξελύθη, καὶ συνετριβή-
σαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἔφυγον. ⁸³ καὶ ἡ ἵππος ἐσκορπίσθη ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ 83
ἔφυγον εἰς Ἀζωτον καὶ εἰσῆλθον εἰς Βηθδαγῶν τὸ εἰδωλεῖον αὐτῶν τοῦ σω-
τῆραι. ⁸⁴ καὶ ἐνεπύρισε Ἰωνάθαν τὴν Ἀζωτον καὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ 84
αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ τὸ ἱερὸν Δαγῶν καὶ τοὺς συμφυγόν-
τας εἰς αὐτὸ ἐνεπύρισε πυρὶ. ⁸⁵ καὶ ἐγένοντο οἱ πεπτηκότες μαχαίρα συν 85
τοῖς ἐμπυρισθεῖσιν εἰς ἄνδρας ὀκτακισχιλίους. ⁸⁶ καὶ ἀπῆκον ἐκεῖθεν Ἰωνάθαν 86
καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἀσκαλῶνα, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντη-
σιν αὐτῷ ἐν δόξῃ μεγάλῃ. ⁸⁷ καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ συν 87
τοῖς παρ' αὐτοῦ ἔχοντες σκῦλα πολλὰ. ⁸⁸ καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀλέξαν- 88
δρος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, καὶ προσέζετο δοξάσαι τὸν Ἰωνάθαν.
⁸⁹ καὶ ἀπέστείλεν αὐτῷ πόρτην χρυσῆν, ὡς ἔδος ἐστὶ δίδοσθαι τοῖς συγγενέσι 89
τῶν βασιλέων, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀκκαρῶν καὶ πάντα τὰ ὅρια αὐτῆς
εἰς κληροδοσίαν.

XI.

Καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἤθροισε δυνάμεις πολλὰς ὡς τὴν ἄμμο· τὴν περὶ
τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης καὶ πλοῖα πολλὰ, καὶ ἐζήτησε κατακρατῆσαι τῆς βα-
σιλείας Ἀλεξάνδρου δόλῳ καὶ προσθῆναι αὐτῇ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. ² καὶ ἐξῆλ- 2
θεν εἰς Συρίαν λόγοις εἰρηνικοῖς, καὶ ἦνοιγον αὐτῷ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων καὶ
συνήντων αὐτῷ, ὅτι ἐντολὴ ἦν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως συναντᾶν αὐτῷ διὰ
τὸ πενθερὸν αὐτοῦ εἶναι. ³ ὡς δὲ εἰσεπορεύετο εἰς τὰς πόλεις ὁ Πτολεμαῖος, 3

70. καὶ ονειδισμόν ... οἱ σὺ 72. ἐστὶν ἡμῖν 73. τόπος πού φυγεῖν
75. αὐτοὺς οἱ ἐκ 77. προσῆγεν ... καὶ διὰ το ... ἐπ' αὐτῇ 78. οἱ ἰωνά-
θαν ... ἀντὶ εἰς πόλεμον repetit ὀπίσω αὐτοῦ 79. ἀπελείπειν ... ἵππον
κρυπτικῶς 80. ἐκ πρ. εἰς διπλῆς 84. ἵστηκει 82. φαλαγγα ... ἀπ' αὐτοῦ
κ. ἐφυγον 83. ἰδωλεῖον 84. τὸ ἱερ. δαγῶν καὶ τὸ ἱερὸν αὐτῆς ἐνεπύρισε
ἐν πυρὶ 86. παρενέβ. εἰσκαλῶνα (sic) 87. οἱ εἰς ἱερουσαλὴμ 89. συγγε-
γενεῖσι XI. 4. ὡς ἡ ἀμμος ἡ παρὰ τὸ θ. πόλεις πτολεμαῖδος

4 ἀπέτασσε τὰς δυνάμεις φρουρὰν ἐν ἐκάστῃ πόλει. ⁴ ὥς δὲ ἤγγισεν Ἀζώτου, ἔδειξαν αὐτῷ τὸ ἱερὸν Δαγῶν ἐμπεπυρισμένον καὶ Ἄζωτον καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς κατηρημένα καὶ τὰ σώματα ἐρριμμένα καὶ τοὺς ἐμπεπυρισμένους οὓς ἐνεπύρισεν ἐν τῇ πολέμῳ, ἐποίησαν γὰρ Σημωνίας αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ.
5 ⁵ καὶ διηγῆσαντο τῷ βασιλεῖ ἃ ἐποίησεν Ἰωνάθαν εἰς τὸ φογῆσαι αὐτόν.
6 καὶ εἰσήρσεν ὁ βασιλεὺς. ⁶ καὶ συνήντησεν Ἰωνάθαν τῷ βασιλεῖ εἰς Ἰόππην
7 μετὰ δόξης, καὶ ἡσπάσαντο ἀλλήλους καὶ ἐκοιμήθησαν ἐκεῖ. ⁷ καὶ ἐπορεύθη Ἰωνάθαν μετὰ τοῦ βασιλέως ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ καλουμένου Ἐλευτέρου,
8 καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ. ⁸ ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἐκυρίευσεν τῶν πόλεων τῆς παραλίας ἕως Σελευκίας τῆς παραθαλασσίας, καὶ διελογίζετο
9 περὶ Ἀλεξάνδρου λογισμοὺς πονηροῦς. ⁹ καὶ ἀπέστειλε πρέσβει πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα λέγων Δεῦρο συνθώμεθα πρὸς ἑαυτοὺς διαθήκη, καὶ δώσω σοι τὴν θυγατέρα μου ἣν ἔχει Ἀλέξανδρος, καὶ βασιλεύσεις τῆς βασιλείας
10 τοῦ πατρός σου. ¹⁰ μεταμεμνημαι γὰρ δούς αὐτῷ τὴν θυγατέρα μου, ἐξῆ-
11 τησε γὰρ ἀποκτεῖναί με. ¹¹ καὶ ἐφόγησεν αὐτόν χάριν τοῦ ἐπιθυμῆσαι αὐ-
12 τὸν τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ¹² καὶ ἀφελόμενος αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἔδωκεν
13 αὐτὴν τῷ Δημητρίῳ, καὶ ἡλκισάθη τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐφάνη ἡ ἔχθρα
14 αὐτῶν. ¹³ καὶ εἰςῆλθε Πτολεμαῖος εἰς Ἀντιόχειαν καὶ περιέβητο δύο διαδη-
15 ματα περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, τὸ τῆς Ἀσίας καὶ Αἰγύπτου. ¹⁴ Ἀλέξανδρος
16 δὲ ὁ βασιλεὺς ἦν ἐν Κιλικίᾳ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους, ὅτι ἀπεστάτων
17 οἱ ἀπὸ τῶν τόπων ἐκείνων. ¹⁵ καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος, καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐ-
18 τὸν πολέμῳ· καὶ ἐξήγαγε Πτολεμαῖος τὴν δύναμιν καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν
19 χεὶρὶ Ἰσχυρᾶ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτόν. ¹⁶ καὶ ἔφωγεν Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἀρα-
20 βίαν τοῦ σκεπασθῆναι αὐτόν ἐκεῖ· ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὑψώθη. ¹⁷ καὶ
21 ἀπέστειλε Ζαβδιὴλ ὁ Ἀραψ τὴν κεφαλὴν Ἀλεξάνδρου καὶ ἀπέστειλε τῷ Πτο-
22 λεμαίῳ. ¹⁸ καὶ ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἀπέθανεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ
23 οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν ἀπώλοντο ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι. ¹⁹ καὶ
24 ἐβασίλευσε Δημήτριος ἔτους ἐβδόμου καὶ ἐξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. ²⁰ ἐν
25 ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνήγαγεν Ἰωνάθαν τοὺς ἐκ τῆς Ἰουδαίας τοὺς ἐκπο-
26 λεμῆσαι τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτὴν μηχανὰς
27 πολλὰς. ²¹ καὶ ἐπορεύθησάν τινες μισοῦντες τὸ ἔθνος αὐτῶν ἄνδρες παράνο-
28 μοι πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὅτι Ἰωνάθαν περικαθίσταται τὴν
29 ἄκραν. ²² καὶ ἀκούσας ὠργίσθη ὥς δὲ ἤκουσεν, εὐθὺς ἀναξέζοντας ἦλθεν εἰς
30 Πτολεμαῖδα καὶ ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῦ μὴ περικαθίσταται τῇ ἀκρᾷ καὶ τοῦ
31 ἀπαντῆσαι αὐτὸν αὐτῷ συμμίσγειν εἰς Πτολεμαῖδα τὴν ταχίστην. ²³ ὥς δὲ
32 ἤκουσεν Ἰωνάθαν, ἐκέλευσε περικαθίσταται, καὶ ἐπέλεξε τῶν πρεσβυτέρων
33 Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἱερέων, καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν τῷ κινδύνῳ. ²⁴ καὶ λαβὼν ἀρ-
34 γύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμὸν καὶ ἕτερα ξένια πλείονα, ἐπορεύθη πρὸς
35 τὸν βασιλέα εἰς Πτολεμαῖδα καὶ εὗρε χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁵ καὶ ἐνατύγ-
36 χανον κατ' αὐτοῦ τινὲς ἄνομοι τῆς ἐκ τοῦ ἔθνους. ²⁶ καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ὁ
37 βασιλεὺς καθὼς ἐποίησαν αὐτῷ οἱ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν ἐναντίον
38 πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ. ²⁷ καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην καὶ ὅσα
39 ἄλλα εἶχε τίμια τὸ πρότερον, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν πρώτων φίλων ἡγε-

4. ενεπυρισμενον ... περιπολεια ... Σημωνίας 5. φογισαι 8. πτολε-
μεος (ita plerumque) ... σελευκίας 9. δημητριον βασιλεα 11. εφογισεν
12. ηλλ. το προσωπον αλεξανδρου ... εφανη εκθρα 13. πτολεμος (sic
plerumque) ... αντιοχίαν ... περιεβητο το διαδημα της ασιας· και περιε-
βητο δυο διαδ. 14. ην εις κιλικίαν 15. εν πολεμω ... οπι την δυναμιν
18. οχυρωμ. αυτου απωλ. 20. εποιησαν 22. οπι την ακρα 23. εδωκεν
αυτον 24. και εταροξεν τα πλειονα προ και ετερα ξεν. πλειονα ... και επο-
ρευθη ... εναντιον αυτου 25. των εκ του 27. αρχιερωσυνην

σται. ²⁸ καὶ ἡξίωσεν Ἰωνάθαν τὸν βασιλέα ποιῆσαι τὴν Ἰουδαίαν ἀφορολό- 28
 γητον καὶ τὰς τρεῖς τοπαρχίας καὶ τὴν Σαμαρείτιν, καὶ ἐπηγγεῖλατο αὐτῷ
 τάλαντα τριακόσια. ²⁹ καὶ εὐδόκησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψε τῷ Ἰωνάθαν 29
 ἐπιστολὰς περὶ πάντων τούτων ἐχούσας τὸν τρόπον τούτων. ³⁰ Βασιλεὺς Δη- 30
 μήτριος Ἰωνάθαν τῷ ἀδελφῷ χαίρειν καὶ ἔνιαι Ἰουδαίων. ³¹ τὸ ἀντίγραφον 31
 τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἐγράψαμεν Λασθένι τῷ συγγενεῖ ἡμῶν περὶ ὑμῶν, γε-
 γράφαμεν καὶ πρὸς ὑμᾶς ὅπως εἰδῆτε. ³² Βασιλεὺς Δημήτριος Λασθένι τῷ 32
 πατρὶ χαίρειν. ³³ τῷ ἔνιαι τῶν Ἰουδαίων φίλοις ἡμῶν καὶ συντηροῦσι τὰ 33
 πρὸς ἡμᾶς δίκαια ἐκρίναμεν ἀγαθοποιῆσαι χάριν τῆς ἐξ αὐτῶν εὐνοίας πρὸς
 ἡμᾶς. ³⁴ ἐστάκαμεν οὖν αὐτοῖς τὰ τε ὅρια τῆς Ἰουδαίας καὶ τοὺς τρεῖς νο- 34
 μοὺς Ἀφαίρεμα καὶ Λύδδαν καὶ Ῥαμαδέμ, αἵτινες προετέθησαν τῇ Ἰουδαίᾳ
 ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ πάντα τὰ συγκυροῦντα αὐτοῖς πᾶσι τοῖς συσιδ-
 ζουσιν εἰς Ἱερουσόλυμα, ἀντὶ τῶν βασιλικῶν ὧν ἐλάμβανεν ὁ βασιλεὺς παρ'
 αὐτῶν τὸ πρότερον κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν γεννημάτων τῆς γῆς καὶ ἀπὸ
 τῶν ἀκροδρύων. ³⁵ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν ἀπὸ τοῦ νῦν τῶν δεκα- 35
 τῶν καὶ τῶν τελῶν τῶν ἀνηκόντων ἡμῖν, καὶ τὰς τοῦ ἁλὸς λίμνας, καὶ τοὺς
 ἀνήκοντας ἡμῖν στεφάνους, πάντα ἐπαρκῶς παρίεμεν αὐτοῖς. ³⁶ καὶ οὐκ ἄνε- 36
 τηθήσεται οὐδὲ ἐν τούτων ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον. ³⁷ νῦν 37
 οὖν ἐπιμέλεισθε τοῦ ποιῆσαι τούτων ἀντίγραφον, καὶ δοσθήτω Ἰωνάθαν, καὶ
 τευήτω ἐν τῷ ὅρει τῷ ἁγίῳ ἐν τόπῳ ἐπισήμῳ. ³⁸ καὶ εἶδε Δημήτριος ὁ βα- 38
 σιλεὺς ὅτι ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ οὐδὲν αὐτῷ ἀνθεστήκει, καὶ
 ἀπέλυσε πάσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἕκαστον εἰς τὸν ἴδιον τόπον, πλην τῶν
 ξένων δυνάμεων ὧν ἐξενολόγησεν ἀπὸ τῶν νήσων τῶν ἐνῶν· καὶ ἤθραναν
 αὐτῷ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν πατέρων αὐτοῦ. ³⁹ Τρύφων δὲ ἦν τῶν παρὰ 39
 Ἀλεξάνδρου τὸ πρότερον, καὶ εἶδεν ὅτι πᾶσαι αἱ δυνάμεις καταγογγύζουσι
 τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Εἰμαλκουαὶ τὸν Ἀραβα, ὃς ἔτρεφε τὸν
 Ἀντίοχον τὸ παιδάριον τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου. ⁴⁰ καὶ προσήδρευεν αὐτῷ ὅπως 40
 παραδοῖ αὐτὸν αὐτῷ, ὅπως βασιλεύσῃ ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἀπήγει-
 λεν αὐτῷ ὅσα συνετέλεσε Δημήτριος καὶ τὴν ἔχθραν ἣν ἐχθράνευσιν αὐτῷ
 αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς. ⁴¹ καὶ ἀπέστειλεν Ἰω- 41
 νάθαν πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα ἵνα ἐκβάλῃ τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας ἐξ Ἱε-
 ρουσαλήμ καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν· ἦσαν γὰρ πολεμοῦντες τὸν Ἰσραήλ.
⁴² καὶ ἀπέστειλε Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν λέγων Οὐ μόνον ταῦτα ποιήσω 42
 σοὶ καὶ τῷ ἔνιαι σου, ἀλλὰ δόξῃ δοξάσω σέ καὶ τὸ ἔθνος σου, ἐάν εὐκαι-
 ρίας τύχῃ. ⁴³ νῦν οὖν ὀρθῶς ποιήσεις ἀποστείλας μοι ἄνδρας οἱ συμμαχή- 43
 σουσιν, ὅτι ἀπέστησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις μου. ⁴⁴ καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν 44
 ἄνδρας τριςχιλίους δυνατοὺς ἰσχυροὶ αὐτῷ εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἤλθουσιν πρὸς
 τὸν βασιλέα, καὶ εὐφράνῃ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. ⁴⁵ καὶ ἐπει- 45
 συνήχθησαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς μέσον τῆς πόλεως εἰς ἀνδρῶν δώδεκα
 μυριάδας ἀνδρῶν, καὶ ἠβούλοντο ἀνελεῖν τὸν βασιλέα. ⁴⁶ καὶ ἔφυγεν ὁ βα- 46
 σιλεὺς εἰς τὴν αὐλήν, καὶ κατελάβοντο οἱ ἐκ τῆς πόλεως τὰς διόδους τῆς
 πόλεως καὶ ἤρξαντο πολεμεῖν. ⁴⁷ καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς Ἰουδαίους 47

28. σαμαριτιν ... ἐπηγγεῖλαντο 34. ὅπως εἰδῆται 33. τῆς αὐτῶν ευ-
 νοίας 34. τὰ ὅρια ... ἀφαιρεμα κ. λυδδα κ. ραμαδέμ προετέθησαν ...
 σαμαριτιδος ... γεννημάτων ... καὶ τῶν ἀκροδύων (sic) 35. πάντα ἐπαρ-
 κέσμεν αὐτοῖς 36. ἀζητησεται οὐδεν ... νυν ἐπὶ τὸν 37. ἐπιμελεισθαι
 ... ἐν ὄρει ... τοπ. ἐπιτηδεῶ ἐπισήμῳ 38. εἶδεν ... οὐδεν α. ἀνθεστήκει
 ... ἕκαστον ἴδιον τόπον ... ἠθράσαν αὐτῶν πᾶσαι αἱ δυν. αἱ ἀπο τῶν
 39. εἶδεν ... καταγογγ. κατὰ τοῦ ... πρὸς σιμαλκουη 40. ἀπηγγεῖλαν
 42. ἀλλ ἡ δοξή 43. ἀποστείλας ἡμῖν ἀνδρ. οἱ συμμ. μοι 44. ἰσχ. αὐτῶν
 εἰς ἀντιοχίαν ... ὑφρανήν 45. πολ. ἀνδρας δώδεκα μυριάδας· καὶ ἠβουλ.
 46. ἠρξ. ἐκπολεμειν

ἐπὶ βοήθειαν, καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες ἅμα, καὶ διεσπάρησαν ἐν τῇ πόλει πάντες ἅμα· καὶ ἀπέκτειναν ἐν τῇ πόλει ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 48 εἰς μυριάδας δέκα, ⁴⁸ καὶ ἐνεπύρισαν τὴν πόλιν, καὶ ἐλάβοσαν σκύλα πολλὰ 49 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἔσωσαν τὸν βασιλέα. ⁴⁹ καὶ ἴδον οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως ὅτι κατεκράτησαν οἱ Ἰουδαῖοι τῆς πόλεως ὡς ἠβούλοντο, καὶ ἠσπένησαν ταῖς διανοαῖς αὐτῶν, καὶ ἐκέκραξαν πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ δεήσεως 50 λέγοντες ⁵⁰ Δὸς ἡμῖν δεξιὰς, καὶ παυσάσῃωσαν οἱ Ἰουδαῖοι πολεμοῦντες ἡμᾶς 51 καὶ τὴν πόλιν. ⁵¹ καὶ ἔβριψαν τὰ ὅπλα καὶ ἐποίησαν εἰρήνην, καὶ ἐδοξάσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἔχοντες σκύλα πολλὰ. ⁵² καὶ ἐκάτισε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἠσούχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ. ⁵³ καὶ ἐψεύσατο πάντα ὅσα εἶπε, καὶ ἠλλοτριώσθη τῷ Ἰωνάθαν, καὶ οὐκ ἀνταπέδωκε κατὰ τὰς εὐνοίας ἃς ἀνταπέδωκεν αὐτῷ, 54 καὶ ἔβριβεν αὐτὸν σφόδρα. ⁵⁴ μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέστρεψε Τρύφων καὶ Ἀντίοχος μετ' αὐτοῦ παιδάριον νεώτερον· καὶ ἐβασίλευσε καὶ ἐπέβητο διάδημα. ⁵⁵ ⁵⁵ καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις ἃς ἀπεσκόρπισε Δημήτριος, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτόν, καὶ ἔφυγε καὶ ἔτροπώσθη. ⁵⁶ καὶ ἔλαβε 57 Τρύφων τὰ θηρία καὶ κατεκράτησεν Ἀντιοχείας. ⁵⁷ καὶ ἔγραψεν Ἀντίοχος ὁ νεώτερος τῷ Ἰωνάθαν λέγων Ἰσθημί σοι τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ καθίστημί 58 σε ἐπὶ τῶν τεσσάρων νομῶν καὶ εἶναι σε τῶν φίλων τοῦ βασιλέως. ⁵⁸ καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ χρυσώματα καὶ διακονίαν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν πίνειν ἐν χρυσώμασι καὶ εἶναι ἐν πορφύρᾳ καὶ ἔχειν πόρπην χρυσήν. ⁵⁹ καὶ Σίμωνα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κατέστησε στρατηγὸν ἀπὸ τῆς κλίμακος Τύρου 60 ἕως τῶν ὀρίων Αἰγύπτου. ⁶⁰ καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν καὶ διεπορεύετο πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ ἠβροίσθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις Συρίας εἰς συμμαχίαν, καὶ ἦλθεν εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ ἀπῆντησαν 61 αὐτῷ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐνδόξως. ⁶¹ καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς Γάζαν, καὶ ἀπέκλεισαν οἱ ἀπὸ Γάζης, καὶ περιεκάτισε περὶ αὐτὴν καὶ ἐνεπύρισε τὰ 62 περιπόδια αὐτῆς πυρὶ καὶ ἐσκόλευσεν αὐτά. ⁶² καὶ ἡξίωσαν οἱ ἀπὸ Γάζης τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς δεξιὰς, καὶ ἔλαβε τοὺς υἱοὺς ἀρχόντων αὐτῶν εἰς ὅμηρα καὶ ἔξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ διῆλθε τὴν 63 χώραν ἕως Δαμασκοῦ. ⁶³ καὶ ἤκουσεν Ἰωνάθαν ὅτι παρήσαν οἱ ἄρχοντες Δημητρίου εἰς Κάδης τὴν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ μετὰ δυνάμειος πολλῆς, βουλόμενοι μεταστῆσαι αὐτὸν τῆς χρείας. ⁶⁴ καὶ συνήντησεν αὐτοῖς, τὸν δὲ ἀδελφὸν 64 αὐτοῦ Σίμωνα κατέλειπεν ἐν τῇ χώρᾳ. ⁶⁵ καὶ παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ Βαιθσοῦρᾳ, καὶ ἐπολέμει αὐτὴν ἡμέρας πολλὰς καὶ συνέκλεισεν αὐτήν. ⁶⁶ καὶ ἡξίωσαν αὐτὸν τοῦ δεξιᾶν λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς 67 ἐκεῖθεν, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν καὶ ἔβητο ἐπ' αὐτὴν φρουράν. ⁶⁷ καὶ Ἰωνάθαν καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ Γεννησάρ, καὶ ὥρ- 68 θρισαν τὸ πρῶν εἰς τὸ πεδίον Νασώρ. ⁶⁸ καὶ ἰδοὺ παρεμβολὴ ἄλλοφύλων ἀπῆντα αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐξέβαλον ἔνεδρον ἐπ' αὐτὸν ἐν τοῖς ὄρεσι, 69 αὐτοὶ δὲ ἀπῆντησαν ἐξεναντίας. ⁶⁹ τὰ δὲ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐκ τῶν τόπων 70 αὐτῶν καὶ συνῆψαν πόλεμον· καὶ ἔφυγον οἱ παρὰ Ἰωνάθαν πάντες, ⁷⁰ οὐδὲ εἰς κατελείφθη ἀπ' αὐτῶν, πλην Μαρταζίας ὁ τοῦ Ἀβεσσαλώμου καὶ Ἰούδας 71 ὁ τοῦ Χαλφὶ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς τῶν δυνάμεων. ⁷¹ καὶ διέβρῃξεν Ἰωνάθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐπέσθηκε γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ προσηύξατο.

47. om πάντες αμα secundo loco 51. ἔρεψαν 52. ο βασιλ. δημητρ. 53. ουκ ανταπεδωκεν τας ευνοιας ... εβριψεν 55. απεσκοραχισεν 56. αντιοχιας 57. ο νεωτερος ιωναθαν 64. εν πυρι ... εσχυλ. αυτας 62. οπι τον ... των αρχοντων 63. εις κηδες 64. κατελειπεν 65. εν βεθσουρα 66. επ αυτην φλουρα (sic) 67. του γεννησαρ 69. τοπων εαυτων ... παρα ιωναθου 70. αψαλωμου ... χαλφει 71. επεσθητο

⁷² καὶ ὑπέστρεψε πρὸς αὐτοὺς πολέμῳ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς καὶ ἔφυγον. ⁷²
⁷³ καὶ ἶδον οἱ φεύγοντες οἱ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν πρὸς αὐτόν, καὶ ⁷³
 ἐδίδωκον μετ' αὐτοῦ ἕως Κάδης ἕως τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν καὶ παρενέβαλον
 ἐκεῖ. ⁷¹ καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς ἄνδρας τρις- ⁷⁴
 χίλους· καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλήμ.

XII.

Καὶ εἶδεν Ἰωνάθαν ὅτι ὁ καιρὸς αὐτῷ συνεργεῖ, καὶ ἐπέλεξεν ἄνδρας
 καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην στήσαι καὶ ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς αὐτοὺς φι-
 λίαν. ² καὶ πρὸς Σπαρτιάτας καὶ τόπους ἐτέρους ἀπέστειλεν ἐπιστολάς κατὰ ²
 τὰ αὐτά. ³ καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον ³
 καὶ εἶπον Ἰωνάθαν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλεν
 ἡμᾶς ἀνανεώσασθαι τὴν φιλίαν αὐτοῖς καὶ τὴν συμμαχίαν κατὰ τὸ πρότερον.
⁴ καὶ ἔδωκαν ἐπιστολάς αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς κατὰ τόπον, ὅπως προπέμψωσιν ⁴
 αὐτοὺς εἰς γῆν Ἰούδα μετ' εἰρήνης. ⁵ καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστο- ⁵
 λῶν ὧν ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῖς Σπαρτιάταις· ⁶ Ἰωνάθαν ἀρχιερεὺς καὶ ἡ γε- ⁶
 ρουσία τοῦ ἔθνους καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λοιπὸς δῆμος τῶν Ἰουδαίων Σπαρ-
 τιάταις τοῖς ἀδελφοῖς χαίρειν. ⁷ ἔτι πρότερον ἀπεστάλῃσαν ἐπιστολαὶ πρὸς ⁷
 Ὀνίαν τὸν ἀρχιερέα παρὰ Δαρείου τοῦ βασιλεύοντος ἐν ὑμῖν ὅτι ἐστὲ ἀδελ-
 φοὶ ἡμῶν, ὥς τὸ ἀντίγραφον ὑπόκειται. ⁸ καὶ ἐπεδέξατο Ὀνίας τὸν ἄνδρα ⁸
 τὸν ἀπεσταλμένον ἐνδόξως, καὶ ἔλαβε τὰς ἐπιστολάς ἐν αἷς διεσκαφεῖτο περὶ
 συμμαχίας καὶ φιλίας. ⁹ καὶ ἡμεῖς οὖν ἀπροςδεεῖς τούτων ὄντες, παρὰ κλήσιν ⁹
 ἔχοντες τὰ βιβλία τὰ ἅγια τὰ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν, ¹⁰ ἐπειράσθημεν ἀποστεῖ- ¹⁰
 λαι τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀδελφότητα καὶ φιλίαν ἀνανεώσασθαι πρὸς τὸ μὴ ἐξαλ-
 λοτριωθῆναι ὑμῶν· πολλοὶ γὰρ καιροὶ διῆλθον ἀφ' οὗ ἀπεστείλατε πρὸς
 ἡμᾶς. ¹¹ ἡμεῖς οὖν ἐν παντὶ καιρῷ ἀδιαλείπτως ἐν τε ταῖς ἐορταῖς καὶ ταῖς ¹¹
 λοιπαῖς καθηκούσαις ἡμέραις μνημονεύμεθα ὑμῶν ἐφ' ὧν προσφέρομεν θυ-
 σιῶν καὶ ἐν ταῖς προσευχαῖς, ὥς δέον ἐστὶ καὶ πρέπον μνημονεύειν ἀδελ-
 φῶν. ¹² εὐφραυνόμεθα δὲ ἐπὶ τῇ δόξῃ ὑμῶν. ¹³ ἡμᾶς δὲ ἐκύκλωσαν πολλαὶ ^{12 13}
 σλίψεις καὶ πόλεμοι πολλοί, καὶ ἐπολέμησαν ἡμᾶς οἱ βασιλεῖς οἱ κύκλω ἡμῶν.
¹⁴ καὶ οὐκ ἠβουλόμεθα οὖν παρενοχλεῖν ὑμῖν καὶ τοῖς λοιποῖς συμμαχοῖς καὶ ¹⁴
 φίλοις ἡμῶν ἐν τοῖς πολέμοις τούτοις. ¹⁵ ἔχομεν γὰρ τὴν ἐξ οὐρανοῦ βοή- ¹⁵
 θειαν βοηθοῦσαν ἡμῖν, καὶ ἐρρύσθημεν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐταπει-
 νώθησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν. ¹⁶ ἐπελέξαμεν οὖν Νουμήμιον Ἀντιόχου καὶ Ἀντί- ¹⁶
 πατρον Ἰάσωνος, καὶ ἀπεστάλκαμεν πρὸς Ῥωμαίους ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς
 αὐτοὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν τὴν προτέραν. ¹⁷ ἐνετείλαμεθα οὖν αὐτοῖς καὶ ¹⁷
 πρὸς ὑμᾶς πορευθῆναι καὶ ἀσπασάσθαι ὑμᾶς καὶ ἀποδοῦναι ὑμῖν τὰς παρ'
 ἡμῶν ἐπιστολάς περὶ τῆς ἀνανεώσεως καὶ τῆς ἀδελφότητος ἡμῶν. ¹⁸ καὶ νῦν ¹⁸
 καλῶς ποιήσετε ἀντιφωνήσοντες ἡμῖν πρὸς ταῦτα. ¹⁹ καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγρα- ¹⁹
 φον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλεν· ²⁰ Ὀνιάρχης βασιλεὺς Σπαρτιατῶν Ὀνία ²⁰
 ἱερεὶ μεγάλην χαίρειν. ²¹ εὐρέθη ἐν γραφῇ περὶ τε τῶν Σπαρτιατῶν καὶ Ἰου- ²¹
 δαίων ὅτι εἰσὶν ἀδελφοί, καὶ ὅτι εἰσὶν ἐκ γένους Ἀβραάμ. ²² καὶ νῦν ἀφ' οὗ ²²
 ἔγνωμεν ταῦτα, καλῶς ποιήσετε γράφοντες ἡμῖν περὶ τῆς εἰρήνης ὑμῶν.

72. επεστρεψεν 73. οι φυγοντες παρ XII. 4. ιδεν ... ανακαινωσαι
 2. τοπ. εταιρους ... κατα τ αυτα 3. επορευθησαν pro εισηλθον ... ειπαν
 ... απεστειλαν 5. τουτο αντιγραφον 6. του εθνους' και η γερουσια' και
 οι 7. δαριου 11. εν ταις εορταις και εν ταις 14. om και primum ...
 υμιν x. τους λοιπους συμμαχους x. φιλους 15. ουρανων ... ερυσθημεν
 16. αντιμαχου ... ιασωνος ... την προτερον 18. εποιησεται αντιφωνησαν-
 τες 19. επιστολων απεστειλαν 20. ονειαρης ... ονεια (... χαιρων) 21.
 αδελφ. εισιν ... εγ γενοუს

23 ²³ καὶ ἡμεῖς δὲ ἀντιγράφομεν ὑμῖν, τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ ἡ ὑπαρξὶς ὑμῶν ἡμῖν ἐστί, καὶ τὰ ἡμῶν ὑμῖν ἐστίν· ἐντελλόμεθα οὖν ὅπως ἀπαγγείλωσιν
 24 ὑμῖν κατὰ ταῦτα. ²⁴ καὶ ἤκουσεν Ἰωνάθαν ὅτι ἐπέστρεψαν οἱ ἄρχοντες Δη-
 25 μητρίου μετὰ δυνάμεως πολλῆς ὑπὲρ τὸ πρότερον τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐ-
 26 τόν. ²⁵ καὶ ἀπήρην ἐξ Ἱερουσαλήμ καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς εἰς τὴν Ἀμαθίτιν
 26 ²⁶ καὶ ἀπέστειλε κατασκόπους εἰς τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν
 27 καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὅτι οὕτω τάσσονται ἐπιπεσεῖν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα.
 27 ²⁷ ὥς δὲ ἔδω ὁ ἥλιος, ἐπέταξεν Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ γρηγορεῖν καὶ εἶ-
 28 ναι ἐπὶ τοῖς ὅπλοις καὶ ἐτοιμάζεσθαι εἰς πόλεμον δι' ὅλης τῆς νυκτός, καὶ
 28 ἐξέβαλε προφύλακας κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς. ²⁸ καὶ ἤκουσαν οἱ ὑπεναντίοι
 29 ὅτι ἡτοίμασται Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον, καὶ ἐφοβήθησαν
 30 καὶ ἔπηξαν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ ἀνέκαυσαν πυρὰς ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐ-
 29 τῶν. ²⁹ Ἰωνάθαν δὲ καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ἕως πρωῒ, ἔβλεπον γάρ
 30 τὰ φῶτα καίόμενα. ³⁰ καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ οὐ κατέ-
 31 λαβεν αὐτούς, διέβησαν γάρ τὸν Ἐλεούθερον ποταμόν. ³¹ καὶ ἐξέκλινεν Ἰωνάθαν
 32 ἐπὶ τοὺς Ἀραβας τοὺς καλουμένους Ζαβεδαίους, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ
 32 ἔλαβε τὰ σκύλα αὐτῶν. ³² καὶ ἀναξεύξας ἦλθεν εἰς Δαμασκόν, καὶ διώδευ-
 33 σεν ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ. ³³ καὶ Σίμων ἐξῆλθε καὶ διώδευσεν ἕως Ἀσκαλῶνος
 34 καὶ τῶν πλησίων ὀχυρωμάτων, καὶ ἐξέκλινεν εἰς Ἰόππην καὶ προκατελάβετο
 34 αὐτήν. ³⁴ ἤκουσε γάρ ὅτι βούλονται τὸ ὀχύρωμα παραδοῦναι τοῖς παρὰ Δη-
 35 μητρίου, καὶ ἔδωτο ἐκεῖ φρουρὰν ὅπως φυλάσσωσιν αὐτήν. ³⁵ καὶ ἐπέστρεψεν
 35 Ἰωνάθαν καὶ ἐξεκκλησίασε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ, καὶ ἐβουλεύσατο
 36 μετ' αὐτῶν τοῦ οἰκοδομῆσαι ὀχυρώματα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ³⁶ καὶ προσυψώσαι
 37 τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ, καὶ ὑψῶσαι ὕψος μέγα ἀνὰ μέσον τῆς ἄκρας καὶ
 37 τῆς πόλεως εἰς τὸ διαχωρίζειν αὐτὴν τῆς πόλεως, ἵνα ἡ αὕτη κατὰ μόνας,
 38 ὅπως μήτε ἀγοράξωσι μήτε πωλῶσι. ³⁷ καὶ συνήχθησαν τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν
 38 πόλιν, καὶ ἤγγισε τοῦ τείχους τοῦ χειμάρρου τοῦ ἐξ ἀπηλιώτου, καὶ ἐπε-
 39 σκεύασαν τὸ καλούμενον Χαφενάδ. ³⁸ καὶ Σίμων ᾠκοδόμησε τὴν Ἀδιδὰ ἐν
 39 τῇ Σεφελᾷ, καὶ ὠχύρωσε θύρας καὶ μοχλοὺς. ³⁹ καὶ ἐξῆλθες Τρύφων βα-
 40 σιλεύσαι τῆς Ἀσίας καὶ περιτέσσαι τὸ διάδημα καὶ ἐκτεῖναι χεῖρα ἐπὶ Ἀν-
 40 τίοχον τὸν βασιλέα. ⁴⁰ καὶ ἐφοβήθη μὴ ποτε οὐκ ἐάσῃ αὐτὸν Ἰωνάθαν, καὶ
 41 μὴ ποτε πολεμήσῃ πρὸς αὐτόν· καὶ ἐξήτει πόρον τοῦ συλλαβεῖν τὸν Ἰωνάθαν
 41 τοῦ ἀπολέσαι αὐτόν, καὶ ἀπάρας ἦλθεν εἰς Βαιθσάν. ⁴¹ καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνά-
 42 θαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν ἀνδρῶν ἐπιλεγεγμένας
 42 εἰς παράταξιν, καὶ ἦλθεν εἰς Βαιθσάν. ⁴² καὶ εἶδε Τρύφων ὅτι πᾶρεστιν
 43 Ἰωνάθαν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἐκτεῖναι χεῖρας ἐπ' αὐτὸν εὐλαβήθη.
 43 ⁴³ καὶ ἐπεδέξατο αὐτὸν ἐνδόξως, καὶ συνέστησεν αὐτὸν πᾶσι τοῖς φίλοις αὐ-
 44 τοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα, καὶ ἐπέταξε ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ ὑπακούειν
 44 αὐτῷ ὥς ἑαυτῷ. ⁴⁴ καὶ εἶπε τῷ Ἰωνάθαν Ἰνα τί ἔκοψας πάντα τὸν λαόν
 45 τοῦτον πολέμου μὴ ἐνστηχότος ἡμῖν; ⁴⁵ καὶ νῦν ἀπόστειλον αὐτοὺς εἰς τοὺς
 45 οἰκούς αὐτῶν, ἐπίλεξαι δὲ σεαυτῷ ἄνδρας ὀλίγους ὁλίγους ἔσονται μετὰ σοῦ,
 καὶ δεῦρο μετ' ἐμοῦ εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ παραδώσω σοι αὐτήν καὶ τὰ

23. κατα τα αὐτα 25. αμαθιτιν ... του εμβατευσαι 26. παρεμβ. αυτου κ. επεστρεψαν ... ουτως 27. οπλοις ... ετοιμαζεσθαι 28. την καρδιαν αυτων 30. κατεδιωξεν οπισω ... ουκ.εκατελαβεν 31. ζαβαδεους 33. και τα πλησιον οχυρωματα 36. διαχωρησαι 37. om την πολιν ... και επεσεν του τειχους ... επεσκευασεν 39. χειρας 40. κ. ηυλαβηθη μη ποτε ... συλλαβειν αυτον του αποκτειναι· και ... εις βεθσα 41. τεσσαρακοντα ... επιλεγεγμεναι ... εις βεθσα 42. om ιωνathan ... ηυλαβηθη 43. επεταξε. τοις φιλοις αυτου και ταις δυν. αυτου υπ. α. ωςαυτως 45. επιλεξον

λοιπὰ ὀχυρώματα καὶ τὰς δυνάμεις τὰς λοιπὰς καὶ πάντας τοὺς ἐπὶ τῶν
 χρειῶν, καὶ ἐπιστρέψας ἀπελεύσομαι· τούτου γὰρ χάριν πάρεμι. ⁴⁶ καὶ ἐμ- 46
 πιστεύσας αὐτῷ ἐποίησε κατ'ὡς εἶπε, καὶ ἐξαπέστειλε τὰς δυνάμεις, καὶ
 ἀπῆλθον εἰς γῆν Ἰούδα. ⁴⁷ κατέλιπε δὲ μετ' αὐτοῦ ἄνδρας τριςχιλίους, ὧν 47
 διςχιλίους ἀφῆκεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, χίλιοι δὲ συνῆλθον αὐτῷ. ⁴⁸ ὥς δὲ εἰς- 48
 ἦλθεν Ἰωνᾶθαν εἰς Ἱπτολεμαῖδα, ἀπέκλεισαν οἱ Ἱπτολεμαεῖς τὰς πύλας καὶ
 συνέλαβον αὐτόν, καὶ πάντας τοὺς εἰσελθόντας μετ' αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν
 ῥομφαίᾳ. ⁴⁹ καὶ ἀπέστειλε Τρύφων δυνάμεις καὶ ἔπνον εἰς τὴν Γαλιλαίαν 49
 καὶ τὸ πεδῖον τὸ μέγα τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς παρὰ Ἰωνᾶθαν. ⁵⁰ καὶ 50
 ἐπέγνωσαν ὅτι συνελήφθη Ἰωνᾶθαν καὶ ἀπόλωλε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ
 παρεκάλεσαν ἑαυτούς, καὶ ἐπορεύοντο συνεστραμμένοι ἔτοιμοι εἰς πόλεμον.
⁵¹ καὶ ἶδον οἱ διώκοντες ὅτι περὶ ψυχῆς αὐτοῖς ἐστί, καὶ ἐπέστρεψαν. ⁵² καὶ 51 52
 ἦλθον πάντες μετ' εἰρήνης εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐπένθησαν τὸν Ἰωνᾶθαν καὶ
 τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα, καὶ ἐπένθησε πᾶς Ἰσραὴλ πέν-
 ζος μέγα. ⁵³ καὶ ἐζήτησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν ἐκτρίψαι αὐ- 53
 τοὺς· εἶπαν γάρ Οὐκ ἔχουσιν ἄρχοντα καὶ βοηθοῦντα· νῦν οὖν πολεμήσωμεν
 αὐτοὺς καὶ ἐξάρωμεν ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

XIII.

Καὶ ἤκουσε Σίμων ὅτι συνήγαγε Τρύφων δύναμιν πολλὴν τοῦ ἐλθεῖν
 εἰς γῆν Ἰούδα καὶ ἐκτρίψαι αὐτήν. ² καὶ εἶδε τὸν λαὸν ὅτι ἐστὶν ἔντρομος 2
 καὶ ἔμφορος, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἤρρισε τὸν λαόν, ³ καὶ παρ- 3
 κάλεσεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Αὐτοὶ οἴδατε ὅσα ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου
 καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου ἐποιήσαμεν περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ἁγίων,
 καὶ τοὺς πολέμους καὶ τὰς στενοχωρίας ἃς εἶδομεν. ⁴ τούτου χάριν ἀπώλοντο 4
 οἱ ἀδελφοί μου πάντες χάριν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ κατελείφθη ἐγὼ μόνος. ⁵ καὶ 5
 νῦν μὴ μοι γένοιτο φέισσασθαι μοι τῆς ψυχῆς ἐν παντὶ καιρῷ θλίψεως, οὐ
 γὰρ εἰμι κρείσσων τῶν ἀδελφῶν μου. ⁶ πλὴν ἐκδικήσω περὶ τοῦ ἔθνους μου 6
 καὶ περὶ τῶν ἁγίων καὶ περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων ἡμῶν, ὅτι συν-
 ἤχθησαν πάντα τὰ ἔθνη ἐκτρίψαι ἡμᾶς ἔχθρας χάριν. ⁷ καὶ ἀνεξωπύρησεν 7
 τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τῶν λόγων τούτων, ⁸ καὶ ἀπεκρίθησαν 8
 φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες Σὺ εἰ ἡμῶν ἡγούμενος ἀντὶ Ἰούδα καὶ Ἰωνᾶθαν
 τοῦ ἀδελφοῦ σου. ⁹ πολέμησον τὸν πόλεμον ἡμῶν, καὶ πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς 9
 ἡμῖν ποιήσομεν. ¹⁰ καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστάς, καὶ 10
 ἐτάχυνε τοῦ τελέσαι τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν κυκλῶν.
¹¹ καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνᾶθαν τὸν τοῦ Ἀβεσσαλώμου καὶ μετ' αὐτοῦ δύναμιν 11
 ἱκανὴν εἰς Ἰόππην, καὶ ἐξέβαλε τοὺς ὄντας ἐν αὐτῇ καὶ ἔμειναν ἐκεῖ ἐν
 αὐτῇ. ¹² καὶ ἀπῆρε Τρύφων ἀπὸ Ἱπτολεμαῖδος μετὰ δυνάμειος πολλῆς εἰσελ- 12
 θεῖν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ Ἰωνᾶθαν μετ' αὐτοῦ ἐν φυλακῇ. ¹³ Σίμων δὲ παρ- 13
 ενέβαλεν ἐν Ἀδιδᾷ κατὰ πρόσωπον τοῦ πεδίου. ¹⁴ καὶ ἐπέγνω Τρύφων ὅτι 14
 ἀνέστη Σίμων ἀντὶ Ἰωνᾶθαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ὅτι συνάπτειν αὐτῷ
 μέλλει πολεμον, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις λέγων ¹⁵ Περὶ ἀργυρίου 15
 οὐ ὥφελεν Ἰωνᾶθαν ὁ ἀδελφός σου εἰς τὸ βασιλικὸν δι' ἃς εἶχε χρεῖας

45. πολλας pro λοιπας 47. κατελειπεν (... μετ' αὐτοὺς) ... ως pro
 ὧν 48. οἱ πτολεμαῖται ... τοὺς συνελθόντας 49. εἰς γαλιλαϊαν εἰς το ...
 ιωναθου 50. συνελημφθη ... om ιωναθαν ... συνεστρεμμενοι 51. ἐστιν
 αυτοις 52. επενθησεν ισραηλ 53. ανδρα αρχοντα ... εξαρουμεν XIII.
 1. ιουδα του εκτριψαι 2. εκφορος 3. ειπον ... και οικος ... om ας ει-
 δομεν 7. ανεξωπυρισεν ... του λαου αυτου ακουσαι 8. ιωδου και ιωναθου
 9. οσα εαν 10. οχυρωσεν (sed οχ in rasura) 11. ασφαλωμου ... εἰς ιοππη
 ... εν αυτη οντας 13. εν αδιδοις 14. ιωναθου ... μελλει εἰς πολεμον
 15. ιωναθαν αδελφος

16 συνεχόμεν αὐτόν. ¹⁶ καὶ νῦν ἀποστείλον ἀργυρίου τάλαντα ἑκατὸν καὶ δύο
 τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὁμηρα, ὅπως μὴ ἀφεθεῖς ἀποστατήσῃ ἀφ' ἡμῶν, καὶ ἀφή-
 17 σομεν αὐτόν. ¹⁷ καὶ ἔγνω Σίμων ὅτι δόλω λαλοῦσι πρὸς αὐτόν, καὶ πέμπει
 τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάρια μὴ ποτε ἔχθραν ἄρῃ μεγάλην πρὸς τὸν λαόν,
 18 λέγων ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτῷ τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάρια, καὶ ἀπώ-
 19 λετο. ¹⁹ καὶ ἀπέστειλε τὰ παιδάρια καὶ τὰ ἑκατὸν τάλαντα, καὶ διεφύευστο
 20 καὶ οὐκ ἀφῆκε τὸν Ἰωνάθαν. ²⁰ καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθε Τρύφων τοῦ ἐμβα-
 τεῦσαι εἰς τὴν χώραν καὶ ἐκτρίψαι αὐτήν, καὶ ἐκύκλωσεν ὁδὸν τὴν εἰς Ἀδωρα·
 καὶ Σίμων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἀντιπαρήγεν αὐτῷ εἰς πάντα τόπον οὗ
 21 ἂν ἐπορεύετο. ²¹ οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἀπέστελλον πρὸς Τρύφωνα πρεσβευτὰς
 κατασπεύδοντας αὐτόν τοῦ ἔλθειν πρὸς αὐτοὺς διὰ τῆς ἐρήμου καὶ ἀποστεῖ-
 22 λαι αὐτοὺς τροφάς. ²² καὶ ἡτοίμασε Τρύφων πᾶσιν τὴν ὑπὸν αὐτοῦ ἔλθειν
 ἐν τῇ νυκτὶ ἐκεῖνη· καὶ ἦν χιὼν πολλὴ σφόδρα, καὶ οὐκ ἦλθε διὰ τὴν χιόνα·
 23 καὶ ἀπῆρε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Γαλααδίτην. ²³ ὥς δὲ ἤγγισε τῇ Βασκαμᾷ,
 24 ἀπέκτεινε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ. ²⁴ καὶ ἐπέστρεψε Τρύφων καὶ ἀπῆλ-
 25 θεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ²⁵ καὶ ἀπέστειλε Σίμων καὶ ἔλαβε τὰ ὅσα Ἰωνάθαν
 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔβαψεν αὐτὰ ἐν Μωδεὶν πόλει τῶν πατέρων αὐτοῦ.
 26 ²⁶ καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθησαν αὐτόν
 27 ἡμέρας πολλὰς. ²⁷ καὶ ὠκοδόμησε Σίμων ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
 καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτόν τῇ ὁράσει λίθῳ ξεστῷ ἐκ τῶν
 28 ὀπισθεν καὶ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν. ²⁸ καὶ ἔστησεν ἐπ' αὐτὰ ἑπτὰ πυραμίδας,
 μίαν κατέναντι τῆς μιᾶς τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ τοῖς τέσσαρσιν ἀδελ-
 29 φοῖς. ²⁹ καὶ ταῦται ἐποίησε μηχανήματα περὶ τῆς στύλους μεγάλους, καὶ
 ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς στύλοις πανοπλίαις εἰς ὄνομα αἰώνων, καὶ παρὰ ταῖς παν-
 οπλίαις πλοῖα ἐπιγεγλυμμένα εἰς τὸ θεωρεῖσθαι ὑπὸ πάντων τῶν πλεόντων
 30 τὴν θάλασσαν. ³⁰ οὗτος ὁ τάφος ὃν ἐποίησεν ἐν Μωδεὶν ἕως τῆς ἡμέρας
 31 ταύτης. ³¹ ὁ δὲ Τρύφων ἐπορεύετο δόλω μετὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως τοῦ
 32 νεωτέρου καὶ ἀπέκτεινε αὐτόν, ³² καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ καὶ περιέβητο
 33 διαδῆμα τῆς Ἀσίας, καὶ ἐποίησε πληγὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς. ³³ καὶ ὠκο-
 δόμησε Σίμων τὰ ὀχυρώματα τῆς Ἰουδαίας καὶ περιετείχεσε πύργους ὑψη-
 34 τοῖς καὶ τείχεσι μεγάλοις καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς, καὶ ἔθετο βρώματα ἐν
 35 τοῖς ὀχυρώμασι. ³⁴ καὶ ἐπέλεξε Σίμων ἄνδρας καὶ ἀπέστειλε πρὸς Δημήτριον
 τὸν βασιλέα τοῦ ποιῆσαι ἄφεισιν τῇ χώρᾳ, ὅτι πᾶσαι αἱ πράξεις Τρύφωνος
 36 ἦσαν ἀρπαγαί. ³⁵ καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Δημήτριος ὁ βασιλεὺς κατὰ τοὺς λό-
 γους τούτους, καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ καὶ ἔγραψεν αὐτῷ ἐπιστολὴν τοιαύτην
 37 ³⁶ Βασιλεὺς Δημήτριος Σίμωνι ἀρχιερεῖ καὶ φίλῳ βασιλέων καὶ πρεσβυτέροις
 38 καὶ ἔθνεϊ Ἰουδαίων χαίρειν. ³⁷ τὸν στέφανον τὸν χρυσοῦν καὶ τὴν βαΐνην ἣν
 ἀπεστείλατε κεκομισμένα, καὶ ἔτοιμοί ἐσμεν τοῦ ποιεῖν ὑμῖν εἰρήνην μεγά-
 39 λην καὶ γράφειν τοῖς ἐπὶ τῶν χρειῶν τοῦ ἀφιέναι ὑμῖν ἀφέματα. ³⁸ καὶ ὅσα
 ἐστήκαμεν πρὸς ὑμᾶς ἔστηκε, καὶ τὰ ὀχυρώματα ἃ ὠκοδομήκατε ὑπαρχέτω
 40 ὑμῖν. ³⁹ ἀφίμεν δὲ ἄγνοήματα καὶ τὰ ἐμαρτήματα ἕως τῆς σήμερον ἡμέ-
 40 σαλήμ, μηκέτι τελωνέσθω. ⁴⁰ καὶ εἴ τις ἐπιτήδειοι ὑμῶν γραφῆναι εἰς
 τοὺς περὶ ἡμᾶς, ἐγγραφέσθωσαν, καὶ γινέσθω ἀνά μέσον ἡμῶν εἰρήνη.

16. εκατον ταλанта ... αποστατήσῃ 17. παιδ. και μη ποτε 18. λε-
 γοντες ... παιδαρια απωλετο 20. εἰς την πολιν ... οπ. αν 21. απεστελ-
 λον πρεσβυτας και κατασπ. ... προς αυτον 22. ελθειν· και εν τη ν. εκ.
 ην χιων 23. της βασκαμα 25. εθαψ. αυτον εν μωδεειμ 27. λιθω ξυστω
 ... οπισθεν pro εμπροσθεν 28. οπ. επ αυτα .. οπ. τοις 30. μωδεειμ
 32. το διαδημα 33. το οχυρωμα ... ante και πυλαις repetit και πυργοις
 34. επελεξατο ... ησαν αρπασαι 37. την βαῖνην ... αφινα 38. εστησα-
 μεν ... ωκοδομησατε 39. αφ. δε υμιν

⁴¹ ἔτους ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἦρθη ὁ ζυγὸς τῶν ἐθνῶν ἀπὸ τοῦ ⁴¹ Ἰσραὴλ. ⁴² καὶ ἤρξατο ὁ λαὸς Ἰσραὴλ γράφειν ἐν ταῖς συγγραφαῖς καὶ συν- ⁴² ἀλλάγμασιν ἔτους πρώτου ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως μεγάλου καὶ στρατηγοῦ καὶ ἡγουμένου Ἰουδαίων. ⁴³ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ ⁴³ Γάζαν καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὴν παρεμβολαῖς, καὶ ἐποίησεν ἐλεπολείς καὶ προσή-
γαγε τῇ πόλει, καὶ ἐπάταξε πύργον ἓνα καὶ κατελάβετο. ⁴⁴ καὶ ἐξήλλοντο οἱ ⁴⁴ ἐν τῇ ἐλεπόλει εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐγένετο κίνημα μέγα ἐν τῇ πόλει. ⁴⁵ καὶ ⁴⁵ ἀνέβησαν οἱ ἐν τῇ πόλει σὺν ταῖς γυναῖξί καὶ τοῖς τέκνοις ἐπὶ τὸ τεῖχος διεσπῆχότες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ ἀξιοῦντες Σίμωνα δεξιὰς αὐτοῖς δοῦναι, ⁴⁶ καὶ εἶπον Μὴ ἡμῖν χρῆσις κατὰ τὰς πονηρίας ἡμῶν ⁴⁶ ἀλλὰ κατὰ τὸ θέλος σου. ⁴⁷ καὶ συνελύθη Σίμων αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐπολέμησεν ⁴⁷ αὐτούς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκαθάρισε τὰς οἰκίας ἐν αἷς ἦν τὰ εἰδωλα, καὶ οὕτως εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν ὑμῶν καὶ εὐλογῶν. ⁴⁸ καὶ ⁴⁸ ἐξέβαλεν ἐξ αὐτῆς πᾶσαν ἀκαθαρσίαν, καὶ κατέκτισεν ἐκεῖ ἄνδρας οἵτινες τὸν νόμον ποιοῦσι, καὶ προσωχύρωσεν αὐτὴν, καὶ ὠκοδόμησεν ἑαυτῷ ἐν αὐτῇ οἴκησιν. ⁴⁹ οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκωλύοντο ἐκπορευέσθαι καὶ ⁴⁹ εἰσπορευέσθαι εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν, καὶ ἐπεινάσαν σφό-
δρα, καὶ ἀπώλοντο ἐξ αὐτῶν ἱκανοὶ τῇ λιμῇ. ⁵⁰ καὶ ἐβόησαν πρὸς Σίμωνα ⁵⁰ δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν καὶ ἐκαθά-
ρισε τὴν ἄκραν ἀπὸ τῶν μiasμάτων. ⁵¹ καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν τῇ τρίτῃ καὶ ⁵¹ εἰκάδι τοῦ δευτέρου μηνὸς ἔτους ἐνὸς καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ μετὰ αἰνέσεως καὶ βαΐων καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν ὕμνοις καὶ ἐν ᾠδαῖς, ὅτι συνετρίβη ἔχθρὸς μέγας ἐξ Ἰσραὴλ. ⁵² καὶ ἔστησε ⁵² κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ ἄγειν τὴν ἡμέραν ταύτην μετ' εὐφροσύνης· καὶ προσωχύ-
ρωσε τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ τὸ παρὰ τὴν ἄκραν, καὶ ᾠκεῖ ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ. ⁵³ καὶ εἶδε Σίμων τὸν Ἰωάννην υἱὸν αὐτοῦ ὅτι ἀνὴρ ἐστι, καὶ ⁵³ ἔβλετο αὐτὸν ἡγουμένον τῶν δυνάμεων πασῶν, καὶ ᾠκεῖ ἐν Γαζάροις.

XIV.

Καὶ ἐν ἔτει δευτέρῳ καὶ ἑβδομηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ συνήγαγε Δημή-
τριος ὁ βασιλεὺς τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Μήδειαν τοῦ ἐπι-
σπάσασθαι βοήθειαν αὐτῷ ὅπως πολέμησῃ τὸν Τρύφωνα. ² καὶ ἤκουσεν Ἄρ- ²
σάκης ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας ὅτι ἦλθε Δημήτριος εἰς τὰ
ὄρια αὐτοῦ, καὶ ἀπέστείλεν ἓνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ συλλαβεῖν αὐτὸν ζῶντα.
³ καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν Δημητρίου, καὶ συνέλαβεν αὐ- ³
τὸν καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς Ἀρσάκην, καὶ ἔδωτο αὐτὸν ἐν φυλακῇ. ⁴ καὶ ἡσύ- ⁴
χασεν ἡ γῆ Ἰούδα πάσας τὰς ἡμέρας Σίμωνος, καὶ ἐζήτησεν ἀγαθὰ τῷ
ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς ἡ ἐξουσία αὐτοῦ καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ πάσας
τὰς ἡμέρας. ⁵ καὶ μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ ἔλαβε τὴν Ἰόππην εἰς λι- ⁵
μένα, καὶ ἐποίησεν ἐξόδον ταῖς νήσοις τῆς θαλάσσης. ⁶ καὶ ἐπλάτυνε τὰ ὄρια ⁶
τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἐκράτησε τῆς χώρας. ⁷ καὶ συνήγαγεν αἰχμαλωσίαν πολ- ⁷
λήν, καὶ ἐκυρίευσεν Γαζάρων καὶ Βαιθουσῶρων καὶ τῆς ἄκρας· καὶ ἐξῆρε τὰς
ἀκαθαρσίας ἐξ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντικείμενος αὐτῷ. ⁸ καὶ ἦσαν γεωρ- ⁸
γούντες τὴν γῆν αὐτῶν μετ' εἰρήνης, καὶ ἡ γῆ ἐδίδου τὰ γεννήματα

41. ετους εκατοστου εβδομηκοστου ηρηθη 43. om σιμων ... om ελε-
πολεις 44. εξηλλ. οι εν τη πολει 46. ειπαν ... η μην προ ημιν 47. αυ-
τοις σιμων ... εκαθαρισεν ... ιδωλα 48. κατοικισεν εν αυτη ανδρας ...
προσωχυρωσεν 49. om και εισπορευεσθαι 50. εκαθαρισεν 52. om μετ
ευφροσυνης 53. ιδεν ... τον υιον XIV. 1. μηδιαν ... επισπασθαι β.
εαυτω 2. ο βασιλευς περσιδος κ. μηδιας 4. om ιουδα 7. βεθσυρων
8. μετα ειρηνης ... γεννηματα

9 αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν πεδίων τὸν καρπὸν αὐτῶν. ⁹πρεσβύτεροι ἐν ταῖς πλαταταῖς ἐκάθηντο, πάντες περὶ ἀγαθῶν ἐκοινολογοῦντο, καὶ οἱ νεανίσκοι ¹⁰ἐνεδύσαντο δόξας καὶ στολὰς πολέμου. ¹⁰ταῖς πόλεσιν ἐχορήγησε βρώματα, καὶ ἔταξεν αὐτάς ἐν σκευέσιν ὀχυρώσεως, ἕως οὗτου ὠνομάσθη τὸ ὄνομα ¹¹τῆς δόξης αὐτοῦ ἕως ἄκρου τῆς γῆς. ¹¹ἐποίησε τὴν εἰρήνην ἐπὶ τῆς γῆς, ¹²καὶ εὐφράνθη Ἰσραὴλ εὐφροσύνην μεγάλην. ¹²καὶ ἐκάθισεν ἔκαστος ὑπὸ τὴν ¹³ἄμπelon αὐτοῦ καὶ τὴν συκὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. ¹³καὶ ἐξέλειπεν ὁ πολεμῶν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς συνετριβήσαν ἐν ¹⁴ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. ¹⁴καὶ ἐστήρισε πάντας τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐ- ¹⁵τοῦ· τὸν νόμον ἐξεξήτησε, καὶ ἐξῆρε πάντα ἄνομον καὶ πονηρόν. ¹⁵τὰ ἄγρια ¹⁶ἐδόξασε, καὶ ἐπλήθυνε τὰ σκεύη τῶν ἁγίων. ¹⁶καὶ ἠκούσθη ἐν Ῥώμῃ ὅτι ¹⁷ἠπάσανεν Ἰωνάθαν, καὶ ἕως Σπάρτης καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. ¹⁷ὥς δὲ ἤκουσαν ὅτι Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ γέγονεν ἀντ' αὐτοῦ ἀρχιερεὺς καὶ ἐπι- ¹⁸κρατεῖ τῆς χώρας καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐν αὐτῇ, ¹⁸ἔγραψαν πρὸς αὐτὸν δέλ- τοις χαλκαῖς τοῦ ἀνανεώσασθαι πρὸς αὐτὸν φιλαν καὶ τὴν συμμαχίαν ἣν ¹⁹ἔστησαν πρὸς Ἰουδαίαν καὶ Ἰωνάθαν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. ¹⁹καὶ ἀνεγνώσθη- ²⁰σαν ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας ἐν Ἱερουσαλὴμ. ²⁰καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλαν οἱ Σπαρτιάται· Σπαρτιατῶν ἄρχοντες καὶ ἡ πό- ²¹λις Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τῷ ²²λοιπῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων ἀδελφοῖς χαίρειν. ²¹οἱ πρεσβευταὶ οἱ ἀποστα- λέντες πρὸς τὸν δῆμον ἡμῶν ἀπήγγειλαν ἡμῖν περὶ τῆς δόξης ὑμῶν καὶ ²³τιμῆς, καὶ εὐφράνθημεν ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. ²²καὶ ἀνεγράψαμεν τὰ ὑπ' αὐτῶν εἰρημμένα ἐν ταῖς βουλαῖς τοῦ δήμου οὕτως Νουμήνιος Ἀντιόχου καὶ ²⁴Ἀντίπατρος Ἰάσωνος πρεσβευταὶ Ἰουδαίων ἤλθοσαν πρὸς ἡμᾶς ἀνανεοῦμενοι ²⁵τὴν πρὸς ἡμᾶς φιλαν. ²³καὶ ἤρεσε τῷ δήμῳ ἐπιδέξασθαι τοὺς ἄνδρας ἐν- ²⁶δόξως, καὶ τοῦ θῆσθαι τὸ ἀντίγραφον τῶν λόγων αὐτῶν ἐν τοῖς ἀποδοδεγμέ- ²⁷νοις τοῦ δήμου βιβλίοις, τοῦ ἔχειν μνημόσυνον τὸν δῆμον τῶν Σπαρτιατῶν. ²⁴τὸ δὲ ἀντίγραφον τούτων ἐγράψαμεν Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ. ²⁴μετὰ ταῦτα ²⁵ἀπέστειλε Σίμων τὸν Νουμήνιον εἰς Ῥώμην ἔχοντα ἀπὸ λῶα χρυσοῖν μεγάλην ²⁶ὀλκῆς μνῶν χιλίων εἰς τὸ στήσαι πρὸς αὐτοὺς τὴν συμμαχίαν. ²⁵ὥς δὲ ἤκου- ²⁷σεν ὁ δῆμος τῶν λόγων τούτων, εἶπον Τίνα χάριν ἀποδώσομεν Σίμωνι καὶ ²⁸τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ; ²⁶ἐστήρισε γὰρ αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος ²⁹τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν τοὺς ἐχθροὺς Ἰσραὴλ ἀπ' αὐτῶν, καὶ ³⁰ἔστησαν αὐτῷ ἐλευθερίαν. ²⁷καὶ κατέγραψαν ἐν δέλτοις χαλκαῖς καὶ ἔθεντο ³¹ἐν στήλαις ἐν ὅρει Σιών· καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς γραφῆς Ὀκτωκαι- ³²δεκάτῃ Ἑλοῦλ, ἔτος δευτέρου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ, καὶ τοῦτο ³³τρίτον ἔτος ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως, ²⁸ἐν Σαραμέλ, ἐπὶ συναγωγῆς μεγά- ³⁴λης ἱερέων καὶ λαοῦ καὶ ἀρχόντων ἔθνους καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῆς χώρας ³⁵ἐγνώρισεν ἡμῖν, ²⁹ἐπεὶ πολλάκις ἐγενήθησαν πόλεμοι ἐν τῇ χώρᾳ, Σίμων δὲ ³⁶ὁ υἱὸς Ματταθίου ὁ υἱὸς τῶν υἱῶν Ἰαρβ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔδωκαν ³⁷ἐαυτοὺς τῷ κινδύνῳ καὶ ἀντέστησαν τοῖς ὑπερναντίοις τοῦ ἔθνους αὐτῶν, ὅπως ³⁸σταθῇ τὰ ἄγρια αὐτῶν καὶ ὁ νόμος, καὶ δόξη μεγάλη ἐδόξασαν τὸ ἔθνος αὐ- ³⁹τῶν. ³⁰καὶ ἤθροισεν Ἰωνάθαν τὸ ἔθνος αὐτῶν καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς ἀρχιερεὺς, ⁴⁰καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. ³¹καὶ ἐβουλήθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν

9. εκοινολογουν 10. ονομασθη ... ακρου γης 11. ηυφρανθη 13. εξ-
ελειπεν πολεμων ... βασιλεις αυτων 16. ηκουσεν 18. και εγραψαν 19.
ενωπιον εκκλησιας 21. ηυφρανθημεν 22. και αναγραψαμενοι ... ιασονος
23. τω δημω ... μνημοσ. εχειν ... εγραψαν 24. ολκην 25. ειπαν 26.
*επολ. εχθρους τους 27. κατεγραψεν ... εν στηλη ... δευτερου εβδο-
μηκοστου ... του αρχιερεως 28. των ιερων 29. ιωαριβ δυο και οι 30.
εγενη

ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτῶν τοῦ ἐκτρίψαι τὴν χώραν αὐτῶν καὶ ἐκτείναι χεῖρας ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν. ³² τότε ἀνέστη Σίμων καὶ ἐπολέμησε περὶ 32 τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, καὶ ἐδαπάνησε χρήματα πολλὰ τῶν ἑαυτοῦ καὶ ὠπλοδότησε τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοῦ ἔθνους αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὀψωνία, ³³ καὶ ὠχύρωσε τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας καὶ τὴν Βαιθσούραν τὴν ἐπὶ 33 τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας, οὗ ἦν τὰ ὅπλα τῶν πολεμίων τὸ πρότερον, καὶ ἔθετο ἐκεῖ φρουρὰν ἄνδρας Ἰουδαίους. ³⁴ καὶ Ἰόππην ὠχύρωσε τὴν ἐπὶ τῆς 34 θαλάσσης καὶ τὴν Γάζαρα τὴν ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἀζώτου ἐν ἣ ὤκουν οἱ πολέμιοι τὸ πρότερον ἐκεῖ, καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ Ἰουδαίους, καὶ ὅσα ἐπιτήδεια ἦν πρὸς τὴν τούτων ἐπανόρθωσιν ἔθετο ἐν αὐτοῖς. ³⁵ καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὴν πρᾶ- 35 ξιν τοῦ Σίμωνος καὶ τὴν δόξαν ἣν ἐβουλεύσατο ποιῆσαι τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἔθεντο αὐτὸν ἡγούμενον αὐτῶν καὶ ἀρχιερέα, διὰ τὸ αὐτὸν πεπειθμέναι πάντα ταῦτα καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν πίστιν ἣν συνετήρησε τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἐζήτησε παντὶ τρόπῳ ὑψῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ. ³⁶ καὶ ἐν ταῖς ἡμέ- 36 ραις αὐτοῦ εὐδοκῶν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τοῦ ἐξαρχῆσαι τὰ ἔθνη ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει Δαυιδ τοὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ, οἱ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἄκραν ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο καὶ ἐμίαινον κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ἐποιοῦν πληγὴν μεγάλην ἐν τῇ ἀγνεῖα. ³⁷ καὶ κατῴκισεν ἐν αὐτῇ ἄνδρας Ἰουδαίους, 37 καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως, καὶ ὕψωσε τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ. ³⁸ καὶ ὁ βασιλεὺς Δημήτριος ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρ- 38 χιερωσύνην κατὰ ταῦτα, ³⁹ καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ ἐδό- 39 ξασεν αὐτὸν δόξῃ μεγάλῃ. ⁴⁰ ἤκουσε γὰρ ὅτι προσεγύρουνται οἱ Ἰουδαῖοι ὑπὸ 40 Ῥωμαίων φίλοι καὶ σύμμαχοι καὶ ἀδελφοί, καὶ ὅτι ἀπήντησαν τοὺς πρεσβευταῖς Σίμωνος ἐνδόξως, ⁴¹ καὶ ὅτι εὐδόκησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἱερεῖς τοῦ 41 εἶναι Σίμωνα ἡγούμενον καὶ ἀρχιερέα εἰς τὸν αἰῶνα ἕως τοῦ ἀναστῆναι προφήτην πιστόν, ⁴² καὶ τοῦ εἶναι ἐπ' αὐτῶν στρατηγόν, καὶ ὅπως μέλοι 42 αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων καθιστάναι αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς χώρας καὶ ἐπὶ τῶν ὅπλων καὶ ἐπὶ τῶν ὀχυρωμάτων, ⁴³ καὶ ὅπως μέλοι αὐτῷ 43 περὶ τῶν ἁγίων, καὶ ὅπως ἀκούηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὅπως γράφονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πᾶσαι συγγραφαὶ ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ὅπως περιβάλληται πορφύραν καὶ χρυσοφορῇ. ⁴⁴ καὶ οὐκ ἐξέσται οὐδενὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱε- 44 ρῶν ἀδετῆσθαι τι τούτων καὶ ἀντειπεῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ῥητισσομένοις, καὶ ἐπισυστρέψαι συστροφὴν ἐν τῇ χώρᾳ ἄνευ αὐτοῦ, καὶ περιβάλλεσθαι πορφύ- ραν καὶ ἐμποροῦσθαι πόρπην χρυσῇν. ⁴⁵ ὅς δ' ἂν παρὰ ταῦτα ποιήσῃ ἢ 45 ἀδετῆσῃ τι τούτων, ἔνοχος ἔσται. ⁴⁶ καὶ εὐδόκησε πᾶς ὁ λαὸς θέσσαι Σί- 46 μωνι καὶ ποιῆσαι κατὰ τοὺς λόγους τούτους. ⁴⁷ καὶ ἐπεδέξατο Σίμων καὶ 47 εὐδόκησεν ἀρχιερατεῦειν καὶ εἶναι στρατηγὸς καὶ ἐξάρχης τῶν Ἰουδαίων καὶ ἱερέων καὶ τοῦ προστατῆσαι πάντων. ⁴⁸ καὶ τὴν γραφὴν ταύτην εἶπον 48 θέσσαι ἐν δέλτοις χαλκαῖς καὶ στήσαι αὐτάς ἐν περιβόλῳ τῶν ἁγίων ἐν 49 τοπῷ ἐπιστήμῳ, ⁴⁹ τὰ δὲ ἀντίγραφα αὐτῶν θέσσαι ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, ὅπως ἔχῃ Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

34. εκτρ. εις την ... τας χειρας 32. οπλοδοτησεν 33. βεθσουραν 34. την γαζαραν ... εν η ακουσαν ... προς τη τουτ. επανορθωσει 35. πιστιν προ πραξιν ... πεποιτηκ. αυτον ταυτα παντα ... εξεζητησεν 36. ακρας εξ ης ... εποιουσαν 37. κατωκησεν 40. ηκουσθη ... προσαγορευονται ιουδαιοι ... και οι αδελφοι 41. οτι οι ιουδ. κ. οι ιερ. ευδοκησαν τ. εν. αυτων σιμ. 42. μελη ... καθιστ. δι αυτου επι 43. μελη ... περιβαλληται 44. εξεστι (sic) ουδενι ... περιβαλεσθαι 46. σιμωνι ποιησαι 47. *αρχιερευσαι, **αρχιερατευσαι 48. ειπαν ... και θησαι αυτας ... πιστω προ επιστημω

XV.

Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Ἀντίοχος υἱὸς Δημητρίου τοῦ βασιλέως ἐπιστολάς ἀπὸ τῶν νήσων τῆς θαλάσσης Σίμωνι ἱερεὶ καὶ ἐξυάρχῃ τῶν Ἰουδαίων καὶ παντὶ τῷ ἔθνει. ²καὶ ἦσαν περιέχουσαι τὸν τρόπον τοῦτον Βασιλεὺς Ἀντίοχος Σίμωνι ἱερεὶ μεγάλῳ καὶ ἐξυάρχῃ καὶ ἔθνει Ἰουδαίων χαίρειν. ³ἐπειδὴ ἄνδρες λοιμοὶ κατεκράτησαν τῆς βασιλείας τῶν πατέρων ἡμῶν, βούλομαι δὲ ἀντιποιήσασθαι τῆς βασιλείας ὅπως ἀποκαταστήσω αὐτὴν ὡς ἦν πρότερον, ⁴ἐξευλόγησα δὲ πληθὺς δυνάμεων καὶ κατεσκευάσα πλοῖα πολεμικά, ⁵βούλομαι δὲ ἐκβῆναι κατὰ τὴν χώραν ὅπως μετέλθω τοὺς κατεφθαρκότας τὴν χώραν ἡμῶν καὶ τοὺς ἡρημωκότας πόλεις πολλὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ· ⁶ὦν σὺν ἱστημί σοι πάντα τὰ ἀφαιρέματα ἃ ἀφῆκάν σοι οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεῖς, καὶ ⁷ὅσα ἄλλα δόματα ἀφῆκάν σοι. ⁸καὶ ἐπέτρεψά σοι ποιῆσαι κόμμα ἴδιον νόμισμα τῇ χώρᾳ σου, ⁹Ἱερουσαλὴμ δὲ καὶ τὰ ἅγια εἶναι ἐλεύθερα· καὶ πάντα τὰ ὅπλα ὅσα κατεσκευάσας, καὶ τὰ ὀχυρώματα ἃ ὠκοδόμησας ὧν ¹⁰ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀφιεῖσθω σοι. ¹¹ὥς δ' ἂν κρατήσωμεν τῆς βασιλείας ἡμῶν, δοξάσομεν σὲ καὶ τὸ ἔθνος σου καὶ τὸ ἱερὸν δόξῃ ¹²μεγάλῃ, ὥστε φανεράν γενέσθαι τὴν δόξαν ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ¹³ἔτους τετάρτου καὶ ἑβδομηκοντοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθεν Ἀντίοχος εἰς τὴν γῆν πατέρων αὐτοῦ, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις, ὥστε ὀλίγους ¹⁴εἶναι τοὺς καταλειφθέντας σὺν Τρύφωνι. ¹⁵καὶ ἐδίδωξεν αὐτὸν Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἦλθε φεύγων εἰς Δωρᾶ τὴν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. ¹⁶εἶδε γὰρ ὅτι συνῆκται ἐπ' αὐτὸν τὰ κακὰ, καὶ ἀφῆκον αὐτὸν αἱ δυνάμεις. ¹⁷καὶ παρενέβαλεν Ἀντίοχος ἐπὶ Δωρᾶ, καὶ σὺν αὐτῷ δώδεκα μυριάδες ἀνδρῶν πολεμιστῶν καὶ ὀκτακισχίλια ἵππος. ¹⁸καὶ ἐκύκλωσε τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλοῖα ἀπὸ θαλάσσης συνῆψαν, καὶ ἔβλητε τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ οὐκ εἶασεν οὐδένα ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι. ¹⁹καὶ ἦλθε Νουμήνιος καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ ἐκ Ῥώμης ἔχοντες ἐπιστολάς τοῖς βασιλεῦσι καὶ ταῖς χώραις, ἐν αἷς ἐγγράπτο τάδε ²⁰Λεύκιος ὕπατος Ῥωμαίων Ἱππολεμαῖω βασιλεῖ χαίρειν. ²¹οἱ πρεσβευταὶ τῶν Ἰουδαίων ἦλθον πρὸς ἡμᾶς φίλοι ἡμῶν καὶ σύμμαχοι, ἀνανεούμενοι τὴν ἐξ ἀρχῆς φιλίαν καὶ συμμαχίαν, ἀπεσταλμένοι τῷ Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἰουδαίων. ²²ἦνεγκαν δὲ ἀσπίδα χρυσῇν ἀπὸ μῶν χιλίων. ²³ᾤρεσεν οὖν ἡμῖν γράφαι τοῖς βασιλεῦσι καὶ ταῖς χώραις ὅπως μὴ ἐκζητήσωσιν αὐτοῖς κακὰ, καὶ μὴ πολεμήσωσιν αὐτοὺς καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ἵνα μὴ συμμαχῶσιν τοῖς πολεμοῦσιν αὐτούς. ²⁴ἔδοξε δὲ ἡμῖν δεῖξασθαι τὴν ἀσπίδα παρ' αὐτῶν. ²⁵εἰ τινες σὺν λοιμοῖς διαπεφεύγασιν ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν πρὸς ἡμᾶς, παράδοτε αὐτοὺς Σίμωνι τῷ ἀρχιερεὶ ὅπως ἐκδικήσῃ ἐν αὐτοῖς κατὰ τὸν νόμον αὐτῶν. ²⁶καὶ τὰ αὐτὰ ἔγραψε Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ καὶ Ἀττάλῳ, Ἀριαράθῃ καὶ Ἀρσάκῃ, ²⁷καὶ εἰς πάσας τὰς χώρας, καὶ Σαμψάμῃ καὶ Σπαρτιάταις, καὶ εἰς Δῆλον καὶ εἰς Μύνδον καὶ εἰς Σικυῶνα καὶ εἰς τὴν Καρίαν καὶ εἰς Σάμον καὶ εἰς τὴν Παμφυλίαν καὶ εἰς τὴν Λυκίαν

XV. 1. απεστειλεν αντιοχος 3. τινες ανδρες ... βουλευομαι ... το προτερον 5. οσα αλλα αφερεματα 6. οτι και επετρεψα σοι ... της χωρας 7. κατεσκευασας 9. καταστησωμεν την βασιλειαν ... δοξασομεν 10. των πατερων ... οτι τους καταλειψ. 11. εις δωρα φευγ. τ. επι την θαλασσαν 12. ηδει. γαρ οτι επισυνηκται επ αυτον κακα 14. συνεβλειβεν ... και απο της θαλασσης 17. ηλθαν πρ. υμας 18. πεντακισχιλιων 19. και τας χωρας αυτων και ινα μη συμμαχωσιν τοις πολεμουσιν αυτ. 24. τω σιμωνι ... εκδικησει αυτους 22. και τ αυτα ... ατταλω και αραθ 23. σαμψακη ... συκιωνα ... καριδα ... παμφυλιαν και λυκιαν

καὶ εἰς Ἀλικαρνασσὸν καὶ εἰς Ῥόδον καὶ εἰς Φασηλίδαν καὶ εἰς Κῶ καὶ εἰς Σίδην καὶ εἰς Ἀραδὸν καὶ εἰς Γόρτυναν καὶ Κνίδον καὶ Κύπρον καὶ Κυρήνην. ²⁴ τὸ δὲ ἀντίγραφον αὐτῶν ἔγραψαν Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ. ²⁵ Ἀντίοχος 21 25 δὲ ὁ βασιλεὺς παρενέβαλεν ἐπὶ Δωρᾶ ἐν τῇ δευτέρᾳ, προσάγων διὰ παντὸς αὐτῇ τὰς χεῖρας καὶ μηχανὰς ποιούμενος, καὶ συνέκλεισε τὸν Τρύφωνα τοῦ μὴ εἰσπορεύεσθαι καὶ ἐκπορεύεσθαι. ²⁶ καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Σίμων διςχι- 26 λους ἄνδρας ἐκλεκτοὺς συμμαχεῖσθαι αὐτῷ καὶ ἀργύριον καὶ χρυσόν καὶ σκεύη ἱκανά. ²⁷ καὶ οὐκ ἠβούλετο αὐτὰ δεῖξασθαι, ἀλλ' ἠδέτησε πάντα ὅσα 27 συνέδετο αὐτῷ τὸ πρότερον, καὶ ἠλλοτριούντο αὐτῷ. ²⁸ καὶ ἀπέστειλε πρὸς 28 αὐτὸν Ἀθηνόβιον ἓνα τῶν φίλων αὐτοῦ κοινολογησάμενον αὐτῷ, λέγων Ὑμεῖς κατακρατεῖτε τῆς Ἰόππης καὶ Γαζάρων καὶ τῆς ἄκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ, πόλεις τῆς βασιλείας μου. ²⁹ τὰ ὅρια αὐτῶν ἡρμώσατε, καὶ ἐποιήσατε πλη- 29 γὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκυριεύσατε τόπων πολλῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ μου. ³⁰ ὧν οὖν παράδοτε τὰς πόλεις ἅς κατελάβεσθε, καὶ τοὺς φόρους τῶν 30 τόπων ὧν κατεκυριεύσατε ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας. ³¹ εἰ δὲ μὴ, ὅτε 31 ἀντ' αὐτῶν πενταχόσια τάλαντα ἀργυρίου, καὶ τῆς καταφθορᾶς ἧς κατεφθάρκατε καὶ τῶν φόρων τῶν πόλεων ἄλλα τάλαντα πενταχόσια· εἰ δὲ μὴ, παραγενόμενοι ἐκπολεμήσομεν ὑμᾶς. ³² καὶ ἦλθεν Ἀθηνόβιος φίλος τοῦ βα- 32 σιλέως εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ εἶδε τὴν δόξαν Σίμωνος καὶ κυλικεῖον μετὰ χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων καὶ παράστασιν ἱκανήν, καὶ ἐξίστατο, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως. ³³ καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν 33 αὐτῷ Οὔτε γῆν ἄλλοτρίαν εἰλήφαμεν οὔτε ἄλλοτρίων κεκρατήκαμεν, ἀλλὰ τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων ἡμῶν, ὑπὸ δὲ ἐχθρῶν ἡμῶν ἐν τινι καιρῷ ἀκρίτως κατεκρατήσθη. ³⁴ ἡμεῖς δὲ καιρὸν ἔχοντες ἀντεχόμεθα τῆς κληρονο- 34 μίας τῶν πατέρων ἡμῶν. ³⁵ περὶ δὲ Ἰόππης καὶ Γαζάρων ὧν αἰτεῖς, αὐτὰ 35 ἐποιοῦν ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην κατὰ τὴν χώραν ἡμῶν, τούτων δώσομεν τάλαντα ἑκατόν, καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἀθηνόβιος λόγον. ³⁶ ἀπέστρεψε 36 δὲ μετὰ θυμοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν δόξαν Σίμωνος καὶ πάντα ὅσα εἶδε, καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς ὀργὴν μεγάλην. ³⁷ Τρύφων δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ἔφυγεν εἰς Ὀρθωσιάδα. ³⁸ καὶ κατέ- 37 38 στησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Κενδεβαῖον στρατηγὸν τῆς παραλίας, καὶ δυνάμεις πεζικὰς καὶ ἱππικὰς ἔδωκεν αὐτῷ. ³⁹ καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ παρεμβαλεῖν κατὰ 39 πρόσωπον τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ οἰκοδομῆσαι τὴν Κεδρὼν καὶ ὀχυρῶσαι τὰς πύλας, καὶ ὅπως πολεμήσῃ τὸν λαόν· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδίδωκε τὸν Τρύφωνα. ⁴⁰ καὶ παρεγενήσθη Κενδεβαῖος εἰς Ἰάμνιαν, καὶ ἤρξατο τοῦ 40 ἐρεθίζειν τὸν λαόν καὶ ἐμβατεύειν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ αἰχμαλωτίζειν τὸν λαόν καὶ φονεύειν, ⁴¹ καὶ ὥκοδόμησε τὴν Κεδρὼν καὶ ἔταξεν ἐκεῖ ἱππεῖς 41 καὶ δυνάμεις, ὅπως ἐκπορευόμενοι ἐξοδεύωσι τὰς ὁδοὺς τῆς Ἰουδαίας κατὰ συνέταξεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς.

XVI.

Καὶ ἀνέβη Ἰωάννης ἐκ Γαζάρων καὶ ἀπήγγειλε Σίμωνι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ὃ ἀσυνετέλει Κενδεβαῖος. ² καὶ ἐκάλεσε Σίμων τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς 2

23. αλικαρνασσον· και εις κω· και εις σιδην· κ. ε. αραδον και εις ροδον· και εις την βασιλειδαν και γορτυναν 24. εγραψεν 25. οτι μη 27. αλλα ηδετησεν ... εσυνεδετο ... ηλλοτριουτο 28. κοινολογησομενον ... γαζαρηνων ... ακρας εν 30. κατεκυρ. των οριων των εκ της ιουδ. 31. εκπολεμησουσιν 32. κυλικιον ... απηγγ. αυτοις 33. ακριτως εν τινι καιρω 34. κληρονομ. ημων και των 35. γαζαρηνων ετεις ... μεγαλην και τη γη ημων ... οτι αθηνοβιος 37. ορθωσιαν 38. επιστρατηγον 39. παρεμβαλ- λειν ... καιδρων κ. οχ. τ. πολεις ... πολεμη 41. την κεδρω

πρεσβυτέρους Ἰουδαν καὶ Ἰωάννην, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου ἐπολεμήσαμεν τοὺς πολεμίους Ἰσραὴλ ἀπὸ νεότητος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εὐδοῶντι ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν ῥύ-
 3 σασθαι τὸν Ἰσραὴλ πλεονακίς. ³ καὶ δὲ γεγήρακα, καὶ ὑμεῖς δὲ ἐν τῷ ἐλέει ἱκανοὶ ἔστε ἐν τοῖς ἔτεσι· γίνεσθε ἀντ' ἐμοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου, καὶ ἐξελθόντες ὑπερμαχεῖτε ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἥ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ βοή-
 4 θεια ἔστω μεθ' ὑμῶν. ⁴ καὶ ἐπέλεξεν ἐκ τῆς χώρας εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πολεμιστῶν καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὸν Κενδεβαῖον, καὶ ἐκοιμή-
 5 θησαν ἐν Μωδεῖν. ⁵ καὶ ἀναστάντες τὸ πρωὶ ἐπορεύοντο εἰς τὸ πεδῖον, καὶ ἰδοὺ δύνამις πολλή ἐἰς συνάντησιν αὐτοῖς πεζικῇ καὶ ἱππεῖς, καὶ ἦν χει-
 6 μάρρτος ἀνὰ μέσον αὐτῶν. ⁶ καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον αὐτῶν αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ· καὶ εἶδε τὸν λαὸν δειλούμενον διαπερᾶσαι τὸν χειμάρ-
 7 ρον, καὶ διεπέρασε πρῶτος, καὶ ἔδον αὐτὸν οἱ ἄνδρες καὶ διεπέρασαν κατόπισθεν αὐτοῦ. ⁷ καὶ διεῖλε τὸν λαὸν καὶ τοὺς ἱππεῖς ἐν μέσῳ τῶν πε-
 8 ζῶν· ἥ δὲ ἵππος τῶν ὑπεναντιῶν πολλὴ σφόδρα. ⁸ καὶ ἐσάλπισαν ταῖς ἱεραῖς σάλπιγξι, καὶ ἐτροπώθη Κενδεβαῖος καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἔπесον ἐξ αὐτῶν τραυματίαι πολλοί· οἱ δὲ καταλειφθέντες ἔφυγον εἰς τὸ ὄχυρωμα.
 9 ⁹ τότε ἐτραυματίσθη Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννου· Ἰωάννης δὲ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως ἡλθεν εἰς Κεδρὼν ἣν ὠκοδόμησε. ¹⁰ καὶ ἔφυγον ἕως εἰς τοὺς πύργους τοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς Ἀζώτου, καὶ ἐνεπύρσεν αὐτὴν ἐν πυρί, καὶ ἔπесον ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας διςχιλίους· καὶ ἀπέστρεψεν εἰς γῆν Ἰουδα μετ'
 11 εἰρήνης. ¹¹ καὶ Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀβούβου ἦν καθεσταμένος στρατηγὸς εἰς τὸ πεδῖον Ἰεριχώ, καὶ ἔσχεν ἀργύριον καὶ χρυσὸν πόλῳ. ¹² ἦν γὰρ γαμβρὸς τοῦ ἀρχιερέως. ¹³ καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἠβουλήθη κατακρατῆσαι τῆς χώρας, καὶ ἐβουλεύετο δόλῳ κατὰ Σίμωνος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἄραι αὐτούς. ¹⁴ Σίμων δὲ ἦν ἐφοδεύων τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ χώρᾳ καὶ φροντί-
 15 ζων τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν, καὶ κατέβη εἰς Ἰεριχὼ αὐτὸς καὶ Ματθαίας καὶ Ἰούδας οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἔτους ἐβδόμου καὶ ἐβδομηχοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ
 16 ἐν μηνὶ ἑνδεκάτῳ, οὗτος ὁ μὴν Σαβάτ. ¹⁵ καὶ ὑπεδέξατο αὐτοὺς ὁ τοῦ Ἀβούβου εἰς τὸ ὄχυρωματῖον τὸ καλούμενον Δὼκ μετὰ δόλου ὁ ὠκοδόμησε,
 17 καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον μέγαν, καὶ ἐνέκρυψεν ἐκεῖ ἄνδρας. ¹⁶ καὶ ὅτε ἐμεθύσθη Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἐξάνεστη Πτολεμαῖος καὶ οἱ παρ' αὐ-
 18 τοῦ, καὶ ἐλάβοσαν τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ ἐπεισῆλθουσιν τῷ Σίμωνι εἰς τὸ συμ-
 19 πόσιον, καὶ ἀπέκτειναν αὐτὸν καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τινας τῶν παι-
 20 δῶν αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ ἐποίησεν ἄβυσσον μεγάλην, καὶ ἀπέδωκε κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν. ¹⁸ καὶ ἔγραψε ταῦτα Πτολεμαῖος, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεὶ ὅπως ἀποστείλῃ αὐτῷ δυνάμεις εἰς βοήθειαν καὶ παραδῶ αὐτῷ τὴν χώραν αὐτῶν
 21 καὶ τὰς πόλεις. ¹⁹ καὶ ἀπέστειλεν ἐτέρους εἰς Γάζαρα ἄραι τὸν Ἰωάννην, καὶ τοῖς χιλιάρχοις ἀπέστειλεν ἐπιστολάς παραγενέσθαι πρὸς αὐτὸν ὅπως
 22 δῶ αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσὸν καὶ δόματα, ²⁰ καὶ ἐτέρους ἀπέστειλε κα-
 23 ταβέσθαι τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ ὅρος τοῦ ἱεροῦ. ²¹ καὶ προδραμῶν τις ἀπήγγειλεν Ἰωάννῃ εἰς Γάζαρα ὅτι ἀπώλετο ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελ-
 24 φοὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἀπέσταλκε καὶ σὲ ἀποκτείνειν. ²² καὶ ἀκούσας ἐξέστη σφόδρα, καὶ συνέλαβε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐλθόντας ἀπολέσαι αὐτὸν καὶ ἀπέ-

XVI. 2. τοὺς πολεμους ἰσραηλ 3. γεινεσθαι ... ητω μεθ 4. μωδαειμ 5. παιζεικοι ... χειμαρρ. ην ... ειδον αυτον 7. εμμεσω 8. om ιεραις ... εξ αυτου 9. εως ελθειν ... οικοδομησεν 10. om εως ... εν τω αγρω ... επεσαν ... χιλειους ... εἰς την ιουδαιαν 13. και κατα των 14. τας επι-
 15. μελιας ... και οι υιοι 13. ποτον μεγα 16. μετ pro παρ ... om δυο 17. αθειαν ... ανταπεδωκεν 18. om αυτω secundum 19. εταιρους 21. om τις (... ιωαννης)

κτεινεν αὐτούς, ἐπέγνω γὰρ ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι. ²³ καὶ τὰ λοιπὰ 23 τῶν λόγων Ἰωάννου καὶ τῶν πολέμων αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνδραγαδιῶν αὐτοῦ ὧν ἠνδραγάδησε, καὶ τῆς οἰκοδομῆς τῶν τειχέων ὧν ὠκοδόμησε, καὶ τῶν πράξεων αὐτοῦ, ²⁴ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίῳ ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης 24 αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ἐγενήθη ἀρχιερεὺς μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ.

Μ Α Κ Κ Α Β Α Ι Ω Ν

Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο Σ.

I.

Τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς κατ' Αἴγυπτον Ἰουδαίοις χαίρειν. οἱ ἀδελφοὶ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἰουδαίας εἰρήνην ἀγαθὴν. ² καὶ ἀγαθοποιήσαι ὑμῖν ὁ θεὸς καὶ μνηστειῇ τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς 2 Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν πιστῶν. ³ καὶ δώῃ 3 ὑμῖν καρδίαν πᾶσιν εἰς τὸ σέβεσθαι αὐτὸν καὶ ποιεῖν αὐτοῦ τὰ βεληήματα καρδίᾳ μεγάλῃ καὶ ψυχῇ βουλομένη. ⁴ καὶ διανοίξαι τὴν καρδίαν ὑμῶν ἐν 4 τῷ νόμῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς προσταγμασι, καὶ εἰρήνην ποιήσαι, ⁵ καὶ ἐπα- 5 κούσαι ὑμῶν τῶν δεήσεων καὶ καταλλαγείη ὑμῖν, καὶ μὴ ὑμᾶς ἐγκαταλίποι ἐν καιρῷ πονηρῷ. ⁶ καὶ νῦν ὡδέ ἐσμεν προσευχόμενοι περὶ ὑμῶν. ⁷ βασι- 6 7 λεύοντος Δημητρίου ἔτους ἑκατοστοῦ ἐξηκοστοῦ ἐνάτου ἡμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι γεγραφήκαμεν ὑμῖν ἐν τῇ ῥλίψει καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τῇ ἐπελδούσῃ ἡμῖν ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις ἀφ' οὗ ἀπέστη Ἰάσων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀγίας γῆς καὶ τῆς βασιλείας. ⁸ καὶ ἐνεπύρισαν τὸν πυλῶνα, καὶ ἐξέχεαν αἷμα 8 ἀνθρώπων καὶ ἐδεήθημεν τοῦ κυρίου, καὶ εἰσηκούσθημεν, καὶ προσηνέγκαμεν θυσίαν καὶ σμιδάλιν, καὶ ἐξήψαμεν τοὺς λύχνους, καὶ προεβήκαμεν τοὺς ἄρτους. ⁹ καὶ νῦν ἵνα ἄγητε τὰς ἡμέρας τῆς σκηνοπηγίας τοῦ Χασελεύ μη- 9 νός. ¹⁰ ἔτους ἑκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ καὶ ὀγδόου οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ οἱ 10 ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ἡ γερουσία καὶ Ἰούδας Ἀριστοβούλῳ διδασκάλῳ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ὅντι δὲ ἀπὸ τοῦ τῶν χριστῶν ἱερέων γένους, καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Ἰουδαίοις χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν. ¹¹ ἐκ μεγάλων κινδύνων ὑπὸ 11 τοῦ θεοῦ σεσωσμένοι μεγάλως εὐχαριστοῦμεν αὐτῷ, ὥς ἂν πρὸς βασιλεῖα παρατασσόμενοι. ¹² αὐτὸς γὰρ ἐξέβρασε τοὺς παραταξαμένους ἐν τῇ ἀγίᾳ 12 πόλει. ¹³ εἰς γὰρ τὴν Περσίδα γενόμενος ὁ ἡγεμὼν καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἀνυ- 13 πόστατος δοκοῦσα εἶναι δύναμις, κατεκόπησαν ἐν τῷ τῆς Ναναίας ἱερῷ, παραλογισμῷ νοσησμένων τῶν περὶ τὴν Ναναίαν ἱερέων. ¹⁴ ὥς γὰρ συνοι- 14 κήσων αὐτῇ παρεγένετο εἰς τὸν τόπον ὃ τε Ἀντίοχος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ φίλοι χάριν τοῦ λαβεῖν τὰ χρήματα εἰς φερνῆς λόγον. ¹⁵ καὶ προθέντων αὐτὰ τῶν 15 ἱερέων τῆς Ναναίας, κάκεινου προσελθόντος μετ' ὀλίγων εἰς τὸν περίβολον

22. εγνω ... εξητουςαν (23. ηνδραγαδην ... ωκοδομης) 24. επι βιβλιου

Subscriptio: μακκαβαιων α

Inscriptio: μακκαβαιων β

I. 2. μνηστειναι 5. υπακουσε ... εγκαταλειποι 7. ενατου ... γεγραφα-
μεν 8. εισηκουσθημεν ... προσηνεγκαμεν ... εξηγαγεν pro εξηψαμεν 9. σκη-
νοπηγειας 10. om εκατοστον ... om οι prius 12. παρατασσομενους
13. om γαρ ... γενομενος γαρ ... τω περι την 14. συνοικων ... τα χρημ-
πλειονα εις 15. του ναναιου

16 τὸν τεμένους, συγκλείσαντες τὸ ἱερὸν, ὡς εἰσῆλθεν Ἀντίοχος, ¹⁶ ἀνοίξαντες τὴν τοῦ φατνώματος κρυπτήν θύραν βάλλοντες πέτρους συνεκεραύνωσαν τὸν ἡγεμόνα, καὶ μέλη ποιήσαντες καὶ τὰς κεφαλὰς ἀφελόντες τοῖς ἔξω παρέρ-
 17 ριψαν. ¹⁷ κατὰ πάντα εὐλογητὸς ἡμῶν ὁ θεός, ὃς παρέδωκε τοὺς ἀσεβήσαν-
 18 τας. ¹⁸ μέλλοντες οὖν ἄγειν ἐν τῷ Χασελεῦ πέμπτη καὶ εἰκάδι τὸν καθα-
 ρισμόν τοῦ ἱεροῦ, δέον ἡγησάμεθα διασφῆσαι ὑμῖν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἄγητε τῆς σκηνοπηγίας καὶ τοῦ πυρός, ὅτε Νεεμίας οἰκοδομήσας τό τε ἱερὸν καὶ
 19 τὸ θυσιαστήριον ἀνήγειρε θυσίαν. ¹⁹ καὶ γὰρ ὅτε εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἦγοντο οἱ πατέρες ἡμῶν, οἱ τότε εὐσεβεῖς ἱερεῖς λαβόντες ἀπὸ τοῦ πυρός τοῦ θυ-
 20 σιαστηρίου λαθραίως κατέκρυψαν ἐν κοιλώματι φρέατος τάξιν ἔχοντος ἀνύ-
 20 δρου, ἐν ᾧ κατησφαλίσαντο ὥστε πᾶσιν ἄγνωστον εἶναι τὸν τόπον. ²⁰ διελ-
 θόντων δὲ ἐτῶν ἱκανῶν, ὅτε ἔδοξε τῷ θεῷ, ἀποσταλεῖς Νεεμίας ὑπὸ τοῦ
 βασιλέως τῆς Περσίδος τοὺς ἐκγόνους τῶν ἱερέων τῶν ἀποκρυφνόντων ἔπεμ-
 21 ψεν ἐπὶ τὸ πῦρ· ὡς δὲ διεσάφησαν ἡμῖν μὴ εὐρηκέναι πῦρ ἀλλὰ ὕδωρ
 21 παχύ, ²¹ ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀποβάψαντας φέρειν· ὡς δὲ ἀνηνέχθη τὰ τῶν
 θυσιῶν, ἐκέλευσε τοὺς ἱερεῖς Νεεμίας ἐπιβρῆναι τῷ ὕδατι τὰ τε ξύλα καὶ τὰ
 22 ἐπακείμενα. ²² ὡς δὲ ἐγένετο τοῦτο καὶ χρόνος διήλθεν ὅτε ἥλιος ἀνέλαμψε,
 πρότερον ἐπινεφθῆς ὢν, ἀνήφθη πυρὰ μεγάλη ὥστε θυμαῖσαι πάντας.
 23 ²³ προσευχὴν δὲ ἐποίησαντο οἱ ἱερεῖς δαπανωμένης τῆς θυσίας, οἱ τε ἱερεῖς
 καὶ πάντες καταρχομένου Ἰωνάδου, τῶν δὲ λοιπῶν ἐπφωνούντων ὡς Νεε-
 24 μέιου. ²⁴ ἦν δὲ ἡ προσευχὴ τὸν τρόπον ἔχουσα τοῦτον Κύριε κύριε ὁ θεὸς
 ὁ πάντων κτίστης, ὁ φοβερός καὶ ἰσχυρός καὶ δίκαιος καὶ ἐλεήμων, ὁ μόνος
 25 βασιλεὺς καὶ χρηστός, ²⁵ ὁ μόνος χορηγός, ὁ μόνος δίκαιος καὶ παντοκράτωρ
 καὶ αἰώνιος, ὁ διασώζων τὸν Ἰσραὴλ ἐκ παντὸς κακοῦ, ὁ ποιήσας τοὺς πα-
 26 τέρας ἐκλεκτοὺς καὶ ἀγιάσας αὐτούς, ²⁶ πρόσδεξαι τὴν θυσίαν ὑπὲρ παντὸς
 τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ διαφύλαξον τὴν μερίδα σου καὶ καταγλίτσον.
 27 ²⁷ ἐπισυνάγαγε τὴν διασπορὰν ἡμῶν, ἐλευθέρωσον τοὺς δουλεύοντας ἐν τοῖς
 ἔθνεσι, τοὺς ἐξουθενημένους καὶ βδελυκτοὺς ἔπιδε, καὶ γνώτωσαν τὰ ἔθνη
 28 ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν. ²⁸ βασάνισον τοὺς καταδυναστεύοντας καὶ ἐξυβρί-
 29 ζοντας ἐν ὑπερηφανίᾳ. ²⁹ καταφύτευσον τὸν λαόν σου εἰς τὸν τόπον τὸν
 30 ἁγίόν σου, καθὼς εἶπε Μωσῆς. ³⁰ οἱ δὲ ἱερεῖς ἐπέβαλλον τοὺς ὕμνους.
 31 ³¹ καθὼς δὲ ἀνηλώθη τὰ τῆς θυσίας καὶ τὸ περιλειπόμενον ὕδωρ, ὁ Νεεμίας
 32 ἐκέλευσε λίθους μεζζοντας κατασχεῖν. ³² ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, φλόξ ἀνήφθη·
 33 τοῦ δὲ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀντιλάμπαντος φωτὸς ἐδαπανήθη. ³³ ὡς δὲ
 φανερόν ἐγενήθη τὸ πρᾶγμα, καὶ διηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν Ἱερουσῶν ὅτι εἰς
 34 τὸν τόπον οὗ τὸ πῦρ ἀπέκρυψαν οἱ μεταχθέντες ἱερεῖς τὸ ὕδωρ ἐφάνη ἀφ'
 34 οὗ καὶ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν ἤγγισαν τὰ τῆς θυσίας, ³⁴ περιφράξας δὲ ὁ βα-
 35 σιλεὺς ἱερὸν ἐποίησε, δοκιμάσας τὸ πρᾶγμα. ³⁵ καὶ οἷς ἐχαρίζετο ὁ βασι-
 36 λεὺς πολλὰ διάφορα ἐλάμβανε καὶ μετεδίδου. ³⁶ προσηγόρευσαν δὲ οἱ περὶ
 τὸν Νεεμίαν τοῦτο Νεφθάρ, ὃ διερμηνεύεται Καθαρισμός· καλεῖται δὲ παρὰ
 τοῖς πολλοῖς Νεφθαι.

15. τεμενου 16. om αφελοντες ... παραιψαντες 17. εδωκεν 18. om ουν ... διασφεισαι ... αγηται σκηνοπηγειας ... νεμεειας ο οικοδ. το τε το ... θυσιας 19. ημων οι πατερες οι τε ευσεβεις ... εχοντες ανυδρον 20. απο του ... ως διεσαφισαν ... παχυν 21. αποβαψαντες ... νεμεειας επιρνααι 22. om τουτο ... *ο pro οτε (ed. rom. ε, τε) ... om προτερον 23. των τε λοιπων ... νεμειου 24. om κυριε alterum ... και ο ισχυρος 27. εφειδε ... om ει 29. μωσης 34. καταχειν 33. εκρυψαν ... νεμειαν ηγη. τας θυσιας 35. οιν εχαριζετο 36. νεμειαν ... νεφθαρ pro νεφθαι

II.

Εὐρίσκεται δὲ ἐν ταῖς ἀπογραφαῖς Ἱερεμίας ὁ προφήτης ὅτι ἐκέλευσε τοῦ πυρὸς λαβεῖν τοὺς μεταγινόμενους, ὡς σεσήμενται, ² καὶ ὡς ἐνετείλατο 2 τοῖς μεταγενόμενοις ὁ προφήτης, δοὺς αὐτοῖς τὸν νόμον ἵνα μὴ ἐπιλάθωνται τῶν προσταγμάτων τοῦ κυρίου, καὶ ἵνα μὴ ἀποπλανηθῶσι ταῖς διανοίαις, βλέποντες ἀγάλματα χρυσαῖ καὶ ἀργυρᾶ καὶ τὸν περὶ αὐτὰ κόσμον. ³ καὶ 3 ἕτερα τοιαῦτα λέγων, παρεκάλει μὴ ἀποστῆναι τὸν νόμον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν. ⁴ ἣν δὲ ἐν τῇ γραφῇ ὡς τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν ἐκέλευσεν ὁ ⁴ προφήτης χρηματισμοῦ γεννηθέντος αὐτῷ συνακολουθεῖν, ὡς δὲ ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος οὐ ὁ Μωυσῆς ἀναβάς ἐξεάσατο τὴν τοῦ θεοῦ κληρονομίαν. ⁵ καὶ 5 ἐλθὼν ὁ Ἱερεμίας εὗρεν οἶκον ἀνθρώδῃ, καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος εἰσῆνεγκεν ἐκεῖ, καὶ τὴν θύραν ἐνέφραξε. ⁶ καὶ προσελθόντες τινὲς τῶν συνακολουθούντων ὥστε ἐπιστημῆνασθαι 6 τὴν ὁδόν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν εὐρεῖν. ⁷ ὡς δὲ ὁ Ἱερεμίας ἔγνω, μεμψάμε- 7 νος αὐτοῖς εἶπεν ὅτι καὶ ἄγνωστος ὁ τόπος ἔσται ἕως ἂν συναγάγῃ ὁ θεὸς ἐπισυναγωγὴν τοῦ λαοῦ καὶ ἴλεως γένηται. ⁸ καὶ τότε ὁ κύριος ἀναδείξει 8 ταῦτα, καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα τοῦ κυρίου καὶ ἡ νεφέλη ὡς καὶ ἐπὶ Μωυσῇ ἐδηλοῦτο, ὡς καὶ ὁ Σαλωμὼν ἠξίωσεν ἵνα ὁ τόπος καθαραιωθῇ μεγάλως. ⁹ διεσαφεῖτο δὲ καὶ ὡς σοφίαν ἔχων ἀνήνεγκε θυσίαν ἐγκαινισμοῦ καὶ τῆς 9 τελειώσεως τοῦ ἱεροῦ. ¹⁰ καθὼς καὶ Μωυσῆς προσηύξατο πρὸς κύριον, καὶ 10 κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ τῆς θυσίας ἐδαπάνησεν, οὕτως καὶ Σαλωμὼν προσηύξατο, καὶ καταβὰν τὸ πῦρ ἀνήλωσε τὰ ὀλοκαυτώματα. ¹¹ καὶ 11 εἶπε Μωυσῆς διὰ τὸ μὴ βεβρώσθαι τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἀνηλώθη. ¹² ὡς- 12 αὐτως καὶ ὁ Σαλωμὼν τὰς ὀκτὼ ἡμέρας ἤγαγεν. ¹³ ἐξηγοῦντο δὲ καὶ ἐν 13 ταῖς ἀναγραφαῖς καὶ ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς τοῖς κατὰ τὸν Νεεμῖαν τὰ αὐτά, καὶ ὡς καταβαλλόμενος βιβλιοθήκην ἐπισυνήγαγε τὰ περὶ τῶν βασιλέων καὶ προφητῶν καὶ τὰ τοῦ Δαυὶδ καὶ ἐπιστολάς βασιλέων περὶ ἀναθεμάτων. ¹⁴ ὡσαύτως δὲ καὶ Ἰούδας τὰ διαπεπτωκότα διὰ τὸν πόλεμον τὸν 14 γεγονότα ἡμῖν ἐπισυνήγαγε πάντα, καὶ ἔστι παρ' ἡμῖν. ¹⁵ ὦν οὖν ἐὰν χρεῖαν 15 ἔχητε, τοὺς ἀποκομιούντας ὑμῖν ἀποστελλετε. ¹⁶ μέλλοντες οὖν ἄγειν τὸν 16 καθαρισμόν ἐγράψαμεν ὑμῖν· καλῶς οὖν ποιήσετε ἄγοντες τὰς ἡμέρας. ¹⁷ ὁ 17 δὲ θεὸς ὁ σώσας τὸν πάντα λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἀποδοὺς τὴν κληρονομίαν πᾶσι καὶ τὸ βασίλειον καὶ τὸν ἱεράτευμα καὶ τὸν ἁγιασμόν, ¹⁸ καθὼς ἐπηγγεῖλατο 18 διὰ τοῦ νόμου· ἐλπίζομεν γὰρ ἐπὶ τῷ θεῷ ὅτι ταχέως ἡμᾶς ἐλεήσει καὶ ἐπισυνάξει ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸν ἅγιον τόπον. ἐξείλετο γὰρ ἡμᾶς ἐκ μεγάλων κακῶν, καὶ τὸν τόπον ἐκαθάρισε. ¹⁹ τὰ δὲ κατὰ τὸν Ἰούδαν τὸν 19 Μακκαβαῖον καὶ τοὺς τούτου ἀδελφοὺς καὶ τὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ μεγάλου καθαρισμόν καὶ τὸν τοῦ βωμοῦ ἐγκαινισμόν, ²⁰ ἔτι τε τοὺς πρὸς Ἀντίοχον τὸν 20 Ἐπιφανῆ καὶ τὸν τούτου υἱὸν Εὐπάτορα πολέμους, ²¹ καὶ τὰς ἐξ οὐρανοῦ 21 γενομένας ἐπιφανείας τοῖς ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ φιλοτίμως ἀνδραγαθήσασιν, ὥστε τὴν ὅλην χώραν ὀλίγους ὄντας λεηλατεῖν καὶ τὰ βάρβαρα πλήρη διώκειν, ²² καὶ τὸ περιβόητον καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην ἱερὸν ἀνακομίσασ- 22 σθαι, καὶ τὴν πόλιν ἐλευθερώσαι, καὶ τοὺς μέλλοντας καταλύεσθαι νόμους ἐπανορθῶσαι, τοῦ κυρίου μετὰ πάσης ἐπιεικειᾶς ἴλεω γενομένου αὐτοῖς, 23

II. 4—4. inde ab uti exeleusen usque συνακολουθεῖν omnia rescripta.

4. μεταγενόμενους 2. περὶ αὐτάς 6. ἐπιστημῆνασθαι ... ἐδυνήθησαν 7. ἱερεμίας ... συναγῇ ... εἰλεος 8. ἀναδείξη ... ὡς ἐπὶ μωσῇ 10. οὕτως σαλωμων προσηύξ. πρὸς κύριον 11. μωσῆς 12. *μετὰ πρὸ τὰς 13. νεεμειαν ... προφητῶν βιβλία 14. διὰ τὸν γεγον. πολέμ. ἡμ. ἐπισυν. ταῦτα· καὶ 16. ἀγειν πρὸ ἀγόντες 17. τὴν κληρ. αὐτοῦ 18. ἐλεήσει ... ἐξείλετο ... ἐκαθάριον 19. μεγιστοῦ πρὸ μεγαλοῦ 21. ὡς τὴν 22. ἴλεως

23 ²³ τὰ ὑπὸ Ἰάσωνος τοῦ Κυρηναίου δεδηλωμένα διὰ πάντες βιβλίων, πειρασόμε-
 24 ²⁴ να δι' ἐνὸς συντάγματος ἐπιτεμεῖν. ²⁴ συνορῶντες γὰρ τὸ χῆμα τῶν ἀριθμῶν
 25 γήμασι διὰ τὸ πλῆθος τῆς ὕλης, ²⁵ ἐφροντίσαμεν τοῖς μὲν βουλομένοις ἀνα-
 26 γνῶσκειν ψυχαγωγίαν, τοῖς δὲ φιλοφρονοῦσιν εἰς τὸ διὰ μνήμης ἀναλαβεῖν
 27 εὐκοπίαν, πᾶσι δὲ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὠφέλειαν. ²⁶ καὶ ἡμῖν μὲν τοῖς τὴν
 28 κακοπάθειαν ἐπιδεδεγμένοις τῆς ἐπιτομῆς οὐ ῥάδιον, ἰδρωτός δὲ καὶ ἀγρυ-
 29 πνίας τὸ πρᾶγμα, ²⁷ καθάπερ τῷ παρασκευάζοντι συμπόσιον καὶ ζητοῦντι
 30 τὴν ἐτέρων λυσίτελειαν οὐκ εὐχερὲς μὲν, ὅμως διὰ τὴν τῶν πολλῶν εὐχα-
 31 ριστίαν ἡδέως τὴν κακοπάθειαν ὑποίσομεν, ²⁸ τὸ μὲν διακριβοῦν περὶ ἐκά-
 29 ²⁹ στῶν τῷ συγγραφεῖ παραχωρήσαντες, τὸ δὲ ἐπιπορεύεσθαι τοῖς ὑπογραμμοῖς
 30 τῆς ἐπιτομῆς διαπονοῦντες. ²⁹ καθάπερ γὰρ τῆς καινῆς οἰκίας ἀρχιτέκτονι
 31 τῆς ὅλης καταβολῆς φροντιστέον, τῷ δὲ ἐγκαίειν καὶ ζωγραφεῖν ἐπιχειροῦντι
 32 τὰ ἐπιτήδεια πρὸς διακόσμησιν ἐξεταστέον, οὕτω δοκῶ καὶ ἐπὶ ἡμῖν. ³⁰ τὸ
 31 ³¹ μὲν ἐμβατεύειν καὶ περὶ πάντων ποιεῖσθαι λόγον καὶ πολυπραγμανεῖν ἐν
 32 τοῖς κατὰ μέρος τῷ τῆς ἱστορίας ἀρχηγέτῃ καθήκει. ³¹ τὸ δὲ σύντομον τῆς
 32 ³² λέξεως μεταδιώκειν καὶ τὸ ἐξεργαστικὸν τῆς πραγματείας παραιτεῖσθαι τῷ
 32 ³² τὴν μετάφρασιν ποιουμένῳ συγχωρητέον. ³² ἐντεῦθεν οὖν ἀρξώμεθα τῆς διη-
 γήσεως, τοῖς προειρημένοις τοσοῦτον ἐπιζεύξαντες· εὐχρῆς γὰρ τὸ μὲν πρὸ
 τῆς ἱστορίας πλεονάζειν, τὴν δὲ ἱστορίαν ἐπιτεμεῖν.

III.

Τῆς ἁγίας τοίνυν πόλεως κατοικουμένης μετὰ πάσης εἰρήνης, καὶ τῶν
 νόμων ἔτι κάλλιστα συντηρουμένων διὰ τὴν Ὀνίου τοῦ ἀρχιερέως εὐσέβειαν
 2 τε καὶ μισοπονηρίαν, ² συνέβαινε καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τιμᾶν τὸν τόπον,
 3 καὶ τὸ ἱερὸν ἀποστολαῖς ταῖς κρατίσταις δοξάζειν, ³ ὥστε καὶ Σέλευκον τὸν
 4 τῆς Ἀσίας βασιλεῖα χορηγεῖν ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πάντα τὰ πρὸς τὰς
 5 λειτουργίας τῶν θυσιῶν ἐπιβάλλοντα δαπανήματα. ⁴ Σίμων δὲ τις ἐκ τῆς
 6 Βενιαμὶν φυλῆς προστάτης τοῦ ἱεροῦ καθεσταμένος διηνέχῃ τῷ ἀρχιερεῖ
 7 περὶ τῆς κατὰ τὴν πόλιν παρανομίας. ⁵ καὶ νικῆσαι τὸν Ὀνίαν μὴ δυνάμε-
 8 νος, ἦλθε πρὸς Ἀπολλώνιον Θρασαίου τὸν κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν Κοίλης
 9 Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγόν. ⁶ καὶ προσήγγειλε περὶ τοῦ χρημάτων ἀμυ-
 10 νήτων γέμειν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις γαζοφυλάκιον, ὥστε τὸ πλῆθος τῶν δια-
 11 φόρων ἐναρξήμετον εἶναι, καὶ μὴ προσήκειν αὐτὰ πρὸς τὸν τῶν θυσιῶν λό-
 12 γον, εἶναι δὲ δυνατόν ὑπὸ τὴν τοῦ βασιλέως ἐξουσίαν πεσεῖν ἅπαντα ταῦτα.
 13 ⁷ συμμῖξας δὲ ὁ Ἀπολλώνιος τῷ βασιλεῖ, περὶ τῶν μνηυθέντων αὐτῷ χρη-
 14 μάτων ἐνεφάνισεν· ὁ δὲ προχειρισάμενος Ἡλιόδωρον τὸν ἐπὶ τῶν πραγμά-
 15 των ἀπέστειλε δούς ἐντολὰς τὴν τῶν προειρημένων χρημάτων ἐκκομιδὴν
 16 ποιήσασθαι. ⁸ εὐθὺς δὲ ὁ Ἡλιόδωρος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, τῇ μὲν ἐμφά-
 17 σει ὡς τὰς κατὰ Κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην πόλεις ἐφοδεύσων, τῷ πράγ-
 18 ⁹ ματι δὲ τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν ἐπιτελέσων. ⁹ παραγενηθεὶς δὲ εἰς Ἱερο-
 19 σόλυμα καὶ φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τῆς πόλεως ἀποδεχθεὶς, ἀνέβητο
 περὶ τοῦ γεγονότος ἐμφανισμοῦ, καὶ τίνος ἔνεκεν πάρεστι διεσαφῆσεν· ἐπυν-

23. om τα ... κηρυναίου 26. επιδεδιγμένοις ... αγρυπνειας 27. om
 μεν ... ευχαριστεταιν 28. της επιτ. ατονουντες 29. ενκαινιζειν ... ουτως
 δοκων και επι ημων 30. και περιπατον ποιεισθ. λογω ... εν ταις κατα
 ... αρχηγγενετη 31. πραγματιας (... παραιτ. την των μεταφρ.) 32. επι-
 τεμνειν III. 1. om τοινυν ... οτι pro ετι ... ονειου 3. παντα τας (sic)
 ... λειτουργειας ... επιβαλλοντας 4. βενιαμειν ... om περι ... αγορανο-
 μειας 6. αναρξημετον ... μη προσενεγκειν ... om απαντα 7. om ο ...
 προχειρισθαι 8. ποριαν ... εφοδευσε ... επιτελειν 9. φιλοφρ. ο α-
 χιερευς ... διεσαφηνησεν

θάνετο δὲ εἰ ταῖς ἀληθείαις ταῦτα οὕτως ἔχοντα τυγχάνει. ¹⁰ τοῦ δὲ ἀρ-
 χιερώς ὑποδείξαντος παραθήκας εἶναι χρηρῶν τε καὶ ὀρφανῶν, ¹¹ τινὰ δὲ ¹¹
 καὶ Ὑρχανοῦ τοῦ Τωβίου σφόδρα ἀνδρὸς ἐν ὑπεροχῇ κειμένου, οὐχ ὥςπερ
 ἦν διαβόλλων ὁ δυσσεβὴς Σίμων, τὰ δὲ πάντα ἀργυρίου τετρακόσια τά-
 λαντα, χρυσοὶ δὲ διακόσια. ¹² ἀδικησῆναι δὲ τοὺς πεπιστευκότας τῇ τοῦ ¹²
 τόπου ἀγιωσύνῃ καὶ τῇ τοῦ τετιμημένου κατὰ τὸν σύμπαντα κόσμον ἱεροῦ
 σεμνότητι καὶ ἀσυλίας, παντελῶς ἀμήχανον εἶναι. ¹³ ὁ δὲ Ἡλιδωρος, δι' ὃς ¹³
 εἶχε βασιλικὰς ἐντολάς, πάντως ἔλεγεν εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναληπτέα ταῦτα
 εἶναι. ¹⁴ ταξάμενος δὲ ἡμέραν εἰσῆει τὴν περὶ τούτων ἐπίσκεψιν οἰκονομή- ¹⁴
 σων· ἦν δὲ οὐ μικρὰ κατ' ὅλην τὴν πόλιν ἀγωνία. ¹⁵ οἱ δὲ ἱερεῖς πρὸ τοῦ ¹⁵
 συσαστηρίου ἐν ταῖς ἱερατικαῖς στολαῖς ῥίψαντες ἑαυτοὺς ἐπεκαλοῦντο εἰς
 οὐρανὸν τὸν περὶ παραθήκης νομοθετήσαντα τοῖς παρακαταδεμένοις ταῦτα
 σῶα διαφυλάξαι. ¹⁶ ἦν δὲ ὁρῶντα τὴν τοῦ ἀρχιερώς ἰδέαν, τιτρώσκεσθαι ¹⁶
 τὴν διάνοιαν· ἡ γὰρ ὄψις καὶ τὸ τῆς χροᾶς παρηλλαγμένον ἐνέφαινε τὴν
 κατὰ ψυχὴν ἀγωνίαν. ¹⁷ περιεχέτου γὰρ περὶ τὸν ἄνδρα δέος τι καὶ φρι- ¹⁷
 κασμὸς σώματος, δι' ὧν πρόδηλον ἐγένετο τοῖς θεωροῦσι τὸ κατὰ καρδίαν
 ἐνεστὸς ἄλλος. ¹⁸ οἱ δὲ ἐκ τῶν οἰκιῶν ἀγελήδων ἐξεπήδων ἐπὶ πάνδημον ¹⁸
 ἱκετείαν, διὰ τὸ μέλλειν εἰς καταφρόνησιν ἔρχεσθαι τὸν τόπον. ¹⁹ ὑπεζωσμέ- ¹⁹
 ναι δὲ ὑπὸ τοὺς μαστοὺς αἱ γυναῖκες σάκκους κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπλήθυνον·
 αἱ δὲ κατὰκλειστοὶ τῶν παρσένων αἱ μὲν συνέτρεχον ἐπὶ τοὺς πυλῶνας, αἱ
 δὲ ἐπὶ τὰ τεῖχη, τινὲς δὲ διὰ τῶν θυρίδων διεξέκυπτον. ²⁰ πᾶσαι δὲ προ- ²⁰
 κίνοισαν τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐποιοῦντο τὴν λιτανείαν. ²¹ ἔλεειν δ' ²¹
 ἦν τὴν τοῦ πλήθους παμμιγῇ πρόπτωσιν τὴν τε τοῦ μεγάλους διαγωνιῶντος
 ἀρχιερώς προσδοκίαν. ²² οἱ μὲν οὖν ἐπεκαλοῦντο τὸν παντοκράτορα θεὸν τὰ ²²
 πεπιστευμένα τοῖς πεπιστευκόσι σῶα διαφυλάσσειν μετὰ πάσης ἀσφαλείας.
²³ ὁ δὲ Ἡλιδωρος τὸ διεγνωσμένον ἐπετέλει. ²⁴ αὐτόντι δὲ αὐτοῦ σὺν τοῖς ²³
 δορυφόροις κατὰ τὸ γαζοφυλάκιον ἦδη παρόντος, ὁ τῶν πατέρων κύριος καὶ
 πάσης ἐξουσίας δυνάστης ἐπιφάνειαν μεγάλην ἐποίησεν, ὥστε πάντας τοὺς
 κατατολήσαντας συνελθεῖν, καταπλαγέντας τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν, εἰς ἔκλυ-
 σιν καὶ δειλίαν τραπῆναι. ²⁵ ὥφθη γὰρ τις ἵππος αὐτοῖς φοβερὸν ἔχων τὸν ²⁵
 ἐπιβάτην καὶ καλλίστην σαγῇ διακεκοσμημένος, φερόμενος δὲ ρύδην ἐνέσεισε
 τῷ Ἡλιδώρῳ τὰς ἐμπροσθίους ὀπλὰς· ὁ δὲ ἐπικαθήμενος ἐφάνετο χρυσοῦν
 πανοπλίαν ἔχων. ²⁶ ἕτεροι δὲ δύο προεφάνησαν αὐτῷ νεανῖαι τῇ ῥώμῃ μὲν ²⁶
 ἐκπρεπεῖς, κάλλιστοι δὲ τῇ δόξῃ, διαπρεπεῖς δὲ τὴν περιβολήν· οἱ καὶ πα-
 ραστάντες ἐξ ἑκατέρου μέρους ἐμαστίγουν αὐτὸν ἀδιδαιέπτως, πολλὰς ἐπιρ-
 ριπτοῦντες αὐτῷ πληγὰς. ²⁷ ἄφνω δὲ πεσόντα πρὸς τὴν γῆν καὶ πολλῷ ²⁷
 σκότει περιχυθέντα, συναρπάσαντες καὶ εἰς φορεῖον ἐνέεντες, ²⁸ τὸν ἄρτι μετὰ ²⁸
 πολλῆς παραδρομῆς καὶ πάσης δορυφορίας εἰς τὸ προειρημένον εἰσελθόντα
 γαζοφυλάκιον, ἔφερον ἀβοήθητον ἑαυτῷ καθεστῶτα, φανερώς τὴν τοῦ θεοῦ
 δυναστείαν ἐπεγνώκοτες. ²⁹ καὶ ὁ μὲν διὰ τὴν θείαν ἐνέργειαν ἄφρονος καὶ ²⁹
 πάσης ἐστερημένος ἐλπίδος καὶ σωτηρίας ἔρριπτο. ³⁰ οἱ δὲ τὸν κύριον εὐλό- ³⁰

10. παρακαταθήκας 11. του τωβιω ... ουχ ουτως διαβαλλων 12. αδικησαι τε ... ασυλεια 13. ιeros pro ηλιδωρος ... αναλημπτεια 14. παρακαταθήκης 15. ειδεαν 16. γαρ επι τον ... δι ην προδηλον εγεινετο 18. οικειων ... ικετιαν ... μη μελλειν 19. επληθυνον ... διεκυπτον 20. λιτανειαν 21. ελεειν δε την ... αγωνιωντος 22. τον πανκρατητη κυριον τα 24. ο των πνευματων και πασης 25. τοις pro τις ... εισισεν ... τας εν-προσεισε· ους οπλας (sic) 26. ετερε ... εφανησαν ... την γλωσσαν pro τη δοξη ... (εκπρεπεις et διαπρεπεις ...) παρισταντες ... εμαστιγ. εαυτον ... επιρριπτοντες 27. δε επεσον τα προς ... φοριον 28. αβοηθητ. αυτον τοις χολοις (sic) καθεστωτα φαν. την δυναστιαν επεγνωκοτα 29. ανεργειαν ... εριπτο

γουν τὸν παραδοξάζοντα τὸν ἑαυτοῦ τόπον· καὶ τὸ μικρῷ πρότερον δέους
 31 καὶ παραχῆς γέμον ἱερόν, τὸν παντοκράτορος ἐπιφανέντος κυρίου, χαρᾶς καὶ
 εὐφροσύνης ἐπεπλήρωτο. ³¹ταχὺ δέ τινες τῶν τοῦ Ἡλιοδώρου συνήθων
 32 ἤβριον τὸν Ὀνίαν ἐπικαλέσασθαι τὸν ὕψιστον, καὶ τὸ ζῆν χαρίσασθαι τῷ
 παντελῶς ἐν ἐσχάτῃ πνοῇ κειμένῳ. ³²ὑποπτος δὲ γενόμενος ὁ ἀρχιερεὺς, μὴ
 ποτε δι᾿ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς σχῆ, κακουργίαν τινὰ περὶ τὸν Ἡλιοδωρον ὑπὸ
 33 τῶν Ἰουδαίων συντελεῖσθαι, προσήγαγε θυσίαν ὑπὲρ τῆς τοῦ ἀνδρὸς σωτη-
 ρίας. ³³ποιουμένου δὲ τοῦ ἀρχιερέως τὸν ἱλασμόν οἱ αὐτοὶ νεανίαί πάλιν
 ἐφάνησαν τῷ Ἡλιοδώρῳ ἐν ταῖς αὐταῖς ἐσθήσεσιν ἐστολισμένοι, καὶ στάν-
 34 τες εἶπον Πολλὰς τῷ Ὀνίᾳ τῷ ἀρχιερεῖ χάριτας ἔχε, διὰ γὰρ αὐτόν σοι
 35 κεχάρισται τὸ ζῆν ὁ κύριος· ³⁴σύ δὲ ὑπ' αὐτοῦ μεμαστιγωμένος διάγγελε
 πᾶσι τὸ μεγαλεῖον τοῦ θεοῦ κράτος. ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀφανεῖς ἐγένοντο.
 36 ³⁵ὁ δὲ Ἡλιοδωρος θυσίαν ἀνεέγκας τῷ κυρίῳ καὶ εὐχὰς μεγίστας εὐξά-
 μενος τῷ τὸ ζῆν περιποιήσαντι, καὶ τὸν Ὀνίαν ἀποδεξάμενος, ἀνεστρατοπέ-
 37 δευσε πρὸς τὸν βασιλέα. ³⁶ἐξεμαρτύρει δὲ πᾶσιν ἅπερ ἦν ὑπ' ὅσιν τεθεα-
 38 μένος ἔργα τοῦ μεγίστου θεοῦ. ³⁷τοῦ δὲ βασιλέως ἐπερωτήσαντος τὸν Ἡλιο-
 δωρον ποῖός τις εἴη ἐπιτήδειος ἔτι ἅπαξ διαπεμφθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα,
 39 ἔφησεν ³⁸Εἴ τινα ἔχεις πολέμιον ἢ πραγμάτων ἐπίβουλον, πέμψον αὐτὸν
 ἐκεῖ, καὶ μεμαστιγωμένον αὐτὸν προσδέξῃ, ἐάνπερ καὶ διασωθῇ, διὰ τὸ
 40 περὶ τὸν τόπον ἀληθῶς εἶναι τινα θεοῦ δύναμιν. ³⁹αὐτὸς γὰρ ὁ τὴν κατοικί-
 αν ἐπουράνιον ἔχων ἐπόπτης ἐστὶ καὶ βοηθὸς ἐκείνου τοῦ τόπου, καὶ τοὺς
 41 παραγινόμενους ἐπὶ κακώσει τύπτειν ἀπάλλυσιν. ⁴⁰καὶ τὰ μὲν κατὰ Ἡλιο-
 δωρον καὶ τὴν τοῦ γαζοφυλακίου τήρησιν οὕτως ἐχώρησεν.

IV.

Ὁ δὲ προειρημένος Σίμων ὁ τῶν χρημάτων καὶ τῆς πατρίδος ἐνδείκτης
 γεγὼνὸς ἐκακολόγει τὸν Ὀνίαν, ὡς αὐτὸς τε εἴη τὸν Ἡλιοδωρον ἐπισεσει-
 2 κῶς καὶ τῶν κακῶν δημιουργὸς καθεστηκώς. ²καὶ τὸν εὐεργέτην τῆς πό-
 λεως καὶ τὸν κηδεμόνα τῶν ὁμοειδῶν καὶ ζηλωτὴν τῶν νόμων ἐπίβουλον
 3 τῶν πραγμάτων ἐτόλμα λέγειν. ³τῆς δὲ ἔχθρας ἐπὶ τοσοῦτον προβαίνουσης
 ὥστε καὶ διὰ τινος τῶν ὑπὸ τοῦ Σίμωνος δεδοικιασμένων φόνους συντε-
 4 λεῖσθαι, ⁴συνωρῶν ὁ Ὀνίας τὸ χαλεπὸν τῆς φιλονεικίας, καὶ Ἀπολλώνιον
 μαίνεσθαι ὡς τὸν Κόλῃς Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν συναυξήσαντα τὴν
 5 κακίαν τοῦ Σίμωνος, ⁵ὡς τὸν βασιλέα διεχομίσθη, οὐ γινόμενος τῶν πολι-
 τῶν κατήγορος, τὸ δὲ συμφέρον κοινῇ κατ' ἰδίαν παντὶ τῷ πλήθει σκοπῶν.
 6 ⁶ἑώρα γὰρ ἄνευ βασιλικῆς προνοίας ἀδύνατον εἶναι τυχεῖν εἰρήνης ἔτι τὰ
 7 πράγματα, καὶ τὸν Σίμωνα παῦλαν οὐ ληψόμενον τῆς ἀνοίας. ⁷μεταλλάξαν-
 τος δὲ τὸν βίον Σελεύκου, καὶ παραλαβόντος τὴν βασιλείαν Ἀντιόχου τοῦ
 8 χιερωσύνην, ⁸ἐπαγγεῖλόμενος τῷ βασιλεῖ δι' ἐντεύξεως ἀργυρίου τάλαντα
 ἐξήκοντα πρὸς τοῖς τριακοσίοις καὶ προσόδου τινὸς ἄλλης τάλαντα ὀγδοή-
 9 κοντα. ⁹πρὸς δὲ τούτοις ὑποσχεῖτο καὶ ἕτερα διαγράψαι πεντήκοντα πρὸς
 τοῖς ἑκατόν, ἐὰν συγχωρηθῇ διὰ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ γυμνάσιον καὶ ἐφηβίαν
 10 αὐτῷ συστήσασθαι καὶ τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀντιοχεῖς ἀναγράψαι. ¹⁰ἐπι-
 νέσαντος δὲ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀρχῆς κρατήσας, εὐθὺς ἐπὶ τὸν Ἑλλη-

30. χριστου pro κυριου (χῡ pro κύ) ... ἐπλήρωτο 32. διαληψιν 33. εἶπαν Πολλα ονια ... το ζην κυριος 34. συ δε εξ ουρανού μεν μαστιγωμενος (sic) διαγγελλε 35. ἀνεγκων τω θεω 38. διασωθη 39. ἀπολλυει 40. κατ ἡλιοδ. IV. 1. ὡς ουτος τε 4. συνωρων ονιας ... μαιν. εως των κοιλης φυνικης και συριας ... συναυξαντο 5. προς pro ως ... διεκοσμηθη ... συμφορον κοινη και κατ 6. ειρηνης επι τα ... ληψομενον 7. αρχιερωσυνην 9. υπεισχοιτο ... διαγραφειν ... επιχωρηγηθη 40. ευθως προς τον

νικὸν χαρακτῆρα τοὺς ὁμοφύλους μετῆγε. ¹¹ καὶ τὰ κείμενα τοῖς Ἰουδαίοις 11
 φιλάνθρωπα βασιλικά διὰ Ἰωάννου τοῦ πατρὸς Εὐπολέμου, τοῦ ποιησαμένου
 τὴν πρεσβείαν ὑπὲρ φιλίας καὶ συμμαχίας πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, παρώσατο·
 καὶ τὰς μὲν νομίμους καταλύων πολιτείας, παρανόμους ἐπισμούς ἐκαίνιζεν.
¹² ἄσμένους γὰρ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν γυμνάσιον καθίδρυσε, καὶ τοὺς 12
 κρατίστους τῶν ἐφήβων ὑποτάσων ὑπὸ πέτασον ἤγεν. ¹³ ἦν δ' οὕτως ἀκμῇ 13
 τις Ἑλληνισμοῦ καὶ πρόσθασις ἀλλοφυλισμοῦ διὰ τὴν τοῦ ἀσεβοῦς καὶ οὐκ
 ἀρχιερέως Ἰάσωνος ὑπερβάλλουσαν ἀναγνείαν, ¹⁴ ὥστε μηκέτι περὶ τὰς τοῦ 14
 θυσιαστηρίου λειτουργίας προσδύμους εἶναι τοὺς ἱερεῖς, ἀλλὰ τοῦ μὲν ναοῦ
 καταφρονούντες καὶ τῶν θυσιῶν ἀμελοῦντες ἔσπευδον μετέχειν τῆς ἐν πα-
 λαίστρᾳ παρανόμου χορηγίας μετὰ τὴν τοῦ δίσκου πρόκλησιν, ¹⁵ καὶ τὰς μὲν 15
 πατρῴους τιμὰς ἐν οὐδενὶ τιθέμενοι, τὰς δὲ Ἑλληνικὰς δόξας καλλίστας ἡγού-
 μενοι. ¹⁶ ὧν χάριν περιέσχεν αὐτοὺς χαλεπὴ περίστασις, καὶ ὧν ἐξήλουν τὰς 16
 ἀγωγὰς καὶ καθάπαν ἤψελον ἐξομοιοῦσθαι, τούτους πολεμίους καὶ τιμωρη-
 τὰς ἔσχον. ¹⁷ ἀσεβεῖν γὰρ εἰς τοὺς θεοὺς νόμους οὐ ῥάδιον, ἀλλὰ ταῦτα ὁ 17
 ἀκόλουθος καιρὸς δηλώσει. ¹⁸ ἀγομένου δὲ πενταετηρικοῦ ἀγῶνος ἐν Τύρῳ 18
 καὶ τοῦ βασιλέως παρόντος, ¹⁹ ἀπέστειλεν Ἰάσων ὁ μιὰρὸς θεωροῦς ἀπὸ Ἰε- 19
 ροσολύμων Ἀντιοχεῖς ὄντας παρακομίζοντας ἀργυρίου δραχμὰς τριακοσίας εἰς
 τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν, ἃς καὶ ἤξιωσαν οἱ παρακομίσαντες μὴ χρῆσθαι
 πρὸς θυσίαν διὰ τὸ μὴ καθήκειν, εἰς ἑτέραν δὲ καταθέσθαι δαπάνην. ²⁰ ἔπεμ- 20
 ψεν οὖν ταῦτα διὰ μὲν τὸν ἀποστείλαντα εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν,
 ἔνεκεν δὲ τῶν παρακομίζοντων εἰς τὰς τῶν τριτῶν κατασκευάς. ²¹ ἀποστα- 21
 λέντος δὲ εἰς Αἴγυπτον Ἀπολλωνίου τοῦ Μενεσθένος διὰ τὰ πρωτοκλήσια Πτο-
 λεμαίου τοῦ Φιλομήτορος βασιλέως, μεταλαβὼν Ἀντίοχος ἀλλότριον αὐτὸν
 τῶν αὐτῶν γεγονέναι πραγμάτων, τῆς κατ' αὐτὸν ἀσφαλείας ἐφρόντιζεν·
 ὅθεν εἰς Ἰόππην παραγενόμενος κατήντησεν εἰς Ἱεροσόλυμα. ²² μεγαλοπρε- 22
 πῶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς πόλεως παραδεχθεῖς, μετὰ δαδουχίας καὶ
 βοῶν εἰσπεπόρευται, εἰς οὕτως εἰς τὴν Φοινίκην κατεστρατοπέδευσε. ²³ μετὰ 23
 δὲ τριετὴ χρόνον ἀπέστειλεν Ἰάσων Μενέλαον τὸν τοῦ προσημαιομένου Σί-
 μωνος ἀδελφόν, παρακομίζοντα τὰ χρήματα τῷ βασιλεῖ καὶ περὶ πραγμάτων
 ἀναγκαιῶν ὑπομνηματιομοὺς τελέσοντα. ²⁴ ὁ δὲ συσταθεὶς τῷ βασιλεῖ καὶ 24
 δοξάσας αὐτὸν τῷ προσώπῳ τῆς ἐξουσίας, εἰς ἑαυτὸν κατήντησε τὴν ἀρχιε-
 ρωσύνην, ὑπερβαλὼν τὸν Ἰάσωνα τάλαντα ἀργυρίου τριακοσία. ²⁵ λαβὼν δὲ 25
 τὰς βασιλικὰς ἐντολὰς παρεγένετο, τῆς μὲν ἀρχιερωσύνης οὐδὲν ἄξιον φέρων,
 θυμὸς δὲ ὡμοῦ τυράννου καὶ θηρὸς βαρβάρου ὀργὰς ἔχων. ²⁶ καὶ ὁ μὲν 26
 Ἰάσων ὁ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ὑπονοθεύσας, ὑπονοθευθεὶς ὑφ' ἑτέρου φυγὰς
 εἰς τὴν Ἀμμανίτιν χώραν συνήλαστο. ²⁷ ὁ δὲ Μενέλαος τῆς μὲν ἀρχῆς ἐκρά- 27
 τει, τῶν δὲ ἐπηγγελμένων τῷ βασιλεῖ χρημάτων οὐδὲν εὐτάκτει· ποιουμέ-
 νου δὲ τὴν ἀπάτησιν Σωστράτου τοῦ τῆς ἀκροπόλεως ἐπάρχου, ²⁸ πρὸς τοῦ- 28
 τον γὰρ ἦν ἡ τῶν φόρων πρᾶξις, δι' ἣν αἰτίαν οἱ δύο ὑπὸ τοῦ βασιλέως

10. ομ. μετεστησε 11. παρώσατος ... νομίμας 12. ομ την ... εφ ημων
 pro εφηβων ... ηγαγεν 13. ην δε ουτ. αγκμη του ελλ. ... εισασνος ...
 αγνειαν 14. λειτουργειας ... αλλα τους μεν ναιω καταφρονουντας (sic) ...
 παλειστηρ ... χορηγειας ... προσκλησιν 15. πατρωας ... τεθιμενοι ... καλ-
 λιστορη 16. ων καλ χارين ... καθο απαν ... τους pro τουτους 19. μιε-
 ρος ... ως απο ... αντιοχιας παρακομ. ... τριακοσιους ... οι παρακομι-
 ζοντες ... εις θυσιαν ... ομ δια το μη καθηκειν usque versu 20. ηρακλειους
 θυσιαν 20. ενεκα δε των παροντων εις ... τριτρωων 21. μενεσθεσεως ...
 πρωτοκλησια του φιλομητορος ... των αυτου γεγονοτων ... της καθ αυτον
 ... ιππην 22. μεγαλομερως ... ιασνος ... αποδεχθεις ... βοων εισεδεχθη
 εις 23. αναγκαιον ... τελεσοντας 24. κατηντησεν αρχιερ. υπερβαλλων
 25. παρεγινετο 26. υπονομευθεις 28. των διαφορων

29 προσεκήρυξαν. ²⁹ καὶ ὁ μὲν Μενέλαος ἀπέλιπε τῆς ἀρχιερωσύνης διάδοχον
 Λυσίμαχον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν, Σώστρατος δὲ Κράττητα τὸν ἐπὶ τῶν Κυ-
 30 πρίων. ³⁰ τοιοῦτων δὲ συνεστηκότων συνέβη Ταρσεῖς καὶ Μαλλώτας στασιά-
 31 ζειν διὰ τὸ Ἀντιοχίδι τῇ παλλακῇ τοῦ βασιλέως ἐν δωρεᾷ δεδόσθαι. ³¹ ᾤετον
 οὖν ὁ βασιλεὺς ἦκε καταστεῖλαι τὰ πράγματα, καταλιπὼν τὸν διαδεχόμενον
 32 Ἀνδρόνικον τῶν ἐν ἀξιώματι κειμένων. ³² νομίσας δὲ ὁ Μενέλαος εἰληφέναι
 καίρῳ εὐφυῇ, χρυσώματά τινα τῶν τοῦ ἱεροῦ νοσφισάμενος ἐχαρίσατο τῷ
 Ἀνδρόνικῳ, καὶ ἕτερα ἐτύγχανε πεπρακῶς εἰς τε Τύρον καὶ τὰς κύκλῳ πό-
 33 λεις. ³³ ἃ καὶ σαφῶς ἐπεγνώκως ὁ Ὀνίας, παρήλεγχεν ἀποκεχωρηκῶς εἰς
 34 ἄσυλον τόπον ἐπὶ Δάφνης τῆς πρὸς Ἀντιόχειαν κειμένης. ³⁴ ὅθεν ὁ Μενέλαος
 λαβὼν ἰδίᾳ τὸν Ἀνδρόνικον παρεκάλει χειρώσασθαι τὸν Ὀνίαν· ὁ δὲ παρα-
 γεγόμενος ἐπὶ τὸν Ὀνίαν καὶ πεισθεὶς ἐπὶ δόλῳ καὶ δεξιᾷ μετ' ὀρκῶν δούς,
 καίπερ ἐν ὑποφίᾳ κείμενος, ἔπεισεν ἐκ τοῦ ἀσύλου προελθεῖν, ὃν καὶ πα-
 35 ραροχήμα παρέκλεισεν οὐκ αἰδεσθεὶς τὸ δίκαιον. ³⁵ δι' ἣν αἰτίαν οὐ μόνον
 Ἰουδαῖοι, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἑλλάνων ἐδείναζον καὶ ἐδυσφόρουσαν ἐπὶ τῷ
 36 τοῦ ἀνδρὸς ἀδίκῳ φόνῳ. ³⁶ τοῦ δὲ βασιλέως ἐπανελθόντος ἀπὸ τῶν κατὰ
 Κιλικίαν τόπων ἐνετύγχανον οἱ κατὰ πόλιν Ἰουδαῖοι, συμμισπονηρούντων
 37 καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὑπὲρ τοῦ παρὰ λόγον τὸν Ὀνίαν ἀπεκτάνθαι. ³⁷ ψυχικῶς
 οὖν ὁ Ἀντίοχος ἐπιλυπηθεὶς καὶ τραγεὶς εἰς ἔλεον καὶ θαυμάσιος διὰ τὴν τοῦ
 38 μετηλλαχότος σωφροσύνην καὶ πολλὴν εὐταξίαν, ³⁸ καὶ πυρῶν τοῖς θυμοῖς
 παραρρήμα τὴν τοῦ Ἀνδρόνικου πορφύραν περιελόμενος καὶ τοὺς χιτῶνας
 περιβρήξας, περιαγαγὼν κατ' ὅλην τὴν πόλιν, ἐπ' αὐτὸν τὸν τόπον οὐπὲρ
 εἰς τὸν Ὀνίαν ἡσέβησεν, ἐκεῖ τὸν μαιφόνον ἀπεκόσμησε, τοῦ κυρίου τὴν
 39 ἀξίαν αὐτῷ κόλασιν ἀποδόντος. ³⁹ γενομένων δὲ πολλῶν ἱεροσυλημάτων κατὰ
 τὴν πόλιν ὑπὸ τοῦ Λυσίμαχου μετὰ τῆς Μενελάου γνώμης, καὶ διαδοθείσης
 ἔξω τῆς φήμης, ἐπισυνήχθη τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν Λυσίμαχον, χρυσωμάτων ἥδη
 40 πολλὰν διενεργημένων. ⁴⁰ ἐπεγερομένων δὲ τῶν ὄχλων καὶ ταῖς ὁργαῖς διεμ-
 πιμπλαμένων, κατ' ὀπίσθας ὁ Λυσίμαχος πρὸς τρισχίλους κατήρξατο χειρῶν
 ἀδίκων, προηγησαμένου τινὸς τυράννου προβεβηκότος τὴν ἡλικίαν, οὐδὲν δε-
 41 ἦπτον καὶ τὴν ἄνοιαν. ⁴¹ συνιδόντες δὲ καὶ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Λυσίμαχου,
 συναρπάσαντες οἱ μὲν πέτρους, οἱ δὲ ξύλων πάχη, τινὲς δὲ ἐκ τῆς παρακει-
 μένης σποδοῦ δρασσόμενοι, φύρδην ἐνετίνασσαν εἰς τοὺς περὶ τὸν Λυσίμαχον.
 42 ⁴² δι' ἣν αἰτίαν πολλοὺς μὲν αὐτῶν τραυματίας ἐποίησαν, τινὰς δὲ καὶ κα-
 τέβαλον, πάντας δὲ εἰς φυγὴν συνήλασαν, αὐτὸν δὲ τὸν ἱερόσυλον παρὰ τὸ
 43 γαζοφυλάκιον ἐχειρώσαντο. ⁴³ περὶ δὲ τούτων ἐνέστη κρίσις πρὸς τὸν Μενέ-
 44 λαον. ⁴⁴ καταντήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς Τύρον, ἐπ' αὐτοῦ τὴν δικαιο-
 45 λογίαν ἐποίησαντο οἱ πεμφθέντες ἄνδρες τρεῖς ὑπὸ τῆς γερουσίας. ⁴⁵ ἥδη δὲ
 λελειμμένος ὁ Μενέλαος ἐπηγγέλατο χρήματα ἱκανὰ τῷ Πτολεμαίῳ τῷ
 46 Δορυμένῳ πρὸς τὸ πείσαι τὸν βασιλέα. ⁴⁶ ὅθεν ἀπολαβὼν ὁ Πτολεμαῖος εἰς
 47 τι περίστυλον ὥς ἀναψύξοντα τὸν βασιλέα μετέβηκε. ⁴⁷ καὶ τὸν μὲν τῆς ὅλης
 κακίας αἴτιον Μενέλαον ἀπέλυσε τῶν κατηγορημάτων, τοῖς δὲ ταλαιπώροις
 οὔτινες, εἰ καὶ ἐπὶ Σκυθῶν ἔλεγον, ἀπελύθησαν ἂν ἀκατάγνωστοι, τούτοις
 48 θάνατον ἐπέκρινε. ⁴⁸ ταχέως οὖν τὴν ἄδικον ζημίαν ὑπέσχον οἱ ὑπὲρ πόλεως
 49 καὶ δῆμων καὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν προαγορεύσαντες. ⁴⁹ δι' ἣν αἰτίαν καὶ

29. ἀπελείπεν 30. διδοσθαι 31. καταλείπων 33. om ἃ ... ο ονειας
 ἀπνεγχευ ... προς αντιοχειας 34. δεξιασθεις μετ ὀρκων· δους δεξιαν·
 καίπερ 36. τ. ον. ἀπεκτονησεν (sic) 37. υπολυπηθεις ... επι ελεος 38.
 περιρηξας ... om εις ... κολασασιν 39. ed. R. ιεροσολυμ.... της του μενε-
 λαου 40. διεμπιπλαμενων ... τιнос αυρανον ... αγνοιαν 41. συνειδοτες ...
 εποδου 42. δε κατεβαλον 43. επι τον 44. τρ. ανδρ. 45. λελειμμενος ...
 τω πτολεμ. δορυμενου πρ. το πεσαι 46. αναψυχοντα 47. κατηγορημενων
 ... om αν ... απεκρινεν 48. οι περι ... προηγορησαντες

Τύριοι μισοπονηρήσαντες τὰ πρὸς τὴν κηδεῖαν αὐτῶν μεγαλοπρεπῶς ἐχορήγησαν. ⁵⁰ ὁ δὲ Μενέλαος διὰ τὰς τῶν κρατούντων πλεονείας ἔμενεν ἐπὶ τῆς ⁵⁰ ἀρχῆς, ἐπιφυόμενος τῇ κακίᾳ, μέγας τῶν πολιτῶν ἐπίβουλος καθεστώς.

V.

Περὶ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον τὴν δευτέραν ἔφοδον ὁ Ἀντίοχος εἰς Αἴγυπτον ἐστείλατο. ² συνέβη δὲ κατ' ὅλην τὴν πόλιν σχεδὸν ἐφ' ἡμέρας τεσσα- ² ράκοντα φαίνεσθαι διὰ τοῦ ἀέρος τρέχοντας ἱππεῖς διαχρύσους στολὰς ἔχοντας καὶ λόγχας σπειρηδὸν ἐξωπλισμένους, ³ καὶ ἱλας ἱππων διατεταγμένας ³ καὶ προσβολὰς γινομένας καὶ καταδρομὰς ἐκατέρωθεν καὶ ἀσπίδων κινήσεις καὶ καμάκων πλήθῃ καὶ μαχαίρων σπασμούς καὶ βελῶν βολὰς καὶ χρυσῶν κόσμων ἐκλάμψεις καὶ παντοίους θωρακισμούς. ⁴ διὸ πάντες ἤξουν ἐπ' ἀγαθῷ ⁴ τὴν ἐπιφάνειαν γενέσθαι. ⁵ γενομένης δὲ λαλιᾶς ψευδοῦς ὡς μετηλλαχότος ⁵ τὸν βίον Ἀντιόχου, παραλαβὼν ὁ Ἰάσων οὐκ ἐλάττους τῶν χιλιῶν, αἰνιδίως ἐπὶ τὴν πόλιν συνετελέσατο ἐπίδρασιν τῶν δὲ ἐπὶ τῷ τείχει συνασθέντων καὶ τέλους ἤδη καταλαμβανομένης τῆς πόλεως, ὁ Μενέλαος εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἐφυγάδευσεν. ⁶ ὁ δὲ Ἰάσων ἐποιεῖτο σφαγὰς τῶν πολιτῶν τῶν ἰδίων ⁶ ἀφειδῶς, οὐ συννοῶν τὴν εἰς τοὺς συγγενεῖς εὐημερίαν δυσημερίαν εἶναι τὴν μεγίστην· δοκῶν δὲ πολεμίων καὶ οὐχ ὁμοεθνῶν τρόπαια καταβάλλεσθαι, ⁷ τῆς μὲν ἀρχῆς οὐκ ἐκράτησε, τὸ δὲ τέλος τῆς ἐπιβουλῆς αἰσχύνῃ λαβὼν, ⁷ φυγὰς πάλιν εἰς τὴν Ἀμμωνίτιν ἀπήλθεν. ⁸ πέρας οὖν κακῆς ἀναστροφῆς ⁸ ἔτυχεν ἐγκλεισθεὶς πρὸς Ἀρέταν τὸν τῶν Ἀράβων τύραννον, πόλιν ἐκ πόλεως φεύγων, διωκόμενος ὑπὸ πάντων καὶ στυγούμενος ὡς τῶν νόμων ἀποστάτης, καὶ βδελυσσόμενος ὡς πατρίδος καὶ πολιτῶν δῆμιος, εἰς Αἴγυπτον συνεβρά- ⁹ σθη. ⁹ καὶ ὁ συγχυὸς τῆς πατρίδος ἀποξενώσας ἐπὶ ξένης ἀπώλετο πρὸς Λα- ⁹ κεδαιμονίους ἀναχθεὶς, ὡς διὰ τὴν συγγένειαν τευξόμενος σκέπτης. ¹⁰ καὶ ὁ ¹⁰ πῆλτος ἀτάφων ἐκρίψας ἀπένδθητος ἐγενήθη, καὶ κηδεῖας οὐδ' ἥστινος οὐκ οὔτε πατρώου τάφου μετέσχε. ¹¹ προσπεσόντων δὲ τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν γε- ¹¹ γονότων, διέλαβεν ἀποστατεῖν τὴν Ἰουδαίαν· ὅθεν ἀναζεύξας ἐξ Αἰγύπτου τεθηριωμένος τῇ ψυχῇ ἔλαβε τὴν μὲν πόλιν δορυάλωτον, ¹² καὶ ἐκέλευσε ¹² τοῖς στρατιώταις κόπτειν ἀφειδῶς τοὺς ἐμπίπτοντας, καὶ τοὺς εἰς τὰς οἰκίας ἀναβαίνοντας κατασφάζειν. ¹³ ἐγίνοντο δὲ νέων καὶ πρεσβυτέρων ἀναιρέσεις, ¹³ ἀνδρῶν τὲ καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ἀφανισμός, παρθένων τε καὶ νηπίων σφαγαί. ¹⁴ ὁκτὼ δὲ μυριάδες ἐν ταῖς πάσαις ἡμέραις τρισὶ κατεφθάρησαν· ¹⁴ τέσσαρες μὲν ἐν χειρῶν νομαῖς, οὐχ ἦττον δὲ τῶν ἐσφαγμένων ἐπράθησαν. ¹⁵ καὶ οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ τούτοις κατετόλμησεν εἰς τὸ πάσης τῆς γῆς ἀγίω- ¹⁵ τaton ἱερὸν εἰσελθεῖν, ὁδηγὸν ἔχων τὸν Μενέλαον τὸν καὶ τῶν νόμων καὶ τῆς πατρίδος προδότην γεγονότα. ¹⁶ καὶ ταῖς μιαιναῖς χερσὶ τὰ ἱερὰ σκευὴ λαμ- ¹⁶ βάνων, καὶ τὰ ὑπ' ἄλλων βασιλέων ἀνατεθέντα πρὸς αὐξήσιν καὶ δόξαν τοῦ τόπου καὶ τιμὴν ταῖς βεβήλοις χερσὶ συσσύρων ἐπέδιδου. ¹⁷ καὶ ἐμετεωρίζετο ¹⁷ τὴν διάνοιαν ὁ Ἀντίοχος, οὐ συνορῶν ὅτι διὰ τὰς ἀμαρτίας τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἀπώργισται βραχέως ὁ δεσπότης, διὸ γέγονε περὶ τὸν τόπον παρό-

49. μισοπονηρευσαντες ... κηδιαν ... μεγαλομερως 50. επι τη αρχη V. 1. αφοδον 2. τεσσαρακοντα ... δια των αερων 3. ab initio add και μαχαιρων σπασμους eaque postea om ... ειλας ... καματων ... χρυσεων 4. επιφανιαν γεγενησθαι 5. μετηλλαχοντος αντιοχ. τον βιον ... εφνιδειως 6. της πολεως pro των πολιτων ... την εις την συγγενεις (sic) ... ουκ ομοεθνων 7. παρηλθεν 8. καταστροφης ... υπο παντων* στυγουμενος ... εξεβρασθη 9. συγχυος 10. κηδιαις ... ηστινος ... νομου pro ταφου 11. δορυαλωτον 12. εν ταις οικειαις 13. εγεινετο ... αναηρεεις ανηγωνται και 14. *τεσσαρες, **τεσσαρες ... νομοις 15. om και ab initio 16. μιαιρες ... *τα υπο πολλων ... ανασταζεντα ... συνσυρω omisso επεδιδου

18 ρασις. ¹⁸ εἰ δὲ μὴ συνέβαινε προενέχεσθαι πολλοῖς ἁμαρτήμασι, καθάπερ ὁ Ἡλιόδωρος ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ γαζοφυλακίου, οὗτος προαχθεὶς παραχρῆμα μαστιγώβει ἀνερτάπη του θρά-
 19 σους. ¹⁹ ἀλλ' οὐ διὰ τὸν τόπον τὸ ἔθνος, ἀλλὰ διὰ τὸ ἔθνος τὸν τόπον ὁ
 20 κύριος ἐξελέξατο. ²⁰ διόπερ καὶ αὐτὸς ὁ τόπος συμμετασχῶν τῶν τοῦ ἔθνους
 δυσπετημάτων γενομένων, ὕστερον εὐεργετημάτων ὑπὸ τοῦ κυρίου ἐκοινωνήσε,
 καὶ ὁ καταλειφθεὶς ἐν τῇ τοῦ παντοκράτορος ὁρῇ πάλιν ἐν τῇ τοῦ μεγάλου
 21 δεσπότου καταλλαγῇ μετὰ πάσης δόξης ἐπανωρῶσθαι. ²¹ ὁ γοῦν Ἀντίοχος
 δακταδῶσια πρὸς τοῖς χιλίοις ἀπενεγκάμενος ἐκ τοῦ ἱεροῦ τάλαντα θάττον εἰς
 Ἀντιόχειαν ἐχωρίσθη, οἰόμενος ἀπὸ τῆς ὑπερηφανίας τὴν μὲν γῆν πλωτὴν
 22 καὶ τὸ πέλαιος πορευτὸν θέσθαι διὰ τὸν μετεωρισμὸν τῆς καρδίας. ²² κατέ-
 λιπε δὲ καὶ ἐπιστάτας τοῦ κακοῦν τὸ γένος, ἐν μὲν Ἱεροσολύμοις Φίλιππον
 τὸ μὲν γένος Φρύγα, τὸν δὲ τρόπον βαρβαρώτερον ἔχοντα τοῦ καταστήσαν-
 23 τος, ²³ ἐν δὲ Γαριζὶν Ἀνδρόνικον, πρὸς δὲ τοῦτοις Μενέλαον, ὃς χειρίστα
 τῶν ἄλλων ὑπερῆροτο τοῖς πόλταις, ἀπεχθῆ δὲ πρὸς τοὺς πόλτας Ἰουδαίους
 24 ἔχων διάθεσιν. ²⁴ ἔπεμψε δὲ τὸν μυσάρχην Ἀπολλώνιον μετὰ στρατεύματος
 διςμυρίων πρὸς τοῖς διςχιλίοις, προστάξας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας κατασφά-
 25 ξαι, τὰς δὲ γυναῖκας καὶ νεωτέρους πωλεῖν. ²⁵ οὗτος δὲ παραγενόμενος εἰς
 Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν εἰρηνικὸν ὑποκριθεὶς ἐπέσχεν ἕως τῆς ἁγίας ἡμέρας
 τοῦ σαββάτου, καὶ λαβάν ἀργούντας τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ὕφ' ἑαυτὸν ἐξο-
 26 πλησίαν παρήγγειλε. ²⁶ καὶ τοὺς ἐξελθόντας πάντας ἐπὶ τὴν Σεωρίαν συνεξε-
 κέντησε, καὶ εἰς τὴν πόλιν σὺν τοῖς ὅπλοις εἰσδραμὼν ἱκανὰ κατέστρωσε
 27 πληθῆ. ²⁷ Ἰούδας δὲ ὁ Μακκαβαῖος δέκατὸς που γεννηθεὶς καὶ ἀναχωρήσας
 εἰς τὸν ἔρημον, θηρίων τρόπον ἐν τοῖς ὄρεσι διεζῆ σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ
 τὴν χορτώδη τροφὴν σιτούμενοι διετέλουν πρὸς τὸ μὴ μετασχεῖν τοῦ μολυσμοῦ.

VI.

Μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς γέροντα Ἀθηναῖον
 ἀναγκάζειν τοὺς Ἰουδαίους μεταβαίνειν ἐκ τῶν πατρῶων νόμων καὶ τοῖς τοῦ
 2 θεοῦ νόμοις μὴ πολιτεύεσθαι, ² μολῦναι δὲ καὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις νεὼν καὶ
 προσονομάσαι Διὸς Ὀλυμπίου, καὶ τὸν ἐν Γαριζίν, καθὼς ἐτύγγανον οἱ τὸν
 3 τόπον οἰκοῦντες, Διὸς Ἡερίου. ³ χαλεπὴ δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις ἦν καὶ δυσχερὴς
 4 ἡ ἐπίστασις τῆς καλίας. ⁴ τὸ μὲν γάρ ἱερὸν ἀσωτίας καὶ κώμων ἐπεπλήρωτο
 ὑπὸ τῶν ἐθνῶν βραθυμούντων μετ' ἐταιρῶν, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς περιβόλοις γυ-
 5 ναιξὶ πλησιαζόντων, ἔτι δὲ τὰ μὴ κατ' ἡκοντα ἔνδον φερόντων. ⁵ τὸ δὲ θυ-
 σιαστήριον τοῖς ἀποδισταλέμοις ἀπὸ τῶν νόμων ἀσεμίτοις ἐπεπλήρωτο.
 6 ⁶ ἦν δ' οὔτε σαββατίζειν οὔτε πατρώους ἑορτὰς διαφυλάττειν οὔτε ἀπλῶς
 7 Ἰουδαῖον ὁμολογεῖν εἶναι. ⁷ ἦγοντο δὲ μετὰ πικρᾶς ἀνάγκης εἰς τὴν κατὰ
 μῆνα τοῦ βασιλέως γενέσθαι ἡμέραν ἐπὶ σπλαγχνισμόν· γενομένης δὲ Διο-
 8 νύσῃ. ⁸ ψήφισμα δὲ ἐξέπεσεν εἰς τὰς ἀστυγείτονας πόλεις Ἑλληνίδας, Πτο-
 λεμαίων ὑποτιθεμένων τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἄγειν καὶ

18. συνεβη προενεχεσθαι ... καθάπερ ἡν ο 20. συμμετασχων του ... οπι υπο του κυριου ... εκοινωνησαν ... καταληφθεις 21. ο ουν ... εις την αντιοχειαν ... την μεν την πρωτην 22. κατελειπεν 23. γαριζειν ... μενελαος χειριστας ... απηχθη δε 24. διςμυριοις δε τοις ... και τους νεωτερ. 26. ελθοντας ... κατεστησεν πληθη 27. ο και μακκαβαιος ... γεννηθεις ... αναχωρ. εν τοις ορεσιν θηρ. τροπ. διεζη VI. 4. απο των πατριων ... νομου 2. νεω ... γαριζει ... διοεθων 3. τοις ολοις ην δυσ- χερ. 4. υπο τ. εθν. επεπληρουτο ... ετερων ... περιβολων ... εισφεροντων 5. τοις αποδισταλεμων 6. πατροους 7. ηγον ... οπι οι ιουδαιοι 8. αστυγεις ελληνιδας πολεις πτολεμαιου υποθεμενον

σπλαγχνίζειν, ⁹ τοὺς δὲ μὴ προαιρουμένους μεταβαίνειν ἐπὶ τὰ Ἑλληνικά κα- 9
τασφάζειν. παρὴν οὖν ὄραν τὴν ἐνεστῶσαν τλαιπωρίαν. ¹⁰ δύο γὰρ γυναῖκες 10
ἀνηγάγησαν περιτετηκῦται τὰ τέκνα αὐτῶν· τούτων δὲ ἐκ τῶν μαστῶν
κρεμάσαντες τὰ βρέφη καὶ δημοσίᾳ περιαγαγόντες αὐτὰς τὴν πόλιν κατὰ
τοῦ τείχους ἐκρήμνισαν. ¹¹ ἕτεροι δὲ πλησίον συνδραμόντες εἰς τὰ σπήλαια 11
λεληθότως ἄγειν τὴν ἐβδομάδα, μνηστίνες τῷ Φιλίππῳ συνεφλογίσθησαν,
διὰ τὸ εὐλαβῶς ἔχειν βοηθῆσαι ἑαυτοῖς κατὰ τὴν δόξαν τῆς σεμνοτάτης
ἡμέρας. ¹² παρακαλῶ οὖν τοὺς ἐντυγχάνοντας τῇδε τῇ βίβλῳ μὴ συστέλλε- 12
σθαι διὰ τὰς συμφοράς, λογίζεσθαι δὲ τὰς τιμωρίας μὴ πρὸς ὄλεθρον ἀλλὰ
πρὸς παιδείαν τοῦ γένους ἡμῶν εἶναι. ¹³ καὶ τὸ μὴ πολὺν χρόνον ἔασθαι 13
τοὺς δυσσεβοῦντας, ἀλλ' εὐθὺς περιπίπτειν ἐπιτιμίαις, μεγάλης εὐεργεσίας
σημεῖόν ἐστιν. ¹⁴ οὐ γὰρ καδᾶπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἀναμένει μα- 14
κροθύμων ὁ δεσπότης μέχρι τοῦ καταντήσαντας αὐτοὺς πρὸς ἐκπλήρωσιν
ἁμαρτιῶν κολάσαι, οὕτω καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔκρινεν εἶναι, ¹⁵ ἵνα μὴ πρὸς τέλος 15
ἀφικομένων ἡμῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὕστερον ἡμᾶς ἐκδικᾷ. ¹⁶ διόπερ οὐδέποτε 16
μὲν τὸν ἔλεον αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν ἀφίστησι· παιδεύων δὲ μετὰ συμφορᾶς οὐκ
ἐγκαταλείπει τὸν ἑαυτοῦ λαόν. ¹⁷ πλὴν ἕως ὑπομνήσεως ταύτῃ ἡμῖν εἰρήσθω· 17
δι' ὀλίγων δ' ἐλευστέον ἐπὶ τὴν διήγησιν. ¹⁸ Ἐλεάζαρος τις τῶν πρωτευόν- 18
των γραμματέων, ἀνὴρ ἥδη προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πρόσφιν τοῦ
προσώπου κάλλιστος τυγχάνων, ἀναχνῶν ἠναγκάζετο φαγεῖν ὕειον κρέας.
¹⁹ ὁ δὲ τὸν μετ' εὐκλείας θάνατον μᾶλλον ἢ τὸν μετὰ μύσους βίον ἀναδεξά- 19
μενος, αὐθαιρέτως ἐπὶ τὸ τύμπανον προσῆγε, προπτύσας δέ, ²⁰ καὶ ὃν ἔδει 20
τρόπον προσέρχεσθαι τοὺς ὑπομένοντας ἀμύνεσθαι, ὥν οὐ θέμις γεύσασθαι
διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῆν φιλοστοργίαν. ²¹ οἱ δὲ πρὸς τῷ παρανόμῳ σπλαγχνι- 21
σμῷ τεταγμένοι, διὰ τὴν ἐκ τῶν παλαιῶν χρόνων πρὸς τὸν ἄνδρα γνῶσιν
ἀπολαβόντες αὐτὸν κατ' ἰδίαν παρεκάλουν, ἐνέγκαντα κρέα οἷς κατ' ἔχον αὐ-
τῷ χρῆσασθαι δι' αὐτοῦ παρασκευασθέντα, ὑποκριθῆναι δὲ ὡς ἐσθίοντα τὰ
ὑπὸ τοῦ βασιλέως προστεταγμένα τῶν ἀπὸ τῆς θυσίας κρεῶν, ²² ἵνα τοῦτο 22
πράξας ἀπολυθῇ τοῦ θανάτου καὶ διὰ τὴν ἀρχαίαν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν τύχη
φιλανθρωπίας. ²³ ὁ δὲ λογισμὸν ἀστείον ἀναλαβὼν καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας καὶ 23
τῆς τοῦ γήρους ὑποερχῆς καὶ τῆς ἐπικτήτου καὶ ἐπιφανοῦς πολιτείας καὶ τῆς
ἐκ παιδὸς καλλίστης ἀνατροφῆς, μᾶλλον δὲ τῆς ἀγίας καὶ θεοκτίστου νομο-
θεσίας, ἀκολούθως ἀπεφάνητο, ταχέως λέγων προπέμπειν εἰς τὸν ἄδην. ²⁴ οὐ 24
γὰρ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας ἄξιόν ἐστιν ὑποκριθῆναι, ἵνα πολλοὶ τῶν νέων
ὑπολαβόντες Ἐλεάζαρον τὸν ἐνενηκονταετῇ μεταβεβηκέναι εἰς ἄλλοφυλισμόν, ²⁵
καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν ἐμὴν ὑπόκρισιν καὶ διὰ τὸ μικρὸν καὶ ἀκαριαῖον ζῆν 25
πλανηθῶσι δι' ἐμέ, καὶ μύσος καὶ κηλὶδα τοῦ γήρους κατακτήσομαι. ²⁶ εἰ 26
γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐξελοῦμαι τὴν ἐξ ἀνθρώπων τιμωρίαν, ἀλλὰ τὰς
τοῦ παντοκράτορος χεῖρας οὔτε ζῶν οὔτε ἀποθανόντων ἐκφεύξομαι. ²⁷ διόπερ 27
ἀνδρείως μὲν νῦν διαλλάξας τὸν βίον, τοῦ μὲν γήρους ἄξιος φανήσομαι, ²⁸ τοῖς 28
δὲ νέοις ὑπόδειγμα γενναῖον καταλελοιπῶς εἰς τὸ προθύμως καὶ γενναίως
ὑπὲρ τῶν σεμνῶν καὶ ἁγίων νόμων ἀπευθανατίζειν. τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἐπὶ
τὸ τύμπανον εὐθέως ἤλθε. ²⁹ τῶν δὲ ἀγόντων τὴν μικρὰν πρότερον εὐμένειαν 29

40. ἀνηγάγησαν ... om αυτων 41. βοηθησαι αυτοις κατα δοξαν 42. παιδιαν 43. και γαρ το μη 43. τοις επιτιμιοις 14. μαχρι ... κολαση· ουτως 46. om αυτου 47. ταυτ ημειν ... δε ελευστεον 48. om τυγχα- νων ... αναχνων ... υιον 20. αμυνασθαι ... om δια την 21. απολαμ- βανοντες ... ενεκαλου ενεγκοντα ... χρασθαι ... υποκριναι ... τεταγμενα 22. τυχει 23. γηρους ... επικτητους ... επιφ. πολιτειας ... αναστροφης 24. πολλοις των νεω ει μεταβεβηναι (sic) 25. ακαιρεον ... πλανησθωσιν ... κατακτησωμαι 27. ανδρειω 28. ειπω 29. αγ. προς αυτον την μικρω

πρὸς αὐτὸν εἰς δυσμένειαν μεταβαλόντων διὰ τὸ τοὺς προειρημένους λόγους,
 30 ὡς αὐτοὶ διελάμβανον, ἀπόνοιαν εἶναι, ³⁰ μέλλων δὲ ταῖς πληγαῖς τελευτᾶν,
 ἀναστενάζας εἶπε Τῷ κυρίῳ τῷ τὴν ἁγίαν γνώσιν ἔχοντι φανερόν ἐστιν ὅτι
 δυνάμενος ἀπολυθῆναι τοῦ θανάτου σκληρὰς ὑποφέρω κατὰ τὸ σῶμα ἀληθ-
 31 πάσχω. ³¹ καὶ οὗτος οὖν τοῦτον τὸν τρόπον μετήλλαξεν, οὐ μόνον τοῖς νέοις
 ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείστοις τοῦ ἔθνους τὸν ἑαυτοῦ θάνατον ὑπόδειγμα γενναϊό-
 τητος καὶ μνημόσυνον ἀρετῆς καταλιπών.

VII.

Συνέβη δὲ καὶ ἑπτὰ ἀδελφούς μετὰ τῆς μητρὸς συλληφθέντας ἀναγκά-
 ζεσθαι ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν ἀθεμίτων υἱέων κρεῶν ἐφάπτεσθαι, μά-
 2 στι καὶ νευραῖς αἰκιζόμενους. ² εἰς δὲ αὐτῶν γενόμενος προήγορος οὕτως
 ἔφη Τί μέλλεις ἐρωτᾶν καὶ μανθάνειν παρ' ἡμῶν; ἔτοιμοι γὰρ ἀποθνήσκειν
 3 ἐσμέν ἢ παραβαίνειν τοὺς πατέριους νόμους. ³ ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασι-
 4 λεὺς προσέταξε τήγανα καὶ λέβητας ἐκπυροῦν. ⁴ τῶν δὲ ἐκπυρωθέντων, πα-
 ραχοῤῃμα τὸν γενόμενον αὐτῶν προήγορον προσέταξε γλωσσοτομεῖν καὶ περι-
 5 σκυθίσαντας ἀκρωτηριάζειν, τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν καὶ τῆς μητρὸς συνορών-
 6 των. ⁵ ἄχρηστον δὲ αὐτὸν τοῖς ὅλοις γενόμενον ἐκέλευσε τῇ πυρρᾷ προσάγειν
 ἔμπουν καὶ τηγανίζειν· τῆς δὲ ἀτμίδος ἐφ' ἱκανὸν διαδιδούσης τοῦ τηγά-
 νου, ἀλλήλους παρεκάλουν σὺν τῇ μητρὶ γενναίως τελευτᾶν, λέγοντες οὕτως
 6 ⁶ Ὁ κύριος ὁ θεὸς ἐφορᾷ καὶ ταῖς ἀληθείαις ἐφ' ἡμῖν παρακαλεῖται, καθά-
 περ διὰ τῆς κατὰ πρόσωπον ἀντιμαρτυροῦσης ᾧδῆς διεσάφησε Μωυσῆς λέ-
 7 γων Καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται. ⁷ μεταλλάξαντος δὲ τοῦ
 πρώτου τὸν τρόπον τοῦτον, τὸν δεύτερον ἦγον ἐπὶ τὸν ἐμπαιγμόν, καὶ τὸ
 8 τῆς κεφαλῆς δέρμα σὺν ταῖς θριξὶ περισύραντες ἐπηρώτων Εἰ φάγεσαι πρὸ
 9 τοῦ τιμωρηθῆναι τὸ σῶμα κατὰ μέλος; ⁸ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς τῇ πατρίῳ φωνῇ
 9 εἶπεν Οὐχί. διόπερ καὶ οὗτος τὴν ἐξῆς ἔλαβε βάσανον ὡς ὁ πρῶτος. ⁹ ἐν
 ἐσχάτῃ δὲ πνοῇ γενόμενος εἶπε Σὺ μὲν ἀλάστωρ ἐκ τοῦ παρόντος ἡμᾶς κτῆν
 ἀπολύεις, ὁ δὲ τοῦ κόσμου βασιλεὺς ἀποθανόντας ἡμᾶς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ νό-
 10 μων εἰς αἰῶνον ἀναβίωσιν ζωῆς ἡμᾶς ἀναστήσει. ¹⁰ μετὰ δὲ τοῦτον ὁ τρί-
 11 τος ἐνεπαίζετο, καὶ τὴν γλώσσαν αἰτηθεὶς ταχέως προέβαλε καὶ τὰς χεῖρας
 12 εὐθαρσῶς προέτεινε, ¹¹ καὶ γενναίως εἶπεν Ἐξ οὐρανοῦ ταῦτα κέκτημαι,
 καὶ διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους ὑπερορῶ ταῦτα, καὶ παρ' αὐτοῦ ταῦτα πάλιν
 12 ἐλπίζω κομίσασθαι. ¹² ὥστε αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐκπλήσ-
 13 σεσθαι τὴν τοῦ νεανίσκου ψυχὴν, ὡς ἐν οὐδενὶ τὰς ἀληθδόνας ἐτίθετο. ¹³ καὶ
 τοῦτον δὲ μεταλλάξαντος, τὸν τέταρτον ὡσαύτως ἐβασάνιζον αἰκίζόμενοι.
 14 ¹⁴ καὶ γενόμενος πρὸς τὸ τελευτᾶν οὕτως ἔφη Αἰρετὸν μεταλλάσσοντα ὑπ'
 ἀνθρώπων τὰς ὑπὸ τοῦ θεοῦ προσδοκᾶν ἐλπίδας πάλιν ἀναστήσεσθαι ὑπ'
 15 αὐτοῦ· σὺ μὲν γὰρ ἀνάστασις εἰς ζωὴν οὐκ ἔσαι. ¹⁵ ἔχομένως δὲ τὸν
 16 πέμπτον προσάγοντες ἤκλιζοντο. ¹⁶ ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ἰδὼν εἶπεν Ἐξουσίαν ἐν
 ἀνθρώποις ἔχων φθάρθεις ὧν ὁ θέλεις ποιεῖς· μὴ δόκει δὲ τὸ γένος ἡμῶν
 17 ὑπὸ τοῦ θεοῦ καταλελεῖσθαι. ¹⁷ σὺ δὲ καρτέρει καὶ θεώρει τὸ μεγαλεῖον

29. η δυσμεν. δια των προειρημενων λογων ... υπελαμβανον 30. κατα
 σωμα 31. καταλειπων VII. 4. συλλημφθεντας ... υιων 2. προηγορος
 ειπεν μελλεις ... μανθανειν ημων ... εσμεν η πατρωνους νομους παραβαι-
 νειν 4. παραχρ. εκπυρ. το γενομενον ... γλωσσοτοιμειν 5. τοις λοιποις ...
 διδουσης 6. μωσης 7. περισυροντες επηρωτουν ει φαγεσθαι ... κατα με-
 λος το σωμα 8. προσειπεν 9. εις αιων. ημας αναβιωσιν ζωης ημας αναστ.
 10. προεβαλλεν ... ευθαρσεως 11. ταυτα κεκτηται ... κομιζεσθαι 14. προς
 τω τελευταν ... μεταλλασσοντας απο 16. ειδων ... ο θελ. ποιεις φθαρι-
 ων 17. μεγαλιον

αὐτοῦ κράτος, ὥς σὲ καὶ τὸ σπέρμα σου βασανίσει. ¹⁸ μετὰ δὲ τούτων ἦγον 18
 τὸν ἕκτον, καὶ μέλλων ἀποθνήσκειν ἔφη Μὴ πλανῶ μάτην, ἡμεῖς γὰρ δι'
 ἑαυτοὺς ταῦτα πάσχομεν ἁμαρτάνοντες εἰς τὸν ἑαυτῶν Θεόν, διδ' ἄξια θανα-
 μασμοῦ γέγονε. ¹⁹ σὺ δὲ μὴ νομίσῃς ἀθῶος ἔσεσθαι, θεομαχεῖν ἐπιχειρήσας. 19
²⁰ ὑπεραγόντως δὲ ἡ μήτηρ θαναμαστὴ καὶ μνήμης ἀγαθῆς ἄξια, ἥτις ἀπολ- 20
 λυμένους υἱοὺς ἑπτὰ συνορώσα μιᾷς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας εὐψύχως ἔφερε διὰ
 τὰς ἐπὶ κύριον ἐλπίδας. ²¹ ἕκαστον δὲ αὐτῶν παρεκάλει τῇ πατρὶ φωνῇ 21
 γενναίῳ πεπληρωμένῳ φρονήματι, καὶ τὸν θῆλυν λογισμὸν ἄρσενι συμῶ διε-
 γείρασα, λέγουσα πρὸς αὐτοὺς ²² Οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς τὴν ἐμὴν ἐφάνητε κοι- 22
 λίαν, οὐδὲ ἐγὼ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν ἐχαρισάμην, καὶ τὴν ἐκάστου
 στοιχείωσιν οὐκ ἐγὼ διερύθμισα. ²³ τοιγαροῦν ὁ τοῦ κόσμου κτίστης, ὁ πλά- 23
 σας ἀνθρώπου γένεσιν καὶ πάντων ἐξευρὼν γένεσιν, καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν
 ζωὴν ὑμῖν πάλιν ἀποδώσει μετ' ἐλέους, ὥς νῦν ὑπερορᾶτε ἑαυτοὺς διὰ τοὺς
 αὐτοῦ νόμους. ²⁴ ὁ δὲ Ἀντίχοος οἰόμενος καταφρονεῖσθαι καὶ τὴν ὀνειδίζου- 24
 σαν ὑφορώμενος φωνήν, ἔτι τοῦ νεωτέρου περιόντος, οὐ μόνον διὰ λόγων
 ἐποίητο τὴν παράκλησιν, ἀλλὰ καὶ δι' ὄρκων ἐπίστου, ἅμα πλουτεῖν καὶ
 μακαριστὸν ποιήσιν μεταστέμενον ἀπὸ τῶν πατρῶν νόμων, καὶ φίλον ἔξειν
 καὶ χρεῖας ἐμπιστεύσειν. ²⁵ τοῦ δὲ νεανίου μηδαμῶς προσέχοντος, προσκαλε- 25
 σάμενος ὁ βασιλεὺς τὴν μητέρα παρήγει τοῦ μειρακίου γενέσθαι σύμβουλον
 ἐπὶ σωτηρίᾳ. ²⁶ πολλὰ δὲ αὐτοῦ παραινέσαντος ἐπεδέξατο πείσιν τὸν υἱόν. 26
²⁷ προσκύψασα δὲ αὐτῷ, χλευάσασα τὸν ὠμὸν τύραννον, οὕτως ἔφησε τῇ πα- 27
 τρὶ φωνῇ Χιέ, ἐλέησόν με τὴν ἐν γαστρὶ περιενέγκασάν σε μήνας ἑννέα,
 καὶ θηλάσασάν σε ἔτη τρία, καὶ ἐκτρέψασάν σε καὶ ἀγαγοῦσαν εἰς τὴν ἡλι-
 κίαν ταύτην καὶ τροφοφορήσασαν. ²⁸ ἀξίῳ σε τέκνον, ἀναβλέψαντα εἰς τὸν 28
 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα ἰδόντα, γινώσκει ὅτι ἐξ οὐκ ὄν-
 των ἐποίησεν αὐτὰ ὁ Θεός, καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος οὕτως γεγένηται.
²⁹ μὴ φοβηθῇς τὸν δῆμιον τούτου, ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν ἄξιος γενόμενος ἐπίδε- 29
 ξαι τὸν θάνατον, ἵνα ἐν τῷ ἐλέει σὺν τοῖς ἀδελφοῖς σου κομίσωμαι σε.
³⁰ ἔτι δὲ ταύτης καταλεγούσης ὁ νεανίας εἶπε Τίνα μένετε; οὐκ ὑπακούω 30
 τοῦ προστάγματος τοῦ βασιλέως· τοῦ δὲ προστάγματος ἀκούω τοῦ νόμου τοῦ
 δεσπότος τοῖς πατράσιν ἡμῶν διὰ Μωυσέως. ³¹ σὺ δὲ πάσης κακίας εὐρέτης 31
 γενόμενος εἰς τοὺς Ἑβραίους οὐ μὴ διαφύγῃς τὰς χειρας τοῦ Θεοῦ. ³² ἡμεῖς 32
 γὰρ διὰ τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας πάσχομεν. ³³ εἰ δὲ χάριν ἐπιπλήξεως καὶ 33
 παιδείας ὁ ζῶν κύριος ἡμῶν βραχέως ἐπώργισται, καὶ πάλιν καταλλαγῇσε-
 ται τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις· ³⁴ σὺ δέ, ὦ ἀνόσιε καὶ πάντων ἀνθρώπων μιαινό- 34
 τατε, μὴ μάτην μετεωρίζου φρυαττόμενος ἀδύλοισ ἐλπίσιν, ἐπὶ τοὺς δούλους
 αὐτοῦ ἐπαρόμενος χεῖρα. ³⁵ οὕτω γὰρ τὴν τοῦ παντοκράτορος ἐπόπτον Θεοῦ 35
 κρίσιν ἐκπέφευγας. ³⁶ οἱ μὲν γὰρ νῦν ἡμέτεροι ἀδελφοὶ βραχὺν ὑπενέγκαντες 36
 πόνον ἀενάου ζωῆς ὑπὸ διαθήκην Θεοῦ πεπτῶκασι· σὺ δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ κρί-
 σει δίκαια τὰ πρόστιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀπόισθι. ³⁷ ἐγὼ δὲ καθάπερ οἱ 37
 ἀδελφοί μου καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν προδίδωμι περὶ τῶν πατρῶν νόμων, ἐπι-
 καλούμενος τὸν Θεὸν ὕλων ταχὺ τῷ ἔθνει γενέσθαι, καὶ σὲ μετὰ ἑτασμῶν
 καὶ μαστίγων ἐξομολογήσασθαι διότι μόνος αὐτὸς Θεός ἐστιν, ³⁸ ἐν ἐμοὶ δὲ 38

17. βασανιει 18. μαλλον pro ματην ... αμαρτοντες ... om διο 20.
 αγαθη pro θαναμαστη 21. των ανθρωπων pro αυτων ... πεπληρωμενω ...
 θηλυ 23. αποδιδωσιν 24. ποιησιν και μεταστέμενον ... om νομων 25.
 γενεσθαι του μιρακιου 27. τη πατρι φωνη 28. οτι ουκ εἰς οντων ...
 ουτω γινεται 29. αδελφων σου ... κομισαι με σε 30. καταληγουσης ...
 ουκ υπακουω ... δια μωσην 33. παιδιας 34. φρυττομενος αδειλοις ελπ.
 επι τους ουρανιους παιδας επαραμενος χειρα 36. επενεγκαντες ... αεναου
 37. om μου ... τυχην ... επικαλουμενοι ... ειλεως

καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου στήναι τὴν τοῦ παντοκράτορος ὀργὴν τὴν ἐπὶ τῷ
 39 σύμπαν ἡμῶν γένος δικαίως ἐπηγγέμεν. ³⁹ ἔκτυμος ὁ γενόμενος ὁ βασιλεὺς
 τοῦτ' παρὰ τοὺς ἄλλους χειρίστως ἀπήντησε, πικρῶς φέρων ἐπὶ τῷ μυκτη-
 40 ρισμῷ. ⁴⁰ καὶ οὗτος οὖν καθάρως τὸν βίον μετέλλαξε παντελῶς ἐπὶ τῷ κυ-
 41 42 ρίῳ πεποιθώς. ⁴¹ ἐσχάτῃ δὲ τῶν υἱῶν ἡ μήτηρ ἐτελεύτησε. ⁴² τὰ μὲν οὖν
 περὶ σπλαγχτισμοὺς καὶ τὰς ὑπερβαλλούσας αἰκίας ἐπὶ τοσοῦτον δεδηλώσω.

VIII.

Ἰούδας δὲ ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ παρεισπορευόμενοι λεληθότως
 εἰς τὰς κώμας προσεκαλοῦντο τοὺς συγγενεῖς, καὶ τοὺς μεμενηκότας ἐν τῷ
 2 Ἰουδαϊσμῷ προσλαβόμενοι συνήγαγον εἰς ἑξακιχλίους. ² καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν
 κύριον ἐπιδεῖν ἐπὶ τὸν ὑπὸ πάντων καταπατούμενον λαόν, οἰκτεῖραι δὲ καὶ
 3 τὸν ναὸν τὸν ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων βεβηλωθέντα, ³ ἐλεῆσαι δὲ καὶ τὴν
 καταφθειρομένην πόλιν καὶ μέλλουσαν ἰσόπεδον γίνεσθαι, καὶ τῶν καταβούν-
 4 των πρὸς αὐτὸν αἱμάτων εἰσακοῦσαι, ⁴ μνηστῆναι δὲ καὶ τῆς τῶν ἀναμαρ-
 τήτων νηπίων παρανόμου ἀπωλείας, καὶ περὶ τῶν γενομένων εἰς τὸ ὄνομα
 5 αὐτοῦ βλασφημιῶν καὶ μισοπονηρῆσαι. ⁵ γενόμενος δὲ ἐν συστήματι ὁ Μακ-
 καβαῖος ἀνυπόστατος ἤδη τοῖς ἔθνεσιν ἐγίνετο, τῆς ὀργῆς τοῦ κυρίου εἰς
 6 ἔλεον τραπέσης. ⁶ πόλεις δὲ καὶ κώμας ἀπροσδοκῆτως ἐρχόμενος ἐνεπίπρα, καὶ
 τοὺς ἐπικαίρους τόπους ἀπολαμβάνων οὐκ ὀλίγους τῶν πολεμίων ἐνίκα
 7 τροπούμενος. ⁷ μάλιστα τὰς νύκτας πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιβουλὰς συνεργούς.
 8 ἐλάμβανε, καὶ λαλιά τις τῆς εὐανδρίας αὐτοῦ διεγείτο πανταχῇ. ⁸ συνορῶν
 δὲ ὁ Φίλιππος κατὰ μικρὸν εἰς προκοπὴν ἐρχόμενον τὸν ἄνδρα, πυκνότερον
 δὲ ἐν ταῖς εὐημερίαις προβαίνοντα, πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Κόλης Συρίας καὶ
 9 Φοινίκης στατηγὸν ἔγραψεν ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν. ⁹ δὲ
 ταχέως προηρισάμενος Νικάνορα τὸν τοῦ Πατρόκλου τῶν πρώτων φίλων
 ἀπέστειλεν, ὑποτάξας παμφύλων ἔθνη οὐκ ἐλάττους τῶν διςμυρίων, τὸ σύμ-
 10 παν τῶν Ἰουδαίων ἐξῆραι γένος· συνέστησε δὲ αὐτῷ καὶ Γοργίαν ἄνδρα
 10 στρατηγὸν καὶ ἐν πολεμικαῖς χρεῖαις πεῖραν ἔχοντα. ¹⁰ διεστῆσθαι δὲ ὁ Νι-
 κάνωρ τὸν φόρον τῷ βασιλεῖ τοῖς Ῥωμαίοις ὄντα ταλάντων διςχιλίων ἐκ τῆς
 11 τῶν Ἰουδαίων αἰχμαλωσίας ἐκπληρώσειν. ¹¹ εὐθὺς δὲ εἰς τὰς παραδω-
 λασσίους πόλεις ἀπέστειλε προσκαλούμενος ἐπ' ἀγορασμὸν Ἰουδαϊκῶν σω-
 12 μάτων, ὑπισχνόμενον ἐνενήκοντα σώματα ταλάντου παραχωρήσειν, οὐ προσ-
 δεχόμενος τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος μέλλουσαν παρακολουθῆσειν ἐπ'
 12 αὐτῷ δίκην. ¹² τῷ δὲ Ἰούδα προσέπεσε περὶ τῆς τοῦ Νικάνωρος ἐφόδου.
 13 καὶ μεταδόντος αὐτοῦ τοῖς σὺν αὐτῷ τὴν παρουσίαν τοῦ στρατοπέδου, ¹³ οἱ
 δειλάνδρουντες καὶ ἀπιστοῦντες τὴν τοῦ Θεοῦ δίκην διεδίδρασκον καὶ ἐξε-
 14 τόπιζον ἑαυτούς. ¹⁴ οἱ δὲ τὰ περιλελειμμένα πάντα ἐπώλουν, ὁμοῦ δὲ τὸν
 κύριον ἠξίουσαν ῥύσασθαι τοὺς ὑπὸ τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνωρος πρὶν συντυ-
 15 χεῖν πεπραμένους. ¹⁵ καὶ εἰ μὴ δι' αὐτούς, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς τοὺς πατέρας
 αὐτῶν διασθῆκας, καὶ ἕνεκεν τῆς ἐπ' αὐτοὺς ἐπικλήσεως τοῦ σεμνοῦ καὶ
 16 μεγαλοπρεποῦς ὀνόματος αὐτοῦ. ¹⁶ συναγαγὼν δὲ ὁ Μακκαβαῖος τοὺς περὶ

38. στήσαι ... ἐπὶ τοῦ συμπαν ... ἐπηγγεμένην 40. καθάρως ... ὁμ
 τον βιον 42. περὶ τοὺς σπλ. VIII. 1. ο καὶ μακκ. ... προσλαμβάνομενοι
 2. ἐφιδεῖν τον ... καταπονουμενον 3. εἰσποαῖδον γεινεσθαι ... καταβουον-
 των 4. καὶ μνηστ. δὲ καὶ ... ἀμαρτητων 5. ο μακκαβ. ἐν συστηματι ...
 τραπισιν 6. χώρας pro κώμας ... ὁμ ενίκα 7. ἐπιβολας ... λαλιαν τῆς
 ευανδρειας α. διηχείτο 9. το παν τῆς ιουδαιας ... καὶ εὐ πολεμικαῖς χρεῖαις
 εχ. πειραν 11. προκαλουμενος ... ιουδαιων σωμάτων ὑπισχνουμενος ...
 παρακολουθουσας αὐτω 12. ὁμ αὐτου 13. εαυτους καὶ ἐξετοπιζ. 14. πε-
 ριλελειμμενα 15. ενεκα

αὐτὸν ὄντας τὸν ἀριθμὸν ἐξακισχιλίους παρεκάλει μὴ καταπληγῆναι τοὺς πο-
 λεμίους μηδὲ εὐλαβεῖσθαι τὴν τῶν ἀδίκως παραγινομένων ἐπ' αὐτοὺς ἐθνῶν
 πολυπληθεῖαν, ἀγωνίσασθαι δὲ γενναίως, ¹⁷ πρὸ ὀφθαλμῶν λαβόντας τὴν ἀνό- 17
 μως εἰς τὸν ἅγιον τόπον συντετελεσμένην ὑπ' αὐτῶν ὕβριν καὶ τὸν τῆς ἐμ-
 πεπαιγμένης πόλεως αἰκισμόν, ἔτι δὲ τὴν τῆς προγονικῆς πολιτείας κατὰ-
 λυσιν. ¹⁸ οἱ μὲν γὰρ ὅπλοις πεποῖθασιν ἅμα καὶ τόλμαις, ἔφασεν· ἡμεῖς δὲ 18
 ἐπὶ τῷ παντοκράτορι θεῷ, δυναμένῳ καὶ τοὺς ἐρχομένους ἐφ' ἡμᾶς καὶ τὸν
 ὅλον κόσμον ἐν ἐνὶ νενύματι καταβαλεῖν, πεποῖθαμεν. ¹⁹ προσαναλεξάμενος δὲ 19
 αὐτοῖς καὶ τὰς ἐπὶ τῶν προγόνων γενομένας ἀντιλήψεις, καὶ τὴν ἐπὶ Σεν-
 ναχηρεῖμ τῶν ἑκατὸν ὀδοθήκοντα πέντε χιλιάδων, ὡς ἀπώλοντο, ²⁰ καὶ τὴν 20
 ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ τὴν πρὸς αὐτοὺς Γαλάτας παράταξιν γενομένην, ὡς οἱ
 πάντες ἐπὶ τὴν χρεῖαν ἤλθον ὀκτακισχιλίοι σὺν Μακεδόσι τετρακισχιλίοις,
 τῶν Μακεδόνων ἀπορουμένων, οἱ ὀκτακισχιλίοι τὰς δώδεκα μυριάδας ἀπώ-
 λεσαν διὰ τὴν γενομένην αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοήθειαν, καὶ ὠφέλειαν πολλὴν
 ἔλαβον. ²¹ ἐφ' οἷς εὐθαρσεῖς αὐτοὺς παραστήσας καὶ ἐτοίμους ὑπὲρ τῶν νό- 21
 μων καὶ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν, τετραμερές τι τὸ στράτευμα ἐποίησε.
²² τάξας καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ προηγούμενους ἑκατέρας τάξεις, Σίμωνα 22
 καὶ Ἰώσηπον καὶ Ἰωνάδαν, ὑποτάξας ἑκάστῳ χιλίους πρὸς τοὺς πεντακοσίους,
²³ ἔτι δὲ καὶ Ἑλεάζαρον, παραγνοὺς τὴν ἱερὰν βίβλιν καὶ δοὺς σύνθημα 23
 θεοῦ βοηθείας, τῆς πρώτης σπειρας αὐτὸς προηγούμενος συνέβαλε τῷ Νικά-
 νορι. ²⁴ γενομένου δὲ αὐτοῖς τοῦ παντοκράτορος συμμάχου, κατέσφαξαν τῶν 24
 πολεμίων ὑπὲρ τοὺς ἐξακισχιλίους, τραυματίας δὲ καὶ τοῖς μέλεσιν ἀναπή-
 ρους τὸ πλεῖστον μέρος τῆς τοῦ Νικάνορος στρατιᾶς ἐποίησαν, πάντας δὲ
 φυγεῖν ἠνάγκασαν. ²⁵ τὰ δὲ χρήματα τῶν παραγεγονότων ἐπὶ τὸν ἀγορασμὸν 25
 αὐτῶν ἔλαβον· συνδιώξαντες δὲ αὐτοὺς ἐφ' ἱκανὸν ἀνέλυσαν ὑπὸ τῆς ὥρας
 συγκλειόμενοι. ²⁶ ἦν γὰρ ἡ πρὸ τοῦ σαββάτου, δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐμακροθύ- 26
 μησαν κατατρέχοντες αὐτούς. ²⁷ ὀπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ σκύλα 27
 ἐκδύσαντες τῶν πολεμίων περὶ τὸ σάββατον ἐγίνοντο, περισσῶς εὐλογοῦντες
 καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ κυρίῳ τῷ διασώσαντι αὐτοὺς εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην
 ἀρχὴν ἐλεύου τάξαντο αὐτοῖς. ²⁸ μετὰ δὲ τὸ σάββατον τοὺς ἡκισμένους καὶ 28
 ταῖς χήραις καὶ ὀρφανοῖς μερίσαντες ἀπὸ τῶν σκύλων, τὰ λοιπὰ αὐτοὶ καὶ
 τὰ παιδία ἐμερίσαντο. ²⁹ ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι καὶ κοινὴν ἱκετείαν ποιη- 29
 σάμενοι, τὸν ἐλεήμονα κύριον ἤξiou εἰς τέλος καταλλαγήναι τοῖς αὐτοῦ
 δούλοις. ³⁰ καὶ τῶν περὶ Τιμόθεον καὶ Βακχίδην συνεριζόντων ὑπὲρ τοὺς 30
 διςμυρίους αὐτῶν ἀνέβλιν, καὶ ὀχυρωμάτων ὑψηλῶν εὖ μάλᾳ ἐγκρατεῖς ἐγέ-
 νοντο· καὶ λάφυρα πλείστα ἐμερίσαντο, ἰσομοίρους ἑαυτοὺς καὶ τοῖς ἡκισμέ-
 νοις καὶ ὀρφανοῖς καὶ χήραις, ἔτι δὲ καὶ πρεσβυτέροις ποιήσαντες. ³¹ ὅπλο- 31
 λογήσαντες δὲ αὐτοὺς ἐπιμελῶς πάντα συνέστηκαν εἰς τοὺς ἐπικαίρους τό-
 πους, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν σκύλων ἤνεγκαν εἰς Ἱεροσόλυμα. ³² τὸν δὲ φυλάρχην 32
 τῶν περὶ Τιμόθεον ἀνέβλιν, ἀνοσιώτατον ἄνδρα καὶ πολλὰ τοὺς Ἰουδαίους
 ἐπιπελυπηκότα. ³³ ἐπινικία δὲ ἄγοντες ἐν τῇ πατρίδι τοὺς ἐμπρήσαντας 33

16. ὄντας ἀριθμὸν ... καταπληγ. τοῖς δεσμοῖς μηδε ... παραγενομε-
 νων ... πολυπληθεῖαν 17. ἐμπεπειμένης 18. πεποῖθασιν ... εφασαν ...
 om εν ... καταλαβεῖν 19. ἀντιλημψεις ... om των secundum ... χιλια-
 δες 20. τὴν πρὸς τοὺς γαλάτας ... οἱ ἐξακισχιλίοι τας ... *ut videtur
 χιλιαδας ... γενομένην 21. ἐποίησεν τὸν στρατευμα 22. τάξας ἀδελφους
 ... ἰωσηπον κ. ιωνάδην 23. παραγαννοὺς ... σπειρης 24. ἀναπειρους το
 πλειον ... στρατειας ... om ἐποίησαν ... φυγεῖν ... ἠννηκασεν (sic) 25.
 παραγενομένων ... ἀπο τῆς χώρας 26. σαββ. δικη δι ην ... ἐμακροτονη-
 σαν 27. om αὐτοὺς 28. διεμερίσαντο 29. ἱκετίαν 30. καὶ τοῖς περὶ ...
 συνερίσαντες ... λάφυρα πλείονος ἐμερ. εἰσομοιρ. αὐτοῖς καὶ 33. ἐπινικία
 δε ἀγοντας

τοὺς ἱεροὺς πυλῶνας, Καλλισθένην καὶ τινας ἄλλους, ὑφῆψαν εἰς ἓν οἰκίδιον
 34 πεφευγότας, οὔτινες ἄξιον τῆς δυσσεβείας ἐκομίσαντο. ³⁴ ὁ δὲ τρισαχι-
 35 τήριος Νικάνωρ, ὁ τοὺς χιλοὺς ἐμπόρους ἐπὶ τὴν πρᾶσιν τῶν Ἰουδαίων
 35 ἀγαγών, ³⁵ ταπεινωθεὶς ὑπὸ τῶν κατ' αὐτὸν νομιζομένων ἐλαχίστων εἶναι,
 τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ τὴν δοξικὴν ἀποθέμενος ἐσθῆτα, διὰ τῆς μεσογείου,
 δραπετεύον τρόπον, ἔρημον ἑαυτὸν ποιήσας, ἦκεν εἰς Ἀντιόχειαν ὑπεράγαν
 36 δυσημερήσας ἐπὶ τῇ τοῦ στρατοῦ διαφθορᾷ. ³⁶ καὶ ὁ τοῖς Ῥωμαίοις ἀνα-
 δεξάμενος φόρον ἀπὸ τῆς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις αἰχμαλωσίας κατορθώσα-
 σθαι κατήγγελλεν ὑπέρμαχον ἔχειν τὸν θεὸν τοὺς Ἰουδαίους, καὶ διὰ τὸν
 τρόπον τοῦτον ἀτρώτους εἶναι τοὺς Ἰουδαίους, διὰ τὸ ἀκολουθεῖν τοῖς ὑπ'
 αὐτοῦ προτεταγμένοις νόμοις.

IX.

Περὶ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐτύγγανεν Ἀντίοχος ἀναλελυκὼς ἀκόσμως
 2 ἐκ τῶν κατὰ τὴν Περσίδα τόπων. ² εἰς ἐληλύθει γὰρ εἰς τὴν λεγομένην Περ-
 σέπολιν, καὶ ἐπεχείρησεν ἱεροσυλεῖν καὶ τὴν πόλιν συνέχειν. διὸ δὴ τῶν πλη-
 ῶν ὁρμησάντων ἐπὶ τὴν τῶν ὅπλων βοηθειαν ἐτραπήσαν, καὶ συνέβη τρο-
 πασέντα τὸν Ἀντίοχον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀσχήμονα τὴν ἀνακυγὴν ποιήσασθαι.
 3 ³ ὄντι δὲ αὐτῷ κατ' Ἑκβάτανα προσέπεσε τὰ κατὰ Νικάνωρα καὶ τοὺς περὶ
 4 Τιμόθεον γεγονότα. ⁴ ἐπαρθεὶς δὲ τῷ θυμῷ ᾤετο καὶ τὴν τῶν πεφυγαδευ-
 κῶτων αὐτὸν κακίαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐναπερείσασθαι· διὸ συνέταξε τὸν
 ἄρματιγλάτην ἀδιαλείπτως ἐλαύνοντα κατανύειν τὴν πορείαν, τῆς ἐξ οὐρανοῦ
 δὴ κρίσεως συνουσίας αὐτῷ. οὕτω γὰρ ὑπερηφάνως εἶπε Πολυάνδριον Ἰου-
 5 δαίων Ἱεροσόλυμα ποιήσω παραγενόμενος ἐκεῖ. ⁵ ὁ δὲ πανεπόπτης κύριος ὁ
 θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπάταξεν αὐτὸν ἀνιάτῳ καὶ ἀοράτῳ πληγῇ· ἄρτι δὲ αὐ-
 6 τοῦ καταλήξαντος τὸν λόγον, ἔλαβεν αὐτὸν ἀνήμετος τῶν σπλάγχχνων ἀλγη-
 6 δων καὶ πικρὰ τῶν ἔνδον βάσανοι, ⁶ πᾶν δικαίως τὸν πολλὰς καὶ ξενι-
 7 ζούσαις συμφοραῖς ἐτέρων σπλάγχχνα βασανίσαντα. ⁷ ὁ δ' οὐδαμῶς τῆς ἀγε-
 ρωχίας ἔληγεν· ἔτι δὲ καὶ τῆς ὑπερηφανίας ἐπεπλήρωτο, πῦρ πνέων τοῖς
 θυμοῖς ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ κελεύων ἐποξύνειν τὴν πορείαν. συνέβη δὲ
 καὶ πεσεῖν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἄρματος φερομένου ροίζῳ, καὶ δυσχερεῖ πτώματι
 8 περιπεσόντα πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀποστρεβλοῦσθαι. ⁸ ὁ δ' ἄρτι δο-
 κῶν τοῖς τῆς θαλάσσης κυμασιν ἐπιτάσσειν διὰ τὴν ὑπὲρ ἀνδρωπον ἀλαζο-
 νειαν καὶ πλάστιγγι τὰ τῶν ὁρέων οἰόμενος ὕψι στήσιν, κατὰ γῆν γενόμε-
 9 νος, ⁹ ὥστε καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ δυσσεβοῦς σκώληκας ἀναεῖν, καὶ
 ζῶντος ἐν ὀδύναις καὶ ἀλγηδόσι τὰς σάρκας αὐτοῦ διαπίπτειν, ὑπὸ δὲ τῆς
 10 ὁσμῆς αὐτοῦ πᾶν τὸ στρατόπεδον βαρύνεσθαι τῇ σαπρίᾳ. ¹⁰ καὶ τὸν μικρῷ
 πρότερον τῶν οὐρανίων ἄστρον ἄπτεσθαι δοκοῦντα παρακομίζειν οὐδεὶς ἐδύ-
 11 νάτο διὰ τὸ τῆς ὁσμῆς ἀφόρητον βάρος. ¹¹ ἐνταῦθα οὖν ἤρξατο τὸ πολὺ τῆς
 ὑπερηφανίας λῆγειν ὑποτεθραυσμένος, καὶ εἰς ἐπὶ γνῶσιν ἔρχεσθαι θείᾳ μά-
 12 στιγι κατὰ στιγμήν ἐπιτεινόμενος ταῖς ἀλγηδόσι. ¹² καὶ μηδὲ τῆς ὁσμῆς
 αὐτοῦ δυνάμενος ἀνέχεσθαι ταῦτ' ἔφη Δίκαιον ὑποτάσσεσθαι τῷ θεῷ, καὶ

33. τοὺς ἱερεῖς ... καλλισθένην ὑφ εἰς ἐν οἰκειον· πεφευγότα καὶ τὸν
 ἀξιον (sic) ... ἐκομίσατο 34. τρισαχτήριος ... ο τριεχιλοὺς 35. κατ'
 αὐτον ... τοπον ... αντιοχ. ὑπερ απαν ευημερητικως 36. οπι τον θεον ...
 τοις εαυτου προστεταγμενοις IX. 4. εκ των περι την 4. ωετο καὶ των
 ... καταλυειν τ. ποριαν ... ουτως ... πολυανδρειον 5. παντεποπτης 7.
 υπερηφανειας ... ποριαν ... δυσχερη 8. ο δ αντιδοκων ... οπι επιτασσειν
 ... υπερ ανθρωπων υπερηφανων κ. πλαστ. των ορων ... υψι ... φορω
 ... ενδειγνυμενος 9. την σαπρειαν 11. λεγειν (sic) τεθραυσμενος 12. ανε-
 χεσθ. δυναμενος

μη̄ ζητητὸν ὄντα ἰσθῆτα φρονεῖν υπερηφάνως. ¹³ ἤρχετο δὲ ὁ μιαιφὸς πρὸς 13
τὸν οὐκέτι αὐτὸν ἐλεήσοντα δεσπότην, οὕτω λέγων, ¹⁴ τὴν μὲν ἁγίαν πόλιν, 14
ἣν σπεύδων παρεγίνετο ἰσάπεδον ποιῆσαι καὶ πολυάνδριον οἰκοδομήσῃαι,
ἐλευτέραν ἀναδείξει· ¹⁵ τοὺς δὲ Ἰουδαίους οὓς διεγνώκει μηδὲ ταφῆς ἀξιῶ- 15
σαι οἰωνοβρώτους δὲ σὺν τοῖς νηπίοις ἐκρίψειν θηρίοις, πάντας αὐτοὺς ἴσους
Ἀθηναίοις ποιήσει· ¹⁶ ὃν δὲ πρότερον ἐσκύλευσεν ἅγιον νεῶν καλλίστοις 16
ἀναστήμασι κοσμήσειν καὶ τὰ ἱερὰ σκευὴ πολυπλάσια πάντα ἀποδώσει, τὰς
δὲ ἐπιβαλλούσας πρὸς τὰς ἑστίαις συντάξεις ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων χορηγή-
σει· ¹⁷ πρὸς δὲ τούτοις καὶ Ἰουδαῖον ἔσεσθαι, καὶ πάντα τόπον οἰκητὸν 17
ἐπελεύσεσθαι καταγγέλλοντα τὸ τοῦ Θεοῦ κράτος. ¹⁸ οὐδαμῶς δὲ ληγόντων 18
τῶν πόνων, ἐπεληλύθει γὰρ ἐπ' αὐτὸν δικαία ἡ τοῦ Θεοῦ κρίσις, τὰ κατ'
αὐτὸν ἀπελπίσας, ἔγραψε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τὴν υπογεγραμμένην ἐπιστο-
λήν, ἱκετηρίας τάξιν ἔχουσαν, περιέχουσαν δὲ οὕτως ¹⁹ τοῖς χρηστοῖς Ἰου- 19
δαίοις τοῖς πολιταῖς πολλὰ χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν καὶ εὖ πράττειν βασιλεὺς
καὶ στρατηγὸς Ἀντίοχος. ²⁰ εἰ ἔβρωσθε, καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰ ἴδια κατὰ 20
γνώμην ἐστὶν ὑμῖν, εὐχομαι μὲν τῷ Θεῷ τὴν μεγίστην χάριν, εἰς οὐρανὸν
τὴν ἐλπίδα ἔχων. ²¹ καὶ γὰρ δὲ ἀσθενῶς διεκείμην, ὑμῶν τὴν τιμὴν καὶ τὴν 21
εὐνοίαν ἂν ἐμνημόνευον φιλοστόργως· ἐπανάγων ἐκ τῶν περὶ τὴν Περσίδα
τόπων καὶ περιπεσῶν ἀσθενείᾳ δυσχέρειαν ἐχούσῃ, ἀναγκαῖον ἡγησάμην
φροντίσαι τῆς κοινῆς πάντων ἀσφαλείας. ²² οὐκ ἀπογινώσκων τὰ κατ' ἑμαυτόν, 22
ἀλλὰ ἔχων πολλὴν ἐλπίδα ἐκφυσέεσθαι τὴν ἀσθένειαν, ²³ θεωρῶν δὲ ὅτι καὶ 23
ὁ πατὴρ κατ' οὓς καιροὺς εἰς τοὺς ἄνω τόπους ἐστρατοπέδευσεν ἀνέδειξε
τὸν διαδεξόμενον, ²⁴ ὅπως ἐάν τι παράδοξον ἀποβαίῃ ἢ καὶ παραγγελίῃ 24
τι δυσχερές, εἰδότες οἱ κατὰ τὴν χώραν ὅτι καταλέγεται τὰ πράγματα μὴ
ἐπιταράσσονται. ²⁵ πρὸς δὲ τούτοις κατανοῶν τοὺς παρακείμενους δυνάστας 25
καὶ γειτνιώντας τῇ βασιλείᾳ τοῖς καιροῖς ἐπέχοντας προσδεχομένους τὸ ἀπο-
βησόμενον, ἀναδείχῃ τὸν υἱόν μου Ἀντίοχον βασιλεῖα, ὃν πολλάκις ἀνατρέ-
χων εἰς τὰς ἐπάνω σατραπείας τοῖς πλείστοις ὑμῶν παρακατετίθεμην καὶ
συνίσταν· γέγραφα δὲ πρὸς αὐτὸν τὰ υπογεγραμμένα. ²⁶ παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς 26
καὶ ἀξιῶ, μεμνημένους τῶν εὐεργεσιῶν κοινῇ καὶ κατ' ἴδιαν ἕκαστον συν-
τηρεῖν τὴν οὖσαν εὐνοίαν εἰς ἐμὲ καὶ τὸν υἱόν μου. ²⁷ πέπεισμαι γὰρ αὐτὸν 27
ἐπεικῶς καὶ φιλανθρώπως παρακολουθοῦντα τῇ ἐμῇ προαιρέσει συμπερι-
νεχθήσεσθαι ὑμῖν. ²⁸ ὁ μὲν οὖν ἀνδροφόνος καὶ βλάσφημος τὰ χεῖριστα πα- 28
σών, ὥς ἐτέρους διέτληκεν, ἐπὶ ξένῃς ἐν τοῖς ὅρεσιν οἰκτίστῳ μόρῳ κατέ-
στρεψε τὸν βίον. ²⁹ παρεκομίζετο δὲ τὸ σῶμα Φίλιππος ὁ σύντροφος αὐτοῦ, 29
ὃς καὶ διευλαβήθει τὸν υἱὸν Ἀντίοχου πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλομήτορα
εἰς Αἴγυπτον διεκομίσθη.

X.

Μακκαβαῖος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τοῦ κυρίου προάγοντος αὐτοῦς, τὸ
μὲν ἱερὸν ἐκομίσαντο καὶ τὴν πόλιν, ² τοὺς δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν βωμοὺς 2
ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων δεδημιουργημένους, ἔτι δὲ τεμένην καθεῖλον. ³ καὶ τὸν 3

12. οντα υπερηφανα φρονειν 13. μειερος ... ουτως 15. ως pro ους
... οἰωνοβρωτους συν ... εκτριψαι 16. νεω καλλει τοις αναθ. 17. ιου-
δαιος ... επελευσασθαι καταγγελλοντας 18. εχουσαν ικετην. ταξιν 19. ιου-
αντιοχ. κ. στρατηγ. 20. om ει ... γνωμ. εσται υμειν εις ουρανον την ελ-
πιδα· εχων 21. om καγω usque διεκειμην ... om αν ... επαναγαγων ...
κατα την περσιδας ... παντων υμων ασφ. 22. καθ εμαυτον 23. διαδεξα-
μενον 24. αποβαιναι και προσπελθη 25. της βασιλειας ... επεχοντ. και
προσδοκωντας το ... om μου ... παρεκατετιθεμην 26. om μου 27. συν-
σταθεντα τη εμη 29. ευλαβηθεις X. 1. συν αυτω τω του 2. καθειλαν

νῶν καθάρισαντες ἕτερον θυσιαστήριον ἐποίησαν, καὶ πυρώσαντες λίθους καὶ
 πῦρ ἐκ τούτων λαβόντες ἀνήνεγκαν θυσίαν μετὰ διέτη χρόνον, καὶ θυμίαμα
 4 καὶ λύχνους καὶ τῶν ἄρτων τὴν πρόθεσιν ἐποίησαντο. ⁴ ταῦτα δὲ ποιήσαν-
 τες ἤξιωσαν τὸν κύριον πεσόντες ἐπὶ κοιλίαν μηκέτι περιπεσεῖν τοιούτοις
 κακοῖς, ἀλλ' ἐάν ποτε καὶ ἁμαρτώσιν, ὑπ' αὐτοῦ μετ' ἐπιεικείας παιδεύε-
 5 σθαι, καὶ μὴ βλασφημίης καὶ βαρβάρους ἔθνεσι παραδίδοσθαι. ⁵ ἐν ᾗ δὲ
 ἡμέρᾳ ὁ νεὺς ὑπὸ ἀλλοφυλῶν ἐβεβηλώθη, συνέβη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν
 τὸν καθάρισμὸν γενέσθαι τοῦ ναοῦ, τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ μηνός,
 6 ὅς ἐστι Χασελεῦ. ⁶ καὶ μετ' εὐφροσύνης ἦγον ἡμέρας ὀκτὼ σκηνωμάτων
 τρόπον, μνημονεύοντες ὡς πρὸ μικροῦ χρόνου τὴν τῶν σκηνῶν ἑορτὴν ἐν
 7 τοῖς ὅρεσι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις θηρίων τρόπον ἦσαν νεμόμενοι. ⁷ διὸ θύρ-
 σους καὶ κλάδους ὠραίους ἔτι δὲ φοίνικας ἔχοντες, ὕμνους ἀνέφερον τῷ
 8 ἐοδῶσαντι καθάρισθῆναι τὸν ἑαυτοῦ τόπον. ⁸ ἔδογματάςιν δὲ μετὰ κοινού
 προστάγματος καὶ ψηφίσματος παντὶ τῷ τῶν Ἰουδαίων ἔθνει κατ' ἐνιαυτὸν
 9 ἄγειν τάδε τὰς ἡμέρας. ⁹ καὶ τὰ μὲν τῆς Ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος
 10 Ἐπιφανοῦς τελευτῆς οὕτως εἶχε. ¹⁰ νυνὶ δὲ τὰ κατὰ τὸν Εὐπάτορα Ἀντιό-
 χον, οὐδὲν δὲ τοῦ ἄσεβους γεγόμενον δηλώσομεν, αὐτὰ συντέμνοντες τὰ τῶν
 11 πολέμων κακὰ. ¹¹ αὐτὸς γὰρ παραλαβὼν βασιλείαν ἀνέδειξεν ἐπὶ τῶν πρα-
 γμάτων Δυσίαν τινά, Κολῆς δὲ Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν πρῶταρχον.
 12 ¹² Ἰπτολεμαῖος γὰρ ὁ καλούμενος Μάκρων τὸ δίκαιον συντηροῦν προηγουμέ-
 νος εἰς τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὴν γεγνηκυῖαν εἰς αὐτοὺς ἀδικίαν, καὶ ἐπειράτο
 13 τὰ πρὸς αὐτοὺς εἰρηνικῶς διεξάγειν. ¹³ ὅθεν κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν φίλων
 πρὸς τὸν Εὐπάτορα, καὶ προδότης παρ' ἑκάστα ἁκούων διὰ τὸ τὴν Κύπρον
 ἐμπιστευθέντα ὑπὸ τοῦ Φιλομήτορος ἐκλιπεῖν καὶ πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπι-
 φανῇ ἀναχωρῆσαι, μήτ' εὐγενῆ τὴν ἐξουσίαν ἔχων, ὑπ' ἄθυμίας φαρμα-
 14 κεύσας ἑαυτὸν ἐξέλιπε τὸν βίον. ¹⁴ Γοργίας δὲ γεγόμενος στρατηγὸς τῶν τό-
 15 πων ἐξεντροφέει, καὶ παρ' ἑκάστα πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἐπολεμοτρόφει. ¹⁵ ὁμοῦ
 δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι, ἐγκρατεῖς ἐπικαίρων ὀχυρωμάτων ὄντες, ἐγύννα-
 16 ζον τοὺς Ἰουδαίους, καὶ τοὺς φυγαδευσθέντας ἀπὸ Ἱεροσολύμων προσλαβόμε-
 17 ναι πολεμοτροφεῖν ἐπεχείρουν. ¹⁶ οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ποιησάμενοι
 λιτανίαν καὶ ἀξιόσαντες τὸν θεὸν σύμμαχον αὐτοῖς γενέσθαι, ἐπὶ τὰ τῶν
 17 Ἰδουμαίων ὀχυρώματα ὥρμησαν, ¹⁷ οἷς καὶ προσβαλόντες εὐρώστως ἐγκρατεῖς
 ἐγένοντο τῶν τόπων, πάντας τε τοὺς ἐπὶ τῷ τείχει μαχομένους ἡμύναντο·
 κατέσφαζον δὲ τοὺς ἐμπίπτοντας, ἀνείλινον δὲ οὐχ ἥττον τῶν διςμυρίων.
 18 ¹⁸ συμφυγόντων δὲ οὐκ ἔλαττον τῶν ἐννακισχιλίων εἰς δύο πύργους ὀχυροὺς
 19 εὖ μάλα, καὶ πάντα τὰ πρὸς πολιορκίαν ἔχοντας, ¹⁹ ὁ Μακκαβαῖος εἰς ἐπιεί-
 20 γοντας τόπους ἀπολιπὼν Σίμωνα καὶ Ἰώσηφον, ἔτι δὲ καὶ Ζαχαῖον καὶ
 20 τοὺς σὺν αὐτῷ ἱκανοὺς πρὸς τὴν τούτων πολιορκίαν, αὐτὸς ἐχωρίσθη. ²⁰ οἱ
 δὲ περὶ τὸν Σίμωνα φιλαργυρήσαντες ὑπὸ τινῶν τῶν ἐν τοῖς πύργοις ἐπεί-
 21 σθησαν ἀργυρίῳ· ἐπτάκις δὲ μυριάδας δραχμὰς λαβόντες εἰσάν τινας
 21 διαῤῥυῆναι. ²¹ προσαγγελθέντος δὲ τῷ Μακκαβαίῳ περὶ τοῦ γεγονότος, συν-
 αγαγὼν τοὺς ἡγουμένους τοῦ λαοῦ κατηγόρησεν ὡς ἀργυρίου πεπράκασι

3. ναυω ... θυσίας 4. παραπεσειν ... μετα επιεικειας ... om παι-
 δεουσθ. και 5. μηνος του χασελευ 7. ετι δε και φ. εχ. ηυχαιριστουν τω
 ευοδ. καθαρισαι 8. εδογμ. τε ... αγ. τας δεκατας ημερας 40. τον υπα-
 τον αντιοχον ... συντεμν. τα συνεχοντα των πολειων κακα 41. ουτος γαρ
 παραλ. την 42. προς τους ιουδαιους ... γεγονυειαν προς αυτους αδικειαν
 επιερατο 43. μητε ευγενη τ. εξουσ. ευγενουασις φαρμακευσας ... εξελει-
 πεν 44. των τροπων ... πρ. τους ιδιους επολ. 45. ομου δε τούτων ...
 φυγαδευσαντας 46. λιτανιαν 47. κατεσφ. τε 49. απολειπων ... ιωση-
 πον· ετι δε ζαχχ. ... πολιορκειαν (etiam v. 18.) 20. μυριας 21. προσαγ-
 γελλοντες (sic) ... πεπρακαν

τοὺς ἀδελφούς, τοὺς πολεμίους κατ' αὐτῶν ἀπολύσαντες. ²² τοὺτους μὲν οὖν 22
 προδότης γενομένους ἀπέκτεινε, καὶ παραχορήμα τοὺς δύο πύργους κατελά-
 βετο. ²³ τοῖς δὲ ὅπλοις τὰ πάντα ἐν ταῖς χερσὶν εὐοδοούμενος ἀπώλεσεν ἐν 23
 τοῖς δυοῖν ὀχυρώμασι πλείους τῶν διςμυρίων. ²⁴ Τιμόθεος δὲ ὁ πρότερον 24
 ἡγιστοὺς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, συναγαγὼν ξένας δυνάμεις παμπληθεῖς καὶ
 τοὺς τῆς Ἀσίας γενομένους ἵππους συναθροίσας οὐκ ὀλίγους, παρῆν ὡς δο-
 ριζώτον ληψόμενος τὴν Ἰουδαίαν. ²⁵ οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον, συνεγγί- 25
 ζοντες αὐτοῦ, πρὸς ἱκεταίαν τοῦ Θεοῦ ἐτράπησαν, γῆ τὰς κεφαλὰς καταπά-
 σαντες καὶ τὰς ὀσφύας σάκκοις ζώσαντες, ²⁶ ἐπὶ τὴν ἀπέναντι τοῦ ὕψιστου 26
 οὐρανοῦ κρηπίδα προσπεσόντες ἤξιον ἔλεον αὐτοῖς γενόμενον ἐχθρεῦσαι τοῖς
 ἐχθροῖς αὐτῶν καὶ ἀντικεισθῆναι τοῖς ἀντικειμένοις, καθὼς ὁ νόμος διασαφεῖ.
²⁷ γενομένοι δὲ ἀπὸ τῆς δεήσεως, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα προῆγον ἀπὸ τῆς 27
 πόλεως ἐπὶ πλείον· συνεγγίσαντες δὲ τοῖς πολεμίοις ἐφ' ἑαυτῶν ἦσαν.
²⁸ ἄρτι δὲ τῆς ἀνατολῆς διαδεχομένης προσέβαλον ἑκάτεροι, οἱ μὲν ἔγγυον 28
 ἔχοντες εὐημερίας καὶ νίκης μετ' ἀρετῆς τὴν ἐπὶ τὸν κύριον καταφυγὴν, οἱ
 δὲ κατὰ γινόμενα τῶν ἀγώνων ταττόμενοι τὸν θυμόν. ²⁹ γενομένης δὲ καρτε- 29
 ραῖς μάχης ἐφάνησαν τοῖς ὑπεναντίοις ἐξ οὐρανοῦ ἐφ' ἵππων χρυσοχαλίνων
 ἄνδρες πέντε διαπρεπεῖς καὶ ἀφηγούμενοι τῶν Ἰουδαίων οἱ δύο. ³⁰ καὶ τὸν 30
 Μακκαβαῖον μέσον λαβόντες καὶ σχεπάζοντες ταῖς ἑαυτῶν πανοπλίαις ἄτρω-
 τον διεφύλαττον, εἰς δὲ τοὺς ὑπεναντίους τοξεύματα καὶ κεραυνοὺς ἐξεβ-
 ρίπτουν· διὸ συγχυθέντες ἀορασίᾳ κατεκόπτοντο ταραχῆς πεπληρωμένοι.
³¹ κατεσφάγησαν δὲ διςμύριοι πρὸς τοῖς πεντακοσίοις, ἵππεῖς δὲ ἑξακόσιοι. 31
³² αὐτὸς δὲ ὁ Τιμόθεος συνέφυγεν εἰς Γάζαρα λεγόμενον ὀχυρῶμα, εὖ μάλα 32
 φρούριον, στρατηγούντος ἐκεῖ Χαιρέου. ³³ οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ἄσμε- 33
 νοι περιέκλυσαν τὸ φρούριον ἡμέρας τέσσαρας. ³⁴ οἱ δὲ ἔνδον τῇ ἐρυμνῇ 34
 τητι τοῦ τόπου πεποιθότες ὑπεράγαν ἐβλασφήμουν καὶ λόγους ἀσεμίτους
 προῖοντο. ³⁵ ὑποφαινούσης δὲ τῆς πέμπτης ἡμέρας εἴκοσι νεανῖαι τῶν περὶ 35
 τὸν Μακκαβαῖον πυρῶντες τοῖς θυμοῖς διὰ τὰς βλασφημίας, προσβαλόντες
 τῷ τείλει ἀρβενωδῶς καὶ θηριῶδει θυμῷ τὸν ἐμπύπτοντον ἔκοπτον. ³⁶ ἔτεροι 36
 δὲ ὁμοίως προσαναβάντες ἐν τῷ περισπασμῷ πρὸς τοὺς ἔνδον ἐνεπίμπρυν
 τοὺς πύργους, καὶ πυρὰς ἀνάψαντες ζώντας τοὺς βλασφήμους κατέκατον· οἱ
 δὲ τὰς πύλας διέκοπτον, εἰςδεξάμενοι δὲ τὴν λοιπὴν τάξιν προκατελάβοντο
 τὴν πόλιν, ³⁷ καὶ τὸν Τιμόθεον ἀποκεκρυμμένον ἐν τινὶ λάκκῳ κατέσφαξαν 37
 καὶ τὸν τοῦτου ἀδελφὸν Χαιρέαν καὶ τὸν Ἀπολλοφάνην. ³⁸ ταῦτα δὲ διαπρα- 38
 ξάμενοι, μετ' ὕμνων καὶ ἐξομολογήσεων εὐλόγουν τῷ κυρίῳ τῷ μεγάλῳ
 εὐεργετοῦντι τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸ νῦνος αὐτοῖς διδόντι.

XI.

Μετ' ὀλίγον δὲ παντελῶς χρόνον Λυσίας ἐπίτροπος τοῦ βασιλείως καὶ
 συγγενὴς καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, λίαν βαρέως φέρων ἐπὶ τοῖς γεγονόσι,
² συναθροίσας περὶ τὰς δεκάς μυριάδας καὶ τὴν ἵππων πᾶσαν παρεγένετο ἐπὶ 2
 τοὺς Ἰουδαίους, λογιζόμενος τὴν μὲν πόλιν Ἑλλήσιν οἰκητήριον ποιήσειν,
³ τὸ δὲ ἱερὸν ἀργυρολόγητον καθὼς τὰ λοιπὰ τῶν ἔθνων τεμένη, πρατὴν δὲ 3

24. πρῶτον ... ληψόμενος 25. πρὸς ἱκεσίαν ... οἱ ἐτράπησαν 26.
 ἰλεως ... ἐκθρεῦσαι τ. ἐκθροῖς ... καθως και ο 28. διαδεχομένης προσε-
 βαλλον ... οἱ μὲν οὖν ἐγγυον ... μετα ἀρετῆς τῆς ἐπὶ 29. γινόμενης ...
 πέντε ἄνδρες 30. διεφύλασσον ... ἐναντίους ... ἐξεπιπτον (sic) ... διε-
 κοπτοντο 32. χερσευ 33. ἀσμενωσ ... τεσσαρακοντα 34. προῖεντες 35.
 υποφανουσης ... ἡμερ. και εικοστης νεανιαι ... προβαλοντες ... θηριωδη
 36. αναπτοντες 37. απολλοφανην 38. εξομολογησεωσ XI. 1. χρονισκον
 2. πασαν παρεγενετο

4 τὴν ἀρχιερωσύνην κατ' ἔτος ποιήσιν, ⁴ οὐδαμῶς ἐπιλογιζόμενος τὸ τοῦ θεοῦ
 κράτος, πεφρενωμένος δὲ ταῖς μυριάσι τῶν πεζῶν καὶ ταῖς χιλιάσι τῶν ἵπ-
 5 πῶν καὶ τοῖς ἐλέφασιν τοῖς ὀδοήκοντα. ⁵ εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ
 συνεγγίσας τῷ Βαιθούρᾳ, ὅντι μὲν ἐρυμνῷ χωρίῳ, ἀπὸ δὲ Ἱεροσολύμων
 6 ἀπέγοντι ὡσεὶ σταδίου πέντε, τοῦτο ἔβλεβεν. ⁶ ὥς δὲ μετέλαβον οἱ περὶ τὸν
 Μακκαβαῖον πολιορκούντα αὐτὸν τὰ ὀχυρώματα, μετ' ὀδυρμῶν καὶ δακρύων
 ἰκέτευσαν σὺν τοῖς ὄχλοις τὸν κύριον, ἀγαθὸν ἀγγελον ἀποστέλλαι πρὸς σωτη-
 7 ρίαν τῷ Ἰσραήλ. ⁷ αὐτὸς δὲ πρῶτος ὁ Μακκαβαῖος ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα προ-
 ετρέψατο τοὺς ἄλλους, ἅμα αὐτῷ διακινδυνεύοντας ἐπιβοηθεῖν τοῖς ἀδελφοῖς
 8 αὐτῶν· ὁμοῦ δὲ καὶ προθύμως ἐξώρμησαν. ⁸ αὐτοῖσι δὲ καὶ πρὸς τοῖς Ἱερο-
 σολύμοις ὄντων, ἐφάνη προηγούμενος αὐτῶν ἔφιππος ἐν λευκῇ ἐσθῆτι, πανο-
 9 πλίαν χρυσῇν κραδαίνων. ⁹ ὁμοῦ δὲ πάντες εὐλόγησαν τὸν ἐλεήμονα θεόν,
 12 καὶ ἐπεβρόχθησαν ταῖς ψυχαῖς οὐ μόνον ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ θῆρας τοὺς
 13 ἀγριωτάτους, καὶ σιδηρὰ τεῖχη τιτρώσκειν ὄντες ἔτοιμοι, ¹⁰ προσήγον ἐν
 διασκευῇ τὸν ἀπ' οὐρανοῦ σύμμαχον ἔχοντες, ἐλεήσαντος αὐτοὺς τοῦ κυρίου.
 11 ¹¹ λεοντηδὸν δὲ ἐντινάξαντες εἰς τοὺς πολεμίους κατέστρωσαν αὐτῶν χιλιούς
 πρὸς τοῖς μυρίοις, ἱππεῖς δὲ ἐξακοσίους πρὸς τοῖς χιλίοις· τοὺς δὲ πάντας
 12 ἠνάγκασαν φυγεῖν. ¹² οἱ πλείονες δὲ αὐτῶν τραυματίαι γυμνοὶ διεσώθησαν,
 13 καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Λυσίας αἰσχρῶς φεύγων διεσώθη. ¹³ οὐκ ἄνους δὲ ὑπάρχων,
 πρὸς ἑαυτὸν ἀντιβάλλων τὸ γεγονός περὶ ἑαυτὸν ἐλάσσωμα, καὶ συννοήσας
 ἀνικήτους εἶναι τοὺς Ἑβραίους, τοῦ πάντα δυναμένου θεοῦ συμμαχοῦντος
 14 αὐτοῖς, προσάποστείλας ¹⁴ ἔπεισε συλλύσεσθαι ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις καὶ
 15 διότι καὶ τὸν βασιλέα πείσειν φίλον αὐτοῖς ἀναγκάζειν γενέσθαι. ¹⁵ ἐπένευσε
 δὲ ὁ Μακκαβαῖος ἐπὶ πᾶσιν οἷς ὁ Λυσίας παρεκάλει τοῦ συμφέροντος φρον-
 16 τίζων· ὅσα γὰρ ὁ Μακκαβαῖος ἐπέδωκε τῷ Λυσίᾳ διὰ γραπτῶν περὶ τῶν
 16 Ἰουδαίων, συνεχώρησεν ὁ βασιλεὺς. ¹⁶ ἦσαν γὰρ αἱ γεγραμμέναι τοῖς Ἰου-
 δαίοις ἐπιστολαὶ παρὰ μὲν Λυσίου περιέχουσαι τὸν τρόπον τοῦτον Λυσίας
 17 τῷ πλήθει τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. ¹⁷ Ἰωάννης καὶ Ἀβессαλὼμ οἱ πεμφθέντες
 παρ' ἡμῶν, ἐπιδόντες τὸν ὑπογεγραμμένον χρηματισμόν, ἤξιον περὶ τῶν δι'
 18 αὐτοῦ σημειωμένων. ¹⁸ ὅσα μὲν οὖν ἔδει καὶ τῷ βασιλεὶ προσερχθῆναι
 19 διεσάφησα, ἃ δὲ ἦν ἐνδεχόμενα συνεχώρησεν. ¹⁹ ἂν μὲν οὖν συντηρήσῃτε
 τὴν εἰς τὰ πράγματα εὐνοίαν, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν πειράσσομαι παραίτιος ὑμῖν
 20 ἀγαθῶν γενέσθαι. ²⁰ ὑπὲρ δὲ τῶν κατὰ μέρος ἐντέταλμαι τοῦτοις τε καὶ
 21 τοῖς παρ' ἐμοῦ διαλεχθῆναι ὑμῖν. ²¹ ἔρρωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακο-
 22 στοῦ ὀγδόου, Διοσκορινθίου εἰκοστῇ τετάρτῃ. ²² ἡ δὲ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ
 23 περιεῖχεν οὕτως Βασιλεὺς Ἀντίοχος τῷ ἀδελφῷ Λυσίᾳ χαίρειν. ²³ τοῦ πα-
 τρὸς ἡμῶν εἰς θεοὺς μεταστάντος, βουλόμενοι τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας ἀταρά-
 24 χους ὄντας γενέσθαι πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν, ²⁴ ἀκηκόες τοὺς
 Ἰουδαίους μὴ συνευδοκοῦντας τῇ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὰ Ἑλληνικὰ μεταδέσει
 ἀλλὰ τὴν ἑαυτῶν ἀγωγὴν αἰρετίζοντας, καὶ διὰ τοῦτο ἀξιούντας συγχωρη-
 25 θῆναι αὐτοῖς τὰ νόμιμα αὐτῶν· ²⁵ αἰρούμενοι οὖν καὶ τοῦτο τὸ ἔθνος ἐκτός

3. κατα ετος την αρχιερ. 4. των πεδων 5. συνεγγισας βεδουρων ...
 ερυμνω χωριων· ιεροσολυμων δε ... σχοιρους πεντε ... εβλειβον 6. μετα
 οδυρμων 7. πρωτ. ο μακκ. πρωτος ... *προστρεψατο ... εξωρμεισαν 8.
 δε προς ... *om επιππος 9. ανθρωπους· θηρας δε 10. προηγον 11. λεον-
 τινον δε ... εξακ. προς χειλιους ... φυγειν 12. γυμνοι δε εσωθησαν 13.
 περι αυτον ελαττωμα ... omi παντα 14. συλλυεσθαι 15. συνεχωρ. ο γραμμα-
 τευς 16. om αι 19. om υμιν 20. υπερ δε τουτων. κατα 21. τεσσαρα-
 κοστου ... διοσκορινθ. τετραδι και εικαδι 23. βουλομενου ... ιουδαιων
 pro ιδιων 24. εις τα ελληνικα ... αιρετιζοντας αξιουν συγχωρηθηναι ...
 om αυτων

ταραχῆς εἶναι, κρίνομεν τό τε ἱερὸν αὐτοῖς ἀποκατασταθῆναι καὶ πολιτεύε-
σθαι κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν προγόνων αὐτῶν ἔζη. ²⁶ εὖ οὖν ποιήσεις διαπεμψά- 26
μενος πρὸς αὐτοὺς καὶ δούς δεξιᾶς, ὅπως εἰδότες τὴν ἡμετέραν προαίρεσιν
εὐθύμοι τε ὡς καὶ ἡδέως διαγίνωνται πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἀντίληψιν.
²⁷ πρὸς δὲ τὸ ἔθνος ἡ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ τοιαύτη ἦν. Βασιλεὺς Ἀντίο- 27
χος τῇ γερουσίᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰουδαίοις χαίρειν. ²⁸ εἰ ἔρ- 28
ρώσῃ, εἴη ἂν ὡς βουλόμεθα· καὶ αὐτοὶ δὲ ὑγιαίνομεν. ²⁹ ἐνεφάνισεν ἡμῖν ὁ 29
Μενέλαος βουλεύσθαι καταλόντας ὑμᾶς γίνεσθαι πρὸς τοὺς ἰδίους. ³⁰ τοῖς οὖν 30
καταπορευομένοις μέχρι τριακάδος Ξανθικοῦ ὑπάρξει δεξιὰ μετὰ τῆς ἀδείας,
³¹ χρῆσθαι τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ἑαυτῶν δαπανήμασι καὶ νόμοις καθά καὶ 31
τὸ πρότερον, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν κατ' οὐδένα τρόπον παρενοχληθήσεται περὶ
τῶν ἡγνοημένων. ³² πέπομφα δὲ καὶ τὸν Μενέλαον παρακαλέσοντα ὑμᾶς. 32
³³ ἔρρωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανθικοῦ πέμπτη καὶ 33
δεκάτῃ. ³⁴ ἐπεμψαν δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν ἔχουσαν 34
οὕτως. Κόντος Μέμμιος, Τίτος Μάνλιος, πρεσβῦται Ῥωμαίων, τῷ δήμῳ
τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. ³⁵ ὑπὲρ ὧν Λυσίας ὁ συγγενὴς τοῦ βασιλέως συνεχώ- 35
ρησεν ὑμῖν, καὶ ἡμεῖς συνευδοκοῦμεν. ³⁶ ἃ δὲ ἔκρινε προανενηχθῆναι τῷ 36
βασιλεῖ, πέμψατέ τινα παραχρῆμα ἐπισκεψάμενοι περὶ τούτων, ἵνα ἐκθῶμεν
ὡς κατῆκει ὑμῖν· ἡμεῖς γὰρ προσάγομεν πρὸς Ἀντιόχειαν. ³⁷ διὸ σπεύσατε 37
καὶ πέμψατέ τινας, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἐπιγνώμεν ὁποίας ἐστέ γνώμης. ³⁸ ὑγαί- 38
νετε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανθικοῦ πέμπτη καὶ δεκάτῃ.

XII.

Γενομένων τῶν συνθηκῶν τούτων, ὁ μὲν Λυσίας ἀπῆει πρὸς τὸν βασι-
λέα, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι περὶ τὴν γεωργίαν ἐγίνοντο. ² τῶν δὲ κατὰ τόπον στρα- 2
τηγῶν Τιμόστειος καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ Γενναίου, ἔτι δὲ Ἰερώνυμος καὶ Δη-
μοφῶν, πρὸς δὲ τούτους Νικάνωρ ὁ Κυπριάρχης, οὐκ εἶων αὐτοὺς εὐσταθεῖς
καὶ τὰ τῆς ἡσυχίας ἄγειν. ³ Ἰοππῖται δὲ τηλικούτο συνετέλεσαν τὸ δυσσε- 3
βημα, παρακαλέσαντες τοὺς σὺν αὐτοῖς οἰκοῦντας Ἰουδαίους ἐμβῆναι εἰς τὰ
παρασταθέντα ὑπ' αὐτῶν σκάφη σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις ὡς μηδεμιᾶς ἐνε-
στάσης πρὸς αὐτοὺς δυσμενείας. ⁴ κατὰ δὲ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ψήφισμα, 4
καὶ τούτων ἐπιδεξαμένων ὡς ἂν εἰρηνεύειν θελόντων καὶ μηδὲν ὑποπτον
ἐχόντων, ἐπαναχθέντας αὐτοὺς ἐβύβισαν, ὄντας οὐκ ἔλαττον τῶν διακοσίων.
⁵ μεταλαβὼν δὲ Ἰούδας τὴν γεγονυῖαν εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς ὁμότητα, παραγ- 5
γείλας τοῖς περὶ αὐτὸν ἀνδράσι ⁶ καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δίκαιον κριτὴν 6
θεόν, παρεγένετο ἐπὶ τοὺς μαιφόνους τῶν ἀδελφῶν· καὶ τὸν μὲν λιμένα
νύκτωρ ἐνέπηρσε καὶ τὰ σκάφη κατέφλεξε, τοὺς δὲ ἐκεῖ συμφυγόντας ἐξε-
κέντησε. ⁷ τοῦ δὲ χωρίου συγκλεισθέντος, ἀνέλυσεν ὡς πάλιν ἦξάν καὶ τὸ 7
σύμπαν τῶν Ἰοππιτῶν ἐκριζώσαι πολίτευμα. ⁸ μεταλαβὼν δὲ καὶ τοὺς ἐν 8
Ἰαμνείᾳ τὸν αὐτὸν ἐπιτελεῖν βουλομένους τρόπον τοῖς παροικοῦσιν Ἰουδαίους,
⁹ καὶ τοῖς Ἰαμνίταις νυκτὸς ἐπιβαλὼν ὑφῆψε τὸν λιμένα σὺν τῷ στόλῳ, 9
ὥστε φαίνεσθαι τὰς αὐγὰς τοῦ φέγγους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, σταδίων ὄντων

25. αποκαταστ. αυτοις 26. προς τη των ιδιων αντιλημψει 27. τοια-
δε ην 28. om ει 29. om ο ... βουλομενος κατ. ημας ... * πρ. τ. ιου-
δαιοις 30. μετα τ. ιδιας 32. παρακαλεσαντα 33. τεσσαρακοστου ..
πεντεκαιδεκατη 34. επεμψαμεν ... μανιος 36. προσανενηνεχθαι ... εν
εχωμεν ως καθ. ημιν ... αντιοχίαν 38. τεσσαρακοστου ... πεντεκαιδεκατη
XII. 1. γενομ. δε 2. γεννεου ... ευσταθειν και τας ησυχιας 3. ιοππειτε
... τους εν εαυτοις ... παρακατασταθεντα 4. μετα δε το ... αχθεντας
5. ο ιουδας 6. παραγενομενος ... αδελφων τον μεν 7. ανεχυσεν παλιν
... τον συμπαν 8. και τας εν ιαμνια ... κατοικουσιν 9. ωστε επιφαι-
νεσθαι

- 10 διακοσίων τεσσαράκοντα. ¹⁰ ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπασθέντων σταδίου ἐννέα, ποιου-
 11 τούς τῶν πεντακχιλίων, ἵππεις δὲ πεντακόσιοι. ¹¹ γενομένης δὲ καρτερᾶς
 μάχης, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν διὰ τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ βοήθειαν εὐημε-
 12 ρησάντων, ἐλαττωθέντες οἱ Νομάδες Ἀραβες ἤξιον δοῦναι τὸν Ἰούδαν δεξιὰν
 αὐτοῖς, ὑπισχνόμενοι καὶ βοσκήματα δώσειν καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ὠφελήσκειν
 13 αὐτῶν ἐχωρίσθησαν. ¹³ ἐπέβαλε δὲ καὶ ἐπὶ τινὰ πόλιν γεφυροῦν ὀχυρὰν καὶ
 τείχεσι περιπεφραγμένην καὶ παμμιγέσειν ἔθνεσι κατοικουμένην, ὄνομα δὲ
 14 Κάσπιν. ¹⁴ οἱ δ' ἔνδον πεποιθότες τῇ τῶν τειχέων ἐρμυνότητι τῇ τε τῶν
 βρωμάτων παραδέσει, ἀναγωγότερον ἐχρῶντο τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν λοιδο-
 15 ροῦντες καὶ προσέτι βλασφημοῦντες καὶ λαλοῦντες ἅ μὴ ξέμεις. ¹⁵ οἱ δὲ περὶ
 τὸν Ἰούδαν ἐπικαλοσάμενοι τὸν μέγαν τοῦ κόσμου δυναστὴν, τὸν ἄτερ κριῶν
 καὶ μηχανῶν ὀργανικῶν κατακρημνίσαντα τὴν Ἱερὴν κατὰ τοὺς Ἰησοῦ χρό-
 16 νους, ἐνέσεισαν Σηριωδῶς τῷ τείχει. ¹⁶ καταλαβόμενοι τε τὴν πόλιν τῇ τοῦ
 θεοῦ δυνάμει, ἀμυνήτους ἐποίησαντο σφαγὰς, ὥστε τὴν παρακειμένην λί-
 μνην, τὸ πλάτος ἔχουσαν σταδίων δύο, κατάβρυντον αἵματι πεπληρωμένην
 17 φαίνεσθαι. ¹⁷ ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπασάντες σταδίου ἑπτακοσίου πεντήκοντα
 18 διήνυσαν εἰς τὸν Χάρακα πρὸς τοὺς λεγομένους Τουβήνους Ἰουδαίους. ¹⁸ καὶ
 Τιμόθεον μὲν ἐπὶ τῶν τόπων οὐ κατέλαβον, ἄπρακτόν τε ἀπὸ τῶν τόπων
 19 ἐκλελυκῶτα, καταλειοπτότα δὲ φρουρὰν ἔν τινι τόπῳ καὶ μάλα ὀχυρὰν. ¹⁹ Δω-
 σίθεος δὲ καὶ Σωσίπατρος τῶν περὶ τὸν Μακκαβαίων ἡγεμόνων ἐξοδεύσαντες
 ἀπώλεσαν τοὺς ὑπὸ Τιμοθέου καταλειφθέντας ἐν τῷ ὀχυρώματι πλείους τῶν
 20 μυρίων ἀνδρῶν. ²⁰ ὁ δὲ Μακκαβαῖος διατάξας τὴν ἑαυτοῦ στρατιὰν σπειρη-
 δὼν, κατέστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν σπειρῶν, καὶ ἐπὶ τὸν Τιμόθεον ὥρμησεν
 ἔχοντα περὶ αὐτὸν μυριάδας δώδεκα πεζῶν, ἵππεις δὲ χιλίους πρὸς τοὺς
 21 πεντακοσίους. ²¹ τὴν δὲ ἔφοδον μεταλαβὼν Ἰούδα, ὁ Τιμόθεος προεξαπέ-
 στείλε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν εἰς τὸ λεγό-
 μενον Καρνίον· ἥ γὰρ δυσπολιόρκητος καὶ δυσπρόσιτος τὸ χωρίον διὰ τὴν
 22 τῶν πάντων τῶν τόπων στενότητα. ²² ἐπιφανείσης δὲ τῆς Ἰούδα σπειράς
 πρώτης, καὶ γενομένου δέους ἐπὶ τοὺς πολεμίους φόβου τε ἐκ τῆς τοῦ πάντα
 ἐφορῶντος ἐπιφανείας γενομένου ἐπ' αὐτούς, εἰς φυγὴν ὥρμησεν ἄλλος ἄλ-
 λαχῇ φερόμενος, ὥστε πολλάκις ὑπὸ τῶν ἰδίων βλάπτεσθαι καὶ ταῖς τῶν
 23 ξιφῶν ἀκμαῖς ἀναπεῖρεσθαι. ²³ ἐποιεῖτο δὲ τὸν διωγμὸν εὐτονώτερον Ἰούδας,
 24 συγκεντῶν τοὺς ἀλιτηρίους, διέφθειρε τε εἰς μυριάδας τρεῖς ἀνδρῶν. ²⁴ αὐτὸς
 δὲ ὁ Τιμόθεος ἐμπεσὼν τοῖς περὶ τὸν Δωσίθεον καὶ Σωσίπατρον ἡξίον μετὰ
 πολλῆς γοητείας ἐξαφεῖναι σῶον αὐτόν, διὰ τὸ πλειόνων μὲν γονεὺς ὢν δὲ
 25 ἀδελφοὺς ἔχειν, καὶ τούτους ἀλογηθῆναι συμβήσεται εἰ ἀποθάνοι. ²⁵ πιστώ-
 σαντος δὲ αὐτοῦ διὰ πλειόνων τὸν ὀρισμὸν ἀποκαταστήσειν τούτους ἀπημάν-
 26 τους, ἀπέλυσαν αὐτὸν ἕνεκα τῆς τῶν ἀδελφῶν σωτηρίας. ²⁶ ἐξελθὼν δὲ ἐπὶ

9. τεσσαρεκοντα 40. αποσπασαντες ... ποριαν ... επεβαλλον 41. ελατ-
 τονωθεντες ... om αραβες 42. υπεχωρησεν ... om αυτων 43. κασπειν
 44. δε ενδον ... ευρυμνοτητι 45. om περι 46. σταδιους ... καταρρειν
 (*καταρρει) το αιμα 47. και προς τους ... τουβεινους 48. θεου (i. e. θυ)
 ργο ου ... απρακτ. τοτε εκ των 49. τους υπο τιμ. απωλεσαν 20. την
 περι αυτον στρατιαν ... ωρμησαν ... τριςχιλιους (sed πρις in rasura) και
 προς τοις επταχις χιλιοις 21. ιουδου προεξαπεστειλεν ο τιμοθ. τας γυν.
 και την αλλην ... δια την παντων 22. επιφανις δε της ιουδου σπειρης
 πρωτου ... τα παντα ... επιφανιας γενομενης ... εις φυγειν 23. ευτονο-
 τερον ον ιουδας ... αλητηριους διεφθειρεν δε 24. γοητιας ... ως ωον αυ-
 τον ... om ει αποθανοι 25. αποκαταστησαι

τὸ Καρνίον καὶ τὸ Ἀταργατεῖον κατέσφαξε μυριάδας σωμάτων ἑξήκοντα καὶ πεντακισχίλιους. ²⁷ καὶ μετὰ τὴν τούτων τροπὴν καὶ ἀπώλειαν ἐπεστράτευ-
 σεν Ἰούδας καὶ ἐπὶ Ἐφρών πόλιν ὀχυράν, ἐν ᾗ κατῴκει Λυσίας καὶ πάμ-
 φυλα πλήθῃ· νεανίαί δὲ πρὸ τῶν τειχῶν καθεστῶτες ῥωμαῖοι ἀπεμάχοντο
 εὐρώστως, ἐνθάδε ὀργάνων καὶ βελῶν πολλὰ παραδέσεις ὑπήρχον. ²⁸ ἐπικα-
 λούμενοι δὲ τὸν δυνάστην τὸν μετὰ κράτους συντρίβοντα τὰς τῶν πολεμίων
 ἀλκὰς, ἔλαβον τὴν πόλιν ὑποχείριον, καὶ κατέστρωσαν τῶν ἐνδον εἰς μυρία-
 δας δύο καὶ πεντακισχίλιους. ²⁹ ἀναξεύξαντες δὲ ἐκείθεν ὥρμησαν ἐπὶ Σκυ-
 θῶν πόλιν, ἀπέχουσαν ἀπὸ Ἱεροσολύμων σταδίου ἑξακοσίου. ³⁰ ἀπομαρτυ-
 ρησάντων δὲ τῶν ἐκεῖ κατοικοῦντων Ἰουδαίων, ἣν οἱ Σκυθοπολίται ἔσχον
 πρὸς αὐτοὺς εὐνοίαν, καὶ ἐν τοῖς τῆς ἀτυχίας καιροῖς ἤμερον ἀπάντησιν
 ἐποιοῦντο, ³¹ εὐχαριστήσαντες αὐτοῖς καὶ προσπαρακάλεσαντες, καὶ εἰς τὰ 31
 λοιπὰ πρὸς τὸ γένος εὐμενεῖς εἶναι, παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα τῆς τῶν
 ἑβδομάδων ἑορτῆς οὕσης ὑπογίου. ³² μετὰ δὲ τὴν λεγομένην Πεντηκοστὴν 32
 ὥρμησαν ἐπὶ Γοργίαν τὸν τῆς Ἰδουμαίας στρατηγόν. ³³ ἐξῆλθε δὲ μετὰ 33
 πεζῶν τρισχίλιων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων, ³⁴ καὶ παραταξαμένων συνέβη πε- 34
 σεῖν ὁλίγων τῶν Ἰουδαίων. ³⁵ Δωσίθεος δὲ τις τῶν τοῦ Βακχάνορος ἑφιππος 35
 ἀνὴρ καὶ καρτερός εἶχετο τοῦ Γοργίου, καὶ λαβόμενος τῆς χλαμύδος ἤγεν
 αὐτὸν εὐρώστως, καὶ βουλόμενος τὸν κατάρaton λαβεῖν ζωγρίαν, τῶν ἱππέων
 Θορακῶν τινὸς ἐπενεχθέντος αὐτῷ καὶ τὸν ὦμον κατελόντος, διέφυγεν ὁ
 Γοργίας εἰς Μαρися. ³⁶ τῶν δὲ περὶ τὸν Ἑσδριν ἐπὶ πλείον μαχομένων καὶ 36
 κατακτόνων ὄντων, ἐπικαλεσάμενος ὁ Ἰούδας τὸν κύριον σύμφωνα φανήναι
 καὶ προσοδηγὸν τοῦ πολέμου, ³⁷ καταρξάμενος τῇ πατρίφ φωνῇ τὴν μετ' 37
 ὕμνων κραυγὴν, ἀναβοήσας καὶ ἐνσεισας ἀπροσδοκῆτως τοῖς περὶ τὸν Γορ-
 γίαν, τροπὴν αὐτῶν ἐποίησατο. ³⁸ Ἰούδας δὲ ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα ἤγεν 38
 εἰς Ὀδολλὰμ πόλιν· τῆς δὲ ἑβδομάδος ἐπιβαλλούσης, κατὰ τὸν εἰσισμὸν
 ἀγνισθέντες αὐτοὶ τὸν σάββατον διήγαγον. ³⁹ τῇ δὲ ἐχομένῃ ἡλθον οἱ περὶ 39
 τὸν Ἰούδαν καθ' ὃν τρόπον τὸ τῆς χρείας ἐγεγόνει, τὰ τῶν προπεπτωκότων
 σώματα ἀνακομίσασθαι καὶ μετὰ τῶν συγγενῶν ἀποκαταστήσαι εἰς τοὺς
 πατρώους τάφους. ⁴⁰ εὗρον δὲ ἐκάστου τῶν τεθνηκότων ὑπὸ τοὺς χιτῶνας 40
 ἱερώματα τῶν ἀπὸ Ἰαμνείας εἰδῶλων, ἀφ' ὧν ὁ νόμος ἀπείργει τοὺς Ἰου-
 δαίους· τοῖς δὲ πᾶσι σαφὲς ἐγένετο διὰ τήνδε τὴν αἰτίαν τοὺςδε πεπτωκέ-
 ναι. ⁴¹ πάντες οὖν εὐλογῆσαντες τοῦ δικαιοκρίτου κυρίου τοῦ τὰ κεκρυμμένα 41
 φανερὰ οὐκ ἐποιεῖν, ⁴² εἰς ἱκετίαν ἐτράπησαν ἀξιώσαντες τὸ γεγονός ἀμάρ- 42
 τημα τελείως ἐξαλειφθῆναι. ὁ δὲ γενναῖος Ἰούδας παρεκάλεισε τὸ πλῆθος
 συντηρεῖν ἑαυτοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι, ὑπ' ὅψιν ἑωρακότας τὰ γεγονότα διὰ
 τὴν τῶν προπεπτωκότων ἁμαρτίαν. ⁴³ ποιησάμενός τε κατ' ἀνδραλογίαν κα- 43
 τασκευάσματα εἰς ἀργυρίου δραχμὰς διςχιλίας, ἀπέστειλεν εἰς Ἱεροσόλυμα
 παραγαγεῖν περὶ ἁμαρτίας θυσίαν, πάνυ καλῶς καὶ ἀστείως πράττων, ὑπὲρ
 ἀναστάσεως διαλογιζόμενος. ⁴⁴ εἰ γὰρ μὴ τοὺς προπεπτωκότας ἀναστήναι 44

26. ατεργατιον ... δυο πεντακισχιλ. 27. μετα δε ... ομι ιουδας ... εν η
 παμφυλα εν αυτη πληθη· νεανιαι δε ρωμαλλιοι προ των τιχων καθεστωτες
 (ed. rom. κατεστ.) ευρωστως απεμαχ. ενθα 28. ολκας ... υποχ. κατεστρωσαν
 δε ... δυο πεντακισχιλ. 29. αναζ. τε 30. των εκει καθεστωτων ... σκυθο-
 πολειται ομι ποιοουντο 31. ομι αυτοις ... παρεγεννηθησαν 34. παραταξαμε-
 νους δε 35. γοργειου ... και βουλομενου τον καταρ. λ. ζωγρειαν ... τινος
 θρακων ... διεφυγεν γοργειας 36. επικαλεσαμενος ιουδας ... φανην. και
 προσδ. φανηναι του 37. κραυγην ενσεισας ... γοργειαν ... εποιησατο αυτων
 38. ηγεν ... σαββ. διηγαν 39. καθ' ον χρονον ... τα σωματα των προπεπτ.
 40. ιαμνειας ιδωλων ... απτηγει 41. του δικαιοκρ. 42. εις εικειαν ...
 συντηρειν αυτους ... *εωρακοτες ... των προπ. αμαρτηματων 43. ανδρο-
 λογειον εις ... αστιως πραττειν ... αναλογιζομενος 44. ει μη γαρ

45 προσεδόκα, περισσὸν ἂν ἦν καὶ ληρῶδες ὑπὲρ νεκρῶν προσεύχεσθαι. 45 εἴτ' ἐμβλέπων τοῖς μετ' εὐσεβείας κοιμωμένοις κάλλιπτον ἀποκείμενον χαριστήριον, ὅσια καὶ εὐσεβῆς ἡ ἐπίνοια· ὅθεν περὶ τῶν τεθνηκότων τὸν ἐξυλασμὸν ἐποίησατο τῆς ἀμαρτίας ἀπολυθῆναι.

XIII.

Τῷ δὲ ἐνάτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, Ἀντίοχον τὸν Εὐπάτορα παραγενέσθαι σὺν πλήθει ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν, 2 καὶ σὺν αὐτῷ Λυσίαν τὸν ἐπίτροπον καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἕκαστον ἔχοντα δύναμιν Ἑλληνικὴν πεζῶν μυριάδας ἑνδεκα καὶ ἱππέας πεντακισχιλίους τριακοσίους καὶ ἐλέφαντας εἰκοσιδύο, ἄρματα δὲ δρεπανηφόρα τριακόσια. 3 καὶ Μενέλαος δὲ συνείμειξεν αὐτοῖς, καὶ παρεκάλει μετὰ πολλῆς εἰρωνείας τὸν Ἀντίοχον, οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πατρίδος, οἴόμενος δὲ 4 ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κατασταθῆσθαι. 4 ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν βασιλέων ἐξήγειρε τὸν συμῶν τοῦ Ἀντίοχου ἐπὶ τὸν ἀλιτήριον, καὶ Λυσίου ὑποδείξαντος τοῦτον αἴτιον εἶναι πάντων τῶν κακῶν, προσέταξεν, ὥς ἔθος ἐστίν, ἐν τῷ τόπῳ 5 προσαπολέσαι ἀγαγόντας αὐτὸν εἰς Βέροιαν. 5 ἔστι δὲ ἐν τῷ τόπῳ πύργος πεντήκοντα πηχῶν πλήρης σποδοῦ, οὗτος δὲ ὄργανον εἶχε περιφερὲς πάντοθεν ἀπόκρημνον εἰς τὴν σποδόν. 6 ἐνταῦθα τὸν ἱεροσυλίας ἔνοχον ὄντα, ἡ καὶ τινῶν ἄλλων κακῶν ὑπεροχὴν πεποιημένον, ἅπαντες προσωδοῦσιν εἰς 7 ὅλεθρον. 7 τοιοῦτῳ μὲν τὸν παράνομον συνέβη θανεῖν, μὴδὲ τῆς γῆς τυχόντα Μενέλαον πάνυ δικαίως. 8 ἐπεὶ γὰρ συνετελέσατο πολλὰ περὶ τὸν βωμὸν ἀμαρτήματα, οὗ τὸ πῦρ ἄγνὸν ἦν καὶ ἡ σποδός, ἐν σποδῷ τὸν θάνατον 9 ἐκομίσατο. 9 τοῖς δὲ φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς βεβαρβαρωμένος ἤρχετο, τὰ χείριστα τῶν ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγονότων ἐνδειξόμενος τοῖς Ἰουδαίοις. 10 10 μεταλαβὼν δὲ Ἰούδας ταῦτα παρήγγειλε τῷ πλήθει δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐπικαλεῖσθαι τὸν κύριον, εἴ ποτε ἄλλοτε καὶ νῦν ἐπιβοηθῇ τοῖς τοῦ νόμου καὶ πατρίδος καὶ ἱεροῦ ἁγίου στερεῖσθαι μέλλουσι, 11 καὶ τὸν ἄρτι βραχέως ἀνεψυχῶτα λαὸν μὴ εἶσαι τοῖς δυσφήμοις ἔθνεσιν ὑποχειρίους γενέσθαι. 12 πάντων δὲ τὸ αὐτὸ ποιησάντων ὁμοῦ καὶ καταξιωσάντων τὸν ἐλεῆμονα κύριον μετὰ κλαυθμοῦ καὶ νηστειῶν καὶ προπτώσεως ἐφ' ἡμέρας τρεῖς 13 ἀδιαλείπτως, παρακαλέσας αὐτοὺς ὁ Ἰούδας ἐκέλευσε παραγίνεσθαι. 13 καὶ ἑαυτὸν δὲ σὺν τοῖς πρεσβυτέροις γενόμενος ἐβουλεύσατο πρὶν εἰσβαλεῖν τοῦ βασιλεῶς τὸ στράτευμα εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ γενέσθαι τῆς πόλεως ἐγκρα- 14 τείς, ἐξελθόντας κρίναι τὰ πράγματα τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ. 14 δούς δὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῷ κτίστῃ τοῦ κόσμου, παρακαλέσας τοὺς σὺν αὐτῷ γενναίως ἀγωνίσασθαι μέχρι θανάτου περὶ νόμων, περὶ ἱεροῦ, πόλεως, πατρίδος, πολιτείας, ἐποίησατο περὶ Μωδεῖν τὴν στρατοπεδεῖαν. 15 δούς δὲ τοῖς περὶ αὐτὸν σύνδεμα θεοῦ νίκης, μετὰ νεανίσκων ἀρίστων κεκριμένων ἐπιβαλὼν νύκτωρ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν αὐλὴν, ἐν τῇ παρεμβολῇ ἀνέβλεν εἰς ἄνδρας τετρακισχιλίους, καὶ τὸν πρωτεύοντα τῶν ἐλεφάντων σὺν τῷ κατ' οἰκίαν ὄχλῳ 16 συνέβηκε, 16 καὶ τὸ τέλος τὴν παρεμβολὴν δέους καὶ ταραχῆς ἐπλήρωσαν,

44. περισσως και ληρωδες ... ευχεσθαι 45. ειτε ... ευχαριστηριον
XIII. 1. τεσσαρακοστω 2. ιππεων 3. συνεμειξεν δε αυτοις και μενελαος ... ηρωνας ... επι σωτηριας 4. αιτιον των κακ. ειναι και παντων ... οπι αυτον 5. πηχεων ... σποδου οργανον δε ειχεν 6. οπι οντα ... πεποιημενων 7. τυγχανοντα 9. βεβαρημενος 10. επικαλεσασθαι ... ει ποτε και 12. επι ημερας 13. το στρατ. του βασιλεως επι την ιουδ. γενεσθαι ... τη του θεου 14. τω κυριω του κοσμου ... περι νομων ιερου ... πολιτειας· περι δε μωδιειμ εποιησατο την στρατιαν 15. αναδους ... συνδημα θεου νικην ... αυλην την παρεμβολην ... διςχιλιους ... οντι προ οχλω 16. δους προ δεονς

καὶ ἐξέλυσαν εὐημεροῦντες. ¹⁷ ὑποφαινούσης δὲ ἤδη τῆς ἡμέρας τούτ' ἐγε- 17
γόνει, διὰ τὴν ἐπαρήγουσαν αὐτῷ τοῦ κυρίου σκέπη. ¹⁸ ὁ δὲ βασιλεὺς εἰ- 18
ληφῶς γεῦσιν τῆς τῶν Ἰουδαίων εὐτολμίας, κατεπείρασε διὰ μεσόδων τοὺς
τόπους. ¹⁹ καὶ ἐπὶ Βαιθσοῦρα φρούριον ὄχυρὸν τῶν Ἰουδαίων προσῆγεν καὶ 19
ἐτροπούτο, προσέκρουεν, ἡλαττονούτο. ²⁰ τοῖς δὲ ἔθδον Ἰούδας τὰ δέοντα 20
εἰσπεμψε. ²¹ προσήγγειλε δὲ τὰ μυστήρια τοῖς πολέμοις Ῥόδοκος ἐκ τῆς 21
Ἰουδαϊκῆς τάξεως· ἀνεζητήσῃ δὲ καὶ κατελήφῃ καὶ κατεκλείσῃ. ²² ἔδευ- 22
τερολόγησεν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐν Βαιθσοῦρα, δεξιὰν ἔδωκεν, ἔλαβεν, ἀπῆει,
προσέβαλε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, ἥττων ἐγένετο, ²³ μετέλαβεν ἀπονενοῆσθαι 23
τὸν Φίλιππον ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸν ἀπολελειμμένον ἐπὶ τῶν πραγμάτων, συνε-
χύσῃ· τοὺς Ἰουδαίους παρεκάλεσεν, ὑπετάγῃ καὶ ὤμοσεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς δι-
καίοις· συνελύθῃ καὶ Ὑσίαν προσήγαγεν, ἐτίμησε τὸν νεώ καὶ τὸν τόπον
ἐφιλανθρώπησε, ²⁴ καὶ τὸν Μακκαβαῖον ἀπεδέξατο· κατέλιπε στρατηγὸν ἀπὸ 24
Πτολεμαίδος ἕως τῶν Γερρηνῶν ἡγεμονίδην. ²⁵ ἦλθεν εἰς Πτολεμαῖδα· ἔδυς- 25
φόρουν περὶ τῶν συνθηκῶν οἱ Πτολεμαεῖς, ἐδείναζον γὰρ ὑπὲρ ὧν ἠθέλησαν
ἀθετεῖν τὰς διαστάσεις. ²⁶ προσῆλθεν ἐπὶ τὸ βῆμα Λυσίας, ἀπελογήσθαι 26
ἐνδεχομένως, συνέπεισε, κατεπραῦνεν, εὐμενεῖς ἐποίησεν, ἀνέξυξεν εἰς Ἀν-
τιόχειαν· οὕτω τὰ τοῦ βασιλέως τῆς ἐφόδου καὶ τῆς ἀναζυγῆς ἐχώρησε.

XIV.

Μετὰ δὲ τριετῇ χρόνῳ προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν Δημήτριον τὸν
τοῦ Σελεύκου διὰ τοῦ κατὰ Τρίπολιν λιμένος ἐξπλεύσαντα μετὰ πλήθους
ἰσχυροῦ καὶ στόλου, ² κεκρατηκέναι τῆς χώρας ἐπανελόμενον Ἀντίοχον καὶ 2
τὸν τούτου ἐπίτροπον Λυσίαν. ³ Ἀλκιμος δὲ τις προγενόμενος ἀρχιερεὺς, 3
ἐκουσίως δὲ μεμολυμμένος ἐν τοῖς τῆς ἐπιμξίας χρόνοις, συννοήσας ὅτι καὶ
ὄντιναοῦν τρόπον οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία, οὐδὲ πρὸς ἅγιον Ὑσιαστήριον
ἔτι πρόσδοδος, ⁴ ἤκει πρὸς τὸν βασιλέα Δημήτριον πρῶτῳ καὶ πεντηχοστῷ καὶ 4
ἐκατοστῷ ἔτει, προσάγων αὐτῷ στέφανον χρυσοῦν καὶ φοίνικα, πρὸς δὲ τού-
τοις τῶν νομιζομένων ἡλλῶν τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡσυχίαν
ἔσχε. ⁵ καιρὸν δὲ λαβὼν τῆς ἰδίας ἀνοίας συνεργόν, προσκληθεὶς εἰς συνέ- 5
δριον ὑπὸ τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπερωτηθεὶς ἐν τίνι διαΐσει καὶ βουλῇ
καΐεσθήκασι οἱ Ἰουδαῖοι, πρὸς ταῦτα ἔφη ⁶ Οἱ λεγόμενοι τῶν Ἰουδαίων 6
Ἀσιδαῖοι, ὧν ἀφηγείται Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος, πολεμοτροφοῦσι καὶ στα-
σιάζουσιν, οὐκ ὤντες τὴν βασιλείαν εὐσταθείας τυχεῖν. ⁷ ὅθεν ἀφελόμενος 7
τὴν προγονικὴν δόξαν, λέγω δὴ τὴν ἀρχιερωσύνην, δεῦρο νῦν ἐλήλυθα.
⁸ πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶν ἀνηκόντων τῷ βασιλεῖ γνησίως φρονῶν, δεύτερον δὲ 8
καὶ τῶν ἰδίων πολιτῶν στοχαζόμενος· τῇ μὲν γὰρ τῶν προειρημένων ἀλο-
γιστία τὸ σύμπαν ἡμῶν γένος οὐ μικρῶς ἀκλήρεϊ. ⁹ ἔκαστα δὲ τούτων ἐπε- 9
γνωκῶς οὐ βασιλεὺς καὶ τῆς χώρας καὶ τοῦ περισταμένου γένους ἡμῶν προ-
νοήσῃ, καὶ ἥν ἔχεις πρὸς ἅπαντας εὐαπάνητον φιλανθρώπιαν. ¹⁰ ἄχρη 10
γὰρ Ἰούδας περίεστιν, ἀδύνατον εἰρήνης τυχεῖν τὰ πράγματα. ¹¹ τοιούτων 11
δὲ ῥηθέντων ὑπὸ τούτου, ᾤκτον οἱ λοιποὶ φίλοι δυσμενῶς ἔχοντες τὰ πρὸς
τὸν Ἰούδαν προσεπύρωσαν τὸν Δημήτριον. ¹² προσκαλεσάμενος δὲ εὐδείως 12

17. τουτο ... αυτω τω κυριω 18. γευμα 19. βαιθσουροις φρ. ολι-
γον ... προσηγεν ετροπουτο προσνεκρουσεν (sic) ηλαττονουτο 21. ανεζητησῃ
και κατελημφῃ 22. βαιθσουροις 23. αντιοχεια ... απολελειμμενον 24.
επεδεξατο ... κατελειπεν ... γεννηρων 25. εδυσφορων ... εδιλιαζον γαρ
υπεραγων ηβελησαν 26. και κατεπραυνεν ... τα τρις εφοδου του βασι-
λεως (sed haec omnia **addidit) XIV. 3. αλκειμος ... προγεγονως ...
μεμολυσμενος ... αμιξιας ... προς το αγιον 4. ηλθεν ... ως πρωτω και
εκατοστω και πεντηχοστω ... τοις νομιζομενοις 5. καδεσθηκεν 7. λε-
γων δε την αρχ. δευτερον νυν 3. στοχασαμενος 9. τουτως ... προσνη-
σῃ 12. προχειρησαμενος δε

Νικάνορα τὸν γεόμενον ἐλεφαντάρην, καὶ στρατηγὸν ἀναδείξας τῆς Ἰου-
 13 δαίας ἐξαπέστειλε, ¹³ δούς ἐντολάς, αὐτὸν μὲν πρὸς Ἰούδαν ἐπανελεῖσθαι,
 τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ σκορπίσαι, καταστήσαι δὲ Ἄλκιμον ἀρχιερέα τοῦ μεγί-
 14 στοῦ ἱεροῦ. ¹⁴ τὰ δὲ ἐκ τῆς Ἰουδαίας πεφυγαδευκότα τὸν Ἰούδαν ἔξνη συνέ-
 μισγον ἀγέληδὸν τῷ Νικάνορι, τὰς τῶν Ἰουδαίων ἀτυχίας καὶ συμφορὰς
 15 ἰδίας εὐημερίας δοκοῦντες ἔσσεσθαι. ¹⁵ ἀκούσαντες δὲ τὴν τοῦ Νικάνορος
 ἔφοδον καὶ τὴν ἐπίβασιν τῶν ἔθνων, καταπασάμενοι γῆν ἐλιτάνευον τὸν
 16 ἄχρι αἰῶνος συστήσαντα τὸν ἑαυτοῦ λαόν, αἰεὶ δὲ μετ' ἐπιφανείας ἀνταμι-
 17 νῶμενον τῆς ἑαυτοῦ μερίδος. ¹⁶ προστάξαντες δὲ τοῦ ἡγουμένου ἐκείθεν
 17 εὐθέως ἀνέβησαν, καὶ συμμίσθουσιν αὐτοῖς ἐπὶ κώμῃν Δεσσαοῦ. ¹⁷ Σίμων δὲ
 ὁ ἀδελφὸς Ἰούδα συμβεβληκῶς ἦν τῷ Νικάνορι, βραχέως δὲ διὰ τὴν αἰφνί-
 18 διον τῶν ἀντιπάλων ἀφασίαν ἐπταικῶς. ¹⁸ ὅμως δὲ ἀκούων ὁ Νικάνωρ ἦν
 εἶχον οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν ἀνδραγαδίαν καὶ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶ-
 19 σιν εὐψυχίαν, ἐπευλαβεῖτο τὴν κρίσιν δι' αἱμάτων ποιήσασθαι. ¹⁹ διόπερ
 ἔπεμψε Πρῶσιδῶνιον καὶ Θεόδοτον καὶ Ματθαῖαν δοῦναι καὶ λαβεῖν δεξιάς.
 20 ²⁰ πλείονος δὲ γενομένης περὶ τούτων ἐπισκέψεως, καὶ τοῦ ἡγεμόνος τοῖς
 πλήθεσιν ἀνακοινωσαμένου, καὶ φανεῖσης ὁμοψήφου γνώμης, ἐπένευσαν ταῖς
 21 συνθήκαις. ²¹ ἐτάξαντο δὲ ἡμέραν ἐν ἧ κατ' ἰδίαν ἤξουσιν εἰς τὸ αὐτό. καὶ
 22 προῆλθε, καὶ παρ' ἐκάστου διαφόρους ἔβησαν δίφρους. ²² διέταξεν Ἰούδας
 ἐνόπλους ἐτοίμους ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις, μή ποτε ἐκ τῶν πολεμίων αἰ-
 23 φνιδίως κακουργία γένηται, τὴν ἀρμυζούσαν ἐποιήσαντο κοινολογίαν. ²³ διέ-
 τριβε δὲ ὁ Νικάνωρ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἔπραττεν οὕτῃν ἄτοπον, τοὺς δὲ
 24 συναχθέντας ἀγελαίους ὄχλους ἀπέλυσε. ²⁴ καὶ εἶχε τὸν Ἰούδαν διὰ παντὸς
 ἐν προσώπῳ, ψυχικῶς τῷ ἀνδρὶ προσεκέκλιτο. ²⁵ παρεκάλεσεν αὐτὸν γῆμαι
 26 καὶ παιδοποιήσασθαι· ἐγάμησεν, εὐστάτησεν, ἐκοινώνησε βίου. ²⁶ ὁ δὲ Ἄλ-
 κιμος συνιδὼν τὴν πρὸς ἀλλήλους εὐνοίαν καὶ τὰς γενομένας συνθήκας, ἀνα-
 λαβὼν ἤκε πρὸς τὸν Δημήτριον καὶ ἔλεγε τὸν Νικάνωρα ἀλλότρια φρονεῖν
 τῶν πραγμάτων· τὸν γὰρ ἐπιβουλὸν τῆς βασιλείας Ἰούδαν διάδοχον ἀναδέ-
 27 δειχεν ἑαυτοῦ. ²⁷ ὁ δὲ βασιλεὺς ἔκδυμος γεόμενος καὶ ταῖς τοῦ παμπονήρου
 ἐρετιστεῖς διαβολαῖς, ἔγραψε Νικάνορι φάσκων ὑπὲρ μὲν τῶν συνθηκῶν βα-
 28 ρέως φέρειν, κελεύων δὲ τὸν Μακκαβαῖον δέσμιον ἐξαποστέλλειν ταχέως εἰς
 28 Ἀντιόχειαν. ²⁸ προσπεσόντων δὲ τούτων τῷ Νικάνορι, συνεκέχυτο καὶ δυσφό-
 29 ρως ἔφερεν, εἰ τὰ διεσταλμένα ἀθετήσει μηδὲν τάνδρως ἡδίκηκός. ²⁹ ἐπεὶ
 δὲ τῷ βασιλεῖ ἀντιπράττειν οὐκ ἦν, εὐκαιρον ἐτήρει στρατηγήματι τοῦτ'
 30 ἐπιτελέσαι. ³⁰ ὁ δὲ Μακκαβαῖος αὐστηρότερον διεξάγοντα συνιδὼν τὸν Νικά-
 νορα πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν εἰδισμένην ἀπάντησιν ἀγριωτέραν ἐσχηκότα, νοή-
 σας οὐκ ἀπὸ τοῦ βελτίστου τὴν αὐστηρίαν εἶναι, συστρέψας οὐκ ὀλίγους τῶν
 31 περὶ ἑαυτὸν συνεκρύπτετο τὸν Νικάνωρα. ³¹ συγγνοὺς δὲ ὁ ἕτερος ὅτι γεν-
 ναίως ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐστρατήγηται, παραγενόμενος ἐπὶ τὸ μέγιστον καὶ
 ἄγιον ἱερόν, τῶν ἱερῶν τὰς καθηκούσας θυσίας προσάγοντων, ἐκέλευσε
 32 παραδιδόναι τὸν ἄνδρα. ³² τῶν δὲ μετ' ὅρκων φασκόντων μὴ γινώσκειν

12. τον νικανορα 13. δους επιστολας ... τον ιουδα 14. οι δε επι της ιουδ. πεφυγαδευκοτες 15. ελιτανευσαν ... τον αυτου λαον ... αντιλαμβανομενος 16. αναβηξας συνμισει ... λεσσαου 17. βραδεως ... εφνηδιον 18. ανδραγαθειαν ... περι της πατριδος ... υπευλαβειτο 20. του ηγουμενου ... ομοιοψηφου 21. προηλθεν παρ εκαστου διφραξ· εβησαν διφρ. 22. εφνιδιως 23. om δε 26. λαβων ... βασιλειας αυτου ... απεδιξεν ... om εαυτου 27. και τοις του πανπονηρου διαβολ. ερετιστ. ... φασκων post συνθηκων ponit ... εις αντιοχειαν ταχ. 28. αθετησιν 29. τον pro τουτ 30. διεξαγαγοντα ... τα προς αυτον ... ητισμενην ... αγροικότερον ... περι αυτον 31. συγγους 32. γνωσκων

ποῦ ποτ' ἐστὶν ὁ ζητούμενος, ³³ προτείνας τὴν δεξιὰν εἰς τὸν νεὼ ταῦτα ὤμοσε ³³
 Ἐὰν μὴ δέσμιόν μοι τὸν Ἰούδαν παραδῶτε, τόνδε τοῦ Θεοῦ σηκὸν εἰς πε-
 δῖον ποιήσω, καὶ τὸ θυσιαστήριον κατασκάψω, καὶ ἱερὸν ἐνταῦθα τῷ Διο-
 νύσῳ ἐπιφανὲς ἀναστήσω. ³⁴ τσαῦτα δὲ εἰπὼν ἀπῆλθεν. οἱ δὲ ἱερεῖς προ- ³⁴
 τείναντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεκαλοῦντο τὸν διὰ παντὸς ὑπέρμαχον
 τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ταῦτα λέγοντες ³⁵ Σὺ κύριε τὸν ὅλων ἀπορροῆς ὑπάρ- ³⁵
 χων, εὐδόκησας ναδὸν τῆς σῆς κατασκηνώσεως ἐν ἡμῖν γενέσθαι. ³⁶ καὶ νῦν ³⁶
 ἅγιε παντὸς ἁγιασμοῦ κύριε διατήρησον εἰς αἰῶνα ἀμίαντον τόνδε τὸν προς-
 φάτως κεκαῶρισμένον οἶκον. ³⁷ Ραζὶς δέ τις τῶν ἀπὸ Ἱεροσολύμων πρεσβυ- ³⁷
 τέρων ἐμνηνύη τῷ Νικάνωρι ἀνὴρ φιλοπολίτης καὶ σφόδρα καλῶς ἀκούων
 καὶ κατὰ τὴν εὐνοίαν πατῆρ τῶν Ἰουδαίων προσαγορευόμενος. ³⁸ ἦν γὰρ ³⁸
 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις τῆς ἀμιξίας κρίσιν εἰσενηγεμένος Ἰουδαϊσμοῦ, καὶ
 σῶμα καὶ ψυχὴν ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ παραβεβλημένος μετὰ πάσης ἐκτε-
 νίας. ³⁹ βουλόμενος δὲ Νικάνωρ πρόδῃλον ποιῆσαι ἣν εἶχε πρὸς τοὺς Ἰου- ³⁹
 δαίους δυσμένειαν, ἀπέστειλε στρατιώτας ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους συλλαβεῖν
 αὐτόν. ⁴⁰ ἔδοξε γὰρ ἐκείνους συλλαβὼν τούτοις ἐργάσασθαι συμφοράν. ⁴¹ τῶν ^{40 41}
 δὲ πληθῶν μελλόντων τὸν πύργον καταλαβέσθαι καὶ τὴν αὐλαίαν θύραν βια-
 ζομένων, καὶ κελευδόντων πῦρ προσάγειν καὶ τὰς θύρας ὑφάπτειν, περικατά-
 ληπτος γενόμενος ὑπέβηκεν ἑαυτῷ ἕλφος, ⁴² εὐγενὲς θέλων ἀποθανεῖν ἥπερ ⁴²
 τοῖς ἀλιτηρίοις ὑποχείριος γενέσθαι καὶ τῆς ἰδίας εὐγενείας ἀναξίως ὑβρι-
 σθῆναι. ⁴³ τῇ δὲ πληγῇ μὴ κατευδικήσας διὰ τὴν τοῦ ἀγῶνος σπουδὴν, ⁴³
 καὶ τῶν ὄχλων εἶσω τῶν θυρωμάτων εἰσβαλόντων, ἀνδραμῶν γενναίως ἐπὶ
 τὸ τεῖχος κατεκρήμυσεν ἑαυτὸν ἀνδρείως εἰς τοὺς ὄχλους. ⁴⁴ τῶν δὲ ταχέως ⁴⁴
 ἀναποδιδάστων γενομένου διαστήματος ἦλθε κατὰ μέσον τὸν κενεῶνα. ⁴⁵ ἔτι ⁴⁵
 δὲ ἔμπρους ὑπάρχων καὶ πεπυρωμένος τοῖς θυμοῖς, ἔξαναστὰς φερομένων
 κρουνηδὸν τῶν αἱμάτων καὶ δυσχερῶν ὄντων τῶν τραυμάτων, δρόμῳ τοὺς
 ὄχλους διελθὼν καὶ στάς ἐπὶ τινος πέτρας ἀπορρώγαδος, ⁴⁶ παντελῶς ἔξαιμος ⁴⁶
 ἦδη γενόμενος, προβαλὼν τὰ ἔντερα καὶ λαβὼν ἑκατέραις ταῖς χερσὶν ἐνέ-
 σσεις τοῖς ὄχλοις, καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δεσπότην τῆς ζωῆς καὶ τοῦ
 πνεύματος ταῦτα αὐτῷ πάλιν ἀποδοῦναι, τόνδε τὸν τρόπον μετήλλαξεν.

XV.

Ὁ δὲ Νικάνωρ μεταλαβὼν τοὺς περὶ τὸν Ἰούδαν ὄντας ἐν τοῖς κατὰ
 Σαμάρειαν τόποις, ἐβουλεύσατο τῇ τῆς καταπαύσεως ἡμέρᾳ μετὰ πάσης
 ἀσφαλείας αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν. ² τῶν δὲ κατ' ἀνάγκην συνεπομένων αὐτῷ Ἰου- ²
 δαίων, λεγόντων Μηδαμῶς οὕτως ἀγρίως καὶ βαρβάρως ἀπολέσης, δόξαν δὲ
 ἀπομέρισον τῇ προτετιμημένῃ ὑπὸ τοῦ πάντα ἐφορῶντος μεθ' ἁγιότητος
 ἡμέρᾳ. ³ ὁ δὲ τρισαλητήριος ἐπηρώτησεν εἰ ἔστιν ἐν οὐρανῷ δυνάστης ὁ ³
 προστεταχὼς ἄγειν τὴν τῶν σαββάτων ἡμέραν; ⁴ τῶν δὲ ἀποφνημαζόντων ⁴
 Ἔστιν ὁ κύριος ᾧ αὐτὸς ἐν οὐρανῷ δυνάστης, ὁ κελεύσας ἀσκεῖν τὴν
 ἐβδόμην. ⁵ ὁ δὲ ἕτερος Κἀγὼ, φησί, δυνάστης ἐπὶ τῆς γῆς ὁ προστάσων ⁵
 αἶρειν ὅπλα καὶ τὰς βασιλικὰς χρεῖας ἐπιτελεῖν. ὅμως οὐ κατέσχευ ἐπιτελέ-
 σαι τὸ σχέτλιον αὐτοῦ βούλημα. ⁶ καὶ ὁ μὲν Νικάνωρ μετὰ πάσης ἀλαζο- ⁶
 νείας ὑψαυχενῶν διεγνώκει κοινὸν τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν συστήσασθαι τρό-
 παιον. ⁷ ὁ δὲ Μακκαβαῖος ἦν ἀδιαλείπτως πεποιθὼς μετὰ πάσης ἐλπίδος ⁷

33. ἐπὶ τὸν νεὼ ὤμοσεν ταῦτα ... τόνδε τὸν του ... διανυσσά 35. ην-
 δοκήσας ... σκηνώσας 36. κεκαῶρισμένον 37. ραζίς 38. κρίσις 40.
 ενεργήσας 41. περικαταλήμπτος ... υπεβηκεν ἑαυτὸ το ἕλφος 42. αλη-
 τηριοις (item ed. rom.) ... εσω ... εἰσβαλλόντων ... ἀνδρωδως 45. των
 τραυματων οντων ... διελθόντων ... ἀπορρωγος 46. γεινομενος ... τα αυτα
 αυτω XV. 2. κατα αναγκην 3. τρισαλητηριος ... ο δυναστης 4. των δ απο-
 φναμενων 5. τα οπλα 6. πασης ασφαλειας ευψαυχενων ... συστησ.

8 ἀντιλήψεως τεύξασθαι παρὰ τοῦ κυρίου. ⁸ καὶ παρεκάλει τοὺς σὺν αὐτῷ μὴ
 δειλιάν τὴν τῶν ἐθνῶν ἔφοδον, ἔχοντας δὲ κατὰ νοῦν τὰ προγεγονότα αὐ-
 9 τοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοηθήματα καὶ τὰ νῦν προσδοκᾶν τὴν παρὰ τοῦ παντο-
 10 νος οὐς ἦσαν ἐκτετελεχότες, προδυμοτέρους αὐτοὺς κατέστησε. ¹⁰ καὶ τοῖς
 θυμοῖς διεγείρας αὐτοὺς, παρήγγειλεν ἅμα παρεπιδεικνύς τὴν τῶν ἐθνῶν
 11 ἀδυσίαν καὶ τὴν τῶν ὅρκων παράβασιν. ¹¹ ἕκαστον δὲ αὐτῶν καθοπλίσας οὐ
 τὴν ἀσπίδων καὶ λογγῶν ἀσφάλειαν, ὥς τὴν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς λόγους παρὰ-
 κλῆσιν, καὶ προσεξηγησάμενος ὄνειρον ἀξιόπιστον ὑπαρτὶ πάντας εὐφρανεν.
 12 ¹² ἦν δὲ ἡ τοῦτου θεωρία τοιάδε, Ὀνίαν τὸν γενόμενον ἀρχιερέα ἄνδρα κα-
 λὸν καὶ ἀγαθόν, αἰδήμονα μὲν τὴν ἀπάντησιν, πρᾶον δὲ τὸν τρόπον καὶ
 λαλιὰν προέειμενον πρεπόντως, καὶ ἐκ παιδὸς ἐκμεμελητῆκότα πάντα τὰ τῆς
 13 ἀρετῆς οἰκεία, τοῦτον τὰς χεῖρας προτείναντα κατεύχεσθαι τῷ παντὶ τῶν
 13 Ἰουδαίων συστήματι. ¹³ εἰς οὕτως ἐπιφανῆναι ἄνδρα πολιᾶ καὶ δόξῃ δια-
 φέροντα, θαυμαστὴν δὲ τινα καὶ μεγαλοπρεπεστάτην εἶναι τὴν περὶ αὐτὸν
 14 ὑπεροχὴν. ¹⁴ ἀποκριθέντα δὲ τὸν Ὀνίαν εἰπεῖν Ὁ φιλάδελφος οὗτός ἐστιν ὁ
 πολλὰ προσευχόμενος περὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἁγίας πόλεως Ἰερემίας ὁ τοῦ
 15 θεοῦ προφήτης. ¹⁵ προτείναντα δὲ τὸν Ἰερεμίαν τὴν δεξιὰν παραδοῦναι τῷ
 16 Ἰούδα ῥομφαίαν χρυσοῦν, διδόντα δὲ προσφωνῆσαι τάδε ¹⁶ Λάβε τὴν ἁγίαν
 17 ῥομφαίαν δῶρον παρὰ τοῦ θεοῦ, δι' ἧς ἡραύσεις τοὺς ὑπεναντίους. ¹⁷ παρα-
 κληθέντες δὲ τοῖς Ἰούδα λόγοις πάνυ καλοῖς καὶ δυναμένοις ἐπ' ἀρετὴν
 παρορμησαὶ καὶ ψυχὰς νέων ἐπανορθῶσαι, διέγνωσαν μὴ στρατοπεδεύεσθαι,
 18 γενναίως δὲ ἐμφέρεσθαι καὶ μετὰ πάσης εὐανδρίας ἐμπλακέντες κρῖναι τὰ
 18 πράγματα, διὰ τὸ καὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ ἅγια καὶ τὸ ἱερὸν κινδυνεύειν. ¹⁸ ἦν
 γὰρ ὁ περὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ἔτι δὲ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἐν ἧττονι
 19 μέρει κείμενος αὐτοῖς ἀγών, μέγιστος δὲ καὶ πρῶτος ὁ περὶ τοῦ καθυγιασμέ-
 19 νου ναοῦ φόβος. ¹⁹ ἦν δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει κατελημμένοις οὐ πάρεργος
 20 ἀγωνία ταρασσομένοις τῆς ἐν ὑπαίθρῳ προσβολῆς. ²⁰ καὶ πάντων ἤδη προς-
 δοκῶντων τὴν ἐσομένην κρίσιν, καὶ ἤδη συμμιξάντων τῶν πολεμίων καὶ
 21 τῆς στρατιᾶς ἐκταγείσης, καὶ τῶν θηρίων ἐπὶ μέρος εὐκαιρὸν ἀποκαταστα-
 21 σάντων, τῆς τε ἵππου κατὰ κέρας τεταγμένης, ²¹ συνιδὼν ὁ Μακκαβαῖος τὴν
 τῶν πληθῶν παρουσίαν καὶ τῶν ὅπλων τὴν ποικίλην παρασκευὴν τὴν τε
 τῶν θηρίων ἀγριότητα, προτείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεκαλέσατο
 τὸν τερατοποιὸν κύριον τὸν κατόπτην, γινώσκων ὅτι οὐκ ἔστι δι' ὅπλων ἡ
 22 νίκη, καθὼς δὲ ἂν αὐτῷ κριθεῖη τοῖς ἀξίοις περιποιεῖται τὴν νίκην. ²² ἔλεγε
 δὲ ἐπικαλούμενος τόνδε τὸν τρόπον Σὺ δέσποτα ἀπέστειλας τὸν ἄγγελόν σου
 ἐπὶ Ἐζεκιλ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀνείλες ἐκ τῆς παρεμβολῆς
 23 Σενναχηρείμ εἰς ἑκάτον ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. ²³ καὶ νῦν δυνάστα τῶν
 οὐρανῶν ἀπόστειλον ἄγγελον ἀγαθὸν ἔμπροσθεν ἡμῶν εἰς δέος καὶτρόμον.
 24 ²⁴ μεγέθει βραχίονός σου καταπλαγείησαν οἱ μετὰ βλασφημίας παραγενόμε-
 25 νοι ἐπὶ τὸν ἅγιόν σου λαόν. καὶ οὗτος μὲν ἐν τούτοις ἔληξεν. ²⁵ οἱ δὲ περὶ
 26 τὸν Νικάνωρα μετὰ σαλπγγων καὶ παιάνων προσῆγον. ²⁶ οἱ δὲ περὶ τὸν
 27 Ἰούδαν μετ' ἐπικλήσεως καὶ εὐχῶν συνέμιξαν τοῖς πολεμίοις. ²⁷ καὶ ταῖς

7. ἀντιλήψεως 8. ἔχοντας δε ... εἰσομένην ... om και βοηθῆσαν
 9. προσμνησας 40. παρεπιδινυς 44. εκαστος δε ... προσρηγησάμενος ...
 υπερ τι παντας ηυφρανεν 42. αρετης ιδιᾶ 45. om τον 47. ιουδου ...
 επανδρωσε ... στρατευεσθαι ... ευτανδρειας 48. om αγων 20. προσμει-
 ξαντων ... της δε ιππου 24. θηριων επι μερος ευκαιρον αγριοτητα· ανατεινας
 χειρας ... om τον κατοπτην ... om η νικη ... δε εαν αυτω κριθῃ 22.
 ανελεν 23. τροπον 24. καταπλαγῆσαν ... παραγεινομενοι 26. μετα επι-
 κλησεως

μὲν χερσὶν ἀγωνιζόμενοι, ταῖς δὲ καρδίαις πρὸς τὸν θεὸν εὐχόμενοι, κατέ-
 στρωσαν οὐδὲν ἤττον μυριάδων τριῶν καὶ πεντακισχιλίων, τῇ τοῦ θεοῦ με-
 γάλως εὐφρανθέντες ἐπιφανείᾳ. ²⁸ γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς χρείας καὶ μετὰ ²⁸
 χαρᾶς ἀναλύοντες, ἐπέγνωσαν προπεπτωκότα Νικάνορα σὺν τῇ πανοπλίᾳ.
²⁹ γενομένης δὲ κραυγῆς καὶ ταραχῆς, εὐλόγουν τὸν δυνάστην τῇ πατρίῳ ²⁹
 φωνῇ. ³⁰ καὶ προσέταξεν ὁ καὶ ἅπαν σώματι καὶ ψυχῇ πρωταγωνιστῆς ³⁰
 ὑπὲρ τῶν πολιτῶν, ὃ τὴν τῆς ἡλικίας εὐνοίαν εἰς ὁμοεθνεῖς διαφυλάξας, τὴν
 τοῦ Νικάνορος κεφαλὴν ἀποτεμόντας καὶ τὴν χεῖρα σὺν τῷ ὤμῳ φέρειν εἰς
 Ἱεροσόλυμα. ³¹ παραγενόμενος δὲ ἐκεῖ καὶ συγκαλέσας τοὺς ὁμοεθνεῖς καὶ ³¹
 τοὺς ἱερεῖς πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου στήσας, μετεπέμψατο τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας.
³² καὶ ἐπιδειξάμενος τὴν τοῦ μισοῦ Νικάνορος κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα τοῦ ³²
 δυσφήμου, ἣν ἐκτείνει ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ παντοκράτορος οἶκον ἐμεγαλάνυχσε,
³³ καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνορος ἐκτεμὼν ἔφη κατὰ μέρος δώ- ³³
 σειν τοῖς ὀρνέοις, τὰ δὲ ἐπίχειρα τῆς ἀνοίας κατέναντι τοῦ ναοῦ κρεμάσαι.
³⁴ οἱ δὲ πάντες εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησαν τὸν ἐπιφανῆ κύριον, λέγοντες ³⁴
 Εὐλογητὸς ὁ διατηρήσας τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἀμίαντον. ³⁵ ἐξέδρασε δὲ τὴν τοῦ ³⁵
 Νικάνορος κεφαλὴν ἐκ τῆς ἄκρας ἐπίδηλον πᾶσι καὶ φανερὸν τῆς τοῦ κυ-
 ρίου βοηθείας σημείον. ³⁶ καὶ ἐδογματίσαν πάντες μετὰ κοινῷ ψηφίσματος ³⁶
 μηνδαμὸς ἑᾶσα ἀπαρασήμαντον τήνδε τὴν ἡμέραν, ἔχειν δὲ ἐπίσημον τὴν
 τρισκαίδεκάτην τοῦ δωδεκάτου μηνός, Ἀδὰρ λέγεται τῇ Συριακῇ φωνῇ, πρὸ
 μιᾶς ἡμέρας τῆς Μαρδοχαϊκῆς ἡμέρας. ³⁷ τῶν οὖν κατὰ Νικάνορα χωρη- ³⁷
 σάντων οὕτω, καὶ ἀπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν κρατηθείσης τῆς πόλεως ὑπὸ
 τῶν Ἑβραίων, καὶ αὐτὸς αὐτόθι καταπαύσω τὸν λόγον. ³⁸ καὶ εἰ μὲν καλῶς ³⁸
 καὶ εὐδίκτως τῇ συντάξει, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἤθελον· εἰ δὲ εὐτελῶς καὶ με-
 τρώως, τοῦτο ἐφικτὸν ἦν μοι. ³⁹ καθάπερ γὰρ οἶνον κατὰ μόνας πίνειν, ὡσαύ- ³⁹
 τως δὲ καὶ ὕδωρ πάλιν πολέμιον· ὃν δὲ τρόπον οἶνος ὕδατι συγκερασθεὶς
 ἡδὺς καὶ ἐπιτερπὴ τὴν χάριν ἀποτελεῖ, οὕτω καὶ τὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ
 λόγου τέρπει τὰς ἀκοὰς τῶν ἐντυγχανόντων τῇ συντάξει. ἐνταῦθα δὲ ἔσται
 ἡ τελευτή.

Μ Α Κ Κ Α Β Α Ι Ω Ν

Τ Ρ Ι Τ Ο Σ .

I.

Ὁ δὲ Φιλοπάτωρ μαζῶν παρὰ τῶν ἀναγομισθέντων τὴν γενομένην τῶν
 ὑπ' αὐτοῦ κρατουμένων τόπων ἀφαίρεσιν ὑπὸ Ἀντιόχου, παραγγείλας ταῖς
 πάσαις δυνάμεσι πεζικαῖς τε καὶ ἵππικαῖς αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀδελφὴν Ἀρσι-
 νόην συμπαράλαβὼν ἐξώρμησε μέχρι τῶν κατὰ Ῥαφίαν τόπων, ὅπου παρεμ-

27. om καρδιας ... επιμελεια 28. πανοπλεια 30. περιφερειν 31.
 συγκαλεσαμενος τ. ομοεθνους 32. επιδειξαμενος ... μισοιου ... εκτετινας
 33. om δωσειν ... τα δ επιχειρα 35. προτομην pro κεφαλην 36. εδογ-
 ματ. δε ... τη κυριακη φωνη 37. ουτως ... τον λογ. καταπαυσων 38.
 και ειπεν (pro ει μεν) καλως ευδαικτως 39. om γαρ ... συγκερασθ. ηδη
 και ... ουτως

Subscriptio: ιουδα του μακκαβαίου πραξεων επιστολη

Inscriptio: μακκαβαίων λόγος γ

I. 4. παρα των αναγομ. μαζων ... γενομενην των επ αυτου ... παι-
 ζικαις και ιππικαις και την αδ.

2 βεβλήκεισαν οἱ περὶ Ἀντίοχον. ² Θεόδοτος δέ τις ἐκπληρῶσαι τὴν ἐπιβουλὴν
 διανοηθεὶς, παραλαβὼν τῶν προϋποτεταγμένων πύτῳ ὅπλων Πτολεμαϊκῶν
 3 κτείνει αὐτὸν καὶ ἐν τούτῳ διαλύσαι τὸν πόλεμον. ³ τοῦτον δὲ διαγαγὼν
 Δωσίθεος ὁ Δριμύλου λεγόμενος, τὸ γένος Ἰουδαῖος, ὕστερον τινα μεταβαλὼν
 4 κλινεν ἐν τῇ σκηνῇ, ὃν συνέβη κομίσασθαι τὴν ἐκείνου κόλασιν. ⁴ γενομένης
 δὲ καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν πραγμάτων μᾶλλον ἐβρώμενων τῷ Ἀντίῳ,
 ἱκανῶς ἡ Ἀρσινόη ἐπιπορευσαμένη τὰς δυνάμεις παρεκάλει, μετὰ οἴκτου καὶ
 5 δακρύων τοὺς πλοκάμους λελυμένη, βοηθεῖν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς τέκνοις καὶ
 γυναιξὶ παύρῳ, ἐπαγγελλομένη δώσειν νικησάντων ἑκάστῳ δύο μνάς χρυ-
 6 σίου. ⁵ καὶ οὕτω συνέβη τοὺς ἀντιπάλους ἐν χειρονομίαις διαφρατῆναι, πολ-
 7 λούς δὲ καὶ δοριαλώτους συλληφθῆναι. ⁶ κατακρατήσας δὲ τῆς ἐπιβουλῆς
 8 ἐκρίνε τὰς πλησίον πόλεις ἐπελθὼν παρακαλέσαι. ⁷ ποιήσας δὲ τοῦτο καὶ τοῖς
 9 τεμένεσι δωρεὰς ἀπονείμας, εὐδαρσεῖς τοὺς ὑποτεταγμένους κατέστησε. ⁸ τῶν
 δὲ Ἰουδαίων διαπεμφαμένων πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆς γερουσίας, καὶ τῶν πρε-
 10 σβυτέρων τοὺς ἀσπασομένους αὐτὸν καὶ ξένα κομιούντας καὶ ἐπὶ τοῖς συμ-
 11 βεβηκόσι συγκαροσμένους, συνέβη μᾶλλον αὐτὸν προθυμηθῆναι ὡς τάχιστα
 12 πρὸς αὐτοὺς παραγενέσθαι. ⁹ διακομισθεὶς δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὤσας τῷ
 13 μεγίστῳ θεῷ καὶ χάριτας ἀποδιδούς, καὶ τῶν ἐξῆς τι τῷ τόπῳ ποιήσας, καὶ
 14 δὴ παραγενόμενος εἰς τὸν τόπον, καὶ τῇ σπουδαιότητι καὶ εὐπρεπεῖα κατα-
 15 πλαγείς, ¹⁰ ἑαυμάσας δὲ καὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ εὐταξίαν, ἐνεθυμῆθη βουλευσα-
 16 σθαι εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναόν. ¹¹ τῶν δὲ εἰπόντων μὴ κατῆκεν γίνεσθαι τοῦτο,
 17 διὰ τὸ μηδὲ τοῖς ἐκ τοῦ ἔθνους ἐξεῖναι εἰσεῖναι μηδὲ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν
 18 ἀλλ' ἢ μόνῳ τῷ προηγουμένῳ πάντων ἀρχιερεῖ, καὶ τούτῳ ἅπαξ κατ' ἐνιαυ-
 19 τόν, οὐδαμῶς ἡβούλετο πεῖθεσθαι. ¹² τοῦ τε νόμου παραναγνώσθέντος οὐδα-
 20 μῶς ἀπέλιπε προφερόμενος ἑαυτόν, δεῖν εἰσελθεῖν λέγων Καὶ εἰ ἐκεῖνοι ἐστέ-
 13 ρηναὶ ταύτης τῆς τιμῆς, ἐμὲ οὐ δεῖ. ¹³ καὶ ἐπυνθάνετο διὰ τίνα αἰτίαν
 14 εἰσερχόμενον αὐτὸν εἰς πᾶν τεμένος οὕτως ἐκάλυσε τῶν παρόντων. ¹⁴ καὶ τις
 15 ἀπρονοήτως ἔφη κακῶς αὐτὸ τοῦτο τερατεύεσθαι. ¹⁵ γενομένου δὲ φησι τού-
 16 του διὰ τίνα αἰτίαν, οὐχὶ πάντως εἰσλεύσεσθαι καὶ θελόγων αὐτῶν καὶ μή;
 17 τῶν δὲ ἱερέων ἐν ταῖς ἀγίαις ἐσθήσεσι προπεσόντων, καὶ δεομένων τοῦ
 18 μεγίστου θεοῦ βοηθεῖν τῇ ἐνεστώσῃ ἀνάγκῃ, καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ κακῶς ἐπι-
 19 βαλλομένου μεταστῆναι, κραυγῆς τε μετὰ δακρύων τὸ ἱερὸν ἐμπλησάντων,
 20 οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἀπολιπόμενοι ταραχθέντες ἐξεπῆδησαν, ἅδηναι τιθέμε-
 18 νοι τὸ γινόμενον. ¹⁸ αἳ τε κατάκλειστοι παρῴνιοι ἐν θαλάμοις σὺν ταῖς τε-
 19 κούσαις ἐξώρμησαν, καὶ σποδῶ καὶ κόνει τὰς κεφαλὰς πασάμεναι, γόων τε
 20 καὶ στεναγμῶν τὰς πλατείας ἐνεπίμπλυν. ¹⁹ αἱ δὲ καὶ προσαρτίως ἐσταλμέ-
 20 ναι, τοὺς πρὸς ἀπάντησιν διατεταγμένους παστοὺς καὶ τὴν ἀρμόζουσαν αἰδῶ
 20 παραλείπουσαι δρόμον ἄτακτον ἐν τῇ πόλει συνίσταντο. ²⁰ τὰ δὲ νεογνὰ τῶν

2. *τοπων pro οπλων 3. διαγων 4. τους πολεμους λελυμενη ... και
 ταις γυναιξιν 5. και τ ουτως ... χειρονομειαις ... ροδιαλωτους (sic; ed.
 rom. δωριαλωτους) ... συλλημφθηναι 7. απονειμα 8. χαρησομενους 9.
 τω πιστω θεω ... τω τοπον ποιησας ... ευσεβεια καταπληγεις 40. εις τον
 ναον εισελθειν 44. μηδε τοις ειςνεσιν εισιεναι ... κατ ενιαυτ. απαξ* ο δε
 ουδαμωσ επιθετο 42. παραγνωσθεντος ουδ ως απελειπεν ... εμε δε 43.
 ατινα pro δια τινα ... αυτον εισερχομενον εις παν τε τεμενος 45. γεινο-
 μενου ... παντων 46. εν πασαις ταις αισθησεσιν προσπεσοντων ... τοις
 ενεστωσιν* και την 47. απολειπομενοι 48. εξωρμ. και απεδωκαν κονει
 τας κομας πασαμεναι* που γε και στεν. ενεμπιπλυν τας πλατ. 49. προς
 απαν νυν διατεταγμενην και την ... om εν τη πολει

τέκνων αἱ τε πρὸς τούτοις μητέρες καὶ τιτῆνοὶ παραλιποῦσαι ἄλλως καὶ ἄλλως, αἱ μὲν κατ' οἴκους, αἱ δὲ κατὰ τὰς ἀγνιάς, ἀνεπιτρέπτοντες εἰς τὸ παν-
 υπέρτατον ἱερὸν ἡθροίζοντο. ²¹ ποικίλη δὲ ἦν τῶν εἰς τοῦτο συλλεγομένων ἡ ²¹
 δέησις ἐπὶ τοῖς ἀνοσίως ὑπ' ἐκείνου κατεγχειρουμένοις. ²² σὺν τε τούτοις οἱ ²²
 τῶν πολιτῶν δρασυνδέντες οὐκ ἠνείχοντο τέλεον αὐτοῦ ἐπικειμένου καὶ τὸ
 τῆς προδέσεως αὐτοῦ ἐκπληροῦν διανοομένου. ²³ φωνήσαντες δὲ τὴν ὁρμὴν ²³
 ἐπὶ τὰ ὅπλα ποιήσασθαι καὶ θαβράλέως ὑπὲρ τοῦ πατρῶου νόμου τελευτᾶν,
 ἱκανὴν ἐποίησαν ἐν τῷ τόπῳ τραχύτητα, μόλις τε ὑπὸ τε τῶν γεραιῶν καὶ
 τῶν πρεσβυτέρων ἀποτραπέντες ἐπὶ τὴν αὐτὴν τῆς δεήσεως ἔστησαν στάσιν.
²⁴ καὶ τὸ μὲν πλήθος ὡς ἔμπροσθεν ἐν τούτοις ἀνεστρέφετο δεόμενον. ²⁵ οἱ ²⁴ ²⁵
 δὲ περὶ τὸν βασιλεῖα πρεσβύτεροι πολλὰ ὥς ἐπειρῶντο τὸν ἀγέρωχον αὐτοῦ
 νοῦν ἐξιστάνειν τῆς ἐντεθυμημένης βουλῆς. ²⁶ δρασυνδεῖς δὲ καὶ πάντα πα- ²⁶
 ραπέμφας, ἥδη καὶ πρόσβασιν ἐποιεῖτο, τέλος ἐπιτίθειν δοκῶν τῷ προειρη-
 μένῳ. ²⁷ ταῦτ' οὖν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὄντες θεωροῦντες ἐτράπησαν εἰς τὸ ²⁷
 σὺν τοῖς ἡμετέροις ἐπικαλεῖσθαι τὸν πᾶν κράτος ἔχοντα, τοῖς παροῦσιν ἐπα-
 μῦναι, μὴ παριδόντα τὴν ἄνομον καὶ ὑπερήφανον πρᾶξιν. ²⁸ ἐκ δὲ τῆς πυ- ²⁸
 κνοτάτης τε καὶ ἐμπόνου τῶν ὄχλων συναγομένης κραυγῆς ἀνείκαστός τις
 ἦν βοή. ²⁹ δοκεῖν γὰρ ἦν μὴ μόνον τοὺς ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ τὰ τεῖχη καὶ ²⁹
 τὸ πᾶν ἔδαφος ἤκειν, ὅτε δὴ τῶν πάντων τότε θάνατον ἀλλασσομένων ἀντὶ
 τῆς τοῦ τόπου βεβηλώσεως.

II.

Ὁ μὲν οὖν ἀρχιερεὺς Σίμων ἐξεναντίας τοῦ ναοῦ κάμφας τὰ γόνατα
 καὶ τὰς χεῖρας προτείνας εὐτάκτως ἐποίησατο τὴν δέησιν τοιαύτην ² Κύριε ²
 κύριε βασιλεῦ τῶν οὐρανῶν καὶ δέσποτα πάσης κτίσεως, ἅγιε ἐν ἁγίοις,
 μόναρχε, παντοκράτωρ, πρόσχευς ἡμῖν καταπονουμένοις ὑπὸ ἀνοσίῳ καὶ βε-
 βήλῳ θράσει καὶ σθένει πεφρυαγμένου. ³ σὺ γὰρ ὁ κτίσας τὰ πάντα καὶ ³
 τῶν ὄλων ἐπικρατῶν δυνάστης δίκαιος εἶ, καὶ τοὺς ὕβρει καὶ ἀγερωγίᾳ
 πράσσοντας τι κρίνεις. ⁴ σὺ τοὺς ἔμπροσθεν ἀδικίαν ποιήσαντας, ἐν οἷς καὶ ⁴
 γίγαντες ἦσαν ῥώμῃ καὶ θράσει πεποιδότες, διέφθειας, ἐπαγαγὼν αὐτοὺς
 ἀμέτρητον ὕδωρ. ⁵ σὺ τοὺς ὑπερηφανίαν ἐργαζομένους Σοδομίτας, διαδήλους ⁵
 ταῖς κακίαις γενομένους, πυρὶ καὶ θείῳ κατέφλεξας, παράδειγμα τοῖς ἐπι-
 γινομένοις καταστήσας. ⁶ σὺ τὸν θρασὺν Φαραῶ, καταδουλωσάμενον τὸν λαόν ⁶
 σου τὸν ἅγιον Ἰσραὴλ, ποικίλαις καὶ πολλαῖς δοκιμάσας τιμωρίαις ἐγνώρι-
 σας τὴν σὴν δυναστείαν· ἐφ' αἷς ἐγνώρισας τὸ μέγα σου κράτος. ⁷ καὶ ⁷
 ἐπιδιδῶντα αὐτὸν σὺν ἄρμασι καὶ ὄχλων πλήθει ἐπέκλυσας βάζει θαλάσσης,
 τοὺς δὲ ἐμπιστεύσαντας ἐπὶ σοὶ τῷ τῆς ἀπάσης κτίσεως δυναστεύοντι σώους
 διεκόμισας. ⁸ οἱ καὶ συνειδότες ἔργα σῆς χειρὸς ἦνυσάν σε τὸν παντοκράτορα. ⁸
⁹ σὺ βασιλεῦ, κτίσας τὴν ἀπέραντον καὶ ἀμέτρητον γῆν, ἐξελέξω τὴν πόλιν ⁹
 ταύτην, καὶ ἁγιάσας τὸν τόπον τοῦτον εἰς ὄνομά σοι τῷ τῶν ἀπάντων
 ἀπροςδεῖ, καὶ παρεδόξασας ἐν ἐπιφανείᾳ μεγαλοπρεπεῖ σύστασιν ποιησά-
 μενος αὐτοῦ πρὸς δόξαν τοῦ μεγάλου καὶ ἐντίμου δυνάματός σου. ¹⁰ καὶ ἀγα- ¹⁰
 πῶν τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ ἐπηγγείλω δὴ ὅτι ἐὰν γένηται ἡμῶν ἀποστροφὴ

20. παραλειποῦσαι ... καὶ μὲν κατοικοῦσι αἱ δεκα τὰς ... ἀνεπιστρε-
 πτως 24. συλλεγόντων 22. οἱ περὶ τῶν ... om αὐτοῦ secundum 23. ὑπο-
 τοῦ πατρῶου ... μόλις δε ... παρησαν στασιν 24. om εν 25. ἐπιβου-
 λης 26. παντας ... ἡδη· καὶ πρόσβασ. ἡδη 27. ταῦτα οὖν 29. ἡ δοκεῖν
 II. 1. om versum primum 2. πάσης της ... ἀσθένει πρεφρυασμενους (sic)
 3. συ γαρ ει ο ... τι πρασσοντας 4. om και prius ... αὐτοὺς 5. ἀδηλους
 6. ἐδοκιμασας ... τὴν σὴν δυναμιν 8. συνιδοντες 9. ἡγιασας ... εἰς σὺν
 ὄνομα σοι 10. ἐπηγγείλω· διότι 9. ἀπερατον

καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς στενοχωρία, καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον τοῦτον δεηθῶ-
 11 12 μεν, εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως ἡμῶν. ¹¹καὶ δὴ πιστὸς εἶ καὶ ἀληθινός. ¹²ἐπεὶ
 δὲ πλεονάκεις θλιβέντων τῶν πατέρων ἡμῶν ἐβοήθησας αὐτοῖς ἐν τῇ ταπει-
 13 νώσει, καὶ ἐρύσω αὐτοὺς ἐκ μεγάλων κινδύνων, ¹³ἰδοὺ δὴ νῦν, ἅγιε βα-
 σιλεῦ, διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἡμῶν ἁμαρτίας καταπονοῦμεθα, καὶ
 14 ὑπετάγημεν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν καὶ παρείμεθα ἐν ἀδυναμίαις. ¹⁴ἐν δὲ τῇ
 ἡμετέρα καταπτώσει ὁ θρασὺς καὶ βέβηλος οὗτος ἐπιτιθεῖται καθυβρίσαι
 τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀναδεδειγμένον τῷ ὀνόματι τῆς δόξης σου ἅγιον τόπον.
 15 ¹⁵τὸ μὲν γὰρ οἰκητήριόν σου οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀνέφικτος ἀνθρώποις
 16 ἐστίν. ¹⁶ἀλλ' ἐπεὶ εὐδόκησας τὴν δόξαν σου ἐν τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, ἡγία-
 17 σας τὸν τόπον τοῦτον. ¹⁷μὴ ἐκδικήσῃς ἡμᾶς ἐν τῇ τούτων ἀκαθαρσίᾳ, μηδὲ
 εὐθύνης ἡμᾶς ἐν βεβηλώσει, ἵνα μὴ καυχῆσονται οἱ παράνομοι ἐν θυμῷ αὐ-
 18 τῶν μηδὲ ἀγαλλιάσονται ἐν ὑπεροφανίᾳ γλώσσης αὐτῶν, λέγοντες ¹⁸Ἡμεῖς
 κατεπατήσαμεν τὸν οἶκον τοῦ ἁγιασμοῦ, ὥς καταπατοῦνται οἱ οἶκοι τῶν
 19 προσοχθισμάτων. ¹⁹ἀπάλειψον τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ διασκέδασον τὰς ἀμ-
 20 πλακίας ἡμῶν, καὶ ἐπίφανον τὸ ἔλεός σου κατὰ τὴν ὥραν ταύτην. ²⁰ταχὺ
 προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοὶ σου, καὶ δὸς αἰνέσεις ἐν στόματι τῶν
 21 ²¹ἐνταῦθα ὁ πάντων ἐπόπτης θεὸς καὶ πρὸ πάντων ἅγιος ἐν ἁγίοις, εἰς α-
 κούσας τῆς ἐνθέσου λιτανείας, τὸν ὕβρει καὶ θράσει μεγάλως ἐπηρμένον
 22 ἐμάστιξεν αὐτόν, ²²ἐνθεν καὶ ἐνθεν κραδάνας αὐτόν ὡς κάλαμον ὑπὸ ἀνέ-
 μου, ὥστε κατ' ἐδάφους ἄπρακτον ἔτι καὶ τοῖς μέλεσι παραλελυμένον μηδὲ
 23 φωνῆσαι δύνασθαι δικαίᾳ περιπεπλεγμένον κρίσει. ²³ὅθεν οἱ τε φίλοι καὶ
 οἱ σωματοφύλακες αὐτοῦ ταχεῖαν καὶ ὀρεῖαν ἰδόντες τὴν καταλαβοῦσαν αὐ-
 24 τὸν εὐθύαν, φοβούμενοι μὴ καὶ τὸ ζῆν ἐκλείπῃ, ταχέως αὐτὸν ἐξεῖλκυσαν
 25 ὑπερβάλλοντι καταπεπληγμένοι φόβῳ. ²⁴ἐν χρόνῳ δὲ ὕστερον ἀναλεξάμενος
 ἑαυτὸν οὐδαμῶς εἰς μετὰ μελλον ἤλπεν ἐπιτιμῆσαι, μετ' ἀπειλῆς δὲ πικρᾶς
 26 ἀνέλυσεν. ²⁵διακομισθεὶς δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰ τῆς κακίας ἐπαύξων
 διὰ δὲ τῶν προαποδεδειγμένων συμποτῶν καὶ ἐταίρων τοῦ παντός δικαίου
 27 κεχωρισμένων, ²⁶οὐ μόνον ταῖς ἀναριθμήτοις ἀσελγείαις διηκρέσθη, ἀλλὰ
 καὶ ἐπὶ τοσοῦτον θράσους προῆλθεν ὥστε δυσφημίας ἐν τοῖς τοίοις συνί-
 28 στασθαι, καὶ πολλοὺς τῶν φίλων ἀτενίζοντας εἰς τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν
 29 καὶ αὐτοὺς ἐπεσθαι τῇ ἐκείνου βελήσει. ²⁷προέθετο δὲ δημοσίᾳ κατὰ τοῦ
 ἔθνους διαδοῦναι ψόγον. καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν αὐλὴν πύργου στήλῃν ἀνα-
 30 στήσας ἐξεκόλαψε γραφήν, ²⁸μηδένα τῶν μὴ θυόντων εἰς τὰ ἱερὰ αὐτῶν
 εἰσιέναι, πάντας δὲ τοὺς Ἰουδαίους εἰς λαογραφίαν καὶ οἰκετικὴν διάθεσιν
 31 ἀχθῆναι, τοὺς δὲ ἀντιλέγοντας βίᾳ φερομένους τοῦ ζῆν μεταστῆσαι, ²⁹τού-
 τους τε ἀπογραφομένους χαράσσεσθαι καὶ διὰ πυρὸς εἰς τὸ σῶμα παραστήμῳ
 Διονύσου κισσοφύλλῳ, οὓς καὶ καταχωρίσαι εἰς τὴν προσυνεσταλμένην αὐ-
 30 θεντίαν. ³⁰ἵνα δὲ μὴ τοῖς πᾶσιν ἀπεχθόμενος φαίνεται, ὑπέγραψεν, ἐὰν δέ
 τινες ἐξ αὐτῶν προαἰρῶνται ἐν τοῖς κατὰ τὰς τελετάς μεμνημένοις ἀνα-
 31 στρέφεσθαι, τούτους ἰσοπολίτας Ἀλεξανδρεῦσιν εἶναι. ³¹ἔνοι μὲν οὖν ἐπὶ
 πόλεως τὰς τῆς πόλεως εὐσεβείας ἐπιβάθρας στυγούντες εὐχερῶς ἑαυτοὺς

40. τοπον ημων δ. 41. om ει 42. πλεον. και θλιβ. ... εκ μελων (sic) κακων 13. ιδου δε νυν 15. κατοικητηρ. 16. αλλα επ. 17. αγαλλιασονται 19. αμπλακειας 20. om ημας ... εν τω στοματι 21. θεος και προπατωρ αγιος 22. ed. rom. καδ' ἐδάφους ... πεπληγμενον 23. και σωματοφυλακ. οξεian ιδόντες 24. αναλεξ. αυτον ... μετα απ. δε πικρ. θεμενος ανεδυσεν 25. κακίας επαυτων (sic) δια τε των 27. om δε ... ψογον· επι ... εκολαφεν 28. επι τα ιερα ... 29. τους pro τουτους ... *χαρασσασθε ... διονυσω ... προκαταχωρισαι 30. κατα τελετας μεμοιημενοις 34. om ουν ... τα (correctum τας) τ. πολ. ευσεβ. επιβαθρα στυγουνται

ἐδίδοσαν, ὥς μεγάλης τινὸς κοινωνήσοντας εὐκλείας ἀπὸ τῆς ἐσομένης τῷ βασιλεῖ συναναστροφῆς. ³²οἱ δὲ πλείστοι γενναῖα ψυχῇ ἀνίσχυσαν καὶ οὐ ³²διέστησαν τῆς εὐσεβείας, τὰ τε χρήματα περὶ τοῦ ζῆν ἀντικαταλλασσόμενοι ἀδείως ἐπειρῶντο ἑαυτοὺς ῥύσασθαι ἐκ τῶν ἀπογραφῶν. ³³εὐέλπιδες δὲ κα- ³³θιστήκεισαν ἀντιλήψεως τεύξεσθαι, καὶ τοὺς ἀποχωροῦντας ἐξ αὐτῶν ἐβδελύσσοντο καὶ ὥς πολεμίους τοῦ ἔθνους ἔκρινον καὶ τῆς κοινῆς συναναστροφῆς καὶ εὐχρηστίας ἐστέρουν.

III.

¹Α καὶ μεταλαμβάνων ὁ δυσσεβὴς ἐπὶ τοσοῦτον ἐχόλησεν ὥστε οὐ μόνον τοῖς κατ' Ἀλεξάνδρειαν διοργίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ βαρυτέρας ἐναντιωθῆναι καὶ προστάξαι σπεύσαντας συναγαγεῖν πάντας ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ χειρίστῳ μόρῳ τοῦ ζῆν μεταστήσαι. ²τούτων δὲ οἰκονομουμένων φήμη ²δυσμένης ἐξηχέτο κατὰ τοῦ γένους ἀνθρώπους συμφοροῦσιν εἰς κακοπολίτην, ἀφορμῆς διδομένης εἰς διάβησιν, ὥς ἂν ἀπὸ τῶν νομίμων αὐτοὺς κωλύοντων. ³οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν μὲν πρὸς τοὺς βασιλεῖς εὐνοίαν καὶ πίστιν ἀδιά- ³στροφον ἦσαν διαφυλάσσοντες, ⁴σεβόμενοι δὲ τὸν θεὸν καὶ τῷ τούτου νόμῳ ⁴πολιτεύμενοι χωρισμὸν ἐποίουν ἐπὶ τινων καὶ καταστροφάς· δι' ἣν αἰτίαν ἐνόμις ἀπεχθεῖς ἐφαίνοντο. ⁵τῇ δὲ τῶν δικαίων εὐπραξίᾳ κοσμοῦντες τὴν ⁵συναναστροφὴν ἅπανσιν ἀνθρώπους εὐδοκίμοι καθιστήκεισαν. ⁶τὴν μὲν οὖν ⁶περὶ τοῦ γένους ἐν πᾶσι θρυλλουμένην εὐπραξίαν οἱ ἀλλόφυλοι οὐδαμῶς διη-
ριζήσαντο. ⁷τὴν δὲ περὶ τῶν προσκυνήσεων καὶ τροφῶν διάστασιν ἐθρύλ- ⁷λουν, φάσκοντες μήτε τῷ βασιλεῖ μήτε ταῖς δυνάμεσιν ὁμοσπόνδους τοὺς ἀνθρώπους γενέσθαι, δυσμενεῖς δὲ εἶναι καὶ μέγα τι τοῖς πράγμασιν ἐναντιουμένους· καὶ οὐ τῷ τυχόντι περιτῆψαν ψόγῳ. ⁸οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν Ἑλ- ⁸ληνες οὐδὲν ἡδικομένους, ταραχὴν ἀπροσδόκητον περὶ τοὺς ἀνθρώπους θεω-
ροῦντες καὶ συνδρομάς ἀπροσκόπους γινομένας, βοηθεῖν μὲν οὐκ ἔσθονον, τυραννικὴ γὰρ ἦν ἡ διάβησις, παρεκάλουν δὲ καὶ δυσφόρος εἶχον, καὶ με-
ταπειθεῖσθαι ταῦτα ὑπελάμβανον. ⁹μὴ γὰρ οὕτως παροραθήσεται τηλικούτο ⁹σύστημα μηδὲν ἡγνοηκώς. ¹⁰ἤδη δὲ καὶ τινες γείτονές τε καὶ φίλοι καὶ ¹⁰συμπραγματευόμενοι, μυστικῶς τινὰς ἐπισπώμενοι, πίστεις ἐδίδουν συνασπείν καὶ πᾶν ἐκτενὲς προσοίεσθαι πρὸς ἀντίληψιν. ¹¹ἐκείνος μὲν οὖν τῇ κατὰ ¹¹τὸ παρὸν εὐημερίᾳ γεγαυρωμένος καὶ οὐ καθορῶν τὸ τοῦ μεγίστου θεοῦ κράτος, ὑπολαμβάνων δὲ διηνεκῶς ἐν τῇ αὐτῇ διαμένειν βουλῇ, ἔγραψε κατ' αὐτῶν ἐπιστολὴν τήνδε ¹²Βασιλεὺς Πτολεμαῖος Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυ- ¹²πτον καὶ κατὰ τόπον στρατηγοῖς καὶ στρατιώταις χαίρειν καὶ ἐρῶσθαι. ¹³ἔρρωμαι δὲ καὶ ἐγὼ αὐτὸς καὶ τὰ πράγματα ἡμῶν. ¹⁴ἐκ τῆς εἰς τὴν ¹³Ἀσίαν γενομένης ἡμῖν ἐπιστρατείας, ἧς ἔστε καὶ αὐτοὶ τῇ τῶν θεῶν πρὸς ἡμᾶς ἀπροπτῶτῳ συμμαχίᾳ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ δὲ ῥώμῃ κατὰ λόγον ἐπ' ἄρι-
στον τέλος ἀχθεῖσης, ¹⁵ἡγησάμεθα μὴ βία δόρατος, ἐπεικείᾳ δὲ καὶ πολλῇ ¹⁵φιλανθρωπία τιθνησάσθαι τὰ κατοικοῦντα Κοίλῃν Συρίαν καὶ Φοινίκην ἔθνη εὐποιήσαι τε ἀσμένως, ¹⁶καὶ τοῖς κατὰ πόλεσιν ἱεροῖς ἀπονείμαντες προσδ- ¹⁶

33. ευελπ. τε καθιστηκεισαν αντιλημψεως τευξεσθαι III. 1. εξεχο-
λησεν ... κατα αλεξ. οργιζεσθαι ... σπευδοντας 2. οικοδομουμενων ...
εξεκετο ... συμφορανουσιν ... δεδιδομενης 3. φυλασσοντες 4. επι τω κα-
ταστροφας ... ανιοι 6. θρυλουμενην 7. εθρυλουν ... γενεσθαι ... περιτη-
ψαντο φοβω 8. περὶ τους ανδρας ... γενομενας ... εσθονον 9. ουτω
παροραθησεσθαι ... συστημα ... ηγνοηκος 10. αντιληψιν 11. υπολαμβα-
νειν δε 12. πτολεμος 13. αυτος εγω 14. om εκ ... επιστρατιας ... om
προς ημας ... om και τη ημ. δε ρωμη ... λογ. επι τελος 15. φιλανθρω-
πεια ... ευποιησαντες μενωσ (sic)

- δους πλείστας προήχθημεν καὶ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀναβάντες τιμῆσαι τὸ
 17 ἱερὸν τῶν ἀλιτηρίων καὶ μηδέποτε ληγόντων τῆς ἀνοίας. ¹⁷ οἱ δὲ λόγῳ μὲν
 τὴν ἡμετέραν ἀποδεξάμενοι παρουσίαν, τῷ δὲ πράγματι νόθως, προθυμη-
 18 θέντων ἡμῶν εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν καὶ τοῖς ἐκπρεπέσι καὶ καλλι-
 18 στοῖς ἀναθήμασι τιμῆσαι, ¹⁸ τύφοις φερόμενοι παλαιότεροις εἶδραν ἡμᾶς τῆς
 εἰσόδου, ἀπολειπόμενοι τῆς ἡμετέρας ἀλκῆς, δι' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας
 19 ἀνθρώπους φιλανθρωπίαν. ¹⁹ τὴν δὲ αὐτῶν εἰς ἡμᾶς δυσμένειαν ἐκδηλον κα-
 θιστάντες, ὥς μονώτατοι τῶν ἐθνῶν βασιλεῦσι καὶ τοῖς ἐαυτῶν εὐεργέταις
 20 ὑψαυχενοῦντες, οὐδὲν γνήσιον βούλονται φέρειν. ²⁰ ἡμεῖς δὲ τῇ τούτων ἀνοίᾳ
 συμπεριενεχθέντες καὶ μετὰ νίκης διακομισθέντες, καὶ εἰς τὴν Ἀγυπτον τοῖς
 21 πᾶσιν ἔννεσι φιλανθρώπως ἀπαντήσαντες, καθὼς ἔπρεπεν ἐποίησαμεν. ²¹ ἐν
 δὲ τούτοις πρὸς τοὺς ὁμοφύλους αὐτῶν ἀμνησικακίαν ἅπασι γνωρίζοντες,
 διὰ τε τὴν συμμάχίαν καὶ τὰ πεπιστευμένα μετὰ ἀπλότητος αὐτοῖς ἀρχῆ-
 22 θεν μύρια πράγματα τολμήσαντες ἐξαλλοιῶσαι, ἐβουλήθημεν καὶ πολιτείας
 αὐτοὺς Ἀλεξανδρέων καταξιώσαι καὶ μετόχους τῶν ἀεὶ ἱερῶν καταστήσαι.
 22 ²² οἱ δὲ τοῦναντίον ἐκδεχόμενοι καὶ τῇ συμφύτῳ κακοηδεῖα τὸ καλὸν ἀπω-
 23 σάμενοι, διηνεκῶς δὲ εἰς τὸ φαῦλον ἐκνεύοντες, ²³ οὐ μόνον ἀπεστρέψαντο
 τὴν ἀτίμητον πολιτείαν, ἀλλὰ καὶ βδελύσσονται λόγῳ τε καὶ σιγῇ τοὺς ἐν
 αὐτοῖς ὀλίγους πρὸς ἡμᾶς γνησίως διακειμένους, παρ' ἑκαστα ὑφορῶμενοι διὰ
 τῆς δυσκλεεστάτης ἐμβυώσεως διὰ τάχους ἡμᾶς καταστρέφαι τὰ κατορθώ-
 24 ματα. ²⁴ διὸ καὶ τεκμηρίοις καλῶς πεπεισμένοι, τούτους κατὰ πάντα δυσ-
 νοεῖν ἡμῖν τρόπον, καὶ προνοοῦμενοι μὴ ποτε αἰφνιδίου μετέπειτα ταραχῆς
 ἐνστάσης ἡμῖν τοὺς δυσσεβεῖς τούτους κατὰ νώτου προδότας καὶ βαρβάρους
 25 ἔχωμεν πολεμίους, ²⁵ προστετάχαμεν ἅμα τῷ προσπεσεῖν τὴν ἐπιστολὴν τήνδε
 αὐθωρὶ τοὺς ἐννεμομένους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις μετὰ ὕβρεων καὶ σκυλμῶν
 ἀποστεῖλαι πρὸς ἡμᾶς ἐν δεσμοῖς σιδηροῖς πάντοθεν κατακεκλεισμένους, εἰς
 26 ἀνήκεστον καὶ δυσκλεῆ πρόποντα δυσμενέσι φόνον. ²⁶ τούτων γὰρ ὁμοῦ κο-
 λασθέντων διελήφαμεν εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τελείως ἡμῖν τὰ πράγματα
 27 ἐν εὐσταθείᾳ καὶ βελτιστῇ διαδέσει κατασταθήσεσθαι. ²⁷ ὅς δ' ἂν σκεπάσῃ
 τινὰ τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ γεραίου νηπίου μέχρι τῶν ὑπομαστίων, αἰ-
 28 σχίστοισι βασάνοις ἀποτυμπανισθήσεται πανοικί. ²⁸ μηνύειν δὲ τὸν βουλόμε-
 νον, ἐφ' ᾧ τὴν οὐσίαν τοῦ ἐμπίπτοντος ὑπὸ τὴν εὐζυναν λήψεται, καὶ ἐκ
 τοῦ βασιλικοῦ ἀργυρίου δραχμὰς διςχιλίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τεύξεται καὶ
 29 στεφανωθήσεται. ²⁹ πᾶς δὲ τόπος οὗ ἂν φωραῖν τὸ σύνολον σκεπαζόμενος
 Ἰουδαῖος, ἄβας καὶ πυριφλεγῆς γινέσθω, καὶ πάσῃ θνητῇ φύσει κατὰ
 30 πάντα ἄχρητος φανήσεται εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον. ³⁰ καὶ ὁ μὲν τῆς ἐπιστολῆς
 τύπος οὕτως ἐγγράπτο.

IV.

Πάντῃ δὲ ὅπου προσέπιπτε τοῦτο τὸ πρόσταγμα δημοτελὲς συνίστατο
 τοῖς ἔννεσιν εὐωχία μετὰ ἀλαλαγμῶν καὶ χαρᾶς, ὥς ἂν τῆς προκατεσκιρῶ-
 μένης αὐτοῖς πάλαι κατὰ διάνοιαν, μετὰ παρρησίας συνεκφανομένης ἀπε-
 2 χθείας. ² τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἀνήκεστον πένθος ἦν καὶ πανόδυρτος μετὰ δα-

16. προσήχθημεν 17. *τὴν ημετ. αποδ. τὴν ημετεραν ... ἀνθημασιν
 18. λειπομενοι 21. om τολμησαντες 23. υφορ. μετα της ... πραγματα
 pro κατορθωμ. 24. εφνηδίου ... εστασης 25. αυθωρει ... συν ταις γυ-
 ναιξει ... υβρεως 26. διεληφαμεν ... και τη βελτιστη 27. νηπ. και μεχρι
 τ. υπομαστιαιων εχισταις ... πανοικια 28. λημψεται ... βασιλειου ... om
 αργυριου ... om τευξεται και 29. πυριφλεγης ... καθαπαν IV. 1. τ.
 εθνεσ. συν ευωχεια ... προκατεσκειρωμενης ... νυν εκφενομενης 2. αλε-
 κτον πενθος ... πανοδυρτος

κρύων βοή, στεναγμοῖς πεπυρωμένης τῆς αὐτῶν πάντοθεν καρδίας, ὀλοφυρο-
 μένων τὴν ἀπροσδόκητον ἐξαίφνης ἐπικριθεῖσαν αὐτοῖς ὀλεστῖαν. ³ τίς νομὸς 3
 ἢ πόλις ἢ τίς τὸ σύνολον οἰκητὸς τόπος ἢ τίνες ἀγυαὶ κοπετοῦ καὶ γῶν
 ἐπ' αὐτοῖς οὐκ ἐμπιπλῶντο; ⁴ οὕτω γὰρ μετὰ πικρᾶς καὶ ἀνοίκτου ψυχῆς 4
 ὑπὸ τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν ὁμοθυμαδὸν ἐξαπεστέλλοντο, ὥστε ἐπὶ ταῖς
 ἐξάλλοις τιμωραῖς καὶ τινας τῶν ἐχθρῶν, λαμβάνοντας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν
 τὸν κοινὸν ἔλεον καὶ λογιζομένους τὴν ἄδηνον τοῦ βλοῦ καταστροφὴν, δα-
 κρύνειν αὐτῶν τριεθλίον ἐξαποστολὴν. ⁵ ἦγετο γὰρ γεραιῶν πλήθος πολιτῶν 5
 πεπυκασμένων, τὴν ἐκ τοῦ γήρωος νωθρότητα ποδῶν ἐπικύφων, ἀνατροπῆς
 ὀρμῇ βιαίας, ἀπάσης αἰδοῦς ἄνευ πρὸς ὀξεῖαν καταχρωμένων πορείαν. ⁶ αἱ 6
 δὲ ἄρτι πρὸς βλοῦ κοινωνίαν γαμικὸν ὑπεληλυθῆσαι παστὸν νεάνιδες, ἀντὶ
 τέρψεως μεταλαβοῦσαι γόους καὶ κόνει τὴν μυροβραχῇ πεφυρμέναι κόμην,
 ἀκαλύπτως δὲ ἀγόμειναι, ὄρῃνον ἀνδρ' ὑμεναίων ὁμοθυμαδὸν ἐξεῖρχον, ὥς
 ἐσπαραγμέναι σκυλμοῖς ἀλλοεὐνέσι. ⁷ δέσμαιι δὲ δημόσιαι μέχρι τῆς εἰς τὸ 7
 πλοῖον ἐμβολῆς εἰλκοντο μετὰ βίας. ⁸ οἷ τε τούτων συζυγεῖς βρόχοις ἀντὶ 8
 στεφάνων τοὺς αὐχένας περιπεπλεγμένοι μετὰ ἀκμαίας καὶ νεανικῆς ἡλικίας,
 ἀντὶ εὐωχίας καὶ νεωτερικῆς ῥαθυμίας τὰς ἐπιλοήτους τῶν γάμων ἡμέρας
 ἐν θρήνοις διήγον, παρὰ πόδας ἤδη τὸν ἄδην ὀρώντες κείμενον. ⁹ κατήχησθ- 9
 σαν δὲ θηρίων τρόπον ἀγόμενοι σιδηροδέσμοις ἀνάγκαις, οἱ μὲν τοῖς ζυγοῖς
 τῶν πλοίων προσηλωμένοι τοὺς τραχήλους, οἱ δὲ τοὺς πόδας ἀρρήκτοις κα-
 τησφαλισμένοι πέδασι, ¹⁰ ἔτι καὶ τῷ κατ' ὑπερθε πυκνῷ σανιδώματι διακει- 10
 μένῃ τὸ φέγγος ἀποκλειόμενοι, ὅπως πάντοθεν ἐσκοτισμένοι τοὺς ὀφθαλμοὺς
 ἀγωγὴν ἐπιβούλῳ ἐν παντὶ τῷ κατάπλῳ λαμβάνουσι. ¹¹ τούτων δὲ ἐπὶ τὴν 11
 λεγομένην σχεδὶαν ἀχθέντων καὶ τοῦ παράπλου περανθέντος, κατ' ὥς ἦν δε-
 δογματισμένον τῷ βασιλεῖ, προσέταξεν αὐτοὺς ἐν τῷ πρὸ τῆς πόλεως ἵππο-
 δρόμῳ παρεμβαιεῖν ἀπλέτῳ καθεστῶτι περιμέτρῳ καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν
 ἄγαν εὐκαιροτάτῳ καθεστῶτι πᾶσι τοῖς καταπορευομένοις εἰς τὴν πόλιν καὶ
 τοῖς ἐκ τούτων εἰς τὴν χώραν στελλομένοις πρὸς ἐκδημίαν, πρὸς τὸ μηδὲ
 ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ κοινωνεῖν μηδὲ τὸ σύνολον καταξιδῶσαι περιβόλων.
¹² ὥς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, ἀκούσας τοὺς ἐκ τῆς πόλεως ὁμοεὐνεῖς κυρβῇ ἐκ- 12
 πορευομένους πυκνότερον ἀποδύρεσθαι τὴν ἀκλαῖ τῶν ἀδελφῶν ταιλαιπωρίαν,
¹³ διοργισθεὶς προσέταξε καὶ τούτοις ὁμοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελῶς ὥς 13
 ἐκείνοις ποιῆσαι, μὴ λειπόμενοις κατὰ μηδὲνα τρόπον τῆς ἐκείνων τιμωρίας,
¹⁴ ἀπογραφῆναι δὲ πᾶν τὸ φύλον ἐξ ὀνόματος· οὐ γὰρ τὴν ἐμπροσθε βραχεῖ 14
 προδεδηλωμένην τῶν ἔργων κατάπονον λατρείαν, στρεβλωθέντας δὲ ταῖς παρηγ-
 γελμέναις αἰκλαῖς τὸ τέλος ἀφανίσαι μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας. ¹⁵ ἐγένετο μὲν 15
 οὖν ἡ τούτων ἀπογραφὴ μετὰ πικρᾶς σπουδῆς καὶ φιλοτίμου προσεδρίας ἀπὸ
 ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, ἀνήνυτον λαμβάνουσα τὸ τέλος ἐπὶ ἡμέρας
 τεσσαράκοντα. ¹⁶ μεγάλως δὲ καὶ διηνεκῶς ὁ βασιλεὺς χαρᾷ πεπληρωμένος, 16
 συμπόσια ἐπὶ πάντων τῶν εἰδῶλων συνιστάμενος, πεπλανημένην πόρρῳ τῆς
 ἀληθείας φρενὶ καὶ βεβήλῳ στόματι, τὰ μὲν κωφὰ καὶ μὴ δυνάμενα αὐτοῖς
 λαλεῖν ἢ ἀρῇγειν ἐπανίων, εἰς δὲ τὸν μέγιστον ζεὸν τὰ μὴ κατῆκοντα λα-

2. πεπυρωμ. παντοθεν αυτων της καρδιας ... αυτοις επικριθ. 3. οι-
 κτιστος ... om ουκ εμπιπλ. 4. ουτως ... πικρειας ανοικτου ... την δυσ-
 αθλιον 5. γερων πληρης πολιας ... επικουφον ... προς εξιαν καταχρωμεν
 (sic) 6. μυροβραχιη ... σκυμνοις 7. δημοσια 8. οι δε τουτων συζυγεις
 βροχοις ... ακμαιαις νεανικης ... ευωχιας 9. αγομειναι 10. κατυπερθε
 ... om το φεγγ. αποκλειομενοι 11. *περαθεντος ... απλατω ... παραδιγ-
 ματισμον ... εκδημειαν ... om μηδε posterius ... περιβολω 12. ακλαιη
 14. ονομ. ουκ εις την εμπροσθεν ... κατατροπον λατρειαν· στρεβλωθεντα
 δε παρηγγελμ. ακειαις 15. προσεδρειας ... τεσσερακοντα 16. ιδωλων
 συνιστ. πεπληρωμενη (... φρονει) ... στοματι· κωφα ... om τον μεγιστ. ζεον

- 17 λῶν. ¹⁷ μετὰ δὲ τὸ προειρημένον τοῦ χρόνου διάστημα προσηνέγκαντο οἱ γραμματεῖς τῷ βασιλεῖ, μηκέτι ἰσχύειν τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπογραφὴν ποιεῖν 18 σῶσαι διὰ τὴν ἀμέτρητον αὐτῶν πληθύν, ¹⁸ καίπερ ὄντων κατὰ τὴν χώραν ἔτι τῶν πλεόνων, τῶν μὲν κατὰ τὰς οἰκίας ἔτι συνεστηκότων, τῶν δὲ καὶ κατὰ τόπον, ὥς ἀδυνάτου καθεστῶτος πᾶσι τοῖς ἐπ' Αἴγυπτον στρατηγοῖς. 19 ¹⁹ ἀπειλήσαντος δὲ αὐτοῖς κληρότερον ὥς δεδωροκοπημένοις εἰς μηχανὴν 20 τῆς ἐκφυγῆς, συνέβη σαφῶς αὐτὸν περὶ τούτου πεισθῆναι, ²⁰ λεγόντων μετὰ ἀποδείξεως, καὶ τὴν χαρτηρίαν ἤδη καὶ τοὺς γραφικοὺς καλάμους ἐν οἷς 21 ἐχρῶντο ἐκλελοιπέναι. ²¹ τοῦτο δὲ ἦν ἐνέργεια τῆς τοῦ βοηθοῦντος τοῖς Ἰουδαίοις ἐξ οὐρανοῦ προνοίας ἀνικῆτου.

V.

- Τότε προσκαλεσάμενος Ἑρμῶνα τὸν πρὸς τῇ τῶν ἐλεφάντων ἐπιμε- 2 λεία, βαρεῖα μεμυστωμένους ὁρῶν καὶ χόλῳ κατὰ πᾶν ἀμετάβητος, ² ἐκέλευ- 3 σεν ὑπὸ τὴν ἐπερχομένην ἡμέραν δαψίλεσι δράκεσι λιβανωτοῦ καὶ οἶνω 4 πλεόνι ἀκράτῳ ἅπαντας τοὺς ἐλέφαντας ποτίσαι, ὄντας τὸν ἀριστὸν πεντα- 5 κοσίους, καὶ ἀγριωθέντας τῇ τοῦ πόματος ἀφθόνῳ χορηγίᾳ εἰσαγαγεῖν πρὸς 6 συνάντησιν τοῦ μόρου τῶν Ἰουδαίων. ³ ὁ μὲν τάδε προτάσων ἐτρέπετο 7 πρὸς τὴν εὐωχίαν, συναγαγὼν τοὺς μάλιστα τῶν φίλων καὶ τῆς στρατιᾶς 8 ἀπεχθῶς ἔχοντας πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. ⁴ ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης τὸ προσταγὴν 9 ἀραρότως Ἑρμῶν συνετέλει. ⁵ οἱ τε πρὸς τούτοις λειτουργοὶ κατὰ τὴν ἐσπέ- 10 ραν ἐξιόντες τὰς τῶν ταλαιπῶρων ἐδέσμευον χεῖρας τὴν τε λοιπὴν ἐμηχα- 11 νῶντο περὶ αὐτοὺς ἀσφάλειαν, ἔνυχον δόξαντες ὁμοῦ λήψεσθαι τὸ φύλον 12 πέρας τῆς ἐλεφρίας. ⁶ οἱ δὲ πάσης σκέπης ἔρημοι δοκοῦντες εἶναι τοῖς ἔννε- 13 σιν Ἰουδαῖοι, διὰ τὴν πάντοθεν περιέχουσαν αὐτοὺς μετὰ δεσμῶν ἀνάγκην, 14 τὸν παντοκράτορα κύριον καὶ πάσης δυνάμεως δυναστεύοντα, ἐλεήμονα θεὸν 15 αὐτῶν καὶ πατέρα, δυσκαταπαύστῳ βοῇ πάντες μετὰ δακρύων ἐπεκαλέσαντο, 16 δεόμενοι ⁸ τὴν κατ' αὐτῶν μεταστρέψαι βουλήν ἀνοσίαν καὶ ῥύσασθαι αὐ- 17 τοὺς μετὰ μεγαλομεροῦς ἐπιφανείας ἐκ τοῦ παρὰ πόδας ἐν ἐτοιμῳ μόρου. 18 ⁹ τούτων μὲν οὖν ἐκτενῶς ἡ λιτανεὶα ἀνέβαιnen εἰς οὐρανόν. ¹⁰ ὁ δὲ Ἑρμῶν, 19 τοὺς ἀνηλεεῖς ἐλέφαντας ποτίσας πεπληρωμένους τῆς τοῦ οἴνου πολλῆς χορη- 20 γίας καὶ τοῦ λιβάνου μεμυστωμένους, ὄρῳριος ἐπὶ τὴν αὐτὴν παρῆν περὶ 21 τούτων προσαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ. ¹¹ τοῦτο δ' ἀπ' αἰῶνος χρόνου τίσιμα κα- 22 λὸν ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ χαριζομένου πᾶσιν οἷς ἂν 23 αὐτὸς θελήσῃ ὕπνου μέρος ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα. ¹² καὶ ἡδίστῳ καὶ 24 βαθεῖ κατεσχέσῃ τῇ ἐνέργειᾳ τοῦ δεσπότου, τῆς ἀδέσμου μὲν προσδέσεως 25 πολὺ διεσφαλμένος, τοῦ δὲ ἀμεταβέτου λογισμοῦ μεγάλως διεψευσμένος. 26 ¹³ οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν προσημανθεῖσαν ὥραν διαφυγόντες τὸν ἅγιον ἦνουν 27 θεὸν αὐτῶν, καὶ πάλιν ἤξίου τὸν εὐκατάλλακτον δεῖξαι τῆς μεγαλοσθενοῦς 28 αὐτοῦ χειρὸς κράτος ἔθνεσιν ὑπερηφάνοις. ¹⁴ μεσοῦσης δὲ ἡδῃ τῆς δεκάτης 29 ὥρας σχεδὸν ὁ πρὸς ταῖς κλήσεσι τεταγμένος, ἀσρόους τοὺς κλητοὺς ἰδὼν, 30 ἔννευε προσελθὼν τὸν βασιλέα. ¹⁵ καὶ μόλις διεγείρας ὑπέδειξε τὸν τῆς συμ- 31 ποσίας καιρὸν ἤδη παρατρέχοντα, τὸν περὶ τούτων λόγον ποιούμενος. ¹⁶ ὃν ὁ 32 βασιλεὺς λογισάμενος, καὶ τραπεῖς εἰς τὸν πότον ἐκέλευσε τοὺς παραγεγονό- 33 τας εἰς τὴν συμποσίαν ἄντικρυς ἀνακληθῆναι αὐτοῦ. ¹⁷ οὗ καὶ γενομένου,

17. προσηνέγκαντο 18. ἐτι κατὰ τὴν χώραν ... κατὰ τὸν τόπον ... δυ-
νατου 19. περὶ τουτ. πιστωθῆναι V. 2. ἐρχομένην ... δαψίλεσι ...
αφθονῶς χορηγεία 5. ταλαιπῶρωντων ... λημψέσθαι 9. ἡ λιτανία εκτε-
νῶς ἀναβένειν εἰς τὸν οὐρ. 10. χορηγείας 11. το δε απ αιωνος τισιμα
χρονου ... θελήσει ... εἰς τὸν βασιλέα 12. κατησχέσῃ 13. οἱ τε ιουδαιοι
... ευκαταλακτον ... δεῖξαι μεγαλοσθ. εαυτου 14. om της 16. παραγεγον.

επι την συμποσίαν αντ. ανακληται

παρήγει εἰς εὐωχίαν δόντας ἑαυτοὺς τὸ παρὸν τῆς συμποσίας ἐπὶ πολὺ γε-
ραιρομένους εἰς εὐφροσύνην καταβῆσθαι μέρος. ¹⁸ ἐπὶ πλεῖον δὲ προβαίνουσης 18
τῆς ὁμιλίας, τὸν Ἑρμῶνα μεταπεμφάμενος ὁ βασιλεὺς μετὰ πικρᾶς ἀπειλῆς
ἐπυνθάνετο τίνας ἔνεκεν αἰτίας εἰάθῃσαν οἱ Ἰουδαῖοι τὴν παροῦσαν ἡμέραν
περιβεβιωκότες; ¹⁹ τοῦ δὲ ὑποδείξαντος νυκτὸς τὸ προσταγὲν ἐπὶ τέλος ἀγγο- 19
γένοι, καὶ τῶν φίλων αὐτῷ προσμαρτυρησάντων, ²⁰ τὴν ὠμότητα χεῖρονα 20
Φαλάριδος ἐσχηκῶς ἔφη τῷ τῆς σήμερον ὕπνῳ χάριν ἔχειν αὐτούς· ἀνυπερ-
ζέτως δὲ εἰς τὴν ἐπιτέλλουσαν ἡμέραν κατὰ τὸ ὅμοιον ἐτοίμασον τοὺς ἐλέ-
φαντας ἐπὶ τὸν τῶν ἀσεμίτων Ἰουδαίων ἀφανισμόν. ²¹ εἰπόντος δὲ τοῦ βα- 21
σιλέως, ἀσμένους πάντες μετὰ χαρᾶς οἱ παρόντες ὁμοῦ συναινέσαντες εἰς
τὸν ἴδιον οἶκον ἕκαστος ἀνέλυσε. ²² καὶ οὐχ οὕτως εἰς ὕπνον κατεχρήσαντο 22
τὸν χρόνον τῆς νυκτὸς ὥς εἰς τὸ παντοίους μηχανᾶσθαι τοῖς ταλαιπώροις
δοκοῦσιν ἐμπαιγμούς. ²³ ἄρτι δὲ ἀλεκτρυὼν ἐκεκράγει ὄρθριος, καὶ τὰ θη- 23
ρία καθυπνικῶς ὁ Ἑρμῶν ἐν τῷ μεγάλῳ περιστύλῳ διεκίνει. ²⁴ τὰ δὲ κατὰ 24
τὴν πόλιν πλήθῃ συνῆλθοιστο πρὸς τὴν οἰκτροτάτην θρωρίαν, προσδοκῶντα
τὴν πρωίαν μετὰ σπουδῆς. ²⁵ οἱ δὲ Ἰουδαῖοι κατὰ τὸν ἡμερῆ ψυχουλοῦ- 25
μενοι χρόνον, πολυδάκρυον ἱκετεῖαν ἐν μέλει γοροῖς τείνοντες τὰς χεῖρας
εἰς τὸν οὐρανὸν ἐδέοντο τοῦ μεγίστου θεοῦ πάλιν αὐτοῖς βοηθῆσαι συντόμως.
²⁶ οὕτω δὲ ἡλίου βολαὶ κατεσπείροντο, καὶ τοῦ βασιλέως τοὺς φίλους ἐκδε- 26
χομένου, ὁ Ἑρμῶν παραστὰς ἐκάλει πρὸς τὴν ἐξοδὸν, ὑποδεικνύων τὸ πρό-
θυμον τοῦ βασιλέως ἐν ἐτοίμῳ κεῖσθαι. ²⁷ τοῦ δὲ ἀποδεξαμένου καὶ κατα- 27
πλαγέντος ἐπὶ τῇ παρανόμῳ ἐξόδῳ, κατὰ πᾶν ἀγνωσίᾳ κεκρατημένος ἐπυν-
θάνετο τί τὸ πρᾶγμα ἐφ' οὗ τοῦτο αὐτῷ μετὰ σπουδῆς τετέλεσται; ²⁸ τοῦτο 28
δὲ ἦν ἡ ἐνέργεια τοῦ πάντα δεσποτεύοντος θεοῦ, τῶν πρὶν αὐτῷ μεμηχανη-
μένων λήσῃν κατὰ διάνοιαν ἐντεθεικότος. ²⁹ ὁ δὲ Ἑρμῶν ὑπεδείκνυε καὶ 29
πάντες οἱ φίλοι, τὰ θηρία καὶ τὰς δυνάμεις ἡτοιμάσθαι βασιλεῦ κατὰ τὴν
σὴν ἐκτενὴ πρόθεσιν. ³⁰ ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς ῥήθεϊσι πληρωθεὶς βαρεὶ χόλῳ, διὰ 30
τὸ περὶ τούτων προνοῖα θεοῦ διεσκεδᾶσθαι πᾶν αὐτοῦ τὸ νόημα, ἐνατενίσας
μετὰ ἀπειλῆς εἶπεν ³¹ Εἰ σοι γονεῖς παρήσαν ἢ παίδων γοναί, τήνδε θηροῖν 31
ἀγροῖς ἐσκεύασαν ἂν δαφυλῇ θοῖαν ἀντὶ τῶν ἀνεγκλήτων ἐμοὶ καὶ προ-
γόνους ἐμοῖς ἀποδεδειγμένων ὀλοσχερῇ βεβαίαν πίστιν ἐξῶχως Ἰουδαίω.
³² καίπερ εἰ μὴ διὰ τὴν τῆς συντροφίας στοργὴν καὶ τῆς χρείας, τὸ ζῆν 32
ἀντὶ τούτων ἑστερήσῃς. ³³ οὕτως ὁ Ἑρμῶν ἀπροσδύκητον καὶ ἐπικίνδυνον 33
ὑπήνεγκεν ἀπειλήν, καὶ τῇ ὁράσει καὶ τῷ προσώπῳ συνεστάλη. ³⁴ ὁ καθεὶς 34
δὲ τῶν φίλων σκυθρωπῶς ὑπεκρέων, τοὺς συνηθροισμένους ἀπέλυσαν ἕκαστον
ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀσχολίαν. ³⁵ οἱ τε Ἰουδαῖοι τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀκούσαν- 35
τες τὸν ἐπιφανῆ θεὸν καὶ βασιλέα τῶν βασιλέων ἤνουν, καὶ τῆςδε τῆς βοη-
θείας αὐτοῦ τετευχότες. ³⁶ κατὰ δὲ τούτους τοὺς νόμους ὁ βασιλεὺς συστή- 36
σάμενος πάλιν τὸ συμπόσιον εἰς εὐφροσύνην τραπῆναι παρεκάλει. ³⁷ τὸν δὲ 37
Ἑρμῶνα προσκαλεσάμενος μετὰ ἀπειλῆς εἶπε Ποσάκις σοι δεῖ περὶ τούτων
αὐτῶν προστάττειν, ἀλλιώτατε; ³⁸ τοὺς ἐλέφαντας ἔτι καὶ νῦν καθόπισσον εἰς 38

18. δε προσκοπτουσης της ο. τ. ε. προσκαλεσαμενος ... πικρίας ...
ιασθησαν οι ιουδ. την περιουσαν 19. οτι νυκτος ... ηγιοχεναι ... φιλ. αυ-
των προσμαρτ. 20. φαυλαριδος ... το της σημερον ... ειχεν ... υποστελ-
λουσαν 24. συνεαγαντες 23. αρεκτρων εκεκραγεν 25. πολυδακρυν ικετιαν
26. σπουδ δε ... κατεπειροντο ... επικαλει ... υποδιγινε 27. επι τη ανο-
μω ... κατα παντα ... επυνθαν. οτι το διασαφουμενον επι αυτω 28. οτι
η 29. υπεδεικνυνε ο ερμων ... ητοιμασται 30. διεσκεδασεν παν αυτου
νοημα 31. οσοι γονεις ... γονοι ... οτι αν ... αποδεδιγμενων 32. συ-
στροφιας στοργης 33. οτι και primum 34. ασχολειαν 35. θεον κυριον
βασιλεα των βασιλευοντων 36. δε τους αυτους νομους ... συστησ. παν το
συμπ. 37. ποσakis δε δι σοι περι τ. α. σοι πρ.

39 τὴν αὖριον ἐπὶ τὸν τῶν Ἰουδαίων ἀφανισμόν. ³⁹ οἱ δὲ συνανακείμενοι συγ-
 40 γενεῖς, τὴν ἄστατον διάνοιαν αὐτοῦ θαυμάζοντες, προσέφεροντο τάδε ⁴⁰ Βασι-
 λεύ, μέχρι τίνος ὡς ἀλόγους ἡμᾶς διαπειράξεις, προστάσων ἤδη τρίτον αὐ-
 τοὺς ἀφανίσαι καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐκ μεταβολῆς ἀναλύων τὰ
 41 σοὶ δεδογμένα; ⁴¹ ὧν χάριν ἡ πόλις διὰ τὴν προσδοκίαν ὀχλεῖ, καὶ πληθύ-
 42 οῦσα συστροφαῖς ἤδη καὶ κινδυνεύει πολλάκις διαρπασθῆναι. ⁴² ὅθεν ὁ κατὰ
 πάντα Φάλαρις βασιλεὺς ἐμπληθύνεις ἀλογιστίας, καὶ τὰς γινομένας πρὸς
 ἐπισκοπὴν τῶν Ἰουδαίων ἐν αὐτῷ μεταβολὰς τῆς ψυχῆς παρ' οὐδὲν ἡγού-
 μενος, ἀτελέστατον ἐββαίωσεν ὄρκον, ὁρισάμενος τοὺτους μὲν ἀνυπερβέτως
 43 πέμψειν εἰς ἄσθην ἐν γόνασι καὶ ποσὶ θηρίων ἡκισμένους, ⁴³ ἐπιστρατεύσαντα
 δὲ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν ἰσάπεδον πυρὶ καὶ δόρατι λήσεσθαι διὰ τάχους, καὶ
 τὸν ἄβατον αὐτῶν ἡμῖν ναὸν πυρὶ πρηνέα ἐν τάχει, καὶ τῶν συντελούντων
 44 ἐκεῖ θυσίας ἔρημον τὸν ἅπαντα χρόνον καταστήσειν. ⁴⁴ τότε περιχαρεῖς ἀνα-
 λύσαντες οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς μετὰ πίστεως διέτασσον τὰς δυνάμεις ἐπὶ
 45 τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους τῆς πόλεως πρὸς τήρησιν. ⁴⁵ ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης
 τὰ θηρία σχεδὸν εἰπεῖν εἰς κατάστημα μανιῶδες ἀγχοχῶς, εὐωδεστάτοις
 46 πόμασιν οἴνου λελιβανωμένου φοβεραῖς κατεσκευασμένα σκευαῖς, ⁴⁶ περὶ τὴν
 ἔω, τῆς πόλεως ἤδη πληθῆσιν ἀναριθμήτοις κατὰ τοῦ ἵπποδρόμου καταμε-
 μεστωμένης, εἰσελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν ἐπὶ τὸ προκείμενον ἄρτυνε τὸν βασι-
 47 λέα. ⁴⁷ ὁ δὲ ὀργῇ βαρεῖα γεμίσας δυσσεβῆ φρένα παντὶ τῷ βάρει σὺν τοῖς
 θηρίοις ἐξώρμησε, βουλόμενος ἀτρώτῳ καρδίᾳ καὶ κόραις ὀφθαλμῶν θεάσα-
 σθαι τὴν ἐπίπτον καὶ ταλαίπωρον τῶν προσεσημαμένων καταστροφὴν.
 48 ⁴⁸ ὡς δὲ τῶν ἐλεφάντων ἐξιόντων περὶ πύλην καὶ τῆς συνεπομένης ἐνόπλου
 δυνάμεως τῆς τε τοῦ πληθύνους πορείας κονιορτὸν ἰδόντες καὶ βαρυηχῇ θόρυ-
 49 βον ἀκούσαντες οἱ Ἰουδαῖοι, ⁴⁹ ὑστάτην βίου ῥοπὴν αὐτοῖς ἐκείνην δόξαντες
 εἶναι τὸ τέλος τῆς ἀθλιωτάτης προσδοκίας, εἰς οἶκτον καὶ γόους τραπέντες
 κατεφίλουν ἀλλήλους, περιπλεκόμενοι τοῖς συγγενέσιν ἐπὶ τοὺς τραχήλους ἐπι-
 πίπτοντες, γονεῖς παῖσι καὶ μητέρες νεάνισιν, ἑτεραι δὲ νεογὰ πρὸς μαστοὺς
 50 ἔχουσαι βρέφη τελευταῖον ἔλκοντα γάλα. ⁵⁰ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς ἔμπρο-
 σθεν αὐτῶν γεγενημένας ἀντιλήψεις ἐξ οὐρανοῦ συνιδόντες, πρηγεῖς ὁμοθυ-
 51 μαδὸν ῥίψαντες ἑαυτοὺς καὶ τὰ νήπια χωρίσαντες τῶν μαστῶν, ⁵¹ ἀνεβόησαν
 φωνῇ μεγάλῃ σφόδρα τὸν τῆς ἀπάσης δυνάμεως δυνάστην ἱκετεύοντες, οἰ-
 κτεῖραι μετὰ ἐπιφανείας αὐτοὺς ἤδη πρὸς πύλαις ἄδου καθεστῶτας.

VI.

Ἐλεάζαρος δὲ τις ἀνὴρ ἐπίσημος τῶν ἀπὸ τῆς χώρας ἱερέων, ἐν πρε-
 σβείῳ τὴν ἡλικίαν ἤδη λελογχῶς καὶ πάσῃ τῇ κατὰ τὸν βίον ἀρετῇ κε-
 κοσμημένος, τοὺς περὶ αὐτὸν καταστείλας πρεσβυτέρους ἐπικαλεῖσθαι τὸν
 2 ἄγιον θεὸν προσηύξατο τάδε ² Βασιλεῦ μεγαλοκράτωρ, ὕψιστε, παντοκράτωρ
 3 θεέ, τὴν πᾶσαν διακυβερνῶν ἐν οἰκτιρμοῖς κτίσιν, ³ ἔπειδε ἐπὶ Ἀβραάμ σπέρμα,
 ἐπὶ ἡγιασμένου τέκνα Ἰακώβ, μερίδος ἡγιασμένης σου λαὸν ἐν ξενίᾳ γῇ ξέ-
 4 νον ἀδίκως ἀπολλύμενον, πάτερ. ⁴ σὺ Φαραῶ πληθύνοντα ἄρμασι, τὸ πρὶν

39. ασταθῇ 40. om αλογους ... αναλυων τας οικιας δεδογμ. 42. φαλαρεις ... αλογιστειας ... γινομενας ... ατελεστ. ββαιως ορκον 43. δο-
 ρατι στησεσθαι ... ημιν αυτων ... πρην εν ταχει των ... θυσιαν εις τον
 2 αγιον θεον προσηυξατο τάδε 2 Βασιλεῦ μεγαλοκράτωρ, ὕψιστε, παντοκράτωρ
 3 θεέ, τὴν πᾶσαν διακυβερνῶν ἐν οἰκτιρμοῖς κτίσιν, 3 ἔπειδε ἐπὶ Ἀβραάμ σπέρμα,
 ἐπὶ ἡγιασμένου τέκνα Ἰακώβ, μερίδος ἡγιασμένης σου λαὸν ἐν ξενίᾳ γῇ ξέ-
 4 νον ἀδίκως ἀπολλύμενον, πάτερ. 4 σὺ Φαραῶ πληθύνοντα ἄρμασι, τὸ πρὶν

Αἰγύπτου ταύτης δυνάστην, ἐπαρδέντα ἀνόμῳ θράσει καὶ γλώσῃ μεγαλο-
 ῤήμονι, σὺν τῇ ὑπερηφάνῳ στρατιᾷ ποντοβρόχους ἀπώλεσας, φέγγος ἐπιφά-
 νας ἐλέους Ἰσραὴλ γένει. ⁵ σὺ τὸν ἀναριζμήτοις δυνάμεσι γαυρωθέντα Σεν- 5
 ναχηρεὶμ βαρὺν Ἀσσυρίων βασιλέα, δόρατι τὴν πᾶσαν ὑποχείριον ᾗδ' λαβόντα
 γῆν καὶ μετεωρισθέντα ἐπὶ τὴν ἀγίαν σου πόλιν, βαρέα λαλοῦντα κόμπῳ
 καὶ θράσει δέσποτα ἔθρουσας, ἐκδηλον δεικνύς ἔθνεσι πολλοῖς τὸ σὸν κράτος.
⁶ σὺ τοὺς κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν τρεῖς εἰαίρους, πυρὶ τὴν ψυχὴν αὐταρέτους 6
 δεδωκότας εἰς τὸ μὴ λατρεῦσαι τοῖς κενοῖς, διάπυρον δροσίσας κάμινον ἐβ-
 ῤύσω μέχρι τριχὺς ἀπημάντους, φλόγα πᾶσιν ἐπιπέμψας τοῖς ὑπεναντίοις.
⁷ σὺ τὸν διαβολαῖς φθόνου λένουσι κατὰ γῆς ῥιφέντα θηροὶ βορὰν Δανιὴλ εἰς 7
 φῶς ἀνήγαγες ἀσινῇ. ⁸ τὸν τε βυζοτρεφοῦς ἐν γαστρὶ κήτους Ἰωνᾶν τηρό- 8
 μενον ἀφειδῶς ἀπήμαντον πᾶσιν οἰκείοις ἀνέδειξας, πάτερ. ⁹ καὶ νῦν, μισύβρι, 9
 πολυέλεε, τῶν ὅλων σκεπαστά, τὸ τάχος ἐπιφάνησι τοῖς ἀπὸ Ἰσραὴλ γένους,
 ὑπὸ δὲ ἐβδελυγμένων ἀνόμων ἔθνων ὑβρίζομένους. ¹⁰ εἰ δὲ ἀσεβείαις κατὰ 10
 τὴν ἀποικίαν ὁ βίος ἡμῶν ἐνέσχηται, ῥυσάμενος ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθρῶν χειρός,
 ὡς προαιρῇ δέσποτα ἀπόλεσον ἡμᾶς μόρῳ. ¹¹ μὴ τοῖς ματαίοις οἱ ματαῖοι- 11
 φρονες εὐλογησάτωσαν ἐπὶ τῇ τῶν ἡγαπημένων σου ἀπωλείᾳ λέγοντες Οὐδὲ
 ὁ θεὸς αὐτῶν ἐβῤύσατο αὐτούς. ¹² σὺ δὲ ὁ πᾶσαν ἀλκὴν καὶ δυναστείαν ἔχων 12
 ἅπασαν, αἰώνιε, νῦν ἔπιδε· ἐλέησον ἡμᾶς τοὺς κατ' ὕβριν ἀνόμων ἀλόγιστον
 ἐκ τοῦ ζῆν μεδιστανομένους ἐν ἐπιβούλων τρόπῳ. ¹³ πτηξάτω δὲ ἔθνη σὴν 13
 δύναμιν ἀνίκητον σήμερον, ἐντιμε, δύναμιν ἔχων ἐπὶ σωτηρίᾳ Ἰακώβ γέ-
 νους. ¹⁴ ἱκετεύει σε τὸ πᾶν πλῆθος τῶν νηπίων καὶ οἱ τούτων γονεῖς μετὰ 14
 δακρύων. ¹⁵ δειχθήτω πᾶσιν ἔθνεσιν ὅτι μετ' ἡμῶν ἐγώ, κύριε, καὶ οὐκ ἀπέ- 15
 στρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν, ἀλλὰ καθὼς εἶπας ὅτι οὐδ' ἐν τῇ γῇ
 τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὄντων ὑπερεΐδες αὐτούς, οὕτως ἐπιτέλεσον, κύριε. ¹⁶ τοῦ 16
 δὲ Ἐλεαζάρου λήγοντος ἄρτι τῆς προσευχῆς, ὁ βασιλεὺς σὺν τοῖς θηρίοις
 καὶ παντὶ τῷ τῆς δυνάμεως φρυάγματι κατὰ τὸν ἱππόδρομον παρήγε. ¹⁷ καὶ 17
 θωρήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι μέγα εἰς οὐρανὸν ἀνέκραξαν, ὥστε καὶ τοὺς παρα-
 κειμένους αὐλῶνας συνηχίσαντας ἀκατάσχετον οἰμωγὴν ποιήσαι παντὶ τῷ
 στρατοπέδῳ. ¹⁸ τότε ὁ μεγαλόδοξος παντοκράτωρ καὶ ἀληθινὸς θεός, ἐπιφά- 18
 νας τὸ ἅγιον αὐτοῦ πρόσωπον, ἠνέφξε τὰς οὐρανίους πύλας, ἐξ ὧν δεδοξα-
 σμένοι δύο φοβεροεΐδεις ἄγγελοι κατέβησαν φανεροὶ πᾶσι πλὴν τοῖς Ἰουδαίοις,
¹⁹ καὶ ἀντέστησαν καὶ τὴν δύναμιν τῶν ὑπεναντίων ἐπλήρωσαν ταραχῆς καὶ 19
 δειλίας, καὶ ἀκινήτοις ἔδθησαν πέδαις. ²⁰ καὶ ὑπόφρικον καὶ τὸ τοῦ βασιλέως 20
 σῶμα ἐγενήθη, καὶ λήθη τὸ θράσος αὐτοῦ τὸ βαρὺθυμον ἔλαβε. ²¹ καὶ ἀπέ- 21
 στρεψας τὰ θηρία ἐπὶ τὰς συνεπομένας ἐνόπλους δυνάμεις, καὶ κατεπάτουν
 αὐτάς καὶ ὠλόθρευον. ²² καὶ μετεστράφη τοῦ βασιλέως ἡ ὀργὴ εἰς οἶκτον 22
 καὶ δάκρυα ὑπὲρ τῶν ἐμπροσθέν αὐτῷ μεμνηχανημένων. ²³ ἀκούσας γὰρ τῆς 23
 κραυγῆς καὶ συνιδὼν πρηγεῖς ἅπαντας εἰς τὴν ἀπώλειαν, δακρύσας μετὰ
 ὀργῆς τοῖς φίλοις διηπειλεῖτο λέγων ²⁴ Παραβασιλεύετε καὶ τυράννους ὑπερ- 24
 βεβήκατε ὠμότητι, καὶ ἐμέ αὐτὸν τὸν ὑμῶν ἐυεργέτην ἐπιχειρεῖτε τῆς ἀρχῆς
 ἡδὴ καὶ τοῦ πνεύματος μεδιστᾶν, λάθρα μηχανώμενοι τὰ μὴ συμφέροντα
 τῇ βασιλείᾳ. ²⁵ τίς τοὺς κρατήσαντας ἡμῶν ἐν πίστει τὰ τῆς χώρας ὀχυρώ- 25

4. μεγαλορημονει 5. συ δεσποτα 6. τοις καινοις ... ερρυσω (sic)
 7. βορα 8. τηκομενον αφιδων ... αναδειξας 9. μεισουβρει ... δικαστα·
 ταχος ... τοις αγιοις ισραηλ γενους υπο εβδελ. 10. ω προαιρη 11. ερυ-
 σατο 12. μεδισταμενους 13. σημερον εν τινι με δυναμει εχ. επι σω-
 τηριαν 15. ειπας ουδε εν ... υπερειδον 17. συνηχθησαντας αι. ποτην
 ποιησαι 18. και παντοκρατωρ 21. κατεπατουν αυτους κ. ωλεθρευον
 22. μεμνηχανευμενων 23. μετ οργης 24. υπερβεβηκοτες 25. της του κρα-
 τησαντος

26 ματα τῆς οἰκίας ἀποστήσας ἕκαστον ἀλόγως ἤθροισεν ἐνθάδε; ²⁶ τίς τοὺς
 ἐξ ἀρχῆς εὐνοίᾳ πρὸς ἡμᾶς κατὰ πάντα διαφέροντας πάντων ἐνῶν καὶ τοὺς
 χειρίστους πλεονάκεις ἀνθρώπων ἐπιδεδεγμένους κινδύνους οὕτως ἀδέσμοις
 27 περιέβαλεν αἰκλαίς; ²⁷ λύσατε, ἐκλύσατε ἄδικα δεσμά· εἰς τὰ ἴδια μετ' εἰ-
 28 ρήνης ἐξαποστείλατε, τὰ προπεπραγμένα παραιτησάμενοι. ²⁸ ἀπολύσατε τοὺς
 υἱοὺς τοῦ παντοκράτορος ἐπουρανοῦ θεοῦ ζῶντος, ὃς ἀφ' ἡμετέρων μέχρι
 τοῦ νῦν προγόνων ἀπαρἀπόδιστον μετὰ δόξης εὐσταθεῖαν παρέχει τοῖς ἡμε-
 29 τέροις πράγμασιν. ²⁹ ὁ μὲν οὖν ταῦτα ἔλεξεν· οἱ δὲ ἐν ἀμερεῖ χρόνῳ λυ-
 θέντες τὸν ἅγιον σωτήρα θεὸν αὐτῶν εὐλόγουν, ἄρτι τὸν θάνατον ἐκπεφευ-
 30 γότες. ³⁰ εἶτα ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν ἀπαλλαγεὶς τὸν ἐπὶ τῶν προσόδων
 προσκαλεσάμενος ἐκέλευσεν οἰνοὺς τε καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς εὐωχίαν ἐπιτήδεια
 τοῖς Ἰουδαίοις χορηγεῖν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ, κρίνας αὐτοὺς ἐν ᾧ τόπῳ ἔδοξαν
 τὸν ὄλεθρον ἀναλαμβάνειν, ἐν τούτῳ ἐν εὐφροσύνῃ πάσῃ σωτήρια ἄγειν.
 31 ³¹ τότε οἱ πρὶν ἐπονείδιστοι καὶ πλησίον τοῦ ἔθους, μᾶλλον δ' ἐπ' αὐτῷ
 βεβηκότες, ἀντὶ πικροῦ καὶ δυσαισκήτου μόρου κώδωνα σωτήριον συστησά-
 32 μενοι, τὸν εἰς πτώσιν αὐτοῖς καὶ τάφον ἡτοιμασμένον τόπον κλισίας κατε-
 32 μέρισαν πλήρεις χαρμονῆς. ³² καταλήξαντες δὲ θρήνου πανόδυρτον μέλος
 ἀνέλαβον ᾠδὴν πατριον, τὸν σωτήρα καὶ τερατοποιὸν αἰνοῦντες θεόν· οἰμω-
 γήν τε πᾶσαν καὶ κωκυτὸν ἀπώσάμενοι χοροὺς συνίσταντο εὐφροσύνης εἰρη-
 33 νικῆς σημεῖον. ³³ ὥσαύτως δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς περὶ τούτων συμπόσιον βαρὺ
 συναγαγὼν ἀδιαλείπτως εἰς οὐρανὸν ἀνθωμολογεῖτο μεγαλομερῶς ἐπὶ τῇ πα-
 34 ραδόξῳ γεννηθείσῃ αὐτῷ σωτηρίᾳ. ³⁴ οἷ τε πρὶν εἰς ὄλεθρον καὶ οἰωνοβρώτους
 αὐτοὺς ἔσεσθαι τιθέμενοι, μετὰ χαρᾶς ἀπογραφάμενοι κατεστέναξαν, αἰσχύ-
 νην ἐφ' ἑαυτοῖς περιβαλλόμενοι καὶ τὴν πυρίπνου τόλμαν ἀκλεῶς ἐσβεσμέ-
 35 νοι. ³⁵ οἷ τε Ἰουδαῖοι, καθὼς προειρήκαμεν, συστησάμενοι τὸν προειρημένον
 36 χρόνῳ μετ' εὐωχίας ἐν ἐξομολογήσεσιν ἱλαραῖς καὶ ψαλμοῖς διῆγον. ³⁶ καὶ
 κοινὸν ὀρισάμενοι περὶ τούτων θεσμὸν ἐπὶ πᾶσαν τὴν παροικίαν αὐτῶν εἰς
 γενεάς, τὰς προειρημένας ἡμέρας ἄγειν ἔστησαν εὐφροσύνους, οὐ πότου χά-
 37 ριν καὶ λιχνείας, σωτηρίας δὲ τῆς διὰ θεὸν γενομένης αὐτοῖς. ³⁷ ἐνέτυχον
 38 δὲ τῷ βασιλεῖ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν εἰς τὰ ἴδια αἰτούμενοι. ³⁸ ἀπογράφονται
 δὲ αὐτοὺς ἀπὸ πέμπτης καὶ εἰκάδος τοῦ Παχὼν ἕως τῆς τετάρτης τοῦ
 Ἐπιφί, ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα, συνίστανται δὲ αὐτῶν τὴν ἀπώλειαν ἀπὸ
 39 πέμπτης τοῦ Ἐπιφί ἕως ἐβδόμης, ἡμέραις τρισίν, ³⁹ ἐν αἷς καὶ μεγαλοδόξως
 ἐπιφάνας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ὁ τῶν ὁλῶν δυνάστης ἀπαίστους αὐτοὺς ἐβρύσατο
 40 ὁμόθυμαδόν. ⁴⁰ εὐωχοῦντο δὲ πάντ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως χορηγούμενοι μέχρι
 τῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης, ἐν ᾗ καὶ τὴν ἐντυχίαν ἐποίησαντο περὶ τῆς ἀπο-
 41 λύσεως αὐτῶν. ⁴¹ συναινέσας τε αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἔγραψεν αὐτοῖς τὴν ὑπο-
 γεγραμμένην ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς κατὰ πόλιν στρατηγούς μεγαλοφύχως τὴν
 ἐκτενίαν ἔχουσαν

VII.

Βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυπτον στρατηγοῖς καὶ
 2 πᾶσι τοῖς τεταγμένοις ἐπὶ πραγμάτων χαίρειν καὶ ἐβρῶσθαι. ² ἐβρῶμεθα δὲ

26. κατα παντας ... επιδεδιγμενους ... αδεσμως 27. τα προστε-
 ταγμενα 28. ευσταθειαν μετα δοξης προφερει 29. εξελεξεν ... ηυλογουν
 ... εκπεφυγοτες 30. om απαλλαγεις ... αγαγειν 31. οι το πριν ... δε
 επ ... δυσατακτου ... κλισιας κατεμερισαντο 32. θρηνων ... πατρειον τον
 ισραηλ· ορα· και τερατοποιον ... οιμωγην δε 33. συναγων ... αυτων σω-
 τηρεια 34. οιοβρωτους ... και μετα χαρας ... περιβαλομενοι και πυρο-
 πνον τον τολμ. ακμαιως 35. προειρ. χρονον 38. επιφει (postea επιφι) 39.
 ο των παντων 41. συνενεσας δε αυτοις VII. 1. om q

καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, κατευθύναντος ἡμῖν τοῦ μεγάλου θεοῦ τὰ
 πράγματα καθὼς προαιρούμεθα. ³ τῶν φίλων τινὲς κακοηδεῖα πυκνότερον ³
 ἡμῖν παρακείμενοι συνεπίεσαν ἡμᾶς εἰς τὸ τοὺς ὑπὸ τὴν βασιλείαν Ἰουδαίους
 συναθροίσαντας σύστημα κολάσασθαι ξενιζούσαις ἀποστατῶν τιμωρίαις, ⁴ πρὸς- ⁴
 φερόμενοι μὴ ποτε εὐσταθήσειν τὰ πράγματα ἡμῶν δι' ἣν ἔχουσιν οὗτοι
 πρὸς πάντα τὰ ἔθνη δυσμένειαν, μέχρις ἂν συντελεσθῇ τοῦτο. ⁵ οἱ καὶ δεσμίους ⁵
 καταγαγόντες αὐτοὺς μετὰ σκυλῶν ὡς ἀνδράποδα, μᾶλλον δὲ ὡς ἐπιβού-
 λους, ἄνευ πάσης ἀνακρίσεως καὶ ἐξετάσεως ἐπεχειρήσαν ἀνελεῖν, νόμου
 Σκυδῶν ἀγριότεραν ἐμπεπορημένοι ὡμότητα. ⁶ ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τούτοις σκλη- ⁶
 ρότερον διαπειλησάμενοι, κατ' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπιείκειαν
 μόγις τὸ ζῆν αὐτοὺς χαρισάμενοι, καὶ τὸν ἐπουράνιον θεὸν ἐγνωκότας ἀσφα-
 λῶς ὑπερησπικνῶν τῶν Ἰουδαίων, ὡς πατέρα ὑπὲρ υἱῶν διὰ παντὸς ὑπερ-
 μαχοῦντα, ⁷ τὴν τε τοῦ φίλου ἣν ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς βεβαίαν καὶ τοὺς προ- ⁷
 γόνους ἡμῶν εὖνοιαν ἀναλογισάμενοι δικαίως ἀπολελύκαμεν πάσης κατ'
 ὄντινόν αἰτίας τρόπον, ⁸ καὶ προστετάχαμεν ἐκάστῳ πάντας εἰς τὰ ἴδια ⁸
 ἐπιστρέφειν, ἐν παντὶ τόπῳ μηδεὶς αὐτοὺς τὸ σύνολον καταβλάπτοντος, μήτε
 ὀνειδίζειν περὶ τῶν γεγενημένων παρὰ λόγον. ⁹ γινώσκετε γὰρ ὅτι κατὰ τοῦ- ⁹
 τῶν ἐάν τι κακοτεχνήσωμεν πονηρὸν ἢ ἐπιλυπήσωμεν αὐτοὺς τὸ σύνολον,
 οὐκ ἄνθρωπον ἀλλὰ τὸν πάσης δεσπόζοντα δυνάμει θεὸν ὕψιστον ἀντικεί-
 μενον ἡμῖν ἐπ' ἐκδικήσει τῶν πραγμάτων κατὰ πᾶν ἀφέντως διὰ παντὸς
 ἔξομεν. ἔρρωσθε. ¹⁰ λαβόντες δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην οὐκ ἐσπούδασαν εὐ- ¹⁰
 θέως γενέσθαι περὶ τὴν ἄφοδον, ἀλλὰ τὸν βασιλέα προσήξωσαν τοὺς ἐκ τοῦ
 γένους τῶν Ἰουδαίων τὸν ἄγιον θεὸν αὐθαιρέτως παραβεβηκότας καὶ τοῦ
 θεοῦ τὸν νόμον, τυχεῖν δι' αὐτῶν τῆς ὀφειλομένης κολάσεως, ¹¹ προφερόμε- ¹¹
 νοι τοὺς γαστροὺς ἐνεκεν τὰ θεῖα παραβεβηκότας προστάγματα, μηδέποτε εὖ-
 νοήσειν μηδὲ τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν. ¹² ὁ δὲ τάληθες αὐτοὺς λέγειν ¹²
 παραδεξάμενος καὶ συναινέσας ἔδωκεν αὐτοῖς ἄδειαν πάντων, ὅπως τοὺς
 παραβεβηκότας τοῦ θεοῦ τὸν νόμον ἐξολοθρεύσωσι κατὰ πάντα τὸν ὑπὸ τὴν
 βασιλείαν αὐτοῦ τόπον μετὰ παρρησίας ἄνευ πάσης βασιλικῆς ἐξουσίας ἢ
 ἐπισκέψεως. ¹³ τότε κατευφημησάντες αὐτόν, ὡς πρόπον ἦν, οἱ τούτων ἱερεῖς ¹³
 καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἐπιφωνήσαντες τὸ ἀλληλούια μετὰ χαρᾶς ἀνέλυσαν. ¹⁴ τότε ¹⁴
 τὸν ἐμπεσόντα τῶν μεμιασμένων ὁμοεθνῆ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐκολάζοντο καὶ
 μετὰ παραδειγματισμῶν ἀνῆρουν. ¹⁵ ἐκείνη δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἀνείλον ὑπὲρ τοὺς ¹⁵
 τριακοσίους ἄνδρας, καὶ ἤγαγον εὐφροσύνην μετὰ χαρᾶς τοὺς βεβήλους χει-
 ρωσάμενοι. ¹⁶ αὐτοὶ δὲ οἱ μέχρι θανάτου τὸν θεὸν ἐσχηκότας, παντελῆ σω- ¹⁶
 τήριος ἀπόλαυσιν εἰληφότες, ἀνέζευξαν ἐκ τῆς πόλεως παντοίοις εὐδεστα-
 τοῖς ἄνθεσι κατεστεμμένοι μετ' εὐφροσύνης καὶ βοῆς, ἐν αἰνῶσι καὶ παμμέ-
 λεσιν ὕμνοις εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν αἰωνίῳ σωτήρι τοῦ
 Ἰσραὴλ. ¹⁷ παραγεννηθέντες δὲ εἰς Πτολεμαῖδα τὴν ὀνομαζομένην διὰ τὴν ¹⁷
 τοῦ τόπου ἰδιότητα ῥοδοφόρον, ἐν ἣ προσέμειναν αὐτοὺς ὁ στόλος κατὰ κοι-
 νὴν αὐτῶν βουλὴν ἡμέρας ἑπτὰ, ¹⁸ ἐκεῖ ἐποίησαν πότον σωτήριον, τοῦ βα- ¹⁸

2. κατευθύνοντος ... τα προστάγματα 3. κατα κακοηδεῖαν ... τα συ-
 στηματα κολάζεσθαι ξεν. αποστάντων 4. προφερομενοι μηδεποτε ... οἱ
 παντα ... μέχρι αν 5. ενπετηρημενοί 6. χαριζομενοι ... συμμαχουντα 7.
 δι ην εχουσιν βεβ. πρ. ημους 8. εν παντι τροπῳ μηθεν ... μητε ονειδιζον-
 τος 9. επ εκδικηνη 10. οἱ γενεσθαι ... τον βασιλεως ... παραβεβ. του
 ... τυχ. δια την της 11. τοις τ. βασιλ. προστάγματι 12. παραινεσας ...
 εξολοθρευσωσιν ... υπο της βασιλειας ... εξουσ. και επισκ. 13. τον το
 αλληλ. 14. ουτοι τε τον εμπ. τ. μεμιαμμενων ... οδον απεκτηννον ... πα-
 ραδιγματ. 15. ανδρας ην και ... οἱ τους 16. σωτ. απολυσιν εσχηκοτες
 ανεξευξεν ... **οἱ εν ... πατ. αντων αγιων σοι του ισρ. 17. ροδοφο-
 ρον 18. ποτον σωτηριου,

σιλέως χορηγήσαντος αὐτοῖς εὐψύχως τὰ πρὸς τὴν ἄφιξιν πάντα ἑκάστῳ ἕως
 19 εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν. ¹⁹καταχθόντες δὲ μετ' εἰρήνης ἐν ταῖς πρεπούσαις
 ἑξομολογήσεσιν ὡσαύτως καὶ ἐστησαν καὶ ταύτας ἄγειν τὰς ἡμέρας ἐπὶ
 20 τὸν τῆς παροικίας αὐτῶν χρόνον εὐφροσύνους. ²⁰ὅς καὶ ἀνιερῶσαντες ἐν
 στήλῃ κατὰ τὸν τῆς συμποσίας τόπον, προσευχῆς καθιδρῦσαντες ἀνέλυσαν
 ἀσινεῖς, ἐλεύθεροι, ὑπερχαρεῖς, διὰ τε γῆς καὶ θαλάσσης καὶ ποταμοῦ ἀνα-
 21 σωζόμενοι τῇ τοῦ βασιλέως ἐπιταγῇ, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν, ²¹καὶ πλείστην
 ἢ ἔμπροσθεν ἐν τοῖς ἑθροῖς ἐξουσίαν ἐσχηκότες μετὰ δόξης καὶ φόβου, τὸ
 22 σύνολον ὑπὸ μηδενὸς διασεισθέντες τῶν ὑπαρχόντων. ²²καὶ πάντα τὰ ἑαυτῶν
 πάντες ἐκομίσαντο ἐξ ἀπογραφῆς, ὥστε τοὺς ἔχοντάς τι μετὰ φόβου μεγί-
 23 ἐπὶ σωτηρίᾳ αὐτῶν. ²³εὐλογητὸς ὁ ῥύστης Ἰσραὴλ εἰς τοὺς αἰὲς χρόνους.
 Ἀμήν.

18. εως επι την 20. καθυδρυσαντες ... εκαστον εις την ²¹εμπροσθεν
 εν τοις 22. φορου pro φοβου ... μεγαλεια του μεγαλου θεου ... τελεως
 Subscriptio: μακκαβαϊων γ.

Δ Α Ν Ι Η Λ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ Θ.

I.

Ἐπὶ βασιλείῳ Ἰωακεὶμ τῆς Ἰουδαίας ἔτους τρίτου παραγενόμενος·
 Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλώνης εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπολιόρκει αὐτήν.
² καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος εἰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ Ἰωακεὶμ τὸν βασιλέα ²
 τῆς Ἰουδαίας καὶ μέρος τι τῶν ἱερῶν σκευῶν τοῦ κυρίου, καὶ ἀπήνεγκεν
 αὐτὰ εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Σενάαρ εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ σκεύη,
 καὶ ἀπῆρεϊσατο αὐτὰ ἐν τῷ εἰδωλείῳ αὐτοῦ. ³ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀβιεσδρὶ ³
 τῷ ἑαυτοῦ ἀρχιενουόχῳ ἀγαγεῖν αὐτῷ ἐκ τῶν υἱῶν τῶν μεγιστάνων τοῦ
 Ἰσραὴλ καὶ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους καὶ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων ⁴ νεανίσκους ⁴
 ἀμώμους καὶ εὐειδεῖς καὶ ἐπιστήμονας ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ γραμματικoῖς
 καὶ συνετοῖς καὶ σφοῦς καὶ ἰσχύοντας, ὥστε εἶναι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως,
 καὶ διδάξαι αὐτοὺς γράμματα καὶ διάλεκτον Χαλδαϊκὴν, ⁵ καὶ διδόναι ⁵
 αὐτοῖς ἐκ τῶν οἴκου βασιλείως κατ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ ἀπὸ τῆς
 βασιλικῆς τραπέζης καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου οὗ πίνει ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκπαιδεύσαι
 αὐτοὺς ἔτη τρία, καὶ ἐκ τούτων στήσαι ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως. ⁶ καὶ ἦσαν ⁶
 ἐκ τοῦ γένους τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας Δανιὴλ, Ἀνανίας,
 Μισαὴλ, Ἀζαρίας. ⁷ καὶ ἐπέστηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιενουόχος ὀνόματα, τῷ μὲν ⁷
 Δανιὴλ Βαλτάσαρ, τῷ δὲ Ἀνανίᾳ Σεδράχ, καὶ τῷ Μισαὴλ Μισάχ, καὶ τῷ
 Ἀζαρίᾳ Ἀβδεναγώ. ⁸ καὶ ἐνεθυμήθη Δανιὴλ ἐν τῇ καρδίᾳ ὥπως μὴ ἀλισγηθῇ ⁸
 ἐν τῷ δειπνῶ τοῦ βασιλέως καὶ ἐν ᾧ πίνει οἶνον, καὶ ἤξιωσε τὸν ἀρχιενουόχον
 ἵνα μὴ συμμολυνθῇ. ⁹ καὶ ἔδωκε κύριος τῷ Δανιὴλ τιμὴν καὶ χάριν ἐναντὶον ⁹
 τοῦ ἀρχιενουόχου. ¹⁰ καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιενουόχος τῷ Δανιὴλ Ἀγωνιώ τὸν κύ- ¹⁰
 ρίόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτάξαντα τὴν βρώσιν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν,
 ἵνα μὴ ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν διατετραμμένα καὶ ἀσθενῇ παρὰ τοὺς συν-
 τρεφομένους ὑμῖν νεανίας τῶν ἀλλογενῶν, καὶ κινδυνεύσω τῷ ἰδίῳ τραχήλῳ.
¹¹ καὶ εἶπεν Δανιὴλ Ἀβιεσδρὶ τῷ ἀναδειχθέντι ἀρχιενουόχῳ ἐπὶ τὸν Δανιὴλ ¹¹
 Ἀνανίαν Μισαὴλ Ἀζαρίαν, ¹² Πείρασον δὴ τοὺς παῖδάς σου ἐφ' ἡμέρας δέκα, ¹²
 καὶ δοθήτω ἡμῖν ἀπὸ τῶν ὀσπρίων τῆς γῆς ὥστε κάπτειν καὶ ὑδροποτεῖν.
¹³ καὶ ἐὰν φανῇ ἡ ὄψις ἡμῶν διατετραμμένη παρὰ τοὺς ἄλλους νεανίσκους ¹³
 τοὺς ἐσθιόντας ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ δειπνου, κατ' ὥς ἐὰν θέλῃς οὕτω χρῆσαι
 τοῖς παισὶ σου. ¹⁴ καὶ ἐχρήσατο αὐτοῖς τὸν τρόπον τοῦτον καὶ ἐπείρασεν ¹⁴
 αὐτοὺς ἡμέρας δέκα. ¹⁵ μετὰ [δὲ] τὰς δέκα ἡμέρας ἐφάνη ἡ ὄψις αὐτῶν ¹⁵
 καλὴ καὶ ἡ ἔξις τοῦ σώματος κρείσσω τῶν ἄλλων νεανίσκων τῶν ἐσθιόντων
 τὸ βασιλικὸν δειπνον. ¹⁶ καὶ ἦν Ἀβιεσδρὶ ἀναιρούμενος τὸ δειπνον αὐτῶν καὶ ¹⁶

I. 2. Syr. om. εἰς γ. Σενάαρ ... codex et Syr. ✕ (cod. om. signum)
 εἰς οἶκον τ. 2. αὐτοῦ / (Syr. om. signum) καὶ τὰ σκεύη / . 4. codex
 ἐνειδεῖς teste Romano editore 5. cod. apud Holm. om. ἀπό prius
 10. Syr. om. τῶν ἀλλογενῶν 13. cod. ap. Holm. θέλει 15. δέ, quod
 in cod. deest, e Syro petitum est.

- 17 τὸν οἶνον αὐτῶν, καὶ ἀντεδίδου αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ὀσπρίων. ¹⁷ καὶ τοῖς νεανίσκοις ἔδωκεν ὁ κύριος ἐπιστήμην καὶ σύνεσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ τέχνῃ, καὶ τῷ Δανιὴλ ἔδωκε σύνεσιν ἐν παντὶ ῥήματι καὶ ὁράματι
 18 καὶ ἐνυπνίοις καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ. ¹⁸ μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτούς, καὶ ἐζητήσῃσαν ἀπὸ τοῦ ἀρχιευνοῦχου πρὸς
 19 τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορ. ¹⁹ καὶ ὠμίλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, καὶ οὐκ εὐρέθη ἐν τοῖς σοφοῖς ὅμοιος τῷ Δανιὴλ καὶ Ἀνανία καὶ Μισαήλ καὶ Ἀζαρία.
 20 καὶ ἦσαν παρὰ τῷ βασιλεῖ, ²⁰ καὶ ἐν παντὶ λόγῳ καὶ συνέσει καὶ παιδείᾳ, ὅσα ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, κατέλαβεν αὐτοὺς σοφωτέρους δεκαπλασίως ὑπὲρ τοὺς σοφιστὰς καὶ τοὺς φιλοσόφους τοὺς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· καὶ ἐδόξασεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας, καὶ ἀνέδειξεν αὐτοὺς σοφούς πάντας τοὺς αὐτοῦ ἐν πράγμασιν ἐν πάσῃ
 21 τῇ γῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ²¹ καὶ ἦν Δανιὴλ ἕως τοῦ πρώτου ἔτους τῆς βασιλείας Κύρου βασιλέως Περσῶν

II.

- Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ συνέβη εἰς ὁράματα καὶ ἐνύπνια ἐμπεσεῖν τὸν βασιλέα καὶ ταραχθῆναι ἐν τῷ ἐνυπνίῳ
 2 αὐτοῦ, καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ' αὐτοῦ. ² καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς εἰσενεχθῆναι τοὺς ἐπασιδοὺς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς τῶν Χαλδαίων ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ· καὶ παραγενόμενοι
 3 ἔστησαν παρὰ τῷ βασιλεῖ. ³ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς· Ἐνύπνιον ἐώρακα
 4 καὶ ἐκινήθη μου τὸ πνεῦμα· ἐπιγνῶναι οὖν θέλω τὸ ἐνύπνιον. ⁴ καὶ ἐλάλησεν οἱ Χαλδαῖοι πρὸς τὸν βασιλέα Συριστὶ Κύριε βασιλεῦ, [εἰς] τὸν αἰῶνα ζῆθι· ἀνάγγειλον τὸ ἐνύπνιον σου τοῖς παισὶ σου, καὶ ἡμεῖς σοι φράσομεν τὴν
 5 σύγκρισιν αὐτοῦ. ⁵ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε τοῖς Χαλδαίοις· Ὁ λόγος ἀπ' ἐμοῦ ἀπέστη· διότι ἐὰν μὴ ἀπαγγεῖλητέ μοι ἐπ' ἀληθείας τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητέ μοι, παραδειγματισθήσεσθε καὶ ἀναληφθήσεται ὑμῶν τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὸ βασιλικόν. ⁶ ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον διασαφήσητέ μοι καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν ἀναγγεῖλητε, λήψεσθε δόματα παντοῖα καὶ δοξασθήσεσθε ὑπ' ἐμοῦ· δηλώσατέ μοι τὸ ἐνύπνιον καὶ κρίνατε.
 7 Ἀπεκρίθησαν δὲ ἐκ δευτέρου λέγοντες Βασιλεῦ, τὸ ὄραμα εἶπον καὶ οἱ
 8 παῖδές σου κρινοῦσι πρὸς ταῦτα. ⁸ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς· Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ὅτι καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθάπερ ἐώρακατε ὅτι ἀπέστη
 9 ἀπ' ἐμοῦ τὸ πρᾶγμα· καθάπερ οὖν προστέταχα, οὕτως ἔσται. ⁹ ἐὰν μὴ τὸ ἐνύπνιον ἀπαγγεῖλητέ μοι ἐπ' ἀληθείας καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητε, θανάτῳ περιπεσεῖσθε· συνείπασθε γὰρ λόγους ψευδεῖς ποιήσασθαι ἐπ' ἐμοῦ, ἕως ἂν ὁ καιρὸς ἀλλοιωθῇ. νῦν οὖν ἐὰν τὸ ῥῆμα εἴπητέ μοι, ὃ τὴν νύκτα
 10 ἐώρακα, γνῶσομαι ὅτι καὶ τὴν τούτου κρίσιν δηλώσετε. ¹⁰ καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τοῦ βασιλέως ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐπὶ τῆς γῆς δυνήσεται εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ ὃ ἐώρακε, καθάπερ σὺ ἐρωτᾷς, καὶ πᾶς βασιλεὺς καὶ πᾶς δυναστὴς τοιοῦτο πρᾶγμα οὐκ ἐπερωτᾷ πάντα σοφὸν καὶ μάγον καὶ Χαλδαῖον·
 11 ¹¹ καὶ ὁ λόγος ὃν ζητεῖς, βασιλεῦ, βαρὺς ἐστὶ καὶ ἐπίδοξος, καὶ οὐδεὶς ἐστὶν ὃς δηλώσει ταῦτα τῷ βασιλεῖ, εἰ μὴ τις ἄγγελος, οὐ οὐκ ἔστι κατοικητήριον

17. cod. et Syr. καὶ (Syr. ÷ καὶ) ἐν π. σοφίᾳ /. 20. cod. et Syr. ÷ σοφωτέρους /. 20. cod. et Syr. ÷ καὶ ἐδόξασεν αὐτοὺς --- βασιλείᾳ αὐτοῦ /. II. 4. εἰς e Syro est, fortasse excidit in ed. Rom. 5 cod. et Syr. ✕ ὁ λόγος --- ἀπέστη /. ... cod. ap. Holm. παραδειγματισθήσεσθε 6. Syr. δηλώσατέ μοι οὖν 8. cod. et Syr. ÷ καθάπερ οὖν (cod. rursus ÷) προστέτ. οὕτ. ἔσται /. 9. cod. et Syr. ÷ καὶ τὴν τούτ. σύγκρ. δηλώσητε /. et ÷ ὃ τὴν νύκτ. ἐώρακα /. 10. cod. ap. Holm. ἐπὶ τὸν βασιλέα 11. cod. et Syr. ÷ καὶ ἐπίδοξος /.

μετὰ πάσης σαρκός· ὅθεν οὐκ ἐνδέχεται γενέσθαι καθάπερ οἶει. ¹² τότε 12
ὁ βασιλεὺς στυγνὸς γενόμενος καὶ περίλυπος προσέταξεν ἐξαγαγεῖν πάντας
τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλωνίας, ¹³ καὶ ἐδογματίσθη πάντας ἀποκτεῖναι· ἐζητήθη 13
δὲ ὁ Δανιὴλ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ χάριν τὸν συναπολέσθαι. ¹⁴ τότε 14
Δανιὴλ εἶπε βουλήν καὶ γνώμην, ἣν εἶχεν, Ἀριώχῃ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ
βασιλέως, ᾧ προσέταξεν ἐξαγαγεῖν τοὺς σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας, ¹⁵ καὶ 15
ἐπυνθάνετο αὐτοῦ λέγων Ἀρχῶν τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος δογματίζεται
πικρῶς παρὰ τοῦ βασιλέως; τότε τὸ πρόσταγμα ἐσήμανεν ὁ Ἀριώχῃ, τῷ
Δανιήλ. ¹⁶ ὁ δὲ Δανιὴλ εἰσῆλθε ταχέως πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἤξιώσεν ἕνα 16
δοσὴ αὐτῷ χρόνος παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ δηλώσῃ πάντα ἐπὶ τοῦ βασιλέως.
¹⁷ τότε ἀπελθὼν Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τῷ Ἀνανίᾳ καὶ Μισαὴλ καὶ 17
Ἀζαρία τοῖς συνεταίροις ὑπέδειξε πάντα, ¹⁸ καὶ παρήγγειλε νηστεῖαν καὶ δέησιν 18
καὶ τιμωρίαν ζητῆσαι παρὰ τοῦ κυρίου τοῦ ὑψίστου περὶ τοῦ μυστηρίου
τούτου, ὥπως μὴ ἐκδοθῶσι Δανιὴλ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς ἀπώλειαν ἅμα
τοῖς σοφισταῖς Βαβυλῶνος. ¹⁹ τότε τῷ Δανιήλ ἐν ὁράματι ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ 19
τὸ μυστήριον τοῦ βασιλέως ἐξεφάνη εὐσήμως· τότε Δανιὴλ εὐλόγησεν τὸν
κύριον τὸν ὑψίστον, καὶ ἐκφωνήσας εἶπεν ²⁰ Ἔστω τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου τοῦ 20
μεγάλου εὐλογημένον εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ
ἐστὶ, ²¹ καὶ αὐτὸς ἄλλοις καιροῦς καὶ χρόνους, μετισταῖν βασιλεῖς καὶ 21
καίσαρσιν, διδοὺς σοφοὺς σοφίαν καὶ σύνεσιν τοῖς ἐν ἐπιστήμῃ οὖσιν,
²² ἀποκαλύπτων τὰ βαθέα καὶ σκοτεινά, καὶ γνώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει καὶ 22
τὰ ἐν τῷ φωτὶ, καὶ παρ' αὐτῷ κατάλυσαι. ²³ σοί, κύριε τῶν πατέρων μου, 23
ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ φρόνησιν ἔδωκάς μοι καὶ νῦν ἐσή-
μανάς μοι ὅσα ἤξιώσα τοῦ δηλώσαι τῷ βασιλεῖ πρὸς ταῦτα. ²⁴ εἰσελθὼν 24
δὲ Δανιὴλ πρὸς τὸν Ἀριώχ τὸν κατασταθέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀποκτείνει
πάντας τοὺς σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας εἶπεν αὐτῷ Τοὺς μὲν σοφιστὰς τῆς
Βαβυλωνίας μὴ ἀπολέσῃς, εἰσάγαγε δέ με πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἕκαστα
τῷ βασιλεῖ δηλώσω. ²⁵ τότε Ἀριώχ κατὰ σπουδὴν εἰσῆγαγε τὸν Δανιὴλ πρὸς 25
τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν αὐτῷ ὅτι εὗρηκα ἄνθρωπον [[σοφόν]] ἐκ τῆς αἰχμαλω-
σίας τῶν υἱῶν τῆς Ἰουδαίας, ὃς τῷ βασιλεῖ δηλώσει ἕκαστα. ²⁶ ἀποκριθεὶς 26
δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιήλ, ἐπικαλουμένῳ δὲ Χαλδαῖσιν Βαλτάσαρ,
Δυνήσῃ δηλώσά μοι τὸ ὄραμα ὃ εἶδον καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν; ²⁷ ἐκφω- 27
νήσας δὲ ὁ Δανιὴλ ἐπὶ τοῦ βασιλέως εἶπε Τὸ μυστήριον ὃ ἐώρακεν ὁ βασι-
λεὺς, οὐκ ἔστι σοφῶν καὶ φαρμακῶν καὶ ἐπαιδιῶν καὶ γαζαρηνῶν ἡ δὴλώσις,
²⁸ ἀλλ' ἔστι θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀνακαλύπτων μυστήρια, ὃς ἐδήλωσε τῷ βασιλεῖ 28
Ναβουχοδονόσορ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν· ²⁹ καὶ ἀνακαλύ- 29
πτων μυστήρια ἐδήλωσέ σοι ἃ δεῖ γενέσθαι. ³⁰ κάμοι δὲ οὐ παρὰ τὴν σοφίαν 30
τὴν οὖσαν ἐν ἐμοὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τὸ μυστήριον τοῦτο ἐξεφάνθη,
ἀλλ' ἔνεκεν τοῦ δηλωθῆναι τῷ βασιλεῖ ἐσημάνθη μοι· ἃ ὑπέλαβες τῇ καρδίᾳ
σου, ἐν γνώσει. ³¹ καὶ σὺ βασιλεῦ ἐώρακας, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, καὶ ἦν 31
ἡ εἰκὼν ἐκείνη μεγάλη σφόδρα, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερὴς ἐστήκει
ἐναντίον σου, καὶ ἡ πρόσοψις τῆς εἰκόνος φοβερά. ³² καὶ ἦν ἡ κεφαλὴ αὐτῆς 32

11. ἐνδέχ. ap. Holm., ἄν δέχ. ed. Rom. 15. codex et Syr. ✕ ἀρχων τοῦ

βασιλέως /. 18. codex ei Syr. — καὶ τιμωρίαν ζητῆσαι /. 19. ἐξεφάνη ap.
Holm., — φάνη ed. Rom. 24. Syr. καὶ διδοὺς 25. σοφόν ap. Holm. deest.
28. 29. Syr. post ἐπ' ἐσχ. τ. ἡμερῶν haec addit: βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῇ·
τὸ ἐνύπνιον καὶ τὸ ὄραμα τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου τοῦτο ἐστὶ.
σὺ βασιλεῦ κείμενος ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἐώρακας πάντα ὅσα δεῖ γενέσθαι ἐπ'
ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. 30. Extrema vario modo sanare studuerunt, Segaeius
ἕνα γνώση, Michaelis ἕνα γνώσης, Hahnus ἐπιγνώσει pro ἐν γνώσει reponentes.
Postremum prioribus omnino praestat. 32. ἦ: ed. Rom. praetermisit.

ἀπὸ χρυσοῦ χρηστοῦ, τὸ στήθος καὶ οἱ βραχίονες ἀργυροῦ, ἡ κοιλία καὶ
 33 οἱ μηροὶ χαλκοῦ· ³³ τὰ δὲ σκέλη σιδηρᾶ, οἱ πόδες μέρος μὲν τι σιδήρου,
 34 μέρος δέ τι ὀστράκου. ³⁴ ἑώρακας ἕως οὗτου ἐτμήθη λίθος ἐξ ὅρους ἄνευ
 χειρῶν καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροὺς καὶ ὀστρακίνοους
 35 καὶ κατήλεσεν αὐτά. ³⁵ τότε λεπτὰ ἐγένετο ἅμα ὁ σίδηρος καὶ τὸ ὀστρακον
 καὶ ὁ χαλκὸς καὶ ὁ ἄργυρος καὶ τὸ χρυσίον, καὶ ἐγένετο ὥσει λεπτότερον
 ἀχύρου ἐν ἄλῳνι, καὶ ἐβρίπισεν αὐτὰ ὁ ἄνεμος ὥστε μηδὲν καταλειφθῆναι
 ἐξ αὐτῶν, καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγένετο ὅρος μέγα καὶ ἐπάταξε
 36 πᾶσαν τὴν γῆν. ³⁶ τοῦτο τὸ ὄραμα καὶ τὴν κρίσιν δὲ ἐροῦμεν ἐπὶ τοῦ βασι-
 37 λέως. ³⁷ Σὺ βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ σοὶ ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ τὴν
 ἀρχὴν καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκεν
 38 ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ· ³⁸ ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ θηρίων ἀγρίων καὶ πετεινῶν
 οὐρανοῦ καὶ τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης παρέδωκεν ὑπὸ τὰς χεῖράς σου
 39 κυριεύειν πάντων· σὺ εἶ ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσή. ³⁹ καὶ μετὰ σὲ ἀναστήσεται
 βασιλεῖα ἐλάττων σου, καὶ τρίτη βασιλεῖα ἄλλη χαλκῇ ἡ κυριεύσει πάσης
 40 τῆς γῆς, ⁴⁰ καὶ βασιλεῖα τετάρτη ἰσχυρὰ ὡς ὁ σίδηρος, ὥσπερ ὁ σίδηρος
 ὁ δαμάζων πάντα, καὶ ὡς ὁ σίδηρος πᾶν δένδρον ἐκκόπτων· καὶ σεισθή-
 41 σεται πᾶσα ἡ γῆ. ⁴¹ καὶ ὡς ἑώρακας τοὺς πόδας αὐτῆς καὶ τοὺς δακτύλους
 μέρος μὲν τι ὀστράκου κεραμικοῦ, μέρος δέ τι σιδήρου, βασιλεῖα ἄλλη
 42 πληρὴ ὀστράκῳ. ⁴² καὶ οἱ δακτύλοι τῶν ποδῶν μέρος μὲν τι σιδηροῦν,
 μέρος δέ τι ὀστράκινον· μέρος δέ τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρὸν καὶ μέρος
 43 τι ἔσται συντετριμμένον. ⁴³ καὶ ὡς εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον ἅμα τῷ
 πληρὴν ὀστράκῳ, συμμιγεῖς ἔσονται εἰς γένεσιν ἀνθρώπων, οὐκ ἔσονται δὲ
 44 ὁμοιοῦντες οὔτε εὐνοοῦντες ἀλλήλοις, ὥσπερ οὐδὲ ὁ σίδηρος δύναται συγ-
 45 κραθῆναι τῷ ὀστράκῳ. ⁴⁴ καὶ ἐν τοῖς χρόνοις τῶν βασιλέων τούτων στήσεται
 ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἄλλην, ἥτις ἔσται εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ οὐ
 φθαρήσεται· καὶ αὕτη ἡ βασιλεῖα ἄλλο ἔθνος οὐ μὴ ἐάσῃ, πατάξει δὲ καὶ
 45 ἀφανίσαι τὰς βασιλείας ταύτας· καὶ αὕτη στήσεται εἰς τὸν αἰῶνα, ⁴⁵ καθάπερ
 ἑώρακας ἐξ ὅρους τμηθῆναι λίθον ἄνευ χειρῶν, καὶ συνηλόησε τὸ ὀστρακον
 τὸν σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσόν. ὁ θεὸς ὁ μέγας
 ἐσήμενε τῷ βασιλεῖ τὰ ἐσόμενα ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, καὶ ἀκριβὲς τὸ
 46 ὄραμα καὶ πιστὴ ἡ τοῦτου κρίσις. ⁴⁶ τότε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς πεσὼν
 ἐπὶ πρόσωπον χαμαὶ προσεκύνησε τῷ Δανιήλ, καὶ ἐπέταξε θυσίας καὶ σπον-
 47 δὰς ποιῆσαι αὐτῷ. ⁴⁷ καὶ ἐκφωνήσας ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Δανιήλ εἶπεν
 Ἐπ' ἀληθείᾳ ἐστὶν ὁ θεὸς ὑμῶν θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν βασιλέων,
 48 τοῦτο. ⁴⁸ τότε ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ Δανιὴλ μεγαλύνας καὶ δοὺς δωρεὰς
 μεγάλας καὶ πολλὰς κατέστησεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς Βαβυλωνίας, καὶ
 ἀπέδειξεν αὐτὸν ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον πάντων τῶν σοφιστῶν Βαβυλωνίας.
 49 ⁴⁹ καὶ Δανιὴλ ἠξίωσε τὸν βασιλέα ἵνα κατασταθῶσιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων
 τῆς Βαβυλωνίας Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ· καὶ Δανιὴλ ἦν ἐν τῇ βασι-
 λεύῃ αὐτῇ.

36. Syr. καὶ τ. κρίσιν δὲ αὐτοῦ 38. codex et Syr. ÷ καὶ τῶν ÷
 (Syr. om. signum) ἰχθ. τ. θαλάσσης /. 40. codex et Syr. ἰσχυρὰ ✕ ὡς
 ὁ σίδηρος /. rursusque codex καὶ ✕ ὡς ὁ σίδηρος [/.] πᾶν 41. codex
 et Syr. ✕ καὶ τ. δακτύλ. (Syr. addit αὐτῆς) /. (cod. om. signum) ...
 Syr. post διμερῆς τ. ταῖς addit ἀπὸ τῆς ῥίξης τοῦ σιδήρου ἔσται 42. Syr.
 om. δέ secundum. 48. codex et Syr. ÷ Ναβουχοδονόσορ /. ... Syr.
 κατέστ. αὐτὸν ἐπὶ

III.

"Ετους ὀκτωκαιδεκάτου Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς διοικῶν πόλεις καὶ χώρας καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ Ἰνδικῆς ἕως Αἰθιοπίας ἐποίησεν εἰκόνα χρυσῇν, τὸ ὕψος αὐτῆς πηχῶν ἐξήκοντα, καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς πηχῶν ἕξ, καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν πεδίῳ τοῦ περιβάλλου χώρας Βαβυλωνίας. ² καὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς βασιλέων καὶ κυριεύων τῆς οἰκου- 2 μένης ὅλης ἀπέστειλεν ἐπισυναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη, φυλάς καὶ γλώσσας, σατράπας καὶ στρατηγούς, τοπάρχας καὶ ὑπάτους, διοικητὰς καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν κατὰ χώραν, καὶ πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην, ἔλθειν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνης τῆς χρυσῆς, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς. ³ τότε συνήχθησαν ὑπάτοι, στρατηγοί, τοπάρχαι, ἡγούμενοι, τύραννοι, μεγάλοι 3 ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν τοῦ ἔλθειν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνης ἧς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς· καὶ ἔστησαν οἱ προσεγεγραμμένοι κατέναντι τῆς εἰκόνης ἧς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ. ⁴ καὶ ὁ 4 κήρυξ ἐκήρυξε τοῖς ὄχλοις Ὑμῖν παραγγέλλεται, ἔθνη καὶ χῶραι, λαοὶ καὶ γλώσσαι, ⁵ ὅτ' ἂν ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγος καὶ κισάρας, 5 σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου, συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προσκυνήσατε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς. ⁶ καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβαλοῦσιν αὐτὸν εἰς 6 τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ⁷ καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτε ἤκουσαν 7 πάντα τὰ ἔθνη τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κισάρας σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν, πίπτοντα πάντα τὰ ἔθνη φυλαὶ καὶ γλώσσαι προσεκύνησαν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησε 8 Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς κατέναντι τούτου. ⁹ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ πρὸς- 8 ἐλθόντες ἄνδρες Χαλδαῖοι διέβαλον τοὺς Ἰουδαίους, ⁹ καὶ ὑπολαβόντες εἶπον 9 Ναβουχοδονόσορ τῷ βασιλεῖ Κύριε βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζήσῃ. ¹⁰ σὺ βασιλεῦ 10 προσέταξας καὶ ἔκρινας, ἵνα πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ σαμβύκης κισάρας ψαλτηρίου καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν, πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ¹¹ καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν 11 προσκυνήσῃ, ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ¹² εἰσὶ 12 δέ τινες ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τῆς χώρας τῆς Βαβυλωνίας, Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οὐκ ἐφοβήθησάν σου τὴν ἐντολὴν καὶ τῷ εἰδῶλῳ σου οὐκ ἐλάτρευσαν καὶ τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσῇ ἣ ἔστησας οὐ προσεκύνησαν. ¹³ τότε Ναβουχοδονόσορ θυμωθεὶς ὀργῇ προσέταξεν 13 ἀγαγεῖν τὸν Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ· τότε οἱ ἄνθρωποι ἠχθήσαν πρὸς τὸν βασιλέα. ¹⁴ οὓς καὶ συνιδὼν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς 14 Διὰ τί, Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι

III. 4. codex et Syr. ÷ "Ετους ὀκτωκαιδ. / et ÷ διοικῶν πολ. (cod. repetit h. l. ÷) καὶ --- ἕως Αἰθιοπίας / ... verba ἐξήκοντα x. τ. πλ. α. π. in ed. Rom. male exciderunt. 2. codex et Syr. ÷ βασιλέων (Syr. βασιλεύων) ÷ (hoc signum Syr. om.) καὶ κυρ. τ. οἰκ. ÷ (Syr. om. sign.) ὅλης / rursusque ÷ π. τὰ ἔ. (h. l. ed. Rom. add. καὶ contra cod. ap. Holm.) φη ÷ (Syr. om. sign.) λὰς x. γλώσσας / ... καὶ ante στρατ. ex cod. ap. Holm. 3. codex et Syr. ✕ τότε συνήχθ. --- τοῦ ἔλθειν (Syr. om. τ. ἐ.) --- ὁ βασιλεὺς / (cod. / ÷) ... Syr. οἱ προσεγεγραμμένοι ... codex et Syr. ✕ ἧς ἔστ. Ναβ. / 6. codex et Syr. ✕ αὐτῇ τ. ὥρᾳ / (cod. sign. om.) 7. codex et Syr. ✕ σύριγγ. τε (Syr. om.) x. κισ. σαμβ. ✕ (Syr. om. sign.) τε x. ψαλτ. /, item ✕ ὁ βασιλεὺς / (cod. om. sign.) 9. codex et Syr. ✕ Ναβ. τῷ βασιλεῖ / (cod. om. sign.) 10. codex et Syr. ✕ σύριγγ. τε x. σαμβ. ✕ (Syr. om. sign.) κισάρ. ψαλτ. /

- 15 τῇ χρυσῇ, ἣν ἔσθησα, οὐ προσκυνεῖτε; ¹⁵ καὶ νῦν εἰ μὲν ἔχετε ἐτοίμως ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κισάρας, σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς ἥχου μουσικῶν πεσόντες προσκυνήσαι τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἔσθησα· εἰ δὲ μή γε, γινώσκετε ὅτι μὴ προσκυνησάντων ὑμῶν αὐθωρὶ ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν καμίνον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ
- 16 ποῖος θεὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν μου; ¹⁶ ἀποκριθέντες δὲ Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγὼ εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ Βασιλεῦ, οὐ χρεῖαν
- 17 ἔχομεν ἡμεῖς ἐπὶ τῇ ἐπιταγῇ ταύτῃ ἀποκριθῆναι σοι ¹⁷ ἔστι γὰρ θεὸς ἐν οὐρανοῖς εἰς κύριος ἡμῶν, ὃν φοβούμεθα, ὅς ἐστι δυνατὸς ἐξελεῖσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου βασιλεῦ
- 18 ἐξελεῖται ἡμᾶς. ¹⁸ καὶ τότε φανερόν σοι ἔσται, βασιλεῦ, ὅτι οὔτε τῷ εἰδῶλῳ σου λατρεύομεν οὔτε τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσῇ, ἣν ἔσθησας, οὐ προσκυνούμεν.
- 19 ¹⁹ τότε Ναβουχοδονόσορ ἐπλήσθη θυμοῦ καὶ ἡ μορφή τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἡλλοιώθη ἐπὶ Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῷ, καὶ ἐπέταξε καῆναι τὴν καμίνον
- 20 ἐπταπλασίως παρ' ὃ ἔδει αὐτὴν καῆναι, ²⁰ καὶ ἄνδρας ἰσχυροτάτους τῶν ἐν τῇ δυνάμει ἐπέταξε συμποδίσαντας τὸν Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῷ ἐμβαλεῖν
- 21 εἰς τὴν καμίνον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ²¹ τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι συνεποδίσθησαν ἔχοντες τὰ ὑποδήματα αὐτῶν καὶ τὰς τιράς αὐτῶν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν σὺν τῷ ἱματισμῷ αὐτῶν καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν καμίνον τοῦ πυρὸς
- 22 τὴν καιομένην, ²² ἐπειδὴ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ἤπειγε· καὶ ἡ καμίνον ἐξεκαύθη ὑπὲρ τὸ πρότερον ἐπταπλασίως, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ προχειρισθέντες συμποδίσαντες αὐτοὺς καὶ προσαγαγόντες τῇ καμίνῳ ἐνεβάλοσαν εἰς αὐτήν.
- 23 ²³ τοὺς μὲν οὖν ἄνδρας τοὺς συμποδίσαντας τοὺς περὶ τὸν Ἀζαρίαν ἐξελεῖσθαι ἡ φλόξ ἐκ τῆς καμίνου ἐνεπύρισε καὶ ἀπέκτεινεν, αὐτοὶ δὲ συνετηρήθησαν.
- 24 ²⁴ οὕτως οὖν προσηύξατο Ἀνανίας καὶ Ἀζαρίας καὶ Μισαήλ, καὶ ὑμνησαν τῷ κυρίῳ, ὅτε αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς προσέταξεν ἐμβληθῆναι εἰς τὴν καμίνον.
- 25 ²⁵ στὰς δὲ Ἀζαρίας προσηύξατο οὕτως, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐξωμολογεῖτο τῷ κυρίῳ ἅμα τοῖς συνεταίροις αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῷ πυρὶ ὑποκαιομένης
- 26 τῆς καμίνου ὑπὸ τῶν Χαλδαίων σφόδρα, καὶ εἶπαν ²⁶ Εὐλογητὸς εἰ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς
- 27 τοὺς αἰῶνας, ²⁷ ὅτι δίκαιος εἰ, ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησας ἡμῖν, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ καὶ αἱ ὁδοὶ σου εὐθεῖαι καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθιναί,
- 28 ²⁸ καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας κατὰ πάντα ἃ ἐπηγάγες ἡμῖν καὶ [ἐπὶ] τὴν πόλιν σου τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ. διότι ἐν ἀληθείᾳ
- 29 καὶ κρίσει ἐποίησας πάντα ταῦτα διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ²⁹ ὅτι ἡμάρτομεν ἐν πᾶσι καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστήναι ἀπὸ σοῦ καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι,
- 30 ³⁰ καὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ νόμου σου οὐχ ὑπηκούσαμεν οὐδὲ συνετηρήσαμεν
- 31 οὐδὲ ἐποιήσαμεν κατὰ τὸ ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται. ³¹ καὶ νῦν πάντα ὅσα ἡμῖν ἐπηγάγες καὶ πάντα ὅσα ἐποίησας ἡμῖν ἐν ἀληθινῇ κρίσει
- 32 ἐποίησας, ³² καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἡμῶν ἀνόμων καὶ ἐχθίστων ἀποστατῶν καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

15. μὲν om. cod. ap. Holm. . . . cod. et Syr. ✕ σύρ. τε --- συμφωνίας / et ÷ (cod. om.) τῇ χρυσῇ / 17. cod. et Syr. ÷ ἐν οὐρανοῖς (Syr. -νῶ) εἰς κύριος / et ✕ τῆς καιομένης / 18. cod. et Syr. ✕ βασιλεῦ / 19. Syrus (non item cod. Chis.) ✕ ἐπὶ Σεδρ. Μισ. κ. Ἀβδεναγῷ / 20. codex et Syr. ✕ τὸν Σεδρ. Μισ. (Syr. add. καὶ) Ἀβδ. / 21. codex ✕ τοῦ πυρ. τὴν καιομένην (/ deest), Syr. τοῦ πυρ. ✕ τὴν καιομένην / 23. Syr. om. μὲν 24. Syr. προσηύξαντο 26. Syr. ut videtur καὶ αἰνετός, καὶ 27. Syr. pro ἀληθινὰ legisse videtur ἀλήθεια 28. ἐπὶ ex Syro est, in cod. enim desideratur.

³³ καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα, αἰσχύνῃ καὶ ὄνειδος ἐγενήθη 33
 τῶν δούλων σου καὶ τῶν σεβομένων σε. ³⁴ μὴ παραδῶς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ 34
 τὸ ὄνομά σου καὶ μὴ διασκεδάσῃς σου τὴν διαθήκην. ³⁵ καὶ μὴ ἀποστήσῃς 35
 τὸ ἔλεός σου ἅψ' ἡμῶν διὰ Ἀβραάμ τὸν ἡγαπημένον ὑπὸ σοῦ καὶ διὰ
 Ἰσαὰκ τὸν δούλόν σου καὶ Ἰσραὴλ τὸν ἅγιόν σου, ³⁶ ὥς ἐλάλησας πρὸς 36
 αὐτοὺς λέγων πολυπληθύναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ
 τῷ πληθεῖ καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. ³⁷ ὅτι, 37
 δέσποτα, ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ
 τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. ³⁸ καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ 38
 ἄρχων καὶ προφήτης οὐδὲ ἡγούμενος οὐδὲ δλοκαύτως οὐδὲ θυσία οὐδὲ προσ-
 φορὰ οὐδὲ θυμίαμα οὐδὲ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐνώπιόν σου ³⁹ καὶ εὐρεῖν ἔλεος, 39
 ἀλλ' ἐν ψυχῇ συντετριμμένη καὶ πνεύματι τεταπεινωμένῳ προσδεχθήμεν.
⁴⁰ ὡς ἐν δλοκαυτώμασι κριῶν καὶ ταύρων καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων, 40
 οὕτω γενέσθω ἡμῶν ἡ θυσία ἐνώπιόν σου σήμερον καὶ ἐξιλᾶσαι ὅπισθέν σου,
 ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσχύνῃ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί, καὶ τελειώσαι ὅπισθέν σου.
⁴¹ καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἡμῶν καὶ φοβούμεθά σε καὶ ζητοῦ- 41
 μεν τὸ πρόσωπόν σου. ⁴² μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς, ἀλλὰ ποιήσον μεθ' ἡμῶν 42
 ἔλεος κατὰ τὴν ἐπεικειάν σου καὶ κατὰ τὸ πληθὺς τοῦ ἔλεους σου, ⁴³ καὶ 43
 ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, κύριε.
⁴⁴ καὶ ἐντραπέψαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακὰ καὶ 44
 καταισχυνθήσαν ἀπὸ πάσης δυναστείας, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη.
⁴⁵ γινώσκων ὅτι σὺ εἰ μόνος κύριος ὁ θεὸς καὶ ἐνδοξὸς ἐφ' ὅλην τὴν οἰκου- 45
 μένην. ⁴⁶ καὶ οὐ διέλιπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπηρεταί τοῦ βασιλεως 46
 καίοντες τὴν κάμινον. καὶ ἡνίκα ἐνεβάλωσαν τοὺς τρεῖς εἰς ἅπαξ εἰς τὴν κά-
 μινον, καὶ ἡ κάμιнос ἦν διάπυρος κατὰ τὴν θερμασίαν αὐτῆς ἐπαπιασίως
 καὶ ὅτε αὐτοὺς ἐνεβάλωσαν, οἱ μὲν ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ἦσαν ὑπεράνω αὐτῶν,
 οἱ δὲ ὑπέκατον ὑποκάτωθεν αὐτῶν νάφθαν καὶ στυπὸν καὶ πῖσαν καὶ κλημα-
 τίδα, ⁴⁷ καὶ διεχεῖτο ἡ φλόξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πηγῆς τεσσαρακονταενέα, 47
⁴⁸ καὶ διεξώδευσεν καὶ ἐνεπύρισεν οὓς εὗρε περὶ τὴν κάμινον τῶν Χαλδαίων. 48
⁴⁹ ἄγγελος δὲ κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν εἰς τὴν κάμινον 49
 καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου, ⁵⁰ καὶ ἐποίησε τὸ μέσον 50
 τῆς καμίνου ὥστε πνεῦμα δρόσου διασυρίζον, καὶ οὐχ ἥψατο αὐτῶν καθόλου
 τοῦ πυρ, καὶ οὐκ ἐλύπησε καὶ οὐ παρηνώχλησεν αὐτούς. ⁵¹ ἀναλαβόντες δὲ 51
 οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἐνὸς σταυτοῦ ὕμνου καὶ ἐδόξαζον καὶ εὐλόγουν καὶ ἐξύψουν
 τὸν θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες ⁵² Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων 52
 ἡμῶν, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ εὐλογημένον τὸ
 ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψωμένον εἰς πάντας
 τοὺς αἰῶνας. ⁵³ εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου, καὶ ὑπερ- 53
 υμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁴ εὐλογητὸς εἶ ἐπὶ θρόνου δόξης 54
 τῆς βασιλείας σου, καὶ ὑμνητὸς καὶ ὑπερυψωμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁵ εὐλο- 55
 γητὸς εἶ ὁ βλέπων ἀβύσσους, κατήμενος ἐπὶ Χερουβίμ, καὶ αἰνετὸς καὶ
 δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁶ εὐλογητὸς εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, 56

33. Syr. ἐγενήθη τοῖς δούλοις σ. κ. τοῖς σεβομένοις σε 35. Syr. om.
 διὰ alterum ... Syr. pro ἅγιον habet λαόν 36. Syr. ✕ πολὺ /. πληθύναι
 ei ✕ τῷ πληθεῖ /. addito signo nominis Theodotionis. 40. codex et Syr.
 ÷ καὶ τελειώσαι ἔπ. σου /. 41. Syr. ✕ ἡμῶν /. cum nomine Theod.
 42. codex et Syr. ✕ (cod. om. hoc signum) ἔλεος /. 46. Verba καὶ οὐ
 διέλιπον --- καίοντ. τ. κάμινον apud Syr. in margine tantum inter varias
 lectiones adnotantur. 51. codex et Syr. ÷ καὶ ἐξύψουν /. 52. Syr.
 αἰνετὸς κ. ὑψούμενος legisse videtur. 54. Syr. ✕ δόξης /. cum nomine
 Theod. 56. codex et Syr. ✕ τοῦ οὐρανοῦ /. (/. om. in cod.)

57 καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁷ εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα
τοῦ κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
58 ⁵⁸ εὐλογεῖτε ἄγγελοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς
59 τοὺς αἰῶνας. ⁵⁹ εὐλογεῖτε οὐρανοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
60 εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁰ εὐλογεῖτε ὕδατα καὶ πάντα τὰ ἐπάνω τοῦ οὐρανοῦ τὸν
61 κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶¹ εὐλογεῖτε πᾶσαι
αἱ δυνάμεις κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
62 αἰῶνας. ⁶² εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
63 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶³ εὐλογεῖτε ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε
64 καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁴ εὐλογεῖτε πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος
65 τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁵ εὐλογεῖτε
πάντα τὰ πνεύματα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
66 αἰῶνας. ⁶⁶ εὐλογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
67 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁷ εὐλογεῖτε ῥίγος καὶ ψυχὸς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ
68 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁸ εὐλογεῖτε δρόσοι καὶ νεφετοὶ τὸν κύριον,
69 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁹ εὐλογεῖτε πάγοι καὶ ψυχὸς
70 τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁰ εὐλογεῖτε πάχνη
71 καὶ χιόνες τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷¹ εὐλο-
γεῖτε νύκτες καὶ ἡμέρας τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
72 αἰῶνας. ⁷² εὐλογεῖτε φῶς καὶ σκότος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
73 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷³ εὐλογεῖτε ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε
74 καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁴ εὐλογεῖτω ἡ γῆ τὸν κύριον, ὑμνεῖτω
75 καὶ ὑπερυψούτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁵ εὐλογεῖτε ὄρη καὶ βουνοὶ τὸν κύριον,
76 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁶ εὐλογεῖτε πάντα τὰ φυόμενα
ἐπὶ τῆς γῆς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
77 ⁷⁷ εὐλογεῖτε ὄμβροι καὶ αἱ πηγαὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
78 εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁸ εὐλογεῖτε θάλασσαι καὶ ποταμοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ
79 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁹ εὐλογεῖτε κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα
ἐν τοῖς ὕδασι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
80 ⁸⁰ εὐλογεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
81 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸¹ εὐλογεῖτε πάντα τὰ θηρία καὶ τὰ κτήνη τετράποδα
καὶ θηρία τῆς γῆς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
82 ⁸² εὐλογεῖτε οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
83 εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸³ εὐλογεῖτε Ἰσραὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
84 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁴ εὐλογεῖτε ἱερεῖς δοῦλοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε
85 καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁵ εὐλογεῖτε δοῦλοι τὸν κύριον,
86 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁶ εὐλογεῖτε πνεύματα καὶ
ψυχὰς δικαίων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας
87 ⁸⁷ εὐλογεῖτε ὅσοι καὶ ταπεινοὶ καρδίᾳ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
88 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁸ εὐλογεῖτε Ἀνανία Ἀζαρία Μισαήλ τὸν κύριον,
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας· ὅτι ἐξείλετο ἡμᾶς ἐξ ἄδου
καὶ ἔσωσεν ἡμᾶς ἐκ χειρὸς θανάτου, καὶ ἐβρύσατο ἡμᾶς ἐκ μέσου καιομένης
89 φλογὸς καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐλυτρώσατο ἡμᾶς. ⁸⁹ ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι
90 χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁹⁰ εὐλογεῖτε πάντες οἱ σεβόμενοι
τὸν κύριον τὸν θεὸν τῶν ἡεῶν, ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογεῖσθε, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα

58. Syr. om. κυρίου 60. Syr. ✕ καὶ / πάντα τὰ ἐπάνω 62. Syr. ✕
εὐλογεῖτε --- εἰς τ. αἰῶνας / 70. Syr. πάχνη 77. Syr. ✕ ὄμβρ. καὶ /
cum nomine Theod. 80. Syr. om. πάντα 84. Syr. om. πάντα usque
κτῆνη 83. Syr. εὐλόγει 84. Syr. om. δοῦλοι κυρίου 90. Syr. ✕
τὸν κύριον / ... codex et Syr. ÷ καὶ εἰς τὸν (h. l. cod. repetit ÷) αἰῶνα
τῶν αἰώνων / (cod. om. sign.)

τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τῶν αἰώνων. ⁹¹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ 91 ἀκοῦσαι τὸν βασιλεῖα ὑμνούντων αὐτῶν καὶ ἐστῶς ἐθεώρει αὐτοὺς ζῶντας, τότε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἐθαύμασε, καὶ ἀνέστη σπεύσας καὶ εἶπεν τοῖς φίλοις αὐτοῦ Οὐχὶ ἄνδρας τρεῖς ἐβάλομεν εἰς μέσον τοῦ πυρὸς πεπηδημένους; καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀληθῶς, βασιλεῦ. ⁹² καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς 92 Ἰδοὺ ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμένους περιπατοῦντας ἐν τῷ πυρὶ, καὶ φθορὰ οὐδεμία ἐγενήθη ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ ὄρασις τοῦ τετάρτου ὁμοίωμα ἀγγέλου θεοῦ. ⁹³ καὶ προσελθὼν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου 93 καιομένης τῷ πυρὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ, οἱ παῖδες τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ ὑψίστου, ἐξέλτετε ἐκ τοῦ πυρὸς. οὕτως οὖν ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς. ⁹⁴ καὶ συνήχθησαν οἱ ὕπατοι 94 τοπάρχαι καὶ ἀρχιπατριῶται καὶ οἱ φίλοι τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθεώρουν τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ὅτι οὐχ ἥψατο τὸ πῦρ τοῦ σώματος αὐτῶν καὶ αἱ τρίχες αὐτῶν οὐ κατεκάησαν καὶ τὰ σαράβαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοιώθησαν οὐδὲ ὀσμὴ τοῦ πυρὸς ἦν ἐν αὐτοῖς. ⁹⁵ ὑπολαβὼν δὲ Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν 95 Εὐλόγητός κύριος [θεὸς] τοῦ Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, ὃς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἔσωσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ' αὐτόν· τὴν γὰρ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἠβήτησαν καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα αὐτῶν ἐς ἐμπυρισμόν, ἵνα μὴ λατρεύσωσι μηδὲ προσκυνήσωσι θεῷ ἐτέρῳ ἄλλ' ἢ θεῷ αὐτῶν. ⁹⁶ καὶ νῦν ἐγὼ κρίνω ἵνα πᾶν ἔθνος καὶ πᾶσαι φυλαὶ 96 καὶ πᾶσαι γλώσσαι, ὃς ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸν κύριον τὸν θεὸν Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, διαμελισθήσεται καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ δημευσθήσεται, διότι οὐκ ἔστι θεὸς ἕτερος ὃς δυνήσεται ἐξελεῖσθαι οὕτως. ⁹⁷ οὕτως οὖν [ὁ] βασιλεὺς 97 τῷ Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ ἐξουσίαν δούς ἐφ' ὅλης τῆς χώρας κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας.

[[⁹⁸ Ἀρχὴ τῆς ἐπιστολῆς NABΟΥΧΟΔΟΝΟΣΟΡ ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς 98 λαοῖς φυλαῖς καὶ γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, Εἰρήνην ὑμῖν πληθύνειν. ⁹⁹ τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἃ ἐποίησε μετ' ἐμοῦ ὁ θεὸς 99 ὁ ὕψιστος ἤρρεσεν ἐναντίον μου ἀναγγεῖλαι ὑμῖν, ὡς μεγάλα καὶ ἰσχυρά. ¹⁰⁰ ὡς μεγάλη καὶ ἰσχυρὰ ἡ βασιλεία αὐτοῦ· ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία 100 αἰώνιος, ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.]]

IV.

"Ετους ὀκτωκαιδεκατου τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ εἶπεν Εἰρηνεύων ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ εὐθηνῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. ² ἐνύπνιον εἶδον 2 καὶ εὐλαβήθην, καὶ φόβος μοι ἐπέπεσεν. ³ (7) ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐκάθην, 3 καὶ ἰδοὺ δένδρον ὑψηλὸν φυόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ μεγάλη, καὶ οὐκ ἦν ἄλλο ὅμοιον αὐτῷ. ⁴ (9) οἱ κλάδοι αὐτοῦ τῷ μήκει ὡς σταδίων 4 τριάκοντα, καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ ἐσκήαζον πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ ἐν αὐτῷ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐνόσσεον· ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς καὶ ἀγαθὸς

94. codex et Syr. ÷ Καὶ ἐγένετο --- αὐτοὺς ζῶντας /. 91 sq. codex et Syr. ✕ (cod. male ÷ ✕) Οὐχὶ ἄνδρας --- x. εἶπ. ὁ βασιλεὺς /. 92. Syr. λελυμένους καὶ περιπατ. 93. Syr. ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν 95. θεὸς e Syro est (cf. vers. 96.) ... ἐπὶ ex Holm., ed. Rom. ἐλπίσαντας ... Syr. τὸ σῶμα αὐτῶν ... codex et Syr. ✕ εἰς ἐμπυρισμόν /. 97. ὁ ex Holm. 98 sqq. codex et Syr. ✕ Ἀρχὴ τ. ἐπιστ. (haec omnia Syr. om.) Ναβουχ. --- ὡς μεγάλα καὶ ἰσχυρά. --- ὡς μεγάλη x. ἰσχ. ἡ βασ. αὐτοῦ /. (rursus haec inter --- et /. posita omittit Syrus) --- εἰς γεν. x. γενεάν /. (cod. om. /.) Haec revera hic non quadrat, quum infra (post 4, 34.) locum suum obtineant: certe enim non utroque loco scribi potuerunt. IV. 1. codex et Syr. ÷ "Ετους ὀκτ. τ. βασ. /. 2. cod. ap. Holm. om. ἐν. εἶδ. 3. Syr. ✕ ἐπὶ τ. κοίτ. μου /. posteaque om. καὶ post γῆς

- 5 καὶ ἐχορήγει πᾶσι τοῖς ζώοις. ⁵(⁸) καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ μεγάλη, ἡ κορυφή αὐτοῦ ἤγγισεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ κῦτος αὐτοῦ ἕως τῶν νεφελῶν πληροῦν τὰ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἦν, ἐν αὐτῷ ὄκουν καὶ
6 ἐφώτιζον πᾶσαν τὴν γῆν. ⁶(¹⁰) ἐξεώρουν ἐν τῷ ὕπνῳ μου, καὶ ἰδοὺ ἄγγελος
7 ἀπεστάλη ἐν ἰσχυί ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ⁷(¹¹) καὶ ἐφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῷ·
'Ἐκκλίψατε αὐτὸ καὶ καταφθεῖρατε αὐτό· προστέτακται γὰρ ἀπὸ τοῦ ὑψίστου
8 ἐκρίβῶσαι καὶ ἀκρεῖῶσαι αὐτό. ⁸(¹²) καὶ οὕτως εἶπε· Ῥίξαν μίαν ἀφετε αὐτοῦ
ἐν τῇ γῇ, ὅπως μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς ἐν τοῖς ὅρεσι χόρτον ὡς βοῦς
9 νέμῃται, ⁹(¹³) καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀλλοιωθῇ
10 καὶ ἐπτά ἔτη βοσκῇθῃ σὺν αὐτοῖς, ¹⁰(¹⁴) ἕως ἂν γνῶ τὸν κύριον τοῦ οὐρανοῦ
ἐξουσίαν ἔχειν πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὅσα ἂν
11 θέλῃ ποιεῖν ποιεῖ ἐν αὐτοῖς. ¹¹(¹⁵) ἐνώπιόν μου ἐξεκόπη ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, καὶ
ἡ καταφθορά αὐτοῦ ἐν ὥρᾳ μιᾷ τῆς ἡμέρας, καὶ οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἐδόθησαν
εἰς πάντα ἄνεμον, καὶ ἐλκυσθῇ καὶ ἐρρίφη, καὶ τὸν χόρτον τῆς γῆς ἥσους,
καὶ εἰς φυλακὴν παρεδόθη, καὶ ἐν πέδαις καὶ ἐν χειροπέδαις χαλκαῖς ἐδόθη
ὑπ' αὐτῶν. σφόδρα ἐθαύμασα ἐπὶ τούτοις, καὶ ὁ ὕπνος ἀπέστη ἀπὸ τῶν
ὀφθαλμῶν μου. ⁽⁵⁻⁶⁾ καὶ ἀναστὰς τὸ πρωὶ ἐκ τῆς κοίτης μου ἐκάλεσα
τὸν Δανιὴλ τὸν ἄρχοντα τῶν σοφιστῶν καὶ τὸν ἡγούμενον τῶν κρινόντων
τὰ ἐνύπνια, καὶ διηγησάμην αὐτῷ τὸ ἐνύπνιον, καὶ ὑπέδειξέ μοι πᾶσαν
12 τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ. ¹²(¹⁶) μεγάλως δὲ θαύμασεν ὁ Δανιὴλ καὶ ὑπόνοια
κατέσπευδεν αὐτόν· καὶ φοβήσεις τρόμου λαβόντος αὐτόν καὶ ἀλλοιωθείσης
τῆς ὁράσεως αὐτοῦ, κινήσας τὴν κεφαλὴν ὥραν μίαν ἀποταυμάσας ἀπε-
κρίθη μοι φωνῇ πραεῖα Βασιλεῦ, τὸ ἐνύπνιον τοῦτο τοῖς μισοῦσί σε καὶ
13 ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐπέλθοι. ¹³(¹⁷) τὸ δένδρον τὸ ἐν τῇ γῇ
14 πεφυτευμένον, οὗ ἡ ὄρασις μεγάλη, σὺ εἶ, βασιλεῦ. ¹⁴(¹⁸) καὶ πάντα τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὰ νοσεύοντα ἐν αὐτῷ· ἡ ἰσχύς τῆς γῆς καὶ τῶν
ἐξῶν καὶ τῶν γλωσσῶν πασῶν ἕως τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ πᾶσαι αἱ
15 χῶραι σὺ δουλεύουσι. ¹⁵(¹⁹) τὸ δὲ ἀνυψωθῆναι τὸ δένδρον ἐκεῖνο καὶ ἐγγίσει
τῷ οὐρανῷ καὶ τὸ κῦτος αὐτοῦ ἄψασθαι τῶν νεφελῶν· σὺ βασιλεῦ ὑψώσης
ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς,
ὑψώσῃ σου ἡ καρδία ὑπερηφανία καὶ ἰσχυί ὑπὲρ τὰ πρὸς τὸν ἅγιον καὶ
τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ· τὰ ἔργα σου ὥσθι κατότι ἐξηγήμασας τὸν οἶκον τοῦ
16 θεοῦ τοῦ ζώντος ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ τοῦ ἡγιασμένου. ¹⁶(²⁰) καὶ
ἡ ὄρασις ἦν εἶδες, ὅτι ἄγγελος ἐν ἰσχυί ἀπεστάλη παρὰ τοῦ κυρίου, καὶ ὅτι
εἶπεν ἐξῆραι τὸ δένδρον καὶ ἐκκόψαι· ἡ κρίσις τοῦ θεοῦ τοῦ μεγάλου ἦξει
17 ἐπὶ σέ, ¹⁷(²¹) καὶ ὁ ὕψιστος καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπὶ σέ κατατρέχουσιν,
18 ¹⁸(²²) εἰς φυλακὴν ἀπάξουσί σε, καὶ εἰς τόπον ἔρημον ἀποστελοῦσί σε.
19 ¹⁹(²³) καὶ ἡ ῥίξα τοῦ δένδρου ἡ ἀφεθείσα, ἐπεὶ οὐκ ἐξεκρίβῃ· ὁ τόπος
τοῦ θρόνου σου σοι συντηρηθήσεται εἰς καιρὸν καὶ ὥραν. Ἰδοὺ ἐπὶ σέ ἐτοιμά-
ζονται, καὶ μαστιγώσουσί σε καὶ ἐπάξουσιν τὰ κεκριμένα ἐπὶ σέ. κύριος ἔφη
20 ἐν οὐρανῷ καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ τῇ γῇ. ²⁰(²⁴) αὐτοῦ δεήθητι περὶ
τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ πάσας τὰς ἀδικίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι,
ἵνα ἐπιείκεια δοθῇ σοι καὶ πολυήμερος γένῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας σου,
21 καὶ μὴ καταφθεῖρῃ σε. ²¹(²⁵) τούτους τοὺς λόγους ἀγάπησον· ἀκριβῆς γάρ μου

5. codex et Syr. ÷ καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ — — πᾶσαν τ. γῆν /. (cod. om. /. sed ad marginem horum verborum ∞ appositum habet; Syr. vero om. extrema inde ab ἐν αὐτῷ ὄκουν) 8. cod. ap. Holm. om. τῶν; v. 10. habet θέλει 41. Syr. post τὸν (ap. Holm. om.) χόρτον τῆς γῆς addita habet μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς . . . Syr. ἐπὶ πᾶσι τούτοις . . . ὁ ὕπν. ex Holm., ed. Rom. add. μου 12. Syr. κιν. τὴν κεφ. αὐτοῦ 14. δουλεύουσι: ita ex Holm., ed. Rom. — σουσι 16. Syr. pro ἦξει expressit ἦκει 19. ἐπὶ: ap. Holm. ἐν

ὁ λόγος καὶ πλήρης ὁ χρόνος σου. Καὶ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν λόγων Ναβουχοδονόσορ ὡς ἤκουσε τὴν κρίσιν τοῦ ὁράματος, τοὺς λόγους ἐν τῇ καρδίᾳ συνενήρησε. ²²(²⁶) Καὶ μετὰ μῆνας δώδεκα ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ περιεπάτει καὶ ἐπὶ τῶν πύργων αὐτῆς διεπορεύετο, καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν ²³(²⁷) Αὕτη ἐστὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣν ²³ ἐγὼ ὠκοδόμησα, καὶ οἶκος βασιλείας μου ἐν ἰσχύϊ κράτους μου κλητῆσεται εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου. ²⁴(²⁸) Ἐπὶ τοῦ λόγου ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως ²⁴ ὄντος, καὶ ἐπὶ συντελείας τοῦ λόγου αὐτοῦ φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἤκουσε Σοὶ λέγεται, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ, ἡ βασιλεία Βαβυλῶνος ἀφῆρηται σου καὶ ἐτέρῳ δίδεται ἐξουθενημένῳ ἀνθρώπῳ ἐν τῷ οἴκῳ σου. Ἰδοὺ ἐγὼ καθίστημι αὐτὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας σου, καὶ τὴν ἐξουσίαν σου καὶ τὴν δόξαν σου καὶ τὴν τρυφήν σου παραλήψεται, ὅπως ἐπιγνώσῃ ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἐὰν βούληται δώσει αὐτήν· ἕως δὲ ἡλίου ἀνατολῆς βασιλεὺς ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ κρατήσῃ τῆς δόξης σου καὶ τῆς ἰσχύος σου καὶ τῆς ἐξουσίας σου. ²⁵(²⁹) καὶ ²⁵ οἱ ἄγγελοι διώκονταί σε ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ οὐ μὴ ὀφθῇς οὐδ' οὐ μὴ λαλήσῃς μετὰ παντὸς ἀνθρώπου, χρότον ὡς βοῦν σε φωμίσουσιν καὶ ἀπὸ τῆς χλόης τῆς γῆς ἔσται ἡ νομὴ σου· ἰδοὺ ἀντὶ τῆς δόξης σου δήσουσί σε, καὶ τὸν οἶκόν τῆς τρυφῆς σου καὶ τὴν βασιλείαν σου ἕτερος ἔξει. ²⁶(³⁰) ἕως δὲ πρῶτῃ ²⁶ πάντα τελεσθήσεται ἐπὶ σέ, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ Βαβυλῶνος, καὶ οὐχ ὑστερήσει ἀπὸ πάντων τούτων οὐδέν. ²⁷ Ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ, βασιλεὺς ²⁷ Βαβυλῶνος, ἑπτὰ ἔτη ἐπεδήτην, χρότον ὡς βοῦν ἐψώμισάν με καὶ ἀπὸ τῆς χλόης τῆς γῆς ἤσθιον. [(³¹) καὶ μετὰ ἔτη ἑπτὰ ἔδωκα τὴν ψυχὴν μου εἰς δέησιν, καὶ ἠξίωσα περὶ τῶν ἁμαρτιῶν μου κατὰ πρόσωπον κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου ἐδεήτην·] ²⁸(³⁰) καὶ αἱ τρίχες μου ἐγένοντο ὡς πτέρυγες ἀετοῦ, οἱ ὄνυχές μου ²⁸ ὡσεὶ λέοντος, ἡλλοιώθη ἡ σὰρξ μου καὶ ἡ καρδία μου, γυμνὸς περιεπάτουν μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς. [ἐνύπνιον εἶδον καὶ ὑπόνοιαί με εἰλήφασιν, καὶ διὰ χρόνον ὕπνος με ἔλαβε πολὺς καὶ νυσταγμὸς ἐπέπεσέ μοι.] ²⁹(³¹) καὶ ἐπὶ ²⁹ συντελείᾳ τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ὁ χρόνος μου τῆς ἀπολυτρώσεως ἤλθῃ, καὶ αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ αἱ ἀγνοιαί μου ἐπληρώθησαν ἐναντίον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐδεήτην περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου, καὶ ἰδοὺ ἄγγελος εἰς ἐκάλεσέ με ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγων Ναβουχοδονόσορ, δούλευσον τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ τῷ ἁγίῳ καὶ δὸς δόξαν τῷ ὑψίστῳ· τὸ βασίλειον τοῦ ἔθνους σου σοὶ ἀποδίδεται. ³⁰(³³) ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκατεστάθη ³⁰ ἡ βασιλεία μου ἐμοὶ καὶ ἡ δόξα μου ἀπεδόθη μοι. ³¹(³⁴) τῷ ὑψίστῳ ἀνθρ- ³¹ μολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, τῷ κτίσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰς θαλάσσας καὶ τοὺς ποταμούς καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι αὐτὸς ἐστὶ θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλέων, ὅτι αὐτὸς ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα καὶ ἄλλοις καιροῦς καὶ χρόνους, ἀφαιρῶν βασιλείας βασιλέων καὶ καθιστῶν ἑτέρους ἀντ' αὐτῶν. ³² ἀπὸ τοῦ νῦν αὐτῷ ³² λατρεύσω, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ τρόμος εἰληφέ με, καὶ πάντας τοὺς ἁγίους αὐτοῦ αἰνῶ· οἱ γὰρ θεοὶ τῶν ἔθνῶν οὐκ ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς ἰσχὴν ἀποστρέψαι βασιλείαν βασιλέως εἰς ἕτερον βασιλέα, καὶ ἀποκτείνει καὶ ζῆν ποιῆσαι, καὶ ποιῆσαι σημεῖα καὶ θαυμάσια μεγάλα καὶ φοβερά καὶ ἁλλοιώσαι

24. Syr. om. ἔτι usq. ὄντος . . . καὶ ἐπὶ ex Holm. (et Syro) est; ed. Rom. om. καὶ. 25. Syr. om. ἐπὶ . . . τὴν βασιλείαν cum Syro scripsimus, codice τῆς βασιλείας exhibente. 27 sq. verba duplicatis uncis a nobis inclusa orationis contextum perturbare in promptu est. 30. codex et Syr. ἡ βασ. μου ÷ (ita Syrus; codex vero ÷ μου) ἐμοὶ --- ἀπεδόθη μοι /. 31. βασιλείας βασιλέων cum Syro scripsimus, in codice scriptum est βασιλείαν βασιλέων

ὑπερμεγέθη πράγματα, καθὼς ἐποίησεν ἐν ἔμοι ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡλλοίωσεν ἐπ' ἔμοι μεγάλα πράγματα. ἐγὼ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς βασιλείας μου περὶ τῆς ψυχῆς μου τῷ ὑψίστῳ ἑαυτίας προσοίσω εἰς ὁσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ, καὶ τὸ ἄρεστόν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσω ἐγὼ καὶ ὁ λαὸς καὶ τὸ ἔθνος μου καὶ αἱ χώραι μου αἱ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. καὶ ὅσοι ἐλάλησαν εἰς τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅσοι ἂν καταληφθῶσι λαλοῦντές τι, τούτους 33 κατακρινῶ θανάτῳ. 33 Ἐγραψε δὲ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ἐπιστολὴν ἐγκύκλιον πᾶσι τοῖς κατὰ τόπον ἔθνεσι καὶ χώραις καὶ γλώσσαις πάσαις ταῖς οἰκούσαις ἐν πάσαις ταῖς χώραις γενεαῖς καὶ γενεαῖς. Κυρίῳ τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ αἰνεῖτε, καὶ ἑστίαν καὶ προσφοράν προσφέρετε αὐτῷ ἐνδόξως. ἐγὼ βασιλεὺς βασιλέων ἀνθρωπολογουμαι αὐτῷ ἐνδόξως, ὅτι οὕτως ἐποίησε μετ' ἔμοι· ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐκάτισέ με ἐπὶ τοῦ θρόνου μου καὶ τῆς ἐξουσίας μου καὶ τῆς βασιλείας μου· ἐν τῷ λαῷ μου ἐκράτησα καὶ ἡ μεγαλ- 34 σὺν μου ἀποκατεστάθη μοι. 34 Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ πάσαις ταῖς χώραις καὶ πᾶσι τοῖς οἰκοῦσιν ἐν αὐταῖς, Εἰρήνη ὑμῖν πληθυνθεῖν ἐν παντὶ καιρῷ. καὶ νῦν ὑποδείξω ὑμῖν τὰς πράξεις ἃς ἐποίησε μετ' ἔμοι ὁ Θεὸς ὁ μέγας· ἔδοξε δέ μοι ἀποδείξαι ὑμῖν καὶ τοῖς σοφισταῖς ὑμῶν ὅτι ἔστι Θεός, καὶ τὰ θαυμάσια μεγάλα αὐτοῦ· τὸ βασίλειον αὐτοῦ βασίλειον εἰς τὸν αἰῶνα, ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς. καὶ ἀπέ- στειλεν ἐπιστολὰς περὶ πάντων τῶν γεννηθέντων αὐτῷ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς οὖσιν ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

V.

¶ (1) Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δοχὴν μεγάλην ἐν ἡμέρᾳ ἐγκαινισμοῦ τῶν βασιλείων αὐτοῦ, [καὶ ἀπὸ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ] ἐκάλεσεν ἄνδρας διςχιλίους. (1) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Βαλτάσαρ ἀνυψούμενος ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ καυχώμενος ἐπῆνεσε πάντας τοὺς Θεοὺς τῶν ἔθνων τοὺς χωνευτοὺς καὶ γλυπτοὺς ἐν τῷ πότῳ αὐτοῦ, καὶ τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ οὐκ ἔδωκεν αἰνεσιν. (2) ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἐξῆλθον δάκτυλοι ὥσει ἀνθρώπου καὶ ἐπέγραψαν ἐπὶ τοῦ τοίχου οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι τοῦ λύχνου Μανῆ, φάρες, θεκέλ. ἔστι δὲ ἡ ἑρμηνεία αὐτῶν ΜΑΝΗ ἡρίστηται, ΦΑΡΕΣ ἐξηῖται, 1 ΘΕΚΕΛ ἔσται. 1 Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν ἐστιατορίαν μεγάλην 2 τοῖς ἐταίροις αὐτοῦ. 2 καὶ ἔπινεν οἶνον, καὶ ἀνυψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ἐνέγκαι τὰ σκεύη καὶ χρυσὰ καὶ τὰ ἀργυρὰ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ, ἃ ἦνεγκε Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἰνοχοῆσαι 3 ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐταίροις αὐτοῦ. 3 καὶ ἠνέχθη, καὶ ἔπινον ἐν αὐτοῖς καὶ 4 ἡλόγουν τὰ εἰδῶλα τὰ χειροποίητα αὐτῶν, 4 καὶ τὸν Θεὸν τοῦ αἰῶνος οὐκ 5 εὐλόγησαν τὸν ἔχοντα ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν. 5 ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἐξῆλθον δάκτυλοι ὥσει χειρὸς ἀνθρώπου καὶ ἔγραψαν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι τοῦ φωτὸς ἔναντι τοῦ βασι- 6 λέως Βαλτάσαρ, καὶ εἶδε χεῖρα γράφουσαν· 6 καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ ἡλλοιώθη, καὶ φόβοι καὶ ὑπόνοιαι αὐτὸν κατέσπευδον. ἔσπευσεν οὖν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐξάνεστη καὶ ἑώρα τὴν γραφὴν ἐκείνην, καὶ οἱ συνεταῖροι κύκλῳ αὐτοῦ

32. ὁ λαὸς καὶ τὸ ex Holm.; ed. Rom. ὁ λα. μου, τὸ 33. Cf. 3, 98 sqq. Verba Κυρίῳ usque ἀποκατεστάθη μοι, ad orationem quae litteras praecedit pertinere videntur. 34. μεγ. αὐτ. ex Holm., ed. Rom. α. μ. V. Omnia quae duplicatis uncis circumdeditimus, ab ipsa interpretatione aliena esse videntur. Ceterum cum aliis scripsimus (1) βασιλείων pro βασιλειῶν, item (4) ἀνυψούμενος (ex Holm.), πότῳ, (5) λύχνου, pro codicis scriptura ἐνυψ., τόπῳ, λύχνους; verba vero καὶ ἀπὸ τ. μεγ. αὐτ. e Syr adsumpsimus. 2. Syr. καὶ ante οἰνοχοῆσαι om. 4. ἐξουσ. ex Holm., ed. Rom. τὴν ἐξ.

ἐκαυχῶντο. ⁷καὶ ὁ βασιλεὺς ἐφώνησε φωνῇ μεγάλῃ καλέσαι τοὺς ἐπασιδοὺς 7 καὶ φαρμακοὺς καὶ Χαλδαίους καὶ γαζαρηνοὺς, ἀπαγγεῖλαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς. καὶ εἰσπορεύοντο ἐπὶ θωορίαν ἰδεῖν τὴν γραφήν, καὶ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς οὐκ ἠδύναντο συγκρῖναι τῷ βασιλεῖ. τότε ὁ βασιλεὺς ἐξέβηκε πρόσταγμα λέγων Πᾶς ἀνὴρ ὃς ἂν ὑποδείξῃ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς, στολιεῖ αὐτὸν πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιβήσῃ αὐτῷ, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐξουσία τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας. ⁸καὶ εἰσπορεύοντο οἱ 8 ἐπασιδοὶ καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ γαζαρηνοί, καὶ οὐκ ἠδύναντο οὐδεὶς τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς ἀπαγγεῖλαι. ⁹τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὴν βασίλισσαν 9 περὶ τούτου σημείου, καὶ ὑπέδειξεν αὐτῇ ὡς μέγα ἐστὶ, καὶ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐ δύναται ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς. ¹⁰τότε 10 ἡ βασίλισσα ἐμνήσθη πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ Δανιήλ, ὃς ἦν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, ¹¹καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ὁ ἄνθρωπος ἐπιστήμων ἦν καὶ 11 σοφὸς καὶ ὑπερέχων πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ ἐστὶ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρός σου τοῦ βασιλέως συγκρίματα ὑπέρογκα ὑπέδειξε Ναβουχοδοноσόρ τῷ πατρί σου. ¹³τότε Δανιήλ εἰσῆλθῃ 13 πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ ¹⁶Ω Δανιήλ, 16 δύνη μοι ὑποδείξαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς; καὶ στολιῶ σε πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιβήσω σοι, καὶ ἔξεις ἐξουσίαν τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας μου. ¹⁷τότε Δανιήλ ἔστη κατέναντι τῆς γραφῆς καὶ ἀνέγνω, 17 καὶ οὕτως ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ Αὕτη ἡ γραφή Ἠρίθμηται, κατελογίσθη, ἐξήρται· καὶ ἔστη ἡ γράψασα χεὶρ, καὶ αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτῶν. ²³βασιλεῦ, 23 σὺ ἐποίησας ἐστιατορίαν τοῖς φίλοις σου καὶ ἐπινες οἶνον, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἠνέχθη σοι καὶ ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς, σὺ καὶ οἱ μεγιστάνες σου, καὶ ἠγέσαστε πάντα τὰ εἶδωλα τὰ χειροποίητα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῷ θεῷ τῷ ζῶντι οὐκ εὐλόγησατε, καὶ τὸ πνεῦμά σου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ τὸ βασίλειόν σου αὐτὸς ἔδωκε σοι, καὶ οὐκ εὐλόγησας αὐτὸν οὐδὲ ἤνεσας αὐτῷ. ²⁶τούτου τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς Ἠρίθμηται ὁ χρόνος σου 26 τῆς βασιλείας. ²⁷ἀπολήγει ἡ βασιλεία σου, συντέτμηται καὶ συντετέλεσται 27 ²⁸ἡ βασιλεία σου· τοῖς Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις δίδοται. ²⁹τότε Βαλτάσαρ 28 29 ὁ βασιλεὺς ἐνέδυσσε τὸν Δανιήλ πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιέβηκεν αὐτῷ, καὶ ἔδωκεν ἐξουσίαν αὐτῷ τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ³⁰καὶ τὸ σύγκριμα ἐπῆλθε Βαλτάσαρ τῷ βασιλεῖ, καὶ τὸ βασίλειον ἐξήρται 30 ἀπὸ τῶν Χαλδαίων καὶ ἐδόθη τοῖς Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις.

VI.

Καὶ Ἀρταξέρξης ὁ τῶν Μήδων παρέλαβε τὴν βασιλείαν, καὶ Δαρεῖος (5, 31) πλήρης τῶν ἡμερῶν καὶ ἐνδοξὸς ἐν γῆρει. (1) καὶ κατέστησε σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἐπτά ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ²καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄνδρας τρεῖς 2 ἡγουμένους αὐτῶν· καὶ Δανιήλ εἷς ἦν τῶν τριῶν ἀνδρῶν, ³ὑπὲρ πάντας 3 ἔχων ἐξουσίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ. ⁴καὶ Δανιήλ ἦν ἐνδοξοῦμένος πορφύραν καὶ 4 μέγας καὶ ἐνδοξὸς ἔναντι Δαρείου τοῦ βασιλέως, καθότι ἦν ἐνδοξὸς καὶ ἐπιστήμων καὶ συνετός, καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ, καὶ εὐδοκούμενος ἐν ταῖς πραγματείαις τοῦ βασιλέως αἷς ἔπρασε. τότε ὁ βασιλεὺς ἐβουλεύσατο καταστῆσαι τὸν Δανιήλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ [καὶ τοὺς δύο ἄνδρας,

23. codex — (sic) καὶ οὐκ usq. αὐτῷ [/.] 27. ed. Rom. συντ. ²⁸ ἡ β. σ. contra Holm. et Syr. VI. 4. cod. ap. Holm. σύσεις . . . cod. et Syr. — καὶ εὐδοκούμενος (cod. εὐ —) ἐ. τ. πρ. τ. βασ. /. . . verba duplicatis uncis a nobis inclusa non recte habent; Segaaario videbantur ad v. 3. trahenda esse, ita ut scriberetur ὑπὲρ πάντας καὶ τοὺς δύο etc.; sed potius ex margine irrepsisse videntur, ubi poterat scriptum esse: καὶ ὑπὲρ τοὺς etc.

οὕς κατέστησε μετ' αὐτοῦ, καὶ σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἐπτά]]. ὅτε δὲ ἐβου-
 λεύσατο ὁ βασιλεὺς καταστήσαι τὸν Δανιήλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ,
 5 ⁵ τότε βουλὴν καὶ γνώμην ἐβουλεύσαντο ἐν ἑαυτοῖς οἱ δύο νεανίσκοι πρὸς
 ἀλλήλους λέγοντες, ἐπεὶ οὐδεμίαν ἀμαρτίαν οὐδὲ ἄγνοιαν ἠῦρισκον κατὰ τοῦ
 Δανιήλ, περὶ τῆς κατηγορήσουσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν Δεῦτε
 στήσωμεν ὁρισμὸν κατ' ἑαυτῶν, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐκ ἀξιώσει ἀξίωμα καὶ
 οὐ μὴ εὐξῆται εὐχὴν ἀπὸ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα, ἀλλ' ἢ παρὰ
 Δαρείου τοῦ βασιλέως· εἰ δὲ μὴ, ἀποθάνειται· ἵνα ἡττήσωσι τὸν Δανιήλ
 ἐναντίον τοῦ βασιλέως, καὶ ριφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ἥδεισαν γὰρ
 ὅτι Δανιήλ προσεύχεται καὶ δεῖται κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρίς τῆς ἡμέρας.
 6 ⁶ τότε προσήλθοσαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι καὶ εἶπαν ἐναντίον τοῦ βασιλέως
 7 ⁷ Ὅρισμὸν καὶ στάσιν ἐστήσαμεν, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν εὐξῆται εὐχὴν
 ἢ ἀξιώσῃ ἀξίωμα τι παρὰ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ
 9 Δαρείου τοῦ βασιλέως, ριφήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ⁹ καὶ οὕτως
 10 ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ἔστησε καὶ ἐκύρωσεν. ¹⁰ ἐπιγνοὺς δὲ Δανιήλ τὸν ὁρισμὸν
 ὃν ἔστησε κατ' αὐτοῦ, θυρίδας ἤνοιξεν ἐν τῷ ὑπερώῳ αὐτοῦ κατέναντι
 Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπιτεπεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ τρίς τῆς ἡμέρας, καθὼς ἐποίει
 11 ἔμπροσθεν, καὶ ἐδεῖτο. ¹¹ καὶ αὐτοὶ ἐτήρησαν τὸν Δανιήλ, καὶ κατελάβοσαν
 12 αὐτὸν εὐχόμενον τρίς τῆς ἡμέρας κατ' ἑκάστην ἡμέραν. ¹² τότε οὗτοι οἱ ἄν-
 θρωποι ἐνέτυχον τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν Δαρεῖε βασιλεῦ, οὐχ ὁρισμὸν ὠρίσω
 ἵνα πᾶς ἄνθρωπος μὴ εὐξῆται εὐχὴν μηδὲ ἀξίωσῃ ἀξίωμα παρὰ παντὸς
 θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλὰ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, εἰ δὲ μὴ, ριφήσεται
 13 εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων; ¹³ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς
 Ἀκριβὴς ὁ λόγος, καὶ μενεῖ ὁ ὁρισμός. καὶ εἶπον αὐτῷ Ὁρκιζόμεν σε τοῖς
 Μήδων καὶ Περσῶν δόγμασιν, ἵνα μὴ ἀλλοιώσῃς τὸ πρόσταγμα μηδὲ θου-
 μάσῃς πρόσωπον, καὶ ἵνα μὴ ἐλαττώσῃς τι τῶν ἐιρημένων, ἀλλὰ καὶ κολάσῃς
 τὸν ἄνθρωπον ὃς οὐκ ἐνέμεινε τῷ ὁρισμῷ τούτῳ. καὶ εἶπεν Οὕτως ποιήσω
 14 καθὼς λέγετε, καὶ ἔστηκέ μοι τοῦτο. ¹⁴ καὶ εἶπαν Ἰδοὺ εὗρομεν Δανιήλ τὸν
 φίλον σου εὐχόμενον καὶ δεόμενον τοῦ προσώπου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρίς τῆς
 ἡμέρας. [[καὶ λυπούμενος ὁ βασιλεὺς εἶπε ριφῆναι τὸν Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον
 τῶν λεόντων, κατὰ τὸν ὁρισμὸν ὃν ἔστησε κατ' αὐτοῦ.]] τότε ὁ βασιλεὺς
 σφοδρὰ ἐλυπήθη ἐπὶ τῷ Δανιήλ, καὶ ἐβοήθει τοῦ ἐξελεῖσθαι αὐτὸν ἕως
 15 δυσμῶν ἡλίου ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν σατραπῶν, ¹⁵ καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐξελεῖσθαι
 16 αὐτὸν ἀπ' αὐτῶν. ¹⁶ ἀναβοήσας δὲ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιήλ
 Ὁ θεός σου, ὃ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς τρίς τῆς ἡμέρας, αὐτὸς ἐξελεῖται σε
 17 ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων· ἕως πρωῒ θάρσει. ¹⁷ [καὶ λυπούμενος ὁ βασιλεὺς εἶπε
 ριφῆναι τὸν Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, κατὰ τὸν ὁρισμὸν ὃν ἔστησε
 κατ' αὐτοῦ.] τότε Δανιήλ ἐρρίφη εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ ἠνέχθη
 λίθος καὶ ἐτέθη εἰς τὸ στόμα τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσατο ὁ βασιλεὺς ἐν
 τῷ δακτυλίῳ ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖς δακτυλίοις τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως
 μὴ ἀπ' αὐτῶν ὀρθῇ ὁ Δανιήλ ἢ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀνασπάσῃ ἐκ τοῦ λάκκου.
 18 ¹⁸ τότε ὑπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ βασιλεια αὐτοῦ καὶ ἠυλόσθη νήστης,

7. cod. ap. Holm. παρ. παντ. τοῦ θεοῦ ... post λεόντων Syrus sic
 pergit: καὶ ἡξίωσαν τὸν βασιλέα ἵνα στήσῃ τὸν ὁρισμὸν καὶ μὴ ἀλλοιώσῃ
 αὐτόν, ὅτι ἥδεισαν ὅτι Δανιήλ προσεύχεται καὶ δεῖται τρίς τῆς ἡμέρας, ἵνα
 ἡττηθῇ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ριφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. His
 potest versus 8. constitui. 13. δέ ap. Holm. om. 14. 17. Verba uncinis
 inclusa et codex et Syrus v. 14. exhibent; transferenda nobis cum Hahnio
 in v. 17. videbantur. 14. ἐπὶ τῷ ex Holm., ed. Rom. ἐπὶ τῶν 17. Syr.
 pro ἔστησε habet ἔστησαν, sed cf. supra v. 9. ... codex et Syr. ÷ ἢ ὁ
 βασιλ. α. α. ε. τ. λάκκου /.

καὶ ἦν λυπούμενος περὶ τοῦ Δανιήλ. τότε ὁ θεὸς τοῦ Δανιήλ πρόνοιαν ποιού-
 μενος αὐτοῦ ἀπέκλεισε τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ
 Δανιήλ. ¹⁹ καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρείος ὥρῃσεν πρῶτῃ καὶ παρέλαβε μετ' αὐτοῦ 19
 τοὺς σατράπας, καὶ πορευθεῖς ἔστη ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ λάκκου τῶν λεόν-
 των. ²⁰ τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὸν Δανιήλ φωνῇ μεγάλῃ μετὰ κλαυθμοῦ 20
 λέγων Ὡ Δανιήλ, εἰ ἄρα ζῆς, καὶ ὁ θεός σου, ὃ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς,
 σέσωκέ σε ἀπὸ τῶν λεόντων καὶ οὐκ ἤχρειώκαν σε· ²¹ τότε Δανιήλ ἐπήλκους 21
 φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν ²² Βασιλεῦ, ἔτι εἰμὶ ζῶν, καὶ σέσωκέ με ὁ θεός ἀπὸ 22
 τῶν λεόντων, καθότι δικαιοσύνη ἐν ἐμοὶ εὗρέθη ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ ἐναν-
 τίον δὲ σοῦ, βασιλεῦ, οὔτε ἄγνοια οὔτε ἁμαρτία εὗρέθη ἐν ἐμοί· σὺ δὲ
 ἤκουσας ἀνθρώπων πλανώντων βασιλεῖς καὶ ἔρριψάς με εἰς τὸν λάκκον τῶν
 λεόντων καὶ ἀπώλειαν. ²³ τότε συνήχθησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις καὶ εἶδον τὸν 23
 Δανιήλ ὥς οὐ παρηνώχλησαν αὐτῷ οἱ λέοντες. ²⁴ τότε οἱ δύο ἄνθρωποι ἐκείνοι 24
 οἱ καταμαρτυρήσαντες τοῦ Δανιήλ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
 αὐτῶν ἐρρίφησαν τοῖς λέουσι, καὶ οἱ λέοντες ἀπέκτειναν αὐτοὺς καὶ ἔβλασαν
 τὰ ὀστέα αὐτῶν. ²⁵ τότε Δαρείος ἔγραψε πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ 25
 χώραις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ λέγων ²⁶ Πάντες οἱ ἄνθρωποι 26
 οἱ ὄντες ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἔστωσαν προσκυνοῦντες καὶ λατρεύοντες τῷ θεῷ
 τοῦ Δανιήλ· αὐτὸς γάρ ἐστι θεὸς μένων καὶ ζῶν εἰς γενεὰς γενεῶν εἰς τοῦ
 αἰῶνος. ²⁷ ἐγὼ Δαρείος ἔσομαι αὐτῷ προσκυνῶν καὶ δουλεύων πάσας τὰς 27
 ἡμέρας μου· τὰ γὰρ εἰδῶτα τὰ χειροποίητα οὐ δύνανται σῶσαι ὥς ἐλυτρώ-
 σατο ὁ θεὸς τοῦ Δανιήλ τὸν Δανιήλ. ²⁸ καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρείος προσετέθη 28
 πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ Δανιήλ κατεστάθη ἐπὶ τῆς βασιλείας Δαρείου,
 καὶ Κύρος ὁ Πέρσης παρέλαβε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

VII.

Ἔτους πρώτου βασιλευσόντος Βαλτάσαρ χώρας Βαβυλωνίας Δανιήλ ὄραμα
 εἶδε παρὰ κεφαλὴν ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ. τότε Δανιήλ τὸ ὄραμα, ὃ εἶδεν,
 ἔγραψεν εἰς κεφαλὰν λόγων. ² Ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐξεώρουν κατ' ὕπνου 2
 νυκτός, καὶ ἰδοὺ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ ἐνέπεσον εἰς τὴν θάλασσαν
 τὴν μεγάλην. ³ καὶ τέσσαρα θηρία ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης διαφέροντα 3
 ἐν παρὰ τὸ ἐν· ⁴ τὸ πρῶτον ὥσει λέαινα ἔχουσα πτερὰ ὥσει αἰετοῦ· ἐξεώρουν 4
 ἕως οὗ ἐτίλη τὰ πτερὰ αὐτῆς καὶ ἤρθη ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ ποδῶν
 ἀνθρωπίνων ἐστάθη καὶ ἀνθρωπίνη καρδίᾳ ἐδόθη αὐτῇ. ⁵ καὶ ἰδοὺ μετ' αὐτὴν 5
 ἄλλο θηρίον ὁμοίωσιν ἔχον ἄρκου, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνὸς πλευροῦ ἐστάθη, καὶ
 τρία πλευρὰ ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτῆς ἐν μέσῳ ὀδόντων αὐτῆς, καὶ οὕτως
 εἶπεν Ἀνάστα, κατάρφαγε σάρκας πολλὰς. ⁶ καὶ μετὰ ταῦτα ἐξεώρουν θηρίον 6
 ἄλλο ὥσει πάρδαλιν, καὶ πτερὰ τέσσαρα ἐπέτεινον ἐπάνω αὐτοῦ καὶ τέσσαρες
 κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ· ⁷ μετὰ δὲ ταῦτα ἐξεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός θηρίον 7
 τέταρτον φοβερόν, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ὑπερφέρων ἰσχύϊ, ἔχον ὀδόντας σιδη-
 ροὺς μεγάλους, ἐσθίον καὶ κοπανίζον, κύκλῳ τοῖς ποσὶ περιπατοῦν, διαφόρως
 χρώμενον παρὰ πάντα τὰ πρὸ αὐτοῦ θηρία· εἶχε δὲ κέρατα δέκα, καὶ βουλαὶ
 πολλαὶ ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἰδοὺ ἄλλο ἐν κέρας ἀνεφύη ἀνὰ μέσον 8
 αὐτῶν μικρὸν ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ τρία τῶν κεράτων τῶν πρώτων
 ἐξηράνθησαν δι' αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὥσπερ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ἐν
 τῷ κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μέγαλα, καὶ ἐποίει πόλεμον πρὸς τοὺς

20. σύ ex Holm., ed. Rom. om. 22. ἐν αὐτ. ap. Holm. om. ...
 Syr. om. καὶ ante ἔρριψας 28. codex et Syr. ÷ καὶ Δανιήλ κατ. ἐ.
 τ. β. Δαρείου /. VII. 4. Syr. παρὰ κεφαλ. αὐτοῦ 5. codex et Syr. ✕
 ἐν μέσῳ ὀδ. αὐτῆς /. 6. Syr. in fine versus add. καὶ γλώσσα ἐδόθη
 αὐτῷ 8. codex et Syr. ÷ καὶ ἐπ. πόλ. πρ. τ. ἄγλους /.

9 ἁγίους. ⁹ Ἐθεώρουν ἕως ὅτε θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο ἔχων περιβολὴν ὡσεὶ χιόνα, καὶ τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον λευκὸν καθάρν, ὁ θρόνος ὡσεὶ φλόξ πυρός, τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ καιόμενον, 10 ποταμὸς πυρὸς ἔλκων, ¹⁰ καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ποταμὸς πυρός· χίλια χιλιάδες ἐθεράπευον αὐτὸν καὶ μυρία μυριάδες παρειστήκεισαν 11 αὐτῷ, καὶ κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνεώχθησαν. ¹¹ Ἐθεώρουν τότε τὴν φωνὴν τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὧν τὸ κέρας ἐλάλει Θεωρῶν ἤμην, καὶ ἀπετυμπανίσθη τὸ θηρόν, καὶ ἀπώλετο τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐδόθη εἰς καύσιν 12 πυρός. ¹² καὶ τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ ἀπέστησε τῆς ἐξουσίας αὐτῶν, καὶ χρόνος 13 ζωῆς ἐδόθη αὐτοῖς ἕως χρόνου καὶ καιροῦ. ¹³ Ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἦρχετο, καὶ ὡς 14 παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν, καὶ οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῷ. ¹⁴ καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία καὶ τιμὴ βασιλική, καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς κατὰ γένη καὶ πᾶσα δόξα αὐτῷ λατρεύουσα· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος, 15 ἥτις οὐ μὴ ἀρῇ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ἥτις οὐ μὴ φθαρῇ. ¹⁵ καὶ ἀκη- 16 διάσας ἐγὼ Δανιήλ ἐν τούτοις ἐν τῷ ὁράματι τῆς νυκτός, ἐτάρασσάν με οἱ 17 διαλογισμοί μου, ¹⁶ προσῆλθον πρὸς ἕνα τῶν ἐστῶτων καὶ τὴν ἀκριβείαν ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ ὑπὲρ πάντων τούτων. ἀποκριθεὶς δὲ λέγει μοι καὶ τὴν 18 κρίσιν τῶν λόγων ἐδήλωσέ μοι ¹⁷ Ταῦτα τὰ θηρία τὰ μεγάλα εἰς τέσσαρες 19 βασιλείαι, αἱ ἀπολοῦνται ἀπὸ τῆς γῆς· ¹⁸ καὶ παραλήψονται τὴν βασιλείαν ἅγιοι ὑψίστου, καὶ καθεξέσουσι τὴν βασιλείαν ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. 20 19 τότε ἤθελον ἐξακριβώσασθαι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου τοῦ διαφθε- 21 ροντος πάντα καὶ ὑπερφόβου, καὶ ἰδοὺ οἱ δδόντες αὐτοῦ σιδηροὶ καὶ οἱ 22 ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοί, κατεστίοντος πάντας κυκλόθεν καὶ περιπατούντος τοῖς 23 ποσὶ, ²⁰ καὶ περὶ τῶν δέκα κεράτων αὐτοῦ τῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ 24 ἐνὸς τοῦ ἄλλου τοῦ προσφυνέντος, καὶ ἐξέπεσαν δι' αὐτοῦ τρία, καὶ τὸ κέρας 25 ἐκεῖνο εἶχεν ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ πρόσφυσις αὐτοῦ 26 ὑπερέφερε τὰ ἄλλα. ²¹ καὶ κατενόουν τὸ κέρας ἐκεῖνο πόλεμον συνιστάμενον 27 πρὸς τοὺς ἁγίους καὶ τροπούμενον αὐτούς, ²² ἕως τοῦ ἔλθειν τὸν παλαιὸν τῶν 28 ἡμερῶν, καὶ τὴν κρίσιν ἔδωκε τοῖς ἁγίοις τοῦ ὑψίστου, καὶ ὁ καιρὸς ἐδόθη 29 καὶ τὸ βασίλειον κατέσχον οἱ ἅγιοι. ²³ καὶ ἐρρέθη μοι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ 30 τετάρτου, ὅτι βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς, ἥτις διοίσει παρὰ πᾶσαν 31 τὴν γῆν, καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἀναστατώσει αὐτήν καὶ κατα- 32 λεανεῖ αὐτήν. ²⁴ καὶ τὰ δέκα κέρατα τῆς βασιλείας δέκα βασιλεῖς στήσονται· 33 καὶ ὁ ἄλλος βασιλεὺς μετὰ τούτους στήσεται, καὶ αὐτὸς διόσει κακοὺς ὑπὲρ 34 τοὺς πρῶτους καὶ τρεῖς βασιλεῖς ταπεινώσει, ²⁵ καὶ ῥήματα εἰς τὸν ὑψίστον 35 λαλήσει καὶ τοὺς ἁγίους τοῦ ὑψίστου κατατρίψει, καὶ προσδέξεται ἀλλοιωῶσαι 36 καιροὺς καὶ νόμον, καὶ παραδοθήσεται πάντα εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἕως καιροῦ 37 καὶ καιρῶν καὶ ἕως ἡμίσεος καιροῦ. ²⁶ καὶ ἡ κρίσις καθίσταται, καὶ τὴν ἐξου- 38 σίαν ἀπολοῦσι, καὶ βουλεύονται μιᾶναι καὶ ἀπολέσαι ἕως τέλους. ²⁷ καὶ τὴν 39 βασιλείαν καὶ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν μεγαλειότητα αὐτῶν καὶ τὴν ἀρχὴν 40 πασῶν τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν βασιλειῶν ἔδωκε λαῷ ἁγίῳ ὑψίστω βασιλεῦσαι

9. Syr. ὁ θρόν. αὐτοῦ . . . codex et Syr. ✕ τροχοὶ αὐτοῦ -- ἔλκων / (cod. / om.) 44. Syr. ✕ θεωρῶν ἤμην / 13. codex παρῆσαν — (sic) αὐτῷ 44. codex et Syr. ✕ καὶ (cod. h. l. repetit ✕) τιμὴ βασιλική / 15. codex et Syr. ✕ ἐτάρασσ. με οἱ διαλ. μου / (sed Syr. om. οἱ διαλ. μου) 18. Syr. ἕως τ. αἰῶνος, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων 19. cod. ap. Holm. et Syr. κατεστίοντες et καταπατούντες 20. Syr. ἐπὶ τ. κεφ. αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ 22. τῶν ex Holm., ed. Rom. om. 23. codex et Syr. ✕ καὶ καταφάγ. πᾶς. τ. γῆν / 24. Syr. ἐκ τῆς βασιλείας 27. Syr. ἀγίῳ ὑψίστω

βασιλείαν αἰώνιον, καὶ πᾶσαι ἐξουσίαι αὐτῷ ὑποταγήσονται καὶ πειθαρχήσουσιν αὐτῷ ἕως καταστροφῆς τοῦ λόγου. ²⁸ ἐγὼ Δανιὴλ σφόδρα ἐκστάσει 28 περιειχόμεν, καὶ ἡ ἔξις μου διήνεγκεν ἐμοί, καὶ τὸ ῥῆμα ἐν καρδίᾳ μου ἐστήριξα.

VIII.

¹Ετους τρίτου βασιλεύοντος Βαλτάσαρ ὅρασις ἦν εἶδον ἐγὼ Δανιὴλ μετὰ τὸ ἰδεῖν με τὴν πρώτην. ²καὶ εἶδον ἐν τῷ ὁράματι τοῦ ἐνυπνίου μου, ἐμοῦ 2 ὄντος ἐν Σούσοις τῇ πόλει, ἣτις ἐστὶν ἐν Ἑλυμαῖδι χώρᾳ, καὶ εἶδον ἐν ὁράματι ἔτι ὄντος μου πρὸς τῇ πύλῃ Αἰλάμ. ³ἀναβλέψας εἶδον κριὸν ἓνα 3 μέγαν ἐστῶτα ἀπέναντι τῆς πύλης, καὶ εἶχε κέρατα, καὶ τὰ κέρατα ὑψηλά, καὶ τὸ ἐν ὑψηλότερον τοῦ ἐτέρου, καὶ τὸ ὑψηλότερον ἀνέβαινε. ⁴μετὰ δὲ 4 ταῦτα εἶδον τὸν κριὸν κερατιζόμενον πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς δυσμὰς καὶ μεσημβρίαν, καὶ πάντα τὰ θηρία οὐκ ἔστησαν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ρυόμενος ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐποίει ὡς ἤθελε καὶ ὑψώθη. ⁵καὶ ἐγὼ διενοούμην, καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο ἀπὸ δυσμῶν ἐπὶ προσώπου 5 τῆς γῆς [καὶ οὐκ ἦν ἀπτόμενος τῆς γῆς], καὶ ἦν τοῦ τράγου κέρας ἐν θεωρητὸν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ⁶καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν κριὸν τὸν τὰ 6 κέρατα ἔχοντα, ὃν εἶδον ἐστῶτα πρὸς τῇ πύλῃ, καὶ ἔδραμε πρὸς αὐτὸν ἐν θυμῷ ὀργῆς. ⁷καὶ εἶδον αὐτὸν προσάγοντα πρὸς τὸν κριόν, καὶ ἐθυμώθη 7 ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐπάταξεν τὸν κριὸν καὶ συνέτριψε τὰ δύο κέρατα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔτι ἦν ἰσχύς ἐν τῷ κριῷ στήναι κατέναντι τοῦ τράγου. καὶ ἐσπάραξεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνέτριψεν αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ρυόμενος τὸν κριὸν ἀπὸ τοῦ τράγου. ⁸καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν κατίσχυσε σφόδρα, καὶ ὅτε 8 κατίσχυσε συνετρίβη αὐτοῦ τὸ κέρας τὸ μέγα, καὶ ἀνέβη ἕτερα τέσσαρα κέρατα κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ. ⁹καὶ ἐξ 9 ἐνὸς αὐτῶν ἀνεφύη κέρας ἰσχυρόν ἐν, καὶ κατίσχυσε καὶ ἐπάταξεν ἐπὶ μεσημβρίαν ἐπὶ νότον καὶ ἐπ' ἀνατολὰς καὶ ἐπὶ βορρᾶν, ¹⁰καὶ ὑψώθη ἕως 10 τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐβράχθη ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῶν ἀστέρων καὶ ἀπὸ αὐτῶν κατεπατήθη, ¹¹ἕως ὁ ἀρχιστράτηγος ῥύσεται τὴν αἰχμαλωσίαν. ¹¹καὶ δι' αὐτὸν τὰ ὅρη τὰ ἀπ' αἰῶνος ἐβράχθη, καὶ ἐξήρθη ὁ τόπος αὐτῶν καὶ θυσία, καὶ ἔστηκεν αὐτὴν ἕως χαμαὶ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εὐωδωθήσαν καὶ ἐγενήθη, καὶ τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται. ¹²καὶ ἐγενήθησαν ἐπὶ τῇ θυσίᾳ αἱ 12 ἁμαρτίαι, καὶ ἐβρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη. καὶ ἐποίησε καὶ εὐωδῶθη. ¹³καὶ 13 ἦκουον ἐτέρου ἁγίου λαλοῦντος. καὶ εἶπεν ὁ ἕτερος ἅγιος τῷ φελομουνὶ τῷ λαλοῦντι Ἔως τίνος τὸ ὄραμα στήσεται καὶ ἡ θυσία ἡ ἀρθεῖσα καὶ ἡ ἁμαρτία ἐρημώσεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὰ ἅγια ἐρημωθήσεται εἰς καταπάτημα; ¹⁴καὶ 14 εἶπεν αὐτῷ Ἔως ἐσπέρας καὶ πρωὶ ἡμέραι διςχίλια τριακόσια, καὶ καθαρῶς στήσεται τὸ ἅγιον. ¹⁵καὶ ἐγένετο ἐν τῷ θεωρεῖν με, ἐγὼ Δανιὴλ τὸ ὄραμα 15 ἐξήτουν διανοηθῆναι, καὶ ἰδοὺ ἔστη κατεναντίον μου ὡς ὅρασις ἀνθρώπου. ¹⁶καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀνθρώπου ἀνὰ μέσον τοῦ Οὐλαὶ καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπεν 16 Γαβριήλ, συνέτιον ἐκείνον τὴν ὅρασιν. καὶ ἀναβοήσας εἶπεν ὁ ἄνθρωπος Ἐπὶ τὸ πρόσταγμα ἐκεῖνο ἡ ὅρασις. ¹⁷καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἐχόμενός μου τῆς 17

27. cod. in marg. ἕως ὧδε τὸ πέρας τοῦ λόγου VIII. 2. codex et Syr. χώρᾳ, ✕ καὶ εἶδ. ἐν ὁράματι /. 3. codex et Syr. ✕ καὶ τὰ κέρ. ὑψηλά /. 5. Verba καὶ οὐκ ἦν απτ. τ. γῆς e Syro sunt ... codex et Syr. ✕ θεωρητόν /. ... αὐτοῦ cum Syro pro αὐτῶν scripsimus. 7. codex et Syr. ἐπάταξ. (Syr. add. αὐτόν) ✕ τὸν κριόν /. 9. Syr. om. ἐπὶ νότον 11. Syr. εὐωδῶθη reddit. 11. Diversa h. l. in unum conflata videntur. 13. codex et Syr. ὁ ἕτερος ✕ (cod. om. sign.) ἅγιος /. 14. Syr. διςχίλ. καὶ τριακ. 16. codex (et Syr.) ÷ καὶ ἀναβ. εἶπ. ὁ ἄνθρ. (h. l. repetit ÷) ἐπὶ τὸ πρ. ἐκ. ἡ ὅρασις /.

στάσεως· καὶ ἐν τῷ ἔρρεσθαι αὐτὸν ἐθορυβήσῃ καὶ ἔπεσα ἐπὶ πρόσωπόν μου· καὶ εἶπέ μοι Διανοήζητι, υἱὲ ἀνθρώπου· ἔτι γὰρ εἷς ὥραν καιροῦ τοῦτο τὸ δ' ὄραμα. ¹⁸ καὶ λαλοῦντος αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἐκοιμήσῃ ἐπὶ πρόσωπον χαμαί, ¹⁹ καὶ ἀψάμενός μου ἤγειρέ με ἐπὶ τοῦ τόπου, καὶ εἶπέ μοι ¹⁹ Ἴδου ἐγὼ ἀπαγγέλλω σοι ὃ ἔσται ἐπ' ἐσχάτου τῆς ὀργῆς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου· ἔτι γὰρ ²⁰ εἰς ὥρας καιροῦ συντελείας μενεῖ. ²⁰ τὸν κρὶν ὃν εἶδες τὸν ἔχοντα τὰ κέρατα, ²¹ βασιλεὺς Μήδων καὶ Περσῶν ἐστί· ²¹ καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἐστί· καὶ τὸ κέρας τὸ μέγα τὸ ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ²² αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος. ²² καὶ τὰ συντριβέντα καὶ ἀναβάντα ὀπίσω αὐτοῦ τέσσαρα κέρατα, τέσσαρες βασιλεῖς τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσονται, ²³ οὐ κατὰ τὴν ἰσχύν αὐτῶν. ²³ καὶ ἐπ' ἐσχάτου τῆς βασιλείας αὐτῶν πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀναστήσεται βασιλεὺς ἀναιδὴς προσώπῳ, διανοοῦ- ²⁴ μένος αἰνίγματα· ²⁴ καὶ στερεωθήσεται ἡ ἰσχύς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, καὶ θυμαστῶς φθереῖ καὶ εὐδοιωθήσεται καὶ ποιήσῃ, καὶ φθереῖ ²⁵ δυνάστας καὶ δῆμον ἁγίων· ²⁵ καὶ ἐπὶ τοὺς ἁγίους τὸ διανόημα αὐτοῦ, καὶ εὐδοιωθήσεται τὸ ψεῦδος ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ὑψωθήσεται, καὶ δόλω ἀφανιεῖ πολλούς, καὶ ἐπὶ ἀπωλείας ἀνδρῶν στήσεται καὶ ²⁶ ποιήσῃ συναγωγὴν χειρὸς καὶ ἀποδώσεται. ²⁶ τὸ ὄραμα τὸ ἐσπέρας καὶ πρῶτὴ ἡρῆσθ' ἐπ' ἀληθείας· καὶ νῦν πεφραγμένον τὸ ὄραμα, ἔτι εἰς ἡμέρας πολλὰς. ²⁷ ²⁷ Εἰγὼ Δανιὴλ ἀσθενήσας ἡμέρας πολλὰς, καὶ ἀνάστας ἐπραγματευομένη πάλιν βασιλικά, καὶ ἐξελευθόμην ἐπὶ τῷ ὁράματι, καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ διανοούμενος.

IX.

Ἔτους πρώτου ἐπὶ Δαρείου τοῦ Ξέρξου ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς Μηδικῆς, ² οἱ ἐβασίλευσαν ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν Χαλδαίων· ² τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐγὼ Δανιὴλ διενοήθην ἐν ταῖς βίβλοις πὺν ἀριζμὸν τῶν ἐτῶν, ὅτε ἐγένετο πρόσταγμα τῇ γῇ ἐπὶ Ἱερειάν τὸν προφήτην εἰρεῖραι ³ εἰς ἀναπλήρωσιν ὀνειδισμοῦ Ἱερουσαλὴμ ἐβδομήκοντα ἔτη. ³ καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν εὐρεῖν προσευχὴν καὶ ἔλεος ἐν νηστείαις ⁴ καὶ σάκκῳ καὶ σποδῷ. ⁴ καὶ προσηξάμην πρὸς κύριον τὸν θεόν, ἐξωμολογησάμην καὶ εἶπα Ἴδου κύριε, σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ φοβερός, τηρῶν τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσί σε καὶ τοῖς ⁵ φυλάσσουσι τὰ προστάγματα σου· ⁵ ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἡσεβήσαμεν, ⁶ καὶ ἀπέστημεν καὶ παρέβημεν τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ κρίματά σου, ⁶ καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῶν παιδῶν σου τῶν προφητῶν, οἱ ἐλάλησαν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ δυνάστας ἡμῶν καὶ πατέρας ἡμῶν ⁷ καὶ παντὶ ἔθνει ἐπὶ τῆς γῆς. ⁷ σοι κύριε ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀνθρώποις Ἰούδα καὶ καθημένους ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ τῷ ἔγγιστῳ καὶ τῷ ἀπωτέρῳ ἐν πάσαις ταῖς χώραις, εἰς ἃς διεσκόρπισας αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν τῇ πλημμυρίᾳ ἡ ⁸ ἐπλημμέλησαν ἐναντίον σου. ⁸ δέσποτα, ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς δυνάστασι καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρ- ⁹ τομέν οὐκ. ⁹ τῷ κυρίῳ ἡ δικαιοσύνη καὶ τὸ ἔλεος, ὅτι ἀπέστημεν ἀπὸ σοῦ, ¹⁰ καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατακολουθήσαν τῷ νόμῳ αὐτοῦ, ὃ ἔδωκας ἐνώπιον Μωσῆ καὶ ἡμῶν διὰ τῶν παιδῶν σου τῶν ¹¹ προφητῶν. ¹¹ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐγκατέλιπε τὸν νόμον σου καὶ ἀπέστησαν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου· καὶ ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ κατὰρα καὶ ὁ ὄρκος

22. τὰ συντριβ. ex Holm., ed. Rom. τοῦ -βέντος 26. cod. — τὸ ὄραμα τὸ (nil praeterea) ... ἔτι ex Holm., ed. Rom. add. γὰρ IX. 2. ἐγείρει ar. Holm. om. 4. Syr. καὶ ἐξωμολογησάμην 8. τοῖς sec. ex Holm., ed. Rom. om. 40. αὐτοῦ ex Holm., ed. Rom. σου

ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ Μωσῇ παιδὸς τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ,
¹² καὶ ἔστησεν ἡμῖν τὰ προστάγματα αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ¹²
ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν, ὅσα ἔκρινας ἡμῖν ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς κατὰ μεγάλα,
οἷα οὐκ ἐγενήθη ὑπὸ τὸν οὐρανὸν καθότι ἐγενήθη ἐν Ἱερουσαλὴμ. ¹³ κατὰ ¹³
τὰ γεγραμμένα ἐν διαθήκῃ Μωσῇ, πάντα τὰ κακὰ ἐπῆλθεν ἡμῖν· καὶ οὐκ
ἐξεζητήσαμεν τὸ πρόσωπον κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἀποστήναι ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν
ἡμῶν καὶ διανοηθῆναι τὴν δικαιοσύνην σου, κύριε. ¹⁴ καὶ ἠγγύπησεν κύριος ¹⁴
ὁ Θεὸς ἐπὶ τὰ κακὰ καὶ ἐπήγαγεν ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι δίκαιος κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν
ἐπὶ πάντα ὅσα ἂν ποιήσῃ, καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ νῦν, ¹⁵
δέσποτα κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξαγαγὼν τὸν λαόν σου ἐξ Αἰγύπτου τῷ
βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην,
ἡμάρτομεν, ἡγνοήκαμεν. ¹⁶ δέσποτα, κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου ἀποστραφῆτω ¹⁶
ὁ θυμὸς σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς πόλεώς σου Ἱερουσαλὴμ, ὅρους τοῦ
ἁγίου σου· ὅτι ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς ἀγνοίαις τῶν πατέρων
ἡμῶν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ δῆμός σου, κύριε, εἰς ὀνειδισμὸν ἐν πᾶσι τοῖς περι-
κύκλω ἡμῶν. ¹⁷ καὶ νῦν ἐπάκουσον, δέσποτα, τῆς προσευχῆς τοῦ παιδὸς σου ¹⁷
καὶ ἐπὶ τὰς δεήσεις μου, καὶ ἐπιβλεψάτω τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ὅρος τὸ
ἅγιόν σου τὸ ἔρημον ἕνεκεν τῶν δούλων σου, δέσποτα. ¹⁸ πρόσχεε κύριε ¹⁸
τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου, ἀνοίξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε τὴν
ἐρήμωσιν ἡμῶν καὶ τῆς πόλεώς σου, ἐφ' ἧς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτήν·
οὐ γὰρ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ἡμεῖς δεόμεθα ἐν ταῖς προσευχαῖς ἡμῶν
ἐνώπιόν σου, ἀλλὰ διὰ τὸ σὸν ἔλεος, κύριε, σὺ ἰλάτευσον. ¹⁹ κύριε, ἐπά- ¹⁹
κουσον καὶ ποιήσον, καὶ μὴ χρονίσῃς ἕνεκα σεαυτοῦ, δέσποτα, ὅτι τὸ
ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ τὴν πόλιν σου Σιών καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ.
²⁰ Καὶ ἕως ἐγὼ ἐλάλουν προσευχόμενος καὶ ἐξομολογούμενος τὰς ἁμαρτίας μου ²⁰
καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ δεόμενος ἐν ταῖς προσευχαῖς
ἐναντίον κυρίου Θεοῦ μου καὶ ὑπὲρ τοῦ ὅρους τοῦ ἁγίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,
²¹ καὶ ἔτι λαλοῦντός μου ἐν τῇ προσευχῇ μου, καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ, ὃν εἶδον ²¹
ἐν τῷ ὕπνῳ μου τὴν ἀρχήν, Γαβριὴλ τάχει φερόμενος προσήγγισέ μοι ἐν
ὥρᾳ θυσίας ἐσπερινῆς, ²² καὶ προσῆλθε καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπε Δανιὴλ, ²²
ἄρτι ἐξῆλθον ὑποδείξαι σοι διανοίαν. ²³ ἐν ἀρχῇ τῆς δεήσεώς σου ἐξῆλθε ²³
πρόσταγμα παρὰ κυρίου, καὶ ἐγὼ ἦλθον ὑποδεῖξαι σοι, ὅτι ἐλεεινὸς εἶ, καὶ
διανοήθητι τὸ πρόσταγμα. ²⁴ ἑβδομήκοντα ἑβδομάδες ἐκρίθησαν ἐπὶ τὸν ²⁴
λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν Σιών συντελεσθῆναι τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰς
ἀδικίας σπανίσαι καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας, καὶ διανοηθῆναι τὸ ὄραμα
καὶ δοθῆναι δικαιοσύνην αἰώνιον, καὶ συντελεσθῆναι τὰ ὁράματα καὶ προ-
φήτην, καὶ εὐφρᾶναι ἅγιον ἁγίων. ²⁵ καὶ γνώσῃ καὶ διανοηθῆσθαι καὶ εὐφραν- ²⁵
θῆσθαι καὶ εὐρήσεις προστάγματα ἀποκριθῆναι, καὶ οἰκοδομήσεις Ἱερουσαλὴμ
πόλιν κυρίῳ. ²⁶ καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἐξήκοντα δύο ἀποστα- ²⁶
θῆσεται χροῖσμα καὶ οὐκ ἔσται, καὶ βασιλεία ἐθνῶν φθереῖ τὴν πόλιν καὶ
τὸ ἅγιον μετὰ τοῦ χριστοῦ, καὶ ἥξει ἡ συντέλεια αὐτοῦ μετ' ὀργῆς καὶ ἕως

16. Syr. εἰς ὀνειδισμὸν ἐγένετο 17. Syr. αὐτοῦ pro μου 18. Syr. om.
ἐπ' αὐτῆς ... Syr. ἐπὶ τῇ δικαιοσύνῃ ... Syr. σὺ ἰλάτευσον ἡμῖν 23. ed. Rom.
ἐλεηνός ... Syr. in fine versus add. καὶ διανοήθη τὸ πρόσταγμα. 24. Syr.
τὴν ἀδικίαν σπανίσαι ... Syr. ÷ καὶ δοθ. δικαιοσύνην αἰώνιον / ... codex
et Syr. τὰ ὁράματα (Syr. τὸ ὄραμα) ✕ καὶ (cod. rursus add. ✕) προ-
φήτην / (sed / in cod. plane deest et in Syro post εὐφρᾶναι ponitur)
26. 27. Textum horum duorum versuum confusum et corruptum esse
apparet. Vario modo restitutio temptata est. Tenendum videtur, verba
καὶ πάλιν ἐπιστρέψει usque κατ. συντ. καιρῶν post priorem numerum
καὶ μετὰ ἑπτ. x. ἐβδ. x. ἐξ. δύο collocanda esse, tum vero altero numero

27 καιροῦ συντελείας ἀπὸ πολέμου πολεμηθήσεται. 27 καὶ δυναστεύσει ἡ διαθήκη εἰς πολλούς, καὶ πάλιν ἐπιστρέψει καὶ ἀνοικοδομηθήσεται εἰς πλάτος καὶ μῆκος καὶ κατὰ συντέλειαν καιρῶν, καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομηκοντα καιροὺς καὶ ἑβ' ἑτῶν ἕως καιροῦ συντελείας πολέμου, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ ἐρήμωσις ἐν τῷ κατισχύσαι τὴν διαθήκην. ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας, καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς ἑβδομάδος ἀρθθήσεται ἡ θυσία καὶ ἡ σπονδή, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυσμα τῶν ἐρημώσεων ἔσται ἕως συντελείας, καὶ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

X.

Ἐν τῷ ἐναντιῷ τῷ πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν πρόσταγμα εἰδείχθη τῷ Δανιήλ, ὅς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ· καὶ ἀληθὲς τὸ ὄραμα καὶ τὸ πρόσταγμα, καὶ τὸ πλῆθος τὸ ἰσχυρὸν διανοηθήσεται τὸ πρόσταγμα, 2 καὶ διενοήθη ἐν αὐτῷ ἐν ὁράματι. 2 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγὼ Δανιήλ ἤμην 3 πενθῶν τρεῖς ἑβδομάδας· 3 ἄρτον ἐπιθυμιῶν οὐκ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου, ἔλαιον οὐκ ἠλειψάμην, ἕως τοῦ συντελέσαι με 4 τὰς τρεῖς ἑβδομάδας τῶν ἡμερῶν. 4 καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐπὶ τοῦ χεῖλους τοῦ ποταμοῦ 5 τοῦ μεγάλου, ὅς ἐστι Τίγρις, 5 καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος εἰς ἐνδεδυμένος βύσσινον καὶ τὴν ὀσφὺν περιεζωσμένος βυσσίνῳ, 6 καὶ ἐκ μέσου αὐτοῦ φῶς, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὥσει θαλάσσης, 6 καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὥσει ὄρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὥσει λαμπάδες πυρός, καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ οἱ πόδες ὥσει χαλκὸς ἐξαστράπτων, 7 καὶ φωνὴ λαλιᾶς αὐτοῦ ὥσει φωνὴ βορύβου. 7 καὶ εἶδον ἐγὼ Δανιήλ τὴν ὄρασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ὄντες μετ' ἐμοῦ οὐκ εἶδον τὴν ὄρασιν ταύτην, καὶ φόβος ἰσχυρὸς ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀπέδρασαν 8 ἐν σπουδῇ. 8 καὶ ἐγὼ κατελείφθην μόνος καὶ εἶδον τὴν ὄρασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οὐ κατελείφθην ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐπεστράφη 9 ἐπ' ἐμέ εἰς φόβον, καὶ οὐ κατίσχυσα. 9 καὶ οὐκ ἤκουσα τὴν φωνὴν λαλιᾶς αὐτοῦ· ἐγὼ ἤμην πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν. 10 καὶ ἰδοὺ χεῖρα προσήγαγέ μοι καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τῶν γονάτων ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν 11 ποδῶν μου, 11 καὶ εἶπέν μοι Δανιήλ, ἄνθρωπος ἐλεεινός εἶ, διανοηθήσῃ τοῖς προστάγμασιν οἷς ἐγὼ λαλῶ ἐπὶ σέ, καὶ στήθῃ ἐπὶ τοῦ τόπου σου, ἄρτι γὰρ ἀπεστάλην ἐπὶ σέ· καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ τὸ πρόσταγμα 12 τοῦτο ἔστην τρέμων. 12 καὶ εἶπεν πρὸς μέ Μὴ φοβοῦ, Δανιήλ, ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἣς ἔδωκας τὸ πρόσωπόν σου διανοηθῆναι καὶ ταπεινωθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, εἰς ηκουσῇ τὸ ῥῆμά σου, καὶ ἐγὼ 13 εἰσῆλθον τῷ ῥήματί σου. 13 καὶ στρατηγὸς βασιλέως Περσῶν ἀντίσεικεν ἐναντίον μου εἰκοσι καὶ μίαν ἡμέραν· καὶ ἰδοὺ Μιχαὴλ εἰς τῶν ἀρχόντων τῶν πρώτων ἐπῆλθε βοηθῆσαι μοι, καὶ αὐτὸν ἐκεῖ κατέλιπον μετὰ 14 τοῦ στρατηγοῦ βασιλέως Περσῶν, 14 καὶ εἶπέν μοι Ἦλθον ὑποδείξαι σοι τί

inserto καὶ μετὰ ἐ. x. ἐ. καιρ. x. ἑβ' ἑτῶν (Syr. rectius ἔτη) pergendum ἀποσταθῆσεται χροῖσμα usque πολεμηθήσεται. Difficilius vero est antiquum reliquorum invenire ordinem. Proxime huc quadrant, ut iam Segaius monuit, ἕως καιροῦ συντ. πολέμου, καὶ ἀφαιρ. ἡ ἐρήμωσις, quorum priora Hahnio delenda videbantur. Reliqua idem sic sanavit ut expunctis verbis ἐν τῷ κατ. τ. δ. ἐπὶ πολλούς (pro πολλὰς), quippe ex altera versione ad verba καὶ δυνατ. ἡ διαθ. e. πολλούς appositis, pro ἑβδομάδας corrigeret ἑβδομάδα. 27. codex ÷ ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν [/], Syr. ÷ βδέλυσμα -- - ἐ. τ. ἐρήμωσιν /. X. 4. codex et Syr. ÷ αὐτὸ ἐν ὁράματι /. 3. τὰς cod. ap. Holm. om. 5. Syr. καὶ τ. ὀσφ. αὐτοῦ περιεζ. ἤν 6. Syr. x. οἱ πόδ. αὐτοῦ 44. ed. Rom. ἐλεηνός 42. Syr. καὶ εἰς ηκουσῇ 43. βασιλέως sec. ex Holm., ed. Rom. τοῦ βασ.

ὑπαντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν, ἔτι γὰρ ὄρασις εἰς
 ἡμέρας. ¹⁵ καὶ ἐν τῷ αὐτὸν λαλήσαι μετ' ἐμοῦ τὰ προστάγματα ταῦτα ἔδωκα ¹⁵
 τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐσιώπησα. ¹⁶ καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις χειρὸς ¹⁶
 ἀνθρώπου ἤψατό μου τῶν χειλέων, καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα,
 καὶ εἶπα τῷ ἑστηκότῃ ἀπέναντί μου Κύριε, καὶ ὡς ὄρασις ἐπεστράφη ἐπὶ
 τὸ πλευρόν μου ἐπ' ἐμέ, καὶ οὐκ ἦν ἐπ' ἐμοὶ ἰσχύς. ¹⁷ καὶ πῶς δυνήσεται ¹⁷
 ὁ παῖς λαλήσαι μετὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ; καὶ ἐγὼ ἡσένησα, καὶ οὐκ ἔστιν
 ἐν ἐμοὶ ἰσχύς καὶ πνεῦμα οὐ κατελείφθη ἐν ἐμοί. ¹⁸ καὶ προσέζηκε καὶ ¹⁸
 ἤψατό μου ὡς ὄρασις ἀνθρώπου, καὶ κατίσχυσέ με ¹⁹ καὶ εἶπέν μοι ¹⁹
 Ἀνθρώπος ἐλεεινὸς εἶ, μὴ φοβοῦ, ὑγίαινε, ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ
 λαλήσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ ἔρυσσα καὶ εἶπα Δαλησάτω ὁ κύριός μου, ὅτι
 ἐνίσχυσέ με. ²⁰ καὶ εἶπεν πρὸς μέ Γινώσκεις τί ἦλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν ²⁰
 ἐπιστρέψω διαμάχεσθαι μετὰ τοῦ στρατηγοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν καὶ
 ἐγὼ ἐξεπορευομένην, καὶ ἰδοὺ στρατηγὸς Ἑλλήνων εἰσπορεύετο. ²¹ καὶ μάλα ²¹
 ὑποδείξω σοι τὰ πρῶτα ἐν ἀπογραφῇ ἀληθείας· καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ βοηθῶν
 μετ' ἐμοῦ ὑπὲρ τούτων ἀλλ' ἡ Μιχαὴλ ὁ ἄγγελος.

XI.

Καὶ ἐν τῷ ἑναυτῷ τῷ πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως εἶπέν μοι ἐνίσχυσαι
 καὶ ἀνδρίζεσθαι. ² καὶ νῦν ἦλθον τὴν ἀλήθειαν ὑποδείξαι σοι· ἰδοὺ τρεῖς βασι- ²
 λεῖς ἀνστήκασιν ἐν τῇ Περσίῃ, καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσῃ πλουτον μέγαν παρὰ ²
 πάντας· καὶ ἐν τῷ κατισχύσει αὐτὸν ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ ἐπαναστήσεται παντὶ
 βασιλεῖ Ἑλλήνων. ³ καὶ στήσεται βασιλεὺς δυνατός, καὶ κυριεύσει κυρείας πολλῆς, ³
 καὶ ποιήσει κατ' ὅς ἂν βούληται. ⁴ καὶ ἐν τῷ ἀναστήναι αὐτὸν συντριβήσεται ⁴
 ἡ βασιλεία αὐτοῦ καὶ μερισθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ,
 οὐ κατὰ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυρείαν αὐτοῦ ἣν ἐδυνάστευσεν,
 ὅτι ἀποσταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ ἐτέρους διδάξει ταῦτα. ⁵ καὶ ἐν- ⁵
 ισχύσει βασιλείαν Αἰγύπτου, καὶ εἷς ἐκ τῶν δυναστῶν κατισχύσει αὐτὸν καὶ
 δυναστεύσει· δυναστεία μεγάλη ἡ δυναστεία αὐτοῦ. ⁶ καὶ εἰς συντέλειαν ⁶
 ἑναυτῶν ἄξει αὐτούς· καὶ ἐξελεύσεται βασιλεὺς Αἰγύπτου εἰς τὴν βασιλείαν
 τὴν βορρᾶ ποιήσασθαι συνήκας, καὶ οὐ μὴ κατισχύσει, ὅτι ὁ βραχίων
 αὐτοῦ οὐ στήσῃ ἰσχύν, καὶ ὁ βραχίων αὐτοῦ ναρκήσῃ καὶ τῶν συμπενο-
 μένων μετ' αὐτοῦ, καὶ μενεῖ εἰς ὥρας. ⁷ καὶ ἀναστήσεται φυτόν ἐκ τῆς ⁷
 ῥίζης αὐτοῦ κατ' ἐαυτόν, καὶ ἥξει ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐν ἰσχύϊ αὐτοῦ
 βασιλεὺς βορρᾶ, καὶ ποιήσῃ ταραχὴν καὶ κατισχύσει, ⁸ καὶ τοὺς θεοὺς ⁸
 αὐτῶν καταστρέψει μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄχλους αὐτῶν
 μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμημάτων αὐτῶν, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον,
 ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἀπολίσσουσιν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἔσται ἔτος βασιλεῖ βορρᾶ.
⁹ καὶ ἐξελεύσεται εἰς βασιλείαν Αἰγύπτου ἡμέρας, καὶ ἐπιστρέψει ⁹
 εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ ἐρετισθήσεται καὶ συναξει ¹⁰
 συναγωγὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ἐξελεύσεται κατ' αὐτὴν κατασύρων, παρελεύ-
 σεται καὶ ἐπιστρέψει· ¹¹ καὶ παροξυνθήσεται ἐπὶ πολὺ καὶ ὀργισθήσεται ¹¹
 βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ ἐξελεύσεται καὶ πολεμήσῃ μετὰ βασιλέως βορρᾶ,
 καὶ στήσῃ ὄχλον πολύν, καὶ παραδοθήσεται ἡ συναγωγὴ εἰς τὰς χεῖρας
 αὐτοῦ. ¹² καὶ λήφεται τὴν συναγωγὴν, καὶ ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, ¹²
 καὶ ταραξεί πολλοὺς καὶ οὐ μὴ φοβηθῇ. ¹³ καὶ ἐπιστρέψει βασιλεὺς βορρᾶ ¹³

14. Syr. ἔτι γὰρ ὥρα εἰς 19. ed. Rom. rursus ἐλεηνός 20. Syr.
 εἰς τί ἦλθον XI. 5. Syr. καὶ δυναστεύσει δυναστεία μεγάλη ἡ δυν. αὐτ.
 6. cod. ap. Holm. βορρᾶν 9. Syr. ✕ βασιλεὺς /. ... εἰς ex Holm.,
 ed. Rom. ἐπὶ 11. codex et Syr. ✕ καὶ ἐξελεύσεται /. et ✕ καὶ στήσῃ
 ὄχλ. πολύν /. ... παραδοθήσεται: ita cod. ap. Holm., ed. Rom. -θήσει

καὶ συνάξει πόλεως συναγωγὴν μείζονα παρὰ τὴν πρώτην κατὰ συντέλειαν καιροῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ εἰςελεύσεται εἰς αὐτὴν ἐπ' αὐτὸν ἐν ὄχλῳ πολλῷ καὶ
 14 ἐν χρήμασι πολλοῖς. ¹⁴ καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις διάνοιαι ἀναστήσονται ἐπὶ τὸν βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἀνοικοδομήσει τὰ πεπτωκότα τοῦ ἔθνους σου
 15 καὶ ἀναστήσεται εἰς τὸ ἀναστήσαι τὴν προφητείαν, καὶ προσκόψουσι. ¹⁵ καὶ ἐπελεύσεται βασιλεὺς βορρᾶ, καὶ ἐπιστρέψει τὰ δοράτα αὐτοῦ καὶ λήψεται τὴν πόλιν τὴν ὀχυράν, καὶ οἱ βραχίονες βασιλέως Αἰγύπτου στήσονται μετὰ τῶν δυναστῶν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῷ ἰσχύς εἰς τὸ ἀντιστῆναι αὐτῷ.
 16 ¹⁶ καὶ ποιήσει ὁ εἰσπορευόμενος ἐπ' αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνθεστηκώς ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ στήσεται ἐν τῇ χώρᾳ [θελήσεως],
 17 καὶ ἐπιτελεσθήσεται πάντα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ δώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπελθεῖν βίᾳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ συνθήκας μετ' αὐτοῦ ποιήσεται, καὶ θυγατέρα ἀνδρῶπου δώσει αὐτῷ εἰς τὸ φθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ πείσεται
 18 καὶ οὐκ ἔσται. ¹⁸ καὶ δώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ λήψεται πολλούς, καὶ ἐπιστρέψει ὄργην ὀνειδισμοῦ αὐτῶν ἐν ὀρκῷ κατὰ τὸν ὄνει-
 19 δισμὸν αὐτοῦ. ¹⁹ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὸ κατισχύσαι τὴν χώραν αὐτοῦ, καὶ προσκόψει καὶ πεσεῖται, καὶ οὐχ εὐρεθήσεται. ²⁰ καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ρίζης αὐτοῦ φυτὸν βασιλείας εἰς ἀνάστασιν, ἀνὴρ τύπτων δόξαν
 21 βασιλέως, ²¹ καὶ ἐν ἡμέραις ἐσχάταις συντριβήσεται, καὶ οὐκ ἐν ὀργῇ οὐδὲ ἐν πολέμῳ· καὶ ἀναστήσεται ἐπὶ τὸν τόπον αὐτοῦ εὐκαταφρόνητος, καὶ οὐ δοθήσεται ἐπ' αὐτὸν δόξα βασιλέως, καὶ ἥξει ἐξάπινα, κατισχύσει βασιλεὺς
 22 ἐν κληροδοσίᾳ αὐτοῦ, ²² καὶ τοὺς βραχίονας τοὺς συντριβέντας συντρίψει ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. ²³ καὶ μετὰ τῆς διαθήκης καὶ δήμου συνταγέντος μετ' αὐτοῦ
 24 ποιήσει ψεῦδος, καὶ ἐπὶ ἔθνους ἰσχυρὸν ἐν ὀλιγοσπῷ ἔθνεϊ. ²⁴ ἐξάπινα ἐρμηύσει πόλιν, καὶ ποιήσει ὅσα οὐκ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ οὐδὲ οἱ πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ· προνομήν καὶ σκῦλα καὶ χρήματα αὐτοῖς δώσει, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἰσχυρὰν διανοηθήσεται, καὶ οἱ λογισμοὶ αὐτοῦ εἰς μάτην.
 25 ²⁵ καὶ ἐγερθήσεται ἡ ἰσχύς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδιά αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα Αἰγύπτου ἐν ὄχλῳ πολλῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐρεθισθήσεται εἰς πόλεμον ἐν ὄχλῳ ἰσχυρῷ σφόδρα λίαν· καὶ οὐ στήσεται, ὅτι διανοηθήσεται ἐπ' αὐτὸν
 26 διάνοια. ²⁶ καὶ καταναλώσουσιν αὐτὸν μέριμναι αὐτοῦ καὶ ἀποστρέψουσιν αὐτόν, καὶ παρελεύσεται καὶ κατασυριεῖ, καὶ πεσοῦνται τραυματῖαι πολλοί.
 27 ²⁷ καὶ δύο βασιλεῖς μόνοι δειπνήσουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ εἰς μιᾶς τραπέζης φάγονται, καὶ ψευδολογήσουσι καὶ οὐκ εὐοδωθήσονται· ἔτι γὰρ συντέλεια
 28 εἰς καιρόν. ²⁸ καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ τὴν χώραν αὐτοῦ ἐν χρήμασι πολλοῖς, καὶ ἡ καρδιά αὐτοῦ ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου, ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ τὴν χώραν αὐτοῦ· ²⁹ εἰς καιρὸν ἐπιστρέψει καὶ εἰςελεύσεται εἰς Αἴγυπτον,
 30 καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη καὶ ἡ ἐσχάτη. ³⁰ καὶ ἤξουσιν Ῥωμαῖοι καὶ ἐξώσουσιν αὐτόν καὶ ἐμβριμήσονται αὐτῷ, καὶ ἐπιστρέψει καὶ ὀργισθήσεται ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου· καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει καὶ διανοηθήσεται
 31 ἐπ' αὐτοὺς ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου. ³¹ καὶ βραχίονες παρ' αὐτοῦ στήσονται καὶ μιανοῦσι τὸ ἅγιον τοῦ φόβου, καὶ ἀποστήσουσι
 32 τὴν θυσίαν καὶ δώσουσι βδελυγμὰ ἐρμηύσεως, ³² καὶ ἐν ἁμαρτίαις διαθήκης μιανοῦσιν ἐν σκλήρῳ λαῷ. καὶ ὁ δῆμος ὁ γινώσκων ταῦτα κατισχύσουσι

14. ap. Holm. ἀναστήναι 16. θελήσεως e Syro est, quod rectum esse testantur Hier. et Theodoret. et codicis a Montefalc. excussi ad h. l. nota ... πάντα: ita ap. Holm. et Syr., ed. Rom. add. τὰ 17. Syr. πᾶν τὸ ἔργον αὐτοῦ 25. Syr. non διάνοια sed διανοία legit 26. παρελεύσεται cum Syro scripsimus; in cod. est παρελεύσονται 29. codex et Syr. ✕ ἐπιστρέψει /. 30. codex et Syr. ÷ καὶ ἐπιστρ. καὶ ὀργισθήσεται /. 32. Segarius pro ἐν σκληρῷ λαῷ reponi voluit ἐν κληροδοσίᾳ, similiter Hahnus ἐν κληρῷ.

καὶ ποιήσουσι, ³³ καὶ ἐννοούμενοι τοῦ ἔθνους συνήσουσιν εἰς πολλούς, καὶ 33
προσκόψουσι ῥομφαία καὶ παλαιωθήσονται ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ
ἐν προνομῇ ἡμερῶν κηλιδωθήσονται. ³⁴ καὶ ὅτ' ἂν συντρίβωνται, συνάξουσιν 34
ἰσχύον βραχεῖαν, καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ' αὐτοὺς πολλοὶ ἐπὶ πόλεως καὶ
πολλοὶ ὡς ἐν κληροδοσίᾳ. ³⁵ καὶ ἐκ τῶν συνιέντων διανοηθήσονται εἰς τὸ 35
καταρίσαι ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὸ ἐκλεγῆναι καὶ εἰς τὸ καταρίσθῃναι ἕως καιροῦ
συντελείας· ἔτι γὰρ καιρὸς εἰς ὥρας. ³⁶ καὶ ποιήσει κατὰ τὸ βέλημα αὐτοῦ 36
ὁ βασιλεὺς, καὶ παροργισθήσεται καὶ ὑψωθήσεται ἐπὶ πάντα θεόν, καὶ ἐπὶ
τὸν θεόν τῶν θεῶν ἔξαλλα λαλήσει, καὶ εὐδοκῶνται ἕως ἂν συντελεσθῇ
ἡ ὀργή· εἰς αὐτὸν γὰρ συντέλεια γίνεται. ³⁷ καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς τῶν πατέρων 37
αὐτοῦ οὐ μὴ προνοήσῃ, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ γυναικὸς οὐ μὴ προνοήσῃ, ὅτι ἐν
παντὶ ὑψωθήσεται, καὶ ὑποταγθήσεται αὐτῷ ἔθνη ἰσχυρά. ³⁸ ἐπὶ τὸν τόπον 38
αὐτοῦ κινήσει, καὶ θεὸν ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ τιμήσει ἐν
χρυσῷ καὶ ἀργυρῷ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ. ³⁹ καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ ποιήσει 39
πόλεων καὶ εἰς ὀχύρωμα ἰσχυρὸν ἥξει μετὰ θεοῦ ἁλλοτρίου· οὐ ἐὰν ἐπιγνῶ,
πληθύνει δόξαν καὶ κατακυριεύσει αὐτοῦ ἐπὶ πολλὴ καὶ χώραν ἀπομεριεῖ εἰς
δωρεάν. ⁴⁰ καὶ κατ' ὥραν συντελείας συγκερατισθήσεται αὐτῷ ὁ βασιλεὺς 40
Αἰγύπτου, καὶ ἐποργασθήσεται αὐτῷ βασιλεὺς βορρᾶ ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἵπποις
πολλοῖς καὶ ἐν πλοίοις πολλοῖς, καὶ εἰσελεύσεται εἰς χώραν Αἰγύπτου. ⁴¹ καὶ 41
ἐπελεύσεται εἰς τὴν χώραν μου, καὶ πολλὰι σκανδαλισθήσονται· καὶ αὗται
σωθήσονται ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ, Ἐδὼμ καὶ Μωάβ καὶ κεφαλαιὸν υἱὸν Ἀμμὼν.
⁴² καὶ ἀποστείλει χεῖρα αὐτοῦ ἐν ταῖς γαίαις, καὶ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου οὐκ 42
ἔσται ἐν αὐτῇ διασωζόμενος. ⁴³ καὶ κρατήσῃ τοῦ τόπου τοῦ χρυσοῦ καὶ 43
τοῦ τόπου τοῦ ἀργυρίου καὶ πάσης τῆς ἐπιθυμίας Αἰγύπτου, καὶ Αἰβύες
καὶ Αἰθίοπες ἔσονται ἐν τῷ ὄχλῳ αὐτοῦ. ⁴⁴ καὶ ἀκοή ταράξει αὐτὸν ἀπὸ 44
ἀνατολῶν καὶ βορρᾶ, καὶ ἐξελεύσεται ἐν θυμῷ ἰσχυρῷ καὶ ῥομφαίᾳ ἀφανίσει
καὶ ἀποκτείνει πολλούς, ⁴⁵ καὶ στήσῃ αὐτοῦ τὴν σκηνὴν τότε ἀνὰ μέσον 45
τῶν θαλασσῶν καὶ τοῦ ὄρους τῆς βελήσεως τοῦ ἁγίου· καὶ ἥξει ὥρα τῆς
συντελείας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ βοηθῶν αὐτῷ.

XII.

Καὶ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην παρελεύσεται Μιχαὴλ ὁ ἄγγελος ὁ μέγας
ὁ ἐστηκὼς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· ἐκείνη ἡ ἡμέρα βλίψεως, οἳ οὐκ
ἐγενήθη ἀφ' οὗ ἐγενήθησαν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης· καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
ὑψωθήσεται πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἂν εὐρεθῇ ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ βιβλίῳ. ² καὶ πολλοὶ 2
τῶν καθευδόντων ἐν τῷ πλάτει τῆς γῆς ἀναστήσονται, οἱ μὲν εἰς ζωὴν αἰώνιον,
οἱ δὲ εἰς ὄνειδισμόν, οἱ δὲ εἰς διασποράν καὶ αἰσχύνην αἰώνιον· ³ καὶ οἱ συνιέν- 3
τες φανοῦσιν ὡς φωστῆρες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ κατισχύοντες τοὺς λόγους μου
ὥσει τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁴ καὶ σὺ Δανιὴλ 4
κάλυψον τὰ προστάγματα καὶ σφράγισαι τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας,
ἕως ἂν ἀπομανῶσιν οἱ πολλοὶ καὶ πλησθῇ ἡ γῆ ἀδικίας. ⁵ καὶ εἶδον ἐγὼ 5
Δανιὴλ, καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἰστήκεισαν, εἷς ἔνθεν τοῦ ποταμοῦ καὶ εἷς
ἐνθεν. ⁶ καὶ εἶπα τῷ ἐν τῷ περιβεβλημένῳ τὰ βύσσινά μου τῷ ἐπάνω [τοῦ ὕδατος 6
τοῦ ποταμοῦ]· Πότε οὖν συντέλεια ὧν εἰρηκάς μοι τὸν θυμαστών καὶ ὁ
καταρισμὸς τούτων; ⁷ καὶ ἤκουσα τοῦ περιβεβλημένου τὰ βύσσινά μου, ὃς ἦν 7

35. cod. ap. Holm. καταρίσθῃναι ἑαυτοὺς εἰς 37. Syr. ἐπὶ τὸν θεόν . . .
Ber.: pro eo quod nos --- et erit in concupiscentiis feminarum, LXX
translulerunt et concupiscentiis mulierum non subiacebit. 38. Syr. κινήσεται
scribi iubet. 41. 42. codex et Syr. ✕ καὶ πολλὰι σκ. x. αὐτ. σωθ. ἁ. χειρὸς
(Syr. χειρῶν) αὐτοῦ --- ἐν ταῖς γαίαις /. XII. 6. Syr. et cod. ap. Holm.
om, τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ . . . codex et Syr. ÷ καὶ ὁ καθαρ. τούτων /,

ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, ἕως καιροῦ συντελείας, καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν καὶ τὴν ἀριστερὰν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὤμοσε τὸν ζῶντα εἰς τὸν αἰῶνα θεὸν ὅτι εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἡμῖς καιροῦ ἡ συντέλεια χειρῶν 8 ἀφέσεως λαοῦ ἁγίου, καὶ συντελεσθήσεται πάντα ταῦτα. ⁸ καὶ ἐγὼ ἤκουσα καὶ οὐ διανοήθην παρ' αὐτὸν τὸν καιρόν, καὶ εἶπα Κύριε, τίς ἡ λύσις τοῦ 9 λόγου τούτου, καὶ τίνες αἱ παραβολαὶ αὗται; ⁹ καὶ εἶπέ μοι Ἀπότηρχε Δανιήλ, ὅτι κατακεκαλυμμένα καὶ ἐσφραγισμένα τὰ προστάγματα, ἕως ἂν πειρασθῶσι 10 καὶ ἁγιασθῶσι πολλοί, ¹⁰ καὶ ἀμάρτωσιν οἱ ἀμάρτωλοι καὶ οὐ μὴ διανοηθῶσι πάντες οἱ ἀμαρτωλοὶ, καὶ οἱ διανοούμενοι προσέξουσιν. ¹¹ ἀφ' οὗ ἂν ἀποσταθῇ ἡ θυσία διὰ παντὸς καὶ ἐτοιμασθῇ δοθῆναι τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώ- 12 σεως, ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐνεθήκοντα. ¹² μακάριος ὁ ἐμμένων, καὶ 13 συνάξει εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριάκοντα πέντε. ¹³ καὶ σὺ βάδιζον, ἀναπαύου· ἔτι γὰρ εἰσιν ἡμέραι καὶ ὥραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναπαύσῃ καὶ ἀναστήσῃ ἐπὶ τὴν δόξαν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

Σ Ο Υ Σ Α Ν Ν Α.

2 Καὶ ἦν ἀνὴρ οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωακεὶμ. ² καὶ ἔλαβε γυναῖκα ἣ ὄνομα Σουσάννα, θυγάτηρ Χελκίου, καλὴ σφόδρα καὶ 3 φοβουμένη τὸν κύριον. ³ καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς δίκαιοι, καὶ ἐδίδαξαν τὴν 4 θυγατέρα αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ. ⁴ καὶ ἦν Ἰωακεὶμ πλούσιος σφόδρα, καὶ ἦν αὐτῷ παράδεισος γεινῶν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πρὸς αὐτὸν προσ- 5 ἦγοντο οἱ Ἰουδαῖοι διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐνδοξότερον πάντων. ⁵ καὶ ἀπεδείχθησαν δύο πρεσβύτεροι ἐκ τοῦ λαοῦ κριταὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ; περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ δεσπότης ὅτι ἐξῆλθεν ἀνομία ἐκ Βαβυλῶνος ἐκ πρεσβυτέρων κριτῶν, οἱ 6 ἐδόκουν κυβερνᾶν τὸν λαόν. ⁶ καὶ ἤρχοντο κρίσεις ἐξ ἄλλων πόλεων πρὸς 7 αὐτούς. ⁷ οὗτοι ἰδόντες γυναῖκα ἀστείαν τῷ εἶδει, γυναῖκα ἀδελφοῦ αὐτῶν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὄνομα Σουσάννα, θυγατέρα Χελκίου, γυναῖκα Ἰωακεὶμ, 8 περιπατοῦσαν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τὸ δειλινόν, ⁸ καὶ ἐπι- 9 θυμήσαντες αὐτῆς ⁹ διέστρεψαν τὸν νοῦν αὐτῶν καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τὸν οὐρανὸν μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων 10 δικαίων. ¹⁰ καὶ ἀμφοτέροις ἦσαν κατανενοημένοι περὶ αὐτῆς, καὶ ἕτερος τῷ 11 ἑτέρῳ οὐ προσεποιεῖτο τὸ κακὸν τὸ ἔχον αὐτοὺς περὶ αὐτῆς, οὐδὲ ἡ γυνὴ 12 ἔγνων τὸ πρᾶγμα τοῦτο. ¹² καὶ ὥς ἐγένετο ὁ ὄρθρος, ἐρχόμενοι ἐκλεπτον ἀλλήλους σπεύδοντες, τίς φανήσεται αὐτῇ πρότερος καὶ λαλήσει πρὸς αὐτήν.

8. τίνες cum Syro et cod. ap. Holm. pro τίνος, quod in ed. Rom. legitur. 11. Cum Syro scripseris ἡμέραι χιλίαι διακοσμία ἐνεθήκοντα. 13. codex et Syr. ÷ ἔτι γὰρ --- εἰς ἀναπλ. συντελείας /.

Subscriptum est in codice: δανιήλ κατὰ τοὺς ο'. ἐργάφῃ ἐξ ἀντιγράφου ἔχοντος τὴν ὑπόσημειωσιν ταύτην· ἐργάφῃ ἐκ τῶν τετραπλῶν, ἐξ ὧν καὶ παρετέθη:

4—5. Verba Καὶ ἦν ἀνὴρ --- ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ in codice praepositos habent lemniscos (S), in Syro obelos ÷; praeterea in illo additum est monogramma quod ASTh i. e. Aquilam Symmachum et Theodotionem significare videtur, in hoc vero litterae S et Th adduntur quibus omnino Symmachus et Theodotion significantur. 8 sq. Syr. ἐπεθύμησαν αὐτῆς διαστρέφοντες

¹³ καὶ ἰδοὺ αὕτη κατὰ τὸ εἰωθὸς περιεπάτει, καὶ ὁ εἰς τῶν πρεσβυτέρων 13
ἐληλύθει, καὶ ἰδοὺ ὁ ἕτερος παρεγένετο, καὶ εἰς τὸν ἕτερον ἀνέκρινε λέγων
Τί σὺ οὕτως ὄρθρου ἐξῆλθες οὐ παραλαβὼν με; ¹⁴ καὶ ἐξωμολογήσαντο πρὸς 14
ἀλλήλους ἕκαστος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ εἶπεν εἰς τῷ ἑτέρῳ Πορεύσῳμεν 19
πρὸς αὐτήν· καὶ συνδέμενοι προσήλθουσιν αὐτῇ καὶ ἐξεβιάζοντο αὐτήν. ²² καὶ 22
εἶπεν αὐτοῖς ἡ Ἰουδαία Οἶδα ὅτι ἐὰν πράξω τοῦτο θάνατός μοι ἐστί, καὶ
ἐὰν μὴ πράξω οὐκ ἐκφεύξομαι τὰς χεῖρας ὑμῶν· ²³ κάλλιον δέ με μὴ 23
πράξασαν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἀμαρτεῖν ἐνώπιον κυρίου. ²⁸ οἱ δὲ 28
παράνομοι ἄνδρες ἀπέστρεψαν ἀπειλοῦντες ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνεδρεύνοντες ἵνα
θανατώσουσιν αὐτήν· καὶ ἐλθόντες ἐπὶ τὴν συναγωγὴν τῆς πόλεως οὐ παρώκουν,
καὶ συνήδρευσαν οἱ ὄντες ἐκεῖ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ. ²⁹ καὶ ἀναστάντες οἱ 29
δύο πρεσβύτεροι καὶ κριταὶ εἶπαν Ἀποστείλατε ἐπὶ Σουσάνναν, θυγατέρα
Χελκίου, ἥτις ἐστὶ γυνὴ Ἰωακείμ. οἱ δὲ εὐθὺς ἐκάλεσαν αὐτήν. ³⁰ ὡς δὲ 30
παρεγενήθη ἡ γυνὴ σὺν τῷ πατρὶ ἑαυτῆς καὶ τῇ μητρὶ, καὶ οἱ παῖδες καὶ
αἱ παιδίσκαι αὐτῆς ὄντες τὸν ἀριθμὸν πεντήκοντα παρεγένοντο, καὶ τὰ παιδία
Σουσάννας τέσσαρα. ³¹ ἣν δὲ ἡ γυνὴ τρυφερά σφόδρα. ³² καὶ προσέταξαν 31 32
οἱ παράνομοι ἀποκαλύψαι αὐτήν, ἵνα ἐμπλησθῶσι κάλλους ἐπιθυμίας αὐτῆς.
³³ καὶ ἐκάλισαν οἱ παρ' αὐτῆς πάντες καὶ ὅσοι αὐτὴν ᾔδεισαν πάντες. 33
³⁴ ἀναστάντες δὲ οἱ πρεσβύτεροι καὶ κριταὶ ἐπέστηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ 34
τῆς κεφαλῆς αὐτῆς. ³⁵ ἡ δὲ καρδία αὐτῆς ἐπεποίθει ἐπὶ κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῆς, 35
καὶ ἀνακύψασα ἔκλαυσεν ἐν αὐτῇ λέγουσα Κύριε ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ εἰδὼς
τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν, σὺ οἶδας ὅτι οὐκ ἐποίησα ἃ πονηρεύονται
οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐπ' ἐμοί. καὶ ἐσχήκουσε κύριος τῆς δεήσεως αὐτῆς. ³⁶ οἱ δὲ 36
δύο πρεσβύτεροι εἶπαν Ἡμεῖς περιπατοῦμεν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρός
αὐτῆς, ³⁷ καὶ κυκλοῦντες τὸ στάδιον εἶδομεν ταύτην ἀναπανομένην μετὰ 37
ἀνδρός, καὶ στάντες ἐξωροῦμεν αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις, ³⁸ καὶ αὐτοὶ 38
οὐκ ᾔδεισαν ὅτι εἰστήκαμεν. τότε συνειπάμεθα ἀλλήλοις λέγοντες Μάθωμεν
τίνες εἰσὶν οὗτοι. ³⁹ καὶ προσελθόντες ἐπέγνωμεν αὐτήν· ὁ δὲ νεανίσκος ἔφυγε 39
συγκεκαλυμμένος. ⁴⁰ ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι ἐπηρεώμενοι αὐτήν Τίς ὁ ἄν- 40
θρωπος; καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν ἡμῖν τίς ἦν. ταῦτα μαρτυροῦμεν. ⁴¹ καὶ ἐπὶ 41
στευσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ πᾶσα ὡς πρεσβυτέρων ὄντων καὶ κριτῶν τοῦ
λαοῦ. ⁴² καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου, ἐκείνης ἐξαγομένης ἀπολέσθαι, καὶ ἔδωκεν 42
ὁ ἄγγελος, καθὼς προσετάγη, πνεῦμα συνέσεως νεωτέρῳ ὄντι Δανιὴλ. ⁴⁸ δια- 48
στείλας δὲ Δανιὴλ τὸν ὄχλον καὶ στὰς ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Οὕτως μωροὶ
υἱοὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἀνακρίναντες οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγνόντες ἀπεκτείνετε θυγατέρα
Ἰσραὴλ; ⁵¹ καὶ νῦν διαχωρίσατέ μοι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων μακρὰν ἵνα ἐτάσῃ 51
αὐτούς. ὡς δὲ διεχωρίσθησαν, εἶπε Δανιὴλ τῇ συναγωγῇ Νῦν μὴ βλέψητε
ὅτι οὗτοί εἰσι πρεσβύτεροι, λέγοντες Οὐ μὴ ψεύσονται, ἀλλὰ ἀνακρινῶ αὐτοὺς
κατὰ τὰ ὑποκρίνοντά μοι. ⁵² καὶ ἐκάλεσε τὸν ἕνα αὐτῶν, καὶ προσήγαγον 52
τὸν πρεσβύτερον τῷ νεωτέρῳ· καὶ εἶπεν αὐτῷ Δανιὴλ Ἄκουε, ἄκουε, πεπα-
λαιώμενος ἡμερῶν κακῶν, νῦν ἥκασί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἃς ἐποίησας τὸ πρότερον,
⁵³ πιαστευθεὶς ἀκούειν καὶ κρίνειν κρίσεις θάνατον ἐπιφερούσας, καὶ τὸν μὲν 53
ἀδῶον κατέκρινας, τοὺς δὲ ἐνόχους ἡφίεις, τοῦ κυρίου λέγοντος Ἀδῶον καὶ
δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς. ⁵⁴ νῦν οὖν ὑπὸ τί δένδρον καὶ ποταπῷ τοῦ παρα- 54
δείσου τότῳ ἐώρακας αὐτοὺς ὄντας σὺν ἑαυτοῖς; καὶ εἶπεν ὁ ἀσεβής Ὑπὸ
σχῖνον. ⁵⁵ εἶπε δὲ ὁ νεώτερος Ὁρθῶς ἔψευσαι εἰς τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν· ὁ γὰρ 55
ἄγγελος κυρίου σχίσει σου τὴν ψυχὴν σήμερον. ⁵⁶ καὶ τοῦτον μεταστήσας 56

19. εἰς cum Syro scripsimus, quin codex habeat τις. 28. Syr.
ἤλθον pro ἐλθόντες exprimit. 30. ita omnino (cum Syro) legendum; ex
cod. editum est πεντηκοστοί 35. Syr. καὶ τρίς ἀνακύψασα

εἶπε προσαγαγεῖν αὐτῷ τὸν ἕτερον, καὶ τούτῳ δὲ εἶπεν Διὰ τί διεστραμμένον
 τὸ σπέρμα σου ὡς Σιδῶνος καὶ οὐχ ὡς Ἰούδα· τὸ κάλλος σε ἠπάτησεν,
 57 ἡ μικρὰ ἐπιθυμία. ⁵⁷ καὶ οὕτως ἐποιεῖτε θυγατράσιν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκεῖναι
 φοβούμεναι ὠμίλουσαν ὑμῖν· ἀλλ' οὐ θυγάτηρ Ἰούδα ὑπέμεινε τὴν νόσον
 58 ὑμῶν ἐν ἀνομίᾳ ὑπενεγκεῖν. ⁵⁸ νῦν οὖν λέγε μοι Ὑπὸ τί δένδρον καὶ ἐν ποίῳ
 τοῦ κήπου τόπων κατέλαβες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν Ὑπὸ
 59 πρίνον. ⁵⁹ καὶ εἶπεν Δανιὴλ Ἀμαρτωλέ, νῦν ὁ ἄγγελος κυρίου τὴν ῥομφαίαν
 60 ἕστηκεν ἔχων, ἕως ὁ λαὸς ἐξολοθρεύσει ὑμᾶς, ἵνα καταπρίσῃ σε. ⁶⁰ καὶ πᾶσα
 ἡ συναγωγὴ ἀνεβόησεν ἐπὶ τῷ νεωτέρῳ, ὡς ἐκ τοῦ ἰδίου στόματος ὁμολόγους
 61 αὐτοὺς κατέστησεν ἀμφοτέρους ψευδομόρτυρας. ⁶¹ καὶ ὡς ὁ νόμος διαγορεύει
 62 ἐποίησαν αὐτοῖς, καθὼς ἐπονηρεύσαντο κατὰ τῆς ἀδελφῆς, ⁶² καὶ ἐφίμωσαν
 αὐτοὺς καὶ ἐξαγαγόντες ἔβριψαν εἰς φάραγγα· τότε ὁ ἄγγελος κυρίου ἔβριψε
 63 πῦρ διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ ἐσώθη αἷμα ἀνάιτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ⁶³ διὰ
 64 τοῦτο οἱ νεώτεροι ἀγαπητοὶ Ἰακώβ ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτῶν. ⁶⁴ καὶ ἡμεῖς
 φυλασσάμεθα εἰς υἱοὺς δυνατοὺς νεωτέρους· εὐσεβοῦσι γὰρ νεώτεροι, καὶ
 ἔσται ἐν αὐτοῖς πνεῦμα ἐπιστήμης καὶ συνέσεως εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

ΕΚ ΠΡΟΦΗΤΕΙΑΣ ΑΜΒΑΚΟΥΜ ΥΙΟΥ ΙΗΣΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΛΗΣ ΛΕΥΙ.

Ἄνθρωπός τις ἦν ἱερεὺς, ᾧ ὄνομα Δανιὴλ, υἱὸς Ἀβαλ, συμβιωτῆς τοῦ
 2 βασιλέως Βαβυλῶνος. ² καὶ ἦν εἰδωλὸν Βῆλ, ὃ ἐσέβοντο οἱ Βαβυλώνιοι·
 ἀνηλίσκετο δὲ αὐτῷ κατ' ἐκάστην ἡμέραν σεμιδάλεως ἀρτάβαι δεκαθῦο
 3 καὶ πρόβατα τέσσαρα καὶ ἐλάου μετρηταὶ ἑξ. ³ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσέβετο
 αὐτόν, καὶ ἐπορευέτο ὁ βασιλεὺς κατ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ προσκύνει αὐτῷ,
 Δανιὴλ δὲ προσηύχετο πρὸς κύριον· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Διὰ τί
 4 οὐ προσκυνεῖς τῷ Βῆλ; ⁴ καὶ εἶπε Δανιὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Οὐδένα σέβομαι
 ἐγὼ εἰ μὴ κύριον τὸν θεὸν τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ἔχοντα
 5 πάσης σαρκὸς κυρεῖαν. ⁵ εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτῷ Οὗτος οὖν οὐκ ἔστι θεός;
 6 οὐχ ὁρᾷς ὅσα εἰς αὐτὸν δαπανᾶται κατ' ἐκάστην ἡμέραν; ⁶ καὶ εἶπεν αὐτῷ
 Δανιὴλ Μηδαμῶς μηδεὶς σε παραλογιζέσθω· οὗτος γὰρ ἔσωθεν μὲν πηλινός
 ἔστιν, ἔξωθεν δὲ χαλκοῦς· ὁμνῶ δέ σοι κύριον τὸν θεὸν τῶν θεῶν, ὅτι
 7 οὐδὲν βέβρωκε πώποτε οὗτος. ⁷ καὶ θυμωθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τοὺς
 προεστηκότας τοῦ ἱεροῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Παραδείξατε τὸν ἐσθίοντα τὰ
 8 παρασκευαζόμενα τῷ Βῆλ· εἰ δὲ μὴ γε, ἀποθάνεισθε, ⁸ ἢ Δανιὴλ ὁ φάσκων
 μὴ ἐσθίεσθαι αὐτὰ ὑπ' αὐτοῦ. οἱ δὲ εἶπαν Αὐτὸς ὁ Βῆλ ἔστιν ὁ κατεσθίων
 αὐτά. εἶπε δὲ Δανιὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Γινέσθω οὕτως· ἐὰν μὴ παραδείξω
 ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ Βῆλ ὁ κατεσθίων ταῦτα, ἀποθανοῦμαι καὶ πάντες οἱ

61. Syr. ἐποίησεν et ἀδελφῆς αὐτῶν 63. Syr. οἱ νεώτεροι Ἰακώβ ἀγαπητοί

6. Syr. ÷ ὁμνῶ δέ --- θεῶν /,

παρ' ἐμοί. ⁹ ἦσαν δὲ τῷ Βῆλ ἱερεῖς ἐβδομήκοντα χωρὶς γυναικῶν καὶ τέκνων· ⁹ ἤγαγον δὲ τὸν βασιλέα εἰς τὸ εἰδωλεῖον, ¹⁰ καὶ παρετέθη τὰ βρώματα ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Δανιὴλ, καὶ οἶνος κερασθεὶς εἰσηνέχθη καὶ παρετέθη τῷ Βῆλ. ¹¹ καὶ εἶπε Δανιὴλ Σὺ αὐτὸς ὁράς ὅτι κεῖται ταῦτα, βασιλεῦ· ¹¹ ¹² σὺ οὖν ἐπισφραγίσαι τὰς κλεῖδας τοῦ ναοῦ, ἐπὶ ἀν κλεισθῇ. ἤρесе δὲ ὁ ¹² λόγος τῷ βασιλεῖ. ¹³ ὁ δὲ Δανιὴλ ἐκέλευσε τοὺς παρ' αὐτοῦ ἐκβαλόντας πάντας ¹³ ἐκ τοῦ ναοῦ καταστήσαι ὅλον τὸν ναὸν σποδῶ, οὐδενὸς τῶν ἐκτὸς αὐτοῦ εἰδότος. καὶ τότε σφραγισάμενος τὸν ναὸν ἐκέλευσε σφραγίσαι τῷ τοῦ βασιλέως δακτυλίῳ καὶ τοῖς δακτυλίοις τινῶν ἐνδόξων ἱερέων· καὶ ἐγένετο οὕτως. ¹⁴ καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον παρεγένοντο ἐπὶ τὸν τόπον· οἱ δὲ ἱερεῖς τοῦ Βῆλ ¹⁴ διὰ ψευδοθυρίδων εἰσελθόντες κατεφάγosan πάντα τὰ παρακείμενα τῷ Βῆλ καὶ ἐξέπιον τὸν οἶνον. ¹⁵ καὶ εἶπεν Δανιὴλ Ἐπίδετε τὰς σφραγίδας ὑμῶν εἰ ¹⁵ μένουσιν, ἄνδρες ἱερεῖς, καὶ σὺ δὲ βασιλεῦ, σκέψαι μή τί σοι ἀσύμφωνον γεγέννηται. ¹⁶ καὶ εὗρον ὥς ἦν σφραγίς, καὶ ἀπέβαλον τὴν σφραγίδα. ¹⁷ καὶ ¹⁶ ¹⁷ ἀνοίξαντες τὰς θύρας εἶδosan δεδαπανημένα πάντα τὰ παρατεθέντα καὶ τὰς τραπέζας κενάς· καὶ ἐχάρη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε πρὸς τὸν Δανιὴλ Μέγας ἐστὶν ὁ Βῆλ, καὶ οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ δόλος. ¹⁸ καὶ ἐγέλασε Δανιὴλ σφόδρα ¹⁸ καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Δεῦρο ἴδε τὸν δόλον τῶν ἱερέων. καὶ εἶπε Δανιὴλ Βασιλεῦ, ταῦτα τὰ ἔχνη τίνος ἐστιν; ¹⁹ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀνδρῶν καὶ ἰσχυρίων ¹⁹ καὶ παιδίων. ²⁰ καὶ ἐπῆλθεν ἐπὶ τὸν οἶκον ἐν ᾧ ἦσαν οἱ ἱερεῖς καταγιγόμενοι, ²⁰ καὶ εὗρεν τὰ βρώματα τοῦ Βῆλ καὶ τὸν οἶνον· καὶ ἐπέδειξε Δανιὴλ τῷ βασιλεῖ τὰ ψευδοθύρια, δι' ὧν εἰσπορευόμενοι οἱ ἱερεῖς ἐδαπάνων τὰ παρατιθέμενα τῷ Βῆλ. ²¹ καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ Βηλείου καὶ παρέ- ²¹ δωκεν αὐτοὺς τῷ Δανιὴλ, καὶ τὴν δαπάνην τὴν εἰς αὐτὸν ἔδωκε τῷ Δανιὴλ, τὸν δὲ Βῆλ κατέστρεψεν.

²² Καὶ ἦν δράκων ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, καὶ ἐσέβοντο οἱ Βαβυλώνιοι. ²² ²³ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Μὴ καὶ τοῦτον ἐρεῖς ὅτι χαλκοὺς ἐστίν; ²³ ἰδοὺ ζῇ καὶ ἐσθίει καὶ πίνει, προσκύνησον αὐτῷ. ²⁵ καὶ εἶπεν Δανιὴλ Βασιλεῦ, ²⁵ δός μοι τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἀνελῶ τὸν δράκοντα ἄνευ σιδήρου καὶ ῥάβδου. καὶ συνεχώρησεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν αὐτῷ Δέδοται σοι. ²⁶ καὶ λαβάν ²⁶ Δανιὴλ πίσσης μνᾶς τριάκοντα καὶ στέαρ καὶ τρίχας ἥψησεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐποίησε μάζαν, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος· καὶ φαγὼν διεβράγη. καὶ ἔδειξεν αὐτὸν τῷ βασιλεῖ λέγων Οὐ ταῦτα σέβετε, βασιλεῦ; ²⁷ καὶ συνήχθησαν οἱ ἀπὸ τῆς χώρας πάντες ἐπὶ τὸν Δανιὴλ καὶ εἶπαν ²⁷ Ἰουδαῖος γέγονεν ὁ βασιλεὺς· τὸν Βῆλ κατέστρεψε καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινεν. ²⁹ καὶ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπισυνήχθη ὁ ὄχλος τῆς χώρας ἐπ' αὐτόν, ἐκάλεσε ²⁹ τοὺς συμβιωτάς αὐτοῦ καὶ εἶπεν Δίδωμι τὸν Δανιὴλ εἰς ἀπάλειαν. ³¹ ἦν δὲ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

20. Syr. εὗρον 22. Syr. ἐσέβοντο αὐτόν 26. Syr. μάζας 31. Syr. ἦν / 33. Syr. τῷ Δανιὴλ et εἰς Βαβυλῶνα

κόμης αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς ἔθηκεν αὐτὸν ἐπάνω τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βαβυλῶνι.
 36 ³⁶ καὶ εἶπεν Ἀμβακούμ πρὸς Δανιήλ Ἀναστάς φάγε· τὸ ἄριστον ὃ ἀπέστειλέ σοι
 37 κύριος ὁ Θεός. ³⁷ καὶ εἶπεν Δανιήλ Ἐμνήσθη γάρ μου κύριος ὁ Θεός ὁ μὴ
 38 ἐγχο-αλείπων τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. ³⁸ καὶ ἔφαγε Δανιήλ· ὁ δὲ ἄγγελος
 39 κύριου κατέστησε τὸν Ἀμβακούμ ὅθεν αὐτὸν ἔλαβε τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ὁ δὲ
 40 κύριος ὁ Θεός ἐμνήσθη τοῦ Δανιήλ. ³⁹ ἔξηλθε δὲ ὁ βασιλεὺς μετὰ ταῦτα
 41 πλὴν αὐτοῦ ἄλλος. ⁴⁰ καὶ ἀναβοήσας εἶπεν ὁ βασιλεὺς Μέγας ἐστὶ κύριος ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔστι
 41 πλὴν αὐτοῦ ἄλλος. ⁴¹ καὶ ἐξήγαγεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιήλ ἐκ τοῦ λάκκου,
 καὶ τοὺς αἰτίους τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον ἐνώπιον τοῦ
 Δανιήλ, καὶ κατεβρώθησαν.

VETERIS TESTAMENTI
GRAECI
CODICES
VATICANUS ET SINAITICUS

CUM TEXTU RECEPTO

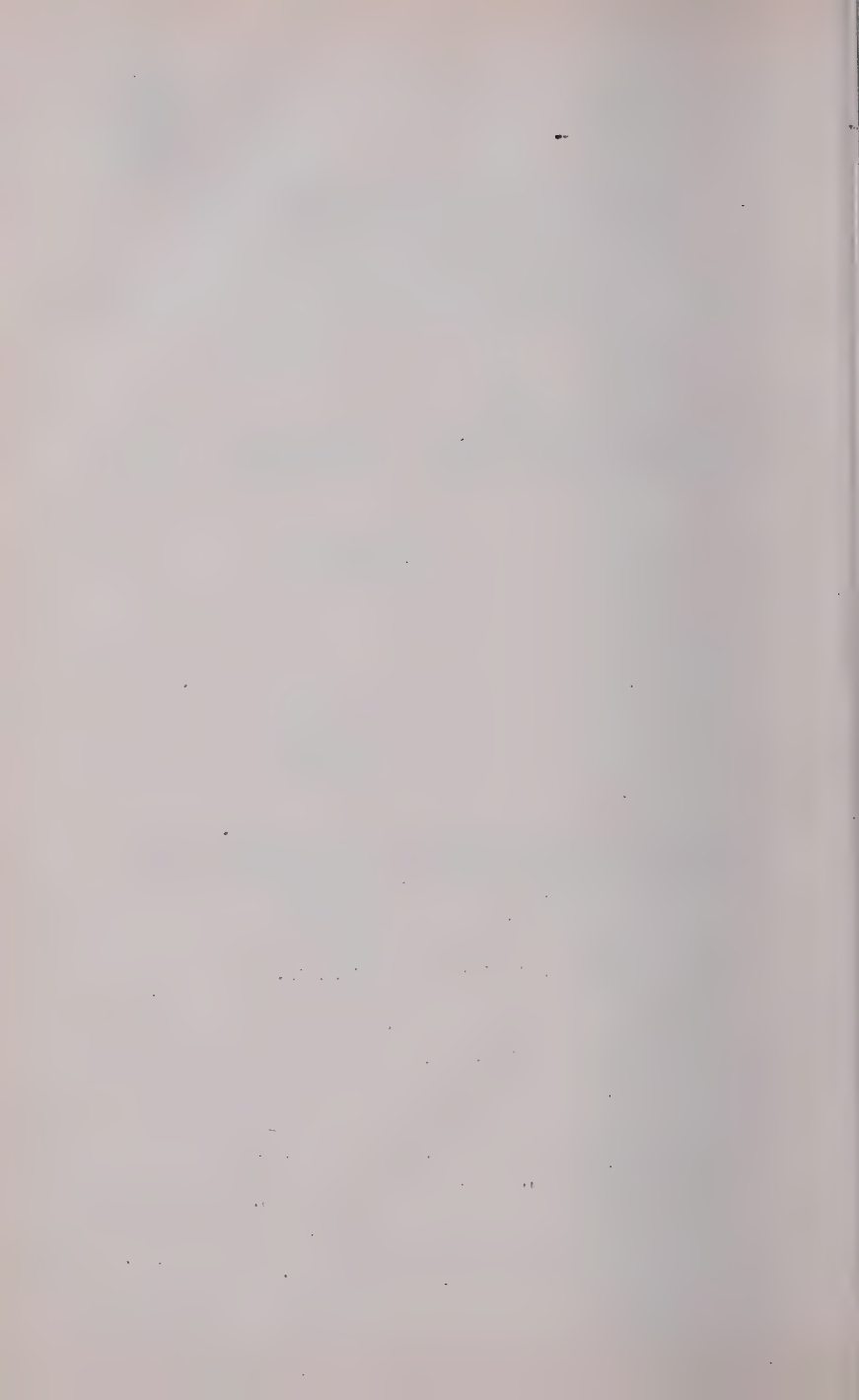
COLLATI

AB

EBERARDO NESTLE.

SUPPLEMENTUM EDITIONUM QUAE SIXTINAM SEQUUNTUR OMNIUM,
IN PRIMIS TISCHENDORFIANARUM.

EDITIO ALTERA RECOGNITA ET AUCTA.

M O N I T U M.

E priore editione repeto quae sequuntur: editionem Veteris Testamenti Graeci Sixtinam a. 1586* contuli cum editionibus codicis Sinaitici (S) 1862 a Tischendorffio et Vaticani (B) 1868(9)—72 a Vercellone et Cozza paratis, omnemque vel minimam, in quam incidi, lectionis varietatem exscripsi. Qua in imprimenda lectori melius me consulere ratiocinatus si selectum facerem, neglexi eam discrepantiam, quae revera nulla est, i. e.

1) ν εφελκυστικον a scribis antiquis sine ulla quoad vidi lege vel additum vel omissum; indicavi plerumque, ubi ante vocalem deerat a prima manu, vel ante consonantem additum erat a posteriore.

2) varietatem vocalismi: a) ει et ι, ut λειτουργειν, λιτ-, λ^ιτ-, λ_ιτ-; μεισοσ, μεικροσ, απελιφ^ινην, ορειον, ισραηλειτης, αλη^ιθια, plerumque etiam ιδεν, ^ιιδεν, ειδεν, communicavi cum lectori differentias in nominibus propriis obvias, nonnullas alias. b) confusionem αι et ε in S apud scribam prophetarum frequentissimam αιν τεσ ημαιρεσ, αιστε, αιβουλεσ^ιδε, παιδιον, ελαιος etc.; -εται, -ετε, -εσ^ιθαι, -εσ^ιθι; notavi ubicunque de forma dubium oriri poterat. c) η pro ει vel ι interdum apud S ut ησηκουσεν, ηματιον; contra exhibeo ubi οψη, ubi οψει. d) υ et οι interdum, ut λοιμαινεσ^ιθαι

* Utebar exemplari Stipendii Tubingensis, in quo, ut in plerisque, editores ad VI numeri calamo addiderunt I. Deest in hoc exemplari, ut in aliis, folium ultimum „Corrigenda in Notationibus Psalterii et aliquot aliis locis“ (cf. Proleg. Tischendorffii p. 32), quod ex pulcherrimo exemplari bibliothecae Stuttgartiensis exscriptum ei addidi.

3) ubique μ ante ψ et ϕ servatum in formis a verbo λαμβανειν derivatis, λημψομαι ελημφθη etc.; ubi deest exhibeo, quod bis vel ter tantum fieri memini.

4) ν pro γ , λ , μ , ρ , σ in formis cum $\epsilon\nu$ et $\sigma\nu$ compositis, ut $\epsilon\nu\gamma\rho\alpha\phi\epsilon\iota\nu$, $\epsilon\nu\kappa\alpha\iota\nu\epsilon\alpha$, $\sigma\nu\nu\lambda\alpha\mu\beta\alpha\nu\epsilon\iota\nu$, $\sigma\nu\nu\mu\iota\kappa\tau\omicron\sigma$, $\sigma\nu\nu\rho\alpha\pi\tau\epsilon\iota\nu$, $\sigma\nu\nu\sigma\eta\mu\omicron\sigma$; in B ν plerumque a prima manu servatum, a posteriore mutatum est.

5) in priore parte collationis etiam $\omicron\upsilon\tau\omega\sigma$, cum fere semper ita, non $\omicron\upsilon\tau\omega$ scriptum viderem, et, quod nunc aegre fero, differentiam inter $\epsilon\xi\omicron\lambda\omicron\sigma\tau\epsilon\upsilon\omega$ et $\epsilon\xi\omicron\lambda\epsilon\sigma\tau\epsilon\upsilon\omega$ perfrequentem; plerumque B¹ -ε- tuetur, B² ο supraposuit...

In notandis correctionibus in B passim, in S ubique obviis ... apud S oriebatur difficultas a magno numero et correctionum et corrigentium. Tischendorfius quattuor librarios distinxit, qui in codice exarando laboraverunt, plures correctores. Librarius A in V. T. Paralipomena et I. Macc. scripsit, B prophetas (pessime), C libros poeticos, D qui et correctoris officio fungebatur, Tobit, Judith. Correctores Tischendorfius siglis A, A^{obliq.} B, B^a, (C) C^a, C^b, C^c, C^{c*}, D (D^a, non idem ac librarius D) notavit. Priorum vestigia in Vⁱ T^o raro obveniunt; de C^a, ^b Tischendorfius haec: „in Vⁱ quidem T^o utriusque C^a et ^b curae libris propheticiis impertitae sunt, praevallente passim C^b, libros vero versibus scriptos C^a maximam partem omnium solus et magna quidem cum diligentia tractavit, C^b plane non attigit. Ut utrumque aliquot saeculis postquam ex auctoribus manibus prodisset ad codicem accessisse probabile est, ita dubito an alter ab altero longo intervallo fuerit disiunctus. C^c libro Esaiiae numeros sectionum addidit ac saepe per totum codicem in margine adpinxit ὥραϊον. In textu recensendo multum inprimis studii in librum Job contulit; qua in re quae ab antiquiore correctore C^a adnotata inveniebat non raro expunxit.“ Mihi scriptores codicis = S¹, ubi scriptor se ipse corripiebat, S^{primo} (melius S¹ et S^{*} distinxissem), C^a = S², C^b = ³, C^c = ⁴. Sed sunt loci multi, ubi pro certo cognosci non poterat — praesertim

ubicunque rasura tantum aderat — cui correctio tribuenda esset; significavi id plerumque siglis $S^{\text{corr.}}$, $S^2_{\text{vid.}}$, $S^{(2)(2c3)}$ etc. adhibitis; interdum simpliciter S^2 etc. dixi, cum non correctores, sed lectiones curarem. Pro minutioribus qui curant, ipsam Tischendorffii editionem, haud raro ipsum codicem ad-eant necesse erit.

Textum Geneseos (usque 46 28) in B a posteriore manu exaratum contuli quidem, varietates lectionis non impressi, cum perplurimae essent, textusque ille plane idem esset ac Complutensis; itemque textum recentiorum psalmorum 105—137 qui curant, scripturae varietates in Psalterio meo invenient; nolui conferre Sinaiticum per librum Tobith, cum plane aliam ac Bb exhiberet recensioem, quam totam apud Fritzsche, Libri apocryphi V^{is} T^{i} impressum legas, item 4 Maccab.

Cum novum apparatus criticum ex ABCS aliisque codicibus conflatum editioni Tischendorffianae subscribere propter typographicas aliasque rationes vetarer, id certe egi, ut ex Tischendorffii apparatu exscriberem, ubicunque codex Alexandrinus (A) et Ephraemi rescriptus (C) contra editionem Sixtinam (Lagardium secutus siglo b utor) cum B vel S, vel BS faciunt...

Collationem libri Danielis ex unico codice Chisiano a. 1877 a Josepho Cozza editi in fine subiunxi.

Dum meliora desunt, his utere mecum.

Tubingae, 2. Oct. 1879.

Divenditis superiore iam anno exemplaribus omnibus tam supplementi mei quotquot separatim vendenda supererant tam impressionis Tischendorffianae sextae, quid faciendum, quaestio oriebatur haud omnino simplex. Prodierant enim post institutas illas collationes

- 1) editionis romanae codicis vaticani volumen sextum 1881.

- 2) Pauli de Lagarde ankündigung einer neuen ausgabe der griechischen übersetzung des alten testaments 1882.
- 3) eiusdem Librorum veteris testamenti canonicorum pars prior 1883.
- 4) codicis Alexandrini reproductio photographica, V. T. 1882, 83.

Omnibus diligenter perpensis optime studiis studiosisque me consulturum credidi, si commentarium romanum in usus supplementi converterem novamque codicis Alexandrini instituerem collationem.

Primo igitur recognovi totam meam codicis vaticani collationem et quae in priore editione minutioribus litteris aut siglis B¹ et B² distinxeram, nunc ad ea reformavi, quae H. Fabiani in prolegomenis tomi sexti (p. xvi sqq.) de variis manibus seu potius correctionum classibus exposuit et in apparatu critico de iis communicavit.

„Est igitur B¹ primus ille libri conscriptor — sive unus ille fuerit, sive diversas partes plurium manus exscripserit — quarto exeunte saeculo, uncialium pulcherrimarum litterarum concinnator.“

Utrum liber primo statim initio ac conscriptus fuerat, castigatorem habuerit aliquem, qui integrum scriptum recognosceret, manifesto ex libro non constare, dicit Fabiani; per B² igitur indicavit omnes qui „a saeculo fere IV ad XIV“ „characterem fere unciali uti et ad venustatem primae scriptionis accedere conati“ „flavescente atramento et formis litterarum fere discordibus facile deprehenduntur.“*

B³ est „qui totum opus iterum correxit, literis iam aetate fatiscentibus omnibus, non improbatis quidem, atramentum superinduxit et integri instaurator codicis merito potest ap-

* In prophetarum libris notae hexaplares primo scriptori B¹ tribui penitus non posse dicuntur, valde tamen antiquae esse et ad primi aetatem scriptoris accedentes.

pellari“. Cuius praeclarissimi novatoris nomen ignotum hactenus et in libro delitescens duplici in loco a scriptore exaratum non sine magno animi gaudio se deprehendisse et in publicum edere profitentur. „Est igitur ille γλήμης [sic, scribe Κλ-] μοναχός, Clemens Monachus qui bis nostro libro nomen suum inscripsit [p. 238 et 624 cod., in fine Deut. et Neh.] multorum etiam aliorum librorum scriptura, prout ex characterum formis diiudicari potest insignis“; „qui fere saeculo XV ineunte floruisse videtur“.

„Ad Clementis huius etiam solertiam diligentiamque singularem spectat, ut pro aetatis suae consuetudine et usu accensus et spiritus perpetuo verbis adposuerit.“

Idem B³ orthographiam ad suae aetatis normam fere adduxisse dicitur, e. gr. omitendo ν paragogico in fine vocum ante consonam, μ in verbi λαμβανω formis ante φ et ψ, scribendo ι pro ει in κλ ινω, ∆λ ιβω etc., τεσσαρες pro τεσσαρες, ολοδρενω etc., in dividendis in fine linearum verbis multa mutando.

Eundem Clementem Monachum lacunas codicis ab initio, in psalmis, in fine epistolae ad Hebraeos supplevisse, singulas paginas singulosque scapos numerasse graecisque literis latinas etiam notas addidisse disertis verbis affirmat Fabiani, utpote qui in Italia Romaeque vixisse appareat et illis fere temporibus quibus Bessarione eminentissimo viro praesertim duce Graeca maxime studia efflorescere inciperent. Lectores tamen monere volo quam hic tam confidenter Clementi Monacho i. e. XIV vel potius XV saeculo adscribit instaurationem, antehac a viris doctis in saeculo decimo vel undecimo positam fuisse (cf. Gregory-Tischendorf, p. 359) et in libello „de editione codicis vaticani romana“ Romae 1881 edito p. 24 id tantum asseri, supplementa illa fortasse ab eadem manu instaurante profecta esse.

per B⁴ notati sunt „recentiores aliqui, qui post instauratorem hunc eruditissimum et patientissimum codicem tractarent, correctiones adspergerent, notulas et scholia adderent“.

Ex his quae in collatione a me adhibita est, patebit notatio. Ex. gr. Gen. 46 29 ¹⁰²³ πιονι significat, B¹ πιονι scripsisse, B² et B³ lectionem editionis sextinae, hic πλειονι, tueri; ubi apparatus criticus de correctore tacet, ¹ tantum habes, ut v. 32 AB¹ αγιοχασιν (plerumque in his casibus correctio a B³ orta videtur); ^{3f2} significat correctionem certe a B³, fortasse iam a B² profectam esse; numeri uncis inclusi ⁽²⁾⁽³⁾ indicant, in apparatu critico B² B³ disertis verbis non nominari; in posterioribus potissimum collationis partibus interdum numeri post lectionem positi inveniuntur ex. gr. Ez. 4 2 προ^μχωνασ ²³ 5 2 εν με^{σω} σου ²³, significantes, B¹ προχωνας, εν μεσου scripsisse, correctionem a B², B³ proficisci. B*, similiter S*, significat primum scriptorem semet ipsum in scribendo corrigentem.

Scholiorum passim in marginibus codicis additorum exegetica et philologica exscripsi, dogmatica aequae ac notationes liturgicas (αρχη, τελος) neglexi. Deliberavi, num permutae variantes quae nihili momenti sunt, in hac altera editione delendae essent; consulto eas retinui; in tertia impressione aut definitiva Biblicorum graecorum editione minime apparebunt.

2) Similiter in conferendo Alexandrino cum lectoribus plures lectiones communicavi, quam multis imprimendae videbuntur, nonnullas, quas Tischendorfius consulto omisit. Alii fortasse has minutias curant; ex gr. σ saepissime omissum ab A (B, S), veluti ps. 101 8 ωστρουδιον 105 36 εισκανδαλον 1 Macc. 12 2 5 12 παρτιατ- post σ, sed etiam v. 6 και παρτιατ-; aut γ a S¹ in voce κραυγη; haec valent ad phoneticam et historiam pronunciationis neohellenicae. Impressi igitur infra lineam, quae in conferenda photographica codicis Alexandrini editione a Tischendorffio omissa aut non recte notata inveni quaeque notatione mihi digna videbantur. Plura sunt quam ipse crederem. Tischendorffium in apparatu suo ± 500 locis errasse inuenies, culpa saepe in Baberum incidente, qui codicem non recte legisse aut expressisse videtur, saepe, nisi

fallor saepius, in Tischendorfium, qui quae Baberus recte edidit, haud recte repetivit aut quae ille in apparatu critico recte emendavit, neglexit.

Exempla addere nolo; ubicumque in apparatu meo post numerum versum indicantem alius numerus uncis inclusus lineam apparatus Tischendorfiani significans additur, error Tischendorffii corrigendus est. Prima igitur notatio sonat 2 14 (1) ο πορευομενος . . . ο τεταρτ. ο. i. e. Gen. 2 v. 14 Tischend. I, p. 2, l. 1 ab ima praebet: ο πορευομενος ο τεταρτ. ουτος quae aut intelligenda non sunt aut falsam suspicionem excitant. Varias veteris testamenti partes varia apud Tischendorfium diligentia collatas esse unus quisque videbit. Lapidem in eum nullus mittet qui ipse in conferendis codicibus expertus est.

Paulus de Lagarde in libro quem supra laudavi duas libri Esther impressit recensiones, quarum alteri varietatem ex ABS enotatam subdidit. Contuli collationem meam codicis A cum lectionibus eiusdem ibi exhibitis. Effugerant me et Lagardio debentur 5 8 επι pro ετι, 9 30 βουλ. εαυτων; c contra illi addendae sunt lectiones 2 20 β. εαυτου 3 21 ο μαρδοχαιος 5 3 κοπετος ην (5 11 18 7 2 γγνωσκ. forte consilio neglectae) 8 2 η βασιλισσα 29 μαν pro αμαν 37 ευφροσυνην sec. loco 44 βαρελ 60 1τους ιουδαιους 67 τελη επι ut S (81 κλαιοπατρας) . . . om ο ante υιος . . . των εν ut BS. Emendanda apud Lagardium sunt: 1 1 „non inscribit A“; infima vestigia inscriptionis εσθηρ cultro bibliopegae abscissae iam nunc apparent. 4 12 „δια A“: vid. δι 15 „ρον vocis ημερον nunc periit in A“: A mendose scripserat ηρεμον 5 1 „quid in A sit non dinosco: videatur υρετσ esse“: mihi [μεγαλη]ι αιρετς videbatur, sed ι fortasse a pagina versa translucet; item certe v. 2 υ in margine. 5 27 „fin + μη A“: minime; ην p. 420 2 b 14 = c. 4 2 translucet. 8 3 „λαος AS², λογος BS“ A = BS¹ et om μου alt. ut S¹ 9 pro επεπτωκει scribe επιπεπτωκει 25 „ποδαις A²“: dele; translucet τ a pag. 422 1 b 11 = 8 9 34 „εχτεδεισδωσαν A“: immo εκτεδεισδω 43 [φαγαλ A²??]:

dele; ut supra translucet littera 46 „post *ιουδαιων + και απεστειναν* A“: immo + *απεστειναν* (= S²) 47 „προς > A“: dele 62 „προτεθειμενοις A“: immo *προτεθειμενοις* 64 ordo inversus.

Quae hic exhibeo, non ut ipse glorier, aut illi viro quidquam detrecter, cuius *ακριβειαν*, doctrinam, zelum maxime admiror, sed ne in conferendo codice Alexandrino superflui quid fecisse videar. Si notationes meae aliis accuratiores esse videbuntur, id *לְעֵצֶר כְּפִנְיָהּ* debetur, quae totum Vetus Testamentum Graecum ab 15. Oct. 1885 usque 5. Febr. 1886 mihi praelegit. In imprimenda quam sic exscripsi varietate, si quae vitia irrepserunt, in me cadunt. Priori editioni plura inerant quam suspicabar; haud pauca in versuum notationibus reperta ex Anglia cl. vir G. Morrish mecum communicavit*; haud pauca et huic inesse suspicor; at repeto, quae supra scripsi: dum meliora desunt, his utere mecum.

* Casu quodam accidit, ut suo tempore non meminerim correctionum, quas idem ad Tischendorffii volumen secundum mihi transmisit. Scribe igitur in Tischendorffii apparatu t. II. p. 13 l. 12 (ab ima semper) 16 *αδικιαν*; l. 4 30 pro 39; p. 18 l. 9 22 pro 25; 20 l. 15 14 pro 15; 69, 3 LXVIII pro LVIII; 72, 8 1 pro 2; 78 3 *κατακληρονομ.*; 99, 5 83 pro 84; 215, 4 10 *κατευθυν.*; 221, 9 14 pro 11; 239, 3 3 *απο π.*; 377, 15 19 pro 13; 427, 5 12 pro 13¹; 434, 5 4 *η αμαρτ.*; 440, 3 29 *ανομων*; 441, 5 24 pro 23 et ... pro 24; 443, 13 19 *ημερας*; 455, 3 26 *ισχ.*; 460, 8 15 *ιδουμ.*; 472, 1 24 *επιρ.*; 475, 11 7 *τα προς*; 477, 3 5. *κ. διεμ. χ.*; 478, 6 17 i. f. add.; 501, 10 25 pro 26. — Prov. 17, 5 in textu ser. *ἐπισπλαγχνιζόμενος* et Hos. 4 pro 18² ser. 19. Jes. 24, 14 praebet A *φωνη* pro *βοη* et quae Ti 466, 1 et 467, 13 A in fine [v. 8] addere dicit, revera in A post *πυλης*¹ v. 9 leguntur.

Ulmae, 8. Dec. 1886.

E. Nestle.

ΓΕΝΕΣΙΣ.

.

24 1 AS ευλογησεν 3 S¹ om εν αυτοις 4 AS αλλα εις . . . AS ου [εγενο]μην 7 AS εγενηθη . . . AS om ος ante ωμοσεν . . . S λεγων τω σπερματι σου δωσω την γην ταυτην αυτος 8 AS του ορκου τουτου 10 S μετ[ε]αυτου κ. αναστα[σ] „litera e non magis dubia quam σ“ 14 S επικλεινον μοι την . . . S¹ om μοι post ειπη . . . S om συ 25 S³ „post τοποσ add. του“ 31 AS ευλογητος κυριος . . . S ητοιμακα 36 S³ „post αυτω add. παντα“ 37 S θυρατερων 38 AS αλλ η εις 40 S οim ο θεος . . . S ενωπιον, S³ i. m. εναντιον . . . S αποστελει 42 AS μ. ην νυν εγ. πορ. επ αυτην 43 A²S εστηκα . . . AS υδρευσασθαι προ αντλησαι . . . AS με μεικρον υδωρ εκ τ. υδρειας σ. 44 AS μη πιε . . . S και συ . . . S τω θεραποντι αυτου ισ. 45 S om μου . . . S ωμων αυτης κ. 46 S υδρειαν αυτης αφ

2 14 (1) ο πορευομενος . . . ο τετ. ο. . . 24 κ. τ. μητ. αυτου και 6 9 γενεσει pro γενηα 16 διωρωφα 7 4 αναστεμα 9 25 χαναν· παις οικετ., sic interp. 10 26 (8) ² ασάρμωδ . . . ιαραδ 27 αιζηλ 14 12 αβραν 17 25 (4) ην ετ. δεκατρ. ην ηνικα 19 2 ορδισαντες 12 η pro ει 21 3 ετεκε 25 ηλλεξεν 24 14 πιννουσαι 26 21 εκχθρια 27 6 ισαακ pro ιακωβ 17 ρεβεκκας pro ιακωβ 33 εισηνεγκας 28 4 σου pro μου 22 αποδεκατωσοι 29 4 εχ χαρραν 16 λια 30 19 ¹λια 21 (1) vid. δειν προ δεινα 31 48 αναμεισ. σμου (sic) και σου (μου κ. σου in ras., σ vid. int.) 32 4 ¹sec. loco ουτω 19 (8) ησαου 29 om τουτο 34 16 υμιν pro ημιν 36 39 βαλαινων 37 7 δραχμα pro δραγμα 38 1 (1) οδολλαμιτην 12 π. ιουδας 16 με pro σε 39 11 (4) των pro αυτων 40 20 εποιου . . . εμμεσω 41 2 αναβαινον 19 ad stichum και ενεμοντο εν τω αχει ✕ i. m. 42 19 η pro ει 21 ¹οτι pro οτε 37 τ. π. αυτου 43 (3) XLIII 17 ανθρωποι pro ανδρες 44 19 κυριε c. praec. coni.

Fragmenta duo unius folii codicis S[inaitici]. Supersunt 1) 23 19 αυτη εστιν usque 24 4 -μην πορε- 2) v. 5 εις την γην οθεν usque v. 8 απ[ο]στρε[ψ]ησ εκε- 3) v. 9 -ματος τουτου usque v. 14 πιε x- 4) columnae quartae recto circ. 23. literae versum 17—19 [App. p. 5 lege Gen. 24, 17 sqq. pro 19 sqq.] 5) co-

lumnae prioris verso circ. 23 literae versum 25—27 6) v. 30 λελαληκεν usque v. 33 [ο]ν μη 7) v. 36 αυτου οσα usque v. 46 υδρειαν αυτης αφ deperditis αρας μου usque απο του ορκισ- in versu 41

24-37 θυρατερων sic Ti. App. 6, 3. 6; cf. Lagarde, Genesis Graece ad hunc versum:

46 29 ^{1c23} πιονι 32 AB¹ αχιοχασιν 34 AB αραβια ... αιγυπτιαων
 47 1 om μου bis 2 om αυτου 7 AB ευλογησεν 11 AB τ. πατερα
 και ... αιγυπτον 14 αιτου ο ηγορ. 15 το αργυριον παν εκ 17 AB τα
 κτηνη προσ 18 ηλθαν ... ^{1c23} ουκ ... υπολιπετα (sic?) ... κυριου αλλ
 19 ^{1c23} om ουν ... AB παιδες φαραω ... ^{1c23} om και ζωμεν ... A¹B om
 ουκ 20 γη φαραω 23 αυτοις 24 AB τ. γεννηματα αυτης δωσετε ...
 AB^{1c23} τεσσαρα (sic B¹ fere ubique) ... om εν τοις 25 om τω 26 επι
 γην 27 ^{1c23} επι της γης ... ^{1c23} om ηξηθησαν και 28 ^{1c23} ετη δεκαεπτα
 ετη ... εγενοντο δε αι 29 ισραηλ αποθανειν

48 1 om και post ταυτα 3 ^{1c23} ωφθη μοι ο θεος μου εν 4 σε
 αυξανω x. πληθυνω και 5 om γη ... εις αιγυπτον προσ σε 6 α δ αν
 γεν. (eti A αν) 7 βεβλεεμ 10 δε οφθαλμοι ... ^{1c23} γηρους 12 ιωσηφ
 αυτους 15 AB ηυλογησεν ... εναντιον ... ο κυριος ο τρ. 16 το ονομα
 μου εν αυτοις 17 πατηρ την δεξian α. ... χειρος ατου πατρ. 18 ^{1c23} ουκ
 ουτως (sic saepe) ... om σου 19 αλλα ειπ. ... AB αλλα ο

49 10 AB εως αν 13 ² σιδονος 16 τον εαυτου λαον 19 AB πειρατ.
 αυτων κατα 21 γεννηματι 25 AB ενεσκεν 26 AB υπερισχ. επ ευλογιας
 28 ευλογ. αυτους ο πατηρ εκαστ. 29 AB θαψατε

50 1 επι το προσωπ. 3 επληρωσεν αυτους τεσ. 4 επειδη δε 5 πατηρ
 με ωρκισεν λεγ. ... απελευσομαι 6 om τω ιωσηφ 10 εποιησαν 11 AB
 εν αλωνι ... ^{1c2} vid ταδ⁷ pro ατ. 13 sic: και εβασαν αυτον εκει και ανελαβ.
 αυτ. εκει (εκ. del^{3f2c4}) οι υιοι αυτ. εις γ. χ. etc. 14 απεστρεψεν
 15 AB^{1-3c4} ενεδειξ. αυτω 16 παραγενοντο (sic) ... ιωσηφ λεγοντες ο π.
 18 om σοι 19 εγω ειμι 20 AB ινα pro και 21 ειπεν δε 23 AB και
 υιοι μαχειρ 24 υμας ο θεος x. ... AB και ισαακ x. 25 AB επισκεφε-
 ται ... υμας ο θεος

Subscriptio: γενεσις κατα τους εβδομηκοντα

ΕΞΟΔΟΣ.

Inscriptio: εξοδος

1 3 AB ζαβ. και βενιαμειν 12 εγεινοντο 15 AB αυτων η ονομα
 21 AB^{1c23} επειδη εφοβ.

2 3 ηδυναντο ... ¹ θειβειν, ^{sf2} θηβην ... ^{sf2} ασφατωπισση 5 ¹ θειβειν,
^{sf2} θηβην 6 ¹ θειβι, ² θιβει, ³ θηβη (-βη?) 8 AB η νεανισ 14 ^{1c23} εχθες
 16 πατρος αυτων priore loco 20 AB²³ ινατι ουτως καταλελ. 24 ισακ

3 5 ^{1c3f2} λυσε 8 AB χειρος αιγυπτιαων 12 μωνσει 15 et 16 AB τ.
 πατ. υμων 18 AB^{1c23} πορευσωμεθα 22 AB om αλλα ... επιζησεται

4 5 ²³ om σοι prius 7 ^{sf2} αποκατεστη 8 AB εσχατου pro δευτερου
 10 AB^{1c3} εχθες 14 ^{1c3f2} ουχ 15 και εγω usque στ. αυτου i. m. inf. ad.

46 10 (9) ¹ αχειμ 12 (9) ασρωμ 32 AB¹ αχιοχασιν 47 18 εκεσ pro
 ετος ... (8) ουχι 24 πεμπτος 27 (3) del ευξηθησαν 48 10 (5) ηγ-
 γεισεν 49 27 ετει

1 21 εαυτοις 3 11 (4). ¹ vid om οτι potius quam εγω

46 28 -πολιν εις incip. B [Vati-
 canus]

50 23 μαχειρ] et b [editio Six-

tina], Ti scripsit μαχιρ

2 16 πατρος αυτων, pr. I.] ita et

Ti, b π. αυτου

16 AB² σοι προσλαλήσει ... ^{23c471} εσει 18 ^{1c23} η ετι 21 AB α εδωκα
23 αποκτενω 25 AB om αυτου 26 om tot. vers. 27 μωσει

5 3 AB om κυριω 4 AB τ. λαον μου 7 προστεθησεται ... AB^{1c3}
εχθες ... AB om αλλ 8 ^{1c3f2} κατ εκαστην 11 ^{1c23} om υμεις ... AB
αφαιρειτε 14 AB^{1c2} εχθες 15 AB om συ 18 εργαζεστε

6 7 *γνωσονθε 8 ^{1c23} εξαξω 9 AB ουτως 15 ιεμιλ ... AB ιαμειν
... ιωαδ 16 γεδσ. και καατ 17 λοβειν 18 ισσαχαρ ... AB εκ. τρια-
κοντα ετ. 19 AB-ουτοι οικoi ... συγγενειαν (^{ε3v12}) 20 αμβραν bis ... AB
και μωυσην 22 AB om μισαηλ και 23 ελεισαβετ ... ^{1c23} τον τε αδαβ
... κ. τον αβιουδ 29 ^{1c23} και pro οσα

7 5 A¹B om μου 10 AB εριψεν 22 εσκληρυνεν 24 post υδωρ prius
^{1c23} απο του ποταμου

8 3 ταμεια 7 AB²³ αιγ. εν ταις 9 ευξωμαι ... και περι τ. λ. 10 ιδησ
11 AB εκ τ. οικ. υ. κ. εκ τ. επ. 14 τιμωνιασ bis 16 ^{1c3} σκνειφεσ, et 17
bis, 18 17 AB ανδρ. και εν τοις τετρ. ... AB²³ σκν. εν παση γη αιγυπ-
του, B⁴ add. i. m. και εν παντι χωματι της γης εγενοντο οι σκνειπες 18 ^{1c3}
σκνειφα ... AB om τε 21 AB βουλη ... επαποστελλω 22 κυρ. ο κυριος
π. 24 δε ο κυριος 25 om κυριω 26 ^{1c23} ουτως μα τουτο τα γαρ ... τ.
δ. ημων 29 απελευσ. απο σου η κυν. ... και του λ. σ.

9 2 αλλ ετι 9 AB τετραποσιν και ... om εν ante παση 10 εν τοις
ανδρ. 13 ^{1c2v13} ορδισον 14 εν' ειδησ 19 A¹B κ. τ. κτη. οσα σοι εστιν
... AB εν τω πεδιω κ. μη 25 B³ αιγυπτου γ. πάντα οσα ην εν τω παι-
δω (sic) 29 om προς τον κυριον 30 τ. θεον 33 εστ. ουκειτι επι

10 6 ουδε οι 8 om κυριω 9 AB²³ κυρ. του θεου ημων 11 AB²³
λατρευσατε 13 ^{1c23} om κυριος 15 ^{1c23} ουκ ... om του ... ^{1c23} om παση
16 ^{1c23} om του 21 AB γην 24 υπολιπεσθε 26 ^{1c23} ουκ ... υπολειφθη-
σομεθα (^{ε23}) ... AB λατρευσωμεν ... AB τ. δ. ημων 27 ²⁽³⁾ ηβουληθη
29 μωυσησ

11 1 AB om εγω 2 AB^{vid4} πλησιον (A + και) γυνη παρὰ της πλη-
σιον 3 εναντ. παντων τ. 7 ¹ om απο ανδρ. ε. κτηνουσ, ²³ add. i. m. inf.
ουδε α. α. ε. κτ. ... ιδησ ... παραδοξαζει 8 ^{1c23} om πασ 10 μωυσησ

12 4 AB ωσιν οι εν 6 ^{3v12} τεσσαρισκ. et ²³ 18 10 απολιφεται ...
AB συντριφεται ... καταλιπομενα 12 ελευσομαι 18 AB εναρχομενου 19 ^{1c23}
ουκ ... γιωραισ, ad γ. i. m. σχολ. φυλαξιν· δραπάται· η μετοικουσ· ει γουν
παροικουσ (ει γ. π. vid. ex alio char.) 21 εαυτοις ... συγγενειαν (^{ε2v13}) ...
ψυσετε 24 et 25 φυλαξεσθε 26 om οι 28 μωυση ... AB om και ακρων
34 σταισ προ τ. 37 AB οι υιοι ισρ. ... σοκχωδα 40 et 41 ¹ τριακοντα-
πεντε 43 ακρων λεγων 44 ^{1c2} παν οικητην

13 5 χετται. κ. ευαι. κ. γεργεσ. κ. αμμορρ. κ. φερεζ. κ. ιεβουσ. ...
^{1c23} om δουναι σοι 10 φυλαξεσθε ... om κατα καιρους ωρων 12 εκ των
βουκ. 15 ψωα παν πρωτοτοκον τω κυριω π. δ. ... AB om τω κυριω
17 ^{1c2(3)} ουκ 18 ^{1c23} om εκ γησ αιγυπτου 19 ²³ ωρκισεν ιωσηφ τους
20 AB οδομ

14 5 φαρ. και η καρδια τ. θερ. 9 ^{1c23} om φαραω 13 AB θεου
20 om της παρεμβολησ prius 22 AB αυτοις

6 18 ¹ ισααρ 26 (4) del κ. μωυσησ(?); A μωυσησ 7 19 (4) επι
... του 10 7 (6) υμιν bis 12 50 (6/5) del ο κυριος 13 15 (2)
ψωα τω κυριω (non ψωα) 19 ωρκισεν ιωσηφ τ. 21 (9) ¹ νυκταν (corr. γ
not.) 14 25 αυξονασ

6 17 λοβειν] ita Ti, b λοβειναι; et Ti, b utroque loco υμων
pro σεμει Bb, Ti scripsit σεμει 12 10 απολιφεται] b απολειψε-
8 26 et 10 26 τ. δ. ημων] ita ται, Ti απολειφεγε

15 7 AB και κατεφαγεν 9 ^{13c4} μαχαίρη 16 AB απολιθ. εως αν. ... ^{1c23} om λαος σου κυριε εως αν παρελθῃ ο 17 ^{1c23} om αγιασμα κυριε 23 ¹ επωνομασεν τουτο ον. 24 μωση 25 εκει επειρασεν AB αυτον 26 * vid εφ ημας pro επι σε

16 1 (^{1c3} σειν) ... (^{1c3} σεινα etc.) 5 om εν 9 AB προσελθατε ... AB υμων τον γογγ. 18 τω γομορ 19 καταλιπετω 21 om πρωι εκαστος το καθ. αυτω 22 μωσει 23 κυριος pro μωυση ... AB²⁴ om ου, B³ δ ... τουτο εστιν το ... αυριον αυριον ... καταλιπετε 24 α. εισ το πρωι ... εν αυτοις 25 post μωυσησ ²³ i. m. προσ αυτους ... ^{1c23} ουκ 29 om σαββα ... AB καθησεσθε 30 εσαββατισεν 31 AB δε ως σπ. 33 μω-σης ... εμβαλετε ... πληρησ το γομορ μαν 34 θεου pro μαρτυριου

17 3 AB εγογγυζεν 6 λαος μου 11 εγεινετο 12 AB υπεθ. επ 13 ^{1c23} om αυτον ... μαχαίρησ 15 μωυσησ

18 1 AB ο ιερεις 6 et 13 μωσει 7 εισηγ. αυτον 8 μωυσησ 18 ¹ om συ, ²³ add post δυνηση 24 AB οσα αυτω ειπεν 25 μωυσησ

19 3 μωσησ ... ουρανου pro ορους 7 ^{1c23} x. ελαλησεν προς τ. πρ. ... συνετ. αυτω 9 μωσην ... μωσησ 13 ^{1c23(3)} ουκ 14 post λαον ²³ i. m. και ειπεν αυτοις 16 AB εγεινonto 17 AB²³ εισ την συναν. ... τ. ορος (²³ add το) σινα 18 AB το δε ορ. ... AB ως 19 μωυσησ 20 ²³ δε ο κυριος 24 ^{1c23} om και αναβηθῃ

20 5 AB λατρευσησ 11 ^{1c23} om και την θαλασσαν 12 ^{1c23} om σου sec. 20 μωυσησ 21 εστηκει („² add ε in εστηκει“)

21 3 x. η γ. μετ αυτου 4 AB om και ab initio 9 ^{1(3)c2(3)} καθωμο-λογησεται 10 ^{1c23} om εαυτω 13 ^{1c3} ουκ 15 ^{1c23} τυπτ. μητερα α. η μητ. 17 αποδωτε 19 αργιασ 20 εκδικηθῃτω 21 AB εκδικηθῃσεται 23 ην 25 ⁴ i. m. γρ[αφον] κάτειμα ἀντὶ κατείματος 29 AB^{1c3} εχθες 31 AB ποιησουσιν 33 ^{1c23} om λακκον 35 ^{13c2} κερατ. τισ τιнос ... ταυρος τον ταυρον ... τεθνηκοντα 36 AB^{1c3} εχθες ... ^{1c2} vid. μεμάρτυρημενοι ... ^{1c23} om αυτου

22 4 AB καταλημφθῃ 5 AB γεννημα 8 AB^{(f1)23} αυτοσ 9 ^{1c23} om τω πλησιον 14 ^{1c23} αυτου ουκ αποτισει 20 ολεθρευθησεται (corr. ολο-) 28 αρχοντας 30 αποδωση 31 αποριψατε

23 2 ^{1c23} εν pro επι ... ^{1c23} προσθησῃ ... AB εκκλειναι μετα πλει-ωνων 5 πεπτωκωσ ... ²³ συνεγερεισ 10 AB γεννηματα 11 ^{1c23} ανεσεισ 12 ^{1c23} αναπαυσηται pro αναψυξῃ 16 et 19 AB πρωτογεννηματων 18 εκβαλω εθνη 19 ^{1c23} om της γησ ... ^{1c23} ουκ 23 ^{1c3} υμων pro σου 26 AB om αναπληρων 28 om τους secund. et tert.

24 2 et 13 μωυσησ

25 9 AB ημισυ ter ... και πηχεος και ημισυ το υψος i. m. inf. 10 εξωθεν x. εσωθεν ... κυμ. στρεπτα χρυσα 11 ^{1c23} τεσσαρες ... AB¹ τεσσαρα, it. 25 16 AB ημισυ bis 17 AB² χερουβειμ (B μ in ras, fort. prius ν) χρυσаторευτα 19 AB τ. χερουβειν 21 AB χερουβειν ... AB οσα αν 22 ^{1c23} ημισυ 25 ¹ τεσσαρες bis 28 AB σπονδια ... AB om εκ

15 [uncis inclusi lectiones quas ωδη μωυσεωσ εν τη εξοδω f 565 inter cantica post psalmos posita praebet] 12 [εξετεινεσ] 16 [εκτησω = b] 17 [κατειργασω] ... [om κυριε] 19 [επ αυτ. κυρ. = b] 21 αναβατηρ sic 16 29 αυτο ο pro αυτοσ 20 i. m. a manu prima ad v. 8 γ, 12 δ, 13 ου φον. ε 21 9 (3) καθωμολογησεται 22 5 γεννημα 25 24 ποιησει στρεπτον

29 pro ενωπιους i. m. ευθειους 31 post κλειτους ²³ i. m. inf. αυτης του ενος (= A) κ. τρ. καλ. τ. λ. εκ τ. κλειτους (³ κλι-) 34 ^{1c23} τεσσαρες 40 if* ολα pro ορα

26 3 ²³ add εξ αλληλ. usque εσονται i. m. inf. 4 ^{1c23} om εις 8 ^{1c23} om της δερρεως sec. 12 om το ημισυ usque τ. δερ. τ. σκηνης 14 ^{1c23} καλυμμα 15 AB τη σκηνη 16 AB πηχεος 19 AB ^{1c23} om και δυο βασ. usque αυτου 21 om και δυο usque αυτου 24 om ισαι 26 27 bis 28 29 pr. l. ^{1c23} μοκλ- 31 ^{corr} υφαντου 33 AB ^{corr} επι τους στυλους ... ^{1c23} διοριεις 35 AB θησεις pro επιθ. ... ^{1c23} επιθησεις pro θ. 36 AB ^{1c23} om τη θυρα της σκηνης 37 ¹ αυταις

27 4 ^{1c23} τεσσαρες ... AB ²³ επι pro υπο 5 AB ^{1c23} ημισυ 6 et 7 AB ^{1c23} φορεις ter 7 AB εστωσ. οι 9 om εκ βυσσου κεκλωσμενης ... πηγων, ita eti 11 12 15 16 18 11 om τω κλιτει ... αργυρω 12 ^{1c23} om to sec. ... αι βασ. 13 tot. vers. a ²³ i. m. inf., αυλ. το πρ. ... και αι β. 19 αργαλια 20 καηται

28 1 AB om και tert. 3 AB om σοφιας και 4 om και ante χιτωνα 6 υφαντου 7 AB εξηρισμεναι 8 AB om καθαρου 10 ^{1(*)f} και pro κατα 11 12 om επι—επι alterutr. et intermed. 14 AB χρσωτα bis 15 AB λογιον (-t- et 22 23 24 bis 26) 17 ^{1c2} κατυφανεις 22 et 24 AB χρσους ... αλυσιδωτου 23 AB εναντι 26 εναντιον bis 29 AB ²³ επι το ... AB επι του λω. ... ^{1c23} om και ult. 30 ²³ επι του λω. 31 εναντιον 35 (χιτωνων) 38 ²³ περισκελα („vel i. f. legendum λι^a“) 39 ως αν εισπ. ... ^{1c23} om η

29 1 χρ. δυο αμωμουσ 3 ^{1c2} προσοισει 5 AB λογιον ... om και συν. usque λογειον 6 ^{1c23} θησεις pr. l. 10 ^{1c23} om αυτων 11 εναντιον 14 AB κρεα 17 ^{1c3} ενδοσθεια ... ^{1c23} om επι 18 ολοκαυτωμα κυριω ... AB ² θυσιας ... εσται 22 AB το επ αυτ. 23 λ. εν^a απο 24 αφοριεις αυτοις 26 ^{1c23} αφαιρισμα ... ^{1c23} om σοι 27 ^{1c23} αφειρηται 28 εσται απο τ. 30 om εκ 33 απ αυτου 35 αυτων τας χειρας 37 ^{1c23} καθαρει 41 ^{1c23} om αυτου ... AB om εις 46 και θεος ειναι αυτων

30 2 πηχεος bis, A sec. loco 3 AB καταχρ. αυτα χρ. 7 ^{1c23} θυσει ... ^{1c2} επισκευαση το λυχνος 9 ^{1c23} ανοισει ... ^{1c23} om και 10 ¹ περι αυτου, AB ² επ αυτο, ³ = b 15 ημισυ 16 εις κατεργον ... ^{1c3} και εξειλασασθαι 26 AB om της σκηνης 27 om και παντα τα σκευη αυτης prius ... post αυτης sec. add. και την σκηνην του μαρτυριου και παντα τα σκευη αυτης 32 ποιηθησεται 37 ποιησεται υμ. αυτοις 38 ^{1c2} λαου αυτης

31 2 AB om εκ 6 AB ποιησουσιν ... σοι συνεταξα 14 κυριου 17 AB ²³ οτι εν εξ ... AB ²³ τον τε ουρ. 18 μωσει

32 1 μωσση ουτος ... εξ αιγυπτου 6 ^{1c23} πειν 7 εντευθεν καταβηθι 8 προσεκυνηκασιν ... om και τεθυκασιν αυτω 17 AB ²³ την φωνην 20 AB ² επι το υ. 26 ^{1c23} om προσ αυτον 27 om πλησ. αυτου και εκαστ. τον 29 η τω ... AB om αυτου 30 μωσση 33 ^{1c23} om ενωπιον εμου 34 ^{1c23} συ δε βαδιζε ... προπορευεται

33 1 AB πορευου 2 ¹ εκβαλεισ 3 AB ^{1c23} om και χαναναιον 5 ^{1c23} om

32 (13) εν καλαμισκω τω ενι 26 2 ² πηγων 12 εν τοις δερρεσι 28 κλιτου 27 11 ² και βασισ α. 28 29 το δε αυτος ιδος (sic) 30 δωματος 31 αζηιοντι 29 3 επι κανου εν 8 υιουσ αυτους πρ. 15 οι υιοι αυτων 21 ¹ om προσχεεις, ² suppl. προσ το 29 στηλη 40 (3/2) του τεταρτω 31 6 δεδωκα 32 30 εξιλασμαι 33 η pro ει 34 ημεραν 33 1 πορευου

των δοξων 7 ^{1c23} om μακραν α. τ. παρεμβολη. 8 et 9 μωσησ et μωση
11 λαλησει 13 AB om ινα ante ιδω 15 πορευη 16 ^{1c23} om αλλ η σ.
σ. μ. ημων κ. ε. ε. τ. κ. ο λαος σου 17 ενωπιον μου 19 και λαλησω επι
τω ον. 20 ιδ. μου το προσ. 22 π. μου η δοξα 23 AB οψη

34 2 ακρους 3 AB και αι βοες 8 μωσησ 11 om εγω post ιδου
15 A²B ενκαθιμ. προσ αλλοφυλους επι ... φ. των θυματων α. 21 κατα-
πανους pro -σις 22 αρχην pro εορτην sec. 24 ουδεις 25 της εορτ.
26 AB πρωτογεννηματα ... ου προσοισεις pro ουχ εψησεις 27 ² τιθεμαι
28 AB ^{1c3} τεσσαρα. ... τα ρημ. ταυτα επι τ. πλακων της 29 μωσησ ουκ
30 εγγισ. αυτου 31 et 34 μωσης 35 μωση ... ^{1c3} συναλειν

35 2 AB αγιον 4 μωσησ 6 om και ante βυσσον 7 ηρυθροδανω-
μενα 8 επομειδα, corr -μι- 10 ^{1c23} om και τα κατακαλυμματα ... ^{1c3v12}
μοκλους 13 om τους post λιθους 20 μωση 21 ^{1c23} ανηνεγκαν ... αυτων
η καρδια 24 το αφαιρεμα ... AB της κατασκευης 27 λογιον 28 AB
om εις 29 εισελθοντα, ^{3f2} εισελθον του 30 ^{1c3} ουριου ... εκ φυλης 31 ^{1c23}
om θειον 34 εδωκεν αυτω εν ... και ελιαβ ... αχισαμακ 35 om και ab
initio .. σοφ. και συνεσεως

36 2 et 6 μωσησ 3 μωση 4 AB ^{1c23} ηραζοντο 10 και τω κ. ...
^{1c23} om τω διανενησμενω ... AB κ. συν τη β. 11 ²³ αλληλας 12 AB ¹ om
αυτο κ. τ. α. ποιησιν, B²³ κατα τ. α. ποιησιν 13 ^{1c23} om χρυσω εγλυμ-
μενους ... AB εκκολαμνα 15 16 22 29 bis. AB λογιον 20 χρυσολιθον
21 ενεγεγραμμενα (³ εγγ-) 22 κροσσους 24 25 27 AB λογιου 28 om
κατωθεν usque επωμειδος 29 ^{1c23} om ινα μη usque επωμειδος (³ -μι-)
35 ^{1c23} κιτωνας 36 ^{1c23} om και τα περισκ. εκ βυσσου

37 2 AB το αυτο ησαν ... πηγων 3 εποιησαν ... υφαντου 4 ^{1c3} τεσ-
σαρες 5 υφαντον του χειρ. 6 om και τας φαλ. αυτων ... ^{1c2} βασεις αι
πεντε 7 et 9 επ εκατον ter, pr. l. ^{3v14} εφ εκ. 11 12 om ιστια πεντεκαι-
δεκα πηγων 13 αυλαι αι εκατον πεντηκοντα πηχ. 17 και αγκυλαι ... i. f.
add. AB και αυτοι περιηγγυρωμενοι (A—αι) αγγυριω 18 AB om και αυτοι
περιηγ. αγγ. 19 et 20 μωση 20 ³ ουριου 21 αχισαμακ εκ της φ.

38 3 ^{1c3} τεσσαρες 4 et 10 ^{1c23} διωρτηραιν 5 om καθαρου 6 7 ¹ om
χρυσους usque και χειρουβ², ² suppl. sed om το εν 7 τον δευτερον, ²³ του δευτε-
ρου 10 τεσσαρες 16 αυτων ο εστιν ... επ αυτων αι λυχνοι ... ^{1vd3c2} εβ-
δομον απ ακρ. ... επι κορυφης 18 ^{1c23} μοκλους 19 ^{1c3v12} κατακαλυμνα
21 om τους πασ. τ. σκηνης 23 AB om τας ante χαλκας 24 AB τω
θυσιαστ. ... ^{2c13} το πυρειου ... ^{1c3v12} τεσσαρες ... χαλκ. τοις μοκλοις
ευρεις 26 λουθηρα χαλκουν ... ^{1c23} κατωπρωτων ν. 27 μωσησ

39 1 ^{1c3v12} om ο 4 τας εκατον κεφαλιδας 6 AB εποιησαν 8 ^{1c23} εξ
αυτων 9 πυλης pro αυλης ab initio 10 ^{1c23} om και παντα τ. σκευη τ.
θυσ. ... αργαλια 14 και τας β. 18 τα αυτης σκευη 21 αργαλια ...
ηρυθροδανωμενα ... AB καλυμ. (A κατακαλ.) δερματα νακινθινα ... αργαλια
τα εριστα εργ. 22 ο συνετ. κυριος μωση 23 AB ιδεν ... μωσησ π.

40 3 tot. vers. sic: και σκεπασεις την κιβωτον του μαρτυριου τω
καταπετ. 7 ^{1c23} om σκευη 8 AB παντα αυτου τα σκευη 9 ^{1c23} om το
θυσιαστηριον sec. 11 ^{1c23} αυτον ιερατευσιν 14 et 16 μωσησ 16 ^{1c3} μοκ-
λους 17 επ αυτης ... μωση 20 AB ^{2c3} εθηκεν .. post μαρτ. add. επι

34 32 (7) ² πρεσβυτεροι pro υιοι 35 6 ² διπλου 26 (5) αιγιασ!
29 (3) del παντα εργα! 36 15 ποικιλιας 37 10 ² το κατα θαλ. (¹ non
liq.) 38 12 εν αις 26 κατοπων (6) 27 pro 31

33 16 μ. ημων] ita et Ti, b
μ. ημων

34 27 „B² (sic) τεθειναι (sic), B²
τιθειναι“, sec. text. τεθειναι et τιθεμαι

35 7 et 39 21 ηρυθροδανωμενα]
ita et Ti, b ηρυθροδανομενα 13 τους
post λιθους in b calamo transfossum
est, Ti τους retinuit

το κλῆτος τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου 21 προσῆλθεν 25 ^{1c23} ἐθύσιασεν ...
 το θυμίαμα 29 μωσῆς ... AB ἐπληρώσῃ 30 ἀνε. α. τ. σκ. ἡ νεφέλη
 31 ^{1c23} om ἡς

Subscriptio: ἐξόδος

ΛΕΥΕΙΤΙΚΟΝ.

Inscriptio: AB λευεϊτικον

1 2 AB²⁴ om και post κτηνων ... ² om απο ante τ. προβ. 3 δεκτον
 αυτω εν. 5 ^{13c2} οι ιερεις οι υιοι ααρων 6 AB^{2c13} δειραντες 7 AB^{2(4)c13}
 στοιβασουσιν 8 AB^{24c13} τ. ξυλα επι 9 ενκοιλια (sic fere semper) αυτου
 10 AB εισ ολοκαυτωμα 11 AB επι το θ. 12 επιστ. αυτα AB οι ιερεις
 επι ... AB²⁽³⁾ τ. ξυλα επι 13 θυσιασ 14 AB προσφερῃς δωρον τω
 κυριω 16 AB κατα ανατ.

2 2 πληρῃς ... δρακαν 3 ^{1c23} τους υιους 4 AB εκ λιβανου 8 AB
 ποιη 13 διαπαυσετε ... AB αλα pr. l. 14 AB πρωτογενημάτων bis ...
 AB^{1c23} απαλον νεα

3 1 AB^{13c2} θυσιαν ... AB βων αυτου pr. ... εναντιον 6 AB θυσιαν
 9 α. τ. θυρας τ. σωτ. ... AB καρπ. τω θω ²³ περιελει αυτου ... AB
 om και παν το στ. το κατ. τ. κοιλιαν ... AB και το στεαρ τῆς κοιλίας
 12 ^{1c23} om αιγών το 14 AB επ αυτου 16 17 AB κυριω νομιμον sine
 distinctione

4 2 AB om παντων 3 AB^{1c23} om τον ... AB add. αυτου in fine
 5 AB^{1c2} επι pro εισ 8 ^{1c3} ενδοσθια (ut fere semper) 10 AB διανοισει
 pro και αν. 13 AB^{1c2} πλημμελησουσιν 15 ^{1c23} om και σφαξ. usque
 κυριου 18 AB των προσ 19 ^{24c13} om απ 20 AB ουτως 21 AB^{1c3}
 om ολον 22 AB θεου αυτων 23 AB¹ χειμαρρον, ² χειμαρον, ³ hic χι-
 μαρρον 24 AB^{1c23} χειμαρρου (³ χι-) 26 ^{1c23} θυσια σωτ. 28 ¹ χειμεραν,
³ χι- 29 AB¹ χειμεραν, ³ χι- ... AB om τω 32 AB εισ αμαρτιαν
 33 ^{13c24} κεφαλῃν αυτου του 34 ¹ vid. ολοκαυτωσεωσ pro ολοκαρπ-

5 1 ωρακεν ... ³ απαιτει pro απαγγελῃ 2 AB om εκεινη ... AB
 ante βδελ. add. ἡ των 6 om ἡς pr. ... χιμεραν 7 ισχυση 9 AB αμαρ-
 τιασ γαρ 10 ^{1c2} ολοκαυτωμα 11 AB αυτου ἡ χειρ ... ^{12c3v14} λιβανον
 pro ελαιον ... AB αυτο λιβ. 12 αμαρτια^σ εστιν 13 εφ ενος ... ως ἡ
 θυς. 15 AB^{1c23} ψυχη εαν λαῖψ 16 AB vid. και ημαρτεν, B² add. ο
 ... AB^{1c23} αποτισαι 17 AB ποιηση 19 AB¹ πλημμελησιν, ² -λιαν,
³ -λειαν

6 2 AB ψυχη εαν ... τι add. vid. i. f. l. 5 A¹B το πεμπτον ...
 ελεχθῃ 7 AB ἐπλημμελησεν αυτω 9 εντειλε ... AB om τω 12 AB
 καυς. ο ιερ. επ αυτο ... AB^{1c23} om πρωι alt. 15 AB om παντι ...
 AB οση 17 ^{13c2} ἐξημωμενην μεριδα ... AB^{1c23} om εστιν 21 ^{1c23} πεφυ-
 ραγμενην ... ^{1c3f2} om εισ 22 χριστος αντ ... ^{13c2} νομιμος 25 AB om
 τω 27 AB επιραντισῃ 28 AB εψεῖθ bis ... AB^{1c23} om εν αυτω
 29 AB εστιν κυριω 33 ²³ ενδοσθια 37 AB εξ. εν αυτω εσται 38 AB
 ἡς αυτος προσφερ.

40 31 ανευzeugynusan ... ανεφη

2 13 (6) διαπαυσεται 3 6 ¹ om vid. αρσεν ἡ θῆλυ 5 10 ολοκαυτωμα
 12 ¹ ἀρξάμενος? 13 αμαρτιασ εστιν ἡς ημαρτ. εφ ενος ... ως ἡ θυσια

1 11 επι το θ.] ita Ti, b τῷ
 cal. delevit

3 16 17 ita et b, Ti κυριω.
 νομ.

7 2 AB^{1c23} om και ante λαβανα 6 καν ... AB¹ ευχη η εκ., B²³ ευχην η εκ. ... ²³ προσαγη 9 AB¹ vid. os αναφ. 10 AB^{1c23vd} ου εστιν ... AB επ αυτου 11 AB και ψυχη 13 ^{1c23} om λεγων. 15 AB^{1c23} προσαξει αυτων ... κυριου 16 ¹ εν παση τη γη κατοικια, ²³ om et τη ... AB τ. πετεινων κ. απο τ. κτηνων 19 σωτηριου κυριω οισ. ... ²³ om και ante απο. 20 AB επιδειναι 21 απρ. και εσται τοις

8 5 μωση, 12 15 19 sec. 20 24 tertio loco. 28 bis. 29 ... AB add. τουτο εστιν ante ο ενετ. 7 AB^{1c23} ενεδ. αυτους ... AB^{1c23} εξωσ. αυτους ... ¹ fort. επεθ. επ αυτω 8 AB λογιον bis, et sic fere ubique 9 ^{3vd} κατα το προσωπ. 11 AB ερανεν ... AB τα σκευη αυτου pro τα εν αυτη ... AB τα εν αυτη pro τα σκευη αυτης 13 ^{3f2} ζωναις 15 ^{1c23} om δυσιαστηριου alterutr. et intermed. 16 ^{1c23} om τον bis ... απο τ. ηπ. 17 ^{1c23} om την κοπρον αυτου 18 AB και οι υιοι 21 AB ολοκ. ο εστιν 23 ^{1c23} μωση 26 AB κυριου ελαβεν ... ^{1c23} και επεθηκεν τον βρ. 29 μωση ... τω μω ση (sic) 30 ^{1c23} μωση ... AB προσερανεν ... AB¹ om και ηγιασεν usque υιων αυτου μετ αυτου, B²³ και ηγιασεν usque υιων αυτου i. m. supplet et ante μετ αυτου prius inserend. not. 31 ^{1c23} om τουσ post αρτους ... AB¹ φ. ταυτα 32 AB κατακαυθησεται 33 ^{1vl*} δυσρασ ... AB^{1c23} om ημερα sec. 35 μωση

9 1 μωσ., 6 10 23 2 ^{1c23} μοσχαρion απαλον εκ 3 AB^{1c23} χειμαρρον. 6 AB om η 8 AB om αυτου 10 ² λοβον τον επι του ηπατος 12 απρων και το 13 AB και επεθηκεν 15 προσηνεγκαν ... AB εσφ. αυτο ... A¹B om και εκαθαρισ. αυτον 20 ανηνεγκαν 23 AB η δοξα

10 1 AB²³ θυμαματα και 3 ^{1c23} om τη 4 AB μισαδαι ... αζηηλ 5 ^{1c23} om tot. vers. AB⁽²³⁾ om αυτους 6 μωσ., 7 11 16 bis ... ¹ f. τω pro προσ ... AB οι αδελφ. υμ. 7 AB το γαρ ελ. 9 AB ηνικα αν. 11 AB συμβιβασεις ... AB^{1c23} παντα 13 ^{1c23} και αγεσθε ... νομ. αιωνιον γαρ 17 αφεληται 19 AB^{1c23} προσαγιοχασιν (Α -γει-) ... AB ταυτα pro τοιαυτα

11 2 ^{1c23} κτηνη τα φαγ. ... ^{1c23} om παντων 5 AB οτι αναγει 6 ^{13c} χοιρογρυλλον ... οτι αναγει 8 ^{1c23} ουκ αφ. 10 AB ψυχης ζωησης ... της εν 11 ^{1c23} υμων 12 AB πτερ. και λεπιδ. ... AB εν τω υδατι 13 ²³ βδελυγματα εστιν ... AB αλιετον 14 AB και ικτεινα ... i. m. inf. add. et ante 15 κ. στρ. inser. not. και χορακα και τα ομοια αυτω 16 AB om κ. παντα χορακα κ. τ. ο. αυτω 17 ειβιν 19 AB και γλαυκα και αρωδιον (B²³ ερωδ-) 20 AB¹ τεσσερα, 27 (et sic fere ubique) 21 AB^{1c2} τεσσερα εχει 22 AB κ. την ακριδα κ. τ. ο. αυτη κ. τον οφιμαχην κ. τ. ο. αυτω 23 AB οισ εστιν ... ²³ βδελυγμα εστιν 24 ^{1c23} om. εσται 25 AB τα ιματια και ακ. 26 μαρυκαται 27 υμιν εσται, AB² εσται υμιν 28 AB^{1c23} om αυτου ... AB υμιν εστιν 29 AB^{1c23} κορκοδειλος 30 χαμηλεων ... AB καλαβωτησ 32 AB om επ αυτο ... AB ο εαν π. 33 ενδον ην 34 AB εις ο εαν 35 AB^{1c23} ο εαν πεση ... κυθροποδες 37 AB om απο 39 AB¹ εστιν υμιν τουτο φαγ., ² εστ. τ. υ. φ. 41 AB τουτο εσται. 42 AB¹ τεσσερα, ² τεσσερων, ³ τεσσαρων

7 24 αρων 8 6 7 16 nonnulla abscissa 15 εκαθερισεν 33 εως ημερας πλ. 9 4 σφηησεται κυριος 15 (2) ² κ. εκαθερισεν καθο και το πρ. 10 5 6 ¹ om ειπε μωσησ και 16 χειμαρρον ... μωσησ 11 30 (6) χαμηλεων

8 26 κυριου ελαβεν] ita et Ti, b κυριου και ελαβεν, in nonnullis exx., non in meis, και calamo

deleverunt ed. rom.

11 5 b οτι ουκ αναγει, sed ουκ cal. deletum est, Ti ουκ retinuit

12 4 AB ημερας post τριακοντα pon. ... ¹ καθίσεται (i pr. sup. ras.), ²³ καθέσθεται ... αγγειο (-ε- a ^{2c3}) ... ^{1c3} ουκ αφ. 4 et 6 ²³ καθαρισ-
σεως 5 AB αφεδρον pro αφ. αυτης 7 AB om αυτον

13 2 AB και αχθησεται 4 AB εαν δε τηλ. λευκ. ην ... χρωτ. αυτης, AB²⁽³⁾ om αυτης ... ^{23v14} om αυτης ... δερμ. αυτης 6 AB αυτον ο ιερεις ... AB om και ante καθαριει ... AB ιματια pro ιμ. αυτου 7 AB^{1c23} το καθαρισαι 11 AB χρωτος εστιν 12 AB¹³ εξανθουσα ... AB¹³ η λεπρα 15 AB¹³ υγινη 16 ^{2c3} υγειη x. 20 και θριξ ... AB^{1c23} om οτι 21 AB om και ante αφοριει 22 AB om διαχυσει 24 AB^{1c23} (vid.) om το ante υγιασεν 26 ^{13c2(4)} εν αυτω αυγ. ... μη ην 28 AB η αμαυρα 29 AB ανδ. και γυν. 31 AB τ. τραυματος x. ιδ. ... AB¹ ουκ η οψ., ^{3f2} ουχι η ο. 37 AB το θραυσμα επι χωρας ... καθαρον 38 AB^{1c23} αυγασμα αυγ. ... AB λευκαδιζοντα 39 AB λευκαδιζοντα αλφ. εστιν καθα-
ρος εστιν ... AB²³ εξανθει 43 ³ vid. αυτο pro αυτον ... λευκη πυρριζ. ... AB αναφαλαντωματι 44 ^{1c23} om (vid.) μιανσει 46 AB αν ... AB επ αυτου 47 AB εν αυτω αφη ... ¹ εραιω, ³ εριω ... ¹ στιπποινω, AB² στιππινω, ³ στιππιν(ω) 48 et 52 ^{3f2} εριοις 51 οσα αν 52 AB εν ω εαν ... AB^{1c23} om εμμονος εστιν 55 AB μη pro ου μη ... AB την οφιν η αφη ... AB εστηρισται 56 ^{1c23} απορριζει ... AB η α. τ. δερματος η α. τ. στημ. η α. τ. κροκησ 58 AB^{1c23} om και ante καθαρον 59 ¹ στιπ-
ποινου, ² -πι-, ³ -πι-

14 7 περιραινει 9 τριχαν (et ³) ... ^{1c23} οσφυας ... ^{1c23} τριχαν 10 AB ενιαυσιους αμωμους ... AB ενιαυσιον αμωμον 12 AB^{1c23} αφορ. αυτο 16 AB om αυτου ... επτακισ τω δακτυλω 19 εξειλ. περι αυτου ο ιερεις του ακαθαρτου (τ. ακ. eti A) του καθ. 20 ¹⁽³⁾ απεναντι 21 πενηται "η χειρ αυτου" και μη (,iuxta signa transpos. a ² appos. legend. est και μη ευρισκη χειρ αυτου" sic) 25 AB^{1c23} τον αμνον της . . AB του δεξ. τ. καθαριζομ. 30 AB μιαν των τρ. 35 AB εωρ. μου εν 36 AB ιδειν τον ιερα την οικιαν ... AB οσα εαν 37 AB om και ιδου η αφη ... AB^{13c2} om η πυρριζουσα 39 AB ιδ. ου διεχ. 40 om εν οισ (i. f. pag.) 41 AB αποξυσ. τ. οικιαν ... AB om τον απεξυσμενον 42 AB στερεουσ pro ετερουσ 43 AB^{1c23} παλιν αφη 44 AB οφεται ει sine distinct. 48 AB ιδου ου διαχυσ. ου διαχ. 51 ²³ την υσσωπ. ... AB^{1c23} περιραινει 52 ^{1c23} ορνιθιου του και ... ²³ τη υσσ. 53 AB^{1c23} εξω πολεως

15 1 μ. λεγων και ακρων 4 AB^{1c23} εφ η ... εαν bis 5 AB οσ αν 6 εφ ο εαν 7 AB^{1c23} om του pr. 8 AB om αυτου 10 AB εαν 11 AB^{1c23} om υδατι pr. 13 AB εξαριζησεται ... AB^{1c23} καθαρισμον και 16 AB εαν, it. 17 19 AB εαν ... AB αιματι εσται ... ^{1c3f2} ημερα εσται 20 ^{1f*} om εφ pr. 21 AB οσ εαν 23 ακαθαρτον 24 AB τις κοιμηθη ... AB και ακαθαρτος ... AB επ αυτης ακαθαρτος 25 AB^{1c23} om αυτης extrem. ... AB ακαθ. εσται 26 AB πασαν κοιτην εφ ην ... post ρυσεως i. f. l. add. αυτης ... εφ ο εαν 33 AB^{1f*} αυτης ο γονορρησ ... ^{2c3} μετ αποκαθ.

16 3 dist. post μαρτιασ, non post αγιον 5 7 15 20 21 bis ^{1c3f2} χιμαρρ. 8 9 10 18 22 bis 26 27 ^{1c3} χιμαρρ. 8 AB om κληρουσ 10 εναντι κυριου ζωντα ... AB αποπομπην αφησει 11 AB αμαρ. τον αυτου και του οικου αυτου μονον x. εξ. π. αυτου x. τ. ο. αυτου ... AB τον μοσχον τον ... AB αμαρτ. τον αυτου 15 AB τ. π. της αμαρτ. ... AB^{1c23} απο του αιμ. 16 AB²³ τη σκηνη 17 AB αυτου pro εαυτ. 19 AB^{1c23} επ αυτου απο 21 A¹B^{1c23} (vid.) om ετοιμου 24 AB ολοκαρπωμα pro ολοκαυτ. 29 AB^{1c23} om δεκατη του μηνος ... AB ταπεινωσατε 32 AB^{1c3f2} τελω-
σουσιν (A -λει-) 34 AB²³ καθαπερ συνेत.

13 17 ¹ om vid. οφεται ο ιερεις και 37 καθαρον 42 ¹ f. πυριζουσα 5 εξουσα 14 4 κεκαθερισμενω 30 (5) ¹ νοσων = b 34 οικοιαισ (vid.) 16 4 (10) κιδαρεισ 9 (7) del. αυτον κληρος

17 3 AB προσήλ. η των πρ. ... AB αν προ^εαν 4 AB ωστε ηη προσεν. δωρον κυριω ... AB¹ εξολοθρευθήσεται (et sic fere semper) 7 AB¹ επι pro επι 8 AB ισραηλ και απο, i. m. % η 9 A²(et 17) B¹ 10 και ab in. 10 AB⁽¹⁾ ισραηλ των 11 (εξεilaσκεσθε) ... AB αντι της ψυχ. 13 AB ισραηλ και των 15 ¹ om εσται pr.

18 3 AB γησ αιγυπτου ... AB²³ επ αυτης ... ^{1c23} ποιηθήσεται 4 AB om και post φυλαξεσθε ... (πορευεσθαι) 5 AB om αυτα poster 6 (οικια) 7 AB εστιν και ουκ ... f2c3 om την 9 ^{1c23} vid. om εκ ... AB¹ ενδογ. γεγεννημενησ η εξω ... AB ασχημος. αυτης 10 AB^{1c23} οτι ασχ. 18 επι αδ. 19 AB ου προσελευση 22 AB¹ κοιτην γυναικος 23 AB μυσερον 25 AB εμιανθη ... ¹ αυτοις αδικιαν 26 AB η pro και post ενχωριος 27 AB^{1c23} προτεροι υμων εμιανθη 29 AB οσ αν ... ¹ om των 30 AB ο γεγονεν

19 2 AB εγω αγιος 4 (επακολουθησεται) 5 AB δεκατην υμ. 6 AB συστη 9 AB^{1cnd23} om ου συντ. τ. 5. υμων ... ^{1c23} om ου ante συλλεξ. 10 AB τους ρωγας 11 AB^{1c23} ου συκοφ. 12 AB om το αγιον 13 ¹ ουκ αρπ. ... AB om σου 15 om μη ... AB θυμασεισ 17 (μεισησεισ sic fere semper, non not.) 20 AB αυτη οικετις 23 ^{1c23} om υμων 25 AB γενη. ρον. 28 ³ vid. εντομιδα (σ non inst.) ... AB ου ποιησετε post επι ψυχ. pon. 30 ^{1c23} μου μη φοβ. 31 επακολουθησεται ενγαστριμυδοις (eti A -οις) 33 AB προσηλυτος υμιν 36 AB εσται υμιν

20 4 ⁴ υπεροψη, ¹-ι, ²= b 6 AB εαν 11 AB^{1cnd23} om και ab in. ... B^{1c23} om θανατω et scrib. θανατουσω 13 AB^{1c23} om θανατω 14 εαν 16 ^{1c23} θανατουσω ενοχοι 17 οσ εαν 20 ^{1c3f2} ασχ. τ. συγγενουσ α. απεκ. 21 AB οσ αν λαβ. την γυν. ... ^{1c23} ακαθαρσια αυτου εστιν ... ^{1c23} ασχη. μοσυνην αδελφ. 24 κληρονομησατε 26 ^{1c23} om εμει ... AB ειναι εμοι 27 AB λιθοβολησατε

21 3 ^{1c23} om επ ante αδελφη 4 AB^{1c23} om ου μιανθησεται 7 AB om οτι ... τω κυριω θεω 8 AB αγιασει ... κυριου θεου 9 ²³ εαν εκ. βεβηλωθη 11 τετελευτηκυη 13 AB^{1c23} om γυναικα ... ^{1c23} αυτου ου λημψ. 18 AB ω αν (A εαν) η εν ... AB¹ χωλος η τυφλος, ⁽²⁾= b, ³ om χωλος η ... ^{1c3vd} κολοβερειν 18 19 AB^{1c23} ωτομητος ανθρωπος 19 AB ω εστιν εν αυτω 20 AB (¹ vid., Fab. tac.) πτιλος 21 AB^{1c23} ου προσεγγιε 24 cum hoc versu nov. sect. inc.

22 3 AB αυτοις εισ sine distinct. ... ^{1c23} om παντος 4 AB¹³ γονο. ρυησ, ²-η 5 AB om η ab initio 6 AB¹ vid. ητις αφηται (Fab. tac.) 7 ^{1c23} δυ ο ηλιος ... AB εστιν αυτου 9 AB^{1c23} δι αυτο εαν δε βεβ. 11 ^{13c2} om οι 12 απαρχ. του αγιου 13 AB χηρα εκβεβλημενη ... AB μη ην αυτη 14 AB κατα αγνοιαν 18 AB add. των υιων ante των προσηλ. 19 AB και εκ των πρ. 21 AB¹ ευχην κατα 22 AB^{1c23} om η ψωραγρι. ωντα 23 AB^{1c3} ευχην σου ου προσδεχθήσεται, ² om et ου 25 AB^{1c23} φθαρτα ... ¹ om ταυτα, ² υμιν ταυτα, ³= b 28 AB η προβατον

23 2 AB^{1c23} εισιν εορται 3 AB και τη ημερα ... AB^{1c23} κυριω υμων εν 4 AB τω κυριω και αυται αγιασ (²³ αγιαι ας) καλεσατε αυτας 5 ³ τεσσαρις (sic fere semper, non notatur) 7 AB και η ημερα 8 AB και η εβδομη ημερα 10 om το 11 AB^{1c23} αυτα ο ιερους 13 AB^{1c23}

17 5 θησουσιν 19 3 φυλαξασθε et εγω κυριος etc. c. seqq. conl. 18 (5) ¹ μηνιοις, ² μηνις = b 20 26 αφωρισας 21 20 (7) αν non εαν 22 21 (6) ¹ κατ αιρεσιν

17 5 Ti om αν post οσας con-
tra ABb

18 3 b επ αυτης ediderat, sed ca-

lamo αυτη mutavit, quod Ti recepit.

22 18 Ti om ανθρωπος alterum
contra ABb

σπονδή αὐτοῦ 15 AB ἀριθμ. ὑμῶν 16 ¹ ἐβδομαδης, AB²³ ἐβδομη
17 AB πρωτογεννημάτων 18 AB^{1c2v13} προσάξει ... AB om και ante εσον-
ται ... AB ὕσισιν ὁσμήν 19 ¹ χειμαρρὸν 19 20 AB πρωτογεννηματος
20 AB ἐναντι 22 AB υπολιψή ... ^{1c23} αὐτο 36 ἀγία κλητή 37 AB
αὐταὶ αἱ εορταὶ 38 AB πάντων τῶν εὐχῶν 39 AB γεννηματα ... (7 ἡμ.)
40 AB^{1c23} om ἡμερὰ τῇ 43 κατοικίσα

24 2 AB λαβέτωσαν μοι 3 ^{1c23} om και post μαρτυρίου ... ¹ καυσου-
σιν αὐτον 4 AB ἐναντι ... ^{1c23} om εἰς 8 AB προῆται 11 ^{1c23} ἡγάγ.
αὐτοὺς ... ²⁽³⁾ σαλαμεῖθ 16 AB^{1f} om ἡ 19 AB δὴ pro δω 23 μῶσης
... ²⁴ om ἐν ... AB^{1c23} καθά συνेत.

25 2 AB εἰαν εἰσελθῆτε 7 AB γεννημα 8 AB¹ τεσσερακ. 9 AB
και διαγγελεῖτε 10 AB^{1c23} ἀγιασατε ... εἶτος το πεντηκ. ... AB τὴν
πατρίδα 11 ^{1c23} σημασία αὐτῇ 12 AB γεννηματα 13 AB σημασία ...
AB²³ ἐπανελευσεται ἑκάστος εἰς ... AB^{1c23} τὴν κτήσιν 14 AB εἰαν και
κτῆση 15 AB γεννημάτων 16 AB πληθύνῃ ... A(B^{1vid}) om και ante
καθότι ... AB ἐλαττωσῇ ... AB^{1c23} τὴν κτήσιν ... AB γεννημάτων
18 AB^{1c23} om ἐπὶ τῇ γῇ 20 21 AB γεννηματα 22 AB γεννημάτων et
γεννημα 23 ^{1c23} μὴ pro ἐμῇ 25 και ἀποδώσετε, AB²³ -σεται ... AB^{1c23}
ο ἀγγιστευῶν ἐγγίζων ἐγγίστα αὐτοῦ 27 AB^{1c23} ὅπερ ἐχει ... ἀπεδ. ἐαυ-
τον αὐτῷ 28 AB^{1c23} εὐρεῖθ pro εὐπορήθῃ ... AB ἡ χ. αὐτοῦ το ...
AB^{1c23} ἀποδοῦναι αὐτὰ ... om ἐν ... AB^{1c23} καταπαύσιν pro κατασχες.
31 AB^{1c2} λογισθῆσαν 32 πόλεις τῶν ... AB αὐτῶν κατασχέσεως 33 AB
λυτρώσαμενος ... AB ἐμμεσῷ 35 AB om ο μετα σου ... ^{1c2v13} ἀδυνα-
τήσῃ ... AB παρὰ σου 37 AB^{1c23} και πλεονασμόν 39 ^{1c2} om σοι post
πραθῇ ... AB¹ δουλῖαν 43 ^{1c23} μοσχῷ pro μοχθῷ 46 AB^{1c23} τῶν ἀδελ-
φῶν 47 AB om ἡ ante ἐκ γενετῆς 48 AB^{1c23} εἶσαι αὐτῷ ... ^{1c2} ἀδελ-
φῶν σου 49 AB λυτρώσεται ... AB^{1c23} λυτρώσεται ἐαυτον 53 AB^{1c23}
ἐνιαυτός 54 AB μετὰ ταῦτα

26 1 AB ἐγὼ κυρίως ο S. ὑμ. ad. antecedd. trahunt ... (ἀναστή-
σεται) 4 AB γεννηματα 5 AB^{1c2v23} ὑμ. ο ἀμῆτος 7 AB²³ i. m. ante
και διωξ. add. και πόλεμος οὐ διαλευσεται δια τῇ γῇ ὑμῶν 11 AB τὴν
διαθήκην μου 12 ^{1c23} ὑμῖν θέος ... AB μου λαός 16 AB ἐπισυστήσω
... AB^{1c23} και σφακελίζοντας 17 ^{1c23} ἐχθρῶν και ... οὐθένος 25 AB
χειρὰς ἐχθρῶν 26 σιτονδία ἀρτῶν 34 AB αὐτῆς και πασας 37 ^{1c23} δυνή-
σεται (²³-αι) 39 AB ἀμαρτίας ὑμῶν ... AB om και δια τ. αμ. τ. πατ.
αὐτῶν 43 AB^{1c23} ὑπ αὐτῶν 44 ^{1c23} οὐκ ὑπερ. ... AB οτι ἐγὼ εἰμι
45 AB αὐτῶν τῆς διαθήκης τῆς 46 ²³ om μου sec.

27 5 ^{1c23} θηλίας δεκά τεσσερα διδρ. 6 AB πεντε διδρ. ἀργυρίου ...
AB om ἀργυρίου 7 AB om αὐτοῦ 8 ^{1c23} ἡ τιμὴ ... ³ om ο pr. 9 AB
δὴ pro δω 12 ἀν τιμῆσεται ... AB om αὐτο secund. 13 ^{1c23} λυτρ.
αὐτον 14 AB ἀν τιμῆσεται 19 ^{1c23} ο ἀγοράσας 20 ^{1c23} om και απο-
δῶται τ. ἀγρον 21 ^{1c23} κατασχέσεως ... AB om αὐτοῦ 22 ^{1c3f2} ἀγιασεῖ
23 AB ἅγιον 26 ο ἀν ... AB καθάγιασεῖ οὐδεὶς B αὐτο 27 AB ἀλλαξεί
28 AB ο εἰαν 29 ^{1c2v23} om οὐ ... ^{1c23} θανατωθήσεται („unde apparet
similis pronunciandi ratio“) 31 AB πρὸς αὐτο 32 AB ο εἰαν 33 AB
om οὐδε πονηρον καλῷ

Subscriptio: AB λευεϊτικον

23 15 εβδομαδες 39 (πενδεκαειδεκ.) 40 (4) ξυλων sec. loco 25 10 το
ετ. το πεντηκ. εν. 16 (10) ¹ εκτησιν 26 17 (3) ¹ om και φευξ. etc.
43 σαββ. αυτην 27 30 αγιων

ΑΡΙΘΜΟΙ.

Inscriptio: AB αριθμοί

1 2 πατριων· κατα ... ονοματος· κατα 4 ^{1c23} και κατ οικουσ 5 ^{1c23} των υιων ρουβην ... ελειςουρ 6 σουρεισαδαι 7 νασσων ... αμειναδαβ³ 9 χαιλων ... ελειςαμα 11 AB βενιαμειν (et sic ubique fere, non not.) ... αβειδαν ... γεδεωνει 12 ακιεξερ ... αμεισαδαι 14 ελειςαφ 15 νεφθαλει (et sic ubique, non not.) ... αχειρε 16 om αυτων 19 ερ. τη σεινα (fere ubique ^{1c3} σεινα, non not.) 21 η επισκοπη ... AB^{1c23} τεσσερακ., it. 31 AB^{1c3f2} (A¹ τη-) etc. ... (και φ) 32 ^{1c23} om κκατα αριθ. ονομ. αυτων 33 και τριακοσιοι 45 ^{1c23} ισρ. εν δυναμι 47 λευεϊται et sic fere ubique, non not. ... ^{1c23} τ. φυλ. της πατρ. 49 τ. φυλ. την λευει 50 AB αυτοι αρουσιν ... ^{1c3f2} λιτουργ., sic fere ubique, non not. 52 ^{1c3v12} παρεμβολουσιν 53 AB^{1c3v12} παρεμβαλετωσαν ... ^{1c23} εναντιον ... κυριου κυκλω 2 2 ¹ σημιας, ²³ -μαι- et -με- ... AB παρεμβαλετωσαν 3 ^{1c23} παρεμβαλοντες ... κατα νοτον pro πρωτοι ... AB κατ ανατολας ... ^{1c23} αμειναδαβ 8 δυναμ. αυτων 10 AB ταγμα 12 et 14 ^{1c23} παρεμβαλοντες 14 ελειςαφ 16 ^{1c23} εκ της παρεμβ. 17 AB παρεμβαλλουσιν ουτως ... ηγεμονιαν 18 ^{1c23} om υιος 21 ^{1c23} τετρακοσιοι 22 ^{1c3v12} παρεμβαλοντες ... AB αβειδαν ... γαδεωνει 25 αμεισαδαι 26 πεντακοσιοι 27 φυλησ ... φαγαϊηλ 29 ^{1f*} om vid. νεφθαλει κ. ο. αρχ. τ. υιων ... αχειρε 31 και ν επτα) 34 ante και επ. disting., non ad 3 1

3 3 ηλιμννοι (sic) 4 ^{1c3v12} μετααρων 9 AB²³ δομα δεδομενοι ουτοι 12 AB εγω ιδου 17 μεραρει, et sic ubique, non not. 18 19 ^{1c23} om λοβενει (sic fere ubique)· και σεμει (sic ubique)· και υιοι κααθ κατα δημουσ αυτων 19 οζειηλ (ubique) 20 μοολει (ubique) και ομουσει 23 ¹ και υιοι, ² και ουτοι ... παρα θαλασσαν παρεμβολουσιν 27 ¹ σαρι, ²³ ισσαρι ... AB εισιν δημοι 28 μηνιαν 30 ελειςαφ 32 κατεσταμενος 33 ^{1c23} ο μολει ... δημοι μεραρει 35 ^{1c23} πατριας ... αβειχαιλ 36 η φυλακη 38 AB και οι παρεμβ. ... απ ανατολης 41 ^{1c23} om εν τοις κτηνεσι 43 AB^{1c23} om και ante τρεις ... διακοσιαι 45 ^{1c23} λαβετε ... AB των υιων 46 ^{1c23} τρεις et διακοσιοι

4 3 και εως πεντεκοντα (² -τηκ-) 5 AB οι υιοι 6 διεμβολουσιν, „fort. prius επιβ-“ 7 ^{1c23} κυεθουσ 9 (^{1c23} ελεου, sic saepe) 14 επ αυτο εν α. ... (πυρια) 15 ^{1c23} om και παντα τα σκευη τα αγια ... ^{1c23} ουκ αφ. 18 ολοθρευσητε („forte prius ολεθ-“) ... ^{1c23} μεσ. των πολειτων 25 ^{1v1*} τας δερρεις, i. m. σκευη signo post τα addito ... AB²³ το κατακαλυμμα αυτης ... καλυμμα ... ²³ επ αυτη 26 ^{1c23} om και τα ιστ. usque μαρτυριου 27 AB δι αυτων pro sec. αυτων ... AB εξ ονοματων ... ^{1c23} αρτα pro εργα sec. 29 om οι ab initio 31 ^{1c23} εργα των εν ... AB²³ το καλυμμα της 3. 33 ιθαμαρ υιου 36 διασχ. διακοσιοι πεντ. 46 ^{1c23} om και ante οι αρχοντες ... om αυτων post πατριων 49 ανδρα κατ ανδ.

1 3 ¹ εκπορευομενους 8 ² τω ισσαχ. 9 ² τω ζαβ. 10 ut Ti φαδασσουρ 21 ¹ om εκ της φυλης ρουβην 30 ¹ υιος εφρ. 31 (5) ¹ τηςσερ. 2 3 ¹ om και ο αρχων 7 ¹ φυλη 14 (φυ γαδ) 29 ² vid αιμαν 3 30 ¹ om ο 34 ¹ om παν αρσενικον 39 ¹ μηνιου, ² μηνιου 4 36 (8) διαχιλ. τριακοσιοι πεντ.!

1 10 Ti scripsit φαδασσουρ, b | b φαγαϊηλ, AB φαγαϊηλ
ut B φαδασσουρ. 13 Ti φαγεηλ, |

5 6 AB οστις εαν ... AB om πασων ... ^{1c23} και πλημμελων πλημ-
μεληση 9 οσα αν ... προσφερωσιν τω κυριω 10 ^{1c23} εκαστω ... ^{1c23}
εσται ανηρ ... οσ εαν 12 AB παριδη αυτον υπεριδουσα 13 et 14 AB
μεμιαμμενη 18 την γυναικα ο ιερειυς ... ^{1c23} α την θυσιαν ad την θυσιαν
transilit 21 εν τ. λογοις της αρ. ... κυριος σε 26 ABS? ανοισει 27 S
εανητ μενηκ. ... AB μεμιαμμενη ... AS^{3a} αραν εν τω 28 S
„και καθαρα η bis scriptum videtur“ ... S αζωος („^{3a} αζωα pro αζωας“
[sic]) 29 B ω εαν, S¹ ω αν παραβη 30 ABS ω pro οσ ... S αν ... „pro
επ αυτον S^{3a} notavit autw“ ... S α την γυν. αυτου ad τ. γ. α. transi-
lisse videtur ... AB στησει 31 A²B και η γυνη

6 2 AB οσ εαν 3 AB αγνωσθησεται απο οινου 4 AB στεμφυλλαν
6 S ημερας της ευχης κω κυ, „pro ευχης κυ quod prima manus scripsit,
S¹ της ευχης κω posuit; S^{3a} vero της ευχης ✕ τω κω ✕ substituit.“
... τετελευτηκυη 7 AB^{1c23} και επι μητρι 9 εξαπινα επ αυτω 12 S
[ηγιασθητ]ω κω („certum est τω κω scriptum fuisse, cum τ [ω?] etiam
altera pars literae ω [τ?] super est“) ... AB εμιανθη κεφαλη 14 AB
αμωμον μια ... ^{1c23} σωτηριαν 15 θυσια ... σπονδη 17 AB κυριω pro
τω κ. ... S αζυμων ποιησει („^{3a} add. και“) 19 AB^{1c23} αζυμον ενα 20 AB
στηθυνιου 23 S¹ i. m. λαλησον ααρων και τοις υιοις αυτου ... S ευλογη-
σεται 27 ABS totum verum post 23 αυτοις ponunt („S^{3a} verba και
επιζησουσιν usque finem uncis inclusit. Rursus vero deletis uncis ante
και [27] signum “ apposuit, ad quod eum quae in textu exciderunt sup-
plesse probabile est, quamquam supplementum ipsum abscissum est“).
24 om σε sec. 25 ^{1c23} και επιφαναι

7 1 om και post θυσιαστ. 2 et 3 (ιβ). 2 AB ουτοι αρχοντες ...
²³ ουτοι παρεστηκοτες 7 AB^{1c23} om και ab in. 7 et 8 ^{1c23} τεσσαρες
9 AB ουκ εδωκεν 12 S ναασων („σ utrum ¹ an ^{3a} addiderit, non satis
liquet. Ductum vero paulo elegantius est, quam quo ^{3a} uti solet“) ...
αμειναδαβ 13 et 19 S προσηνεγκαν (utroque loco S^{3a} προσηνεγκεν) 15 ^{1c23}
και χριον ... om ενα post αμνον 17 ^{1c23} δυο και κρειουσ ... ABS vid.
τουτο το δωρον ... αμειναδαβ 18 ABS σωγαρ αρχων (S -χων „eraso ο
repositum est ω. correxit S³, certe ut est.“) 19 S πληρης σεμιδ. („σ
corrector non attigit“) 20 BS πληρης θυμ. (S σ „erasum est“) 29 et
41 ^{1c23} om τραγουσα πεντε 30 ελισουρ υιος ελισουρ 47 ελεισαφ 53 κρει-
ουσ πεντη ... ελεισαμα 60 αβειδαν ... γαδαιωνει 62 πληρης θυμ. 65 AB
αβειδαν ... γαδεωνει 66 et 71 αμεισαδαι 67 et 79 πληρης σεμ. 75 αμ-
νον ενα ενιαυσιον 78 et 83 αχειρε 84 ¹ vid. παρα των υιων, ²³ π. τ.

5 13 (5) μη η κατ αυτησ 6 7 (αποθανωντων) 7 7 τεσσαρες 20 ¹ om
ε χρυσων 34 χειμαρρον 77 (7) φαγαι 83 in textu post χριους adde πεντε,

5, 26 incipit fragmentum Por-
phirianum codicis S continens 1) v. 26
αυτησ usque 30 ποιησει cum lacu-
nis 2) 6 5 αγιος usque 6 τετελευ-
τηκυια 3) v. 11 x]εφαλην usque 12
ημεραι αι cum lacunis 4) v. 17 κανω
usque 18 του μαρ- 5) v. 22 και ελα-
λησεν usque 27 κυριος [App. p. 4
corrigere Num. 6, 22 pro 24] 6) 7 4
μω[υσην] usque 5 κατα cum lac.
7) v. 12 ναασων usque 13 αργυρουν
εν. 8) v. 15 [χριον εν]α usque 20

θυμιαματος cum lacunis. [App. p. 4
corrigere Num. 6, 15 pro 14].

26 Τι αυτησ [και ανοισκεται] edi-
dit, spatium lectionem ανοισει com-
mendat. 27 de lectione εανητ. tacet
Ti in Commentario.

6 20 στηθυνιου] ita et Ti, b
στηθυνιου

7 42 A Ti scripsit ελεισαφ, b ut
B ελεισαφ 66 et 71 Ti scripsit αμ-
σαδαϊ, b ut AB habet -δαι 83 Ti
omisit τραγουσα πεντε

αρχοντων υ. 85 ^{1c23} η φιαλη μια ... AB om σικλοι alterum ... σικλω των αγιων 86 πληρησ 87 „² (sic) f. prius ολοκαυτωμα“ ... AB²³ om και ante αι θυς. 88 ^{1c23} και κρειοι εξ. ... αμν. εξηκ. “τραγοι εξηκοντα” ενι- αυσαι (-αι et A) αμω. (om ergo ut A ενιανυσιοι prius) 89 AB non dist. ante εν τω εισπορ.

8 3 ² καζα συνετ. κ. τ. μωυση. i. m. inf., praec. in ras. 4 interp. λυ- νιασ στερεα χρυση. 7 AB περιανεισ 8 σεμιδαλεωσ 12 AB ποιησει 13 ^{1c23} om και ante εναντι 14 AB εμοι 16 ^{1c23} παντων των εκ 17 AB εν γη αιγυπτω 19 εσται τοις 20 AB πασα συναγωγη 22 ^{1c23} κατωσ 25 ^{1c23} om απο sec. ... εργαζεται, it 26 ^{1c23} 9 3 ²³ τεσσαρις, it. 5.11 8 ¹ ειπεν μωυσησ προς αυτοουσ 13 οδω μακρα ουκ 14 AB ποιησει 18 ^{1c23} om και 20 AB σκεπαση 23 ^{1c23} κυρ. την εφυλ.

10 2 ελατας αργυρας ... ^{1c23} σεαυτω pro αυτας 3 ^{1c23} σαλπισεισ 5 ^{1c23} παρεμβalousai 6 ²³ δευτερον ... AB²³ om προς 14 ^{1c3} αμειναδαβ 17 AB αιροντες sine οι 19 AB σουρισαδαι 20 ελεισαφ 22 ^{1c23} αυτων επι ... AB εμιουδ 24 αβειδαν ... γαδεωνει 25 αμεισαδαι 26 AB φαγιαηλ 27 AB αχειρε 29 AB ²³ om τω tert. ... AB μεδ ημων 31 AB ενεκεν 32 ^{1c23} οσα εαν 35 ²³ εγερωτηι ... AB κυριε διασκορπισθ. 34 ^{1c23} και εν τω

11 3 AB²³ πυρ παρα (B¹ f. om πυρ) 4 ^{1c23} κρεας 5 AB^{1c23} σι- κυας (³ -ου) 6 ^{1c23} om ουδεν 11 ^{1c3f2} ουκ ευρ. 15 ει δε ουτως ... μου την κακωσιν 16 ¹ σοι ειδεσ 18 AB υμιν κρεα φαγειν 20 ^{1c23} υμων κρεα και εστ. 21 ^{1c23} μωυσησ προς κυριον 23 εξαρχε: (sup. ras. i. f. lin., ¹ = -κει?) ... ^{1c23} γνωσει η επικ. 25 το πνευμα 29 AB αυτω μω- υσησ ... AB ζηλοισ συ 31 ^{1c23} om και οδον ημερας εντευθεν 32 εσφα- ξαν pro εψυξ. 33 ^{1c23} λαον αυτου ... ¹ και κυριος επαταξεν 34 om οτι

12 4 ^{1c23} om παραχρημα ... AB και μαριαμ και ααρων ... AB εξ- ελθατε ... om εις prius 5 ²³ εξηλθον 6 * vid. κυριου ... ^{1c23} οροματι 12 ^{1c23} om και

13 1 ^{1c23} om του 2 cum hoc versu B nov. sect. inc. 3 αποστειλασ pro αποστειλεισ 5 ζακχυρ 6 σουρει etc. (differentia -i et -ει non longius notatur) 13 γαμει 15 ιαβει (A ιαβι) pro σαβι 16 ad μαχη ²³ i. m. μαχοσι 19 ισχυροτερος 20 AB εις ασ ... η pro ει ... ^{1c23} ατιχισταισ 21 η pro ει ... ^{1c23} αερσ 22 ρααβ ... εφααθ pro αιμαθ 23 AB και ηλθον ... AB θελαμειν 24 ηλθον ... κληματα ... ^{1c23} σικυων 25 AB om και ab initio 28 τ. γην ην απ. 29 τετ^{ει}χ. και μεγαλαι 30 ^{1c23} om και παρα τον ιορδ. ποταμον 32 AB εστιν ημων 33 ^{1c23} επι τ. γησ ... om και ante πασ 33 34 υπερμηκεισ εκει και εκει

14 1 φωνη 3 AB^{1c23} βελτιον ημιν εστιν 8 ερεδιζει 10 ^{1c23} om εν λιθοισ ... AB εν νεφελη 11 AB εν πασιν 13 ^{1c23} οτι ηγαγεσ 15 συν- πορευη (²³ συμπ-) pro συ πορ. 18 om γενεασ 19 αυτοισ εγενου 22 μου της φωνης 23 AB ει μην ουκ ... ^{1c2vd} ουχ οφονται ... ^{1c23} την 24 AB οτι εγενηθη πνευμα 25 επιστρ. υμεισ και απαγατε εις 27 ^{1c23} om α ... εναντ. εμου 28 AB ει pro η 29 AB εγογγυσαν 33 AB¹ αν- αλωθη, ²³ ανιανηλωθη 34 ²³ επεσκεψασθε 35 AB ει pro η ... ^{1c23} μη ουτως ... AB επισυνεσταμενη 37 ^{1c23} om οι sec. ... κατα της γησ πο- νηρα 40 ²³ ορδρισαντες εις το πρωι

8 7 αγνιασμον 10 33 ¹ (τους ορους) 11 18 καλον υμιν εστ. 13 17 υιος 20 (3) del εν αντιχιστοις (A ατιχ-) 22 ¹ κατεσκεπατο

10 19 σουρισαδαι] ita Ti, b σου- ρισεδαϊ 22 εμιουδ] ita Ti, b σεμιουδ. 29 μεδ ημων] ita Ti, b υμων; υμεισ

eodem versu b cal. correxit.

14 29 εγογγυσαν] ita et Ti, b εγογγυζαν

15 3 AB ευωδίας κυρίω 6 αὐτὸν ἡ εἰς 8 δὲ ἀπο τῶν βῶων ποιητὲς εἰς ... AB ολοκαυτῶμα pro -ωσιν ... ^{1c23} εὐχὴν εἰς 10 ^{1c23} om καὶ οἶνον usque τοῦ εἶν 12 οὕτω (sic hoc loco, paene semper etiam ante consonantes οὕτως) 15 ²³ om ἐστὶ pr. ... εἰς γενεὰς 16 ^{1c23} om ὕμιν pr. 20 AB ἀφαιρέμα ἀφοριεῖτε 23 AB ἡς συνेत. 24 ποιήσῃ 25 ^{1c23} ἐξείλας. περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερ. 27 AB εἰαν δὲ ψ. 29 AB ὅς αν 30 AB ποιήσῃ 31 ^{1c23} τὰ ρήματα ... ²³ ἐκείνη ἀμαρτ. 33 ^{1c23} συλλέγοντες 39 ^{1c23} om ὕμεις

16 1 AB ἰσαακ 3 ^{1c23} ὀπίσω pro ἐπὶ 7 ^{1c23} om ἐπιβῆτε ε. α. πυρ καὶ ... ^{1c23} vid. ἐκλεγεται 9 κυρίου καὶ παριστάσθαι ἐναντὶ τῆς σκηνῆς bis scripsit 14 καὶ εἰς τὴν (sic) ρε. ... καιρὸν pro κληρὸν 16 AB οὐκ αὐτοὶ κ. αἰσῶν 17 ^{1c23} θυμιάματα 18 ^{1c23} ἐπ' αὐτὰ ... ^{1c23} ἐπ' αὐτὸ 26 ἀπαρτία ὕμνων pro αμ. αὐτῶν 38 ^{1c23} λίπιδες 40 ^{1c23} προσελθῆτε μήδεσιν ... ¹ f. αὐτῶν pro αὐτοῦ ... ¹ vid om ἐν χειρὶ μωσὴ αὐτῷ 41 τῇ αὐρίῳ ... (¹ vid om ἰσλ τῇ) ... (¹ ἀπεκτανκατε) 45 ἐπέσαν (α sup. ras. α ⁹) 46 ¹ ἐξείλασεται, ²³ -σε 47 ^{1c2} ἐνηρκται 48 49 θραυσίαν ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐγ.

17 5 ὅν εἰαν ... ^{1c23} τῶν υἱῶν ἱερ. 6 AB κατὰ ἀρχόντας 8 AB εἰς τὴν σκηνὴν ... καροῖα 9 ἐλάβεν

18 1 οἶκος πατρίδος σου ... τ. ἀπαρχὰς τ. α. ... ^{1c23} om καὶ ante συ 6 ^{1c23} om τῶν 8 AB καὶ ἐγὼ ἰδοῦ ... ^{1c23} διατηρήσιν αὐτὸν απ. 9 ^{1c23} om αὐτῶν sec. ... AB ἀμαρτιῶν ὅσα 10 ἀρσ. φαγετε ... (^{1c23} σοὶ pro συ) 12 ²³ δώσει τῷ 13 AB πρωτογενήματα 15 ^{1c2} σαρκοῦ α. pr. 18 ^{1c23} om κατὰ 19 ὅσα αν ... σοὶ δέδωκα 24 AB ὅσα αν 28 ἀπο τῶν ἀρ. ... AB πάντων ἐπιδεκατῶν ... om κυρίω 30 AB γέννημα bis

19 10 καὶ πλύν. τ. ἱματία ὁ συναγ. τ. σπ. τ. δαμαλῆως καὶ ... προσκειμένοις προσήλυτοις 12 (^{1c3} τ. ἡμ. τῇ τῇ tr. sec. loc.) 13 AB περιεραντισθῇ 14 ^{1c23} ἐν τῇ οἰκίᾳ 15 AB ^{1c23} οὐκ ἐχει (B -χι) ... ^{1c3v12} ἐν pro ἐπ 16 ὅς εἰαν 18 ^{1c23} ὑσσωπίων ... AB περιτρίβει ... AB ὅσαι εἰαν 19 AB περιτρίβει ... ^{1c23} om καὶ ἀφάγν. τ. ἡ. τ. ἐβδόμη 20 ὅς εἰαν ... AB περιεραντισθῇ 21 AB περιτρίβει 22 AB καὶ ἡ ψ.

20 1 ¹ f. τρίτῳ pro πρώτῳ 4 et 5 ^{1c23} ἀνηγάγας 5 ^{1c23} om τὸν πονηρὸν ... οὐδὲ ρο. οὐδὲ υ. 8 AB om σου prius ... τῇ συναγωγῇ ... ἐναντὶ 12 om τῶν 13 AB τοῦτο ὕδωρ 17 ^{1c23} πορεύσ. καὶ οὐκ 19 om μῶν 22 ^{1c23} om ἡ 27 ¹ om αὐτῷ, ²³ ante κυρίως pon. 28 ἐξέδυσεν αἰσῶν ... ^{1c23} om αὐτὰ

21 1 ἐρημὸν ἤλθεν γὰρ ἱερ. ... κατεπρονομεύσαν 5 om τοῦτῳ 7 ἡμῶν et προσ κ. π. τ. λαοῦ i. m. α ²³, in textu rasurae 10 ἐν ὠβῶς usque 11 παρένεβαλον i. m. α ²³ 11 χαλγέει ... κατὰ ἀνατολὰς 12 AB om καὶ prius ... ζαρετ 13 om καὶ prius ... ^{1c23} περὰ ἁρῶν ... ^{1c23} ἐξόν 15 χεῖμαρρους 18 ^{1c23} om ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν 19 ¹ μαναῆ, ²³ μαναηλ bis pro νααληλ 22 ² πορεύσομαι οὐκ 23 ^{1c23} om τῷ sec. ... ^{1c2} εἰσα 24 ^{1c23} μαχαίρης 26 ³ εἰ pro ἐστὶ ... ^{1c23} πόλεις 35 AB τ. γῆν αὐτῶν

22 1 ^{1c3} ἱερεῖχω, sic fere ubique 4 ἐκλίξει ... ὡς ἐκλίξει 6 κ. οὐς εἰαν 8 α. εἰαν 9 ^{1c3} ἕως παρα βάλ. 11 καὶ ἰδοὺ κεκαλ. 17 ²³ καὶ ὅς εἰαν 20 ^{1c23} om νυκτὸς ... ὅς αν 22 ἐνδιαβαλεῖν ... ^{1c2} om οἱ 23 ^{1c23} οδοῦ αὐτῆς ... ὅσον τῇ ραβδῷ τοῦ 25 προσεβλήψεν αὐτὸν ... om προσ τ. τοι-

18 10 σοὶ pro συ 19 8 σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ 18 ἐπὶ τοῦ ἡμμενον (sic) 20 12 ἐδωκα 21 1 (4) κατεπρονομεύσαν

16 1 ἰσαακ] ita et Ti, b ἰσαακ | χεῖμαρρους, b ut AB hoc versu
21 14 Ti scripsit hic et v. 15 | χεῖμαρρους.

χον sec. 28 AB τουτο τριτον 33 ¹ vid. δε, ²³ (b) δ' αν 34 AB αρεσκει
36 ^{1c23} μ. ητισ επι τ. ... αρων ο ε. 37 ου δυνησμαι οντως 38 εαν
βαλη

23 5 ^{1c23} om το 8 καταρταται pro αρταται 9 ²³ προνοησω 12 οσα
εαν 13 εξ ων ... AB οψη bis 16 AB ^{1c3f2} αποστραφητι 17 ^{1c23} om
και sec. ... ²³ και απαντες 19 ουδε ως 22 εξαγαγ. αυτους 24 AB ^{1c23}
γαυριωθησεται

24 1 εναντι ... AB om αυτω ... ^{1c23} om αυτου 2 εγεν. πνευμα
θεου εν αυτω 4 λογια θεου οστις (A λ. θεου ισχυρου ο.) 6 σου οι οικoi
6 ¹ f. ως ναπ. ... ^{1c23} παραδεισος ... AB ^{1c3} επι ποταμων ... AB κυριος
ωσει 7 AB η βασιλεια 8 εκμυελει 11 ^{1c3v12} εσπερεσεν 13 πονηρον η
καλον ... AB οσα εαν 15 αληθινος 16 AB ιδων εν ita dist. 17 AB
και αναστησεται 22 ^{1c23} νεοσσια ... ^{1c23} συριοι ... σε αιχμαλωτευσουσιν
23 ^{1c23} οταν ελθη 24 ^{1c23} χειρος

25 2 επι ταις θυσαις 4 απεναντι ... ^{1c23} om θυμου 6 ^{1c23} εναντι
πασης 7 υιος ασρων, it. 11 ^{1c23} 15 πεπληγυτη ... ομμοδ ... et 18 μαδιαν

26 1 AB ^{1c23} και προς ελεαζ. 4 μωυση συ και (ση i. f. lin.) 5 τω
φαυλω 6 ασρωνει 10 ^{1c23} κορε εν τη συναγωγη αυτου 15 AB απεδανε
16 εγενοντο δε ... ²³ om οι ... AB σηλων ... AB δημ. ο φαρεσ 17 ^{1c23}
εγενετο ... AB υιοι sine οι 18 ^{1c23} δημω ... τω ιουδα ... επισκοπην
19 φουαι 20 δημος ιασουβει ... ^{1c2} σαμαραμ ... ^{1c23} σαμαρανει 21 τρια-
χοστοι 22 om ο ante αλληλει 25 ²³ αζανει bis 26 ^{1c23} αροδει bis
28 AB ²³ τω ιεσου ... ιεσουει ... ¹ vid βαρια, ² βαριαει 29 ^{1c23} μελλιηλ
... ^{1c23} μελλιηλει 30 ^{1c23} καρα 31 AB και χ 34 αχιεζειρει 35 συχε-
μει 36 και οφερ 37 ²³ om ταυτα 39 et 40 σουταλα ... σουταλαει
42 ο βαλειει 44 45 βαλε αδαρ και νοεμανει ουτοι, om ergo νοεμαν τω
αδαρ δημ. ο αδ. x. τ. νοεμ. δημος ο (A om τω αδαρ usque τω νοεμαν),
B² i. m. inf. add. et post νοεμανει inserendum notat δημος ο νοεμανει
46 σαμει bis 47 AB σαμει ... AB και χ 48 ¹ σαηλ. et σαηλει, ²³ ασηλ
et ασηλει 49 σελλη 50 ^{1v1*} τριακοντα χειλ. 51 ^{1c23} επτακοσιοι τριακ.
53 54 dist. ονοματων τοις πλειοσιν 50 και το ονομα 61 AB ναδαβ
65 ^{1c23} κυριος αυτω

27 1 AB μαλα 3 AB δια αμαρτ. 8 μη ην 11 κληρονομησει
12 ^{1c23} περα ... AB om του ιορδανου ... AB ²³ τουτο ορος 13 οφει,
¹ vid om οψη αυτην ... ^{1c23} εν τω ωρ 14 ^{1c3} ουκ ηγ. ... τουτο εστιν υδωρ
18 AB ^{1c23} τον ιν ... AB ος εχει 22 ^{1c23} εναντι πασης

22 29 η pro ει 31 (τω προσωπου) 23 1 ενταυτα sec. loco 3 ¹ εμοι
pro ει μοι 24 ως κυμνος 24 8 ¹ εκμυελει 13 πληρησ 25 8 τον ισ-
ραηλιτιν 26 1 ¹ ελαζαρ 46 (1) δημος ο σαμειδη 27 11 ² κληρονομησει
18 ¹ επιζησει 20 (4) ¹ αυτου υιοι

26 6 ασρωνει] Ti recte edidit
ασρωνι, b hoc loco ασρωνι 39 σου-
ταλαει] Ti scripsit σουδαλαζ, b ha-
buerat σουδαλάν, ad quod Ti Prol.
p. xxxvi: „δημος δ Σουδαλαζ [sic],
quemadmodum recte nota sub textu
habet, nisi quod τ cum δ [sic] con-
fusum est, pro δ. δ Σουδαλάν [sic]“
50 τριακοντα] Holmes-Parsons: „τεσ-
σαραχ.] πεντε και praemittunt X,
15, 16...; eadem praemisit primo,
sed postea fuerunt deleta II.“ [III?];

nullum vestigium lectionis πεντε και
apud Cozzam, lectionis τριακοντα
apud Holmes. 60 Ti Proleg. „εγεν-
νηθησαν correximus pro εγεννηθησαν,
retento etiam a Reineccio, Hol-
mesio aliisque.“ Etiam B habet
εγεννηθησαν 61 ναδαβ] ita et Ti,
b ναδαδ

27 18 ος εχει] Holmes: „οσ]
Sic ex οστις calamo suo correxe-
runt editores Vaticani. Ergo οσ
edidimus“; Ti οστις retinuit.

28 4 AB το πρωι 8 ^{1c23} κυριου 11 AB ολοκαυτωματα 13 ^{1c23} om δεκατον alt. 14 ^{1c23} om τω μωσχ. τ. ε. κ. τ. τρ. τ. ειν εσται ... τουτο ολοκαυτ. 15 AB ^{1c23} χειμαρρον ... ^{1c23} κυριου 16 κυριου, ²³ i. m. ⁴ κυριω 19 ^{1c23} καρπωματα ... ενιαυσιουσ % αμωμοι, ²³ i. m. ζ 22 AB ^{1c3} χειμαρρον 24 ^{1c3(23)} κυριου 25 AB και η ημ. 27 επτα αμνους ενιαυσιουσ αμ. 30 AB ^{1c23} χειμαρρον

29 2 ² βοων και κρειον 6 ^{1c2} και τα ολοκαυτωματα δ. ... ^{1c23} κυριου 8 AB om κυριω post ευωδιασ ... μ. ενα εκ βοων 12 ^{1c23} κυριου 13 AB προσαξετε ... ¹ ολοκ. καρπωματα εισ, ²³ om καρπ. ... ^{1c23} κυριου 13 15 17 20 23 26 32 ιδ 17 ιβ κρειουσ β 20 ια 25 AB ^{1c3} χειμαρρον 26 β 29 ^{1c3} δεκατεσσαρες 31 A²B ^{1c3} χειμαρρον 32 ^{1c23} om αμωμους 36 ^{1c23} καρπωματα κυριου

30 2 om υιων 3 ορκον ορισμω η ορισηται π. ... ^{1c23} εαν εξελ. 4 AB γυνη ευζηται 10 αν 12 ^{1c2} om και παρασιωπηση 13 ακουση. π. ... καθαρισει 15 ην ηκουσ. 16 ²³ εαν δε usque ηκουσεν i. m. inf., sine o ανηρ, quod etiam A om

31 3 ανδρας παραταξασθαι 4 ^{1c23} χειλιοι εκ bis ... AB om υιων 5 ιβ χειλιαδες 6 ²³ om εκ φυλησ sec. 7 AB ^{1c23} τω μωυση 8 AB ευειν ... κ. τ. σουρ κ. τ. (AB) ροκομ κ. τ. ουρ ... AB μαδιαμ 10 ταισ οικιαισ ... ²³ om εν ante πυρι 11 om αυτων prius 17 AB και πασαν γυναικα ... εγνωκεν 18 om και ab initio 23 ^{1c23} om ο 27 AB ^{1c23} εκπορευομενων 28 αιγων pro ονων 30 ^{1c23} ημισυς ... ^{1c3} τουτων των ... AB ^{1c23} απο των πεντ. 32 AB επρονομευσαν 34 om και ante ονοι 36 ¹ πενταχιχειλαιοι και πεντακοσιοι (²³ επταχις-, α in -αι bis sup. ras.) 39 (και φ) 42 ^{1c23} om του 43 AB post τριακοσιοι add. χειλιαδες 47 AB ²³ om το 48 κατεσταμενοι 49 AB παρ ημων 50 AB ²³ χρυσουν χλιδ. ... AB φελιον 52 AB εξ και δεκα

32 1 ¹ vid. κτηνουσ ... AB ιδον 3 ναμβρα ... ²³ εσεβαμα 6 AB ^{1c23} om τον 11 τ. κακον κ. τ. αγαδον ... ωμοσεν 12 συνεπηκολουθησεν 14 AB ^{1c23} συστρεμμα 16 AB ^{1c23} οικοδομησωμεν 19 AB ^{1c23} κληρονομησωμεν 24 οικοδομησητε υ. αυτοισ ... ^{1c23} την αποσκευην ... ^{1c(23)} υμων τουτο ποιησετε 25 AB οι υιοι bis ... ^{1c23} εντελειται 30 ^{1c23} om και pr. ... διαβιβασατε 31 και υιοι γ. 33 AB τω ημισυ φ. ... ^{1c23} βασιλεωσ βασαν 34 et 37 οικοδομησαν 35 AB σωφαρ 36 ^{1c23} και ναμαραμ 37 εσεβουν και λεαλημ (²³ ελεαλημ) ... καρταιθαμ 38 ^{1c23} και σεβαμα 39 υσ μαχειρ

33 1 ουτοι σταζμοι 3 ραμεσσων 5 ²³ ραμεσσησ ... ^{1c23} σοχωδ 6 και απηραν εκ σ. και π. ... ¹ vid. om τι 7 AB επι στομα ... ^{1c23} επιρωδ

28 19 (6) del κυριω 30 8 ¹ πατηρ pro ανηρ 31 4 (παραταξασθε) 22 (καλκου) 37 ¹ εξακοσια 50 περι υμων 32 14 επ ισραηλ 27 om και 28 (ιερα) 29 ¹ κ. υιοι γαλααδ 33 6 σοκχω

28 4 το πρωι] ita et Ti, b το τρωι 28 και usque ενι Ti uncis () inclusit.

31 11 nescio quid Ti sibi velit lectionem ανθρωπου afferens ex A, quam eandem Bb tumentur.

32 31 ποιησωμεν] ita et b ex correctione calami pro ποιησωμεν

33 9 αλειμ] ita et Ti bis, b αλιμ, contra v. 10 etiam b αλειμ 14 15 ραφιδειν] ita et Ti, b -διν 40 χανανεισ] ita et Ti, A b χανανσ

34 6 Ti mendose om η θαλασσα ante η μεγαλη, unde lectio ex A allata intellegi non poterat. 8 Ti scripsit αμαζ, Bb εμαζ

8 ^{1c23} om αυτοι 9 (αιλειμ bis) ... (ιβ) 11 σειν addit. vid. 13 et 14 αιλειμ pro αλους 14 et 15 (ραφιδειν) 14 την υδωρ τω λαω "πειν 'εκει 16 ^{1c23} om της sec. 17 μνημάτων επιτ. 20 ραμμων ... AB εν pro εισ 20 et 21 λεμωνα 21 et 22 δεσσα 28 et 29 ματεκκα 30 μασσουρωτ 31 μασσουρουτ 33 ^{1c23} στεβαττα 34 ^{1c23} εκ στεβαττα ... σεβρωνα 35 εκ σεβρωνα ... ²³ εν pro εισ ... ^{1c23} γασσιων, it. 36 40 ^{1c23} χανανεισ 41 AB^{sf2} εν σελμ. 42 et 43 (φεινω) 43 εισ σωβωτ 44 εκ σωβωτ ... ^{1c23} περα 50 ^{1c23} pon. λεγων post μωυσην, om post ιερειχω 54 ^{1c23} om και κατακλ. usque εν κληρω ... φυλ. αυτων τοις ... ^{1c23} εισ ο εαν 55 ²³ ουσ αν ... om υμιν

34 2 ^{1c23} εισ την κλ. 5 (^{1c3f2} κυκλωσει α ορεια) 7 εσται τα ορεια υμιν π. 8 ^{1c23} διεξοδος αυτων 9 ²³ εφρωνα ... ¹ αρσεναιμ, ^{sf2} αρσερναειμ 10 ¹ αρσεναιμ, ^{sf2} ασερναειν 11 χεναρα 12 υμιν εσται ... (²³) om η sec. 13 ^{1c23} κυριος τω μωυση δυναι 20 ²³ εμιουδ 24 σαβαττα 28 υιος βενι-αμειουδ

35 2 et 7 AB^{1c3f2} προαστια 6 AB^{1c23} φευγειν 7 ^{1c(23)} λευεिताισ και τεσσερακ. 8 κληρονομησουσιν 12 AB απο αγχιστ 14 ^{1c23} om τας pr. ... εν τη γη 15 AB φυγαδιον ... ^{1c23} om και sec. 20 επιριψει, ^{cop} -η ... ²³ om παν σκευος 22 AB επιριψη 24 απο του αγχ. usque εισ την ² i. f. p. (l. 45 46) add., ante ras. ... κατοικηση 28 ^{1c23} om και 30 επι φυχση 32 ^{1c23} om των 34 ^{1c23} κατασκηνωσω

36 1 ^{1c23} πατρων υιων 6 AB αρεσκει ... ^{1c23} om πλην εκ usque γυναικες 7 αυτου και προσκολλ. ... ^{1c23} om οι 8 ^{1c23} om αυτου i. f. 9 AB om ο ... αλλα 10 AB^{1c23} θυγατερες 11 μακαλα 12 και εγενετο η ... ^{sf2} δημον

Subscriptio: AB αριθμοι

ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ.

Inscriptio: AB δευτερονομιον

1 1 AB om θαλασσης 2 εν χωρηβ 3 "κυριος αυτω 4 και ωγ ... (AB ιδραειν) 7 AB^{1c23} του μεγαλου ευφρατου 8 AB²³ και τω ισαακ και τω 15 ^{1c23} om και πεντηκονταρχους ... AB δεκαδαρχους 17 ακουσομαι υμων 20 AB ο ο κυριος 21 παραδεδ. υμιν ... θεος ημων ... πατερ. ημων 22 ^{1c23} απαγγειλατωσαν 23 (ιβ) 25 AB προσ ημας 26 και ηπειλησατε 28 οι αδελφοι ... υμων την καρδιαν ... ^{1c2(3)} δυνατωτ. υμων 30 ποιησ. ημιν 31 AB ως ετροφοφορησεν ... τροφοφορησει (² τροφο-) ... AB^{3vd2} οδον ην 34 ^{1c23} παρωξυνεις 35 την αγαπην ταυτην γην ην 41 απεκριθητε μοι και 44 κατεδιωξαν ... ^{1c23} μελισσαι ετιτρ. 45 AB εναντι 46 ^{1c23} i. f. add. εκει

2 1 ^{1c23} om ερημον 4 εντειλε 5 AB ου γαρ μη ... ² οτι sup. ras. et add εν κληρω δεδωκα τοις i. m. ... ησαν δεδωκα το 6 βρωματα αργυριου 8 ^{1c2} αδελφ. υμων ... AB γασιων ... "ερημον οδον 9 et 18 σηερ pro αροηρ 11 AB ωσπερ οι ενακειμ 12 ^{1c23} om το 13 A²B ζαρετ ... AB add και παρηλθομεν την φαραγγα ζαρετ (Α ζαρε) 14 AB ζαρετ ...

56 ποιησεται α. 34 8 (2) ¹ vid. καταμετρησεται et del εισ 35 19 αγχιστουων 32 (3) del. φευγειν

2 9 (εχραινετε)

¹ αυτοις ο θεος, ²³ α. κυριος ο θς. 15 ^{1c23} εξανηλωσαι 16 AB επει διεπесαν 19 AB^{1c23} αυτοις και μη συναψ. 20 "κατωκουιν 'οι ραφαιιν ... ²³ om και sec. ... ^{1c23} ονομαζουσιν ... ^{1c23} ζοχομειν 21 AB^{1c23} ωσπερ εν ενακειμ 22 B¹ om κατεκληρονομησαν αυτους και, B²³ i. m. suppl. sine αυτους 24 ² και παρελθате (sic et A) add. i. m. ... ^{1c23} om τας 25 AB επι προσωπον ... ωδινεος (³ -δι-) 27 ^{1c23} παρελευσομαι ... ^{1c2} ουχι εκκλ. ... ουδε 29 om αν 30 ²³ om ως 31 AB αυτου εναρξαι 32 om εις tert. 33 ^{1c23} επαταξεν 34 *vid πασας τας πολεις ... ζωγρειαν 37 ^{1c3v12} αμμων ... AB² "κυριος ο θεος "ημων 'ημιν

3 1 ^{1c23} και στραφεντες ... ^{1c4v13} γωγ ... ^{1c23} βασιλ. βασαν 4 ^{1c(23)} παντα τα συνκυρουντα περιχ. 6 AB¹ εξωλεθρευσαμεν αυτους ωσπερ 9 ^{234vid} επωνομασεν ... αυτο αρμων (²³ αερ-) ... AB^{1c(23)} επονομασεν ... σανειρ 10 AB μεισω ... εδραειν ... βασιλειαι 11 ¹ υπο (^{corr} απο) τ. ραφαιιν ... ¹ αμμων ... τηξων bis ... ^{1c23} ευρος εν 12 ^{1c23} επρονομειν προ εκληρονομη- ... ^{1c23} επι του χειλουσ ... ^{1c23} ημισυ ορουσ 13 ^{1c23} γωγ ... ημισυ ... πασαν γην βασ. 14 ^{1c23} πασαν περιχωρον αρβοκ ... ^{1c23} γαρτασει ... και ο μαχαδει ... βασσεμα (²³ -μαν) θανωθ ιαειρ 16 ²³ γαδδει ... AB²³ εδωκα ... AB απο της γ. ... ^{1c23} om μεσον τ. χειμ. οριον 18 θεος ημων 20 AB^{1c3} κατακληρονομησουσιν 22 ^{1c23} φοβηθησε ... om απ αυτων ... ^{1c23} πολεμει 23 ^{1c(23)} εδεθηην εναντιον κυρ. 24 ¹ vid. κυριε ο θεος, AB² κυριε κυριε ... ²³ επι γησ ... καθα συ επ. 25 ^{1c23} om τουτο 27 επι κορυφη λελαξευμενου ... AB τ. οφθ. κατα 28 ιησοι "και κατισχ. αυτ. 'και παρεκ. αυτ. ... AB^{1c23} και αυτοσ κατακλ. ... AB^{1c23} om πασαν

4 2 ^{1c2} προσθησεσθε ... ²³ υμιν σημερον ... ^{corr} πασας τας ... *vid. θεου υμων ... ²³ οσας εγω ... (υμιν σημερον) 3 (²³ θεος ημων ... ^{1c(2)} εξ ημων 4 ²³ θεω ημων 6 ^{1c2} παντων εδων ... οσοι εαν 8 ^{1c23} διδωμι υμιν 9 ²³ φυλαξαι 10 *fort εναντιον ... AB οτε ειπεν ... AB²³ ημερας οσας 11 θυελλα φωνη μεγαλη (μεγ. fort. add.) 12 ²³ κυριος ο θεος ... AB²³ προσ υμας εν τω ορει 14 και μοι ... π. αυτα υμας ε. ... κληρονομειν 15 "ουκ ειδετε 'ομοιωμα 18 ιχθυος α 19 (²³) σου πασιν 20 εθηγαγ. ημας ... ^{1c23} ευκληρον 21 AB^{1c2} om ο θεος 22 ^{1c2} om τουτον 23 AB² προσεχ. υμεις μη ... θεου υμων ... AB^{1c23} om και ανομησητε ... ^{1c23} om σοι 24 ²³ καταναλισκων 25 ¹ τα πονηρα, (²³) πονηρον ... εναντιον 26 διαβαινετε τον γ. εκει κλ., ² i. m. ιορδανην 27 ^{13c2} om πασι sec. 28 AB οφοντ. ουδε μη 29 AB θεον ημων ... ευρησετε οταν AB εκζητησητε 31 AB^{1c23} om κυριος 32 AB^{1c23} εως ακρου 34 ^{1c2} om και εν οραμασιν μεγαλοισ ... ^{1c2} om κυριος 38 ^{1c23} και εξολεθρ. 40 AB τα δικαιωματα αυτ. κ. τας εντολ. αυτ. οσας (²³ ασ) 42 AB φευγειν ... ²³ i. m. inf. add. et post φονευτην inserend. notat os αν φυγη εκει και ζησεται ... ¹ εχθεσ ουδε προ της τριτης, AB²³ εχθ. (³ χθ-) και τριτησ 43 γαλααδ 44 ¹ vid. om υτων 45 ^{1c2} om και τα κριματα 46 ^{1c23} ους επατ. ... μωσση 47 ^{1c23} γωγ! ... κατ ανατολ. 48 ^{1c2} το χειλος 49 κατ ανατ. ... AB^{1c3} απο ασηδ.

5 1 ² εν τη ημερα i. f. l. 5 ²³ και εγω ... AB²³ ιστηκειν 6 ^{1c23} om ειμι ... εξαγαγαγων (sic, i. f. lin.) 9 ^{1c23} αυτοις εγω γαρ ... (²³) om i. f. με 11 AB^{1c23} om ο θεος σου 14 κ. οι υιοι σου ... (²³) om σου post κτηνος ... ¹ ο προσηλ., AB²³ και ο προσ. ... ^{1c23} εν σοι 'εν γαρ εξ ημεραισ εποιησεν κυριος τον τε ουρανον και την γην και την θαλασσαν και

16 επει διεπесαν 3 23 ¹ εδεθην 4 23 θεου υμων 31 (5) del οτι ο θεος! 5 11 (3) del του κυριου σου επι!

παντα τα εν αυτοις¹ (uncis appositis delet) εν^α ... AB^{1c23} om και το υποζυγιον σου 15 AB²³ σε την 16^{1c23} ενετειλατο κυριος ... μακροχρονοι ητε 17 18 ου μοιχευσεις ου φονευσεις 21 B^{1c23} om vid. παντα ... το^υ πλησιον 22 AB τα ρηματα ταυτα ...^{1c23} om λεθινας ... μοι, ²³ i. f. add. κυριος 24 ¹ om ημιν, ²³ add. post ημων ... ιδομεν ...^{1c23} om ο 27 AB^{1c23} om παντα ... AB οσα εαν ...^{1c23} om και ου λαλ. π. η. π. ο. αν λαληση (-ση et A) κ. ο θ. ημων 29 "ουτως ειναι (sic) 31 AB¹ om ουτως, ²³ ουτω 33 ¹ μακροημερευεσθητε, ²³ -ρευητε ... γησ ης

6 ¹ ^{1c23} om κυριος ... AB⁽²³⁾ om αυτην 2 ^{1c23} οσας εγω 3 AB φυλαξαι ... ποι. ινα 4 ^{1c23} om εν τη ερημω 7 ^{1c23} om αυτα 10 ωμοσεν κυριος τοις ... AB^{1c23} και ισαακ και ιακωβ 11 ^{1c23} ελατομησας 13 om μονω ...^{1c23} om επι 14 ^{1c23} om θεων των 15 AB οτι θεος ... AB^{1c23} οργ. θυμωθη 18 AB^{2?} εναντι^ο (i. f. l.) ... ^{13c2} θεου υμων ... ^{2c3} τ. πατρ. σου 23 post εκειθεν add. AB²³ ινα εισαγαγη ημας 25 AB²³ εναντι ... ²³ καδοτι ... ενετ. ημιν κυριος

7 ¹ εισαγαγη ... εις ην usq. κληρονομησαι sup. ras. ... om αυτην ... εξαρει ... ¹ vid. μεγαλα απο γ. προσωπου, ² vid. μεγ. και πολλα και ισχυρα πρ. ... "και "αμορραιον και γεργεσαιον ... *vid μεγαλα pro πολλα 2 AB²⁽³⁾ ελεσης 5 συντρεψετε και sup. ras. ... *fort. συντρεψετε pro εκκοψ. ... ²³ om των θεων 6 AB προειλατο ...^{1c23} ειναι σε ... ²³ προσωπου πασης της γ. 7 AB προειλατο ... AB om κυριος sec. ... (^{1c2} εσται) 8 AB εξηγ. κυριος υμας ... post κραταια AB²³ add. και εν βραχιονι (² -χει-) υψηλω ... ^{1c23} om σε κυριος 9 ^{1c23} και γνωσεσθε σημερον ... AB²³ θεος ο θεος ... AB²³ φυλασσων την διαθ. ... B²³ i. f. l. add. αυτου post διαθ. ... AB²³ και το ελεος 11 ^{1c23} εντολας αυτου ... ^{1c23} δικαιομ. αυτου κ. ... ^{1c2} αυτου pro ταυτα 12 ^{1c23} εσται εαν ακουσ. ... (²³) om αυτα ... κ. ο θ. σου (sic) 13 ^{1c(23)} σε κυριος και ... AB εκγονα ... γησ ως ωμ. 15 ¹ vid. om ο θεος ... om σου pr. 16 (²³) om και sec. ... om μη ... AB λατρευσεις 17 (²³) om σου 18 ^{1c23} om ου φοβηθησιν αυτους 19 (ου εωρακασιν sup. ras.) ... ^{1c2} om τα μεγαλα εκεινα ... AB^{1c3} θεος ημων π. 20 ^{1c23} om και τας σφηκιας usque 21 προσωπου αυτων 23 ^{1c23} εξολεθρευση αυτους 24 AB απολειται ... εκεινων ... AB ουδεις ... ^{1c23} εξολεθρευση 25 ^{1c(23)} εν πυρι ... ^{1c3} ου (ου sup. ras. a²) χρυσιον ... ²³ αυτων και ου λ. 26 και εση αναθημα (-η- bis)

8 ¹ ² εντολας ταυτας ... (υμιν sup. ras. a²³) ... εισελθοντες (-οντες sup. ras. a²³) κληρονομησητε ... ην "κυριος "ο θεος υμιν ωμοσεν (ω- sup. ras.) 2 ^{1c23} ερημω ως αν ... εκπειραση 3 ²³ μαναν εν τη ερημω ... (ειδησαν) 4 ¹ τεσερακ, ³ -σα- [?] 5 παιδευσαι ανθρωπος 6 ^{1c23} om εν 7 εισαγει ... ^{1c23} υδατων πηγαι ... (δια των πεδιων sup. ras. a²³) 8 ²³ συκαι και ροαι 9 AB⁽²⁾ επ αυτης ουδεν 10 AB εδωκεν ... post σοι ² i. m. κυριος ο θεος σου 13 ¹ βοων σου πληθυνθεντων κ. ... ^{1c23} om σοι pr. ... ^{1c23} εσται σοι ... ²³ om σοι i. f. 14 ^{1c23} om εκ γης αιγυπτου 16 ^{1c23} om ουκ ειδης συ και ... (²³) om των 18 ^{1c2} την ισχυν ... ^{1c23} om αυτου 19 ^{1c23} om και προσκυνηση αυτοις ... ^{1c23} om τον τε ουρανον και την γην 20 AB^{1c23} om ο θεος

9 ¹ ^{1c(23)} τ. ιορδανην τουτον 2 οισθας (i. f. l.) 3 ^{1c23} προπορευεται ... καταναλισκων ... AB² προ προσωπου ... απολεισ ... om εν ταχει 4 ^{1c23} εξανηλωσαι ... (²³) om τα ... ² προ pro απο ... om σου 5 διασηκην αυτου ... et 8 om κυριος 9 AB κατεγενομενην 10 εδωκεν κυριος

7 15 α² εωρακας 16 εστιν σοι 9 5 και pro ουδε

εμοι 11 om δια sec. 13 AB^{1c23} om λεγων pr. 15 om των μαρτυριων
16 εαυτοις ... ενετ. υμιν κυριος ... AB om ποιειν 19 AB την οργην κ.
τον θυμον 22 AB παροξυνοντες 23 κυριος υμας 25 εναντιον 27 και
τα αμαρτ. 28 ^{1c2} ειπεν αυτω

10 2 αυτα 6 (ιακειμ μεισασθαι) 7 εις ταιβαθα 10 ηκουσεν 14 ^{1vid}
κυριος ο θεος σ. ^{c23} 15 AB προειλατο 17 AB κ. ο φοβερος ... ουδ ου
μη 20 om επι

11 1 om εντολας αυτου και τας 2 (παιδιαν κυριου) 4 AB αιγυπ-
τιων τα αρμ. 5 ημιν 7 om τα μεγαλα ... AB εποιησεν υμιν 8 κλη-
ρονομησετε 10 εισπορευη εκει, cf. not. ... AB λαχανιας 11 (πεδινη, ut
saepissime) 12 AB vid. διαπαντος c. seqq. coni. 13 εισακουσθητε 14 AB^{1c3}
προιμον 17 συνσχη ... ο νετος ... AB ης εδωκεν ο 22 οσας ... (πο-
ρευεσθε) ... om και ante προσκολλ. 25 pr. υμων τον τρομον υ. κ. τ.
φοβον υμ. ... ης εαν 27 ας εγω 28 και αι καταραι ... AB θεου υμων
31 θεος υμων

12 1 γη η κυρ. ... AB πατερων ημων 2 (θινων) ... δασεος 3 ¹κα-
τασκαψατε, ²⁽³⁾-σκαψατε ... κατακαυσате 5 AB εκει επικληθηται ...
^{1c23} om και ελευσεσθε 6 ^{1c23} om εκει ... om και τα θυσιασμ. usque τα
εκουσια υμων (A om κ. τας ευχας υμων) 7 ου αν την χειρα επιβαλητε
8 AB α ημεις 11 om εκει alt. ... οσα εαν ... AB om κυριω ... om
υμων 12 AB υμων οι παιδες 17 om των προβ. σ. και ... AB πατας
ευχας 18 αυτω συ και ο υιος σου και η θυγατηρ σου bis serips., συ
prius usque αυτω sec. unciis inclusit ... AB ου αν 19 εαν 21 om εκει
sec. 22 ^{1c23} εσθε 23 βρωθ. η ψυχη 26 ²³ θεος σου αυτον επικλ. (A
αυτω) 27 om κρεα ανοισεις usque του θεου σου τα 28 AB καλον κ. το
αρεστον 29 ^{1c(23)} κληρονομησαι αυτην γην 30 ^{1c23} om σου

13 3 καρδιας σου κ. 4 AB πορευεσθε 5 AB τον πονηρον 6 AB
θυγατηρ σου ... om σου post γυνη ... της ψυχης 9 αυτου αι χειρες σ.
11 AB επι ποιησαι 14 om ετασεις και ... ^{1c3} εραυνησεις ... αληθως
16 συναξεις sup. ras. 17 προσκολλ. εν τ. χ. σ. ουδεν α. τ. αναθ. ινα ...
AB δωσει ... AB ελεησει ... AB πληθυνει (A ελεησ. post πληθ. ponit)
18 το αρεστον κ. τ. καλον

14 1 AB²³ add. ου φοιβησετε post θεου υμων 2 AB αυτω λαον
6 αναγων 7 χοιρογυλιον 12 αλαιτον 13 ικτεινα (³-τι-) 14 ^{1c3} γλαυκαν
15 AB^{1c3} αρωδιον 16 AB^{1c23} υποπα 17 AB πελεκανα 18 υμιν εστιν
20 ^{1c3} ουκ εψ. 21 γεννηματος ... AB γεννημα ... ^{1c3f2} καθ' εναντιον 22 AB
ω αν 23 γ. απο σου η οδος 24 ²³ αυτον επικληθηται το ονομα αυτου
εκει 25 AB ου εαν ... AB επιθυμει ... om επι βουσιν usque ψυχη σου
... υιος pro οικος 27 AB γεννηματων

15 2 η αφεσις 3 του αδελφου 6 (AB δανιη) 7 om εκ ... συν-
σφιγξης 8 AB αυτω δανιον (B²-νει-) δανεις 10 ^{1c23} om και pr. 11 om
σου post γης 12 και η εβραια, A η η εβρ. 13 ^{1c23} om οταν δε usque

10 10 (5) del εβλησεν 11 2 παιδιαν 22 ημων πορευεσθαι
12 32 προσθησεις 14 12 ¹ om ου 16 (10) υπωπα 25 βουσι η
15 5 ακουη εισακ.

11 8 κληρονομησετε] ita et Ti
et b primo, sed cal. correx. -σθητε
10 εισπορευη εκει] b habuerat εισ-
πορευη υμεις εκει, sed υμεις cal.
delevit, Ti nihilo secius υμεις re-
tinuit quum vers. 10 cum 11 con-
funderet; Proleg.: „11, 11 [sic] in

ed. Rom. post εισπορευη additum
est υμεις, sed rursus calamo con-
fossus. Id ad paucos posteriores
editores transiit.“

14 8 Ti scripsit μηρυκαται, b
ut B μαρυκαται, A αναμαρυκ. 17 πε-
λεκανα] ita et Ti, b πελακανα . .

απο σου 15 AB ησθα ... ^{1c23} om και ελυτρωσ. usque εκειθεν 16 ευ αυτω εστιν 17 AB ποιησεις ωσαντως 18 AB εφετιον ... om σε 21 και εαν μη η εν, ²⁽³⁾ om μη

16 6 ον εαν 10 AB καδοτι 11 om κυριου ... om συ ... om αυτον 13 εκ του αλων. 15 ω εαν ... AB γενημασιν 19 AB om εκκλινουσι κρισιν ουδε ... ^{1c23} εξαρει

17 2 ποιηση, vid. quando -σει 3 AB προσκυνησουσιν ... AB om σοι 4 AB εκζητησεις 5 ^{1c2} εξαρεισ ... (λιθοβολησεται) 6 αποδνησκων· sic dist. AB 9 om τουσ ιερ. τ. λευιτ. και προσ 10 ο εαν ... AB ου αν ... οσα εαν 12 ος αν π. 16 προσδησεται 17 ^{1c23} om γυναικας ουδε μετασθησεται α. η κ. κ. αργ. κ. χρ. ου πληθυνει εαυτω i. m. inf. 20 καρδια σου

18 3 AB δωσει τω ιερει τ. βραχ. 10 ^{1c3} ουκ ... φαρμακοισ 11 AB³ επαιδων 12 om προσωπου 15 αναστησει κυρ. ο θ. σου σοι 16 AB το μεγα τουτο 18 AB add. μου ante εν τω 19 AB οσα εαν

19 3 AB καταφυγη εκει 4 AB^{1c3} εχθες 5 AB ος αν 6 ην η οδ. ... AB^{1c3} εχθες 7 εντελλομαι σοι 8 ^{1c23} om πασαν usque 9 ακουσης 9 AB και προσδησεις ... σαυτω pro σεαυτ. 14 γη η 15 ^{1c23} εμμενεις ... ην αν 17 ^{1c23} γνωσονται pro στησ. ... οι εαν 19 AB τον πον. 20 τουτο το πονηρον 21 in fine AB²³ add. καδοτι αν δω μωμον τω πλησιον [·] ουτως δοθησεται αυτω

20 11 ³ om σοι pr. 14 om παντα τα κτηνη κ. παντα 16 (AB ζωγησεται) 17 ¹ om και γεργεσαιον, ²³ add. ante και ιεβουσαιον 18 AB υμας ποιειν 19 ουχι εξολ.

21 3 ^{1c3} ουκ ειλκ. 4 τραχιαν 7 AB³ ουκ εωρακ. 10 AB προνομευσεις 11 σαυτω 12 AB εισαξεις 13 καδιεται 18 ^{1c23} αιρεδιστησ ... ^{1c23} ουκ υπακ., it. 20 ... ^{1c23} om αυτον usque 19 συλλαβοντες 20 ^{1c23} ονοφυγει 21 ^{1c23} λιθοβ. αυτους 23 κεκαταραμενος ... om μη

22 1 μη υπεριδησ 2 εγγιζη pro επιστη 3 om και ουτω ποιη. τ. ιματ. αυτου ... κ. ουτος π. κ. π. α. 6 AB^{1c23} δενδρι (Α -ει) 9 (κατασπερεις τον) ... διαφορον ... AB γενημα ... σπειρη ... AB γενηματος 21 om του οικου 22 συνοικισμενησ 26 post νεανιδι AB²³ add. ου ποιησετε ουδεν ... AB²³ ουκ εστιν τη νεανιδι αμαρτ.

23 1 ^{1c3v12} εισελευσονται 2 AB^{1c23} om vers. 3 ουδε μωαβειτησ 4 om σε post καταρασθαι 8 γενηθωσιν 10 om εξω τ. παρ. κ. ουκ εισελευσεται 12 ^{1c23} om vers. 13 επαγων 15 om αυτου prius 16 ου εαν 19 AB ου αν εκδανισησ (²³ -ει-) 20 κληρονομειν 23 ευξω τω θεω

24 1 συλλεξεις 2 εμβαιεις 5 AB γραψει ... αυτω pro εαυτ. 6 ο προτερος εξαποστειλασ 7 εις τον πολεμ. 9 om εκ 10 ον εαν 11 ^{1c23} οτιουν και εισελ. 14 om αυτου 15 ¹ om αποδοσει usque ιματιω, ²³ suppl., sed pr. δυσμαισ 17 * fort. κατα σε 18 AB και υιοι 19 20 ¹ om, ²³ add. post κ. χηρασ inser: και ουκ ενεχυρασ (sic et A) ιματ. χ. κ. μνησθησ 21 ²³ και επιλαθη usque αγρω σου postea inser. 23 AB επανατρυγησεις

25 1 om κρινωσι και 2 om εναντι των κριτ. κ. μαστ. αυτον ... om κατα την ασεβειαν αυτου 5 om εξ ... ην pro η 11. AB²³ ανθρωποι δυο

16 19 (3) del om εκκλιν. κρισ., pone ουκ pro ουδε pr. 18 11 τερατοςκοτος 20 12 ¹ vid. περικαθαριεις 21 3 ει τις pro η τις sec. 13 (2) ¹ εσται σοι 22 19 (9) ¹ δυνησει, ² = b 24 (την πυλησ) 23 2 (2) ¹ om vers., ² suppl. 24 13 επ pro εν

21 7 ουκ εωρακ.] b ουκ εωρακ., | p. xxxiv dicit, se hoc emendandum quod Ti retinuit, quamquam Prol. | curasse.

... om η 13 εσται σοι εν 15 ^{1c23} om και μετρον usque εσται σοι
16 ^{1c23} om vers. 18 ²³ εφοβηθησ

26 7 om και τ. μοχλ. ημων 10 AB γεννηματων ... om και αφησ.
α. απεν. κ. τ. σου 12 AB γεννηματων 13 εναντιον 14 ^{1c23} om ουκ
εκαρπ. απ' αυτων ... επηκουσα ... επηκουσα pro εποησα ... καθοτι
15 καθιδε 18 AB φυλασσειν

27 1 *vid ισραηλεγγων, ² = b, ³ ισραηλειτων 3 ηνικα εαν 6 τα
ολοκαυτ. 7 εναντιον 12 ιουδα 14 AB οι λευειται ερουσιν 15 om πασ
20 γυναικος εκ πατροσ 22 om εκ 23 om της bis 24 πλησιον αυτου δ.

28 2 σε εαν non dist. ... post σου: et nov. lin. inc. 4 ^{1c23} om και
τα γεννηματα τ. γ. σου (i. f. l. add.) ... AB om και ante τα βουκ. 8 (τά-
μιοις) 11 και επι τ. γεννημασιν (Α -σι) τ. γ. σ. κ. ε. τ. εκγονοις των κτη-
νων σ. ... AB om σου ante ησ ... (^{1c3} ηση pro ησ) 12 δανεισ ...

^{1c23} δανιη* ... ¹ om και αρχεισ usque αρξουσιν, ²³ suppl., om ου 18 AB
γεννηματα 19 εκπορευεσθαι pro εισπ. et εισπορ. pro εκπορ. 20 ου αν
24 AB τη γη·σου 25 AB ^{1c23} επισκοπην 28 om και pr. ... ^{1c23} αορα-
σιασ 30 om μη 31 ¹ om και ουκ εσται usque 32 ετερω, ²³ suppl. sine

ο βοηθων 32 σου η χειρ 33 εκφορτια 35 σε ιασηται 36 ουσ εαν
37 om αν 42 AB γεννηματα ... ερυσιβη 43 προσηλυτος ο εν σοι 44 AB
δανιη et δανεισ 48 om διψει usque γ. και εν ... AB επιζητει 49 AB
κυριος επι σε 50 ελεησοι 51 AB γεννηματα 54 βασκαίνει ... om αυτου

ter ... om τω ante κολπω ... om αυτω 56 om και δια τ. απαλοτητα
... ^{1c2} θυγ. αυτου 57 AB χοριον ... τεκνον ο αν 59 ^{1c23} om και νο-
σους πον. κ. πιστας 61 ¹ om και πασαν την γεγραμμενην, ²³ suppl., sed
post νομ. τουτου inserend. notat 63 om και πληθυναι υμασ ... κληρονο-

μειν 65 εκλιποντας 68 ^{1c23} πλοιοις ... οδω ειπα ... προσζησει
29 1 μωση 3 in fine add. AB²³ την χειρα την κραταιαν και τον
βραχιονα τον υψηλον 5 εν τη ερημω τεσσαρακ. (³ -σαρ-) ετη 7 υμιν εν

15 μεθ ημων .. ωδε σημερον μεθ υμων 16 κατοικησαμεν ... ^{1c23} παρηλ-
σαμεν ... ως παρηλ. 18 εξεκλεινεν ... AB ^{1c2(3)} ενοχλη 20 ΰεληση 25 κατ-
ελιποσαν 29 υμων bis ... υμιν

30 1 ¹ η ευλογια η καταρα (i. e. η—ή, ² ή—ή) ... σε διασκορπιση
3 ιασηται 5 και εισαξ. 8 επιστραφ. επι κυριον κ. εισακ. 9 γεννημασιν
(sic et A) της γης σ. κ. εν τ. εκγονοις των κτηνων σου ... AB ηυφρανθη

11 ^{1c23} ουκ υπ. ... om εστιν sec. 12 λημψ. αυτην ημιν ... αυτο 13 ^{1c23}
om vers. 14 εστιν σου εγγυσ ... αυτο ποιειν 16 om και ante φυλασσεσθ.
... εσεσθαι ... κληρονομειν 18 κληρονομειν 19 AB ινα ζης συ και
20 ζωη αυτου ... κατοικειν σε επι

31 4 καθα εποησ. ... τοις δυσι β. 5 ^{1c23} om και ποιησετε usque
υμιν 6 AB³ εγκαταλειπη 7 πατρσ. ημων 7 AB εγκαταλειπη σε (AB³
εγκ-ει-) 9 om τοις υιοις λευι 10 αυτοις μωυσησ 12 AB ινα ακουσωσιν
13 κληρονομειν 14, ηγγικασιν ... εντελουμ[η]αι αυτω usque 15 ο στυλος

25 19 om εν τη γη 26 4 ² αυτο 11 (4) ¹ και τη οικ. σ., ² = b
19 ¹ εποησεν σοι 28 31 οινος 38 ¹ vid. εκσοισεις 48 εκχθροσ
65 (εκλειποντα) 29 14 (4) del ουκ υμιν

28 2 σε εαν et σου:] b σε. σου,
Ti σε, σου, 42 ερυσιβη] ita et Ti,
b cum A ερυσιβη 57 χοριον] ita
et Ti; „χοριον, quod idem Alex.
cod. tuetur, intactum reliquimus.
Sed calamo correctum est in ed.

Rom. κόριον.“

29 18 εξεκλεινεν] etiam Ti εξ-
εκλινεν, et b ex correctione calami,
antea εξεκλινον: in eodem versu
pro τινος ἢ διάνοια Ti scripsit
τίνος ἢ δ.

om¹, ²³ i. f. col. add. 15 A¹B^{1c23} om του μαρτυριου extr. 16 AB ο λαος ουτος 17 ^{1c2} om ερει 19 om νυν ... διδαξετε ... μοι γενηται 20 om λατρευουσιν αυτοις και 21 om αυτων και απο στοματος 23 AB κυριος αυτοις 28 om πρεβυτερους υμων και τους 29 εκκλεινετε απο τ. ο. ... om και συναντησεται υμιν

32 6 om και επλασε σε 10 ^{1c3} κοραν 13 AB γεννηματα 17 καινοι προσφατοι ... (ειδησαν) 21 ελν^{ει} επ ελν^{ει} 22 AB γεννηματα 24 αποστελω 25 ταμιων 31 AB εστιν pro εισιν 41 om με 42 om και η μαχειρα usque αιματος 43 προσκυν. αυτω υιοι Σ. (υιοι pro αγγελιοι eti A) ... AB παντες αγγελιοι θεου 44 μωση ... AB εν εκεινη τη ημερα 46 (εντελεισθαι) 49 αβαρειν ... χανααν pro μωαβ 52 AB οψη

33 1 ευλογησεν 4 υμιν 7 και αι χειρ. 8 επι υδατος 9 ^{1c23} om ο ... ^{1c3f2} ουκ εορακα 13 επ ευλογ. 14 AB γεννηματων 16 εν τω βατω 17 επ ακρου γ. 19 om εκει sec. 23 νεφθαλειμ bis ... ευλογιαν 24 ευλογητος 28 ^{1c23} αρχησ ... ^{1c23} vid. om και ante εκβαλει

34 4 AB ωμοσα αβρααμ 5 μωση 6 AB οιδεν 7 om τα χελωνια αυτου 10 μωση

Subscriptio: AB δευτερονομιον, B³ nomen addidit κλήμης μοναχός

ΙΗΣΟΥΣ.

Inscriptio: ιησουσ

1 5 AB ουδε υπεροψ. 6 ^{1c23} γαρ διελεις 8 AB²³ εν αυτω ... ευδοωσει pro -σεισ 15 δεδωκεν 16 ²³ ιησοι sup. ras. (1?) ... AB οσα αν (B αν sup. ras.) 18 AB οσ εαν ... AB καδοτι αν ... αυτω εντειλη

2 1 (σαττειν) ... πορ. εισηλθσαν οι δυο νεανισκοι 5 (καταλημψεσθαι) 8 επι το δωμα προσ αυτους 9 δεδωκεν ... ²³ ο κυριος 10 εξωλεθρευσατε (sine corr.) 11 θεος υμων ος εν (cf. 1 Tim. 3, 16) 12 ^{1c23} ελεος ποιησατε 14 παραδοι 17 οι ανδρες προσ αυτην 19 AB ημεις δε 24 AB παρεδωκεν ... AB^{1c3} κατεπτηκεν

3 3 AB^{1c23} πορευεσθε 4 ημων ... εν επιστ. ... AB¹ πορευσε[σθε (tac.) ... ³ απο χ^ες 5 ποιησ. εν ημιν κυριος 7 AB om οτι 8 μεσου pro μερους 14 om κυριου 15 AB επληρου 16 καθαιρειν pro καρια^νι-αρμ 17 cum και παντες nov. sect. inc.

31 29 (4) ανομησητε ... το πον. 32 lectiones uncis inclusas praebet ωδη μωνυσεω εν τω δευτερονομιω f. 565 4 [χρισιο] 7 [γενεαισ γεναιων] 10 [διψη] 11 [νεοσσοιο] 14 [πυρρου] 18 [ποιησαντα] 19 [om και pr.] 21 om ελνι [επ ελνι] 24 [εξαποστελω] ... [επι γησ] 25 [ταμειων] 26 ² [καταπανσω] 30 [απεδετο] 31 [ου γαρ εισιν οι θεοι α. ως ο θεος ημ.] 34 [ουχι ταυτα παντα] 36 [ιδεν γ. αυτους παραλελυμενους] 38 [επιννεται] 39 αποκτενω ut Ti [f. 565] ... [οσ εκ τ. χ. μ. εξερου-μενος] 40 [τη δεξα μ.] 41 [ανταποδωσει δ.] ... [om με] ... [αντα-ποδωσει] 43 [π. οι αγγ., pro θεου ¹ vid. κυριου] ... (9) ² ενισχουσ. αυτο ... [ανταποδωσει δικην] 33 9 ² αδελφους pro υιους

1 7 om εισ pr. 9 (1) om σου sec.

31 19 διδαξετε] ita et Ti, b cum A διδαξατε

32 39 Ti „restituimus ad normam eorum quae subsequuntur απο-

κτενω (etiam cod. Alex. habet) pro αποκτεννω“ [b cum B].

2 19 ημεις δε] ita et Ti, b υμεις δε :

4 1 ³ και επισυνετελεσεν 3 υμιν και αυτοις ... (στρατοπεδ²ια) 8 AB λαβοντες 18 AB^{1c3} εχθες 23 AB^{1c23vd} μεχρι ου

5 2 om εκ δευτερου 5 ^{1c23} μαδβαρειτιδι 6 διο οι απεριτμ. ... πατρ. ημων δ. 10 ^{1c3} τεσσαρεςκ. (ut paene constanter, non longius not.) ... απο εσπερας ... ^{1c23} απο δυσμων 12 κουραν pro χωρ. 15 om επ αυτου

6 1 ουδεις 2 π. την ιερειχω υποχειριαν και 9 εμπροσθεν παραπορευ-
εσθωσαν 10 AB μηδεις ... υμων την φωνην .. αυτοσ διαγγελη 13 ^{1f*} οπι-
οθε της ... om εξακισ 15 AB om εν τη ημερα εκεινη ... εξακισ pro
επτακισ 16 AB om εγενετο ... ο ιησους 17 om παντα sec. 18 φυλαξασθε
23 ην αυτησ κ. 24 ενεπρ. ενπυρισμω (³ εμπ-) 25 AB τον πατρικον
αυτησ ... AB κατωκησεν 26 ^{2e13} αοζαν ... αβειρων 27 ante, non
post 27 dist.

7 1 AB οργη κυριος 3 AB αλλ ως ... παντα 4 πρ. των ανδρ.
5 AB τριακοντα και εξ 12 AB om και. ... AB²³ επιστρεφουσιν ... AB
εγενηθησαν 13 εν υμιν εστιν 14 ον εαν bis 17 κατα ανδ. 20 AB κυριου
θεου 21 ¹ vid. δραχμα 22 ενκεχυμμενα (³ εγκ-) ... om αυτου

8 1 τους ανδρας παντας 10 ανεβ. αυτοι κ. 11 απ ανατολ. 17 ουδεις
... ανεωγμενην 19 ηλθσαν pro εισηλθσαν 21 μεταβαλομενοι 22 om
αυτους 24 AB om και ante τους εν ... απεστρεψεν... ²³ μαχαιρας
29 αυτου το σωμα ... ερεψαν (³ -ρι-) ... AB αυτον pro αυτο

9 1 ως δ ηκουσ. 3 οικοδομησεν 4 ^{1c2} om και ult. 5 ενωπιον υιων
17 AB om την ante διαθηκ. 20 (επηρωτησαν) 23 κεφειρα ... ¹ βειρων,
²³ βηθωρ 29 εκλιπη ... AB om ουδε υδροφορος 33 ον εαν

10 1 om και post εποιησαν ... αυτομολησαν 2 (ειδη) ... μεγαλη
πολις 3 AB αιλαμ 4 αυτομολησαν 5 ^{1c23} οδολαμ 6 AB κ. εξελου
ημασ κ. βοηθησον ημιν 8 ουδεις 9 επ αυτους ιησους 11 εν τω δε φ.
14 AB συνεπολεμησεν 15 ^{3v14} add. i. f. και επεστρεψεν ιησους και πασ
ο λαος ισραηλ μετ αυτου εισ την παρεμβολην εισ γαλαγαλα 21 ⁽²⁾ υγιησ ...
ουδεις 23 ^{1c2} om και εξηγαγασαν usque σπηλαιου 24 (ιην) ... (ιησ)
25 προς αυτους ιησους 27 ^{1c23} εκυλισαν 28 μακηδαν ... ^{1c23} στομ.
μαχαιρας ... ^{1c23} om ο ην ... εν αυτη ουδεις ... μακηδαν 30 ^{1c23} εφο-
νευσεν ... ²³ μαχαιρας 33 AB αιλαμ ... γαζησ pro γαζερ 34 εισ λαχεισ
... επολιορκησεν 37 om το 39 AB επαταξαν ... τη χεβρων 40 ναβαι
pro ναγεβ

11 1 μαρρων 2 AB πρ. τους β. ... εισ την ραβα 3 αμορρ. κ.
ευαιουσ κ. ιεβουσαιουσ (³ ιβουσ-) κ. φερεζαιουσ τ. εν τ. ο. κ. τ. χετταιουσ
τους υ. τ. ερημον εισ την (sic eti A pro γην) μασευμαν 5 μαρρων 7 AB
μαρρων 9 AB εν πυρι 10 απεστραφη 12 βασιλειων 14 AB ουδε εν
ενπνεον (³ εμπν-) 16 πασαν την αδεβ 17 αχελ pro χελχα 18 πλειουσ
ημερας 22 om γεδ και εν

12 3 υπο μηδωδ φ. 4 βασα 5 AB om γην 7 AB οι υιοι ...
βαλαγαδα εν πεδιω λιβανω, ^{2c3} του λιβανου ... εως του ορουσ χελχα ...
αυτον 9 και τ. β. ιερ. 13 ασει pro γαδερ 14 αιραδ pro αδερ, i. f. add.
βασιλεα αραδ 16 ηααδ 18—22 ασου... μαμρωδ ... ζακαχ ... μαρεδ.
και βαρσ. 23 ελδωμ ... ¹ φεννεδδωρ, ²³ φενεδωρ i. t., ² i. m. φενναεδδωρ
24 θαρσα

4 22 ¹ om ισραηλ 23 εποιησαν 5 4 ¹ vid. τοις υιοις 6 15 ορθου
20 τοις σαλπυξιν 7 25 ¹ om σε 8 11 πορευομεναι 10 25 (4) ¹ om
ιησους, ² suppl. post προς αυτους 11 16 (6) del πεδεινγην

7 12 εγενηθησαν] ita et Ti, b | 9 20 επηρωτησαν] ita et Ti, b
εγενηθησαν | επηρωτησαν

13 3 χαναναναιων (sic) ... AB σατραπιας ... AB γεῤῥαιω ... dist. ακκαρωνειτη· κ. τ. εναιω εκ 4 ταφεκ 5 γαλγαα (sic, mend. typ.? Ho. tacet) 8 om δυσι ... περαν τω ιορδανη 9 ^{1c3f2} δαιδαβαν (sic, Ho. ¹λαιδ-) 10 οσ βασιλευσεν εσεβων 12 εβασιλ. εν εδραειν κ. εν ασταρωῤ 14 AB αυτων κληρονομια 18 μαιφααῤ 20 βαιῤῥασεινωῤ 21 quando αρχοντας ναρα σ. 22 AB βειωρ 25 AB πασαι αι πολεις 26 βοτανει ... ^{1c23} βακν 28 om και κατα πολεις αυτ. κ. δημουσ αυτων 30 μαανα ... βασανει ... AB om της 31 om τη 32 επ ανατολ.

14 1 κατεκληρονομησεν 2 ²³ εκληρονομηῥσαν 6 13 14 etc. AB ιεφοννη 8 οι δε αδελφ. ... ^{1c23} προσεῤην 11 εξ ελῥειν κ. ειῥελῥειν (ξ et ι^o sup. ras.) 12 om εν ... AB νυνει (³-νι)

15 1 ιουδαια (pro ιδουμ., ut saepius) 2 ^{1c(23)} μερουσ της θαλ. 3 ¹ εννακ, ²³ σεννακ ... ^{1c2(3)} επι λιβος 4 ^{1c23} διεκβαλει 7 τααγαδ pro γαλγαλ (Holmes τα αγαδ) ... αδδαμειν ... ^{1c23} διεκβαλει ... om της post υδωρ ... AB πηγης ηλῑου 8 ονομ bis ... νοτου ... εκβαλλει ... ²⁽³⁾ πρ. θαλασση 9 μαφῥω pro ναφ. ... οριον ιεβααλ 10 ²³ ασσαρεσ επι 11 ^{1c23} διεκβαλει ter ... λεμνα 13 ^{1c2(3)} απο προστ. 14 θαλμει 16 οσ εναν 19 βοῤῥανεισ 27 βαιφαλαδ 32 (κῤ) 37 μαγαδαγαδ 38 θαλαλ ... pro μασφα ²³ φασμα ... ιακαρεηλ και μαχησ (²³ λαχ-) 39 και βασ. 40 cum και μαχεσ nov. lin. inc. 41 μακηδαν ... AB δεκαεῤ· (sic dist. B, non post κ. αυτων) 42 λεμνα 44 αιλω 47 post αιγυπτου· nov. lin. inc. 49 ²³ πολεις 51 om κ. γηλωμ 54 ^{1c23} σωῤῥ 56 ιαρεικαμ 58 αλουα ... βαιῤσουρ 59 ταγαμ (Γ = Τ fractum?) ... εωῥησ pro ῥωβ. 62 ^{1c2} αιχιωῤα ... αναδησ 63 ²⁽³⁾ ιεβουσαιος οσ κ. ... (ηδυνασῥσαν) ... AB ημερασ εκεινησ

16 1 απ ανατολ. 2 χαταρωῥει 5 απο ανατολ. ... ασταρωῤ ... εροκ 6 ^{1c23} εις ανατολασ ... σελλησα 7 ασταρωῤ ... διεκβαλλει

17 2 ουτοι οι αρσενεσ 5 om γησ 7 ¹ ιασσειβ, (²³) -σηβ ... pro θαφῥωῤ (²³) i. m. ναφεῤ 10 ιασηβ ... απ ανατολ. 11 ¹⁽³⁾ ασηρ και ῥωαν, (²) i. m. βαιῤσαν ... δωρ, ²⁽³⁾ i. m. εδωρ 13 ³ επικατισχυσαν 14 ιησου 16 ² αρκεσει ... εν βαιῤσαιαν, ² i. m. εκτω ... κοιλαδι ισλ (pro ιεζραηλ B omnibus fere locis ισραηλ scripsit) 18 επιλ. εστιν αυτω ... (^{1c2(3)} περισχυεισ)

18 4 AB τρεις ανδρασ ... AB²³ εμου ... AB^{1c23} διελῥειν 6 AB προσ με ωδε 7 ²³ εαυτων 11 ^{1c23} om φυλησ ... AB om υιων prius 12 ^{1c23} η διεξοδος μαβδαρειτισ 13 μααταρωῤ (ῥ pro β et A) 14 ^{1c23} επι το οροσ 16 νοτον 17 γαλιαωῤ 19 (ιορδανου, mend. typogr.?) 23 ιεφραῤα 24 δεκαδυο 28 ιεβουσ ... ιερουσ. και πολεις και γαβ. ... τρεις και δεκα ... αι i. f. lin. add. vid.

19 2 κωλαδαμ, ³ -λαλαμ, ² i. m. μωλαδαμ 4 ελῥουλα 8 ^{1c23} βαρεκ⁹ 9 ^{1c23} om του sec. 11 μαραγελδα 12 απ ανατολ. 16 om της 18 σουσαν 19 ^{1c23} ρειρωῤ, ² i. m. ρειῥα 24 om κατα δημουσ αυτων 26 ελειμελεκ 27 AB απ ανατολ. 30 αρχωβ 33 ναβωκ ... AB ο ιορδανησ 34 επιστρεφει ... AB νοτου ... AB απ ανατολ. 41 ασα πολεις 42 σαλα-

15 30 (8) potius ελῥωδαδ quam ελῥωλαδ 34 (6) inter ζανω et και i. m. int. ο (nonnulla in hac pagina amplius legi non possunt) 45 επαυλισ αυτησ 53 (13) και τανουμ 16 2 (2) αρχιαταρωῤ 17 13 χαναιουσ 19 29 30 (2) επι σουσα και εστ. η διεξ. α. η θαλ. και απο etc.

13 22 βειωρ] ita et Ti, b βαιωρ
14 6 13 14 15 13 14 21 12
ιεφοννη] sic et Ti, b ιεφονη

15 63 ηδυνασῥσαν] sic et Ti,
b ηδυναθησαν
18 28 ιεβουσ] ita et Ti, b ιηβουσ

βειν 43 αιλων 48 ιουδα pro δαν . . . λασενδαν 49 AB om τω ante
ιησι 50 ¹³ θαμαρχαρς, ² i. m. = b 51 εναντιον ... ^{1c2(3)} του κυριου

21 4 πολ. ιγ. 6 ^{1c23} γεδεων pro γεδσ. ... εν τω βασαν 7 ^{1c23} και
εν τοις υιοις 10 ^{1c23} τουτο εγενηθη 11 καταβαρβοκ 20 AB εγενηθη
πολις 22 om τα ante αυτη 23 γεδεδαν, ^{(2)c3} i. m. γεδαιβαν 24 και γεδε-
ρεμμων 25 ²³ ημισους της φυλ. 27 (γεδ'σων) 28 και δεββα 30 και
δαββων 31 και ρααβ' 32 saltem ³ τεμμων 33 "πολεις 'δεκατρις
36 ιερειων 39 αι πασαι πολεις 40 πασαι πολεις ... φυλησ λευει
41 πασα πολις 42 ^{1c23} πολεις ... κατα προταγμα ... θαμνασαχα ...
θαμνασαχαρδ' 44 "αυτους 'κυριος" κυκλοθεν ... AB ανεστη

22 1 ^{1c3} ημισει 2 επηκουσατε 3 εφυλαξεσθε 5 ποιειν σφοδρα
6 ηυλογησεν 8 ^{1c(23)} και διειλ. 9 φυλησ υιων μ. 10 γαλγαλα τ. ιορδ.
... οι υιοι γαδ κ. οι υ. ρουβην ... ^{1c2(3)} επι του ιδειν 11 AB ωκοδομη-
σαν ... γαδ κ. οι υ. ρουβην ... AB ^{1c(3)} ημισει ... ^{1c(23)} επι των οριων
15 υ. γαδ κ. π. τ. υ. ρουβην ... AB εις την γαλ. 17 μεικρον ημιν 19 AB
της κατασχεσεωσ κυριου ... αποσταται απο θεου ... ^{1c23} om υμεις ...
μη αποστ. 20 εις μονοσ αυτοσ (et A hab. μονοσ) 22 εστιν κυριος ...
om τη ημερα 23 αυτοις 24 AB om και 26 AB ^{1c3} ουκ ενεκεν 27 ¹ vid.
μεθ υμασ ... λατριαν (²³ -ει-) κυριω ... ^{1c23} om ημων post σωτηριων
28 ^{1c(2)3} ημασ και ταισ ... AB ^{1c3} ουκ ενεκεν 29 εν ταισ σημ. ημεραισ
αποστησαι 31 AB ερυσασθε

23 1 AB εχθρ. αυτων 2 τ. γραμματεισ α. κ. τ. δικαστασ α. ...
αυτουσ' εγω, ²³ i. m. 'ιδου 3 AB ^{1c3} εορακατε ... θεοσ ημων 4 οπερ
ειπα (pro επεριφρα) 5 AB κατακληρονομησατε 6 δεξιαν 7 ου (²³ ουδε)
μη προσκυνησατε αυτ. ουδε μη λατρευσατε αυτοις (³ bis -σητε) 9 ουδεις
10 om ουτοσ ... AB εξεπολ. ημιν 11 ²³ φυλαξεσθε 13 ^{1c3} πακιδασ (sic
saepius) 15 ελαλ. κυρ. προσ ημασ

24 2 κατωκησαν 5 ^{1c23} επαταξαν ... om σημειοις ... om εν sec.
8 παραδεδωκεν 10 AB ευλογιαν 12 AB προτερ. ημων 14 λατρευετε
κυρ. 15 υμιν εαυτοις 19 AB οτι θεοσ ... υμων τα αμαρτημ. και 20 εαν
... (λατρεσητε) 26 AB νομον ... τερεμινδον 27 προσ ημασ ... εσται
ουτοσ ... (ματυριον) ... εαν 31 θαμνασαχαχα 32 ^{1c23} om και εδωκ.
α. ιωσ. εν μεριδι 33 εν γαβ. τη (²³ γη) εαυτων ... ^{1f}* εις την γην εαυτ.
πολιν

Subscriptio: AB ιησουσ υιοσ ναυη

ΚΡΙΤΑΙ.

Inscriptio: AB κριται

1 2 εν τη χειρι 4 ¹ vid. και φερεζ. ... εκοψαν, ²³ i. m. επαταξαν
5 ^{1c23} om εν τη βεζεκ usque 6 αδωνιβεζεκ 6 ^{1c23} και καταλαβοσαν ... ^{1f} om
και ante απεχ. 8 AB οι υιοι 9 AB του πολεμησαι 10 καριαρβοξεφερ
(A -οκσε-) ... αχιναν, ²⁽³⁾ i. m. αχειμαν ... βολμειν 11 καριασσωφαρ
12 οσ εαν 12 et 13 ^{1c23} την αζα 14 AB εκραξεν 16 μωυσεωσ ...
^{1c23} om και post απαδ 17 σεφεκ 18 ουδε τ. ακχαρ. ... αυτησ ουδε τ. αζωτ.

21 9 επεκληρωθησαν 34 (2) και καροα 22 17 (6) ου κεκαθαρισ-
μεθα 27 ημων' αυριον ουκ sic dist. 24 20 ¹ om και pr.

1 18 αζωτον και τα π.

20 μωσησ 23 πολεωσ αυτων ην 24 AB ημιν 26 τουτο το ον. 27 ουδε τ. συγ. α. pro και τ. β. α. 35 ^{1c3vd} αλωπηκες ... AB εβαρυνθη χειρ

2 10 και γε πασα ... ^{1c23} προσετη η πρ. 16 εξεπορευοντο 17 αυτοισ (και (sic) εξεκλειναν 18 κριτας αυτοισ 19 AB απεριψαν 21 και γε εγω

3 3 AB σατραπιας 8 ποταμων συριας ... χουσαρσαδαιμ. (bis) 11 τεσσερακ. (^{corr} -σα-) ετη 16 AB μ. τον δεξιον αυτου 17 om τω

24 (ταμω) 29 εν τη ημ. εκ. 30 ²³ αυωδ 31 σαμαγαρ ... (χ ανδρασ)

4 1 dist. post. κυριου ... ²³ αυωδ 3 εικοσι (sic semper, non not.)

6 νεφθαλειμ 7 εισ τας χειρ. 8 τον αγγελον κυριος 9 μετα βαρακ

10 μετ αυτου δεββωρα 17 AB οικου sine του 22 ρεριμμενος 23 εν τ. ημερα εκεινη τον ιακειν βασιλ. χαν. εμπρ. των υι.

5 2 ακουσιασθηται 3 σατρ. εγω ειμι τω κυριω εγω ειμι ασομαι

φλω τ. 6 (αναδ εν εν ημερ.) 7 αναστη bis 8 καινους οτε (sed inter

σ et o unius literae [τ?] spatium, tac. comm.) 9 διατετα[να (i. f. col.)

13 καταλημμα 14 εξεριζωσεν ... AB^{1c3} εξεραυνωντες 19 AB μεγεδδω

22 AB τοτε 27 ^{1c23} κατακλησθεις 31 απολιντο ... cum και ησυχ. πον.

sect. inc.

6 3 (ανεβαιναν) 4 κατεφθειραν ... κατελιπον 5 τοισ καμηλ. 10 καδ-

ησεσθε 11 τη pro γη ... γεδεων υιοσ 14 εν ισχυει 15 ο μεικροτερος

(²³ μι-) ... οικω πατροσ 17 δε pro δη 18 AB θησω pro θυσω ...

καθιομαι 21 om τη ... απο οφθ. 22 om τον ... om προσ 26 κορυφην

του μαου εκ τουτου ... AB ολοκαυτωμα 28 ^{1c23} καδερητο ... ειδαν

30 ειπον 31 (δικαζεσθαι) 32 αρβααλ pro ιεροβ. ... δικασασθω 33 εν

κοιλαδι εξερεελ 34 AB ενεδυναμωσεν ... εφοβηθη pro εβοησεν 35 απ-

εστειλεν ... και νεφθαλει 39 πειρασω δε 40 ουτως ο θεος

7 1 ιαρβαλ ... γαβααθωμωρα 3 επιστρεφετω 4 AB om εστι ...

και παν ... AB ον εαν 9 αναστας 12 AB παντες υιοι ... ωσει ...

αλλα 13 ενυπνιον ιδου ενυπνιασμενην 16 (υδρειασ ubique) 19 et 20 ^{1c3}

χειρσιν ter 21 εστησαν ... εφυγαν 22 ταγαραγ. εωσ χειλουσ (ε. χ. et Α)

αβωμεουλα 25 AB συνελαβον ... AB om ωρηβ post σουρ ... εν ενιακωφ-

ζηφ ... AB κατεδιωξαν μαδιαμ

8 2 κρεισσον 5 σελμανα ita semper 6 ου pro οτι 6 AB om τον

post ζεβει και ... αβαρχηνειν 9 τον πυργον τουτου κατασκαψω 14 τα

ονοματα 15 om σου sec. ... εκλιπουσιν 16 AB βαρακχηνιμ 21 (hic τον

σαλμανα ut Ab) 22 AB om και ο υιοσ του υιου σου 24 γεδεων προσ

αυτουσ ... AB οτι ισμαηλειται ησαν 26 πενταχοσιοι 27 εφωδ ... αυτου

εφραζα 29 ιεαροβααλ 30 AB εβδομηκοντα υιοι ... εκπεπορευμενοι 31 γε

αυτη (sic, i. f. l.) ... AB το ον. αυτου 33 κ. εγενετο καθωσ

20 την χαλεβ 27 χαναιος 29 χαναιον ... (14) del εμμεσω 33 χαναναιος

34 αυτην 2 1 εισηγαγεν 3 15 (7) κυριον 21 (2) om αυτον και

4 10 (16) εισκειδω] εισ vid. corr. ex εκ 20 ερεισ 21 (4) δερρει

5 23 (16) ο αγγ. κυριου καταρασει 24 (14) γυναικων ηλ = ισραηλ pro

ιαηλ 26 (11) την κεφαλησ 6 6 (11) 7 pro 6 7 5 (1) μετασθησεις!

12 (10) παρεμβεληκεισαν! 19 (2) εσαλπ. ταισ κερτιναισ 8 11 παρεμβ.

η δε παρεμβ. 22 (5) εν ημιν συ και οι υιοι σου omisso etc.! 27 (15) ² αυτοσ

pro αυτουσ

1 24 ημιν] ita et Ti, b υμιν

3 8 χουσαρσαδαιμ bis] ita et Ti,

b posteriore loco χουσαρσαδ.

4 3 εικοσι] ita et Ti, b -σιν

19 Ti scripsit την ασκον, ABb τον

5 31 απολιντο] ita et Ti, b

απώλιντο

6 3 pro ανεβαιναν Bb, Ti scrip-

sit ανεβαινον

9 2 f. quando κυριευσον 5 ιωαθαν (semper -αν, hic -α), 6 βηθμαλλον 11 γεννηματα 12 δευρο συ 15 AB εξελθη ... καταφαγη 17 ερυσατο 20 και φαγοι ... βηθμαλλων bis (et A μαλλων) 24 ^{1c23} vid. om αυτου i. f. 26 AB γαλααδ (pro γααλ) 27 ειπον (pro επιον) 28 AB γααδ ... αβειμελεχ (^{corr} -εχ) 30 γαλααδ et sic usque ad finem cap. semper 31 αβειμελεχ 32 αναστας ... AB συ και ο λ. 36 απο κεφαλων 37 δια οδου ηλωμωνανωμειν 40 επεσαν 42 ^{1c2(3)} om τον 43 ιδου ο λαος 45 κατειλεν την πολιν ... εσπειρεν εισ αλας 46 et 47 πυργων 46 et 50 βαιθηρβερις 48 AB ορος ερμων ... επ ωμ. 49 ως χειλιοι 53 επιμουλιου 10 4 ^{1c2} γαααδ (sec. comm.) 6 AB ^{1c2(3)} om του ... αραδ pro αραμ 8 δεκαοκτω ετη 9 εβλειβη ισραηλ 12 ²³ προσ εμε 16 ^{1c3} ωλιωθη 18 αρξηται

11 3 om των 6 παραταξωμεθα 8 οικουσιν 9 AB κυριος αυτους ... εσόμεν υμιν 11 τους λογους αυτου παντας 13 αρνων και εως 17 om γε 18 AB παρενεβαλον 20 εν ορειω ... τον παντα λαον 21 την πασαν γην 22 AB της ερημου 24 ^{1c23} αμωσ ... προσωπ. ημων 25 βασιλεα 27 κρειναι κυριος κρεινων 30 om μοι 31 ος εαν 33 εβελχαρμειν 34 ην αυτη μονογενης ουκ 35 ει μη (pro εμι) ... επιστρεφαι 36 εκδικησ. απο τ. ... απο υιων 40 ιεφθας γαλααδ επι τεσσαρες (³ -ρας)

12 2 ιεφθας προσ αυτους 4 τους παντας α. 6 τεσσερακονταδυο (³ -σαρ-) 7 εξηκοντα pro εξ ... εν γαλααδ 8 et 10 αβαισαν et βαιβλεεμ 9 θυγατερες εισιν. 15 φαραωμ

13 1 AB om ετι 2 σααλ (sic Cozza) ... γυνη αυτω 5 σιδ. ουκ αναβησεται επι την κεφαλην αυτου ... του σωσαι 7 αγιον θεου 12 ο λογος σου 14 οιν. κ. σικερα (sic et A) μεθυσμα μη 16 κατασχης με 20 AB ε. τ. φλογι του θυσαστηριου ... επεσαν

14 1 εισ pro εν 2 ^{1c3} εορακα ... εμοι 6 om αιγων 9 ^{1c23} χειρας και ... ¹ vid. om προσ sec. ... AB απηγγειλεν ... α. του στοματι. 10 ποτον ζ' ημερας 13 om σου 16 om αυτο 17 ¹ παρενωχλησεν, AB³ παρηνω- 18 (δαμαλι)

15 1 AB om και post μου 2 αδ. α. η νεωτερα αυτης 3 ^{1c23} ησω- ωμαι 4 ^{1c3} αλωπηκας 6 AB αυτην και τον πατερα αυτης εν π. 7 οτι ει μην 9 AB εξερριψαν εν λευει (A λευι) 11 ανδρες απο ιουδα ... τω σαμφ. ... κυριευσουσιν 13 AB παραδωσομεν ... AB θανατωσομεν 14 AB στιππουον 15 εκρεριμμενην

16 2 φονευσωμεν 3 AB ανεβαστασεν ... επ ωμων ... AB om του ante χεβρων 7 νευρεαις 9 νευρεας 12 AB ως 13 πρ. εμε ... απαγγει- λον 14 AB εκ τ. υπν. 15 δαλειδα προσ σαμφων ... ουκ εστιν η καρδια σου 17 την πασαν 18 μοι την πασαν κ. ... χειρσιν 20 απεστη ο κυριος 23 AB¹ θυσαι 24 ειδαν 25 απο οικ. δεσμ. ... εραπιζον 26 οικος στηκει επ 27 ως επτακοσιοι ανδρ. 28 μου νυν και ... αντα- ποδοσιν 30 om των

9 7 (2) γαζιρεν 24 (4) επι τους ανδρα σικιμων 31 (14) αβελ pro αβεδ 35 (11) ² αβετ' pro σαβ. -45 κατελεβετο 11 5 (17) post επολε- μουςαν add. οι υιοι αμμων μετα ισραηλ και επορευθησαν! 12 συ pro σοι 36 (1) πατερ 37 ¹ vid. om ορη και κλαυσομαι επι τα 12 15 (15) φρα- θωνιτης 13 14 εκπορευται 25 (4) εθαελ 15 5 (12) (τους ταχυσ)

9 31 αβειμελεχ] Ti scripsit αβει- μελεχ, b hic αβειμελεχ

16 9 Ti adnot. „στιππουον posui- mus pro στιππουον [ABb], collatis 15 14. Lev. 13 47 et 57. Alex.

quidem codex constanter alteram formam tuetur, quam nec nos mu- tavimus in prophetis“. 28 αντα- ποδοσιν] ita et Ti, b ανταπόδωσιν

17 2 τους pro ους 3 ηγιακα ... om της ... σοι αυτο 5 θαραφειν 9 απο βαϊθλεεμ 11 νεαν. παρ αυτω 12 om τω 13 αγαθ. κυριος εμοι

18 1 eum και εν sect. inc. ... εξητει αυτη ... AB om υιων 2 εκει αυτοι 3 τι συ π. 5 ερωτησον 7 ειδαν ... θησαυρου 10 AB αν 14 πεπορευμενοι ... αδελφ. αυτου, AB²³ αδ. αυτων 15 λευειτου % οικον, ² i. m. % εισ 21 AB απηλθαν 23 το προσωπον αυτων υιοι δαν 24 AB τι εμοι 25 AB ειπον ... εν ημιν ... ψυχην και 27 ^{1c23} εφ ελ' πιδι (sic) 29 om ην ... το ον. 30 ιωναθαμ υ. γηρσομ ... ημερας αποικιας 31 AB αυτοις ... post σηλωμ' dist. ... AB εκειναις και

19 2 ημερας 8 μηνων 3 ^{1c23} νεανισ ... και ηδε 5 σου την καρδ. 6 εκαθισεν 7 AB om αυτος 9 AB η ημερα 11 του ιεβουσειν 14 ο ηλιος αυτοις ... om εν 19 αρτοι ... παιδιων 20 AB ο ανηρ ο ... om το 22 δ αγαθων. ... post καρδ. αυτων plenius dist., non ante αυτοι 24 ου ποιησετε 25 AB εως πρωι 26 εως του διαφωσαι (²³ -φau-) 27 γ. η παλλακη αυτου 30 ουχ εοραται ως αυτη απο ημ. ... αιγ. και εως ... AB om ως αυτη (cf. post εοραται) ... αυτοι επ αυτην βουλην

20 6 απεστείλα 8 om τον 24 et 25 τη ημ. τη β 25 ετι η και ι χειλιαδας ... ^{1c2} om lineam παντες ουτ. ελκ. ρομφαιαν 27 om εν ταις ημεραις εκειναις 28 αδελφ. ημων η επισχωμεν ... AB οτι αυριον ... εισ τας χειρ. 31 om εκ 32 ισρ. ειπον 33 AB^{1c23} αυτου κ. 36 τοπον τω βενιαμειν ... AB το ενεδρον ... εθηκεν επι την γ. 39 ^{2c13} και ως ειδον 40 η συντελεια 42 om την 44 AB επεσαν ... δεκαοκτω 46 τιπτοντες 47 (εν πετρα ρεμμων) ... ^{1c3} τεσσαρες 48 (στοματρι sic)

21 1 AB μασσηφα, semper in hoc cap. 5 ειπον 9 ιαβεις semper 11 ^{1c3} γυναικαν 12 19 21 bis σηλων (12 -ω) 13 AB απεστειλεν 17 AB τω βενιαμειν 20 πορευεσθε ενεδρευσате 21 AB εαυτοις 22 AB προς υμας 24 om την

Subscriptio: AB κριται

ΡΟΥΘ.

Inscriptio: AB ρουθ

1 1 βαϊθλεεμ (semper in hoc libro) ... AB της ιουδα ... om δυο 2 αβειμελεχ, semper pro ελιμελεχ ... om τη γυν. α. νωεμιν και ονομα ... κελαιων 3 (νωεμειν semper) 6 AB ηκουσαν 8 om δισι 9 ευροϊτε 15 AB^{1c23} επιστραφητι 16 AB εμοι 19 AB om και εγεν. εν τ. ελθ. α εισ βηθλεεμ ... επ αυτης και ... AB om ει 22 AB επιστρεφουσα

2 1 AB βοος (B semper) 2 AB θυγατηρ 3 om ελθουσα ... κατοπισθεν ... om της 8 θυγατηρ 9 AB οτι ... AB οθεν αν 11 ^{2c3} απαγγε-

18 4 ουτως ut Ti 7 (16) εισι απο 21 1 (12) εξ υμων] ¹ vid. εξ ημων

1 4 δευρα 2 5/6 (5) αυτου 6 νοομμειν 8 κολληθι

18 25 συναντ. εν ημιν] Ti συναντ. ημιν, ita b primitus, calamo υμιν pro ημιν fecerunt.

19 30 ουχ εοραται] ουχ et Ti, b ουκ

20 36 το ενεδρ.] ita et Ti, b

τον ενεδρ.

21 9 ιαβεις] Ti „semper edidimus Ιαβεις Γαλααδ. Ed. Rom. eodem capite modo -βς ut vv. 9. 14., modo -βεις ut vv. 8. 10. 12 habet.“

λεία ... ³ χῆς 12 πληρῆς in ras., ¹ vid. om παρα κυρίου 14 ^{1c23} om
 εν 16 AB βασταξατε 17 AB εραβδισεν 20 AB και ειπεν ν. ... AB
 ημας εστιν 21 AB παιδαριων ... π. μου κολληθητι 22 AB θυγατηρ ...
 AB επορευθησ μετα 23 AB κορασισιοσ βοοσ συλλεγ. εωσ ου συνετελεσεν
 ... post πενθ. αυτησ dist.

3 1 AB θυγατηρ 3 AB εωσ ου ... αυτον πειν και φαγειν 5 AB
 οσα εαν 7 om επιε και ... AB om εν post ηλθεν 9 ^{1c23} τι ει συ ...
^{1c23} αγχιστευ ει συ 10 AB το μη ... ^{1c23} πορευθηται οπισω 12 AB om νυν
 ... AB οτι pro ο ... ^{1c23} (εστι αγχ.) 13 ζη κυριοσ συ ει κυριοσ κοιμηθ.
 ... AB εωσ πρωι 14 την αλωνα 18 AB τελεση

4 1 AB ο αγχιστευτησ ... AB ον ειπεν βοοσ 2 (Cozza αναρασ pro
 ανδρ.) 7 παν λογον ... AB ο ανηρ 11 λειαν 12 AB ο οικ. σου ωσ ο
 οικ. 13 om εγενηθη usque αυτην και 17 δαυειδ ut semper 18 εσρων
 19 AB εσρων ... δε εγεννησ. ... AB αρραν bis 20 21 σαλμαν bis

Subscriptio: ρουθ

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Α.

Inscriptio: AB βασιλειων α

1 1 σειφα ... ηλειου ... ¹ fort. om υιου post ηλειου ... νασειβ etc.
 3 τω κυριω ῥεω σαβ. (A sine τω) ... AB σηλω ... ηλει ... οφνει ...
 φεινεσ etc. 7 (ησθειεν) 9 om αννα ... σηλω 10 κυριον λεγουσα και
 εκλαυσεν 11 om επι pr. 13 ηλεισ μεθ. (sic pro ηλι εις μ.) 22 AB
 εκει εωσ αιωνοσ 27 om μοι

2 1 επι εχθρουσ το 3 AB εξελθτω μεγαλορημοσυνη ... γνωσεωσ
 5 ασθενουντες pro οι πεινωντες 8 AB λαων 10 AB αλλ η εν 12 om οι
 14 (χαλκιον) ... κυθραν ... AB om και ante παν ο 15 om κρεασ ante
 εφσον 18 AB βαρ 20 ¹ vid. om τω 26 AB και αγαθον και μετα κυρ.
 και 27 om ο ... AB om του 28 ιερατευειν και ... AB om του ante
 αναβαιν. 29 AB om του 30 AB ταδε ειπεν 31 AB ημεραι ερχονται
 32 AB σου πρεσβυτησ 33 om σοι ... εκλιπειν 34 AB υιουσ σου του-
 τουσ ... AB εν ημερα μια 36 om σου (pr.) ... παραρειψον

3 2 ^{1c23} εκαθῆτο ... AB ηδυνατο 6 ²³ αναστρεφε και καθ. 13 AB
 ῥεον υιοι 15 ορασιν ηλει (A τω ηλει) 17 om και ταδε προσθειη ... AB
 παντων λογων 21 AB om του ante προφητησ

4 1 AB εις πολεμον επι ισραηλ 2 AB οι αλλοφυλοι 3 σωσει υμασ
 4 (χερουβειμ) 5 ηλθεν κιβωτ. 6 AB om τη 7 ³ χῆς 9 om αλλοφυλοι
 usque ανδρασ 10 επεσαν 11 om του ... om οι 12 (ιεμειναιοσ) ...

14 (2) βοοσ bis 4 2 εκαθεισεν

1 5 μια 8 ν pro η! 9 (12) vid. ηδει 12 ¹ προσευχομενην

2 προσευχη αννας μρσ σαμουηλ f. 566 praebet lectiones uncis inclusas
 3 [μηδε εξελθτω] 5 [πληρῆς] 8 [του καθισαι] 10 [τον αντιδικον α.]
 ... [ο σοφοσ εν τη σοφια αυτου] ... [post ακρα γησ add. δικαιοσ ων]

3 8 vid. κεκλημαι|σμε 4 1 ¹ sec. loco παρεμβαλουσιν 2 τεσσαρῶ χιλ.

4 11 λειαν] ita et Ti [Proleg.
 p. xxxvii: 6, 11 corrige 4, 11] pro
 b λειν

3 21 AB om του ante προφη-

τησ] Ti, Proleg.: „τοῦ προφήτης
 retinimus. Calamo correctum est
 [in b] τοῦ προφήτας, quod errori
 videtur deberi.“

AB διερρηγοτα 14 η βοη τ. φωνησ τ. 15 AB εβλεπεν ... ηχουσ
16 om προσ ... AB om ηλι post ειπεν .

5 1 αβεννηρ pro αβενεζερ 4 προσωπ. αυτων ... AB εμπροσθια
6 AB om η 7 ^{1c23} om ισραηλ 8 AB om τη ... AB γεββαιοι ... AB
τ. θεου εις γεββα 9 εαυτοις οι γεββαιοι (-ββ- et A) 10 απεστρ. προσ
ημασ την κιβωτ. τ. θεου ισραηλ θανατ.

6 2 ^{1c23} om τη 3 θεου κυριου ισρ. 4 κατ αριθμ. 8 AB και ου
θησετε ... ^{1c23} βερεχθαν 9 AB ει εις οδον ... AB κατα pro μετα ...
et 13 βαιθσαμυς ... ταυτην την μεγαλην 11 om κυριου 15 ²³ χρυσα α
και 18 επ αυτους 20 om κυριου τ. θεου ... αναβησηται 21 (καρι-
αθιαρεμ semper) ... ¹ απεστροφασιν, ^{corr} -στραφησαν

7 1 AB υιον sine τον 2 AB εγενοντο 11 εξηλθαν 14 AB αφει-
λαντο

8 7 AB λαλησωσιν ... εμε εξουδενωκασιν 11 AB και ιππευσιν
12 AB χειλιαρχους και εκατονταρχους 14 (ελαωνας) ... AB δουλ. αυτου
16 και τα αγαθ. 17 (εσεσθαι) 19 ηβουλετο 20 κατα ... δικασει

9 1 AB κεις (semper) ... αβειηλ ... AB αρεδ ... βαχει 4 εασα-
κεμ pro σεγαλιμ ... ιακειμ pro ιαμιν 5 om δε ... αναστρεψωμεν ...
φροντιζει ... AB om τα 9 δευρο πορευθ. 13 AB om εις ante την π.
14 εις απαντησιν 16 της pro γης (Cozza?) 25 AB εν τη (B¹ την sic)
πολει

10 1 AB i. f. add. κυκλοθεν 3 ^{1c23} απελευσει 5 (αναστεμα) ...
ναβαλ 8 γαλααδ pro γαλαλ 10 επροφητευσεν 11 ³ χ'εσ ... τριτην
12 AB om και ante δια 17 μασσηφα 19 εξουδηνκατε ... AB ^{1c23} στη-
σεις 24 ^{1c23} εορακατε ... αυτω ομοιος 27 AB ημας

11 1 ειπον 2 υμιν διαζηκην 5 υιον pro ανδρων. 8 επισκεπεται
... αβιεζεκ pro εν βεζεκ ... παν ανδρα 10 AB ειπαν 11 AB εγενηθη-
σαν οι υπολειμμενοι ... ^{1c23} ουκ υπελ. 13 ¹³ ειπεν σαμουηλ, ² i. m.
σαουλ ... κυριος εποιησεν 15 (λειαν)

12 4 om ημασ post κατεδυναστ. 5 ουχ ... ουθεν 11 ιεροβοαμ ...
AB υμασ ... AB εχ'ρ. υμων 12 et 24 ειδετε ... ^{1c23} om και κυριος
usque β. ημων 14 ^{1c23} πορευομενων 15 επι υμασ 22 οτι επεικαιωσ
κυριος (i. f. l.) ... αυτω εις

13 2 σαουλ εαυτω ... δισχειλιοι εν ... μαχεμασ, sic et 5 11 16 22
23 14 31 ... om και post βαιθ. ... γαβεε, sic et 16 18 14 16 5 ²³ βαιθ-

20 παρεστηκυαι 5 4 ¹ κην pro γην 5 οιγον 6 1 αποστελλουμεν
7 (ανου) 9 (5) εις εις οδ. 7 6 υδρευοντας 7 ακουσιν οτι υιοι 12 ανα
βesson 22 (ανορασ) 9 3 προσ pro πατροσ 6 (4) κυριος θεος (κσ θσ ex
ανος corr. vid.) ... απηγγειλη 20 σου pro του 22 (4) om εκει 27 στηθι
... (2) ακουστον σοι ρ. θ. 10 2 εδαψιδευσατο 5 (8) 5 om εκει prius
... τυμπ. 22 (9) (εντευθα) 11 1 παρεμβαλει 3 αποστελλουμεν (sed ου
in ω corr. vid.) 9 απαγγελουσιν 14 πορευθωμων 15 εωσ τελειαν pro
ωστε λιαν 12 2 ¹ θησομαι 17 om κυριου

6 9 et 13 βαιθσαμυς] ita et Ti,
b bis duobus locis βεθσαμυς

8 14 ελαωνας] ita et Ti, b ελε-
ωνας 20 δικασει] ita Ti, et b ex
emendatione calami pro δικαση

10 5 αναστεμα] ita et b, Ti,
Proleg.: „10, 5 et Judith 9, 10
seripsimus αναστημα cum codicibus

Alex. et Vat. pro αναστεμα“

12 5 ουχ] ita et Ti, b ουχ
17 post βασι(λεα) deficit cod. Alex.

13 2 μαχεμασ, Ti ex editione
Maiana lectiones afferens tacet de
μαχεμασ ad v. 15, expresse negat
hanc lectionem ad 16

σώρων ... νώτου 13 εως αιωνος επι ισραηλ 14 om σοι prius ... οτι pro οσα 15 γαλαλ. εισ οδον αυτου 16 ^{1c23} ιωαθαν ... λαος και οι ... εισ μαχεμας 17 την σωγαλ 18 και η μια αρχη pr. loco ... σαιμειν pro σαβιμ 20 om αυτου post σκευος 22 ^{1c2(3)} ουκ ευρ. 23 post μαχεμας add. και τω πατρι αυτου ουκ απηγγειλεν (cf. 14 1 i. f.)

14 1 om η 2 την εκ μαγων 3 ιωχαβηλ ... λευει pro ηλι 4 om εισ την ... αλλοφ. και ακροτηριον πετρας ενθεν και ακροτηριον πετρας ενθεν και οδους πετρας εκ τουτου ονομα τω ... βαζες ... σεννααρ 6 μεσσαφ, sic et 11 12 15 ... ημιν κυριος 10 AB και εαν ... εισ τας χ. 11 AB οι εβραιοι 14 om εν πετροβολοις και εν 15 ο λαος οι εν 17 ^{1c23} ουκ ευρ. 19 AB ως ελαλει 21 ³ χδεσ ... ανεστραφησαν 22 om οι ante αλλοφ. 23 τω εφραιμ 27 ^{1c2} σκηπτρον pro κηριον 28 AB ωρκισ. ο πατηρ σου (τ. λ.) 29 AB om τι 30 ο λαος σημερον ... ^{1c23} om ην 33 εν pro εκ 34 προσαγειν ... προβ. εαυτου ... AB πας ο λαος 36 ^{1c23} υπολιπώμεν 37 ^{1c23} αυτου εισ 40 ^{1c23} om ανδρι 41 AB η pro ει 42 βαλετε 43 AB om και ante ιδου 46 AB οπισθεν 47 βαιδεωρ 48 δυναμιν αυνανειν και εποισεν τ. αμ. ... AB εξειλато 49 om οι ... ιεσσιουλ ... (μελχεισα) 50 αχειναας ... AB om αυτου post αρχιστρατ. ... νηρει 51 ιαμειν ... αβειηρ

15 4 επισκεπεται 7 ευειλατ εως ασσουρ 8 λαον ιερειμ 9 AB εβουλετο ... αυτα εξολεθρευσαι (corr -λο-) 11 AB οπισθεν 12 AB ισραηλ πρωι 13 om παντα 15 τω κυριω θεω 17 συ ει 21 om θυσαι 22 ^{1c2nd} επακρασις 23 AB οδυνη και πονος ... θεωρειαν (pro θεωριν) ... ^{1c23} τα ρημα 30 τω κυριω θεω 35 AB σαμουηλ ετι

16 1 εως εισ βηθλ. ... AB ^{1c3} εορακα, it. 18 ... AB βασιλευειν pro -λεα 2 ηκω τω κυριω 3 (A)B ον εαν 6 αντους εισιεναι 12 AB ουτος pro αυτος ... δαυειδ fere semper ... αγαθος εστιν 13 δαδ hic, rarissime in B 16 ψαλει 17 προσ εμε 18 AB συνετ. και ο ανηρ πολ. ... AB και ανηρ αγαθ. 23 εν τη χειρι ... (Cozza: νονηρον pro πον.)

17 1 ιδουμαιας pro ιουδ. ... εφερμεμ 2 AB om και post αυτοι ... AB om των 3 AB om οι ... κυκλω pro και ο αυλων 6 AB χαλκαι επανω των 8 ανεστη ... εβραιοι και σαουλ 9 AB προσ εμε (A με) πολεμησαι 33 AB om τον post προσ ... δυνη 36 και την αρχον ετ. ο δ. σ. και τον λεοντα κ. 37 αρκου 38 AB και περικερ. 40 τελειους pro λειους ... AB σφενδονην 42 γολιαδ ... AB ητιμασεν 43 χειρω ... θεωις εαυτου 52 επεσαν

18 8 post χειλιαδας add. 9 και ην σαουλ υποβλεπομενος τον δαυειδ απο της ημερας εκεινης και επεκεινα (eadem et plura A) 14 AB om ην sec. 20 AB om τω ... (^{1c23} τοι οφθ.) 22 ιδου ο βασιλ. θελει εν σοι κ. 23 ^{1c23} om ει 25 αυτον εμβαλειν 26 AB ευθυνθη 27 ακροβ. αυτων τω βασιλει κ. επιγ. τ. β.

19 2 om ο ... κρυβη pro κρυφη 4 ^{1c3} ουκ ημ. 7 ωσει ... ³ χδεσ 8 δαδ pro σαουλ 14 ³ ενοχλειαι, voluit -εισαι? 17 ¹ παρελογισωμα

14 16 λαουλ 21 δυλοι 32 εκεκλιθη 33 φαγωσ συν ... εν γεδεμ 15 5 πολεμων 12 επεστρεφεν 16 2 δαμαλι 3 (8) ον θαν 17 2 παρεμβολουσιν 5 χωρακος 18 (12) ² στρυφαλιδας 39 (4) εποκασεν (sic) περιπ. απας 51 (20) εξεπασεν 18 16 (13) μεροβ 19 (6) μοουλαζειτη 21 (εις κανδαλον) 19 14 (2) αποστειλει, it. 15 17 sec. loco μολχολ

14 4 Ti (ex Mai?) tacet, και οδους πετρας εκ τουτου in B scriptum esse et praebet εννααρ pro σενν.

9 και ου μη: rursus incip. Alex. 17 3 i αρχου] ita et Ti, b αρχ- του

= ²³ -σω με) 18 AB επορ. δαν. και σαμουηλ ... αυαθ, item 19 22 23 bis 20 AB ειδαν 22 ^{1c23} ειπεν ιδου 23 AB εν pro eis pr.

20 1 εξ αυαθ 2 om mega η ... AB om απ εμου 3 καθως ειπεν ... μεσον μου 6 AB om και ante εαν 9 απαγγελω 14 AB¹ και μεν, ²³ καν μ. 15 AB απο προσωπου 18 νομηνια 20 αρματταρει 21 γου-ζαν pro σχιζαν ... λογος κυριου ζ. κ. 27 ³ χθες 28 AB δαν. παρ εμου 29 AB διασωθησομαι pro διαβησ. 31 ^{1c2v13} ουκ ετ. 34 om εθραυσθη ε. τ. δανιδ οτι 36 AB ηκοντιζε (Α -εν) 38 ^{1c23} om και ηνεγκ. τ. σχιζας 42 om τω δανιδ ... ^{1c2} ομωμεκαμεν ... om μου και αναμεσ. τ. σπερ-ματος

21 2 AB om εγω ante ενταταλμε (²³ -μαι) 3 om ει 4 om πλην 5 ³ χθες ... AB παιδαρια 6 AB ουκ ην εκει ... AB οτι αλλ η ... AB om του ante παρατεδ. 8 AB ^{1c23} ειδε 11 AB ειπαν 15 om μη ... ^{1c23} εισαγειοχατε ... AB¹ επιλημπτευσθαι

22 3 μασσηφα ... ¹ και ειπεν pr. βασ. μωαβ bis scripsit 6 βαμα pro ρ. 7 AB αυτω και ειπεν αυτοις ... βενιαμειν οι αληθ. 9 AB ^{1c3f2} εορακα 10 γολιαδ 11 νομμα 15 ^{1c23} πατρος αυτου ... AB ο δουλ. ο σος εν 17 AB αμαρτησαι pro απαντ. 18 AB τ. ιερεις κυριου

23 1 AB κειελα plerumque 2 παταξεις pro σωσεις 3 AB ειπαν 4 AB ερωτησαι pro επερωτ. ... ετι post ερωτ. ponit ... ειπεν προσ αυτον 5 AB επολ. εν τοις 6 AB φυγειν ... αβειμελεχ 7 ^{1c23} σαουλ pro ο δαν. ... ^{1c3} μοκλων 8 AB εις πολεμον καταβαινειν 13 AB sec. loc. επορευ-θησαν ... τω δανειδ pro τω σαουλ ... ^{1c23} vid διασεσωται ... AB του εξελθεν 14 AB εν τη ερημω ante εν μασ. pon. ... AB ^{1c23} αυχμωδες 15 AB om ην ... ^{1f*} εν τ. καινη ζειφ τη καινη και 19 AB ^{1c2(3)} ουχ ιδου 22 ειπετε 23 AB κ. πορευσεμα μεθ 24 μαν, item 25 bis 26 τ. ορους τουτ. ... AB om εκ extr. B²⁽³⁾ om του ορους εκ 27 AB αγγελος post και pon. ... AB οτι επεδεντο ... οι αλλοφυλοι

24 3 εδδαιεμ pro σαδδ., ² i. m. adnotat. της θηρας των ελαφων 5 AB τ. διπλ. της σαουλ 7 om τω κυριω μου 11 AB ^{1c23} εορακασιν ... εις χειρα μ. 13 AB εκδ. με κυρ. εκ ... om η ... AB επι σοι 17 την φωνην αυτου σαουλ 19 AB σημ. εις χειρ. σου 20 ευροιτο ... εκ-πεμφαι ... ανταποτεισει 21 AB χερσιν ... AB om η 22 AB και ουκ αφαν. 23 μεσσαρα

25 1 ^{1c23} θ. αυτου εν οικ. α. ... μαν, it. 2 5 και δανειδ απεστειλεν 6 ^{2c3} και ο οικ. 9 ναβαλ και π. 10 πεπληθυμμενοι 14 om τον 15 om ουδεν 16 AB ημεθα ... ^{1c23} ποιμανοντες 17 AB τι συ 24 ακ. της δουλησ σου λογον (et Α λογον) 25 AB τα παιδ. σου α απ. 26 AB om μου prius 27 om ταυτην 30 εσται οτι ... AB ποιησει 31 AB χειρα κυριου μου 32 om σημερον εν ταυτη ... μου 36 ^{1c23} om εν οικω αυτου ως ποτος 43 αχεινααν ... ισραηλ pro ιεζρ. ut fere semper

26 1 ημων ... χελμαθ pro εχελα ... AB του κ. π. ... ιεσσαιμου,

18 απαγγελει 19 απηγγελλη 20 11 μοκριθη pro αποκρ. 12 τρεις εως pro τρισσω 14 με pro μεν 20 ει πεμπων 25 και εκαθισεν και εκαθισεν αβ. 26 συπτωμα 28 παρητε 29 ειμι pro ημι 36 σχιζει 21 5 γεγονεν εν 13 παρεφετο 15 οικια 22 7 (1) ιεμενι ... αμπαλωνας 8 μετ αυτου υιου 14 παραγελματος 16 αχ.μελεχ 20 εφν 23 10 διαφτειρεν 12 (8) potius κειελας με quam -λα εμε 15 (4) fort. ιδον pro ιδεν 24 1 et 2 (7) ενγαδδει bis 3 εαυτους 14 πλημμελια 18 λεγω pro εγω 25 3 αβιραια 26 παιδιαρια 29 σει και ζητω

it. 3 3 AB του εχела ... om τω 6² αχειμελεχ ... αβεισα sec. l., sic
et 7 8 9 8 σημερον κυριος ... εις τας χ. 9 AB^{1c3} αἰωωθήσεται
10 παιδευση pro παιση ... η η ημερα 11 AB τον φακον ... AB om ημεις
12 θαμβ. κυριος ... AB επεσεν 14^{1c23} αποκριθήσει ... AB om κ. απεκρ.
αβεννηρ 15 AB διαφθ. τον βασιλεα ... om τον ante κυρ. σ. 16 om τον
ante κυρ. υμ. 17 φωνην του δαυειδ ... σου τεκνον αυτη δαυ. 19 AB
εστηρισται 21 AB^{2c3vd} σου εν τη 23 AB om κατα 25^{1c2vl3} δυνησει
... δ. εις τον τοπον α. κ. σ. ανεστρεψεν εις την οδον α.

27 1¹ δαυ. ²⁽³⁾ i. m. ειδ ... και εαν η σαουλ τ. ζ. 2 τετρακοσιοι ...
om οι ... om και επορευθη ... ³ i. m. ηλθε προς αγχουσ κατα προσωπον
σαουλ φευγων 3 ισραηλειτις 7 οδω pro αγρω 8 γεσειρι ... εως της
αιγ. 9 AB ανδρ. και γυν. κ. ελαμβανεν

28 1^{1c3f2} γνωσει, it. 2 ... ^{1c3f2} εξελουσει 4 σωμαν 7 αελδωρ
9 AB ειπεν η γυνη προσ αυτον ... ^{1c23} πακιδευεισ (sic saepius) 13 AB^{1c3}
εορακας ... AB om η γυνη ... AB^{1c23} εορακα 14 AB οτι σαμ. ουτος
18 AB om εν sec. 20 AB ισχυς post και pon. 22 AB εστ. εν σοι ...
πορευση

29 1 αεδδων ... ισραηλ 2 AB om οι pr. ... om των 4 om και
αποστραφητω 6 AB ευθησ ... om ουκ ante αγαθος 7 AB ποιησεισ
8 AB πολεμησαι 11 AB ισραηλ

30 1 AB ανδρ. αυτον εις ... κεσιλα pro την σεκελακ priore ... om
την post επι ... ενεπυρισεν 4^{1c23} ανδρ. αυτων ... AB om του 5 αχει-
νοομ η ισραηλειτις 8 AB καταλημψη και 9 τετρακοσιοι 10 και οι
περισσοι εδιωξαν 11 AB προσ δαυ. εν αγρω 14 AB om τον ... χολζει
... επι τον γελβουε 15 AB ειπ. προσ αυτον δαυ. 21 AB ανδρας τ.
εκλυθεντας ... AB χειμαρρ. τω ... βεανα 22 ειπαν ... AB εξειλαμεθα
24 υπακουσεται ... AB ηττ. υμων ... AB om τον ... om η ... om του
25 om εις sec. 27 AB τοις εν ρ. ... γεζωρ 28 om εν ante αμμαδει
29 κειμαθ ... ζειμαθ ... ισραηλ pro ιερεμεηλ 30 νοο pro νομβε

31 2 AB om οι ... ιωναδαβ pro αμιν. 4 AB εμπ. μοι 8 om τον
10 βαιζेम 12 AB om του sec. 13 AB om εν ... Primum verum
libri sequentis hic ante subscriptionem apposuit, pagina versa ab initio
libri repetivit

Subscriptio: AB βασιλειων α

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Β.

Inscriptio: AB βασιλειων β

1 3^{1c23} διασσωμαι 4 απεθ. και απεθανεν και σ. 6 AB περιεπεσαν
7 ειδεν και 10^{1c2} ειδην ... AB χλιδωνα 12 ενηστευσαν και εκλαυσαν
16 δαυειδ προσ αυτον ... AB λεγων 17^{1c2} τουτο επι 21 καταβοι (A^{1?})
22 A²B om και prius 24 κλαυσате κλαυσате

26 3 ειπεν pro ειδεν 27 3 σαουλ pro δαυιδ 4 φευγεν 28 3 πλω-
στας pro γν- 7 εγγαστριδυμος ... εν νηδωρ 12 μεγαλην 17 δωσει
αυτω τω 29 10 ηη (vid.) 30 2 (9) εθανωτωσεν 16 διακεχυμενοι
31 1 εφυγεν 12 αυτου εκει

— 1 10 ην δεινον η pro ηδειν οτι 13 απαγγελοντι 16 pro χν vid. ante
χν 22 ανεκαψεν

2 2 AB αχινουμ ... ισραηλειτισ 9 AB ισραηλ pro ιεζρ. 13 (και) ... (επι) ... -ην την γα|εντευθεν και ουτοι (sic editum, nihil deesse apparet inter γα- et εντευθεν in fine et ab initio lineae; tac. comm.) 21 κατασχεσαντω 25 AB om οι pr. 26 αναστρεφειν ... AB οπισθεν 27 πρωιζεν ... AB om αν ... AB κατοπισθεν 29 διεβαιναν 30 επεσκοπησαν 32 βαϊδλεεμ

3 2 αχεινουμ τ. ισραηλιτιδος 3 δομει ... γεσειρ 4 ορνειλ (sic editio) ... φεγγειδ ... σαβατεια ... αβειταλ 7 A²B ιολ (prius app. fuisse ιαλ vl ιαδ; excid. lit. c. membr.) ... μεμφιβοσδε, it. 8 11 14 15 4 1 etc. 8 A²B om τουτου τω ... ελεος σημερον ... AB^{1c23} και γνωριμων ... AB om συ 10 AB βηρσαβее 12 (^{13c4vl}alvet χ. μ. μετ εσου) 13 AB εγω καλωσ ... παραγεινομενου ιδειν 14 αλλοφυλον 16 βαρακει 17 εχδεσ ... AB εφ υμων 19 AB παντος οικ. βεν. 21 AB επορευθησαν 22 AB^{1c3} παρεγεινοντο (A -γιν-) ... εφεραν 23 στρατεια ... AB ηχθησαν pro ηλδω. 26 AB αγγελ. οπισω αβεννηρ κ. 29 AB εκλιποι 30 διεπαρητηρουντο 32 εις χεβρ. 39 AB σημερον συγγενησ ... AB κατεσταμενος ... AB om τα

4 1 AB om υιος νηρ 3 γεδδαι 4 AB εξ ισραηλ ... ^{1c(2)} ο τιθνηος 5 ρεχχα κ. βααμ 6 ρεχχα κ. βαμμα 7 om αυτον sec. ... ^{1c3} αναφαιρουνσιν 8 ειπαν 9 ρεχχα κ. τ. βααμα 10 om αυτον sec. 11 ²³ κληνησ 12 αποκτ. αυτον

5 2 ³ χδεσ ... ^{1c23} εσει εισηγουμενος ... AB om λαον μου 5 AB και εξ μηνασ ... ιουδαν και 6 ^{1c23} εισελευσει 7 AB κατελαβετο 13 εις χεβρ. 15 AB ελεισουσ (A -λις-) 16 επιδαε ... AB ελειφαδς (A -λιφ-) ... ελιφαλατ ... ιαναθα 17 AB om οι pr. 23 ^{1c2(3)} αναβησει ... ^{1c23} παρεσει 24 ^{1c23} καταβησει

6 1 ¹ νεαν, ²³ i. m. ιαν 2 AB μετ αυτου απο ... om του ante κυριου ... καζημενω ... (AB χερουβειν) 3 AB επεβιβασεν ... AB επ αμαξαν ... AB ηρεν α. εις οικον 5 AB οι υιοι 6 αλω νωδαβ ... 'περιεσπ. αυτον, i. m. ... AB ο μοσχος του κατασχειν αυτην 7 AB om οργη 10 11 AB γεδδαιου bis 12 ηυλογησεν ... AB ενεκεν 13 AB μετ αυτων ... AB αρνα 16 κ. εαυτης 17 ανηγεγεν αυτη ολοκ. ... AB και ειρηνικασ 19 AB βηρσαβее απο ... λαος εκαστο εις 21 om του 22 AB^{1c4vd} om μη

7 6 εξ αιγυπτου τουσ υιουσ ισραηλ 7 οτι pro ινα τι 10 προσθ. ουκετι υ. 14 om η 16 εμου 18 AB ηγαπηχασ 19 AB om κυριε sec. (ante και ελαλ.) 20 21 AB om μου κυριε και 22 AB σε κυριε κυριε μου 23 ως λαοσ ... ου pro ους 24 AB om εις ante λαον 28 AB ο δεοσ 29 AB συ ει κυρ. ... om σου post ευλογιασ ... AB om του ειναι 8 4 υπελιπετο 7 ουσ εποιησεν (A εποιησαν) pro οι ησαν ... ιεροβοαμ 8 της μασβακ ελαβεν ο β. δαυειδ εκ τ. εκλεκτ. πολ. τ. αδρ. χαλκ. ... AB^{1c23} σαλωμων 9 ζουου 10 AB ιεδδουραν ... AB επαταξεν pro επολεμ. ... οτι κειμενος 11 om δαυιδ 12 εκ γησ μωαβ 15 AB επι ισραηλ. ... om δαυιδ 16 στρατειασ ... αχεια pro αχιλουδ 17 σαδδουκ

2 9 γααδιτιν 10 ¹ οτι, ² οται 12 γαβαω 30 εννηα 3 19 ωτα δαδ. 27 επι την ψ. 34 σου pro ου 4 2 (4) συστρεμματων των μεμφ. 7 27 οικοδημησω 29 αξαι 8 13 (2) εν γημελα 14 (δωλοι)

2 5 pars tertiae col. pag. 355 et prioris pag. 356 abscissa est; continebat prior 2,5 (γαλααδειτι)ιδωσ usque 7 τεζηνηκεν ο|κυριοσ: altera

10 επι τον usque 13 επι την κρηνη|την; nonnullae literae servatae sunt 3 10 βηρσαβее] ita et Ti, b βηρσεβее

... ασα 18 βαναι ... ιανακ pro ιωδαε ... χελεῖθδει ... ¹ φελεττει % υιοι, ²³ i. m. και (eti A om και οι)

9 1 AB om εν 2 AB παισ ην ... AB ει συ ει 4 αμαηρ pro αμειηλ ... λαδαβαρ 5 αμειηλ ... AB λαδαβαρ 12 AB om ην ... AB αυτου pro του pr. 13 om αυτος pr.

10 6 AB ειδαν (A ιδ.) ... om βαιδρααμ και την συρ. σουβα ... ειστωβ 8 εξηλθαν ... ² πυλησ, ^{2c3} i. m. ² πολεωσ 9 AB επελεξεν ... νε- ανισκων 10 αβεισα, it. 14 11 AB υιοι αμμων κραταιωθωσιν (A praem. οι) 14 AB εισηλθαν ... ^{1c23} ανεστρεψαν ... AB παρεγενοντο 16 AB om εις ... ^{1c23} αδραζαρ 17 AB ανηγγελη ... παρεγενοντο ... ¹ παρεταξ. δαυειδ ¹ απεναντι συριασ, ²³ i. m. ² συρια απεναντι δαδ 18 ^{1c23} om συρια ... και σωβακ 19 ²³ ηντομολησαν και εδεντο διαδηκην μετα

11 11 AB μου φαγειν ... ^{1c2ndet3} πειν 17 απεδαναν 18 τω βασιλει δαυειδ 20 ² τοξενσουσιν, ²³ i. m. ² πληγησεσαι 21 AB ιεροβοαμ, it. 22 ... κλ. επ αυτον μυλου επανωθεν ... AB ουρειασ (A -ρι-) ο δουλος σου ο χ. 23 AB εξηλθαν 24 απεδαναν 25 AB προσ τ. π. ... AB κραταιωσ. αυτον

12 4 οδοιπορω ελθοντι 7 οτι ταδε ... ερυσαμην 9 om τι 10 om με 12 AB τουτου του ηλιου 14 AB παροξυνων παρωξυνασ 16 ² εδραυσεν, i. m. ² nullis lit. adscriptis, ut saepius ... AB om του χετταιου 17 om αυτου 18 AB ειπαν ... ετι το παιδαριον ζην 23 αυτο επιστρεψαι (eti A αυτο) 24 ³ σαλομων 25 ιδεδει 30 μελχολ 31 om τοις pr. ... om υποτομενσι σιδηρ. και

13 3 ^{1c2(3)} ιωναδαμ ... ιωναδαμ, et 5 6 κολλουρασ 8 εκολλουρισεν ... κολλουριδας 9 AB ανδρα επανωθεν ... AB απο επανωθεν αυτου 10 AB ταμειον 13 κωλυσει 15 ο εμεισησ. αυτην μειζων η κακ. η εσχ. η η πρωτη υπερ τ. αγαπ. ην ηγ. αυτην και 16 εταιραν 19 επειδηκ. σπο- δον επι 20 AB λαλησ. εις το ... AB εν οικω 23 βαιλασωρ 26 AB om προσ αυτον 28 ²³ om ο 29 εφυγαν 32 AB σαμα 33 απεδαναν οτι 34 ^{1c3} πλ. τουσ ορ. 36 ηλθαν ... om σφοδρα 37 βολμαιλημ υ. εμ. ... την pro γην ... AB μαχαδ

14 8 AB om προσ την γυναικα 12 om η γυνη 14 καταφειρομενον 15 ^{1c23} om τον sec. ... AB ερει ο λαος σου ... AB om κυριον μου τον 20 ² δολον pro λογον, i. m. praeter ² nihil 21 om πορευου 27 AB τω ροβοαμ ... ³ σαλομων ... αβιαδαρ 30 AB προσ τ. παιδας αυτ. αβεσσαλ. ... κρειται εκει ... AB ενεπρησαν αυτας ... AB ειπαν 31 ινατι οι παι- δεσ σου ενεπυρισ.

15 3 AB και ακουων ... εστ. σου 12 AB δαυ. εν πολει αυτου ... εις γωλα ... ² συντρεμμα (³ -τρι-), i. m. ² 13 ο ² απαγγελων, i. m. ² 14 AB αναστατε ... AB om εν ... ^{1c23} μαχαιρησ 18 πασ ο χεττει ... φελετζει ... χερεῖθδει ... φελεῖθδει ... AB γεῖθταιοι ... AB εις γεῖθ 19 σεῖθ- ζει semper ... AB γεῖθταιον 20 ³ ει χῖεσ ... ^{1c3} εχῖεσ η ... AB εφ ου αν εγω 22 AB γεῖθταιοσ ... AB om ο βασιλευσ και 24 AB σαδδωκ ... ως επ. 25 AB ο βασ. τω σαδδωκ 27 σαδδωκ ... αχειμαιασ ... υιοι υμων μεῖθ υμων (A om υμων pr.) 29 om του θεου 30 om αναβανων και κλειων 32 AB ² ρωωσ, i. m. ² ... ^{1c23} αρχιετεροσ 34 και αν ... AB εις την πολιν

9 7 (5) om πατροσ post σαουλ 13 om αυτος pr. 10 2 ο πατου (sic) μετ εμου ... ανων = ανθρωπων 3 (8) del om οι 11 2 απο τη κοιτησ 12 πε pro γε 12 21 (5) pro 12 28 τοναταλοιπον 13 7 θαμαρ 14 27 γυνεται 15 14 τατυνη pro ταχ- 22 (διανεβαι) 32 (1) χουσ. ... δαδ:ιερρηχωσ

επιστρεψης ... AB κατοπισθεν 35 AB μετα σου εκει ... AB αναγγειλει
37 AB om αρτι

16 1 AB ρωσ ... (^{1c23} επ αυτοι) 2 πειν ... ει λελυμενοις (sic)
5¹ βουρεμ, i. m.² ... σεμεει semper 6 AB εκ δεξιων αυτου 9 AB
αβεισα 11 αβεισα ... ιεμεινι ... ²⁽³⁾ καταρασαι, i. m.² 13 AB om
παντες ... περασ pro πλευρασ 14 om μετ 18 AB μετ. αυτου 20 αχει-
τοφελ (= a ²³) 21 AB^{1c3} κατελειπεν 23 AB om τισ ... AB τω αχειτ.

17 3 AB ενος ανδρος ... εν ειρηνη 4 AB ευησ 6 τουτο ο ελαλ.
12 AB η δροσος ... AB ανδρασιν τοις 14 β. αχειτ. την αγαθην κ. κυρ.
... AB om του sec. ... om την αγαθην 17 αχειμας, it. 20 ... εδυναντο
18 απηγγειλαν ...¹ βαορειμ, i. m.² 20 AB ηλζαν ... ^{1c3} ουκ ευρ. 21 AB
ανηγγειλαν 22¹ διηλζεν, i. m.² 25 αμμεσσαι bis ... AB ιωσηρ ... ισα-
ηλειτς ... AB αδελφου σαρ. 27 μακαναιμ ουσεβει ... ραβαδ 28 AB
κοιτας και αμφ. 29 AB σαφωδ

18 2 αβεισα, it. 5 12 ... AB εβζει, it. 5 12 ... AB γεβζαιου 3 AB
ειπαν 4 AB οφζ. υμων 5 AB φεις. μου 8 AB εν τη ημ. εκ. 9 AB
om ην ... ²³ επι της ημ. ... ²³ η ημιον. bis ... κ. εκρεμασθη η κεφ.
10 AB ανηγγειλεν ιωαβ ...¹ και ειπεν, i. m.² 11 om αυτω ... AB^{1c23}
εορακας ... AB om εκει 12 om την ... και αβεισα (eti A om τω)
14 ενεπηξαν 17 ^{1c23} om επ ...¹ ισραηλ, i. m.² 18 om ελαβε pr. ...
AB ειπεν ουκ ... AB ενεκεν 22 om συ 23 AB εαν δραμουμαι ...
AB om την ante οδον 26 AB om και ante ιδου 27 ^{f prius} ανδραγαθος
28 μεισουντας (³ μι-) pro επαραμενους 29 ^{1c23} μι. τουτο στείλει 33 om
υιε μου αβεσσαλωμ pr.

19 1 ^{1c23} αναγγελη 5 AB το προσωπον 6 ^{1c3f2} του μεισουντας 7 αυλι-
σθησεται 8 AB om επι την πυλην 9 ερυσато ... AB ημας εκ χειροσ
απο ... εξειλατο 10 om και αβεσσαλωμ ... AB επιστρ. προσ τ. β., it. 11
11 AB om εισ τ. οικον αυτου i. f. 12 αδελφ. μοι 14 AB εως ανδρ. ...
^{1c3v12} επιστραφητι 16 AB ιεμενει 17 χειλ. οι ανδρ. ... ^{13c2} om εκ του
... AB και δεκαπεnte 18 om του sec. 19 AB μη διαλογισασθω 20 AB
om ισραηλ και ... om με 21 αβεισα 26 AB ο δουλ. σου π. 27 AB^{1c2}
μεδωδ. ο δουλός σ. ... προσ τον βασ. ... AB ο βασ. εποιησεν το καλον
ενωπιον ως αγγ. τ. θεου και 32 AB εστιν pro ην 34 ημερων pro ετων
35 κακου εισ πονηρον ει γευσ. ... AB om και ante ινατι 38 ^{1c2(3)} χααμ
... AB εν οφθαλ. σου ... AB om αν 41 ειπον

20 1 ιεμενει 2 πας ισραηλ 5 AB om δαυιδ 6 αβεισα pro αμεσς.
7 AB εξηλζεν ... ²³ αβεσσα, ¹ om ... ^{1c23} χελεβζει ... AB φερεβζει ...
εξηλζαν 8 αμεσσαι ηλζεν ... AB περιεζωσμενος pro εξωσμ. 9 AB om
συ 10 αβεισα 12 αβεσσαι ... AB απεστρεψαν 14 βαιζμαχα ... ηλζεν
15 αβελ την βαιζμαχα 18 ερωντες ... ενα εν αβ. 21 AB ουχ ουτος ...
(^{1c3f2} απανθεν) 23 AB και ιωαβ ... αχειλου pro ιωδαε ... χελεβζει
... φελεβζει 25 ιησους ... AB ο γραμ. 26 AB του δαυ.

21 1 AB ενιαυτος εχομενος ... AB του κυριου ... AB αδικια δια
το αυτον θανατω ... AB om αυτου 2 AB αιματος pro ελλειμματος
4 AB αργ. και χρυσ. 5 (edit. βαειλεα) ... AB om ος prius 6 AB εν

36 αχιμασσυισ 17 23 οικω εαντου 18 12 μου· ου χιλ. ... το παιδ.
τον αβ. 19 13 πασαις τας 14 δουλοις σου 35 αδοντ. η αδους. 38 ¹ vid.
κανααν 42 (3) ¹ vid. διεδωκεν 43 (3) om ιουδα sec. 20 2 ¹ ισραηλ,
² ιερουσαλημ. 10 (7) ψοιαν 12 (6) απεστρ. τον αμεσσ. 22 ελαβεν pro
εβαλ.

18 4 οφζ. υμων] ita et Ti, b
ημων

19 7 αυλισθησεται] ita et Ti,
b αυλησθησ.

γαβων 8 AB om της post νιουσ ... σερει pro εσδριηλ 12 βαιδ pro
βαιδσαν ... AB om τη 14 AB om τα οστα tertium ... ηλιασδ. των εν
16 AB διενοσει παταξαι 17 (^{1c2v13} ει πολεμον) 18 ² οεβοχα, i. m. ¹ ...
AB τον εν τ. εκγονοις 19 βαιδλεεμμειτησ ... γοδολιαν ... ² χετταιον,
i. m. ²

22 1 AB εξειλατο 3 AB^{1c23} φυλαξ εσται μου 7 AB επικαλεσμαι
κυριον 11 AB om τω ... χερουβειν 12 αποκρυψη 15 AB om και
ηστραψεν 18 ^{1c3f2} ερυσατο 20 AB εξειλατο ... AB ευδοκησεν 21 om
και ante κατα 23 απεστην απ αυτου ουκ απεστην απ αυτων 31 AB επ
αυτω 34 (^{1c23} τα ψη) 38 AB om αν 40 επανιστανομενους 42 AB
ουχ υπηκουσεν 43 AB χνουν 48 ^{1c23} παιδων 51 AB om τας

23 4 AB εν ζω φωτι pr. 5 AB ουτος 7 ζησονται pro καυδ.
8 ¹³ ¹ οκτακοσιους ² στρατιωτας, ² i. m. ² τρισκοσιους ² τραυματιας (τραυμ.
eti A) 9 ¹ σουσει τουτου (= σουσειτου, ^{3vd} δουδειτ.) ... AB ανεβοσησεν
13 ^{1c23} καθων ... ραφαειμ 14 υποστημα ... βαιδλεμ, 15 bis 16 24
15 ³ συστημα 16 ^{1c3} πειν (ut plerumque, non 17) 18 αβεισα ... AB
αδελφος sine o 19 ουκ ² ηζελε, (²³) i. m. ² ηλζεν 20 ² καβεσεηλ, ^{2c3} i. m.
¹ κατα|βεσζηλ 21 εν τω δορατι pro εν ραβδω 23 δαυειδ ² εισ τας,
^{2c3} i. m. ² προς ... AB δαυειδ βασιλεωσ 28 ο εντωφατειτησ 31 ^{1c3} ασβωδ
33 AB³ σαμνας 34 μαχαχαχει 37 αδαιο (²³ αδροι) usque αραβωδαιο
hic om, post 39 επτα ponit ... AB²³ βηρωδαιοσ 38 αιζειραιιοσ (²³ εδ-)
... εδθεναιοσ 39 AB om o

24 1 ² οργην κυριοσ, ^{2c3} i. m. ² οργη κυριου = A ... ^{1c3} ιουδα
2 AB om και ιουδα 4 AB τον λαον ισραηλ 5 αρσηλ 6 εισ την γαλ. κ.
εισ την βαβ. ... ναδασαι ... AB εκυκλ. εισ σειδ. 7 και ηλζαν ... AB
και πασας 11 op. δαυειδ (A τον δ.) λ. 13 AB ανηγγειεν αυτω ...
AB^{2c3} διωκειν σε ... ^{1c23} ημασ 14 AB εν χειρι κυριου 15 AB εν
ισραηλ θανατον 16 παρα τω αλω 17 τ. αγγελον τυποντα ... ¹ ειμι
² ηδικησα ² και, ²³ i. m. ² ημαρτηκαι και εγω ειμι ο ποιμην (A ηδικησα και
εγω ο ποιμην εκακοποιησα) 18 (^{1c23} ναβηζη) 21 συνεσχεζη 22 ^{2c3} ² αν-
ενεγκατω, (²³) i. m. ² ποιησατω ... (^{1c23} βοεισ ολοκ.) 24 AB εν αλλαγματι
... AB ζω.μου

Subscriptio: AB βασιλειων β

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γ.

Inscriptio: AB βασιλειων γ

1 2 AB²³ ο κυρ. ημων 3 αβεισα, item 15 2 17 21 22 9 αδωνειου
... om παντας bis 10 AB κ. τον ναζαν 13 κ. μ. βασιλευσ ... ^{1c3f2} καθ-
ιεται 14 om σου sec. 15 η pro ην 17 om κυριω 22 23 ^{1c23} ηλζεν
usque ναδ. ο προφητης bis scrips, primo απηγγελη 24 ^{1c23} βασιλευσ συ
25 AB αδωνειου (³-νι-) 27 om του extr. 28 om ο βασιλευσ 30 κυρ.
τω ζω ισρ. 34 χρεισατε 35 ιουδα 36 om κυριοσ 38 et 44 AB
χερεζηει ... AB φελεζηει 44 ο βασιλευσ μετ αυτου ... βαναίου υιον
49 εξανεστησαν ... om του 53 AB κατηνεγκεν ... om βασιλει

21 19 επεταξεν 22 35 (5) pro 34 37 πλασυσμον 23 5 (7) βασταση
11 μερι ... πληρεις 24 5 vid. εμμεσω 13 τις pro τρεις sec. loco
14 ανθρωπων

1 15 ¹ η σουμανιτησ 17 (7) del εν κυριω ζω 33 καταγαγατε
45 (φωνηκουσατε) 47 ευλογησεν

2 3 om κυριου ... (χρηματα sic) ... om τω ... ^{1c23} συνησεις 4 ενωπ. εμου 5 om τω pr. ... αμεσσαια ... om ειρηνη κ. εδωκ. α. αῶων εν 6 συ pro ου ... πολιν 8 ιεμεινει εκ βααῶουρεμ, i. m. ¹ 9 AB ^{1c3} αῶωση ... πολιν 11 ετη επτα 13 om υιοσ αγγιῶ 15 AB ην η βασιλεια ... AB εγενηθη τω ... AB εγενετο αυτω 20 εγω μεικραν ... AB το προσωπ. σου 22 σαλωμων ο βασιλευσ, it. 25 ... AB ιωαβ ο υι. σαρ. ο αρχιστρατηγος 23 αδωνεια, it. 24 26 απασιν 27 AB ηλει 28 (^{1c3} et ^{2v} ακοηλθεν) ... ιωαβ του υιου ... AB κεκληκωσ ... αδωνεια ... AB αβεσσαλωμ pro σαλωμων 29 AB οτι εφυγεν ... AB om ο βασιλευσ ... απεστ. ο σαλωμων τ. β. 30 AB βαναιου ... AB απεστρεψεν 32 AB απεστρεψεν ... αυτου ¹ και απηνητησ, (²^{1c3} i. m. ¹ ως ... αμεσσα τον ιεθερ 33 αιματα αυτου 33 34 κυριου και απηνητησεν ιωδαε τω ιωαβ και εῴαν. 35 AB om και σαλωμων usque ιερουσαλημ

[3] [1] AB om σφοδρα υπ. τ. φρονησιν [2] AB αρχαιων υιων [3] AB εισ την πολιν [4] om οικοδομησαι τ. οικ. αυτου και (οικοδ. om et A) [15] AB κατεσταμενοι [17] μαγαω [20] (^{1c3} ετει) [21] ιεμεινει [25 26] πολιν 36 ωκοδομησον οικον σεαυτω 37 AB χειμαρρουν 39 αμησα pro μααχα 41 απεστρεψεν 44 AB ην εγνω ... AB τω δαυ. 44 ηυλογημενος [10] ουκ pro οτι [13 14] om και εορταζοντες [18] βαναια [19] πλην-θειου 1 om και ab initio 2 om πλην ο λαος ησαν ... om του 3 (σαλωμων) 5 σαυτω, it. 11 AB bis 12 om κατα 15 AB παισιν εαυτου 17 AB η γυν. η μια ... οικουμεν 18 AB και ετεκεν 25 AB το δηλαζον το ζων ... ^{1c3} ημισου pr. 1. 26 2. αυτον 27 2. αυτον

4 2 AB αυτου ... αζαρει 3 και ελιαφ ... σαβα ... ιωσαφαῶ ... αχειλιαδ υπομιμησικων 4 om και βαναιας usque δυναμειωσ ... σαδουχ 6 αχει pro αχισαρ ... εφρα pro αυδων 7 κατεσταμενοι 8 βαιωρ pro βεεν υιοσ ωρ 9 υ. ρηχασ εν μαχεμασ κ. βηῶαλαμει ... ελωμ ... βαιῶα-μαν 10 11 υιοσ εσωῶβηρνεμαλουσαμηγχα και ρησφαραχειαναδαν και αναφα-δει ανηρ ταβληῶλ (λα ²³) Συγ. σαρ. ην α. ε. γ. εισ 12 βακχα υ. αχειμαχ-πολαμαχ και μεκεδω κ. π. ο ο. δαν ο π. σ. υ. τ. ε. και εκ βαισαφουτ εβελμαῶα ε. μ. λ. ε. 13 υ. γαβερ ερεμαῶ γαλααῶ τ. σῶ. ερεταβαμ εν τ. β. εῶ. π. μεγαί (²³ γαλαί) τ. κ. μ. χ. ε. 14 αχειναῶβ υ. αχειμααναιειον 15 αχειμααס εν νεφῶαλει ... ^{1c23} ουτωσ ... om εισ γυναικα 16 β. υ. χουσει εν τη μααλα εισ 17 α pro σημει 18 om γαβερ ... AB τη σηων 20 om τα 23 δορκ. και ορνειῶων εκλ. (similiter A) 27 υιοσ μαλ 30 φαρ. εαυτω ... οτε pro τοτε

5 1 χειραμ ubique 3 AB δανειδ τον πατερα μου ... εδυνατο ... om κυριον 5 AB λεγω οικοδομησω 6 om και τον μισδον ... εαν ... ιδιωσ pro ειδωσ 9 ³¹² 2ελ. σου 10 om και πευκασ 11 ¹ κορουσ, i. m. ¹ 12 AB εαυτων 13 φορον ¹ και εκ 16 AB χωρισ αρχοντων ... κατεσταμε-νων ... ^{1c3} των σαλωμ.

2 3 τουτο ρυεσθαι pro του πορευεσθ. 5 υιοσ αρουιασ 14 κ. ειπον αυτω λ. 15 εισ βασιλεια 22 ¹ om ο ante μεγασ 35 καθωρτουτον 3 (4) ser. IV pro III 19 (5) κοιμηθη 20 post 22 (3) ελεγεν ... αλλ ... ελαλησας 36 οικοδομησον ut Ti 46 ¹ βαναιαυτω 4 6 (13) αβω pro αβδω 13 (8) del (υιου?) 21 ηγον 24 (14) και εωσ εν πασιν βασι-λευσιν περαν του ποτ. ... ¹ ημερων 5 11 (11) ¹ vid. μαλαλ.

2 22 αρχιστρατηγος] ita et Ti, b αρχιστρατηγος

[3] [1] numeri uncis inclusi sunt lineae edit. Ti 36 ωκοδομη-

σον] sic et b, Ti scripsit οικοδομη-
σον 3 σαλωμων] ita et Ti, b σαλω-
μων, in nonnullis exx. correxit -ων,
non in omnibus

6 1 AB επι ισραηλ 2 ^{1c23} και αιρουνσιν omissis και ενετειλατο ο βασιλευς ινα 4 μηνι νεισω ... ^{1c2} om δευτερω 5 βααδ 6 τεσσαρακοντα (³-σαρ-) % μηκος, ²³ i. m. % πηχεις 9 εδωκ. επ αυτον τοιχον 12 AB τριωροφα 15 om εσωθεν pr. ... εως τ. δοκων κ. ε. τ. τοιχων ... συν-εχομενος 16 το πλευρ. το πλευρον 17 AB πηχων 19 αυτον χρ. bis 21 AB χερουβειν 22 om του χερουβ. usque πετερυγιον ... δε εν ... om εισ μερ. πτερ. αυτου 23 AB χερουβ ... συντ. μ. αμφοτεροισ συντελεια μια 24 χερουβειν ... om του ενος δεκα ... ουτως το χερουβειν το δευτερον 25 χερουβειν ... om χερουβιμ του δευτερου ... πτερ. αυτου AB αι εν 26 AB^{1c3} χερουβειν 27 εκκολαπτα ... AB χερουβειν κ. φοινικες 28 ^{1c23} κ. τω εξωτ. 29 ξυλων 31 πτυχαι και η θυρ. η μ. 32 εκκεκολαμμενα AB χερουβειν 33 om το

7 2 φυλην νεφθαλει ... γνωσεως pro επιγν. 3 om τους δυο στυλους ... το αιλαμ ... om ο pr. 4 om και πεντε usque δευτερου 7 βαλαζ 9 ^{1c23} πηχει 10 απο τ. ²τειχους, ²³ i. m. ¹χειλους ... συνηγμενοι 13 AB πλατος sine το 15 ^{1c23} και usque εξεχομενων bis scrips., ³ om και bis ... AB χερουβειν 17 AB εν τω μεχ. 20 της μεχ. τη μια 21 επι τεσσαρας αρχας 22 AB χερουβειν 24 χωρουντας τ. χυτροκ. τον ενα ... om τεσσαρων πηχων ... AB ο χυτρο. ο εισ 25 om εκ δεξιων pr. usque του οικου sec. 26 ^{1c2ndet3} τα θερμαστρεις 29 AB τας μεχωνωζ 31 AB om α sec. 34 om κυριου 35 λαμπαδεια ... (επαρυστρις) 37 om και τα σκευη 38 ετη 39 om και τριακ. πηχ. υψ. αυτου 43 αιλαμμειν 44 ^{1c3} κρητηριου 45 εν οικω καζησ. ... εξελισσομενης (= εξ ελισσ.?) 49 κυκλοι ... κεκολλημενης

8 1 ¹ως συντελεσεν, ²³ εν τω συντελεσαι ... εαυτου 2 αθαμειν 6 ad δαβειρ i. m. χρηματιστηρι' ... AB χερουβειν, it. 7 bis 9 α εζηκεν ... AB α διεθετο 16 ιερουσαλ. μιναι 19 om πλην 20 ^{1c23} ελαλησεν και 25 τω δαυειδ ... εμου καδωσ 28 τερψεωσ pro προσευχσ 29 AB om τους 31 αρασθαι 32 ^{1c23} εισακουσει 34 ^{1c23} δουλου pro λαου ... AB αποστρεφεισ 36 δουλω pro λαω 37 AB αυτον εχθρος 43 prius vid τοπον pro οικον 45 ^{1c23} εισακουσει 46 ουκ αμαρτησεται ... AB μακρ. και εγγυσ 48 AB om και ante της πολειωσ 50 (^{1c23} εσ ταισ αδ.) 53 ^{1c23} και pro οτι ... om αυτοις ... AB σαυτω ... εκ νοφου ... AB εκπρεπη 58 ²επ' αυτον, i. m. ² ... (^{1c23} εν πασας) ... AB om τα 59 ²δουλου, i. m. ² ... om και το δικαιωμα λαου 63 ειρηνικων ² ην εβυσ., ²³ i. m. ²ων ... χειλιαδες ... om προβατων usque χιλιαδας 66 ευλογησεν αυτον και ... ²³ σκηνωμ. αυτων

9 1 AB²³ οικοδομων 2 γαβαωζ 3 AB ενωπ. εμου ... οφθαλ. μου εκει εισ τον αιωνα και η κ. 5 AB επι ισραηλ ... τω δαυειδ 6 (φυλαξητε) 7 ^{1c23} απορειψω 8 AB ενεκα 9 ^{1c23} om κυριος ... αυτω pro εαυτω 10 οικοδομησεν, sic saepe 12 ηρεσεν 26 σαλωμων ο βασιλευς εν εμα-εσειων γ. 28 σωφηρα ... εκατον εικοσι

6 18 (7) επαναστασεις 21 (1) χερεβειν 31 (7) αι = εν, ποη αιη 7 2 om της ante νεφελησ 49 στρισεπιχοι pro τρεις στιχοι (15) conj. 49 pro 8 5 (5) κ. ο βασ. σαλωμων κ. 32 ανοηθηναι ... δικαιωσυνην 37 παντα πονον ut Ti 56 λογοισ pro λογος 9 2 (8) δεησεωσ ης εδ. εν. εμου 5 ηχοιμενος 9 αντελαβοντον 27 θαλανσαν

7 29 μεχωνωζ] sic et Ti, b hoc loco μοχωνωζ 35 επαρυστρις] sic et b et Ti, quamqam Proleg. p. xxxvii επαρυστρις se scripsisse dicit

8 37 pro παν πονον (Bb) Ti scripsit παντα πον., tacet in Proleg. 46 ουκ αμαρτ.] sic et Ti, b ουκ 9 6 φυλαξητε] sic et Ti, b φηλαξητε

10 2 εν ιερουσαλ. 3 pro παρα AB²³ υπο 4 AB πασαν φρονησιν 7 ουκ¹ εισιν, i. m.² ... (1²³ επει) 11 χειρ.¹ ην (ante ηη) αιρουσα, i. m.²⁴ η 12 υποστηριγμ. οικου ... πελεκητα 13 AB ων δεδωκει 15 υποπεταγμενων των 17 om ο βασιλευσ 19 om και χειρεσ 20 om εκει 21 AB om και ante παντα ... δρυμου οικου ... 1²³ συνεκλισμενοι 22 AB om σαλωμων ... μαδιαν pro μαγδαλ ... βαιθωραμ ... υποδεδειγμενον pro υπολελειμ. ... μετ αυτουσ ... om και τρισσοι αυτου κ. αρχοντεσ 23 om της γησ 25 AB δωρα αυτου σχ. 28 ελαμβανεν 29 ουτω τοισ β. πασιν ... χεττειν

11 1 om γυναικεσ 2 εισελενσεσθαι 4 AB αι γυν. 7 om αι 10 εντελειμενω 14 ραεμμα αεραδραζαρ 15 στρατειασ ... AB om και 17 1²³ παντεσ οι ιδουμ. 18 1²³ και αρχοντεσ εισ φαρ. ... AB μετ αυτων 19 της μειζω 21 AB στρατειασ 22 εν τη εδωμ 26 ναβαλ ... ο δουλ. 27 AB om και ο βασ. σαλωμ. 29 αχειασ bis ... AB και ο αχ. ... AB om μονοι 32 δανειδ τον δουλον μου 33 κατελιπεν ... και εν τοισ ειδ. 34 AB ολην την βασιλειαν ... αντιτασσομ. αντιτασσομενοσ αντιταξ. ... AB δια δαυ. 35 (δεδα) 36 η pro ην ... θεσθαι ονομα 38 AB τασ εντολασ μ. κ. τα προσταγματα μ. ... καθωσ οικοδομησα 40 ανεστη και απεστη και απεδ. 41 ρηματων pro λογ. ... AB¹²³ ουχ ιδου (saepissime sic in B) 42 AB εβασιλευσεν ... om επι παντα ισραηλ 43 κατευθυνειν 44 AB ροβοαμ υιοσ

12 6 AB παρηγγειλεν 7 AB δουλευσησ ... λαλησησ AB αυτοισ 9¹ λεγουσι, i. m.² 11 1²³ μαστιγιξιν, it. 14 18 αραμ pro αδωνιραμ 20 1²³ ανεκαμψ. ροβοαμ ... AB om εξ αιγυπτου ... απεστειλεν ... εκαλεσεν ... om οικου 21 εξεκλησιασεν ... AB χειλιαδεσ [3] εκκαιδεκα [5] om υιων [8] σαρσεισα πορνη [9] 1²³ επι σαρσεισ ... om τω [10] 1 αρειρα, 12 σαρειρα ... αρματα τριακοσια [19] η pro ην [23] ιεροβοαμ εκει [25] επερωτησαι [25 et 26] υπερ pro περι bis [27] σηλω [38] μοι εννηοχασ [40] πυλην pro πολιν [52] δωδεκα pro δεκα [56] νυνει ... κουφεισ συ εφ [57] ιεροβοαμ [60] 1²³ om ωτα [63] τα αυτα κ. [64] απεστειλεν προσ με λεγων ο λαοσ κ. [66] 1²³ μαστιγιξιν [70] om εκαστοσ [71] ουτοσ ο ανθρωποσ [72] απηλθεν [78] 1²³ om λεγων [80] υμων [82] ανεσχον του πορ. 26 εν οικω 29 εισ βαιλ. 30 AB om και εισασαν τ. οικ. κυριου

13 2 om και ειπε 4 AB ηδυνηθη 6 1¹ δεζητη του % θεου σου, 23 i. m. % προσωπου του ... AB προσ με 8 εαν μοι δωσ 9 AB εν λογω κυριοσ 11 και πρεσβυτησ εισ προφητησ ... κατωκει ... εισ βαιθηλ ... απαντα ... AB om εκεινη ... AB om και post βαιθηλ 19 AB εν τω οικω αυτου pon. ante κ. επien υδ. 20 1²³ om επι της τραπεζησ 23 om αυτον ... 1²³ πειν 32 AB επι του θυσιαστηριου

14 21 ιουδα ... και¹ ενοσ, i. m.² ... δεκαεπτα ... μαχαμ αμμανειτισ, i. m.² 26 1²³ om οσα εποισα. usque αιγυπτιον 29 AB¹² ουχ¹ ιδου 31 AB om ο

15 1 1²³ ναβαλ ... αβ. υ. ιεροβοαμ ... ιουδα 2 εξ pro τρια ... om επι ιερουσαλημ 4 om τα 7 et 23 AB¹²³ ουχ ιδου 9 τω ενι. τω τετ. 13 AB μητερα αυτου 16 om αυτων 17 ρααμα, it. 21 22 18 om

10 11 (11) ξυλοπελεκητα 12 (11) ναβλασ 13 (10) pro „om αυτη“ ser. A αυτω pro αυτη 28 (9) εξοδον 11 20 εν αιγυπτου 38 εν τοισ οδοισ 40 εν αιγυπτου 41 εωσ σου 12 8 pro προσωπου σου αυτου 11 επεσασετο 23 βασιλεα 24 αναστρεφω 13 11 απεστρεψαν 20 κατημενον 25 (εχονομα) 28 (ερρεν) 15 8 (6) om εν τω usque ιεροβοαμ incl. 13 (4) del ενεπρησεν εν πυρι

συμπαν ... om οικου κυρ. κ. εν τ. θησαυροισ 19 om αναμεσον σου κ. αναμεσον 20 της δυναμεως ... AB των αυτου τ. ... αδελμας και πας. τ. χεζρας εως 22 ανικειμ 23 δυναστεια ... om και τ. πολ. ας ωκοδομησεν 24 om μετα τ. πατερ. αυτου pr. ... om πατρος αυτου ... ιωσαφας 25 ^{1c23} γαβαζ, it. 27 34 16 3 27 βελαν ο υιος αχεια 28 τριτω βασιλεωσ του ασα υ. αβιου και εβ. ... om αντ αυτου 29 om ολον ... υπελιπετο ... δουλου αχεια 30 ως εξημαρτ. 31 ^{1c23} ουχ 33 om του ασα

16 1 etc. ειου 5 20 27 28 ^{1c23} ουχ 6 ηλααν ... AB in fin. add. εν τω εικοστω ετει βασιλεωσ ασα 7 ιου (²³ ειου) ² ανανει, ^{2c3} i. m. ² ανασ 13 om των 14 AB ^{1c23} ουχ' 15 εβασιλευσεν επτα ετη εν θερσ. κ. η ... γαβαων 16 AB ζαμβρει 17 AB ζαμβρει ... εν γαβαων 18 πορευονται εις ² αντρον, ² i. m. ² αντρο (sic) ... ενεπυρισεν ο βασιλευσ και ενεπυρισεν επ 21 AB ζαμβρει 22 om αμβρι usque οπισω ... AB ζαμβρει, it. 23 24 25 27 28 bis 29 24 ωκοδομησαν επι ... σαμηρ ... σασημων 25 om και post κυριου 26 om τον κυρ. θεον ισραηλ 27 om πασα ... om των ante βασιλεων 28 αχααβ υιος ... ιωσαφας, ubique ... ασα· βασιλευει ετων ... βασιλευει pro εβασιλευσεν ... γαβουζα ... σελεει ... om μετα βασιλεωσ ισραηλ ... πασα δυναστεια ... ^{1c23} συρια· νασειβ ο βασιλευσ εποιη. ... πορ. εις σωφειρ πορευεσθαι επι ... ειπεν βασιλευσ ισρ. ... ²³ παιδας μου ... ²³ παιδαρια σου ... om και θαπτεται μ. τ. πατ. αυτου 29 τω ιωσαφας βασιλευει ιωσ αχααβ υ. ζαμβρ. 30 om και ante επονηρευσατο 33 om τον κυρ. θ. τ. ισρ. και 34 om και εν τ. ημ. αυτου ... AB αβειρ. τω ... ζεγουβ

17 1 ^{1c2} ηλει etc. ... ο θεσβειτης εκ θ. 7 AB μετα ημερας 10 (επερευθη editio, tac. comm.) ... AB om και ηλθεν ... om μοι 12 AB κ. ιδου συλλεγω 13 ποιησ. εμοι ... AB εν πρωτοις και εξοισεις μοι ... εσχατον 16 ελαττωνωθη 17 AB εως ου ουχ 18 σοι ο ανθρωπος 20 ^{1c3} οιμμοι 23 AB κατηγ. αυτον ... αυτον 24 AB om τω

18 3 etc. ^{1c3} αβδειον 4 AB εκρυψεν 5 γην επι πηγ. 11 αναγγελλε ... om ιδου ηλιου 12 om ουχ ευρησ. σε και 13 AB και pro η ... AB om την 18 AB και ο οικος 23 ^{1c3} εγλεξασθωσαν 24 AB om τω ... AB οσ εαν 25 ^{1c3} εγλεξασθε 28 om κατα τ. εθ. αυτων ... μαχαιρα 29 επροφητευσαν ... om ο θεσβειτης 31 κατ ... om του 33 επεβηκ. τας σχιδ. 35 (επλησαν) 36 om ει ... AB καγω 37 om ει 38 εξελιξεν 40 AB μητεις ... AB κεισων 41 ^{1c23} βωων pro ποδων 42 ^{1c3/2} πειν ... επι τον καρμ. ... προσ. εαυτου ... AB γον. εαυτου 43 επιστρ. επτακι και αποστρεφω επτακι 44 απεστρεψεν ... επτακι 45 AB ο νετος ... εκλαεν ... AB εις pro εως ... et 46 ισραηλ

19 3 AB ψυχ. εαυτου 8 AB εν τη ισχ. 10 μου την ψυχην 11 AB και πνευμα ... om ουκ pr. 13 AB μηλ. εαυτου 14 AB εγκατελιπον (Α -ει-) σε (³ om σε) οι υιοι ισραηλ ... την διαστηκην σου και τα 16 τον υιον ειου υ. ναμεσζει ... ^{1c3} ελεισαιε semper ... σαφας χρειςεις εξ εβαλ μαουλα προφητ. 19 επηλθεν pro και απηλθ. sec. loco

20 1 ισραηλειτη, sic semper (et Α) ... AB τω αλω 2 AB ¹³ εγγιων (² -γει-) 6 βουλει 7 AB om και sec. et δε 10 om εξεναντιας αυτου usque 13 παρανομων 13 ηυλογηκας ... αυτον λιθοισ 16 ιματ. εαυτου

20 επαταξεν 16 28 (8) αχααβ υιος 17 24 ¹ αληθεια, ² θεινον 19 11 συσεισμος

15 23 δυναστεια] ita et Ti, b
δυναστια

18 35 επλησαν] ita et b, Ti
scripsit επλησεν, tacet in Proleg.

19 ἐλῖξαν ... λιξουσιν οἱ χ. 22 ^{1c3f2} ναβαῶ 23 ἰσραὴλ 25 AB ἀχ. ὡς
29 AB καὶ pro ἀλλ ... om του

21 1 τριακοντα καὶ δυο 4 om μου 5 εἶπον ... om ο ... AB ἐγώ
ἀπεστρεψα ... AB om προσ σε ... AB γυναικ. σου ... om καὶ τὰ τεκνα
σου 6 AB om παντὰ ... AB om των ante οφθαλμ. 7 om της γῆς
10 ²³ ἀλωπῆξιν 11 AB ἀπεκρίθη βασιλ. 12 ^{1c23} om οἱ pr. ... AB om οἱ
ante μετ 13 AB τῷ βασιλεὶ ... AB ^{1c23} εὐρακάς 14 χορών, it. 15 17 19
15 ἐγενετο ... διακός, καὶ τριακ. ... λασν παν υ. ... ἐξηκοντα pro ἐπτα
χιλιάδας 16 AB συνβοῆδοι (²³ συμβ-) μετ αὐτοῦ 18 εἶπεν pro καὶ
εἶπεν ... om ei bis ... εἰρήν. οὐ γὰρ ἐκπορ. 19 ἀρχ. τὰ παιδ. ἀρχοντα τ.
χορών 20 βασιλεὺς 21 AB ἐξηλθεν βασιλ. 23 κοιλάδος ... ²⁽³⁾ ἐκρατήσεν
... AB πολέμησομεν ... AB εἰ μὴ 25 κατὰ τὸν ἱππ. 27 ἀπαντ. αὐτῷ
29 παρεμβάλουσιν 30 ταμειον 31 ἐξελθῶμ. ἐτι προσ 32 σακκ. περὶ τ.
οσφ. ... AB ^{2c3} ἡ ψυχὴ μου ... ο ἀδελφ. 33 AB ἀνελεξάν ... ἀπο τ.
στομ. 34 ² ἐξοδὸν ... AB ᾠσεις σαυτῶ 35 παταξαι ο ἀνθρώπος α.
38 AB om ἐν 39 στρατείαν ... ἀνὴρ ἐξηγάγεν 42 AB ²³ ἐκ χειρὸς μου

22 1 AB om τὰ 2 (ἰωσαφατ) 6 συνηθροίσεν βασιλ. ... ἐπεσχω
... AB εἶπαν 7 ²⁽³⁾ ἰωσαφά, it. 8 bis 10 18 29 30 32 pr. loc. 8 AB
τὸν κυρίον δι' αὐτοῦ ... μείχαιος (³μι-) υ. ἱεμίας 9 ταχὺς sine το ... ἱεμία
10 AB ^{2c3} ᾠνον αὐτῶν 11 χάνα 13 ἐπὶ pro ἐν ... κατὰ τ. βασιλ.
... AB εἰς λόγους ... σου εἰς κατὰ 14 α ἀν 16 ^{1c3} χ. εἶπεν καὶ εἶπεν
... ¹ πεντακισ, AB ² i. m. ² ἐτι δις, ³ = b ... ἐξορκίζω 17 εὐρ. τὸν
παντὰ ἰσρ. διεσπαρμένους 18 om οτι 19 στρατεία 20 pro οὗτος priore
^{23c4 et f2 (sic)} οὕτως 22 ^{1c23} καὶ ἐσομαι bis ser. ... ^{1c23} δυνήσει 24 σεδε-
κίου 25 ²³ οφεί ... ^{1c23} ταμ. του κρυφίου ... AB om ἐκεῖ 32 AB
εἶπον ... ^{1c23} ἰωσαφά, et sic 41 42 45 46 bis 52 (cf. v. 7) 33 AB ^{1c23}
ἀπεστρεψάν 35 ἀπεχύννε, ^{3v14} -ννετο ... AB ἐκ τ. πλήγ. 37 εἰς τὴν
σαμαρ. 39 ^{1c23} α ἐποίησ. usque πολεῖς bis ser., sec. vid. ας ... AB
ἐποίησεν καὶ ἰδοὺ 41 ἰουδα ... AB om ἐν ... AB τῷ ἀχ. ... om βασιλ.
ἰσραὴλ 42 ἀζαβεα ὁ. σέμει 46 ^{1c2(3)} οὐχ ... ἐνγεγραμμένα (²³ ἐγγ-) ...
λογ. ἰωσαφά (²³ -φατ) pro λ. των ἡμερ. βασιλ. ἰουδα 51 om ἰωσαφατ ...
καὶ ἐταφῇ ἐν πολεὶ, om igit. παρα τοῖς πατρ. αὐτοῦ, ¹ vid. et καὶ ἐταφῇ
52 ἰωσαφά (²³ -ατ) βασιλεὶ ἰουδα ... AB om οχοζίας υἱὸς ἀχααβ ...
AB καὶ ἐβασίλευσεν ... AB om ἐν σαμαρεία ... ἐτὴ δυο 53 τοῦ πατρος
αὐτοῦ ἀχααβ 54 in fine versum primum libri sequentis adscripsit

Subscriptio: AB βασιλείων γ

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Δ.

Inscriptio: AB βασιλείων δ

1 6 AB ζητῆσαι ἐν τῇ ... AB ἀνεβῆς οτι οὐ ... AB om καὶ ἐπι-
στρεψάντες usque ἡλίου 9 (πεντηκοντα) 13 om των πεντηκοντα 16 om
ἀγγελους ... ζητῆσαι ... AB ἐν τῇ β. 18 AB ^{1c3f2} οὐχ ἰδοὺ ... ἐπὶ

20 19 ἐκκληρονομήσα· 26 (8) ἐξώλεθρευσεν 21 2 (2) ἀδερ 3 τ.
τεκνα 29 (7) παρεμβάλουσιν 22 19 (8) χ. pr. αὐτο· 32 ἀρμάτων των
ἰωσαφ. 35 (16) ἀπεχύννε 52 ἐπτακαίδεκατου

1 2 (9) 2 pro 1 10 πεντηκοντας σου

βιβλ. ... ^{1c3v12} ιωσαφαθ, it. 3 1 7 12 bis (non 11) 14 ... απεστειλεν pro απεστησε

2 1 AB τον ηλειου εν συνσεισμω (B²³ συσ-) ... ^{1c23} εξ ιερειχω pro εκ γαλαγαλων 2 ελεις. ιδου δη ενταυθα καθου οτι ... AB καταλειψω ... AB ηλθεν 3 ^{1c23} απανωθεν 5 ειπαν 9 ^{1c23} om αιτησαι 10 om σοι 11 ιππος 13 ^{1c23} om επεστρεψεν ελειςαιε και 15 προφητων και οι 16 ευρεν pro ηρεν 18 om και ανεστρ. pr. αυτον 20 AB om και ηνεγκαν 21 ¹ ερειψεν 23 ² κατεκραξαν, ³ -ζον, ¹ = b 25 AB και εκειθεν pro κακειθ.

3 1 ιωσαφ. βασιλει 2 ¹ μετεστησεν τας στησεν τας στηλας 4 μωαβ μη AB νωκηθ ... AB επεστρεψεν 9 και βασιλ. εδωμ 10 AB ειπεν βασιλευσ 11 ιωσαφαθ ... AB παιδων βασιλεωσ ... ιωσαφαθ (²³ -ατ) pro σαφατ 12 om κυριου 13 om και τ. προφ. τ. μητρ. σου 14 η επεβλεψα 18 κ. κουφος και αυτη 19 εμφραξατε 20 το πρωι 21 AB om τρεις 22 AB ωσει αιμα 23 ειπαν ... AB om και sec. 25 εκυκληυσαν 27 AB οσ εβασιλευσεν

4 1 AB om τον ... AB ο ανηρ μου ... AB οτι δουλος ην 2 ^{1c23} om αναγγειλον μοι ... ουθεν ... om εν τω οικω 3 AB αιτησον ... σαντη ... ^{1c23} καινα ... ^{1c23} ολιωσος 5 AB και αυτησ 8 ^{1c23} σουμαν 10 (λυχνιαν) 12 γιεζει semper 13 ημιν την πασαν ενκτησιν (³ εγκτ-²³ add. ταυτην) τι δει 14 AB om προς γιεζι 15 εστη 16 μη κυριε μου μη 20 AB om και ηρεν usque μητερα αυτου 25 εις το ορ. ... AB om και επορευθη usque ορος 27 απεωσασθαι ... εμου και σου κ. ουκ 31 επεδηκεν 32 ^{1c23} τεθνηκωσ 38 AB οι υιοι ... om τον μεγαν 40 AB εφηματος ... ειπον 41 ετι εκει 42 βαλθσαρεισα ... AB πρωτογεννηματων

5 8 AB τα ιματ. εαυτου 11 ³ non inst. ειπον προς με παντως, sed inst. δη ελεγον οτι a ² i. m. ... om και στησεται 12 ¹³ αρβανα, ² i. m. αναβανα ... ¹ αφαρφα, ²³ φαρφα 14 ^{1c23} επτακι 15 om ενωπιον αυτου 17 AB γομορ ... ^{1c23} ζευγη 19 et 20 παρ αυτου pro απ αυτ. 23 ειπεν ναιμαν ... om δυο ταλαντα αργυριου ... ηρον 24 ηλθον 26 ²³ επορευετο

6 1 AB οι υιοι 3 ¹ επεικαιωσ, ² επεικειωσ, ³ = b 7 σαντω 8 AB om ο ... ¹³ ελιμωνι 9 om τον 13 AB ανηγγειλαν 15 AB ^{1c23} ποιησω-μεν 17 ^{1c3v14} προσευξατο ... om δη 18 AB τουτο το εθνος 19 ουκ αυτη 20 om κυριος 21 om προς ελειςαιε 23 ^{1c3f2} om και απηλθον 24 ^{1c23} περιεκαθισαν ... om επι 25 ονου πε|πεντηχοντα ' αργυριου', ²³ i. m. σικλων' 28 μου και φαγ. (in fronte columnae φαγομεθα εφαγομεν fort. huc referenda) 30 om ισραηλ 32 om αυτοσ ... ¹ ει ηδείτε, ²³ ει οιδάτε ... om ουτοσ

7 1 ^{1c23} om και διμετρ. κρ. σικλου 2 AB ιδου οψη (²³ -ει), it. 19 ... om σου 5 AB ^{1c23} εις μεσον ... της παρεμβ. 6 την παρεμβ. ... AB om την ... AB ημασ βασιλευσ ... ελθ. προσ ημ. 7 ενκατελειπαν (²³ εγκ-) 12 εστη ... AB εποικησ. ημιν 16 AB διηρπασεν 19 ου μη εσται 20 AB συνεπατησεν

8 2 AB (ελεισαιε) και επορευθη αυτη 3 AB αγρ. εαυτης 4 AB δη μοι 6 AB παντα αυτησ τα γεννηματα 8 μαανα ... AB τω ανθρωπω

2 2 ενταυθα 3 (3) del επανωθεν 6 om αυτω pr. 16 ευρεν αυτο πν. xu αι ερ. 18 ανδρες 3 4 βασιλεωσ 10 ¹ αυτοις 17 (4) om ουκ οφ. etc. 4 7 (3) υπολοιπω 5 4 εν γησ 12 πορευσομαι pro λουσ. 20 ¹ vid. om του post τουτου 6 20 κυριε pro κυριος 24 (7) σαμαριαν 7 19 οσ τριστατησ

4 10 λυχνιαν] ita et Ti, b λιχ- | 31 επεδηκεν.] ita et Ti, et b in ad-
νιαν 15 εστη] ita et Ti, b εστι | ditamentis pro απεδηκε in textu

9 μαανα ... καμηλ. δωρα ... αρρωστιας 12 ^{1c23} αναρῆξεις 13 AB επι ισραηλ 14 AB οτι pro τι ... κ. ειπεν ειπεν μ. 15 τον χαββα pro το μαχβαρ ... AB om εν 16 ^{1c23} ιωσαφαθ bis 17 AB τεσσαρεκοντα pro οκτω 19 om και τ. υιοις αυτου 20 εφ εαυτου 21 AB om τα post αρματα 22 ' σεννα pro λοβνα, i. m. ' 23 AB ^{1c3} ουχ ιδου 26 AB εβασιλ. εν ' ισραηλ κ., i. m. ' ... 1 αμβρει, 23 ζα- 29 ισραηλ bis pro ιεζ. ... οχοζει υ.

9 2 AB ^{1c23} οψη ... εκει υιον ιωσαφαθ ειου υιου 3 ^{1c23} ειπεν 4 ο προφητης το παιδαριον 7 AB εκ προσωπ. σου 8 ¹³ εξολεθρευ'σεις, ² i. m. ' σω (²¹³⁷ -λο-) 10 AB μεριδι του ισραηλ 11 AB ειπον 12 AB ^{1c23} ειπεν αδι.κ. 13 AB ειπον 14 ^{1c23} ιωσαφαθ 15 ισραηλ bis, it. 16 bis 17 30 36 37 10 6 7 11 ... AB πολεμ. αυτους ... εστιν η ψυχ. ... ^{1c23} και εξελθτω 16 κατεβη εν ... αραμειν ... om αυτοσ 20 ναμεσσειου 21 οχοζει ... ισραηλειτου, it. 25 25 ¹ βαδεκα, ² i. m. βαλεκαρ, ³ = b ... AB ρειψαι 26 ² χτες 27 βαλθαν ... εκβλασμ ... μαγεδαων 29 βασι- λει ισρ. 30 ¹ εστιμισατο, ²³ -ιβι- (cf. A) 33 εραντισθη

10 2 ωσ εαν ... και ιπποι 5 AB παιδες σου ημεις 6 AB om ιου ... AB εις pro εν 8 ηνεγκα ... ² πυλθσ πολεωσ, ² i. m. ' πολεωσ, ³ inst. tantum πυλθσ 10 αφω] ³ inst. tant. α et spiritum dumtaxat apposit 11 AB παντ. τ. εν τω οικω αχ. καταλειφθεντας ... αυτους καταλειμμα 13 AB οι αδελφοι 14 βαλθακαθ % τεσσερακ., ²³ i. m. % εν τη σκηνη 15 ελαβεν pro ευρε 18 AB εζηλωσεν pro συνηρωςεν ... ολιγα ² ειου, i. m. ' 19 AB ινα 20 εκηρυξεν 21 δουλ. αυτου και ... απολειπεσθω 23 ^{1c23} om του βααλ sec. 24 AB χειρας (A χιρ.) 25 AB ανηρ μη εξελθτω (A -θτω) εξ αυτων κ. 26 AB τ. στολην 27 επαταξεν pro εταξαν ... AB λυτρωνασ 29 ειου εμπροσθεν αυτ. 31 AB επανωθεν 32 αζ. και εν 33 om γην 34 βιβλιω 35 ιωαχας, sic semper

11 2 ²³ ιωσαβεθ ... ^{1c3} αδελφην, sed -ην sup. ras. ... ^{1c3} om τον ιωασ υ. αδ. αυτης 3 εν οικω κρυβομενος ... om κυριου 4 AB τον χορρει κ. τον ρασειν (A -μ) 5 et 6 φυλαξετε 8 εις ' αηδωθ, i. m. ' ... AB εγενετο pro εσονται 9 ²⁽³⁾ εκατονταρχαι ... om μετα τ. εκπορ. το σαβ- βατον ... εισηλθεν 10 et 15 εκατονταρχαισ 12 ιεζερ ... AB και εκρα- τησεν τ. χ. και ειπεν 15 ^{1c23} εξαγαγε αυτους ... ²³ οπισθεν pro εσωθ. ... ¹ τον ασρηωθ, ²³ των αδηρωθ ... AB και ο εισπορ. ... AB θανατω- θησ. ρομφαια 18 κατεσπασεν ... μαγδαν (sic) 19 χορρει ... ρασειμ ... AB εισηλθεν ... επι του θρ. 21 υ. ετων επτα ... AB om αυτον

12 1 AB αβια ... γησ pro της 3 εθυσιασαν 4 λαβη pro αναβη 5 ad βεδεκ i. m. τ τ [= τουτο] τ τα δεοντα 8 βδελυγμα pro βεδεκ 9 AB τρωγλην εν τη τρωγλη αυτης ... ιαμειβειν pro αμμαζειβι ... ανδρ. οικω κυρ. 10 ειδεν (A ιδ.) 11 εδωκεν 13 AB ποιηθησεται 16 εισενεχθη 18 ^{1c23} ιωσαφαθ 19 AB ^{1c23} ουχ ιδου 20 ^{1c23} παντα δεσμον ... AB μααλω τον ... ^{1c23} om εν ante γααλλα sic 21 ιεζειχαρ

13 1 ιωαχας ut semper ... ^{1c23} επτα ετη κ. δεκα ετη 5 om τω ... ³ χτες 6 (εσταθη) 9 ^{1c23} om αντ αυτου 13 εκαθισεν μετα των πατε- ρων αυτου και εν σαμαρ. μ. τ. αδελφων ισρ. 14 αρρωστ. εαυτου ... προσ-

9 2 εισαξ. αυτο 11 γην pro την 24 ηου (7) del (et v. 24) ... εν το τοξω 25 ισραηλιτου 27 vid. βαγιαταν 10 21 εις τομα 11 2 θυγα- τερ ... του θανατουμενων 8 ¹ vid. om και pr. 12 14 om εν 18 βασι- λευ 13 2 (4) ¹ το πονηριον 7 βασιλειωσ 8 βασιλευσι ισραηλ 12 αυτους

8 9 αρρωστιας] ita et Ti, b
αρρωστειας

10 5 παιδες σου ημεις] ita et

Ti, b habuerat ημεις, sed correxit
ημεις et margini adscripsit και ante
ημεις inserendum

ωπου 15 AB ^{1c23} προς αυτον 17 om ελισαιε τοξ. κ. ετοξευσε και ειπε ... παταξει 23 AB οικτειρησεν

14 4 ^{1c23} εβυσιασεν 6 om εκαστος 7 εν ρεμελε ... καζηλ 9 τον ακ. ... ³ in διηλθ. non inst. i [voluit καὶ δ' ἡλθον] 11 ανεβη ο βασιλ. ισρ. ... γη pro τη (tac. comm.) 13 ιωαχασ pro οχοζιου 18 παντα α 19 απεστειλεν ... εθανατωσεν 21 AB ^{1c23} εβασιλευσεν αυτος 22 αιλωμ 25 γευχοβερ 26 ολιγους τους συνεχ. 27 ισραηλ pro ουραν. ... AB εκ χειρος 28 εμμαδ 29 AB εβασ. αζαριασ υιος αμεσσειου (Α -σσι-) αντι του πατρος αυτου

15 2 AB πεντηκ. και δυο ... χαλεια 5 ιωναθαν pro ιωαθαμ sic et 7 32 6 ^{1c23} ουχ ιδου, it. 21 ... βιβλιου ... (τοις βασι.) 8 αζαρια 9 AB om πασων των 10 ^{2c13} εθανατωσεν 13 AB ενατω ... σελλουμ ημερας εν σ. 17 AB ενατω αζαρια ... AB δεκα ετη εν σαμ. 25 A²B¹ μετ αυτου, „³ nescio qua de causa, ne dicam ex osecitanti“ μ τὰ τοῦ 29 αλγαφελλασαρ ... AB γαλααδ 30 στρεμμα ... ιωαθαμ υιω αχασ 31 AB εστιν pro ταυτα 33 ην ετων ... ερουσ 34 οζειασ pro αζαριασ 35 ^{1c23} λαος (εβυσιασεν και εβυσιαζεν κ. εβ.) 37 AB om εν ιουδα

16 2 αχασ ... ^{1c234} om ουκ ... AB om αυτου post θεου 3 βασιλεωσ ισραηλ (cf. A) ... om εν ante πυρι ... ^{1-3c4} και pro κατα 5 εδυναντο 9 om βασιλεα 10 om εισ δαμασκον pr. ... απαντ. αυτου τω θαλγαφελλασαρ ... ρυδ. αυτου εισ πασαν 15 AB επ αυτο προσχεεισ ... επι το δ. pro και τ. δ. 17 om αχαζ 18 om εν post επεστρεψ.

17 3 σαμεννασαρ ... μαναχ 6 AB ενατω ... ⁽¹⁾ ωσηε pro ασσυριων ... AB τον ισραηλ ... γαζαρ 9 AB και ων ωκοδομησαν 11 om α ... AB απωκισεν 12 AB om τω 13 ιουδα εν ... λογον pro λεγων 15 om ουκ εφυλαξαν post αυτοισ ... om κυριος 17 πυρι εμμαντευοντο 19 ^{1c23} om κυριου et αυτων 20 AB om και εβυμωζη κυριος ... AB εν παντι 21 ^{1c(2?3)} εξεωσεν τονβοαμ τον ... εξοπισθεν 24 χουνδα ... σεπφαρουαιν ... AB σαμ. και κατωκησαν εν 26 AB ειπον 27 απαγετε ... κατοικετωσαν (ε α ^{3f2}) ... om του θεου 29 AB om εβνη sec. ante εν ... AB κατωκοουν εν αυταις 30 ροχχωδ βαινειζει ... εμαδ 31 AB και την σ. ... σεπφαρουν ... om θεοισ ... σεπφαρουν 32 εαυτοις ante ιερεισ i. f. l. a ²³ add. vid. 33 AB om και prius ... AB απωκισεν (Α -ει-) 35 ^{1c23} και προσκυν. 36 AB ανηγ. υμας 37 AB ab init. add. και 40 ετι pro επι 41 υιοι και οι υιοι

18 1 ^{1c23} τω ησηε 4 νεσθαλει pro νεσθαν 10 AB ενατος 11 αβιωρ 12 AB μωσησ 13 τεσσαρεσκαιδεκατω ετ. βασιλει 14 ^{1c23} αποστραφητι 16 AB om ο 17 θανθαν 18 AB σομνας ... AB ιωσαφατ ο αναμ. 24 αποστρεψετε 26 AB σομνας ... om οτι 28 om φωνη 32 om γη ante σειτου 33 ερουσαντο 34 αρφαλ ... σεπφαρουαιν ... om ανα ... om αβα 35 ² γαιασ pro γας 37 AB σομνας ... σαφαν ... AB προσ τον εξεκ.

25 ιωαζαχ pr. loco 14 2 παντε 10 εριζει σε η κακια σου 18 (4) αμεσιου 19 σ. 15 5 εωσ ημερασ ... εν οικου. 13 (4) ιαβεισ 29 τη|ναιν 38 om και εταφη μ. τ. π. αυτου 16 2 (11) 2 αχααζ ... om 9 (7) ραασων εθανατ. 10 εισ pro και ult. 15 (8) σποδην 17 13 (1) ημων pro υμων sec. loco ... (1) απεστ. ² αυτους (¹ αυτοισ) 15 (10) om των ματ. κ. εματ. και οπιω των ... εβνων τ. 21 εξοπιθεν 18 7 (1) om και sec. 17 (7) ραβσαρεισ

15 6 τοις βασι.] sic et Ti, b τῆς
16 10 Ti „correximus θαλγαφ-
φελλασαρ pro θαλγαφθελλασαρ“ (b)
17 17 πυρι εμμαντευοντο] ita et

Ti, omisso και, quod b habet post
πυρι

18 13 τεσσαρεσκαιδεκ.] ita et
Ti, b τεσσαρεσκειδεκ.

19 1 om ο ... AB εαυτου 2 AB σσμαν 3 AB και ειπεν 4 λημ-
ματος 8 λομνα ... AB απο λαχεις 9 θαρα 11 ^{1c2v13} γαις 12 AB om
εξαιρουμενοι ... ^{1c23} ου διεφθειρ. ... και ραφεις (²³ -φεσ) 13 μαθ̄ pro
αιμαθ̄ ... αρφαθ̄ ... om εστιν ο βασιλ. τ. πολειωσ ... σεφφαρουαιν ανεσ
κ. ουδου (pro ανα κ. αβα) 15 ¹ χερουβειν, ²³ -ειμ 16 σενναχηρειμ ut
semper 19 ²³ χειρσ αυτων 21 εξουδενησεν 22 AB και εβλασφημη-
σας 23 κυριον σου και ... ³ μερσ pro μηρουσ ... ^{1c3} ηλθεν 24 εξ-
ηρημωσα 25 συνηγαγον ... απο οικεσιων 26 επταισαν pro επτηξ̄. 27 AB
ante εγνων add. και την εισοδον σου 28 (εν τοις χ.) 32 προφθασει αυτον
37 εσδραχ̄ θεου α.

20 2 AB επεστρεψεν ... AB post λεγων add. ωδη 3 πληρη ...
αγαθον σου εν 6 βασιλειων 8 AB κυριος με 12 βαλδαν υ. βαλααν ...
μανααν 19 om εστιν ειρ. εν τ. ημερ. μου 20 AB εισηνεγκεν 21 μανασση

21 1 μανασση ... οφειβα, ²³ αψει- 3 AB εποιτησεν αλση 6 ^{1c(2)3}
ελλην pro τεμενη 7 om και post τουτω ... om η ... AB φυλων ισραηλ
8 om αυτοις 11 και γε ιουδα (et A om τον) 12 και επι ιουδα (et A
add. επι) 14 πασιν εχθρ. α. 15 εποιτησεν 16 αυτων 18 et 20 μανασση
19 ιεσεβαλ 23 ^{1c23} εθαν. αυτον βασ. 25 AB^{1c3} ουχ ιδου

22 1 ιεδεια θ. εδεια 3 σαφφαν υ. ελιου 8 AB σαφφαν bis et sic
semper ... ^{1c23} ανεγνοι 9 AB ευρεθ̄. εν τω οικω 13 δευτε και εκζητ.
... η εκκεχυμενη ... βιβλιου του ποιειν 14 αχεικαθ̄ ... σαφφαθ̄ ... θεκ-
κουσαι ... αρασ̄ 15 om αυτοις ... ²³ προσ εμε 17 AB ο θυμοσ 19 εν-
ετραπησαν (ν ult. sup. ras) το προσωπον κυριου ωσ, ² ^{avid v13} i. m. απο προσ-
ωπου ... ενωπι. εμου

23 1 ^{1c3} επεστρεψ. οι βασιλεισ το [comm. nil nisi ³ τω pro οι] 2 om
παντες ... ενωπιον pro εν ωσιν 4 AB om του ante εξαγαγειν ... σαλη-
μωθ̄ ... ελαβεν pro εβαλε 5 βασιλει ιουδα 6 ερρειψεν 7 χεττιει 8 ^{1c23}
ακοντος ... AB της πυλησ των 10 ÷ και μιανειτε τον ταφεθ̄ εν, ^{svd} i. m.
÷ και εμιαναν 12 εποιτησεν βασιλευσ ... AB κυριου και καθειλεν 13 μο-
σοαθ̄ ... ^{1c23} προσοχηματι σειδ ... μολχολ 15 ^{1c23} ελυπτενεν 16 ταφους
εκει ... ad hunc vers. ² i. m. σημ[ανον] οπερ εστιν εν τη τριτη των βασι-
λειων 18 αφετε αυτο (i. f. lin.) 23 ¹ ιωσεια, ² -σειου, ³ = b 24 εν γη
... AB επι τω βιβλιω 25 εμπροσθ̄. αυτοουσ [³ του et σ non inst.] ...
ολη ισχυι α. κ. εν ο. ψυχη α. 26 του μεγαλου 27 AB²³ ιουδαν ...
προσωπ. αυτου 28 AB των ημερ. 29 μαγεδω 30 μακεδων ... ιωαχας,
it. 31 34 31 αμειται ... λημνα 33 αβλαα ... εματ̄ ... om ζημιαν επι
τ. γην 35 AB ετειμογραφησαν (AB³ ετιμ.) ... AB om του extr. 30 ιελλα
θ. εδειλ εκ κρουμα

24 2 om κυριος 3 om αυτου 4 AB και γε αιμα 5 AB^{1c3f2} ουχ
ιδου 6 AB ιωακειμ pro ιωαχ., it. 8 12 15 8 ελλαναθαμ. 11 AB την
πολιν 12 AB εν ετει ογδω 13 AB σαλωμων βασιλευσ 14 ²³ αιχμαλω-
τισσας 15 AB απηγαγεν αποικεσιαν 16 ^{1c2} (πανδεσ) 17 ¹ μαθ̄αν,
²³ ματ̄αν 18 ενιαυτου ... μιτατ̄ pro αμιταλ

25 1 AB ενατω ... AB om ο 2 AB ενατη 4 τειχεων ... AB
αυτη η εστιν 6 βαβυλωνσ ιερ δεβλαδαν 10 om tot. vers. 11 AB προσ
βασιλεα 12 ταβειν 13 AB τουσ μεχωνωθ̄ 16 AB δυο η θαλασσα ...

19 12 (12) εδωμ 15 (10) προσηξατο 20 3 (6) σου 4 om μου 5
εν τη 19 (7) εσται εν ημερ. μ. 21 7 (3) εν τω ασσει 16 (εισ τομα)
23 7 (7) καθησιν 8 ανδρασ 13 (2) μοσοθ̄ vel μοσοο, certe non μοσσο
24 6 (6) ιωκειμ 8 (ελαβαβυλωνσ)

19 25 συνηγαγον] ita Ti et b | τοις χ.] ita Ti, b ἐκ τοις χ.
ex corr. cal., habuerat ἤγαγον 28 εν | 22 19 ATi ελαλησα, b εαληησα

η μια % και, ²³ i. m. % και τας βασεις ... AB τα μεχωνωδ α 17 σακαχαρδαι (pro σαβαχα κ. ροαι) ... AB επι του χ. ... AB κατα τα αυτα ... γαβαχα 19 AB ελαβεν 20 AB απηγαγεν ... AB εις δεβλαδα 21 AB αυτους βασιλευσ ... AB εν pro εις 23 θανεμαδ ο νεφφαθιειτησ ... κ. οζονιασ υ. τ. αχαζει 25 ^{1c23} μαναηλ pro ισμ- ... om δεκα ... εις μασσηφαδ' 26 AB και εωσ 27 AB ιωακειμ bis 30 (^{1c23} εστιατορεια bis)

Subscriptio: AB βασιλειων δ

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ Α.

Inscriptio: παραλειπομενων α

1 2 AB om και 3 μαδδουσαλα 5 AB θειρασ 6 AB και υιοι ... ερειφαδ 7 AB και υιοι ... ελεισα ... AB θαρσεισ 8 μεστραμ 9 σαβατ' ... ευειλατ ... σαβατα ... σεβεκαδα ... σαβαν κ. ιουδαδαν 25 ^{1c23} φαλεχ ... AB ραγαυ 26 AB θαρα 29 AB αι γενεσεις (Α -σις) πρωτοτοκου ... ναβδαιηλ ... μασσα 30 ^{1c23} μαμα ... μανασση pro μασση 32 ζεμβραν 33 γαφερ ... αβειδα ... ελλαδα 35 ελειφασ ... ιεγλομ κορε 36 ελειφασ ... και της θαμνα αμαληκ 37 ^{1c23} ζαρεσ ... ομοζε 38 σθειρ ... ωναν pro ωσαρ και δισαν 39 χορρει ... αιμαν' και αιλαδ' και ναμνα' 40 σωλαμ pro αλων ... μαχαναμ' γαιβηλ' σωβ 41 γεδραμ 42 ωναν pro ακαν ... δαισων ... αρραν 44 ιωαβαδ (non 45) 45 AB εκ της γησ 46 γεδ- θαιμ 47 om σεβλα εκ usque 49 αντ αυτου 50 AB post βαλαεν. add. υιοσ αχοβωρ (αχοβ. Α, non Β, v. 49) ... post φογωρ add. quae antea omiserat: και απεδανεν αδδα και εβασιλευσεν αντ αυτου σαμαα' εκ μασεκ- κασ' κ. απεδ. σαμαα κ. εβασ. α. αυτ. σαουλ εκ ροβωδ τ. π. π. κ. α. σαουλ' και ησαν (51) ηγεμ. ... θαιμαν' ... γωλα' ... ιεζετ' ... ελειβαμασ' ... φεινων' ... μαζαρ' ... μεδιηλ ... ζαφωειν'

2 1 (λευει) 2 (AB βενιαμειν) ... (νεφθαλει) 3 σηλων ... ^{1c23} θυγατροσ αυασ 5 % αρσων, ^{2v13} i. m. % εσρων 6 χαλκα ... δαρα 8 ζαρεαι 9 ¹ εσε- ρων, ²³ εσρων [comm. εσερωμ] ... AB ο ιραμεηλ κ. ο ραμ ... χαβελ ... i. f. add. AB και αραμ' 10 και αρραν ... AB του οικου 11 12 βοοσ bis 13 ^{1c23} αυτου ελιαβ 14 ^{1c23} ζαδδαι 15 AB ασουμ 16 AB και αδελφη ... om και αβιγαια 18 χ. υ. εσερων εγεννησεν την ... ελιωδ ... AB ιωασαρ ... ιασουβ ... AB ορνα 21 εσερων ... AB μαχειρ ... AB κ. ουτοσ ελαβ. ... εξηκοντα την ετων 22 ^{1c23} σερουκ' ... ιαειρ ... AB εικοσι τρεις 23 αρραν ... ¹ σαιερ, ²³ ιαειρ ... κανααδ 24 εσερων bis, it. 25 25 AB ησαν υιη ... ιραμεηλ ... ραν κ. βαναια κ. αραια και αμβραμ' κ. ασαν 26 ιερεμεηλ 27 αραμ ... ιερεμαηλ 30 AB om και ab initio ... αλσαλαδ ... εφραιμ, it. 31 31 αχαι 32 ιδουδα pro δαδαι 33 θαλεδ ... ιραμεηλ 34 σωσαμ bis 35 (σωσα) 35 36 εδδαι bis 37 ^{1c3} τον αφα- μηδ 38 ιησουν ... ιησουσ 39 αζαρια ... et 40 εμασ 41 AB om και ελισαμα εγ. τ. ισμαηλ 42 AB ιερεμεηλ 43 κορεσ ... θαποουσ ... AB σεμαα 44 σεμαα ... ραμεισ π. ιακλαν 45 μεων bis ... γεδσουρ 46 γαι φαηλ [tac. comm.] παλλ. ... AB αρραν ... ιωσαν ... AB post γεζουε add. και αρραν εγεννησεν τον γεζουε 47 ιησου pro αδδαι 49 μαρμηνα pro μαδμ. 50 σωβαρ ... (AB καριαθιαρειμ) 51 AB om και ... βαδγαι- δων 52 53 καριαθιαρειμ αιωσειρα' μωναιωμεσφωεσ' πολ. 54 βαδδλαεμ' μετωφαδαι 55 γραμματων ... γαμεσ pro εν ιαβισ ... AB αργαθιειμ'

25 8 πεμπω ... ¹ ναβουζαρδαρ 13 και εις τους στ.

1 1 σης' 2 16 (12) κ. αδελφη ... υιοι σ. 18 (11 (non v. 19)

... om και ... AB σαμαδιειμ σωκαδιειμ ... εκ μεσημα pro εξ αιμαδ ... ρηχα*

3 1 AB ισραηλειτιδι 2 δοαμι 3 σαβεταιια τ. σαβειταλ ... ιθαραμ τ. αλα 4 om και εβασιλ. usque εξαμηνον 5 σαμαν ... σωβαν 6 βααρ 7 ναφαδ ... ιανουε 8 ελειδα 11 οζεια 12 αζαρια 13 αχασ 14 1 αμνων, AB²³ αμωσ 15 σεδεκια 18 φαλδαιιασ ... AB ιεκενια ... ωσαμωδ κ. δανεζει 19 AB σαλαδιηλ pro φαδαιιασ ... om και σεμ. κ. υ. ζοροβ. ... μοσολοαμοσ 20 οσα pro οολ ... βααρχιαι ... αροβασοκ 21 φαλλετι ... ιαβα pro ιεσιασ ... σεχενια 22 1c²³ σαμαα ... κ. υιοσ σ. ... μαρει pro βερρι 23 ελειθανα ... εζρεικαν 24 ασειβ pro ελιασεβων ... φαρα ... ιακου ... μανει pro αναν

4 1 αρσων 2 αχειμει ... λααδ 3 αιταν ... αζραηλ κ. ραγμα κ. ιαβασ 4 αζηρ ... βαδλθαδεν 5 σαρα pro ασουρ 6 ασηραν pro αασζηρ ... ιωδασ 1 ασαδασ vel λο- pro 3 δοαδ. ... αρεδ ... σενω pro εσθαναμ 8 ενων ... 1c²⁽³⁾⁴ γεννησεισ ... AB ιαρειμ 10 AB ην pro η ... 1c²³ om μη 12 ποχεωσ pro πολ. ... εσελων ... χενεζει 15 υιου χαλεβ ... αδαι κ. 16 κ. υιοσ (sic et A) αυτου γεσεηλ αμηαχει κ. ζαφα κ. ζαιρα κ. ισεραηλ 17 ιεδερειπωραδ (= ιεδερει πωραδ? ιεδερ ειπωρ.?) ... αμων ... AB μαιων ... σεμεν ... μαρεδ pro ιεσβα 18 αβεισα pro αβερ ... γελια pro βετ-θια ... νωρωηλ pro μωρηδ 19 αδελφ. ναχεδ και δαλειλα πατηρ κεεila και σεμεγων πατηρ ιωμαν και μαναημ πατροσ κεεila αταμει κ. εσθαιμωνη νοχαδε (similia habet A) 20 σεμιων 21 ληχα κ. μαδαδ πατ. μαιχα ... AB οικιων 22 ανδρ. σωχηδα ιωαδα κ. σαια οι κ. ... αδουκιειν 23 αζαειμ κ. γαβαρα 24 AB συμεων ... ιαρειν pro ιαριβ 26 om αμουηλ usque ζαχχοур υιοσ αυτου 27 AB τρεις (A τρισ) pro εξ 28 seqq. βηρ-σαβες κ. σαμα κ. μωαλδα και εσηρεουλαβ [29] και αβελλα και βοοσαλ και δουλαεμ [30] και βαδουν και ερμα και ωκλα [31] και βαιδ μαρει-μωδ και ημισυσ εσ (²³ εωσ) οραμ κ. οικον βραουμσεωρειμ (A similiter) ... AB αυται πολεισ 32 om ην ... AB ρεμμων 33 βαλατ 35 και ουτοσ (³ ιηου pro ουτ.) υι. ιαβια ... σαρααυ 36 37 ιασουια κ. ασια υιοι αωσαλ υιου σαφαλ υ. αμων υ. ιδια υ. σαμαρ υ. συμεων 38 διελοντες 40 1c²³ πειονασ 41 AB om οι 42 ιεσθεν pro ιεσι 43 τ. καταλειφθεντασ τ. καταλοιπουσ

5 1 AB εδωκεν ευλογιαν ... 1c³ πρωτοτοκια 3 υιου ... αρσων 5 ηχα pro μιχα 6 δαλγαβανασαρ 7 αδελφη ... γενεσιν 8 AB οζουζ 9 αυτω πολλα 10 1c³ χειρσιν ... AB σκηναιοσ εωσ παντες 11 AB εν τη βασαν ... ελχα 12 σαβατ 13 μοσολαμ ... χιμα pro ιωαχαν ... 1c³ οκτω pro επτα 14 υιοι ουρει 14 15 μειχ. υ. ισαι υ. ιουρει υ. ζαβουχαμ υιου αβδεηλ υ. γουνει 16 κατοικων εν γαλααμ εν βασαμ ... γεριαμ pro σαρων 18 υιου ρουβ. 19 κ. τουραιαν ... ναφεισαδαιων κ. ν. 20 AB αυτων οι ... αγεραιοι 22 AB εωσ της 23 1 βαιλειμ, ²³ βααλειμ pro βααλερμων 24 ελειηλ και εσδρηλ κ. ιερμεια κ. ωδ. κ. ιελειηλ 25 om των 26 δαγνα-φασααρ ... χωζαρ pro γωζαν

6 1 1c³ μαραρει, it. 16 19 29 3 αμβραν 5 βωε και βωε ... ³ και εγενν. 9 τον αζαρια ... ιωανασ, it. AB 10 11 αζαρια, it. 13 20 ιεδ ... ζεμμα 21 αδει ... ιααρα pro ζαρα 22 αρσειν pro ασηρ 23 ελκ. και αβιαθαρ υιοσ αυτου ασερει υ. α. 24 κααδ ... ορηλ 25 αλειμωδ 26 καιναδ 27 ιδαερ pro ιεροβοαμ 29 υιοι (² add. μαραρει, ³ με-) λοβεινι υ. α. σομει 30 σομεα ... αμα (sup. ras. a² vid.) ... ασαβα 32 AB σκηνησ οικου μαρτυριου ... om κυριου 33 AB και οι υιοι 34 ησαλ pro ιεροβοαμ ... θειε 35 μεδ ... αμαθειου 37 AB ασειρ ... 1c²³ αβιασαρ

3 18 (15) ωσαμω 4 1 om και ab initio 2 (10) ² suppl. τον ιεδ, κ. ιε εγενν. 3 (8) εσηλλ. 4 εξερ 17 εξρι 28 om εν sec. 32 ² add. αι post και 6 33 (13) om του alt.

38 AB ισσαρ 39 AB και αδελφος 40 μακσαι pro βασις 41 αζεια pro αδι 42 αιζαν 43 ηχα pro ιεζ ... γε|εδων 44 AB μερ. αδελφου ... κεισαι ... αβδει 46 σεμμη 47 μοολει μοσει ... μερραρει 48 AB om ci ante αδελφοι et ante δεδομενοι 49 AB οι υιοι 51 AB βωκαι ... AB ζαραι (A -i-) 52 αλιαρεια pro αμαρια 53 αχεισαμα 54 AB του κααδει (A -zi) 55 εν τη ιουδαια 58 και τα ιεζαρ 59 ασαν κ. τ. π. α. και την ατταν και τα περισπορια αυτης κ. τ. βασσαμυς ... om και τα περισπ. αυτης 60 βενιαμειν και τ. γαβαι ... γαλεμεζ ... αγγωχ pro αναδωζ 62 AB εκ pro απο 63 δαν pro γαδ 65 AB om και εκ φυλ. υι. βενιαμιν ... ^{1c23} om επ ονοματος 67 εδωκ. αυτω τ. 68 ικαμ ... γεδωρων 69 εγλαμ pro αλιων 70 α. των ημισους ... αμαρ ... om και την ιεμβλ. κ. τ. περισπ. αυτης 71 περισπορια pro περιπολια secundo 73 om tot. vers. 74 μακασα ... αβαρην 75 ικακ 77 θαχχεια pro θαβωρ 78 ιορδανου bis ... om κ. τ. ιασα usque αυτης 79 καδαμωσ 80 AB και εκ φυλης ... ραμμων ... μααναιζ ... γαζερ

7 1 θωλαεχ ... φουτ ... ιασσουρ 2 θωλε ... ραφαρα κ. ρειηλ κ. ευκαν βασαν κ. ισαμουηλ ... θωλαει ... om εν 3 tot. vers. sic και υιοι ζειρρει ζαρια· μειχαηλ και υιοι ζαρια μειβδεια και ραηλεια πεντεσ (²³ del σ) αρχ. etc. 4 AB οικουσ πατρικουσ αυτων 6 plene: βενιαμειν και αβειρα και αδειηλ τρεις 7 βαδεα· σεβων ... αρειμωζ (^{3vd} add. και) ουρει ... πατρικων 8 κ. υ. αβαχει· αμαριασ ... ελειθαναν ... αυρημωζ ... γεμεζ pro ελημ. ... αμαχειρ 10 et 11 αριηλ pro ιεδιηλ ... χανασαν ... ραμσσαι pro θαρσι ... αχεισαδαρ 11 AB του πολεμειν 12 ραμ pro ωρ ασωμ ... αερ 13 ιεισιηλ ... ισσειρη pro ασηρ ... σαλωμων pro σελουμ ... AB om αυτου et υιος αυτου 14 ασερειηλ ... AB σ. ετεκεν τον μαχειρ 15 αμφειν κ. μαμφειν ... τη δευτερα ... om εγεννηθησαν δε usque θυγατερες 16 om φαρς κ. ον. αδελφ. αυτου ... AB υιος pro υιοι ... AB om και ροκομ 17 om και υιοι ουλαμ 18 και αδελφη ... ισαδεκ pro ιουδ 19 ιαμ ... λακειμ ... αλιαλειμ 20 σωθαλαζ υιοι λααδα· υιος αυτου νοομε υ. α. ζαβεδ· υιος αυτ. οζαρ και ελααδ, ²³ i. m.· υιος αυτου σωθελε ... απεκτειν. αυτον ... AB ανδρες sine οι ... om τη 22 AB εφραιμ πατηρ ... αδελφ. αυτων 23 βαργα pro βερια 24 om και η β. α. σαρα ... AB om την primum 25 ραφη υιου (²³-oi)· σαραφ, ³ i. m.· αυτου 26 λαδδαν ... υιοι αμιουειδ υιοι ελειμασαι 27 υιοι νουμ υιοι 28 νααρναν ... γαιαν pro γαζησ 29 θαλμη pro θαναχ ... κ. α. κ. α. κ. βαλαδ κ. α. κ. αυτης· μαγεδδει ... AB οι υιοι 30 ινινα ... ισουα pro σουα ... βεριγα ... σορε και αδελφ. 31 om και ab initio ... βεριχα ... γαβερ κ. μελλειηλ ... βηζαιζ 32 ιφαμηλ 33 κ. υι. αφαληχ βαισηγι ιμαβαηλ ... ιαφαηλ 34 αχιουα και ωβαβ ακαραν 35 και βαλααμ αδ. α. σωχαζ κ. ιμ. κ. ζεμη κ. αμαα 36 χουχι (²³-ei) αναρφαρ pro σουε κ. αρναφ. ... σουλα κ. σαβρι κ. ιμαρησοβαλ· 37 om και βασαν ... AB ωδ ... σεμα ... θερα ... βαιαιλα 38 ιφινα ... φασφαι 39 AB ωλα 40 AB om ο

8 1 βελεηελ pro βαλε ... σαβα pro ασβηλ ... ιαφαηλ pro ααρα 2 ιωα ... AB ραφη 3 αλει pro αδιρ 4 αβεισαμασ ... νοομα 5 κ. γερακα σωφαρφακ και ωμ 6 γαβερ 7 ουτ. ιγαμ εγενν. τ. ναανα κ. τ. ιαχειχωλ 8 σαρην ... αυταν οσων ... ιβααδα 9 AB ωβαβ ... ιεβια 10 ιδωσ pro ιεβους ... σαβια ... ιμαμα 11 ωσιμεν ... AB αβιτωβ ... et 12 αλφααδ

58 σπορια pr. l. 67 αυτω pro αυτοις 70 ημισου 7 17 ¹ υιοι μ., ² υιου μαχ. 29 ¹ υιοι ισλ, ² υιου ι. 36 om και pr.

12 μεσσαμ ... σημηρ ... om και την λωδ 13 βεριγα 14 σωκηλ ...
 ιαρειμωδ 15 αβαβαβια x. ωρηρ x. ωδηδ 16 x. μειχ. x. σαφαν x. ιωαχαν
 υ. βαρειγα 18 σαμαρει x. ζαρεία x. ιωαβ υ. ελχαδ 20 ελιωλια x. σαλζει
 21 αβια ... AB και βεριγα x. βαρ. 22 ισφαν x. ωβδη 23 αβαδων
 24 ανωδαιδ 25 αδιν x. ιεφρεία x. φελιηλ υ. σινηκ 26 και ισμασαρια x.
 σαραια x. ογοδολια 27 x. ιασαραια και σαραια x. ηλια (et A) x. ζαχρει
 υιοι ιρααμ 29 μολχα 30 AB και υιος ... αβαλων 30 31 βααλακαμ και
 αδαδ και δουρ x. αδ. α. x. ζαχουρ ... μακαλωδ, it. AB 32 32 σεμα
 33 μελχεσουε 34 και υιοι 34 35 μιχια bis 35 μελχηλ x. Σερε x. ζακ.
 36 x. ζακ εγ. τον ιαδ· και ιαδα και ιαδα εγ. ... σαλμω προ ασμωδ ...
 και εγεννησεν ζαμβρει 37 βανα ραφαι υ. α. σαλασαδ 38 εξρεικαι, ²³ -κε
 ... AB om και ασα 39 γαγ' προ ιασ ... δευτερος ελιφαλεισ 40 αιλειμ
 9 1 κατοικισθεντων 2 ισραηλ υιοι λευειται οι ιερεις x. 3 βενιαμειν
 και των 4 AB γωδει· ... σαμμιου υ. αμρει υιοι υιων φαρσ και υ.
 5 om και οι υιοι αυτου 6 ζαρα επειηλ ... AB ενενηκοντα 7 μοιολλαμ
 ... οδυια υιος αανα 8 x. βανααμ υ. ιρααμ· και ουτοι ... μασσαλημ προ
 μοσολ. ... βαναια προ ιεμναι 11 υιοι χελκεια ... μοσολλομ ... μαρμωδ
 ... AB ηγουμενος 12 πασχωρ ... μαλχεια ... ιεδειου προ εξира ... εμηρ
 13 AB om αυτων sec. ... AB om και ante et post επταχοσιοι 14 εξρεικαν
 15 x. βακαρ x. ραραιηλ· γαλααδ και μανθανιασ 16 γαλααδ υ. ιωδων· x.
 βαραχει ... ηλκανα 17 ταμμαμ x. αιμαμ. 19 σαλωμων υ. κωρηβ ... om
 κυριου 20 om κυριου 21 μασαλαμ 22 AB εκλεκτοι τας πλαιισ εν
 23 AB om και ante εν 24 κατ ανατολ. 26 AB υιων οι ... AB παρεμ-
 βαλουσιν 27 om η 28 BS om και εν αριδ. εξοισουσι 29 AS και επι
 παντα τα ... S¹ του ελαιου i. m. 31 ABS ματταδιασ ... κορειτης 32 βα-
 αναιασ ... S¹ κατ σαββατον i. m. 33 S¹ διατεταγμενοι εφημερια 34 BS
 om των λευιτων ... S αυτων και αρχ. ... AB αρχοντες· ουτοι sic. dist.
 ... BS κατοικησαν 35 S κατοκησαν ... γαβαωνει ηλ ... S ονομ. της γ.
 36 AS και ο υιος (S¹) ... BS σαβαδων ... ABS ισειρ ... S κιρ 37 BS
 ιεδουρ ... BS ζαχαρια και μακελλωδ 38 B μακελλωδ, S om και μακελ.
 ... S² i. m. εν μεσω τ. αδ. αυτων sec. 39 ιεβααλ, S ιεβααλ 40 S υιουσ
 ιωναθαμ ... μαρειβααλ, S μαρειβαλ ... BS x. μαρειβααλ 41 BS φαιδων
 42 BS γαμελεδ ... BS γαζαωδ ... S om και ζαμβρει 42 43 AS μασα
 bis 43 ABS om και sec. ... S ραφαιαν ... BS om ελασα υιος αυτου
 ... BS εσαηλ ... 44 S εσαηλ ... εσδρεικαν, S εξρεικαν ... BS αυτου·
 ισμαηλ (S εξρεικαν usque ισμαηλ omisso και bis scripsit, S² quum uncis
 circumseripsit, tum punctis notavit) ... ABS σαρια ... BS om και ασα
 ... S εσαηλ

10 1 ABS προς ισραηλ 2 ABS om οι ... ABS om των ... ³ vid.
 αμερναδαβ ... S μελχισεδεκ 3 BS ευρ. αυτους ... AS εν τοις τοξοις
 ... AS επονεσεν 4 AS και επεσεν 7 S om ανηρ ... S² ον εν τ. αυλ.
 ... S εφυγεν πασ ισρ. ... S om και post αυτου ... AB κατελειπον ...
 AB ηλθον αλλοφυλοι ... S κατωκισαν εν αυτοις 8 S τας τραυμ. (ipse
 primus scriptor corr. τους) 9 S ειδωλοισ αυτοις 10 S¹ την κεφαλην
 αυτου 11 ABS επουσαν αλλοφυλοι 22 S ελαβον σωμα ... S² δρυν εν
 ιαβεισ 13 S του κυριου ... S² αυτο αυτω 14 S και ουκ εξητ. κσ (sic!)
 nov. sect. inc. ... S απεστρεψεν

8 27 (13) ιεροαμ 28 αρχηγ. 36 (7) ζαμρι bis 9 17 και οι πυρω-
 λοι sic 40 (9) μεχριβααλ bis

11 2 S βασιλεὺς ... S ο εισαγαγὼν κ. εξαγαγὼν ... AS om ισραήλ
 secund. ... S² πένεις ... AS σοι ἐση, εἰς (S²) ... S² τηλμ̄ 3 BS ἐναντίον
 4 S² αὐτοῦ i. f. l. add. ... S om εἰς ... BS ἔβουσ pro γην 5 ABS εἶπαν
 6 S² τυτῶν τῶν ... 1c2 ἐπ αὐτῇ ἐν 8 S οἰκοδομήσεν ... ABS i. f. add.
 καὶ ἐπολεμήσεν καὶ ἔλαβεν τὴν πόλιν 9 S² πορευομενός μετ' αὐτοῦ ...
 BS om καὶ μεγαλυνομενός 10 S om τῇ ... S ἐν pro ἐπὶ 11 S ἰεσσαί-
 βαδά ... AB ἀχαμανεῖ, S ἀχαμαννί ... S² τριακοσίαι 12 S δώδε ...
 ἀρχῶν, S ἀχῶν 13 BS φασοδομή ... S εἰς πολέμον ἐκεῖ 16 AS ἐν
 τῇ βῆλ. ... βαϊλλεμ, it. 18 17 S βαϊλλεμ (non B) 18 S² suppl. καὶ
 διερρ. usque pulh, i. m. s. (S βελλεμ) ... 1c2 om καὶ ἡλθον ... BS ἡβλεν
 19 S² ἀνδρῶν τούτο ... S¹ ἡβουλόντο (πιν) 20 BS ἀβείσα ... S² τριακο-
 σίας 22 S βανία (B³ κα-) 23 ABS βαναιας (S -εας), it. 24 24 ιωαδ 25 A¹ BS
 om ἡν 26 δώδωε βαϊλλεμ 27 BS ἀδὶ pro ἀρωρὶ 28 ABS ωραὶ ...
 BS ἐκ τῆς οὐδεκᾶ 29 ἀδὶ pro οὐσαδὶ 30 BS νεερε ... νεζωφατεῖ ...
 νετωφατεῖ 32 γαραβαϊθὶ 33 34 βεερμεν σαμαβα σομε· βενναϊας ο
 σομολογεννουνεν· ιωνάδ. ... om σωλα ... ¹ ἀραχει, ²⁽³⁾ ἀραρεῖ 35 36 σδυ-
 ροφαρμοχορ· ἀχία ... BS ο φεδῶν 37 ἀζωβαί 39 BS βερδεῖ 40 ἡτῆρει
 (cf. S) γαρηβοαῖ ιοτῆρει 41 BS ουρεῖ 43 βαϊθανει pro ματῶν 44 BS
 ιεα ... BS κωζαν 45 BS ἐλδεηλ ... ABS ιωαζαι 45 46 BS ο ιεασει-
 λειηλ (S -λειηλ) ... BS ο μιεῖ ... BS ἐδεμα [comm.: Cod. ἐδεμ., male
 alii eorum.. in fine post o adest rasura. vid. fuisse alia litt. acuminata,
 ut δ vel α] 47 ιωβηδ ... εσσειηλ ... BS μείναβεια ...
 12 1 BS εἰς σωκλα 2 ἐν τοῖς ἀδελφοῖς· σαουλ 3 ιωα ο υἱος ...
 BS ἀμα τ. γεβωδεῖτου 4 ¹⁸ ἱερμιας, ² -μει- ... BS ἐζήλ ... ιωαζαβαβ
 5 BS βαδαία ... ABS σαφατία (S -ει-) ... χαραιφει 6 ABS ἡλκανα ...
 BS ιωζαρα καίνα κ. 7 ελία ... ζαβιδία ... BS ραμ [ρα non inst.]
 8 γεδδει ... BS om τὰ 10 μασεμμανῇ ... AB ἱερεμεία (Α -μια). 11 BS
 εδοῖ 12 BS ιωαν ... ABS ἐνατός 13 μελχαβανναι 14 ⁽²³⁾ στρατείας
 15 ^{1c23} οἱτοι ... ^{1c23} εἰς δυσμῶν 17 ^{1c23} αὐτοὶ εἰ 18 ^{1c23} ἐνεδύσαι
 19 AB ἐβοηθῆσαν 20 ABS αὐτὸν pro τὸν δαυ. ... σωγλαμ pro σικελαγ
 ... BS τωζαβαδ 21 στρατεία (-ει- et 23). ... ABS om τοῦ. 24 ^{1c23}
 ζυρεωφοροῖ 26 BS om καὶ 27 τωαδασ 30 31 ¹ αὐτῶν καὶ sic 33 ^{1c23}
 χορεκαίνωσ
 13 2 ABS κυρίου θεοῦ ... ευωδωθῇ ... ἀδελφ. υμῶν 4 ABS εὐθῆς
 5 BS ἐκκλησίασεν ... ABS ἱαρεῖμ 6 ABS χερουβειν. (S -ιν) 7 ABS ἐπὶ
 ἀμαξάν 9 ^{1c23} καὶ pro οτι 10 om ὀργῇ 13 BS γεζῆταιου 14 ἀβεδδα-
 ραμ sec. loco ...
 14 2 ABS om εἰς βασιλεᾶ 4 ἰσοβοαμ pro σωβαβ ... BS om καὶ
 5 BS ἐκταε pro εἰσα ... ελειφαλεδ 6 BS ἱανουου 7 BS βαλεγδαε pro
 ελιαδε ... BS ἐμφαλετ (S ἐν-) 10 BS ἡρωτήσεν 11 ἰσ ⁽²³⁾ εἰς φαλ
 φαδισεῖμ ... BS om ο θεός ... φαρισιν 12 BS om ἐκεῖ ... ABS om
 οἱ ἀλλοφυλοὶ 14 15 BS τῶν αἰτιῶν bis (B¹.m. π a recenti manu) 15 ABS
 ἐξελευσῇ 16 γαζαρα

11 6 (εἰς τρατηγόν) 28 (24) σοβ:βοχαί 44 (6) οζεία S etc. non A ...
 (5) ἀραρεῖ non A 12 3 (22) ταβαδῖτου 19 (15) del ἐβοηθῆσαν 26 καὶ
 υἱὸν λυεῖ 36 χιλιάδας 13 2 (13) θεοῦ 3 θεοῦ 7 ἡμαξάν

11 22 folium S desinit αὐτοῦ
 υπέρ: inde a κα[β]ασαηλ incipit co-
 dex FA = S. Cozza pro οὐτες edi-

dit οὐτες, tac. comm.

13 7 ἐπὶ ἀμ.] b ἐπ ἀμαξ., Ti
 ἐφ ἀμ.

15 2 BS om αἰρειν τ. κιβ. κυριου 3 ἐξεκλήσιασεν ... A²BS εἰς ἱερουσαλήμ 5 BS εκατ. δεκα 6 μερραρει ... BS ασαι ... ABS πεντηκοντα pro εικοσι 7 BS γήρσαμ ... BS εκ. πεντηκοντα 8 σαμαιο 9 ABS χεβρων ... ενηρ ... αυτων 11 BS αριηλ ... BS ασαια ... BS om και quater ... BS σαμαιοαν ... ενηλ 13 ABS ἐξηγήσαμεν 17 μερραρει 18 BS om οι prim. ... BS² ελιαβα ... μασσαιοα ... ιματταδια ... αβαεδομ (sic) ... ισειηλ 20 σαμειραμωδει² ηλωνει (sic videtur dist., cf. S) ... μασσαιοα 21 BS μετταδιασ ... ενφαναιοσ ... BS om και ante μακενιοα ... BS ισχυσαι 22 BS κωνενιοα 23 ABS ηλκανα 24 ABS βαναι 25 om οι ante πρεσβυτ. ... BS αβδοδομ 27 BS om και post ψαλτωδ. ... ιεχονιασ 28 ABS αναφωνουντες ναβλαισ 29 ABS om η ... BS om η 16 5 εσειηλ ... σαμαρειμωδ εσειηλ sine και ... BS αβδοδομ ... BS εσειηλ 8 BS om τω κυριω 11 BS om τον κυριον 14 BS om αυτος 15 μνημονευομεν 22 BS om και 24 ABS om versus 26 ABS ουρανον 28 BS πατρι pro αι πατριαι 29 BS om δοτε τω usque ονομ. αυτου 32 ^{1c2(3)} βοββησει ... om και ante ξυλον 35 BS εσωσεν ... ABS om και αβροισ. ημασ 36 BS om και εωσ τ. αιωνοσ 38 ABS αβδοδομ bis ... ιδειδων, it 41 42 ... οσσα ... ABS om τους 42 BS om οι δε 43 BS απασ

17 2 om τη 4 ¹ vid. om μοι 6 BS om οἱς ενετειλαμεν ... AB ωκοδομηκατε 7 ABS om ἐγώ 9 ABS προσθησει αδικια του 10 AB απαντας ... ABS om οικον ... BS σε pro σοι 11 BS ο pro οσ 14 om ο 20 ABS om θεοσ 21 ABS² εαυτω λαον ... BS θεσθαι αυτω 22 ABS om εγενηθησ 23 ABS om και ποιησον usque 24 εωσ αιωνοσ 24 BS και οικοσ 25 BS om κυριοσ ο θεοσ μου (A om ο θ. μ.) 27 om του post ηρξαι ... BS om κυριε

18 4 BS om πεζων ... BS υπελιπετο 5 BS om δαυιδ 6 AB εσωζεν 8 BS μεταζηχασ ... πολεμων pro πολεων 10 ιδουρααμ ... om τα post παντα ... BS σκευη αργ. και χρυσα ... ABS om και τα χαλκα 11 ABS om ο βασιλευσ 12 BS αβεσσα 13 BS om τον δαυιδ 15 BS σαρουια ... στρατειασ ... BS υιοσ αχεια υπομνηματογραφοσ 16 ABS om οι ... ιησουσ pro σουσα 17 BS ιωδασ επι των ιερειων και φαλτεια (S -τια) κ. υι. δ.

19 1 BS om ναασ 2 υι. ανασ ... ABS om προσ αναν 3 ABS om υιων ... BS om δαυιδ ... BS ουχ ... B^{1c28}S εξεραυνησωσιν ... ABS om και post πολιν 6 BS μοοχα 7 BS ante δυο add. αρματα και ιππεισ ... ABS μωχα ... καιδαβα 8 στρατειαν 10 ABS εξοπισθεν 11 ABS αβεσσα 12 A¹BS συροσ sine ο ... AB εαν υιοι 13 BS om ανδριζου usque τ. θεου ημων ... BS om εν οφθαλμοις αυτου 14 ABS απ αυτου 15 ABS εφυγον συροι ... BS και αυτοι α. πρ. ιωαβ κ. απο πρ. αδελφου αυτου (S αυτων) 16 ABS om ο ... BS² απεστειλαν ... σωφαρ 17 BS συροσ εξεναντιασ δαυειδ ... ABS om εἰς πολεμον 18 AB δαυειδ pro ισραηλ ... σαφαδ 19 om τοις υιοις

15 2 ¹ αυτος pro αυτους 18 (13) μαασια] vid. potius αμασια 16 5 om και post σεμικραμωδ 17 10 (8) απαντας non A 16 (5) κυριοσ ο θεοσ non A 25 (13) ¹ vid. om του παιδοσ σου, ² add. et om του 18 17 (13) χερηδι et φαλεδδι

18 1 Ti Prol. notat „Γέδ, ut alibi pro Γέδ“, sed b habet γέδ hoc loco; γεδ est mendum typographicum van Essii, cuius edi-

tionem Ti repetendam typothetae dedit.

19 17 „Ab hoc inde versu deest S“.

20 1 στρατείας ... ραββαν ... AB εκαστήτο ... om ιωαβ 2 μολχολ ... AB om του ante βασιλεως 3 AB om και εν διασχιζουσι ... παισιν pro πασιν 4 θωσαθει 5 ελλαν ... ελεμεε ... AB γεθθαιου 7 AB υιος αδελφου δ. 8 ουτος εγενετο ... AB om τω

21 2 ^{1c23} πορευθητε δη αριθ. 3 AB om του ante κυριου ... ²³ και ινα ... ^{1c23} om τι 4 om το δε ρ. usque παντι ισραηλ 5 om και υιοι ιουδα usque μαχαταν 9 AB γαδ³ ορωντα ... om λεγων 12 μαχαира εξ εχθρ. 13 et 15 AB ^{1c3} εξολεθρευσαι 15 ^{1c3} εξολοθρευεν (in -λο- non apparent vetigia ε α ¹) 17 αριθμησαι τω 18 (²³) του ειπειν ... AB τω κυριω 21 προς ορναν 23 AB εναντιον αυτου 24 AB αγορ. αγοραζω 26 AB δαυ. εκει ... AB καταναλωσεν 27 AB om αυτησ 28 om κυριος ... εν τω αλω 29 βαμωθ 30 AB ηδυνατο

22 2 AB om τους sec. 9 A¹B om αυτου ante κυκλοθεν 11 om μου 16 AB εν χρ. εν αργυρ. εν χαλκ. 17 AB τοις παισιν αρχουσιν 18 om υμων post χερσιν

23 1 AB αντ αυτου 4 AB om κυριου 5 ^{1c23} om πυλωροι κ. δ χειλιαδες ... AB εν τοις οργανοις 6 AB om και post κααθ ... μαραρει 7 κ. τ. παροσωμ τω εδαν κ. τω σ. 8 AB υιω ... AB ο αρχων ... ηλ κ. ζεδομ ... ^{13c2} και τρεις 9 υιου (²³) -οι) σεμεει αλωθειμ και εισιηλ και τρεις καιδαν (²³ del και τρεις et add. x) τρεις 10 (τ. υιοις σεμ.) 11 επληθυνεν ... εγενετο 12 AB ισσααρ 13 μωσησ 17 AB ραββια bis ... om τω ελιεζερ (sec.) 18 AB ισσααρ 19 υιων χεβρων (c. praec. coni.) ... ιδουδ ... αμαδια ... οζηλ ... ικεμιασ 20 μειχας 21 ο μουσει ... μοηλ pro μοολι sec. 23 αιδαθ pro εδερ ... αρειμωθ 26 λειτουργιαν 28 AB επει (AB³-ι) χειρα ... λειτουργιασ ... om οικου 29 AB om και priora duo 30 AB om και secundum 32 AB om και την φυλακην του αγιου

24 1 AB om και ante ελεαζαρ 4 εξ και δεκα ... υιοις ααρων ιθαμαρ ... om οκτω 7 τω ιαρειμ τω αναιδεια 8 χαρηθ 9 βενιαμιν pro μειαμ. 11 AB ενατος ... ισχανια 12 ελιαβει 13 οχχοφφα 14 γελβα pro ιεσβααλ (quod omisit) 15 εμμηρ ο πεμπτε (²³ πεντε-)καιδεκατος et sic usque 18 τω μαασαι ο τριτος και εικοστος 19 λειτουργιαν (ε α ²³) 20 ιωβαηλ ... AB om τοις υιοις σωβαηλ ... ιαδεια 22 ισσαρει ... AB ιναθ 23 ηδειμου pro εκδιου ... ιαση pro ιαζιηλ ... ιοχομ 24 om τοις υιοις 27 AB ζααχουρ 29 AB ιραμαηλ 30 μουσαι μοσλλει κ. ηλα κ. αρειμωθ 31 αχειμελεχ και αρχων των

25 1 ιδειθων, it. 3 ter 6 2 σακχουσ ... ναβαλιασ 3 τουνα pro γοδολιασ ... σαια και σεμεει κ. ασαβια ... AB ματταθιασ ... ανακρουομενος 4 τω αιμανει ... μανθανιασ κ. αζαραηλ κ. σ. και αμσου κ. ιερεμωθ ... om και αναν ... ηλιαθαθ ... και ρωμει υιοι ωδ και ιειβασακα κ. μανδει ... μελζωθ 5 om ρ ... AB δεκατεσσαρες, B³ -ρας 6 AB om εισ τ. δουλ. οικ. τ. θεου ... αιμανει 9 τω ιωσηφ γαλουια ... AB αδελφοι αυτου κ. υιοι αυτου 10 ζααχουθ υιος α. 11 ιεσδρει 16 AB ενατος ... μανθανιασ 17 εμει 18 αζαρια 19 αρια 21 ματταθιασ 22 ερειμωθ 23 AB ανανιασ 24 βακατα 26 μεδαθει 27 αιμαδα 28 ηθει 29 γοδομαθει 30 AB ο τριτος και εικ. 31 AB ο τεταρτ. και εικ. ... ρομελχειωθ ²³

20 8 ¹ om δαυιδ και εν χειρι 21 3 (9) κυριοι 12 φυγειν 28 ¹ εθυσεν 30 (3) ² αγγελος 23 17 ¹ om υιοι ετεροι ... ¹ ηυξησαν 25 6 εν οικω κυριου εν

23 26 λειτουργιαν] Τι λειτουργ- | b -ιασ; it. 24 3 19
γιαν, b λειτουργειαν, it. 28 Τι -ιασ,

26 1 om και ab initio ... φυλών ... μοσολαηλ υιος κωρη εκ. τ. υ. αβι-
ασαφαρ. 2 3 και την μοσαληα υιου ζαχαριου ο πρωτ. ιδερηλ ζαχαριαα
ιενουηλ· ιωλαμ· ιωνας, omisissis ο δευτερος, ο τριτος etc. ... ελιωναισ ο
εβδ. 4 AB om αβδ. ο ογδοος ... AB αβδδοδμ ... om ο δευτερος ...
om ο τριτος ... σωχαρ ... om ο τετ. ... νασαιειηλ ... om ο πέμ. 5 αμειηλ
... om ο εκτ. ... om ο εβδ. ... ιαφδσλααζι ... om ο ογδ. 7 γουονει
... εληζαβαζ ... εννου ... σαβχεια 8 αβδδοδμ ... AB οι αδελφ. αυτ.
και υιοι αυτων ... AB αβδδοδμ 9 μοσομαμειδ 10 ισσα it. 11 16 18
... μερραρε 11 om χελκιασ ο δευτερος ... om ο τεταρτος ... παντες
ουιοι i. f. pag., ² improb. ο 14 σαλαμεια, ³ -μια ... dist. ζαχαρια υιοι
σαςζ· 15 AB αβδδοδμ ... εσεφειν 17 το εσεφειν 19 πυλωρ. τ. υιοις
κααζ κ. τοις μερραρε 21 plene υιοι χαδαν ουτοι· γηρσωνει· τω λαδαν·
και ιαιειηλ του ιου· υιοι ιειηλ αρχοντες π. τ. λαδαν τ. γ. ιειηλ 24 ιωηλ
pro σουβαηλ ... μωση 25 AB τω ελιεζερ ... ωσαιασ 27 δαφυρων
28 ηγιασεν 29 ισσαρε 30 αυτου οι δυνατοι 31 χεβρωνει τουδειασ ...
ριαζηρ 32 υιοι οι δ. ... AB αρχοντες πατριων ... AB ημισεισ

27 1 και οι υ. ... κατ ... AB λειτουργ. (²³) τω λαω 2 σοβαλ ...
AB ζ. και επι 4 εκχωχ ... AB a διαιρ. αυτου ad διαιρ. αυτου transil.
5 AB τεσσαρ. και εικοσι 6 AB om ο bis ... λαιβαζαζ pro ζαβαδ
7 αβδειασ ... AB ο υιος ... AB τεσσαρ. και εικοσι 8 σαλαωζ ο εσραε
... εικοσιτεσσαρεσ 9 θεκωνειτς ... τεσσ. και εικ. 10 χεσλησ ... AB
τεσσ. και εικ. 11 ισαζει ... ζαρια ... AB τεσσ. και εικοσι 12 AB
ενατοσ ... AB ενατω ... αβιεζερ εξ ... AB αναωζ· εκ γησ β. 13 AB
ο εκ νετουφατ ... ζαρε 14 AB τεσσ. και εικ., it. 14 15 14 AB om εκ
sec. 15 AB νετωφατε (Α -τε) 16 των ρουβην ... μαχα 17 σαμουηλ
18 μεισαηλ 19 νεφθαλει ερειμωζ ο τ. εσρειηλ 20 AB ιωηλ ο του ...
φαλαδαia 21 τη ημισει φ. μ. των εν τη γαλ. ... AB ιαδδαι ο του ζαβ-
δειου (Α -διου) ... ασειηρ 22 αζαραηλ ... AB ιωραμ 23 AB οτι κυριοσ
ειπεν 25 AB ωδιηλ 26 AB επι δε pro και επι ... χοβουδ 27 ζαχρει
28 βαλανασ 29 ασειδων· pro σαρων ... ασαρταισ ... σωφαν ... AB
αδαι 31 γαρειιησ

28 1 om παντας sec. ... AB om και πασησ usque ευνοχοις ... om
της στρατιασ 2 AB om μου sec. 4 om και εν τοις υι. τ. πατροσ μου
... AB με βασιλεα επι τω παντι 6 κληρονομησει pro οικοδ. 8 om
και εν ω. δ. η. φυλαξασθε ... om πασασ ... om και κατακληρονομησητε
... τ. υ. ημων ... om μεζ υμασ 9 om υιε ... om αυτω ... γιγνωσκει
10 τοινυν ... om οτι ... A²B ζακχω 12 om οικου secund. 13 AB om
και secund. ... om της λατρειασ οικ. κυριου 17 ^{1e23} om τον ... om
και θυσιων κεφουρε (Α om κ. θυισκ.) 18 AB και τον του ... AB χερου-
βειν 20 μη σε ενκαταλ. (²³ εγκ-) ... om και ιδου ... σακχω

29 2 AB σοομ ... AB και λιθουσ πολυτελ. ... πολυ 4 AB σουφειρ
... ²³ δοκιμιω 5 AB om εις το χρυσ. usque παν εργον ... AB om
των 6 προεθυμησαν 7 εργα οικου ... βεσιηλ (an s ex e?) τ. γηρσωνει
11 συ pro σοι 14 AB ο λαοσ σου ... om εκ 15 κατοικουντες 17 παντα
ταυτα 22 AB εναντιον κυριου ... om εκ δευτερου 23 επηκουσαν 24 και
οι υιοι ... βασιλεωσ πατροσ α. 25 AB επανωθεν εναντιον παντ. ... εδω-
καν 27 om και 28 AB γηρει 30 om και οι καιροι ... i. f. add. ver-

26 1 (4) κωρη 21 (5) τω λααδαν, τω 23 (4) ισσαρε 27 (2) ¹ εκ
των πολεμων, ² εκ τ. πολεων 29 (1) χωχενιασ 31 τω χεβρωνι 28 1 στριασ
(= σωτηριασ?) 7 ισχυσει 29 28 πληρεισ

sum primum libri sequentis cum his lectionibus κατενισχυσεν pro και ενισχ. ... επι της βασιλειας ... ηυξησεν pro εμεγαλυνεν, B³ inst., ⁴ omnia uncis incl.

Subscriptio: παραλειπομενων α

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ Β.

Inscriptio: παραλειπομενων β

1 4 AB om δαυιδ οτι επηξεν αυτη ... AB εις ιερουσ. 6 AB εκει σαλωμων ... επ αυτω 7 AB ο θεος 8 ο pro συ 9 AB om δη ... AB δαυειδ πατερα ... χνογσ 12 ^{1c23} εμπροσθε 13 μαβα pro βαμα ... γαβαων της εν ιερουσ. ... προσωπου σκηνης μαρτυριου 15 AB το χρυσ. και το αργ. 16 ιππεων τω σαλωμ. ... AB om και ante ηγοραζον 17 AB εκατον και πεντηκοντα ... AB om τοις extr.

2 2 om νωτοφορων 3 AB χειραμ fere semper ... AB του πατρος μου δαυειδ ... οικοδομησαι αυτω 5 AB om κυριος 6 AB αυτου την δοξαν 7 om και post αργυριω ... om και εν τη νακιντω 10 om πυρου ... ^{1c23} om εικοσι χιλ. και ελαιου μετρων 11 AB om λεγων 12 ^{1c23} om τω βασιλει ... συνεσιν κ. επιστημην 13 AB απεσταλκα ... AB τον χειραμ ... AB²⁻⁴ παιδια pro πατερα 14 AB om και post σιδηρω 17 AB προστηλutos εν 18 ^{1c23} om εργοδιωκτας

3 1 AB αμορεια (Α -ρια) 2 ^{18c2} οικοδομη 4 πλατοσ 6 AB om εχρυσωσε ... AB φαρουαιμ 7 AB om αυτου ... AB χερουβειν, it. 8 10 11 bis (non A) 13 14 8 AB om του οικου 11 και η μια πτερυξ ... απομειναι του 13 AB om τουτων 15 τοιχου pro οικου 16 (AB δαβειρ) ... επεζηκεν

4 1 AB το θυσιαστηριον ... πηχεων εικοσι ... AB μηκος sine το ... AB και το ευρος πηχ. ... εικοσι υψος πηχεων δεκα 2 AB πηχεων δεκα ... πηχεων πεντε ... AB πηχεων τριακοντα 3 πηχεισ δεκα ... conl. κυκλοθεν δυο γενη ... μοχλους 9 ^{1c23} κατακεκαλωμενα 13 ^{1c23} και γενη 14 AB τας μεχωνωδ ... AB επι των μεχωνωδ 17 σεχχωδ και αναμεσιρδαδαι 20 AB δαβειρ 22 AB αγων εισ τας

5 1 AB om και ante εδωκεν ... om οικου 2 εξεκλησιασεν ... AB om παντας prius 3 εξεκλησιασθησαν 7 AB δαβειρ, it. 9 ... AB χερουβειν, it. 8 bis 8 om επι ante την κιβ. 12 ιδειθουμ 13 ^{1c23} om ωσ

6 2 οικοδομηκα, 3 om η 4 AB os pro ωσ 5 AB ειναι ονομα 6 om και εξελεξ. την ιερ. usque εκει 8 ^{1c23} om εποησας οτι ... ^{1c23} om την 10 δαυειδ του πατρ. μ. (⁴ σου) ... οικοδομησα, it. 18 33 13 πηχων τ. μηκ. 14 15 καρδια εφυλαξας 16 om τω πατρι μου ... ^{13c2} προσωπου καζημ. ... ονοματι pro νομω 19 ^{1c23} om ης ο παις σ. προσευχεται 20 ^{1c23} οφθαλμ. μου ... AB ο παις σ. προσευχεται 21 om σου sec. 23 του ουρανου bis scrips. ... AB om και extr. ... ² αυτω, ^{2c3} i. m. εκαστω, sic A 24 AB εξομολογησονται ... AB προσευξονται 27 ¹ αυτων παιδων σου, AB²³ των π. σου 28 γενητ. επι της γης ανεμοφ. ... AB om και ante εαν θλειψη ... AB και παν πονον 29 om παντι prius 30 AB ιαση 31 AB επι προσωπου 32 λαου ισραηλ 33 AB om συ ... οσα εαν ... AB επι-

1 17 om αργυριου sec. ... (4) βασιλευσι 2 10 δωδεκα pro δεδωκα 3 9 εχρυσ. εν χρυσιω 10 (10) χερουβειμ (vid.)

κεκληται το ονομα σου 34 AB προσευξονται ... οικοδομηκα 35 AB της δεσης. αυτ. κ. της προσευχ. αυτων 36 AB om αυτους *tertio loco* 37 AB ηδικησαμεν ηνομησαμεν 38 AB om οπου ηχμαλ. αυτους ... προσευξονται 39 AB αμαρτοντι 40 AB om και ab initio 42 om του χριστου

7 5 AB om ο βασιλευς ... χειλιαδες ... om βοσκηματων usque χιλιαδας ... και πας ο λαος c. seq. conl. 8 ημεραις 10 AB τω σαλωμων 11 οσα¹ εποισεν εν, i. m.¹ ... AB^{1c23} ευοδωθη 12 AB ο θεος pro κυριος 14 AB επικεκληται pon. post ονομα μου 15 AB om και ab initio ... της προσευχης 18 AB ανηρ ηγουμενος 19 ενκαταλιπτε 22 κυριον θεον ... AB om και ultimum

8 1 AB εικοσι ... οικοδομησεν 2 χε[ρα]μ i. f. col. 4 ωκοδομ. την δοε[δο]μησεν την δοεδομορ (¹³ δοεδομορ) ... om ας 5 βαιθωραμ bis ... ¹ μοκλοι 6 βαλαα 8 AB om αλλ ... μετ αυτου ... om ουκ 11 AB σαλωμων ανηγαγεν ... αγροσ pro αγιος 12 AB om κυριω post ωκοδομ. 13 AB και κατα ... αζυμων· εν ... εβδομαδων· εν 14 AB om του πατρος αυτου ... AB ιερων κατα ... του λειτουργειν κ. αινειν 17 AB αιλαμ 18 ωχετο ... ελαβεν

9 1 AB αρωματα κ. χρυσ. εις πληθος ... AB om ην 2 λογ. α. σαλ. λογος ον 3 οικοδομησεν 4 οינוχοων 7 AB om σου primum ... AB παιδ. σου ουτοι ... AB και ακουουσιν σοφian σου 8 AB ηυλογημενος ... AB ηδηλησεν σοι ... τω κυριω δ. 14 om ων ... AB om παντες 15 AB inter ελατους et εξακοσιοι add. εξακοσιοι χρυσοι καθαροι τω ενι θυρω 16 om τριακοσιων usque εκαστην 17 AB ελεφαντινον 28 των σαλωμων 29 AB om ουτοι 30 AB σαλωμων ο βασιλευς

10 3 απεστειλεν ... εκκλησεν ... εκκλησια ηλθον προσ 6 AB εναντιον σαλωμων ... AB βουλεσθε (Α -αι), it. 9 10 AB om λεγοντες 11 AB και εγω bis ... ζ. ημων ... ^{1c3} μαστιγιξιν 12 AB με τη ημερα 14 ^{1c23} ζυγον ημων ... ^{1c3} μαστιγιξιν 16 AB μερισ sine η 17 εβασιλευσεν επ α. ιεροβοαμ 18 om ο βασιλευς ... οι υιοι ισραηλ αυτον ... ιεροβοαμ

11 1 χειλιαδες 4 AB πολεμησετε 6 AB¹ βαιθσεμ, ²³ βαιθλεεμ ... ^{1c23} απαν 7 AB σοκχωδ ... οδολαμ 8 ζειβ 10 αλδων 11 εν αυτοις 13 κ. οι λευειται κ. οι ιερισ οι 14 ^{1c(3)} εξεβαλλεν 15 αυτω 18 μολλαδ ... δαυειδ αβαιαν (α α²³) ... ελιαν 19 ιαουδ ... AB σαμαριαν ... ροσλαμ pro ζααμ 20 AB ιεθθει ... ζειζα ... εμωδ pro σαλημ. 21 μααχαν ... παλ. τριακοντα ... AB εικοσι οκτω

12 2 AB εν τω πεμπτω ετει 4 ηλθεν 5 σαμμαιας ... AB με καγω 7 σαμμαιαν 9 AB om επι ιερουσαλημ 10 AB om ο βασιλευς, it. 13 13 AB και ονομα της 15 AB και οι εσχατοι ... ^{1c23} ουχ ... σαμμαια ... αδω ... AB επολεμει 16 AB ροβοαμ· και εταφη μετα των πατερων αυτου (Α εαυτ.) ... (και εταφη εν ετε.)

13 1 ισραηλ pro ιουδαν 2 ετη τρια 6 ανεστη pro απεστη 8 AB λεγετε υμεις 9 εκ μοσχων 10 λευειται εν 12 AB om μη ... AB πολεμησετε (Α -αι) 13 αυτων ... AB οπισθεν κ. 14 εμπροσθεν 15 ^{1c23} βοαν¹ ανδρες, i. m.¹ 19 AB αυτου πολεις ... κανα (Α ανα) pro ιεσυνα 21 AB και θυγατερ. δεκαεξ 22 αδω

14 1 AB ετη δεκα 2 κυριου θεου 5 AB πασων των πολεων 6 AB αυτω κυριος 7 ^{1c23} μοκλους ... εξητησαμεν ... AB κυριον θεον ... AB^{1c23} ευοδωσεν 8 AB τω ασα δυναμις ... AB πεντηκοντα pro ογδοηκ.

9 15 (3) θυρω et om καθαροι 11 3 (7) βενιαμειν 4 ο αναβ. 13 10 (4) εαυτων 11 ολοκ. ... προδ. 14 8 πεντες

9 δυν. εν χειλαῖσιν και ... μαρισηλ 10 μαρεισησ 11 ηλθαμεν 13 AB om αυτους 14 πολεις αυτου 15 AB κτησεων τους αμαζονεις ...

15 2 απαντησιν αυτων εν παντι ... om ακουσατε usque βενιαμιν ... ημας ... καταλιπητε 3 om και ουχ ιερ. υποδεικνυντος 5 τ. εισπορευομενω κ. τ. εκπορευομενω ... om τας 8 AB om ιεροβοαμ ... ανεκαινισεν 10 AB εν τω πεντεκαιδ. ετει 11 AB εν εκεινη τη ημερα ... om απο των σκυλων ... ηνεγκεν 12 AB om αυτων in f. 13 AB εκζητηση κυριον θεον ισραηλ 14 om και εν κερατιναις 15 AB ηυφρανθησαν ... AB αυτοις κυριος ... ^{1c23} κυκλωθεν 18 AB οικον κυριου του

16 1 AB ανεβη βασα 2 AB χρυσ. και αργυρ. 4 απεστειλ. προς τους ... ιω ... δανω ... αβελμαν 5 αβασα 6 AB ασα ο βασιλ. ... ιουδα 7 αναμει ... om η 9 πληρει επι του προς αυτον ηγνοηκας ... εστιν 10 ^{1c23} om οτι ωργισθη 12 AB ασα εν τω ενατω κ. τριακ. ετει ... εξητησεν κυριος (sic) αλλα 13 εν τω ενατω και τριακοστω ετει (superpos. a ²³) 14 om εως

17 4 AB ως του ισραηλ τα εργα 5 AB κατηυδυνεν 6 AB υψωθη καρδια 7 AB και εν τω τριτω ετει της ... αβιαν ... AB om του 8 σαμουας ... μανθανιας ... ιασειηλ ... σαμειραμωδ ... AB αδωνιαν ... AB om και τωβιας ... και τωβ αδωβεια (sic)· λευειται οι ... ιωαν 9 βυβλος 11 εφερον προς ιωσ. 12 AB οικησεις εν τη ιουδαια 13 om αυτω 14 AB ουτος αριθμος ... AB εδναας 16 μάσαιας του ζαρει 17 ελειδα

18 3 AB om ει ... λαος μου κ. ο λ. σου 7 ιεμαας ... AB λαλειτω 8 ιεμαα 9 AB επροφητευον 11 AB επροφητευον ουτως 16 A²B om ουτοι 17 AB ειπα 18 ειστηκει 19 γαλ. και ειπεν ουτος ουτως και 20 ²³ αυτος 12 απατησεις· δυνηση· 23 οδω πνευμα παρ εμου· πνευμα προς σε· πνευμα κυριου etc. 24 om εν η ... εισελευσεται 25 ιωαα 26 ερεις ... AB ^{1c23} αποθεσθαι 27 AB om και ειπεν post εν εμοι 33 AB και εξαγαγε 34 AB εως εσπερας εξεναντ. συριας ... δυναντος

19 1 ^{1c23} απεστρεψεν 2 ιου ... AB ^{2c3} βασιλευ 3 AB om οτι ab initio 4 om εις ιερουσαλημ ... βεηρσαβε 5 AB κατεστησεν κριτας ... om εν prius 7 υμας φυλ. ... AB ποιησετε 8 AB και γαρ εν 10 πασ ανηρ· cum praeced. conī. vid. ... αδελφ. ημων ... om εν ταις πολ. αυτων ... ^{1c23} om αιμα 11 AB κ. αναμεσον προσταγματος ... AB εφ υμας οργη 11 AB εις παν λογον ... om υιος ισραηλ ... AB προς παν λογον

20 1 AB οι υιοι αμμ. 2 ασαμ. σαμαρα ... εγγαδει 3 AB το προσωπον ... AB ^{1c23} εκηρυξαν ... ^{1c23} om εν παντι ιουδα 4 (παι συν., editio, tac. comm.) ... AB ιουδας 6 AB πατερων ημων 7 κυριος εξωλεδρευσας (corr -λο-) ... om του λαου σου 8 ^{1c23} om εν αυτη και ωκοδομησαν 9 ^{1c23} του pro τουτου 10 AB ιδου υιοι ... ^{1c23} om και μωαβ 12 κυριε ο θεος ημων· c. praeced. conī. vid. 13 AB om αυτων extrem. 14 om βαναιου των υιων ... ελεαηλ τ. μανθανιου 15 AB κατοικουντες ιερους. 16 AB αναβας. ασαε 17 ιδου pro ιουδα ... μη πτοηθ. μηδε φοβηθ. αυτον (²³ αυριον) 18 επεσαν 20 AB om αυτους ... om και ειπεν ... AB κ. δ. υμων 21 ^{1c3f2} ελεγεν 22 AB om αυτους ... AB ανισεως αυτου της ... ιουδα 23 απεστησαν ... AB om αυτους 25 AB ηλθεν ... εσκυλευσεν 28 ²³ εσηληθεν ... εν ιερους. ... και εν κινυραις 29 AB επολεμησεν κυριος (Α πεπ.) 31 ιουδα· ... AB om ων ... AB εικοσι πεντε 33 AB om και pr. ... AB καρδιαν προς κυριον θεον τ. ... αυτου 34 ιησου ... ^{1c23} βιβλιου

16 1 του μηδου· και pro του μη δουναι 18 3 ραμμωδ 20 15 ¹ fort. ιουδας 22 ¹ a Σηειρ ad 23 Σηειρ transilit.

18 7 λαλειτω] b λαλητω quod | „λαλειτω pro λαλητω“ se scripsisse Ti retinuit, quamquam in Proleg. | testatur

... AB βασιλεωσ 35 om βασιλευσ ιουδα 37 AB επροφητευσεν ... ελει-
αδα ... ωδεια (Α ωδια) ... AB του πορευθηαι

21 1 AB ιωραμ 2 om αζαριασ ... ιηλ ... om και αζαριασ ... AB
μεισαηλ κ. σαφατειας (AB³ bis -ι-) 3 AB μετα πολεων ... ουτοσ πρω-
τοτοκοσ 6 ^{1c23} βασιλεωσ 8 εφ αυτουσ 10 AB κυριον θεον 11 AB εν
πολεσιν ... εξεπορευσαν ... ιουδα 12 θεοσ πατροσ σου δαυειδ ανδ 13 βασι-
λεωσ ισρ. ... om του

22 1 AB τον υιον ... AB απεκτεινεν το ληστηριον το επελθον επ
αυτουσ ... αραβεσ οι αλειμαζονεισ 2 AB ων εικοσι ετων 4 AB συμβου-
λοι post πατερα αυτουσ pon. 5 AB om βασ. ισραηλ ... ραμα 6 ισραηλ
bis ... AB εν ραμα ... θεασθαι 7 AB κ. εν τω εξελθειν εξηλθεν ... om
ιηου ... ναμεσσει ... κυριου τον 8 ιου ... ευρον τουσ ιουδα αρχοντασ
... αδελφ. οχοζεια 9 ιου 10 AB οχοζεια (AB³ -ζια) ... AB αυτησ ο υιοσ
11 ιωσαβεε ... om θυγατηρ τ. βασιλεωσ ... AB υιον οχοζεια (AB³ -ζια) ...
ταμειον κλεινων ... ιωσαβεε ... ^{1c23} βασιλεωσ ιωασ ... ^{1c3(2)} οχοζειου και
ιωδαε αδελφοι ... προσωπ. του βασιλεωσ ιωασ (³ om τ. β. ι.) γοθολ. κ.

23 1 μασαιαν ... ¹ αζεια, ²³ αδεια ... ελεισαφαν υιον υιον ζαχαρια
... AB μετ αυτου ... om κυριου 2 συνηγαγεν ... αρχοντεσ 3 AB πασα
εκκλησια 5 om το prius 6 φυλακ. κυριω 7 τον βασιλεα οι λευειται ...
AB εισπορευομενου και εκπορευομενου sine αυτου 8 AB om αυτοισ ...
AB om ο ιερουσ ante τασ 9 AB om ιωδαε 10 AB παντα τον λαον
11 AB om ο ιερουσ 13 AB om και οι ante αρχοντεσ ... AB om τησ
γησ ... ^{1c3} αιδοντεσ 17 AB om αυτου prim. ... και ελεπτυναν ... AB ιερεα
της βααλ 18 AB ^{1c23} ενεχειρησεν ... ^{man. rec.} μωυσεωσ 20 AB επι τον
θεον 21 γοθολια

24 1 AB επτα ετων ... AB βασιλευσαι ... AB αβια 3 AB¹ αυτω
ιωδαε, ²³ ε. ιωασ ... γυναικασ δυο και εγεννησεν 5 AB ουκ επιστευσαν
6 ανθρωπου θεου ... εξεκλησιασεν 10 AB ενεβαλλον 11 ^{1c23} εξεκενωσεν
12 AB εισ την εργασαν 18 ενκατελιπον (³ εγκ-) τον κυριον θεον των (et
Α om τον οικον etc.) ... επι ιουδα ... ^{1c23} και ιερουσ. 19 διεμαρτυραντο ...
ουχ υπηκουσαν 22 AB μετ αυτου ιωδ. ο πατ. αυτου 23 ιουδα 24 κυριον
θεον 26 ζαβελ ... σαμα ... ζωζαβεδ ... σομαιωδ

25 1 και εβασιλευσεν ων πεντε και εικοσι ετ. εβασ. αμασειασ (³ -σιασ)
... ιωναα απο 5 ²³ και εισ εκατονταρχ. ... ^{1c23} om εν ... AB δυνατουσ
εξελθειν εισ πολεμον 13 ευρεθηαι pro πορευθ. ... επαταξεν ... εσκυλευσεν
14 AB προσ αυτουσ ... κ. εστησεν εναντ. αυτ. προσκυνειν ... ^{1c23} α. αυτω
εθυσεν 15 AB προφητασ ... ειπαν ... AB εξειλαντο ... αυτων 16 AB
om προσ αυτον ... AB om ινα 17 om ο βασιλευσ usque προσωποισ
18 οχοζει pro ο ακχουχ ο ... AB ηλθαν ... AB τον ακχουχ 19 AB επα-
ταξασ ... AB om σου prim. ... AB καζησο 22 om αυτου 23 om υιου
ιωαχαζ ... αυτουσ εισ 24 ιαβδεδομ, ³ -δοδ- 25 ιωασ pro ιωαχαζ
26 ^{1c23} ουχ ... ¹ βλιου, ² βυβλιου ... om βασιλεων 27 απεστειλεν ...
εθανατωσεν

26 1 οχοζειαν ... AB αυτοσ δεκα και εξ ετων 3 AB δεκαεξ ...
om εβασιλευσεν pr. ... χααia 5 κυρ. εν πασαισ ταισ ... AB ^{1c23} ευοδωσεν
6 αβεννηρ pro ιαβνηρ 9 ¹ γων. και επι την πυλην γωνιασ της φαρ., ² γ.
κ. ε. τ. γωνιαν τ. φ., ³ = b ... και κατεισχυσεν (²³ -τι-) c. seq. conl. vid.
11 om τω ... AB δυναμεισ ποιησαι ... AB εκπορευομεναι ... AB a

21 18 (5) μαλακια 22 6 επαταξεν 11 (4) γοθολιασ 25 18 om
προσ pr. 22 (3) εφυγον 23 ab ιωασ etc. 24 σαμαριαν 27 (2) επεθετο
... λαχεισ bis

παρταξιν ad παρταξιν transil. ... AB om ην ... αμασαιου 13 om και ante πεντακοσιοι 14 AB ητοιμαζεν ... αυτους ... AB σφενδ. εις λιθ. 15 ^{1c23} πωρω ... βοηθηθηναι 16 ^{1c23} θυμιαμασαι 18 οζεια θυσαι κυριω 19 AB om και post ναω ... κυριου· και επανω 20 AB επ αυτον ... AB om αζαριας 21 AB ην ante οζειας pon. ... βασιλευς sine ο ... αφφουσιν· ... ^{1c3} απεχισθη ... AB ιωαθαμ 22 λογοι οι πρωτ. κ. οι εσχ.α. οζειου

27 1 AB om υιος ... εικοσιπεντε ... AB δεκαεξ ... ιερουσσα ... σαδωρ 3 τευχει αυτου οπλα ωκ. 4 AB ab initio add. και πολεις ωκοδομησεν 5 ²³ εδιδου ... om οι υιοι αμμων και ... om υιων ... και τω δευτερω 6 και κατεισχυσεν (²³ -τι-) ... εναντι 7 AB γεγραμμενοι 9 αχας

28 1 om υιος ... AB εικοσι ετων αχας (Α αχαβ) ... AB βασιλευσαι ... AB δεκαεξ 2 βασιλεωσ 3 εν τοις pro και τοις ... AB αυτων εδυν ... om εν ... γαιβενδομ ... ^{1c23} και pro κατα 5 βασιλεων συρ. ... ηχημαλωτευσαν ... om και ηγαγεν εις δαμασκον ... και γαρ ... AB εις τας χ. ... βασιλεων ισρ. ... εαυτω pro εν αυτω 6 απεστειλεν pro απεκτηνεν ... AB αυτους καταλιπειν τον κυριον θεον 7 εξεκρι ... μασαιαν ... εγδρεικαν ... ειλικανα 8 AB om και secundum, B et tertium 9 ^{1c23} om αυτω ... AB επι τον ... ιουδα ... οργη εως 10 ^{23(c4)} ιουδα εξ ιερουσ. ... om υμεις ... AB κατακτησεσθαι ... ^{1c23} δουλας κ. δουλας ... AB ^{1c2(3)} ουχ ιδου ... ^{1c23} υμιν pro ειμι ... θεω ημων 11 om θυμου 12 ουδεια ... ζαχαριας ο τ. μοσολαμωδ ... χοαδ pro ελδαι 13 AB om ημων post αγνοιαν ... οργη κυριου θεου επι 15 κ. εδωκ. και φαγ. 16 AB om ο βασιλευς ... αχας 17 AB om οι 18 om και τα post βαλθσαμους ... εδωκεν ... αιλω ... om και τ. θαμνα κ. τ. κωμ. αυτης ... γαλεζω 19 δι αχαζ 20 θαλαφελλαδαρ ... ¹⁽³⁾ εθαψαν AB ²⁽³⁾ επταταξεν (pro εθλιψεν) 21 αχας ... αυτων ... AB om ην 22 AB om αχαζ 23 και ειπαν θεοι 24 ^{1c23} om εν ιερουσαλημ 25 ³ θυμια 26 κ. αι εσχ.α.

29 1 om ων ... κ. εικοσι και ενν. ... ¹ αββα, i. m. ¹ ... ζαχαρια 3 AB εν τω πρωτω μηνι 6 AB om θεου ημων ... AB om αυτων 8 om αφανισμον και εις 9 AB υμων μαχαιρα 10 απεστρεψεν τ. οργην θυμου 11 om κυριος 12 μασι ... AB ζαχαριου pro αζαριου ... ζαχαριας ο τ. ελλη ... γεδσωνει απο του ζεμ. ... AB ιωδαν 13 και ζαμβρει κ. ευηλ ... ασα αζαριας ... ^{1c23} μαθσανιας 14 υιων ων αιμ. ... εδειξωμ 15 ^{1c23} συνηγαγεν ... om καθαρισαι τ. οικ. κυριου 16 εως pro εσω 17 AB ηρξαντο ... ^{1c23} τριτη pro πρωτη ... AB του μηνος του πρωτου ... τρισκαιδ. συνετελ. τ. μηνος τ. πρωτου 19 εμειναν αχας ο βασιλευς (ο β. sic et A) ... AB ηγνικαμεν 21 AB ^{1c3} χιμαρρους (Α χει-) 22 AB προσεχον primo loco ... ^{1c23} προσεχεον ... om και εδυσαν usque θυσιαστηριω 23 ^{1c23} προσηγ. τας ... AB ^{1c3} χιμαρρους 24 A²B οτι περι παντος ισραηλ ειπεν ο βασιλευς 25 γαδ του προφητου και ναβ. ... AB δι εντολησ 27 (^{1c23} οργα δανειδ) ... om ισραηλ 28 AB πασα εκκλησια ... ^{1c3} αιδοντες 31 AB θυσιας και αινεσεωσ ... αινεσεωσ 33 ^{1c23} i. f. add. πεντακοσια 34 AB ολιγοι ησαν ... εδυναντο 35 ^{1c23} κατορτωθη

30 1 AB ιουδαν 2 AB η εν ιερουσαλημ 3 αυτο ποιησαι 5 ελθοντες ... AB εν ιερουσαλημ 6 ιουδα ... AB om κυριον 8 AB om ως οι πατερες υμων ... AB εισελθατε 9 αντι ... AB παντων αιχημαλ. 11 ετραπησαν ... και εν ιουδα 14 ^{1c23} εθυμιωσιν 15 ²⁽³⁾ τεσσαρισκ. ... AB ²³

27 5 ¹ vid. om υιων 28 23 παντα ισρ. 29 28 ¹ συνετελεσεν 29 προσκυνησαν 30 9 αφ ημων

ηγνισθη 18 (ισσαχαρ ζαβουλων) ... AB αλλα εφαγον ... γραφην τουτο·
sic dist. 19 εκζητουσης 22 AB θυσιας 24 AB μοσχους χειλους ...
(^{1c3} και οι οι αρχοντες) 25 AB ευρεθ. εξ ισραηλ ... οι εισελθοντες ...
κατοικουντες απο ιουδα 27 AB ηυλογησαν

31 1- πασης γης ιουδαιας (editio?) ... om εξ 3 AB εισ σαββατα
4 AB² κατεισχουσιν 5 AB γενημα 6 om σωρους alter. 7 ηρξ. οι
δεμελαιοι σωροι θ. ... AB εν τω εβδομω μηνι 10 om προσ αυτον ...
φερεσθαι η απαρχη ... AB om εως εισ πληθος 11 om επι 12 χωμενιας
13 ειηλ ... μαεθ ... εξαβαθ ... (cf. A) ισειηλ και σαμαχεια και θανα
βαναϊας ... AB ο βασιλ. εξεκιας 14 AB κωρη ... αιμαν ... κυρια
15 AB και μαριας 16 εκαστος pro εκτος ... εισ ημερας λειτουργιαν
18 AB παν το πληθος 21 ηρξατο εργασια ... ^{1c23} ευδοωθη, it. 32 30

32 1 AB σennaχηρειμ ut semper 3 συνεπεισχυσεν 5 AB om της
7 AB om και μη φοβηθητε ... AB μη pro μηδε 9 παιδας αυτου ...
στρατεια 10 λεγει ο βασιλευς (ο et A) ... AB om και ante κατης. 11 AB
σωσει υμας 12 om ουχ ... AB θυμιασετε 14 (³ non inst. τις-εν πασι)
... ηδυναντο 15 AB om ουν 16 om οι ... AB επι κυριον θεον 17 AB
om οι 18 επι λαον 19 ιερους. και ως κ. ... θεου σαλωμων pro θεους
λαων ... εργων 20 εβοησεν 21 ^{1c(23)} αγγελον εξετρεψεν παν δυν. ...
γην αυτου 22 AB om τον 23 AB δωρα ... εδων: μετα (sic dist. et A)
24 AB²³ επηκ. αυτου 25 απεδωκεν ... ιουδα 26 AB om αυτος ...
οργη θεου 28 AB γενηματα σειτου κ. ελαιου κ. οινου ... ^{1c23} om κωμας
και 30 σειων, ³ σι- pro γ. 31 ^{1c23} πρεσβυταις 32 κ. τ. καταλοιπα
33 A^{1B} μανασση

33 3 στρατεια 5 τη παση στρατεια 6 γε βανε εννομ ... εφάρμα-
κευτο κ. οιωνιζετο ... επαοιδους· επληθυνεν 7 AB ο θεος ... και σαλω-
μων τον 8 AB νομον τα 10 ^{1c3f2} επηκουσεν 11 AB om του
12 προσωπ. του κυριου θεου αυτ. ... θεου των πατ. 14 κ. ωκοδομησεν
μετα ταυτα ... ^{1c23} γιον pro νοτον ... ¹ χειμαρρω και 1/2 εκπορ., ²³ i. m.
inf. κατα την εισοδ. τ. δ. τ. π. τ. ιχθυικησ και περιεκυκλωσε το αδυτον·
και (cf. A) ... και εισ αυτον οπλα 16 om κυριου 17 AB ο λαος επι
... AB om εθυσιαζε ... AB πλην κυριος ο θεος αυτων 18 ^{1c23} om vid.
η sec. ... AB των ορωντων λαλουντων 19 AB om εν αυτοις 20 AB αμωσ,
it. 21 22 23 25 21 ων εικοσι κ. δυο ετων 23 μανασση ... om αυτου sec.

34 1 AB τριακοντα εν ετος 3 ιουδα ... AB om και απο των περι-
βωμων 4 AB τα θυσιαστηρια 5 ιουδα 6 AB εφραιμ και μανασση
7 AB τα αλση και τα θυσιαστηρια και τα ειδωλα 8 AB τω οκτωκαι-
δεκατω ετει ... om απεστειλε τον ... AB σελια ... ιωαχ pro ιωαχαζ
10 κατεσταμενοι ... AB επισκευασαι κατεισχυσαι 11 AB^{1c23} και αγορα-
σαι 12 ¹ ιε, ² i. m. ¹ ιε ... αβδεια (³-δια) ... AB om και post λευειθησ
16 (^{1c3} ετει) 17 εδωκεν ... om και επι χειρα ... AB ποιουντων εργασιαν
18 AB om λογον ... ^{1c23} βιβλιον ο ... AB εδωκεν 19 om τους λογους
20 αβδοδομ ... ισαια 21 ζητησατε κυριον ... ηκουσαν 22 υ. καθουαλ υ.
χελλησ ... κατοικει ... μανασαναι 24 AB καχα επι τ. τοπ. τουτ. 30 και
κατοικουντες ... AB απο μεγαλου εως μεικρου ... τους παντας λογ.

18 ut Ti και ζαβουλων ... ηγνισθησαν 31 10 ευλογησεν 32 23 ut Ti
δωρα 33 12 (11) εαντου 13 om 34 1 (3) ετος 2 πατρ.

30 18 ισσαχαρ ζαβουλων] ita b,
puncto post ισσαχαρ posito; Ti ισ-
σαχαρ και ζαβ.

32 23 AB δωρα] ita et Ti, b
δώρατα

31 AB om ωστε ποιειν 32 πατρος pro πατερων 33 (ιωσείας) ... AB οπισθεν

35 1 φασεχ, ut semper in hoc capite ... AB εθυσαν ... ⁴ τεσσαρισκ. ... AB om ημερα 3 αραι AB επ ωμων ουθεν 4 AB βασιλεωσ σαλμων 7 αγιων pro αιγων ... παντα τα εις 8 dist. λαω· και ... AB και λευειταις ... om δε ... οικου θεου τοις ιερουσιν (A similiter) ... ^(*) μοσχου 9 AB ασαβια ... ιωηλ ... om προβατα 10 AB^{1c23} κατορλωθη ... λειτουργια 11 εδειραν 12 AB βιβλιω 13 AB^{1c23} ευοδωθη ... (^{1c3f2} ο ιερεισ) 14 AB τα στεατα και τα ολοκαυτ. 15 AB λειτουργιασ αγιων 16 ^{1c23} κατορλωθη ... AB ιωσηα (AB³ -σια), it. 19 27 17 ευρεθεν το, ³ i. m. ² τεσ ... ^{1c23} om εν 18 AB εποιησαν ωσ το 19 AB om εποιηθη usque οικω ... θαραφειν ... καρασειμ ... προσταγματα pro παροργισμ. ... AB om αυτου ... om γε ... προσωπου κατωσ 21 και ουκ επι ... AB ειπεν κατασπευσαι 22 AB μαγεδων 24 ανεβιβασεν 26 om οι λοιποι (A om λοιπ.)

36 1 AB αυτον εις βασιλεια αντι του πατρος αυτου ... om επι ιερουσαλημ 2 om υιος ... αβειταλ ... λοβена ... δαβλαθα ... ιεμαθ ... ^{1c23} om αυτον ult. 4 βασιλεωσ ιουδα ... δουναι τω φαρ. 5 AB βασιλεωσ sine o ... AB^{1c23} επ αυτου τους ... ^{1c23} om τας αμαρτιασ ... ^{1c23} αδω ... ιωακειμ ενεπλησεν 8 ^{1c3f2} ουχ ... επι βιβλιω 11 AB ετων εικοσι ενος (σ α ²³) σεδεκιασ 14 AB επληθυνεν 15 om των προφητων αυτου 16 εξουθενουντες 17 ηλεησαν 18 οικου θεου ... AB om οικου κυριου ... AB θησαυρους βασιλεωσ και μεγιστανων ... και παντα 21 α σαββατισαι ad σαββατισαι transilit 22 om κυρου prius 23 AB εσται ο θεος

Subscriptio: παραλειπομενων β

ΕΣΔΡΑΣ Α.

Inscriptio: εσδρας α

1 1 AB^{1c23} εθυσαν ... ² τεσσαρισκ. 3 αγιασ. αυτους 8 AB¹ και ησηυλος, ²³ κ. η συνοδος 9 AB σαβιασ pro ασαβ. ... προβατα χειλια 10 ουτω 11 ^{1c23} εν πυρι ... AB χαλκιοισ 14 εδδεινους οι π. 15 ητοιμ. εαυτοις 18 AB τοιουτο 21 AB²³ πληρεις ευσεβ. 23 (¹²³ α. ιωσηας) 24 βασιλ. αιγυπτου προσ αυτον 26 επιχειρει 27 μετααδδουσ pro μαγεδδω ... om τον 28 αυτου 29 ² δευτερον 30 ^{1c23} γενεσθαι ... αιει ... παν 31 βυβλω ... ^{1c23} τα τε πραχθεντα ... βυβλιω 33 απεκατεστησεν ... (^{1c4}) om του μη 34 ^{3f4} αργυριω et χρυσιω 35 ο βασιλευσ 36 ζαριον 38 AB om ο 40 αυτου ακαθαρσιασ 44 AB ante οντα add. σεδεκιαν 46 AB ονομ. του κυριου ... ^{1c23} εφιορκησας 47 ησεβησ. και ηνομησαν υπ. 48 ^{1c23} ο βασιλευσ pro ο θεος ... καδω 50 om αυτων post αγιου 51 ^{1c3} ιερα 53 ^{1c23} αχρεωσαι 54 ^{1c23} μεχρι ου ... του ρηματος

2 2 om εν· 6 και εν δοσεσιν· 9 αγια pro ιερα ... μετηγαγεν ... AB ειδωλιω 10 μιθριδρατη (sic) 12 (βυ δεκα) 15 AB του περσων ... AB κατεγραψεν ... αυτων ... A¹B²³ μιθριδατησ 16 om χριται 17 om

36 subscriptio ² fort. βασιλεων

1 35 (8) ¹ vid. ιωακειμ, ² ιω(α)κειμ 36 (7) ² certe scrips. ιωακειμ 2 15 αρταρξερξου 16 αρταρξερξη ... ² vid. ραδουσ

οι ... ^{1c23} οικουσιν 19 AB τα γεγραμμενα ... AB ην εκείνη ... ¹ συνε-
ταμενοι, ²³ -εστ- ... om και post αιτιαν 20 εξοδος σοι ουκ ετι 21 om
τη 22 AB οτι εστιν η πολ. εκείνη 24 ^{1c23} επатаξα ... μηδεν 25 AB
ο ραθυμος ... κατα σπουδην εις ιερους. ... AB ^{1c3f2} δαριου

3 1 AB ^{1c3f2} δαριος .. μηδεια 2 μεχρι ... ^{1c3} αιθιοπιας ... AB³
σατραπιας 3 AB om εαυτου 5 ου αν ... (^{1c23} αυδω) ... επινεικια
9 ^{1c23} νεικος 12 ^{1c23} οτι τριτος ... ^{1c2} νεικα 14 AB και σατραπας
15 αυτων 17 dist. πλανα τ. διανοιαν· 21 AB μεμνηται ... om τας
22 μεμνηται 23 ^{1c23} ουκ

4 2 AB ^{1c23} ουκ 3 ^{1c23} κυριει 7 ^{1c23} ει μονος ... αποκτενουσιν·
ειπεν αφειναι 12 AB ^{1c23} πως ουκ 14 ^{1c23} om αυτων sec. 15 ^{1c23} κυριει
17 ανθρωπ. ειναι χωρις τ. γ. 19 AB και ταυτα ... κεχηναν· 23 AB λαμ-
βανει ανθρωπος 30 αυτη ... AB ^{1c23} εραπιζεν 31 ^{1c23} εδωρει αυτω ...
x. εαν γελαση ... ¹ κολοκαυει, ³ -λοκευ-, ³ = b 32 ^{1c3} ουκ ισχ. 34 AB¹
ουχ ... ^{1c23} εαυ τοπον 36 AB μετ αυτου ... ουδεν 37 AB add. παντα
ante τα τοιαυτα 40 ουδεν 45 ευξω ... ιουδαιοι pro ιδουμαιοι ... ερημωθη
46 ^{1c23} οσα αξιω 47 παντας οικονομους 48 και εγραψεν 49 AB x.
σατραπην x. τοπαρχην ... (^{1c23} επελευεσθαι) 50 κρατησουσιν ... χαλδαιοι
pro ιδουμαιοι ... ¹ αφιουσι, ²³ αφοριουσι 52 (ιαλанта editio) 53 ελευθ.
αυτοις τε και τοις τε|και τοις τεκνοις αυτων, ² del και τοις τε 55 AB
ημερας επιτελεσθη 58 φρουρουσι 61 AB om και ηλθεν 63 AB om την

5 1 AB υιοι και 7 AB οι αναβαντες ... μετοικισιν 8 ^{1c23} επεστρεψεν
... ρησαιου· % ενηιοσ·, ²³ i. m. % μαινιαμινιοσ ... βορολειου pro ρεβλιου
9 φορος εβδομηκοντα δυο χελιαδες %· [10] υιοι αρεσ, ²³ i. m. %· και
ροβ υιοι ασαφ τοβ 11 φθαλει μωαβ εις του υιου ιησ. x. ροβοαβ ... δυο pro
δεκαδυο 12 υ. ιωλαμου ... om χιλιοι διακ. πεντηκοντα τεσσαρες ...
δυο υιοι ζατον ... om πεντε prius ... βανει ... (¹ εξακοσι τεσσαρακοντα)
14 αδωνεικαμ ... om εξακοσιοι ... βοσαι pro βαγοι ... αδειλιου ...
(^{1c3vid14} τετρακοσι) 15 αζηρ ... om εννενηκονταδυο ... AB αζητας pro
αζηναν 16 AB om τριακονταδυο ... om εκατον δυο 17 ραγεβλωμων
18 νετεβας ... ενατου pro αναδωθ 18 19 βαιτασμων ζαμμωζει καρτα-
Δειαρειος εκιος. 19 πειρασ και βηρογ ... om τεσσαρακοντα τρεις 20 κει-
ραμας καββησ 21 ^{1c23} om υιοι ... νειφεισ 22 καλαμωκαλου ... ¹ ιερεχου,
² -ρει-, ³ -ρι- 23 σαμα 24 ιερεισ οι (²³) ... τ. υιου ιησου ... σαναβεισ
... ερμηρου 25 φασσορου χειλιοι διακοσιοι τεσσαρες. (³ -σαρ-) ... χαρμη
26 AB λευειται υιοι ... ιησου εις κοδοηλου 27 AB υιοι pro οι 28 plene:
οι θυρωροι τετρακοσιοι οι ισμαηλου· υιοι λακουβατου χειλιοι· υιοι τωβεισ
παντες etc. 29 τασειφα ... σουα ... AB²³ υιοι αγγαβα 30 κονα pro
καβ. ... κεδδουρ 31 AB ασουρ pro ασουβ 32 δεδδα ... om υιοι κονα
υ. χαρεα ... βαχουσ ... δομει 33 ασσαφειωθ ... φαρειδα 34 φακαρεθ
σαβειη ... AB σουβας ... αλλω 36 αλλα 37 ασαν pro δαλαν 38 *fεμ-
πορουμενοι ... οββεια ... ιαδδουσ 40 ναιμιασ ... ιερεισ pro αρχιερ.
41 AB ησαν ισραηλ ... AB om και επανω 43 ευξαντο 45 AB κατοικι-
σθησαν (A -κεισθ.) 46 εσταντος 48 μωσεωσ 49 καταρωθησαν επι το
... ^{1c23} om και ante κατισχυσ. 52 ευξαντο ... πρωτου pro εβδομ. ...
ηρεατο 53 χαρα ... και pro κατα 56 x. ο δαμαδιηλ ... AB υι. ιησου

18 (8) del εαν γυν η 25 αρταξερεξου 4 4 ¹ πολεμουσ 7 (3) ¹ αποκτεινου-
σιν, ² αποκτενουσιν 14 ² τι ουν 39 (5) ¹ διαφθορα, ² = b 42 ¹ συγγε-
νησ μοι κλ. 5 19 (3) fort. βηρωε 24 ¹ εδδου 31 (9) del ιοζιου

3 17 dist. πλανα την διανοιαν·]
b dist. πλανα, τ. διανοιαν του τε etc.;
Ti ut B

4 58 φρουρουσι] sic et Ti post
alios, b φρορουσι

ημαδαβουν ... ιουδα τ. ειλιαδουν (Α ιλ-) ... οικοδομησαν 58 ^{1c23} δι υμνον
... om εν 60 om οι sec. ... ^{1c3f2} προ του οικ. ... AB κραυγησ κ. κλαυθ-
μου μεγαλου 61 χαρα 65 AB συνοικοδομησομεν 66 επιβυσσομεν ... AB
απο ημερων ... ασβακαφα² 67 om ημιν και 70 AB και δημ. ... ²³ δη-
μαγωγουντας ... (^{1c23} αποελεσθηται)

6 1 εδδεν 3 ειπεν 4 AB τ αλλα pro τα αλλα ... AB οι οικοδομοι
... ^{1c23} ταυτα|τα τελουντες 5 γενομενοι 7 (αντιγραφ. etc. in textu
scriptura non distinguitur) ... σαβραβουρζανησ 8 ^{1c23} om ελθοντες εις
... οικois pro τοιχ. 9 AB συντελουμενα 10 AB εξεμελιουτε (Α -ται)
11 ^{1c23} ενεκεν 13 οικοδομειτο ο οικ. 16 εγραψεν βασιλ. ... οικοδομησαι
τον οικον τουτον 17 AB παρεδοθη ζοροβαβελ και σ. 19 AB σαναβασσα-
ρος ... ¹ εισεβαλλετο, ²³ ενεβαλλ- ... ^{1c23} οικοδοουμενος 20 ³ οὐ pro ουν
... om ει ... AB κυριου pro κυρου ... add. i. f. βασιλειωσ τοις εν βαβυ-
λωνι 21 ^{1c23} om οικου 22 ^{1c23} μηδια ... om εις 24 πηχεων bis
25 ιερουσαλημ απηνεγκεν 26 ζοροβ. υπαρχον 27 καγω ... (^{1c23} οικοδο-
δησαι) 29 (^{1c23} κα πυρον) 32 om την 33 γιγνισθαι

7 4 AB του κυριου ... βασιλειωσ 5 om ο αγιος 6 AB μωσέωσ
7 τετρακοσιασ 8 χειμαρρους, ³ χι- 9 εστολισμενοι κατα φυλασ 10 ²³ τες-
σαρισκ. 12 AB υιοισ της αιχμ.

8 1 και μεταγεν. εστιν c. praec. conl. ... του βασιλειωσ περσων ...
εσρας sic in textu semper, except. v. 19, in inscriptionibus pagg. semper
εσδρας 2 σαδδουλουκου ... αμαρτειου ... αρ. του πρωτου ιερεωσ 4 εναν-
τιον 6 ενιαυτ. ο δευτερος βασιλει εξελθοντος 7 αφαρασ pro εσδρας ...
AB^{1c3} παραλειπειν ... om διδαξει ... (^{1c23} διωματα) 8 om δε του
γραφεντ. προσταγματος 12 om τα ... και κατα ιερουσαλ. ... om εν τω
13 om του ισραηλ ... om θεου 14 και αργυριον 15 om τω κυριω ...
om θεου 16 οσα αν 17 και κατα τα ιερα σκευη σου τα δ. ... om σοι
... AB i. f. add. του εν ιερουσαλημ και τα λοιπα οσα αν (Α εαν) υπο-
πειπτη (AB³ -πιπ-) σοι εις την χρειαν του ιερου του θεου σου 19 και
εγω ... ²³ αρταρξερεθσ ... ο βασιλ. ... αν 21 om και αλλα εκ πληθ.
παντα ... om επιμελωσ ... ενεκα ... om αυτου 22 ιερ. του μ. ... γεινη-
τα μηδενα ... om τι 23 ¹ φοινεικη, ³ -γι- 24 AB οσοι εαν ... και τ.
νομ. ... του βασιλ. ... τιμωρ. μη αργυριω ζ. 25 om και ειπ. εσδρ. ο
γραμματαυσ ... AB μονος ο κυρ. ... om ο θεος τ. πατερ. μου ... καρδιαν
μου τ. β. 26 ετειμ. εναντι των βασιλευντων ... om και των συμβουλευον-
των 27 κυριου θεου μ. ... AB εκ τ. ισρ. ανδρας 28 AB²³ αρταρξερεθσ
29 φορος ταροστομοσ pro φινεεσ γηρσων ... ιεταμαρου γαμηλοσ ... om
εκ ... om λαττουσ usque 30 εκ των υιων 30 φαρεσ pro φοροσ ... AB
απογραφησ 31 om υιων ... μαα² ... ελιλιωνιασ 32 ειεχονιασ (³ ιε-) pro
σεχεν. ... ιεθηλου ... διακοσιοι pro τρ. ... om εκ ... ουβην pro ωβη²
33 υ. λαμ εσιασ 34 σοφοτιον 36 ²³ βανειασ ... εκατον εξηκοντα 37 εκ των
βαιρη ζαχαριαι βημια 38 υιοι pro εκ τ. υιων ... ιωανησ 39 αδωνιακαιμ
... (ταυτα τα τα) 40 υ. βαναίου του ιστακαλκου 41 συναγαγων ... om
ζεραν ... AB αυτοις ημερας τρεις 43 AB om και μαια ... AB μασμαν
... ενααταν pro αλνα²αν ... μεσολαβων pro μοσολλαμον (n. pr.?, post ζαχα-
ριαν dist.) 44 λααδαιον ... τοπω γαζοφυλακιου 45 διαλεγηται λοδαιω
... AB^{1c23} ιερατευσαντας 46 om και ηγαγον usque κυριου ημων ...

59 φωνη μεγαλην 6 7 χαιρει 19 (8) ο σαναβ. εκεινοσ παραγ. ... οικοδομου-
μενον 7 10 του πασχα 8 13 διαιτων pro αυτων

5 70 και δημαχ.] b habuerat
και, calamo deletit, Ti om και
(Proleg. xxxviii: „5, 69“)

8 23 φοινεικη] b φινικη, Ti
φοινικη

ανδρα επιστημονα ... om αυτου ... om οντας ... om και οκτω usque 47
 ωσαιαν αδελφων 47 οι εκ τ. υ. 48 ιεροδουλοι διακοσιοι εικοσι ... om η
 50 om συνουσιν ημιν 51 om αιτησαι τον βασιλεα ... γαρ ιππεις και πεζους
 προπ. ... εναντιους 52 AB οτι ισχυς 54 ασσαμιαν ... AB ανδρες δεκα
 55 AB ουτως pro α. ... αυτου και μεγασταγες (και add. i. f. l.) 56 και
 παρεδωκεν αυτους (23-τοις) στησας ταλαντα αργυριου ... ταλαντων εκατον·
 χρυσωμ. ... χαλκα απο χαλκου χρηστου ... om χρυσειδη ... δεκα 57 τ.
 αργυριον κ. τ. χρυσιον 58 AB αυτα υμας ... AB κυριο pro θεου
 59 ηνεγκαν 60 τοπου pro ποταμου ... εως ηλθσαν ... ερυσατο ... ηλθεν
 61 om τη ημερ. τ. τεταρτη ... om τμων 62 AB μετ αυτων ... ιωσα-
 βεεσ· ιησουσ· ... AB σαβαννου οι λευιται ... παντα ... om αυτων 63 om
 ταυρους usque κριους ... αρνας· εβδομηκονταεξ τραγουσ· ... δεκαδυο
 64 om κοιλησ 65 και των τελεσθ. 66 ουκ ... om το εδν. τ. ισρ. ...
 και pro τα ... om και τας ... om απο τ. εδνων των 67 ξυνωκισαν τας
 (= τινας?) των θυγατρ. 68 ερρηξα ... εσθητα κατετεινον του 69 επεκει-
 νουντο τω ρ. ... om θεου 71 AB om και 72 αι δε pro και αι 73 om
 ετι 74 αδελφ. ημων συν ... βασιλευουσιν τ. γησ· ρομφ., omisso εις
 75 ημιν εγεννηθη ... τοπω τουτω αγιασμ. ... om σου 76 AB φωστηρα
 ημων ... οικ. του κυριου ημων 78 om του κυριου 79 εχοντες αυτα παρε-
 βησαν τα προσταγ. 81 AB συνοικισητε 82 υιοις pro τεκνοις 83 αμαρ-
 τιασ· συ 84 (103 επιμηγγηαι). 85 86 1023 om ημων κυρις 87 om νυν
 88 om και extr. 89 κυριον· και κητωκησαν γυναικες 90 γενεσθω ...
 πιδαρχησουσιν, 3f2 πειθ· ... του κυρ. 92 κ. των λευειτ.

9 1 ιωνα του νασειβου 2 (1023 αυλισθει) ... πενθ. υπερ 4 απαντη-
 σουσιν 5 om παντες ... AB ενατος 6 εν τη ευρυχ. ... om δια 7 συν-
 οικησατε ... om του ... αμαρτιαν 9 om γυναικων των 10 AB εφωνη-
 σαν ... παν 11 εισχυσομεν ... αιθριοι και ουχ ευρομεν κ. τ. ... ημιν ουκ
 εστιν 12 (στητωσαν) 13 om δε 14 εξειας δοκανου 17 επισυναχθεντας
 19 μαεηλας ... ιωδανος 21 εμηρ ... θαμαιοσ pro σα. 22 ελιωναισ ασ-
 σειασ (unius literae spatium = μασσειασ?) ... ωκαληλδος ... σαλδασ
 23 ιωζαβδος κ. σενσεις κ. κωνος ουτος καλειται σκεπαθαιος· ... AB
 ωουδασ ... ιωανασ 25 θυγατερων (!) ... AB¹³ σαλλουμοσ, 2vid v14 σαλλου-
 μου 26 ιερμα ... μιληλοσ pro μαηλ. ... AB βανναιασ 27 AB ηλα και
 ... ματαν και ζ. ... AB om και post ζαχ. ... ιεζορικλοσ ... AB ωαβ-
 δειοσ (Α -δι-) ... AB αηδειασ (Α -δι-) 28 AB ζαμοθ 29 ζαβδος pro
 ιωζ. ... εμαθθις 30 και εκ ... AB ασηλοσ 31 AB και εκ των υ. ...
 αδδεν λαθωσ ... μοοσσειασ (Α ex Ti μοοσ σιας) ... ναιδος και βεσκασπαμσου
 και σεσθ. κ. βαλνουσ ... AB μανασσησ 32 αναν ... ελιωδασ ... σαβ-
 βαιασ ... χοσαμαοσ 33 μαλτανναιοσ ... σαβανναιουσ ... μανασση 34 μα-
 ηροσ pro ισμ. ... ιουνα ... μαμδαι ... AB καραβασειων (Α -σι-) ... μαμ-
 ταναιμοσ ... εδιαλεισ pro ελιαλι ... εξρειλ ... φοσηποσ pro ιωσηφ. 35 om
 και ab initio ... om υων ... ομαζεττιασ pro εθμα μαζιτιασ ... ηδωσ ...
 ουηλ 36 συνωκησαν γυναιξιν αλλογενεσιν 37 του εβδομου μηνου 38 om
 του ante ιερου 39 μωσσεωσ ... υπο του θεου ισρ. 40 εδοκιμασεν pro
 εκομισεν ... 103v14 ιερουσι ακ. ... τον νομον 41 ευρυχωρου ... εως μεσημ-
 βρινου ενωπ. ... om τε ... παντα τον νουν (omisso πληθου) 43 εστησεν
 ... om παρ ... σαμμου 44 φαλαδαιοσ ... AB om και sec. 45 β. του
 πληθουσ ενωπιον ... AB προεκαθητο γαρ επιδ. 46 αζαριασ pro εσδρασ

72 αγνοαι 76 1 ηλ pro ημων 9 13 τας κριτας 26 (4) ασιβιασ 39 εξρα
 τω αρχιερει ... υπο του κ. 2.

... om κυριω θεω ... om σαβαωθ 47 εφωνησεν ... αμ. αμην ... θεω
pro κυρ. 48 ιησουσ vid. punct. a² ... om και ante et post ιαδεινοσ ...
ιαρσουβοο σαβταιοσ ... κατεζζαβδοσ pro και ιωζ. ... om και ante αννιασ
(sic) ... AB εδιδ. τ. νομον κυριου 49 ατταρατη εσρα 50 τον νομον 51 om
και πιετι γλυκασματα 53 εκελευον τω δημω παντα λεγ. 55 οτι και
ενεφυσ.

Subscriptio: εσδρασ α

ΕΣΔΡΑΣ Β.

Inscriptio: εσδρασ β

1 1¹ om λογον κυριου, ²³ om κυριου ... om κυριοσ 2 om της γης
... om κυριοσ ... επεσκεψ. με επ εμε οικοδ. ... AB αυτω οικον ... εν ιερουσ.
την (sic) εν ιουδα 3 om την εν τη ιουδ. usque ο εν ιερουσαλημ 4 AB
καταλειπομενοσ ... AB²³ και εν αποσκευη ... θεου του εν 5 τω ιουδα
... om κυριου 6 ^{1c23} αργυροιου 7 om κυριου 8 AB κυροσ βασιλευσ ...
AB²³ μιζριδατου ... τασβαρηνου ... σαβανασαρ αρχοντι 9 αυτων κυριω
... om ψυκτηρεσ bis ... παρηγγμενα 10 κεφουρησ ... εξ pro διπλοι
τετρακ. δεκα, quod et A om ... (^{1c23} σκευη τερα) 11 και τετρακοσ. ...
om μετα σασαβασαρ ... ^{1c23} αποκιασ

2 1 κ. ουτοι υιοι ... εκ τ. αιχμ. ... ^{1c23} αποκιασ ... AB αποικισεν ...
επεστρεψεν ... (^{1c23} πολι) 2 νεεμιοσ· αραιασ· ρεελεια· μαραζχαλιοσ· βασφαμ·
μαλσαρ· βατουσι· βαλλεια· ανδρων αριθμοσ ισραηλ 4 και υ. ασαφ τετρα-
κοσιοι εβδομηκοντα δυο 5 ηρα 6 φαλαβ μ. ... ιωβαβ 7 μαλαμ 8 ζα-
θουα 10 βανου 11 βαβει 12 τρεισχειλιοι δ. (³ τρις-) 13 αδωνικαν
14 βαογει 15 αδιν ... ¹ τεσσαερασ, ² -σερεσ, ³ = b, it. 64 16 ενεντηκον-
ταδυο, fort prius εννακοσιοι 17 βασου 18 ουρα 19 ασεμ 20 ταβερ
21 βαρταλεεμ 24 σμωζ ... AB τεσσαερακονταδυο 25 καριωτιαρομ ...
AB καφεира 26 υιοι αραμ κ. 28 γαιζηλ ... διακοσιοι 30 μαγεβωσ
31 δισχειλιοι 32 AB ηραμ 33 λοδαρωζ κ. ωνων εξακοσιοι 34 ιερεια
35 σαανα 36 ιουδα 37 (α pro χιλιοι) 38 φασσουρα (sic in f. lin. = -ρ
α) δ. 39 om tot. vers. 40 ιησουε ... σοδουια 41 εκατ. τεσσαερακοντα οκτω
42 πυλων pro πυλωρων ... σαλουμ ... AB ακουμ ... ατητα ... αβαου
43 ασουφε ... ταβωζ 44 σωηλ 45 ακαβωζ pro ακουβ 46 σαμααν pro σε-
λαμι 47 κεδεδ pro γεδδηλ ... γαελ ... ρεηλ 48 νεχωδα 49 ουσα ... φισον
50 μανωμεριν ... ναφεισων 51 βακκουκ ... αφεικα 52 βασαδωε ... αρησα
53 βαρκουσ υιοι υιοι θεμα 54 νασουσ 55 αβδησελ pro δουλων σαλωμων
... σατει ... ασεφραζ 56 γεδθα 57 ατεια ... φασραζ ... ασεβωειν
58 ναζεινιν ... ασεδησελμα τοβ 59 και ουτ. ... θερμελεζ ... θααρησα
... χαρουσ ... εμηρ ... ηδυνασθησαν αναγγ. ... εν ισραηλ 60 λαχεια pro
δαλαιο ... τωβεια 61 ακουσ· υ. ζαρβελζει· ... AB απο θυγατερων ...

48 om και ante σαραβιασ

2 2 (2) ιρεουμ 43 υιου ασουφα 58 (3) potius ναζεινιμ 61 (2) vid.
ζερβελλαι

2 59 και] ita et Ti, b κὰν, quod
editoris non typothetae esse vide-

tur, quum bis, in fine et ab initio
paginae ita express. sit.

... AB εκλήθη ... εν ονοματι 63 αἰρεσσα 64 om ομου 65 om και pr. et αυτων sec. ... τριακοντα τεσσαρες ... αδοντες και ωδα 66 ¹ τριακοντα και διακοσιοι ημιονοι, ²³ om διακ. 67 αυτων (³ add. $\overline{\pi}$) επτακοσιοι 68 AB εν τω ελθειν 69 AB αργυριον μναι πεντακιςχειλαι ... ερεων pro ιερ. 70 και απο ... οι θανειμ

3 1 και οι ισραηλ 2 ο ιησους ... om ιερεις usque αδελφοι αυτου 3 om οτι εν usque γαιων 4 om αυτου 5 om τω κυριω pr. 6 AB ο οικος κυριου 7 τοις σηδαμειν κ. τ. σωρειν 8 AB εις ιερουσαλημ ... om αυτων ... om τους ποιουντας ... om εν οικω 9 ηνααδ ... AB om οι ante αδελφοι αυτων ... ^{1c23} om εν κυμβαλοισ 11 ^{1c3v12} ανθρωπολογησει ... εσημαινον φωνην μεγαλην ... om τη ... AB θμελειωσει οικου 12 και οχλος 13 ουκ ην λαος ... om του λαου ... om η φωνη

4 1 οτι οι υιοι 2 ειπαν ... ασαρεαδων 3 om αυτοι ... κυρος βασιλευσ 4 om τας ... om του 5 βουλομενοι διασκεδασαι 6 αστηρου εν ... AB εγραψεν ... ^{1c2} om επιστολην 7 ασαρδαδα ... om αρδασασδα sec. ... ερμηνευμενην 8 ραουλ βαδαταμεν κ. σαμασα ... αρσαρδα, it. 11 23 9 ραουμ βααλ κ. σαμει ... φαρεσδαχαιοι ταραφαλλαιοι αφρασαιοι. αρχουσι βαβυλωνιοι σουσυναχαιοι οι εισιν ηλαμαιοι 10 ασενναφαρ ... σωμωρων ... καταλοιπον 12 AB ιουδαιοι αναβαντες ... απο κυρου· εφ ημας ... ιερουσαλημ $\frac{1}{2}$ την αποστατην, ²³ i. m. $\frac{1}{2}$ πολιν ... om ην ... κατηρτισμενοι 13 οικοδομηθη 15 AB εν βιβλω ... AB φυγαδεια ... om γινονται 16 ^{1c23} γνωριζομεν ημεις (omisso ουν, ημεις sup. ras.) ... AB οτι εαν 17 ραουμ βαλγαμ κ. σαμεαισ ... AB φασιν 19 φυγαδεια 20 AB γεινονται (Α γιγν-) επι ιερουσαλημ ... AB εσπερας pro περαν ... AB διδοται 22 om οπως ... ^{1c23} περι του μη π. 23 ραουμ ... AB om βαλταμ ... σαμεσα ... AB γραμματεωσ συνδουλων ... αυτων· ... εν σπουδη 24 ζ. του εν ... AB αργων ... ετους δευτερου ... om της βασιλειασ ... AB του βασιλευσ

5 1 AB επροφητευσεν ... αδω 2 ιησους ο υιος 3 θαναναι ... σαδαρβουζανα, it. 6 6 6 ... AB τοια ... om τουτον 5 αιχμαλωσιν ... απενεχθη ... υπερ του αυτου 6 θανθανασ επαρχος ... om του ποταμου ... αφαρσακαιοι εν τ. ... δαρ. τ. β. c. seq. conl. 7 AB ρσην 8 ^{1c23} τοχοισ 9 γνωμην του οικοδομ. την χ. τ. και κατ. 10 γραψαι τα 11 κ. τουτο το ... οικοδομημενος 12 om του χαλδαίου ... οικον ελυσεν τουτον 13 κυρος βασιλευσ εζηκεν 14 om οικου του ... τ. αργυρα κ. τ. χρυσα ... (εξηνεγγεν) ... AB απο οικου ... AB εις ναον ... om εξηνεγγεν usque βασιλειωσ ... βαγασαρ pro σαβαν. 15 λαβε· πορευου ... εν οικω ... εις τον εαυτων τοπον 16 σαρβαγαρ ... θεου του εις ιερ. 17 εν οικω ... (^{1c23} βαβυλωσ) ... κυρου εγενετο γν.

6 1 om ταισ 2 (^{1c3} κεφαλεισ) 3 πρωτου ... om ο ... om οικος οικοδομηθητω ... τοπου ... om πλατος αυτ. πηχ. εξηκοντα 4 om κραταιοι 5 οικου θεου ... AB απο οικου ... om και εκομισεν usque ιερουσαλημ ... AB om ου 6 αφαρσαχαιοι εν περα ποταμου 7 om νυν ... om οι αφηγουμ. τ. ιουδαιων ... και πρεσβυτεροι 8 ετεση γνωμη ... μετα πρεσβυτ. ... AB οικοδομησαι 10 AB προσφεροντες ευωδιασ 11 και καταιρεθησ. ... ^{1c23} πληγησεσται ... κατ 12 καταστρεφει ... αφανισαι οικον θεου

3 2 (4) del επ αυτω 8 (3) del εν οικω του θεου ... τα εργα θεου οικω κυριου 9 εστησ ιησους (= εστη ο?) 13 ¹ ηκρουετο 4 12 κατηρτισμενοι 5 6 επιστολη ησ

61 εκληθη] ita Ti, b εκκληθη

3 13 ουκ] ita et Ti, b ουχ

4 10 καταλοιπον] ita et Ti, b

κατάλοιπον 16 γνωριζομεν] ita et Ti, b γνωριζωμεν

6 11 κατ] ita et Ti, b κατ

13 τανθαναι επαρχος (et A om o) ... σαβαρβουζαν ... AB θαρειος ο βασιλευς ... επιμελως εποησαν 14 οικοδομουσιν ... αδω ... ωκοδομησαν ... ασταρβα 15 οσ pro δ ... τη βασιλεια 17 χιμαρους ... AB αιγων περι α. 18 διαιρεσει ... AB επι δουλεια θεου του ... AB βιβλιου 19 ²³ τες-σαρισχ. 20 AB^{1c3d} εκαθερισθησαν ... AB και οι λευειται 21 AB οι υιοι ... πασχα απο ... χωριζομενος εισ ακαθ. 22 om κυριος ... καρδια ... οικου θεου

7 1 om ταυτα ... αρθασεσθα ... εσρας (ut semper in textu) ... ζαρειου ... ελκεια 2 σαλουμ 3 μαρερω 4 σαουια pro οζιου 5 πατρωου pro πρωτου 6 om αυτος εσδρας ... om κυριου 7 AB απο υιων ... ασαρβαθα 9 AB om πρωτου usque του μηνος του 10 κριμα 11 αρσαρ-δαθα 12 αρσαρδαθα ... om κυριου 13 om ο 14 νομου δ. α. του 15 AB χρυσιον ο βασιλευς ... ηκουσιασθησαν ... τ. κυριω τ. ισρ. του εν 16 ακουσι-αζομενων 17 AB παν ... AB επι θυσιαστηριου 18 ετι pro ει τι ... ηγαθυνθη 19 ενωπιον θεου 20 om σου 21 εγω γ αρσαρδαθα (= γαρ αρδαθα?) ... om και post ιερεις ... AB γραμματευσ του νομου του θεου 22 ^{1c23} om εκατον pr. ... οινου αποθηκων εκατ. ... om και εως ελ. βατ. εκατον 23 προσεχετε επιχειρησαι μη τι (²³ τε) εισ οικον 24 θεου του φορος 25 ω pro ως ... om σου post θεου 26 om τε quater ... ζημιαν βιου 27 AB ουτως post εδωκεν pon. ... δοξασαντος οικον ... om κυριου

8 1 αρθασθα 2 AB γηρσωμ ... τους pro αττους 3 σα^ανιαχια (²³) ... AB om και primum 4 ζαρια 5 om tot. vers. 6 AB απο υιων 7 ηλα ιωσηα ... ατελει 8 ζαβδεια 9 αδεια υ. ιεμα 10 AB om των ... om βακιν ... σαιειμουθ 11 και αζαρια pro ζαχαρια ... εβδομη-κοντα οκτω 12 ασταδ ιωναν υ. ακαταν 13 αδανεικαμ ... αλειφατ και ευεια ... om και μετ αυτων 14 υ. βαγοουθι και μ. αυτου ογδοηκοντα τ. α. 15 ευειμ ... παρενεβαλομεν 16 σαμαια ... ³ αλων ... αρεβ ... μεσουαμ ανδρας και τ. αρεβ χ. τ. εαναθαν (sic) συνιοντας (^{2c3} -νει-) 17 αρχοντος ... AB αθανειμ εν αργυριω τοπου ... οδοντας pro αδ. 18 σαχωχ ... ηλθο-σαν υιοι ... οκτωκαιδεκα 19 ωσαιαν ... AB απο υιων ... AB αυτων εικοσ. 20 ³ γαζειν et εδω ... διακοσιοι και εικ. 21 θουε ... AB ενωπιον θεου 22 χειρ θεου ... AB om τους sec. 24 τω σαρια σαβα ... αυτων δωδεκα 26 εζαχ. και π. 27 καφουδηθ ... οδον χαμανεμ χειλοι 28 ²³ σκευη τα αγια 31 ποταμου αουε (vid. aliquando θουε) ... AB ερυστα 33 νοαδει απο εβανναα 35 διελθοντες pro οι ελθ. ... εβδομηκ. και επτα ... ^{1c3} χιμαρρους ... ολοκαυτωματων omisso τω κυριω

9 1 ουκ εχωρ. ... φερσδει ... AB ο μωαβ. ο ... AB αμορει 2 αυτοις ... om εν αρχη 4 και εγω 5 om τας ... om κυριον 6 om κυριε ... om θεε μου ... AB εισ ουρανον 7 αιχμαλωσια εν 8 επισκευασατο ... AB ημιν pro ημας ... δουν. ημιν ÷ σωτηρισμα, ² i. m. ÷ στηριγμα, in textu litterae αγ superpositae sunt quasi legendum σωτήριαγμα, vel forte pro γ fuit σ, quod esset valde male expressum 9 AB ενκατελειπειν (AB³ εγκ-) ... ABS εν ιερουσαλημ 11 om λεγων 12 ABS δωτε ... απο θυγατερων 13 BS εφ υμας εν ποιημ. υμων ... πλημμελ. υμων 14 και γραμβρευσαι, ² improb. ρ obelo ... BS om των γαιων 15 κυρ. ο δ. ισρ. c. praec. conig. ... BS¹ om ιδου ημεις

7 14 επισκεψα|σασθαι 18 του αρτουριου 23 (4) ... γιγνεσθω ... προσεχε ... 8 lectiones ad vv. 16—19 vix legibiles 33 (5) vid. μα-ριμωθ ... (5) ¹ νωαδα 9 14 οτι εαπεστρεψαμεν

8 15 παρενεβαλομεν] ita et Ti, b παρεναβαλομεν

9 1 ουκ εχ.] ita et Ti, b ουχ

9 inde a κυριος ο θεος ημ. rursus incipit FA = S; S¹ = FA*, S² = FA**, S³ = FA**, S⁴ = FA**

10 1 ^{1c3} ἐπροσηύξατο ... ² προσηγορεύσεν, ²³ i. m. ἐξ ... BS κλαίων
 προσευχομενος ... ABS ἐκλάνσεν 2 ABS ἀπο λῶν 5 BS¹ om ἱερεῖς
 καὶ 6 BS om τῇ 7 φωνὴν ἰουδα ... ABS¹ om πασι τοῖς usque ἱερου-
 σαλήμ. 8 ^{1c23} ἀποκίας 9 οὗτος μὴν ... ABS ἐνατοσ 11 BS¹ αἰνεσ. τῷ
 θεῷ 12 om ἡ 13 τοπος pro καιρος 14 BS¹ ἀπο συναγωγῶν 15 ἀσὴλ
 ... BS¹ λαζεία ... BS ἐλκεία ... BS μεσούλαμ καὶ σαβαζαί 16 om μία
 18 εὐρεθῇ ... μεσσησὴλ ... ἱαρεμ. 19 γυναῖκ. αὐτῶν 22 BS ἐλιῶνα ...
 BS μαασαιά ... σαμαθλ 23 BS κωλεία ... BS¹ κωλείου ... φαδαία ...
 ἰσοδομ 24 BS ἐλεισαφ³ ... γέλλημ κ. τελλήμ 25 BS ἀμαμειν ... om καὶ
 ἀσαβία 26 BS μαζανία ... om καὶ post μαζ. ... ἰαθλ ... ἱαρεμμοῖς
 27 BS ζαδουία ... ἐλιῶνα ... ἀλαθάνια ... ἀμὼν ... ζαβαδαβ ... BS
 οἴζια 28 AB βαβεί ... ἰωανὰ|νιανὰ κ. ζαβου θάλει 9 βανουεὶ μελου-
 σαμ ἀλουμ ἀδαιασ οὐδ κ. σ. κ. μῆμων 30 φααδ μ. αἰδαινε (²³ εἰδ-) χαθλ
 βαναία ... μασα ... μαζανία ... AB βεσεθλ ... BS θανουεὶ ... μανασση
 sic 31 BS ἰεσσαία ... σαμαί 32 ABS¹ μάλουχ 33 om καὶ ... ἡσαμ
 ... BS μαζανία ... BS ἀζαζαβελ ... ¹ ἐλειφανεθ, B²³S ἐλειφαλεθ ... ἱερα-
 μειμ 34 BS¹ om καὶ ... ἀνεί ... μοδεδαία ... μαρεί pro ἀμραμ ...
^{3f2} θυγλ 35 βαραία 36 οὐιεχωα ἱεραμωθ 37 BS μαζανία ... μαζαν
 38 BS καὶ υἱοὶ σεμει 40 μαχαδ³ ... BS ναβουσεσει 41 ἐξερθλ 42 BS
 σαλουμ ... BS μαρία ἰωσηφ 43 BS θαμαθία ... BS σεδεμ ... ζανβιναδία
 pro ζεβενнас ἰαδαί

In eadem linea B ad librum sequentem pergit, nulla subscriptione
 et inscriptione interiecta, ut AS

(NEHEMIAS.)

1 1 σεχελου, aliquando σεχενλου 2 ἀπο τῶν ἀδελφ. ... ^{1c23} κατελι-
 πησαν 3 post χωρὰ add. ἐν πολεί ... B^{1c23}S καθεῖρημενα 4 AB ἐνωπιον
 θεου 6 ABS προσευχὴν δούλου ... ἐξαγορεύων ... ABS ἀσ pro αἰσ
 7 BS¹ om προσ σε 9 ABS υἱων 11 ABS¹ om κυρίε ... ABS ἀλλ ἐστὼ
 ... ABS εὐοδῶσον ... BS¹ εὐνουχος

2 1 ἀρσαθέρθα ... BS¹(^{tursus 4}) ἡν ἰνοσ 2 ABS post μετρίαζων om
 καὶ 4 AB¹ τοῦτο συνζήτησ 5 ABS εἰς ἰουδα 7 ^{1c23} om εἰ ... ἐπιστο-
 λας δότω μοι ... ἐπὶ ἰουδα 10 ^{1c23} om ο pr. et καὶ τωβ. ο. δ. ἀμμωνεὶ
 ... ABS ἡκεὶ ἀνδρῶπος 13 ABS κ. προστομα (sic) 14 BS τοῦ αἰνα 15 BS
 χειμαρρὺς 16 om καὶ τοῖς στρατηγοῖς 17 ABS om ταυτήν ... ^{1c23} δι-
 ωκοδομησάμεν 18 προσ λόγους ... (ἐκραταιώθησαν) ... ABS εἰς ἀγαθόν
 19 δούλος ἀμμωνεὶ ... BS εἶπαν ... BS¹ om δ³ 20 εὐοδ. ἡμᾶς ... οἰκο-
 δομησάμεν

3 1 ABS ἐλειτουργεῖ (AS -λίσ-) ... BS¹ πυργους τῶν ... ἀνανεθλ 2 ζα-
 βαουρ 3 ^{1c23} οἰκοδομήσαν ... ἀσαν ... ²³ καὶ αὐτοὶ 4 BS ἀκωσ ... om
 καὶ ἐπὶ χ. usque μαζεβελ 5 θεκωειν ... BS ἀδωρημ 6 ἰσανα ... ἰοεῖα
 ... βαδία 7 ABS om tot. vers. et usque πυρωτων v. 8 8 ἐκρατήσαν ...
 BS ἰωακειμ ... ἐως τειχους ... BS πλατεωσ 9 ABS ραφαία omissis υι.

10 5 ἐξρασ 17 μία

10 27 sqq. Saepe in his nomi-
 nibus BS quoad consonantes con-
 veniunt, non quoad distinctionem
 consonantium unum nomen forman-
 tium. In S plerumque singulae
 lineae singulis nominibus reservan-

tur, B nomina plerumque non se-
 parat.

1 9 υἱων] ita et Ti, b ἡμων
 11 εὐοδῶσον] ita et Ti, b εὐωδοσον
 2 18 ἐκραταιώθησαν] ita et Ti,
 b ἐκκρατ.

σουρ 10 ερωμαζ' ... BS ατουζ' ... ¹ ασβαναμ, ²³vid ασβανεαμ 11 BS φαβ ... BS ναθουρεμ 12 σαλουμ ... BS ηλεια 13 BS ^{cop} εωσ πυλησ 14 βη'αχαμ ... ABS οι υιοι 15 ABS om την δε πυλην usque μοχλουσ αυτησ 16 BS¹ om ημισουσ ... BS βησορ ... βη'αβαρειμ 17 βασουζ ... κειελα τω περιχωρου 18 ABS om και ... βεδει ... BS ηναδαλατ 19 AB μασφε 20 βη'τελισουβ 21 ακωβ ... βη'τελισουβ ... βη'τελεισουβ 22 αχεχαρ 23 AB om και tert. ... ABS αζαρια ... BS μαδασηλ ... BS¹ υιοσ 24 ABS ηναδαδ 25 φαλαλ' ... BS ευει 26 κα'τεινειμ ... ο πυργος εξεχων 27 ABS om και ... BS θεκωειν ... τειχουσ οφοαλ 28 οικου αυτου 29 ABS om και ... ^{1c23} om εκραττησεν ... αυτου ... εχενια ο φυλαξ' οικου της ανατ. 30 τελεμια ... BS ανουμ ... υιοσ σελε εκτοσ ... BS βαρχεια 31 σαραφει ... βη'θανα'ειμ ... BS¹vid ροβοπωλαι ... αναμεσον pro αναβασεωσ 32 AB και αναμεσον αναβασεωσ τ. πυλ. ... BS¹vid ροβοπωλαι

4 1 BS ηροουσεν αναβαλλατ' 2 ABS om αρα θυσιαζ. usque καυθεντασ 3 AB ειπαν ... ABS προς εαυτουσ ... ABS θυσιασουσιν 8 ABS om και ποιησαι α. αφανη 10 BS¹ και οχλοσ πολυσ 11 (φονευσωμεν) 14 BS¹ om προσ τ. στρατηγ. και 16 ABS τα τοξα κ. οι θωρακεσ 17 BS¹ αυτο το εργ. ... και μια 18 και οικοδομοι' ... επι οσφυν ... οικοδομουσαν 21 ^{1f*} αναβασεωσ εωσ του 22 ABS om εκαστοσ μ. τ. ν. αυτου

5 1 ABS και ην κραυγη 5 BS om και ab initio ... BS υι. ημων υι. αυτων ... δουλασ ... BS³ χειροσ 7 BS ο ανηρ ... ABS om α 8 ^{1c23} υμεισ κεκτ. ... BS¹ πωλ. τ. αδ. ημων ... ABS om και παραδοθ'. ημιν 9 om ο ... ABS¹ om των ε'θων 10 αυτοισ ... ^{1c23} δε 11 αυτοι ωσ ... B om και prim. et AB secund. ... BS¹ ελαιασ ... BS¹ om το ελαιον 14 αρσενα'α ... αδελφ. ημων β. 15 BS διδραχμα ... BS και εγω 18 om εξ ... ^{1c3} χιμαρροσ ... B^{1c2f3}S δουλια

6 1 B^{3f2}S αραβει ... εχ'δροισ ... BS¹ ωκοδομη'η 2 ενω pro ωνω 6 τουτο οικοδομεισ 8 ^{1c23} απεστειλασ ... BS³ ουσ συ λεγ. 10 BS και εγω ... δαλεια ... ABS¹ υιον ... BS μειταηλ (S μι-) ... ^{1c23} om και ante αυτοσ 12 τωβια 14 ^{1c23} αναβαλλατ ... BS νοαδια ... BS¹ των ιερεων 15 ^{1c1ust} εδουδ ... AB om μηνοσ 16 om παντεσ 17 BS¹ om αι 18 ^{1c23} ορκοι ... ^{1c3f2} η του σ. 19 επεστειλεν

7 2 ABS βειρα 3 (^{1c23} ανυγησονται) ... εγρηγορουντων ... κλεισθωσαν 6 ABS om ο 7 αζαρια· νααμια (²³ ναεμια)· ναεμανει. ... μαλδο· χεοσ' ... μασφεραν' ... βατοει (cf. S) ... BS ναουμ· 7 ¹ υιου, ²³ του pro λαου 11 BS om και ... ιωβ'β ... BS δισχειλ. οκτακοσιοι δεκα οκτω 13 ABS τεσσερακοντα· 14 BS ζα'θου ... BS οκτακοσιοι 17 εικοσιοκτω 18 αδεικαμ 19 βατοει 24 AB om υι. ασεν δ. εικοτιτρεισ 26 et 27 om hos vers. 29 καρι'ιαρειμ ... βηρωσ επτακ. εικοσιεισ 30 καταμαλ pro και γαβα ... AB εικοσιεισ 32 BS βη'ηλ κ. αλεια 33 ναβια α· ρ· πεντηκ. 34 BS om δυο 37 BS λοδαδια 38 σανα'νατ'· εννακασιοι τρ., ² partim eraso τ' fecit γ' 40 om εμμηρ 41 φασεδουρ' ασ τεσσερακ. 43 οι λευει υιοι ... ABS ιησου τω ... καβ'δεηλ ... θουδου'ια 45 ατηρ υιου ατηρ υι. ... BS τελαμων ... ακου (i. f. l.) 46 γαβ'χωζ 47 χειρα 48 σαλαμει

3 32 (10) κ. α. μεσ. etc. non A, sed S

4 3 (6) σιασουσιν 5 δοσ 12 παντων pro τοπων 16 λονχαι 5 6 ¹ ελυπη'ησαν 8 ημεισ pro υμεισ 15 αυτοισ pro αρτοισ 6 11 (6) οιοσ ο ανηρ 7 7 om και ante ρε'ελημα 26 (6) βα'ισαλεμ

4 11 φονευσωμεν] ita et Ti, b
φωνευσωμεν

5 15 BS διδραχμα] ita et Ti,
Ab διδραγμα

49 BS om υι. γααρ 50 BS ραεα ... AB ραων 52 μεσεινωμ 53 βακ-
 βου ... BS αρουμ 54 βασαωδ ... ABS μεειδα 55 BS σεσειραδ ...
 BS ημαδ 56 BS ασεια 57 AB σαφαραδ 58 BS γαδηλ 59 BS εγηνλ
 60 ναδινειν, ³ νλδεν- 61 BS αρησα ... BS ηδυνασθησαν 62 δαλεα 63 ελα-
 βεν ... ABS εκληθη 64 B¹⁰³S συνοδεια 65 ασεραδα ... ABS ο ιερειυ
 66 ^{13c2} τριακοσιοι οκτω 67 ουτοι % τριακοσιοι, ²³ i. m. % ⁷ ... (¹⁰²³ αιδον-
 τεσ et αιδουσαι) 70 χρυσουσ ^α ... BS¹ μεχωνωδ 71 εδθηκαν ... BS¹
 θησαυρον ... ¹ ετουσ του, ²³ ετουσ pro εργου, etiam S¹ ετουσ (εγουσ?)
 habuisse apparet, tacet Ti ... ABS χρυσιου δυο ... AB om τριακοσιασ
 usque διςχιλιδσ (cf. S) ... BS¹ μεχωνωδ 72 ABS ο λευειται

8 1 B^{1vid}S om εις alterum ... ABS ο ενετειλατο ... BS¹ om κυριος
 3 ¹ ημισουσ, ^{2c3} i. m. ¹ μεσουσησ, sic S³ 4 ABS^{2(s3)} ματταδιασ ... ανανια
 ... ουρεια (AS³ ουρια) ... ελκετα ... μαασαα ... BS¹ om και ασωμ κ.
 ασαβαδμα ... BS¹ om και μεσολλαμ 6 BS¹ om εσδρασ ... τον κυριον
 τ. δ. ... BS¹ om επαραντεσ τ. χ. αυτων 7 βαναα ... ABS σαραβια
 9 λευειται συνετιζον τον ... A^{vid}B εστιν κυρια, ABS τω δει 10 μεριδα
 ... ABS om κυριος 11 BS¹ om παντα ... οτι η ημερα 12 ^{1c3} πειν
 14 μωση 15 BS¹ σημαινουσιν ... ^{1c23} ενεγκετε 16 εν ταισ πλατ. 18 BS¹
 om κατα το κοιμα

9 1 ABS om και σποδω ε. κ. αυτων 3 BS om τη ... ABS om
 κυριου ... BS¹ om κυριω sec. 4 ABS om οι ... καδμητηλ· σαραβια υιοσ
 αραβια ... BS¹ om υιοι χωνενι 5 ²³ om και ante εωσ 6 AB om τον
 ουρανον και ... ^{1c23} συ προσκυν. ... στρατειαι 7 om κυριος 11 ^{1c23} ερη-
 ξασ ... ενωπ. αυτου ... BS καταδιωξαντασ ... (^{1c23} ερειψασ, ³ = b)
 15 ^{1c3} σειτοδοτειαν 16 BS¹ om και αυτοι usque υπερφανευσαντο 17 BS¹
 ανεμνησθησαν ... ABS συ δεισ 18 (^{1c3vid} αυτω ημερ.) 19 B^{2vid}S³
 αυτοισ και την οδον 20 ABS om εν 21 AB²³S ουχ υστερησαν ...
 ABS om αυτοισ ουδεν 22 βασιλεασ κ. λαουσ· και εμερ. ... AS¹ om
 βτισλ. ερεβων ... και την ωγ (sic edit.) 23 (ABS εκληρονομησαν)
 26 BS^{2vid}. non3 ηλαλαξαν 27 χειροσ δεικνοντοσ 29 BS αλλα ... om εν
 ταισ ... BS και εν τοις κριμασι σ. ... ¹ α ποιητ., ²³ i. m. ² ο 30 ηνωτι-
 σαντιο ... αυτοισ 31 ^{1c3} οικτειρμοισ ... ^{1c23} εποι. αυτοισ ... ABS om
 εις ... BS¹ om ει 32 (ολιγωδητω ²³ inseruer. ι, sed prius forte fuit
 ολωδ-) 34 ^{1c23} α μεμαρτυρω 35 om σου sec. 36 ABS εσμεν σημερον
 ... ABS om και τα αγαθα usque 37 αυτησ πολλοι

10 1 ABS om αρτασασα ... BS αχελια 2 ABS υιοσ σαραα ...
 AB ιερμια 4 5 τουσεβα· (pro αττουσ σεβανι) νειμ· αλουχειρμ· αμερα-
 μωσ· 6 τνατοδ· pro γανναδων 7 μιαιμειμ· 8 ναδεια· βελσεια· 9 BS
 ηναδαβ· B³ vid. ηναλαβ 10 ABS¹ om καλιταν usque 11 ασεβιασ 12 καντα-
 ζαχωρ· ... ζαραβια 13 BS βενιαμειν 14 φοροσ φααδμωαβ· (sic dist.)
 14 15 BS βαναασ· ... γαδβηδαιε· δαναβαγοσι· 17 BS αδην· ... αδουρ·
 18 ABS οδουα· 19 αριφα. ναδωδ βωναι· 20 BS βαγαφωσ ... ABS
 μεσουλαμ ηζειρ· 21 BS σαδδουκ· ... BS¹ om ιεδδουα 22 ανανια pro
 αναν αναα 23 BS ωσηδ· ... BS ασουδ 24 φαδαε ισω· 24 25 βηκρα-
 ουμεσα· βνιαμα· ατια 26 και αρα· ανανην· 26 27 αμμालουχηραμ·
 29 BS om και primum ... και φυλασσεσθαι ... BS¹ εντολασ ημων ...

68 69 (22) τριακονταπεντε 8 4 (3) del· μεισαηλ ... 17 εποιησα
 9 35 (αδωσυνη) 10 28 (12) συνιων

9 23 εκληρονομ.] ita et Ti, b
 εκκληρον. 31 οικτειρμοισ] b οικ-
 τοιρμ., Ti οικτιρμ.

10 4 seqq. nomina in B plerum-

que punctis separantur. 29 Ti ἡνάμ,
 b habuerat ἡνάμ, sed cal. correxit
 ἡράμ

AB και κριμ. ... ABS¹ om και τα προσταγμ. αυτου 32 ποιησομεν pro στησ. ... BS οικου θεου ημ. 33 οικου θεου ημ. 34 om απο ... περι το θυσιαστ. του θ. η. ... γεγρ. εν βιβλιω· 35 (ABS πρωτογεννηματα bis) ... om κυριον 36 om των ante βων 37 ^{13c2} ιερουσι εις ... om το 38 BS¹ om υιοσ 39 οισουσιν ... και οι λευειται απαρχασ

11 1 BS¹ ελαβουσιν 3 BS³ εκαθισεν αυην ... BS¹ om και οι ναδι- ναιοι 4 αδεα· ... αζεδ ... BS μαλελημ· ... ABS om των 5 BS υ. χαλεα υ. οζεια υ. δαλεα ... BS^{corr} ιωρειβ ... θηζεια ... δηλωνε· 6 σερεσ pro φαρ. 7 αμεσουλα ιωαδ ... BS φαλαια ... κοδια ... μαγαηλ ... AB αιτιηλ 8 γηβη 9 AB ιουδας ... BS επι της 10 δαδεια ... ιωρειβ 11 BS ελκεια ... μεσουλαμ ... απωρωχ pro αιτω 12 ABS και αδελφοι ... BS¹ om οκτακοσιοι usque φαλαλια υιου 13 ABS¹ om και αδελφ. αυτου ... ABS¹ om υι. μεσαριμιθ υ. εμμηρ 14 ABS¹ om υι. των μεγαλ. 15 ABS σ. υιοσ ασουβ υιοσ 15 17 εξερει· και μαθανια ... BS υι. μαχα ... ωβηβ 22 ABS βανει οζει ... ασαβ τ. αιδοντ. (^{2c3} αδ-) 24 παθαια 25 BS¹ καριαθαρ 27 30 βεηρσαβες bis 31 απο γαλαμαχαιμασ

12 1 BS¹ αναβαινοντες ... ABS ιερμια (B²³S -εια) ... εσδραμ· 2 αριαμ· αλουλ· 7 ABS om οι 8 BS³ ιουδα ... BS μαχανια ... BS³ αδ. αυτου 10 και ελειασειβ· 10 11 ιωδα bis 12 μαρεα pro αμαρ. ... BS¹ om ανανια 14 ABS μαλουχ ... ABS¹ om omnia inde ab ιωναθαν usque v. 21 ναθαναηλ 22 ιαδου pro ιδουα ... BS αρχοντες πατριων 23 ABS υιοι λευει (Α λευι) 24 AB και αρχοντες ... BS¹ αβια ... BS και οι αδελφοι ... μνηεν (cf. AS) ... ABS om εν ... AB εφημερια προσ 26 ιησου ειωσεδεκ ... BS¹ om και prim., B et tert. ... ABS ο γραμμ. 27 AB εν θωλαθα ... ABS¹ om και κινυραι 29 οικοδομησαν 31 ABS¹ om και εστησαν usque κοπριασ 32 ABS επορευθη 33 BS ζαχαριασ pro αζ. ... ABS om και sec. ... μεσουλαμ 34 ABS om και primum ... BS σα- ρριαχ pro σαμ. 35 ABS om των prius ... BS¹ ιωαναν ... ναθαν·α 36 ABS¹ om γελωλ usque ανανι ... ABS om του pr. ... εμπροσθ. αυτου 37 BS om και ante ανεβ. ... πολεων ... BS εωσ πυλησ 39 ABS¹ om την ... ABS ιχθυηραν ... BS ανανηλ 44 ^{1c23} επι τοισ [1 salt. vid. τοισ] λευει- ταισ 47 BS¹-om κ. εν τ. ημερ. νεεμιοι

13 2 AB και εν υδατι ... BS εστρεψεν 4 (ενγειων) 5 AB εποιησ. αυτω 5 ¹ om, ^{2v13} suppl. γαζοφυλακιον μεγα usque 7 ποιησαι αυτω i. m. inf. cum. var. seqq. το προτερον ... μανααμ ... BS απαρχαι 6 αρσασαθα ... BS μετα τελος ημερων ... ητησαμ. τον βασιλεια 7 εν πονηρια om η εποιησ. ελ. τ. τωβια 8 (^{1c23} σφοδα) ... om εξω 9 εκαθαρισα i. f. l. ... ²³ μανναειμ 11 ABS¹ om τοισ στρατηγοισ ... εστησαν 12 ιου- δασ 13 BS σαδδουκ ... φαλαια ... ναθανια 14 εν αυτη 15 ^{1c23} φερον- τεσ bis, S¹ sec. loco ... B^{1c23}S¹ επιγεμιζοντες 16 BS³ εν τω σαββατω 17 ο πονηρος ουτος· 19 πυλαι ιερουσαλημ ... om και ειπα prius ... εκλεισα ... ABS¹ om εωσ ... ABS¹ om εκ τ. παιδ. μου 21 ου pro ου 22 αγιαζοντες ... προσ ταυτα· c. praec. coni. 25 εκαταρασαμην ... ABS om κ. εμαδαρ. αυτους 26 (ABS ουκ ην) 27 και αι υμων ... ABS³ ακουσομεθα 28 ABS¹ om του ουρανιτου ... αυτους 29 ABS διασηκης

Subscriptio: BS εσδρα β; in medio pagellae nomen instauratoris codicis, ut videtur, nempe Clementis monachi apparet + Κλήμης μοναχός +

39 (οιτου) 12 8 (27) del ιωαδε (?)
μαχουσ εαν δευτ. εκτ. τ. χ. μ.

13 21 dittographice εκτενω την

35 πρωτογεννηματα bis] sic et b, Ti
scripsit πρωτογεννηματα

13 26 ουκ ην] ita et Ti, b ουκ ην

ΤΩΒΕΙΤ.

Inscriptio: τῶβειτ

1 1 τῶβειτ (sic semper) τ. τοβηλ ... ABS νεφθαλειμ, item 2 4 5
2 δικαιοσύνη 6 prius vid. fuisse εν ιεροσολυμοις ... (AB γεννηματων it. 7)
... τας|προκουριας (sic i. f. et ab initio lineae) 7 ^{1c23} δυσιαστ. των
γεννημ. ... AB λευει ut semper ... AB εν ιεροσολυμοις 8 τοις καζηκει (³ non
inst. τ) 10 om μου post γενουσ 14 om και ab initio ... ²³ μηδεια εν etc.
15 et 18 αχρηειλ pro σενναχρηειμ bis ... ηκαταστατησαν 17 περιμμενον
18 ABS απεκτεινεν 20 τῶβειτ 21 ABS ημεραι ... AB ο υιος ...
εκλογιστειαν 22 σαχερδ. υιος εκ δ.

2 1 om και extr. 2 AB ον εαν 3 AB²³ εστραγγαλημενος 6 verbis
citatis 7 7 7 ab init. lin. add. 10 λευκωμ. εις τους οφθαλμοις (sic) μ.
(tac. comm.) ... ελλυμαιδα

3 3 om με 4 om και prim. 5 AB om και sec. 6 om ενωπιον ...
ηκουσα λυπη 7 μηδεια 8 ασμοδανς ... AB^{1c3f2} ωνασθης 9 AB ημας
μαστειγοις (³ -τι-) 14 ^{1c23} αμαρτιας και ανδρος 15 ^{1c3v12} ουκ υπαρχ.
... AB και ελεησ. με κ. μηκει ακ. 16 AB^{1c2} προσευχης 17 ασμωδαν

4 4 ^{1c3} εορακεν 5 om και primum ... ^{1c23} om αμαρτανειν και
7 και μη αποστρεψ. 8 AB ως σοι υπαρχει ... AB κατα το ολιγον
10 εασει ελθειν pro εα εισελθ. 12 AB πατρος pro πατερος 14 AB αλλα
19 AB βουλαι ενωδωθωσιν ... AB αλλα αυτος ... ο pro ον ... βουλονται
20 επιδεικνυω ... γαβρεια ... μηδεια

5 5 AB μηδεια 11 πατριδος ... AB συ ει 14 AB²³ πατριαν
επιγν. ... AB ιαζαν ... σεμεου ... (AB γεννηματων) 15 αλλ ειπον 17 om
και ab initio ... AB om τουτου

6 3 ^{1c23} καταπειν 6 AB εως ηγγισαν 7 AB το ηπαρ και η καρδια
8 δε pro δε ... συ μηκει 11 ραγουηλω 12 AB γυγακια οτι ... συ
pro σοι 13 AB υποστρεψωμεν ... ποιησωμεν ... AB οφειλσει (Α οφιλ-)
15 ^{1c23} ουκ υπαρχει 18 τον αιωνα sine εις ... αυτη σφοδρα

7 2 AB om ραγουηλ 3 ειπαν ... νεφθαλει 4 om ειπον usque 5 οι
δε 7 AB om υιος 8 ²³ εκλαυσεν 9 ^{1c3} τῶβειας, it. 12 9 6 10 2 7 9 13
10 τῶβειαν, it. 8 1 4 ... υποδειξω την αλ. 11 AB^{2c3} απεδνησκοσαν ...
om την ... AB^{1c23} εχων 13 εσφραγισαντο 14 ²³ ηρξατο 15 AB^{1c2}
ταμιον ... εισαγε

8 4 ημας ελεηση 7 αλλ επ 12 AB^{1c3} ειδεδωσαν 15 ^{1c23} om κα-
ζαρα και αγια ... κτισ. σου παντες 16 ^{2vidc13} ευφρανας 17 ^{1c23} υγεια
... μετα ευφρ. 21 AB μετα pro μελ. ... ^{1c23} υγεια

9 2 μηδεια 3 AB^{1c23} ομωμοχεν 6 ^{13c2} ηλθσαν

10 2 AB διδωσιν αυτω 7 ^{1c3vid} διελιπανε ... ²³ om τω 8 εξαπο-
στελλω 9 ²³ λεγει ουχι εξαποστειλον (cf. Α) 10 κτηνη αργυριον 12 απο-

1 1 (26) del βιβλιος ... 3 17 (2) ¹ λιπεισαι 4 20 υποδειγνυω ...
(1) γαμαηλω] μ obelo crit. not. 6 18 (4) ¹ προσπορευση 7 11 ¹ παι-
δαριον 8 15 (6) del om εν ... 9 3 ομωμοχεν

De ordine librorum in B vide
Prolegomena Tischendorfii, de S
per librum Tobit non collato vide
Monitum meum

1 6 et 7 γεννηματων] ita et b

bis, Ti scripsit γεννηματων, it. 5 14
7 εν ιεροσολυμοις] ita et Ti, b εν
ιερος.

3 9 ημας μ.] ita et Ti, b υμας

καταστήσει ... AB om και post παρακαταθήκη 13 AB^{1c23} ευδοκωσεν ...
1c rec. man. εγγισ. αυτον

11 1 αφηκεσ 5 ερχομενον ειπεν 9 AB om αυτου 13 "αγγελοι σου
"οτι 14 AB μηδεια 15 1 τωβειασ, 23 τωβειτ, it. sine corr. 16 pr. l.
18 AB επτα ημερας

12 3 AB^{1c3v12} αγιοχεν 5 AB om και υπαγε υγιαινων 6 και pro tote
... om και ante μεγαλωσυν. ... υψοιν 7 1c3 ουκ 9 om γαρ 10 AB
εαυτων 12 AB συμπαρημην (A συν-) 18 AB θεου υμων 21 om ετι
22 AB και εξομολογουντο (A εξωμολ.)

13 2 AB^{1c23} ελεα 6 εν ολη καρδ. ... om υμων sec. ... AB κρυψη
... σωματι pro στομ. ... AB εδνη αμαρτωλων (c. sq. ci.) ... η pro ει,
3 non inst. 10 οικοδομηθη σοι 13 AB^{1c23} χαρητι 14 1c3v12 om πρσαις
... ευφρανθησεται 15 η ψυχ. μ. c. praeced conl. vid. ... ευλογει ...
σαππειρω ... om εν 17 AB om εν

14 4 23 μηδειαν ... μηδεια 5 οικοδομηθησεται % ενδοξωσ, 23 i. m.
add. % εις πασας τας γενεας του αιωνος οικοδομη et in textu 3 ενδοξω,
cf. A 6 om και ante κατορυξουσιν 8 (πα|τωσ) 9 1c3 ην pro η 10 αδαμ
pro αμαν bis 11 AB αυτου η ψυχη ... AB εβασεν 14 om εικοσι 15 om
και ante εχαρη

Subscriptio: AB τωβειτ

ΙΟΥΔΕΙΘ.

Inscriptio: ABS ιουδειθ

1 1 S τη μεγαλη πολει 2 S¹ ωκοδομ. εκβατανα, S³ εκβατανων (S²
ut b) ... AS^{2c3} om και ante κυκλω ... S πηχεων sec. et tert. loco ...
S¹ om και τ. πλ. α. π. πεντηκ. 3 S πυργ. αυτης κατεστησεν επι τας
πυλας α. πηχεων 4 S¹ διεγυγηρμενας ... S εξηκοντα pro εβδομ. ... ABS
το πλατ. αυτης ... S πηχεων τεσσαρακοντα (-σερ- et AB¹) ... S¹ εξοδον
... B δυναμεωσ δυν. α., S¹ των αρματων αυτων omissis reliquis usque
ad f. v., S² δυναμεων δ. α. και αρματων αυτου ... B και αι διαταξ., S²
x. εις διατ. 5 BS om ο ... AS εστιν πεδιον (A παιδι.) ... B om εν, S
om εν τ. οριοις 6 S¹ om προς αυτον ... S ante παντες add. εις πολε-
μον ... S¹ om την οριν. x. π. οι κατοικ. ... S¹ om και πεδιω, S² suppl.
και τα παιδια (cf. A) ... ABS² αριωχ ο β., S¹ αριασε βασιλειωσ ... S
συνηχθησαν ... ABS om σφοδρα ... S¹ χεσλαιουδα, S² χελαιουδ 7 ABS¹
om ο ... S¹ ιαμνιαν, S² την περσιδα και ιαμν. ... S¹ om προς δυσμ. τ.
κατοικ., S² suppl. προς δυσμ. και ... B την κελικιαν ... S¹ om δαμασκον
τον, S² suppl. και δαμασκ. post λιβανον ... S om και αντιλιβανον ...
AS της παραλιας 8 S και τοις εν ... B εσερρημ, S εσδρηλων 9 S¹
εωσ εις υλμ. ... B βαιτανη, S βατανη ... AB χελουσα, S χεσλουσα ... S
χιμπαρρουσα pro ποταμ. ... S την pro γην 10 S¹ om επανω usque ελθειν
11 S την γην (πασάν) το ρημα (sic) ... ABS om του ... S συνηλθουσαν

11 6 (5) 1 vid. ανοισει 17 (2) αχαιαχαρος 12 3 αγιοχεν
1 6 τριγιν

12 22 και εξ.] b habet και, Ti
omisit

1 11 S (πασάν) Ti: „Utraque

signa a C^b posita videntur, nec
aliud sibi volunt nisi vocem de-
lendam esse. Neque enim solis

... AS ανηρ εισ και απεστρεψαν ... S ατιμ. προσώπων 12 S και κατα της β. ... S¹ εκδικήσει ... S δαμασκου ... S¹ om συριας, S² suppl. συρ. και ... B ρομφ. αυτους κ. ... S² om και ante παντας ... B εν τη μωαβ ... B ιδουμαϊαν ... S εως ελθειν 13 S τον βασι. ... S πασαν δυναμιν ... S¹ τα χρηματα pro παντ. τ. αρμ. 15 B^{1c23} S¹ σιβυναις ... ABS εξωλεθρυσεν (B³ -λοψ-) ... S ημερ. ταυτης 16 B om και πας usque αυτος

2 3 AB (non S) ολεθρυσαι 5 S om συ ... S om του ... S om εισ ... S¹ om και πληθος ... B¹ μυριαδας, AB²³ S² χιλιαδας (S χειλ-), S¹ χειλιαδες 6 S εισ υπαντησιν πασης της γης επι δυσμας 7 B^{1c23} om απαγγελεις αυτοις ... S² ετοιμαζ. μοι 8 AS φαραγγ. αυτων ... S πας χιμαρρους ... ABS om αυτων (sec.) 10 S¹ αυτους pro σοι εαυτ. 11 AS σου του δουναι 12 S ζω ... S² οσα λεαληκα 13 B αλλα ... S στρατ. κ. τους σατραπας (S² add. και επιστατας) της δυν. 15 AS καψ. προσεταξεν α. ... S δωδεκα 16 S πληθος πολему 18 S¹ om εξ οικου usque σφοδρα ... B om πολυ, S² πολυν 19 S και η δυν. αυτ. πασα 20 S om ο ... S ως η ακρις ... S συνεξηλθεν 21 B επηλθον, S² εξηλθον ... S¹ βαιτουλια, S² βεκτιλεψ ... ABS επεστρατοπεδευσαν (A -παιδ-) ... S απεναντι pro απο βαικτ. πλησιον ... S ορους εν αριστ. 23 AS τους φουδ ... AS επρονομευσεν ... AB υιους παντας ρασσεις, S αυτους παντας και τους υιους ρασσεις ... S¹ μαχη pro ισμαηλ ... S om τους ... B χαλδαιων, AS χελεων 24 S κ. διεβη τ. ευφρ. κ. παρηλθεν ... AS κατεσκαψεν ... S χιμαρ. χειρων ... S επι την θαλ. 25 S προκαταλαβετο τα ορη ... S ιαφεψ του προσ 26 ABS μαδιαμ 27 B om και ante τα ποιμν. ... S εδωκαν ... S αυτων στοματι 28 AS επεσεν ... BS om ο bis ... S φοβ. αυτου κ. τρεμ. επι ... AS κ. εν τυρω ... B^{1c23} ασσουρ ... S¹ τουρ και αμμαν, S² σουρ κ. τους κιναιους κ. π. τ. κ. ιερμκα ... S κ. τους κατοικουντας ... S ασκαλ. και γαζη

3 2 S¹ οιδε pro ιδου ... S παιδ. σου παιδες ναβ. ... S¹ παρεκειμεθα ... S¹ om σου ... S om χρηση ημ. καψ. αρεστον ... S εν προσώπω 3 S om και παν usque σκην. ημων ... S² χρης. ημιν ... S καδο αρεσκει σ. 4 S om και pr. ... B δουλοι σοι 5 S ανδρ. της πολεως 6 B εφρουρωσε ... B ελαβον 7 S¹ περιχωρ. αυτης 8 S οτι ην pro και ην ... ABS δεδομενον ... BS εξωλεθρυσαι ... S τους φορους [= φοβους? Gen. 31 54] pro παντ. τ. θεους ... S om μονω ... B λατρευωσι ... S και πας. αι φυλ. κ. αι γλωσσαι α. επικαλεσονται 9 B εσδρηλων, S¹ εσδρηλων ... S¹ om η εστιν usque ιουδαιας 10 ABS κατεστρατοπεδευσαν (S -παιδ-) ... S γαιβαν ... S στρατιαν pro απαρτ.

4 1 S¹ om τοις εννεσιν ο ... S om παντα 2 AS om σφοδρα alter. ... S κυριου του θεου 4 B κωνα, S¹ κωλα ... B βαιλμιν, S αβελμιν ... S χαβα ... S¹ αρασουσα 5 AS ετιχισαν 6 S¹ ηκουσεν pro εγραψ. ... S¹ om ος ην ... ABS¹ om εκειναις, S¹ et εν ... B βαιτουλουα, S -λια ... S om και βετομεσδ. η εστ. επ. εσδρηλων ... B βαιτομαισδαιμ ... B εσρηλων ... S om του πεδ. τ. πλησιον 7 S ην οδος εισ ... S διακ. τους προβαινοντας ... S om της ... S¹ αναβασειωσ, AS² διαβας. ... S om τους παντας 8 S om ιωακιμ 9 S εβοησαν ... AB εκτενεια bis ... S εταπινωσαν ... S¹ om εν εκτεν. μεγ. sec. loco, S² suppl. νηστεια μεγ. 10 AS παρ. και μισθ. ... S αργυρ. και επεψ. 11 ABS γυνη και ... B om τα ... BS om και ... S¹ om οι κατοικ. εν ιερουσ. ... S επεσαν

16 πολυν (sic) σφ. ... ¹ ραμυθων 2 25 ¹ αντιστατας

punctis παν substitutum dixerim.
Cur non? et primo παν cum se-

quenti το ρημα coniungi voluit corrector

12 B^{13vid c24} περιεβαλλον ... S ανεβροσαν ... S om εκτενωσ ... S γυναικ. αυτων ... S¹ om αυτων post κληρον. 13 B¹ εσειδεν, ²³ ως ειδεν, S¹ εισιδεν, S² ιδεν ... S παση γη ιουδα και οι εν ιερ. επεσον κατα 14 S¹ om ο μεγας ... S om ιερεισ usque κυριω ... S περιεζωσμ. σακκουσ ... S προσφεροντες ... S om και τας usque λαου 15 AB παν οικον

5 1 S της δυναμειωσ ... S¹ κατα τας pro και τ. 2 S om και π. σατρ. τ. παραλιας 3 S om δη ... S οι υιοι ... S λαος ενκαθημενος ουτος ... S καθεστηκην βασιλευσ επ αυτων ... S om ηγουμ. στρ. αυτ. ... AB στρατιας (A -ειας) 4 S απαντ. μου 5 ABS δη λογ. ο κυρ. μου 8 BS om και ab initio ... S δε εκ της οδου ... S om θεω sec. 9 S κατοικησαν 10 S ο λιμοσ τ. προσωπ. τ. γ. χαν. ... S om του 11 AS κατεσφισατο ... S πηλω pro πονω ... ABS και πλινζω ... AB om και ... AS ετατινωσεν (A -πει-) 12 B om πασαν την 15 S οικησαν γην αμ. ... AS τους εσεβων ... S ante εξωλεθρευσαν (sic ABS) add. και παντας 17 S εως ου ουχ ... AB ην μετ αυτων τα αγαθα, S μετ αυτ. ην τα αγ. ... S οτι ο θεος 18 AB εξωλεθρευθησαν, S εξολεθρ. ... B^{1c23} ουχ ηδιαν, AS ουχ ιδιαν 19 B om και sec. ... S¹ οτε ην 21 B ει δ' ουκ ... S εδνει τουτω ... AS παρελθτω ... AB om μου ... S om κυρ. αυτ. και ο ... AS εισ ονειδος 22 AS λαλων αχιωρ (A -χει-) ... S¹ om περιεστωσ και ... S om παντες 24 AS εισ καταβρωσιν ... B στρατιας

6 1 ABS συνεδριας ... B om και ante ειπεν ... BS om ο ... BS και πρ. π. υ. μωαβ post αχιωρ v. 2 pon. 2 S² post αχιωρ add. εναντιος (primo -ιον) παντος δημου αλλοφυλων ... B^{1c23} om του ... ABS επροφητευσας ... B οτι θεος ... S τις θεος ... S αυτοσ εξαποστελει ... ABS εξολεθρ. 3 S αλλα ... S ουκ 4 S om εν αυτοις ... B ορια pro ορη ... S πλησθησεται ... S om αυτων post νεκρων ... S απαντησεται ... S του ποδος ... B αλλ ... S απωλια ... S ναβουχοδ. ο βασι. ... B om ο ante κυρ. ... S του στοματος pro των λογ. 5 ABS αμμων ... S ως ελαλ. ... ABS οψη ... S om ετι 6 BS στρατιας ... S² εν ταις τραυμ. ... B^{1c23} επιστρεψωσιν 7 B¹ οι δουλ. μ. εισ τ. ορ. κ. θησ. σε bis scrips. ... S om σε sec. 8 ABS εξολεθρ. 10 S αυτω pro εν τ. σκη. αυτου ... S βαιτουλουα (sic abhinc semper 11 14 etc.) ... S παραδουν. αυτον 11 S om αυτον sec. ... S εισ pro επι 12 S (και ωσ) ... B ειδαν ... BS επηλθον ... ABS εβαλλον 14 ABS οι υιοι 15 ABS^{1c23} οζειας (¹ fere ubique -ει-) ... B^{1c23} S μειχα ... ABS χαβρεις ... S¹ γοδονιου ... BS χαρμεισ ... B υι. μελχειλ, S¹ ο του σελλημ 16 B συνεκαλεσεν ... S¹ πρεσβ. ισραηλ, S² πρ. της πολεωσ non deleto ισραηλ ... S λαου και 17 B^{1c23} συνεδρειας ... ABS εμεγαλορημονησεν 18 S κυριω τ. ζ. 19 S επιβλεψον pro κατιδε ... BS υπερηφανιας

7 1 ABS τη δε επαυρ. ... BS στρατια ... S και pro οι ... AB βαιτουλουα, B abhinc semper exc. v. 6 2 AS om ανδρων sec. ... S¹ οκτω, S² ρχ pro εκατ. εβδομ. ... S ιππων ... B om και post αποσχ. 3 S om επι pr. ... ABS δωσαμεμ εως ... AB βελβαιμ, S αβελβαιμ ... B μηκ. εως β. ... BS εσδρηλων 4 B ειπαν, S ειπον ... S¹ πλησ. αυτων ... S¹ πολεμικ. αυτου et om και ανακ. π. ε. τ. π. αυτων ... S¹ om ολην ... S om εκεινην 6 S om των ... S¹ om οι ησαν εν β., S² suppl. οι ησ. εκ βαιτουλουα 7 BS om αυτων sec. ... S αυταις ανδρας πολεμιστας 8 ABS om οι prim. ... ABS om των ... S om της 10 AS om αυτων

5 18 (7) del οτε δη ... 6 5 αδικια σου ουκ

6 5 ABS αμμων] ita et Ti, b | textu, in Comm. mendose: „γοδο-
αμμωμ 15 S¹ γοδονιου] sic Ti in | νιου: C^a γοδοινηλ“

sec. 11 S πολ. μετ αυτων ... S² ως ανηρ 13 S οτι ... S ανοικουντες ... ABS πολ. αυτων ... S επ αυτας εισ την προφ. 16 S ολοφερνους, it. 26¹ ... B συνεταξε, AS -ξεν ... ABS καδα 17 S προκατελαβον 18 ABS οι υιοι ησαν ... BS εγρεβηλ ... S¹ μουχμουρ, S² μουχμουρ ... B στρατεια ... S επεκαλυψαν ... B^{1c3}S απαρτεια 19 S κυρ. τον θ. 20 BS om τα ... B¹ τριακ. τεσσαρες (S λδ) ... B^{1c3} εξελειπεν ... S² εξελιπαν των κατοικουντων ... B^{1c3f2} πειν bis 2 ABS¹ ηδυμησεν ... ABS om αυτων sec. ... S οδων pro πυλων 23 S και επι τους ... S παιδια ανεβοησ. ... B om παντων 24 BS υμων κ. ημων ... ABS om των 25 BS εστιν ο ... S βοηθων ημιν 27 AS γαρ ημας γεν. ... S¹ ψυχ. υμων ... S εκλιπουσας 28 S διαμαρτυρομεθα ... S ως pro ος ... S om μη 29 AS εμμεσω 30 S ημερας πεντε 32 S οικ. εαυτων ... BS¹ απεστειλεν, S² -λαν

8 1 S (cf. A) ελχεια υιου ανανιου υιου γεδσων υιου ραφαιν υιου αχιτωβ υιου ηλειου ... S εναβ ... S σαμαμιηλ ... S σαρισαδαι 2 S εκ της φυλ. 3 AS επι τους δεσμευοντας τα δραγματα ... S¹ om και επεσ. επι τ. κλιν., S² suppl. ut A κ. ε. ε. τ. κλινην αυτου ... ABS βαλαμων 4 AB τεσσαρες, S δ 5 B εποιησ. αυτη ... S επ αυτη 6 AS ενηστευσεν ... ABS της χρηρευσεως ... B^{1c23} om και νομηνιων ... S om και ante eort. 7 BS post σφοδρα plenius dist. ... S υπελιπετο ... S ο ανηρ αυτ. μανασσ. ... AS¹ εμεινεν 9 B^{1c23} om τα pr. ... AS εν τη σπανει ... B ος pro ως 10 S¹ υπαρχ. αυτη ... ABS om οζαν και 11 AS om εν prim. ... B βοηθιαν, S βοηθειν ... ABS υμιν 12 ABS¹ ιστατε (B -αι) ... B^{1c3} εμμεσω 14 AB διαλημψεσθε, S καταλημψεσθε ... AS εποιησεν παντα ... S εραυνατε ... B κυριον θεον 15 ABS ολεθρευσαι 16 BS ουδ ως 17 B ην pro η 18 S ουτε πολισ ουτε δημοσ 19 S επεσαν 20 AS εγνωμεν ... S ουδε ... S¹ απο του εθνους, S² το εθνος voluit, εθνους non tetigit 21 AS εκζητησει ... S κυριος την ... ABS αιματος pro στομ. ... S παντων pro ημων 24 S¹ τ. αδελφ. αυτων ... BS επεστη- ρισται 25 S² δια pro παρα ... S παντα ταυτα 26 B^{1c2v14} ισακ ... S (cf. A) ποιμενοντος τα 27 S¹ om της 28 AS εν αγαθη κ. 29 S¹ ση μεριμνη (!, scribe σημερινη¹ Fritsche) pro σημερον ... B αλλ απ 30 ABS αλλα ... AS δεδιψηκεν ... AS ηγαγκασεν ημας ποιησαι ... BS επαγαγειν ... ABS εφ ημας ορκον 31 S ει συ ... S¹ om κυριος ... S ημιν τον ... S² εισ πλησμονην εισ πληρωσιν ... S σακκων (!) ... S εκλιφομεν omissio επι 32 S τοις υιοις 33 S² post εν ταις add. ε (= πεντε) 34 S εξεραυνησεται ... AS αναγγελω pro ερω

9 1 S² εδετο ... B εδεδουκει, S ενδεδουκει 2 B¹ μητρην usque εγυμνωσαν bis scrips. 3 S¹ om αρχοντας ... AS om αυτων sec. ... B τ. απαι. αυτων απατηθεισαν, AS την απαιτην απατηθεισαν ... S επι δυ- ναστας 4 B θυγατερες ... S υιων ισραηλ των ηγαπ. ... S (non B) ο θεος prius c. antecedd. conig. ... AB om ο ante εμος 5 S om και ante τα μετεπ. 8 S συναρξον pro συ ραξ. ... S και μιαναι ... ABS om και ante καταβαλειν 9 S εισ την υπερηφ. 10 S¹ post θεραπ. αυτου pergitt (cf. v. 9) θραυσον αυτων την οργην σου εισ κεφαλας αυτων αποστειλον την οργην σου εισ κεφαλας αυτων δος εν χειρι μου της χηρας ο διενοησθη θραυσ. αυτ., S² θραυσον usque διενοησθη del ... (BS αναστεμα) 11 S¹

7 13 (4) εκδ. τ. πολ. αυτων 9 10 ut Ti αναστημα

8 7 BS post σφοδρα plen. dist.]
b σφοδρα. και, Ti σφοδρα, και
9 10 BS αναστεμα] ita et b,

Ti scrips. αναστημα et adnot. „ed.
Ro. invito cod. αναστεμα.“ Certe
Cozza praebebat αναστεμα, cf. 12 8.

το κράτος ουδε η δεξια σου ... S αφηλπισμενων 12 S θεε pro ο θεος
13 S λογ. μοι 14 S² ειδεναι σε ... S ο θεος θεος

10 2 S οικον αυτης 3 S περιειλετο ... S τ. σακκον της χηρευσεως
αυτης ... B^{1c23}S ενδεδυκει ... S om της χηρευσεως ... B αυτης περι-
εκλυσατο ... S διεξανε pro διαταξε ... AB εν αις ... S εκοσμειτο pro
εστολις. 4 (ABS ψελια) ... A¹BS¹ εις απαντησιν 5 S ασκον ... ABS
καφακην ... S om και παλαστησ ... AB^{1c23}S αγγια ... ABS επεδηκην
αυτη 6 S ευραν ... B επεστωτα, AS εφεστωτα ... B επ αυτη, AS αυτη
7 S το προσωπ. αυτ. ηλλοιωμ. ... S αυτης μεταβεβλ. ... B^{1c23} om αυτης
post μεταβεβλ. 8 ABS om ο θεος alter. ... S το επιτηδευμα 9 AS
καθοτι ελαλησεν 10 B rec. man. vid. voluisse εξηλθόν ... A¹B δ pro δε
... S εθεωρων 12 S διδοναι 13 S om το ... AS απαγγελται 14 S
ρημ. ταυτα και ... S θαυμαστον ... S om το καλλει 15 S καταβην.
προσ τον κυριον ημ. ... BS εως παραδωσι (B -i) σε ... ABS εις χειρας
17 B^{1c2}S¹ απελεξαν ... S του ολοφ. 18 B^{1c23} om παση ... AB^{1c23}S
ιστηκει 19 S¹ om ου ... S om εστιν ... S υπολιπεσθαι ανδρα εξ αυτων
21 ABS κωνωπιω (-πι- semper) ... S καθυψασμενον 23 B om αυτης

11 1 S και μη ... S ηκεν pro ηρετικε 2 S ο κατοικ. τ. ορινην (-ρι-
et B) post εφαιλισ. με pon. ... AB αλλα αυτοι 3 AS ενεκα ... S απε-
δρασας ... S ζωη ζηση 4 (S* ποισει) ... S του βασ. 7 BS¹ om επι
8 AB²³ πανουργηματα ... AB^{23vid} ψυχ. σου α και 9 B om ο ... S¹
λογ. σου ον ... AB³S συνεδρια ... S ελαλησεν pro εξελ. 10 S¹ διоти ...
ABS εστιν αληθης ... S ουδε κατισχ. 11 B^{1vid}S¹ om και post απρακτος
... AS επι προσωπου ... S¹ τω pro ω ... AS εαν 12 AS επει παρεξε-
λιπεν (A -λειπ-) ... B^{1c3} εξελειπεν ... S¹ κτησιν ... ABS om εν 16 B
πραγμα 18 AB και εξελευση 21 AB εν καλω 22 AB απωλεια 23 B
ποιηση ... B ναβουχοδοносor βασιλεωσ

12 3 B τα "μετα σου 'οντα" ποθεν 4 B om κυριος 8 AB αναστημα
9 AB^{1c23} μεχρι ου 14 B τουτο μοι 15 B προηλθεν ... B κωδια, inter
x et ω ras. f. a²; divinari potest olim ibi fuisse λ, sed Maio arridet α
16 B om και ante εσθαλεση

13 1 B^{1c3} σφεια 2 AB κλεινην εαυτου 4 B καρδ. εαυτης 5 B
επιτηδ. μου 6 AB^{1c3} ακεινακην 8 B om απ αυτου 9 B^{1c3} μεθ ολιγον
10 AS ετισμ. αυτων επι την προσευχην ... S¹ προσ pro το ορος ... S
ηλθον 11 B^{1c23} εχθρ. ημων 12 S om αυτης pr. ... S om του ... ABS
επι τ. πυλ. 13 B^{1c23} μεγαλου αυτων ... B^{1c23} του ελθειν ... B¹ απεδε-
ξαντο, B²³ επεδεξ., S εισεδεξ. (Ab υπεδεξ.) ... BS¹ om και ante αφαν-
τες 14 S om αινειτε αινειτε τον θεον 17 S om ει ... S εξουθενωσας
18 S θεος σου ος ... S* om ος ante κατευθ. ... B κεφαλην 20 S om
σοι ... S αλλα ... AS τω πτωματι ... S πορευθεισα επ ευθειαν ... S
ειπεν

14 2 AB εαν ... S* δωσ. αυτοις αρχην, dein δ. εις αυτ. αρχην,
S² αρχηγον 3 S αυτοι pro ουτ. ... S om υμων 4 S καταστρωσετε 5 B
επιγοι 6 S εκαλεσεν ... S οζειου 8 S¹ εξηλθες 10 AS εις τον οικ.
11 AS om ισραηλ ... B^{1c23} om του ορους 12 AB^{1c23} επι τους στρατηγ.
13 S καταβηναι ... ABS εξολεθρ. 14 AS υπενοει 15 B ωσ δ ... AB

14 (4) pro 4 10 5 (2) ¹ επεδ. αυτη, ² vid. ε. αυτην 10 ¹ δ pro δε
12 14 εως ημερα 13 9 της τρωμνης 14 7 ¹ ευ pro συ 13 παρεγενε|νοντο

10 4 ABS ψελια] ita et b ut
plerumque, Ti ut plerumque ψελια
11 13 post ουδε ταις χερσιν de-

est folium in S

13 9 cum verbis απο της στρωμ-
νης incip. rursus S

ουδεις ... B^{1c23} εριμμενον ... S αφειρητο 17 S λεγων pro κραζων 18 S om του 19 BS om ταυτα ... AS διερρηξε. τ. χιτ. αυτ. ... BS αυτων η ψυχη

15 1 S om οι ... S εν τω σκηνωματι 2 AS επεσεν ... S επ αυτοισ ... BS τρομος κ. φοβος ... S* προσωπ. αυτου πλησ. 3 S παραβεληκοτες ... AS om και ante ειρανης. ... S om επ αυτους 4 S επεστεilen ... S βαιτομασθεν και αβελβαιμ ... S¹ χωβα ... S¹ om και χωλα, S² και κεεila ... S¹ αποστελλοντας pro απαγγ. 5 S επιπεσοντες επ. αυτ. εκοπτ. ... S οι εν ιερ. ... S* αυτοισ οι τα ... S πληγην μεγαλην ... S κατα τα pro και τα 7 AS αι πολεις pro επαυλεισ ... S αι εν τη 8 S¹ om ηλδον ... S επαιη κυριος (= εποiei?) ... S και του λαλ. 9 S εξηλθαν ... S συ ει ... ABS υψωμα ιερουσαλημ 10 AS ταυτα παντα ... AS ευδοκησεν ... S* γινου τω παρα τω 11 AS om πασ ... S επι ημερας ... S¹ ολοφερνους ... AS κατασκευασματα ... S λαβ. αυτα εζηκεν 12 S εξ εαυτων ... S* ελαβον 13 S υμνον 14 S om εν ... ABS υπερεφωνει

16 1 B om μου sec. ... BS και αινον pro καινον ... ABS επικαλεισδε (A -αι) 2 S¹ εξελεσεσθαι, S² εξελεσθαι pro εξειλατο ... S¹ εως χειροσ ... ABS om των 3 B δυναμεων ... S¹ ως pro ων ... S εφραξε 4 B ορη pro ορτα ... BS om εν ... B om μου ante σκυλ. 6 S επεσεν ... S μαραρει ... S¹ om παρελυσεν usque 7 προσωπ. αυτης ... S¹ και εν μυρ. 8 S² ανεδησατο 10 AS² εταραχθησαν pro εραχθ. 11 B²³ om οι sec. ... S¹ επτοησαν ... S¹ φων. αυτου 12 AB om αυτους sec. 14 S επεστρεψας pro απεστειλ. ... S ωκοδομηθησαν 15 S¹ εσαλευθησαν· σαλευθησεται πετρα απο, S² del σαλευθησεται ... B δ' απο ... ABS ετι δε pro επι δε ... S¹ ειλατευσεις, S² ιλατευσεις 16 S ολοκαρπωμα 17 AS επανιστανομενοισ 19 S ολοφερνους ... ABS ελαβ. εαυτη ... AS¹ αναδεμα ... AS τ. κυριω εδ. 21 S ανεξενξαν ... S εισ τον οικον αυτης εισ βαιτ. 24 S ο οικος ισρ. επι ημερ. ... S om μανασση usque εγγιστα ... B i. f. add. αμην

Subscriptio: ABS ιουδεις

ΕΣΘΗΡ.

Inscriptio: ABS εσθηρ, in A fere tota abscissa

1 [2] νεισα ... σεμειου [11 12] BS δικαιον παν εθνος [14] BS om και post πολυ [16] om ο ante εωρακωσ [20] AB^{1c3}S εξηραννησεν [26] σμάνδαλου, f³ superp. v et fec. αμάναμα [sic]· punctis improb. litterae να α⁴ et f. α², instaur. vero α³; sed et puncta inst. vid. 2 BS³ ο βασιλευσ αρτ. 10 BS¹ μαζαν ... βωραξη 14 ABS μαλτησαρ 18 ουτως 19 ABS³(non⁴) εισελδατω 20 ABS³ και ουτως

2 4 ^{1c23} προσταγμα 5 ABS αυτω ... BS σεμειου 7 (τω ειδει) 8 AB κορασια πολλα 9 AB αυτη δουναι (B^{1c3vd} δωναι) ... AB αποδεδωμενα (B^{3vd} -δει-) 11 ABS ο μαρδοχαιος περιπατει 12 ABS αλιφομεναι 22 ABS ενεφανισεν

15 5 ² γαρ εαυτοισ

1 1 αρταξερξου (usque αρταρ pr. lin. minio, ¹ = ξερξου?) 3 (4) μεσου|οισ 2 9 ¹ vid. σιγμα

3 1 ^{1vid} αρταξεξής 7 ²³ τεσσαρισκ., it. [22] 9 15 17 18 21 10 εἰς χεῖρα 12 ABS δι' αρταξερέξου (A¹ αταρξ-) [6] AB^{1c23}S ακυματοῦς [9] BS om ο [17] B^{if} προσταγμάτων [17] ^{1c3vid} παραλασσόν [18] AB^{1c23vid}S ευσταΐας [21] ολορριζέει 15 ad εκωθωνίζοντο B² i. m. ἐμεθύσκοντω [sic?]. κώδων γάρ· ἔλδος ποτηρίου

4 2 BS ἐξόν αὐτῶ 5 B^{1c2vid}S παρίστηκει 7 μυρίων ταλάντων 8 ABS και ρυσαι 11 ABS ὦ εκτείνει (AS -τιν-) 14 ABS οἶδεν 16 ABS με ἡ pro με δεῖ [8] ABS ἀλλὰ ἐποίησα [10] ABS υπερηφάνια [16] ABS αἰνουντ. σοι ... BS om κυριε ... ἐκεκραῖξαν [20] ABS ἐπλήσεν. om αὐτῆς (ab initio pag.) [23] ABS ο βασιλεὺς [30] ABS ἀλλά [30 31] om ἐπὶ τὰς χ. τ. εἰδ. αὐτῶν [32 33] ABS ὕψιστῶν [41] post σε· punctum i. f. lin., sed post κε latius spatium; ergo scriptor κε cum praeced. coni., punctum correctori debetur [44] ABS υπερηφάνιας

5 [2] ABS περιεβαλετο [4] ^{3v12} ἐπερείδετο [9] ἐνέδουκει 2 ραβδόν 6 1 ABS τῶ διδασκαλῶ αὐτοῦ 6 εαυτῶ ο αμάν 9 (ἀνθρώπων)

13 ABS om και post πῆσῃ

7 1 AB^{1c3v14}S συνπιεῖν 2 ABS ἐως τοῦ ἡμίσους 3 ABS¹ λόγος pro λαός

8 8 (^{1c23} γράφετε τοῦ β.) 9 ABS νισα ... AB σατραπιαῖς (S -εἰαις) ... AS ἐαυτὸν λέξιν 10 ABS¹ βιβλιαφῶρων 11 πῆσῃ τῇ π. [31] (μεγίστου i. f. et ab initio pag. bis scrib.) [39] om τὰ [42] ABS om ἡ 14 ἐν σουσοῖς

9 1 ABS³ μὴν τρισκαίδεκατῇ 6 αὐτῇ pro σουσοῖς 7 φάρσαν και νεσταιν κ. δελφ. κ. φ. κ. φ. κ. βάρσα κ. σαρβαχα 13 BS αμάν post κρέμας. pon. 18 BS οἱ ἐν σουσοῖς ... BS³ και οὐκ ἀνεπαύσαντο 19 B²³ i. f. add. οἱ δε κατοικούντες ἐν ταῖς μητροπολεσὶν και τὴν ε̄ και ῑ τοῦ ἀδαρ ευφροσυνὴν ἀγαθὴν ἀγούσιν ἐξαποστελλόντες μερίδας και τοῖς πλησίον, similiter AS 22 BS ἐξαποστελλόντες

10 1 om τε [11—13] ^{1c23} om και ἡλθον usque ἐλθνεσιν, sed ²³ ut AS κληρον pro καιρον [14] ἐαυτοῦ [15] ABS τοῦ αὐτοῦ μῆγος [16] ABS κατὰ γενεὰς [18] AB^{1c23} δωσιθεός [19] BS ἐρμηνευκεναι [20] ABS τῶν ἐν ἱερουσαλήμ

Subscriptio: ABS ἐσθήρ

ΙΩΒ.

Inscriptio: ABS ἰωβ

1 3 ABS πεντακοσία ονοὶ θῆλ. 4 S¹ αὐτοῦ οἱ υἱοὶ πρὸς εαυτοὺς ... AS² ἐποιοῦν 5 (S συνέτελεσθήσαν) ... BS¹ ὕψιαν ... S¹ καθάρισμον pro

3 7 (4) ἐλάβεν, non ἐβάλεν 12 (15) ¹ αταρξ. [16] ἀνθρώπου 4 16 (11) del om με (? fortasse με ἡ pro με δεῖ) ..., A praebet με ἡ ut S [16] (2) om κυριε 5 8 ἐναντίον ... ἐπὶ pro ἐπὶ 6 2 (10) ξεί 3 FA 7 9 (18) ξυλόν 10 Ax 8 [7] (16) del (Ax ευκαρ.) [14] παλαιωτέρων [33] μὲν pro αμάν [42] (15) ὑμῶν και τῶν ἐννοούντων 9 15 (6) ¹ στολισμενός 17 ² κωθ. κ. ευφροσυνὴν 18 (31) add. FA 22 om ος τὴν ἀδαρ 25 (8/7) ¹ τοὺς ἰουδαίους 27 om και post αὐτῶν 30 (15) βουλ. ἐαυτῶν

1 3 (10) θῆλαι νομαδες

5 2 ραβδόν] ita et Ti, b ραβδόν
9 ἀνθρώπων] ita et Ti, b ἀνθρώπων

8 14 ἐν σουσοῖς] ita et Ti, b
ἐκ σουσοῖς

αριθμον ... AS προς τον θεον 6 BS και ως εγενετο ... S¹ ενωπ. τ. θεου
8 ABS των επι ... S om της ... AS² post αμεμπτ. add. δικαιοσ 9 S
εναντι ... BS δωρ. σεβεται ωβ 10 AB οντων αυτω ... BS τα εργα
11 ABS ει μην ... S¹ προσωπ. σου ευλ. 12 S¹ εστιν αυτου ... AB αλλα
13 S¹ ως ημερᾶ ... S¹ θυγατερες επινον, AS² δ. αυτου ησθιον και επι.
15 S οι αιχμαλωτευσαντες ηχη. 16 S¹ ποιμ. κατεφλεξεν ... S και σωθεις
εγω 17 S¹ om προσ ωβ ... AS² αρχας pro κεφ. ... S¹ απωλεσαν pro
απεκτ. ... B om εν 18 S λαλ. ερχεται ετερος αγγελος 19 S¹ om επηλ-
θεν ... S* ετελευτησεν 20 ABS διερρηξεν ... AS αυτου ... AS²

τ. κεφ. αυτου ... AS² προσεκ. τω κυριω 21 S^{2c3} om εκει ... S ο κς ο
αφ. ... B⁴ αφειλετο ... S² ουτ. και εγεν. 22 AS εναντι

2 1 S εναντιον του κυρ. ... S¹ om παραστη. εναντιον τ. κυριου 3 ABS
τα υπαρχ. 4 S υποερ ... S¹ παντα οσα, AS² και π. ο. 5 ABS ει pro η
6 S μονον c. prae. conig. ... S¹ την δε ψυχην 7 S² μεχρι pro εως
8 AS² και αυτοσ εκαθ. 9 S¹ om αναμενω ... S¹ σωτ. αυτου ... S¹ om
καθησαι, S² suppl. κατη. ... AS² πλανητισ (Α -τεισ) ... S² ad οικιασ
add. περιερχομενη (Α post τοπου) ... AS μοχλων και ... AS αλλ ειπον
10 S¹ οικιοισομεν 11 S παρεγενετο ... BS ελειφαζ ... BS σαυκαιων ...
ABS ο μειναιων (Α μιν-) ... S¹ om του 13 S¹ και νυκτας ... S om
και ουδ. αυτ. ελαλησεν ... B²³ ουδ. αυτω ... S¹ om γαρ ... S ουσαν
δεινγη

3 3 S και ὅη ... AS νυξ εν η 4 ACS³ ημερα pro νυξ 5 S¹ om
καταραζειη usque 6 σκοτος ... AS² η ημερα εκινη 6 B^{1c23} απενεγκαιτο
8 S* εαυτην 9 S¹ φωσ 12 AS μοι γονατα 14 ABCS ηγαυριωντο
18 AS^{2c3} δι αιωνος pro οι αιωνιοι ... AS φωρολογου 19 AS³ ου δεδοι-
κωσ 21 AB^{1c3}CS ομειρονται (S -μιρ-) ... S^{2c3} ανоруσσ. αυτον 22 S¹
εγινοντο 23 ACS² αναπαυσισ 25 S^{2c3} εφοβουμην pro εφροντισα ... ABCS
εδεδοικειν (S -κιν)

4 1 B ελειφασ, CS ελιφασ 5 ACS συ δε 6 B^{1c23}CS ουκ
7 AB^{1c3}vid S ολοριζοι 8 AB ιδον 10 B² ad σθενος i. m. δυνამισισχυσ
13 S² φοβος pro φοβω 14 AS φρ. δε μοι ... A²S συνεσισεν 16 AB
ιδον 17 AS εναντι κυριου 20 B²³ μεχρις εσπ., AS εως εσπ. 21 S¹
γαρ αυτους

5 1 AS αγιον αγγελων 3 AS εορακα 4 S υιοι αυτου 7 AS² γυπων
8 AS αλλ εγω 13 S¹ πολυτροπων 15 (ABS απολιντο) 17 AS^{2c3} ο κυρ.
επι της γης 19 S σου αφηται 21 S επερχομενων 27 S¹ εξιχνιασα ...
AB²³S¹ om ει

6 4 S στοματι pro σωμ. 5 S¹ παθμησ pro φατν. 6 S¹ om ει
βρωθ. αρτ. α. αλος ... AS καινοισ 7 AS² ψυχη pro οργη (C ευχη) ...
S¹ οσμη 8 S^{2c3} δοη pro δωη priore 9 AS¹ om με prius ... S¹ om
με sec. 10 S¹ απ αυτης ... AB φεισωμαι (Α φι-) ... S αγια ρηματα
11 S¹ μου ισχυς 12 BS χαλκειαι (C -κιαι) 15 S εκλιπων ... S*
παρελθον 16 17 B η χρυστ. usque τακεισα stichus 18 ABCS ουτως

10 ¹ vid. τ. χειρ. αυτων 14 (15) del αγγελιοι ηλθεν 18 (10) del colon
post υιω, σου finis stichi 2 9 sticho χρονον (usque γυνη αυτου) i. m. ✕
praepositus 4 12 om σοι 5 23 (6) 5 stichi ✕ insigniti

2 9 S² suppl. κατη.] Ti „σχω-
ληκων: C³ addidit κατη.“ sic = κα-
τησαι?

3 25 εδεδοικειν] ita Ti, b ενδε-

δοικειν

5 15 απολιντο] ita Ti, b απω-
λιντο

19 S² εσεβων pro σαβ. 26 ABS ουδε ο ελεγχ. ... S φθεγμα τὸ ρηματος
29 AS^{2c3} αδικον εν χρισι ... S² ad συνερχεσθε add. νυν αρξασθαι „nisi
fallor; rursus enim plane erasa sunt“ 30 S² η ουχι ο, ipse rursus
delevit

7 1 S ουχι β πιρατ. ... S του ανθρ. 3 S καινους 4 B πληρεις
6 B^{1c23} S¹ ελαφρωτερος ... AS^{2c3} δρομεως pro λαλιας ... S καινη 7 ACS
ο οφθαλμ. 10 AS ετι-εις τ. ... AS ουδε μη 11 S¹ om ουν ... AS^{2c3}
ων του πνευματος μου ανοιξω το στομα μου ... S² πικρια ... S* συν-
εχομενος φοβω 15 AS^{2c3} add. δε post απαλλ. 16 AS καινος 18 S¹
om, ² suppl. εως usque κρινεις (κριν[σ]) 19 ABS in f. add. εν οδυνη

20 AS τι δυναμαι σοι πραξει ... S ειδου 21 ABS και δια τι ... S νυν
8 2 S¹ om ταυτα 2 ABS πολυρημον 4 AS ει υιοι ... S εν
χερσιν 8 S δε pro γαρ 12 S¹ om ετι ον usque θεριαση 13 S¹ ασε-
βων 14 AS εσται αυτου 16 S om αυτου prius 18 AB^{1c23} S εορακας,
S¹ εορας ... S ουχ εορ. usque 19 τοιαυτη stichus unus 20 B δεξται
22 S¹ ασεβων

9 4 S εναντιον αυτου γενομενος 5 B^{1c23} om και 7 BS post κατα-
σφραγ. (S² cum ✕) add. κατα δε αγγελων αυτου σχολιον τι επενοησεν
8 B^{1c23} om και ... S επί εδαφ. ... S¹ om επι ante θαλ. 9 AB^{1c23} S

ταμια 11 S εαν υα̇περιβμη με ... ABS και εαν παρελ. 13 S² add. δε
post αυτου 14 S υπακουσεται 15 AS² εαν τε γαρ 16 S εαν δε κ.
... AS om μη ... ABS om της φωνης 18 S¹ αναπλευσαι ... S ενεπλη-
σεν γαρ 19 S ισχυι κρατι 21 S ησεβηκα ... S¹ διο αφαιρ., AS⁴ πλην
οτι αφ. 24 AS² om τις εστιν 25 B^{1c23} ελαφρωτερος 35 S¹ om μη ...
S¹ αν pro αλλα ... BS² ουτως, S¹ αυτω ... AS² i. f. add. εμαυτω αδικον

10 1 S¹ om καμων τ. ψυχ. μου, BS² c. praeec. conī. ... S¹ πικριας
4 S² ✕ η κατως 8 AS εποησ. με κ. επλασ. με 9 S παλιν με 11 AS
om δε prius 13 S² εαυτω 14 AS¹ φυλαξεις 15 AB^{1c3} S οιμμοι ... S
εαν τε γαρ ω 16 S² παλιν δε μ. ... ad ολεκεις B² i. m. απολεις, φονευ-
σεις 20 B^{1c23} ουχ ... S ολιγον pro μικρον ... S εασον usque 21 ανα-
στρεψω stichus unus 21 S om με ... S ου ουκ

11 5 S λαλησει 6 S¹ τω pro των 8 CS¹ υψηλος ουρανος 13 S
ειδου καθαραν 14 S¹ απεμου 15 ABS φοβηθησ 17 S ανατελλει 19 S¹
μεταβαλλομενοι

12 3 S και μοι 4 BS εγενηθη 5 S om γαρ ... B² S υπο αλλους
6 S ου μην δε stichus ... S μηδεις 8 S¹ εκδιηγησαις ... S¹ om σοι
sec. 10 AS² παντ. των ζωντ. 11 ABS νους 14 ABS κατα 18 S προ-
νων 20 (B^{1c3f2} διαλασσων) 23 B^{1c23} om stich. prior. 24 S¹ διαλασσον
... S αυτους η ουκ ηδισαν οδω 25 (B ψυλαφησαισαν)

13 1 AB^{1c23} εορακεν 6 ABS om δε prius ... S ελεγχουσ ... AS
om του 8 S χρ̇νται ... ABS γενεσθε (AS -αι) 9 B om εαν 11 ABS
ποτερον ουχι δ. ... AS² φοβος sine ο 12 S υμιν ... B^{1c3} αγαυριαμα ...
S ισον 14 AS χερσιν pro χειρι 17 S υμιν υμων 18 S οίδα ὁ εγω 20 S
om ου 22 B^{1c3} ειτ αν, S¹ εστ αν ... S¹ καλεση ... B^{2v13} S¹ σου υπακ.

6 19 (7) del (ιδετ οδους ...) 26 (3) ρηματος bis script. 11 5 (14) pro
¹ μετ αυτου, ² voluit μετα σου, sed υ prius non attigit 14 (10) ¹ vid.
potius αυτον quam αυτων 12 18 (15) ¹ οσφρυσ, ² οσφρυσ 13 22 (3)
υπακουω

13 6 b ελεγχον, Ti ut Codd. | margini illatum
ελεγχ. 9 εαν in b postea typis

23 BS² και αι αν., S¹ και διανομιαί μου διδάξον 24 AS¹³ σου 25 AS η ωσπερ ... S¹ υπο του αν. 27 S τον ποδα μου

14 1 S¹ γεννητος γαρ γυν. 3 B^{1c3f2} ποιησω 4 (C)S αλλ ουδισ ... B αλλ ουδεις c. praec. conl. 7 ACS² παλιν (pro ετι, Ti „adscriptis παλ., ut videatur παλιν ετι voluisse“) ... AS εκλιπη 10 B² i. m. δεον ερωτηματικως αναγνωσθησαι, το ουκετι εστιν 12 ABS μη pro μην ... B^{1c3vid} συραφη 13 ad ει B² i. m. αντι του ειδε ... S¹ ως αν 14 BS cum ζησεται stichum claud. ... CS² τας ημερας ... AC^{vid}S εως αν παλιν, B εως παλιν 17 S τας αμαρτίας ... ACS εν βαλλαντιω 18 AS¹ πιπτων 21 S¹ επιστανται

15 1 B ελειφας ... AB^{1c3}S² πνευματος 3 ABCS om και 4 S^{2c3} om και ... ABC σοι pro συ 5 S ουδεν διάεχρινας ... B²³S¹ ρημα 7 BS εγεννηθησ 8 ABCS om η συμβ. σ. εχρησ. ο θεος 9 B^{1c23} om ου ... AB²³CS²vid^{et3} ουχι και 15 S² αγίων αυτου 16 B ανηρ stich. inc. 17 AS αναγγελλω pro αναγγελω priore 18 B om και ... BS πατερας 19 CS^{2c3} αυτοις δε μ. 22 S¹ αποστροφήναι 23 S οιδεν γαρ εν ... S πτωσιν 24 BS αυτον σκοτινη (B²³ -τει-) ... S¹ δε θλιψισ ... S πρωτοστρατησ 26 S¹ om δε ... (BS υβρει fin. stichi) 27 AS μηρων 28 AS^{2(et4)} εκεινος ητοιμασεν 29 B²³S¹ επι γην, CS² επι γησ 32 AS πυκασει (A -σι) 35 S¹ ουκ οισει pro υποισ.

16 5 S¹³ χιτων μου 6 AS^{2c3} το τραυμ. μου ... S ελασσον 7 ABCS stichus και επελαβου usque 8 εγεννηθ. 8 S¹ και εις μ. ... AS εγεννητην 9 S επ εμοι τους ... S επ εμε ... ABS επεσεν. 10 S δη pro δε 11 ABS^{1et5(?)} αδικου ... S εριψεν 13 BS βαλλοντες stich. inc. ... ABCS ου φειδομενοι conig. c. antecedd. ... AS εις γην ... AS^{2c3} ζωνη pro χολην 14 S¹ om, ^{4(?)} add. πτωμα ... AS εμε 15 AS^{2c3} εριψαν (A εερ., B^{1c3f2} ερα-) ... AS^{2vid} επι βυρσῆς μου 16 S¹ κλαυθμου μου ... AS² σκια θανατου 19 S¹ om hunc versum et sequentes omnes usque 17 12 σκοτους, omissa S² supplet i. m. inf. 19 S^[2] ουρανῳ 21 S^[2] om και υτω usque αυτου

17 2 AS^[4] ποιησω 4 S^[2] υψωσις (= -εισ) 5 ACS^[2] οφθαλμ. δε μου 6 ABS^[2] θρυλημα ... S^[2] γλωσσα (⁴ γελωσ) ... B επεβην 7 AS^[2] πεπηρωνται 8 S^[2] θανατα δε 10 S^[2] κριναται pro ερειδιτε et εστιν pro ευρισκω 13 S⁽¹⁾ υπομνη οικος μου αδησ (² „αδησ μου, voluitque ante ο οικος μου poni“) 14 S¹ προσεκαλεσα, AB²³S² -αμην 15 S η ελπισ εστιν

18 3 BS om δε 4 S^{2c3} κεχρηται σε δε ... S¹ τι συ γαρ εαν αποθ. ... B²³ ουρανῳ % εσται 6 B^{1c23} om επ 8 ACS⁴ και εν δικτω 9 S om δε 10 S γη % σχιν. ... ABS τριβων 11 B¹ ολεσται, ²³ -σαιεν, ni = b 12 S ητοιμασται αυτω 13 S om δε ... BS τα ωραια αυτου 17 B απωλοιο, S¹ απολιται ... ABS υπαρχει 19 S¹ σεσωσμενον

19 2 AB ποιησετε, S εποησατε 3 S οτι κυριος ... S¹ om ουτως ... (S επικεισθαι, ut καταλαλειται) 4 S¹ αυλισθησεται ... AS ρημα ο 5 S² μεγαλυνεσθαι (S¹ -σθε) 6 AB^{1c23} οτι ο κυρ. ... AS^{2c3} ταραξ. με 7 AS^{2c3} λαλω pro γελω ... AB^{3f2} ονειδη ... ABS και ου λ. 8 S προσ-

15 10 (15/4) del υπερβαλλον ουτως 23 (9) ante καταπιπτι i. m. % 32 (2) del πυκασι 35 (1) εκ γαστρι 17 13 (14) del η στρομη 19 3 (1) αισχυν. με και

16 11 Ti Comm.: „αδικου: C^c | οδυναι
-χων, sed -λου restitutum“ | 19 2 AB ποιησετε] ita et Ti,
18 11 b ωδυναι, codd. ut Ti | b ποιησητε.

ωπου 10 AS^{2c3} διεσπ. δε με 11 S¹ om ηγησατο δε μ. ω. εχθρον 12 S
 ταισ οδοισ μου c. praeced. conig. ... S με ενκαθεται 13 S απ εμου c.
 praeced. conig. 14 S προσειδον pro προσεποιησαντο ... AB^{1c3}S² ειδοντες
 (Α ιδ-) 15 (S Ξεραπινε τε) 16 (S εδεετο) 16 17 BS στομα usque γυν.
 μου stichus 18 B αιωνα με (a²³) απεποιησαντο με (et S με a prima
 manu supraser. habet) 19 AS εβδελ. δε με ... S δε pro δη 20 S μου
 α εσαπ. 21 S η αμενη (sic) 22 S¹ om και ο 23 S¹ om αν ... ABS
 δωη ... S βιβλω 24 (ABS γραφω) ... S σιδηρω ... B^{1c23} om stich.
 alt. 25 ABS αενασ ... B οida usque μελλων, S οida usque 26 ανα-
 στησαι stichus 26 AS^{2c3} αναστησι (Α -σει) δε μου το σωμα (S² μου) το
 ... S¹ αντλουν ... S om γαρ 26 27 S παρα usque συνεπιστ. stichus
 27 S¹ α οφθαλμος ... B^{1c3} εορακεν ... S¹ παν ... S¹ συνετελεσται ...
 S¹ κοπω 28 ACS² εναντιον 29 AS¹ δε pro δη ... AS^{2c3} απο χρηματος
 (επικλυμμ. non deletio) ... S π. αυτων η υλη εστιν

20 1 (B μειναισα) 2 S¹ αντερι, ²-εν ... AS^{2c3} συνιεναι 3 ACS
 παιδιαν ... AS^{2c3} εντρ. σου ... B¹ αποκριθησεται, ²³-θηται, S αποκρινετε
 4 B³ απ αυτου ... S om απο του ετι ... S αφ ου 7 S ιδοντες 8 S¹
 θαυμα pro φασμα 9 S¹ προσθησεται 10 S¹ πυρραισαν, S² πυρραισευσαν
 (sic) ... B^{1c23}S¹ οδυνασι 11 S¹ ενεπλησαν 13 B^{1c3} εμμεσω 15 B εξ-
 αιμεσθησεται (³ εξε-), AS¹ εξεμεσθησ. 18 (S καινα) ... S^{2c3} στρυγνος
 ... ad στρεφνος (³ -ρι-) B² i. m. τον ευρωδες κρεας των βοων· εστιν δε
 και βοτανη αβρωτος δια τουτο δε ακαταποτος· επειδη και αμασητος εστιν·
 εστιν δε και το του χαλινου μασημα· και ομφακινος οπαρα· 19 AS² αδυ-
 νατων ... AS^{2c3} διαιτ. δε αυτων 20 AS^{2c3} δια τουτο ουκ ... S σωτηρια
 αυτου ... S¹ om ου 21 AB¹CS υπολιμμα 23 CS^{2c3} om ει· sec. ...
 (A)S^{2c3} ρειψαι 25 CS εν διαιτη ... BS περιπατησ. c. praec. conig.
 26 S¹ ακουστον, S² ακαυστ. et i. m. adser. ασβεστον, sic A 27 S¹ τας
 νομας ... S¹ om δε 28 S εκλυσαι

21 3 S καταγελασате 5 AS¹ θαυμασατε, S⁴ θαυμα σχητε 8 S¹
 om δε 9 S μαστιγξ ... B^{1c23}C εστιν αυτοις, S εστ. επ αυτους 10 S¹
 om εχουσα 12 S αναλαβ. αυ ψαλτ. ... S¹ ευφρανθησονται 14 AS τω

κυριω ... S ειδεναι οδους σου 17 S λυχνος ασεβων ... S ου αβεσθησε-
 ται ... BS εξουσιν αυτους 18 B¹S υπο ανεμου, B²³ απο αν. ... S¹ om
 η ... ABCS υφειλατο (ACS -φι-) 19 BS εκλιποι 22 S ουχι κυριος
 23 S απεδανεν ... ACS⁴ αφροσυνησ 24 ABCS πληρησ ... CS αυτων
 διαχ. 25 S¹ πικρια ... S¹ om ουδεν, S² ουδεν τουτο ουκ ... S ουτοι αυτου
 quae videtur post κοιμ. addi voluisse 30 AS^{2vid} απαχθησεται 31 S
 απαγγελλει ... AS^{2vid} επι προσωπον ... AB και α αυτος 32 ACS² om
 αυτος sec. ... S σωρω (eti A -ω) 33 S¹ χιμαρροι 34 S καταπαυσεσθε

22 1 BS ελειφας (S -λι-) 3 BS¹ απωσησ 4 ABCS ελεγξει σε 6 S
 om δε prius 8 ACS² προσωπα ... ACS² πτωχουσ pro τους, S⁴ τουσ ε.
 τ. γ. πτωχους 11 AS σοι εις σκοτος ... S om σε 12 S¹ υψ. και νεων
 14 S νεφη ... B αποκρυψησ ... AS διαπορευσεται 19 AS² εμυκτηρ.
 αυτους 21 AS γενου δε ... BS ειτ ο 22 B εκβαλε, S¹ εκλαβοι (² -βαι)
 23 S¹ κακον, AS⁴ το αδικον 24 AS^{2c4} και ωσπερ ... AS¹² om πετρα
 ... B aut ut b χιμαρρου (²³ χει-) σωφειρ, aut ut A [sec. Ti] χιμαρρους
 ωφειρ, S χιμαρρους σωφειρ 25 AS σοι ο 26 AS εναντι 27 AS² τ.
 ευχ. σου 28 S¹ οδους 29 S^{2c3} ερειτε ... S² videtur υπερηφανευσανην
 [= A] scripturus fuisse 30 AS^{2c3} διασωθησ

23 2 S¹ ἐπ ἐμῶν στεναγμῶν 3 S om δ 4 S¹ ἰδοίμῃ pro ἐπ. ...
 AS^{2c4} ἐπ αὐτοῦ pro ἐμαυτοῦ ... S² ἐμπλήσω 5 AB^{1c23}S¹ γνῶν ...
 AS² ῥήματα ... S¹ ἀτίνα ... AS ἀπαγγέλλει 8 BS εἰς γὰρ πρῶτα π.
 10 S ἐδιεκρίνεν 13 S^{2c3} ἀντειπιπτῶν 15 S¹³ κατασπουδασῶ 16 S¹
 σε pro με

24 3 AS² υποζυγ. δε ... S⁽¹⁾ ἐνεχυράσων 4 S¹ δικαίων ... S om δε
 α

5 S om δε, AS^{2c3} καὶ ἀπεβῆς. ὥσπερ ... AS² τῇ αὐτῶν πράξιν ... S
 αὐτ. εἰς νεώτερ. ἄρτος 6 S² ἀδυν. δε ... S¹ ἀμπελώνα ... S¹ om ἀσε-
 βων ... B^{1c23}S ἠγάσαντο 8 CS αὐτοῦ ... S¹ om πετρὰν 11 AS^{2c3} ἐν
 σκοτινίῳ ... S¹ om δε ... AB¹ fort. δικαίων 12 AS^{2c3} om οἱ ... S¹
 πολέων ... BS¹³ ἐξεβαλλόντο, AS² ἐξεβαλλόν αὐτοῦς 13 ACS² ἀτραπ.
 αὐτῆς 15 ABS² προσνοήσει, S¹ προσθήσει 16 S¹ διωρυξάν 17 AS²
 ταραχάσ ... AS¹ σχία 19 ad ἀγκαλιδα B² i. m. δράγμα 20 AS om δε
 sec. ... AS^{2c3} καθά pro α 21 ACS γὰρ pro δε ... ABS¹ ἀγυναιὸν
 24 CS¹ om δε ... S ἡ extra lin. prima manu suppl. 25 ad φάμενος
 B² i. m. λέγων ... S¹ θῆσις, ² -σι

25 2 B^{1c23} φόβος ο π. 4 ad βροτος B² i. m. ἀνθρώπος ... ACS²
 εαυτοῦ 5 B ἡ pro εἰ 6 S¹ ἀνθρώπων

26 3 S¹ βεβούλευσαι ... ACS⁴ ἡ τινι επακ. (in B ante τινι unius
 literae spatium liberum) 5 S¹ μὴ γειτῶνες ματαιωθήσονται 6 S⁽¹⁾ τῇ
 πτωχίασ pro τῇ ἀπώλῃ (sic S²) 7 AB βορεα 9 S¹ om ο κρατῶν προσώπ.
 θρόνου 12 S^{2c3} ἐστρώσαι (C -σε, A -σεν) 14 S¹ λόγου pro οδοῦ ...
 S¹ ποτε .. ad σθένος B² eadem quae 4 10

27 2 ACS⁴ ζῆ ὁ κυρίος ος 3 CS ἡ μὴν ... CS² ἐν ρισίν 5 S
 κακίαν ... BS om μου posterius 6 ABS ου μὴ πρ. 7 AS ἀλλ ... AB^{1c3}CS
 ἐπανίστανομενοι ... S ἀνομῶν 8 S ἀσεβεί ἐλπίς ... S² πεποιτῶ. δε 10 CS
 μὴ ἔχειν (S ἐχί) ... S¹ τι ... AS^{2c3} ἡ πῶς ... S² επικαλ. αὐτοῦ 11 S¹
 α δη ... S ἀναγγέλλω 12 ACS ἰδοῦ δη 13 AS^{2c3} ὀργὴ pro κτήμα
 14 ACS οἱ υἱ. αὐτοῦ 15 B^{1c23} om stich. prior. ... BS οὐδεῖς (S -ῆς)
 17 S ταῦτα δε π. 18 S ἀραχναί 19 ABS¹ κοιμηθεῖς ... S ου μὴ ...
 S οφθαλ. δε 20 S¹ σῆτες pro ὕδωρ ... ABCS υφελίατο (S -φιλ-) ... S
 λαίλαψ pro γνῶφος 21 S καὶ ἀναλημψεται αὐτ. (et A om δε) 22 BCS
 ἐπειρεῖσει (C -ρι-) ... ABS¹ om ἐπ 23 BC ἐπ αὐτοῦ, AS^{2c3} ἐπ αὐτόν

28 1 S¹ ἀργυρίου ... ACS⁴ χρυσίω 3 B σκοτίας 4 ABCS om
 ἐσαλευθήσαν 6 S καὶ χ. usque 7 πετινον stichus ... S χρυσιού, S^{2c3}
 χρυσαῖον ... S^{2c3} αὐτῇ 8 ACS² om καὶ ... S ου κατεπατήσαν ... ACS
 αὐτῇ 10 ad δίνας B² i. m. τα κοιλωμάτων τῶν ὕδατ., τὰς ἐλιγγὰς ...
 ABCS ἐρρήξεν ... AS² αὐτοῦ pro μου 11 BS εαυτοῦ 13 ACS² οὐδε
 μὴ 14 ACS ἐστὶν bis ... ACS καὶ θάλασσα 15 B^{1c23} σταθῆσεται αὐτῇ
 ... S¹ ἀνταλλ. ἀντ αὐτῆς 17 AB^{1c3}S ουχ ... B ἰσθῆσεται 18 S¹ ου
 μὴ μν. ... S¹ om καὶ 19 B^{1c3}S ουχ 22 AS^{2c3} om δε 23 ACS²⁴ ο
 κυρίος 24 B om α 25 CS ὕδατος τε 27 B ἐξηγγῆσ. αὐτῇ

29 4 S¹ ἐπιτρίβων ... ACS² ὁδοῖς ... ACS² ο κυρίος 6 ACS μου
 αἱ ὁδοὶ 12 S διεσώσας 13 S¹ εὐλογησαί 14 AS¹ ἐδεδοικεν (S -κιν),
 S² ἐνδεδοικιν 17 ABCS ἀδικῶν finis stichi ... ACS ἐκ δε ... CS μεσῶν

23 16 ¹ vid. om μου post καρδ. 25 5 (8) μὴ ἀνατελλεῖν 28 18 ἐσῶτα
 24 ἰδῶς

29 13 S¹ εὐλογησαί] ita Ti in | σαν: C^a -γγεν^a; prior lectio recta
 textu S, sed in Comm.: „εὐλογη- | recipiendaque erit.

... ACS⁴ εξέσπασα 18 ACS om η ... BS ωσπερ στελ. φ. c. seq. conī.

25 (S¹ ωσι βαλευσ) ... S² ποδινουσ ... B²S² παρεκαλουν, S¹ ἔ παρακαλων

30 1 S νυνιδε (= νυν ιδε?), it. 9 ... BS ελαχιστοι c. seq. conī. ...

S εξουθενων 3 B³ χθες 4 AS αιμμμα ε. ... S² αλειμμα ... B^{1c23} om

οι και usque μεγαλου ... ABS εμασωντο 6 S¹⁴ om ησαν ... S² ως

τρωγλ. 8 A?BS ονομα c. praeced. AS. ... S¹ εσβεσμενων 9 ABS

θρυλημα 10 S¹ om stich. απο usque πτυελον, S² suppl. ... ABS² om

του ... S² πτυελο, ⁴ -λον 11 S τω προσωπω ... AB^{1c23}S² εξαπεστειλεν

(S -στιλ-) 12 S ποδ. αυτου εξετινεν κ. ωδοποιησαν ... ABS? τριβ. απωλ.

α. c. praeced. conī. 13 S εξεδυσεν 14 S¹ βελος γαρ α. ... BS om δε

15 AS² επιστρεφ. δε μου 16 S^{2c3} εκλυθησεται 19 S¹ om δε 20 S

εισακουση 21 S επεβησ 23 (S πανῃτι θν.) 24 AS¹ om γε 25 BS

εσταναξα δε ιδ. 26 S^{2c3} επεσχον 30 S om δε prius ... S⁴ i. f. add.

συνεφυγησαν 31 BS παθος pro πενθος

31 1 S¹⁽⁻³⁾ αδελφοισ pro οφθαλμ. 2 BS⁴ και ετι εμερ., S¹ και διεμε-

ρισεν, A και επεμερ, S² = b ... S² απανωθεν ... S⁴ εν υπιστω 4 AB^{1c3}S

εξαριθμηθησεται 6 S ισταμαι 7 AS^{2c3} οδ. αυτου ... AS⁴ οφθ. μου

8 S¹ om αρα ... ABCS αριζοσ 10 S εταιρω 12 S⁴ λερων (pro μερ.),

sed vid. scribi voluisse μελων 13 AS προς εμε 14 S ποιησεται 15 S

και εγω εγεν. 16 B^{1c23}S¹ ποτ ειχον 17 CS² μετεδ. εξ αυτου 21 CS

μοι πολλη ... AS παρεστιν 22 S¹ ωμος σου 23 B om κυριου ... ABCS

και απο του ... ABS ουχ (b ουκ) ... S¹ αιποισω δολον 25 S¹ ευφρανῃ

... B πλ. μου γεν. 26 AS¹ επιφ. και ... S εκλιποντα ... S¹ φθινυθουσας

27 ACS ει δε και χ. 28 S¹ μοι η ανομ. ... ACS εναντι 29 S¹ επι-

χαρισ ... AS επι πτωματι 30 ABS θρυληθειην 32 AS τνεωκτο 33 S

εακουσιωσ 34 S¹ ενωπ. αυτου ... ACS² την θυραν 37 ABS χρεοφειλε-

του 39 S om. μονοσ

32 2 S¹ αυτον pro εαυτ. ... AS εναντι 3 S¹ om δε ... AS² φιλ.

αυτου ... S σφοδρα ωργισῃ ... AS τω ιωβ ... S⁴ ευσεβη, cf. A¹ 7 S¹

om μεν 8 B^{1c23}S ουκ ο ... BC¹S ουκ οιδασιν 9 S¹ διδασκουσα σε

10 AS ουδε οι ... S¹ εισιν, S² εισασιν 11 ABS ενωτιζεσθε usque ακου-

οντων stichus ... BS¹ om ερω γαρ ... CS αχρι ου 12 S¹ om ανταποκριν.

usque υμων 15 S¹ επιτοῃ. και ουκ 16 S¹ ουδε γαρ 18 ABCS ολεκει

(C -κι) 19 S¹ δεμενος ... S¹ φυσητης ... S¹⁽²⁾ om ερρηγωσ 20 S¹

τα ὅα χιλη, S⁴ i. f. add. αποκριῃ 22 S¹⁽²⁾ επιστασαι ... AS προσωπον

33 1 AS² και την λαλ. 2 S ὁ ηνυξα ... S στ. σου 3 B συνεσιν

... S¹ om μου ... S νοηση 5 ABS υπομεινον c. seq. conī. (ut Ti)

... CS καγω 6 S¹ κηλου γαρ δ. ... S om συ ... AS^{2c3} i. f. add. πηλου

7 B^{1c3}S ουκ ο 8 AS² φωνην δε ... B om σου 9 CS¹ αμεμπτ. γαρ,

AS^{2(vid)} αμ. δε 10 S¹ ευρον 12 S¹ ο εστιν ο 13 ACS² τ. δικαιουσιν

μ. ... ACS om μου (sec.) 14 BS εν δε usque 15 νυκτηρινη stichus 16 S¹

αυτου ... B²³ εξεφοβησαν 17 CS ερυσατο 18 AS² θαν. του μη 19 CS

εν μαλακια 21 (S καινα) 22 B^{1c3} ηδε η ζωη, ³ sec. comm. ηδη ζωη(?)

29 24 (9) επιστευνεν 30 1 εξουθενων 31 34 (11/10) την θυρα μου

33 1 (11) ¹ forte ενωτιζε 15 (3) ως φασμα erasum 19 (19) om επι prius

30 10 S² πτυελο] sic Ti in
Comm., pro πτυελου? ut A

33 9 AS^{2vid} αμ. δε] S^{2vid} dixi,
quia ex nota Ti in Comm. pro

certo cognosci nequit, utrum C^a
pro primo an pro secundo γαρ vo-
luerit δε

23 B^{1c23} την καρδια ... B²³CS επι κυριον (επι et A) ... CS^{2c3} τ. δε ανομιαν ... S δειξει 24 ACS^{2c3} αυτον εις ζ. 26 AS¹ om δε (prius) ... S^{2c3} ευχαμενου δε αυτου ... S¹ εισακουσεται αυτου pro και δεκτα α. εσται, quod S² substituit sine και ... ABCS εισελευσεται (A -τε) δε pr. ... ACS^{2c3} προσωπ. καθαρω ... S¹ απο pro αποδωσει 27 S¹ ητοιμασεν

28 S¹ om μου ... S και ηδ ζωη 29 BS οδουσ stich. inc. 30 BCS αλλ pro και ... BS ερυσατο ... AS^{2c3} ινα η ψυχη μ. 32 B^{1c3}S ει εστιν λογοσ (S² add. σοι), S λογοις (sic) 35 ACS i. f. add. σοφιαν

34 2 ACS^{2c3} i. f. add. το καλον 4 AS¹ μεσ. αυτων 6 S¹ βιβλιον pro βικιον 8 S¹³ αμαρτανων ... CS² ουδ ολωσ pro η ουδ ου 9 S

ειπησ εοται ουκ (i. e. οτι ex εσται a prima manu) 10 S εναντι κυριου ειη 11 B²³ αποδοι ... S εποιει 12 ABCS οη ... S ατοπα ποιησ. τ. κυριον 13 S¹ ο εποιησ. ... S usque γην c. praec. conl. ... S τα οντα 14 C²S² συσχειν ... S¹ κατεσχειν 15 S¹ om και 16 ABCS ει δε (?) pro ιδε 17 AB ει δε (?) pro ιδε 18 S¹ ασεβεστατοις αρχ., S² ασεβεστα-τος τοις α. 19 S θαυμ. προσωπον 20 S εκκλιομενων 21 S λεληθεν γαρ α. 22 CS² εστιν 23 B ο γαρ usque 24 ανεξιχνιαστα stichus ... ACS⁴ παντα 25 BS ταπεινωθησεται (S -πιν-) 28 ACS² πενητος 29 S¹ ομοιου 31 S¹ om ο λεγων 32 S¹ om οφομαι ... ABS¹ ηργασαμην 33 ACS παρα σου ... ABS om συ prius ... S εκδεξη 34 AS² καρδιας 35 ACS² τα δε ρημ. 36 S¹ om δε 37 B αμαρτιασ

35 2 (S σοι) ... S¹ ει ο ειπασ 3 ACS² η ερεισ (S² ερις) τι ποιησω αμαρτων 4 CS² εγω δε ... S¹ om σοι 5 S* νεφελη 6 S¹ δυναμαι σοι π.

7 S² επειδη δικ. ... S διωσεις 9 S βραχειομοσ 11 S¹ om ο 12 B κεκραζονται (Cozza?) 13 BS ο κυριος ιδειν 14 BCS ανεισαι (S -σει) αυτον ... ABCS εστιν finis stichi

36 1 ABS ελιουσ επι 3 BS εργοις usque 4 ρηματα stichus ... BS αδ. συνιεις stich. 5 B γινγνωσκε 6 AS² ασεβων ... ABS ζωοποιησει

7 S¹ βασιλειωσ ... AS om και post θρον. 8 S¹ συχοινοις, S² σχοινω

9 S αναγγ. αυτων ... S¹ om και τ. παραπτ. αυτων 10 S¹ ακακιασ pro εξ αδικ. 12 BS ειδεναι αυτους 13 S¹ εδεησεν 16 S² προσετι ηπατησεν pro προσεπηπατ. (eti S¹) 18 S δι ασεβειας 19 B^{1c23} εν αγχη ... S¹ ων των pro οντων 20 S¹ κρατουντας 21 BS¹ αδικα ... AB επι τουτον, S² απο τουτων 22 S κραταιωσ 23 S om η ... BS ο ειπασ 24 S¹ ησ ηρξ. 25 S εν αυτω 26 S¹ om ου ... S αριθμητος 27 S¹ αναριθμητοι, S² αριθμητοι, 4 -ται ... S¹ επιζησονται 28 S¹ θυμητα ω βροτω, AS² αμυζητων βροτων ... B^{1c23} διαλλασεται 29 AS² συνησ επεκτασιν 30 AS επ αυτην ... BS¹ η ωδη, S² ηδω et i. m. τοξον (A το τοξ.), 4 vid. ωρη-δον 31 B ακουοντι pro ισχυοντι 32 S^{2c3} περι αυτου 33 S² φιλοσ ... BS κυριος c. seq. conl. 34 BS om απο

37 1 AS² ακουε ιωβ ... S¹ εν οργη 2 BS om η 3 S¹* ανταλλαξη, dein -ξει ... ABS ακουση ... S¹ φωνησ 4 S¹ αυτου εν φωνη 5 BCS επι της γησ ... CS² om και χειμων υετοσ 7 BCS υπο σκεπτην 8 B¹CS

34 32 οφομε incip. stich.

32 S λογοις] utrum ita et C? Ti dedit λογοι ο

34 8 pro μεταποιούντων (b Ti) scripsit in textu editionis μετά ποι-

όντων 14 εστιν finis stichi] ita Ti dist., b post και νυν v. 15 punctum posuit

ταμιων (AB²³ -μει-) 9 S¹ οικιαζει, ad οικιζει B² i. m. διασχιζει, χωριζει απ αλληλων 10 AS² καταπλησσει 11 S διαστρεφει ... S¹ εβeto βουλας εισ, S² ενθα εβουλετο ζεις, postea εν ζεεβουλας εισ ... S εαν 12 B om τε ... ACS παιδιαν εαν τε 13 ACS νουβेतου 15 S διαβεισιν ... B εξαισια usque 16 ζερμη stich. 16 S² γησ απο νωτου, ^{con} νοτου, et ita C 17 BS στερεωσις (-σις et C) 18 CS παυσομεθα 20 BS δ ουχ 21 B απο usque δοξα stichus (et in S δοξα finis stichi) ... CS⁴ τιμη παρα παντοκρ. 22 S ουκ ευρισκ. ... S επακουσεν

38 1 S τω διωβ[αβδω] 2 S¹ om με 3 B om σε 6 S η επι ... S βαλλων 7 ABS οτε εγεν. α. c. seq. con. ... S¹ αγγ. αυτου 8 S¹ εμαιμαξεν ... B αυτη 14 S αυτον 15 BS αφειλας 16 S¹ ηλθας 17 (S αδου) 21 S⁴ οιδας 22 S¹ θαλασσης pro χαλαζ. ... AB^{1c23} εορακας 23 AS πολему 26 S επι την γην ... AB^{1c3} S ουκ υπαρχ. 29 AS om ο 30 ABS προσωπ. δε ... AS ετηξεν 31 B^{2c3} βραγμον 34 B τρ. υδατος λαβρω, S τρ. λαβρω υδ. ... S επακουσεται 37 S δε ο αριθμω νεφη (Ti?) ... S ουρανος 41 S κυριον finis stichi ... ad σιτα B² i. m. τας τροφας, τα βρωματα

39 2 AS αυτων μηνας ... B πληρης ... ABS om αυτων sec. 3 BS¹³ ωδεινας αυτ. ... S¹ εξαποστελλεισ 4 BS γεννηματι ... S^{2c3} εξελευσ. δε ... AS² ανακ. εαυτοισ 9 S¹ δουλευειν ... S¹ παζμη, S² φατη 10 S δεησεις 11 S¹ τ επ, S² δ επ ... B om η 12 AS¹³ δε αυτω οτι 13 BS om νεελασσα, AS⁴ νεελασα ... S συναβη η ασειδα 14 AS ωτα pro ωα 15 B επελαζοντο, S¹ επελζοντος ... S² που scribi voluit 16 AS τεκν. αυτης 17 S¹ κατεπηξεν pro κατεσιωπησ. ... S¹ om ουκ ... ABS εμερισεν ... AS² αυτη ... S¹³ εν τη συν. 18 S¹ υψωσει υψει, S² υψ. εν υ. ... S¹ αυτου pro ιππου 21 B³ α ορυσων ... S^{2c3} ποδι pro πεδιω 22 AS⁴ συναντ. βελει ... ABS ου μη 23 S γαρ γαυρια 24 ABS πιστευση 25 S αλματι και κραυγη 26 ABS tot. vers. stich. unus 27 B γυφ usque 28 αποκρυφω stichus unus 29 S¹ ζησει 32 S¹³ εκκλινιν, S² κρινισ ... AS om δε ... S¹³ υποκριζησεται ... S^{2c3} αυτω 34 S¹ om ετι ... B δωσω

40 1 S om δε ... S ο κα, ο ex 2 ipsa prima manu factum videtur 2 AS αποκριζητι 3 S^{2c3} η αποποιη ... S οτη 4 AS^{2c3} κατα κυριον ... AS κατ αυτον ... S¹ φροντισ pro βροντας 5 B αμφιεσαι 6 BS παν δε υβρ. 8 AS^{2c3} χρ. δε αυτους ... AS γην εξω ομ. 10 B δη ιδου δη 2. ... AS εσθιει 11 B δη ισχυς ... B om αυτου sec. 14 AS^{2c3} τουτο εστ. 17 S¹ ραμνοισ ... AS² vid. αγνου 20 BS¹ αγγιστρω ... ABCS φορβαν 21 BS ει pro η ... ABS ψελιω 22 S δεησ. η ικετ. ... S¹ μαλαχη 23 B om δε prius ... BS διαζηκην μετα σου 25 S¹ μεριότευονται, S^{2c3} μεριονται 26 S¹ μιας 27 B επιζησει ... AS επ αυτω ... BS¹³ om και μηκετι usque 28 αυτον, S² supplet 28 S² ουκ ... ACS² εορακας

37 17 επ[ι]σχυσεω 39 7 πολυοχιας 40 5 (12) εισ υψος δυναμιν 14 πεποιημενον c. praeced. con.

37 21 Ti in Comm. τι μη (non τιμη) scribit

38 1 Ti in Comm.: „δ: prima manu notatum“; de ceteris tacet. 7 οτε εγεν. α. c. seq. con. et Ti,

b cum praeced.

40 17 AS² vid. αγνου] Ti in Comment: „αγρου: C^a αγνον“ (sic, A αγνου)

41 1 BS ουδε δεδ. ... AS^{2c3} αυτον οτι ητ. ... S¹ τις δε 3 ABS ιτον αυτου 5 AS^{2c3} πυλας δε 6 B χαλκεια, S -και ... AB om δε ... BS συνδεσμος usque 7 κολλωνται stichus ... ABS σμιριτης (A -τος) 7 S¹ ει αυτον 8 S εαυτου ... S¹ παθωσιν, S² αποσπαθωσιν (sec. Ti) 10 ABCS om ως bis (sec. loco hiat C) ... AS² διαριπτονται 14 S om σωματος 17 AS² ουδεν ου μη ... AS^{2c3} ποιησ. αυτω ... BS δορυ κ. ζ. stichus ... CS² δορυ επηρμενον 18 AS^{2c3} ωσπερ αχυρα 19 BS χαλκειον ... S² πετροβολ. μεν 20 CS καλαμην ... S ελογισατο ... CS² σφυραν, S⁴ σφυραι 21 S¹ στρωμη ... S* πυλος 22 AS χαλκιον 24 B ουκ usque μου stichus ... S πεποιημενον ad praec. trahit, cum ενκαταπεξομαι stich. inc. ... S¹ om μου

42 2 S σοι δε ... BS ουδεν 3 S¹ om stich. τις γαρ usque βουλην ... S αναγγελει ... AS ηπισταμην 4 B om σε 5 AB^{1c23} εορακεν 6 B δε εγω εμαυτ., S¹ δε εμαυτ. εγω 7 BC ελειφας (C -λι-) ... B om δυο 8 BS καρπωσεις ... ABCS περι υμων ... S¹ om μου ... S^{2c3} om ει μη pr. ... ABCS υμας ... S¹ ελαλησατε et μου ιωβ bis scripsit, S² alterum delevit ... B αληξες post ιωβ ponit 9 B ελειφας ... S¹ συνετ. αυτω ... ASC¹³ αμαρτ. αυτων, S² αμ. αυτοις ο κυριος 10 BS om αυτου sec. ... S¹ εδωκεν ο 11 S¹ παρεκαλεσαν ... ABCS επηγαγεν αυτω ... S¹ ο θεος ... S¹ τετραδαχμον ... ACS χρυσουν ασημον 12 ACS ηυλογησεν ... S εμυρια τετρακισχιλια („tetra factum ex πτα ut vid.“, ε = ε?) ... S θηλιαι ονομαδες 14 B αμαλθειας, S αμαλθιας (-θιας et C), B i. m. ευθυμιων υγια 15 S υπο τον ουρ. 16 ACS² τεσσαρακονταοκτω 17 S πρεσβυτης 18 S παλιν αυτον [2] S γη τη αυσειτιδι κατοικων [4] ACS om εκ [7] S βαιωρ [8] BS ασου [9] C¹S¹ βαραδ¹ (δ¹ prima manu suppletum) [10] ABCS γεθθαμ [11] AB ελειφας (A ελι-) [12] S σωιφαρ

Subscriptio: ABCS ιωβ

Numerus stichorum: A 2021 (7 cum ✕), B 2153 (3 i. m.), S¹ 2126 (2 cum ✕)

ΨΑΛΜΟΙ.

Inscriptio: B ψαλμοι, S nihil

1 1 BS επι καθεδραν 5 AS² om οι ABS stichi 15
2 2 ABS i. f. add. διαψαλμα 6 B om βασιλευς 9 AS² σκευη
12 S παιδιας ABS st. 27

3 1 BS δαυειδ, B semper, S plerumque; non notatur 2 S² επανισταντο 3 B om αυτω 6 S¹ αντελαβετο 7 AS συνεπιτιθεμενων ποι AS 15, B 16

4 5 B^{1c23} εν καρδια επι 7 ABS ημιν 9 B επι ελπιδ. ABS 16

2 5 post ταραξει litera erasa, Baber suspicatus ε, num σ? 9 (ωσ κευη) 3 3 (3) ματαιοτητας pertinet ad 4 3 8 (του εχθρανοντας)

42 8 ABCS υμας] ita et Ti,
b ημας 11 b mendose φαγ. δε
και και

2 13 b πεποιθοδες, Ti ut Codd.
-θοτες

5 3 BS της φωνῆς 4 S² ἐποψῆ [ἐποψῆ με? ut A] 5 S² οὐ παροικ.
6 BS¹ οὐ διαμεν. ... B^{corr} S om κυριε 8 A ελαιου, B ελεου, S ελαιου
9 S¹ ἐνωπ. μου τ. ὁδ. σου 10 S¹ ἐν στοματι 11 ABS ἐξώσον stich. inc.
12 S¹ ἐπὶ σε π., S² om ἐπὶ ... AS καυχ. ἐν σοι ... S² om παντες
13 AB εὐλογεῖς ABS 30

6 3 B om κυριε sec. 7 ABS ἐν τῷ στεναγμῷ 9 S¹ om φωνῆς
usque 10 της 10 AS² ἤκουσεν 11 B⁴ S² om σφοδρα prius ... AS απο-
στραφεισαν εἰς τὰ ὀπισθὰ καὶ ... AS² καταίσχυνθεισαν AS 20, B 21

7 3 (B μὴ ὄντος) 5 B ἀποπεσοιμ¹ (insertum i a²³ et sic μ), AS¹
ἀποπεσοιν 7 S² καὶ ἐξεγερθ¹. ... S* om κυριε 12 S^{2c3} καὶ μὴ ἐπαγ.
15 B ὠδιν. ἀνομίαν ... B ἐτεκ. ἀδικίαν 18 AS¹ τῷ κυρίῳ ... ABS καὶ
ψαλῷ AS 37, B 38

8 7 B ἐργὰ χειρῶν 8 AS² ἀπάσας 10 ABS τὸ ὄνομα ABS 18

9 2 S¹ om διηγῆσθαι π. τ. δαυμ. σου 6 S² ὄνομ. αὐτοῦ 7 S²
καθεύδεις ... AB^{1c3} S μετ ἡχους 10 S ἐν ἤλιψει 11 S² ἐγκατέλιπας
13 S^{2c3} ὅτι ὁ ἐκζητ. ... S κραυγῆς pro δεήσεως 15 S^{2c3} ἀγαλλιασμαιζα
19 AS² οὐκ ἀπολ. εἰς τέλος 21 B ὅτι οἱ ἀνθρ. 22 S ἤλιψεν 24 S¹
ἐπὶ τ. ἐπιθ. 29 ABS om τοῦ 32 AS ἐν καρδίᾳ 33 AS² ἔσος μου
34 S παρωργισεν ... AS οὐκ ἐκζητήσει 35 B^{1c4} κατανόησεις ... S² αὐτὸν
... ABS¹ σοὶ σὺν (A συ) ... AS¹ βοηθῶν 36 ABS¹ εὐρεθ¹. δι αὐτήν
37 S κυριος βασιλευσεῖ ... AB^{1c23} ἀπολεισθῆναι 38 S² εἰσηκούσας κυριε
39 AS τοῦ μεγάλ. AS 80, B 81

10 1 B τῷ δαυεὶδ ψάλμος ... B ἀρεῖτε 2 B^{1c2vid3} ἐν σκοτομένη
3 AS⁽²⁷⁾ ὅτι α συ κ. αὐτοὶ καθ. 5 AS³ τὴν ἀδικίαν 6 S¹ πακιδας,
AS^{2(vid)c3} παγίδα 7 S¹ δικαιοσύνην ... AS² εὐθύτητα ABS 17

11 3 S ἐλάλησαν pro -σεν ... AS^{2c3} i. f. add. κακὰ 4 S² om καὶ
... ABS μεγαλάρημονα 5 B τις usque 6 πενητῶν, S usque 6 πτωχῶν
stichus 6 S² ἐνεκεν pro απο priore ... S² om απο sec. ... BS¹ σωτηρία
... (B^{1c23} παρησιασμαι) A 19, B 17, S 18

12 3 AS² ἡμέρας καὶ νυκτός 4 S om μου pr. ... B om μου tert.
5 ABS εἰπη 6 AS ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ A 14, BS 13

13 1 S τῷ δαυεὶδ ψάλμος ... AS² διεφάρησαν 2 (B⁽²³⁾ τοὺς υἱοὺς)
3 A² B^{1c23} S ἠχρεώθησαν ... S¹ ὁ ποιῶν ... S² ταφος ἀνεωγμένος usque
οφθαλμῶν αὐτῶν uncis inclusit 4 B τὴν ἀδικίαν ... S ἐστῆντες 5 S¹
φοβὸν pro -ω ... S² κυριος ὁ ἔσος ... AS² δίκαιον 6 S² ὁ δε pro ὅτι
7 AS ἀγαλλιάσεται ... AS ευφρανθήσεται A 17, BS 24

14 1 AS² ἡ τις κ. ... AS² om τῷ sec. ... S² om τῷ tert. 3 S²
καὶ οὐκ pro οὐδε 4 S¹ om αὐτοῦ sec. 5 B^{1c23} ἀδοῖς ABS 13

15 1 S¹ ὁ ἔσος pro κυριε 2 S¹ κυρίῳ ἔσος μου ... B om ὅτι usque
ἐχέισ 4 (B⁽²³⁾ τῶν ὀνοματῶν) 5 ABS¹ ἡ μερίς 6 S ἐπέσαν 8 AB^{1c23} S
προσώμην 9 S ευφρανθή 10 S¹ εἰς τὸν ἀδὴν 11 AS^{4vid} τερπνότης
A 23, BS 24

5 11 κατὰ, ἐξώσον stich inc. ut Ti
δίδουσιν 9 31 (4/3) *ἐν τῷ αὐτῷ vix
καταλείπεται

7 5 ἀνταπεδώκας ... ἀνταπο-
35 (2) vid. potius συ συν ἐν-

5 11 b, non Ti, ἐξώσον αὐτοὺς
c. praeced. coni.

6 2 Ti ut Codd. ἐλεγξῃς, b ἐλ-
λεξῇ.

8 4 ad α συ S (ut ABb) Ti in

Comm. adnotat: „sic, nec muta-
tum est“

10 3 S¹ ut Bb ὅτι α κ. καθ.,
Ti in Comm. de correctore tacet

12 6 b ἐπὶ τὸ ἐλεει

16 1 AS² om της ... B^{1c23} της προσευχής 2 S¹ κριμα μοι ... S¹ om οι οφθαλ. usque ευθυτητα 5 AS σαλευσων 6 S¹ οτι εισηκουσας 7 B σου, σε, σου, AS σε et σου fin. stich. 8 S² με κυριε ... B^{1c23} S¹ χοραν 9 S¹ ταλαιπωρισαντων 11 ABS¹ εκβαλλοντες 12 S¹ ως σκυμν. 13 S² ρομφαιας 14 AB^{2c3im} S απο ολιγων pro απολυων (B i. textu απολυων) ... B κεχυμενων 15 B^{1c23} τω προσωπου ... AS² οφθηναι μοι την AS 34, B 36

17 1 AB^{1c23} ερυσατο 2 AS η ισχ. μ. 3 B om μου post βοηθος et σωτηριας ... ABS και ελπιω ... ABS¹ om και ultimum 4 S² τον κυριον 6 S¹ πακιδεσ 8 ABS και εσαλευθ. stich inc. 9 B πυρ εναντιον αυτ. ... S² καταφλεγησεται 10 S² ουρανουσ 11 ABS² χερουβειν (S² -βιν), S¹ χερουβ ... S¹ και επετ. και επετ. 14 AS² ο κυριος 15 AS² om και primum 17 B⁽²³⁾ προσελαβετο με εξ 19 S αντιστηριγ. μοι 21 AB ab initio add. ρυσεται με εξ εχθρων μου δυνατων και εκ των μισουντων με, S ρυσεται usque δυνατων, quae S² uncis circumscripsit. ... S¹ μου αποδωσει μ. 26 S² οσιος εση 30 (B^{1c23} εν συ) 32 S παρεξ pro πλην pr. ... S² η τις 34 S om ο ... BS¹ ως ελαφ. 36 S¹ om εισ τελος usque διδαξει 38 BS εκλιπωσιν 40 S¹ om παντας ... AB^{1c3} S επανιστανομενουσ 42 ABS¹ εισηκουσεν 43 ABS χνουν 44 S² αντιλογιας 45 S¹ υπηκουσαν ... S² υπηκ. μου ... S² εψευσ. με 47 S² om μου pr. 49 S¹ και απο τ. ... B^{1c3} S επανιστανομενων ... AS^{2c3} ρυσαι με 51 S² om αυτου pr. ... (B²³ αιωνος) A 115, B 116, S 112

18 3 AS η ημερα 6 S² om αυτου extr. 7 S¹ om του sec. 9 AB^{1c3} S ευθεια 14 S¹ απ αλλοτρ. ... AB κατακυριευσουσιν A 30, BS 31

19 5 AS² δωη σοι κυριος 6 B^{1c23} αγαλλισωμεθα ... S κυριου θεου 8 S¹ αγαλλισομεθα, S² επικαλεσομεθα pro μεγαλυνησ. 9 AS ανορθωθημεν 10 BS¹ βασιλεια σου A 19, BS 20

20 3 S² καρδιας pro ψυχης ... S² θελησιν pro δεησ. 5 B²³ αιωνα και εισ αιωνα του αιωνος, S¹ αι. και εισ τον αιωνα του αι. 7 S¹ εισ τον αιωνα και εισ τον αιωνα του αι. 8 S¹ σαλευθω 10 S¹ οτι θεησεις ... ABS¹ κυριε εν οργη σου συνταραξεις α. 11 S² απο της γης 12 AS² βουλας ας ου μ. δ. στηναι 13 ABS εν τοις stich. inc. ABS 26

21 3 S² om προς σε 4 ABS¹ εν αγιοις ... ABS¹ ο επαινος ισραηλ 5 AB^{1c23} ερυσω 7 AB ανθρωπου pro -πων ... B εξουδενημα 8 S και εγαλησαν 9 B^{1c23} ηλπισαν 10 (B^{1c23} μαστρων) 11 AB^{1c23} S επεριφην ... S² απο γαστρος pro εκ κοιλιας 12 S^{2c3} ο βοηθ. μοι 15 S² εξεχυθη ... S¹ διαβηματα pro οστα 16 AS ως οστρακον 17 AS² ποδας μου 19 S¹ διεμερισαν 20 S¹ βοηθιαν σου, S² add. απ εμου 22 (B^{1c23} με εχ) 23 AB^{1c3} εμμεσω 24 S² τον κυριον ... S² φοβηθητω δη απ αυτου 26 ABS εν εκκλησ. μεγ. fin. stichi, S² add. εξομολογησομαι σοι ... S^{2c3} τω κυριω αποδωσω 30 S² εισ γην ... S και η ψ. usque 31 αυτω stichus 32 AS om ο A 66, B 68, S 65

16 5 ¹ post μου sec. repetisse vid. εν ταις τριβοις σου 11 (εκλειναι) 15 (τω προσωπου σ.) 17 21 ² vid. καθαροτητα (i. erasum)

16 7 b interp. σε. ex et δεξ. σου; Ti σε ex et σου.

17 21 Ti in Comm.: „ρυσεται με usque dix. μου: C^a uncis circumscripsit“; in textu primo tantum sticho usque δυνατων unci ad-diti apparent.

20 13 εν τοις stich. inc.] ita et Ti, b οτι-ντων ad seq. trahit

21 9 Ti Prol.: „correximus σω-σάτω pro σωσάτω; sed b (et Ess) habet σωσάτω!“ 27 b ἐκύκλωσάν (sic) κύνες: codd. ut Ti

22 1 AS¹ ποιμάνει ... S με ου μη υστερησῇ 5 S² μεθύσκον με
ώσκει 6 S² καταδιώξει AB 14, S 13

23 1 S om της μίας σαββ. ... B σαββατων 3 S² η pro και 4 AS¹
i. f. om αυτού 6 S^{2c3} τον κυριον pro αυτον 10 AS² om ουτος sec. loco
A 22, BS 24

24 1 2 ABS ο θεος μου ad praec. trah. 2 S^{2c3} καταισχυνῃ. εισ
τον αιωνα 3 AB^{23c4} αισχυνητ. παντες οι 5 AS¹ η τη αληθεια (A -αν)
σου 6 B om κυριε 7 S¹ και τας αγν. ... BS¹ ονι μου (sec.) ... S² μν.
μου συ ... ABS ενεκα 9 B^{1c23} om stich. alt. 14 AB^{1c3} post φοβουμ.
αυτον add. και το ονομα κυριου των φοβουμενων (A επικαλεσαμενων) αυτον
... S² δηλωσει pro του δηλωσαι 15 S πακιδος 21 S om κυριε A 45,
B 44, S 43

25 1 AS ασθενησω pro σαλευθω 2 S¹ om δοκιμασον usque πικρασον
(S²) με 6 B om κυριε 7 ABS¹³ φωνην, S² την φ. 10 S¹ ανομια,
AS² αι (A ε) ανομιαι 11 AS² λυτρ. με κυριε 12 AB^{1c4} S¹ ο γαρ πους μ.
A 25, B 24, S 23.

26 1 (S χριστη) 4 B⁴ ζητησω ... AS¹ το κατοικειν ... BS¹ τερπν.
του κυριου ... S¹ λαον pro ναον 5 BS¹ om αυτου pr. 6 B⁴ S² om την
... S^{2c3} θυσιαν ανενεωσ και αλλαγ. ... S ασω 7 8 ABS¹ σοι ειπεν
η καρδ. μου c. praec. conī., S^{2c3} add. κυριον ζητησω 8 S¹ εξητησεν,
S² εξεζητησεν σε ... S το προσωπ. μου pr. loco 9 S^{2c3} και μη εκκλ. ...
B^{3vid} S² αποσκορακισσῃ pro εγκαταλιπῃ ... S² εγκαταλιπῃ pro υπερειδῃ
11 ABS¹ om εν prius 13 B^{1c3} S πιστευσω 14 (B^{1c23} κραταιουῶν) A 33,
BS 34

27 1 AS κεκραξομαι ... (A?S?) B ο θεος μου c. praec. conī. ...
AS παρασωπ. απ εμου bis ... (B καταβα|νουσιν) 2 S^{2c3} εισακουσ. κυριε
... B με αιρειν, S¹ om με ... AS² προσ ναον 3 S με μετα αμαρτωλων
pro μετα αμ. την ψυχ. μ. ... S¹ κ. μετα ανδρων εργαζ. την ανομιαν (την
et A) 4 S^{2c3} δος αυτ. κυριε κατα 9 S¹ εως αιωνος AB 25, S 24

28 5 S² και συντριψει 8 B^{1c3} συνσιοντος, S συνσει- ... B^{1c3} συν-
σισει, S και συνσισει 9 (B³) S² καταρτιζομενη (nescio qua de causa -ou
non inst. a B³) 10 B^{1c23} S¹ καθιεται A 23, BS 24

29 1 AS om εισ το τέλος ... S ψαλ. ὁ ωδης) ... AS τω δαυ.
2 AB^{1c23} ηψφρανα ... AS επ εμοι 4 S¹ με εκ των 5 B ψαλλατε
8 ABS παρασχου 10 S² καταβαινιν AS 23, B 25

30 1 S om εκστασεως 2 S¹ και εν τη δ. ... S om και εξελου με
4 AS κραταιωσις, S sine μου 5 S πακιδος ... BS¹ om κυριε 7 B^{1c23}
εμμησας ... BS φυλασσοντας ... S² ματαιοτητα 13 (B^{1c23} επλησθην)
14 AS επισυναχθηται 15 B^{1c23} επι σα, S¹ επι σε 18 AS² om οι 19 B
γεννητηωσαν 20 S om κυριε 21 S¹ αποκρυφισ ... S¹ ανθρωπου
23 B^c rec. m. S¹ απερριμαι αρα ... S¹ om προσωπου ... AS om κυριε
24 S¹ om οτι 25 S επι τον κυριον A 62, B 63, S 59

31 1 S τω δαυειδ συνεσεως ... S αφειλθσαν 2 ABS¹ ου pro ω
5 AS² ανομιαν pro αμαρτιαν ... AS² αμαρτιαν pro ανομιαν pr. loco ...

22 4 (η ραβδον σ.) 23 1 (της μια σαβ.) 3 1 vid. αναστησεται
24 2 ο θεος μ. c. praec. conī. 26 8 σοι ειπ. η καρδ. μ. c. praec. conī.
29 3 και εισωμαι 6 (αγαλλιασεις) 30 19 (1) dele 19 υπερηφανα,
similiter 25 12 90 7 20 (7) ελπιζ. επι σοι ... 24 (6) potius κυριος
pro θεος

22 26 b, non Ti, εν εκκλησ. μεγ.
c. seqq. conī.

24 1 2 ο θεος μου] de A tacet Ti

26 4 Ti in Comm. το κατοικειν:
C^a του κατοικειν [sic]^a 7 8 ABS¹
σοι ειπεν etc.] de A tacet Ti

B αμαρτιαν pro ανομιαν sec. loco 6 BS¹³ πας οσιος προς σε ... (B^{1c3} ενγουσιν) 9 AS² εν κηρω και χαλινω τας ... B³ κηρω ... S² αγης
A 26, BS 25

32 1 S² εν κυρ. 3 S^{2c3} καλ. ψαλ. αυτω 5 AS^{2c3} χρισιν ο κυριος 6 AS
τω λογω κυρισυ 7 BS¹³ ως ασκον ... S^{2c3} αβυσσοις 10 S¹ om και
αδελ. βουλ. αρχοντων 11 AS² αυτου εις γενεαν και γενεαν (A γεναιαν)
12 B^{1c23} μακαριος 13 S ιδεν usque 14 αυτου stichus, conī. ergo εξ ετοιμ.
κατοικητ. α. c. praec., de AB incertum 15 B²³ συνων, S^{2c3} συνεις εις
20 S^{2c3} η δε ψυχη 22 AS² γενειτο κυριε το ελεος σου εφ AB 44, S 42
33 3 AB^{1c3}S¹ επαινεσθησεται 5 AS² ηλιψεν pro παροικιων ...
B^{1c3vid} ερυσατω, it. 18 7 S¹ εισηκουσ. αυτων 8 S^{2c3} ο αγγελος 10 S¹³
om παντες 13 B ιδειν ημερας 14 BS¹ om σου sec. 16 BS¹ οτι οφθαλ-
μοι 20 21 BS¹³ κυριος sine ο c. seq. conī. 21 AS^{2c3} φυλασσει κυριος
23 S πλημελησων AS 42, B 43

34 2 AB βοηθ. μου 4 AS αισχυνθητωσαν κ. εντραπητωσαν ... AS
αποστραφητωσαν ... AS καταισχυνθητωσαν 5 ABS χνουσ ... S αγγ. ο
κυριου 7 S πακιδος 8 S² αυτω, γινωσκι et εκρυψεν ... AS² αυτον ...
S πακιδι ... AS² πεσιται (A -σει-) 9 S¹ εν τω κυρ. 11 AS ηρωτων
15 AB ηυφρανθησαν 17 AS^{2c3} μονογενην 18 B κε i. e. κυριε pro και,
AS om και 20 AS επ οργην 21 B ειδαν 23 S² om κε 24 S om
κυριε pr. ... S¹ ελεημοσυνην pro δικαιοσ. ... S¹ επιχαρ. μ. οι εχθροι μου
25 B¹S¹ ειπесαν, B²³ ειπαισαν, S² ειποισαν bis ... S² η ψυχη 26 ABS
μεγαλορρημονουντες 27 AS μεγαλυνθητω ... S ο θεος A 64, B 59, S 60

35 4 ABS εβουληθη ... S¹ συνειναι 5 AS διελογισασα ... AS²
αγαθη κακια δε ου 7 B^{1c23} και η δικ. ... B om σου (pr.) ... BS¹ ωσει
ορη ... AS om ωσει 8 S¹ εις σκεπην 9 BS¹ του οικου σ. 12 AS²
αμαρτωλου ... AS³ σαλευσι (A -σει) 13 AS² ειπесαν ... S¹ om παντες
ABS 26

36 1 BS του δαυειδ 5 S¹ om και prius 7 BS¹ ζωη pro οδω ...
AS² παρανομιαν 8 S¹ παραζηλ. εν τω πονηρ. 9 AS, non B, εξολεθρευ-
θησονται, it. 22 10 AS ο αμαρτωλος ... S¹ om και ante ζητησεις 15 S¹
εις ψυχην αυτων, S² εις τας καρδιας α. ... BS¹ συντριβειθησαν 17 BS¹³
om ο 18 AS² εις αιωνα 20 B¹³S εκλιποντες 21 AS^{2c3} διδωσιν 23 S¹
κατευθυνεται τα διαβρηματα ανδρι και 26 B^{1c23}S ελεα 27 S¹ om αιωνος
28 AS² ανομι δε (dl. ⁵) εκδιωχθησονται ... AS εξολεθρ., it. 34 29 S¹
om δε 30 S¹ μελετησει pro λαλησει 31 B^{1c23}S ουκ υποσκελ. 32 B
κατανοησει 33 AS καταδικασηται 34 B²³S om την ante γην ...
AB^{1c23}S οψη 35 BS¹³ om τον 38 B^{1c23} εξωλεθρευθησονται bis ...
S ασεβ. εξολεθρευθησεται 39 BS¹ παρα κυριω ... S¹ om εστιν 40 S¹
om και βοηθησει usque ρυσεται αυτους AS 86, B 88

37 3 ABS επεστηρισας 4 B και ουκ εστ. ιασ. ... S¹ om εν 8 S²
οτι αι ψυχαι μου επλησθησαν εμπαιγματος (cf. A) ... S¹ om εν 10 AS
κυριε (pro και) εναντιον ... AS απο σου ουκ εκρυβη (εκρυβη et B) 11 AS¹
οφθαλμ. μ. και αυτο ουκ 12 AS² απο μακροθεν 13 AB εξεβιασαντο ...
S¹ ματαιοτητα ... S¹ δολιοτητα 15 BS¹ om τω 16 S¹ om οτι ... B
επι σε ηλπισα κυριε σοι (⁴ συ) εισακ. 17 S¹ om οι εχθροι μου ... ABS
εμεγαλορρημονησαν 18 AS² εστιν δια παντος 19 AS^{2c3} ανομ. μου εγω ...
S αναγγελω 21 AS² μοι κακα ... S² αγαθωσυνην pro δικαιοσ. 22 BS
ο θεος μου c. seqq. conī. (A incertum) A 44, B 45, S 42

36 34 (6) pro κληρονομησαι γην (A habet καταχλ-) scribe: om την sec.

34 26 ABS μεγαλορρημον.] Ti | μουντες
μεγαλορρημονουντες, b μεγαλορρη-

38 2 AS^{2c3} αμαρταν. με 4 BS ελαλησα usque 5 περασ μου stichus
6 B²³S² παλαιστας, A παλεστας ... ABS και η υποστασις ... BS¹ ουδεν
7 B^{1c3}S¹ ταρασσονται 8 S² om o ... AB^{1c3}S παρα σου ... ABS om
διαφαλμα 9 S¹ καθαρισον pro ρυσαι 10 AS² συ εποησας ... S² om με
11 AS² απο γαρ της 12 AS om ταρασσεται 13 B om κυριε ... BS
ενωτισαι τ. δακρ. μου stich., S² ut A δεησ. μου ενωτισαι, sed rursus delevit
... S παρασιωπησθησ(sic) ... S¹ ειμι εγω ... AS παρα σοι pro εν
τη γη A 33, B 32, S 30

39 3 ABS υλεωσ, B⁴ ὕλοσ ... AB κατηρυνεν 5 AB^{13c2} ενεβλεψεν
6 ABS om σοι 7 AS εξητησας pro ητης. 9 B^{1c23}S εβουλητην ... AS
κοιλιας pro καρδιας 11 AB^{2c13}S² τ. δικαιοσ. σου 13 B^{1c23} (ηδυνασθη),
AS ηδυνηθη 15 AS^{2c3} κατασχυνθησαν pro εντραπησαν sec. (A bis -ει-)
17 B in fin. add. διαπαντος 18 B συ ει A 47, B 43, S 42

40 2 S om o 3 AS διαφυλαξαι ... B om και ζησαι αυτον ... AS
παραδωη ... AS εχθρων 7 B^{1c23} και η εισεπορ., AS² om ει ... AB η
καρδ. αυτου c. seqq. coni., S incertum ... BS εξεπορευετο usque 8 κατ
εμου stichus ... B εψιθυριζ. usque κατ εμου stich. ... S¹ om κατ
εμου (sec.) 11 (B^{1c23} αναστησον μοι) 12 S¹ ηδελησας 13 B om τον
AB 26, S 24

41 3 AB⁴S² θεον τον ισχυρον τον ζωντα 4 BS¹ om εμοι, S² μοι
5 AS² εορταζοντος 6 B η ψυχη και ... S¹ προσωπ. σου o, AS² π. μου
και o 7 AS¹ σου κυριε εκ γ. 8 ABS καταρακτων 9 AS² νυκτ. ωδη
αυτω (A -του) 10 AS² και ινατι ... S² om μου extr. 11 ABS¹ κατα-
θλασαι ... AS² ωνειδιζον με οι εχθροι μου ... S κατ εκαστ. 12 B²³ om
η ante ψυχη ... BS om μου (pr.) ... AS² αυτω σωτηριον ... BS¹ om
και sec. A 30, BS 25

42 1 S τω δαυειδ ψαλμος 2 AS² om ει ... S o θεος μου ... S¹
om και ... S² om μου extr. 4 B σοι κυριε ... ABS¹ om o θεος ... B
o θεος μου εν κιθαρα 5 BS¹ ει ψυχη και 5 AS² και o θεος μου AB 14,
S 13

43 1 S om ψαλμος 6 B εξουθενωσομεν, S¹ εξουθενησομεν ... AB^{1c3}S
επανιστανομενους 8 B^{1c3}vid om tot. vers. in fine col. ... (B κατησχη-
νασ) 9 BS¹ επαινεσθησομεθα 10 AS² εξελευση o θεος 13 AS² αλαλαγμ.
ημων 14 S¹ om μυκτηρισμον usque 15 εζηνει ... AS² χλευασμον pro
καταγελωτα 17 AS² καταλαλουντος ... S¹ φοβου pro προσωπου 19 B
τους τριβ., ³ non inst. ου 23 AS ενεκεν ... S ως προτα A 57, B 55,
S 53

44 3 BS¹ η χαρις 4 ABS δυνατε et 5 βασιλευς fin. stich. 7 AS
εις τον αι. του αιωνος 9 S² σμυρναν κ. στακτην κ. κασιαν ... ABS
ηυφραν. σε fin. stich. 10 S πεποικιλμενοις 12 AS² και επιθυμησει pro
οτι επεδυμ. ... S οτι usque 13 αυτω stichus ... S² ο κς 13 S² προσ-
κυνησας ... S θυγατηρ (sic), S² και θυγατηρ, usque λαου stich. ... AS
om της γης 14 AB³S² της pro αυτης ... BS¹ om του ... AB²³S²
εωθεν ... ABS¹ κροσωτοις ... S¹ πεποικιλμενοις 17 AB³ εγεννηθησαν,
S εγεννηθη ... S² υιοι σου 18 AS¹ και μνησθ., S² μνησθησομαι ... S σου
του ονοματος AB 41, S 39

38 5 (7) om μου sec. 39 9 fort. εβουλητην 40 7 (3) ¹ ανομ.
αυτω 41 8 καταρακτων 43 3 εξεβαλας 44 12 (τ. καλλου σου)

38 4 5 ελαλησα etc.] ita b, Ti
post γλωσση μου plenius interpungit
18 BS ενωτισαι etc.] ita b, Ti cum

AS² ενωτισαι ad praeced. trahit
44 4 ABS et 5 etc.] ita et b,
non Ti

45 1 S τελ. υπ. τ. κρυφίων τοῖς υἱοῖς κορε ψ. 3 S δια τοῦτο usque
ορη, εν καρδιας usque 4 τα κυματα (sic S¹ pro τα υδατα αυτων) stich.
4 S¹ κραταιοι. αυτων 6 S² και ου ... S βοηθησαι ... AB³S² το (S²
τω) προσ πρωι πρωι pro τω πρ. 7 AS^{2c3} φω. αυτου ο υπιστος 9 BS¹
om και ... B om του ... AS² θεου pro κυρ. 12 S κυριος ο θεος των
AB 23, S 22

46 5 AS εαυτου 8 AB ψαλ. συνετ. usque 9 εβνη stich. AB 16, S 17
47 1 S ωδη ψαλμου 2 BS¹³ om εν sec. (Ti: „ορει: C^b ορ. εν
[sic], sed εν erasum est“) 3 B ευριζων] vid. ν eras., post inst. 5 A²S
διηλυσαν 6 ABS εταραχθ. usque 7 αυτων stich. 9 ABS¹ om και ...
ABS εν πολει bis stich. inc. 11 B^{1c23} πληρεις 12 AS² και αγαλλ. ...
AS ενεχεν ... S¹ om κυριε 13 B^{1c3} περιβαλετε ... B^{1c23} διηγησασθαι
14 B^{1c23} θεσθαι ... S¹ om και usque αυτης ... B^{1c23}S² καταδιεσθαι
15 B om αυτος usque αιωνας AB 28, B 29

48 2 (B^{1c23} ενωτισασθαι) 4 B^{2c13} συνεσεις 8 ABS εξειλ. αυτου
10 ABS τελος fin. stich., BS οτι usque 11 αποδνησκ. stich. ... S² om
οτι ... B^{1c23} ουχ 11 B ανους και αφρων 12 S² om αυτων i. f. 13 AS²
παρεσυνεβληθη 14 AS² ευδοκησουσιν 15 S εβeto ... B^{1c23} ποιμινει
... S¹ επαλαιωθη ... AS² in fin. add. εξωσθησαν 17 AS² η pro και
18 S¹ om vers., suppl. S² ... S² η δοξ. του οικου αυτ. 19 S* εξομολο-
γηθησεται 20 B^{1c23} ουχ 21 AS και ανθρωπ. A 42, B 40, S 38

49 1 S απ ... ABS¹ και μεχρι 5 AS² του διακρ. 6 S οτι ο θεος
7 S² διαμαρτυρουμαι ... S² οτι θεος θεος σ. 9 AB^{1c3}S χιμαρρους (A
χειμ-) 10 AS^{2c3} αγρου pro δρυμου 15 AS² βλιψ. σου 16 AS^{2c3} εκ-
διγηγ 17 B εξεβαλλεσ 19 S² δολιοτητα, cf not. 21 B⁴S^{2c3} i. f. add.
τας αμαρτίας σου 23 BS¹ του θεου B 48, S 46

50 14 BS στηρισον 17 BS κυριε cum praeced. coni. 19 B εξουβε-
νωσει BS 39

51 3 BS δυνατος et ημεραν fin. stich. 4 B^{1c3}S¹ εξηκονημενον
7 B^{1c4vid}S κατελει ... BS εκτειλαι 9 BS αλλα ... B^{1c23}S¹ εδυναμωθη
B 19, S 20

52 2 B εστιν ο ποιων 4 B^{1c23}S ηχρεωθησαν 5 BS¹³ εσθοντες
6 BS¹³ φοβηθησονται 7 B³S επιστρεψαι BS 15

53 2 B^{1c23} ειπεν ... B^{1c23} ουχ' ιδου 8 B om κυριε 9 B^{1c3} ερυσω
BS 15

54 3 B^{1c2} αδολεσχια 3 BS εταραχθην fin. stich. 6 B^{1c2v13} om
vers. 11 B^{1c23} τειχη σαυτης 12 BS¹ κοπος pro τοκος 13 BS εμεγα-
λορημονησεν 16 BS πονηραι 18 BS¹ om και ante απαγγ., BS init. stich.
23 B^{1c23}S επιριψον B 40, S 42

45 i. m. μς sic 46 4 (υπαταξεν) ... τας ποδας 6 εν αναλαγμω
47 4 τοῖς βαρεσιν (vid.) 48 10¹ om οτι 49 3 (καταιγι σφοδρα)
7 (ηδ sic pro ηλ)

.....

48 10 et 11 b non Ti ut ABS
et BS distinguit

49 19 Lectionis codicis S ab
hoc versu usque 79 10 deficiente
codice Alexandrino Ti textui edi-
tionis adscripsit 21 Ti⁴ adnot.
„S² i. f. add. τας αμαρτίας σου,
S³ rursus del.“, sed in Comm.:

„σου: C^a addidit τας αμαρτίας σου.
Quae quum super rasuram scrip-
serit, videtur primum aliquid per-
peram scripsisse.“ Utrum verum?
23 S¹ του θεου legere Ti adnotare
omisit

50 17 BS κυριε etc.] de S ta-
cet Ti

55 1 (BS τ. λαου του α.) 2 B κυριε pro. ο θεος 4 BS επι σοι (S σε) ελπω 5 B (S om) ολην την ημεραν c. praec. coni. 7 BS αυτοι c. seqq. coni. 11 B θεω pro κυριω 13 B om σου 14 B^{1c3} ερυσω ... B^{3vid}S^{2c3} post εκ θαν. add. τους οφθαλμους μου απο δακρυων B 26, S 25 (*1)

56 5 B^{1c3} ερυσατο 7 B¹⁴²S² παγιδα BS 30

57 2 B²³ ευθειασ ... B^{3f2} κρινετε 3 B εργαζεσθαι 6 B²³ φαρμακουται φ. 7 B²³S² συντριψει ... BS¹³ κυριος sine ο 9 BS¹ επεπεσε 10 B^{1c23}S συνειναι (B¹-νι-) ... BS την ραμνον c. seqq. coni. BS 22

58 1 (B²³ εις στηλογραφ.) 2 (B^{1c23}S εξελουμαι) ... B^{1c3}S επανιστανομενων 6 BS ο θεος ισρ. 8 BS οτι usque 9 αυτους stich. 10 BS¹³ om συ ... B om ο 16 BS¹ om μη 17 BS om μου sec., B et tert. 18 BS οτι αντιλημπτω BS 39

59 1 (B^{1c23} εις στηλογ., Cozza Γ pro T) 2 BS σωβαλ 4 B εσαλευθησαν 12 BS¹ κ. ουχι εξελ. 14 BS¹ εν δε τω BS 26

60 2 B^{1c23} om ο θεος ... B της προσευχης 3 B απο usque μου, S usque εκεκραξα et εν τω usque μου, BS οδηγησ. usque 4 μου stich. 5 BS post αιωνας add. διαψαλμα et om post σου 7 BS¹ om τα ... BS ετη αυτου c. praec. conig. B 16, S 17

61 3 B^{1c23} ο θεος μ. ... et 7 BS αντιλημπτω init. stich. 5 B^{1c3}S¹ ευλογουσιν 6 B om η pr. 9 (B^{1c23} εν. αυτας κ.) ... BS¹ om οτι 11 B επι αδικ. 12 BS οτι usque 13 ελεος stich. B 28, S 25

62 2 B^{3f2}S² εδιψ. σε 4 B κρεισσων 7 B^{1c2} εν τω ορθρω ... B μου εμελ. 12 B^{1c3}S¹ επαινεσθισεται B 23, S 24

63 3 B^{1c23} om tot vers. 7 B^{1c23} εξεραν. ter, S sec. et tert. loco 9 B²³S εξησθενησαν επ αυτους αι 11 BS¹ επι τω κυρ. ... B^{1c3}S επαινεσθισονται BS 23

64 3 (B²³) σαρε 4 B^{1c23}S¹ υπερηδυναμωσαν 5 BS αγιος usque 6 δικαιος. stich. 6 B^{1c23} om και τ. εν θαλ. μακρ., BS¹ om των sec. 8 B υδωρ pro κυτος 9 (B τερψις) 10 BS¹ η ετοιμ. σου 11 BS γενηματα BS 30

65 5 B^{1c23} δευτε τεκνα κ. 7 B δυν. του αιωνος αυτου 8 B²³S¹ ακουτισασθε (B¹-αι) 10 B και επυρωσας 11 BS¹ ενωπιον η. pro επι τον νωτον η. 15 B om σοι pr. ... B²³S² ανοισω pro ποιησω ... BS χιμαρρων 16 BS¹ τον κυριον 18 B om μου B 38, S 40

66 3 BS¹ και εν πασ. 4 B^{1c23} om σοι bis 7 BS ευλογησαι usque 8 ο θεος stich. B 14, S 15

67 4 B post ευφρανθ. i. f. l. add. διαψαλμα: 7 B^{1c23}S ανδρια 8 B την ερ. 9 B²³ S. τουτο σιναι 11 (BS¹ ο θεος c. seqq. coni., B post instaur. del. 13, B του αγαπ. sec. init. stich. ... (B²³ διελεσθε) 14 BS post χρυσου add. διαψαλμα 17 B^{1c23}S υπολαμβάνεται 18 BS¹ ο κυριος 19 B²³S² ανεβησ ... B²⁽³⁾S εν ανθρωποις 22 B^{1c23} πλημμ.

αυτου 29 B^{1c23} εντειλαι θεος ... BS om εν 31 B δαμαλεσιν 36 BS¹ και ευλογ. B 84, S 80

68 3 B¹S υλην, B³ υλην et seq. β non inst. 4 B^{1c3}S¹ εβραγχινασεν ... B^{1c23} εγγιζειν pro ελιζειν ... BS om με 7 B^{1c3f2}S επ εμοι bis

55 1 BS του λαου του] ita et b et vE, Ti om του sec. 2 S η ψυχην μου (sic, non correctum)

57 7 BS¹³ κυριος sine ο] S¹ articulum omittere Ti⁴ non notavit

60 6 Ti⁴ „S* της προσευχης, S² των ευχων“, in Comm. „της προσευχης: C^a των προσευχων“ utrobi veritas?

62 12 B επαινεσθισεται] ita et

b, Ti (Prol.: correximus) επαινεσθισεται

65 8 S ανεισεσεως (fugit correctorem)

67 8 B την ερ.] ita et Ti, b τον ερ. 11 BS¹ ο θεος etc.] ita et b, non Ti 29 S om εν ex Ti⁴ cognosci non potest

68 5 b ουκ ηρπασα

10 B^{1c3}S¹ καταφαγεται ... BS επεπεσαν 11 BS¹ ονειδισμον 14 BS επακουσον μου (μου a B²³ suprascript.) c. seqq. coni. ... B της σωτηρια-
εμου (sic = -ιας μου) 15 BS σωσον init. stich. 16 B^{1c3} συνεχεται
18 B^{1c23} om και μη usque σου 19 B ενεκα usque 20 ονειδ. μου stich.
31 BS¹ om μου B 76, S 75

69 2 B^{2v13}S post προσχεσ add. κυριε εις το βοηθησαι μοι σπευσον
(σπ. S², S¹ δελησον) 3 BS¹ μου την ψυχην B 9, S 10

70 1 B ο θεος επι σοι ηλπ. 3 B om και pr. 4 B om μου 5 B
κυριε κυριος 9 B^{1c3f2} αποριψης ... B^{1c23}S εκλιπειν (B¹-πιν) 10 B και
et εβουλευσ. init. stich. 12 B²³S² ο θεος μου μη ... B om ο ζ. μ. εις
β. μ. προσχεσ 13 B²³ εκλειπετωσαν ... BS περιβαλεσθωσαν 15 B¹ πραγμα-
τιας, B²³S γραμματιας (S-ειας) 17 B αναγγελω 18 B²³ γηρωσ 20 BS¹
οτι προ οσας ... BS και κακα 21 B πλεονασας et c. praec. coni. ...
B om της γης 22 B^{1c23} om εγω ... S την αληθ. init. stich. ... B om
ο θεος post σου et add. post σοι B 53, S 51

71 1 B^{1c23} σαλομων 4 B^{1c23} σωσεις 6 BS¹ και καταβης. 12 B^{1c23}
ερυσατο ... BS¹ εκ χειρος δυναστ. 18 BS ο θεος ισραηλ 19 B κ. εις
τον αι. B 41, S 40

72 1 BS¹ τω ισρ. ο θεος ... BS τη καρδια 8 B³ fecit ελαλη αν
10 (B^{1c23vid} δια του) ... B om εν 12 B^{1c23} om ουτοι ... BS om οι ...
BS¹ ευηγγουνται 16 B^{1c23}S¹ om εστιν 17 BS και συνω 18 B^{1c23} om
κατεβαλεσ usque fin. 22 et 23 BS και εγω 26 BS-ο ζ. τ. καρδ. μου c.
praec. coni. 27 BS εξωλεθρευσας 28 B τ. κυριω pro τ. θεω BS 55

73 3 B²³S¹ οσας 4 B^{1c23} om stich. εβεντο usque 5 εγνωσαν 6 BS
επι το αυτο c. sqq. coni. 7 B εις τ. γην c. sqq. coni. 8 B^{1c23}S² δευτε
και 12 B^{1c23} om θεος 14 B^{1c23} om συ usque δρακοντος 15 B om συ
εξηραν. ποτ. ηθαμ 17 B θερος usque 18 κτισ. σου stich. 18 B ονομα
αυτου 20 B²³S εσκοτισμενοι 23 B^{1c23} επιλαζε B 45, S 44

74 1 BS τω ασφ ωδης 3 BS οταν λαβ. καιρ. c. praec. coni. 6 (B^{1c23})
του θεου αδ.) 7 B om ορειων 9 B^{1c23} και πιοντ. 10 B²³ συνδλασω
BS 20

75 4 B¹ post πολεμον ante διαψ. add. et ² uncis appositis delevit,
³ non inst. (εκει συνκλασει τα κερατα) 8 B^{3f2}S απο τοτε η οργη σου
9 B^{1c3} ηκοντισας (comm. B³ ηκοντισαν) ... BS γη usque 10 θεον stichus
10 B²³S² της γης pro τη καρδια B 24, S 22

76 1 B ιδιζουμ ... BS τω ασφ ψαλμος 2 B¹⁽⁴⁾S om και η 5 B^{1c23}
om παντες 7 B^{1et3vid} εσκαλεν, ² εσκαλον, dein εσκαλαν 10 BS¹ τους
οικτειρμ. α. εν τη οργη α. 14 B^{1c3} εν τη αγιω 15 B^{1c23} ο θεος ημων
ο ... B λαοις σου 18 BS πληθ. ηχ. υδατος (sic BS¹) c. praec. coni.
19 B^{1c23} om εφαναν usque οικουμενη BS 40

77 5 (B^{1c23} ενετειλα τοις) 7 BS εκζητησουσιν 8 B κατηρυθουν
9 B²³S τοξοις 10 B^{1c23} εφυλαξαντο 11 B^{1c3} επελαζοντο 23 B^{1c23}
ηγεωξεν 26 B^{1c23} και επηρεν (²³ κ. απ.) 31 BS πλειοσιν (B¹ πλι-) 34
B¹S απεκτενεν 51 B om γη ... B των πονων 52 B και ηγαγεν
(και et S) ... BS¹ ως 55 B^{1c3} ταις φυλαις 57 B^{1c23}S επεστρεψαν ...
BS¹ και μετεστραφησ. 59 B τον ισραηλ σφοδρα 61 B καλλον. αυτου
... BS χειρας 64 BS επεσαν 65 B²³ δυνατος και κεκρ. 66 BS² εχθρ.
αυτων 68 B om ο B 162, S 159

15 BS σωσον etc.] ita et Ti, b
σωσον c. praec. coni. 20 Ti⁴ „S¹
παρακαλουντας (2-ντα)“, Ti ed. (et
Comm.) S¹ „παρακαλουντα“ (C^a
„-ντας“) 24 b συγκαψον

70 9 Ti⁴ om notare S ψυχην

pro ισχυν

77 1 b προσεσχετε 4 S* εποι-
ησεν 18 Cozza ψυχ. αυτω, nul-
lum apparet vestigium lineolae v
indicantis 42 S εκ ρος ζλ. sic,
non correct.

78 9 BS κυριε ρυσ. ημας c. praec. conī. 11 B^{1c23}S εισελθτω
13 BS¹ της νομησ BS 30

79 12 B^{1c23} τα σληματα ... AS² ποταμων 14 AS^{corr} υσ ... BS¹
ονος, B⁴ μεσον'ος pro μονιος 15 AS^{2c3} και επιβλεψον B 39, S 38

80 1 B τα ασαφ ψαλμος 4 ABS¹ ημων 8 (S επικαλεσωμαι)
... BS ερυσαμην 9 AS² om και λαλησω σοι et pon. ισραηλ ante ean
13 (S εξαπεστεστειλα) 14 BS¹ om μου prim. ... B μου: ισραηλ (B¹ ισρ.
c. praeced., B²S ut b c. seqq. conī.) ... B om αν bis, S¹ sec. loco ...
S 2λιβ. αυτου ABS 34

81 1 B^{1c3} εμμεσω 3 S¹ πτωχον κ. ορφανον, AS² ορφανω κ. πτωχω
4 S^{2c3} ρυσασθε αυτον 5 S² σαλευθητωσαν 7 B^{1c4} δε αν ωσ, S¹ δε δη
ωσ ... S αρχων 8 S¹ εξολεθρευσεις pro κατακληρονομ. A 15, BS 16

82 5 ABS εξολεθρευς. 6 S¹ και pro οτι 7 AB^{1c3}S αγγαρηνοι
8 BS¹ ναιβαλ, S² γαιβ. ... S² om και extr. 10 ABS ως ο ιαβειν 11 ABS
εξολεθρευθ. (AB²³ -ω-) ... B ως κοτρ. 12 B σελμανα 13 AS το αγια-
στηριον 14 S¹ πυρος pro ανεμου 19 B μονος ει υψ. A 36, BS 34

83 3 S¹ θεου pro κυριου 4 B^{1c3} νοσσειαν et -εια ... S¹ om εαυτη
... BS αυτησ 5 AB μακ. παντες οι 6 AS εστιν αντιλημψ. ... S² om
κυριε 7 BS¹ εν τη κοιλαδι ... ABS εισ τοπον 11 B^{1c4v13} κρεισσω ...
AS παραριπτεσθαι ... AS² θεου μου ... ABS¹ om με ... AS² εν pro
επι 12 ABS² κυριος ο θεος conīg. (c. praeced.) ... S¹ ουκ ... B³S² ου
στερησει (elementa vchu non inst. a B³ et ab eadem manu notatur spiritu
tenui δ) ... ABS τους πορευομενους 13 S² κυριε ο θεος A 26, B 24, S 25

84 3 B om πασας 4 B¹ πασαν i. m. 6 AS^{2(c3)} εν τους αιωνας
... BS¹ οργισθησθ ... (S απο γενεαν) 8 AB κυριε δωησ ημιν 9 S¹ om
και επι sec., B επι tert. ... S² καρδιαν επ αυτον 14 AS² ενωπιον ... S¹
πορευσεται A 28, BS 27

85 1 S του δαυειδ ... AS επακουσον 2 ABS ο θεος μου 4 S¹
om κυριε, i. f. add. ο θεος 7 AS² επηκουσας 9 (S προσκυνησου sic)
10 AB⁴S om ο μεγας 11 AB om εν bis, S pr. loc. 12 S² εν ολη τη κ.
14 (S επανεστηθησαν) ... S¹ και κραταιοι εξητ. ... BS¹ om και sec. ...
S προσεδεντο 15 S² ο θεος μου 17 B^{2c13} μειουσντ. σε AB 36, S 35

86 4 S² των αιθιοπ. ... S¹ om ουτοι εγεννηθ. εκει A 11, BS 10

87 1 S om εισ το τελος 3 AS εισελθτω ... B^{4vid}S om κυριε
5 AS ωσει ανθρωπ. 6 AS² om ερριμμενοι 7 S εθεντο ... S² om εν
extr. 8 B ο θυμουσ σ. ... B επ εμε επηγαγες 10 AS om και 11 S
ολ. τ. ημ. c. sqq. conīg. ... B^{1vid}S¹ om προσ σε (B "τας χειρ. μ. 'προσ σε,
tac. comm. de add. προσ σε) 12 S² εν τω ταφ. 13 S^{2c3} γνωσθητω 14 AS
και εγω ... B κυριε προσ σε 15 AS απωθ. τ. ψυχην μ. 16 S¹ εγω εν
κοποις και εκ 17 A¹S² om και ... B εταραξαν 18 S² ωσει ... AB ολ.
τ. ημ. c. praeced. conīg., S incert. 19 AS² post φιλον add. και πλησιον
AB 38, S 37

88 1 ABS αιδαν ... (Cozza i. t. ισραηλειτη) 4 S¹ post εκλεχτοις μ.
scripsit υψωσα εκλεχτον εκ του λαου μου, S² omnia punctis superpositis
et uncis additis del. 6 AS² και γαρ την 7 AS² om και τις ... S¹ τ.
τω 8 AS² φοβερος εστιν 10 BS¹ και τον σαλ. 11 AS² om και 13 BS¹
θαλασσας, AS² την θαλασσαν ... ABS ερμωνιευ τω 15 B προπορευσε-

80 11 ¹ om σου pr.

79 11 a verbis τας κεδρους του
θεου rursus incipit Alex.
82 7 b [ισμαηλιται] BS -λειται,

Ti -λιται

88 1 b ισραηλιτη 4 b ωμω-
σαν, it. 50 ωμωσας

ται 18 AS² οτι καυχῆμα ... ABS ει συ 21 AB²³S εν ελαιω (B² ελειω) ... AS² αγω μου 23 A¹S¹ ου κακῶσει αυτον 24 AB τους εχθρους αυτ. (A μου) απο προσωπ. αυτ. 28 AS και εγω 32 ABS βεβηλωσουσιν 33 B om τας pr. ... AS αδικιας pro αμαρτιας 34 S² απ αυτων 35 S¹ εν τη διαθηκη 39 S¹ εξουθενωσ. ημας 41 S κατειλας 42 S² διηρπαζον 43 AS² δ. τ. ὕλιβοντων αυτον 46 AS χρονου ... S^{2c3} αυτω αισχ. 47 B αποστρεφεις, AS -φεις 48 ABS μου η υποστ. 49 B ο ανθρωπ. 50 AS² που εισιν 51 BS υπεσχου A 102, B 103, S 104

89 1 BS¹ ημιν εγεννηθη 2 S¹ εδρασθηnai pro γενηθ. ... AS² και εως ... S¹ om συ ει 4 AS^{2c3} σου κυριε ... S ως ημερα ... B³ χτες 5 B³ επι 6 (S² ανητοι) 8 S² εναντιον pro ενωπ. 9 S² om και ... AS ωσει ... BS¹ αρχην 10 B ενιαυτοις pro αυτοις ... S¹ εφ ημας πραυτη 11 BS και απο usque 12 γνωρισον stich. ... AS² τον θυμον σ. 12 BS¹ om ουτως ... AS² γνωρισ. μοι ... AS² πεπαιδηνενους (A πεπεδ.) 14 BS¹ om ευφρανθειμεν, AS² -θημεν 16 BS¹ om επι sec. 17 BS¹ om του ... AS i. f. add. και το εργον των χειρων ημων κατευθυνον A 38, B 35, S 34

90 2 B^{1c23}S¹ τ. θεω ... BS κ. καταφυγ. μ. c. seqq. con. 3 B om σε, AS ρυσετ. με ... S πακιδος 5 S¹ και απο βελ. 6 S² εν σκοτει διαπορευομενου ... (Cozza ευμπτωματος, tac. comm.) 8 AB^{1c23}S οψη 11 B om πασαις 12 S¹ και επι 13 AS² επι ασπ. 15 AS² κεκραζεται (A καικ-) pro επικαλεσ. ... BS om προσ ... AS² επ'ακουσμαι ... S² om και ante εξελουμ. ... BS¹³ om αυτον pr. B 35, AS 33

91 1 S τ. προσαββατου 4 S¹ μετα 6 B^{1c23}S¹ εβαρυνθησαν 8 AS² om τους ... B ως ... ABS εξολεθρ. 10 A²S ante οτι add. οτι ιδου οι εχθροι σου κυριε 11 AB²³S εν ελαιω 12 AS επανιστανομενοις ... B πονηρευομ. init. stich. ... BS¹ εισακουσεται 15 S¹ om τοτε, AS² επι pro τοτε 16 (A)S² post τ. αναγγελιαι duplex punctum posuit ... AS ο θεος ημων AB 27, S 24

92 1 B^{1c4} om ο 3 AS² i. f. add. αρουσιν οι ποταμοι επιτριφεις (A -φισ) αυτων 4 B απο φων. υδ. c. seqq. conig. (AS incert.) A 15, B 11, S 10

93 1 BS σαββατων ... B^{1c4} ο θεος (bis) ... AB⁴S² om ο 7 S¹ οψετ. ο κυρ. 9 BS¹ πλασας οφθαλμους ου 12 AS om ο ... AS² om συ 14 S¹ εγκατελιψεν 16 BS¹ om τους 18 BS¹ βοθηει 19 AS² om κυριε ... AB³S² ηυφραναν (B³ ευ-) pro ηγαπησαν ... S¹ καρδιαν pro ψυχην 20 AS² συνπροσεστω ... AS² επι προσταγμα 23 AS² αυτοις κυριος ... AS² και κατα την A 44, B 41, S 40

94 1 BS αγαλλιασωμεθα 3 AS² επι πασαν την γην 4 AS om οτι ουκ usque λαον αυτου ... S¹ om τη ... S¹ παντα τα περ. ... AS² εισιν pro εστιν 6 S¹ ενωπιον 8 ABS πειρασμου (B^{1c23} πιρ-) 9 ABS¹ om με ... B⁽²³⁾ ειδοσαν ... AS² με κ. ιδον 10 AS καρδ. αυτοι δε 11 A²S η pro ει A 22, B 25, S 23

95 1 AS ωδη τω δαυ. οτε ... B¹ οικοδομειται, B⁴S -ειτο 7 S¹ stich. ενεγκ. τ. κυρ. δοξ. κ. τιμην ante stich. ενεγκ. τ. κ. αι πατρ. τ.

88 23 (4) del αυτ. 34 (1) vid. potius διασχεδασω ut b 39¹ και ανεβαλου 89 2 om γην, ¹ vid. om plura. 90 7 (κλιτου σου) 94 inscriptio priori psalmo quasi subscriptio adposita est

31 b εγκαταλιπ., BTi εγχ.

89 1 b ανθρωπω 14 BS¹ om ευφρανθειμεν] Ti Prol. „εϋφραν-θειμεν intactum reliquimus cum Waltonο, Bosio etc. Sed ed. Rom.

calamo confossum habet nec agnoscit in notis.“

94 8 ABS πειρασμου] sic b calamo ex πιρ. corr. sec. Ti, non in ex. meo nec Tubingensi

ἐζῶν posuit 10 AS² οτι κυριος 13 AS² απο προσωπ. ... ABS om του ABS 29

96 1 B^{1c4}S¹ ἀγαλλιασεται ... S² νησοι sic 3 (B²³) τους ἐχθ.) 5 AB ετακησαν ὡσει κηρος ... S om κυριου sec. 6 S¹ om και ... A²S¹ ἰδουσαν, A¹S² ἰδον 7 S¹ πεποιθότες επι pro προσκυνουντες ... ABS παντ. οι αγγ. 8 B⁴ η σῶν 9 AS² om ει ... AS om ο ... S επι pro υπερ 10 AB⁴S² πονηρα 11 AS¹ ευφροσυνην 12 BS¹ επι τ. κυρ. AB 27, S 26

97 1 BS om ο prim. ... B²³ εἰωσ. αυτον 2 BS εναντ. τ. ἐζῶν c. praeced. conig. ... S¹ om τω ιακωβ 4 AB²³S τ. κυριω 6 AS φωνησ ... AS² βασ. κυριου 7 AS² κ. παντες οι ... AS κατοικ. εν αυτη 8 AS² i. f. add. απο προσωπου κυριου οτι ερχεται A 22, BS 19

98 1 B^{1c4}S¹ om ο pr. ... AS χερουβιν (A -ειν) 3 S¹³ εξομολογησῶσαν ... B παντες τω 4 S¹ om και τιμη βασ. κρ. αγαπα 5 BS¹ om οτι ἐὶς ἅγιος ἐστιν c. seqq. conl. 6 B ἐπηκουσεν αυτοις, AS εισηκουσεν αυτων 7 AS² οτι εφυλ. ... S¹ το προσταγμα ο, AS² τα προσταγματα αυτου α 8 S¹ ἐπηκουσας ... AB^{3f2}S συ ευειλατος ... S⁽²⁾ εγε'νου A 24, BS 22

99 2 S¹ εισελθετε, it. 4 3 AS² ο θεος ημων ... AS² ημις ημις δε λαος (A bis -εις) ... AS² om τησ 4 AS εισ τ. αυλ. ... (S εξομολογεισθαι) A 11, BS 12

100 1 B τω δαυειδ ψαλμος ... S² ελεον, A ελαιον 2 B ὡδη pro οδω ... AB ἐμμεσῶ ... S¹ τω οικω 3 S² προετιθεμην ... S¹ ποιουντα ... S¹ παρα βασιλεισ pro παραβασεις 6 S¹ οφθαλμ. αυτου 7 B ἐμμεσῶ ... AS ἐνωπιον 8 BS² ἀπεκτεννον, S¹ ἀπεκτινον ... ABS ἐξολεσρ. ... AS την ανομιαν A 17, BS 16

101 1 S ἐνωπιον 2 B εισακουσον κυριε ... AB^{1c4}S² ἐλθατω 3 B ὁλεβρωμαι ... B το ουσ σου προσ με (προσ με addit. vid.) ... S επακουσον 5 S¹ ἐπληγη 8 AS² ἐγενομην 11 S¹ κατεραξας 12 S² σκια ... AB^{1c4}S και εγω ... S⁽¹⁾ ἐξηρανθησῶν 16 S¹ om τα ἐθνη ... S το ονομ. κυριου ... AS βασιλ. της γης την 18 S¹ πτωχων pro ταπειν. ... S ἐξῶδενωσεν 19 (S εταιραν) 20 B^{1c23} ἐξεκυψαν ... S¹ υψου 21 ABS τον στεναγμον 22 S¹ αναγγεληναι 23 AS² επισυναχθηναι ... BS¹ βασιλειας 26 AS² συ κυριε την γην, S¹ om συ κυριε ... S om των 27 S¹ ἀλλαξεις A 56, B 54, S 55

102 2 S αποδοσις pro αινεσεις (cf. A) 4 S¹ οικτιρῶ 5 B ἐμπιπλωντα 7 S¹ om τω 13 BS¹ και καθῶσ ... AB^{1c23}S οικτειρησεν 14 AS² ἐμνησθη οτι 15 (S ημεραι|ραι) ... S¹ οτι ει ανθ. (S² ὡς ει) 17 B⁴ vid. επι υιον υ. 20 ABS² παντ. οι αγγ. 21 AS² το θελημα 22 AS² τ. δεσποτιας α, A 47, B 46, S 45

103 1 B κυριε κυριε ... BS¹ ὡς ἐμεγαλ. ... AS² μεγαλοπρεπειαν 3 S¹ νεφελην επιβ. 5 BS¹ ἐθεμελιωσεν pro ο θεμελ. ... (S¹ κληθησεται) 7 S¹ φωνησ σου βρ. σ. 8 S εισ τον τοπ. ... S¹ αυτοις 9 B αποστρεψουσιν 10 B αποστελλων 12 S⁽¹⁾ πτε'ρων 14 BS¹ om ο ... AS δουλια 16 S¹ κυριου pro πεδιου ... AS² ἐφυτευσας 17 B^{1c23} ἐνοσσευσουσιν ... B αυτω 18 AS² λαγωισ pro χοιρογρ. 20 S διελευσεται 21 S ορνομενοι ... AS² του αρπασαι 22 AS συνηχθησαν ... S¹ επι τ. μ., AS² εισ τας μανδρας 23 S¹ μεχρι εσπ. 26 B^{1c23} om εκει πλ. διαπορ.

99 4 εξομολογεσθαι (infinitivus?) 100 8 ¹ vid. om τους pr.
101 8 (3) ὡς τρουθιον 27 (ἀγαλλησονται) 103 3 ¹ νεφην

98 7 Ti in Comm. „C^a to [sic] προσταγματα αυτου α⁴: mendum typographicum?

101 4 b συνεφρυγισαν 28 b εκκλειψουσιν, it. 103 29

27 AS² τ. τροφ. αὐτῶν 28 S¹ τα πάντα ... B ἐμπλησθήσεται 31 AS² εἰς τοὺς αἰῶνας 32 S² om τῶν 35 B^{1c23}S ἐκλιποῦσιν ... BS γῆς fin. stich. AS 77, B 76

104 1 (S ἐξομολ. καὶ τῷ κυρ.) ... S¹ μεγαλῖα pro ἐργα 9 S ἴσακ' 10 S¹ αὐτον ... BS¹ om εἰς sec. 11 ABS ὑμῶν 13 B om καὶ sec. 14 S¹ om καὶ 15 AS ἀπεσθῆναι 16 S¹ αὐτου pro αὐτου 20 BS¹ ἐξ-ἀπεστείλεν (S -στειλ-) ... S¹ post εἰς. αὐτ. stich. 19 b το λογ. usque αὐτον repetivit, sed ipse scriptor uncis del. 21 B κτήσεως 25 AS² om καὶ ... AS² τ. καρδ. αὐτου 26 AS² εαυτω pro αὐτον 27 B^{1c23}S¹ ἐθετο αὐτοῖς ... AS² τερατ. αὐτου 28 S¹ καὶ οὐ παρεπικράνεν, AS² ὅτι παρ-αν 30 BS² βασιλείων 31 A¹S σκνίφες 33 S¹ om παν 35 AS² πάντα χορτ. ... S¹ χορτον pro καρπον, AS² πάντα τ. κ. 36 AS ἐν τῇ γῇ αὐτ. 37 ABS¹³ om ο 39 S¹ νεφελη ... S¹ om αὐτοῖς sec., S² αὐτους (sic?) 43 B^{1c3} ἐγλεκτους 44 AS^{2c3} κατεκληρονομήσαν ABS 89

105 2 S ἀκουστα 5 S¹ ἐν τῇ κληρονομίᾳ σου 7 AS om καὶ pr. ... S* παραπικράναν 10 B χειρῶν μείσ. ... AS² μισούντος ... S² ἐχ-θρῶν 11 BS καὶ ἐκαλύψ. 12 ABS¹ ἐπιστ. ἐν τοῖς, S² ἐπιστ. τῷ λογῶν ... S² ἦσαν pro ἦνεσαν 15 AS² εἰς τὰς ψυχὰς α. 16 AS τὸν μωυσῆν (A μωσ-) ... AS² om καὶ sec. ... AS τὸν αἰῶνα 18 AS om καὶ sec. 20 AS² δοξ. αὐτου 21 AS om του prim. ... S¹ κυρίου pro θεου 22 AS^{2c3} θυμασια ... AS om καὶ 23 ABS ἐξολέθρ. bis. ... B^{1c23} ἐγλεκτος ... S¹ om τῇ ... S¹ του μὴ ἀποστρεφῆναι τὴν ὁργὴν αὐτου, AS² τ. ἀποστρεψ. τὸν θυμὸν αὐτου 24 AS om καὶ sec. ... (S ἐπιστρευσαν) 26 B χ. αὐτ. αὐτοῖς 29 S¹ ἐπ αὐτοῖς 32 S¹ om αὐτον ... S ἐφ ὕδατ. 33 S¹ om ἐν 34 AS ἐξολέθρ. ... S¹ om αὐτοῖς 38 S¹ om ὡν ... S² ἐθύον (et S¹ ἐθύσαν c. prae. conig.) 38 S* ἐφρονετήθη 41 A¹ividS ἐθύον pro ἐχ-θρῶν 43 S¹ om αὐτον 44 S ἰδεν (sic et A) ἐν omisso κυρίως 46 S om τῶν ... AS ἀρχαλωτίσαντων 47 S τῷ ἀγίῳ σου 48 S om γενοῖτο alterum A 104, (B 54), S 100

106 2 S² ἐχθρῶν 3 AS¹ om καὶ prim. 4 S¹ πολὺν 5 S πινῶντ. κ. διψ. c. prae. conig. 9 AS κ. ψυχὴν πινώσαν 10 S¹ καὶ ἐν σιδ. 14 S¹ ἐν σκοτοῦς ... S καὶ ἐκ σκιάς 16 S συνεκλάσεν 22 S om αὐτῶ 23 AS εἰς τὴν θαλ. 24 S εἰδοῦσαν 27 S² καὶ ἐσαλεύθ. 29 S¹ καὶ ἐστή-σεν καταγίγδα αὐτῆς κ. ἐσιγ., S² ἐπετιμήσεν pro ἐπατάξε, cetera ut b 30 S¹ ἐπιμέλεια pro ἐπι λήμενα ... AS θελ. αὐτου 32 S¹ ἐκκλησιας ... AS¹ καθεδραῖς 33 S¹ ἐξοδους 35 S λήμενας ... S¹ om καὶ γῆν usque ὕδατων 36 S¹ πολὺν 37 AS γεννηματος 40 S om αὐτῶν 43 AS συν-ηρουν A 87, S 83

107 2 S² in f. add. ἐξηγερθήτη (sic) ἡ δοῦξα μου 3 S¹ ἐγερθήτη 4 S¹ καὶ ψάλω 8 S τ. σκηνωμάτων ἐκμετρησῶ 9 S μανασση 10 S¹ ἐκτενω pro ἐπιβάλω ... S¹ οἱ ἄλλοι. 11 S¹ om ἡ 12 S¹ κ. οὐχὶ ἐξέλ. A 29, S 27

108 1 S τῷ δαδ ψάλμος 4 S⁽¹⁾ ἐνδιαβάλλον ... S προσευχομένη 11 A²S¹ add. καὶ ab initio ... AS ἐξεραυνήσας ... S om καὶ ... S¹ πάντας τ. πον. 12 S⁽¹⁾ τοῖς (φοβουμ) ὄρφαν. 13 AS ἐξολέθρ. ... AS¹

104 14 ἡλλεγξεν 105 24 (4) del τὴν pro γῆν 36 (εἰς κανδαλον)

104 21 B κτήσεως] ita et b ex corr. cal., vE Ti κτισσεω retin.

105 11 b οὐκ ὑπελείφθη 24 S ἐπιστρευσαν, sec. Ti, tacet in Comm. 26 post ἐρη[μῶ] deest B⁽¹⁾ usque

137 6 εφορα 33 Ti in Comm. „ὁργήν: C^a θυμόν“, ex quo concludendum foret, S² legi velle τὴν θυμόν: sus-picor τὸν θυμόν ut A

εξαλιφθῆτω 14 S¹ αμαρτια pro ανομια 15 S¹ εναντι ... AS εξολεθρ.
 16 AS¹ του ποιησαι ... S¹ om ανθρωπον 18 S ως υδωρ ... S¹ ως ελ.
 19 AS¹ ζωνην ... S¹ ζωννυται 20 AS παρα κυριω 21 AS¹ μετ εμου
 ελεος ... S¹ ενεκα 22 S εγω ειμι 23 S¹ αντανηρεθῃ 25 AS και εγω
 26 S om και ... S¹ το μεγα ελεος σ. 28 AS επανιστανομενοι 29 S
 περιβαλλεσθωσαν ... S¹ αισχυνην ωσει διπλοιδαν (ωσει et δ-αν et S²) αυτων
 20 S² om τω pr. ... S¹ om εν pr. 31 S¹ διωκοντων AS 64

109 1 AS τω δαδ ψαλμος 2 AS¹ om σοι ... AS και κατακυρ. 3 S¹
 om η ... S¹ εν τη λαμπροτητι τ. αγιων (sine σου) ... S¹ εξεγεννησα 4 S
 συ ει ιερ. 6 S¹ κρινιν τοις ... S πτωμα ... S¹ επι γην πολλην, S² ε.
 γης, „sed πολλην non attigit.“ A 15, S 14

110 1 AS εν β.—2 κυριου stich. ... AS ευθιων 3 S εξομολογησεις
 6 S¹ εαυτου bis 9 S² απεστιλεν κυριος ... S² διαζηχησ 10 S¹³ om δε
 AS 21

111 1 S¹ θελει 2 AS ευθιων (A -ει-) 5 S οικτιρμων 7 S επι τον
 8 S¹ ου φοβηθησεται, AS² ου μη φοβηθῃ ... post φοβηθῃ. S¹ stich. sec.
 v. 7 ετοιμη usque κυριον repetivit, ipse scriptor del. ... S επιδη ... S¹³
 om επι 10 AS επιδ. αμαρτωλων A 22, S 23

112 1 S¹ αυτου pro κυριου 3 S¹ ανειται (= -τε) pro αινετον 5 S
 τισ usque 6 εφορων stich. 9 S¹ μητερα τεκνων ευφραينوμενων, S² (μ. επι
 τεκνοισ) ευφραينوμενη (sic Ti) A 17, S 11

113 1 S οικoi 2 S¹ η ιουδαια ... S η εξουσια 4 S ως κριοι
 5 S¹ om σοι ... S¹ ανεχωρησας pro εστραφῃς 6 S¹ om οτι ... S¹ ως
 κριοι ... S¹ om και οι β. usque προβατων 11 S¹ ουρανον ανω εν τοις
 ουρανοις και επι της γης παντ. ... S¹ ηβουλετο 13 S λαλουντι 17 18 19 S¹
 ter βοηθoς αυτων 19 S ηλπ. επ αυτον 20 S¹ κυρ. εμνησῃ ημ. και
 ευλογ. 23 S υμιοι, S¹ add. εσται 26 AS ευλογησωμεν A 54, S 48

114 1 S¹ ο θεος pro κυριος 2 S¹ ημερ. αυτου επεκαλεσαμην 3 S
 θλιψιν usque 4 επεκαλεσ. stich. 5 S¹ ελαιημων κ. δικαιοσ ο κυρ. κ.
 κυριος ο θ. ... S ελεα 7 S¹ η ψυχη 8 AS εξειλατο 9 S¹ εναντιον
 A 18, S 15

115 2 AS om δε 3 S¹ om παντων 5 AS om versum 8 S¹ om
 και εν usque επικαλεσομαι, S² suppl. κ. εν ο. κυρ. και επικαλ. 9 S¹ απο-
 δωσω τω κυριω A 16, S 14

116 1 S¹ αινεσατωσαν pro επαινεσατε AS 4

117 4 S om versum 5 S εν θλιψει ... S¹ επηκ. μοι 6 S¹ om και
 9 AS¹ επ αρχοντας 12 AS ωσει πυρ 13 S¹ om ο 16 S¹ om δεξ.
 κυρ. ποιησ. δυναμιν 17 AS¹ εκδιηγησομαι 18 S¹ καιδευων ... S om ο
 24 AS αυτη ημερα ... S om ο A 59, S 48

118 2 AS οι εξεραυνωντες ... S¹ εκζητουσιν 4 AS om του 6 AS¹
 επεσχυνηθ (A -αι-) 7 AS¹ σοι κυριε 9 S¹ ο νεωτερος ... AS φυλασ-
 σεσθαι 10 S¹ om μου 15 S¹ εκζητησω pro κατανοησω 18 AS τα
 θαυμασ. σου 19 S¹ om εγω ... S¹ αποστρεψῃς 20 S¹ εισ τα δικαι-
 ωματα pro τα κριμ. 23 S¹ om και sec. 24 AS² η συμβουλια 25 S
 ζησομαι pro ζησον με ... A²S κ. το λογιον σ. 26 AS τ. οδ. σου 27 S¹

108 21 (4) ¹ om ελεος 110 1 εν βουλη usque 2 κυριου stichus
 111 2 (1) ευθειων 113 1 εν εξοδου 4 (2) scribe 6 ¹ om οτι et pone
 post εστραφῃ 22 pr. l. εφ ημας 23 υμιοι 117 9 (1) ² επ αρχοντας
 (¹ = b) 118 4 (3/2) ¹ φυλασσεσθαι 18 κατανοησω fin. stichi ... του
 νομου σ.

109 6 Ti in comm.: „κρινιν: | riam κρινιε dedit)“; opinor S² κρι-
 C^a reponi voluit κρινει (per incu- | νειεν i. e. κρινει εν voluisse vel dedisse

και οδον 30 AS om και 34 S¹ εκζητησω pro AS² εξεραυνησω 35 AS¹
 εν τριβω ... S¹ αυτον 36 (S κλινον ταην κ.) 37 S* εις το λογ. 39 S¹
 το ονιδος μ. ο υπ. τα γαρ κρ. 41 S¹ το ελεος pro τον λογον 42 AS¹
 με pro μοι ... AS επι τους λογους 43 S¹ επι τα κριματα 47 S ηγα-
 πησας 48 S αἶς (S² del ι) ηγαπησας ... AS¹ ηγ. σφοδρα 49 AS¹ τον
 λογον ... S¹ των δουλων ... AS ω pro ων 50 S¹ ουκ εξεκλινα pro εξη-
 σεν με 52 S¹ κυριε απ αιωνος 55 S¹ το ονομα σ. 56 S¹ om οτι
 57 S¹ om ει ... AS¹ om του ... S¹ τας εντολας pro τον νομον 59 S¹
 οτι διελογ. ... AS¹ κατα τας οδ. ... S απεστρεψα 60 S¹ om του 62 S
 εξηγειρομην 63 S¹ om των sec. 64 S¹ πασα η γη ... S¹ δικ. σου κυριε
 65 AS¹ κ. το λογιον σ. 67 AS¹ εγω εφυλαξα 69 S⁽¹⁾ καρδια σου ...
 AS εξεραυνησω 70 S⁽¹⁾ αυτοων 72 AS¹ αγαθον ... S¹ στομ. μου
 73 S¹ αι χ. σ. επλασαν με κ. ητοιμασαν με 75 S¹ δικ. και αληθια τα
 κριματα σου εταπινωσαν μ. 76 S¹ και pro κατα 77 S¹ μελετ. μοι 79 S¹
 om με 81 S¹ και εις ... AS¹ τον λογον σ. 82 S λεγοντες παρεκαλεσαν,
 post ex emend. ipsius prim. man. λ. ποτε παρακαλεσεις ut b 87 AS εν-
 κατελειπον 88 S ζησομε κ. ... S⁽¹⁾ μαρτ. τσου στ. σ. 91 S τη διαταξ.
 σ. c. praece. conig. ... AS η ημερα ... S¹ δουλ. σου 93 S με κυριε
 94 S¹ κυριε pro εγω 95 S¹ om εμε usque με ... S τα δε μαρτ. 98 S¹
 τας εντολας σ. ... AS¹ μοι εστιν, S² εμοι ε. 100 S εξητησα 102 S¹
 κλιματων ... S μοι 103 AS² γλυκεια (A -κια) ... S¹ μελ. και κηριον
 104 AS¹ i. f. add. οτι συ ενομοθετησας μοι (A με) 106 S ομωμοκα
 107 AS κυριε init. stich. ... S¹ το λογιον 108 S¹ ευλογησον κυριε 109 S¹
 om σου pr. ... S¹ τον νομον 112 S¹ δια παντος αμιψειν 113 S¹ και
 τον νομ. 114 S¹ και εις τον λαον σ. ηλπισα ... AS² εφηλπισα 115 S οι
 πονηρευομ. ... AS εξεραυνησω 116 S¹ om μου pr. 119 S¹ i. f. add.
 διαπαντος 122 AS εκδεξαι ... S αγαθα 124 AS¹ λογιον pro ελεος ...
 S και κατα τα 127 S εντολας το υπερ το χρ. (το et A) 129 S εξηρευ-
 νησεν 131 AS¹ ηνυξα (S -u- fere ubiq.) και ηλκυσα 134 S* φυλαξει
 136 S¹ εφυλαξαν 137 S ευδωη η κρισις σ. 139 A²S¹ ο ζηλ. του οικου
 σ. ... AS¹ τ. εντολων σ. 141 S νεωτεροσ ειμι εγω 142 S¹ λογος pro
 νομ. 143 S αναγκη ... AS αι εντολαι 144 AS κ. ζησον με 145 S¹
 om μου pr. 146 AS¹ εκεχρ. σε 147 S¹ προεφθασαν με εν 148 S¹ προσ
 σε ορθρουν του 149 S* το λογιον pro ελεος 152 S¹ om εγνων 153 S¹
 τον νομον 155 S¹ η σωτηρια 156 S¹ κυρ. σφοδρα ... S¹ κατ. τα κρι-
 ματα 157 AS¹ εκδλιβοντες 158 S¹ ασυνδετουτας 163 S⁽¹⁾ εμιο. και
 εβδελ. 164 AS AS ηγες. σοι 167 S¹ και εφυλ. 168 S¹ om κυριε 169 AS
 εγγισατο, S¹ add. δη ... S¹ κυριε κυριε 170 S¹ om κυριε 171 S εξηρευ-
 ξαντο 172 S² φδεγξοιτο ... AS¹ το λογιον ... S¹ δικ. εστιν 173 S om
 με 174 S επποδα 176 S¹ ωσει ... S ζησον A 330, S 241.
 119 5 AS οιμμοι A 11, S 9
 120 1 AS ποθεν 3 S¹ δωσ ... AS νυσταξει 4 S εξυπνωσει 6 S¹
 ουκ εκκαυσει σε και η 7 AS κυρ. φυλαξει σε ... S φυλαξει την ... S¹
 om ο κυριος 8 S⁽¹⁾ φυλαξεισ A 13, S 8

48 (4)² add. σφοδρα 129 του pro τουτο 133 1° om sec. stich.
 139 (4)² του οικου σου 169 κυριε c. seqq. conl., it. 170

118 107 AS κυριε etc.] ita et
 Ti, b κυρ. c. praece. conig. 127 Ti
 adn. „ipsa prima manus το [pr.]

notavit delendum esse; C^a vero συ
 [σου?] ex του fecit et υπερ ex περ,
 praetereaue το [sec.] improbavit.“

121 1 S αναβ. τῷ δαδ̄ 2 S¹ om σου 4 S¹ om φυλαί alt. ... S του ισρ. 6 S¹ stich. ερωτήσατε—τη (sic) ιερους. post stich. και ευζήν. τ. αγ. σε ponit. 7 S ειρήνη σου ... S¹ εν τοις π. 8 AS ελαλ. δε 9 S¹ om αγαθα A 18, S 13

122 3 S¹ επληθυνθημεν 4 S επληθυνθη A 11, S 10

123 1 S αναβ. τῷ δαδ̄ 4 AS¹³ om αν 7 (S ως τρουθ.) ... AS ερυσθημεν 8 S om η A 15, S 11

124 2 AS και κυριος 3 AS¹ om κυριος ... AS εν ανομία 4 S* κυρ. τ. ευθεσ αγαθ. A 14, S 10

125 1 AS¹ ως pro ωσει 4 AS¹ ως ο χιμαρρ. (A χει-) 6 AS¹ αιροντες pro βαλλοντες A 15, S 14

126 1 AS¹ οικοδομουν. αυτον 2 S¹ εστιν υμιν ... AS του ορθ. ... (S ορθιζιν) ... AS εγειρεσθαι ... AS¹ εσθοντες 3 S¹ γαστρ. αυτης 5 S¹ κατεσχυνθησεται ... AS¹ εν πυλη A 14, S 12

127 2 AS¹ τους καρπους των πονων 3 AS¹ εν τοις κλιτ. 4 S¹ ο ανδρ., S² πας ανδρ. 6 S ιδησ A 14, S 11

128 3 AS επι του (A τῷ) νωτου 4 S¹ αυχενα 6 S¹ ως 8 S εφ ημας ... S¹ ευλογησομεν A 13, S 14

129 1 AS¹ εκεκραξα σε 3 AS παρατηρηση ... S υποσθησθε 5 S¹ om σε ... S¹ νομον pro λογον ... S αυτου pro σου 6 S¹ om ελπισατο usque κυριον, S² ante απο φυλ. suppl. απο φυλακης πρωιας ελπισατω τηλ επι τον κν A 16, S 11

130 1 AS αναβ. τῷ δαδ̄ ... AS μου η καρδια 1 2 S¹ stich. ουδε -εν μεγαλοις post stich. ουδε εν θ. usque 2 εταπεινωφρον. ponit, sed ipse scriptor literis β α appositis transponendos eos esse signific. ... S¹ και pro αλλα ... S¹ εως ανταποδ. ... S¹ επι ψυχ. AS 9

131 1 S i. m. ρλε pro ρλα ... AS πραυτητος 5 (S¹ τῷ *ω) 6 AS¹ εν ταις δασει. (A -σει) 7 S¹ εισελευσομε, AS² -σομεθα ... S προσκυνη-σομεν 9 S¹ ενεδυσαντο 11 AS¹ επι τον θρονον 12 S¹ εως αιων. ... A¹ S¹ επι τον θρονον σ. 13 (S* εξελαξατο) 15 AS¹ τ. χηραν α. 17 S χριστ. σου A 39, S 34

132 1 AS αναβ. τῷ δαδ̄ ... S¹ om αλλ 2 AS¹ επι κεφαλην ... S καταβαινων sec. loco 3 AS¹ και ζωην A 8, S 6

133 1 S¹ om et minnt. lit. suppl. εν οικω κυριου 2 S¹ om τας 3 S ευλογησει A 8, S 5

134 4 AS¹ αυτου pro εαυτω sec. 5 S¹ om εγω ... AS¹ εγνων ... AS μεγας κυρ. 6 S¹ ηβελησεν εποιησεν ο κυριος, S² om ο κυρ. ... AS¹ om πασαις 7 S om της 10 S¹ om ος ... S¹ απεκτινεν εζν., i. m. adscr. επαταξεν 12 AS δουλω pro λαω 13 AS¹³ κυριε pro και pr. 14 S¹ οικτηρι pro οτι κρινει 16 S λαουσιν 18 AS¹ παντες οι ποι. ... S¹ εν pro επ 20 AS λευει 21 AS εκ σιων A 51, S 41

135 1 AS¹ οτι χρηστος οτι 4 S¹ ποιουντι 6 S¹ επι το υδωρ 9 AS¹ κ. τα αστρα 11 S¹ om τον 14 S¹ εν μεσω α. 16 S¹ om τη 22 S² λαω pro δουλω 23 S¹ om versum 24 S εκ χιρος εχθρ. η. 26 AS¹ τ. κυρω τ. ουρ. A 16, S. 25

136 1 AS om ιερεμου 3 S¹ ηρωτησαν ... S¹ υμνησατε pro υμνον ασατε 6 AS¹ om ως 7 AS¹ ο θεμελιος εν αυτη A 16, S 14

137 Inscriptio: S τῷ δαδ̄ 1 S¹ stich. και εν. — σοι post stich. οτι — μου ponit ... S om παντα 2 S¹ om το pr. 3 S¹ om σε ... S¹

123 7 (ως τρουθιν) 124 5 (τας τραγαλιας) 128 1 ειπατω δη ισρ. c. seqq. conī. 3 (4) επι τῷ νωτου ετεκτ. 131 14 ¹ vid. εις τον αιωνα α. 132 1 (2) τῷ δαυιδ α² add. vid. 134 4 ² vid. ισραηλ. c. praec. conī. 135 15 ¹ om οτι εις τον αιωνα usque 16 το ελεος αυτου

εν δυναμι πολλη, et A εν δ. omisso σου 5 S¹ η δεξα κυριου μεγαλη
7 A¹B^{1c3f2} εμμεσω ... A¹BS¹ om μου ... S¹ εξετινα ... B χειρ. μου
8 AS² κυριος (S² ανταποδωσεις intact. reliquit) ... BS¹ κυριε τα εργ.
... B^{1c3} παρησ AS 20 (B 7)

138 2 BS¹ παντας τ. διαλ. 3 AS συ εξιχνιασ. 4 S² δολος pro
λογος αδικος 5 S¹ δικαια pro αρχαια 6 S* προσ αυτον 7 S¹ κ. που
απο τ. πρ. σου φ. 8 ABS¹ συ ει εκει 9 S¹ λαβοιμι, S² αναλαβοιμι
12 B^{1c23} om οτι usque φωτισθησ. ... AB¹²³ οτι το σκοτος 13 S¹ συ
κυριε ... S om κυριε 14 S¹ εξαμαρτωλην 15 AS κατωτατοις 16 ABS¹
το ακατεργ. σου ειδοσαν (B²³ ειδον) οι οφθ. μου ... BS ουδεις (S -δισ)
18 S¹ μετα σου εγω 19 S¹ εξαμαρτωλους 20 B²³ ερις, S² ερεισται
εσται ... S² διαλογισμους 21 ABS επι τοις εχθροις 23 S¹ ab initio
scrips., S² del. δοκιμασον με και γνωζη τας τριβους μου 24 BS¹ ιδεο
(B²³ ει-) pro οδος (cf. A) A 47, B 46, S 48

139 2 (AS εξελουμαι) ... (S ανδικου) 3 AS² αδικιαν 5 S om
κυριε ... B αμαρτολου ... ABS om του 7 S „ante eipa τω rubro pictus
erat mi numerus, sed extinctus est“ ... B ενωτ. κυριος 11 AS² εν πυρι
pro πυρος ... S¹ επι της γης post αυτους ponit, S² hoc loco del. ...
ABS¹ εν ταλαιπ. conī. c. seq. ... S² και ου 12 B^{1c23} om ανηρ usque
γης ... S¹ ου μη κατ. ... AS εις διαφθοραν 13 S² των πτωχων ... S¹
του πνητος 14 A²BS και κατοικησ. ... BS¹ εν pro συν ... S τω προσ-
ωπου σ. ABS 28

140 1 BS προσ σε εκεκραξα ... S της φωνης ... S om με 3 S¹
εδου 4 S πονηρους ... BS¹ om την sec. ... S¹ ενδυασω, A²S² συνδυ-
5 S¹ om δε ... B επι και επι η 6 S² κριται pro κραταιοι ... S¹ om
τα ... B^{1c3}S² ηδυνηθησαν 7 S² ερραγη pro διερρ. ... S¹ διεσκορπισθη-
σαν ... A²B³S² τ. οστα αυτων 8 A¹S¹ om κυριε alter. ... B^{1c3}vid²S¹
επι σε 10 AS² οι αμαρτωλ. ... AS om αν AS 23, B 24

141 3 AS² εκχ. ενωπιον α. 4 S εκλιπειν ... BS¹ μοι παγιδα 5 S²
και ουκ pro οτι ουκ 6 AS² εκεκραξα προσ σε κυριε ειπα ... S² μερ. μου
ει 8 S² om κυριε A 20, BS 19

142 1 BS καταδιωκει 2 S⁽¹⁾ μ. των δουλων σ. 3 B^{1c23} om οτι
usque μου ... S εκαθισαν 5 S² om και 6 BS¹ τας χειρας μ. προσ σε
8 S¹ μοι ποιησ. μοι ... S² προσ σε κυριε 9 S² („C“) om οτι ... S²
κατεφυγα 10 S² οτι συ ει ο θεος μ. ... ABS¹ το αγιον 11 ABS εν τ.
δικαιος. σ. conig. c. praeced. 12 ABS εξολεθρ. ... AS² εγω δουλ. σ.
ειμι A 30, B 31, S 29

143 1 S om προσ τ. γολιαδ 2 S¹ om ο ... S¹ τ. λαον σου 3 S εγνω-
ρισθησ 4 A¹S² σκιαι 10 BS εκ ρομφ. πον. c. seqq. conig. 11 S¹ om
εξελου με 12 S om οι ... AS² υι. αυτων ... AB¹S¹ ηδρυμμενα, B³ ηδρυμε-
S² ιδρυμμ. 13 S* εκ τουτου του εις 14 S² πλαταιας pro επαυλεσιν
15 S¹ εμακαριασ ... S¹ ο λαος σου κ. ... S¹ αυτ. εστιν A 36, BS 35

144 1 AS ανιεσεωσ ... S¹ σε θεε μ. βασιλευ μ. 2 B om εις τον
— αωνος 3 AS² μεγας κυριος 4 (S¹ γενεα α επαιν.) 5 S² om και ab
initio 6 S¹ om κ. την μεγαλ. σ. διηγ. ... B διηγησομαι αυτην ... AB^{1c3}S¹

138 1 (7) del om ε. το τελος 141 2 (3) πρ. τον θεον κ. 142 11 εν
τη δικ. σου c. praec. conī. 144 1 ^{1(*)} om μου pr. 4 ¹ vid. αναγγελοισι
5 (7) ² τ. αγιοσυνησ 6 (7) διηγησωνται

137 6 και τα υψ. incip. rursus
B⁽¹⁾

143 12 ABS¹ ηδρυμμενα] b in

textu ιδρυμμενα, in Corrigendis ιδρυ-
μενα et ita Ti

i. f. add. και την δυναστειαν (AS -τιαν) σου λαλησουσιν 9 S² συνπασιν pro υπομεν. 10 S εξομολογισθωσαν 13 B⁽²³⁾S σ. βασιλεια sic uterque hoc loco 14 S² κυρ. εν πασιν τ. λ. 16 S² την χειρα 17 (S¹ οσιος) 18 A¹S¹ om πασι τ. επικαλουμ. αυτον alter. 19 S¹ επακουσει, S² εισακουσει 20 S εξολεθρευει (-ε- et AB) A 46, B 42, S 36

145 3 S² om και ... S² επι υιους 4 S¹ γην αυτοσ 5 S¹ σου pro ου ... ABS¹ om αυτου pr. 8 ABS¹ κυρ. ανορθ. κατεργαγμ. κυρ. σοφ. τυφλ. A 22, BS 23

146 1 S om τον ... S¹ αγαθος 2 S² om και 3 S² τη καρδια 9 S² om και ab initio ... BS¹ νοσσοισ 11 S² om πασι A 20, BS 25

147 1 (S¹ αιταινι) ... S αινεισ 2 B^{1c23} μοκλους 3 S² σοι pro σε 4 S¹ om ο ... (S¹ ως ταχυς) 5. S² χιονα αυτου ... S¹ ομιχλη 7 S¹ πνευσαι 8 S² ο απαγγ. ABS 18

148 1 (S* ταν κυριον!) 2 S om οι 9 AS² παντ. οι βουν. 10 S¹ ερπετινα 12 S πρεσβυτεροι 14 B^{1c23} om υμνος usque αυτου ABS 31.

149 S „Rubricator oblitus est versum explere. Scribere debebat psalmi titulum (αλληλουια) una cum numero ρμζ.“ 2 S και οι υι. 4 S² εν τω λαω 6 S om αι ... S¹ om του ... AS εν τω λαρ. 9 S¹ om εν ... S¹ εστιν αυτη ... S¹ οσ. αυτων ABS 18

150 5 S¹ ευηχοις ... BS i. f. (S inscriptio ps. 151?) add. αλληλουια ABS 11

B Subscriptio βιβλος ψαλμων ρν et versa pagina Ps. 151

[3] ABS οργανον οι ... S αναγγελει [4] S αυτ. παντων εισακ. [5] S om εν [6] AS ελεει A 17, BS 16

B om βιβλος ψαλμων ρν., S praeb. ψαλμοι δαα („ita errore rubricatoris“) ρνα

Stichi: S 5059

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ.

Inscriptio: ABS παροιμιαι

B² in spatio vacuo columnae haec adiunxit (accentus omisi)

παροιμιαι: παραινεσεις· παραμυθιαι. παρηγορια. νουθεσιαι. ωφελιμοι τω βιω· ηθων εχουσαι· και παθων επανορθωσιν: >—

σοφια επιστημη θειων και ανθρωπινων πραγματων:

παιδειαν· αγωγην ωφελιμον·

φρονησεωσ· της ακριβους καταλημψεωσ των πραττομενων: —

δεξασθαι· υποδεξασθαι· υποστηναι.

στροφας· διαστροφας αντιλογιας·

ακακοισ· αφελιστεροισ:

πανουργιαν. παντων μαθησιν (corr. -θε-)· η παντων εργασιαν. ητοι καλων. ητοι φαυλων.

περιλαβη· περιφραξη φυλαξης:

δρασθητι· επιπονησον:

1 1 B^{i.m.} nota num. α erasa et superius apposita 5 S¹ om γαρ 7 B^{i.m.} β ... BS φοβ. θεου ... S εξουθενουσιν 8 B^{i.m.} γ ... ACS

146 10 ¹ vid. θελησεις (151) [7] 6 del εξηλθεν

(4) Subscriptio: ψαλμ. ρν κ. ιδογρ. α.

νομους pro παιδειαν 9 S¹ στεφανος 10 ABS dist. ante μηδε βουλ.
13 S¹ πολυτελην ... S ημετερων 14 ABCS βαλλαντιον ... S εν pr. m.
supr. lin suppl. ... (S γεννηθηζητω) 15 S² υιε μη πορ. 16 AS² οι γαρ
ποδες αυτων εις κακίαν τρεχουσιν και ταχινοι εισιν (A om εις,) του εκ-
χραι αιμα 20 B^{i.m.} $\overline{\theta}$ 22 ABCS εχωνται 23 S¹ υπευθυνοντο ελ.
24 B^{1c3f2} ουκ ... AS υπηκουετε 25 S¹ ελεγχ. και ... AS ου προσειχετε
26 ABC ηνικα αν, S ην. εαν 28 S* επικαλεσασθαι 29 CS² φοβον pro
λογον ... ACS² om του 33 AS εν ελπιδι

2 1 B^{i.m.} $\overline{\epsilon}$ 3 AB^{23C2} i. f. add. την δε' αίσθησιν ζητησης μεγαλη
τη φωνη 4 AB^{1c23} S¹ εξεραυν- 7 S² υπερασπ. δε ... ACS ποριαν 10 S¹
om η pr. ... B την pro σην 13 B^{i.m.} $\overline{\zeta}$... S εγκαταλιποντες 16 B^{i.m.}
 $\overline{\zeta}$ ante υιε 17 AB. απολειπουσα 19 (S πορευοιμενοι) 20. ABS λειτουσ
21 AS ab initio add. χρηστοι εσονται οικητορες γης και οσοι (AS² ακα-
κοι δε) υποληφθησονται (A -ει-) εν αυτη ... B^{i.m.} $\overline{\eta}$ ante οτι ... S¹ om
και οσοι υ. εν αυτη

3 1 B^{i.m.} $\overline{\theta}$ 3 (AS πιστις) ... B^{1c23} S εκλιπετωσαν ... S* τε pro
σε 5 AS² om τη 6 S² i. f. add. ο δε πους σου μη προσκοπη 10 S¹
πιμπλωνται ... B¹ S ταμια, B²³ -μεια ... AS² σιτου ... (S⁽¹⁾ εκβλυζωσιν)
12 AS παιδευει pro ελεγχει 13 B^{i.m.} $\overline{\iota}$ 14 ABS κρειττον (S κρι-
15 AS² αντιτασσαι 17 ABS παντες οι (B^{f2v14c13} αι) τριβοι ... S om εν
18 BS¹ om ασφαλησ, B²³ ασφαλη 19 AS² εν φρονησ. 20 S² εν αισθ.
αυτου ... S² δρωσ 21 ABS παραρυησ 22 AS² τοις οστ. σου 27 B^{i.m.}
 $\overline{\iota\alpha}$ 28 S¹ επανηκαι αυρ. (= Bb), AS² επανηκε και α. 29 B^{i.m.} $\overline{\iota\beta}$...
AS² τεκτενε 30 S¹ om σε, AS² εις σε 31 B^{i.m.} $\overline{\iota\gamma}$ 32 S om γαρ
33 B^{i.m.} $\overline{\iota\delta}$ 34 B^{i.m.} $\overline{\iota\epsilon}$ 35 B^{i.m.} $\overline{\iota\zeta}$

4 1 B^{i.m.} $\overline{\iota\zeta}$ 4 S διανοιαν pro καρδ. ... B^{i.m.} $\overline{\iota\eta}$ ante φυλασσε
... S² εντολ. μου ... S² post επιλαβη add. κτησαι σοφίαν και συνεσιν
9 S¹ τρεφανω pro στεφανω 10 B^{i.m.} $\overline{\iota\theta}$... AS² πληθυνθησ. σοι 15 S¹
om τοτω ... B στρατοπεδευσωσιν 16 AS² απ αυτων 20 B^{i.m.} $\overline{\kappa}$...
BS παραβαλε 21 AB²³ εκλειπωσιν, S¹ λιπωσιν ... AS² εν ση καρδ. 22 B
αυτην ... AS² σαρκι αυτου 24 AB απο σου μακραν 26 B τροχειας (B
ubique -ει- 11 27 2 15 etc.) 27 S om αι ... S ποριασ

5 1 B^{i.m.} $\overline{\kappa\alpha}$... S παραβαλε 2 AS^{2c3v} αισθησιν et εντελλομαι σοι
6 B τροχειαι 7 S¹ μακρυνησ pro ακυρουσ ... ABS¹ ποιησησ, ipse S¹
vel S³ corr. -σαι 8 S² και μη εγγ. 11 (S μεταμελεθησησ) ... S² εσχατ.
σου 13 S παρεβαλον 14 AB εμμεσω 15 B^{i.m.} $\overline{\kappa\beta}$... S¹ αγων, AS²
αγγι- 16 AS² om μη 17 B μονα 19 S¹ ηδια 20 S¹ ισθι μη pr. ...
B συνερχου 21 AB B τροχειας 22 B^{i.m.} $\overline{\kappa\gamma}$... S εκαστος των εαυτ. αμαρ-
τιων 23 ABS εξεριφη ... AS δια

6 3 B^{1c2vd3} εγλυομενος ... B^{2c13} παρωξυνε ... S τον σον φιλον ...
AB¹ S ενεγυησ, B^{2vid3} ενηγγ- 6 B^{1c23} S ισθι pro ιθι 7 S² εκεινος ... S¹
γεωργιου γαρ 8 AB^{1c23} S υγιαν (S ουγιαν) 9 (S¹ εξ ουπνου) 11 S om σοι
... (S ησ ω ηξει ωσπ.) ... S¹ αμητ. σοι ... S απαυτομολογησει. 12 B^{i.m.}
 $\overline{\kappa\delta}$ 14 AS διεστρ. δε καρδ. ... B^{f2} ad τεκταινεται i. m. κατασκευαζει ...
BS εν παντι καιρω c. prae. conig. 15 AB²³ S² δια δε τουτο ... S δι-
ακοπη δε 16 AS μισ. ο κυριος ... S¹ συντριβη. 17 AS² αιμ. δικαιον
19 BS κρισις ... S⁽¹⁾ αδελφουων 20 B^{i.m.} $\overline{\kappa\epsilon}$ 21 (S⁽¹⁾ αφασψαι) ... S¹

2 10 ¹ vid. ειη pro ειναι 5 23 ¹ οσ pro ουτος 6 1 (σην χειρας)
6 ² ισθι 8 μαζε ωργατισ ε. 18 (¹ επιαπευδοντες)

αυτας ... BS¹ επι pro περι 22 S ηνικ. εαν 23 BS και φωσ c. seqq. conig. ... AS² και οδωσ ... AB⁴S ζωησ ελεγχ. 24 S¹ φυλασσειν ... S αλοτριασ 27 S ου suprascr. 29 AB^{1c3f2}S ουκ αβωδησεται (init. stich.)

30 AS² om την 33 (S¹) εφ'αλιφδης. 34 S¹ om μεστοσ usque αυτησ 35 S¹ αταλλαζεται

7 1 S¹ υιε μῶϋ φυλ. ... B^{i.m.} $\overline{\chi\varsigma}$ ante υιε τιμα 2 S¹ λογουσ εμουσ 3 S¹ περι^{θου} δε ... S¹ πλαδωσ 4 S^{1*} τη σοφια 5 ABS εμβαληται 9 S εν σκοτ. εν σπερινω (sic Ti, tacet in Comm.) ... S νυκτερινη η και 10 S* ει δε 11 AB^{1c3f2}S ουκ ησυχ. 13 S om δε ... S¹ ειπεν 14 S^{1*} ειρηνικοι 15 B^{1c23} εισ υπαντησιν 16 B χειρεια (3 -ρια), S¹ κيريا 17 S διερακα ... AS² κροκω 18 S ορθου 12 S βροχ. τε των απο 23 S¹ om δε 25 S¹ om εισ τασ οδουσ ... AS² i. f. add. και μη πλανηδης εν ατραποισ αυτησ 27 S^{1*} καταγ. τα εισ ... AS² om τα ... BS ταμια (B²³ -μεια) ... S² om του

8 1 B^{i.m.} $\overline{\chi\varsigma}$ 2 (S¹) αναβμεσον 3 S¹ δυναστων 6 S¹ πολλα pro σεμνα 8 B παντα τα ρημα- sup. ras. a²³ ... S^{1*} στομ. σου ... ABS ουδεν εν αυτοισ ... ABS¹ στραγγαλωδεσ 10 B^{3vid} i. f. add. (cf. A) αντερεισθαι δε αισθησει χρυσιου καθαρου 12 ABS και γνωσιν c. sqq. conig. ... B¹ in fin. stich. 11^a χρισσων—πολυτελων repetivit, ² uncis del, ⁴ male inst. 13 S¹ υπερφανικαν υβρ. τε κ. αδικιαν 17 S ζητουντας pro φιλονικτας, quod ipse S¹ suprascr. ... AS² ευρησ. χαριν 19 ABS γεννηματα ... S χρισσων 20 S¹ οδων pro τριβων ... AS² δικαιοσυνησ, cui S², per-errorem ut vid., και praeposuit 21 (B ΰσαυρουσ) 23 BS (A om) εν αρχη c. praeced. conig. ... BS pro του usque 24 ποιησαι stich. 25 S post εδρασθηναι add. και πλασθηναι την γην 26 S¹ υπο τον ουρανον 28 AS ηνικα ισχυρα ... AS² add. εν τω τιθεναι αυτον τη θαλασση ακριβασμον αυτου και υδατα ου παρελευσονται στοματος αυτου 29 AS om ωσ 31 BS ευφρανι νετο pro ενεφυρ. sec. 32 S² i. fin. add. (cf. A) μακαριοι οι οδουσ μου φυλασσουντες [33] ακουσαται παιδιαν και σοφισθηται και μη αποφραγεται 34 S¹ ΰραν pro ΰραισ καθ ημεραν 36 AB εισ εμε αμαρτανοντ. ... BS¹ om εισ sec. ... S¹ om με

9 1 B οικοδομησεν 5 S ελθετε 6 S² ζησεσθαι pro εισ τ. αιωνα βασιλευσητε ... AS² φρονησ. ινα βιωσεται (A -τε) 7 B^{i.m.} $\overline{\chi\eta}$... S μωμησετε αυτον 8 AB^{1c23}S μειωσιν σε ... AS² i. f. add. ασοφον και μισησιν σε 10 S¹ βουλημα ... AS² το δε γων. 12 S¹ om αποβησ ... S om αν ... B²³ αντλησθ ... AS¹ ποιμανει ... S om ο δ αυτ. usque πετομενα 13 B^{i.m.} $\overline{\chi\delta}$ 14 BS επι διφρου c. praeced., εμφανωσ etc. c. seqq. conig. 16 S¹ αφρων ... ABS με ενδεσει (S -σει, A -σιν) δε 18 S² ολουνται ... AB^{1c23}S¹ πετευρον ... S² τοπω αυτησ ... S¹ διαβησεται ... AS² post υδ. αλλοτρ. add. και υπερβηση ποταμον αλλοτριον ... S σοι δε pro δε σοι

10 1 B^{i.m.} $\overline{\chi}$... S om τη 3 S² δικιαν 5 S υιοσ σοφοσ πεπαιδευμενοσ 6 AS¹ επι κεφαλησ 10 S οφθαλμω 11 B^{13c2}S ατωλια 12 (AB^{1c23}S νικοσ ... B^{1c23}S φιλονικουντ.) 13 B om οσ usque σοφιαν

22 (5) del ωσ αν 27 (4) del αποδεσει 28 (4) del επ ανδρακα οχνευροσ 7 2 (3) del φυλαξω 9 (2) pro και post νυκτερινη vid. ητα (α dub.) 15-(1) del (σου?) 8 15 (γαραφουσιν) 9 16 (3) ενδεσει 17 κοπησ 10 7 (ασεβουσ βεννυται)

9 12 S¹ om αποβησ] Ti Comm.: „κακοσ: C^a αποβησ“, ex quo concludendum foret, S² αποβησ pro

κακοσ voluisse, non illud post hoc inseruisse

... S⁽¹⁾ ακαρδιον 15 S¹ κτισις 16 S¹ αμαρτια 17 AS² om δικαιοσ ... B^{1c23} ανεξελεκτος 19 B^{i.m.} λ̄α 21 S¹ om εν ... S¹ τελευτησωσιν 22 AS επι κεφαλῃ ... BS (A om) αυτη πλουτιζει stich. inc. 25 S¹ om παραπορευομ. usque ασεβησ ... AS² ο ασεβησ 26 B αυτην 28 AS ολλυται 30 ABS om εις ... B¹ ουκ ηκουσιν, B²³ ουκ οικησουσιν, S ουκηοικησουσιν 32 S¹ δικαιοσ ... S¹ αποστραφεται, S² καταστρεφεται

11 2 S ου αν 5 AS αμωμου ... S¹ om ασεβεια usque 6 ρυεται αυτους 6 AS² ρυσεται ... S² ασεβια pro απωλια 9 S¹ αμαρτων, S² αμαρτωνων pro ασεβων 10 (S¹ διων pro δικαιοσ) ... AB³S² i. f. add. και εν απωλεια (S -λια) ασεβων αγαλλιαμα εν ευλογιασ (S -για, A -γεια) δικαιοσ (S ευδιων, A -ζει-) υψωζησεται πολισ 12 S¹ δε ο φρον. 14 S¹ φυλλον ... S¹ om δε 17 S² εξολλυσι δε το εαυτου σ. 21 S¹ χ. χειρα 22 S² ενωτιον χρυσουν 24 BS¹ om δε ... S² τα αλλοτρια ελαττονουνται (S¹ -τττ-) 26 B υπολοιποτο 29 S τω οικω εαυτου 31 B^{i.m.} λ̄β ... S ο αμαρτωλος κ. ασεβησ

12 5 (S λογοισμοι) ... S¹ λογοισ pro δολουσ 7 B om ο ... (S ασεβ. ο ασιμ.) 9 S περιβεισ 10 S¹ εαυτου 11 B εμπληροθησεται ... S⁽¹⁾ καταλιψωσιν ... S¹ αμαρτιαν pro ατιμ. 12 B ασεβων pro ευσεβ. 13 S δια αμαρτ. ... S¹ ο αμαρτωλ. ... S¹ εκφενει 16 S εξαγγελει ... ABS om ανηρ ... S² ο πανουργ. 23 S¹ καρδια (,i alterum erasum, sed postea inepte instauratum") 25 AS¹ ευφρανει 26 S² αμαρταν. usque κακω unciis inclusit

13 1 S¹ μητρι pro πατρι 2 S ολλυνται 5 BS και ουχ 8 S^{1*} υπισταται 9 BS ελεωσιν (B^{1c23} ελαι-) 12 B εναρχομενοισ = εν αρχ. ? ... AS² βοηθειν ... S¹ om αγαδη 13 S¹ δουλιω ... S¹ εστ αγαδων 16 (S εξεπετασε εαυτ. sine v) 17 S¹ πιστος pro σοφ. 20 B^{i.m.} λ̄β, cf. 11 31 ... AS² ο συμπορευομ. σ. σ. εσται ... S¹ αφρονι 25 S² εσδιων

14 2 S¹ om δε 4 (ABS γεννηματα) 5 S¹ εκκαι 6 B^{i.m.} λ̄γ 13 S εν ευφροσυνη 16 S¹ εν εαυτω 22 (S πιστις pro [=] πιστεισ) 26 S² καταλιψι 28 ABS εκλειψει (S -λι-) 29 S^{1*} ολιγοσχος ... B^{1c23}S¹ ισχυρος 31 AB^{1c23}S ελεα 33 S¹ „ανδρος: C^a αναπαυσεται“

15 1 S om δε sec. 2 B αναγγελει 3 BS κυριον fin. stich. 4 S¹ πιστητος, S² των καρπων αυτης, pro πνευματος 6 ABS ολοριζοι ... AS² ολουνται ... S¹ om οικοισ usque απολουνται 7 S^{1*} χειλη δ σοφ δ. 8 S αμαρτωνων pro ασεβων 9 S¹ απατα pro αγαπα 13 B^{1c23} ουσαισ 14 S¹ ασεβων pro παιδευτ. 15 B ησυχασουσιν 16 ABS κρεισσων (S κρι-) 21 S ο δε φρονιμ. ανηρ 22 S¹ υπερτιζονται ... S¹ τιμωτες 23 AS υπακουση ... S² ακακος pro κακος 25 S¹ εστησεν (16 6) S¹ ελαιομωσυναι (S² -αισ) ... S^{1*} πιστισιν 28 S⁽¹²⁾ καρδια 29 S υπακουει (16 8) ABCS γεννηματα)

16 (9) BS καρδ. δε ανδρ. 15 33 BS φοβ. θεου ... S² post αυτη add. (cf. A) προσπορευεται δε ταπινοισ δοξα 2 B^{1c23} οι δε ασεβησ sic 5 AB^{1c3}CS αζωωζησεται ... S δεκται δε π. τω θεω 10 B^{i.m.} λ̄δ 15 S¹

11 22 υιοσ 26 (υπολοιποτο) 12 13 (2) δια αμαρτιασ 14 21 μακαριοσ 15 6 (1) ολουνται pr. l. 7 (1) del (καρδιασ) 13 (1) ουσα 20 ματερα sic, postea μρα (similiter 16 29 ¹ αμοπειραται cf. etiam 26 28)

13 5 BS και ουχ] ita et Ti, b (ut A) και ουκ εξει (sic)

14 4 ABS γεννηματα] ita et b, Ti γεννημ. 28 ABS εκλειψει] ita

et Ti, b εκκλειψει

15 (16 8) ABCS γεννηματα] ita et b, Ti -vv-

οψιμοι 16 B^{1.m.} $\overline{\lambda\epsilon}$... (B^{1c2} νοσσεσαι bis et ^{1c3} χρυσειου) 17 S εκκινουσιν ... S επ αγαθ. 22 S¹ και παιδια δε 23 S¹ om του 26 ABCS εκβ. εαυτου (CS αυτου) την απωλειαν (S -λι-, it. post B^{1c3}) 27 S¹ ζησαυριζεται 28 S χολου pro δολ. ... AS πυρσευει 30 B διαλογιζεται, ACS λογιζεται 32 AC²S² post ισχυρου add. και ανηρ φρονησιν εχων γεωργιου μεγαλου 33 S¹ δικαιοις pro αδικ. ... S² πασιν pro παντα (sec.) 17 1 ACS πληρησ πολλων 2 S^{1*} δεσποτην 3 S¹ καρδια εκλεγεται, S² καρδιαι εκλεκται 4 S² γλωσση 5 AB^{1c3}S αζωωθησεται 7 S om πιστα usque χειλη, S² pro ψευδη corr. πιστα 8 AB²³S χαριτ. η παιδεια (B¹S -δι- ut plerumque) ... S αδικηθησεται pro ευδωδ. (οὐδ' ἂν [εαν] pro οὐ δ' ἂν legisse vid.) 14 S¹ αρχην (³ „inepte“) ... (S¹ ενδιασασιοι) 15 S τον δικαιον pro τ. αδικον 17 B^{1.m.} $\overline{\lambda\epsilon}$... S² ο φιλος 18 BS¹ εγγυην ... AS² τον εαυτ. φιλον 21 BS επι υιω 23 ABS δωρ. εν κολποις (AS -πω) αδικωσ 25 BS¹ πατρ. εστιν ... AB¹S¹ τ. τεκ. αυτου 27 S¹ προελεσται 28 (S σοφιαν: v erasum, sed sequens σοφια intactum, cf. A)

18 8 S¹ ανδρογυναιων 9 AS² εαυτον pro αυτον 10 S¹ κυριω ... S¹ om δε ... S προσδραμουντες 11 S² μεγαλα 18 S² ad σιγηρος i. m. notavit κληρος 20 S πλησθησεται 22 AS² παρα κυριου

19 5 CS ο δ εγχ. 6 S¹ πολλοι δε ... AB³S² om ο 7 S¹ ποιει pro μισει 9 S¹ απολιπεται pro απολειτ. 13 CS² και ουχ αγν. 14 BS παρ. δε θεου ... B^{2f} ad αρμοζεται i. m. συνοικει 15 BS¹ ανδρογυναιον 17 B^{1c23} ανταποδωθησεται 19 BS om πολλα 20 B^{1.m.} $\overline{\lambda\epsilon}$... S¹ επ εσχατω σ. 21 B⁽²⁾S μενει εις τον αιωνα 22 AS² ψευστησ 23 S² οιο pro ου 24 B¹ προσενεγκη, AB³CS προσαγαγη 27 S απολιπομενος 28 ABS καθυβριζει ... (AS κρισις = -σεις) 29 S¹ ακολουστοι

20 1 (ABS υβριστικον) ... S² (cf. A) post μετη add. πασ δε ο συνμιγνυμενος αυτη ουκ εσται σοφος. ... S⁽¹⁾ τοιουτοιο 4 S ου κατασχυνεται 9 S¹ om την 20 S εσονται pro οψ. 22 B^{1.m.} $\overline{\lambda\eta}$... AB αλλα 10 S κυριου αμφ. 11 ABS και ο ποι. ετα. conig. e. εν τ. ε. α. συμπ. 13 AS διανοιξ. δε τ. ... S¹ αυτων pro αρτ. 27 B^{1c23} εραυνα ... BS ταμια (B²³ -μια), it. 30 30 S¹ εις τα τ.

21 1 AS ου δ αν ... AS² νευση 4 ABS εφ υβρει ... AS² αμαρται 6 AS² διωκ. και ερχεται επι 9 S¹ εν γωνιας ... S¹ κοινω κοιν. pro οικω κ. ... B⁴ i. f. add. μετα γυναικος μαχημησ 11 B^{1c23} ο κακος 13 BS om αυτου ... S εστιν ο επακουων 15 S¹ δικαιω ... B ποιει 17 S¹ φιλον 19 B κρεισων ... B γυν. γλωσσωδους κ. μαχημου ... S¹ οργιλουσ 25 S¹ οκνηρουσιν ... S² αποκτεννουσιν 26 B²³ ελεει 29 ABS ευδησ

22 1 S χρυσιον κ. αργυριον 3 (S^{1*} παροελθοντες) 10 B^{1.m.} $\overline{\lambda\theta}$ 11 B dist. post αμωμοι plene, non post βασιλευσ (S incert.) 13 S οκνηρος και λεγει 14 S¹ ενωπ. π ανδρος 15 AB²³S¹ καρδια, S² εν καρδια 16 AS² τα εαυτ. κακα 17 B^{1.m.} $\overline{\mu}$... AS² παραβαλε ... S¹ γνοις ... S αυτους ετι 18 S om εαν ... S² και ευφραν. 19 S¹ κ. γνωρισοι τ. ... ACS οδ. αυτου 20 BS ψυχης 21 BS om σε sec. ... S λογον αληθιαν (S² -ιας) 23 S¹ om κυριος ... S¹ ψυχην pro κρισιν (δικην) ... S σην ψυχην ασυλον 27 AS² αποτεισησ (sed εχη S² non mutavit)

16 32 κρισου (sec. l.) 17 17 (1) del (?) post αναγκαισ 18 6 το θρασυν 21 9 κρισων 22 23 (3) εαυτου την δ.

20 1 ABS υβριστικον] ita et Ti, b -στηχον

22 11 B dist. plene post αμωμοι, non post βασι.] ita b, non Ti

23 1 BS δυνάστων 4 S¹ παρεκτινησ 5 S¹ επ αυτον ... BS¹ πεσει-
ται pro φαν. ... S¹ περυγασ (S² -γαισ) 11 BS κραταιος εστ. stich. inc.
12 B^{i.m.} μα 17 B^{1c23} ζηλωτος 19 B¹ γενου, ² γει-, ³ = b ... S² εν-
νοιαν 20 (ABS οίνοποτης) ... BS¹ om τε 21 S^{1*} και πτωχευσ. ... S²
ρακκωδη 22 B^{i.m.} μβ 26 (S¹ ο εμας οδ.) 27 S εστιν τετρημενος
29 ABS τινι χρισισ ... AS² om δε ... B αηδια ... AB^{1f} S¹ πελει(S-ι-)οι
οι, B^{3v14} S² πελιδνοι οι, B² i. m. μελανεσ et superius φλυ^(corr) -οι-)αριαι
ομιλιαι ενφιλονικοι 31 AS om εν prius ... AS και εισ τα ... S¹ γυμνος
υπεροησ 35 ABS ηδειν fin. stichi ... S ορως

24 1 B^{i.m.} μγ 4 S εμπιπλανται ... BS ταμια (B²³ -μεια) 6 S¹
βοηθει 10 S¹ om εως 13 B^{i.m.} μδ (Cozza μα) 14 B αισητηση, AS
αισδηση ... (S τελευτη σου: τελτ raso σου ut vid., pr. man. rescripts., et
eu supra add.) 15 S ασεβην ... B νομην 16 BS επται 18 S¹ υπο-
στρεφει 19 S¹ κακοτητη pro κακοποιος 21 B^{i.m.} με ... (BS μητερω)
23 B x. ουδ. ψευδ. αυτου απο γλωσσης μη ... (S¹ συνευροισ) ... S εκ-
καιει ... S¹ ως τα pro ωστε 24 B^{i.m.} μς ... S¹ δεξαμενους ... S¹ τι
δε pro ταδε ... S¹ πανσομαι 25 ABCS παντων 26 CS ο θεος ... S εδι-
δαξεν 27 BS om παντων 29 S εξελεγχη 31 S² om και extr. ... AS¹
om τα sec. 33 S¹ καταρησηται 35 ABCS την δε ... S εξοδ. εαυτου
37 AS στομιδας ... BS αναλίσκειν fin. stich. 38 B^{i.m.} μζ ... S om
αιδισθαι—καλον 40 ACS² ευλογια αγαθη 41 ACS² λογουσ σοφους
42 S² αγρον σου 46 (ABS χερσωθ. fin. stich.) 47 B^{i.m.} μη ... BS¹
απεβλεψα 48 S om δε pr. 49 S ποιησις 51 ABCS ante και γη inser.
και ταρταρος 52 B οκκοφεσαν, ²³ -φαισαν (tac. comm. de ok-) 54 S²
νηωσ 58 (ABS¹ οικητισ) 59 sqq. comm.: l. 9 in marg. α, lin. 12 β, lin.
15 γ, lin. 18 δ notae numerales ad lineas transponendas [τεσσαρα(πραγ-
ματα)] ... AS² δε εστιν ελαχ. 61 B χοιρογυλιοι (S² χυρογυλλ. sic) 62 AS
εκστρατευει 63 AS βασιλεωσ 64 S¹ om δε ... AS και το tet. 66 (S²
επολιου pro αιπ.) 67 B^{i.m.} μθ ... AS εισ ευφροσυνην 68 S¹ εσδε pro
εσται ... S μυκτηρα ... S εξελκυσησ ... (S χρισισ) 69 ABS βασιλεωσ
stich. inc. 70 S¹ om τι pr. ... S² τηρησεις punctis notavit (sic) 72 B⁽²³⁾
δυμωδεις εισ.) ... S¹ ινον pro οινον 73 BS² επιλαθωνται, S¹ επιλαθων
75 S^{*} ποδων! ... (B¹ μηνσ[α]σων) 77 S διακρινει pro κρινει ... S om δε

25 1 B^{i.m.} ν ... AS² παροιμιαι pro παιδιαι ... S σαλομωντος
2 AB⁴ προσταγματα 6 S¹ δυνατων 7 AS το ρητην. σοι ... S ταπινω-
ζηται ... B^{i.m.} να ante α ειδον 8 B επ εσχατω 9 ABS μη καταφρον.
c. praec. conig. 10 S μαχη x. η εχθρ. σου ... ABS αλλ εσται 11 S²
λογον επι αρμοζουσιν 12 AS² om και 13 B om χιονος 14 AS² επι-
φανεστατοι ... AB²³ S οι καυχωμενοι 16 B^{i.m.} νβ ... S εμπλησθεις
17 S εισαγαγε ... AS pr. τον σεαυτ. 18 S¹ ροπανον ... AS² ακηλιδωτον
... S² ουτως ανηρ 20 AS om εν post σης ... S¹ βαπτει 21 B^{i.m.} γγ
... AS τρεφε pro ψωμιζε 22 S¹ ποιησας ... S¹ επι της κεφαλης

23 29 om οι 24 21 ut Ti μηδετερω 26 (6) ¹vid (non ²) ανων
pro αγιων 27 (5) ⁽³⁾ τωι υιω 44 αμα pro α με 52 (4) ¹ αυτην
65 καταπτησει 25 22 (2/1) ανταποδειδωσει

23 20 ABS οίνοποτης] ita et Ti,
b οίνοπότης 29 S² corrector E
saeculi duodecimi 35 ABS ηδειν
fin. st.] ita Ti, b post ηδειν non
dist.

24 14 AS αισηση] ita et Ti,
b αισητηση 21 BS μητ ετερω]

ita et b, ATi μηδετερω 58 ABS¹
οικητισ] ita et b, S² Ti οικητησ
69 ABS βασιλεωσ etc.] Ti βασι-
λεωσ, b βασ. χρηματ. c. praec.
conig.

25 3 b in textu ανεξελεγ-τος,
in notis ut Ti et MSS -εγχε-

23 B^{2v14} βορρεας 24 BS κρειττον (S κρι-) 25 S¹ ζωση pro διψωση
28 S¹ πολι (= -λει?)

26 4 B^{i.m.} $\overline{\nu\delta}$ 6 ABS εαυτου (S αυτου) οδων ... S¹ o omiss. ab
init. lin. suppl. 7 S¹ πορνιαν, S² ποριαν 8 S διδουντι 9 AS του
μεψουσ 11 S αναστρεψας κακια 12 B^{i.m.} $\overline{\nu\epsilon}$... ABS παρ εαυτω
13 B^{1c3} om εν δε τ. πλ. φον. 15 AS δυναται ... AS² το στομα 18 S²
πιρωμενοι pro ιωμενοι 19 S² φοραδωσιν pro οραδ. (cf. A) 20 AS² οξυ-
θυμος 22 B κχωρπων ... BS ταμια (B²³ -μεια) ... S² κοιλιας pro
σπλαγγων 23 S δολια pro λεια 24 B^{1c23} S εχδρους ... S om τη ...
B $\overline{\nu}$. 'λογους, 23 i. m. $\overline{\nu}$. δολουσ' 25 B^{1c23} om εισιν 26 B¹ ενκαλυπτει,
23 εγχ-, S¹ συν- ... ACS² εν συνεδριω 27 S¹ ο ορυσσον (c^{opt} -ω-) βοθυνον
27 1 B^{i.m.} $\overline{\nu\zeta}$ 4 BS ουδενα 7 BS¹ εν ενδεει ... ACS γλυκια
(C -εια) ... S¹ φερει pro φαινεται 9 S θυμιασιν ... BCS καταρηγνυται
10 AS χρισσον ... S¹ om η ante αδελφ. 11 B^{i.m.} $\overline{\nu\zeta}$... AS ινα ευφραιν.
σου 13 ABCS post γαρ dist. ... AB¹CS λοιμαινεται (οι = u ut saepius
B^{1c3} in hoc libro et hoc verbo) 15 B ημερα (sup. ras.) χεμ. ... BS
om αυτου ... S απο pro εκ sec. 16 B²³ βορρεας 17 S¹ παροξυνον pro
-ει 19 ACS² καρδια pro διανοιαι ... S¹ ομοιαι τ. ανδρ. (cf. C) 21 BS
αργυρω ... S¹ om αυτον ... ABCS ευδησ ... ACS εκζητι (-ει) 22 ACS²
τον αφρονα ... B^{1c3} εμμεσω 23 ABCS ου τον αιωνα 25 B^{i.m.} $\overline{\nu\eta}$...
S των σων θερ.

28 4 BS εγκαταλιποντες ... S¹ νομ. και εγχωμ. 5 B²³ S ου νοησου-
σιν κρ. 6 B εν αληθια (23 -εια) πλουσιο sup. ras., S¹ om εν αληθεια, S*
πλουσιουσ 7 S* νομους ... AS² πατερα αυτου 8 S⁽¹⁾ και με πλεονασμων
8 AB²³ S ελουντι 10 S διελευσ. εισ αγαδ. 13 S αυτου 14 S¹ om δι
16 S² χρηματων pro προσοδων 17 B^{i.m.} $\overline{\nu\theta}$ ante παιδευε ... B υπακου-
σης, S¹ -εις 18 S¹ δικαιοσ 25 S¹ o pro οσ

29 1 AS ουκ εσται 2 S⁽¹⁾ δ ασεβδων 3 AS² ο πατηρ α. 5 S¹
παρασκευεται ... S περιβαλει 7 AS² ου συνησει γν. ... S ουκ υπαρχ.
γνουσ 8 S απεκρυψαν 10 S μεισησουσιν 12 BS επακουοντοσ 13 AS
χρεοφειλετου (A -φι-) ... AB⁽²⁾S ποιεται αμφοτερων 17 B^{i.m.} $\overline{\nu}$ 19 S¹
σκληροτραχηλος 20 B²³ τραχυν ... B om ο 22 AS ορυσσει νικος (vi-
et B^{1c23}) ... ABS αμαρτιασ 23 B εριζει, S² εγιοι pro ερειδει 24 S¹ εριζεται,
S² συμμεριζεται 25 S σωτηρι pro δεσποτη 27 B^{1c23} om ανδρι 28 B^{i.m.}
 $\overline{\nu\alpha}$... S om η τοιαυτη 29 S θαρρει ... AS επ αυτην 30 ABS om εισ
32 S¹ ως η ναυσ ... S¹ εαυτη τ. βι., AS² εαυτησ (A αυτ.) τον πλουτον
33 ABS και ανιστ. εκ (S* εν) νυκτ. c. antec. conig. 36 AS ολ. τ. νυκτ.
ο λυχν. αυτησ 37 AS² τασ χειρασ pro τουσ πηχεισ, sed ipse S², ut vid.,
rurs. del. ... S¹ εκτενεις ... S εριζει εισ αδρακτον 39 ABS ενδιδυσκονται
40 S om δε 41 ABS εν πυλαισ (S ρυμαισ) ο ανηρ αυτ. ... AB^{2i.m.} prae-
misso $\overline{\nu}$ S² μετ. τ. πρεσβυτερων τ. γησ 42 S¹ απεδετο, ABS¹ απεδ. fin.
stich., S² απεδοτο τοισ φοινηξιν ... AS περιζωμ. δε 43 S στοματα 45 AS
om το ... BS¹ σοφοισ et om και ... S¹ νομοδεσμονσ 47 AB^{1c23} S¹ εποι-
ησαν δυνατα ... ABS υπερκ. και ... S υπερηρεσ

Subscriptio: B παροιμιαι, S παροιμιαι σαλομωντος

Stichi: A 1924, B 1930, S 1915

26 24 ¹ δολος 28 ¹ μιουει (= μισει?) pro ποιει 27 14 διαφερει
28 15 εδνου 29 15 ¹ πηγαι

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.

Inscriptio: ABS εκκλησιαστης

1 1 BS^{i.m.} α ... S hic τηλ, 12 ισλ 2 (S τ. π. μανταιοτης) 3 S εν ω μ. 5 ACS ανατελλων αυτος 7 ABC ουκ εσται ... AB³CS επιπλάμενη ... ABS εις τοπον ... B om ου ... S om του 8 ACS ουκ εκπλησθησεται ... S ουκ εκπλησθησεται pro ου πληρωθ. 9 S¹ ποιησομενον pro πεποιημ. 10 S² αυτο ηδη γεγ. 11 S ουκ usque γενομενοισ stichus 12 B^{i.m.} β 13 S¹ υπερ pro περι ... S² ηλιον pro ουρανον ... S περισπασθηται 14 BS συνπαντα (= συν παντα? cf. 3 10) ... S¹ om τα ποιηματα ... S⁽¹⁾ τα πεποιημενα 15 AS² post δυνησ. pr. add. του 16 ABS εν τη καρδ. ... S του λεγειν ... AB εγω ιδου ... S προεδηκα ... S π. οισ ... ABS και εδωκα usque γνωσιν post σοφ. κ. γνωσ. v. 17 pon. ... S του επιγνωαι 17 S¹ καρδιαν ... ABS παραβ. κ. επιστ. c. sqq. conig. ... B tout estin 18 S ο προσδεις

2 2 B² ad περιφοραν i. m. κινήσιν 3 S^{i.m.} β (ad ' και κατεσκεψ., quod in medio stich.) 3 S² ωδηγησ. με ... S² κρατιν ... ABS επ (S επι) ευφροσυνη ... S² ηλιον εν αρχημω (4 5 6 S stichus unus) 6 B om ξυλα 7 S¹ om πολλη ... S^{1*} μοι εις υπερ π. 8 S om γε secundum ... B om και post αδουσα ... B^{1c3v12}S¹ εντρυφημετα ... AS υιων του ανθρωπου ... AS² οιοχοουσα pro -χουν 9 AS om απο 10 AS ευφροσυνης οτι 11 AS² εν πασιν τοις ... S τα παντα παντα ... S περισσεια pro προαιρεσις 12 AS περιφοραν ... S² απελευσεται ... S² post βουλησ add. συν, τα punctis not. et eras. ... S εποησ. αυτη 13 S οτι περισσεια εστιν 14 B^{i.m.} γ ante και εγνω 15 S¹³ εως pro ως 15 S² om μοι ... ABS εγω c. seqq. conig., S² εγω alt. add. et ut A τοτε ante περισσ. ... AS διοτι αφρων (sic sine ο) εκ περ. λαλει ante οτι και γε τ. μ. pon. ... S¹ ματης (pro ματαιοτης) 16 ABS² om η ... AB²³S εισ αιωνα ... AS² τοις ημεραις τοις επερχομεναις ... S om ο 17 AS οτι τα παντα 18 AS συνπαντα ... S τον μοχλ. ... AS ον εγω μοχλ. 19 ACS οιδεν ... AS η σοφος ... B^{1c23}S¹ om ω sec. 20 B^{i.m.} δ ... AS τη καρδια μ. 21 AB ανδρεια ... S² οσ pro ω 22 ACS om εν prim. ... S¹ εν τη προαιρεσει ... S¹ om ω 24 S εν ανθρωπω ... S² πλην ο φαγ. ... B^{i.m.} ε ante και γε τουτο 26 S και συναγαγειν

3 1 S^{i.m.} γ ... S¹ om ο ... B^{1c23} καιρος π. πραγμ. τω ... S² ηλιον 2 S¹ και καιρ. τ. τεχ. ... ABC εκτειλαι ... BS¹ om το 3 ACS οικοδομησαι 4 (S^{*} κεαρσ του γεγαλησαι) 8 S¹ κ. του πολему 10 ACS om παντα ... (S¹-δωκεν ο θεος τοις υιοις bis scrips.) ... ACS υι. του ανθρωπου ... S¹ περισπασθηται omisso του 11 ACS² om τα ... S¹ om α ... S¹ ενωπιον pro εν καιρω ... S² αυτων pro αυτου ... AS κ. γε συν τον αι. 12 S εν αυτοις αγαθον ... S¹ πικιν pro ποιειν 13 ACS om ο ... S¹ om οσ ... AS τουτο δομα 14 B^{i.m.} ζ ... ACS επ αυτων ... ACS απ αυτων 15 S² του γενεσθαι 17 S ειπον pro και ειπα (cf. AC) ... S ασεβην ... AS παντι ποιηματι ... B και pro εκει, quod, ut ACS εκει (S εκι), c. seqq. conig. 18 S¹ επαγω pro ειπα εγω ... S¹ και διξαι, AS² και τουτο δ. 19 B αυτοις ου συναντ., S αυτ. ως συναντ. ... S²

1 9 (γενος) 18 (2) del (τιςεις?) 3 12 εκνων 15 εγονεν 19 ¹ οιδεν pro ουδεν

2 21 AB ανδρεια] ita et Ti, b | ανδρειαν, ASb -πειαν
cum CS ανδρια, similiter 4 4 BTi |

συναντ. εν τοις πασιν ... ABC om και post ουτως ... S¹ πν. εν αυτοις π.
... S² και τις περισσεια τω ανθρωπω 20 ACS² τ. π. πορευεται εις ...
ACS επιστρεφει (S -φι) 21 ABS (C hiat) οιδεν ... AS² το πνευμα ...
ABCS εις ανω ... ABC και πνευμα 22 AS ευφρανθησεται ανθρωπ. ...
AS εν ω αν ... S¹ μετ αυτων

4 1 B^{i.m.} ζ ... S πασας ... BS² γινομενας (S² γει-) ... B om και
tert. ... ABS συκοφαντ. αυτους ... BS¹ ισχυν, S² ισχυ (praetermisit σ)
ουκ εστιν ... AS i. f. ο παρακαλων 2 AS εγω συν τους 3 S¹ om vers.,
S² suppl. et om παν ut A 4 B^{i.m.} η ... S συνπαντα ... AS συνπασαν
... B^{1c23} S οτι το ζηλ. ... B ανδρι ... AS ετερου 5 AS om ο ... AS
περιελαβεν 6 B υπερ πληρωμα 7 (S επεστρεψα εγω) 8 S¹ om και γε
υιος ... S¹ om αυτου sec. ... ABS επιπληταται 9 S^{i.m.} θ ... B om οι
10 AS εγειρει ... ACS του εγειραι (S¹ -γι-) 11 B γε αν ... AS οι δυο
12 S¹ om εαν ... S¹ και οι δυο ... B ταχυ 14 AS δεσμων ... AS om
του 15 B^{i.m.} ϑ ... ACS αναστησεται 16 S πασιν οτι εγενετο εμπρ.
... AS εν αυτω 17 S¹ om τον ... AS¹ εν ω αν πορ., S² εν τω πορευ-
εσθαι ... S οικον θεου ... S² εγγισον ... S² υπερ το δουναι αφροσυνησ
... S θυσιας pro θυσια σου ... B ποιειν ... S το καλον pro κακον
(cf. 9 12)

5 1 S σπευσησ ... AS ταχυνετω ... S om ο ... AS om ανω ...
S¹ γησ κατω ... ACS¹ επι τουτω εστωσ. 2 S¹ om ευνυκτιον 3 ACS
καλως αν ... B om οτι 4 S* om μη sec. 5 S¹ εξαμαρτανειν, ACS²
εξαμαρτειν ... S ειπησ το προσωπον τ. θ. ... S² om τα ... B χειρ. σων
7 (S¹ κριμαίτος) ... S δικαιοσυνην ... B om οτι ... S² φυλαξει ... B
επ αυτους, ACS επ αυτης 8 ABS κ. περισσεια (S -σια) γησ c. antecedd.
conig. ... S¹ om του 9 B^{i.m.} ι ... ACS² εν πληθ. αυτου ... (ABC
γενημα), S γεννηματα 10 B εν πληθ. αγαθωσ. c. antecedd. conig. ...
ACS οι εσθοντες ... S¹ τι ανδρι, S² τις ανδρια ... S² αλλ η pro αρχη
... B^{1c23} οφθαλμον 12 (B^{1c3} αρρωστειαν, semper -ει-) ... ACS εις κακ.
αυτου 13 S εν πειρασμω πον. 14 S πορ. εκει ως 15 B om τις ... B
αυτω 16 S¹ om πασαι 17 B^{i.m.} ια ... S¹ ιδου εγω ο ειδον ... S ω
αν ... ACS μοχθηση ... S¹ ην pro ων 18 B εξουσιασ. αυτων, AS εξ.
αυτον ... ACS του φαγειν 19 B^{1c23} ου καλλα (ουκ αλλα?) pro ου πολλας,
ACS ου πολλας

6 1 ACS² επι τον ανδρ. 2 S¹ ξεν. καταφαγεται ... AS² φαγ. αυτα
... S οτι και γε τουτο (cf. AC) 3 BS om αι ... ACS η ψυχ. α. ουκ
εμπλησθησεται απο (C om απο) αγαθωσ. ... S αφη pro ταφη 5 S¹ τουτο
pro -ω 6 ABCS και ει εξησεν ... S πορευσεται ... B om τα παντα
7 B^{i.m.} ιβ ... ACS του ανθρωπ. 8 ACS² οτι τις περισ. 9 S ad αγα-
θον lineola nov. sect. indicat 10 S² το ονομα ... S και ο εγνωσθ. ο ...
AS του κρηθηναι ... ABC ισχυρου 11 S ολιγοι pro λογοι (cf. 10 1 B)

7 1 S¹ οτι περισσον ... S¹ τις αγαθον, AS² τι αγ. ... AS ζωη αυτου
... ABS ημερων ζωησ ... S² εωσ σκιας pro εν σκια 2 S¹ γενεσεωσ,
ACS² γεγεσ. αυτου 3 (S¹ πενθουσ ε η) ... S² παρα το pro η οτι ...
CS παντ. του ανδρ. 4 S αγαθος θ. ... B om καρδια 7 ASC φ. των
ακανθ. ... S και γε τ. ματαιοτησ ad seqq. trah. 8 ACS απολλυει ... S¹
ευτοναν, AS² -ιας pro ευγενειας 9 BS¹ πνευμα τιμησ 12 ACS κληρο-
δοσιας 13 S² της σοφιας ... ACS του αργυριου ... S¹ τη σοφια ... S
ante ζωοποιησει add. η σοφια ... S² ζ. τον εχοντα αυτην 14 B^{i.m.} ιγ

5 8 και περισσεια γησ c. praec. conī.

5 9 ABC γενημα, ita et b, Ti -γγ- | 17 b^{vid} ποιειν pro πειν

h*

... ACS² του κοσμησαι ... S διαστρεψει 15 S αγαθωσυν. αυτου et ad antecedd. trah. ... S¹ ζησ. εν αγαθωσυνη ... S² om ιδε sec. ... ACS και γε τουτο συμφωνον (C -νει) τουτω (A -το) ... S ο εποικησεν ... B ο ανθρωπος ... ACS μηδεν 16 B τα παντα, CS¹ συν τα παντα, AS² συν παντα ... S² α ειδον 19 (A)CS φοβουμενος 20 S om οντας 22 S om ους ... ACS² om ασεβεις ... S δως pro ηησ 23 S¹ (καθ' οδους?) πολλα ... B καρδια ... S¹ ως και γε ως συ, S² ως prius improb. 24 B^{1.m.} ιδ ... ACS εν τη σοφ. 25 S¹ ευρ. αυτην 26 B και ζητησαι 27 S² ad εγω αυτην i. m. adser. και ευφροσυνην πλανασ (?) ... S² ειπα pro ερω ... S συν τ. γυν. nov. stich. inc. ... AS ηηρευματα ... S και ο αμαρτ.

8 1 B^{1.m.} ιε ... S το προσωπ. 2 AS om θεου 3 AB^{1c23}CS βελησει 4 S¹ και ως pro καθως ... ACS² εξουσιαζ. λαλι (-ει) ... ACS τι ποιησις (-εις) 6 S¹ παντι πραγμα 8 ACS εξουσιαζων pro εξουσια ... S ad και ου διασ. lineola nov. sect. indicat. 9 B^{1.m.} ιε ante και εδωκα ... ACS παν ποιημα ... S² om τα et ο 10 S² post αγιου add. επορευθησαν et improb. και ante επορευθ. 11 S αντιρησεις 12 S² post το πονηρον add. απεθανεν και μακροθυμι επι (inepte instaurator απ) αυτω ... ABCS οτι και γε γιν. ... S¹ οτι και εστε, ACS² οτι εστε (-αι) ... S* απο προσωπ. αυτων 13 S¹ ως εν σκια 14 S ad εστιν lin. nov. sect. ind. ... ACS προς αυτ. pro επ αυτ. ... S ειπα καιγε 15 B^{1.m.} ιε ... B^{1c23} ως δ ουκ ... ABCS του φαγ. ... B και αυτοσ ... S ημερα ... AS ας εδωκεν 16 B μου γνωμαι ... ACS εν οφθαλμ. 17 AS συνπαντα (συν π.?) ... S

δηνησεται) ... S το πεποιημα το πεπ. ... S ο ανθρωπ. ... ACS ο σοφος ... AS συνπαν bis ... S οτι συνπαν usque 9 1 ανθρωπ. ειδωσ stich. ... B^{1.m.} ιη ante και καρδια

9 1 ACS² οτι pro ως ... S¹ om και οι post δικαιοι ... BS om αι ... S αγαπη ... S εστιν ανθρωπος ειδωσ ... S¹ προς προσωπον 4 S om οτι sec. 5 AS οτι επλησθη 6 S απατη pro αγαπη (saepius) ... ACS² και μερισ ... ABCS εις αιωνα 7 B^{1.m.} ιθ ... B om τον 8 CS τα ιματια ... ABC επι κεφαλην 9 BC πασας ημερας ... B^{1c3} post ηλιον add. πασαι ημεραι ημεραι ατμου σου, CS repet. πασας ημερ. ματαιοι. σου (S* οτι) ... S αυτοσ μερισ ... S και τω μ. 10 S οσα εαν ... S¹ ως αι ως η δυν. 11 S ad υπεστρεψα (sic) lin. nov. sect. ind. ... B om ο bis ... ACS τοις σοφοις ο αρτος ... B αρτ. και ου ... ACS ο πλουτος ... ACS τοις πασιν αυτοις 12 ACS και γε ουκ εγνω ... (S¹ οι ηηρευομ. ω εν) ... B καλω pro κακω (cf. 4 17) ... S „οι υιοι: C^a [S²] ουτως κρατηθησονται οι υιοι:“ 13 B^{1.m.} ια ... S¹ μεγαλ. εστιν εστιν προσ με (14) π.

μ. (et B πολισ μ. ad antecedd. trah.) ... S οικοδομησει 15 S¹⁽¹⁾ ευρησῃ ... ACS διασωσει 16 ACS και λογ. α. ουκ εισιν ακουομενοι 18 S ad και αμαρτ. nov. sect. ind.

10 1 S¹ σκευασιν ... BS¹ ελαιον ... B^{1.m.} ια ante τιμιον, usque ηδυσματος ergo c. cap. antecedd. conig. ... B^{1c2} ο λογος pro ολιγον (cf. 6 11) ... BCS μεγαλῃς 3 S αφνω pro αφρων ... S και καρδ. 5 ACS α. προσωπ. του εξουσ. 6 S om ο ... S πλουσιοι μεγαλοι 7 S¹ om επι της γησ, S² suppl. επι γησ 8 S ad ο ορουσ. lin. nov. sect. indic. ... ACS εν αυτω εμπεσ. 9 S κινδυνευει 10 AS δυναμις ... ACS του ανδριου σ. 12 S² λογοις ... AS καταποντισουσιν 13 B om στοματος sec. 14 B^{1.m.}

κβ ante ουκ εγνω ... ACS ο ανθρωπος ... S⁽¹⁾ γενήσομενον ... B τι pro
 οτι ... S απαγγέλλει 15 AS του αφρονος ... CS κοπώσει pro κακώς.
 ... S αυτον 16 S πρωιας 17 B^{1c23} om συ ante γη ... ACS ελευθερου
 18 AB^{1c3}CS αργεια ... ACS και οινος ... ACS ευφραίνεται pro του ευφραν-
 ζηναι ... ACS² om ταπινώσει ... S² τα συνπαντα (sic, AC συν τα παντα)
 20 B¹S ταμιοις, B²³ -μει- ... B σου την φωνην, S¹ om σου ... B om
 εχων ... ACS om τας

11 1 B^{1c23} om αποστειλον usque υδατος (hic κγ om vid., comm. „κα,
 κβ 10 1, κγ 14 κδ 11 9) ... ACS των ημερων 2 (B η. ²vid i. m. % όκτώ)
 ... S το πονηρον 3 ACS πληρωθωσιν ... S om εαν sec. ... AB(S?) τοπω
 c. βορα conig. 4 BCS σπερει 5 S usque πνευματος c. antecedd. conig.
 5 ACS της κυφορουσ. 6 ACS πρωια ... S εις εσπεραν ... S στοιχηση
 7 (AB οφθαλμοις fin. stich.) ... B^{1c3} ηλιον ουει (=?) ... S ad παν lin.
 nov. sect. ind. 9 B^{1m}. κδ (cf. v. 1) ... B om καρδιας σου ... ACS² om
 μη ... S¹ γνωση 10 S^{1*} απαγαγε, dein παραγαγε ut AC

12 1 ACS εως ου μη ελθ. ημεραι ... AS κακιας σου ... ACS φθα-
 σωσιν ... S¹ om ετη ... S¹ μοι αυτοις 2 ACS επιστρεψωσιν 4 S¹
 ζυραι ... S κ. αναστησονται (ante hoc plen. dist.) 5 ACS και γε απο
 υφους οφοντ. ... S² κυκλωσουσιν 6 S om μη ... ACS om το prius ...
 AS συνλβη το ανθ. ... ACS η υδρια επι την γην (sic S; AC πηγην)
 7 S επι την γην ο χους ... S¹ ως εδωκεν 8 B^{1m}. κε 9 ACS σοφος
 και οτι ... CS² εδιδασκεν ... S² ους αυτου εξιχνιασατο 10 S² ο εκκλησ.
 11 ACS ηλοι πεπυρωμενοι ... AS¹ συναγματων, S² συνταγ- 12 ACS
 usque αυτων c. antecedd. conig. ... ACS φυλασσου ... S¹ om του ...
 AB πολλα fin. stich. 14 AS συνπαν ... ACS αξει ο θεος ... S εαν τε
 αγασθ. εαν τε πον.

Subscriptio: ABCS εκκλησιαστης

Stichi: A 667, B 735, S (cola) 257

ΑΣΜΑ.

Inscriptio: B ασμα, CS ασμα ασματων

1 1 S i. m. α ... ABS εστιν τω ... S σαλομων 2 B α, AS (minio)
 praemitt. η νυμφη 4 S ειλκυσαν σε c. seqq. conig. ... B β ante οπισω
 ... B γ, S (minio ubique talia) ταις νεανισιν η νυμφη διηγεται τα περι
 του νυμφιου α εχαραισατό αυτη ante εισηγεγκ. ... B δ, S minio: της
 νυμφης διηγησαμενης ταις νεανισιν· αιδε· ειπαν ante αγγαλλιας. ... B³C
 αγαπησωμεν ... S ante ευθυτης min. αι νεανιδες τω νυμφιω βοωσιν το
 ονομα της νυμφης ευθυτης ηγαπησεν σε 5 B ε, AS praem. η νυμφη
 ... ABCS om εγω ... B ζυγατ. ισραηλ (plene) ... ABC δερρις ... S
 σολομων 6 S βλεψ. μοι 7 S praem. προς τον νυμφιον χν ... B επ αγε-
 λας ... (CS ετερων) 8 B ς, S pr. ο νυμφιος προς την νυμφην ... S¹ om
 και, suppl. ^a 9 B⁴ in f. col. ζήτει την μελιδόνην κεφ. ις. 10 S pr.
 αι νεανιδες προς την νυμφην ... ABS τρυγονες 11 B ζ ... S^(a) ομοι-

12 11 12 stichi εκ ποιμενος—αυτων, υει—πολλα

1 9 γη pro τη 10 ως στρυγονες

ωμα^α 12 B η ante ναρδος, S η νυμφη προς εαυτην και προς τον νυμφιον 13 B om αναμεσον usque 14 μου εμοι 14 ABCS ενγαδδει (AC -δι) 15 B 5, S ο νυμφιος προς την νυμφην et i. m. β 16 B ι, S η νυμφη· προς τον νυμφιον ... AS ο αδελφ. ... B και γε ωρ. c. seqq. conig. 17 S^(a) οικων i. m. ... S¹ πατρώματα (sic saepius)

2 1 B α, S ο νυμφιος προς εαυτον 2 S pr. και προς την νυμφην 3 B ιβ (cf. ad 3 6), S η νυμφη· προς τον νυμφιον 4 S pr. ταις νεανισιν η νυμφη φησιν 6 S pr. προς τον νυμφιον· η νυμφη 7 S pr. ταις νεανισιν η νυμφη ... AC^{vid} S εν ταις δυναμ. κ. εν ταις ισχ. ... S εως αν ηελ. 8 S pr. ακηκοεν του νυμφιου· η νυμφη 9 S om τα ... S ante ιδου pr. η νυμφη προς τας νεανιδας σημαινουσα αυταις· τον νυμφιον ... S² post ημων add. εστηκεν (cf. AC) 10 S om μοι ... S om η 11 S¹ om ιδου 12 S εφθασεν ... ABS¹ του τρυγονος 14 B εχομ. τ. προτειχ. c. seqq. conig. 15 S pr. τοις νεανιας ο νυμφιος· ταδε ... S¹ om και ... ACS κυπριζουσιν 16 S pr. η νυμφη ταδε 17 B om μου ... S* ολαφων·

3 3 S ante μη ον pr. η νυμφη τοις φυλαξιν ειπεν ... B^{1c3} S ειδετε 4 S ante εκρατησα pr. min. ευρουσα τον νυμφιον ειπεν et in textu ευρουσα αυτον 4 B^{1c2} ταμιον 5 S pr. τας νεανιδας ορκιζει η νυμφη τουτο δευτερον 6 B ις (desunt ιγ, ιδ, ιε, inveniuntur lineae sectiones indicantes post 2 3 ad 4 6 7 9 9 [ante ιδου] 10 14 [ante εχομενα] 15 16 17 [ante αποστρεψον] 3 1 5), S pr. ο νυμφιος προς την νυμφην et i. m. γ ... S ζμυρναν ... S¹ μυρεψικου 7 S σολομων, it. 9 11 8 CS ρομφαιαν προ-αια 9 AS φοριον ... S ξυλου 10 S χρυσιον ... AS επιβασεις 11 BS¹ om θυγατερες σιων, S² add. post σολομων (cf. A)

4 1 B ιζ ... B om η ... S¹ οι απεκαλ. εκ του 4 S οικοδομη-μενος ... S¹ εν θαλπ. ... S πασαι αι βολ. 5 S „νεβροι: post C^a repositum est νεβλοι (sic)“ ... (S¹* διδυμοι δι δορκ.) 6 ABS² η ημερα ... S ζμυρνησ ... B²³ προς βουνον 7 S ει καλη ... AS η πλησιον 8 AS απ αρχησ ... S σανειρ (AB -νειρ) ... AS αερμων 9 S² εν ενι ενδεμ. ... AS τραχηλου 10 B^{1c3} vid om αδελφη usque μαστοι σου ... S* αδελφ. νου ν. ... S οτι εκκλιωθη sec. loc. ... S μυρων pro ιματιων ... AS παντα τα αρ. 13 S² η super αι in αποστολαι notaverat, rursus erasit ... A² BS¹ om ρων 14 S¹ καλαμον κ. κιναμωμον ... S ζμυρνα (S² add. και) αλογ μ. 15 AS κηπων φρεαρ 16 B ιη

5 1 S pr. η νυμφη αιτειται τον πρα ινα καταβη ο νυμφιος αυτου ... B ιθ ante εισηλθον, S pr. ο νυμφιος προς την νυμφην ... BS¹ om μου post κηπ. ... S σταφυλην pro σμυρναν ... S ante φαγετε praem. τοις πλησιον ο νυμφιος ... AS² οι πλησιον, S² + μου 2 B κ ... S ante φωνη pr. η νυμφη εσθετε [i. e. αισθεται] τον νυμφιον κρουοντα επι την θυραν ... B κα ante ανοιξον, S (η νυμφη ταδε) ο νυμφιος ... ABS αδελφη μ. η πλησιον μ. ... S¹ και βοστριχοι ... S ψεχαδων 3 B κβ, S pr. η νυμφη ταδε ... ABS ενδυσωμαι 5 S ανοιξαι εγω ... BS επι χειρας usque 6 αδελφιδω μου stich. 6 S απηλθεν pro εξηλθ. 7 S om μου 8 S¹ αδελφον ... S om τι ... S απαγγειλατε ... S αγαπησ τετρωμενης (S²-νη) ...

2 9 (ελαβων) 3 6 ως τελεχη 4 14 ¹ μ. παντων των μυρων
15 (6) del, post κηπων 5 5 (3) ² αι χειρες, ¹ = b

14 b ἐν γαδδί, Ti Ἐγγαδδί 16 B
και γε ωρ. etc.] ita b, non item
ACS Ti

4 14 S¹ κιναμωμον] sic Ti in
textu, in Comm. κιναμωμων

B^{1c23} vid. om ειμι, S ειμι εγω 9 B $\overline{\kappa\gamma}$, S pr. αι $\overline{\zeta\upsilon\gamma\alpha\tau\epsilon\rho\epsilon\varsigma}$ $\overline{\iota\eta\lambda\mu}$ και οι φυλακες (πυν) των τιχων $\overline{\pi\upsilon\nu\zeta\alpha\nu\omicron\nu\alpha\iota}$ της $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\eta\varsigma}$... S¹ τι $\overline{\alpha\delta\epsilon\lambda\phi.}$ μου απο $\overline{\alpha\delta\epsilon\lambda\phi.}$ μου pr. loco 10 B $\overline{\kappa\delta}$, S pr. η $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\eta}$ σημαινει τον $\overline{\alpha\delta\epsilon\lambda\phi\omicron\delta\omicron\nu}$ οποιος εστιν ... S¹ εκ $\overline{\mu\upsilon\rho\iota\alpha\delta.}$ 11 AB $\overline{\kappa\alpha\iota\phi\alpha\zeta}$ 12 S οι $\overline{\omicron\phi\theta\alpha\lambda\mu.}$... AS $\overline{\lambda\epsilon\lambda\omicron\upsilon\mu\epsilon\nu\alpha\iota}$... AS i. f. add. $\overline{\upsilon\delta\alpha\tau\omega\nu}$ 13 S $\overline{\zeta\mu\upsilon\rho\nu\alpha\nu}$ 17 B $\overline{\kappa\epsilon}$, S pr. $\overline{\pi\upsilon\nu\zeta\alpha\nu\omicron\nu\alpha\iota}$ της $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\eta\varsigma}$ αι $\overline{\zeta\upsilon\gamma\alpha\tau\epsilon\rho\epsilon\varsigma}$ $\overline{\iota\eta\lambda\mu}$ που $\overline{\alpha\pi\eta\lambda\theta\epsilon\nu}$ ο $\overline{\alpha\delta\epsilon\lambda\phi\omicron\delta\omicron\nu}$ αυτης

6 1 B $\overline{\kappa\epsilon}$, S pr. η δε $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\eta}$ αποκρινεται ... B $\overline{\alpha\delta\epsilon\lambda\phi\omicron\varsigma}$ μ. 2 AS και ο $\overline{\alpha\delta\epsilon\lambda\phi.}$ 3 B $\overline{\kappa\zeta}$, S pr. ο $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\iota\omicron\varsigma}$ προς την $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\eta\nu}$ et i. m. $\overline{\delta}$... S om ει ... B om η 4 S απεναντ. μου $\overline{\omicron\phi\theta\alpha\lambda\mu.}$ σου ... S ανεβησαν pro ανεφανθ. 5 S¹³ $\overline{\alpha\tau\epsilon\kappa\nu\omicron\upsilon\sigma\alpha\iota}$... S om το 6 B^{1c23} om της pr. 8 S¹ om εστιν tert. ... ABS¹ τ. τεκ. αυτης ... S om και extr. 9 S pr. $\overline{\zeta\upsilon\gamma\alpha\tau\epsilon\rho\epsilon\varsigma}$ και βασιλισσαι ειδον την $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\eta\nu}$ και $\overline{\epsilon\mu\alpha\kappa\alpha\rho\iota\varsigma\alpha\nu}$ αυτην ... S εκλεκτη c. ως $\overline{\sigma\epsilon\lambda\eta\nu\eta}$ conig. ... S ως $\overline{\eta\lambda\iota\omicron\varsigma}$... B²³ $\overline{\tau\epsilon\tau\alpha\gamma\mu\epsilon\nu\eta}$ 10 S pr. ο $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\iota\omicron\varsigma}$ προς την $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\eta\nu}$... S $\overline{\kappa\alpha\rho\iota\alpha\varsigma}$... B $\overline{\gamma\epsilon\nu\eta\mu\alpha\sigma\iota\nu}$, AS $\overline{\gamma\epsilon\nu\eta\mu\alpha\tau\iota}$... B $\overline{\kappa\eta}$ ante ιδειν ει ... S ante εκει δ. pr. η $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\eta}$ ταδε προς τον $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\iota\omicron\nu}$ 11 S om η 12 B $\overline{\kappa\zeta}$, S pr. ο $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\iota\omicron\varsigma}$ προς την $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\eta\nu}$... B $\overline{\sigma\omicron\upsilon\mu\alpha\upsilon\epsilon\iota\tau\iota\varsigma}$, AS $\overline{\sigma\omicron\upsilon\lambda\alpha\mu\iota\tau\iota\varsigma}$

7 B $\overline{\lambda}$, S pr. ταις βασιλισσαις και ταις $\overline{\zeta\upsilon\gamma\alpha\tau\rho\alpha\varsigma\iota\nu}$ ο $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\iota\omicron\varsigma}$ ταδε ... B $\overline{\sigma\omicron\upsilon\mu\alpha\upsilon\epsilon\iota\tau\iota\delta\iota}$, AS $\overline{\sigma\omicron\upsilon\lambda\alpha\mu\iota\tau\iota\delta\iota}$... B $\overline{\lambda\alpha}$ ante η $\overline{\epsilon\rho\chi\omicron\mu.}$ 1 ABS om σου sec. ... ABS $\overline{\mu\eta\rho\omega\nu}$ σου 2 AS $\overline{\kappa\rho\alpha\mu\alpha\tau\omicron\varsigma}$... AB $\overline{\zeta\iota\mu\omega\nu\iota\alpha}$, S $\overline{\zeta\epsilon\iota}$ 4 AS om ο ... AS om οι 6 S $\overline{\eta\delta\upsilon\nu\eta\zeta\eta\varsigma}$ (sic et alias) ... BS $\overline{\alpha\gamma\alpha\pi\eta}$ usque 7 $\overline{\mu\epsilon\gamma\epsilon\theta\omicron\varsigma}$ σου stich. 7 S $\overline{\omicron\mu\omicron\iota\omega\zeta\eta\tau\iota}$ 8 B $\overline{\lambda\beta}$... S¹ και $\overline{\kappa\rho\alpha\tau\eta\tau\omega}$... B $\overline{\lambda\gamma}$ ante και $\overline{\epsilon\sigma\omicron\tau\iota.}$, S¹ om και 9 A¹S om ο prius ... B $\overline{\lambda\delta}$ ante $\overline{\pi\omicron\rho.}$, S pr. η $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\eta}$ 13 S $\overline{\omicron\sigma\mu\eta\nu}$ αυτων

8 1 BS $\overline{\alpha\delta\epsilon\lambda\phi\omicron\delta\omicron\nu}$ μ. ... AS² (et iam a vid.) με pro μοι 2 S¹ om $\overline{\epsilon\iota\sigma\alpha\zeta\omega}$ σε, Sⁿ suppl. ante εις ταμειον ... B^{1c23} $\overline{\rho\omega\nu\omega\nu}$ σου 4 ABS εν ταις $\overline{\delta\upsilon\nu\alpha\mu\epsilon\sigma\iota\nu}$ και εν ταις ... AS τι $\overline{\epsilon\gamma\epsilon\iota\rho\eta\tau.}$... B^{1c23}S και $\overline{\epsilon\zeta\epsilon\gamma\epsilon\iota\rho.}$ (S -γι-), AS² και τι $\overline{\epsilon\zeta\epsilon\gamma.}$ 5 B $\overline{\lambda\epsilon}$, S pr. αι $\overline{\zeta\upsilon\gamma\alpha\tau\epsilon\rho\epsilon\varsigma}$ και αι $\overline{\beta\alpha\sigma\iota\lambda\iota\sigma\sigma\alpha\iota}$ και οι του $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\iota\omicron\upsilon}$ ειπαν ... B $\overline{\lambda\epsilon\lambda\epsilon\upsilon\kappa\alpha\zeta\iota\sigma\mu\epsilon\nu\eta}$... B $\overline{\lambda\varsigma}$ ante υπο, S pr. ο $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\iota\omicron\varsigma}$ ταδε προς την $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\eta\nu}$... B^{1c3}S $\overline{\tau\epsilon\kappa.}$ σου 6 S¹ $\overline{\pi\upsilon\rho.}$ $\overline{\phi\lambda\omicron\gamma\omicron\varsigma}$, S² $\overline{\pi\upsilon\rho\omicron\sigma}$ $\overline{\alpha\nu\theta\rho\alpha\kappa\epsilon\sigma}$ $\overline{\pi\upsilon\rho\omicron\sigma}$ $\overline{\phi\lambda\omicron\gamma\omicron\varsigma}$ 7 AB τον παντα βιον ... S $\overline{\epsilon\zeta\omicron\upsilon\delta\epsilon\nu\eta\sigma\omicron\upsilon\sigma\iota\nu}$ 8 B^{1c2}S¹ $\overline{\alpha\delta\epsilon\lambda\phi.}$ $\overline{\eta\mu\iota\nu}$ μ. ... AS η αν 9 S¹ και η $\overline{\zeta\upsilon\rho.}$ 10 B $\overline{\lambda\zeta}$, S pr. η $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\eta}$ $\overline{\pi\alpha\r\rho\rho\eta\sigma\iota\alpha\zeta\epsilon\tau\epsilon}$... S οι $\overline{\mu\alpha\sigma\tau\omicron\iota}$... B μου $\overline{\pi\upsilon\rho\gamma.}$... AS $\overline{\omicron\phi\theta\alpha\lambda\mu.}$ αυτου ... S $\overline{\chi\alpha\rho\iota\nu}$ pro $\overline{\epsilon\iota\rho\eta\nu\eta\nu}$ 11 S $\overline{\sigma\omicron\lambda\omicron\mu\omega\nu}$, it. 12 ... B $\overline{\beta\epsilon\epsilon\zeta\lambda\alpha\mu\omega\nu}$, S $\overline{\beta\epsilon\epsilon\lambda\lambda\alpha\mu\omega\nu}$... S¹ $\overline{\alpha\rho\gamma\upsilon\rho\iota\omicron\varsigma}$ αυτου 12 B $\overline{\lambda\eta\zeta}$ sic ... S $\overline{\chi\epsilon\iota\lambda\iota\omicron\iota}$ τω $\overline{\sigma\omicron\lambda.}$... S¹ $\overline{\kappa.}$ οι $\overline{\delta\iota\sigma\chi\iota\lambda\iota\omicron\iota}$ τοις 13 B $\overline{\mu.}$, S pr. η $\overline{\nu\upsilon\mu\phi\eta}$... S $\overline{\epsilon\tau\epsilon\rho\omicron\iota}$ $\overline{\pi\rho\omicron\sigma\epsilon\chi.}$ stich. ... S την $\overline{\phi\omega\nu\eta\nu}$ σου (sic) c. sqq. conig. 14 S¹ om μου ... AS¹ $\overline{\nu\epsilon\beta\rho\omega}$ $\overline{\epsilon\lambda\alpha\phi\omega\nu}$... AS $\overline{\epsilon\pi\iota}$ τα $\overline{\omicron\rho\eta}$... ABS om των post $\overline{\omicron\rho\eta}$... AS¹ $\overline{\kappa\omicron\iota\lambda\omega\mu\alpha\tau\omega\nu}$ pro $\overline{\alpha\rho\omega\mu\alpha\tau\omega\nu}$

Subscriptio: B $\overline{\alpha\varsigma\mu\alpha}$, AS $\overline{\alpha\varsigma\mu\alpha}$ $\overline{\alpha\varsigma\mu\alpha\tau\omega\nu}$

Stichi: A 357, BS 351

16 (9/8) ¹ $\overline{\phi\alpha\rho\upsilon\zeta}$ 6 10 σου pro σοι 11 ¹ vid. $\overline{\alpha\mu\epsilon\iota\nu\alpha\delta\alpha\beta}$ 7 7 (βοτρυσι) 9 (1) ¹ om ο pr. ... om ο sec. 8 3 (8) del om μου 13 τη $\overline{\phi\omega\nu\eta}$ σ. c. seq. conl.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΛΩΜΩΝ.

Inscriptio: B σοφια σαλωμωνος (⁴ = b), S σ. σαλομωντος

1 3 S δε pro τε 5 S² αποστησεται 6 AB^{1c3}S αἰωσαι 8 AS ουδε
μη ... S² παροδουσι (= -σει) 9 S ακοη αυτου 10 S⁽¹⁾ ους ζηλωσ.
11 B¹ λαθρεον, ^{3f2} -ριον ... S¹ om ου πορευσεται i. f. p. 14 S⁽¹⁾ οὐ γὰρ
εκτισεν εἰς γὰρ εἰς το 16 S⁽¹⁹⁾ προσεκαλεσαντο

2 1 ABS εν εαυτοις 2 B^{1c23} εγεννηθημεν ... S² υπαρχοντες ... S¹
εν ρισιν η πνοη η. 3 S σβενδεντος 4 S¹ μνημονευει 5 A¹B²³S καιρος
pro βιος ... S ανταποδισμος 6 AS¹ νεοτητος 7 S¹ με pro ημας 9 S
εστε ... B² ad αγωρχιας i. m. υψηλοφρονιας: 12 AS¹ om δε ... S ονιδ.
ημιν τα ... Comm. „B¹ επιφνημζει [sic], B²B³ επιφνηζεται [sic]“ 16 S¹
εγεννηθημεν pro ελογισθ. 17 S¹ και ειδωμεν (ειδ. et S²) 19 B δικασωμεν
pro δοκιμ. 21 S¹ ελογισθησαν ... S ετυφλωσεν 22 B¹ μυστηρ. ² αυτου,
²³ i. m. ² θεου 22 S¹ ψυχαν (plane sic) 23 S επι αφθαρσ.

3 2 S² εδοξαν γαρ 3 B η αφη ημων 7 B αναλαμψουσ. stich. inc.
... S οσιοις α. pro εκλεκτοις α. et add. και επισκοπη εν τοις εκλεκτοις
αυτου (cf. A) 11 S¹ δε pro γαρ ... S κοποι αυτων ... B^{1c23}S ανωνητοι
12 S και αι γυν. ... S¹ η γεννησεις 13 S¹ om η 14 S¹ om ο ... B²
ad θυμηρεσteros i. m. ηδυτερος· ευνοστότερος· 15 B^{1c23} ο καρπος 17 S¹
εις ουδεν λογ. usque 18 οξ. τελευτησ. bis scripstit 18 AS¹ εαν τε γαρ
... S τελευτησουσιν ... B ουκ εχουσιν

4 1 S¹ χρισων γαρ 3 S¹ μοχενματων 4 S¹ και pro καν ... S¹
βεβιωκοτα 5 S¹ περικλασθ. αυτων 7 (S φθ. ε τελευτησαι εν) 9 S² εν
ανθρωποις 10 AB²³ ευαρεστος θεω 11 S η κακια ... S¹ om αυτου pr.
... S απατησει 12 B² ad μεταλλευει i. m. ανασκαπτει εξορύσσει 14 S
om ην ... S¹ εν κυριω 15 S om εν pr. 16 AB^{4v13} θανων ... S¹ om
ταχεωσ 17 S ησφαλισα 18 S⁽¹⁾ οφονται αὐτῶν κ., S² οψ. γαρ κ. ... S¹
εξουθεν. αυτοις αυτ. 19 B² ad πρηνεις i. m. επι προσωπον 20 S² δηλοι

5 2 S σωτηρ. αυτου 3 ABS² εν εαυτοις ... AB στεναζονται, S
-ξουσιν et add. οι (² improb. οι) και ερουσιν (cf. A) 4 ABS οι αφρονες
c. antecedd. conig. ... S¹ ατιμιαν 6 S επελαμψεν 7 S επεγνωμεν 10 S²
η ως ... B³ τριβων, S¹ τροπιας, AS² τροπεωσ 11 AB²³S διαπταντος ...
S¹ πονηριας, S² ποριας ... B^{1c2} μαστιζομενον ταρσων ... B^{1c3} ουκ ... B
σημεσιον („²³ superp. ε“ [?]) ... S¹ επιβασ. αυτου 12 S¹ οδον 13 B γεννη-
θεντες 15 ABS χνουσ ... S¹ ως μνιαν omisso και, S² η ως μνια ... S
μονημερου ... S¹ διωδευσεν 17 S οτι δεξια κυριου σκεπ. ... S¹ υπερ-
ασπισει αυτου 18 S¹ το ζηλος ... S¹ οδοποιησει 19 S θωρ. δικαιοσυνησ
21 S συνπολεμησει 22 S νεφελων 23 S¹ om και ab initio ... S πληρησ
... S¹ τε pro δε 24 B^{1c23} πασα

6 1 S¹ βασιλευσ 2 S¹ οχλουσ 4 B^{1c23} διεραυνησει, S¹ εξεραυν-, S⁴
εξερευνησει 7 S¹ ευγνωστος, AS² συγνωστος 8 S προνοειται 9 B επι-
σταται ... B^{1c23} εραυνα 11 S¹ τα οσια οσιωσ 13 B^{1c23} om και ευρισκ.
usque αυτην 14 S επιθυμ. αυτην pr. 15 S¹ πλουτων pro πυλων 16 S

2 3 (3) del διαχυνθησεται 6 κτησει 8 (καλυξει ut Ti) 4 2 (1) στεφανη-
φορου[σ]αποπεμπει (σ in fine lineae eras., ab initio addit.) 3 εδρασσει
4 1 εν αδοις 19 1 πριννεισ, 2 πρινεις 5 1 (4) del ηληφοντων

περί αυτής ἐνθυμηθῆναι 17 S om αυτή ... AS απάντα 18 S² om η
19 S παιδίασ ἐπιθυμία αγαπή (sed ipse S¹ signis ~ ~ appositis αγαπή
pro ἐπιθυμ. substituendum significavit) ... S¹ ἀφ' ἑαυτάς 21 S¹ ἐπιθυ-
μίας γὰρ ἀναίρει ἐπὶ βασιλίαν, S² γὰρ pro ἀρα, cetera ut b 24 S¹ τις
δε ... S¹ ἀπογρυψῶ

7 1 B^{1c23} S om ἀνδρῶπος ... S¹ ἀπογονόν 2 S ὑπνόν 3 S κατε-
πεσα ... S ὁμοίαν ἀπάσι κλαίων 4 S καὶ φροντισίν 6 S κόσμον pro
βιον ... S εἰσή 7 B εὐξαμένη 9 ABS ὁμοιώσα ... S² α. ὡς ψαμμὸς
10 B^{1c3f2} S ὑγίαν 11 S ἀγα %, i. m. % θα ... B^{1c23} ἐν ταῖς χ., S ἐν
χείρῃ 12 AS ἐπὶ πασίν ... S^{2c3} ἡγνῶν ... BS γενέσιν 13 S ἀδολ. δε
14 S ἐστὶν ἡσαυρόσας ... AS^{2vol} κτήσαμενοι 15 AS τῶν λεγομένων 19 S¹
ἐνιαυτοῦ (-ου et A) κυκλῶ καὶ ἀστρῶν ἥσας (-ας = -εἰς et S²) 20 BS
φυσίς ... S¹ νόμου καὶ pro ὕμνος 22 S¹ εὐεργετόν 23 AS²⁴ παντε-
πισκοπὸν 24 S¹ καθαριότητα 25 S¹ ἀπορία 27 S* προσφῆτας 28 AS
οὐδεν ... S* εὐπρεπρέστερα 30 S (cf. A) σοφία (2 -ας) δε οὐ κατισ-
χυεῖ κακ.

8 1 A² S ἐπὶ περὰς 2 B^{1c23} S ἀγαγεσθε 5 S τιμωτέρον pro πλοῦς.
... S¹ περιεργαζομένης 6 BS τεχνειτὶς (B³ S -νι-) 7 B ἀνδρείαν 8 AS²
εἰκαζει 12 S χεῖρας ... S¹ ἐπὶ το στ. 14 S² ὑποταγησονται 17 AB² CS
ἀθανασία ἐστὶν ... S¹ om ἐν 18 S¹ τερψίς pro πλοῦτος ... S ἀγαγῶ
pro λαβῶ 21 CS¹ δῆ, S² δε pro δ' ἣν

9 2 AS κατασκευάσας 6 CS¹ om εἰς ... S¹ λογιζήσονται 7 S
προεῖλού 8 S¹ εἶπα σοι οἰκοδ. 11 S¹ εαυτῆς 12 S* τ. ἐργα αὐτοῦ ...
S¹ ἔρονου 14 S* καὶ αἱ ἐπισφαλίσαι 16 AS μογίς ... S ποσὶν pro
χερσίν 17 S¹ ὑψηλὸν 18 CS διορῶδῆσαν 19 S τ. σοφ. σου

10 2 ACS¹ παντῶν, S² ἀπο παντῶν 4 CS¹ διο pro δι ον ... ACS
ἐσώσεν 5 ACS ἐγγὼ τ. δικ. ... S¹ τεκνῶς 6 S¹ φευγοντα ... ACS
καταβάσιον πυρ 7 ABS ἡς ἐπὶ μαρτυρίον ... S¹ ἐστηκυῖη 8 S¹ μνημὴν
9 ACS¹ ἑραπενοντάς 10 AS τ. κόπους αὐτ. 12 S καὶ ἐφυλάξεν ...
S¹ παντῶς, S² -ων 13 S ἀλλ ... CS ἐρυσάτο 14 CS² τυραν. αὐτόν
16 S¹ ἀνεστή ... S βασιλεὺς 17 CS¹ κοπ. αὐτοῦ ... S φλογας ... ACS²
ἀστερων 18 CS εἰς ἡλάσσαν ... S δὲ αὐδ. 19 S¹ κατεπαύσεν ... S¹
ἐκθαμβοῦς pro ἐκ βαθ. ... S om ἀβυσσού ... S ἀνέβρασεν ... S¹ i. f.
vers. 16 εἰσηλθὲν usque σημείοις repetivit, hic ἀντεστῆ et βασιλεύσειν 20 CS
χεῖραν

11 1 AB^{1c23} CS εὐοδῶσεν 3 AB² CS ἐχθροὺς ἡμυνάντο 7 ABC^{vid} S
αεναοῦ ... AS ταραχθέντος 9 BS δείξας c. antecedd. conig. ... B του
υπεναντ. ... S¹ κολάσας 10 (S¹ ἐν εἰς i. f. p.) ... CS πῶς μετ' ὀργῆς
13 AS τῶν παρελθόντων 14 ACS εὐεργετημένους ... S² σου κυρίε pro
του κυρίου 15 ACS ἐν ἐχθρεῖ (C -σι) ... S² om παλαί ... S² ἀπειπᾶν
... S τοῖς δικαίοις 16 S¹ ἐδήσκειον ... B ad κωδὰλα i. m. ἡγρία
μικρὰ λεπτά 17 S καὶ κολάζει. 18 S² χεῖρ ἡ καὶ 19 S ὕμνον πληρῆς
... S¹ ὄρασυγνωστός pro ὄραας αγν. ... S πυρπνεόν ... ACS βρομόν
... S¹ πινθηράς 20 AS ἐδυνάτο ... ACS² ἐκτριψαί 21 S¹ om δικῆς
22 AB² CS σοὶ παρεστίν 23 B^{1c23} παστιγγῶν, S πλαστιγγῶν ... CS² ἐπι-
γῆς 26 CS διεμείνειν ... S¹ ἐναντὶ pro ἀν τι

6 21 (1) ² ἐπιθυμία γὰρ ἀσοφίας, ¹ = b 8 7 ¹ σωφροσύνης 18 (φι-
λιαυτῆς) ... ὁμιλία ... (4) del A εὐκλεῆς 9 3 χρίνι 18 κε pro καὶ sec.
10 5 ἐπὶ τεκνῶσι σπλ. 7 ἐστηκυῖας στηλῆς

8 7 B ἀνδρείαν], ita et Ti, b

ut ACS ἀνδρείαν

10 7 S¹ ἐστηκυῖη] Ti in Comm.:

„ἐστηκυῖη: C^a -κυῖας“ (σ bis de-
lendum: ad sequentem vocem στηλῆς
pertinet)

12 1 S απασιν 2 S¹ αυτου pro πιστευσωσιν 3 S τ. παλαι οικητ.
... ABCS μισησας c. seqq. conig. 5 B² εκ μυσου et ad ex γ. μ. i. m.
inf. πρ. εκ μύσου μύστας [ΰεας σου ... BS¹ μυσταΰεια(S -ΰια)σου, AS²
μυστας ΰ. 6 S¹ εαν βουλήῃς pro εβουλ. 7 S¹ κατα pro ινα ... S¹
om η ... S² παντων 8 BS τους στρατοπεδους σ. ... ABC (non S)
εξολεῃρ. 9 S διδωναι 10 S¹ κεινων γαρ ... S¹ om οτι sec. 11 S κεκα-
τηραμενον 12 S ελευσεται σοι 13 S^{2c4} διξη 14 ABS εκολασας pro
απωλεσ. 15 S¹ τα παντα δικαιωσ ... (C οφιλοντα λ̣ κολ.) ... S¹ ηγου-
μενον 16 AS² φ. σε ποιει 17 S¹ ισχυς γαρ ενδεικνυσω ... S¹ σε ειδοσιν
... S² σου το κρατος pro το ΰρασ. ... S¹ εξελεγχεται 19 S¹ om δει
τον ... AB διδοις 20 S διεσεωσ pro δεησ. 21 S² ab initio και μετα
πασης ... S¹ υποσχη 23 S αφροσυναισ ... AS² αδικωσ 26 S κρισιν
ΰεου 27 S¹ ουν pro ουσ ... S ιδοντες δε ... S om ειδεναι ... S¹ επ
αυτον, S² επ αυτων

13 1 S¹ om μεν ... S φυσι ανθρωποι ... S ουδε ... AS προσεχοντες
... S εγνωσαν 2 S² αστερων 3 S¹ ταυῷ, ² τουῷ pro ΰεους ... B βελ-
τειω (³ -τιω), S¹ -τειον, S² -τειων ... S² κοσμου pro καλλους 4 S¹ ει
omisso δε, S² εις δε ... B δυναμει x. ενεργεια ... S¹ ενεργιαν και 5 BS¹
καλλονησ και, S² και καλλονησ ... S¹ ο γενεσιουργος bis serips. 7 B^{1c23}S¹
διεραυνωσιν 8 BS δ ουδ 10 S² εμμελετηματα 11 B^{1c3f2} φλυνον ... S
ευτρεπω 12 S αναλωσεωσ 13 S¹ συμπεφυκωσ ... S¹ ιαβων pro λ. ...
AS om εν ... AS² εργασιασ pro αργ. ... ABS¹ ανεσεωσ 14 S αφωμοι-
ωσεν ... S¹ ερυθημα ... B²³S¹ χροασ ... S²⁽⁴⁾ i. f. add. γη 15 S om
αυτου 17 S ευχομενος ... B^{1c2(3)}S υγιασ 18 ABS το νεκρον ... S¹ εμ-
πειριασ pro επεικουριασ (sic S²) ... AS το απειροτ. ... S om ικετενει ...
S ποριασ (= -ειασ) pro οδοιπ. 19 S και περι δε (S² om δε) πορ. ... S
om και ante χειρ. ... S¹ αδρανεσ ... S¹ αδρανιαν επικαλειται

14 2 ABS τεχνιτισ 4 S εκ παντος δυνασαι ... S² om ινα 5 S
om σου 6 S¹ υπελιπεν ... B^{1c23}S τω αιωνι 7 S¹ εν δικαιοσυνη 8 S
το δε χειροποιητον ... S¹ και pro οτι ... AB^{1c3}S ηργαζετο (S* -ζενητο)

11 S om και pr. ... S* εν̄ος βδελ. 12 B ευρεσεις ... S αυτω 14 S²
δε pro γαρ ... AS¹ ΰανατος εισηλθεν ... AS εις τον κοσμ. 15 BS του
ταχ. αφ. τεκνου c. seqq. conig. ... B επιμησαν 16 S¹ εἵνος ως νομον
17 S ως παροντα τον αποντα 18 AS ΰρησκιασ, -ια et 27 19 S* οι μεν
... ABCS om τω 21 S¹ ενεδρα ... CS² περιεΰηκαν 22 B²³ ειτα ουκ
... S om το ... S¹ μεγαλωσ, ACS² εν μεγαλω 24 ACS δε ετερον ...
S² λοχευων 25 ABCS παντα ... AS δε ... S¹ επιμιξιν (= επι μ.), S²
επιμιξιαν ... S² om εχει ... ABCS ταραχος 26 ACS² αμνηστια 27 S*
ανυωνυμων 30 S¹ τα δικια ... S¹ οτι και κακ. ... ACS προσεχοντες
31 S¹ om η pr. ... ABS ομνυμενων

15 1 ABCS¹ και ελεει, S² x. ελεημων 2 S¹ αμαρτανωμεν ... S¹
κρημα ... B^{1c23} om δε 3 S² και το ειδ. ... ABCS σου το κρατος 4 S²
σκιογραφων ... S¹ σπινωθεν ... S¹ διηλλαγμενοι 5 S² η οφιασ ... A¹vid S¹
αφρονι ... ACS εις ορεξιν 7 ACS εν εκαστον ... S² sticho αλλ̄—ανεπλα-

12 26 παιγνιος 13 4 εις δε δυναμιν 19 αδραδεστατον 14 15 ¹ τε-
λευτας 22 ¹ vid. ανομοιασ

12 5 Fritzsche: „2 [= B]
a. sec. m.: μυσουμυσταστεΰειασου“
20 S διεσεωσ] bene, Ti adnot.:
„non mutatum“

13 10 Fritzsche „ουδεν 3 10

[= S]“, sed S ουθεν; id. 16 „εαυτω]
αυτω 10 106“, sed S habet αδυνατι
εαυτω, non -τει αυ- 17 Ti υγιασ,
b ηγιασ

σατο praeron. * ... AS παντα ... BS² ετερου, S¹ ετερων ... S¹³ om η 8 BC γενησεις 10 S¹ ευτερα 11 C¹vid S² αυτω πνευμα ζ. 12 B^{1c23} S² ελογισατο ... B³ ad δειν i. m. πρ^a δειν γάρ φησι πόθεν δει καὶ ἐκ κακοῦ πορίζη ... S om ὅθεν δη 13 ACS ευθραστα 14 ABCS δε ... CS αφρονεστεροι ... B^{1c23} S² οι καταδυν. ... S² αυτων 15 ABCS παντα τα ... S χρησεις 16 S² και ο το πν. ... AB^{1c23} CS² δεδανισμενος, S¹ -νον ... S¹ ουδ. γαρ ανθρωπων πλασαι θεον ομοιον ισχυει, S² ut b, nisi αυτων 17 S χρισπον ... S¹ om αυτου ... S ανθ ων αυτ. ... S* εκεινα ὁ δε ουδ. 18 S εκδιστα

16 2 S¹ ευηργετησεν, S² -σαν ... S¹ γευσεωσ, S² -σειν 3 S επιζ. τροφησ ... ABS διχθισαν (AB²³ δειχ-, S διχθ-) ... ACS ουτοι δε 4 B^{1c23} om μεν 5 S¹ εφθειροντο 6 S¹ εταραχθη ... B συμβολον ... S om σου 8 S¹ εχθρ. σου 9 S¹ om γαρ ... S¹ δηματα ... S ευρηθη ... S¹ υπο τουτων 10 S σου γαρ ... S ιατο 11 S¹ om ινα μη εισ βαζ. 12 S ο λογ. ο ... S² δυναμενος pro ιωμ. 14 S¹ ανθρωπ. μεν αποκτενι τη, S² α. δε αποκτ. μεν τη ... S² το πνευμα ... S αναλυσει 17 S τα παντα ... S πλεον ... S εστιν ο κοσμ. 18 B¹ S¹ ειμερουτο, B³ ιμ- ... S¹ om ζωα ... ACS αλλα, S² αλλ ινα ... S¹ om αυτοι ... B ειδωσιν, S¹ ιδωσι 19 BC γενηματα ... AS καταφθειρη ... AC^{vid} S αρτ. απ ουρ. παρεσχεσ αυτοιο αποκ. ... S τ. σην προσ τεκνα γλυκυτητα ενεφανισεν ... S* την δε ... S²⁴ μετεκρινεν 22 S² γνωμεν ... S φλεγον ... S² ξενοις pro εν τοις 23 S om δ ... ACS επιλελησται 24 ACS των επι σοι πεπ. 25 S om εισ παντα ... S² δεομ. σου 26 S² τον ανθρωπ. 27 S¹ om μη ... S διαφθειρομενον 28 B γν. ην ... S οτι διαφθανιν ... S επι ευχ. ... S² προ ανατολης του φ. 29 AS¹ χειμερινη (A χιμ-)

17 2 S¹ ανομον ... S¹ δεσμοις ... B πεδηται 3 S διεσκορπισθησαν ... B² ad ινδαλμασιν i. m. φαντασμασιν 4 S¹ μοιχος, B² ad μυχος i. m. ενδοτερον σκοτος ... B δεκαταρασσοντες i. e. B¹ δ' εκταρασσοντες, B²³ δε καταρ. ut b, S' δε ταρασσοντες ... S¹ κατειφη ... S² ουτε πυρογενις (S⁴ -νεις) ... B^{1c23} καταγαζειν, S¹ καταγαυζειν 6 S δε αυτ. ... S πληρεις ... AS¹ εκδιματ. τε, B² ad εκδειμ. i. m. εκφοβούμενοι ... S τῆς 7 S¹ της επιφερομενης φρονησι ... S¹ αλαζονια, AB^{1c23} CS² -νις 8 S¹ κατ αρχας pro ταραχ. ... S¹ ευλοβιαν 9 S² τερατωδες pro ταραχ. ... ACS¹ συρισμοις ... S¹ και το μηδ. αφευκτον (α- prima litera seq. vocis αερα) 10 S² ιδ. πονηρ. ιδιω ... AS μαρτυρι ... S² προειληφεν 11 A¹ CS ουδεν γ. ... S προσδοκια 12 S αναλογιζεται αγνοιαν 14 S¹ ηλαυνετο ... S απροσδοκ. ε φοβ. επεχυθη 16 S τισ ην ... S¹ om η ante ποιμ. ... S κατ ερημιας ... AS¹³ δυσαληκτον, B² i. m. δύσφευκτον 17 S* διασυριζον ... S¹ αμφισ κλαδους ... ABS καταριπτομενων 18 S τ ζων ... S θη- ριων απηνεστατων ... ABS εκ κοιλοτητος ... S² εκφοβουσα 20 S επκεινοις ... AB επετατο, S επεκειτο ... S¹ αυτου

16 16 (υσχυι) ... (8) del απαρητηωσ 21 (5) (προσσ τεχν.) 25 μετα|λευ- ομενη (i. f. pag.) 17 2 κατακλιςθεντος 3 παραυκαλυμματι

16 2 Ti in Comm. „ευηργετη- σεν sic in codice est, non -γετετη- σεν“; ita enim mendose in textu exhibet, unde corrigendus Fritzsche 17 4 de B δ εκπαρ. „a sec. m.“

corrige Fritzsche 20 Fritzsche praebeet „αὐτοῦ] αὐτοῦ 10 (= S)“; unde punctum? in meo exempl. certe deest, S² αυτους (non αυτο) sec. Ti

18 1 S² ἡν pro ὧν ... B^{1c23} om μεν pr. 2 B^{1c23}S¹ δ' οὐ ... S¹ βλαστουσιν, S² βλέπουσιν ... S¹ ὀδόντων pro ἐδεοντο 3 S¹ ὀλίγον pro ὀδηγ. ... S¹ φιλοτιμίας παρεσχεν 4 AB^{1c23}S om εν ... S¹ σκοτους ... S φυλασσόντες ... S ἐμελλεν ... S¹ φῶτος 5 BS om δ ... S¹ ἀποκτινεν (S² -ναι) ... S⁽¹⁾ τὸ αὐτ. ... S¹ τοὺς δε ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ ὁμοῦ. pro καὶ ὁμοῦ. 6 S ἐπιθυμησῶσιν 7 BS om δε 8 ABS ὡς γὰρ 9 S ὁσιότητος pro ἕσιος. ... S² om καὶ ἀντε ἀγαθ. ... S² πατερ ... AS² προαναμελπόντες 10 BS¹ ἡ βοή ... AS φωνή ἄρην. παιδ. 11 S βασιλείᾳ ταῦτα 12 S¹ ὁμοθυμῶσιν πάντες ... S² om εν ... S¹ om ἡ ... AS διεφάρτο 14 B^{1c23} i. f. add. τὰ πάντα 16 S¹ δε γῆς 17 AS δεινῶν 18 AS¹ ἐνήσχοι 19 S om τοῦτο 20 S¹ δικαίων τότε, S² δικ. ποτε ... S¹ ἡ ὀργή σου 21 S² προσευχῆς ... (S⁴ ἐξέιλασμ. ut B fere ubique) ... S¹ om τῷ 22 B^{1c23} om δε 23 B² ad σωρηδὸν i. m. ἀναριθμήτων ὡσπερ σωρός: ... S² διεκοψεν pro διεσχίς. 24 S¹ γλυφῇ ... S² καὶ ἡ μεγαλ. 25 S² om δε ... AS² ἐφοβήθη ... S ὀργῆς σου ικ.

19 2 S* ἐπεστρεψάντες, dein ἐπιστρ., AS² ἐπιτρεψάντες 3 S¹ om ἀνοίς 4 BS om το ... S λιπούσαν ... ACS προσαναπλήρ-, S -σουσιν 5 B^{1c23}S πειρασῇ 6 „S² ad γενι adnot. ταχί“ [= ταχί?] ... AS σαις pro ἰδίας 7 S² ἐκ γὰρ ... AS¹ ἐδεωρεῖτο (A -ρι-) ... S² καὶ ἐξ 8 S* δι ἡ οὐ ... AB²³CS¹ παν ἔθνος 10 B^{1c3} σκνείπα, S¹ σκνίφα, AS² σκνίφας ... S¹ βατραχοὺς omisso πληθός, quae vox in m. suppl. 11 ABCS οτε 12 S ἐκ θαλάσσης ἀνέβη αὐτοῖς ... ACS προγεγονότων ... S² βία κεραυν. ... S πονηρίας αὐτῶν 13 S om γὰρ pr. 15 S om τῶν αὐτῶν ... S τῶν δικ. 17 S διαλασσουσιν ... S² πάντα μὲν. ἐν ἡχῷ 18 S¹ ἐνεδρα ... S¹ εἰς γῆν 19 ACS ἰσχυεν ... ACS φύσεως pro δυναμεισ sec. 20 AB²CS κρυσταλλοειδ. εὐτήκτον ... B² ad ἀμβροσίας i. m. θείας ... S¹ τρυφῆς 21 S¹ τοπρῶι pro τοπῶ

Subscriptio: A σοφία σολομώντος, B σ. σαλωμώντος, C σ. σολομώντος, S σ. σαλωμώντος

Stichi: A 1092, B 1124, S 1121

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Inscriptio: AB πρόλογος, S nihil

[2] S δεο|μένων [3] ACS παιδιάς, it. -δι- [8 17] [4] CS γενεσθαι [5] S εἶναι λεγόντ. [6] B ἴσ ... S ἐπὶ πλεον [7] S τ. ἀλλ. τῶν δεόντων πατρ. β. ... S¹ ἱκανὸν ἐστὶν [7 8] S περιποιησάμενον [8] S περίοσηχῆν ... S περὶ pro τι [9] S¹ καὶ οἱ τοῦτ. ... AS² ἐνηχοί [10] S ἐπὶ προσθήσουσιν ... S¹ τῆς ἐκ νόμου β. [11] B ποιείσθαι ... S εἰαν [12] B^{1c23}S¹ om ἀδυναμειν [14 15] AS προφηταί [15] S om εν [16] S¹ δε pro γὰρ [17] S¹ ἀναγεννηθεὶς κατ' αἰγ. [18] CS ἀναγκ. οὖν ... S¹ προεῖδε-

18 20 ¹ περὰ 21 δειγνύς 19 8 θεωρησάντας 10 (8) σκνίφας (post φ lit. erasa) ... ἐξηρευσάτο 19 (5) (τῆς βεστικῆς)

[17] συγχρονήσας

18 5 Fritzsche: „ἀποκτινεί 10“ | 3 10 (= AS)⁴; sed S¹ δε γῆς 16 S¹ δε γῆς] Fritzsche „δε ἐπὶ | certe sec. Ti et S² ut b δ' ἐπὶ γῆς

μην ... ACS και αυτοσ ... S¹ εγω προενεγκασθαι σπουδ., ACS² τινα προενεγκ. σπ. [20] S² εισ pro προσ [21] S¹ αγαγοντας, ACS² αγαγοντα ... B^{1c23} τον βιβλιον [22] ABC¹S² προκατασκευαζομενουσ, S¹ -αζοντασ ... CS βιωτειν

Subscriptio: B προλογος, (AC) S nihil

ΣΟΦΙΑ ΣΕΙΡΑΧ.

Inscriptio: B σοφια σειραχ, ACS σοφια ιησου υιου σειραχ (AC σι-)

1 2 S¹ ημεραν 6 ACS πανουργηματα 8 ABCS κυριος c. seqq. conl.
13 S¹ επ εσχατω ... ACS ευλογηθησεται pro ευρησ. χαριν 14 B^{1c23}
φοβεσθε, it. 16 20 ... AS τον κυριον 15 AS om και pr. ... S¹ επι-
στευει 16 S¹ αυτην pro αυτουσ 17 AB^{1c23}C αποδοχια ... ABCS γενη-
ματων 18 B^{1c23}CS υγιαν ... S² αιωνοσ pro ιασεωσ 19 CS κρατ. αυτην
20 S¹ μακροημερευουσιν 22 S¹ οργη pro ροπη ... S¹ om αυτου 23 S²⁴
αναδιδωσιν ... ACS¹ ευφροσυνην 24 S χαρυφει ... AS πολλων pro πιστων
25 S παραβολαι 26 ABCS επιθυμησασ ... S και ο κυρ. 27 ACS παιδια
... S¹ ενδοξια ... ACS πραυτησ 28 S απιστησ 29 S στοματι 30 B^{1c3}
εμμεσω

2 1 AS om θεω 3 S¹ και αυξηθησεται pro ινα αυξ. ... S¹ om σου
5 S οτι ... S² i. f. add. εν νοσοισ και πενια (4 -ια-) επ αυτω πεποιθωσ
γεινου (4 -νου-) 6 AS¹ και ευθυνον 7 S¹ om ινα 8 S τον κυρ. 9 CS
τον κυρ. ... S² i. f. add. οτι δοσις αιωνια μετα χαρασ το ανταποδομα
αυτου 10 S² επιστευσεν ... S¹ τω κυρ. ... B^{1c3} κατησχυνθη ... S* επε-
καλεσατι 11 S² ο κυρ. μακροθυμοσ και πολυελεωσ 13 S ουκ επιστευει
14 S ο κυριος 15 CS² τον κυρ., it. 16 et S² 17 ... S¹ των ρηματ. ...
S² εντολασ pro οδουσ 16 CS om του 18 S² και πολυ το

3 3 ACS² εξηλασκειται (S -ει-) 5 B¹ post 5^b repetitit stichum 4^a
(hic ο δοξαζ.), sed ^{1v123} unciis del. 7 S² om εν 10 ABCS δ. προσ ατι-
μιαν (S -ειαν) 12 S¹ αυτ. εν παση ισχυι σου, cf. v. 13 13 ACS και εαν
... S απολιπη 14 S¹ πατρ. σου ... S προσανοικοδομησεται 15 S θλιψ.
σου ... B^{1c3} ευδεια ... S¹ εν pro επι ... S¹ αναφθησονται 16 CS και
κατηραμενοσ (= κεκατ.?) 17 S¹ διεξαγαγε 18 S² i. f. add. πολλοι εισιν
υψηλοι και επιδοξοι· αλλα πραεσιν αποκαλυπτει (4 -πτει) τα μυστηρια αυτου
20 ACS η δυναστια κυριου 21 S² βαθυτερα pro χαλεπωτ. 24 S¹ om
και ... A²S² διανοιαν 26 S² stichos invertit ... ACS εν αυτω απολειται
27 B^{1v1*} (κ. σκλ. βαρ. επ εσχατω¹ κ. σκλ. etc. (cf. v. 26 et rasuram in
C) ... S¹ εφ αμαρτιασ 29 S¹ εν παραβολη 31 ACS πτωσ αυτου

4 2 B^{1c3} απορεια 3 AS παρωργισμενην 5 S¹ απο προσδεομενου
6 CS εισακουσεται 7 S² πρεσβυτερω pro μεγαστανει (sic S¹) 9 S κρινε-
σθαι 11 ACS υιουσ αυτησ 13 ACS ευλογει 14 CS om ο 15 S ο
εισακουων ... ACS προσεχων (cf. 1 Ti 6 3) 16 ACS επιστευση (C ενπ-,
AC -σει) κατακληρονομησει ... S¹ γεν. αυτησ 17 ACS² πορευσεται (C
-εσται) ... ACS om δε ... S¹ βασανζει ... (ABCS παιδια) ... ABCS²

1 8 ABCS κυριος etc.] ita et
b; non Fr, Ti

2 8 S, 9 CS τον κυρ.] ita sec.
Ti; sec. Fr 8 CS, 9 S τον κυρ.

10 S in textu τις ενεπιστευεν τῷ
κω και κατησχυνθη, in Comm. Ti
„ενεπιστευεν: C^a επιστ. Idem και
[sic] improb.“

πειρασει (S πι-), S¹ πειρασεισ 20 ABCS φυλαξει 23 S² και μη κωλ. 24 S παιδια ... S¹ γλωσσωδουσ 25 S² post αληθια (S) add. κατα μηδεν ... S απαιδευσις ... AB^{1c3}C εντραπητι 27 ACS ανθρωπ. μωρ. σεαυτον 28 ACS om του 29 AS¹ ταχυσ, S² ηρασος ... S¹ εν ακροασει σ., S² εν τοις λογοις σ. 30 S εν τη οικια σ. 31 S 'και φ' μη, cf. 30^b ... ABCS εκτεταμενη

5 2 3 S¹ om μη εξακολ. usque δυναστευσει, S⁴vid suppl. ... BS⁴ om του ... S⁴ επιθυμια ... B καρδιας σου ... S⁴ „καρδια (omissum σ) σου μη επησ (sic)“ ... AS om σε 6 ACS παρ αυτω ... S¹ καταπαυσεται 7 S επι κυρ. ... S¹ η οργη αυτου, S² η οργ. κυρ. και ως μελισσαι εκτριβηση ... S¹ εν τω καιρ. 8 S¹ ωφελησει, AS² ωφελησει σε 10 S¹ εισι pro εισ 12 CS τω στοματι 13 S¹ λαλλα ... S πτ. αυτου 14 B^{1c23} ενεδρευθησ ... S πονηρα

6 1 B αισχυνη 2 S αρπαγη 3 S¹ αφ. αυτον, ² αφ. σε ... S¹ ως ξ. σεαυτον 4 S εχθροις 6 S¹ σοι εστωσ. σοι 9 10 S¹ om hos vers.

11 S επι τουσ οικεταίς 16 CS τον κυρ. 17 S κ. οί πλησ. 18 S om σου ... B^{1c23}S παιδιαν 19 S om ο bis, S² suppl. sec. loco ... ABCS των γεννηματων 20 B^{1c4} ταχεια 21 S¹ ισχυς, ² -υος ... S² εστιν ... B απορειψαι, ³ -ρι- 22 S¹ om εστι pr. 23 AS εκδεξει ... ACS την γν. μ. 24 S om και ab initio 25 S¹ εν τ. δεσμ. 26 AS τηρησον 27 S² ζητησ. αυτην 29 BS κλαδοι pro κλοιοι 31 S¹ ενδυσεις, S² -σει 32 S¹ εαν γαρ ζ. ... ACS επιδωσ 33 S εκκλινωσ 34 S¹ αυτων 35 ACS ακροασθαι ... AS¹ εκφυγετωσαν 36 B τριβων pro ζυρων 37 ACS om σου sec.

7 1 S* κα μη π. κ. ... S om σε 3 ACS ζεισι. αυτα 4 S ηγεμονιαν παρα κυριου 6 ACS ισχυσεις (C εισχ-) 8 AS om τη 9 S¹ κυριω pro ζεω 11 S ανθρωπου εν π. ... S² κ. ο ανυψ. 12 S² μ. επι φιλω 17 AS μνησθητι usque χρονiei ante ταπειν. pon. ... AS εκδικησεις 18 AS om ενεκεν ... ABS μηδε αδ. 19 AS η (S χ) γαρ χαρις 20 AS την

ψυχ. 21 B οικ. αγαθον α. 24 S ιλαρνησ α πρ. 25 S¹ τετελιωκωσ ... S¹ i. f. add. και μισουμενω (² μισουση σε) μη εμπιστευσης σεαυτον, quae ² i. f. 26 poni vult 26 S κατα την ψυχ. 27 S καρδια σου ... (S τον πατ.) 28 AS εγεννηθησ 30 S δυναμ. σου ... S¹ λι(⁴ λει-)τουργουντας αυτω 31 B^{1c23} απαρχησ κ. ... S¹ βραχιονος ... B om αγων 33 S χαρισμα δομ. 35 S αρρωστον ανθρωπον 36 S ουκ αμαρτ.

8 2 B^{1c3} αντιστηρηση ... S¹ την ολκήν σου 5 AB^{1c23}S¹ επιτιμοισ 6 AS γηρα 8 AB^{1c3} παρειδθησ ... S σοφian pro παιδειαν 10 (B εκκεαι) ... S¹ ανθρωπα 13 B^{1c23} αποτιζων 15 B καταβαρυνηται, S¹ βαρυνη τα (² = b) ... S αφροσυνη 16 S¹ καταβαλλει 19 AS εκφ. καρδιαν σου

9 1 S ε καρδιαν πον. 4 B² ad ψαλλουσης i. m. λυριζούσης et ad ενδελεχιζε id. συνήτιζε, it. ad αλωσ i. m. πιασθείς 5 S σκανδαλιση σε εν

4 18 ευφραίνει 6 15 ταζμοσ 29 παιδεσ 7 16 (4) del εμπληθει 23 ¹ vid. om τον

4 17 ABCS παιδια] ita et b (παιδιᾶ), Ti παιδεια 20 ABCS φυλαξει] ita et Ti, b φυλαξε 31 ABCS εκτεταμενη] ita et Ti, b εκτεταμένη 5 2 3 S⁴ „καρδια (omissum σ) σου μη“ sic Ti; suspicor S⁴ καρ-

διασ οὐ μη (non καρδια σου) voluisse

9 1 S ε καρδιαν] Ti adn. „ε erasum et jam antea notatum; καρ vero ex πι factum“; ex παι suspicor, cf. ABC

6 S¹ pro membro sec. ινα μη ατιμαζονται οι προγονοι σου, cf. 8 4 7 S¹ ρυμαιο pro ερημοισ 8 CS² οφθ. σου 9 S² εν οινω μει αυτησ ... CS ολι-
σθησ 10 S¹ et pro μετ 11 AS¹ τισ 12 ACS om εν ... CS ευδοκιαισ
(C -κει-) 13 S¹ εξουσιασ ... B^{1c23} φονευσαι ... S¹ φοβω ... S¹ και μην
pro καν ... AB^{1c3}C εμμεσω ... CS¹ πολεωσ 14 AS βουλευου 15 ACS om
και pr. ... ACS² πασα η διηγ. 17 AB^{1c3}S¹ επαινεσθησεται ... S¹ λογοισ

10 2 S² om αυτου pr. ... ACS¹ ουτωσ οι 4 AS η εξουσια 5 S²
ad γραμματεωσ adscr. δοξησ (= δοξ. γραμμ.?) ... S² om αυτου 6 C²S
μνηισησ 7 S²⁴ η υπερηφ. ... S¹ πλημμεληση, S² πλημμελια ... AS
αδικια 9 S² οτι και εν γη αυτου εκριψι pro οτι εν ζωη ερριψα 10 S²
ιατρον ... S¹ σημερον και αυτωσ αυρ., S² οσ σημερον αυριον δε 11 (S
αποσθηνειν) ... B om και ante σκληρχασ, S¹ om και σκληλ., S² suppl. και
σκληλρχεσ 15 S¹ εξειλεν ... S om ο 16 CS² εκ pro εωσ 17 ACS εξηρεν
... AS² εξ. αυτωσ ... S εκ γησ 18 S⁴ εν γεννημασι 19 S¹ om ποιον
extr. 20 B^{1c3}C εμμεσω 23 ABC καθηκεν 24 S τισ αυτων 25 S¹
συνετω 26 S δοξασου 27 AS¹ εργαζ. η (AS² om η) και περισσευων εν
πασιν, S² εργ. εν πασ. και περισσ. 28 S τιμην 29 S δοξαζει 30 S²
επιστημησ 31 S om δε ... S εν πλουτω και εν πτωχια ποσαπλωσ ...
B^{1c23} εν πλουτω εν πτ., S¹ εν πτωχια εν πλουτω, CS² εν πτ. και εν πλ.
... S² ποσαπλωσ

11 1 AS ανυψωσει ... ACS κεφ. αυτου ... B^{1c3}C εμμεσω, it. 8 ...
CS¹ καθιση 2 ABCS ανεισσησ ... S ανων ... CS βδ. ανδρα ... S εν (καλλ)
θρασει (cf. Cod. Syr. Hex. Dan. 4 8) 3 CS η μελισσα ... S² i. f. add.
εστιν 4 AS ανθρωποισ sine εν 6 S¹ δυνατοισ ... B^{1c23}S εταιρων 7 AS
πριν η 8 ACS πριν ακουσ. 9 ACS om χρεια 10 S εαν γαρ ... AB^{1c3f2}C
αθωα(S² -ωο-)θηση, S¹ αθωωσ εση 11 B^{3f2}S¹ τοσουτω 12 AS¹ om και
pr. ... S²⁴ εν ισχυι ... S περισσευων ... S¹ κ. ο οφθαλμοσ κυρ. επεβλεψεν
14 B αγ. και καχα („κα α ^{3f2c}, ¹ αγ. καχα?) 17 S² ευλαβεσιν ... S ευδο-
θησεται 18 S¹ μερισ απο του 19 ABS φαγομαι (A -με) 21 AS πιστευε
δε κυριω 23 S¹ εστ. μοι αγαθα 27 S αποκαλυψεισ 30 S¹ καρτ. αυτου
... B^{1c3} επιβλεπει 32 B^{1c23}S² πληθυνθησεται 33 S¹ τεκταινεται 34 S
ταραχη

12 2 B παρα αυτου ... AS παρα του υψ. 3 AS ουκ εσται ... S¹
κ. τω μη ελαιημοσ. μη 4 S om του 5 AS om τω ... S² τω ασεβει
... S¹ om αυτου ... AS οισ εαν ... S¹ ποιησ 7 AS om του 8 S² ου
γνωσθησεται pro ουκ εκδικηθ. 11 ABS φυλαξει ... S¹ καθωωσεν 12 AS
παρα σεαυτω ... AS αναστρεψασ ... S² επι του τοπου ... AS επ εσχά-
των ... B²³ i. f. add. i. m. sup. μη δεσμευησθ δια αμαρτιασ εν γαρ μια
ουκ αθωωθησθ, cf. 7 8 13 S ελεηση ... B παντες τουσ 16 S¹ γλυκαι-
νει ... B²³ post γλυκ. ο εχθροσ add. i. m. inf. και πολλα ψιθυρισει και
ερει σοι καλα λεγων, cf. v. 18 ... S¹ om τη ... S αναστρεψαι ... S¹ om
εν ante οφθ. 17 AS εαν ... ABCS υπαντηση (C -σει) ... ABS¹ προτερ.
εκει σου, CS² προτερ. σου εκει 18 ACS την κεφ. αυτου κινήσει ... S¹
om αυτου sec.

13 1 S¹ ου μολυνθησεται [:] 2 AS πλουσ. σου ... S αὔτι κοιν. κυθρα
3 S i. f. προσαπληθησεται 5 B συμβιωσεται (Cozza?) 6 S om σοι ante
καλα 7 AS αποκενωσει ... S^{2(c3)} επ εσχάτων ... B² ad καταμωκησεται

9 18 (πρεπετησ) 10 7 πλημμεληση 13 υπερηφανια αμαρτιασ, sed
σ eras. ... εισ τελου 11 18 (2) del σφεγγιασ 30 ¹ γαρδια

10 10 S² ιατρον] vide Hitzig
ad Dan. p. 142

12 11 ABS φυλαξει] ita et Ti,

b φυλαξε, cf. 4 20

13 7 Codd. et Ti εν τοισ βρ.,

b εν τίς βρ.

i. m. καταγέλᾳσει· ἢ ψέξει ... S κ. καλύψει σε 8 S om μη sec. 9 S σε προσκαλεσεται, cf. A 10 ACS om ινα prius 11 S επεχεῖ ... B⁴ μετα αυτ. ... ABCS εξετασει σε 13 B post περιπατεισ ping. %, sed nil i. m. 17 BS ευσεβην 18 AS υενη 21 S¹ πτωχος pro ταπειν. 24 S² προσ-εστιν ... S πτωχια ... AS στοματι ... B ευσεβουσ 25 AS εαν τε bis 26 AS μ. κοπων

14 1 AS αμαρτιων 4 S² εντρυφουσιν 6 S εαυτον 7 S εκφαινει 9 B αναξηραηνει 10 S² ο φθονερ. 11 ABCS εχησ 12 S² ο θανατ. ... ABS ουχ pro ουκ ... S² υποδιχησεται 13 B³ εκτινον 14 AS παρελθτω 15 AS ετεροισ ... AS² διαιρεσις 16 S απαιτησον, S² αγιασον 17 S¹¹

αποθανῖτῃ 18 AS δασεωσ ... S* stich. τα μεν—φουε post ουτως—αιματος posuerat ... ACS ουτως (S ουτω) και γεν. 20 S² μελετησει pro τελευτ. 21 AS εννοησεται 22 B εισοδοισ (σ a²³), AS οδοισ 24 S² om και ... S¹ οικοισ pro τοιχοισ 26 ACS¹ και στησει pro λησει ... S¹ σκηνη pro σκεπη 27 S¹ και σκεπ. ... AS¹ απ αυτης

15 2 AS υπαντησει ... B^{1c3} παρθενιας 3 ACS ποτιει 4 ACS στηρισθησεται ... S¹ επ αυτον ... S κλισθη ... S² επ αυτη 5 ACS το στομα 6 AS¹ αγαλλ. ευρησει ... ACS ονομα αιωνος ... S² i. f. add. αυτον 8 S¹ μνησωνται 9 S ουκ ... S¹ αινος αινος 11 S¹ απεστη 12 S om οτι 13 ACS εμιο. ο κυρ. 15 S¹ ληλησησ ... S² συντηρησε 18 AS² η σοφια ... AS δυναστια 19 S¹ εργ. ανθρωπων 20 ACS om και pr.

16 1 S² τεκνον ... ABS μηδε ευφρ. 2 S² πληθυνωσιν ... B ει μη etc. c. v. seq. conig. ... AS το πληθος αυτ. pro τον τοπον αυτ., S² add. στεναξις γαρ πενδι αωρω και εξεφνησ αυτων συντελιαν γνωσεται· κρισων γαρ εισ δικαιοσ ποιων ληλημα κυ η μυριοι παρανομοι ... S² sticho κρεισων—χλιοι signa ✕ et ¹(metobelus?) adpinxit ... S² δικατον αποθανιν pro και αποθ. 5 B^{1c23} εορακα ... S εορακεν ο οφθαλμος μ. 9 S² χαναν pro απωλιας ... S² i. f. add. ταυτα παντα εποησεν εθνεσιν σκληροκαρδιοισ και επι πληθει αγιων αυτου ου παρεκληθη 10 S² ambobus stichis ✕ ✕ adposuit 11 AB^{1c3f2}S αθωωθησεται ... AS¹ παρ αυτω, S² παρα κυριου 12 S¹ ο πολυς ελεγχ. 13 AS απραγματι ... S καθυστερηση ... AS υπομονη 17 AS και pro μη sec. ... S¹ υψιστου pro υφουσ τισ μου ... AS ου μη γνωστω 18 AS om του θεου ... S κ. η γη ... AS εν τη επισκ. α. σαλευθ. ... S² σαλευονται 20 S² i. f. add. και καθο ποιει ανοσ οφεται ο οφθαλμος αυτου 21 S¹ πασ ανθρ. ... S² post ανθρ. add. επελευσεται αυτω 22 S αναγγελει 25 AS εκφρων ... S¹ om εν pr. ... AS παιδιαν ... AS ακριβια ... AS απαγγελω 26 BS¹ διεστειλθεν 27 S εργ. αυτων ... S εκοπ. ουτε ησθηνησαν κ. 28 S¹ om αυτου ... AS εξ-εθλιφεν ... S² των ρηματων 30 S ψυχη

17 3 B^{1c3f2}S¹ καθ εικονα ... AS εαυτου 4 AS om και pr. 6 S¹ διαβουλιαν ... S² αυτους 8 S οφθαλμ. αυτων 10 S² ab in. add. και καυχασθαι εν τοις θυμασιοις αυτου 11 S και προσεζηχεν ... AS² αυτους pro αυτοισ sec., quod S² „statim restituit“ 13 CS φων. αυτου 15 CS ενωπιον 17 B post ηγουμενον habet %, sed nil i. m. 19 ACS παντα ... CS¹ εργ. αυτου ... S¹ οδουσ των ανθρωπων 20 S¹ ante εναντι scripserat απ αυτου 22 S κοραν 23 S¹ και μετα τ. ... CS ανταποδωσει i. fine 24 CS εκλιποντας 25 S¹ καταλιπε, ² και απολιπε 26 CS επαναγαγε 27 B^{1c3} αδουσ, S¹ αδη (BS fin. stich.) ... ACS om και ζωντων 29 S¹

15 4 επ αυτη εφ. 16 6 απειδη 11 (εις κληροτραχ.) 22 υπομονει 17 25 προσσκομμα

14 12 ABS ουχ] ita et. Ti, | b ουκ

εξειλασμον, S² ο εξειλασμος 31 S¹ το pro τι ... AB²⁽³⁾ πονηρον, S² τι πονηροτερον ... B^{1c2m} ενδυμησεται, S² ενδυμιται ... AB²⁽³⁾C σαρεξ (S habet signum correctoris, sed nil additum) 32 S¹ και αυτοσ ... AS om οι

18 4 ACS² ουδενι ... B αξαγγελαι (sic Cozza) ... ACS εξιγνευσει 5 S¹ εαυτου pr. loco ... S* εξαριζμηθησεται 6 S om του 7 B συντελεσται, S -ση 8 S* τισ ανδρ. 10 S¹ om εν 11 S ο κυρ. 12 S² ambobus stichis ✕ ✕ praeposuit 13 CS² om και extr. 14 ACS παιδιαν ... AB^{1c23}CS ελεα 15 S praem. εγκρατεια ψυχης (neque om ante 30, intermedia unius columnae spatium occupant) 17 AB^{1c3}S ουχ 19 S om η ... B^{1c3} αρρωστειασ 23 CS² ante ετοιμ. add. σε ... S² την ευχην σου pro σεαυτον ... (CS γεινου) 24 S¹ θεου pro θυμου ... C²S ημερα 29 S¹ ακριβωσ 31 B^{1c23} χορηγησεις ... AS¹ ποιησεις επιχ. 32 ACS¹ προσδεηθησ ... S² τη συμβ. 33 (AB^{1c23}CS δανισμου) ... BS¹ μαρσιπ-πω, S² βαλλαντιω

19 1 S* μεθυσου πλουτ. ... S² και ο εξουδ. 2 CS τολμηροσ 3 AB^{1c3}CS² σηπη, S¹ σηπεσ ... S¹ την γην pro αυτον ... S¹ τολμηρασ 4 S ο ante ταχυ extra lin. add. ... S¹ πλημμελει 5 S¹ πονηρα pro καρδια 6 S ελαττουται 7 S μηποτε ... S² λογ. εν ευχη 8 ACS και εχθρω 9 S ακηκοαεν 10 S¹ λεγων 12 BCS πετηγωσ 13 S² om τι ... S ινα μη προσδη 14 CS τ. πλησιον ... ACS η pro ει 16 ABS¹ ολι-σθανων ... S ουκ ... AB^{1c23}C ημαρτεν 17 S om σου 22 ACS¹ om οπου 24 B²³ ηλαττωμενοσ 26 S¹ πληρη 27 B^{1c23}S³ συνκρυφων 28 S¹ om και ... S κωλυθησ 29 S¹ νοημων pro ανηρ 30 S² βημα (sic et C) ποδοσ ανδρ. ... ACS αναγγελει

20 4 S¹ om εν 6 S¹ om και 7 S σιωπησει ... B² ad λαπιστησ i. m. ψεύστησ ... S¹ καιρω sec. loco 12 S επταπλασια 13 AS λογοισ 15 ABS δανιει 16 B^{1c3} ουκ υπ. ... S¹ αγαδ. αυτου ... S¹ γλωσσησ 19 S απαιδευτου 24 S² το ψευδ. 25 AB^{1c23} om ο 26 AB²³ ψευδοσ 27 S¹ αρεσχει 28 BS θυμωνιαν (A θει-) 31 AS κριττων ... S αποκαλυπ-των sec. loco

21 2 S¹ λεοντες 4 B^{2v14} ad καταπληγμοσ και „variam lectionem“ i. m. app. καχών πληθος και ... AS² υπερηφανων 7 ABS¹ ολισθανειν 8 AB ως συναγων ... AS τους λιθουσ αυτου 9 BS στιπτουν 10 S επ εσχατου 11 S κατακρατησει ... S¹ om του εννοημ. αυτ., S² τ. νοηματοσ α. 12 ACS π. εστιν δε 16 S¹ om ως ... S² παραβολη pro χαρισ 17 S¹ στομα δε φρ. ... ACS διανοηθησονται 18 S¹ συνετου 19 S ανοητου παιδια (-δι- et AC) ... S¹ om ως 20 ACS την φων. α. ... ACS¹ μηδι-ασει, S² μιδ- 21 ABCS χρυσουσ ... ACS παιδια 24 S ακροασασζαι ... ACS ατιμιαν 25 S² αλλοτρια ... S¹ εν ταυτοις ... S διηγησονται pro βαρυνθ. 26 B^{1c23} μωρ. εν καρδ. 27 CS τον ασεβη ... B^{1c3v14} vid. σατανα

22 1 B^{4v13} ad ηρδαλ. i. m. μεμελισμένω μεμιασμένω ... S² ελιδοβο-ληθη pro συνεβλ. 2 AS κοπριω ... S² εβληθη 4 S εαυτησ ... S¹ ενγεν-νησαντοσ 6 ACS μαστιγεσ δε κ. παιδια ... S¹ σοφια 7 S οστρακων ... BCS βαθεοσ 11 ABS εξελιπεν (A -λει-) γαρ φωσ ... AB^{1c23}CS συνεσιν ... AS¹ του γαρ μωρ. 13 B φυλαξε ... S ακηδιασεις 14 ABCS μολιβον

18 16 καυσω 32 επι πολλυτρυφη 19 15 (αβολη) 24 ¹ και pro κριττων 20 11 (απο ταπεινωσ) 21 16 χιλου 19 χειροπαιδεσ

18 7 b ut A συντελεσει, Ti ut S -ση 33 in Comm. Ti μαρσιππω (ita AC) ut scripturam S¹ exhibet (mend. typogr.?), in textu μαρσιπ-πω: quid verum?

20 2 b ανθολογουμενοσ, Ti ut Codd. ανθολογ.

22 11 b mendose om εξελιπε γαρ ante φωσ habet Ti

(Α βολ-) ... S ονομα αυτω 15 AS¹ σιδηρουν 16 BC συσεισμο (C -σι-), S συνισ- ... S εν καιρ. ου διλ. c. seqq. conig. 17 AS² επι διανοια ... S² ξεστου 18 S¹ μινωσιν 19 BS¹ om ο sec. 20 S¹ ο βαλλων 21 BS αφελπισση 22 BS εστιν γαρ usque υπερηφρασιας stichus 23 S¹ πιστον ... AS αγαθ. αυτ. ευφρανθησ 25 S¹ ου κατεσχυνθησομαι 26 B^{1c23} συμβησεται, S¹ συνεβη, S² συνεβη (= -βαιη), A συμβεβηκεν 27 AS om μοι ... S² επι τω στοματι (A sine τω) ... AS πανουργων

23 1 AS¹ και μη αφησ ... S επιστησει: „t posterius eras.“ (-σαι? -ση?) 2 ABS φεισωνται (A φι-) ... S² ultimo sticho ✕ praeposuit 3 AS πληθυνωσιν 6 AS om παιδεια στοματος 7 AS παιδιαν ... ABS¹ εν τοις, S² ουτε εν τ. usque 8 καταλειφθησεται stichus 8 S¹ λοιδοριαι ... B σκανδαλισθ. stich. inc. 9 AS² ονομ. τ. υψιστου 10 AS και ο ονομαζ. ... AS² δ. παντ. το ονομα κυριου απο 11 S μαστιγξ (ut saepius) ... S και εαν pro καν 13 S² απαιδευσια, „ante ασυρη B² posuit comma“ ... S¹ ελπισση 14 AS πατρ. σου ... B^{1c4} συνεδρευει, S -ευσισ ... ABS μη ποτε ... B^{1c4} μη καταραση 16 S² καταπιη τι pro καταποδη (fin. stichi) 18 S¹ om τη ... S¹ om οι ... S² sticho και ουδεις—ευλαβ. ✕ praeposuit ... S ψιστος (S⁴ demum υψιστ.) 19 S² επι πασας 23. AS ανδρα αυτησ ... AS και εξ αλλ. 24 B^{1c3v12} τεχν. αυτη επισκ. 25 AS ουκ οισουσιν καρπ.

24 titulus: AS σοφιας αινεσις 2 S το στομα 6 S¹ om και ante εδνει ... S² ηγησαμην pro εκτησ. 8 S* και ο κτισθησας με 9 AS εως αιωνων 11 S om με 12 S² δεδοκιμασμενω 14 S² εν ενγαδδοις pro εν αιγιαλ. ... AS και ως ελαια 15 S² και ως ασπαλ. ... S² οσμη ... S¹ ζμυραν εκλεκτην (eti S² ζ pro σ) ... AS¹ δεδοκα 16 AS τερεβινθος 17 AS εβλαστησα 19 AS προσελυτε ... S¹ προς εμε ... S παντες οι ... S¹ επιβουντες ... ABS γεννηματων 20 AS υπερ το μελι το γλυκυ, S² del το sec. 21 AS εσθοντες 22 S¹ ου κατεσχυνθησεται ... B^{1c3} S ουκ αμαρτ. 23 AS ενετ. ημιν ... S μωσησ 25 S ος πειπλων (A πιπλ.) ... AB^{1c3vid} φισων 26 S κ. ως ο ιορδ. 27 AS παιδιαν, it 32 31 AB²³ ποτισω 32 B ορθον ... S¹³ εκφαινω 33 AS γενεαν 34 B^{1c3} αλαπασιν, S¹ αλλα απασιν (ABS² vel αλλα πασιν vel αλλ απασιν)

25 1 S¹ ωραισθην εκοιμηθην (= εκοσμηθην? sed cf. sequens ανεστην) και 2 S² γερ. μωρον και μοιχ. και ελασσουμενον 3 B^{1c3} συναγιοχας, AS -γει- 6 B^{1c23} πουπειρια 7 S² ad υπονοηματα adscrips. ανυπονοητα ... AS καρδ. μου 8 S¹³ αξιω 9 S¹ μακαρ. ανηρ ος 14 AS και πας. επαγ. 16 AS² ευδοκησαι (A -σε) ... AS² συνοικησαι 17 AS ως αρκος 18 S* μεικρα pro πεικρα, cf. 19 21 S² επι καλλους ... AS κ. γυν. εν καλλει 25 AS παρησιαν pro εξουσιαν 26 S χειρας

26 1 S γυναικ. ο αγ. 4 S² om δε 5 AS ηλαβηθη ... S¹ εδοθην, AS² εφοβηθη pro εδεθη. 8 AS ου μη σ. 10 B αδιατρεπτω, S αδιαστρεπτω ... S ευρηουσα 11 S¹ οφθαλμων 12 S² om το ... AS² ανοιξει ... S¹ κατεναντι pro και εναντι 13 AS om τον ... S πιανει 15 S² ψυχ. αυτησ 16 AS οικ. αυτησ 17 B λυκιας 18 S¹ επι πτερνοις ευσταθμοις 29 B καμηλος, „rec. m. καπ-“

22 18 1 om ου ult. 22 ανοιξη στομα 23 1 (7) δε non θεος 6 καιλιας 12 ενκυλισθ. 17 τελευτησει 20 κτισθεναι 25 2 προσωφθιας 26 11 οφθαλμουσ 12 om το

23 2 ABS φεισωνται] ita et b ex corr. calami, Ti φεισονται re-

tinuit 16 b, non Ti, καταποδη c. seqq. conig.

27 1 S¹ διαφορου 2 S² λιθων 4 BS σηματοι ... S¹ κοκκινου 5 S¹ δοκιμα ... AS² εν λογισμω 9 S x. η αληθια 10 B θυραν ... AS αμαρτια ... S¹ αδικια, S² -κιαν 12 B διανοουμενου 13 AS προσωχτισμα ... S αυτ. ως σπαταλη 14 AB(S) πολυορκου, S* πολορκου ... S¹ στεναγμος pro ενφραγμ. (AB) 15 S² πονηρα pro μοχθ. 16 S¹ om την 17 AS² om ου 18 S¹ απωλεσεν pro -σας ... ABS του πλησιον 20 S² βροχων pro παγιδος 21 ABCS τραυμα ... CS μυστηριον ... AB^{1c4}C αφηλπισεν 22 S² τεκταινεται, B^{2v13} ad τεκτ. i. m. κατασκευαζει 23 S¹ γλυκαινει ... ACS το στομα αυτου (bis) 24 S ουκ ... B^{1c3} ομοιωσα ... CS¹ μεισει (C μι-) 26 S¹ εν ταυτη 27 AS² εις αυτα 28 S ονιδος 29 S¹ om του 30 S om και sec. ... B¹ forte C εγκρατησεται αυτ.

28 1 ABCS διαστηριων διαστηρισει (S -ρισει, C -ρησει) 2 S αδικηματα ... S¹ εδεηξεντος 4 S¹ τον ομοιον 7 S τ. πλησιον σου 8 S² απολιπε απο μεδισ pro αποσχου α. μαχ. 9 BC εκβαλλει, AS εμβαλει 10 S² του πυρος ... ACS stichum και x. τ. στερεωσ. τ. μαχησ (S add. σου ουτως) εκκαυθ. post ουτ. εκκαυθ. pon. ... S και x. τ. ισχ. ... S πλουτ. αυτου 11 S εκχει 12 S¹ φυσησησπινθ. ... AS εξελουσεται 13 ACS¹ καταρασασθαι (A -σθε) ... AS απωλεσεν 14 B^{2v14} ad γλωσσα τριτη i. m. τετρυπημένη γλώσσα τρητή ... S¹ απο εθνος 15 AB^{1c23}S εστερεσεν (A -σαν) 17 ACS μωλωπα 19 S² και ος ου ... CS ουκ ειλκ. 20 B¹S² χαλκιοι (B²³ -κειοι, C -κοι, AS^{1b} -κεοι) 22 S κρατησει ... ACS ου μη καησ. 23 S καταλιποντες ... S εκκαησονται ... ACS επαποσταλησεται αυτοις ... B^{1c3}S λοιμανειται (οι pro υ saepius B¹ in hoc vocabulo) 24 S στομα pro κτημα ... CS χρυσιον σου 25 B^{1c3} μοκλον 26 AS¹ ολισθησ, S² -θησις

29 1 AB^{1c23}S δανει 2 AB^{1c23}S δανισον ... AS om τον 4 AS κοπον pro πονον 5 AS χιρασ (A χει-) ... S² ad αυτου adser. σου 6 S και εαν ... BS¹ ου δωρεαν 7 AS¹ πολλοι ουν, S^{corr} π. ου 8 AS ελεημοσυνη ... B παρελκυσεις pro μη π-σης 13 AS ολκhs 14 AS ενκαταλιπει (A -λει-) 19 AS² αμαρτ. εμπεσεται (A -σει-) 21 S² ασχημ. ανδρος 22 S¹³ χρισσον ... B¹ forte υπερ δ. 23 S² add. και ονιδισμον οικειας σου μη ακουσης 24 AS παροικησεις et ανοιξεις 25 AS¹ om εις ... S¹ ακουειν 27 (S παροικε) ... B^{1c3} ξενιασ pro οικ. 28 S επιτιμησεις ... S¹ ονιδισμον ... AB^{1c3f2}S δανιστον

30 1 B^{1c23}S επ εσχατων α 2 S² ανειδησεται pro ον. 3 S¹ τ. εχθρ. αυτου 4 AS και ουχ' (A ουκ) ως απεθ. 5 AS x. ηυφρανθη. 7 BS¹ υιων ... S¹ τρ. αυτων 8 ACS εκβαινει (S -νι) σκλ. ... B² ad ανειμενος i. m. αναπτόμενος 9 ABS συνπαιξον (B²S συμ-, S -πεξ-) 12 ACS απιθησει (AS -σι) 13 ACS ασχημ. αυτου προσκοψησ 11 12 (sec. loco) ABCS om hos versus et titulum περι υγειας, B^{2v13} add. π. υγ. 15 B^{1c23} υγια, S υγεια ... S ευεξεια ... ABC βελτιων 16 B^{1c4}(C)S praemitt. titul. περι βρωματων ... B^{1c3f2} υγιασ, S υγειασ ... AS¹ χαριν 17 S² post πικρο (sic) add. και αναπαυσισ αιωνιος 17 ACS εγμονον 18 B ζεμα

27 4 (3) del ανθρωπους 29 1 vid. παχιδα 28 19 (6) δεσμοισ
29 9 1 vid. πτωχου pro πενητος 13 (2) 2 ολκhs 21 (11) del vdr.
26 (11/0) del παρελθεν 30 2 1 vid. om επ pr. 16 (2) del χαριν καρδ.

27 14 πολυορκου] sic et Ti, b πολιορκου

28 14 ad γλωσσα τριτη (Bb etc.) b adnot. „in margine Vaticani codicis [= B] adscriptum est γλωσσα τρητη, τετρηπημενη“; vide supra

30 9 b συνπαιξον (ita C nisi

-πεξ-), Ti ut ABS συμπαιξον 15 b υγεια, Ti υγεια, it. 16 b υγειασ, Ti υγειασ 17 S πικρο] sic Ti in textu, sed in Comm. πικρᾱ (mend. typogr.?)

19 S καρπώσεις 20 B³ post στεναζών sec. i. m. inf. add. οὕτως ο ποιων
εν βία χρίματα 22 S¹ μεγαλοημερεύσεις 23 S² ἀπατα pro ἀγαπα ...
(B¹ stich. και λυτην—σου bis scrips. i. f. et ab init. col.) ... ACS απω-
λεσεν pro απεκτειν. 24 S και ἂ προ ... S² γήρουν ... S μεριμνά 25 S¹
καλαμενος 26 S² ἀλλὰ και π. τ. ἐκζητουν ... AS παιδιαν, it. -δι-
ACS 33 27 S om οι 29 ACS² εν παση 31 S² και μη 32 AB^{1c2v13}C¹S
om περι δουλων 33 S¹ πεδια εργον 34 A¹C¹S¹ ζητησεις 35 A(C)S
τραχηλον καμψουσιν 38 AB²³CS¹ om αυτου ... AS επι παση 39 S¹
om ει sec. ... ACS αδελφον pro σεαυτον ... ABCS επιδ. αυτω

31 2 S¹ ο επεχων ο ενυπν. 3 S τ. κατα τουτο 6 S αποσταλη παρα
υψιστου 7 S εξεπεσαν ... S¹ εν αυτοις 9 S ανηρ πεπλανημενος 10 S
επιρασθη 12 AS εορακα ... S και τα ... S¹ πλεονα 16 S κυρ. ουδεν
ευλαβ. ... AB^{1c3v1d}S δειλαισαι (AS διλι-) 17 S¹ φοβουμενω 18 AB²³S
και τις αυτου στηριγμα (B¹ = b) 22 AS² μωμηματα, S² i. m. δωρηματα
24 S om του ... S προσαγαγων 25 AS επενδεομενων ... S² αυτον
26 AS εμβιωσιν (A εν-) 28 B κοπου 30 AS ωφελ. εν τω

32 1 B συμφορασ 4 S¹ θυσια 5 S¹ ειλασμος (BS² εξειλ-) 10 S
τ. κυρ. θεον ... ABS¹ μικρυνησ 11 S τὸν προσωπον. 12 S καθ αιρεμα
13 B επταπλα ... S² ανταποδιδωσειν 17 S χηρα 18 S σιαγονας 19 S
καταπτωσις 22 AS¹ δικαιοις ... AS μακροθυμησ 23 B συντριψει
24 S¹ ανταποδοι 25 S² εως αν 26 S ως ωραιον ... S om αυτου ...
S¹ εως νεφ.

33 3 S¹ επι εβνη ταν pro ιδετωσαν την 4 S¹ εθαυμασθησ pro ηγι-
ασθησ ... CS¹ μεγαλυνθησ 5 AS επεγνωμεν σε 10 S ορισμου 11 S¹
ο μη σωζομενος, S² del μη et praepr. ο ασεβησ ... A¹B αδικουντες pro
κακουντες 13 ABS των βρωμ. init. stichi

34 2 B^{13c2}C υπνον 3 B εμπιμπλαται 5 S ουτος 6 S η απωλια 7 S¹
ουδε προσταγματος pro ξυλον προσκομ. ... S¹ ενθουσιαζουσιν 10 S² x.
εσται αυτω εις 12 S¹ ανοιξας ... S επ αυτη ... B^{1c23} τον φαρ. 14 S¹⁽¹³⁾
επιβλεψησ ... CS εν τω τρ. 16 S¹ διαμασου 17 ACS παιδις 20 B^{1c23}CS
υγιασ ... S πονος δε ... S¹ στρεφομενος 21 S¹ μεσοπωρον, S² μεσοπορων
22 B εξουθενησησ ... S² εσχατων 23 AS² και η μαρτ. 26 S¹ δοκιμα
27 BS επισον ... AS ανθρωποις ... S² εν μετρω ... S² ελασσ. εν οινω
... S¹ ευφρ. ανθρωπων 29 B^{1c3} αιρεθισμω ... S¹ αντιπτωμα 31 B εξ-
ουθενησησ

35 AB^{1c3v14}S om titul. περι ηγουμενων 1 S om εν ... AS ουτως
2 AS¹ τον στεφ., S² δι αυτων στεφ. 3 S¹ ακριβη επιστημη μη 6 S
ζσμαραγδου 8 S om λογον 9 S εξουσιαζου 11 S x εν ωρα 12 S¹
αμαρτια και λογ. 14 S τον κυρ. ... B^{4f3} εκλεξετε (-τε et ²) ... B¹S (non
A) παιδιαν 15 S¹ επιλησθησεται 16 S¹ χαριν pro χριμα 18 S² sticho
και μετα—βουλησ ✕ praepr. 24 S εντολη

31 19 σκεπην sec. loco 32 17 ¹ υκετιαν 33 11 καταβρωζιτω ...
(7) del A* (?οι αδικ. ? οι κατεχοντ.?) 34 7 προσσκομ-, it. 30 17 προσ-
σκοψησ 35 3 ακριβη

31 22 Ti in Comm. „μωχη-
ματα, C³ μ super α [sic, x?] scripsit
ut esset μωμηματα, praetereaue
in margine adposuit δωρηματα“

33 4 Ti in textu S μεγαλυν-
θησεναντ., in Comm. „μεγαλυνθι-

ησεν [sic]: i potest prima manu
suppletum credi“

34 2 b υπνος et adnotat: in
plerisque libris est υπνον idque alia
manu adscriptum est in libro Vati-
cano

36 1 S τον κυρ. ... S² i. f. add. αυτον 2 S ευνοκρινόμενος 3 S επερωτημα ... AS δηλων 4 AS παιδιαν ... S και ουτως 6 AS¹ οχειον (A -χι-) ... S² om ωσ ... S² μωρος 9 S ηγιασεν κ. ανυψωσεν 10 S εκτισθη εκ γης 11 S εμ πληθει 12 AS ηυλογησεν 13 S¹ πληον 14 S του ευσεβ. 15 S om εν 17 S om κυριε ... S¹ και υσλ ... S² πρωτοτοκω 18 ABS ιερουσαλ. c. seqq. conig. ... AS τοπον pro πολιν 19 B^{3c14} πλησιον ... B¹ αρεταλογιας σου, B³S αραι τα λογια σου, sed S αρε 20 S¹ om τας 21 AS εμπιστευθησονται 22 AS τ. οικετων σ. ... S¹ υιου pro λαου ... AB om συ ... S ει κυριος ο 24 S γευσεται 26 S θυγ. θυγατήρος ... B κρεισσον 29 ABS αναπαυσεως 31 AS αφαλλομενω ... B^{1c3}S νοσσειαν

37 1 S² εφλησασ (sic, incuriose, S¹ -λι-) ... AS om αυτω 3 „B¹ εν, ex quo ³ ut vid. Μενει fecit“, S² μενι ... S ετερος (ABS init. st.), it. 4 5 4 S⁴ απεναντει (sic, S¹ -τι) 5 S ετερος φιλος συνπονει (syn- et AB¹) φιλω χ. 6 S ψιυχη ... ABS² αμνημονησης, S¹ μνημονευσης 7 S¹ εξαρει ... S εστιν σοι συμβ. ... B^{13c2} εις αυτον 8 S¹ om την et και pr. ... S εν εαυτω 11 B om περι ... ABCS της αντιζηλ. ... B^{1c23} και μετα εμπ. ... S μεταβολησ ... S¹ om και ante μετα μισθιου ... B αφεστιου, S² επετιου (A επαιτιου) 12 S on εαν 13 S¹ καρδιαν 14 S καζημενοι επι μετεωρου επισκοπησ (= επι σκ.?) 17 B ιχνος usque 18 ανατελλει stichus ... B^{1c23}S¹ καρδια 18 (AB¹CS τεσσαρα) ... S κυριεσα 19 ACS om και pr. ... ABCS εστιν αχρηστος 20 S¹ σοφιας pro τροφης 22 S επι στοματι 27 ACS om τη 30 AS εστ. νοσος ... B^{1c3} απληστεια, it. 31 -ει- 31 ACS δια

38 1 AS χρειασ αυτου ... S² om τιμαισ αυτου ... CS ο κυριος 2 S* om γαρ 3 S¹ καιρου pro ιατρ. ... S την κεφ. 6 S ενδοξαζεσθε 7 S² αυτων 8 ACS συντελεσθη 13 AB ευοδια 14 S¹ om γαρ 16 S καταγε ... ABS εναρξαι 18 S απο γαρ λυπησ ... S¹ καμπτι 19 AS εν επαγωγη ... S¹ παραμενε, AS² παραμενει ... S² om και pr. 22 B^{1c23} οτι το κριμα αυτου ουτω ... S om αυτου ... AS ουτως και το ... AB^{1c3}S εχθες 23 S¹ πρs pro πνs 25 AS om και pr. ... B^{1c3}S¹ διηγ. αυτων 27 AS ημερας ... S¹ γραμματα ... AS τη επιμονη ... S² om εις ... ABS om το ... S² συντελεσαι 28 B ακμωνος ... AS εργα (A -γον) σιδηρου ... AS τηξει ... S σφωνη σφυρ. 29 ABS ουτως ... S συνστρεφων ... S² πληον pro τροχον 30 S os εν βραχειουσιν αυτ. ... S καρδιαν αυτου δωσει ... B^{13c2} χαρισμα (cf. I Io 2 27) 32 S¹ οικηθησεται ... S² i. f. add. αλλ' εις βουλην λαου ζητηθησονται 33 S¹ om και ab init. ... S ουκ υπεραλ. ... B stichum και διασ. usque διανοησ. bis, ante et post stich. επι—καδ. exhibet, priore loco a⁴vid., sec. a² uncis inclusum ... S κριματος σου ... S εκφανουσιν ... AS παιδιαν pro δικαιοσυν. 34 B στηρησουσιν, S ου στηριζουσιν, S^{2c3} στηριουσιν ... S om εν (pr.)

39 1 S¹ αρχοντων 2 B^{1c23} διηγησης, AS -σιν 3 B^{1c23} αποκρυφια 4 S ηγουμενων ... S¹ om γαρ 5 AB om το 6 AS² ο κυρ. ο μεγ. ... AS² εμπλησι (A -σει) αυτον ... B^{1c2v14} om αυτοσ ab initio lin. ... B^{1c2(4)}

36 24 βαρυξ 37 12 επιγνω

36 19 b αραι τα λογια σου, Ti αρεταλογιας σου

37 6 αμνημονησης] ita et Ti, b αμνημοσύνης 11 S om και ante

μ. μισθιου] Ti in Comm. μισθου pro μισθιου in textu

38 16 εναρξαι] ita et Ti, b εναρξε

σοφ. αυτοσ ... S¹ om κυριω 7 S om αυτου pr. 8 ABS εκφαινει ... ACS παιδιαν, sed B^{1c3}S διδασκαλειασ 9 ACS και εωσ ... ACS και το ον. 10 ACS διηγησεται ... B^{1c23}S* εθνει ... S¹ παινον ... S εξαγγελει 11 ACS πανσηται ... S¹ εμποιησει 12 S ετι δε διαν. ... S διχοτομηνια 13 ABS εισακουσατε ... ACS ρευμ. υγρου 14 S λιβανον ... AS² εργ. αυτου 15 B ερειται 16 S¹ κω i. e. κυριω pro καιρω (Ro 12 11) 17 ABCS ab init. add. ουκ εστιν ειπειν τι τουτο εισ τι τουτο (cf. 21) ... AB Ήμωνια, S Ήει- ... B¹³¹²C αποδοχα 18 S² om η 20 S¹ επι pro εισ ... S¹ ουκ, ACS² ουδεν ... ACS Ήυμαστον ... S¹ εναντιον των οφ-Ήαλμων αυτ. 21 ACS χριαν 23 S² οργη ... B εθνει 26 AS² υδωρ και πυρ ... S om και ante σιδηρ. ... CS¹ σεμιδαλιν ... AB πυροσ ... S κ. γαλα κ. μελι 27 S παντα τούτα τοις 28 S¹ πνα α ... S² Ή. αυτου εστερεωσεν 30 S^{2(c3)} εκδιωκουσα 31 ACS om τοις 32 S¹ εστηρισθη 34 S δοκιμασθησεται 35 B^{1c3} μνησμεν

40 1 S υιοις ... S¹ εωσ ημερα (sic) ... S² επιστραφη (= επιστραφή) pro επι ταφη 2 S¹ προσδοκια 3 ACS Ήρον. ενδοξου 4 AS υακινθινον 5 CS om και sec. ... AS μνημα ... S¹ υπνοσ και νυξ 6 B quando, saltem a^{3c4} Ήρασει (cf. Syr. Hex. ad Dan. 4 3) 7 S² αποΉυμαζοντων 9 S κ. ερισ κ. αιμα ... B^{1c23} om επαγωγαί—μαστιξ ... S¹ μαστιγας 10 AS παντα ταυτα 17 S* παραδεισον ... S¹ κ. εν ελεημοσυνη 18 (A)S¹ om ο 20 S αγαπησεις σοφian (super rasuram) 21 ABCS μελη 22 S¹ σποριμου 24 S¹ και αδελφ. ... ACS ρυεται 25 B^{1c23} γυνη pro βουλη ... (S ευδοκειμιται) 26 AS^{com} ανόψουσιν ... S¹ Ήου pro κυριου bis ... ACS εν φοβω 27 AS εκαλυψεν 28 B κρεισσων, S² κρισσον γαρ 29 S ανηρ τ̄ρ βλεπ. εισ τρ. ... S διαλογισμω ... S αληγησει ... AS om την 30 S απαιτησις

41 1 B vers. 1 ad. antecedd. trahit. ... S αυτω ... S δεξασθε 2 S² ωσ καλον ... AS εν ισχυι ... S¹ και περι παντ. 4 S¹ om εν pr. 5 ACS βδελυρα 8 AB^{1c3} εγκατελειπεται ... S om Ήου 11 S¹ σωματι ... S² νομα δε αγα΄. ουκ εξαλ. 12 S² ονοματ. καλου 14 ACS παιδιαν ... S² om δε 16 S² αποκαλυψαι pro διαφυλαξ. ... S¹ παστει 17 S¹ απο πονη-ριας pro περι πορνιας (S²) ... S προηγουμενου 18 S φιλου x̄ περι 19 S πλοκησ ... (S αληθιας: al prima manu ex di factum) ... B αρτουσ 20 S κ. περι ασπαζ. ... ACS ετερασ 22 B³ περιεργιας, S² περιεργασιας ... S² και παιδ. ... ACS λογου ... S¹ δουναι με μη (23) S om και ... CS om apo sec. ... ACS αποκαλυψεωσ (24) S αισχ. και αληθινος

42 1 S τ̄ προσωπ. του 3 CS κοινωνων ... AB^{1c23} om και sec. ... ACS ετερων 4 ACS και περι κτ. 5 ACS περι διαφορου πρασεωσ εμπο-ρων (C -ρου) ... ACS παιδιας, it. 8 7 S παραδωσ ... ACS παντα 8 B εσχατογηρωσ, S -ρουσ ... B^{1c3} δεδοκιμασμενος, S¹ δεδοκιμασμενοι 9 S² συνωκ. ανδρι 10 S και μετα ... ACS στειωρω 11 S αδιαστρεπτω ... S¹ ποιησησ επιχαρμα ... ABS καταισχυνει 15 B δε ... AB^{1c3}CS εορακα ... S² i. f. add. και γεγονεν εν ευλογια αυτου κριμα ... 16 ACS² τ. δοξ. κυριου ... BS πληρησ 17 S τ. αγ. κύριου και (S² om και) 18 AS¹ πανουργημασιν ... B διενωθη 19 ACS γαρ ο υψιστος π. ... CS συνιδη-

39 24 προσσκομμ.

39 8 ABS εκφαινει] ergo v. 7 κατευθύνει retinendum cum b, non cum Ti Fr in κατευθύνει mutan-

dum 13 ABS εισακουσατε] ita et Ti, Cb εισακουσετε (C -ται)

σιν (C -ειδ-) 19 CS και απαγγ. ... ACS και τα εσομένα ... S¹ και ο αποκαλ. 20 S¹ ου γαρ π. ... S² και ουκ 21 S ως (AC ος) pro και εως ... AS ηλασσώθη ... ABCS² και ου, S¹ ουδε pro και ουδε ... S¹ ουδε-νος ανδρος σ. 22 CS και εως σπινθ. ... S επιθεωρησαι pro εστι θ. 24 B^{1c32vid} εκλιπον, S ενλειπον

43 1 S και καθαριστης ... S¹ ανου i. e. ανθρωπου pro ουνου (S²) i. e. ουρανου 2 S² αγγελων 4 BCS¹ καμ. φυλασων ... ACS εκφυσων 5 S¹ ποιησ. αυτους ... S² κατεπαυσεν 7 AS¹ συντελεια, S² -λειας, S* + αιωνος 8 ACS αυξανομενος ... S θαυμαστος ... B παραβολων 9 S αστερων ... ACS² κυριου 10 B αγιοις 12 ABCS ετανυσαν 13 S κατεπαυσεν 16 ACS οπτασια ... AS σαλευθησονται ... ACS θελ. αυτου 17 BCS ωνειδισεν (S -νι-) 18 S υετ. αυτος 19 S¹ παχνη 20 ACS βορεας ... AS εφ υδατ. ... S εκδυσεται 21 S¹ αποσβεσαι 22 S² παγων pro παντων ... (Codd. ομιχλη ut Ti cum antecedd. conig.) 23 S² αβυσσος ... (BS αυτηνις) 24 S τον θαλ. ... S διηγησονται 25 ACS κτησις κτηνων 25 B ευωδια ... S² τελουσ ... ACS τα παντα 27 ABS αφικωμεθα 28 S ισχυομεν 29 S οβερος x^συ (sic) 30 S² τον κυριον ... ABS αφικησθε 31 S τις γαρ ... AB^{1c3}S εορακεν (-o- non 32) 33 S¹ γαρ α ποιησ.

44 2 S πολλαν δ. ... S² τη μεγαλωσυνη 3 S βουλευονται ... S¹ προφηταις (2 -τιας) 4 S και εν συνεσ. γραμματαις λ. ... B³ γραμματιας ... AS παιδια 5 AS και διηγουμ. 6 AS εν ισχει (A -υι) ... AS κατοιικιας 8 S¹ ενκατελιπον 9 B^{1c23} ουκ εισιν μνημ. ... S¹ υπαρξοντες 11 12 BS stichi μετα—διαμενει, αγαθη—εχγονα αυτων, εν ταις—σπερμα αυτ. 11 S τα εχγονα 12 AS το σπερμα ... ABS τα τεκνα ... S² μετ pro δι 13 S post 13^a repet. stich. 12^b i. f. pag., S² utrumque stichum unciis inclusit, cum stichus 13^a ab init. pag. iterum scriptus esset 13 (sec. loco) S² διαμενει ... AS ενκαταλειφθησεται (A εγχ-) 14 AS τα σωματα 17 S¹ εγενοντο ... S¹ om δια τουτο εγ. καταλ. τη γη. ... AS² οτε pro δια τουτο sec. 19 AB ουχ ... S² om τη 20 S εξητησεν pro εστησεν 21 AS om τω ... S¹ om (vid suppl.) πληθυναι usque σπερμα αυτου ... AS της γης 22 B^{1c23}S¹ ισακ ... BS δι αβρααμ 23 S* ευλογ. (υψιστου) αυτου

45 1 S απο ... ABS ανθρωπ. fin. stichi ... AS μωσην 2 AS εν δοξη 4 S αυτ. ηγιασ. αυτον 5 S om αυτου extr. 6 S ανυψωσεν ... BS λευει 7 BS εστ. αυτον ... ABS περιστολην (A -η) 8 S εν σκευεσιν 9 S om και ab init. ... ABS χρυσοις c. seqq. conig. ... S¹ κωδεσιν 10 S στηλη ... BS εργων ... AB λογιω, S λογοι 11 S¹ ειδεσι pro εν δεσει ... B εργων λιθ. ... S μνημοσυνην ... S κατα ... S¹ φυλασων 12 ABS ωραια c. seqq. conig. 13 S¹ om ου ... ABS¹ εως αιωνος, S² και εως αι. c. seqq. conig. ... S² ενεδυσ. αυτα αλλογ. 14 B θυσιαν ... S αυτων 15 S² χιρας (4 χει-) αυτου ... S αιωνος ... AS και τω σπερμ. ... ABS¹ om αυτου i. f. 16 S¹ εξελεξαντο ... S καρπωμα ... S¹ om σου 17 AS αυτω ... S εντολας pro εν εντ. ... S² μαρτ. αυτου ... BS

44 17 ο κατακλυσμος

43 12 ετανυσαν] ita et Ti, b
ετανυσαν 29 οβερος x^συ] Ti ad-
notat „xσ: ita prima manu ex xυ
factum“; tacet de οβερος

44 19 AB ουχ] ita et Ti, b
ut S ουκ

45 9 ABS χρυσοις etc.] b non
dist., Ti Fr χρυσ. ad antecedd. trah.

φωνησαι ... AS² τον ισλ² 19 S εποησ. εν αυτ. ... AS φλογ. αυτους
20 ABS πρωτογενηματων ... AS εμερ. αυτω ... ABS² αρτον πρωτοις, S¹
αρτ. πρωτον γενηματος (S² praetera not. σ super v vocis αρτον, sed. rurs.
exstinxit) ... AS εν πλησμονη 21 S¹ om τε 22 AS² σου και κλ. 24 S²
λαου 25 S om τω ... (B δαυειδ, S δαδ ut plerumque) ... S¹ υιων (dubi-
tari potest utrum v an x scriptum fuerit), AS²⁴ υτω ιεσσαι ... S² ad εξ
adnot. εξ ιουδα quod pro εξ υιου vid. poni voluisse ... S αυτων (Α -τω)
pro αρων 26 AS¹ δοιη ... AS γενεαν

46 1 ACS εν πολεμω ... (BS ισ) ... S¹ ο ναυη, S² ο του ν. ...
AB μωση ... B εν προφητειασ (sic i. f. l.) ... AS κατακληρονομηση
2 AS² κ. εν τω ... B εκκλειναι, AS εκτιναι (Α -ει-) 3 AS προτεροσ
... S² πολεμουσ ... AS² κυριου 4 S¹ ενεποδισεν 5 S τον κυριον υφιστ.
... AS επηχ. αυτου (ABS κυριοσ fin. st.) ... AS om εν ante λιθοισ (c.
κατερραξεν v. 6 coniungendum?) 6 S¹ πανοπλιαν, AS² π. αυτου 7 S
ουτοσ ... S¹ om εχθρου 9 ACS επι το υψος 10 S καλον ποριευσθαι
11 BS¹ εχαστω 12 S και τα οστα ... ABS² αντικαταλλασσομενον, S¹
αντικαταλλαξοι ξενον 13 B om σαμουηλ ... B βασιλεα 15 ACS εγγ. εν
ρημασιν αυτ. 16 S¹ επεκαλεσα ... S¹ αυτου εχθρουσ 17 S ο κυρ. 18 S¹
τυρων 19 S¹ χυ αυτου ... B²⁽³⁾S² ειληφεν 20 ACS επροφητευσεν ...
S¹ suppl. και sec. extra lin. ... S εν προφητειασ εξαλιψει

47 1 ABS τουτον 2 ACS om των 3 AB¹ επαιζειν (Α -πε-), B²³S
επαιξεν ... S¹ και λ εν αρχεισ 4 CS κατεβαλεν 5 B^{1c23} om δυνατον
... B ανυψωσει 6 S¹ ηρεσεν, S² ηνεσαν 7 S¹ εχθρ. σου κ. 8 ABS
αγιω—δοξησ stich. ... S υφιστου ... S υμνησιν 9 S φαλωδουσ ...
ACS om του ... AB^{1c3}CS ηχουσ ... ABCS γλυκαινειν 10 S om εν ...
B^{1c3} ορταισ ... S σου pro αυτου ... ACS πρωιασ ... S² φωνη ηχειν
11 B^{2c3} χσ i. e. χριστοσ pro κσ (dogmaticus!) 12 ABCS τουτον ... S
κατεπαυσεν 13 AS σολομων, it. S 23 ... S¹ ως θεοσ 17 B ερμηνια,
³-εια 18 ABS μολιβον 19 ABC παρανεκλεινας (AC -κλι-), S παρεκλινας
20 S om εν 21 S² τυραννιδος ... S¹ αιφραιμ ... S αρξασ 22 AS² δι-
αφθιρη (Α -ει-) ... BS εκλεχτ. αυτου εκγ. ... S¹ ιακωβ οσ εδ. ... AB¹S
καταλιμμα 23 AS πατ. αυτου ... S ελαττουμενον ... S¹ om οσ pr. ...
S υιοσ 24 S om της

48 1 S (non B) ηλειασ, it. 12 et -ει- B (non S) 4 2 AS ολιγο-
ποιησεν 3 S² om ουτωσ 4 AS om τοισ ... AS καυχησεται 7 ABS
om ο 9 S αρμ. π. ιππ. πυρ. 10 S εν ελλεγομους (sic) ... S¹ om εις
... AS om και pr. 11 CS ειδοτεσ ... S¹ αγαπη, S² αγαπησι σου ...
AS* ζωησ 12 S ουκ εδυναστευσεν 13 AB ουχ, S κυ pro ουκ 15 (B
α|αμαρτιων) ... S αμ. αυτων ... AS om της ... AS διεσκορπισθησαν ...
(C)S κατελημφθη (C -ληφ-) ... S² αρχοντεσ ... AS εν τω οικω 17 S¹
τον ηωγ, S² τον αγωγον (sic coniecerat Geiger ZDMG 12 542) 18 S¹
απετρεψεν ... S τον ραψ. ... S υπερηφανιαν 19 AS και αι χ. 20 S¹
επανεκαλεσαντο ... S ιησου (l) 22 S¹ om κυριω ... S¹ om δαυιδ

47 1 ¹ δαδαν 22 εκλεχτ. αυτου εκγ.

46 12 αντικαταλλασσομενον] ita
et Ti, b -αλα-

47 1 ABS αγιω etc.] ita conig.
b, non Ti

48 13 AB ουχ] ita et Ti, Cb
ουκ 18 S¹ απετρεψεν] sic Ti in
textu, in Comm.: „απεστρεψεν [sic]:
C^a απεστειλεν“

49 1 S εσκευασμενου 2 AS κατηνυνη ... S¹ αυτου pro λαου
6 B ενεπυρισεν ... ABS εν χειρι init. stich. 7 S¹ φυτευειν 8 B χερου-
βειμ, AS -ειν 9 S¹ τας οδους 10 (BS ιβ) ... AS² γαρ pro δε 11 S
μεγαλυνομεν ... B^{1c23} ως φραγισ 12 S ουτος ιησ ... BS οικοδομησαν
13 BS¹ νεμουσιν (S -σι) pro νεμειου ... S ημων ... S¹ χειλη pro τειχη
... B^{1c23} μοχλους 14 AS ουδ εισ εκτ. επι της γης τοιουτ. οιοσ ενωχ
και 15 B ο δε pro ουδε ... ABS εγεννηθη 16 S² om τη

50 1 B^{1c3}S ιονιου (i. erasum [a S²] sed ab instauratore restitutum)
... AB υπεραψεν, S² υπεγαψεν ... S* x. εν ταις ημερ. ... AS om τον
2 S¹ και υπ α. εθεμελιωθη bis scrips. ... S* περιβ. (υψηλου) ιερου 3 AS
αποδοχεια (A -για) 4 S¹ το ελεον pro του λαου ... S¹ πτοησεωσ 6 S
νεφελων 7 S φωτιζων 8 B^{1c23} om ως pr. ... AS ωσει κρ. επ εξοδω
9 S¹ ολοφυρητον ... S stichum 10^a ante stichum 9^c κεκοσμημενω (sic) π.

λ. π. ponit 11 S αναβαλαινμβανιν (i. e. primo scriptum erat αναβαλλιν)
12 S¹ ορεων pro ιερων (cf. Judith 3 9) ... S¹ εσχαρασ ... BS κυκλ.

αυτοσ στεφ. ... AS κεδρων 13 S om οι ... S εν τη δοξη αυτοϋων 15 S²
θυσιαστ. σωτηριου οσμ. ... B^{1c3}S πανβασιλει 17 AB²³S κατεσπευσαν ...
S¹ θεω pro κυριω ... S εαυτων ... AS² om τω 18 S² ηχω pro οικω
... S¹ εμελυνθη, AS² εμεγαλυνθη 19 S¹ om ο ... S συντελεσθη ο κοσμ.
... S¹ ελιτουργησαν pro ετελιωσ. 20 S κυριου ... AS καυχησασθαι 21 S²
προσκυν. κυριου 22 AS παντων τω μεγαλα ποι. π. 23 AB υμιν ... S¹
καρδιαν ... S* ημερ. νεων ημων ... S² εν τω ισλ² 26 AS σαμαριασ ...
S om ο pr. ... AS ο μωροσ 27 AS παιδιαν ... S σειραx² ... ABS ελε-
αζαρ ο ... S¹ ιερευσ ο σολυμειτης ... S¹ σοφιασ 28 ABS² om ο 29 S
ισχυι

51 Inser. B^{1c23} υιησου 2 ABS εγενου βοηθ. (sic omisso μοι ante
βοηθ.) usque 3 με stichus 3 B^{1c23} ελεου, S² ελεουσ σου ... BS ετοιμοσ
... S και εκ χ. 4 ABS πυρασ κυκλ. ... S¹ εν μεσω ... S σου pro ου
5 B^{1c23} βαθου 6 AS διαβολησ ... B ηνεσεν pro ηγγισεν ... S² κατω-
τατου 8 S¹ om και ab initio ... S εξερη = A εξαιρη ... AS εχθρων
pro εδν. 9 S ανυψωσεν ... B^{1c23} επι γην, AS απο γης 10 S² του
κυριου μ. ... B υπερηφανιων 12 AS εξομολογ. σοι ... B³S² αινεσω σε
15 ABS ιχνευον 16 AS παιδιαν, it. 23 26 17 S¹ τω διδοσιν μ. σοφιαν
και δοξαν 19 ABS διαμεμαχισται ... B^{1c3}S διηκριβασαμην 20 S κατ-
ηνυνα ... AS stichum καρδιαν—αρχησ post stich. και εν—ευρ. αυτην
pon. 21 AS του εκζητ. 22 AS γλωσσ. μου ... S μισθ. μοι 23 S¹
αινεσατε, S² ενγεισατε ... AB x. αυλισθησεσθαι 24 B και οτι, AS τι οτι
... AS¹ υστερ. λεγετε, S² υ. η λεγετε 25 B αυτοις 26 S εγγυσ γαρ
εστ. ... S¹ ειδατε 28 BS¹ παιδειαν 29 S² εν τη αινεσ.

Subscriptio: ABS σοφια ιησου υιου σειραx

Stichi: A 3090, B 3221, S 3277

49 7 (5) del εμμητρα et απολυειν 50 12 (ως τελεχη) 14 (6) fort.
βωμων = b 51 2 διαβουλησ 9 (9) del (?)

51 12 S² αινεσω σε] Ti in | σοι vel ad αινεσω σοι pertinere
Comm.: „σοι: C^a σε“ quod ad εξομ. | potest; suspicor ad secundum

ΩΣΗΕ.

Inscriptio: B ωσηε

- 1 1 αχασ 6 ^{1c23} θυγατεραν 7 om ιουδα 11 AB οι υιοι ιουδα ...
 2 1 i. m. β ... ελεημενη 3 ^{3vid} εκλυσω ... καθ. η ημ. 10 AB
 ουδεις 18 ^{1c23} ρομφαιαν πολεμ. ... B^{1c23} εφ ελπιδι 21 εν τη ημερα εκεινη
 3 1 i. m. γ 3 om ετερω
 4 1 i. m. δ 3 μικρυνθησεται 5 AB om ο 6 om μη 11 πορ-
 νειαν· c. antecedd. conig. 12 B^{1c23} απηγγ. αυτου 14 AB πορνευωσιν
 ... AB μοιχευωσιν 15 οικον % ων, ²³ i. m. % της αδικιας, sic A pro ων
 5 1 i. m. ε ... B^{1c23} πακισ 3 απεστην (A απεστιν) 8 i. m. ζ ...
 ... AB βενιαμειν
 6 1 B¹ ιασαιτε, ³ -σεται ... B^{3f2} μωτωσει 2 τριτη και ... AB ανα-
 στησομεθα 3 AB διωξομεν ... AB^{1c23} προιμοσ
 7 1 usque ισραηλ c. antecedd. conig. vid. ... B^{1c23} ηργασαντο 7 AB
 ο επικαλουμενος εν αυτοις προσ με (A εμε) 11 prius vid. fuisse περι-
 στεραν ... ^{1c23} εχουσιν 13 i. m. ζ ... απεπε|πηδησαν (π tert. sup. ras.
 a ²³) 14 κατε|τεμνοντο 16 AB ουδεν
 8 1 ^{1c23} om ησεβησαν 5 B^{1c23} παροξυνθη 7 B^{1c23} καταφαγ. αυτα
 12 1 forte νομ. μου
 9 1 i. m. η 4 ουχ ηδυν. ... AB εσθοντες 6 ^{1c23} om αυτων extr.
 10 B^{1c3f2} προιμον ... AB ειδον κατερας αυτων 13 om ειδον 15 AB
 αυτους εμεισησα (³ εμι-)
 10 1 i. m. θ ... om τα pr. 5 om οι 12 AB γεννηματα ... ημιν
 14 AB om του sec.
 11 1 ^{1c23} ορθου απερειφησαν· απεριφη 2 ^{1c23} αυτου ουτως 3 ^{1c23}
 vid. om και sec. 4 εν διαφθ. ανθρωπων· c. antecedd. conig. 5 i. m. ι
 6 AB om εν pr. 8 AB σεβωειμ' 10 aliquando vid. fuisse ορευζεται
 ... ^{1c23} ωρυσεται 12 ασεβεια ... AB και λαος
 12 1 (A)β πνευμα· εδιωξεν 2 κ. τ. οδ. αυτου c. antecedd. conig.
 8 B^{1c23} ουκ 12 AB και εν γυν. εφ. 14 AB αυτω κυριος
 13 1 AB αυτος ελαβεν 2 AB om νυν 4 om ο sec. ... AB^{1c3}
 στρατειαν 6 (πλησμων- sup. ras.) ... B^{1c3f2} επελαβεντο 7 κ. τ. οδ. ασσυρ.
 c. antecedd. conig. 8 AB om η 14 ^{1c23} παρακλησεις 16 B^{1c23} υπο-
 τιθια
 14 1 i. m. ια ... AB^{1c23} επιστραφητι 2 μετ εαυτων 3 AB ειπωμεν
 7 ^{1c23} om ως pr. 9 AB διοτι
 Subscriptio: AB ωσηε α

Inser. ωσηε α 5 13 (5) del ιδεν 7 4 (10) vid. παντες 13 δη-
 λαιοι 13 6 κατα τ. ν. α. c. seq. conī.

4 11 Interpunctionis diversita-
 tem ABbTi in libris propheticis
 perfrequentem non semper attuli

9 4 ουχ ηδ.] ita et Ti, b (ut
 A) ουκ

12 1 πνευμα· εδιωξεν] ita dist.

et Ti, b εδιωξε c. antecedd. conig.,
 Ti in apparatu ad locum scripserat
 „c. seqq.“

14 3 ειπωμεν] ita et Ti, b
 ειπομεν

ΑΜΩΣ.

Inscriptio: AB αμωσ β

1 1 i. m. α ... εν προ εκ 4 AB εξαποστελω ... AB om τα, it. 7
5 AB εξολεθρ., it. 8 9 AB^{1c23} ιουδαιαν 12 AB θαιμαν 14 AB τα
τειχ. ραββα ... ^{1c23} συντελει

2 1 (^{1c23} ασεβεια) 2 AB επι μωαβ' ... AB^{1c3} αδυναμεια 3 AB
εξολεθρ. 4 i. m. β 6 (^{1c3v12} επι τες [= ταις] τεςσ.) 9 ουν pro οὖ
10 (μ ετη) 14 σωσει, it. 15 15 AB ουδε ο ιπκ. 16 B²³ om ου μη

3 1 i. m. γ 2 om των ... om της 5 ορν. επι την γην 6 ου
μη πτ. 7 ποιησει 9 AB απαγγελιατε 11 (^{1c23} εκπαση) ... B^{1c23} σκελη
ο λοβον ... εκσπαθησονται 12 ιερεις nov. sect. inc. 15 om κυριοσ

4 3 ^{1c3vd2} αποριφησεσθε 5 AB κυριοσ ο θεος 9 AB συκωνασ
10 AB ιπκων ... AB παρεμβ. υμων 13 ^{1c23} om ιδου εγω ... ο ποιων
... om και ante επιβαιν. ... AB υψη

5 3 1 om εξ ησ pr. ... (ρ bis) 4 (^{1c23} ισαηλ') 6 ^{1c23} ζητε ...
αναλημψη 9 επ ισχυν 11 οιν. εξ αυτ. 12 καταπατουςαι ... ανταλλαγ-
ματα 13 B^{1c23} σιωπησητε 15 AB ηγαπηκαμεν 16 i. m. δ 25 μοι εν
τη ερ. μ ετη οικ. ισαηλ' (cf. A)

6 2 εμαθραββα 5 AB επικροτουντες 8 συμ πασιν 9 om ανδρες
10 οι οικειοι οι αυτ. 14 AB επεγειρω ... AB εμαθ'

7 2 B^{1c3v12} συντεληση 10 i. m. ϵ 15 προφητων pro προβατων (!)
... AB om και extr. 16 οχλαγωγησεις 17 ουτως εδειξεν etc. c. seqq.
conig.

8 3 1 φατωματα, 3 „fecit φαθνωμ-“ ... εν εκεινη τη ημερα, it. AB 9
... AB επιριψω 5 AB μικρον (B¹ μει-) μετρον 6 AB ταπεινον (A -πι-)
pro πενητα ... AB γεννηματος 9 AB και δυσεται 11 AB om τον 12 AB
om απο της θαλασσης ... της pro εως ... om του

9 7 εσται (²³ -τε) εμου 9 λιχνω (antea bis -χμ-) 11 i. m. ζ ...
αναστησω sec. c. sqq. conig. 12 AB om παντα sec. 14 om του ... AB
καταφυτευουσιν ... ^{1c23} αμπελωνα ... φυτευουσιν pro ποιησι, cf. A ...
τους καρπους 15 AB ο παντοκρατωρ

Subscriptio: AB αμωσ β

ΜΙΧΑΙΑΣ.

Inscriptio: AB μειχαισ (AB³ μι-) γ

1 1 ^{1c3} μειχαιαν 3 ^{1c23} om και επιβησεται (cf. A) 5 AB δια bis
... AB σαμαρεια sine η 8 ποιησετε 10 i. m. β ... AB om και pr.
11. εξηλθεν ... AB κοψασθε

1 6 (4) τερασσιν 2 4 (6) 1 αιματα pro ματαια 6 2 βασιλεων
9 9 (3) λιγμω pro λιχμησω 15 αυτου επι ... εκπασθωσιν

1 10 12 B, Ti et b ex corr.
θεμελια, b haberat θεμελεια, ut A
priore loco

4 10 ιπκων] ita et Ti, b ιπκον
5 8 b προσκαλουμενος

8 6 AB γεννηματος] ita et b,
Ti -νν-

9 1 b ανωζομενος 13 b τα ορει

1 5 b οὐ ἡ σαμ., Ti οὐχ ἡ σαμ.

2 1 AB τας χειρ. α. 4 εμ μελει ... AB κωλυσων ... ημων 6 AB ου γαρ 8 AB ελπιδα 9 αποριφησονται

3 4 AB om τον 5 i. m. γ ... AB επ αυτον ειρηνην 6 AB σκοτ. υμιν εσται 7 εισακουων 11 AB om ο

4 1 i. m. δ ... AB του κυριου 7 *inceperat εδνον 10 ^{1c23} om και εκειθεν λυτρωσεται σε ... B^{1c3f2} εκδρων 11 AB επισυνχζη 12 λογισμ. κυριον

5 1 AB εφ υμας ... πυλας 2 B^{1c4v13} εξ ου pro (=) εκ σου, ² acc. εξ ου 4 ^{1c3v12} vid. μεγαλυνθησεται 8 πολλων λαων 9 AB εξολεδρ., it. 10 13 10 om εκεινη ... ^{1c3} εκ μεσω σ., it. 14 ^{1c2v13} 11 AB¹ εξολεδρ., it. B 12 13 προσκυνησης

6 1 i. m. ε ... AB οι βουνοι 2 λαοι pro ορη 4 AB μωσην 7 ^{1c3} χειμαρρων ... AB om υπερ pr. 9 ante ακουε (pon. sect. inc.) i. m. ζ 10 AB αδικια 12 υψωζητι 14 AB σκοτασει ... και συ ου μη ... εαν 16 (ληψεσθε, B hic primum, si recte recorder, non λημψ.)

7 1 B^{1c23} ορμοι bis 2 AB⁴³ ευλαβησ 4 (1* βαδιζων) ... AB ουαι ουαι αι 7 i. m. ζ 9 ^{1c3} εξαξεισ 10 B^{1c3} εκδρα ... AB η λεγ. προσ με 11 AB ημερας ... B^{1c3} vid αλυφης ... ¹³ εξαλιψει, ² -φισ, accent. εξ- αλιψ ισ (sic) 12 B^{1c3} ειξουσιν ... B²³ εως ορους 16 AB αποκωφωζη- σονται (b -σεται cal. ex -σεται) 17 AB οφισ 19 αποριφησονται

Subscriptio: AB μειχαιας (AB³ μι-) γ

ΙΩΗΛ.

Inscriptio: ABS ιωηλ δ

1 1 B i. m. α 2 S¹ τοιαυτασ ... B^{1c23} ημερ. ημων ... S¹ πατερ. ημων 4 S βρουχσ 5 S¹ εξηχζη, AS³ εξηρται (S² = Bb) 6 S ονδοντες αυτ. ... S¹³ μ. σκυμνου αυτου 7 S¹ ερευνον ... B^{1c23} ερειψεν, S εριψ. ... AS om τα 8 S^{3(c4)} ζρηνησει vid. 9 S¹ εξηλθε ζ. ... BS om οι pr. ... ABS om κυριου sec. 10 B²³ πενδητω ... S^{2(c3)} ολιγωζη, it. ολιγ- 12 11 S^{2c3} κατησχυνθησαν pro εξηρανθησαν ... S¹ ζνηνιτε ... S απελωλεν 12 B^{1c23} ξυλου αγρ. ... S³ εξηρανζη 13 ABS εισελζατε ... S¹ επεσχη- κεν ... S^{2(c3)} ζυσ. κ. σπονδη εξ οικ. ζ. ημων 14 BS κεκραξατε ... S² οικ. κυριου, ³ οικ. κυρ. ζεου 15 AB^{1c3} S οιμμοι ter ... B om η 15 16 B dist. ut b 16 ABS¹ εξωλεδρ., S^{com} εξηρζη vel εξηρανζη (rursus erasum) 17 S¹ παθναις

2 1 S³ γην οτι ... AS η ημερα 2 S η ημερα 3 S^{2(c3)} τα δε εμπρ. ... S¹ ζυπησ pro τρυφησ ... S³ οπισω pro οπισθεν ... S¹ αιστε pro εσται (talía saepissime; interdum tantum talía notabuntur) 4 S¹ ουτω 5 S πολυσ ισχυρος 8 S³ συντελεσωσιν 10 AS¹ προσωπ. αυτων ... S συσχυζησεται ... ABS τα αστρα 11 S¹ ησχυρα ... S¹ οτι ... AB μεγαλη ημερα ... ABS του κυριου μεγαλη και επιφ. ... AS¹ εστιν 12 B i. m. β

3 3 (vid. χυτρα)

2 9 b primo ἡγουμένη
5 4 B ισχυει] b ισχυει, Ti ισχυι
6 4 AB μωσην] ita et b, Ti
μωσην 5 b βααλαμ 14 b παρα-
δωθησονται

7 17 AB οφισ] ita et b, Ti
οφεισ

1 6 Ti in Comm. S „σκυμνους
αυτου“

2 4 b οσ ορασισ pro ως ορ.

13 BS¹ διαρῆξατε 14 ABS ευλογιαν ὕσιν et ἡμῶν 16 ABS^{2(c3)} ἐξελ-
 ῶτω ... ABS παστού 17 S¹ κριπιδος ... ABS om τῷ ... S¹ τοῦ καταξε-
 αυτούς 20 S¹ τὴν pro γῆν ... S αφανίσω ... B om η 22 BS¹ om τα
 23 S³ οτι ... S¹ βραμματα ... AB^{1c3}S προίμον 24 S αι ἁλῶνε (2 -νεσ)
 σιτ. 25 B ανταποδώσει (post υμιν· dist.) ... S¹ χαμπη και η 26 S¹
 ἐνεσατε 27 AS³ καταισχυνήη ... S¹ οτι pro ετι 28 AS³ om και sec.
 ... S σαρκαν ... S¹ εὐπνᾶ, ² = b, AS³ -νιοις 29 AS²³ και γε ετι ...
 S¹ om μου ... AS² δουλας μου 30 ABS δῶσω ... ABS εν τῷ ουρ. ...
 S³ ουρανῶ ανῶ και σημα ετι 31 S εισ κοτος (non corr.) ... BS om
 τὴν pr. ... S ἐπιφανῆν 32 S εαν ... S¹ επικαλῆται, ² = b -λεσηται,
³ -λησηται (sic) ... S ευαγγ· ἐλιζόμενος

3 1 ABS διоти ... S¹ ειδου ... B επιστρεφω ... S¹ ἐκμαλῶσιαν, it. 8

2 S κοιλαδαν, it. 12 ... BS¹ καταδιειλαντο 3 ABS om του 4 B^{3vid} αντα
 ποδιδετε 5 ABS μ. και τα κ. 6 S^{3c42} ὁριων της κληρονομιας α. 7 ABS
 om και pr., S^{3c4} et sec. 9 B i. m. γ ... BS¹⁴ μαχητας και pr. ... S
 om και 10 S¹ αροτρα ἡμῶν ... B^{1c23} σειρομαστρας ... S¹ δυνατος ...
 (S εγω) 11 S¹ συναχθήσετε (= -τάι) 12 S ἐξεγίρεσθ. και 13 BS om ο
 ... AS¹ υπερχειτέ (A -χει-), S³ υπερχειται 14 S¹ κοιλη ... AS η ἡμερα
 15 AS² το φεγγ. 16 S¹ om δε usque φωνῆν αὐτου, S³ suppl. ... AS³
 ανακραζεται 17 S³ γνωσεσθε οτι ... BS εν ορῇ ... ABS ἄγω μου (B^{1c3}
 αγειω) ... S^{corr(c32)} ἡμ πολισ αγια 18 S¹ πασε ε αφεσις 19 S¹ ιουδα,

² ἰδουμα, ³ -μια 20 S αιωναν 21 AB^{1c3}S ἀζῶσω

Subscriptio: ABS ιωηλ' δ

ΟΒΔΙΟΥ.

Inscriptio: B οβδειου (4⁽³²⁾ -δει-) ε, AS αβδιου (A -δει-) ε

1 B^{1c3} οβδειου, AS αβδιου ... S¹ ἐξαναστησωμαι 2 ABS συ ει
 3 S^{2c3} η υπερση ... S¹ κατασκηνοῦντος (,nisi forte potius est -τες⁽⁴⁾),
² -τα (= b), ³ -τας ... ABS τισ με κατ. 4 AS om εαν sec. ... S¹ αστε-
 ρων ... (S σαι = σε) 5 S σε ἐη ληστε ... S ἀπεριφησ ... S ἑαυτοῖς
 ... ABS³ υπελιποντο (A -λειπ-), S¹ υπολιποντο ... BS³ επιφυλλιδας, S¹
 υποφυλλιδας 6 S κατελιφθη ... ABS αὐτου τα κεκρ. ... S κεκρυμενα
 8 ABS εν εκεινη τη ἡμερα (S¹ ἐκινη et ἡμαιρα) 9 S ἔμεαν 10 AS^{2c3}
 τὴν ασεβ. τὴν εισ τον ἀδελφον σου ιακωβ και καλ. ... S¹ αιωναν 11 S¹
 δυναμ. αὐτων ... S ἐπβαλλον 12 B μεγαλορημονησ, AS μεγαλορημονησῃς
 13 S³ λαου μου ... S πονηῶν αὐτων ... S³ αὐτου quater ... ABS α.
 μηδε συνεπιζη (B^{1c3} -πει-) ... S¹ i. f. repetivit μηδε συνεπιζη ε. τ. δ.
 α. εν η. απολιας (sic) αὐτων ε 14 S¹ αἰπειστησ ... AS^{2c3} διεκβ. αὐτων
 ... ABS ἐξολεθρ. ... BS¹³ ανασωζ. αὐτου, S² ανασωζ. ἐξ αὐτων ... S^{2c3}
 φεγγ. αὐτων 15 AS η ἡμερα 16 BS¹ om παντα usque πιονται 17 AS³

2 30 δῶσω ut Ti 3 10 (ισχυεγω)

16 ABS παστού] ita et Ti, b μαστού
 (et quidem bis μα-, i. fine et ab ini-
 tio paginae) 30 ABS δῶσω] ita

et Ti, b δῶσωσι

5 S σε εη] εη = ει? pro η,
 ut A

η σωτηρια 18 S ησαν καλαμην (sic) ... S¹ om και tert. ... AS^{corr} πυρ-φορος ... S³ οτι 19 S¹ εν αγεβ ... S σαμαριας 20 B dist. post αυτη ... AS^{2c3} και κληρονομησ.

Subscriptio: B οβδειου (34 -δι-) ε, AS αβδειου (A -δι-) ε

ΙΩΝΑΣ.

Inscriptio: ABS ιωνας ε

1 2 B^{1c23} πορευθυτητι ... S¹ καυη pro κραυγη 3 S^{*vid} φουν ... AB θαρσεις ter, S bis ... S¹ εις ιππην ... S¹ om και εδωκεν usque θαρσις ... ABS² ενεβη 4 AS²³ εις pro επι ... BS¹⁴ om του ... AS^{3(vidc4)} του διαλυθηναι 5 S³ ανεβων 6 S¹ ρεγχει ... S³ αναστητι ... S 5σ η|ημας (i. f. col.) ... BS¹ om ου 7 S¹ επιγνωσομεν 8 AS ειπαν ... S³ ερχη και που πορευει 9 ABS^{2(vidc3)} εγω ειμι ... S³ φοβουμαι pro σεβομαι 10 S^{3c4} φοβω μεγαλω ... S¹ φευων 11 ABS τι σοι, AS ποιησωμεν 11 S³ εφορευτο (cf. A) 12 S ενβαλατε ... S¹ εγω διоти 13 B^{1c23} καιπερεβιαζοντο (= καιπερ εβιαζ.?) ... S εφορευτο, cf. A 14 S¹ προς τον κυριον ... S¹ om (2 suppl.) μη απολ. usque κυριε ... S² απο-λοιμεθα, 3 -λυμ- ... S² σου pro συ (sec. Ti) ... S βεβουλου 15 S¹³ εβα-λον, AS² ενεβαλον 16 S ερφοβηθησαν ... BS θυσιας ... B ευξαντο ... ABS om τας

2 1 S¹ κα (sic) προσετ. ... S¹ τηται pro κητ. ... S¹ μεγ. και κατε-πιεν τ. ... B ante και ην i. m. β 2 S^{2c3} om τον ... S^{1*2} om αυτου usque 3 τον θεον 3 B εισηκ. μου ε. εκ κ. αδ. κρ. μου conig. ... S¹ κραυση 4 S απεριψας μεσ (sic) εις ... ABS με εκυκλωσαν 5 ABS om με ... BS προς τον ναον (B^{1c23}) λαον 6 BS υδωρ μοι (S ι ex υ) ... S¹ εις χισμας 7 AS⁴⁷ εκ φθορας ... S⁴² ζ. μ. προς σε ... B κυριε ο. θ. μ. c. seqq. conl. 8 BS εκλπειν (S¹ -πιν) ... BS¹ ευχη ... ABS om τον 9 S^{2c3} ελεον 10 S^{2c3} εις σωτηριον μου ... S ω τω κυρ. (3 τω ex ω fecit) 11 ABS¹⁽⁴⁾ om απο κυριου

3 1 B i. m. γ 2 AS^{2c3} αναστητι και ... S νινευην 3 ABS ημερ. τριων 4 AS³ του εισπορευεσθαι 5 BS¹ ενεπιστευσαν ... S⁽¹⁾ νηστιαν αι (sic) ενεδ. ... S^{3c4} απο μικρου α. εως μεγαλου α. ... S^{3c4} λαος pro λογοσ ... S¹ βασια (sic) τ. νινευης 7 B²³ ερρηζη, S¹ ερεζη ... S¹ και παντων μεγαστ. αυτων ... S¹ γευσεσθωσαν ... BS μηδεν μηδε νεμ. ... S¹ μηδεν μηδε ... S πινετωσαν 8 ABS περιεβαλοντο ... S³ ανεστρεψαν ... ABS οδ. αυτου 10 S¹ ποιησε αυτοι

4 2 AB^{3f2}S προσηνεατο ... ABS¹ ω κυριε, S³ praem. ωδη? ...

1 11 (8) 13 (7) dele bis (?) 2 2 lectiones uncis inclusae fol. 566^b προσευχη ιωνα inter cantica praebet 3 [1 φωνην et dist. ut b] 6 (εις χισμας) ... [ψυχης μου] 10 [αποδωσω σοι εις σωτηριαν] 3 7 (9) γευσεσθωσαν

2 3 B εισηκ. μου etc.] ita et b, Ti non dist.

4 2 ω κυριε, S³ praemitt. ωδη] Ti in Comm. „ω: C^a addi voluit ω δη, nisi per incuriam ω repetisse nec nisi δη addi voluisse cen-

sendus est“; an praemitti voluerit ωδη (ut A 2 3)? 7 S ο 5σ ο σκ.] Ti Comm.: σ iam prima manu puncto et obelo notatum est. Ceterum primum ων [= ων?] pro ο θεος scripserat“.

ABS θαρσεις ... S^{2c3} εγνων εγω 3 S^{2c3} με μαλλον ... BS¹ ει pro η ...

AS³ om με ult. 4 S¹ i pro ει ... S¹ σὺ λελυπησαι συ 5 (A)BS εαυτω ...

ABS α. εν σκια εως ... S εν τη πολει 6 S^{2c3} εις σκιαν ... S¹ κακων αυτων

7 S ο ὅς σκωλ. 8 ABS καυσωνος ... ABS om του ... S ολιγοφυχη-
σεν ... AS³ το αποθ. ... S¹ om με 9 AS³ κυριος ο θεος 10 AS¹ επ
αυτης, S³ εις αυτην (² = b) ... ABS¹ και ουκ, S³ ουδε pro και ουδε
S¹ πλιου ... BS¹ om ἡ pr.

Subscriptio: BS ιωνας ε

NAOYM.

Inscriptio: ABS ναουμ ζ

1 1 S¹ ελκαισεου, ³ ελκεσεου 2 AB^{1c23}S om εκδικων κυριος ante

μετα θυμου, quod cum seqq. conigdum, sed S² θυμου και ... S εκχθρους
3 AS²³ αθων ... AB^{1c3}S αθωσει 4 B^{1c3}S²³ ολιγωδη ... S³ παντα τα
εξανθ. 5 S και οι βουν. εσαλ. και α. i. m. ... S^{3c4} ανεστη 9 S³ ποιησει ...
S¹ om ουκ εκδικ. — 10 χερσωθησεται 10 S³ θεμ. αυτης ... S¹ ως μιλας
11 S εξ ου 13 AS² δεσμ. σου ... B^{1c3}S¹ διαρηξω 14 AB υπερ σου ...
S³ εξ ονοματος ... ABS εξολεθρ. ... S³ om τα 2 1 B ante εορταζε
i. m. β, S ante διοτι dist. ... AS προσθωσιν

2 1 S¹ εξητε, ² -ηρτε, ³ -ηρται, sed ³ simul i. m. ανηλωται 2 S τη
σ ισχυει σφ. 3 S απεστρην ... S¹ υβιν ιακωβ 4 S^{3c4} ετοιμ. αυτων
5 S^{2c3} om και ... S¹ συσχυθησονται 6 B¹ πολεων, S¹ ποταμων ... S¹
βασιλεα 7 AS ανεβενεν (Α αναιβ-) 8 S¹ φευοντες (ε ex S correctum)
9 B διηρπασαν το αργ. ... AS υπερ παντα .. B om τα pr. 10 AB εκ-
βραγμος ... S¹ θραυμος ... S¹ χυθρας 11 S¹ om η pr. ... S¹ τοις
σκυμνοι ... AS² σκυμνος λεοντ. ... S¹ εκφορων 12 S¹ θηραν 13 B
i. m. γ ... S^{2c3} εγω ειμι ... S¹ αι pro σε ... ABS εξολεθρ. ... S^{2c3} ετι
pro ουκαιτι (S¹)

3 2 S¹ ιππων (Ti Comm. i-) 3 S³ om και ab in. 4 AB^{1c23}S επι-
χαρησ ... AS²³ φυλας pro λαουσ 5 S^{2c3} om ο sec. 6 B^{1c3f2} επιτρειψω,
AS επιρι- ... S¹⁴ αμαρτιας pro ακαθαρσιας ... S¹ παραδιγμα 7 B^{1vid}S¹
δηλεα, B² δειλαια, B³ δειλεια, S³ δειλεα 8 S³ om ετοιμασε (²³ -σαι)
μεριδα ... S³ om ετοιμασε ... S²³ μερις ... S¹ αρμων ... S¹ ως pro ης
9 S³ om και ab init. ... AS^{2c3} η ισχυς ... BS εστιν (S¹ αιστιν) ... AS²
φυγησ σου 10 B^{1c3vid} μετοικησιαν ... S¹ αιγμαλωτος ... S¹ κ. πανηγυ-
ρια τα νηπια ... S³ αρχησ ... S¹⁽²⁾ ορειων pro οδων ... S¹ om αυτης extr.
11 S³ παρεωραμενη ... S¹ στασιν εκθρων 12 B²³ καρπους pro σκοπους
... S¹ ειστομα ... S^{2c3} εσθιοντος 13 S¹ εκθροις ... S¹ α καταφαγετε
14 S¹ om επισπασαι σεαυτη ... AS²³ om και pr. ... S* πολεμον pro
πηλον 15 AS εξολεθρ. ... AS² και καταφαγ. ... B βαρυνθησει ... S¹
βουχος 16 S¹ om επιληθυνας—βρουχος ... S² ως, ³ ωσπερ pro υπερ

19 AS³ ακουσαντες ... S τιναν

Subscriptio: ABS ναουμ ζ

4 3 om με alt.

3 12 (εις τομα) 18 (εκυμισεν)

AMBAKOYΜ.

Inscriptio: ABS αμβακουμ η

1 1 i. m. α 2 B^{1c3f2} S^{2c3} κραξομαι ... ABS εισακουσθησ 5 B i. m. β ... S¹ εν τες ημαιρεσ ημων ... S¹ εκδιηγησεται ... AS^{2c3} i. f. add. υμιν
6 AS^{2c3} εξεγ. εφ υμας ... S χαλδεουσ ... S¹ το ταπινον 7 S¹ εξ ουτου
8 S* προιμοσ pro προδυμ. 9 S³ συντελειαν (c. praec. conig.) ... S^{3c4}
επι ασεβεισ 10 S τυρανοι ... S¹ εμπεζεται ... S¹ βαλλι 11 S¹ μετα-
βαλλι 13 B om ο ... S² οφθ. σου του ... AS³ ου δυνηση pro οδυνησ
... B^{1c23} καπινειν, S^{3c4} καταπιειν 14 S ποιησος ... S¹ ηχυσ ... AS¹³
om τα sec. 16 S^{2c3} om η καρδια αυτου 17 S¹ αμφιβαλλει ... S¹³
αποκτεινειν, ² -ενει

2 1 B i. m. γ ... S¹ ελεγμου pro ελεγχ. μου 2 S^{2c3} om και ante
σαφ. ... S¹ ιωκη 3 S^{2c3} i. m. απαγγελει pro ανατελι 3 AS υστερησει
4 S¹ ευδοκι ση ψ. 5 B^{1c23} om και pr. ... B^{1c23} om ανηρ αλαζων ...
BS¹ ουδεν ... AS ο αδησ ... S¹ ουτως 6 S παντα ταυτα ... ABS παρα-
βολην κατ αυτου λημψ. ... S¹ λημψεται 8 AS^{2c3} διоти συ ... AS σκυ-
λευσουσιν (S¹ -λευσιν) σε 9 S¹ οικον pro υψος ... AS¹ εκπασσθησαι

10 B τω οικω σ. c. seqq. conig. ... ABS λαουσ πολλους 12 S ο π οικωδ.
πολ. ... S¹ αιν αδικ. 13 S ολιγοψυχησαν 14 S¹ ενπλησετε, ²³ πλησθη-
σετε (³ -ται) 16 S ατιμιασ ... S^{3c4} και διασαλευθητη pro καρδια σαλ.
... S¹ εκυκλωσαν ... S¹ συνηχον ... S¹ om ατιμια επι τ. δ. σ. (17) διоти
17 S ασεβιαν ... ABS¹ δια pro δι 18 AS γλ. οτι ... S³ επλασαν (et ⁴
-σαν) το χων. 19 S¹ οι λεγοντες ... S³ om και pr. 20 B om αντου sec.

3 1 B i. m. δ 2 S κε κατεν. 3 S²³ απο ζεμαν (ζε- et ¹) ... S²³
om φαραν ... AS δασεωσ 3 B³ non inst. διαψ., it. 9 13 5 S² πεδιαν
6 S¹ om η ... S¹ ετακη ... S* βιαν ... S¹ πορια (² -ριασ) εων. 7 S^{2c3}
αντι δε ... S om αι ... S¹ μαδιαν 8 S¹ om η εν ζαλ. το ορμ. σου ...
S επ τουσ ιπ'πουσους (sic) κ. (² add. η) ιπ'πασιασ (sic) σου 9 AS²³ εν-
τενεισ pro ενετινας ... AS² το τοξ. ... S¹ σκηπτα 11 S¹ om τη ... S¹
εσ φωσ ... S¹ οπλον 12 S¹ ολιγω εισ γην (sic. dist.?) 13 AS⁴ vid τουσ
χριστους σ. ... AS²³ εβαλασ ... S² ante διαψαλμα add. εισ τελος 14 S¹
διεκοπασ ... S^{2c3} εσθιων 15 AS² επεβιβασασ ... S¹ ισ ... S³ υδατα
πολλα 16 S²³ καρδια pro κοιλα ... S¹ om και tert. ... S³ ισχυσ pro
εξεισ (¹) ... S²⁴ αναβ. με 17 S¹ τοισ ... S^{2c3} εξελιπον ... S^{2c3} om και
extr. 18 S¹ αγαλιασομαι 19 S^{2c3} ζεος μου δ. ... S^{2c3} και επι ... AS^{2c3}
νικ. με ... S¹ οδω

Subscriptio: ABS αμβακουμ η

1 12 (1) τεταχ. αυτον pro επλασ. α. 13 (9) del ο ante οφθαλμ.
2 13 ¹ vid. ωλιγοψυχησεν 3 lectiones inclusae ut supra fol. 566 v. προσευχη
αμβακουμ. ... [om τ. προφ. μ. ωδ.] 3 [ζεμαν] ... [om διαψ.] 5 [εν
παθινουσ mutato v in λ] 6 [και ετακη] 7 [i. f. add. διαψ.] 8 [μη
pro η pr.] 9 [εντειν. εντενεισ το τ. σ. επι τα σχ. (vid. eras. του) λεγ. κ.]
... [om διαψ.] ... [¹ ποταμω] 10 [φαντιασ] 12 [ωλιγωση] 13 [δεσ-
μους σου] ... [om διαψ.] 15 [υδατα πολλα] 17 [βιψαιωσ μου] ...
[αναβ. με] 19 [χυριε ο ζ. μου δυν. μ.]

1 1 S 78 b, 2 Ti ed. αμβ. ο ο
προφ., mendose 10 S¹ εμπεζεται]
Ti Comm. „εμπεζεται: C^b εμπαξε-
ται“

3 17 ABS γεννηματα] ita b, Ti
-vv- S¹ τοισ αμψ.] sic Ti in textu,
in Comm. „τες (sic): C^b ταισ“
b ουκ υπαρχ.

ΣΟΦΟΝΙΑΣ.

Inscriptio: ABS σοφονιας 2

1 1 ABS³ χουσει ... S¹ αμμορευ, ^{3?} αμμοριου, ^{4?} αμαριου ... B^{1c3} ιωσειου, S¹ ιουσιου ... AB^{3v12} αμωσ, S αμμων 2 S¹ εκλιπετω, ² εκλιπετω παντα, ³ εκλιπετωσαν 3 S¹ εκλιπετω bis ... S¹ ηχθυσ ... S¹ ασεβεις raso βασιλεις resc. 4 B χειραν ... S¹² om μου ... BS ιουδαν 5 S ιδωλα pro δωματα ... S om και tert. ... S* κατα τα του x. ... S^{2c3} του κυριου βασιλ. 7 S¹³ του κυρ. του ... AS η ημερα ... AS ητοιμασεν ... ABS om και 9 AS επι παντας εμφαν. επι ... S^{2c3} προφυλαται ...

S³ om θεου ... S ασεβιασ και δολουσ. 10 AS^{2c3} εν εκεινη (S¹ -κι-) τη ημερα ... S¹ κραυησ, it. 16 11 B i. m. β ... S¹ θνηνησατε ... S ομοιωθη ... ABS χαναν· εξωλεθρ. 12 AS οι λεγοντ. ... S αγαθοποιησι, ³ -σει ... S κακωσει 14 AS οτι εγγ. η ημερ. ... S¹ σκηρα 15 S¹ δυνατη ... S³ ταλαιπωριασ pro αωρ. ... ABS σκοτους x. γνοφου 18 S¹ δυνωνται ... BS ζηλουσ ... (S¹ παντ. του x.)

2 1 S^{2c3} συνδεθητε 2 S³ om προ του επ.—οργ. κυριου 3 ABS αποκριεσθαι (B^{1c3} -κρει-) 5 B post κρητων plen. dist., i. m. γ 7 S¹ σχυνισμα ... S¹ εξ αυτουσ, AS^{2*} επ αυτου ... S ιωων υιουδα ... ABS³ απεστρεψε (AS³ -εν), S¹ επεστρεψε (² -εν) ... S¹ εκμαλωσησαν 8 S¹ αμωσ 9 S¹³ οτι ... AS και οι ... S υαοι αμμ. ... S αιωνα 10 S¹ παντοκρατοραν 11 AS¹⁴ επιφανησ εσται (S¹ -τε) ... ABS εξωλεθρ. ... S αυτουω εκαστ. 13 AS³ εκτενω τ. χ. μου ... S^{3c4} απολω et θησω ... S¹ νινευην ... S αφανσμον 14 S¹ χαμαλεοντες (² -μαιλ-, ³ -μελ-) ... B^{1c3} φατμωμασιν ... S κοιτασθησονται ... S διωρυγμασιν ... ABS om και extr. ... S¹ om κορακεσ εν τ. π. αυτης 15 S δια αυτ.

3 1 S^{2c3} λελυτρωμενη 2 S¹ ησηκουσεν ... AB^{1c3f2} S²³ παιδιαν, S¹ -διασ ... S¹ επεποδει 3 S¹ ιπελιφθησαν sic 4 ABS οι ιερεισ ... S¹ om τα αγ. x. ασεβουσι 5 S αδικιαν sec. c. seqq. conl. 6 B i. m. δ ... S¹⁴ καταφθορα 6 AS³ δια το μηδ. 7 S¹ πεδιαν, ² παδ- ... AS¹ εξολεθρευθηται (A -τε), S³ -θη ... S¹ ετοιμαζωνου ορθ. ... AS² διεφθαρται 8 ABS διوتي το κρ. ... S^{3c4vid} αυτ. την οργην μου πασαν ... B¹ ζηλουσ, AB²³ του ζηλου 9 S μεταστρω ... S¹ λωσαν pro γλωσαν 10 S^{2c3} προσδεξ. τουσ ικετευοντασ με των εσπαρμενων (non deletis iis quae sequuntur) ... S¹ διεσπασμενιοσ (² -αρσμ-) ... S¹ θυσ. μου 12 ABS υπολειψομαι, S¹ λιψωμαι 14 Bi. m. ε ... S¹ θυγατηρ ter ... S¹ τερωπο 15 S¹ λελυτρωσε [= -σαι?] εκ ... AS²³ βασιλευσει pro -ευσ ισλ ... S¹ εμεσω pro εν μ. 16 S¹ παρησθωσαν 17 AS³ om o sec. ... S¹ κενει σε εν τ. ευφορσυνη α. x. ευφρανι σε επι σε εν 18 BS om σου ... AS^{2c3} ονιδισμον επ αυτην 19 B ποιω ... BS¹ om και θησμαι 20 B^{3f2} εισδεξωμαι ... B^{1c2} vid. στρεφειν

Subscriptio: ABS σοφονιας 2

1 17 εγγει 18 ζηλουσ αυτουσ, sed σ ult. delet. 3 11 (υβρεσεωσ σου) 13 (στοματια αυτων)

1 9 Ti Comm. „δουλουσ [sic]: σ ipsa prima, ni fallor, manu extinctum“

3 9 Nota quam saepe S¹ γ non

expresserit; num loquela manifestum eum facit? in Aegypto p = s; vid. potius pronuntiatiois neograecae vestigium.

ΑΓΓΑΙΟΣ.

Inscriptio: ABS αγγαιος (S αγ'γ-) τ

1 1 AB^{1c23}S δαριου, it. ^{c23} 2 1 10 ... B^{1c23}S αγ'γεου, S semper -γε-
2 S^{2c3} om λεγων ... ABS ηκει 4 AS υμιν μεν εστιν ... AS^{2c3} om υμων
... B υμων, AS ουτος pro ημων 5 S³ om δη ... ABS τας καρδ. 6 ABS
εισηνεγκατε ... S¹ εξερμαρδητε (saepius S¹ ρ et υ confundit) ... S συν-
αγαγων ... S¹ τετρεπημενον 7 S¹ εισ οδους 8 AS³ επι το (το a S¹
supraser.) ορος ... S¹ κοψετε ... ABS και οικοδομ. 9 S^{3c4} ος εστιν 11 S¹
σιον 12 B i. m. β ... ABS τ. λογων αγγ. 13 S¹ αγγεος αγγεος εν αγγε-
λοις κυρ. S²³ αγγεος ο (³ om ο) αγγελος κυρ., omissis cum A εν αγγελ.
κυρ. 14 S¹ εισηλθεν

2 1 S¹ ελαβεν pro ελαλησεν 2 B^{1c23} vid om του pr. ... ABS τον του ιωσ.
3 S^{2c3} περιλειφθεις ος 4 S¹ ξοροβαβελ ... AS³ κυριος παντοκρ. 6 BS
om ταδε ... S¹ κυρ. ο παντ. ... S¹ γην την ζ. 7 AB^{1c23}S συνσεισω (S
-σι-) 8 B παντωκρατωρ, it. 9 sec. loco 9 S μεγαλη|λη 10 B i. m. γ
11 ABS¹ om δη 12 S^{3c4}vid. η οινου η εψηματος (¹ -ψε-) η ελεου ...
S^{2c3} om ει 13 AB μεμιαμμενος ... S³ om ακαθαρτος ... AS απο παν-
τος 14 S μιανθησεται ... S² πονηριων pro πονων ... ABS ελεγχοντας
15 AS³ επι τας κ. 16 B οτι ... S³ εγεν. δεκα σατα κριθης ... S εισ
εικοσι 17 S¹ απορια 18 AS²³ ταξατε 19 AS² ει ετι ... B^{1c23} επεγνω-
σθησεται, S¹ επιγνωσθησ ... S¹⁽²⁾ φυλλα pro ξυλα 21 S^{2c3} σισω 22 S¹³
om και ολοθρ. δ. βασιλεων ... B ολεθρευσω, AS² εξολεθρ. ... S^{3c4} ανα-
βατας αυτων κ. 23 S¹ om σε pr. ... (S ωσφραγιδα) ... S^{2c3} ηρετισαμην
Subscriptio: AB αγγαιος ι, S αγγεος ι

ΖΑΧΑΡΙΑΣ.

Inscriptio: AB ζαχαριας ια, S¹ deest, ³ ζαχαριας

1 1 AS δαριου, it. 7 1 3 S¹ παντοκρατωρ επιστρεψατε προσ με λεχι
(sic) pro των δυν. κ. επιστραφ. πρ. υμας λεγει 4 S¹ πατερ. υπων! ... AS²
οι εμπροσθ. ... S¹ ησηκουσαν (non longius notabo) 6 BS²³ ποιησ. ημιν
... S¹ οδους ρων και 7 B i. m. β ... S δαριου 8 AB^{1c3}εορακα ... S¹ επιβεβ.
ειπ'πον πυρον ... AB^{1c23}S³ ιστηκει (it. AB¹S 2 3 3 1 3 5), S¹ εοτηκι,
² ειστηκι ... S¹² πυροι ... S³ om και ψαροι ... S¹ πυκειλοι 9 S¹⁽²⁾ τι ετιν
10 S¹ επεστηκωσ ... AS^{3c4} εξαπεσταλκεν 12 S¹ υπερδес, AS²³ -ιδ- 13
B²⁽³⁾ quattuor lineis και απεκρ.—καλα obelos ~ ~ praep. et i. m. ουκ' π'
εβρ', post lin. hastula adest ut supra [, ?] non inst. 14 S εξηλωσα 15 S^{3c4}

2 1 usque εκτου c. praec. conl. 9 ειρηνης ψ.

1 8 εορακα

1 6 ABS εισηνεγκατε] ita et Ti,
b εισενεγκ-2 4 S κατισχυεησου] quod Ti
Comm. ita commentat.: κατισχυι:
C et fortasse jam ante eum -χυνει;
saepius Ti in notis literas codiciscontra sensum coniungit 11 S επε-
ρωτησον: Ti Comm. „επηρωτησον“
23 b ηρεβια1 6 BS²³ ημιν] ita et Ti, S¹b
υμιν

vid. ὀργισομαι ... AS εγω μεν 16 B^{1c23} επιβλεψω pro -στρο- 17 B² duobus lin. και ειπεν—εν εμοι obel. ~ ~ praepos. et i. m. ουκ' π' εβρ' ... ABS om επι pr ... S παντοκρατωρ 18 BS¹ ειδον ... AS τεσσαρα, it. 21 19 S¹ λαλοντα ... B ~ κε et i. m. ουκ' π' εβρ' „hastula est in mediis lineis et alia inferius vix apparet sub ρουσαλημ“ 20 S¹ τεσσαρες τεκτονες, ²³ τ—ρεσ τ—νας 21 ABS ιουδαν

2 1 B ειδον, it. 5 9 ... S σχονιον 2 S¹ σοι ... S¹ εηδεν, corr. ειδ. 4 S¹ om λεγων pr. ... S νεανισκον ... S¹ κατοικησεται 8 S¹ λει pro λεγει ... B om o sec. 9 S¹ γνωσονται ... S* οτι εγω ειμι κυρ. 10 S¹ θυγατηρ ... S σειων οτι ειδου (paene ubique S¹ ειδου in hoc libro) 11 S^{2c3} γνωση 12 AS^{2c3} ιουδ. και τ. ... B τη μεριδι ... ABS επι την γην τ. αγ. 13 S¹ σαραξ' πο προσωπ.!

3 1 B i. m. γ 2 AB^{1c3f2} S ουχ' ιδου ... B^(f2v13) τουτο ... B^{1c3v12} εξεσπαμενος 4 S¹² εστωτας ... S πορηδη! 5 S¹ om και επεθ. — κεφ. αυτου 7 B^{1c23} εν pro εαν ... B²³ om εν ... AS^{3c4} φυλασση ... S α τουτων 8 B ἦησουσ ... AS προσωπ. σου ... S³ επαγω 9 ABS om του 10 BS συνκαλεσετε, B²³S²³ -ται

4 1 B i. m. δ ... B εξηρεν 2 AB^{1c3} εορακα ... AS¹ επαrustιδεσ 4 BS ειπον 5 S ου γεινωσκis—6. με λεγων in margine inferiore 6 S¹ ζοβαβελ ... ABS αλλ η εν 9 B εδεμελιωσε 10 AS³ χαρησονται ... S¹ κασσιδεριον ... S ζ ουτ. οφθαλμ. κυριου εισιν 11 S ειπον ... S¹ om της λυχν. κ. εξ ευων (sic!) ... B ευωνυμων ✕ αυτης (signum ✕ interpositum a B², a quo forte est verbum sequens non vero a B¹. Non instauratur a B^{3c4}) 12 S¹ επαrustιδας 13 S³ με λεγων ... S¹ ουχ οιδ. 14 S δυοι ... S² οι παρεστηχ.

5 1 B i. m. ε ... BS ειδον, it. 6 1 2 S κ. ειπεν κυριος pr. 3 AS εως θανατον εκδικηθησεται (bis) 4 S εκχοισω ... S¹ πλεπτου (saepius S¹ κ et π confundit) ... S καταλυση 5 B i. m. ζ ... S² post ειδε (³ ιδε) add. τι 6 S¹ αδικ. αυτου 7 AB μολιβου, S -λυβ- ... BS μια γυνη 8 B^{1c3} ερειψεν, S ερι- ... ABS εν μεσω (A εμμ-) ... B^{1c3} εριψεν, S ερει- ... B εισ το στ. („²⁴ superadd. ^{τ4}) 9 AS πτερυγας ως πτερυγας εποπος

6 1 S επιστρεψα ... AS τεσσαρα 2 AS πυροι 5 S^{2c3} ειπεν προσ με ... S^{2c3} οι εκπορευοντ. 6 AB οι ιπποι οι ... S¹ εξεπορ. εγ γησ ... S βορρα ... B^{1c23}S¹ καθοπισθεν ... S¹ om αυτων 7 S² post εξεπορευοντο add. και εξητουν, quibus erasis ³ επι γην νοτου, rursus del. ⁴ ... S¹ om πορευεσθαι—ειπε, ²³ om πορευεσθαι του 8 B^{1c23} ανεβοησαν ... S γην ex την corr. ... AS²³ βορρα ανεπαυσ. 9 B i. m. ζ ... S¹ προσ εμε 10 S¹ εκμαλωσια (italia non semper notabo) 11 B hic ληψη ... S* στεφανην 12 S¹² ανατελλι 13 B^{1c23}S¹ κατ'εται ... S¹ καταξει ... ABS ο ιερευσ 14 B^{1c23} επεγνωκσι αυτ. 15 S² γνωσεσθαι (1-ζε) ... S^{2c3} εισακουσαντες ... S¹ ημων

7 1 B i. m. η ... S* ρασολευ vel γασολ. 2 S^{2c3} απεστιλεν ... S^{2c3} αρβασερ ... AS^{2c3} του εξηλ. ... S εξηλασε (³ -ζαι) 4 ABS προσ με 5 AS παντα 6 AS^{2c3} εσθιετε 7 ABS λογοι εισιν ... S¹ οτι pro οτε ... BS αυτησ κυκλοθεν κ. 8 B i. m. θ 9 ABS²³ κρινατε (S -ται) ... S³ ελεον

4 1 (εξερθη)

2 12 B τη μεριδι sic b in notis
4 12 S¹ επαrustιδας] Ti Comm.
„επαrustιδες [sic]: C (sed nondum C^a) -στριδες [sic]“ 14 S δυοι] Ti

lineae in qua δυοι, numerum notae
23 adscrips., sed in Comm. talis
deest nota

11 S¹ παραφρονοντα 12 S¹ τας καρδιας ... S π. κ. παντοκρατος sic
13 AS εισηκουσαν (S¹ ησηκ-) αυτου 14 S¹ εξ αναστρεφοντος.

8 1 B i. m. $\overline{\tau}$... S^{3c4} προς με λεγων 2 S παντοκρατωνρ, it. 6. pr. loco ... S εξηλησα ... B⁽²⁾ lin. ιερους. και την obel. praep. et i. m. ουκ' π' εβρ' ... AS εξηλωσα 3 S³ κυριος παντοκρατωρ' ... AS om η (sed S¹ ειερους.) ... B πολεις η αληθι. ... S και ρ το ... S¹ om ορος sec. 4 S¹ πρεσβυτερουι κ. πρεσβυτε (= -ται) 5 S¹ εν τες πλατιες αυτων 6 S¹ αδυνατωσει ... ABS εμου 8 ABS μοι ... AS και εγω 9 S^{2c3} τους λογ. τουτους ante εν τες ημερες (sic S¹) ταυταις poni vult ... S παντοκρατορος ... S¹ ωκοδομηθη 10 S πρωο ... S ονοησιν 12 S¹² μη αμπελος pro η α. ... S¹² om η γη—και ο ... ABS⁽³⁾ γεννηματα ... AS³ om τουτου 13 ABS om ο ... S¹ διασω 15 S την ιερ. (ν eraso σ resc.) ... S οικον οικουδα 17 S ψευδην 18 B i. m. $\overline{\tau\alpha}$ 18 19 BS¹ om λεγων ταδε ... S¹ εστε pro και ευφρανθησεσθε 20 S¹ τι pro ετι ... S πολινσ 21 S¹ και συνοδευσαντε (2^{3c} add. οι) κατοικουντες (πολις πολλ. κ. συνελευσαντε κατοικουνταις πεντε πολεις) εις μιαν, 2 om πολις—πολεις, 3 rest. πεντε πολεις ... S^{2c3} πορευθι. πορευσει 22 S¹ om παντοκρατ. εν ιερους. ... AS^{2c3} και του 23 S επιβαλωντε bis, 3 corr. sec. loco ... S ακηκοοαμεν ... AB om ο

9 1 B i. m. $\overline{\tau\beta}$... S γη ex τη corr. ... S^{2c3} δαμασκος 2 BS¹⁴ εμας, S²³ εματ' ... S³ αυτης και ... S¹ εφρορησαν 3 S οχυρ. αυτης ... BS¹³ om συνηγαγε 4 AS om και pr. ... AS^{2c3} κληρον. αυτην ... AS¹ καταξει ... S¹ ως θαλ. 5 S* vid. οδυνηθησονται ... S¹ om τω 6 S¹ κατοικηθησουσιν 7 S¹ οδων ... S¹ υμων pro ημ. ... S¹ αρχικαρων 8 B^{1c3} εορακα 9 B i. m. $\overline{\tau\gamma}$ (B¹ non plen. dist. vid) ... S¹ σφοδα (S¹ saepius om ρ) ... S¹ θυγατηρ bis ... ABS ο βασι. σου 10 S¹ plene και εξολεθρευθησετε τοξον εξ εφρεμ και ιπ'πον εξ ιερ. και εξολεθρευθησετε (cf. A) ξον (sic) πολ. etc. ... ABS εξολεθρ. bis ... S¹ εδρων ... S¹ καταξει ... S² υδατ. απο θαλασσης εως θ. ... S² και απο ποτ. ... S^{2c3} εως διεκβολων 11 S¹ διαδης ... S^{2c3} om σου sec. 12 S¹ καθησεται 13 S εφρεμ 14 S¹ εν σαλπιγγει σαλπινγει 15 AS²³ υπερασπ. αυτων ... S^{2c3} om και καταχως. αυτους ... AS²³ εκπιοντ. το αιμα αυτων ως 16 ABS επι της γης ... S¹ αυτων

10 1 AB^{1c3}S προιμον ... S¹ υτον ... B χειμερινον 2 S³ εξηρθησαν ... AS³ οτι 3 B^{1c3} παροξυνθη ... S¹ om και pr. 4 AS³ quater εξ pro απ (S² pr. loco) 5 S³ οτι 6 S²³ απεστρεψα ... S* επακ. αυτοις 7 S εφρεμ' αι (2³ και) ... S³ χαρησεται sec. loco 8 S* vid. εις δοξαν pro εισδεξομαι 11 S¹ σκηπτον 12 S¹ κατεσχωσω

11 2 S πιτουσ 3 B i. m. $\overline{\tau\delta}$... B^{1c3}S¹ μεγαλοσυνη ... S ορουμενων 5 (B^{1c23} επασχον) 6 BS χειρας (S¹ χι-) bis 7 S* vid. το προβατον της ... S¹ (4vid.) εις γην ... AS χανανειτιν (A -νι-) ... S¹ hic ληφομαι ... AS την μιαν ... S³ προβ. μου 8 S¹ ε χιρεσ pro αι ψυχαι ... S επορουντο

10 1 προιμον 8 2 σημ. αυτους 11 2 1 om ολολυξατω—εταλαιπωρησαν 8 αυτω

11 7 S* vid. το προβατον της] Ti Comm.: „αη extinctis litteris on ut videtur prima manus rescrip-

sit ... τα προ prima manu pro το reposita videntur esse“; num ergo S* το βατον?

9 B^{13c2} S εκλειπον ... AB²³ εκλειπετω ... BS λοιπα 10 B λημψονται...
S αποριψω ... B^{1c23} om αυτην 11 S¹ om τα sec. 13 S κατ'αδ' ... AS³
σκεψαι ... S^{2c3} vid. δοκιμιον ... B εδοκιμασθη| 14 S^{3c4} ωστε διασκεδ.
15 B i. m. ιε 16 BS¹⁴ om εγω ... S^{2c3} ποιμενα απιρον ... S² εκλειπον
(ut vid.), ³ εκλειπον ... S*^{vid.} επισκεψηται pro ζητηση 17 ABS ματαια
(S¹-τεα) και ... BS και οφθαλμος

12 1 B i. m. ιε 2 S ιουδα 3 BS επισυναχθησεται 4 S¹ ηρερα
... B lineae -μερα—κς obel. ~ praepos. ... S¹ του λαου καταξω 6 (B^{1c23}
ξυλος) ... S¹ om ξυλοις—πυρος εν ... S¹ την ιημ ... B² (AS³ om) ✕ εν
ιερουσαλημ² ² „asterisc. inseruit, ³ non inst.“) 7 B επαρσεις ... ABS
ιουδαν 8 S¹ ιερουσαλη (²-ημ, ³-ημ³) 10 S* ιημ pro δαδ ... S οικτρι-
μου ... S¹ οφονται pro κοψ- ... S οδυνη 12 S om φυλας alt. 13 ABS
λευει (S fortasse primum ιουδα) 14 S³ φυλαι φυλη φυλη

13 1 B² quinque lineis τω οικω—και εσται, item S δαδ—χωρισμον
asteriscos (✕✕) praep., priores quatuor in B super rasur. ... B το|χω-
ρισμ., AS² τον ραντισμον 2 ABS² εξολεζρ., S¹ εξελεζρ. ... ABS εσται
(S¹-τε) αυτων ... S¹ ψευδοφροφητας 3 S^{3c4} συνποδισουσιν 6 BS ερει
(S¹ ερι) pro ερω ... S¹ om αυται 7 B i. m. ιε ... S³ τον ποιμεναν ...
AS επ ... S¹ πολεμηστην ... AS^{2c3} αυτου pro μου ... AS^{3vid.} παταξον
... AS²³ τον ποιμενα ... S¹ εκπασατε (saepius sic), S² διασκορπισθητω,
³-τωσαν, cf. A ... S³ επιστρεψω pro επαξω ... S²⁴ (cf. A) τ. ποιμενας
τους μικρους 8 AS³ τη ημερα εκεινη pro παση τη γη ... B ✕ αυτης,
asteriscus a B^{2c3} ... ABS εξολεζρ. 9 S το ι ov.

14 1 B i. m. ιη ... ABS του κυριου ... BS³ διαμερισθησεται ... S
σοι εν σοι 2 B om τα ... AS εξολεζρ. 4 ABS προσ βορραν ... S¹ αυ-
των 5 S¹ παραξ ... ABS¹ om των ... S¹ ενκολληθηθησεται παραξ ...
S³ ον τροπον ενεφρ. απο προσωπου τ. ... ABS σεισμου ... S^{2c3} αλλα ...
AS²³ ψυχος 8 B^{1c23} εαρ ... S¹ αις ουτ. 10 AS² κυκλουν ... S¹ γαβ,
AS² γαβες ... ABS υποληγων 11 S² και κατοικησ. ... S¹ ab ιερουσ. ad
ιερουσ. v. 12. transilit ... S^{3*} πεποιθοτος 12 S¹ om αι ... S¹ εσθηκοτες
13 S¹ εστασις 14 S παρατασσετε 15 S¹ εκιναιν 16 B^{1c23} παντοκρατι ...
ABS εορταζειν 17 B om των ... S¹ κυ 18 ABS οσα εαν 19 ABS¹ οσα
... AS εαν ... AS³ του εορτ. 20 S¹ τω υπ'ω ... S¹ κω παντοκρατορ,
²-ρι, ³ om παντ. ... S¹ om και 21 S χανανεος ... S¹ ενινη

Subscriptio: ABS ζαχαριας ια

ΜΑΛΑΧΙΑΣ.

Inscriptio: ABS μαλαχιας ιβ

1 1 2 B^{2c3} 3 lineis -γελου—υμας obel. ~ praep., et i. m. ουκ' π' εβρ'
... S¹ υμας pro ημ. ... S i. f. add. λεγει κς 3 ABS δοματα 4 S
ιδουμεα ... AS²³ τας ερημωμενας (A ηρη-), S^{2c3} add. αυτης 5 B om
αι ... S¹ υπερανωτεν (=ωθεν, -νω των?) op. 6 ABS αυτου, S^{2c3} add.
φοβηθησεται ... B ante υμεις οι i. m. β 7 S post ηλισγημενους plen.
dist. ... B erasus ast. lineae -γημενους κ. ειπα- praepositus, item ante lin.

9 (αποθνησκων) 11 * om κυριου

-γήμενος εστιν και τα- ... S²³ εξουθενωμενη pro ηλισγημ- ... B² ~ και τα et ~ ante lin. -νωσατε ... AS^{3c4} τα επιτι². βρωματα ... S^{3c4} εξουθενωνται 8 ABS θυσιαν ... S¹ προσαγαγετε ... ABS αυτο ... AS^{2c3} προσδεξ. αυτο 9 S^{2c3} δεη². αυτου ινα ελεηση υμας ... S¹ λημψοντε 10 S¹ αναιφεται 11 S απ 12 ABS¹³ εξουθενωνται 13 S εξεφυσησατε ... AS³ τα αρπαγματα ... S²³ κ. προσφερετε την θυσι. 14 S θυσι

2 1 B i. m. γ 2 S^{3c4} om εαν μη sec. ... S²³ θεσθε ... S^{3c4} εν ταις καρδιας ... S¹ εξαποστελλω ... B⁽²³⁾ tribus lineis και διασχ.—εν υμιν obel. ~ praep., i. m. ουκ' π' εβρ' ... S^{3c4vid}. τιδ. επι την 3 S¹ om επι τ. πρ. υ. ενυστρον ... Βεορτων και ... S^{3c4} λημψονται 4 S γνωσεσθε ... S εινε² την' 5 S³ om εν ... B^{1c23} vid. om με 8 B hic λευι 9 B^{1c23} απεριμμε-, S¹ απεριμμε-, S³ vid. παεριμμε- ... BS ου φυλασσεσθε (S-θαι) 10 ABS¹⁴ ουχι θς εισ εκτ. υμ. ουχι πατ. εισ π. υμων 11 B i. m. δ ... S⁴ οτι ... S³ om εισ 12 ABS εξολεθρ. ... S² εως αν ... S¹ εξ σκην. 13 S¹ εμισων ... B^{1c23} δρακουσιν ... S¹ κοπτων 15 S³ καλος pro καλον (cf. A) ... S¹ ειπα, ² -αται ... S¹ φυλαξεσθε ... S¹ γυνεκα (= -χαν) 16 AS αλλ 17 AB¹S παροξυνοντες ... AS παροξυναμεν

3 1 AS^{3c4vid}. ιδου εγω ... S και pr. suprascr. 2 S πλοια 3 AS και καθ. ... S¹ καθαρειετε pro -ιζων ... B^{2c3} ~ και ως το χρ. ... S om ως sec. ... S¹ καθαρει, ² -ρισι ... S¹ λειπει ... S^{2c3} εκχει ... S³ ως ... BS³ κ. ως το αργ. ... S θυσιας 4 S η θυσια 5 S²³ χηρας 7 B i. m. ε ... ABS om οι ... B^{1c23} απεεσθε ... B^{1c23} κυρ. ο παντ. ... ABS²³ επιστρεψωμεν, S¹ -ωμαι 8 AS³ ει pro μητι ... AS³ ειπατε pro εριτε ... S επερυσαμεν ... S¹ και ε αρχαι 9 S¹ αποβλεπετα, ²³ -ται ... S¹ εθνος 10 B om τα ... S^{2c3} τον θησαυρον ... S^{2c3} om εστε ... S² διαρπ. αυτων, ³ om αυτ. ... S²³ εν τοις οικοις υμων ... BS¹ επισκεψασθε pro επιστρ. ... ABS καταρακτας ... ABS εκχεω υμιν την ευλογιαν (S -γει-) μου 11 AB ασθενησει 14 S¹ μετεος ... S¹ πλιον, ²³ -ει 15 B ποιουντες bis ser., S^{3c4} om ποιουντες (pro παντες?) ... ABS om τω 16 S* φοβ. τοι τον κ. ... S μνημοσυνου nov. sect. inc. 18 S¹ om και pr. ... B^{13c2} κ. τω μη δ.

4 1 S³ οτι ... B om η sec. ... S³ om εξ 2 B i. m. ζ 4 S³ μνησθητε (sic S) etc. v. 6. ante και ιδου etc. poni vult ... ABS αποστελλω ... ABS ελθειν ημεραν 5 S³ μη ελθων πατ. 6 BS μνησθητε cf. ad v. 4.

Subscriptio: B μαλαχιας ιβ, AS προφητης αγγελος μαλαχιας ιβ

ΗΣΑΙΑΣ.

Inscriptio: BS ησαιας (S inepte erasa atque instaurata addito αρχη)

1. S in margine libri Iesaeiae ab homine saeculi fere VII. (C^c) sectiones notatae sunt literis Graecis: 1—9 ad vv. 1 2 4 7 10 16 21 24 28 1 B³ οζιου ... AB αχας 4 S¹ om του 5 S ανομιας 6 ABS απο π. ε.

1 10 (4) del θελ επ υμιν 2 3 αφωριζω 12 (ποιουνταυτα) 3 6 ημων 4 1 ¹ om ιδου. 6 μνησθητε

2 15 S¹ γυνεκα Ti sic in textu, in Comm. „γυνεκα [sic]: C^{ab} γυναικα“ 17 AS παροξυναμεν] ita et b, sed cal. corr. ω

3 3 b χονευων
4 3 ABS υμων] ita et Ti, b ημων

κεφ. c. antecedd. conig. omissis ουκ εστ. εν α. ολοκληρια ... S^Da (instaurator) επιδηναι 8 S αμπελωσιν ... B²³ συκηλατω, AS^{1D}a συκυηρατω ... B^{1c23} ως πολεις πολις πολιορκ. 9 AS³ εγκατελειπεν (Α εγκ-) 10 S¹ λογον pro νομ. ... S¹ λαον 11 B ολοκαυτωμα, των κρ. 12 S¹ ουδεαν (ουδε αν sive ουδ εαν) 13 B^{1c23} σιμιδαλιν ... B ματαιον· 14 S om και τ. νουμ.

υμων ... S μουι εισ 15 ABS τας χειρας (S¹ χι-) εκτεινητε (S¹ -τινηται) προσ με 16 B^{2c3} 25 lineis υμων απεναντι—20 ελαλησεν ταυτα lineolas (obelos ~ ~) praepon. 17 B^{1c23} κριν ... B^{1c23} χηρα 18 AS κ. δ. και διελ. 18 S ωσείν, inepte ^{Da} οσιν pr. l. ... S ωσι εριον 21 S¹ κρισεωσ και αληθιας· 23 AS κρισ. χηρας 24 AS ο δεσπ. κυρ. σαβ. 25 AS πυρωσω σε ... AS i. f. add. και παντας υπερηφανουσ ταπεινωσω (S¹ om ταπειν.) 27 S¹ εχμαλωσια αυτ. και η αποστροφή αυτης μ. ελ. 29 AS¹³ επι τοις ειδωλοις (Α ιδ-) ... S¹ επε(3 -αι-)σχυνθησαν, ² εσχυνθησονται ... S¹ κηπ. α αυτοι, AS² κηπ. αυτων α, S³=b 30 S τα φυλλα 31 S ως πινθηραισ πυρος (of. A)

2 S sections 10—15 ad vv. 2 5 10 12 18 20 1 B^m β̄ ... AS ο γεν. παρα κυριου πρ. 2 AS επ ακρων ... S¹ επ αυτον 3 S πορευσωμεθα ... S εκξελευσεται ... S¹ ιλμ̄ (3 ιλμ̄) 4 S μεσ. εθνων πολλων ... S¹ ελεξει, AS³ ελεγξει ... S¹ ου μη ... AS^{2c3} λημψ. επι 5 S om ο ... AS του ιακωβ' ... S δευτε και 7 S¹ ο αριθμ. bis 8 B om οισ εποηισαν, S¹ α επ. 9 S¹³ αυτοισ 10 AS εισελθατε ... B^{2c3} 2 lineis [αυ-]του οταν—11 οι γαρ ο- obelos praepr. ... S¹ θ αυσε, it. 19 14 B^{1c23} μεωρων ... AB om υψηλον pr., S οροσ υψηλον 15 S¹ παντα τιχοσ 17 B υβρεις, AS υψος ... ABS om των 19 S¹ εισενηγκανταισ ... S τας χισμασ

3 S sect. 16—20 ad vv. 1 6 9 (ουαι) 12 16 1 AS απο της ιουδ. κ. απο ιλμ̄ ... S¹ κα ισχυν 2 S¹ om και ισχυοντα 3 S¹ αρχιτεκτοναν 5 ABS προσκοψει 6 ABS ημων γενοσ ... B^{2c3} duobus lineis υπο σε—7 ημε- obelos praeposuit 7 ABS ερει εν τη ημερα εκεινη (S¹ eri et εκι-) 8 S om η 9 B^{2c3} 4 lin. [βε-]βουλευνται—10 ημιν εστιν obel. praepr. 10 (ABS γεννηματα) 12 S¹³ κυριευσουσιν ... AS την τριβον 14 S¹ om και μετα (μετα om et ²³) τ. αρχ. αυτου 16 S λεγε ... AS om εν ... AS πορια ... S¹ κιτωνας, it. κι- 24 18 AS ιματ. αυτ. και τουσ κοσμουσ αυτων· και τα εμπλ. ... S κοσσυμβ. αυτων και 20 AS¹ τ. δοξ. αυτων ... S¹ κλιδωνασ ... S¹ om και τα ψελ.—περιδεξια ... S³ τα εμπλοκια ... AS² κ. τα περιδεξ. κ. τουσ δακτ. 23 AS κ. τα κοκκ. ... AS χρυσιω ... B^{1c23} S συνκατυφασμενα ... S¹ κ. τα (3 del τα) κατακλιστρα, ²³ κατακλιστα 24 S σχοινιον ... S¹ σακκοι 25 S και ταπινωθησ. c. seqq. conig.

4 S sect. 21—23 ad vv. 1 2 4 1 ABS αρτ. ημων εν ιματ. ημων 4 S¹⁴ τ. αιμα ιλμ̄ ... S κ. εν πν. καυσ. 5 AS κ. ως φωτ. ... AS νυκτοσ παση

5 S sect. 24—31 ad vv. 1 8 11 13 18 20 24 26 1 S² praem. ωδη ... AS om μου pr. 2 AS σωρηχ' ... AS σταφυλην εποηισεν δε 3 AS ανθρ. τ. ιουδα κ. οι ενοικουντες (S¹ -ταισ) εν ιερουσ. 4 S ποιησ. τ. αμψ. μου επι 5 ABS om εγω ... S¹ ερ̄στε pro εσται pr. 6 ABS κ. ου μη

1 8 συκυηρατω 31 (4) (ως πινθηρεσ π.) 3 20 συνεσιν 5 5 ¹ vid οικον pro τοιχον

1 8 b πολιορκουμενη 13 B μα-
ταιον· sic dist. et T_i, non b
3 10 ABS γεννηματα] ita et b,
T_i -vy-

4 1 Codd. ημων bis] ita et T_i,
b υμων
5 6 b κατελω

τμ. ... S ουδ ου μη .. S¹ σκαφ. ετει ... S¹ αβαβησεται, AS³ αναβησεται (S²=b) ... B^{1c23} ακανθαι, AS² ακανθα ... S „i. f. manu quadam posteriore adpictum est τέλος, item ineunte versu proximo αρχη. Cuiusmodi notae per Iesaiæ textum passim inveniuntur.“ 7 AS τ. τηλ εστιν κ. ... S¹ κραυην 8 B^{1c23} S αφελονται ... S οικησεται 9 AS^{3c4} om εν αυταις 10 S¹ ζευη ... S¹ ποιησε (=σαι) κερ. 12 S τυμπ. και χορων κ. αυλ. ... S¹ του θεου, ³ του κυρ. ... S¹ εμβλεψουσιν et κατανοησουσιν 13 AS διψαν (A δει-) 17 S¹ φαγονται 18 S¹ ως χοινω 19 S¹ ποιησι εινα, D^a ποιη ο θς ινα ... B ειδωμεν ... S ελθτω 20 S τ. φως σκοτος κ. το σκοτ. φως 21 B αυτων cum spir. asp. a², AB εαυτων 22 B^{1c3} ο ισχυοντες ... AS οι τον οινον πινοντες (S -ταις) ... B^{1c23} S¹ κεραννοντες 23 S¹ ασεβην 24 S¹ τηλ. παροξυναν 25 S κ. ωργισθη θυμο κυρ. ... AS τ. χειρα (S¹ χι-) αυτου ... S παροξυνθη ... AS ο θυμος αλλ ετι 26 AS συρ. αυτοις 27 S^{2c3} vid. ουδε μη λυσ. (cf. A) ... S¹ παραγωσιν 28 B οξεια, AS οξια ... S¹ ως τερεα ... B ελογισθησαν c. seqq. conig. 29 AS ορμωσιν, S^{D^a} ορμωσαν ... S ωσει ... B om και ... AS³ παρεστηκασιν ... B^{1c23} ω, S ωσει ... AS σκυμνος 30 AS εν τη ημ. ... S εμβλεψ. εις τον ουρανον ανω και εις τ. γην, ² add. κατω εμβλεψονται, D^a eti κ. ... AB απορεια

6 S sect. 32—35 ad vv. 1 6 8 11 1 B^m γ ... B^{1c3} οξειασ 2 B σεραφειμ', AS -ειν ... AS και ταις pro ταις δε (S¹ κ. τες δυσειν) ... S επετοντο 3 AS εκεκραγον 4 AS επλησθη 5 AS ειπα ... S¹ κατανενυμα ... S¹ ανθρωπος ... AB^{1c3} S εμμεσω 6 S¹ απεσταλην ... B^{1c23} εν τω σ. (B¹ εν = εν pro εν) ... B^{1c3} S³ σεραφειν, A -φειμ, S¹ σαραφειν 7 S¹ χιλειων μου 8 S¹ τινα αποσ (sic!) τις (³ om τις) ... AB ειμι εγω 9 S πορευου ... S βλεψηται ... S ειδητε 10 S¹ om αυτων ... AS οφθ. αυτων ... B^{1c3} εξαμβυσαν, S^{D^a} εκαμνυσαν ... S επιστρεψουσιν 12 ABS και οι καταλειφθεντες πληθυνθ. επι 13 AS απο τ. θηκ.

7 S sect. 36—42 ad vv. 1 3 7 10 18 20 23 1 B^m γ ... B^{1c3} S οξειου ... B ρασειν, AS ρασσων ... BS¹ ρομελια 3 S ιασσουβ ... ABS γναφειω 4 B των δαλων bis scrips. 5 S εβουλ. περι σου βουλ. πον. λεγοντες (¹ -ταις cf. A) 7 AS εμμεινη (S¹ -μι-) ... S αυτη η βουλη 8 S¹⁽²⁾ om και η κεφ. δαμ. ρασιμ ... B ρασειμ, S³ ρασει ... S εφρεμ 9 S¹ εφεμ, ²³ εφρεμ ... S ο υιος 11 S κυρ. του θ. σ. 12 AS ουδ ου μη π. 14 S εν γατρι ... AS εξει pro ληψ. ... S καλεσει 15 AS²³ εκλεζεται 16 S¹ om απειδει—αγαθον ... AS²³ του εκλεξ. 17 S¹ προσ ημερας 18 AS κυριευει ... AS² μερους ... S μελιση 19 S¹ εξελευσonte ... AS παντ. και αναπανουσονται εν ... S χωρας σου ... AS ραγαδα και εν παντι ξυλω 20 AS κς τω ξυρω τω μεγαλω και μεμεθυσμενω ... AS³ ο εστιν περαν 22 ABS ποιειν γαλα 23 S¹ ακανθας 24 S¹ ακανθε (= -θαι) 25 ABS αροτριωμενον αροτριαθησεται ... AS³ κ. εις καταπατ.

8 S sect. 43—48 ad vv. 1 5 8 (μεθ ημων) 11 16 19 1 S¹ σαντω ... S¹ γραψ. εκει γραφ. 2 B^{1c3} ουρειαν ... AS κ. τον ζαχαρ. 3 AS προσηλθεν ... S⁽¹⁾ γαστρι 4 S σαμαριας (plerumque -ρι-, non notatur) 6 B om τον sec. ... B ρασσων, AS ρασσων 7 AS αναγει κυριος ... S βασιλεαν ... S δυναμιν pro δοξαν 8 AS³ ει δυνατον ... S⁽²⁾ μεθ ημ. ο θεος c. seqq. conig. 9 B^{2c3} 3 lin. [επακου-]σατε—παλιν ι- obel. praep.

7 19 (7) ραγαδαν 23 ¹ vid χιλιοι

7 17 S sec. Ti ης ημερλο 18 | text. bis μι-
sec. comm. B¹ μυεσ, ²³ μυαισ, sec. |

... B^{1c3} εως επ εσχ, ... S¹ om ισχυσητε παλιν 10 S¹ ησ αν ... B om εαν ... S λαλησητε ... S ενμνη ... AB om εν, S om εν υμιν ... ABS μεθ ημων 11 ABS ουτως, it. 10 11 12 S om ποτε ... AS ειπητε (S -ται) ... B αν 13 S βοηθος pro φοβ. 14 AS και εν ... S¹ σου ... S ουκ ... AS συναντησ. αυτω ... S ουδ ως ... AS ο δε οικος 15 B² lineae [αλωσον-]ται ανθ. εν ασφ- obel. praep. ... AS^{2c3} εν ασφ. οντες 16 S εσφραγισμενοι 18 AS εις σημ. 19 AS τους απο τ. γ. φων. κ. τ. ενγαστρι- μύθους (A εγγ-) τους κεν. ... B^{2c3} 2 lineis εκζητησουσιν—ζων- obel. praep. ... AS om εκζητησουσι 20 B^{1c3vid} δωναι 22 S στεν[η] θλιψις omisso και σκοτος pr. ... S¹ οσε στενοχ., ² ο εν τη στ.

9 S sect. 49—54 ad vv. 1 6 8 11 14 17 (επι π.) 1 AB νεφθαλειμ ... AS² νεφθ. οδον θαλασσης ... S^{2c3} καταλοιποι ... AS παραλιον ... AS² κατοικουντες και περ. ... AB i. f. add. τα μερη της ιουδαιας (S -δεας ut plerumque, non not.) 2 S¹ ειδατε, ² ειδεν, ³ ειδαται ... AS² χωρα και σκια 3 AS τροπ. ευφραινονται οι 4 AS διεσκεδ. κυριος 5 AS εγεννηθη- σαν 6 B om και pr. ... AS¹ εδοθη υμιν ... B^{1c23} S¹ καλειτε (S¹-λι-) ... S μεγαλησ ... AS² post αγγελος add. θαυμαστος συμβουλος· 5σ (A om 5.) ισχυρος εξουσιαστησ· αρχων ιρηνης (A ειρ-) πηρ του μελλοντος αιωνος· ... AS εγω γαρ αξω ... AS³ αρχοντ. ειρηνην και ... AB^{1c23} S^{1c3} υγιαν (B¹-γει-) 7 S om η ... AS^{2c3} αντιλαβ. αυτησ ... AS εν δικαιοσ. κ. εν κρι- ματι ... S κ. εως του αιωνος 8 S¹ λογον pro θανατον 9 S εφρεμ' ... AS² εγκαθημενοι (A εγκ-) ... S σαμαρια εν υβρι 10 S εκκοφομεν (εκκ- et A) ... S¹ om κεδρους και 11 AS¹ επανιστανομενους, S¹ add. επι ιλμ ... AS επ ορ. ... AS¹³ επ αυτους, BS² επ αυτον ... AS εκθρ. (A εκχθ.) αυτων 12 S στομ. αυτων ... ABS τουτοις πασιν 13 AS απεστραφη ... AS³ εξεζητησαν 16 S¹ πλανησειν pro πλανωσιν ... AS² καταπιωσιν 17 S¹ νεανισκους ... AS ευφρ. ο θεος 19 ABS υπο πυρ. κατακεκ. 20 S οτιν πινασι ... S^{2c3} εσθιων 21 BS μανασση ... S εφρεμ. κ. εφρεμ' ... S¹ τοι ιουδαν ... S πασιν τουτοις ... B¹ απεστρα, ²³ i. m. & 7η

10 S sect. 55—65 ad vv. 1 5 8 10 (ολοιξατε) 12 15 17 20 24 27 33 2 AS και αρπαξ. ... S κριματα ... S αυτους ... ABS αρπαγην 3 BS¹ om εν ... S¹ υμων πορωθεν ... S¹ και pr. τ. καταφευξε- bis scrips. (i. f. p.) 4 AS επαγωγην, AS³ add. και υποκατω ανηρημενων περουνται ... AS απεστρ. ο θυμος 5 B η οργη, AS οργησ 6 S¹ αποστρεψω ... AS του ποι. ... S¹ πολις λισ 7 S¹ λελογεισθαι ... S om και του ... ABS εξολεθρ. ... AS ουχ ολιγ. 9 ABS χαλαννη ... S ωκομηθη 10 AS ελαβον εν τη χειρι (S¹ χι-) μου κ. π. τ. χωρας λημφομαι (-μφ- et B) 11 S και εν ιλμ 12 S¹ παν ... ABS επαξει, S + κυριος ... AS om επι sec. ... S¹ οφθ. αυτων 13 AS om εν bis 14 S αρων 15 AS ωσαντως εαν τισ 16 S αποστλιη (³-ει-) 17 S καιομενηω ... S χορτος 18 S αποσβεζησεται ... S¹ δροι- μοι ... S¹ φευγ. ως ο φευων 19 ABS εσονται (S¹-τε) αριθμος 20 B εσται bis ser. ... S² του ιηλ ... S¹ πεποιτες ... AB αλλ εσont. 22 AS λογον γαρ 23 B ποιησει κυριος, AS π. (S -σι) ο θεος 24 S¹ κς ο 5σ σ.,

8 10 μεθ ημων κυριος ο θεος 9 10 (ωκοδομησωμεν) 10 13 ισχ. αυτω προν. 23 (5) συντετετμημενον

8 10 Codd. μεθ ημων] ita et Ti, b μ. υμων

9 7 B δαυειδ, ATi δαυιδ, S δαδ,

b δαβιδ 16 Ti in textu S ed. καταπινωσιν, in Comm. „π [lege ν] erasum est“

³ = b, ⁴ κσ κσ σ. ... S¹ πλην γαρ ... S εγω επαγω 25 S⁽¹⁾ η οργη
26 AS επεγερε ... S¹ αυτους ο θεος, ² επ αυτ. ο θ. ... AS την μαδ. ...
S¹ εγυπτον 27 AS αφαιρεθ. ο φοβος αυτου απο σου και ο ζ. α. α. τ. ωμ.
σου ... S ζυγ. αυτων 29 BS²³ μαγεδω, S¹ μακεδω ... S¹ μαχμα ... S¹
τ. σκ. αυτων ... S¹ αγ' γε 30 BS² γαλειμ, S¹ ταλειμ' ... AB εν σα pro
λαισα ... S om λαισα επακουσ. 31 AS om και pr. ... ABS γιββειρ
32 S¹ πακαλειται αι. 33 S ιδου δη ... S συνταραξει ... S om οι υψηλοι
sec. 34 S οι υψηλοι

11 S sect. 66—69 ad vv. 1 6 10 15 1 S ιεσαι 2 S επαναπαυσεται
3 S και ενπλησι ... S¹ ελεξει 4 S ενδοξουσ pro ταπειν. ... S εν τω πν.
... S^{2c3} ασεβην 5 AS ειλημμενος 6 B^{1c2} και περδαλις 7 S λεων και
βους ... ABS φαγονται 8 AS τρωγλην 11 AS om ο ... S¹ υπολιπον
... AS³ απο τ. ασσυρ. ... AB και αιθιοπ. ... S εθιοπιας ... AB αιλαμει-
των (A -μι-) ... AS αραβειας 12 S του ιουδα 13 S εφρεμ' ter (sec.
loco sine) 14 S¹ προνομενουσιν ... S επιβαλουσιν τας χειρας 15 S¹ χειραν
16 S¹³ εξηλθον

12 S sect. 70 71 ad vv. 2 3 1 AS³ ευλογησω ... S¹ ωργισθ. μ.
εις σωτηριαν και 2 B^{2c3} 2 lineis μου σωτηρ—αυτω obel. praepos. ... S
σωτ. μ. κυριος π. ... B²³ S αυτω (S+και) σωθησονται (S¹ -με) εν αυτω
κ. ου 3 ABS αντλησεται 5 S¹ εποιηε αναγγ. 6 S¹ αγαλλ'ιασασθαι
... AS εν σειων (Ας-) ... AS σου pro αυτης

13 S sect. 72—78 ad vv. 2 6 9 12 14 17 19 B^m ... AS^{2c3} φων.
εαυτοισ ... AS μη φοβεισθαι (A -ε) ... S¹ παρακαλιστα 3 S¹ συντασω
... AB^m S post και εγω perg. αγω αυτους' ηγιασμενοι (S ηγει-) εισι (AS
-ιν). και εγω αγω 4 S¹ om επι των—πολλων ... S βασιων (tacet Ti) ...
S¹ συνηγγμων 5 S¹ οι πλομαχοι ... AS^{2c3} του καταφθ. ... AS την οικου-
μενην ολην 6 AS η ημερα 8 AS και ταραχθ. 9 AS η ημερα ... AS
ανιατ. ερχ. ... S τ. οικουμ. ολην ερ. 10 S¹ και ωριον ... S¹ οικος pro
κοσμος 11 S υβρειν ... S¹ υβιν 12 AS και ο ανθρ. ... S¹ η λιθς ...
AS ο εκ σουφειρ' (-ειρ et B) 13 ABS om εν ... S εαν 14 S¹ δορκ.
φευοντα ... AS² κ. ανθρωπον ... AS χωρ. αυτου ... AS²³ διωξαι 15 S¹
ωσ γαρ ... ABS μαχαιρα (S -χε-) πεσουντ. 16 S¹ om ραξουσιν, B om
αυτων sec, AS² ενωπ. αυτ. ραξ. ... S¹ om και τ. οικ. αυτων 17 ABS οι
ου λογιζ. (S -ει-) αργυρ. ... AS* χρυσιον 19 AS υπο βασ. 20 S ουδ ου
μη bis ... S εισελθωσιν εισ pro διελθ.

14 S sect. 79—87 ad vv. 1 (και ελ.) 3 4 (και ερεις) 12 19 (ον τρο-
πον) 24 26 29 31 1 B ad γεωρασ (ε^{a23}) minus antiqua manus i. m. ο τήν
γῆν φυλάσων 2 S πληθυνθ. οικος τηλ επι ... (A) S τ. γησ του θεου
αυτων εισ 3 B om εν ... AS² σε οι θεος ... S¹ om απο, AS² εκ ... S
οδ. σου κ. ... AS σου και τ. δ. 4 S¹ om τον ... ABS βαβ. και ερεις,
AS perg. εν τη ημερα εκεινη (S¹ -κι-) 5 AS συνετρ. ο θεος τ. 8 S¹⁴
δρυμου pro λιβανου pr. ... AS ηυφρανθησαν 9 S¹ αρχοντες ... S παντες
11 AS κατεβη δε 12 S om ο sec. ... S¹ εισ παντ. τ. εβ' η 13 B om εν
pr. ... S καρδια ... AS αστρων ... S¹ om τα ult. 14 AS νεφελων 15 AS
αδου 16 AS θουμασουσιν ... ABS σειων (S σι-) sine ο 17 S om αυτου
19 S¹ ρηψηση ... S^{2c3} ον τροπ. γαρ 20 S¹ αιωναν 21 AS πρσ σου ...
ABS κ. την γην κληρονομησωσιν, S -σουσιν 22 S ταδε λ. κυρ. σαβαωθ

11 7 και pro ως 10 εβ' ηω ελπ. 14 πλοοις 15 ¹ vid πορευεσθαι
13 3 om αγω 14 1 (8) προσ sec. loco 17 (4) del ελευσεν

i. f. (c. seqq. conig.) 23 S^{2c3} βαβυλωνα ... S ουζεν 25 S¹ εκ τ. γησ²
AS³ απο τ. γ. ... AS απο των ... S²⁽³⁾ οριων ... S¹ om απ αυτων, ^{2c3}

suppl. post ο ζ. αυτ. ... S¹ ἀπφερεθησεται 26 S¹ η pro ην ... ABS
οικουμενην (S¹ οικουβεν.) ολην ... S¹ υψωθη (vult ergo ἢ non ἦ) ... AS
εζη της οικουμενης 27 AS om αυτου ... S¹ αστρεφει 28 B^m $\frac{\tau}{\epsilon}$... S

τ. ετους του ... AS αχαζ ο βασι. 29 ABS παντ. οι αλλοφ. ... AS² οφεων
... S¹ εξελευσεται sec. loco ... AS πετομενοι 30 S^{2c3} δι αυτων ... AS
δε ανδρες επ ειρ. (S¹ ιρ-, it. B^{1c23}) ... ABS om εν 31 AS ολολυζετε ...
S¹ καικραγετωσαν, ² και κεκρ. ... AS καπνος (S¹ καιπν.) απο βορρα 32 S^{2c3}
διοτι ... S την σιων

15 S sect. 88—90 ad vv. 1 2 (ολολυζετε) 6 (και ο χορτ.) 1 B^m $\frac{\tau}{\epsilon}$
ante νυκτος 2 AS εφ εαυτοις ... S¹ γαρ δαιβηδων ... AS ολολυζετε
... S¹ i. f. add. εισιν 3 B^{2c3} 2 lineis σακκουσ—δωματων obel. praep. ...
B^(c42)S om πλατ. α. κ. εν ταις ... S¹ καυμου 4 AB²³S ελαλησεν pro
ελεαλη, S^{23c4} om ελεαλη et ιασσα ... AS φ. αυτης ... S ψυχυχη 5 AS
εν εαυτη ... S¹ ως σιγηω ... S της λουειθ (cf. A) 6 S νεβριμ' ... B
ερημος ε., S¹ om ερημ. εσται 7 S φαραγγα 8 AS αγαλλιμ (A -ειμ) ...
S αιλιμ 9 S¹ δεμ'μων, AS²³ bis ρεμ'μων ... S¹ νεμμω αβ' (και αριη)
αραβας etc.

16 S sect. 91—96 ad vv. 1 (μη) 5 6 7 (μελετησεις) 9 13 1 S^{2c3}
αποστω γαρ ... S ως ἂ ερπ. απο (²³ επι) της γης (c. antecedd. conig.)
2 AS νεσσοσ ... AS om εση sec. ... S³ θυγατερ 3 S εμ μεσημβρ. ...
S¹ φεουσιν ... AB^{2c3}S απαρχης pro αχης 4 AS επι τ. γης 5 AS μετα
... B^{1c23}S¹ καθιεται 6 S^{2c3} υπερηφ. αυτου ... AB²³S³ εξηρασ 7 S
απαντες ... S^{2c3} και τοις ... S^{2c3} σε pro σεθ' 8 S¹ εβαμα ... BS κατα-
πατησεται (S -τε) ... S επλανηθητε ... ABS om προς ... AS¹³ ερημον
pro θαλασσαν 9 S¹ αμελον ... S κατελαβεν ... AB²³S ελαλησεν pro ελεαλη,
sequitur in S ἄλῃ ... S ετι pro οτι 10 S αγαλιαμα ... AS αμπελωνων
σου 11 AS ωσει τιχος (³ τει-) ο ενεκενισας 12 B^{2c3} lineae εξελεσθ. α.
του- lineolam (obelum) praep. 13 B om το (S¹ τοτο το) ... AS οποτε
και 14 AS εν παντι ... S¹ πολω

17 S sect. 97—101 ad vv. 1 3 (ταδε) 6 (ταδε) 9 12 1 B^m $\frac{\eta}{\eta}$ 2 S¹
om και αναπαυσιν, AS² add. βουκολιων ... S και ουκει (1 -αι-) εστε
3 S εφρεμ' ... AS εσται (S -ε) βασιλ. ... AS συρων απολειται (S¹ -λι-)
... S¹ βερτιων ... ABS ισρ. και της 4 AS της δοξ. ιακ. ... A²S πλιονα
5 AS¹ σταχυων εν τω βραχιονι αυτου αμηση 7 AS¹ om ο 8 S ωσιν επι
τοις αδικησασιν αυτους ουδε επι τ. β. ... S δακτοιλοι αυτων αλλ εσοντε
πεποιδοτες επι τον αγιον του ιηλ και ουκ οψ. τ. δενδρα επι τα αρση (sic)
αυτων (²³ om επι τ. αρση, ² et αυτων) ουδε τ. βδ. α. 9 S¹ om σου ... S
ενκατελιπον ... S πρωσωπου 11 ABS τη δε ημ. ... S η εαν φ. ... S
κληρωσι sec. loco 12 ABS ουτως 13 S¹ χνουσ ... S κατεγεισ φαιρουσα
(non corr.) 14 AS om και pr. ... S¹ προι ... ABS τ. υμας προνομευσ.
... S¹ κληρονομησουσιν

18 S sect. 102—4 ad vv. 1 4 7 3 B^{1c23} ως εισ σημ. ... S αρθη-
σεται 4 AS οτι ... B μοι ειπεν κυρ., AS ειπεν μοι κυρ. 5 ABS ανθησει
(A -ση) ... S^{2c3} το ανθος ... AS κατακοφει (S¹ -ψι) 7 S τετιλμενου

15 1 (6) λαιβηδων 16 1 usque γην c. praec. con. 4 (9) del απο-
λετο 17 3 (4) del -ριων? 11 (7) εαν φυτ. pro ε. σπειρ. 18 4 * κυματος

και ταπινου (³ -ει-) κ. απο ... S εβν. ανελπιστον ... S σαβαωδ' επε-
κλήθη ορ.

19 S sect. 105—114 ad vv. 1 4 (ταδε) 12 16 18 19 20 (κρινων)
22 23 24 1 B^m ̄ ... S αιγυπου 2 S* επεγερθησεται ... S¹ αιγυπτ.
αιπ εγυπτ. ... post πλησ. αυτου add. B^{3vid} και επεγερθησονται, S¹ πολεμησι
και, ² και επεγερθησεται, ³ πολεμησει επεγερθησεται και ... B πολεις (^{c23})
επι πολειν (^{c3}) 3 B^{1c23} του εγγαστριμυθου (^{2c13} ενγ-), AS ενγαστρ. και τους
γνωστας 4 ABS om την 6 AS διωρυγες 7 B^{1c23} om παν sec. 8 AB^{1c3v12} S¹
αλειεις, S³ αλειεις ... S¹ βαλοντες ... B¹ ανγιστρα, ²³ αγκ—α, S¹ αγ'γιστρον
10 S^{3vidc4} διαζομενοι pro εργαζ. (cf. A) ... AS παντ. οι τον ζυδον (S¹ ζυγον)
ποιουντες (S¹—ταις) 11 S¹ οι αρχον τανεωσ ... S^{2c3} βασ. και η 14 S
επλανεσεν 15 S¹ εγυπτιοισ, ²³ αιγυπτιοις ... AS ουραν αρχην 16 S¹
εγυπτιοι, it. εγ—21 pr. loco 17 B φοβηδρον ... AS αν ... S¹(²) ομοση
... S¹ αυτοις αυτην ... BS om σαβαωδ' ... S¹ επ αυτους 18 S εν τη
ημ. ... ABS εν αιγυπτω (S¹ εγ-) ... AS χανανιτιδι ... S¹ ομνυοντες, AS³
—ουσαι ... ABS om σαβαωδ' ... B^{1c23} πολεις bis, S³ priore, ¹ sec. loco
... S¹ πολισ ασεδηλιου και κληθ. 20 S¹ αιωναν κυριος ... S¹ om προσ

κυριον ... AS αυτ. κυριος ανδρ. 21 S αποδωσωσιν 22 AS πληγη με-
γαλη ... S¹ εισακουσονται ... ABS om ιασει sec. 23 AS om η ... ABS
om απο 24 AS τριτος εν τ. ασσυριοις (S²) κ. εν τ. αιγυπτιοις 25 S ευ-
λογημ. εσται i ο λ. ... B^{1c23} κ. η γη κληρ.

20 S sect. 115 ad v. 1 1 B^m ̄ ... AS ου pro οτε ... AB³ S¹ ναθαν
... S¹ επολ. τον αζωτ. ... AS κ. καταλαβετο αυτ. 2 AS om υιον αμωσ
... S¹ ποιησεν 3 AS om τρια ετη alter., pro altero S τριαετης ... AS
om εισ ... S¹ σημιον ... S εγυπτιοις κ. εθιοφιν (³ αιθ-) και νοησουσιν
4 S ο βασιλ. ... S¹ εθιοπ. ... B αμα κεκαλ. pro ανακεκαλ. 5 S (cf. A)
ηττητηνδαις (³ —εσ) αιγυπτιοι επι ... BS οι αιγυπτ. οι ησαν αυτ. 6 S εν
τη ημερα εκεινη (¹ —χι-) post ερουσιν pon. ... B^{1c23} εαυτους pro εισ αυτ.
... S βοθηζαν και αυτοι ουκ ... B εδυναντο

21 S sect. 116—121 ad vv. 1 2 (γυν) 6 11 13 16 1 B^m ̄ ... S¹
επ pro εξ 3 S¹ ηδixησαν ως ... AS το μη bis ... S¹ εσπουδασαν 4 S¹
om και η ... S¹ με και η αμαρτια με ... S και η ψ. (¹ ψηχη) ... S¹ εισ
πονη! 5 S ετοιμασατε ... AS πιεται φαγεται (A πιετε, φ—ε) ... B^{1c23}
δερεουσ 6 S διоти ... S^{Da} κυρ. σαβαωδ' ... S εαυτω ... B^{quando} vid S¹
ον αν, AS²³ ο εαν 7 AS δυο αναβατ. ... S κε (² και) αναναβατην 8 B^{1c3}
ουρειαν ... AS σκοπ. κυριου και ειπεν ... S¹ παρεμολησ 9 ABS² συνωρι-
δος, S¹ συν- ... AS om πεπτωκε alt. ... S¹ ειποντα pro παντα ... B συνε-
τριβη 10 B^{1c23} καταλιμμενοι (—λι- et AS saepe) 11 B^m ̄ 12 S ωκει
13 S εσπελρας 15 AS φευγοντων pro πεφονευμ. 16 S και εκλιψι (² —ψει)
17 S λοιπον ... AS διоти κυρ. ελαλ. ο θεος ισρρ.

22 S sect. 122—126 ad vv. 1 8 15 17 20 1 B^m ̄ 2 S¹ βωωντ.
αι τρ. ... AS ου τραυματιαι μαχαιρας (S —χε-) ... AS πολεμου 3 S(¹)
λालωνταις ... B^{1c23} om οι sec. ... S¹ πορω πεφευασιν 4 S και μη ...
S¹ κατισχυσῶντε παραλειν ... S¹ γεν. μο (sic) 5 S¹ ταρχουσ ... B απο-
λειας ... B καταπατημα ... S¹ om και πλανησις, ² κ. πλανησεως ... S¹ εν
φαραγγει ων ... S¹ μικου 6 ABS om και pr. ... AS³ εφ ιπποισ 7 S
om αι ... S² ενπλησθησονται, ^{Da} εμπλ- ... S ενφραξωσιν 9 AS απεστρε-
ψαν 10 AS οχυρωμα του τειχους (S¹ τι-) 11 S¹ om των ... AS τειχεων

17 ¹ χωραν 22 7 (εκλειται) 10 ημ ex ιηλ

(S τι-) ... S¹ απαρχη ... B³ ιδετε 12 AS om κυρ. alt. 13 S¹ σφαζων-
ταισ ... ABS κρεα ... S¹ πιν ... B om λεγοντες 14 S¹ om εν τοις ...
S αμαρτ. ὦ εως ... S^{2c3} i. f. add. ειπεν κυριος 15 B λε|λεγει ... S^{2c3}
πορ. προς με ... S πανστοφοριον 16 S^{da} τις ... S ωδε συ ... S¹ om
σεαυτω εν υψ. μνημειον 17 BS¹ εκβαλλει 18 S¹ ρηψει ... S om σου
extr. ... B om εις καταπατημα 19 B^{1c23} αφαιρεθησει 20 AS om και
sec. ... S ελιακμ² 21 AS και το pro κατα 22 S „locus est totius co-
dicis facile difficillimus“ ... S¹ om την δοξαν—δωσω ... B om δωσω
αυτω—αποκλειων και ... B εστιν ... S¹ και αυτω τ. κλιδαν ... „si recte
vidimus singulorum correctorum rationes ita sunt comparatae“: S² και
δωσω την δοξαν δαδ αυτω και αρξει {την κλιδ. — κλισει} και ουκ εσται ο
αντιλεγων και στησω αυτ., S³ και δ. τ. δ. δ. α. κ. αρξει και ουκ εσται ο
αντιλεγων ✕ και δωσω αυτω τ. κλιδα—κλισει ✕ και ουκ εσται ο ανοιγων
και στησω αυτον. S^{2a} και δ. τ. δ. δ. α. κ. α. κ. ο. ε. ο αντιλ. ✕ την
κλιδα—ανοιγων ✕ και στησω αυτον 23 B^{1c2} στηλω ... S¹ αυτοις αρχ.
24 S¹ και εστε πεποιωσ (sic sec. loco)—προς αυτου bis scr. 25 AS εν τη
... ABS usq. εκεινη c. antecedd. conig. ... S εν τω πιστω ... AS κ. πε-
σεται κ. αφαιρεθησεται (S αφερ-) ... B εξολοθρευθησεται, AS om και
εξολοθρ.

23 S sect. 127—132 ad vv. 1 4 10 12 (και εαν) 14 16 (και εστ.)
1 AS το' οραμα ... B^m ἰδ ... AS ολολυζετε ... B^{1c23} S¹ χαρχηδονος, item
S¹. 14 3 S σπερμα μεταβολων ... B^{1c23} vid οι μετα των εδν. 4 B² (sic)
non inst. 2 et ε in αισχυνθητι σειδων ... S* σειων ... B ουδ ετεκ. 5 AS²
εν αιγυπτ. 6 AS ενοικουντες 7 S ουκ αυτη ... AS η υβρ. η απ. ... S¹
παδοθηται 8 S βουλευσατο ... S ισχυουσιν ... S οι ενδοξει οι αρχ.
11 S³ ισχυι, ¹ recte -ει 12 ABS om ου ... AS προσζητε ... AB^{2m} S
σειων (AB³ in textu τι-) 13 AS ασσυρ. ουδε εκει σοι αναπαυσισ (A -σεις)
εσται ... B om οτι 14 AS¹³ ολολυζεται (A -τε) ... AS απωλετο ... S²
ημων 15 B τ. εβδομ. ετη 16 B²³ S³ πολεις ... AS om τα ... B^{1c23}
om ετη ... S αποκατασταθησεται 17 S¹ om ταισ ... AS om επι πρ. τ. γησ
18 B η εμπορια (sec. loco ^{1c3} -εια) αυτης ... AS¹⁴ τω κυριω ... S κατοι-
κουσιν εν. κυρ. εν ἰμ² ... S¹ πιν ... AS om και extr.

24 S sect. 133—139 ad vv. 1 4 7 11 16 19 21 1. B^m ἰε ... S¹ τ.
παντας ενοικ. 2 ABS ως ο ιερ. ... S και εστε (³ -αι) ο ... AS και ο
δανιζων ως ο δανιζ. (et B¹ -νι-) ... S¹ om ως ult. 5 AB η δε γη, S
και η γη ... S διεσκεδασαν διαθηκην 8 ABS post τυμπ. add. πεπαυται
(S¹ -τε) αυθαδια (B²³ -εια) και πλουτος σεβων 10 S ηρημ. ολη η γη πασ.
πολ. ... S¹ κλισι οι οικιαν, ² κλισθησονται οικιαι 11 ABS ολολυζετε (S³
=b) ... B om της γησ—γησ, AS om απηλθε—γησ 12 B om και pr.
13 AS εσται (S¹ -τε) ... S τις χαλαμαται 14 S φωνη ... AS βοησονται
16 B^m ἰε ... S οι αζουντες 17 S¹ ημας ... S τ. κατοικουντας (³ ενοικ-)
εν τη γη 18 AS ο δε pro και ο ... AS ηνεωχθησαν 19 S παραχθη
παραχθ. 20 S¹ praeim. (εκλινεν και σισθησεται η γη), AS plene εκλινεν
(A -ει-) και σισθησεται (A σει-, AS³ -ται) ως οπωροφυλακιον η γη ως ο
μεδυων και ο (A om ο) κρεπαλων και πεσεται (AS³ -ει-) και ου μ. δ. αναστ.

24 10 ηρωμωδη 20 (4) επ αυτης²

17 BS¹ εκβαλλει] ita et b; AS² Ti
εκβαλει 25 ABS (εν) τη ημ. εκ. c.
antecedd. conig.] ita et b, non Ti

23 15 b primo χρονον βασ.,
dein calamo χρονος β. ut codd.

κατίσχυσεν γαρ επ α. η ανομία, S¹ add. και πεσιται κ. ου μ. δ. σθηαι ... B κραπαλων 22 AS και συναξ. και αποκλίσουσιν (A -κλει-) εισ οχυρ. κ. εισ δεσμωτ. δια 23 S post τιχος perg. και εντραπησεται η σελήνη· και εσχυνθήσεται ο ήλιος, quibus²³ * * addid. ... AS εν σιών ... B εισ, AS εν pro εξ ... S πρεσβ. αυτου

25 S sect. 140—145 ad vv. 1 3 5 (απο ανδρ.) 8 9 10 (και καταπατ.) 1 AS ο θεος μου ... AS γενοιτο κυριε 2 S¹ εζηκ. πολιν ... AS του πεσ. ... S³ πολεις ... S² εισ τ. αι. 4 S¹ πολι ταπινω ... AS i. f. add. ευλογησουσιν σε. 5 S¹ σιών οτι ρυση αυτους απο 7 BS παντα ταυτα 8 S¹ δακτριον 9 S ιδου κυριος ο ζ. ... AS om και σωσει—αυτω ... S ηκαλιωμεθα (² ηγαλλ-) επι τω σωτηρι (² τη σ—ια) ημων και ευφανήσομεθα (² ευφρ-) 10 AS οτι αναπαυσ. 11 S εφ ην 12 ABS τ. τοιχ. σου ... B καταβήσονται

26 S sect. 146—152 ad vv. 1 7 9 (εκ νυκτ.) 11 12 19 20 1 B^m ιζ ... AS επι γησ ιουδα, AS³ add. λεγοντες ... S οχυρα ... AS σωτ. ημιν, S³ σ. ημων ... S om το 2 AS εισελθτω 3 B^{2c3} 3 lineis -ων ειρηνην—μεγας * praep. ... AS om ελπιδι 4 S ως 6 A²S³ αυτας ... S πραδων 7 AS και παρεσκευασμενη (S¹ παρασκ-) η οδος των ευσεβων (S* ασεβων) 8 AS¹ χρισεις 9 S επεθυμι (³ -μει) 10 AS^{2c3} om πασ οσ ... S μόη π. ... AS ποιηση ... B^{1c3}S ειδη 11 S¹ εσχυνθητωσαν 13 B^{1c23} om κυριε ο θεος ημων 14 S αναστησωσιν ... B^{1c23}S¹ ηρεσ 15 S κ. κε (antea κσ?) προσθήσει ... AS πασιν τοις 16 ABS³ παιδια, S¹ παια ... S¹ σου εγεννηθη ημ. 17 AS² του τεκ. ... AS και επι 18 S δια ... S¹ γατρι (cf. 7 14 8 3) ... ABS¹³ om ου πεσουμεθα ... S¹ πεσουται ... AS om παντες 20 B^m ιη ... AS² ταμεια 21 S τ. οργ. αυτου επι τ. κατοικουντας ... S¹ i. f. add. επ αυτης

27 S sect. 153—156 ad vv. 1 2 7 11 (γυναικαις) 1 ABS om εν ... S¹ επ. κσ τ. ... AS και ανελ. ... S i. f. add. τον εν τη θαλασση 2 S^{2c3} αυτους 3 AS ισχυρα ... AS το τειχος (S τι-) 4 S καλαμην φυλασσειν ... AS³ κυρ. ο θεος ... S¹ συνεταξεν κυριος 5 B om αυτω ποιησ. ειρην. 6 B πλησθήσεται 7 S¹ ανilen ουτος ανερεθ. 8 S μαχομενίος ... S εξαποστελλει ... S σοι ... AS ο μελετ. ... S^{2c3} τω πνι σου τω ... S¹³ πνα θ. 9 AS η ανομία ... S¹ ετιν ... ABS αυτου τ. αμαρτ. οταν ... S¹ εκκομμενα 10 B^m ιθ (B¹S non dist.) ... S¹ ανιμενον· εστε ως ποιμοιμνιον ... ABS om ποιμνια 11 AS om και ... S μετα πολυν χρ. ... S οικτιρησει 12 S συνταραξει ... AS κσ pro ο θεος ... B διωρυχος ... AS τους υιους ιηλ κατα (A κατ) ενα ενα 13 S¹ εγυπτω ... B αγιον ιερουσαλ.

28 S sect. 157—167 ad vv. 1 4 5 7 9 13 14 16 21 23 27 1 B^m κ ... S εφρεμ', it. 3 ... S το ανθ. το ωρεον (³ -αι-) το εκπ. ... BS παχεος 2 S¹ σκληρον παρα κν ο θυμ. κυρ. ... S¹³ om ουκ εχ.—καταφερομενη ... AS αναπανσιν ... S¹ και τ. χερσ. 3 S κ, καταπατ. ... BS om του 4 B

25 caput partim metricè scriptum 26 1 (6) (οχυρα) ... ¹ om το ... lectiones inclusae e προσευχη εξεκτου (sic) δ fol. 566 10 [ειδη] 11 [αίσχυνθητων] ... λασσ' 14 [ειδωσιν] 15 [κακα επι τοις ε.] 17 ε τη ωδινη 19 [μημασιν] 20 [ταμια]

26 16 S¹ εγεννηθη] Ti Comm: „εγεννηθη [sic]: C^a et ^b deleri voluerunt.“

28 2 Ti Comm. „παρα [adde κν]: C^a et ^b deleri voluerunt“; in textu et κν punctis notatum est.

ζῶνσ pro δοξῆσ ... S¹ επ ακρου του του op. ... ABS πρινη εισ ... S¹ χειραν ... S¹ λαβειν bis scr. ... AS³ om αυτο pr. ... S¹ καταπιν 5 B^m κα ... AB³ μου λαω pro του λαου 6 S καταλιφῃσεται ... ABS κωλυων 7 AB³S πεπλανημενοι ... (S προφητησ: π ex φ factum, sic saepius) ... AS om δια το σικ. κατεποθησαν ... AS μεζησ του σικερα ... AS τουτο 8 S¹ om αυτη γ. η βουλη ... ABS ενεκεν 9 S¹ ανηγγελιαμεν αγγελ. και οι ... BS¹ αποσπασμενοι 10 B^{1c23} om ελπιδα επ (sic vid) 12 AS² λεγ. αυτω ... S πινοντι ... S ηθελαν 13 B κυριου, AS κυριου τ. ΐεου ... S¹ επι ΐλιψεν, ² -ψειν (³ -ψιν) ... BS^{2c3} επι ... S¹ ελπιδα ... AS πορευ-

ΐωσιν και πεσ. εισ τα op. κ. κινδυνευσωΐειν (A -σουσιν και) συντριβ. 14 B^m κβ ... AS om οι ... S om τουτου 15 AS³ ου μη ελθῃ ημιν 16 ABS ουτωσ ... AS om κυριοσ alt. ... AS εμβαλω ... AS ο πιστ. επ αυτω 17 AB^{1c23}S¹ εισ ταΐμουσ ... B om ου 20 S¹ στενοχυρουμενοι ... B δυνο-μεθα ... ABS ημασ 21 S¹ πικρ. εργα ... AS κ. η πικρια α. 22 S¹ οι δεσμοι οι οφθαλμοι ... S¹ παρα του κυρ. ... S ποιει ... B²³ επι 24 AS μελλι (A -ει) ο αροτριων αροτριαν ... S¹ ετοιμασει ... S εργαξεΐσαι 25 AS αυτησ το προσωπ. ... ABS μελ. και κυμ. ... B πυρον κριΐ. ... AS om κεγγρον και 26 B^{1c23} παιδευΐσει ... S¹ om ΐσηση κριμ. ΐ. σ. κ. ευφραν- (i. f. col.) ... B^{1c3} vid om σου 27 AS εκτινασσεται 28 ABS om ειμι

29 S sect. 168—175 ad vv. 1 5 9 11 13 15 18 22 1 B^m κγ ... AS πολιοσ αρηλ ην δαδ επολεμ. ... S³ συναγαγεται (¹=b) ... (ABS γενηματα) ... AS επ ... S¹ συ 2 S¹ εκλιψω ... AS το πλουτ. 4 AS ταπ. οι λογοι σ. εισ τ. γην κ. ... AS εσται (S¹-τε) 5 B απο τοιχου ... AS om το πληΐ. τ. καταδ. σε, B^{2c3} ✕ not. 6 B^{1c23} βροτησ ... B φωνη μεγαλη 7 AS³ ωσ ο ενυπν. ... S εν υπνω ... AS om νυκτοσ ... B^{1c23} om εΐνων, AS τ. εΐνων απαντων (A παντ.) ... B ιερουσαλημ (plene), AS ιηλ pro αρηλ ... AS² στρατευσामενοι ... AS και ΐλιβ. 8 AS και εσονται ωσ ... AS³ om τω ... S¹ ματεων αυτων το, AS²³ ματεον αυτ. το ... BS¹ ωσ πεινων (B³S πι-) ... ABS παντων τ. εΐνων ... S^{2c3} (cf. A) επι ιλημ το op. 9 S¹ εστηται ... B om και sec. 10 S πνα 11 AS³ και εσονται ... B^{2c3} 3 lineis [εσφραγις-]μενου—επισταμε- obelos praepos. ... B om τουτου ... S τουτου τ. εσφραγιςμενου (¹-μεου) ... B αν ... S¹ γραματα ... S¹ ταυτουτο, ²=b, ³ τουτο 12 S¹ αναγν. ταυτα 13 B^m κδ ... S¹ εγγειζ. μου ο ... AS om εν τω—και εν ... S¹ τιμουσιν ... S¹ πορω 14 AS¹ ιδου εγω 15 B^{1c23} om και ου—ποιουντες ... B^{1c3} εορακεν ... AS ημασ εωρακεν ... S τιοσ γνωσεται α ημ. 16 ABS ωσ ο πηλ. ... S¹ λογιΐσῃσεται ... AS om αυτο ... S¹ σοι 17 AS³ κ. το οροσ το χερμελ' (S¹ χελμελ') εισ 18 AS³ βλεφονται 19 S αγαλιασονται (²-λλ-) οι πτ. 20 AB εξω-λεΐρ., S εξολεΐρ. ... S¹ ελεγτας ... AS ΐησ. και επλ. ... ABS εν αδικ. 22 B^m κε ... AS μεταβ. ιηλ 23 S¹ αλλα τα νυν δωσιν ... B αγιασωσιν bis ... S¹ om του 24 B om οι pr. ... AS τω πνι πλαν. ... B^{2c3} 3 lineis υπακουειν—ειρηνηγ obel. praem. ... S υπακουειν κω και ε (³ αι)

30 S sect. 176—186 ad vv. 1 (ταδε λεγ.) 6 8 12 15 18 (μακαριοι) 23 (και βοσκ.) 26 27 29 31 1 S αποστατε ... AS ταδε λεγ. ... B προσ-ΐηται ... AS εφ αμαρτιασι 2 S¹ εγυπτον· εμαι ουκ ... B^{1c23} επερωτησαν

28 15 (6) del λαου pro αδ. 17 (εις ταΐμουσ) 29 7 (6) ¹ πλουτωσ
30 1 ουαι τ. αποστ. c. praec. conī. ... (7) ¹ αμαρτιασι

13 b πονευσωσι, Ti ut B παρευσ- | Ti -vv-
29 1 Codd. γενηματα] ita et b, |

... S¹ βοηθῆναι 3 AS η σκεπη ... S οἰκιστὸς 5 AS³ οὐτε εἰς βοηθίαν (A -ει-) οὐτε εἰς ὠφελίαν (A -ει-) ἀλλὰ ... (S¹ αἰσασχυνῆν) 6 S om η ... B^m κς ... S¹ ἐκείθεν ἀσπιδ. ... S ἐγγονα ... B^{1c23} om πετομενῶν ... ABS²³ ἐπ. ὄντων, S¹ ἐφ. ὄν. ... S¹ om ο, ³ οσ² (²=b) ... AS i. f. add. εἰς βοηθίαν (A -ει-) ἀλλ' (A ἀλλὰ) εἰς αἰσχυρὴν καὶ οἰκιστὸς (A -ει-) 8 S¹ ἡμέραν ... AS καιρῶν ταῦτα ... S¹ αἰῶνα 9 AB^{1c3f2} S om ο 11 S* ἀποστρ. ἡμῖν ... S^{2c3} καὶ ἀφελεῖτε ... S¹ τὴν τριβ. ταυτήν 12 S¹ διὰ το ... AS³ οὕτως pro ταδε ... AS λεγ. κυριος ο αγ. 13 S ἐαλωκυῖος 14 S αὐτῶς ... AB^{1c3} S ἀγγίου ... S¹ om ἀρεῖς—ὕδωρ 15 AS (non B) οὕτως ... AS om κυριος alt. ... S¹ καὶ καὶ ... B^{2c3} lineae [οτ-]ε ἐπεποῖθ. ε. τοῖς obel. praep. ... S¹ om η ... AB⁴ S ἐβουλεύσε, S¹ αἰβ- (S -βαι) 16 AS ἀλλὰ ... AS κ. εἶπατε ἐπὶ κουφ. ἀναβάται (²-αῖς=b) εἰς. 17 AS διὰ (A praem. καὶ) φ. ε. φευξ. χιλιοὶ ... S¹ om ὡς pr. 18 S¹ ἐλεῆσε ἡμᾶς ... AB^{2f4} S³ κ. ο. β. ἡμῶν, AS add. ἐστίν· καὶ ποὺ καταλιψεται (A -λειψετε) τὴν δόξαν ὑμῶν ... S ἐν μὲν. ἐν (ἐν et A) αὐτοῖς (²³-ὦ) 19 AS om σε ... B^{1c23} S¹ κραυγῇ 20 S¹ ἐγγίσσασιν σε οἱ 21 S¹ οἱ λεγόνται ... B^{1c23} διὰ pro δεξιά 22 AS³ ἐξάρεις pro μίαν. ... AS κ. τὰ περιεχ. ... ABS ποιήσεις κ. (B om καὶ) λικμησεις ... S¹ ὕδωρ 23 S¹ om καὶ ο ἀρτ.—γῆς σου ... ABS (²) γεννηματος 24 S¹ ἐβόσθη οἱ ... B ἀχυρ. ἀναπεπ. φαγονται ... AS λελικημενα 25 B om καὶ ult. 27 AS διὰ χρόνου ἐρχ. πολλοὺ καιροῦ. ο θυμ. ... ABS το λογ. ὀργ. ... S πληρῇ 28 AS τοῦ ἐδῆν ταραξάι ... AS² α. πλάν. ματαῖα 29 B²³ εὐφρ-δε κ. εἰσπ-δε (δι non intellexit) ... S¹ καὶ εὐφρονομ. ... S¹ om το ... AS τοῦ κυρ. 30 S¹ ἀκουτήν ... AS ποιῇ. ο θεός τ. ... B βίαιω 31 S om τῆς 32 AS ἡν αὐτῷ ... S¹ ἐφ' ἧς ... B πεποιθεῖ ... AS αὐλῶν pro τύμπ. 33 AS οὐ γ. ... S ἀπετηθήσει (³-αι-) ... AB^{1c23} S συ pro σοι ... B βασιλευεῖν ἡτοιμασθῇ ... S³ φαραγγάν ... S¹ βαδίσαιαν ... S¹ πυρ' α κε θεῖον ... B³ θίου 31 1 S sect. 187—191 ad vv. 1 2 (καὶ ἐπαναστ.) 4 6 9 (ταδε) 1 B^m κς ... B^{1f*} οἱ ἐπὶ φ' ἵπποις ... AS κ. τ. θεὸν οὐκ ἐξελέγησαν 2 ABS σοφοί ... S¹ ἐπ' αὐτοῖς 3 S¹ ἐγυπτ. ἀνθρώπων ... S¹ ἐτὶν ἡ βοηθία ... S ἀπολούνται πάντες 4 S¹ μοι πάντες κς ... AS³ ὃν τροπ. ἐάν .. S βοησι (³-ει) ... S¹ λεόν ... S ἐπ' αὐτήν ... B om ἀν ... S¹ ἐμπλήρη ... S ὁρὸς σειῶν 5 AS³ om ὑπερασπίει sec. ... S ἐξέλτεται σε ... S¹ περιποιηθήσονται 6 AS om υἱοὶ ἰσραὴλ 7 AS om τὰ χειροποιήτα sec. ... S¹ ἐποίησ. οἱ δακτυλοὶ α. 8 S¹ οὐκ α προσ. ... S^{2c3} νεανίσκ. αὐτοῦ 9 S¹ et instaurator περηλημφθ. ... S¹ φευγών ... B^m κς ante ταδε 32 S sect. 192—195 ad vv. 5 9 14 20 1 S¹ ἀρχουσιν pro ἀρξ. 3 AS δώσουσιν ἀκουεῖν 4 B προσήξει ... AS τοῦ ακ. 6 S¹ πλάνησεν, ²-σειν, ³=b ... S¹ πινώσας pro διψ. ... AS ποιῆσαι 7 AS¹ βουλευεται 9 B^m κς ... (S ἀναστήτε) ... AS ἀκουσατε (^{Da}=b εἰσακ.) ... AS³ τοὺς λογ. 10 A² S πεπαιδῆται (S¹-τε) ο σπορος ... AS καὶ οὐκ εἶ 11 AS περὶ ὧσ. σακχους τ. ... B^{1c3} vid ὄσφους ... S ὄσφ. ὑμῶν 12 AS³ περὶ ἀγρ. ... ABS γεννηματος 14 S¹ ἐγκαταλεμμενοὶ ... AS² πολ. καὶ οἰκ. ἐπιθυμητοὺς ἀφῆσουσιν 15 AS ἐπέλθῃ ... S¹ ἐφ' ἡμᾶς 17 S¹ τῆς δικαιοσύνης ἰσχυρῇ ... S¹ κ. οἱ πεπονητοῖς ... AS³ ἐσονται εἰς 18 B οἰκήσει ο 19 S om ὡς οἱ, B om οἱ 20 S¹ ὕδωρ

31 9 ἐν οἷω 32 18 ¹ τουτου pro πλ-

30 15 AB⁴ S ἐβουλεύσε] ita vE, Ti; B^{1b} ἡβουλ-; tacet Ti in Prol. 33 S¹ πυρ' α κε θεῖον] vide Cozza, S. B. Vetustissima Fragmenta I, xlii.

32 9 S ἀναστήτε] ut b, sic Ti in textu; in Comm. „ἀναστήσονται“ C ἀναστήσονται“

33 S sect. 196—205 ad vv. 2 5 7 10 13 14 (τις pr.) 16 18 (που pr.) 20 22 (κυρ. κριτ.) 1 S¹ δε γαρ· ουδεις ... S εφ'ιματω (¹ ημ-) ... B ηττησονται 2 B^m λ ... B^{1c23} απειθουτων 3 AS φοβ. σου εξεστ. 4 S ημων ... B^{2c3} lineae μεικρ. (²³ μι-) κ. μεγαλου obel. praep. ... B ακριδα ... AS^{3c4} εμπαίζονται (Α -πεξ-) 5 AS υψηλοισ ... B δικαιοσυνη (c. sqq. conig.) 6 B ηκει pro εκει ... S¹ πρ. τ. θεον 7 B^{2c3} 3 lineis [υ-]μων ουτοι φοβ.—αφ υμων αγ' obel. praep. et i. m. ουκ' π' εβρ' ... AS αυτοι ... AS³ φοβηθησονται pro βοησ. ... AS αγγελ. γαρ ... AS² αξιουντες ιρηνην (Α ει-) πικρ. 8 B λογισησεσθε 9 S¹ ασαρών pro ο σαρ. ... AS καρμηλος 11 AS^{2c3} αισχυνησεσθαι (Α -θε) pro αισθηθη. ... S ματεα δε ... AS υμας κατεδετα 12 S¹ ερισμενη, ²³ -ιμ- ... S¹ om -ατακεκαυμενη (sic), ³ suppl. -ατακεκαλυμμενη 13 S εποιησα 14 S¹ λημψονται ... S¹ και εστε 15 S πορευομ. αμωμοσ εν δικ. ... S¹ αποσιομ. και απο ... B ιδη αδικιαν (²³) 16 S οικηση 17 AS² και οι οφθ. ... S πορωθεν 18 BS η ψ. ημων ... AS τους συστρεφομενους 19 S συνεβουλευσαντο ... S^{2c3} λας ο πεφ. 20 B^m λ̄α ... B^{1c23} οψ. πολλοι ιερους. πολ. ... S¹ αιωνων ... S¹ διαραγων 21 AS διωρυγες 22 S¹ μεγαρ ... S κυρ. κριτ. sect. inc. 23 AS ενισχυσεν 24 AS ειπη ... S κοπιω post εν αυτοις pon. ... AS ο λ. ο ενοιχ.

34 S sect. 206—209 ad vv. 1 5 8 15 (εκει ελαφ.) 1 B^m λ̄β 2 B εθνη ²³ 3 B²⁽³⁾ ad lin. και αναβησ. αυτων i. m. adser. ουκ' π' εβρ' ... S¹ οικουνται pro η (² om η) οικουμενη 4 AS om και—ουρανων ... B³⁴ vid ειλιγησεται ... B ως βιβλ. ο ουρ. 5 B εμεθ. εν τω ουρ. η μαχ. μου ... S¹ γησ pro απωλιασ 6 B²⁽³⁾ ad lin. η μαχαира τ. κ. ενεπλη- i. m. adser. ουκ' π' εβρ' ... AS om του ... AS αρνων pro απο αιμ. τραγ. κ. αμνων ... AS om τω 7 B συμπεσονται ... S¹ om οι pr. 9 ABS αυτησ αι (S¹ ε) φά- ραγγες ... B³ θιον ... AS αυτησ η γη καιομ. ως πισσα 10 B^{1c23} σβε- ζησεται ... S¹ αιωναν ... AS om αυτησ sec. ... AS³ om και εις χρ. πολυ, S^{1c3} add. ερημωθησεται, ^{2c3} ερημ. και ουκ εσται ο διαπορευομενος δι αυτησ 11 AS και κατοικησουσιν (Α -σονται) εν αυτη ορν. κ. εχ. κ. ειβεισ (B¹ ειβισ, ³ ιβισ, ²=b) κ. κορ. κ. επιβλ. ... S επ αυτη ... B^{1c3} γεομε- τριασ 12 AS³ βασιλεισ (S¹ γα-) αυτησ ... B²³ S¹ αρχοντες pro μεγα- στανες, AS² αρχ. (Α add. αυτησ) και οι μεγαστ. αυτ. 13 AB^{1c} man. rec. S¹³ αναφωσει (S¹ -σι) 14 S¹ βοηθουσιν ... AS ευρον γαρ αυτ. 15 S πεδια ... AS ελαφοι συνητησαν 16 S παρηλθσαν ... ABS om ο ... S om και το ... AS³ συνη. αυτασ 17 AS³ εις γενεασ γ. ... S και αναπαρ.

35 S sect. 210—212 ad vv. 1 3 5 1 B^m λ̄γ ... B^{3v14} ανζητω 2 AS και η δοξ. ... S¹ καμηλού i. f. p. 3 S¹ χιρας 6 BS om ο ... AS και τρανη εσται (S* τρανησεται) ... B²³ μογγιλαων 7 AS κ. η ανυδρ. εστ. ... S ποιμινων pro καλαμου 8 B^{2c3} 3 lineis [α-]καθαρτος ουδε—πλανη- obel. praep. ... B om και ult. 9 AS των θηρ. των πονηρ. ... AS επ αυτην ... B² ad lin. [πορευ-]σονται εν αυτη λελυ- i. m. adser. ουκ' π' εβρ' 10 AS³ om και sec. ... B^{1c23} om αυτων επι γ. τ. κεφαλησ ... AS om τησ ... S¹ καταλημψετε

33 19 μεγα 23 (9) ¹ ενισχυσεν 35 2 (9) και η δοξα 6 (3) del. επ αυτω (sic)

33 19 b συμβουλευσατο: recte iam Field notavit editorem calamo correcturum συνεβ—aberravisse ad vocem συμβουλευοντες v. 18, ex qua

male fecit συνεβουλευοντες

34 2 b εθνη 7 B συμπες.] ita et vE, Ti; Sb συνεπς- 10 b εις κρονον

36 S sect. 213—222 ad vv. 1 3 4 7 9 (οικετε) 12 13 16 (οτι ταδε) 18 22 1 B^m 18... S¹ ιδουμασ 2 ABS om τον pr. ... AS ραφακην, ubique -ψ- ... ABS λαχεισ ... B^{1c23} βασιλεαν ... ABS γναφεωσ 3 B^{1c3}

χελκειου ... B σοβνας ... S γραμματεουσ, ³ add. της δυναμεωσ ... S¹ ιωχ 4 S³ τινη 5 AS η pro και pr. ... AS επι τινη 6 S¹ εγυπτ- bis ... ABS οσ ... S επ αυτην επιστηριχθη (-χθ- et A) ... ABS om ανηρ ... ABS om και τρησει αυτην 7 S¹ δ ελζεται pro δε λεγετε 8 S¹ δωσω ημιν 9 AS³ προσωπ. τοπαρχου ενος ... BS επ αιγυπτον (S¹ εγ-) 10 S³ verbis κυριοσ ειπεν—ταυτην ✕ appos. (A om) ... S⁽¹⁾ αναβηζη και καταφθιρον την γην ταυτην 11 S^{1c3} ελιακειμ ο του χελκειου (i. f. l.) ο οικονομος ... AS σομνας ο γραμματεουσ ... B ιωασ, S¹ om και ιωαχ- ... S τ. ανθρ. των 12 BS ραβσ. (S -ψ-) προσ αυτους ... B^{1c23} προσ ημασ ... S λαλ. τ. λογ.

τουτ. uncis inclus. erant ... S τιχηει ... S¹ ουραν μεθυσαν α. 13 B ραφακησ (ut AS) ... AS εβοησεν ... S om και ειπεν ... B^{1c23} του βασιλεωσ

bis scrips., S¹ λ. τουσ βασιλεωσ ασσυρ. του μεγαλου 14 S³ ταδε λ. ο βασ. uncis circumser. ... B ου μη δυν., AS οι ου (A add. μη) δυνησονται 16 S οτι ταδε ... S¹ η pro ει ... ABS om εκ ... B χαλκου pro λακκου 18 AS υμασ απατατω ... AS³ ο θεοσ υμων ... S¹ υμασ ρυσεται ... S ερυσαντο, it. eru- 19 S αμαρ, ^{da} αιμασ ... S¹ αρφασ' που που εστιν ο δ. ... S σεπ'αριν μη εδ. ... S σαμαριαν εκ της χ. 20 S om παντων ... AS om οστισ ... AS εκ της χ. ... S οτι σε (² om σε) ρυσεται ο δσ ιελμ 21 S¹ μηδεν 22 S¹ εισελθεν ... ABS ο οικονομος ... B² post lineam και σομν. ο γραμμ. i. m. ουκ' π' εβρ' et ^{2c3} ante lineam της δυναμεωσ obelus ... S¹ κιτωνασ

37 S sect. 223—236 ad vv. 1 3 5 8 (και απεστρ. et και ηκουσ.) 14 21 22 26 28 33 34 (ταδε) 36 37 1 B^{1c3} βασιλεαν ... AS κ. σακκον περιεβ. 3 B^{2c3} lin. ημερη δλ. κ. ο- obel. praep. ... S ηχι (³ -ει) ωδιν τ. τικουση ... S¹ οκ εχι 4 S¹ ονιδιζει δν ... AS^{3c4} om και δεηδ.—σου ... S προσ κν τον δν σου 5 S ηλθωσαν 6 S¹⁴ ησαιασ υιοσ αμωσ ... S¹ ηκουσ. ων ωνιδ. ... S¹ βασιλειοσ 8 B forte prius ραφακησ ... AS πολιορκουντα τ. βασιλεια λομναν (A λοβνα) κ. ηκ. βασιλεωσ ασσυριων οτι ... AS om απηρην απο λαχεισ (9) και ... B λαχεισ 9 AS θαραδα ... S¹ εθειοπων 10 S¹ πεποιδωσ ησ, AS³ π. ει ... AS εισ χειρασ (S¹ χι-) ... S¹ βασιλεων sine ασσυρ., ³ βασιλεων ασυριων 11 AS η ουκ ηκ. ... AS om συ ρυσζηση 12 S ερ'ρυσαντο ... AS οι πατ. μ. απωλεσαν ... S¹ χαραν ... S ραφεσ ... S¹ θεομα (?δεμα? δεσμα? media lit. erasa), ² δεμαν 13 AS π. εισιν οι βασ. αμαρ και αρφαδ' και πολεωσ εμφανιν (A σεπ'αριμ) ... BS¹ αναγουγανα, ² αναβου- 14 AS^{3c4} om και ανεγν.—οικ. κυριου ... S¹ ανεγνοι ... S¹ εναντ. του κυρ. 15 B^{1c23} προσευξατο ... S pr. τον κυρ. 16 AS κυριε ... S¹ om ο pr. ... B^{1c3} S χερουβειν ... AS συ δσ μονοσ ει 17 AS om κλεινον κ. το ο. σου et ανοιξ. κε τ. ο. σου ... AS λογ. ουσ απεστ. σεν'ναχηρ'ειμ ον. ... S ονιζειν 18 ABS om κυριε ... S¹ ρημωνσαν 19 ABS

37 4 (1) del. τ.

36 8 S in textu μιχθητε ut b, in Comm. Ti „μιχθηται: C^b μιχθητε“

37 9 S¹ εθειοπων [sic] Ti in textu, in Comm. „εθειοπων [sic]: C^b αιδ. (iam C^a)“ 11 Ti Comm. „βασιλεων: C^b βασιλεων [expecta-

res—εωσ] ασυριων sic“ 12 Ti Comm. „ερ'ρυσατο [sic]: ρ alterum (a C²?) erasum, sed post restitutum“ 18 S ονιζειν] tacet Ti in Comm. 19 S εργα χιφων (i. f. p.), Ti Comm. „εχι: C^b εχει“

ενεβαλον ... AS απωλεσαν 20 AS συ pro νυν ... B Ξσ (media ras. in σ)
 ... AS³ χειρ. αυτων ... S¹ την γην ο. σοι ... S¹ om ει ... AS¹ om ο
 21 B^m λε ... S¹ προσηξου ... S σενναχηριμ' 22 B^{1c23} ελαλεν 23 AS
 εις τ. αγ. ... S ιηλ i. f. l. add. 24 S¹⁴ των ορειων ... S κεδρου 26 BS¹
 ηκουσα ... AS εξ αρχ. ημερων ... S¹ συνετ. γαρ ... S¹ εξερημωσα ...
 AS ενοικουντας 27 B χει i. f. p. ... S¹ αγραωτισ 29 S ενεδυμηθησ ...
 B^{1c3}S ριναν (B¹ ρει-) 30 S¹ συ ... S¹⁽⁴⁾ σημιον παρα κυριου ... S εσπράβ-
 κας 32 S¹ ορουςσ σ. 33 34 B χαρακαλλα, S ιχαρακα α. ... AS om και
 εισ—εισελθη 35 S δι εμεν 36 AS² εκατ. και ογδ. ... S¹ χιλιαδες ... AS
 εξανασταντες ... S om το 37 AS και αποστραφ. απηλθεν σενναχ. 38 S¹
 οικωκω ασαρακ ... B^{1c23} παταρχον ... S ανδραμελεχ' ... AS σαρασα ...
 S¹ μαχερας ... S¹ ναχορδαν

38 S sect. 237—241 ad vv. 1 2 4 10 21 1 B^m λς ... S ο υιος
 ... S¹ αποθνηκισ 2 S¹ εις τ. τοιχον ... B^{1c2(3)} προσευξατο 3 S και
 εν x. 5 AS ηκ. της φωνης τ. προσευχ. ... ABS ετη δεκαπεντε (S ιε)
 6 S βασιλεων ... AS ασσυρ. σωσω σε (S¹ σαι) και υπ. τ. πολ. ταυτ.
 υπερασπιω 7 (B^{1c3} τουτουτο δε) ... AS ο ξεος ποιησει (S¹-σι) 8 AB^{1c2}S
 στρεφω ... S (cf. A) κατεβη ο ηλιος ι (sic, ² = b) αναβ. ... AS om ο
 ηλιος post σου 9 BS¹³ om της ... S¹³ ιουδα 10 B^m λζ ... S²⁴ πορευ-
 σμαι εν πυλ. ... S επιλ. μου 11 BS¹ om ου ... AS³ επι της γ. ... AS
 om ζωντων—γησ ... AS² ουκειτ ου μη 12 B^{2c3} 4 lineis [11 ανδρω-]πον
 εξελιπεν—εξηλθεν obel. praep. ... AS om εξελιπεν et c. antec. conig. εκ τ.
 συγγ. μ. ... AS ο καταλυων σκηνην ... AS ως ιστος post εγενετο pon.
 13 B^{1c23} λεοντι συτρεψεν ... AS ουτ. τα οστα μου συνετρ. ... AS εως
 της νυκτ. 14 ABS ουτως bis ... AS μελετησω ... S μου (⁴ om μ.)
 οι οφθ. μου (²³ om μ.) του 16 S^{2c3} i. f. add. ιδου γαρ εις ιρηνην
 πικριας (sic) μου 17 AB¹S απεριψας ... AS αμαρτ. μου 18 S¹ om οι
 ult. 20 AS κε pro Σε 21 B⁽²⁾ ad. lin. ησαιας pr. εξεκian i. m. adscr.
 ου κ' εβρ' ... S¹⁴ ησαιας ο προφητης pr. εξ. ... S om εκ 22 AS τουτο
 το σημ. ... AS om προς εξεκian ... AS³ κυριου τ. ζ.

39 S sect. 242—245 ad vv. 1 2 3 5 1 B^m λη ... S μαιωδαχ ο
 υι. του λαδαν ο β. ... B^{1c23} om εξεκia ... BS και ανεστη bene c. antec.
 conig. 2 AS εξεκias χαραν μεγαλην ... S¹ νεχωτα ... AS x. τ. αργ. x.
 τ. χρυσ. post μιρου pon. ... S¹ της τακτης ... S¹ οικ. τ. θησαυρων
 σκευων ... AS^{2c3} εδ. αυτοις εξ. ... ABS om και εν π. τ. εξ. α. 3 S¹
 εγ γησ 4 B^{2c3} lineae [βαβυλω-]γος και ειπεν ησα- lineolam (obelum) praep.
 5 AS αυτω ησαιας 6 BS καταλιπωσιν ... S¹⁴ ο κυριος 7 B^{1c23} ως pro
 ων ... AS εγεννησας λημψ. 8 AS³ προς ησαιαν ... B om ο ... S γενη-
 ζητω ... S¹ om μου

40 S sect. 246—254 ad vv. 1 3 6 9 12 18 25 26 (καλεσι?) 28
 1 B^m λθ ... S παρακαλειται (¹ -λι-) bis ... S¹ λαος pro τ. λαον 2 S¹

38 8 (4) κατεβη ο ηλιος τ. lectiones inclusae e προσευχη εξεκίου ζ
 fol. 567 10 [μου πορευσομαι εν π. α.] 11 [ου μη ειδω ανον] 12 [εξελε-
 πον] ... [ως ειστος εριθου] 13 [ηρωι pro πρωι] 14 [οι οφθαλμ.
 μου] 16 [κυριε και περι] 17 (8) αμαρτ. ² μου 18 [1 αποθανουνταις]
 19 [αναγγελει]

20 b υμων, Codd. Ti ημων

38 2 b τειχον, Codd. Ti τοιχ-
 6 S¹ σαι] Ti Comm.: „σε· C^b σαι

(sic)⁶⁶ sic!

39 8 S¹ ιρηνη] Ti Comm.: „ιρη-
 νην [sic]: C^b ειρηνην“ sic

ιερουλαμημ ... S λελ. γαρ 3 ABS ποιεите (S -ται) 4 S¹ παρα φαρ. ... S βουνοῖς ... S¹ πεδιαν, AS²³ οδους λιας 9 S τ. ισχ. σου ... S²³ ημων 10 S¹ om ιδου ... AS om κυριος alt. ... AS^{2c3} ο βραχ. αυτου 11 S^{2c3} και τας εν ... S γαστρι 12 S τις εμετρ. 13 AS^{2c3} συμβιβασει (S -σι) 14 AS¹⁴ i. f. add. η τις προεδωκεν αυτω και ανταποδο(Α -ω-)θησεται αυτω 15 (B^{1c23} ως ταγων) ... AS ελογ. και ως 16 S¹ οκ ικανος, ² ουκ ικ. ... S ουκ ικανα 17 S εισ ουδεν 18 S^{2c3} ομοιωσατε ... (ABS^{1Da} ωμοιωματι) ... S²³ ομοιωσατε 19 S^{2c3} η ομοιωμα 20 AS^{3c4} ζητει ... AB αυτου εικονα, S αυτο εικ. 21 (B εγνωτε fort. aliquid a²³) 23 AS αρχ. εισ ουδ. 24 S (cf. A) ου γ. μη σπιρωσιν ουδε μη φυτευσωσιν ... S¹ φρυγανον ... AS³ αναλημψεται ... S ὁ αυτους 25 S ομοιωσατε 26 AB παντα ταυτα ... AS κατα αρ. ... S¹ κοσμ. αυτων ... S¹ απο πασης δοξ. ... AS om αυτου 27 S απεστην 28 S¹⁴ ουκ ετι γνωσει, ² add. ει, ³ = b ... S ου πιναση* ουδε διψησι* ουδε κοπ.

41 S¹ sect. 255—263 ad vv. 1 4 (εγω θεος) 8 11 15 16 (συ δε) 21 25 27 1 S αλαλαξουσιν 3 AS και διελευσεται 4 S γεν. αρχε⁽³⁾ -αι-ων 5 AS ηλθσαν 6 B πλησ. βοηθησ κ. τ. αδελφ. κ. 7 S χαλκεουσ ... S¹⁴ σφυρα ... B ισχυρωσεν ... B^{2c3} 2 lineis αυτα εν—κεινηθη obel. praep. 8 B^m μ ... ABS om και 9 S¹ απ ακρω 10 S γαρ ο θεος ενισχυσα σε 11 S¹ εσχυνθησομαι 13 AS¹ om σου pr. 14 B^{1c23} ολιοστος ... S¹ ιηλ, ² ει ιηλ, ³ eras. ι ... ABS om σου ... B om σε 15 S¹ om αλωωντας 16 S¹⁽⁻³⁾ λιχησεις 17 S αγαλιασονται ... S¹ και η γλ. ... S ἔξηραν-θησεται ... B om εγω sec. 18 B quando vid εμμεσω ... AS^{3c4} om υδατων ... S την pro γην 19 S¹ κεδρων ... AS^{1Da} και μυρσ. 20 S³ παντα ταυτα ... S¹ σραησ (sic) pro ισραηλ 22 S¹ om και αναγγειλατωσαν ... AS τα προτερα ... S¹ επιστησατε 23 AS³ om ημιν ... Codd. επερχομενα 25 S¹ βορ'ρα ... S¹ κ. ως κεραμεους ... BS ουτως ... S¹ καταπατηθησεται 26 AS³ τ. λογ. υμων 27 B^{1c23} om εισ οδον 28 AS ουτεις ... S ιδωλ. αυτων

42 S sect. 264—273 ad vv. 1 5 9 10 11 13 15 17 (εσχυνην!) 18 23 1 B^m μα 3 S χρυσιν 4 S¹ καγου ... B^{1c23} τραυθησεται, S¹ σβεσθησεται ... B^{1c23} om γησ (sic sec. Comm.) 5 ABS ουτως ... S¹ πατους 6 S om και ult. ... S¹ εισ δικαιουσιν εισ διατ. γεν. μου ... B^{1c23} om εισ φως εñων 7 ABS om και sec. 8 S om το 9 BS τα απ αρχ. ... S¹⁴ εγω ποιω i ... AS αναγγελω 10 B^{2c3} 3 lineis υμνησατε—ονομα αυ- obel. praepos. ... S¹ θεω pro κυριω ... S¹ om δοξαζετε το ον. αυτου ... S¹ απ αρου 11 S πετρ. επ. ... AS ακρων 14 S σιωπησωμαι ... AS εκαρ-τερησα ως η τικτουσα (S τικουσα) ... S¹ εκτησω 15 AS om ερημωσω—ξηρανω 16 AS τρ. ους ... S om αυτ. ποιησω ... S¹ σκολια ... B^{1c23} om εισ sec. ... S ρηματα τα (A α) 17 B^m μβ ad εσχυνθητε, S c. εσχυνην nov. sect. inc. ... S¹ υμων 19 S om η bis ... S και οι κωφ. 20 B³ ιδετε, S¹ ειδε ... S¹ om ουκ sec. 21 S¹ μεγαλυι 22 AS³ ταμει-

40 22 (ως κηνην) 41 20 επισπωνται 25 ουτως 42 15 (2) ξηρανω pr.

40 9 S ειπον τεσ πολεσιν] sic Ti in textu, in Comm.: „ειπονται: C^b ειποντες (iam C³)“ sic! 18 ABS¹ ωμοιωματι] ita et b, S²³ Ti ομοιωμ. 28 S πιναση] sic Ti in textu, in Comm.: „πινασι [sic] et διψησι:

C^b -σει et -σει. Quae postquam fecerat verba ουδε διψησει uncis videtur circumdedit; sed rursus erasi sunt“

41 23 Codd. επερχομενα] ita Ti, b επεχομενα

οἱσ ... S¹ κ. ἐν τοῖς οἰκ. ... AS ο ἐξε⁽³⁾-αι-)ρουμένοσ 23 AS εἰσακουσε-
ται, S¹⁴ add. τῆς φωνῆς του πε⁽³⁾-αι-)δος αὐτου 24 AS τὶς ἐδωκεν ...
ABS ἐβούλοντο ... S¹³ τῆς φωνῆς του νομου, ² το νομα 25 S¹ κατισχυ-
σιν ... AS¹³ ἐπ αὐτοὺς πολ.

43 S sect. 274—282 ad vv. 1 3 (ἐποίησα) 9 10 14 16 18 22 25
1. B^m $\overline{\mu\gamma}$... AS om και sec. 2 S ὑδατ. ἐγὼ ἐμὶ* μετὰ σου κ. ...

B^{1c23}vid συγκλουσιν, S¹ σινκλυσ- ... S² και φλοξ 3 ABS σου (S σοῖν)
ἀλλαγμᾶ ... S¹ ἐξιοπιαν 4 AS ἐναντ. μου ... AS ἀνθρ. πολλοὺς υπερ
6 AS ἀπο γῆς π. ... S ἀπ ἀκρου 7 S πάντες ... AS^{3c4} om αὐτον sec.
9 S¹ om και ἀκουσάτωσαν, AS² hab. post ἀληθῆ 10 ABS om μου ...
S^{3c4} om και συνῆτε 11 S¹ εἰσιν, it. 13 12 ABS om ἐγὼ pr. ... B ἐν
ἡμῖν 13 S¹ om ο pr. ... ABS om ο sec. 14 ABS om του ... AS
πάντας φευγοντας (S¹ φευοντ.) ... S χάλδαιοι ... S¹ πλοῖσ, AS² κλοῖοῖς
16 AS ὁδον ἐν θάλλ. 17 AB^{1c23} ἀλλὰ ... B^{1c23} κοιμηθήσονται ... S ἐσβεσμε-
νον (ο ¹ deleto ω) 19 AS^{3c4} om ἐγὼ ... ABS καινα ... S¹ ἀνατελῶ ...
S^{3c4} om αὐτα 20 B εὐλογησούσιν (B² [sic] -σι), AS -γήσει (S¹ -σι) ...

S ποτ. ² ἐν γῇ διψώσῃ (‘‘rurs. eras.) ἐν τῇ ἀν. 22 B^m $\overline{\mu\delta}$ 23 ABS οὐκ
ἐμοὶ sine ἡνεγκας ... AS om σου pr. ... BS¹ om οὐκ ἐδουλ. σε ἐν θυσ.,
AS² οὐδε ἐδουλεύσας μοι (A om μ.) ἐν ταῖς θυσ. σου 24 AS θυμίαμα
οὐδε (S² add. το) στεαρ ... AS ἀμ. σου κ. ἐν τ. (S¹ τες) ἀδ. σ. προ-
εστην σου 25 AS om ἐνεκ ἐμ. κ. τ. ἀμ. σου ... B^{1c23} om μῆ 26 S
πρώτων 27 AS ἀρχόντ. αὐτῶν

44 S sect. 283—292 ad vv. 1 6 8 (μαρτυρεσ) 9 (ἀλλὰ) 11 (συναχθῆτ.)
18 21 23 24 25 1 AS ἀκουσ. παῖς μου ἰακωβ² 2. ABS οὕτως, it. 24

... S¹ om σε sec. ... S* βοηθήσῃσιν ... ABS και ο ἡγαπ. 3 S ἐπι-
τοῦ σπ. 4 AS³ χορτ. ἀναμει. ὑδατ. ... S³ om και ... S¹ παρεον, AS²
παραιρεον 5 S ἐπιγραφή ... AS om χειρὶ αὐτου ... ABS om και ult. ...
AS² om βοήσεται, BS¹ και βοήσ. 6 B^{1c23} om ο θεος ... S¹ om ο βασι-
λευσ ... AS του ἱηλ ο ρυσάμ. 7 S¹ και λαλήσατῶ pro και καλεσ. κ.
ἀναγγειλ., ² suppl. κ. καλεσ. (cf. A) ... S¹ αἰωναν 8 AS om μηδε πλα-
νάσθε ... B^m $\overline{\mu\epsilon}$ ad και οὐκ ... AS ἦσαν 9 S^{2c3} vid. πλασσ. με κ. οἱ
γλυφ. με ... BS¹ ματαῖα (S -εα) ... AS οἱ ποιοῦντ. ... S³ ἐαυτῶν ...
S³ ἀλλ² 10 AS¹⁴ πάντες οἱ πλασσ. ... AS om πάντες (hoc loco) 11 BS
στήτησαν ... AS om και quart. ... S^{3c4} om ἐντραπητ. κ. ἐσχυνθ. (³ αι-)

αμα 12 AS³ ἐτρήσεν ... AS om και sec. ... S¹ καὶ αὐτὸς ἐνένησι 13 AB^{1c23}S
ερυθμισεν ... AS om και sec. ... S¹ om ἐν οἰκῶ 14 AS ο ἐκοψεν ...
B ο κυρ. ... ABS om πιτην. 15 S¹ ἵνα ἡν ἀνοσ ... AS εἰς θεους ...
ABS αὐτοὺς 16 B^{1c3} το ἡμῖσου ... S¹ om αὐτου ... S κατεκαυσαν
... AS¹³ και καύσαντες ἐπέψαν ἀρτους (S¹ αὐτοὺς sic saep.) ἐπ αὐτῶν
pro κ. ἐπ τ.—ἀρτους, S² unciis inclus. ... S¹ χρισ 17 AS προσκυν.
αὐτῶ ... BS προσευχ. προσ αὐτο (S -τον) λεγ. ... AB^{1c23}S ἐξελόμεαι
(= -λου με) οτι 18 S¹ ἀπημαρῶθησαν 19 AS οὐκ ἐλογισ. (S -εις) τῇ
(S¹ ἡ) καρδία αὐτου οὐδε (S¹ οὐδ) ἀν ἐλογισατο ἐν (S¹ om ἐν) τῇ ψυχῇ
αὐτου οὐδε (S¹ οὐδ) ἐγὼ ... B^{1c23} θράκων ... AS χρεασ ... S προσ-
κυνήσουσιν 20 AS γνώτε 21 B^m $\overline{\mu\varsigma}$... S¹ ἱηλ ο παῖς μ. 22 S¹ εἶδου
γ. ἀφηλιφα ... ABS γνοφ. τας ἀμαρτίας σ. ... AB^{1c23}S ἐπιστραφητι

43 18 (1) μῆ pr.

42 24 AS τὶς ἐδωκεν] ita et Ti,
Bb οἱσ ἐδ.

43 19 ABS καινα] ita Ti, b
κενα 28 b ἀπωλεσai

24 S και ο πλάσας σε 25 ABS μωρευων 26 ABS ρηματα ... ABS om τη ... AS ιουδε(A -αι)-ας

45 S sect. 293—302 ad vv. 1 6 (και ουκ?) 8 11 12 14 16 (εγκνε-
ζεσθε) 18 20 22 1 B^m $\overline{\mu\tau}$... ABS ουτως, it. 11 14 ... S¹ ουκ pro
ου ... S^{Da} δεξ. αυτου ... S¹ διαρηξω 2 S πορευωμαι ... B^{1c23} μοκλουσ
3 ABS om σου pr. ... ABS om ο ult. 4 AS ενεκ. ιακωβ τ. π. μου ...
ABS³ τω ονομ. μου ... S¹ om με 5 AS om ενισχυσα σε ... B^{1c23} om
θεος sec. 6 AS απο ... S¹ εστιν, ² εστιν επι ... ABS om θεος pr.
8 B^m $\overline{\mu\eta}$... S¹ om αι ... B^{1c23} ρενατωσαν ... S om και βλαστησατω
... B sec. loco αναγγελιατω ... S¹³ κυρ. ο θεος ο κτ. ... S¹ αρ. αρτρι-
αις τ. ... B^{2c3} lin. γην ολην τ. ημεραν obel. praep., AS^{2c3} om ολ. τ. ημ.
10 AS^{2c3} om μη—αυτο(y) ... S⁽¹⁾ το πλ. τω προσπλασαντι αυτον (sic)
... AS ωδινησει 11 AS post υι. μου add. και περι των θυγατερων μου
12 S¹ αστρος 13 AS³ om βασιλεα ... S¹ om και pr. ... S¹ εκμαλωσησαν
14 B^m $\overline{\mu\eta}$... S¹ εγυπτος et εθιοπων ... B⁽²⁾ lineae και οι σαβ. α. υ.
i. m. adscr. ουκ' π' εβρ' ... S¹ σαβαιν, ²³ (cf. A) σεβωειν ... S ακολου-
θησωσιν ... AS om και διαβησ. πρ. σε ... S^{2c3} om και ult. 15 S¹³ ο
θεος x. ... B om σωτηρ 16 B^m $\overline{\nu}$ ad εγκνειζεσθε, ita et S dist. 17 ABS
om επι 18 S^{2c3} om ο θεος ... B^{1c23} om αυτην tert. ... AS om επλασεν
αυτην ... ABS om κυριος 19 S γησ: γ in τ mut. ... B ζησατε ...
B⁽²⁾ lineae εγω ειμι ε. ε. x. ο i. m. adscr. ουκ' π' εβρ', S^{2c3} om εγω ειμι
sec. (, A om κυρ. ο) 20 B ο' αιρ. ²³ ... S¹ οι εροντες ξυλ'ων ... S
γλυμματα ... ABS και προσευχ. ... AS ως προς ... S σωζωσιν 21 S
τοις ... S ποτε ... S¹ πρηγ 22 A²S προσ με, B -πεμε sup. ras. a ²³,
prius vid. -φημας 23 S¹ ομνυν ... AS³ ει μην ... S¹³ δικ. και οι ...
S¹ καυσι ... S¹ ομνιται, AS^{3m} εξομολογησεται ... S¹ τον $\overline{\kappa\upsilon}$, AS³ τω
θεω 24 S¹ ιρηνη pro δοξα ... AS² αφοριζοντες ... S εαυτους 25 S¹⁴
δικαιωθησεται ... S¹ om εν τ. θεω

46 S sect. 303—307 ad vv. 1 3 5 8 12 1 S¹ επι σε βηλ ... AS
συνετρ. δαγων ... AS και κτηνη ... S¹ φοντιον ... B^{2c3} lineae -τιον
κοπιωντι εκλε- i. m. adscr. ουκ' π' εβρ' 2 S¹ και πινωντι ουκ ησχυοντι εκλε-
λυμενω, AS² x. πιν. (A add. και) εκλελ. ουκ. ισχ. ... S¹ εκμαλωτοι 3 B^m
 $\overline{\nu\alpha}$... AS² ακουσατε (S -ται) ... S¹ om μου ... S ο οικ. 4 AS¹ γηρους
5 S ομοιωσατε ... S ιδεται 'ιδεται' (signa a³) 6 S μαρσιππιου ... S¹
κυψας προσκυνη ... S αυτω 7 AS επι των ωμων ... S¹ πορευονται ...
S¹ και ου μη ... S¹ και εαν, AS² x. ος αν ... S βοησει (¹-σι) ... AS¹
ακουση 9 S¹⁴ και μετανοησατε μνησθ. 10 S¹ αναγγελων ... B^{2c3} lineae
-τερον τα εσχ. πριν obel. praep. ... AS πριν αυτα γεν. ... ABS μου η
βουλη 11 ABS απ ανατ. ... S¹ πορωθεν ... S¹⁴ εποιησα pro ηγαγον pr.
... B^{2c3} 3 lineis εκτισα—οδον αυτου obel. praep. ... AB^{1c2(3)}S ευοδωσα
13 S¹⁴ δικ. μου και την αληθιαν x. τ. σωτ. ... S¹⁴ δοξαν

47 S sect. 308—313 ad vv. 1 5 8 9 12 13 (στητωσαν) 1 B^m $\overline{\nu\beta}$...
B επι γην ... AS βαβυλωνος· εισελθς εις το σκοτος παρβενος (AS^{2c3} om
παρβ.) θυγ. 2 S¹ om σου ... AB ανασurai 3 S παραδω σε ... S¹ αν-
δρωποι 4 AS² ειπεν ο ρυσ. 5 ABS θυγατηρ ... S κληθης 6 S¹⁴ παρο-

45 21 (5) ¹ γνωμεν ... ανηγτελη sic 46 6 μαρσιππιου 47 2 (5/4) del
αλλισον, A αλαισ- = b

45 23 S¹ τον $\overline{\kappa\upsilon}$ sic Ti in
textu, in Comm.: „τον $\overline{\Sigma\upsilon}$ [sic]: C^b
τω' $\overline{\Sigma\omega}$ “

46 10 S¹ αναγγελων sic Ti in
textu, in Comm.: „αναγγελων [sic]:
C^a -γελλων“

ξυνῆθη, ³ παροξυνῆθη ... S χι⁽³⁾-ει-)ραν ... S¹ ελεος ουδεν 8 AS³ ακου-
σον ... AS η τρυφ. ... AS³ εν τη καρδ. 9 ABS³ εξεφνησ (B²³S³-αι-)
pr. post ηξει pon. ... AS^{3c4} om επι σε ... B^{1c23} om τα δυο—επι σε ...
AS τα δ. ταυτα εν μια ημ. χηρια και ατεκνια 10 AS^{2c3} γνωστι οτι ... S¹
om και, ² και εστε, AS³ om εσται 11 S¹ βοθουνον ... AS³ εξαι(A-ε-)-
φνησ απωλ. ... S¹ απολιασ ... B om μη extr. ... AS γνωσ 12 BS και
τη ... S¹ εν pro ει ... B^{1c23} δυνησει 13 S και κεκοπ. ... ABS om δη
14 S¹ κ. ου μ εξελ. ... S¹ εσχισ ανδρ. προς 15 AS μεταβ. σου ...
B^{1c23} συ δε

48 S sect. 314—320 ad νν. 1 3 6 10 12 14 (αγαπων) 20 1 B^m
νγ ... AS^{2c3} om επι ... AS και οι εξ 2 AS του ισρ. ... S¹ αντι-
στηριζομενος 3 S¹ εξηλθον 4 B²³ γιγνωσκω, S γειν-, AS add. εγω ...
B¹ οστιςκληρον (= οστις κλ.?) ... S χαλχουν 5 AS³ τα παλαι ... AS
om α ... AS om ποτε ... AS εποιησαν ... A²S και μη ... S^{2c3} ενετι-
λαντο 6 S¹⁴ εγνωκατε ... AS αλλα και ... S ικαινα 7 S ταυτα ...
AS³ οτι ναι 8 S¹ εγνοις ... S επιστω 9 S¹ επαξω σοι, AS² ε. επι σοι
... ABS εξολεθρ. 10 AS ουκ ... S¹ ενεκεν (^{2vid} ειν-) αργιριου 11 B^{1c23}
βεβουληται ... S ου δωσω ετερω 14 S ανηγγειλεν αυτοις 15 AB^{1c23}
ευοδωσα, S ευοδωκα 16 AS ελαλησα, AS¹ + ουδε εν τοπω γησ σκοτινω
... S εγεινετο ... AS νυν κυριος απεσταλκεν 17 ABS ουτως, it. 49 5
... B^{1c23} om σε pr. ... AS ο αγιος ... S¹ σου ου δεδιχα 18 S¹ om
ει ... S μου τ. εντολ. εγ. 19 S αμμος της θαλασσης το ... S εγγονα
... S χνουσ ... S εξωλεθρευθησ ... S¹³ ουδε μη απολ. ... S¹⁴ εναντιον
... AS μου 20 S¹⁽⁴⁾ φευγητων εκ γησ χαλδων ... AS απαγγειλατε εως
(S¹ ωσ) ... S¹⁽⁴⁾ γησ και ακουστον γενεστω τουτο· λεγετε οτι ερρ. 21 S
διψωσιν ... S αυτοις υδ. ... S υδωρ 22 B^m $\overline{\nu\delta}$... AS τοις ασεβ. λεγ.
κυριος

49 S sect. 321—332 ad νν. 1 5 6 (ιδου) 7 8 9 (post αποκαλ.) 13
14 16 18 22 24 1 S αι νησοι 2 AS ωσει μαχ. ... S¹ εσκεπασεν pro
εκρυψ. pr., AS³ pro sec. 3 AS δοξασθησμαι (S¹-με) 4 B εκοπιαα εισ
ματαιον (²³), AS εκ. και εισ μ. ... S δεδωκα ... S εναντι, it. 5 5 S
εαυτου ... S¹ ισρ. και ιακ. pr. αυτ., AS² τ. ιακ. κ. ισρ. pr. α' ... B^{1c23}
om μου ... AS μου ισχ. 6 B²⁽³⁾ om μοι ... S¹ τοτο κληθ., ² το κλ.
... AS τεθεικαι (S-θι-) 7 S ο ρυομενος ... BS^{3c4} om ο sec. ... S
προσκυνησωσιν 8 S¹ επηχ. σοι ... AS om και επλασα σε ... S¹ διαθηκ.
γενους εισ φωσ εδν. ... AS κληρονομιαν ερημου 9 AS και εν πασ. τ. οδ.
αυτων ... B¹ πασιν τριβοις, ² π. τοις (^{3v12} ταις) τρ. 10 BS¹ διψασουσιν
... ABS om ο pr. ... AS αλλα 11 S¹ παντα τριβον 12 AS ερχονται
... S¹ και ουτ. δε απο βοραν ... AS^{3c4} κ. ουτοι απο θ. 13 S¹⁽⁴⁾ ευφραν-
ητε ... S¹⁴ ευφροσ. και οι βουνοι δικαιοσυνην 14 B^m $\overline{\nu\epsilon}$... AB^{1c3} εγ-
κατελειπεν ... AS ο pro οτι 15 AS^{3c4} om η ... S εγγονα ... S¹ επελα-
ζετο ταυτα, AS³ επιλαθιτο τ. ... S¹ αλεγων pro αλλ εγω ... S¹ om ειπε
κυριος 16 S τα τιχη σου 17 S¹ υφ υμων καθ. ... ABS εξου (B²³S εκ
σου) εξελευσ. 18 S¹ σινηχθησαν ... AS om ως κοσμον pr. ... B²³ περι-
θησει, AS -ση ... B ως νυμφη, AS νυμφησ 19 AS³ διεφθαρμενα ...
ABS και τα πεπτωκοτα (S¹ κατεπτωκ-) νυν ... S στενοχωρησῃ ... S¹
κατοικ. σε κ. 21 B^{1c23} ουτε pro ουτοι 22 AB^{1c23}S om κυριος alt. ...
B^{1c23} συσημον, AS¹ συνα- ... S κολπω σου· 23 AS³ om αυτων ... ABS
προσκυν. σοι ... S χωουν ... AS αισχυνθησῃ (S¹ εσχ-) sine οι υπομεν. με
24 S¹ εκμαλωτ., it. 25 25 ABS om οτι ... ABS² ουτως ... B²³ τ.

νιουσ μου 26 S¹ om και sec. S¹ εσθ'ανθησανται ... S¹ σαξ' ... S¹ αντιλαμβανομενο

50 S sect. 333—338 ad vv. 1 2 (μη) 4 8 (τισ) 10 11 1 S ουτω ... S¹ η, ^{Da} ως (³ = b ω) 2 S διοτι ηλθ. ... S¹ επακουων ... S^{3c4} om η ουκ ισχ. τ. εξελεσθ. ... S¹⁴ ιδου τ. ελεγμ. μ. και τη απιλη μου, AS³ ιδου τη απιλη μ. 3 AS³ και ενδ. ... S¹ om θησω, ³ κ. θησω σακκ., AS⁴ κ. θησω ως σ. 4 B^m ^{νς} ... AS om κυριος alt. ... S μοι διδωσιν ... S^{3c4} πρωι πρωι 5 AS¹⁴ om κυριου alt. ... S¹ ανοιει ... S απιζω ουδ 7 AS³ om κυριος alt. ... AS βοηθ. μου ... S αλλ' ... S* προσοπον ... S¹⁽⁴⁾ κατεσχυνθῃ 9 AB^{1c23}S om κυριος alt. ... AS^{23c4} βοηθει ... AS³ κ. ως σης 10 S επακουσατω ... AS² om και pr. ... S αντιστηριζεσθαι 11 S κατισχυσατε φλ. πυρος ... S¹ προς pro πυρος

51 S sect. 339—347 ad vv. 1 4 6 7 9 11 (εγω) 13 (ον τροπ.) 17 21 1 B^m ^{νς} ... S¹ ακουσαντες ... B με ... S² ου pro ον 2 S¹ σαραν ... B^{2c3} lineae και ευλογ. α. και obel. praep. ... B om και επληθυνα αυτον 3 S^{3c4} om και τα pr.—παραδισον ... BS om αυτης ult. ... S αγαλιαμα ... S² φωνῃ 5 S om μου pr. ... S εξελ. εις φ. ... B φως και το ... S¹ βραχιοναν pr. l. 6 S και οι pro οι δε ... S³ κατοικ. αυτην ... BS εκλιπη 7 AS λ. μου ου ... S¹ και pro μη pr. ... AB φοβεισθαι 8 AS² ωσπερ γαρ ... S¹ αιωναν ... S¹ γενεαν γεν. 9 B^m ^{νη} 10 S το βαθος 11 S¹ ελυτρωμενους ... S (cf. A) επι της κ. γ. αυτων αγαλλῃασα και ενεσεις (³ αινεσις) ... B^{2c3} lineae [απε-]δρα οδ. κ. λ. και obel. praep. 12 S (cf. A) γνωθι συ (^{3c4} om συ) τινα ευλαβηθῃσα (³ -ει-) εφα(² -ο-)βηθησ 13 B απελαθον ... S του προσωπου ... S¹ τ. ζ. αυτου. ζλ., ² τ. ζ. μου τ. ζλ. 16 S^{2c3} σχεπην pro σκιαν 17 S^{3c4} om εξεγειρου sec. ... AS το ποτ. τ. θυμου εκ χ. κυριου· το ... S θυμου μου 19 ABS²³ τισ σοι ... AS om σοι post συλλυπηθ. 20 S¹ σειτλιον ... S^{2c3} vid. θεου σου 22 ABS^{2c3} ουτως ... AS om μου ... S προσθησει 23 B^{2c3} 2 lineis δωσω—αδικ. σε obel. praep. et i. m. οι ωβ' ουκ' π' εβρ' ... B^{1c4v13} om και sec. ... S εθηκασεια ... AS τα μεταφρενα σ.

52 S sect. 348—354 ad vv. 1 4 6 (αυτος) 8 10 11 13 1 S om σιων sec. ... AS^{3c4} om συ 2 B^{3v12}S¹ εκτιναξε ... B εκλυσαι ... S^{3c4} om σου ... S¹ εκμαλωτ. 4 B^m ^{νς} ... S¹³ ουτω ... B κυριος κυριος 5 ABS ωδε εστε (A -ται) ... S ελημφη ... B^{2c3} 2 lineis βλασφημειται—6 τουτο γνω- obel. praep. 8 S¹ προς his scr. ... AS ελεησει (¹ -σι) 9 S ευφροσυνη ... S¹ om κυριος ... B^{1c23}S ερυσατο ... S¹ om ιερουσαλ. sec. 10 S¹⁴ παντα τα εθνη τα ακρα, AS³ π. τ. ακρ. 11 AS μη απτεσθαι ... ABS εξελθate ... S εκ του μ. 12 S γαρ προ' προσωπου υμ. ... S¹ συναγων ... AS κυριος ο ζ. ισρ. 13 B^m ^ε 14 ABS om των ... ABS των pro υιων 15 AS ουτως ... S* περι

53 S sect. 355—359 ad vv. 1 4 7 (ως pr.) 10 (post μακροβ.) 12 1 S¹ απεκαλυφη 2 AS εναντ. αυτ. ως παιδιον (¹ πε-) 3 B εκλιπον, S εκλι(³ -ει-)ποντα ... S παρα παν (² -τας) τους ... B απεστραπτai· 4 S¹ αυτον εν πονοις 5 AS ανομιαις ... AS αμαρτιας ... AB¹S παιδια 5 6 B dist. μωλ. αυτου. ... παντες· 7 S κεκρακωσθαι ... ABS om αυτου ... AS^{2c3} τ. κيرانτος αυτον ... ABS i. f. add. αυτου ... 8 S¹ ηζη pro ηρθη 9 B^{1c23} om αυτου sec. ... AS² ουδε ευρεθη δολος εν 10 AS η ψυχη υμων ... S κ. κυριος βουлет.

54 S sect. 360—364 ad vv. 1 4 7 11 (ιδου) 14 (απεχου) 1 B^m ^{εα} ... S¹·μολλον 3 AS και εις τα αρ. ... S¹·εχπιτασον 4 S ου μνησθ. ...

51 19 b διο, Ti ut codd. δυο
53 B signa interpunctionis in
hoc capite multo frequentiora, quam

in ceteris libri partibus 10 AS η
ψυχ. υμων] ita et Ti, Bb ημων

ABS om ετι 5 S¹⁽⁴⁾ οτι εγω κ. ... S¹ om και 6 S¹ ω γυνεκα ... S καταλελιμενην ... AS om ο pr. ... S¹ ουτω pro ουδ' ως 7 B εν^(23-γ-)κατελιπον ... AS μετα 8 S³ (cf. A) ελεησα 9 S¹⁽⁴⁾ εστιν ονομα καθ. ... S^{2(c3)} καιρω pro χρονω 10 S τα ορια ... AS μεταστρησασθαι (1-2ε) ουδε οι ... S¹ om σου ... AS γαρ κυριος ειλεωσ (Α ελ-) σοι. 11 S η ταπεινη ... S¹ εστε (3-ται) παρακεκλημενη pro ου παρεκλ. ... S¹ om σοι ... S¹ λιθν ... B^{1c2(3)} σαππιρον 12 S ιασπιν ... S κρυσταλλου ... S^{D^a} περιβολεον 15 AS om και παροικησ. σοι 16 AS κτιζω ... S ουκ ... S¹ χαλκουσ ... S εκτικα 17 S¹ τον, AS³ φθαρτον pro σκευαστ. ... AS² φ. η αναστ. ... S¹ κρισειν και π. ... B^{2c3} 2 lineis ηττησει—εν αυτη obel. praep. et i. m. οι ωρ' ουκ' π' εβρ' ... S ηττησετε ... S¹ εσ. μου αγιοι λ. κ.

55 S sect. 365—369 ad vv. 1 2 (ακουσ.) 4 6 10 1 B^m ξβ ... S¹ βαδδισατες ... AS πιετε pro φαγ. ... ABS οινου 2 S¹ αργυριω ... B om ακουσαν μου, S¹ ακουσαδε μ. 3 AS^{3c4} επακουσατε ... B^{2c3} lineae και ζησ. εν αγαθοις obel. praep. 4 S αυτον post μαρτ. pon. ... AS δεδωκα 5 S¹ επικαλεσοντε ... AS³ om κυριου ... S¹ οτι εδοξ. σε c. seqq.

coni. 6 AS³ ζητ. τ. θεον 8 AS ουδε ωστ. 9 S απο τήων (D^a. της) οδων 10 AS om ο ... S¹ και ουκ αποστραφησεται 11 AS συντελεσθη ... ABS οσα ηδελ. ... B^{1c2} ευδωσω ... S¹ om σου ... S^{2c3} i. f. add. vid. φυλαξεισ 12 S* vid. επικρατησι

56 S sect. 370—373 ad vv. 1 3 6 8 (ο συναγ.) 1 AS om και pr. 2 S¹ σαββα, 2 σαββατα μου ... S¹ om χειρας ... AS αδικημα 3 B^m ξγ ... S προσκι^(8-ει-)μενος κυριω ... ABS οτι εγω ειμι ξυλ. ξηρ. 4 BS εαν ... S¹ προσταγματα pro σαββ. ... S της διαθηκη μ. 5 S¹³ και δ.

... AS¹ κρισων, 23 κρισον 6 S δουλευεισιν ... B τω ειναι et 2c3 lineae [αυ-]τω εισ δ. κ. δου- obel. praep. ... S¹ αντεχομενοις 7 AS επι του θυσιαστηριου μ. 8 S¹ διερπαρμενους ... S¹ επ αυτους 10 B^m ξε ... AS παντ. εκτετυφλ. ουκ εγν. φρονησαι (1-σε) ... AB^{23m} int. S¹ παντες / κυνες, B^{2m} ext. ουκ' π' εβρ, ... S οι ου δ. 11 AS³ εν ταις οδ. ... AS κατα το αυτο

57 S sect. 374—381 ad vv. 1 3 7 11 13 (οι δε) 15 17 21 1 S stichos και ουδ. κατανομει et και ουδ. εκδεχ. τ. καρδια invertit. 3 B^m ξε 4 S κ. επι τινι ηνυξατε 5 AB τα ειδωλα, S επι τα ιδ- ... S¹ δασω ... S¹ φαραξειν 6 S¹ εκινησ, 2 -νοισ pro κακεινοις (3) ... S¹ ποδασ ... S¹ εκινουσι, 2 vid. και εκ-, AS³ κακεινοις pro και τουτοις ... S i. f. add. λεγει κυριος 7 S κακει ... S¹ αναβιβασα ... ABS om σου i. f. 8 S¹ μνημοσυνο, 2 vid. -νον, 3 = b ... S' ως pro ωου ... B κοιμενους, 12 i. m. / μω 9 AS³ και απεστρεψας και σταπ. ... S¹ εταπινωθη 10 S^{2c3} επραξα ... S¹ ο pro ου 11 B^{2c3} 3 lineis με και ουκ—ουδε εισ την obel. praep. ... AS εμνησθησ (1' αιμν-) μου ... S¹ bis οδε pro ουδε 12 AS²³ δικ. μου ... AS²³ ωφελησουσιν 13 S αναβοησεις ... B εξελερωσωρωσαν ...

B λημψεται ανεμος ... S αποισεται αυτους (3c4 om αυτ.) κατεγεισ 15 AS³ κυριος ο υψ. ο εν ... B^{2c3} 2 lineis [κα-]τοικων—ονομα αυ- obel. praep. ... S* αιωναν ... AS¹⁴ ον. αυτω κυριος ... S. ο υψιστ. εισ τον αιωνα ο (3c4 om εισ—ο) εν ... B τοις την καρδ. συντετρ. 17 B^{2c3} 2 lin. [αμαρτι-]αν βραχυ—πατ. αυτον obel. praep. ... S^{2c3} vid. στυγν. εν τη καρδια αυτ. και 18 B^{1c3} εορακα ... S^{3c4} om και παρεκαλ. αυτον 19 ABS ειρ. επ ειρηνην

55 12 (τρου αγρου) 56 8 διεσπαρμενους

57 12 AS²³ δικ. μου] Ti ad | in Comm. adnotat: „σου: C^{ab} μου“
lineam — σου και τα κακα σου — | respicit, opinor, ad prius

(S¹ sec. loco ιρ-, ² ἱρ-, ³ ειρ-) 20 AS αδικ. οὕτως ... B^{1c23} κλοιδων-
... S¹ αναπαυσον|σθε, ² -σας|σθε, ³ -σας|σθαι ... S² ου μη δ. 21 B χ.
ειπεν ο θεος τ. ασεβ., AS χ. τ. ασ. ειπεν κυριος ο θς.

58 S sect. 382—386 ad vv. 2 (ετουςιν) 6 (αλλα) 9 10 (τοτε) 13
1 B^m ξς ... S ως σαλπιγγος ... S ιακωβ' τα ανομηματα' α. 2 S τας
οδους μου ... S¹ επιθυμησουσιν ... S¹ λαον 4 AS om ει ... S¹ κρανη
5 S^{2c3} ουδε ημερ. ... S² υποστρωσης ... AB οὕτως, S ως 6 ABS νηστ.
εγω ... S εξελεξαμην ... S στραγαλιας ... S τεθραμ'μενους 7 S εισα-
γαγε ... S¹ οχ ... ABS υπεροψη 8 AB^{1c3} S προιμον ... S^{2c3} ιματια 9 S¹
απυ 10 S τεταπινωμεν (⁴ -μενην) εμπλησις ... S¹ ανατελλι ... S¹⁴
μεσημβρ. εστε (³ -ται) 11 S¹ καδα ... AS³ εξελειπεν ... AS³ i. f. add.
και τα οστα σου ως βοτανη ανατελει και πιανθησεται και κληρονομησουσι
γενεας γενεων (S bis γεναι-) 12 S^{2c3} ανοικοδομ- ... B εσται τα ²³ ...
B^{2c3} lin. -α σου αι. γ. γν. obel. praep. ... AS σου τα θεμελ. ... S¹ γεν.
γενεας ... AB^{1(3)c2(3)} S και τους τριβ. ... AS τους pro σου 13 B απο τ.
σαββ. τ. ποδα σου ... S ποιεισιν ... S¹ το σαββατον ... AS² τ. θεω σου
14 S αναβιβαση

59 S sect. 387—392 ad vv. 1 6 (τα γαρ) 9 11 (ανεμιναμεν) 15 (και
ειδεν) 19 1 S^{2c3} σωσαι σε ... S om αυτου 2 S^{3c4} om αναμεσον sec.
... AS² προσωπ. αυτου 3 AS μεμολυμμεναι ... S¹ αιμα 4 AS ουδισ
(³ -δεις) 5 S ερηξαν ... S¹ μελων ... AB βασιλισκος (B¹ -λει-) 6 S
ουδε μην ... S περιβαλοντε (³ -ται) 7 S¹ εκχαιμα ... B^{1c23} om διαλογισ-
μοι sec. ... AS¹ αφρωνων pro απο φωνων 8 S¹ χρισιν θεου ... S¹ ιρηνηνην
9 S^{3c4} om και ου—δικαιοσυνη ... AB^{1c23} om αυτων sec. 10 S^{3c4} τυφος
... S ουχ ως ... B om και sec. 11 B^m ξξ ad ανεμιναμεν ... S^{2c3} ανα-
μενουμεν 12 S^{2c3} πολλ' αι γ. ημ. αι ανομιαι 13 AS απο οπισθεν ... S
ελαλλησαμεν 14 AB^{1c23} S καταναλωθη ... AS ηδυναντο (S* -νοντο) ...
S¹ διελθεις ... A² S την διανοιαν (¹ -α) αυτων ... AS¹ συνιναι 17 B^{1c23}
δικαιοσυνη ... S ως σωτ. ... AS om αυτου 19 S¹ om οι pr. ... S κ.
ηξι 20 S¹ om ο 21 S¹³ την καρδιαν σ., ^{2c3} την στομα σ. ... B^{1c23}
om ου μη—στ. σου ... B¹ vid. σπερματος pro στο- (sec.)

60 S sect. 393—399 ad vv. 1 5 8 10 13 17 21 (φυλασων) 1 B^m ξη
2 S^{2c3} ιδου γαρ ... AS σκοτ. και γνοφ. καλυψι (³ -ψει, A -υπτει) γην επ
εβνη 5 B εκτηση ... S¹⁴ τ. καρδ. σου ... S επι σε ... S¹ πληθος θς.
... S¹ εξουσιν 6 AS γαιφαρ ... B^{1c23} εξαβα pro εκ σαβα ... S οισου-
χισιν, AS¹⁽⁴⁾ add. και λιθον τιμιον ... S ευαγγελιουνταις (¹ = -τες?) σοι
7 S συναχθ. σοι ... S ηξουσ. σοι ... S¹⁴ δωρα δεκτα 8 BS πετονται ...
ABS κ. ως περιστ. 8 9 AS¹⁽³⁾ om επ εμε, ² om εμε alt., AS³ om αι
(¹ ε) 9 ABS³ θαρσεις ... AS μετ αυτων δια ... B om δια pr. ...
B¹ το pro το, S¹ om το, B³ om τον ... S^{3c4} om του 11 S^{2c3} του
εισαγαγ. ... S¹ om και βασιλ. αυτων, AS³ om αυτων 12 AS^{2c3} οι βασ.
αυτων ... S¹ οτινες ... AS ερημωθησονται (¹ -τε) 14 B^{2c3} lineae σε κ.
παροξυναντων obel. praep. et i. m. οι ωβ' ουκ' π' εβρ' ... ABS πολισ κυριου σ.
15 S¹ εγκαταλεμενην ... ABS ευφροσυνην 16 S¹ βασεων ... S¹ om
και ult. 17 B^{1c23} om και pr. 18 S κ. αι ακουζησονται (³ -σεται)
αδ. ... S κληθησονται (³ -ται) 19 S¹ om σοι ... AS om ετι ... S φ. σε

59 20 ¹ om και pr.

59 6 S ουδε μην] sic Ti in
textu, in Comm. „μην: [adde v?]
erasum et iam a C^a ut videtur im-

probatum⁶⁶

60 15 ABS ευφροσυνη] ita et
Ti, b -συνη (tacet Ti in Prol.)

τ. νυχτάν ... S σοι ϕ κυρ. εισ (^{3c4} om εισ) φως 20 B^{1c23}S¹ δυνήσεται
... ABS³ κυριος σοι, S¹⁴ κυρ. ο θεος σοι 21 AS δικαιος και ... B^{1c23}
κληρονομησουσους ... S αυτων 22 S¹⁴ ελαχ. εστε (³-αι)

61 S sect. 400—404 ad v. 1 3 (και κλησ.) 5 8 10 (αγαλλ.) 1 B^m

ξθ ... S¹ ευαγγ. ταπεινισ απεσταλκεν ... AS τη καρδια 2 S δεκτοσν
... S¹ ανταποδοσεων 3 AS³ om αυτοις ... S¹⁽⁴⁾ φυτ. δικαιουσιν κυρ.
4 AS εξερημωμενας ... S το προτερον ... S¹ πολ. εωνιους (³ αι-), ² π.
ερημ. και ... B εξερημωμενας, S εξερημενας 5 S om σου 6 S¹⁴ θεου
υμων ... S¹ καν εν 7 B την γην εκ δευτ. κληρονομ. ... S¹ κληρονομησου
(= -ή σου?) τ. γ. 8 S¹ om και ult. 9 B^{1c23} γνωσθήσεται, S¹ γνωσθή-
σεσθαι ... S εγγονα' ... S εμμεσω ... AS^{3c4} om εν μεσ. τ. λαων ... B²⁽³⁾S
ευλογημενον 10 S κ. ευφροσυνην ... B^m \overline{o} ante αγαλλ. ... S¹ κίτωνα
... B περιεβήτηκεν μοι ως νυμφω 11 S¹ om το ... AS om κυριος alt.

62 S sect. 405—409 ad vv. 1 2 (και καλ.) 3 8 10 1 S¹³ σιωπη-
σμαι ... AS η δικ. μου 2 AS το ον. σου το ... S αυτον 4 S¹ κλη-
ρονομηση (sic, ρ sine puncto, Ti edidit) ... AS om ετι ... S^{2c3} σοι
(= συ) γ. κληθήσθαι Σ . ε. κ. η γη σ. ... AS om οτι ευδοκ.—συννοικισθήσε-
ται ... B² ευδοκησεν, ^{2c3} i. m. ² ευδοκησει 5 ABS ουτως ... AS οι υι. σου
μετα σου ... S νυμφην 6 AS τυχων ... S^{2c3} κατεστήσα σοι 7 S ου
γαρ εστιν ... S¹ ο οικος pro ομοιος ... AB^{1c3}S¹³ αγαυριαμα 8 B² δοξη, ^{2c3}
^{2c3} i. m. ² δεξια 9 S δοξη pro ισχυος ... S¹ om κ. τα βρωματα ... BS¹
om σου sec. ... AS³ αλλ η ... AS συναγοντες ... S¹ om ανισουσιν—
συναγαγ. ... AS² συναγοντες ... S¹ om αυτα 10 AS¹ τους λιθ. τους
... S διαριψατε 11 S ακουστον εποίησεν ... AS σοι ο σωτ. παραγεινε-
ται (¹-τε, ^{2c3}-γεγονεν) 12 S¹ απο κυρίου συνεκλήθη ... S κ. ου κατα-
λελιμνηνη

63 S sect. 410—417 ad vv. 1 2 3 (και τ. εθν.) 7 9 (ου πρ.) 11 (ο
αναβιβ.) 15 17 1 B^m $\overline{o\alpha}$... AB^{1c3}S παραγεινομενος (A -γι-) ... S¹ ερι-
ζρημα ... S¹ σωτηριας 3 S πληρους (c. antecedd. conig., similiter b)
... AS om μου ... S¹ τα ιματια α. ... B^{1c23} om εισ γην 4 S^{2c3} ημ.
γαρ κυριου α. ... B ηλθεν 5 AS και ουδεις βοηθ. ... S και ουδισ (³-δεις)
αντελαβετο ... S ερυσατο ... S εστη 6 S^{2c3} εισ την γ. 7 S^{2c3} το ελεος
... B¹ αρετ. αρετας κυ, ²³ αρετ. αυτου κα (+ κυ ut vid.) ... S¹ οισ bis
sect. ... S κατα το αυτου ελεος κατα 8 S τ. μου ου μη αδετησουσιν
9 AS¹⁴ αυτος κυριος 10 AS¹⁴ και αυτος 11 AS om που pr. ... AB^{2m}
εκ της γης, B³S εκ γης 12 S¹ δεδία (in fin col.) pro δεξια ... S μω-
υσην ... AS ποιησ. αυτω 13 AS δια της αβυσσ. 15 AS δοξησ' που
... S¹ οικτειρμοι, ² οι οικτ., AS³ των οικτειρμων ... S^{2c3} ημων κυριε
16 S ημων πατηρ ... S κυριε ο πατ. ... B^{2c3} 2 lineis ρυσαι—εστιν obel.
praepr. 17 S¹ om απο ... S εσκηρυνας ... AS³ ημων τας καρδιας
18 S¹⁴ μικρον τι 19 S εγεναμεθα

64 S sect. 418—420 ad vv. 1 4 5 (ιδου) 2 BS²³ κρη. απο πυρος,
S¹ κ. υπο π. ... S^{3c4} om εσται ... AS³ το ον. κυριου 3 S¹⁴ ποιησης
5 B om γαρ] ... S τοις υπομενουσιν το δικ. 6 S² ραχκος ... AB^{1c3f2}S
εξερημεν 7 S¹ αντελαβετο 8 S¹ om των ... B i. f. add. ημεις 9 B μνη-
σθησ ²³ 10 AB εισ καταραν c. seqq. conig. 11 AS παντα τα ενδ.

61 2 ανταποδωσης

61 3 B πενθουσι sec. loco, bTi
-σιν 4 B εξερημωμενας sec. loco]
ita et Ti (tacet in Prol.), Ab εξ-

ερημωμ-, de S tacet Ti in Comm.
63 12 S μωυσην] ita et Ti,
ABb μωσην

65 S sect. 421—429 ad vv. 1 3 8 11 13 17 18 (ιδου) 21 25 1 B^m
 οβ... AS¹³ εγενομένη... AS ζητουν εν επερωτωσιν invert. ... S ειπον
 2 B 3 lin. [η-]μεραν—πορευομενοις obel. praep. ... S¹ τ. πορ. οδ. ουκ
 αληθη (3 -θεινη), ² (cf. A) οι ουκ επορευθησαν εν οδω καλη 3 S λαῶσ
 ... S¹² μου ... S¹ om δια παντος ... S¹ om τοις pr. ... S θυμιουσιν εν
 4 AS add. και ab in. ... S² ενυπνια και οι ... B κρεας υειον, AS κρεα
 υεια (A υῖα) 5 BS¹ καιετε 6 S¹³ εναντιον ... S¹⁽⁴⁾ ου μη σωπισω ... S
 αν αποδω· και ανταποδωσω εις 7 B^{1c23} αποδω ... S επι τ. κολπ. 8 S
 ουτω λ. ... S λυμνηντε, ³ -ται ... AS^{2c3} ευλογ. κυριου 9 AS και το εξ
 ιουδα ... S¹ ος κληρονομησει (^{2c3} -σουσει) το 11 S¹ om και sec. ... S
 δαιμονι (¹ δε-) 12 S και (^{3c4} om και) παντες σφαγη ... S¹ ποιησατε ...
 S εμου ... S ηβουλομην 13 AS¹ διψησεσθαι 14 B om υμων pr. ... AS
 om υμων sec. ... S¹ ολολυζετε 15 S²³ κατελιφετε ... S^{2c3} το ον. του κυ-
 ριου υμων ... S¹ ονομα εωνιον 16 S¹ ελλογησουσιν ... S^{3c4} οι ομουντες
 ... AS θλιβιν αυτων 17 S¹ ουρ. καπνος ... S προτερ. ουδε μη 18 AS¹
 om οτι ... ABS ιερουσ. αγαλλιαμα (S¹ -αλι-) 19 S¹ εν ιερουσ. ... S εν
 αυτω φ. ... AS^{2c3} κλ. ουδε φ. ... S¹ κρανησ 20 S¹⁴ και ουκετι μη, AS³
 και ου μη ... AS om ετι 21 S καταφυτευσωσιν et φαγονται ... ABS
 γεννηματα 22 S φυτευσωσιν ... B om εσονται ... AS τα εργα 23 AS οι
 δε εκλ. ... S¹ ουδε κοπ., ² ου μη κ., ² = b ... S εγ'γονα ... S i. f. add.
 εστε (³ -αι) 24 BS om η ... AS επακουσμαι (¹ -με) 25 S^{2c3} αρτον
 φαγεται και ουκ ... AS ουδε μη λυμαν.

66 S sect. 430—441 ad vv. 1 3 5 6 8 10 12 15 17 18 (ερχομαι)
 20 22 1 S¹ om ουτως λ. κ., suppl. Α' ουτω λ. κ. ... AS μοι θρον. η δε
 γη ... B²³ εμοι pro μοι ... AS η ποιος 2 S* post ταυτα pr. perg. λεγει
 κυρ.—επιβλεψω, uncis del. ... B^m ογ ad και επι ... S¹ αμα pro εμα ...
 B^{2c3} lineae λογους—3 ανομος lineolam (obelum) praep. 3 S μοσχον ...
 BS¹ om ο tert. ... S¹ κυναν ... S¹ σμιδαλιν ... B υειον, AS υιον ...
 AS ουτοι ... AS α η ψυχ. 4 B εκδεξομαι, S εκλεξομαι ... S αποδωσω
 ... S¹ εκαλ. αυτοις ... S¹ μοι ... B^{1c23} ουχ ηκουσ. ... S ηβουλομην ...
 S¹ εξελεξατο 5 AS το ρημα κυρ. ... ABS αδ. ημων ... AS μισ. ημας 6 B^m
 οδ ... S¹ om φωνη κρ. εκ πολεως 7 AS πριν η bis ... S¹⁴ τεκ. και πρ.
 ... B ποπον (sic?) 8 S τοιαυτα ... B^{1c2} εορακεν ... S η pro ει ... S²
 γυνη ... AS ει pro η ... B^{1c23} εἶδος 9 S εγω δεδωκα ... S ουχ ιδ. εγω
 στιραν κ. γεννωσαν ... AS om σου 10 S¹ οι αγαπ. ἔν αυτην, AS² οι κατοι-
 κουντες (Α' ενοικ-) εν αυτη, ³ = b ... AS om αμα αυτη ... S επ αυτην
 11 S εκθλη. πᾶ τρυφ. ... S¹ δοξεω 13 ABS ουτως, it. 22 ... S υμας
 παρακαλεσω 14 S¹ χαρισθε ... AS υμων η καρδια ... S οστα ἡμων ...
 AS τοις σεβομενοις αυτ. ... S απιληση 15 AS om αυτου sec. et tert.
 ... S¹ αποκορακισμων 16 B^{2c3} lineae κυ—γη obel. praep. 17 AS²
 κρεα, S¹ κρια, ³ = b ... BS⁴ υειον, A υιον, S¹ υεια, ³ υειων 18 S
 λογισμ. αυτ. επισταμαι ερχ. ... S γλωσσ. αυτων 19 AS³ σημια ... S¹
 επ pro εξ ... ABS θαρσεις ... S φουζ' ... S λουζ' ... AS και θοβελ ...
 B om εις ult. ... B^{1c3} εορακασιν ... S¹⁴ μου τα εργα και την δοξαν ...

66 1 ¹ vid. om οικον 6 * κραυγησ 10 (4) παντ. οσοι π.

65 4 B υειον] ita et Ti, b
 υειον 16 ABSb τον θρον τον αλ.
 bis, Ti priore loco mendose omi-
 serat τον sec.

66 3 B υειον] ita et Ti, b υειον,
 it. 17 5 ABS αδ. ημων] ita et Ti,
 b αδ. υμων

AS μου την δοξαν εν 20 S¹ σκιαζιων 21 S εμοι ιερισ 22 AS ενωπι.
μου ... S¹³ ειπεν pro λεγει 23 ABS μηννα εκ μ. ... S και ηξι (³ -ει)
... AS σαρξ² ενωπιον εμου (A μου) προσκυνησαι (¹ -σε) ... S¹³ κυριος
ο θεος

Subscriptio: BS ησαιας

ΙΕΡΕΜΙΑΣ.

Inscriptio: ABS ιερεμιας

1 1 S κατοικησει 2 ABS ος εγεν. ... B^{1c3}S ιωσεια, it. 3 pr. loco,
B^{1c3} et sec. 1. 3 S^{2c3} τουδα και ... S εως συντελεια (³ -ει-) ενδεκ. ...
ABS om του ... S¹ εκμαλωσιας 5 B^{1c23} om εκ μητρας 7 S¹ ος pro
οσα 8 S om εγω ... B^{1c23} εξειρεισθαι 9 S¹ τους λογοισ μ. 10 ABS
κατεστακα ... BS om επι sec. ... ABS απολλυειν 11 S σοι ... AS αρ.
ιερεμια ... S¹ καρηνην 12 13 S¹ om hos verss. 13 AB προσ με εκ δευ-
τερου 14 S πορρα (tacet Ti) 15 ABS βασιλ. απο (A add. προσωπου)
βορρα της γης 16 S ενκατελιπ. μεν κ. 17 AS ειπον προς αυτους π. ...
S εαν ... S¹ προσωπαυ ... AS εγω ειμι 18 B^{1c3} χαλκ. οχυρουν, S χ.
ισχυρον ... AS απασιν 19 S πολεμησων ... S οτι ... AS εγω μετα
σου ... S εξε(³ -αι-)ρεσθαι

2 1 S τελιοτητος ... B αυτου pro σου του ... S¹ τω εξ. 3 ABS
om ο ... ABS γεννηματων 4 B i. m. β 5 S¹ πλεμ²μελημα 6 ABS εν
γη εν η ... AB^{1c23}S om ανηρ ... S ανος pro ουθεν ... S κατωκησεν
(² add. εκει) υιος ανθρωπου[.] 7 S εισηγαγον ... ABS εισηλθατε 8 AS
τ. νομου μου ... S βαα²αλ 9 S¹ om προσ υμας—χρησισμαι ... AB²³S^{corr}
post υμας add. λεγει κυριος 10 S διοτι διελθατε η εισ νησ. χετ²τιειν ...
S σφοδρα ... S¹ η γονοεν 11 ABS αλλαζονται (S¹ -τε) ... S^{2c3} ηλλαξαντο
12 S επι πλω 13 S¹ om και pr. ... AS² υδατος ζωντος. 14 B i. m. γ

... S^{2c3} διοτι 15 S λεγοντες 19 S¹ om και γνωσι 20 BS om και pr.
... S¹ δουλειωσ ... AS om σοι ... BS παν βουνον 22 B^{1c23}S¹ αποπλυνση
... AS ποαν ... AS εναντ. μου (A εμου) εν τ. αδικ. σου λεγ. κυρ. 23 S¹
ωλολυξεν 24 S¹ επιστεφει αυτ. πλην π. 25 S αποστρ. τ. φαρυγγα σ. α.
διψουσ κ. τ. ποδα σ. α. οδ. τραχιας 26 S¹ ο βασιλευσ α. 27 S επε-
στρεψαν 28 S¹ ποι ... S^{2c3} ει και αναστ. (ut vid.) ... B σωσουσιν²³,
AS add. σε ... S¹ ιρουσαλημ 30 B¹ om vid. λεων ... B^{1c3} ολεθρευων
(-ε- et A) 13 B i. m. δ ... AS ουκ. ηξομεν 34 S αδων 36 S¹ εγυπ-
του κατισχυνηση ... B^{1c23}S κατ. καταισχυνηση (S¹ -ε-) ... S¹ ευδοκηση,
^{2etc.} ευδοδηση

3 1 B^{1c23} μηαινομενη, S¹ μιεν- 2 ABS αρ. εισ ευθ. τ. οφθ. σου ...
AB¹S πορνιας, S¹ -νιος², it. 9 S -νι- 3 S* om και εσχ. ποιμενας ...
ABS εγεν. σοι 5 S¹ αιωναν ... AS διαφυλαχθησεται ... S om και εποι-

1 18 ¹ τυχον 2 22 (5) αποπρυνη

2 8 Ti in textu S: οὐξείρυσου-
κίπαν, in Comm.: „ἱερὸς [sic] et
εἶπαν: C^b ἱερεῖς et εἶπαν“ 31 b προ
σε (tacet Ti in Proleg.) 36 S¹

κατισχυνηση, sic Ti in textu, in
Comm.: „κατεσχυνηση [sic]: C^a
et ^b καταισχ.“

ἦσας 6 B i. m. $\overline{\epsilon}$... S εν ται (sic) ἡμερες (³ -ραις) ... B^{1c3} ἰωσειου, AS ἰωσια 7 S ανεστρεψεν ... S αἰσειαν 8 S¹ om οτι, ABS² διوتي ... B^{1c23} παντων ¹(ων και ειδον περι παντων) ων κατ. et ²³ i. m. 'ουκ' π' εβρ' ... S¹ κατελημφη ... S¹ μοιχατο ... ABS του ισραηλ' ... S αυτη pro αυτην 9 S τον λιθ. κ. το ξυλ. 10 S¹ επεστρεφη 11 S τ. ψυχ. αυτης 12 AB^{1c23} S επιστραφητι ... ABS ου pro μη ... S¹ στεριω ... S μηνιω επι υμ. 14 S¹ επιστραφητες, ²³ -ται 16 ABS λεγει κυριος post εχειναις pon. ... S¹ αβησεται ... S επισκεφ^θησεται 17 ABS ὕρονος ... S¹⁻³ om επι 18 ABS om ο ... S¹ βορραν ... S¹ κατεκληρονομησεν 19 B εἰνη pro τεκνα ... S¹⁻³ την pro γην ... S¹ ειπατε παρακαλεσατε, AS³ οι πατερα x., ² = b, nisi S καλεσατε ... S αποστραφηση 20 S ηῤετησαν ... BS om ο 21 B i. m. $\overline{\zeta}$... B^{1c3} S επελαθεντο 22 S ιασωμαι (¹-με) 24 AB^{1c23} S² καταναλωσεν ... S¹ μοχ^θους τ. π. ηων ... AS νεοτ. αυτων ... S¹ μοσχους 25 B και ο (fin. lin.) πατερες, S κ. οι πατερ

4 1 B i. m. $\overline{\zeta}$... ABS om και pr. ... AS¹ om του ... B^{1c23} om μου 2 AS και εν χρισ. ... S¹ εν αυτη εἰνη 3 S¹ ουτως λ. κ. ... S σπιρετε ... S¹ ακανθας 4 AS¹ κ. περιελεσθε (A -θαι), S⁴ κ. περιτεμεισθαι ... S¹ σκληροκαρδιαν ... BS ο θυμ. αυτου ... S πρωσωπου 5 S σημανεται ... S σαλπιγγει και ... BS κεκραξετε ... AS και ειπατε ... S τας οτιχηρεις 7 S^{2c3} ανεβη ... B om της ... AB¹ S εξο(S -ω-)λεθρευων ... ABS om αι ... S¹ κατοικεισθε την γην εισ ερημωσιν πολισ κατερεζησονται 8 S¹ διوتي ου πεστραφη ... S¹ ημων 9 S¹ απολιτε η καρα ... S¹ (cf. A) om θναυμασονται 10 B i. m. $\overline{\eta}$... AS¹ om ιδου ... S¹ ως 12 ABS om μου 13 S (cf. A) τα αρμ. αυτου ... AS οι ικπ. αυτων 14 B i. m. $\overline{\theta}$... AS³⁽⁴⁾ αποπλυναι ... B²³ S λογισμοι (S¹ -ει-) 15 AS αναγγελλοντος ... S εφρεμ' 16 S^{2c3} ιδου συστροφ. ... S¹ om και 17 S εγενετο 19 BS¹ om την κοιλιαν μου alt. ... S¹ om μαιμασσει—καρδ. μου ... S² σπαρασσ. και η ... S¹ κραγην 20 ABS ταλαιπωριαν (S¹ -ει-) ... S¹ δερσις 22 S ηγουμεμοι ... AS χαλον 23 S¹ om γην 25 S² επτοηντο 26 S¹ ενπυρισμενε ... BS om πυρι 28 B^{1c3} συσκοταστω, S¹ συσκοταστω 29 S¹ ανεχωρησαν ... ABS om η ... S¹ om και επι τ. π. ανεβησ. 30 S κοκκινα (¹ κοκι-) ... AS και εαν ... S¹ ενχρισθη|τιβη, ² ενχρισθη στιβι ... ABS ο ωρ. σ. ... AS ζητησουσιν 31 S² φωνησ θυγ. ... AB^{1c3} οιμμοι, S ομμοι ... B^{1c23} ανειρημενιοσ

5 1 S⁴ ευρητε ανδρα 2 AS επι ψευδ. 3 B i. m. $\overline{\tau}$... S¹ om και ουκ επι. σ. αυτους 4 S ηδυνασθησαν 5 S¹ λαλη ... S¹ διερηξαν 6 AS ωλεθρευσεν (S¹ -ρεσ-) ... B^{1c23} vid. παρδαλε 7 S ιλεως εσομαι (¹-με) σ. ... B τοις οικουσιν (sic?) θεοις 8 BS εχρεμετιζεν 9 S εκδηκησει 10 S¹ αναβησεται ... S κατασκαψετε ... AS δε ου μη ... S (cf. A) ποιησεται 11 AS om λεγει κυριος ... S ο οικ. ισλ κ. ο οικ. 12 S εψευσαντο ... B εαυτων ... S ουκ ηξει ... S κακα· μαχεραν ... AB^{1c23} ουχ οψ. 13 S¹ ανεμον λογον κ. ... BS i. f. add. ουτως εσται (S¹-τε) αυτοις 15 S πορωθεν ... AS ακουση 16 S¹ om και κατεδ.—17 αγρους (sic ² pro αρτους) υμων 17 S¹ om και τ. ελαιων. υμων ... B^{1c3} τας πολεις bis scr. ... S¹ επ αυτας 18 S om εσται ... S om σου 19 AS απαντα ... S¹ εδουλευσαν ... S ουτω ... ABS εν γη ουχ 20 ABS om οικω 21 S om δη 22 S φοβησεται ... S αμμον ... B ορειον ... ABS ουχ

3 20 (9) κυρ. οικ. ισρ. 21 φωναι 4 31 (1) ομμοι 5 7 (5) κατελυντο

5 9 S εκδηκησει] sic Ti in textu, in Comm.: „εκδηκηση [sic]: intac-

tum mansit“ 22 ABS ουχ] ita et Ti, b pr. loco ουχ

υπερβ. ... S και ισχυρουσιν τα κ. ... S¹ υπερησετε 24 AS ειπαν (1 ιπ-) ... S τον κυριον θεον ... AS διδ. υμιν ... AB^{1c3}S προιμον 25 B i. m. ια ... S¹ αι ανομ. ημων 26 AS om του 27 S παγεις συνεσταμενη ... S πληρης δολ. 29 AS¹ om εν ... AS om τω ... S¹ εκδικι 31 S ιρεισ ... S* επεκρωτησαν ... S λαος μου ... B^{1c23} ποιησθε ... S μετ αυτα

6 1 AB βενιαμειν ... S σιγηκνατε ... B βαϊδθαχαρμα, S βεδ'θαχ- ... S¹ βαρ'ρα 2 ABS το υψ. σου θυγατηρ 3 S την χειρα (1 χι-) 4 S¹ μεσημβιας 5 AS εν τη pro επ αυτην 6 S¹ ψευδη 7 ABS ουτως 8 S ηστις ... AS κατοικηθησεται 9 S καρταλον 10 ABS ακουσεται ... AS τα ωτα υμων ... S δυνανται (1 -τε) ... S¹ βουλωντε ... AS² αυτο ακουσαι 11 S επλησαν ... ABS και ου συνετελ. ... B^{1c23} om και tert. ... S συν- λημψονται 12 S και γυν. ... S¹ om τους κατοικουντας 13 S om και pr. ... S¹ ως μεγαλ. ... BS om και sec. 14 ABS ιωντο το σ. 15 S κατα(1 -ε-)σχυνθησαν ... AS³ εξελειπσαν ... AS ησχυνθησαν ... S επεγνωσαν ... S¹ πεσουτε 16 B i. m. ιβ ... S αιωνιους κυριου 17 ABS¹ κατεστακα ... S¹ σαπιγγος ... S¹ ακουσομε 19 AS ιουδα (S¹ ιουδα) pro ιδου ... S λ. τουτον κατα τ. καιρον (1 κε-) αποστρ. ... S τω λογω μ. 20 B^{1c3vid} εξ σαβα ... ABS κινναμω(S¹-ο-)μον ... S¹ εκ γη μ. ... B ολοκαυτωματα ... S ουκ ηδυν. 21 AS² ασθενησ. εν αυτη 22 AS^{2c3} εδνος μεγα ... B εγερθησεται, S¹ εξεγερθηται, AS² εξ-θησεται, ⁴=b 23 S¹ εφ ιπ' και αρμ. παραταξεωσ πυρ ... S θυγατηρ ... S¹ σιον 24 S¹ χ. υμων 25 S η ρομφ. τ. εκχθρων ... S¹ κυκλωθεν 26 BS² θυγατηρ, S¹³ θυγατερες ... S¹³ περιζωσασθε, ²-σεται ... ABS καταπα-σαι (S¹ -σε) ... AS om εν ... S² ως πενθος ... S εφεφνησ 27 S¹ δε-δωκατε εν 28 S² ως χαλκ. 29 AS³ εξελειπεν sec. loco ... B^{1c23} μολιμος 30 S αποδοκιμισμενον

7 2 B i. m. ιγ ... ABS πασα η ιουδ. 3 S¹ τα λεγει 6 S¹ κακ. υμων 7 S τοπω υμων εν 8 S¹ ωφελθησεσθαι 9 S¹ om και κλειπτετε ... BS εδυμιατε 10 S¹ του κακω οινε ... AS ηλθατε ... AS ενωπ. μου ... S¹ om τα βδελυγματα, ² suppl. post ταυτα 11 S¹ επ αυτων εκι ... B εγω ιδου εορακα (³ εω-) 12 BS¹ επορευθητε ... AS⁴ σηλωμ 13 S εισηκου-σατε 14 BS και pro τοιυν καγω ... S τ. οικω ου ... S³ σηλωμ' 15 AS αποριψω ... B^{1c3vid} S απεριψα ... S^{2c3} απαν ... S εφρεμ 16 S¹ περι των οτι ... AB^{1c3sall.} ουχ ... S^{2c3} i. f. add. σου 17 S¹ ιηλ, ² ιηλμ 18 S¹ συλλεξουσιν ... B^{1c3vid} στεσ, S² στεας, ¹=b ... ABS χαυνωσας 19 S¹ εμε αυτοις πατοι παροργιουσιν 20 S¹ om επι ult. ... ABS γενη-ματα ... S εκκαυθησεται ... B^{1c23} om ου ... B^{1c23} σβεθησεται 21 B i. m. ιδ 22 S¹ ανετιλαμην 23 S τ. φων. κυριου κ. ... S om πασαις ... S¹ om οπως—υμιν 24 S¹ προσεσχεν ... B om εν ... S* των καρδιων 25 S⁽¹⁾ εγυπτου, it. εγ- 22 ... S¹ ορθου 26 BS ηκουσαν ... S¹ προσ-εσχον ... S εσκληρυναν 28 ABS τον λογον τουτον ... AS³ εξελειπεν 29 AS³ χειραι ... B^{1c3vid} S απορικτε ... S απεδοκ. αυτοις κυρ. 30 AS τα πονηρα 32 S ταφετ' bis ... S¹ φαραξ et om υιου ενν. α. η φαραξ ... S² παρα pro δια 34 S^{2c3} καταλυσων ... S¹ ευφρενομενην ... S ερημον

24 προιμον 30 εκτασις 6 12 οικειαι 7 10 (9) 'παντα'

7 17 S¹ ιηλ, ² ιηλμ] pro ισραηλ
S his utitur siglis: ιηλ, ισλ, ιισλ,
ισηλ: pro ιερουσαλημ his: ιημ, ιλμ,

ιηλμ, ιελμ, ιελημ, ιηλμ, ιλημ ιλεμ
ισημ 18 ABS χαυνωας] ita et Ti,
b καυ-

8 1 S εξοίσουσιν ... AS των προφητ. ... AS om εν 2 B κ. οι προσεκ. ... S προσωπον 3 AS ειλαντο ... S¹ τοπω ω εξ., ² τ. ου αν εξ. 4 B i. m. $\overline{\text{is}}$... S (cf. A) επιστρεφει 5 A¹S διоти pro δια τι ... S om ουτός ... S αναιδην (¹ -ε-) ... S¹ αυτων ουκ 6 AB ούτως ... ABS om o pr. ... AS³ διελειπεν ... S¹ απου δρομ., AS² εκ του δρ., ⁴ = b 7 B^{2c3} ad lineam και χελιδ. α. στρόν· i. m. adscr. ουκ' π' εβρ' ... AS εισοδου αυτων ... ABS om ουτος 8 BS εστιν μετ' ημων 9 S¹ om και εαλωσαν ... AS τ. λογον κυρ. 13 ABS γεννηματα ... B εστιν ²³ στ. ...

S σταφυλησ ... B^{2c3} ad 2 lineas και τα φ.—14 καθημε- i. m. adscr. ουκ' π' εβρ' 14 B^{1c3} vid S αποριφωμεν ... AS om εκει ... B^{1c3} vid S¹ απεριψεν

15 S αγαθα και εισ 17 S εξαποστελλω ... AS εφ υμας 19 BS¹ δια τι pro διоти 21 S ειπει ... ABS om εν ... S¹ κατισχυσαμεν, ² -σαν μου, ⁴ = b 22 ABS om και

9 1 B i. m. $\overline{\text{is}}$... S δρακυν 2 S μου τουτον κ. 3 ABS om φησι κυριος, it. 6 4 S φυλαξεσθαι 5 S om κατα ... S¹ καταπεξετε, ³ -παιζεται,

⁴ = b ... AS λαλησουσιν ... AS³ διελειπον 6 S οη και 7 S πυρωρω ... S² δόκιμασω ... S της pro πονηριας 8 S¹ εν αυτω 9 S¹ om μη ... BS¹ χ. τω τοιουτω 10 AS³ εξελειπον 12 S^{2c3} συνετιω ... S τουτον ... AS¹ και ο λογοσ 13 B i. m. $\overline{\text{is}}$... S³ εγκαταλειπειν 16 S¹ δι-ασκοπιω ... S¹ αποστιλω, ⁴ αποστελω, ² = b ... S εως ου εξαναλωσω 17 AS ελθατωσαν ... S¹ φθεξασθωσαν 19 S¹ οικτου ... AS³ εν(A-γ-)κα-τελειπομεν ... B^{1c3f2} απεριψαμεν 20 AS¹ οικτρον 22 S om εισ ... AS υμων και ... S¹ om ως χορτος ... S ξεριζοντων 23 B i. m. $\overline{\text{is}}$ 24 S^{2c3} γινωσκ. με οτι ... S κυριος ποιων 25 S¹ om ιδου—κυριος ... S¹ περι-τετμημενουσ 26 AS επι την ιδουμ. ... AS¹ κ. επι παν περικ. ... S om τα pr. ... S πασ ο οικ. ... AS απεριτμητος

10 1 AS om τον ... S¹ εοφμασ οικ. 2 B μάνθανετε ... S¹ θηριων pro σημειων (²) 4 S¹ κεκολαμμενα, ⁴ κεκαλλοπισμενα, AS add. εστιν 5 AS om θηρσουσιν αυτα ... B^{2c3} 9 lin. [κεινηθη-]σονται—5 αρθησον- obelos praep. 9 S προβλητον ... AB om εστιν (sec.) ... AB θαρσεις ... S μω-φας ... S¹ χερ 5 AS κακοποιησουσιν, S¹ perg. (αυτα ερομενα) 11 ABS απο τ. γησ 12 S¹ ανοθωσας 13 S¹ της ησ ... S θησ. αυτώνου 14 S¹ κατεσχυνη, ³ -τ'αισ- ... S εχωνενσαν 17 ABS κατοικουσα ... S¹ εγλεκ-τοις 19 S¹ συντριματι σ. αργηρα 20 S¹ ωχετο 21 S¹ κ pro ουκ pr. ... AS εξεζητησαν ... S¹ ουκ ηνομησεν 23 S οτι τ ουχι τ. ... S¹ πονη-ριαν, AS⁴ ποριαν 24 AS ποιησεις (S¹ -σις)

11 1 i. m. $\overline{\text{is}}$ 5 γαλα και μελι ²³ 10 BS διεσκεδασαν 12 AB (cf. S) om οδ 16 AB^{1c23} S ηρρεωθησαν ... B³ vid. αυτος 18 i. m. $\overline{\text{x}}$ 19 ολο-γισαντο (sic?) 23 ² επισκεψεωσ, (²³) i. m. ² επισκοπησ

8 5 (5) del * διоти pro δια τι 10 (3/2) ¹ vid. εταιρουσ 19 εν σιω. 9 3 τοξοσ 5 ¹ καταφρευζεται vel καταφευδεται 10 1 ελαλ. κυριος εφ. 11 19 (9) ¹ εισ τον τραχηλου αυτου, ² εισ τον αρτον τρ. α.

8 9 b ες αυτοισ 14 S¹ απε-ριψεν] sic Ti in textu, in Comm.: „απεριψαν: C^a απερριψαν“ 16 b κληρωμα 17 S εξαποστελλω] in Comm. Ti: „αποστελλω [sic]: ε se- cundum erasum et iam prima manu ut videtur notatum“

10 15 Ti in textu S ενπεπαιγ-μενα, in Comm.: „ενπεπεγμενα: C^b ενπαιπαιγμενα (sic)“ 25 ειδοτα σε· και desinit S, επι γενασ pergīt FA = S, cuius lectiones Ti editioni ad- scriptionit

11 20 b προ σε

12 1 i. m. $\overline{\kappa\alpha}$ 2 ἐριζώθησαν 4 ^{1c24} ουχ 5 BS¹ ου pro σου sec.
6 ^{1c23} λαλουσιν 7 i. m. $\overline{\chi\beta}$ 9 θυρια ... ^{1c23} vid. συναγατε 12 ^{1c23} om

γης εως ακρου της 13 ακανθαν 14 i. m. $\overline{\chi\gamma}$
13 1 i. m. $\overline{\kappa\delta}$ 2 ^{1c3} περιεθηκα bis ser. 6 ανετειλαμην 10 B²³S¹
πορευομενους 11 BS¹ κ. παν οικον 13 μεθυμαστι (sic?) 17 ^{1c23} ποι-

μιον 20 B^{1c3}S ειδε 24 απο 25 ABS ουτος
14 1 i. m. $\overline{\kappa\epsilon}$... ^{1c3} αβροχειας, it. 17 8 3 AB^{1c23} αγγια 6 BS
om και 10 ^{1c23} ευοδωσεν 13 i. m. $\overline{\kappa\zeta}$ 15 ^{1c3} των προφητων bis ser.

16 ^{1c23} εριμμενοι 19 i. m. $\overline{\chi\eta}$
15 4 ABS βασιλεα 8 ABS om αι ... ^{1c23} επερεψαν ... AB^{1c3}S¹
εξεφνησ 10 i. m. $\overline{\kappa\eta}$... AB¹S οιμμοι ... BS εν παση 14 ^{1c23} εκκαυται
15 AB^{1c3}S αζωωσον ... om με sec. 16 ^{1c23} αζητουτων 17 ^{1c23} ο πικρ.

19 ABS¹ απο αξιου ... ABS om το 21 ABS om του
16 5 ^{1c3} θειαςον 8 BS om συ ... ^{1c23} πειν 11 BS ερεις αυτοις
12 πορευε|εσθε 13 ^{1c2f} αποριψω 16 AB^{1c3v12}S¹ αλειεις ... ABS³ απο-

στελω 18 ^{1c23} δια πασας pro διπлас 19 i. m. $\overline{\chi\theta}$
17 10 ^{1c3v12} επιτηδ. αυτων 15 ABS ελθτω 19 i. m. $\overline{\lambda}$... ^{1c23} βα-
σιλεις—εν αυταις bis ser. 20 ^{1c23} om ακουσατε 26 AB βενιαμειν ...
ABS θυσιαν 27 ABS εισακουσητε

18 1 i. m. $\overline{\lambda\alpha}$ 3 BS om τον 4 AB^{1c3f2}S το αγγιον pr. l. ... ηρσηεν
11 BS ποιησατε (S -ται) 14 εκκλεινει 15 AB^{1c3salt}S επελαθεντο 16 δι
αυτης, sec. comm. 2 διαυτην, 3 διαυτην 18 i. m. $\overline{\lambda\beta}$... ABS om και sec.
20 ^{1c23} λαλησαι α υπερ 22 ^{1c3} οικειαις, it. 19 13 23 AB^{1c3}S αζωωσησ

19 2 ^{1c3} πολυανδρειον, it. 6 bis ... BS² θαρσεις (S² -σις) pro χαρ-
σειθ 3 AB^{1c23} om εν pr. 5 om α 6 AB^{1c23} om ετι 8 ABS³ συριγ-
μον ... om εν τη sec. (AS om τη) 11 BS οτι pro ετι (c. seqq. conig.)
14 i. m. $\overline{\lambda\gamma}$

20 1 ABS om ο pr. 3 ABS εκαλεσεν κυριος το 7 i. m. $\overline{\lambda\delta}$ 8 om
εις sec. 10 ^{1c23} κυκλοθεν κυκλοθεν 13 ABS om την 15 BS αρσεν

21 1 i. m. $\overline{\lambda\epsilon}$... ¹ μανασσαιου, ²³ μνασσαιου 2 ABS τον κυρ.
4 ABS om και συναξω αυτους 7 ABS τ. λ. τον καταλ. 8 και προς
13 om ημων

22 7 ABS ανδρα ολε(B²S -ο-)θρευοντα 10 i. m. $\overline{\lambda\zeta}$... ^{1c3} επιστρεφει
11 ABS ιωσια (B¹-ει-) sec. l. 12 ABS om τουτω 15 ABS βασιλευσεις
17 αλλ' ... ABS εκχεειν ... αδικημα ... BS om αυτα 18 ^{1c3} ιωσια, it. 25 1
... ABS ου μη κοφω(A -ο-)νται ... B^{1c3}S οιμμοι 19 ABS ταφησεται
20 ABS περαν 26 ^{1c3} αποριψω 28 ^{1c3} εξεριφη

23 1 i. m. $\overline{\lambda\eta}$ 9 i. m. $\overline{\lambda\eta}$ 10 δρυμος 17 BS om και sec. ...
B^{1c23}S ουχ 18 AB^{1c23}S ενωτισατο 20 ^{1c23} om εως αν στ. α. απο
23 i. m. $\overline{\lambda\theta}$... ^{1c23} om λεγει κυριος 25 B(S) om α sec. 26 BS om της
27 B^{1c23}S επελαθεντο 29 AB^{1c3} ουχ ... om λεγει κυριος 30 31 om

13 25 (4) del * η ηλπ. vid., non liquet 16 6 (8/7) A ου μη κο-
ψονται 10 παντα τ. ρ. ... (3) del Ax ante FA απαντα 11 (1) προσευκν.
αυτοις 16 ορου 18 14 εκλεινη 22 23 εννοσευουσα 23 4 (17) ετι

15 1 ABb μωσησ, STi μωσησ
11 b καθευδυνοντων

16 6 b ξηρηθησονται
19 6 Codd. εννομ et ita b cal.
ex εννωμ 9 b πολυορκια

20 16 κατεστρεψεν] ita et b,
nisi -ψε, Ti (nescio cur) κατεστρεψε

22 15 ABS βασιλευσεις] sic vid.
et b cal. ex -σης, quod Ti retinuit
19 ABS ταφησεται] ita et b in
Corrigendis ad calcem libri, vide
Ti Prol. xxviii; Ti nihilominus τα-
φησονται retinuit

hos verss. 33 ABS σε ο λαος ουτ. 40 ^{1c2} εισ υμας 48 ABS απαν ... ^{3f2} αποκατεστησεν

24 1 i. m. $\overline{\mu}$... ²³ αρχοντασ ιουδα και ... ^{1c23} πλησιουσ ... ιερουσ. και ηγ. αυτ. εισ bis ser. 2 B^{1c3}S προιμα 3 ^{1c23} om συχα alt. 8 AB^{1c23}S βρωδησεται ... ^{2c13} σεδεκια 9 BS om εσονται 10 BS εκλιπωσιν

25 1 i. m. $\overline{\mu}$ 1 2 titulus 12 ^{1c23} om τα 13 ^{1c23} om γην (sic sec. comm.) ... i. m. $\overline{\mu\beta}$ ad α επροφητ. 15 ^{1c23} om ουκ

26 1 c. antecedd. conig. 2 i. m. $\overline{\mu\gamma}$ 2 titulus 5 AB^{1c3v12}S πτω-
ωνται 8 BS ωσει 10 BS πλησθησεται 11 ABS om εν 12 ABS ησθε-
νησεν 13 i. m. $\overline{\mu\delta}$ (titulus ut Ti) 14 ^{1c23} ει μαγδ. 16 επεσαν 21 ABS
απεστραφησαν 22 ABS om αυτων 27 BS³ ιδου εγω 28 ABS om
εσται pr., B^{1c23} et sec. ... AB^{1c3}S αζωσω

27 1 i. m. $\overline{\mu\epsilon}$ 2 παρ=δοθη (^ε a ²³) μαιωδακ (sine ρ et AS) 7 AB¹
καταναλίσκον, B²³S³ κατανη- 8 i. m. $\overline{\mu\zeta}$ 12 BS om ενετραπη η τεκ.
υμας 16 ABS εξολεθρευσατε (S εξω-, B² -λο-) 18 ^{1c23} om βασιλεα-pr.
loco, sic sec. comm. 22 i. m. $\overline{\mu\tau}$ 24 B²³S επιζησονται 26 AB^{1c23}S¹ εραυνη-
σατε ... AB¹ εξολεθρ- 29 BS παρεμβαλετε (S -ται) 32 ABS και ουκ
εσται 33 i. m. $\overline{\mu\eta}$... ^{1c23} αιχμαλευσαντες 37 ABS θησ. αυτησ 40 κα-
τοικτηση pro -σει 42 ABS om η ... ^{1c3f2} παρασκευασμενοι

28 1 i. m. $\overline{\mu\theta}$ 3 ABS om τουσ 6 i. m. $\overline{\nu}$... AB^{1c3vnd2}S απορι-
φητε 11 ^{1c3v12} φαλετρασ ... AB¹S εξολεθρ. (S -ω-), it. 62 12 ABS εν-
χειρησεν (S -χι-) 13 ειπ³ 15 i. m. $\overline{\nu\alpha}$... ABS om κυριοσ ... συν³εσει
16 ABS εν τω ουρ. 26 BS εισ τ. αιωνα εση 27 i. m. $\overline{\nu\beta}$... ABS ασχα-
ναζειοσ (A -ζαι-) 30 ^{1c23} μοχλοι 32 AB^{1c3v12}S συστηματα ... ^{1c23} και
οι ανδρ. 39 ^{1c23} εγερωσι 41 i. m. $\overline{\nu\gamma}$ 50 ^{1c23} τησ pro γησ 52 ^{1c23} om
ερχονται 53 ²³ υψη pro τειχη, cf. AS ... AB¹S εξολεθρ. 55 AB¹S
εξωλεθρ. 59 i. m. $\overline{\nu\delta}$ 59 60 titulus 64 χαλδαιων pro κακων

29 4 ^{1c3} σειδονα ... AB¹S εξολεθρ. (S -ω-) 5 AB^{1c3vnd}S απεριφη
... ABS ενακειμ 6 AB^{1c3} ουκ 8 i. m. $\overline{\nu\epsilon}$ 12 AB¹S¹ υπολιπεσθαι ...
AB^{1c23}S ζησεται ... BS om αι 13 B^{1c3}S αζωμενη (et A αζο-) ...
AB^{1c3}S αζωωθησ 17 ^{1c3} νοσσειαν 19 BS καθιση ... BS ενοικησει
21 BS¹ επ αυτην 23 ^{1c23} εκτεινει

30 1 i. m. $\overline{\nu\zeta}$ 3 αλλαξον ... om γαι ... ABS εν αποικια βαδιεται
4 ABS θησ. αυτησ 5 ABS om το 6 i. m. $\overline{\nu\eta}$... BS om τη sec. 7 BS
om τα pr. 8 AB εβαζυνате (et S εβ-) 10 AB^{1c23} κεκραμενουσ 12 i. m.
νη ... θημαρ ... BS³ αρφαδ

31 1 i. m. $\overline{\nu\theta}$... ABS τη μωαβ titulus 2 ABS αγαυριαμα ...
^{1c23} βαδιεται 3 BS¹ φωνην 5 ABS ωρωναμ 6 ^{1vid} ψυχασ αυτων ...
BS¹ κ. θεσδε 7 ABS οχυρωμασιν ... AB^{2c3}S συλλημφθησθη 12 ^{1c3} λεπ-
τονουσιν 13 AB ωσπ. καταισχυνησθη 14 i. m. $\overline{\xi}$ 17 ^{1c23} μεγαλωτοσ

25 9 (14) del τασ 26 1 c. praec. conig. 3 ¹ αναλαβατε (α ult. eras.,
ε non add.) 9 ¹ μαζηται 21 (7) del. ** 27 24 (7) ¹ ελημφθη 43 ¹ vid.
om και 44 (ο στησεται) 45 (5) διαφθιρω 28 59 ¹ σαιραια υιου 29 7 κα-
ταλοιπου 8 ¹ επωλετο 14 εμμεσω 20 (ο στησεται) 30 3 (14) A add.
και επιλημπτ.

25 13 b επροφυτευσε

26 2 b ΤΗΙ ΑΙΓΥΠΤΩΙ, Codd.
ut Ti ΤΗ ΑΙΓΥΠΤΩ (ubique sic)

27 21 b εντελλομαι cal. ex -ω-
24 B²S επιζησονται] ita b primum,
dein cal. επιβ- ut AB¹

29 1 b, non codd. nec Ti, ταδε

λεγει κυρ. c. antecedd. conig.

30 1 b, non AB^{vid}STi, τοις
υιοις αμμων c. seqq. conig.

31 1 b, non THi, TH (ita hic,
non THi) ΜΩΑΒ c. seqq. conig.
5 ABS ωρωναμ, ita et Ti, S³b hic
ωρωναμ

18 εκτρειβεται, ³ -τρι- 19 ABS αροηρ 21 BS om την ... ABS γην του μ. ... χαιλων 22 ABS δαιβλαζαιμ (AS δεβ-) 29 i. m. ξα 32 BS³ ωσερρημα 34 αγγελειαν (³ -λι-) σαλασεια 36 ^{1c23} om α 38 ABS om ταις 41 BS ακκαρων 43 ABS¹ επι σοι 44 ABS om και sec.

32 1 i. m. $\overline{\epsilon\beta}$ 2 BS om και πιονται ... ABS μανησονται 6 BS αλλοφυλων την ⁸ ^{1c3} σειδωνος, it. 34 2 15 ABS om παντας 16 επ αυτοις 18 i. m. $\overline{\epsilon\gamma}$ 22 AB¹S ωλεβρευσεν 24 ABS καταλυμα

33 1 i. m. $\overline{\epsilon\delta}$... ^{1c3} ιωσηια 2 ABS αυτοις χρηματισαι 8 ABS αυτω κυριοσ 9 ^{1c23} η πολ. αυτης 15 ^{1c3} om ωτα 16 ABS ειπαν 18 μειχαιασ 20 ^{1c3} ουρειασ, it. 21 ... ABS καριαθιαρειμ (S -θει-) 23 ^{1c3} ερειψεν, S ερι-

34 1 i. m. $\overline{\epsilon\varsigma}$... ABS om σεαυτω 2 ABS om τον 17 ^{1c23} οτι

35 1 i. m. $\overline{\epsilon\zeta}$

36 1 i. m. $\overline{\epsilon\eta}$ 3 ¹ ελεασαν, B^{2c3}S ¹ ελεαζαρ 6 BS ανδρασιν δοτε 7 BS προσευξασθε ... ^{1c23} ειρ. υμων 10 ABS του τον λ. υμ. αποστρ. 13 i. m. $\overline{\epsilon\theta}$ ad lineam -τε με εν ο. κ. υ- 25 ^{3f2} μνασαιου 26 εισ ιερσα 28 ABS om οτι δ. τ. μ. τ. απεστειλ.

37 4 i. m. $\overline{\epsilon\theta}$ 7 ABS εγενηθη οτι 8 ^{1c23} om ετι 14 ABS επερωτησουσιν (B^{1c23} -σι οτι) 16 παντας τους προνομευοντες (sic, cf. AS) 18 i. m. $\overline{\epsilon}$... BS και αιχμαλωσ. 24 ABS ποιηση

38 4 ισρ. επιλημψει, cf. S 6 AB ημων 8 AB τεκνοποιηση 10 i. m. $\overline{\epsilon\alpha}$... BS μακροτερον ... ABS ισραηλ' συναξει 15 ¹ παυσασθαι, AB²³ ¹ παρακληθηται 16 BS διαλιπετω 21 i. m. $\overline{\epsilon\beta}$... AB^{1c23}S αποστραφητι bis (S¹ om sec. loco) 26 μοι ηδ. μοι 27 ^{1c23} ιουδα 34 ου διδαξουσιν ... οιδησουσιν

39 1 i. m. $\overline{\epsilon\gamma}$... ²³ ενιαυτω τω (τω et AS) δωδεκατω 3 ^{1c23} προφητευει 6 i. m. $\overline{\epsilon\delta}$... ABS om ο 7 ^{1c4} κτησε, ^{2vid} -σον 8 ^{1c3} σαμωλ ... om σεαυτω ... AB βενιαμειν, it. 44 12 ³ μνασαιου 14 διαμενη 15 AB²S³ κτηθησονται 16 i. m. $\overline{\epsilon\varsigma}$ 20 ABS η ημερ. α. 23 ^{1c23} ενετειλου ... ^{1c23} om και εποιησαν 26 i. m. $\overline{\epsilon\zeta}$ 29 ^{1c23} αυτων οτι τη β. 33 B^{1c3}S ορθ. και εδιδαξα και ουκ 35 AB¹ τον ιουδα (sec. text., in comm. ¹ $\overline{\iota\upsilon\delta\alpha}$, ³ $\overline{\iota\upsilon\delta\alpha\nu}$) 36 i. m. $\overline{\epsilon\eta}$ 37 ABS om εν sec. 41 AB om μου 44 τ. ορουσ της σεφηλα

40 1 i. m. $\overline{\epsilon\theta}$ 6 om και ποιησω, cf. S¹ 7 BS³ επιστρεψω ... ABS ιουδα κ. την αποικ. 11 AB φωνην νυμφ. κ. φωνην νυμφ. ... ¹ εισουσιν, ³ vid. οισουσι 12 οτι pro ετι 13 ABS βενιαμειν

41 1 i. m. $\overline{\epsilon\theta}$... ^{1c23} ιερεαν ... επολεμ. αυτον επι 3 συλλημφηθησει ... ^{1c3} δοξησει ... ^{1c3} εισελευσει 5 και σε και εωσ αδου ¹ κοψ., ² i. m. ¹ ω κυριε κοφονται (³ κοψ. non inst.) 6 ^{1c23} ιερειας 7 ABS λαχεις 8 i. m. $\overline{\pi}$ 10 om εκαστον sec. 13 BS εβემην 16 ^{1c23} εξαποστειλατε ... BS om του ειναι 22 ABS om των

42 1 i. m. $\overline{\pi\alpha}$ 3 BS χαβασειν 6 ABS ειπαν 7 BS οικιαν 9 BS om και sec. 12 i. m. $\overline{\pi\beta}$ 13 ^{1c23} κατοικουσι ιερουσ. ... AB^{1c23}S παιδιαν

31 27 (17) εν κολοπαισ 32 (13) τρυγητος vel -τας 37 (4) ξυρησονται 32 20 (ημων εισ φαγην) 24 (7) (καλυμα) 33 9 εξεκκλησιασθη 15 (αιμα-ζων) 21 ¹ ιερειας pro ουρ- 34 4 ¹ vid. ως εαν δ. 12 (6) del απο-λεσθαι υμας 17 ¹ οτι 36 8 αναπειθετω pr. l. 15 (9) del υμιν κυρ. 21 παταξεις 38 37 μετερον 39 6 (non minio) 17 μετερεωρω 40 6 συν-ωλουσιν 11 φωνην νυμφ. κ. φωνην νυμφ. 42 11 (15) ωκησομεν

14 BS οῦ. και ελαλησα και ουκ 15 ^{1c23} βελτιων ... AB ηκουσατε 16 AB* fort. S ηκουσαν 19 BS¹ εκλιπη

43 1 i. m. $\overline{\pi\gamma}$... ^{1c3} ιωσηα, it. 2 2 B²³S³ επι ιουδαν 3 BS απο οδου 6 ABS πολειωσ 8 BS om τουσ 9 i. m. $\overline{\pi\delta}$... ^{1c23} ογδω βασιλει ... BS om εν sec. 10 ^{1c3} γαμαρειου, it. 11 ... ¹ forte om και post κυριου 11 ^{1c3} μειχαιας, it. 13 12 ελεισαμα 14 BS om τον ιουδιν ... χουσει 15 ABS ειπαν, it. 16 19 19 BS βαδισον κατακρυβ. 20 ελεισα, it. BS 21 ... BS om τουτουσ 21 AB ιουδειν, it. ABS 21 23 23 BS απετεμνεν ... B^{1c3} ερειπτε (et S -τε), AS ερι- ... ^{1c23} εωσ—εσχαρασ bis ser. 26 BS σαρα 27 i. m. $\overline{\pi\epsilon}$ 29 ABS ο βασιλειωσ ... AB¹S εξολεθρευσει (S -ω-) ... ABS απ 30 B^{1c3f2}S εριμμενον

44 1 ¹ ιωσηα ... ναβουχορδονοσορ 3 ²³ μνασαιου 4 AB(S) om τον 6 i. m. $\overline{\pi\zeta}$ 8 BS om εν 11 i. m. $\overline{\pi\zeta}$ 12 ABS βενιαμειν, it. 13 15 ^{1c3} οικειαν bis ... ιωναζαμ, it. 20

45 1 i. m. $\overline{\pi\eta}$... ^{1c23} και ωαχαλ 2 ABS ευρεμα 4 ABS ειπαν (S¹ -πεν) ... ^{1c23} χρησιμολογει 6 ^{1c3f2} ερειψαν, S ερι- ... ^{1c3vid} βορρω 7 i. m. $\overline{\pi\theta}$... AB βενιαμειν 11 υπογειον ... ^{1c3f2} ερειψεν 20 ²³ παραδωσειν, ¹ -σιν 21 BS θελεισ (S¹ -λις) ... ουτωσ 22 ABS³ ποδας σ. 25 ABS ακουσ. οι αρχ. 26 τον ελεον ... οικειαν (³ -κι-) ιωναζαμ ... ABS om με sec. 27 ABS om ο sec.

46 1 i. m. $\overline{\pi\eta}$... AB²³S σεδεκιου, it. 2 AB²³ 14 ABS αχεικαμ (AS -χι-) 16 ABS ειπον 18 ABS ευρεμα

47 1 i. m. $\overline{\pi\alpha}$... BS δαμαν 3 BS αυτου τ. φωνησ 5 BS om εκει και 6 ABS om αυτου 7 AB παρεκατεθετο ... ουκ απωκισεν 8 ιωναν ... σαραια ... θαναεμαιω ... AB νετωφατει ... ABS ιεζονιασ ... BS μοχατει (et A -τει) 9 om των pr. 10 ABS συναγαγετε 13 ^{1c23} και ιωναν 14 ABS ειπαν ... ABS³ βελεισα (A -λι-) ... ABS υιων 15 ABS και ιωναν (A -ανν-, S¹ ανναν) ειπεν ... BS μηζεισ ... γνωζω ... B^{3f}S³ ιουδας ... ^{1c23} οι καταλοιπα 16 ABS το pr. τουτο

48 1 i. m. $\overline{\pi\beta}$... AB ελασα 5 B^{1c3}S σαμαριασ 8 ABS ειπαν 9 ^{1c3} ερειψεν, S ερι- ... ¹ f. ισραηλ pro ισμα. sec. 10 ABS παρεκατεθετο 11 i. m. $\overline{\pi\gamma}$ 12 γαβαω (i. f. l.) 16 B^{1c23}S¹ om ουσ sec. ... απεστρεψεν (-ψεν et S³) 17 ABS την προσ 18 ABS om ο

49 4 ^{1c23} om εγω ... ABS om υπερ υμων ... ABS om ο θεος ... αναγελω 5 BS om αν ... ABS ποιησομεν 7 i. m. $\overline{\pi\delta}$... BS μετα δεκα (S -ι-) ημερασ 8 om τον pr. 10 AB εκτειλω 17 ABS ουζεισ 19 i. m. $\overline{\pi\epsilon}$ 20 AB λαληση 22 AB τοπω ου

50 1 BS τουσ παντας λογουσ κυρ. 2 ¹ μασασσαιου, ²³ μνασ- ... BS¹ ειπαντες 3 ^{1c3} νηρειου (comm. νεριου) 4 ABS παντ. οι ηγεμ. 6 BS om τα νηπια ... AB κατελειπεν 7 εισηλθαν sec. loco 8 i. m. $\overline{\pi\zeta}$

51 1 i. m. $\overline{\pi\zeta}$ 5 BS om μου 8 ηλδατε ... ABS εκκοπητε 9 ^{1c23} και τ. κακ. τ. αρχοντ. υμων bis ser. (i. f. p.) 14 BS ουζεισ ... ^{1c23} ανασεσωμενοι 15 i. m. $\overline{\pi\eta}$ 19 AB θυμιωμεν ... σπονδασ αυτη sec. loco. 21 ¹ εθυμιασαμεν, B²³S¹ εθυμιασαν 22 ABS om υμων sec. ... ^{1c23} ημεραυτη

43 13 (13) αναγιγνωσκοντοσ 23 (2) ιωδειν 44 7 ημιν 45 15 ειρεμιασ 46 3 (5) del ... 47 2 ελαβ. αυτο ο 3 ημαρτητε 48 12 (ωχοντοσ πολεμ.) 49 3 οδ. εν η π. 51 21 ου εθυμιασατο ... (2) del λαοσ γησ

43 1 ABSb εν τω ενιαυτ. τω (b TQI) τετ., Ti (tac. in Proleg.) om τω sec.

45 27 b ηρωδησαν

49 11 b (non Ti, nec Codd. ut vid.) απο προσωπ. αυτου c. seqq. conig.

51 8 b τῆσ εἵνεσι

24 τον λογον 25 ταις ομολογιας²³ 27 εως αν²³ ... BS εκλιπωσιν
 29 ABS υμιν (Α ημ.) το σημειον 30 ABS χειρ. ζητούντων 31 i. m. $\overline{\eta\theta}$
 ... AB²³S τω ιωακειμ 33 B^{1c3} ομμοι οιμμοι (AS bis οιμμ.) 35 ABS
 ευρεμα

52 1 ^{1c23} om σεδεκιου ... μητρια αυτ. 4 AB^{1c3vid2} τετραποδοισ
 ... ABS om λιθους 8 ^{1c3} ιερειχω 12 i. m. $\overline{\rho}$ 13 οικιας²³ 16 AB^{1c3}
 κατελειπεν 18 χαλκα²³ 19 AB αφω $\overline{\omega}$ (lege τα σαφφ. pro τας αφφ.)
 ... τα μασμ. ... υποχητηρας 20 ABS om ου 23 ^{1c23} om το 24 δευτε-
 ροντα²³ 25 om των pr. 26 ABS om του βασιλεωσ 32 BS αυτου τον
 θρονον 33 BS ηλλαξαν 34 AB^{1c2}S εδιδετο

Subscriptio: BS ιερεμιασ

ΒΑΡΟΥΧ.

Inscriptio: AB βαρουχ

1 1 i. m. $\overline{\alpha}$ 6 AB καθα 8 A²B σειουαν (Α σι-) ... ^{1c3} ιωσηια
 10 om του sec. 12 ^{1c3vid} τ. σκιν βαλτ. 14 i. m. $\overline{\beta}$ 20 AB εισ ημας
 ... παιδια αυτ. ... ^{1c23} om εκ γησ αιγυπτου

2 2 om του αγαγ.—μεγαλα α ... AB εποιηθη ... καθα εποιησεν
 11 i. m. $\overline{\gamma}$... om και sec. 16 AB ημας κλεινον ... κυριοσ 18 ^{1c23} ψυχ.
 αυτου η λυπ. 12 AB υμων και ... εργασασθε 23 ^{1c23} εκλειπιν 25 AB^{1c3}
 εξεριμμενα 33 AB πονηρ. πραγματων

3 1 i. m. $\overline{\delta}$ 7 AB²³ απεστρ. επι καρδιαν 9 i. m. $\overline{\epsilon}$ 19 A²B αντ-
 ανεστησαν 23 om της pr. 24 i. m. $\overline{\zeta}$ 32 αλλα ... ^{1c23} ιδωσ

4 5 i. m. $\overline{\zeta}$ 6 AB δια δε το 7 παροξυνατε 8 ^{1c3vid} ελυπ. δη ... AB
 εκθρ. υμας 13 AB^{1c23} παιδιας 14 AB ελθատσαν 19 i. m. $\overline{\eta}$ 22 ελε-
 ημωσυνη 23 AB μετα πενθουσ κ. κλαυθμου 25 ^{1c3} εκχθρος 26 ^{1c2} επο-
 ρευθησας 27 θαρρησατε 28 επιστραφεν²³ 30 i. m. $\overline{\theta}$ 31 32 AB^{1c3f2}
 ter δηλ. pro δειλ. ... AB^{1c23} επιχαραντες 35 δαιμομιων 36 AB περι-
 βλεψε (Α -ψαι) 37 απ ανατ.

5 5 AB σου συνηγμ. τα τεκνα 7 AB θεινας (B³ θι-) αεναιουσ

Subscriptio: AB βαρουχ

ΘΡΗΝΟΙ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

Inscriptio: AB¹ θρηνοι, B³S = b

1 2 i. m. $\overline{\beta}$ —22 $\overline{\kappa\beta}$ 2 αγαπωντων²³ 5 om αυτην sec. 7 ^{1c23} επι-
 θυμητα 9 ABS προσ ποδων ... BS om ο sec. 10 AB ιω $\overline{\omega}$ 13 BS οδυ-

26 vid. ετι pro οτι 52 1 (2) δοβενα potest et λοβενα legi 25 εν προσ-
 ωπου τ. 26 ηγ. αυτον

1 9 ¹ vid. βαβυλωναν 14 ημας 20 (3) del πατερ. υμων 2 21 π.
 ημων 3 25 (6) del ουχ 4 6 π. ημας 8 ημας pr. l. 12 καταλειφθησιν
 ... ηρωμωθην

1 1 formae litterarum Hebraicarum per librum Threnorum ad αλφ,
 βηθ, γιμλ etc. adscriptarum typis accurate reddi nequeunt 7 (εχροι) ...

1 20 AB εισ ημας] ita Ti, b
 εισ υμας: Ti ad locum adnotaverat:
 „ed. rom. εισ υμας et πατερ. υμων“,

sed b habet π. ημων, ad A respicit
 4 8 AB εκθρ. υμας] ita et Ti,
 b εκθρ. ημας

νωμενην 15 ABS σαμχ 17 (A)BS χειρας 18¹ τιαδη, AB²³S σαδη (sec. comm., sec. text. vid. B²³ = b) 19 AB^{1c3}S³ εξελειπον 20 om με 2 1 i. m. $\overline{\alpha\chi}$ —22 $\overline{\mu\chi}$ (om ad 8) 1²³ om εν 2 βασιλεας 3 συνεκαλεσεν ... ^{1c23} εχρου 4 BS om των 7 χ. αυτου τ. ... BS om κυριου 8 BS ουκ επεστρεψεν χ. 9 ABS αρχοντας 11 AB^{1c3}S³ εξελειπον ... AB^{1c23}S¹ εκλιπειν (S¹-πιν) 12 AB¹S λαβδ, B²³ λαβεδ 13²³ και τις παρακαλ. 14 αιχμαλωσιαν²³ 15 BS σαμχ ... ^{1c23} αυτησ η ... AB²³S στεφανος δοξησ ευφροσ. 16 ^{2c4} καταπιομεν 17 ABS ρηματα ... B²³S ευφρανεν 18¹ τιαδη, AB^{3v12}S σαδη (sec. text vid. B³ σιαδη) ... ABS ο οφθαλμος σου 19 ^{1c23} om σου ult.

3 1 i. m. $\overline{\mu\delta}$ —64 $\overline{\xi\delta}$ (om ad 9 [22]) 2 om με sec. 5 βη 13 AB om εν 18 ^{1c23} νεικος 19 AB ζαϊ (A -ι) 22 23 24 AB om hos verss. (τα ελεη—τηθ) 31 AB οικτειρησει (A -τι-) 33 AB λαβδ 38 γογγυση 39 AB επιστρεψωμεν 42 AB σαμχ 43 AB εινεκεν ... καμβυσαι 45 ^{1c23} διηνοιξας 51¹ τιαδη, ²³ σιαδη ... ^{1c23} θηρευοντες (εθηρευοντες) εθρη. 53 om την 56 εν η σε ημερα επεκαλεσαμην ειπ. 62 αναστησιν ... επ 64 υπερασπισμον²³ ... AB om μου 65 AB υποκατω

4 1 i. m. $\overline{\xi\alpha}$ —22 $\overline{\pi\epsilon}$ (om ad 21) 2 ^{1c3vid} βη ... AB om οι pr. ... AB^{1c23} αγγια 5 AB τροφας ... κοκκω ... περιεβαλοντο 7 AB λιθους 9 AB γεννηματων 10 om του 12 AB¹ λαβδ, B²³ λαβεδ 18¹ τιαδη, AB²³ σαδη, sec. text. vid. B²³ = b 22 AB om του ... Συγατηρ εδωμ ... i. f. non dist.

5 4 AB εξ ημερων ημων pro υδωρ ημων omissis εν αργ. επιομεν 16 ουαι δη 20 νεικος

Subscriptio: AB θρηνοι ιερεμιου (monogramma \mathcal{F} in B)

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

Inscriptio: AB επιστολη ιερεμιου

1 i. m. $\overline{\alpha}$... ^{1c23} αμαρτιασ υμων 14 ad μη ουν i. m. $\overline{\beta}$ 19 AB τον ιματισμον 21 om αυτων sec. 25 ^{1c23} εφ ωμοις 26 AB το μη ποτε ... AB πεση δι 28 ^{3vid} λοχως ... ad γοντες ουν i. m. $\overline{\gamma}$ 29 ^{1c23} γαρ κληθεισαν bis scr. 34 AB αυτοις ευχην 37 ποιησουσιν 39 i. m. $\overline{\delta}$... AB αυτους υπαρχειν 40 AB ου δυναμ. 44 om εν 45 ^{1c2(3)} κατασκευασμενα 55 i. m. $\overline{\epsilon}$ 56 διαθωσιν 63 AB ποιειν 64 i. m. $\overline{\zeta}$ 66 ^{1c23} δειξωσι ουδε ... ουδε φωτισουσιν ... om η 67 εστιν κρειττω (²³) αυτων ... AB αυτα 68 AB εστιν ημιν 69 συκρηατω 71 γνωσθησεται 72 AB κρεισουσιν (A κρι-)

Subscriptio: επιστολη ιερεμιου

(13) * επι μετοικεσια αυτ. 11¹ εδωκα 12 και pro κατα 2 11¹ ελλιπειν 12 (εκχισται) 3 5 (6) βηθ 6. εν σκοτ. 34 (εκλειναι) 51 (ως τρουσιον) 4 13 (7) εμμεσω α. (del * om εν μεσω **) 21¹ ιουδαιας 13 (σκηπρον) 16 (πληρης)

2 20 ιερα και προφη- desinit S
3 31 οικτειρησει] ita et Ti, b,
-τηρ-
4 7 λιθους] et Ti, b λιθου

5 1 b τών όνειδισμών
19 AB τον ιματ.] ita et Ti, b
το ιμ.

IEZEKIHΛ.

Inscriptio: ιεζεκιηλ

1 1 ^{1c23} om· εν τω sec. ... ειδον, it. AB² 27 pr. loco 10 AB om του 17 AB¹ τεσσαρα 20 ²³ και ου αν η ν. 21 AB^{1c23} ιστηκεισαν 22 AB¹ κεφαλ. αυτοις, B²³ om αυτ. ... ²³ om ωσει 23 ^{2c3} εκατερα 'bis 26 ^{1c23} σαππιρου 27 AB ωσ ορασ.

2 1 post κυριου plen. dist. 7 AB²³ διوتي 10 AB εμου ... AB κ. εν αυτ. γεγρ. ην τα ... ³·ουαι ουαι

3 5 ² vid. quando εξαποστειλη 7 εισακουσαι μου bis 8 νεικος et νεικουσ 9 ^{1c2v13} φορηθησ 11 ad ταδε i. m. β (sec. comm. ad 2 4) 12 ^{1c24} και ηκ. κατ. μου 'και ηκουσα' φ. 13 AB om των pr. 18 AB θανατωθηση ... AB αυτω ουδε ελαλησας του δ. ... AB om της 19 AB om απο sec. ... ^{1c23} om αυτου sec. 20 AB ποιτηση 22 i. m. γ 23 AB εισ το ... AB om κυριου sec. 24 ²³ ανεστησεν ... AB om τουσ

4 2 προμαχωνας ²³ 5 AB τας δυο αδικ. 6 AB¹ τεσσαρακοντα 7 στερεωσεις %, ²³ i. m. %· επ αυτην 8 ²³ om ιδου 9 κατ αριθμ. 11 AB om και sec. 13 om του pr. 14 AB του ισραηλ ... κ. θηριαλωτον κ. θησημαιον ... A²B^{2c3} βεβηλον pro εωλον 17 AB^{1c23} τακησονται

5 1 i. m. δ 2 διασκορπισεις 3 συμπεριλημψει 5 AB²³ κυριος τη ιερους. 8 εν μεσω σου ²³ 11 AB ει pro η 12 ^{1c23} τεταρον 15 ad δη· λαϊστη ^{3v14} i. m. δηλωαστή ut vid. ... ^{1c3} λελα|λαληκα 16 AB εξαποστειλαι με τας βολιδας μου τ.

6 1 i. m. ε 3 om εγω 6 AB om και pr. ... AB¹ εξολεθρ. 9 πορνεουσιν 11 ^{1c3f2} βελυγμασιν 14 AS om αυτων ... AB και επιγν.

7 1 i. m. ζ 13 AB επιστρεψη 16 om και ult. 17 ^{1c23} χαιρεσ ... υγρασιασ 25 AB om και ab init. 26 αγγ. επ αγγελιαν ²³

8 1 i. m. ζ 2 ^{1c23} om αυτου extr. 3 ^{1c23} om αναμεσον του 4 AB εκει ην 5 πυλην της πρ. 6 ^{1c23} απο των bis ser. i. f. p. ... AB^{1c3} οψη 10 ^{1c2v13} ιδον και ειδου ... AB επ αυτου ... ²³ κυκλω κυκλω 11 om και sec. ... AB^{1c23} ιστηκει 12 ^{1c3} εορακας, it. 15 17 ... του οικου 17 ^{1c23} επλανησαν

9 1 AB¹ εξολεθρ. 3 AB χερουβειν ... ^{1c23} om την 8 AB^{1c3} ομμοι ... ^{1c23} εν τε εκχεαι 9 AB εγκαταλειπειν (B^{1c3vnd} ενκ-) 11 i. m. η

10 1 AB¹ χερουβειμ, ³·ειν 2 χερουβετ, Α·βειμ, it. 6 ... AB χερουβειν, it. 3 4 5 7 8 9 15 16 bis 18 (B¹ χαι-) 19 20 ... μου 4 ^{1c23} και ενεπλησεν 7 AB οντοσ εν μεσω (Α·εμμ-) 9 AB^{1c23} ιστηκεισαν, it. 17 ... om η 10 AB και η οψις 17 AB εμετσωριζοντο 20 AB²³ ειδον 21 AB ανθρωπου 22 AB om του pr.

11 1 i. m. θ ... ^{1c23} om ιδου ... ²³ ειδον ... ¹ φαντιαν 3 οικοδομηνται 5 om κυριου 13 ^{1c3} ομμοι ομμοι (Α·bis ομμ-) ... AB συ ποιεις 16 ου αν 22 i. m. τ ... χερουβειν 24 κ. πνα ανελαβεν με ... ²³ ειδον

1 4 ante νεφελη est v vel η eras. 11 τεσσαραι· εκ. 2 1 (9/8) ειδον 2 εξηγ. 7 (2) φιλονικοι 5 10 πατερες pro -ρασ 7 10 (2) ιδου ημ. κυ· ιδου 12 (12) ο in ζοη signo critico not. 10 6 (4) τροχων των a man. post del. 21 'οκτώ' signis crit. not. 11 7 (εφονευσατε, φ ex π et v vid. in ras.)

12 3 ^{1c3} αιχμαλωτευθησει ... τοπο^υ ²³ σ. εισ τοπον ετερον ... ^{1c3f2} ειδωσιν 8 AB προς με το πρωι 14 ^{1c3} παντα τα ανεμον 17 i. m. ^{ia} 18 AB μετ οδυν. 19 AB μετ ενδ. 27 om o pr. 28 ^{1c2} fort. om λεγει κυριος

13 1 i. m. ^{ib} 7 ουχ 8 AB om και pr. ... τουτο ιδου ²³ 10 τον λαον μου επλανησαν ... κ. ουκ ην 14 om και sec. 16 κ. ειρηνη ουκ εστιν 19 αποφθγγματα 20 AB συστρεφετε εκει 21 ρησομαι

14 1 i. m. ^{iy} ... AB om λαου 2 AB λογ. κυρ. προς με 8 ²³ επιγνωσθησεσθε 12 i. m. ^{ib} 13 η αν 15 AB αφαν. και ουκ 16 αλλ η υτοι 17 AB εξ αυτης 18 ουτοι ανδρες ... AB ρυσωνται ... om αλλ η 19 επαποστελω ... ^{1c23} om γην (sec. comm.) ... AB¹ εξολεσθ., it. 21 22 ^{1c23} om και τα ενδυμ.—23 οδους αυτων ... ιερους. παντα κακα

15 1 i. m. ^{ie} 2 ^{1c23} om των κληματων 4 A¹B om δ 5 AB εσται ετι pro ετι εστ.

16 1 i. m. ^{ic} 4 AB και σπαργαν. ... ³ ελουθησ 5 om o ... ^{1c23} om του ποιησ. σοι εν ... ^{1c3} τουτων bis ser. ... ^{1c3vid} απεριφησ ... AB εν η ημερα ετεχθ. 6 ²³ ειδον, it. 8 ... ^{1c23} om σου pr. 7 AB^{1c3} ανορθωθησαν 8 ¹ ωμοσα σ., ^{2c3} i. m. ² ωμολογησα σοι ... ^{1c23} εγενου μου 10 AB υπεδησα 14 σοι ονομα 18 AB²³ περιεβ. αυτα 22 τ. νηπ. σου της ημερας οτε 24 ^{1c23} οικοδομησας 27 AB om ησ 34 ^{1c23} διδονται ... και μισθωμ. ουκ εδοθη σοι 41 AB δωσ 43 AB εγω ιδου 45 θυγατηρ θυγατηρ ... AB η μητ. υμων χ. κ. ο πατ. υμων 47 ^{1c23} ου δωσω σε εν ... ¹ μεικρ. και/και (f. col.) 50 μου ... ειδον 55 ^{1c3} υποκαταστασθησεσθε 57 ^{1c3} συρειας 58 ¹ om συ, ²³ ου 62 ^{1c23} επιγνωσει

17 1 i. m. ^{ic} 6 ^{1c23} υποκατω αυτης bis ser. ... ^{1c23} αναδενδρα 7 AB βωλω, it. 10 9 ουδ, it. 17 10 ουχ ... AB αφασσαι 11 i. m. ^{ic} 12 AB αξει ... προς εαυτον 21 πεσουνται ²³ 24 ^{1c23} ξυλον ξυρον

18 1 i. m. ^{ib} 5 om κριμα και 9 om και sec. 10 αμαρτημα 14 ¹ κατα ταυτας 17 απ 19 ^{1c23} τι οτι οτι 20 ^{1c23} και ανομια—εσται bis scrips. 21 om και ult. 22 μνησθησεται 25 om πασ ο, A om o ... AB υμων ου κατευθ. 26 AB ποιηση, it. 27 29 μου ου ^{3f2} 31 AB απο εαυτων ... AB^{1c23} ασεβιασ ... αποζηνησκαται

19 1 i. m. ^{ic} 4 ²³ κιμω, it. 9 5 AB^{1c23} ιδεν, it. 11 7 AB¹ ωρυματος, B²³ ωρυομ- 9 εκ κημω (²³ κι-) ... "αυτου η φωνη αυτου, ³ non inst. αυτου sec. 12 ^{1c23} ανηλωσαν 14 AB παραβολ. θρηνου

20 1 i. m. ^{ia} 3 om οικου 5 ^{1c23} vid. λεγει pro λεγων εγω 6 ² κηριον, ^{2c3} i. m. ² δυνατη 7 ^{1c23} om αυτου 8 AB εγκατελειπον (A ενκ-) ... AB γησ pro της 9 ⁴ και ουκ επ. 18 ^{1c3vl2} συναναμιγγεσθε 23 AB και εξηρα 24 οπισω ²³ 26 AB δομασιν 27 i. m. ^{ib} 28 ^{1c23} την χειρα bis ser. ... ειδον ... AB²³ παν βουνον ... om τας 29 τισ ... αβανα bis

12 7 (11).¹ αισχυαλ. 18 (6) 'οδυνησ' signis crit. not. 13 6 (9) ταδε a sec. man. add. 19 (2/1) ad 'κλασμ. et 'περιεπ. signa crit. 20 exclareφεται 14 4 inter αυτω et εν οισ sign. crit., item 16 18 20 23 inter τεγει et κυριος (omissum αδωνα notans?) 23 ¹ vid. om υμας 16 62 (1) om εγω pr. 18 20 (13) υιους (υ sec. vid. eras.) 26 (6) ημων ου κ. 19 14 παραβ. θρηνου (υ vid. ex ras.) 20 16 (ενδυματων) 18 (4) sequitur -νεσθε 28 (τας πονδας)

12 20 b primum εξερημωκηθη-
σονται, cal. corr.

16 3 b in vertenda pag. 691/2
a ἔρου|σαλημ v. 3 ad ἔρουσαλημ

v. 2 re-transiluit et intermedia bis
dedit (Ti non not.) 45 μητηρ υμων]
ita et Ti, b μ. ημων 61 b συν
τῆς νεωτεραις

30 om του 34 και βραχειονι (3 -χι-) 38 ελεγχω 45 i. m. $\overline{\chi\gamma}$ 46 AB δαγων 47 om παν pr. 48 επιγνωσονται

21 3 ²³ κυριος κυριος ιδου εγω ... AB¹ εξολεθρ. ... AB αδικ. κ. ανομ. 4 ¹ εξολεθρ. 7 ^{1c23} κυριος κυριος 8 i. m. $\overline{\kappa\delta}$ 10 AB αρωδου 12 ²³ επει ρομφαία 13 om και τι ει 14 AB τραυματιων bis 16 AB om και pr. 18 i. m. $\overline{\kappa\epsilon}$ 20 AB^{1c3} εμμεσω 21 AB ηπατοσκοπησασθαι 22 ^{1c2} κραυησ 25 ανομε βεβηλε 27 AB³ om αδικιαν tert.

22 3 ^{1c23} του εισελθειν ... καὶ αυτησ 4 AB εισ ονειδος (A -νι-) 5 ^{1c23} απεχουσαι bis ser. ... AB εμπεξονται (B²³ -αι-) 6 ² συνεφυροντο, ^{2c3} i. m. ¹ ενεφυραντο 7 και προσ/ηλυτον, ²³ i. m. $\overline{\gamma}$ τον προσ 8 και τα (²³ om τα) αγιασμον εξουθενουν 9 AB ανδρες λησται ... om ησαν ... ^{1c3} ησθσαν ... AB εν σοι 12 απελαθου 13 εαν δ' επαξω χ. 15 pro δι-ασπερω * forte διασκορπιω 17 i. m. $\overline{\kappa\zeta}$ 19 om κυριος alt. ... ^{1c23} αν εγενεσθε 22 ²³ χωνευετε (¹ = b) αργ. 25 και αι χηρ. 26 σαββατων ^{3vid} 28 ου λελαληκεν 30 ^{1c3} ολεσχερωσ ... AB om τω ... γησ pro οργησ

23 1 i. m. $\overline{\kappa\zeta}$ 4 ^{13c2} οολλα bis ... οολιβαν sec. l. 10 ^{1c23} θυγα-τερες ... κ. εκδικησεις εποησαν 11 ²³ ειδεν, it. 14 13 AB²³ ειδον 16 ^{1c3} εεπ 17 βαβυλονος 21 AB επεσκεψω 24 ^{1c23} μεθ οχλ. 25 μυκ-τηρας σ. 29 ²³ ασεβειας σ. 33 ^{1c23} om σαμαρειας 34 ^{1c23} και πιεσαι ... νεομηνιασ 36 i. m. $\overline{\kappa\eta}$... AB ολιβαν 40 εξαπεστελλον 42 AB ψελια 45 και αμα ²³ 47 αποκτενουσι (sine -ν)

24 1 i. m. $\overline{\kappa\theta}$... AB ενατω 5 εξεσεν εξεσεν 6 επεπεσεν 7 ^{1c23} αιματα ... om την 9 λαον pro δαλον 14 om η pr. 15 i. m. $\overline{\chi}$ 16 κ. ουδε μη ... ^{1c23} 17 AB πενθουσ ... ^{1c23} εσει 20 προς με εγενετο 24 ^{1c23} εποησατε ποιησ. 26 AB εν εκεινη τη ημερα, it. B 27

25 1 i. m. $\overline{\kappa\alpha}$ 4 ^{1c2} απαρτεια 6 AB επεσφοησας 7 AB¹ εξολεθρ., it. 13 et AB 16 ... ^{1c23} επιγνωσει 9 ^{1c3vid} θασιμουθ' ... ^{1c23} επανα-γωγησ πολ. 16 AB εκτενω 17 εν αυταις ²³

26 1 i. m. $\overline{\kappa\beta}$ 7 ¹²²³ om επαγω 8 ^{1c23} θυρας 11 σου της ισχυος επι 12 σου τα τειχη κ. τ. οικ. τ. επιθυμ. σου 17 ^{1c3} επαινεστη 18 ^{1c3} αι νησσοι ... αφ ημερ. 19 AB δω σε πολ. ... AB κατοικηθησομενας ... κατακαλυψη

27 1 i. m. $\overline{\lambda\gamma}$ 2 υις ανθρωπ. και συ λ. 5 ²³ ταναι 6 ^{1c3} νησσων ... χεττειν 8 ^{1c3} σειδωνα 9 comm. B¹ βυβλ. ... AB om ο' 14 θαιγραμα ... AB om την 15 om σου pr. 16 θαρσεις ... λαμωθ 17 AB εν σιτου

40 (2) απαρχιασ pr. l. (i pars inferior literae ψ in linea sup. esse potest) 21 4 (8/7) dele κολλιου etc. (A κολαιου bis) 15 (εις τιλβωσιν) 26 (6) del ** et (* om vid.) 22 3 ποιουσai 20 (6) ¹ επαφησω minime certum 23 4 (8) ιερ. η ολιβα 6 (7) ιπποι sic 15 (2) dubito num ¹ αυτων pr. omiserit 20 (οιδια sec. loco) 47 (6) ενκυριουσιν 24 1 (5) ενατω in ras. 7 8 quas lectiones Ti primae man. adscr., dubiae 25 (2) ισχ. αυτ. π. α. 26 16 (6) del καθ. (** et [?]) 17 (5) ad * καθελ. add.? 27 8 (8) σιδ. 9 om 12 χαρχηδονιοι

21 14 AB τραυματιων bis] ita et Ti, b bis -ειων 21 AB ηπατο-σκοπησασθαι] ita et Ti, b κατα-σκοπ-

23 21 επεσκεψω] ita et Ti, b επισκ- 34 νεομηνιασ] nescio cur Ti in apparatu lectionem νουμηνιασ attulit

25 7 b χειρῶν pro χωρων

26 4 b primum λεοπετριαν, cal. corr. -ω- ut ABTi, tacet Ti de correctione

27 8 b primum βεβλιων, cal. corr. βῖ-; contra consuetudinem vE, Ti βιβλιων retinuerunt pro B:βλιων

πρασ. ... κασια 18 εμπορος ... ^{1c3} ερεικα εκ μειλητου 19 AB^{1c3} τρο-
χειας 21 κ. κρειους κ. αμνους 22 AB σαβα ... ραμα ... AB χρυσιον
30 AB γην post κεφ. αυτ. ρον. 32 επι σε οι υιοι αυτ. 33 AB επλουτισας

28 1 i. m. $\overline{\lambda\delta}$ 2 ^{1c23} κατοικηκα 3 om η 5 om σου sec. 15 AB
αμωμος συ 17 ^{1c3vid} καλλος 18 ^{1c3} δια το το πλ. ... AB^{1c23} εκ μεσω σ.
21 ^{1c3} σειδωνα, it. σει- 22 23 α'μα ²³ 24 AB σχολοψ

29 1 i. m. $\overline{\lambda\epsilon}$... εν δεκατω μ. 4 τους ιχθυσ 7 οτι επελαβ. ...
^{1c23} εκροτησεν 8 ανθρωπους απο σου 10 ερημον ρομφ. 11 AB¹ τεσσε-
ρακοντα, it. 13 et B¹ 12 16 ουκ εσονται ετι ... AB αυτους ακολουθησαι
17 i. m. $\overline{\lambda\zeta}$ 18 κατεδουλ. αυτου την δυναμιν

30 3 om νεφελησ 4 αυτης τα θεμελια 12 ^{1c23} om γην 16 παρα-
γην ... AB om η ... εκρημα ... ^{1c23} υδα 18 AB αιχμ. αχθησονται
20 i. m. $\overline{\lambda\eta}$ 25 ^{1c23} om δε

31 1 i. m. $\overline{\lambda\theta}$ 2 βασιλεα αιγ. ²³ 4 ²⁽³⁾ συστηματα 6 ^{1c23} υποκατων
των 8 AB ομοιωθη 12 AB¹ εξωλεσθ. 14 ^{1c23} μεγ. αυτων και π.
15 ' εκωλυσα, ²³ i. m. ' εκυκλωσα

32 1 i. m. $\overline{\lambda\theta}$... δωδεκατω ετει 4 AB πλησθησεται σου ... om
του ουρανου 8 AB²³ γην σου 9 ²³ εαν 11 ^{1c23} om κυριος alt. ...
^{1c23} ρομφαιαν 13 om τα 15 AB διασπειρω 17 i. m. $\overline{\mu}$ 21 βαζει θορυ-
βου 24 AB επι της ζωης, it. 26, A¹B 32 26 AB ισχ. αυτων 27 απο
αιων. ... AB οστων

33 1 i. m. $\overline{\mu\alpha}$ 2 ²³ δωσουσιν 4 om ο ... AB την φωνην 8 ^{1c23}
ειπαι, it. 13 14 9 επ αυτης 12 AB εξελητα 13 AB ποιηση, it. 14
18 19 14 AB αποστρεψη 15 αποτιση 18 αποσρεψαι (sic?) 21 i. m.
 $\overline{\mu\beta}$... AB δωδεκατω ετει ... AB ο ανασωθεις προσ με 22 AB κ. εγε-
νηθη (A -νετο) επ εμε χειρ κυρ. ... AB^{1c23} εως ηλθεν ... AB μου το
στομα 33 αν

34 1 i. m. $\overline{\mu\gamma}$ 6 μου τα προβατα 11 ^{1c23} om κυριος alt., it. 30
16 AB^{1c23} επιστρεψω ... ^{1c23} εκλιπον 21 ^{1c3} επει 23 ποιμιναι (1 -ε-)
... ³ αυτοσ 24 εν μεσω αυτων αρχων 28 ²³ ουκετι εν 29 κ. ου μη
ενεγκ. ετι ονιδιρμ. εθων 30 B^{1c23} om κυριος ult. 31 AB²³ του ποιμινου

35 1 i. m. $\overline{\mu\delta}$ 3 ^{1c23} om αυτω ... AB²³ om εισ 5 επ εσχατω
6 AB σε διωζεται 7 ^{1c3} εισ εισ 8 ¹ om σου, ²³ add. ante βουνους 9 ² αιω-
νιαν 13 AB εμεγαλορημονησας 15 ^{1c23} om και ult.

36 2 AB ο εχθρος (A εκχ-) εφ υμας 4 κ. ταισ φαραγγειν κ. τοις
χ^εμαρροις (ε a ²³) 15 om ετι 16 i. m. $\overline{\mu\epsilon}$ 17 και ταισ 25 AB υδωρ
καθαρον 28 καγω 30 AB γενηματα ... AB^{1c23} om αν 31 ' κατα, ²³ i. m.
και το 32 ' κσ κσ, i. m. ' αδωναι, ³ non inst. κσ pr. 34 AB²³ η γη η ηφ.

37 1 i. m. $\overline{\mu\zeta}$ 3 AB οστα ... om κυριε alt. 5 AB εισ υμας
6 AB σαρκας 7 AB επροφητευσα, it. 10 8 ²³ ειδον ... AB εν αυτοις
10 εντειλατο 12 υμων ²³ τα μηνματα 14 ^{1c23} το πνευμα μ. 15 i. m. $\overline{\mu\eta}$
17 AB δησ. αυτας 20 εφ ας

38 1 i. m. $\overline{\mu\theta}$ 3 ^{1c23} om σε 6 AB θεργαμα 7 AB οι συνηγμενοι
9 ηξει ... ^{1c23} εσει 11 AB om τη 12 AB σκυλευσαι σκυλα ... AB
χειρα ... AB κατοικισθη 13 AB σαβα 17 δουλ. μου προφητ. ... αγαγειν

28 17 (του καλλου σ.) 29 11 τεσσερακ. ετη addit. vid. 30 9 (7) pro
εν αυτοις 16 ¹ εκρημα 18 (σκηπρα) 31 12 (14) επεσον 32 1 (5/4) ¹ vid.
potius ενδεκατω, non δωδεκ. 23 (4) ¹ ε. γησ ζωης, it. 32 (9)

28 24 σχολοψ] ita et Ti, b -ωψ
36 10 b κατοικισθησονται 32 κυ-

ριος κυριος] ita et b, Ti κυρ. semel
tantum posuit

39 1 i. m. $\overline{\mu\theta}$ 2 AB τα ὄρη του ισρ. 10 κοψουσιν 13 AB εδοξα-
σθην 15 AB παρ αυτο ... AB εις το γε (Α γαι) το πολυανδρ. 17 * φα-
γεσθα 26 ατιμ. εαυτων 29 ανθ ου

40 1 i. m. $\overline{\nu}$... ²³ τεσσαρισκαιδ. 3 AB^{1c23} ιστηκει 4 ^{1c23} ο pro
ον ... ^{1c23} ερακασ 7 και ισον ²³ ... θαιηλαθα ... ελαμ 8 πλατος et
μηκος invert. 10 AB om του 13 AB εικοσιπεντε 14 ²³ om και 17 της
αυλης κυκλω 19 AB κατ ανατολ. 21 AB κ. τα αιλευ (Α ελεου) 22 ^{1c3}
κλειμακτηρσιν, it. κλει- 26 31 34 37 43 17 ... ^{1c23} τα αιλαμ 23 πηχεισ ²³
24 ελευ 27 om της pr. 33 κ. ευρος πηχεισ 36 και τω αιλαμω (²³-ων)
37 ^{1c23} τα αιλαμω 39 om τα sec. 40 AB ροακος 41 AB επ αυτα
σφαξουσι (Α -ιν) 42 AB πηχεος 46 λευει 47 AB μ. πηχεων ... AB¹
τεσσερα 49 ενθ. κ. εις εντευθεν

41 2 AB¹ τεσσερακοντα, it. 4 4 AB και ευρος 8 AB πηχεων
12 κ. το αιθριζον ... AB πηχεων sec. et tert. loco 15 πηχεων 16 ^{1c23} om
αι pr. 18 AB χερουβειν, it. 20 25 (³ 18 20 -βιν) ... ^{1c23} om μεσον pr.
... ^{1c23} πρ. τε χερουβ¹ 22 ^{1c23} om κυριου ... ^{1c23} θυρωμα 23 AB² κ.
τω αιγω δυο θυρωμ.

42 3 AB εστιγισμεναι 7 AB πηχεων 8 ^{1c23} om ην 12 AB κατ
ανατολας 15² προσ, ²³ i. m. ² κατα 17 μετρον ²³ 19² νοτου, ²³ i. m. ² νου
20 ¹ τεσσερα

43 1 i. m. $\overline{\nu\alpha}$ 2 διπλασιαζοντων ²³ 3 ²³ ειδον quater, A tert. et
quarto loco 5 ^{1c23} πληρη ... AB δοξης κυριου ο οικος 6 ^{1c23} εστι η
... AB^{1c23} ιστηκει 7 AB εορακασ (AB³ -ω-) υιε ανθρ. ... ¹ vid. om
τον pr. ... AB κατασκηνωσει 8 AB^{1c3} φλειασ et φλειων 13 πηχεος,
it. 17 14 B¹ πηχος, AB²³ πηχεος 16 AB¹ τεσσερα, it. 17 20 17 AB¹
επι π. δεκατεσσαρες ... AB κατ ανατολ. 20 ^{1c23} επιζησουσι επι 23 AB
συντελ. σε 24 AB^{1c3} επιριψουσιν

44 1 i. m. $\overline{\nu\beta}$... AB κατ ανατολ. 2 προσ με κυριος ... AB του
ισραηλ 4 ²³ ειδον 5 AB οφθ. σου ... ωσιν ακουε ... AB om του pr.
... AB κ. κατα παντα 7 εβεβηλουν 11 AB τα ολοκαυτ. κ. τας θυσιας
12 εις κολασ. ²³ 14 και καταξουσιν 17 AB^{1c23} ερεα 19 ^{1c23} αυτου εις
20 AB^{1c3} καλυψωσιν 23 καθαρου κ. ακαθαρτου 25 ^{1c23} και μητρι
26 AB εξαριζουμεσι 30 AB πρωτογεννηματα

45 2 AB πηχεισ πεντηκοντα ... αυτω (f. l.) 9 i. m. $\overline{\nu\gamma}$ 10 εστω
13 μετρον 19 AB^{1c3} φλειασ bis 20 εν τω εβδομω μηνι ... om ληψη
21 ³ τεσσαρισκαιδ ... ^{1*} εδεσθα (saepius -α = -αι [inceptum] = -ε)
24 AB πεμματα ω κρ. 25 om μηνι

46 1 AB om η pr. ... ^{1c23} κεκλειμενη 7 εαν 9 νοτον εξελευσε
ται ²³ 12 AB ανοιξει ... AB κατ ανατολ. ... κ. ποιησει 16 i. m. $\overline{\nu\delta}$...
AB εν κληρονομια (i. f.) 18 ^{1c23} om του sec. 19 προσ βορραν ²³ ... τοπος
εκει 21 ^{1c3} αυτην pro αυλην ... AB¹ τεσσερα 22 AB¹ τεσσερακοντα

47 1 AB κατ ανατολ. bis, it. 2 5 ^{1c23} om ωσ ... ³ δνου pro δν ου
6 ^{1c3} εορακασ ... om και επεστρεψε με 10 AB^{1c23} αλλεις ... AB αναγα-

39 3 (8) εκ τ. χ. σου pr. l. 10 (τους κυλευσαντας) 40 7 (2) μηκος
8 μηχ. 26 * ελαμων 36 ¹ vid. τα ελευ 41 2 (9) ευρος 3 το 11 (3) del
πηχεων 42 5 (3) om το pr. 45 20 (2) αγνουοντος (sic) 46 12 ποιησει
pro ποιηση sec. 47 5 (2) εξυβριζεν (sic)

39 2 του ισραηλ] b τω ισρ., Ti
τα ισρ. 15 το πολυανδριον] ita et
Ti, b τον πολυανδρ. (tacet Ti in
Proleg.)

40 22 b primum κλημακτ-, cal.

corr. κλῖμ-, it. 26 31 etc., ATi ubi-
que κλῖ-

41 15 b κατωπισθεν

45 7 b τα ορια τας] ABTi bis
τα 17 b εν ταις σαββατοις

λειμ ... AB καὶ αὐτὴν ... κ. οἱ ἰχθυεσ ²³ 11 ¹ διεκβολή ²³ 12 εκλιπη
13 i. m. $\overline{\nu\varsigma}$... om τα 22 τοῖς παροικ. ²³

48 2 AB ασηρ, it. 3 34 3 AB νεφθαλειμ, it. 34 4 AB νεφθαλει
(A -λι) ... απ ανατολ. 5 αναταλ. εως τ. 8 ανατολ. μενει εσται ... ^{1c3} κ.
εισται 9 AB ευρος εικ. και πεντε 14 AB πρωτογεννηματα ... ³ επι pro
εστιν 15 ³ χιλιασ 18 i. m. $\overline{\nu\varsigma}$ ad και εσται ... AB γεννηματα 20 την
αρχην τ. 22 AB βενιαμειν, it. 23 24 32 ... AB om και ult. 25 ^{1c23}
ισαχαρ 28 AB om απο τ. πρ. ανατολας 29 AB om του 31 λευει
33 ³ ισαχαρ 34 AB και πυλαι τρ.

Subscriptio: ιζεκιηλ (monogramma Ϙ)

ΔΑΝΙΗΛ.

Inscriptio: AB δανιηλ

1 i. m. $\overline{\alpha}$ 2 AB σουσαννα, B¹ semper σου-, rud inst. ⁴ σω- 7 i. m. $\overline{\beta}$
15 AB ^{1c3} εχθες 16 εκει ουδεις 23 AB ^{1c4v13} αιρετον 27 AB ^{1c23} ερρεθη
28 i. m. $\overline{\gamma}$... πληρησ ... AB ²³ σουσαννας (1-ης) 36 AB ειπαν 41 αναγ-
γειλαι 42 ο ειδωσ ²³ 45 AB εξηγειρεν ο θεος 50 ²³ om πας 53 AB λεγ.
τ. κυριου 54 ειδεσ bis ²³ 55 AB αγγ. του θεου λαβ. φασιν 56 AB ^{1c23}
ουχ ιουδα 59 ¹ εξολεσρευση (et A -λε-) 61 ^{1c23} ψευδομαρτυρας οντας
63 AB συγγενων (B ^{1c23} συγγ-) παντων οτι

1 1 i. m. $\overline{\delta}$... AB om ο 2 ^{1c23} vid om του ult 3 om τω pr.
4 ^{1c23} om εν pr. ... γινωσκοντας ... ^{1c23} om ενωπιον 6 AB κ. μεισαηλ
(AB ³ μι-) κ. αζαριας 7 ^{1c3} μεισαχ 8 AB επι τ. καρδ: ... AB om απο
9 ^{1c23} αρχευνουχ-, it. 11 18 12 AB φαγομεδα et πιομεδα 13 AB ^{1c3} ει-
δεται bis, it. 15 ... αν 15 AB ^{1c23} ισχυροι 18 ^{1c23} om και εισηγαγ. αυτοουσ

2 1 i. m. $\overline{\epsilon}$ 7 ειπαν $\frac{1}{2}$, ²³ i. m. $\frac{1}{2}$ αυτω ... AB συγκρ. αυτου 8 ειδετε
9 AB om και ult. 10 AB τοιουτο 11 AB αλλ η θεοι 12 ²³ οργη πολλη
ειπ. 15 περ'ιτιν περ'ι τιнос ²³ ... AB δε το ρημα αριωχ 16 αναγγειλη (-ει-
et A) 17 εγνωρισεν το ρημα 24 i. m. $\overline{\zeta}$... ²³ συγκρισιν του βασιλεωσ
26 ²³ ειδον 27 ^{1c23} βασιλ. και λεγει το ... ερωτα 30 γνωρισαι τω βασι-
λει 32 ¹ χρηστου, ^{2c3} i. m. ¹ καθαρου, sic A 33 om μεν ... om δε τι 34 ^{1c23}
om αυτοουσ 35 om αυτα 38 om και ιχθ. τ. θαλασσης ... om σε 39 ετερα
βασιλεια 40 AB om ητις ... AB ως ο σιδηρ. 41 ²³ ειδεσ bis, it. 43.
45 AB ¹ ιδεσ 46 ^{1c23} fort om και sec ... AB μαννα 47 ^{1c23} βασιλεων και
αποκαλ. ... ηδυνηθησ 49 μεισαχ (semper) ... AB om και ante αβδεναγω

3 1 i. m. $\overline{\zeta}$ 2 AB i. f. add. ησ εστησεν 3 AB ¹ ιστηκεισαν (sic
ubique) 5 om τε sec., item 7 et 15 6 AB om πεσων 8 AB ^{1c23} δι-
εβαλλον 9 τω βασιλει ναβουχοδονοσορ 15 om τη χρυση 17 ^{1c23} om ημων
εν ουρανοισ 21 ¹ περικνημεσι, (2) -μισι 23 i. m. $\overline{\eta}$... AB om tit. 1 συν-
στας ... ^{1c23} εαυτου 4 παντα ταυτα 7 ημιν επηγαγες 9 AB εγενηθη

22 (2) del του 48 5 μαννασση 16 ανατ. πενταχοσί και τεσσ. 28 κλη-
ρονομια

20 αι θυρες, sed σ vid. eras. 60 (1) ανεβοησαν, α sec. sign. crit.
not. 1 4 (6/5) καλοι' sign. crit. 11 (3) αμερσαρ', ρ prius sign. crit. not.
2 19 (6) τω' 'δε, ω et δ sign. crit. 3 21 οτε uncis inclusa e προσευχη
αζαριου † fol. 567 v. 3 [αληθειας pro -εια] 4 [οσα εποησας pro α επηγ.]
... [αγιαν των των λ.] 6 ενετ. υμιν

In hoc libro margini multae ad-
notationes a ³ ut vid inscriptae sunt,

ex. gr. ex epistolis Africani et Ori-
genis.

10 παραδοις 11 δι αβρααμ 13 ^{1c2} εσημηκρυνθημεν 14 AB^{1c23} ου τοποσ
16 AB om η 21 AB om και pr. 22 i. m. $\overline{\text{f}}$... AB^{1c3} διελειπον 23 AB¹
τεσσαραx. 27 ευλογουν 28 B²⁽³⁾ υπερϋψωμεν-, it. 29, B¹ 31 31 χερου-
βειν 32 AB υπερϋψουμενος (B^{1c2} -ψω-) pro υπερυμν- 37 AB επανω
38 om κυριου 49 παχνη x. χειονεσ 54 AB θαλασσαι 56 om τοις 59 οι
υιοι 65 ^{1c3} μεισαηλ ... AB εξειλατο ... ^{1c23} ερυσατο bis, A sec. loco ...
AB om subser. 24 i. m. $\overline{\text{r}}$... AB om το ... AB ειπαν 25 ^{1c23} om και
ειπεν ο βασιλευσ ... ¹ τεσσαρες 27 AB²³ i. f. add. και προσεκυνησεν ο βασι-
λευσ ενωπιον αυτων τω κυριω 28 AB om ο βασιλευσ ... και μεισαχ και
29 om η 30 ¹ vid. om αυτοουσ και ηξιωσεν 31 i. m. $\overline{\text{ta}}$ 33 αιωνιοσ
η εξουσ.

4 2 ²³ ειδον it. 15 ... ^{1c3} εφοβερισενσεν με ... AB συνεταραξαν 4 AB
ειπα εγω 6 om μου ... ειδον 11 εκτειλατε, it. AB 20 14 επρωτημα ²³
... εξουδενημα 15 ^{1c3} $\overline{\text{du}}$ $\overline{\text{pna}}$ $\overline{\text{du}}$ αγ. 16 ^{1c23} απενεωδη 17 AB¹ ιδεσ
... om το sec. 20 AB¹ ιδεν ... AB εασατε εν τη γη 28 AB om τω
29 AB x. ω εαν 31 ευλογησα 33 ^{1c3} μεγαλοσυνη

5 1 i. m. $\overline{\text{r}}$ 2 οινου αυτου ενεγκ. 4 post λιθινουσ (b ληθ-) AB²³
add. και τον θεον του αιωνος ουκ ευλογησαν (A ην-) τον εχοντα την (A om την) εξου-
σιαν του $\overline{\text{pna}}$ αυτων 5 ¹ τ. τοιχου και οικου, ²³ τ. τοιχ. οικ. 7 ^{1c3} βαβυ-
λωνιοσ 9 ^{1c23} συνεταρασσαντο 11 ^{1c23} βατηρ 12 ^{1c23} om εν αυτω sec.
... AB αυτω ονομα 13 i. m. $\overline{\text{r}}$ 14 ^{1c23} om συνεσις και 15 AB συγκρισιν
αυτης 16 γνωριση 18 ^{1c3} forte μεγαλοσυνην 19 ^{1c3} μεγαλοσυνησ ...
^{1c23} om ησ ... AB^{1c3} υψοι 21 AB μετα οναγων ... γνω ... ο $\overline{\text{f}}$ ο υψιστ.
25 AB η γραφη η 29 πορφυραν ^{23v1} 30 ^{1c23} ανερεδη (et A -νε-) ...
^{1c23} ο χαλδαιων 31 i. m. $\overline{\text{r}}$... AB^{1c23} δαριοσ (ubique -ρι-)

6 4 AB^{1c23} αμβλακημα 6 αιωνασ ²³ 7 om του ... AB εμβληθησεται
8 AB^{1c3} εχδεσ 13 om ο 14 ^{1c23} om και εωσ—αυτον 16 ^{1c23} om αυτον
18 ^{1c23} ουχ εισηγεx. 22 ηρεδη μοι 27 AB om τω 28 κατευθυνεν

7 1 i. m. $\overline{\text{ie}}$... ετει ' τριτω, ²³ i. m. ' πρωτω ... AB om τω ... AB¹
ιδεν 2 AB προσεβαλλον 3 AB¹ τεσσαρα, it. 6 17 ... ανεβαινεν 4 AB²³
λεαινα εχουσα πτερα x. πτ. ... αυτη ωσει αετου 6 ετερον θηριον 8 ^{1c3}
τρια των κερατα (sic) των 9 AB om οι ... AB ωσει χιων λευκον 10 ελσι-
τουρουν ²³ 12 AB η αρχη μετεσταδη 13 προσηχθη 14 δουλευουσιν αυτω
16 ^{1c23} om μαθειν 19 AB και οι ονυχ. ... χαλκοι οι εσθιον 24 ^{1c23} om
ετεροσ 25 ^{1c23} ημισυ

8 1 i. m. $\overline{\text{ic}}$ 3 ²³ ειδον, it. 4 6 7 ... επ εσχατω, it. 19 4 om και pr.
... βορρα ... AB στησονται 7 AB^{1c3} φθαννοντα 8 ¹ vid. ετων pro αιγων
... om ετερα ... AB¹ τεσσαρα, it. 22 ... ¹ τεσσαρες 10 AB om και
pr. 11 om ου ... εραχθη ... AB^{1c23} κατενοδωδη 12 ^{1c23} ευοδωδη 14 AB
τριακοσαι 17 ^{1c23} om συνεσ 20 AB περσ. και μηδ. 21 AB και ο τραγ.
22 υποκατω κερατα ... ^{1c23} τεσσαρα pro -αρες 25 AB και ο ζυγοσ

10 [om δη] 11 [δι αβρααμ] 12 [οις ελαλησ. προς αυτοουσ λεγων]
18 [ελαιου σου] 20 [om και ab init.] [ad v. 28 inscr. υμνοσ των πρων
ημων ι] 29 [ευλογητον] ... [το αγ. σου] 31 [χερουβειν] ... [υπερυμνη-
τοσ pro υπεραιν.] 33 [υπερενδοξοσ] 60 [² vid. ευλογειτω, it. υμνειτω et
υπερυψουτω] 4 18 (7) κατωκουν pro κατεσκηνουν 22 ω εαν δοξη 32 vid.
ουδε pro ουδεν 33 μεγαλοσυνην 5 30 (7) del ανερεδη (sic) 6 26 (7) om
εστι pr om αυτοσ 7 20 ¹ εν τη κεφαλην 23 (2) del (κατακεφει) vid. -ο-
28 συνετηρησα 8 7 φθα|νοντα

9 1 i. m. $\overline{\alpha\zeta}$... δαρειου supraser. f. a¹, e a² 2 βυβλοισ 4 AB προσ-
 ηυξαμην ... om σου sec. 9 AB τω κυριω $\overline{\varsigma\epsilon\omega}$ 10 του κυριου $\overline{\varsigma\epsilon\omega}$
 13 ημων αποστρ. ²³ 16 AB εν παση ελ. 20 του κυριου $\overline{\varsigma\epsilon\omega}$ μ. ... ορου²
^{2v13} 21 ²³ εἶδον 23 AB συ ει 26 αφανισμοισ ²³ 27 AB²³ post εβδομαδος
 add. καταπαυσει θυσιαστηρια (A -ον) και θυσιας (A -αν) και εως περυγιου απο αφανισμου
 και εως συντελειας και σπουδης ταξει επι αφανισμω (A -μου) και δυναμισει διαθηκην πολ-
 λαις εβδομας μια και εν τω ημισει (A -συ) της εβδομαδος

10 1 i. m. $\overline{\alpha\eta}$ 2 ^{1c3f2} εβδομας 3 ουχ ηλειψ. 4 AB εικ. και τεταρτ.
 5 ²³ εἶδον, it. 7 bis 8 ... βαδδειν 6 AB $\overline{\varsigma\alpha\rho\varsigma\epsilon\iota\varsigma}$... ωσει ορασ. αστρ.
 7 ^{1c2(3)} ουχ 8 ^{1c3} μονοσ ὑπελειφθ. μονοσ ... ^{1c23} ουχ ὑπελειφθ., it. 17
 12 om κυριου 13 AB^{1c23} ἱστηκει ... ^{1c3} μειχαηλ, it. 21 (non 12 1) ...
 AB^{1c4} κατελειπον 15 ^{1c23} om vid. και κατενυγην 16. εναντ. εμου 20 ^{1c23}
 και αρχ.

11 1 i. m. $\overline{\alpha\theta}$... ^{1c23} εν τω ετει 3 AB κυριας 4 ^{1c23} τεσσαρες
 5 AB επ αυτων ... ^{1c23} κυριαν 7 ¹ και στησεται, AB²³ και αναστ-
 8 AB²³ αυτων καταστρεφει μ. 11 om ο 13 om ο 14 τ. λοιπων τ.
 15 αναστησ. και οι 16 σαβειρ 17 AB του διαφθειραι 18 AB κατακαυσει
 20 AB om ετι 21 ^{1c23} ολιθρημασιν, vet. man. i. m. ἐν ὀλοθρή-, it. -σθρ-
 32 34 24 AB κ. οι πατ. τ. 31 αναστησονται ²³ ... AB ηφανισμενον
 34 AB βοηθηθησονται 36 και ὑψωθησ. ο βασ. κ. μεγ. ... ^{1c3} μεχρισ του σ.
 37 ^{1c23} επι παντοσ $\overline{\varsigma\epsilon\omega}$ τ. 38 μαωζειν 40 μετ^α του ²³ ... ο βασιλ. ο
 του ... και ἱππευσιν 41 AB σαβαιν 45 AB και ηξει ε.

12 1 ^{1c23} om ου γεγονεν αφ ης (ης et A) 4 λοιπουσ pro λογουσ
 5 ²³ εἶδον ... AB¹ ἱστηκεισαν 6 βαδδειν, it. 7. 7 τον αιωνα sine εις
 8 ²³ om ου 10 ^{1c23} om και αγιασωσι ... ^{1c23} om παντες 11 om το
 ... ² ενενηκοντα, ^{2c3} i. m. ² τεσσε (corr. -α) ρακοντα 13 ^{1c23} om και ωραι ...
 AB om titul. 1 i. m. $\overline{\alpha}$ 2 ^{1c23} ὑπερ πασ τους 3 AB¹ τεσσερακοντα
 5 AB^{1c23} κυριαν 7 om μεν 8 AB και $\overline{\varsigma\upsilon\mu\omega\zeta\epsilon\iota\varsigma}$ ο ... AB ειπητε (A
 -ται) 9 AB αποθανειται δανηλ 11 ^{1c23} βασιλευσ παραθ. 14 κατεσησαν
 15 AB om αυτων sec. 16 πρωι sine το 18 AB ο βασιλ. επι τ. τραπεζ.
 21 AB επι τη τραπεζη 23 i. m. $\overline{\alpha}$ 24 ^{1c23} om μη και — πεινει (³ πι-) 27
 27 AB om ο ... AB στηρ 28 ^{1c23} om λιαν 30 AB^{1c23} ἔδεν ... AB om
 ο βασιλευσ sec. 32 AB^{1c23} εδιδετο 33 πεδιον ¹ 34. AB ειπεν αγγελος
 38 AB^{1c3} εγκατελειπεσ 41 AB πλην σου αλλοσ 42 AB ανεσπασεν

Subscriptio: δανηλ (nota num. foliorum χλβ)

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ ΠΡΩΤΟΣ.

Inscriptio: AS μακκαβαιων α

1 1 om τον sec. ... ¹ εις γην, ^{dein} εκ γης ... AS χεττιειμ ... AS
 προτερον 2 AS om πολλων 3 πληθος ... και υψωθη κ. επ. η κ. αυτου

9 1 (5) del notam ad ασσουρου (ο prius, non σ alt. vid. improb.)
 25 εξηκ. δυο ε και (script. ad prox. vers. aberraverat) 10 14 ¹ ηλθεν
 6 (3) αποσυμμιγησονται 11 34 βοηθηθησονται

11 38 μαωζειν] ita b primum,
 cal. corr. -ειμ et sic Ti

[12] 14 κατεσησαν] ita et Ti,
 Ab -εσεισαν 42 AB ανεσπασεν] ita

et b, Ti εσπασεν nescio cur. De-
 ficit B

Lectiones nullo siglo notatae
 sunt codicis S

post τυραννων v. 4 ponit 4 AS συνήξεν ... χωρων εδνων ... κ. εγενετο
α. εισ φοβερων 5 ¹ εγγινο 6 AS συνεκτροφους ... εκ νεοτητ. ... ¹ αυτου
pro -τοις ... ετι αυτου ζωντος 9 om οι 10 AS του βασιλεωσ ... om τη
11 ¹ εξηλθεν ισλ υιοι ... * διελθωμεν (² διαθωμεν?) ... ¹ εξωρισθημεν
13 ¹ προεδυμωθησαν ... om απο 14 ¹ om τα 15 AS¹ εξευγισθησαν ...
εν τοις εδν. ... ^{2cs} επειραθησαν 16 ¹ om η ... AS ενωπιον ... AS γησ
pro της 17 AS¹ om εν tert. ... ¹ om εν ult. 18 AS συνεστησατο ...
¹ απεστραφη πτολεμ. ... ¹ εφυγον pro επεσον 19 τη et της pro γη et
γησ 20 εν τω ρ κ. μ. κ. γ (² add. ετι) και ... AS om ανεβη sec. ... επι
ηλμ 21 AS εισηλθεν ... AS υπερηφανια, it. -νι- 24 23 το χρυσιον
κ. το αργυρ. 27 ² και πασ ... AS¹ om και ... κατημενην εν π. επενδει
28 om ο 29 AS¹ om και pr. ... ¹ αρχοντας 31 ενεπρηνεν ... om αυτης
sec. 32 ηχηλωτισαν ... ¹ om εκληρονομησαν, ² και εκλ—σαν (α εκ ε
corr.) εαυτοις 33 AS μεγ. κ. οχυρω 34 παρανους 35 AS τροφην ... AS
εγενετο 38 AS γεννημασιν 39 ¹ εστραφη ... ¹ om εισ ονειδισμ. η τ.
αυτης 40 ¹ κατα τα τεκνα αυτ. επλησθη η γη ατιμια 41 AS om αντι-
οχος 45 κυκλωσαι 47 υια ... ¹ κτηνη πολλα 48 αφειναι ... ¹ πνι i. e.
πνευματι pro παντι ... AS² βεβηλωσαι 49 αλλαξασθαι 50 κατα τον
λογον του β. 51 κατα pro επι ... ενετιλαντο 52 πολλοι προς αυτους
... ¹ και pro πασ ο 53 AS³ κρυφιοις 54 ¹ χασαλευ ... τω ε κ. μ. κ. ρ
ετει ... ¹ ωκοδομησεν βδ. 56 κατασχισαντ. ενεπυρισ. εν πυρι 57 εθανα-
του 58 ¹ om ουτως 59 AS¹ om τη 61 AS¹ om προενομευσαν et
εθανατωσαν 62 AS οχυρωθησαν εν αυτοις 63 AS επεδεξαντο
2 ¹ ματ'τ. υιοσ ιωαν. ... AS ιωαριμ (Α -εμ) ... ¹ μωδειν, ² -δαιεν
2 AS ιωαννης ... ¹ om ο ... AS επικαλουμενος ... S γαδδαι 3 om ο
4 AS καλουμενος, it. 5 bis ... ¹ om μακκαβαιοσ, ² -βεοσ 5 ιελεαζαρσ
... ¹ om ο ... ¹ ιωναθς, AS² -θας ... σαφρους (Α σαφφ-) 6 AS ιδεν
... γενομενας 7 AS οικμοι ... ¹ μου το συντρ. ... της αγιασ πολεωσ και
εκαθισαν εκι ... AS εχρων το 8 AS ενδοξοσ 9 ¹ α απηχθη ... AS
πλαταια (Α -ει-) αυτης 10 εκληρονομησεν εν ... AS βασιλια (Α -εια) και
13 ζωη 14 AS οι υιοι ... ¹ ταιματια ... ¹ επενετησεν 15 ¹ ηλλοιωθη
pro ηλθον οι ... αποστασιν ... ¹ μωδειν, AS² -δαιεν (sic ubique) 17 εστγ-
ρισμενοσ υιοισ 18 AS om ουν ... ¹ και ωσ ... εποιησεν ... ¹ om ο
οικοσ—και συ και, suppl. ², sed οι υιοι pro ο οικοσ ... ¹ δοξασθηση
19 βασιλιασ τηου β. 20 AS καγω pro αλλ εγω 22 τον λογον του β. ...
AS om του 23 ¹ om τουσ λογ. τουτουσ ... AS¹ βωμου εν ... * βωδειν
24 ² ετρομασαν 25 ¹ ανδραν ... ¹ καθειλον 26 ¹ εδωκαν pro εξηλωσεν
28 νομω η ιστων (² del η?) 30 AS εσκληρυνθη επ αυτους, S + (² add.
και) επληθυνθη 31 αναγγελη ... αι δυναμεισ αι ... οι ανδρεσ ... βου-
λην ... κρυφιοις 32 κ. καταλαβοντο α. και ... ¹ παρενεβαλοντο προσ,
² -εβαλλον επι 33 AS om ικανον ... AS εξελθοντεσ ποι. ... ¹ ποιησωμεν
34 AS om του sec. 35 εταχυνεν 36 ου λιθον ... ¹ κυφρους 37 ¹ om εφ
ημασ 38 προσ αυτους ... om τω ... ¹ om τοις ... ¹ om χιλιων 39 om
επ ... om εωσ 40 AB της ψυχης ... ¹ διωματων ... ολοθρευσουσιν
ημασ 41 την ημεραν εκεινην ... εφ ημασ ... ωσ ... κρυφιοις 42 πασα

1 11 (7) διαθωμενα 15 om το 57 (4) del non 2 18 σοι pro συ
pr. l.

συναγωγή 44 ¹ επαταξαντο 45 κ. εκελευσεν^πματ'τ. 46 υιοις pro οριοις 47 ¹ αυτου 48 ¹ om εκ χειρος sec. ... ² βασιλ. αυτων 49 om του ... εστηρισθη 50 om και pr. ... πατ. υμων 51 και μνησθηται τα εργα των πατερων α εποησεν (² -σαν) 54 κληρον διασθηκησ αιων. ιερως. 56 μαρτυρασθαι ... την pro γησ 57 AS ελεει ... εισ αιωνας (sine αιωνος) 58 νομον ζηλους ... om εως 60 λεοντος 62 AS εισ κοπρια ... εισ κωληχας 63 ευρεθη και ... AS επεστρεψεν ... απολιται 64 ¹ om και υμεις ... ανδριζ. κ. ισχυς. 65 αυτοσ εσται υμων πατηρ 66 ¹ δυναμιν ... νεοτητος αυτοσ εσται υμιν αρχ. ... AS πολεμον 67 AS προσαξετε (A -ται) 68 εισ προσταγμα 69 ¹ πατ. αυτων ... τω γ (² $\bar{\varsigma}$) κ. μ και ερ (ε eras.) ετει και εταφη εν ταφοις ... AS πατ. αυτου

3 ¹ αντ αρτου (saepius αρτ- et αυτ- confund.) 2 οι pro οσοι 3 ¹ επολεμουνο πολ. ... AS τα πολεμ. αυτου 4 om αυτου ... ορευγομενος 6 om οι pr. 7 ¹ και εισ ευλογ. 8 εν πολι ... AS εξωλεθρευσεν 9 om της 10 AS σαμαριας ... προς τον ισρ. 11 AS om αυτον sec. 12 AS ελαβον τα 13 AS και εκπορευομ. 14^πενδοξασθησομαι ... ¹ τον υιον ιουδαν 15 AS om του αναβηναι ... AS om και tert. 16 AS ηγγισεν ... AS αυτω 17 ¹ ειδεν, ² ειδον ... ² την ερχομ. ... αυτων ... AS τι pro πως ... AS τοσουτο 18 σωζειν η εν 19 αλλ εκ 20 εφ ημας 21 ¹ om ημων sec. 22 φοβεισθε 25 ¹ ιουδας ... AS πτοη ... επεπιπτεν 26 εξηγ. τα εδνη 27 ο βασιλ. αντιοχ. ... ¹ om παρεμβολην—28 γαζοφ. αυτου 28 ¹ om αυτου sec. ... ενετιλατο αυτοις ειναι ετ. 29 εκ pro απο ... AS φοροι 30 AS δαψιλη 32 ¹ απελυσεν pro κατελιπε ... και εως οριων 34 ηβουλετο 35 δυναμιν και τ. 36 κατοικισαι ... ¹ απ αυτων pro υιουσ ... ² αλλογενων 37 AS αντιοχιας ... (ετους ζ κ. μ κ. ρ) ... διεποραεενυετο (= * διεπερασεν) 39 AS τεσσαρακοντα ... ¹ om εισ ... ¹ om αυτην 40 απηρεν ... αμμαου 41 ¹ ηλθεν ... και δυναμις 42 λαογους 43 AS ειπαν ... ¹ αναστησον ... πολεμησομεν περι του ... * λαων pro αγιων 44 ηζηροισθη ... ελεος 45 ¹ ανοικητος ... ¹ om και εκπορευομενος ... AS γεννηματων 46 προσευχ. την εν μασσ. 47 την κεφαλην 48 εξεπετασεν 49 om και sec. ... AS πρωτογεννηματα 51 καταπεπατηνται κ. βεβηλωνται 55 ¹ om και πεντηκονταρχους ... ¹ δεκαταρχους, AS² -αδα- 56 AS ειπεν 57 παρενεβαλον ... αμμαους 58 om και sec. ... υιουσ δυναμειωσ ... ¹ om το 59 AS εφιδειν 60 AS ουτως

4 2 ¹ ωστ επιβ. ... om οι 3 ¹ εν ναμμαουν, ²³ εν εμμαουν 4 ωσ ετι εσχορπ. ησαν αι δυναμις (³ -μεις) 6 AS om τη ... ωσ ηβουλ. 7 και τεζωρακειμενην (² -χεισμ-) 8 εδεσθητε pro δειλωθ. 9 AS ωσ ... εδιωκεν 10 βοησομεν ... AS om τον ... AS ει βελησει ημας ... AS om ημων pr. 11 AS γνωσονται ... ¹ om και σωζων 12 ειδον 13 AS παρα pro μετα ... ιουδα^ν (ι ex τ) 15 ιαμινειας ... AS επεσαν 16 απεστρεψεν 18 πολ. εαυτους ... AS λαβετε 19 AS ετι πληρουντος ... μερος τι ωφθη εκκυπτων (³ -τον) 20 AS ο βρωρουμενος 21 συνειδοντες pr. loco, A sec. loco ... om και 23 AS και ιουδας ανεστρεψεν ... ³ κ. υακινθον πορφ. 24 AS om τον κυριον 25 AS εγενηθη ... εν τω τηλ³ 27 εγεγονει ...

3 5 ανεμους 28 τοις δυναμεισιν α. 47 (ιματιαντων) 57 κατα νοτου 4 7 (διακτοι)

66 AS πολεμον] ita et Ti, b πολεμος
3 30 b pr. l. εμπροθεν 37 b κατα-
λειψθήσας 45 b καταλυμα 49 b

ιεροσουνσ

4 8 εδεσθητε] Fritzsche „scribe
ἡδέσθητε“, immo αἰδεσθητε

και οια αυτω ενετιλατο ο βασι. ουκ εξεβη 28 AS ερχομενω ... ¹ συνευδο-
 κησεν ... AS om ο λυσιασ ... πολεμησαι 29 ηλθεν ... ιουδαιαν ...
¹ παρενεβαλλον ... AS βεθσουροις ... ιουδας δεκα χειλιαδας εχων ανδρ.
 30 ειδον ... προσηυξαντο κ. ειπον ... AS ο σθη τηλ ... AS ιωναδου
 34 AS συνεβαλλον 35 ειδων ... ει ζην ... AS τεβνηκεναι ... ¹ αντιωχαν,
 AS² -οχι- ... AS και πλεοναστον παλιν γενηθεντα (Α -νν-) παραγεινεσθαι
 (Α -γεν-) 36 ¹ αναβαται καθαρισεται, ² αναβωμ. και καθαρισωμεν ... ² εν-
 καινισωμεν 38 ειδον ... θυρασ pro πυλας ... ως ενι τ. ... κατειρημενα
 39 ερρηξαν ... om επι τ. κεφ. αυτ. 40 επεσαν ... σημειων ... AS om
 τον 41 AS ανδρασιν ... AS om αν 42 επελεξατο 44 αυτο 45 AS επεσεν
 ... ¹ αυτοσ β. 47 AS ωκοδομησεν (² -σαν) θυσιαστ. 49 AS των ολο-
 καυτωματων και θυμιαμ. 50 εφαιγον 52 om του ενατου ... ¹ χασαλευ
 ... ² ετους pro του ... η κ. μ κ. ρ sine ετους 54 εν εκεινη τη ημερα
 ... και κυμβαλ. 55 επεσεν 56 μετα ευφρ. 57 ¹ om χρυσοις ... ¹ εδυ-
 σαν 58 μεγαλη ευφροσυνη ... ονιδισμος 59 του ενκαινισμού ... ¹ ενι-
 αυτου κατ 60 ¹ πυργ. υψηλους ... και μη ... καταπατησουσιν ... ² αυτο
 61 απεταξεν ... ¹ τηρ. αυτα ... ωχυρωσεν αυτοῦ ... βαθσουρα
 5 ¹ το pro και εγενετο ... ¹ οικοδομητο θ., ² οικοδομηθη το θ.
 2 ¹ ωργισθησαν pro εβουλευσ. ... αυτω (² -των) εν μεσω κ. 3 AS¹ ακρα-
 βατιτηνην, ² -ττανην ... τον (αμαληκ) ισλ. ... επαταξαν 4 om εις sec.
 5 AS εις τους πυργους ... ² ενοικουσιν 6 post πολυν add. και χειρα ισχυραν
 8 ανεστρεψαν 9 εις τα εθνη ... δαδαιμα 10 om εφ ημισ ... om τα sec.
 11 ¹ κατεφυγον 13 ¹ om οντες ... AS τουβουι ... ^{2e3} ηχημαλτευκαουσιν
 ... om αυτων bis ... ωσι (² -ει) μ. 14 om αι ... ανεγιγνωσκοντο 15 σει-
 δωνος κ. πασα γαλιλαια 16 ¹ om βουλευσασθαι 17 om σου ... λεγω δε
 κ. ιωναδας ... ¹ αυτου pro μου 18 ιωσηπον ... AS ηγουμενον 20 σι-
 μων ... ¹ HS H7, ² H 22 ελαβον 23 παρελαβον ... AS εκ της γαλι-
 λαιας ... ¹ αρβανοις, AS² αρβακτοις 24 ο αδελφος 25 τοις αναβαταις
 οι και ... ¹ ιρηνηκοις ... παντα ... γαλααδειτι 26 ² συνιληγμενοι, it. 27
 -ειληγ- ... βοσορα κ. β. ... ²⁽³⁾ αλειμοις ... ¹ και κασφω, ² κ. κασφωρ
 και ... καρναιδ' ... ¹ αυται αι π., ² praep. πασαι 27 αλλαις ... AS om
 και sec. 28 ερημον βοσορα ... ¹ αφων ... ενεπρησαν 29 επορευοντο
 30 ² τη εωθνη ... om και sec. ... ¹ om ου ουκ ην αριζμος 31 εως
 ουρανου ... ¹ η σαλπιγξ, ² και σαλπιγξ ... AS κραυγη μεγ. 32 AS³ ημων
 ... σαλπιξ (και εβρησαν ταις σαλπιγξιν) και εβ. 34 ¹ εις τρισχιλιους
 δεκα ανδρ. 35 μαφα ... AS κατελαβετο ... AS εν πυρι 36 και βοσορ
 37 εκ προσωπου τ. χ. 38 προσ αυτον π. 39 AS μεμισθωνται ... ¹ παρεν-
 βαλουσιν, AS² -βαλλουσιν 41 δειλανθη 42 παρεμβαλλειν ... AS αλλα
 43 pro προσωπ. αυτων τα εθνη 44 om η ... ηδυναντο 45 ¹ εν τω γαλα-
 αδειτιδι [46 τ. οδου οχυρασ σφ. 48 om του ... ¹ υμων κ. ... αυτοῖσω
 49 * επαταξεν ... του κηρ. ... τροπω 50 επολεμησεν ... εν χειρι α.
 51 AS εξεριζωσεν ... απεκτανμενων 53 AS εως ηλθεν 54 ¹ om το
 55 εν αις ... εν γη γαλααδ 56 AS κ. ζαχαριας αρχ. 57 ειπον ... ονομα
 πορευθ. 58 παρηγγιλεν ... ¹ επαμνειαν 60 ¹ ιωσηπος, ² ιωσηπος ...
 λαου τηλ' 61 ² om λαω ... AS¹ om ισραηλ 63 εναντι ... ¹ om αυτων
 65 ¹ om αυτου ... AS² εν τη γη τη ... τα οχυρωματα ... AS ενεπυρισεν
 66 AS σαμαριαν 67 ² βουλομενου ... AS αυτου ανδραγ. εν τω αυτων
 68 ¹ om και sec. ... και κατεκαυσ. ... om την

34 (5) επεσαν sec. loco 56 ημερας usque σωτηριου bis scrips 57 (πα-
 στο|ρια)

6 1 εστιν ενλυμαισ ... AS om τε 2 κ. ἔχει καλ. ... AS ο του φιλιππ. ο βασιλ. ... ο μακαιδωνων οσ βασιλευσε ... πρωτ. εν αυτοις³ και 3¹ οτι ουκ εγνωσθη 4 αντεστησαν 5 τισ απαγγελων εισ ... την προ γην 6 ενετραπη ... ενισχυσαν ... πολλ. οι ελαβ. ... και pro ων 7 βδ. και ωκοδομουν ...¹ και pro καδωσ ...¹ om πολιν αυτου 8 επεσεν (bis) 10 απο τ. μεριμν. τη καρδια 11 AS om μου pr. ... ηλθα 12 AS μνησχομαι ... ων εποηισα κακων εν ... AS τα αργυρα και τα χρυσα 13 AS¹ om ουν ... ευρεν 16 (ετους 5 κ. μ. κ. ρ) 17¹ om και pr. ... om αντ αυτου ... AS ευπατωρ 18 AS om τα 20 επ αυτην ... (ετ. ν κ.) ...¹ om επ αυτους ...¹ om και ult. 21 τηλμ² 22 AS ειπαν ... AS²³ ποιησει 24 περιεκαθητο επ αυτον (³ -την) οι υιοι ... AS ηλλοτριουντο ...¹ και pro πλην οσοι θυρισκοντο (sic²) αφ ημων ...¹ om διηρπαζοντο 26¹ τ. ακρασιαν εν ... βαλθουρα ωχυρασαν 27 αν ... προκαταλαβητε ...¹ αυτην δ. 28 οτι ηκ. ... AS om και τους pr. et της 29¹ δυναμι,² -μις 30 ο αριθμος ... AS om των sec. ... ιππεων 31 ηλθον et παρενεβαλον ... AS βελθουρα ... επολεμησεν bis et εποηισεν ... om εν 33 οδον αυτης βαλθζ. ... εσαλπισεν 34 εδειξεν 35 παρεστησεν ... AS πενταχοσια (S^{2c3} -σιαι) ιππος διατεταγμενη ε. 2. εκλελεγμενη 36 AS αν pr. loco ...¹ αλα pro αμα ...¹ αλγοι pro απ αυτου και πυργοι 37^{2c3} επ αυτου ...¹ κοροι pro οχυροι ...¹ εκεφαιστου pro εφ εκαστ. ... εξωσμ. υπ ... om δυο και 38¹ επιτοιπον ... ενδ. κ. ενδ. και ... εστησεν ... AS φαλαγγιν, S¹ -λαξ- 39¹ χρυσας χαλκας και ασπ. ...¹ υπ αυτ. ...¹ om πυρος—40 της 40¹ om υψηλα ... AS επι τα ταπεινα (Α ταπεινα) 41 της φων. ... πληθους συνκρ. 43 ελεαζαρσ ο αυραν ... AS δωραξιν βασιλικοις ... υπεραγων ... ωηθη 45 * απεδραμεν ... εθανατου δεξιαν 47 ιδοντες,² vol. ιδεν ... κ. των δυναμεων το ορμημα εξεκλινεν (² -αν) 49 AS βελθουρων ... AS εξηλθεν 50 AS ο βασιλευσ ... επεταξεν 51 βελουστασιας 52 om πολλας 53 AS αγιοις 55 AS ετι ζωντος αυτου ... τον β υιον α. 56 και δυναμις αι πορευθισαι μετα τ. β. ... AS² τα των προστ-αγματων 57 ιατεσπευδεν και επενευσεν του ... AS ειπεν ...² κ. προς τους ανδρ. ... ισχυρος 58 om μετ αυτων 59 στησομεν αυτους ... * ων pro ως 61¹ ωμολογησεν 62¹ εισηλθον ... εισ ορος ...¹ ορισμον 63 AS αντιοχαν (ubique -χι-)

7 1 ετους α κ. ρ κ. ν (vid. c. antecedd. conig.) και εξηλθ. ...¹ om ο ...¹ εν ανδρασιν εν ολιγοις παρα θαλασσαν 2¹ επονειτο pro εγενετο ...¹ συνελαβοντο ... AS αγαγειν 5 αλκισμος ηγ. α. ηγουμενος βουλ. 6¹ κατηγορησαι ... AS παντας τ. φιλ. σ. ... AS¹ εσκορπισεν 7¹ πιστευσεις ... ειδετω πασαν τ. εξολεθρευσιν (-ε- et A) ... AS εκολασατο 8 βαχχιδην ... φιλ. αυτου βασ. 9 τον αλκιμον τ. ασεβην ...¹ om και tert. 10 απηρον 11 ειδον ... ηλθαν 12¹ βακχιδησ ...¹ δικαιοι 13 AS και πρωτοι ... ασειδοναι ... AS παρ 14 ειπον, it. 18 ... om του 16¹ ενεπιστευσεν ...¹ εγραψ. αυτον,² εγρ. ο προφητης 17 σαρκας (χρεας) οσ. ...¹ αμα 18 AS εισ παντα 19 βηθζαιθ ...¹ συνεβαλεν ... AS μετ pro απ ...¹ om και ult. ... αυτος 20¹ των αλκιμων 21 ιερωσυνη 24 εκπορευεσθαι 26¹ αρχοντων των α. ... AS εκχθραι-

6 58 εθν. αυτον 7 18 (χρισι)

6 40 A τα ταπεινα] Ti adnot. — graphicum pro ταπεινα?
„corrigere πετεινα“ sic, mendum typo- 7 23 b τα εθνε

νοντα 28 AS ειδω (A ι-) υμων 29 ετοιμοι ησαν 30 ειδιν 31 * φαρσα-
λαμα 32 πεντακκοισι ανδρ. 33 om το ... εξηλθεν ... ¹ προφερομενην
35 εξηλθον 37 AS om κυριε ... επ αυτου 38 om εν pr. 40 ¹ ειπον
(c. seqq. conig.) 41 AS om ασσυριων ... ο αγγ. σ. ... AS om κυριε
42 AS ουτως ... AS ελαλησεν 43 επεπεσεν 44 δε η ειδ. η ... om
αυτων 45 μιας ημερας ... εσαλπίζον 46 απεστρεφον ... ¹ κ. ουκ απε-
λιφθη 47 ¹ παρα τη ηγλή 48 AS ηφρανθη ... AS¹ μεγαλην 49 AS
κατ ενιαυτ. ... AS τη τρισκαιδεκατη (S -κε-)

8 3 AS σπανιασ 4 απεχων μακραν ... γησ ως 5 AS² κιτιαιων
6 αντιον̄χον τον ... ¹ συνετρ. υπ αυτου 7 ² εστησ. αυτον αυτ. ... ¹ δου-
ναι ... ¹ φορον μεγαλην ... ομηρον 8 AS μηδιαν ... λυδιαν απο 10 AS
ηχημαλωτισαν ... ¹ επρονομευσεν (επρον- et AS²) et κατεκρατησεν ... ¹ om
αυτων ... ¹ καθειλεν ... AS οχ. αυτ. και επρονομευσαν αυτους κ. κατεδ.
11 οι ποτε ... AS ανεστησαν 12 βασιλεων 13 AS οισ ... ¹ βασιλ. και
βας. 14 AS επεβεντο ... αυτων ουδε εισ διαδ. ουδε π. ... ¹ om εν αυτη,
² επ αυτη 16 A²S αρχειν pro την αρχην ... ¹ om κυριευσεν 17 επε-
λεξατο ... ¹ om αυτοις 18 ειδεν ... δουλια 19 εισηλθσαν 20 AS ο
και μακκ. ... απεστιλεν ... ¹ φιλουσ ημων 21 εναντιον 22 AS αντε-
γραφαν et απεστειλαν (S -στι-) 23 εκχθρος 24 AS om εν pr. ... εν
παση τη κυρια α. 25 ¹ πληρη 26 ¹ om ου δωσουσιν ... ¹ πλοιον ...
AS¹ ρωμη 28 ρωμαιοισ ... ¹ φυλασσουσιν (sine και, c. praec. conig.),
² κ. φυλαξονται ... AS ταυτα pro αυτων 29 AS τουτους ουτως 30 βου-
λευσονται ουτ. η ουτ. ... ποιησονται ... αν 31 ¹ om βασιλευσ ... ² εισ
υμασ ... τ. συμμ. ημων ιουδ. 32 ποιησ. εαυτοις ... ¹ πολεμη. υπερ σου
... ¹ δια της θαλ. και bis ser. (i. f. p.)

9 1 ¹ επισεν, ² επει- ... η δυναμις ... om εν ... ¹ βαχχιδην,
23 βαχχ- 2 ¹ αυτους ... εισ ψυχας ... ¹ αν̄ων 3 (δευτ. κ. ν κ. ρ)
4 και B (2, B) ιππον 5 ελασα ... και T (2, Γ) α. μετ αυτου εκλεκτοι
6 ειδον ... AS εξερυησαν 7 την καρδια 8 ειπεν ... πολ. προς αυτ.
9 ¹ απεστρεφον αυτους λεγ. ... ¹ σωζομεν, ² σωσομεν ... AS το νυν επιστρ.
... και οι αδελφοι ημ. 10 om μοι ... om τουτο ... ημων αποθαν. αν-
δριωσ ... ¹ αδελφων και 11 ¹ προσεπορευοντο 13 pr. μεχρι εσπ. 14 om
εν 15 το δεξ. μερος ... AS εδιωκεν 16 AS και οι εισ ... ειδον ...
* κερασ κατα προσπον και επεστρεψεν ιουδα, ^{dein} κερ. και κατ. pr. επεστρ.
ι., ²³ = b 17 om και εκ τωτων 19 ηρεν ... πατ. αυτων εν μωδαειν
20 ειπεν 22 περισσια ... AS μεγαλωσ. αυτου ... πολλη 23 AS¹ ιουδου,
it. 26 28 31 24 AS αυτομολησεν 25 AS βαχχειδης, it. S 43 26 ηρεν-
ουν ... εξεδιωκε αυτους 27 AS om εν sec. 28 ¹ om τω 29 εξελθ. και
εισελθεν ... βαχχιδην 35 AS om ιωναθαν ... AS ναβαταιουσ (A -τε-)
... αυτου του παραδ. ... παρασκευην αυτου 36 AS οι υιοι ... αμβρει οι
εκ 37 ¹ om δε ... απηγγilen ... AS om τω pr. ... τω ατ̄ωδελφω ...
AS om οι ... ²³ αμβρι ... απο γαβαδαν ... AS μεγαλων μεγιστανων
χανααν 38 ¹³ εμνηστ̄. του αιματος ιωαν. ... ¹ αυτου 39 και η αποσχ.
... υπαντησιν 40 AS om οι περι τ. ιωναθαν ... ¹ απεκτινεν ... ¹ σχ.
αυτου 41 AS om η 42 ¹ εξεδικησεν et αυτου 43 ¹ κρηπινων 44 δη
pro νυν ... πολ. περι τ. ψ. 45 om ημων pr. 46 εισ τον ουρ. ... χιρος
των εκθρ. ημων 49 επεσον δε παρα βαχχιδου ... ¹ T, ² Γ 50 AS¹
ωκοδομησαν ... ¹ αμμαουσ, ² -ουν ... ¹ om -ραδων (sic)—εν τειχε- (sic)
... AS² φαραδων ... θυροισ pro πυλαις 51 αυταις τ. εκχθραινιν 52 πολιν

36 εκλαυσεν 38 νωμ pro ανω 8 12 (6) φιλιων 9 14 βαχιδης 46 ημων

την β. ... AS βεβδουσαν ... AS και γαζ. 54 ετι γ κ. ν κ. ρ τω μηνι τω 55 και επληγη ... AS ηδυνατο 56 μεγαλυ 57 επεστρεψεν 58 om και sec. ... αναξον 60 ¹ απληθεν pro -ηρ- ... λαβρα επιστολας ... συλλαβουσιν ... ηδυναντο ... om αυτοις ... αυτου 61 συνεβαλον ... αρχηγίων ... om εισ πεντηκ. ανδρας ... AS απεκτεινεν (S -τι-) 62 εξεχωρ. απ αυτων ... βαιββαισει ... καθειρημενα 63 ¹ κ. τοι εκ 64 βαιββαισει ... μηχανεας 65 AS και ηλθεν αριθμω 66 AS⁽²⁾ οιδωμηρα ... φασειρων ... ηρξαντο ... ανεβαινον ... AS εν ταις δυναμ. 68 AS επολεμησαν ... βακχιδην AS¹ ωργισθησαν ... ² εν θυμω ... εβουλευσαντο 70 ¹ απεστιλαν ... πρ. αυτους πρ. 71 επεδεξατο ... ¹ λογ. αυτω κ. ωμοσαν α. 72 ¹ επεδωκαν ... ¹ αιχμαλωτευσεν ... της pro γης

10 1 (ετι ξ κ. ρ) ... ¹ επεξαντο (sic), ² απεδεξατο 3 απ επιστολας ... μεγαλυνηται 4 AS μετ αυτων 5 om αυτου sec. 8 ¹ δυναμιν 9 εδωκεν pro απεδ- ... ¹ γον. αυτου 11 ¹ om το ... τετραποδων, ² -πε- ... ¹ και εισ οχ. ... εποιησεν 12 οικοδομησεν ... AS² ο βακχιδης 14 βαιβδουροις ... γαρ εισ φυγ. 15 ¹ διηγησατο ... τας ανδραγ. ... ¹ om ους εσχον 17 ¹ αυτου 18 ¹ αδελφω τω ιωνα., ² τω αδ. τω ι. 19 om ει, ¹ et του ... AS ημων φ. 20 κατεστακαμεν ... του βασιλ. ... ¹ κεισθαι ... σε και απεστ. ... ² χρυσουν λεγων ... φιλιας 21 ετους ζ (² ξ) κ. ρ 23 εποιησας ... προεφθασεν ... om ο ... AS καταλαβεσθαι 24 δοματος 25 επεστιλεν 26 ¹ τα προς τας σμας (sic) συνθ., ² = b ... ¹ ενετιλατο 27 om και pr. ... om του ... συντηρ. τι 30 απο γης ιουδα ... AS σαμαριτιδος κ. γαλιλ. απο ... AS εισ τ. απαντα χρ. 31 και η ιηλμ εστω η αγια ... AS² αφιεμενη 32 ¹ της σαρρας την εν ... om και sec. ... ¹ αρχιερει ανδρας οπως ... αυτος εκλεξεται 33 ² τ. φορ. αυτων 34 ¹ νουμηνια ... αι αποδεδιγμεναι ... κ. τρις μετα εορτ. ... εστ. π. αι ημ. εστωσαν ατελις 35 ουκ εχει ... περι τιнос πρ. 37 om και καταστ.— βασιλεως ... τοις (* ταις) μεγ. κ. κριται κατασταθησονται ... εστωσαν εαυτων κ. ... νομ. εαυτων κατως πρ. 38 AS σαμαριας ... om το ... ¹ επακουσαι ... αλλη εξουσια 39 καθηκουσαν 41 οι ουκ ... ¹ εδνεσιν 42 ¹ οσα ελαμβ. ... ¹ αφιται 43 AS οφιλων ... ¹ παν πραγμα pro παντα ... αυτ. απολελυσθωσαν εν τ. β. 44 ¹ om και του, ² om του sec. loco ... ²³ om και η δαπ.— βασιλεως 45 ωχυρωσεν ... οικοδομησαι τα τυχη ιηλμ τη ιουδ. 46 AS¹ επιστευσεν ... ¹ επεταξαντο ... εμνησθησαν ... ¹ εποιησαν 48 ο βασιλ. αλεξανδρος πασας τας δυναμεις (³ -μεις) και ... ¹ δημητριος 49 AS¹ παρεμβ. αλεξανδρου κ. εδ. αυτον ο δημητριος (² αυτους αλεξανδρους) 50 εως ο ηλιος εδυ 52 AS εισ την βασιλειαν (S -λι-) μου ... ενεκαθισα ... ¹ θρονων ... ¹ εκρατησας ... ¹ επεκρατησεν 53 ^{2c3} εκαθισα 54 στησμεν προς αυτους ... om νυν ... θυγατεραν 55 επεστρεψας ... ¹ om σου ... ¹ αυτου 56 AS αλλα ... ² απαντησ. μοι ... ειρδωμεν 57 AS και ηλθεν εισ ... ετους δ. κ. ξ κ. εκ. c. seqq. conig. 58 om και pr. ... AS¹ εξεδετο 59 ¹ ιωναδα sine τω ... ² εισ

56 (εκεινου) 58 ¹ vid. βακχιην 10 1 (6) * πολεμαϊδαν 12 οικοδομησεν 36 προγραφητωνσαν 41 (3) απο των χριων 45 (1) ιουδ. pro ιερ. 58 αλεξανδρος

10 46 S¹ εποιησαν] sic Ti in | εποιησαν“
textu, in Comm.: „εποιησεν: C^a |

την συναντ. 60 ενώπιον 61 ανομοι 62 ὁ βασι. 63 ἐκαθίσαν α. οι βασι-
 λεις μετ' αὐτῶν (2 -του) κ. εἶπαν (2 -πεν) ... ¹ om αὐτοῦ ... AS ἐξέλθαι
 (S -ται) 64 AS εἶδον ... AS ἐκηρύξεν 66 om εἰς ἱερουσαλ. 67 και
 (2 add, εν) εἰτι κ. ξ κ. ρ 68 ¹ ἐλυπηθῇ ὁ βασιλεὺς σφ. ... ¹ ὑπεστρεψεν
 69 ² ἐπὶ τῆς κοιλ. ... ¹ παρενεβάλον ... ἐπὶ ἱαμνίαν 71 οὐν ἐπιτεποιῶσας
 = ἐπεὶ ... ¹ ὅτι οὐκ ἐστὶν ἐτι δ. 72 AS¹ ἐστ. ἡμῖν ... ¹ om ποδοσ,
² ποδῶν ... ὅτι διетроπώθησαν 73 om και sec. 74 ¹ εἰς pro ἐξ ...
 βοήθειαν αὐτῷ 75 ¹ αὐτὴν ... AS οἱ ἐκ ... φρουραν ἀπολλ. ἐν ἰσπ. ευρον κ.

76 ἐφοβήθησαν ... ¹ ἐκυριεύσαν 78 AS om ἰωνάδαν ... αὐτοῦ εἰς πολε-
 μον εἰς ἀζωτ. ... AS παρεμβ. ὀπισθ' αὐτοῦ εἰς 79 AS ἵππον κρυπτός
 ... καθοπισθῶν 80 ¹ ναον ... AS εὖς διλήσ 81 AS ἰσθῆκει (S -κι)
 82 συνήψαν ... AS³ φαλαγγα ... AS ἐφυγαν 83 ἐφυγεν ... ¹ εἰς βόδα-
 γῶν 84 ¹ σὺνφυτοῦ/τουντας, ²³ σὺνφυγοντας 85 ¹ ἐγενετο 86 ἐνδεν
 87 ¹ ἰσ ἡλμ' ... ¹ ἐχοντι 88 ἐτι δοῦσαι 89 AS³ συγγενευσιν ... ¹ ἀκχαρω

11 ¹ om ο ... AS ὡς ἡ ἀμμοσ (AS² add. ἡ) παρὰ τὸ ... ¹ ἐξηγήσε
 και κατεκρατήσε 2 λέγων λόγους ἱρηνικούς κ. ... ἀπο τῆς πολέως ...
 συνήντουν 3 om ο ... AS^{2c3} πολεμαίδος ... ³ φρουρίν 4 ἡγήσαν ...
 καθειρημένα ... και σώματα ... θειμωνίας (A δι-) 5 ψεῖσαι 8 ο δε
 πολεμ. ο βασι. ... παρὰ τὴν ... AS σελευκῶν 9 θυγατρὴν ... ¹ εἶχεν
 ... ¹ om και ult. ... τὴν βασιλείαν 10 ¹ μετὰ γὰρ ἐμε δὸς 11 ¹ ἐψέξεν,
 AS² ἐφογίεν 12 om τῷ ... και ἐδηλώθη τῷ ἀλεξάνδρῳ 13 ¹ ἐξήλθεν
 ... AS περιεβότο τὸ διαδῆμα τῆς ἀσίας και περιεβότο δ. δ. ... τὸ τῆς
 αἰγυπτ. κ. ἀσίας 14 ¹ ἐκείνουσ' ἐκίνους' (sic, ²³ del. signa) 15 ¹ ἡλθον
 ... AS¹ ἐν πολέμῳ ... AS¹ om τὴν δύναμιν 16 ¹ om αὐτον 18 ¹ om ο
 ... om ἐν pr. ... AS ὀχυρ. αὐτοῦ ἀπὼλ. 20 ἐκείναι συνήγ. ... πολεμη-
 σαι ... ¹ ἐποίησ. ἐν αὐτῇ 21 ¹ ἐπορεύθημεν ... ¹ ἐλθὸς (ἡμῶν) αὐτῶν
 22 AS¹ om τῇ ἀκρᾷ ... ² και συνμίσγ. 23 ¹ om δε ... ἐξελέξεν ...
 ἰουδαίων pro ἱερῶν 24 ¹ πλείον ... AS και ἐπορεύθη ... AS ἐναντίον
 25 AS τῶν ἐκ τοῦ 26 ἐποι. οἱ pro αὐτ. αὐτῷ ... ἐναντ. τ. φίλ. α. πάντων
 27 ¹ om τῶν 28 ¹ ἰουδαία ... ¹ και τρεῖς τριηραρχίας 31 om τὸ ...
¹ ὑμῶν π. ψι. ... AS ἰδῆτε (A -ται) 33 φίλοις οὖσιν κ. συντ. ... ἀγαθὸν
 ποιῆσαι 34 ἐστάκειν αὐτοῖς ... AS λυδδα κ. ραθαμεν προσετέθησαν ...
¹ ἰουδα ... AS ἀμαρῖτ- ... AS γεννημάτων ... AS και τῶν 35 ¹ τελῶν
 και τ. ... ¹ τὸ τοῦ ἀλ. λῆμνῶν ... πάντας ... AS ἐπαρκεσώμεν (A -σο-)
 αὐτ. 36 AS ἀδετήσετε (A -ται) ... ¹ ἀπο τ. νυν bis ser. ... AS¹ om και
 37 ἐν τῷ τοπῷ ... AS ἐπιτηδῶ (S¹ -ῆνιω, A -δειω) ἐπισήμῳ 38 AS
 ἀνδεστήκει (S -κι) ... om πασας ... δυνάμενων ὧν ... ἡχθραῖνον ... AS
 π. αἱ δυν. αἱ ἀπο τῶν ... om αὐτοῦ 39 AS κατὰ τοῦ δημ. ... ἡμαλκῶς
 ... ἐθρεψεν (* ἐτρ-) ἀντιοχ. τοῦ παιδ. τὸν τ. 40 om παραδοῖ α. α. ὁπῶς.

... ὅσα συνετάσεν ὁ δ. 42 δημητρ. ὁ pr. ... οὐ ταῦτα μόνον ... ¹ ἀλλὰ
 δοῦσα, AS² ἀλλ' ἡ δόξη ... ἀν 43 AS σὺμμαχ. μοι 44 ¹ Τ, ² Γ ...
 ἡλθον ... AS ὑψρανθῇ 45 οἱ ἀπο τ. ... AS om ἀνδρῶν sec. 46 τ.
 οἰκίας τας 47 πάντες προσ αὐτὸν ... AS om πάντες ἀμα sec. ... om
 ἐν τῇ πόλει (sec.) 48 ἐλάβον 49 εἶδον ... ¹ om ὡς ἡβουλ., ² ὡς ἐβου-
 λοντο ... ¹ ἐκρατήσαν, ² ἐκράξαν 50 δεξίαν ... πολεμεῖοντες 51 ¹ om
 πάντων ... ¹ βασι. αὐτοῦ και ὠνομασθήσαν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ... ¹ ἐπε-
 στρεψεν 53 ¹ ἐσπεύσατο ... ¹ ἡλλωτριώθησαν ἰωνάδ. ... om ἀνταπεδῶ-
 κε—ας ἀντ- (sic) 54 και μετ' α. 55 ¹ ἐπισυνήσαν ... AS ἀπεσχορακίσεν

62 ἐνεδύσεν 80 τας χιζας 89 εἰς σκληροδοσίαν 11 2 ¹ ἐντολὴν pro -ῆ
 ἡν 4 ¹ vid. om οὐς 7 μετὰ/τοῦ βασιλ. 9 * τῇ βασιλείᾳ 30 ¹ ἰουδαίω
 33 τας pr. ἡ. δικαία 38 om αὐτοῦ i. f.

(S* επεσχ-) ... δημητρ. ος ... επολεμησεν ... ετροπώθησαν 56 της αντι-
οχίας (-χι- et A) 57 AS¹ om τω ... ¹ om και ult. 60 πασα δυναμις
61 AS εν πυρι ... AS αυτας 62 AS om τον ... ¹ δεξίαν, it. 66 ...
AS των αρχοντ. 63 AS κηδες 64 ¹ συνητησαν εαυτοις ... και κατελιπ.
τον αδελφ. α. συμ. εν 65 AS βεθσουρα 66 AS επ αυτην 67 και
παρενεβ. ... AS υδωρ του ... ¹ γεννησαι ... παιδιον ασωρ 68 η παρ-
εμβολη ... ¹ εξεβαλεν ... δε παριστηκισαν εξεν. 69 ¹ om και εφυγον
70 ματταθ. του ψαλμωδου κ. ... χαφει 71 AS επεθετο 72 ¹ υπεστρεφον
73 ειδον ... AS om οι sec. ... επ προ προς ... εδιωκαν ... κεδες

12 1 αυτων ... επελεξατο 2 AS¹ προσπαρτιατας ... και εισ τοπ. ...
AS κατα ταυτα 3 εαυτοις 7 ² επι = επει pro ετι ... αρχιεραν ... AS
δαριου ... ¹ ω pro ως 8 ² απεδεξατο ... ο ογκας 9 om και pr. 10 μνη-
σκομεθα ... θυσιαν 14 AS om και pr. ... παρενοχλησαι ... AS υμιν
κ. τους λοιπους συμμαχους κ. φιλους 15 om ημων pr. 16 AS ιασονος
... AS την προτερον 18 AS αντιφωνησαντες 19 AS¹ απεστειλαν (S -τι-)
20 ονιααρης ... νονια 23 ¹ κ. υμεις δε αντιγραφονμεν 24 ¹ om οι
25 χωραν αμαρτιν ... AS του εμβατ. 26 AS παρεμβ. αυτου κ. επεστρεψαν
... AS ουτως 27 AS om και sec. 28 κ. οι πατερες! α. 31 AS ζαβα-
δαιου (A -δε-) 32 om τη 33 AS κ. τα πλησιον οχυρωματα 35 εβου-
λευετο 36 ¹ μεωσ pro υψος ... μεγαν ... ¹ om εισ το—πολειωσ ...
² διαχωρισαι ... ¹ om οπως—πωλωσι ... ² αγορασωσιν et πολησωσιν
37 ¹ τω οικωδ. ... επεπεσαν pro ηγγισε ... ¹ χειρους (corrigit χειλους) pro
τεχ. ... AS επεσκευασεν ... τον καλ. 38 οικοδομησεν ... αδειδα ...
¹ σεφηλα πεδεινη ... ωχυρ. αυτην και επεστησεν θυρ. 39 κ. εξετινεν την
χ. επ αντ. 40 AS ευλαβηθη (A ηυ-) ... om πορον του ... AS συλλαβ.
αυτον του ... AS om αυτον 41 εν μ χ. ... ² επιλεγμενων 42 οτι
ηλθεν ... AS om ιωναθαν ... om και sec. ... ^{2c3} επ αυτην ... ² και
ευλαβηθη 43 ¹ ευλογωσ κ. συνεταξεν α. π. ... ¹ om εδωκε—επεταξε ...
AS² και επεταξε τοις φιλοις αυτου και ταις ... αυτου (² -τω) ως αυτου
44 om παντα ... τουτ. μη ενεστ. ημ. πολεμου 46 ¹ εξαπεστειλας ... ² τ.
δυναμις ιωναθαν ... ¹ αι pro και (saepius sic) 47 τρισχιλιους και ...
AS ως pro ων ... ανδρας ¹ ισχιλιους ... ¹ om τη 48 πτολεμαιδαν απε-
κλισεαν ... συνεισελθοντασ αυτω (* -του) ... ¹ απεκτινον 50 ους και
επεγν. οτε δε ... AS συνελημφθη και απολ. 51 ειδον 53 ¹ εξητησεν
... ειπον

13 1 στρυφων 2 εντρομος εστιν ... AS εκφοβος ... ¹ om εισ
3 παντες ποιησαμεν χαριν τ. ... ¹ αγιων τους ... ¹ om και τ. στενοχωρ.
... AS¹² om ασ ειδομεν 4 ων και χαρ. ... παντες οι αδελφ. μ. χ. 6 και
των γυν. και τεχν. υμων οτι συνεηχθησαν 7 ανεξωπυρηνσεν ... αμα του ακ.
8 ιουδου ... AS ιωναθαν, it. 14 11 AS αφαλωμου ... οντας εκει και
... ¹ om εκει 12 ελθειν 13 ¹ αδεινοις, AS² αδειδαις (A -διδ-) 15 συν-
ειχομεν 17 πεμπει του λαβειν το αργ. 18 AS λεγοντες ... ¹ επεστειλα
... om και απωλ.—19 παιδαρια 20 ¹ τρυφ. νυν τ. ... εκυκλωσαν ...
αντιπαρηγαγεν 22 AS ελθειν και εν τη ν. εκ. ην χ. ... ¹ δια τον χ.
23 AS της βασκ. ... om εκει 24 κ. επεστρ. εκει τρ. ... ¹ εισ την αυτου

66 (2) φλουρα 12 2 προς παρτιατας, it. 5 τοις παρτιατ-, 6 παρτιας
12 ο βασιλευσ| παρτιατων 16 (3) del αντιμαχου 13 3 (5) pro ειπον vid.
pot. ειπεν 21 (6) πρεσβευτας

οικιαν 25 AS εθαψ. αυτον ... μωδειν, it. 30 27 ξ. εκ των εμπροσθεν και οπισθεν 28 AS om επ αυτα ... μια x. ... ¹ om τεσσαρσιν 29 x. ταυτα επ. ... πανοπλιαν εισ ... ενγεγλυμμενα 32 AS το διαδημα 33 ¹ ιδου-μιας ... πυλοισ 34 ¹ τρυφωνος απαγαι 37 AS αφειναι (A -φι-) ... τα αφεμ. 38 AS εστησαμεν ... οικοδομηκατε 40 ¹ γινεσθωσαν αναμ., ² = b 42 om ισραηλ ... ¹ συναλλαγματα ... (α) ... στρατηγου μ̄ε και 43 παρενε-βαλλον ... AS om σιμων ... ελεσπολιν 44 ελεσπολι ... κιν. εν τη πολι μεγα 45 om ταις ... ¹ om αξιουντες ... ¹ σειμωνα δει ιδιας α. δ. 46 AS ειπαν 47 ¹ σιμων και, AS² αυτοις σιμ. x. ... εξω τ. πολ. 48 ¹ και και εξεβ. ... κατωκησεν ... AS εν αυτη pro εκει ... ποιησωσιν ... αυτην δῑ και ιωκοδομ. 49 ακρασ οι εν ... om και sec. ... τω λειμω 51 εισηλθον ... του μηνος του δευτερου* (3:) ετ. πρωτου εβδομ. ... ¹ βαεων ... ¹ x. εν αβλαις 52 μετα ευφρ. ... προσοχυρωσεν

14 ¹ δευτ. x. εβδομω x. ρ ... επιπασασθαι ... AS² εαυτω 2 αρσι-κησ ... AS μηδιας ... ¹ οτε εισηλθεν 3 ¹ om και εθ. α. εν φυλακη 5 ¹ την ιππον ... ¹ νοσοις 6 ¹ τ. εθνι τουτω x. 7 συνηγαγεν pro εκυρι-ευσε ... AS βεθσουργων 8 AS γεννηματα ... ξυλια αμα τ. ... ¹ και τον x. 9 ¹ εκκλησιας pro πλαταιας ... ^{2c3} αγαθ. και εκ. ... δοξαν 10 εχορη-γησαν ... εταξαν εαυτους ... ¹ οχυρωματων ... AS om της sec. 11 ² και εποιησ. ... om την 12 om και τ. συκ. αυτου ... ¹ om ο 13 AS om ο 14 εξεζητησαν 15 om τα αγια — επληθυνε ... και τα σχ. 17 αρχιερευσ αντ αυτου και αυτοσ επικρ. 18 om την 20 σιμων̄ ιερ. 21 οι πρεσβυ-τεροι ... ¹ om ο iec. ... ¹ δοξ. ημων ... AS ηυφρανθημεν 22 AS ιασο-νος ... πρεσβυται ... ηλθον ... ¹ πρ. υμας αναν. ... πρ. υμας 23 ² επιδ. τας φιλιας και τ. α. ... AS τω δημω ... βιβλ. το ... AS μνημος. εχειν ... ¹ τ. δημ. τον σπαρτ. ... ¹ εγραψα, AS² εγραψαν 24 ² μετα δε τ. ... AS¹ ολκην ... ¹ A, ² A 25 AS ειπαν ... ¹ σιμων̄ν ται x., ^{2*} σ. τε x., dein del. ται 26 εστηρισται ... επολεμησεν 27 ¹ χαλκοις ... ² δεκατω ... om ελουλ ... β x. ο x. ρ το τριτ. 28 εν ασαραμελ 29 ¹ εγεννηθημεν ... ματ. υιοσ υιων ιερους των υι. ιωαρειβ x. ... εδωκ. αυτους ... om αυτων pr. 30 om̄ και ηδρ. — αυτων 31 ¹ om του εκτρ. τ. χ. αυτων ... ¹ x. εκκλιναι χ. 32 αντεστη ... AS οπλοδοτησεν ... αυτου τ. ανδρ. 33 οχυ-ρωσεν ... ¹ των προτερον 34 ¹ γαραζαν, AS² γαζαραν ... πολεμοι ... om εκει pr. ... AS pr. τη τουτ. επανορθωσει ... εν αυταις 35 ¹ om ειδεν ο λαος ... AS πιστιν pro πραξιν ... εζητο ... AS εξεζητησεν 36 ¹ ιηλμ̄ εποιησεν ... αυτοις ... ¹ επορευοντο 37 ¹ της ιηλμ̄ 38 ¹ αρ-χιεροςυνην 40 προσηγορευνται ... ¹ σιμων 41 AS και οτι οι ιουδ. x. οι ιερ. ευδοκησαν του ειναι αυτων (S¹-τω) σιμ. 42 ⁽¹⁾ επ̄αυταῑν (μωνα ηγου-μενον) στρατηγ. ... AS μελη, it. 43 43 ακουονται ... ¹ γραφονται ... ^{2c3} πασαι αι συγγρ. ... αι εν τη 44 ¹ ουθεν τ. ... επιστρεψαι ... AS² περιβαλεσθαι 46 σιμων̄να ... AS om και sec. 47 ¹ προσστησαι

15 ¹ AS om ο ... ¹ αντιωχος ... ² ο υιοσ ... ¹ σιμων ... ¹ εθναρ-δναρχη 3 επι τινες λοιμοι ... το προτερ. ως ην ... ¹ και εξενολογησαν πλ. ... ¹ κατεσκευασαν 4 βασιλ. μου 5 ¹ αφεματα ... α αφηκαν ... ¹ i. f. repet. οι προ εμου βασιλεις 6 ^{2c3} om νομισμα 7 ¹ δεκτα pro δε και τα ... ¹ om ειναι 8 αφισθω 9 ¹ ων δ ... AS δοξασωμεν 10 (δ x. ο x. ρ) ... ¹ και ηλθεν ... AS των πατερ. ... AS om τους καταλειψ. 11 ¹ om ο βασιλευς ... AS εισ δωρα φευγων ... om της 12 AS ηδει γ. ο. επι-

29 ¹ ποια 42 σῡγγραφοις ... πρωτους 14 3 ¹ vid. ηγαγον 8 (1) del μετα ειρηνησ 34 om ην 48 * εν περιβολων 15 3 (9) τινες pro ανδρες

συνηκται 13 ¹ μυριαδας α. πολεμικων ... * οκτακισχιλιων ... ¹ ιππον
 14 om και τα πλ.—την πολιν ... εκπορ. ουδε εισπορ. 15 εγεγρ. ταυτα
 17 πρεσβυται 18 ανσπιδα ... ¹ A, ² A 19 ¹ ταις βασιλ. ... ¹ om
 αυτοις—πολεμησησιν ... AS συναμασιν (A συμμ-) ... πολ. προσ αυτ.
 21 ¹ δειαπεφευγανιν της χ. ... AS εκδικησει αυτοις 22 AS και ταυτα
 ... ¹ εγραψαν ... AS και αττ. και 23 ¹ συκνωνα ... ¹ εισ τηκιαν, ² εισ
 λυκ. ... και γορτυνα 24 τουτων 25 ¹ παρεβαλεν εν επι ... ² δευτερ.
 ημερα ... δια παντων ... AS¹ om μη ... * εκπορ. κ. εκπορ., dein εκπ.
 κ. εισπορ. 27 AS αλλα ... AS ηλλοτριουτο 28 AS κοινολογησομενον
 29 ερημωσατε κ. ποιησατε (² εποι-) ... om τοπων 30 ας παρελαβετε
 31 ¹ om αντ ... εκπολεμησωμεν 32 ο φιλος ... ¹ του βασιλευσαι ...
¹ αργυρωματων παραστ. ... ¹ εξισταντο κ. απηγγιλαν 33 AS ακριτωσ εν
 τινι καιρω 35 AS και pro κατα ... AS om αθηνοβιος 36 ¹ απηγγιλαν
 ... οργη μεγαλη 37 AS ορθωσιαν 38 AS επιστρατηγον 39 AS παρεμ-
 βαλλειν ... om την ... κ. οικοδομησαι τ. πυλας οπως πολεμησησιν 40 ιαμ-
 νιαν ... ¹ εκβασσεν, ² ενβατ 41 ²⁸ την χερβων ... απεταξεν ... εξ-
 οδουσουσιν ... ¹ και καδα ... συνεταξεν κ. ο βασ., ² add. αυτω

16 ¹ * αδελφω pro pri ... συνετελεσεν ... ¹ δεβαιος 2 AS² πολε-
 μουσ 3 νυνει δε γεγ. ... ¹ om υπερμαχεται (²) 4 ¹ μωδιν, ³ = b 5 επορευ-
 θησαν ... ¹ αυτοις (βασιλικη) πεζ. ... AS κ. χιμαρρους (A χει-) ην 6 ιδεν
 ... AS ειδον ... καδοπισθεν αυτων (² -του) 7 ην δε ιππ. 8 AS om
 ιεραις ... ¹ ετροπωθησανδαιβεος κ. 10 AS om εως ... AS εισ την
 ιουδαιαν ... μετα 11 ιερειχω, it. 14 13 εβουληθη 14 ¹ τα της επι-
 μελιας ... ¹ αδελφος, ² υιοι pro οι υι. ... ετους σζ κ. ο κ. ρ ... ¹ αιου,
² αι (sic) pro ενδεκατω ... σαββατ' 15 οχυρ. εισ 16 ελαβον et επιστηλζον
 ... απεκτινον ... ¹ τινα 18 ¹ απεστιλεν ταυτα οπως τω βασιλει δυναμις
 ... παραδω τας πολ. αυτω κ. την χωρ. 19 κ. 19 ¹ γαζαραν ... ¹ om
 χρυσιον και 21 ιωαννει 23 τιχων ... οικοδομησεν

Subscriptio: μακκαβαϊκων α

23 και παρτιαταις 34 αντεχομεσθα 39 οικοδομησαι 16 6 κ. διεπε-
 ρασεν κατ.

Μακκαβαϊων δευτερος.

1 7 ¹ om και ult. 9 αληγται 18 (8) διασπαισαι ημειν 2 6 (προσ-
 ελθοντεινεις) 17 ¹ ιερουμεα (cf. 1 Mac. 14 47) 21 δεηλατειν 23 εισωνοσ
 30 πολυπραγμονει 31 ποιουμενων 3 8 τα pro τας 11 δυσεβησ 25 (6) τοις
 ιπποισ α. 36 εργαζου μεγ. (!) 4 2 πραιματων (sic!) 13 (11) 8 pro
 δε ... (11) ¹ εισονοσ 35 φονου 5 1 ¹ των καιρων τουτων 8 ¹ πατριοροσ
 pro -δος 27 (ειστουμενοι) 6 7 ηνεγκαζοντο 14 καταντησαντοσ 25 (2) del
 πλανησωσιν 7 22 διερυθνισα 42 σπλαγγισμους 8 8 ερχομενοσ 9 συν-
 εατησα 11 σωματα|λαντου 14 ηξιον 16 επ αυτου 25 συνκλεομενοι
 28 και τοις ορφαν. 30 και το οχυρωμα|των υψ. 33 ¹ εκομισσατο 35 τρα-
 πετου 9 21 (4) την περσιδα 28 οικειστω 10 2 (δεδιμηνουργ-) 12 πτολε-
 μαινοσ γαρ 13 (5) ευγεννασια 27 συνεγγεισαντοσ 11 6 ικετετον 11 χι-
 λιοις pro -ιους 13 ¹ vid. τους π. δυναμενοσ θεου 14 επισα 26 ιδοτασ

16 3 S νυνει] b νυν, Ti καλ: | πωθησανδαιβεος] Ti Comm.: „ετρο-
 nescio cur, tacet in Prol. 8 ετρο- | πωθησαν: C^a ετροπωδηνεν“ sic

ΔΑΝΙΗΛ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ Ο'

ex unico codice Chisiano cum textu Tischendorfiano collatus.

1 5 τ. οικου του βασιλ. 15 δε est in cod.

2 4 dele εισ a Holmes, Hahn insertum; cf. Jes. 25 2, 57 15 Ez. 43 7 9 Dan. 12 7 Zach. 1 5 Prov. 10 30 27 23 Bar 5 1 Tob. 6 18 etc. 9 δηλωσθε* ⁽¹⁰⁾ και 11 μη τι αγγ. 14 ἀρωγή 19 εξεφανθή ... ευλογησε 20 εσται 22 ανακαλυπτων 25 σοφον est in cod. 33 δστρακίνου· 41 κεραμεικού 43 και συμμιγεις 45 συνηλοησε (Syr. i. m. ΣΥΝΗΛΟ ΑΗΣΕΝ sic) 47 ἐπ αληθεί|(i. f. l. = -θείας)

3 2 εβνη· και φυλ. ... σατραπασ. στρατηγους· ... ἐπεξουσιων; it. 3 ... εστησεν, it. 3 pr. l. 3 τότε συνηχθ. υπ. στρ. ✕ τοπ. ... βασιλευσ /· ÷ και εστησ. οι προγεγραμμενοι 10 κιθαρας και ψαλτ., ut Syr. 15 ἐμβηθήσεσθε (sic) 28 επι est in cod. 35 ἀβραάμ 36 πολὺ πληθύναι 46 στίπυον 47 δεχηίτο (sec. Cozzam in textu, qui in notis: „διηχειτο sic codex et Allatius. Editiones vero διεχειτο habent“) 48 διεξωδευσε 60 υδατα και παντα, Syr. ✕ και /· π. 70 Syr. i. m. ΠΑΧΝΗ ... χιόνες (Ti χιόνες, cf. 7 9; idem 67 ῥῆος, ψῆος etc., cod. -l-, -ύ-) 81 codex ut Syr. verba πάντα τα δ. κ. τα κτηνη i. m. habet siglo Θ' (Theodotionis) notata 84 cod. δουλοι κυριου absque nomine i. m. habet 91 αυτου· % ✕ ουγ. ... ut Syr. πεπεδημενους (Ti πεπηδ-!) 95 θεος deest in cod. ... cod. ελπισαντας ... αλλ η τω δ. α. 97 (ο βασι.) 98 αρχη τ. επιστ. i. marg. cod. 99 μεγαλη 100 μεγαλα

4 1 ÷ deest 3 Syr. i. m. ΘΡΑΣΙΣ (sic) 5 ηγγιζεν 7 ἐκ|κριζῶσαι (sic) 11 ο υνπος μου 15 ισχύι. τὰ πρόσ... ἐξερήμωσας 19 Syr. i. m. ΚΕΚΡΙΜΜΕΝΑ 20 om εν 25 (τῆς βασιλείας) 26 ουθεν 29 (ἐξέπληρωθήσαν) 31 (βασιλειαν) 32 αγιους αινω ... ο λαός μου. το εβν. 34 οικου-σιν αυταις ... αυτου μεγαλα ... εισ γεάς (tacet Cozza)

5 1 om [και α. τ. μεγ. αυτου] ... βασιλειων ... ενυψουμενος ... τοπω ... λυχνους. μάνη· φαρέσ· 4 την εξουσιαν 7 απαγγει (i. f. l.) ...

30 καταπορευομενος 34 των δημω 12 6 ιμνεα 8 βουλομενος 12 χρη-σιμοις 27 (11) vid. potius ρωμαλαιοι pro -λλιοι 30 (8) -πολειται ... om 13 3 κατασταθήσεται 14 3 οντιναου 20 ομοιοψηφου συ γνωμη 15 1 ¹ vid. την της κ. ημερας 3 επηρωσεν 4 (1) φηναμενων (ut b) 5 κατω 6 (1) υψαυχωνων (ut b) 27 ¹ αγωνιζομενοισ

Subscriptio (4) μακκαίου

Μακκαβαίων τρίτος.

1 12 εκεινω 23 φωνησαν 27 περιδοντα 2 9 (1) απερατον insere suo loco 23 ευθυνας 25 ετερων 26 ¹ και αυτοσ, ² κ. αυτος 28 του σζην 31 επι πολειωσ τασ τ. 3 19 βασιλευει 25 κατακεκλεισμενοισ

3 3 lege cum Syro ÷ οι προ-γεγραμμενοι /· και εστησαν: interpres aut librarius antiquus multa nomina praecedentia repetere nolens scripsit τότε συνηχθήσαν οι προγεγρ.

και εστ. 88 Cozza τῶς

4 34 οικουσιν αυταις] sic Cozza in textu, in notis: „οἰκοῦσι ἐν (sic) αὐταῖς in codice deest ἐν αὐταῖς (sic). sed editiones apposuerunt“

εδυναντο 8 om οι sec. 9 περὶ τοῦ|τοῦ σημ. 16 λανήλ (sic?) 23 — σοι
και ουκ ἀλλὰ

6 4 cod. om /. 12 δαρεῖ (i. f. l.) ... ¹ ει δε μη bis ser. 13 και
sic 14 ἔειπον ... ἔειπεν 17 (quae Ti inserit, hic desunt) 18 νῆστις
20 om συ ... (ἀπὸ|πὸ) 21 ἐπηκουσε 24 (Cozza γυνῶκες, i. notis „lege
γυναικες“) ... τὰ τὰ οστ. 26 προσκυνῶντες (sic? tacet Cozza)

7 5 εχων 7 ¹ κοπανίζων ... καταπατου. 9 χίονα 13 παρησαν
/. αυτω 15 ακιδιασας ... cod. om /. 19 εξακριβασασθαι ... cod. ut Syr.
κατεσθιοντες et καταπατουντες ... * κυκλωθεν 22 om των 27 βασιλῶν
... ὑπὸ τῶν οὐνῶν, * ὁ. τὸν οὐνῶν

8 2 ἔλυμαῖδι 3 cod. om /, it. 7 ... ἐξέτέρου 4 ἀνα|λάς ... και
και παντα 5 verba και ουκ ην α. τ. γησ desunt ... οφθ. αυτων /.

7 επαταξε 8 τεσσασα (sic) ... επιμεσημβρ. και επανατολὰς (Syr. = ¹)
16 ^{ὠλαι} οὐλαῖ 17 ἔειπεν 25 παλλουσ (sic?) 26 — το ... επι γαρ εις 27 ἀ|ἀνα-
στας ... ¹ παλιν παλιν ... επι τὸ (sic) οραματι

9 2 των αριθμων ... τον τον προφ. 6 ἃ pro οὗ 7 8 σου δεσποτα.
8 om τοις sec. 10 νομω σου 18 19 ελεος κε· συ ιλατευσον κε· 19 χρο-
νησησ 20 om εως 22 ἔειπεν 26 om εως

10 2 τρεις εβδομ. c. seqq. conig. 3 δῖνον 4 τιγρησ 8 x. ουκ
ἐ|κατελειφθη (lege εγκ-) 13 του στρατ. του βασ. 14 cod. ut Syr. ωρα
pro ορασις 16 απεστραφη 19 ἔιπε ... x. ισχυσε 21 οὐδεῖς (sic in
textu, in notis οὐδ.)

11 4 εδυναστευσε· οτι 5 cod. ut Syr. x. δυναστευσει δυναστεῖα μεγάλη
η δυν. α. 6 κατισχυση 8 αυτων ult. ex. αυτου corr. vid. 9 αιγυπου ...
επι τ. γην 10 κατὰ σύρων 12 (αὐ μὴ sic?) 13 * vid. εις αυτο επ
16 βελησεωσ deest ... παντα τα εν 22 βαρχιονας sic? 26 παρελευσονται
30 οργισθησονται 42 εν γαῖα γαίαις /. (sic) 45 om ο

12 1 παρελευσε|μιχ. 3 συνι|έντες 6 cod. ut. Syr. om του υδ. τ.
ποτ. 8 x. τίνος αι 13 βαδισον

Subscriptio ut apud Ti.

Titulus Α'Σ'Θ' ΣΟΥΣΑΝΝΑ †††

5 — και απεδειχθ. 7 ¹ ονομα bis ser. 12 εγινετο ^{ουν} 13 ελυληθει
(sic?) 19 cod. habet ἔϊς, non τις 28 παρωκουσαν 30 cod. et Syr.

29 (3) del πυριφλεγης 4 11 ¹ αυτοις 14 (2) ¹ ακειαις, ² ακ- 5 12 βασει
14 τεταγμενοις 30 (5) del διασεδεσεν 31 εξοχωσ|ιουδ. 32 καιπεριμηδια
42 αλην pro αλην 6 6 φλογασιν επιπ. 23 πρινεις 32 αινουνταις
7 16 (3) φωτηριαν απολυσιν 18 παντας

Sequitur in AS Μακκαβαίων δ, qui liber in bTi deest.

5 23 — σοι και ουκ sic Cozza
in textu, in notis — και ουκ etc.,
Hahn, Ti — και

7 9 χίονα] sic Cozza in textu,

in notis „χίονα prius fuerat in co-
dice χων, quod a priori calligrapho
emendatur.“ Ti χίονα cf. 3 81

30 cod. et Syr. πενταχοσιοι] Ti

πενταχοσίοι 38 εισηγαγεμεν 51 εἶπεν, it. 55... ψευσωνται 54 σχῖνον
58 πρίνον 64 ευσεβησουσι

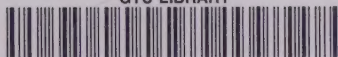
2 μετρητας 6 ουθεν 7 παραδείξετε 8 παρ ^{οι} ἐμοῦ 11 εἶπεν, item
17 18 bis 12 επισφραγισαι 13 ουθενος 16 ην η σφραγισ 18 ἐστί·
20 ἔυρε 21 κατέστρεψε· 26 ο δανιηλ 27 απεκτεινε· 30 % τον δανιηλ
i. m. 34 ἐστι·

Subscriptio: δανιηλ κατα τους ο'

πεντηκοντα, ad quod adnotat „ita
omnino (cum Syro) legendum; ex
cod. editum est πεντηχοστο!“. Syr.
habet **חמשמאות**! 35 ad και
αναχυψουσα Ti Hahnium secutus
adnotat: Syr. και τρις αναχυψουσα.

Verba Syri sunt **וכד תלת חורר**
לעל, in quibus vertendis Hahnium
תלת = hebr. **תלת** suspendit (vi-
sum) cum תלת = **שלוש** confan-
disse iam alii ante me viderunt.

GTU LIBRARY

3 2400 00571 9574

CB34
1887TN
v. 2

Bible. O.T. Greek
1887 Tischendorf

